MEDICAE
ARTIS
PRINCIPES

CELSUS,
SCRIBONIUS,
MARCELLUS

4177/(5) vol 3
A. IX. C

42082

AVRELII CORNELII CELSI

de re medica libri octo, operis ab eo ſcri-
pti de artibus, pars ſexta.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA

Liber I,

PRAEFATIO.

VT alimenta ſanis corporibus agricultura; ſic ſanitatem ægris medicina promittit. Hæc quidem nuſquam non eſt:(ſiquidem etiã imperitiſſimæ gentes herbas, aliáque prompta in auxilium vulnerum morbo- rúmque nouerunt) verũtamen apud Græcos aliquanto magis quàm in cæteris nationibus exculta eſt. Ac ne apud hos quidem à prima origine, ſed paucis ante nós ſeculis: vtpote quũ vetuſtiſſimus author Æſculapius celebretur. Qui quoniam adhuc rudẽ & vulgarem hanc ſcientiam paulo ſubtilius excoluit, in deorum numerum receptus eſt. Huius deinde duo filii Podalirius & Machaon bello Troiano ducem Agamemnonẽ ſequuti, non mediocrem opem commilitonibus ſuis attulerunt. Quos tamen Homerus non in peſtilentia, neque in variis generibus morborũ aliquid attuliſſe auxilii, ſed vulneribus tantũmodo ferro & medicamentis mederi ſolitos eſſe, propoſuit. Ex quo apparet has partes medicinæ ſolas ab his eſſe tentatas, eàſque eſſe vetuſtiſſimas. Eodémque authore diſci poteſt, morbos tum ad iram deorum immortalium relatos eſſe, & ab iiſdem opem poſci ſolitam. Veríque ſimile eſt, inter nõnulla auxilia aduerſæ valetudinis, plerunque tamen eam bonam cõtigiſſe, ob bonos mores, quos neque deſidia neque luxuria vitiarãt. ſiquidẽ hæc duo, corpora priꝰ in Græcia, deinde apud nos afflixerunt. Ideóque multiplex iſta medicina, neque olim apud Græcos, neq; apud alias gẽtes neceſſaria, vix aliquos ex bonis ad ſenectutis principia perducit. Ergo etiã poſt eos de quibꝰ retuli, nonnulli clari viri medicinã exercuerunt, donec maiore ſtudio literarũ diſciplina agitari cœpit: quæ vt animo præcipuè omnium neceſſaria, ſic corpori inimica eſt. Primóque medendi ſcientia, ſapientiæ pars habebatur, vt & morborum curatio & rerũ naturæ contemplatio, ſub iiſdem authoribus nata ſit: ſcilicet iis hanc maximè requirentibus qui corporum ſuorũ robora, inquieta cogitatione, nocturnáque vigilia minuerant. Ideóque multos ex ſapientiæ profeſſoribus peritos eius fuiſſe accepimus: clariſſimos verò ex iis Pythagoram, & Empedoclem, & Democritũ. Huius autem (vt quidã crediderũt) diſcipulus Hippocrates Cous, primus quidem ex omnibus memoria dignis, ab ſtudio ſapientiæ diſciplinam hanc ſeparauit, vir & arte & facundia inſignis. Poſt quem Diocles Caryſtius, deinde Praxagoras, & Chryſippus, tum Herophilus & Eraſiſtratus ſic artem hãc exercuerũt vt etiam in diuerſas curãdi vias proceſſerint. Iiſdémque tẽporibus in tres partes medicina diducta eſt, vt vna eſſet quæ victu, altera quæ medicamentis, tertia quæ manu mederetur. Primã διαιτητικὴν, ſecundã φαρμακευτικὴν, tertiam χειρουργικὴν, Græci nominauerunt. Eius autem quæ victu morbos curat, lõgè clariſſimi authores, etiam altius quædam agitare conati, rerũ quoque naturæ ſibi cognitionem vendicauerunt, tanquam ſine ea trũca & debilis medicina eſſet. Poſt quos Serapion, primus omniũ nihil hanc rationalem diſciplinam pertinere ad medicinam profeſſus, in vſu tãtùm & experimtẽis eã poſuit. Quem Apollonius & Glaucias, & aliquãto pòſt Heraclides Tarẽtinꝰ, & aliqui nõ mediocres viri ſequuti, ex ipſaprofeſſione ſe empiricos appellauerunt. Sic in duas partes ea quoque quæ victu curat medicina diuiſa eſt: aliis rationalẽ artẽ, aliis vſum tãtùm ſibi vendicantibus: nullo verò quicquã poſt eos qui ſuprà cõprehenſi ſunt, agitante niſi quod acceperat: donec Aſclepiades medendi rationem ex magna parte mutauit. Ex cuius ſucceſſoribus Themiſon nuper ipſe quoque quædã in ſenectute deflexit. Et per hos quidem maximè viros ſalutaris iſta nobis profeſſio increuit. Quoniã autem ex tribus medicinæ partibus vt difficillima, ſic etiã clariſſima eſt ea quæ morbis medetur, ante omnia de hac dicendum eſt. Et quia prima in ea diſſenſio eſt, quòd alii ſibi experimentorum tantũmodo notitiam neceſſariam eſſe contendunt: alii, niſi corporũ A rerúmque ratione comperta, non ſatis potentem vſum eſſe proponunt, indicandum eſt quæ maximè ex vtraque parte dicantur, quò facilius noſtra quoque opinio interponi poſſit. Igitur ii qui rationalem medicinam profitentur, hæc neceſſaria eſſe proponunt, abditarum & morbos continentium cauſarum notitiam, deinde euidentium, poſt hæc etiam naturalium actionum, nouiſſimè partium interiorum. Abditas cauſas vocant in quibus requiritur ex quibus principiis noſtra corpora ſint, quid ſecũdam, quid aduerſam valetudinem faciat. Neque enim B credunt poſſe eum ſcire quomodo morbos curare cõnueniat, qui vnde hi ſint, ignoret: neque eſſe dubiũ quin alia curatione opus ſit, ſi ex quatuor principiis vel ſuperãs aliquid vel deficiẽs aduerſam valetudinem creat. (vt quidã ex ſapientiæ profeſſoribus dixerũt) alia, ſi in humidis omne vitiũ eſt, vt Herophilo viſum eſt: alia, ſi in ſpiritu, vt Hippocrati: alia, ſi ſanguis in eas venas quæ ſpiritui accommodatæ ſunt, tranſfunditur, & inflammationẽ (quam Græci φλεγμονὴν nominãt) excitat, eáque inflammatio talem motum efficit qualis in febre eſt, vt Eraſiſtrato pla- C cuit: alia, ſi manantia corpuſcula per inuiſibilia foramina ſubſiſtendo iter claudunt, vt Aſclepiades contendit. Eum verò rectè curaturum quem prima origo cauſæ nõ fefellerit. Neque verò inficiantur experimẽta quoque eſſe neceſſaria, ſed ne ad hæc quidem aditum fieri potuiſſe niſi ab aliqua ratione contendunt. Non enim quidlibet antiquiores viros ægris inculcaſſe, ſed cogitaſſe quid maximè conueniret, & id vſu exploraſſe quod antè coniectura aliqua duxiſſent: neque intereſſe an nũc iam pleraque explorata ſint, ſi à conſilio tamen cœperũt: & id quidem in D multis ita ſe habere. Sæpe verò etiã noua incidere genera morborũ, in quibus nihil adhuc vſus oſtenderit: & ideo neceſſariũ ſit animaduertere vnde ea cœperint, ſine quo nemo mortaliũ reperire poſſit cur hoc quàm illo potius vtatur. Et ob hæc quidem in obſcuro poſitas cauſas perſequuntur. Euidentes verò has appellãt in quibus quærunt, initiũ morbi calor attulerit an frigus, fames an ſatietas, & quæ ſimilia ſunt. Occurſurũ enim vitio dicunt eum qui originem nõ ignorarit. Naturales verò corporis actiones appellãt per quas ſpiritum trahimus & emittimus, cibum E potionémq; & aſſumimus & cõcoquimꝰ: itémq; per quas eadem hæc in omnes membrorũ partes digeruntur. tum requirũt etiam quare venæ noſtræ modò ſubmittant ſe, modò attollãt, quæ ratio ſomni, quæ vigiliæ ſit: ſine quorũ notitia neminẽ putant vel occurrere vel mederi morbis inter hæc naſcẽtibus poſſe. Ex quibus quia quammaximè pertinere ad rem cõcoctio videtur, huic potiſſimũ inſiſtunt, & duce alii Eraſiſtrato atteri cibum in ventre contendũt: alii, Pliſtonico Praxagoræ diſcipulo, putreſcere: alii credũt Hippocrati, per calorẽ cibos cõcoqui. Acce- F dúntque Aſclepiadis æmuli qui omnia iſta vana & ſuperuacua eſſe proponũt. nihil enim cõcoqui, ſed crudã materiam ſicut aſſumpta eſt, in corpus omne diduci. Et hæc quidẽ inter eos parũ conſtant: illud verò conuenit, alium dandũ cibum laborãtibus, ſi hoc: alium, ſi illud verũ eſt. Nam ſi teritur intus, eum quærendũ eſſe qui facillimè teri poſſit: ſi putreſcit, eum in quo hoc expeditiſſimũ eſt: ſi calor concoquit, eum qui maximè calorẽ moueat. At nihil ex his eſſe quærendũ ſi nihil concoquitur. Ea verò ſumenda quæ maximè manẽt qualia aſſumpta ſunt. Eadém- G que ratione, quũ ſpiritus grauis eſt, quũ ſomnꝰ aut vigilia vrgẽt, eũ mederi poſſe arbitrãtur qui priꝰ illa ipſa qualiter eueniãt perceperit. Præter hæc quũ in interioribꝰ partibꝰ & dolores & morborũ varia genera naſcãtur, neminẽ putãt his adhibere poſſe remedia quæ ipſe ignoret. Neceſſa- H rium ergo eſſe incidere corpora mortuorũ, eorũque viſcera atq; inteſtina ſcrutari: lõgéque optimè feciſſe Herophilũ & Eraſiſtratũ qui nocẽtes homines à regibꝰ ex carcere acceptos, viuos inciderint, conſiderarintq; etiã ſpiritu remanente, ea quæ natura antè clauſiſſet, eorũque poſt-

turã, colorẽ,figuram, magnitudinẽ,ordinem, duriciem,
mollitiem,læuorem,contactum,proceſſus deinde ſingu-
lorum & receſſus, & ſiue quid inſeritur alteri, ſiue quid
partem alterius in ſe recipit.neque enim quum dolor in-
tus incidit, ſcire quid doleat eum, qui qua parte quod-
que viſcus inteſtinúmve ſit, non cognouerit: neque cu-
rari id quod ægrum eſt poſſe ab eo qui quid ſit igno-
ret. Et quũ per vulnus alicuius viſcera patefacta ſũt,eum
qui ſanæ cuiuſquam colorem partis ignoret,neſcire quid
integrum, quid corruptum ſit: ita ne ſuccurrere quidem
poſſe corruptis: aptiúſque extrinſecus imponi remedia,
compertis interiorum & ſedibus & figuris, cognitáque
eorum magnitudine: ſimiléſque omnia quæ poſita ſunt
rationes habere. Neque eſſe crudele(ſicut plerique pro-
ponunt) hominum nocentium,& horum quoque pauco-
rum ſuppliciis, remedia populis innocentibus ſeculo-
rum omnium quæri. Contrà ii qui ſe empiricos ab ex-
perientia nominant, euidentes quidem cauſas vt ne-
ceſſarias amplectuntur: obſcurarum verò cauſarum &
naturalium actionum quæſtionem ideo ſuperuacuam eſ-
ſe contendunt quoniam incomprehenſibilis natura ſit.
Non poſſe verò comprehendi, patere ex eorum qui de
his diſputarunt diſcordia:quum de iſta re neque inter ſa-
pientiæ profeſſores, neque inter ipſos medicos conue-
niat. Cur enim potius aliquis Hippocrati credat quàm
Herophilo? cur huic potius quàm Aſclepiadi? Si ratio-
nes ſequi velit, omnium poſſe videri non improbabi-
les: ſi curationes, ab omnibus his ægros perductos eſſe
ad ſanitatem. Ita neque diſputationi neque auctoritati
cuiuſquam fidem derogari oportuiſſe. Etiam ſapientiæ
ſtudioſos maximos medicos eſſe, ſi ratiocinatio hoc fa-
ceret: nunc illis verba ſupereſſe, deeſſe medendi ſcien-
tiam. Differre quoque pro natura locorum genera me-
dicinæ, & aliud opus eſſe Romæ, aliud in Ægypto, aliud
in Gallia. Quòd ſi morbos eædem cauſæ facerent v-
bique, remedia quoque vbique eadem eſſe debuiſſent.
Sæpe etiam cauſas apparere, vtputa lippitudinis, vul-
neris, neque ex his patere medicinam. Quòd ſi ſcien-
tiam hanc non ſubiiciat euidens cauſa,multo minus eam
poſſe ſubiicere quæ in dubio eſt. Quum igitur illa incer-
ta,incomprehenſibiliſque ſit, à certis potius & explora-
tis petẽdum eſſe præſidium, id eſt iis quæ experientia in
ipſis curationibus docuerit, ſicut in cæteris omnibus ar-
tibus. Nam ne agricolam quidem aut gubernatorem
diſputatione, ſed vſu fieri. At nihil iſtas cogitationes ad
medicinam pertinere, eo quoque diſci quòd qui diuer-
ſa de his ſenſerint, ad eandem tamen ſanitatem homi-
nes perduxerint. Id enim feciſſe, quia non ab obſcuris
cauſis neque à naturalibus actionibus, quæ apud eos di-
uerſæ erant,ſed ab experimentis, prout cuique reſponde-
rant, medendi vias traxerint: ne inter initia quidem ab
iſtis quæſtionibus deductam eſſe medicinam,ſed ab ex-
perimentis. Ægrorum enim qui ſine medicis erant,alios
propter auiditatem primis diebus protinus cibum aſ-
ſumpſiſſe, alios propter faſtidium abſtinuiſſe, leuatúm-
que magis eorum morbum eſſe qui abſtinuerant: itém-
que alios in ipſa febre aliquid ediſſe, alios paulo ante
eam,alios poſt remiſſionem eius, optimè deinde iis ceſ-
ſiſſe qui poſt finem febris id fecerint: eadémque ratio-
ne, alios inter principia protinus vſos eſſe cibo pleniore,
alios exiguo, grauioréſque eos factos qui ſe implerent.
Hæc ſimiliáque quum quotidie inciderẽt,diligentes ho-
mines notaſſe quæ plerunque melius reſponderent, de-
inde ægrotantibus ea præcipere cœpiſſe. Sic medicinam
ortam, ſubinde aliorum ſalute, aliorum interitu perni-
cioſa diſcernentem à ſalutaribus: repertis deinde medi-
cinæ iam remediis, homines de rationibus eorum diſſe-
rere cœpiſſe: nec poſt rationem medicinam eſſe inuen-
tam, ſed poſt inuentam medicinam, rationem eſſe quæ-
ſitam. requirere etiam ſi ratio idem doceat quod ex-
perientia,an aliud: ſi idem,ſuperuacuam eſſe: ſi aliud,eſ-
ſe contrariam. Primò tamen remedia exploranda ſum-
ma cura fuiſſe: nunc verò iam explorata eſſe, neque vlla
aut noua genera morborum reperiri, aut nouam deſi-
derare medicinam. Quòd ſi iam incidat mali genus ali-

A quod ignotum, non ideo tamen fore medico de rebus
cogitandum obſcuris, ſed eum protinus viſurum cuì
morbo id proximum ſit, tentaturúmque remedia ſimi-
lia illis quæ vicino malo ſæpe ſuccurrerint, & per eius ſi-
militudinem opem repperturum. Neque enim ſe dicere
conſilio medicum non egere, & irrationale animal
hanc artem poſſe præſtare, ſed has latentium rerum con-
iecturas ad rem non pertinere:quia nõ interſit quid mor
bum faciat, ſed quid tollat: neque ad rem pertineat quo-
modo, ſed quid optimè digeratur, ſiue hac de cauſa
B concoctio intercidat, ſiue de illa: & ſiue concoctio ſit
illa, ſiue tantùm digeſtio. Neque quærendum eſſe quo-
modo ſpiremus, ſed quid grauem tardúmque ſpiri-
tum expediat: neque quid venas moueat, ſed quid quæ-
que motus genera ſignificent. Hæc autem cognoſci ex-
perimentis, & in omnibus eiuſmodi cogitationibus in
vtrãque partem diſſeri poſſe. Itaque ingenium & facun-
diam vincere, morbos autem non eloquentia,ſed reme-
diis curari. Quæ ſiquis elinguis vſu diſcreta bene norit,
hunc aliquanto maiorem medicum futurum quàm ſi
C ſine vſu linguam ſuam excoluerit. Atque ea quidem
de quibus dictum eſt,ſuperuacua eſſe tãtummodo: id ve-
rò quod reſtat,etiam crudele, viuorum hominum aluum
atque præcordia incidi, & ſalutis humanæ præſidem ar-
tem, non ſolùm peſtem alicui, ſed hanc etiam atrociſſi-
mam inferre,quum præſertim ex his quæ tanta violentia
quærantur, alia non poſſint omnino cognoſci, alia poſ-
ſint etiam ſine ſcelere. Nam colorem, læuorem, molli-
tiem, duritiem, ſimiliáque omnia non eſſe talia inciſo
corpore qualia integro fuerint: quia quum corporibus
D inuiolatis hæc tamen metu, dolore, inedia, crudita-
te, laſſitudine, mille aliis mediocribus affectibus ſæ-
pe mutentur: multo magis veriſimile eſt interiora, qui-
bus maior mollities lux ipſa noua ſit, ſub grauiſſimis
vulneribus & ipſa trucidatione mutari: neque quic-
quam eſſe ſtultius quàm quale quidque viuo homine
eſt,tale exiſtimare eſſe moriente, imò iam mortuo. Nam
vterum quidem quî minus ad rem pertineat, ſpirante
homine poſſe diduci: ſimulatque verò ferrum ad præ-
cordia acceſſit,& diſciſſum tranſuerſum ſeptum eſt,quod
E membrana quadam ſuperiores partes ab inferioribus
diducit,(διάφραγμα Græci vocant)hominẽ protinus ani-
mam amittere? Ita demum mortui præcordia & viſcus
omne in conſpectum latrocinantis medici dari: quod
neceſſe ſit tale eſſe quale mortui ſit, non quale viui fuit.
Itaque conſequi medicum, vt hominem crudeliter iu-
gulet, non vt ſciat qualia viui viſcera habeamus. Siquid
tamen ſit quod adhuc ſpirante homine conſpectui ſub-
iiciatur, id ſæpe caſum offerre curantibus. Interdum e-
nim gladiatorem in arena, vel militem in acie, vel via-
F torem à latronibus exceptum ſic vulnerari vt eius inte-
rior aliqua pars aperiatur, & in alio alia ſita: ita ſedem,
poſitum, ordinem, figuram, ſimiliáque cognoſcere pru-
dentem medicum,nõ cædem, ſed ſanitatem molientem,
idque per miſericordiam diſcere, quod alii dira crudeli-
tate cognouerint. Ob hæc ne mortuorum quidem lace-
rationem neceſſariam eſſe: quæ etſi non crudelis, tamen
fœda ſit, quum aliter pleraque in mortuis ſe habeant:
quantum verò in viuis cognoſci poteſt, ipſa curatio o-
ſtendat. Quum hæc per multa volumina, pérque magnæ
G contentionis diſputationes à medicis ſæpe tractata ſint,
atque tractentur, ſubiiciendum eſt quæ proxima vero vi-
deri poſſint. Ea neque addicta alterutri opinioni ſunt,
neque ab vtraque nimium abhorrentia, media quodam-
modo inter diuerſas ſententias. Quod in plurimis con-
tentionibus deprehẽdere licet ſine ambitione verũ ſcru-
tantibus, vt in hac ipſa re. Nam quæ demum cauſæ vel ſe-
cundam valetudinem præſtẽt,vel morbos excitent, quo-
modo ſpiritus aut cibus vel detrahatur vel digeratur, ne
ſapientiæ quidem profeſſores ſcientia comprehendunt,
H ſed coniectura perſequuntur. Cuius autem rei nõ eſt cer-
ta notitia, eius opinio certum reperire remedium non
poteſt: verúmque eſt ad ipſam curandi rationem nihil
plus conferre quàm experientiam. Quanquã igitur mul-
ta ſint ad ipſas artes propriè non pertinentia, tamen eas

adiuuat excitando artificis ingenium. Itaque iſta quoque naturæ rerum contemplatio, quanuis non faciat medicũ aptiorem, tamẽ medicinæ reddit perfectum. Veriqueſimile eſt & Hippocratem, & Eraſiſtratum, & quicunque alii non contenti febres & vlcera agitare, rerum quoque naturam ex aliqua parte ſcrutati ſunt, non ideo quidem medicos fuiſſe, verũ ideo quoque maiores medicos extitiſſe. Ratione verò opus eſt ipſi medicinæ, & ſi non inter obſcuras cauſas, neque inter naturales actiones, tamen ſæpe. Eſt enim hæc ars coniecturalis, neque reſpondet ei plerunque non ſolùm coniectura, ſed etiam experientia. Et interdum non febris, non cibus, non ſomnus ſubſequitur, ſicut aſſueuit. Rarius, ſed aliquãdo tamẽ morbus quoque ipſe nouus eſt, quẽ nõ incidere, manifeſtè falſum eſt, quũ ætate noſtra quædam ex naturalibus partibus carne prolapſa & arente, intra paucas horas expirauerit: ſic vt nobiliſſimi medici neque gen⁹ mali neque remediũ inuenerint. quos ego nihil ideo tẽtaſſe iudico quia nemo in ſplendida perſona periclitari cõiectura ſua voluerit, ne occidiſſe, niſi ſeruaſſet, videretur. Veri tamen ſimile eſt, potuiſſe aliquid cogitare detracta tali verecundia, & fortaſſe reſpõſurum fuiſſe id quod aliquis eſſet expertus. Ad quod medicinæ genus neque ſemper ſimilitudo aliquid confert, & ſiquando confert, tamen idipſum rationale eſt inter multa ſimilia genera & morborum & remediorum cogitare, quo potiſſimũ medicamento ſit vtendũ. Quum igitur talis res incidit, medicus aliquid oportet inueniat quod non vtique fortaſſe, ſed ſæpius tamen etiam reſpõdeat. Petet autem nouum quoque conſilium non à rebus latẽtibus, (iſtæ enim dubiæ & incertæ ſũt) ſed ab iis quæ explorari poſſunt, id eſt euidẽtibus cauſis. Intereſt enim, fatigatio morbum, an ſitis, an frigus, an calor, an vigilia, an fames fecerit, an cibi viníque abundantia, an intemperantia libidinis. Neque ignorare hunc oportet quæ ſit ægri natura: humidum magis, an magis ſiccum corpus eius ſit: validi nerui, an infirmi: frequens aduerſa valetudo, an rara: eáque quũ eſt, vehemẽs eſſe ſoleat, an leuis: breuis, an lõga: quod is vitæ genus ſit ſequutus, laborioſum, an quietum: cum luxu, an cum frugalitate. Ex his enim ſimilibúſque ſæpe curandi noua ratio ducenda eſt. Quanuis ne hæc quidem ſic præteriri debent quaſi nullam controuerſiam recipiant. Nam & Eraſiſtratus non ex his fieri morbos dixit: quoniam & alii & iidem aliâs, poſt iſta non febricitarent: & quidam medici ſeculi noſtri ſub authore (vt ipſi videri volunt) Themiſone, contendunt nullius cauſæ notitiam quicquam ad curationes pertinere, ſatiſque eſſe quædam communia morborum intueri: ſiquidem horum tria genera eſſe, vnum adſtrictum, alterum fluens, tertium mixtum. Nam modò parum excernere ægros, modò nimium, modò alia parte parum, alia nimium. Hæc autem genera morborum, modò acuta eſſe, modò longa: & modò increſcere, modò conſiſtere, modò minui conſueuerunt. Cognito igitur eo quod ex his eſt, ſi corpus adſtrictum eſt, digerendum eſſe: ſi profluuio laborat, continendũ: ſi mixtum vitium habet, occurrendum ſubinde vehementiori malo. & aliter acutis morbis medendum, aliter vetuſtis, aliter increſcentibus, aliter ſubſiſtentibus, aliter iam ad ſanitatem inclinantibus. Horum obſeruationem medicinam eſſe, quam ita finiunt vt quaſi viam quandam (quam μέθοδον Græci nominant) eorúmque quæ in morbis communia ſunt, contemplatricem eſſe contendant: ac neque rationalibus ſe, neque experimenta tantùm ſpectantibus annumerari volunt, quum ab illis eo nomine diſſentiant quòd in coniectura rerum latentium volunt eſſe medicinam: ab his, eo quòd parum artis eſſe in obſeruatione experimentorum credunt. Quod ad Eraſiſtratum pertinet, primùm ipſa euidentia eius opinioni repugnat, quia raro niſi poſt horum aliquid morbus venit: deinde non ſequitur, vt quod alium non afficit, aut eundem aliâs, id ne alteri quidem aut eidem tempore alio noceat. Poſſunt enim quædam ſubeſſe corpori vel ex infirmitate eius, vel ex aliquo affectu, quæ vel in alio non ſunt, vel in hoc aliâs non fuerunt: eáque per ſe non tanta vi concitant morbum, tamen obnoxium magis aliis iniuriis cor-

A pus efficiunt. Quòd ſi contemplationem rerum naturæ (quam temere medici ſibi vendicant) ſatis comprehendiſſet, etiam illud ſciſſet, nihil omnino ob vnam cauſam fieri, ſed id pro cauſa apprehendi quod contuliſſe plurimùm videtur. Poteſt autem id dum ſolum eſt non mouere, quod iunctum aliis maximè mouet. Accedit ad hæc quòd ne ipſe quidem Eraſiſtratus, qui tranſfuſo in arterias ſanguine febrem fieri dicit, idque nimis repleto corpore incidere reperit, cur ex duobus æquè repletis alter in morbum inciderit, alter omni periculo vacarit

B (quod quotidie fieri apparet) non diſcreuerit. Ex quo diſci poteſt, vt vera ſit illa tranſfuſio, tamen illam non per ſe, quum plenum corpus eſt, fieri, ſed quũ horum aliquid acceſſerit. Themiſonis verò æmuli, ſi perpetua quæ promittunt habent, magis etiam quàm vlli rationales ſunt. Neque enim ſiquis non omnia tenet quæ rationalis alius probat, protinus alio nouo nomine artis indiget: ſi modò (quod primum eſt) nõ memoriæ ſoli, ſed rationi quoque inſiſtit. Si (quod vero propius eſt) vix vlla perpetua præcepta medicinalis ars recipit, iidem ſũt quod ii quos

C experimenta ſola ſuſtinent: eo magis quoniam ſi compreſſerit aliquem morbus, an fuderit, quilibet etiam imperitiſſimus videt. Quid autem compreſſum corpus reſoluat, quid ſolutum teneat, ſi à ratione tractum eſt, rationalis eſt medicus: ſi (vt ei qui ſe rationalem negat, confiteri neceſſe eſt) ab experientia, empiricus eſt. Ita apud eum morbi cognitio extra artem, medicina intra vſum eſt. Neque adiectum quicquam empiricorum profeſſioni, ſed demptum eſt: quoniam illi multa circunſpiciunt, hi tantùm facillima & non plus quàm vulgaria.

D Nam & ii qui pecoribus ac iumentis medentur, quum propria cuiuſque ex mutis animalibus noſſe non poſſunt, communibus tantummodo inſiſtunt. Et exteræ gentes quum ſubtilem medicinæ rationem non nouerint, communia tantùm vident: & qui amplè valetudinarios nutriunt, quia ſingulis ſumma cura conſulere non ſuſtinent, ad communia iſta confugiunt. Neque Hercules iſtud & antiqui medici neſcierunt, ſed his contenti non fuerunt. Ergo etiam vetuſtiſſimus author Hippocrates dixit mederi oportere, & communia & propria intuentem. Ac ne

E iſti quidem ipſi intra ſuam profeſſionem conſiſtere vllo modo poſſunt. Siquidem & compreſſorum & fluentium morborum genera diuerſa ſunt, faciliúſque id in iis quæ fluunt, inſpici poteſt. Aliud eſt enim ſanguinem, aliud bilem, aliud cibum vomere, aliud deiectionibus, aliud torminibus laborare: aliud ſudore digeri, aliud tabe conſumi. Atque in parteis quoque humor erumpit, vt in oculos auréſque. quo periculo nullum humanum membrum vacat. Nihil autem horum ſic vt aliud curatur: ita protinus in his à communi fluentis morbi con-

F templatione, ad propriam medicina deſcendit. Atque in hac quoque rurſus alia proprietatis notitia ſæpe neceſſaria eſt, quia non eadem omnibus etiam in ſimilibus caſibus opitulãtur: ſiquidem certæ quædam res ſunt quæ in pluribus ventrem aut adſtringunt, aut reſoluunt: inueniũtur tamen in quibus aliter atque in cæteris idem eueniat. In his ergo communium inſpectio contraria eſt, propriorum tantùm ſalutaris. Et cauſæ quoque æſtimatio ſæpe morbum ſoluit. Ergo etiam ingenioſiſſimus ſeculi noſtri medicus (quem nuper vidimus) Caſſius, febri-

G citanti cuidam, & magna ſiti affecto, quum poſt ebrietatem eum premi cœpiſſe cognoſceret, aquam frigidam ingeſſit. Qua ille epota, quum vini vim miſcendo fregiſſet, protinus febrem ſomno & ſudore diſcuſſit. Quod auxilium medicus opportunè prouidit, non ex eo quòd aut ſtrictum corpus erat, aut fluebat, ſed ex cauſa quæ antè præceſſerat. Eſtque etiã proprium aliquid & loci & temporis iſtis quoque authoribus, qui quũ diſputãt quemadmodum ſanis hominibus agendum ſit, præcipiũt vt grauibus aut locis aut tẽporibus magis vitetur frigus, æſtus,

H ſatietas, labor, libido: magiſque vt conquieſcat iiſdem aut locis aut temporibus, ſiquis grauitatem corporis ſentit, ac neque vomitu ſtomachũ, neque purgatione aluum ſolicitet. Quæ vera quidem ſunt, à communibus tamen ad quædam propria deſcendũt: niſi perſuadere nobis vo-

lunt,ſanis quidem cōſiderandum eſſe quod cælum,quod
tempus anni ſit, ægris verò non eſſe, quibus tanto magis
omnis obſeruatio neceſſaria eſt : quanto magis obnoxia
offenſis infirmitas eſt. Quinetiam morborum in iiſdem
hominibus aliæ atque aliæ proprietates ſunt:& qui ſecun-
dis aliquando fruſtra curatus eſt, contrariis ſæpe reſtitui-
tur :plurimáque in dando cibo diſcrimina reperiuntur,
ex quibus contentus vno ero . Nam famem facilius fert
adoleſcens quàm puer: facilius in denſo cælo quàm in te-
nui:facilius in hyeme quā æſtate:facilius vno cibo quam
prandio quoque aſſuetus:facilius inexercitatus quàm ex-
ercitatus homo ſuſtinet.Sæpe autem in eo magis neceſſa-
ria cibi feſtinatio eſt qui minus inediam tolerat. Ob quæ
coniicio eum qui propria non nouit, communia tantùm
intueri debere:eúmque qui noſſe propria poteſt, illa qui-
dem nō oportere negligere,ſed iis quoque inſiſtere.Ideó-
que quum par ſcientia ſit, vtiliorem tamen medicū eſſe
amicum quàm extraneū. Igitur vt ad propoſitum meum
redeam,rationalem quidem puto medicinam eſſe debe-
re :inſtrui verò ab euidentibus cauſis , obſcuris omnibus
non à cogitatione artificis, ſed ab ipſa arte reiectis. Inci-
dere autem viuorum corpora,& crudele & ſuperuacuum
eſt : mortuorum corpora,diſcentibus neceſſarium . Nam
poſitum & ordinem noſſe debent: quæ,cadauera melius
quàm viuus & vulneratus homo repræſentant.Sed & cæ-
tera quæ modò in viuis cognoſci poſſunt, in ipſis cura-
tionibus vulneratorum paulo tardius,ſed aliquando mi-
tius vſus ipſe monſtrauit. His propoſitis, primùm dicam
quemadmodum ſanos agere conueniat,tum ad ea tranſi-
bo quæ ad morbos curationéſque eorum pertinebunt.

QVEMADMODVM SANOS agere conueniat, Cap. I.

SANVS homo,qui & bene valet, & ſuæ
ſpontis eſt, nullis obligare ſe legibus de-
bet,ac neque medico, neque iatraleipta e-
gere. Hunc oportet varium habere vitæ
genus:modò ruri eſſe, modò in vrbe, ſæ-
piúsque in agro : nauigare, venari : quieſcere interdum,
ſed frequentius ſe exercere. ſiquidem ignauia corpus he-
betat,labor firmat: illa maturam ſenectutem, hic longam
adoleſcentiam reddit. Prodeſt etiam interdum balneo,
interdum aquis frigidis vti: modò vngi, modò idipſum
negligere: nullum cibi genus fugere quo populus vtatur:
interdum in conuiuio eſſe, interdum ab eo ſe retrahere:
modò plus iuſto, modò non amplius aſſumere : bis die
potius quàm ſemel cibum capere, & ſemper quampluri-
mum, dummodo hunc concoquat. Sed vt huius generis
exercitationes cibíque neceſſarii ſunt,ſic athletici,ſuper-
uacui . Nam & intermiſſus propter ciuiles aliquas neceſ-
ſitates ordo exercitationis , corpus affligit : & ea corpora
quæ more eorum repleta ſunt, celerrimè & ſeneſcunt &
ægrotant. Concubitus verò neque nimis concupiſcen-
dus,neque nimis pertimeſcendus eſt : rarus corpus exci-
tat,frequens ſoluit. Quum autē frequens non numero ſit,
ſed natura, ratione ætatis & corporis ſcire licet eum non
inutilem eſſe quem corporis neque languor neque dolor
ſequitur. Idem interdiu peior eſt, noctu tutior: ita tamen
ſi neque illum cibus, neque hunc cum vigilia labor ſta-
tim ſequitur.Hæc firmis ſeruanda ſunt,cauendúmque ne
in ſecunda valetudine,aduerſæ præſidia conſumantur.

QVAE STOMACHO IMBECILLIS ſeruanda ſint, Cap. II.

AT imbecillis ſtomacho(quo in numero magna pars
vrbanorum, omnéſque penè cupidi literarum ſunt)
obſeruatio maior neceſſaria eſt, vt quod vel corporis, vel
loci, vel ſtudii ratio detrahit, cura reſtituat. Ex his igitur,
qui bene concoxit, manè tutò ſurget: qui parum,quieſce-
re debet,& ſi manè ſurgendi neceſſitas fuerit,redormire.
qui non concoxit, ex toto conquieſcere,ac neque labori
ſe, neque exercitationi, neque negotio credere. Qui cru-
dum ſine præcordiorum dolore ructat,is ex interuallo a-
quam frigidam bibere, & ſe nihilominus continere: ha-
bitare verò ædificio lucido perflatum æſtiuum, hyber-
num ſolem habente: cauere meridianum ſolem, matuti-
num & veſpertinum frigus, itémque auras fluminum
atque ſtagnorum, miniméque nubilo cælo ſoli aperien-
ti ſe committere, ne modò frigus, modò calor moueat:
quæ res maximè grauedines diſtillationéſque concitat.
Magis verò grauibus locis iſta ſeruanda ſunt,in quibus e-
tiam peſtilentiam faciunt. Scire autem licet integrum
corpus eſſe quū quotidie manè vrina alba, dein rufa eſt.
illud,concoquere:hoc,concoxiſſe ſignificat. Vbi experre-
ctus eſt aliquis,paulum intermittere: deinde,(niſi hyems
eſt) fouere os multa aqua frigida debet:lōgis diebus me-
A ridiari potius ante cibum, ſin minus, poſt eum: per hye-
mem potiſſimùm totis noctibus conquieſcere. Sin lucu-
brandum eſt, non poſt cibum id facere , ſed poſt conco-
ctionem . Quem interdiu vel domeſtica vel ciuilia offi-
cia tenuerunt,huic tempus aliquod ſeruandum curationi
corporis ſui eſt. Prima autem eius curatio, exercitatio eſt
quæ ſemper antecedere cibum debet:in eo qui minus la-
borauit, & bene concoxit, amplior : in eo qui fatigatus
eſt, & minus concoxit, remiſſior . Commodè verò exer-
B cent, clara lectio,arma,pila,curſus,ambulatio. Atque hæc
nō vtique plana commodior eſt. ſiquidem melius aſcen-
ſus quoque & deſcenſus cum quadam varietate corpus
moueat : niſi tamen id perquam imbecillum eſt. Melior
autem eſt ſub dio quàm in porticu: melior (ſi caput pati-
tur)in ſole quàm in vmbra:melior in vmbra quam parie-
tes aut viridaria efficiunt,quàm quæ tecto ſubeſt:melior
recta quàm flexuoſa. Exercitationis autem plerunque fi-
nis eſſe debet ſudor, aut certè laſſitudo quæ citra fatiga-
tionem ſit:idque ipſum,modò minus,modò magis faciē-
dum eſt. Ac ne iis quidem athletarum exemplo, vel cer-
C ta eſſe lex, vel immodicus eſſe labor debet. Exercitatio-
nem rectè ſequitur modò vnctio vel in ſole, vel ad ignē,
modò balneum : ſed conclaui quammaximè & alto, &
lucido,& ſpacioſo.Ex iis verò neutrum ſæpe fieri oportet:
ſed ſæpius alterutrum,pro corporis natura: poſt hæc pau-
lum conquieſcere opus eſt. Vbi ad cibum ventum eſt,
ſæpe inutilis nimia ſatietas, ſæpe inutilis nimia abſtinen-
tia : ſæpe, ſiqua intemperantia ſubeſt, durior eſt in potio-
ne quàm in eſca. Cibus à ſalſamentis,oleribus, ſimilibúſ-
que rebus , melius incipit : tum caro aſſumenda eſt quæ
aſſa optima, aut elixa eſt. Condita omnia duabus de cau-
D ſis inutilia ſunt, quoniam & plus propter dulcedinem aſ-
ſumitur, & quod modò par eſt, tamen ægrius concoqui-
tur. Secunda menſa bono ſtomacho nihil nocet : in im-
becillo coaceſcit. Siquis itaque hoc parum valet, palmu-
las,pomáque, & ſimilia, melius primo cibo aſſumit. Poſt
multas potiones,quæ aliquantum ſitim exceſſerunt,nihil
edendum eſt,poſt ſatietatem nihil agendum. Vbi ex ple-
tus eſt aliquis, facilius concoquit ſi quicquid aſſumpſit,
potione aquæ frigidæ includit: tum pauliſper inuigilat,
deinde bene dormit. Siquis interdiu ſe implebit, poſt
cibum neque frigori, neque æſtui, neque labori ſe debet
E committere. Neque enim tam facilè hæc inani corpore
quàm repleto nocent. Siquibus de cauſis futura inedia
eſt,labor omnis vitandus eſt.

OBSERVATIONES QVAEDAM, PROVT res nouæ accidunt, & prout corporum genera,& ſexus,& ætates,& tempora anni ſunt, Cap. III.

ATque hæc quidem penè perpetua ſunt: quaſdam
autem obſeruationes deſiderant & nouæ res,& cor-
F porum genera,& ſexus,& ætates,& tēpora anni. Nam ne-
que ex ſalubri loco in grauem,neque ex graui in ſalubrē
tranſitus ſatis tutus eſt. Ex ſalubri in grauem prima hye-
me:ex graui in eum qui ſalubris eſt, prima æſtate tranſ-
ire melius eſt. Neque verò ex multa fame, nimia ſatie-
tas, neque ex nimia ſatietate fames idonea eſt: pericli-

tatúrque & qui ſemel & qui bis die cibum incontinen- A
ter contra conſuetudinem aſſumit. Item neque ex nimio
labore ſubitum otium,neque ex nimio otio ſubitus la-
bor ſine graui noxa eſt .Ergo quum quis mutare aliquid
volet ,paulatim debebit aſſueſcere.Omnem etiam laborē
facilius vel puer vel ſenex quàm inſuetus homo ſuſtinet:
atque ideo quoque nimis otioſa vita vtilis nō eſt, quia
poteſt incidere laboris neceſſitas.Si quando tamen inſue
tus aliquis laborauit, aut multo plus quàm ſolet etiam is
qui aſſueuit,huic ieiuno dormiendum eſt:multo magis ſi
etiam os amarum eſt,vel oculi caligant, aut venter per- B
turbatur.Tum enim non dormiendum tantummodo ie-
iuno eſt,ſed etiam in poſterum diem permanendum,niſi
citò id quies ſuſtulit. Quod ſi factū eſt, ſurgere oportet,
& lentè paululum ambulare . At ſi ſomni neceſſitas non
fuit,quia modicè magis aliquis laborauit, tamen ingredi
aliquid eodem modo debet. Communia deinde omni-
bus ſunt,poſt fatigationem cibum ſumpturis, vbi paulū
deambulauerunt,ſi balneum non eſt, calido loco, vel in
ſole vel ad ignem vngi , atque ſudare: ſi eſt, ante omnia
in tepidario reſidere,deinde vbi paulum cōquieuerunt, C
intrare,& deſcendere in ſolium: tum multo oleo vngi le-
niterque perfricari, iterum in ſolium deſcendere : poſt
hæc,os aqua calida fouere,deinde frigida. Balneum his
feruens idoneum nō eſt.Ergo ſi nimium alicui fatigato
penè febris eſt,huic abundè eſt loco tepido demittere ſe
inguinibus tenus in aquam calidā cui paulum olei adie-
ctum,deinde totum quidem corpus, maximè tamen eas
partes quæ in aqua fuerunt,leniter perfricare ex oleo cui
vinum & paulum contriti ſalis ſit adiectum. Poſt hæc,o-
mnibus fatigatis aptum eſt cibum ſumere, eóque humi- D
do vti:aqua,vel certè diluta potione,eſſe cōtentos, maxi-
méque ea quæ moueat vrinā. Illud quoque noſſe opor-
tet,quòd ex labore ſudanti frigida potio perniciosiſſima
èſt,atque etiā, quum ſudor ſe remiſit,itinere fatigatis in-
utilis.A balneo quoque venientibus Aſclepiades inutilē
eam iudicauit: quod in iis verum eſt quibus aluus faci-
lè nec tutò reſoluitur,quique facilè inhorreſcunt: perpe-
tuum in omnibus non eſt, quū potius naturale ſit potio-
ne æſtuantem ſtomachum refrigerari, frigentem calefie-
ri: quod ita præcipio, vt tamen fatear ne ex hac quidem E
cauſa ſudanti adhuc frigidum bibendum eſſe . Solet etiā
prodeſſe poſt varium cibum frequentéſque dilutas po-
tiones,vomitus,& poſtero die longa quies,deinde modi-
ca exercitatio. Si aſſidua fatigatio vrget, inuicem modò
aqua,modò vinum bibendum ëſt, raróque balneo vten-
dum.Leuàtque laſſitudinem,etiam laboris mutatio,eúm-
que quem nouum genus eiuſdem laboris preſſit,id quod
in conſuetudine eſt reficit: fatigato quotidianum cu-
bile tutiſſimum eſt,inſolitum contrà laſſat. Quod enim
contra cōſuetudinem eſt,nocet,ſeu molle,ſeu durum eſt. F
Propriè quædam ad eum pertinent qui ambulando fati-
gatur:hunc reficit in ipſo quoque itinere frequēs frictio.
Poſt iter,primùm ſedile,deinde vnctio, tum calida aqua
in balneo magis ſuperiores partes quàm inferiores fo-
ueat.Siquis verò exuſtus in ſole eſt,huic in balneum pro-
tinus eundum eſt, perfundendúmque oleo corpus & ca-
put, deinde in ſolium bene calidum deſcendendum eſt:
tum multa aqua per caput infundenda,prius calida,dein
de frigida.At ei qui perfrixit,opus eſt in balneo primùm
inuoluto ſedere,donec inſudet,tum vngi, deinde lauari: G
cibum modicum, deinde potiones meracas aſſumere. Is
verò qui nauigauit,& nauſea preſſus eſt, ſi multam bilem
euomuit,vel abſtinere cibo debet, vel paululum aliquid
aſſumere. Si pituitam acidā effudit,vtique ſumere cibū,
ſed aſſueto leuiorem:ſi ſine vomitu nauſea fuit, vel abſti-
nere,vel poſt cibum vomere.Qui verò toto die vel in vé
hiculo vel in ſpectaculis ſedit,huic nihil currendum, ſed
lentè ambulandū eſt:lenta quoque in balneo mora, dein
cœna exigua,prodeſſe conſueuerunt . Siquis in balneo æ-
ſtuat,reficit hunc ore exceptum & in eo retentum acetū: H
ſi id non eſt,eodem modo frigida aqua aſſumpta. Ante
omnia autem norit quiſque naturam ſui corporis:quoniā
alii graciles,alii obeſi ſunt:alii calidi,alii frigidiores: alii
humidi, alii ſicci: alios adſtricta,alios reſoluta aluus exer

cet:rarò quiſquam non aliquā partē corporis imbecillam
habet.Tenuis verò homo implere ſe debet, plenus exte-
nuare:calidus refrigerare,frigidus calefacere:madēs ſic-
care,ſiccus madefacere:itémque aluū firmare is cui fuſa,
ſoluere is cui adſtricta eſt: ſuccurrēdúmque ſemper parti
maximè laborāti eſt.Implet autē corpus modica exercita
tio,frequentior quies: & ſi poſt prandium eſt balneum,
contracta aluus,modicum frigus hyeme, ſomnus & ple-
nus & non nimis longus, molle cubile,animi ſecuritas,
aſſūpta per cibos & potiones maximè dulcia & pinguia,
cibus & frequentior & quantus pleniſſimus poteſt conco-
qui.Extenuat corpus aqua calida, ſiquis in eam deſcēdit;
magiſque ſi ſalſa eſt in ieiunio balneum,inurens ſol,& o-
mnis calor, cura, vigilia,ſomnus nimium vel breuis vel
lōgus,lectus per æſtatem terra,hyeme durum cubile,cur-
ſus,multa ambulatio, omníſque vehemens exercitatio;
vomit⁹,deiectio, acidæ res & auſteræ, & ſemel die aſſum
ptæ epulæ,& vini non perfrigidi ieiuno potio in conſue-
tudinem adducta. Quum verò inter extenuantia poſue-
rim vomitum & deiectionē,de his quoque propriè quæ-
dam dicenda ſunt.Eiectum eſſe ab Aſclepiade vomitum,
in eo volumine quod de tuenda ſanitate compoſuit, vi-
deo: neque reprehēdo,ſi offenſus eorū eſt conſuetudine
qui quotidie eiiciendo vorandi facultatem moliuntur.
Paulo etiam longius proceſſit:idem purgationes quoque
eodem volumine expulit.Et ſunt hæ pernicioſæ ſi nimis
valentibus medicamentis fiunt. Sed hæc tamen ſubmo-
uenda eſſe non eſt perpetuū: quia corporum temporúm-
que ratio poteſt ea facere neceſſaria,dum & modo, & nō
niſi quum opus eſt,adhibeantur.Ergo ille quoque ipſe,ſi
quid iam corruptum eſſet,expelli debere confeſſus eſt. Ita
non ex toto res condēnanda eſt, ſed eſſe eius etiam plu-
res cauſæ poſſunt: éſtque in ea quædam paulo ſubtilior
obſeruatio adhibenda. Vomitus vtilior eſt hyeme quàm
æſtate: nam tum & pituitæ plus,& capitis grauitas maior
ſubeſt.Inutilis eſt gracilibus, & imbecillum ſtomachum
habentibus:vtilis eſt plenis & bilioſis omnibus, ſi vel ni-
mium ſe replerunt, vel parum concoxerunt. Nā ſiue plus
eſt quàm quod concoqui poſſit, periclitari ne corrūpatur
non oportet:ſi verò corruptum eſt, nihil commodius eſt,
quàm id,qua via primùm expelli poteſt,eiicere.Itaque v-
bi amari ructus cum dolore & grauitate præcordiorum
ſunt,ad hunc protinus confugiendum eſt . Item prodeſt
ei cui pectus æſtuat,& frequens ſaliua vel nauſea eſt, aut
cui ſonant aures,aut madēt oculi,aut os amarū eſt:ſimili-
térque ei qui vel cælum vel locum mutat: iiſque quibus,
ſi per plures dies non vomuerūt, dolor præcordia infe-
ſtat.Neque ignoro inter hæc præcipi quietem: quæ non
ſemper contingere poteſt agendi neceſſitatem habenti-
bus , nec in omnibus idem facit. Itaque iſtud luxuriæ
cauſa fieri non oportere confiteor: interdum valetudinis
cauſa rectè fieri,experimentis credo . Commoneo tamen
nequis qui valere & ſeneſcere volet, hoc quotidianum
habeat.Qui vomere poſt cibum volet,ſi ex facili facit, a-
quam tantùm tepidam ante debet aſſumere:ſi difficilius,
aquæ,vel ſalis , vel mellis paulum adiicere . At qui manè
vomiturus eſt,antè bibere mulſum,vel hyſſopū ,aut eſſe
radiculam debet, deinde aquam tepidam (vt ſuprà ſcri-
ptum eſt)bibere.Cætera quæ antiqui medici præceperūt,
ſtomachum omnia infeſtāt.Poſt vomitum, ſi ſtomachus
infirmus eſt,paululum cibi,ſed huius idonei,guſtandum,
& aquæ frigidæ cyathi tres bibendi ſunt.Si autem vomi-
tus fauces exaſperauit,qui vomuit, ſi manè id fecit, am-
bulare debet,tum vngi,deinde cœnare. Si poſt cœnam,
poſtero die lauari,& in balneo ſudare. hinc proximus ci-
bus mediocris vtilior eſt, iſque eſſe debet cum pane he-
ſterno:vino auſtero meraco, & carne aſſa, cibiſque omni-
bus quam ſicciſſimis.Qui vomere bis in menſe vult,me-
lius conſulet ſi biduo continuarit,quàm ſi poſt quintum
decimum diem vomuerit:niſi hæc mora grauitatem pe-
ctori faciet .Deiectio autem medicamento quoque petē
da eſt,vbi venter ſuppreſſus parum reddit ex eóque inflā-
mationes, caligines, capitis dolores, aliáſque ſuperioris
partis mala increſcunt.Quid enim inter hæc adiuuare poſ
ſunt quies & inedia, quæ per illas maximè eueniunt? Qui

eiicere volet,primùm cibis viniſque vtetur iis quæ hoc præſtant: dehinc ſi parum illa proficient,aloen ſumat:ſed purgationes quoque vt interdum neceſſariæ ſunt, ſic vbi frequentes ſunt,periculum afferunt. Aſſueſcit enim non ali corpus,& ob hoc infirmum erit,quũ omnibus morbis obnoxia maximè infirmitas ſit. Calefacit autem vnctio, aqua ſalſa,magiſque ſi calida eſt,omnia ſalſa, amara, carnoſa,ſi poſt cibum eſt balneum, vinum auſterum. Refrigerat in ieiunio & balneũ & ſomnus,niſi nimis lõgus eſt: & omnia acida, aqua quamfrigidiſſima,oleum,ſi aquæ miſceatur. Humidum autem corpus efficit labor maior quàm ex conſuetudine,frequens balneum,cibus plenior, multa potio: poſt hæc ambulatio & vigilia: per ſe quoque ambulatio multa & vehemens & matutina exercitatio,& non protinus cibus adiectus:ea genera eſcæ quæ veniunt ex locis frigidis,& pluuiis,& irriguis: contrà ſiccat modica exercitatio,fames,vnctio ſine aqua,calor,ſol modicus,frigida aqua,cibus exercitationi ſtatim ſubiectus, & is ipſe ex ſiccis & æſtuoſis locis veniẽs. Aluum adſtringit labor,ſedile,creta figularis corpori illita, cibus imminutus,& is ipſe ſemel die aſſumptus ab eo qui bis ſolet: exigua potio,neque adhibita niſi quum cibi quis quantum aſſumpturus eſt,cepit:pòſt cibum quies: contrà ſoluit aucta ambulatio atque eſca,poſt motus qui poſt cibũ eſt,ſubinde potiones cibo immixtæ. Illud quoque ſcire oportet,quòd ventrem vomitus ſolutum comprimit, cõpreſſum ſoluit: itémque cõprimit is vomitus qui ſtatim poſt cibum eſt,ſoluit is qui tardè ſuperuenit. Quod ad ætates verò pertinet, inediam facillimè ſuſtinẽt mediæ ætates,minus iuuenes,minimè pueri & ſenectute confecti: quo minus fert facilè quiſque,eo ſæpius debet cibum aſſumere;maximéque eo eget qui increſcit. Calida lauatio & pueris & ſenibus apta eſt:vinum dilutius pueris, ſenibus meracius:neutri ætati quæ inflationes mouent:iuuenum minus, quæ aſſumant, & quomodo curentur, intereſt.Quibus iuuenibus fluxit aluus,plerunque in ſenectute contrahitur:quibus in adoleſcẽtia fuit aſtricta,ſæpe in ſenectute ſoluitur. Melior eſt autem in iuuene fuſior, in ſene adſtrictior. Tempus quoque anni conſiderare oportet: hyeme plus eſſe conuenit: minus, ſed meracius bibere:multo pane vti, carne potius elixa, modicè oleribus:ſemel die cibum capere, niſi ſi nimis venter aſtrictus eſt.Si prandet aliquis,vtilius eſt exiguũ aliquid & ipſum ſiccum ſine carne,ſine potione ſumere. Eo tempore anni calidis omnibus potius vtẽdum eſt, vel calorem mouentibus:venus tum non æquè pernicioſa eſt. At vere,paulũ cibo demendum,adiiciendúmque potioni, ſed dilutius tamen bibendum eſt: magis carne vtendum, magis oleribus: tranſeundum paulatim ad aſſa ab elixis: venus eo tempore anni tutiſſima eſt. Æſtate verò,& potione & cibo corpus ſæpius eget:ideo prãdere quoque commodum eſt.Eo tempore aptiſſima ſunt & caro & olus,potio quam dilutiſſima,vt & ſitim tollat,nec corp[9] incẽdat:frigida lauatio,caro aſſa,frigidi cibi,vel qui refrigerent. Vt ſæpius autem cibo vtendum,ſic exiguo eſt. Per autumnum,propter cæli varietatem,periculum maximum eſt.Itaque neque ſine veſte,neque ſine calceamentis prodire oportet, præcipuéque diebus frigidioribus: neque ſub dio nocte dormire,aut certè bene operiri.Cibo verò iam paulo pleniore vti licet:minus,ſed meracius bibere. Poma nocere quidam putant,quæ immodicè toto die plerunque ſic aſſumuntur vt nequid ex denſiore cibo remittatur: ita nõ hæc,ſed conſummatio omniũ nocet: ex quibus in nullo tamen minus quàm in his noxæ eſt. ſed his vti nõ ſæpius quàm alio cibo conuenit.Denique aliquid denſiori cibo quum id accedit,neceſſarium eſt demi. Neque æſtate verò,neque autumno vtilis venus eſt: tolerabilior tamẽ per autumnum: æſtate in totum,ſi fieri poteſt,abſtinendum.

DE HIS QVI ALIQVA PARTE CORPOris laborant,& primùm de his quibus caput infirmum eſt, Cap. IIII.

PRoximum eſt vt de iis dicam qui partes aliquas corporis imbecillas habent.Cui caput infirmum eſt,is ſi bene cõcoxerit,leniter perfricare id manè manib[9] ſuis debet:nũquã id,ſi fieri poteſt,veſte velare,aut ad cutem ton- A deri: vtiléque lunam vitare, maximéque ante ipſum lunæ ſoliſque concurſum:ſed nuſquam poſt cibum progredi.Sicui capilli ſunt, eos quotidie pectere,multum ambulare: ſed, ſi licet, ſub tecto, neque in ſole. Vbique autem vitare ſolis ardorem, maximéque poſt cibum & vinũ:potius vngi quàm lauari: nunquam ad flammam vngi,interdum ad prunam. Si in balneum venit, ſub veſte primùm paulum in tepidario inſudare,ibi vngi:tum trãſire in calidarium:vbi ſudabit,in ſolium non deſcendere, ſed multa calida aqua per caput ſe totũ perfũdere: tũ tepi- B da vti,deinde frigida,diutiúſque ea caput quàm cæteras partes perfundere:deinde id aliquandiu perfricare,nouiſſimè detergere & vngere. Capiti nihil æquè prodeſt atq; aqua frigida. Itaque is cui hoc infirmũ eſt,per æſtatẽ id bene largo canali quotidie debet aliquandiu ſubiicere: ſemper autem, etiamſi ſine balneo vnctus eſt, neque totũ corpus refrigerare ſuſtinet, caput tamen aqua frigida perfũdere.Sed quum cæteras partes attingi nolit,demittere id ne ad ceruices aqua deſcendat,eámque(nequid oculis aliiſve partibus noceat) defluentẽ ſubinde manibus C ad os regerere. Huic modicus cibus neceſſarius eſt,quẽ facilè concoquat:iſque,ſi ieiunio caput læditur,aſſumendus etiam medio die eſt:ſi non læditur,ſemel potius. Bibere huic aſſiduè vinum dilutum,leue,quàm aquam magis expedit, vt quum caput grauius eſſe cœperit, ſit quò confugiat: eique ex toto neque vinum neque aqua ſemper vtilia ſunt:medicamentum vtrunque eſt, quum inuicem aſſumitur. Scribere,legere,voce contendere huic opus non eſt vtique poſt cœnam, poſt quam nec cogitatio quidem ei ſatis tuta eſt:maximè tamen vomitus alienus D eſt.

DE IIS QVI LIPPITVDINE, GRAuedine,deſtillatione,tonſilliſque laborant,Cap. V.

NEque verò iis ſolis quos capitis imbecillitas torquet,vſus aquæ frigidæ prodeſt, ſed iis etiam quos aſſiduè lippitudines,grauedines,deſtillationes,tonſillæq; malè habent. His autem nõ caput tantùm quotidie perfundẽdum eſt: ſed os quoque multa frigida aqua fouendum eſt: præcipuéque omnibus quibus hoc vtile auxiliũ E eſt,eo vtẽdum eſt, vbi grauius cælum Auſtri reddiderũt. Qúmque omnibus inutilis ſit poſt cibum aut contentio aut cogitatio animi, tum iis præcipuè qui vel capitis vel arteriæ dolores habere conſueuerunt, vel quoſlibet alios oris affectus. Vitari etiam grauedines deſtillationéſque poſſunt ſi quam minimè eũ qui his opportunus eſt aerẽ, vel loca,aquáſque mutet, ſi caput in ſole protegit,ne incendatur, néve ſubitum ex repentino nubilo frigus id moueat, ſi poſt concoctionem ieiunus caput radit,ſi poſt cibum neque legit,neque ſcribit.

F

AD SOLVTAM ALVVM REMEDIA, Cap. VI.

QVEM verò frequẽter citata aluus exercet,huic opus eſt pila ſimilibúſque ſuperiores partes exercere: dum ieiunus eſt ambulare, vitare ſolis nimium ardorem,continua balnea, vngi citra ſudorem: non vti cibis variis,miniméque virulentis,aut leguminibus, oleribúſve iis quæ celeriter deſcendunt: omnia denique fugere quæ tardè concoquuntur.Venatio, durique piſces, & ex domeſticis animalibus aſſa caro maximè iuuãt. Nunquã G vinum ſalſum bibere expedit, ne tenue quidem aut dulce,ſed auſterum & plenius, neque idipſum peruetus. Si mulſo vti volet,id ex decocto melle faciendum eſt.Si frigidæ potiones ventrem eius non turbant, his vtendum potiſſimum eſt. Siquid offenſæ in cœna ſenſit,vomere debet,idque poſtero quoq; die facere: tertio,modici ponderis panẽ ex vino eſſe,adiecta vua vel olea,vel ex defruto, ſimilibúſque aliis:deinde ad conſuetudinem redire. Semper autem poſt cibum conquieſcere,ac neque intendere animum,neque ambulatione quanuis leui dimoueri.

H

REMEDIA AD COLI DOLOREM, Cap. VII.

AT ſi laxius inteſtinum dolere conſueuit (quod κῶλον nominant) quum id nihil niſi genus inflationis ſit, id agendum eſt vt concoquat aliquis, vt lectione & aliis

generibus exerceatur:vtatur balneo calido,cibis quoque A & potionibus calidis,denique omnino frigus euitet:item dulcia omnia, leguminàque,& quicquid inflare conſueuit.

QVAE AGENDA SINT STOMACHO laborantibus, Cap. VIII.

SI quis verò ſtomacho laborat,legere clarè debet, poſt lectionem ambulare.tum pila, vel armis, alióve quo genere quo ſuperior pars mouetur, exerceri: non aquam ſed vinum calidum bibere ieiunus:tum cibum bis die aſſumere,ſic tamen vt facilè concoquat : vti vino tenui & B auſtero,& poſt cibum frigidis potionibus potius. Stomachum autem infirmum indicant,pallor,macies, præcordiorũ dolor,nauſea & nolentium vomitus, in ieiuno dolor capitis:quæ in quo non ſunt,is firmi ſtomachi eſt.Neque credendum vtique noſtris eſt, qui quum in aduerſa valetudine vinum aut frigidam aquam concupierunt, deliciarum patrocinium in accuſationem non merentis ſtomachi habent. At qui tardè concoquunt, & quorum ideo præcordia inflãtur,quive propter ardorem aliquem noctu ſitire conſueuerunt,antequam conquieſcant, duos C tréſve cyathos per tenuem fiſtulam bibant.Prodeſt etiam aduerſus tardam concoctionem clarè legere, deinde ambulare,tum vel vngi, vel lauari aſſiduè:vinum frigidum bibere,& poſt cibum magnam potionem ſumere, ſed(vt ſuprà dixi)per ſiphonem,deinde omnes potiones aqua frigida includere.Cui verò cibus aceſcit, is ante eum bibere aquam egelidam debet,& vomere. At is cui ex hoc frequens deiectio incidit,quoties aluus ei conſtiterit,frigida potione potiſſimum vtatur.

QVID OBSERVANDVM SIT DOlore neruorum laborantibus, D Cap. IX.

SI cui verò dolere nerui ſolent(quod in podagra, chiragráve eſſe conſueuit)huic quantum fieri poteſt, exercendum id eſt quod affectum eſt, obiiciendúmque labori & frigori,niſi quum dolor increuit:ſub dio quies optima eſt,venus ſemper inimica eſt : concoctio (ſicuti in omnibus corporis affectibus)neceſſaria eſt. Cruditas enim id maximè lædit, & quoties offenſum corpus eſt,vitioſa pars maximè ſentit. Vt concoctio autem omnibus vitiis E occurrit,ſic rurſus aliis frigus, aliis calor:quæ ſequi quiſque pro habitu corporis ſui debet. Frigus inimicum eſt ſeni,tenui,vulneri,præcordiis,inteſtinis,veſicæ,auribus, coxis,ſcapulis,naturalibus,oſſibus,dentibus, neruis, vuluæ,cerebro:idem ſummam cutem facit pallidam, aridã, duram,nigram:ex hoc horrores tremoréſque naſcuntur. At prodeſt iuuenibus,& omnibus plenis:erectiórque mẽs eſt,& melius concoquitur,vbi frigus quidem eſt,ſed cauetur. Aqua verò frigida infuſa,præterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt: item articulis, doloribúſque qui ſunt ſine vlceribus,item rubicundis nimis hominibus, ſi dolore vacant. Calor autem adiuuat omnia quæ frigus infeſtat:item lippientes,ſi nec dolor,ne lacrymæ ſunt: neruos quoque qui contrahuntur,præcipuéque ea vlcera quæ ex frigore ſunt.Idem corporis colorem bonum facit, vrinã mouet: ſi nimius eſt,corpus effœminat, neruos emollit, ſtomachum ſoluit.Minimè verò aut frigus aut calor tuta ſunt,vbi ſubita inſuetis ſunt: nam frigus lateris dolores, aliáque vitia,frigida aqua ſtrumas excitat. Calor concoctionem prohibet,ſomnum aufert,ſudorem digerit, obnoxium morbis peſtilentibus corpus efficit.

OBSERVATIO IN PESTILENTIA, Cap. X.

EST etiam obſeruatio neceſſaria,qua quis in peſtilentia vtatur adhuc integer, quum tamen ſecurus eſſe non poſſit.Tum igitur oportet peregrinari, nauigare : vbi id non licet,geſtari, ambulare ſub diuo ante æſtum leniter, eodémque modo vngi, & (vt ſuprà comprehenſum eſt) vitare fatigationẽ,cruditatem,frigus,calorem, libidinẽ, multóque magis ſe cõtinere, ſiqua grauitas in corpore eſt: tũ neque manè ſurgendũ,neque pedibus nudis ambulandum eſt. miniméque poſt cibum aut balneum, neque ieiuno,neque cœnato vomendum eſt: neque mouenda aluus, atque etiamſi per ſe mota eſt,comprimenda eſt: abſtinendum potius ſi plenius corpus eſt: itémque vitandũ balneum,ſudor,meridianus ſomnus,vtique ſi cibus quoque anteceſſit, qui tamẽ ſemel die tunc commodius aſſumitur:inſuper etiam modicus,ne cruditatẽ moueat:alternis diebus inuicem modò aqua, modò vinum bibendũ eſt.Quibus ſeruatis, ex reliqua victus cõſuetudine quàm minimum mutari debet.Quum verò hæc in omni peſtilentia facienda ſint, tum in ea maximè quam Auſtri excitarint.Atque etiam peregrinantibus eadem neceſſaria ſunt,vbi graui tempore anni diſceſſerunt ex ſuis ſedibus,vel vbi in graues regiones venerunt : ac ſi cætera res aliqua prohibebit,vtique abſtinere debebit : atque ita à vino ad aquam,ab hac ad vinum,eo qui ſuprà poſitus eſt modo,tranſitus ei eſſe.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Lib. II.

PRAEFATIO.

INſtantis autem aduerſæ valetudinis ſigna complura ſunt: in quibus explicandis non dubitabo authoritate antiquorum virorum vti, maximéque Hippocratis: quum recentiores quoque medici, F quanuis quædam in curationibus mutarint, tamen hæc illum optimè præſagiſſe fateantur. Sed antequam dico quibus præcedentibus morborum timor ſubſit, nõ alienum videtur exponere,quæ tempora anni, quæ tempeſtatum genera,quæ partes ætatis,qualia corpora maximè tuta vel periculis opportuna ſint, quod genus aduerſæ valetudinis quoque timeri maximè poſſit : non quò non omni tempore,in omni tempeſtatum genere,omnis ætatis,omnis habitus hominum,per omnia genera morborum & ægrotent & moriantur:ſed quòd frequen- G tius tamen quædam eueniant:ideóque vtile eſt ſcire vnũquemque quid & quando maximè caueat.

QVAE ANNI TEMPORA, QVAE TEMPEſtatum genera,quæ partes ætatis,qualia corpora vel tuta,vel morbis opportuna ſint,& quod valetudinis genus in quoque timeri poſſit, Cap. I.

IGitur ſaluberrimum ver eſt : proxima deinde ab hoc hyems,periculoſior æſtas,autumnus longè periculoſiſſimus.Ex tempeſtatibus verò optimæ æquales ſunt, ſiue frigidæ,ſiue calidæ:peſſimæ, quæ variant maximè : quo fit vt autumnus plurimos opprimat.Nam fere meridianis temporibus calor:nocturnis atque matutinis,ſimúlque etiam veſpertinis frigus eſt.Corpus ergo & æſtate,& ſubinde meridianis caloribus relaxatum,ſubito frigore excipitur:ſed vt eo tempore id maximè fit,ſic quandocunque euenit,noxium eſt.Vbi æqualitas autem eſt,tamen ſaluberrimi ſunt ſereni dies, meliores pluuii quàm tantùm nebuloſi aut nubili, optimíque hyeme qui omni vento vacant:æſtate,quibus Fauonii perflant.Si genus aliud ventorũ eſt, ſalubriores ſeptẽtrionales quàm ſubſolani vel Auſtri ſunt : ſic tamen vt hæc interdũ regionum ſorte mutentur.Nam fere ventus vbique à mediterraneis regionibus veniens, ſalubris : à mari, grauis eſt. Neque ſolùm in bono tempeſtatum habitu certior valetudo eſt, ſed priores morbi quoque(ſiqui inciderunt)leuiores ſunt,& prõptius finiuntur. Peſſimum ergo cælum eſt quod ægrum fecit,adeò vt in id quoque genus quod natura peius eſt in hoc ſtatu,ſalubris mutatio fit. At ætas media tutiſſima eſt,quæ neque iuuentæ calore, neque ſenectutis frigore

infeſtatur:longis morbis ſenectus,acutis adoleſcentia magis paret. Corpus autē habiliſſimū quadratū eſt,neq; gracile neque obeſū.Nā lōga ſtatura vt in iuuenta decora eſt: ſic matura ſenectute conficitur:gracile corpus , infirmū: obeſum,hebeseſt: vere tamen maximè quæcūq; humoris motu nouātur,in metu eſſe conſueuerūt.Ergo tū lippitudines,puſtulæ,profuſio ſanguinis,abſceſſus corporis(quæ ἀποστήματα Græci nominant) bilis atra (quā μελαγχολίαν appellāt)inſania,morbus comitialis, angina,grauedines, deſtillationes oriri ſolēt : hi quoque morbi qui in articulis,neruíſque modò vrgent,modò quieſcunt , tum maximè & inchoantur & repetunt. At æſtas non quidem vacat pleriſque ab his morbis,ſed adiicit febres vel continuas, vel ardentes,vel tertianas,vomitus,alui deiectiones, auricularum dolores,vlcera oris, cancros,& in cæteris quidē partibus,ſed maximè obſcœnis,& quicquid ſudore hominem reſoluit. Vix quicquam ex his in autumnum non incidit:ſed oriuntur eo quoque tempore febres incertæ, lienis dolor,aqua inter cutem,tabes(quā Græci φθίσιν nomināt)vrinæ difficultas(quam στραγγουρίαν appellāt) tenuioris inteſtini morbus,quem εἰλεὸν nominant. Fit item læuitas inteſtinorum(quæ λειεντερία vocatur)coxæ dolores, morbi comitiales: idémque tempus & diutinis malis fatigatos,& ab æſtate tantùm proxima preſſos interimit, & aliis nouis morbis cōficit,& quoſdā lōgiſſimis implicat, maximéque quartanis,quæ per hyemē quoque exerceāt. Neque aliud magis tempus peſtilentiæ patet,cuiuſcūque ea generis eſt, quanuis variis rationibus nocet. Hyems autem capitis dolores,tuſſim, & quicquid in faucibus,in lateribus,in viſceribus mali cōtrahitur,irritat. Ex tempeſtatibus, Aquilo tuſſim mouet, fauces exaſperat,ventrem adſtringit , vrinā ſupprimit, horrores excitat,item dolores lateris & pectoris.Sanum tamen corpus ſpiſſat,& mobilius atque expeditius reddit. Auſter aures hebetat, ſenſus tardat,capitis dolores mouet, aluum ſoluit,totum corpus efficit hebes,humidum,languidum. Cæteri vēti quò vel huic vel illi propiores ſūt , eò magis vicinos his illíſve affectus faciūt.Denique omnis calor,& iecur & lienē inflāmat,mētē hebetat,vt anima deficiat,vt ſanguis prorumpat,efficit.Frigus modò neruorum diſtentionē, modò rigorem infert, (illud σπασμὸς,id eſt conuulſio,hoc τέτανος, Græca voce nominatur) nigritiem in vlceribus, horrorem in febribus excitat.In ſiccātibus acutæ febres, lippitudines,tormina,vrinæ difficultas , articulorum dolores oriuntur. Per imbres lōgæ febres,alui deiectiones, angina,cancri,morbi comitiales,reſolutio neruorū , quā παράλυσιν Græci nominant.Neque ſolùm intereſt quales dies ſint,ſed etiam quales antè præceſſerint: ſi hyems ſicca ſeptentrionales ventos habuit , ver autem Auſtros & pluuias exhibet, fere ſubeunt lippitudines , tormina, febres,maximéque in mollioribus corporibus: (ideóq; præcipuè in mulieribus)ſi verò Auſtri pluuiæque hyemem occuparūt,ver autem & frigidum & ſiccum eſt, grauidæ quidem fœminæ quibus tum adeſt partus,abortu periclitantur:hæ verò quæ gignunt , imbecillos , víxque vitales edunt: cæteros lippitudo arida,&,ſi ſeniores ſunt , grauedines atque deſtillationes malè habēt.At ſi à prima hyeme Auſtri ad vltimum ver continuarunt, laterum dolores & inſania febricitantium (quam φρενῖτιν appellāt) quā celerrimè rapiunt.Vbi primò calor à primo vere orſus,æſtatē quoque ſimilem exhibet,neceſſe eſt multum ſudorē in febribus ſubſequi.At ſi ſicca æſtas Aquilones habuit,autumno verò imbres Auſtrique ſunt,tota hyeme quæ proxima eſt,tuſſis,deſtillatio, raucitas, in quibuſdam etiam tabes oriuntur.Sin autem autumnus quoque æquè ſiccus iiſdem Aquilonibus perflatur , omnibus quidē mollioribus corporibus(inter quæ muliebria eſſe propoſui) ſecūda valetudo contingit : durioribus verò inſtare poſſunt & aridæ lippitudines,& febres partim acutæ partim longæ,& hi morbi qui ex atra bile naſcūtur.Quòd ad ætates verò pertinet,pueri,proximique his,vere optimè valent, & æſtate prima tutiſſimi ſunt: ſenes æſtate, & autūni prima parte:iuuenes hyeme,quiq; inter iuuētā ſenectutémque ſunt:inimicior ſenibus hyēs , æſtas adoleſcētibus eſt. Tum ſiqua imbecillitas oritur,proximum eſt vt infantes tenerósque adhuc pueros ſerpētia vlcera oris(quæ ἄφθας Græci nominant)vomitus,nocturnæ vigiliæ,aurium humor,circa vmbilicum inflammationes exerceāt. Propriè etiam dentientiū gingiuarū exulcerationes,diſtentiones neruorum,febriculæ interdū,alui deiectiones, maxilláq; caninis dentibus orientibus malè habent.quæ pericula pleniſſimi cuiuſque ſunt,& cui maximè venter adſtrictus eſt.At vbi ætas paulū proceſſit,glādulæ & vertebrarū quæ in ſpina ſūt,aliquæ inclinationes,ſtrumæ,verrucarū quædā genera dolētia(ἀκροχορδόνας Græci appellāt)& plura alia tubercula oriuntur.Incipiente verò iam pube,ex iiſdē multæ & longæ febres,ſanguinis ex naribus curſus: maximéque omnis pueritia primùm circa quadrageſimū diē: deinde ſeptimo menſe,tum ſeptimo anno , poſtea circa pubertatem periclitatur. Siqua etiam genera morborum in infantem inciderūt,ac neque pubertate, neque primis coitibus,neque in fœmina primis menſtruis finita ſunt, fere longa ſunt. Sæpe tamen morbi pueriles qui diutius manſerunt,terminantur.Adoleſcētia morbis acutis,item comitialibus,tabíque maximè obiecta eſt, feréque iuuenes ſunt qui ſanguinem expuunt . Poſt hanc ætatem laterum & pulmonis dolores,lethargus,cholera,inſania, ſanguinis per quædam etiam velut ora venarū (αἱμοῤῥοΐδας Græci appellāt)profuſio.In ſenectute ſpiritus & vrinæ difficultas,grauedo articulorum, & renum dolores , neruorum reſolutiones,malus corporis habitus,(καχεξίαν Græci appellāt) nocturnæ vigiliæ,vitia longiora aurium,oculorum,etiam nariū,præcipuéque ſoluta aluus ,& quæ ſequūtur hanc tormina, vel læuitas inteſtinorum,cæteráq; fuſi ventris mala.Præter hæc graciles,tabes, deiectiones, deſtillationes,item viſcerum & laterum dolores fatigāt: obeſi plerunque acutis morbis & difficultate ſpirandi ſtrangulantur,ſubitóque ſæpe moriuntur,quod in corpore tenuiore vix euenit.

DE SIGNIS ADVERSAE VALETVdinis futuræ, Cap. II.

ANte aduerſam autem valetudinem (vt ſuprà dixi) quædam notæ oriuntur, quarum omnium commune eſt,aliter ſe corpus habere atque conſueuit , neque in peius tantùm,ſed etiam in melius.Ergo ſi plenior aliquis, & ſpecioſior,& coloratior factus eſt, ſuſpecta habere bona ſua debet:quæ quia neque in eodem habitu ſubſiſtere, neque vltrà progredi poſſunt, fere retrò quaſi ruina quadam reuoluuntur.Peius tamen ſignum eſt vbi aliquis cōtra cōſuetudinem emacruit,& colorem decorémque amiſit. quoniam in iis quæ ſuperāt , eſt quod morbus demat: in iis quæ deſunt, nō eſt quòd ipſum morbum ferat.Præter hæc protinus timeri debet ſi grauiora membra ſunt, ſi crebra vlcera oriuntur, ſi corpus ſupra conſuetudinem incaluit, ſi grauior ſomnus preſſit , ſi tumultuoſa ſomnia fuerunt,ſi ſæpius expergiſcitur aliquis quàm aſſueuit,deinde iterum ſoporatur, ſi corpus dormientis circa partes aliquas contra conſuetudinē inſudat , maximéque circa pectus,aut ceruices,aut crura,vel genua,vel coxas.Item ſi marcet animus,ſi loqui & moueri piget , ſi corpus torpet, ſi dolor præcordiorum eſt,aut totius pectoris, aut in plurimis venis capitis , ſi ſaliuæ plenum eſt os , ſi oculi cum dolore vertuntur,ſi tempora adſtricta ſunt,ſi membra inhorreſcūt,ſi ſpiritus grauior eſt,ſi circa frontem intentæ venæ mouentur,ſi frequentes oſcitationes,ſi genua quaſi fatigata ſunt , totū verò corpus laſſitudinē ſentit:ex quibus ſæpe plura,nunquam non aliqua,febrem antecedunt. In primis tamen illud conſiderandum eſt, nūquid ſæpius horum aliquid eueniat,ac ideo neque corporis vlla difficultas ſubſequatur. Sunt enim quædam proprietates hominum,ſine quarum notitia non facilè quicquam in futurum præſagiri poteſt.Facilè itaque ſecurus eſt in his aliquis quæ ſæpe ſine periculo euaſit:ille ſolicitari debet cui hæc noua ſunt,aut qui iſta nunquam ſine cuſtodia ſui tuta habuit.

QVAE BONA IN AEGROTANTIBVS ſigna ſint, Cap. III.

VBI verò febris aliquem occupat, ſcire licet non periclitari ſi in latus aut dextrum aut ſiniſtrum (vt ipſi viſum eſt)cubat, cruribus paulum reductis, qui fere ſani

quoque iacentis habitus eſt,ſi facilè conuertitur, ſi noctu dormit,ſi interdiu vigilat,ſi ex facili ſpirat,ſi non conflictatur,ſi circa vmbilicum & pubem cutis plana eſt,ſi præcordia eius ſine vllo ſenſu doloris æqualiter mollia in vtraque parte ſunt. Quòd ſi paulo tumidiora ſunt,ſed tamē digitis cedunt,& non dolent, hæc valetudo, vt ſpatium aliquod habebit,ſic tuta erit. Corpus quoque quod æqualiter molle & calidum eſt,quódque æqualiter totum inſudat,& cuius febricula eo ſudore finitur,ſecuritatem pollicetur,quando iam ad ſanitatem venit corpus. Sternutamētum etiam inter bona indicia eſt: & cupiditas cibi vel à primo ſeruata, vel etiam poſt faſtidium orta. Neque terreer debet ea febris quæ eodem die finita eſt,ac ne ea quidem quæ quanuis longiore tempore euanuit, tamen ante alteram acceſſionē ex toto quieuit,ſic vt & corpus integrum(quod εἰλικρινὲς Græci vocant)fieret. Siquis autē incidit vomitus, mixtus eſſe ex bile & pituita debet, & in vrina ſubſidere album,læue,æquale:ſic vt etiā ſiquæ quaſi nubeculæ innatarint,in imum deferantur. At venter ei qui à periculo tutus eſt, reddit modò mollia figurata,eodem fere tempore quo ſecunda valetudine aſſueuit, modò conuenientia iis quæ aſſumuntur: Peior cita aluus eſt. ſed ne hæc quidem terrere protinus debet ſi matutinis temporibus coacta magis eſt:aut ſi procedente tempore paulatim contrahitur, & rufa eſt: neque fœditate odoris ſimilem aluum ſani hominis excedit. Ac lumbricos quoque aliquos ſub fine morbi deſcendiſſe nihil nocet. Si inflammatio in ſuperioribus partibus dolorem tumorémq; fecit,bonum ſignum eſt ſonus ventris inde ad inferiores partes euolutus, magiſque etiam ſi ſine difficultate cum ſtercore exceſſit.

MALA SIGNA AEGROTANTIVM, Cap. IIII.

COntrà,grauis morbi periculum eſt vbi ſupinus æger iacet porrectis manibus & cruribus, vbi reſidere vult in ipſo acuti morbi impetu, præcipuéque pulmonibus laborantibus: vbi nocturna vigilia premitur, etiamſi interdiu ſomnus accedit: ex quo tamen peior eſt qui inter quartam horam & noctem eſt quàm qui matutino tempore ad quartam. Peſſimum tamen eſt ſi ſomnus neque noctu neque interdiu accedit. id enim fere ſine continuo dolore eſſe non poteſt: æquè verò ſignum malum eſt, etiam ſomno vltra debitum vrgeri,peiúſque,quo magis ſe ſopor interdiu noctúque continuat. Mali etiam morbi teſtimonium eſt,vehemēter & crebrò ſpirare, à ſexto die cœpiſſe inhorreſcere,pus expuere,vix excreare, dolorem habere continuum,difficulter ferre morbum, iactare brachia & crura,ſine voluntate lacrymare,habere humorem glutinoſum dentibus inhærentē, cutē circa vmbilicū & pubē macrā,præcordia inflāmata,dolētia, dura, tumida, intenta:magiſque ſi hæc dextra parte quàm ſiniſtra ſunt. periculoſiſſimum tamē eſt ſi venæ quoque ibi vehemēter agitantur. Mali etiam morbi ſignum eſt,nimis celeriter emacreſcere,caput & pedes manúſque calidas habere, ventre & lateribus frigentibus,aut frigidas extremas partes,acuto morbo vrgēte,aut poſt ſudorem inhorreſcere, aut poſt vomitum ſingultum eſſe, vel rubere oculos, aut poſt cupiditatem cibi, póſtve longas febres hunc faſtidire,aut multum ſudare,maximéque frigido ſudore, aut habere ſudores non per totum corpus æquales, quiq; febrem non finiant,& eas febres quæ quotidie tempore eodem reuertantur, quæ've ſemper pares acceſſiones habeāt,neque tertio quoque die leuentur, quæve cōtinuēt, vel per acceſſiones increſcant, per diſceſſiones tantùm molliantur,nec vnquam integrum corpus dimittant. Peſſimum eſt ſi ne leuatur quidem febris,ſed æquè concitata continuat. Periculoſum eſt etiam poſt arquatū morbū febrē oriri,vtique ſi præcordia dextra parte dura māſerūt,ac dolētibus his læua. Nulla acuta febris leuiter terrere eos debet: neque vnquā in acuta febre, vt à ſomno, nō eſt terribilis neruorū diſtētio. Timere etiā ex ſomno, mali morbi eſt: itémque in prima febre protinus mētem eſſe turbatam,membrúmve aliquod eſſe reſolutū. Ex quo caſu quanuis vita redditur, tamen id fere membrum debilitatur: vomitus etiā periculoſus eſt ſinceræ piuitæ vel

A bilis,peiórque ſi viridis aut niger eſt. At mala vrina eſt in qua ſubſidunt ſubrubra aut liuida: deterior in qua quaſi fila quædam tenuia atque alba:peſſima ex his,ſi tanquam ex furfuribus factas nubeculas repræſentat: diluta quoq; atque alba,vitioſa eſt, ſed in phreniticis maximé. Aluus autem mala eſt ex toto ſuppreſſa: periculoſa etiā quæ inter febres fluens conquieſcere hominem in cubili non patitur,vtique ſi quod deſcēdit,eſt perliquidum,aut albidum,aut pallidum, aut ſpumans. Præter hæc periculum
B oſtendit id quod excernitur, ſi eſt exiguum, glutinoſum, læue,album,idémque ſubpallidum:vel,ſi eſt aut liuidum, aut bilioſum,aut cruentum, aut peioris odoris quàm ex conſuetudine. Malum eſt etiam quod poſt longas febres ſincerum eſt.

DE SIGNIS LONGI MORBI, Cap. V.

POST hæc indicia notū eſt lōgum morbū fieri: ſic enim neceſſe eſt, niſi occidit. Neque vlla alia ſpes in malis magnis eſt quàm vt impetum morbi trahendo aliquis effugiat,porrigatúrque in id tempus quod curationi
C locum præſtet. Protinus tamē ſigna quædam ſunt ex quibus colligere poſſumus,morbum,etſi non interemerit,lōgius tamen tempus habiturum. Vbi frigidus ſudor inter febres non acutas circa caput tantùm & ceruices oritur, aut vbi febre non quieſcente corpus inſudat,aut vbi corpus modò frigidum,modò calidum eſt, & color alius ex alio fit,aut vbi quod inter febres aliqua parte abſceſſit,ad ſanitatem nō peruenit, aut vbi æger pro ſpatio parum emacreſcit: item ſi vrina modò liquida & pura eſt, modò habet quædā ſubſidētia:ſi læuia atque alba rubráve ſunt:
D quæ in ea ſubſidunt: aut ſi quaſdam quaſi maculas repræſentat,aut ſi bullulas excitat.

DE INDICIIS MORTIS, Cap. VI.

SED inter hæc quidem propoſito metu ſpes tamen ſupereſt. Ad vltima verò iam ventum eſſe teſtantur, nares acutæ,collapſa tempora,oculi cōcaui,frigidæ languidæque aures,& imis partibus leniter verſæ:cutis circa frōtē dura & intēta, color aut niger aut perpallidus: multóque magis ſi ita hæc ſunt vt neque vigilia præceſſerit,ne-
E que ventris reſolutio,neque inedia. Ex quibus cauſis interdū hæc ſpecies oritur,ſed vno die finitur: itaque diutius durans,mortis index eſt. Si verò in morbo vetere iam triduò talis eſt,in propinquo mors eſt: magiſque ſi præter hæc oculi quoque lumen refugiunt & illacrymant,quæque in his alba eſſe debent, rubeſcunt, atque in iiſdem venulæ pallent: pituitáque in his innatans,nouiſſimè angulis inhæreſcit:altérque ex his minor eſt:híque aut vehementer ſubſederunt,aut facti tumidiores ſunt,pérque ſomnum palpebræ non committuntur,ſed inter has ex al-
F bo oculorum aliquid apparet:neque id fluēs aluus expreſſit: eædémque palpebræ pallent, & idem pallor labra & nares decolorat: eadémque labra,& nares,oculique,& palpebræ,& ſupercilia, aliquáve ex his peruertuntur: iſque propter imbecillitatē iam non audit,aut non videt. Eadē mors denuntiatur, vbi æger ſupinus cubat, eique genua contracta ſunt, vbi deorſum ad pedes ſubinde delabitur, vbi brachia & crura nudat,& inæquabiliter diſpergit,neque his calor ſubeſt: vbi hiat, vbi aſſiduè dormit: vbi is qui mentis ſuæ non eſt,neque id facere ſanus ſolet,denti-
G bus ſtridet,vbi vlcus quod aut antè aut in ipſo morbo natum eſt,aridum,& aut pallidum aut liuidum factum eſt. Illa quoque mortis indicia ſunt, vngues digitíque pallidi,frigidus ſpiritus:aut ſi manibus quis in febre & acuto morbo,vel inſania,pulmoniſve dolore vel capitis, in veſte floccos legit,fimbriáſve diducit,vel in adiūcto pariete ſiqua minuta eminent,carpit. Dolores etiam circa coxas & inferiores partes orti,ſi ad viſcera tranſierunt,ſubitóque deſierunt,mortem ſubeſſe teſtantur,magiſque ſi a-
H lia quoque ſigna acceſſerunt. Neque is ſeruari poteſt qui ſine vllo tremore febricitans,ſubitò ſtrāgulatur, aut deuorare ſaliuam ſuam non poteſt, cuive in eodem febris corporiſque habitu ceruix conuertitur,ſic vt deuorare æquè nihil poſſit: aut cui ſimul & continua febris & vltima corporis infirmitas eſt, aut cui febre non quie-

ſcente exterior pars friget, interior ſic calet vt etiam ſi-
tim faciat:aut qui febre æquè non quieſcente,ſimul & de
lirio & ſpirandi difficultate vexatur: aut qui epoto vera-
tro exceptus diſtentione neruorum eſt:aut qui ebrius ob-
mutuit.Is enim febre,adiecta neruorum diſtentione,con
ſumitur,niſi aut febris acceſſit,aut eo tempore quo ebrie
tas ſolui debet,loqui cœpit.Mulier quoque grauida acuto
morbo facilè conſumitur, & is cui ſomnus dolorem au-
get,& cui protinus in recenti morbo bilis atra vel infrà
vel ſuprà ſe oſtēdit, cuive alterutrum modò ſe prompſit,
quum iam longo morbo corpus eius eſſet extenuatum &
affectum:ſputum etiam bilioſum & purulentum, ſiue ſe-
paratim iſta,ſiue mixta proueniunt, interitus periculum
oſtēdunt. Ac ſi circa ſeptimum diem tale eſſe cœpit,pro-
ximum eſt vt is circa quartumdecimum diem decedat,
niſi alia ſigna meliora peioráve acceſſerint: quæ quo læ-
uiora grauioráve ſubſequuta ſunt,eo vel ſeriorem mortē
vel maturiorem denuntiant. Sudor quoque frigidus in
acuta febre peſtiferus eſt,atque in omni morbo vomitus
qui varius & multorum colorum eſt,præcipuéque ſi ma-
lus in hoc odor eſt.Ac ſanguinem quoque in febre vo-
muiſſe,peſtiferū eſt.Vrina verò rubra & tenuis in magna
cruditate eſſe conſueuit,& ſæpe, antequam ſpatio matu-
reſcat,hominem rapit.Itaque ſi talis diutius permanet,pe
riculum mortis oſtendit.Peſſima tamen eſt præcipuéque
mortifera,nigra,craſſa,mali odoris: atque in viris quidē,
& mulieribus talis deterrima eſt: in pueris verò, quæ te-
nuis & diluta eſt. Aluus quoque varia peſtifera eſt, quæ
ſtrigmētū, ſanguinē,bilem viridem,aliquid modò diuer
ſis tēporib⁹,modò ſimul & in mixtura quadā,diſcreta ta-
mē,repræſentat.Sed hæc quidē poteſt paulo diuti⁹ trahe-
re. In præcipiti verò iā eſſe denūciat,quæ liquida, eadém
que vel nigra, vel pallida, vel pinguis eſt, vtique ſi ma-
gna fœditas odoris acceſſit. Illud interrogari me poſſe
ab aliquo ſcio,ſi certa futuræ mortis indicia ſunt,quomo
do interdū deſerti à medicis conualeſcant, quoſdámque
fama prodiderit in ipſis funeribus reuixiſſe. Quinetiam
vir iure magni nominis Democritus, ne finitæ quidem
vitæ ſatis certas notas eſſe propoſuit quibus medici cre-
didiſſent:adeò illud non reliquit vt certa aliqua ſigna fu-
turæ mortis eſſent. Aduerſus quos ne illud quidem dicā,
quòd in vicino ſæpe quædam notæ poſitæ non bonos ſed
imperitos medicos decipiunt: quod Aſclepiades funeri
obuius intellexit, eum viuere qui efferebatur, ne proti-
nus crimen artis eſſet,ſiquod profeſſoris ſit. Illa tamen
moderatius ſubiiciam,coniecturalem artem eſſe medici
nam,rationémque cōiecturæ talem eſſe, vt quum ſæpius
aliquando reſponderit,interdum tamen fallat nos.Siquid
itaque vix in milleſimo corpore aliquando decipit, id
notam non habet,quum per innumerabiles homines reſ-
pondeat,idque non in iis tantùm quæ peſtifera ſunt dico
ſed in iis quoque quæ ſalutaria. Siquidem etiam ſpes in-
terdum fruſtratur, & moritur aliquis de quo medicus ſe-
curus primò fuit:quæque medēdi cauſa reperta ſunt, nō-
nunquam in peius aliquid conuertunt. Neque id euitare
humana imbecillitas in tanta varietate corporum poteſt.
Sed eſt tamen medicinæ fides, quæ multo ſæpius pérque
multo plures ægros prodeſt. Neque tamē ignorare opor-
tet,in acutis morbis fallaces magis notas eſſe & ſalutis &
mortis.

DE NOTIS QVAS ALIQVIS IN ſingulis morborum generibus habere poſſit, Cap. VII.

SED quū propoſuerim ſigna quæ in omni aduerſa va
letudine cōmunia eſſe conſueuerūt, ea quoque tranſ-
ibo, vt quas aliquis in ſingulis morborum generibus ha-
bere poſſit notas,indicem. Quædam autem ſunt quæ an-
te febres,quædam quæ inter eas,quid aut intus ſit,aut vē-
turum ſit,oſtendunt.Ante febres,ſi caput graue eſt,aut ex
ſomno oculi caligant,aut frequentia ſternutamenta ſunt,
circa caput aliquis pituitæ impetus timeri poteſt. Si ſan-
guis aut calor abundat,proximum eſt vt aliqua parte pro
fluuium ſanguinis fiat.Si ſine cauſa quis emacreſcit, ne in
malum habitum corpus eius recidat metus eſt.Si præcor
dia dolent,aut inflammatio grauis eſt, aut non toto die

A concocta fertur vrina, cruditatem eſſe manifeſtum eſt.
Quibus diu color ſine morbo regio malus eſt, hi vel ca-
pitis doloribus cōflictātur,vel terram edunt. Qui diu ha-
bent faciem pallidam & tumidam,aut capite,aut viſceri-
bus,aut aluo laborant. Si in continua febre puero venter
nihil reddit, mutatúrque ei color, nec ſomnus accedit,
plorátque is aſſiduè, metuenda neruorum diſtentio eſt.
Frequens autem deſtillatio in corpore tenui, longóque,
tabem timendam eſſe teſtatur. Vbi pluribus diebus non
deſcēdit aluus,docet aut ſubitam deiectionem,aut febri-
B culam inſtare. Vbi pedes turgent,longæ deiectiones ſunt.
Vbi dolor in imo ventre & in coxis eſt,aqua inter cutē in
ſtat: ſed hoc morbi genus ab ilibus oriri ſolet. Idem pro-
poſitum periculum eſt iis quibus voluntas deſidendi eſt,
venter nihil reddit niſi & ægrè & durum, tumor in pedi
bus eſt: idémq; modò dextra,modò ſiniſtra parte vētris
inuicem oritur,atque finitur.ſed à iecinore id malū pro-
ficiſci videtur. Eiuſdem morbi nota eſt vbi circa vmbili-
cum inteſtina torquentur,(ςρόφον Græci nominant)coxæ-
que dolores manent,eáque neque tempore neque reme-
C diis ſoluuntur. Dolor autem articulorum, prout in pedi-
bus, manibúſve, aut alia qualibet parte ſic eſt vt eo loco
nerui contrahantur,aut ſi id membrum ex leui cauſa fa-
tigatum, æquè frigido calidóque offenditur, ποδάγραν
χιράγραν ve, vel eius articuli in quo id ſentitur, morbum
futurum eſſe denuntiat. Quibus in pueritia ſanguis ex
naribus fluxit,dein fluere deſiit, hi vel capitis doloribus
conflictentur neceſſe eſt,vel in articulis aliquas exulcera-
tiones graues habeant,vel aliquo morbo etiam debiliten-
tur. Quibus fœminis menſtrua non proueniunt,neceſſe
D eſt capitis acerbiſſimi dolores ſint,vel quælibet alia pars
morbo infeſtetur.Eadémque iis pericula ſunt quibus ar
ticulorū vitia,dolores,tumoréſq;,ſine podagra ſimilibúſ
que morbis,oriūtur & deſinūt: vtique ſi ſæpe tēpora iiſ-
dem dolent, noctúque corpora inſudant, frons prurit,
lippitudinis metus eſt. Si mulier à partu vehementes do-
lores habet,neq; alia præterea ſigna mala ſunt,circa vice-
ſimum diem aut ſanguis per nares erumpet,aut in infe
rioribus partibus aliquid abſcedet. Quicunque etiam do-
lorem ingentem circa tempora & frontem habebit,is al-
E terutra ratione eū finiet:magíſque,ſi iuuenis erit, per ſan-
guinis profuſionem:ſi ſenior, per ſuppurationem. Febris
autem quæ ſubitò ſine ratione,ſine bonis ſignis finita eſt,
fere reuertitur. Cui fauces ſanguine & interdiu & noctu
replentur,ſic vt neque capitis dolores, neque præcordio-
rum,neque tuſſis,neque vomitus,neque febricula præceſ
ſerit, huius aut in naribus,aut in faucibus vlcus reperie-
tur. Si mulieri ex inguine febricula orta eſt,neque cauſa
apparet,vlcus in vulua eſt. Vrina autē craſſa ex qua quod
deſidet album eſt,ſignificat circa articulos aut circa viſce
F ra dolorem metúmque morbi eſſe: eadem viridis aut
viſcerum dolorem tumorémque cum aliquo periculo
ſubeſſe,aut certè corpus integrum non eſſe teſtatur. At ſi
ſanguis aut pus in vrina eſt,vel veſica vel renes exulcerati
ſunt. Si hæc craſſa carunculas quaſdam exiguas quaſi ca-
pillos habet,aut ſi bullat, & malè olet, & interdum quaſi
arenam,interdum quaſi ſanguinem trahit, dolent autem
coxæ,quæque inter has ſupérque pubem ſunt, & accedūt
frequentes ructus,interdum vomitus bilioſus,extremæq;
partes frigeſcunt,vrinæ crebra cupiditas,ſed magna diffi
G cultas eſt,& quod inde excretum eſt,aquæ ſimile, vel ru-
fum vel pallidum eſt, paulum tamen in eo leuamenti
eſt,aluus verò cum multo ſpiritu redditur, vtique in reni-
bus vitiū eſt. At ſi paulatim deſtillat,vel ſi ſanguis per hāc
editur,& in eo quædā cruēta concreta ſunt, ídque ipſum
cum difficultate redditur,& circa pubem inferiores par-
tes dolent, in eadem veſica vitium eſt. Calculoſi verò
his indiciis cognoſcūtur: Difficulter vrina redditur,pau-
latímque interdum etiam ſine voluntate deſtillat:eadem,
arenoſa eſt,nonnunquam aut ſanguis, aut cruentum aut
H purulentum aliquid cum ea excernitur: eámque quidam
promptius recti,quidā reſupinati,maximéque ii qui grā-
des calculos habēt,quidam etiam inclinati, reddunt,co-
lémque extēdēdo,dolorē leuāt. Grauitatis quoque cuiuſ-
dam in ea parte ſenſus eſt: atque ea curſu omnique motu

augentur.Quidā etiamquum torquentur, pedes inter ſe ſubinde mutatis vicibus implicāt.Fœminæ verò oras naturaliū ſuorū manibus admotis ſcabere crebrò cogūtur. Nōnūquā ſi digitū admouerūt,vbi veſicæ ceruice is vrget,calculum ſentiunt.At qui ſpumantem ſanguinem excreant, iis in pulmone vitium eſt. Mulieri grauidæ ſine modo fuſa aluus elidere partum poteſt: eidem ſi lac ex mammis profluit, imbecillum eſt quod intus gerit: duræ mammæ ſanum illud eſſe teſtantur. Frequens ſingultus, & præter conſuetudinem continuus, iecur inflammatum eſſe ſignificat. Si tumores ſuper vlcera ſubitò eſſe deſierunt, idque à tergo incidit, vel diſtentio neruorum vel rigor timeri poteſt: at ſi à priore parte id euenit, vel lateris acutus dolor, vel inſania expectanda eſt. Interdum etiam huiuſmodi caſum, quæ tutiſſima inter hæc eſt, profuſio alui ſequitur. Si ora venarum, ſanguinem ſolita fundere,ſubitò ſuppreſſa ſunt, aut aqua inter cutem aut tabes ſequitur. Eadem tabes ſubit ſi in lateris dolore orta ſuppuratio, intra quadraginta dies purgari non potuit. At ſi longa triſtitia cum longo timore & vigilia eſt,atræ bilis morbus ſubeſt. Quibus ſæpe ex naribus fluit ſanguis, iis vt lien tumet, aut capitis dolores ſunt, quos ſequitur,aut quædam ante oculos tanquam imagines obuerſentur.At quibus magni lienes ſunt, his gingiuæ malæ ſunt, & os olet, aut ſanguis aliqua parte prorumpit. Quorum ſi nihil euenit, neceſſe eſt in cruribus mala vlcera, & ex his nigræ cicatrices fiant. Quibus cauſa doloris, neque ſenſus eius eſt, his mens labat. Si in ventrem ſanguis confluxit, ibi in pus vertitur. Si à coxis & ab inferioribus partibus dolor in pectus tranſit, neque vllum ſignum malum acceſſit, ſuppurationis eo loco periculum eſt. Quibus ſine febre aliqua ex parte dolor aut prurigo cum rubore aut calore eſt, ibi aliquid ſuppurat. Vrina quoque quæ in homine ſano parum liquida eſt, circa aures futuram aliquam ſuppurationem eſſe denuntiat. Hæc verò cum ſine febre quoque vel latentium vel futurarum rerum notas habeant, multo certiora ſunt vbi febris acceſſit, atque etiam aliorum morborum tum ſigna naſcuntur. Ergo protinus inſania timenda eſt vbi expeditior alicuius quàm ſani fuit, ſermo eſt, ſubitáque loquacitas orta eſt,& hæc ipſa ſolito audacior: aut vbi rarò quis & vehementer ſpirat, venáſque concitatas habet, præcordiis duris & tumentibus. Oculorum quoque frequens motus, & in capitis dolore offuſæ oculis tenebræ, vel nullo dolore ſubſtante ſomnus ereptus, continuatáque nocte & die vigilia, vel proſtratum contra conſuetudinem corpus in ventrem, ſic vt ipſius alui dolor id non coegerit,item robuſto adhuc corpore inſolitus dentium ſtridor,inſaniæ ſigna ſunt. Siquid etiam abſceſſit, & antequam ſuppuraret, manente adhuc corpore inſolita febre ſubſedit,periculum affert primum furoris, deinde interitus.Auris quoque dolor acutus,cum febre continua vehementique ſæpe mentem turbat,& ex eo caſu iuniores interdum intra ſeptimum diem moriuntur,ſeniores tardius: quoniam neque æquè magnas febres experiuntur,neque æquè inſaniunt:ita ſuſtinent, dum is affectus intus verſatur. Suffuſæ quoque ſanguine mulieris mammæ, furorem venturum eſſe teſtantur. Quibus autem longæ febres ſunt, his abſceſſus aliqui, aut articulorum dolores erunt. Quorum faucibus in febre eliditur ſpiritus,inſtat his neruorum diſtentio.Si angina ſubitò finita eſt,in pulmonem id malum tranſit, idque ſæpe intra ſeptimum diem occidit: quod niſi incidat, ſequitur vt aliqua parte ſuppuret: deinde poſt alui longam reſolutionem,tormina:poſt hæc inteſtinorum læuitas oritur: poſt nimias deſtillationes,tabes: poſt lateris dolores, vitia pulmonum,poſt hæc, inſania: poſt magnos feruores corporis, neruorum rigor aut diſtentio. Vbi caput vulneratum eſt,delirium: vbi vigilia torſit, neruorum diſtentio: vbi vehementer venæ ſupra vlcera mouentur,ſanguinis profluuium erit.Suppuratio verò pluribus morbis excitatur. Nam ſi longæ febres ſine dolore, ſine manifeſta cauſa remanēt,in aliquam partem id malum incumbit,in iunioribus tantùm:in ſenioribus ex eiuſmodi morbo quartana fere naſcitur. Eadem ſuppuratio fit ſi præcodia dura do-

A lentia ante viceſimum diem hominem non ſuſtulerunt, neque ſanguis ex naribus fluxit, maximéque in adoleſcētibus: vtique ſi inter principia aut oculorū caligo, aut capitis dolores fuerunt, ſed quum in inferioribus partibus aliquid abſcedit.At ſi præcordia tumorē mollem habent, neque habere intra ſexaginta dies deſinūt, hæretque per omne id tempus febris, tum in ſuperioribus partibus fit abſceſſus:ac,ſi inter ipſa vlcera nō fuit, circa aures erumpit. Quùmque omnis lōgus tumor ad ſuppurationem fe- B re ſpectet, magis eò tendit is qui in præcordiis quàm is qui infrà eſt. Si laſſitudinis etiā ſenſus in febre eſt, vel in maxillis,vel in articulis aliquid abſcedit.Interdū quoque vrina tenuis & cruda, ſic diu fertur vt alia ſalutaria ſigna ſint, éxque eo caſu plerunque infra tranſuerſum ſeptum (quod διάφραγμα Græci vocāt)fit abſceſſus. Dolor autem pulmonis, ſi neque per ſputa, neque per cucurbitulas,neque per ſanguinis detractionem, neque per victus rationem finitus eſt, vomicas aliquas interdū excitat,aut circa viceſimum diem,aut circa quadrageſimū,nonnunquam C etiam circa ſexageſimū. Numerabimus autem ab eo die quo primùm febricitauit aliquis,aut inhorruit,aut grauitatem eius partis ſenſit. Sed hæ vomicæ modò à pulmone,modò à contraria parte naſcuntur. Quod ſuppurat ab ea parte quam afficit,dolorem inflammationémque concitat,ipſum calidius eſt:& ſi in partem ſuam aliquis decubuit,onerare eam ex pondere aliquo videtur. Omnis etiā ſuppuratio quæ nondum oculis patet,ſic deprehendi poteſt:Si febris non dimittit, eáque interdiu leuior eſt, noctu increſcit,multus ſudor oritur, cupiditas tuſſiendi eſt, D & penè nihil in tuſſi excreatur, oculi caui ſunt, malæ rubent,venæ ſub lingua inalbeſcūt,in manibus fiunt adunci vngues,digiti, maximéque ſummi pallent, in pedibus tumores ſunt, ſpiritus difficilius trahitur, cibi faſtidium eſt,puſtulæ toto corpore oriuntur.Quòd ſi protinus initio dolor & tuſſis fuit,& ſpiritus difficultas, vomica vel ante vel circa viceſimum diem erumpet. Si ſerius iſta cœperint,neceſſe eſt quidem increſcāt, ſed quo minus citò affecerint,eo tardiùs ſoluentur.Solent etiam in graui morbo pedes cum digitis vnguibúſque nigreſcere. Quòd ſi E non eſt mors conſequuta,& reliquum corpus inualuit,pedes tamen decidunt.

QVAE NOTAE IN QVOQVE MORBI GEnere,vel ſpem,vel pericula oſtendant, Cap. VIII.

Sequitur vt in quoque morbi genere proprias notas explicem quæ vel ſpem vel periculum oſtendāt.Ex veſica dolente,ſi purulēta vrina proceſſit,inque ea leue & album ſubſedit,metū detrahit: in pulmonis morbo, ſi ſputo ipſe leuatur dolor,quanuis id purulentum eſt,tamen æ- F ger facilè ſpirat,facilè excreat, morbum ipſum non difficulter fert,poteſt ei ſecunda valetudo contingere.Neque inter initia terreri conuenit,ſi protinus ſputū miſtum eſt rufo quodam & ſanguine,dummodo ſtatim edatur.Laterum dolores ſuppuratione facta, deinde intra quadrageſimum diem purgata finiūtur. Si in iocinore vomica eſt, & ex ea fertur pus purū & album, ſalus ei facilis. Id enim malum in tunica eſt. Ex ſuppurationibus verò hæ tolerabiles ſunt quæ in exteriorem partem ferūtur & acuuntur: & ex his quæ intus procedunt, hæ læuiores quæ contra ſe G cutē non afficiunt,eámque & ſine dolore eſſe,& eiuſdem coloris cuius reliquæ partes ſunt, ſinunt eſſe. Pus quoque quacunque parte erumpit, ſi eſt leue, album & vnius coloris, ſine vllo metu eſt,& quo effuſo, febris protinus cōquieuit, deſierúntque vrgere cibi faſtidium, & potionis deſiderium: ſiquando etiam ſuppuratio deſcendit in crura, ſputúmque eiuſdem factum pro rufo purulentum eſt, periculi minus eſt. At in tabe eius qui ſaluus futurus eſt, ſputum eſſe debet album, æquale totum, eiuſdémque coloris, ſine pituita, eique etiam ſimile eſſe H oportet ſiquid in nares à capite deſtillat. Lōgè optimum eſt febrem omnino non eſſe: ſecundum eſt, tantulum eſſe vt neque cibum impediat, neque crebram ſitim faciat.Aluus in hac valetudine ea tuta eſt quæ quotidie coacta,eáque cōuenientia his quæ aſſumūtur,reddit.Corpus id quod minimè tenue, maximéque lati pectoris atque

A ſetoſi eſt, cuiúſque cartilago exigua & carnoſa eſt. Super tabem ſi mulieri quoque ſuppreſſa mẽſtrua fuerũt,& circa pectus atque ſcapulas dolor manſit, ſubitóque ſanguis erupit,leuari morbus ſolet. Nam & tuſſis minuitur, & ſitis atque febriculæ deſinunt. Sed iiſdem fere niſi redit ſanguis,vomica erumpit,quæ quo cruetior,eo melior eſt. Aqua autem inter cutem minimè terribilis eſt quæ nullo antecedente morbo cœpit, deinde quæ longo morbo ſuperuenit. Vtique ſi firma viſcera ſunt, ſi ſpiritus facilis, ſi nullus dolor, ſi ſine calore corpus eſt, æqualitérque in extremis partibus macrũ eſt,ſi venter mollis, ſi nulla tuſſis,nulla ſitis, B ſi lingua ne per ſomnum quidem inareſcit, ſi cibi cupiditas eſt, ſi venter medicamentis mouetur, ſi per ſe excernit mollia,& figurata,ſi extenuatur,ſi vrina & vini mutatione & epotis aliquibus medicamentis mutatur: ſi corpus ſine laſſitudine eſt, & morbum facilè ſuſtinet.Siquidem in quo omnia hæc ſunt,is ex toto tutus eſt: in quo plura ex his ſunt, is in bona ſpe eſt. Articulorum verò vitia,vt podagræ chiragræque,ſi iuuenes tentarunt, neque callum induxerunt ſolui poſſunt, maximéque torminibus leniuntur, & ex quocunque modo venter fluit. C Item morbus comitialis ante pubertatem ortus non ægrè finitur: & in quo ab vna parte corporis,venientis acceſſionis ſenſus incipit, optimum eſt à manibus pedibúſve initium fieri,deinde à lateribus: peſſimũ inter hæc,à capite.Atque in his quoque ea maximè proſunt quæ per deiectiones excernuntur.Ipſa autem deiectio ſine vlla noxa eſt quæ ſine febre eſt,ſi celeriter deſinit,ſi contracto ventre nullus motus eius ſentitur,ſi extremam aluum ſpiritus ſequitur. Acria tormina quidem periculoſa non ſunt ſi ſanguis & ſtrigmenta deſcendunt,dum febris cæteræque D acceſſiones huius morbi abſint, adeo vt etiam grauida mulier non ſolùm reſeruari poſſit, ſed etiam partum reſeruare. Prodéſtque in hoc morbo, ſi iam ætate aliquis proceſſit. Contrà inteſtinorum læuitas facilius à teneris ætatibus depellitur,vtique ſi fieri vrina & ali cibo corpus incipit. Eadem ætas prodeſt & in coxæ dolore, & humerorum,& in omni reſolutione neruorũ. Ex quibus coxa, ſi ſine torpore eſt, ſi leuiter friget,quanuis magnos dolores habet, tamen & facilè & maturè ſanatur, reſolutúmque membrum, ſi nihilominus aliter fieri ſanum poteſt: E oris reſolutio etiam aluo cita finitur: omniſque deiectio lippienti prodeſt. At varix ortus, vel per ora venarum ſubita profuſio ſanguinis, vel tormina, inſaniam tollunt. Humerorum dolores qui ad ſcapulas vel manus tendunt, vomitu atræ bilis ſoluuntur: & quiſquis dolor deorſum tendit ſanabilior eſt.Singultus ſternutamento finitur. Lõgas deiectiones ſupprimit vomitus. Mulier ſanguinem vomens profuſis menſtruis liberatur. Quæ mẽſtruis non purgatur, ſi ſanguinem ex naribus fudit, omni periculo vacat. Quæ locis laborat,aut difficulter partum edit, F ſternutamento leuatur. Æſtiua quartana fere breuis eſt: cui calor & tremor eſt,ſaluti delirium eſt. Lienoſis bona tormina ſunt denique ipſa febris (quod maximè mirum videri poteſt) ſæpe præſidio eſt. nam & præcordiorum dolores,ſi ſine inflammatione ſunt, finit,& in iocinoris dolore ſuccurrit, & neruorum diſtentionem rigorémque (ſi poſteà cœpit) ex toto tollit: & ex difficultate vrinæ morbum tenuioris inteſtini ortum, ſi vrinam per calorem mouet,leuat. At dolores capitis quibus oculorum caligo & rubor cum quadam frontis prurigine accedunt, G ſanguinis profuſione vel fortuita vel etiam petita ſummouentur.Si capitis ac frontis dolores ex vento, vel frigore, aut æſtu ſunt, grauedine & ſternutamentis finiuntur. Febrem autem ardentem (quam Græci καῦσον vocant) ſubitus horror exoluit. Si in febre aures obtuſæ ſunt, ſi ſanguis è naribus fluxit,aut venter reſolutus eſt,illud malum definit ex toto. Nihil plus aduerſus ſurditatem quàm bilioſa aluus poteſt. Quibus in fiſtula vrinæ,vti minuti abſceſſus(quos φύματα Græci vocant)eſſe cœperunt,iis, vbi pus ea parte profluxit, ſanitas redditur. H Ex quibus quum pleraque per ſe proueniant, ſcire licet, inter ea quoque quæ ars adhibet, naturam plurimum poſſe. Contrà, ſi caput febre continenti dolet, neque quicquam reddit,malum atque mortiferum eſt: maximéque id periculum eſt pueris à ſeptimo anno ad quartumdecimum. In pulmonis morbo ſi ſputum primis diebus non fuit,deinde à ſeptimo die cœpit, & vltra ſeptimum manſit, periculoſum eſt: quantóque magis miſtos,neque inter ſe diductos calores habet,tanto deterius:&tamen nihil peius eſt quàm ſincerum id edi, ſiue rufum eſt, ſiue cruentum, ſiue album, ſiue glutinoſum, ſiue pallidum, ſiue ſpumans: nigrum tamen peſſimum eſt. In eodem morbo periculoſa ſunt,tuſſis,deſtillatio: etiam (quod aliàs ſalutare habetur)ſternutamẽtũ:periculoſiſſimumque eſt, ſi hæc ſequuta ſubita deiectio eſt. Fere verò quæ in pulmonis, eadem in lateris doloribus, & mitiora ſigna & aſperiora eſſe cõſueuerunt. Ex iocinore ſi pus cruentum exit,mortiferum eſt.At ex ſuppurationibus eæ peſſimæ ſunt quæ intus tendunt,ſic vt exteriorem quoque cutem decolorent. Ex iis deinde quæ in exteriorem partem prorumpũt, quæ maximæ,quæque planiſſimæ ſunt.Quòd ſi ne rupta quidem vomica, vel pure extrinſecus emiſſo,febris quieuit, aut quanuis quieuerit, tamen repetit: item ſi ſitis eſt, ſi cibi faſtidium, ſi venter liquidus, ſi pus eſt liuidum & pallidum, ſi nihil æger excreat niſi pituitam ſpumantem, periculum certum eſt. Atque ex his quidem ſuppurationibus quas pulmonum morbi concitarunt, fere ſenes moriuntur,ex cæteris iuniores. At in tabe ſputum mixtum purulentum, febris aſſidua quæ & cibi tempora eripit, & ſiti affligit, in corpore tenui periculum ſubeſſe teſtatur. Siquis etiam in eo morbo diutius traxit, vbi capilli fluunt, vbi vrina quædam araneis ſimilia ſubſidentia oſtendit,atque in his odor fœdus eſt,maximéque vbi poſt hæc orta deiectio eſt, protinus moritur: vtique ſi tempus autumni eſt, quo fere qui cætera parte anni traxerunt, reſoluuntur. Item pus expuiſſe in hoc morbo, deinde ex toto ſpuere deſiſſe, mortiferum eſt. Solent etiam in adoleſcentibus ex eo morbo vomicæ fiſtulæque oriri, quæ non facilè ſaneſcunt, niſi ſi multa ſigna bonæ valetudinis ſubſequuta ſunt. Ex reliquis verò minimè facilè ſanantur virgines, aut eæ mulieres quibus ſuper tabem menſtrua ſuppreſſa ſunt. Cui verò ſano ſubitus dolor capitis ortus eſt,dein ſomnus oppreſſit, ſic vt ſtertat,neque expergiſcatur, intra ſeptimum diem pereundum eſt:magis ſi cum aluus cita non anteceſſerit. ſi palpebræ dormientis non coeunt, ſi album oculorum apparet: quos tamen ita mors ſequitur ſi id malum non eſt febre diſcuſſum. At aqua inter cutem, ſi ex acuto morbo cœpit, ad ſanitatem rarò perducitur: vtique ſi contraria iis quæ ſuprà poſita ſunt ſubſequuntur, æquè in ea quoque tuſſis ſpem tollit: item ſi ſanguis ſurſum deorſúmque erupit, & aqua medium corpus impleuit. Quibuſdam etiam in hoc morbo tumores oriuntur, deinde deſinunt, deinde rurſus aſſurgunt. Hi quidem tutiores ſunt quàm qui ſuprà comprehenſi ſunt, ſi attenduntur: ſed fere fiducia ſecundæ valetudinis opprimuntur. Illud iure aliquis mirabitur, quomodo quædam ſimul & affligant noſtra corpora, & parte aliqua tueantur: nam ſiue aqua inter cutem quem impleuit,ſiue in magno abſceſſu multum puris coiit, ſimul id omne effudiſſe,æquè mortiferum eſt ac ſiquis ſani corporis vulnere factus exanguis eſt. Articuli verò qui ſic dolent vt ſuper eos ex callo quædam tubercula innata ſint, nunquam liberantur: quæque eorum vitia vel in ſenectute cœperunt, vel in ſenectutem ab adoleſcentia peruenerunt, vt aliquando leniri poſſunt, ſic nunquam ex toto finiuntur. Morbus quoque comitialis poſt annum quintum & viceſimum ortus,ægrè curatur: multóque ægrius is qui poſt quadrageſimum annum cœpit: adeò vt in ea ætate aliquid in natura ſpei, vix quicquam in medicina ſit. In eodẽ morbo ſi ſimul totum corpus afficitur, neque antè in partibus aliquis venientis mali ſenſus eſt,ſed homo ex improuiſo concidit, cuiuſcunque is ætatis eſt, vix ſaneſcit. Si verò aut mens læſa eſt, aut neruorum facta reſolutio,medicinæ locus non eſt. Deiectionibus quoque ſi febris acceſſit, ſi inflammatio iocinoris, aut præcordiorum, aut ventris, ſi immodica ſitis, ſi longius tempus, ſi aluus varia, ſi cum dolore eſt,etiam mortis periculum ſubeſt,maximéque ſi inter hæc tormina vetera eſſe cœperũt. Iſque

morbus maximè pueros abſumit vſque ad annum de-
cimum. Cæteræ ætates facilius ſuſtinent. Mulier quoque
grauida eiuſmodi caſu rapi poteſt, atque etiam ſi ipſa cō-
ualuit, partum tamen perdit. Quinetiam tormina ab atra
bile orſa mortifera ſunt, aut ſi ſub his extenuato iam cor-
pore ſubitò nigra aluus profluxit, aut inteſtinorũ læuitas.
Periculoſior eſt ſi frequens deiectio eſt: ſi venter omni-
bus horis & cum ſomno, & ſine hoc profluit: ſi ſimiliter
noctu & interdiu: ſi quod excernitur aut crudum eſt aut
nigrum, & præter id etiam leue, & mali odoris ſit: ſi ſitis
vrget, ſi poſt potionem vrina non redditur: (quod euenit
quia tunc liquor omnis non in veſicā, ſed in inteſtina de-
ſcendit) ſi os exulceratur, ſi ruber facies, & quaſi maculis
quibuſdam colorũ omnium diſtinguitur: ſi vēter eſt qua-
ſi fermentatus, pinguis atque rugoſus, ſi & cibi cupiditas
non eſt. Inter quæ quũ euidens mors ſit, multo euidētior
eſt, ſi iam lōgum quoque id vitium eſt, maximéq; ſi etiā
in corpore ſenili eſt: ſi verò in tenuiore inteſtino morbus
eſt, vomitus, ſingultus, neruorum diſtentio, deliriũ, mala
ſunt. At in morbo arquato durũ fieri iecur perniciosiſſi-
mũ eſt. Quos lienis malè habet, ſi tormina prehenderunt,
deinde inuerſa ſunt, vel in aquā inter cutem, vel in inte-
ſtinorũ læuitatem, vix vlla medicina periculo ſubtrahit.
Morbus inteſtini tenuioris, niſi reſolut⁹ eſt, inter ſeptimũ
diem occidit. Mulier ex partu, ſi cum febre vehemētibus
etiam & aſſiduis capitis doloribus premitur, in periculo
mortis eſt. Si dolor atque inflammatio eſt in his partibus
quibus viſcera continentur, frequenter ſpirare ſignũ ma-
lum eſt. Si ſine cauſa lōgus dolor capitis eſt, & in ceruices
ac ſcapulas tranſit, rurſuſq; in caput reuertitur, aut à capite
ad ceruices ſcapuláſque peruenit, pernicioſus eſt, niſi vo-
micā aliquā excitauit, ſic vt pus extuſſiretur, aut niſi ſan-
guis ex aliqua parte prorupit, aut niſi in capite multa pru-
rigo, totóve corpore puſtulæ ortæ ſunt. Æquè magnũ ma-
lum eſt vbi torpor atque prurigo peruagantur, modò per
totum caput, modò in parte, aut ſenſus alicuius ibi quaſi
frigoris eſt, eáque ad ſummā quoque linguam perueniũt.
Et quũ in iiſdē abſceſſibus auxiliũ ſit, eo difficilior ſani-
tas eſt, quo minus ſæpe ſub his malis illi ſubſequuntur. In
coxæ verò doloribus ſi vehemens torpor eſt, frigeſcitque
crus & coxa, aluúſque niſi coacta non reddit, idque quod
excernitur muſcoſum eſt, iámque ætas eius hominis qua-
drageſimum annum exceſſit, is morbus erit longiſſimus,
miniméque annuus, neque finiri poterit niſi aut vere aut
autumno. Difficilis æquè curatio eſt in eadem ætate, vbi
humerorum dolor vel ad manus peruenit, vel ad ſcapulas
tendit, torporémque & dolorem creat, neque bilis vomi-
tu leuatur. Quacũque verò parte corporis membrum ali-
quod reſolutũ eſt, ſi neque mouetur & emacreſcit, in pri-
ſtinum habitum non reuertitur, eóque minus quo vetu-
ſtius id vitium eſt, & quo magis in corpore ſenili eſt. Om-
níque reſolutioni neruorum ad medicinā non idonea tē-
pora ſunt hyems & autumnus: aliquid ſperari poteſt vere
& æſtate. Iſque morbus mediocris vix ſanatur, vehemens
ſanari non poteſt. Omnis etiā dolor minus medicinæ pa-
tet qui ſurſum procedit. Mulieri grauidæ, ſi ſubitò mam-
mæ emacruerunt, abortus periculũ eſt. Quæ neque pepe-
rit neque grauida eſt, ſi lac habet, à menſtruis defecta eſt.
Quartana æſtiua breuis: autumnalis, fere longa eſt, maxi-
méque quæ cœpit hyeme appropinquāte. Si ſanguis pro-
fluxit, deinde ſequuta eſt dementia cum diſtentione ner-
uorum, periculum mortis eſt; itémque ſi medicamentis
purgatum, & adhuc inanem neruorum diſtentio oppreſ-
ſit, aut ſi in magno dolore extremæ partes frigent. Neque
is ad vitam redit qui ex ſuſpendio, ſpumante ore detra-
ctus eſt. Aluus nigra, ſanguini atro ſimilis, repentina, ſiue
cum febre, ſiue etiam ſine hac, pernicioſa eſt.

DE MORBORVM CVRATIONIBVS, Cap. IX.

COgnitis indiciis quæ nos vel ſpe conſolentur, vel me-
tu terreant, ad curationes morborum tranſeundum
eſt. Ex his quædam communes ſunt, quædam propriæ:
communes, quæ pluribus morbis opitulantur: propriæ,
quæ ſingulis. Antè de communibus dicam: ex quibus ta-
A men quædam non ægros ſolùm, ſed ſanos quoque ſuſti-
nent: quædam in aduerſa tantùm valetudine adhiben-
tur. Omne verò auxilium corporis, aut demit aliquā ma-
teriam, aut adiicit, aut euocat, aut reprimit, aut refrigerat,
aut calefacit, ſimúlque aut durat aut mollit. Quædam non
vno modo tantùm, ſed etiam duobus inter ſe non con-
trariis adiuuant. Demitur materia ſanguinis detractione,
cucurbitula, deiectione, vomitu, frictione, geſtatione, o-
mníque exercitatione corporis, abſtinentia, ſudore. De
quibus protinus dicam.

B

DE SANGVINIS DETRACTIONE PER venas, Cap. X.

SAnguinem inciſa vena mitti nouum non eſt, ſed nul-
lum penè morbum eſſe in quo non mittatur, nouum
eſt. Item mitti iunioribus & fœminis vterum non geren-
tibus, vetus eſt: in pueris verò idem experiri, & in ſeniori-
bus, & in grauidis quoque mulieribus vetus non eſt: ſi-
quidem antiqui primam vltimámque ætatem ſuſtinere
non poſſe hoc auxilii genus iudicabant, perſuaſerántque
C ſibi mulierem grauidam, quæ ita curata eſſet, abor-
tum eſſe facturam. Poſtea verò vſus oſtendit, nihil ex his
eſſe perpetuum, aliáſque potiores obſeruationes adhi-
bendas eſſe, ad quas dirigi curantis conſilium debeat. In-
tereſt enim non quæ ætas ſit, neque quid in corpore in-
tus geratur, ſed quæ vires ſint. Ergo ſi iuuenis imbecillus
eſt, aut ſi mulier quæ grauida non eſt, parum valet, malè
ſanguis emittitur. Emoritur enim vis, ſiquæ his ſupere-
rat, & hoc modo erepta eſt. At firmus puer & robuſtus ſe-
nex, & grauida mulier valens, tutò curātur. Maximè tamē
D in his medicus imperitus falli poteſt, quia fere minus ro-
boris illis ætatibus ſubeſt. Mulieríque prægnanti poſt cu-
rationem quoque viribus opus eſt, non tantùm ad ſe, ſed
etiam ad partum ſuſtinendum. Non quicquid aut inten-
tionem animi aut prudētiam exigit protinus faciendum
eſt, quum præcipua in hoc ars ſit quæ nō annos numeret,
neque conceptionem ſolam videat, ſed vires æſtimet, &
ex eo colligat, poſſit nécne ſupereſſe quod vel puerum,
vel ſenē, vel in vna muliere quòd duo corpora ſimul ſuſti
neat. Intereſt enim inter valēs corpus & obeſũ, inter tenue
E & infirmũ. Tenuioribus magis ſanguis, plenioribus ma-
gis caro abundat. Facilius itaque illi detractionem eiuſ-
modi ſuſtinent, celeriúſque ea ſi nimium eſt pinguis ali-
quis affligitur: ideóq; vis corporis melius ex venis quàm
ex ipſa ſpecie æſtimatur. Neque enim ſolùm hæc cōſide-
randa ſunt, ſed etiam morbi genus, quod ſit. Vtrum ſupe-
rans an deficiens materia læſerit: corruptum corpus ſit,
an integrũ. Nam ſi materia vel deeſt, vel integra eſt, iſtud
alienũ eſt. At ſi vel copia ſui malè habet, vel corrupta eſt,
nullo modo melius ſuccurritur. Ergo vehemens febris v-
F bi rubet corpus, plenæque venæ tument, ſanguinis detra-
ctionem requirit: item viſcerum, morbi, neruorúmque re-
ſolutio, & rigor, & diſtētio, quicquid denique fauces dif-
ficultate ſpiritus ſtrāgulat, quicquid ſubitò ſupprimit vo-
cem, quiſquis intolerabilis dolor eſt, & quacũque de cau-
ſa, ruptũ aliquid intus atque colliſum eſt. Item malus cor-
poris habitus, omnéſque acuti morbi, qui modo (vt ſuprà
dixi) non infirmitate, ſed onere nocēt. Fieri tamen poteſt
vt morbus quidem id deſideret, corpus autē vix pati poſ-
ſe videatur. Sed ſi nullum tamē appareat aliud auxilium,
G periturúſq; ſit qui laborat, niſi temeraria quoque via fue-
rit adiutus in hoc ſtatu, boni medici eſt oſtendere quàm
nulla ſpes ſine ſanguinis detractione ſit, faterique quan-
tus in hac ipſa re ſit metus. Et tum demum ſi exigatur,
ſanguinem mittere. De quo dubitari in eiuſmodi re non
oportet. Satius eſt enim anceps auxilium experiri quàm
nullum: ídque maximè fieri debet vbi nerui reſoluti ſũt,
vbi ſubitò aliquis obmutuit, vbi angina ſtrangulatur, v-
bi prioris febris acceſſio penè confecit, parémque ſub-
ſequi veriſimile eſt, neque eandem videntur ſuſtinere
H ægri vires poſſe. Quum ſit autem minimè crudo ſanguis
mittendus, tamen ne id quidem perpetuum eſt. Neque e-
nim ſemper concoctionem res expectat. Ergo ſi ex ſu-
periore parte aliquis decidit, ſi contuſus eſt, ſi ex ali-
quo ſubitò caſu ſanguinem vomit, quanuis paulo antè

ſumpſit cibum, tamen protinus ei demenda mateteria eſt, ne, ſi ſubſederit, corpus affligat. Idémque etiam in aliis caſibus repentinis qui ſtrangulabunt, dictum erit. At ſi morbi ratio patiatur, tum demum nulla cruditatis ſuſpicione remanente id fiet. Ideóque ei rei videtur aptiſſimus aduerſæ valetudinis dies ſecundus aut tertius. Sed vt aliquando etiam primo die ſanguinem mittere neceſſe eſt, ſic nunquam vtile poſt diem quartũ eſt, quum iam ſpatio ipſo materia & exhauſta eſt & corpus corrumpit, vt detractio imbecillum id facere poſſit, non poſſit integrum. Quòd ſi vehemens febris vrget, in ipſo impetu eius ſanguinem mittere, hominem iugulare eſt. Expectãda ergo remiſſio eſt. ſi non decreſcit, ſed creſcere deſiit, neque ſperatur remiſſio, tunc quoque quanuis peior, ſola tamen occaſio non omittenda eſt. Fere etiam iſta medicina vbi neceſſaria eſt, in biduum diuidẽda eſt. Satius eſt enim primùm leuare ægrum, deinde perpurgare, quàm ſimul omni vi effuſa fortaſſe præcipitare. Quòd ſi in cura quoque aquæ quæ inter cutem eſt, iſta reſpondet, quanto magis neceſſe eſt in ſanguine reſpondeat? Mitti verò is debet, ſi totius corporis cauſa fit, ex brachio: ſi partis alicuius, ex ea ipſa parte, aut certè quamproxima: quia non vbique mitti poteſt, ſed in temporibus, in brachiis, iuxta talos. Neque ignoro quoſdam dicere, quamlongiſſimè ſanguinem inde vbi lædit eſſe mittẽdum: ſic enim auerti materiæ curſum, at illo modo in idipſum quod grauat euocari. Sed idipſum falſum eſt. proximum enim locum primò exhaurit: ex vlterioribus autẽ eatenus ſanguis ſequitur quatenus emittitur: vbi is ſuppreſſus eſt, quia non trahitur, ne venit quidẽ. Videtur tamen vſus ipſe docuiſſe, ſi caput fractum eſt, ex brachio potius ſanguinem mittendum eſſe: ſiquod in humero vitium eſt, ex altero brachio. credo, quia ſiquid parum ceſſerit, opportuniores hæ partes iniuriæ ſunt quàm quæ iam malè habẽt. Auertitur quoque interdum ſanguis, vbi alia parte prorumpẽs, alia emittitur. Deſinit enim fluere qua volumus, inde obiectis quæ prohibeant, alio dato itinere. Mittere autem ſanguinem quum ſit expeditiſſimum, vſum habenti, tum ignaro difficillimum eſt. iũcta enim eſt vena arteriis, his nerui. Ita ſi neruum ſcalpellus attigit, ſequitur neruorum diſtentio, eáque hominem crudeliter conſumit. At arteria inciſa neque coit, neque ſaneſcit, interdum etiam vt ſanguis vehementer erumpat efficit. Ipſius quoque venæ, ſi fortè præciſa eſt, capita comprimuntur, neque ſanguinem emittunt. At ſi timidè ſcalpellus demittitur, ſummam cutem lacerat, neque venam incidit. nonnũquam etiam ea latet, neq; facilè reperitur. Ita multæ res id difficile inſcio faciunt, quod perito facillimum eſt. Incidenda ad mediũ vena eſt: ex qua quũ ſanguis erumpit, colorem eius habitúmque oportet attendere. Nam ſi is craſſus & niger eſt, vitioſus eſt, ideóque vtiliter effunditur: ſi rubet & pellucet, integer eſt. eáque miſſio ſanguinis adeò non prodeſt, vt etiam noceat: protinúſque is ſupprimendus eſt. Sed id euenire non poteſt ſub eo medico qui ſcit ex quali corpore ſanguis mittendus ſit. Illud magis fieri ſolet, vt æquè niger aſſiduè ac primo die profluat. Quod quãuis ita eſt, tamen ſi iam ſatis fluxit, ſupprimẽdus eſt: ſempérque antè finis faciendus eſt quàm anima deficiat. Deligandúmque brachium ſuperimpoſito expreſſo ex aqua frigida penicillo, & poſtero die aduerſo medio digito vena ferienda, vt recẽs coitus eius reſoluatur, iterúmque ſanguinem fundat. Siue autem primo, ſiue ſecundo die ſanguis qui craſſus & niger initio fluxerat, & rubere & pellucere cœpit, ſatis materiæ detractum eſt, atque quod ſupereſt ſincerum eſt: ideóque protinus brachium deligandum, habendúmque ita eſt donec valens cicatricula ſit, quæ celerrimè in vena confirmatur.

DE SANGVINIS DETRACTIONE PER cucurbitulas, Cap. XI.

CVcurbitularum verò duo genera ſunt, æneum & corneũ. Ænea, altera parte patet, altera clauſa eſt: cornea, altera parte æquè patens, altera foramen habet exiguũ. In æneam linamentum ardens coniicitur, ac ſic os eius corpori aptatur, imprimitúrque, donec inhæreat. Cornea per ſe corpori imponitur, deinde vbi ea parte qua exiguum

A foramẽ eſt, ore ſpiritus adductus eſt, ſupérque cera cauum id clauſum eſt, æquè inhæreſcit. Vtraque non ex his tantùm materiæ generibus, ſed etiam ex quolibet alio rectè fit. At ſi cætera defecerunt, caliculus quoque, aut pultarius oris compreſſioris ei rei commodè aptatur, vbi inhæſit: ſi conciſa ante ſcalpello cutis eſt, ſanguinem extrahit: ſi integra eſt, ſpiritum. Ergo vbi materia quæ intus eſt lædit, illo modo: vbi inflatio, hoc imponi ſolet. Vſus autem cucurbitulæ præcipuus eſt vbi non in toto corpore, ſed in B parte aliqua vitium eſt, quam exhauriri ad confirmandam valetudinem ſatis eſt. Idque ipſum teſtimonium eſt, etiam ſcalpello ſanguinẽ, vbi membro ſuccurritur, ab ea potiſſimum parte quæ iam læſa eſt, eſſe mittẽdum: quòd nemo cucurbitulam diuerſæ parti imponit, niſi quũ profuſionẽ ſanguinis eò auertit, ſed ei ipſi quæ dolet, quæque liberanda eſt. Opus etiam eſſe cucurbitula poteſt in morbis longis, quanuis & iis iam ſpatium aliquod acceſſit, ſiue corrupta materia, ſiue ſpiritu malè habente. In acutis quoque quibuſdam, ſi & leuari corpus debet, & ex vena C ſanguinem mitti vires non patiuntur: ídque auxilium vt minus vehemẽs, ita magis tutum. Neque vnquam periculoſum eſt, etiamſi in medio febris impetu, etiãſi in cruditate adhibetur. Ideóque vbi ſanguinem mitti opus eſt, ſi inciſa vena præceps periculum eſt, aut ſi in parte corporis etiam vitium eſt, huc potius confugiendum eſt: cum eo tamen vt ſciamus, hîc vt nullum periculum, ita leuius præſidium eſſe, nec poſſe vehementi malo niſi æquè vehemens auxilium ſuccurrere.

DE DEIECTIONE, Cap. XII.

D DEiectionem autem antiqui variis medicamẽtis, crebráque alui ductione in omnib⁹ fere morbis moliebãtur, dabántque aut nigrum veratrum, aut filiculam, aut ſquamam æris (quam λεπιδόχαλκον Græci vocant) aut lactucæ marinæ lac, (cuius gutta pani adiecta abundè purgat) aut lac, vel aſininum, vel bubulum, vel caprinum, eíque ſalis paulum adiiciebant, decoquebántque id, & ſublatis iis quæ coierant, quod quaſi ſerum ſupererat bibere cogebant. Sed medicamenta ſtomachum fere lædunt: ideóque omnibus catharticis aloe miſcenda eſt. Aluus ſi E vehemẽtius fluit, aut ſæpius ducitur, hominem infirmat. Ergo nunquam in aduerſa valetudine medicamentum eius rei cauſa rectè datur, niſi vbi is morbus ſine febre eſt: vt quum veratrum nigrum, aut atra bile vexatis, aut cum triſtitia inſanientibus, aut iis quorum nerui parte aliqua reſoluti ſunt, datur. At vbi febres ſunt, ſatius eſt eius rei cauſa cibos potionéſque aſſumere qui ſimul & alant & ventrem molliant. Súntque valetudinis genera quibus ex lacte purgatio conuenit. Plerunque verò aluus potionibus ducenda eſt: quod ab Aſclepiade quoque ſic F temperatum, vt tamen ſeruatum ſit, video plerunque ſeculo noſtro præteriri. Eſt autem ea moderatio quam is ſequutus videtur, aptiſſima, vt neque ſæpe ea medicina tẽtetur, & tamen ſemel ſumptum vel bis non omittatur. Si caput graue eſt, ſi oculi caligant, ſi morbus maioris inteſtini eſt, (quod Græci κῶλον nominãt) ſi in imo vẽtre, aut in coxa dolores ſunt, ſi in ſtomachũ quædam bilioſa concurrunt, vel etiam pituita eò ſe humórve aliquis aquæ ſimilis confert, ſi ſpiritus difficilius redditur, ſi nihil per ſe vẽter excernit, vtique ſi iuxta quoque ſtercus eſt, & intus G remanet: aut ſi ſtercoris odorem, nihil deiiciens, æger ex ſpiritu ſuo ſentit: aut ſi corruptũ eſt quod excernitur: aut ſi prima inedia febrem non ſuſtulit: aut ſi ſanguinem mitti quum opus ſit, vires non patiuntur, tempúſve eius rei præteriit: aut ſi multum antè morbum aliquis potauit: aut ſi is qui ſæpe vel ſponte vel caſu purgatus eſt, ſubitò habet aluum ſuppreſſam. Seruanda verò illa ſunt, ne ante diem tertium ducatur, ne vlla cruditate ſubſtante, ne in corpore infirmo, diúque in aduerſa valetudine exhauſto, néve in eo cui ſatis aluus reddit quotidie, quíH ve eam liquidam habebit, ne in ipſo acceſſionis impetu: quia quod tum infuſum eſt, aluo continetur, regeſtúmque in caput, multo grauius periculũ efficit. Pridie verò abſtinere debet æger, vt aptus tali curationi ſit. Eodẽ die ante aliquot horas aquam calidam bibere, vt ſuperiores eius partes madeſcant, tum deiicienda aluus eſt; ſi leui me-

dicina contenti ſumus, pura aqua: ſi paulò valẽtiori, mulſa: ſi leni, ex aqua in qua fœnumgræcum, vel ptiſſana, vel malua decocta ſit: ſi reprimendi cauſa, ex verbenis. Acris autem eſt marina aqua, vel alia ſale adiecto, atque vtraque decocta commodior eſt. Acrior fit adiecto vel oleo, vel nitro, vel melle quoque. Si acrior eſt, eo plus extrahit, ſed minus facilè ſuſtinetur. Id quod infunditur neque frigidum eſſe oportet, neque calidum, ne alterutro modo lædat. Quum infuſum eſt, quantum fieri poteſt, continere ſe in lectulo debet æger, nec primæ cupiditati deiectionis protinus cedere: vbi neceſſe eſt, tum demum deſidere. Feréque eo modo dempta materia, ſuperioribus partibus leuatis morbum ipſum mollit. Quum verò quoties res coegit, deſidẽdo aliquis ſe exhauſit, pauliſper debet conquieſcere, & ne vires deficiant, vtique eo die cibum aſſumere: qui plenior an exiguus ſit dandus, ex ratione eius acceſſionis quæ expectabitur, aut in metu non erit, æſtimari oportebit.

DE VOMITV, Cap. XIII.

AT vomitus, vt in ſecunda quoque valetudine ſæpe neceſſarius bilioſis eſt, ſic etiam in his morbis quos bilis concitauit. Ergo omnibus qui ante febres horrore & tremore vexantur, omnibus qui cholera laborant, omnibus etiã cum quadam hilaritate inſanientibus, & comitiali quoque morbo oppreſſis, neceſſarius eſt. Sed ſi acutus morbus eſt, ſicut in cholera, ſi febris eſt, vt inter horrores, aſperioribus medicamentis opus non eſt, ſicut in deiectionibus quoque ſuprà dictum eſt, ſatiſque eſt ea vomitus cauſa ſumi quæ ſanis quoque ſumẽda eſſe propoſui. At vbi longi valenteſque morbi ſine febre ſunt, vt comitialis aut inſania, veratro quoque albo vtendum eſt. Id neque hyeme neque æſtate rectè datur, optimè vere, tolerabiliter autumno. Quiſquis daturus erit, id agere antè debet vt accepturi corpus humidum ſit. Illud ſcire oportet, omne eiuſmodi medicamentum quod potui datur, non ſemper ægris prodeſſe, ſemper ſanis nocere.

DE FRICTIONE, Cap. XIIII.

DE frictione verò & geſtatione adeò multa Aſclepiades, tanquam inuentor eius, poſuit, quòd in eo volumine quod communium auxiliorum ſcripſit, quũ trium tantùm faceret mentionem, huius & equi & geſtationis, tamen maximam partem in hoc conſumpſerit. Oportet autem neque recentiores viros in iis fraudare quæ vel repererunt, vel rectè ſequuti ſunt, & tamen ea quæ apud antiquiores aliquos poſita ſunt, authoribus ſuis reddere. Neque dubitari poteſt quin latius quidem & dilucidius, vbi & quomodo frictione vtendum eſſet, Aſclepiades præceperit, nihil tamen repererit quod non à vetuſtiſſimo authore Hippocrate paucis verbis comprehenſum ſit, qui dixit, Frictione ſi vehemens ſit, durari corpus: ſi lenis, molliri: ſi multa, minui: ſi modica, impleri. Sequitur ergo vt tum vtendum ſit quum aut aſtringendum corpus ſit quod fluens eſt, aut molliendum quod indurauit, aut digerendum in eo quod copia nocet, aut alendum id quod tenue & infirmum eſt. Quas tamen ſpecies ſiquis curioſius æſtimet (quod iam ad medicum non pertinet) facilè intelliget, omnes ex vna cauſa pendere quæ demit. Nam & aſtringitur aliquod eo dempto, quod interpoſitum, vt id laxaretur effecerat: & mollitur eo detracto, quod duritiem creabat: & impletur nõ ipſa frictione, ſed eo cibo qui poſtea vſque ad cutem digeſtione quadam relaxatam penetrat. Diuerſarum verò rerum in modo cauſa eſt. Inter vnctionem autem & frictionem multum intereſt. Vngi enim, leuiterque pertractari corpus etiam in acutis & recentibus morbis oportet, in remiſſione tamen & ante cibum: longa verò frictione vti, neque in acutis morbis, neque in creſcentibus cõuenit, præterquam quum phreniticis ſomnus ea quæritur. Amat autem hoc auxilium valetudo longa, & iam à primo impetu inclinata. Neque ignoro quoſdam dicere, omne auxilium neceſſarium eſſe in creſcẽtibus morbis, non quum iam per ſe finiuntur. Quod non ita ſe habet. Poteſt enim morbus, etiam qui per ſe finem habiturus eſt, citius tamẽ adhibito auxilio tolli: quod duabus de cauſis neceſſarium eſt, vt & quamprimum bona valetudo contingat, & ne mor-
A bus qui remanet, iterum, quanuis leui de cauſa, exaſperetur. Poteſt enim morbus minus grauis eſſe quàm fuerit: neque ideo tamen ſolui, ſed reliquiis quibuſdam inhærere, quas admotum aliquod auxilium diſcutit. Sed vt leuata quoque aduerſa valetudine rectè frictio adhibetur, ſic nunquam adhibenda eſt febre increſcente. Verùm ſi fieri poterit, quũ ex toto corpus ea vacabit, minus certè quũ ea remiſerit. Eodem autem modo in tutis corporibus eſſe debet, vt quũ infirmus aliquis implendus modò eſt in partibus, aut quia ipſius membri imbecillitas id
B requirit, aut quia alterius. Nam & capitis longos dolores, ipſius frictio leuat, nõ in impetu tamen doloris, & membrum aliquod reſolutum ipſius frictione confirmatur. Longè tamen ſæpius aliud perfricandum eſt quum aliud dolet, maximéque quum à ſummis aut à mediis partibus corporis euocare materiam volumus, ideóque extremas partes perfricamus. Neque audiendi ſunt qui numero finiunt, quoties aliquis perfricandus ſit. id enim ex viribus hominis colligendum eſt. Et ſi is perinfirmus eſt, poteſt ſatis eſſe quinquagies: ſi robuſtior, poteſt ducenties eſſe
C faciendum: inter vtrunque deinde, prout vires ſunt. Quò fit vt etiam minus ſæpe in muliere quàm in viro, minus ſæpe in puero vel ſene quàm in iuuene manus dimouendæ ſint. Denique, ſi certa membra perfricantur, multa valentíque frictione opus eſt. Nam neque totum corpus infirmari citò per partem poteſt, & opus eſt quamplurimùm materiæ digeri, ſiue idipſum membrum, ſiue per id aliud leuamus. At vbi totius corporis imbecillitas hãc curationem per totum id exigit, breuior eſſe debet & lenior, vt tantummodo ſummam cutem emolliat, quò fa-
D cilius capax ex recenti cibo nouæ materiæ fiat. In malis iam ægrum eſſe teſtatur vbi exterior pars corporis friget, interior quum ſiti calet, vt ſuprà poſui. Sed tunc quoque vnicum in frictione præſidium eſt, quæ ſi calorem in cutem euocauit, poteſt alicui medicinæ locum facere.

DE GESTATIONE, Cap. XV.

GEſtatio quoque longis etiam & inclinatis morbis aptiſſima eſt, vtiliſque eſt & his corporibus quæ iam ex toto febre carent, ſed adhuc exerceri per ſe non poſſunt, & his quibus lentæ morborum reliquiæ remanent,
E neque aliter eliduntur. Aſclepiades etiam in recenti vehementíque febre, præcipuéque ardente, ad diſcutiendam eam, geſtatione dixit vtendum eſſe. Sed id periculoſè fit, meliúſque quietè eiuſmodi impetꝰ ſuſtinetur. Siquis tamen experiri volet, ſic experiatur, ſi lingua non erit aſpera, ſi nullus tumor, nulla durities, nullus dolor viſceribus, aut capiti, aut præcordiis ſuberit. Et ex toto, nũquam geſtari corpus dolens debet, ſiue id in toto, ſiue in parte eſt, niſi tamen ſolis neruis dolentibus: neque vnquam in recenti febre, ſed in remiſſione eius. Genera au-
F tem geſtationis plura ſunt adhibenda, quæ ſunt & pro viribus cuiuſque, & pro opibus, ne aut imbecillum hominem nimis digerant, aut humili obſint. Geſtationum leuiſſima eſt naui, vel in portu, vel in flumine: vehementior in alto mari naui, vel lectica, aut ſcãno: acrior, vehiculo. Atque hæc ipſa & intendi & leniri poſſunt. Si nihil horum eſt, ſuſpendi lectus debet, & moueri: ſi ne id quidem eſt, at certè vni pedi lecti funiculus ſubiiciendus eſt, atque ita lectus huc & illuc manu impellendus. Et leuia quidem genera exercitationis infirmiſſimis cõueniunt:
G valentiora verò his qui iam pluribus diebus febre liberati ſunt, aut iis qui grauium morborum initia ſic ſentiunt vt adhuc febre vacent: (quod & in tabe, & in ſtomachi vitiis, & quũ aqua cutem ſubiit, & interdum in morbo regio fit) aut vbi quidã morbi, qualis comitialis, qualis inſania eſt, ſine febre, quanuis diu manent. In quibus affectibus ea quoque genera exercitationum neceſſaria ſunt quæ comprehendimus eo loco, quo quemadmodum ſani, neque firmi homines ſe gererent, præcepimus.

DE ABSTINENTIA, Cap. XVI.

H AStinentiæ verò duo genera ſunt: alterum vbi nihil aſſumit æger: alterũ, vbi nõniſi quod oportet. Initia morborũ primũ famem ſitimque deſiderant: ipſi deinde morbi moderationẽ, vt neque aliud quàm expedit, neq; eiꝰ ipſius nimiũ ſumatur. Neq; enim cõuenit iuxta inediã

A protinus ſatietatē eſſe. Quòd ſi ſanis quoque corporibus
inutile eſt, vbi aliqua neceſſitas famem fecit, quanto inu-
tilius eſt in corpore etiā ægro? Neque vlla res magis ad-
iuuat laborantem quàm tempeſtiua abſtinētia. Intempe-
rantes homines apud nos, ipſi cibi tempora curantibus
dant: rurſus alii tempora medicis pro dono remittunt, ſi-
biipſis modū vendicant. Liberaliter agere ſe credunt qui
cætera illorum arbitrio relinquunt, in genere cibi liberi
ſunt: quaſi quæratur quid medico liceat, non quid ægro
ſalutare ſit: cui vehementer nocet quoties in eius quod
B aſſumitur, vel tempore, vel modo, vel genere peccatur.

DE SVDORE, Cap. XVI.

SVdor etiā duobus modis elicitur, aut ſicco calore, aut
balneo. Siccus calor eſt, & arenæ calidæ, & laconici, &
clibani, & quarundam naturalium ſudationes, vbi è ter-
ra profuſus calidus vapor ædificio includitur, ſicut ſuper
Baias in myrtetis habemus. Præter hæc, ſole quoque &
exercitatione is mouetur: vtiliáque hæc genera ſunt
quoties humor intus nocet, íſque digerendus eſt. Ac ner-
uorum quoque quædam vitia ſic optimè curantur. Sed
C cætera infirmis poſſunt conuenire: ſol & exercitatio tan-
tùm robuſtioribus, qui tamen ſine febre, vel initio mor-
bi, vel etiam grauibus morbis tenentur. Cauendum au-
tem eſt nequid horum vel in febre vel in cruditate ten-
tetur. At balnei duplex vſus eſt: nam modò diſcuſſis fe-
bribus initium cibi plenioris, viníque firmioris valetu-
dini facit, modò febrem ipſam tollit, feréque adhibetur
vbi ſummam cutem relaxari, euocarique corruptum hu-
morem, & habitum corporis mutari expedit. Antiqui ti-
midius eo vtebantur, Aſclepiades audacius. Neque terrere
D autem ea res, ſi tempeſtiua eſt, debet, & ante tēpus nocet.
Quiſquis febre liberatus eſt, ſimulatque ea vno die nō ac-
ceſſit, eo qui proximus eſt, poſt tempus acceſſionis tutò
lauari poteſt. At ſi circuitum habere ea febris ſolita eſt, ſic
vt tertio quartóve die reuertatur, quandocunque non
acceſſit, balneum tutum eſt. Manentibus verò adhuc fe-
bribus, ſi hæ ſunt lentæ, lienéſque iamdiu malè habēt, re-
ctè medicina iſta tentatur: cū eo tamē, ne præcordia du-
ra ſint, néve ea timeant, néve lingua aſpera ſit, néve aut in
medio corpore, aut in capite dolor vllus ſit, néve tum fe-
E bris increſcat. At in iis quidem febribus quæ certum cir-
cuitum habent, duo balnei tempora ſunt, alterū ante hor-
rorem, alterū febre finita: in iis verò qui lentis febriculis
diu detinentur, quū aut ex toto receſſit acceſſio, aut (ſi id
nō ſolet) certè lenita eſt, iámque corpus tam integrum eſt
quàm maximè eſſe in eo genere valetudinis ſolet, imbe-
cillus homo iturus in balneum, vitare debet ne antè fri-
gus aliquod experiatur. Vbi in balneum venit, pauliſper
reſidere, experiríque num tēpora aſtringantur, & an ſudor
aliquis oriatur. Illud ſi incidit, hoc non ſequutū eſt, inuti-
F le eo die balneū eſt: perungendus eſt is leniter, & referen-
dus eſt, vitandúmque omnimodo frigus, & abſtinentia v-
tendum. At ſi temporibus integris, primùm ibi, deinde a-
libi ſudor incipit, fouendum os aqua calida, tum in ſolio
deſidendum eſt: atque ibi quoque videndū num ſub pri-
mo contactu aquæ calidæ ſumma cutis inhorreſcat: quod
vix tamen fieri poteſt ſi priora rectè ceſſerunt. Certum id
autem ſignū inutilis balnei eſt. Antè verò an poſtea quàm
in aquam calidam ſe demittat, aliquis perungi debeat, ex
ratione valetudinis ſuæ cognoſcat. Fere tamen (niſi vbi
G nominatim, vt poſtea fiat, id præcipietur) moto ſudore le-
uiter corpus perungēdum, deinde in aquam calidam de-
mittendum eſt. Atque hîc quoque habenda virium ratio
eſt: neque committendum vt per æſtum anima deficiat,
ſed maturius is auferendus, curioſéque in veſtimentis in-
uoluendus eſt, vt neque ad eum frigus aſpiret, & ibi quo-
que antequam aliquid aſſumat, inſudet. Fomenta quoque
calida ſunt, milium, ſal, arena, quodlibet eorum calefa-
ctum, & in linteum coniectum. Si minore vi opus eſt, e-
tiam ſolum linteū: at ſi maiore, extincti titiones, inuolu-
H tíque panniculis, & ſic circundati. Quinetiam calido oleo
replentur vtriculi, & in vaſa fictilia, ad ſimilitudinē, quas
lenticulas vocant, aqua coniicitur, & ſal ſicco linteo exci-
pitur, demittitúrque in aquam bene calidam, tum ſuper
id membrum quod fouendum eſt, collocatur: iuxtáque

A ignem ferramenta duo ſunt capitulis paulo latioribus, al-
terúmque ex his demittitur in eum ſalem, & aqua ſuper
leuiter aſpergitur. Vbi frigere cœpit, ad ignem refertur, &
idem in altero fit, deinde inuicem in vtroque inter quæ
deſcendit ſalſus & calidus ſuccus, qui contractis aliquo
morbo neruis opitulatur. His omnibus commune eſt di-
gerere id quod vel præcordia onerat, vel fauces ſtrangu-
lat, vel in aliquo membro nocet. Quando autem quoque
vtendum ſit, in ipſis morborum generibus dicetur.

B QVI CIBI, POTIONESVE, AVT VALENTIS, AUT MEDIÆ, AUT IMBECILLÆ MATERIÆ ſINT, Cap. XVIII.

QVum de his dictum ſit quæ detrahendo iuuāt, ad ea
veniendum eſt quæ nos alūt, id eſt cibum & potio-
nem. Hæc autem non omnium tantùm morborum, ſed
etiam ſecundæ valetudinis communia præſidia ſunt: per-
tinétque ad rem, omnium proprietates noſſe, primùm vt
ſani ſciant quomodo his vtantur, deinde vt exequenti-
bus nobis morborum curationem, liceat ſpecies rerum
C quæ aſſiduè neceſſariæ erunt, ſubiicere. Neque neceſſe eſt
ſubinde ſingulas illas nominare. Scire igitur oportet o-
mnia legumina, quæque ex frumentis panificia ſunt, ge-
neris valentiſſimi eſſe. Id valētiſſimum voco in quo plu-
rimum alimenti eſt: item omne animal quadrupes domi
natum, omnem grandem feram, quales ſunt capræ, cer-
uus, aper, onager: omnem grandem auem, quales ſunt an-
ſer, & pauo, & grus: omnes belluas marinas, ex quibus κῆ-
τος eſt, quæque his pares ſunt, item mel & caſeum. Quò
minus mirum eſt, opus piſtorium, valentiſſimum eſſe
D quod ex frumento, adipe, melle, caſeo conſtat. In media
verò materia, numerari ex oleribus debere ea quorum
radices vel bulbos aſſumimus: ex quadrupedibus, lepo-
rem: aues omnes à minimis ad phœnicopterum: item
piſces omnes qui ſalem non patiuntur, ſolidíve ſaliūtur.
Imbecilliſſimam verò materiam eſſe omne olus, & quic-
quid in cauliculo naſcitur, qualis eſt cucurbita, & cucu-
mis, & capparis. Omnia poma, oleas, cochleas, itémq; cō-
chylia. Sed quanuis hæc ita diſcreta ſunt, tamen etiam
quæ ſub eadem ſpecie ſunt, magna diſcrimina recipiunt,
E aliáque res alia vel valentior eſt vel infirmior. Siquidem
plus alimenti eſt in carne quàm in vllo alio: firmius eſt
triticum quàm milium, idipſum quàm ordeum, & ex tri
tico firmiſſima ſiligo, deinde ſimila, deinde cui nihil ad-
emptum eſt (quod αὐτόπυρον Græci vocant) infirmior eſt,
ex polline infirmiſſimus cibarius panis. Ex leguminibus
verò valentior faba, vel lenticula, quā piſum. Ex oleribus
valētior rapa, napíque, & omnes bulbi (in quibus cepam
quoq; & alliū numero) quàm paſtinaca, vel quæ ſpeciali-
ter radicula appellatur. Itē firmior braſſica, & beta, & por-
F rum, quàm lactuca, vel cucurbita, vel aſparagus. At ex fru-
ctibus ſurculorum valentiores vuæ, ficus, nuces, palmulæ,
quàm quæ poma propriè nominantur: atque ex his ipſis
firmiora quæ ſuccoſa quàm quæ frigida ſunt. Itémque ex
his auibus quæ in media ſpecie ſunt, valētior ea quæ pe-
dibus quàm quæ volatu magis nititur: & ex his quæ vo-
latu fidunt, firmiores ſunt quæ grādiores aues quàm quæ
minutæ ſunt, vt ficedula & turdus. Atque eæ quoque quæ
in aqua degunt, leuiorem cibū præſtant quàm quæ natā-
di ſcientiam non habent. Inter domeſticas verò quadru-
G pedes, leuiſſima ſuilla eſt, grauiſſima bubula. Itémque ex
feris quò maius quodque animal, eo robuſtior ex eo ci-
bus eſt. Piſciúmque eorum qui ex media materia ſunt,
quibus maximè vtimur, tamen grauiſſimi ſunt ex quibus
ſalſamenta quoque fieri poſſunt, qualis lacertus eſt, dein-
de qui, quanuis teneriores, tamē duri ſunt, vt aurata, cor-
uus, ſcarus, oculata tum plani, poſt quos etiam leuiores lu-
pi, mullíque, & poſt hos omnes ſaxatiles. Neque verò in
generibus rerum tantummodo diſcrimen eſt, ſed etiam
in ipſis, quod & ætate fit, & membro, & ſolo, & cælo, &
H habitu. Nam quadrupes animal omne ſi lactans eſt, mi-
nus alimenti præſtat: item quo tenerior pullus cohor-
talis eſt: in piſcibus quoque media ætas, quæ nondum
ſummam magnitudinem impleuit: deinde ex eodem
ſue vngulæ, roſtrum, aures, cerebellum. Ex agno, hœ-

dóve, cū petiolis totum caput aliquāto quàm cætera mē A bra, leuiora ſunt, adeò vt in media materia poni poſſint. Ex auibus, colla, alæve rectè infirmis annumerantur. Quod ad ſolum verò pertinet, frumentum quoque valentius eſt collinum quàm campeſtre. Leuior piſcis inter ſaxa editus quàm in arena, leuior in arena quàm in limo. Quò fit vt ex ſtagno, vel lacu, vel flumine eadē genera grauiora ſint: leuiórque qui in alto quàm qui in vado vixit. Omne etiam ferum animal domeſtico leuius, & quodcunque humido cælo quàm quod ſicco natū eſt: deinde eadem omnia pinguia quàm macra, recentia quàm ſalſa, B noua quàm vetuſta, plus alimenti habent: tum res eadē magis alit iurulenta quàm aſſa, magis aſſa quàm frixa. Ouum durum valentiſſimæ materiæ eſt, molle vel ſorbile, imbecilliſſimæ. Quúmque panificia omnia firmiſſima ſint, elota tamen quædam genera frumēti, vt alica, ὄρυζα ptiſſana, vel ex iiſdem facta ſorbitio, vel pulticula, & aqua quoque madēs panis imbecilliſſimis annumerari poteſt. Ex potionibus verò quæcunque ex frumēto facta eſt, itémque lac, mulſum, defrutum, paſſum, vinum aut dulce, aut vehemens, aut muſtum, aut magnæ vetuſtatis, valē- C tiſſimi generis eſt. At acetum, & id vinum quod paucorum annorum, vel auſterum, vel lene eſt, in media materia eſt: ideóque infirmis nunquam generis alterius dari debet. Aqua omnium imbecilliſſima eſt: firmiórque ex frumento potio eſt, quò firmius fuit ipſum frumentum: firmior ex eo vino quod bono ſolo quàm quod tenui, quódque temperato cælo quàm quod aut nimis humido, aut nimis ſicco, nimiúmque aut frigido aut calido natū eſt. Mulſum quò plus mellis habet, defrutum quò magis incoctum eſt, paſſum quò ex ſicciore vua eſt, eo valētius eſt. D Aqua leuiſſima pluuialis eſt, deinde fontana, tum ex flumine, tum ex puteo, poſt hæc ex niue, aut glacie, grauior his ex lacu, grauiſſima ex palude. Facilis etiam & neceſſaria cognitio eſt naturam eius requirentibus. Nam leuis pondere apparet, & ex his quæ pondere pares ſunt, eo melior quæque eſt quò celerius & calefit & frigeſcit, quóque celerius ex ea legumina percoquuntur. Fere verò ſequitur vt quò valentior quæque materia eſt, eò minus facilè cōcoquatur, ſed ſi concocta eſt, plus alat. Itaque vtendū eſt materiæ genere pro viribus, modúſque omnibus pro ge- E nere ſumendus. Ergo imbecillis hominibus rebus infirmiſſimis opus eſt: mediocriter firmos media materia optimè ſuſtinet: & robuſtis apta validiſſima eſt. Plus deinde aliquis aſſumere ex leuioribus poteſt, magis in iis quæ valentiſſima ſunt temperare ſibi debet.

QVAE NATVRA AC PROPRIETAS cuiuſque rei ſit qua veſcimur, Cap. XIX.

NEque hæc ſola diſcrimina ſunt, ſed etiam aliæ res bo- F ni ſucci, aliæ mali ſunt, quas εὐχύλοις vel κακοχύλοις Græci vocant: Aliæ lenes, aliæ acres: aliæ craſſiorē pituitā in nobis faciunt, aliæ tenuiorem: aliæ idoneæ ſunt ſtomacho, aliæ alienæ ſunt: itémque aliæ inflant, aliæ ab hoc abſunt: aliæ calefaciunt, aliæ refrigerant: aliæ facilè in ſtomacho aceſcunt, aliæ non facilè intus corrumpuntur: aliæ mouent aluum, aliæ ſupprimunt: aliæ citant vrinam, aliæ tardant: quædam ſomnum mouent, quædam ſenſus excitant. Quæ omnia ideo noſcenda ſunt, quoniam aliud aliter vel corpori, vel valetudini conuenit. G

QVAE RES BONI SVCCI SINT, Cap. XX.

BONI ſucci ſunt, triticum, ſiligo, alica, oryza, amylum: item & lenes ſunt, & ſtomacho aptæ, & calefaciunt, tragum, ptiſſana, lac, caſeus mollis, omnis venatio, omnes aues quæ ex media materia ſunt: ex maioribus quoque hæ quas ſuprà nominauimus: medii inter teneros duróſque piſces, vt mullus & lupus, verna, lactuca, vrtica, malua, cucumis, cucurbita, ouum ſorbile, portulaca, cochleæ palmulæ: ex pomis quodcunque neque acerbum neque aci- H dum eſt. Vinum dulce vel lene, paſſum, defrutum, oleæ quæ ex his duobus in alterutro ſeruatæ ſunt, vuluæ, roſtra, trunculique. In ſumma omnis pinguis caro, omnis glutinoſa, omne iecur.

QVAE RES MALI SVCCI SINT, Cap. XXI.

MALI verò ſucci ſunt milium, panicum, ordeum, legumina, caro domeſtica permacra, omníſque caro ſalſa, omne ſalſamentum, garum, vetus caſeus, cicer, radicula, rapa, napi, bulbi, braſſica, magíſque etiā cyma eius, aſparagus, beta, cucumis, porrum, eruca, naſturtium, thymum, nepeta, ſatureia, hyſſopum, ruta, anethum, fœniculum, cuminum, aniſum, lapathum, ſinapi, & allium, cepa, lienes, renes, inteſtina, pomum quodcunque acidum vel acerbum eſt, acetum, omnia acria, acida, acerba, oleum, piſces quoque ſaxatiles, omnéſque qui ex tenerrimo genere ſunt, aut hi qui rurſus nimium duri, viroſique ſunt, vt fere quos ſtagna, lacus, limoſive riui ferunt, quíve in nimiam magnitudinem exceſſerunt.

QVAE RES LENES, QVAEVE ACRES ſint, Cap. XXII.

LEnes autem ſunt, ſorbitiones, pulticula, laganum, amylum, ptiſſana, pinguis caro, & quæcunque glutinoſa eſt. Quod fere quidem in omni quæ domeſtica ſit, præcipuè tamen in vngulis, trūculiſque ſuum, in petiolis, capituliſque hœdorum, & vitulorum, & agnorum, omnibúſque cerebellis: item ſiqui propriè bulbi nominantur, lac, defrutum, paſſum, nuclei pinei. Acria ſunt omnia nimis auſtera, omnia acida, omnia ſalſa, & mel quidem, quò melius eſt, eò magis: item allium, cepa, eruca, ruta, naſturtiū, cucumis, beta, braſſica, aſparagus, ſinapi, radicula, intubus, thymum, lactuca; maximáque olerum pars.

QVAE RES CRASSIOREM QVAEVE tenuiorem pituitam faciant, Cap. XXIII.

CRaſſiorem autem pituitam faciunt, oua ſorbilia, alica, oryza, amylum, ptiſſana, lac, bulbi, omniáque fere glutinoſa. Extenuant eandem omnia ſalſa, atque acria & acida.

QVAE RES STOMACHO IDONEAE ſint, Cap. XXIIII.

STomacho autem aptiſſima ſunt quæcunque auſtera ſunt, etiam quæ acida ſunt, quæque contacta ſale modico ſunt, itē panis ſine fermento, & elota alica, vel oryza, vel ptiſſana, omnis auis, omnis venatio, atq; vtraq; vel aſſa vel elixa: ex domeſticis animalibus bubula. Siquid ex cæteris ſumitur, macrū potius quàm pingue: ex ſue, vngulæ, roſtra, aures, vuluæque ſteriles: ex oleribus, intubus, lactuca, paſtinaca, cucurbita elixa, ſiſer: ex pomis, ceraſium, morum, ſorbum, pirum fragile, quale cruſtuminum, vel neuianum eſt: item pira quæ reponuntur, tarentina atque ſagnina. Malum orbiculatum, aut ſcādianum, vel amerinum, vel cotoneum, vel Punicum. Vuæ ex olla, molle ouū, palmulæ, nuclei pinei, oleæ albæ ex dura muria, eædem aceto intinctæ, vel nigræ, quæ in arbore bene permaturuerunt, vel quæ in paſſo defrutóve ſeruatæ ſunt. Vinum auſterum, licet iam aſperum ſit, item reſinatum. Duri ex media materia piſces, oſtrea, pectines, murices, purpuræ, cochleæ: cibi, potionéſque vel frigidæ vel feruentes, abſinthium.

QVAE RES ALIENAE STOMACHO ſint, Cap. XXV.

ALiena verò ſtomacho ſunt omnia tepida, omnia ſalſa, omnia iurulenta, prædulcia, omnia pinguia, ſorbitio, panis fermētatus, itémque vel ex milio, vel ex hordeo, oleum, radices olerum, & quodcunque olus ex oleo garóve eſtur, mel, mulſum, defrutum, paſſum, lac, omnis caſeus, vua recens, ficus & viridis & arida, legumina omnia, quæque inflare conſueuerunt: item thymum, nepeta, ſatureia, hyſſopum, naſturtium, lapathū, lapſana, iuglādes. Ex his autem intelligi poteſt, non quicquid boni ſucci eſt, protinus ſtomacho conuenire, neque quicquid ſtomacho conuenit, protinus boni ſucci eſſe.

QVAE INFLENT, AVT INFLAMMAtionem leuent, Cap. XXVI.

INflant autem omnia fere legumina, omnia pinguia, omnia dulcia, omnia iurulenta, muſtum, atque etiam id vinum cui nihil adhuc ætatis acceſſit. Ex oleribus allium, cepa, braſſica, omnéſque radices, excepto ſiſere & paſtina-

naca, bulbi,ficus etiam aridæ,ſed magis virides,vuæ recẽtes,nuces omnes,exceptis nucleis pineis,lac,omniſque caſeus,quicquid deinde ſubcrudum aliquis aſſumpſit. Minima inflatio fit ex venatione,aucupio,piſcibus, pomis, oleis,conchyliis,ouis vel mollibus vel ſorbilibus,vino vetere. Fœniculum verò & anethum inflationes etiam leuant. A

QVAE RES AVT CALEFACIANT, AVT refrigerent, Cap. XXVII.

AT calefaciunt piper,ſal,caro omnis iurulẽta, allium, cepa,ficus arida,ſalſamentum, vinum,& quo meracius eſt eò magis. B Refrigerant olera quorum crudi caules aſſumuntur,vt intubus & lactuca,item coriandrum, cucumis,elixa cucurbita,beta,mora, ceraſa,mala auſtera, pira fragilia,caro elixa, præcipuéque acetum, ſiue cibus ex eo,ſiue potio aſſumitur.

QVAE RES INTVS FACILE VITIENtur,vel minimè corrumpantur, Cap. XXVIII.

FAcilè autem intus corrumpuntur, panis fermentatus, & quiſquis alius quàm ex tritico eſt,lac,mel, ideóque C lactaria atque omne piſtorium opus,teneri piſces, oſtrea, olera,caſeus,& recens & vetus, craſſa vel tenera caro, vinum dulce,mulſum,defrutum,paſſum, quicquid deinde vel iurulentum eſt, vel nimis dulce, vel nimis tenue. At minimè intus vitiantur, panis ſine fermento, aues, & eæ potius duriores,aurati piſces:neque ſolùm aurata pura,aut ſcarus,ſed etiam lolligo,locuſta,polypus:item bubula, omniſque dura caro,eadémque aptior eſt ſi macra, ſi ſalſa eſt,omniáque ſalſamenta,cochleæ, murices,purpuræ, vinum auſterum vel reſinatum. D

QVAE RES ALVVM MOVEANT, Cap. XXIX.

AT aluum mouent panis fermentatus, magiſque ſi cibarius vel ordeaceus eſt, braſſica ſi ſubcruda eſt, lactuca,anethum,naſturtium,ocymum,vrtica,portulaca,radicula,capparis,allium,cepa,malua,lapathum,beta,aſparagus,cucurbita,ceraſia,mora,vua, omnia mitia, ficus etiam arida,ſed magis viridis,vuæ recentes, pingues, minutæ aues,cochleæ,garum,ſalſamenta, oſtrea, pelorides, echini,muſculi,& omnes fere conchulæ, maximéque ius E earum,ſaxatiles,& omnes teneri piſces,ſepiarum atramẽtum, ſiqua caro aſſumitur pinguis eadem vel iurulenta, vel elixa,aues quæ natant,mel crudũ,lac,lactaria omnia, mulſum,vinum dulce vel ſalſum,aqua tenera, omnia tepida,dulcia,pinguia,elixa,iurulenta,ſalſa,diluta.

QVAE RES ALVVM ADSTRINGANT, Cap. XXX.

COntrà aſtringunt,panis ex ſiligine,vel ex ſimila, magis ſi ſine fermento eſt,magis etiam ſi vſtus eſt,intenditurq; vis eius etiã ſi bis coquitur. Pulticula vel ex alica, F vel ex panico, vel ex milio, itémque ex iiſdẽ ſorbitio,& magis ſi hæc antè fricta ſunt.Lenticula cui vel beta, vel intubus,vel ambubeia vel plantago adiecta eſt,magiſque etiam ſi illa antè fricta eſt,per ſe etiam intubus,vel ex plãtagine vel ambubeia fricta,minuta olera,braſſica his decocta,dura oua,magiſque ſi aſſa ſunt,minutæ aues,merula,palumbus,magiſque ſi in poſca decoctus eſt, graues omnes aues,quæ magis currunt quàm volãt,lepus, caprea, iecur ex his quæ ſeuum habent,maximéque bubulum,ac ſeuum ipſum,caſeus qui vehementior vetuſtate fit,vel ea G mutatione quam in caſeo tranſmarino videmus,aut ſi recens eſt,ex melle mulſóve decoctus:item mel coctum,pira immatura,ſorba, magiſque ea quæ torminalia vocantur,mala cydonia & Punica, oleæ vel albæ vel permaturæ,myrta,palmulæ,purpuræ, murices, vinum reſinatum vel aſperum,item meracum, acetum, mulſum quod inferbuit, item defrutũ,paſſum, aqua vel tepida vel perfrigida, dura, (id eſt ea quæ tardè putreſcit, ideóque pluuia potiſſimum)omnia dura,macra,auſtera,aſpera,toſta,& in eadem carne aſſa potius quàm elixa.

QVAE RES VRINAM MOVENT, Cap. XXXI.

VRinam autem mouent quæcunque in horto naſcentia boni odoris ſunt, vt apium,ruta, anethum, ocymum,mentha,hyſſopum,aneſum,coriandrum,naſturtiũ, eruca,fœniculum: præter hæc aſparagus,capparis,nepeta, thymum,ſatureia,lapſana,paſtinaca,magiſque agreſtis, radicula,ſiſer,cepa.Ex venatione maximè lepus,vinũ tenue, piper,& rotundum & longum,ſinapi,abſinthium, nuclei pinei.

QVAE RES SOMNVM MOVEANT, aut ſenſus excitent, Cap. XXXII.

SOmno verò aptum eſt papauer, lactuca, maximéque æſtiua,cuius cauliculus iam lacte repletus eſt, morum, porrum.Senſus excitant,nepeta,thymum, ſatureia, hyſſopum,præcipuéque pulegium,ruta & cepa.

QVAE RES CORPVS AVT ERODANT aut reprimant,aut refrigerent,aut calefaciãt, aut durent,aut emolliant, Cap. XXXIII.

EVocare verò materiam multa admodum poſſunt:ſed ea quæ ex peregrinis medicamentis maximè cõſtãt, aliiſque magis quàm quibus ratione victus ſuccurritur, opitulantur, in præſentia differam: ponam ea verò quæ prompta, & iis morbis de quibus protinus dicturus ſum, apta corpus erodunt,& ſic ex eo quod mali eſt extrahũt. Habent autem hanc facultatem ſemina,erucæ, naſturtii, radiculæ, præcipuè tamen omnium ſinapi. Salis quoque & fici eadem vis eſt.Leniter verò ſimul & reprimunt & molliunt lana ſuccida ex aceto vel vino, cui oleum adiectum eſt,contritæ palmulæ,furfures in ſalſa aqua vel aceto decocti. At ſimul reprimunt & refrigerant, herba muralis(parthenium vel perdicium appellant)ſerpyllum,pulegium,ocymum,herba ſanguinalis, (quã Græci πολύγονον vocant) portulaca,papaueris folia,capreolique vitium, coriandri folia,hyoſcyamum,muſcus,ſiſer,apium,ſolanũ, (quam στρύχνον Græci vocãt)braſſicæ folia, intubus, plãtago,fœniculi ſemen,contrita pira vel mala, præcipuéque cydonia,lenticula,aqua frigida,maximéque pluuialis, vinum,acetum,& ex horum aliquo magis, madens,vel panis vel farina,vel ſpongia,vel cinis, vel lana ſuccida, vel etiam linteolum,creta cimolia,gypſum, melinum, myrteum,roſa, acerbum oleum,verbenarum contuſa cum teneris caulibus folia, cuius generis ſunt olea, cupreſſus, myrtus,lentiſcus, tamaris,liguſtrum,roſa,rubus,laurus,hedera,Punicum malum.Sine frigore autem reprimunt cocta mala cydonia,malicorium,aqua calida,in qua verbenæ coctæ ſunt quas ſupra propoſui, puluis vel ex fæce vini,vel ex myrti folis,amaræ nuces.Calefacit verò ex qualibet farina cataplaſma, ſiue ex tritici, ſiue ex farris, ſiue ordei,ſiue erui,vel lolii,vel milii,vel panici, vel lẽticulæ, vel fabæ,vel lupini,vel lini, vel fœnigræci, vbi ea deferbuit,calidáque impoſita eſt. Valentior tamẽ ad id omnis farina eſt ex mulſo quàm ex aqua cocta. Præterea cyprinum,irinum, medulla,adeps ex felle iuncta oleo,magiſq; ſi vetus eſt,ſal,nitrum,git,piper, quinquefolium, feréque quæ vehementer & reprimunt & refrigerant.Durãt quæ calefaciunt & digerunt & emolliunt. Præcipuéque ad emolliendum poteſt cataplaſma ex lini vel fœnigræci ſemine.His autem omnibus & ſimplicibus & permixtis variè medici vtuntur, vt magis quid quiſque perſuaſerit ſibi appareat,quàm quid euidenter compererit.

DE MORBORVM GENERIBVS,
Cap. I.

PRouiſis omnibus quæ pertinent ad vniuerſa genera morborũ, ad ſingulorum curationes veniam. Hos autem in duas ſpecies Græci diuiſerunt, alióſque ex his acutos, alios longos eſſe dixerunt: ideóque quoniã non ſemper eodem modo reſpondebant, eoſdem alii inter acutos, alii inter longos retulerunt. Ex quo plura eorum genera eſſe manifeſtum eſt. Quidam enim breues vtique ſunt, qui citò vel tollunt hominem, vel ipſi citò finiuntur: quidam longi, ſub quibus neque ſanitas in propinquo neque exitium eſt: tertiúmque genus eorum eſt qui modò acuti, modò longi ſunt. idque non in febribus tantummodo, in quibus frequẽtiſſimum eſt, ſed in aliis quoque fit. Atque etiam præter hos quartum eſt quod neque acutum dici poteſt, quia non perimit: neque vtique longum, quia ſi occurritur, facilè ſanatur. Ego quum de ſingulis dicã, cuius quiſque generis ſit, indicabo. Diuidã autem omnes in eos qui in totis corporibus conſiſtere videtur, & eos qui oriuntur in partibus. Incipiã à prioribus, pauca de omnibus præfatus. In nullo quidem morbo minus fortuna ſibi vendicare quàm ars poteſt, vtpote quum repugnãte natura nihil medicina proficiat: magis tamen ignoſcendum medico eſt parum proficienti in acutis morbis, quàm in longis. Hîc enim breue ſpatiũ eſt, intra quod ſiquod auxiliũ nõ profuit, æger extinguitur: ibi & deliberationi & mutationi remediorum tempus patet, adeò vt raró, ſi inter initia medicus acceſſit, obſequens æger ſine illius vitio pereat. Longus tamen morbus quum penitus inſedit, quod ad difficultatem pertinet, acuto par eſt. Et acutus quidem, quo vetuſtior eſt, lõgus autem quo recentior, eo facilius curatur. Alterum illud ignorari nõ oportet, quòd non omnibus ægris eadẽ auxilia conueniunt. Ex quo incidit vt alia atque alia ſummi authores quaſi ſola vendicauerint, prout cuique ceſſerant. Oportet itaque vbi aliquid non reſpondit, non tanti putare authorem quanti ægrum, & experiri aliud atq; aliud: ſic tamen, vt in acutis morbis citò mutetur quod nihil prodeſt: in longis, quos tempus vt facit, ſic etiam ſoluit, non ſtatim condemnetur ſiquid non ſtatim profuit: minus verò remoueatur, ſiquid paulum ſaltem iuuat, quia profectus tempore expletur.

QVOMODO MORBI COGNOSCANTVR, & an increſcant, an conſiſtant, an minuãtur: & qua ratione ab initio, qui languere incipit, curari debeat,
Cap. II.

PRotinus autem inter initia ſcire facile eſt quis acutus morbus, quis longus ſit: non in his ſolis in quibus ſemper ita ſe habet, ſed in his quoque in quibus variat. Nam vbi ſine intermiſſionibus acceſſiones & dolores graues vrgent, acutus morbus eſt: vbi lenti dolores, lentæve febres ſunt, & ſpatia inter acceſſiones porrigũtur, accedúntque ea ſigna quæ in priore volumine expoſita ſunt, lõgũ hunc futurũ eſſe manifeſtum eſt. Videdũ etiam eſt, morbus an increſcat, an conſiſtat, an minuatur: quia quædam remedia increſcentibus morbis, plura inclinantibus conueniunt: eáque quæ decreſcentibus apta ſunt, vbi acutus increſcens vrget, in remiſſionibus potius experiẽda ſunt. Increſcit autem morbus dum grauiores dolores acceſſioneſque veniunt, hæque & antequam proximæ reuertuntur, & poſtea definunt. Atque in longis quoque morbis etiam tales notas non habentibus, ſcire licet, increſcere ſi ſomnus incertus eſt, ſi deterior concoctio, ſi fœdiores deiectiones, ſi tardior ſenſus, ſi pigrior mens, ſi percurrit corpus frigus aut calor, ſi idem magis pallet. Ea verò quæ contraria his ſunt, decedentis eius notæ ſunt. Præter hæc in acutis morbis ſerius æger alendus eſt, nec niſi iam inclinatis, vt primò dempta materia impetum fran-

A gat: in longis maturius, vt ſuſtinere ſpatium aduenturi mali poſſit. Ac ſiquando is nõ in toto corpore, ſed in parte eſt, magis tamen ad rem pertinet vim totius corporis molliri quàm propriæ partes ægrè ſanentur. Multum etiã intereſt, ab initio quis rectè curat⁹ ſit, an perperã, quia cũ ratio minus his prodeſt in quibus aſſiduè fruſtra fuit. Siquis temere habitus adhuc integris viribus viuit, admota curatione momento reſtituitur. Sed quum ab his cœperim quæ notas quaſdam futuræ aduerſæ valetudinis ex- B hibent, curationum quoque principium ab animaduerſione eiuſdem temporis faciam. Igitur ſiquid ex his quæ propoſita ſunt, incidit, omniũ optima ſunt, quies, & abſtinentia. Siquid bibendum, aqua: idque interdum vno die fieri ſatis eſt: interdum ſi terrentia manent, biduò: proximéque abſtinentiam ſumendus eſt cibus exiguus, bibenda aqua, poſtera die etiam vinum, deinde inuicem alternis diebus, modò aqua, modò vinum, donec omnis cauſæ metus finiatur. per hæc enim ſæpe inſtans grauis morbus diſcutitur. Plurimique falluntur dum ſe primo die C protinus ſublaturos languorem aut exercitatione, aut balneo, aut coacta deiectione, aut vomitu, aut ſudationibus, aut vino ſperant. Non quò non interdum id incidat, aut non decipiat, ſed quò ſæpius fallat, ſoláque abſtinentia ſine vllo periculo medeatur: quum præſertim etiã pro modo terroris moderari liceat, & ſi leuiora indicia fuerint, ſatis ſit à vino tãtùm abſtinere: quod ſubtractũ, pluſquam ſi cibo aliquid dematur, adiuuat: ſi paulò grauiora, facile ſit non aquam tantùm bibere, ſed etiam cibo carnẽ ſubtrahere. Interdum panis quoque minus quàm pro conſuetudine aſſumere, humidóque cibo eſſe cotentum, & olere D potiſſimum: ſatiſque ſit tum ex toto à cibo, à vino, ab omni motu corporis abſtinere, quum vehemẽtes notæ terruerunt. Neque dubium eſt quin vix quiſquam qui non diſſimulauit, ſed per hæc maturè morbo occurrit, ægrotet.

DE FEBRIVM GENERIBVS,
Cap. III.

ATque hæc quidem ſanis facienda ſunt, tantùm cauſam metuẽtibus. Sequitur verò curatio febriũ, quod & in toto corpore, & vulgare maximè morbi genus eſt. E Ex his vna quotidiana, altera tertiana, altera quartana eſt: interdum etiam longiore circuitu quædam redeunt, ſed id raró euenit. In prioribus & morbi ſunt, & medicina: at quartanæ quidem ſimpliciores ſunt. Incipiũt fere ab horrore, deinde calor erumpit, finitáque febre biduũ integrũ eſt, ita quarto die reuertitur. Tertianarũ verò duo genera ſunt: alterum eodem modo quo quartana & incipiens & definens, illo tantùm interpoſito diſcrimine, quòd vnum diem præſtat integrum, tertio redit: alterum longè pernicioſius, quod tertio quidem die reuertitur, ex octo autem F & quadraginta horis, fere ſex & triginta per acceſſionem occupat, interdum etiam vel minus vel plus, neque ex toto in remiſſione deſiſtit, ſed tantùm leuius eſt. id genus plerique medici hemitritæon appellant. Quotidianæ verò variæ ſunt, & multiplices: aliæ enim protinus à calore incipiunt, aliæ à frigore, aliæ ab horrore (frigus voco, vbi extremæ partes membrorum inalgeſcunt: horrorem, vbi totum corpus intremit) rurſus aliæ ſic definunt vt ex toto ſequatur integritas: aliæ ſic vt aliquantum quidem minuatur ex febre, nihilominus tamen quædam reliquiæ re- G maneant, donec altera acceſſio accedat: ac ſæpe aliæ vix quicquam aut nihil remittant, ſed ita vt continuent: deinde aliæ feruorem ingentem habent, aliæ tolerabilem: aliæ quotidie pares ſunt, aliæ impares, atque inuicem altero die leniores, altero vehementiores: aliæ tempore eodẽ poſtridie reuertuntur, aliæ vel ſerius vel celerius, aliæ diẽ noctémque acceſſionem & deceſſionẽ implent, aliæ minus, aliæ plus, aliæ quum decedunt ſudorem mouent, aliæ non mouent: atque aliâs per ſudorem ad integritatem venitur, aliâs corpus tantùm imbecillius redditur. Acceſ-

ſiones etiam,modò ſingulæ ſingulis diebus fiunt, modò binæ,pluréſve concurrunt.Ex quo ſæpe euenit vt quotidie plures acceſſiones, remiſſionéſque ſint: ſic tamen vt vnaquæque alicui priori reſpondeat. Interdũ verò acceſſiones quoque confunduntur,ſic vt notari neque tempora earum neque ſpatia poſſint.Neque verum eſt quod dicitur à quibuſdam,nullam febrem inordinatam eſſe, niſi aut ex vomica,aut ex inflammatione,aut ex vlcere (facilior enim ſemper curatio foret ſi hoc verum eſſet) ſed quod euidentes cauſæ faciũt,facere etiã abditæ poſſunt. neque de re, ſed de verbo controuerſiam mouent: qui, quum aliter aliterque in eodem morbo febres accedant, non eaſdem inordinatè redire,ſed alias,aliáſque ſubinde oriri dicunt:quod tamen ad curandi rationem nihil pertineret,etiamſi verè diceretur. Tẽpora quoque remiſſionum modò liberalia,modò vix vlla ſunt.

DE CVRATIONVM DIVERSIS GEneribus, Cap. IIII.

ET febrium quidem ratio maximè talis eſt. Curationũ verò diuerſa genera ſunt,prout authores aliqui habẽt. Aſclepiades officium eſſe medici dicit vt tutò, vt celeriter,vt iucundè curet.Id notũ eſt:ſed fere periculoſa eſſe nimium & feſtinatio & voluptas ſolet.Qua verò moderatione vtendum ſit,vt quantum fieri poteſt omnia iſta cõtingant,prima ſemper habita ſalute in ipſis partibus curationum conſiderandum erit.Et ante omnia quæritur,primis diebus æger qua ratione continẽdus ſit.Antiqui medicamentis quibuſdam datis concoctionem moliebantur,eo quòd cruditatem maximè horrebant: deinde eam materiam quæ lædere videbatur, ducendo ſæpius aluum ſubtrahebant. Aſclepiades medicamenta ſuſtulit, aluum non toties,ſed fere tamen in omni morbo ſubduxit. Febre verò ipſa præcipuè ſe ad eius remedium vti profeſſus eſt.Cõuellendas enim vires ægri putauit,luce, vigilia,ſiti ingenti: ſic vt ne os quidem primis diebus elui ſineret. Quo magis falluntur qui per omnia iucundam eius diſciplinam eſſe contendunt: Is enim vlterioribus quidem diebus cubantis etiam luxuriæ ſubſcripſit: primis verò tortoris vicem exhibuit. Ego autem medicamentorum dari potiones,& aluum duci nonniſi rarò debere, concedo.Et id non ideo tamen agendum vt ægri vires conuellantur,exiſtimo: quoniam ex imbecillitate ſummum periculum eſt. Minui ergo tantam materiam ſuperantem oportet,quæ naturaliter digeritur vbi nihil noui accedit. Itaque abſtinendus à cibo primis diebus eſt,in luce habẽdus æger,niſi infirmus interdiu eſt, quoniam corpus iſta quoque digerit, iſque cubare quammaximo cõclaui debet.Quod ad ſitim verò ſomnúmque pertinet,moderandum eſt,vt interdiu vigilet:noctu, ſi poteſt, conquieſcat: ac neque potet,neque nimium ſiti crucietur. Os etiam elui poteſt,vbi & ſiccum eſt, & ipſi fœtet, quamuis id tempus aptum potioni non eſt. Commodéque Eraſiſtratus dixit, ſæpe inferiore parte humorem non requirẽte, os & fauces requirere, neque ad rem malè haberi ægrum pertinere.Ac primò quidem ſic tenendus eſt. Optimum verò medicamentum eſt,opportunè cibus datus,qui quãdo primùm dari debeat, quæritur. Plerique ex antiquis tardè dabãt,ſæpe quinto die,ſæpe ſexto,& id fortaſſe vel in Aſia vel in Ægypto cæli ratio patitur. Aſclepiades vbi ægrum triduo per omnia fatigarat, quarto die cibo deſtinabat.At Themiſon nuper,non quando cœpiſſet febris, ſed quando deſiſſet,aut certè leuata eſſet,conſiderabat,& ab illo tempore expectato die tertio, ſi non acceſſerat febris,ſtatim:ſi acceſſerat, vbi ea vel deſierat, vel ſi aſſiduè inhærebat,ſi certè ſe inclinauerat,cibum dabat.Nihil autem horum vtique perpetuum eſt.Nam poteſt primo die primus cibus dandus eſſe,poteſt ſecundo,poteſt tertio,poteſt nonniſi quarto aut quinto,poteſt poſt vnam acceſſionem,poteſt poſt duas,poteſt poſt plures.Refert enim qualis morbus ſit, quale corpus, quale cælum, quæ ætas, quod tempus anni: miniméque in rebus multum inter ſe differentibus,quod intermittendum non eſt, perpetuum eſſe præceptum temporis poteſt. In morbo qui plus viriũ aufert, celerius cibus dandus eſt, itémque eo cælo quo magis digerit.Ob quam cauſam in Aphrica, nullo die æ-

A ger abſtinere rectè videtur. Maturius etiam puero quàm iuueni, æſtate quàm hyeme dari debet. Vnum illud & ſemper & vbique ſeruandum eſt,vt ægri vires ſubinde aſſidẽs medicus inſpiciat,& quandiu ſupererunt, abſtinentia pugnet:ſi imbecillitatem vereri cœperit, cibo ſubueniat.Id enim eius officium eſt vt ægrum neque ſuperuacua materia oneret, neque imbecillitatem fami prodat. Idque apud Eraſiſtratum quoque inuenio, qui quanuis parum docuit quando venter,quando corpus ipſum exinaniretur, dicendo tamen hæc eſſe viſenda, & tum cibum B dandum quum corpori deberetur:ſatis oſtendit, dum vires ſupereſſent dari non oportere:ne deficerent,conſulendũ eſſe.Ex his autẽ intelligi poteſt ab vno medico multos non poſſe curari,eúmque (ſi artifex eſt)idoneum eſſe qui nõ multum ab ægro recedit.Sed qui quæſtui ſeruiũt, quoniam is maior ex populo eſt, libenter amplectuntur ea præcepta quæ ſedulitatem non exigunt, vt in hac ipſa re.Facile eſt enim dies vel acceſſiones numerare iis quoque qui ægrum rarò vident. ille aſſideat neceſſe eſt, qui quod ſolùm opus eſt, viſurus eſt, quando nimis imbecil- C lus futurus ſit,niſi cibum acceperit. In pluribus tamen ad initium cibi dies quartus aptiſſimus eſſe conſueuit. Eſt autem alia etiam de diebus ipſis dubitatio,quoniam antiqui potiſſimum impares ſequebantur, eóſque tanquam tunc de ægris iudicaretur,κρισίμους nominabant.Hi erant dies tertius,quintus, ſeptimus,nonus,vndecimus,quartuſdecimus,vnus & viceſimus,ita vt ſumma potentia ſeptimo,deinde quartodecimo,deinde vni & viceſimo daretur.Igitur ſic ægros nutriebãt,vt dierum imparium acceſſiones expectarent,deinde poſtea cibum quaſi leuioribus D acceſſionibus inſtantibus darent,adeò vt Hippocrates, ſi alio die febris deſiſſet,recidiuam timere ſit ſolitus.Id Aſclepiades iure vt vanum repudiauit: neque in vllo die, quia par imparve eſſet, his vel maius vel minus periculũ eſſe dixit.Interdum enim peiores dies impares fiũt,& opportunius poſt earum acceſſiones cibus datur. Nonnunquam etiam in ipſo morbo dierum ratio mutatur,fitque grauior qui remiſſior eſſe conſueuerat,atque ipſe quartus decimus par eſt:in quo eſſe magnam vim antiqui fatebãtur: qui quum octauum primi naturam habere conten- E derent,vt ab eo ſecundus ſeptenarius numerus inciperet, ipſi ſibi repugnabant,non octauum,neque decimum,neque duodecimum diem ſumendum quaſi potentiorem. Plus enim tribuebant nono & vndecimo. Quod quum feciſſent ſine vlla probabili ratione ab vndecimo non ad tertiumdecimum, ſed ad quartumdecimum tanſibant. Eſt etiam apud Hippocratem,ei quem ſeptimus dies liberaturus ſit,quartum eſſe grauiſſimũ:ita,illo quoque authore,in die pari & grauior febris eſſe poteſt,& certa futuri nota. Atque idem alio loco quartũ quenque diem, vt in F vtrunque efficaciſſimum apprehendit,id eſt quartum,ſeptimum,vndecimum,quartumdecimum,decimumſeptimum,in quo & ab impari ad paris rationem tranſit:& ne hoc quidem propoſitum conſeruauit, quum à ſeptimo die vndecimus,non quartus,ſed quintus ſit: adeò apparet quacũque ratione ad numerum reſpeximus, nihil rationis ſub illo quidem authore reperiri. Verùm in his quidẽ antiquos tunc celebres admodum Pythagorici numeri fefellerunt, quum hic quoque medicus non numerare dies debeat,ſed ipſas acceſſiones intueri, & ex his conie- G ctare quando dandus cibus ſit. Illud autem magis ad rem pertinet,ſcire, tùmne oporteat dari quum iam bene venæ conquieuerunt, aut etiam num manentibus reliquiis febris. Antiqui enim quamintegerrimis corporibus alimentum offerebãt. Aſclepiades inclinata quidem febre, ſed adhuc tamen inhærente.In quo vanam rationem ſecutus eſt,non quò nõ ſit interdũ maturius cibus dãdus, ſi maturè timetur altera acceſſio, ſed quò ſcilicet quàm ſaniſſimo dari debeat.Minus enim corrumpitur quod integro corpori infertur. Neque tamẽ verum eſt quod The- H miſoni videbatur:ſi duabus horis integer futurus eſſet æger,ſatiꝰ eſſe tũc dare,vt ab integro corpore potiſſimùm diduceretur.Nam ſi diduci tam celeriter poſſet, id eſſet optimum.Sed quum hoc breue tempus non præſtet, ſatius eſſe principia cibi à decedente febre quàm reliquias

ab incipiẽte excipi: ita ſi longius tempus ſecundum eſt, quam integerrimo dandus eſt: ſi breue, etiam antequam ex toto integer fiat. Quo loco verò integritas eſt, eodem & remiſſio, quæ maximè in febre continua poteſt eſſe. At hìc quoque quæritur vtrũ tot horæ expectandæ ſint quot febrem habuerunt, an ſatis ſit primam partem earum præteriri, vt ægris iucundius inſidat, quibus interdũ non vacat. Tutiſſimum eſt autem, ante totius acceſſionis tempus præterire. quãuis vbi longa febris fuit, poteſt indulgeri ægro maturius, dum tamen antè minimè pars dimidia prætereatur. Idque non in ea ſola febre de qua proximè dictum eſt, ſed in omnibus ita ſeruandum eſt.

DE FEBRIVM SPECIEBVS, ET SINGVlarum curationibus, & primò quando cibus febricitantibus dandus ſit,

Cap. v.

HÆC magis per omnia genera febriũ perpetua ſunt: nunc ad ſingulas earum ſpecies deſcendam. Igitur ſi ſemel tãtùm acceſſit, deinde deſiit, eáque vel ex inguine, vel ex laſſitudine, vel ex æſtu aliáve ſimili re fuit, ſic vt interior nulla cauſa metum fecerit, poſtero die, quum tempus acceſſionis ita trãſiit vt nihil mouerit, cibus dari poteſt. At ſi ex alto calor venit, & grauitas vel capitis vel præcordiorum ſequuta eſt, neque apparet quid corpus cõfuderit, quãuis vnam acceſſionem ſequuta integritas eſt, tamen quia tertiana timeri poteſt, expectandus eſt dies tertius: & vbi acceſſionis tempus præteriit, cibus dandus eſt, ſed exiguus, quia quartana quoque timeri poteſt. Et die quarto demũ, ſi corpus integrũ eſt, eo cũ fiducia vtẽdum. Si verò poſtero tertióve aut quarto die ſequuta febris eſt, ſcire licet morbum eſſe. Sed tertianarum quartanarúmq;, quarum & certus circuitus eſt, & finis integer, & quia liberaliter quieta tempora ſunt, expeditior ratio eſt: de quibus ſuo loco dicã. Nunc verò eas explicabo quæ quotidie vrgent. Igitur tertio quoque die cibus ægro cõmodiſſimè datur, vt alter febrem minuat, alter viribus ſubueniat. Sed his dari debet, ſi quotidiana febris eſt quæ ex toto deſinat, ſimulatque corpus integrum factum eſt: ſi quanuis non acceſſiones, febres tamen iunguntur, & quotidie quidem increſcunt, ſed ſine integritate tamen remittunt, quum corpus ita ſe habet vt maior remiſſio nõ expectetur: ſi altero die grauior, altero leuior acceſſio eſt poſt grauiorem. Fere verò grauiorem acceſſionem leuior nox ſequitur: quò fit, vt grauiorem acceſſionem nox quoque triſtior antecedat. At ſi continuatur febris, neque leuior vnquam fit, & dari cibum neceſſe eſt. Quando dari debeat, magna quidẽ diſſenſio eſt: quidam quia fere remiſſius matutinum tempus ægris eſt, tunc putant dandũ. Quod ſi reſpondet, non quia manè eſt, ſed quia remiſſio eſt ægris, dari debet. Si verò ne tunc quidem vlla requies ægris eſt, hoc ipſo peius id tempus eſt: quod quum ſua natura melius eſſe debeat, morbi vitio non eſt: ſimúlque inſequitur tempus meridianum, à quo quum omnis æger fere peior fiat, timeri poteſt ne ille magis etiam quàm ex conſuetudine vrgeatur. Igitur alii veſpere tali ægro cibũ dant. Sed quum eo tempore fere peſſimi ſint qui ægrotant, verendum eſt ne ſiquid tũc mouerimus, fiat aliquid aſperius. Ob hæc ad mediam noctem decurro, id eſt finito iam grauiſſimo tempore, eodémque longiſſimè diſtãte, ſequuturis verò antelucanis horis, quibus omnes fere maximè dormiunt, deinde matutino tempore, quod natura ſua leuiſſimum eſt. Si verò febres vagæ ſunt, quia verẽdũ eſt ne cibum ſtatim ſubſequantur, quandocunque quis ex acceſſione leuatus eſt, tunc debet aſſumere. At ſi plures acceſſiones eodem die veniunt, conſiderare oportet paréſne per omnia ſint (quod vix fieri poteſt) an impares. Si per omnia pares ſunt, poſt eam potius acceſſionem cibus dari debet quæ nõ inter meridiẽ & veſperum deſinit: ſi impares ſunt, conſiderandum eſt quo diſtẽt. Nam ſi altera grauior, altera leuior eſt, poſt grauiorem dari debet: ſi altera longior, altera breuior, poſt longiorem: ſi altera grauior, altera lõgior eſt, cõſiderandũ eſt vtra magis affligat, illa vi, an hæc tẽpore, & poſt eã dãdus eſt. Sed planè plurimũ intereſt quãtæ qualéſque inter eas remiſſiones ſint. Nã ſi poſt alterã febrẽ motio manet, poſt alteram

A integrũ corpus eſt, integro corpore, cibo tẽpus aptius eſt. Si ſemper febricula manet, ſed alterũ tamẽ lõgius tẽpus remiſſionis eſt, id potius eligendũ eſt, adeò vt vbi acceſſiones continuantur, protinus inclinata priore dandus cibus ſit. Etenim perpetuum eſt, ad quod omne conſilium dirigi poteſt, cibum quammaximè ſemper ab acceſſione futura reducere, & hoc ſaluo, dare quam integerrimo corpori. Quod nõ inter duas tantùm, ſed etiam inter plures acceſſiones ſeruabitur. Sed quum ſit aptiſſimum tertio quoque die cibum dare, tamen ſi corpus infirmum eſt, quotiB die dandus eſt: multóque magis ſi continentes febres ſine remiſſione ſunt, quanto magis corpus affligũt, aut ſi duæ pluréſve acceſſiones eodem die veniunt. Quæ res efficit vt & à primo die protinus cibus dari quotidie debeat, ſi protinus venæ conciderunt: & ſæpius eodem die, ſi inter plures acceſſiones ſubinde vis corpori deeſt. Illud tamen in his ſeruandum eſt, vt poſt eas febres minus cibi detur, poſt quas, ſi per corpus liceret, omnino non daretur. Quũ verò febris inſtet, incipiat, augeatur conſiſtat, decedat, deinde in deceſſione conſiſtat, aut finiatur, ſcire licet optiC mum cibo tempus eſſe febre finita, deinde quum deceſſio eius conſiſtit: tertium ſi neceſſe eſt, quandocunque decedit, cætera omnia periculoſa eſſe. Si tamen propter infirmitatem neceſſitas vrget, ſatius eſſe cõſiſtente iam incremento febris aliquid offerre quàm increſcente: ſatius eſſe inſtante quàm incipiẽte: cum eo tamen vt nullo tẽpore is qui deficit, non ſit ſuſtinendus. Neque hercule ſatis eſt, ipſas tantùm febres medicum intueri, ſed etiam totius corporis habitum, & ad eum dirigere curationem, ſeu ſuperſunt vires, ſeu deſunt, ſeu quidam mali affectus D interueniunt. Quum verò ſemper ægros ſecuros agere cõueniat, vt corpore tantùm, non etiam animo laborent, tũ præcipuè vbi cibum ſumpſerunt: atque ſiqua ſunt quæ exaſperatura eorum animos ſunt, optimum eſt, ea, dum ægrotant, eorum notitiæ ſubtrahere. ſi id fieri non poteſt, ſuſtinere tamen poſt cibum vſque ſomni tempus, & quũ experrecti ſunt, tum exponere.

QVANDO POTIONES FEBRICITANtibus dari expediat, Cap. VI.

SED de cibo facilior quidẽ cum ægris ratio eſt, quorũ E ſæpe ſtomachus hunc reſpuit, etiãſi mens concupiſcit. De potione verò ingens pugna eſt, eóque magis quo maior febris eſt. Hæc enim ſitim accendit, & tum maximè aquam exigit quum illa periculoſiſſima eſt. Sed docẽdus æger eſt, vbi febris conquieuerit, protinus ſitim quoque quieturam, longiorémque acceſſionem fore, ſiquod ei datum fuerit alimẽtum. Ita celerius eum deſinere ſitire qui non bibit. Neceſſe eſt tamen quanto facilius etiam ſani famẽ quàm ſitim ſuſtinent, tanto magis ægris in potione quàm in cibo indulgere. Sed primo quidẽ die nullus huF mor dari debet, niſi ſubitò ſic venæ conciderunt vt cibus quoque dari debeat: ſecundo verò, cæteriſque etiam quibus cibus non dabitur, tamen ſi magna ſitis vrgebit, potio dari poteſt. Ac ne illud quidem ab Heraclide Tarẽtino dictum ratione caret, vbi aut bilis ægrum, aut cruditas malè habet, expedire quoque per medicas potiones miſceri nouam materiam corruptæ. Illud videndum eſt, vt qualia tempora cibo leguntur, talia potioni quoque: vbi ſine illo datur, deligãtur, aut quum ægrum dormire cupiemus: quod fere ſitis prohibet. Satis autem conuenit, G quum omnibus febricitãtibus nimius humor alienus ſit, tum præcipuè eſſe fœminis quæ ex partu in febres inciderunt. Sed quum tempora cibo potionique febris & remiſſionis ratio det, non eſt expeditiſſimum ſcire quãdo æger febricitet, quando melior ſit, quando deficiat: ſine quibus diſpenſari illa non poſſunt. Venis enim maximè credimus fallaciſſimæ rei, quia ſæpe iſtæ leniores, celerióreſve ſunt, & ætate & ſexu, & corporum natura: & plerunque ſatis ſano corpore, ſi ſtomachus infirmus eſt, nonnunquam etiam incipiente febre ſubeunt & quieſcunt, vt imH becillus is videri poſſit cui facilè laturo grauis inſtat acceſſio. Contrà ſæpe eas concitat & reſoluit ſol & balneũ, & exercitatio, & metus, & ira, & quilibet alius animi affectus, adeò vt quum primùm medicus venit, ſolicitudo ægri dubitantis quomodo ille ſe habere videatur, eas mo-

ueat.Ob quam cauſam periti medici eſt, non protinus vt A
venit apprehendere manu brachium,ſed primùm reſide-
re hilari vultu, percũctarique quemadmodum ſe habeat:
& ſiquis eius metus eſt,eum probabili ſermone lenire, tũ
deinde eius corpori manum admouere. Quas venas autẽ
conſpectus medici mouet, quamfacilè mille res turbant.
Altera res eſt,cui credimus,calor,æquè fallax:nã hic quo-
que excitatur æſtu,labore,ſomno,metu,ſolicitudine. Igi-
tur intueri quidem etiam iſta oportet: ſed his non omnia
credere, ac protinus quidem ſcire, non febricitare eum
cuius venæ naturaliter ordinatæ ſunt, tepórque talis eſt B
qualis eſſe ſanis ſolet.Non protinus autem ſub calore mo
tuque febrẽ ſeſe concipere,ſed ita, ſi ſumma quoque ari-
da inæqualiter cutis eſt,ſi calor & in fronte eſt,& ex imis
præcordiis oritur,ſi ſpiritus ex naribus cum feruore pro-
rumpit.ſi color aut rubore aut pallore nouo mutatus eſt,
ſi oculi graues, & aut perſici,aut ſubhumidi ſunt, ſi ſudor
quum fit,inæqualis eſt,ſi venæ non æquis interuallis mo-
uentur.Ob quam cauſam medicus neque in tenebris, ne-
que à capite ægri debet reſidere,ſed illuſtri loco aduerſus
eum,vt omnes notas ex vultu quoque cubãtis perſpiciat. C
Vbi verò febris fuit,atque decreuit,expectare oportet nũ
tempora partéſve corporis aliæ paulum madeſcant, quæ
ſudorem venturum eſſe teſtentur. Ac ſiqua nota eſt, tunc
demum dare potui calidã aquam,cuius ſalubris affectus
eſt ſi ſudorem per omnia membra diffundit. Huius autẽ
rei cauſa continere æger ſub veſte ſatis multa manus de-
bet,eadémque crura pedéſque contegere,quà malè pleri-
que ægros in ipſo impetu febris, peſſiméque vbi ardens
ea eſt,malè habent.Si ſudare corpus cœpit, linteum tepe-
facere oportet, paulatimque ſingula membra detergere. D
At vbi ſudor omnis finitus eſt,aut ſi is nõ venit, vbi quã-
maximè potuit,idoneus eſſe cibo æger videtur, ſub veſte
leniter vngendus eſt,tum detergendus, deinde ei cibus
dandus. Cibus autem febricitantibus humidus eſt aptiſ-
ſimus,aut humori certè quamproximus: vtique ex mate
ria quamleuiſſima, maximéque ſorbitio:eáque ſi magnæ
febres fuerunt, quamtenuiſſima eſſe debet. Mel quoque
deſpumatum huic rectè adiicitur, quò corpus magis nu-
triatur:ſed id,ſi ſtomachum offendit,ſuperuacuũ eſt, ſic-
ut ipſa quoque ſorbitio. Dari verò in vicem eius poteſt, E
vel intrita ex aqua calida,vel alica elota, ſi firmus eſt ſto-
machus & compreſſa aluus,ex aqua mulſa: ſi vel ille lan-
guet,vel hæc profluit,ex poſca.Et primo quidem cibo ita
ſatis eſt;ſecundò verò aliquid adiici poteſt, ex eodem ta-
men genere materiæ vel olus, vel cõchylium, vel pomũ:
& dum febres quidem increſcunt hic ſolus idoneus ci-
bus eſt.Vbi verò aut deſinunt,aut leuantur,ſemper quidẽ
incipiendum eſt ab aliquo ex materia leuiſſima:adiiciẽ-
dum verò aliquid ex media,ratione habita ſubinde & vi
rium hominis & morbi. Ponendi verò ægro varii cibi F
(ſicut Aſclepiades præcepit)tum demũ ſunt vbi faſtidio
vrgetur,neque ſatis vires ſufficiunt,vt paulum ex ſingulis
deguſtando famem vitet.At ſi neque vis neque cupiditas
deeſt,nulla varietate ſolicitãdus æger eſt,ne plus aſſumat
quàm concoquat. Neque verum eſt quod ab eo dicitur,
facilius concoqui cibos varios.eduntur enim facilius, ad
concoctionem autem materiæ, genus & modus pertinẽt.
Neque inter magnos dolores, vt neque increſcente mor-
bo tutum eſt ægrum cibo impleri, ſed vbi inclinata iam
in melius valetudo eſt. Sunt aliæ quoque obſeruationes G
in febribus neceſſariæ: atque id quoque videndum eſt
quod quidam ſolùm præcipiunt, an aſtrictum corpus ſit,
an profluat:quorum alterum ſtrangulat quod continet, al
terum digerit.Nam ſi aſtrictum eſt,ducenda aluus eſt,mo
uenda vrina,eliciendus omni modo ſudor. In hoc gene-
re morborum ſanguinem etiam miſiſſe, cõcuſſiſſe vehe-
mentibus geſtationibus corpus,in lumine habuiſſe,impe
raſſe famem,ſitim,vigiliam,prodeſt:vtile eſt etiam indu
cere in balneum,prius demittere in ſolium, tum vngere,
iterum ad ſolium redire,multáque aqua fouere inguina, H
interdum etiam oleũ in ſolio cum aqua calida miſcere:
vti cibo rarius & ſerius tenui,ſimplici, molli, calido,exi-
guo,maximéque oleribus,qualia ſunt lapathum, vrtica,
malua,vel iure etiam concharum,muſculorúmve,aut lo-
custarum,neque dãda eſt caro niſi elixa eſt. At potio eſſe
debet magis liberalis,& ante cibũ,& poſt hunc,& cũ hoc
vltrà quàm ſitis coget. Poteritque à balneo etiã pinguius
aut dulcius dari vinum, poterit ſemel aut bis interponi
Græcum ſalſúm.Cõtrà verò ſi corpus profluet,ſudor coer-
cendus,quies adhibenda erit,tenebris,ſomnóque quãdo-
cunque volet vtendum, nonniſi leui geſtatione corpus a-
gitandum,& pro genere mali ſubueniendum.Nam ſi vẽ-
ter fluit,aut ſi ſtomachus non continet, vbi febris decre-
uit,liberaliter oportet aquam tepidam potui dare, & vo-
mere cogere,niſi aut fauces,aut præcordia, aut latus do-
let,aut vetus morbus eſt.Si verò ſudor exercet,duranda cu
tis eſt vel nitro vel ſale, quæ cum oleo miſcentur.At ſi le-
uius id vitium eſt,oleo corpus vngendum eſt:ſi vehemẽ-
tius,roſa vel melino, vel myrteo, cui vinum auſterum ſit
adiectum.Quiſquis autem fluore æger eſt, quum venit in
balneum,prius vngendus,deinde in ſolium demittendus
eſt.Si in cute vitiũ eſt,frigida quoque quàm calida aqua
melius vtetur. Vbi ad cibum ventum eſt,dari debet is va-
lens,frigidus,ſiccus, ſimplex, qui quãminimè corrumpi
poſſit, panis toſtus,caro aſſa,vinũ aſperum, vel certè ſub-
auſterum.Si venter profluit,calidum:ſi ſudores nocent,vo
mitúſque ſunt,frigidum.

QVOMODO PESTILENTES FEBRES curari debeant, Cap. VII.

DEſiderat etiam propriam animaduerſionẽ in febri-
bus peſtilentiæ caſus. In hanc minimè vtile eſt aut
fame aut medicamẽtis vti,aut ducere aluũ.Si vires ſinũt,
ſanguinem mittere optimum eſt, præcipuéque ſi cum do
lore febris eſt.Si id parum tutũ eſt,vbi febris aut tenuata
eſt,aut leuata eſt,vomitu pectus purgare. Sed in hoc ma-
turius quàm in his morbis, ducere in balneum opus eſt,
vinum calidum & meracius dare,& omnia glutinoſa:in-
ter quæ quoque carnem generis eiuſdem.Nam quò cele-
rius eiuſmodi tempeſtates corripiunt, eo maturius auxi-
lia,etiam cum quadam temeritate rapienda ſunt.Quòd ſi
puer eſt qui laborat,neque tantum robur eius eſt vt ſan-
guis mitti poſſit, ſiti ei vtendum eſt, ducenda aluus vel
aqua vel ptiſſanæ cremore, tum demum is leuibus cibis
nutriendus:& ex toto,non ſic pueri vt viri curari debent.
Ergo, vt in alio quoque genere morborũ, parcius in his
agendum eſt. Non facilè ſanguinem mittere, non fa
cilè ducere aluum,non cruciare vigilia, faméve, aut ni-
mia ſiti,non vino curare ſatis conuenit. Vomitus poſt fe-
brem eliciendus eſt, deinde dandus cibus ex leuiſſimis,
tum is dormiat:poſtero quoque die ſi febris manet, abſti
neatur:tertio ad ſimilem cibum redeat. Dandáque opera
eſt,quantum fieri poteſt vt inter opportunam abſtinen-
tiam cibóſque opportunos, omiſſis cæteris nutriatur. Si
verò ardens febris extorret, nulla medicamenti danda
potio eſt:ſed in ipſis acceſſionibus,oleo & aqua refrigerã
dus eſt, quæ miſcenda manu ſunt donec albeſcant, & cõ
claui tenendus,quò multum & purum aerem trahere poſ
ſit,neque multis veſtimentis ſtrangulandus, ſed admodũ
leuibus tantùm velandus eſt. Poſſunt etiam ſuper ſtoma-
chum imponi folia vitis in aqua frigida tincta. Ac ne ſiti
quidem nimia vexandus eſt,alendus maturius eſt,id eſt à
die tertio,& ante cibum iiſdem perungendus. Si pituita
in ſtomacho coit,inclinata iam acceſſione, vomere cogẽ
dus eſt & tunc dãdum frigidum olus, aut pomum ex his
quæ ſtomacho conueniunt: ſi ſiccus manet ſtomachus,
protinus vel ptiſſanæ,vel alicæ,vel oryzæ cremor dandus
eſt,cum quo recens adeps cocta ſit.Quum verò in ſummo
incremento morbus eſt, vtique non ante diem quartum,
magna ſiti antecedente, frigida aqua copioſè præſtanda
eſt,vt bibat etiam vltra ſatietatem: & quum iam venter
& præcordia vltra modum repleta, ſatiſque refrigerata
ſunt,vomere debet. Quidam ne vomitum quidem exi-
gunt,ſed ipſa aqua frigida tantùm ad ſatietatem data pro
medicamento vtuntur.Vbi vtrumlibet factum eſt, mul-
ta veſte operiẽdus eſt,& collocandus vt dormiat. Feréque
poſt longam ſitim & vigiliam, poſt multam ſatietatem,
poſt infractum calorem plenus ſomnus venit, per quem
ingens ſudor effunditur,idque præſentiſſimum auxilium
eſt.Sed in his tamen in quibus præter ardorem,nulli do-

A lores, nullus præcordiorum tumor, nihil prohibens, vel in thorace, vel in pulmone, vel in faucibus, nõ vlcus, non deiectio, non profluuium alui fuit. Siquis autem in huiuſmodi febre leuiter tuſſit, is neque vehementi ſiti conflictatur, neque bibere aquam frigidam debet, ſed eo modo curandus eſt quo in cæteris febribus præcipitur.

CVRATIO SEMITERTIANAE FEBRIS, quæ hemitritæos dicitur, Cap. VIII.

AT vbi id genus tertianæ eſt quod hemitritæon medici appellant, magna cura opus eſt ne id fallat. Habet enim plerunque frequentiores acceſſiones deceſſio- B néſque, vt aliud morbi genus videri poſſit: porrigitque febris inter horas vigintiquatuor & trigintaſex, vt quod idem eſt, non idem eſſe videatur. Et magnopere neceſſarium eſt, neque dari cibum, niſi in ea remiſſione quæ vera eſt: & vbi ea venit, protinus dari, plurimique ſub alterutro curantis errore ſubitò moriuntur: ac niſi magnopere aliqua res prohibet, inter initia ſanguis mitti debet, tum dari cibus qui neque incitet febrem, & tamen longum eius ſpatium ſuſtineat.

C CVRATIO LENTARVM FEBRIVM, Cap. IX.

NOnnunquam etiam lentæ febres ſine vlla remiſſione corpus tenẽt, ac neque cibo, neque vlli remedio locus eſt. In hoc caſu medici cura eſſe debet vt morbum mutet: fortaſſe enim curationi opportunior fiet. Sæpe igitur ex aqua frigida cui oleũ ſit adiectũ, corpus eius pertractandũ eſt, quoniã interdum ſic euenit vt horror oriatur, & fiat initiũ quoddã noui motus, éxque eo, quũ magis corpus incaluit, ſequatur etiam remiſſio. In his frictio quoque ex oleo & ſale ſalubris videtur. At ſi diu frigus eſt D & torpor, & iactatio corporis, non alienũ eſt in ipſa febre dare mulſi tres aut quatuor cyathos, vel cũ cibo vinũ bene dilutũ. Intenditur enim ſæpe ex eo febris, & maior ortus calor, ſimul & priora mala tollit, & ſpem remiſſionis in ea curatione oſtendit. Neque hercule iſta curatio noua eſt, qua nũc quidã traditos ſibi ægros (qui ſub cautiorib⁹ medicis trahebantur) interdũ contrariis remediis ſanãt. Siquidem apud antiquos quoque ante Herophilũ & Eraſiſtratũ, maximéque poſt Hippocratẽ fuit Petro quidam qui febricitantem hominem, vbi acceperat, multis veſti- E mentis operiebat, vt ſimul calorẽ ingentẽ ſitimque excitaret. Deinde vbi paulũ remitti cœperat febris, aquã frigidam potui dabat: ac ſi mouerat ſudorẽ, explicuiſſe ſe ægrũ indicabat: ſi non mouerat, plus etiã aquæ frigidæ ingerebat, & tum mouere cogebat. Si alterutro modo febre liberauerat, protinus ſuillã aſſam, & vinũ homini dabat. Si nõ liberauerat, decoquebat aquã ſale adiecto, eámque bibere cogebat, vt mouendo ventrem purgaret. Et intra hæc omnis eius medicina erat. Eáq; non minus grata fuit iis quos Hippocratis ſucceſſores nõ refecerãt, quàm nũc F eſt iis quos Herophili, vel Eraſiſtrati æmuli diu tractos non expedierunt. Neque ideo tamen non eſt temeraria iſta medicina, quia plures, ſi protinus à principiis excepit, interemit. Sed quũ eadem omnibus cõuenire nõ poſſint, fere quos ratio nõ reſtituit, temeritas adiuuat. Ideóq; eiuſmodi medici meli⁹ alienos ægros quàm ſuos nutriũt. Sed eſt circũſpecti quoque hominis, & nouare interdũ, & augere morbum, & febres accendere, quia curationẽ vbi id quod eſt non recipit, poteſt recipere id quod futurum eſt.

G REMEDIA IN FEBRIBVS AD CAPITIS dolorem, & præcordiorum inflammationem, & ariditatem, & ſcabritiem linguæ, Cap. X.

COnſiderãdum etiam eſt febréſne ſolæ ſint, an alia his quoque mala accedant: id eſt, num caput doleat, num lingua aſpera, num præcordia intenta ſint. Si capitis dolores ſunt, roſam cum aceto miſcere oportet, & in id ingerere, deinde habere duo pittacia quæ latitudinem frõtis longitudinémque æquent. Ex his inuicem alterum in H aceto & roſa habere, alterum in fronte, aut intinctam iiſdem lanam ſuccidam imponere. Si acetum offendit, pura roſa vtendum eſt: ſi roſa ipſa lædit, oleo acerbo: ſi iſta parum iuuant, teri poteſt vel iris arida, vel nuces amaræ, vel quælibet herba ex refrigerantibus. quorum quidlibet ex aceto impoſitũ dolorem minuit, ſed magis aliud in alio. Iuuat etiã panis cum papauere iniectus, vel cum roſa, ceruſſa, ſpumáve argẽti. Olfacere quoque vel ſerpyllum, vel anethum non alienum eſt. At ſi in præcordiis inflammatio & dolor eſt, primò ſuperimponenda ſunt cataplaſmata reprimentia, ne ſi calidiora fuerint, plus eò materiæ concurrat. Deinde vbi prima inflammatio ſe remiſit, tũc demum ad calida & humida veniendum eſt, vt ea quæ remanſerint diſcutiant. Notæ verò inflãmationis ſunt quatuor, rubor & tumor, cum calore & dolore. Quo magis errauit Eraſiſtratus qui febrem nullã ſine hac eſſe dixit. Ergo ſi ſine inflammatione dolor eſt, nihil imponendũ eſt: hunc enim ſtatim ipſa febris ſoluit. At ſi neque inflammatio, neque febris, ſed tantùm præcordiorum dolor eſt, protinus calidis & ſiccis fomentis vti licet: ſi verò lingua ſicca eſt & ſcabra, detergenda primùm penicillo eſt ex aqua calida, deinde vngenda miſtis inter ſe roſa & melle. Mel purgat, roſa reprimit, ſimúlque ſicceſcere non ſinit. At ſi ſcabra non eſt, ſed arida, vbi penicillo deterſa eſt, vngi roſa debet cui ceræ ſit paulum adiectum.

REMEDIA CONTRA FRIGVS QVOD febrem præcedit, Cap. XI.

SOlet etiam ante febres eſſe frigus, idque vel moleſtiſſimũ morbi genus eſt: vbi id expectatur, omni potione prohibendus æger eſt. Hæc enim paulo antè data multum mali adiicit. item maturius veſte multa tegendus eſt: admouẽda partibus his pro quibus metuimus, ſicca & calida fomenta, ſic ne ſtatim vehementiſſimi calores incipiant, ſed paulatim increſcãt. Perfricãdæ quoque eæ partes manibus vnctis ex vetere oleo ſunt, eique adiiciendũ aliquid ex calefacientibus: contentique medici quidam vna frictione etiam ex quolibet oleo ſunt. In harum febriũ remiſſionibus, nonnulli tres aut quatuor ſorbitionis cyathos, etiamnum vltrà manente febre, dant: deinde ea bene finita reficiũt ſtomachum cibo frigido & leui. Ego tum hoc puto tentandũ quum parum cibus ſemel, & poſt febrem datus prodeſt. Sed curioſè perſpiciendum eſt ne tẽpus remiſſionis decipiat. Sæpe enim in hoc quoq; genere valetudinis iam minui febris videtur, & rurſus intenditur. Itaque ei remiſſioni credendũ eſt quæ etiã immoratur, & iactationẽ fœtorémq; quendã oris (quem ὄζην Græci vocãt) minuit. Illud ſatis conuenit, ſi quotidie pares acceſſiones ſunt, quotidie paruũ cibum dandum: ſi impares, poſt grauiorem cibum: poſt leuiorẽ, aquam mulſam.

CVRATIO HORRORIS IN FEBRIBVS, Cap. XII.

HOrror autem eas fere febres antecedit quæ certum habent circuitum, & ex toto remittuntur: ideóque tutiſſimæ ſunt, maximéque curationes admittunt: nam vbi incerta tempora ſunt, neque alui ductio, neque balneũ, neque vinũ, neque medicamentum aliud rectè datur. Incertum eſt enim quando febris ventura ſit: ita fieri poteſt vt ſi ſubitò venerit, ſumma in eo pernicies ſit quod auxilii cauſa ſit inuẽtum. Nihílque aliud fieri poteſt quàm vt primis diebus bene abſtineat æger, deinde ſub deceſſu febris eius quæ grauiſſima eſt, cibũ ſumat. At vbi certus circuitus eſt, facilius omnia illa tentãtur, quia facili⁹ proponere nobis & acceſſionum & deceſſionũ vices poſſumus. In iis autem quũ veterauerunt, vtilis fames non eſt. Primis tantummodo diebus ea pugnandũ eſt, deinde diuidẽda curatio eſt, & antè horror, tum febris diſcutiẽda. Igitur quũ primũ aliquis inhorruit, & ex horrore incaluit, dare ei oportet potui tepidam aquã, ſubſalſam, & vomere eum cogere. nam fere talis horror ab iis oritur quæ biliosa in ſtomacho reſederunt. Idem faciendũ eſt ſi proximo quoque circuitu æquè ceſſit: ſæpe enim ſic diſcutitur. Iámque quod genus febris ſit, ſcire licet. Itaque ſub expectatione proximæ acceſſionis quæ inſtare tertia poteſt, deducendus in balneũ eſt, dandáque opera eſt vt per tẽpus horroris in ſolio ſit. Si ibi quoq; ſenſerit, nihilominus idẽ ſub expectatione acceſſionis quartæ faciat, ſiquidẽ eo quoq; modo ſæpe id diſcutitur. Si nec balneũ quidem profuit, ante acceſſionẽ alliũ edat, aut bibat calidam aquã cum pipere, ſiquidẽ ea quoque aſſumpta calorẽ mouent qui horrorẽ non admittit: deinde eo modo quo in

frigore præceptum eſt, antequā inhorreſcere poſſit, operiatur. Fomentiſque protinus validioribus totum corpus circundare conuenit, maximéque inuolutis extinctis teſtis & titionibus. Si nihilominus horror perruperit, multo oleo calefacto inter ipſa veſtimenta perfundatur, cui æquè ex calefacientibus aliquid ſit adiectum: adhibeatúrque frictio quantam is ſuſtinere poterit, maximéque in manibus & pedibus, & ſpiritum ipſe contineat: neque deſiſtendum eſt etiamſi horror eſt. ſæpe enim pertinacia iuuātis, malum corporis vincit. Siquid euomuit danda aqua tepida, iterúmque vomere cogendus eſt, vtēdúmque eiſdem eſt donec horror finiatur. Sed præter hæc ducenda aluus eſt, ſi tardius horror quieſcit: ſiquidē id quoque exonerato corpori prodeſt. Vltima quoque poſt hæc auxilia ſunt geſtatio & frictio. Cibus autem in eiuſmodi morbis maximè dandus eſt qui mollem aluum præſtet, caro glutinoſa, vinum, quum dabitur, auſterum.

CVRATIO QVOTIDIANAE FEBRIS, Cap. XIII.

HÆc ad omnes circuitus febriū pertinent: diſcernendæ tamen ſingulæ ſunt, ſicut rationem habent diſſimilem: ſi quotidiana eſt, triduo primo magnopere abſtinere oportet, tum cibis altero quoque die vti. Si res inueterauerit, poſt febrem experiri balneum & vinum, magiſque ſi horrore ſublato hæc ſupereſt.

CVRATIO TERTIANAE FEBRIS, Cap. XIIII.

SI tertiana verò quæ ex toto intermittit, aut quartana eſt, mediis diebus & ambulationibus vti oportet, aliiſque exercitationibus, & vnctionibus. Quidā ex antiquioribus medicis Cleophātus, in hoc genere morborū, multo ante acceſſionē caput ægri multa calida aqua perfundebat, deinde vinum dabat. Quod, quanuis pleraque eius viri præcepta ſequutus eſt Aſclepiades, rectè tamen præteriit: eſt enim anceps. Ipſe, ſi tertiana febris eſt, tertio die poſt acceſſionem dicit aluum duci oportere, quinto poſt horrorem vomitum elicere, deinde poſt febrem (ſicut illi mos erat) adhuc calidis dare cibum & vinum: ſexto die in lectulo detineri. ſic enim fore ne ſeptimo die febris accedat. Id ſæpe fieri poſſe veriſimile eſt. Tutius tamen eſt vt hoc ipſo ordine vtamur: tria remedia, vomit⁹, alui ductionis, vini potus per triduum, id eſt die tertio & quinto & ſeptimo tentare: nec vinum niſi poſt acceſſionem die ſeptimo bibat. Si verò primis diebus diſcuſſus morbus non eſt, inciditque in vetuſtatem, quo die febris expectabitur, in lectulo ſe contineat, poſt febrem perfricetur, tum cibo aſſumpto bibat aquam: poſtero die quo cibo vacat, & ab exercitatione vnctionéque, aqua tantùm contentus conquieſcat: & id quidem optimum eſt. Si verò imbecillitas vrgebit, & poſt febrem vinum, & medio die paulum cibi debebit aſſumere.

CVRATIO QVARTANAE FEBRIS, Cap. XV.

EAdem in quartana facienda ſunt. Sed quū hæc tardè admodum finiatur, niſi primis diebus diſcuſſa eſt, diligentius ab initio præcipiendum eſt quid in ea debeat fieri. Igitur ſicui cum horrore febris acceſſit, eáque deſiit, eodem die & poſtero tertióque continere ſe debet, & aquam tantummodo calidā primo die poſt febrem ſumere, biduo proximo quantum fieri poteſt, ne hāc quidem. Si quarto die cū horrore febris reuertitur, vomere, (ſicut ante præceptum eſt) deinde poſt febrem modicū cibum ſumere, vini quadrātem. Poſtero tertióque die abſtinere, aqu tātummodo calida, ſi ſitis eſt, aſſumpta: ſeptimo die balneo frigus præuenire, abſtinere, continere ſe debet, & aqua tantummodo calida, ſi ſitiet: ac tum ita nono die balneo frigus præuenire: ſi febris redierit, ducere aluum: vbi ex eo corpus conquieuerit, inunctione vehementer perfricari, eodem modo ſumere cibū & vinū, biduo proximo ſe abſtinere, frictione ſeruata: decimo die rurſus balneū experiri. Et ſi poſtea febris acceſſit, æquè perfricari. vinum copioſius bibere: ac ſi proximum eſt, quies tot dierū, & abſtinentia, cum cæteris quæ præcipiuntur, febrem tollant. Si verò nihilominus remanet, aliud ex toto ſequendum eſt curationis genus: idque agēdum, vt quod

A diu ſuſtinendum eſt, corpus facilè ſuſtineat. Quominus etiam curatio probari Heraclidis Tarentini debet, qui primis diebus ducendā aluum, deinde abſtinendū vſque in ſeptimū diem dixit. Quod vt ſuſtinere aliquis poſſit, tamen etiā febre liberat⁹ vix refectioni valebit: adeò ſi febris ſæpius acceſſerit, concidet. Igitur ſi tertiodecimo die morbus remanebit, balneū neq; ante febrē neque poſt eā tentādum erit, niſi interdū iam horrore diſcuſſo. Horror ipſe per eadem quæ ſuprà præſcripta ſunt expugnandus: deinde poſt febrē oportebit vngi, & vehemēter perfrica-
B ri, cibū & validū & fortiter aſſumere, vino vti quantū libebit: poſtero die quū ſatis quieuerit, ambulare, exerceri, vngi, perfricari fortiter, cibū accipere ſine vino: tertio die abſtinere. Quo die verò febrem expectabit, antè ſurgere, & exerceri: daréque operā non oportet vt in ipſam exercitationem tempus febris incurrat. ſic enim ſæpe illa diſcutitur: at ſi in opere occupauit, tum demū ſe recipere. In eiuſmodi valetudine medicamenta ſunt, oleū, frictio, exercitatio, cibus, vinū. Si venter aſtrictus eſt, ſoluendus eſt. Sed hæc facilè validiores faciunt: ſi imbecillitas occupa-
C uit, pro exercitatione geſtatio eſt: ſi ne hanc quidem ſuſtinet, adhibenda tamen frictio eſt: ſi hæc quoque vehemēs onerat, intra quietem & vnctionem & cibum ſiſtendum eſt, dandáque opera eſt nequa cruditas in quotidianam id malum vertat. nam quartana neminem iugulat, ſed ſi ex ea facta quotidiana eſt, in malis æger eſt. Quod tamen niſi culpa vel ægri vel curantis nunquam fit.

CVRATIO DVARVM QVARTANARVM, Cap. XVI.

AT ſi duæ quartanæ ſunt, neque hæ quas propoſui ex-
D ercitationes adhiberi poſſunt, aut ex toto quieſcere opus eſt: aut ſi id difficile eſt, leuiter ambulare, conſidere diligenter inuolutis pedibus & capite. Quoties febris acceſſit & deſiit, cibum modicū ſumere & vinum: reliquo tempore niſi imbecillitas vrget abſtinere. Aut ſi duæ febres penè iunguntur, poſt vtranque cibum ſumere: deinde vacuo tempore & moueri aliquid, & poſt vnctionem cibo vti. Quum verò vetus quartana raro niſi vere ſoluatur, vtique eo tempore attendēdum eſt nequid fiat quod valetudinē impediat. Prodéſtque in vetere quartana mu-
E tare ſubinde victus genus, à vino ad aquam, ab aqua ad vinum, à lenibus cibis ad acres, ab acribus ad lenes tranſire: eſſe radicem, deinde vomere, iuréve pulli gallinacei ventrem reſoluere, oleum ad frictiones adiicere, calefacientia ante acceſſionem ſorbere, vel aceti cyathos duos, vel vnum ſinapis cum tribus Græci vini ſalſi, vel mixta paribus portionibus, & in aqua diluta, piper, caſtoreum, laſer, myrrham. Per hæc enim ſimiliáque corpus agitandum eſt, vt moueatur ex eo ſtatu quo detinetur. Si febris quieuit, diu meminiſſe eius diei conuenit, eóque vitare
F frigus, calorem, cruditatem, laſſitudinem. Facile enim reuertitur, niſi à ſano quoque aliquandiu timetur.

CVRATIO QVOTIDIANAE FEBRIS quæ ex quartana facta ſit, Cap. XVII.

AT ſi ex quartana quotidiana facta eſt, quum id vitio inciderit, per biduū abſtinere oportet, frictione vti, aquam tantummodo veſperi potui dare: tertio die ſæpe fit ne febris accedat: ſed ſiue fuit, ſiue non fuit, cibus poſt acceſſionis tempus eſt dandus: at ſi manet, per biduum abſtinentia quanta maximè imperari corpori poteſt, fri-
G catione quotidie vtendum eſt.

DE TRIBVS INSANIAE GENERIBVS, & primo de eius curatione quæ à Græcis φρενῖτις dicitur, Cap. XVIII.

ET febrium quidem ratio expoſita eſt. Superſunt verò alii corporis affectus qui huic ſuperueniunt, ex quibus eos qui certis partibus aſſignari non poſſunt, protinus iungam. Incipiā ab inſania, primámque huius ipſius partem aggrediar, quæ & acuta & in febre eſt: Græci φρενῖτιν appellant. Illud ante omnia ſcire oportet, interdum
H in acceſſione ægros deſipere, & loqui aliena. Quod non quidē leue eſt, neque incidere poteſt niſi in febre vehementi: nō tamen æquè peſtiferū eſt. nam plerunque breue eſſe conſueuit, leuatóque acceſſionis impetu, protinus mens redit. Neque id genus morbi remedium aliud deſi-

derat quàm quod in curanda febre præceptum eſt. Phrenitis verò tum demũ eſt quum continua demẽtia eſſe incipit, aut quũ æger quanuis adhuc ſapiat, tamẽ quaſdam vanas imagines accipit: perfecta eſt vbi mens illis imaginibus addicta eſt. Eius autem plura genera ſunt. Siquidem ex phreniticis alii hilares, alii triſtes ſunt, alii facilius cõtinentur, & intra verba deſipiũt: alii conſurgunt, & violẽter quædã manu faciunt: atque ex his ipſis alii nihil niſi impetu peccant, alii etiã artes adhibẽt, ſummámq; ſpem ſanitatis in captandis maiorũ operum occaſionibus præbent, ſed exitu deprehenduntur. Ex his autẽ eos qui intra verba deſipiunt, aut leuiter etiã manu peccãt, onerare aſperioribus coercitionibus ſuperuacuũ eſt: eos verò qui violentius ſe gerunt, vincire cõuenit, ne vel alteri vel ſibi noceãt. Neque credendũ eſt ſi vinctus aliquis, dum leuari vinculis cupit, ſanũ iam ſe fingat, quanuis prudenter & miſerabiliter loquatur, quoniã is dolus inſaniẽtis eſt. Fere verò antiqui tales ægros in tenebris habebãt, eo quòd eis cõtrariũ eſſet exterreri, & ad quietem animi tenebras ipſas cõferre aliquid iudicabãt. At Aſclepiades, tanquam tenebris ipſis terrentibus, in lumine habendos eſſe dixit: neutrum tamen perpetuũ eſt. Alium enim lux, aliũ tenebræ magis turbãt, reperiuntúrque in quibus nullũ diſcrimen deprehendi vel hoc vel illo modo poſſit. Optimum itaque eſt vtrunque experiri, & habere eum qui tenebras horret, in luce, eum qui lucẽ, in tenebris. At vbi nullũ tale diſcrimen eſt, æger ſi vires habet, loco lucido, ſi nõ habet, obſcuro cõtinendus eſt. Remedia verò adhibere vbi maximè furor vrget, ſuperuacuum eſt: ſimul enim febris quoque increſcit. Itaque tum nihil niſi cõtinendus æger eſt: vbi verò res patitur, feſtinãter ſubueniendũ eſt. Aſclepiades perinde eſſe dixit, his ſanguinem mitti, ac ſi trucidentur: rationem hanc ſequutus quòd neque inſania eſſet niſi febre intenta, neque ſanguis, niſi in remiſſione eius rectè mitteretur. Sed ipſe in his ſomnum multa frictione quæſiuit, quũ & intentio febris ſomnũ impediat, & frictio nonniſi in remiſſione eius vtilis ſit. itaq; hoc quoque auxilium debuit præterire. Quid igitur eſt? Multa in præcipiti periculo rectè fiunt, aliàs omittenda: & continuata quoque febris habet tẽpora, quibus etſi nõ remittit, non tamen creſcit. Eſtque hoc, vt non optimũ, ſic tamen ſecũdum remedii tẽpus. Quòd ſi vires ægri patiuntur, ſanguis quoque mitti debet: nec min⁹ deliberari poteſt an aluus ducenda ſit: tum interpoſito die cõuenit caput ad cutem tondere, deinde aqua fouere in qua verbenæ aliquæ decoctæ ſint, vel ex reprimentibus: aut prius fouere, deinde tondere, & iterũ fouere, ac nouiſſimè roſa caput naréſque implere, offerre etiã naribus rutã ex aceto contritã, mouere ſternutamenta medicamentis in id efficacibus. Quæ tamen facienda ſunt in his quibus vires nõ deſunt: ſi verò imbecillitas eſt, roſa tãtũ caput, adiecto ſerpyllo ſimílique aliquo madefaciendũ eſt. Vtiles etiã in quibuſcunque viribus herbæ duæ ſũt, ſolanum & muralis: ſimul ex vtraque ſucco expreſſo caput impleatur. Quũ ſe febris remiſerit, frictione vtendũ eſt, parcius tamen in his qui nimis hilares quàm in his qui nimis triſtes ſũt. Aduerſus omnium autẽ ſic inſanientiũ animos, gerere ſe pro cuiuſque natura neceſſarium eſt. Quorundã enim vani metus leuandi ſunt, ſicut in homine prædiuite famem timente accidit, cui ſubinde falſæ hæreditates nuntiabantur: quorundam audacia coercenda eſt, ſicut in his fit in quibus continendis plagæ quoque adhibentur: quorundam etiam intẽpeſtiuus riſus & obiurgatione & minis prohibendus eſt: quorundam diſcutiendæ triſtes cogitationes: ad quod ſymphoniæ, & cymbala, ſtrepitúſque proficiunt. Sæpius tamen aſſentiendum quàm repugnãdum eſt, paulatímque & non euidenter ab his quæ ſtultè dicentur, ad meliora mens eius abducenda eſt. Interdum etiam eliciẽda ipſius intẽtio, vt fit in hominibus ſtudioſis literarum, quibus liber legitur, aut rectè; ſi delectantur, aut perperam, ſi idipſum eos offendit. Emendando enim, conuertere animum incipiũt. Quinetiam recitare, ſiqua meminerunt, cogendi ſunt. Ad cibum quoque quoſdam nõ deſiderantes reduxerunt hi qui inter epulantes eos collocauerunt. Omnibus verò ſic affectis, ſomnus & difficilis, & præcipuè neceſſarius eſt. ſub hoc enim plerique ſaneſcũt. Prodeſt ad id, atque etiam ad mẽtem ipſam componendam, crocinum vnguentum cum irino in caput datum. Si nihilominus vigilant hi, quidam ſomnum moliũtur, potui dando aquam in qua papauer aut hyoſcyamos decocta ſit: alii mandragoræ mala puluino ſubiiciunt, alii vel amomum vel ſycamini lacrymam fronti inducunt: (hoc nomẽ apud medicos reperio: ſed quũ Græci morũ συκάμινον appellant, mori nulla lacryma eſt. Sic verò ſignificatur lacryma arboris in Ægypto naſcentis, quam ibi συκόμορον appellãt) plurimi decoctis papaueris corticibus, ex ea aqua ſubinde ſpongia os & caput fouẽt. Aſclepiades ea ſuperuacua eſſe dixit, quoniam in lethargum ſæpe cõpellerẽt. Præcipit autẽ vt primo die à cibo, potione, ſomno abſtineretur, veſpere ei daretur potui aqua, tunc frictio admoueretur lenis, ita vt ne manum quidem qui fricaret, vehemẽter imprimeret: poſtero deinde die iiſdem omnibus factis, veſperi ei daretur ſorbitio ex aqua, rurſúſque frictio adhiberetur. per hanc enim nos conſequuturos vt ſomnus accedat. Id interdum fit, & quidem adeò, vt illo conſitẽte, nimia frictio etiam lethargi periculum afferat. Sed ſi ſic ſomnus non acceſſit, tum demum illis medicamẽtis accerſendus eſt, habita ſcilicet eadem moderatione quæ hîc quoque neceſſaria eſt, ne quem obdormire volumus, excitare poſtea non poſſimus. Confert etiam aliquid ad ſomnum ſilanus iuxta cadens, vel geſtatio poſt cibum & noctu, maximéque ſuſpenſi lecti motus. Neque alienum eſt ſi neque ſanguis antè miſſus eſt, neque mens cõſtat, neque ſomnus accedit, occipitio inciſo cucurbitulam admouere: quæ quia leuat morbum, poteſt etiam ſomnum facere. Moderatio autẽ in cibo quoq; adhibẽda eſt: nam neq; implẽdus æger eſt, ne inſaniat, neque ieiunio vtique vexãdus eſt, ne imbecillitate in cardiacum incidat. Opus eſt autẽ cibo infirmo, maximéque ſorbitione, potione aquæ mulſæ, cuius ternos cyathos bis hyeme, quater æſtate dediſſe ſatis eſt. Alterũ genus inſaniæ eſt quod ſpatiũ lõgius recipit; quia fere ſine febre incipit, leues deinde febriculas excitat, & cõſiſtit in triſtitia, quam videtur bilis atra cõtrahere. In hac vtilis detractio ſanguinis eſt. Siquid hanc prohibet, prima eſt abſtinẽtia, ſecunda per album veratrum vomitúmque purgatio, poſt vtrumlibet adhibenda bis die frictio eſt, ſi magis valet, frequẽs etiam exercitatio. In ieiunio vomitus, cibus ſine vino dãdus ex media materia eſt: quam quoties poſuero, ſcire licet etiam ex infirmiſſima dari poſſe, dum ne ea ſola quis vtatur, valentiſſima tantummodo eſſe remouẽda. Præter hæc ſeruanda aluus eſt quam tenerrima, remouẽdi terrores, & potius bona ſpes afferenda, quærenda delectatio ex fabulis ludíſque, quibus maximè capi ſanus aſſueuerat. Laudanda, ſiqua ſunt, ipſius opera, & ante oculos eius ponenda. Leuiter obiurganda vana triſtitia: ſubinde admonendus in his ipſis rebus quæ ſolicitant, cur nõ potius lætitiæ quàm ſolicitudinis cauſa ſit. Si febris quoque acceſſit, ſicut aliæ febres curãda eſt. Tertiũ inſaniæ genus eſt ex his longiſſimum, adeò vt vitam ipſam non impediat, quod robuſti corporis eſſe cõſueuit. Huius autem ipſius ſpecies duæ ſunt: nam quidã imaginibus, non mente falluntur; qualem inſanientem Aiacem vel Oreſtem poetarum fabulæ ferunt: quidam animo deſipiũt. Si imagines fallunt, ante omnia videndum eſt triſtes an hilares ſint. In triſtitia nigrum veratrum deiectionis cauſa, in hilaritate album, ad vomitum excitandũ dari debet: ídque ſi in potione non accepit, pani adiiciendum eſt, quò facili⁹ fallat. nã ſi bene ſe purgauerit, ex magna parte morbum leuabit. Ergo etiamſi ſemel datum veratrum, parum profecerit, interpoſito tempore iterum dari debet. neque ignorare oportet, leuiorem eſſe morbum cum riſu quàm ſeriò inſaniẽtium. Illud quoque perpetuũ eſt in omnibus morbis, vbi ab inferiore parte purgandus aliquis eſt, ventrem eius antè ſoluendũ eſſe: vbi à ſuperiore, comprimẽdum. Si verò conſilium inſanientem fallit, tormẽtis quibuſdam optimè curatur. Vbi perperam aliquid dixit, aut fecit, fame, vinculis, plagis coercendus eſt. Cogendus eſt & attendere, & ediſcere aliquid, & meminiſſe. Sic enim fiet vt paulatim metu cogatur conſiderare quid

faciat.Subitò etiam terreri & expaueſcere, in hoc morbo
prodeſt: & fere quicquid animum vehemẽter perturbat.
Poteſt enim quædam fieri mutatio, quũ ab eo ſtatu mẽs
in quo fuerat,abducta eſt. Intereſt etiam ſi ipſe ſine cauſa
ſubinde rideat, an mœſtus demiſſúſque ſit: nam demens
hilaritas terroribus iis de quibus ſuprà dixi, melius cu-
ratur.Si nimia triſtitia eſt,prodeſt lenis, ſed multa bis die
frictio.Item per caput aqua frigida infuſa, demiſſúmque
corpus in aquam & oleum.Illa communia ſunt,inſanien-
tes vehementer exerceri debere, multa frictione vti, ne-
que pinguem carnem, neque vinum aſſumere, cibis vti
poſt purgationem ex media materia quamleuiſſimis.
Non oportere eſſe vel ſolos, vel inter ignotos, vel inter
eos quos aut contemnant, aut negligant: mutare debere
regiones, &,ſi mens redit, annua peregrinatione eſſe ia-
ctandos. Rarò, ſed aliquando tamen, ex metu delirium
naſcitur. Quod genus inſanientium ſpecie ſimilique vi-
ctus genere curandum eſt, præterquam quòd in hoc inſa-
niæ genere ſolo rectè vinum datur.

CARDIACI MORBI CVRATIO, Cap. XIX.

HVic morbo præcipuè contrarium eſt id genus quod
καρδιακὸν à Græcis nominatur, quanuis ſæpe ad eum
phrenitici tranſeunt. Siquidem mens in illis labat,in hoc
conſtat. Id autem nihil aliud eſt quàm nimia imbecillitas
corporis, quod ſtomacho languente, immodico ſudore
digeritur. Licétque protinus ſcire id eſſe,vbi venarum e-
xigui imbecillíque pulſus ſunt. Sudor autẽ ſupra conſue-
tudinem,& modo & tempore,ex toto thorace & ceruici-
bus atque etiam capite prorumpit, pedibus tãtummodo
& cruribus ſiccioribus atque frigentibus. At vbi id mor-
bi genus eſt, curatio prima eſt,ſupra præcordia imponere
quæ reprimant cataplaſmata:ſecunda, ſudorem prohibe-
re. Id præſtat acerbum oleum vel roſa, vel melinum aut
myrteum: quorum aliquo corpus leuiter perungendum,
ceratúmque ex aliquo horum tum imponẽdum eſt.Si ſu-
dor vincit,delinendus homo eſt vel gypſo vel argẽti ſpu-
ma, vel cimolia creta, vel etiam ſubinde horum puluere
reſpergendus.Idem præſtat puluis ex contritis aridi myr-
ti vel rubi foliis,aut ex auſteri & boni vini arida fæce.Plu
ráque ſimilia ſunt,quæ ſi deſunt,ſatis vtilis eſt quilibet ex
via puluis iniectus. Super hæc verò,quominus corpus in-
ſudet,leui veſte debet eſſe contectus,loco non calido, fe-
neſtris patẽtibus, ſic vt perflatus quoque aliquis accedat.
Tertium auxilium eſt imbecillitati iacẽtis, vino cibóque
ſuccurrere.Cibus nõ multus quidem,ſed ſæpe tamen no-
cte ac die dandus eſt, vt nutriat, neque oneret. Is eſſe de-
bet ex infirmiſſima materia,& ſtomacho aptus. Niſi autẽ
neceſſe eſt, ad vinum feſtinare non oportet. Si verendum
eſt ne deficiat, tum & intrita ex hoc, & hoc ipſum auſte-
rum quidem, ſed tamen tenue meracum. Egelidum ſub-
inde & liberaliter dandum eſt,adiecta polenta,ſi modò is
æger parum cibi aſſumit:idque vinum eſſe debet,neque
nullarum virium,neque ingentium: rectéque tota die ac
nocte vel tres heminas æger bibet: ſi vaſtius corpus eſt,
plus etiam.Si cibum non accipit,perunctum antè perfun-
dere aqua frigida conuenit,& tum dare. Quòd ſi ſtoma-
chus reſolutus parum continet,& ante cibum & poſt eum
ſponte vomere oportet,rurſúſque poſt vomitum, cibũ ſu-
mere. Si ne id quidem manſerit,ſorbere vini cyathũ,in-
terpoſitáque hora ſumere alterũ:ſi id quoque ſtomachus
reddiderit,totum corpus bulbis contritis ſuperillinendũ
eſt.Qui vbi inaruerunt,efficiunt vt vinũ in ſtomacho cõ-
tineatur, éxque eo toti corpori calor veníſque vis redeat.
Vltimum auxilium eſt, in aluum ptiſſanæ vel alicæ cre-
morem ex inferioribus partibus indere: ſiquidẽ id quo-
que vires tuetur. Neque alienũ eſt naribus quoque æſtuã-
tis admouere quod reficiat,id eſt roſam & vinũ: & ſiqua
in extremis partibus frigent, vnctis & calidis manibus
fouere. Per quæ ſi conſequi potuimus vt & ſudoris impe-
tus minuatur, & vita prorogetur, incipit iam tẽpus ipſum
eſſe præſidio. Vbi in tuto eſſe videtur, verendum eſt ta-
men ne ad eandem imbecillitatem citò recidat. Itaque
vino tantùm remoto, quotidie validiorem cibum debet
aſſumere,donec ſatis virium corpori redeat.

A DE LETHARGO, ET EIVS CVRATIONE, Cap. XX.

ALter quoque morbus eſt aliter phrenitico cõtrarius.
In illo difficilis ſomnus, prompta ad omnem auda-
ciam mens eſt: at in hoc marcor, & inexpugnabilis penè
dormiendi neceſſitas: λήθαργον Græci nominant. atque id
quoque genus acutum eſt,& niſi ſuccurritur, celeriter iu-
gulat. Hos ægros quidam ſubinde excitare nituntur ad-
motis iis per quæ ſternutamenta euocantur, & iis quæ o-
B dore fœdo mouent,qualis eſt pix cruda,lana ſuccida, pi-
per,veratrum,caſtoreum, acetum,alliũ,cepa: iuxta etiam
galbanum incendunt, aut pilos,aut cornu ceruinum: ſi id
non eſt,quodlibet aliud. Hæc enim quum comburuntur,
odorem fœdum mouẽt. Tharrias verò quidam acceſſio-
nis eſſe id malum dixit, leuaríque quũ ea deceſſit. Itaque
eos qui ſubinde excitãt ſine vſu,malè habere.Intereſt au-
tem,in deceſſione expergiſcatur æger,an quum febris nõ
leuetur, aut leuata quoque ea ſomnus vrgeat. nam ſi ex-
pergiſcitur,adhibere ei vt ſopito ſuperuacuum eſt.Neque
C enim vigilando melior fit,ſed per ſe,ſi melior eſt,vigilat.
Si verò continens ei ſomnus eſt, vtique excitãdus eſt, ſed
iis temporibus quibus febris leuiſſima eſt, vt & excernat
aliquid & ſumat.Excitat autem validiſſimè repentè aqua
frigida infuſa poſt remiſſionem. Itaque perunctum oleo
multo corpus tribus aut quatuor amphoris totum per ca-
put perfundendum eſt. Sed hoc vtemur ſi æqualis ægro
ſpiritus erit,ſi mollia præcordia:ſin aliter hæc erũt,ea po-
tiora quæ ſuprà comprehenſa ſunt. Et quod ad ſomnum
quidem pertinet, commodiſſima hæc ratio eſt. Medendi
D autem cauſa caput radendum,deinde poſtea fouẽdum eſt
aqua in qua laurus aut ruta decocta ſit. Altero die impo-
nendum caſtoreum, aut ruta ex aceto contrita, aut lauri
baccæ,aut hedera cum roſa & aceto. Præcipuéque profi-
cit & ad excitandum hominem naribus admotum, & ad
morbum ipſum depellendum,capiti frontíve impoſitum
ſinapi.Geſtatio etiam in hoc morbo prodeſt,maximéque
opportunè cibus datus,id eſt in remiſſione,quanta maxi-
ma inueniri poterit. Aptiſſima autem ſorbitio eſt, donec
morbus decreſcere incipiat: ſic vt ſi quotidie grauis ac-
E ceſſio eſt,hæc quotidie detur: ſi alternis, poſt grauiorem,
ſorbitio,poſt leuiorem, mulſa aqua. Vinum quoque cum
tempeſtiuo cibo datum, non mediocriter adiuuat. Quòd
ſi poſt longas febres eiuſmodi torpor corpori acceſſit,
cætera eadem ſeruãda ſunt. Ante acceſſionem autem tri-
bus quatuórve horis caſtoreum, ſi venter aſtrictus eſt, mi-
xtum cum ſcãmonia,ſi non eſt,per ſeipſum cũ aqua dan-
dum eſt.Si præcordia mollia ſunt, cibis vtendum eſt ple-
nioribus: ſi dura, in iiſdem ſorbitionibus ſubſiſtendum,
imponendúmque eſt præcordiis quod ſimul & reprimat
F & emolliat.

DE AQVA INTER CVTEM, HOC EST hydropico morbo, Cap. XXI.

SEd hic quidẽ acutus eſt morbus.Longus verò fieri po-
teſt eorũ quos aqua inter cutem malè habet, niſi pri-
mis diebus diſcuſſus eſt: ὕδρωπα Græci vocant. Atque eius
tres ſpecies ſunt: nam modò ventre vehementer intento,
creber intus ex motu ſpiritus ſonus eſt. Modò corpus in-
æquale eſt,tumoribus aliter alitérque per totum id orien-
tibus. Modò intus in vnum aqua contrahitur, & moto
G corpore ita mouetur vt impetus eius conſpici poſſit. Pri-
mum τυμπανίτην, ſecũdum λευκοφλεγματίαν vel ὑπὸ σάρκα,
tertium ἀσκίτην Græci nominant. Communis tamen o-
mnium eſt humoris nimia abundantia, ob quam ne vl-
cera quidem in his ægris facilè ſaneſcunt. Sæpe verò hoc
malum per ſe incipit: ſæpe alteri vetuſto morbo (maxi-
méque quartanæ) ſuperuenit. Facilius in ſeruis quàm in
liberis tollitur, quia quum deſideret famem, ſitim, mille
alia tædia,longámque patientiam, promptius iis ſuccur-
ritur qui facilè cogũtur quàm quibus inutilis libertas eſt.
H Sed ne ii quidem qui ſub alio ſunt, ſi ex toto ſibi tẽpera-
re non poſſunt,ad ſalutẽ perducuntur. Ideóque non igno-
bilis medicus, Chryſippi diſcipulus,apud Antigonũ regẽ,
amicũ quendã eius notæ intemperantiæ,mediocriter eo
morbo implicitũ,negauit poſſe ſanari. Quũque alter me-
dicus Epirotes Philippus ſe ſanaturũ polliceretur, reſpõdit,

iſtum ad morbum ægri reſpicere, ſe ad animum. Neque
eum res fefellit. ille enim quũ ſumma diligentia nõ me-
dici tantũmodo, ſed etiam regis cuſtodiretur, tamen ma-
lagmata ſua deuorãdo, bibendóque ſuã vrinã, in exitium
ſe præcipitauit. Inter initia tamen nõ difficillima curatio
eſt, ſi imperata ſunt corpori, quies, ſitis, inedia: at ſi malũ
inueterauerit, nõ ſine magna moleſtia diſcutitur. Metro-
dorum tamen Epicuri diſcipulum referũt, quũ hoc mor-
bo tentaretur, neque æquo animo ferret neceſſariã ſitim,
vbi diu abſtinuerat, bibere ſolitum, deinde euomere.
Quòd ſi redditur quicquid receptũ eſt, multũ tædio de-
mit: ſi à ſtomacho retentum eſt, morbũ auget. Ideóque in
quolibet tentandũ nõ eſt. Sed ſi febris quoque eſt, hæc in
primis ſubmouẽda eſt per eas rationes per quas huic ſuc-
curri poſſe propoſitũ eſt: ſi ſine febre æger eſt, tum demũ
ad ea veniendũ eſt quæ ipſi morbo mederi ſolent. Atque
hîc quoque quæcunq; ſpecies eſt, ſi nondũ nimis occupa-
uit, iiſdem auxiliis opus eſt. Multũ ambulandum, curren-
dum aliquando eſt. Superiores maximè partes ſic perfri-
candæ vt ſpiritum ipſe contineat, euocãdus eſt ſudor nõ
exercitatione tãtummodo, ſed etiam in arena calida, vel
laconico, vel clibano, ſimilibúſq; aliis. maximéque vtiles
naturales & ſiccæ ſudationes ſũt, quales ſuper Baias habe-
mus in myrtetis: balneũ atque omnis humor alienus eſt.
Ieiuno rectè catapotia dantur facta ex abſinthii duabus,
myrrhæ tertia parte. Cibus eſſe debet ex media quidem
materia, ſed tamen generis durioris. Potio nõ vltrà danda
eſt quã vt vitam ſuſtineat: optimáque eſt quæ vrinã mo-
uet. Sed idipſum tamen molliri cibo quàm medicamẽto
melius eſt. Si tamen res coget, ex his aliquid quæ id præ-
ſtent, erit decoquendum, eáque aqua potui danda. Videẽ-
tur autem hanc facultatem habere, iris, nardum, crocum,
cinnamum, amomũ, caſia, myrrha, balſamũ, galbanum,
ladanum, œnanthe, panace, cardamomũ, hebenus, cupreſ-
ſi ſemen, vua tyminia (quam σταφίδα ἀγρίαν Græci nomi-
nant) abrotonum, roſæ folia, acorum, amaræ nuces, trago-
riganum, ſtyrax, coſtum, iunci quadrati & rotundi ſemen,
illud, cyperon, σχοῖνον hoc Græci vocant. Quæ quoties po-
ſuero, non quæ hîc naſcuntur, ſed quæ inter aromata affe-
rũtur, ſignificabo. Primò tamen, quæ leuiſſima ex his ſũt,
id eſt roſæ folia, vel nardi ſpica, tentanda ſunt. Vinum
quoque vtile eſt & auſterum, ſed quamtenuiſſimum. Cõ-
modum eſt etiam lino quotidie ventrem metiri, & qua
comprehendit aluum, notam imponere, poſtero die vi-
dere ſi plenius corpus ſit, an extenuetur. Id enim quod te-
nuatur, medicinam ſentit. Neque alienum eſt metiri &
potionem eius & vrinam. nam ſi plus humoris excerni-
tur quàm aſſumitur, ita demum ſecundæ valetudinis ſpes
eſt. Aſclepiades in eo qui ex quartana in hydropa deci-
derat, ſe abſtinentia bidui & frictione vſum, tertio die
iam & febre & aqua liberato, cibum & vinum dediſſe
memoriæ prodit. Hactenus communiter de omni ſpecie
dici poteſt. Si vehementius malum eſt, diducenda ratio
curandi eſt. Ergo ſi inflammatio & ex ea dolor creber eſt,
vtilis quotidianus aut alterno quoque die poſt cibum vo-
mitus eſt. Fomentis ſiccis calidiſque vtendum eſt: ſi per
hæc dolor nõ finitur, neceſſariæ ſunt ſine ferro cucurbi-
tulæ. Si ne per has quidem tormentum tollitur, incidenda
cutis eſt, & tum his vtendum. Vltimum auxilium eſt ſi cu-
curbitulæ nihil profuerunt, per aluum infundere copioſè
aquam calidam, eámque recipere. Quinetiã quotidie ter
quatérve opus eſt vti frictione vehemẽti, cũ oleo & qui-
buſdam calefacientibus. Sed in hac frictione à ventre ab-
ſtinendum eſt: imponẽdum verò in eum crebrius ſinapi,
donec cutem erodat: ferramentiſque candẽtibus pluribus
locis venter exulcerandus eſt, & ſeruanda vlcera diutius.
Vtiliter etiam ſcilla cocta delinitur cutis, ſed diu poſt has
inflãmationes abſtinendũ eſt ab omnibus inflantibus. At
ſi id vitiũ eſt cui leucophlegmatias nomen eſt, eas partes
quæ tument, ſubiicere ſoli oportet, ſed non nimiũ, ne fe-
bricula incidat. Si is vehementior eſt, caput velãdum eſt,
vtendúmque frictione madefactis tantùm manibus aqua
cui ſal & nitrum & olei paulum ſit adiectũ, ſic vt aut pue-
riles aut muliebres manus adhibeantur, quò mollior ea-
rum tactus ſit: idque ſi vires patiuntur, ante meridiem to-
A ta hora, poſt meridiem ſemi hora fieri oportet. Vtilia etiã
ſunt cataplaſmata quæ reprimunt, maximéque ſi corpora
teneriora ſunt. Incidendum quoque eſt ſuper talum qua-
tuor fere digitis ex parte interiore, qua per aliquot dies
frequens humor feratur, atque ipſos tumores incidere al-
tis plagis oportet. Concutiendúmque multa geſtatione
corpus eſt: atque vbi inductæ vulneribus cicatrices ſunt,
adiiciendum & exercitationibus eſt & cibis, donec cor-
pus ad priſtinũ habitum reuertatur. Cibus valens eſſe de-
bet, & glutinoſus, maximéque caro: vinum (ſi per ſtoma-
B chum licet) dulcius: ſed ita vt inuicẽ biduo triduóve mo-
dò aqua modò id bibatur. Prodeſt etiam lactucæ marinæ
(quæ grandis iuxta mare naſcitur) ſemen, cum aqua potui
datũ. Si valens eſt qui id accipit, ei ſcilla cocta (ſicut ſuprà
dixi) delinitur: authoréſq; multi ſunt inflatis veſicis pul-
ſandos tumores eſſe. Si verò id morbi genus eſt quo in v-
terum multa aqua cõtrahitur, ambulare, ſed magis modi-
cè oportet: malagma quod digerat impoſitũ habere, id-
que ipſum ſuperimpoſito triplici panno, faſcia non ni-
mium tamen vehemẽter aſtringere. Quod à Tharria pro-
C fectum, ſeruatũ eſſe à pluribus video. Si iecur aut lienem
affectum eſſe manifeſtũ eſt, ficum pinguem cõtuſam ad-
iecto melle ſuperponere. Si per talia auxilia vẽter non ſic-
catur, ſed humor nihilominus abundat, celeriore via ſuc-
currere, vt is per ventrem ipſum emittatur. Neque ignoro
Eraſiſtrato diſplicuiſſe hanc curandi viam. Morbum enim
hunc iocinoris putauit: ideóque ita illum eſſe ſanandum,
fruſtráque aquam emitti quæ vitiato illo ſubinde naſca-
tur. Sed primùm non huius viſceris vnius hoc vitium eſt:
nam ſplene affecto, & in totius corporis malo habitu fit:
D deinde, vt inde cœperit, tamen aqua niſi emittitur quæ
cõtra naturam ibi ſubſiſtit, & iocinori & cæteris interio-
ribus partibus nocet: conuenítque corpus nihilominus
eſſe curãdum. Neque enim ſanat emiſſus humor, ſed me-
dicinæ locũm facit, quam intus incluſus impedit. Ac ne
illud quidem in controuerſiam venit quin non omnes in
hoc morbo ſic curari poſſint, ſed iuuenes robuſti, qui vel
ex toto carent febre, vel certè ſatis liberales intermiſſio-
nes habent. Nam quorum ſtomachus corruptus eſt, quívé
ex atra bile huc deciderũt, quíque malum corporis habi-
E tum habent, idonei huic curationi nõ ſunt. Cibus autem
quo die primùm humor emiſſus eſt, ſuperuacuus eſt, niſi
ſi vires deſunt. Inſequentibus diebus & his vinum mera-
cius quidem, ſed nõ ita multum dari débet, paulatímque
euocãdus æger eſt ad exercitationes, frictiones, ſolem, ſu-
dationes, nauigationes, & idoneos cibos, donec ex toto
conualeſcat. Balneum rarum res amat, frequentiorẽ in ie-
iunio vomitũ. Si æſtas eſt, in mare natare cõmodũ eſt. V-
bi cõualuit aliquis, diu tamen alienus ei veneris vſus eſt.

DE TABE, ET EIVS SPECIEBVS, ET curationibus, Cap. XXII.

F Diutius ſæpe & periculoſius tabes eos malè habet quos
inuaſit. Atque huius quóque plures ſpecies ſunt: vnà
eſt qua córpus non alitur, & naturaliter ſemper aliquibus
decedentibus, nullis verò in eorũ locũ ſubeuntibus, ſum-
ma macies oritur, & niſi occurritur tollit: ἀτροφίαν hanc
Græci vocant. Ea duabus fere de cauſis incidere cõſueuit.
Aut enim nimio timore aliquis minus, aut auiditate ni-
mia plus quàm debet aſſumit: ita vel quod deeſt infir-
mat, vel quod ſuperat corrumpitur. Altera tabis ſpecies
G eſt quam Græci καχεξίαν appellãt, vbi malus corporis ha-
bitus eſt, ideóque omnia alimenta corrumpuntur. Quod
fere fit quum longo morbo vitiata corpora, etiamſi illo
vacant, refectionem tamen non accipiunt, aut quum ma-
lis medicamentis corpus affectum eſt, aut quum diu ne-
ceſſaria defuerunt, aut quum inuſitatos & inutiles cibos
aliquis aſſumpſit, aliquídve ſimile incidit. Huic præter ta-
bem illud quoque nonnũquam accidere ſolet, vt per aſſi-
duas puſtulas aut vlcera ſumma cutis exaſperetur, vel ali-
quæ corporis partes intumeſcant. Tertia eſt, longéque pe-
H riculoſiſſima, ſpecies tabis quã Græci φθίσιν nominauerũt.
Oritur fere à capite, inde in pulmonem deſtillat: huic ex-
ulceratio accedit, ex hac febricula leuis fit, quæ etiã quũ
quieuit, tamen & repetit: frequẽs tuſſis eſt, pus excreatur,
interdũ cruentum aliquid. Quicquid excreatum eſt, ſi in

ignem impoſitũ eſt, mali odoris eſt. Itaque qui de morbo dubitant, hac nota vtuntur. Quũ hæc genera tabis ſint, animaduertere primùm oportet quid ſit in quo laboratur: deinde, ſi tantummodo nõ ali corpus apparet, cauſam eius attẽdere: & ſi cibi minus aliquis quàm debet aſſumit, adiicere, ſed paulatim, ne ſi corpus inſuetũ ſubita multitudine onerauerit, cõcoctionem impediat. Si verò plus iuſto quis aſſumere ſolitus eſt, abſtinere vno die, deinde ab exiguo cibo incipere, quotidie adiicere, donec ad iuſtum modum perueniat. Præter hæc conuenit ambulare locis quamminimè frigidis, ſole vitato, per manꝰ quoque exerceri. Si infirmior eſt, geſtari, vngi, perfricari, ſi poteſt, maximè per ſeipſum, ſæpius eodẽ die, & ante cibũ & poſt eum, ſic vt interdum oleo quædã adiiciantur calefacientia donec inſudet. Prodéſtque ieiuno prehẽdere per multas partes cutẽ, & attrahere, vt relaxetur, aut impoſita reſina & abducta ſubinde idem facere. Vtile eſt etiam interdum balneum, ſed poſt cibum exiguũ. Atque in ipſo ſolio rectè cibi aliquid aſſumitur, aut, ſi ſine hoc frictio fuit, poſt eam protinus. Cibi verò eſſe debent ex iis qui facilè concoquuntur, qui maximè alunt. Ergo vini quoque, ſed auſteri neceſſarius vſus eſt, mouẽda vrina. At ſi malus corporis habitus eſt, primũ abſtinendũ eſt, deinde aluus ducenda, tum paulatim cibi dãdi, adiectis exercitationibus, vnctionibus, frictionibus. Vtilius his frequens balneum eſt, ſed ieiunis etiam vſque ad ſudorem. Cibis verò opus eſt copioſis, variis, boni ſucci, quique etiam minus facilè corrũpantur, vino auſtero. Si nihil reliqua proficiunt, ſanguis mittendus eſt, ſed paulatim quotidiéq;, pluribus diebus: cũ eo vt cætera quoq; eodem modo ſeruentur. Quòd ſi mali plus eſt, & vera phthiſis eſt, inter initia protinus occurrere neceſſariũ eſt. neque enim facilè is morbus quũ inueterauerit euincitur. Opus eſt, ſi vires patiũtur, longa nauigatione, cæli mutatione, ſic vt dẽſius quàm id eſt ex quo diſcedit æger, petatur: ideóq; aptiſſimè Alexãdriam ex Italia itur. Feréque id poſſe inter principia corpus pati debet, quũ hic morbꝰ ætate firmiſſima maximè oriatur, id eſt ab anno duodecimo ad annum quintum & triceſimum. Si id imbecillitas non ſinit, naue tamen non longè geſtari cõmodiſſimum eſt. Si nauigationẽ aliqua res prohibet, lectica: vel alio modo corpus dimouẽdum eſt, tum à negotiis abſtinendũ eſt, omnibúſque rebus quæ ſollicitare animũ poſſunt: ſomno indulgendũ, cauendæ deſtillationes, ne ſiquid cura leuarit, exaſperetur: & ob id vitãda cruditas, ſimúlque ſol & frigus. Os obtegẽdum, fauces velãdæ, tuſſicula ſuis remediis finiẽda: & quàm diu quidem febricula incurſat, huic interdũ abſtinentia, interdũ etiam tempeſtiuis cibis medendũ, eóque tẽpore bibẽda aqua. Lac quoque, quod in capitis doloribus, & in acutis febribus & per eas facta nimia ſitis, ſiue præcordia tumẽt, ſiue bilioſa vrina eſt, ſiue ſãguis fluxit, pro veneno eſt: in phthiſi tamẽ, ſicut in omnibus longis difficilibúſque febribus, rectè dari poteſt. Quòd ſi febris aut nondũ incurſat, aut iam remiſit, recurrẽdum eſt ad modicas exercitationes, maximéque ambulationes, item lenes frictiones. Balneum alienum eſt: cibus eſſe debet primò acer, vt allium, porrũ, idque ipſum ex aceto, vel ex eodem intubus, ocymũ, lactuca: dein lenis, vt ſorbitio ex ptiſſana, vel ex alica, vel ex amylo, lacte adiecto. Idem oryza quoque, &, ſi nihil aliud eſt, far præſtat. Tum inuicem modò his cibis modò illis vtendũ eſt: adiiciendáque quædam ex media materia, præcipuéque vel ex aprugna, cerebellum, vel piſciculus, & his ſimilia. Farina etiam cum ſeuo ouillo caprinóve miſta, deinde incocta, pro medicamento eſt. Vinum aſſumi debet lene, auſterum. Hactenus non magna mole pugnatur. Si vehementior noxa eſt, ac neque febricula neque tuſſis quieſcit, tenuaríque corpus apparet, validioribus auxiliis opus eſt. Exulcerandus eſt ferro candenti, vno loco ſub mẽto, altero in gutture, duobus ad mammam vtranque, item ſub imis oſſibus ſcapularum, (quas ὠμοπλάτας Græci vocant) ſic ne ſaneſcere vlcera ſinamus, niſi tuſſi finita, cui per ſe quoque medendũ eſſe manifeſtum eſt. Tũc ter quatérque die vehementer extremæ partes perfricandæ, thorax leui manu pertractandus, poſt cibum intermittenda hora, & perfricãda crura brachiáque.

A Interpoſitis denis diebus demittẽdus eſt æger in ſolium in quo ſit aqua calida & oleum, cæteris diebus bibẽda aqua: tum & vinum, ſi tuſſis nõ eſt, potui frigidũ dandum, ſi æſtas eſt, egelidum. Vtile eſt etiam cibos in remiſſionibus quotidie dari, frictiones geſtationéſque ſimiliter adhiberi: itẽque acria quarto aut quinto die ſumere, interdum herbam ſanguinalem ex aceto, vel plãtaginem eſſe. Medicamentum etiam eſt vel plantaginis ſuccus per ſe, vel marrubium ex melle concoctum, ita vt illius cyathus ſorbeatur, huius cochleare plenum paulatim delingatur, B vel inter ſe miſta & incocta, reſinæ terebinthinæ pars dimidia, butyri & mellis pars altera. Præcipua tamen ex his omnibus ſunt, victus, vehiculum, & nauis, & ſorbitio. Aluus cita vtique vitanda eſt. Vomitus in hoc morbo ſi frequens eſt, pernicioſus eſt, maximéque ſanguinis. Qui meliuſculus eſſe cœpit, adiicere debet exercitationes, frictiones, cibos: deinde ipſe ſe, ſuppreſſo ſpiritu, perfricare: diu abſtinere à vino, balneo, venere.

DE COMITIALIS MORBI CVRATIONIBUS, Cap. XXIII.

C INter notiſſimos morbos eſt etiam is qui comitialis vel maior nominatur. Homo ſubitò concidit, ex ore ſpumæ mouẽtur, deinde interpoſito tempore ad ſe redit, & per ſeipſum conſurgit. Id genus ſæpius viros quàm fœminas occupat: ac ſolet quidem etiam longum eſſe, vſque ad mortis diem, & vitæ non periculoſum. Interdum tamen quum recens eſt, hominem conſumit, & ſæpe eum, ſi remedia non ſuſtulerunt, in pueris veneris, in puellis mẽſtruorum initium tollit: modò cum diſtentione membrorum aut neruorum prolabitur aliquis, modò ſine illa D quidem. Hos quoque iiſdem quibus lethargicos excitare conantur: quod admodum ſuperuacuum eſt, & quia ne lethargicus quidem his ſanatur, & quia quum poſſit iſte nunquam expergiſci, atque ita fame interire, hic ad ſe vtique reuertitur. Vbi concidit aliquis, ſi nulla neruorum diſtentio acceſſit, vtique ſanguis mitti debet: ſi acceſſit, non vtique mittendus eſt, niſi alia quoque hortantur. Neceſſariũ autem eſt ducere aluum, vel nigro veratro purgare, vel vtrunque facere, ſi vires patiuntur: tunc caput tõdere, oleóque & aceto perungere, cibum poſt diem ter- E tium, ſimul quũ tranſit hora qua concidit, dare. Neque ſorbitiones autem his, aliíque molles & faciles cibi, neque caro, minimeque ſuilla, cõuenit, ſed mediæ materiæ. Nam & viribus opus eſt, & cruditates cauendæ ſunt, cum quibꝰ fugere oportet ſolem, balneũ, ignem, omniáq; calefacientia: item frigus, vinũ, venerẽ, loci præcipitis conſpectum, omniúmque terrentium: vomitũ, laſſitudinem, ſolicitudines, negotia omnia. Vbi tertio die cibus datus eſt, intermittere quartum, & inuicem alterũ quenque, eadem hora cibi ſeruata, donec quatuordecim dies trãſeãt. F Quos vbi morbꝰ exceſſit, acuti vim depoſuit: at ſi manet, curãdus iam vt longus eſt. Quòd ſi nõ quo die primũ id incidit, medicus acceſſit, ſed is qui cadere conſueuit, ei traditus eſt, protinus eo genere victus habito qui ſuprà comprehenſus eſt, expectãdus eſt dies quo prolabatur, vtendúmq; tum vel ſanguinis miſſione, vel ductione alui, vel nigro veratro, ſicut præceptũ eſt. Inſequentibus deinde diebus per eos cibos quos propoſui, vitatis omnibus quæ cauenda dixi, nutriendus. Si per hæc morbus finitus non fuerit, confugiẽdum erit ad album veratrum, ac ter G quoque aut quater eo vtendũ, non ita multis interpoſitis diebus: ſic tamen ne iterum vnquam ſumat niſi conciderit. Mediis autẽ diebus vires eius erũt nutriendæ, quibuſdam præter ea quæ ſcripta ſũt adiectis. Vbi manè experrectus eſt, corpus eius leuiter ex oleo vetere, cũ capite (excepto ventre) permulceatur, tum ambulatione quam maximè longa & recta vtatur: poſt ambulationẽ loco tepido vehementer & diu, ac non minus ducenties, niſi infirmus erit, perfricetur: deinde per caput multa aqua frigida perfundatur, paulum cibi aſſumat, conquieſcat, rurſus ante H noctem ambulatione vtatur, iterum vehementer perfricetur, ſic vt neque venter, neque caput contingatur: poſt hæc cœnet, interpoſitiſque tribus aut quatuor diebus, vno aut altero acria aſſumat. Si ne per hæc quidẽ fuerit liberatus, caput radatur, vngatur oleo vetere, adiecto aceto

& nitro,perfundatur aqua ſalſa,bibat ieiunus ex aqua ca-
ſtorium, nulla aqua niſi decocta potionis cauſa vtatur.
Quidam iugulati gladiatoris calido ſanguine epoto, tali
morbo ſeſe liberarunt: apud quos miſerum auxilium,
tolerabile,miſerius malum fecit.Quod ad medicum verò
pertinet,vltimum eſt,iuxta talum, ex vtroque crure pau-
lum ſanguinis mittere,occipitium incidere, & cucurbi-
tulas admouere,ferro candente in occipitio quoque & in
frã,qua ſumma vertebra cum capite committitur,adure-
re duobus locis,vt per ea perniciosus humor euadat.Qui-
bus ſi finitum malum non fuerit, prope eſt vt perpetuũ
ſit.Ad leuandum id tantummodo vtẽdum erit exercita-
tione multa,frictione, cibiſque iis qui ſupra comprehẽ-
ſi ſunt:præcipuéque vitanda omnia quæ ne fierent exce-
pimus.

DE REGII MORBI CVRATIONE,
Cap. XXIIII.

NEquè notus eſt morbus quem interdum arquatum,
interdum regium nominant,quem Hippocrates ait,
ſi poſt ſeptimum diem febricitante ægro ſuperuenit,tu-
tum eſſe,mollibus tantummodò præcordiis ſubſtanti-
bus.Diocles ex toto,ſi poſt febrem oritur,etiã prodeſſe:ſi
poſt hunc febris, occidere. Color autem eum morbum
detegit, maximè oculorum, in quibus quod album eſſe
debet,fit luteum.Solétque accedere & ſitis, & dolor capi-
tis,& frequens ſingultus, & præcordiorum dextra parte
durities,& vbi corporis vehemens motus eſt,ſpiritus dif-
ficultas,membrorúmque reſolutio:atque vbi diutius ma-
net morbus,totũ corpus cum pallore quodam inalbeſcit.
Primo die abſtinere ægrum oportet,ſecũdo ducere aluũ:
tum,ſi febris eſt, eam victus genere diſcutere: ſi non eſt,
ſcammoniam potui dare,vel cum aqua betam albam cõ-
tritam,vel cum aqua mulſa nuces amaras,abſinthium, a-
niſum, ſic vt pars huius minima ſit. Aſclepiades aquam
quoque ſalſam,& quidem per biduum purgationis cauſa
bibere cogebat,iis quæ vrinam mouent reiectis. Quidã
ſuperioribus omiſſis,per hæc, & per eos cibos qui exte-
nuant,idem ſe conſequi dicunt.Ego vbique ſi ſatis viriũ
eſt, validiora,ſi parum,imbecillia auxilia præfero. Si pur-
gatio fuit,poſt eam triduò, primò modicè cibum opor-
tet aſſumere ex media materia,& vinum bibere Græcũ
ſalſum,vt reſolutio ventris maneat:tum altero triduo va-
lidiores cibos,& carnis quoque aliquid eſſe,intra aquam
manere,deinde ad ſuperius genus victus reuerti, cum eo
vt magis ſatietur: omiſſo Græco vino bibere integrũ au
ſterum: atque ita per hæc variare vt interdum acres quo-
que cibos interponat, interdũ ad ſalſum vinum redeat.
Per omne verò tempus vtẽdum eſt exercitatione,frictio-
ne,ſi hyems eſt,balneo,ſi æſtas,frigidis natationibus, le-
cto etiam & conclaui cultiore:clauſo loco vti ludis, laſci-
uia,per quæ mens exhilaretur: ob quæ regius morbus di-
ctus videtur.Malagma quoque quod digerat, ſuper præ-
cordia datum prodeſt, vel arida ibi ficus impoſita, ſi ie-
cur aut lienis affectus eſt.

DE ELEPHANTIAE CVRATIONE,
Cap. XXV.

IGnotus autem penè in Italia, frequẽtiſſimus in quibuſ-
dam regionibus is morbus eſt quẽ ἐλεφαντίασιν Græci
vocant,iſque longis annumeratur. Totum corpus affici-
tur,ita vt oſſa quoque vitiari dicantur: ſumma pars cor-
poris crebras maculas crebróſque tumores habet: rubor
harum paulatim in atrum colorem conuertitur. Summa
cutis inæqualiter craſſa,tenuis,dura,molliſque,quaſi ſqua
mis quibuſdam exaſperatur,corpus emacreſcit, os, ſuræ,
pedes intumeſcunt. Vbi vetus morbus eſt,digiti in mani-
bus pedibúſque ſub tumore conduntur, febricula oritur,
quæ facilè tot malis obrutum hominem conſumit. Pro-
tinus ergo inter initia ſanguis per biduum mitti debet,
aut nigro veratro vẽter ſolui, adhibenda tum quanta ſuſ-
tineri poteſt inedia eſt, paulũ deinde vires reficiendæ, &
ducenda aluus: poſt hæc,vbi corpus leuatum eſt, vtendũ
eſt exercitatione,præcipuéque curſu.Sudor primùm labo
re ipſius corporis, deinde etiam ſiccis ſudationibus euo-
candus, frictio adhibenda: moderandúmque inter hæc,
vt vires conſeruentur: balneum rarum eſſe debet. Cibus

A ſine pinguibus,ſine glutinoſis,ſine inflantibus:vinũ præ-
terquam primis diebus,rectè datur.Corpus contrita plan-
tago & illita tueri optimè videtur.

DE ATTONITIS ET EORVM CVRA-
tione, Cap. XXVI.

ATtonitos quoque raro videmus,quorũ & corpus &
mens ſtupet.Fit interdũ ictu fulminis,interdũ mor-
bo. ἀποπληξίαν hunc Græci appellant.his ſanguis mitten-
dus eſt: veratro quoque albo, vel alui ductione vtendum:
tum adhibendæ frictiones, & ex media materia mini-
B mè pingues cibi,quidam etiam acres:& à vino abſtinen-
dum.

DE RESOLVTIONE NERVORVM,
quæ apoplexia vel paralyſis dicitur,
Cap. XXVII.

AT reſolutio neruorum,frequens vbique morbus eſt.
Sed interdum tota corpora,interdum partes infe-
ſtat: veteres autores illud ἀποπληξίαν, hoc παράλυσιν no-
minauerũt: nunc vtrũque παράλυσιν appellari video.So-
lent autem qui per omnia membra vehementer reſoluti
C ſunt,celeriter rapi,ac ſi correcti non ſunt,diutius quidem
viuũt, ſed raro tamen ad ſanitatem perueniunt,& plerũ-
que miſerum ſpiritum trahunt,memoria quoque amiſ-
ſa.In partibus verò nunquam acutus, ſæpe longus,fere ſa-
nabilis morbus eſt. Si omnia membra vehementer re-
ſoluta ſunt, ſanguinis detractio vel occidit, vel liberat.
Aliud curationis genus vix vnquam ſanitatẽ reſtituit, ſæ-
pe mortem tantùm differt,vitam interim infeſtat. Poſt
ſanguinis miſſionem ſi non redit & motus & mens,nihil
ſpei ſupereſt: ſi redit, ſanitas quoque proſpicitur. At vbi
D pars reſoluta eſt,proderit malo corporis vel ſanguis miſ-
ſus,vel aluus ducta:cætera eadem in vtroque caſu facien-
da ſunt.Siquidem vitare præcipuè conuenit frigus,paula-
timque ad exercitationes reuertendũ eſt,ſic vt ingredia-
tur ipſe protinus,ſi poteſt.Si id crurum imbecillitas pro-
hibet,vel geſtetur,vel motu lecti concutiatur: tum id mẽ
brum quod deficiet,ſi poteſt,per ſe, ſi minus, per alium
moueatur,& vi quadam ad conſuetudinem ſuam redeat.
Prodeſt etiam torpentis membri ſummam cutem exaſpe
raſſe,vel vrticis cæſam,vel impoſita ſinapi,ſic vt vbi rube
E re cœperit corpus,hæc remoueantur. Scilla quoque con-
trita,bulbique contriti cũ thure rectè imponuntur. Neq;
alienum eſt, reſina cutẽ tertio quoque die diutius velle-
re,pluribus etiam locis, aliquando ſine ferro cucurbitu-
las admouere. Vnctioni verò aptiſſimum eſt vetus oleũ,
vel nitrum aceto & oleo admixtum: quinetiam fouere a-
qua calida marina,vel ſi ea non eſt,tamen ſalſa,magnope
re neceſſarium eſt.At ſi quo loco naturales,vel etiam ma-
nu factæ tales natationes ſunt, iis potiſſimum vtendum
eſt,præcipuéque in his agitanda membra quæ maximè
F deficiunt.Si id non eſt,balneum tamen prodeſt.Cibus eſ-
ſe debet ex media materia,maximéque ex venatione:po-
tio ſine vino aquæ calidæ:ſi tamen vetus morbus eſt, in-
terponi quarto vel quinto die purgationis cauſa vinum
Græcum ſalſum prodeſt. Poſt cœnam vtilis vomitus eſt:
interdum verò etiam neruorum dolor oriri ſolet. In hoc
caſu non oportet vomere,non medicamẽtis vrinam mo-
uere,non ſine exercitatione ſudores (vt quidã præcipiũt)
expedit:bibẽda aqua eſt bis die.In lectulo leniter ſatis diu
corpus perfricandum eſt,deinde retento ſpiritu, ab ipſa
G exercitatione potius ſuperiores partes mouendæ: balneo
raro vtendum,mutãdum ſubinde peregrinationibus cæ-
lum.Si dolor eſt,ea ipſa pars ſine oleo nitro ex aqua per-
ungenda eſt,deinde inuoluenda,& ſubiicienda pruna le-
nis, & ſulphur, atque ita id ſuffumigandum, idque ali-
quandiu faciendum.Sed ieiuno, quum bene iam conco-
xerit,cucurbitulæ quoque ſæpe dolenti parti admouen-
dæ ſunt,pulſandúſque leuiter inflatis veſicis bubulis is lo-
cus eſt.Vtile eſt etiam ſeuum miſcere cum hyoſcyami &
vrticæ contritis ſeminibus,ſic vt omnium par modus ſit,
H idque imponere, fouere aqua in qua ſulphur decoctum
ſit.Vtriculi quoque rectè imponuntur aqua calida reple-
ti,aut bitumen cum ordeacea farina mixtum: atque in i-
pſo potiſſimum dolore vtendum geſtatione vehementi
eſt,quod in aliis doloribus peſſimum eſt.Tremor autem

A nervorum æquè vomitu, medicamentíſque vrinam mouentibus intenditur. Inimica etiam habet balnea, aſſáſq; ſudationes. Bibenda aqua eſt, acri ambulatione vtendū, item vnctionibus, frictionibúſque maximè per ſeipſum: pila, ſimilibúſque ſuperiores partes dimouēdæ: cibo quolibet vtendum, dummodo cōcoctioni vtique ſtudeatur: ſecundum cibum curis abſtinendum: rariſſima venere vtendum eſt. Siquādo quis in eam prolapſus eſt, tum oleo leuiter diúque in lectulo perfricari manibus puerilibus potius quàm virilibus debet. Suppurationes autem quæ B in aliqua interiori parte oriuntur, vbi notæ fuerint, primùm id agere oportet per ea cataplaſmata quæ reprimunt, ne coitus inutilis materiæ fiat: deinde, ſi hæc victa ſunt, per ea malagmata quæ digerunt, diſſipentur. Quod ſi conſequuti non ſumus, ſequitur vt euocetur, deinde vt matureſcat, omnis tunc vomicæ finis eſt, vt rumpatur: indiciúmque eſt, pus vel aluo vel ore redditum: ſed nihil facere oportet quominus quicquid eſt puris excedat. Vtendum maximè ſorbitionibus eſt & aqua calida. Vbi pus ferri deſiit, tranſeundum eſt ad faciles quidem ſed tamen validiores & frigidos cibos, frigidámque aquam, ſic vt ab egelidis tamen initium fiat: primóque cum melle quædam edenda, vt nuclei pinei, vel Græcæ nuces, vel auellanæ. Poſtea ſubmouēdum idipſum, quò maturius induci cicatrix poſſit. Medicamētum eo tempore vlceri eſt ſuccus aſſumptus, vel porri, vel marrubii, & omni cibo porrū ipſum adiectum. Oportebit autem vti in his partibus quæ non afficiētur, frictionibus, item ambulationibus lenibus: vitandúmque erit ne vel luctando, vel currendo, vel alia ratione ſaneſcentia vlcera exaſperentur. In hoc enim morbo pernicioſus, ideóque omni modo cauēdus ſanguinis vomitus eſt.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Lib. III.I

DE HVMANI CORPORIS INTERIORIBUS ſedibus, Cap. I.

Hactenus reperiuntur ea genera morborū quæ in totis corporibus ita ſunt vt iis certæ ſedes aſſignari non poſſint: nunc de C iis dicam quæ ſunt in partibus. Facilius autem omnium interiorum morbi curationéſque in notitiam venient ſi prius eorū ſedes breuiter oſtendero. Caput igitur eàque quæ in ore ſunt, non lingua tantummodo palatóque terminantur, ſed etiam quatenus oculis noſtris expoſita ſunt. In dextra ſiniſtráque circa guttur venæ grandes, quæ σφαγίτιδες nominantur, itémque arteriæ (quas παρώτιδας vocāt) ſurſum procedentes vltra aures feruntur. Atque in ipſis ceruici- D bus glandulæ poſitæ ſunt, quæ interdum cum dolore intumeſcunt: deinde duo itinera incipiunt, alterum aſperā arteriam nominant, alterum, ſtomachum. Arteria exterior ad pulmonem, ſtomachus interior ad ventriculum fertur. illa ſpiritum, hic cibū recipit: A quibus quum diuerſæ viæ ſint qua coeunt, exigua in arteria ſub ipſis faucibus lingua eſt, quæ quum ſpiramus attollitur, quum cibum potionémque aſſumimus, arteriam claudit. Ipſa autē arteria dura & cartilaginoſa in gutture aſſurgit, cæteris partibus reſidet. Conſtat ex circulis quibuſdam compo- E ſitis ad imaginem earum vertebrarum quæ in ſpina ſunt: ita tamen vt ex parte exteriore, aſpera, ex interiore ſtomachi modo læuis ſit: eàque deſcendens ad præcordia cum pulmone committitur. Is ſpongioſus, ideóque ſpiritus capax, & à tergo ſpinæ ipſi iunctus, in duas fibras vngulæ bubulæ modo diuiditur. Huic cor annexum eſt, natura muſculoſum in pectore, ſub ſiniſteriore mamma ſitū, duóſque quaſi ventriculos habet. At ſub corde atque pulmone tranſuerſum ex valida membrana ſeptum eſt, quod à præcordiis vterum diducit, æquè neruoſum, multis etiam F venis per id diſcurrentibus à ſuperiore parte, non ſolùm inteſtina, ſed iecur quoq; lienémque diſcernit. Hæc viſcera proxima, ſed infrà tamē poſita dextra ſiniſtráque ſunt. Iecur à dextra parte ſub præcordiis ab ipſo ſepto ortum, intrinſecus cauū, extrinſecus gibbū, quod prominēs leuiter vētriculo inſidet, & in quatuor fibras diuiditur. ex inferiore verò parte ei fel inhæret. At lienis ſiniſtra nō eidē ſepto, ſed inteſtino innexus eſt, natura mollis & rarus, lōgitudinis craſſitudiníſque modicæ, íſque paulum à coſtarum regione in vterum excedens ex maxima parte ſub G his conditur: atque hæc quidem iuncta ſunt. Renes verò diuerſi, qui lumbis ſub imis coxis inhærent, à parte earū reſimi, ab altera rotundi, qui & venoſi ſunt, & ventriculos habent, & tunicis ſuper conteguntur. Ac viſcerum quidem hæ ſedes ſunt. Stomachus verò, qui inteſtinorū principium eſt, neruoſus à ſeptimæ ſpinæ vertebra incipit, ac circa præcordia cum ventriculo committitur. Ventriculus autem, qui receptaculum cibi eſt, conſtat ex duobus tergoribus, íſque inter lienem & iecur poſitus eſt, vtroque ex his paulum ſuper eum ingrediēte. Súntque etiam mēbranulæ tenues, per quas inter ſe omnia iſta cōnectūtur, iunguntúrque ei ſepto quod tranſuerſum eſſe ſuprà poſui. Inde ima ventriculi pars paulum in dexteriorem partem conuerſa, in ſummum inteſtinū coarctatur. Hanc iuncturam πυλωρὸν Græci vocant, quoniam portæ modo in inferiores partes, ea quæ excreturi ſumus emittit. Ab ea ieiunum inteſtinum incipit, non ita implicitum: cui tale vocabulum eſt quia nunquam quod accipit continet, ſed protinus in inferiores partes tranſmittit. Inde tenue inteſtinum eſt, in ſinus vehementer implicitum. Orbes verò eius per membranulas ſinguli cum inferioribus connectuntur, qui in dexteriorem partem conuerſi, & è regione dexterioris coxæ finiti, ſuperiores tamen partes magis complent. Deinde id inteſtinum cum craſſiore altero tranſuerſo committitur, quod à dextra parte incipiens, in ſiniſteriorem peruium & longum eſt, in dexteriorem non eſt, ideóque cæcum nominatur. At id quod peruium eſt, latè fuſum atque ſinuatum, minúſque quàm ſuperiora inteſtina neruoſum, ab vtraque parte huc atque illuc volutum, magis tamen ſiniſteriores inferioréſque partes tenens, contingit iecur atque ventriculum: deinde cum quibuſdam membranulis à ſiniſtro rene venientibus iungitur: atque hinc dextra recuruatum in imo dirigitur, quà excernit, ideóque id ibi rectum inteſtinum nominatur. Contegit verò vniuerſa hæc omētum, ex interiore parte leue & ſtrictum, ex ſuperiore mollius: cui adeps quoque innaſcitur, quæ ſenſu, ſicut cerebrum quoque & medulla, caret. At à renibus ſingulæ venæ colore albæ ad veſicam feruntur (οὐρητῆρας Græci vocant) quòd per eas inde deſcendentem vrinam in veſicā deſtillare concipiunt. Veſica autem in ipſo ſinu neruoſa & duplex, ceruice plena atque carnoſa, iungitur per venas cum inteſtino, eóque oſſe quod pubi ſubeſt. Ipſa ſoluta atque liberior eſt, aliter in viris atque in fœminis poſita. Nam in viris iuxta rectum inteſtinum eſt potius in ſiniſtram partem inclinata: in fœminis ſuper genitale earum poſita eſt, ſupérque elapſa ab ipſa vulua ſuſtinetur. Tum in maſculis iter vrinæ ſpatioſius & compreſſius à ceruice huius deſcendit ad colem: in fœminis breuius & plenius ſuper vuluæ ceruicem ſe oſtendit. Vulua autem in virginibus quidem admodum exigua eſt: in mulieribus verò niſi vbi grauidæ ſunt, non multò maior quàm vt manu comprehendatur. Ea recta continuatáque ceruice (quem canalem vocant) contra mediam aluum orſa, inde paulū ad dexteriorem coxam conuertitur, deinde ſuper rectum inteſtinum progreſſa, iliis fœminæ latera ſua innectit. Ipſa autem ilia inter coxas & pubem imo ventre poſita ſunt, à quibus ac pube abdomē ſurſum verſus ad præcordia peruenit, ab exteriore parte euidenti cute, ab interiori leui membrana incluſum, quæ omento iungitur: ἐπιγάστριον

autem à Græcis nominatur.

DE CVRATIONIBVS MORBORVM QVI naſcuntur à capite:& primò de eius dolore,deinde de morbo qui circa faciem naſcitur,tum de linguæ reſolutione,poſtremò de deſtillatione ac grauedine,

Cap. II.

HIS veluti in conſpectum quendam (quatenus ſcire curāti neceſſarium eſt) adductis,remedia ſingularū laborantium partium exequar,orſus à capite. ſub quo nomine nunc ſignifico eam partem quæ capillo tegitur. Nā oculorum,aurium,dentium dolor,& ſiquis ſimilis eſt, aliàs erit explicandus.In capite autem interdùm acutus & peſtifer morbus eſt,quem κεφαλαίαν Græci vocant. cuius notæ ſunt,horror calidus,neruorum reſolutio,oculorum caligo,mentis alienatio,vomitus,ſic vt vox ſupprimatur: vel ſanguinis ex naribus curſus,ſic vt corpus frigeſcat, anima deficiat. Præter hæc dolor intolerabilis,maximè circa tempora,vel occipitium.Interdum autem in capite lōga imbecillitas, ſed neque grauis, neque periculoſa per hominis ætatem eſt:interdum grauior dolor, ſed breuis, neque tamen mortiferus:qui vel vino, vel cruditate, vel frigore,vel igne,aut ſole contrahitur. Hique omnes dolores modò in febre, modò ſine hac ſunt, modò in toto capite,modò in parte interdū:ſic vt oris quoq; proximā partem excrucient. Præter hæc etiā vnū inuenitur genus quod poteſt longum eſſe,vbi humor cutem inflat, eáque intumeſcit, & prementi digito cedit. ὑδροκέφαλον Græci appellant.Ex his id quod ſecundo loco poſitum eſt, dum leue eſt,qua ſit ratione curandum dixi quum perſequerer ea quæ ſani homines in imbecillitate partis alicuius facere deberent. Quæ verò auxilia ſint capitis, vbi cum febre dolor eſt,eo loco explicitum eſt quo febrium curatio expoſita eſt.Nunc de cæterisdicendum: ex quibus id quod acutum eſt,& id quod ſupra conſuetudinem intenditur,idque quod ex ſubita cauſa,etſi non peſtiferum, tamen vehemens eſt,primam curationē habet qua ſanguis mittatur. Sed id, niſi intolerabilis eſt dolor, ſuperuacuū eſt:ſatiúſque eſt abſtinere à cibo,ſi fieri poteſt,etiam à potione: ſi nō poteſt,aquam bibere. Si poſtero die dolor remanet,aluum ducere,ſternutamenta euocare,nihil aſſumere niſi aquam.Sæpe enim dies vnus aut alter totum dolorem hac ratione diſcutit,vtique ſi ex vino & cruditate origo eſt. Si verò in his auxilii parum eſt,tonderi oportet ad cutem:deinde conſiderandum eſt quæ cauſa dolorē excitarit.Si calor,aqua frigida multa perfundere caput expedit,ſpongiam concauam imponere ſubinde in aqua frigida expreſſam,vngere roſa & aceto,vel potius his tinctam lanam ſuccidam imponere,aliáque refrigerantia cataplaſmata. At ſi frigus nocuit, caput oportet perfundere aqua calida marina, vel certè ſalſa, aut in qua laurus decocta ſit:tum caput vehementer perfricare,deinde calido oleo implere,veſte velare: quidam etiam id deuinciunt: alii ceruicalibus veſtimentiſque onerant,& ſic leuantur: alios calida cataplaſmata adiuuant. Ergo etiam vbi cauſa incognita eſt,videre oportet,refrigerantia magis an calefacientia leniant, & iis vti quæ experimentum approbarit.At ſi parum cauſa diſcernitur,perfundere caput primùm aqua calida(ſicut ſuprà præceptum eſt)vel ſalſa, vel ex lauro decocta,tum frigida poſca. Illa in omni vetuſto capitis dolore communia ſunt, ſternutamenta excitare, inferiores partes vehementer perfricare, gargarizare iis quæ ſaliuam mouent,cucurbitulas temporibus & occipitio admouere, ſanguinem ex naribus detrahere, reſina ſubinde tempora peruellere, & impoſito ſinapi exulcerare ea quæ malè habent,antè linteolo ſubiecto,ne vehemēter arrodat,cādentibus ferramentis,vbi dolor eſt, vlcera excitare,cibum permodicum cum aqua ſumere:vbi leuatus eſt dolor, in balneum ire:ibi multa aqua prius calida, deinde frigida per caput perfundi.Si diſcuſſus ex toto dolor eſt,etiam ad vinū reuerti: ſed poſtea ſemper antequā quicquā aliud,aquam bibere.Diſſimile eſt id genus quod humorem in caput contrahit. In hoc tonderi ad cutem neceſſarium eſt,deinde imponere ſinapi, ſic vt exulceret. Si id parum profuit, ſcalpello vtendum eſt. Illa cum hy-

A dropicis communia ſunt,vt exerceatur,inſudet, vehemēter perfricetur, cibis potionibúſque vtatur vrinam præcipuè mouentibus.

De morbo qui circa faciem naſcitur quem Græci κυνικὸν σπασμὸν vocant,

Circa faciem verò morbus innaſcitur quem Græci κυνικὸν σπασμὸν nominant. Is cum acuta fere febre oritur. Os cum motu quodam peruertitur, ideóque nihil aliud eſt quàm diſtentio oris. Accedit crebra coloris in facie totóque corpore mutatio:ſomnus in promptu eſt:in hoc
B ſanguinem mittere, optimum eſt. Si finitum eo malum nō eſt,ducere aluū:ſi ne ſic quidē diſcuſſum eſt,albo veratro vomitū mouere.Præter hæc neceſſarium eſt vitare ſolē,laſſitudinem,vinū. Sed ſi diſcuſſum id his nō eſt,vtendum eſt curſu,frictione,in eo quod læſum eſt, leni & multa,in reliquis partibus breuiore,ſed vehementi: prodeſt etiam mouere ſternutamēta,caput radere,idque perfundere aqua calida, vel marina, vel certè ſalſa, ſic vt ei quoque ſulphur adiiciatur: poſt perfuſionem iterum perfricare,ſinapi manducare:eodémque tempore affectis o-
C ris partibus ceratum,integris idem ſinapi,donec arrodat, imponere.Cibus aptiſſimus ex media materia eſt.

De reſolutione linguæ.

AT ſi lingua reſoluta eſt(quod interdum per ſe, internum ex morbo aliquo fit, ſic vt ſermo hominis non explicetur) oportet gargarizare ex aqua in qua vel thymum,vel hyſſopum,vel nepeta decocta ſit, aquā bibere, caput & os & ea quæ ſub mento ſunt,& ceruicem vehemēter perfricare,laſere linguā ipſam linere, manducare quæ ſunt acerrima, id eſt ſinapi,alliū, cæpam:magna vi lucta-
D ri,vt verba exprimantur, exerceri retento ſpiritu; caput ſæpe aqua frigida perfundere:nonnunquam multam eſſe radiculam,deinde vomere.

De deſtillatione ac grauedine.

Deſtillat autem humor ex capite interdum in nares, quod leue eſt: interdum in fauces, quod peius eſt: interdum etiam in pulmonem, quod peſſimum eſt.Si in nares deſtillat,tenuis per has pituita profluit, caput leuiter dolet,grauitas eius ſentitur,frequentia ſternutamēta ſunt. Si in fauces,has exaſperat,tuſſiculam mouet. Si in pulmo-
E nem,præter ſternutamēta & tuſſim,eſt etiam capitis grauitas,laſſitudo,ſitis,æſtus,bilioſa vrina.Aliud autem(quāuis non multum diſtans malum)grauedo eſt. Hæc nares claudit,vocem obtundit,tuſſim ſiccam mouet: ſub eadē ſalſa eſt ſaliua,ſonant aures, venæ mouentur in capite,turbida vrina eſt.Hæc omnia κορύζας Hippocrates nominat: nunc video apud Græcos in grauedine hoc nomē ſeruari,deſtillationes καταστάγμους appellari.Hæc autem & breuia, &,ſi neglecta ſunt,lōga eſſe conſueuerunt:nihil peſtiferum eſt niſi quod pulmonē exulcerauit. Vbi aliquid e-
F iuſmodi ſenſimus,protinus abſtinere à ſole,balneo,vino, venere debemus.Inter quæ vnctione, & aſſueto cibo nihilominus vti licet: ambulatione tantùm acri, ſed recta vtendum eſt,& poſt eā caput atque os ſupra quinquagies perfricandū.Raróque ſit vt ſi biduò, vel certè triduò nobis tēperauimus,id vitiū nō leuetur. Quo leuato,ſi in deſtillatione craſſa facta pituita eſt,vel in grauedine nares magis patent, balneo vtēdū eſt,multáque aqua prius calida,pòſt egelida fouendum os capútque,deinde cum cibo pleniore vinum bibēdum. At ſi æquè tenuis die quar-
G to pituita eſt, vel nares æquè clauſæ videntur,aſſumendū eſt vinum Aminæum, auſterum, deinde rurſus biduò aqua:poſt quæ ad balneum & ad conſuetudinem reuertēdum eſt.Neque tamen illis ipſis diebus quibus aliqua omittenda ſunt, expedit tanquam ægros agere,ſed cætera omnia quaſi ſanis facienda ſunt, præterquam ſi diutius aliquem & vehementius iſta ſolicitare cōſueuerunt. Huic enim quædā curioſior obſeruatio neceſſaria eſt.Igitur huic,ſi in nares vel in fauces deſtillauit,præter ea quæ ſuprà retuli,protinus primis diebus multum ambulandū
H eſt,perfricandæ vehementer inferiores partes,leuior frictio adhibenda thoraci erit,leuior capiti: demenda aſſueto cibo pars dimidia,ſumenda oua,amylum, ſimiliáque quæ pituitam faciunt craſſiorem.Siti quanta maximè ſuſtineri poteſt,pugnandum eſt. Vbi per hæc idoneus ali-

A quis balneo factus, eóque vſus eſt, adiiciendus eſt cibo piſciculus, aut caro: ſic tamen ne protinus iuſtus modus cibi ſumatur: vino meraco copioſius vtẽdum eſt. At ſi in pulmonem quoque deſtillat, multóque magis & ambulatione & frictione opus eſt, eadémque adhibita ratione in cibis, ſi non ſatis illi proficiunt, acrioribus vtendum eſt, magis ſomno indulgendum, abſtinendúmque à negotiis omnibus: aliquando, ſed ſerius, & balneũ tentandum. In grauedine autem primo die quieſcere, neque eſſe, neque bibere, caput velare, fauces lana circundare, poſtero die B ſurgere, diu abſtinere à potione, aut ſi res coegerit, nõ vltra aquæ heminam aſſumere. Tertio die panis non ita multum ex parte interiore cum piſciculo vel leui carne ſumere, aquam bibere: ſiquis ſibi temperare nõ potuerit, quominus pleniore victu vtatur, vomere. Vbi in balneũ ventum eſt, multa aqua calida caput & os fouere vſque ad ſudorem, tum ad vinum redire: poſt quæ vix fieri poteſt vt idem incommodum maneat. Sed ſi manſerit, vtẽdum erit cibis frigidis, aridis, leuibus, humore quamminimo, ſeruatis frictionibus exercitationibúſque quæ in C omni tali genere valetudinis neceſſariæ ſunt.

DE CERVICIS MORBIS CVRATIOnibúſque, Cap. III.

A Capite tranſitus ad ceruicem eſt, quæ grauibus admodum morbis obnoxia eſt. Neque tamen alius importunior, acutiórque morbus eſt quàm is qui quodã rigore neruorum modò caput ſcapulis, modò mentum pectori annectit, modò rectam & immobilem ceruicem intendit: priorem Græci ὀπισθότονον, inſequentem ἐμπροσθότονον, vltimum τέτανον appellant: quanuis minus ſubtiliter D quidam indiſcretis his nominibus vtuntur. Ea ſæpe intra quartum diem tollũt: ſi hunc euaſerũt, ſine periculo ſunt: omnia eadem ratione curantur, idque cõuenit. Sed Aſclepiades vtique mittendum ſanguinem credidit. quod quidam vitandum eſſe dixerunt, eo quòd maximè tum corpus calore egeret, iſque eſſet in ſanguine. Verùm hoc quidem falſum eſt. Neque enim natura ſanguinis eſt vt vtique caleat, ſed ex his quæ in homine ſunt, is celerrimè caleſcit, vel refrigeſcit. Mitti verò nécne debeat, ex his intelligi poteſt quæ de ſanguinis miſſione præcepta ſunt. E Vtique autem rectè datur caſtorium, & cum hoc piper vel laſer. deinde opus eſt fomento humido & calido. Itaque plerique aqua calida multa ceruices ſubinde perfundunt. Id in præſentia leuat, ſed opportuniores neruos frigore reddit: quod vtique vitandum eſt. Vtilius igitur cerato liquido primùm ceruicem perungere, deinde admouere veſicas bubulas, vel vtriculos oleo calido repletos, vel ex farina calidum cataplaſma, vel piper rotundum cum fico cõtuſum. Vtiliſſimum tamen eſt humido ſale fouere: quod quomodo fieret iam oſtendi. Vbi eorum aliquid fa-F ctum eſt, admouere ad ignem, vel ſi æſtas eſt, in ſole, ægrum oportet, maximéque oleo vetere, ſi id non eſt, Syriaco, ſi ne id quidem eſt, adipe quamvetuſtiſſima ceruicem, & ſcapulas, & ſpinas perfricare. Frictio quũ omnibus in homine vertebris vtilis ſit, tum iis præcipuè quæ in collo ſunt. Ergo die noctéque, interpoſitis tamen quibuſdam temporibus, hoc remedio vtendũ eſt: dum id intermittitur, imponendum malagma aliquod ex calefacientibus. Cauendum verò præcipuè frigus: ideóque in eo cõclaui in quo cubabit æger, ignis continuus eſſe debebit, G maximéque tempore antelucano, quo præcipuè frigus intenditur. Neque inutile erit, caput attonſum habere, idque irino vel cyprino calido madefacere, & ſuperimpoſito pileo velare, nonnunquam etiam in calidum oleum totum deſcendere, vel in aquam calidam in qua fœnumgræcum decoctum ſit, & adiecta olei pars tertia. Aluus quoque ducta ſæpe ſuperiores partes reſoluit. Si verò etiã vehementius dolor creuit, admouendæ ceruicibus cucurbitulæ ſunt, ſic vt cutis incidatur: eædem aut ferramẽtis aut ſinapi adurẽdæ. Vbi leuatus eſt dolor, mouerique cer-H uix cœpit, ſcire licet cedere remediis morbum. Sed diu vitandus cibus, quiſquis mandendus eſt. Sorbitionibus vtendum, itémque ouis ſorbilibus, aut à pullis mollibus ius aliquod aſſumendum. Id ſi bene proceſſerit, iámque ex toto rectè ſe habere ceruices videbuntur, incipiendum A erit à pulticula, vel intrita bene madida. Celerius tamen etiam panis mãdendus quàm vinũ guſtandum: ſi quidẽ huius vſus præcipuè periculoſus, ideóque in longum tempus differendus eſt.

DE FAVCIVM MORBIS, AC CVRAtionibus, & primùm de angina, deinde de difficultate ſpirandi, vltimò de tuſſi, Cap. IIII.

VT hoc autem morbi genus circa totam ceruicem, ſic alterum æquè peſtiferum acutúmque in faucibus eſ-B ſe conſueuit: noſtri anginam vocant, apud Græcos nomen prout ſpecies eſt. Interdum enim neque rubor, neque tumor vllus apparet, ſed corpus aridum eſt, vix ſpiritus trahitur, membra ſoluuntur, id συνάγχην vocant: interdum lingua faucéſque cum rubore intumeſcunt, vox nihil ſignificat, oculi vertũtur, facies pallet, ſingultúſq; eſt, id ὡς συνάγχη vocatur. Illa communia ſunt, æger non cibum deuorare, non potionem poteſt, ſpiritus eius includitur. Leuius eſt, vbi tumor tantummodo & rubor eſt, cætera non ſequuntur, id παρασυνάγχην appellant. Quicquid eſt, C ſi vires patiuntur, ſanguis mittendus eſt, ſi nõ abundat, ſecundũ eſt ducere aluum. Cucurbitula quoque rectè ſub mẽto, & circa fauces admouetur, vt id quod ſtrangulat euocet. Opus eſt deinde fomentis humidis: nam ſicca ſpiritum elidunt. Ergo admouere ſpongias oportet quæ melius in calidum oleum quàm in calidam aquam ſubinde demittuntur: efficaciſſimúſque eſt hìc quoque ſalis calidi ſuccus. Tum commodum eſt hyſſopum, vel nepeta, vel thymum, vel abſinthium, vel etiam furfures, aut ficus aridas, aut mulſam aquã decoquere, eáque gargarizare: poſt D hæc palatum vngere vel felle taurino, vel eo medicamẽto quod ex moris eſt, polline etiam piperis id rectè reſpergitur. Si per hæc parum proficitur, vltimum eſt incidere ſatis altis plagis ſub ipſis maxillis ſupra collum, & in palato citra vuam, vel eas venas quæ ſub lingua ſunt, vt per ea vulnera morbus erumpat. Quibus ſi non fuerit æger adiutus, ſcire licet, malo victum eſſe. Si verò his morbus leuatus eſt, iámque fauces & cibum & ſpiritum capiunt, facilis ad bonam valetudinẽ recurſus eſt. Atque interdũ natura quoque adiuuat, ſi ex anguſtiore ſede vitiũ tran-E ſit in latiorem. Itaque rubore & tumore in præcordiis orto, ſcire licet fauces liberari. Quicquid autem eas leuabit, incipiẽdum eſt ab humidis, maximéque aqua mulſa decocta, deinde aſſumendi molles & non acres cibi ſunt, donec fauces ad priſtinum habitum reuertantur. Vulgò audio, ſiquis pullum hirũdinis ederit, angina toto anno nõ periclitari: ſeruatúmque eum ex ſale, quum is morbus vrget, comburi, carbonémque eius contritum in aquã mulſam quæ potui datur, infricari, & prodeſſe. Id quum idoneos authores ex populo habeat, neque habere quic-F quam periculi poſſit, quanuis in monumentis medicorũ non legerim, tamen inſerẽdum huic operi meo credidi.

De difficultate ſpirandi.

Eſt etiam circa fauces malũ quod apud Græcos aliud atque aliud nomen habet, prout ſe intendit. Omne in difficultate ſpirandi conſiſtit. Sed hæc dum modica eſt, neque ex toto ſtrangulat, δύσπνοια appellatur: quum vehementior eſt, vt ſpirare æger ſine ſono & anhelatione non poſſit, ἄσθμα: quum acceſſit id quoque, ne niſi recta ceruice ſpiritus trahatur, ὀρθόπνοια. Ex quibus id quod pri-G mum eſt, poteſt diutius trahi: duo inſequentia acuta eſſe conſueuerunt. His cõmunia ſunt, quòd præter anguſtias per quas ſpiritus euadit, ſibilũ elidit, dolor in pectore præcordiiſque eſt, interdum etiam in ſcapulis: iſque modò decidit, modò reuertitur, ad hæc tuſſicula accedit. Auxilium eſt, niſi aliquid prohibet, in ſanguinis detractione. Neque id ſatis eſt, ſed lacte quoque venter reſoluendus eſt: liquanda aluus, interdum etiam ducenda: quibus extenuatum corpus incipit ſpiritum trahere, commodius. Caput autem etiam in lecto ſublime habendum eſt, tho-H rax fomentis cataplaſmatiſque calidis, aut ſiccis, aut etiã humidis adiuuandus eſt, & poſtea vel malagma ſuperimponendum, vel certè ceratum ex cyprino vel irino vnguẽto: ſumenda deinde ieiuno potui mulſa aqua, cum qua vel hyſſopus cocta, vel contrita capparis radix ſit. Datur

etiam vtiliter aut nitrum,aut naſturtium,allium frictum,
deinde cõtritum & cum melle mixtum,ſimúlque coquã-
tur,mel,galbanum,reſina terebinthina: & vbi coierunt,
ex his quod fabæ magnitudinem habet,quotidie ſub lin
gua liquatur: aut ſulphuris ignem non experti pondo &
quadrans,abrotoni pondo in vini cyatho teruntur, idque
tepefactum ſorbetur.Eſt etiam non vana opinio vulpinũ
iecur,vbi ſiccum & aridum factum eſt,contundi oporte-
re,polentámque ex eo potioni aſpergi, vel eiuſdem pul-
monem quamrecentiſſimum aſſum,ſed ſine ferro coctũ,
edendum eſſe.Præter hæc ſorbitionibus & lenibus cibis
vtendum eſt,interdum vino tenui auſtero, nõnunquam
vomitu.Proſunt etiam quæcunque vrinam augent,ſed ni
hil magis quàm ambulatio lenta penè vſque ad laſſitudi-
nem,frictio multa, præcipuè inferiorum partium, vel in
ſole,vel ad ignem,& per ſeipſum, & per alios vſque ad ſu
dorem.In interiore verò faucium parte interdum exulce-
ratio eſſe conſueuit.In hac plerique extrinſecus catap1aſ-
matis calidis fomentiſque humidis vtuntur.Volunt etiã
vaporem calidum ore recipi,per quem molliores alii par-
tes eas fieri dicunt, opportunioréſque vitio iam hærenti.
Sed ſi benè ſic vitari morbus poteſt, tuta illa præſidia, ſi
metus eius eſt,ſuperuacua ſunt. Vtique autem perfricare
fauces periculoſum eſt.exulcerat enim: neque vtilia ſunt
quæ vrinæ mouendæ ſunt apta, quia poſſunt dum tranſ-
eunt,ibi quoque pituitam extenuare, quam ſupprimi me
lius eſt.Aſclepiades multarum rerum quas ipſi quoque ſe-
quuti ſumus, author bonus,acetum ait quamacerrimum
eſſe ſorbendum:hoc enim ſine vlla noxa comprimit vlce
ra.Sed id ſupprimere ſanguinem poteſt,vlcera ipſa ſanare
non poteſt.Melius huic rei lycium eſt,quod idem quoq;
æquè probat: vel porri, vel marrubii ſuccus, vel nuces
Græcæ cum tragacantho cõtritæ, & cum paſſo mixtæ,vel
lini ſemen contritum,& cum dulci vino miſtum.Exerci-
tatio quoque ambulandi currendique neceſſaria eſt. Fri-
ctio à pectore vehemens toti inferiori parti adhibenda.
Cibi verò eſſe debent neque nimium acres neque aſperi,
mel,lenticula,tragum,lac,ptiſſana,pinguis quoque caro,
præcipuéque porrum, & quicquid cum hoc mixtum eſt.
Potionis quamminimum eſſe cõuenit.Aqua dari poteſt
vel pura, vel in qua malum cydonium palmulǽve deco
ctæ ſunt.Gargarizationes quoque lenes: ſin hæ parũ pro-
ficiunt,reprimentes vtiles ſunt.Hoc genus neque acutum
eſt,& poteſt eſſe non longum, curationem tamen matu-
ram,ne vehementer & diu lædat,deſiderat.

De tuſſi.

Tuſſis verò fere propter faucium exulcerationem mo-
leſta eſt,quæ multis modis contrahitur. Itaque illis reſti-
tutis ipſa finitur.Solet tamen interdum per ſe quoque ma
lè habere, & vix quum vetus facta eſt eliditur, ac modò
arida eſt,modò pituitam citat. Oportet hyſſopum altero
quoque die bibere,ſpiritu retento currere,ſed minimè in
puluere,ac lectione vti vehementi, quæ primò impedi-
tur à tuſſi,poſt eam vincit:tum ambulare,deinde per ma-
nus quoque exerceri, & pectus diu perfricare. Poſt hæc
quampinguiſſimæ ficus vncias tres ſupra prunas incoctas
eſſe.Præter hæc ſi humida eſt, proſunt frictiones validæ
cum quibuſdam calefacientibus,ſic vt caput quoque ſic-
cum vehementer perfricetur. Item cucurbitulæ pectori
admotæ,ſinapi ex parte exteriore faucibus impoſitum,
donec leuiter exulceret,potio ex menta nucibúſque Græ
cis & amylo, primóque aſſumptus panis aridus, deinde
aliquis cibus lenis.At ſi ſicca tuſſis eſt,quum ea vehemẽ-
tiſſimè vrget,adiuuat vini auſteri cyathus aſſumptus, dũ
ne amplius id interpoſito tempore aliquo quàm ter aut
quater fiat:item laſeris quamoptimi paulum deuorare o-
pus eſt,porri vel marrubii ſuccum aſſumere, ſcillam de-
lingere,acetum ex ea,vel certè acre,ſorbere, aut cum ſpi-
ca allii contriti duos vini cyathos. Vtilis etiam in omni
tuſſi eſt peregrinatio,nauigatio longa,loca maritima,na-
tationes.Cibus interdum mollis, vt malua vel vrtica: in
terdum acer,vt lac cum allio coctum, ſorbitiones quibus
laſer ſit adiectum,aut in quibus porrum incoctum tabue
rit, ouum ſorbile ſulphure adiecto: potus primùm aqua
calida,deinde inuicem aliis diebus hæc,aliis vinum. Ma-

A gis terreri poteſt aliquis quum ſanguinem expuit: ſed id
modò minus,modò plus periculi habet.Exit enim modò
ex gingiuis,modò ex ore, & quidem ex hoc interdum e-
tiam copioſè,ſed ſine tuſſi,ſine vlcere,ſine gingiuarũ vllo
vitio,ita vt nihil excreetur.Verùm vt ex naribus,ſic ex o-
re aliquando prorumpit.Atque interdũ ſanguis profluit,
interdum ſimile aquæ quiddam,in qua caro recens lota
eſt.Nõnunquã autem is à ſummis faucibus fertur, modò
exulcerata ea parte,modò nõ exulcerata,ſed aut ore venæ
alicuius adaperto,aut tuberculis quibuſdam natis, ex his
B ſanguine erumpente.Quod vbi incidit, neque lædit po-
tio aut cibus, neque quicquam ex vlcere excreatur. Ali-
quando gutture & arteriis exulceratis,frequens tuſſis ſan-
guinem quoque extundit.Interdũ etiam fieri ſolet vt aut
ex pulmone,aut ex pectore,aut ex latere, aut ex iocinore
feratur.Sæpe fœminæ quibus ſanguis per menſtrua non
reſpondet, hunc expuunt, authoreſque medici fuerunt,
vel exeſa parte aliqua ſanguinem exire,vel rupta, vel ore
alicuius venæ patefacto. Primam διάβρωσιν,ſecundam ῥη-
γμοχασμὸν,tertiam ἀναστόμωσιν appellant: vltima minimè
C nocet,prima grauiſſimè.Ac ſæpe quidem euenit vti ſan-
guinem pus ſequatur:interdum autem qui ſanguinem i-
pſum ſuppreſſit,ſatis ad valetudinem profuit. Sed ſi ſe-
quuta vlcera ſunt,ſi pus,ſi tuſſis eſt,prout ſedes ipſa eſt,ita
varia& periculoſa genera morborum ſunt:ſi verò ſanguis
tantùm fluit, expeditius & remedium & finis eſt. Neque
ignorari oportet,eis quibus ſanguis fluere ſolet, aut qui-
bus ſpina dolet,coxæve,aut poſt curſum vehemẽtem vel
ambulationem, (dum febris abſit)nõ eſſe inutile ſangui-
nis mediocre profluuiũ: idque per vrinã redditũ, ipſam
D quoque laſſitudinem ſoluere.Ac ne in eo quidem terribi
le eſſe,qui ex ſuperiore loco decidit, ſi tamen in eius vri-
na nihil nouabit.Neque vomitum huius afferre periculũ
etiam quum repetit,ſi antè confirmare & implere corpus
licuit:& ex toto nullum nocere qui in corpore robuſto
neque nimius eſt, neque tuſſim aut calorẽ mouet. Hæc
pertinent ad vniuerſum:nunc ad ea loca quæ propoſui ve
niam.Si ex gingiuis exit,portulacam mãducaſſe ſatis eſt,
ſi ex ore,continuiſſe eo merum vinum: ſi parum id pro-
ficit,acetum.Si inter hæc quoque grauiter erumpit,(quia
E conſumere hominem poteſt)commodiſſimum eſt,impe
tum eius,admota occipitio cucurbitula, ſic vt cutis quo-
que incidatur,auertere.Si id mulieri cui menſtrua non ſe
runtur,euenit, eandem cucurbitulam inciſis inguinibus
eius admouere.At ſi ex faucibus interioribúſve partibus
proceſſit,& metus maior eſt, & cura maior adhibenda,
ſanguis mittendus eſt,& ſi nihilominus ex ore proceſſit,
iterum tertióque & quotidie paulum aliquid Protinus au
tem debet ſorbere vel acetum,vel etiam cum thure plan-
taginis aut porri ſuccum, imponendáque extrinſecus ſu-
F pra id quod dolet lana ſuccida ex aceto eſt, & id ſpongia
ſubinde refrigerandum. Eraſiſtratus horum crura quoq;
& femora,brachiáque pluribus locis deligabat. Id Aſcle-
piades adeò non prodeſſe,vt etiam inimicum eſſet, pro-
poſuit.ſed id ſæpe commodè reſpondere experimẽta te-
ſtantur.Neque tamen pluribus locis deligari neceſſe eſt,
ſed ſat eſt infra inguina & ſuper talos, ſummóſque hume-
ros,etiam brachia.Tum ſi febris vrget,danda eſt ſorbitio
& potui aqua in qua aliquid ex his quæ aluum adſtrin-
gunt,decoctum ſit:at ſi abeſt febris,vel elota alica,vel pa
G nis ex aqua frigida,& molle quoque ouũ dari poteſt: po-
tui vel idem quod ſuprà ſcriptum eſt, vel vinum dulce,
vel aqua frigida:ſed ſic bibendum erit vt ſciamus huic
morbo ſitim prodeſſe. Præter hæc neceſſaria ſunt quies,
ſecuritas,ſilentium. Caput huius quoque cubantis ſubli-
me eſſe debet,rectéque tondetur: facies ſæpe aqua frigi-
da fouenda eſt.At inimica ſunt vinum,balneum, venus,
in cibo oleum, acria omnia, item calida fomenta, con-
claue calidum & incluſum,multa veſtimenta corpori in-
iecta,etiam fricationes,vbi bene etiam ſanguis conquie-
H uit. Tum verò incipiẽdum eſt à brachiis cruribúſque, à
thorace abſtinendum.In hoc caſu per hyemem locis ma-
ritimis,per æſtatem mediterraneis opus eſt.

DE STOMACHI MORBIS ET CVRA-

tionibus, Cap. V.

FAucibus ſubeſt ſtomachus in quo plura longa vitia incidere conſueuerunt.Nam modò ingens calor,modo inflatio,hunc,modò inflammatio, modò exulceratio afficit.Interdũ pituita, interdum bilis oritur, frequentiſſimúmque eſt eius malum quo reſoluitur, neque vlla re magis aut afficitur aut corpus afficit.Vt diuerſa autem vitia eius,ſic etiam remedia ſunt. Vbi exæſtuat, aceto cum roſa extrinſecus ſubinde fouendus eſt, imponendúſque puluis cũ oleo, & ea cataplaſmata quæ ſimul & reprimũt & molliunt. Potui(niſi quid obſtat)gelida aqua præſtanda.Si inflatio eſt,proſunt admotæ cucurbitulæ:neq; incidere cutem neceſſe eſt. Proſunt ſicca & calida fomenta: ſed non vehementiſſima: interponenda abſtinentia eſt. Vtilis in ieiunio potio eſt abſinthii aut hyſſopi aut rutæ. Exercitatio primò lenis,deinde maior adhibenda eſt,maximéque quæ ſuperiores partes moueat. Quod genus in omnibus ſtomachi vitiis aptiſſimũ eſt. Poſt exercitationem opus eſt vnctione,frictione,balneo quoque nonnũquam,ſed rarius interdum alui ductione.Cibis deinde calidis, neque inflantibꝰ,eodémque modo calidis potionibus,primò aquæ,pòſt,vbi reſedit inflatio, vini auſteri. Illud quoque in omnibus ſtomachi vitiis præcipiẽdũ eſt, vt quo modo ſe quiſque æger refecerit, eo vt ſanus vtatur. Nã redit huic imbecillitas ſua, niſi iiſdem defendatur bona valetudo quibus reddita eſt. At ſi inflammatio aliqua eſt,quam fere tumor & dolor ſequitur, prima ſunt quies & abſtinentia,lana ſulfurata circundata, in ieiunio abſinthium.Si ardor ſtomachũ vrget, aceto cũ roſa ſubinde fouẽdus eſt, deinde cibis quidẽ vtẽdũ eſt modicis: imponenda verò extrinſecus quæ ſimul & reprimunt & molliunt,deinde his detractis,vtendum calidis ex farina cataplaſmatis,quæ reliquias digerant:interdum aluus ducenda.Adhibenda exercitatio,& cibus plenior. At ſi exulceratio ſtomachum infeſtat,eadem fere facienda ſunt quæ in faucibus exulceratis præcepta ſunt.Exercitatio,frictio inferiorum partium adhibenda. Adhibendi leues & glutinoſi cibi,ſed citra ſatietatem:omnia acria atque acida remouenda.Vino ſi febris nõ eſt,dulci:aut ſi id inflat, certè leni vtendum,ſed neque præfrigido, neque nimis calido.Si verò pituita ſtomachus impletur, neceſſarius modò in ieiunio,modò poſt cibũ vomitꝰ eſt: vtilis exercitatio,geſtatio,nauigatio,frictio.Nihil edendum bibendúmque niſi calidum, vitatis tantùm his quæ pituitam contrahere conſueuerũt.Moleſtius eſt, ſi ſtomachus bile vitioſus eſt.Solent autem hi qui ſic tentantur interpoſitis quibuſdam diebus,hanc,& quidem(quod peſſimum eſt) atram vomere.His rectè aluus ducitur, potiones ex abſinthio dantur:neceſſaria geſtatio,nauigatio,& (ſi fieri poteſt)ex nauſea vomitus,vitanda cruditas,ſumendi cibi faciles & ſtomacho non alieni,vinum auſterum. Vulgatiſſimum verò peſſimúmque ſtomachi vitiũ eſt reſolutio, id eſt quũ cibi nõ tenax eſt, ſolétque deſinere ali corpus, ac ſic tabe cõſumi. Huic generi inutiliſſimũ balneũ eſt. Lectiones exercitationéſque ſuperioris partis neceſſariæ: item vnctiones frictionéſque, hinc perfundi frigida, atque in eadem natare,canalibus eiuſdem ſubiicere etiam ſtomachum ipſum,& magis etiam à ſcapulis,id quod cõtra ſtomachum eſt. Conſiſtere in frigidis medicatiſque fontibus,quales cutiliarum ſubcutiliarúmque ſunt, ſalutare eſt. Cibi quoque aſſumẽdi ſunt frigidi,qui potius difficulter coquuntur quàm facilè vitiantur.Ergo plerique, qui nihil aliud concoquere poſſunt, bubulam coquunt. Ex quo colligi poteſt, neque auem, neque venationem, neque piſcẽ dari debere,niſi generis durioris. Potui quidem aptiſſimum eſt vinum frigidũ, vel certè bene calidum meracum,potiſſimum Rheticum,vel Allobrogicũ, aliúdve quod & auſterum & reſina conditum eſt.ſi id nõ eſt, quamaſperrimum, maximéque Signinum. Si cibus non continetur,danda aqua,& eliciendus plenior vomitus eſt,iterúmque dandus cibus,& tum admouendæ duobus intra ſtomachum digitis cucurbitulæ, ibique duabus aut tribus horis continendæ ſunt. Si ſimul& vomitus & dolor eſt,imponenda ſupra ſtomachum eſt lana ſuccida, vel ſpongia ex aceto, vel cataplaſma quod refrigeret.

A Perfricanda verò non diu,ſed vehementer brachia,& crura,& calefaciẽda.Si plus doloris eſt, infra præcordia quatuor digitis cucurbitula vtendum eſt,protinus dandus panis ex poſca frigida: ſi non continuit, poſt vomitum lene aliquid ex iis quæ non aliena ſtomacho ſint: ſi ne id quidẽ tenuit,ſinguli cyathi vini ſingulis interpoſitis horis,donec ſtomachus conſiſtat.Valens etiam medicamẽtum eſt radiculæ ſuccus,valentius acidi Punici mali,cum pari modo ſucci qui ex dulci Punico malo eſt, adiecto etiam intubi ſucco & mentha, ſed huius minima parte, B quibus tantundem quantum in his omnibus eſt,aquæ frigidæ,quamoptimè miſcetur.Id enim plus quàm vinum ad comprimendum ſtomachum poteſt:ſupprimẽdus autẽ vomitus eſt qui per ſe venit,ſic ſi nauſea eſt.Sed ſi coacuit intus cibus aut computruit,quorũ vtrunlibet ructus oſtendit,eiiciendus eſt,protinúſque cibis aſſumptis iiſdẽ quos proximè poſui,ſtomachus reſtituendus.Vbi ſublatus eſt præſens metus,ad ea redeundum eſt quæ ſuprà præcepta ſunt.

DE LATERVM DOLORIBVS,
C Cap. VI.

STomachus lateribus cingitur,atque in his quoque vehementes dolores eſſe conſueuerunt, & initium vel ex frigore,vel ex ictu,vel ex nimio curſu, vel ex morbo eſt. Sed interdum id malum intra dolorem eſt, iſque modò tardè, modò celeriter ſoluitur: interdum ad perniciem quoque procedit,oritúrque acutus morbus, qui πλευριτικὸς à Græcis nominatur.Huic dolori lateris febris & tuſſis accedit, & per hanc excreatur, ſi tolerabilis morbus eſt,pituita:ſi grauis,ſanguis. Interdum etiam ſicca tuſſis D eſt,quæ nihil emolitur: idque primo vitio grauius, ſecundo tolerabilius eſt.Remedium verò eſt magni & recentis doloris,ſanguis miſſus.At ſiue lenior,ſiue vetuſtior caſus eſt, vel ſuperuacuum vel ſerum id auxilium eſt, confugiẽdúmque ad cucurbitulas eſt, antè ſumma cute inciſa. Rectè etiam ſinapi ex aceto ſuper pectus imponitur, donec vlcera puſtuláſque excitet, & tum medicamentum, quod humorẽ illuc citet.Præter hæc circundare primùm oportet latus ipſum lana ſulfurata: deinde quum paulũ inflammatio ſe remiſit,ſiccis & calidis fomentis vti. Ab E his tranſitus ad malagmata eſt. Si vetuſtior dolor remanet, nouiſſimè reſina impoſita diſcutitur.Vtendum cibis potionibúſque calidis,vitandum frigus.Inter hæc tamen non alienum,& extremas partes oleo & ſulfure perfricare.Si leuata tuſſis eſt,leni lectione vti,iámque & acres cibos, & vinum meracius aſſumere :quæ à medicis præcipiuntur,vt tamen ſine his,ruſticos noſtros epota ex aqua herba trixago ſatis adiuuet. Hæc in omni lateris dolore communia ſunt: plus negotii eſt ſi acutus quoque morbus is factus eſt. In hoc præter ea quæ ſuprà poſita ſunt, F hæc animaduertenda ſunt,vt cibus ſit quammaximè tenuis & lenis,præcipuéque ſorbitio,eâque ex ptiſſana potiſſimùm,aut ius in quo porrus cum pullo gallinaceo coctus ſit: idque nonniſi tertio quoque die detur, ſi tamen per vires licebit:potio verò aqua mulſa,in qua hyſſopum aut ruta decocta ſit.Quæ quibus temporibus danda ſint, ex ratione vel adiectæ,vel leuatæ febris apparebit, ſic vt in remiſſione quammaxima dent, cum eo tamen vt ſciamus non eſſe eius generis tuſſi aridas fauces cõmittẽdas, Sæpe enim, vbi nihil eſt quod excreatur,continuatur, & G ſtrangulat. Ob quam cauſam dixi etiam peius id genus eſſe tuſſis quod nihil,quàm quod pituitam moueret.Sed hîc vinum ſorbere(vt ſuprà præcipimus)morbus ipſe nõ patitur,in vicem eius cremor ptiſſanæ ſumendus eſt. Vt his autem in ipſo morbi feruore ſuſtinendus æger eſt, ſic vbi paulum is ſe remiſit, alimenta pleniora & vini quoque aliquid dari poteſt,dum nihil detur quod aut refrigeret corpus,aut fauces aſperet.Si in refectione quoque manſerit tuſſis,intermittere oportebit vno die,poſteróque cũ cibo vini paulo plus aſſumere.Atque incipiente quoque H tuſſi,tum non erit alienum(vt ſuprà quoque poſitum eſt) vini cyathos ſorbere. Sed in hoc genere valetudinis dulce,vel certè lene commodius eſt. Si malum inueterauit, athletico victu corpus firmandum eſt.

DE VISCERVM MORBIS, ET PRIMO DE pulmone, deinde de iocinore, tum de liene, poſtremò de renibus, Cap. VII.

A Compagine verò corporis ad viſcera tranſeundum eſt, & in primis ad pulmonem veniendum, ex quo vehemens & acutus morbus oritur, quem περιπνευμονικὸν Græci vocant: eius hæc conditio eſt: Pulmo totus afficitur: hunc eius caſum ſubſequitur tuſſis bilem vel pus trahens, præcordiorum totiúſque pectoris grauitas, ſpiritus difficultas, magnæ febres, continua vigilia, cibi faſtidiũ, tabes. Id genus morbi plus periculi quàm doloris habet. Oportet, ſi ſatis validæ vires ſunt, ſanguinem mittere: ſi minores, cucurbitulas ſine ferro præcordiis admouere. Tum ſi ſatis valet, geſtando ægrum, digerere: ſi parum, intra domum tamen dimouere. Potionem autem hyſſopi dare, cui ficus arida ſit incocta, aut aquam mulſam in qua vel hyſſopum vel ruta decocta ſit. Frictione vti diutiſſimè in ſcapulis, proximè ab his in brachiis, & pedibus, & cruribus, leuiter contra pulmonem: idque bis quotidie facere. Quod ad cibum verò pertinet, huic nec ſalſis opus eſt, neque acribus, neque amaris, neque aluum aſtringentibus, ſed paulo lenioribus. Ergo primis diebus danda eſt ſorbitio ptiſſanæ, vel alicæ, vel oryzæ, cum qua recens adeps cocta ſit: cũ hac ſorbile ouum, nuclei pinei ex melle, panis, vel elota alica, ex aqua mulſa: potui deinde non ſolùm pura aqua, ſed etiam mulſa egelida: aut ſi æſtas eſt, etiam frigida, niſi quid obſtat Hæc autem altero quoque die increſcente morbo dare ſatis eſt. Vbi in incremento conſtitit, quantum res patitur, ab omnibus abſtinendum eſt, præterquam aqua egelida. Si vires deſunt, adiuuandæ ſũt aqua mulſa: proſúntque aduerſus dolores impoſita calida fomenta, vel ea quæ ſimul & reprimunt & emolliunt. Prodeſt impoſitus ſuper pectus ſal bene contritus cum cerato mixtus, quia leuiter cutem erodit, eóque impetum materiæ quo pulmo vexatur, euocat. Vtile etiam aliquod malagma eſt ex iis quæ materiam trahunt. Neque alienum eſt dum premit morbus, clauſis feneſtris ægrum cõtinere: vbi paulum leuatus eſt, ter aut quater die, feneſtris aliquanto apertis, paruum aerem recipere: deinde in refectione pluribus diebus à vino abſtinere: geſtatione, frictione vti: ſorbitionibus & prioribus cibis adiicere, ex oleribus porrum, ex carne vngulas, & ſumma trunculorum, atque piſciculos, ſic vt diu nihil molle & lene ſumatur.

DE IOCINORIS MORBO ET CVRATIONE, Cap. VIII.

A Lterius quoque viſceris morbus, id eſt iocinoris, æquè modò longus, modò acutus eſſe conſueuit: ἡπατικὸν Græci vocant. Dextra parte ſub præcordiis vehemẽs dolor eſt, idémque ad latus dextrum, & ad iugulum, humerúmque partis eiuſdem peruenit: nonnunquam manus quoque dextra torquetur, horror calidus eſt. Vbi malè eſt, bilis euomitur, interdum ſingultus propè ſtrangulat. Et hæc quidem acuti morbi ſigna ſunt: longioris verò, vbi ſuppuratio in iocinore eſt, dolórque modò finitur, modò intenditur: dextra parte præcordia dura ſunt, & tument, poſt cibum maior difficultas eſt, accedit maxillarum quædam reſolutio. Vbi inueterauit malum, venter & crura pedéſque intumeſcunt, pectus atque humeri, circáque iugulum vtrunque extenuatur. Initio ſanguinem mittere optimum eſt, tum venter ſoluendus eſt: ſi nõ poteſt aliter, per nigrum veratrum imponenda extrinſecus cataplaſmata, primùm quæ reprimant, deinde calida quæ deducant: quibus rectè iris vel abſinthium adiicitur, poſt hæc malagma. Dandæ verò ſorbitiones ſunt, omnéſque cibi & calidi, & qui non multum alant, & fere qui pulmonis quoque dolori conueniunt, prætérque eos qui vrinam mouẽt, potionéſque ad id efficaces. Vtilia in hoc morbo ſunt thymum, ſatureia, hyſſopum, nepeta, amylum, ſiſamum, lauri baccæ, pini flos, herba ſanguinalis, mentha, ex malo cotoneo medium, columbæ iecur recẽs & crudum. ex quibus quædam per ſe eſſe, quædam adiicere vel ſorbitioni vel potioni licet: ſic tamen vt parcè

A aſſumantur. Neque alienum eſt abſinthium contritum ex melle & pipere, eiúſque catapotium quotidie deuorare. Abſtinẽdum vtique eſt ab omnibus frigidis. neque enim res vlla magis iecur lædit. Frictionibus vtendum in extremis partibus, vitandus omnis labor, omnis vehementior motus: ne ſpiritus quidem diutius continendus eſt. Ira, trepidatio, pondus, ictus, curſus, inimica ſunt. Perfuſio corporis multa prodeſt ex aqua: ſi hyems eſt, calida: ſi æſtas, tepida. Item liberalis vnctio, & in balneo ſudor. Si
B verò iecur vomica laborat, eadem facienda ſunt quæ in cæteris interioribus ſuppurationibus. Quidam etiam cõtrà id ſcalpello aperiunt, ipſam vomicam adurunt.

DE LIENIS MORBO ET CVRATIONE, Cap. IX.

A T lienis vbi affectus eſt, intumeſcit, ſimúlque cum eo pars ſiniſtra, eáque dura eſt, & prementi renititur, venter intentus eſt, aliquis etiam cruribus tumor eſt. Vlcera aut omnino non ſaneſcunt, aut certè cicatricem
C vix recipiunt. In intenta ambulatione curſúque dolor & quædam difficultas eſt: hoc vitium quies auget. Itaque exercitatione & labore opus eſt, habita tamen ratione ne febre mixta, ſi nimium proceſſerit, excitetur. Vnctiones, frictionéſque, & ſudores neceſſarii ſunt: dulcia omnia inimica ſunt, item lac & caſeus: acida autem maximè cõueniunt. Ergo acetum acre per ſe ſorbere, & magis etiam quod ſcilla conditum eſt, expedit. Edenda ſunt ſalſamenta, vel oleæ ex muria dura tinctæ, in aceto lactucæ, intubique & betæ ex eodem, ex ſinapi aſparagus, armoracia,
D paſtinaca, vngulæ, roſtra, aues macræ, eiuſdẽ generis venatio. Potui verò ieiuno dari debet abſinthiũ incoctum, at poſt cibum aqua à ferrario fabro in qua candens ferrum ſubinde tinctum ſit. Hæc enim vel præcipuè lienem coercet: quod animaduerſum eſt in iis animalibus quæ apud hos fabros educata, exiguos lienes habent. Poteſt etiam dari vinum tenue, auſterum, omniáque in cibis & potionibus quibus vrinæ mouendæ ſunt: præcipuéque ad id valet vel trifolii ſemen, vel cuminum, vel apium, vel ſerpyllum, vel cytiſus, vel portulaca, vel nepeta, vel
E thymum, vel hyſſopum, vel ſatureia. Hæc enim inde cõmodiſſimè videntur humorem deducere. Lienis quoque bubulus vtiliter eſui datur, præcipuéque eruca & naſturtium lienem extenuant. Imponenda quoque extrinſecus ſunt quæ leuent. Fit ex vnguento & palmulis, quod μυροβάλανον Græci vocant: fit ex lini & naſturtii ſemine, cui vinum & oleum adiicitur: fit ex cupreſſo viridi, & arida ficu: fit ex ſinapi cui ſeui hircini à renibus quarta pars ponderis adiicitur, teritúrque in ſale, & protinus imponitur. Multíſque modis huic rei cappari aptum eſt. nam & i-
F pſum cum cibo aſſumere, & muriam eius cum aceto ſorbere commodum eſt. Quinetiam extrinſecus radicem contritam, vel corticem eius cum furfuribus, aut ipſum cappari cum melle contritum imponere expedit. Malagmata quoque huic rei aptantur.

DE RENVM MORBIS ET CVRATIONIBUS, Cap. X.

A T renes vbi affecti ſunt, diu malè habent. Peius eſt, ſi frequens bilioſus vomitus accedit. Oportet conquieſcere, cubare molliter, ſoluere aluum: ſi aliter non re-
G ſpondet, etiam ducere: ſæpe deſidere in aqua calida, neque cibum, neque potionem frigidam aſſumere, abſtinere ab omnibus ſalſis, acribus, acidis pomis, bibere liberaliter, adiicere modò cibo, modò potioni piper, porrum, ferulam, album papauer: quæ maximè inde vrinam mouere conſuerunt. Auxilio quoque his exulceratis ſunt, ſi adhuc vlcera purganda ſunt, cucumeris ſemina detractis corticibus, ſexaginta, nuclei ex pinu ſylueſtri duodecim, aniſi quod tribus digitis ſumi poſſit, croci paulum: contrita, & in duas mulſi potiones diuiſa. Si verò dolor tan-
H tùm leuandus eſt, eiuſdem cucumeris ſemina triginta, iidem nuclei viginti, nuces Græcæ quinque, croci paululum, contrita, & cum lacte potui data: ac inſuper quoque rectè quædam malagmata iniiciuntur, maximéque ea quæ humori extrahendo ſunt.

DE INTESTINORVM MORBIS ET PRImò de cholera, Cap. XI.

A Viſceribus ad inteſtina veniendum eſt, quæ ſunt & acutis & longis morbis obnoxia. Primò æquè faciēda mētio eſt choleræ, quia commune id ſtomachi atque inteſtinorū vitium videri poteſt. nam ſimul & deiectio & vomitus eſt, prætérque hæc inflatio eſt, inteſtina torquentur, bilis ſuprà infráque erumpit, primū aquæ ſimilis, deinde vt in ea recens caro lota eſſe videatur, interdū alba, nonnūquam nigra, vel varia. Ergo eo nomine morbum hunc χολέραν Græci nominarūt. Præter ea verò quæ ſuprà comprehenſa ſunt, ſæpe etiam crura manúſque cōtrahuntur, vrget ſitis, anima deficit: quibus concurrentibus non mirum eſt ſi ſubitò quis moritur. Neque tamen vlli morbo minori momento ſuccurritur. Protinus ergo vbi iſta cœperunt, aquæ tepidæ quāmplurimū bibere oportet, & vomere. Vix vnquam ſine vomitu ſequitur: ſed etiamſi non incidit, miſcuiſſe tamē nouam materiā corruptæ prodeſt, párſque ſanitatis eſt vomitum eſſe ſuppreſſum: ſi id incidit, protinus ab omni potione abſtinēdum eſt. Si verò tormina ſunt, oportet frigidis & humidis fomentis ſtomachum fouere: ſed ſi vēter dolet, iiſdem egelidis, ſic vt venter ipſe mediocriter calentibus iuuetur. Quòd ſi vehementer & vomitus, & deiectio, & ſitis vexāt, & adhuc ſubcruda ſunt quæ vomuntur, nōdum vino maturum tempus eſt: aqua, neque ea ipſa frigida, ſed potius egelida danda eſt, admouēdúmque naribus eſt pulegium ex aceto, vel polenta vino aſperſa, vel mentha, ſi nondum matura eſt. At quū diſcuſſa cruditas eſt, tum magis verendum eſt ne anima deficiat. Ergo tum confugiendū eſt ad vinum. Id eſſe oportet tenue, odoratum, cum aqua frigida mixtum, vel polēta adiecta, vel melle quoque aſſumere expedit: quotiéſque aliquid aut ſtomachus, aut venter effudit, toties per hæc vires reſticuere. Eraſiſtratus primò tribus vini guttis aut quinis aſpergendam potionem eſſe dixit, deinde paulatim merum adiiciendum. Is ſi & ab initio vinum dedit, & metum cruditatis ſequutus eſt, non ſine cauſa fecit: ſi vehementem infirmitatem adiuuari poſſe tribus guttis putauit, errauit. At ſi inanis eſt homo, & crura eius contrahuntur, interponenda potio abſinthii eſt. Si extremæ partes corporis frigent, vngendæ ſunt calido oleo, cui ceræ paulum ſit adiectum, calidíſque fomētis nutriendæ: ſi ne ſub his quidem quies facta eſt, extrinſecus contra ventriculum ipſum cucurbitula admouenda eſt, aut ſinapi ſuperimponendum. Vbi his conſtitit, dormire oportet, poſtero die vtique à potione abſtinere, die tertio in balneum ire, paulatim ſe cibo reficere: ſomno, quiſquis facilè acquieſcit, itémque laſſitudine, & frigore. Si poſt ſuppreſſam choleram febricula manet, aluum duci neceſſarium eſt, tum cibis vinóque vtendū eſt. Sed hic quidem morbus & acutus eſt, & inter inteſtina ſtomachúmque verſatur, ſic vt cuius potiſſimum partis ſit, non facilè dici poſſit.

DE COELIACO VENTRICVLI MORBO, Cap. XII.

IN ipſius verò ventriculi porta conſiſtit is qui & longus eſſe conſueuit, κοιλιακὸς à Græcis nominatur. Sub hoc venter indureſcit, dolórque eius eſt. Aluus nihil reddit, ac ne ſpiritum quidem trāſmittit: extremæ partes frigeſcūt. Difficulter ſpiritus redditur. Commodiſſimum eſt inter initia calida cataplaſmata toto ventri imponere, vt dolorem leniant, poſt cibum vomere, atque ita ventrem exinanire: proximis deinde diebus cucurbitulas ſine ferro ventri & coxis admouere: ventrem ipſum liquare dato lacte, & vino ſalſo frigido. Si tempus anni patitur, etiam viridibus ficis, ſic tamen nequis aut cibus aut humor vniuerſus detur, ſed paulatim. Ergo per interualla temporis ſat eſt cyathos binos ternóſve ſumere, & cibum proportione huius: commodéque facit cyatho lactis cyathus aquæ mixtus, & ſic datus. Cibíque inflantes & acres vtiliores ſunt, adeò vt lacti quoque rectè contritum allium adiiciatur. Procedente verò tempore opus eſt geſtari, maximéque nauigare, perfricari ter aut quater die, ſic vt nitrum oleo miſceatur: perfundi aqua calida poſt cibum, deinde ſinapi imponere per omnia membra, excepto ca- A pite, donec arrodatur & rubeat, maximéque ſi corpus durum & virile eſt: paulatim deinde faciendus eſt tranſitus ad ea quæ ventrem comprimunt. Aſſa caro danda valēs, & quæ non facilè corrumpatur: potui verò pluuialis aqua decocta, ſed quæ per binos ternóſve cyathos bibatur. Si vetus vitium eſt, oportet laſer quamoptimum ad piperis magnitudinem deuorare, altero quoque die vinum vel aquam bibere: interdum interpoſito cibo ſingulos vini cyathos ſorbere, ex inferiori parte infundere pluuia- B lem egelidam aquam, maximéque ſi dolor in imis partibus remanet.

DE TENVIORIS INTESTINI MORBO, Cap. XIII.

INter ipſa verò inteſtina conſiſtunt duo morbi, quorū alter in tenuiore, alter in pleniore inteſtino eſt. Prior acutus eſt: inſequens eſſe longus poteſt. Diocles Cariſtius tenuioris inteſtini morbum χορδαψὸν, plenioris εἰλεὸν nominauit. A pleriſque video nunc illum priorem εἰλεὸν, hunc κωλικὸν nominari. Sed prior modò ſupra vmbili- C cum, modò ſub vmbilico dolorem mouet. Fit ex alterutro loco inflammatio, nec aluus, nec ſpiritus infrà tranſmittitur. Si ſuperior pars affecta eſt, cibus: ſi inferior, ſtercus per os redditur: ſi vtrumlibet vetus eſt, adiicitur periculo vomitus billioſus, mali odoris, aut varius, aut niger. Remedium eſt ſanguinem mittere, vel cucurbitulas pluribus locis admouere, non vbique cute inciſa. Id enim duobus aut tribus locis ſatis eſt. Ex cæteris ſpiritum euocare, abunde eſt: tum animaduertere oportet quo loco malum ſit. ſolet enim contra is tumere. Et ſi ſupra vmbi- D licum eſt, alui ductio vtilis non eſt: ſi infrà eſt, aluum ducere (vt Eraſiſtrato placuit) optimum eſt, & ſæpe id auxilii ſatis eſt. Ducitur autem percolato ptiſſanæ cremore cum oleo & melle, ſic vt præter ea nihil adiiciatur: ſi nihil tumet, duas manus imponere oportet ſupra ſummum ventrē, paulatímque deducere. Inuenietur enim mali locus, qui neceſſe eſt renitatur: & ex eodem deliberari poterit, ducenda nécne aluus ſit. Illa communia ſunt, calida cataplaſmata admouere, eáque imponere à mammis vſque ad inguina & ſpinam, ac ſæpe mutare: brachia, cruráque E perfricare, demittere totum hominem in calidū oleum. Si dolor non quieſcit, etiam in aluum ex parte inferiore tres aut quatuor cyathos calidi olei dare. Vbi per hæc cōſequuti ſumus vt iam ex inferiore parte ſpiritus trāſmittatur, offerre potui mulſum tepidum non multum. nam antè magna cura vitandum eſt nequid bibat: ſi id commodè ceſſit, adiicere ſorbitionem. Vbi dolor & febricula quierunt, tum demum vti cibo pleniore, ſed neque inflante, neque duro, neque valido, ne inteſtina adhuc imbecilla lædantur: potui verò nihil præterquam puram a- F quam. nam ſiue quid vinolētum, ſiue acidum eſt, id huic morbo alienum eſt. Ac poſtea quoque vitare oportet balneum, ambulationem, geſtationem, cæteróſque corporis motus. nam facilè id malum redire conſueuit: & ſiue quū frigus ſubit, ſiue aliqua iactatio, niſi bene iam confirmatis inteſtinis, reuertitur.

DE MORBO INTESTINI PLENIORIS, Cap. XIIII.

IS autē morbus qui in inteſtino pleniore eſt, in ea maximè parte eſt quam cæcam eſſe propoſui. Vehemens G inflatio, vehementes dolores dextra magis parte, inteſtinum quod verti videtur, propè ſpiritum elidit. In pleriſque poſt frigora cruditatéſque oritur, deinde quieſcit: & per ætatem ſæpe repetens, ſic cruciat vt vitæ ſpatio nihil demat. Vbi is dolor cœpit, admouere ſicca & calida fomenta oportet, ſed primò lenta, deinde validiora, ſimúlque frictiones ad extremas partes, id eſt crura, brachiáque materiam reuocare. Si diſcuſſum nō eſt, qua dolet, cucurbitulas ſine ferro defigere. Eſt etiā medicamentū eius rei cauſa comparatum, quod κωλικὸν nominatur. Id ſe repe- H riſſe Caſſius gloriabatur. Magis prodeſt potui datum, ſed impoſitum quoque extrinſecus, digerendo ſpiritum, dolorem leuat. Niſi finito verò tormento, rectè neque cibus neque potio aſſumitur. Quo victu ſit vtēdum iis qui hoc genere tentantur, iam mihi dictū eſt. Confectio medicamenti quod κωλικὸν nominatur ex his conſtat, Coſti,

aneſi, caſtorei, ſingulorum P. denariorum I I I. petroſelini P. denariorum I I I. piperis longi & rotundi, ſingulorum P. ✱. I I. papaueris lacrymæ, iunci rotundi, myrrhæ, nardi, ſingulorum P. V I. ✱ quæ melle excipiuntur. Id autem & deuorari poteſt, & ex aqua calida ſumi.

DE TORMINIBVS, ID EST DYSENteria, Cap. XV.

PRoxima his inter inteſtinorũ mala, tormina eſſe cõſueuerunt: δυσεντερία Græcè vocatur. Intus inteſtina exulcerantur: ex his cruor manat. Iſque modò cum ſtercore aliquo ſemper liquido, modò cum quibuſdam quaſi mucoſis excernitur, interdum ſimul quædã carnoſa deſcendunt. Frequens deiiciẽdi cupiditas, dolórque in ano eſt. Cum eodem dolore exiguum aliquid emittitur: atque eo quoque tormentum intenditur: idque poſt tempus aliquod leuatur, exiguáq; requies eſt, ſomnus interpellatur, febricula oritur, longóque tempore id malum quũ inueterauerit, aut tollit hominem, aut etiam (ſi finitur) excruciat. Oportet in primis cõquieſcere: ſiquidẽ omnis agitatio exulcerat: deinde ieiunũ ſorbere vini cyathũ, cui contrita radix quinquefolii ſit adiecta, imponere cataplaſmata ſuper vẽtrem quæ reprimũt: quod in ſuperioribus ventris morbis nõ expedit. quotiéſque deſidit, ſubluere aqua calida in qua decoctæ verbenæ ſint, portulacam vel coctam, vel ex dura muria ediſſe, cibos potionéſque eas quæ aſtringunt aluum. Si vetuſtior morbus eſt, ex inferioribus partibus tepidũ infundere, vel ptiſſanæ cremorem, vel lac, vel adipem liquatam, vel medullam ceruinam, vel oleum, vel cum roſa butyrum, vel cum eadem albũ crudum ex ouis, vel aquam in qua lini ſemen decoctũ ſit: vel ſi ſomnus non accedit, vitellos cũ aqua in qua roſæ floris folia cocta ſint. Leuant enim dolorem hæc, & mitiora vlcera efficiũt: maximéq; vtilia ſunt ſi cibi quoque ſequutum faſtidiũ eſt. Themiſon muria dura quamaſperrima ſic vtendum memoriæ prodidit. Cibi verò eſſe debent qui leniter ventrem diſtringant, & ea quæ vrinã moueãt. Si ea cõſequuta ſunt, in aliam partem humorem auertendo, proſunt: ſi non ſunt conſequuta, noxam augent. Itaque niſi in quibus promptè id facere conſueuerunt, non ſunt adhibenda. Potui ſi febricula eſt, aqua pura calida, vel ea quæ ipſa quoque aſtringat, dari debet: ſi nõ eſt, vinum lene, auſterum. Si pluribus diebus nihil remedia alia iuuerunt, vetúſque iam vitiũ eſt, aquæ bene frigidæ potio aſſumpta vlcera aſtringit, & initiũ ſecundæ valetudinis facit. Sed vbi venter ſuppreſſus eſt, protinus ad calidam potionem reuertendum eſt. Solet autem interdũ etiam putris ſanies peſſimique odoris deſcendere, ſolet purus ſanguis profluere. Si ſuperius vitiũ eſt, aluus aqua mulſa duci debet, tunc deinde eodem infundi quæ ſuprà comprehẽſa ſunt. Valénſque eſt etiam aduerſus vlcera inteſtinorum minii gleba, cum ſalis hemina cõtrita: ſi minus, mixta his aqua in aluum datur. Ac ſi ſanguis profluit, cibi potionéſque eſſe debent quæ aſtringant.

DE LAEVITATE INTESTINORVM, Cap. XVI.

EX torminibus interdum inteſtinorũ læuitas oritur, quæ continere nihil poſſunt, & quicquid aſſumptum eſt, imperfectum protinus reddunt. Id interdũ ægros trahit, interdum præcipitat. In hoc vtique adhibere oportet comprimentia, quò facilius tenendi aliquid inteſtinis vis ſit. Ergo & ſuper pectus ponetur ſinapi, exulcerataque cute, malagma quod humorem euocet, & ex verbenis decoctis aqua deſidat, & cibos, potionéſque aſſumat quæ aluum aſtringunt, & frigidis vtetur perfuſionibus. Oportet tamen proſpicere, ne ſimul his omnibus admotis vitium contrarium per immodicas inflationes oriatur. Paulatim ergo firmari inteſtina debebunt, aliquibus quotidie adiectis. Et cum in omni fluore ventris, tum in hoc præcipuè neceſſarium eſt, non quoties libet deſidere, ſed quoties neceſſe eſt, vt hac ipſa mora in conſuetudinem ferendi oneris inteſtina deducat. Alterum quoque quod æquè ad omnes ſimiles affectus pertinet, in hoc maximè ſeruãdum eſt, vt quum pleraque vtilia inſuauia ſint, qualis eſt plantago, & rubi, & quicquid malicorio mixtum eſt; ea potiſſimum ex his dentur quæ maximè æger volet: **A** deinde ſi omnia iſta faſtidiet, ad excitandã cibi cupiditatem interponatur aliquid minus vtile, ſed magis gratũ. Exercitationes, frictiones huic quoque morbo neceſſariæ ſũt, & cum his ſol, ignis, balneum, vomitus (vt Hippocrati viſum eſt) etiam albo veratro (ſi cætera parum proficient) euocatus.

DE LVMBRICIS ALVVM OCCVPANtibus, Cap. XVII.

NOnnunquam autem lumbrici quoque occupant aluum, hique modò ex inferioribus partibus, modò **B** fœdius ore redduntur. Atque interdum latos eos qui peiores ſunt, interdũ teretes videmus. Si lati ſunt, aqua potui dari debet in qua lupinum aut cortex mori decoctus ſit, aut cui adiectum ſit, contritum vel hyſſopum, vel piperis acetabulum, vel ſcammoniæ paulum: vel etiam pridie quũ multũ allium ederit, vomat: poſteróque die mali Punici tenues radiculas colligat quantum manu comprehendet, eáſque cõtuſas in aquæ tribus ſextariis decoquat, donec tertia pars ſuperſit. Huc adiiciat nitri paulum, & ieiunus bibat. Interpoſitis deinde tribus horis, duas potio- **C** nes ſumat, aut aquæ, vel muriæ duræ ſic adiectæ, tum deſidat ſubiecta calida aqua in pelui. Si verò teretes ſũt qui pueros maximè exercent, & eadem dari poſſunt, & quædam leuiora, vt contritum ſemen vrticæ, aut braſſicæ, aut cumini cum aqua, vel mentha cũ eadem, vel abſinthium decoctum, vel hyſſopum ex aqua mulſa, vel naſturtii ſemen cum aceto contritum. Ediſſe etiam & lupinum, & allium prodeſt, vel in aluum oleum ſubter dediſſe.

DE TENESMO INTESTINORVM MORBO, Cap. XVIII.

D EST autem aliud leuius omnibus proximis, de quibus ſuprà dictum eſt: quod τεινεσμὸν Græci vocant. Id neque acutis neque longis morbis annumerari debet, quũ & facilè tollatur, neque vnquam per ſe iuguler. In hoc æquè atque in torminibus frequens deſidendi cupiditas eſt, æquè dolor vbi aliquid excernitur. Deſcendũt autem pituitæ, muciſque ſimilia, interdum etiã leniter ſubcruẽta: ſed his interponuntur nonnunquam ex cibo quoque rectè coacta: deſidere oportet in aqua calida: ſæpiúſque ipſum manu nutrire cui plura medicamenta idonea ſunt, **E** butyrum cum roſa, acacia ex aceto liquata, emplaſtrũ id quod τετραφάρμακον Græci vocãt roſa liquatum, alumen lana circundatum, & ita appoſitum, eadémque ex inferiore parte indita, quæ torminũ auxilia ſunt, eadem verbenæ decoctæ, vt inferiores partes foueantur, alternis verò diebus aqua, alternis leue aut auſterum vinum bibendum eſt. Potio eſſe debet egelida & frigida: proprior ratio victus talis qualem in tormina ſuprà præcepimus.

DE VENTRIS FLVXV ET CVRATIONE, Cap. XIX.

F LEuior etiam dum recens deiectio eſt, vbi & liquida aluus, & ſæpius quàm ex cõſuetudine fertur: atque interdum tolerabilis dolor eſt, interdum grauiſſimus, idque peius eſt: ſed vno die fluere aluum ſæpe pro valetudine eſt, atque etiam pluribus dum febris abſit, & intra ſeptimum diem id cõquieſcat. Purgatur enim corpus, & quod intus læſurum erat, vtiliter effunditur: verùm ſpatium periculoſum eſt. Interdum enim tormina ac febriculas excitat, viréſque conſumit. Primo die quieſcere ſatis eſt, **G** neque impetum ventris prohibere: ſi per ſe deſiit, balneo vti, paulum cibi capere: ſi manſit, abſtinere non ſolùm à cibo, ſed etiam à potione. Poſtero die ſi nihilominus liquida aluus eſt, æquè conquieſcere, paulum aſtringentis cibi ſumere, tertio die in balneum ire, vehementer omnia præter ventrem perfricare, ad ignem lumbos ſcapuláſque admouere, cibis vti, ſed ventrem contrahentibus, vino non multũ meraco: ſi poſtero quoque die fluet, plus ediſſe, ſed vomere etiam ex toto, donec conquieſcat. Contra ſitim, fame, vomitu niti. Vix enim fieri po- **H** teſt vt poſt hanc animaduerſionem aluus non contrahatur. Alia via eſt, vbi velis ſupprimere, cœnare, deinde vomere, poſtero die in lecto conquieſcere: veſperi vngi, ſed leniter, deinde panis circa ſelibrã, ex vino Aminæo mero ſumere, tum aſſum aliquid, maximéque auem, & poſt-

ea vinum idem bibere aqua pluuiali mixtum, ídque vſque ad quintum diem facere, iterúmque vomere. Frigidam autem aſſiduè potionem eſſe debere, contra priores authores Aſclepiades affirmauit, & quidem quamfrigidiſſimā. Ego experimentis quenque in ſe credere debere exiſtimo, calida potius an frigida vtatur. Interdū autē euenit vt id pluribus diebus neglectum, curari difficilius poſſit. A vomitu oportet incipere, deinde poſtero die veſperi tepido oleo vngi, cibū modicum aſſumere, vinum meracum quamaſperrimū, impoſitam ſuper vētrem habere cum cerato rutam. In hoc autē affectu corporis neque ambulatione neq; frictione opus eſt: vehiculo ſediſſe, vel magis etiā equo, prodeſt. neque enim vlla res magis inteſtina confirmat. Si verò etiam medicamentis vtēdum eſt, aptiſſimum eſt id quod ex pomis fit. Vindemiæ tēpore in grāde vas coniiciēda ſunt pira, atque mala ſylueſtria: ſi ea non ſunt, pira tarentina viridia, vel ſignina, mala ſcandiana vel amerina, myrapia: iiſque adiicienda ſūt cotonea, & cū ipſis corticibus ſuis Punica, ſorba, & quibus magis vtimur, etiā torminalia, ſic vt hæc tertiam ollæ partem teneant: tum deinde ea muſto implenda eſt, coquēdúmque id donec omnia quæ indita ſunt, liquata, in vnitatem quandā coeant. Id guſtui non inſuaue eſt, & quādocunque opus eſt aſſumptū leuiter, ſine vlla ſtomachi noxa ventrem tenet: duo aut tria cochlearia vno die ſumpſiſſe ſatis eſt. Alterum valentius genus eſt, myrti baccas legere, ex his vinū exprimere, id decoquere, vt decima pars remaneat, eiúſque cyathū ſorbere: tertium (quod quādoque fieri poteſt) malum Punicum excauare, exemptiſque omnibus ſeminibus, mēbranas quæ inter ea fuerunt, iterum coniicere, tum infundere cruda oua, rudiculáque miſcere, deinde malum ipſum ſuper prunā imponere, quod dum humor intus eſt, nō aduritur. Vbi ſiccum eſſe cœpit, remouere oportet, extractúmque cochleari, quod intus eſt ediſſe. Aliquibus adiectis maius momentum habet: itaque etiam in piperatum coniicitur, miſcetúrque cum ſale & pipere: eſt quid ex his edēdū. Eſt pulticula etiam, cum qua paulum ex fauo vetere coctum ſit, & lenticula cum malo corio cocta, rubíque cacumina in aqua decocta, & ex oleo atq; aceto aſſumpta, efficacia ſunt, atque ea aqua in qua vel palmulæ, vel malum cotoneum, vel arida ſorba, vel rubi decocti ſunt, potata. Quod genus ſignifico, quoties potionem dādam eſſe dico quæ aſtringat. Tritici quoq; hemina in vino Aminæo auſtero deco quitur, ídque triticum ieiuno ac ſitiēti datur, ſupérque id vinum id ſorbetur, quod iure valentiſſimis medicamētis annumerari poteſt: atque etiam potui datur vinum ſignimum, vel reſinatū auſterum, vel quodlibet auſterū. Contundittúrque cum corticibus ſeminibúſque ſuis Punicum malum, vinóque tali miſcetur: ídque vel merum ſorbet aliquis, vel bibit mixtum. Sed medicamentis vti, niſi in vehementibus malis ſuperuacuum eſt.

DE VVLVAE MORBO, ET CVRAtionibus, Cap. XX.

EX vulua quoque fœminis vehemens malum naſcitur, proximéque ab ſtomacho vel afficitur hæc, vel corpus afficit. Interdum etiam ſic examinat vt tanquam comitiali morbo proſternat. Diſtat tamē hic caſus, eo quòd neque oculi vertuntur, nec ſpumæ profluunt, nec nerui diſtenduntur: ſopor tantùm eſt: ídque quibuſdam fœminis crebrò reuertens, perpetuum eſt. Vbi incidit, ſi ſatis virium eſt, ſanguis miſſus adiuuat: ſi parum eſt, cucurbitulæ tamen defigendæ ſunt in inguinibus: ſi diutius aut iacet, aut alioqui iacere conſueuit, admouere oportet naribus extinctū ex lucerna linamentū, vel aliud ex iis quæ fœdioris eſſe odoris retuli, quod mulierē excitet. Idémque aquæ quoque frigidæ perfuſio afficit: adiuuátque ruta cōtrita cū melle, vel ex cyprino ceratum, vel quodlibet calidū & humidū cataplaſma, naturalib9 pube tenus impoſitum. Intra hæc etiam perfricare coxas & poplites oportet: deinde vbi ad ſe redit, circuncidendū vinum eſt in totum annum, etiamſi caſus idem non reuertitur. Frictione quotidie vtendum, totius quidem corporis, præcipuè verò vētris & poplitum. Cibus ex media materia dādus. Sinapi ſuper imum ventrē tertio quoque aut quarto

A die imponēdum, donec corpus rubeat. Si durities manet, mollire commodè videtur ſolanū in lac demiſſum, deinde cōtritum, & cera alba, atque medulla ceruina cum irino, aut ſeuum taurinum vel caprinum cum roſa mixtum: dandum potui etiam vel caſtoreum eſt, vel git, vel anethum. Si parum pura eſt, purgatur iunco quadrato: ſi verò vulua exulcerata eſt, ceratum ex roſa fiet, & recens ſuilla adeps, & ex ouis album miſceatur, ídque opponatur, vel album ex ouo cum roſa mixtum, adiecto, quò facilius cōſiſtat, contritæ roſæ puluere: dolēs verò ea ſulphure B ſuffumigari debet. At ſi purgatio nimia mulieri nocet, remedio ſūt cucurbitulæ cute inciſa inguinibus vel etiam ſub mammis admotæ: ſi maligna purgatio eſt, ſubiicienda ſunt coercentia. Id faciunt etiam albæ oliuæ, & nigrum papauer cum melle aſſumptū, & gummi cum trito ſemine apii liquatum, & cum cyatho paſſidatum. Præter hæc in omnibus veſicæ doloribus idoneæ potiones ſunt quæ ex odoribus fiunt, id eſt ſpica nardi, croco, cinnamomo, caſia, ſimilibúſque: idémque etiam decocta lētiſcus præſtat. Si tamen intolerabilis dolor eſt, & ſanguis profluit, C etiam ſanguinis detractio apta eſt, aut certè coxis admotæ cucurbitulæ cute inciſa. At quum vrina ſuper potionum modum etiam ſine dolore profluens, maciem & periculum facit, ſi tenuis eſt, opus eſt exercitatione & frictione, maximéque in ſole vel ad ignem. Balneū rarum eſſe debet, neque longa in eo mora, cibus comprimens. Vinum auſterum meracū, per æſtatem frigidum, per hyemē egelidū: ſed tantùm quantum minimū ſit. Infima aluus quoque vel ducenda, vel lacte purganda eſt. Si craſſa vrina eſt, vehementior eſſe debet & exercitatio & frictio, lōgior in D balneo mora: cibis op9 eſt teneris, vinū idē. In vtroq; morbo vitanda omnia ſunt quæ vrinam mouere conſuerunt.

DE NIMIA PROFVSIONE SEMINIS ex naturalibus, Cap. XXI.

EST etiam circa naturalia vitiū, nimia profuſio ſeminis, quod ſine venere, ſine nocturnis imaginibus ſic fertur vt interpoſito ſpatio tabe hominē cōſumat. In hoc affectu ſalutares ſunt vehementes frictiones, perfuſiones, natationéſque quamfrigidiſſimæ, neque cibi, nec potio niſi frigida aſſumpta. Vitare autē oportet cruditates, omnia E inflantia, nihil ex iis aſſumere quæ contrahere ſemen videntur, qualia ſunt, ſiligo, ſimila, oua, alica, amylum, omnis caro glutinoſa, piper, eruca, bulbi, nuclei pinei. Neque alienum eſt fouere inferiores partes aqua decocta ex verbenis comprimentibus, ex iiſdem aliqua cataplaſmata imo ventri inguinibúſque circundare: præcipuéque ex aceto rutam vitare, etiam ne ſupinus obdormiat.

DE COXARVM MORBIS ET CVRAtionibus, Cap. XXII.

SVpereſt vt ad extremas partes corporis veniā quæ F articulis inter ſe conferuntur. Initiū à coxis faciam. Harum ingēs dolor eſſe conſueuit, íſque hominē ſæpe debilitat, & quoſdā non dimittit. Eóque id genus difficillimè curatur, quòd fere poſt lōgos morbos vis peſtifera huc ſe inclinat, quæ vt illas partes liberat, ſic hāc ipſam quoq; affectā prehendit. Fouendū primùm aqua calida eſt, deinde vtendū calidis cataplaſmatis. Maximè prodeſſe videtur aut cū hordeacea farina, aut cū ficu ex aqua decocta mixtus capparis cortex cōciſus, vel lolii farina ex vino diluto decocta, & mixta cum acida fæce: quæ, quia G refrigeſcunt, imponere noctu malagmata commodius eſt. Inulæ quoque radix contuſa, & ex vino auſtero poſtea cocta, & latè ſuper coxam impoſita, inter valētiſſima auxilia eſt. Si iſta non ſoluerunt, ſale calido & humido vtendū eſt: ſi ne ſic quidē finitus dolor eſt, aut tumor ei accedit, inciſa cute admouēdæ ſunt cucurbitulæ, mouenda vrina. Aluus ſi compreſſa eſt, ducenda: vltimum eſt, & in veteribus quoque morbis efficaciſſimum, tribus aut quatuor locis ſuper coxam, cutem candentibus ferramētis exulcerare. Sed frictione quoque vtendum eſt, maximè in ſole, & eodem H die ſæpius: quo facilius ea quæ coeundo nocuerūt, dirigātur. Eáq; ſi nulla exulceratio eſt, etiā ipſis coxis, ſicut & cæteris partibus, adhibēda eſt. Quū verò ſæpe aliquid exulcerandū candēti ferramēto ſit, vt materia inutilis euocetur, illud perpetuum eſt, nō vt primum fieri poteſt, huius

generis vlcera ſanare,ſed ea trahere,donec id vitium cui per hæc opitulantur,conquieſcat.

DE GENVVM DOLORIBVS, ET CVRA, Cap. XXIII.

COxis proxima genua ſunt,in quibus ipſis nonnunquã dolor eſſe conſueuit.In eiſdem autem cataplaſmatis cucurbitulíſque præſidium eſt, ſicut etiã quum in humeris aliiſve commiſſuris dolor aliquis exortus eſt.Equitare ei cui genua dolent,inimiciſſimum omnium eſt. Omnes autem eiuſmodi dolores vbi inueterauerunt, vix citra vſtionem finiuntur.

DE ARTICVLORVM DOLORIBVS IN manibus pedibúſque, Cap. XXIIII.

IN manibus pedibúſque articulorum vitia frequentiora, longioráque ſunt quæ in podagris chiragriſve eſſe conſuerunt.Ea rarò vel caſtratos, vel pueros ante fœminæ coitum,vel mulieres,niſi quibus menſtrua ſuppreſſa ſunt, tentant.Vbi ſentiri cœperunt,ſanguis mittendus eſt.id enim inter initia ſtatim factũ, ſæpe annuam, nonnunquã perpetuam valetudinẽ totam præſtat. Quidã etiam quũ aſinino lotio epoto ſe eluiſſent, in perpetuũ hoc malum euaſerunt:quidam quum toto anno à vino,mulſo,venere ſibi temperaſſent,ſecuritatem totius vitæ cõſequuti ſunt. Idque vtique poſt primum dolorem ſeruandũ eſt,etiamſi quieuit. Quòd ſi iam conſuetudo eius facta eſt, poteſt quidem aliquis eſſe ſecurior his tẽporibus quibus dolor ſe remiſit.Maiorem verò curam adhibere debent hi quibus id reuertitur: quod fere vere autumnóve fieri ſolet. Quum verò dolor non vrget,manu geſtari debet,deinde ferri, inambulatione leui ſe dimouere: & ſi podagra eſt, interpoſitis tẽporibus exiguis inuicem modò ſedere,modò ingredi,tum antequã cibũ capiat,ſine balneo loco calido leuiter perfricari,ſudare,perfũdi aqua egelida,deinde cibum ſumere ex media materia,interpoſitis rebus vrinã mouẽtibus,quotiéſque plenior eſt euomere.Vbi dolor vehemens vrget, intereſt ſine tumore is ſit, an tumor cum calore, an tumor iam etiã occalueritt. nam ſi tumor nullus eſt,calidis fomentis opus eſt.Aquam marinam vel muriam durã ferueſacere oportet,deinde in peluin conİicere,& quũ iam homo pati poteſt, pedes demittere, ſupérque pallam dare,& veſtimẽto tegere,paulatim deinde iuxta labrum ipſum ex eadem aqua leuiter infundere,ne calor intus deſtituat, ac deinde noctu cataplaſmata calefaciẽtia imponere, maximéque hibiſci radicem ex vino coctã.Sin verò tumor calórque eſt, vtiliora ſunt refrigerantia, rectéque in aqua quamfrigidiſſima articuli cõtinẽtur:ſed neque quotidie,neque diu fit, ne nerui lædãtur.Imponendũ verò eſt cataplaſma quod refrigeret.Ne- A que tamen in hoc ipſo permanendũ, ſed ad ea tranſeundum quæ ſic reprimunt vt emolliant. Si maior eſt dolor, papaueris cortices in vino coquẽdi,miſcendique cum cerato ſunt quod ex roſa factum ſit:vel ceræ & adipis ſuillæ tantundẽ vnà liquandũ,deinde his vinum miſcendũ,atque vbi quod ex eo impoſitũ eſt,incaluit, detrahẽdum & ſubinde imponẽdum aliud eſt. Si verò tumores etiã occaluerunt,& dolent, leuat ſpongia quæ impoſita ſubinde ex oleo, vel aceto, vel aqua frigida exprimitur, aut pari portione inter ſe mixta,pix,cera,alumen. Sunt etiam plu- B ra idonea manib⁹ pedibúſque malagmata. Quòd ſi nihil ſuperimponi patitur, id quod ſine tumore eſt, fouere oportet ſpongia quæ in aquam calidam demittatur, in qua vel papaueris cortex,vel cucumeris ſylueſtris radix decocta ſit,tum inducere articulis crocum cum ſucco papaueris,& ouillo lacte.At ſi tumor eſt,foueri quidem debet aqua egelida,in qua lẽtiſcus,verbena,aliáve ex reprimentibus decocta ſint:induci verò medicamentum ex nucibus amaris cum aceto tritis, aut ex ceruſſa, cui contritæ herbæ muralis ſuccus ſit adiectus. Lapis etiã qui carnem C exedit(quem σαρκοφάγον Græci vocãt)exciſus, ſic vt pedes capiat, demiſſos eos quum dolent, retentóſque ibi leuare cõſueuit. Ex quo in Aſia lapidi Aſio gratia eſt. Vbi dolor & inflammatio ſe remiſerũt, quod intra dies quadraginta ſit,niſi vitium hominis acceſſit,modicis exercitationibus,abſtinentia,vnctionibus lenibus vtẽdum eſt, ſic vt etiam acopo,vel liquido cerato cyprino articuli perfricẽtur.Equitare podagricis quoque alienum eſt. Quibus verò articulorum dolor certis temporibus reuertitur, hos antè & curioſo victu cauere oportet, ne inutilis materia corpori ſuperſit,& crebriore vomitu,& ſiquis ex corpore D metus eſt, vel alui ductione vti,vel lacte purgari.Quod Eraſiſtrat⁹ in podagricis expulit,ne in inferiores partes factus curſus pedes repleret,quum euidens ſit omni purgatione non ſuperiora tantummodo, ſed etiam inferiora exinaniri.Ex quocunque autem morbo quis inualeſcit, ſi tardè confirmatur, vigilare prima luce debet, nihilominus in lecto conquieſcere, circa tertiam horam leuiter vnctis manibus corpus permulcere:deinde delectationis cauſa(quantum iuuat) ambulare, circunciſa omni negotioſa cogitatione vel actione, tum geſtari diu, multa fricatione vti, loca, cælum, cibos ſæpe mutare. Vbi triduò E quatriduóve vinum bibit, vno aut etiam altero die interponere aquam.Per hæc enim fiet ne in vitia tabem inferentia incidat,& vt maturè vires ſuas recipiat. Quũ ex toto verò conualuerit, periculoſè vitæ genus ſubitò mutabit,& inordinatè aget.Paulatim ergo debebit omiſſis his legibus,eò tranſire vt arbitrio ſuo viuat.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Liber V.

PRAEFATIO.

DIXI de his malis corporis quibus victus ratio maximè ſubuenit: nunc tranſeundũ eſt ad eam medicinæ partem quæ magis medicamentis purgat. His multum antiqui authores tribuerunt, & Eraſiſtratus, & hi qui ſe empiricos nominauerunt,præcipuè tamen Herophilus, deductíque ab illo viri, adeò vt nullum morbi genus ſine his curarent. Multáque etiam de facultatibus medicamentorum memoriæ prodiderunt,qualia ſunt vel Zenonis, vel Andreæ,vel Apollonii qui Mys cognominatus eſt. Horum autem vſum ex magna parte Aſclepiades non ſine cauſa ſuſtulit: & quum omnia fere medicamenta ſtomachum lædant, malíque ſucci ſint, ad ipſius victus rationem potius omnem curam ſuam tranſtulit. Verùm vt illud in pleriſque morbis vtilius eſt, ſic multa admodum corporibus noſtris incidere conſuerunt quæ ſine medicamentis ad ſanitatem peruenire non poſſunt. Illud ante omnia ſcire conuenit, quod omnes medicinæ partes ita innexæ ſunt, vt ex toto ſeparari non poſſint, ſed ab eo nomen trahant à quo plurimum petunt.Ergo vt illa quæ victu curat,aliquãdo medicamentum adhibet, & illa quæ præcipuè medicamentis purgat,adhibere etiã rationem victus debet,quæ multum admodum in omnibus malis corporis proficit. Sed F quum omnia medicamenta proprias facultates habeant, ac ſæpe ſimplicia opitulentur,ſæpe mixta,nõ alienum videtur antè proponere & nomina & vires & mixturas eorum,quò minor ipſius curationis ex ſequẽtibus mora ſit.

DE SIMPLICIBVS FACVLTATIBVS quaruncunque rerum, ex quibus medicamenta fiunt,& primò de iis quæ ſanguinem ſupprimunt, Cap. I.

SAnguinem ſupprimunt atramentum ſutorium (quod Græci χάλκανθον appellant) chalcitis,acacia, & ex aqua G lycium,thus,aloe,gummi,plumbum combuſtũ,porrum, herba ſanguinalis,creta vel cimolia vel figularis,miſy,frigida aqua,vinum,acetum, alumen, melinum, ſquama & ferri & æris, atque huius quoque duæ ſpecies ſunt, alia tantùm æris,alia rubri æris.

QVAE VVLNVS GLVTINENT, Cap. II.

Glutinant vulnus,myrrha,thus,gummi,præcipuéque acanthinum,pſylleum, tragacantha, cardamomum, bulbi,lini ſemen,naſturtium,oui album,gluten, ichthyocolla,vitis alba, contuſæ cum teſtis ſuis cochleæ, mel coctum,ſpongia,vel ex aqua frigida,vel ex vino,vel ex aceto expreſſa:ex iiſdem lana ſuccida,ſi leuis plaga eſt:etiam araneũ reprimũt, alumen & ſciſſile(quod σχιστὸν vocatur) & liquidum,melinum,auripigmentum,ærugo,chalcitis, atramentum ſutorium.

QVAE CONCOQVANT, ET MOVEANT pus, Cap. III.

Concoquunt & mouent pus, nardum, myrrha, coſtus, balſamum,galbanũ,propolis,ſtyrax, thuris & fuligo & cortex,bitumen,pix,ſulphur,reſina,ſeuum,adeps,oleũ.

QVAE APERIANT VVLNERA, Cap. IIII.

Vulnera aperiunt tanquam ora in corporibus (quod στόμα Græcè dicitur)cinnamomum,balſamum,panaces,iuncus quadratus,pulegiũ, flos albæ violæ,bdellium, galbanum,reſina terebinthina & pinea, propolis, oleum vetus,piper,pyrethrũ,chamæpitys, vua taminia, ſulphur, alumen,rutæ ſemen.

QVAE PVRGANT, Cap. V.

Purgant,ærugo,auripigmẽtum, quod ἀρσενικὸν à Græcis nominatur . Huic autẽ & ſandarachæ in omnia eadem vis,ſed validior eſt ſquama æris, pumex, iris, balſamum,ſtyrax,thus,thuris cortex,reſina &pinea & terebinthina liquida,œnanthe,lacerti ſtercus,ſanguis columbæ, & palumbi,& hirundinis,ammoniacum,bdellium (quod in omnia idem quod ammoniacum poteſt,ſed valentius eſt)abrotonum,ficus arida, coccum cnidium,ſcobis eboris,omphacium,radicula,coagulum, ſed maximè leporinum(cui eadem quæ cæteris coagulis facultas,ſed vbique validior eſt) fel, vitellus crudus, cornu ceruinum, gluten taurinum,mel crudum,miſy,chalcitis,crocum,vua taminia,abrotonum, ſpuma argenti, galla, ſquama æris, lapis hæmatites,minium,coſtum,ſulphur,pix cruda,ſeuum,adeps,oleum,ruta,porrum,lenticula,eruum.

QVAE RODANT, Cap. VI.

Rodunt,alumen liquidum,ſed magis rotũdum, ærugo,chalcitis,miſy, ſquama æris, ſed magis rubri, æs combuſtum,ſandaraca,minium Synopicum,galla,balſamum,myrrha,thuris cortex,galbanum,reſina terebinthina humida,piper vtrunque, ſed rotundum magis, cardamomum,auripigmentum,calx,nitrum, & ſpuma eius,apii ſemen,narciſſi radix,omphacium,alcyonium, oleum ex amaris nucibus,allium,mel crudum,vinum,lentiſcus, ſquama ferri,fel taurinum,ſcammonia,vua taminia, cinnamomum, ſtyrax, cicutæ ſemen, reſina, narciſſi ſemen, fel,nuces amaræ,oleũmque earum,atramentum ſutoriũ, chryſocolla,veratrum,cinis.

QVAE EXEDANT CORPVS, Cap. VII.

Exedunt corpus,acaciæ ſuccus, hebenus, ærugo, ſquama æris, chryſocolla, cinis Cyprius, nitrum, cadmia, ſpuma argenti,hypociſtis,diphryges,ſal, auripigmẽtum, ſulphur,cicuta,ſandaraca,ſalamandra,alcyoniũ, æris flos, chalcitis,atramentum ſutorium,ochra,calx,acetum,galla,alumen,lac caprifici,vel lactucæ marinæ(quæ τιθύμαλλος à Græcis nominatur) alcyonium, fel, thuris fuligo, ſpodium,lenticula,mel,oleæ folia,marrubium, lapis hæmatites,& Phrygius,& Aſius,& ſciſſilis,miſy,vinũ, acetũ.

QVAE ADVRANT, Cap. VIII.

Adurunt,auripigmentum,atramentum ſutoriũ,chalcitis,miſy,ærugo,calx,charta combuſta,ſal, ſquama æris,fex combuſta,myrrha,ſtercus & lacerti & columbæ, & palumbi,& hirundinis,piper,coccum Gnidium, alliũ, diphryges, lac vtrunque,(quod proximo capite ſuprà cõprehenſum eſt) veratrum & album & nigrum, cantharides,corallium,pyrethrum,thus,ſalamandra,eruca,ſandaraca,vua taminia,chryſocolla, ochra,alumẽ ſciſſile, ouillum ſtercus,œnanthe.

QVAE CRVSTAS VLCERIBVS INducant, Cap. IX.

Eadem fere cruſtas vlceribus tanquam igne aduſtis inducunt, ſed præcipuè chalcitis, vtique ſi cocta eſt, flos æris, ærugo, auripigmentum,miſy,& id quoque magis coctum.

QVAE CRVSTAS VLCERIBVS RESOLuant, Cap. X.

Cruſtas verò has reſoluit farina triticea cum ruta, vel porro,aut lenticula,cui mellis aliquid adiectum eſt.

QVAE DISCVTIANT EA QVAE IN Aliqua parte corporis coierunt, Cap. XI.

Ad diſcutienda verò ea quæ in corporis parte aliqua coierunt,maximè poſſunt, abrotonum,helenium,amaracus,alba viola,mel,liliũ,ſampſucus,cyperus,lac, ſertula campana,ſerpyllum,cupreſſus,cedrus, iris, viola purpurea,narciſſus, roſa, crocum paſſum , iuncus quadratus, nardum,cinnamomum,caſia,ammoniacum,cera, reſina, vua taminia,ſpuma argenti,ſtyrax, ficus arida, tragoriganus,lini & narciſſi ſemen, bitumen, ſordes ex gymnaſio, pyrites lapis, aut molaris, crudus vitellus, amaræ nuces, ſulphur.

QVAE EVOCENT, ET EDVCANT, Cap. XII.

Euocat & educit, ladanum, alumen rotundum, hebenus,lini ſemen,omphacium,fel, chalcitis, bdellium, reſina terebinthina & pinea,propolis,ficus arida decocta, ſtercus columbæ,pumex,farina lolii,groſſi in aqua cocti, elaterium,lauri baccæ,nitrum,ſal.

QVAE EXASPERATA LEVENT, Cap. XIII.

Leuat id quod exaſperatum eſt,ſpodium,hebenus,gũmi,oui album,lac,tragacanthum.

QVAE CARNEM NVTRIANT, ET VLcus impleant, Cap. XIIII.

Carnem alunt,& vlcus implent,reſina pinea, ochra attica,vel aſteriaca,cera,butyrũ.

QVAE MOLLIANT, Cap. XV.

Molliunt,æs combuſtum, terra Erethria, nitrũ, papaueris lacryma,ammoniacum,bdellium, cera, ſeuũ, adeps,oleum,ficus arida,ſeſamum,ſertula Campana, narciſſi & radix & ſemen,roſæ folia,coagulum, vitellus crudus,amaræ nuces,medulla omnis, ſtibi, pix, cochlea cocta,cicutæ ſemen, plumbi recremẽtum (σκωρίαν μολύβδου Græci vocant)panaces,cardamomum, galbanum,reſina, vua taminia,ſtyrax, iris, balſamum, ſordes ex gymnaſio, ſulphur,butyrum,ruta.

QVAE CVTEM PVRGENT, Cap. XVI.

Cutem purgat mel, ſed magis ſi eſt cũ galla, vel eruo, vel lenticula,vel marrubio,vel iride,vel ruta, vel nitro,vel ærugine.

DE MIXTVRIS SIMPLICIVM RERVM, & de ratione ponderum,& quid malagma,& emplaſtrum,& paſtillus inter ſe differant, Cap. XVII.

Expoſitis ſimplicibus facultatibus, dicẽdum eſt quẽadmodum miſceantur quæ ex his fiant . Miſcẽtur autem variè,neque huius vllus modus eſt, quum ex ſimplicibus alia demantur,alia adiiciantur,iiſdémque ſeruatis, ponderum ratio mutetur. Ita quum facultatum materia non ita multiplex ſit, innumerabilia mixturarum genera ſunt quæ comprehẽdi ſi poſſent, tamen eſſet ſuperuacuũ. nam & iidem effectus intra paucas cõpoſitiones ſunt, & mutare eas cuilibet (cognitis facultatibus) facile eſt. Itaque contentus his ero quas accepi velut nobiliſſimas. In hoc autem volumine eas explicabo quæ vel deſiderari in prioribus potuerunt,vel ad eas curationes pertinent quas protinus hic comprehẽdam , ſic vt tamen quæ magis cõmunia ſunt,ſimul iungam. Siqua ſingulis, vel etiam paruis accõmodata ſunt, in ipſorum locum differam. Sed & antea ſciri volo, in vncia pondus denariorũ ſeptem eſſe. Vnius deinde denarii põdus diuidi à me in ſex partes, id eſt ſex vncias , vt idem in vncia denarii habeam quod Græci habent in eo quem ὀβολὸν appellant . Id ad noſtra pondera relatum,paulo plus dimidio ſcrupulo facit. Ma-

lagmata verò atque emplaſtra,paſtillique (quos τροχίσκους Græci vocant)quũ plurima eadem habeant,differunt eo quòd malagmata maximè ex floribus, eorúmque etiam ſurculis: emplaſtra paſtillique magis ex quibuſdam metallicis fiunt:deinde malagmata contuſa abunde molleſcũt: nam ſuper integram cutem iniiciuntur. Laborioſè verò conterũtur ea ex quibus emplaſtra paſtillique fiunt,ne lædant vulnera quum impoſita ſunt. Inter emplaſtrum autẽ & paſtillum hoc intereſt,quòd emplaſtrum vtique liquati aliquid accipit:in paſtillo tantùm arida medicamenta aliquo humore iunguntur. Tum emplaſtrum hoc modo fit: Arida medicamenta per ſe teruntur deinde mixtis his inſtillatur aut acetum,aut ſiquis alius non pinguis humor acceſſurus eſt,& ea rurſus ex eo teruntur. Ea verò quæ liquari poſſunt, ad ignem ſimul liquantur, & ſiquid olei miſceri debet,tum infunditur. Interdum etiam aridum aliquod ex oleo prius coquitur. Vbi facta ſunt quæ ſeparatim fieri debuerũt, in vnũ omnia miſcentur. At paſtilli hæc ratio eſt:Arida medicamenta contrita humore nõ pingui, aut vino vel aceto coquuntur,& rurſus cocta inareſcunt. Atque vbi vtendũ eſt,eiuſdem generis humore diluuntur,tum emplaſtrum imponitur,paſtillus illinitur, aut alicui molliori,aut cerato miſcetur.

DE MALAGMATIS, Cap. XVIII.

Malagma aduerſus calidas podagras.

HIS cognitis,primùm malagmata ſubiiciam,quæ fere non ſunt refrigerandi, ſed calefaciendi cauſa reperta. Eſt tamen quod refrigerare poſſit,ad calidas podagras aptum. Habet gallæ & immaturæ & alterius, coriandri ſeminis,cicutæ,lacrymæ aridæ, gummi, ſingulorum plenum acetabulum, cerati eloti (quod πεπλυμένον Græci vocant)ſelibram: reliqua fere calefaciunt. Sed quædam digerũt materiam, quædam extrahũt, (ἐπισπαστικὰ vocãtur)pleraque certis magis partibus membrorum accommodata ſunt.

Malagma ad materiam extrahendam.

Si materia extrahenda eſt,vt in hydropico, in lateris dolore, in incipiente abſceſſu, in ſuppuratione quoque mediocri,aptũ eſt id quod habet reſinæ aridæ, nitri ammoniaci, galbani, ſingulorum pondo,✶,ceræ pondo.✶ Aut in quo hæc ſunt,æruginis raſæ, thuris ſingulorũ P.II.✶, ammoniaci ſalis.P.VI,✶, ſquamæ æris,ceræ, ſingulorũ P.VIII.✶ reſinæ aridæ,P.XII.✶,aceti cyathus. Idem præſtat cumini farina cum ſtruthio,& melle P.II.✶

Malagma ad iecur dolens.

Si iecur dolet, id in quo eſt balſami lacrymæ P. XII,✶. coſti,cinnamomi,caſiæ,corticis myrrhæ,croci,iũci rotũdi,balſami ſeminis,iridis Illyricæ, cardamomi, amomi, nardi,ſingulorum. P.XVI.✶. Quibus adiicitur nardinum vnguentum,donec cerati craſſitudo ſit, & huius quidem recentis vſus eſt. Si verò ſeruãdũ eſt,reſinæ terebinthinæ. P.XVI.✶. ceræ P.X.✶.ex vino leni contunduntur, tunc eo miſcentur.

Malagma ad lienem.

At ſi lienis torquet, glandis (quam βάλανον Græci vocant)cortex & nitrum paribus portionibus contundũtur,reſperguntúrque aceto quãacerrimo. Vbi cerati craſſitudinem habet,linteo antea in aqua frigida madefacto illinitur,& ſic imponitur,ſupráque farina ordeacea iniicitur,ſed manere ibi nõ amplius ſex horis debet,ne lienẽ conſumat. Satiúſque eſt id bis aut ter fieri. Commune autem & iocinori,& lieni,& abſceſſibus, & ſtrumæ, parotidibus,articulis, calcibus quoque ſuppurantibus,aut aliter dolentibus,etiam concoctioni ventris, Lyſias compoſuit ex hyſſopi,panacis,ſtyracis,galbani, reſinæ, ſingulorum P.II.✶.ammoniaci,bdellii,ceræ,ſeui taurini, iridis aridæ P.IIII.✶.cachryos acetabulo, piperis granis quadraginta. Quæ contrita,irino vnguento temperantur.

Malagma ad laterum dolores.

Ad laterum autem dolores compoſitio eſt Apolophanis,in qua ſunt reſinæ terebinthinæ,thuris fuliginis, ſingulorum P.IIII.✶.bdellii,ammoniaci,iridis,ſeui vitulini, aut caprini à renibus ſicci, ſingulorum P.IIII.✶. Hæc autem eadem omnem dolorem leuant, dura emolliunt, mediocriter calefaciunt. Ad idem latus Andreæ quoque malagma eſt,quod etiam reſoluit,educit humorem, pus maturat:vbi id maturum eſt,cutem rumpit, ad cicatricẽ perducit. Prodeſt impoſitũ minutis maioribúſque abſceſſibus,item articulis,ideóque & coxis & pedibus dolẽtibus:item ſiquid in corpore colliſum eſt, reficit:præcordia quoq; dura & inflata emollit, oſſa extrahit,ad omnia denique valet quæ adiuuare calor poteſt. Id habet ceræ P.XI.✶.viſci,ſycamini(quam aliâs ſycomorum vocãt) lacrymæ,ſingulorum P.I.✶.piperis & rotundi & longi, ammoniaci thymiamatis, bdellii, iridis Illyricæ, cardamomi,amomi,xylobalſami,thuris maſculi,myrrhæ,reſinæ aridæ,ſingulorũ P.X.✶.pyrethri, cocci Gnidii, ſpumæ nitri,ſalis ammoniaci, ariſtolochiæ Creticæ, radicis ex cucumere agreſti,reſinæ terebinthinæ liquidæ ſingulorum P.XX.✶. Quibus adiicitur vnguenti irini quantum ſatis eſt ad ea mollienda atque cogenda.

Malagmata ad reſoluenda quæ adſtricta ſunt,& mollienda quæ dura ſunt, & digerenda quæ coeunt.

Præcipiuum verò eſt ad reſoluẽda quæ adſtricta ſunt, mollienda quæ dura ſunt,digerẽda quæ coeunt, id quod ad Polyarchum authorem refertur:habet iunci quadrati, cardamomi,thuris fuliginis, amomi,ceræ, reſinæ liquidæ,pares portiones.

Aliud malagma ad eadem.

Aliud ad eadem Nilei,crocomagmatis(quod quaſi recrementum eius eſt) P.IIII.✶. ammoniaci thymiamatis, ceræ, ſingulorum P.XX.✶. ex quibus duo priora ex aceto teruntur, cera cum roſa liquatur, & tum omnia iunguntur.

Malagma Moſchi ad molliendum.

Propriè etiam dura mollit id quod Moſchi eſſe dicitur: habet galbani vnciam,thuris fuliginis P.3.✶. ceræ, ammoniaci thymiamatis trientes,picis aridæ P.II.✶. aceti heminas tres.

Malagma Medi ad digerenda quæ coeunt.

Fertur etiam ad digerenda quæ coeunt ſub authore Medo,quod habet ceræ P.3.✶.panacis P.✶.ſemis,ſquamæ æris,aluminis rotundi, item ſciſſilis, ſingulorum P.I.✶. plumbi combuſti P.I.✶.& ſemis.

Malagma Panthemi ad eadem.

Ad eadem Pãthemus vtebatur calcis P.✶.ſemis, ſinapis contriti,item fœnigræci,aluminis,ſingulorum P.I. ✶. ſeui bubuli P.II.✶.& ſemis.

Malagma ad ſtrumas.

Ad ſtrumã multa malagmata inuenio. Credo autem quo peius id malũ eſt,minúſque facilè diſcutitur, eo plura eſſe tẽtata,quæ in perſonis variè reſponderũt. Andreas author eſt vt hæc miſceantur,vrticæ ſeminis P.I.✶. piperis rotundi,bdellii,galbani,ammoniaci thymiamatis,reſinæ aridæ,ſingulorum P.IIII.✶:reſinæ liquidæ,ceræ, pyrethri, piperis longi, lactucæ marinæ ſeminis, ſulphuris ignem nõ experti, (quod ἄπυρον vocatur) fæcis aridæ, aceti,ſpumæ nitri,ſalis ammoniaci,ſinapis,cardamomi,radicis cucumeris ſylueſtris, reſinæ, ſingulorum P.VII.✶. Quæ ex leni vino contunduntur.

Aliud malagma ad idem valens.

Expeditius ad idem fit quod habet viſci, felini ſtercoris,reſinæ, ſulphuris ignem non experti pares portiones. Et in quo eſt ſulphuris P.I.✶.lapidis quem pyriten vocant P.IIII.✶.cumini acetabulum. Item in quo eſt lapidis eiuſdem pars vna,ſulphuris duæ partes,reſinæ terebinthinæ partes tres.

Malagma ad ſtrumam & phymata.

Arabis autem cuiuſdam eſt ad ſtrumam, & orientia tubercula quæ φύματα vocãtur,quod hæc digerit: habet myrrhæ,ſalis ammoniaci,thuris,reſinæ & liquidæ & aridæ,crocomagmatis,ceræ, ſingulorũ P.I.✶. lapidis eius quẽ πυρίτην vocant,P.IIII.✶.quibus quidam adiiciunt, ſulphuris P.II.✶.

Malagma ad ſtrumam,& tubera,& carcinodas.

Eſt etiam proficiens in ſtruma, & in his tuberibus quæ difficulter concoquuntur, & in his quæ carcinodæ vocantur,quod ex his conſtat: Sulphuris P.II.✶, nitri P.IIII.✶. myrrhæ P.VI.✶. fuliginis thuris P.✶.ſemis, ſalis

ammoniaci P.III.✶. ceræ P.I.✶.

Malagma Protarchi ad parotidas,& fauum,& mala vlcera.

Protarchus autem ad parotidas,eáque tubercula quæ μελικηρίδες (id eſt faui) vel φύματα nominantur, item mala vlcera,pumicis,reſinæ pineæ liquidæ, thuris fuliginis, ſpumæ nitri,iridis ſingulorũ P.VIII.✶, cũ ceræ.P.IX.✶. miſcebat, iiſque olei cyathum & dimidium adiiciebat.

Malagma aduerſus panum & phymata.

At aduerſus panum tum primùm orientem (quod φύγεθλον Græci vocant) & omne tuberculum (quod φῦμα nominatur) miſcetur ochra quæ Attica nominatur cum duabus partibus ſimilæ, iiſque contunduntur, ſubinde mel inſtillatur,donec malagmatis craſſitudo ſit.

Malagma aduerſus phymata.

Diſcutit etiam omne tuberculum (quod φῦμα vocatur) id quod habet calcis,nitri ſpumæ, piperis rotundi, ſingulorũ P.I.✶. galbani P.II.✶. ſalis P.IIII.✶. quæ excipiuntur cerato ex roſa facto.

Malagma ad ſupprimendum omne quod abſcedit.

Supprimitque omne quod abſcedit id in quo eſt galbani,fabæ freſæ,ſingulorum P.I.✶.myrrhæ,thuris, ex radice capparis corticis,ſingulorũ P.IIII.✶.Satiſque omnia abſcedentia digerit murex combuſtus,& bene contritus, aceto ſubinde adiecto.

Malagma ad ſanguinem ſupprimendum & phymata.

At ſi ſatis ſanguis ſubit,rectè imponitur quod aduerſus phymata quoque poteſt:cõſtat ex his,bdellii,ſtyracis, ammoniaci,galbani,reſinæ & aridæ,& liquidæ pineæ: item ex lentiſci,thuris,iridis,ſingulorum P.II.✶.

Malagma ad carcinodas,& phymata lenienda.

Carcinodæ verò & phymata commodè his leniuntur:Galbani,viſci,ammoniaci,reſinæ terebinthinæ in ſingulis P.I.✶. ſeui taurini P.✶. ſemis,fæcis cõbuſtæ quammaxima portione, dũ id ſiccius nõ faciat quàm eſſe malagma oportet.

Malagma ad liuorem faciei contuſæ.

Quòd ſi facie contuſa liuor ſubcruentus eſt, hæc cõpoſitio nocte & die interpoſita tollit: Ariſtolochiæ, thapſiæ,ſingulorum P.II.✶.bdellii,ſtyracis, ammoniaci thymiamatis,galbani,reſinæ aridæ,& ex lẽtiſco liquidæ, thuris maſculi,iridis Illyricæ,ceræ,ſingulorum P.IIII.✶. Idẽ faba quoque impoſita proficit.

Malagmata ſtomachica ad aperiendum.

Sunt etiam quædam malagmata quæ στοματικὰ Græci vocant,quoniam aperiendi vim habent: quale eſt quod ex his conſtat,piperis longi,ſpumæ nitri,ſingulorũ P.II.✶. eriſimi P.IIII.✶. quæ cum melle miſcẽtur:idoneáque etiã ſtrumæ aperiendæ ſunt eius generis: vehementiúſque ex iis eſt id quod habet calcis P.IIII.✶. piperis grana ſex,nitri,ceræ,ſingulorum P.X.✶.mellis P.III.✶.olei heminã.

Miconis malagma,ad reſoluendum aperiendúmque ac purgandum.

Miconis quoque eſt quod reſoluit,aperit,purgat: habet alcyonium,ſulphur,nitrum,pumicem,paribus portionibus,quibus tantùm piſcis & ceræ adiicitur vt fiat cerati craſſitudo.

Malagma ad oſſa & neruos.

Ad oſſa autem, Ariſtogenis,fit ex his,ſulphuris P.I.✶. reſinæ terebinthinæ,nitri ſpumæ, & ex ſcilla partis interioris,plumbi eloti,ſingulorum P.II.✶. thuris, fuliginis, P.VIII.✶.ficus aridæ quampinguiſſimæ,ſeui taurini, ſingulorũ P.VIII.✶.ceræ P.XI.✶. iridis Macedoniæ P.VI.✶. ſeſami fricti acetabulum,maximéque neruis & articulis malagma conuenit.

Malagma Euticlei ad articulos, & ad omnem dolorem.

Igitur Euticlei eſt,& ad articulos,& ad omnem dolorem,& ad veſicæ, & ad recenti cicatrice contractos articulos (quas ἀγκύλας Græci nominãt) quod habet fuliginis thuris acetabulum,reſinæ tantundem,galbani ſine ſurculis ſeſcũciam,ammoniaci,bdellii,ſingulorũ P.III.✶. ceræ P.✶.ſemis. Aliud item fit quod habet iridis, ammoniaci, galbani,nitri,ſingulorũ P.XIIII.✶.reſinæ liquidæ P.VI.✶. ceræ P.XVI.✶.

Malagma Soſagoræ ad dolores articulorum.

Ad dolores articulorum Soſagoræ,Plumbi cõbuſti, papaueris lacrymæ,corticis hyoſcyami,ſtyracis,peucedani,ſeui,reſinæ,ceræ,pares portiones.

Chryſippi malagma ad idem valens.

Chryſippi,reſinæ liquidæ, ſandaracæ, piperis, ſingulorum P.XII.✶. quibus ceræ paulum adiicitur.

Cteſiphõtis malagma ad idem valens,& ad parotidas,& phymata,& ſtrumam.

Cteſiphontis,ceræ Creticæ,reſinæ terebinthinæ,nitri quamruberrimi, ſingulorum P.✶.ſemis, olei cyathi tres. Sed id nitrum antè per triduũ inſtillata aqua teritur,& cũ ſextario eius incoquitur, donec omnis humor conſumatur. Poteſt verò ea compoſitio etiam ad parotidas, phymata, ſtrumam, omnémque coitum humoris emolliendum.

Malagma ad articulos.

Ad articulos fici quoque aridi, partem nepetæ miſtam vel vuam taminiam ſine ſeminibus cum pulegio rectè aliquis imponit.

Malagma Ariſtonis,aduerſus podagras & recentia phymata & omnes dolores.

Eadẽ podagræ præſidio ſunt.Sed ad eam fit Ariſtonis quoque quod habet nardi, cinnamomi, caſiæ, chamelæontis,iunci rotundi,ſingulorũ P.VIII.✶.ſeui caprini ex irino liquati P. XX.✶. iridis P.I.✶. quæ in aceto quamacerrimo iacere per viginti dies debet. Idẽ autẽ etiã recẽtia phymata doloréſque omnes diſcutit.

Theoſeni malagma,ad pedum dolores.

At Theoſenus ad pedum dolores, ſeui à renibus partem tertiam,ſalis partes duas miſcebat, hiſque membranulam illitam imponebat, tũ ſuperiniiciebat ammoniacum thymiama in aceto liquatum.

Numenii malagma,ad podagram cæteróſque articulos induratos.

At Numenius podagram cæteróſque articulos induratos hoc molliebat, abrotoni, roſæ aridæ, papaueris lacrymæ, ſingulorũ P.III.✶. reſinæ terebinthinæ P.IIII.✶ thuris,ſpumæ nitri,ſingulorum P.VIII.✶.iridis, ariſtolochiæ,ſingulorum P.XII.✶.ceræ P.III.✶.quibus adiicitur cedri cyathus vnus,olei laurini,cyathi tres,olei acerbi ſextarius.

Dexii malagma, ſiquando callus in articulis increuit.

Siquando autem in articulis callus increuit, Dexius docuit imponere,calcis P.IIII.✶.ceruſſæ P.VIII.✶.reſinæ pineæ P.XX.✶.piperis grana P.XX.✶. ceræ P.II.✶. Quibus dum contunduntur,hemina vini lenis inſtillatur.

DE EMPLASTRIS, Cap. XIX.

EX emplaſtris autem nulla maiorem vſum præſtant quàm quæ cruentis protinus vulneribus iniiciuntur: ἔναιμα Græci vocant. Hæc enim reprimunt inflammationem,niſi magna vis eã cogit,atque illius quoque impetũ minuunt, tum glutinant vulnera quæ id patiuntur, cicatricem iiſdem inducunt. Conſtãt autem ex medicamentis non pinguibus,ideóque ἄλιπη nominantur.

Barbarum emplaſtrum nigrum, quod cruẽtis protinus vulneribus iniicitur.

Optimum ex his eſt quod barbarum vocatur: habet æruginis raſæ P.XII.✶.ſpumæ argenti P.XX.✶.aluminis, picis aridæ,reſinæ pineæ aridæ,ſingulorum P.I.✶.quibus adiiciuntur olei & aceti ſingulæ heminæ.

Choacon emplaſtrum nigrum,ad idem valens.

Alterũ ad idẽ,quod χώακον vocant, habet ſpumæ argẽti P.C.✶. reſinæ aridæ tantundẽ. ſed ſpuma prius ex tribus olei heminis coquitur. His duobus emplaſtris color niger eſt,qui fere talis fit ex pice atque reſina: at ex bitumine nigerrimus:ex ærugine aut æris ſquama,viridis:ex minio,ruber:ex ceruſſa,albus.

Baſilicon emplaſtrum nigrum ad idem.

Paucæ admodũ compoſitiones ſunt in quibus aliquid mixturæ varietas nouat. Ergo id quoque nigrũ eſt

quod βασιλικὸν nominatur. Habet panacis P.I.✱, galbani P.II.✱, picis & reſinæ, ſingulorum P.X.✱, olei dimidium cyathum.

Smaragdinum emplaſtrum nigrum ad idem.

At quod peruiride eſt, ſmaragdinũ appellatur, in quo ſunt reſinæ pineæ P.III.✱. ceræ P.I.✱. æruginis P.✱. ſemis, thuris fuliginis P.I.✱. olei tantundem & aceti, quo fuligo & ærugo in vnum cogantur.

Emplaſtrum rufum ad idem.

Eſt etiam coloris fere rufi, quod celeriter ad cicatricẽ vulnera perducere videtur: habet thuris P.I.✱. reſinæ P. II.✱. ſquamæ æris P.IIII.✱. ſpumæ argenti P.XX.✱. ceræ P.C.✱. olei heminam.

Παρακολλητικὸν emplaſtrum ad idem.

Præterea eſt quod παρακολλητικὸν (à glutinãdo) vocãt. Conſtat ex his, bituminis, aluminis ſciſſilis P.IIII.✱. ſpumæ argenti P.IIII.✱. & olei veteris hemina.

Cephalicon emplaſtrum Philotæ, capiti conueniens.

Præterea ſunt quædã generis eiuſdẽ, quæ quia capitibus fractis maximè cõueniunt, κεφαλικὰ à Græcis nominãtur. Philotæ compoſitio habet: Terræ Eretriæ, chalcitidis, ſingulorum P.IIII.✱. myrrhæ, æris cõbuſti, ſingulorum P.X.✱. ichthyocollæ P.VI.✱. æruginis raſæ, aluminis rotundi, miſyos crudi, ariſtolochiæ, ſingulorum P. VIII.✱. ſquamæ æris P.XX.✱. thuris maſculi P.II.✱. ceræ P.I.✱. roſæ, & olei acerbi, ternos cyathos; aceti quantum ſatis eſt, dum arida ex eo conteruntur.

Emplaſtrum viride ad idem valens.

Aliud ad idem, viride, æris combuſti, ſquamæ æris, myrrhæ, ichthyocollæ, ſingulorum P.VI.✱. miſyos crudi, æruginis raſæ, ariſtolochiæ, aluminis rotundi, ſingulorum P.VIII.✱ ceræ P.VII.✱. olei hemina, aceti quod ſatis ſit.

Tetrapharmacum emplaſtrum, ad pus mouendum.

Puri autem mouẽdo non aliud melius quàm quod expeditiſſimum eſt: τετραφάρμακον à Græcis nominatur: habet pares portiones ceræ, picis, reſinæ, ſeui taurini: ſi id non eſt, vitulini.

Enneapharmacum emplaſtrum ad pus mouendum & ad purgandum valens.

Alterum ad idem, Enneapharmacũ nominatur, quod magis purgat. Conſtat ex nouem rebus, cera, melle, ſeuo, reſina, myrrha, roſa, medulla vel ceruina vel vitulina vel bubula, hyſſopo, butyro. Quorum ipſorum quoque pondera paria miſcẽtur. Sunt autem quædam emplaſtra quibus vtriuſque rei facultas eſt, quæ ſi ſingula habẽda ſunt, meliora ſunt. Sed in copia reiicienda ſunt, iis potius adhibitis quæ propriè id quod eo tempore opus eſt, conſequuntur. Exempli cauſa duo proponam.

Attalum emplaſtrum ad vulnera.

Eſt igitur ad vulnera Attalum, quod habet ſquamæ æris P.XVI.✱. fuliginis P.XV.✱. ammoniaci tantundem, reſinæ terebinthinæ liquidæ P.XXV.✱. ſeui taurini tantundem, aceti heminas tres, olei ſextarium.

Iudæi emplaſtrum, fracto capiti accommodatum.

At inter ea quæ fracto capiti accommodantur, habent quidam id quod ad authorem Iudæum refertur. Cõſtat ex his, ſalis P.IIII.✱. ſquamæ æris rubri, æris cõbuſti, ſingulorũ P.XII.✱. ammoniaci thymiamatis, thuris fuliginis, reſinæ aridæ, ſingulorum P.VI.✱. reſinæ colophoniacæ, ceræ, ſeui vitulini curati, ſingulorum P.XX.✱. aceti ſeſquicyathum, olei minus cyathum: τεθεραπευμένα Græci appellant quæ curata vocant, quũ ex ſeuo puta omnes membranulæ diligenter exemptæ ſunt, aut ex alio medicamento.

Diadaphnidωn emplaſtrum, ad extrahendũ.

Sunt etiam quædam emplaſtra nobilia ad extrahendum, quæ ipſa quoque ἑλκτικὰ nominãtur: quale eſt quod quia lauri baccas habet, diadaphnidωn appellatur. In eo eſt reſinæ terebinthinæ P.X.✱. nitri, ceræ, picis aridæ, baccarum lauri, ſingulorum P.XX.✱. olei paulũ. Quoties aut baccam, aut nucem, aut ſimile aliquid poſuero,

A ſcire oportebit, antequam expendatur, ei ſummam pelliculam eſſe demendam.

Aliud diadaphnidωn ad extrahendum, & pus mouendum.

Aliud eo nomine quod puri quoque mouendo eſt, Seui vitulini, ammoniaci thymiamatis, picis, ceræ, nitri, baccarũ lauri, reſinæ aridæ, ariſtolochiæ, pyrethri, pares portiones.

Philocratis emplaſtrum ad extrahendum, & pus mouendum.

B Præter has eſt Philocratis, quod habet ſalis ammoniaci P.VII.✱. ariſtolochiæ. P.VIII.✱. ceræ, reſinæ terebinthinæ, fuliginis thuris, ſingulorum P.XV.✱. ſpumæ argẽti P.XXXII.✱. quibus, vt pus quoque moueãt, iridis P.IIII.✱. & galbani P.VI.✱. adiiciuntur.

Ῥυπῶδες emplaſtrum, ad extrahendum.

Optimum tamen ad extrahendum eſt id quod à ſimilitudine ſordium, ῥυπῶδες Græci appellant: habet myrrhæ, croci, iridis, propolis, bdellii, capitulorũ Punici mali, aluminis & ſciſſilis & rotũdi, miſyos, chalcitidis, atra-

C mẽti ſutorii coƈti, panacis, ſalis ammoniaci, viſci, ſingulorũ, P.IIII.✱. ariſtolochiæ, P.VIII.✱. ſquamæ æris P.XVI.✱. reſinæ terebinthinæ P. LXXV.✱. ceræ & ſeui vel taurini vel hircini P.C.✱.

Emplaſtrum Hecatæi, ad extrahendum.

Hecatæo quoque authore emplaſtrum generis eiuſdem fit ex his, galbani P.II.✱. fuliginis thuris P.IIII.✱. picis P.VI.✱. ceræ, & reſinæ terebinthinæ, ſingulorum P. VIII.✱. quibus paulum irini vnguenti miſcetur.

D Alexandrinum emplaſtrum viride ad extrahendum.

Valẽnſque ad idẽ emplaſtrum viride Alexandrinũ eſt: habet aluminis ſciſſilis P.VIII.✱. ſalis ammoniaci P. ✱.VIII. 3. ſquamæ æris P.XVI.✱. myrrhæ, thuris, ſingulorum P.XVIII.✱. ceræ P.CL.✱. reſinæ Colophoniacæ aut pineæ P.CXC.✱. olei heminam, aceti ſextarium.

De emplaſtris exedentibus.

Quædam autem ſunt emplaſtra exedentia, quæ σηπτικὰ Græci vocant, quale eſt id quod habet reſinæ terebinthinæ, fuliginis thuris, ſingulorum P.✱.3. ſquamæ æ-

E risP.I.✱. ladani P.II.✱. aluminis tantundem, ſpumæ argẽti P.IIII.✱.

Emplaſtrum quod exeſt corpus, & oſſa reſoluit, & ſupercreſcentem carnem coercet.

Exeſt etiam vehementer corpus, atque oſſa quoque reſoluit, & ſupercreſcentem carnem coercet, id quod habet ſpumæ argenti, ſquamæ æris, vncias ſingulas: nitri ignem non experti, lapidis Aſii, ariſtolochiæ P. ſextantes:

F ceræ, reſinæ terebinthinæ, thuris, olei veteris, atramenti ſutorii, ſalis ammoniaci P. ſemis, æruginis raſæ P. beſſem, aceti ſcillitici heminam, vini Aminæi tantundem.

Emplaſtra aduerſus morſus, & alia recentiora vulnera.

Sunt etiam aduerſus morſus quædam accommodata, quale eſt Diogenis nigrum, quod habet bituminis, ceræ, reſinæ pineæ aridæ, ſingulorum P.XX.✱. ſpumæ argenti, P.C.✱. olei ſextarium: aut in quo ſunt ſquamæ æris P. IIII.✱. ceruſſæ, & æruginis raſæ, ſingulorum P.VIII.✱.

G ammoniaci P.XII.✱. ceræ, reſinæ pineæ, ſingulorum P. XXV.✱. ſpumæ argenti P.C.✱. olei ſextarium: aut in quo ſunt ſquamæ æris P.XIIII.✱. galbani P.VI.✱. ceruſſæ, & æruginis raſæ, ſingulorum P.VIII.✱. ammoniaci P.XII.✱. ceræ, reſinæ pineæ, ſingulorum P.LV.✱. ex quibus ſpuma argenti concoquitur.

Epheſium emplaſtrum rubrum, ad idem valens.

Rubrum quoque emplaſtrum quod Epheſium vocatur, huc aptum eſt: habet reſinæ terebinthinæ P.II.✱. galbani P.IIII.✱. minii ſinopici P.VI. thuris fuliginis P.VI.

H ✱. ceræ P.VIII.✱. ſpumæ argenti P.LVI.✱. olei veteris heminam.

Aliud emplaſtrum ad idem valens.

Item id quod ex his conſtat, ſquamæ æris, thuris fuliginis, ſingulorum P.IIII.✱. galbani P.VI.✱. ſalis am-

moniaci P.*.xii.3. ceræ P.xxv.*. olei trib⁹ heminis. Hæc A
autem aliis quoque recentioribus vulneribus rectè imponuntur.

λευκὰ emplaſtra non grauibus vulneribus accommodata,& maximè ſenilibus.

Sunt enim alba lenia(λευκὰ Græci vocant) fere non grauibus vulneribus accommodata, præcipuéque ſenilibus: quale eſt quod habet ceruſſæ P.L I.*. ſeui vitulini curati,& ceræ, ſingulorum P.LVIII.*. olei heminas tres, ex quibus ea ceruſſa coquitur.

Elephantinum emplaſtrum. B

Aliud quod habet ceruſſæ P.xx.*. ceræ P. LV.*, olei heminam,aquæ ſextarium. Quæ quoties adiiciuntur ceruſſæ, vel ſpumæ argenti,ſcire licet illa ex his coquēda eſſe. Eſt autem ea percandida compoſitio quæ ſuprà poſita eſt, ideóque elephantina nominatur.

Lenia emplaſtra.

Lenia quoque quædam emplaſtra ſunt, quas λιπαρὰς ere Græci nominant, vt id quod habet minii P. IIII.*. pumæ argenti P.xxv.*. ceræ,& adipis ſuillæ, ſingulorũ P.xxvii.*. vitellos quatuor. C

Emplaſtrum lene.

Alia compoſitio generis eiuſdem,ceræ,reſinæ terebinthinæ, ſingulorum P.vi.*.ceruſſæ P.vi.*. ſpumæ argenti, plumbi recrementi (σκωρίαν μολύβδου Græci vocant)ſingulorum P.xx.*. cicini olei & myrthi,ſingulorũ heminæ.

Archagathi emplaſtrum lene.

Tertia quæ ad authorem Archagathum refertur: miſyos cocti, æris combuſti, ſingulorum P.iiii.*. ceruſſæ coctæ P.viii.*. reſinæ terebinthinæ P .*.x. ſpumæ argē- D
ti P.vi.*.

Emplaſtra eiuſdem generis ad leniendum apta.

Etiamnũ generis eiuſdē,ſpumæ argenti,ceræ, adipis ſuillæ,ſingulorum P.xxvii. *. vitelli cocti quatuor,roſæ hemina: aut cerati ex oleo myrteo facti partes tres,adipis ſuillæ pars quarta,paulum ex plumbi recremento:aut ſpumæ argenti ſelibra,ex olei hemina,& aquæ marinæ altera cocta,donec bullire deſierit,cui paulum ceræ ſit adie-
ctum,aut pares portiones ceræ,ſeui,ſtibi,ſpumæ argenti, E
ceruſſæ.

DE PASTILLIS ET PRIMO DE HIS qui ad recentia vulnera glutinanda ſanandáque apti ſunt, Cap. XX.

PAſtilli quoque facultates diuerſas habent. Sunt enim ad recentia vulnera glutinanda ſanandáque apti: qualis eſt qui habet chalcitis,miſyos,ſpumæ nitri,floris æris, gallæ, aluminis ſciſſilis modicè cocti,ſingulorum P.i.*. æris combuſti,capitulorum mali Pumici,ſingulorum P.
iii.*.Hũc oportet diluere aceto, ſic vbi vulnus glutinādũ F
eſt,illinere.At ſi neruoſus aut muſculoſus is locus eſt,commodius eſt cerato miſcere, ſic vt illius octo partes,nona huius ſit.

Alius paſtillus ad glutinanda vulnera.

Alius ad idem,conſtat ex his, bituminis, aluminis ſciſſilis,ſingulorum P.i.*. æris combuſti P.iiii.*. ſpumæ argenti P.xi.*. olei ſextarium.

De ſphragide paſtillo,quem Polybius confecit,ad glutinandum vulnus.

Sed longè Polybii celeberrimus eſt(Sphragis autē no- G
minatur) qui habet aluminis ſciſſilis P.*.i.3. atramenti ſutorii P.ii.*. myrrhæ P.v.*. aloes tantundem, capitulorum Punici mali,fellis taurini, ſingulorũ P.vi.*. quæ contrita vino auſtero excipiuntur.

Paſtillus ad vlcera ſordida,& nigritiem in auribus,naribus & in obſcœnis partibus,inflammationéſque eorum.

Ad vlcera ſordida,& nigritiem in auribus, naribus, obſcœnis partibus,inflammationéſque eorum:Chryſocol
læ P.i.*. atramenti ſutorii,aluminis ſciſſilis,ſingulorum H
P.ii.*. halicacabi corticis,P.iiii.*. minii P. vi.*. ſpumæ argenti P.xii.*. ceruſſæ P.xvi.*. quæ ex aceto & coguntur,& vbi vtendum eſt diluuntur.

Paſtillus Andronis ad vuam inflammatam ad naturalia ſordida,etiam cancro laborantia.

Andronis verò eſt ad vuam inflammatam, ad naturalia ſordida etiam cancro laborantia: Gallæ, atramenti ſutorii,myrrhæ,ſingulorum P.i.*,ariſtolochiæ,aluminis ſciſſilis,ſingulorum P.ii.*. capitulorum Punici mali P. xxv.*. ex paſſo coactorum, &, quum vſus exigit, aceto vel vino dilutorum,prout valentius aut lenius vitium eſt cui medendum eſt.

Paſtillus ad fiſſa ani,vel ora venarum fundentia ſanguinem vel cancrum.

Propriè autem ad ani fiſſa,vel ora venarum fudentia ſanguinem,vel cancrum:Æruginis P.ii.*. myrrhæ P. ii.* ſtibis,lacrymæ papaueris,acaciæ ſingulorũ P.xvi.*. quæ ex vino & teruntur,& in ipſo vſu deliquantur.

Paſtillus ad expellendum calculum cum vrina.

Expellere autem ex veſica cum vrina calculum videtur hæc compoſitio: Caſſiæ,croci, myrrhæ, coſti, nardi, cinnamomi,dulcis radicis,balſami,hyperici pares portiones conteruntur:deinde vinum lene inſtillatur, & paſtilli ſunt, qui ſinguli habeāt P.*.3. híque ſinguli quotidie manè ieiuno dantur.

DE PESSIS, Cap. XXI.

HÆC tria compoſitionum genera, id eſt quæ in malagmatis,paſtillis,emplaſtriſque ſunt, maximũ, præcipuéque varium vſum præſtant. Sed alia quoque vtilia ſunt,vt ea quæ fœminis ſubiiciuntur:πεσσοὺς Græci vocāt. Eorum hæc proprietas eſt: medicamenta compoſita molli lana excipiuntur,eáque lana naturalibus conditur.

Ad ſanguinem euocandum.

Ad ſanguinem autem euocandum, cauneis duabus adiicitur nitri P. i.*. aut allii ſemen cōteritur, adiicitur myrrhæ paululum ,& vnguento ſuſino miſcetur, aut cucumeris ſylueſtris pars interior,ex lacte muliebri diluitur.

Ad vuluam molliendam.

Ad vuluam molliendam,oui vitellus, & fœnumgræcum,& roſa,& crocum temperantur:aut elaterii P.*.3. ſalis tantundem,vuæ taminiæ P.vi.*. melle excipiuntur.

Alia peſſi compoſitio ad idem valens.

Aut Boetho authore,croci,reſinæ terebinthinæ, ſingulorum P.iiii.*. myrrhæ P. *.3. roſæ 8.i.*. ſeui vitulini P.*.3. ceræ P.ii.*.miſcentur.

Ad inflammationes vuluæ Numenii peſſus.

Optima autem aduerſus inflammationes vuluæ Numenii compoſitio eſt,quæ habet croci P.*.3. ceræ P.i.*. butyri P.viii.*. adipis anſerini P.xii.*. vitellos coctos duos,roſæ minus cyatho.

Ad eiiciendum è vulua infantem mortuum.

Si verò infans intus deceſſit, quò facilius eiiciatur, malicorium ex aqua terendum, eóque vtendum eſt.

Si mulier vitio locorum concidit,qua curatione vtendum ſit.

Si concidere vitio locorum mulier ſolet, cochleæ cum teſtis ſuis comburendæ conterendǽque, deinde his mel adiiciendum eſt.Si non comprehendit,adeps leonina ex roſa mollienda eſt.

DE MEDICAMENTIS QVIBVS ARIdis vtimur, Cap. XXII.

Ad carnem ſupercreſcentem exedendam.

QVædam autem miſturæ medicamētorum ſunt quibus aridis neque coactis vtimur,ſic vt inſpergamus, aut cum aliquo liquido miſta illinamus: quale eſt ad carnem ſupercreſcentem exedendam, quod habet ſquamæ, fuliginis thuris,ſingulorum P.i.*. æruginis P.ii.*. Hæc autem eadem cum melle purgant vlcera, cum cera implent.Miſy quoque & galla,ſi paribus portionibus miſceātur,corpus conſumunt, eáque vel arida inſpergere licet, vel excepta Cadmia,illinire.

Ad putrem carnem continendam,ne vltra ſerpat,eámque leniter exedendam plures compoſitiones.

Putrem verò carnem continet, neque vltrà ſerpere patitur,& leniter exeſt,mel,vel cum lēticula,vel cum marrubio, vel cum oleæ foliis, antè ex vino decoctis. Item

ſertula campana in mulſo cocta, deinde contrita, aut calx cum cerato, aut amaræ nuces cum allio, ſic vt huius pars tertia ſit. Paulúmque his croci adiiciatur: aut quod habet ſpumæ argenti P.vi.✱. cornu bubuli combuſti P.xii.✱. olei myrtei, & vini cyathos ternos: aut quod ex his conſtat, Floris Punici mali, atramenti ſutorii, aloes, ſingulorum P.ii.✱. aluminis ſciſſilis, thuris, ſingulorum P.iiii.✱. gallæ P.viii.✱. ariſtolochiæ P.x.✱. Vehementius idem facit etiam adurendo auripigmentum cum chalcitide, & aut nitro, aut calce, aut charta combuſta: item ſal cum aceto. Vel ea compoſitio quæ habet chalcitidis, capitulorũ Punici mali, aloes, ſingulorum P.ii.✱. aluminis ſciſſilis, thuris, ſingulorum P.iiii.✱. gallæ P.viii.✱ ariſtolochiæ P.x.✱. mollis quãtum ſatis ſit ad ea cogenda: vel cantharides P.i.✱. ſulphuris P.i.✱. lolii P.iii.✱. Quibus adiicitur picis liquidæ quantum ſatis eſt: adiungendum mel, chalcitis quoque cum reſina & ruta miſta, aut cum eadẽ reſina diphryges, aut vua taminia, cum pice liquida: idẽ verò poſſunt fæces vini combuſtæ, & calcis, & nitri pares portiones, vel aluminis ſciſſilis P.✱.ʒʒ. thuris, ſandaracæ, nitri, ſingulorum P.i.✱. gallæ P. viii.✱. ariſtolochiæ P. x.✱. mellis quantum ſatis eſt.

Hieræ compoſitio.

Eſt etiam Hieræ compoſitio quæ habet myrrhæ, chalcitidis, ſingulorum P. ii.✱. aloes, thuris, aluminis ſciſſilis, ſingulorum P.iiii.✱. ariſtolochiæ, gallæ immaturæ, ſingulorum P.viii.✱. malicorii contriti P.xx.✱.

Iudæi compoſitio.

Eſt & Iudæi in qua ſunt calcis partes duæ, nitri quãruberrimi pars tertia quæ vrina impuberis pueri coguntur, donec ſtrigmẽti craſſitudo ſit. Sed ſubinde is locus cui id illinitur, madefaciendus eſt.

Iollæ compoſitio.

At Iollas, chartæ combuſtæ, ſandarachæ, ſingulorum P.i.✱. calcis P.ii.✱. auripigmenti tantundem miſcebat.

Ad ſanguinis profluuia vel ex membrana cerebri, vel aliis locis, & ad cancrum, & ad inducendam cicatricem, & ad coercendam carnem creſcentem.

Si verò ex membrana, quæ ſuper cerebrum eſt, profluit ſanguis, vitellus combuſtus & contritus inſpergi debet, ſi alio loco ſanguinis profluuium eſt, auripigmenti, ſquamæ æris, ſingulorum P.i.✱. ſandaracæ P.ii.✱. marmoris cocti P.iiii.✱. inſpergi debet: eadem cancro quoque obſiſtunt. Ad inducendam cicatricem, ſquamæ æris, thuris fuliginis, ſingulorum P.ii.✱. calcis P.iiii.✱. eadem increſcentem quoque carnem coercent.

Timæi compoſitio ad ignem ſacrum vel cancrum.

Timæus autem ad ignem ſacrum, vel ad cancrum his vtebatur, myrrhæ. P.ii.✱. thuris, atramenti ſutorii, ſingulorum P.iii.✱. ſandaracæ, auripigmenti, ſquamæ æris, ſingulorum P.iiii.✱. gallæ P. vi.✱. ceruſſæ combuſtæ P. viii.✱. Eadem vel arida inſperſa, vel melle excepta idẽ præſtant.

Ad ſternutamenta excitanda.

Sternutamenta verò vel albo veratro, vel ſtruthio cõiecto in nares excitantur, vel his miſtis, piperis, veratri albi, ſingulorum P.✱.ʒ. caſtorii pondo i.✱. ſpumæ nitri P.ii.✱. ſtruthii P.iii.✱.

Gargarizationes quibus fieri debeant.

Gargarizationes autem aut leuandi cauſa fiunt, aut reprimẽdi, aut euocandi. Leuant, lac, cremor, vel ptiſſanæ vel furfurum: reprimit aqua in qua vel lenticula, vel roſa, vel rubus, vel cotoneum malum, vel palmulæ decoctæ ſunt. Euocant, ſinapi, piper.

DE ANTIDOTIS, QVIBVS MALIS opitulentur. Cap. XXIII.

ANtidota rarò, ſed præcipuè interdũ neceſſaria ſunt, quia grauiſſimis caſibus opitulantur. Ea rectè quidem dantur colliſis corporibus vel per ictus, vel vbi ex alto deciderunt, vel in viſcerum, laterum, faucium, interiorúmque partium doloribus. Maximè autem deſiderãda ſunt aduerſus venena, vel per morſus, vel per cibos, aut potiones noſtris corporibus inſerta.

Compoſitio antidoti.

Vnum eſt quod habet lacrymæ papaueris P.✱.ʒ. acori, malobatri P.v.✱. iridis Illyricæ, gummi, ſingulorum P.ii.✱. aniſi P.iii.✱. nardi gallici, foliorum roſæ aridorum, cardamomi, ſingulorum P.iiii.✱. petroſelini P.✱.iiii.ʒ, trifolii P.v.✱. caſiæ nigræ, ſilis, bdellii, balſami, ſeminis piperis albi, ſingulorum P.✱.ʒ. ſtyracis P.✱.ʒ. myrrhæ, opopanacis, nardi Syri, thuris maſculi, hypociſtidis, ſucci ſingulorum P.vi ✱. caſtorii P.vi.✱. coſti, piperis albi, galbani, reſinæ terebinthinæ, croci, floris iunci rotundi, ſingulorum P.✱. vi.ʒ. dulcis radicis P. viii.✱.ʒ. quæ vel melle vel paſſo excipiuntur.

Aliud antidotum Ambroſia nominatum, quod Zopyrus Ptolemæo regi compoſuit.

Alterum quod Zopyrus regi Ptolemæo dicitur cõpoſuiſſe, atque Ambroſiã nominaſſe, ex his cõſtat: Coſti, thuris maſculi, ſingulorum P.v.✱. piperis albi P.✱.ʒ. floris iunci rotundi P.ii.✱. cinnamomi P.iii.✱, caſiæ nigræ P.iiii.✱. croci Cilicii P.✱.iiii.ʒ. myrrhæ quam ſtacten nominat P.v.✱. nardi Indici P.✱.v.ʒ. Quæ ſingula contrita melle cocto excipiuntur: deinde vbi vtẽdum eſt, id quod Ægyptiæ fabæ magnitudinem impleat in potione vini diluitur.

Antidotum Mithridatis.

Nobiliſſimum autem eſt Mithridatis quod quotidie ſumendo rex ille dicitur aduerſus venenorum pericula tutum corpus ſuum reddidiſſe. In quo hæc ſunt: coſti P.✱ S.ʒ. acori P.v.✱. hyperici, cumini, ſagapeni, acaciæ ſucci, iridis Illyricæ, cardamomi, ſingulorum P.ii.✱. aneſi P.iii ✱. nardi Gallici, gentianæ, radicis, aridorum roſæ foliorum, ſingulorum P.iiii.✱. papaueris lacrymæ, petroſelini, ſingulorũ P.✱.iiii.ʒ. caſiæ, ſilis, lolii, piperis longi, ſingulorum P.vi.✱. ſtyracis P.✱.v.ʒ. caſtorii, thuris, hypociſtidis ſucci, myrrhæ, opopanacis, ſingulorum P.vi.✱. malobathri folii P.vi.✱. floris iunci rotundi, reſinæ terebinthinæ, galbani, dauci Cretici ſeminis, ſingulorũ P.✱.v.ʒ. nardi, opobalſami, ſingulorum P.✱.vi.ʒ. thlapſis P.✱.v.ʒʒ radicis põticæ P.vii.✱. croci, zingiberis, cinnamomi, ſingulorũ P.✱.viii.ʒ. Hæc contrita melle excipiuntur, & aduerſus venenum, quod magnitudinem nucis Græcæ impleat, ex vino datur. In cæteris autem affectibus corporis pro modo eorum, vel quod Ægyptiæ fabæ, vel quod erui magnitudinem impleat ſatis eſt.

DE ACOPIS, Cap. XXIIII.

Acopum neruis vtile.

ACopa quoque vtilia neruis ſunt: quale eſt quod habet floris iunci rotundi P.✱.ii.ʒʒ. coſti, iunci quadrati, lauri baccarum, ammoniaci, cardamomi, ſingulorũ P.✱.iiii.ʒ. myrrhæ, æris combuſti, ſingulorum P.vii.✱. iridis Illyricæ, ceræ, ſingulorum P.iiii.✱. Alexandrini calami, iunci rotundi, aſpalathi, xylobalſami, ſingulorum P. xviii.✱. ſeui P.i.✱. vnguenti irini cyathum.

Acopum Euodes neruis vtile.

Alterum quod εὐώδες vocant, hoc modo fit, ceræ P.✱.ʒ. olei tantundem, reſinæ terebinthinæ ad nucis iuglandis magnitudinem ſimul incoquuntur, deinde infuſa in mortario teruntur, inſtillatúrque ſubinde quamoptimi mellis acetabulum, tum irini vnguenti, & roſæ terni cyathi.

Enchriſta ad vlcera purganda & implenda.

Εγχριστὰ autem Græci vocant liquida quæ illinuntur: quale eſt quod fit ad vlcera purganda, & implenda maximè inter neruos, paribus portionibus inter ſe miſtis, butyri, medullæ vitulinæ, ſeui vitulini, adipis anſerinæ, ceræ, mellis, reſinæ terebinthinæ, roſæ, olei cicini. Quæ ſeparatim omnia liquantur, deinde liquida miſcẽtur, & tum ſimul teruntur. Et hoc quidem magis purgat: magis verò emollit, ſi pro roſa cyprus infunditur.

Ad ſacrum ignem.

Ad ſacrum ignem ſpumæ argenti P.vi.✱. cornu bubuli combuſti P.ii.✱. conteruntur, adiicitúrque inuicem vinum, & id quod ſpecialiter ſil vocatur, & myrteum, donec vtriuſque terni cyathi conficiantur.

DE CATAPOTIIS, Cap. XXV.

Catapotium ad ſomnum accerſendum,& leuationem doloris, & ſimul ad cõcoquendum.

CAtapotia quoque multa ſunt,variiſque de cauſis fiũt. Anodyna vocant quæ ſomno dolorem leuant: quibus vti,niſi nimia neceſſitas vrget, alienum eſt. Sunt enim ex vehemẽtibus medicamẽtis, & ſtomacho alienis. Poteſt tamen etiam ad cõcoquẽdũ quod habet papaueris lacrymæ,galbani,ſingulorum P.I.✱. myrrhæ,caſtorei, piperis,ſingulorũ P.II.✱.Ex quibus quod erui magnitudinem habet, ſatis eſt deuoraſſe.

Catapotium valentius ad ſomnum.

Alterum ſtomacho peius, ad ſomnum valentius,ex his fit,mandragoræ P.✱.3. apii ſeminis, item hyoſcyami ſeminis,ſingulorum P.IIII.✱.quæ ex vino teruntur.Vinũ autem eiuſdem magnitudinis quæ ſuprà poſita eſt, abũde eſt ſumpſiſſe.

Catapotium ad plurimos dolores per ſomnum leniendos.

Siue autem capitis dolores,ſiue vlcera, ſiue lippitudo,ſiue dentes,ſiue ſpiritus difficultas, ſiue inteſtinorum tormenta, ſiue inflammatio vuluæ eſt ſiue coxa, ſiue iecur,aut lienis, aut latus torquet, ſiue vitio locorum aliqua prolabitur,& obmuteſcit, occurrit dolori per quietẽ eiuſmodi catapotium:Silis,acori,rutæ ſylueſtris,ſeminis, ſingulorum P.I.✱. caſtorei, cinnamomi, ſingulorum P. II.✱.papaueris lacrymæ,panacis,radicis mãdragoræ,malorum aridorum,iunci rotundi floris,ſingulorum P.II.✱. piperis grana LVI.✱. Hæc per ſe contrita, rurſus inſtillato ſubinde paſſo,ſimul omnia teruntur, donec craſſitudo ſordium fiat: ex eo paulum aut deuoratur, aut aqua diluitur,& potui datur.

Catapotium aliud ad multa valens.

Quinetiam ſylueſtris papaueris quum iam ad excipiendam lacrymam maturum eſt, manipulus qui manu comprehendi poteſt,in vas demittitur, & ſuperinfunditur aqua,quæ id contegat;atque ita coquitur. Vbi iam bene manipulus is coctus eſt,ibidem expreſſius proiicitur, & cum eo humore,paſſi pari menſura miſcetur,inferuétque donec craſſitudinem ſordium habeat. Quum infrixit,catapotia ex eo fiunt ad noſtræ fabæ magnitudinem, habéntque vſum multiplicem.Nam & ſomnum faciunt vel per ſe aſſumpta, vel ex aqua data, & aurium dolores leuant,adiectis exiguo modo rutæ ſucco ac paſſi. Et tormina ſuppriment ex vino liquata; & inflammationem vuluæ coercent;miſta cerato ex roſa facto,quum paulum his croci quoque acceſſit:& ex aqua fronti inducta pituitam in oculos decurrentem tenent.

Catapotium ad inducendum ſomnum, quod vulua dolens prohibuit.

Item ſi vulua dolens ſomnum prohibuit, croci P. II.✱. aniſi,myrrhæ,ſingulorum P.I.✱.papaueris lacrymæ, P.IIII.✱cicutæ ſeminis P.VIII.✱.miſcentur,excipiunturque vino vetere,& quod lupini magnitudinem habet,in tribus cyathis aquæ diluitur.Id tamen in febre periculoſè datur.

Ad iecur ſanandum.

Ad ſanandum iecur nitri P.✱.3. croci,myrrhæ,nardi Gallici,ſingulorum P.I.✱. melle excipiũtur, datúrque quod Ægyptiæ fabæ magnitudinem habeat.

Ad finiendos dolores lateris.

Ad lateris dolores finiendos, piperis, ariſtolochiæ, nardi,myrrhæ pares portiones.

Ad thoracis dolores finiendos.

Ad thoracis,nardi P.I.✱. thuris,caſiæ,ſingulorum P. III.✱.myrrhæ,cinnamomi,ſingulorum P.VI.✱. croci P. P.VIII.✱. reſinæ terebinthinæ quadrans, mellis heminæ tres.

Catapotium Athenionis ad tuſſim.

Ad tuſſim Athenionis, myrrhæ, piperis, ſingulorũ P.I.✱. caſtorei, papaueris lacrymæ, ſingulorum P.I.✱. Quæ ſeparatim contuſa,poſtea iunguntur,& ad magnitudinem fabæ noſtræ,bina catapotia manè:bina noctu dormituro dantur.

Catapotium Heraclidis Tarentini,ad tuſſim & ſomnum.

Si tuſſis ſomnum prohibet, ad vtrunque Heraclidis Tarentini,croci P.I.✱. cinnamomi, caſtorei, papaueris lacrymæ,ſingulorum P.I.✱. myrrhæ,piperis longi, coſti, galbani,ſingulorum P.✱.3.

Catapotium ad purganda vlcera in faucibus tuſſientibus.

Quòd ſi purgãda ſunt vlcera in faucibus tuſſientibus, panacis,myrrhæ, reſinæ terebinthinæ, ſingulorũ P.V.✱. galbani P. ✱.3. hyſſopi P.✱.3. conterenda ſunt,hiſque hemina mellis adiicienda,& quod digito excipi poteſt,deuorandum eſt.

Colicæ Caſſii medici.

Colicæ verò Caſſii ex his conſtat, croci,aniſi,caſtorei, ſingulorum.P. III.✱. petroſelini P.IIII. ✱. piperis & longi & rotundi,ſingulorum P.V.✱. papaueris lacrymæ, iunci rotundi,myrrhæ,nardi,ſingulorum P.VI.Quæ melle excipiuntur: id autem & deuorari poteſt, & ex aqua calida ſumi.

Ad infantem mortuum aut ſecundas impellendas.

Infantem verò mortuum, aut ſecundas expellit aquæ potio,cui ſalis ammoniaci. PI.✱. aut cui dictamni Cretici P.I.✱. adiectum eſt.

Laborantibus ex partu quid dari debate

Ex partu laborantibus eriſimum ex vino tepido ieiunæ dari debet.

Ad adiuuandam vocem.

Vocem adiuuat thuris P.I.✱. in duobus cyathis vini datum.

Aduerſus difficultatem vrinæ.

Aduerſus vrinæ difficultatem,piperis longi, caſtorei,myrrhæ,galbani,papaueris lacrymæ, croci, coſti, vnciæ ſingulæ,ſtyracis, reſinæ terebinthinæ pondo ſextantes,mel,abſinthii cyathus. Ex quibus ad magnitudinem fabæ Ægyptiæ manè,& cœnato dari debet.

Arteriaces compoſitio quomodo fiat.

Arteriace verò hoc modo fit,caſiæ,iridis,cinnamomi,nardi,myrrhæ,thuris,ſingulorum P.I.✱. croci P.I.✱. piperis grana XXX.ex paſſi tribus ſextariis decoquuntur, donec mellis craſſitudo his fiat,aut croci,myrrhæ,thuris, ſingulorum P.I.✱. coniiciuntur in paſſi eundem modũ, eodémque modo decoquuntur: aut eiuſdem paſſi heminæ tres vſque eo coquũtur donec extracta inde gutta indureſcat,& adiicitur tritæ caſiæ P.I.✱.

DE QVINQVE GENERIBVS NOXARVM corporis, & primò de vlneribus quæ maximè per tela inferuntur, Cap. XXVI.

QVVM facultates medicamentorum propoſuerim, genera in quib⁹ noxa corpori eſt,proponã. Ea quinque ſunt: quum quid extrinſecus læſit, vt in vulneribus: quũ quid intra ſeipſum corruptũ eſt, vt in cancro: quum quid innatum eſt,vt in veſica calculus:quum quid increuit,vt vena, quæ intumeſcens in varicem conuertitur: quum quid deeſt, vt quũ curata pars aliqua eſt. Ex his alia ſunt in quibus plus medicamenta, alia in quibus plus manus proficit.Ergo dilatis iis quæ præcipuè ſcalpellũ & manum poſtulant,nunc de iis dicam quæ maximè medicamentis egent. Diuidam autem hanc quoque curandi partem ſicut priorem.Et antè dicã de iis quæ in quamlibet partem corporis incidunt: tũ de iis quæ certas partes infeſtãt. Incipiam à vulneribus.In his autem ante omnia ſcire medicus debet quæ inſanabilia ſint, quæ difficilem curationem habeant,quæ promptiorem. Eſt enim prudentis hominis,primùm eum qui ſeruari non poteſt, non attingere,nec ſubire ſpeciem eius,vt occiſi, quẽ ſors ipſius peremit:deinde vbi grauis metus,ſine certa tamen deſperatione eſt,indicare neceſſariis periclitantis in difficili rẽ eſſe, ne ſi victa ars malo fuerit, vel ignoraſſe,vel fefelliſſe videatur.Sed vt hæc prudenti viro conueniunt, ſic rurſus hiſtrionis eſt,paruã rem attollere, quò plus præſtitiſſe videatur.Obligarique æquum eſt confeſſione prõ ptæ rei, quò curioſius etiam circunſpiciat,ne quod per ſe

exiguum eſt malum,maius curantis negligentia fiat.

Quæ vulnera inſanabilia ſint.

Seruari non poteſt cui baſis cerebri, cui cor, cui ſtomachus,cui iocinoris portæ,cui in ſpina medulla percuſſa eſt,cuique aut pulmo medius,aut ieiunum,aut tenuius inteſtinum,aut ventriculus, aut renes vulnerati ſunt, cuiue circa fauces grandes venæ vel arteriæ præciſæ ſunt.

Quæ vulnera difficilem curationem habeant.

Vix autem ad ſanitatem perueniunt quibus vlla parte pulmo,aut iocinoris craſſum,aut membrana quæ continet cerebrum,aut lienis, aut vulua,aut veſica, aut vllum inteſtinum , aut ſeptum tranſuerſum vulneratum eſt . Hi quoque in præcipiti ſunt in quibus vſque ad grandes, intúſque conditas venas , in alis vel poplitibus mucro deſedit . Periculoſa etiam vulnera ſunt vbicunque venæ maiores ſunt, quoniam exhaurire hominẽ , profuſione ſanguinis poſſunt:idque euenit non in alis tantùm atque poplitibus , ſed etiam in his venis quæ ad anum teſticulóſque perueniũt.Præter hæc malum vulnus eſt quodcũque in alis, vel feminibus, vel inanibus locis, vel in articulis, vel inter digitos eſt: item quodcũque muſculum, aut neruum,aut arteriam,aut membranam,aut os, aut cartilaginem læſit.

Quæ vulnera tutiorem curationem habeant.

Tutiſſimum omnium quod in carne eſt,& hæc quidem loco, vel peiora , vel meliora ſunt . Modo verò periculum facit quodcunque magnum eſt.

Obſeruationes quædam & ætatis,& corporis, & vitæ,& temporis in vulneribus.

Aliquid etiam in vulneris genere,figuráque eſt:nam peius eſt quod etiam colliſum quàm quod tantùm diſciſſum eſt,adeò vt acuto quoque quàm retuſo telo vulnerari commodius ſit . Peius etiam vulnus eſt ex quo aliquid exciſum eſt,ex quóve caro alia parte abſciſſa,alia dependet. Peſſima quæq; plaga in orbẽ eſt: tutiſſima quæ lineæ modo recta eſt . Quò deinde propius huic illive figuræ vulnus eſt,eò vel deterius vel tolerabilius eſt : quinetiam confert aliquid & ætas, & corpus , & vitæ propoſitum, & anni tempus : quia facilius ſaneſcit puer, vel adoleſcens quàm ſenior, valens quàm infirmus, neque nimis tenuis, neque nimis plenus , quàm ſi alterum ex his eſt : integri habitus quàm corrupti , exercitatus quàm iners, ſobrius & temperans quàm vino venerique deditus . Opportuniſſimúmque curationi tempus vernum eſt,aut certè neque feruens , neque frigidum . Siquidem vulnera & nimius calor, & nimium frigus infeſtant : maximè tamen horum varietas: ideóque pernicioſiſſimus autumnus eſt. Sed pleraque ex vulneribus oculis ſubiecta ſunt, quorundam ipſæ ſedes indices ſunt,quas alio loco demonſtrauimus,quum poſitus interiorum partium oſtendimus. Veruntamen quia quædam vicina ſunt,intereſt quoque vulnus in ſumma parte ſit, an penitus penetrauerit :neceſſarium eſt notas ſubiicere per quas quid intus actũ ſit,ſcire poſſimus,& ex quibus vel ſpes vel deſperatio oritur.

Signa percuſſi cordis.

Igitur corde percuſſo,ſanguis multus effertur,venæ languеſcunt,color palliďiſſimus,ſudores frigidi,malíque odoris, tanquam irrorato corpore oriuntur, extremiſque partibus frigidis,matura mors ſequitur.

Signa pulmonis icti.

Pulmone verò icto, ſpirandi difficultas eſt, ſanguis ex ore ſpumans,ex plaga rubens, ſimúlque etiam ſpiritus cum ſono fertur : in vulnus inclinari iuuat : quidam ſine ratione conſurgunt . Multi ſi in ipſum vulnus inclinati ſunt,loquuntur,ſi in aliam partem,obmuteſcunt.

Signa iocinoris vulnerati.

Iocinoris autem vulnerati notæ ſunt,multus ſub dextra parte præcordium profuſus ſanguis,ad ſpinã reducta præcordia,in ventrẽ cubandi dulcedo, punctiones doloréſq; vſque ad iugulũ,iunctúmque ei latus ſcapularũ,os intentum:quibus nonnunquã etiam bilioſus vomitus accedit.

Signa percuſſorum renum.

Renibus verò percuſſis,dolor ad inguina teſticulóſque deſcendit , difficulter vrina redditur , eáque aut eſt cruenta,aut cruor fertur.

A Signa vulnerati lienis.

At liene icto, ſanguis niger à ſiniſtra parte prorumpit , præcordia cum ventriculo ab eadem parte indureſcunt,ſitis ingens oritur,dolor ad iugulum,ſicut iocinore vulnerato,venit.

Signa percuſſæ vuluæ.

At quum vulua percuſſa eſt,dolor inguinibus & coxis & femoribus eſt . Sanguinis pars per vulnus, pars per naturale deſcendit , vomitus bilis inſequitur . Quædam obmuteſcunt, quædam mente labuntur , quædam ſui
B cõpotes , neruorum oculorúmque dolore vrgeri ſe confitentur,morientéſque tandem,eadem quæ corde vulnerato patiuntur.

Signa percuſſi cerebri,vel membranæ eius.

Sin cerebrum membranáve eius vulnus accepit,ſanguis per nares , quibuſdam etiam per aures exit , feréque bilis vomitus inſequitur. Quorundam ſenſus obtunduntur,appellatíque ignorant:quorundã trux vultus eſt,quorundam oculi quaſi reſoluti,huc atque illuc mouẽtur.Feréque tertio vel quinto die delirium accedit . Multorum
C etiam nerui diſtenduntur. Ante mortem autem plerique faſcias quibus caput deligatum eſt lacerant , ac nudum vulnus frigori obiiciunt.

Signa percuſſi ſtomachi.

Vbi ſtomachus autẽ percuſſus eſt,ſingultus & bilis vomitus inſequitur.Siquid cibi vel potionis aſſumptum eſt, id redditur citò. Venarum motus elangueſcunt, ſudores tenues oriuntur,per quos extremæ partes frigeſcunt.

Signa ieiuni inteſtini,& ventriculi vulnerati, & aliorum inteſtinorum.

D Communes verò ieiuni inteſtini,& ventriculi vulnerati notæ ſunt:nam cibus & potio per vulnus exeunt, præcordia indureſcunt , nonnunquam bilis per os redditur. Inteſtino tantùm ſedes inferior eſt. Cætera inteſtina icta vel ſtercus vel odorem eius exhibent.

Signa percuſſæ medullæ quæ in ſpina eſt.

Medulla verò quæ in ſpina eſt diſcuſſa,nerui reſoluuntur aut diſtenduntur , ſenſus intercidit : interpoſito tempore aliquo ſine voluntate inferiores partes vel ſemen, vel vrinam,vel etiam ſtercus excernunt.

E Signa ſepti tranſuerſi percuſſi.

At ſi ſeptum tranſuerſum percuſſum eſt , præcordia ſurſum contrahuntur , ſpina dolet, ſpiritus rarus eſt, ſanguis ſpumans fertur.

Signa veſicæ vulneratæ.

Veſica verò vulnerata,dolent inguina:quod ſuper pubem eſt,intenditur:pro vrina ſanguis,aut ex ipſo vulnere vrina deſcẽdit,ſtomachus afficitur. Itaque aut bilem vomunt,aut ſingultiunt,frigus,& ex eo mors ſequitur.

F De ſanguine,& ſanie, & pure,& eorum ſpeciebus,quando meliora deterioráve ſint.

His cognitis,etiam nunc quædam alia noſcenda ſunt, ad omnia vulnera vlceráq; de quibus dicturi ſumus pertinentia.Ex his autem exit ſanguis,ſanies,pus.Sanguis omnibus notus eſt : ſanies eſt tenuior hoc , varie craſſa & glutinoſa, & colorata. Pus craſſiſſimũ albidiſſimúmque, glutinoſius & ſanguine & ſanie . Exit autem ſanguis ex vulnere recenti aut iam ſaneſcente.Sanies eſt inter vtrunque tempus : pus ex vlcere iam ad ſanitatem ſpectante.
G Rurſus & ſanies & pus quaſdam ſpecies Græcis nominibus diſtinctas habent . Eſt enim quædam ſanies quæ vel ἰχὼρ vel meliceria nominatur : eſt pus quod ἐλαιῶδες appellatur. ἰχὼρ tenuis, ſubalbidus ex malo vlcere exit, maximéque vbi neruo læſo inflammatio ſequuta eſt: meliceria craſſior & glutinoſior,ſubalbida,mellíque albo ſubſimilis fertur . Hæc quoque ex malis vlceribus , vbi nerui circa articulos læſi ſunt,& inter hæc loca,maximè ex genibus.Ελαιῶδες tenue,ſubalbidum,quaſi vnctũ colore atque pinguitudine,oleo albo nõ diſſimile, apparet in ma-
H gnis vlceribus ſaneſcentibus. Malus autem eſt ſanguis nimium,aut tenuis,aut craſſus, colore vel liuidus, vel niger, aut pituita mixtus,aut varius. Optim⁹ calidus,rubẽs, modicè craſſus,non glutinoſus.Itaque protinus eius vulneris expedita magis curatio eſt ex quo ſanguis bonus fluxit.

Itémque poſtea ſpes in his maior eſt, ex quibus melioris A generis quæque proueniũt. Sanies igitur mala eſt, multa, nimis tenuis, liuida, aut pallida, aut nigra, aut glutinoſa, aut mali odoris, aut quæ & ipſum vlcus, & iunctam ei cutem erodit: melior non multa, modicè craſſa, ſubrubicũda, aut ſubalbida. Ἰχὼρ autem peior eſt multus, craſſus, ſubliuidus, aut ſubpallidus, glutinoſus, ater, calidus, mali odoris. Tolerabilior eſt ſubalbidus qui cætera omnia contraria prioribus habet. Meliceria autem mala eſt multa, & percraſſa, melior quæ & tenuior, & minus copioſa eſt. Pus inter hæc optimum eſt. Sed id quoque peius eſt mul- B tum, tenue, dilutum, magiſque ſi ab initio tale eſt. Itémque ſi colore ſero ſimile, ſi pallidum, ſi liuidum, ſi fæculẽtum eſt: præter hæc, ſi malè olet, niſi tamen locus hunc odorem excitat. Melius eſt, quo minus eſt, quo craſſius, quo albidius, itémque ſi leue eſt, ſi nihil olet, ſi æquale eſt: modo tamen cõuenire & magnitudini vulneris & tempori debet. nam plus ex maiore, plus nondum ſolutis inflammationibus naturaliter fertur. Elæodes quoque peius eſt multum, & parum pingue, quo minus etiam quoque idipſum pinguius, eo melius eſt. C

Curatio aduerſus profuſionem ſanguinis in vulneribus.

Quibus exploratis, vbi aliquis ictus eſt qui ſeruari poteſt, protinus proſpicienda duo ſunt, ne ſanguinis ſit profuſio, néve inflammatio interimat. Si profuſionem timemus, quod ex ſede vulneris & magnitudine eius, & ex impetu ruentis ſanguinis intelligi poteſt, ſiccis linamentis vulnus implendum eſt, ſupráque imponenda ſpongia ex aqua frigida expreſſa, ac manu ſuper comprimenda: ſi parum ſic ſanguis conquieſcit, ſæpius linamenta mutan- D da ſunt. Et ſi ſicca parum valent, aceto madefaciẽda ſunt. id vehemens ad ſanguinem ſupprimendum eſt. Ideóque quidam id vulneri infundũt. Sed alius rurſus metus ſubeſt, ne nimis valenter ibi retenta materia, magnã inflammationem poſtea moueat. Quæ res efficit vt neque rodentibus medicamentis, neque adurentibus, & ob idipſum inducentibus cruſtam, ſit vtendum, quamuis pleraque ex his ſanguinem ſupprimunt: ſed ſi ſemel ad ea decurritur, potius quæ mitius idem efficiunt. Quòd ſi illa quoque profluuio vincuntur, venæ quæ ſanguinem fun- E dunt apprehendendæ, circáque id quod ictum eſt, duobus locis deligandæ, intercidendæque ſunt, vt & in ſe ipſæ coeant, & nihilominus ora præcluſa habeant: vbi ne id quidem res patitur, poſſunt ferro candenti aduri. Sed etiam ſatis multo ſanguine effuſo ex eo loco quo neque neruus neque muſculus eſt, vt puta in fronte vel ſuperiore capitis parte, commodiſſimum tamen eſt cucurbitulam admouere à diuerſa parte, vt illuc ſanguinis curſus reuocetur.

Curationes aduerſus vulnerum inflammationem. F

Et aduerſus profuſionem quidem in his auxilium eſt: aduerſus inflammationem autem in ipſo ſanguinis curſu, ea timeri poſſunt, vbi læſum eſt vel os, vel neruus, vel cartilago, vel muſculus: aut vbi parum ſanguinis pro modo vulneris fluxit. Ergo quoties quid tale erit, ſanguinem maturè ſupprimere non oportebit, ſed pati fluere, dum tutum erit: adeò vt ſi parum fluxiſſe videbitur, mitti quoque ex brachio debeat, vtique ſi corpus iuuenile, & robuſtum, & exercitatum eſt: multóque magis ſi id vulnus ebrietas præceſſit. Quòd ſi muſculus læſus videbitur, G præcidendus erit. nam percuſſus mortiferus eſt, præciſus ſanitatem recipit.

De glutinatione vulnerum.

Sanguine autem vel ſuppreſſo, ſi nimius erumpit: vel exhauſto, ſi per ſe parum fluxit, longè optimum eſt vulnus glutinari. Poteſt autem id vel quod in cute vel etiam in carne eſt, ſi nihil ei præterea mali accedit. Poteſt caro alia parte dependens, alia inhærens, ſi tamen etiamnum integra eſt, & coniunctione corporis fouetur. In his verò quæ glutinantur duplex curatio eſt. nam ſi plaga in molli parte ſui debet, maximéque ſi diſciſſa auris ima eſt, vel H imus naſus, vel frons, vel bucca, vel palpebra, vel labrum, vel circa guttur cutis vel venter. Si verò in carne vulnus eſt, hiátque, neque in vnum oræ facilè attrahuntur, ſutura quidem aliena eſt: imponendæ verò fibulæ ſunt (ἀγκτῆρας Græci nominant) quæ oras paulum tamen contrahunt, quò minus lata poſtea cicatrix ſit. Ex his autem colligi poteſt, id quoque quod alia parte dependens, alia inhærebit, ſi alienatum adhuc nõ eſt, ſuturam, an fibulam poſtulet. Ex quibus neutra antè debet imponi quàm intus vulnus purgatum eſt, nequid ibi concreti ſanguinis relinquatur. Id enim & in pus vertitur, & inflammationem mouet, & glutinari vulnus prohibet. Ne linamẽtum quidem quod ſupprimendi ſanguinis cauſa inditum eſt, ibi relinquendum eſt. nam id quoque inflammat. Comprehendi verò ſutura vel fibula non cutem tantùm, ſed aliquid etiam ex carne, vbi ſuberit hæc, oportebit, quò valentius hæreat, neque cutem abrumpat. Vtraque optima eſt ex acia molli non nimis torta, quò mitius corpori inſidat. Vtraque neque nimis rara, neque nimis crebra iniicienda eſt: ſi nimis rara eſt, non continet: ſi nimis crebra eſt, vehementer afficit: quia quo ſæpius acus corpus tranſiuit, quóque plura loca iniectum vinculũ mordet, eo maiores inflammationes oriuntur, magiſque æſtate. Neutra etiam vim vllam deſiderat: ſed eatenus vtilis eſt qua cutis ducentem, quaſi ſua ſponte ſubſequitur. Fere tamen fibulæ latius vulnus eſſe patiuntur. Sutura oras iungit, quæ ne ipſæ quidem inter ſe contingere ex toto debẽt, vt ſiquid intus humoris concreuerit, ſit quà emanet. Siquod vulnus neutrũ horum recipit, id tamen purgari debet, deinde omni vulneri primò imponenda eſt ſpongia ex aceto expreſſa: ſi ſuſtinere aliquis aceti vim non poteſt, vino vtendum eſt. Leuis plaga iuuatur etiamſi ex aqua frigida expreſſa ſpongia imponitur. Sed ea quocunque modo impoſita eſt, dum madet prodeſt: itaque vt inareſcat, non eſt committendum. licétque ſine peregrinis, & conquiſitis, & compoſitis medicamentis vulnus curare. Sed ſiquis huic parum confidit, imponere medicamentum debet quod ſine ſeuo compoſitum ſit ex iis quæ cruẽtis vulneribus apta eſſe propoſui: maximéque ſi caro eſt, barbarum: ſi nerui, vel cartilago, vel aliquid ex eminentibus, quales aures vel labra ſunt, Polybii ſphragidem. Alexandrinum quoque viride neruis idoneum eſt, eminẽtibúſque partibus ea quam Græci ῥάπτουσαν vocãt. Solet etiam colliſo corpore exigua parte findi cutis. Quod vbi incidit, non alienum eſt ſcalpello latius aperire, niſi muſculi neruique iuxta ſint, quos incidi nõ expedit. Vbi ſatis diductum eſt, medicamentum imponendum eſt. At ſi id quod colliſum eſt, quanuis parum diductum eſt, latius tamen aperiri propter neruos aut muſculos non licet, adhibenda ſunt ea quæ humorem leniter extrahãt, præcipuéque ex iis id quod rhypodes vocari propoſui. Non alienum eſt, etiam vbicunque vulnus graue eſt impoſitum, quo id iuuetur, inſuper circundare lanam ſuccidã ex aceto & oleo: vel cataplaſma, ſi mollis is locus eſt, quod leniter reprimat: ſi neruoſus aut muſculoſus, quod emolliat.

Quomodo vulnus ligari conueniat.

Faſcia verò ad vulnus deligandum, lintea aptiſſima eſt, eáque lata eſſe debet, vt ſemel iniecta non vulnus tantùm, ſed paulum vtrinque etiam oras eius comprehendat. Si ab altera parte caro magis receſſit, ab ea melius attrahitur: ſi æquè ab vtraque, tranſuerſa comprehendere oras debet: aut ſi id vulneris ratio non patitur, media primùm iniicienda eſt, vt tum in vtranque partem ducatur: ſic autem deliganda eſt vt & contineat, neque aſtringat. Quod non cõtinetur, elabitur: quod nimis aſtrictum eſt, cancro periclitatur. Hyeme ſæpius faſcia circuire debet, æſtate quoties neceſſe eſt, tum extrema pars eius inferioribus acu aſſuenda eſt. nam nodus vulnus lædit, niſi tamen longè eſt. Illo neminem decipi decet, vt propriam viſcerum curationem requirat: de quibus ſuprà poſui. nam plaga ipſa curanda extrinſecus vel ſutura vel alio medicinæ genere eſt. In viſceribus nihil mouendum eſt, niſi aut ſiquid ex iocinore, aut liene, aut pulmone duntaxat extremo depẽdeat, præcidatur. Alioquin vulnus interius, ea victus ratio, eáque medicamenta ſanabunt quæ cuique viſceri conuenire ſuperiore libro propoſui.

De ratione victus,& notis vulnerum curationibúſque eorum.

His itaque primo die ordinatis, homo in lecto collocandus eſt, iſque ſi graue vulnus eſt, abſtinere quantum vires patiuntur, ante inflãmationem à cibo debet: bibere donec ſitim finiat, aquam calidam: vel ſi æſtas eſt, neque febris, neque dolor eſt, etiam frigidam. Adeo tamẽ nihil perpetuum eſt: ſed ſemper pro viribus corporis æſtimandum, vt imbecillitas etiam cibũ protinus facere neceſſarium poſſit, tenuem ſcilicet & exiguum, qui tãtum ſuſtineat. Multique etiam ex profluuio ſanguinis intermoriẽtes, ante vllam curationem vino reficiẽdi ſunt, quod alioqui inimiciſſimum vulneri eſt. Nimis verò intumeſcere vulnus, periculoſum: nihil intumeſcere, periculoſiſſimum eſt. Illud indicium eſt magnæ inflammationis, hoc emortui corporis. Protinúſque, ſi mens homini cõſiſtit, ſi nulla febris acceſſit, ſcire licet maturè vulnus ſanum fore. Ac ne febris quidẽ terrere debet, ſi in magno vulnere dum inflatio eſt, permanet. Illa pernicioſa eſt quæ vel leui vulneri ſuperuenit, vel vltra tempus inflammationis durat, vel delirium mouet, vel ſi neruorum rigor aut diſtentio quæ ex vulnere orta eſt, eam non finit. Vomitus quoque bilioſus non voluntarius, vel protinus vt percuſſus eſt aliquis, vel dum inflammatio manet, malum ſignũ eſt in his dũtaxat quorum vel nerui, vel etiam neruoſi loci vulnerati ſunt. Sponte tamen vomere non alienũ eſt, præcipuè iis quibus in conſuetudine fuit: ſed neque protinus poſt cibum, neque iam inflãmatione orta, neque quũ in ſuperioribus partib9 plaga eſt. Biduò ſic vulnere habito, tertio die id aperiendum, detergẽdáque ſanies ex aqua frigida eſt, eadémque rurſus iniiciẽda ſunt: quinto iam die quanta inflãmatio futura eſt, ſe oſtendit. Quo die rurſus detecto vulnere conſiderandus color eſt. Quòd ſi liuidus, aut pallidus, aut varius, aut niger eſt, ſcire licet malum vulnus eſſe: idque quandocunque animaduerſum eſt, terrere nos poteſt. Album, aut rubicũdum eſſe vlcus, commodiſſimũ eſt: item cutis dura, craſſa, dolens, periculum oſtendit. Bona ſigna ſunt vbi hæc ſine dolore tenuis & mollis eſt. Sed ſi glutinatur vulnus, aut leuiter intumuit, eadẽ ſunt imponenda quæ primò fuerũt: ſi grauis inflammatio eſt, neque glutinandi ſpes eſt, eáque pus moueãt, aquæ quoque calidæ neceſſarius vſus eſt, vt & materiã digerat, & duritiam emolliat, & pus citet. Ea ſic tẽperanda eſt vt & manu contingenti iocunda ſit: vſque eò adhibenda donec aliquid ex tumore minuiſſe, colorémq; vlceri magis naturalem reddidiſſe videatur, maximéque ſi grande vulnus eſt tetrapharmacum: ſi in articulis, digitis, locis cartilaginoſis, rhypodes. Poſt id fomentum, ſi lata plaga nõ patet, imponi protinus emplaſtrum debet, & ſi latius hiat, illud emplaſtrum liquari ex irino vnguẽto oportet: eóque illita linamenta diſponi per plagam, deinde emplaſtrum ſuprà dari, & ſuper id ſuccidam lanam, minúſque etiam quàm primò faſciæ aſtringendæ ſunt.

Curationes propriæ articulorum.

Propriè quædam in articulis viſenda ſunt, in quibus ſi præciſi nerui ſunt qui continebãt, debilitas eius partis ſequitur. Si id dubium eſt, & ex acuto telo plaga eſt, ea trãſuerſa commodior eſt: ſi retuſo & graui eſt, nullum in figura diſcrimen eſt. At viſendum eſt pus ſupra articulum an infra naſcatur: ſi ſub eo naſcitur, albúmque & craſſum diu fertur, neruũ præciſum eſſe credibile eſt. Magis quoque, maiores dolores inflammationéſque quò maturius excitatæ ſunt. Quanuis autem non abſciſſus neruus eſt, tamen ſi circa tumor durus diu permanet, neceſſe eſt & diuturnum vlcus eſſe, & ſano quoque eo tumorem permanere, futurúmque eſt vt tardè membrum id extendatur vel cõtrahatur. Maior tamen in extendẽdo mora eſt, vbi recuruato articulo curatio adhibita eſt, quàm in recuruãdo eo quod rectum continuerimus. Collocari quoque membrũ quod dictum eſt ratione certa debet. ſi glutinandum eſt, vt ſuperius ſit: ſi in inflammatione eſt, vt in neutram partem inclinatum ſit: ſi iam pus profluit, vt deuexum ſit. Optimum etiam medicamentum quies eſt: moueri & ambulare, niſi ſanis, alienum eſt. Minus tamen iis eſt periculoſum qui in capite vel brachiis, quàm qui in inferiori- **A** bus partibus vulnerati ſunt. Miniméque ambulatio conuenit, femine, aut crure, aut pede laborante. Locus in quo cubabit, tepidus eſſe debebit. Balneum quoque dum parum vulnus purum eſt, inter res infeſtiſſimas eſt. nam id humidum & ſordidum reddit: ex quibus ad cancrum tranſitus eſſe conſueuit. Leuis frictio rectè adhibetur, ſed his partibus quæ longius abſunt à vulnere.

Vulnus quomodo purgandum ſit.

Inflammatione finita, vulnus purgandum eſt. Id o- **B** ptimè faciunt tincta in melle linamenta, ſupráque id emplaſtrum, vel enneapharmacũ dandum eſt. Tum demum verò purum vlcus eſt, quum rubet, ac nimium neque ſiccum neque humidum eſt. Ac quodcunque ſenſu caret, quod non naturaliter ſentit quod nimium aut aridũ aut humidum eſt, quod aut pallidum, aut albidum, aut liuidum, aut nigrum eſt, id purum non eſt.

Quomodo vulnus implendum ſit.

Purgato, ſequitur vt impleatur, iámque calida aqua eatenus neceſſaria eſt vt ſanies remoueatur. Lanæ ſucci- **C** dæ ſuperuacuus vſus eſt. Lota melius circundatur. Ad implendum autem vulnus proficiunt quidem etiam medicamenta aliqua. Itaque ea adhiberi non alienum eſt, vt butyrum cum roſa, exigua mellis parte, aut cum eadem parte, aut cum eadem roſa tetrapharmacum, aut ex roſa linamenta: plus tamen proficit balneum rarum. Cibi boni ſucci, vitatis omnibus acribus, ſed iam plenioribus: nam & auis, & venatio, & ſuilla elixa dari poteſt. Vinum omnibus dum febris, dum inflammatio eſt, alienum eſt. Itémque vſque ad cicatricem, ſi nerui muſculive vulnera- **D** ti ſunt, etiamſi altè caro, aut ſi plaga in ſumma cute generis tutioris eſt, poteſt non peruetus, modicè tamen datum, ad implendum quoque proficere. Siquid molliendum eſt quod in neruoſis locis muſculoſiſque neceſſarium eſt, cerato quoque ſuper vulnus vtendum eſt. At ſi caro ſupercreuit, modicè reprimit ſiccum linamentum, vehementius ſquama æris: ſi pus eſt quod tolli opus eſt, adhibenda ſunt etiamnum vehementiora, quæ corpus exedant. Cicatricem poſt omnia hæc commodè inducit, lycium ex paſſo aut lacte dilutum, vel etiam per ſe impo- **E** ſitum ſiccum linamentum.

De vlceribus quæ extrinſecus per vulnera incidunt, curationibúſque eorum.

Hic ordo felicis curationis eſt: ſed quædam tamen periculoſa incidere conſuerunt. Interdum enim vetuſtas vlcus occupat, inducitúrque ei callus, & circum oræ craſſæ liuent, poſt quæ quicquid medicamentorum ingeritur, parum proficit: quod fere negligenter curato vlceri ſuperuenit: interdum vel ex nimia inflammatione, vel ob æſtus immodicos, vel ob nimia frigora, vel quia nimis **F** vulnus aſtrictum eſt, vel quia corpus aut ſenile, aut mali habitus eſt, cancer occupat. Id genus à Græcis diductum in ſpecies eſt, noſtris vocabulis nõ eſt. Omnis autem cancer non ſolùm id corrumpit quod occupauit, ſed etiam ſerpit, deinde aliis aliiſque ſignis decernitur. Nam modò ſuper inflammationem rubor vlcus ambit, iſque cum dolore procedit: (ἐρυσιπέλας Græci nominãt) modò vlcus nigrum eſt, quia caro eius corrupta eſt: ídque vehementius etiam putreſcendo intenditur. Vbi vulnus humidum eſt, & ex nigro vlcere humor pallidus fertur, malíque odoris **G** eſt, carunculæ corruptæ, interdum etiam nerui ac membranæ reſoluuntur, ſpecillúmque demiſſum deſcẽdit aut in latus, aut deorſum, eóque vitio nonnunquam os quoque afficitur. Modò oritur ea quam Græci γάγγραιναν appellãt: priores in qualibet parte corporis fiũt. Hæc in prominentibus membris, id eſt inter vngues & alas, vel inguina, feréque in ſenibus vel iis quorum corpus mali habitus eſt. Caro in vlcere vel nigra vel liuida eſt, ſed ſicca & arida, proximáque cutis plerunque ſubnigris puſtulis impletur, deinde ei proxima vel pallida vel liuida, fe- **H** réque rugoſa ſine ſenſu eſt. Vlterior in inflãmatione eſt, omniáque ea ſimul ſerpunt: vlcus in locum puſtuloſum: puſtulæ, in eum qui pallet aut liuet: pallor aut liuor, in id quod inflammatũ eſt: inflammatio, in id quod integrum eſt, trãſit. Inter hæc deinde febris acuta oritur, ingénſque ſitis, quibuſdam etiam delirium accedit. Alii quanuis

mentis ſuæ compotes ſunt, balbutiendo tamen vix ſenſus ſuos ore explicant: incipit affici ſtomachus: fit fœdi ſpiritus ipſe odoris. Atque initium eius quidem mali recipit curationem: vbi verò penitus inſedit, inſanabile eſt, plurimique ſub frigido ſudore moriuntur.

Curatio vlceris.

Ac pericula quidem vulnerum hæc ſunt. Vetus autem vlcus ſcalpello incidendum eſt, excidendæque eius oræ, & quicquid ſuper eas liuet, æquè incidendum. Si varicula intus eſt, quæ his ſanari prohibet, ea quoque excidenda: deinde vbi ſanguis emiſſus, nouatúmque vulnus eſt, eadem curatio adhibenda quæ in recentibus vulneribus expoſita eſt. Si ſcalpello aliquis vti non vult, poteſt ſanare id emplaſtrum quod ex ladano fit, & quũ vlcus ſub eo exeſum eſt, id quo cicatrix inducitur.

Curatio eryſipelatum.

Id autem quod eryſipelas vocari dixi, non ſolùm vulneri ſuperuenire, ſed ſine hoc quoque oriri conſueuit, atque interdum periculum maius affert, vtique ſi circa ceruices aut caput conſtitit. Oportet, ſi vires patiuntur, ſanguinem mittere, deinde imponere ſimul reprimentia & refrigerantia, maximéque ceruſſam ſolani ſucco, aut cimoliam cretam aqua pluuiali exceptam, aut ex eadem aqua ſubactam farinam, cupreſſo adiecta, aut, ſi tenerius corpus eſt, lenticulam. Quicquid impoſitum eſt, betæ folio contegẽdum eſt, & ſuper linteolum frigida aqua madens imponendum. Si per ſe refrigerantia parum prodeunt, miſcenda erunt hoc modo, ſulphuris P. I. ✱. ceruſſæ & croci, ſingulorum P. X X. ✱. eáque cum vino conterenda ſunt, & id his illinendum: aut ſi durior locus eſt, ſolani folia contrita, ſuillæ adipi miſcenda ſunt, & illita linteolo ſuperiniiciẽda. At ſi nigrities eſt, neque dum ſerpit, imponenda ſunt quæ carnem putrem lenius exedant: repurgatúmque vlcus ſic vt cætera nutriendum eſt. Si magis putre eſt, iámque procedit ac ſerpit, opus eſt vehementius erodentibus: ſi ne hæc quidem euincunt, aduri locus debet, donec ex eo nullus humor feratur. nam quod ſanum eſt, ſiccum eſt quum aduritur. Poſt vſtionem putris vlceris ſuperponenda ſunt quæ cruſtas à vino reſoluant: eas ἐσχάρας Græci vocant. Vbi exciderunt, purgandum vlcus maximè melle & reſina eſt: ſed aliis quoque purgari poteſt quibus purulenta curãtur, eodémque modo ad ſanitatem perducendum eſt.

Curatio gangrænæ.

Gangrænam verò, ſi nondum planè tenet, ſed adhuc incipit, curare nõ difficillimum eſt, vtique in corpore iuuenili, & magis etiã ſi muſculi integri ſunt, ſi nerui vel læſi non ſunt, vel leuiter affecti ſunt, neque vllus magnus articulus nudatus eſt: aut carnis in eo loco paulum eſt, ideóque non multum quod putreſceret, fuit, conſiſtítque eo loco vitium: quod maximè fieri in digito poteſt. In eiuſmodi caſu primum eſt, ſi vires patiuntur, ſanguinem mittere: deinde quicquid aridum eſt, & intentione quadam proximum quoque locum malè habet, vſque ad ſanum corpus concidere. Medicamenta verò, dum malum ſerpit, adhibenda nulla ſunt quæ pus mouere cõſuerunt, ideóque ne aqua quidem calida. Grauia quoque, quanuis reprimentia, aliena ſunt: ſed iis quamleuiſſimis opus eſt. ſupérque ea quæ inflammata ſunt, vtendum eſt refrigerantibus: ſi nihilo magis malum conſtitit, vri id quod eſt inter integrum ac vitiatum locum debet. Præcipuéque in hoc caſu petendũ non à medicamentis ſolùm, ſed etiam à victus ratione præſidium eſt. Neque enim id malum niſi corrupti vitioſique corporis eſt. Ergo, primò, niſi imbecillitas prohibet, abſtinentia vtendum: deinde danda quæ per cibum potionémque aluum, ideóque etiam corpus aſtringant, ſed ea leuia: poſtea ſi vitium conſtitit, imponi ſuper vulnus eadem debent quæ in putri vlcere præſcripta ſunt. Ac tum quoque plenioribus cibis vti licebit ex media materia, ſic tamen nonniſi aluum corpúſque ſiccantibus: aqua verò pluuiali frigida: balneũ (niſi iam certa fiducia redditæ ſanitatis eſt) alienum eſt: ſiquidem emollitum in eo vulnus, citò rurſus eodem malo afficitur. Solent verò nonnunquam nihil omnia auxilia

A proficere, ac nihilominus ſerpere his cancer. Inter quæ miſerum (ſed vnicum) auxilium eſt, vt cætera pars corporis tuta ſit, membrum quod paulatim emoritur abſcindere. Hæ grauiſſimorum vulnerum curationes ſunt. Sed ne illa quidem negligenda, vbi integra cute interior pars colliſa eſt, aut vbi deraſum attritúmve aliquid eſt, aut vbi ſurculus corpori infixus eſt, aut vbi tenue ſed altum vulnus inſedit. In primo caſu commodiſſimum eſt malicorium ex vino coquere, interiorémque eius partem con-
B terere, & cerato miſcere ex roſa facto, ídque ſupponere: deinde vbi cutis ipſa exaſperata eſt, inducere lene medicamentum, quale λιπαρόν eſt. Deraſo verò detritóque imponẽdum eſt emplaſtrum tetrapharmacum, minuendúſque cibus, & vinum ſubtrahendum. Neque id, quia non habebit altiores ictus, contemnendum erit: ſiquidem ex eiuſmodi caſibus ſæpe cancri fiunt. Quòd ſi leuius id erit, & in parte exigua, contenti eſſe poterimus eodem leni medicamento. Surculum verò (ſi fieri poteſt) oportet vel manu, vel etiam ferramento eiicere: ſi vel præfractus eſt,
C vel altius deſcendit quàm vt ita fieri poſſit, medicamento euocandus eſt. Optimè autem educit ſuperimpoſita arundinis radix, ſi tenera eſt, protinus contrita: ſi iam durior, antè in mulſo decocta: cui ſemper mel adiiciendum eſt, aut ariſtolochia cum eodem melle. Peſſima ex ſurculis arundo eſt, quia áſpera eſt: eadémque offenſa etiam in filice eſt. Sed vſu cognitum eſt, vtrãque aduerſus alteram medicamentum eſſe, ſi contrita ſuperimpoſita eſt. Facit autem idem in omnibus ſurculis, quodcunque medicamentum extrahendi vim habet. Idem altis tenuibúſque
D vulneribus aptiſſimum eſt. Priori rei Philocratis, huic Hecatæi emplaſtrum maximè conuenit.

Quomodo cicatrix vulneri inducenda, purgandáque ſit.

Vbi verò in quolibet vulnere ventum ad inducendum cicatricem eſt, quod perpurgatis iam repletíſque vlceribus neceſſarium eſt, primùm ex aqua frigida linamentum, dum caro alitur, deinde quum iam continenda eſt, ſiccum imponendum eſt, donec cicatrix inducatur: tum deligari ſuper album plumbum oportet quo & re-
E primitur cicatrix, & colorem maximè ſano corpori ſimilem accipit. Idem radix ſylueſtris cucumeris præſtat: idẽ compoſitio quæ habet elaterii P. I. ✱. ſpumæ argenti P. II. ✱. vnguenti pondo IIII. ✱. quæ excipiuntur reſina terebinthina, donec emplaſtri craſſitudo ex omnibus fiat. Ac nigras quoque cicatrices leniter purgant paribus portionibus mixta, ærugo, plumbum elotum, eadémque roſa cocta, ſiue vngitur cicatrix (quod in facie fieri poteſt) ſiue id vt emplaſtrum imponitur: quod in aliis partibus commodius eſt. At ſi vel excreuit cicatrix, vel concaua
F eſt, ſtultum eſt decoris cauſa rurſus & dolorem & medicinam ſuſtinere: alioqui res vtrique ſuccurri patitur. ſiquidem vtraque cicatrix exulcerari ſcalpello poteſt. Si medicamentum aliquis mauult, idem efficiunt compoſitiones eæ quæ corpus exedunt. Cute exulcerata, ſuper eminentem carnem exedentia medicamenta coniicienda ſunt: ſuper concauam implentia, donec vtrunque vlcus ſanæ cuti æquetur, & tum cicatrix inducatur.

De vulneribus quæ per morſus inferuntur, eorúmque curationibus,

G

Cap. XXVII.

Dixi de iis vulneribus quæ maximè per tela inferuntur: ſequitur vt de iis dicam quæ morſu fiunt, interdum hominis, interdum ſimiæ, ſæpe canis, nonnũquam ferorum animalium, aut ſerpentium. Omnis autem feræ morſus habet quoddam virus. Itaque ſi vehemẽs vulnus eſt, cucurbitula admouenda eſt: ſi leuius, protinus emplaſtrum iniiciendum, præcipuéque Diogeſi: ſi id non eſt, quodlibet ex iis quæ aduerſus morſus propoſui: ſi ea non ſunt, viride Alexandrinum: ſi ne id quidem eſt, quodlibet
H non pingue ex iis quæ recentibus vulneribus accommodantur. Sal quoque his, præcipuéque ei quod canis fecit, medicamentum eſt: ſi manus vulneri imponitur, ſupérque id duobus digitis verberatur, (exſaniat enim) ac ſalſamentum quoque rectè ſuper id vulnus deligatur.

Curatio aduerſus rabioſi canis morſum.

Vtique autem ſi rabioſus canis fuit, cucurbitula virus eius extrahendum eſt: deinde ſi locus neque neruoſus neque muſculoſus eſt, vulnus id adurendum eſt: ſi vri nõ poteſt, ſanguinem homini mitti non alienum eſt. Tum vſto quidem vulneri ſuperimponenda quæ cæteris vſtis ſunt. Ei verò quod expertum ignem non eſt, ea medicamenta quæ vehementer exedũt. Póſtque nullo nouo magiſterio, ſed iam ſuprapoſito vlcus erit implendum, & ad ſanitatem perducẽdum. Quidam poſt rabioſi canis morſum protinus in balneum mittunt, ibique patiuntur deſudare, dum vires corporis ſinunt vlcere adaperto, quo magis ex eo quoque virus diſtillet, deinde multo, meracóque vino excipiunt: quod omnibus venenis contrarium eſt: idque quum ita per triduum factum eſt, tutus eſſe homo à periculo videtur. Solet autem ex eo vulnere vbi parum occurſum eſt, aquæ timor naſci, ὑδροφοβίαν Græci appellant. Miſerrimum genus morbi, in quo ſimul æger & ſiti & aquæ metu cruciatur: quo oppreſſis in anguſto ſpes eſt. Sed vnicum tamen remedium eſt, nec opinantem in piſcinam non antè ei prouiſam proiicere. Et ſi natandi ſcientiam non habet, modò merſum bibere pati, modò attollere. Si habet, interdũ deprimere, vt inuitus quoque aqua ſatietur. ſic enim ſimul & ſitis & aquæ metus tollitur. Sed aliud periculum excipit, ne infirmum corpus in aqua frigida vexatum, neruorum diſtentio abſumat. Id ne incidat, à piſcina protinus in oleum calidum demittẽdus eſt. Antidotum autem, præcipuè id quod primo loco poſui: vbi id non eſt, aliud, ſi nondum æger aquam horret, potui ex aqua dandum eſt, & ſi amaritudine offenditur, mel adiiciendum eſt: & ſi iam is morbus occupauit, per catapotia ſumi poteſt.

Curationes communes aduerſus omnes morſus ſerpentium.

Serpentium quoque morſus non nimium diſtantem curationem deſiderant, quãuis in ea multum antiqui variarunt, vt in ſingula genera anguium ſingula medendi genera præciperent, atque aliis alia. Sed in omnibus eadẽ maximè proficiũt. Igitur in primis ſuper vulnus id membrum deligandum eſt, non tamen nimium vehementer, ne torpeat: dein venenum extrahendum eſt. Id cucurbitula optimè facit. Neque alienũ eſt antè ſcalpello circa vulnus incidere, quò plus vitiati iam ſanguinis extrahatur. Si cucurbitula non eſt (quod tamen vix incidere poteſt) tum quodlibet ſimile vas, quod idem poſſit. Si ne id quidem eſt, homo adhibendus eſt qui vulnus exugat. Neque Hercules ſcientiam præcipuam habent ii qui Pſylli nominãtur, ſed audaciam vſu ipſo confirmatam. Nam venenũ ſerpentis, vt quædam etiã venatoria venena quibus Galli præcipuè vtuntur, non guſtu, ſed in vulnere nocent. Ideóque colubra ipſa tutò eſtur, ictus eius occidit, & ſi ſtupẽte ea (quod per quædam medicamẽta circulatores faciunt) in os digitũ quis indidit, neque percuſſus eſt, nulla in ea ſaliua noxa eſt. Ergo quiſquis exemplum Pſylli ſequutus, id vulnus exuxerit, & ipſe tutus erit, & tutum hominem præſtabit. Illud ne intereat, antè debebit attendere nequod in gingiuis palatóve, aliáve parte oris vlc⁹ habeat: poſt hæc is homo loco calido collocandus eſt, ſic vt id quod percuſſum erit, in inferiorem partem inclinetur. Si neque qui exugat, neque cucurbitula eſt, ſorbere oportet ius anſerinum vel ouillum, vel vitulinum, & vomere. Viuum autem gallinaceum pullum per medium diuidere, & protinus calidum ſuper vulnus imponere, ſic vt pars interior corpori iungatur. Facit id etiam hœdus agnúſve diſciſſus, & calida eius caro ſtatim ſuper vuln⁹ impoſita. Emplaſtra quoque quæ ſuprà comprehenſa ſunt. Aptiſſimúmque eſt vel Epheſiũ, vel id quod ei ſubiectum eſt: præſenſque in aliquo antidoto præſidium eſt. Sin id non eſt, neceſſarium eſt exſorbere potionem meri vini cum pipere, vel quidlibet aliud quo calor mouẽdus eſt, ne humorem intus coire patiatur. nam maxima pars venenorum frigore interimit. Omnia etiam vrinam mouentia, quia materiam extenuant, vtilia ſunt.

Speciales curationes aduerſus ictus ſerpentium, & primò aduerſus ictum aſpidis.

A Hæc aduerſus omnes ictus communia ſunt: vſus tamen ipſe docuit, eum quem aſpis percuſſit, acetũ potius bibere debere. Quod demõſtraſſe dicitur caſus cuiuſdam pueri, qui quũ ab hac ictus eſſet, & partim ob ipſum vulnus, partim ob immodicos æſtus ſiti premeretur, ac locis ſiccis alium humorem non reperiret, acetum quod fortè ſecum habebat, ebibit, & liberatus eſt. Credo quoniam id quanuis refrigerandi vim habet, tamen habet etiam diſſipandi. Quò fit vt terra reſperſa eo ſpumet. Eadem ergo vi veriſimile eſt, ſpiſſeſcentem quoque intus humorem B hominis ab eo diſcuti, & ſic dari ſanitatem.

Aduerſus ictum ſcorpionis.

In quibuſdam etiam aliis ſerpentibus, certa quædam auxilia ſatis nota ſunt. nam ſcorpio ſibi ipſe pulcherrimũ medicamentum eſt. Quidam contritum cum vino bibũt: quidam eodem modo contritum ſuper vulnus imponũt: quidam ſuper prunam eo impoſito, vulnus ſuffumigant, vndique veſte circũdata, ne is fumus dilabatur, tum carbonem eius ſuper vulnus deligant. Bibere autem oportet C herbæ ſolaris (quã ἡλιοτρόπιον Græci vocãt) ſemẽ, vel certè folia ex vino. Super vulnus verò etiam furfures ex aceto, vel ruta ſyluatica rectè imponitur, vel cum melle ſal toſtus. Cognoui tamen medicos qui ab ſcorpione ictis nihil aliud quàm ex brachio ſanguinem miſerunt.

Aduerſus aranei & ſcorpionis ictum.

Et ad ſcorpionis autem & ad aranei ictum, allium cum ruta rectè miſcetur, ex oleóque contritũ ſuperimponitur.

Aduerſus ceraſtis, & dipſadis, & hæmorrhoidis ictum.

D At ſi ceraſtes, aut dipſas, aut hæmorrhois percuſſit, aſphodeli, quod Ægyptiæ fabæ magnitudinem æquet, arefactum, in duas potiones diuidendum eſt, ſic vt ei rutæ paulum adiiciatur. Trifolium quoque, & mentaſtrum, & cum aceto panaces æquè proficiunt: coſtúmque & caſia, & cinnamomum rectè per potionem aſſumuntur.

Aduerſus cherſydri ictum, & ceraſtis.

Aduerſus cherſydri verò ictum, panaces, aut laſer quod ſit ſcrupulorum P. II. ✳. vel porri ſuccus cum hemina vini ſumendus eſt, & edenda multa ſatureia. Imponẽdum E autem ſuper vulnus ſtercus caprinum ex aceto coctum, aut ex eodem ordeacea farina, aut ruta, vel nepeta, cum ſale contrita melle adiecto. Quod in eo quoque vulnere quod ceraſtes fecit, æquè valet.

Aduerſus phalangii ictum.

Vbi verò phalangium nocuit, præter eam curationem quæ manu redditur, ſæpe homo demittendus in ſolium eſt, dandúſque ei myrrhæ & vuæ taminiæ par modus ex paſſi hemina, vel radiculæ ſemen, aut lolii radix ex vino, & ſuper vulnus furfures ex aceto coctæ, imperan- F dúmque vt is conquieſcat.

Aduerſus ictus Italorum anguium qui minus terribiles peregrinis ſunt.

Verùm hæc genera ſerpentium & peregrina, & aliquanto magis peſtifera ſunt, maximéque æſtuoſis locis gignuntur. Italia, frigidioréſque regiones hac quoque parte ſalubritatem habent, quòd minus terribiles angues edunt. Aduerſus quos ſatis proficit herba bettonica, vel cantabrica, vel centaurium, vel ægrimonia, vel trixago, vel perſonina, vel marinæ paſtinacæ, ſingulæ binæve G tritæ, & cum vino potui datæ, & ſuper vulnus impoſitæ. Illud ignorari non oportet, omnis ſerpentis ictum & ieiuni, & ieiuno magis nocere: ideóque pernicioſiſſimi ſunt quum incubant: vtiliſſimúmque eſt, vbi ex anguibus metus eſt, nõ antè progredi quàm quis aliquid aſſumpſit.

Remedium generale aduerſus omnia venena vel in cibo, vel in potione aſſumpta.

Non tam facilè his opitulari eſt qui venenum, vel in cibo, vel in potione ſumpſerunt: primùm, quia non protinus ſentiunt, vt ab angue icti, ita ne ſuccurrere qui- H dem ſtatim ſibi poſſunt: deinde quia noxa non à cute, ſed ab interioribus partibus incipit. Cõmodiſſimum eſt tamen, vbi primùm ſenſit aliquis, protin⁹ oleo multo epoto vomere: deinde, vbi præcordia exhauſit, bibere antidotum: ſi id non eſt, vel merum vinum.

Specialia remedia aduerſus quædam venena,& primò aduerſus cantharidas.

Sunt tamen quædam remedia propria aduerſus quædam venena,maximéque leuiora.nam ſi cantharidas aliquis ebibit,panaces cum lacte contuſa,vel galbano, vinò adiecto dari,vel lac per ſe debet.

Aduerſus cicutam.

Si cicutam , vinum merũ calidum cum ruta quamplurimum ingerendum eſt,deinde is vomere cogendus: poſteáque laſer ex vino dandũ.Iſque ſi febre vacat,in calidum balneum mittendus:ſi non vacat, vngendus ex calefacientibus eſt.Poſt quæ quies ei neceſſaria eſt.

Aduerſus hyoſcyamum.

Si hyoſcyamum,feruens mulſum bibendum eſt,aut quodlibet lac,maximè tamen aſininum.

Aduerſus ceruſſam.

Si ceruſſam,ius maluæ, vel ius glandis ex vino contritæ,maximè proſunt.

Aduerſus ſanguiſugam,ſi epota eſt, & lac quod intus coiit.

Si ſanguiſuga epota eſt , acetum cum ſale bibendum eſt:ſi lac intus coiit, aut paſſum, aut coagulum, aut cum aceto laſer.

Aduerſus fungos inutiles.

Si fungos inutiles quis aſſumpſerit,radicula aut epota, aut cum ſale & aceto edenda eſt . Ipſi verò hi & ſpecie quidem diſcerni poſſunt ab vtilibus, & coctura genere idonei fieri. nam ſiue ex oleo inferbuerunt, ſiue piri ſurculus cum his inferbuit,omni noxa vacant.

De aduſtis corporis locis, & quomodo curari debeant.

Aduſtis quoque locis extrinſecus vis infertur:itaque ſequi videtur vt de his dicam.Hæc autem optimè curantur foliis aut lilii, aut linguæ caninæ , aut betæ in vetere vino oleóque decoctis . Quorum quidlibet protinus impoſitum,ad ſanitatem producit.Sed diuidi quoque curatio poteſt in ea quæ mediocriter exedentia reprimentiáque,primò & puſtulas prohibeāt, & ſummam pelliculam exaſperent:deinde ea quæ lenia ad ſanitatem perducāt.Ex prioribus eſt lenticulæ cum melle farina,vel myrrha, vel vino, creta cimolia cũ thuris cortice cõtrita,& aqua coacta,atque vbi vſus neceſſitas incidit,aceto diluta.Ex inſequentibus quælibet lipara . Sed idonea maximè eſt quæ vel plumbi recrementum vel vitellos habet.Eſt etiam illa aduſtorum curatio,dum inflammatio eſt,impoſitam habere cum melle lenticulã. Vbi ea declinauit,farinã cũ ruta, vel porro , vel marrubio , donec cruſtæ cadant. Tum eruum cum melle, aut irim, aut reſinam terebinthinam, donec vlcus purum ſit. Nouiſſimè ſiccum linamentum.

DE INTERIORIBVS VLCERIBVS QVAE aliqua corporum parte corrupta naſcuntur, Cap. XXVIII.

De carbunculo,& eius curatione.

AB his quæ extrinſecus incidũt, ad ea veniendum eſt quæ interius corrupta aliqua corporum parte naſcũtur.Ex quibus non aliud carbunculo peius : eius hæ notæ ſunt. Rubor eſt,ſupérque eum non nimium puſtulæ eminent,maximè nigræ, interdum ſubliuidæ, aut pallidæ. In iis ſanies eſſe videtur, infrà color niger eſt.Ipſum corpus aridum, & durius quàm naturaliter oportet. Circa quem quaſi cruſta eſt, eáque inflammatione cingitur, neque in eo loco leuari cutis poteſt, ſed inferiori carni quaſi affixa eſt.Somnus vrget,nonnunquam horror,aut febris oritur, aut vtrunque . Idque vitium ſubtractis quaſi quibuſdam radicibus ſerpit,interdum celerius,interdũ tardius;ſuprà quoque procedēs inalbeſcit,dein liuidum fit, circúmque exiguæ puſtulæ oriuntur : & ſi circa ſtomachum faucéſve incidit, ſubitò ſpiritũ ſæpe elidit . Nihil melius eſt quàm protinus adurere . Neque id graue eſt : nam non ſentit, quoniam ea caro mortua eſt. Finiſque adurendi eſt dum ex omni parte ſenſus doloris eſt . Tum deinde vuln⁹ ſicut cætera aduſta,curandum eſt. Sequitur enim ſub medicamentis erodentibus cruſta vndique à viua carne diducta, quæ trahit ſecum quicquid corruptũ erat, pũrúſque iam ſinus curari poteſt implentibus . At ſi in ſumma cute vi-
A tium eſt , poſſunt ſuccurrere quædam vel exedentia tan-
tùm,vel etiam adurentia.Vis pro magnitudine adhibēda
eſt. Quodcunque verò medicamentum poſitũ eſt, ſi ſatis
proficiet,protinus à viua corruptam partem reſoluit: cer-
táque eſſe fiducia poteſt, fere vt vndiq; vitioſa caro exce-
dat qua huiuſce rei medicamen exeſt.Si id non fit,medi-
camentúmque malo vincitur,vtique ad vſtionem prope-
randum eſt . Sed in eiuſmodi caſu abſtinendum à cibo, à
vino eſt. Aquam liberaliter bibere expedit: magíſque ea
ſeruanda ſunt,ſi febricula quoque acceſſit.

B
De carcinomate & eius curatione.

Non idem periculum καρκίνωμα affert , niſi impru-
dentia curantis agitatum eſt. Id vitium fit maximè in ſu-
perioribus partibus,circa faciē,nares,aures, labra, mam-
mas fœminarum . Et in iecore autem aut ſplene hoc na-
ſcitur. Circa locum aliqua quaſi puncta ſentiuntur, iſque
immobilis,inæqualis tumet,interdum etiam torpet. Cir-
ca eum inflatæ venæ quaſi recuruātur,hæque pallent,aut
liuent , nonnunquam etiam in quibuſdam deliteſcunt.
Tactúſque is locus, aliis dolorem affert, in aliis eum non
C habet: & nonnunquam ſine vlcere durior aut mollior eſt
quàm eſſe naturaliter debet,nonnunquam iiſdem omni-
bus vlcus accedit : interdúmque nullam habet proprieta-
tem , interdum ſimile iis eſt quæ vocant Græci κονδυλώ-
ματα, aſpredine quadam & magnitudine ſua . Colórque
eius ruber eſt,aut lēticulæ ſimilis, neque tutò fertur. nam
protinus aut reſolutio neruorum aut diſtētio inſequitur.
Sæpe homo ictus obmuteſcit , atque eius anima deficit.
Quibuſdam etiamſi idipſum preſſum eſt , quæ circa ſunt
intenduntur & intumeſcũt. namque peſſimum id genus
D eſt: feréque primùm id fit quod κακόηθες à Græcis nomi-
natur:deinde ex eo id καρκίνωμα quod ſine vlcere eſt: de-
inde vlcus ex eo thymiũ . Tolli nihil niſi κακόηθες poteſt,
reliqua curationibus irritantur. Et quo maior vis adhibi-
ta eſt,eo magis quidam vſi ſunt medicamentis adurenti-
bus : quidam ferro aduſſerunt : quidam ſcalpello excide-
runt . Neque vlli vnquam medicina proficit . Sed aduſta
protinus concitata ſunt,& increuerunt, donec occiderēt.
Exciſa etiam poſt inductam cicatricē,tamen reuerterunt,
& cauſam mortis attulerũt : quũ interim plerique nullam
E vim adhibendo qua tollere id malum tentent,ſed impo-
nendo tãtùm lenia medicamenta, quæ quaſi blandiātur,
quo minus ad vltimam ſenectutem perueniant, non pro-
hibentur . Diſcernere autem κακόηθες , quod curationem
recipit, à carcinomate quod non recipit, nemo ſcire po-
teſt,niſi tempore & experimēto. Ergo vbi primùm id vi-
tium notatum eſt, imponi debent medicamenta aduren-
tia.Si leuatur malum, minuuntúrque eius indicia, proce-
dere curatio poteſt & ad ſcalpellum & ad vſtionem : ſi
protinus irritatum eſt, ſcire licet iam carcinoma eſſe, re-
F mouendáque ſunt omnia acria, omnia vehementia . Sed
ſi ſine vlcere is locus durus eſt , imponi ficum quampin-
guiſſimam, aut ῥυπῶδες emplaſtrum ſatis eſt. Si vlcus æ-
quale eſt,ceratum ex roſa iniiciendũ eſt, adiiciendúſque
ei puluis ex contrita teſta , ex qua faber ferrarius tingere
candens ferrum ſolitus eſt.Sed ſi id nimium ſupercreuit,
tentanda ſquama æris eſt quæ leniſſima ex adurentibus
eſt, eatenus nequid eminere patiatur, ſed ita, ſi nihil exa-
cerbauit.Si minus,eodē cerato contenti eſſe debebimus.

De theriomate & eius curatione.

G Eſt etiam vlcus quod θηρίωμα Græci vocant. Id & per
ſe naſcitur , & interdum vlceri ex alia cauſa facto ſuper-
uenit. Color eſt vel liuidus, vel niger, odor fœdus, mul-
tus,& muco ſimilis humor.Idipſum vlcus neque tactum,
neque medicamentum ſentit, prurigine tantùm moue-
tur : at circa dolor eſt , & inflammatio : interdum etiam
febris oritur . Nonnunquam ex vlcere ſanguis erumpit:
ad id quoque malum ſerpit . quæ omnia ſæpe intendun-
tur. Fitq; ex his vlcus quod ἕρπητα ἐσθιόμενον Græci vocāt,
quia celeriter ſerpendo , penetrandóque vſque oſſa, cor-
H pus vorat.Id vlcus inæquale eſt,cœno ſimile,ineſtq; mul-
tus humor glutinoſus, odor intolerabilis, maiórq; quàm
pro modo vlceris inflammatio . Vtrunque ſicut omnis
cancer , fit maximè in ſenibus , vel iis quorum corpora
mali habitus ſunt . Curatio vtriuſque eadem eſt , ſed in

maiore malo magis neceſſaria Ac primùm à victus ratione ordinandus eſt,vt quieſcat in lectulo,vt primis diebus à cibo abſtineat,aquam quamplurimam aſſumat. Aluus quoque ei ducatur. dein poſt inflammationem cibum boni ſucci capiat,vitatis omnibus acribus: potionis quantū volet,ſic vt interdum quidem aqua contentus ſit. In cœna,etiam vini auſteri aliquid bibat. Non æquè tamen fame in iis quos herpes vrgebit, atque in iis qui θηρίωμα adhuc habebunt,vtendum erit.Et victus quidem talis neceſſarius eſt: ſuper vlcus verò inſpergenda eſt arida aloe, œnanthe,& ,ſi parum proficiet,chalcitis.Ac ſiquis neruus exeſa carne nudatus eſt,contegēdus antè linteolo eſt, ne ſub eo medicamento aduratur.Si validioribus etiā remediis opus eſt, ad eas compoſitiones veniendum eſt quæ vehementius adurunt.Quicquid autem inſpergitur,auerſo ſpecillo infundi debet.Superdanda cum melle ſunt vel linamenta,vel oleæ folia ex vino decocta, vel marrubiū: eáque linteolo contegenda in aqua frigida madefacto, dein bene expreſſo:circáque qua tumor ex inflammatione eſt,imponēda quæ reprimant cataplaſmata. Si ſub his nihil proficitur,ferro locus aduri debet,diligenter neruis, ſiqui apparent,antè contectis.Aduſtum vel medicamentis vel ferro corpus,primùm purgandum, deinde implēdum eſſe,apparere cuilibet ex prioribus poteſt.

De ſacro igne,& eius curatione.

Sacer quoque ignis,malis vlceribus annumerari debet.Eius duæ ſpecies ſunt: alterum eſt ſubrubicūdum,aut miſtum rubore atque pallore,exaſperatúmque per puſtulas continuas:quarum nulla altera maior eſt, ſed plurimæ perexiguæ.In his ſemper fere pus,& ſæpe rubor cum calore eſt,ſerpitque id,nonnunquam ſaneſcente eo quod primum vitiatum eſt,nonnunquam etiam exulcerato, vbi ruptis puſtulis vlcus cōtinuatur,humórque exit, qui eſſe inter ſaniem & pus videri poteſt. Fit maximè in pectore, aut lateribus,aut eminentibus partibus, præcipuéque in plantis. Alterum autem eſt in ſummæ cutis exulceratione,ſed ſine altitudine,latum,ſubliuidum:inæqualiter tamen mediúmque ſaneſcit,extremis procedentibus: ac ſæpe id quod iam ſanum videbitur,iterum exulceratur. At circà proxima cutis quæ vitium receptura eſt, tumidior & durior eſt,colorémque habet ex rubro ſubnigrum.Atque hoc quoque malo fere corpora ſeniora tentantur, aut quæ mali habitus ſunt,ſed in crurib⁹ maximé.Omnis autem ſacer ignis, vt minimum periculum habet ex iis quæ ſerpunt,ſic propè difficillimè tollitur. Medicamentū eius fortuitum eſt,vno die febris, quæ humorem noxiū abſumat. Cuius,quo craſſius & albidi⁹ eſt,eo periculi minus eſt.Prodeſt etiam infrà os vlcerū lædi, quò plus puris exeat, & id quod ibi corruptū corpus eſt,extrahat: ſed tamē ſi febricula acceſſit,abſtinētia, lectulo, alui ductione opus eſt.In omni verò ſacro igni neque lenibus & glutinoſis cibis,neque ſalſis & acribus vtēdum eſt,ſed iis quæ inter vtrunque ſunt,qualis eſt panis ſine fermento,piſcis, hœdus, aues: excepto apro, omnis fere venatio. Si non eſt febricula,& geſtatio vtilis,& ambulatio,& vinum auſterum,& balneum. Atque in hoc quoque genere potio magis liberalis eſſe quàm cibus debet. Ipſa autem vlcera ſi mediocriter ſerpunt,aqua calida: ſi vehementius, vino calido fouenda ſunt:deinde acu puſtulæ quæcunque ſunt aperiendæ,tum imponenda ea quæ putrem carnem exedāt.Vbi inflāmatio ſublata,vlcúſque purgatū eſt,imponi lene medicamentum debet.In altero autem genere poſſunt proficere mala cotonea in vino cocta atque contrita.Poteſt emplaſtrum vel Hieræ,vel tetrapharmacum,cui quinta pars thuris adiecta ſit: poteſt nigra hedera ex vino auſtero cocta: ac ſi celeriter malum ſerpit, non aliud magis proficit.Purgato vlcere quod in ſumma cute eſſe propoſui, ſatis ad ſanitatem eadem lenia medicamenta proficient.

De chironio lcere,& eius curatione.

Chironium autem vlcus appellatur quod & magnū eſt,& habet oras duas calloſas, tumentes: exit ſanies non multa,ſed tenuis. Odor malus neque in vlcere, neque in eius tumore eſt. Nulla inflammatio,dolor modicus eſt, ni his ſerpit: ideóque nullum periculum adfert, ſed non fa-

A cilè ſaneſcit.Interdum tenuis cicatrix inducitur, deinde iterum rumpitur, vlcúſque renouatur. Fit maximè in pedibus & cruribus:ſuper id imponi debet quod & lene aliquid & vehemens & reprimens habeat. Quale eius rei cauſa fit ex his,Squamæ æris, plumbi eloti combuſti, ſingulorum P.IIII.✱. Cadmiæ, ceræ, ſingulorum P. VIII.✱. roſæ quantum ſatis eſt ad ceram ſimul cum eis molliendam.

De vlceribus quæ ex frigore in pedibus & manibus oriuntur,& eorum cura- B tionibus.

Fiunt etiam ex frigore hyberno vlcera, maximè in pueris,& præcipuè pedibus digitíſque eorum, nonnunquam etiam in manibus.Rubor cum inflammatione mediocri eſt.Interdum puſtulæ oriuntur, deinde exulceratio:dolor autem modicus. Prurigo maior eſt, nōnunquā humor exit,ſed non multus,qui referre vel pus, vel ſaniē videtur.In primis multa calida aqua fouēdum eſt, in qua rapa decocta,aut,ſi ea non ſunt, aliquæ verbenæ ex reprimentibus. Si nondum adapertum vlcus, æs, quammaxi- C mè calidum quis pati poteſt,admouendum eſt.Si iam exulceratio eſt,imponi debet alumen, æqua portione cum thure contritum,cum vino adiecto,aut malicorium in aqua coctum,deinde contritum. Si ſumma detracta pellicula eſt, hîc quoque melius lenia medicamenta proficiunt.

De ſtruma,& eius curatione.

Struma quoque eſt tumor in quo ſubter concreta quædam ex pure & ſanguine, quaſi glandulæ oriuntur. Quæ vel præcipuè fatigare medicos ſolent, quoniam & D febres mouent, nec vnquam facilè matureſcunt, & ſiue ferro ſiue medicamentis curantur. Plerunque iterum iuxta cicatrices ipſas reſurgunt, multóque pòſt medicamento opus eſt.Quibus id quoque accedit,quòd longo ſpatio detinent.Naſcuntur maximè in ceruice,ſed etiam in alis & inguinibus,& in lateribus. In mammis quoque fœminarum ſe reperiſſe chirurgicus Meges author eſt. Propter hæc & album veratrum rectè datur, atque etiam ſæpius,donec ea digerantur.Et medicamenta imponuntur quæ humorem vel educant, vel diſſipent, quorum E ſuprà mentio facta eſt. Adurentibus quoque quidam vtūtur,quæ exedunt, cruſtáque eum locum adſtringunt: tūc verò vt vlcus curant. Quæcunque autem ratio curandi eſt, corpus puro vlcere exercendum,atque alēdum eſt, donec ad cicatricem perueniat. Quæ quum medici doceant, quorundam ruſticorum experimento cognitum, quem ſtruma malè habet,eum,ſi anguem edit,liberari.

De furunculo,& eius curatione.

Furūculus verò eſt tuberculum acutum cum inflammatione & dolore,maximéque vbi iam in pus vertitur. F Qui vbi adapertus eſt,& exit, ſuper apparet pars carnis in pus verſa,pars corrupta ſubalbida,ſubrubra,quem ventriculum quidam furunculi nominant.In eo nullum periculum eſt,etiāſi nulla curatio adhibeatur. matureſcit enim per ſe,atque erumpit.Sed dolor efficit vt potior medicina ſit quæ maturius liberet. Proprium eius medicamentum galbanū eſt:ſed alia quoque ſuprà comprehēſa ſunt. Si cætera deſunt,imponi debet primùm non pingue emplaſtrum,vt id reprimat:deinde ſi non repreſſit, quodlibet puri mouendo accommodatum.Si ne id quidem eſt, G vel reſina,vel fermentum: expreſſo pure,nulla vltrà curatio neceſſaria eſt.

De phymate,& eius curatione.

Φῦμα verò nominatur tuberculum furunculo ſimile,ſed rotundius & planius,ſæpe etiam maius. Nam furūculus oui dimidii magnitudinem raró explet, nunquam excedit:phyma etiam,latius patere conſueuit, ſed inflammatio dolórque ſub eo minores ſūt. Vbi euulſum eſt pus, eodem modo apparet ventriculus, quod in furunculo nō inuenitur:verùm omnis corrupta caro in pus vertitur. Id H autē in pueris & ſæpius naſcitur,& facilius tollitur: in iuuenibus rarius oritur,& difficilius curatur: vbi ætas indurauit,ne naſcitur quidem.Quibus verò medicamentis diſcuteretur,ſuprà propoſitum eſt.

De Phygethlo,& eius curatione.

Φύγεθλον autem eſt tumor,nõ altus,ſed latus, in quo quiddam puſtulæ ſimile eſt. Dolor diſtentióque vehemẽs eſt,& maior quàm pro magnitudine tumoris : interdum etiam febricula,idque tardè,matureſcit,neque magnopere in pus conuertitur. Fit maximè aut in vertice, aut in alis,aut in inguinibus:panem ad ſimilitudinem figuræ,noſtri vocant:atque idipſum quo medicamento tolleretur, ſuprà demonſtraui. Sed quum omnes hi nihil niſi minuti abſceſſus ſint,generale nomen trahit latius vitium ad ſuppurationem ſpectans : idque fere fit aut poſt febres, aut poſt dolores partis alicuius,maximéque eos qui ventrem infeſtarunt. Sæpiúſque oculis expoſitum eſt, ſiquidem latius aliquid intumeſcit ad ſimilitudinem eius quod phyma vocari propoſui , rubétque cum calore , & paulo pòſt etiam cum duritia,magiſque innocenter indoleſcit, & ſitim vigiliámque exprimit. Interdum tamen nihil horum in cute deprehẽdi poteſt, maximéque vbi altius pus mouetur:ſed cum ſiti vigiliáque ſentiuntur aliquæ punctiones,& quod deſubito durius non eſt, melius eſt: & quanuis non rubet,coloris tamen aliter mutati eſt. quæ ſigna iam pure oriente naſcuntur. Tumor rubórque multo antè incipiũt. Sed ſi locus mollis eſt, auertẽdus is materiæ aditus eſt per cataplaſmata,quæ ſimul & reprimunt, & refrigerant,qualia & aliàs & paulo antè in eryſipelate propoſui. Si iã durior eſt,ad ea veniẽdũ eſt quæ digerãt,& reſoluant: qualis eſt ficus arida,cõtuſa,aut fæx miſta cũ cerato quod ex adipe ſuilla coactũ ſit,aut cucumeris radix, cui ex farina duæ partes adiectæ ſint,antè ex mulſo decoctæ. Licet etiam miſcere æquis portionibus ammoniacum, galbanum,propolim,viſcum , pondúſque adiicere myrrhæ dimidio minus quàm in prioribus ſingulis erit. Atq; emplaſtra quoque & malagmata idẽ efficiunt quæ ſuprà explicui. Quod per hæc diſcuſſum non eſt,neceſſe eſt matureſcat. Idque quò celerius fiat,imponenda eſt farina ordeacea , ex aqua cocta rectè miſcetur. Eadẽ autem hæc in minoribus quoque abſceſſibus , quorũ nomina proprietatéſque ſuprà reddidi,rectè fiunt:eadémque omnium curatio,tantùm modo diſtat. Crudum eſt autem in quo magis quaſi venarum motus eſt,& grauitas,vt ardor,& diſtẽtio,& dolor,& rubor,& durities . Et ſi maior abſceſſ⁹ eſt, horror,aut etiam febricula permanet, penitúſque condita ſuppuratio. Si pro iis quæ is locus alibi oſtẽdit, pũctiones ſunt,vbi iſta ſe remiſerũt,iámque cutis prurit, & aut ſubliuidus,aut ſubalbidus eſt, matura ſuppuratio eſt, eáque vbi vel ipſa medicamenta,vel etiam ferro aperta eſt, pus debet emitti. Tum ſiqua in alis vel inguinibus ſunt, ſine linamẽto nutrienda ſunt. In cæteris quoque partibus ſi vna plaga exigua eſt,ſi mediocris ſuppuratio fuit,ſi non altè penetrauit,ſi febris nõ eſt,ſi valet corpus, æquè linamenta ſuperuacua ſunt:in reliquis, parcè tamen , nec niſi plaga eſt,imponi debent. Commodè verò vel ſuper linamenta,vel ſine his imponitur lenticula ex melle, aut malicorium ex vino coctum. quæ & per ſe, & miſta idonea ſunt: Siqua circa duriora ſunt,ad ea mollienda, vel malua contrita,vel fœnigræci linive ſemen ex paſſo coctum ſuperdandum eſt. Quicquid deinde impoſitum eſt,non adſtringi,ſed modicè deligari debet . Illo neminem decipi decet,vt in hoc genere cerato vtatur. Cætera quæ pertinẽt ad purgandũ vlcus,ad implẽdum,ad cicatricem inducẽdam,conueniunt,quæ in vulneribus expoſita ſunt.

De fiſtulis & earum generibus,& curationibus.

Nonnunquam autem ex eiuſmodi abſceſſibus , & ex aliis vlcerum generibus fiſtulæ oriuntur . Id nomen eſt vlceri alto,anguſto, calloſo. Fit in omni fere parti corporis, habétque quædam in ſingulis locis propria : prius de cõmunibus dicã. Genera igitur fiſtularũ plura ſunt . Siquidem aliæ breues ſunt,aliæ altius penetrãt,aliæ rectè intus feruntur aliæ,multóque plures, trãſuerſæ , aliæ ſimplices ſunt,aliæ duplices triplicéſve,ab vno ore intus orſæ,quæ tres fiunt,aut etiam in plures ſinus diuiduntur,aliæ rectæ, aliæ flexæ,& tortuoſæ ſunt: aliæ intra carnem deſinunt:aliæ ad oſſa aut cartilaginem penetrant, aut vbi neutrum horum ſubeſt,ad interiora perueniũt:aliæ deinde facilè,
A aliæ cum difficultate curantur : atque etiam quædam inſanabiles reperiuntur . Expedita curatio eſt in fiſtula ſimplici recenti,intra carnem , adiuuátque ipſum corpus , ſi iuuenile,ſi firmũ eſt. Inimica, cõtraria his ſunt : itémque ſi fiſtula,os,vel cartilaginem,vel neruum,vel muſculos læſit,ſi articulum occupauit,ſi vel ad veſicam,vel ad pulmonem,vel ad vuluam,vel ad grandes venas arteriáſve , vel ad inania, vt guttur, ſtomachum , thoracem penetrauit. Ad inteſtina quoque eam tendere ſemper periculoſum, ſæpe peſtiferum eſt . quibus multum mali accedit ſi corpus
B vel ægrũ,vel ſenile,vel mali habitus eſt . Ante omnia autem demitti ſpecillum in fiſtulam conuenit, vt quò tẽdat,& quàm altè perueniat,ſcire poſſimus. Simul etiam protinus humida an ſiccior ſit: quod extracto ſpecillo patet. Si vero os in vicino eſt,id quod diſci poteſt, ſi iã nécne eò fiſtula penetrauit,quatenus nocuerit. Nam ſi molle eſt quod vltimo ſpecillo contingitur,intra carnem adhuc vitium eſt: ſi magis id renititur, ad os ventum eſt. Ibi deinde ſi elabitur ſpecillum,nondum caries eſt: ſi non labitur,ſed æquali innititur, caries quidem , verùm adhuc
C leuis, eſt: ſi inæquale quoque & aſperũ ſubeſt,vehemẽtius os exeſum eſt At cartilago vbi ſubhæſit ipſa ſedes docet, peruentúmque eſſe ad eam ex renixu patet . Sed ex his quidem colliguntur fiſtularum ſedes,ſpatia,noxæ. Simplices verò hæ ſint,an in plures partes diducantur,cognoſci poteſt ex modo puris,cui⁹ ſi plus fertur quàm quod ſimplici ſpatio conuenit, plures ſinus eſſe manifeſtum eſt. Qúumque fere iuxta ſint caro,& neruus, & aliqua neruoſa,quales fere tunicæ membranæque ſunt,genus quoque puris docebit num plures ſinus intus diuerſa corporis ge-
D nera perroſerint. Siquidem ex carne pus leue , album copioſius fertur: at ex neruoſo loco coloris quidem eiuſd ẽ, ſed tenuius & minus. ex neruo pingue,& oleo non diſſimile. Denique etiam corporis inclinatio docet num in plures partes fiſtulæ penetrarint,quia ſæpe quum quis aliter decubuit, alitérque membrum collocauit, pus ferri quod iam deſierat,iterũ incipit,teſtatúrq; nõ ſolùm aliũ ſinum eſſe ex quo deſcendat, ſed etiam in aliam corporis partẽ eũ tẽdere. Sed ſi & in carne,& recens,& ſimplex eſt, ac neque rugoſa,neque caua ſede,neque in articulo , ſed
E in eo membro quod per ſe immobile,nonniſi cum toto corpore mouetur, ſatis proficiet emplaſtrum quod recentibus vulneribus imponitur,dum habeat vel ſalem,vel alumen,vel ſquamã æris,vel æruginẽ,vel ex metallicis aliquid. Exque eo collyrium fieri debet altera parte tenuius, altera paulo plenius:idque ea parte qua tenuius eſt,altera antecedente demitti oportet in fiſtulam , donec ſanguis purus ſe oſtendat. Quæ in omnibus fiſtularũ collyriis perpetua ſunt. Idem deinde emplaſtrum in linteolo ſuperim ponendum ,ſupráque iniicienda ſpongia in acetum antè
F demiſſa,ſoluiq; quinto die ſatis eſt. Genúſque vict⁹ adhibendum eſt quo carnem ali docui. Ac ſi longius à præcordiis fiſtula eſt,ex interuallo ieiunum radiculas ediſſe,deinde vomere , neceſſarium eſt: vetuſtate calloſa fit fiſtula. Callus autem neminem fallit,quia durus eſt, & aut albus, aut pallidus:ſed tum validioribus medicamẽtis opus eſt: quale eſt quod habet papaueris lacrymæ P.I.✱. gummi P.III.✱. Cadmiæ P.IIII.✱. atramenti ſutorii P.VIII.✱. Ex quibus aqua coctis collyrium fit:aut in quo ſunt gallæ P. I. ✱. æruginis, ſandaracæ , aluminis Ægyptii, ſingulorũ
G P.I.✱. atramenti ſutorii combuſti P.II.✱. aut quod conſtat ex chalcitide,& ſaxo calcis:quibus auripigmenti dimidio minus quàm in ſingulis prioribus eſt, adiicitur, eáque melle cocto excipiuntur. Expeditiſſimum autẽ eſt ex præcepto Megetis,æruginis raſæ P.II.✱. conterere,deinde ammoniaci thymiamatis P.II.✱. ex aceto liquare, eóq; infuſo ex ærugine colligere:idq; ex primis medicamentis eſt. Sed vt hæc maxime affectus ſunt,ſicui iſta non adſunt,facilè tamen eſt callum quibuſlibet adurentibus medicamentis prodere, aut quibus hæc maximè in effectu ſunt erodere. Satiúſque eſt vel papyrum intortam,vel
H aliquid ex penicillo in modum collyrii adſtrictum eò illinire. Scilla quoque cocta & miſta cum calce, callum exeſt. Siquando verò longior & tranſuerſa fiſtula eſt, demiſſo ſpecillo contra principium huius incidi, commodiſſi-

mum eſt,& collyrium vtrunque demitti. At ſi duplicem
fiſtulam aut multiplicem exiſtimamus, ſic tamen vt bre-
uis intráque carnem ſit,collyrio vti non debemus quod
vnam partem curet,reliquas omittat:ſed eadẽ medicamẽ
ta arida in calamum ſcriptorium coniicienda ſunt,iſque
ori fiſtulæ aptandus,inſpirandúmque, vt ea medicamen-
ta intus cõpellãtur: aut eadẽ ex vino liquanda. Vel ſi ſordi
dior fiſtula eſt,ex mulſo:ſi calloſior,ex aceto ſunt,atq; in-
tus infundendum quicquid inditum eſt. Superponenda
ſunt quæ refrigerent & reprimant. nam fere quæ circa fi-
ſtulam ſunt,habent aliquid inflammationis. Neque alie-
num eſt vbi quis reſoluerit, antequam rurſus alia medi-
camenta coniiciat, per auricularium clyſterem fiſtulam
eluere: ſi plus puris fertur,vino:ſi callus durior eſt, aceto:
ſi iam purgatur,mulſo,vel aqua in qua eruum coctum ſit,
ſic vt huic quoque mellis paulum adiiciatur. Fere verò
ſit vt ea tunica quæ inter ferramentum & integram car-
nem eſt,victa medicamentis tota exeat, infráque vlcus
purum ſit.Quod vbi contigit,imponẽda glutinãtia ſunt,
præcipuéque ſpongia melle cocto illita. Neque ignoro
multis placuiſſe,linamentum in modum collyrii compo-
ſitum,tinctum melle demitti. ſed celerius id glutinatur
quàm impletur.Neque verendum eſt ne purum corpus
puro corpori iunctum,non coeat,adiectis quoque medi-
camentis ad id efficacibus,quum ſæpe exulceratio digi-
torum,niſi magna cura proſpeximus, ſaneſcendo in vnũ
eos iungat.

De meliceria.

Eſt etiam vlceris genus quod & à faui ſimilitudine
μελικηρὶς à Græcis nominatur, idque duas ſpecies habet.
Alterum ſubalbidum furunculo ſimile,ſed maius,& cum
dolore maiore. quod vbi matureſcit,habet foramina per
quæ fertur humor glutinoſus,& purulentus, nec tamẽ ad
iuſtam maturitatem peruenit:ſi diuiſum eſt, multo plus
intus corrupti quàm in furũculo apparet,altiúſque deſcẽ-
dit:rarò fit niſi in ſcapulis. Alterum eſt minus ſuper cor-
pus eminens,durum,latum,ſubuiride, ſubpallidum, ma-
gis exulceratum.Siquidem ad ſingulorum pilorum radi-
ces foramina ſunt,per quæ fertur humor glutinoſus,ſub-
pallidus,craſſitudinem mellis aut viſci referens, interdũ
olei:ſi inciditur,viridis intra caro apparet. Dolor autem
& inflammatio ingens eſt,adeò vt acutam quoque febrẽ
mouere conſueuerit. Super id quod minus crebris fora-
minibus exaſperatum eſt,rectè imponitur & ficus arida,&
lini ſemen in mulſo coctum, & emplaſtra ac malagmata
materiam educentia,aut quæ propriè huc pertinentia,ſu-
prà poſui.Super alterum,& ea medicamenta, & farina ex
mulſo cocta,ſic vt ei dimidium reſinæ terebinthinæ mi-
ſceatur,& ficus in mulſo decocta,cui paulum hyſſopi con-
triti ſit adiectum, & vuæ taminiæ pars quarta fico adie-
cta.Quòd ſi parum in vtrolibet genere medicamẽta pro-
ficiunt,totum vlcus vſque ad ſanam carnem excidi opor-
tet:& vlcere ablato, ſuper plagam medicamenta danda
ſunt,primùm quæ pus citent,deinde quæ purgent,tũ quæ
impleant.

De acrochordone,& thymio,& myrme-
ciis,& clauo,curationibúſque
eorum.

Sunt quædam verò verrucis ſimilia,quorum diuer-
ſa nomina,vt vitia,ſunt: ἀκροχορδόνα Græci vocãt, vbi ſub
cute coit aliquid durius,& interdum paulo aſperius,colo-
ris eiuſdem,infrà tenue,ad cutem latius:idque modicum
eſt,quia rarò fabæ magnitudinẽ excedit. Vix vnũ tãtùm
eodẽ tẽpore naſcitur,ſed fere plura,maximéque in pueris:
eáque nõnũquã ſubitò deſinũt,nõnũquã mediocrẽ inflã-
mationẽ excitãt.Sunt quæ etiã in pus cõuertuntur. At θύ-
μιον nominatur quod ſuper corpus quaſi verrucula emi-
net,ad cutem tenue,ſuprà latius, ſubdurum & in ſummo
peraſperum:(idque ſummum colorem floris thymi repræ
ſentat,vnde ei nomen eſt)ibíque facilè finditur,& cruen-
tatur,nonnunquam aliquãtum ſanguinis fundit: feréque
circa magnitudinem fabæ Ægyptiæ eſt,rarò maius,inter-
dum perexiguum. modò vnum,modò autẽ plura naſcun-
tur, vel in talis, vel palmis, vel inferioribus pedum par-
tibus. Peſſima tamen in obſcœnis ſunt, maximéque ibi
A ſanguinem fundunt. Myrmecia autẽ vocantur humilio-
ra thymio,durioráque,quæ radices altius exigunt, maio-
rémque dolorem mouent,infrà lata,ſuper autem tenuia:
minus ſanguinis mittunt,magnitudine vix vnquam lupi
ni modum excedunt.Naſcuntur ea quoque aut in palmis
aut inferioribus partibus pedũ. Clauus autem nonnun-
quam quidem etiam alibi, ſed in pedibus tamẽ maximè
naſcitur,præcipuè tamen ex contuſo, quanuis interdum
aliter:dolorémque etiam, ſi non aliâs, tamen ingrediẽti
mouet. Ex his acrochordon, ſiue thymium, ſæpe etiam
B per ſe finiuntur:& quo minora ſunt,eo magis: myrmecia
& claui ſine curatione vix vnquam deſinunt. Ἀκροχορδὼν
ſi exciſa eſt,nullam radiculã relinquit, ideóque ne rena-
ſcitur quidem: thymio clauóque exciſis ſubter rotũda ra-
dicula naſcitur,quæ penitus deſcendit ad carnem, eáque
relicta idem rurſus exigit. myrmecia latiſſimis radicibus
inhærent,ideóque ne excidi quidem ſine exulceratione
magna poſſunt.Clauum ſubinde deradere commodiſſi-
mũ eſt.nã ſine vlla vi ſic emolleſcit,ac ſi ſanguinis quo-
que aliquid emiſſum eſt,ſæpe emoritur.Tollitur etiam ſi
C quis eum circum purgat,deinde imponit reſinã cui mi-
ſcuit pulueris paulum quem ex lapide molari contrito fe
cit.Cætera verò genera medicamentis adurẽda ſunt: aliiſ
que id quod ex fæce vini:myrmeciis id quod ex alumi-
ne & ſandaraca fit,aptiſſimum.Sed ea quæ circa ſunt,fo-
liis contegi debent,ne ipſa quoque exulcerentur: deinde
poſtea lenticula imponi ſolet.Tollit thymium etiam fi-
cus in aqua cocta.

De puſtularum generibus,& earum cura-
tionibus.

D At puſtulæ maximè vernis temporibus oriuntur. Ea-
rum plura genera ſunt.nam modò circa totũ corpus par-
témve aſpredo quædam fit, ſimilis iis puſtulis quæ ex vr-
tica vel ex ſudore naſcũtur: ἐξανθήματα Græci vocãt.eáq;
modò rubent,modò colorẽ cutis nõ excedunt.Nonnun-
quam plures ſimiles varis oriuntur, nonnunquam maio-
res puſtulæ liuidæ,aut pallidæ,aut nigræ,aut aliter natura
li colore mutato, ſubéſtq; his humor. Vbi hæ ruptæ ſunt,
infrà quaſi exulcerata caro apparet: φλύκταιναι Græcè no-
minãtur.Fiũt vel ex frigore,vel ex igni,vel ex medicamẽ
E tis.Φλυζάκιον autem paulo durior puſtula eſt,ſubalbida,a-
cuta,ex qua ipſa quod exprimitur humidum eſt.Ex puſtu
lis verò nonnunquam etiam vlcuſcula ſunt aut aridiora
& humidiora:& modò tantùm cum prurigine,modò etiã
cum inflãmatione aut dolore:exítque aut pus, aut ſanies,
aut vtrunque.Maximéque id euenit in ætate puerili, rarò
in medio corpore,ſæpe in eminẽtib9 partibus.Peſſima pu
ſtula eſt quæ ἐπινυκτὶς vocatur. Ea colore vel ſubliuida,
vel ſubnigra,vel alba eſſe cõſueuit. Circa hãc autẽ vehe-
mẽs inflãmatio eſt,& quũ adaperta eſt,reperitur intus ex-
F ulceratio mucoſa.Color eſt humori ſuo ſimilis. Dolor ex
ea ſupra magnitudinẽ eius eſt.neque enim ea,faba maior
eſt.Atque hæc quoque oriũtur in eminẽtibus partibus, &
fere noctu. vnde nomen quoque à Græcis ἐπινυκτὶς im-
poſitum eſt.In omni verò puſtularum curatione, primum
eſt,multum ambulare,atque exerceri:ſiquid iſta prohibet
geſtari.Secũdum eſt,cibum minuere, abſtinere ab omni-
bus acribus,& extenuãtibus:eadémque nutrices facere o-
portet,ſi lactens puer ita affectus eſt. Præter hæc is qui iã
robuſtus eſt,ſi puſtulæ minutæ ſunt, deſudare in balneo
G debet,ſimúlque ſuper eas nitrum inſpergere, oleóque vi-
num miſcere,& ſic vngi,tum deſcendere in ſolium.Si ni-
hil ſic proficitur, aut ſi maius puſtularum genus occupa-
uit,imponẽda lenticula eſt,detractáque ſumma pellicula
ad medicamenta lenia tranſeundum.Ἐπινυκτὶς poſt lenti-
culam rectè herba quoque ſanguinali vel viridi corian-
dro curatur.Vlcera ex puſtulis facta tollit ſpuma argẽti cũ
ſemine fœnigræci miſta,ſic vt his inuicem roſa atque in-
tubi ſuccus adiiciatur,donec mellis craſſitudo fiat. Pro-
priè ad eas puſtulas quæ infantes malè habẽt,lapidis quẽ
H pyriten vocant P. VIII. ✱. cum quinquaginta amaris nuci-
bus miſcetur, adiiciuntúrque olei cyathi tres. Sed prius
vngi ex ceruſſa puſtulæ debent,tum hoc illini.

De ſcabie & eius curatione.

Scabies verò eſt,durior cutis rubicũdior,ex qua pu-

ſtulæ oriũntur,quædam humidiores, quædam ſicciores. A Exit ex quibuſdam ſanies,fitque ex his continuata exulceratio pruriens,ſerpitque in quibuſdam citò. Atque in aliis quidem ex toto deſinit, in aliis verò certo tẽpore anni reuertitur: quo aſperior eſt, quóque prurit magis, eò difficilius tollitur. Itaque eam quæ talis eſt, ἀγρίαν (id feram) Græci appellant. In hac quoque victus ratio eadem quæ ſuprà neceſſaria eſt. Medicamentum autem ad incipientem hanc idoneum eſt, quod fit ex ſpodii, croci, æruginis, ſingulorum P.I.✱. piperis albi, omphacii, ſingulorũ P.I.✱. Cadmiæ P. VIII.✱. aut vbi iam exulceratio eſt, B id quod fit ex ſulphuris P.I.✱. ceræ P.IIII.✱. picis liquidæ heminæ, olei ſextariis duobus, quæ ſimul incoquuntur dum craſſitudo mellis fiat. Eſt etiam quod ad Protarchum authorem refertur: habet hoc farinæ lupinorũ ſextarium, nitri cyathos quatuor, picis liquidæ heminam, reſinæ humidæ ſelibram, aceti cyathos tres. Crocũ quoque, lycium, ærugo, myrrha, cinis, æquis portionibus rectè miſcentur, & ex paſſo coquuntur: idque omnem pituitã vbique ſuſtinet. Ac ſi nihil aliud eſt, amurca ad tertiam partem decocta, vel ſulphur pice liquida miſtũ (ſicut in pecoribus propoſui) hominibus quoque ſcabie C laborantibus opitulantur.

De impetiginis ſpeciebus, & curationibus.

Impetiginis verò ſpecies ſunt quatuor. Minimè mala eſt quæ ſimilitudine ſcabiem repræſentat: nam & rubet, & durior eſt & exulcerata eſt, & roditur. Diſtat autẽ ab ea, quia magis exulcerata eſt, & varis ſimiles puſtulas habet, vidẽtúrque eſſe in ea quaſi bullulæ quædam, ex quibus interpoſito tempore ſquamulæ reſoluuntur, certioribúſque hoc temporibus reuertitur. Alterum genus peius D eſt, ſimile papulæ fere, ſed aſperius, rubicundiúſque, figuras varias habens. Squamulæ ex ſumma cute diſcedunt, roſio maior eſt, celerius & latius procedit, certioribúſque etiam nonnunquam prior temporibus & fit, & deſinit: rubrica cognominatur. Tertia etiamnum deterior eſt: nam & craſſior eſt, & durior, & magis tumet, in ſumma cute finditur, & vehementius rodit. Ipſa quoque ſquamoſa, ſed nigra procedit, & latè, & tardè eminus ſerpit. In temporibus aut oritur aut deſinit, neque ex toto tollitur, nigræ cognomen eſt. Quartum genus eſt, quod curationem o- E mnino non recipit, diſtans colore. Nam ſubalbidum eſt, & recenti cicatrici ſimile, ſquamuláſque habet pallidas, quaſdam ſubalbidas, quaſdam lenticulæ ſimiles, quibus demptis, nonnunquam profluit ſanguis. Alioqui verò humor eius albidus eſt, cutis dura, atque fiſſa eſt, proceditque latius. Hæc verò omnia maximè genera oriũtur in pedibus & manibus, atque vngues quoque infeſtant. Medicamẽtũ nõ aliud valẽtius eſt quàm quod ad ſcabiẽ quoque pertinere ſub authore Protarcho retuli. Serapiõ autẽ nitri P.II.✱. ſulphuris P.IIII.✱. excipiebat reſina copio- F ſa, eóque vtebatur.

De papulis, & earum curatione.

Papularum verò duo genera ſunt: altera eſt in qua per A minimas puſtulas cutis exaſperatur, & rubet, leuitérque roditur: medium habet pauxillo leuius, tardè ſerpit: idque vitium maximè rotundum incipit, eadémque ratione in orbem procedit. Altera autẽ eſt quam ἀγρίαν (id eſt ferã) Græci appellant: in qua ſimiliter quidem, ſed magis, cutis exaſperatur, exulceratúrque, ac vehementius & roditur & rubet, interdum etiam pilos remittit. Quæ minus rotũda eſt, difficilius ſaneſcit: niſi ſublata eſt, in impetiginẽ vertitur: ſed leuis papula, etiam ſi ieiuna ſaliua quotidie defricatur, ſaneſcit. Maior cõmodiſſimè murali herba tollitur, B ſi ſub ea detrita eſt. Vt verò ad cõpoſita medicamẽta veniamus, idem illud Protarchi tanto valentius in his eſt quanto minus in his vitii eſt: alterum ad idem Myronis, nitri rubri, thuris, ſingulorum P.I.✱. cantharidum purgatarũ P.II.✱. ſulphuris ignem nõ experti tantũdem, reſinæ terebinthinæ liquidæ P.XX.✱. farinæ lolii ſextarios tres, giht cyathos tres, picis crudæ vnum.

De vitiliginis ſpeciebus, id eſt Alpho, & melane, & leuce, & earum curatione.

Vitiligo quoque, quanuis per ſe nullum periculum C adfert, tamẽ fœda eſt, & ex malo corporis habitu fit. Eius tres ſpecies ſunt: Αλφος vocatur vbi color albus eſt, fere ſubaſper, & non continuus, vt quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe videantur: interdum etiam latius, & cũ quibuſdam intermiſſionibus ſerpit. Μέλας colore ab hoc differt, quia niger eſt, & vmbræ ſimilis: cætera eadem ſunt. Λευκὴ habet quiddã ſimile alpho, ſed magis albida eſt, & altius deſcendit, in eáq; albi pili ſunt, & lanugini ſimiles. Omnia hæc ſerpunt, ſed in aliis celerius, in aliis tardius. Alphos & Melas in quibuſdam variis temporibus & oriũ- D tur & deſinunt. Leuce quem occupauit, non facilè dimittit. Priora curationem non difficillimam recipiunt, vltimum vix vnquam ſaneſcit: ac ſiquid ei vitio demptũ eſt, tamen non ex toto ſanus color redditur. Vtrum autem aliquod horum ſanabile ſit, an non ſit, experimento facilè colligitur. Incidi enim cutis debet, aut acu pungi. Si ſanguis exit (quod fere fit in duobus prioribus) remedio locus eſt: ſi humor albidus, ſanari non poteſt: itaque ab hoc quidẽ aſtinendũ eſt: ſuper id verò quod curationem recipit, imponenda lenticula miſta cum ſulphure & thure, E ſic vt ea contrita ex aceto ſit. Aliud ad idem, quod ad Hirenæum authorem refertur: Alcyonium, nitrũ, cuminũ, fici folia arida paribus portionibus cõtunduntur, adiecto aceto. His in ſole vitiligo perungitur, deinde nõ ita multo pòſt, ne nimis erodatur, eluitur. Propriè quidẽ Myrone authore eos quos Alphos vocari dixi, hoc medicamẽto perungũt, ſulphuris P.II.✱. aluminis ſciſſilis P.3.✱. nitri P.IIII.✱. myrrhæ aridæ cõtritæ acetabulũ miſcẽt, deinde in balneo ſuper vitiliginẽ inſpergũt farinã ex faba, tũ hæc inducũt. Hi verò quos melanas vocari dixi, curan- F tur quũ ſimul contrita ſunt alcyoniũ, thus, ordeum, faba ſine oleo, in balneo ante ſudorem inſperguntur, tum genus id vitiliginis defricatur.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Lib. VI.

DE VITIIS SINGVLARVM CORPORIS partium, Cap. I.

De capillis fluentibus.

DIXI de iis vitiis quæ per totum copus orientia, medicamentorum auxilia deſiderant: nunc ad ea veniam quæ nonniſi in ſingulis partibus inſidere conſueuerũt, orſus à capite. In hoc igitur capillis fluẽtibus maximè quidem ſæpe radẽdo ſuccuritur. adiicit enim vim quandam ad continendum, ladanum cum oleo miſtum. Nunc de illis capillis loquor qui poſt morbum fere fluunt. nam quo minus caput quibuſdam ætate nudetur, ſuccurri nullo modo poteſt.

DE PORRIGINE ET EIVS CVRAtione, Cap. II.

POrrigo autem eſt vbi inter pilos quædam quaſi ſquamulæ ſurgunt, eæque acutæ reſoluuntur, & interdum madẽt, multo ſæpius ſiccæ ſunt. Idque euenit modò ſine vlcere, modò exulcerato loco: huic quoque modò malo G odore, modò nullo accidente, feréque in capillo fit, rarius in barba, aliquando etiam in ſupercilio. Ac neque ſine aliquo corporis vitio naſcitur, neque ex toto inutile eſt. nã bene integro capite non exit. Vbi aliquod in eo vitium eſt, non incommodum eſt ſummam cutem potius ſubinde corrumpi, quàm id quod nocet, in aliam partem magis neceſſariam verti. Commodius eſt ergo ſubinde pe-

ctendo repurgare quàm id ex toto prohibere. Si tamen ea res nimium offendit, quod humore ſequente fieri poteſt, magiſque ſi id etiam mali odoris eſt, caput ſæpe radē dum eſt, dein id ſuper adiuuandum aliquibus ex leuiter reprimentibus, quale eſt nitrum cum aceto, vel ladanum cum myrteo vino, vel myrobalanum cum vino. Si parum per hæc proficitur, vehementioribus vti licet, cum eo vt ſciamus vtique in recenti vitio id inutile eſſe.

DE SYCOSI, ET EIVS CVRATIOEE, Cap. III.

EST etiā vlcus quod à fici ſimilitudine σύκωσις à Græcis nominatur: caro excreſcit. Et id quidem generale eſt: ſub eo verò duæ ſpecies ſunt: alterum vlcus durum, & rotundum eſt, alterum humidum & inæquale. Ex duro exiguum quiddam & glutinoſum exit: ex humido plus, & mali odoris. Fit verò vtrunque in his partibus quæ pilis conteguntur. Sed id quidem quod calloſum & rotundum eſt, maximè in barba: id verò quod humidum, præcipuè eſt in capillo. Super vtrunque oportet imponere elaterium, aut lini ſemen contritum, & aqua coactum, aut ficum in aqua decoctam, aut emplaſtrum tetrapharmacū ex aceto ſubactum, terra quoque Eretria ex aceto liquata rectè illinitur.

DE AREIS, ET EARVM CVRATIONIBUS, Cap. IIII.

AREarum quoque duo genera ſunt. Cōmune vtrique eſt quòd emortua ſummā pellicula pili primùm extenuantur, deinde exciduntur: ac ſi ictus is locus eſt, ſanguis exit liquidus, & mali odoris, increſcitque vtrunque in aliis celeriter, in aliis tardè. Peius eſt quod denſam cutem, & ſubpinguem, & ex toto glabrā fecit: ſed ea quæ ἀλωπεκία nominatur, ſub qualibet figura dilatatur: fit & in capillo & in barba. Id verò quod à ſerpentis ſimilitudine ὀφίασις appellatur, incipit ab occipitio, duorum digitorum latitudinem non excedit, ad aures duobus capitibus ſerpit: quibuſdam etiam ad frontē, donec ſe duo capita in priorem partem committant. Illud vitium in qualibet ætate eſt, hoc fere infantibus: illud vix vnquam ſine curatione, hoc per ſe ſæpe finitur. Quidam hæc genera arearum ſcalpello exaſperant: quidam illinunt adurentia ex oleo, maximéque chartam combuſtam: quidam reſinam terebinthinā cū thapſia inducūt. Sed nihil melius eſt quàm nouacula quotidie radere, qua quū paulatim ſumma pellicula exciſa eſt, adaperiūtur pilorum radiculæ. Neque ante oportere deſiſtere quàm frequentem pilum naſci apparuerit. Id autem quod ſubinde raditur, illiniri atramento ſutorio ſatis eſt.

DE VARIS, LENTICVLIS, ET EPHELIDE, & eorum curationibus, Cap. V.

PENE ineptiæ ſunt, curare varos, & lenticulas, & ephelidas: ſed eripi tamen fœminis cura cultus ſui non poteſt. Ex iis autem quas ſuprà poſui, vari, lenticulæque vulgo notæ ſunt, quanuis rarior ea ſpecies eſt quam ξένιον Græci vocant, quum ſit ea lenticula rubicundior & inæqualior. Ε'φηλὶς verò à pleriſque ignoratur, quæ nihil eſt niſi aſperitas quædā, & durities mali coloris: cætera nonniſi in facie: lenticulæ etiam in alia parte nonnunquam naſci ſolent. de qua per ſe ſcribere alio loco, viſum operæpretium non eſt. Sed vari commodiſſimè tolluntur impoſita reſina, cui non minus quàm ipſa eſt aluminis ſciſſilis & paulum mellis adiectum eſt. Lenticulam tollunt galbanum & nitrum, quum pares portiones habent, contritáque ex aceto ſunt, donec ad mellis craſſitudinem venerint. His corpus illinendum, & interpoſitis pluribus horis manè eluendum eſt, oleóque leuiter vngendum. Ephelidem tollit reſina, cui tertia pars ſalis foſſilis, & paulū mellis adiectum eſt. Ad omnia verò iſta, atque etiam ad colorandas cicatrices poteſt ea compoſitio quæ ad Tryphonē patrē authorē refertur. In ea pares portiones ſunt myrobalani, crocomagmatis, Cretæ cimoliæ ſubcerulæ, nucū amarum, farinæ ordei, atque erui, ſtruthii albi, ſertulæ campanæ ſeminis. Quæ omnia contrita, melle quamamariſſimo coquuntur, illitúmque à veſpere vſque mane eluitur.

DE OCVLORVM MORBIS, CVRATIONIBÚSQUE eorum, & primò de iis morbis qui lenibus medicamentis curantur, Cap. VI.

SED hæc quidem mediocria ſunt: ingentibus verò, & variis caſibus oculi noſtri patent, qui quum magnam partem ad vitæ ſimul & vſum, & dulcedinem conferant, ſumma cura tuendi ſunt. Protinus autem orta lippitudine, quædam notæ ſunt ex quibus quid euenturum ſit, colligere poſſimus. Nam ſimul ac lacryma, & tumor, & craſſa pituita cœperint, ſi ea pituita lacrymæ miſta eſt, & ea lacryma calida eſt, pituita verò alba, & mollis, tumor non durus, longæ valetudinis metus nō eſt. At ſi lacryma multa, & calida, pituitæ paulum, tumor modicus, idque in vno oculo eſt, lōgum id, ſed ſine periculo futurum eſt. Idque lippitudinis genus minimè cum dolore eſt, ſed vix ante viceſimum diem tollitur: nonnunquā per duos mēſes durat, ſed quandoque finitur. Si pituita alba & mollis eſſe incipit, lacrymæque miſcentur, aut ſi ſimul hæ vtrunque oculum inuaſerunt, poteſt eſſe breuior, ſed periculū vlcerum eſt. Pituita autem ſicca & arida dolorem quidē mouet, ſed maturi⁹ definit, niſi quid exulcerauit. Tumor magnus ſi ſine dolore eſt & ſiccus, ſine vllo periculo eſt. Si ſiccus quidem, ſed cum dolore eſt, fere exulcerat, & nonnunquam ex eo caſu fit, vt palpebra cum oculo glutinetur. Eiuſdem exulcerationis timor in palpebris pupilliſve eſt, vbi ſuper magnū dolorem lacrymæ ſalſæ calidæque eunt, aut etiamſi tumore infinito diu lacryma cū pituita profluit. Peius etiamnum eſt vbi pituita calida aut liuida eſt, lacryma calida aut multa profluit, caput calet, à temporibus ad oculos dolor peruenit, nocturna vigilia vrget. Siquidem ſub his oculus plerunque rumpitur, votūm que eſt vt tantùm exulceretur. Intus ruptum oculum febricula iuuat: ſi foras iā ruptus procedit, ſine auxilio eſt. Si de nigro aliquid albidum factum eſt, diu manet. At ſi aſperum craſſum eſt, etiam poſt curationem veſtigium aliquod relinquit. Curari verò oculos ſanguinis detractione, medicamento, balneo, vino, vetuſtiſſimus author Hippocrates memoriæ prodidit. Sed eorum tempora & cauſas parum explicuit, in quibus medicinæ ſumma eſt. Neque minus in abſtinētia & alui ductione ſæpe auxilii eſt. Hos igitur interdum inflammatio occupat, vbi cum tumore in his dolor eſt, ſequitúrque pituitæ curſus nōnunquam copioſior vel acrior, nonnunqum vtraque parte moderatior. In eiuſmodi caſu prima omnium ſunt quies & abſtinentia. Ergo primo die loco obſcuro cubare debet, ſic vt à ſermone quoque abſtineat. Nullum cibum aſſumere, ſi fieri poteſt, ne aquam quidem: ſin minus, certè quamminimum eius. Quòd ſi graues dolores ſunt, commodius ſecūdo die, ſi tamē res vrget, etiā primò ſanguis mittēdus eſt, vtique ſi in fronte venæ tumēt, ſi firmo corpori materia ſupereſt. Si verò minor impetus minus acrem curationem requirit, aluum, ſed nonniſi ſecundo tertióve die duci oportet. At modica inflammatio neutrum ex his auxilium deſiderat: ſatíſque eſt vti quiete, & abſtinentia. Neque tamen in lippientibus longum ieiunium neceſſarium eſt, ne pituita tenuior atque acrior fiat: ſed ſecundo die dari debet id quod leuiſſimum videri poteſt ex iis quæ pituitam faciunt craſſiorem, qualia ſunt oua ſorbilia: ſi minor vis vrget, pulticula quoque, aut panis ex lacte. Inſequentibus diebus, quātum inflammationi detrahetur, tātum adiici cibis poterit: ſed generis eiuſdē, vtique vt nihil ſalſum, nihil acre, nihil ex iis quæ extenuant, ſumatur, nihil potui præter aquam. Et victus quidem ratio talis maximè neceſſaria eſt. Protinus autē primo die croci P.I.✱. & farinæ candidæ quamtenuiſſimæ P.II.✱. excipere oportet oui albo, donec mellis craſſitudinem habeat, idque in linteolum illinere, & fronti agglutinare, vt compreſſis venis pituitæ impetum cohibeat. Si crocum nō eſt, thus idem facit: linteolo an lana excipiatur, nihil intereſt. Super inungi verò oculi debent, ſic vt croci quantum tribus digitis comprehendi poteſt, ſumatur: myrrhæ ad fabæ, papaueris lacrymæ ad lenticulæ magnitudinem, eáque cum paſſo conterantur, & ſpecillo ſuper oculum inducātur. Aliud ad idē, myrrhæ P.I.✱. man-

dragoræ ſucci P.II.✱. papaueris lacrymæ P.II.✱. foliorũ roſæ, cicutæ ſeminis, ſingulorum P.IIII.✱. acaciæ P.IIII. ✱. gummi P.VIII.✱. & hæc quidem interdiu. Noctu verò, quò commodior quies veniat, non alienum eſt ſuperimponere candidi panis interiorem partem ex vino ſubactam. Nam & pituitam reprimit, & ſiquid lacrymæ proceſſit, abſorbet, & oculum glutinari non patitur. Si graue id & durum propter magnum oculorum dolorem videtur, oui & album, & vitellus in vas defundendum eſt, adiiciendúmque eo mulſi paulum, ídque digito permiſcendum. Vbi facta vnitas eſt, demitti debet lana mollis bene carpta, quæ id excipiat, ſupérque oculos imponi. Ea res & leuis eſt, & refrigerando pituitam coercet, & non exareſcit, & glutinari oculum non patitur. Farina quoque ordeacea cocta, & cum malo cotoneo cocto mixta, commodè imponitur. Neque ab ratione abhorret etiã penicillo potiſſimùm vti expreſſo: ſi leuior impetus eſt, ex aqua: ſi maior, ex poſca. Priora faſcia deligãda ſunt, ne per ſomnum cadant, & hoc ſuperimponi ſatis eſt, quia & reponi ab ipſo commodè poteſt, & quum inaruit, iterũ madefaciendum eſt. Si tantum mali eſt vt ſomnum diu prohibeat, eorum aliquid dandum eſt quæ ἀνώδυνα Græci vocant: ſatiſque eſt puero quod erui, viro quod fabæ magnitudinem impleat. In ipſum verò oculum primo die, niſi modica inflammatio eſt, nihil rectè coniicitur. Sæpe enim potius concitatur eo pituita quàm minuitur. A ſecundo die graui quoque lippitudini per indita medicamenta rectè ſuccurritur, vbi vel iam ſanguis miſſus, vel aluus ducta eſt, aut vbi neutrum neceſſarium eſſe manifeſtum eſt.

De diuerſis oculorum collyriis.

Multa autem multorúmque authorum collyria ad id apta ſunt, nouíſque etiam nunc miſturis tẽperari poſſunt, quum lenia medicamẽta & modicè reprimentia, facilè & variè miſceantur. Ergo nobiliſſima exequar.

Philonis collyrium.

Eſt igitur Philonis, quod habet ceruſſæ elotæ, ſpodii, gummi, ſingulorum P.I.✱. papaueris lacrymæ combuſtæ P.I.✱. Illud ſcire oportet, hîc quoque omnia medicamenta, ſingula primùm per ſe teri, deinde miſta, iterum adiecta paulatim vel aqua, vel alio humore: gũmi quum quaſdam aliâs facultates habeat, hoc maximè præſtare, vt vbi collyria facta inaruerunt, glutinata ſint, neque fricentur.

Dionyſii collyrium.

Dionyſii verò collyrium eſt, papaueris lacrymæ cõbuſtæ, donec tenereſcat, P.I.✱. thuris combuſti, gummi, ſingulorum P.II.✱. ſpodii P.IIII.✱.

Cleonis collyrium.

Cleonis nobile admodum, papaueris lacrymæ frictæ P.I.✱. croci P.I.✱. gummi P.I.✱. quibus quum teruntur, adiicitur roſæ ſuccus. Aliud eiuſdem valentius, Squamæ æris (quod στόμωμα appellant) P.I.✱. croci P.II.✱. ſpodii P.IIII.✱. plumbi & eloti & combuſti P.VI.✱. gummi tãtundem. Eius aliud quoque ad idem eſt, maximè vbi multa pituita profluit: Caſtorei P.✱.3. aloes P.I.✱. croci P.I.✱. myrrhæ P.II.✱. lycii P.III.✱. Cadmiæ curatæ P.VIII.✱. ſtibis tantundẽ, acaciæ ſucci P.XII.✱. quod quũ gummi miſcuit, liquidũ in pixicula ſeruatur. Theodotus verò huic compoſitioni adiecit papaueris lacrymæ combuſtæ P.I.✱. æris cõbuſti & eloti P.II.✱. nucleorũ palmarum combuſtarum P.X.✱. gummi P.XII.✱.

Theodoti collyrium, achariſtum appellatum.

At ipſius Theodoti, quod à quibuſdam ἀχάριστον nominatur, eiuſmodi eſt, Caſtorei, nardi Indici, ſingulorum P.I.✱. lycii P.✱. papaueris lacrymæ tantundem, myrrhæ P.II.✱. croci, ceruſſæ elotæ, aloes, ſingulorum P.III.✱. Cadmiæ botryodis elotæ, æris combuſti, ſingulorum P.VIII.✱. gummi P.VIII.✱. acaciæ ſucci P.XX.✱. ſtibis tãtundem, quibus aqua pluuialis adiicitur.

Cythion vel Tephrion collyrium.

Præter hæc ex frequentiſſimis collyriis eſt id quod quidam Cythion, quidam à cinereo colore Tephrion appellant, amyli, tragacanthæ, acaciæ ſucci, gummi, ſingulorum P.I.✱. papaueris lacrymæ P.II.✱. ceruſſæ elotæ P.

A IIII.✱. ſpumæ elotæ P.VIII. Quæ æquè aqua pluuiali conteruntur.

Euelpidis collyrium, Trygodes nominatum.

Euelpides autem qui ætate noſtra maximus fuit ocularius medicus, vtebatur eo quod ipſe compoſuerat, trigodes nominabat: Caſtorei P.II.✱. lycii, nardi, papaueris lacrymæ, ſingulorum P.I.✱. croci, myrrhæ, aloes, ſingulorum P.III.✱. æris combuſti P.VIII.✱. Cadmiæ, & ſtibis, ſingulorum P.XII.✱. acaciæ ſucci P. XXVI.✱. gummi tantundem. Quo grauior verò quæque inflammatio B eſt, eo magis leniri medicamentum debet, adiecto vel albo oui, vel muliebri lacte. At ſi neque medicus neque medicamentum præſto eſt, ſæpius vtrunlibet horum in oculis penicillo ad ipſum facto infuſum, id malum lenit. Vbi verò aliquis releuatus eſt, iámque curſus pituitæ conſtitit, reliquias fortaſſe leniores futuras diſcutiũt balneũ & vinum. Igitur lauari debet leuiter, antè ex oleo perfricatus, diutiúſque in cruribus & feminibus, multáque calida aqua fouere oculos, deinde per caput prius calida, tum egelida perfundi, à balneo cauere, nequo frigore afflatúve C lædatur: poſt hæc cibo paulo pleniore quàm ex eorum dierum conſuetudine vti: vitatis tamen omnibus pituitã extenuantibus. Vinum bibere lene, ſubauſterum, modicè vetꝰ, neque effuſè, neque timidè, vt neque cruditas ex eo, & tamen ſomnus fiat, leniantúrque intus latẽtia acria. Sed ſiquis in balneo ſenſit maiorem oculorum perturbationẽ quàm attulerat (quod incidere his ſolet qui manente adhuc pituitæ curſu feſtinarũt) quamprimum diſcedere debet, nihil eo die vini aſſumere, cibi minus etiam quàm pridie. Deinde quumprimum ſatis pituita ſubſtitit, iterũ D ad vſum balnei redire. Solet tamen euenire nonnnũquã ſiue tempeſtatum vitio, ſiue corporis, vt pluribus diebus neque dolor, neque inflammatio, & minimè pituitæ curſus finiatur. Quod vbi incidit, iámque ipſa vetuſtate res matura eſt, ab his eiſdem auxiliũ petendũ eſt, id eſt balneo ac vino. Hæc enim vt in recẽtibus malis aliena ſunt, quia concitare ea poſſunt, & accendere, ſic in veteribus quæ nullis aliis auxiliis ceſſerũt, admodũ efficacia eſſe cõſueuerunt: videlicet hîc quoque vt alibi, quũ ſecunda vana fuerint, contrariis adiuuantibus. Sed antè tonderi ad E cutem conuenit: deinde in balneo aqua calida quamplurima caput atque oculos fouere, tũ vtrũque penicillo detergere, & vngere caput irino vnguento: continerẽque in lectulo ſe, donec omnis calor qui conceptus eſt, finiatur, deſinátque ſudor, qui neceſſario in capite collectus eſt. Tum ad idem cibi viníque genus veniendum eſt, ſic vti potiones meracæ ſint, obtegendúmque caput, & quieſcẽdum. Sæpe enim poſt hæc grauis ſomnus, ſæpe ſudor, ſæpe alui deiectio pituitæ curſum finit. Si leuatum malum eſt, (quod aliquãto ſæpius fit) per plures dies idem fieri oporF tet, donec ex toto ſanitas reſtituatur. Si diebus eiſdem aluus nihil reddit, ducenda eſt, quò magis ſuperiores partes leuentur. Nonnunquam autem ingens inflãmatio tanto impetu erumpit vt oculos ſua ſede propellat: πρόπτωσιν id (quoniam oculi procidunt) Græci appellant. His vtique ſi vires patiuntur, ſanguinem mitti: ſi id fieri non poteſt, aluum duci, lõgiorémque inediam indici neceſſariũ eſt. Opus autẽ leniſſimis medicamẽtis eſt: ideóque Clenis collyrio quidam quod ex duobus antè poſitũ eſt vtũtur: ſed optimum eſt Nilei: neque de vllo magis inter omnes auG thores conuenit.

Nilei collyrium omnium optimum.

Id habet nardi Indici, papaueris lacrymæ, ſingulorũ P.I.✱. gummi P.I.✱. croci P.II.✱. foliorum roſæ recentium P.IIII.✱. Quæ vel aqua pluuiali, vel vino leni ſubauſtero coguntur. Neque alienum eſt malicorium, vel ſertulam campanam ex vino coquere, deinde conterere, aut myrrham nigram cum roſæ foliis miſcere, aut hyoſcyami folia cum oui cocti vitello, aut farinam cum acaciæ ſucco, vel paſſo aut mulſo. Quibus ſi folia quoque papaueris adiiciuntur, aliquanto valentiora ſunt. Horum aliH quo præparato, penicillo fouere oculos oportet, ex aqua calida expreſſo, in qua antè mel, myrti vel roſæ folia decocta ſint: deinde ex illis aliquid imponi. Præter hæc ab occipitio inciſa cute, cuburbitula admouenda eſt. Quòd

ſi per hæc reſtitutus oculus in ſedē ſuam non eſt,eodém-
que modo prolapſus permanet, ſcire oportet, lumen eſſe
amiſſum: deinde futurum vt inareſcat is, aut in pus ver-
tatur. Si ſuppuratio ſe oſtendit, ab eo angulo qui propior
tempori eſt,incidi oculus debet: vt effuſo pure & inflam-
matio ac dolor finiatur, & intus tunicæ reſidant, quomi-
nus fœda poſtea facies ſit. Vtendum deinde vel iiſdē col-
lyriis eſt ex lacte aut ouo, vel croco cui albū oui miſcea-
tur. Ac ſi induruit & ſic emortuus eſt,ne in pus vertereiur,
quatenus fœdè prominebit excidendum erit,ſic vt hamo
ſumma tunica apprehendatur infrà id, deinde ſcalpellus
incidat tantundem: medicamēta erunt conijcienda do-
nec omnis dolor finiatur. Iiſdem medicamētis in eo quo-
que oculo vtendum eſt qui primùm procidit,deinde per
plura loca fixus eſt.

De carbunculis oculorum,& eorum
curatione.

Solent etiam carbunculi ex inflammatione naſci,
nonnunquam in ipſis oculis, nonnunquam in palpebris:
& in his ipſis oculis modò ab interiore,modò ab exterio-
re. In hoc caſu aluus ducenda eſt,cibus minuēdus,lac po-
tui dandum,vt acria quæ læſerunt,leniantur. Quod ad ca-
taplaſmata & medicamenta pertinet, his vtendum quæ
aduerſus inflammationes propoſita ſunt. Atque hic quo-
que Nilei collyrium optimum eſt: ſi tamen carbunculus
in exteriore palpebræ parte eſt, ad cataplaſmata aptiſſi-
mum eſt lini ſemen ex mulſo coctum: aut ſi id non eſt,
tritici farina eodem modo cocta.

De puſtulis oculorum & curatione earum.

Puſtulæ quoque ex inflammationibus interdum o-
riuntur. Quòd ſi inter initia protinus incidit, magis etiā
ſeruanda ſunt quæ de ſanguine & quiete ſuprà poſui. Sin
ſerius quàm vt ſanguis mitti poſſit,aluus tamen ducenda
eſt: ſi id quoque aliqua res inhibet,vtique victus ratio ſer-
uanda eſt. Medicamentis autem hìc quoque lenibus opus
eſt,quale Nilei,quale Cleonis eſt.

Philetis collyrium ad puſtulas oculorum.

Id quoque quod Philetis vocatur, huic aptum eſt,
Myrrhæ,papaueris lacrymæ,ſingulorum P. I. ✱. plumbi
eloti,terræ Samiæ,quæ ἀςὴρ vocatur, tragacanthæ,ſingu-
lorum P. IIII. ✱. ſtibis cocti, amyli, ſingulorum P. VI.
✱. ſpodii eloti, ceruſſæ elotæ, ſingulorum P. VIII.✱.
Quæ aqua pluuiatili excipiuntur: vſus collyrii vel ex ouo
vel ex lacte eſt.

De vlceribus oculorum & eorum curatione,
& de διὰ βαλάνου collyrio.

Ex puſtulis vlcera interdum fiunt,eáque recentia æ-
què lenibus medicamentis nutrienda ſunt,& iiſdem fere
quæ ſuprà in puſtulis poſui. Fit quoque propriè ad hæc
quod διὰ βαλάνου vocatur. Habet æris combuſti & eloti,
papaueris lacrymæ frictæ, ſingulorum P. I. ✱. ſpodii e-
loti,thuris,ſtibis,combuſti & eloti,myrrhæ,gummi,ſin-
gulorum P. II. ✱.

Curatio oculorum aliquo caſu imminutorum.

Euenit etiam vt oculi vel ambo,vel ſinguli, minores
fiant quàm eſſe naturaliter debeant: idque & acer pituitæ
curſus in lippitudine efficit & continuati fletus, & ictus
parum bene curati: in his quoque iiſdem lenibus medica-
mentis ex muliebri lacte vtendum eſt: cibis verò iis qui
maximè corpus alere & implere conſuerunt. Vitandáque
omni modo cauſa quæ lacrymas excitet, curáque dome-
ſticorum, quorum etiam ſiquid tale incidit, eius notitiæ
ſubtrahendum: atque acria quoque medicamenta, & a-
cres cibi non alio magis nomine his nocent quàm quòd
lacrymas mouent.

De pediculis palpebrarum.

Genus quoque vitii eſt,qui inter pilos palpebrarum
pediculi naſcuntur: id φθειρίασιν Græci nominant. Quod
quum ex malo corporis habitu fiat, rarò non vltrà proce-
dit: ſed fere tēpore interpoſito, pituitæ curſus acerrimus
ſequitur, exulceratiſque vehementer oculis, aciem quo-
que ipſam corrumpit. His aluus ducenda,caput ad cutem
tondendum,diúque quotidie ieiunis perfricandum: his,
ambulationibus, aliiſque exercitationibus diligenter v-
tendum, gargarizandumque ex mulſo in quo nepeta &

A pinguis ficus decocta ſit: ſæpe in balneo multa calida a-
qua fouendum caput: vitandi acres cibi, lacte vinóque
pingui vtendum, bibendúmque liberalius quàm eden-
dum eſt. Medicamenta verò intus quidem lenia danda
ſunt,ne acriorem pituitam concitent. Super ipſos verò pe-
diculos alia quæ necare eos, & prohibere ne ſimiles na-
ſcantur poſſint. Ad idipſum ſpumæ nitri P. I. ✱. ſandara-
cæ P. I. ✱. vuæ taminiæ P. ✱. I. ſimul teruntur, adiici-
túrque vetus oleum pari portione, atque acetum, donec
ei mellis craſſitudo ſit.

B De oculorum grauioribus morbis qui ex inflam-
mationibus oriuntur,& validioribus medi-
camentis curantur,& de Andreæ col-
lyrio, & de diacerato.

Hactenus oculorum morbi lenibus medicamentis
nutriuntur. Genera deinde alia ſunt quæ diuerſam cura-
tionem deſiderant, feréque ex inflāmationibus nata ſūt,
ſed finitis quoque his manentia. Atque in primis in qui-
buſdam perſeuerat tenuis pituitæ curſus: quibus aluus ab
inferiore parte euocanda eſt, demendum aliquid ex ci-
bo. Neque alienum eſt illini frontem compoſitione An-
dreæ, quæ habet gummi P. I. ✱. ceruſſæ,ſtibis, ſingulo-
rum P. II. ✱. ſpumæ argenti & coctæ & elotæ P. IIII. ✱.
Sed & ea ſpuma ex aqua pluuiatili coquitur, & arida hæc
medicamenta ex ſucco myrti conteruntur. His illita frō-
te, cataplaſma quoque ſuperiniiciendum ex farina quæ
frigida aqua coacta ſit, cuique aut acaciæ ſuccus, aut cu-
preſſus adiecta ſit. Cucurbitula quoque inciſo vertice, re-
ctè accommodatur, aut ex temporibus ſanguis emittitur.
Inungi verò eo debet quod habet ſquamæ æris, papaue-
D ris lacrymæ,ſingulorū P. ✱. ceruini cornu combuſti &
eloti,plumbi eloti,gummi,ſingulorum P. IIII. ✱. thu-
ris P. XII. ✱. Hoc collyrium quia cornu habet, διὰ κέρα-
τος nominatur. Quotieſcunque non adiicio quod genus
humoris adiiciendum ſit, aquam intelligi volo.

Μεμιγμένον,Euelpidis collyrium.

Ad idem Euelpidis quod μεμιγμένον nominabat. In
eo papaueris lacrymæ,& albi piperis, ſingulæ vnciæ ſunt,
gummi libra,æris combuſti P. I. ✱. Inter has autem cu-
rationes, poſt intermiſſionem aliquam proſunt balneum
E & vinum: quúmque omnibus lippientibus vitandi cibi
ſunt qui extenuant, tum præcipuè quibus tenuis humor
diu fertur. Quòd ſi iam faſtidium eſt eorum quæ pitui-
tam craſſiorem reddunt,ſicut in hoc genere materiæ ma-
ximè promptum eſt, confugiendum eſt ad ea quæ quia
ventrem,corpus quoque aſtringunt.

De oculorum vlceribus ſupercreſcentibus,
ſordidis,cauis,veteribus,& cura-
tionibus ſingulorum.

At vlcera ſi cum inflammatione finita non ſunt, aut
F ſupercreſcentia,aut ſordida,aut caua, aut certè vetera eſſe
conſuerunt. Ex his ſupercreſcentia, collyrio quod μεμι-
γμένον vocatur, optimè reprimuntur: ſordida purgan-
tur & eodem,& eo quod Smilion nominatur.

Smilion collyrium.

Habet æruginis P. IIII. ✱. gummi tantundem,am-
moniaci, minii ſinopici, ſingulorum P. XVI. ✱. Quæ
quidam ex aqua,quidam, quò vehementiora ſint, ex ace-
to terunt.

Phynon collyrium Euelpidis.

G Id quoque Euelpidis quod Phynona appellabat,huic
vtile eſt: Croci P. I. ✱. papaueris lacrymæ,gummi, ſingu-
lorum P. II. ✱. æris combuſti & eloti, myrrhæ, ſingulo-
rum P. IIII. ✱. piperis albi P. VI. ✱. Sed ante linitum
hoc vngendum eſt.

Sphærion collyrium Euelpidis.

Id quoque eiuſdem quod Sphærion nominabat, eō-
dem valet, Lapidis hæmatitis eloti P. II. ✱. piperis grana
ſex,cadmiæ elotæ,myrrhæ,papaueris lacrymæ, ſingulorū
P. III. ✱. croci P. IIII. ✱. gummi P. VIII. ✱. Quæ
H cum vino Amineo conteruntur.

Liquidum Euelpidis collyrium.

Liquidum quoque medicamentum ad idem compo-
nebat, in quo erant hæc, Æruginis P. ✱. minii combuſti,
attramēti ſutorii,cinnamomi,ſingulorum P. III. ✱. cro-

ci, nardi, papaueris lacrymæ, ſingulorum P. I. ✱. myrrhæ, P. II. ✱. æris combuſti P. III. ✱. cineris ex odoribus P. IIII. ✱. piperis grana XV. Hæc ex vino auſtero terun‑tur, deinde cum paſſi tribus heminis decoquuntur, donec corpus vnum fit: idque medicamentum vetuſtate efficacius fit.

De cauis oculorum vlceribus & curationibus.

Caua verò vlcera commodiſſimè implent ex iis quæ ſuprà poſita ſunt, Sphærion, & id quod Philetis vocatur. Idem Sphærion vetuſtis vlceribus, & vix ad cicatricem venientibus optimè ſuccurrit.

Hermonis collyrium.

Eſt etiam collyrium quod quum ad plura valeat, plurimum tamen proficere in his vlceribus videtur. Refertur ad Hermonem authorem: habet piperis longi P. I. 3. ✱. albi P. ✱. cinnamomi, coſti, ſingulorum P. I. ✱. atramenti ſutorii, nardi, caſiæ, caſtorei ſingulorum P. II. ✱. gallæ P. V. ✱. myrrhæ, croci, thuris, lycii, ceruſſæ, ſingulorum P. VIII. ✱. papaueris lacrymæ P. XII. ✱. aloes, æris combuſti, cadmiæ, ſingulorum P. XVI. ✱. acaciæ, ſtibis, gummi, ſingulorum P. XXV. ✱.

De cicatricibus oculorum quæ ex vlceribus factæ ſunt, & quomodo curari debeant, & de Aſclepia, & Canopite & Pyxino, collyriis.

Factæ verò ex vlceribus cicatrices, duobus vitiis periclitantur, ne aut cauæ aut craſſæ ſint: ſi cauæ ſunt, poteſt eas implere id quod ſphærion vocari dixi, vel id quod Aſclepias nominatur. Habet papaueris lacrymæ P. II. ✱. ſagapeni, opopanacis, ſingulorum P. III. ✱. æruginis P. IIII. ✱. cumini P. VIII. ✱. piperis P. XII. ✱. cadmiæ elotæ, ceruſſæ, ſingulorum P. XVI. ✱. At ſi craſſæ cicatrices ſunt, extenuat vel Smilion, vel Canopite collyrium, quod habet cinnamomi, acaciæ, ſingulorum P. I. ✱. cadmiæ elotæ, croci, myrrhæ, papaueris lacrymæ, gummi, ſingulorum P. II. ✱. piperis albi, thuris, ſingulorum P. III. ✱. æris combuſti P. IX. ✱. cum aqua pluuiatili. vel Euelpidis Pyxinum quod ex his conſtat: Salis foſſilis P. IIII. ✱. ammoniaci thymiamatis P. VIII. ✱. papaueris lacrymæ P. XII. ✱. ceruſſæ P. XV. ✱. piperis albi, croci Siculi, ſingulorum P. LII. ✱. gummi P. XIII. ✱. cadmiæ elotæ P. IX. ✱. Maximè tollere cicatricem videtur id quod habet gummi P. III. ✱. æruginis P. I. ✱. crocomagmatis P. IIII. ✱.

De alio genere inflammationis oculorum.

Eſt etiam genus inflammationis in qua ſi cui tument ac diſtenduntur cum dolore oculi, ſanguinem ex fronte emitti neceſſariũ eſt, multáque aqua calida caput atque oculos fouere, gargarizare ex lenticula, vel ex fici cremore, inungi acribus medicamentis quæ ſuprà comprehenſa ſunt, maximéque eo quòd ſphærion nominatur, quod lapidem hæmatiten habet. Atque alia quoque vtilia ſunt quæ ad extenuandam aſpritudinem fiũt, de qua protinus dicam. Hāc autem inflammatio oculorum fere ſequitur, interdum maior, interdum leuior, nonnunquam etiam ex aſpritudine lippitudo fit, deinde aſpritudinem ipſam auget, fitque ea in aliis breuis, in aliis longa, & quæ vix vnquam finiatur. In hoc genere valetudinis quidam craſſas duráſque palpebras, & ficulneo folio & aſperato ſpecillo, & interdum ſcalpello eradunt, verſáſque quotidie medicamentis ſuffricant. Quæ neque niſi in magna vetuſtáque aſpritudine, neque ſæpe facienda ſunt. nam melius eòdem ratione victus & idoneis medicamentis peruenitur. Ergo exercitationibus vtemur, & balneo frequētiore, multáque oculorum palpebras aqua calida fouebimus. Cibos autem ſumemus acres & extenuantes.

Cæſarianum collyrium.

At medicamentum id quod Cæſarianum vocatur, habet atramenti ſutorii P. I. ✱. miſyos P. ✱. piperis albi P. V. ✱. papaueris lacrymæ, gummi, ſingul. P. II. ✱. cadmiæ lotæ P. III. ✱. ſtibis P. VI. ✱. Satiſque conſtat, hoc collyrium aduerſus omne genus oculorum valetudinis idoneum eſſe, exceptis iis quæ lenibus nutriuntur.

Hieracis collyrium.

Id quoque quod hieracis nominatur, ad aſpritudinem

A poteſt: Habet myrrhæ P. I. ✱. ammoniaci thymiamatis P. II. ✱. æruginis raſæ P. IIII. ✱. cum aqua pluuiatili. Ad idem idoneum eſt etiam id quod Canopite eſt, & id quod Smilion vocatur, & id quod Pyxinum, & id quod Sphærion. Si compoſita medicamenta non adſunt, felle caprino, vel quamoptimo melle ſatis commodè aſpritudo curatur.

De xerophthalmia, genere aridæ lippitudinis.

Eſt etiam genus aridæ lippitudinis, ξηροφθαλμίαν Græ‑
B ci appellant: neque tument, neque fluunt oculi, ſed rubent tantùm, & cum dolore quodam grauеſcunt, & noctu præ graui pituita inhæreſcunt: quātóque minor generis huius impetus, tanto finis minus expeditus eſt. In hoc vitio multum ambulare, multum exerceri, lauari ſæpe, ibique deſudare, multáque frictione vti neceſſarium eſt. Cibi neque qui implent, neque nimium acres apti ſunt, ſed inter hos medii. Manè vbi concoxiſſe manifeſtum eſt, non alienum eſt ex ſinapi gargarizare, tum deinde caput atque os diutius defricare.

C Rhinion collyrium.

Collyrium verò aptiſſimum eſt quod rhinion vocatur. Habet myrrhæ P. I. ✱. papaueris lacrymæ, acaciæ ſucci, piperis, gummi, ſingulorum P. I. ✱. lapidis hæmatitis, lapidis Phrygii, lycii, lapidis ſciſſilis, ſingulorum P. II. ✱. æris combuſti P. IIII. ✱. ac pyxinum quoque eodem accommodatum eſt.

Ad oculos ſcabros, collyria.

Si verò ſcabri oculi ſunt, quòd maximè in angulis eſſe conſueuit, poteſt prodeſſe rhinion, id quod ſuprà poſi‑
D tum eſt: poteſt ſimiliter prodeſſe id quòd habet æruginis raſæ, piperis longi, papaueris lacrymæ, ſingulorum P. ✱. II. piperis albi, gummi, ſingulorum P. ✱. IIII. cadmiæ elotæ, ceruſſæ, ſingulorum P. VI. ✱. Nullum tamen melius eſt quàm Euelpidis quod baſilicon nominabat. Habet papaueris lacrymæ, ceruſſæ, lapidis Aſii, ſingulorum P. II. ✱. gummi P. XIII. ✱. piperis albi P. IIII. ✱. croci P. VI. ✱. pſorici P. XIII. ✱. Nulla autem per ſe materia eſt quæ pſoricum nominetur, ſed chalcitidis aliquid & cadmiæ dimidio plus ex aceto ſimul conteruntur, id‑
E que in vas fictile additum, & contectum ficulneis foliis, ſub terra reponitur, ſublatúmque poſt dies viginti rurſus teritur, & ſic appellatur. Verùm in baſilico quoque collyrio conuenit, ad omnes affectus oculorum id eſſe idoneum, qui non lenibus medicamentis curantur: vbi non ſunt autem medicamenta compoſita, ſcabros angulos leuant & mel & vinum. Succurrítque & his, & aridæ lippitudini, ſi quis panem ex vino ſubactum ſuper oculum imponit. nam quum fere ſit humor aliquis qui modò ipſum oculum, modò angulos aut palpebras exaſperat, ſic
F & ſi quid prodit humoris, extrahitur, & ſi quid iuxta eſt, repellitur.

Ad caligationem oculorum quæ propter lippitudinem oritur, remedia & collyria.

Caligare verò oculi nonnunquam ex lippitudine, nonnunquam etiam ſine hac propter ſenectutem imbecillitatémve aliam conſuerunt. Si ex reliquiis lippitudinis id vitium eſt, adiuuat collyrium quod Aſclepias nominatur: adiuuat id quod ex crocomagmate fit.

G Διὰ κρόκου collyrium.

Propriè etiam ad id componitur quod διὰ κρόκου vocant: habet piperis P. I. ✱. croci cilicis, papaueris lacrymæ, ceruſſæ, ſingulorum P. II. ✱. pſorici, gummi, ſingulorum P. IIII. ✱.

Ad caligationem oculorum quæ propter ſenectutem, aut aliam imbecillitatem fit.

At ſi ex ſenectute, aliáve imbecillitate id eſt, rectè inungi poteſt, & melle quamoptimo, & cyprino, & oleo ve‑
H tere. Commodiſſimum tamen eſt, balſami partem vnam, & olei veteris, aut cyprini partes duas, mellis quamacerrimi partes tres miſcere. Vtilia quoque huic medicamēta ſunt quæ ad caliginem proximè, quæque ad extenuandas cicatrices ſuprà comprehenſa ſunt. Cuicunque verò oculi caligabunt, huic opus erit multa ambulatione atque exercitatione, frequenti balneo, vbi totum quidem cor‑

pus perfricandum eſt, præcipuè tamen caput, & quidem irino, donec inſudet, velandúmque poſtea, nec detegendum antequam ſudor & calor domi conquierint: tum cibis vtendum acribus & extenuantibus, interpoſitiſque aliquibus diebus, ex ſinapi gargarizandum.

De ſuffuſione oculorum.

Suffuſio quóque (quam Græci ὑπόχυσιν nominãt) interdum oculi potentiæ qua cernit, ſe opponit. Quòd ſi inueterauerit, manu curandum eſt. Inter initia nonnunquam etiam certis obſeruationibus diſcutitur. Sanguinem ex fronte vel naribus mittere, in temporibus venas adurere, gargarizando pituitam euocare, ſuffumigare oculos acribus medicamentis, inungere expedit: victus optimus eſt qui pituitam extenuat.

De reſolutione oculorum quæ Paralyſis dicitur.

Ac ne reſolutio quidem oculorum quam παράλυσιν Græci nominant, alio victus modo, vel aliis medicamentis curanda eſt: expoſuiſſe tantùm genus vitii ſatis eſt. Igitur interdum euenit, modò in altero oculo, modò in vtroque, aut ex ictu aliquo, aut ex morbo comitiali, aut ex diſtentione neruorũ qua vehementer oculus ipſe concuſſus eſt, vt iis neque quoquam intẽdi poſſit, nec omnino conſiſtat: ſed huc illúcve ſine ratione moueatur, ideóque ne conſpectum quidem rerum præſtet.

De mydriaſi oculorum.

Non multum ab hoc malo diſtat id quod μυδρίασιν Græci vocãt. Pupilla effunditur & dilatatur, aciéſque eius hebeſcit: ac penè difficillimè genus id imbecillitatis eliditur. In vtraque verò (id eſt & paralyſi & mydriaſi) pugnandum eſt per eadem omnia quæ in caligine oculorũ præcepta ſunt, paucis tantùm mutatis: ſiquidem ad caput irino interdum acetum, interdum nitrum adiiciendum eſt, melle inungi ſatis eſt. Quidam in poſteriore vitio calidis aquis vſi releuatique: quidã ſine vlla manifeſta cauſa ſubitò obcæcati ſunt: ex quibus nonnulli quũ aliquandiu nihil vidiſſent, repentina profuſione alui lumen receperunt. Quominus alienum videtur, ex recenti re & interpoſito tempore medicamentis quoque moliri deiectiones quæ omnẽ noxiã materiã in inferiora depellant.

De imbecillitate oculorum.

Præter hæc imbecillitas oculorum eſt ex qua quidem interdiu ſatis, noctu nihil cernunt: quod in fœminam bene reſpondentibus menſtruis non cadit. Sed ſic laborantes inungi oportet ſanguine iocinoris, maximè hircini: ſi minus, caprini: vbi id aſſum coquitur, excepto: atque edi quoque ipſum iecur debet. Licet tamen etiam iiſdem medicamentis non inutiliter vti quæ vel cicatrices vel aſpritudinem extenuant: quidam contrito ſemine portulacæ mel adiiciunt, eatenus ne id ex ſpecillo diſtillet, eóque inungunt. Exercitationibus, balneo, frictionibus, gargarizationibus iiſdem his quoque vtendum eſt.

Ad oculos qui extrinſecus offenduntur, quum ſanguine ſuffuſi ſunt.

Et hæc quidem in ipſis corporibus oriuntur: extrinſecus verò interdum ſi ictus oculum lædit, vt ſanguis in eo ſuffundatur, nihil commodius eſt quàm ſanguine vel columbæ, vel palumbi, vel hirundinis inungere. Neque id ſine cauſa fit, quum horum acies extrinſecus læſa interpoſito tempore in antiquum ſtatum redeat, celeberriméque hirundinis. Vnde etiam locus fabulæ factus eſt, aut per parentes, aut id herba chelidonia reſtitui quod per ſe ſaneſcit. Eorum ergo ſanguis noſtros quoque oculos ab externo caſu commodiſſimè tuetur, hoc ordine, vt ſit hirundinis optimus, deinde palumbi, minimè efficax columbæ & illi ipſi & nobis. Supra percuſſum verò oculum ad inflammationem leniendam, non eſt alienum imponere etiam cataplaſmata. Sed ammoniacus, vel quilibet alius quamoptimus teri debet, ſic vt ei paulatim oleum adiiciatur, donec craſſitudo ſtrigmenti fiat: id deinde miſcendum eſt cum hordeacea farina quæ ex mulſo decocta ſit. Facilè autẽ recognitis omnibus quæ medici quoque prodiderunt, apparere cuilibet poteſt, vix vllum ex iis quæ ſuprà comprehenſa ſunt, oculi vitium eſſe quod non ſimplicibus quoque, & promptis remediis ſubmoueri poſſit.

DE AVRIVM MORBIS ET CVRATIONIBUS, Cap. VII.

HActenus in oculis ea reperiũtur in quibus medicamenta plurimum poſſint. Ideóque ad aures trãſeundum eſt, quarum vſum proximũ à luminibus natura nobis dedit. Sed in his aliquanto maius periculũ eſt. nam vitia oculorum intra ipſos nocent. Aurium inflammationes doloréſque interdũ etiam ad demẽtiam mortémq; præcipitant: quo magis inter initia protinus ſuccurrendũ eſt, ne maiori periculo locus ſit. Ergo vbi primùm dolorẽ aliquis ſenſit, abſtinere & continere ſe debet. Poſtero die, ſi vehementius malũ eſt, caput tondere, ídque irino vngẽto calido perungere & operire: at magnus cum febre vigiliáq; dolor exigit vt ſanguis quoque mittatur. ſi id aliquæ cauſæ prohibẽt, aluus ſoluẽda eſt. Cataplaſmata quoque calida ſubinde mutata proficiũt, ſiue fœnigræci, ſiuę lini, ſiue alia farina ex mulſo decocta eſt. Rectè etiã ſubinde admouentur ſpõgiæ ex aqua calida expreſſæ: tum leuato dolore, ceratũ circundari debet ex irino aut cyprino factum. In quibuſdam tamẽ melius quod ex roſa factum eſt, proficit: ſi vehemens inflãmatio ſomnũ ex toto prohibet, adiici cataplaſmata debẽt, papaueris, corticis fricti atque contriti, ſic vt ex his pars dimidia ſit, eáque tum ſimul ex paſſo mixto decoquatur. In aurem verò infundere aliquod medicamẽtum oportet quod ſemper antè tepefieri conuenit, cõmodiſſiméque per ſtrigilem inſtillatur. Vbi auris repleta eſt, ſuper lana mollis addenda eſt quæ humorẽ intus contineat: & hæc quidem communia ſunt. Medicamentũ verò eſt & roſæ, & radicũ arundinum ſuccus, & oleum in quo lumbrici cocti ſunt, & humor ex amaris nucibus, aut ex nucleo mali Perſici expreſſus. Cõpoſita verò ad inflammationẽ dolorémq; leniendũ hæc fere ſunt: Caſtorei, papaueris lacrymæ pares portiones cõteruntur, deinde adiicitur his paſſum: vel papaueris lacrymæ, croci, myrrhæ par modus ſic teritur vt inuicem modò roſa, modò paſſum inſtilletur: vel id quod amarum in Ægyptia faba eſt, cõteritur roſa adiecta. Quibus myrrhæ quoque paulum à quibuſdã miſcetur, vel papaueris lacrymæ, aut thus cũ muliebri lacte, vel amararũ nucum cum roſæ ſucco, vel caſtorei, myrrhæ, papaueris lacrymæ pares portiones cum paſſo: vel croci P. I. ✱. myrrhæ, aluminis ſciſſilis, ſing. P. ✱. 3. quibus quum terũtur, paulatim miſcẽtur paſſi cyathi tres, mellis minus cyatho. Idque ex primis medicamentis eſt: vel papaueris lacryma ex aceto. Licet etiã cõpoſitione vti Themiſonis quæ habet caſtorei, opopanacis, papaueris lacrymæ ex aceto, ſing. P. II. ✱. ſpumæ lycii P. IIII. ✱. Quæ contrita paſſo excipiuntur donec cerati craſſitudinẽ habeant, atque ita reponũtur: vbi vſus requiritur, rurſus idem medicamentũ adiecto paſſo, ſpecillo teritur. Illud perpetuũ eſt, quotieſcunque craſſius medicamentu eſt quàm vt in aurem inſtillari poſſit, adiiciendum eum eſſe humorẽ ex quo id cõponi debet, donec ſatis liquidũ ſit. Si verò pus quoque aures habẽt, rectè lycium per ſe infunditur, aut irinum vnguentũ, aut porri ſuccus cum melle, aut cẽtaureæ ſuccus cum paſſo, aut dulcis Punici mali ſuccus in ipſius cortice tepefactus: adiecta myrrhæ exigua parte. Rectè etiam miſcentur myrrhæ (quam στακτὴν cognominãt) P. I. ✱. croci tantundem, nuces amaræ XV, mellis ſeſquicyathus. Quæ cõtrita, quũ vtendum eſt, in cortice Punici mali tepefiant. Ea quoque medicamẽta quæ oris exulcerati cauſa cõponuntur, æquè vlcera auriũ ſanant. Quæ ſi vetuſtiora ſunt, & multa ſanies fluit, apta cõpoſitio eſt quæ ad authorem Eraſiſtratum refertur, Piperis P. I. ✱. croci P. I. 3. ✱. myrrhæ, miſyos cocti, ſing. P. II. ✱. æris combuſti P. II. ✱. hæc ex vino teruntur: deinde vbi inaruerunt, adiiciuntur paſſi heminæ tres, & ſimul coquuntur. Quum vtẽdum eſt, adiicitur his mel & vinum. Eſt etiam Ptolemæi chirurgi medicamentum quod habet Lentiſci P. I. ✱. gallæ P. I. ✱. omphaci P. I. ✱. ſuccum Punici mali. Eſt Menophili validum admodum quod ex his cõſtat, Piperis longi P. I. ✱. caſtorei P. II. ✱. myrrhæ, croci, papaueris lacrymæ, nardi Syriaci, thuris, malicorii, ex Ægyptia faba partis interioris, nucum amararum, mellis quamoptimi, ſingulorum P. IIII. ✱. Quibus quum teruntur, adiicitur acetum quàm

acerrimum, donec craſſitudo in his paſſi fiat. Eſt Cratonis, Cinnamomi, caſiæ, ſingulorũ P.I.✱. lycii, nardi, myrrhæ, ſingul. P. I.✱. aloes P.II.✱. mellis cyathi tres, vini ſextarius. ex quibus vinum cum lycio decoquitur, deinde his alia miſcentur. At ſi multum puris, malúſque odor eſt, æruginis raſæ, thuris, ſingulorum P.II.✱. mellis cyathi duo, aceti quatuor ſimul incoquuntur: vbi vtendum eſt, dulce vinũ miſcetur. Aut, aluminis ſciſſilis, papaueris lacrymæ, acaciæ ſucci par pondus miſcetur: iiſque adiicitur hyoſcyami ſucci dimidio minor quàm vnius ex ſuperioribus portio: eáque trita, ex vino diluũtur. Per ſe quoque hyoſcyami ſuccus ſatis proficit. Commune verò auxilium aduerſus omnes aurium caſus, iámq; vſu comprobatum, Aſclepiades compoſuit. In eo ſunt cinnamomi, caſiæ, ſingul. P.I.✱. floris iunci rotundi, caſtorei albi, piperis longi, amomi, myrobalani, ſing. ſcrupuli duo, thuris maſculi, nardi ſyriaci, myrrhæ pinguis, croci, ſpumæ nitri, ſingul. P.II.✱. Quæ ſeparatim contrita, rurſus mixta ex aceto conteruntur, atque ita condita, vbi vtendum eſt, aceto diluuntur. Eodem modo cõmune auxilium auribus laborantibus eſt, Polybii ſphragis ex dulci vino liquata: quæ compoſitio priore libello continetur. Quòd ſi & ſanies profluit, & tumor eſt, non alienũ eſt, mixto vino per oricularium clyſterem eluere, & tum infundere vinũ auſterum cum roſa mixtũ, cui ſpodii paulum ſit adiectum, aut lycium cum lacte, aut herbæ ſanguinalis ſuccũ cum roſa, aut mali Punici ſuccũ cum exigua parte myrrhæ. Si ſordida quoque vlcera ſunt, melius mulſo eluũtur, & tum aliquod ex iis quæ ſuprà ſcripta ſunt, quod mel habeat, infunditur. Si magis pus profluit, & caput vtique tondendũ eſt, & multa calida aqua perfundendũ, & gargarizandum, & vſque ad laſſitudinẽ ambulandũ, & cibo modico vtẽdum eſt: ſi cruor quoque ex vlceribus apparuit, lyciũ cum lacte debet infũdi, vel aqua in qua roſa decocta ſit, ſucco aut herbæ ſanguinalis aut acaciæ adiecto. Quòd ſi ſuper vlcera caro increuit, eáque mali odoris ſanguinem fundit, aqua tepida elui debet: tum infundi id quod ex thure & ærugine, & aceto, & melle fit, aut mel cum ærugine incoctum. Squama quoque æris cum ſandaraca contrita per fiſtulam rectè inſtillatur.

Aduerſus aurium vermes,

Vbi verò vermes orti ſunt, ſi iuxta ſunt, protrahendi oriculario ſpecillo ſunt: ſi longius, medicamẽtis enecandi, cauendúmque ne poſtea naſcantur. Ad vtrunque proficit album veratrum cum aceto contritum. Elui quoque aurem oportet vino in quo marrubium decoctum ſit: ſic emortui vermes in primam auris partem prouocabũtur, vnde facillimè educi poſſunt.

Ad compreſſa aurium foramina.

Sin foramen auris cõpreſſum eſt, & intus craſſa ſanies ſubeſt, mel quamoptimũ addendum eſt: ſi id parum proficit, mellis cyatho & dimidio, æruginis raſæ P.II.✱. adiiciendum eſt, incoquendúmque, & eo vtẽdum. Iris quoque cum melle idem proficit, item mellis & roſæ ſcrupuli duo: item galbani P.II.✱. myrrhæ cum melle & fellis taurini, ſingulorum P.II.✱. vini quantum ſatis eſt ad myrrham diluendam.

Ad grauem auditum.

Vbi verò grauius aliquis audire cœpit (quod maximè poſt lõgos capitis dolores euenire cõſueuit) in primis aurem ipſam cõſiderare oportet. Apparebit enim aut cruſta, qualis ſuper vlcera innaſcitur, aut ſordium coitus: ſi cruſta eſt, infundendũ eſt aut oleum calidum, aut cum melle ærugo, vel porri ſuccus, aut cum mulſo nitri paulum. Atque vbi cruſta à corpore iam recedit, eluẽda auris aqua tepida eſt, quò facilius ea per ſe diducta oriculario ſpecillo protrahatur: ſi ſordes æquè molles ſunt, eodẽ ſpecillo eximẽdæ ſunt: at ſi duræ ſunt, acetũ & cum eo nitri paulũ coniiciẽdum eſt: quúmque emollitæ ſunt, eodem modo elui aurem purgaríque oportet. Quòd ſi capitis grauitas manet, attondendum idem, & leniter ſed diu perfricandum eſt: adiecto vel irino vel laureo oleo, ſic vt vtrilibet paulũ aceti miſceatur: tum diu ambulandum, leniterq; poſt vnctionem aqua calida caput fouendũ. Cibiſque vtendũ ex imbecilliſſima & media materia, magíſque aſſumendæ

A dilutæ potiones, nonnunquã gargarizandũ eſt. Infundẽdum autẽ in aurem caſtoriũ cum aceto & laureo oleo, & ſucco radiculæ corticis: aut cucumeris agreſtis ſuccus, adiectis cõtritis roſæ foliis. Immaturæ quoq; vuæ ſuccus cum roſa inſtillatus, aduerſus ſordiditatem ſatis proficit.

Ad ſonitum aurium intra ſeipſas.

Aliud vitii genus eſt vbi aures intra ſeipſas ſonant: atq; hoc quoque fit ne externum ſonum accipiant. Leuiſſimũ eſt vbi id ex grauedine eſt: peius, vbi ex morbis capitíſve longis doloribus incidit: peſſimum, vbi magnis morbis B veniẽtibus, maximéque comitiali, prouenit. Si ex grauedine eſt, purgare aurem oportet & ſpiritum cõtinere, donec inde humor aliquis expumet: ſi ex morbo vel capitis dolore, quod ad exercitationem, frictionẽ, perfuſionem, gargarizationémque pertinet, eadem faciẽda ſunt. Cibis non vtendum niſi extenuantibus. In aurem dandus radiculæ ſuccus cum roſa, vel cum ſucco radicis ex cucumere agreſti, vel caſtoreum ex aceto & laureo oleo. Veratrum quoque cũ aceto cõteritur, deinde melle cocto excipitur, & inde collyrium factũ in aurem demittitur. Si ſine his C cœpit, ideóque nouo metu terret, in aurẽ dari debet caſtoreũ cum aceto, vel irino, vel laureo oleo, aut huic mixtum caſtoreum cum ſucco nucum amararũ, aut myrrha & nitrũ cum roſa & aceto. Plus tamẽ in hoc quoque proficit victus ratio. Eadémque facienda ſunt quæ ſuprà cõprehendi, cũ maiore quoque diligẽtia: & præterea donec his ſonus finiatur, à vino abſtinendũ. Quòd ſi ſimul & ſonus & inflammatio eſt, laureum oleum conieciſſe abunde eſt, aut id quod ex amaris nucibus exprimitur. quibus quidam vel caſtoreum vel myrrham miſcent.

D Ad ea quæ in aurem inciderunt extrahenda.

Solet etiam interdũ in aurem aliquid incidere, vt calculus, aliquódve animal. Si pulex intus eſt, cõpellendũ eo lanæ paulũ eſt quo ipſe is ſubit, & ſimul extrahitur: ſi non eſt ſequutus, aliúdve animal eſt, ſpecillũ lana inuolutũ in reſinam quamglutinoſiſſimã maximéque terebinthinã demittendum, ídque in aurem iniiciendũ, ibíque vertendũ eſt. vtique enim comprehendet & eximet. Sin aliquid exanime eſt, ſpecillo oriculario protrahendum eſt, aut hamulo retuſo paulum recuruato: ſi iſta nihil proficiũt, po- E teſt eodem modo reſina protrahi. Sternutamẽta quoque admota id commodè elidũt, aut oriculario clyſtere aqua vehementer intus compulſa. Tabula quoque collocatur media inhærens capitibus vtrinque pendẽtibus, ſupérque eam homo deligatur in id latus verſus cui' auris eo modo laborat, ſic vt extra tabulam emineat: tum malleo caput tabulæ quod à pedibus eſt, feritur: atque ita concuſſa aure, id quod ineſt excidit.

DE NARIVM MORBIS, ET CVRATIOnibus, Cap. VIII.

F NAres verò intus exulceratas fouere oportet vapore aquæ calidæ, id eſt ſpongia expreſſa atque admota: fit & ſubiecto vaſe oris anguſti, calida aqua repleto. Poſt id fomẽtũ illinẽda vlcera ſunt aut plumbi recremẽto, aut ceruſſa: aut argenti ſpumam cum quolibet horum aliquis conterit, eíque dum teritur, inuicem vinũ & oleum myrteum adiicit, donec mellis craſſitudinem fecerit. Sin autem ea vlcera circa nares ſunt, pluréſque cruſtas & odorem fœdum habent, (quod genus Græci ὄζαινας appellãt) ſcirĩ quidem debet, vix ei malo poſſe ſuccurri. Nihilominus G tamen hæc tentari poſſunt, vt caput ad cutem tondeatur, aſſiduéque vehemẽter perfricetur, multa calida aqua perfundatur, multa ei deambulatio ſit, cibus modic', neque acer, neque valentiſſimus: tum in narem ipſam mel cum exiguo modo reſinæ terebinthinæ cõiiciatur, (quod ſpecillo quoq; inuoluto lana fit) attrahatúrque ſpiritu is ſuccus, donec in ore guſt' eius ſentiatur. ſub his enim cruſtæ reſoluuntur quæ tum per ſternutamẽta elidi debẽt. Puris vlcerib' vapor aquæ calidæ ſubiiciẽdus eſt: deinde adhibendũ aut lyciũ ex vino dilutũ, aut amurca, aut ompha- H ciũ, aut mẽthæ aut marrubii ſuccus, aut atramentũ ſutoriũ, quod candẽs factũ, deinde contritum ſit: aut interior ſcillæ pars cõtrita, ſic vt horũ cuilibet mel adiiciatur. Cui' in cæteris admodum exigua pars eſſe debet: in atramẽto ſutorio tanta vt ea mixtura liquida fiat, cum ſcilla vtique

pars maior, inuoluendúmque lana ſpecillum eſt, & in eo medicamento intingẽdum,eóque vlcera implenda ſunt: rurſúſque linamentum inuolutum & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendúmque in narem eſt, & ab inferiore parte leniter deligandum: idque per hyemem, & ver, bis die: per æſtatem & autumnum, ter die fieri debet. Interdum verò etiam in naribus carunculæ quædam,ſimiles muliebrib⁹ mammis naſcũtur,hæque imis partibus quæ carnoſiſſimæ ſunt inhærent. Has curare oportet medicamentis adurentibus,ſub quibus ex toto conſumũtur. Polypus verò eſt carũcula, modò alba,modò ſubrubra,quæ narium oſſi inhæret,& modò ad labra pendẽs,narem implet,modò retro per id foramen quo ſpiritus à naribus ad fauces deſcendit, adeò increſcit vti poſt vuam conſpici poſſit: ſtrangulátque hominem, maximè Auſtro aut Euro flãte:ferèq; mollis eſt,raro dura:eáque magis ſpiritum impedit,& nares dilatat,quæ ferè καρκινώδης eſt:itaque attingi non debet.Illud aliud genus fere quidem ferro curatur,interdũ tamen inareſcit,ſi addita in narem per linamẽtum aut penicillũ ea cõpoſitio eſt quæ habet minii ſinopici,chalcitidis,calcis, ſandaracæ,ſingulorum P. I. ✱. atramenti ſutorii P. II. ✱.

DE DENTIVM DOLORE ET CVRATIONIBUS, Cap. IX.

IN dentium autem dolore, qui ipſe quoque maximis tormentis annumerari poteſt,vinum ex toto circuncidendum eſt. Cibo quoque primò abſtinendum, deinde eo modico mollique vtendum, ne mandentis dentes irritet,tum extrinſecus admouendus per ſpongiam vapor aquæ calidæ, imponẽdúmque ceratũ ex cyprino aut irino factum,lanáque id comprehendendũ, capútque velandũ eſt. Quòd ſi grauior is dolor eſt,vtiliter & aluus ducitur,& calida cataplaſmata ſuper maxillas iniiciuntur,& ore humor calidus cum medicamentis aliquibus cõtinetur, ſæpiúſque mutatur. Cuius rei cauſa & quinquefolii radix in vino mixto coquitur,& hyoſcyami radix vel in poſca vel in vino mixto coquitur, ſic vt paulũ his ſalis adiiciatur, & papaueris non nimium: aridi cortices & mandragoræ radix,eodem modo. Sed in his tribus vtique vitandũ eſt ne quod hauſtum erit deuoretur. Ex populo quoque alba, cortex radicis in hunc vſum in vino mixto rectè coquitur,& in aceto cornu ceruinum raſum,& nepeta cum teda pingui: ac ficus item pinguis vel in mulſo, vel in aceto & melle, ex quibus quũ ficus decocta eſt,is humor percolatur. Specillum quoque lana inuolutum in calidum oleum demittitur, eóque ipſo dẽs fouetur. Quinetiam quædam quaſi cataplaſmata in dentem ipſum illinuntur: in quem vſum ex malo Punico acido atque arido, malicorii pars interior cum pari portione & gallæ & pinei corticis conteritur, miſcetúrque his minium: eáque cõtrita aqua pluuiatili coquuntur: aut panacis,papaueris lacrymæ,peucedani, vuæ taminiæ ſine ſeminibus, pares portiones conteruntur: aut galbani partes tres, papaueris lacrymæ pars quarta. Quicquid dẽtibus admotum eſt,nihilominus ſupra maxillam, ceratum quale ſuprà poſui, eſſe debet lana obtectum. Quidam etiam myrrhæ,cardamomi, ſingul. P. I. ✱. croci,pyrethri,ficorum partes,ſingul. P. IIII. ✱. ſinapis P. VIII. ✱. contrita linteolo illinunt,imponúntq; in humero partis eius qua dens dolet: ſi is ſuperior eſt, à ſcapulis:ſi inferior,à pectore. Idque dolorem leuat:& quũ leuauit,protinus ſubmouendũ eſt. Si verò exeſus eſt dens, feſtinare ad eximendũ eum,niſi res coegit,non eſt neceſſe. Sed cum omnibus fomentis quæ ſuprà poſita ſunt, adiiciendæ quædam valentiores compoſitiones ſunt quæ dolorem leuant,quales hæ ſunt. Habet autem papaueris lacrymæ P. I. ✱. piperis P. II. ✱. pſoreos P. X. ✱. quæ cõtrita galbano excipiũtur: idque circundatur. Aut Menemachi maximè ad maxillares dentes,in qua ſunt croci P. I. ✱. cardamomi,thuris fuliginis,ficorum partes,pyrethri,ſingul. P. IIII. ✱. ſinapi P. VIII. ✱. Quidam autem immiſcent pyrethri,piperis,elaterii,ſingul. P. I. ✱. aluminis ſciſſilis,papaueris lacrymæ, vuæ taminiæ, ſulphuris ignem non experti,bituminis,lauri baccarũ,ſinapis, ſing. P. II. ✱. Quòd ſi dolor eximi eum cogit,& piperis ſemen cortice liberatum,& eodem modo bacca hederæ cõiecta

A in id foramen,dentem findit:iſque fortè ſtans excidet. Et plani piſcis (quam paſtinacã noſtri, τρυγόνα Græci vocãt) aculeus torretur, deinde conteritur,reſináque excipitur, quæ denti circundata hũc ſoluit. Et alumen ſciſſile in id foramen coniectum dentem citat: ſed id tamen inuolutum in lanula demitti commodius eſt, quia ſic dente ſeruato,dolorẽ leuat. Hæc à medicis accepta ſunt. Sed agreſtiũ experimẽto cognitum eſt,quũ dens dolet,herbã menthaſtrũ cum ſuis radicibus velli debere, & in peluem B coniici, ſupráque aquam infundi, collocarique iuxta ſedentem hominem vndique veſte contectum: tum in peluem candentes ſilices demitti,ſic vt aqua tegãtur, hominémque eum hiante ore vaporem excipere (vt ſuprà dictum eſt) vndiq; incluſum. nam & ſudor plurimus ſequitur,& per os continens pituita defluit: idque ſæpe longiorem,ſæpe annuam valetudinem bonam præſtat.

DE TONSILLIS, ET EARVM CVRA, Cap. X.

C SI verò tõſillæ ſine exulceratione per inflammationem intumuerunt,caput velandum eſt extrinſecus, is locus vapore calido fouendus, multa ambulatione vtendum, caput in lecto ſublime habendum, gargarizãdúmque eſt ex reprimentibus. Radix quoque ea quam dulcem appellant,cõtuſa & in paſſo mulſóve decocta idem præſtat. Leniterque quibuſdam medicamentis eas illini non alienũ eſt quæ hoc modo fiunt: ex malo Punico dulci ſuccus exprimitur, & eius ſextarius in leni igne coquitur, donec ei mellis craſſitudo fit,tum croci,myrrhæ,aluminis ſciſſilis, ſingul. P. II. ✱. per ſe conteruntur,paulatimque his D adiiciuntur vini lenis cyathi duo, mellis vnus: deinde priori ſucco iſta miſcẽtur,& rurſus leniter incoquũtur. Aut eiuſdem ſucci ſextarius eodem modo coquitur, atque eadem ratione trita ei adiiciuntur hæc, Nardi P. ✱. omphacii P. I. ✱. cinnamomi,myrrhæ, caſiæ, ſingul. P. I. ✱. Eadẽ autem hæc & auribus & naribus purulentis accommodata ſunt. Cibus quoque in hac valetudine lenis eſſe debet, ne exaſperet. Quòd ſi tanta inflãmatio eſt vt ſpiritũ impediat,in lecto conquieſcendum, à cibo abſtinendũ, neque aſſumendum quicquam præter aquam calidam eſt. E aluus quoque ducenda eſt. Gargarizãdum ex fico & mulſo. Illinendum mel cum omphacio: intrinſecus admouẽdus (ſed aliquanto diutius) vapor aquæ calidæ, donec ea ſuppurẽt, & per ſe aperiantur. Si pure ſubſtante non rumpuntur hi tumores,incidendi ſunt, deinde ex mulſo calido gargarizandum ex fico. At ſi modicus quidem tumor & exulceratio eſt, furfurum cremori ad gargarizandum paulũ mellis adiiciendũ eſt,illinendáque vlcera hoc medicamento. Paſſi quamdulciſſimi tres heminæ ad vnam coquuntur, tum adiicitur thuris P. I. ✱. croci, myrrhæ, F ſingulorum P. I. ✱. leniterque omnia rurſus ferueſcunt: vbi pura vlcera ſunt, eodem furfurum cremore vel lacte gargarizandum eſt. Atque hîc quoque cibis lenibus opus eſt,quibus adiici dulce vinum poteſt.

DE ORIS VLCERIBVS ET CVRATIONIBUS,& quæ antheræ ſunt, Cap. XI.

VLcera autem oris ſi cum inflammatione ſunt, & parum pura ac rubicunda ſunt, optimè iis medicamẽtis curantur quæ ſuprà poſita ex malis Punicis fiunt. Cõtinendúſq; ſæpe ore reprimẽs cremor eſt cui paulum G mellis ſit adiectum: vtendum ambulationibus & non acri cibo. Simulatque verò pura vlcera eſſe cœperunt, lenis humor, interdum etiam quamoptima aqua ore continenda eſt. Prodéſtque aſſumptum purum vinum, pleniórque cibus,dum acribus vacet. Inſpergiq; vlcera debent alumine ſciſſili, cui dimidio plus gallæ immaturæ ſit adiectũ: ſi iam cruſtas habent,quales in aduſtis eſſe conſuerũt,adhibẽdæ ſunt eæ cõpoſitiones quas Græci ἀνθηρὰς nominant. Iunci quadrati,myrrhæ,ſandaracæ,ſing. P. IIII. ✱. aluminis pares portiones: aut croci,myrrhæ,ſing. P. II. ✱. H iridis,aluminis ſciſſilis,ſandaracæ,ſingul. P. IIII. ✱. iunci quadrati P. VIII. ✱. Aut gallæ,myrrhæ, ſingulorum P. II. ✱. aluminis ſciſſilis P. II. ✱. roſæ foliorum P. IIII. ✱. Quidam autem croci P. ✱. aluminis ſciſſilis, myrrhæ,ſingulorum P. I. ✱. ſandaracæ P. II. ✱. iunci quadrati P. IIII. ✱. miſcent. Priora arida inſper-

guntur. Hoc cum melle illinitur, neque vlceribus tantùm, ſed etiam tonſillis. Verùm ea longè periculoſiſſima vlcera ſunt quas ἄφθας Græci appellāt, ſed in pueris: hos enim ſæpe conſumūt: in viris & mulieribus idem periculū non eſt. Hæc vlcera à gingiuis incipiunt, deinde palatū totúmque os occupant, tum ad vuam faucéſque deſcendūt. Quibus obſeſſis non facilè fit vt puer conualeſcat. At miſerius etiam eſt ſi lactens adhuc infans eſt, quo minus imperari remedium aliquod poteſt. Sed in primis nutrix cogēda eſt exerceri ambulationibus, iiſque operibus quæ ſuperiores partes mouent. Mittenda in balneū, iubendáque ibi calida aqua mammas perfundere, tum alenda cibis lenibus, & iis qui facilè non corrūpuntur. Potiones, ſi febricitat puer, aquæ: ſi ſine febre eſt, vini diluti. Ac ſi aluus nutrici ſubſtitit, ducēda eſt: ſi pituita eius in os coit, vomere debet. Tum ipſa vlcera perungenda ſunt melle cui rhus quem Syriacum vocāt, aut amaræ nuces adiectæ ſunt: vel mixtis inter ſe roſæ foliis aridis, pineis nucleis, menthæ coliculo, melle, vel eo medicamento quod ex moris fit: quorum ſuccus eodem modo quo Punici mali ad mellis craſſitudinē coquitur, eadémque ratione ei crocū, myrrha, alumen, vinum, mel, miſcetur. Neque quicquam dādum ad quod humor euocari poſſit. Si verò iam firmior puer eſt, gargarizare debet iis fere quæ ſuprà cōprehenſa ſunt. At ſi lenia medicamenta in eo parum proficiunt, adhibenda ea quæ adurēdo cruſtas vlceribus inducāt. quale eſt ſciſſile alumen, vel chalcitis, vel atramentum ſutorium. Prodeſt etiam fames, & abſtinentia quanta maxima imperari poteſt: cibus debet eſſe lenis: ad purganda tamen vlcera interdum caſeus ex melle rectè datur.

DE LINGVAE VLCERIBVS, Cap. XII.

Linguæ quoque vlcera non aliis medicamentis egent quàm quæ prima parte ſuperioris capitis expoſita ſunt. Sed quæ in latere eius naſcuntur, diutiſſimè durant: videndúmque eſt num contrà dens aliquis acutior ſit, qui ſaneſcere ſæpe vlcus eo loco non ſinit, ideóque limandus eſt.

DE PARODONTIDIBVS, GINGIVARVM tuberculis, déque aliis vlceribus gingiuarum, Cap. XIII.

Solent etiam interdum iuxta dentes in gingiuis tubercula quædam oriri dolentia, παροδοντίδας Græci appellant. Hæc initio leniter ſale contrito perfricare oportet, aut inter ſe mixtis, ſale foſſili, combuſto cupreſſo, nepeta: deinde eluere os cremore lēticulæ, & inter hæc hiare, donec pituita ſatis profluat. In maiore verò inflāmatione iiſdem medicamentis vtēdum eſt quæ ad vlcera oris ſuprà poſita ſunt: & mollis linamenti paulum inuoluendum aliqua compoſitione ex iis quas antheras vocari dixi, demittendúmque id inter dentem & gingiuam. quòd ſi durior erit, & id prohibebit, extrinſecus admouendus erit ſpōgiæ vapor calidus, imponendúmq; ceratum: ſi ſuppuratio ſe oſtendet, diutius eo vapore vtendum erit, & continendum ore calidum mulſum in quo ficus decocta ſit: itémque ſubcrudum incidendū, ne ſi diutius ibi pus permanſerit, os lædat. Quòd ſi maior is tumor eſt, cōmodius totus exciditur, ſic vt ex vtraque parte dēs liberetur. Pure exempto, ſi leuis plaga eſt, ſatis eſt ore calidā aquam continere, & extrinſecus fouere eodem vapore: ſi maior eſt, lēticulæ cremore: vti iiſdem medicamētis quibus cætera vlcera oris curantur. Alia quoque vlcera in gingiuis plerunque oriūtur, quibus eadem quæ in reliquo ore ſuccurrunt. maximè tamen mādere liguſtrum oportet, ſuccúmque eum ore cōtinere. Fit etiam interdum vt ex gingiuæ vlcere (ſiue παροδοντίδες ſint, ſiue nō ſint) diutius pus feratur. quod aut dente corrupto aut fracto, vel aliter vitiato oſſe, maximéque id per fiſtulam venire cōſueuit. Vbi incidit, locus aperiendus, dens eximendus: teſta oſſis, ſiqua exceſſit, recidenda eſt: ſiquid vitioſi eſt, radendum. Poſt quæ, quid fieri debeat, ſuprà in aliorum vlcerum curatione cōprehenſum eſt. Si verò à dentibus gingiuæ recedūt, eædem antheræ ſuccurrunt. Vtile eſt etiā pyra aut mala non permatura mandere, & ore eum humorem cōtinere.

A Idémque præſtare nō acre acetum in ore retentū poteſt.

DE VVAE MORBO, ET CVRATIONE, Cap. XIIII.

Vuæ vehemens inflammatio terrere quoque debet: itaque in hac, abſtinentia neceſſaria eſt, & ſanguis rectè mittitur: & ſi id aliqua res prohibet, aluus vtiliter ducitur. capútque ſuper hæc velandum, & ſublimius habendum eſt: tum aqua gargarizandum in qua ſimul rubus & lenticula decocta ſit. Illinēda autem ipſa vua vel ompha- B cio, vel galla, vel alumine ſciſſili, ſic vt cuilibet eorū mel adiiciatur. Eſt etiam medicamentum huic aptum quod Androniū appellatur. Conſtat ex his, alumine ſciſſili, ſquama æris rubri, atramēto ſutorio, galla, myrrha, miſy. Quæ per ſe contrita miſtáque, rurſus paulatim adiecto vino auſtero teruntur, donec his mellis craſſitudo ſit: vbi horum aliquo illita vua eſt, chelidoniæ quoq; ſucco per cochlear illita vua maximè prodeſt. Fere multa pituita decurrit, quúmque ea quieuit, ex vino calido gargarizādum. Quòd ſi minor in ea inflāmatio, laſer terere, eique adiicere fri- C gidam aquam ſatis eſt, eámque aquam cochleario exceptam ipſi vuæ ſubiicere: ac mediocriter eam tumentē aqua quoque frigida eodem modo ſubiecta reprimit. Ex eadem autem aqua gargarizandum quoque eſt quæ vel cum laſere, vel ſine eo, hac curatione vuæ ſubiecta eſt.

DE CANCRO ORIS, Cap. XV.

Si quando autem vlcera oris cancer inuaſit, primò cōſiderandum eſt num malus corporis habitus ſit, eique occurrendū, deinde ipſa vlcera curanda. Quòd ſi in ſum- D ma parte id vitium eſt, ſatis proficit anthera humido vlceri arida inſperſa: ſicciori cum exigua parte mellis illita. Si paulo altius, chartæ combuſtæ partes duæ, auripigmēti pars vna: ſi penitus malum deſcendit, chartæ combuſtæ partes tres, auripigmenti pars quarta: aut pares portiones ſalis fricti & iridis frictæ: aut itē pares portiones chalcitidis, calcis, auripigmenti. Neceſſarium autem eſt linamentum in roſa tingere, & ſuper adurentia medicamenta imponere, ne vicinum & ſanum locum lædant. Quidam E etiam in acris aceti heminam frictum ſalem coniiciunt, donec tabeſcere deſinat: deinde id acetum coquunt, donec exſiccetur, eúmque ſalem contritum inſpergūt. Quoties autem medicamentum iniicitur, & antè & pòſt os diluendum eſt vel cremore lenticulæ, vel aqua in qua aut eruum, aut oleæ, aut verbenæ decoctæ ſint, ſic vt cuilibet eorum paulum mellis miſceatur. Acetum quoque ex ſcilla retentum ore, ſatis aduerſus hæc vlcera proficit: ex aceto cocto ſali (ſicut ſuprà demōſtratum eſt) rurſus mixtum acetum. Sed & diu cōtinere vtrumlibet, & id bis aut ter die facere, prout vehemens malum eſt, neceſſarium eſt. F Quòd ſi puer eſt cui id incidit, ſpecillum lana inuolutum in medicamentum demittendum eſt, & ſuper vlcus tenendum, ne per imprudentiam adurentia deuoret. Et ſi dolor in gingiuis eſt, mouentúrque aliqui dentes, refici eos oportet: nam curationes vehementer impediunt. Si nihil medicamenta proficient, vlcera erunt adurenda. quod tamen in labris ideo nō eſt neceſſarium quoniam excidere commodius eſt. Et id quidem æquè aduſtum atque exciſum, ſine ea curatione quæ corpori manu adhibetur, impleri non poteſt. G Gingiuarum verò oſſa quæ hebetia ſunt, in perpetuum vſtione nudantur. neque enim poſtea caro increſcit. Imponenda tamen aduſtis lenticula eſt, donec ſanitatem qualis eſſe poteſt recipiant.

DE PAROTIDIBVS QVAE SVB AVRIbus oriuntur, Cap. XVI.

Hæc in capite fere medicamentis egent: ſub ipſis verò auribus oriri παρωτίδες ſolent, modò in ſecunda valetudine ibi inflammatione orta, modò poſt longas febres, illuc impetu morbi conuerſo. Id abſceſſus genus H eſt: itaque nullam nouam curationē deſiderat. Animaduerſionem tantummodo hanc habet neceſſariam, quia ſi ſine morbo id intumuit, primùm reprimentium experimentum eſt: ſi ex aduerſa valetudine, illud inimicum eſt, maturaríque & quamprimum aperiri commodius eſt.

DE VMBILICI PROMINENTIS CVratione, Cap. XVII.

AD vmbilicos verò prominentes, ne manu ferróque vtendum ſit, antè tentandum eſt vt abſtineant, aluus his ducatur: imponatur ſuper vmbilicum id quod ex his conſtat, Cicutæ & fuliginis, ſingulorum P.I.✱. ceruſſæ elotæ P.IIII.✱. plumbi eloti P.VIII.✱. ouis duobus, quibus etiam ſolani ſuccus adiicitur. Hoc dilutius impoſitũ eſſe oportet, & interim conquieſcere hominem, cibo modico vti, ſic vt vitentur omnia inflantia.

DE OBSCOENARVM PARTIVM VItiis, & curationibus, Cap. XVIII.

PRoxima ſunt ea quæ ad partes obſcœnas pertinent, quarum apud Græcos vocabula & tolerabilius ſe habent, & accepta iam vſu ſunt, quũ omni fere medicorum volumine atque ſermone iactentur: apud nos fœdiora verba, ne conſuetudine quidem aliqua verecũdius loquẽtium commendata ſunt, vt difficilis hæc explanatio ſit, ſimul & pudorem & artis præcepta ſeruantibus. Neque tamẽ ea res à ſcribẽdo deterrere me debuit: primùm vt omnia quæ ſalutaria accepi, comprehenderem, dein quia in vulgus eorũ curatio etiam præcipuè cognoſcenda eſt quæ inuitiſſimus quiſque alteri oſtendit.

De colis morbis, & curationibus.

Igitur ſi ex inflammatione coles intumuit, reducíque ſumma cutis, aut rurſ⁹ induci nõ poteſt, multa calida aqua fouẽdus locus eſt. Vbi verò glãs contecta eſt, oriculario quoque clyſtere inter eam cutémque aqua calida inferenda eſt. Si mollita ſic & extenuata cutis, ducẽti paruit, expeditior reliqua curatio eſt. Si tumor vicit, imponenda eſt vel lenticula, vel marrubium, vel oleæ folia ex vino cocta, ſic vt cuilibet eorum, dum teritur, mellis paulum adiiciatur. Surſúmque coles ad ventrem deligãdus eſt: quod in omni curatione eius neceſſarium eſt. Iſque homo continere ſe debet, & abſtinere à cibo, & potione aquæ tãtùm à ſiti vindicari. Poſtero die rurſus adhibendum iiſdem rationibus aquæ fomentum eſt, & cum vi quoque experiundum an cutis ſequatur. Eáque ſi non parebit, leniter ſummo ſcalpello concidẽda erit. Nam quũ ſanies profluxerit, extenuabitur is locus, & facilius cutis ducetur. Siue autem hoc modo victa erit, ſiue nũquam repugnauerit, vlcera vel in cutis vlteriore parte, vel in glande vltráve eam in cole reperientur, quæ neceſſe eſt aut pura ſiccâve ſint, aut humida & purulenta. Si ſicca ſunt, primùm aqua calida fouenda ſunt: deinde imponendum lycium ex vino eſt, aut amurca cocta cum eodem, aut cum roſa' butyrum. Si leuis his humor ineſt, vino eluenda ſunt, tũ butyri & roſæ mollis paulũ, & reſinæ terebinthinæ pars quarta adiicienda eſt, eóque vtendum. Aut ſi pus ex his profluit, ante omnia elui mulſo calido debent: tum imponi piperis P.I.✱. myrrhæ P.II.✱. croci, miſyos cocti, ſingulorum P.II.✱. quæ ex vino auſtero coquuntur donec mellis craſſitudinem habeant. Eadem autem compoſitio tonſillis, vuæ madẽtiori, nariúmque vlceribus accommodata eſt. Aliud ad eã piperis P.I.✱. myrrhæ P.I.✱. croci P.II.✱. miſyos cocti P.I.✱. æris combuſti P.II.✱. quæ primùm ex vino auſtero conteruntur, deinde vbi inaruerunt, iterũ teruntur ex paſſi tribus cyathis, & incoquũtur donec viſci craſſitudinem habeãt. Ærugo quoque cum cocto melle, & ea quæ ad oris vlcera ſuprà comprehenſa ſunt curãt: aut Eraſiſtrati compoſitio aut Cratonis rectè ſuper purulenta naturalia imponitur. Folia quoque oleæ ex nouem cyathis vini coquuntur. His adiicitur aluminis ſciſſilis P.IIII.✱. lycii P.VIII.✱. mellis ſeſquicyathus. Ac ſi plus puris eſt, id medicamentum ex melle: ſi minus, ex vino diluitur. Illud perpetuum eſt, poſt curationem dum inflammatio manet, quale ſuprapoſitum eſt cataplaſma ſuperdare, & quotidie vlcera eadem ratione curare. Quòd ſi pus & multum & cum malo odore cœpit profluere, elui cremore lenticulæ debet, ſic vt ei mellis paulum adiiciatur: aut oleæ, aut lentiſci folia, vel marrubium decoquendum eſt, eóque humore eodem modo cum melle vtẽdum, imponendáque eadem, aut etiam omphacium cum melle, aut id quod ex ærugine & melle ad aures fit, aut compoſitio Andronis, aut anthera, ſic vt ei paulũ mellis adiiciatur. Quidam vlcera omnia de quibus adhuc dictum eſt, lycio ex vino curãt: ſi verò vlcus latius atque altius ſerpit, eodem modo elui debet. Imponi verò, aut ærugo, aut omphaciũ cum melle, aut Andronis cõpoſitio, aut marrubii, aut myrrhæ, aut croci, aluminis ſciſſilis cocti, roſæ foliorum aridorum, gallæ, ſingulorum P.I.✱. minii ſinopici P.II.✱. Quæ per ſe ſingula primùm teruntur, deinde iuncta, iterum melle adiecto, donec liquidi cerati craſſitudinem habeãt: tum in æneo vaſe leniter coquũtur, ne ſuperfluãt. Quum iam guttæ indureſcũt, vas ab igne remouetur, ídque medicamentum, prout opus eſt, aut ex melle aut ex vino liquatur. Idem autem per ſe etiam ad fiſtulas vtile eſt. Solet etiam interdum ad neruos vlcus deſcẽdere, profluitque pituita multa, ſanies tenuis malique odoris, non cocta, aut aquæ ſimilis, in qua caro recens lota eſt: doloréſque is locus & punctiones habet. Id genus quanuis inter purulenta eſt, tamen lenibus medicamentis curandũ eſt: quale eſt emplaſtrum τετραφάρμακον ex roſa liquatum, ſic vt thuris quoque paulum ei miſceatur: aut id quod ex butyro, roſa, reſina, melle fit: ſuprà verò à me poſitũ eſt. Præcipuéque id vlcus multa calida aqua fouendum eſt, velãdúmque, neque frigori committendum. Interdum autẽ per ipſa vlcera, coles ſub cute exeſus, ſic vt glans excidat, ſub quo caſu cutis ipſa circuncidenda eſt. Perpetuúmque eſt, quoties glãs, aut ex cole aliquid vel excidit, vel abſcinditur, hanc non eſſe ſeruandam, ne conſidat, vlcerique agglutinetur, ac neque reduci poſſit poſtea, & fortaſſe fiſtulã quoque vrinæ includat. Tubercula etiã quæ φύματα Græci vocant, circa glandem oriuntur, quæ vel medicamentis vel ferro aduruntur: & quum cruſtæ exciderunt, ſquama æris inſpergitur, nequid ibi rurſus increſcat.

De cancri qui in cole naſcitur curatione.

Hæc citra cancrum ſunt, qui quum in reliquis partibus, tum in his quoque vel præcipuè vlcera infeſtat. Incipit à nigritie, quæ ſi cutem occupauit, protinus ſpecillum ſubiiciendum, eáque incidenda eſt, deinde oræ vulſella prehendendæ: tum quicquid corruptum eſt, excĩdẽdum, ſic vt ex integro quoque paulum demat, ídque adurendũ. Quoties quid vſtum eſt, id quoque ſequitur vt imponenda lenticula ſit, deinde vbi cruſtæ exciderunt, vlcera ſic vt alia curentur. At ſi cancer ipſum colem occupauit, inſpergenda aliqua ſunt ex adurẽtibus, maximéque id quod ex calce, chalcitide, auripigmento cõponitur. Si medicamenta vincuntur, hîc quoque ſcalpello quicquid corruptum eſt, ſic vt aliquid etiam integri trahat, præcidi debet. Illud quoque æquè perpetuũ eſt, exciſo cancro vulnus eſſe adurẽdũ. Sed ſiue ex medicamẽtis, ſiue ex ferro cruſtæ occalluerint, magnũ periculũ eſt ne his decidentibus ex cole profuſio ſanguinis inſequatur. Ergo longa quiete & immobili penè corpore opus eſt, donec ex ipſo cruſtæ puræ leniter reſoluãtur. At ſi vel volẽs aliquis, vel imprudens, dum ingreditur, immaturè cruſtas diduxit, & fluit ſanguis, frigida aqua adhibenda eſt. Si hæc parum valet, decurrendum eſt ad medicamenta quæ ſanguinem ſupprimunt. Si ne hæc quidem ſuccurrunt, aduri diligenter & timidè debet, neque vllo poſtea motu dãdus eidem periculo locus eſt.

De phagedænæ in cole naſcentis curatione.

Nonnunquam etiam id genus ibi cancri quod φαγέδαιναν à Græcis nominatur, oriri ſolet, in quo minimè differendum, ſed protinus iiſdem medicamentis occurrendum eſt, & ſi parum valent, ferro adurendum. Quædam etiam nigrities eſt quæ non ſentitur, & ſerpit, ac ſi ſuſtinuimus, vſque ad veſicam tendit, neque ſuccurri poſtea poteſt. Si id in ſumma glãde circa fiſtulã vrinæ eſt, prius in ea tenue ſpecillum demittendũ eſt, ne claudatur, deinde id ferro adurendũ: ſi verò altè penetrauit, quicquid occupatum eſt præcidendum eſt. Cæterùm eadem quæ in aliis cancris, facienda ſunt.

De carbunculo qui in cole naſcitur.

Occalleſcit etiam in cole interdum aliquid, ídque omni penè ſenſu caret, quod ipſum quoque excidi debet. Carbũculus autem ibi natus, vt primùm apparet, oriculario clyſtere eluẽdus eſt: deinde ipſe quoque medicamẽtis vrendus, maximéque chalcitide cum melle, aut ærugi-

ne cum cocto melle, aut ouillo ſtercore & contritó cum eodem melle. Vbi is excidit, liquidis medicamẽtis vtendum eſt quæ ad ora vlceris componuntur. A

De teſticulorum morbis, & eorum curatione.

In teſticulis verò, ſiqua inflammatio ſine ictu orta eſt, ſanguis ex talo mittendus eſt, à cibo abſtinendum, imponendum ex faba farina ex mulſo cocta, cum cumino contrito ex melle cocto: aut contritum cuminum cum cerato ex roſa facto: aut lini ſemen frictum, contritum, & in mulſo coctum, aut tritici farina ex mulſo cocta cum cupreſſo, aut lilii radix cõtrita. Aut ſi iidem induruerũt, imponi debet lini vel fœnigræci ſemen ex mulſo coctum, aut ex cyprino ceratum: aut ſimila ex vino contrita, cui paulũ croci ſit adiectũ. Si vetuſtior iã durities eſt, maximè proficit cucumeris agreſtis radix ex mulſo cocta, deinde contrita. Si ex ictu tument, ſanguinem mitti neceſſarium eſt, magiſque ſi etiam liuent. Imponendum verò vtrumlibet ex iis quæ cum cumino cõponuntur, ſupráque propoſita ſunt: aut ea compoſitio quæ habet nitri cocti P. I. ✱. reſinæ pineæ, gummi, ſingulorum P. II. ✱. vuæ taminiæ ſine ſeminibus P. IIII. ✱. mellis quantum ſatis ſit ad ea cogẽda. Quòd ſi ex ictu teſticulis aliquid deſit, fere pus quoq; increſcit: neq; aliter ſuccurri poteſt quàm ſi inciſo ſcroto, & pus emiſſum, & ipſe teſticulus exciſus eſt. B C

De rhagadiis, & cõdylomate, & hæmorrhoidibus, aliiſque ani morbis, & curationibus eorũ: & primò de rhagadiis.

Anus quoque multa tædiique plena mala recipit, nec in ſe multum abhorrẽtes curationes habet. At primùm in eo ſæpe, & quidẽ pluribus locis, cutis exciditur, ῥαγάδια Græci vocant. Id ſi recens eſt, quieſcere homo debet, & in aqua calida deſidere. Columbina quoque oua coquenda ſunt, & vbi induruerunt, purganda: deinde alterum iacere in aqua bene calida debet, altero calido foueri locus ſic vt inuicem vtroque aliquis vtatur: tum tetrapharmacum aut rhypodes roſa diluendum eſt, aut hyſſopum recens miſcẽdum cum cerato liquido ex roſa facto: aut eidem cerato liquido plumbum elotum adiiciendum: aut reſinæ terebinthinæ myrrha, aut ſpumæ argenti vetus oleum: & quolibet ex his id perungendum. Si quicquid læſum eſt, extrà eſt, neque intus reconditum, eodem medicamento tinctum linamentum ſuperdandum eſt, & quicquid antè adhibuimus, cerato contegendum. In hoc autẽ caſu neque acribus cibis vtendum, neque aſperis, nec aluum comprimentibus: ne aridum quidem quicquam ſatis vtile eſt, niſi admodum paulũ. Liquida, lenia, pinguia, glutinoſa meliora ſunt: vino leni vti nihil prohibet. D E

De condylomate.

Κονδύλωμα autem eſt tuberculum quod ex quadam inflammatione naſci ſolet. Id vbi ortum eſt, quod ad quietem, cibos potionéſque pertinet, eadem ſeruari debent quæ proximè ſcripta ſunt. Iiſdem etiam ouis rectè tuberculum id fouetur. Sed deſidere antè homo in aqua debet in qua verbenæ decoctæ ſunt: ex reprimẽtibus tum rectè imponitur & lenticula cũ exigua mellis parte, & ſertula campana ex vino cocta, & rubi folia cõtrita cum cerato ex roſa facto, & cum eodem cerato contritum vel cotoneum malum, vel malicorii ex vino cocti pars interior, & chalcitis cocta atque contrita, deinde hyſſopo ac roſa excepta. Et ex ea compoſitione quæ habet thuris P. I. ✱. aluminis ſciſſilis P. II. ✱. ceruſſæ P. III. ✱. ſpumæ argenti P. V. ✱. Quibus dum teruntur, inuicem roſa & vinum inſtillatur. Vinculum autem ei loco linteolum, aut paniculus quadratus eſt, qui ad duo capita duas anſas, ab altera verò parte totidem faſcias habet: quúmque ſubiectus eſt anſis ad ventrem datis, à poſteriore parte in eas adductæ faſciæ coniiciuntur: atque vbi artatæ ſunt, dexteriori ſiniſtra, ſiniſteriori dextra procedit, circũdatæque circa aluũ inter ſe nouiſſimè nodo deligantur. Sed ſi vetus condyloma iam induruit, neque ſub his curationibus deſidit, aduri medicamento poteſt quod ex his conſtat, Æruginis P. II. ✱ myrrhæ P. IIII. ✱. gũmi P. VIII. ✱. thuris P. XII. ✱. ſtibis, papaueris lacrymæ, acaciæ, ſingulorum P. XVI. ✱. quo medicamento quidam etiam vlcera de quibus proximè dixi, renouant. Si hoc parum in condylomate proficit, adhiberi poſſunt etiam vehementius adurentia. Vbi conſumptus eſt tumor, ad medicamenta lenia tranſeundum eſt. F G H A

De hæmorrhoidibus.

Tertium autem vitium eſt, ora venarum tanquam ex capitulis quibuſdam ſurgentia, quæ ſæpe ſanguinem fundunt: αἱμοῤῥοΐδας Græci vocant. Idque etiam in ore vuluæ fœminarum incidere conſueuit. atque in quibuſdam parum tutò ſupprimitur, qui ſanguinis profluuio imbecilliores non fiunt. Habent enim purgationem hanc, non morbum: ideóque curati quidã quum ſanguinis exitum non haberent, inclinata in præcordia ac viſcera materia, ſubitis & grauiſſimis morbis correpti ſunt. Si cui verò id nocet, is deſidere in aqua ex verbenis debet: imponere maximè malicorium cum aridis roſæ foliis contritum, aut ex iis aliqua quæ ſanguinem ſupprimunt. Solet autem oriri inflammatio, maximè vbi dura aluus eum locum læſit. Tum in aqua dulci deſidendum eſt, & id fouẽdũ ouis, imponendi vitelli cum roſæ foliis ex paſſo ſubactis: idque ſi intus eſt, digito illinendum: ſi extrà, ſuper illitum panniculum imponendum eſt. Ea quoque medicamenta quæ recentibus ſciſſuris poſita ſunt, hîc idonea ſunt. Cibis verò in hoc caſu iiſdem quibus in prioribus vtendum eſt. Si iſta parum iuuant, ſolent impoſita medicamenta adurentia, ea capitula abſumere: at ſi iam vetuſtiora ſunt, ſub authore Dionyſio inſpergenda ſandaraca eſt, deinde imponendum quod ex his conſtat, Squamæ æris, auripigmenti, ſingulorum P. V. ✱. ſaxi calcis P. VIII. ✱. poſtero die acu compungendum. Aduſtis capitulis ſit cicatrix, quæ ſanguinem fundi prohibet. Sed quoties is ſuppreſſus eſt, nequid periculi afferat, multa exercitatione digerenda materia eſt: prætereáque & viris & fœminis quibus menſtrua nõ proueniunt, interdũ ex brachio ſanguis mittendus eſt.

Si anus vel os vuluæ procidit, qua curatione vtendum ſit.

At ſi anus ipſe, vel os vuluæ procidit, (nã id quoque interdum fit) conſiderari debet purúmne id ſit quod prouolutum eſt, an humore mucoſo circundatum. Si purum eſt, in aqua deſidere homo debet, aut ſalſa, aut cum verbenis vel malicorio incocta: ſi humidum, vino auſtero ſubluendum eſt, illinendúmque fæce vini cobuſta. Vbi vtrolibet modo curatum eſt, intus reponendum eſt, imponendáque plantago contrita, vel folia ſalicis in aceto cocta, tum linteolum, & ſuper lana æquè deliganda, cruribus inter ſe deuinctis.

De vlcere fungo ſimili, in ano.

Fungo quoque ſimile vlcus in eadem ſede naſci ſolet. Id, ſi hyems eſt, egelida, ſi aliud tempus, frigida aqua fouendũ eſt: deinde ſpuma æris inſpergenda, ſupráque ceratum ex myrteo factum, cui paulũ ſquamæ fuliginis, calcis ſit adiectum. Si id hac ratione non tollitur, vel medicamentis vehementioribus, vel ferro adurendum eſt.

DE DIGITORVM VLCERIBVS, Cap. XIX.

Digitorum autem vetera vlcera commodiſſimè curantur aut lycio, aut myrrha cocta, quum vtrilibet vinũ adiectum eſt. In iiſdem recedere ab vngue caruncula cũ magno dolore conſueuit: πτερύγιον Græci appellant. Oportet alumen melinum rotundũ in aqua liquare, donec mellis craſſitudinem habeat: tum quantum eius aridi fuit, tãtundem mellis infundere, & radiculam miſcere, donec ſimilis croco colore fiat, eóque illinere. Quidam ad eundẽ vſum decoquere ſimul maluam ſolent: quũ paria põdera aluminis aridi & mellis miſcuerint. Si hac ratione ea non exciderunt, excidenda ſunt: deinde digiti fouendi aqua ex verbenis, imponendúmque ſuper medicamentum ita factum: Chalcitis, malicorium, ſquama æris excipiuntur fico pingui leniter cocto ex melle: aut chartæ combuſtæ, auripigmenti, ſulphuris ignem non experti par modus cerato miſcetur ex myrteo facto: aut æruginis raſæ P. I. ✱. ſquamæ P. II. ✱. mellis cyatho coguntur, aut pares portiones miſcentur, ſaxi calcis, chalcitidis, auripigmenti. Quicquid horum impoſitum eſt, tegendum linteolo aqua madefacto eſt, tertio die digitis reſoluẽdus eſt. Si quid aridi

eſt,iterum excidendum ,ſimiliſque adhibēda curatio eſt.
Si non vincitur,purgandus ſcalpello, tenuibúſque ferra-
mentis adurendus eſt,& ſicut reliqua vſta curādus eſt. At
vbi ſcabri vngues ſunt,circum aperiri debent quà corpus
contingunt,tunc ſuper eos ex hac compoſitione æquè im
A poni ſandaracæ,ſulphuris,ſingulorum P.II.✱. nitri, auri-
pigmenti, ſingulorum P.II.✱. reſinæ liquidæ P.VIII.✱.
Tertióque id die reſoluendum eſt, ſub quo medicamen-
to vitioſi vngues cadunt, & in eorum locum meliores re-
naſcuntur.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Lib. VII.

De chirurgica, & qui in ea claruerunt, & qualis eſſe chirurgicus debeat, & quid in hoc libro deſcribatur.

TErtiam eſſe medicinæ partem quæ manu
curet,& vulgo notum,& à me propoſitum
eſt.Ea non quidem medicamenta atque vi
B ctus rationem omittit,ſed manu tamē plu
rimum præſtat, éſtque eius affectus inter
omnes medicinæ partes euidentiſſimus.
Siquidem in morbis quum multum fortuna conferat,ea-
démque ſæpe ſalutaria,ſæpe vana ſint, poteſt dubitari ſe-
cunda valetudo medicinæ an corporis beneficio cōtige-
rit.In iis quoq; in quibus medicamētis maximè vtimur,
quāuis profectus euidētior eſt, tamē ſanitatē & per hæc
fruſtra quæri,& ſine his reddi ſæpe manifeſtum eſt: ſicut
C in oculis quoque deprehendi poteſt,qui à medicis diu ve
xati, ſine his interdum ſaneſcunt.At in ea parte quæ ma-
nu curat,euidens eſt,omnem profectum, vt aliquid ab a-
liis adiuuetur,hinc tamen plurimum trahere. Hæc autem
pars quum ſit vetuſtiſſima, magis tamen ab illo parente
omnis medicinæ Hippocrate quàm à prioribus exculta
eſt:deinde poſteaquam diducta ab aliis,habere profeſſo-
res ſuos cœpit, in Ægypto quoque increuit, Philoxeno
maximè authore,qui pluribus voluminibus hanc partem
diligentiſſimè cōprehendit.Gorgias quoque & Soſtratus,
D & Hierō,& Apollonii duo,& Ammonius Alexandrinus,
multique alii celebres viri, ſinguli quædam repererunt.
Ac Romæ quoque non mediocres profeſſores, maximé-
que nuper Tryphon pater,& Euelpiſtus,&(vt ex ſcriptis e-
ius intelligi poteſt)horum eruditiſſimus Meges,quibuſdā
in melius mutatis,aliquantum ei diſciplinæ adiecerunt.
Eſſe autem chirurgus debet adoleſcens, aut certè adole-
ſcentiæ propior, manu ſtrenua,ſtabili, nec vnquam intre
meſcente,eáque non minus ſiniſtra quàm dextra prom-
ptus,acie oculorum acri,claráque,animo intrepidus, im-
E miſericors,ſic vt ſanari velit eum quem accipit, non vt
clamore eius motus,vel magis quàm res deſiderat,prope-
ret,vel minus quàm neceſſe eſt, ſecet:ſed perinde faciat
omnia ac ſi nullus ex vagitibus alterius affectus oriatur.
Poteſt autem requiri quid huic parti propriè vendican-
dum ſit, quia vulnerum quoque vlcerúmque multorum
curationes,quas alibi exequutus ſum,chirurgi ſibi vendi-
cant.Ego eundem quidem hominē poſſe omnia iſta præ-
ſtare concipio: atque vbi ſe diuiſerunt, eum laudo qui
quāplurimū percipit.Ipſe autē huic parti ea reliqui in qui
F bus vulnus facit medicus,nō accipit,& in quib' vulneri-
bus vlceribúſve plus perfici manu quàm medicamento
credo:tū quicquid ad oſſa pertinet,quæ deinceps exequi
aggrediar,dilatiſque in aliud volumen oſſibus,in hoc cæ-
tera explicabo: præpoſitiſque iis quæ in qualibet parte
corporis fiunt,ad ea quæ proprias ſedes habent, tranſibo.

DE LVXATIS, Cap. I.

LVxata igitur,in quacūque parte corporis ſunt, quam-
primum ſic curari debēt vt quà dolor eſt, eà ſcalpel-
lo cutis crebrò incidatur, detergatúrque eodem aduerſo
profluens ſanguis.Quòd ſi paulo tardius ſubuenitur,iám-
G que etiam rubor eſt,qua rubet corpus,ſi tumor quoque ac
ceſſit,quacūque is eſt,id optimum auxiliū eſt. Tum ſuper
danda reprimentia ſunt,maximéque lana ſuccida ex ace-
to & oleo.Quòd ſi leuior is caſus eſt, poſſunt etiam ſine
ſcalpello impoſita eadē mederi.Et ſi nihil aliud eſt,cinis
quoque maximè ex ſarmentis: ſi is non eſt, quilibet alius
ex aceto,vel etiam ex aqua coactus.

DE IIS QVAE PER SE INTVMESCVNT, quomodo excidenda & curanda ſint, Cap. II.

VErùm hoc quidem promptum eſt:in his autem nego
tiū maius eſt quæ per ſe vitio intus orto intumeſcūt,
B & ad ſuppurationem ſpectant.Ea omnia genera abſceſſuū
eſſe aliàs propoſui,medicamentáque eis idonea exequu-
tus ſum: nunc ſupereſt vt dicā in iiſdem quæ manu fieri
debeant.Ergo priuſquam indureſcant,cutem incidere, &
cucurbitulam accommodare oportet,quæ quicquid illuc
malæ corruptæque materiæ coit, extrahat, idque iterum
tertióque rectè fit, donec omne indicium inflammatio-
nis excidat. neque tamen fas non eſt nihil cucurbitula a-
gere.Interdum enim,ſed raró,quicquid abſcedit,velamē-
to ſuo includitur,id antiqui tunicam nominabāt. Meges,
C quia tunica omnis neruoſa eſt,dicit non naſci ſub eo vi-
tio neruum,quo caro conſumeretur,ſed ſubiecto iam ve-
tuſtiore pure callum circūdari.Quòd ad curationis ratio-
nem nullo loco pertinet,quia quicquid dixi,ſi tunica eſt,
idem ſi callus eſt,fieri debet.Neque vlla res prohibet,etiā
ſi callus eſt,tamen quia cingit,tunicā nominari: tū pure
quoque maturior hæc interdum eſſe conſueuit.Ideóque
quod ſub ea eſt,extrahi per cucubitulam non poteſt: ſed
facilè id intelligitur,vbi nihil admota illa mutauit. Ergo
ſiue id incidit,ſiue iā durities eſt, in hac auxilii nihil eſt,
D Et(vt aliâs ſcripſi)vel auertenda cōcurrens eò materia,vel
digerenda,vel ad maturitatem perducenda eſt. Si priora
contigerunt,nihil præterea neceſſarium eſt. Si pus matu-
ruit in alis quidem & in inguinibus, raro ſecandum eſt:
item vbicunque mediocris abſceſſus eſt: item quoties in
ſumma cute vel etiam carne vitium eſt,niſi feſtinare cu-
rantis imbecillitas cogit.Satiſque eſt cataplaſmata effice-
re,vt per ſe pus aperiatur. nam fere ſine cicatrice poteſt
eſſe is locus qui expertus ferrū nō eſt. Si autē altius malū
eſt, conſiderari debet,neruoſúſne is locus ſit an nō ſit: nā
E ſi ſine neruis eſt,candenti ferramento aperiri debet. Cu-
ius hæc gratia eſt,quòd exigua plaga diutius ad pus euo-
candum patet,paruáque poſtea cicatrix fit. At ſi nerui iu-
xtà ſunt,in his periculum eſt ne vel diſtendantur hi, vel
membrum debilitent.neceſſaria verò opera ſcalpelli eſt.
Sed cætera etiam ſubcruda aperiri poſſunt. Inter neruos
verò vltima expectāda maturitas eſt, quæ cutē extenuet,
eíque pus iungat,quò propius reperiatur: itémque aliam
rectam plagam deſiderāt in carne, quia fere vehemēter
cutem extenuat:tota ea ſuper pus excidēda eſt.Semper au
F tem vbi ſcalpellus admouetur, id agendum eſt vt & quā-
minimæ,& quampauciſſimæ plagæ ſint: cum eo tamē vt
neceſſitati ſuccurramus & in modo & in numero. Nam
maiores ſinus,latius interdū etiam duabus aut pluribus
lineis incidēdi ſunt.Dandáque opera vt intus ſinus exitū
habeat,nequis humor intus ſubſidat, qui proxima & ad-
huc ſana rodendo ſinuet.Eſt etiam in rerum natura vt cu
tis latius excidenda ſit.Nam vbi poſt longos morbos to-
tus corporis habitus vitiatus eſt,latéque ſe ſinus diffudit,
& in eo pars cutis pallet,ſcire licet eam iam emortuā eſſe,
G & inutilem futuram. Ideóque excidere commodius eſt,
maximè ſi circa articulos maiores id euenit,cubantémq;
ægrum fluens aluus exhauſit,neque per alimenta quicquā
corpori accedit.Sed excidi ita debet vt plaga ad ſimilitu-
dinem myrtei folii fiat,quò facilius ſaneſcat:idque perpe
tuum eſt. Vbicunque medicus ex quacunque cauſa cutē
excidit,pure effuſo in alis vel inguinibus, linamēto opus
non eſt,ſpongia ex vino imponenda eſt.In cæteris parti-

bus,ſi æquè ea linamēta ſuperuacua ſunt, purgationis cau A
ſa paulum mellis infundendum,dein glutinātia ſuperdā-
da.Si illa neceſſaria ſunt,ſuper ea quoq; ſimiliter dari ſpō-
gia eodem modo ex vino expreſſa debet. Quando autem
linamentis opus ſit,quando non ſit,aliâs dictum eſt.Cæte
ra eadem,inciſa ſuppuratione,facienda ſunt quæ vbi per
medicamenta rupta eſt, facienda eſſe propoſui.

DE BONIS MALISVE SIGNIS EXVLceratorum, Cap. III.

PRotinus autem quantum curatio efficiat, quantūque
aut ſperari aut timeri debeat,ex quibuſdam ſignis in B
telligi poteſt,feréque iiſdem quæ in vulneribus expoſita
ſunt.Nam bona ſigna ſunt,ſomnum capere,facilè ſpirare,
ſiti non confici,cibum non faſtidire, ſi febricula fuit, ea
vacare:itémque habere pus album, leue, non fœdi odo-
ris.Mala ſunt,vigilia,ſpiritus grauitas,ſitis, cibi faſtidiū,
febris,pus nigrum, aut fæculentum,& fœdi odoris: item
procedente curatione,eruptio ſanguinis: aut ſi antequam
ſinus carne impleatur,oræ carnoſæ fiunt,illa quoque ipſa
carne hebete nec firmá: deficere tamen animam vel ipſa C
curatione,vel poſtea,peſſimum omnium eſt. Quinetiam
morbus ipſe ſiue ſubitò ſolutus eſt,dein ſuppuratio exor-
ta eſt,ſiue effuſo pure permanet,non iniuſtè terret. Eſtque
inter cauſas timoris, ſi ſenſus in vulnere rodentium non
eſt.Sed vt hæc ipſa fortuna huc illúcve diſcernit,ſic medi
ci partiū eſt, eniti ad reperiendam ſanitatem. Ergo quo-
ties vlcus reſiluerit,eluere id: ſi reprimēdus humor vide-
bitur,vino ex aqua pluuiatili miſto,vel aqua in qua lenti-
cula cocta ſit, debebit.Si purgādum erit,mulſo: rurſúſque
imponere eadem.Vbi iam repreſſus videbitur humor, vl
cúſque purum erit, produci carnem conueniet, & foueri D
vulnus pari portione vini ac mellis,ſupérque imponi ſpō
gia ex vino & roſa tincta. Per quæ quū caro producatur,
plus tamen(vt aliâs quoque dixi)victus ratio eo confert,
id eſt ſolutis iam febribus & cibi cupiditate reddita, bal-
neum rarū, quotidiana(ſed lenis)geſtatio,cibi potionéſ-
que corpori reficiendo.Aptéque omnia per medicamēta
ſuppuratione quoq; rupta ſequūtur:ſed quia magno ma-
lo vix ſine ferro mederi licet,in hūc locū reſeruata ſunt.

DE FISTVLIS, Cap. IIII.

ADuerſus fiſtulas quoque,ſi altius penetrant, vt ad vl- E
timas demitti collyrium nō poſſit, ſi tortuoſæ ſunt,
ſi multiplices,maius in manu quàm in medicamētis præ
ſidium eſt,minúſque operæ eſt ſi ſub cute tranſuerſæ fe-
runtur quàm ſi rectè intus tendunt.Igitur ſi ſub cute trāſ-
uerſa fiſtula eſt, demitti ſpecillum debet, ſupráque id ea
incidi: ſi flexus reperiuntur, hi quoque ſimul ſpecillo &
ferro perſequendi ſunt: idémque faciendum ſi plures ſe
quaſi ramuli oſtēdunt.Vbi ad fines fiſtulæ ventum eſt,ex-
cidendus ex toto callus eſt,ſupérque fibulæ dandæ, & me
dicamētum quo glutinetur. At ſi rectà ſubter tendit,vbi F
quò maximè ferat,ſpecillo exploratum eſt,excidi is ſinus
debet,dein fibula oris cutis iniicienda eſt, & æquè gluti-
nantia medicamenta ſuperdanda ſunt: aut ſi corruptius
vlcus, quod interdū oſſe vitiato fit, vbi id quoque cura-
tum eſt,pus mouentia. Solent autem inter coſtas fiſtulæ
ſubter exire:quòd vbi incidit, eo loco coſta ab vtraque
parte decidenda & eximenda eſt, nequid intus corruptū
relinquatur. Solent, vbi coſtas tranſierunt, ſeptum id
quod tranſuerſum à ſuperioribus viſceribus inteſtina
diſcernit,, violare. quod intelligi & ex loco & ex ma- G
gnitudine doloris poteſt,& quia nonnūquam ſpiritus eo
cum humore quaſi bullante prorumpit, maximéque ſi
hunc ore ille continuit: in eo medicamini locus nullus
eſt.In cæteris verò quæ circa coſtas ſanabilia ſunt,pinguia
medicamenta inimica ſunt,cæteris quæ ad vulnera accō
modantur,vti licet.Optimè tamen ſicca linamenta,vel (ſi
purgandum aliquid videtur)in melle tincta imponūtur.
Ventri nullum os ſubeſt,ſed ibi pernicioſæ admodum fi-
ſtulæ fiūt,adeò vt Soſtratus inſanabiles eſſe crediderit. Id
non ex toto ita ſe habere vſus oſtendit: & quidem (quod
maximè mirum videri poteſt) tutior fiſtula eſt contra ie- H
cur, & lienem,& ventriculum,quàm contra inteſtina:non
quò pernicioſior res ibi ſit,ſed quò alteri periculo locum
faciat: cuius experimento moti quidam authores parum

A modum rei cognouerunt.Nam venter ſæpe etiā telo per-
foratur,prolapſáque inteſtina conduntur,& oras vulneris
ſuturæ comprehendunt: quod quemadmodum fiat mox
indicabo.Itaque etiam vbi tenuis fiſtula abdomen perrū-
pit,excidere eam licet,ſuturáque oras cōiungere. Si verò
ea fiſtula intus patuit, exciſa neceſſe eſt latius foramen re-
linquat:quod niſi magna vi vtique ab interiore parte ſui
non poteſt,qua quaſi membrana quædam finit abdomē,
quam περιτόναιον Græci vocant. Ergo vbi aliquis ingredi
ac moueri cœpit,rumpitur illa ſutura, atque inteſtina ſol-
B uuntur.Quo fit vt pereundum homini ſit: ſed non omni
modo res ea deſperationem habet: ideóque tenuioribus
fiſtulis adhibenda curatio eſt.

De ani fiſtulis.

Propriam etiamnum animaduerſionem deſiderant
ea quæ in ano ſunt.In has demiſſo ſpecillo, ad vltimum
eius caput incidi cutis debet,dein nouo foramine ſpecil-
lum educi lino ſequente, quod in aliam eius partem ob
idipſum perforatam coniectum ſit.Ibi linum prehenden
dum,vinciēdúmque cum altero capite eſt, vt laxè cutem
C quæ ſuper fiſtulam eſt,teneat.Idque linum eſſe debet cru
dum,& duplex tripléxve,ſic tortum vt vnitas facta ſit.In-
terim autem licet negotia agere,ambulare,lauari, cibum
capere perinde atque ſaniſſimo. Tantummodo id linum
bis die ſaluo nodo ducendum eſt,ſic vt ſubeat fiſtulam
pars quæ ſuperior fuerit:neque committendum eſt vt id
linū putreſcat: ſed tertio quoq; die nodus reſoluēdus eſt,
& ad caput alterum recens linum alligandum, eductóque
vetere,id in fiſtula cum ſimili nodo relinquendum. Sic
enim id paulatim cutem quæ ſupra fiſtulam eſt incidit,ſi
D múlque & id ſaneſcit quod à lino relictū eſt, & id quod
ab eo mordetur,inciditur.Hæc ratio curationis lōga, ſed
ſine dolore eſt.Qui feſtinat,aſtringere cutem lino debet,
quò celerius ſecet, noctúque penicillo tenuia quædā in-
tus demittere,vt cutis hoc ipſo extenuetur quo extendi-
tur:ſed hæc dolorē mouēt.Adiicitur celeritati ſic vt tor-
mento quoque,ſi & linum & id quod ex penicillo eſt, ali
quo medicamento illinitur, ex iis quibus callum exedi
poſui.Poterit tamen fieri vt ad ſcalpelli curationem etiā
illò loci veniēdum ſit,ſi intus fiſtula fert, ſi multiplex eſt.
E Igitur in hæc genera demiſſo ſpecillo duabus lineis inci-
denda cutis eſt,vt media inter eas habenula tenuis admo
dum eiiciatur,ne protinus ora coeāt, ſitque locus aliquis
linamentis quæ quampauciſſima ſuperiniicienda ſunt, o-
mniáque eodem modo facienda qui in abſceſſibus poſi-
tus eſt.Si verò ab vno ore plures ſinus erunt, recta fiſtula
ſcalpello erit incidenda, ob eo cæteræ quæ iā patebūt li-
no excipiendæ: ſi intus aliqua procedet, quò ferrum tutò
peruenire non poterit,collyriū demittendum erit. Cibus
autem in omnibus eiuſmodi caſibus,ſiue manu,ſiue me-
F dicamentis agetur, dari debet humidus, potio liberalis,
diúque aqua:vbi iam caro increſcit, tum demū & balneis
raris vtendum erit,& cibis corpus implentibus.

DE TELIS E CORPORE EXTRAhendis. Cap. V.

TEla quoque quæ illata corporibus intus hæſerunt,
magno negotio ſæpe eiiciūtur:ſúntque quædā diffi-
cultates ex generibus eorum, quædam ex iis ſedibus in
quas illa penetrarunt.Omne autem telum extrahitur, aut
ab ea parte qua venit, aut ab ea in qua tetendit:illic viam
G qua redeat,ipſum ſibi fecit:hîc à ſcalpello accipit. Nā con
tra mucronē caro inciditur:ſed ſi nō altè telum inſedit, &
in ſumma carne eſt,aut certè magnas venas & loca neruo-
ſa nō trāſiit,nihil melius eſt,quàm quà venit, id euellere.
Si verò plus eſt per quod telo reuertendum quàm quod
perrumpendum eſt, iámque venas neruóſque id tranſit,
commodius eſt aperire quod ſuper eſt, eáque extrahere.
Nam & propius petitur, & tutius euellitur, & in maiore
membro ſi medium mucro trāſiit,facilius ſaneſcit quod
peruium eſt,quia vtrinque medicamento fouetur. Sed ſi
retro telum recipiendum eſt, amplianda ſcalpello plaga
H eſt,quò facilius id ſequatur,quóq; minor oriatur inflam-
matio:quæ maior fit ſi ab illo ipſo telo dum redit,corpus
laniatur.Item ſi ex alia parte vulnus aperitur,laxius eſſe de-
bet quàm vt telo poſtea trāſeūte amplietur. Summa autē

vtraque parte ita habenda cura eſt ne neruus,ne vena maior,ne arteria incidatur. Quorum vbi aliquid deteĉtum eſt,excipiendum hamo retuſo eſt,abducendúmque ſcalpello. Vbi autem ſatis inciſum eſt,telum eximendum eſt, tum quoque eodem modo & eadem cura habita, ne ſub eo quod eximetur,aliquid eorum lædatur quæ tuenda eſſe propoſui. Hæc communia ſunt. Propria quædam in ſingulis telorum generibus ſubiicienda ſunt, quæ protinus ſubiiciam. Nihil tam facilè in corpore quàm ſagitta conditur,eadémque altiſſimè inſidit. Hæc autem eueniūt, & quia magna vi fertur illa, & quia ipſa in anguſto eſt. Sæpius itaque ab altera parte quàm ex qua venit, recipienda eſt,præcipuéque quia fere ſpiculis cingitur, quæ magis laniant,ſi retro quam ſi contrà trahuntur. Sed inde aperta via, caro diduci debet ferramento ad ſimilitudinē facto Græcæ literæ ψ: deinde vbi apparuit, ſi mucroni arundo inhæret, propellenda eſt,donec ab altera parte apprehendi & extrahi poſſit. Si iam illa decidit,ſolúmque intus ferrum eſt,mucro vel digitis apprehendi, vel forfice, atque ita educi debet. Neque alia ratio extrahendi eſt,vbi ab ea parte qua venit,euelli magis placuit. Nam ampliato vulnere,aut arundo,ſi ineſt,euellenda eſt:aut ſi ea nō eſt,ferrum ipſum. Quòd ſi ſpicula apparuerunt, eáque breuia & tenuia ſunt,forfice ibi comminui debent,vacuúmque ab his telum educi:ſi ea maiora valentioráque ſunt,fiſſis ſcriptoriis calamis contegenda, ac nequid lacerent, ſic euellenda ſunt. Et in ſagittis quidem hæc obſeruatio eſt. Latū verò telum ſi conditum eſt, ab altera parte educi non expedit,ne ingenti vulneri ipſi quoque ingens vulnus adiiciamus. Euellendum eſt ergo genere quodā ferramenti quod Diocleum Græci graphiſcū vocāt,quoniam authorem Dioclem habet,quem inter priſcos maximóſque medicos fuiſſe iam poſui. Lamina vel ferrea vel ænea etiam ab altero capite duos vtrinque deorſum conuerſos vncos habet, ab altero duplicata lateribus, leuitérque extrema in eam partem inclinata quæ ſinuata eſt, inſuper ibi etiā parte inclinata quæ perforata eſt. Hæc iuxta telum tranſuerſa demittitur:deinde vbi ad imum mucronem ventū eſt,paulū torquetur,vt telum foramine ſuo excipiat. Quū in cauo mucro eſt,ilico duo digiti ſubieĉti partis alterius vncis,ſimul & ferramentum id extrahunt & telum. Tertium genus telorum eſt quod interdum euelli debet,plūbea glans,aut lapis,aut ſimile aliquid quod perrupta cute,integrum intus inſedit. In omnibus his latius vulnus aperiendū eſt,idque quod ineſt,ea qua venit,forfice extrahendum eſt. Accedit verò aliquid difficultatis ſub omni iĉtu,ſi telum vel oſſi inhæſit, vel in articulo ſe inter duo oſſa demerſit. In oſſe vſque eo mouēdum eſt donec is locus laxetur qui mucronem momordit, & tum vel manu vel forfice telum extrahendum eſt, quæ ratio in dētibus quoque eiiciēdis eſt: & vix vnquam ita telum non ſequitur. Sed ſi morabitur, excuti quoque iĉtum aliquo ferramento poterit. Vltimum eſt,vbi non euellitur,terebra iuxta forare,ab eo quoque foramine ad ſpeciē literæ ψ cōtra telū os excidere, ſic vt lineæ quæ deducuntur, ad telū ſpeĉtēt:eo facto id neceſſe eſt labet,& facilè auferatur. Inter duo verò oſſa ſi per ipſum articulū perruperit,circa vulnus duo membra faſciis habeniſve deliganda, & per has in diuerſas partes diducenda ſunt, vt neruos diſtendant. Quibus extentis laxius inter oſſa ſpatium eſt,vt ſine difficultate telum recipiatur. Illud videndum eſt(ſicut in aliis locis poſui)nequis neruus, aut vena, aut arteria à telo lædatur dū id extrahitur, eadem ſcilicet ratione quæ ſuprà poſita eſt. At ſi venenato quoque telo quis iĉtus eſt, iiſdem omnibus,ſi fieri poteſt, etiam feſtinantius aĉtis,adiicienda curatio eſt quæ vel epoto veneno,vel à ſerpente iĉtis adhibetur. Vulneris autem ipſius extraĉto telo medicina nō alia eſt quàm quæ eſſet,ſi corpore iĉto nihil inhæſiſſet:de qua ſatis alio loco diĉtum eſt.

DE GANGLIIS, ET MELICERIDE, ET atheromate,& ſteatomate, capitis tuberculis, Cap. VI.

HÆC venire in qualibet parte corporis poſſunt:reliqua certas ſedes habent, de quibus dicam, orſus à capite. In hoc multa variáque tubercula oriuntur, γαγγλία, μελικηρίδας & ἀθηρώματα nomināt, aliiſque etiamnū vocabulis quædā alii diſcernunt:quibus ego στεατώματα quoque adiiciam. Quæ quanuis & in ceruice & in alis & in lateribus oriri ſolent, per ſe tamen non poſui,quum omnia iſta mediocres differētias habeant,ac neque periculo terreant,neque diuerſo genere curentur. Omnia autem iſta & ex paruulo incipiunt,& diu paulatimque increſcunt,& tunica ſua includuntur. Quædam ex his dura ac renitentia,quædam mollia cedentiáque ſunt: quædam ſpatio nudantur,quædam teĉta capillo ſuo permanent, feréque ſine dolore ſunt. Quid intus habeant,vt conieĉtura præſagiri poteſt,ſic ex toto cognoſci,niſi quum eieĉta ſunt, nō poteſt. Maximè tamen in iis quæ renituntur, aut lapidis quædam ſimilia, aut concreti conferti que pili reperiuntur. In iis verò quæ cedunt,aut melli ſimile aliquid, aut tenui pulticulæ,aut quaſi raſæ cartilagini,aut carni hebeti, & cruentæ, quib⁹ aliqui colores eſſe cōſueuerūt,feréque ganglia renituntur. Atheromati ſubeſt quaſi tenuis pulticula:meliceridi liquidior humor, ideóque preſſus circūfluit. Steatomati pingue quiddam,idque latiſſimè patere conſueuit, reſoluitque totam cutē ſuperpoſitam, ſic vt ea labet,quum in cæteris ſit adſtriĉtior. Omnia deraſa antè,ſi capillis conteguntur,per medium oportet incidere: ſed ſteatomatis tunica quoque ſecāda eſt,vt effundatur quicquid intus coit:quia non facilè à cute ſubieĉta carne ea ſeparetur,in cæteris ipſa tunica inuiolata ſeruāda eſt. Protinus autem alba & intenta ſe oſtendit: tum ſcalpelli manubriolo diducenda à cute & à carne eſt, eiiciēdáque cū eo quod intus tenet. Siquando tamen ab inferiore parte tunicæ muſculus inhæſit,ne is lædatur,ſuperior pars illius decidenda,alia ibidem relinquenda eſt. Vbi tota exēpta eſt,committendæ oræ,fibuláque his iniicienda, & ſuper medicamentum glutinans dandum eſt. Vbi vel tota tunica,vel aliquid ex ea reliĉtum eſt,pus mouentia adhibēda ſunt.

DE OCVLORVM VITIIS QVAE SCALpello & manu curantur, Cap. VII.

SED vt hæc neque genere vitii neque ratione curationis inter ſe multum diſtant,ſic in oculis quæ manum poſtulant,& ipſa diuerſa ſunt,& aliter alitérque curantur. Igitur in ſuperioribus palpebris veſicæ naſci ſolent pingues grauéſque,quæ vix attollere oculos ſinū,leuéſque pituitæ curſus,ſed aſſiduos in oculis mouēt:fere verò in pueris naſcuntur. Oportet compreſſo digitis duobus oculo,atque ita cute intenta,ſcalpello tranſuerſam lineam incidere,ſuſpenſa leuiter manu,ne veſica ipſa vulneretur,& vt ei locus patefaĉtus eſt,ipſa prorumpat, tum digitis eam apprehendere oportet,& euellere. Facilè autē ſequitur: dein ſuperungi collyrio debet ex iis aliquo quo lippientes oculi ſuperinunguntur,pauciſſimiſque diebus cicatricula inducitur. Moleſtius eſt,vbi inciſa veſica eſt. Effundit enim humorem,neque poſtea,quia tenuis admodum eſt,poteſt colligi: ſi fortè id incidit,eorum aliquid imponēdum eſt quæ puri mouendo ſunt.

De crithe tuberculo palpebrarum.

In eadem palpebra ſuper pilorum locum, tuberculū paruulum naſcitur, quod à ſimilitudine ordei, à Græcis κριθὴ nominatur. Tunica quiddam quod difficulter maturéſcit comprehenſum eſt. Id vel calido pane,vel cera ſubinde calefaĉta foueri oportet,ſic ne nimius is calor ſit,ſed facilè ea parte ſuſtineatur. Hac enim ratione ſæpe diſcutitur,interdum concoquitur. Si pus ſe oſtendit ſcalpello diuidi debet,& quicquid intus humoris eſt exprimi. Eodē deinde vapor poſtea quoque foueri,& ſuperinūgi, donec ad ſanitatem perueniat.

De chalaziis palpebrarum.

Alia quoque quædam in palpebris huic non diſſimilia naſcuntur,ſed neque vtique figuræ eiuſdem, & mobilia ſimuláque digito huc vel illuc impellūtur,ideóque ea χαλάζια vocāt. Hæc incidi debent,ſi ſub cute ſunt, ab exteriore parte:ſi ſub cartilagine, ab interiore: deinde ſcalpelli manubriolo diducēda ab integris partibus ſunt. Ac ſi intus plaga eſt,inungēdum primò lenibus, deinde acrioribus:ſi extrà,ſuperdandum emplaſtrum,quo id glutinetur.

De vngue oculorum, quod πτερύγιον à Græcis vocatur.

Vnguis verò, quod πτερύγιον Græci vocant, eſt mē
branula neruoſa, oriens ab angulo, quæ nōnunquā ad pu-
pillam quoque peruenit, eique officit: ſæpius à narium, in
terdum etiam à temporum parte naſcitur. Hunc recētem
non difficile eſt diſcutere medicamentis quibus cicatri-
ces in oculis extenuantur: ſi inueterauerit, iámque ei craſ-
ſitudo quoque acceſſit, excidi debet. Poſt abſtinentiam
verò vnius diei, vel aduerſus in ſedili contra medicum is
homo collocandus eſt, vel ſic aduerſus, vt in gremium e- B
ius caput reſupinus effundat. Quidam ſi in ſiniſtro oculo
vitium eſt, aduerſum, ſi in dextro, reſupinū collocari vo-
lunt. Alteram autem palpebrā à miniſtro diduci oportet,
alteram à medico. ſed ab hoc, ſi ille aduerſus eſt, inferio-
rem, ſi ſupinus, ſuperiorem. Tum idem medicus hamulū
acutum paulum mucrone intus recuruato ſubiicere extre
mo vngui debet, eúmque infigere, atque eā quoque pal-
pebram tradere alteri, ipſe hamulo apprehenſo leuare vn
guem, eúmque acu traiicere linum trahēte: deinde acum
ponere, lini duo capita apprehendere, & per ea erecto vn- C
gue, ſiqua parte oculo inhæret, manubriolo ſcalpelli didu
cere, donec ad angulū veniat: deinde inuicem modò re-
mittere, modò attrahere, vt ſic & initium eius & finis an-
guli reperiatur. Duplex enim periculum eſt, ne vel ex vn-
gue aliquid relinquatur, quod exulceratum vix vllam reci
piat curationem, vel ex angulo quoque caruncula abſcin-
datur, quæ ſi vehemētius vnguis ducitur, ſequitur, ideóq;
decipit: ac ſi abſciſſa eſt, pateſcit foramen, per quod poſt
ea ſemper humor deſcendit: ῥυάδα Græci vocant. Verus
ergo anguli finis vtique noſcendus eſt, qui vbi ſatis conſti D
tit, nōn nimiū adducto vngue ſcalpellus adhibendus eſt,
deinde excidenda ea membranula, nequid ex angulo læ-
datur. Eo deinde ex melle linamentum ſuperdandum eſt,
ſupráque linteolum & aut ſpongia, aut lana ſuccida, pro-
ximiſque diebus diducendus quotidie oculus eſt, ne ci-
catrice inter ſe palpebræ glutinētur. Siquidem id quoque
tertium periculum accedit, eodémque modo linamentū
imponendum, ac nouiſſimè inungendū collyrio quo vl-
cera ad cicatricem perducuntur. Sed ea curatio verna eſſe
debet, aut certè ante hyemem: de qua re ad plura loca per- E
tinente ſemel dixiſſe ſatis erit. Nam duo genera curatio-
num ſunt: alia in quibus eligere tempus non licet, ſed vtē
dū eo quod incidit, ſicut in vulneribus, & fiſtulis: alia
in quibus nullus dies vrget, & expectare tutiſſimum & fa-
cile eſt, ſicut euenit in iis quæ & tardè increſcunt, & dolo
re nō cruciant, in his ver expectādum eſt: aut ſiquid ma-
gis preſſit, melior tamen autumnus vel æſtas quàm hyēs
eſt: atque is ipſe medius, iam fractis æſtatibus, nondū or-
tis frigoribus. Quò magis autem neceſſaria pars erit quæ
tractabitur, hoc quoque maiori periculo ſubiecta eſt: & F
ſæpe quo maior plaga facienda, eo magis hæc temporis
ratio ſeruabitur.

De encanthide tuberculo.

Ex curatione verò vnguis (vt dixi) vitia naſcuntur,
quæ ipſa aliis quoque de cauſis oriri ſolent. Interdū enim
fit in angulo, parum vngue exciſo, vel aliter tuberculum,
quod palpebras parum diduci patitur, ἐγκανθίς Græcè no
minatur. Excidi hamulo & circuncidi debet, hîc quoque
diligenter temperata manu, nequid ex ipſo abſcindatur:
tum exiguum linamentū reſpergēdum eſt, vel Cadmia G
vel atramento ſutorio, inque eum angulum diductis pal-
pebris inſerendum, ſupráque eodem modo deligandum,
proximiſque diebus ſimiliter nutriendum, tantùm vt pri
mis aqua egelida, vel etiam frigida foueatur.

De ancyloblepharo oculorum vitio.

Interdum inter ſe palpebræ coaleſcunt, aperirique
non poteſt oculus. Cui malo ſolet etiam illud accedere, vt
palpebræ cum albo oculi cohæreſcant: ſcilicet quum in v-
troque fuit vlcus negligenter curatum. Saneſcendo enim
quod diduci potuit & debuit, glutinabit: ἀγκυλοβλέφαρον
ſub vtroq; vitio Græci vocāt. Palpebræ tātùm inter ſe co
hærentes, non difficulter diducuntur: ſed interdū fruſtrá. H
nam rurſus glutinantur. experiri tamen oportet, quia be-
ne res ſæpius cedit. Igitur aduerſum ſpecillum inſerendū,
A diducendæque eo palpebræ ſunt, deinde exigua penicilla
interponēda, donec exulceratio eius loci finiatur: at vbi
albo ipſius oculi palpebra inhæſit, Heraclides Tarenti-
nus author eſt, aduerſo ſcalpello ſubſecare magna cū mo-
deratione, vt neque ex oculo, neque ex palpebra quicquā
abſcindatur: ac ſi neceſſe eſt, ex palpebra potius. Poſt hæc
inungatur oculus medicamentis quibus aſpritudo cura-
tur, quotidiéque palpebra vertatur, nō ſolùm vt vlceri me
dicamentum inducatur, ſed etiam ne rurſus inhæreat, i-
pſique etiam præcipiatur vt ſæpe eam duobus digitis at-
B tollat. Ego ſic reſtitutum eſſe neminem memini. Meges
ſe quoque multa tentaſſe, neque vnquam profuiſſe, quia
ſemper iterum oculo palpebra inhæſerit, memoriæ pro-
dit.

De ægilope, fiſtula oculorum.

Etiamnum in angulo qui naribus propior eſt, ex ali
quo vitio quaſi parua fiſtula aperitur, per quam pituita aſ
ſiduè diſtillat (αἰγίλωπα Græci vocant) idque aſſiduè malè
habet oculum, nonnunquam etiam exeſo oſſe vſque ad
nares penetrat: idque interdū naturam carcinomatis ha-
C bet. Vbi intentæ venæ & recuruatæ ſunt, color pallet, cu-
tis dura eſt, & leui tactu irritatur, inflammationémque in
eas partes quæ coniunctæ ſunt, euocat. Ex his eos qui qua-
ſi carcinoma habent, curare periculoſum eſt: (nam mortē
quoque ea res maturat) eos verò quibus ad nares tēdit, ſu
peruacuum: (neque enim ſaneſcunt) at quibus id in angu-
lo eſt poteſt adhiberi curatio, quum eam non ignotum
ſit eſſe difficilem: quantóque angulo propius id foramen
eſt, tanto difficilior eſt, quoniam peranguſtum eſt in quo
verſari manus poſſit. Recēti tamen re mederi facilius eſt.
D Sed hamulo ſummum eius foraminis excipiendum, de-
inde totum id cauum (ſicut in fiſtulis dixi) vſque ad os ex-
cidendum, oculóque & cæteris iunctis partibus bene ob-
tectis, os ferramento adurendum eſt vehementius. Quòd
ſi iam carie vexatum eſt, quò craſſior his ſquama accedat
quidam adurentia imponunt, vt atramentum ſutorium,
vel chalcitidem, vel æruginem raſam. Quòd & tardius &
nō idem facit. Oſſe aduſto curatio ſequitur eadem quæ in
cæteris vſtis.

De pilis palpebrarum oculum irritantibus.

E Pili verò qui in palpebris ſunt, duabus de cauſis ocu-
lum irritare conſueuerunt. Nam modò palpebræ ſuperio-
ris ſumma cutis relaxatur, & procidit, quò fit vt eius pili
ad ipſum oculum conuertantur, quia non ſimul cartilago
quoque ſe remiſit: modò ſub ordine naturali pilorum a-
lius ordo ſubcreſcit, qui protinus intus ad oculum tendit.
Curationes hæ ſunt: Si pili nati ſunt qui non debue-
runt, tenuis acus, ferrea, ad ſimilitudinem haſtæ lata, in i-
gnem cōiicienda eſt: deinde candens ſublata palpebra, ſic
vt eius pernicioſi pili in conſpectum curantis veniāt, ſub
F ipſis pilorum radicibus ab angulo immittenda eſt, vt ea
tertiam partem palpebræ tranſuehat: deinde iterū tertió-
que vſque ad alterum angulum: quò fit vt omnes pilorū
radices aduſtæ emoriantur. Tum ſuperimponēdū medi-
camentum eſt quod inflammationem prohibeat, atque
vbi cruſtæ exciderunt, ad cicatricem perducendum. Facil
limè autem id genus ſaneſcit. Quidam aiūt acu trāſui iu-
xta pilos in exteriorem partem palpebræ oportere, eám-
que tranſmitti duplicem, capillum muliebrem ducētem:
atque vbi acus tranſiit, in ipſius capilli ſinum, quà dupli-
G catur, pilum eſſe iniiciendum, & per eum in ſuperiorem
palpebræ partem attrahēdum, ibique corpori agglutinā-
dum, & imponendum medicamentū, quò foramen quo-
que glutinetur: ſic enim fore vt is pilus in exteriorem par
tem poſtea ſpectet. Id primùm fieri non poteſt niſi in pi-
lo longiore, quum fere breues eo loco naſcantur. Deinde
ſi plures pili ſunt, neceſſe eſt longum tormentum, quum
toties acus tranſuet, magnam inflammationem moueat.
Nouiſſimè quum humor aliquis ibi ſubſit, oculo & antè
per pilos, & tum per palpebræ foramina affecto, vix fieri
poteſt vt gluten quo vinctus eſt pilus, nō reſoluatur. Eó-
que fit vt is eò vnde vi abductus eſt, redeat. Ea verò cura-
H tio quæ palpebræ laxioris ab omnibus frequētatur, nihil
habet dubii. ſiquidē oportet, contecto oculo, mediā pal-
pebræ cutem, ſiue ea ſuperior ſiue inferior eſt, apprehen-

dere digitis, ac leuare, tum conſiderare quantulo detracto futurum ſit vt naturaliter ſe habeat. Siquidē hic quoque duo pericula circunſtant: ſi nimium fuerit exciſum, ne contegi oculus nõ poſſit: ſi parum, ne nihil actum ſit, & fruſtra ſectus aliquis ſit. Qua deinde incidendum videbitur, per duas lineas atramento notandum eſt: ſic vt de interiore quæ pilos continēt, & propiore ei linea aliquid relinquatur quod apprehendere acus poſtea poſſit. His cõſtitutis ſcalpellus adhibēdus eſt, & ſi ſuperior palpebra eſt, antè: ſi inferior, poſtea propius ipſis pilis incidēdum, initiumque faciendum in ſiniſtro oculo, ab eo angulo qui tempori: in dextro, ab eo qui naribus propior eſt, idque quod inter duas lineas eſt excidendum: deinde oræ vulneris inter ſe ſimplici ſutura committendæ, operiendúſque oculus eſt. & ſi parum palpebra deſcendet, laxanda vtique: ſi nimium, aut aſtringenda, aut etiam rurſus tenuis habenula ab vlteriore ora excidēda. Vbi ſecta eſt, aliæ ſuturæ adiiciendæ quæ ſupra tres eſſe non debent. Præter hæc in ſuperiore palpebra ſub pilis ipſis incidenda linea eſt, vt ab inferiore parte diducti pili ſurſum ſpectent. Idq; ſi leuis inclinatio eſt, etiam ſolũ ſatis tuetur. Inferior palpebra eo non eget. His factis, ſpongia ex aqua frigida expreſſa ſuper deliganda eſt: poſtero die glutinans emplaſtrum iniiciendum: quarto ſutura tollenda eſt, & collyrio quod inflammationes reprimit, ſuperinungendum.

De lagophthalmo oculorum.

Nonnunquam autem nimium ſub hac curatione exciſa cute euenit vt oculus non contegatur, idque interdũ etiam alia de cauſa fit, λαγώφθαλμον Græci appellant. In quo ſi nimium palpebræ deeſt, nulla id reſtituere curatio poteſt: ſi exiguum, mederi licet, paulum infra ſupercilium cutis incidenda eſt lunata figura, cornibus eius deorſum ſpectantibus. Altitudo eſſe plagæ vſque ad cartilaginem debet, ipſa illa nihil læſa. Nã ſi ea inciſa eſt, palpebra cõcidit, neque attolli poſtea poteſt. Cute igitur tantùm diducta fit vt paulum in ima oculi ora deſcēdat, hiante ſcilicet ſuper plaga, in quam linamētum coniiciendum eſt: quod & coniungi diductam cutem prohibeat, & in medio carunculam citet: quæ vbi eum locum impleuit, poſtea rectè oculus operitur.

De ectropio.

Vt ſuperioris autem palpebræ vitium eſt quod parum deſcendit, ideóque oculum non contegit: ſic inferioris, quod parum ſurſum attollitur, ſed pendet & hiat, neque poteſt cum ſuperiore committi. Atque id quoque euenit interdum ex ſimili vitio curationis, interdum etiam ſenectute: ἐκτρόπιον Græci vocant. Si ex mala curatione eſt, eadem ratio medicinæ eſt quæ ſuprà poſita eſt, plagæ tantùm cornua ad maxillas, non ad oculum conuertenda ſunt. Si ex ſenectute eſt, tenui ferramento id totum extrinſecus adurendum eſt, deinde melle inungendum, & quarto die vapore aquæ calidæ fouendum inungendúmque medicamentis ad cicatricem perducētibus.

De ſtaphylomate oculi.

Hæc fere circa oculum in angulis palpebríſque incidere conſueuerunt. In ipſo autem oculo nonnunquam ſumma attollitur tunica, ſiue ruptis intus membranis aliquibus, ſiue laxatis, & ſimilis figura acino fit: vnde id σταφύλωμα Græci vocant. Curatio duplex eſt: altera ad ipſas radices per medium tranſuere acu duo lina ducente: deinde alterius lini duo capita ex ſuperiore parte, alterius ex interiore aſtringere inter ſe, quæ paulatim ſecando id excidunt: altera in ſumma parte eius ad lenticulæ magnitudinem excidere, deinde ſpodium aut cadmiam infricare. Vtrolibet autem facto album oui lana excipiendum & imponendum, poſteáque vapore aquæ calidæ fouendus oculus, & lenibus medicamentis vngendus eſt.

De clauis oculorum.

Claui autem vocantur calloſa in albo oculi tubercula, quibus nomen à figuræ ſimilitudine eſt. Hos ad imam radicem perforare acu commodiſſimũ eſt, infráque eam excidere, deinde lenibus medicamentis inungere.

De natura oculorum & eorum ſuffuſione.

Suffuſionis iam aliàs feci mentionem, quia quũ recens incidit, medicamentis quoque ſæpe diſcutitur: ſed vbi

A vetuſtior facta eſt, manus curationem deſiderat, quæ inter ſubtiliſſimas haberi poteſt. De qua antequam dico, paucis ipſius oculi natura indicanda eſt. Cuius cognitio quum ad plura loca pertineat, tum vel præcipuè ad hunc pertinet. Is igitur ſummas habet duas tunicas, ex quib' ſuperior à Græcis κερατοειδὴς vocatur. Ea qua parte alba eſt, ſatis craſſa pupillæ loco extenuatur. Huic interior adiuncta eſt media parte, qua pupilla eſt, modico foramine cõcaua, circà tenuis, vlterioribus partibus ipſa quoque plenior, quæ ῥαγοειδὴς à Græcis nominatur. Hæ duæ tunicæ
B quum interiora oculi cingant, rurſus ſub his coeunt, extenuatæque, & in vnum coactæ per foramē quod inter oſſa eſt, ad membranā cerebri perueniunt, eique inhæreſcũt. Sub his autē quà parte pupilla eſt, locus vacuus eſt: deinde infrà rurſus tenuiſſima tunica quã Herophilus ἀραχνοειδῆ nominauit. Ea media ſubſidit, eóque cauo continet quiddam, quod à vitri ſimilitudine ὑαλοειδὲς Græci vocant. Id neque liquidum neque aridum eſt, ſed quaſi concretus humor, ex cuius colore pupillæ color vel niger eſt, vel cæſius, quũ ſumma tunica tota alba ſit. Id autem ſuperueniēs
C ab interiore parte membranula includit: ſub his gutta humoris eſt, oui albo ſimilis, à qua videndi facultas proficiſcitur, κρυσταλλοειδὴς à Græcis nominatur. Igitur vel ex morbo vel ex ictu concreſcit humor ſub duabus tunicis, quà locum vacuum eſſe propoſui: iſque paulatim indureſcens interiori potētiæ ſe opponit. Vitiique eius plures ſpecies ſunt, quædã ſanabiles, quædã quæ curationem non admittunt. Nam ſi exigua ſuffuſio eſt, ſi immobilis, colorem verò habet marinæ aquæ, vel ferri nitētis, & à latere ſenſum aliquem fulgoris relinquit, ſpes ſupereſt: ſi magna eſt, ſi
D nigra pars oculi amiſſa naturali figura in aliam vertit, ſi ſuffuſioni color cæruleus eſt, aut auro ſimilis, ſi labat, & hac atque illac mouetur, vix vnquam ſuccurritur. Fere verò peior eſt, quo ex grauiore morbo, maioribuſve capitis doloribus, vel ictu vehementiore orta eſt. Neque idonea curatio ſi ſenilis ætas eſt, quæ ſine nouo vitio tamē aciē hebetē habet. At ne puerilis quidē, ſed inter hæc media ætas. Oculus quoque curationi neque exiguus, neque cõcauus ſatis opportunus eſt, atque ipſius ſuffuſionis quæ maturitas eſt. Expectãdum igitur eſt donec iã non fluere,
E dã ſed durities quædã concreuiſſe videatur. Ante curationem autem modico cibo vti, bibere aquam triduo debet, pridie ab omnibus abſtinere. Poſt hæc in aduerſo ſedili collocãdus eſt loco lucido, lumine aduerſo, ſic vt cõtrà medicus paulo altius ſedeat. A poſteriore autem parte caput eius qui curabitur, miniſter contineat, & immobile id præſtet. nam leui motu eripi acies in perpetuũ poteſt. Quinetiam ipſe oculus qui curabitur, immobilior faciendus eſt, ſuper alterum lana impoſita & deligata. Curari verò ſiniſter oculus dextra manu, dexter ſiniſtra de-
F bet: tum acus admouenda eſt, aut acuta, aut fortè non nimium tenuis, eáque demittenda. ſed recta eſt per ſummas duas tunicas medio loco inter nigrum oculi & angulum tempori propiorem è regione mediæ ſuffuſionis, ſic nequa vena lædatur. Neque tamen timidè demittenda eſt, quia inani loco excipitur. Ad quem quũ ventum eſt, ne mediocriter quidem peritus falli poteſt, quia prementi nihil renititur. Vbi eò ventum eſt, inclinanda acus ad ipſam ſuffuſionem eſt, leuitérque ibi verti & paulatim eam deducere infra regionē pupillæ debet: vbi dein-
G de eam tranſit, vehementius imprimi vt inferiori parti inſidat. Si hæſit, curatio expleta eſt: ſi ſubinde redit, eadē acu magis concidenda, & in plures partes diſſipanda eſt, quæ ſingulæ & facilius conduntur, & minus latè officiũt. Poſt hæc educenda acus recta eſt, imponendúmque eſt lana molli exceptum oui album, & ſuprà, quod inflammationem coerceat, atque ita deuinciendum. Poſt hæc opus eſt quiete, abſtinentia, lenium medicamentorum inunctionibus, cibo, qui poſtero die ſatis maturè datur, pri-
H mum liquido ne maxillæ laborent, deinde inflammatione finita, tali qualis in vulneribus poſitus eſt. Quibus vt aqua quoque diutius bibatur, neceſſariò accedit.

De pituita oculorum.

De pituitæ quoq; tenuis curſu, qui oculos infeſtat, quatenus medicamentis agendum eſt, iam explicui: nunc ad

ea veniam quæ curationem ex manu poſtulant. Animad-
uertimus autem quibuſdam nunquam ſicceſcere oculos,
ſed ſemper humore tenui madere. quæ res aſpritudinem
continuat, ex leuibus momentis inflammationes & lippi-
tudines excitat, totam denique vitam hominis infeſtat.
Idque in quibuſdam nulla ope adiuuari poteſt, in quibuſ-
dam ſanabile eſt. Quod primũ diſcrimen eſt noſſe opor-
tet, vt alteri ſuccurratur, alteri manus non iniiciatur. Ac
primùm ſuperuacua curatio eſt in iis qui ab infantibus
id vitium habent, quia neceſſariò manſurum eſt vſque ad
mortis diem: deinde non neceſſariò etiam in iis quibus
non multa ſed acris pituita eſt. Siquidem manu nihil ad-
iuuantur, medicamentis & victus ratione quæ craſſiorem
pituitam reddit, ad ſanitatem perueniunt. Lata etiam ca-
pita vix medicinæ patent: tum intereſt venæ pituitam e-
mittant quæ inter caluariam & cutem ſunt, an quæ inter
membranam cerebri & caluariam. Superiores fere per
tẽpora oculos rigant, inferiores per eas membranas quæ
ab oculis ad cerebrum tendunt. Poteſt autem adhiberi re-
medium iis quæ ſupra os fluunt, non poteſt iis quæ ſub
oſſe. Ac ne iis quidem ſuccurritur quibus pituita vtrin-
que deſcendit, quia leuata altera parte, nihilominus alte-
ra infeſtat. Quid ſit autem, hac ratione cognoſcitur: Raſo
capite ea medicamenta quibus in lippitudine pituita ſuſ-
penditur, à ſuperciliis vſque ad verticem illini debent: ſi
ſicci oculi eſſe cœperunt, apparet per eas venas quæ ſub
cute ſunt, irrigari: ſi nihilominus madẽt, manifeſtum eſt,
ſub oſſe deſcendere. ſi eſt humor, ſed leuior, duplex vitiũ
eſt. Plurimi tamen ex laborantibus reperiuntur quos ſu-
periores venæ exerceant, ideóque pluribus etiam opitu-
lari licet: idque non in Græcia tantummodo, ſed in aliis
quoque gẽtibus celebre eſt, adeò vt nulla medicinæ pars
magis per nationes quoq; expoſita ſit. Reperti in Græcia
ſunt qui nouem lineis cutem capitis inciderent, duabus
in occipitio rectis, vna ſuper eas tranſuerſa, dein duabus
ſuper aures, vna inter eas item tranſuerſa, tribus inter ver-
ticem & frõtem rectis. Reperti ſunt qui à capite rectè eas
lineas ad tempora diducerent, cognitíſque ex motu ma-
xillarum muſculorum initiis, leuiter ſuper eos cutem in-
ciderent, inductíſque per retuſos hamos oris inſererent
linamenta, vt neque inter ſe cutis antiqui fines commit-
terentur, & in medio caro increſceret quæ venas ex qui-
bus humor ad oculos trãſiret, aſtringeret. Quidam etiam
atramento duas lineas duxerũt à media aure ad mediam
alteram aurem, deinde à naribus ad verticem: tum vbi li-
neæ committebãtur, ſcalpello inciderunt, & pòſt ſangui-
ne fuſo, os ibidem aduſſerunt. Nihilominus autem & in
temporibus, & inter frontem atque caluariam eminenti-
bus venis idem candens ferrum admouerunt. Frequens
curatio eſt, venas in temporibus adurere quæ fere quidẽ
in eiuſmodi malo tument, ſed tamen vt inflentur magíſ-
que ſe oſtendant, ceruix antè modicè deligãda eſt: tenuí-
búſque ferramentis & retuſis venæ adurẽdæ, donec in o-
culis pituitæ curſus cõquieſcat. Id enim ſignum eſt quaſi
excæcatorum itinerum, per quæ humor ferebatur. Valen-
tior tamen medicina eſt, vbi tenues conditæque venæ, i-
deóque legi non poſſunt. Eodem modo ceruice deligata,
retentóque ab ipſo ſpiritu, quò magis venæ prodeant, a-
tramento notare eas contra tempora & inter ceruicem, ac
frontẽ, deinde ceruice reſoluta, qua notæ ſunt, venas in-
cidere, & ſanguinẽ mittere: vbi ſatis fluxit, tenuibus ferra-
mentis adurere. Contra tempora quidem, timidè, ne ſub-
iecti muſculi qui maxillas tenent, ſentiant: inter frontem
verò & verticem, vehementer, vt ſic ſquama ab oſſe rece-
dat. Efficacior tamen etiamnum eſt Afrorũ curatio, qui
verticem vſque ad os adurunt, ſic vt ſquamam remittat.
Sed nihil melius eſt quàm quod in Gallia quoque Coma-
ta fit, vbi venas in temporibus & in ſuperiore capitis par-
te legunt. Aduſta quomodo curanda ſint, iam explicui:
nunc illud adiicio, neque vt cruſtæ decidãt, neque vt vl-
cus impleatur, aduſtis venis eſſe properãdum, ne vel ſan-
guis erumpat, vel citò pus ſupprimatur, quũ per hoc ſic-
ceſcere eas partes opus ſit, per illud exhauriri opus nõ ſit.
Siquando tamen ſanguis eruperit, infricanda medica-
menta eſſe quæ ſic ſanguinẽ ſupprimãt, ne adurant. Quẽ-
A admodum autem venæ deligẽdæ ſint, quidque lectis his
faciendum ſit, quum venero ad crurum varices dicam.

DE AVRIVM MORBIS QVI MANV ET ſcalpello curantur, Cap. VIII.

VErùm vt oculi multiplicem curationem etiam ma-
nus exigunt, ſic in auribus admodũ pauca ſunt quæ
in hac medicinæ parte tractentur. Solet tamẽ euenire vel
à primo natali die protin[9], vel poſtea facta exulceratione,
B deinde per cicatricẽ aure repleta, vt foramen in ea nullũ
ſit, ideóque audiẽdi vſu careat. Quod vbi incidit, ſpecil-
lo tentandũ eſt, alté ne id repletum, an in ſummo tantùm
glutinatũ ſit. nam ſi altè eſt, prementi non cedit: ſi in ſum-
mo, ſpecillum protinus recipit. Illud attingi non oportet,
ne ſine effectus ſpe diſtentio oriatur neruorum, & ex ea
mortis periculum ſit: hoc facilè curatur. Nam quà cauum
eſſe debet, vel medicamentum aliquod imponendum eſt
ex adurentibus, vel candente ferro aperiẽdum, vel etiam
ſcalpello incidẽdum. Qúmque id patefactum, & iam vl-
C cus purum eſt, iniicienda eò pinna eſt, illita medicamen-
to cicatricem inducente, circáque idem medicamẽtum
dandum, vt cutis circa pinnam ſaneſcat: quò fit vt ea re-
mota, poſtea facultas audiẽdi ſit. At vbi aures, in viro pu-
ta, perforatæ ſunt, & offendunt, traiicere id cauum celeri-
ter cãdẽte acu ſatis eſt, vt leniter eius ora exulcerẽtur, aut
etiam adurente medicamento idem exulcerare, poſteà
deinde imponere id quod purget, tum quod eum locum
repleat, & ſic cicatricem inducat. Quòd ſi magnum id fo-
ramen eſt, (ſicut ſolet eſſe in iis qui maiora pondera auri-
D bus geſſerunt) incidere quod ſupereſt ad extremũ opor-
tet: ſupra deinde oras ſcalpello exulcerare, & poſtea ſuere,
ac medicamẽtum quo id glutinetur, imponere. Tertium
eſt, ſiquid ibi curti eſt, ſarcire: quæ res quũ in labris quo-
que & naribus fieri poſſit, eãdem etiam rationem habeat,
ſimul explicanda eſt.

CVRTA IN AVRIBVS, LABRISQVE ac naribus, quomodo ſarciri & curari poſſint, Cap. IX.

E CVrta igitur in his tribus, ac ſiqua parua paria ſũt, cu-
rari poſſunt: ſiqua maiora ſunt, aut non recipiunt cu-
rationem, aut ita per hanc ipſam deformantur vt minus
indecora antè fuerint. Atque in aure quidem & naribus
deformitas ſola timeri poteſt: in labris verò, ſi nimiũ cõ-
tracta ſunt, vſus quoque neceſſarii iactura fit, quia minus
facilè & cibus aſſumitur, & ſermo explicatur. Neq; enim
creatur ibi corpus, ſed ex vicino adducitur: quod in leui
mutatione, & nihil eripere, & fallere oculũ poteſt: in ma-
gna non poteſt. Neque ſenile autem corpus, neque quod
F mali habitus eſt, neq; in quo difficulter vlcera ſaneſcũt,
huic medicinæ idoneum eſt, quia nuſquam celerius can-
cer occupat, aut difficilius tollitur. Ratio curationis, eiuſ-
modi eſt: Id quod curatum eſt, in quadratum redigere, ab
interioribus eius angulis lineas tranſuerſas incidere, quæ
citeriorem partem ab vlteriore ex toto diducant: deinde
ea quæ ſic reſoluimus, in vnum adducere. Si nõ ſatis iun-
guntur, vltra lineas quas antè fecimus, alias duas lunatas,
& ad plagam conuerſas immittere, quibus ſumma tãtùm
cutis diducatur. ſic enim fit vt facilius quod adducitur,
G ſequi poſſit: quod non vi cogendum eſt, ſed ita adducen-
dum vt ex facili ſubſequatur, & demiſſum non multũ re-
cedat. Interdum autẽ ab altera parte cutis haud omnino
adducta, deformẽ quem reliquit locũ reddit. Huiuſmo-
di loci altera pars incidenda, altera intacta habenda eſt.
Ergo neque ex imis aurib[9], neque ex medio naſo imis ve-
narum partibus, neque ex angulis labrorũ quicquam at-
trahere tẽtabimus. Vtrinque autem petemus, ſiquid ſum-
mis aurib[9], ſiquid imis, ſiquid aut medio naſo, aut mediis
naribus, aut mediis labris deerit. quæ tamen interdum
H etiam duobus locis curata eſſe conſuerunt. Sed eadem
ratio curandi eſt: ſi cartilago in eo quod inciſum eſt emi-
net, excidenda eſt. neq; enim aut glutinatur, aut acu tutò
traiicitur: Neq; lõgè tamẽ excidi debet, ne inter duas oras
liberæ cutis, vtrinq; coitus puris fieri poſſit: tum iunctæ o-
ræ inter ſe ſuendæ ſunt, vtrinque cute apprehenſa: & qua

priores lineæ ſunt,eà quoque ſuturæ iniiciendæ ſunt.Siccis locis,vt in naribus, illita ſpuma argenti ſatis proficit. In vlteriores verò lunatáſque plagas linamentum dandum eſt, vt caro increſcens vulnus impleat, ſummáque cura quod ita ſutum eſt,tuendum eſſe,apparere ex eo poteſt quod de cancro ſuprà poſui. Ergo etiam tertio quoque die fouendum erit vapore aquæ calidæ, rurſúſque idem medicamentum iniiciendum, feréque ſeptimo die glutinatum eſt: tum ſuturæ eximi, & vlcus ad ſanitatem perduci debet.

DE POLYPI CVRATIONE PER FERrum, Cap. X.

POlypum verò qui in naribus naſcitur,præcipuè ferro curari iam aliàs poſui. Ergo etiam hunc ferramento acuto in modum ſpathæ facto reſoluere ab oſſe oportet, adhibita diligẽtia ne infrà cartilago lædatur,in qua difficilis curatio eſt.Vbi abſciſſus eſt, vnco ferramẽto extrahendus eſt:tum implicitum linamentũ,vel aliquid ex penicillo reſpergendũ eſt medicamẽto quo ſanguis ſupprimitur, eóque nares leniter implendæ. Sãguine ſuppreſſo, linamento vulnus purgandum eſt: vbi purum eſt,eò pinna eodem modo quo in aure ſuprà poſitum eſt, medicamento illita quo cicatrix inducitur,intus demittẽda, donec ex toto id ſaneſcat.

DE OZAENA, Cap. XI.

ID autem vitium quod ὄζαινα à Græcis vocatur, ſi medicamentis non cederet,quemadmodum manu curãdum eſſet,apud magnos chirurgos non reperi:credo quia res raró ad ſanitatem ſatis proficit, quum aliquod in ipſa curatione tormentum habeat. Apud quoſdam tamen poſitum eſt,vel ſutilem fiſtulam, vel enodem ſcriptorium calamum in narem eſſe coniiciendum, donec ſurſum ad os perueniat: tum per id tenue ferramentũ candens dandum eſſe ad ipſum os,deinde aduſtum locum purgãdum eſſe ærugine & melle. Vbi purus eſt, lycio ad ſanitatem perducendum: vel narem incidendam eſſe ab ima parte ad os,vt & conſpici locus poſſit, & facilius candens ferramentum admoueri:tum ſui narem debere, & aduſtum quidem vlcus eadem ratione curari. Suturam verò illini vel ſpuma argenti vel alio glutinante.

DE ORIS VITIIS QVAE MANV ET FERro curantur, Cap. XII.

De dentibus.

IN ore quoque quædam manu curantur, vbi in primis dentes nonnunquam mouentur, modò propter radicum imbecillitatem,modò propter gingiuarum areſcentium vitium.Oportet in vtrolibet candens ferramentum gingiuis admouere vt leuiter attingat,nõ vt incidat. Aduſtæ gingiuæ melle illinendæ, & mulſo eluendæ ſunt: vt pura vlcera eſſe cœperunt, arida medicamenta infricanda ſunt ex iis quæ reprimũt. Si verò dens dolores mouet, eximíque eum quia medicamenta nihil adiuuãt,placuit, circumradi debet,vt gingiua ab eo reſoluatur: tum is cõcutiendus eſt: eáque faciẽda donec bene moueatur.nam dens hærens cum ſummo periculo euellitur, ac nonnunquam maxilla loco mouetur.Idque etiam maiore periculo in ſuperioribus dentibus fit, quia poteſt tempora oculóſve concutere:tum,ſi fieri poteſt,manu, ſi minus, forfice,dens excipiendus eſt. Ac ſi exeſus eſt, antè id foramen vel linamento, vel bene accommodato plumbo replendum eſt, ne ſub forfice confringatur. Recta verò forfex ducenda eſt, ne inflexis radicibus os earum cui dens inhæret,parte aliqua frãgatur. Neque ideo nullum eius rei periculum eſt,vtique in dentibus breuibus qui fere longiores radices habent. Sæpe enim forfex quũ dentem cõprehendere non poſſit,aut fruſtra comprehendat,os gingiuæ prehendit & frangit. Protinus autem vbi plus ſanguinis profluit,ſcire licet,aliquid ex oſſe fractum eſſe. Ergo ſpecillo conquirenda eſt teſta quæ receſſit, & volſella protrahenda eſt:ſi non ſequitur,incidi gingiua debet,donec labans oſſis teſta recipiatur. Quòd ſi fractum ſtatim nõ eſt, indureſcit extrinſecus maxilla, vt is hiare nõ poſſit: ſed imponendum calidum ex farina aut fico cataplaſma eſt, donec ibi pus moueatur: tum incidi gingiua debet.Pus quoque multum profluens,oſſis fracti nota eſt.I-

A taque etiam tum id extrahi conuenit: nonnunquam etiã eo læſo,fiſtula fit quæ eradi debet. Dẽs autem ſcaber qua parte niger eſt radendus eſt, illinendúſque roſæ flore cõtrito, cui gallæ quarta pars, & altera myrrhæ ſit adiecta. Continendúmque ore crebro vinum meracum:atque in eo caſu velandũ caput ambulatione multa, frictione capitis,cibo non acri vtendum eſt. At ſi ex ictu vel alio caſu aliqui labant dentes, auro cum iis qui bene hærent vinciendi ſunt: continendáque ore reprimentia, vt vinum in quo malicorium decoctum, aut in quo galla candens
B coniecta ſit. Siquando etiam in pueris alter dens naſcitur quàm prior excidat, is qui cadere debuit, circumpurgãdus & euellendus eſt: is qui natus eſt in locũ prioris quotidie digito adurgẽdus donec ad iuſtam magnitudinem perueniat. Quotieſcunque dente exẽpto radix relicta eſt, protinus ea quoque ad id facta forfice quam ῥίζαν Græci vocant, eximenda eſt. Tonſillas autem quæ poſt inflammationes induruerunt, (ἀντιάδες autem à Græcis appellantur) quũ ſub leui tunica ſint, oportet digito circunradere & euellere:ſi ne ſic quidem reſoluũtur,hamulo exci-
C pere,& ſcalpello excidere, tum vlcus aceto eluere, & illinere vulnus medicamento quo ſanguis ſupprimatur.

De vua.

Vua ſi cum inflammatione deſcendit, dolorique eſt, & ſubrubicundi coloris,præcidi ſine periculo non poteſt: ſolet enim multum ſanguinem effundere: itaque melius eſt iis vti quæ aliàs propoſita ſunt. Si verò inflammatio quidem nulla eſt, nihilominus autem ea vltra iuſtũ modum à pituita deducta eſt,& eſt tenuis,acuta,alba, præcidi debet: itémque ſi ima,liuida, & craſſa, ſumma,tenuis
D eſt. Neque quicquam commodius eſt quàm volſella prehendere,ſub eáque quod volumus excidere. neque enim vllum periculum eſt ne plus minúſve præcidatur, quũ liceat tantum infra volſellam relinquere, quantum inutile eſſe manifeſtum eſt, idque præcidere quò longior vua eſt quàm eſſe naturaliter debet. Poſt curationem eadem facienda ſunt quæ in tonſillis proximè poſui.

De lingua.

Lingua verò quibuſdam cum ſubiecta parte à primo natali die iuncta eſt, qui ob id ne loqui quidem poſſunt.
E Horum extrema lingua volſella prehendenda eſt,ſub eáque membrana incidenda, magna cura habita ne venæ quæ iuxta ſunt violentur,& profuſione ſanguinis noceãt. Reliqua curatio vulneris in prioribus poſita eſt. Et plerique quidem vbi conſanuerunt, loquuntur. Ego autem cognoui, qui ſucciſa lingua quũ abundè ſuper dẽtes eam promeret, non tamen loquendi facultatem conſequutus eſt: adeò in medicina etiam vbi perpetuũ eſt quod fieri debet,non tamen perpetuum eſt id quod ſequi conuenit.

De abſceſſu ſub lingua.

F Sub lingua quoque interdum aliquid abſcedit quod fere conſiſtit in tunica,doloréſque magnos mouet: quod ſi exiguum eſt, incidi ſemel ſatis eſt:ſi maius, ſumma cutis vſque ad tunicam excidenda eſt,deinde vtrinque oræ hamulis excipiendæ, & tunica vndique circundata liberanda eſt: magna diligentia per omnem curationem habita nequa maior vena incidatur.

De labris.

Labra autem ſæpe finduntur, eáque res habet cum dolore etiam hanc moleſtiam quòd ſermo prohibetur,
G qui ſubinde eas rimas cum dolore diducendo ſanguinem citat. Sed has, ſi in ſummo ſunt, medicamentis curare commodius eſt quæ ad vlcera oris fiunt: ſi verò altius deſcenderunt,neceſſarium eſt tenui ferramento adurere quod ſpathæ ſimile quaſi tranſcurrere, non imprimi debet.Poſtea faciẽda eadem ſunt quæ in auribus aduſtis expoſita ſunt.

DE CERVICIS VITIIS, ET CVRATIONE, Cap. XIII.

AT in ceruice inter cutem & aſperam arteriam tu-
H mor increſcit,βρογχοκήλην Græci vocant,quo modò caro hebes,modò humor aliquis melli aquæve ſimilis includitur,interdum etiam minutis oſſibus pili immiſti.Ex quibus quicquid eſt quod tunica cõtinetur, poteſt adurẽ

tibus medicamentis curari, quibus ſumma cutis cum ſuperiecta tunica exeditur. Quo facto, ſiue humor eſt, profluit: ſiue quid denſius, digitis educitur, tum vlcus ſub linamentis ſaneſcit. Sed ſcalpelli curatio breuior eſt. Medio tumore vna linea inciditur vſque ad tunicam: deinde vitioſus ſinus ab integro corpore digito ſeparatur, totúſque cum velamento ſuo eximitur: tum aceto cui vel ſalem vel nitrum aliquis adiecit eluitur, oræque vna ſutura iunguntur, cæteráque eadem quæ in aliis ſuturis ſuperiniiciũtur. Leniter deinde, ne fauces vrgeat, deligatur: ſi quando autem tunica eximi non potuerit, intus inſpergenda adurentia, linamentíſque id curandum eſt, cæteris pus mouentibus.

DE VMBILICI VITIIS, Cap. XIIII.

SVnt etiam circa vmbilicũ plura vitia, de quibus propter raritatẽ inter authores parũ coſtat. Veriſimile eſt autem id à quoque prætermiſſum quod ipſe non cognouerat, à nullo id quod non viderat, fictũ. Cõmune omnibus eſt, vmbilicum indecorè prominere. Cauſæ requirũtur. Meges tres has poſuit: modò inteſtinũ eò irrumpere, modò omentum, modò humorem. Soſtratus nihil de omento dixit: duobus iiſdem adiecit, carnem ibi interdũ increſcere, eámque modò integram eſſe, modò carcinomati ſimilem. Gorgias ipſe quoque omenti mẽtionem omiſit: ſed eadem tria cauſatus, ſpiritum quoque interdũ eò dixit irrumpere. Hieron omnibus his quatuor poſitis, & omenti mentionẽ habuit, & eius quod ſimul & omentum & inteſtinum habuerit. Quid autem horũ ſit, his indiciis cognoſcitur: vbi inteſtinum prolapſum eſt, tumor neque durus neque mollis eſt, omni frigore cõminuitur: nõ ſolùm ſub omni calore, ſed etiam retento ſpiritu creſcit. Sonat interdum, atque vbi reſupinatus eſt aliquis, delapſo inteſtino ipſe deſidit. Vbi verò omentum eſt, cætera ſimilia ſũt, tumor mollior ab ima parte latus, extenuatus in verticẽ eſt: ſiquis apprehendit, elabitur: vbi vtrunque eſt, indicia quoque mixta ſunt, & inter vtrũque mollicies. At caro durior eſt, ſempérque etiam reſupinato corpore tumet, prementíque nõ cedit, prioribus facilè cedẽtibus: ſi vitioſa eſt, eaſdẽ notas habet quas in carcinomate expoſui. Humor autẽ ſi premitur, circũfluit: at ſpiritus preſſus cedit, ſed protinus redit: reſupinato quoque corpore tumorem in eadem figura tenet. Ex his id quod ex ſpiritu vitium eſt, medicinam non admittit. Caro quoque carcinomati ſimilis cum periculo tractatur: itaque omittenda eſt: ſana excidi debet, idque vulnus linamẽtis curari. Humorẽ quidam vel inciſo ſummo tumore effundũt, & vulnus iiſdem linamentis curant: in reliquis variæ ſententiæ ſunt. Ac reſupinandum quidem corpus eſſe res ipſa teſtatur, vt in vterũ, ſiue inteſtinum, ſiue omentũ eſt, delabatur. Sinus verò vmbilici tum vacuus à quibuſdã duabus regulis exceptus eſt, vehementérque earũ capitibus deligatis, ibi emoritur: à quibuſdã ad imum acu traiectatur duo lina ducente, deinde vtriuſque lini duobus capitibus diuerſæ partes aſtringũtur. quod in vua quoque oculi fit: nam ſic id quod ſuprà vinculum eſt, moritur. Adiecerũt quidam, vt antequam vincirẽt, ſummũ vna linea inciderent, exciderentque, quò facilius digito demiſſo, quod illuc irrupiſſet depellerent: tum deinde vinxerunt. Sed abunde eſt, iubere ſpiritũ continere, vt tumor quantus maximus eſſe poteſt ſe oſtendat, tum imam baſin eius atramẽto notare, reſupinatóque homine digitis tumorẽ eum premere, vt ſiquid delapſum nõ eſt, manu cogatur. Poſthæc vmbilicum attrahere, & qua nota atramenti eſt, lino vehementer aſtringere: deinde partem ſuperiorẽ aut medicamentis, aut ferro adurere donec emoriatur, atque vt cætera vſta vlcus nutrire: idque nõ ſolùm vbi inteſtinum vel omentum, vel vtrunque eſt, ſed etiam vbi humor eſt, optimè proficit. Sed antè quædam viſenda ſunt, nequod ex vinculo periculũ ſit. nam curationi neque infans, neque aut robuſtus annis aut ſenex aptus eſt, ſed à ſeptimo fere anno ad quartũdecimum: deinde ei corpus idoneũ eſt id quod integrum eſt. At quod mali habitus eſt, quódque papulas, impetigines, ſimiliáque habet, idoneum nõ eſt. Leuibus quoque tumoribus facilè ſubuenitur: at in eorum qui nimis magni ſunt curatione periculũ eſt. Tẽpus A autem anni & autumnale & hybernum vitãdum eſt: ver idoneum maximè eſt: ac prima æſtas non aliena eſt. Præter hæc abſtinere pridie debet: neque id ſatis eſt, ſed aluus quoque ei ducenda eſt, quò facilius omnia quæ exceſſerunt, intra aluum conſidant.

QVOMODO AQVA HYDROPICIS emittatur, Cap. XV.

AQuam iis qui hydropici ſunt emitti oportere, aliàs dixi: nunc quemadmodum id fiat, dicendũ eſt. Quidam B autem ſub vmbilico fere quatuor interpoſitis digitis à ſiniſtra parte: quidam ipſo vmbilico perforato, facere conſuerunt: quidam cute primùm aduſta, deinde interiore abdomine inciſo: quia quod per ignẽ diuiſum eſt, minus celeriter coit. Ferramentũ autem demittitur, magna cura habita nequa vena incidatur: id tale eſſe debet vt fere tertiam digiti partem latitudo mucronis impleat: demittendúmque ita eſt vt membranã quoque tranſeat, qua caro ab interiore parte finitur: eò tum plumbea aut ænea fiſtula iniicienda eſt, vel recuruatis in exteriorem C partem labris, vel in media circumſurgente quodam nodo, ne tota intꝰ delabi poſſit. Huiꝰ ea pars quæ intra, paulò lõgior eſſe debet quàm quæ extra, vt vltra vlteriorem membranam procedat: per hanc effundendus humor eſt. Atque vbi maior pars eius euocata eſt, cludenda demiſſo linteolo fiſtula eſt, & in vulnere, ſi id vſtum non eſt, relinquenda: deinde per inſequentes dies circa ſingulas heminas emittendum, donec nullum aquæ veſtigiũ appareat. Quidam tamen etiam non vſta cute protinus fiſtulam recipiunt, & ſuper vulnus ſpongiã expreſſam deligant: deinde D poſtero die rurſus fiſtulam demittunt, quod recens vulnus paulum diductum patitur, vt ſiquid humoris ſupereſt, emittatur: idque bis ita feciſſe contenti ſunt.

DE INTESTINORVM VVLNERATOrum curationibus, Cap. XVI.

NOnnunquam autem venter ictu aliquo perforatur, ſequitúrque vt inteſtina euoluantur. quod vbi incidit, protinus conſiderandũ eſt an integra ea ſint, deinde an his color ſuus maneat: ſi tenuius inteſtinum perforatũ E eſt, nihil profici poſſe iam retuli. Latius inteſtinũ ſui poteſt, non quòd certa fiducia ſit, ſed quòd dubia ſpes certa deſperatione ſit potior. Interdũ enim glutinatur: tum ſi vtrunlibet inteſtinũ liuidum, aut pallidum, aut nigrũ eſt, (quibus illud quoque neceſſariò accedit vt ſenſu careat) medicina omnis inanis eſt: ſi verò adhuc ea ſui coloris ſunt, cum magna feſtinatione ſuccurrendũ eſt. Momẽto enim alienantur externo & inſueto ſpiritu circũdata. Reſupinãdus autem homo eſt coxis erectioribus: & ſi anguſtius vulnus eſt quã vt inteſtina cõmodè refundantur, F incidendũ eſt donec ſatis pateat. At ſi iam ſicciora inteſtina ſunt, perluenda aqua ſunt cui paulũ admodum olei ſit adiectũ: tum miniſter oras vulneris leuiter diducere manibus ſuis, vel etiã duobus hamis mẽbranæ interiori iniectis debet, medicꝰ priora ſemper inteſtina quæ poſteriora prolapſa ſunt condere, ſic vt orbiũ ſingulorum locum ſeruet. Repoſitis omnibus, leniter homo cõcutiendus eſt. quo fit vt per ſe ſingula inteſtina in ſuas ſedes diducãtur, & inibi concidãt. His conditis omentũ quoque conſiderandũ eſt, ex quo ſiquid iam nigri & emortui eſt, forfice G excidi debet: ſiquid integrũ eſt, leuiter ſuper inteſtina diduci. ſutura autem neque ſummæ cutis, neque interioris mẽbranæ per ſe ſatis proficit, ſed vtriuſque. Et quidẽ duobus linis vincienda eſt ſpiſſior, quàm alibi: quia & rumpi facilius motu ventris poteſt, & non æquè magnis inflammationibus pars ea expoſita eſt. Igitur in duabus acubus fila traiicienda, eáque duabus manibus tenenda, & prius interiori mẽbranæ ſutura iniiciẽda eſt, ſic vt ſiniſtra manus in dexteriore ora, dextra in ſiniſteriore à principio vulneris orſa, ab interiori parte in exteriorẽ acũ immit-H tat. quo fit vt ab inteſtinis ea pars ſemper acuũ longè ſit quæ retuſa eſt. Semel vtraque parte traiecta permutandæ acus inter manus ſunt, vt ea ſit in dextra quæ fuit in ſiniſtra, ea veniat in ſiniſtram quã dextra continuit: iterúmq; eodem modo per oras immittendæ ſunt. Atque ita tertio & quarto, deincépſque permutatis inter manꝰ acubus, in-

cludenda plagȧ.Poſthæc eadèm fila,eædēque acus ad cutem transferēdæ: ſimilique ratione ei quoque parti vtraque ſutura iniicienda, ſemper ab interiore parte acubus venientibus,ſemper inter manus traiectis.Dein glutinantia iniicienda. Quibus aut ſpōgiam, aut ſuccidam lanam ex aceto impreſſam accedere debere manifeſtius eſt quàm vt ſemper dicendum ſit. Impoſitis his leuiter deligari venter debet.

DE INTERIORE PARTE ABDOMINIS rupta,& qua ratione curanda ſit, Cap. XVII.

INterdum tamen vel ex ictu aliquo, vel retēto diutius ſpiritu,vel ſub graui faſce interior abdominis mēbrana ſuperiore cute integra, rumpitur: quod fœminis quoque ex vtero ſæpe euenire cōſueuit. Fitque præcipuè circa ilia, ſequitur autem quū ſuperior caro mollis ſit, vt nō ſatis inteſtina contineat,hiſque intenta cutis indecorè intumeſcat. Atque id quoq; aliter ab aliis curatur. Quidam enim per acum duob⁹ linis ad imam baſin immiſſis, ſic vtrinque deuinciunt,quemadmodū & in vmbilico,& in vua poſitum eſt,vt quicquid ſuper vinculum eſt,emoriatur: quidam mediū tumorem excidūt, ad ſimilitudinem myrtacei folii,(quod ſemper eodem modo ſeruandū eſſe iam poſui)& tum oras ſutura iungūt. Commodiſſimū eſt autem reſupinato corpore experiri manu qua parte is tumor maximè cedat, quia neceſſe eſt ea parte rupta membrana ſit,quáque integra eſt,ea magis obnitatur:tum qua rupta videbitur, immittendæ ſcalpello duæ lineæ ſunt, vt exciſo medio interior membrana vtrinque recentem plagam habeat: quia quod vetus eſt,ſutura non coit; loco patefacto. Siqua parte membrana nō nouam plagam,ſed veterem habet,tenuis excidenda habena eſt quæ tantùm ora eius exulceret: cætera quæ ad ſuturæ reliquam curationem pertinent,ſuprà comprehenſa ſunt.

De varicibus ventris.

Præter hæc euenit vt in quorundam ventribus varices ſint, quarum quia nulla alia curatio eſt quàm quæ in cruribus eſſe conſueuit, tum eam partem explanaturus, hanc quoque eò differo.

DE TESTICVLORVM NATVRA, ET morbis eorum, Cap. XVIII.

VEnio autem ad ea quæ in naturalibus partibus circa teſticulos oriri ſolent, quæ quò facilius explicem, prius ipſius loci natura paucis proponenda eſt. Igitur teſticuli ſimile quiddam medullis habent.nam ſanguinem non emittunt,& omni ſenſu carent. Dolēt autem in ictibus & inflammationibus tunicæ quibus hi continentur. Dependent verò ab inguinibus per ſingulos neruos,quos κριμαςῆρες Græci nominant,cum quorum vtroque binæ deſcendunt & venæ & arteriæ.Hæ autē tunica conteguntur tenui, neruoſa, ſine ſanguine,alba, quæ ἐρυθροειδὴς à Græcis nominatur:ſuper eam valentior tunica eſt quæ interiori vehementer ima parte inhæret, δαρτον Græci vocant. Multæ deinde membranulæ venas & arterias, eóſque neruos comprehendunt, atque inter duas quoque tunicas ſuperioribus partibus leues paruulæque ſunt. Hactenus propria vtrique teſticulo & velamenta & auxilia ſunt: communis deinde vtrique omnibúſque interioribus ſinus eſt qui iam cōſpicitur à nobis, ὄσχεον Græci, ſcrotum noſtri vocant, íſque ab ima parte mediis tunicis leuiter innexus eſt,à ſuperiore tantùm circundatus eſt. Sub hoc igitur plura vitia eſſe conſuerunt: quæ modò ruptis tunicis, quas ab inguinibus incipere propoſui, modò his integris fiunt.ſiquidem interdum vel ex morbo primùm inflammatur, deinde poſtea pondere abrumpitur, vel ex ictu aliquo protinus rumpitur tunica quæ diducere ab inferioribus partibus inteſtina debuit, tum pondere eò deuoluitur aut omentum,aut etiam inteſtinū. Atque ibi reperta via,paulatim ab inguinibus in inferiores quoque partes demiſſum, ſubinde neruoſas tunicas, & ob id eius rei patientes diducit: ἐντεροκήλην & ἐπιπλοκήλην Græci vocant: apud nos indecorum,ſed commune his Herniæ nomen eſt.Deinde,ſi deſcendit omentum,nūquam in ſcroto tumor tollitur,ſiue inedia fuit, ſiue corpus huc illúcve conuerſum, aut aliquo modo collocatum: itémque ſi re-

A tentus eſt ſpiritus, non magnoperè increſcit, tactu verò inæqualis eſt, & mollis, & lubricus. At ſi inteſtinum quoque deſcendit, tumor is ſine inflāmatione modò minuitur,modò increſcit.éſtque fere ſine dolore: & quum conquieſcit aliquis,aut iacet,interdum ex toto deſidit, interdum ſic diuiditur vt in ſcroto exiguæ reliquiæ maneāt. At ſi clamore & ſatietate, & ſi ſub aliquo pondere is homo nixus eſt,creſcit,frigore omni cōtrahitur,calore diffunditur. éſtque tum ſcrotum & rotundum, & tactu leue, ídque quod ſubeſt,lubricum eſt: ſi preſſum eſt,ad inguen B reuertitur, demiſſúmque iterum cum quodā quaſi murmure deuoluitur. & id quidem in leuioribus malis euenit. Nonnunquam autem ſtercore accepto vaſtius tumet, retróque compelli nō poteſt: adfértq; tum dolorē & ſcroto & inguinibus & abdomini: nonnunquam ſtomachus quoque affectus, primū rufam bilem per os reddit, deinde viridem,quibuſdā etiam nigram. Integris verò membranis interdum eam partem humor diſtringit: atque eius quoque ſpecies duæ ſunt. nam vel inter tunicas is increſcit, vel in membranis quæ ibi circa venas & arterias C ſunt,vbi hæ grauatæ occaluerunt. Ac ne ei quidē humori qui inter tunicas eſt,vna ſedes eſt. nā modò inter ſummam & mediam,modò inter mediam & imam conſiſtit. Græci cōmuni nomine quicquid eſt, ὑδροκήλην appellant: noſtri (vt ſcilicet nullis diſcriminibus ſatis cognitis) hoc quoque ſub eodem nomine quo priora habent. Signa autem quædam cōmunia ſunt, quædam propria. Communia, quibus humor deprehenditur: propria quibus locis humorem ſubeſſe dicimus. Si tumor eſt,nunquam ex toto ſe remittens,ſed interdum leuior, aut propter famem, D aut propter febriculam,maximéque in pueris.iſque mollis eſt ſi non nimius humor ſubeſt: at ſi is vehementer increuit, renititur ſic vt vter repletus,& arctè aſtrictus. Venæ quoque in ſcroto inflantur, & ſi digito preſſimus, cedit humor, circunfluénſque id quod non premitur, attollit, & tanquam in vitro cornúve per ſcrotum apparet, iſque (quantum in ipſo eſt) ſine dolore eſt. Sedes autem eius ſic deprehēditur: ſi inter ſummam mediámque tunicam eſt,quū digitis duobus preſſimus, paulatim humor inter eos reuertens ſubit,ſcrotum ipſius albidius eſt: ſi ducitur, E aut nihil,aut paruulum intenditur, teſticulus ea parte neque viſu neque tactu ſentitur: at ſi ſub media tunica eſt, intentum ſcrotum magis ſe attollit, adeò vt ſuperior coles ſub tumore eo diliteſcat. Præter hæc æquè integris tunicis ramex innaſcitur (κιρσοκήλην Græci appellāt,) quū venæ intumeſcunt. Hæ quoque intortæ conglomeratæque ad ſuperiorem partem, vel ipſum ſcrotum implent, vel mediam tunicam vel imam. interdum etiā ſub ima tunica circa ipſum teſticulum neruúmque eius increſcunt. Ex his eæ quæ in ipſo ſcroto ſunt, oculis patent: hæ verò F quæ mediæ imæve tunicæ inſident, vt magis conditæ,nō æquè quidem cernuntur, ſed tamen viſui ſubiectæ ſunt, præterquam etiam quòd & tumoris aliquid eſt,pro venarum magnitudine & modo:& id prementi magis renititur,ac per ipſos venarum toros inæquale eſt: & qua parte id eſt,teſticulus magis iuſto dependet. Quum verò etiam ſuper ipſum teſticulum neruúmque eius, id malū increuit,aliquanto longius teſticulus ipſe deſcendit,minórque altero fit,vtpote alimento amiſſo. Raró,ſed aliquando caro quoque inter tunicas increſcit, σαρκοκήλην Græci vocāt. G Interdum etiam ex inflammatione tumet ipſe teſticulus, ac febres quoque adfert, & niſi celeriter ea inflammatiò conquieuit, dolor ad inguina atque ilia peruenit, partéſque hæ intumeſcunt: neruus ex quo teſticulus dependet, plenior fit,ſimúlque indureſcit: ſuper hæc inguen quoque nonnunquam varices implent, βυβωνοκήλην appellant.

DE TESTICVLORVM CVRATIONIbus communibus,& primò de inciſione & curatione inguinis,vel ſcroti, Cap. XIX.

H HIs cognitis de curatione dicendum eſt, in qua quædam communia omnium ſunt, quædā propria ſingulorum: prius de cōmunibus dicam. Loquar autem nūc de iis quæ ſcalpellum deſiderant.nam quæ vel ſanari non poſſint,vel aliter nutriri debeant, dicendum erit ſimulac

GGg.iii.

ad ſpecies ſingulas venero. Inciditur autem interdum in-
guen, interdum ſcrotum. In vtraque curatione, homo an-
te triduum bibere aquam, pridie abſtinere etiam à cibo
debet: ipſo autem die collocari ſupinus: deinde ſi inguen
incidendum eſt, idque iam pube contegitur, antè raden-
dum eſt, & tum extẽto ſcroto, vt cutis inguinis intenta ſit,
id incidendum ſub imo ventre, qua cum abdomine tu-
nicæ inferiores committuntur. Aperiẽdum autem auda-
cter eſt, donec ſumma tunica quæ ipſius ſcroti eſt, incida-
tur, perueniatúrque ad eam qua media eſt plaga facta.
Foramen deorſum verſus ſubeſt. In id demittendus eſt ſi-
niſtræ manus digitus index, vt diductis interueniẽtibus
membranulis ſimul laxet. Miniſter autem ſiniſtra manu
comprehenſo ſcroto, ſurſum verſus eum debet extẽdere,
& quammaximè ab inguinibus abducere: primùm cum
ipſo teſticulo, dum medicus omnes mẽbranulas quæ ſu-
per mediam tunicam ſunt, ſi digito deducere non poteſt,
ſcalpello abſcindat: deinde ſine eo, vt is delapſus ipſi pla-
gæ iungatur, digitóque inde promatur, & ſuper ventrem
cum duabus ſuis tunicis collocetur. Inde ſiqua vitioſa
ſunt, circuncidenda ſunt. in quibus quũ multæ venæ diſ-
currãt, tenuiores quidem præcidi protinus poſſunt: ma-
iores verò antè longiore lino deligãdæ ſunt, ne periculò-
ſè ſanguinem fundãt: ſin media tunica vexata erit, aut ſub
ea malũ increuerit, excidẽda erit, ſic vt altè ad ipſum in-
guen præcidatur. Infrà tamen non tota demenda eſt. nam
quod ab baſin teſticuli vehementer cum ima tunica cõ-
nexum eſt, excidi ſine ſummo periculo non poteſt. Itaque
ibi relinquendum eſt: idem in ima quoque tunica, ſi læſa
eſt, faciendum eſt. Sed non à ſumma inguinis plaga, ve-
rum infrà paulũ ea abſcindenda, ne læſa abdominis mẽ-
brana inflammationes moueat. Neque tamẽ nimium ex
ea ſurſum relinquendum eſt, ne poſtea ſinuetur, & ſedem
eidẽ malo præſtet. Purgatus ita teſticulus per ipſam pla-
gam, cum venis & arteriis & neruo ſuo leuiter demitten-
dus eſt, videndúmque ne ſanguis in ſcrotum deſcendat,
néve concretus aliquo loco maneat. Quæ ita fient, ſi venis
vinciẽdo medicus proſpexerit: lina quibus capita earum
continebuntur, extra plagam dependere debebunt, quæ
pure orto ſine vllo dolore excident. Ipſi autem plagæ in-
iiciendæ duæ fibulæ ſunt, & inſuper medicamẽtum quo
glutinentur. Solet interdum ab altera ora neceſſarium eſ-
ſe aliquid excidi, vt cicatrix maior & latior fiat. quod v-
bi incidit, linamenta ſuper non fulcienda, ſed leuiter tan-
tùm ponẽda ſunt, ſupráque ea quæ inflammationem re-
pellant, id eſt ex aceto vel lana ſuccida vel ſpongia. Cæte-
ra eadem quæ vbi pus moueri debet adhibenda ſunt. At
quũ infrà incidi oportet, reſupinato homine ſubiicien-
da ſub ſcroto ſiniſtra manus eſt, deinde id vehementer
apprehendendum, & incidendum: ſi paruulum eſt quod
nocet, modicè, vt tertia pars integra ad ſuſtinendum te-
ſticulum infrà relinquatur: ſi maius eſt, etiam amplius, vt
paulum tantummodo ad imum, cui teſticulus inſidere
poſſit, integrũ maneat. Sed primò rectus ſcalpellus quam-
leuiſſima manu teneri debet, donec ſcrotum ipſum di-
ducat: tum inclinandus mucro eſt, vt tranſuerſa membra-
na ſecet quæ inter ſummam mediámque tunicam ſunt.
At ſi vitium in proximo eſt, mediam tunicam attingi nõ
oportet: ſi ſub illa quoque conditur, etiam illa incidenda
eſt, ſic vt tertia quoque, ſi illa vitium tegit. Vbicunque re-
pertum malum eſt, miniſtrum ab inferiore parte expri-
mere moderatè ſcrotum oportet, medicũ digito, manu-
briolo vel ſcalpello diductam inferiorem partem tunica
extrà collocare: deinde eam ferramento, quod ad ſimili-
tudinem curuum vocant, incidere, ſic vt in eandem in-
trare duo digiti, index & medius, poſſint. His deinde cõ-
iectis, excipiẽda reliqua pars tunicæ, & inter digitos ſcal-
pellus immittendus eſt, eximendúmque aut effundendũ
quicquid eſt noxium. Quancunque autem tunicam quis
violauit, illam quoque debet excidere, ac mediam qui-
dem (vt ſuprà dixi) quàmaltiſſimè ab inguine, imam au-
tem paulo infrá. Cæterùm antequam excidantur, hæ quo-
que vinciri lino ſummè debent, & eius lini capita extra
plagam relinquenda ſunt, ſicut in aliis quoque venis quæ
id requiſierint. Eo facto teſticulus intus reponendus eſt

A oræque ſcroti ſuturis inter ſe committendæ, neque pau-
cis, ne parum glutinentur & longior fiat curatio, neque
multis, ne inflammationem augeant. Atque hìc quoque
videndũ eſt nequid in ſcroto ſanguinis maneat: tum im-
ponenda glutinantia ſunt. Siquando autem in ſcrotum
ſanguis defluxit, aliquídve concretum ex eo decidit, inci-
di ſubter id debet, purgatóque eo ſpongia acri aceto ma-
dens circũdari. Deligatur autẽ vulnus omne quod ex his
cauſis factũ eſt: ſi dolor nullus eſt, quinque primis diebus
B non eſt reſoluendum, ſed bis die tantùm aceto irrorãda
lana vel ſpongia: ſi dolor eſt, tertia die reſoluẽdum, & vbi
fibulæ ſunt, hæ incidendæ, vbi linamentum, id mutãdum
eſt: roſáque & vino madefaciendum id quod imponitur.
Si inflammatio increſcit, adiiciẽdum prioribus catapla-
ſma ex lẽticula & melle, vel ex malicorio quod in auſtero
vino coctum ſit, vel ex his mixtis: ſi ſub his inflammatio
non conquierit, poſt diem quintũ multa calida aqua vul-
nus fouendum, donec ſcrotũ ipſum & extenuetur & ru-
goſius fiat: tum imponẽdum cataplaſma ex triticea fari-
C na, cui reſina pinea adiecta ſit. Quæ ipſa, ſi robuſtus cura-
tur, ex aceto: ſi tener, ex melle coquenda ſunt. Neque du-
bium eſt quodcũque initium fuit, ſi magna inflammatio
eſt, quin ea quæ pus mouent, imponẽda ſint. Quòd ſi pus
in ipſo ſcroto ortum eſt, paulum id incidi debet vt exitus
detur. Linamentúmque eatenus imponẽdum eſt vt fora-
men tegat. Inflammatione finita, propter neruos priore
cataplaſmate, dein cerato vtendum eſt. Hæc propriè ad e-
iuſmodi vulnera pertinent. Cætera & in curatione & in
victu ſimilia his eſſe debent quæ in alio quoque vulne-
D rum genere præcepimus.

DE INTESTINI CVRATIONE,
Cap. XX.

HIs propoſitis ad ſingulas ſpecies veniẽdum eſt, ac ſi
cui paruulo puero inteſtinum deſcẽdit, ante ſcalpel-
lum experienda iunctura eſt. Faſcia eius rei cauſa fit, cui
imo loco pila aſſuta eſt ex panniculis facta, quæ ad repel-
lẽdum inteſtinũ ipſi illi ſubiicitur, deinde reliqua faſciæ
pars arctè circundatur, ſub quo ſæpe & intus compellitur
inteſtinum, & inter ſe tunicæ glutinantur. Rurſus ſi ætas
E proceſſit, multúmque inteſtini deſcẽdiſſe ex tumore ma-
gno patet, adiiciuntúrque dolor & vomitus quæ ex ſter-
core & ex cruditate eò delapſo fere accidunt, ſcalpellum
adhiberi ſine pernicie non poſſe manifeſtum eſt. Leuan-
dum tantummodo malũ, & per alias curationes extrahẽ-
dum eſt. Sanguis mitti ex brachio debet, deinde ſi vires
patiuntur, imperanda tridui abſtinentia eſt: ſi minus, cer-
tè pro vi corporis quamlongiſſimé. Eodem verò tempo-
re ſuper habendum cataplaſma ex lini ſemine quod antè
aliquis ex mulſo decoxerit. Poſt hæc & farina hordeacea
F cum reſina iniicienda, & is demittendus in ſolium aquæ
calidæ, cui oleum quoque adiectũ ſit, dãdúmque aliquid
cibi lenis calidi. Quidam etiã aluum ducũt: id ducere ali-
quid in ſcrotũ poteſt, educere ex eo non poteſt. Per ea ve-
rò quæ ſuprà ſcripta ſunt, leuato malo, ſiquando aliâs do-
lor reuerterit, eadem erunt facienda. Sine dolore quoque,
ſi multa inteſtina prolapſa ſunt, ſecari ſuperuacuũ eſt, non
quò excludi à ſcroto non poſſint, niſi tamen id inflãma-
tio prohibuit: ſed quò repulſa inguinibus immorentur, i-
bíque tumorem excitent, atque ita fiat mali non finis, ſed
G mutatio. At in eo quem ſcalpello curari oportebit, ſimul-
atque ad mediã tunicã vulnus in inguine factũ peruene-
rit, duobus hamulis ea iuxta ipſas oras apprehendi debe-
bit, dum eductis omnibꝰ mẽbranulis medicus eã liberat.
Neque enim cũ periculo læditur quæ excidenda eſt, quũ
inteſtinũ eſſe niſi ſub ea nõ poſſit. Vbi deducta autẽ erit,
ab inguine vſq; ad teſticulũ incidi debebit, ſic ne is ipſe
lædatur, tum excidi. Fere tamen hãc curationẽ puerilis æ-
tas, & modicũ malum recipit: ſi vir robuſtus eſt, maiúſq;
id vitiũ eſt, extrahi teſticulꝰ nõ debet, ſed in ſua ſede per-
H manere: id hoc modo fit: Inguen eadẽ ratione vſque ad
mediã tunicã ſcalpello aperitur, eáq; tunica eodem mo-
do duobus hamis excipitur, ſic vt à miniſtro teſticulus ea-
tenus cõtineatur ne per vulnus exeat: tum ea tunica deor-
ſum verſus ſcalpello inciditur, ſub eáque index digitus
ſiniſtræ manus ad imum teſticulum demittitur, eúmque

ad plagam compellit: deinde dextræ manus duo digiti,pollex atque index, venam & arteriam & neruum, tunicámque eorum à ſuperiore tunica diducunt.Quòd ſi aliquæ membranulæ prohibent, ſcalpello reſoluuntur, donec ante oculos tota iam tunica ſit.Exciſis quæ exciden da ſunt,repoſitóque teſticulo , ab ora quoque eius vulneris quod in inguine eſt, demenda habenula paulo latior eſt,quò maior plaga ſit,& plus creare carnis poſſit.

DE OMENTI CVRATIONE, Cap. XXI.

AT ſi omentum deſcendit,eodem quidem modo quo ſuprà ſcriptum eſt,aperiendum inguen,diducendæque tunicæ ſunt. Conſiderandum autem eſt, maiórne is modus an exiguus ſit.nam quod paruulũ eſt, ſupe inguen in aluũ vel digito vel aduerſo ſpecillo repellendum eſt.Si plus eſt,ſinere oportet dependere,quantum ex vtero prolapſum eſt,idque adurentibus medicamentis illinere,donec emoriatur & excidat. Quidam hîc quoque duo lina acu traiiciunt,biniſque ſingulorũ capitibus diuerſas partes aſtringunt,ſub quo æquè ſed tardius emoriatur.Adiicitur tamẽ hîc quoque celeritati,ſi omentũ ſuper vinculũ illinitur medicamentis quæ ſic exedũt,ne erodãt: σηπτικὰ Græci vocant.Fuerunt etiam qui omentum forfice præciderent,quod in paruulo non eſt neceſſarium:ſi maius eſt, poteſt profuſionem ſanguinis facere: ſiquidem omẽtum quoque venis quibuſdam etiam maioribus illigatum eſt. Neque verò ſi diſcuſſo ventre id prolapſum forfice præciditur,quum & emortuum ſit,& aliter tutius auelli nõ poſſit,inde huc exemplum trãſferendum eſt. Vulnus autem curari,ſi relictum omentũ eſt,ſutura debet.Si id amplius fuit,& extrà emortuum eſt,exciſis oris, ſicut ſuprà propoſitum eſt.Si verò humor intus eſt,incidendum eſt, in pueris quidẽ inguen , niſi in his quoque liquoris eius maior modus prohibet: in viris verò & vbicunque multus humor ſubeſt,ſcrotum:deinde ſi inguen inciſum eſt,eò protractis tunicis humor effundi debet.Si ſcrotũ & ſub hoc protinus vitium eſt,nihil aliud quàm humor eſt effundẽdus,abſcindendæque membranulæ ſunt, ſiquæ eum continuerunt:deinde eluendum id ex aqua, quæ vel ſalẽ adiectum vel nitrum habeat:ſi ſub media imáve tunica,totæ hæ extra ſcrotum collocandæ,excidendæque ſunt.

DE RAMICIS CVRATIONE, Cap. XXII.

RAmex autẽ,ſi ſuper ipſum ſcrotũ eſt,adurẽdus eſt tenuibus & acutis ferramentis,quæ ipſis venis inſigantur,cum eo ne amplius quàm has vrant : maximéque vbi inter ſe implicatæ glomerantur, eò ferrum id admouendum eſt,tum ſuper farina ex aqua frigida ſubacta iniiciẽda eſt, vtendúmque eo vinculo quod idoneum eſſe ani curationibus poſui. Tertio die lenticula cum melle imponenda eſt,pòſt eiectis cruſtis vlcera melle purganda, roſa implenda , ad cicatricem aridis linamentis perducenda ſunt.Quibus verò ſuper mediam tunicam venæ tument, incidendum inguen eſt,atque tunica promouenda, ab eáque venæ digito vel manubriolo ſcalpelli ſeparãdæ. Qua parte verò inhærebũt,& ab ſuperiore & ab inferiore parte lino vinciendæ,tum ſub ipſis vinculis præcidendæ,reponendúſque teſticulus eſt.At vbi ſupra tertiam tunicam ramex inſedit,mediam excidi neceſſe eſt: deinde ſi duæ tréſve venæ tument,& ita pars aliqua obſidetur,vt maiore vitio vacet,idem faciendum quod ſuprà ſcriptum eſt, vt ab inguine & à teſticulo deligatæ venæ præcidantur, iſque condatur.Sin totum id ramex obſederit, per plagã demittendus digitus index erit, ſubiiciendúſque venis, ſic vt paulatim protrahat,æquè adducendo,donec is teſticulus par alteri fiat : tum fibulæ oris ſic vinciendæ vt ſimul eas quoque venas comprehendant. Id hoc modo fit: Acus ab exteriore parte oram vulneris perforat: tum non per ipſam venam, ſed per membranam eius immittitur, per eámque in alterã oram compellitur. Venæ vulnerari non debent,ne ſanguinem fundant: mẽbrana ſemper inter has venas eſt,ac neque periculum adfert,& ſi locum prehenſas illas abundè tenet.Itaque etiam ſatis eſt duas fibulas eſſe:tum venæ quæcunque protractæ ſunt in ipſum inguen,aduerſo ſpecillo comprehendi debent. Soluendi

A fibulas tempus inflammatione finita & purgato vulnere eſt,vt vnà ſimul & oras & venas cicatrix deuinciat. Vbi verò inter imam tunicam & ipſum teſticulũ neruúmque eius ramex ortus eſt,vna curatio eſt , quæ totum teſticulũ abſcindit.Nam neque ad generationem quicquam is cõfert:& omnibus indecorè,quibuſdam etiam cum dolore dependet.Sed tum quoque inguen incidendũ,media tunica promenda atque excidenda eſt,idem in ima faciendum:neruúſque ex quo teſticulus dependet , præcidẽdus. Poſt id venæ & arteriæ ad inguen lino deligandæ, & B infra vinculum abſcindendæ ſunt.

DE CARNE QVAE INTER TVNICAS teſticulorum concreuit,& de neruo indurato, Cap. XXIII.

CARO quoque ſiquando inter tunicas concreuit, nihil dubii eſt quin eximenda ſit,ſed id ipſo ſcroto inciſo fieri commodius eſt.At ſi neruus induruit, curari res neque manu neque medicamento poteſt . Vrgent enim febres ardentes,& aut virides aut nigri vomitus : præter C hæc ingens ſitis,& linguæ aſpritudo, feréque à die tertio ſpumans bilis aluo cum roſione redditur. Atque neque aſſumi facilè cibus, neque contineri poteſt: neque multo pòſt extremæ partes frigeſcunt.tremor oritur, manus ſine ratione extenduntur,deinde in fronte frigidus ſudor, eúmque mors ſequitur.

DE RAMICE INGVINIS, Cap. XXIIII.

VBI verò in ipſo inguine ramex eſt , ſi tumor modicus eſt,ſemel incidi:ſi maior,duabus lineis debet,vt D medium excidatur: deinde non extracto teſticulo (ſicut inteſtinis quoque prolapſis interdum fieri docui)colligẽdæ venæ vinciendæque vbi tunicis inhærebũt,& ſub his nodis præcidendæ ſunt . neque quicquam noui curatio vulneris eius requirit.

AD TEGENDAM GLANDEM COLIS, ſi nuda eſt, Cap. XXV.

AB his ad ea tranſeundum eſt quæ in cole ipſo fiunt, in quo ſi glans nuda eſt, vúltque aliquis eam decoris cauſa tegere,fieri poteſt: ſed expeditius in puero quàm in viro:in eo cui id naturale eſt,quàm in eo qui quarundam E gentium more circuncisus eſt:in eo cui glans parua:iuxtáque eam cutis,ſpatioſior verò ipſe coles eſt, quàm in quo contraria his ſunt.Curatio autem eorum quibus id naturale eſt,eiuſmodi eſt:Cutis circa glandem apprehenditur & extenditur,donec illam ipſam cõdat, ibique deligatur: deinde iuxta pubem in orbem tergus inciditur,donec coles nudetur:magnáque cura cauetur ne vel vrinæ iter,vel venæ quæ ibi ſunt incidantur. Eo facto cutis ad vinculũ inclinatur,nudatúrque circa pubem velut circulus, eóque linamenta dantur vt caro increſcat,& id impleat:ſatiſque F velamenti ſuprà latitudo plagæ præſtat. Sed donec cicatrix ſit,vinctum eſſe id debet,in medio tantùm relicto exiguo vrinæ itinere. At in eo qui circuncisus eſt, ſub circulo glandis ſcalpello diducenda cutis ab interiore cole eſt. Non ita dolet,quia ſummo ſoluto,diduci deorſum vſque ad pubem manu poteſt:neque ideo ſanguis profluit. Reſoluta autem cutis rurſus extenditur vltra glandẽ: tum multa frigida aqua fouetur , emplaſtrúmque circa datur quod valentem inflammationem reprimat:proximiſque diebus,vt propè à fame victus eſt,ne fortè eam partem ſa G tietas excitet.Vbi iam ſine inflãmatione eſt, deligari debet à pube vſque circulum: ſuper glandem autem aduerſo emplaſtro impoſito induci.ſic enim ſit vt inferior pars glutinetur,ſuperior ita ſaneſcat ne inhæreat.

Quomodo glans penis contecta aperiri poſſit.

Contrà ſi glans ita contecta eſt vt nudari non poſſit, (quod vitium Græci φίμωσιν appellãt)aperiẽda eſt: quod hoc modo fit:Subter à ſumma ora cutis inciditur recta linea vſque ad frænum,atque ita ſuperius tergus relaxatum cedere retro poteſt. Quòd ſi parum ſic profectum eſt,aut H propter anguſtias, aut propter duritiẽ tergoris, protinus triangula forma cutis ab inferiore parte excidenda eſt, ſic vt vertex eius ad frænum baſis in tergo extremo ſit : tum ſuperdanda linamenta ſunt, aliáque medicamenta

quæ ad ſanitatem perducant.Neceſſarium autem eſt do- A nec cicatrix ſit conquieſcere: nam ambulatio atterendo vlcus ſordidum reddit.

Infibulandi ratio.

Infibulare quoque adoleſcentulos interdum vocis, interdū valetudinis cauſa quidam cōſuerūt: eiúſque hæc ratio eſt:Cutis quæ ſuper glādem eſt extenditur,notatúrque vtrinque à lateribus atramento quà perforatur,deinde remittitur.Si ſuper glandem notæ reuertuntur, nimis apprehenſum eſt,& vltrà notari debet. Si glans ab his libera eſt,is locus idoneus fibulæ eſt:tum qua notæ ſunt, cu B tis acu filum ducente tranſuitur, eiúſque fili capita inter ſe deligantur,quotidiéque id mouetur donec circa foramina cicatriculæ fiant.Vbi hæ cōfirmatæ ſunt,exempto, filo fibula additur, quæ quo melior,eo leuior eſt.Sed hoc quidem ſæpius inter ſuperuacua quàm inter neceſſaria eſt.

DE VRINAE REDDENDAE DIFFIcultate,& de calculo,curationibúſque eorum, Cap. XXVI.

RES verò interdum cogit emollire manu vrinā, quū C illa non redditur,aut quia ſenectute iter eius collapſum eſt, aut quia calculus, vel concretum aliquid ex ſanguine intus ſe oppoſuit.At mediocris quoque inflammatio ſæpe eam reddi naturaliter prohibet,idque non in viris tantummodo,ſed in fœminis quoque interdum neceſſarium eſt.Ergo æneæ fiſtulæ fiunt, quæ vt omni corpori ampliori minorique ſufficiant,ad mares tres,ad fœminas duæ medico habēdæ ſunt.Ex virilib⁹ maxima decem & quinque eſt digitorum,media duodecim, minima nouem: ex mulieribus,maior nouē, minor ſex.Incur D uas verò eſſe eas paulum,ſed magis viriles oportet, leuéſque admodū,ac neque nimis plenas,neque nimis tenues. Homo tum reſupinus,eo modo quo in curatione ani figuratur,ſuper ſubſellium aut lectum collocandus eſt: medicus autem à dextro latere ſiniſtra quidem manu colē maſculi continere,dextra verò fiſtulam demittere in iter vrinæ debet: atque vbi ad ceruicem veſicæ ventū eſt, ſimul cum cole fiſtulam inclinatam in ipſam veſicam compellere,eámque vrina reddita recipere. Fœmina breuius vrinæ ſimiliter & rectius iter habet, quod mammulæ ſimile E inter imas oras ſuper naturale poſitum, non minus ſæpe auxilio eget, aliquanto minus difficultatis exigit. Nonnunquam etiam prolapſus in ipſam fiſtulam calculus,qui ſubinde ea extenuatur,non longè ab exitu inhæreſcit. Eū ſi fieri poteſt,oportet vellere vel auriculario ſpecillo, vel eo ferramento quo in ſectione calculus protrahitur.Si id fieri nō potuit, cutis extrema quamplurimum attrahēda, & condita glande lino vinciēda eſt, deinde à latere recta plaga coles incidendus,& calculus eximendus eſt,tum cu F tis remittenda.ſic enim fit vt inciſum colem integra pars cutis contegat,& vrina naturaliter profluat.

Quæ curatio calculoſis adhibeatur.

Quum veſicæ verò calculique facta mentio ſit,locus ipſe exigere videtur vt ſubiiciam quæ curatio calculoſis, quum aliter ſuccurri non poteſt,adhibeatur.Ad quam feſtinare,quum præceps ſit,nullo modo cōuenit : ac neque in omni tempore,neque omni ætate, neque in omni vitio id experiēdum eſt,ſed ſolo vere,in eo corpore quod iam nouem annos,nondum quartuordecim exceſſit: & ſi G tantum mali ſubeſt vt neque medicamentis vinci poſſit, neque etiam trahi poſſe videatur, quominus interpoſito aliquo ſpatio interimat. Non quò nō interdum etiā temeraria medicina proficiat,ſed quò ſæpius vtique in hoc fallat, in quo plura & genera & tempora periculi ſunt : quæ ſimul cum ipſa curatione proponam.Igitur vbi vltima experiri ſtatutum eſt, antè aliquot diebus victu corpus præparandū eſt,vt modicos,vt ſalubres cibos,vt minimè glutinoſos aſſumat,vt aquam bibat. Ambulandi verò inter H hæc exercitatione vtatur, quò magis calculus ad veſicæ ceruicem deſcendat. Quòd an inciderit, digitis quoque (ſicut in curatione docebo)demiſſis cognoſcitur. Vbi ei⁹ rei fides eſt, pridie is puer in ieiunio continendus eſt, & tum loco calido curatio adhibenda,quæ hoc modo ordinatur:Homo præualēs & peritus in ſedili alto conſidit,ſupinúmque eū & aduerſum ſuper genua ſua coxis eius collocatis comprehendit, reductíſque eius cruribus, ipſum quoque iubet manibus ad ſuos poplites datis,eos quammaximè poſſit attrahere, ſimúlque ipſe ſic eos continet. Quòd ſi robuſtius corpus eius eſt qui curatur,duobus ſedilibus iunctis duo valentes inſidunt,quo & ſedilia & interiora crura inter ſe deligantur, ne diduci poſſint: tum is ſuper duorum genua eodem modo collocatur,atque alter prout conſedit,ſiniſtrum crus eius,alter dextrū,ſimulque ipſe poplites ſuos attrahit.Siue autem vnus ſiue duo continent,ſuper humeros eius ſuis pectoribus incumbūt. Ex quibus euenit vt inter ilia ſinus ſuper pubem ſine vllis rugis ſit extentus,& in anguſtum cōpulſa veſica, facilius calculus capi poſſit. Præter hæc etiamnū à lateribus duo valentes obiiciuntur,qui circunſtantes leuare vel vnum vel duos,qui puerum continent,non ſinunt.Medicus deinde diligenter vnguibus circunciſis,atque ſiniſtra manu duos eius digitos,indicem & medium,leniter prius vnū, deinde alterum in anum eius demittit, dextræque digitos ſuper imum abdomen leniter imponit,ne ſi vtrinque digiti circa calculum vehementer concurrerint,veſicam lædant.Neque verò feſtinanter in hac re vt in pleriſque agendum eſt,ſed ita vt quammaximè id tutò fiat. nam læſa veſica nēruorū diſtentiones cum periculò mortis excitat.Ac primùm circa ceruicem quæritur calculus.Ibi repertus minori negotio expellitur. Et ideo dixi ne curandum quidem niſi quum hoc indiciis ſuis cognitum eſt. Si verò aut ibi non fuit,aut receſſit retrò,digiti ad vltimā veſicam dantur,paulatimque dextra quoque manus eius vltrà trāſlata ſubſequitur.Atque vbi repertus eſt calculus, qui neceſſe eſt in manus incidat,eo curioſius deducitur quo minor leuiórque eſt, ne effugiat, id eſt ne ſæpius agitanda veſica ſit. Ergo vltra calculum dextra ſemper manus eius opponitur, ſiniſtræ digiti deorſum eum compellūt,donec ad ceruicem peruenitur.In quam,ſi oblongus eſt,ſic compellendus eſt vt pronus exeat:ſi planus, ſic vt trāſuerſus ſit:ſi quadratus,vt duobus angulis ſedeat: ſi altera parte plenior, ſic vt prius ea qua tenuior ſit euadat:in rotundo nihil intereſſe ex ipſa figura patet, niſi ſi leuior altera parte eſt,vt ea antecedat. Quum iam eò venit vt incidi ſuper veſicæ ceruicem iuxta anum cutis plaga lunata vſque ad ceruicem veſicæ debeat, cornibus ad coxas ſpectantibus paulum,deinde ea parte qua ſtrictior ima plaga eſt,etiamnum ſub cute altera tranſuerſa plaga faciēda eſt,qua ceruix aperiatur,donec vrinæ iter pateat, ſic vt plaga paulo maior quàm calculus ſit.Nam qui metu fiſtulæ,quam illo loco οὐρήθραν Græci vocant,parum patefaciunt,cum maiore eôdem periculo reuoluuntur: quia calculus iter, quū vi promitur,facit,niſi accipit. Idque etiam pernicioſius eſt,ſi figura quoque calculi vel aſpritudo aliquid eò contulit:ex quo & ſanguinis profuſio & diſtentio neruorum fieri poteſt.Quæ ſiquis euaſit, multo tamen patentiorem fiſtulam habiturus eſt, rupta ceruice, quàm habuiſſet inciſa. Quum verò patefacta eſt, in conſpectum calculus venit,in cuius corpore nullum diſcrimē eſt.Ipſe ſi exiguus eſt,digitis ab altera parte propelli, ab altera protrahi poteſt: ſi maior, iniiciendus à ſuperiore ei parte vncus eſt,eius rei cauſa factus. Is eſt ad extremū tenuis,in ſemicirculi ſpeciem retuſæ latitudinis, ab exteriori parte leuis qua corpori iungitur, ab interiori aſper, qua calculum attingit:iſque longior potius eſſe debet. nā breuis extrahendi vim habet. Vbi iniectus eſt,in vtrunq; latus inclinādus eſt,vt appareat calculus & teneatur, quia ſi apprehenſus eſt,ille ſimul inclinatur. Ideóque eo minimo opus eſt,ne quum adduci vncus cœperit, calculus intus effugiat,hic in oram vulneris incidat, eámque cōuulneret: in qua re quod periculum eſſet,iam ſuprà propoſui. Vbi ſatis teneri calculū patet,eodem penè momento triplex motus adhibendus eſt,in vtrunque latus deinde extrà:ſic tamen vt leniter id fiat,paulúmque primò calculus attrahatur: quo facto attollendus vncus extremus eſt, vt intus magis maneat, faciliúſque illum producat. Quòd ſi aliquando à ſuperiore parte calculus parū cōmodè cōprehēdetur, à latere erit apprehēdēdus. Hæc eſt ſimpliciſſima curatio. Sed varietas rerū quaſdā etiānū animaduer-

ſiones deſiderat. Sunt enim quidam non aſperi tantum- A
modo,ſed ſpinoſi quoque calculi,qui per ſe quidem dela-
pſi in ceruicem,ſine vllo periculo eximũtur.In veſica ve-
rò non tutò vel hi conquiruntur,vel attrahuntur , quoniã
vbi illã conuulnerarunt, ex diſtentione neruorũ mortem
maturant:multóque magis ſi ſpina aliqua veſicæ inhæret,
eámque quũ duceretur duplicauit. Colligitur autem , eo
quòd difficillius vrina redditur,in ceruice calculum eſſe:
eo quòd cruenta diſtillat, illũ eſſe ſpinoſum,maximéque
id ſub digitis quoque experiendũ eſt, neque adhibenda
manus niſi id conſtitit. Actum quoque leniter intus di- B
giti obiiciendi , ne violenter promouendo cõuulnerent,
tum incidẽdum. Multi hic quoque ſcalpello vſi ſunt. Me-
ges (quoniam is infirmior eſt,potéſtque in aliqua promi-
nentia incidere,inciſóque ſuper illam corpore, qua cauũ
ſubeſt,non ſecare,ſed relinquere quod iterum incidi ne-
ceſſe ſit)ferramentũ fecit rectum, in ſumma parte labro-
ſum,in ima ſemicirculatum acutúmque. Id receptum in-
ter duos digitos,indicem ac medium,ſuper pollice impo-
ſito ſic deprimebat vt ſimul cum carne, ſiquid ex calculo
prominebat incideret. quò quũ ſequeretur,vt ſemel quã- C
tum ſatis eſſet,aperiret.Quocunque autem modo ceruix
ea parte facta eſt,leniter extrahi quod aſperum eſt, debet,
nulla propter feſtinationem vi admota.

Signa calculorum,vel arenoſorum,vel mollium.

At calculus arenoſus,& antè manifeſtus eſt,quoniam
& vrina quæ redditur , arenoſa eſt , & in ipſa curatione,
quoniam inter ſubiectos digitos neque æquè leniter reni
titur,& inſuper dilatatur.Item mollis calculus, & ex pluri
bus minutiſque,ſed inter ſe parũ aſtrictis compoſitus in- D
dicatur,in ſe attrahẽs quaſdã quaſi ſquamulas.Hos omnes
leniter permutatis ſubinde digitorum vicibus ſic opor-
tet abducere,ne veſicam lædãt,néve intus aliquæ diſſipa-
tæ reliquiæ maneãt,quæ poſt modum curationi difficul-
tatem faciant.Quicquid autem ex his in conſpectum ve-
nit,vel digitis vel vnco eximendum eſt.At ſi plures calcu
li ſunt, ſinguli protrahi debent,ſic tamẽ vt ſiquis exiguus
ſupererit,potius relinquatur.Siquidem in veſica difficul-
ter inuenitur,inuentúſque celeriter effugit . Ita longa in-
quiſitione veſica læditur,excitátque inflãmationes mor- E
tiferas,adeò vt quidam ſecti,quum diu fruſtráque per di
gitos veſica eſſet agitata,deceſſerint. Quibus accedit etiã
quòd exiguus calculus,ad plagam vrina poſtea promouẽ-
te,excidit.Siquando autem is maior,non videtur niſi ru-
pta ceruice extrahi poſſe , findendus eſt. Cuius repertor
Ammonius,ob id Lithotomos cognominatus eſt.Id hoc
modo fit: Vncus iniicitur calculo,ſic vt facilè eum cõcuſ
ſum quoque teneat,ne is retrò reuoluatur:tum ferramen-
tum adhibetur craſſitudinis modicæ , prima parte tenui,
ſed retuſa, quòd admotum calculum ex altera parte ictũ F
findit:magna cura habita ne aut ad ipſam veſicã per fer-
ramentum perueniat, aut calculi fractura ne quid inci-
dat.

De calculis fœminarum.

Hæ verò curationes in fœminis quoque ſimiles ſunt,
de quibus tamen parum propriè quædam dicenda ſunt.
Siquidem in his vbi paruulus calculus eſt,ſcalpellus ſuper-
uacuus eſt,quia is vrinam in ceruicem nõ compellit,quæ
& breuior quàm in maribus , & laxior eſt . Ergo & per ſe
ſæpe excidit,& ſi in primo quod eſt anguſtius inhæret,eo G
dem tamen vnco ſine vlla noxa educitur.At in maioribus
calculis neceſſaria eadem curatio eſt: ſed virgini ſubiici
digiti tãquam maſculo,mulieri per naturalia eius debẽt:
tum virgini quidem ſub ima ſiniſteriore ora, mulieri ve
rò inter vrinæ iter & os pubis incidendum eſt,ſic vt vtro-
que loco plaga tranſuerſa ſit:neque terreri cõuenit ſi plus
ex muliebri corpore ſanguinis profluit.

Quæ curatio calculo euulſo habenda ſit.

Calculo euulſo, ſi valens corpus eſt, neque magnope-
re vexatum,ſinere oportet ſanguinem fluere , quò minor H
inflammatio oriatur : atque ingredi quoque eum paulũ
non alienum eſt,vt excidat, ſiquid intus concreti ſangui-
nis manſit.Quòd ſi per ſe nõ deſtitit, rurſus ne vis omnis
intereat,ſupprimi debet: idque protinus in imbecilliori-
bus ab ipſa curatione faciendum eſt.Siquidem vt diſten-
tione neruorum periclitatur aliquis, dum veſica eius agi-
tatur:ſic alter metus excipitur remotis medicaminibus,
ne tantum ſanguinis profluat vt occidat. Quod ne inci-
dat, deſidere is debet in acre acetum , cui aliquantum
ſalis ſit adiectum : ſub quo & ſanguis fere conquieſcit
& aſtringitur veſica, ideóque minus inflãmatur . quòd ſi
parũ proficit,agglutinanda cucurbitula eſt & inguinibus
& coxis,& ſuper pubẽ. Vbi iam ſatis vel euocatus eſt ſan
guis,vel prohibitus,reſupinus collocãdus eſt, ſic vt caput
humile ſit,coxæ paulum excitentur:ac ſuper vlcus impo-
nendum eſt duplex aut triplex linteolum,aceto madens:
deinde interpoſitis duabus horis in ſolium is aquæ cali-
dæ reſupinus demittendus eſt, ſic vt à genibus ad vmbili
cum aqua teneat , cætera veſtimentis circundata ſint,ma
nibus tãtummodo pedibúſque nudatis,vt & minus dige-
ratur,& ibi diutius maneat.Ex quo ſudor multus oriri ſo-
let,qui ſpõgia ſubinde facilè detergẽdus eſt, finiſque eius
fomenti eſt,donec infirmãdo offendat. Tum multo is o-
leo perungendus,inducendúſque hapſus lanæ mollis , te-
pido oleo repletus,qui pubem & coxas & inguina & pla-
gam ipſam contectam eodem ante ſe linteolo protegat,
iſque ſubinde oleo tepido madefaciendus eſt , vt neque
frigus ad veſicã admittat,& neruos leniter molliat . Qui-
dam cataplaſmatis calefaciẽtibus vtuntur.Ea plus ponde
re nocent quæ veſicam vrgendo vulnus irritãt,quàm ca-
lore proficiunt.Ergo ne vinculum quidem vllum neceſſa
rium eſt.Proximo die,ſi ſpiritus difficilius redditur , ſi v-
rina non excedit,ſi locus circa pubem maturè intumuit,
ſcire licet in veſica ſanguinem concretum remanſiſſe. Igi
tur demiſſis eodem modo digitis leniter pertractanda
veſica eſt,& diſcutienda ſiqua coierunt.Quò fit vt per vul
nus poſtea procedant.Non alienũ eſt etiã, oriculario cly-
ſtere acetum nitro miſtum per plagam in veſicam com-
pellere. nam ſic quoque diſcutiuntur, ſiqua cruenta coie-
runt:eáque facere etiam primo die conuenit. Si timemus
nequid intus ſit, maximéque vbi ambulando id elicere
imbecillitas prohibuit,cætera eadem faciẽda ſunt:vt de-
mittatur in ſolium, vt eodem modo panniculus , eadem
lana ſuperiniiciatur. Sed neque ſæpe , neque tandiu in a-
qua calida puer habendus quàm adoleſcens eſt, infirmus
quàm valens,leui quàm grauiore inflãmatione affectus,
is cuius corpus digeritur,quàm is cuius aſtrictum eſt. In-
ter hæc verò ſi ſomnus eſt,& æqualis ſpiritus , & madens
lingua,& ſitis modica,& venter imus,ſed & mediocris eſt
cũ febre modica dolor, ſcire licet rectè procedere cura-
tionem. Atque in his inflammatio fere quinto vel ſepti-
mo die finitur:qua leuata,ſolium ſuperuacuum eſt.Supini
tantummodo vulnus aqua calida fouẽdum eſt , vt ſiquid
vrinæ rodet , abluatur.Imponenda autem medicamenta
ſunt pus mouentia,& ſi purgandum vlcus videbitur,mel-
le linendum.Id ſi rodet, roſa tẽperabitur. Huic curationi
aptiſſimum videtur enneapharmacum emplaſtrum . Nã
& ſeuum habet ad pus mouendum,& mel ad vlcus repur
gandum:medulla etiam,maximéque vitulina, quod in id
ne fiſtula relinquatur, præcipuè proficit : linamenta verò
tum ſuper vlcus non ſunt neceſſaria,ſuper medicamẽtum
ad id continendum,rectè imponuntur.At vbi vlcus pur-
gatum eſt,puro linamento ad cicatricem perducendũ eſt.
Quibus temporibus tamen , ſi felix curatio non fuit, va-
ria circa pericula oriuntur . Quæ præſagire protinus licet
ſi continua vigilia eſt,ſi ſpiritus difficultas,ſi lingua arida
eſt,ſi ſitis vehemens,ſi venter imus tumet,ſi vulnus hiat,
ſi trãſfluens vrina id non rodit,ſi ſimiliter ante tertium
diem quædam liuida excidunt,ſi is aut nihil,aut tardè re-
ſpondet,ſi vehementes dolores ſunt,ſi poſt diem quintũ
magnæ febres vrgent,& faſtidium cibi permanet,ſi cuba
re in ventrẽ iucundius eſt. Nihil tamen peius eſt diſten-
tione neruorum,& ante nonum diem vomitu bilis . Sed
quum inflammationis ſit metus,ſuccurri abſtinentia,mo-
dicis & tempeſtiuis cibis, inter hæc fomentis, de quibus
ſuprà ſcripſimus,oportet.

DE CANCRO QVI EXCISA VESICA naſcitur,& qua curatione vti deceat.

Cap. XXVII. A

PRoxim⁹ cancri metus eſt.His cognoſcitur,ſi & per vulnus & per ipſum colem fluit ſanies mali odoris, cúmque ea quædam à concreto ſanguine nõ abhorrentia,tenuéſque carũculæ lanulis ſimiles:præter hæc ſi oræ vulneris aridæ ſunt,ſi dolent inguina,ſi febris nõ defuit,eáque in noctem augetur,ſi inordinati horrores accedunt. Conſiderandum autem eſt in quam partem cancer is tendat. Si ad colem,indureſcit is locus,& rubet,& tactu dolorem excitat, teſticulique intumeſcunt:ſi in ipſam veſicam,ani dolor ſequitur,coxæ dureſcunt, non facilè crura extendi B poſſunt: at ſi in alterutrum latus,oculis id expoſitum eſt, paréſque vtrinque eaſdem notas ſed minores habet. Primùm autem ad rem pertinet,corpus rectè iacere, vt ſuperior pars ſemper eadem ſit in quam vitium fertur:ita ſi ad colem it,ſupinus is collocari debet:ſi ad veſicam,in ventrem.ſi in latus,in id quod integrius eſt:deinde vbi ventũ fuerit ad curationem,homo in aquam demittetur in qua marrubiũ decoctum ſit, aut cupreſſus, aut myrtus, idémque humor clyſtere intus adiicietur. Tum ſuperponetur lenticula cum malicorio miſta, quæ vtraque ex vino de- C cocta ſint:vel rubus aut oleæ folia eodem modo decocta, aliáque medicamenta quæ ad cohibendos purgãdóſque cancros propoſuimus:ex quibus ſiqua erũt arida,per ſcriptorium calamum inſpirabuntur. Vbi ſtare cœperit cancer,mulſo vulnus eluetur: vitabitúrque eo tempore ceratum quod ad recipiẽdũ idmalum corpus emollit:potius plumbum elotum cum vino inũgetur,ſupérque idem linteolo illitum imponetur.Sub quibus perueniri ad ſanitatem poteſt,cum eo tamen quòd non ignoremus,orto cancro ſæpe affici ſtomachum,cui cũ veſica quoddam con- D ſortium eſt,éxque eo fieri vt neque retineatur cibus, neque ſiquis retẽtus eſt,concoquatur,neque corpus alatur:ideóque ne vulnus quidẽ aut purgari aut ali poſſit.quæ neceſſariò mortẽ maturãt. Sed vt his ſuccurri nullo modo poteſt,ſic à primo tamẽ diu tenẽda ratio curationis eſt:in qua quædam obſeruatio ad cibũ quoque potionémque pertinẽs neceſſaria eſt. nam cibus inter principia nõniſi humidus dari debet. Vbi vlcus purgatum eſt, ex media materia olera & ſalſamenta ſemper aliena ſunt: potione opus eſt non modica.Nam ſi parum bibitur, accenditur E vulnus, & vigilia vrget, & vis corporis minuitur. Si plus æquo aſſumitur,ſubinde veſica impletur,eóque irritatur. Nonniſi aquã autem bibẽdam eſſe manifeſtius eſt quàm vt ſubinde dicendum ſit. Solet verò ſub eiuſmodi victu venire vt aluus non reddatur.Hæc aqua ducenda eſt in qua vel fœnumgræcum vel malua decocta ſit. Idem humor roſa miſtus in ipſum vulnus oriculario clyſtere agẽdus eſt,vbi id rodit vrina,neque purgari patitur. Fere verò primò per vulnus exit hæc,deinde eo ſaneſcente diuiditur,& pars per colem deſcendere incipit,donec ex toto F plaga claudatur:quod interdum tertio menſe, interdum non ante ſextum,nõnũquam exacto quoque anno fit. Neque deſperari debet ſolida glutinatio vulneris, niſi vbi aut vehementer rupta ceruix eſt,aut ex cancro multæ magnæque carunculæ,ſimúlq; neruoſa aliqua exciderũt.Sed vt vel nulla ibi fiſtula, vel exigua admodum relinquatur, ſumma cura prouidendum eſt.Ergo quum iam ad cicatricem vulnus tendit,extentis iacere feminibus & cruribus oportet,niſi tamen molles arenoſi ve calculi fuerunt.ſub his enim tardius veſica purgatur.Ideóque diutius plagam G patere neceſſarium eſt,& tum demum vbi iam nihil tale extrà fertur,ad cicatricem perduci.quòd ſi antequam veſica purgata eſt, oræ ſe glutinarũt,dolórque & inflammatio redierunt,vulnus digitis vel aduerſo ſpecillo diducẽdum eſt, vt torquentibus exitus detur, híſque effuſis tum diutius pura vrina deſcendat.Tum demum quæ cicatricẽ inducãt,imponẽda ſunt,extendẽdique(vt ſuprà docui)pedes quãmaximè vincti.Quòd ſi fiſtulæ metus ex his cauſis quas propoſui,ſubeſſe videbitur, quò facilius claudatur ea,vel certè coãguſtetur,in anum quoque danda plũbea fiſtula eſt,extentíſque cruribus, femina talíque inter ſe deliganda ſunt,donec qualis futura eſt,cicatrix ſit. H

SI NATVRALIA FOEMINARVM CONcubitum non admittunt,quomodo curari

A conueniat, Cap. XXVIII.

ET hoc quidem commune eſſe maribus & fœminis poteſt: propriè verò quædam ad fœminas pertinent, vt in primis quòd earum naturalia nonnunquã inter ſe glutinatis oris concubitum non admittunt.Idque interdum euenit protinus in vtero matris, interdum exulceratione in his partibus facta,& per malam curationem his oris ſaneſcendo iunctis.Si ex vtero eſt,membrana ori vuluæ oppoſita eſt: ſi ex vlcere,caro id repleuit.Oportet autem mẽbranam duabus lineis inter ſe tranſuerſis incidere ad ſi- B militudinem literæ X,magna cura habita ne vrinæ iter violetur:deinde vndique eam membranam excidere: ac ſi caro increuit,neceſſarium eſt recta linea patefacere: tũ ab ora vel volſella vel hamo apprehenſam, tanquam habenulam excidere: & intus implicitum in longitudinem linamentum(λημνίσκον Græci vocant)in aceto tinctũ demittere,ſupráque ſuccidam lanam aceto madentem deligare. Tertio die ſoluere vlcus,& ſicut alia vlcera curare. Quúmque iam ad ſanitatem tendet, plumbeam fiſtulam medicamento cicatricem inducente illinere,eámque in- C tus dare:ſupráque idem medicamentum iniicere, donec ad cicatricem plaga perueniat.

QVA CVRATIONE PARTVS EMORtuus ex vtero excutiatur,

Cap. XXIX.

VBI concipit autẽ aliqua,ſi iam propè maturus partus intus emortuus eſt,neque excidere per ſe poteſt, adhibenda curatio eſt,quæ numerari inter difficillimas poteſt.Nam & ſummam prudentiã moderationémque deſiderat,& maximum periculum adfert.Sed ante omnia D vuluæ natura mirabilis, cum in multis aliis, tum in hac re quoque facilè cognoſcitur.Oportet autem ante omnia reſupinam mulierem tranſuerſo lecto,ſic collocare vt feminibus eius ipſius ilia comprimantur.Quò fit vt & imus vẽter in conſpectu medici ſit, & infãs ad os vuluæ compellatur,quæ emortuo partu id comprimit,ex interuallo verò paulum dehiſcere.Hac occaſione vſus medicus, vnctæ manus indicem digitum primùm debet inſerere, atque ibi continere donec iterũ ad os aperiatur, rurſúſque ad alterum digitum demittere debebit, & per eaſdem oc- E caſiones,alios,donec tota eſſe intus manus poſſit. Ad cuius rei facultatem multum confert & magnitudo vuluæ, & vis neruorum eius,& corporis totius habitus, & mentis etiam robur, quum præſertim intus nonnunquam etiam duæ manus dari debeant. Pertinet etiam ad rem, quamcalidiſſimum eſſe imum ventrem, & extrema corporis,neque cum inflammatione incepiſſe,ſed recenti re protinus adhiberi medicinam. Nam ſi corpus iam intumuit,neque demitti man⁹,neque educi infans,niſi ægerrimè poteſt, ſequitúrque ſæpe cũ vomitu & cum tremo- F re mortifera neruorum diſtentio. Verùm intus emortuo corpori manu iniecta,protinus habitum eius ſentit. Nam aut in caput aut in pedes conuerſum eſt, aut in tranſuerſum iacet,fere tamen ſic vt vel manus eius vel pes in propinquo ſit.Medici verò propoſitum eſt vt eum manu dirigat,vel in caput,vel etiam in pedes,ſi fortè aliter cõpoſitus eſt:ac ſi nihil aliud eſt, manus vel pes apprehenſus, corpus rectius reddit. nam manus in caput, pes in pedes eum conuertet.Tum ſi caput proximum eſt, demitti debet vncus vndique læuis, acuminis breuis, qui vel oculo, G vel auri, vel ori,interdum etiam fronti rectè iniicitur,deinde attractus infantem educit: neque tamen quolibet is tempore extrahi debet. Nam ſi compreſſo vuluæ ore id tẽtatũ eſt,non emittente eo infans abrumpitur,& vnci acumen in ipſum os vuluæ delabitur, ſequitúrque neruorum diſtentio,& ingens periculũ mortis. Igitur compreſſa vulua, conquieſcere:hiante, leniter trahere oportet,& per has occaſiones paulatim eum educere.Trahere autem dextra manus vncum,ſiniſtra intus poſita infantẽ ipſum, ſimúlque dirigere eum debet. Solet etiã euenire vt is infans humore diſtendatur, éxque eo profluat fœdi odoris ſanies. Siquid tale eſt,indice digito corpus illud forandũ H eſt,vt effuſo humore extenuetur: tum id leniter per ipſas manus recipiendum eſt.nam vncus iniectus facilè hebeti corpuſculo eleuabitur.in quo quid periculi ſit, ſuprà po-

ſitum.Sed in pedes quoque conuerſus infans nō difficulter extrahitur,quibus apprehenſis per ipſas manus cōmodè educitur.Si verò trāſuerſus eſt,neque dirigi potuit,vncus alæ iniiciendus,paulatímque attrahēdus eſt. Sub quo fere ceruix replicatur,retróque caput ac reliquum corpus ſpectat.Remedio eſt ceruix præciſa, vt ſeparatim vtraque pars auferatur. Id vnco fit,qui priori ſimilis in interiorē tantùm partem per totam aciem exacuitur.Tum id agendum eſt vt antè caput,deinde reliqua pars auferatur, quia fere maiore parte extracta,caput in vacuam vuluam prolabitur:extrahíque ſine ſummo periculo non poteſt.Si tamen id incidit,ſuper ventrem mulieris duplici pāniculo iniecto,valens homo nō imperitus à ſiniſtro latere eius debet aſſiſtere,& ſuper imum ventrem eius duas manus imponere,alteráque alteram premere quò fit vt illud caput ad os vuluæ compellatur.idque eadem ratione quæ ſuprà poſita eſt vnco extrahitur.At ſi pes alter iuxta repertus eſt, alter retrò cum corpore eſt , quicquid protactū eſt,paulatim abſcindēdum eſt:& ſi clunes os vuluæ vrgere cœperunt , iterum retrò repellendæ ſunt, conquiſitiúſque pes eius adducendus:aliæque etiamnum difficultates faciūt, vt qui ſolidus non exit,cōciſus eximi debeat.Quoties autem infans protractus eſt , tradendus miniſtro eſt. Is eum ſupinis manibus ſuſtinere,medicus deinde ſiniſtra manu leniter trahere vmbilicū debet,ita ne abrumpat, dextrāque eum ſequi vſque ad eas quas ſecundas vocant , quod velamentum infantis intus fuit:hiſque vltimis apprehenſis venulas membranuláſque omnes eadem ratione manu diducere à vulua,totúmque illud extrahere , & ſiquid intus præterea cōcreti ſanguinis remanet : tum compreſſis in vnum feminibus,illa in conclaui collocāda eſt,modicum calorem ſine vllo perflatu habente.Super imū ventrem eius imponenda lana ſuccida i aceto & roſa tincta. Reliqua curatio talis eſſe debet qualis in inflammationibus:& in iis vulneribus quæ in neruoſis locis ſunt, adhibeatur.

DE ANI VITIIS, ET EORVM CVRATIOne, Cap. XXX.

ANI quoque vitia vbi medicamentis non vincuntur manus auxilium deſiderant . Ergo ſiqua ſciſſa in eo vetuſtate indurauerunt,iámque callum habent , commodiſſimum eſt ducere aluum , tum ſpongiam calidam admouere,vt relaxentur illa,& foras prodeant . Vbi in conſpectu ſunt,ſcalpello ſingula excidere,& vlcera renouare, deinde imponere linamentum molle, & ſuper linteolum illitū melle,locúmque eum molli lana implere,& ita vincire altero die, deincépſq; cæteris lenibus medicamētis vti,quæ ad recentia eadem vitia neceſſaria eſſe aliàs propoſui,& vtique per primos dies ſorbitionibus eum ſuſtinere,paulatim deinde cibis adiicere aliquid, generis tamen eius quod eodem loco præceptum eſt.Siquando autem ex inflammatione pus in his oritur , vbi primùm id apparuit,incidēdum eſt,ne anus ipſe ſuppuret . Neque tamen antè properandum eſt: nam ſi crudum inciſum eſt, inflammationis multum accedit , & puris aliquanto amplius concitatur.His quoque vulneribus lenibus cibis, iiſdémque medicamentis opus eſt.

De condylomatum curatione.

At tubercula quæ condylomata appellantur,vbi induruerunt,hac ratione curantur:Aluus ante omnia ducitur,tum volſella tuberculum apprehenſum iuxta radices exciditur.Quod vbi factum eſt,eadem ſequuntur quæ ſuprà poſt curationem adhibenda eſſe propoſui:tantummodo ſiquid increſcit,ſquama æris coercendum eſt.Ora etiā venarum fundentia ſanguinem ſic tolluntur: vbi ſanguini qui effluit,ſanies adiicitur,aluꝰ acrius ducitur,quo magis oræ promoueantur: eóque fit vt omnia vela, quaſi capitula conſpicua ſint.Tum ſi capitulum exiguum eſt, baſimque tenuem habet,aſtrigēdum lino paulum ſuprà eſt quàm vbi cum ano committitur. Imponenda ſpongia aqua calida eſt,donec id libeat,deinde aut vngue aut ſcalpello ſupra nodum id exulcerandum eſt. Quod niſi factū eſt,magni dolores ſubſequuntur , interdum etiam vrinæ difficultas.Si id maius eſt,& baſis latior,hamulo vno aut altero excipiendum eſt, paulúmque ſupra baſin inciden- A dum,neque relinquendum quicquam ex eo capitulo,neque quicquam ex ano demendum eſt. Quod conſequitur is qui neque nimium neque parum hamos ducit . Qua inciſum eſt,acus debet immitti,infrà que eam lino id capitulum alligari:ſi duo triáve ſunt , imū quodque primū curandum eſt.Si plura,non omnia ſimul, ne tempore eodem vndique teneræ cicatrices ſint:ſi ſanguis profluit,excipiendus eſt ſpongia,deinde linamentum imponendū. Vngenda femina & inguina, & quicquid iuxta vlcus eſt, B ceratúmque ſuperdandum eſt. Farina ordeacea calida implendus is locus eſt,ſic deligandus eſt.Poſtero die is deſidere in aqua calida debet,eodémque cataplaſmate foueri.Ac bis die,& ante curationem & poſt eam , ceruices ac femina liquido cerato perungenda ſunt, tepidóque is loco continendus.Interpoſitis quinque aut ſex diebus, oriculario ſpecillo linamenta educenda.Si capitula ſimul nō exciderunt, digito promouenda : tum lenibus medicamentis,iiſdémque quæ alibi poſui,vlcera ad ſanitatē perducenda.Finito vitio , quemadmodum agendum eſſet, C iam aliàs ſuperius expoſui.

DE VARICVM CVRATIONE, Cap. XXXI.

AB his ad crura proximus tranſitus eſt, in quibus ortæ varices non difficili ratione tolluntur . Huc autem & earum venularum quæ in capite nocent, & eorum varicum qui in ventre ſunt,curationē diſtuli , quoniā vbique eadem eſt.Igitur vena omnis quæ noxia eſt, aut aduſta tabeſcit,aut manu exciditur.Si recta eſt,ſi quanuis tranſuerſa,tamen ſimplex,ſi modica eſt,melius aduritur ſi curua eſt,& velut in orbes quoſdam implicatur, pluréſque inter D ſe inuoluuntur, vtilius eximere eſt. Adurēdi ratio hæc eſt: Cutis ſuperinciditur, tum patefacta vena tenui, & retuſo ferramento cādente,modicè premitur, vitatúrque ne plagæ ipſius oræ adurātur, quas reducere hamulis facile eſt. Id interpoſitis fere quaternis digitis per totū varicem fit, & tum ſuperimponitur medicamētum , quo aduſta ſanātur.At exciditur hoc modo:Cute eadem ratione ſuper venā inciſa, hamulo oræ excipiūtur, ſcalpellóque vndique à corpore vena diducitur,cauetúrque ne inter hæc ipſa læ E datur,eique retuſus hamulus ſubiicitur , interpoſitóque eodē fere ſpatio quod ſuprà poſitum eſt , in eadem vena idem fit,quæ quo tendat, facilè hamulo extento cognoſcitur. Vbi iam idem,quacunque varices ſunt,factum eſt, vno loco adducta per hamulum vena præciditur, deinde quà proximus hamus eſt, attrahitur & euellitur , ibi rurſus abſcinditur. Ac ſic vndiq; varicibus crure liberato,tūc plagarū oræ cōmittuntur,& ſuper emplaſtrum glutinans iniicitur.

CVRATIO DIGITORVM COHAERENtium. Cap. XXXII.

F AT ſi digiti vel in vtero protinus, vel propter cōmunem exulcerationem poſtea cohæſerūt, ſcalpello diducuntur,dein ſeparatim vterque non pingui emplaſtro circundatur:atque ita per ſe vterque ſaneſcit. Si verò fit vlcus in digito , poſteáque malè inducta cicatrix curuum eum reddit,primùm malagma tentandum eſt: dein ſi id nihil prodeſt(quod & in veteri cicatrice,& vbi nerui læſi ſunt,euenire conſueuit)videre oportet,neruine id vitiū an cutis ſit.Si nerui eſt,attingi nō debet: (neque enim ſanabile eſt)ſi cutis,tota cicatrix excidenda eſt quæ fere cal G loſa efficit vt extendi digitum non patiatur , tum rectus ſic ad nouam cicatricem perducendus eſt.

DE GANGRAENAE CVRATIONE, Cap. XXXIII.

GAngræna inter vngues aláſque aut inguina naſci , & ſiquando medicamenta vincuntur,membrum præcidi oportere,alio loco mihi dictum eſt : ſed id quoque cum periculo ſummo fit . Nā ſæpe in ipſo opere,vel profuſione ſanguinis,vel animæ defectione moriuntur. Verùm hîc quoque nihil intereſt an ſatis tutum præſidium ſit,quod vnicū eſt. Igitur inter ſanam vitiatámque partē H incidenda ſcalpello caro vſque ad os eſt:ſic vt neque contra ipſum articulum id fiat:& potius ex ſana parte aliquid excidatur quàm ex ægra relinquatur . Vbi ad os ventum eſt,reducenda ab eo ſana caro,& circa os ſubſecanda eſt,

vt ea quoq; parte aliquid os nudetur: dein id ſerrula præ- A
cidendum eſt, quamproximè ſanæ carni etiam inhæren-
ti: ac tum frons oſſis quam ſerrula exaſperauit, leuanda eſt
ſupráque inducenda cutis, quæ ſub eiuſmodi curatione
laxa eſſe debet, vt quammaximè vndique os cõtegat. Quo
cutis inducta non fuerit, id linamentis erit cõtegendum,
& ſuper id ſpongia ex aceto deliganda. Cætera poſtea ſic
facienda vt in vulneribus in quibus pus moueri debet,
præceptum eſt.

AVRELII CORNELII CELSI DE RE MEDICA Lib. VIII.

DE POSITV ET FIGVRA TOTIVS humani corporis, Cap. I.

SVpereſt ea pars quæ ad oſſa pertinet, quæ
quò facilius accipi poſſit, prius poſitus fi-
guráſque eorum indicabo. Igitur caluaria
incipit ex interiore parte concaua, extrin- B
ſecus gibba, vtrinque læuis, & quà cerebri
membranam contegit, & qua cute capillũ
gignente contegitur: eáque ſimplex ab occipitio & tem-
poribus, duplex vſque in verticẽ à fronte eſt: oſſáque eius
ab exterioribus partibus dura, ab interioribus, quibus in-
te ſe connectũtur, molliora ſunt: intérque ea venæ diſcur-
runt, quas his alimentum ſubminiſtrare credibile eſt: ra-
rò autem caluaria ſolida ſine ſuturis eſt. locis tamen æ-
ſtuoſis facilius inuenitur. Et id caput firmiſſimum, atque
à dolore tutiſſimum eſt: ex cæteris, quo ſuturæ pauciores
ſunt, eo capitis valetudo cõmodior eſt. Neque enim cer- C
tus earum numerus eſt, ſicut ne locus quidem: fere tamen
duæ ſuper aures, tempora à ſuperiore capitis parte diſ-
cernunt: tertia ad aures per verticem tendens occipi-
tium à ſummo capite diducit: quarta ab eodem vertice
per medium caput ad frõtem procedit, eáque modò ſub
imo capillo deſinit, modò frontem ipſam ſecãs inter ſu-
percilia finitur. Ex his cæteræ quidem ſuturæ in vnguem
committuntur, hæ verò quæ ſuper aures tranſuerſæ ſunt,
totis oris paulatim extenuantur, atque ita inferiora oſſa
ſuperioribus leniter inſidunt. Craſſiſſimum verò in capi- D
te os poſt aurem eſt, quia capillus (vt veriſimile eſt) ob idi-
pſum non gignitur. Sub his quoque muſculis qui tempo-
ra connectunt, os medium in interiorem partem inclina
tum poſitum eſt. At facies ſuturam habet maximam, quæ
à tempore incipiens, per medios oculos naréſque tranſ-
uerſa peruenit ad alterum tempus. A qua breues duæ ſub
interioribus angulis deorſum ſpectant: & malæ quoque
in ſumma parte ſingulas tranſuerſas ſuturas habent. A me
diiſque naribus aut ſuperiorum dẽtium gingiuis per me- E
dium palatum vna procedit, aliáque tranſuerſa idem pa-
latum ſecat. Et ſuturæ quidem in plurimis hæ ſunt. Fora-
mina autem intra caput maxima oculorum ſunt, deinde
narium, tum quæ in auribus habemus. Ex iis quæ oculo-
rum ſunt, recta ſimpliciáque ad cerebrum tendunt: na-
rium duo foramina oſſe medio diſcernuntur. Siquidem
hæc primùm à ſuperciliis anguliſque oculorum oſſe in-
choantur ad tertiam fere partem: dein in cartilagine ver-
ſæ quo propius ori deſcẽdunt, eo magis carũcula quoque F
molliuntur. Sed ea foramina quæ à ſummis ad imas na-
res ſimplicia ſunt, ibi rurſus in bina itinera diuiduntur:
aliáque ex his ad fauces peruia ſpiritum & reddunt & ac
cipiunt, alia ad cerebrum tendũt. In vltima parte in mul-
ta & tenuia foramina diſſipãtur, per quæ ſenſus odoris no
bis datur. In aure quoque primò rectum & ſimplex iter,
procedendo flexuoſum fit, quod ipſum iuxa cerebrum in
multa & tenuia foramina diducitur, per quæ facultas au-
diendi eſt: iuxtáque ea duo paruuli quaſi ſinus ſunt, ſupér
que eos finituros, quod trãſuerſũ à genis tẽdẽs, ab inferio-
ribus oſſibus ſuſtinetur: iugale appellari poteſt, ab eadem G
ſimilitudine à qua id Græci ζυγώδης appellant. Maxilla ve-
rò eſt molle os, eáque vna eſt, cuius eadem & media, & e-
tiam ima pars mentum eſt, à quo vtrinque procedit ad tẽ
pora, ſoláque ea mouetur. Nã malæ cũ toto oſſe quod ſu
periores dentes exigit, immobiles ſunt. Verùm ipſius ma
xillæ partes extremæ quaſi bicornes ſunt. Alter proceſſus
intrà latior, vertice ipſo tenuatur, longiúſque procedens
ſub oſſe iugali ſubit, & ſuper id temporum muſculis illiga
tur: alter breuior & rotundior, & in eo ſinu qui iuxta fora
mina auris eſt cardinis modo fit: ibique huc & illuc ſe in-
clinãs maxillæ facultatem motus præſtat. Duriores oſſe
dentes ſunt, quorum pars maxillæ, pars ſuperiori oſſi ma-
larum hæret. Ex his quaterni primi quia ſecant, τομικοὶ à B
Græcis nominantur: hi deinde quatuor caninis dentibus
ex omni parte cinguntur. Vltra quos vtrinque fere maxil-
lares quaterni ſunt, præterquam in iis in quibus tres vlti-
mi qui ſerò gigni ſolent, non increuerunt. Ex his priores
ſingulis radicibus, maxillares vtique binis, quidam etiam
ternis quaterníſve nituntur. Feréque lõgior radix breuio-
rem dentem edit, rectíque dentis recta etiam radix, curui
flexa eſt: éxq; eadẽ radice in pueris nouus dens ſubit, qui
multo ſæpius priorem expellit, interdum tamen ſuprà in-
fráve eum ſe oſtẽdit. Caput autem ſpina excipit. Ea con-
ſtat ex vertebris quatuor & viginti: ſeptẽ in ceruice ſunt, C
duodecim ad coſtas, reliquæ quinque ſunt proximæ co-
ſtis. Hæ teretes breuéſq; ab vtroque latere, proceſſus duos
exigunt: mediæ perforatæ quà ſpinæ medulla cerebro cõ
miſſa deſcendit, circa quoque per duos proceſſus tenui-
bus cauis peruiæ, per quæ à mẽbrana cerebri ſimiles mẽ-
branulæ deducuntur. Omnéſque vertebræ exceptis tribus
ſummis à ſuperiore parte in ipſis proceſſibus parum deſi-
dentes ſinus habẽt, ab inferiore alios deorſum verſus pro
ceſſus exigunt. Summa igitur protinus caput ſuſtinet, per
duos ſinus receptis exiguis eius proceſſibus: quò fit vt ca D
put ſurſum deorſum verſum tuberibus exaſperetur, ſecũda
ſuperiori parti inferiore. Quod ad circuitũ pertinet, pars
ſumma anguſtiore orbe finitur. Itaq; ſuperior ſũmæ cir-
cundata, in latera quoque caput moueri ſinit: tertia eodẽ
modo ſecundam excipit: ex quo facilis ceruici mobilitas
eſt. Ac ne ſuſtinere quidem caput poſſet niſi vtrinque re-
cti valentéſque nerui collum continerent, quos τένοντας
Græci appellant. Siquidem inter horũ omnes flexus alter
ſemper intẽtus vltrà prolabi ſuperiora nõ patitur. Iámque
vertebra tertia tubercula quæ inferiori inſerãtur, exigit: E
cæteræ proceſſibus deorſum ſpectãtibus, in inferiores in-
ſinuantur, ac per ſinus quos vtrinque habẽt, ſuperiores ac-
cipiunt, multíſque neruis & multa cartilagine continen-
tur. Ac ſic vno flexu modico in promptũ dato cæteris ne
gotiis homo & rectus inſiſtit, & alíoqui ad neceſſaria ope
ra curuatur. Infra ceruicem verò ſumma coſta contra hu-
meros ſita eſt, inde vndecim inferiores vſque ad imum
pectus perueniunt, hæque primis partibus rotundæ & le- F
niter quaſi capitulatæ, vertebrarum trãſuerſis proceſſibus
ibi quoque paulum inſinuatis inhærent. Inde pateſcunt,
& in exteriorem partem recuruatæ, paulatim in cartilagi
nem degenerant. Eáque parte rurſus in interiora leniter
flexæ committuntur cum oſſe pectoris. Quod valẽs ac du
rum à faucibus incipit, ab vtroque latere lunatũ, & à præ-
cordiis iam ipſum quoqu e cartilagine mollitũ termina-
natur: ſub coſtis verò prioribus quinque quas νόθας Græ-
ci nominãt, breues tenuioréſque, atque ipſæ quoq; paula
tim in cartilaginẽ verſæ, extremis abdominis partibus in
hæreſcũt, imáque ex his maiore iã parte nihil niſi cartila G
go eſt. Rurſus à ceruice duo lata oſſa vtrinque ad ſcapulas
tẽdũt, noſtri ſcoptula operta, ὠμοπλάτας Græci nominãt.
Ea in ſũmis verticibus ſinuata, ab his triãgulata, paulatim
que lateſcẽtia ad ſpinã tẽdunt, & quo latiora quaque par
te ſunt, hoc hebetiora. Atque ipſa quoque in imo cartila-
ginoſa, poſteriore parte velut innatant, quoniam niſi in
ſummo nulli oſſi inhæreſcunt. Ibi verò validis muſculis

A neruiſque cōſtricta ſunt. At à ſumma coſta paulo interius quàm vbi ea media eſt, os excreſcit: ibi quidē tenue, procedens verò, quo propius lato ſcapularū oſſi fit, eo plenius latiúſque, & paulatim in exteriora curuatur: quod propius altera verticis parte modicè intumeſcens, ſuſtinet iugulum. Id autem ipſum recuruum, ac neque inter duriſſima oſſa numerandum, altero capite in eo quod poſui, altero in exiguo ſinu pectoralis oſſis inſidit: paulúmque motu brachii mouetur, & cum lato oſſe ſcapularum infra caput eius, neruis & cartilagini connectitur. Hinc humerus in- B cipit extremis vtrinque capitibus tumidus, mollis, ſine medulla, cartilaginoſus: medius teres, durus, medulloſus, leniter gibbus, & in priorem & poſteriorem, interiorē & exteriorem partem. Prior autē pars eſt quæ à pectore eſt, poſterior quæ à ſcapulis, interior quæ ad latus tendit, exterior quæ ab eo recedit: quod ad omnes articulos pertinere in vlterioribus patebit. Superius autem humeri caput rotundius quàm cætera oſſa de quibus adhuc dixi, verticulatis ſcapularū oſſibus paruo exceſſu inſeritur, ac maiore parte ex trāſitu neruis deligatur. At inferius duos proceſſus habet, C inter quos quod medium eſt, magis etiā extremis partibus ſinuatur: quæ res ſedem brachio præſtat, quod conſtat ex oſſibus duobus. Radius quem κερκίδα Græci appellāt, ſuperior breuiórque, & primò tenuior, rotundo & leniter cauo capite exiguum humeri tuberculum recipit, atque ibi neruis & cartilagine cōtinetur. Cubitus inferior longiórque, & primò plenior in ſummo capite, duobus quaſi verticibus extantibus in ſinu humeri, quem inter duos proceſſus eius eſſe propoſui, ſe inſerit. Primò verò duobus radiis brachii oſſa iuncta paulatim D dirimuntur, rurſúſque ad manum coeūt, modo craſſitudinis mutato: ſiquidem ibi radius plenior, cubitus admodum tenuis eſt: dein radius in caput cartilaginoſum cōſurgens, in verticem eius ſinuatur. Cubitus rotundus in extremo, parte altera paulum procedit. Ac ne ſæpius dicendum ſit, illud ignorari nō oportet, plurima oſſa in cartilaginem deſinere, nullum articulum non ſic finiri. Neque enim aut moueri poſſet niſi leui inniteretur, aut cū carne neruiſque coniungi, niſi ea media quædam materia committeret. In manu verò, prima palmæ pars ex multis minutiſque oſſibus conſtat, quorū numerus incertus eſt. Sed E oblonga omnia & triangula ſtructura quadam inter ſe connectūtur, quum inuicem ſuperior alterius angulus, alterius planities ſit: eóque fit ex his vnius oſſis paulum in interiora cōcaui ſpecies. Verùm ex manu duo exigui proceſſus in ſinus radii cōiiciuntur: tum ex altera parte recta quinque oſſa ad digitos tendentia palmam explēt: à quibus ipſi digiti oriuntur, qui ex oſſibus ternis conſtant, omniúmque eadem ratio eſt. Interius os in verticem ſinuatur, recipitque exterioris exiguum tuberculū, nerui- F que ea continent à quibus orti vngues indureſcūt: ideóque non oſſi, ſed carni magis radicibus ſuis inhærent. Ac ſuperiores quidem partes ſic ordinatæ ſunt. Ima verò ſpina in coxarum oſſe deſidit, quod tranſuerſum lōgéque valētiſſimum, vuluam, veſicam, rectum inteſtinum tuetur: idque ab exteriore parte gibbum, ad ſpinam reſupinatū, à lateribus (id eſt in ipſis coxis) ſinus rotūdos habet, à quibus oritur os quod pectinem vocant, idque ſuper inteſtina ſub pube tranſuerſum ventrem firmat, rectius in viris, recuruatum magis in exteriora in fœminis, ne partū prohibeat. Inde femina oriuntur, quorum capita rotundiora G etiam quàm humerorum ſunt, quum illa ex cæteris rotundiſſima ſint. Infrà verò duos proceſſus à priore & à poſteriore parte habent: dein dura & medulloſa & ab exteriore parte gibba: rurſus ab inferioribus quoque capitibus intumeſcunt. Superiora in ſinus coxæ, ſicut humeri in ea oſſa quæ ſcapularum ſunt, coniiciuntur, tum infrà introrſus leniter tendunt, quò æqualius ſuperiora membra ſuſtineant: atque in eo inferiora quoque capita media ſinuātur, quò facilius excipi à cruribus poſſint. Quæ commiſ- H ſura, oſſe paruo, molli, cartilaginoſo tegitur: patellam vocant. Hæc ſuperinnatans, nec vlli oſſi inhærens, ſed carne & neruis deligata, paulóque magis ad femoris os tendēs, inter omnes crurum flexus iuncturam tuetur. Ipſum autem crus eſt ex oſſibus duobus. Etenim per omnia femur humero, crus verò brachio ſimile eſt, adeò vt habitꝰ quoque & decor alterius ex altero cognoſcatur, quod ab oſſibus incipiens, etiam in carne reſpondet. Verùm alterum os ab exteriore parte ſuprà poſitum eſt, quod ipſum quoque ſura rectè nominatur: id breuiùs, ſupráque tenuius, ad ipſos talos intumeſcit: alterum à priore parte poſitum, cui tibiæ nomen eſt, longius, & in ſuperiore parte plenius, ſolum cum femoris inferiore capite committitur, ſicut cū humero cubitus. Atque ea quoque oſſa infrà ſupráque cō iuncta, media, vt in brachio, dehiſcunt. Excipitur autem crus infra oſſa ex tranſuerſo talorum, idque ipſum ſuper os calcis ſitum eſt, quod quadam parte ſinuatur, quadam exceſſus habet, & procedentia ex talo recipit, & in ſinū eius inſeritur: idque ſine medulla durū, magíſque in poſteriorem partem proiectum, teretem ibi figuram repræſentat. Cætera oſſa pedis ad eorum quæ in manu ſunt ſimilitudinem inſtructa ſunt: plantæ palmis, digiti digitis, vngues vnguibus reſpondent.

OSSA VITIATA ET CORRVPTA QVIbus ſignis cognoſcantur, & qua ratione curentur, Cap. II.

OMne autem os, vbi iniuria acceſſit, aut vitiatur, aut finditur, aut frangitur, aut foratur, aut colliditur, aut loco mouetur. Id quod vitiatū eſt, primò fere pingue fit, deinde vel nigrum vel carioſum: quæ ſupernatis grauibus vlceribus aut fiſtulis, hiſque vel longa vetuſtate vel etiam cancro occupatis, eueniunt. Oportet ante omnia os nudare vlcere exciſo: &, ſi latius eius vitium eſt quàm vlcus fuit, carnem ſubſecare, donec integrum os vndique pateat: tū id quod pingue eſt, ſemel iterúmve ſatis eſt admoto ferramento adurere, vt ex eo ſtatu ſecedat: aut eradere donec iam aliquid cruoris oſtendatur, quæ integrioris nota eſt. nam neceſſe eſt aridum ſit id quod vitiatum eſt. Idem in cartilagine quoque læſa faciendum eſt. ſiquidem ea quoque ſcalpello radenda eſt, donec integrum id ſit quod relinquatur: deinde ſiue os, ſiue cartilago raſa eſt, nitro bene trito reſpergendum eſt. Neque alia facienda ſunt vbi caries nigritiéſve in ſummo oſſe eſt: ſiquidem id vel paulo diutius eodem ferramento adurendum, vel radendum eſt. Qui radit hæc, audacter imprimere ferramentū debet, vt & agat aliquid, & maturius deſinat. Finis eſt quū vel ad album os, vel ad ſolidum vētum eſt. Albo finiri ex nigritie vitiū, ſoliditate quadā ex carie manifeſtum eſt: accedere etiam cruoris aliquid integro ſuprà dictum eſt. Siquando autem altius deſcenderit, vtrumlibet dubium eſt. In carie quidem, expedita cognitio eſt: ſpecillum tenue in foramen demittitur, quod magis minúſve intrando, vel in ſummo cariem eſſe vel altius deſcendiſſe teſtatur. Nigrities colligi quidē poteſt etiam ex dolore & ex febre. Quæ vbi mediocria ſunt, illa altè deſcendiſſe non poteſt: manifeſtior tamē adacta terebra fit: nam finis vitii eſt vbi ſcobis nigra eſſe deſiit. Igitur ſi caries altè deſcēdit, per terebram vrgenda crebris foraminibus eſt, quæ altitudine vitiū æquent: tum in ea foramina demittenda candentia ferramenta ſunt, donec inde ſiccum os ex toto fiat. Simul enim poſt hæc & reſoluetur ab inferiore oſſe quodcunque vitiatum eſt, & is ſinus carne replebitur, & humor aut nullus poſtea feretur, aut mediocris. Sin autem nigrities eſt, aut ſi caries ad alterā quoque partem oſſis tranſit, oportet excidi. Atque idem in carie quoque ad alteram partem oſſis penetrante fieri poteſt. Sed quod totum vitiatum, totum eximendum eſt. Si inferior pars integra eſt, eatenus quod corruptum eſt, excidi debet. Item ſiue capitis, ſiue pectoris os, ſiue coſta carioſa eſt, inutilis vitio eſt, & excidēdi neceſſitas eſt. Neque audiendi ſunt qui oſſe nudato diem tertium expectant, vt tunc excidant. ante inflammationem enim tutius omnia tractantur. Itaque quantum fieri poteſt, eodem momento & cutis incidenda eſt, & os detegendum, & omni vitio liberandum eſt. Longéque pernicioſiſſimum eſt quod in oſſe pectoris eſt: quia vix etiam ſi rectè ceſſit, curatio veram ſanitatem reddit.

QVOMODO OS EXCIDATVR, ET DE modiolo, & terebra, ferramentis ad id paratis, Cap. III.

EXciditur verò os duobus modis: ſi paruulũ eſt quod læſum eſt, modiolo quem χοινίκιον Græci vocant: ſi ſpatioſum, terebris: vtriuſque rationem proponam. Modiolus ferramentum concauum teres eſt, imis oris ferratum, per quod medium clauus ipſe quoque interiore orbe cinctus demittitur. Terebrarum autem duo genera ſunt: alterum ſimile ei quo fabri vtuntur: alterũ capituli lõgioris, quod ab acuto mucrone incipit, deinde ſubitò latius fit, atque iterũ ab alio principio paulo minus quàm æqualiter ſurſum procedit. Si vitium in anguſto eſt, quod comprehendere modiolus poſſit, ille potius aptatur. Et ſi caries ſubeſt, medius clauus in foramen demittitur. Si nigrities, angulo ſcalpri ſinus exiguus fit, qui clauum recipiat, vt eo inſiſtente circumactus modiolus delabi non poſſit: deinde is habena quaſi terebra conuertitur. Eſtque quidã premendi modus, vt & foretur, & circumagatur, quia ſi leniter imprimitur, parũ proficit: ſi grauiter, nõ mouetur. Neque alienum eſt inſtillare paulum roſæ, vel lactis, quò magis lubrico circumagatur. Quod ipſum tamẽ ſi copioſius eſt, aciem ferramenti hebetat: at vbi iã iter modiolo preſſum eſt, medius clau⁹ educitur, & ille per ſe agitur: deinde quum ſanitas inferioris partis ſcobe cognita eſt, modiolus remouetur: at ſi latius vitium eſt quàm vt illo comprehendatur, terebra res agenda eſt. Ea foramen fit in ipſo fine vitioſi oſſis atque integri, deinde alterum non ita longè, tertiúmque donec totus is locus qui excidẽdus eſt his cauis cinctus ſit, atque ibi quoque quatenus terebra agenda ſit, ſcobis ſignificat: tunc exciſorius ſcalper ab altero foramine ad alterum malleolo addactus, id quod inter vtrũq; medium eſt, excidit: ac ſic ambitus ſimilis ei fit qui in anguſtiorem orbem modiolo imprimitur. Vtro modo verò id circunductum eſt, idem exciſorius ſcalper in oſſe corrupto planus ſummam quanque teſtam læſit, donec integrum os relinquatur. Vix vnquam nigrities integrum, caries per tõtum os perrumpit, maximéque vbi vitiata caluaria eſt. Id quoque ſigni ſpecillo ſignificatur, qui depreſſus in id foramen quod infra ſolidam ſedẽ habet, & ob id renitens aliquid inuenit, & madens exit. Si peruium inuenit, altius deſcendens inter os & membranã nihil oppoſitũ inuenit, educitúrque ſiccus, nõ quò nõ ſubſit aliqua vitioſa ſanies, ſed quoniam ibi vt in latiore ſede diffuſa ſit. Siue autem nigrities quam terebra detexit, ſiue caries quam ſpecillum oſtendit os tranſit, modioli quidem vſus fere ſuperuacuus eſt, quia latius pateat neceſſe eſt quod iam altè proceſſit. Terebra verò ea quam ſecũdo loco poſui, vtendum, eáque ne nimis incaleſcat, ſubinde in aquam frigidam demittenda eſt. Sed tum maiore cura agendum eſt quum iam aut ſimplex os dimidiũ perforatum eſt, aut in duplici, ſuperius. Illud ſpatium ipſum, hoc ſanguis ſignificat. Ergo tum lentius ducẽda habena, ſuſpendendáque magis ſiniſtra manus eſt, & ſæpius attollenda, & foraminis altitudo conſideranda: vt quandocunque os perrumpitur, ſentiamus, neq; periclitemur ne mucrone cerebri membrana lædatur. Ex quo graues inflammationes cum periculo mortis oriũtur. Factis foraminibus eodem modo media ſæpe, ſed multo circunſpectius excidenda ſunt, ne fortè angulus ſcalpri eãdem membranam violet, donec fiat aditus, per quem mẽbranæ cuſtos immittatur, μηνιγγοφύλακα Græci vocãt. Lamina ænea eſt, firma, paulum reſima, ab interiore parte læuis, quæ demiſſa eſt, vt exterior pars eius cerebro propior ſit, ſubinde ei ſubiicitur, quod ſcalpro diſcutiendum eſt: ac ſi excipit, eius angulum vltrà tranſire non patitur, eóque & audacius & tutius ſcalprum malleolo ſubinde medicus ferit, donec exciſum vndique os eadem lamina leuetur, tollique ſine vlla noxa cerebri poteſt. Vbi totum os eiectum eſt, circũradendæ leuandæque ſunt oræ, & ſiquis ſcobis membranæ inſedit, colligẽdum. Vbi ſuperiori parte ſublata, inferior recta eſt, non ora tantùm, ſed os quoq; totũ leuandũ eſt, vt ſine noxa poſtea cutis increſcat, quæ aſpero oſſi innaſcens protinus non ſanitatẽ ſed nouos dolores mouet. Patefacto cerebro, qua ratione agẽdũ ſit,

A dicam quũ ad fracta oſſa peruenero. Si baſis aliqua ſeruata eſt, ſuperimponenda ſunt medicamenta non pinguia, quæ recentibus vulneribus accommodãtur, ſupráque imponenda lana ſuccida oleo atque aceto madens. Vbi tẽpus proceſſit, ab ipſo ore caro increſcit, eáque factum manu ſinum complet. Siquod etiam os aduſtum eſt, à parte ſana recedit, ſubítque inter integram atque emortuã partẽ caruncula, quæ quod abſceſſit expellat, eáque fere quia teſta tenuis & anguſta eſt, ſquama eſt: id λεπὶς à Græcis no
B minatur. Poteſt etiam euenire vt ex ictu neque findatur os, neque perfringatur, ſed ſummum tamen collidatur exaſperetúrque. Quod vbi incidit, radi & lauari ſatis eſt. Hæc quanuis maximè fiunt in capite, tamen cæteris quoque oſſibus communia ſunt, vt vbicunque idem incidet, eodem remedio ſit vtendum. Atque quũ ea fracta, fiſſa, forata, colliſa ſint, quaſdam proprias in ſingulis generibus, quaſdam cõmunes in pluribus curationes requirunt. De quibus protinus dicã, initio ab eadẽ caluaria accepto.

DE CALVARIAE CVRATIONE, Cap. IIII.

C IGitur vbi ea pertuſa, protinus requirendum eſt num bilem is homo vomuerit, num oculi eius obcæcati ſint, num obmutuerit, num per nares auréſve ſanguis ei effluxerit, num conciderit, num ſine ſenſu quaſi dormiens iacuerit. Hæc enim nonniſi oſſe fracto eueniunt. Atque vbi inciderunt, ſcire licet neceſſariam, ſed difficilem curationem eſſe. Si verò etiam torpor acceſſit, ſi mens nõ conſtat, ſi neruorum vel reſolutio vel diſtentio ſecuta eſt, veriſimile eſt etiam cerebri membranam eſſe violatã, eóq;
D in anguſto magis ſpes eſt. At ſi nihil horũ ſequutum eſt, poteſt etiam dubitari an os fractum ſit. Et protinus conſiderandum eſt, lapide an ligno, an ferro, an alio telo percuſſum ſit, & hoc ipſo leni an aſpero, mediocri an vaſtiore, vehementer an leniter: quia quo mitior ictus fuit, eo facilius os ei reſtitiſſe credibile eſt: ſed nihil tamẽ melius eſt quàm certiore id nota explorare. Ergo quà plaga eſt demitti ſpecillum oportet, neque nimis tenue, neque acutũ, ne quum in quoſdam ſinus naturales inciderit, opinionẽ fracti oſſis fruſtra faciat, neque nimis plenum, ne paruu-
E læ rimulæ fallant. Vbi ſpecillum ad os venit, nihil niſi lene & lubricum occurrit, integrum id videri poteſt: ſiquid aſperi eſt, vtique quà ſuturæ non ſint, fractum os eſſe teſtatur. A ſuturis ſe deceptum eſſe Hippocrates memoriæ prodidit, more ſcilicet magnorum virorum, & fiduciam magnarum rerum habentium. nam leuia ingenia, quia nihil habent, nihil ſibi detrahũt. Magno ingenio, multáque nihilominus habituro, conuenit etiam ſimplex veri erroris confeſſio, præcipuéque in eo miniſterio quod vtilitatis cauſa poſteris traditur, nequi decipiantur eadem ratio
F ne qua quis ante deceptus eſt. Sed hæc quidem alioquin memoria magni profeſſoris, vti interponeremus, effecit. Poteſt autem ſutura eo nomine fallere, quæ æquè aſpera eſt vt aliquis hanc eſſe, etiamſi rima eſt, exiſtimet eo loco quo ſubeſſe hanc veriſimile eſt. Ergo eo nomine decipi non oportet, ſed os aperire tutiſſimum eſt. Nam neque vtique certa ſedes (vt ſuprà poſui) ſuturarũ eſt, & poteſt idẽ & naturaliter commiſſum, & ictu fiſſum eſſe, iuxtáve aliquid fiſſum habere. Quin aliquid etiam, vbi ictus fuerit vehementior, quanuis ſpecillo nihil inuenitur, tamẽ ape-
G rire commodius eſt. At ſi ne tum quidem rima manifeſta eſt, inducendum ſuper os atramẽtum ſcriptoriũ eſt, deinde ſcalpro id detrahendum. Nigritiem enim continet, ſiquid fiſſum eſt: ſolet etiam euenire vt altera parte fuerit ictus, & os altera fiderit. Itaque ſi grauiter aliquis percuſſus eſt, ſi mala indicia ſubſequuta ſunt, neque ea parte qua cutis diſcuſſa eſt, rima reperitur, nõ incommodum eſt parte altera conſiderare num quis locus mollior ſit, & tumeat, eúmque aperire: ſiquidem ibi fiſſum os reperietur: nec tamẽ magno negotio cutis ſaneſcit, etiãſi fruſtra deſe
H cta eſt. Os fractũ niſi ſuccurſum eſt, grauibus inflãmationibus afficit, difficiliúſque poſtea tractatur. Raró, ſed aliquando tamen euenit vt os quidẽ totũ integrũ maneat, intus verò ex ictu vena aliqua in cerebri membrana rupta aliquid ſanguinis mittat, iſque ibi concretus magnos dolores moueat, oculos quibus obcæcet. Sed fere cõtra id

dolor eſt,& eo loco cute inciſa pallidũ os reperitur:ideó-
que id quoque os excidendum eſt.Quacunque autem de
cauſa curatio hæc neceſſaria eſt : ſi nondum ſatis cutis
patefacta eſt,latius aperienda eſt, donec quicquid læſum
eſt in conſpectu ſit.In quo ipſo videndum eſt nequid ex
ipſa membranula quæ ſub cute caluariã cingit , ſuper os
relinquatur . Siquidẽ hæc ſcalpro terebríſve lacerata, ve-
hementes febres cum inflãmationibus excitat . Itaque eã
commodius eſt ex toto ab oſſe diduci. Plagam, ſi ex vul-
nere eſt,talem neceſſe eſt habeamus qualẽ acceperimus.
Si manu facienda eſt,ea fere commodiſſima eſt quæ dua-
bus trãſuerſis lineis literæ X figuram accepit,vt deinde à
ſingulis procedẽtibꝰ lingulis cutis ſubſequatur.Inter quæ
ſi ſanguis fertur,ſpongia ſubinde in aceto tincta cohibẽ-
dus eſt, occupandúſque obiectis linamẽtis,& caput altius
excitandum . Neque id vitium vllum metum niſi inter
muſculos qui tempora continent, adfert : ſed ibi quoque
nihil tutius ſit.In omni verò fiſſo fractóve oſſe protinus
antiquiores medici ad ferramenta veniebant quibus id
exciderent.Sed multo melius eſt, antè emplaſtra experiri
quæ caluariæ cauſa componuntur : eorúmque aliquid o-
portet ex aceto mollitum,per ſe ſuper fiſſum fractúmve os
imponere:deinde ſuper id aliquanto latius quàm vulnus
eſt,eodem medicamento illitum linteolum , & præterea
ſuccidam lanam aceto tinctam : tunc vulnus deligare , &
quotidie reſoluere,ſimilitérque curare vſque ad diẽ quin
tum. A ſexto die,etiam vapore aquæ calidæ per ſpongiã
fouere,cætera ex eadem facere . Quòd ſi caruncula incre-
ſcere cœperit,& febricula aut ſoluta erit,aut leuior, & cu-
piditas cibi reuerterit,ſatíſque ſomni accedet,in eodẽ me
dicamento erit perſeuerandum. Procedente deinde tem
pore,emolliendum id emplaſtrum adiecto cerato ex roſa
facto,quò facilius carnem producat.nam per ſe reprimẽ-
di vim habet . Hac ratione ſæpe rimæ callo quodam im-
plentur,éſtque ea oſſis velut cicatrix: & latius fracta oſſa,
ſiqua inter ſe non cohærebant,eodem callo glutinantur:
éſtque aliquanto melius velamentum cerebro quàm ca-
ro quæ exciſo oſſe increſcit.Si verò ſub prima curatione
febris intenditur,breuéſque ſomni & iidem per ſomnia
tumultuoſi ſunt,vlcus madet , neque alitur,& in ceruici-
bus glandulæ oriuntur,magni dolores ſunt,cibique ſuper
hæc faſtidium increſcit,tum demum ad manũ ſcalprúm-
que veniendum eſt. Duo verò ſub ictu caluariæ pericula
ſunt,ne vel findatur,vel medium deſidat:ſi fiſſum eſt,poſ-
ſunt oræ eſſe compreſſæ,vel quia altera ſuper alteram ex-
ceſſit,vel etiam quia vehementer rurſus ſe commiſerunt.
Ex quo euenit vt humor ad membranam quidem deſcen
dat,exitum verò non habeat, ac ſic eam irritet, & graues
inflammationes moueat. Vbi medium deſedit,eandẽ ce-
rebri membranam os vrget,interdum etiam ex fractura
quibuſdam velut aculeis pungentibus. His ita ſuccurren-
dum eſt vt tamen quamminimum ex oſſe dematur.Ergo
ſi ora alteri inſedit,ſatis eſt id quod eminet,plano ſcalpro
excidere:quo ſublato iam rima hiat quantum curationi
ſatis eſt. At ſi oræ inter ſe comprimuntur,à latere eius in-
terpoſito digiti ſpatio terebra foramẽ faciendum eſt,ab
eóque ſcalper duabus lineis ad rimam agendus ad ſimili-
tudinem C literæ,ſic vt vertex eius à foramine baſis ad ri
mas it. Quòd ſi rima longius patet , ab altero foramine
rurſus ſimilis ſinus fieri debebit , & ita nihil latens in eo
oſſe cõcauũ eſt,abundéque exitus datur intus lædẽtibus.
Ne ſi fractum quidem os deſedit , totũ excidi neceſſe eſt:
ſed ſiue totũ perfractũ eſt , & ab alio ex toto receſſit:ſiue
circumpoſitæ caluariæ inhæret exigua parte ab eo quod
naturaliter ſe habet,ſcalpro diuidendum eſt:deinde in eo
quod deſedit iuxta rimam quam fecimus , foramina ad-
denda ſunt. Si in anguſto noxa eſt,duo:ſi latius patet,tria,
ſeptáque eorum excidenda, & tum ſcalper vtrinque ad ri-
mam agendus, ſic vt lunatũ ſinũ faciat,imáque pars eius
intus ad fracturã,cornua ad os integrũ ſpectent : deinde,
ſiqua labẽt, & ex facili remoueri poſſunt , forfice ad id fa
cta colligẽda ſunt,maximéque ea quæ acuta mẽbranã in
feſtãt.Si id ex facili fieri nõ poteſt, ſubiiciẽda lamina eſt,
quã cuſtodẽ eius mẽbranæ eſſe propoſui, & ſuper eã quic
quid ſpinoſum eſt,& intus eminet,excidendũ eſt:eadem
A lamina quicquid deorſum inſedit attollendũ . Hoc genus
curationis efficit vt qua parte fracta oſſa tamen inhærent,
ſolidentur qua parte abrupta ſunt,ſine vllo tormento ſub
medicamenti tempore excidant:ſpatiúmque inter hæc ſa
tis illi magnum ad extrahendam ſaniem relinquatur:plúſ
que in oſſe propugnaculi cerebrũ habeat quàm habitu-
rum fuit eo exciſo.His factis ea membrana acri aceto re-
ſpergenda eſt , vt ſiue aliquid ſanguinis ex ea profluit, co
hibeatur : ſiue intus cõcretus cruor remanet,diſcutiatur:
B tum idem medicamẽtũ eodẽ modo qui ſuprà poſitus eſt
mollitum,ipſi membranæ imponendum eſt : cæteráque
eodem modo facienda ſunt quæ ad linteolum illitum &
lanam ſuccidam pertinent, collocandúſque is in loco te-
pido,& curandũ quotidie vulnus,bis etiam æſtate.Quòd
ſi membrana per inflammationem intumuerit,infunden
da erit roſa tepida.Si vſqueeo tumebit vt ſuper oſſa quo-
que emineat,coercebit eam bene trita lenticula, vel folia
vitis contrita,& cum recenti vel butyro vel adipe anſeri-
no miſta:ceruíxque molliri debebit,liquido cerato ex iri-
C no facto. At ſi parum pura membrana videbitur,par mo-
dus eiꝰ emplaſtri & mellis miſcẽdus erit, ídque ſuper in-
fundẽdũ: eiúſque continendi cauſa vnum aut alterum li-
namentum iniiciendum,& ſuper linteolo cui emplaſtrũ
illitum ſit,contegẽdum.Vbi plus pura membrana eſt,ea-
dem ratione adiiciendum emplaſtro ceratum, vt carnem
producat. Quod ad abſtinentiam verò & primos vlterio-
réſque cibos potionéſque pertinet,eadem quæ in vulneri
bus præcepi, ſeruãda ſunt,eo magis quo periculoſius hæc
pars afficitur.Quinetiam quum iam non ſolùm ſuſtineri,
D ſed ali his quoque apparebunt,tamen erunt vitanda quæ-
cunque mãdenda ſunt,itẽ fumus,& quicquid excitat ſter
nutamentum.Spem verò certam faciunt,membrana mo-
bilis ac ſui coloris,caro increſcens rubicunda, facilis mo
tus maxillæ atque ceruicis.Mala ſigna ſunt, mẽbrana im-
mobilis,nigra vel liuida, vel aliter coloris corrupti:demẽ
tia,acris vomitus,neruorum vel reſolutio vel diſtẽtio,ca-
ro liuida,maxillarũ rigor atque ceruicis : cæteráque quæ
ad ſomnum,cibi deſiderium,febrem , puris colorem atti
nent,eadem quæ in cæteris vulneribus vel ſalutaria vel
E mortifera ſunt. Vbi bene res cedit,incipit ab ipſa mẽbra-
na,vel ſi os eo loco duplex eſt,inde quoque caro increſce-
re:eáque id quod inter oſſa vacuum eſt , replet,nonnun-
quam etiã ſuper caluariam excreſcit. Quod ſi incidit, in
ſpergenda ſquama æris eſt, vt id reprimat cohibeátque,
ea carni ſuperdãdo quæ ad cicatricem perducant. Omni-
búſque ea locis commodè inducitur , exempta frontis
ea parte quæ paulum ſuper id eſt quod inter ſupercilia
eſt.Ibi enim vix fieri poteſt vt per omnem ætatem ſit ex-
ulceratio,quæ linteolo medicamentum habente contegẽ
F da ſit.Illa vtique capite fracto ſeruanda ſunt , vt donec iã
valida cicatrix erit ,ſoluenda vitentur, frequẽs balneum,
maior vini modus.

DE NARIVM FRACTARVM CVRAtione, Cap. V.

IN naribus verò & os & cartilago frangi ſolet,& quidem
modò aduerſa,modò à latere.Si aduerſa fracta ſunt,alte-
rúmve ex his,nares deſidunt,difficulter ſpiritus trahitur:
ſi à latere os fractum eſt,is locus cauus eſt:ſi cartilago , in
G alteram partẽ nares declinãtur . Quicquid in cartilaginẽ
incidit,excitãdũ leniter eſt,aut ſubiecto ſpecillo,aut duo
bus digitis vtrinq; cõpreſſis:deinde in lõgitudinẽ impli-
cata linamẽta & molli pellicula cincta circũſútáq; , intus
adiiciẽda ſunt:aut eodẽ modo cõpoſitũ aliquid,ex arido
penicillo:aut grãdis pinna,gũmi vel fabrili glutine illita,
& molli pellicula circũdata,quæ deſidere cartilaginẽ nõ
ſinat.Sed ſi aduerſa ea fracta eſt,æqualiter vtraq; naris im
plẽda eſt:ſi à latere,craſſiꝰ eſſe debet ab ea parte in qua na-
ſꝰ iacet,ab altera tenuius,id quod inſeritur. Extrinſecus au-
H tẽ circũdãda habena eſt mollis,media illita mixtis inter
ſe ſimila & thuris fuligine,eáque vltra aures ducenda , &
fronti duobus capitibus agglutinanda eſt.Id enim corpo-
ri quaſi gluten inhæreſcit,& quum induruit , nares com-
modè cõtinet.Sin quod intus inditũ eſt lædit (ſicut maxi
mè fit vbi interior cartilago perfracta eſt)excitatæ nares

eadẽ tantummodo habena continendæ ſunt:deinde poſt
quatuordecim dies idipſum demendum eſt. Reſoluitur
autem aqua calida,eáque tum is locus quotidie fouendus
eſt.Sin os fractum eſt,id quoque digitis in ſuam ſedem
reponẽdum eſt:atque vbi aduerſum id ictum eſt,vtraque
naris implenda eſt, vbi à latere, ea in quam os impulſum
eſt,imponendúmque ceratum,& paulo vehementius de-
ligandum eſt, quia callus eo loco nõ ad ſanitatem tantũ-
modo,ſed etiam ad tumorem increſcit.A tertio die fouẽ
dum id aqua calida eſt, tantóque magis quanto propius
eſſe ſanitati debet.Quòd ſi plura erunt fragmenta, nihilo
minus extrinſecus ſingula in ſuas ſedes digitis erunt com
pellenda,imponendáque extrinſecus eadem habena,&
ſuper eam ceratum,neque vltrà faſcia adhibenda eſt. At
ſiquod fragmentum vndique reſolutum cum cæteris nõ
glutinabitur,intelligetur quidem ex humore qui multus
ex vulnere feretur, volſella verò extrahetur. Finitíſque in-
flammationibus,imponetur aliquod medicamentum ex
iis quæ leniter reprimunt.Peius eſt vbi aut oſſi aut carti-
lagini fractæ,cutis quoque vulnus acceſſit. Id admodum
raròfit:ſi incidit illa quidem,nihilominus eadem ratio-
ne in ſuas ſedes excitanda ſunt.Cuti verò ſuperimponen-
dum emplaſtrum aliquod ex iis quæ recentibus vulneri-
bus accommodata ſunt,ſed inſuper nullo vinculo deligã
dum eſt.

DE AVRIVM FRACTARVM CVRAtione. Cap. VI.

IN aure quoque interdum rumpitur cartilago:quod ſi in
cidit,antequam pus oriatur,imponendum glutinãs me
dicamentum eſt.Sæpe enim ſuppurationem prohibet, &
aurem cõfirmat. Illud & in hac & in naribus ignorari nõ
oportet:non quidem cartilaginem ipſam glutinari, circa
tamen carnem increſcere,ſolidaríque eum locum.Itaque
ſi cum cute cartilago rupta eſt,cutis vtrinque ſuitur. Nũc
autẽ de ea dico quæ cute integra frãgitur.In ea verò ſi iã
pus natum eſt,aperiẽda altera parte cutis,& ipſa cartilago
contrà lunata plaga excidẽda eſt:deinde vtẽdum eſt me-
dicamento leniter ſupprimẽte,quale lycium eſt aqua dilu
tum,donec ſanguis fluere deſinat: tum imponendum lin
teolũ cum emplaſtro: ſic vt pingue omne vitetur,& à par
te poſteriore lana mollis auri ſubiicienda eſt, quæ quod
eſt inter hãc & caput compleat:tũ ea leniter deligãda eſt
& à tertio die vapore,vt in naribus poſui,fouenda.Atque
in his quoque generibus abſtinentia primi temporis ne-
ceſſaria eſt,donec inflammatio finiatur.

DE MAXILLAE FRACTAE CVRATIOne,déque quibuſdam ad omnia oſſa pertinentibus, Cap. VII.

AB his ad maxillam vẽturus, indicanda quædam pu-
to communiter od omnia oſſa pertinẽtia, ne ſæpius
eadem dicenda ſint. Omne igitur os modò rectum vt li-
gnum in longitudinem finditur,modò frangitur trãſuer
ſum,interdum obliquum: atque idipſum nonnunquam
retuſa habet capita,nonnunquam acuta.Quod genus peſ-
ſimum eſt,quia neque facilè committuntur quæ nulli re-
tuſo innitũtur,& carnẽ vulnerant,interdũ neruũ quoque
aut muſculum. Quinetiam aliquando plura fragmenta à
fragmento fiunt.Sed in aliis quidem oſſibus ex toto ſæpe
fragmentum à fragmento recedit. Maxillæ verò ſemper
aliqua parte etiam vexata oſſa,inter ſe cohærent.Igitur in
primis digitis duobus vtrinque prementibus,& ab ore &
ab cute omnino oſſa in ſuam ſedem compellẽda ſunt:de-
inde ſi tranſuerſa maxilla fracta eſt,ſub quo caſu fere dẽs
ſuper proximum dentem excedit, vbi ea in ſuam ſedem
collocata eſt,duo proximi dentes,aut ſi hi labant, vlterio
res inter ſe ſeta deligãdi ſunt:idem in alio genere fractu-
ræ ſuperuacuum eſt:cætera eadem facienda ſunt.Nam lin
teolum duplex madens vino & oleo ſuperiniiciendum,
cum eadem ſimila & eadem thuris fuligine eſt:deinde
aut faſcia aut mollis habena media in longitudinem in-
ciſa, vt vtrinque mentũ complectatur,& inde capita eius
ſupra caput adducta ibi deligãtur. Illud quoq; ad omnia
oſſa pertinẽs dictũ erit, famẽ primùm eſſe neceſſariã:de-
inde die tertio humidum cibũ, ſublata inflammatione
paulo leniorem, eúmque qui carnẽ alat: per omne tem-

A pus vinum eſſe alienũ: deinde tertio die reſolui debere
fouerique per ſpongiam vapore aquæ calidæ,eadémque
quæ primò fuerunt ſuperdari.Idem die quinto fieri, &
donec inflãmatio finiatur, quæ vel octauo die vel ſepti-
mo fere reſoluitur.Ea ſublata rurſus oſſa eſſe tractãda,vt ſi
quod fragmẽtum loco ſuo non eſt,reponatur. Neque id
eſſe ſoluendũ,niſi duæ partes eius temporis, intra quod
quæque oſſa conſerũtur,tranſierint.Fere verò intra quar-
tumdecimum & vnũ & viceſimum diẽ ſaneſcunt, ma-
xilla, malæ,iugulũ, latus,pectus,os ſcapularum,coſtæ,ſpi
B na coxarum,os tali,calx,manus,planta.Inter viceſimum
& trigeſimum diem crura brachiaque inter ſeptimum
& viceſimum & quadrageſimum,humeri & femina.Sed
in maxilla illud quoque adiiciendum eſt,quòd humidus
cibus diu aſſumendus eſt. Atque etiam quũ tempus pro-
ceſſit,in lagano ſimilibúſque aliis perſeuerandũ, donec
ex toto maxillam callus firmarit:item vtique primis die-
bus habendum ſilentium.

DE IVGVLI FRACTI CVRATIONE. Cap. VIII.

C IVgulum verò ſi tranſuerſum fractum eſt,nonnũquam
per ſe rurſus rectè coit,& niſi mouetur,ſanari ſine iun-
ctura poteſt. Nõnũquã verò, maximéque vbi motũ eſt,
elabitur,feréque id quod à pectore ſub id quod ab hume
ro eſt,in poſteriorẽ partẽ inclinatur.Cuiꝰ ea ratio eſt quòd
per ſe non mouetur,ſed cum humeri motu conſentit. Ita-
que eo ſubſiſtente, ſub id humerus agitatur. Raro verò
admodum in priorem partem iugulum inclinatur,adeò
vt magni profeſſores nũquam ſe vidiſſe memoriæ man-
darint:ſed locuples tamẽ eius rei author Hippocrates eſt.
D Verùm vt diſſimilis vterq; caſus eſt,ſic quædã diſſimilia
requirit. Vbi ad ſcapulas iugulum tẽdit,ſimul dextra ma-
nu planè propellendus in poſteriorem partem humerus
eſt,& illud in priorem attrahendum. Vbi ad pectus con-
uerſum eſt,ipſum quidem retrò dandum, humerus autẽ
in priorem partem adducendus eſt. Ac ſi is inferior eſt,
non id quod à pectore eſt,deprimendum eſt,quia immo
bile eſt,ſed humerus ipſe attollendus.Si caſu ſuperior eſt,
id quod à pectore eſt implendum lana,& humerus ad pe
ctus deligãdus eſt. Si acuta fragmenta ſunt,incidi contrà
E cutis debet,ex oſſibus ea quæ carnem vulnerant præci-
denda ſunt: tunc retuſa oſſa committenda ſunt. Siquid
ab aliqua parte eminet, opponendum ei triplex linteolũ
eſt,in vino & oleo tinctum.Si plura fragmenta ſunt,ex-
cipienda ſunt ex ferula facto canaliculo,eodémque intus
incerato,ne faſcia diducatur, quæ iugulo compoſito cir-
cumdanda eſt ſæpius potius quàm valentius. Quod ipſũ
quoque in omnibus oſſibus fractis perpetuum eſt.A de-
xtro verò iugulo,ſi id fractum eſt,ad alam ſiniſtram,à ſi-
niſtro ad dexterã:rurſúſque ſub ala ſua faſcia dari debet.
F Poſt hæc ſi iugulum ad ſcapulas inclinatum eſt, brachi-
um ad latus:ſi in partem priorem, ad ceruicem deligan-
dum eſt:ſupinúſque homo collocandus, cæteráque eadẽ
facienda quæ ſuprà comprahenſa ſunt. Sunt verò plura
oſſa fere immobilia,vel dura, vel cartilaginoſa,quæ vel
franguntur, vel forantur, vel colliduntur, vel finduntur,
vt malæ,pectus,latus, os ſcapularum,coſtæ,ſpina coſtarũ,
os tali,calx,manus,planta.Horum omnium eadem cura-
tio eſt. Si ſuprà vulnus eſt,id ſuis medicamentis nutrien-
dum eſt.Quo ſaneſcente rimas quoque oſſis, aut ſiquod
G ferrumen eſt,callus implet.Si cutis integra eſt, & os læſũ
eſſe,ex dolore colligimus, nihil aliud quàm quieſcendũ,
imponendúmque ceratũ eſt,& leniter deligandum, do-
nec ſanitate oſſis dolor finiatur.

DE COSTARVM FRACTARVM CVRAtione, Cap. IX.

PRopriè tamen quædam de coſta dicenda ſunt, quia
iuxta viſcera eſt,grauioribúſque periculis is locus ex-
poſitus eſt. Hæc quoque igitur interdũ ſic finditur vt ne
ſummum quidem os, ſed interior pars eius quæ rara eſt,
H lædatur:interdum ſic vt eam totam is caſus perruperit.Si
tota fracta non eſt,nec ſanguis expuitur, nec febricula ſe-
quitur,nec quicquam ſuppurat, niſi admodum raro, nec
dolor magnus eſt, tactu tamen is locus leniter indoleſcit,
abundè eſt eadem quæ ſuprà ſcripta ſunt, facere,& à me-

dia faſcia incipere deligare, ne in alterutrā partem hæc cutem inclinet. Ab vno verò & viceſimo die, quo vtique os eſſe debet glutinatum, id agēdum. Cibis vberioribus eſt vtendum vt corpus quampleniſſimum fiat, quò melius os veſtiat quod illo loco tenerum adhuc iniuriæ ſub tenui cute expoſitum eſt. Per omne autem tempus curationis vitandus clamor, ſermo quoque, tumultus, ira, motus vehementior corporis, fumus, puluis, vt quicquid vel tuſſim vel ſternutamentum mouet: ne ſpiritum quidem magnopere continere expedit. At ſi tota coſta perfracta eſt, caſus aſperior eſt. nam & graues inflammationes, & febris, & ſuppuratio, & ſæpe vitæ periculum ſequitur, & ſãguis ſpuitur. Ergo ſi vires patiūtur, ab eo brachio quod ſuper eam coſtam eſt, ſanguis mittendus eſt: ſi non patiūtur, aluus tamen ſine vllo acri ducenda eſt, diutiúſque inedia pugnandum. Panis verò ante ſeptimum diem non aſſumendus, ſed vna ſorbitione viuendum, imponēdúmque ei loco ceratum ex lino factum, cui cocta quoque reſina adiecta ſit, aut Polyarchi malagma, aut panaces ex vino & roſa & oleo, ſupérque imponenda lana ſuccida mollis & duæ faſciæ à mediis orſæ, minimé que adſtrictæ. Multo verò magis omnia vitanda quæ ſuprà poſui, adeò vt ne ſpiritus quidem ſæpius mouendus ſit. Quòd ſi tuſſis infeſtabit, ad id potio ſumenda erit vel ex trixagine, vel ex ruta, vel ex herba ſtychade, vel ex cumino & pipere. Grauioribus verò doloribus vrgentibus, cataplaſma imponi quoque cōueniet vel ex lolio, vel ex hordeo, cui pinguis fici tertia pars quoque ſit adiecta. Et id quidem interdiu ſuperiacebit. Noctu verò idem aut ceratū, aut malagma, aut pāni, quia poteſt cataplaſma decidere. Ergo quotidie quoque reſoluetur, donec iam cerato aut malagmate poſſimus eſſe cōtenti: & decem quidem diebus extenuabitur fame corpus, ab vndecimo verò ali incipiet. Ideóque etiam laxior quàm primò faſcia circumligabitur, feréque ea curatio ad quadrageſimum diem perueniet: quæ ſi modus erit ſuppurationis, plus malagma quàm ceratū ad digerendum proficiet. Si ſuppuratio vicerit, neque per quæ ſuprà ſcripta ſunt diſcuti potuerit, omnis mora vitanda erit, ne os infrà vitietur: ſed qua parte maxima tumebit, demittendum erit candens ferramentum, donec ad pus perueniat, idque effundendum. Si nuſquam caput ſe oſtendit, vbi maximè pus ſubit, ſic intelligimus: Creta cimolia totū locū illinimus, & ſiccari patiemur: quo loco maximè humor in ea perſeuerauit, ibi pus proximum erit, eáque vti debebit: ſi latius aliquid abſcedet, duobus aut tribus locis erit perforandum, demittendum erit linamentum, aut aliquid ex penicillo quod ſummum lino ſit deuinctum, vt facilè educatur. Reliqua eadem quæ in cæteris aduſtis facienda ſunt: vbi purum erit vlcus, ali corpus debebit, ne tabes pernicioſa futura id malum ſubſequatur. Nonnunquam etiam leuius ipſo oſſe affecto, & inter initia neglecto, non pus, ſed humor quidam muccis ſimilis, intus coit, molleſcitque contrà cutis, in qua ſimili vſtione vtendum eſt.

De ſpinæ curatione.

In ſpina quoq; eſt quod propriè notemus. Nā ſi id quod ex vertebra excidit, aliquo modo fractum eſt, locus quidem concauus fit, punctiones autē in eo ſentiuntur, quia neceſſe eſt ea fragmenta ſpinoſa eſſe. Quo fit vt homo in interiorem partem ſubinde nitatur. Hæc noſcendæ rei cauſa ſunt. Medicamentis verò iiſdem opus eſt quæ plurima parte huius capitis expoſita ſunt.

DE HVMERORVM, BRACHIORVM, FEmorum, crurum, digitorum fractorum vel euulſorum communibus curationibus, Cap. X.

Similes rurſus ex magna parte caſus curationéſque ſūt humeris & femoribus. Communia etiam quædam humeris, brachiis, femoribus, cruribus, digitis.: ſiquidē ea minimè periculoſè media franguntur. Quo propior fractura capiti vel ſuperiori vel inferiori eſt, eo peior eſt. Nam & maiores dolores adfert, & difficilius curatur. Ea maximè tolerabilis eſt ſimplex, tranſuerſa: peior, vbi

A fragmenta, atque vbi obliqua: peſſimum vbi eadē acuta. Nonnunquam autem fracta in his oſſa in ſuis ſedibus remanent: multo ſæpius excidunt, aliúdque ſuper aliud effertur. Idque ante omnia conſiderari debet, & ſunt notæ certæ: ſi ſuis ſedibus mota, reſima, punctioniſque ſenſum repræſentant, tactu inæqualia ſunt: ſi verò non aduerſa, ſed obliqua iunguntur, quod fit vbi loco ſuo non ſunt, membrū id altero latere breuius eſt, & muſculi eius tument. Ergo ſi hoc depreſſum eſt, protinus id membrū oportet extendere. Nam nerui muſculique intenti per
B oſſa contrahuntur, neque in ſuum locum veniunt, niſi illos per vim aliquis intendit. Rurſus, ſi primis diebus id omiſſum eſt, inflammatio oritur: ſub qua & difficile & periculoſè vis neruis adhibetur. Nam diſtentio neruorū vel cancer ſequitur, vel certum, vt diutiſſimè alatur, pus. Itaque ſi antè repoſita oſſa non ſunt, poſtea reponenda ſunt. Intendere autem digitum vel aliud quoque membrum, ſi adhuc tenerum eſt, etiā vnus homo poteſt, quū alteram partem dextra, alteram ſiniſtra prendit. Valētius membrum duobus eget qui in diuerſa contendant. Si
C firmiores nerui ſunt, vt in viris robuſtis, maximéque eorum feminibus & cruribus euenit, habenis quoque vel linteis faſciis vtrinque capita articulorum deliganda, & per plures in diuerſa ducēda ſunt. Vbi paulo lōgius quàm naturaliter eſſe debet, membrum vis fecit: tum demum oſſa manibus in ſuam ſedem compellenda ſunt, indiciúmque oſſis repoſiti eſt, dolor ſublatus. Et membrum alteri parti æquatum inuoluendum duplicibus triplicibúſue pannis, & in vino & oleo tinctis, quos lineos eſſe commodius eſt. Ferè verò faſciis ſex opus eſt: prima breuiſſi-
D ma adhibenda, quæ circa fracturam ter voluta ſurſum verſus feratur, & quaſi in cochlea ſerpat, ſatíſque eſt eam ter hoc quoque modo circuire. Altera dimidio longiore, eāq; qua parte os eminet, ab ea ſi totū æquale eſt, vndelibet ſuper fracturam debet incipere priori aduerſa, deorſúmque tēdere, atque iterū de fractura reuerſa in ſuperiore parte vltra priorem faſciā deſinere. Super has iniiciendum latiore linteo ceratum eſt, quod eas contineat, ac ſiqua parte os eminet, triplex ea pannus obiiciendus, eodem vino & oleo madēs. Hæc tertia faſcia comprehen-
E denda ſunt, quartáque, ſic vt ſemper inſequens priori aduerſa ſit, & tertia tantùm in inferiore parte, tres in ſuperiore finiant, quia ſatius eſt ſæpius circuire quàm adſtringi. Siquidem id quod aſtrictum eſt, alienatur, & cancro opportunum eſt, articulum autē quamminimè vincire opus eſt: ſed ſi iuxta hunc os fractum eſt, neceſſe eſt. Deligatum verò membrum in diem tertium continendum eſt: eáque iunctura talis eſſe debet vt primo die nihil offenderit, non tamē laxa viſa ſit, ſecūdo laxior, tertio iam penè reſoluta. Ergo tum rurſum id membrum deligan-
F dum, adiiciendáque prioribus quinta faſcia, iterūq; quinto reſoluendum eſt, & ſexto faſciis inuoluendum, ſic vt tertia & quinta infrà, cæteræ ſuprà finiantur. Quotieſcūque autem ſoluitur membrum, calida aqua fouedum eſt. Sed ſi iuxta articulū fractura eſt, diu inſtillandū vinum eſt, exigua parte olei adiecta, eadémque omnia faciēda, donec ab eo inflammatio ſoluatur, vel leuius quoque quàm ex conſuetudine id membrum fiat: quòd ſi ſeptimus dies non dedit, certè nonus exhibet: tum facillimè oſſa tractantur. Rurſus ergo ſi parum commiſſa ſunt, cō-
G mitti debent: ſiqua fragmenta eminent, in ſuas ſedes reponenda ſunt. Deinde eodem modo membrum deligādum, ferulæque ſuper accomodandæ ſunt, quæ fiſſæ circumpoſitæque oſſa in ſua ſede contineant: & in quam partem fractura inclinat, ab ea latior valentiórque ferula imponenda eſt. Eáſque omnes citra articulum eſſe oportet reſimas, ne hunc lædant, nec vltrà aſtringi quàm vt oſſa cōtineāt, & cum ſpatio laxētur, tertio quoque paulū habenis ſuis coarctari: ac ſi nulla prurigo, nullus dolor eſt, ſic manere donec duæ partes eiꝰ tēporis quod os quo
H que cōſeruet cōpleātur, poſtea leuius aqua calida fouere, quia primò digeri materiā opus eſt, tū euocari. Ergo cerato quoque liquido id leniter eſt vngendū, perfricādáque ſumma cutis eſt, laxiúſque id deligādū eſt. Tertio quoq;

die ſoluendum, ſic vt remota calida aqua, cætera eadem fiant. Tantummodo ſingulæ faſciæ quoties reſolutæ fuerint, ſubtrahantur.

De fracti humeri curatione.

Hæc communia ſunt, illa propria. Siquidem humerus fractus, non ſic vt membrum aliud intẽditur: ſed homo collocatur alto ſedili, medicus autem humiliore aduerſus. Vna faſcia brachiũ amplexa ex ceruice ipſius qui læſus eſt, id ſuſtineat: altera ab altera parte ſuper caput data, ibi accipit nodum: tertia iuncto imo humero deorſum demittitur, ibi quoque capitibus eius inter ſe iunctis. Deinde ab occipitio ipſius, miniſter ſub ea faſcia quam ſecundo loco poſui, correpto: ſi dexter humerus ducendus eſt, dextro: ſi ſiniſter, ſiniſtro brachio, demiſſum inter femina eius qui curatur baculum tenet: medicus ſuper eam faſciam de qua tertio loco dixi, palmam iniicit dextram: ſi ſiniſter, ſiniſtram, ſi dexter humerus ſumatur, ſimúlque alteram faſciam miniſter attollit, alteram premit medicus: quo fit vt leniter humerus extendatur. Faſciis verò, ſi medium aut imum os fractum eſt, breuioribus opus eſt: ſi ſummũ, longioribus, vt ab eo ſub altera quoque ala per pectus & ſcapulas porrigantur. Protinus verò brachium quũ deligatur, ſic inclinandum eſt id quod afficit, vt ante faſcias quoque ſic figurandum ſit: ne poſtea ſuſpenſum aliter, aliter quũ deligabatur, humerum inclinet: brachióque ſuſpenſo, ipſe quoque humerus ad latus leniter deligãdus eſt. Per quæ fit vt minime moueatur, ideóque oſſa ſic ſe habent vt aliquis compoſuit. Quum ad ferulas ventum eſt, extrinſecus eſſe earum longiſſimæ debent, à lacerto breuiores, ſed ſub ala breuiſſimæ. Sæpiúſque eæ reſoluendæ ſunt, vbi in vicinia cubiti humerus fractus eſt, ne ibi nerui rigeſcant, & inutile brachium efficiant. Quoties ſolutæ ſunt, fractura manu continenda, cubitus aqua calida fouendus, & molli cerato perfricandus, ferulæque vel omnino non imponendæ cõtra eminentia cubiti, vel aliquanto breuiores ſunt.

De brachii fracti curatione.

At ſi brachium fractum eſt, in primis conſiderandum eſt, alterum os, an vtrunque comminutum ſit, non quò alia in eiuſmodi caſu curatio admouenda, ſed primùm vt valentius extendatur ſi vtrunque os fractum eſt: quia neceſſe eſt minus neruos contrahi altero oſſe integro, eóſque intendente: deinde vt curioſius omnia in continendis oſſibus fiant, ſi neutrum alteri auxilio eſt. Nam vbi alterum integrum eſt, plus opis in eo quàm in faſciis feruliſque eſt. Deligari autem brachium debet paulum pollice ad pectus inclinato, (ſiquidem is maximè brachii naturalis habitus ſit) idque inuolutum mitella commodiſſimè excipitur quæ latitudine ipſi brachio, peranguſtis capitibus collo iniicitur, atque ita commodè brachiũ ex ceruice ſuſpenſum eſt. Idque paulum ſupra cubiti alterius regionem pendere oportet. Quòd ſi ex ſummo cubito id factum ſit, glutinare id vinciendo alienum eſt. Fit enim brachium immobile, ac ſi nihil aliud quàm dolori occurſum eſt, idem qui fuit eius vſus eſt.

De crurum femorúmque fractorum curatione.

In crure æquè ad rem pertinet, alterum ſaltem os integrum manere: commune verò ei femoríque eſt, quòd vbi deligatum eſt, in canalem coniiciẽdum eſt. Is canalis & inferiori parte foramina habet per quæ ſiquis humor exceſſerit, deſcẽdat: & à planta moram quæ ſimul & ſuſtineat eam, & delabi non patiatur: & à lateribus caua, per quæ loris datis mora quidem crus femúrque, vt collocatum eſt, detineat. Eſſe etiam is debet à plãta, ſi crus fractũ eſt, circa poplitem: ſi femur, vſque ad coxã: ſi iuxta ſuperius caput femoris, ſic vt ipſa quoque ei coxa ſit. Neq; tamen ignorari oportet, ſi femur fractum eſt, fieri breuius, quia nunquam in antiquum ſtatum reuertitur, ſummiſque digitis poſtea cruris eius inſiſti: ſed multa tamen femori debilitas eſt vbi fortunæ negligẽtia quoq; acceſſit.

De fracti digiti curatione.

Digitum ſatis eſt ad vnum furculum poſt inflammationem deligari.

Communes curationes ad humeros, brachia, crura, femina, digitóſque confractos, pertinentes.

A His propriè ad ſingula membra pertinentibus, rurſus illa cõmunia ſunt: Primis diebus fames: deinde tum quũ iam increſcere callum oportet, liberalius alimẽtum, longa à vino abſtinentia, fomentum aquæ calidæ: dum inflammatio eſt, liberale, quũ ea deſit, modicum: tum etiã lõgior vlterioribus & liquido cerato membris, & mollis tamen vnctio. Neque protinus exercendum id membrũ, ſed ad antiquos vſus reducendum eſt. Grauius aliquanto eſt quũ oſſis fracturæ carnis quoque vulnus acceſſit, ma- B ximéque ſi id muſculi femoris aut humeri ſenſerunt. nam & inflammationes multo grauiores & promptiores cancros habent. Ac femur quidem, ſi oſſa inter ſe ceſſerunt, fere præcidi neceſſe eſt. Humerus verò quoque in periculum venit, ſed facilius conſeruatur. Quibus periculis etiam magis id expoſitum quod iuxta ipſos articulos ictũ eſt. Curioſius igitur agendum eſt, & muſculus quidem per mediam plagam tranſuerſus præcidendus: ſanguis verò, ſi parum fluxit, mittendus: corpus inedia extenuãdum, ac reliqua quidem membra lentius intendenda, & lenius in C his oſſa in ſuam ſedem reponenda ſunt. His verò neque intendi neruos, neque oſſa tractari ſatis expedit. Ipſiq; homini permittendum eſt vt ſic ea collocata habeat quemadmodũ minimè lædũt. Omnibus autem his vulneribus imponendum primò linamentum eſt vino madens, cui roſæ paulum admodum adiectum ſit: cætera eadem deliganda faſciis ſunt aliquanto quàm vulnus latioribus, laxius ſcilicet quàm ſi ea plaga non eſſet, quanto facilius & alienari & occupari cancro vulnus poteſt, numero potius faſciarum id agendum eſt, vt laxæ quoque æquè con- D tineãt. Quod in femore humeróque ſic fiet, ſi oſſa fortè rectè concurrerint: ſin aliter ſe habebunt, eatenus circundari faſcia debebit vt impoſitum medicamentum contineat. Cætera eadem quæ ſuprà ſcripſi, faciẽda ſunt, præterquam quòd neque ferulis, neque canalibus, inter quæ vulnus ſaneſcere non poteſt, ſed pluribus tantummodo & latioribus faſciis opus eſt, ingerendúmque ſubinde in eas eſt calidum oleum & vinum, magíſque in principio fame vtendum, vulnus calida aqua fouendum, frigúſque omni ratione vitandum eſt; & tranſeundum ad medica- E menta quæ puri mouendo ſunt, maiórque vulneri quàm oſſi cura agenda. Ergo quotidie ſoluendum nutriendúmque eſt. Inter quæ ſiquod paruulum fragmentum oſſis eminet, id ſi retuſum eſt, in ſuam ſedem dandum: ſi acutũ, antè acumen eius longius eſt præcidendum: ſi breuius, limandum, & vtrinque ſcalpro limandum, tum ipſum recondendum eſt: ac ſi id manus facere non poteſt, volſella quali fabri vtuntur, iniicienda eſt rectè ſe habenti capiti, ab ea parte qua ſima eſt vt ea parte qua gibba eſt eminens os in ſuam ſedem compellat. Si id maius eſt, mẽbra- F nuliſq; cinguntur, ſinere oportet ea ſub medicamẽtis reſolui, idq; os vbi iam nudatũ eſt, abſcindere: quod maturius ſcilicet faciendũ eſt: potéſtque ea ratione & os coire, & vulnꝰ ſaneſcere. Illud ſuo tẽpore, hoc prout ſe habet. Nonnunquã etiam in magno vulnere euenit vt fragmẽta quædam velut emoriantur, neque cum cæteris coeant. Quod hîc quoque ex modo fluentis humoris colligitur: quo magis neceſſariũ eſt, ſæpius vlcus reſoluere atque nutrire. Sequitur verò vt id os per ſe poſt aliquot dies excidat: quũ tam miſera antea cõditio vulneris ſit, tamen id G interdũ maius diutiúſque facies. Sæpe enim integra cutis oſſe abrũbitur, protinúſque prurigo & dolor oritur. Quæ ſoluere, ſi accedit, maturius oportet, & fouere aqua per æſtatem frigida, per hyemem egelida: deinde ceratũ myrteum imponere. Interdũ fractura quibuſdã velut aculeis carnem vexat, quo à prurigine & punctionibus cognito, aperire id meliꝰ, eóſque aculeos præcidere neceſſe habet. Reliqua verò curatio in vtroque hoc caſu eadem eſt quæ vbi ictus protinꝰ intulit puro iam vlcere. Cibis hîc quoque vtendũ eſt carnẽ producẽtibus: ſi breuius adhuc mẽ- H brum eſt, & oſſa loco ſuo non ſunt, paxillus tenuis quãleuiſſimi generis inter ea demitti debet, ſic vt capite paulũ ſupra vlcus emineat, íſque quotidie plenior adigendus eſt, donec par id membrũ alteri fiat: tum paxillus remouendus, vulnus ſanandum eſt, cicatrix inducta fouenda frigida aqua eſt in qua myrtus, hedera, aliæve ſimiles

verbenæ ſint:illinendúmque medicamentũ quod ſiccet, A
& magis etiam hîc quieſcendum, donec id membrum
confirmetur.Siquando verò oſſa non conferbuerunt,quæ
ſæpe ſoluta,ſæpe mota ſunt,in aperto deinde curatio eſt:
poſſunt enim coire.Si vetuſtas occupauit,membrum ex-
tendendum eſt,vt aliquid lædatur.Oſſa inter ſe manu di-
uidenda, vt concurrendo exaſperentur, & ſiquid pingue
eſt,eradatur,totúmque id quaſi recens fiat:magna tamen
cura habita ne nerui muſculive lædantur. Tum vino fo-
uendum eſt in quo malicorium decoctum ſit, imponen-
dúmque idipſum oui albo miſtum. Tertio die reſoluen- B
dum,fouendúmque aqua in qua verbenæ de quibus ſu-
prà dixi,decoctæ ſint:quinto die idem faciẽdum, ferulæ-
que circundandæ. Cætera & antè & pòſt eadem facienda
quæ ſuprà ſcripſi. Solent tamen interdum diuerſa inter ſe
oſſa cõferuere:eóque & breuius membrum & indecorum
fit:& ſi capita acutiora ſunt,aſſiduè punctiones ſentiũtur.
Ob quam cauſam frangi rurſus oſſa & dirigi debent. Id
hoc modo fit:Calida aqua multa membrum id fouetur,
& ex cerato liquido perfricatur,intẽditúrque:& inter hæc
medicus pertractans oſſa, vt adhuc tenero callo,manibus C
ea diducit,compellitque id quod eminet in ſuam ſedem:
& ſi parum valuit,ab ea parte in qua os ſe inclinat, i nuo-
lutam lana regulam obiicit:atque ita deligando aſſueſce-
re iterum vetuſtæ ſedi cogit. Nonnunquam autem rectè
quidem oſſa cœperunt: ſuperincreuit verò nimius callus,
ideóque locus intumuit.Quod vbi incidit,diu lenitérque
id membrum perfricandum eſt ex oleo & ſale & nitro,
multúmque aqua calida ſalſa fouendum, & imponendũ
malagma quod digerat,aſtrictiúſque alligandũ, oleribúſ D
que,& præterea vomitu vtendum.Per quæ cum carne cal
lus quoque extenuatur, cõfértque aliquid de ſinapi,quod
cum ficu in alterum pariter membrũ impoſitum, donec
id paulũ erodat,eóque euocet materiam. Vbi his tumor
extenuatus eſt,rurſus ad ordinem vitæ reuertendum eſt.

DE LVXATIS OSSIBVS, Cap. XI.

AC de fractis quidem oſſibus hactenus dictũ ſit.Mo-
uẽtur autem ea ſedibuis ſuis duobus modis:nã mo-
dò quæ iuncta ſunt inter ſe dehiſcunt,vt quum latum ſca-
pularum os ab humero recedit,& in brachio radius à cu- E
bito,& in crure tibia à ſura,interdum à ſaltu,calcis os à ta
lo:(quod rarò tamen fit) modò articuli ſuis ſedibus exci-
dunt.Antè de prioribus dicam.Quorum vbi aliquid inci-
dit protinus is locus cauus eſt, depreſſiúſque digitus ſinũ
inuenit:deinde grauis inflammatio oritur, atque in talis
præcipua: ſiquidem febres quoque & cancros & neruo-
rum vel diſtentiones vel rigores,qui caput ſcapulis anne
ctunt,mouere conſueuit. Quorum vitandorum cauſa fa-
cienda eadem ſunt quæ in oſſibus mollibus læſis:vbi ali-
quid incidit, protinus his locis propoſita ſunt, vt do- F
lor tumórque per ea tollantur. Nam diducta oſſa nunquã
rurſus inter ſe iunguntur,& vt aliquid decoris eo loco ſit,
nihil vſus admittitur. Maxilla verò & vertebra omnéſque
articuli quũ validis neruis comprehendantur, excidunt:
aut vi expulſi,aut aliquo caſu neruis vel ruptis velinfirma
tis:faciliúſque in pueris & adoleſcentibus quàm in robu-
ſtioribus:hique elabuntur in priorem & in exteriorẽ par-
tem,quidam omnibus modis,quidã certis. Súntque quæ-
dam communia omnium ſigna, quædam propria cuiuſ-
que.Siquidem ſemper ea parte tumor eſt in qua os prorũ G
pit,ea ſinus à qua receſſit:& hæc quidem in omnibus de
prehendũtur,alia verò ſi in ſingulis. Quæ,ſimulatque de
quoque dicã,proponẽda erunt.Sed vt excidere omnes ar-
ticuli non poſſunt,ſic nõ omnes reponuntur. Caput enim
nonnũquam compellitur,neque in ſpina vertebra, neque
ea maxilla quæ vtraque parte prolapſa,antequam repone-
retur, inflãmationem mouit. Rurſum qui neruorum vi-
tio prolapſi ſunt,compulſi quoque in ſuas ſedes, iterũ ex-
cidunt.At quibus in pueritia exciderunt, neque repoſiti
ſunt,minus quàm cæteri creſcunt. Omniúmque quæ lo- H
co ſuo non ſunt,caro ea increſcit, magiſque in proximo
mẽbro quàm in vlteriore. Vt puta ſi humerus loco ſuo nõ
eſt,maior in eo ipſo fit quàm in brachio, maior in hoc
quàm in manus acie. Tum pro ſedibus & pro caſibus qui
inciderunt,aut maior aut minor vſus eius membri relin-
quitur:quóque in eo plus vſus ſupereſt, eo minus id exte-
nuatur.Quicquid autem loco ſuo motum eſt, ante inflã-
mationem reponẽdum eſt.Si illa occupauit, dum cõquie-
ſcat,tunc laceſſendum eſt : vbi finita eſt, tentandum eſt
in iis membris quæ id patiuntur. Multum autem eo con-
fert & corporis & neruorũ habitus. nam ſi corpus tenue,
ſi humidum eſt, ſi nerui infirmi,expeditius os reponitur.
Sed & primò facilius excidit,& poſtea minus fideliter cõ
tinetur. Quæ contraria his ſunt, melius continent:ſed id
quod expulſum eſt,difficulter admittunt. Oportet autem
ipſam inflammationẽ leuare, ſuper ſuccida lana ex aceto
impoſita, & à cibo,ſi valẽtioris articuli caſus eſt, triduo,
interdum etiam quinque diebus abſtinere debet: bibere
aquam calidam dum ſitim finiat.Curioſiúſque hæc face-
re his oſſibus motis quæ validis pleniſque muſculis con
tinentur: ſi verò etiam febris acceſſit, multo magis:de-
inde ex die quinto fouere aqua calida,remotáque lana ce
ratum imponere ex cyprino factum, nitro quo que adie-
cto donec omnis inflammatio finiatur. Tunc infrictionẽ
ei morbo adhibere,cibis vti bonis,vti vino modicè,iàm
que ad vſus quoque ſuos id membrum promouere: quia
motus vt in dolore peſtifer,ſic aliàs ſaluberrimus corpo
ri eſt. Hæc communia ſunt,nunc de ſingulis dicam.

DE MAXILLAE LVXATAE CVRA- tione, Cap. XII.

MAxilla in priorem partem propellitur,ſed modò al-
tera parte,modò vtraque.Si altera,in contrariã par-
tem ipſa mentúmque inclinatur,dentes paribus non re-
ſpondent,ſed ſub iis qui ſecant canini ſunt.At ſi vtraque
totum mentum in exteriorem partem promouetur, infe-
rioréſque dentes longius quàm ſuperiores excedunt,intẽ
tique ſuper muſculi apparent: primo quoque tempore ho
mo in ſedili collocandus eſt, ſic vt miniſter à poſteriore
parte caput eius contineat,vel ſic vt iuxta parietem is ſe-
deat, ſubiecto inter parietẽ & caput eius ſcorteo puluino
duro,eóque caput per miniſtrum vrgeatur,quò ſit immò
bilius.Tum medici digiti pollices linteolis vel faſciis, nè
dilabantur,inuoluti in os eius cõiiciendi:cæteri extrinſe-
cus admouendi ſunt.Vbi vehementer maxilla apprehen
ſa eſt,ſi vna parte procidit,concutiendum mẽtum, & ad
guttur adducendum eſt.Tunc ſimul & caput apprehendẽ
dum,& excitato mento maxilla in ſuam ſedem compel-
lenda,& os eius comprimendum eſt,ſic vt omnia penè v-
no momento fiant.Si in vtraque parte prolapſa eſt,eadem
omnia facienda,ſed æqualiter retrò maxilla agenda eſt.
Repoſito oſſe,ſi cum dolore oculorum & ceruicis iſte ca
ſus incidit,ex brachio ſanguis mittendus eſt. Quũ omni-
bus verò quorum oſſa mota ſunt, primò liquidior cibus
conueniat,tum his præcipuè,adeò vt ſermo quoque fre-
quenti motu oris per neruos lædat.

DE CAPITE LVXATO, Cap. XIII.

CAPVT, duobus proceſſibus in duos ſinus ſummæ
vertebræ demiſſis,ſuper ceruicem cõtineri in prima
parte propoſui.Hi proceſſus interdum in poſteriorem par
tem excidunt,quò fit vt neruus ſub occipitio extendatur,
mentum pectori agglutinetur,neque bibere is, neque lo-
qui poſſit,interdum ſine voluntate ſemen emittat. Qui-
bus celerrimè mors ſuperuenit.Ponendum autem hoc eſ
ſe credidi,non quò curatio eius rei vlla ſit,ſed vt res indi-
ciis cognoſceretur, & non putarent ſibi medicum defuiſ
ſe,ſiqui ſic aliquem perdidiſſent.

DE SPINA LVXATA Cap. XIIII.

IDEM caſus manet eos quorum in ſpina vertebræ ex-
ciderunt.Id enim non poteſt fieri niſi ex medulla quæ
per medium,& duabus membranulis quæ per duos à la-
teribus proceſſus feruntur,& neruis qui continent,ruptis.
Excidunt autem & in poſteriorem partem,& in priorem,
& ſupra ſeptum tranſuerſum,& infrà.Si in vtranque partẽ
exciderint,à poſteriore parte vel tumor vel ſinus oritur:
ſi ſuper ſeptum id incidit,manus reſoluũtur, vomitus aut
diſtentio neruorum inſequitur,ſpiritus difficulter moue-
tur,dolor vrget,& aures obtuſæ ſunt: ſi ſub ſepto, femina
reſoluũtur, vrina ſupprimitur,interdum etiam ſine volũ-

tate prorumpit.Ex eiuſmodi caſibus, vt tardius quàm ex A capitis,ſic tamen intra triduum homo moritur.Nã quod Hippocrates dixit,vertebra in exteriorem partem prolapſa,pronum hominem collocandum eſſe,& extendendũ, tum calce aliquem ſuper ipſum debere conſiſtere, id intus impellere:in his accipiendum eſt quæ paulum exceſſerunt,non in iis quæ toto loco motæ ſunt. Nonnũquã enim neruorum imbecillitas efficit vt quanuis non exciderit vertebra,paulum tamen in priorem partem promineat.Id non iugulat,ſed ab interiore parte non contingi quidem poſſe:ab exteriore ſi propulſum eſt, plerunque i- B terum redit,niſi quod admodum rarum eſt, vis neruis reſtituta eſt.

DE HVMERO LVXATO, Cap. XV.

HVmerus autem modò in alam excidit, modò in partem priorem.Si in alam delapſus eſt,& victus cubitus recedit ab latere,rurſum iuxta eiuſdem partis aurem cum humero porrigi non poteſt,longiúſque altero id brachium eſt.Si in priorem partem, ſummum quidem brachium extenditur,minus tamen quàm naturaliter:diffici- C liúſque in priorem partem quàm in poſteriorem cubitus porrigitur.Igitur ſi in alam humerus excidit,& vel puerile adhuc eſt corpus vel molle,certè & imbecillibus neruis intentum eſt,ſatis eſt collocare id in ſedili, & ex duobus miniſtris alteri imperare vt caput lati ſcapularum oſſis leniter reducat,alteri vt brachium extendat: ipſum poſteriore parte reſidentem humerum ſub ala eius cogere, ſimúlque & latum os,& altera manu brachium eius ad latus impellere. At ſi vaſtiꝰ corpus,neruíve robuſtiores ſunt, neceſſaria eſt ſpathula lignea, & quæ craſſitudinem duo- D rum digitorũ habet,& longitudine ab ala ad digitos peruenit.In qua ſumma capitulum eſt rotundum , & leniter cauum,vt recipere particulam aliquam ex capite humeri poſſit.In ea bina foramina tribus locis ſunt inter ſe ſpatio diſtantibus,inque ea lora mollia coniiciuntur. Eáque ſpatha faſcia inuoluta,quominus tactu lædat,ad alã à brachio dirigitur , ſic vt caput eius ſummæ alæ ſubiiciatur: deinde loris ſuis ad brachium deligatur , vno loco paulũ infra humeri caput,altero paulum ſupra cubitum , tertiò ſupra manum. Cui rei protinus interualla tũc quoque fo- E raminum aptata ſunt.Sic brachium deligatũ ſuper ſcalæ gallinariæ gradum traiicitur , ita altè vt conſiſtere homo ipſe non poſſit,ſimúlque in alteram partem corpus demittitur,in alteram brachium intenditur. Eóque fit vt capite ligni caput humeri impulſum,in ſuã ſedẽ modò cũ ſono, modò ſine hoc cõpellatur.Multas alias eſſe rationes ſcire facile eſt vno Hippocrate lecto,ſed nõ alia magis vſu comprobata eſt.At ſi in priorem partem humerus excidit , ſupinus homo collocãdus eſt,faſciáque aut habena media ala circũdãda eſt , capitáque eius poſt caput hominis mi- F niſtro tradẽda,brachium alteri, præcipiendúmque vt ille habenam,hic brachium extendat: deinde medicus caput quidem hominis ſiniſtra debet repellere,dextra verò cubitum cum humero attollere , & os in ſuam ſedem cõpellere,faciliúſq; id in hoc caſu quàm in priore reuertitur.Repoſito humero,lana alæ ſubiicienda eſt : ſi in interiore parte os fuit,vt ei opponatur:ſi in priore parte,vt tamen commodius deligetur. Tum faſcia primùm ſub ala obuoluta,caput eius debet comprehendere, deinde profectus ad alteram alam,ab eáque ad ſcapulas,rurſúſque ad G eiuſdem humeri caput tendere: ſæpiúſque ad eandem rationem circumagi,donec id bene teneat.Vinctus hac ratione humerus commodius continetur: ſi adductus ad latus ſit,ad id quoque faſcia deligatur.

DE CVBITI LVXATI CVRATIONE, Cap. XVI.

IN cubito autem tria coire oſſa,humeri & radii & cubiti ipſius,ex iis quæ prima parte huius voluminis poſita ſunt,intelligi potuit.Sed cubitus qui innexus humero eſt ab hoc excidit,radius qui adiunctus eſt,interdũ trahitur,interdum ſubſiſtit.In omnes verò quatuor partes cubitus excidere poteſt:ſed ſi in priorem prolapſus eſt, exten- H tum brachium eſt, neque recuruatur. Si in poſteriorem, brachium curuum eſt,neque extenditur,breuiúſque altero eſt:interdum febrem vomitúmque bilis mouet. Si in exteriorem interiorémve brachium porrectum eſt, ſed paulum in eam partem à qua os receſſit recuruatum,quicquid incidit,reponendi ratio vna eſt.Neque in cubito tã tùm eſt,ſed in omnibus quoque membris lõgis, quæ per articulum longa teſta iunguntur. Vtrũque membrum in diuerſas partes extendere, donec ſpatium inter oſſa liberũ ſit:tũ id os quod excidit,ab ea parte in quã prolapſum eſt,in contrariam impellere. Extendẽdi tamen alia atque alia genera ſunt,prout nerui valent,aut oſſa huc illúcve ſederunt:ac modò manibus ſolis vtendum eſt: modò quædam alia adhibenda.Ergo ſi in priorem partem cubitus prolapſus eſt,extendi per duas manus,interdum etiam habenis iniectis ſatis eſt:deinde rotundum aliquid à lacerti parte ponendum eſt,& ſuper id repentè cubitus ad humerum impellendus eſt. At in aliis caſibus commodiſſimũ eſt,eadem ratione brachium extendere,quæ fracto cubito ſuprà poſita eſt , & tum oſſa reponere . Reliqua curatio eadem eſt quæ in omnibus. Celerius tantùm & ſæpius id reſoluẽdũ eſt, multóque magis aqua calida fouẽdum, diutius ex oleo & nitro,ac ſale perfricandum.In cubito enim celerius quàm in vllo alio articulo , ſiue extrà remãſit,ſiue intus reuertit,callus circundatur,iſque ſi per quietem increuit,flexus illius poſtea prohibet.

DE MANV LVXATA, Cap. XVII.

MAnus quoque in omnes quatuor partes prolabitur. Si in poſteriorem partẽ excidit, porrigi digiti non poſſunt:ſi in priorem,non inclinantur:ſi in alterutrum latus,manus in contrarium,id eſt aut ad pollicẽ,aut ad minimum digitum conuertitur.Reponi nõ difficillimè poteſt.Super durum locum & renitentem ex altera parte intendi manus,ex altera brachium debet,ſic vt prona ſit: ſi in poſteriorem partem os excidit,ſupina:ſi in priorem , ſi in interiorem exteriorémve,in latus. Vbi ſatis nerui diducti ſunt,ſi in alterutrum latus procidit manus, brachiũ in contrarium repellẽdum eſt. At iis quæ in priorem poſteriorémve partem prolapſa ſunt,ſuperimponẽdum durum aliquid,idque ſuprà prominens os manu,vrgendum eſt,per quod vis adiecta facilius in ſuam ſedem compellit.

DE PALMA, Cap. XVIII.

IN palma quoque oſſa interdum ſuis ſedibus promouentur,modò in priorem partem,modò in poſteriorẽ. In latus enim moueri paribus oſſibus oppoſitis non poſſunt.Signum id ſolum eſt, quòd omnium commune eſt, tumor ab ea,in quam os venit: ſinus ab ea à qua receſſit. Sed ſine intentione, digito tantummodo bene preſſum os in ſuam ſedem reuertitur.

DE DIGITIS, Cap. XIX.

AT in digitis totidẽ fere caſus , eadémque ſigna ſunt quæ in manibus. Sed in iis extendendis non æquè vi opus eſt,quum & articuli breuiores, & nerui minus validi ſint. Super menſam tantummodo intendi debẽt qui vel in priorem vel in poſteriorem partem exciderunt: tũ iam palma compelli,atque id quod in latus elapſum eſt, digitis reſtitui.

DE FEMORE, Cap. XX.

QVVM de his dixerim,de iis quoq; quæ in cruribus ſunt videri poſſum dixiſſe. Siquidem etiam in hoc caſu quædam ſimilitudo eſt femori & humero , & tibiæ cubito, & pedi,& manui: quædã tamẽ ſeparatim quoque de his dicenda ſunt.Femur in omnes quatuor partes promouetur,ſæpiſſimè in interiorem , deinde in exteriorẽ, raro admodum in priorem aut poſteriorem. Si in interiorem partem prolapſum eſt, crus longius altero & vaſtius eſt:(extrà enim pes vltimus ſpectat)ſi in exteriorẽ breuius rarúmque fit,& intus inclinatur, calx in greſſu terram nõ contingit,ſed planta ima,meliúſque id crus ſuperius corpus quàm in priore caſu fert,minúſque baculo eget: ſi in priorem crus extenſum eſt, implicarique non poteſt,alteri cruri ad calcem par eſt:ſed ima planta minus in priorẽ partem inclinatur,dolórque in hoc caſu præcipuus eſt, & maximè vrina ſupprimitur. Vbi cum dolore inflammatio quieuit,commodè ingrediuntur , totúſque eorum pes eſt.Sed & ſi in poſteriorem extendi non poteſt crus , bre-

A uiúſque eſt, vbi conſtitit, calx quoque terram non contingit. Magnum autem femori periculum eſt ne vel difficulter reponatur, vel repoſitum rurſus excidat. Quidam iterum ſemper excidere contendunt, ſed Hippocrates & Diocles, & Philotimus, & Nileus, & Heraclides Tarentinus, clari admodum authores, ex toto ſe reſtituiſſe memoriæ prodiderunt, neque tot genera machinamentorum quoque ad extẽdendum in hoc caſu femur, Hippocrates, Andreas Nileus, Nimphodorus, Protarchus, Heraclides, Faber quoque quidam reperiſſent, ſi id fruſtrà eſſet: ſed vt hæc falſa opinio eſt, ſic illud verum eſt. B Quum ibi valẽtiſſimi nerui muſculique ſint, ſi ſuũ robur habẽt, vix admittere: ſi nõ habẽt, poſtea nõ cõtinere. Tẽtãdũ igitur eſt, & ſi teneriꝰ mẽbrũ eſt, ſatis eſt habenã alterã ab inguine, alterã à genu intendi. Si validius, melius adducent, qui eaſdem habenas ad valida bacula deligarint: tũcque eorum fuſtium imas partes oppoſitæ moræ obiecerint, ſuperioréſque ad ſe vtraque manu traxerint. Etiamnum valẽtius intenditur membrum ſuper ſcamnum, cui ab vtraque parte axes ſunt, ad quos habenæ illæ deligantur qui (vt in torcularibus) cõuerſi, rumpere quoque, ſiquis perſeuerauerit, C nõ ſolùm extẽdere neruos & muſculos poſſunt. Collocãdus autem homo ſuper id ſcamnum eſt aut pronus, aut ſupinus, aut in latus: ſic vt ſemper ea pars ſuperior ſit in quam os prolapſum eſt: ea etiam inferior à qua receſſit. Neruis extentis ſi in priorẽ os venit, rotundũ aliquid ſuper inguẽ ponendum, ſubitóque ſuper id genu adducendum eſt, eodem modo, eadémque de cauſa qua idem in brachio fit, protinúſque ſi complicari femur poteſt, intus eſt. In cæteris verò caſibꝰ, vbi oſſa per vim paulũ inter ſe receſſerũt, medicꝰ debet id quod eminet, retrò cogere, D miniſter contrà inde coxam propellere. Poſito oſſe, nihil aliud noui curatio requirit quàm vt diutius is in lecto detineatur, ne ſi motum adhuc neruis laxioribus femur fuerit, rurſus erumpat.

DE GENV, Cap. XXI.

GEnu quoque & in exteriorẽ & in interiorem & in poſteriorem partem excidere notiſſimum eſt, in priorem non prolabi plerique ſcripſerunt. Potéſtque id verò proximum eſſe, quum inde oppoſita patella, ipſa quoque caput tibiæ contineat. E Meges tamen eum cui in priorem partem excidiſſet, à ſe curatum eſſe memoriæ prodidit. In his caſibus intendi nerui rationibus iiſdem quas in femore retuli, poſſunt. Et id quidem quod in poſteriorem partem excidit, eodem modo rotũdo aliquo ſuper poplitem impoſito, adductóque eo crure conditur. Cætera verò manibus ſimul, tũ oſſa in diuerſas partes cõpelluntur.

DE TALO, Cap. XXII.

TAlus in omnes partes prolabitur. Vbi in interiorem partem excidit, ima pars pedis in exteriorem partẽ conuertitur. Vbi huic contrarius talus, contrarium etiam ſignum extat: ſi in priorem partem erumpit, à poſteriorẽ latus neruus durus & inſanus eſt, minúſque is opus eſt: ſi in poſteriorem, lanx penè conditur, plaga maior fit. Reponitur autem is quoque per manus, prius in diuerſa pede & crure diductis. Et in hoc quoque caſu diutius in lectulo perſeuerandum eſt, ne is talus qui totum corpus ſuſtinet, parum confirmatis neruis ferẽdo oneri cedat, rurſúſque prorumpat. Calceamentis quoque humilioribus primo tempore vtendum, ne iunctura talum ipſum lædat.

DE PLANTA, Cap. XXIII.

PLantæ oſſa iiſdem modis quibus in manu, prodeunt, iiſdémque conduntur. Faſciã tantummodo calcẽ quoque debet comprehendere: ne quum mediam plantam imúmque eius vinciri neceſſe eſt, liber, talus in medio relictus, materiam pleniorem recipiat, ideóque ſuppuret.

DE DIGITIS, Cap. XXIIII.

IN digitis nihil vltrà fieri debet quàm quòd in iis quã ſunt in manu poſitum eſt. Poteſt tamen conditus articulus medius aut ſummus canaliculo aliquo contineri. Hæc faciẽda ſunt in his caſibus, vbi ſine vulnere oſſa exciderunt. Hîc quoque & ingens periculũ eſt: & eo grauius quo maius membrum eſt, quóve validioribus neruis aut muſculis cõtinetur. Ideóque humeris femoribúſque metus mortis eſt, ac ſi repoſita oſſa ſunt, ſpes nulla eſt. Non repoſitis tamen nonnullum periculum eſt, Eóque maior in vtroque timor eſt, quò propius vulnus articulo eſt. Hippocrates nihil tutò reponi poſſe præter digitos & plantas & manus dixit, atque in his quoque diligenter eſſe agendũ, ne præcipitarent: quidam brachia quoque & crura repoſuerunt. Et ne cancri diſtentionéſque neruorũ orirẽtur, ſub quibus in eiuſmodi caſu fieret mors matura, ſanguinem ex brachio miſerũt. Verùm ne digitus quidẽ in quo minimum vt malum, ſic etiam periculum eſt, reponi debet ante inflammationem, aut poſtea quum iam vetus res eſt. Si repoſito quoque oſſe, nerui diſtenduntur, rurſus id protinus expellendum eſt. Omne autem membrum quod cum vulnere loco motum, neque repoſitum eſt, ſic iacere conuenit vt maximè cubantẽ iuuat, tantùm ne moueatur, néve depẽdeat. In omníque tali morbo magnum ex longa fame præſidium eſt, deinde ex curatione eadem quæ propoſita eſt, vbi oſſibus fractis vulnus acceſſit. Si nudum os eminet, impedimento ſemper futurum eſt: id quod excedit abſcindendum eſt: impónendáque ſuper arida linamenta ſunt & medicamenta nõ pinguia, donec quæ ſola eſſe in eiuſmodi re ſanitas poteſt, veniat. Nã & debilitas ſequitur, & tenuis cicatrix inducitur, quæ neceſſe eſt facilè noxæ poſtea pateat.

SCRIBONII LARGI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORUM LIBER.

SCRIBONII LARGI DE COM-
poſitione medicamentorum liber.

SCRIBONIVS LARGVS CAIO IVLIO Callisto ſuo S.

INTER maximos quondam habitus medicos Herophilus, Cai Iuli Calliſte, fertur dixiſſe, medicamenta diuinum munus eſſe: & id quidem non ſine ratione, vt mea fert opinio. Prorſus enim quod tactus diuinus efficere poteſt, id præſtant medicamenta vſu experientiáque probata. Animaduertimus itaque ſæpe inter deliberationes contentionéſque medicorum authoritate præcellentium, dum quæreretur quidnam faciendum, aut qua ratione ſuccurrendum eſſet ægro, quoſdam humiles quidem & alioquin ignotos, vſu verò peritiores, & (quod fateri pudet) longè ſummotos à diſciplina medicinæ, ac ne ad fines quidem eius profeſſionis, medicamento efficaci dato, protinus velut præſenti numine, omni dolore periculóque liberaſſe ægrum. Quamobrem ſpernendi ſunt qui medicinam ſpoliare tentant vſu medicamentorum: non à medendo, ſed à potentia effectúque medicamentorum ita appellatam: probandi autem qui omni modo ſuccurrere periclitantibus ſtudent. Ego certè aliquoties magnum ſcientiæ conſequutus ſum titulum ex vſu proſperè datorum medicamentorum, multóſque ex eadem cauſa non mediocrem gloriam tuliſſe memini. Eſt enim hæc pars medicinæ vt maximè neceſſaria, ita certè antiquiſſima, & ob hoc primùm celebrata atque illuſtrata. Siquidem verum eſt, antiquos herbis ac radicibus earum, corporis vitia curaſſe: quia etiam tunc genus mortalium inter initia non facilè ſe ferro committebat. Quod etiam nunc plerique faciunt, (ne dicã omnes) & niſi magna compulſi neceſſitate, ſpéque ipſius ſalutis non patiuntur ſibi fieri, quæ ſanè vix ſunt toleranda. Cur ergo aliqui excludant medicinam & vſum medicamẽtorum non inuenio, niſi vt detegant imprudentiam ſuam. Siue enim nullum experimentum eius generis remediorum habent, meritò accuſandi ſunt quòd tam negligentes in tam neceſſaria parte fuerint: ſiue experti quidem ſunt eorum vtilitatem, denegant autem vſum, magis culpandi ſunt, qui crimine inuidentiæ flagrant. quod malum, cũ omnibus animantibus inuiſum eſſe debet, tum præcipuè medicis, in quib⁹ niſi plenus miſericordiæ & humanitatis animus eſt, ſecundũ ipſius profeſſionis voluntatem, omnibus diis & hominibus inuiſi eſſe debent. Idcirco ne hoſtibus quidẽ malum medicamentũ dabit qui ſacramẽto medicinæ legitimè eſt obligatus: ſed perſequetur eos, quũ res poſtulauerit, vt miles & ciuis bonus, omni modo. Quia medicina non fortuna neque perſonis homines æſtimat: verùm æqualiter omnibus implorãtibus auxilia ſua, ſuccurſurã ſe pollicetur, nullique vnquam nóciturã profitetur. Hippocrates conditor noſtræ profeſſionis, initia diſciplinæ ab iureiurando tràdidit: in quo ſanctum eſt, ne prægnanti quidẽ medicamentum quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonſtretur à quoquã medico: longè præformans animos diſcentiũ ad humanitatem. Qui enim nefas exiſtimauerit ſpem dubiã hominis lædere, quanto ſceleſtius perfectè iam nato nocere iudicabit? Magni ergo æſtimauit, nomen decúſque medicinæ conſeruare pio ſanctóque animo quenque, ſecundũ ipſius propoſitum ſe gerentẽ. ſcientia enim ſanandi, non nocendi, eſt medicina: quæ niſi omni parte ſua plenè incumbat in auxilia laborantium, non præſtat quam pollicetur hominibus miſericordiam. Deſinant ergo qui prodeſſe afflictis aut nolunt aut non poſſunt, alióſque deterrent, negando ægris auxilia, quæ per vim medicamentorũ frequenter exhibentur. Etenim quaſi per gradus quoſdam medicina laborantibus ſuccurrit. Nam primùm cibis ratione aptóque tempore datis, tentat prodeſſe languẽtibus: deinde, ſi ad hos non reſponderit curatio, ad medicamentorũ decurrit vim: (potentiora enim hæc & efficaciora quàm cibi) pòſt vbi ne ad hæc quidem cedunt difficultates aduerſæ valetudinis, tunc coacta, ad ſectionẽ, vel vltimò ad vſtionem deuenit. At Aſclepiades maximus author medicinæ, negauit ægris danda medicamenta. Quidã enim hoc mendacio etiam pro argumento vtuntur. Poteram tamen (ſi verum id eſſet) dicere, Viderit Aſclepiades quid ſenſerit: forſan non omnino in hanc partem animum intendit. Homo fuit, parum feliciter ſe in hoc negotio geſſit. Non deterreor perſona, quum rem tam manifeſtè prodeſſe videam. Nunc verò quum tam impudenter comminiſcantur de eo, quid poſſum vltrà dicere? niſi genere quodam parricidium ac ſacrilegium eos committere qui hæc dicũt? Ille enim febricitantibus, vitiiſque præcipitibus correptis, quæ ὀξῆ πάθη Græci dicunt, negauit medicamenta danda: quia cibo vinóque aptè interdum dato remediari tutius eos exiſtimauit. Cæterùm in libro qui περσκευαστικῶν (id eſt præparationũ) inſcribitur, contendit vltimæ ſortis eſſe medicum qui non ad ſingula quæque vitia binas ternáſve compoſitiones, & expertas, protinus paratas habeat. Vides ergo quàm non placeat Aſclepiadi vſus medicamentorũ? cui niſi plura quis ad quodque gẽnus vitii medicamenta compoſita habeat, non videtur dignus profeſſione medicinæ. Sed iſta licentia nomine tantummodo medicorum, propter quorundam negligentiam latius proceſſit. Raró enim aliquis priuſquam ſe ſuóſque tradat medico, diligenter de eo iudicat: quum interim nemo ne imaginem quidem ſuam committat pingendam niſi probato prius artifice per quædam experimenta, atque ita electo. Habent itaque omnes pondera atque menſuras exactas, nequid erroris in rebus non neceſſariis accidat: videlicet quia ſunt quidam qui pluris omnia quàm ſeipſos æſtimant. Itaque ſublata eſt ſtudendi cuique neceſſitas, & non ſolùm antiquos authores, per quos conſummatur profeſſio, quidam ignorant, ſed etiam comminiſci falſa de his audent. Vbi enim delectus non eſt perſonarũ, ſed eodem numero malus bonúſque habetur, (quod ſine labore poteſt cõtingere) idémq; dignitatis vtilitatíſque præſtare videtur poſſe, vnuſquiſque id magis ſequitur. ſic, vt quiſque volet, faciet medicinã. Quoſdam enim à peruerſo propoſito nemo poteſt mouere, & ſanè omnibus permiſit liberum arbitriũ magnitudo profeſſionis. Multos itaque animaduertimus, vnius partis ſanandi ſciẽtia, medici plenũ nomen conſequutos. Nos verò ab initio rectam viam ſequuti, nihil prius totius artis perceptione, quæ homini permittitur, iudicauimus: quia ex hac omnia cõmoda nos cõſequuturos exiſtimabamus: nõ mediuſfidius tam ducti pecuniæ aut gloriæ cupiditate quàm ipſius artis ſcientia. Magnũ enim & ſupra hominis naturã duximus, poſſe aliquem tueri, & recuperare ſuam & vniuſcuiuſque bonã valetudinem. Itaque vt cæteris partibus diſciplinæ, ita huic quoque quæ per medicamenta virtutẽ ſuã exhibet, curioſè inſtitimus: eo magis quòd percipiebamus in dies ex vſu profectus eius, quos interdum ſupra fidem atque opinionem plurimorum exhibebamus. Sed quid vltrà opus eſt probare neceſſarium vſum eſſe medicamentorũ? præcipuè tibi, qui quia percepiſti vtilitatẽ eorum, idcirco à me compoſitiones quaſdã petiiſti. Ego autẽ memor humanitatis tuæ, cãdoriſque animi tui (quem omnibus quidem hominibus plenè, mihi autem etiam peculiariter præſtas) non ſolùm quas deſideraſti, verumetiam ſiquas aliàs expertas in præſenti habui, in hunc librũ contuli. Cupio enim mediuſfidius qua poſſum, tuæ in me tam perſeueranti beneuolentiæ reſpondere: adiutus omni tẽpore à te, præcipuè verò his diebus. Vt primùm enim potuiſti, nõ es paſſus ceſſare tuæ erga me pietatis officium, tradendo ſcripta mea Latina medicinalia deo noſtro Cæſari: quorum poteſtatem tibi fecerã, vt ipſe prior legeres, ſimpliciterque indicares mihi quid ſentires. plurimũ enim iudicio tuo tribuo. Tu porro cãdidiſſimo animo & erga me beneuolentiſſimo, diligentiã meam ſub tanti nominis editione, non verbis, ſed re probaſti: periculúmque nõ minus tui iudicii quàm ego ſtyli, propter me adiſti, quo tẽpore diuinis manibus laudando cõſecraſti. Fateor itaque libẽter, vnicas me tibi gratias agere, quòd & priuſquam rogareris, cõſummaſti amiciſſimo affectu vota mea: quod cõtigit mihi fauore pleniſſimo tuo, maturiorẽ percipere ſtudii huius mei fructũ ac voluptatem. Ignoſces autem ſi paucæ viſæ tibi fuerint compoſitiones, & non ad omnia vitia ſcriptæ. Sumus enim (vt ſcis) peregre: nec ſequitur nos niſi neceſſarius admodum numerus libellorũ. Poſtea tamẽ, ſi & tibi videbitur, ad ſingula quæq; vitia plures cõpoſitiones colligem⁹. Oportet enim copiam quoque earum ſelectam habere: quoniam reuera quædam quibuſdam magis, & non omnes omnibus conue-

niunt, propter differentiam ſcilicet corporum . quarum initium à capite faciemus,(ſummum enim & primum locum hoc obtinet)dantes operam vt ſimplicia primò ponamus.Interdum enim hæc efficaciora ſunt quàm ex pluribus compoſita medicamenta. Erit autem nota denarii vnius pro Græca drachma. æquè enim in libra * denarii octogintaquatuor apud nos,quod drachmæ apud Græcos incurrũt.Primùm ergo ad quæ vitia compoſitiones exquiſitæ & aptæ ſint, ſubiecimus,& numeris notauimus,quò facilius quod quæretur inueniatur : deinde medicamentorum quibus compoſitiones conſtant,nomina & pondera vitiis ſubiunximus.

INDEX COMPOSITIONVM SCRIBONII LARGI.

AD capitis dolorẽ primis diebus, etiã in febre. I.
Item ad eundem aliud. II.
Ad capitis dolorem plurium dierum. III.
Ad capitis dolorem omnem. IIII.
Ad capitis dolorem,quum inueterauerit. V.
Purgatio capitis per nares. VI.
Alia purgatio per nares. VII.
Alia purgatio. VIII.
Purgatio capitis per os. IX.
Sternutatorium ad diuturnum capitis dolorem. X.
Ad capitis omnem dolorem,& quamuis veterem,quæ res in perpetuum ſanat. XI.
Ad comitialem morbum ſimplicia.III.compoſitum vnum. XII.
Ad eundem aliud. XIII.
Ad eundem aliud. XIIII.
Ad eundem aliud. XV.
Ad eundem aliud. XVI.
Ad eundem aliud. XVII.
Ad eundem aliud. XVIII.
Item collyria leuia.
Ad conturbationes & epiphoras oculorum ſimplex res, quæ omni collyrio melius facit. XIX.
Ad eaſdẽ collyriũ ex plantaginis ſucco mirificum. XX.
Ad eaſdem aliud. XXI.
Ad eaſdem Diaglaucium nouè factum. XXII.
Ad plurium dierũ ἐπιφορὰν quũ glutinoſa lacryma fluit. XXIII.
Aliud collyrium ad tenuem lacrymam, & ad puſtulas, & vlcera pura. XXIIII.
Collyrium ad ſordida vlcera & cruſtas,quas ἐσχάρας Græci vocãt.Item ad carbunculos,puſtulas,aſpritudinem palpebrarum recentium. XXV.
Collyrium leue quod facit ad tenuem & acrem lacrymã, puſtulas, & ad vſtiones, & vlcera : item ad ſolutas cicatrices, quod quidam Athenippum, quidam Diaſmyrnes,alii ἀνώδης vocant. XXVI.
Aliud ad idem ψιττακινόν. XXVII.
Collyria acria, & τείχιστα ad cicatrices extenuandas, & palpebrarum aſpritudinem. XXVIII.
Alio modo ad idem. XXIX.
Ad palpebras perungendas. XXX.
Aliud quo Auguſtus vſus eſt collyrium ψωρικόν. XXXI.
Ad caliginem & aſpritudinem oculorum,ſiccámque perturbationem,quam ξηροφθαλμίαν Græci vocant. XXXII.
Aliud ad caliginem & aſpritudinem. XXXIII.
Aliud ad idẽ,quod magis mulieribus conuenit. XXXIIII.
Ad cicatrices extenuandas veteres,& caliginem,& aſpritudinem acrem, quod ſemel inunctum plurium dierũ effectum exhibet. XXXV.
Collyrium quod propriè ad aſpritudinem & calloſitatem palpebrarum facit. XXXVI.
Liquidum medicamẽtum ad veterrimam aſpritudinem palpebrarum,& callos duriſſimos. XXXVII.
Aliud liquidum medicamentũ ad ſuffuſiones. XXXVIII.
Ad auriculæ dolorem, & tumorem ſimplicia benefaciẽtia ſex. XXXIX.
Ad idem compoſitum ex duabus rebus mirificum. XL.
Ad tumorem & exulcerationem aurium. XLI.
Aliud ad carnem in foramine auris excreſcẽtem. XLII.
Ad parotidas ſimplex. XLIII.
Compoſitio ad idem. XLIIII.
Alia compoſitio ad eaſdem antequã ſuppurauerint. XLV.
Ad ſanguinis eruptionem de naribus remedia. XLVI.
Medicamentum compoſitum ad idem . Si præfocabuntur obturatis naribus,qua ratione efficiatur vt adſpirẽt, & nihilominus nares ſpiſſatas habeant. XLVII.
Ad vlcera in naribus compoſitiones duæ. XLVIII.
Ad idem. XLIX.
Ad grauem odorem earũ, quem ὄζαιναν Græci dicũt. L.
Ad polypos. LI.
Ad grauedinem. LII.
Ad dentium dolorem,quibus colluendi ſunt. LIII.
Quibus ſuffiri oportet. LIIII.
Quæ eum manducare oportet. LV.
Quæ imponere extrá. LVI.
Qui mouentur dentes,vt confirmentur. LVII.
Ad eoſdem aliud remedium. LVIII.
Dentifricii compoſitio. LIX.
Dentifricium Octauiæ Auguſtæ.Aliud Meſſalinæ. LX.
Ad fluorem gingiuarum, quas prægnantes quidam vocant,& fluorem ſanguinis. LXI.
Ad cancrum in ore ſimplicia duo,cõpoſitum vnũ. LXII.
Ad idem. LXIII.
Ad faucium & vuæ tumorem. RXIIII.
Ad idem. LXV.
Ad ſuppurationẽ faucium ſuſpectã etiam factam. LXVI.
Ad anginam. LXVII.
Ad idem compoſitum ex pluribus. LXVIII.
Item ad idem compoſitum ex pluribus. LXIX.
Item ad idem compoſitum ex pluribus. LXX.
Ad vuam diu iacentem. LXXI.
Ad arteriam diu exaſperatam. LXXII.
Ad tumorem arteriæ & tuſſim. LXXIII.
Ad fluorem & raucitatem arteriæ. LXXIIII.
Arteriace qua melior non eſt,facit ad omne vitium arteriæ,euiratámque reſtituit vocem. LXXV.
Ad ſuſpirium ſimplicia quatuor. LXXVI.
Ad idem compoſitum ex pluribus. LXXVII.
Ad idem compoſitum ex pluribus. LXXVIII.
Item ad idem compoſitum ex pluribus. LXXIX.
Ad ſtrumas ſimplicia duo. LXXX.
Ad idem cõpoſitum ex pluribus, & ad mammarum duritiem. LXXXI.
Item ad idem compoſitum ex pluribus,& ad omnem duritiem. LXXXII.
Ad ſanguinis eruptionem ex arteria, vel de pectore, vel de pulmone,ſimplicia quinque. Imponenda extrà quæ ſunt,& quæ euitanda. LXXXIII.
Paſtilli duo ad idem. LXXXIIII.
Paſtillus ad idem. LXXXV.
Paſtillus ad idem. LXXXVI.
Catapotium ad tuſſim aridam & veterem. LXXXVII.
Catapotium ad tuſſim cum fluore. LXXXVIII.
Catapotium ad tuſſim veterem. LXXXIX.
Paſtillus ad deſtillationem pectoris, & quicquid ſupprimendum eſt,præcipuè ad phthiſicos: initiò ſomnũ facit,dolorem omnis partis ſedat. XC.
Paſtillus ad idẽ remiſſior Valentis præceptoris mei. XCI.
Paſtillus ad ſtomachi ſolutionem.Idem ad deiectionẽ,& veſicæ dolorẽ adiuuat,& oculorum epiphoras. XCII.
Paſtillus ex odoribus, facit ad omnem dolorem, propriè autem ad tuſſim. XCIII.
Medicamentum quod cochleario ſumitur ad tuſſim aridam,& lateris dolorem cum febre. XCIIII.
Alterum medicamentum ad tuſſim aridam, & horrores qui ſolent præcedere febres. XCV.
Aliud medicamentum ad tuſſim aridam. XCVI.

Ad lateris dolorem, ſiue cum febre, ſiue ſine febre, Pacchii Antiochi mirifica compoſitio. XCVII.
Eadem ad morbo comitiali correptos, quos ἐπιληπτικοὺς dicunt, & furioſos. XCVIII.
Eadem ad ſcotomaticos, & cephalalgicos. XCIX.
Ad ſuſpirioſos, & vocis abſciſionem. C.
Ad muſculos maxillares, & facies prauas. CI.
Ad duritiem mammarum muliebrium. CII.
Ad ſtomachicos, quod euidenter conuenit. CIII.
Ad eos quibus frequenter inaceſſit cibus, & inflationibus vrgentur, & melancholicos. CIIII.
Ad ſtomachi vitium quod cum ſiti ardeſcit. CV.
Ad inteſtina & colũ, & vomicas, & mẽſtrua mulierũ. CVI.
Ad idem & comitialem morbum, & furioſos, & podagram. CVII.
Ad ſtomachi ſolutionem & fluorem. CVIII.
Ad ſtomachi dolorem & inflationem. CIX.
Aliud ad idem. CX.
Paſtillus ad cœliacos & torminoſos. CXI.
Alter melior ad eoſdem. CXII.
Alter ad torminoſos efficacior. CXIII.
Paſtillus qui per anum mittitur quum inteſtina cãcer occupat. CXIIII.
Potio quæ quũ hoc medicamentũ ſubtus immiſſum eſt, propriè conuenit. CXV.
Ad εἰλεόν, quod eſt inflatio inteſtinorum pernicioſa. CXVI.
Ad idem vitium alterum medicamentum. CXVII.
Ad idem quod per anum mittitur. CXVIII.
Ad coli inflationem, & dolorem vetuſtum. CXIX.
Caſſii medici colica bona. CXX
Iulii Baſſi medici colice melior. Eadem ad vitia muliebria facit. CXXI.
Ad colum quod & in præſentia tollit dolorẽ, & in futurũ remediat. CXXII.
Ad tumorem iocinoris, & ad duritiem. CXXIII.
Ad duritiem iocinoris veterem. CXXIIII.
Ad tumorem & dolorem iocinoris, & lienis, & renum, & veſicæ, & qui propter hæc mali coloris ſunt. Idémque prodeſt ad aquæ mutationes. CXXV.
Ad tumorem & duritiem iocinoris veterem: idem ad lienoſos, & hydropicos, & arquatos, & quibus vrina mouenda. CXXVI.
Ad auriginem, quod vitium quidam arquatum, quidam regium vocant. CXXVII.
Ad lienoſos medicamentum. CXXVIII.
Aliud ad lienoſos medicamentum. CXXIX.
Lienem quod ſanat extrà poſitum. CXXX.
Aliud extrà impoſitum. CXXXI.
Ad flatus lienoſos. CXXXII.
Ad hydropicos quũ iam diſtenti ſunt aquæ multitudine. CXXXIII.
Alterũ medicamentũ eiuſdẽ generis efficaciꝰ, CXXXIIII.
Aluum mollientia. CXXXV.
Ad idem. CXXXVI.
Ad idem. CXXXVII.
Altera purgatio per globulos, qui deuorati integri deiiciuntur. CXXXVIII.
Alia purgatio eiuſdem generis. CXXXIX.
Ad tineas necandas & lumbricos. CXL.
Ad lumbricos. CXLI.
Ad τεινεσμόν: vitium eſt extremi inteſtini, irritatio cum deſurrectione. CXLII.
Ad renum tumorem & vlcerationem. CXLIII.
Ad renum dolorem potio: ac renum, iocinoris, lieniſque tumorem, atque malum colorem, & aquæ mutationes. CXLIIII.
Ad lapidem in renibus innatum, & vrinam ſuppreſſam. CXLV.
Ad tumorem & exulcerationem veſicæ. CXLVI.
Ad dolorem veſicæ, & difficilem exitum vrinæ, quod vitium Græci δυσουρίας dicunt. CXLVII.
Ad veſicam exulceratam. CXLVIII.
Ad ſanguinem per vrinam reddentes. CXLIX.
Ad calculoſos. CL.
Alterum ad eoſdem. CLI.
Aliud ad calculoſos. CLII.
Ad calculoſos, lienoſos, hydropicos. CLIII.
Ad lumborum dolorem. CLIIII.
Aliud ad lumborum dolorem. CLV.
Ad paralyſin, & lumborũ dolorem Antiochi antidotus optimè facit: acopum ad paralyſin. CLVI.
Ad lumborum dolorem malagma. CLVII.
Ad podagram cum tumore, & feruore, & rubore, quam caldam vocant. CLVIII.
Ad eandem podagram. CLIX.
Ad podagram frigidam. CLX.
Ad eandem quaſi acopum. CLXI.
Ad vtranque podagram remedium, quod in perpetuum ſanat. CLXII.
Necui ſerpens noceat. CLXIII.
Nequem ſcorpio feriat. CLXIIII.
Ad morſus & ictus ſerpentium theriace. CLXV.
Altera theriace ad eadem. CLXVI.
Altera theriace etiam ad aſpidem. CLXVII.
Ad viperæ morſum propriè. CLXVIII.
Antidotos Zopyri. CLXIX.
Antidotos Mithridatis. CLXX.
Antidotos Apulei Celſi ad canis rabioſi morſum. CLXXI.
Ad idem remedium quod brachio alligatur. CLXXII.
Antidotos Celſi. CLXXIII.
Compoſitio alia. CLXXIIII.
Emplaſtrum mirificum ad canis rabioſi morſum. CLXXV.
Antidotos Caſſii ad toxicũ, & tela veneno tincta. CLXXVI.
Antidotos Marciani ad omnia mala medicamenta, quæ τελεία (id eſt perfecta) dicitur, quæ Auguſto componebatur. CLXXVII.
Singulorum malorum medicamentorum propria auxilia. CLXXVIII.
Ad cicutam. CLXXIX.
Ad opium. CLXXX.
Ad altercum. CLXXXI.
Ad gypſum, CLXXXII.
Ad ſpumam argenti. CLXXXIII.
Ad ceruſſam. CLXXXIIII.
Ad coriandrum. CLXXXV.
Ad leporem marinum. CLXXXVI.
Ad ſalamandram. CLXXXVII.
Ad aconitum. CLXXXVIII.
Ad cantharidas. CLXXXIX.
Ad bupreſtim. CXC.
Ad dorycnion. CXCI.
Ad ixiam. CXCII.
Ad ephemeron. CXCIII.
Ad toxicum. CXCIIII.
Ad pharicum. CXCV.
Ad tauri ſanguinem. CXCVI.
Ad lac potum. CXCVII.
Ad fungos venenatos. CXCVIII.
Ad ſanguiſugam. CXCIX.
Quoties ſuſpicio mali medicamenti fuerit, commune remedium. CC.

Item Emplaſtra.

Emplaſtrum viride Triphonis chirurgi, quod facit quũ oſſa in capite fracta ſunt. CCI.
Emplaſtrum viride Megetis chirurgi ad eadem. CCII.
Emplaſtrum viride Triphonis ad vulnera recẽtia. CCIII.
Emplaſtrum Traſeæ ad eadem minus acre. CCIIII.
Emplaſtrũ viride Triphonis facit ad vetera vlcera. CCV.
Emplaſtrum viride Gliconis chirurgi ad omnia mirificũ vitia corporis, Iſis vocatur. CCVI.
Emplaſtrum nigrum quod βάρβαρος dicitur: facit ad omne vulnus recens & contuſum. CCVII.
Emplaſtrum nigrum Traſeæ facit ad omne recens vulnus neruorum, muſculorúmque punctus: idem articulos præciſos iungit. CCVIII.
Emplaſtrum nigrum Ariſti chirurgi, ad vulnera recentia, punctúſque muſculorum, neruorúmque, ad luxum, cõtuſum: præcipuè quũ oſſa fracta ſunt artuum. ſine alligatura enim dimidio celerius ſanat. CCIX.
Emplaſtrum nigrum Triphonis chirurgi facit ad cõtuſa,

&ad canis morſum, & furunculos. Idem roſa dilutum explet vlcera concaua idem vocatur βασιλική. ccx.
Emplaſtrum nigrum Ariſti chirurgi facit ad eadem, & vocatur τετραφάρμακος. ccxi.
Emplaſtrum rubrum Dionyſi chirurgi facit ad leuia vulnera & in tenerioribus corporibus. ccxii.
Alterum rubrum emplaſtrum quo venatores vtuntur: facit enim ad canis, & ad omniũ quadrupedum morſus, Megetis chirurgi. ccxiii.
Emplaſtrum coloris incerti, facit ad omnia mediocria vulnera, & ad morſum omniũ quadrupedum: ad contuſa, inciſa articulamenta, mirè facit. Itẽ cicatricem ducit, tumorẽ non patitur fieri, neque pus: faſciam, lanam ſuccidã non deſiderat: in balneo aut ſolio non excidit. Furũculos, ſtrumas aut diſcutit, aut aperit, aut perſanat. ccxiiii.
Emplaſtrum luteum Euelpiſti chirurgi facit ad tenera vlcera mediocriter læſa. ccxv.
Emplaſtrum quod aperit & ducit pus, vel ſiquid aliud ſubeſt: ἐπισπαστική dicitur. ccxvi.
Emplaſtrum ex ſale album, quod δι' ἁλῶν Græci vocant: facit ad omnẽ duritiem, & diutinum dolorem, & ducit ſudores: eadẽ vlcera calloſa renouat, & cogit facilius cicatricem ducere. ccxvii.
Emplaſtrum aliud ex ſale nigrum ad eadem efficacius. ccxviii.
Emplaſtrum album ad combuſta, & exulcerata ex frigore, quæ perniones vocantur. ccxix.
Emplaſtrum album ad cicatricem ducendam Pacchii Antiochi, ad perniones, ad cõbuſta, & vlcera, quæ κακοήθη Græci dicunt. Idem ex roſa dilutũ facit melius omni lipara, ad omnia vitia quæ in ano fiunt. ccxx.
Emplaſtrum ad combuſtũ mirificè facit: idem nigrũ, & citò perſanat. ccxxi.
Lipara ad intertriginem, & exaſperationem, atque tumorem ani. ccxxii.
Lipara rufa facit ad fiſſuras ani, quas ῥαγάδας Græci dicunt. Eadem ad eiuſdem partis vitia, & vlcera diutina. ccxxiii.
Ad condylomata ſimplicia complura. ccxxiiii.
Ad idem compoſita. ccxxv.
Ad idem alia. ccxxvi.
Hæmorrhoidas quemadmodum medicamento curare oporteat. ccxxvii.
Non exulceratas eminentias ex qualibet corporis parte medicamento tollere. ccxxviii.
Suppurationem ſine ferro aperire, & quòd idem medicamentum pectoris, lateris, lumborum diutinos dolores tollit. ccxxix.
Melior Tryphera: hoc enim nomine appellatur vtrũque genus medicamenti. ccxxx.
Ad ſtigmata tollenda medicamentum. ccxxxi.
Inteſtinum extremum quum prodit, quibus oporteat remediis vti. ccxxxii.
Ad teſticulorum tumorem. ccxxxiii.
Ad veretri tumorem. ccxxxiiii.
Si vlcus ſordidum fuerit, aut cancro tentabitur, corruptúmve fuerit, compoſita duo. ccxxxv.
Si cicatrix ducenda eſt. ccxxxvi.
Ad omne vlcus, in omni parte corporis ſordidum, communia ſimplicia medicamenta, & compoſitum vnum. ccxxxvii.
Ad omne purum vlcus, & concauum quæ complent. ccxxxviii.
Ad omne vlcus in quo caro excreſcit. ccxxxix.
Ad idem, alio modo compoſitum. Emplaſtrum ad cicatricem ducendam. ccxl.
Emplaſtrum ad cicatricem ducendam. ccxli.
Emplaſtrum ad idem, διὰ καδμίας dicitur. ccxlii.
Ad papulas in capite efferueſcentes, vel qualibet corporis parte. ccxliii.
Ad ignem ſacrum complura ſimplicia. ccxliiii.
Ad idem compoſitum. ccxlv.
Ad idem aliud. ccxlvi.
Ad Zonam quam Græci ἕρπητα vocant. ccxlvii.
Ad idem aliud medicamentum. ccxlviii.
Ad impetigines ſimplex compoſitum. ccxlix.
Ad idem aliud. ccl.
Ad ſcabiem ſimplex vnum, compoſitũ vnum. ccli.
Ad lepram, quæ quaſi impetigo eſt cum prurigine cutis, ſimplicia quatuor. cclii.
Ad idem compoſitio. ccliii.
Ad idem alterum malagma. ccliiii.
Malagma ad ὀπισθότονον & κυνικὸν σπασμόν. Idem facit ad omnem tenſionem & cõtractionem neruorũ. cclv.
Malagma quod ſtomachum ſolutum confirmat, aluũ incitat, ſupprimit, & adſtringit quicquid opꝰ eſt. cclvi.
Malagma ad pectoris & lateris dolorem, & quicquid ex perfrictione fit. cclvii.
Malagma ad omnẽ dolorẽ, præcipuè iocinoris. cclviii.
Malagma ad iocinoris, & lienis tumorem, & dolorem. cclix.
Malagma ad præcordiorum tenſionem. cclx.
Malagma ad lienoſos. cclxi.
Malagma ad omnem veterem dolorem, præcipuè lumborum. cclxii.
Malagma quod diſcutit ſtrumas, parotidas, panum. Idem ſuppurationes interaneis partibus futuras aperit. Idem facit ad omnem dolorem articulorum, præcipuè lumborum. cclxiii.
Malagma ad omnem dolorem corporis & articulamentorum: facit & ad podagram. cclxiiii.
Malagma ad cõtuſionem lateris. Idem facit ad ſuſpectas in iiſdem partibus ſuppurationes, vel iam factas. aperit enim citò, & ſanat. Idem prodeſt præcordiis tenſis, iocinori duro. cclxv.
Malagma ad luxum, contuſum, canis morſum, parotidas, ſtrumas, podagram. cclxvi.
Malagma ad podagram, & omnem dolorem, & tenſionẽ neruorum. cclxvii.
Acopum ad perfrictionem, laſſitudinem, dolorem, tenſionem neruorum. Idem hyeme non patitur perfrigeſcere. cclxviii.
Acopum quod per vindemiæ tempus componitur, facit ad omnem dolorem corporis, & neruorum. cclxix.
Acopum odoris grauioris ad perfrictionem, & dolorem neruorum. cclxx.
Acopum optimi odoris, quo Auguſta Antonia fere vtebatur: facit ad neruorum dolorem: perfrigeſcere non patitur. cclxxi.

AD CAPITIS DOLOREM, CAP. I.

Compoſitio I.

AD capitis dolorem etiam in febre, primis diebus benefacit ſerpylli P. quadrans, roſæ aridæ P. quadrans: hæc incoquuntur duobus ſextariis aceti acerrimi, donec ad dimidias perducantur: inde ſumitur cyathus,& in duobus roſæ commiſcetur, frequentérque ex eo curatur caput. vbi enim cõcaluit quod infuſum eſt,niſi aliud recens adiiciatur,nocet. II.

Item prodeſt eodem modo ruta per ſe vel cum hederæ baccis decocta: polygoniũ quoq; & mentha multis profuit,ea ratione decocta,& infuſa capiti dolẽti: ſphondyliũ,& agni ſemẽ,& platani pilulæ ſimiliter aceto incoctæ, roſæque folia reſiduo aceto commixta. III.

Quum autem pluribus diebus permanſerit dolor, tum omnium ſupradictorum oportet vncias ſingulas ſumere, iiſque admiſcere lauri baccarum,caſtorei, nucum amararum, pulegii, ſampſuci foliorum, ſingulorum vncias, & aceti ſextarios tres decoquere ad dimidias. Eodem modo roſa admixta,non tamen frequenter,caput curare. IIII.

Ad omnem capitis dolorem efficaciter prodeſt, crocomagmatis pondo ſextans, aluminis ſiſſi, vel gallæ P. vncia. Hæc terere ex aceto & roſa vicibus adiecta oportet, vſquedum mellis habeat ſpiſſitudinẽ: inde frontem, & vtraque tempora oblinire. V.

Ad capitis dolorem, quum inueterauerit, benefacit hæc compoſitio,Myrrhæ ✱. P. I. croci ✱. P. II. amygdalorum amarorum ✱. P. II. rutæ viridis ✱. P. III. ſphõdylii ✱. P. I. panacis ✱. P I. lauri baccarum ✱. P. III. ſerpylli ✱. P. II. caſtorei ✱. P. I. Teruntur hæc omnia aceto, & fiunt paſtilli: quum opus eſt diluuntur aceto & roſa,in mellis ſpiſſitudinem, atque ita frons & tempora illinuntur. VI.

Oportet verò permanente capitis dolore, materiam quoque detrahere ex eo per nares vel os. Quæ res etiam auriculæ, vel dentibus dolentibus prodeſt. Nec minus quibus ſubitæ vertigines obuerſantur, quos σκοτωματικοὺς Græci dicunt: item comitiali morbo correptos, & caligine impeditos ex magna parte leuat. Debent autem ii omnes pridie abſtinere,& ſuperioribus diebus aquam potarẽ. VII.

Per nares ergo purgatur caput iis rebus infuſis per cornu quod rhinenchytes vocatur: Hederæ ſucco per ſe, vel betæ ſucco cum exiguo flore æris, vel cyclamini ſucco mixto lacte aut aqua pari menſura. VIII.

Bene detrahit è naribus liquorem & hæc compoſitio, Salis,nitri,mellis,aceti,olei veteris, ſingulorum ✱. P. binum,cyclamini ſucci,σταφίδος ἀγρίας (quam herbam pedicularíam,quod pediculos necat,quidam appellant) ſingulorum ✱. P. I. Hæc in vnum mixta, naribus per cornu infunduntur, vel pinna longiore nares interius perfricẽtur. Quum ſatis viſum fuerit fluxiſſe, vt reprimatur, aqua frigida nares diutius abluere pura oportet: vel ea in qua pridie crocum adiectum maceratum fuerit. IX.

Sed ſi per os magis detrahere materiam viſum fuerit, quia non ſine tormento per nares ea deduceretur,ſuadebimus pyrethri radiculam commanducare, atque ſubinde hiantem pati fluere ſaliuam: vel vuam paſſam cum piperis albi granis totidem dabimus commanducandam, & expuendam. æquè enim & hæc deducunt pituitam. Bene facit & ſinapi ex aceto tritum,& nõ excaſtratum, gargarizatum trium cyathorum menſura, admixto mellis P. quadrante. detrahit enim largiter pituitam. X.

Prodeſt,quum diu caput dolet, attondere ad cutem, & radere,& diutius ſiccum ad relaxationem cutis fricare,& aqua calida fouere pura, vel laurum incoctam habente: quo tempore etiam ſternutamentum concitare non alienum erit medicamento quod ex his rebus componitur, Veratri albi,caſtorei,ſtruthii,quod eſt radix lanaria,piperis albi, ſingulorum ✱. P. I. hæc contuſa tenuiter forato cribro tranſmittuntur: quum opus fuerit per pinnam,vel

A calamum ſcriptorium naribus ſufflentur, vel ſpecillo tincto in aquam,& excuſſo,tacta naribus iniiciantur. Proritat ſternutamentum etiam per ſe contuſum,& eadem ratione iniectum veratrum album: nigrum,ſiccum, & aridum,ſternutationem ſtatim inuitat. XI.

Capitis dolorem quemuis veterem & intolerabilem protinus tollit, & in perpetuum remediat torpedo viua nigra, impoſita eo loco qui in dolore eſt, donec deſinat dolor,& obſtupeſcat ea pars: quod quum primùm ſenſerit, remoueatur remedium, ne ſenſus auferatur eius partis. B Plures autem parandæ ſunt eius generis torpedines, quia nonnunquam vix ad duas tréſve reſpondet curatio, id eſt torpor: quod ſignum eſt remediationis.

AD COMITIALEM MORBVM, Cap. 2.

XII.

AD comitialem morbum,quem Græci ἐπιληψίαν vocant, herbam (quam iidem πολύνευρον,nos nertialem appellamus) oportet ieiunum quamplurimum viridem comeſſe, à prima luna ad triceſimam. Hæc eadem herba C ebrio data copioſa, in crapula vinum diſcutit, mentémque reſtituit. XIII.

Item hinnulei cerui coagulum intra nouem dies exceptum,benefacit ad morbum comitialem. Intelligitur autem dierum numerus ex eo quòd iacent aures ſimul eorum primis temporibus. à nono enim die ſubriguntur. Oportet ergo ſumere tũc coagulum,& arefacere,quo neque ſol neque luna accedit, atque inde dare pueris viciæ magnitudinis globulum ex aquæ caldæ cyathis duobus: maioribus verò natu fabæ ſolidæ magnitudine,ex aD quæ caldæ cyathis tribus per dies triginta. Donẽtur autẽ aquæ puræ ſupra medicamentum cyathi duo aut tres. Hoc remedium qui monſtrauit, dixit ad rem pertinere, occidi hinnulũ cultro quo gladiator iugulatus ſit. XIIII.

Conſtat inter plures & crocodili teſticulum ✱. P. I. aut victoriati per dies triginta ex aquæ cyathis tribus ſumptum multos remediaſſe. XV.

Ad recentem comitialem morbum citò proficit, ad veterẽ tardius, thymi albi ✱. P. III. ex aceti cyathis tribus, & mellis boni pondo vncia: vt dilutum ieiunus biE bat per dies quadragintaquinque: ſed quum biberit,citatus ambulet millia paſſuum minimè duûm. XVI.

Scio Romæ quandam honeſtam matronam aliquot comitiali morbo liberaſſe hoc medicamẽto,Eboreæ ſcobis hemina, mellis Attici pondo libra: hæc in vnum miſcentur: poſtea adiicitur,ſi puer fuerit qui laborat, teſtudinis maſculæ,palumbi maſculi, vtrorunque fetorum,id eſt nuper captorum,ſanguis, quantum fluxerit dum viua vtraque animalia dimittantur: ſin autem puella fuerit, fœminei generis animalia ſint, & eodem modo capta, F ſanguine effuſo emittantur. Oportet autem clauum Cyprii æris acutum demittere in iugulum teſtudinis, & palumbi venas quæ ſub alis ſunt, ære acuto incidere: hoc medicamentum ligneo vaſe ſeruatum reponitur. Quum opus fuerit, datur ex eo luna decreſcente per continuos dies triginta: primùm cochlearia tria, deinde quinque, deinde ſeptem,deinde nouem, ſummũ vndecim: & rurſus nouem,deinde ſeptem,deinde quinque,poſtea tria: & iterum augetur, minuitúrque numerus cochleariorum, donec dies triginta antedicti conſumantur. Poſtea oporG tebit ſcobis eboreæ heminam per duos menſes conſumere vitio correptum, accipientem ex ea terna cochlearia in die, ex aquæ cyathis tribus. hoc medicamento qui vtitur, neque vinum neque ſuillam guſtet: præterea habeat in brachio verua eborea. Nam ſũt & qui ſanguinem ex vena ſua miſſum bibant, aut de caluaria defuncti terna cochlearia ſumant per dies triginta. XVII.

Item ex iocinore gladiatoris iugulati particulam aliquam nouies datam conſumant. Quæque eiuſdem generis ſunt, extra medicinæ profeſſionem cadunt, quanuis profuiſſe quibuſdam viſa ſunt. XVIII.

Illud tamen non oportet ignorare, ſanari hoc vitium H quũ cognitũ eſt,aliquibus: viros facilius mulieribꝰ reme-

diari:pueros vel virgines liberari poſt complexum & de- A uirginationem.

COLLYRIA COMPOSITA LEVIA,

Cap. 3. XIX.

AD conturbationes & epiphoras oculorũ ſcio multa collyria,tametſi tardè,magnos tamen effectus habere. Sed nulli collyriorum tantùm tribuo quantum lycio Indico vero per ſe.hoc enim inter initia,ſiquis hoc collyrio inungatur,protinus (id eſt eodem die)& dolore præſenti,& futuro tumore liberabitur. Superuacuũ eſt autem nunc laudes eius referre.in aliis enim expertus intelliges B ſimplicis rei vix credendos effectus. XX.

Oportet verò minimè quater quinquiéſve ex interuallo inungere, deinde quũ combiberint oculi ad ſingulas inunctiones, eáque quàm poterint ſuſtinere calidiſſima, ſpongiis expreſſis vaporare eos diutius,eodémque die in balnea ducere:ita vt cum cætero corpore caput quoque & facies calida immergatur,& foueatur, vinóq; vti vt quiſque aſſuetus eſt. Poſtero die ſiqua veſtigia epiphoræ remanſerint, inungere collyrio aliquo acriore aquato ſub veſpere,& rurſus in balneũ deducere,& vinũ dare eodem C modo.Fere enim vno die tollit epiphorã, & præcipuè incipientem, neque adhuc alio medicamẽto tactã. Sed ſi ea vis fuerit epiphoræ vt non cedat vno die, ſpectare oportebit donec impetus ſedetur,& ita in balneum deducere, cæteráque facere quæ præcepimus. Idem hoc medicamentum etiã ſuprà perunctum tardius quidem, ſed eoſdem effectus præſtat, maximè in teneris corporibus, vt mulierum & puerorum, quorum oculi nullius medicamenti vim ſuſtinent. triduò enim, aut plerunque quadriduo tollit dolorem, adiutum oui infuſione, & aquæ cali- D dæ vapore. XXI.

Item compoſitorum collyriorũ hoc maximè probo ad recentes epiphoras,& conturbationes oculorũ,tumoréſq; & dolores, Aloes Indicæ ✻. P. IIII. croci ✻. P. II. opii ✻. P. I. gummis ✻. P. IIII. plantaginis ſucci cyathos tres. Terere oportet per ſe crocum diligenter, deinde cætera admiſcere pridie macerata ſucci plãtaginis cyatho: atque ita reliquis duobus cyathis admixtis, quũ ſpiſſata fuerint, fingere collyria. Vtrunque autẽ genus medicamenti eximiè prodeſſe iudico, proprietate quidem quadã:ſed præ- E cipuè quod nullam in ſe aſpritudinem habet, vt pleraque quibus fere inunguntur homines. Nam quæ ex cadmia aut ære vſto, eiuſdémque generis pigmentis componuntur,quanuis curioſè terantur,naturam ſuam tamen amittere non poſſunt. Nunquam enim vt ſuccus diluuntur,ſed quum in ſummam ſubtilitatem deduci non poſſint, perſeuerantia tamen terentium, corpora quaſi puluerulenta neceſſe eſt maneant: quorum verò partes velut configũt, certè exterius pungunt foramina prima, & tuniculam oculi, atque initiis interdum non tam moleſtam futuram F concitant epiphoram. XXII.

Quod nomine etiam quidem diaglauciũ dicitur, probo in initiis.nam & hoc genere quodam ex eadem materia cõſtat, nec vllam aſpritudinem habet, quando ſic cõponitur: croci ✻. P. V. ſarcocollæ ✻. P. X. glauci ſucci ✻. P. XX. tragacãthi ✻. P. V. opii ✻. P. V. Et hoc enim ego adiicio, & ita melius reſpondet, ſcilicet opium & in hoc & in omni collyrio medicamẽtóque. Verùm adiicere oportet quod ex lacte ipſo ſyluatici papaueris capitum G fit, non ex ſucco foliorum eius, vt pigmentarii inſtitores eius rei compendii cauſa faciũt. Illud enim cum magno labore exiguũ conficitur,hoc ſine moleſtia,& abundanter teritur. Ante omnia crocum aqua pluuiatili, deinde adiicitur ſarcocolla,glaucium,opium,tragacanthum,prius omnia ſeorſum macerata non multa eius generis aqua: vt quamprimum, id eſt (ſi poteſt fieri) eadem die fingantur collyria. ſolet enim diu neglectum mortario inareſcere. His vti primis diebus collyriis, nõ cæteris auxiliis prout res poſtulat, abſtinendo dico ſanguinis detractione, meliúſque eam cæteris proficere adfirmo. XXIII. H

Quum verò pluribus quis diebus vexat⁹ fuerit epiphora cum perſeuerantia tumoris, & pituita ipſo calore oculorum glutinoſior viſa fuerit, (quod fere ſexto ſeptimóque die accidere ſolet) tum proderunt & ea quorũ genus ſuperius improbauimus, compoſita ex rebus metallicis. Facilius enim iam patiũtur oculi(ſi modò exulcerati non fuerint) iniuriam: quorũ præcipuè hoc mihi placet quod à colore φαιὸν dicitur. Accipit autem hæc, Æris vſti ✻. P. XII. cadmiæ vſtæ ✻. P. XII. ſtibii cocti ✻. P. XII. acaciæ chyliſmatis ✻. P. VI. aloes ✻. P. III. opii ✻. P. II. croci ✻. P. III. caſtorei victoriati pondo, myrrhæ,licii, idem ſcilicet põderis, commis ✻. P. decem & octo,aqua pluuiatili quæ ſunt durata diu, teruntur donec leuiſſima fiant:poſtea cætera alio mortario ſingula trita admiſcentur: dum tollendum eſt, commi adiicitur. Hoc quidem etiam in initiis vtuntur, cum oui aquato liquore per ſe, vel cum collyrio quod à cinereo colore σποδιακὸν appellatur. XXIIII.

Collyrium ſpodiacum à quibuſdam cinereum dicitur: componitur autem ex his, Cadmiæ, botryitidos vſtæ ſuper teſtam donec incandeſcat, & vino falerno extinctæ ✻. P. XL. cretæ Samiæ,quam vocãt aſtera ✻. P. LXXX. ſtibii cocti ✻. P. XX. opii ✻. P. X. commis Alexandrini ✻. P. XX. Teruntur hæc omnia aqua pluuiatili, commi vltimum adiicitur:ante hoc, quũ cætera leuia ſunt facta, opium miſcetur maceratum pridie aqua. Facit hoc per ſe etiam initiò quũ tenuis abũdánſque fluit lacryma, & puſtulæ moleſtæ ſunt: aut cùm prima tunica oculi exeſa eſt, aliáve exulcerata. Quũ purum vlcus eſt, diluitur fere oui albore,quod eſt tenuiſſimum. XXV.

Ad ſordida vlcera oculorum,cruſtáſque habẽtia (quas ἐσχάρας vocãt)item carbunculos(quos ἄνθρακας dicunt) facit benè & per ſe mel Atticum pyxide Cyprii æris cõditum, & repoſitum menſibus duobus, nec minus. quantò enim diutius remanet,efficacius fit. XXVI.

Sed præcipuè hoc collyrium quod quidam Athenippum,quidam diaſmyrnes,quidam εὐώδης vocãt, quia boni odoris eſt: ſed præcipuè hoc, quod etiam ad puſtulas, papuláſque,& ſuppurationes oculorum facit,& ad cicatrices non veteres, & ad palpebrarum recentem, aut in corporibus tenuioribus aſpritudinem. Oportet autem eo ad ſordida vlcera diluto cũ oui albo(id eſt aquatiſſimo) vti: deinde quum lacrymæ fluere deſierint, cinereo ſuperinungere. Itẽ ad puſtulas ex ouo tritũ facit: ad papulas verò,& ad dolores cum rubore,& diſtentione oculi ſicca,cũ lacte muliebri & ex aqua: aut ad cicatrices recentes extenuandas,& palpebrarũ aſpritudinem tollẽdam, ſubiecto ſcilicet ſpecillo,aut inuerſa palpebra,ſiquis eo vtatur. Cõponitur autem ex his, Pompholygis lotæ ✻. P. VIII. æris vſti ✻. P. VIII. croci ✻. P. IIII. myrrhæ ✻. P. III. nardi ✻. P. ſex ſemis,& victoriati, lapidis hæmatitis ✻. P. duo & victoriati, piperis albi grana decem, opii ✻. P. I. aut victoriati,commis ✻. P. X. teritur vino Chio. XXVII.

Collyrium Pſittacinum à colore ita dictum:facit ad epiphoras quæ cum tenui & acri lacryma conſiſtunt: item ad vſtiones & ſolutas cicatrices,& vaſtũ tumorem,quem, quia à loco interdum videtur propellere oculũ, προπτῶσιν vocant,cum oui albo quod eſt tenue. Sed præcipuè facit quũ quaſi ſanguine ſuffuſi ſunt oculi, & ob id nullum niſi leuiſſimum collyrium patiũtur:recipit autem hæc, Croci ✻. P. IIII. cadmiæ ✻. P. IIII. ſtibis ✻. P. IIII. opii ✻. P. II. commis ✻. P. II. amyli & recentis & dulciſſimi ✻. P. IIII. Eodem modo quæ ſcripta ſunt in mortario debent teri ex aqua pluuiali. Amylum autem quũ iam fingendum erit collyriũ adiicietur. Interdum & hoc ſuperinungantur qui prius Athenippo curati ſunt. His fere collyriis leuibus omnia quæ circa oculos cum tumore & dolore fiunt, remediamus.

COLLYRIA ACRIA,

Cap. 4. XXVIII.

ACrioribus autem iis ad cicatrices extenuãdas,& palpebras aſperas, quod quia ex quatuor rebus vt quadriga equis cõſtat, & celeres effectus habet, ἅρμα dicitur. Recipit autem hæc, Æris vſti ✻. P. IIII. thuris arboris corticis ✻. P. IIII. ammoniaci guttæ ✻. P. IIII. commis ✻. P. IIII. Teruntur ex aqua pluuiali. XXIX.

Hoc etiam ſuperunctum,ad puerorum epiphoras, & qui non ſufferunt inunctionem,facit, vt huiuſmodi me-

dicamenta quæ ἀφριγχιστὰ vocant:Croci Siculi pōdo vncia, commis pondo vncia:hæc aqua teruntur ,fiunt collyria. XXX.

Eſt & hoc medicamentum ſatis efficax,quo ita oportet palpebras perungere,ne quid intra oculum fluat.Recipit autem hæc:Croci Siculi ✱.P.III. crocomagmatis ✱.P. XII. thuris ✱.P.III.aluminis rotūdi ✱.P. VI. opii.✱.P.I.myrrhæ.P. II. cōmis ✱.P.III. Vino falerno terūtur: quū leuia facta ſunt,& craſſitudinem habent mellis ſpiſſi , adiicitur paſſi cretici.P.ſextans:reponitur pyxide ſtagnea,ſi paſſum adiectum non erit,collyrium erit. XXXI.

Benefacit & hoc medicamentum quo Auguſtus vſus eſt,& recipit hæc,Aluminis ſciſſi.✱.P.XL.thuris cādidi ✱. P.X.aloes ✱.P.XV.croci ✱.P.XV.opii ✱.P.II.gallæ ✱.P. X. roſæ foliorū aridorū ✱.P.X. plātaginis ſucci vel ſeminis ✱.P.X. Vino falerno terūtur:quū leuia facta ſunt, & ſpiſſitudinem mellis habent, adiicitur paſſi ſextarius, aut hemina,aut rurſus commiſcetur:reponitur vaſe ſtagneo, vel argenteo. XXXII.

Collyrium pſoricum ad caliginem & ad aſpritudinem oculorum,ſiccámque perturbationem ſine tumore , quā ξηροφθαλμίαν appellant . Facit hoc collyrium bene quod ψωρικὸν dicitur:habet autem hæc,Croci ✱.P. XII . pſorici ✱.P.XXIIII. pſimmithii ✱.P.IIII. opii idem, piperis albi idem,commis ✱.P.VI. aqua pluuiali commiſcentur , teruntur. XXXIII.

Stratioticum collyrium ad aſpritudinem & caliginem. Recipit autem hæc, Pſimmithii ✱. P.VI. piperis albi ✱. P.I. omphacii ✱.P.II. Cadmiæ ✱. P.III. opobalſami ✱. P.II. opii ✱.P. I. commis ✱.P.II. teruntur aqua pluuiatili. Collyrium hoc melius ſuperiori ad caliginem facit. XXXIIII.

Stacton quod vocant,ad eadem : fere autem mulieribus prodeſt.Habet hæc, Cadmiæ ✱.P.XII. ſtibis ✱.P.VI. piperis albi ✱.P.II. myſis vſti donec puniceum fiat ✱. P. II. æruginis raſæ ✱.P.I. & victoriati,æris floris idem,cōmis ✱.P.V. aqua pluuiali teritur. XXXV.

Collyrium acre ad extenuandas cicatrices , & quanuis veteres,caliginémque & aſpritudinem oculorum , quod ſemel inunctum plurium dierum effectum præſtat.Oportet autem eo aquato vti:diu enim tenet : ammoniaci guttæ P.libram,æruginis P.libram,commis P. quadrantem: pluuiali aqua teritur ærugo : poſtea cætera adiunguntur macerata aqua. XXXVI.

Collyrium quod propriè facit ad aſpritudinem palpebrarum & calloſitatem.Oportet ſubiicere ſpecillū,aut inuertere palpebrā,æris vſti ✱. P. XXIIII. æruginis ✱.P. VI. croci ✱. P. X. myrrhæ ✱.P. I. nardi ſpicæ ✱.P. I. caſiæ rufæ fiſtularū victoriati P. piperis albi grana XLV. commis ✱.P. nouem:vino Chio teruntur. XXXVII.

Medicamentū liquidum ad palpebrarum veterrimam aſpritudinem , & excreſcentē carnem , σύκωσιν quam vocant: item callum duriſſimum. Hygram appellant , quia eſt liquidum medicamentum : carnem ex palpebris tollit ſine magno dolore.Recipit hæc,Myrrhæ,thuris,croci,ſingulorum ✱.P.III. myſios ✱.P.III. chalcitidis ✱.P. VI. Hæc teruntur diligenter aceto acri:vbi leuia facta ſunt, & habent ſpiſſitudinem paſſi,miſcetur eis mellis Attici P.libra : deinde in patella æris Cyprii ſuper carbones poſita inferueſcit, donec mellis habeat non nimium liquidam ſpiſſitudinē:atque ita reponitur pyxide æris Cyprii. Quū opus fuerit,inuertitur palpebra,deinde hoc medicamento ſuffricatur curioſè ad delacrymationem , id eſt vbi deſierit mordere medicamen . Rurſus inuertere oportet palpebram, atque ita pollice impreſſo membranas innatantes abducere,quæ facilè ſubſequuntur.Poſt hæc cinereo ex aqua inungendi erunt craſſiore . Hoc inunctum multorum annorum callos,& aſpritudines palprebrarum deſperatas à quibuſdam ocularioru paucis diebus tollit. XXXVIII.

Hygra ad ſuffuſiones oculorū quas Græci ὑποχύματα dicunt , medicamentum liquidum,Fœniculi ſucci ✱.P. III. opobalſami ✱.P.III. mellis Attici ✱.P.III. olei veteris ✱.P.III. hyænæ fellis ✱.P. I. euphorbii ✱.P. I. Hoc , oleo diluitur, & ita cōmiſcetur cæteris.Aquato vti oportebit hoc medicamento.eſt enim acerrimum,& vndique humores trahit . Quamobrem non ſunt inungendi qui capitis dolorem aut grauitatem habēt:item ante biduum aut triduum vt aquam bibant quos deſtinauerimus eo vngere . Quanquam melius facient etiam ſi perſeueranter aquam potauerint : vitio enim moleſtiſſimo facilius inter initia carebūt. Non præterit me, habere te prudentes ocularios, quibus ſi nomina dixeris collyriorum in hoc libro ſcriptorū , contendant forſan ſe quoque habere eadem compoſita:ſed ſi pōdera aut effectus comparare voles,longè diuerſos inuenies. Ego enim ipſe eodem nomine multa compoſita , non iiſdem ponderibus & rebus,interdum habeo:ſed his maximè probatis vtor. Nec vtique adfirmo nō poſſe & alios eadem habere:nam & ipſe ab aliis accepi , ſed raró . Scio quoſdam ocularios ſimpliciter tradentes compoſitiones:méque multum elaboraſſe vt veras & incorruptas acciperem , conſcius ſum mihi . Neque illud rurſus dico , nouas , & non aliquibus notas in hoc libro congeſturum compoſitiones , verùm etiam quaſdam diuulgatas & (vt ita dicam) publicatas . eiuſmodi enim,quia efficaces ſunt,etiam pluribus in notitiam veniunt.

AD AVRIVM DOLOREM, Cap. 5.

XXXIX.

AD auriculæ & tumorem & dolorē ſine vlcere prodeſt herbæ vrceolaris,aut cucurbitæ ramentorum ſuccus tepens per ſtrigilem in foramen auris dolentis infuſus: item beſtiolæ multorum pedum (quæ tactæ cōduplicant ſe in orbem pilulæ rotundiſſimæ ſimilem,κατοικιδίους ὄνους aut πολύποδας Græci hoc genus animalium vocant) oleo domeſtico complures inferuefactæ vaſe ferreo, benefaciunt.Prodeſt & gliris pinguis,& gallinæ adeps,& medulla bubula,liquefacta tepénſque infuſa. XL.

Sed præcipuè picis flos,quod πισσελαίων appellant,cum oleo communi mixtum, ita vt tertia pars ſit olei. nam & dolores ſedat,& fere non patitur ſuppurationem fieri : & ſi facta fuerit , eadem res perſanat. Ad ſummam,ego ipſe diu vexatus ab aure, quū multis fruſtra vſus eſſem medicamentis,ab hoc ſum perſanatus,& alios cōplures ſanaui. Florem picis autē appello quod excipitur dum ea coquitur,lana ſuperpoſita eius vapori:hoc etiam grauitatem odoris protinus tollit. XLI.

Item benefacit hoc medicamentum ad tumorem & exulcerationē aurium,Aceti acris ſextarii duo,incoquuntur mala granata quibus coriarii vtūtur, quia ſemper valida ſunt,nec vnquam matureſcūt, (ῥοαὶ ὀξεῖαι Græci dicūt) donec madida fiant: tunc hæc adiiciuntur & admiſcentur , Aluminis fiſſi vncia , acaciæ ſucci P. quadrans. Reponitur medicamentum ampulla vitrea. Quum opus eſt,ad tumorem quidem calidum per ſtrigilem infunditur , deinde foramen ſummum lana ſuccida tegitur. Ad vlcus autem frigidum per eiuſdem generis lanam & auriſcalpium iniicitur. XLII.

Si caro excreuerit in foramine auris,compeſcitur ſine dolore aut ferro hoc paſtillo,Aluminis fiſſi P. triens,æruginis P. triens,miſyos vſti P. triens, rubricæ ſinopidis P. triens,commis P. ſextans. Teruntur priora ex aceto acri, donec quaſi cum collyrium componitur leuia fiant. Vltimum commi adiicitur : & fiunt paſtilli qui ad omnia vlcera faciūt,aqua diluti,quum aut compeſcenda ſint,aut cicatricem debeant ducere . ſed aquatioribus oportet vti quum cicatrix eſt cludenda. Benefaciunt & ad exulceratas nares qua libet ex cauſa,& grauiter olentes.

AD PAROTIDAS, Cap. 6.

XLIII.

AD parotidas conuenit noctuæ cerebellum butyro mixtum.diſcutit enim fere eas ſine dolore & moleſtia. Oportet autem aqua marina feruenti, nouis ſpongiis demiſſis, & per linteum intortum vtriſque expreſſis vaporare parotidem,atque ita oblinere hoc medicamento, ſupérque tegere lana ſulphurata totam maxillam. XLIIII.

Item benè diſcutit parotidas iris Illyrica contuſa,cocta ex paſſo more farinæ hordeaceæ, calda bis térve impoſita. XLV.

Diſcutit & hoc medicamentum parotidas , antequam ſuppurauerūt, Spumæ argenteæ pondera duo,ceruſſæ P.

libra,ſalis ammoniaci P. libra,æris floris P. dodrãs,aceti ſextarius,olei veteris ſextarii duo & dimidium.Spumam & ceruſſam,ſalem per ſe & cum aceto terere oportet mortario, deinde oleo admixto traiicere in cacabũ amplum, ne extrà fundatur,& efferueſcat (efferueſcit enim valde). Quum hæc ſuper ignem poſita habuerint emplaſtri temperaturã mollis,deponere oportebit cacabum:quum feruere deſierit, paulatim aſpergere æris florem, & mouere ſpatha medicamentum, ne extrà fundatur: & rurſus coquere donec habeat emplaſtri ſpiſſitudinem ſtricti.

AD SANGVINIS ERVPTIONEM de naribus, Cap. 7. XLVI.

ERumpit è naribus ſanguis, qui quum abundanter fluxit,niſi celerius ſupprimatur, periculũ adfert. Proderit ergo aqua frigida vel poſca ſubinde aſpergere totam faciem,vel ſpongia refrigerare, acetum acre infundere in aurem,cuius è regione ſanguis fluit: aut in vtranque, ſi ex vtraque ſanguis emanauerit: gypſo totã faciem cum fronte, & maximè nares,craſſè oblinere prodeſt: & caput frigida aqua copioſè,ſuperpoſito aliquo tegumẽto, perfundere, vel cucurbitam occipitio affigere. Iniicere autem intus narem aut nares oportebit cochleæ viuæ carnem per ſe,aut cum thuris polline tritam: vel herbam quæ quia multa eſt,& vbique naſcitur, πολύγονον appellatur.Idem trita facit & λυσιμάχιον herba eodẽ genere. Proderit & ſpongiæ particulam præſectam, aptè forcipe ad amplitudinẽ & patorem narium figuratam iniicere paulò preſſius ex aceto per ſe. Interdum aſpergẽda ei galla erit, vel chalcitis curioſè trita,vel vtraque in vnũ æquis ponderibus mixta melius enim facit. XLVII.

Item bene ſupprimit & hoc medicamentum,mali corticis quo coriarii vtuntur P. quadrãs, aluminis Ægyptii P.ſextans,calcitidis P.vncia.Hoc tritum per ſuccidam lanam aſperſum medicamentum iniicere oportebit. Facit autem etiam ad omnem ex qualibet corporis parte, ſeu vulneris ſanguiniſque eruptionem, quoniã interdum ita (vt diximus)minus curati,præfocati videtur. Et maximè quum vtraque obturata ſpiſſè neceſſariò ſunt foramina narium, qua ſpirandi facultas eripitur, non alienum eſt ſcire qua ratione vtrunque præſtari poſſit,vt neque ſpiratio interpelletur, neque remedium efficaciſſimũ (quod per oppilationem narium efficitur) excludatur. Oportet ergo ſumere pinnam anſeris quammaximam,vel calami ſcriptorii fiſtulam modicè plenam: deinde aptare ad longitudinem naſi,atque ita præcidere vtraque parte vt perforata ſit,inuoluereque ex faſciola tenui lintea quaſi inſita explere circuitũ eius, donec quum videatur pator narium cuneatione quadam recipere poſſe fiſtulam, atque ita vt eſt circumuolutam mergere aceto acri & iniicere, interdum per ſe, vel aſperſo ſuper acetum vtro libuerit antè dictorum medicamentorum: hoc autem remedio magis vti,quum per vtraſque nares ſanguis abundauit.

AD VLCERA IN NARIBVS, Cap. 8. XLVIII.

AD vlcera in naribus plumbi ſtercus quod ſcoriam dicunt,ex vino & myrteo oleo vicibus adiecto terere oportet donec ſpiſſum fiat, & ita per pinnam nares obteguntur. XLIX.

Facit & hoc medicamentum bene,Pompholygis ✱. P. quatuor, ceruſſæ ✱.P.duodecim,hyſſopi ✱.P. tria. Vino falerno & roſa vicibus adiecta teritur, donec mellis habeat temperaturam.

AD POLYPOS, Cap. 9. L.

AD grauem odorem narium (ὀζαίνας Græci hoc vitium vocant) æruginis P. quadrantem,aut ſquamæ æris P. quadrantem, aut vtranque rerum ponderis ſeſcunciæ in mellis deſpumati P. libra decoquere oportebit,& eo vti liquido per pinnam. LI.

Ad polypos, miſy vſtum,chalcitis vſta,æris flos, vſtum ſori, æris ſquama tuſa, cribrata, ſi eo medicamento per pinnã ſæpius nares tactæ, eiuſmodi vitia attenuata, quotidie emendãtur:quum ſint à cerebro paribus põderibus, ſicca benefaciunt. LII.

Sed quia plerunque vexantur nares grauedine, quæ tumore earum efficitur,non alienum eſt te eius quoque remedia ſcire. Prodeſt igitur quies vnius diei, & ab omni re abſtinentia: perungẽdæ nares erunt bitumine liquido, aut myrrha ſtacte, vel pice liquida: poſtero die paſtillus iſte nocte ſuper cibũ dandus eſt, & ſi opus fuerit per triduum continuum eodem tempore: recipit autem hæc, Apii ſeminis P.triẽtem,aneſi P.quadrantem,alterci ſeminis (quod ὑοσκύαμον dicitur)pondo trientem, opii P.vnciam. Fiunt paſtilli ponderis victoriati: aliis parte tertia detracta dantur cum aquæ cyathis tribus. Faciunt autẽ & ad oculorum epiphoras, & ſtomachi nauſeam, & deiectiunculas,& ad omnem fluorem.

AD DENTIVM DOLOREM, Cap. 10. LIII.

AD dentium dolorem quanuis plurimi dicant forcipes remedium eſſe, multa tamen citra hanc neceſſitatem ſciò profuiſſe.Itaque,quum etiam exeſus eſt aliqua ex parte,tum non ſuadeo protinus tollendũ,ſed excidendum ſcalpro medicinali qua cauatus eſt.quod ſine vllo fit dolore:reliqua enim ſolida pars eius,& ſpeciem & vſum dentis præſtabit.Sed quum dolor vrgebit,variè ſedandus eſt, partim collutione quorundam, partim commanducatione, nonnunquam ſuffitione, aut impoſitione aliquorum. Prodeſt colluere os frequenter radice herbæ quinquefoliæ incoctæ in vino: item herba vrceolari, & cupreſſi baccis aqua in coctis. Alterci quoque radix, aut eiuſdem ſemen linteolo ſpiſſo illigatum, & aqua ſæpius inferuefactũ,denti ſubinde appoſitum. Item leuat æquè dolorem dentium portulaca, commanducata ab ea parte qua non dolebunt,vt ſuccus traiectus contineatur puſillo diutius: & ſolani ſuccus tepens benefacit gargarizatus. LIIII.

Suffire autem oportet ore aperto alterci ſemine carbonibus aſperſo, ſubinde os colluere aqua calida. interdum enim quaſi vermiculi quidam eiiciuntur.Leuat dolorem & bitumen ſuffitum. LV.

Item cõmanducare proderit herbam rhododaphnen, & ſaliuam dolentibus traiicere, ac puſillo diutius continere,& ita hiantem pati ſaliuam decurrere. Item mentaſtrum, vel radicem κοτυληδόνος: quæ herba ſimilia folia cymbalis habet, naſcitúrque fere in parietibus humidis. Pyrethri quoque radix commanducata,multorum leuauit dolorem: nec minus alumen fiſſum linteolo ſpiſſo circundatũ,& ita dolenti preſſum diutius continere prodeſt. LVI.

Imponere ipſi verò denti toti oportet hoc medicamentũ quaſi emplaſtrum,Peucedani ſucci ✱.P. III.opopanacis ✱. P. I. thuris ✱.P. duum, vuæ paſſæ ſine granis ✱.P. I. Hæc per ſe contundi iubebis,deinde cætera ſeorſum trita commiſceri in vnum. Vbi fuerit dolor, auriſcalpium lana molli inuoluitur, deinde tingitur feruẽtiſſimo oleo,atque ita denti primùm,deinde proximis gingiuis ſuperponitur bis terve, donec hebeteſcat ex aliqua parte dolor:poſt hoc, medicamento dens cooperitur. Si repetierit,aut permanſerit nihilominus aliquis dolor,ſuper medicamentum auriſcalpium cum lana ex oleo candenti eodem modo imponere ſæpius oportebit, id eſt donec dolor tollatur. LVII.

Sed ſiquando mouentur dentes ex perfrictione, cõfirmãdi erũt plurima gargarizatione lactis aſinini, aut vini Marſici ad tertias decocti, in quo lapathi radices cõiici debebunt, vt vna decoquantur. Stringit etiam dentes alumen,quo infectores vtũtur ex melle Attico, ita vt duæ partes ſint mellis, tertia aluminis. Hæc miſceri oportet mortario,deinde patella fictili feruefacere vt ſpiſſentur: atque ita recondere quolibet vaſe æreo, donec hoc medicamẽtum primò auſterè, & nimis perſtringere dentes, poſtea remiſſius videbitur. LVIII.

Item proderit motis dentibus hoc medicamẽtũ, Aceti acerrimi ſextarius vnus ſemis,cedriæ veræ,ne habeat picis aliquam mixturam,hemina, aluminis fiſſi P. triens. Teritur alumẽ cum aceto,miſcetur deinde cedriæ,& vna omnia vaſe æreo coquuntur, teda pingui mota,donec in mellis ſpiſſitudinem temperati medicamentum redigatur.Hoc medicamento ſiquis ter in menſe dentes fricuerit,dolorem eorum non experietur.

DENTIFRICII COMPOSITIONES,
Cap. 11. LIX.

DEntifricium quod ſplendidos facit dentes, & cõfirmat: Farinæ ordeaceæ ſextarium conſpergere oportet aceto cum melle mixto, & ſubigere diutius: atque ita in globulos diuidere ſex, quibus dilatatis admiſceri ſalis foſſitii ſemunciam, deinde furno coquere, donec in carbonem redigantur, tunc terere oportebit eò globulos, & admiſcere ſpicæ nardi quod ſatis videbitur. LX.

Ad dolorem faciundum hoc Octauia Auguſti ſoror vſa eſt: ad dẽtium dolorem, & confirmationem benefacit radicis edulis cortex ſole arefacta, & contuſa, cribrata. Itẽ vitrum candidum quod ſimile eſt cryſtallo diligẽter tritum, admixta ſpica. Vtuntur plerique etiam huiuſmodi dentifricio: herbam vrceolarem legunt quum iam in ſemine eſt quamplurimam cum radice, deinde lotam vno die ſiccant: poſtridie recenti muria dura macerant: tertio die expreſſam olla noua componunt, ſubinde ſalis foſſicii quaſi tabulata interponũt: atq; ita percoquũt fornace balneariorũ, donec in carbonem redigantur: poſtea trita ad tertias admiſcent ſpicæ nardi quod ſatis eſt. Hoc cũ eo quòd candidos facit dentes, tum etiam confirmat, Auguſtam conſtat vſam. Nam Meſſalina dei noſtri Cæſaris hoc vtitur, cornorum cerui vſtorum in ollam nouam ad cinerem redactorum ſextario vno, maſtiches Chiæ pondo vncia, ſalis ammoniaci pondo ſeſcuncia.

AD FLVOREM GINGIVARVM,
Cap. 12. LXI.

SOlent gingiuæ quorundam fluore infeſtari, quas prægnantes vocant. Proſunt eis lentiſci folia arida contuſa, & cribrata perforato cribro: facit & cinis eiuſdem lentiſci foliorum ex aqua eiuſdem decocti. Compoſitum autem hoc medicamentum prodeſt, quod & ad omnia vlcera quæ in ore fiunt vtile eſt, ἄφθαι à Græcis appellatur: recipit hæc, Aluminis fiſſi ✱. P. IIII. myrrhæ ✱. P. I. croci ✱. P. II. cypiri (id eſt iunci radicis) ✱. P. II. gallæ ✱. P. I. roſæ lutei floris ✱. P. I. ſandaracæ ✱. P. III. His omnibus rebus tunſis cretis, arido medicamento vti oportet per pinnã etiã ad παρουλίδας & ἐπουλίδας, id eſt, vbi ex tranſuerſo gingiua ſuppurauit: aut tonſillarum tumorem magnum, vt digito preſſius fricẽtur, vel vbi ſuper extremum molarem increuerit gingiua.

AD CANCRVM IN ORE,
Cap. 13. LXII.

EST & moleſtum interdum quum cancer os corripit, quod initiis neglectum, breui ſpatio temporis mortis cauſa eſt. Oportet ergo, quumprimum viſum fuerit, antequã latius ſerpat, faucéſque occupet, miſy vſto quãplurimo cum melle vti ſæpius: deinde colluere aqua oleaſtri decocti ſubinde, aut corticis mali granati. LXIII.

Medicamentum Andronis prodeſt in omni parte corporis facto cancro: recipit autem hæc, Mali granati corticis ✱. P. X. terræ mali ✱. P. IX. aloes ✱. P. IIII. myrrhæ ✱. P. II. gallæ ✱. P. VIII. aluminis fiſſi ✱. P. III. æris floris ✱. P. duum. Teruntur & cribrantur ſicca curioſè: deinde admiſcetur paſſum creticum dum habeat ſpiſſitudinẽ mellis: quum opus eſt vino auſtero ſumendum medicamentum eſt: vitro reponitur, diluitur. Facit hoc medicamentum ad carbunculos, & ad ignem ſacrum, & ad zonam quam Græci ἕρπητα dicunt.

AD FAVCIVM VVAEQVE TVMOrem, Cap. 14. LXIIII.

AD faucium vuæque tumorẽ ſtomatice hac fere vtũtur, quia nullã aſpritudinẽ habet, & ſatis efficax eſt, Vuæ Amineæ acerbæ, quumprimum granũ incipiet perlucere, ſucci ſextarios quatuor, mellis Attici ſextarium cõmiſceto in vnum, atq; in æreo vaſe coquito, ſubinde mouens donec mellis ſpiſſitudinem habeat. LXV.

Altera eiuſdem vtor ſtomatice, quum diutius vexatæ partes antedictæ ſunt, Aluminis fiſſi ✱. P. duum, gallæ cõtuſæ ✱. P. duum, omphacii aridi ✱. P. I. croci ✱. P. I. paſſi cretici ſextarius vnus. Hoc decoquitur vaſe fictili ad dimidias, & ita cætera diligenter trita admiſcentur. Vtrunque autem medicamentum ſtagneo reponendum eſt vaſe.

A AD SVPPVRATIONEM FAVcium, Cap. 15. LXVI.

VBi verò ſuppuratio faucium ſuſpecta eſt, diutius permanente earum tumore, & interdum febriculis non ſine horrore intercurrẽtibus, oportebit gargarizare quidem aqua mulſa crebrius, furfuribus ſiligineis decocta, vel paſſo ad dimidias decocto bene caldo, vti ore & faucibus diutius contineatur, vel ea aqua in qua ficus arida pinguis erit decocta: perungere autem fauces hoc medicamento, quàm tactus ſuſtinere poterit puſillo preſſius:
B Mellis optimi heminã, reſinæ terebinthinæ ✱. P. duum, roſæ cyathos duos, reſinam cum roſa in duplici vaſe, vti ſolent vnguentarii, liquefacere oportet: deinde admiſcere ei mel, & coquere donec ſpiſſum fiat medicamentum. Hoc etiam, quum eruperit ſuppuratio, vti oportet: expurgat enim, & explet idem.

AD ANGINAM, Cap. 16. LXVII.

AD anginam prodeſt ſanguinis detractio, cucurbitarum admiſſio, cæteráque auxilia quibus medici efficacius vtuntur. Medicamenta autem ſimplicia quidem
C hæc faciunt: laſer Cyrenaicum, ſi poterit inueniri, ſin minus, Syriacum, aqua dilutum, craſſius per pinnam faucibus adhibitum: item euphorbium aqua dilutum. LXVIII.

Compoſitorum autem medicamentorum hæc ſunt apta, Fellis taurini, ſalis, aceti, mellis, olei veteris, æquas partes in vnum miſcere oportet, & quum opus fuerit, pinna perfricare fauces diutius. LXIX.

Item benefacit git frictum ✱. P. duum, pyrethri ✱. P. I. ſagapeni victoriati pondus, melle miſcẽtur hæc in vnum trita. XLXX

D Facit bene & hoc medicamentũ, Fellis taurini ✱. P. II. elaterii qui eſt ſuccus cucumeris ſyluatici ✱. P. I. cachryos animati ✱. P. I. tritũ melle admixto reponitur. Quum opus eſt, dilutum aqua tepida ſumetur, & fauces perunguntur, coguntúrque inde quamplurimum deuorare. Soluit enim ventrẽ, & ita vehemẽtiſſimè prodeſt. Item hoc medicamentum vehementiſſimè prodeſt: multos enim à ſummo diſcrmine mortis liberauit. Benefacit hirundinũ pullorũ cineris põdo quadrãs, hyſſopi pondo ſextãs, nitri P. vncia, piperis P. ſemũcia, laſeris põdo ſemũcia: his tritis
E cretis, mellis Attici quod ſatis erit admiſcetur. Et hoc autem cæteris medicamentis ſæpius fauces & preſſius fricare oportet. Multis & hoc profuit medicamentum quod eſt ſine dubio efficacius & vehementius: coſti, apii, aneſi, ſchœni, caſiæ rufæ, ſingulorum ✱. P. binum, git ✱. P. I. amomi victoriati P. vnius, Zeæ, quod eſt ſemẽ ✱. P. duum; aluminis fiſſi ſemuncia, gallæ mediæ magnitudinis, numero. V. croci ✱. P. duum. crocomagmatis victoriati P. myrrhæ victoriati P. ariſtolochiæ creticæ ✱. P. IIII. cinnami ✱. P. III. hirundinum ſylueſtrium pullorum cineris
F P. vncia, nardi ſpicæ victoriati pondo. Hæc omnia ſiue contuſa, ſiue creta diligẽter melle Attico deſpumato comprehendantur. Quum autem opus fuerit adiicietur quod ſatis erit eiuſdem mellis. Hoc Auguſta ſemper compoſitum habuit.

AD VVAE TVMOREM ET DOlorem, Cap. 17. LXXI.

VVam ſupprimit diu iacentem ſal ammoniacum, galla contuſa, æquis ponderibus. Eadem ratione aluminis fiſſi ✱. P. IIII. piperis albi ✱. P. I. quibus in vnum
G mixtis cochleario ter tacta reſilit. Item herbæ cyclamini ſucco per cochlearium ter die tacta, ac per triduum, non ſolùm reſilit ac fit minima, ſed etiã raro valde moleſtat. Item ad vuæ tumorem & tonſillarum ſiccum & efficax medicamentum, gallæ tuſæ P. vncia, æris flos P. ſemuncia, menarum ſine ouis quæ ſunt, ſalſarum capita decem. Hæc comburuntur, & ita cæteris admiſcentur cineribus, & poſtea nihilominus in vnum diutius teruntur. Oportet autem digito humido tangere medicamentum, & ſic vuam ab imo rectam diutius ſupprimere ſurſum verſum.
H Item aliud efficacius ad vuam diu iacentem, Cyperi ſiccatæ bene P. quadrans, myrrhæ 9. S. croci ſiccati antè 9. I. ſandaracæ ✱. P. I. aluminis fiſſi 9. S. æris vſti 9. S. Hæc omnia in vnum tunduntur, cribrantur, ac digito melle mixto medicamentum ſumitur, & ita vua leuatur, ac ton-

ſillæ preſſius fricātur per triduum,aut ſi voles,digito mũdo ſine melle curabis.

AD TVMOREM ET RAVCITATEM arteriæ & vocis abſciſionem,

Cap. 18. LXXII.

AD arteriã exaſperatẽ ſimplicia quidem hæc faciunt, commis Alexandrina vel tragacanthum per ſe ſub lingua retentum: compoſitio autem hæc eſt. *

Deeſt compoſitio.

LXXIII.

AD tumorem arteriæ papaueris ſyluatici iam maturi, viridis tamen adhuc,capita quamplurima vaſe fictili coniiciuntur, aquáque ſuperfunduntur, vt ſupernatet duob⁹ tribúſve digitis.Hæc vbi triduò macerata fuerint, eodem vaſe coquuntur donec demadeſcant,poſtea exprimuntur capita,omníſque aquæ percolatæ prius diligenter menſura capitur,ad cuius modũ mellis Attici quarta pars miſcetur:deinde per duplex vas coquitur, donec mellis habeat ſpiſſitudinem.Hoc medicamentum & ad arteriæ tumorem,& ad tuſſim facit. LXXIIII.

Altera arteriace ad fluorem & raucitatem arteriæ. Itẽ ex ea ad tuſſim & abſciſſum ſonum vocis, Tragacãthi *. P.VI. commis Alexandrinæ *.P.V. myrrhæ *.P.I.thuris *.P.II. croci *.P.I. piperis albi grana XX. car yotarum recẽtium trium pulpas medias, detracta exteriore cute,interioribúſque venis vel vuæ paſſæ nouæ & incorruptæ purgatis interioribus granis P.VIII .commis & tragacanthum paſſo cretico vno die & vna nocte macerari oportet,& poſtero die pila & pilo mundo contundere,& cætera trita mortario curioſè admiſcere : inde dare fabæ magnitudinem,globulum ſub lingua tenere deuorantẽ quoad liquefactum fuerit.Hoc medicamentum,pipere detracto,& ad tumorem arteriæ facit:ſeruandum autem pyxide buxea. LXXV.

Arteri ace qua melior nõ eſt,(refertur autem ab Aſclepiade noſtro)facit ad omnia ſuperius dicta efficacius, & quicquid in arteria vitii eſt.Conſtat ex his,Myrrhæ optimæ pinguis *.P.XXIIII, tragacanthi candidi *.P.XXVIII. glycyrrhizæ radicis *.P.XVIII. reſinæ terebinthinæ veræ *. P.XVIII.tragacanthũ ſicut eſt contũdere, & per cribrũ tenuibus foraminibus eiicere oportet: deinde myrrham tritam ſeorſum admiſcere,& rurſus vtraque in vnum diu terere,atque ita in pilam coniicere, & ibi quũ concaluerint ictu pili terebinthinam paulatim miſcere, donec omnino vnitas fiat.Poſtea glycyrrhizam cõtuſã & cribratam,mortarióque nihilominus tritam,ſenſim aſpergere oportet.Vbi hæc bene mixta fuerint,dum calet medicamentum,plures accedant, & pilulas faciant magnitudinis fabæ. Fit enim duriſſima hæc arteriace, & hoc ipſo præcedit cæteras quia linguæ ſubiecta nõ facilè ſoluitur, & ita diutius exhibet ſuum effectum.

AD SVSPIRIVM, Cap. 19. LXXVI.

AD ſuſpirium faciunt bene inter ſimplicia quidem acetum ſcillites,quod vocant,cochleario ter quatérve ſumptum in die.Prodeſt & ipſa ſcilla argilla circundata, & furno cocta,purgatis exterioribus putaminib⁹,& quod tenerrimum eſt eius,mellis duabus partibus Attici admixtum,& tritum bene cochleario,ſemel in die bíſve ſumptum profuit multis.Pulmo vulpis in olla fictili ad cinerem redactus,& datus menſura cochleariorũ trium, cum aquæ calidæ cyathis tribus:item pulmo cerui eodem modo factus & datus. LXXVII.

Prodeſt & hoc medicamentũ euidenter, Aluminis ſciſſi P.*.VI. opii P.*.I. aqua exigua opium diluitur, miſcetur alumini antè trito: fiunt globuli ciceris amplitudinis:dantur ieiuno ante cibum quaterni aut quini. Hoc medicamentum & ad ſanguinis eruptionem ex interioribus partibus facit,& ad veterem tuſſim,& ad phthiſicos,vel alios qui purulenta excreant. LXXVIII.

Hoc quoq; medicamẽtũ ad ſuſpiriũ ſatis cõmodè proficit,Sulphuris viui P.*.I. nitri P.*.ſelibra, abrotani quod tribus digitis comprehendi poſſit:hæc cotunduntur & teruntur curioſé.Quum opus eſt dantur ex his cochlearia duo cum duobus cyathis aceti calidi ieiuno. LXXIX.

Aliud medicamentum ad ſuſpirium efficax valde.Facit autem & ad lumborum diutinum dolorem,& ad paralyſin, & hydropicos, lienoſos. Bryoniæ (id eſt albæ vitis) radicis P.*.XII.iridis Illyricæ P.*.XII.ammoniaci guttæ P.*.XII.aſparagi radicis.P.*.VI.ſcyllæ bulbi crudi ex interiore parte P.*.XII. tragacanthi P.*.VI. mel miſcetur contuſis & tritis donec ceræ mollis habeat tẽperaturam. Inde quum opus eſt datur P.*.I.cum aqua mulſa cyathis tribus vel quatuor.

AD STRVMAS ET OMNEM DVRItiem in corporis quolibet loco,

Cap. 20. LXXX.

AD ſtrumas bene facit radix cucumeris ſyluatici cocta ex aqua mulſa, & trita, atque ita impoſita : item ebiſcum eodem modo factum. Sed melius marini lepores oleo vetere necati faciunt, in plumbea pyxide cluſi, quam diebus quadraginta diligenter alligatam oportet habere, poſtea ex ea pinna oblinendæ ſunt ſtrumæ, ſupérque eas pellis lanata non nimium tonſa, tegẽdi gratia imponenda eſt. Præcipere autem oportet nequis hoc medicamẽto manus inquinet,aut inquinatas, priuſquam lauerit,ad os referat. LXXXI.

Ad ſtrumas & ad duritias mammarum mirificè facit antequam ſuppurẽt, & poſt ſuppurationem nihilominus, hoc medicamentũ, Olei veteris pondera duo, ſpumæ argenteæ pondo libra, gallæ Syriacæ pondo triens, mannæ thuris pondo vncia, galbani pondo vncia. Cum oleo coquitur ſpuma donec cerati ſpiſſi habeat temperamẽtum, deinde admiſcetur ei galla, & ſecundũ hãc manna:quum emplaſtri habet ſpiſſitudinem , tollitur ab igne medicamentum: & quum deſinet feruere,paulatim galbanũ miſcetur, per minutas parteis linitur aluta quum opus eſt. Hoc medicamentum ſoluitur tertio quartóve die ſi non ſuppurauerint ſtrumæ:ſed ſi apertæ fuerint,hyeme alternis,æſtate quotidie. LXXXII.

Malagma ad ſtrumam & omnem duritiem mirificum: idem ad mammarũ muliebriũ duritiẽ, & ad paniculas, & ad tubera,& cætera quæ ſubitò adnaſcuntur.Recipit hæc: Reſinæ terebinthinæ põdera duo, ceræ põdo ſemiſſem, propolis(quam quidam ceram ſacram vocãt)pondo ſeſcunciam, galbani pondo ſextantem , olei veteris pondo ſelibram . Hæc omnia oleo ad ignem liquefacere oportet, & poſtea miſcere viſci de quercu pondo quadrãtem, ammoniaci guttæ pondo quadrantem,ebiſci radicis aridæ pondo quadrãtem, Cypiri radicis (quem nos gladiolum appellamus) pondo ſextantem, ferulæ pondo trientem,aphronitri põdo quadrantẽ,Aſii lapidis florum pondo quadrantẽ,opopanacis pondo ſextantem.Hæc omnia ordine quo ſcripta ſunt cribrata in cacabum coniiciuntur, opopanax oleo diluitur: vbi temperatum eſt medicamentum, manibus ſubigitur, linitur quum opus eſt aluta.

AD SANGVINIS ERVPTIONEM,

Cap. 21. LXXXIII.

AD ſanguinis eruptionem, ſiue ex arteriis, ſiue à pulmone,vel pectore ea fuerit, benefacit ſymphyti radix(quam quidam inulam ruſticam vocant,quidam autem Alum gallicum dicunt)lota aqua frigida,& raſa cultello eburneo vel oſſeo,P.ſextantis,aut plus, id eſt quantũ poterit manducare & deuorare.neque enim amara eſt. Oportet autem eodem die acetum non guſtare,quod interdum per ſe magnificè ſolet prodeſſe: ſed huius radicis effectũ reſoluit.Item benefacit polygonii ſuccus cyathorum duorum aut trium per triduum repetitus. Et plantaginis & ſolani eodẽ modo ſuccus prodeſt: & cretæ Samiæ P.*.I. ſumptum ex aquæ frigidæ rigore detracto cyathis tribus.Prodeſt & herbæ quam πόλιον vocant (nos vt opinor tiniariam) faſciculus, quantùm manu comprehendi poteſt, in tribus heminis aquæ decoctus, & ad tertias redactus, ſiquis inde cyathos tres dederit per triduum. LXXXIIII.

Oportet autẽ extrà ſentienti vulnus eo loco ſpongiam ex aqua recenti imponere,vel ex aceto acri,ac frequenter mutare, ne concalefacta noceat: & vetare artus conſtringere.quod plerique medicorum faciũt,ignorantes quòd incitatur ſanguinis eruptio muſculorum compreſsione,

Quandoquidem omnis conſtrictio in vtranque partem exiget æquè ſubiectam materiam, ſicut vtrem ſiquis medium laqueo conſtrinxerit, animaduertet in vtranque partem excludere ſubiectum liquorem. Et ſi ſuper foratus caſu fuerit, incitatione eiaculabitur quod in eo erit. Eadem ergo ratione quum ſanguis eruptus eſt, qui conſtringunt vi magna artus exprimẽtes, ſanguinem venis ſubiectum cogunt magis erumpi per vulnus. Huius rei argumentum eſt ſiquis ſuper laqueum percuſſerit venam in brachio, quæ eſt animalis, animaduertet æquè incitari ſanguinẽ ex ea parte quàm ex inferiore loco quum percuſſa eſt vena. Et hoc per ſe quidem ſi non viderant medici, meritò eſſent culpandi, quòd negligentes in ancipiti caſu hominũ eſſent: quum præſertim Aſclepiades etiam pluribus vſus ſit argumentis in hac re: neque ei quiſquam contradixit: quis enim aduerſus veritatẽ hiſcere poteſt? proinde magis ſunt cuſtodiendi qui pollicentur ſalutis cuſtodiam vniuſcuiuſq; ſe facturos. Tam inertes autem & negligentes neceſſaria quidem ad conſeruãdam vitam humanam, quæ per aliorum laborem reperta ſunt, ſtudeant ſcire. Meritò itaque manifeſtè quidam iugulantur genere quodam incitata eruptione ſanguinis ab eiuſmodi hominum imprudẽtia. Et, ô bone Deus, hi ſunt ipſi qui imputant ſuam culpam medicamentis quaſi nihil proficientibus. Sed ad propoſitum reuertemur. LXXXV.

Faciunt enim compoſita medicamenta ad ſanguinis eruptionem, quorum & hoc eſt: Acaciæ ſucci P. vnciæ, ὑποκιστίδος, qui eſt ſuccus roſæ ſyluaticæ, (quã caninã quidam vocant) P. vnciæ, balauſtium quod eſt flos mali granati quo coriarii vtuntur P. vnciæ, opii P. ſemunciæ. Balaûſtium contunditur, ſiccatur, ſicco mortario teritur. Cætera pridie macerata in aqua commiſcẽtur, & diligenter paſtilli fingũtur. Quidam P.✱.I. quidam victoriati denarii dãtur ad ætatem cuiuſque, ex aquæ frigidæ remiſſæ cyathis tribus aut duobus. Atque ille quidem paſtillus benefacit ad dyſentericos, id eſt torminoſos. LXXXVI.

Alter paſtillus ad ſanguinis eruptionẽ mirificè faciens. Tragacanthi P.✱.IX. Samiæ cretæ P.✱.VII. ceræ Ponticæ P.✱.IX. glycyrrhizæ ſucci (eſt autem radix dulcis) P.✱.V. ſymphyti ſucci P.✱.XII. commis P.✱.IIII. ὑποκιστίδος ſucci P.✱.VII. thuris P.✱.V. aluminis liquidi P.✱.II. opii P.✱.V. amyli P.✱.VI. myrrhæ P.✱.V. croci P.✱.VII. plantaginis ſucci P.✱.III. paſſi meconii quod ſatis erit miſcebitur, fiunt paſtilli. Alii P.✱.I. alii victoriati dabuntur ex aquæ tepentis cyathis duobus & dimidio.

AD TVSSIM VETEREM, ET DEſtilationes, & ſuſpiria, & inflationes, quum dura habent præcordia, & lienoſos, & phthiſicos. Cap. II.

LXXXVII.

Catapotium, (id eſt medicamentũ quod non diluitur, ſed ita vt eſt deuoratur) ad tuſſim quæ cum fluore eſt, Croci pondo vnciæ, myrrhæ pondo ſextantis, opii pondo quadrantis. Contunditur crocum, percribratur, contuſæ myrrhæ opium admiſcetur aqua exigua dilutum. Poſtea adiicitur crocum, & quum in vnum benè mixta ſunt, finguntur pilulæ erui magnitudinis: dantur in nocte ternæ vel quaternæ. LXXXVIII.

Catapotium alterũ ad tuſſim aridam, Myrrhæ, piperis, caſtorei, galbani, ſtyracis, opii, ſingulorum idem ponderis. Caſtoreum & piper contunduntur & cribrãtur: deinde myrrhæ antè tritæ cæteris cõtuſis æquè admiſcentur. Vbi omnium vnitas mortario facta eſt, melle deſpumato medicamentum comprehenditur: deinde formantur pilulæ viciæ magnitudinis. Dantur ternæ vel quaternæ in noctem. LXXXIX.

Aliud catapotiũ ad tuſſim veterem, ſuſpiriũ, & phthiſi tentatos, lienem, & iecur durum habentes: idem inflationem tollit, & purgat mulierem, ſiqua ex partu ſubſtiterunt. Styracis P.✱.VI. myrrhæ P.✱.II. & victoriati, opopanacis P.✱.II. iridis Illyricæ P.✱.II. galbani P.✱.II. reſinæ terebinthinæ P.✱.V. alterci ſeminis P.✱.I. nitri P.✱.I. piperis albi P.✱.I. opii P.✱.I. Irim, altercum, piper contundere oportet & cribrare, nitrum mortario terere, & cætera pilo commiſcere, & poſtea hæc eis adiicere, atque facere catapotia magnitudinis fabæ. Inde terna vel quaterna in noctem dare ad inflationes in ipſa diſtentione cum aquæ calidæ cyathis tribus. CIX.

Paſtillus ad tuſſim, deſtillationem pectoris, pulmones, ad epiphoras oculorum, veſicæ dolorem qui cum fluore conſiſtit, vbi ſæpius & non ſine cruciatu vrinam faciunt: item ad eos qui ſanguinem reiiciunt, aut per vrinam reddunt: ad deiectionem, tormina, grauedinem, cholerã, ſtomachi crebram nauſeam cum vomitu ſine febre: & quicquid reprimere & ſiccare oportet optimè compeſcit: præterea facit ad omnis partis corporis dolorem, præterea capitis. Quinetiã ſiquando aliquis hoc fuerit inũctus, alii vitio non erit dandum hoc medicamentum. Quum autẽ ad omnia quæ ſuprà dixi manifeſtè proſit, tum præcipuè ad initia phthiſin habentes benefacit. Multos enim eripuit ex magno periculo interdum bis térve datus hic paſtillus: recipit hæc: Myrrhæ troglodytidos P.✱.VI. croci P.✱.V. opii P.✱.IIII. thuris P.✱.V. alterci albi ſeminis P.✱.IIII. Apollinaris herbæ radicis corticis P.✱.IIII. Cõtunditur hic cortex per ſe, & cribratur tenu. cribro: deinde crocum, poſtea altercum, myrrha, thus, quib[us] miſcetur opiũ pridie aqua maceratũ: ſubinde aquæ exiguũ adiicitur donec fingi paſtilli poſſint, P.✱. victoriati. Alii tertia parte huius ponderis detracta, dãtur in noctẽ ex aquæ cyathis tribus. Somnum faciũt, dolorem ſedant, vt ſuperius dixi. Oportet autem ex eo etiam catapotia facere. quidam enim facilius ea quàm potionem ſumunt, verùm non multum intereſt. CXI.

Ad eadẽ remiſſior quidem paſtillus, ſed non contemnendus, Croci, myrrhæ, alterci, opii, põdera paria contuſa miſcentur, deſpumato Attico melle fiunt paſtilli eiuſdem ponderis. Dantur ad ætatem eius tres in noctem, licet & hinc catapotia facere propter eãdem cauſam, ſed tunc aqua non mel adiicitur. XCII.

Paſtillus ad tuſſim & ſanguinẽ reiiciẽtes, & ſtomachũ ſolutum habentes: facit & ad deiectionem, & veſicæ dolorẽ, Apii ſeminis P.✱.VI. alterci ſeminis P.✱.XII. anethi P.✱.XII. opii P.VI. croci P.✱.III. roſæ foliorum arefactorum in vmbra P.✱.XII. myrrhæ P.✱.XII. Semina, & crocum, & folia roſæ contunduntur, cribrantur, myrrha teritur, opium aqua maceratur: omnia in vnum miſcentur aqua adiecta: fiunt paſtilli victoriati P. aliis tertia parte detracta. Dantur ad ſtomachũ imbecillem habentes, & ſanguinem reiicientes, ex aqua frigida cyathis duobus, cæteris ex calida totidem cyathis. XCIII.

Paſtillus ex odoribus benefacit ad omnẽ dolorem: propriè autem ad tuſſim: item pectoris diſtentionem, & oculorum epiphoras. Facit & ad ſuſpirium, & ad lateris dolorem, & ad phthiſicos, & veſica renibúſque laborantes, vel ſanguinem ad vrinam reddentes cum dolore, Caſiæ, cinnami, croci, ſingulorum P.✱.III. alterci ſeminis, Appollinaris herbæ radicis, ſingulorum P.✱.IIII. piperis P.✱.II. opii P.✱.IIII. thuris P.✱.III. nardi ſpicæ P.✱.II. Vino Falerno contuſa & trita vtraque vt debent, conſperguntur, fiunt paſtilli victoriati P. & aliis parte tertia detracta. Dãtur in noctem, prout vires ſunt, cum aquæ calidæ cyahis duobus aut tribus. XCIIII.

Medicamentum quod per cochlearium deuoratur, benefacit ad tuſſim aridam, & eos qui difficulter glutinoſa excreant, & præfocari videntur interdum. Sed præcipuè iis qui lateris dolorem cum febre ſentiunt, quos Græci πλευριτικοὺς vocant. Liberat enim eos ab omni periculo. Hoc medicamentum Apulei Celſi fuit, præceptoris Valentis & noſtri, & nunquam vlli ſe viuo compoſitionem eius dedit, quòd magnam opinionem ex ea traxerat. Eſt autem hæc quæ componitur tribus rebus his, Piperis nigri electi & ponderoſi granis duobus, myrrhæ troglodytidos P.✱.II. mellis Attici deſpumati libra. Piper cõtundi tur diligẽter & cribratur, myrrha teritur mortario curioſe, & poſtea vtraque in vnum miſcentur: deinde mel adiicitur: dantur cochlearia quina vel ſena. Pleuriticis etiam plura ſæpius, & cum interuallo dare oportet: & maximè quum tuſſiunt, aut præfocari videntur, & difficulter ſpirant, ſiue noctu ſiue interdiu. Protinus enim excreant ea quæ obſtant tranſitui ſpiritus, & tuſſire deſinunt. XCV

A Alterum medicamentum ad tuſſim aridam, Naſturtii animati ſeminis P. vncia, alterci ſeminis P. vncia, opii P. vncia, myrrhæ P. vncia, croci P. ſemuncia, ſulphuris viui P. ſemuncia, piperis albi P. quadrās. Melle colligitur medicamentum. Datur fabæ Ægyptiæ magnitudine ex cyathis aquæ tribus in noctem. Facit autē & hoc medicamētum ad lateris dolorem & ad ſtomachi inflationem, grauedinem, cœliacos qui ſubitò vniuerſa deiiciunt. Prodeſt & dolētibus ſuperpoſitū & circundatum denti, & ſi exeſus eſt, in cauernam eius infertur. B Tollit præterea horrores febrem præcedentes: tum quū hæc cicuitum certum habet, datum ante horam, diutius corpore perfricato ex oleo calido. Prodeſt & illis qui ſine horrore circuitibus febrium vexantur: quamobrem ἀλεξιπύρετος hæc compoſitio dicitur. XCVI.

Aliud ad tuſſim aridam, & glutinoſa excreantes. Purgat etiā interaneas vomicas, ſuppurationesq; lini ſeminis, vrticæ ſeminis, naſturtii ſeminis, iridis Illyricæ radicis æqua pondera miſceri oportet, & cum melle deſpumato, quantum ſatis ſit: & frequenter oportet cochleario dare. C

ANTIDOTOS HYERA PACCHII ANTIOchi ad vniuerſa corporis vitia, maximè lateris, & ad podagram,

Cap. 23. XCVII.

AD lateris dolorē, ſiue cum febre, ſiue ſine febre fuerit, compoſitio mirifica, nō ignorata quidem ab antiquioribus propter effectus, ſed præcipuè à Pacchio Antiocho auditore Philenidis Catinenſis vſu illuſtrata. Fecit enim magnos quæſtus ex ea propter crebros ſucceſſus in vitiis difficillimis. D Sed ne hic quidem vlli ſe viuo compoſitionem dedit. Poſt mortem autem eius Tiberio Cæſari per libellum ſcriptum ad eum, & bibliothecis publicis poſita venit in manus noſtras, quam antea nullo modo extrahere potuimus: quanuis omnia fecerimus vt ſciremus quæ eſſet. Ipſe enim cluſus cōponebat, nec vlli ſuorum committebat. plura enim quàm recipit ipſemet contundi iubebat pigmenta, fallendi ſuos cauſa. Hanc poſtea nos ſciuimus, quæ (vt ſanè & libello ipſe fatetur) non à ſe inuenta, ſed vſu exactiore comprobata ad quæ vitia & cū quibus, & quemadmodum data proficeret. E Etenim nō ignota, ponderibus tamen antiquis, aut adiecit aut detraxit: & res quæ in hac compoſitione ſunt, non vtique conueniunt ad antiquas. Interdum enim earū quædā plures etiam numero accipiunt, atque ideo non idem præſtant, quum interim hæc mirifica temperatura compoſita mirificos effectus habeat. XCVIII.

Facit hoc verò medicamentum non ſolùm ad lateris dolorem, ſed etiam ad plura vitia efficaciter: quamobrem ſemper habeo id compoſitum. Percurram autem quambreuiſſimè, F ad quæ vitia & qualiter datum proſit, vt etiā in libello eius ſcriptum eſt, & ego magna parte iam expertus ſum. XCIX.

Sanat ergo morbo comitiali correptos (quos ἐπιληπτικοὺς Græci vocant) furioſos (quos μαινομένους dicunt): item ſanat quibus ſubitis tenebris obſcurantur oculi cum vertigine, (σκοτωματικοὺς hos Græci appellant) nec minus diutino correptos capitis dolore (quem κεφαλαλγίαν appellāt) Prodeſt data P. ✶. duum ex aquæ mulſæ cyathis quatuor, quum remiſſi fuerint. Et ſi frequenter quidem corripiuntur, G poſt binas ternásve acceſſiones danda erit antidotos hyera. Hoc nomē enim tribuit ei duas propter cauſas, vt exiſtimo: vnam ne eius nomen verum dicendo, oſtēderet quæ eſſet: (dicitur enim à quibuſdam πικρά, quia amara eſt: à quibuſdam διὰ κολοκύνθιδος) alterā, quò magis ſub tanta ſpecie nominis commendaret medicamentum. Sed ſi ex longo interuallo acceſſionibus vexabūtur, in remiſſione dolorum ſæpius dandum erit medicamentum. Ita enim aut ex toto remedio eſt, aut certè minuitur quotidie impetus vitiorum & ſedatur, interualláq; maiora accipit, & hoc ipſo H opportuniores fiūt ad veratri potionē, qua maximè hæc vitia tolluntur. Dare autem his oportet ſecundum purgationem (bis enim aut ter ſpumoſa & glutinoſa deiiciunt) ptiſſanæ cremorem, olera lenia ex vrtica & lapatho malua facta: torpedine interdum admixta, & cum exiguo pane, aquámque potui. C.

Facit bene hæc compoſitio ad ſupirium, & ad vocis abſciſionem, & ſubitas præfocationes ex qualibet cauſa ortas, & ad eos qui ſæpius exiſtimātur ab incubone deludi. Vſque eo tamen vexantur vt interdum vitæ periculum adeāt. eſt enim vitiū nō cōtemnendū vtique in proceſſa ætate. Quibus dandum erit medicamētum proximo die eius noctis qua correpti ſunt: quum interuallū à ſumno fecerint, & quod ſatis eſt ambulauerint, ex aquæ hyſſopū aut marrubium incoctum habentis cyathis quatuor vel quinque ✶. P. I. vel vnius & victoriati, prout res poſtulauerit: deinde poſt horas treis quatuórve cremor ptiſſanæ detur. CI.

Facit & hoc medicamentum ad eos quorum muſculi maxillares cum maximo dolore tēſi ſunt, adeò vt aperire os nullo modo poſſint: τέτανον hoc vitium Græci dicunt. Item facit ad deprauatam faciem in vtramlibet partem, κυνικὸν σπασμὸν hoc idē appellant genus morbi. Præcipuè verò ad pectoris & lateris dolores prodeſt ex qualibet cauſa factos, ſiue latēte & occulta, ſiue manifeſta; vt ex ictu, caſu, conatu aliquo ſupra vires, vel ponderis ſupra modum portatione, vel cōtuſione, quæ frequēter gladiatorib⁹ accidere ſolet in luctationib⁹, & eorū maximè ſauciatis. Nec minus arbore alta delapſis, vel ſcalis deuolutis, excuſſis à rheda vel curriculo, atq; ita tractis. Sed his, (id eſt manifeſta ex cauſa vexatis) cum acethi cyathis tribus quatuórve danda erit antidotos. Illis verò qui ex occulta cauſa laborant ex aqua mulſa proderit: præterea neruorum tēſionibus mirificè conuenit. Quamobrem facit & ad tremulos, & ſyderatione tētatos vtralibet. vna enim ex contractione, altera cum remiſſione neruorū conſpicitur: παράλυσιν hoc vtrumque vitium Græci appellant. Ad quod etiam quum correpti ſunt prodeſt ex aquæ mulſæ cyathis tribus quatuórve datum medicamentum ✶. P. I. vel vnius & victoriati, admixto pondere victoriati caſtorei. Prodeſt & ad articulorum morbū, quem ἀρθρῖτιν vocant, ad ſpinam, & totius lumborúmque dolorem ex aqua mulſa datur ad vires cuiuſque. Item ad podagram benefacit. nam & in præſentia detractione ipſa leuat, & in futurum omni moleſtia liberat. Dimidio enim celerius ſanantur qui acceperunt medicamentum quàm prius ſolebāt. CII.

Quid dicam? duritias in mammis mulierum cum dolore conſiſtentes, quas nullū medicamentū leuat, quemadmodum ex toto in perpetuū interdum ſanat, quas plerique medicorum inſanabiles affirmant, καρκινώματα & κακοήθη appellantes. Poteram nominare honeſtas fœminas quas aut ille, aut ego hoc medicamento ſanauimus: niſi crederem fidem te habere nobis, alioquin ipſe tibi iam dixiſſem. CIII.

Illud verò ſupra omnium opinionem eſt, quod ad ſtomachicos euidēter cōuenit, quum ſit viroſiſſimum medicamentum aduerſus ſtomachum, ne ad lenia quidem & ſimplicia medicamenta aptè diſpoſitum. Sed videlicet in eiuſmodi rebus potentior vſus ratione eſt. expertus enim vnuſquiſq; intelligit ſtomacho quoque hoc medicamentum eximiè prodeſſe. CIIII.

Remediat enim eos quibus frequēter inaceſcit cibus, & eos qui aſſiduè inflationibus vrgentur, vel dolore eius vexantur, aut aſſiduè nauſeant, aut ſaliua abundant, vel inedia conſumuntur, ſtomachúmque ita ſolutum habēt vt ex eo varios liquores ſubinde reſpuāt conſentiente capite, vt nullū genus cibi continere poſſint. Item ad bilem atram generātes, quos appellant μελαγχολικοὺς benefacit. Oportet autem non continentibus cibos ſecundum vomitum protinus oleo perunctis, & diutius preſſè fricatis, dare medicamētum ✶. P. I. ex aquæ cyathis tribus: deinde artus conſtringere, & interdum olfactariis reficere, & commāducatione oliuarū contuſarū, earúmque rerū quæ ſtomachum conſtringere ſolent, interim ſubrectos recubantes: deinde quum deiecerint, ſolutis vinculis rurſus perungere, & fricare totū corpus. Atque ita varietate apta ciborum ſtomachum proritare, vel halica ex mulſo, malorum cydoniorum ſucco facto, vel ex granatorum per ſe malorum, vel ſiquos magis delectat ex frigida poſca: ſecundum quæ, apala oua proderūt, & intubi cocti vel crudi ex aceto: item lactucæ caules cum foliis ex poſca deco-

ſti,conchula marina, purpuræ murices, pelorides, volua A pomorum,ſorba mala orbiculata, ſcandina, pira,cruſtumina ſegnina olla repoſita,item vuæ ex olla.Hæc enim & huiuſmodi quæ ſunt, confirmant ſtomachum, quibus & inſequentibus diebus vti oportebit paulatim ad conſuetudinem progredientem,donec propè omni moleſtia ægri liberentur. cv.

Eſt ſtomachi vitium quod cum ſiccitate & ardore eius, & irrequiebili (vt ita dicam) & inextinguibili ſiti conſiſtit: ἄποτον Græci vocant,ab eo quòd exſiccat omnem ſtomachi humorem . Scimus quoſdam vrnas aquæ bibiſſe, B neque ideo ſitim aliqua ex parte in præſentia cõpeſcuiſſe. Ad hoc ✶. P. I. vel victoriati datum ex aquæ cyathis duobus frigidæ ; ita prodeſt vt facilè abſtinere ab aqua proximis diebus poſſint. Lienoſis verò ex poſca , & iocinoroſis duritiam habentibus diutinam ex aqua mulſa ſatis conuenit. Nec minus hydropicis quibus datur eadem ratione.Sed his per cõplures dies oportebit ptiſſanæ cremorem ſine vllo liquore dari. cvi.

Prodeſt compoſitio hæc & colo inflato,& cæteris inteſtinis. Futuras quoque vel iam factas vomicas iiſdẽ par- C tibus aut diſcutit,aut celerius aperit:item mẽſtrua mouet mulieribus quæ difficulter purgantur.Dandum autem erit his ex aqua medicamentum : in aqua decoquitur herba quæ artemiſia dicitur, aut quam δίκταμνον appellãt. Etiam ad papulas & ſacrum ignem,vel quam zonã vocant, benefacit ex aqua mulſa , detracto prius ſanguine , ſi res poſtulauerit,vt & in aliis omnibus ſuperius dictis faciendum eſt. Omnia enim auxilia adhibenda ſunt quæ ex vſu prodeſſe eis cõperta habemus:quia facilius adiuta antidotos adiuuabit,& effectus exhibebit. D Recipit autẽ hæc, Stœchados,marrubii, χαμαίδρυος,quæ herba ſimilia quercus folia habet,agarici,cucurbitulæ ſylueſtris,quam κολοκυνθίδα appellant,ſingulorum ✶.P.x. opopanacis,ſagapeni,petroſelini, terræ mali, piperis albi, ſingulorum ✶. P. v. cinnami,nardi ſpicæ,myrrhæ folii,croci, ſingulorum ✶. P. IIII. in vnũ omnia ponderata contunduntur & cribrantur , præterea opopanaces & ſagapenum. hæc enim mortario teruntur,adiecto melle tenui,id eſt quamliquidiſſimo:deinde cæteris miſcẽtur quæ & ipſa recipere debent tantum mellis quantum ſatis erit ad comprehẽden- E da,& continenda ea.Reponitur medicamentum vaſe vitreo.Datur vt ſuprà dixim⁹ ad cuiuſque vires, & eſt prorſus ſacrum,vt author huius nominis appellat. cvii.

Siquando autem efficaciore eo voluerimus vti propter difficultatem naturalem vitiorum,aut diuturnitatem, vt in furioſis aut comitiali morbo correptis,vel lumborum perpetuum dolorem habentibus, podagra correptis vaſtius,cucurbitæ ſylueſtris adiicimus ad ſuperius dicta põdera ✶. P. xx. opopanacis atque ſagapeni , ſingulorum ✶. P. trium. Quamobrẽ vtraque parata debent eſſe me- F dicamẽta:vt quum opus fuerit, vſus alterutrius in promptu ſit.Illud vtique credas interim velim mihi,dum in aliis expertus perſuadeam, hoc medicamentum nõ ſolùm non nocere ſtomacho, verumetiam reficere & confirmare eum ſupra omnem opinionem.

AD STOMACHI DOLOREM ET INFLAtionem,& cætera vitia interius, Cap. 24. cviii.

MEdicamentum quod propriè aduerſus ſolutionem ſtomachi facit & fluorem eiuſdem : maximè verò G quum nihil cibi retinere poſſunt,ſed quicquid datum eſt reiiciunt: Maſtiches Chiæ cãdidæ pondo libra,tragacanthi albi põdo libra,Appollinaris herbæ radicis vncia.Cõtunditur tragacanthum cum radice,poſtea maſtiche adiicitur: reponitur in vitreo vaſe.Dantur quum opus eſt cochlearia tria ſecundum vomitum per ſe factum ex aquæ frigidæ cyathis tribus.

AD STOMACHI DOLOREM ET inflationem, Cap. 25. cix.

PAlmarum ✶.P.xL. anethi ✶.P. IIII.croci ✶.P. duũ, H git ✶. P. duum,& aſari ✶. P. duum,murti nigræ baccarum ✶. P. IIII. iuniperi grana numero viginti. Cõtunduntur ſeorſum omnia,& in vnum miſcẽtur, deinde fiũt paſtilli ✶. P. I. aliis victoriati.Dãtur ieiuno ex aquæ cyathis quatuor,aut ex Cretico muſto,quod eſt paſſi gen⁹. A cx.

Medicamentum ſiccum ad ſtomachi inflationẽ, & dolorem & inediam.mouet vrinam:ideóque facit & ad hydropicos, & iecur durum habentes,auriginẽ:(quam quidam regium,quidam arquatum morbum vocant) refertur in Muſam Antonium.Recipit autem hæc,Aloes P. aſſis trientem, croci, cinnami , nardi Syriacæ ſpicæ , aſari, xylobalſami, maſtiches Chiæ, ſingulorum ✶. P. vi. Tunditur,& vitro reponitur.dantur cochlearia duo vel tria ex aquæ cyathis tribus.

B *Compoſitio* LXXII.*quæ ſuperius defuerat,hîc ex Galeno ſeptimo de compoſitione medicamentorum κατὰ τόπους, citante Scribonium Largum,ſic reſtituta eſt à Iohan.Ruellio.*

Altera Scribonii Largi quæ quòd ſub lingua teneatur ὑπογλωσσὶς appellata,facit ad abſciſionem vocis,Radicis dulcis ✶. P. VIII. myrrhæ ✶.P. XXIIII. terebinthinæ ✶. P. XXXII. tragacãthæ ✶.P. XXXVIII. ſingula ſicca ſeorſum tundito & cernito, reſináque in pilam coniecta excipito . Vbi in vnitatem coierunt , in formulas digerito quæ Ægyptiæ fabæ magnitudinem æquent, & in C vmbra ſiccato : quúmque vſus poſcet , vnam aut alteram ſub lingua tenendam dato,vt eliqueſcens deuoretur.Medicamẽtum oportet quum res exiget, celeriter effingere, ſiquidem confeſtim exſiccari ſolet: quapropter in promptu terere conuenit medicamenta quum in paſtillos coges. *Hæc Galenus ex Scribonii Largi ſententia.*

AD COELIACOS, ET TORMINOSOS, & ventris diutinum dolorem, Cap. 27. cxi.

AD cœliacos,id eſt qui ſubitò & multa deiiciũt: item & ad aluum citatam, & interdũ lenia tormina : Sor- D borum aridorum contuſorum ſextarius vnus,rhus Syriaci coquuntur ſextarii duo, mala granata recentia decem, item mala cydonia decem. Hæc vtraque coniiciuntur in ſapam factam ex muſti adhuc in dolio feruentis ſextariis trigintaſex, ad duodecim ſextarios decoctam,donec malorum coria percoquantur, vt ſint madida : deinde terũtur hæc fictili mortario,vt grana comminuantur, quibus deinde cydonia admiſcentur , & æquè teruntur . Poſtea rurſus & ſorba arida admiſcentur , cribrata curioſe ſapæ quæ reſidua eſt, & omnibus in vnum bene coactis: repo- E nitur medicamentum in vitreo vaſe.Dantur autem inde ieiunis in diem ligulæ binæ vel ternæ per ſe: ſin autẽ grauior morbus inſedit,hîc datur. cxii.

Paſtillus ad cœliacos & torminoſos optimè faciẽs: Balauſtii hypociſtidos pridie aqua macerati P. ſextans , alterci ſeminis,cretæ Samiæ,ſingulorũ P. vncia,vino myrtite adiecto,fiunt paſtilli ✶. P. vnius,aut victoriati. Dantur ieiuno ſine febre ex vino myrtite,aut ſignino, cyatho vno cum duobus aquæ mixto : febricitantibus , ex aquæ cyathis tribus.Hoc etiam, incitata libidine ipſius morbi, F paſtillus,ſiue plures diluti aqua calida,vino,oleo, per clyſterem immittitur : ſtatim ſomnus conſequitur quoties deſurrexerint torminoſi, qui grauiter afflicti ſunt, & vtique prodeſt.

ALIVS PASTILLVS AD TORMINOSOS efficacior, Cap. 28. cxiii.

ACaciæ ✶. P. quatuor , croci ✶. P. duum, gallæ ✶. P. VIII. hypociſtidis ✶. P. IIII. lycii ✶. P. IIII. myrrhæ ✶. P. IIII. rhus quo coqui vtuntur,nardi ſpicæ Syriacæ,aloes,ſingulorum ✶. pondo duum,aneſi,commis,ſin- G gulorum ✶. P. quatuor , piperis nigri ✶. P. duum. Tunduntur,teruntur,cribrantur ex ſucco cauliculorum rubi, vel ex vino ſignino collyrii tritura.Quum fuerint hæc lenia,aut vngui nulla pateat aſpritudo, finguntur paſtilli ✶. P. I. aliis pondo victoriati.Datur vnus ieiuno ante meridiem, alter in noctem:ex aqua,ſi febres erunt: ex vino ſignino, ſi ſincerè corpus erit. Hoc efficax eſt medicamentum, & ſi cætera quæ debent , ſentiente eius valetudine, rectè adhibita fuerint,vtique ſanant. cxiiii.

Paſtillus item qui clyſterio immittitur torminoſis per H anum, quũ ſordida & ſanguinolẽta eiiciunt,id eſt quum inteſtina eorum cancer occupauit,quo quaſi cauterio tũc tantummodo vti oportet , alioqui nocet : ideóque à quibuſdam ignorantibus eius vſus accuſatur , quaſi nocuus. Recipit autem hæc, Chartæ combuſtæ cineris ✶. P. xxx.

calcis viuæ ✱. P. xxIIII. ἀρσενικοῦ, quod eſt auripigmen- A
tum ✱. P. xII. ſandaracæ ✱. P. ſex. Hæc trita vino con-
ſperguntur in quo roſa & lentes prius incoquuntur, vt
poſſint fieri paſtilli ✱. P. duum aut vnius. Quum opus eſt
teritur vnus paſtillus,& immittitur per aquam decoctam
roſam & lentem habentem, ſi febricitabunt: ſin minus,
ex vino eadem incocta habente: facit & murti faſciculus
cum oleaſtri vel oliuæ ramulis, vtrorunque modo prout
res exegerit,incoctus. cxv.

Potio autem, id eſt paſtillus quũ immiſſus fuerit,me- B
dicamentum ſic conuenit in noctem,Myrrhæ ✱. P. duũ,
Lycii ✱. P. III. thuris ✱. P. I. opii ✱. P. duum, aloes ✱.
P. duum,acaciæ ✱. P. IIII. murti baccarũ nigrarum ✱.
P. xvI. ouorum ex aceto coctorum vitelli duo. Hæc tri-
ta vino Surrentino conſperguntur,& fiunt paſtilli ✱. P. I.
Dantur febricitantibus ex aquæ cyathis quatuor, permi-
xti Surrentini vini cyathis duobus. cxvI.

Ad εἰλεὸν, quod vitium eſt inflatio tenuium inteſtino-
rum, facit bene galbani pondo victoriati: deuoratur in
pilulas diuiſum duas vel tres.Mouet & ructum,& interdũ C
deiicit ventum deorſum,atque ita prodeſt. cxvII.

Ad idem vitium mirificè prodeſt hoc medicamẽtum:
facit autem ad lateris dolorem, & ad omnem partẽ cor-
poris,Dauci ſeminis,panacis radicis,caſtorei paria põde-
ra,rutæ ſyluaticæ dimidium,tritis vel contuſis mel deco-
ctum adiicere oportet. Inde dare ✱. P. I. aut victoriati,
ex aquæ caldæ cyathis tribus. cxvIII.

Facit & ad huiuſmodi, per anum immiſſum fœnum-
græcum:id aqua bene coquere oportet, atque inde ſume-
re heminam: item in oleo domeſtico incoquere rutam D
quamplurimam,& hinc caldam heminam adiicere prio-
ri aquæ,quibus vtriſque admiſcere aphronitri triti ſeſcũ-
ciam,& ita per clyſteria caldam immittere. Hoc ego iam
ſtercus per os deiicientem (quod ſi non mortiferum eſt)
ſanaui vnguentarii cuiuſdam ſeruum. Eſt autem vitium
εἰλεὸν periculoſiſſimum, & ideo inter præcipua refertur.
Quamobrem non vtique cum magna fiducia ad hoc ge-
nus vitii aggredi debemus.

AD COLI DOLOREM ETIAM VETV-
ſtum compoſitionum genera experta,quæ E
in totum perſanant, Cap. 29. cxIx.

AD coli inflationem benefacit cumini ſyluatici ſemẽ
per ſe,vt eſt datum,quãtum cochlearia tria in aquæ
caldæ cyathis quatuor. cxx.

Nam Caſſii medici colice bona multis nota propter ef-
fectus,vera hæc eſt,vt ab eius ſeruo Atimeto accepi,lega-
to Tiberii Cæſaris, quia is eam ſolitus erat ei compone-
re: Apii ſeminis pondo ſelibram, aneſi pondo quadran-
tem,caſtorei pondo ſextantem,myrrhæ pondo quadran-
tem, ſpicæ nardi Indicæ pondo ſextantem, opii pondo F
quadrantem,croci pondo ſeſcunciam,piperis longi pon-
do ſextantem,piperis nigri pondo ſextãtem ſemunciam,
petroſelini pondo ſextantem,ſchœni pondo ſeſcunciam.
Hæc omnia cõtuſa cribrata, melle Attico decocta miſcẽ-
tur. Datur ex hoc medicamento quantum nux abellana
media patet,ex aquæ cyathis tribus caldæ. In ipſis do-
loribus ſtatim prodeſt. Item medicamentũ cerati ex ma-
labathro facit ex duabus partibus,& ceræ vnius mixtum,
& extrà impoſitum in ventrem totum. Præterea benefa-
cit & ad ſtomachi inflationem,& ad ſuſpirium,& ad ioci- G
noris dolorem,tuſſim,deſtillationem. cxxI.

Colice mirifica Iulii Baſſi,citò leuat:deinde tollit infla-
tiones coli & omnis partis corporis: facit & ad ſtomachi
imbecillitates, & ad inteſtinorũ alioqui dolorem,(quem
Græci στρόφον appellant) ex aqua hyſſopum aut rutam de-
coctam habente. Item benefacit ad ſanguinem, & ex
interiore parte. Non enim patitur latè fieri,nec intus vul-
nus conuerti:ſed citò ſupprimit ſanguinem,& vulnus co-
git coire. Dandum autem his medicamentum ex aqua
πολιὸν coctum habente aut rutam. Prodeſt & torminoſis, H
& cœliacis,datum ex aqua centunculum herbam incoctã
habente(quam Græci γναφαλίδα dicunt)vel ſorba, vel ſi-
liquam Syriacam. Lienoſis datur ex mulſo vel paſſo a-
quæ mixtis. Eodem modo dandum eſt & eis qui ſangui-
nem per vrinam vel aluum reddunt. Nec minus etiam
A mulieribus quæ fluore ſanguinolento infeſtantur (quod
ῥοῦν ἐρυθρὸν Græci dicunt) vel ex partu abortúve,quæ reſi-
duos vuluæ dolores habent: & in totum quibus ſuppri-
mendus eſt fluor,aut ex aliqua parte corporis inflatio tol-
lenda. Recipit autem hæc,Spicæ nardi,coſti, piperis albi,
piperis nigri,piperis longi,myrrhæ,opii,apollinaris radi-
cis,& cinnami,aſari,acori,thuris,braſſicæ ſeminis, caſto-
rei,ſingulorum ✱. P. xII. opopanacis ✱. P. x. ſtœchadis,
dauci, amii, ſingulorum ✱. P. xvIII. ſeſelis Cretici ✱.
B P. xxIIII. mel Atticum miſcetur,datur non plus quàm
✱. P. aut victoriati. Cæterùm prout cuiuſque vires po-
ſtulabunt, dummodo infra hoc pondus ex aquæ caldæ
cyathis tribus in noctem ſecundum cœnam. Hæc potio
etiam febricitantibus tutò datur: ſed cœliacis in ipſo do-
lore prodeſt: vitreo vaſe ſeruatur. cxxII.

Ad coli dolorem faciunt quidẽ mirificè quæ ſuperius
poſita ſunt, ſed cætera medicamenta in aliis vitiis dolo-
rem leuant in præſentia,hoc verò quod dicturus ſum, ſu-
pra hominis ſpem conditionémque eſt:ideo primo tem-
C pore ne fidem quidem habet, poſtea à nullo ſatis dignè
laudari poteſt. Nam & in præſentia dolorem tollit,& in
futurum remediat, ne eum vnquam repetat. Raro enim
quis iterum,vel ad ſummum tertiò,hoc accepto medica-
mento,vexatus eſt. Quamobrem ſiquando repetierit ite-
rum dolor, dandæ erunt per triduum & tũc potiones, eo-
dem modo quo primæ datæ fuerint. Interdum & tertiò
in dolore eodem genere potiones dabuntur: quod acci-
dit poſt hanc, vtique in futurum quoque remediatur, ita
vt ne ſuſpicio quidem vlla relinquatur vitiis. Siquãdo ta-
D men frigus aut multitudo cibi præceſſerint, grauitatem
quandam, & priorem eius loci ſine vllo dolore ſentiunt
planè, vt intelligant quaſi quanto malo caruerint. Hoc
medicamento muliercula quædã Romæ ex Africa mul-
tos remediauit. Poſtea nos per magnam curam compoſi-
tionem accepimus,(id eſt precio dato quod deſideraue-
rat)& aliquot nõ ignotos ſanauimus, quorum nomina ſu-
peruacuum eſt referre. Conſtat autem medicamẽtum ex
his rebus,Cerui cornua ſumuntur dum tenera ſunt,quaſi
in taleas breues diuiſa, olla fictili componuntur, opercu-
E lóque ſuperpoſito,ex argilla vndique circundata,fornace
vruntur donec in cinerem candidiſſimum redigantur,
atque ita in vaſe vitreo mundo reponuntur. Quum dolo-
rem habet aliquis, pridie quàm poturus eſt medicamen-
tum,debet abſtinere ab omni re:atque ita poſtero die ſu-
muntur ex cornibus cochlearia tria cumulata, ſatis am-
pla: quibus miſcentur piperis albi grana nouem trita, &
myrrhæ exiguum, quod odorem tantummodo præſtare
poſſit. Hæc quum in vnum commixta ſunt mortario dili
genter,cochlea verò Africana(id eſt, inde allata) ſumitur
F quam poteſt ampliſſima,& viua mortario cum ſua teſta
contunditur,atque vt eſt teritur, donec nullum veſtigiũ
appareat teſtularum: poſtea vini Falerni non ſaccati cya-
thus adiicitur,& nihilominus rurſus teritur. Magis enim
tunc apparẽt reſidẽdo amplitudines,ſiquæ reliquæ ſunt:
quibus leuatis,iterum adiiciũtur cyathi duo eiuſdẽ vini,
atque ita prioribus bene admiſcentur: tranſfunditúrque
cum iis quæ ſunt in mortario,calice nouo,& ſupra carbo-
nes imponitur, mouẽte aliquo cochleario liquorem, ne-
quid ſubſidat & peruratur. At vbi bene incaluerit,iniiciũ
G tur in eundem calicem quæ ſuprà dixi cochlearia tria, &
permouetur. Quum autem calore temperata & potio da-
tur abducenda,ſtatim dolorem leuat. Hoc facere oporte-
bit per inſequẽs biduum,capientem cibi in prandio aut
alio tempore exiguum,quod facilè cõficiatur, ne crudus
ſumat medicamentum. Poſtea in cõſuetudine victus ſui,
qui colo infeſtabatur, dimittatur. Oportet tamen nõ in-
differenter remediatos in futurum viuere. tametſi enim
à coli dolore tuti ſint, metuere nihilominus debẽt ne a-
lia parte corporis æquè afficiantur ad intemperãtiam co-
H li antequam remediati erunt.

AD TVMOREM, ET DOLOREM IO-
cinoris & duritiem, Cap. 30. cxxIII.

AD tumorem & dolorẽ iocinoris, itẽ ad duritiẽ facit
bene lupi iecur primùm,in aqua feruẽti demiſſũ,at-
que ita arefactũ. Quãtum victoriatorum pondo trium ex

aquæ caldæ cyathis tribus per aliquot dies dabis. cxxIIII.

Item benefacit ad duritiam iocinoris veterē cunillæ aridæ (quam ſatureiam quidam vocāt) cōtuſæ ✱. P. vnius, vel victoriati, cum mulſi cyathis duobus & totidem aquæ. cxxv.

Proficit mirificè hæc compoſitio ad tumorem & ad dolorem cum duritia iocinoris & lienis, item ad renum dolorem benefacit. nam colorem corporis reſtituit, qui propter vitia dictarum partium corrumpitur, pallidúſque conſpicitur. Prodeſt hoc item medicamentum etiam ad aquæ mutationes, croci ✱. P. x. nardi ✱. P. duum, caſiæ ✱. P. duum, coſti ✱. P. I. ſchœni ✱. P. I. cinnami ✱. P. I. myrrhæ ſtactæ ✱. P. I. mellis optimi ✱. P. xxv. Datur quantum faba Ægyptia in muſti mulſi cyathis quatuor. Vitreo vaſe ſeruatur. cxxvI.

Ad iocinoris duritiam veterem, hydropicos, lienoſos, arquatos, & quibus opus eſt vrina: item ex partu reſidua mulieri purgat, & vuluæ dolorē tollit: ſic, Aneſi ✱. P. vIII. dauci ✱. P. III. petroſelini, item iuniperi, item ſilis, tragacanthi P. ſelibra, panacis ✱. P. vIII. iridis, myrrhæ, coſti, amomi, ſingulorum ✱. P. vI. cumami ✱. P. III. caſiæ ✱. P. III. ſmyrnii, quod eſt ſemen oluſatri, ✱. P. vIII. nardi Syriaci ✱. P. IIII. acori ✱. P. x. balſami ſeminis ✱. P. vI. opii ✱. P. v. erui molliti ſextarii bes, ſcyllæ coctæ pondo triens, vini Chii aut Leſbii quod ſatis erit: paſtilli fiunt ✱. P. duum.

AD AVRIGINEM, Cap. 31. cxxvII.

AD auriginem (quod vitium arquatum quidam vocant) capreæ montanæ ſtercus arefactum & tritum, adiecta mica myrrhæ, ex vini meri cyathis trib⁹: ſi febricitabunt, ex aquæ totidem: item rumicis radices tres aquæ tribus heminis incoctæ, donec ſextarius relinquatur, inde cyathi quatuor per triduum dantur.

AD LIENOSOS VETERES ET NOVOS impubium puerorum,

Cap. 32. cxxvIII.

LIenoſis benefacit tamaricum longè à mari collectū, & arefactum, & contuſum ✱. P. vnius aut victoriati, datum ex aqua vel ex poſca. Prodeſt & inula arida campana eodem modo contuſa & cribrata, ex vini mixti cyathis quatuor ✱. P. vnius data. Mirificè facit & ammoniacæ guttæ ✱. P. victoriati, cum cauliculis tribus rubi ex aceto datum per dies quinque. tollit enim ex toto duritiam. cxxIx.

Potio ad lienoſos, balani qua vnguentarii vtuntur ✱. P. duum, coſti ✱. P. vnius, capparis radicis ✱. P. I. hederæ nigræ baccarum ✱. P. duum, περικλυμένου (quam ſyluæ matrem vocamus) ✱. P. victoriati, galbani ✱. P. vIII. cardami nigri (id eſt naſturtii ſeminis) ✱. P. duum, & victoriati, piperis nigri ✱. P. I. ſcyllæ coctæ ✱. P. xII. Hæc omnia colliguntur ſcylla: fiunt globuli. Dantur ✱. P. duū vel vnius ex melle & aceto mixtis cyathis quatuor aut tribus: eadem facit ad hydropicos bene, ex aqua mulſa vrinam mouet. cxxx.

Lienoſos ſanat extrà impoſitus ſinapis ſextarius vnus detritus, adiecto ſextario vno lentis aceto coctæ. Oportet autem impoſitum eſſe medicamentum donec dolorem pati non poſſint: poſtea ſolio caldo dimittantur, vt plures eos contineāt, dum deſinat dolor, alioquin exilient. maior enim fit dolor calda tactis: poſtea ceratum ex roſa imponere oportebit. cxxxI.

Aliud eadem ratione impoſitum melius facit, Sinapis ſextarius, git cyathi duo, naſturtii cyathi quatuor, myrobalani corticis cyathi quatuor, piperis cyathi duo, ſinapi aceto acri pridie maceratum, deinde tritum, contuſum cæteris miſcetur: in panno illitum medicamentum imponitur, faſcia quamlongiſſima alligatur plurimum in vnum commiſſa, quò tardius ſoluatur. Hoc eſt efficaciſſimum, & multorum annorum tollit duritiam. Sed poſt hoc ſiquæ reliquiæ remanſerint, ammoniaco tollendæ erunt & rubo. cxxxII.

Inflatibus lienoſis dare oportebit aquam in qua candens ferrum demiſſum, vel lac caprinum, capta tantummodo hedera paſta. Proderit & his ſinapis ſicca, contuſa, cerato mixta, extrà impoſitum & gypſum aqua conſperſum, & acetum in quo tamaricum decoctum fuerit, veſica abditum, & ita extrà impoſitum.

AD HYDROPICOS,

Cap. 33. cxxxIII.

AD hydropicos, quum iam diſtenti ſunt propter aquæ multitudinem (initiò enim alia via prodeſt) benefaciūt chamæleæ (quæ herba eſt ſimillima oliuæ) folia quinque, vel ſex, etiamſi arida fuerint data, ex aquæ mulſæ cyathis tribus, ſalis cochleario adiecto: (largiter enim aquam ducit) item ſquamæ æris quam λεπίδα Græci vocant pondo victoriati, data cum apii ſeminis pari pondere ex aquæ mulſæ cyathis quatuor: plurimum autem aquæ deiicit. Datur & radicis ſuccus ex vini cyathis tribus mixtis. Oportet verò ſecundum purgationem ſpongiis nouis totum ventrem ex aceto & ſale eiuſdem menſuræ diluto & inferuefacto imponere, & conſtringere extrà inſtita lōga, cibóſque aſſæ carnis dare cum pane azymo, fricantem totum corpus ſale, oleo, paribus menſuris, vini meraci quod ſatis erit dantem. cxxxIIII.

Benefacit ad hydropicos hæc compoſitio, & maximè in initiis, quorum ſufflatum corpus eſt (ὑποσάρκα quod Græci vocant) vitis albæ radicis ✱. P. xx. cocci cnidii ✱. P. IIII. ſcyllæ bulbi cocti detracta exteriore parte ✱. P. x. myrrhæ ✱. P. vIII. cymini cyathis tribus, aneſi cyathis tribus, vini Falerni ſextariis duob⁹, paſſi ſextario vno. Præter myrrham, omnia contuſa, non cribrata, macerantur paſſo & vino nocte & die: poſtridie colatur liquor cui myrrha trita admiſcetur, à quo cyathus datus à balneo alternis diebus, ſingulis adiectis cyathis, donec profectus intelligatur. Oportet autem his diebus dare eis cibos aſſæ carnis agreſtis, aut volucrum, aut vinum auſterum meraculum.

ALVVM MOLLIENTIA,

Cap. 34. cxxxv.

QVoniam interdum res poſtulat & per aluum detrahi materiam, vt diutius lippientibus, ſecūdum ſanguinis detractionem, ſcabiem, ignem ſacrum, papulas habēbentibus, & alia eiuſmodi circa cutem ſummam, non alienum iudicauimus horū quoque genus exponere. Sed prius exponemus quæ aluum mediocriter molliunt, ſimplicia quæ ſunt. Mollit ergo aluum herba mercurialis lenibus oleribus quamplurima mixta: item nitri victoriati pondus cum reſinæ terebinthinæ auellanæ nucis magnitudine deuoratur: calices quoque eis incruſtentur, additis quinque vel ſex ſalis farríſque granis, apii ſeminis paribus menſuris: & is qui vinum non auſterum præbiberit, quantum poſſit ante cibum, & inter prādium vel cœnam, bellè aluum mollit: item ouilli lactis ſextario ſiquis adiiciat cnici purgati ✱. P. IIII. Mollit & ventrem quidem tribus heminis vini vt aloes victoriati pondo, vel idem pondus duobus tribúſve ſextariis vini, & ita totum per partes aqua mixtum bibunt. Videtur autem vinum vetuſtius, ventrémque cum eo ſatis mollit: facit autem aloe per ſe victoriati, vel ✱. P. ex aquæ cyathis tribus frigidæ, vel calidæ perductæ. cxxxvI.

Purgat ergo bellè chamælea quæ herba oliuæ folia ſimilia habet: quorum quinque vel ſex dare oportet, trita ex aquæ mulſæ cyathis IIII. frigidæ, ſi adſuetus erit: ſi minus, calidæ, adiecto cochleario. Detrahit enim aquam largiter. Biles purgat & filicis radix lota & raſa, atque in minimas particulas conciſa, quantum placet aceto aſperſas condito, vt ſolet: ita cum pondo quadrāte conſumpta. cxxxvII.

Bene purgat & hæc compoſitio, Aloes victoriati pōdus, colophoniæ victoriati pondus: vnà terūtur: adiicitur mellis quod ſatis eſt ad colligenda ea. Datur ex aquæ calidæ vel frigidæ cyathis quatuor: hoc medicamentum ſtomachum non corrumpit.

GLOBVLI MIRIFICE PVRGANTES, qui vt ſumuntur, ita integri deiiciuntur, nec lædunt ſtomachum, Cap. 35. cxxxvIII.

COlophoniæ ✱. P. vIII. bdellii ✱. P. duum, commis ✱. P. vnius. Hæc trita ſucco lactucæ colliguntur, & finguntur pilulæ fabæ magnitudinis. Dantur paribus pilulis vſque ad ſeptem, prout vniuſcuiuſque vires patiūtur.

Globuli qui etiam cœnatis dantur, & efficiunt manè deiici quod ſatis ſit.

cxxxix.

Colophoniæ ✱. P. I I I. aloes ✱. P. I I I I. tragacanthi ✱. P. duum. Hoc pridie aqua maceratur, poſtero die cæteris admiſcetur: fiunt inde globuli fabæ magnitudinis. Dantur à tribus vſque ad ſeptem, prout cuiuſque vires patiuntur: ſtomachum nullo modo vexant.

AD TINEAS ET LVMBRICOS NECANdos, Cap. 36. CXL.

AD tineas necandas, eiiciendas, per triduum allium plurimum edat, & veteratum caſeum mollem, ſecũdum hoc filicis Macedonicæ contuſæ, aridæ & cribratæ ✱. P. V I I I. cum melle quantum ipſe voluerit conſumat. Poſt horas quatuor detur ei aloes & ſcãmoniæ, ſingulorum victoriati pondo, ex aquæ mulſæ cyathis quatuor: quum cœperit deſurgere, aqua calda ſupponatur. Licet & ſine oleo pridie incœnato dare vtraque medicamenta. B

CXLI.

Ad lumbricos ſatis commodè facit & ſandonica herba quæ nunc viget, & cornum ceruinum limatum lima lignaria quantum quatuor vel quinque cochlearia ex aquæ mixtorum decoctorum cyathis tribus, pridie maceratum: deinde tritum & datum, aqua exigua adiecta. C

AD PROLAPSIONEM ET LIBIDINEM nimiam deſurgendi extremi inteſtini, Cap. 37. CXLII.

TEneſmos eſt irritatio vltimæ partis directi inteſtini, in quo vltimo ſæpi⁹ libet deſurgere ſine cauſa. Proderit ad hoc quoties deſurrexerit, vino auſteriſſimo & aqua calida fouere, vel verbenis & murti, & oliuæ ramulis, D factis ita vt duæ partes murti ſint. Quinetiam penicillum intinctum, & non nimis expreſſum, ex alterutro eorum ano expoſitum proderit habere, vel eodem modo glomus ſtaminis albi. diutius enim vaporem continet. Perungundus erit anus ſpecillo lycio, patarico, vel Indico. Vel hoc collyrium iniiciendum quod ad omnem deiectionem & tormina benefacit, Acaciæ, mali granati, corticis vſti, ſingulorum ✱. P. I I I I. hypociſtidis, rhois quo coriarii vtuntur, opii, ſingulorum pondo ſena, omphacii pondo quatuor & victoriati, croci ✱. P. I I I I. vino auſtero colliguntur: fiunt collyria magnitudinis nucleorum pineorum. E

AD RENVM TVMOREM ET EXVLCErationem, etiamſi ſanguinolentam vrinam faciant, Cap. 38. CXLIII.

AD renum tumorem & exulcerationem, etiamſi ſanguinolentam vrinã faciãt, roſæ aridæ foliorum, papaueris nigri ſeminis, nucleorum pineorum paria pondera, contunduntur ſeorſum, & in vnum miſcẽtur: inde datur quantum nucis iuglandis, ex paſſi cyathis duobus, & aquæ cyathis tribus. F CXLIIII.

Alia ad renum dolorem potio quæ etiam quaſi arenã ſabuloſam detrahit, Apii ſeminis, petroſelini, aneſi, ſingulorum ✱. P. X V I. dauci ſeminis ✱. P. I I I I. ſchœni ✱. P. V I. croci ✱. P. triginta duum, mellis quod ſatis videbitur. Dantur quãtum lupinus ex mellis ligula, & aquæ cyathis I I I I. Ad renum tumorem & dolorem facit eadem, & ad iocinoris, & ad lienis tumorẽ, ad eos qui mali coloris propter hæc ſũt vitia, item aquæ mutationes: Croci ✱. P. ✱. nardi Indici ✱. P. duum, caſiæ ✱. P. duum, coſti ✱. P. I. cumami ✱. P. vnius, myrrhæ ſtactes ✱. P. vnius, mellis optimi ✱. P. vigintiquinque. Dantur quantũ fabæ Ægyptiæ ex mulſi cyatho mixto aquæ duobus, vel mulſæ aquæ cyathis tribus. G CXLV.

Sicui autem lapis in renibus innatus fuerit, & vrinam non faciet, medicamentum his rebus fieri debet, Petroſelini põdo. — aneſi ✱. — dauci ſeminis pondo ℨ. git. P. — cinnami P. ℨ. ſchœni pondo ℨ. croci ℈. V. apii ſeminis P. ℈. VI. Hæc omnia tuſa, creta, melle Attico deſpumato pondo II. ℨ. colliguntur, & medicamentum vitro condunt. H CXLVI.

Ad tumorem & dolorem veſicæ, & exulceratiõe benefacit aqua in qua ferrum candens demiſſum eſt. Hoc ego traxi ab aquis caldis quæ ſunt in Tuſcia ferratæ, & A mirificè remediant veſicæ vitia. Appellantur itaque veſicariæ, quondam Milonis Gracchi prætorii hominis optimi ad quinquageſimum lapidem reddentis. CXLVII.

Ad tumorem & dolorem veſicæ, & ad eos qui difficulter vrinam reddunt, Alterci ſeminis, apii ſeminis, maluæ ſeminis, cucumeris edulis ſeminis purgati, ſingulorum ✱. pondo V I. amygdalorum dulcium purgatorum, nucleorum pineorum purgatorum, ſingulorũ ✱. P. trium, opii ✱. P. vnius, croci ✱. P. vnius & victoriati: paſſo cõtuſa conſperguntur. Datur hoc medicamentum ✱. P. I. ex paſſi cyathis duobus, & aquæ totidem. CXLVIII.

Ad veſicam exulceratam, nucleorum amygdalorum victoriati põdus, cucumeris edulis ſeminis purgati cyathus vnus, aneſi cyathus, papaueris nigri ✱. P. I I I I. croci ✱. pondo vnius, palmas cariotas P. triginta. Has macerari oportet in paſſi ſextarium vnum, atque conterere, his adiicere cætera: ex eodem dare nucis iuglandis magnitudinem, ex paſſi cyathis tribus. CXLIX.

Ad ſanguinem cum dolore per vrinam reddentes. Aluminis fiſſi, pondo vncia, tragacanthi pondo ſextans. Tragacanthum ex alumine trito cogitur in paſtillos victoriati pondo, hinc viciæ magnitudine detractum datur ex paſſi cyathis tribus.

AD CALCVLOSOS EXPERTA, Cap. 39. CL.

AD initia vetuſtáve comprimenda & emendanda benefacit ad calculoſos herba σκολοπένδριον (quam nos calcifragam appellamus) bellefacit contuſa ✱. P. I. ex aquæ cyathis tribus per dies triginta: eodem modo ἱερὰ βοτάνη (quã nos vettonicam dicim⁹): item eodem genere datur tantum. licet autem aqua earũ decocta vti quotidie ieiunũ ✱. P. vnius, cum aquæ cyathis tribus. CLI.

Multos cum admiratione effectus audiui narrantes, Cai Iuli, naſci in lapidicinis beſtiolas adhærentes ſaxis quaſi verrucas: has quinque ex aquæ cyathis tribus ſuffũdere, & per vrinam extrahere lapides certum eſt. CLII.

Ad calculoſos, cucumeris ſeminis, dauci, aneſi, apii, petroſelini, myrrhæ, ſingulorum ✱. P. trium & victoriati, caſiæ, daphnidis, cinnami, nardi, ſingulorum ✱. P. vnius: aqua colliguntur, fiunt paſtilli lupini magnitudinis. Ex aqua dantur cyathis tribus per dies quadraginta. Hoc medicamentum quum componitur, pilum ligneum ſit, qui contunditur, anulum ferreum non habeat. Hanc enim ſuperſtitionẽ adiecit Ambroſius medicus Puteolanus, qui affirmauit multos ſe hoc medicamento ſanaſſe. Detrahere autem dixit poſt diem ſeptimũ fragmina quædam lapidum quaſi arenam. CLIII.

Ad calculoſos, lienoſos, hydropicos, vrinam detrahit, lapidẽ extenuat, Eryngii, pyrethri, ſaliuncæ, calcifragæ, ſingulorum ✱. P. vigintiquinque: ebuli, ariſtolochiæ, ſingulorũ ✱. P. oxymyrſinæ: (quæ ſcopa regia vocatur) ſucco hæc omnia contuſa, ligno colliguntur: fiunt paſtilli ✱. P. vnius. Dantur autem ex aceti & mellis cyathis tribus. Calculoſis illecebræ quantum manus capit, aut auriculæ murinæ idem, aut betonicæ tantundem: earum quælibet herba ex aquæ tribus heminis ad tertias decoquitur, inde ſumuntur cyathi tres, & eodem adiiciuntur vini cyathi duo, & nitri victoriati põdo, atque his dilutum medicamentum datur pondo I. per dies quadragintaquinque. In arenam ſoluit lapidem, & hydropicis ex mulſi mixti cyathis tribus dandum eſt.

AD LVMBORVM DOLOREM DIVTInum, & paralyſin, Cap. 40. CLIIII.

AD lumborum dolorem, cucurbitæ ſylueſtris floccorũ aut ſeminis, ✱. P. duũ, brathys ✱. P. I. ſalis ✱. P. I. Fiũt catapotia melle decocto adiecto: valẽtibus tota datur cõpoſitio, imbecillioribus autẽ dimidia: ſed manè per clyſterem aluus ducenda, ouorum albis temperatũ. CLV.

Ad lumborum dolorem & paralyticos, cucurbitæ ſylueſtris ✱. P. IIII. pyrethri P. ✱. IIII. myrrhæ. P. duum vel vnius. Dantur ex paſſi cyathis tribus: licet hinc catapotia fieri, dum idem ponderis deuoretur: ſed & his aluus acri clyſmo manè trahenda eſt. CLVI.

Ad lumborũ dolorẽ & paralyticos antidotos hiera Pac-

chii Antiochi melius omni medicamento facit. Sed ad A paralyſin mirificè hoc acopum facit, quod oportet in ſole diu fricare, aut loco flamma præcalfacto: Olei Sabini ✱. P. x x v. cucumeris ſyluatici recentis radicis ✱. P. quindecim. Hæc radix magnitudine nucis iuglandis conciſa, vaſe fictili nouo ex oleo coquitur, donec ſuccum omnem remittat, & quaſi arida ſit: poſt hoc adiicitur per linteum vel colum transmiſſo oleo, in quo adiicitur dum calet, ceræ Ponticæ in fruſta redactæ pondo libra, olei laurini pondo libra, olei cyprini pondo libra, olei lilii B pōdo libra, olei veteris pondo duo, piperis albi contuſi, & per cribrum tenuiſſimum tranſmiſſi, ✱. P. as. pyrethri contuſi, & per idem cribrum tranſmiſſi ✱. P. vnius. Hæc in vnum miſcentur, reponuntur vaſe fictili: facit præterea ad lumborum, & ad omnem dolorem corporis, & præcipuè neruorū. Muliebres locos duriſſimos mollit, quum diu aliis medicamentis nihil profectum eſt. CLVII.

Ad lumborum dolorem malagma quod propriè facit, Picis liquidæ ſextarios duos, olei veteris ſextariū vnum, reſinæ terebinthinæ ſextarium vnum; ceræ P. libram & C trientē, magmatis pondo beſſem, aphronitri pōdo trientem. Coquitur pix cū oleo donec ſpiſſa fiat, & poſtea adiicitur ei reſina, deinde cera, & ſecundū hāc ex interuallo magma: vbi habet emplaſtri figuram medicamentum, tollitur ab igne quū tepere cœperit, & aphronitrū aſpergitur ſenſim, ne ſuperfundatur quod in cacabo eſt.

AD PODAGRAM,

Cap. 41. CLVIII.

AD podagrā caldam cum feruore & tumore rubicūdo (quam caldam vocant) benefacit primis diebus D herba vrceolaris, item caſeus mollis recens per ſe, poſtea herbæ ſalis puſillum admiſcere oportet: item facit apiū viride per ſe & cum polenta. Nec minus ſolanum, portulaca, plātago, ſpongia vel Rhodia, vel Africana mollis ex aqua frigida, lana ſuccida ex roſa & vino. Subinde autem hæc omnia mutare oportet priuſquam excalefiant: prodeſt & omentum caprinum: item faba mollita cum ſuis valuulis ex aceto cum melle diluto conſperſa & impoſita. ducit enim ſanguinem, & dolorem leuat. Benefaciunt & mala citria quammaximè cocta, ex aceti ſextariis tri- E bus, donec madida fiant, quibus tritis adiicitur aluminis fiſſi pondo vncia, myrrhæ pondo ſextans: benefacit & aloe aceto diluta, & per pinnam pedibus inducta: item opium lacte muliebri dilutum. Mirificè verò hoc facit cataplaſma, id eſt ſuperpoſitum medicamentum. CLIX.

Tollit enim triduò dolorem lomenti hemina, fœniculi ſeminis cyathi duo, polentæ tenuis cyathi duo. Commiſcentur hæc in vnum cōtuſa, mollita, trita, deinde cōſperguntur aqua pluuia, & ita temperantur, ne durum ſit medicamentum, aut aquatum nimis. Impoſitum proti- F nus leuat, triduò tollit dolorem: hoc conſtat, ſiquis ter in menſe inter denos dies vſus fuerit, in nocte non laboraturum. CLX.

Ad frigidam podagram quæ ſine tumore & rubore cōſiſtit, cataplaſma, Piperis nigri molliti hemina, fœniculi ſeminis contuſi hemina. Coquuntur ex aqua, vtraque vbi temperata ſunt, adiicitur axūgia ſuilla: & dum calet, panno ſpiſſo inducto medicamentum imponitur. Benefacit ad idem genus & lini ſeminis, & fœnigræci ſeminis, farinæ ordeaceæ, ſingulorum bini ſextarii, cribrati in vnum G commiſcentur: inde coquere oportet quod ſatis erit ex aqua & oleo: ſubinde calidum cataplaſma etiā imponere. Ad hos benefacit & hibiſci radix ex aqua mulſa cocta & impoſita: item ſabucum cum axūgia vetere tritum & impoſitum: adiectus & braſſicæ cinis cum axungia, vel ſemen caulium. Vbi autem impetus ceſſauerit & in hoc & in priore genere podagræ, calda aqua marina diu fouendi ſunt: vel ſi hæc non erit, aquæ puræ feruenti ſalem adiicito, poſt epithemate vti oportet quod ad parotidas ſcriptum eſt. Tollit enim citò reliquias per ſudores, & in fu- H turum confirmat neruos, nec patitur facilè vitiari. CLXI.

Scio quendam hoc quaſi acopo medicum vſum in noctem, nec poſteà tētatum podagra, quū antè diu eſſet vexatus: Lanam ſuccidam pondo libra, vini veteris ſextario diu lauabat, deinde expreſſam reiiciebat: vino autem reſiduo adiiciebat aphronitri vſti pondo ſextantem, olei veteris pondo libram: reponebat in oleario fictili, vtebatur (vt ſuperius dixi) in nocte. Multis profuit ad corpus in duplici calceo pellem caninam habere. CLXII.

Ad vtramlibet podagram torpedinem nigram viuam, quum acceſſerit dolor, ſubiicere pedibus oportet, ſtantibus in littore non ſicco, ſed quod alluit mare, donec ſentiat torpere pedem totum & tibiam vſque ad genua. Hoc & in præſenti tollit dolorem, & in futurum remediat: hoc Anthero Tiberii libertus ſupra hæreditates remediat⁹ eſt.

GENERA MEDICAMENTORVM, ET DEmonſtrationes ſerpentum ictus, morſúſque.

Cap. 42. CLXIII.

VT ſis tutus, etiam ſiquādo rus ſeceſſeris, ponam theriacarum compoſitiones, id eſt ad ſerpētum morſus atque ictus medicamenta. Sed prius quæ cognita habui remedia, ne cui ſerpentes noceāt, dicam. Habere ergo incinctum oportet peucedanum, vel cerui quū captus eſt, in oculi angulo qui eſt ad nares verſus, quæ inueniuntur ſordes viroſi odoris: has Siciliæ venatores diligenter colligunt, & habent in cincto propter antè dictam cauſam. Idem præſtat & hiera botane, & trifolium acutum quod ὀξυτρίφυλλον Græci appellant: naſcitur & hoc Siciliæ plurimum. nam in Italiæ regionibus nuſquam eam vidi herbam, niſi in Lunæ portu quū Britanniā peteremus cum deo noſtro Cæſare, plurimum ſuper circundatos montes. Eſt autem foliis & ſpecie & numero ſimilis cōmuni trifolio, niſi quòd huius pleniora ſunt, & quaſi lanuginem quandam ſuper ſe habent; & in extrema parte velut aculeum eminentem. Sed huius frutex duorum pedum interdum, aut etiam amplior conſpicitur, & odorem grauem emittit, quorum nihil circa patrenſe trifoliū inuenitur. Sed vtraſque ſuperius dictas herbas, quas quū inueneris, pridie notare oportet, & circunſcribere ſiniſtra aure fruges aliquas ponentem, atque poſtero die ante ſolis ortum ſiniſtra manu vellere, ita illigatas habere. CLXIIII.

In Africa, aut ſicubi ſcorpiones ſunt noxii, ſtellionem aridum incinctum oportet habere.

Theriace prima. CLXV.

Theriace facit ad omnium ſerpētium morſus & ictus, & afflatus. Mirificè eadem prodeſt & ad contuſiones, & ad conuulſiones interiorum partium lateriſque ex qualibet cauſa, & pectoris dolores: Vitis albæ radicis pondo octo, trifolii acuti ſeminis quod & ipſum in extremo aculeum habet, vel eiuſdem radicis trepondo, panacis P. I I I I. terræ mali ✱. P. v. roriſmarini radicis ✱. P. I I I I. laſeris ✱. P. I I I I. gingiberis ✱. P. I I I I. rutæ ſyluaticæ P. ſex, cumini Thebaici ✱. P. I I I. myrrhæ P. I I I. cumini Æthiopici ✱. P. v. caſtorei ✱. P. I I I. eryngii radicis ✱. P. I I I. ſerpylli ✱. Pondo I I I. erui albi ſeminis molliti ✱. P. x I I. Chio vino conſperguntur contuſa ac trita: fiunt paſtilli ✱. P. vnius, aut victoriati. Dantur ex vino mero vetere, vel ex mixto, vel aqua: quæ ſi non fuerint, per ſe commanducandus erit paſtillus & deuorandus.

Theriace ſecunda. CLXVI.

Alter paſtillus ad eadem facit, Cinnami ✱. P. I I I I. ſerpylli ✱. P. I I I I. ſtaphiſagriæ (quam herbam pedicularia quidam vocant, quòd pediculos necat, à quibus hoc nomen trahit) ſeminis ✱. P. I I I. & victoriati, piperis albi ✱. P. v I. peucedani lactis ✱. P. v I I I. & victoriati, glycyſidæ nigræ ſeminis (quam pæoniā Græcorum quidā appellant) ✱. P. vnius & victoriati, terræ mali ✱. P. trium, naſturtii ſeminis ✱. P. I I I I. cachryos ✱. P. duum & victoriati, caſtorei ✱. P. duum, ſaliuncæ ✱. pondo quinque.

Hic nonnullæ deſunt compoſitiones, Theriace tertia ad aſpidem, Theriace ad uiperæ morſum propriè, Antidotos Zopyri, & media pars antidoti Mithridatis, quarum aliquæ hic ex Galeno ſecundo antidotorum reſtituuntur à Iohan. Ruellio.

Altera theriace etiam ad aſpidem. CLXVII.

Antidotos altera ad aſpidis morſum ſiue præſumpta, ſiue pòſt data, gentianæ ✱. P. IIII. trifolii ✱. P. IIII.

ſeminis eiuſdem ✱. P. duum, polii ✱. P. IIII. mali terræ
✱. P. duum, peucedani radicis, galbani, ſingulorum ✱. P.
duum, petroſelini ✱. P. IIII. rutæ ſyluaticæ ✱. P. trium,
pyrethri ✱. P. vnius, herbæ pediculariæ (quam vocant
ςαφίδα ἀγρίαν) tantundem, maceris ✱. P. III. vitis albæ
radicis ✱. P. duum, piperis candidi tantundem, am-
moniacæ guttæ ✱. P. vnius & victoriati, acori ✱. P. III.
varbaſci, aiugæ ideæ, chamæleæ, marrubii tenuis, conyzæ
minoris, cumini Æthiopici, lacrymæ papaueris, caſtorei,
fœniculi ſeminis, agarici, caſiæ rufæ, ſchœni (id eſt iunci)
odorati floris, radicis Ponticæ, ſingulorum ✱. P. II. dau-
ci Cretici ✱. P. I. & victoriati, opopanacis tantundem,
ſagapeni ✱. P. II. & victoriati, abrotoni ✱. P. I. & vi-
ctoriati, ſtyracis dictamni, ſingulorum ✱. P. vnius & vi-
ctoriati, cinnamomi, nardi, ſingulorũ ✱. P. III. myrrhæ
✱. P. IIII. thuris ✱. P. vnius, croci ✱. P. VIII. aneſi ✱.
P. vnius, Cyrenaicæ lacrymæ ✱. P. vnius, hinnuli coa-
guli ✱. P. III. mellis Attici, quod ad ea excipienda ſatis
ſit: inde ſumitur nucis abellanæ tuberculo. Sic præſumpta
à morſu tuetur. Hæc compoſitio ad Antipatrum autho-
rem refertur. CLXVIII.

Ad viperæ morſum proprié. *Non reſtituta.*

CLXIX.

Antidotos Zopyri ad lethalia venena & omnem ſerpẽ-
tis ictum efficax: ratio componendi hæc eſt, Opobalſa-
mi ✱. P. trium, nardi Indicæ, myrrhæ troglytidis, iunci
rotundi floris, cinnamomi, characiæ, coſti recentis, pipe-
ris longi, hypociſtidis, piperis nigri, ſcordii, meu Cretici,
cardamomi, ſingulorum ✱. P. IIII. thuris maſculi, opo-
balſami, dictamni, ſingulorum ✱. P. VI. petroſelini, caſiæ
rufæ, ſingulorũ ✱. P. VII. croci Coricii ✱. P. VIII. mellis
Attici quod ad ea colligenda ſatis ſit. Datur abellanæ nu-
cis magnitudine, ſi febris abſit, ex vino, febricitãtibus, ex
aqua mulſa. Prodeſt etiam ſanguinem excreantibus, cœ-
liacis, iocinoroſis, lienoſis, & renũ dolore vexatis: emor-
tuos fœtus & ſecundas hærentes trahit. CLXX.

Antidotos Mithridatis recipit hæc, Meu ✱. P. duum, la-
crymæ papaueris pondo victoriati, ſtyracis ✱. P. VIII.
polii, caſiæ nigræ, ſeſelis, bdellii, piperis albi, ſingulorum
✱. P. V. & victoriati, hypociſtidis ſucci, myrrhæ, thuris
maſculi, caſtorei, piperis longi, cyphis, malobathri folio-
rum, ſingulorum ✱. P. VI. ſcordii, coſti, ſingulorum ✱. P.
VI. & victoriati, nardi Syriacæ ✱. P. VI. dauci Cretici ✱.
P. VI. & victoriati, croci, cinnami, gingiberis, ſingulorũ
✱. P. VI. ſucci radicis dulcis, agarici, ſingulorum ✱. P
VII. & victoriati.

*Hæc defuerant in cõpoſitione: ſequentia, in põderibus & menſu-
ris & effectibus, Mithridatis compoſitioni, quæ eſt apud Galenum
citato loco, conſentiunt.*

Acori ✱. pondo duum, phu ✱. pondo vnius, ſagapeni
✱. pondo duum, iridis Illyricæ ✱. pondo duũ, balſami ſe-
minis ✱. pondo duum, rutæ ſyluaticæ ✱. pondo duum,
gentianæ ✱. P. duum, aneſi ✱. P. trium, thlaſpis ✱. P. ſex
& victoriati, roſæ aridæ ✱. P. quatuor, myſi ✱. P. qua-
tuor, acaciæ ✱. P. trium, commis ✱. P. duum, cardamo-
mi ✱. P. duum, ſchœni floris ✱. P. ſex & victoriati, opo-
panacis ✱. pondo ſex, opobalſami ✱. P. ſex & victoriati,
galbani ✱. P. ſex & victoriati, reſinæ terebinthinæ ✱. P.
ſex & victoriati, rubricæ Lemniæ ✱. P. ſeptem: melle At-
tico & vino Chio conſpergito, donec habeat ſpiſſitudi-
nem mellis. Reponitur vitreo vaſe. Dandum autem eſt his
qui malum medicamentum ſumpſerunt fabæ Ægyptiæ
magnitudine, ex vini meri, ſi poterit, cyathis ſex: ſin mi-
nus, mixti meracius cyathis quatuor quotidie. Et à ſerpẽ-
te læſis danda erit: ex mulſo autem quorum iecur durum
eſt, aut arquati ſunt, & quibus alioquin vrinam mouere
ſtudemus: ſed fabæ noſtratis magnitudinis tuſſientibus,
oculis laborantibus, latus dolentibus: cæterùm magnitu-
dine ciceris cœliacis. Prodeſt enim & his viciæ magni-
tudo ante acceſſionem febrium, tetanicis, opiſthotoni-
cis, ſpaſmo correptis. Adiuuat enim eos lupini magnitu-
dine, ſed cum aquæ cyathis tribus.

ANTIDOTVS APVLEI CELSI,

Cap. 45 CLXXI.

Antidotus Apulei Celſi præceptoris, quam quotannis
componebat, & genere quodam publicè mittebat Cen-
turipas vnde ortus erat, quia in Sicilia plurimi fiunt ra-
bioſi canes. Facit enim ad horum morſum protinus qui-
dem data per dies triginta, ita vt aquæ (id eſt liquoris) ti-
more nunquam tentetur: qui quũ accidit ſummo crucia-
tu ad mortem eos cõpellit: quos ob antè dictam cauſam
ὑδροφόβους Græci appellant. In ipſa autem correptione vti
oportet ea data cum roſæ cyathis tribus & exigua aqua
✱. P. I. Hoc proficit, vt aquam poſtea ſine timore ſumãt,
& minus quidem, liberati hac difficultate, cruciãtur. Cæ-
terùm nemo adhuc correptꝰ hoc malo (quantũ ego ſcio)
expeditus eſt. Quanquam peruenit ad me opinio, eſſe in
inſula Creta barbarum quendã naufragio appulſum, ma-
iorem natu, publicè mercedem accipientem. Quinetiam
quum liquore timẽt, & latratus edunt, ſpaſmóque vexan-
tur, remedium, brachio ſiniſtro alligato efficere, vt & po-
tionem accipiant, & liberẽtur vitio: quod adhuc ante an-
tidotũ Celſi inter omnes quaſi inſanabile cõſtitit. CLXXII.

Hoc ego quum quærerem ab hoſpite meo legato inde
miſſo nomine Zopyro, Gordienſe medico, quid eſſet pro
magno munere accepi. Dixit autẽ hiænæ corii particulã
eſſe panno illigatam. quod ego adhuc non ſum exper-
tus, quanuis protinus magna cura hyænam inuenerim, &
pellem paratam habeam: quia non incidit ex eo quiſquã,
& opto quidem ne incidat: ſed quia id non eſt in noſtra
poteſtate, ſi caſu inciderit, remedium habere oportet ad
tantæ rei experimentum. Antidotus autem Celſi hæc re-
cipit: CLXXIII.

Nardi Syriaci, croci, myrrhæ, coſti, caſiæ, cinnami, ſchœ
ni, piperis albi, piperis longi, caſtorei, galbani, reſinæ te-
rebinthinæ, opii, ſingulorum ✱. P. III. alterci albi ✱. P.
II. aneſi ✱. P. I. apii ſeminis, tragacanthi, ſingulorum ✱.
P. ſex, mellis Attici ſextarium vnũ, vini falerni vnciam.
In hoc maceratur tragacãthum & opium pridie: poſterò
die contuſis cæteris, miſcentur in melle galbanum & re-
ſina, fictili patella ſuper carbones impoſita reſoluuntur:
deinde arida aſperguntur, & ſi opus eſt adiicitur mel: & vt
cerati teneri ſpiſſitudinem habeant, & rurſus patella ſuper
ignem imponitur, mouentúrque quæ ſunt in ea, ſpatha
fraxinea. Coquitur medicamentum donec crocinum ha-
beat colorem: vltima quæ ſunt vino macerata adiiciun-
tur, vaſe vitreo antidotus reponitur. Datur fabæ Ægyptiæ
magnitudine ex aqua. Facit autem etiam ad ſtomachi o-
mne vitium, & præcipuè quod cum fluore conſiſtit. Fa-
cit & ad oculorum epiphoras, & ad tormina, & ad coli in-
flationem, iocinoris, pectoris dolorem, tuſſientes, aduer-
ſus mala medicamenta omnia, ſerpentium morſus vel
ictus. Oportet autem locum morſum à rabioſo cane vel à
ſerpente, diu tenere in exulcerationem: neque pati cica-
tricem ducere, vt virus illa pertrahatur. CLXXIIII.

Extrà itaque ea ſunt imponenda quæ etiam ſana corpo-
ra exulcerant, vt allium, lepidiũ, chelidonium, batrachiũ,
ſinapis, ſcylla, cepa cum aceto. Optimè facit & per ſe ca-
prifici liber per ſe contritus & impoſitus vlceri: item la-
ſer per ſe.

COMPOSITIO EMPLASTRI,

Cap. 44 CLXXV.

EMplaſtrum antidotũ, ſed multo magis emplaſtri hu-
ius vis facit quod Auguſta propter eiuſmodi caſus ha-
buit compoſitũ, & multis profuit. Accepimus à Tripho-
ne præceptore noſtro: Iridis Illyricæ ✱. P. V. caſtorei Pon-
tici ✱. P. V. caprificus lactis aridi ✱. P. V. canis nigri a-
dipis ✱. P. VIII. eiuſdem ſanguinis ✱. P. X. reſinæ tere-
binthinæ ✱. P. VIII. leporis coaguli ✱. P. quatuor, ſalis
ammoniaci ✱. P. duum, laſeris Syrenaici ✱. P. duum,
aut ſyriaci ✱. P. IIII. ceræ Ponticæ ✱. P. XXXVI. olei
veteris cyathi duo, aceti ſcillitis cyathi tres. Arida ex a-
ceto teruntur: quæ liquefieri poſſunt, oleo ad ignem li-
quefacto miſcentur, mortario tritis & temperatis in mel-
lis ſpiſſitudinem: vitreo reponitur.

ANTIDOTVS CASSII,

Cap. 43 CLXXVI.

ANtidotus Caſſii medici facit aduerſus toxicum po-
tum: eadem, ſiquis venenato telo percuſſus eſt: præ-
terea ad omnis ſerpentis morſus aut ictus, præcipuè ad

canis rabioſi morſus bis die ſumpta ✱. P. vnius, ex aqua mulſa. Facit ad pectoris & lateris dolorem, & tuſſim, & omnia interanea inflatione alióque dolore, aut quouis correpta: Nardi ſpicæ Syriacæ ✱. P.III. coſti ✱.P. III.cinnami,gentianæ,caſiæ,myrrhæ,ſingulorũ ✱.P.triũ, croci ✱. P. trium,vuæ paſſæ purgatæ ✱. P. duum,ſchœni ✱.P.duum,opobalſami ✱.P. duum,myſis, dauci ſigulorũ ✱.P.duũ,cumini Æthiopici.✱.P.duum,acori ✱.P. IIII. & victoriati,aſari ✱.P. vnius & victoriati, petroſelini ✱.P. vnius & victoriati,piperis longi ✱.P.I. & victoriati,piperis albi ✱.P.vnius & victoriati,phu Pontici ſeminis ✱. P. trium,rapæ ſeminis ✱.P.IIII. nardi folia ✱.P.III.ſcyllæ victoriati ✱. P. pondus, fœniculi ſeminis ✱. P.IIII. mellis Attici quod ſatis erit:ad venenum & ad ſerpẽtes ex vino: ad cæteros dolores interaneorum,ex aqua.

ANTIDOTVS MARCIANI MEDICI,
Cap. 46. CLXXVII.

ANtidotus Marciani medici, cui quia nihil deeſt, πλεία dicitur Græcè, id eſt perfecta. Facit ad omnia hæc vitia ad quæ ſuperiores antidoti omnes. Hoc Auguſto Cæſari componebatur. Cinnami ✱. P. VIII. amomi ✱.P.VI.caſiæ nigræ ✱.P.XXV.croci ✱.P. XVI.fœni ✱. P. quinq;,thuris ✱.P.quinque,piperis albi.✱.P.duo,myrrhæ ✱.P.X.piperis longi ✱.P.X. nardi indicæ ✱.P.X.S. nardi Celticæ ✱. põdo ſedecim,roſæ aridæ ✱.P.VI.coſti albi ✱. P. duũ,opobalſami ✱.P.IIII.laſeris Cyrenaici victoriati pondus,vel Syriaci ✱.P.I. ſtœcados ✱.P. ſex,gentianæ ✱. P.V. trifolii acuti radicis ✱. P. IIII. vel eiuſdem ſeminis ✱.P. trium,ſcordii ✱.P.X. polii ✱.P.V. aſari X. P. duum, acori ✱.P.III.phu ✱.P.III.miſy.✱.P.duum,dictamni ✱.P. duodecim, ammoniaci guttæ ✱. P. trium, agarici ✱. P. duum ſemis, balſami ſeminis grana pondera viginti, petroſelini ✱.P.VI. & victoriati, rutæ ſyluaticæ ✱.P. trium ſemis,fœniculi ſeminis ✱.P.trium ſemis,dauci Cretici ✱. P.IIII.aneſi ✱.P.duum,cumini Æthiopici ✱.P.duum,rapæ ſeminis ✱. P. quinque & victoriati, napi ſyluatici ſeminis ✱. P. trium,anatis fœminæ recentis ✱.P. II. anatis maſculi ſanguinis aridi ✱.P. III. hœdi maſculi ſanguinis aridi ✱.P.III. teſtudinis marinæ ſãguinis aridi ✱.P.VI.S. anſeris maſculi ſanguinis aridi ✱.P.III.mellis Attici quod ſatis erit. Facit ad omnia. Hæc ego compoſita habeo. CLXXVIII.

Quoniam antidotos quas optimas ſciuimus, poſui in facientibus ad omne malum vitium, aliud medicamentum etiã ex multis rebus, ſimplicia quoque medicamenta & propria remedia mõſtraui. Interdum enim hæc melius aduerſus quædam quàm antidotos faciũt. Trademus autem ſingulorum malorum medicamentorum epotorum ſigna, quò facilius intelligatur quid quiſque ſumpſerit, & qua ratione adiuuari debeat.

AD CICVTAM, Cap. 47. CLXXIX.

CIcutam ergo potam, caligo, mẽtiſque alienatio, & artuum gelatio inſequitur, vltimóque præfocantur qui eam ſumpſerunt, nihilque ſentiũt. Adiuuari autem debẽt in initiis vino mero ſubinde quamplurimo caldo, & per ſe, & cum pipere, & cum ſtyrace poto. Atqui maximè prodeſt lac aſininum datum: ſi minus, vaccinum, aut quodlibet. Oportet autem & aluum acri clyſtere ducere eorum, & extra ſuper ventrem imponere farinam ordeaceam, vel triticeam coctam ex vino caldam.

AD OPIVM, Cap. 48. CLXXX.

OPium potum (quod quidam meconium vocant) ab odoris grauitate intelligitur. papaueris enim viridis cuius ſuccus eſt, qualitatem repræſentat. Facit autem capitis grauitatem, gelationem, & liuorem artuum, ſudoréſque frigidos manare. Præterea ſpirationẽ impedit, mentem ſoporat, ſenſúſque abalienat. Adiuuari porro debent qui biberunt, aqua cum oleo in vinum admixtis, ſæpius datis, & frequenter reiectis per pinnam aut lorum vomitoriũ. Prodeſt & vini cyathus, & paſſi & olei cyathus eadẽ ratione datus: item vinum & acetum pari mẽſura datum ex aqua mulſa cum roſa eius menſuræ, ita vt iſta ſubinde cogantur reiicere. Præterea caput roſa & aceto ſine intermiſſione curetur, eorúmque pedes aſſiduè fricentur manibus ſiccis, aut linteo aſpeto inuolutis. Prodeſt & ſinapi

A ex aceto tritum, circundatum pedibus cruribúſque, & à ſomni tempore prohibere ne obſopiantur.

AD ALTERCVM,
Cap. 49. CLXXXI.

ALtercum (quod Græci ὑοσκύαμον vocant) qui biberũt, caput graue veníſque diſtentũ habent, mente abalienantur cum quadam verborum altercatione: (inde enim hoc nomen herba trahit altercum) poſtea ſopiũtur, & omni ſenſu carent, liueſcentibus membris eorum. Adiuuãtur autem lacte poto aſinino quamplurimo, vel quo-
B libet alio recenti per ſe, vel decocto. ſed ii prius aqua mulſa ſæpius pota cogantur per pinnam reiicere. Opio læſi ſimiliter curentur.

AD GYPSVM, Cap. 50.
CLXXXII.

GYpſo poto ſtomachus ventérque dolore vaſto vrgetur, frigidus ſudor ſubſequitur, oculi ſanguinolẽti cõſpiciuntur, vrina alba redditur, concreſcit in aliqua parte ventris quod potum eſt, & tactu quaſi ſaxum percipitur.
C Adiuuari autem debent qui his malis vexantur, lixiuio è ſarmẽtorum cinere facto quamplurimo poto: item aquà thymum aut origanum decoctum habente.

AD SPVMAM ARGENTI,
Cap. 51 CLXXXIII.

SPuma argentea pota (quam Græci λιθάργυρον dicunt) ventris infert grauitatem, inflammationẽ, poſtea dolorem cum vrinæ difficili exitu: procedente tempore, coloris quidem quaſi plumbei ſunt: præcipuè hæc deformitas circa faciem deprehenditur. Suppurant autem plurimæ partes eorum. Adiuuantur ſecundum reiectionem
D aqua mulſa acríque curatione, pipere, myrrha, apii ſemine, pondere pari in vnum mixtis, ex eóque medicamẽto ✱. P. vnius dare cum vini cyathis tribus quatuórve quotidie potis.

AD CERVSSAM, Cap. 51.
CLXXXIIII.

CEruſſa, quam Græci ψιμμύθιον vocant, qui biberunt, facilè deprehenduntur. linguam enim albam habẽt, commiſſuráſque dentium albicantes: præterea nauſeant, reiiciunt poto medicamento, caligant, magis magíſque
E vertigine quadam vrgentur: poſtea ſpiritus via intercluditur, & præfocantur. Adiuuantur autem poſt vomitum ab oleo, vel ab aqua mulſa, cremore ptiſſanæ caldo largiore accepto, ſed bene vncto. Item lacte cum melle poto. Facit & malua diſcocta, cõciſa, ſale & oleo piperéque condita, & pro ſorbitione data per ſe, vel cum vrtica, herbáque mercuriali. Proſunt & nucleorum perſicorum interiora ex vino trita atque pota quamplurima: item lixiuia calda ex cinere ſarmentorum facta.

AD CORIANDRVM, Cap. 53.
F CLXXXV.

COriãdrum datum apparet quidem ab odore ſpirationis totiúſque corporis. Redolet enim & hoc herbã vt infectum. intelligitur autẽ ex guſtu. Facit porro raucitatem, & mentem mouet. Adiuuari autem debent qui biberunt ex vino mero, atque plurimo, vel aqua marina, vel muria dura pota: item ouis anſerinis ſorbilibus plurimũ ſalis habẽtibus, vel iure gallinaceo, agninõ ve quampinguiſſimo, & ſalſiſſimo per ſe poto.

AD LEPOREM MARINVM,
G Cap. 54. CLXXXVI.

LEporis marini guſtus non abſimilis illotis piſcibus, aut etiam putentibus. Qui ſumpſerunt autem, ſtomacho veſicáque afficiuntur, ita vt vrinam quidem difficulter, & cum dolore, purpureíque coloris reddant. Stomacho item tento & dolenti ſunt, auerſóque ab omni eſca, præcipuè piſce. Nauſeant præterea & ſubinde reiiciũt ſpumoſa, interdum biliosa aut ſanguinolẽta, & maximè quum ſimulauit, aut nominauit aliquis piſcem. In ſomnis littoris pulſi fluctus vidẽtur ſubinde audire: oculi
H eorum exulcerantur, genæ inflãtur: coloris mali, & veluti plumbei fiunt, minutatímque per tabem quaſi phthiſici conſumuntur. Adiuuari autem debent hoc malo circunuenti lacte muliebri, vel equino, vel vaccino, aut aſinino quãplurimo quotidie per ſe, aut cum melle ſumpto.

Prodeſt & maluæ ſorbitio bene vncta & ſalſa: item proſunt malorum Punicorum grana aſſiduè data. Benefacit & pix cedria, ſiquis inde bina ternáve cochlearia eiꝰ ſumpſerit per ſe, vel ex paſſi cyathis duobus tribúſve: item benefaciunt iuniperi tritæ quamplurimo cum paſſo, aut per per ſe datæ.

AD SALAMANDRAM, Cap. 55. CLXXXVII.

Salamandra quibus data eſt, lingua exaſperatur, corpus inualidum fit: præter hoc torpet rigoribus quibuſdã, & liuoribus quaſi maculis variatur. Adiuuari autem debent quibus impacta eſt, melle quamplurimo per ſe, vel cum reſina ex pinu, cuius etiam tenera folia cum herba quam Græci χαμαιπίτυν appellant, decocta ex aqua mulſa proſunt: item lini ſeminis farina ex aqua mulſa ſumpta quamplurimum bene adiuuat.

AD ACONITVM, Cap. 56. CLXXXVIII.

Aconiti guſtus eſt auſter atque ſubamarus: potum autem protinus facit corpus graue & diſplicens. Mordet autem ſtomachum & cor afficit: itaque ſudor è veſtigio inſequitur multus & frigidus, maximè circa oculos & frontem apparet. Inflantur inteſtina, & venti plurimũ emittunt qui biberunt, capitiſque dolorem habent cum vertigine quadam, aſſiduè quidem, ſed præcipuè quum ſe è lectulo leuare conantur. Proprium eſt autem huiùs mali medicamenti protinus liuidos articulos & artus facere. Sed adiuuantur facilè qui id ſumpſerunt ruta quamplurima pota cum vino: item iure gallinæ pinguis vel bubulæ. Prodeſt & his vinum chamæpityn decoctam in ſe habens, item acetum melle mixtum, in quo ferri ſtercus (quod σκωρίαν Græci vocant) vſtum, prius inferueſcat ſæpius, & ita detur. Item proficit abrotani pondo ſextans ex vino datum, & origani pondo ſextans eodem modo datum. Præcipuè autem adiuuabit ſiquis coagulum leporis hinnuli, & porci in vnũ miſcuerit, & dederit ex vini hemina aut cyathis tribus ✱. P. I. vel victoriati pondus.

AD CANTHARIDAS, Cap. 57. CLXXXIX.

Cantharides guſtum & odorẽ ſimilem pici è cedro factæ habent. Potæ ſtomachi dolorem, morſuſque excitant, præcipuè veſicæ. Quamobrem qui biberunt eas difficulter vrinam & cum ſanguine reddũt, exulcerata ſcilicet veſica: præterea animo ſubinde linquũtur deficiũtque. Adiuuantur autem quum ſæpius reiecerint, paſſo cũ oleo poto vel omni lacte: ſed debent plurimum eius ſumere: itẽ proſunt eis nuclei pini per ſe ſumpti, vel ex aqua mulſa, aut ex paſſo triti dati: item cucumeris ſemen purgatum, & lini ſemen ex paſſo datum. Adiuuat bene & ius pingue agninum, vel ex bubula factum, & farina triticea pultis more cocta, plurimum anſerini adipis habente. Prodeſt & Samiæ cretæ ✱. P. quatuor cum paſſi cyathis quatuor mixtiſque aqua datum: item oleum irinum ex ruta tritum & potum.

AD BVPRESTIM, Cap. 58. CXC.

Bupreſtis guſtus eſt nitri ſimilis. Facit autem tumorẽ ſtomachique infinitum dolorem, & inflat totum corpus in ſpeciẽ hydropici. Adiuuãtur aqua ficus aridæ decoctæ, & ipſa ficu plurimum ſumpta: item paſſo plurimũ & lacte muliebri, & iure ſuillo pingui accepto, & nitri ✱. P. quatuor cum aquæ hemina dato, & cæteris quæ ſuprà ad cantharidas ſcripta ſunt.

AD DORYCNION, Cap. 59. CXCI.

Dorycnion guſtum quidem habet lactis, potum verò ſingultus crebros facit, & vomitus frequenter cõcitat. Reiiciunt autem ab ſtomacho ramenta, quæ etiam ſimillima torminoſis, ſubindéq; animo deficiuntur. Adiuuari autẽ debent læſi eo, lacte aſinino, equino, bubulo, conchyliis omnibus crudis atque decoctis.

AD IXIAM, Cap. 60. CXCII.

Ixia (quam quidam chamæleonta vocant) odorem habet, quum ſumitur, ocymi: pota autem, linguæ tumorẽ facit, mentem abalienat, ventrémque & omnes naturales exitus ſupprimit. Adiuuantur autem læſi ab ea abſinthio poto cum vino: item caſtorei ✱. P. II. dato ex vino cyathis

A quatuor, & rutæ fruticibus quinque vel ſex. Facit bene & chamælea ✱. P. trium ex vini cyathis tribus aqua mixtis, nec minus radix laſeris ex vino data: tragoriganum eodẽ modo datum.

AD EPHEMERON, Cap. 61. CXCIII.

Ephemeron potum protinus quidem totum os prurire facit velut ſcylla tactum, poſtea etiam adurit, quaſi pipere manducato: ſecundum hæc quoque ſtomachũ mordẽdo exulcerat: atque qui id biberint, primùm ab ore ſanguinem expuunt, deinde ex ſtomacho cruorem reiiciũt: B poſtea per ſellas, & iam abundantius eundem deiiciunt. Adiuuabuntur autem læſi ab eo polygonii ſucco quãplurimo per ſe poto, vel arido trito pondo libræ, dato cum aqua. Præmacerãtur autẽ mala cydonia, aut vitis capreoli, aut myrti baccæ, aut eiuſdem folia.

AD TOXICVM, Cap. 62. CXCIIII.

Toxicum cuius ſit guſtus haud facilè quiuis dixerit: verùm quum potum eſt, e veſtigio ciet dolorem omnium interaneorum infinitũ, & velut telo traiectorum, C concitátque mentis furorem, cogítque exululare, & palpitare lingua ſimiliter decollatorũ capitibus. nihil enim poteſt intelligi ex voce eorum. Adiuuantur autem qui id biberunt roſa pota, aut oleo irino, coactique frequentius reiicere. Item aluo acri clyſmo ſæpius ducta, poſtea paſſo lacte, & antidoto Mithridatio.

AD PHARICVM, Cap. 63. CXCV.

Pharicum & ipſum dicitur ex compluribus componi, guſtúmque habere nardi. Potum autẽ facit ſpaſmũ, citò exanimat. Adiuuãtur verò læſi ab eo ſaliunca (id eſt D nardo ſylueſtri quamplurima) ex vino ſæpius data: item oluſatri radice aut ſemine ex vino dato. Benefacit & hoc medicamentum: Galbani puri ✱. P. duum, myrrhæ ✱. P. vnius cum paſſi cyathis quatuor datum ✱. P. vnius, & hoc etiam ad omne medicamentum facit.

AD TAVRI SANGVINEM, Cap. 64. CXCVI.

Tauri ſanguinis potum, quamuis quis difficilè cælauerit, hunc tamen veſtigia cruoris relicta inter dentium commiſſuras produnt. Nauſeant autem & præfo- E cantur qui biberunt, quum gelatur. Sed adiuuantur aceto calido ſæpius poto & iniecto per ſe, vel cum nitro laſeriſve radice.

AD LAC POTVM, Cap. 65. CXCVII.

Lac potum & gelatum odore ſpirationis (ſi non confitebitur qui laborat) cognoſcetur: præfocantur autem & hoc homines. Adiuuari autem debent qui ab ea laborant, mentha quamplurima ſæpius ſumpta: item coagulo agnino, leporino, porcino, victoriati põdere ex aqua bis F terve dato. Prodeſt & laſeris radix cum poſca, & aluus acri clyſmo ducta.

AD FVNGOS, Cap. 66. CXCVIII.

Fungis venenatis quum quis laborat, primùm nauſeat, nec quicquam magnopere reiicit: poſtea ſtomachum ventriſque & præcordiorum infinitos habet dolores, manant ſudores frigidi per artus, qui & ipſi gelantur celerrimè, niſi citò ſuccurratur. Adiuuantur autem radice ea quam nos edimus, acri quamplurima per ſe, vel cum ſale manducata, eiúſque ſemine: ſi ipſa non fuerit, poto ex vi- G no: item ruta ex aceto trita & pota proficit. Nec minus lixiuia cineris ex ſarmentis pota. Adiuuat & nitrum aceto dilutũ & datum, eodémque modo æris flos datus, & mel cum aceto dilutũ quãplurimũ deuoratũ. Oportet autẽ & oleo antè multo poto cogere eos reiicere quantũmcũque potuerint, & eodem caldo ſubinde artus perunctos expreſſius fricare.

AD HIRVDINEM, Cap. 67. CXCIX.

Hirudinem (quam quidã ſanguiſugam vocãt) deuo- H ratam, & adhærẽtem faucibus, eóque ipſo moleſtiã titillationémque quandam præſtantem, excutere oportebit aceto quamplurimo epoto per ſe, vel cum ſale, aut nitro, aut laſere. Idem faciunt & niuis glebulæ quamplurimum deuoratæ.

Medicamentorum malorum non nocet nominum aut figurarum notitia, ſed ponderis ſcientia. Hanc porro medicus nec quærere nec noſſe debet, niſi diis hominibúſque inuiſus meritò eſſe vult,& contra ius fáſque profeſſionis egredi. Illas autem figuras dico, & nomina neceſſe eſt ei ſcire, vt & ipſe deuitet, ne per ignorantiam aliquam ſumat, & aliis idem præcipere poſſit. hoc enim proprium eſt medicinæ,& illud execratiſſimi pharmacopolæ contrario oppoſiti virtuti eius, vt & in cæteris artibus animaduertitur. nulla enim eſt quæ non habeat aduerſantem ſibi ſua ſpecie ſimilitudinis malignam profeſſionem.

AD SVSPICIONEM MALI MEDICAMENTI, Cap. 68. cc.

QVoties autem ſuſpicio mali medicamenti accepta fuerit, primùm aſſumere oportet quæ nauſeam faciunt, vel oleum perſe, vel cum aqua,& reiicere: deinde ea quæ ventrem molliunt tanquam lac, album ius pinguè & ſalſum, chamæleam non ceſſantem iniicere clyſtere: poſtea remedia propria ad ſingula quoque & antidotos ſumere.

Implicitas medicinæ partes inter ſe & ita cõnexas eſſe conſtat vt nullo modo diduci ſine totius profeſſionis detrimento poſſint. Ex eo intelligitur quòd neque chirurgia ſine diætetica, neque hæc ſine chirurgia (id eſt ſine ea parte quæ medicamentorum vtilium vſum habet) perfici poſſunt: ſed aliæ ab aliis adiuuantur,& quaſi conſumantur. Itaque quanuis ex magna parte ad diæteticos pertinẽtes compoſitiones iam exhibuerimus, tamẽ quaſi claudicat & vacillat hic liber niſi eas quoque compoſitiones quæ ad chirurgos pertinent, poſuerimus, quarum initium ex emplaſtris faciemus..

EMPLASTRVM TRIPHONIS, Cap. 69. cci.

EMplaſtrum chirurgi Triphonis ſubuiride, quod facit quum vulnus ita actum eſt vt os lædatur, vel frangatur, præcipuè caluariæ, κεφαλικὴ ideo à Græcis dicitur. Idem ſi os ſcabrum, aut putre vetuſtate vitii factum eſt, expurgat & educit, quantum eius alienum eſt. Facit prætерea ad canis morſum,& ad vlcus recens molle, Squama æris Cyprii ✱.P.XII. thuris ✱.P.VI. ammoniacæ guttæ ✱.P.VI, reſinæ pytuinæ,(id eſt ex picea arbore) ✱.P.X.S. reſinæ terebinthinæ ✱.P.VI. adipis vituli P. quadrans, ceræ P. triens, olei P. ſemuncia, aceti cyathus vnus & dimidius: acetum intritum conſumatur ad omnia quæ teri debeant, dum leuia habuerint mellis ſpiſſitudinem: cera, & vtraque reſina cum adipe purgato & oleo liqueſcant, & incoquantur donec habeant ſpiſſi cerati temperaturam: feruentia ſuperfundentur rebus quæ ſunt in mortario minutatim, & piſtillo ſubinde dum calet, & permiſcebũtur. Atque ita dum deſinit feruere, emplaſtrũ manibus ſubigetur, & redactum in rotundas ampliores, (quas magdalidas dicunt) reponetur.

EMPLASTRVM MEGETIS CHIRVRGI, Cap. 70. ccii.

EMplaſtrum Megetis chirurgi ſubuiride ad eadem facit: componitur ſimiliter, accipit hæc, Squamæ æris Cyprii ✱. P.XXV. ammoniaci guttæ ✱.P. vigintiquinque, terræ mali (quod ἀριστολοχίαν Græci dicũt) ✱.P. viginti, iris ✱.P. viginti, aluminis fiſſi ✱.P. viginti, myrrhæ ✱.P.XXII. reſinæ terebinthinæ ✱. P. quatuor, pytuinæ reſinæ ✱. P. IIII. adipis taurini ✱. P. IIII. ceræ ✱. P. quatuor, olei veteris ſextariũ vnum, aceti acris ſextarios. IIII. Componitur hoc medicamentũ quum Caniculæ ſydus oritur. teritur in ſole donec acetum omne conſumatur. In quibuſdam hoc emplaſtrum efficacius, in quibuſdam ſuperius poſitum, inuenitur.

EMPLASTRVM VIRIDE TRIPHONIS CHIRVRGI, Cap. 71. cciii.

EMplaſtrũ viride Triphonis facit ad vulnera recẽtia, quo vtebatur etiam in gladiatoribus, coloris boni, εὔχροον ideo etiã appellabat. Recipit hæc, Æris vſti põdo ſextantem, aluminis rotundi pondo ſextantem, ſalis ammoniaci pondo ſextantem, thuris pollinis pondo ſextantem, æruginis raſæ pondo trientem. Hæc teruntur ex aceto aliquot diebus, poſtea ceræ pondo duo, reſinæ frictæ pondo duo, cum olei veteris põdo dextãte: liquefacta ab igne mortario ſuperfunduntur, & mixta manibus ſubiguntur.

EMPLASTRVM VIRIDE TRASEAE CHIRVRGI, Cap. 72. cciiii.

EMplaſtrum viride Traſeæ chirurgi ad recentia vlcera minus acre, Æris vſti ✱.P. duodecim, ſalis ammoniaci ✱. P. nouem. Hæc terere aceto per aliquot dies oportet, donec viridis color appareat, poſtea adiicere aluminis fiſſi ✱. P. VII. Vbi iam omnia leuia facta fuerint, & mellis liquidi temperaturam habuerint, ceræ pondo libra, reſinæ frictæ pondo libra, cum olei cyathis quinque liquefacta ſuper ea adiiciuntur,& rurſus mortario ſubigũtur. refrigeratúmq; manibus ſubigitur, ac reponitur.

EMPLASTRVM TRIPHONIS CHIRVRGI VIRIDE, Cap. 75. ccv.

EMplaſtrũ viride Triphonis facit ad recẽtia vulnera, morſus hominũ: ſed præcipuè ad vetera vlcera quæ nullo modo cicatricẽ ducunt, & callos eminẽtes circa ſe habent. Oportet autem tunc non linteolo (vt cætera) illinere, ſed dilatatũ magis manibus in magnitudinem vulneris ſatis craſſũ imponere, ſupérque linteola carpta plurima, deinde ſpõgiam nouã ex verbenis, murto, oleáque factis. Cõſtat ex his, Æruginis ✱.P. quatuor, ſquamæ æris ✱.P. ſex, thuris pollinis ✱.P.VI. galbani ✱.P. quatuor, aluminis rotundi ✱.P.III. reſinæ pytuinæ ✱.P.XXV. ceræ ✱.P.XXV. olei pondo ſextante, terebinthinæ pondo ſelibra, aceti quod ſatis eſt: componitur eodem modo quo & ſuperius ſcripta viridia emplaſtra ſunt.

EMPLASTRVM VIRIDE GLICONIS CHIRVRGI, Cap. 76. ccvi.

EMplaſtrum viridè quod ſui generis, (meo iudicio) ſuperat omnia, vocatur Iſis. Accipit hæc, Æris vſti, æris Cyprii, æruginis raſæ, ſalis foſſitii, guttæ ammoniaci, thuris maſculi, mali terræ rotũdi (quæ ἀριστολοχία στρογγύλη Græcè dicitur) mali terræ ſarmentorum quibus vnguentarii vtuntur, (dicitur autem ariſtolochia clematitis) aluminis rotundi, ſingulorum põdo vnciam, myrrhæ, galbani, aloes, ſingulorum pondo ſextantem, ceræ pondo trientem, reſinæ colophoniæ P.IIII. vel duo & beſſem, olei ſextarium vnum. Hæc enim galbano, reſina, cera,& oleo ſuper ignẽ liquefacta, miſcentur mortario, præterea cæteris ex aceti ſextario vno. Facit hoc emplaſtrum ad detectam mẽbranam tegentem cerebrum: de induſtria à medicis cum terebratu exciditur, quòd lædit eam os, vel alioquin detectam, roſa dilutum & impoſitum. Item facit ad capitis diutinum dolorem (quem κεφαλαλγίαν Græci appellant) dolenti loco raſo ſuperpoſitum, nec minus dies viginti. Item facit ad oculorum imminentes epiphoras, ſuperpoſitum frontibus: cæteras eodem modo ſanguinis eruptiones è naribus adiuuat: & vlceribus factis eiuſdem partis roſa dilutum prodeſt: nec minus angina correptis faucibus, extrà ſuperpoſitum,& toto collo. Parotidas initia habentes diſcutit, ſuppuratas iungit, ſiquis emiſſarium collectionis apto loco, (id eſt infra ſinum vbi collectio eſt) fecerit: quod ὑπόχυαν Græci dicũt. Eadem ratione ſuppurationibus in mammis mulierũ futuris aut factis prodeſt, iungit omnẽ partem diuiſam,& fibulis arctatã: præcipuè quũ inteſtina prolapſa & repoſita ſunt, atq; ſartum vulnus, quod à Græci dicitur γαστροῤῥαφία. Lateris, ſtomachi, vẽtris iocinoris, lienis dolorem ſedat. Adiuuat cœliacos, torminoſos, ventri toto circundatum: item veſicæ tumenti prodeſt. Eodem modo lumborum dolorem leuat. Ad luxatum omne & eiectum & repoſitum articulamentum, bene facit: & ad podagram præter quoduis aliud medicamentum ſatis conuenit,& huic mirificè prodeſt. Fiſtulas roſa dilutum ſanat. Ad carbunculos & cancer imponendũ eſt. purgat enim, nec patitur latius ſerpere: vetera vlcera cicatricem ducere cogit. Punctus neruorũ muſculorum qui periculoſiſſimi ſunt, quos νύγματα Græci dicunt, ſine inciſione aut diuiſione ſanat Cyprio oleo dilutũ. Ad neruorum vitia omnia acopo melius facit.

EIVSDEM NIGRVM, Cap. 77. CCVII.

A Emplaſtrum nigrum eius, Barbara dicitur:facit ad omne recens vulnus & contuſum:hoc plerique in gladiatoribus vtũtur,Picis brutiæ ✱. P.cẽtum, reſinæ frictæ ✱.P.centum,bituminis Iudaici ✱.P.centum,ceræ ✱.P. cẽtum.Hæc conciſa in minima fruſta, coquuntur cum olei ſextario vno donec ſpiſſentur:quibus depoſitis ab igne,& deſinentibus nimis feruere,adiicitur ſpumæ argenteæ ✱. P.x. ceruſſæ ✱.P.x. æruginis ✱.P. v. Et hæc autem cum aceti hemina terere oportet, & minutatim aſpergere , ne efferueſcat medicamentum.Vbi his adiectis & intermixtis intepuerit medicamentum , opopanax oleo dilutus exiguo ✱.P.duum adiicietur:deinde refrigeratum manibus,& ſubactum medicamentum,& in partes diuiſum,reponitur.Huic ergo emplaſtro,quum ita compoſitum eſt, dum adhuc modicè calet, adiicito thuris pollinis pondo trientem:& mirum,quanto efficacius eſt,ſine dolore atq; tumore conſeruat vulnera,& celerius ſanat.

EMPLASTRVM NIGRVM TRASEAE chirurgi, Cap. 78. CCVIII.

Emplaſtrum Traſeæ chirurgi facit ad omnia recentia vulnera propriè autem ad neruorum muſculorũ punctus,contuſiones,luxa:& in totum , tumorem non patitur fieri,articulos inciſos iungit.Idem & gladiatorum , & omnium hominum ad periculoſa vulnera mirificè facit: ſinus veteres &fiſtulas iungit:interius iniectum primùm, & poſtea extrà poſitũ : Ceræ pondo quatuor,picis brutiæ pondo quatuor,reſinæ frictæ pondo IIII. bituminis ſagũtini quod eſt natura liquidum,P. IIII. ceruſſæ, æruginis, chalcitidis,miſyis,aluminis fiſſi, aluminis rotundi,melãterias(quæ creta ſutoria dicitur) qua ligulæ calceolorum denigrantur,gallæ ſyriacæ,ſingulorum pondo libra. Hæc aceto teruntur donec leuia fiant: quibus mellis habẽtibꝰ ſpiſſitudinem,cera,atque alia quæ igne liquefiunt , bituménque ſuper ignem ſolutum , ſuperfunduntur his quæ ſunt in mortario:poſtea medicamentum manibus ſubigitur,& reponitur vaſe fictili acetum habente.

EMPLASTRVM NIGRVM ARISTI, Cap. 79. CCIX.

Emplaſtrum nigrum Ariſti chirurgi facit ad omne recens vulnus mirificè,ad punctus neruorum & ad muſculorum:item ad contuſum,luxum,præcipuè ad oſſa fracta.Sine alligatura enim interdũ dimidio celerius ſanat ea,& ſine dolore ſeruat:iungit ſinum. Habet autem hæc, Spumæ argenteæ ✱. P.ducẽtorum,aluminis fiſſi ✱. P.xxx. picis Hiſpanæ ✱.P.cẽtum, bituminis Iudaici ✱.P. centũ, propolis ✱.P.triginta,æruginis ✱.P.decem,ceræ ✱.P.centum,ammoniaci guttæ ✱.P.vigintiquinque, terebinthinæ ✱.P.quinquaginta,olei veteris ſextarios quatuor . Oleo inferueſcit ſpuma argẽtea trita curioſe:deinde adiicitur bitumen,& ipſum contuſum & tritum. Vbi hæc cerati mollis habent temperamentum,pix adiicienda eſt : deinde cera & propolis,poſtea ammoniacum,à quo ærugo, vltimum alumen aſpergitur. Oportet autem vbi tumor ſuſpectus eſt, lanam ſuccidam ex vino ſine oleo ſuperpònere.

EMPLASTRVM TRIPHONIS, Cap. 80. CCX.

Emplaſtrum nigrum Triphonis , baſilicon appellatur, facit ad contuſa,& canis morſum, & furunculos . Idẽ roſa dilutum explet cõcaua vulnera,Picis brutiæ ✱.P.XL. reſinæ ✱.P.XL. galbani ✱.P.II. olei cyprei ✱.P. ſeſcuncia cum oleo communi ✱.P. IX.liquefiet, & coquitur donec coeat:poſt hoc reſina adiicitur:deinde emplaſtri habens temperamentum,deponitur cacabus, & tepente medicamento galbanum dilatatum , ne vno loco ſubſidat adiicitur.

EMPLASTRVM ARISTI CHIRVRGI, Cap. 81. CCXI.

Emplaſtrũ nigrum quod παραφάρμακον dicitur, facit ad eadem . Recipit hæc, Ceræ, picis, reſinæ frictæ paria pondera,adipis taurini dimidium : vnà omnia coquuntur donec emplaſtrum fiat.

A EMPLASTRVM NIGRVM DIONYSII chirurgi, Cap. 82. CCXII.

Emplaſtrũ Dionyſii chirurgi facit ad mediocria vulnera,& in teneris corporibus puerorum. Idem iungit bellè vulnera , & ſine tumore ſeruat: Spumæ argenteæ ✱. P.CXX.olei ſextarios duos. Hæc ſuper ignem mouentur, donec cerati habeant temperaturam : poſt hoc adiicitur aluminis ✱.P. XLV. & decoquitur vſque dum rufum medicamentum fiat: poſt hæc adiicitur reſinæ colopho- B niæ ✱.P.XLV. ceræ ✱. P. XLV. vbi emplaſtri omnia habuerint ſpiſſitudinem,deponitur cacabus,& tepente medicamento,& quum deſierit feruere,adiicitur galbanum minutatim dilatatum,quò facilius ſoluatur,✱.P. quatuor.

RVRSVM EIVSDEM, Cap. 83. CCXIII.

Alterum rubrum medicamentum quo venatores vtuntur , facit ad canis morſum & omnium quadrupedum:idem & ad offenſionem in ſtirpe , & cætera vulnera mediocria:Spumæ argenteæ pondo quinque ſemis, C olei veteris pondo duo. Hæc coquantur donec coeant: deinde adiicitur æris ſquamæ pondo vncia , & coquitur donec colorem rufum ſumat:poſtea adiicitur ceræ pondo triens, reſinæ frictæ põdo duo,ammoniaci guttæ,depoſito pauliſper cacabo , pondo quadrans , galbani item diuiſi in minimas partes,& rurſus repoſito ad breue tempus,atque iterum repoſito & non feruenti, galbani pondo ſextans.

COLORIS INCERTI, Cap. 84. CCXIIII.

D Emplaſtrum coloris incerti facit ad omnia mediocria vulnera,quadrupedum morſus,contuſa vel inciſa articulamenta , vt fit quum ad dentem peruenit pugnus. Idem ad furunculos mirè facit , & ſtrumas , omnémque duritiem diſcutit,ſi id quis perſeueranter imponat. Item cicatricem ducit diutini vlceris , & in totum ad omnia leuia , in quotidianos vſus mirificum eſt : tumorem non patitur fieri neque pus. Hæret vt faſcia non ſit opus in balneo non excidet. hoc ipſum eſt quod tu deſideraſti: Olei veteris põdo quinque , ſpumæ argẽteæ pondo quin- E que.Hæc coquntur donec coeant,poſtea adiicitur his reſinæ pytuinæ pondo quinque. Vbi emplaſtri habet temperamentum , adiicitur propolis inalienatæ ſinceræ & bonæ qualis eſt Attica,pondo ſelibra , deinde in cacabo depoſito viſci de quercu lecti pondo quadrans. hoc ſemper habeo compoſitum.

EMPLASTRVM EVELPISTI chirurgi, Cap. 85. CCXV.

Emplaſtrum luteum Euelpiſti chirurgi facit ad tenera corpora mediocriter læſa & abraſa , quæ ἀποσύρματα F Græci dicunt, Spumæ argenteæ pondo ſelibra,olei hemina:coquuntur dum coeant:deinde adiiciuntur ceræ pondo duo,reſinæ pytuinæ pondo duo.

EMPLASTRVM EPISPASTICVM, Cap. 86. CCXVI.

Emplaſtrũ quod aperit & educit pus, vel ſiquid aliud ſubeſt (ἐπισπαστικὸν dicitur) Ceræ pondo libra , reſinæ terebinthinæ pondo libra , nitri rubri pondo libra: hoc teritur ex cinere lixiua , donec leue factum habeat mellis ſpiſſitudinẽ,poſtea ſupradicta cum olei cyathis ſex G liquefiunt ad ignem,quibus adiicitur thuris pollinis ſelibra, & ita quæ in cacabo ſunt,mortario ſuperfundũtur,& commiſcentur.

CCXVII.

Emplaſtrum album ex ſale, δι' ἁλῶν Græci dicunt:facit ad omnem duritiem & diutinum dolorem , & ducit ſudores , idem vlcera vetera & calloſa renouat , & facilius aliis medicamentis quæ hoc pollicẽtur, cogit cicatricem ducere: Salis marini, ceruſſæ,olei veteris paria pondera. Coquitur cum oleo ceruſſa donec coeat, & poſtea ſal admiſcetur.

CCXVIII.

H Emplaſtrum aliud ex ſale nigrum efficacius , idem ad omnia facit , ſed recipit ſingulorum P. libram ſimiliter, olei autem veteris triplex adiicitur. CCXIX.

Emplaſtrum album ad combuſta & perniones,ceruſſæ pondo libram,olei myrtei põdo libram,ſpumæ argenteæ ✱.P.XXIIII.ceræ Ponticæ pondo libram.Ceruſſa & ſpuma

argentea coquuntur cum oleo,donec coeant, poſtea adiicitur cera.

EMPLASTRVM ALBVM PACCHII Antiochi, Cap. 87. CCXX.

EMplaſtrum album Pacchii Antiochi,quo vti oportet quum in mammis mulierũ,alióve quouis loco duritia fuerit,quæ ad omne medicamentum exaſperatur,quã Græci χαρκίνωμα, aut κακοήϑης vocant. Facit autẽ ad combuſta & vetera omnia, quæ non facilè cicatricem ducũt: Item ad vlcera ex frigore, vel per ſe facta. Præcipuè verò ad ani vitia difficilia & vetera,roſa dilutum:Cadmiæ botryitis ✱.P.VIII.põpholygos Cypriæ ✱.P.VII.molybdenæ lotæ ✱.P.V.thuris maſculi ✱.P.IIII.ceruſſæ ✱.P.ſeptuaginta, ſpumæ argẽteæ P.✱.quinquaginta,ceræ Ponticæ ✱.P.VIII. reſinæ terebinthinæ ✱.P.VII. olei murtei ✱. P. centum.Quæ ſunt dura teruntur ex vini veteris ſextario vno, in quo die & nocte macerẽtur: Alterci albi,iridis, ſertulæ campanæ,terræ mali, papaueris ſyluatici, capitũ corticis, ſingulorum ✱.P. VI. Quum leuia facta fuerint, & mellis ſpiſſitudiuem habuerint, tunc murteum oleum minutatim in mortario adiiciatur,& quum fuerint temperaturæ liparæ, medicamentũ coniiciatur in nouo fictili cacabo, & coquatur pruna non nimis acri, moueatúrque ſine requie ne aduratur: quum emplaſtri temperaturam habuerit,reſinæ cera adiiciatur. CCXXI.

Emplaſtrũ ad combuſtum mirificè facit:quum multis vſus ſim,nullum magis probo.protinus enim impoſitum mitigat, poſtea tollit dolorẽ, ſtatímque infinita celeritate perſanat: Spumæ argenteæ pondo ſelibrã,adipis ſuilli purgati põdo ſelibrã,ceræ Ponticæ pondo ſelibrã ouorũ aſſorum vitellos ſex,quos terere oportet, & miſcere ſpumæ argenteæ & tritæ:cerã cum adipe liquefacere, deinde pati coire,poſtea in vnum miſcere.

LIPARA AD INTERTRIGINES ET exaſperationem, Cap. 88. CCXXII.

LIpara ad intertrigines & exaſperationem, tumorem aui mirifica,Spumæ argenteæ pondo triens, ceruſſæ pondo triens,thuris pollinis pondo triens, aluminis fiſſi pondo quadrãs, adipis ſuilli curati pondo quadrans,vini auſteri veteris heminæ tres, roſæ ſeſquilibra, olei acerbi ſelibra. Teruntur ſpuma,ceruſſa:alumen ex vino, deinde adiicitur thus minutum & cretum: & quumprimum hæc leuia paruerint, cum oleamentis ex vino adipem liquefactum cum roſæ pondo quadrante miſcere in vnum oportet.

LIPARA RVFA, Cap. 89. CCXXIII.

LIpara rufa facit ad fiſſuras ani diutinas,quas ῥαγάδας dicunt:eadem & eiuſdem partis exulcerationes,& vitia diutina benefacit. Spumæ argenteæ ✱.P.XXXVI. ceruſſæ ✱.P.VI.chalcitidis vſtæ ✱.P.VI.myſios ✱. P.VI. reſinæ terebinthinæ ✱.P.XII.ceræ ✱.P.VI olei murtei ſextarios S. II. aquæ pondo ſextans. Cum aqua teruntur quæ prima poſita ſunt, & olei pondo dimidio, cum reliquo oleo cera & terebinthina liquefacto mortario ſuperfunduntur.

AD CONDYLOMATA, Cap. 90. CCXXIIII.

AD cõdylomata facit bene elaterium ſiue cera, quod eſt ſuccus cucumeris ſyluatici,compoſitus, rationéque in paſtillos redactus, ex aceto dilutum & peruntum: item propolis per ſe ſubacta & more emplaſtri impoſita. CCXXV.

Facit bene & reſinæ terebinthinæ ✱.P. VI. ceræ idem, in vinum cocta igni,quãtum poſſunt gagatis lapidis triti recipere.Multis & iris contuſa & ex vino mixta, cocta, & poſita velut farina ordeacea profuit. Facit & Andronium medicamentum,quod initiò poſuimus:ad condylomata vino dilutum bene. CCXXVI.

Hoc medicamentũ mirificè prodeſt, Aluminis melini ✱.P. centum, chalcitidis ✱. P. quinquaginta, fæculæ ✱. P.quinquaginta.Teritur aceto,quum opus eſt vino aut aceto diluitur.

AD HAEMORRHOIDAS, Cap. 91. CCXXVII.

HÆmorrhoidas ſic curare oportet medicamẽto. Perungantur centaurii ſucco pondo duum. Hæc herba

A Latinè fel terræ dicitur,& vbique in agris naſcitur. Eſt autem tenuis, multorum ramorum in rectum ſurgentium, florem habet exiguum purpureum. Abſinthii ſucci ✱. P. duum,aluminis liquidi ✱.P. duum, herbæ pedicularis ✱. P.duum,miſyis ✱.P. vnius, mellis quantum ad cõprehẽdenda ea ſatis erit. Hoc perunćto interius ano, aut lana tincta,& interius truſa,quum deſederint ad ſellam, & apparuerint totæ, medicamento rurſus bene tangendæ ſunt vndique: & præcipuè radices earum carbaſis ducunt, ſpecilli latitudine, ſubinde hauriente, medico cumulante medicamentum, & adſtruente,imprimentéque donec B cõbibant.totum enim in ea eſt vt ab omni parte ſaturentur. Eſt autem hoc medicamentum,Chalcitidis vſtæ ✱.P. quatuor,æris floris vſti ✱.P.quatuor,miſyis vſti ✱.P.triũ, æris ſquamæ ✱.P.duum,diſphrygis ✱.põdo duum, ſoreos vſti ✱.pondo duum, auripigmenti ✱. pondo duum. Hæc omnia teruntur,& ſicca(vt dixi)hæmorrhoidibus imprimuntur vndique:poſt hoc tenue, ſimplex,rarũ linteolum imponere oportet, & ſupra hoc panem autopyrõ ex aqua maceratum & tritum,roſaceo oleo adiecto. Hoc medica- C mentum ſine magno labore circa ſeptimum diem cadere cogit hæmorrhoidas. Oportet autem bis die panem imponere, nonnunquam in nocte, ſi circum tenſionem ſenſerint aquario, die auriſcalpio auerſo, quam partem κυάϑισκον Græci vocant,ſenſim tẽtare,mouere abalienatã oportet, quò ſelerius excidant hæmorrhoides. Hoc medicamentum omnem carnem,& omni parte corporis exulceratam, & excreſcentem, & eminentem, ſine magno morſu tollit. CCXXVIII.

Siquando non exulceratas eminentias tollere ſine fer- D ro voluerimus,vt verrucas,neuos,aliáve eius generis,hoc medicamento vtimur,Calcis viuæ ✱.P. ſex,fæculæ ✱. P. trium,vitri vſti ✱.P. trium. Hæc terere oportet ex cinere lixiua, ex caprifico,vel ſarmentis, donec leuia paſſi habeant temperamentum, deinde adiicere rubricæ, aut atramenti quod poſſit colorare ea: deinde patella fictili coquere ad mellis ſpiſſitudinẽ, atque pyxide nigri plumbi reponere. Melius autem recens facit,cuius vſus eſt talis: quod deſtinatum erit tollere, id ipſum ſpecillo oblinetur craſſius,ex interuallo penicillo abſtergetur: & quũ E ſatis nigrum quaſi perunctum viſum fuerit, deſinere oportebit imponere res, & abſtergere, & panem ex aqua imponere & roſa.Hoc & ſtrumas ſanat antequã ſuppurẽt. Oportet autem,quum hoc medicamentum cauſam fecerit in ſtrumis, nullum aliud medicamẽtum adhibere. ſanæ enim ita fiunt. CCXXIX.

Quum verò aliqua pars ſuppurauerit,& timidus fuerit ad ſectionem cui id acciderit, viſcum quamplurimum colligere oportebit, eúmque cum cinere lixiui diutius terere,& aluta inductum imponere,ita formata.& in tan- F tum ſpacium circunſecta, quantum & quale volumus vlcus,id eſt emiſſarium vomicæ fieri,& ea parte ſcilicet imponemus,quantum neceſſe erit aperire. Hoc eodem medicamẽto ſæpe dolores diutinos pectoris,lateris,lumborum ſuſtuli, quum ad nullum malagma aut auxiliũ cedebãt. exulcerata enim minima parte cuiuſque dolentis loci,humoribus poſtea vitium veluti eiiciebatur.

AD EADEM VITIA, Cap. 92. CCXXX.

G MElior triphera. hoc enim nomen ſuperius poſitum, medicamentum appellatur: facit ad omnia quæ ferro debẽt tolli ſine magno dolore: idem hæmorrhoidas productas medicamento quod ſupra poſitum eſt, tollit. Vuam nimis iacentem ſine periculo, per auriſcalpium lana inuolutum perunctam, ex parte qua tollenda eſt, amputat. Oportebit autem poſtea aqua mulſa gargarizare,& lentis atque roſæ aridæ aqua decoctæ. Eadem res & palpebram piloſam remediat,ſiquis radices aduerſus naturam pilorum natas oblinierit,donec locus earum H niger fiat. Recipit hæc, Æris floris ✱.P. trium,calcis viuæ ✱.P. ſex,thapſiæ radicis ✱.P. ſex, fæculæ ✱.P. trium,nitri ✱.P.duum,auripigmẽti ✱.P.duum, fellis taurini ✱.P.ſex. Terũtur ex cinere lixiua qua culinarii vtũtur, donec habeãt mellis liquidi tẽperamentũ. Reponitur puxide nigri

plũbi.Hæc puxis in ampliorẽ ſtagneã mittitur,habẽtẽ cinerẽ lixiuã vſq; ad operculũ minoris.Oportet autẽ & hoc medicamẽtum colorare rubrica vel atramẽto. Huic medicamento ſi anatis ſanguinis quaſi duæ ligulæ adiunctæ fuerint,minus mordebit. ccxxxi. A

Quatenus acrium & exulcerantium medicamentorum habita eſt mentio,ponemus qua ſtygmata tolluntur in dignis,& in multis.Hæc calamitas ex tranſuerſo accidit, vt diſpenſatori Sabini Calui naufragio in ergaſtulo deprehẽſo,quem Triphon multis deluſum,& ne caſu quidem literas confuſas vllo medicamento habentem,liberauit, al lii cãdidi, ſpicæ capitis tritæ, cum cantharidibus viginti Alexãdrinis, (ſunt autem variæ & oblõgæ)ſulphuris viui ✱.P. I. & victoriati, chalcitis ✱.P. as ſemis, ceræ pondo triens, olei pondo triens,ceram cum tritis cæteris admiſcuit & impoſuit. B

INTESTINI EXTREMI PROLAPSIO,
Cap. 93. ccxxxii.

INteſtinum extremũ quibus prolabitur & excidit,quoties prodierit,toties vino calido,vel verbenis, vel cinere lixiua lauari oportet & reponere. Prodeſt & pice liquida perungere & cedria:interdum vel Andronio perungere,& ſicca reponere. Facit & cinis ex ſarmentis cribrata aſperſa,alumen fiſſum tritum bene, & eodem modo aſperſum,atque inteſtino repoſito. ccxxxiii. C

Ad teſticuli tumorem cupreſſus baccæ ex vino coctæ conueniunt,ex faba quaſi concha multo cum cumino cocta: item vua paſſa cum cumino contuſa in modũ malagmatis,melle quantum ſatis eſt admixto.Idem vua paſſa, nucleata,contuſa ac mixta eiuſdẽ menſuræ vel ponderis.

AD VERETRI TVMOREM ET DOLOrem, Cap. 94. ccxxxiiii. D

AD veretri tumorem lens ex aqua cocta,& trita, roſaceo oleo mixta prodeſt. Si maior tumor erit mali granati corium ex aqua coctum & tritum, lenticulæ pari pondere admiſcere oportet. ccxxxv.

Si vlcus ſordidum erit,aut cancer tẽtauit,aut iam occupauit,Andronios ex vino benefacit. ccxxxvi.

Si cicatrix ducenda. *deſideratur.* ccxxxvii.

Omne vlcus in omni parte corporis ſordidum(id autẽ eſt quum candicat,& quaſi cruſtam perductam albam habet)purgat mel per ſe, iris arida contuſa, vel cum melle. Eadem ratione & terræ mali,& panacis radix purgat ſordida vlcera.Mirificè & hoc medicamentum purgat, etiã ſi cancer tentat:eſt autem leue,auripigmenti quod Græci ἀρσενικὸν dicunt,✱.P.ſex. æris ſquamæ ✱.P.trium, elaterii ✱.P.I. chartæ combuſtæ cinis ✱.P.III. quum opus eſt cochlearia tria roſæ cyatho permiſcentur,inde linteola carpta continguntur,atque ita vlceri ſuperponũtur.Hoc medicamentum citò,& ſine vllo morſu expurgat ſordidiſſima vlcera. ccxxxviii. E F

Omne purum vlcus & concauum replet baſilice roſa diluta:(vt ſuperius dixi) propè autem hoc medicamẽtũ, Medullæ vitulinæ ✱.P.IIII. adipis anſerini ✱.P.duum, butyri ✱.P.duum , medullæ ceruinæ ✱.P . duum, ceræ ✱.P. IIII. terebinthinæ ✱.P. duum, mellis ✱.P ſeſcuncia, roſæ ✱.P.ſeſcuncia,reſina cum roſa liqueſcit, cui miſcentur calenti mel & cera: cum cera præcalfacta in feruenti aqua contundũtur,atque ita ſuperioribus miſcẽtur. ccxxxix.

Omne vlcus luxurians & creſcens carne cõpeſcit chalcitis per ſe trita,vel æris flos vſtus. Bene autem & propriè hoc medicamentum facit quo Meges vtebatur,Calcis viuæ ✱.P.duum, thuris ✱.P. vnius,æris ſquamæ ✱.P. vnius. G

TRIPHONIS MEDICAMENTVM,
Cap. 95. ccxl.

TRiphon chirurgus carnem eminentem hoc medicamento compeſcebat,æris floris vſti ✱.P.VI.chalcitis vſtæ ✱.P. IIII. myſis vſti ✱.P.IIII. æris vſti ✱.P. IIII. Hoc acre eſt,& quaſi cauterium cruſtam altam facit: quamobrem cancer non patitur impoſitum ſerpere, omnem eruptionem ſanguinis veluti cauterium ſiſtit. Et hoc autem & quæ diximus imminuit: cicatricem quoque ducit ſiquis tincto, extractóque ſpecillo,quod ei quaſi puluis adhæſerit,exiguo oras vlceris tetigerit:ſed propriè cicatricẽ medicamenta hæc ducunt. H

TRIPHONIS AD CICATRICEM,
Cap. 96. ccxli.

EMplaſtrum efficax ad cicatricem ducendam, Spumæ argenteæ ✱.P.quinquaginta, myſis vſti, chalcitis vſtæ,aluminis fiſſi,ceruſſæ, ſingulorũ ✱.P. IIII. reſinæ terebinthinæ ✱.P. XII.ceræ ✱.P.V. Cera & reſina liquefiũt, deinde quum refrixerunt, raduntur, ſicca & bene trita adiiciuntur & commiſcentur.

EMPLASTRVM DIACADMIAS,
Cap. 97. ccxlii.

EMplaſtrum διὰ καδμίας Græci dicunt, quod cicatricem ducit, Cadmiæ põdo libra, chalcitidis vſtæ pondo. libra. Hæc teruntur ex vini Falerni heminis tribus, donec liquefacta mellis habeant ſpiſſitudinem, poſtea fit ceratum ex ceræ pondo quatuor, reſinæ frictæ pondo quatuor, olei murtei P. quatuor. Quum refrigeratum eſt raditur & miſcetur his quæ in mortario ſunt.Sunt qui liquefacta hæc ipſa dum calent mortario ſuperfundunt, & ita ſubigunt.

AD PAPVLAS ET PORRIGINEM,
Cap. 98. ccxliii.

AD papulas in capite efferueſcentes,vel qualibet parte corporis totius porriginem, σταφὶς ἀγρία trita, & nitrum decoctum tritum pari menſura, in mixto oleo & vino auſtero,ante deſudationem corporis,ac poſtea:item alumen liquidum ex aceto, ſtaphide agria adiecta. Ad epiphoram verò toto corpore efferueſcentem medicamentum prodeſt. ccxliiii.

Ad ignem ſacrum benefacit hoc medicamentum,Rutæ viridis pondo triens,ſpumæ argenti pondo bes, aceti ſextarius vnus, olei viridis ſextarius. Cum aceti parte in ſpuma & ruta teruntur donec leuia fiant, poſtea quod ſupereſt aceti,vicibus cum oleo adiicitur.

AD IGNEM SACRVM,
Cap. 99. ccxlv.

AD ignem ſacrum coriandrum per ſe tritum benefacit,(eſt enim res viroſa)vel cum pane eodem modo & mentha prodeſt,& cinis de filice facta, aqua conſperſa, oblinita: item cimolia creta ſucco ſolani diluta : & per ſe ſolanum,vel cum pane prodeſt. ccxlvi.

Facit & ad hoc medicamentum bene, Sulphuris viui, opii,ſingulorum pondo ſemuncia, ſpumæ argenteæ pondo vncia:paſſo miſcentur.Item hoc ſatis prodeſt, Ceruſſæ ✱.P.VIII.aluminis fiſſi ✱.P.trium,thuris ✱.P.trium,croci ✱.P.duum,ſulphuris viui ✱.P. duum. Teruntur hæc ſolani ſucco, quum opus eſt vino diluuntur.

AD ZONAM, Cap. 100.
ccxlvii.

AD zonam (quam Græci ἕρπητα dicunt) faciunt quidem vt ſupradicta omnia, præcipuè cicuta viridis bene trita & impoſita:item hoc medicamẽtum, Ceruſſæ ✱.P. XXXVIII. aluminis fiſſi ✱.P. duodecim, croci ✱. P. I. thuris ✱.P.duum,acaciæ ✱.P.VIII. diphrygis ✱.P. duum, opii ✱.pondo duum.Ex aqua teritur,& quum opus eſt ex eadem dilutum perungitur. ccxlviii.

Ad idem melius facit gallæ, aluminis rotundi,chalcitidis,cretæ ſutoriæ,ſingulorum ✱.P.duum,myſus, corticis malorũ,acaciæ,ſingulorum ✱.P. quatuor, calcis viuæ ✱.P. ſedecim. Mali cortex in aceti ſextario vno decoquitur donec madida fiat: deinde teritur acacia aceto eodẽ,macerata nocte & die admiſcetur,& vna teritur. Poſtea cætera adiiciuntur, & fiunt paſtilli:quum opus eſt diluuntur aqua.

Ad vtrunque autẽ genus vitii, mirificè medicamẽtum Andronicum facit.

AD IMPETIGINES,
Cap. 101. ccxlix.

AD impetigines vua aminea,quæ ſic dicitur, benefacit.Eſt autem ruberrima,& in vepribus naſcitur,qua fricari oportet impetiginem,quoad curetur,& non appareat:hoc autem diebus fit paucis.

AD SVGILLATIONES, Cap. 102. ccl.

BEnefacit huius radicis recẽtis ſuccus, ad ſugillationes & liuores perunctus. Scabiem tollit ſulphur nigrum oleo mixtum communi,atque in cerati ſpiſſitudinem re-

dactum. Hoc etiam lepram, & quam elephantiam dicũt, ſanat:&omnia quæ efferueſcũt per ſe,quũ inueterauerint.

AD SCABIEM, Cap. 103. CCLI.

AD ſcabiem halica ex aceto macerata, & trita, benefacit,exiguo thure adiecto:item picis liquidæ libra, ceræ pondo ſemis, ſulphuris viui pondo ſextans, aluminis ſiſſi ✳. P. vnius. CCLII.

Benefacit oliuæ Æthiopicæ cõmi(quod Græcè ἐλαίας αἰθιοπικῆς δάκρυον vocant) aceto dilutum : item ſalicis libri ex aceto cocti, atque ita triti & impoſiti tollunt ſcabiem. Facit & eiuſdem cinis ex aceto ad ſcabiẽ. Prodeſt & farina ordeacea cocta ex poſca, ſi tenerum corpus erit: vel ex aceto,ſi durum,per dies quatuor aut quinque.deinde ceratũ ex roſa, adiecta ceruſſa, imponere oportet donec cicatrix ducatur. CCLIII.

Facit benè & hæc compoſitio, Thuris maſculi pondo triens, ſulphuris pondo vncia, cæparum pondo ſextans, rumicis erraticæ radices aceto quoque tritæ P. — .Omnia teruntur:miſcetur aceto quod ſatis erit,id eſt dum mellis craſſi habeat ſpiſſitudinem. Quum opus eſt,ſcabiei nitro ex aceto locus fricatur diuti⁹ & preſſius, deinde hoc medicamentum ſuperlinitur. CCLIIII.

Alia compoſitio ad idem, Scammoniæ ✳. P. trium, myrrhæ ✳.P. vnius, æris floris ✳.P. vnius,haſtulæ regiæ, (quam ἀσφόδελον Græci dicunt) radicis ✳. P.duum,glutinis taurini ✳. P. duum,nitri ✳. P. vnius,& victoriati. Teruntur omnia aceto præter gluten. hoc enim pridie maceratum,cæteris iam tritis miſcetur. Quum opus autẽ eſt, antè nitro & aceto locus exaſperatur, deinde hoc oblinitur. Vt conſummetur liber,malagmata & acopa adiiciemus.

GENERA MALAGMATORVM AD omnem corporis valetudinem, Cap. 104. CCLV.

MAlagma ad ὀπισθότονον:(id eſt quũ ceruix reflexa eſt in poſteriorem partem, aut rigida cum intenſione oculorum & maxillarũ) facit & ad κυνικὸν σπασμόν, quum in vtramlibet partem deprauata eſt facies. Idem ad omnem tenſionem, & contractionem neruorum & ligationem: ἀγκύλην quod Græci vocant. item ad dolorem omnis partis quanuis veterem,Bdellii ✳. P. XVI. opopanacis ✳. P. octo, galbani ✳. P. octo, adipis vitulini ✳. P. ſedecim, piperis grana numero CLX. ammoniaci guttæ ✳. P. octo,cachryos ✳. P. octo,iridis ✳. P. ſedecim, ceræ ✳. P. quinquagintaquinque,terebinthinæ ✳. P. quinquaginta. Arida quæ ſunt contunduntur,cribrantur: ſuccum habẽtia, cum reſina ſubinde admixta contunduntur. cera in fruſta conciſa aquæ feruenti demittitur,& ſubacta manibus miſcetur cæteris in pilam. Oportet autem pilum ligneum frequenter cypreo oleo perungere.Hoc malagma cypreo oleo liquefactum acopi vſum præſtat. CCLVI.

Malagma alterũ,quod ſtomachũ,aluũ, inteſtina ſoluta habentibus & cholericis prodeſt. Confirmat omnem partem & adſtringit.quod hæc deſiderat, Aluminis ſiſſi ✳. pondo ſex, rhus Syriaci ✳. pondo ſex, gallæ ✳. pondo ſex, acaciæ ✳. P. ſex, ceræ ✳. P. quadraginta, picis Hiſpanæ ✳. P. quadraginta, olei melini aut roſæ pondo trientem. Acacia vino exiguo macerata teritur: cera & pix oleo alterutro mixta inferueſcunt. quibus temperatis adiiciũtur cribrata ſicca: iis acacia miſcetur, atque in vnum omnia ſubiguntur. CCLVII.

Malagma,quod pectoris & lateris dolorẽ,& quicquid ex perfrictione eſt,benè calfacit: idẽ ad omnẽ dolorem prodeſt.Sampſuchi cõtuſi ſextarius vnus,iridis cõtuſæ ſextarii XV. cyperi contuſi ſextarius vnus, reſinæ terebinthinæ pondo bes, ceræ pondo quadrans, olei cyperi pondo ſelibra,vini Aminæi ſextarius vnus. In vino arida contuſa macerantur vna nocte & die : oleo, cera, & reſina liquefiunt: deinde ſuperfunduntur vino, miſcentur manibus.Hoc medicamentum efficacius eſt ſecundo:poſt dies triginta efficacius prodeſt. initio enim humidum valde eſt,& vix inlitum remanet. CCLVIII.

Malagma ad omnem dolorẽ,præcipuè iocinoris, Spicæ nardi ✳. P. V. Celticæ, id eſt ſaliuncæ ✳. P. X. iridis ✳. P. VIII. meliloti (quod à nobis ſertula campana dicitur)✳.P. XXV. cyperi ✳. P. VIII. ammoniaci thymiamatis ✳. P. VIII. cardamomi ✳. P. VII. croci ✳. P. duum, vini Falerni ſextarius vnus.In hoc omnia ſuprà ſcripta cõtuſa vno die & nocte macerantur, præter ammoniacum: hoc enim aceto diluere oportet, & quaſi ceratum facere: poſtea ceræ pondo duo bes, & reſinæ frictæ pondo quatuor,roſæ pondo libra: leuia ſunt & refrigerata, quæ roſæ & cæteris miſcentur.hoc & ad præcordiorum tenſionem benefacit,& veſicæ dolorem. CCLIX.

Malagma ad lienoſos & ad iocinoris dolorem, Ammoniaci guttæ pondo I. ceræ pondo I, & ſextãs. Ammoniacum ex aceto teritur, admixto crocomagmatè quantum colorare poſſit ammoniacum, quod teritur vſquedum leue factum mellis craſſi habeat ſpiſſitudinẽ:poſtea cera liquefacta, roſa adiicitur mortario, & bene paſtillo mixta,manib⁹ vtraque ſubigũtur: facit hoc malagma ad luxum,& ad capitis dolorem,fronti ſuperpoſitum. CCLX.

Malagma ad præcordiorum tenſionem,vẽtris, ſtomachi duritiem,cum dolore : idem ad iecur & lienem prodeſt, Ceræ ✳. P. quinquaginta, ammoniaci guttæ ✳. P. quinquaginta, iridis ✳. P. vigintiquinque, panacis ✳. P. viginti, aneſi ✳. P. vigintiquinque, nitri ✳. P. vigintiquinque,adipis taurini ✳. P. vigintiquinque, fœnigræci ſeminis ✳. P. vigintiquinque, reſinæ terebinthinæ ✳. P. quinquaginta,aceti acris ſextarius vn⁹, mellis põdo triẽs. Mel aceto diluendum eſt,atque arida omnia his maceranda die ac nocte: ceram, terebinthinam, adipem liquefactam in vnum cæteris miſcere oportet, & manibus ſubigere.

MALAGMA AD LIENOSOS, Cap. 105. CCLXI.

MYrobalani ✳. P. quinquaginta,aphronitri ✳. P. triginta,capparis radicis ✳. P. viginti,cardamomi ✳. P. vigintiquinque,ammoniaci guttæ ✳. P. triginta, ceræ pondo ſelibra, irini olei pondo ſelibra. Cera irino ſoluitur,quibus ammoniacum aceto dilutũ miſcetur, & poſtea arida quæ ſunt commiſcentur. CCLXII.

Malagma ad omnem dolorem veterem, & qualibet cauſa factum,præcipuè ad lumborum dolorem,qui antè leniter ſcarifiant. Recipit hæc, Bdellii pondo trientem, ſtyracis pondo trientem, hyſſopi põdo trientem, ammoniaci pondo trientem,piperis albi pondo trientem, thuris pondo trientem, baccæ lauri aridæ pondo duo, terebinthinæ pondo trientem, opopanacis pondo trientem, adipis taurini pondo trientem, medullæ ceruinæ pondo trientem,propolis pondo ſelibram,olei veteris pondo libram,ceræ pondo duo, thuris pollinis pondo libram. Oleum,cera,reſina,propolis,liquefiunt:deinde thuris pollinis pondo ſuperius dictum adiicitur, & cætera minutatim, vel in vnum contuſa. Opopanacem oleo diluere oportet. CCLXIII.

Malagma quod diſcutit ſtrumas,parotidas,panũ,quod Græci φύγεθλον vocant : idem omnem futuram ſuppurationem diſſipat, factam aperit. Facit & ad dolorem articulamentorum,vel cuiuſlibet partis:præcipuè ad lumborum dolorem,atque inflationem ſtomachi vel coli, Picis Hiſpanæ, aphronitri,reſinæ pityinæ, ceræ, laurus baccarum,ſingulorum ✳. P. XXXV. adipis taurini ✳. P. XV. ammoniaci guttæ ✳. P. iridis Illyricæ ✳. P. XV. galbani ✳. P. XII. piperis albi ✳. P. XV. Quæ debent liquefieri, ſoluuntur igne & oleo:cætera contuſa temperatis aſperguntur: vltimo loco tepente medicamento laurus baccæ miſcentur. CCLXIIII.

Malagma ad omnem dolorem corporis articulorum: facit & ad podagram : idem diſcutit vomicas, aut aperit, præcipuè in pectore & interaneis. Prodeſt & lumborum doloribus. Ceræ ✳. P. VIII. ammoniaci ✳. P. X. bdellii ✳. P. X. iridis ✳. P. VI. galbani ✳. P. III. terebinthinæ ✳. P. V. Contunduntur ordine quo ſcripta ſunt,pilo ligneo, Cyprino oleo quod in vino ſubſidit, perungto: cera in aquam feruentem in minimas partes conciſa demittitur, & ſubacta manibus in pilam coniicitur. CCLXV.

Malagma item ad contuſionem lateris : idem facit ad ſuſpectas vomicas,aut iam factas. Præterea ad iocinoris, præcordiorum duritiam vel dolorem benefacit. Prode-

rit & in omni loco dolenti impoſitum, Cyperi, ammoniaci guttæ, cardamomi, bdellii, thuris, reſinæ terebinthinæ, ſingulorum pondo bes: thus & bdellium macerantur pridie vini hemina vna: cætera contunduntur, cæræ P. libra & triens, & olei Cyprini ſextarius vnus cum terebinthina liqueſiunt, cæteriſque commiſcentur. Quidam adiiciunt myrrhæ partem, croci partem ſextantem, cinnamomi partem ſextantem. CCXLVI.

Malagma ad luxum, contuſum, canis morſum, parotidas, ſtrumas, podagram, Ceræ pondo duo, reſinæ frictæ pondo duo, picis Hiſpanæ pondo tria, ammoniaci pondo libram, thuris pollinis pondo ſemis, galbani pondo ſemis, aceti ſextarios duos. Ammoniacum tritum cum aceto ſoluitur igne: deinde reſina, cera, pondo nouem adiicitur, & coquitur vſquedum ſpiſſetur: poſtea thus admiſcetur, vbi emplaſtri habuerit temperamentum, medicamentum tepenti galbano adiicitur. CCLXVII.

Malagma ad podagram & omnem dolorem, & tenſionem neruorum, recipit hæc, Ammoniaci guttæ pondo I. ceræ pondo I. axungiæ veteris ſelibram, olei veteris pōdo trientem, olei cedrini pondo vnciam, roſæ pondo ſextantem, cyprini pondo ſextantem, croci pondo ſextantem, Aſii lapidis pondo vnciam, myrrhæ pondo vnciam, aphronitri pōdo ſemunciam. Patella noua liqueſit axungia, cera cum oleo vetere: quibus adiicitur ammoniacum tritum, & mouetur vſquedum ſoluatur: poſtea oleum Cyprinum, roſa, & cedria in vnum miſcentur, & tunc ſubducitur flamma, ne ferueſcat medicamentum: ſecundum quæ adiicitur crocum tritum ex aceto: deinde myrrha trita per ſe aſpergitur: vltimum nitrum, & Aſius lapis fœnicio inducitur.

ACOPI GENERA ET COMPOSItiones, Cap. 154. CCLXVIII.

ACopum ad perfrictionem, laſſitudinem, tenſionem neruorum: idem hyeme non patitur perfrigeſcere artus: hoc Auguſta vtebatur: Sampſuci floris ſextarium vnum, fœnigræci ſextarium vnum, roriſmarini foliorum ſextarium vnum, vini Falerni congium, olei veriafri ſextarios quinque. Præter oleum omnia in vnum triduo macerare oportebit, quarto die oleum adiicere, & coquere in pruna non acri medicamentum, donec vinum conſumatur: poſtea recolare per linteum duplex oleum, cui adhuc calenti ceræ Ponticæ beſſem miſcere: reponitur medicamentum fictili vel ſtanneo vaſe. CCLXIX.

Acopum quod per vindemiam cōponitur, antequam muſtum deferueſcit, Muſti recentis congii quinque, in hoc & olei veriafri pondo quinquaginta macerantur, res quæ infrà ſcriptæ ſunt contuſæ, & percribratæ grandioribus foraminib⁹ cribri. Iridis Illyricæ ⁎. pōdo quadraginta, cyperi ⁎. pondo quadraginta, fœnigræci ⁎. pondo quadraginta, piperis nigri ⁎. pōdo quadraginta, xylobalſami ⁎. pondo quadraginta, calami odorati quo vnguentarii vtuntur, ⁎. P. LXXX. ſpathæ qua vnguentarii vtuntur ⁎. P. LXXX. ſchœni ⁎. P. LXXX. ſaliuncæ ⁎. P. LXXX. caſiæ nigræ ⁎. P. XXIIII. cardamomi ⁎. P. XXVIII. ſtyracis ⁎. P. XXIII. coſti ⁎. P. XXVIII. myrrhæ Amineæ ⁎. P. XXII. caſiæ daphnitidis ⁎. P. XXIIII. ſertulæ campanæ ⁎. P. XIII. aſpalathi ⁎. P. XL. Hæc cum muſto & oleo macerantur vaſe ſtanneo aut fictili per dies triginta. Oportet autem vas bene clauſum & alligatum diebus his ſoluere, inuiſere omnia: deinde rurſus operire, & ſignare, ne vires euaneſcant: poſt dies triginta coniiciūtur macerata: deinde oleum purum excipietur, quod reponitur fictili vaſe: cuius oleaminis vires ad omnem contractionem neruorum tantæ ſunt vt ſit vix credibile. CCLXX.

Acopum ad perfrictionem, laſſitudinem, neruorum dolorem, grauioris odoris, (ſuperiores enim boni ſunt odoris) Ammoniaci guttæ ⁎. P. XV. galbani ⁎. P. IIII. reſinæ terebinthinæ ⁎. P. quinquagintaſex, ceræ ⁎. P. XXVIII. mellis ⁎. P. triens, olei veteris ſextarius vnus, hyſſopi pondo vncia, medullæ ceruinæ pondo vncia, opopanacis ⁎. P. VI. Sunt qui hunc non adiiciunt. Ceram, oleum, terebinthinam liquefacere oportet, deinde cætera adiicere, nouiſſimum ammoniacū tritum curioſé: hoc qui perunctus erit, etiam à ſerpente tutus erit. CCCXXI.

Acopum quo fere Auguſta & Antonia vſæ ſunt: facit ad perfrictiones & neruorum dolorem: idem perunctum non patitur perfrigeſcere artus, & refrigeratos calfacit. Componitur hyeme hoc modo: Sumere oportet adipis porcinæ ſterilis trepondo, vel anſeris adipis idem pōdus: deinde aqua frigida bene lauare, atque in nouo vaſe adiicere vini veteris congium vnum, aut ſextarios tres, non nimis contuſa ponderis huius. Xylocinnami pondo quadrantem, cardamomi pondo quadrantem, cyperi pondo quadrantem, ſchœni pondo quadrantem, roſæ aridæ foliorum pondo vnciam, ſertulæ campanæ coronas decem. Hæc omnia inferueſcunt ſuper carbones, deinde perfrigerata eodem cacabo reponūtur: poſteróque & tertio die quum inferueſiunt, reconduntur, quæ eodem modo die rurſus recalfiunt, & colantur per linteum, vel ex iunco factum deinduſtria colum: vinum atque adeps quæ ſupereſt in nouo vaſe cōiicitur: deinde quū gelauerit ſe adeps, oportebit fundum cacabi perforare, & vinum omne emittere, atque in priorem cacabum adipem eandem cōiicere, & vini eiuſdem recentis eandem menſuram adiicere, réſque non nimis contuſas nec cribratas, Nardi Syriacæ ſpicæ pondo ſextantem, ſaliuncæ pōdo ſextantem, amomi pondo quadrantem, caſiæ pondo quadrantem, myrrhæ pondo trientem, cumami pondo trientem, roſæ aridæ foliorum pondo ſextantem. Deinde ſemel manè, & in nocte ſemel inferuefacere oportet: idem in poſtero die quum inferuefacta fuerint, percolanda erūt, in cacabum priorem perfuſum: ſed antè diligenter & ſpiſſè obturatū, atque vbi ſe congelauerit adeps, extrahendum erit ſpiſſamentum quod cum vino omne fluxerit, quod ſupereſt adiice: vaſe ſtanneo vno, vel pluribus, diligenter operto & adplumbato reponitur.

PERORATIO OPERIS.

HArum compoſitionum (ſiqua fides eſt) ipſe compoſui plurimas, & ad ea quæ ſcripta ſunt facienti ſcio paucas: ſed valde paucas ab amicis, quibus æquè ac mihi credo, acceptas adieci, quas cum iureiurando adfirmauerunt ſeſe ipſos expertos eſſe, vt benefacientes ſcire ad vitia quæ ſcripta ſunt, Illud autem te meminiſſe oportet, mi Calliſte, quod initiò dixi, eadem medicamenta in iiſdem vitiis interim melius, deteriúſve reſpondere, propter corporum varietatem, differentiámque ætatum, temporum, aut locorum. Eædem enim res non diſſimiliter diſpoſitis corporibus non poſſunt eoſdem effectus exhibere. Sed affirmo ex magna parte proſperos euentus (ſiquando opus fuerit) has compoſitiones habituras.

MARCELLI DE MEDICAmentis liber.

VIRIS ET PIETATIS ET LITERARVM PROVEHENDARVM STVDIO CELEBERRIMIS, IOANNI REINEKE, ET GVIlielmo Rinco, rei metallicæ in illuſtri comitatu Manſfeldiano præfectis, Ianus Cornarius medicus phyſicus Northuſenſis, S. D.

OMNES quidem bonæ artes ac diſciplinæ, viri celeberrimi, à Græcis (vtpote acutiſſimis hominibus) aut inuentæ ſunt, aut certè ab aliis quibuſcũque gentibus initio dato, per Græcã nationem ſic excultæ ſunt vt apud nullas alias prius fuiſſe videri poſſint. Verùm vix vlla eſt alia quæ & totam ſe Græciæ debeat, & tota in ipſius lingua adhuc reſtet quàm medicina. Tametſi enim non conſtet quando & vbi primùm cœperit, & mihi ſanè videatur mox cum ipſis hominibus initium ſumpſiſſe, ex naturæ inſtinctu ad experienda auxilia contra tot mala ingruentia progreſſis, non minus vtique quàm alia quædam animantia ad ſalutaria remedia ex ſeſe agnoſcenda ac vſurpanda aptis, tamen antiquiſſimi authores medicinæ Græci celebrantur: atque præteritis in præſens Apolline, Æſculapio, Machaone ac Podalirio, ob medicandi gloriam partim ἀποθεώσει dignis iudicatis, partim non minus in diuina Homeri Iliade celebribus, vnum ſummum artis authorem ac ſcriptorem Hippocratem proferemus, cum quo nemo priorum aut poſteriorum conferri meretur, vtpote qui non (velut illi quos recenſui) vni ſæculo, ſed omni poſteritati ſcriptis ſuis commodauit, & ad æternitatem medicinam propagauit. Hunc præceſſerunt tamen alii aliquot non ignobiles medici ac phyſici, & in primis Democritus. Inſequuti ſunt etiam multi: ſed maximè clari, Diocles, Anaxagoras, Herophilus atque Eraſiſtratus fuerunt, quorum tamen omnium ſcripta interciderunt. Hippocratis autem opera haud dubiè diuini numinis beneficentia in hunc vſque diem ſeruata ſuperſunt, habentur, leguntur, & in ipſis adeò conſeruata reſtat nobis vera medicina. Velimus enim nolimus fatendum eſt hunc ſolum eſſe & parentem artis & propagatorem, vt caliginoſiſſimo errore inuoluti hallucinentur quicunque aliunde quàm ex iſtius doctiſſimis viri ſcriptis quærendam medicam artem ducant, aut diſcendam tradant, aut edocti (vt ſibi videntur) feliciter ſe exercere poſſe ſperant. Negas ergo tu (inquit aliquis ex illis) quicquam eſſe apud Latinos homines authorum vnde medicinam cõdiſcere poſſimus, & vnde accepta medicamina malè affectis corporibus proſpere accommodare queamus? An tu Auicennam, Raſim, Auerroim, Albucaſim? Et quid opus eſt recenſere ſingulos? tam multos Arabes ſcriptores inſignes medicos, qui hodie in pleriſque omnibus gymnaſiis regnant, & Latinè leguntur, nullo loco ponis? & num tot Itali ac Galli medici, tot practicarum (vt appellant) ſcriptis editis clari, tibi non videntur medici? & quidem tales vt ex iis etiam citra Hippocratis cognitionem ac lectionem liceat eſſe medicis, & non vulgò tantùm, ſed & publicis etiam ſcholis doctoris titulo inſigniri? Ego verò, vt non negauerim ſic hodie publicè medicos fieri, ſic conſtanter aſſeuero, tales non aliter medicos eſſe quàm olim muſicos Timotheus eſſe iudicabat ab ineptis artificibus inſtitutos: nimirum quos omnes artem dediſcere cogebat prius, quò apti fierent ad veram muſicam ab ipſo diſcendam: atque id duplicato pretio exacto, quum geminus labor eſſet, & dediſcendi prauam inſtitutionem, & addiſcendi veram artem. Et ſanè conſultum eſſet vt omnes publicæ ſcholæ ſemel agnito errore, omnia tum Arabum, tum Italorum ac Gallorum barbarorum medicorum opera, aut potius onera, quorum iugo non aliter quàm viliſſima ſeruitute grauiſſimè premuntur, excuterent ac exterminarent, & ſe Hippocrati, vero artis medicæ Timotheo, formandos cõcrederent: viſuræ vtique eſſent vel ſerò tandem in quantis tenebris verſatæ fuiſſent, vbi veritatis lumen ex Hippocrate ipſis illuceſceret, vt tum ratione tum experientia (quæ duo iudicandi de rebus omnibus velut inſtrumenta homini à natura contributa ſunt) conſtantiſſimam & euidentiſſimam Hippocratis ſcriptorum certitudinem cognoſcere poſſint. Sed difficillimum eſt eos qui ſe ſemel alicuius ſectæ opinionibus addixerunt, ad veritatem reducere. At verò non penitus deſperandum, quando nuper adeò vna Florentina Academia reſipiſcendi aliquando etiam aliis ſpem nobis exhibuit, quæ excuſſo Arabicæ & barbaræ ſeruitutis medicæ iugo, ex profeſſo ſe Galenicam appellauit, & profligato barbarorum exercitu, vnum totum & ſolum Galenum, vt optimum artis medicæ authorem, in omnibus ſe ſequuturam pollicita eſt. Quod quũ fecit, non excluſit vtique Hippocratem, ſuper cuius ſcripta, velut firmiſſimam baſim & ſolidum fundamentum, omnia Galeni opera ſunt extructa, vtpote qui omnia quæ tradit, vbique omni arrepta occaſione, ad reuerendum illum ſenem (ſic enim fere appellare ſolet) referat, eius authoritate defendat, vt qui primus omnium recta vſus ſit via: ad quam proximè quidem aſpirarint Ariſtoteles & Theophraſtus, multi verò alii poſtea deſciuerint, aut tandem etiam corruperint. In quibus omnibus refutandis accerrimum Hippocratis vindicem præſtat Galenus: vt niſi Galenus ſcripſiſſet, longè vilior Hippocratis gloria apud omnes eſſet, quum fuerint qui palam hominis doctiſſimi ſcripta inceſſere non erubuerint. Manétque hoc modo, quaſi vnum coniunctum corpus, Hippocratis & Galeni ſcriptorum aceruus, in quo videlicet vera medendi ars & ratio, eáque tota comprehenſa eſt, vt præter hos nullis aliis medicis ſcriptis ſit opus. Ingenii ſaltem vigore opus eſt, & linguarum cognitione, atque induſtria diligentia, quibus adhibitis, ſummorum virorum ſcripta aſſequamur. Apud hos enim (velut dixi) Græcos authores medicina nobis reſtat, ſic exculta ac propagata vt ad nullos alios potius & maiore merito etiam ipſam inuentionis gloriam referamus, atque hos non aliter quàm diuinos homines veneremur, veluti per quos nobis & ſana tutandi, & morbida corpora ſanandi ratio diuinitus eſt oſtenſa. Et ſanè hoc ſenſiſſe videntur omnes medici qui poſt verum illum Hippocratis diſcipulum Galenum ſcripſerunt. nam & Hippocratem & Galenum ex æquo ſibi imitandos propoſuerunt, relictíſque omnibus empiricis, ac falſò ſe appellantibus methodicis, qui ab Hippocratis placitis deſciuerunt, rationali via ac methodo ab Hippocrate inuenta & indicata, & à Galeno exculta ac dilatata, progreſſi ſunt. Tales ſunt Oribaſius, Aëtius, Paulus, qui palàm profeſſi Galeni nomen, pleraque omnia ex illius ſcriptis accepta prodiderunt. Porro Latinos libenter ad huius cum Græcis gloriæ participationem admitterem, ſed neſcio quomodo ii à medicina ſic abhorruerint vt nihil extet quod hunc honorem mereatur, præter vnicum Cornelium Celſum, qui tamen & ipſe octo libris de re medica editis, in pleriſque omnibus Hippocratem ipſum expreſſit, vt integras ſententiarum periodos ex ipſo deſcriptas ſubinde in eo videas, imò tota capita nihil aliud quàm Hippocratis ſententias ad verbum reddunt. Plinius contra Romanam grauitatem viſum eſſe ait ſi inſtar leuium hominum Græcorum artem medicam exercerent, & hoc quæſtu ex immani vitæ pretio facto. Sed & illud addit, Non fuiſſe futuram aliter quàm Græcè tractantibus fidem ac authoritatem, quum etiam imperiti linguæ minus crediderint ſe iuuari iis quæ ipſi aliquo modo intelligerent. Et ipſe ſanè Plinius medicinam ex profeſſo non tractauit, ſed vt arbiter, quædam à ſe producta æſtimauit ac expendit. Quare quò etiam Latina res medica auctior redderetur, anniſi ſumus nuper ipſos Græcos medicos Latinos facere, aggreſſi in primis optimum authorem Hippocratem: ſed partim rei difficultate deterriti, partim quæſiti ad rem opportunè conficiendam, Mœcenatis fauore ac benignitate deſtituti, & eodem non longè pòſt fato ſublato, ab hac opera deſtitimus: non tamen vt penitus hoc ſæculum deſperare iubeam ab Hippocrate noſtro Latino legendo. Eſt enim bona pars eius operum apud me conuerſa, ſed cui expoliendæ, atque ei quæ ſupereſt addendæ, tum anni iſti, tum temporum infelicitas, in quibus talia nullius pretii exiſtunt, non ſufficiunt. Neque enim expetendum à me puto vt meo priuato ſumptu hoc otium mihi cõparem quo publica ſtudia iuuentur: quanquam non ignorem quantam gloriam res iſta mihi parere poſſit. hæc eſt enim ſcilicet, quæ vt ingens præmium nobis ab amicis proponitur: quam tamen vt non ambio, ſic non adeò cornea fibra præditus ſum, vt non hinc iucundè afficiar. Reges ac magnos principes hæc gloria decebat, ſed, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. mihi vt priuato oneroſior quàm honoratior exiſtat. Hippocrate itaque relicto, Aëtiũ nuper paucis antè cogni

tum medicum,Latinum exhibui ferme dimidiatum,additurus & reliquum ſi fuiſſet exemplaris Græci copia, & niſi Italus quidam interpres hoc onere me leuaſſet,qui partem quam ego non habui,de ſuo conuerſam adiecit:quanquã hoc ipſum opus viſum quidem nondum poſſideam,& ex integro moliar nouam conuerſionem,quũ etiam interim dum is hanc operam præſtitit,mihi exemplaris Græci reliqui copia cõtigerit. Sed & poſt Aëtium , ſupra tractationem de reſpiratione,libróſque de ſemine,& vteri diſſectione,ac fœtus formatione,omnia à me primùm conuerſa, non ita dudũ inſigne opus Galeni de compoſitione pharmacorum ſecundum locos Frobenio typographo obtuli , Latinum primum à me factum,& medicis commentariis noſtris additis illuſtratum: ex quibus Galeni quidem opus omnibus Galeni ſcriptis,imò vniuerſæ rei medicæ,velut colophonem addit : noſtri autem commẽtarii(niſi penitus fallor) aliquot millibus difficilium ac obſcurorum locorũ,tum apud Græcos tum apud Latinos medicos intelligendis ſufficient, ſupra inſtitutum,hoc eſt Galeni librorum κατὰ τόπους expoſitionem,& in integrum reſtitutionem. Sed tamen hæc omnia adhuc non ſunt alia quàm à Græcis accepta(hinc enim,ceu fonte perenni,medicorum Apollineis ora rigantur aquis).Quò igitur & Latina parte ſtudioſos medicinæ iuuaremus,en vobis ornatiſſimi viri,etiam Latinum αὐτόχθονον medicum hũc Marcellum,qui quidem ex ſuo inſtituto hoc opus Latinè prodidit, ſed tamẽ(vt in præfatione fatetur) hinc inde collectum, & præſertim ex Latinis authoribus, vtroque(vt inquit) Plinio,Apuleio, Celſo,Apollinari,ac Deſignatiano: ſed & Siburio, Eutropióque ac Auſonio,quos proximo antè ſe tempore vixiſſe teſtatur, illuſtréſque honoribus & ciues ac maiores ſuos appellat.Quare ex his adeò verbis clareſcit,ſub Gratiani & Theodoſii magni Imperatorum ætatem hunc Marcellum floruiſſe, Gallumque,atque adeò Burdegalenſem ciuem,fuiſſe . Nam Auſonius medicus Auſonii poetæ pater ſub Valentiniano vixit,& ipſe poeta Gratiani præceptor fuit:cui contemporaneum fuiſſe Marcellum veriſimile eſt, imò etiam ὁμόπατριν,quãdo Siburium Eutropiúmque ac Auſonium medicum ciues ac maiores ſuos dicit. Sed & Eutropium ſub Valentiniano vixiſſe conſtat:quanquam preſbyterum & diui Auguſtini diſcipulum fuiſſe Volaterranus ex Ptolemæo Lucenſi tradat, & ſcripſiſſe epitomen Romanæ hiſtoriæ ab vrbe condita vſque ad Iouinianum & Valẽtinianum Imperatorem: quæ res tamen nihil obſtat quominus & medicus fuiſſe credatur. De Auſonio certè medico , ex poetæ Auſonii filii epicedio in patrẽ ſatis conſtat.Siburius verò(ſi tamen rectè legitur)penitus obſcurus exiſtit. Eſt autem planè empiricus totus hic Marcelli liber,ex obſeruationibus cum aliorum,tum ipſius congeſtus,adeò vt nec plebeia & agreſtium hominum remedia fortuita inquirere ac prodere neglexerit,atque ea magna ex parte ſuperſtitioſa. Et quanquam Chriſtianum fuiſſe appareat , cum ex aliquot locis, tum ex eius ſæculi ratione, tamen mirum quàm vana pleraque tradat,à Gentibus etiam faſtidienda,præſertim vbi carmina attexit,& incantationes penitus ridiculas,aliquãdo Græcas, aliquãdo lingua ignota:quod nimirum hoc ipſum eſt quod Plinius dixit,homines minorem fidem habere iis quæ intelligũt. Eiuſdem vanitatis ſunt & characteres quidam peregrini proditi ab ipſo amuleti gratia adalligandi, & quædam anulorũ ſcalpturæ geſtandæ , omnino talium præſtigiorum ac deliramẽtorum qualium magna mole referſiſſe ſcripta ſua Xenocratem Aphrodiſienſem, & Pamphilum quendam,ſexto ſimplicium pharmacorum Galenus refert.Sed & Plinius eiuſmodi ſubinde prodere non dubitauit . Nos vt talia non probamus, ſic reiicere ex opere publico nobis non permiſimus:imò quædam ex iis Græca miſerrimè mutilata ſuo nitori reſtituimus,vt aliquem ſenſum exhiberent: quanquam quædam ſuperſint eiuſmodi vt dedita opera obſcurata videantur, ne videlicet intelligantur, atque ſic maioris æſtimationis ſint,velut clandeſtina aliqua vi auxiliarem opem conferentia. Inſunt præterea multa empirica remedia,quæ itidem apud Galenum κτ' τόπους leguntur,ex Archigene,Apollonio, Heraclidáque Tarentino,& aliis quibuſdam citata, vt quædam nobis eo facilius fuerit redintegrare detrũcata ac vitiata.Certè nihil temere in toto opere mutauimus, niſi palàm corruptum,qualia multa librarii & ignorantia & incuria fuerunt admiſſa: & tantùm ſanè me præſtaturum promiſi Hieronymo Frobenio typographo Baſilienſi diligentiſſimo,qui hoc opus meæ fidei ac curæ cõcredidit.Eſt autem hic vir ſupra diligentiam qua optimos quoſque authores accuratiſſimè excudit,etiam nõ vulgariter ſtudioſus; vt veteribus authoribus productis,ac quaſi nouis factis, rem literariam omnem adaugeat. Sic nuper authores publicauit nemini antea notos, & hàc parte laudẽ omnibus Europæ typographis præripuit,veluti ſunt Arriani & Hannonis periplus,Strabonis epitome,Parthenius de fluminibus & montibus(velut ego ſentio, quãquam inſcriptio Plutarchũ præferat)& idem Partheni9 de amatoriis affectionibus à nobis Latinè reddit9,Ptolemæi geographia,Diogenes Laerti9,Aëtius medicus, & hic Marcellus medicus , & quem aliquando noſtra ope inuulgabit,Conſtantinus Cæſar de agricultura : vt taceam de tot ſcriptoribus aliis,& præſertim veteribus Theologis, Eraſmi Roterodami auxilio publicatis. Illud præterea admonẽdum duxi,Scribonium Largum nuper in Gallia primùm inuulgatum,& publicè omnibus Latinũ medicũ ſcriptorem creditum,totum in hoc Marcelli opere contineri, diuerſis locis inſertum, ab ouo (vt aiunt) fere vſque ad mala, adeò vt perorationem etiam Scribonii Marcellus cap.35 habeat.Quæ res facit vt ego dubitem Scriboniũ ipſum Latinè ſcripſiſſe.Quum enim in lib.Galeni κτ' τόπους,tum ab Andromacho, tum ab Aſclepiade medicamenta Scribonii nomine præfixo producantur,eadémque etiam magna ex parte in vulgato Latino Scribonio legantur,videri poteſt Andromachũ & Aſclepiadem ex Latino ſcriptore Scribonio medico tranſtuliſſe ea medicamenta,vtpote qui iis paulo annoſior,ſub Tiberii & Claudii Cæſaris ætate vixit: & ſic ſanè vulgo omnibus perſuaſum eſſe video. At verò quũ pleraque ex iis pharmacis quæ in Galeno Græcè leguntur,itémque in Scribonio Latinè habentur,diſſideãt tum in rerum diuerſitate,tum in ponderum ratione,& hoc tamen ſic vt ea diuerſitas ex ſimilitudine quadam appellationum ipſarum rerũ videatur oborta,veluti verbi gratia,quod καρδάμωμον in Græco Galeni,naſturtiũ(id eſt κάρδαμον)legitur in Latino Scribonii exemplari,& χαλκάνθη in Græco, æris flos(id eſt χαλκοῦ ἄνθος)habetur in Scribonio:minimè exiſtimandũ puto Græcos homines Andromachum & Aſclepiadem talia ex Latino Scribonii opere malè trãſtuliſſe, ſed planè vice verſa,aliquem interpretem poſteriorũ ſeculorum Scribonium Græcum transferẽdo, Græca vel non intellecta,vel ex ſimilitudine vocũ corrupta,bona fide reddidiſſe,hoc eſt errorem ex errore propagaſſe,velut etiam in cõmentariis noſtris medicis abũdè declaraui.Indicat autẽ & ipſa dictio ſe tranſlatitiam eſſe,vt quæ illud latiniſſimũ ſæculum non reſipit.Sed & ſi Scribonius Latinè hoc opus prodidiſſet,non videtur Plinius eius mentionẽ fuiſſe neglecturus.ignotũ enim ipſi eſſe non potuit,qui poſtea ſub Veſpaſianis illud ſuũ naturalis hiſtoriæ volumẽ edidit. Quare Scribonium omnino Græcè ſcripſiſſe iudico: & quanquam Romani generis nobiliſſimæque Scriboniorum familiæ nomen habeat,vt & hinc Latinè ſcripſiſſe videri poſſit , tamen tale tum ſæculũ erat vt quicunque ex Romanis medicinã tentaret ac exerceret,ſe ad Græcos trãſferret: atque hoc eſt quod Plinius dixit,In tanto fructu pauciſſimi Quiritiũ attigere,& ipſi ſtatim ad Græcos tranſfugæ. Atque hoc ſanè iudiciũ meum de Scribonii libro,hoc loco ideo prætermittendũ non duxi quòd totum eum librum Marcellus tranſcripſit,& huic operi ſuo inſeruit . Et tamen quũ in præfatione multorum Latinorum medicorum ex quibus ſua collegerit,mentionẽ faciat,ſimilitérque aliquoties in operis progreſſu,Scribonii adeò aut eius interpretis, nuſquam cõmeminit,ſed ſimpliciter illius libri verba,eodẽ etiam ordine trãſcripta habet,vt ego aliquãdiu dubius hæſerim vter ex altero ſua excerpſiſſet. Verùm vbi viderẽ in Galeno eadẽ legi Scribonii nomine præfixo quæ in eo libro continẽtur, planè tranſlatitium Scribonii libellum(velut dixi)iudicaui, & hoc factum ſuſpicor circa Valentiniani Imperatoris ætatem,inclinata iam tum re Latina. Ex ea itaque tranſlatione Marcellus bonam partem excerpſit , authoris nomine ſuppreſſo,quod fortaſſis etiam ipſe eius libri interpres ſuppreſſit. Et quando in re obſcura non aliter quàm ſuſpicionibus & coniecturis agere poſſumus,addam & illud:Siburius(cuius in præfatione meminit Marcellus) omnino Scribonius mihi legendus videretur,niſi proximo tempore vixiſſe , ac ciuem ſuum velut Auſonium & Eutropium diceret: quod de Scribonio intelligi non poteſt,qui ſub Claudio Cæſare vixit:niſi tam inconſiderantem circa temporum & ho

minum rationem fuiſſe credamus Marcellum,vt Scribonii ætatē & patriam ignorarit, aut niſi Siburius omnino is eſt qui Scribonium Latinum fecit,& Scribonii nomine reiecto ſuum præfixit,quem proinde Marcellus vt authorem libri & ciuem ſuum,& proximi ante ſe temporis agnouit,dum eius mentionem facit.Quicquid eius rei eſt, liber ſanè Scribonii vbique corruptiſſimus,vel ex toto ex Marcello ipſo corrigi ac reſtitui poteſt: cuius opus vt vetus , & medici empirici, & qui ipſe Latinè ſcripſit,digniſſimum viſum eſt quod ab interitu vindicaretur,cū honeſtiſſimis viris Hieronimo Frobenio & Nicolao Epiſcopio Baſilienſibus typographis præſtantiſſimis,tum etiam mihi.Et ſanè me nihil pœnitet eius operæ quam in eo euoluendo ac emendando collocaui,maximè quum ipſe Galenus magis empiricos,atque remedia vſu cognita probet, quàm methodicos ex ratione inconſtanti ad morborum curationem progredientes,vt ſperem(imò certò ſciam)etiam rei medicæ ſtudioſos non exiguo fructu hoc opus ſibi comparaturos ac lecturos, maxime veſtris,viri celeberrimi,nominibus præfulgētibus,ac quaſi illucentibus,de quibus iam conſtans in iis regionibus fama eſt,vos nihil niſi egregium ac publica commodans probare.Et de te quidem , ornatiſſime Iohannes , frequenter in confabulationibus meminit optimus & prudentiſſimus vir gener tuus Michael Meienburk,huius vrbis ſindicus,ac amicus noſter ſummus,quàm videlicet integro animo ſis erga bona ſtudia & veram pietatem affectus , vt vel eximiæ virtutis tuæ gratia ſæpe cupiuerim tibi notior eſſe.In te verò,optime Guilielme , eundem affectum cominus & coram etiam cognoui,vt non iniucunda mentio mihi de præclaris virtutibus tuis apud honeſtiſſimum iuuenem Caſparum Erneſtum generum tuum quotidie fere contingat.Magis enim mirum videtur in vobis adhuc vigere animum ad bona ſtudia amplexanda ac iuuanda propenſum,quem olim adoleſcentibus vobis in publicis gymnaſiis excitatum,declarare in dies amplius non deſinitis,& hoc fere toti à literis ad rei metallicæ curam digreſſi,ac quaſi ſequeſtrati, quū plerique qui omnem ætatem in publicis ſcholis detriuerunt,iam ea ætate qua vos eſtis,non ſolùm non fructum aliquem ſtudiorum ex ſe oſtentent,verumetiam adoleſcentium ſtudiis inuidentes incommodent,timētes videlicet ne in dies amplius ipſorum ignauia,imò ignorantia mundo inclareſcat:aut etiam ſolis ſtudioſorum ac doctorum titulis ſuperbiētes,aliàs vel in aulis magnatum colaces agant,vel caupones ſint & pincernæ,ſordidum quæſtum ex omni occaſione captantes.Quare vbi à curis & officiis quibus præclarè incumbitis,fueritis otioſiores,aliquando ad hunc Marcellum medicum vobis inſcriptum,& à me dicatum diuertentes,aut ſalutaria medicamenta legere ne pigreſcite,aut ſuperſtitioſa ſuauiter ridere ſatagite,méque veſtri nominis ſtudioſum vel de fidicina hac amate. Opt. Valete. Northuſæ Calendis Septemb. ANNO M. D. XXXVI.

INDEX MEDICINARVM INFRA SCRIPTARVM.

Ad capitis omnes ſubitos & diutinos & multiplices dolores. Cap.I.

Ad omnes dolores hemicranii & heterocranii ſubitos & diutinos. Cap.II.

Ad vertiginem capitis. Cap.III.

Pityriaſi,& porrigini,ac prurigini,atque vlceribus,& lendibus,& pedunculis. Cap.IIII.

Ad capitis reumata & purgationem , & ad pituitæ & flegmatis deductionē,& reſtrictionem catarrhi. Cap. V.

Alopeciis & tineis,& capillo fluenti, atque infirmo. Cap. VI.

Capillo nigrando & criſpando,iis adiecta ſunt quæ phlegmata & perfrictiones capitis deducūt. Cap.VII.

Ad omnes & multiplices oculorum dolores, medicamina & collyria, & remedia diuerſa,phyſica & rationabilia de experimentis. Cap.VIII.

Ad aurium dolores vniuerſos & vitia omnia , & ſurdiginem. Cap.IX.

Ad omnia vitia narium,& ad pituitam. Cap.X.

Vitiis labiorum & gingiuis , & oſcedini , & oris vlceribus , & fœtori , & linguæ puſtulis, & palati exulcerationi. Cap.XI.

Dentium doloribus & vitiis eorum vniuerſis. Cap.XII.

Dentrifricia diuerſa de experimentis. Cap.XIII.

Vuæ & faucibus & arteriis & raucedini. Cap.XIIII.

Ad anginam vel ſynanchen, & ſtrumas , & parotidas , & reumata , & glandulas , & ea quæ faucibus hæſerint euocanda. Cap.XV.

Ad omnes moleſtias tuſſis,& ſubitæ & diutinæ , ac vetuſtæ,& ſiccæ atq; humidæ , & ad phthiſicos, atq; eos qui ſanguinolentū excreant, & ad empyicos & hæmoptoicos,atque eos qui ſanguiſugas hauſerint , necnō & ſtomachi ſtridorem. Cap.XVI.

Ad ſuſpirioſos vel ad diſpnoicos , & ad omnes cauſas arteriarum,& ad vomitus reſtringendos & prouocandos, & ad ſitim arcendam,& ſingultus inhibēdos,& ad reumaticos & vulſos remedia diuerſa. Cap.XVII.

Humerorum & ceruicum doloribus , & opiſthotonis, & & hircoſis , & vnguibus,& paronychiis. Cap.XVIII.

Ad lichenem ſiue mentagram , vel impetiginem , & elephantiaſin,& lepram , & ad exanthemata , & maculas, & liuores tumoréſque de facie abolendos , & ad genas ſcabras , & cicatrices malarum purgandas, & ad lentigines & ſtigmata delenda,remedia diuerſa. Cap. XIX.

Ad omnia ſtomachi vitia, & ad omnes eius cauſas & dolores, & ad omnem cruditatem atque indigeriem depellēdam,& ad omnem viſcerū atque aqualiculi confirmationem,antidota, epithemata,potiones, oxyporia,vnctiones,aliáque remedia nonnulla. Cap.XX.

Cordis dolori & corco & præcordiis omnibus . Cap. XXI.

Ad hepatis vitia omnia & moleſtias vniuerſas. Cap. XXII.

Ad lienis vitia omnia & moleſtias cunctas. Cap.XXIII.

Pleuriticis & laterum doloribus. Cap.XXIIII.

Lumborum & coxarum doloribus ac torporibus , & iſchiadicis remedia. Cap.XXV.

Renum & veſicæ doloribus,& cauſis vniuerſis,& calculo & vrinæ difficultatibus, necnon & vrinæ incontinentiæ. Cap.XXVI.

Cœliacis & dyſentericis,& torminoſis, & ad inteſtina rupta , internóſque morbos, atque incontinentiam ſtercoris,remedia diuerſa. Cap.XXVII.

Lumbricis & tineis & interaneis cauſis, id eſt teneſmo, & ad roſus ventris,& ſtrophum. Cap.XXVIII.

Ad colum & eileon remedia diuerſa. Cap.XXIX.

Ad ventrem reſoluendum ,necnon & choleram proiiciendā atque inhibendam, ſales & potiones,& catapotia diuerſa. Cap.XXX.

Ad ani vitia,& fiſtulas podicis, & hæmorrhoidas. Cap. XXXI.

Paniculis & inguinibus & intertriginibus. Cap.XXXII.

Cæpariæ & verendis virilibus vniuerſis, & hernioſis ſiue viris ſiue infantibus,& rebus venereis, & eunuchis ſine ferro faciendis. Cad.XXXIII.

Genuū doloribus,& crurum ac tibiarum vlceribus & varicibus,& callis pedū,atque clauis, & verrucis, & plan-

tis,& pollicibus,& talis,& articulis, & pernionibus, & ruptis pedibus, & condylomatis neruorum atque articulorum, & ad extrahenda quæ caſu calcata fuerint, vel quæ corpori inhæſerint, diuerſa remedia, Cap. XXXIIII.
Neruorum vitiis ac doloribus omnibus, & arthritidi,

ac paralyſi, doloribúſque medullarum, remedia diuerſa. Cap. XXXV.
Ad podagram calidam & frigidam, & chiragram remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimentis, vt in aliis omnibus infirmitatum cauſis ſuprà ſcriptum eſt. Cap. XXXVI.

Notis ponderum ac menſurarum Marcellus his vtitur.

℈	ſcrupulus	✱	denarius
Λ	victoriatus	—	vncia
P	pondo	Є	ſemuncia
ʂ	ſextarius	S	ſemiſſis

MARCELLVS VIR INLVSTER EX MAGNO OFFIcio Theodoſii ſen. filiis ſuis ſalutem dicit.

SECVTVS opera ſtudioſorũ virorum, qui licet alieni fuerint ab inſtitutione medicinæ, tamen eiuſmodi cauſis curas nobiles intulerũt, libellũ hunc de empiricis quanta potui ſolertia diligentiáque cõſcripſi, remediorum phyſicorũ ſiue rationabilium confectionibus & annotationibus fartum vndevnde collectis. Nam ſiquid vnquam congruum ſanitati curationíque hominum vel ab aliis comperi, vel ipſe vſu approbaui, vel legendo cognoui, id ſparſum inconditúmque collegi, & in vnum corpus (quaſi diſiecta & lacera Æſculapius Virbii membra) compoſui. Nec ſolùm veteres medicinæ artis authores Latino dũtaxat ſermone perſcriptos (cui rei operam vterque Plinius, & Apuleius, & Celſus, & Apollinaris, ac Deſignatianus, aliique nonnulli etiam proximo tempore inluſtres honoribus viri, ciues ac maiores noſtri, Siburius, Eutropius, atque Auſonius, commodarunt) lectione ſcrutatus ſum, ſed etiam ab agreſtibus & plebeis remedia fortuita atque ſimplicia, quæ experimentis probauerant, didici. Quorum vobis copiam labore noſtro vigiliáque faciendam, filii dulciſſimi, pro neceſſitate infirmitatis humanæ, piiſſimũ duxi: orans primùm diuinam miſericordiam ne vobis veſtriſque experiendi huius libelli neceſſitas vlla naſcatur: tum ſiqua fuerit proſpiciendæ ſalutis & tuendæ valetudinis cauſa, gratulemini ſuper hac re labori ſtudióque noſtro, quod vobis abſque medici interceſſione, opem neceſſariam curationémque præſtabit. Cuius ſciẽtiæ beneficia, vice mutua charitatis humanæ, cum omnib⁹ infirmis amicis, notis ignotiſque, immo verò cum aduenis magis & pauperculis communicare debetis: quia & Deo acceptior & homini laudabilior miſericordia quæ ægro hoſpiti ac peregrino egenóque defertur. Moneo ſanè, ſiqua fuerint paranda medicamina, ne abſque medico aut incurioſius componantur, aut indiligenter habeantur. Nã licet attentiſſimè ſpecies & mẽſuras ſpecierum remediis quibuſque adſcripſero, & ipſarum menſurarum notas, vel ponderum qualitates ſecundum Græcam traditionẽ & medicorum veterum conſuetudinem ſeorſum libello huic inſeruero, & nõ ſolùm Romana, ſed etiã Graia expoſitione digeſſero, tamen ẽ re eſt vt hæc eadem cum peritioribus conferantur, ac ſæpius retractentur, & quæ cõfecta fuerint, vel parata medicamina ſub ſignaculis ſemper habeantur, ne aut caſus incidat, aut malignitas alicuius obrepat: quæ beneuolè & ſincerè parata corrũpat, ſitque de remedio venenum, & de ſalubritate pernicies, culpetúrque medicina, quũ peccarit incuria. In ſumma me hæc benignè paraſſe, & tamẽ ſuper iis monuiſſe ſufficiet, vos perinde ſanitati veſtræ atque opinioni meæ conſuluiſſe conueniet. Epiſtolas quoque eorum quorum ſtudiũ æmulatum me eſſe ſcripſi, huic operi, nequid deeſſet, adieci, quarũ lectio & incitare vos ad neceſſariã cognitionẽ, & inſtruere poterit ad ſalutẽ. Verſiculis quoque luſimus migmatum & ſpecierum digeſtione cõpoſitis. Nõ quòd ſit dignum aliquid in carmine, ſed vt lectorem ſcrutatorémque huius operis & poema pelliciat, & exoptatio blanda conciliet. quod opuſculum in infima parte huius codicis collocaui, & vt ſermone noſtro opera hæc ſolertia noſtra compoſita claudantur, & nugas noſtras multiplex foliorum celet obiectus.

De mẽſuris & põderib⁹ medicinalibus ex Græco tranſlatis, iuxta Hippocratem.

Vncia habet drachmas numero VIII, ſcrupula XXIIII. Mina habet libram vnam, vncias duas. Cheme habet ſicut drachma ℈ III. Obolos habet denarius VI. Cotyla hemina facit acetabula ſiue oxybapha IIII. Olyſcion facit heminæ partẽ ſeptimã, quod facit — I, & drach. II. Cotylos habet — IIII. quod facit cyathos II. & cochlearia ſex. Itẽ cotylus triũciarius habet heminæ tertiã partẽ. Tetrobolon eſt quarta pars heminæ. Chœnix ſextarii duo ſunt. Stater eſt quod metitur drach. IIII. eſt autẽ quãta ſemuncia. Denarius eſt argenteus drachma I. quod facit ℈ III. Victoriatus denarius dimidia pars drachmæ eſt. Obolus minor drachmæ ſexta pars eſt. Cyathus pars octaua ſextarii, ſed ad põdus drachmarũ pars decima eſt. Cochleariũ dimidia pars drachmæ eſt. Tetraſarius ſemũcia eſt.

Item de ponderibus & menſuris medicamentorum ex libro viceſimoprimo Plinii hiſtoriarum naturalium.

Drachma Attica denarii eſt argẽtei pondus. Drachma eadem habet in pondere obolos VI. Obolus habet chalcos X. Cyathus pendit drachmas X. Acetabulum quod dicitur habet heminæ quartam partem. Hemina habet drachmas numero LX. Mna (quod noſtri minam vocãt) pendit drachmas Atticas centum.

Menſuras quoque ipſas Græcorum de medicinalibus ponderibus hîc addidimus, vt in huiuſcemodi rebus, ſi viſum fuerit, de fonte (quod aiunt) ipſo petatur auctoritas.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

ἡ μνᾶ ἔχει ὁλκὰς	ρξ
ἡ λίτρα ἔχει οὐγγίας	ιϐ
ἡ οὐγγία ἔχει ὁλκὰς	η
ἡ ὁλκὴ ἔχει γράμματα	γ
τὸ γράμμα ἔχει ὀβολοὺς	ϐ
ὁ ὀβολὸς ἔχει κεράτια	δ
τὸ κεράτιον ἔχει χαλκοῦς	ϐ
ὁ μέδιμνος ἔχει ἡμίεκτα	ιϐ
τὸ ἡμίεκτον ἔχει χοῦς	ϐ
ὁ χοῦς ἔχει χοίνικας	ϐ
ἡ χοῖνιξ ἔχει κοτύλας	δ
ἡ κοτύλη ἔχει ἡμίξεστον	α
τὸ τρύβλιον δὲ κοτύλη ἐστὶν ἀττική	
τὸ ὀξύβαφον δὲ τέταρτόν ἐστι κοτύλης	
ὁ κύαθος ἕκτον ἐστὶ κοτύλης	
ἡ χήμη ἔχει ὁλκὴν μίαν	

ἡ ἑλληνικὴ κοτύλη τοῦ ἐλαίου ἔχει λι. α

ὁ δὲ ξέστης λι. ϐ ὁ δὲ ἰταλικὸς ξέστης λι. α ς.

δῆλον οὖν ὅτι καὶ ἡ ἰταλικὴ κοτύλη ἔχει ſο θη

ἡ δὲ ἀλεξανδρίνη κοτύλη ἐλαίου μὲν ἔχει ſο η, οἴνου δὲ, ſο θ

Τὸ κεράμιον ἔχει

ἐλαίου	οἴνου	μέλιτος
λι. οϐ	λι. π	λι. ρη

Τὸ κόγχιον ἔχει

λι. θ	λι. ι	λι ιε

ὁ ξέστης ἔχει

ſο ιη	λι. α. ſο η	λι. ϐς

ἡ κοτύλη ἔχει

ſο θ	ſο ι	λι. α ſο γ

ὁ κύαθος ἔχει

ſο ας	ſο. ας	γ. δ ſο ϐ ς.

De his menſuris uide quæ annotantur in calce libri.

EPISTOLÆ DIVERSORVM, DE QVALITATE ET obſeruatione medicinæ.

LARGIVS DESIGNATIANVS FILIIS SVIS SALVTEM DICIT.

LEGI antehac Hippocratis Coi epiſtolam, medicinæ auctoris vel peritiſſimi, quam de tuenda valetudine ad Antiochum regem ſcripſiſſe fertur: cuius quia præcepta & monita vobis ad ſalutis cuſtodiā nota cuperem, collegi vt potui quicquid feriem eius continere memineram, eámque ore Romano interpretās ſcripſi. Caui (fateor) ne ad verbum verba tranſferrem, quò minus pleraque linguarum diuerſitate congruerent, ſi parum ponderis in ſignificationibus veris fieret. itaque explicandæ rei aduerſus obſcuritatem conſului. Igitur Epiſtola talis eſt.

ANTIOCHO REGI HIPPOCRATES COVS SALVTEM DICIT.

IAm te in hoc regnandi munere & culmine reputās ſuſtinere perſonā, vt rex magnus vitam multis vtilem in longum prouehere debeas, ingentē ſimul prouidentiæ tuæ metiēs curā, qua experientiſſimus rerū, matheſin quoq; apprimè adeptus es, cōuenire talibus regalis peritiæ ſtudiis arbitratus ſum domeſticā quoq; tuēdi corporis & procurādæ valetudinis ſcientiā. ſuper cuius obſeruationibus ad te ſcribēdū putaui, vt & quib⁹ cauſis morbi exiſterent, & quibus prænoſcerentur indiciis, & qualibus inter exordia perimerentur medelis oſtenderem. Nam fere vt cæli turbulenta tempeſtas nunquam niſi præcedentibus ſolet ſignis ingruere, ita corporum imminentia pleraque incommoda ortus proprii ſignificatione monſtrantur. Spondeo autem pro ingenita docilitate, qua noſtram quoque ſuper iis rebus ſolertiam probas, monitis meis auſcultantem poſſe te reliquum vitæ tempus firma valetudine & plena incolumitate producere. Corporis igitur humani fit à nobis quadripartita diuiſio, cuius in partibus ſingulis valetudinum moderatio continetur. Sunt autem partes hæ, cum capite oris ſublimitas, pectoris latebra, ventris receptaculum, ſentina veſicæ. Si capiti igitur eueniet incommodum, aut tenebræ offunduntur, aut cietur dolor, aut onuſta quaſi pondere ſupercilia ſentiuntur, aut fit temporum pulſus aſſiduus, aut tumeſcentibus manè oculis caligat aſpectus, aut aures tinniunt, & accepto quodam interius tumultuantur ſono. His ergo ſignis exiſtentibus, caput eſt purgatione curandum. Sed ſuper huiuſmodi tamen leniore medela hyſſopi vel origani Indici coma iniecta, defruto, ſiue mulſæ quæ ſeptem vel pluſculis diebus maceratur. De quo liquore poſtmodū coagitato atque colato tepido, heminæ dimidiū aut ampliorem modum gargarizari oportet die calido vel ſereno, ita vt reſupinato ore faucibus liquor ille contineatur aliquantulū, & agitetur alterna vice: idque ſæpius fiat, donec heminæ dimidiū conſumatur vel cum phlegmate proiiciatur. Sed hæc ieiuno adhibēda curatio eſt, qua nulla capiti leuior aut commodior reperietur. Hoc remedium qui neglexerit, & indiciis ſuprà ſcriptis nō occurrerit, neceſſe eſt ſentiat aut oculorū vitia, aut vlcera intimis auribus erumpētia, aut ſtrumas in confinio colli, aut pulſus cerebri, aut ſuffocationē, aut circa guttur anginam, aut vuæ deſtillationem, glandulas quoque patietur, & tabem fluentium capillorum, & vlcera per caput efferueſcentia, dolorémque dētium crebérrimé. Quòd ſi à pectore morbus minatur, qui eſſe ſimplex & non violentiſſimus ſolet, iis præſentitur indiciis. Primùm pectoris ſudor intimus teſtatur æſtum ſtomachi laborantis: ſplen erit quaſi diſtenſus & eminens, ſputamenta fellita, ſcapulæ cum lateribus grauabuntur, & improuiſo dolore marceſcēt, aſſiduæ oſcitationes ora diducent, importunæ vigiliæ ſomnos fugabunt, arctatus ſpiritus ſiti nocturna maximè inardeſcet, expergefactis mens erit triſtis & nubila, poſt ſoporem totius penè corporis pulſus, tremor in brachiis vel in manibus, ſicca etiam tuſſis quatiet infirmum. His igitur ſapienter occurritur, ſi conſuetudo fiat ſine vllo medicamine poſt cœnam vomēdi. Vtile autem eſt etiam ieiunum vomere. magis enim humor noxius qui ſtomacho inſiderit egeritur. Itaque qui manè vomiturus eſt, debet minutatim raphani radices manducare, eáſque, vel ſuccum earum, tranſmittere, cardamum quoque, (*id eſt naſturtium*) ſed & ſinapi & erucam deuorare, & aquam inde tepidam ſuper bibere, ac digito vomitum prouocare. Qui iſta contempſerit erit iis obnoxius vitiis, pulmonis labore vexabitur, phreneſin ſuſtinebit: atræ bilis infeſta cōmotio ad vſque veſani eum furoris periculum trahet, iactabitur febribus acutis, inops ſomni agitabitur pernicioſis vigiliis. Siquando autem morbus à ventre molitur, qui & ipſe multiformi graſſatur incommodo, hæc ſigna præmittit. Torquetur aluus, & correptos cibos immoderatis fluoribus fundit. Potus in amaritudinem vertitur, membrorum omnium exiſtunt dolores cauſa latēte graſſentes, nimiis feruet ruboribus corpus, & acutis atque occultis febribus inardeſcit. Aduerſum hæc venter eſt molliendus ſine grandi cura aut graui medicamēto. Nam qui lapatho vel mercuriali herba vſus fuerit, commodè aluum temperabit. Si parum proficiet hæc medela, & ſuprà dicta indicia perſeuerabunt, decoctus vrticæ ſuccus potui dabitur. Vtiliter accipiuntur & cymæ caulium multa aqua vehementer excoctæ: etiam braſſicæ humor

melle admixto & aſperſo ſale temperatus bibi debet,ad heminarum quatuor modum. Qui hæc adhibere ceſſauerit, iis patebit iniuriis vt aut cœliacus fiat,aut meatibus ruptis immoderato vētris fluore vexetur.Hinc dyſenteria orietur & iliacus morbus,& ad ſuperiora fimus redundans vomitibus & empneumatis,inficiet.Hinc iſchii paſſio erit,dolórque coxarum:apoplexis etiā his originibus exiſtet:hinc & ſanguinis per interiores meatus (id eſt per hæmorrhoidas)flauor multus emanat.Articulorum quoq; morbus (quem Græci ἀρθρῖτιν vocant) iſthinc creatur.Quum verò ex veſica imminet origo vitiorū,& ipſa non minus cauſis pluribus nocēs, his ſignificationibus intelligitur.Inflatio veſicæ adeſt. ſolet enim in eam multus ex alui meatu ventus immitti.inde aſſidua ructatio,inde incontinentes crepitus egeruntur , inde grauis ſomnus,inde vrina ſordida & diri odoris egeritur, & circa genitalia tumor ſurgit . His ergo animaduerſis , tali ſubueniendum medela:Fœniculi & apii radices vino condito veteri & odorato iniicies,& quum ſe hæc confuſa macerauerint,cum vini cyathis duobus tantundem miſcebis aquæ calidæ,& ieiuno potui dabis . Præterea radicis aſparagi ſuccus cum vino mixtus,optimè ſumitur. ſed & ciceris albi non arietini decocti ſuccus accipitur.Ex hac valetudine niſi in exordio curatio adhibita fuerit,per vrinæ difficultatem & hydrops naſcitur,& dolor iecoris , & vitia renum , & ſtranguria veſicæ:ventrem moleſtiſſimi dolores vexabunt.Hæc ſunt de prænoſcendis præueniendíſque morborū cauſis. Addidi etiā,quibus & quatenus per anni circulū pro tēporum viciſſitudine obſeruatis , incolumitas cuſtodiatur. Ab hyeme igitur ſalubrius fiet exordium.Ex die VIII calen.Ianuarias corporibus humor accreſcit vſque veris æquinoctium,quod incipit VIII calen. Aprilis.Hoc ergo tempore vtendum calidiſſimis cibis & optimis,vino aliquatenus indulgendum.vſus etiā veneris minimè reſpuendus. Ex æquinoctio incipit phlegma creſcere(id eſt, concretus humor & frigidus)vſque in ortum pleiadum,qui incipit pridie idus Maias.Ergo tum adhiberi conuenit bene odoratos ſed & acres cibos. Exhinc ſanguis ardētior febribus augmēta ſuppeditat,nec minus humor obbibitur,vſque ad æſtiui temporis cōmutationem,quæ ad VIII calen.Iulias inchoatur. à quo die venere abſtinendū, ieiunandúmque. Ab octauo enim calen.Iulias æſtiua progreſſio incrementa fellis exſuſcitat vſque in autumni æquinoctium, quod eſt VI calendas Octobris.Erit igitur vtendum frigidis & ſapidis & bene olentibus cibis,parcius ieiunandum,& à venereo vſu,ab VIII calen.Iulias (certè per dies duodecim)penitus abſtinendum. Poſt autumni æquinoctiū(id eſt poſt diem VI calen.Octob.) acres biles vires & augmentum ſortiūtur,in occaſum pleiadum,qui eſt IIII idus Nouemb. humores etiam graues ſerpunt.Erit igitur vtendum acidis & acribus cibis,venere quoque abſtinendum, parcius etiam ieiunandum . Ab hoc rurſus tempore (id eſt à IIII idus Nouēbris) ſanguis deficit. cōgruit igitur leuioribus cibis vti,vino indulgere,nec vſu veneris abſtinere,in VIII calendas Ianuarias,ex quo incipit tempus hybernum.Hæc(vt dixi)obſeruās,incolumi ſoſpitate vitæ ſpatia tranſcurres,nec vlla indigebis viſitatione aut curatione medicorum.

EPISTOLA ALIA EIVSDEM HIPPOCRATIS, EX GRAECO tranſlata,ad Mæcenatem.

QVEM roganti tibi libellum promiſi,omni cura adhibita deſcriptum miſi , ordinatiſſimum tuæ ſalutis cuſtodem,quem debebis tam diligenter intueri quàm ſcriptus eſt . Ad curationē enim corporis tui omnia exploratа ſunt,quæ cum rerū effectu comperi , celeritérque complexus ſum . Intueri ergo omnem medicinæ rationē debebis . Nanque ego diligenti cura,licet ſumma breuitate , comprehendi ſingula curationum genera,ſicut proximè in eo libello feci quem Cæſari noſtro coram te tradidi : quas curationes per temetipſum æſtimare poteris. ſapientibus enim ratio venire in conſilium adſueuit. Omne itaque corpus hominum, pecudum, alitúmque,ex quatuor generibus cōſtat,ſed præcipuè hominum:calido,frigido, ſicco,& humido . Frigido enim continentur viſcera vnde ſpiramus: calore continetur anima qua viuimus, (id eſt qua vitā ſentimus). Sicca ſunt oſſa quæ vires faciunt ad ſuſtinendū laborem : humidus eſt ſanguis quo alitur vita.Per omnia enim viſcera venæ currunt, quæ ſanguinē regunt. Sanguis animā,anima vitam ſuſtinet:ſpiritus autem aëris eſt. Oſſa neruis munita virtutem corpori præſtant. Sanguis quum abundat,valetudinem vitiat. Ex eo naſcitur ſanies quam in vulneribus ſectis videmus.Naſcitur & pituita quæ nauſeam facit: naſcitur etiam bilis acida & amara, quæ dicitur mater morborum. Bilis enim quum eſt , concitat calores. De pituita perfrictio naſcitur , quæ facit dolorem inteſtinorum , torſiones etiam inflationémque , quæ corpus extenuat. Sanguis autem à nimio cibo nimiáque potatione incipit abundare , & cruditate corrumpitur. Qui quum euacuatur, extra curſum naturæ infert aliqua corpori vitia: & in quacunque parte corruptus incubuit,fatigat & lædit.Nam ſanguis animam quoque vitiat,& inde os hominis incipit fœtere. Quum eſt ergo integer ſanguis,animam ſine dubio cōfirmat,vt poſſit frigus calorémque fortius ſuſtinere. At quum abundat, cúmque calore animæ corrumpitur , fit ſanies: tum & bilem atram concitabit , & calorem interdum ac frigus faciet,corporique vniuerſo languorem,animæque malum odorem vel anhelitū faciet. Quò facilius igitur commodis valetudinis fruamur,& incommoda vitemus,prognoſtica(id eſt præcurrētia vitia)ſignis nturalibus cognoſcamus, cognitáque emendemus,ne mortifera fiant . Quatuor igitur diſponuntur corporis partes, cuius origo in capite eſt & thorace, deinde venter ſequitur & veſica.Ita ergo locorum iſtorum ſinceras notas cognoſcemus:Hominis ſani vrina mane alba erit,& ante prandium rufa : pranſi,rurſus candida, item ante cœnam rufa . Nec ego tamen neceſſitatem prandendi impoſui, ſed magis vrinam & tempora naturalia oſtendi . Candida enim vrina debet eſſe vbi cruditas non eſt , mane quieto corpore,deinde motus ipſe & deambulatio vrinam turbat,excitátque veſicam, ideóque coloratior fit . Quòd ſi mane vrina mutauerit colorem,oſtendit ſubeſſe vitium infirmitatis,quod tamen propriis indiciis intelligimus.quum enim à capite morbus oritur,ſolet capitis dolor comparere:tunc & ſupercilia grauantur,tempora ſaliunt,aures ſonant,oculi lacrymant , nares repletæ odorem non ſentiunt.Quum ex his ergo aliquid accidit, caput purgari oportet hac ratione. Hyſſopi aut cunilæ bubulæ faſciculum cum aqua deferuefacias: inde aquam ore continebis , ſed caput calidè tractabis,vt fluat pituita. Quod ſiquis negligit,capiet epiphoras oculorum ,aut dentiū vel aurium dolorem. Interdum etiam ſtrumæ parotidéſque naſcuntur , & alia vitia , quæ circa fauces ceruicéſque oriri ſolent : item diſtillatio aut grauedo narium erit.Et interdum vlcera in capite naſcuntur,aut etiam capilli defluunt. Quum autē à thorace morbus naſcitur, incipit caput ſudare, linguáque fit craſſior,aut os amarū,aut tonſillæ dolēt.Oſcitatio erit frequēs ſine ſomno & quiete. Torpor mēbrorum,animi dolor, prurigo corporis, brachia manúſque aſſiduè intremiſcunt , ſubitáque tuſſis arida & inquieta naſcetur.Ex his ergo quum aliquid acciderit,vitabis vitium graue,ſi vomueris ſiue ieiunus,ſiue poſt cœnam, vel in balneo. Plus autem prodeſt ſi ieiunus bilem eieceris. Eam enim dicimus matrem morborum.Sed qui vomere nolunt,vel non poſſunt,quia ſtomacho laborāt,decimo quoque die ieiunādo,omni cibo ſe abſtineāt: quo facto vitiū grande vitabunt. nam frequenter vomendo , ſolet ſtomachus corrumpi. Quòd ſi à ventre morbus orietur, hæc erunt ſigna: Venter vertetur atque turbabitur, & ſentiet crebros dolores: cibus & potio videbūtur amara: genua ſuccident, lumbi grauabuntur, interſcaplium contrahetur,totúmque corpus particulatim grauabitur. Tardabuntur pedes,pigra fient crura,renes indoleſcent: & poſt hæc febriculæ incurrent. His itaque cognitis,prima eſt abſtinentiæ vtilitas. Tum etiam medicamentis aluum purgari oportebit,vt graue corpus leuamentis adiuuetur.Quòd ſi morbus maior premere videbitur,adiicies alterum diem abſtinentiæ,ſi tamen vires patiētur:ſin minus , quamleuiſſimum ſumes cibum,vt ouum ſorbile tantùm,aut aliquid ouo ſimile accipias.Hoc qui negligūt, fiunt cœliaci,torminoſi,dyſenterici,etiā ex eo

naſcun-

naſcuntur tertianæ & quartanæ, fiūt podagrici chiragricique, morbus etiā articularis hinc accidere ſolet. Quidā etiā fiunt amentes: quibuſdam ſanguis etiam erumpere è naribus ſolet. Oportet ergo occurri tam grauibus malis curatione prædicta. A veſica qui naſcuntur morbi hæc dabunt ſigna: Pleni videbuntur, & citò ſaturari quos grauabit: ſequentur inflationes ventris & crepitus crebri: videbuntur oſcitare, nec oſcitabunt, ſed tantùm os diducent, ſequetur totius corporis ſtupor, ſomnúſque grauis quaſi marcor, fiet vrina liuida & vix erūpens: tumeſcunt etiam veretra, inde & calculoſi fient. Hæc vitia ſic emendātur: Fœniculum & apium vino auſtero madefacito, vel etiā earū herbarū radices cōtere, & ex vini cyathis duobus, & tantundem aquæ calidæ accipe aſſiduè, vel dauci ſemen, & myrtum ex qua calida ſume, vel cicer album ſume, non arietinum, madefactum vino, vt ſuprà ſcripſi ebibe, vel radicem aſparagi, vel eruum erraticum, vel ſerpyllum decoque, eiúſque aquam vino mixtam bibe. Quæ qui negligunt, fiunt hydropici: ſequetur iis iocineris & renum & veſicæ dolor. Fient quoque calculoſi, ſtranguriam quoque ſuſtinebunt, & ventris tumorem. Intueri autem oportet ægri vires, quomodo poſſit ſuſtinere medicinā, vt ita febri & cruditati eius adhibeatur. Fiunt ergo cataplaſmata, adhibentúrque quæ apta ſint capiti, ventri, veſicæ cruditati, frigori, calori, prout tempus exegerit. Vti autē ad hæc oportet roſa, aceto, vino, oleo irino, linguam quoque ægri aſperam melle perfricari, vel mēthæ folio: reliqua diligenti medico permittenda ſunt, quia iuxta morbos debet adhibere medicinam. Quoniam oſtendi corporis ſani & imbecilli notas per vrinam denunciari, & adieci curationum conſilia, nunc & compoſitiones medicamentorū adiiciam: vnum ne naſcātur corpori vitia, alterum vt emendatio ſanitatem reducat. Aduerſus autem omnes impetus morborum duo ſunt remedia certiſſima: primum eſt, decimo quoque die vt te abſtineas à cibo & potione: deinde poſtero die lauêris, cibóque firmo vtêris, qua re & obſeruatione efficies nequid omnino vitii corpori tuo accidat, & perpetua ſanitate ſis tutus. Eſt & potio ſalubris quæ omne corporis vitium elimat, & valetudine confirmat. Eius potionis iam tecum habes compoſitionem, per annos enim complures, amiciſſime Mæcenas, cum Cæſare noſtro pariter nos morari meminiſti, quo tempore hæc obſeruando nunquam in vllum corporis lāguorem incidiſti: quo tempore nec noſtrum Auguſtum quicquam moleſtioris incommodi paſſum eſſe noſti. Ita enim me tecum habebis ſi libellum meum legendo ſæpius tractaris, qui plenius tibi me abſente præſtare conſilium in omnibus poterit. Terentii Velpiſti in vltimo libello leges δυνάμεις herbarum, quas vt creſcentibus numeris lunæ obſerues dum tollis & componis curato. Si ita non feceris, & ad diminutionem lunæ ſuſtuleris, minus valebunt. Ipſum etiam mare per lunam augeri & minui ſcimus, cerebra etiam hominum augentur creſcente luna. Quum autem minuitur luna, vnaquæque res deminutionē ſentit, quod licet recognoſcas ex iis quibus quotidie vteris, tamen & per me admonitus ſcies, omnibus & minui augmentū & augeri per lunam. quod ſi ita eſt, in herbis quoque legendis, componendíſque medicamentis, vim eius & poteſtatem nos obſeruare debere ne dubites.

EPISTOLA PLINII SECVNDI AD AMICOS DE MEDICINA.

FREQVENTER mihi in peregrinationibus accidit vt propter meam aut meorum infirmitatē, varias fraudes medicorum experirer, quibuſdam viliſſima remedia ingentibus pretiis vendentibus, aliis ea quæ curare neſciebant, cupiditatis cauſa ſuſcipientibus: quoſdam verò comperi hoc genere graſſari, vt languentes qui pauciſſimis diebus, vel etiam horis, poſſint ſanari, in longum tempus traherent, vt & ægros ſuos diu in reditu haberent, & ſæuiores ipſis morbis exiſterent. Quapropter neceſſarium mihi viſum eſt, vndique valetudinis auxilia cōtrahere, & veluti in breuiarium colligere, vt quocunque veniſſem, eiuſmodi inſidias vitare, & hac fiducia ſecurior iter ingredi queam, vt & ſciam, ſiquis mihi lāguor acciderit, non facturos medicos ex me vel ex meis reditum, nec taxaturos incommodorum occaſionibus ſanitates. Ante omnia autem puto in promptu habenda quæ ſubitò deſiderata, difficillima videntur inuentu: ſicut oleum vetus, quod ſi ad manum nō erit, celerrimè fieri poterit. Deferuefactum enim vel recentiſſimum, & odorem & vires vetuſtiſſimi præſtat. Et, ſi fortè curatio exegerit, aquam marinam in mediterraneo quæri, ſolicitudini locus non erit, ſi ita proſpiciatur. duo enim ſalis ſextarii in quatuor aquæ ſextarios miſſi, temperatiſſimam marini liquoris copiam facient. Oxymeli verò facilè erit fieri, ſi in duobus cyathis mellis ſextarius aceti, addito pulegio & ſalis modico, contēperetur. Polenta autē hoc modo fiet: Hordeū aqua perfuſum vna nocte ſiccatur, deinde ad XX libras hordei adiiciuntur tres libræ lini ſeminis, coriandri ſelibra, ſalis acetabulum: tunc deinde hæc mixta torrentur, & mola franguntur. Omnibus autem curationibus mel optimum eſt in quo apes moriuntur, & lana ſuccida ea bona eſt quæ de ouis collo fuerit attonſa. Cinerem auium vel aliorum animalium deſideratum ſic fieri oportet: In ollam nouam mittitur auis, aut quodlibet aliud animal quod putaueris exurendum: quod addito operculo, circumlitóque argilla, in furno feruenti torrebitur, ſpiramento permodico facto. Gargarizationes verò omnes calidæ vtendæ ſunt, ſicut & fomenta, vt medendi ratio & vſus oſtendit.

Alia epiſtola.

CORNELIVS CELSVS CAIO IVLIO CALISTO SALVTEM D.

INTER maximos quondam habitus medicos Herophilus, &c. *habes ſuprà in epiſtola præfixa libro Scribonii Largi, & illius nomen præferente.*

Alia epiſtola eiuſdem Cornelii Celſi.

CORNELIVS CELSVS PVLLIO NATALI SALVTEM D.

LECTIS duobus libris compoſitionum Græcis, Pulli Natalis, quos miſiſti mihi vt in Latinum ſermonem conuerterem, libenter parui tuæ voluntati, dignos eos exiſtimans quibus operam impenderem, quos plenos vtilitatis comperi: alioquin excuſaſſem, ni me propoſitum haberet nihil non dignum ſublimi Romanorū maieſtate, de bono medicinæ artis ſplendidiſſimè ſcribere, idque perēnitati & literis mādare. Habebit ergo & præſens tempus & futura poſteritas in hoc perpetuæ voluntatis meæ curæque gratiſſimum munus, ſiquidem bona valetudine nihil eſt pulchrius. Dedi autem operam quantum potui vt ad verbum transferrem quæ in Græcis medicinalibus reperi: nec neceſſariam curam cultus orationis putaui: quia rectius duxi proprietates nominum edere, & rem veram ſub herbarum peregrinarum vocabulis explicare. Vnum genus fateor me tranſlationis de induſtria declinaſſe, quo fere Græci vtuntur in medicamentorum ſcripturis, omnia ad ſecundam perſonam dirigentes: ego verò in vſum medicamentorum quæ edidi, ominis boni gratia nullam malui quàm infinitam inſerere perſonam. Admonerémque, niſi certum haberem te non ignorare, me huiuſmodi bona vtilitatis magis quàm delectationis cauſa ſcripſiſſe. Græci medici pondera medicamentorum ad drachmas redigunt, quæ quia ad denarium noſtrum conueniunt, octoginta

enim & quatuor in libram incurrunt)pro nota Græcæ drachmæ,quæ eſt figura talis Z, notā denarii Latinam,quā noſti,poſui,id eſt hanc ✳.& ad eius pondus Græcas drachmas rediges.Et quando quæ volui præfatus ſum,nunc quæ deſideras explicabo.

EPISTOLA VINDICIANI COMITIS ARCHIATRORVM, AD VALENTInianum Imperatorem.

QVVM ſæpe,ſacratiſſime Imperator,humani generis fragilitas falſò de natura ſua queratur, aliquando tamē potuimus, redditis cauſis,oſtēſiſque remediis,vanas & innumeras querimonias refrænare. Nam ſicut rudis gubernator turbatum mare ſulcans,incertus periculorū,dubius ſalutis,cuncta rimatur:ita & mortalium natura,quæ perpetua ſanitate optat frui,placida quæque deſiderat.Sed quia nec mare ſemper poteſt eſſe tranquillum,nec vnus in diem venti ſpiritus durat,nec ſecurus nauta ratem poteſt ſcandere, quum æquor mole fluctuum tollitur:ſic neque mortales poſſunt ſemper eſſe validi aut viuentes,ſed pro ætatis & temporis varietate diuerſis morborū aguntur incommodis.Quæ quum ita ſint,clementiſſime Imperator,magna laus eſt veterum inſtituta ſcrutari: maior verò gloria,inuenta ſeruare. ſiquidem illi viam laboribus ſuis,virtutibus aperuerunt, nobiſque iter intelligentiæ ſua ſapientia reliquerunt.Vnde quum quidam febribus teneretur,& diu ventris duritia ſtrangulatus,die duodecimo iā morti proximus videretur,adhibitis ad curam multis & magnis medicis,vt remedium conſequeretur, hoc illis ſummum periclitanti præſidium viſum eſt,vt per inteſtinum clyſterio ei curatio pararetur. Quū ille imminenti periculo æſtuaret,& veluti morti proximus curationis etiam extrema depoſceret, ego pudoris & reuerentiæ modum ſeruans quem cunctis ſemper exhibui,proſpexi ad tempus ne veluti turpis cura forti viro applicaretur. Quum ergo vidiſſem febrem eius,quam de colore collegi,& ſiccitate viſcerum fatigari eum penitus aduertiſſem,ilico infuſo ſale aquam frigidiſſimam obtuli eius ardori:qui quū deſyderio recentis quo cruciabatur,totum quod ei oblatum fuerat,ebibiſſet,auctores medicinæ magni qui id ſpectabant,exclamauerunt,Occidiſti hominem. Necdum vox eorum ab ore manauerat, eueſtigio eum ſomnus occupauit,ſudórque perfudit.Quibus ego præſentibus,clementiſſime Imperator,tantis ſudoris eius abſterſionibus laboraui, vt(ſi dici fas ſit)Nilus ex eius corpore videretur effluere. Verùm quum æger expergefactus,recreatum ſe extinctis febribus,& ab infirmitate leuiorem eſſe ſenſiſſet,ventris etiam cœpit deſyderio vehemēter vrgeri. Allato itaque vaſculo omne alui onus quo grauabatur expoſuit,ad tam dirum fœtorem vt omnes qui illic aderant fugarentur, dicentibus egregiis medicis quòd omnia eius interna putruiſſent. Poſt hæc à me æger ad balnea mittitur, vt lauacro eius ſiccitas humigetur.qui perunctus vnguentis remedialibus, quum poſt balneum veſtimēta accepiſſet,ſitire ſe dixit:ſtatim eum abſinthio,in quo libyſticū fuerat decoctū, progreſſum à balneo potaui,nequid cauſationis in corpuſculo eius maneret,quo veſica ſcybalis vel lapidibus per vicina loca meantibus premeretur. Præcepi etiam ei eſcam fieri de minutalibus porcinis,id eſt podocyliis & ventriculo: in quem vētriculum acetum cyminatum modico adiecto laſere mitti mandaui,vt omnino excocta caro etiam oſſium duritiam emolliret, vt ſoluta eorum medulla cum iure ipſo abſorberetur.Non dubium eſt autem,optime Imperator,quòd ex indigeſtione externarū crudiſſimarúmque crapularum,vel ſuperfuſa diuerſi nimietate vini,repletis & plenè tumentibus venis,potus in viſceribus amareſcunt,aufertur ſomnus,ſubſequitur calor, atque occultarum febrium peſtis & quædam phreneſis pulſu cerebrum inquietat,venter dureſcit, qui iamdudum crudus repletus fuerat,exuberantibus cibis:qui dum excoquuntur, conſumptis quæ humida ſunt,inflammationes importuniſſimas faciunt, quæ adiecta calida aqua amplius neceſſe eſt excitentur.Inde ergo venter dureſcit,inflatur pulmo,ſplen diſtenditur,pinnæ etiam iecoris porriguntur.Quibus coanguſtatum & coartatum fel exprimitur.quo infuſo tingitur corpus,& fit luteum.Quum ergo peruenerit ad ea loca venarum in quæ paucula hauſta deſcendunt,duo mala iuncta,id eſt res acris ac dulcis,citò auferunt animam: ſicuti petrarū humidarum ſudor igni ſubiectus citò abſorbetur ab igni.petra autem ipſa exuſta & concremata,ſpongia efficitur, vnde calx vel gypſum conficitur.ita calore febrium excoquitur vitium cruditatis, ciborúmque congeſtio. Quibus conſumptis & exhauſtis, frigida ſine dubio ſuperfundenda eſt, ne penitus areſcant. Nam nimirum æſtimas, ô bone Imperator, calidam & frigidam mortalibus incluſam eſſe corporibus,quum ſingulæ res propriam habeant naturam. Ignis ignem, aqua aquam deſiderat: ſed ad horum iungendam ſocietatem ſiue temperantiam procurandam, ſyluarum materies lignúmque depoſcitur, quod & nutrit ac ſuſcitat & rapit ignem, & frigidam vertit in calidam. ſed non ita in nobis eſt coæquandum. Accipe igitur, ſereniſſime Imperator, quod conueniens nobis putetur exemplum: thermarum ſcilicet ab ſe calidarum mixtio temperata, vbi nec ignis videtur, nec lignum ſuggeritur, niſi vapor ſolus ſponte conficitur, & aer calidus ſine labore ſentitur. Nónne duo vnum ſunt? & diuerſa atque contraria inuicem proſunt? diuina prouidentia ſalubri permixtione ac temperie procurata,nonnullam corporibus abluendis ſanitatem præſtant,competentémque medicinam præbētes,varios languores à corporibus mortalium pellunt?Hæc quum ita ſint, nihil aliud reor mortalibus præbendum niſi id quod quum infirmi eſſent deſiderauerūt,& oblatum ſibi profuiſſe ſenſerunt. His ergo vtamur quibus ſumus bene experti, & quorum beneficio conſecuti ſumus optabilem ſanitatem. Nam ſimiliter quidam, quum oculorum lacrymantium reumate carere non poſſet, productus eſt in medium conuentum multorum ſpectātium medicorum. Qui quum inſpectus ab iis fuiſſet,dixerunt ei palpebras incidi debere, comburi etiam hemicranium,& raſo capite venas ſecari,(quod Græci arteriotomēn dicunt) imponi etiam eſcharas: & quum iam omnibus locis debilitatum & cauterizatum caput haberet, nihilque ei tormenta quæ deſiderio ſanitatis patienter tulerat,profuiſſent, deflebat omnibus infelicitatem ſuam. In vltimum hæc ab egregiis medicis inuenta curatio eſt, vt quum dexter oculus lacrymam funderet, vena ei dextri brachii laxaretur:quum ſiniſter,ſimiliter in ſiniſtro brachio fieret. Quod quum pati cœpiſſet infirmus,flens & gemens illud Catonis ſæpe dicebat,Corporis auxilium medico committe fideli. Ego autem dico,& perito.Reſtiti igitur iis,nec laxari venam permiſi:magnóque ſilentio facto authores noſtros in medium protuli ac recitaui,dixique ad eos,ſi ex multifario tormentorum genere miſerandus iſte vel vnam medelam fuiſſet adeptus,meritò vos pateretur: ſed quum neque inunctione,neque inciſione, neque combuſtione, inundationē lacrymarum reprimere potueritis, cur indoctè venas ei laxari præcepiſtis, quum hic iam ſemianimis viſionē ipſam ferri perhorreſcit? Vnde reddite mihi ſapientiſſimi viri hodiernæ cauſas curationis,cur fuerit deſuper oculus inciſus,cur raſum caput,cur meacula exuſta venarum.meatus enim irrigatio ſi venerit ad ea loca in quibus habebat receptaculum collectionis ſuæ,quo impetu exinde deſcendebat deorſum,recurrens rurſum ad fontem cerebri, ibique coanguſtatus,quum feruere cœperit, verendum eſt ne perforans cutem, ac pertundens cratem capitis, generet in eo vitia diuerſa, aut ne iterum per aliquam venarum erumpat ad aures,faciátque hominem ſurdum, totum oppilans auditum,aut vermes in auribus generet, vel naribus polypos nutriat. aut oculis ægilopia excitet, aut dentibus ſit moleſtus, & faciat hominem oris fœtidi atque corrupti, vel (quod maximè cauendum eſt) ne per vuæ deſtillantis aut exulceratæ vitium ipſa muſice hominis corrupta langueſcat,pulmonique & ſtomacho plagam inferat,lumbos quo-

que renéſque diſſoluat, & incipiat humor noxius per inguina & coxas, & crura decurrens, facere contractiones talorum atque neruorum, paulatimque auferat greſſus, totóque organo tabeſcente, videamini potius conſumpſiſſe hominem quàm curaſſe, quum verè violenta morte videatur de hac luce migrare. nam ſi ceparum acritudo aliquoties nobis non manducantibus, noſtris tamen oculis moleſta eſt, aut ſinapi, vbi & mel miſcetur, leniri penitus non poteſt, ſed calore eius commotum cerebrum ita deſudat vt oculos & nares acer humor infeſtet: quid putamus illi patiuntur quibus circa oculos cura rurſus aut igni adhibetur aut ferro? Quare, imperator, fidem noſtris auctoribus adhibentes, non credamus quibuſcunque medicinis, nec vulneri vulnus ſuperponendum putemus: ſed ita ægris remedium porrigendum eſſe credamus vt neque grauibus tormentis, neque intolerabili medicinæ curatione crucientur. Plura ergo de obſeruatione medicinæ pietati tuæ ac poſteris tuis, digna memoria tradidi, quæ homines docti de expertis remediis prodiderunt, quæ tua diuina ſerenitas oro ſuſcipiat, & ad memoriam cæteris relinquat.

INCIPIT AD CAPITIS OMNES SVBITOS & diutinos, & multiplices dolores, Cap. I.

AD capitis dolorem etiam in febri, primis diebus incommodi, ſerpylli — I. roſæ aridæ — II, incoquũtur cum duobus ſextariis aceti acerrimi, donec ad dimidias perducantur: inde ſumitur cyathus, & duobus roſæ cyathis bene cõmiſcetur, frequẽtérque curatur ex eo caput. vbi enim incaluit quod infuſum eſt, niſi recens adiiciatur, nocet. Item prodeſt eodem modo ruta per ſe vel cum hederæ baccis decocta, & capiti tepidè infuſa. Polygonos quoque herba (quæ Latinè ſanguinaria dicitur) & mẽtha multis profuit eadem ratione decocta, & capiti tepidè infuſa. Dolorem capitis leuat ſpondylion, & agni ſemẽ, & platani pilulæ ſimiliter aceto incoctæ, roſa quoque duplici menſura, ſimplæ aceti commixta, ſicuti & polygonos ſuperius dicta debet excoqui, id eſt ea quæ ſanguinaria dicitur. Quum autem plurimis diebus manſerit dolor capitis, tum omnium ſupradictorum oportet vncias ſingulas ſumi, iiſque admiſceri lauri baccarum, caſtorei, nucum amararũ, pulegii, ſambuci foliorum, vncias ſingulas, & in aceti ſextariis quatuor decoquere ad dimidias, & eodem modo roſa admixta dupliciter, ſed non tã frequenter caput curare. Ad omnẽ capitis dolorem efficaciter prodeſt medicamen tale, crocomagmatis — I. aluminis ſciſſi, vel gallæ — I. hæc teri ex acri aceto, & roſa duplicis ponderis viciſſim adiecta oportet, vſquedum mellis habeant ſpiſſitudinem, atque inde frontem & vtrinque tempora oblinere. Ad capitis dolorem quum inueterauerit, bene facit hæc compoſitio, Myrrhæ ✱ I. croci ✱ II. amygdalarum amararum ✱ II. rutæ viridis ✱ III. ſpondylii & panacis ✱ ſingulos, lauri baccarum ✱ III. ſerpylli ✱ II. caſtorei ✱ I. teruntur hæc omnia cum aceto, & fiunt paſtilli: quũ opus eſt diluuntur aceto & roſa in mellis ſpiſſitudinem, atque ita frons & tempora oblinuntur. Permanente verò capitis dolore, materiam quoque humoris oportet detrahere ex eo per nares, vel per os: quæ res etiam auriculam vel dentem delentibus prodeſt, nec minus iis quib⁹ ſubitæ vertigines obuerſantur (quos σκοτωματικοὺς Græci dicunt) item comitiali morbo correptis prodeſt: ſed & caligine impeditos ex magna parte leuat. Debent autem ii homines pridie abſtinere, & ſuperioribus diebus aquam potare: Per nares ergo purgatur caput, iis rebus infuſis per cornu quod Græcè ῥινεγχύτης vocatur, hederæ ſucco per ſe vel betæ ſucco cum exiguo flore æris, vel cyclaminis ſucco mixto lacte aut aqua pari menſura. Bene detrahit è naribus liquorem & hæc compoſitio, Salis, nitri, aceti, olei veteris, mellis, ſingularũ rerum denarios binos, cyclaminis ſucci, ſtaphidos agrias, (quam herbam peduncularíam, quòd eos necat, quidam appellant) ſingulorũ denarios binos. hæc in vnum mixta naribus per cornu infunduntur, vel pinna longiore nares interius perfricãtur. Quum ſatis viſum fuerit fluxiſſe humoris aut ſanguinis vt reprimatur, aqua frigida pura nares diutius oblui oportet, vel croco macerato in eadẽ pridie.

Sed ſi per os magis detrahere humoris materiã viſum fuerit, quia non ſine tormento quodam per nares ea deducitur, ſuadebimus pyrethri radiculam commãducare, atque ſubinde hiantem pati florem ſaliuæ vel vuam paſſam cum piperis albi totidem granis dabimus commanducandam, & expuendam. æquè enim & hæc deducunt pituitam. Bene facit & ſinapi, ex aceto tritum, ſed non excaſtratum, gargarizare, trium cyathorum menſura, ad- A mixta mellis libra vna. detrahit enim & hæc compoſitio largiter pituitam. Quum verò diu caput dolet, & adtonderi preſſius & adradi prodeſt, vt poſſit diutius fricari, & aqua calida foueri pura vel lauro incocta: quo tempore etiam ſternutamentum concitare non alienum erit hoc medicamento quod ex iis rebus componitur, Veratri albi, caſtorei, ſtruthii (quod eſt radix lanaria) piperis albi, ſingulorum denarios ſingulos. hæc contuſa tenuiter forato cribro tranſmittantur, quum opus fuerit, per pinnam, aut calamum ſcriptorium naribus inſufflen- B tur, vel ſpecillo tincto in aqua & excuſſo, naribus iniiciuntur. Proderit autem ad ſternutamentum etiam per ſe cõtuſum, & eadem ratione iniectum veratrũ album. linguam enim ſiccam & aridam ſternutatio ſtatim inundat.

Capitis dolorem quanuis veterem & intolerabilem protinus tollit, & in perpetuum remediat torpedo nigra viua impoſita ei loco qui in dolore eſt donec deſinat dolere, & obtorpeſcat pars: quod quum primùm ſenſerit qui dolet, remoueatur remediũ, ne ſenſus auferatur eius par- C tis. Plures autem parandæ ſunt torpedines eiuſdem generis: quia nõnunquam vix ad duas tréſve reſpondet curatio, (id eſt torpor) quod ſignum eſt remediationis.

Ad capitis dolorem factum ex peruſtione prodeſt roſæ bonæ ſuccus infuſus capiti, ſed cum ſucco de moris facto pari menſura admixto.

Ad capitis dolorem factum ex perfrictione ſatis prodeſt oleum irinum cum ſerpyllo & exiguo aceto infuſum: magis autem ſi aut iridis radix aut peucedani ſuccus prioribus admixtus fuerit. Prodeſt & ruta cum oleo irino & exiguo aceto cocta & tepidè infuſa capiti: nec D minus proſunt folia lauri cum irino oleo & exiguo aceto trita & infuſa capiti.

Ad capitis dolorem factum ex vino nimio proſunt quidem & ea quæ diximus proficere ad capitis dolorem ex peruſtione factum: proſunt & rutæ folia trita cum aceto, admixta eis roſa, & nuces amaræ eodem modo. faciunt & agni folia quæ naſcũtur in virgultis, quibus Græci pro viminibus vtuntur, eadémque λύγους appellãt, cum iridis aridæ radice trita, mixta eis roſa atque aceto.

Ad capitis dolorem factum ex ictu aut caſu è ſublimi, E prodeſt roſa & irinũ oleum aceto decoctum: item roſæ aridæ folia macerata prius paſſo, deinde cocta atque trita, & ita impoſita, ſimili modo proſunt, & ſertula campana ſimiliter facta prodeſt, vel myrti folia tenera ex vino trita cum myrrha, & pulegium ex vino tritum, & mala cydonia vino cocta & trita atque impoſita capiti, plurimum proſunt.

Medicamentum quod repellere poſſit ea quæ ad caput redundauerunt, Caſtorei victoriati tertiam partem, ſphondylii ✱ I. nucis amaræ ✱ X. rutæ folia ✱ II. ſili maſ- F ſaliotici ✱ II. cum aceto prius hæc teruntur diligenter, deinde roſæ admiſcentur.

Ad diutinos capitis dolores, ſalis integri menſura quãtum manus plena comprehendere poterit, coquitur ex oleo ſuperfuſo, ita vt ſuperet ſalem, deinde quum omnino nihil incurrerit de ſale aſperum, perungitur dolens capitis pars hoc oleo, ſupérque lana ſuccida eodem oleo tincta imponitur. Sertulæ campanæ coronæ quinque ex paſſo & aqua frigida pari menſura coquuntur donec G permadeſcant, tunc teruntur, admiſcetúrque opii quod ſatis ſit, vel papaueris lacryma quæ ſopora à quibuſdam appellatur, ad victoriati pondus adiicitur. ex iis pannus quantum ſatis eſt linitur, & vtrinque tẽpora tinguntur. Ad capitis dolorẽ omnẽ efficaciter prodeſt

baccarum lauri denarii ſemiſſis,ſcammoniæ 1.Croci vi- A
ctoriati pondus. teruntur hæc optimè ex aceto & roſa:
quum opus eſt dolens pars capitis perungitur. hoc me-
dicamentum ſucceſſus mirificos habet. Ad dolores
capitis puerorũ,maximè eius partis quam bregma Græci
appellant, lini ſemen tritũ ex aqua imponere oportet,vel
oliuæ folia tenera trita cum vino adiecto viridi oleo, ſi-
mili modo ſuperponere: vel opii quantũ fabæ Ægyptiæ
magnitudo eſt,& ſalis duas partes,& pulegii partem vnã,
terere oportet cum aceto,deinde adiicere vngentũ ſupra
ſcriptum,& ſic perungi dolentem partem capitis. Ad B
vlcuſcula in capite ſimilia mammarum capitulis, ex qui-
bus ſanies manat: radi caput oportet, & ex nitro lauari:
furfures quoque ex melle coctos imponere vtile eſt, vel
bulbos ſcillæ ex aqua coctos, ita vt aluminis liquidi tan-
tundem ponderis ammiſceatur, & ſic caput inlinatur.

Ad ea quæ feruescunt in capite cum rubore lini ſemen
contuſum & melle conſparſum imponendum eſt. Ad
capitis dolores in febribus, rutæ ſyluaticæ ſeminis, vel
rutæ noditis radicis,ex qua rhus naſcitur, myrrhæ, pyre-
thri, aphronitri, ſalis ammoniaci, piperis longi, hederæ C
albæ foliorũ vel baccarũ,bdellii, galbani, balſami,iridis
Illyricæ,ſingularũ ſpecierũ denarios denos,caſtorei dena
rios quatuor,balani vnguẽtariæ ✳ II. rhamni ✳ X.trita o-
mnia in vnum coniiciuntur cum aceti ſcillitici quantum
ſit libra vna.Sed ita temperabitur medicamẽ donec ſpiſ-
ſitudinem mellis recipiat, atque ita reponetur in vaſe fi-
ctili:& quum opus fuerit inde ſumetur quantum ſatis ſit,
quod in linteolo bene tenero ſpiſſo inlinatur, perun-
ctúmque roſaceo modico imponetur.

Si vaſtior fuerit dolor capitis medicamentum tam D
ſpiſſum fiat infraſcriptum quàm eſt emplaſtrũ, & linteo-
lo denſo imponatur: Agni ſeminis & peucedani radicis
✳ IIII. iridis ✳ II. aceto prius maceratas has ſpecies ex-
coques vel contundes, & roſa dilues, atque ita raſo ca-
piti impones. Ad vehementes fœminarum ca-
pitis dolores,& ſuffocationes quæ de vulua veniũt(quod
genus valetudinis Græci ὑςερικλὼ πνίγα vocant) & ad
eos qui caduci appellantur,& ad freneticos, & qui verti-
gines habent ſphondylii denarios ſex, caſtorei ✳ VI.
peucedani ✳ II. nucum amararum ✳ VI. hæc cum ace- E
to & roſa bene trita & permixta capiti infunduntur.

Ad diutinos capitis dolores, etiam veternoſos (quos
Græci lethargicos vocãt) & phreneticos, & ad omnia vi-
tia quæ circa caput generantur, etiam ad podagram. ce-
ræ ✳ LXXXIIII. olei veteris ✳ LXXXIII. aluminis ſiſſi
✳ VI. glutinis taurini ✳ X. peucedani ✳ XX. caſiæ ✳ X.
reſinæ terebinthinæ ✳ XX. picis liquidæ ✳ X. galbani ✳
XIIII. aloes XVI. taurinum gluten cum aceto ad ignem
ſoluitur, peucedanum & caſia vino macerata conterun-
tur,& taurino glutini commiſcentur:cætera id ignem li- F
quidata dum calent ſupraſcriptis admiſcentur. quæ
bene ſubacta manu reponuntur. Quum opus fuerit pon-
dus inde denarii ſumitur,& dilutum aceto atque roſa ca-
piti infunditur, ſed melius facit hoc medicamentum
linteolo inductum raſo capiti impoſitum. Ad capitis
dolorem ſine febri benefacit de experimẽto capitis de-
raſio,atque potatio,cibi abſtinentia, ventris ſolutio: ſed
tum etiam roſa atque aceto curandum caput. Prodeſt e-
tiam detrahere pituitam ſinapi aut hyſſopo ex paſſo de-
cocta:itẽ herbæ pedũculariæ ſemine,(quã Græci ſtaphida
agriã vocãt) trito cum pipere & melle,oleo admixto,aut G
ipſius herbæ peduncularis ſemine per ſe melle admixto.

Permanente autem diutino capitis dolore proſunt ei
huiuſmodi perunctiones. ruta cum aceto & oleo calefa-
cto,iridis radix cum aceto,ſalicis folia trita ex aqua,ſer-
pyllum aceto tritum,& inferuefactum cum oleo & aceto,
Millefolium(quod Græci polygonon appellant)cum ruta
tritum, admixto aceto & oleo:nuces amaræ purgatæ tri-
tæ cum aceto & oleo, ita vt hæc interdum velut cerotum
cum linteo fronti ſuperponantur. ſimiliter prodeſt & ru-
ta ſyluatica trita cum aceto & oleo quaſi cerotum fronti H
ſuperpoſita:aut agni albi ſemen ex poſca tritum, aut oci-
mum viride vel ſemen eius ex aqua tritum & impoſi-
tum, aut hederæ albæ folia quatuor cum aqua mulſa: aut
git (quod Græci melanthion vocãt)eodem modo fronti
impoſitum, aut naribus iniectum prodeſt. Ad torri-
dam aut conſtrictã cutem capitis benefacit caſtoreum,&
balſamũ, & peucedanum,incoctum ſimul, & ſeorſum in
vaſe cum aceto & cum olei capiti infuſum. Faciũt etiã
huiuſmodi medicamenta capiti ſuperpoſita quæ Græci
cataplaſmata dicunt: iridis radices cõtuſæ ✳ VI. & puſillũ
roſæ ſyluaticæ ſeminis cum farina hordeacea cocta, aut
fœniculi radices ſimiliter coctæ cum farina hordeacea.

Prodeſt etiam ad nimios dolores capitis conſtrictio
eius per faſciolam non nimium latam,ita vt ea per mediã
frontem & vtraque tempora circũdetur:benefacit & fo-
mentum per ſpongias molles aquæ calidæ, decoctis in ea
prius lauri foliis,& capitibus papaueris adhibitum,& vn-
ctio capiti facta ex foliis lauri & agni & populi,tritis cum
aceto & oleo. Ad vlcera quæ in capite efferueſcunt
cum humoris manatione prodeſt aqua calida bis terve
die per ſpongiam ſæpius ſuper vlcera expreſſa, quod
Græci catantleſim appellant. Perunctiones autem
quas Græci ſynchriſmata vocant, & ea quæ ſuperpoſita
dolentibus partibus iidem cataplaſmata appellant, e-
iuſmodi proſunt: Folia ſalicis ex aqua trita, aut vitis
albæ radix aqua pura cocta, aut lenticula ex aqua co-
cta, aut aſparagi radices ex melle coctæ. Ad capi-
tis dolorem,folia lauri vel baccas vel florem terere opor-
tet cum aceto, & irinum oleum illis admiſcere, atque ita
caput naréſque perungere.Facit & iridis radix cum malo
cydonio cocto ex aqua pariter impoſita. Ad omnẽ
capitis dolorem inter initia proſunt aquæ refrigerantes,
& repellunt eum,interdum admixto pane,vel polẽte pol-
line conſperſo aceto. Plantaginis quoque ſuccus, &
rubi,aut lentiſci, aut millefolii,aut herbæ vrceolaris, aut
rhus ſyriaci,aut maciæ,(quam Græci anagallida appellãt)
item mẽthæ ſuccus,vel intiborum, vel myrti, vel ſtaphi-
dos agriæ infuſus capiti plurimum prodeſt. Ad diuti-
nos capitis dolores prodeſt infuſum capiti oleum vetus
cyprinum vel irinum cum peucedano,ſpondylio,& caſto
rio.Imponi autem ſtatim oportet lini ſeminis farinam &
hordeaceam in vnum coctam ex poſca: ſed poſtea pro-
deſt impoſitum cerotum ex cyprino oleo factum cum
ruta. Item benefacit cerotum ex irino aut ſyriacino
oleo cum butyro, dummodo calefacto medicamine ca-
put perungatur. Opobalſamo autem cum ſerpyllo & ro-
ſa vel peucedano prodeſt etiam lethargicos perungi.

Ad omnem capitis dolorem benefacit centaureæ te-
nuis ſuccus cum aceto calido infuſus capiti. Ad ca-
pitis moleſtum & diutinum dolorem medicamina infra
ſcripta facies,hederæ nigræ folia trita admixto aceto, o-
leo,vino,æquis portionib9:quod ſufficiat in vaſculo quo-
libet feruere facies, ac poſtea frontem & tempora lines.

Cicutæ folia, aut ſi folia non fuerint,radicem eius te-
res, & fronti inlineas,ut in ſaccello lineo ad frontem ſuſ-
pendes. Aloes ℈ VI.croci ℈ VI.gummis ℈ VI.album oui
& cochleas minutas numero V.hæc vniuerſa conteres in
mortario marmoreo,& aceto admixto fronti inlines.

Raſamen paſtæ quod in magide adhæret ℈ VI. & cre-
tæ ℈ VI. & bulborum incoctorum ℈ III. tritos,& medul-
lam ſiue vitellum oui gallinacei conteres pariter ex ace-
to,& fronti inlines. Muris cerebrũ tolles,& in vinũ mit-
tes,ac maceratũ & tritũ frõti inlines. Euphorbii ℈I.cro-
ci ℈ VI.permiſce cũ aceto,& pariter bene tritũ frõti inli-
nes. Hederæ ſuccus dẽſus fronti & temporibus inlini-
tur, & quum ſiccatus fuerit iterum inlinitur: quo facto
dolori capitis potẽter ſubuenitur. Ad compeſcendum
capitis dolorem, pollinem thuris cum viſci ſcrupulo
pariter fronti inline. Quòd ſi dolore medium caput ſin-
di videbitur, hederam contunde, ac ſuccum eius oleo
roſaceo miſce, & cum linteolo mundo fronti inducito,
tempora quoque ex eo & nares perunge: quòd ſi gra-
uior dolor fuerit, etiam cerebro ſuperfunde. Limaci
calculum quem in capite habet tolle:quod non facilè fa-
cies niſi ei dum in via repit caput ſubitò abſcideris: quẽ
lapidem quandiu tecum habueris nunquam vllum do-
lorem capitis nec ſenties nec patieris. Lauri baccas nu-
mero quinque ex aceto cõtere, aut ſeptẽ pilulas ſtercoris

A caprini ex aceto tere,& fronti inline. Herba in capite ſtatuæ cuiuſlibet naſci ſolet:ea decreſcente luna ſublata,capitique circumligata,dolorem tollit: hemicraniæ etiam efficaciter medetur ſi in panno rufo lino rufo ligata,capiti vel temporibus alligetur. Radicem atractylidos herbæ (quam noſtri carduum vocant) vel eius ramum, vel florem acia ligatum,& capiti circundatum, dolori eius mederi conſtat. nec minus herbam polygonon(quam rubiam vocamus)circundatam capitis dolorẽ tollere experti ſumus. Ramus ſpinæ albæ alligatus capiti efficaciter medetur. B Sinapi quoque cum ruta & aqua tritum,& ad mellis craſſitudinem redactum.

Corona ex herba hierabotane (quã nos verbenã dicimus) facta, capitique impoſita,dolores tollit. Cucurbitæ viridis ramenta cerebro impoſita, infantibus quoque qui ex dolore capitis nauſeam patiuntur,validiſſimè proſunt. Herba ſtrumus contrita,& cum oleo permixta,impoſitáque temporibus, & toto corpori cum ipſo oleo perducta, incredibiliter & capitis dolorẽ tollit, & languorem, ſiquis fuerit, corpore diſcutit. Radix cupreſſi tenuis capiti circundata dolorem eius leuat. C

Baccæ lauri impari numero cõtritæ,& oleo adiecto calido fronti impoſitæ proſunt. Oleum ex nuce iuglãde quæ manducatur expreſſum,ſubitum capitis dolorẽ, ſi eo perfricetur,mirè compeſcit. Malum Cydonium, palmulæ quinque, papaueris caput vnum, dempto ſemine, vſque ad quatuor cyathos cum aqua ad tertias decoctum, & cum mulſa aqua potui datum,valde prodeſt. Folia mali Punici diligenter contrita, & deinde ſuccus eorum vel ipſa oleo permixta,potenter etiam inueteratos dolores perſanant ſi inde aſſiduè frõs & tempora perfricentur. D Quum intrabis vrbem quamlibet,ante portam lapillos qui in via iacebunt quot volueris collige, dicens tecum ipſe, Ad capitis dolorem te remediũ tollere, & ex iis vnum capiti alligato, cæteros poſt tergum iacta, nec retrò reſpice. Creta quæ cimolia appellatur, cocta ex aceto,fronti impoſita,potenter medetur. Sal cum ruta tritum adiecto melle fronti inlitum,certiſſimũ remedium eſt. Fæcula qua infectores vtuntur ſi ſpondam lecti priorem qua vir cubat perunxeris, & ſpondæ medio inligaueris, dolores capitis remediabis. E Ex eadem aqua de qua bos aut aſinus biberit paululum ſumptum & potatum tollit efficaciter capitis dolorem.

Porri ſectiui ſuccum cochlearia duo, & vnum mellis, permixta ituro dormitum vel in nares vel in auriculam tepidum infunde, ſtatim proderit. Pollinem ſiliginis admixto oui albo, & quidpiam ſalis confricato, & fronti illinito, & faſcia ſuperligato,mirabile eſt. Anethum ita vt de horto collectum fuerit,decoquitur ex oleo,& ſuccus eius capiti infunditur.

Si de capitis dolore difficilis ſomnus ſit, amygdalino oleo caput perungi oportet. F Si de ſole caput doleat, cupreſſi folia contrita cum polenta de hordeo, vel amygdalis,& ſucco portulacæ fronti inlinuntur. Magnetes lapis (qui antiphyſon dicitur) qui ferrum trahit & abiicit,& magnetes lapis qui ſanguinem emittit, & ferrum ad ſe trahit, collo alligati aut circa caput, dolori capitis medentur. Expertum eſt mihi pulegium in oleo coquere,eóque frontem & tempora & cerebrum perungere. Glebulas de limine vel ipſo cardine eraſas cum aceto ſimul permiſce, eóque luto frõtẽ inlines,quo caput confeſtim grauiſſimo dolore releuabis. G Terra viua in ouum manè cõiecta,& ſub lectum ad caput cõllocata, vnicè prodeſt. Duo folia lauri circuncifa rotũdabis, reſináque terebinthina glutinabis, & vtrìſque tẽporibus adfiges,niſi reddita ſanitate non decident. Hirundinum pulli lapillos in ventriculis habere conſuerunt,ex quibus qui albi maximè fuerint,ſi in manu etiam ſinguli teneantur,aut circa caput lino nectantur,veterrimos & diutinos capitis mulcent dolores, niſi contactu terræ lapillorum potentia minuatur. H Cornicis cerebrum coctum & cibo ſumptum graues & inueteratos dolores capitis effectu mirabili pellit. Vulturis cerebro paululũ cedri ſi immiſcueris,& nares inde intrinſecus capútq; perfricueris,omnes dolores ſtatim minues.

Ex quacunque cauſa grauedinem capitis exortam,quæ intempeſtiuum concitet ſomnum, ſine dolore diſcutit ſiquis impetigines in aſini cruribus naturaliter natas detrahat,eáſque in ſcobem delimatas, immixto aceto naribus penitus obſtipet. Si dolor ex cerebro gignetur, hederæ folia ſeptẽ & nucleos purgatos ex perſicis ſeptẽ, ex oleo & aceto decoques,paritérque conteres, atque inde tempora & frontem dolentis obduces. Ruta trita, aceto & oleo roſaceo mixta, mirificè dolorem capitis auertit cerebro vel temporibus infuſa. Caput ocimi tritum cum roſaceo oleo aut myrteo & aceto, fronti rectiſſimè imponitur. Serpyllum decoctum ex aceto & tritum rectè imponitur temporibus & fronti.

Corona de puleio prodeſt capiti impoſita ſi terrã non tangat. Si difficilis ſomnus eſt ex dolore capitis, oleo amygdalino caput vngere oportet & tempora: nucleorum verò perſici farina cum melle & aceto fronte inlita prodeſt:nuclei quoque amygdalini triti vtiliter imponuntur. Etiam in febribus baccæ lauri impari numero in oleo contritæ & capiti inlitæ,ſanant dolorem.

Hederæ folia molliſſima trita ex aceto & roſaceo aduerſus omnem dolorem fronti inlinuntur. Panacæ radix in oleo conteritur,& deinde capiti inſtillatur.

Oſſa de capite vulturis alligari prodeſt capiti dolenti.

Gallinaceus pullꝰ incluſus abſtinetur nocte & die,deinde eius gallinacei pluma vel criſta alligatur ad collũ aut dolentis caput, ac ſtatim medetur. Surculus ex nido milui puluino dolẽtis caput ſuperpoſitus prodeſt. Murenarum pellium exuſtarum cinis ex aceto fronti inlitus prodeſt. Cochleæ matutinum rorem paſcentis caput arundine præciditur, & in linteolo licio alligatur, collóque ſuſpenditur, continuò medetur. Fracto capiti tela aranei ex oleo & aceto impoſita non recedit niſi ſanauerit. Corni ceruini exuſti cinis inlitus fronti ex aceto & roſaceo prodeſt.

Lanam ouiculæ de inter femora velles & combures, & in aceto intinges, & ſuper tempora dolentis ligabis.

Lanam arietis de fronte velles,& combures in operculo ollæ nouo,& in mortario confricabis, atque ex aceto fronti inlines. Sertulæ campanæ faſciculũ ex aceto decoques, & fronti inlines. Caput ſi dolere cœperit,ouo cum melle mixto in balneo lauat:ſtatim ceſſabit dolor.

Intybi contuſi ſuccũ oleo roſaceo & aceto acri, æquali menſura mixtum, capiti laborantis infunde. Betæ nigræ ſuccus temporibus dolentis impoſitus,mirũ remedium eſt. Serpyllum in aceto decoctũ fronti laborantis infunde, vel temporibus imponito: & ſi ſomnus difficilis eſt,oleo amygdalino caput perũge. Rutam viridem tritam cum aceto acerrimo & oleo roſaceo, æquali menſura toto capiti laborantis infunde. Lauri baccas xxxv. piperis grana xxxv. tere,& tritas cum ouo albo temperabis,& fronti impones. Oſſa de perſicis etiam duracinis franges, & nucleos eorum colliges, & ſiccabis in vmbra, & quum neceſſe fuerit,cum oui albo temperabis,& fronti ſuperimpones. Caput ſiquis ſic doluerit vt mediũ findi videatur, hederæ contuſæ ſuccũ per linteolum delicatũ mundũ exprimat, & oleo etiã roſaceo admiſceat,& ſic frõtem & tempora perungat,& cerebro & naribus inde & auriculis infundat. Caput ſi ex frigore doluerit,vnguẽtũ irinũ cum oleo laurino miſce, & calefactũ cerebro ſuperfunde, & inſuper lanã vnctam circa caput pone. Sicui nulla dè cauſa ſubitò caput & tẽpora doluerint,myrrha ex vino craſſius trita tẽpora oblinat,vel fabã freſam in aqua prius maceratã, poſtea in vino decoctã tritámque inlinat fronti:vel baccas lauri impari numero conterat prius, deinde admixto oleo diligẽtius terat,adinſtar collyrii,& poſtea in futili calefaciat, eóque caput perfricet. Purgatio autẽ capitis,ne ſupraſcripta naſcantur,vtiliſſima fertur hæc, ſi hyſſopi aut origani ſummitatibꝰ cõtritis,& ex mulſæ aquæ cotyla dimidia coctis,os aſſiduè cõlueris. Capitis vlcerationes ſanãtur ſi ſucco de beta è radice expreſſo caput in balneo perfricetur.

Sicui in capite tubera naſcũtur,cupreſſi baccas virides in vino decoctas tritas tuberibus adponat, ita vt per dies quinque in capite alligatũ & ſignatũ medicamẽ maneat:

poſt diem quintum ſoluat ac renouet: & hoc,ſi neceſſe fuerit, ter aut quater faciat: intra diem viceſimum perſanabit. Braſſicæ ſuccus naribus infuſus capite purgato,dolorem quoque eius efficaciter adimit. Radix pyrethri in ſole diu commãducata,etiam pituitam expellit. Hiera maior faciens ad capitis nimium & veterem dolorẽ,& ad phlegmata ſpiſſa & cõſtricta laxãda & prouocanda,ex calida aqua ieiunis data,adſpleniticos ex poſca,ad hepaticos ex vino Græco,ad acceſſiones quotidianas ante ſuſpitionem datur ex muria, quia & ventrem temperat:maximè prodeſt etiam melancholicis & ſcotomaticis. Dãda autem omnibꝰ ieiunis & bene digeſtis ad modũ nucis auellanæ,quæ cõſtat ex ſpeciebus his, Stichados ⊣ I.℈.VI.agarici ⊣ I.℈.VI. colocynthidos (id eſt cũcurbitæ)quod habet interius molle inter ſemina ſiccatũ ⊣ I.℈.VI.opopanacis ℈.XV.ſagapeni ℈.XV.petroſelini ℈.XV.ariſtolochiæ rotundæ ℈.XV.piperis albi ℈.XV.cinnamomi,ſpicæ nardi,myrrhæ troglodytis,folii, croci, vncias ſingulas:mellis verò optimi deſpumati tantùm mittes quantum ſufficiat pulueri ſpecierum ſuprà ſcriptarum colligendo ad ſpiſſitudinem congruentem, deinde confectum medicamen in vaſculo vitreo aut fictili ſub ſignaculo reponatur. Cupreſſi tenuiſſimi radice caput coronatum dolorem breui ponit. Pulegii florem deſtringes,& teres ex aceti cyathis duobus: adiicies rutæ tantundem quantum pulegii,& vnam cepam, & ſalis bolum.quũ omnia trita erunt,adiicies olei boni cyathum, & tenuiter ſubcoques,ac bene permiſcebis, atque aduerſus pilos caput ex eo diligenter perunges.

AD OMNES DOLORES HEMICRANII & heterocranii ſubitos & diutinos, Cap. II.

HIrcinum fimum tritum cum aceto ſcillitico miſce, & fronti & temporibus inline. hoc ad dolorem hemicranii ſedãdum etiam in perpetuum prodeſt. Thus & myrrham, & ouum teres ſimul, & fronti induces vel temporibus,ſubitus quum hemicranii dolor fuerit. Laſer Cyrenaicum cum aceto tere & inline frontem cum tẽporibus.Hemicranium ſtatim curant vermes terreni pari numero ſiniſtra manu lecti, & in limine cum terra de limine eadem manu triti, & cum aceto optimo eadem manu fronti vel temporibus inliti, quum dolor vrgebit.

Fimum vel cinerem cochlearum & granum ſinapis cũ aceto ad ternos ſcrupulos miſcere,& temporibus inlinire prodeſt. Herba ſtrumus & ſtercus murinũ cõtrita, & ex aceto fronti inlita, celeriter dolores etiam heterocranii abolent. Oſſicula in capite porci duo naturaliter forata inueniũtur,id eſt vnum in dextera parte,& aliud in ſiniſtra:quæ reperta & repoſita, & quum opus fuerit licio ſuſpenſa,medelam capiti prout inuenta ſunt præſtant, id eſt dextrum dexteræ parti,& ſiniſtrum ſiniſtræ: ſed præter te & ægrum oſſicula tertius non contingat quæ ad hanc neceſſitatem colligi diligenter & ſeruari debent.

Piperis grana XXI.murini fimi pilulas XXI.ſinapis quãtum tribus digitis poſſis tollere,teres,& aceto acri ad cerati modũ permiſcebis, & ita frõti impones,& aluta deſuper teges. Laſeris granum medicinalibus digitis auri iniice ex ea parte qua caput dolebit, ſtatim proderit.

Herbæ meliloti interiora,& oui cocti vitellum cũ vino modico tere diligenter, & inde hemicranium vel tempora quæ dolebunt inline,confeſtim ſanabis. Pampinum continuò de vite lectum cum oleo coques, atque ſimul tritis diligẽter tempora inlines. De muris fimo pilulas ſeptem teres,& cum aceto fronti vel tẽporibus dolẽtibꝰ inlines. Si vir aut adoleſcẽs aut infãs hemicraniã patietur,obſeruet vt ſemper luna ſeptima,& ſeptima decima, & viceſima ſeptima ſe tõdeat. mirum remedium habebit:neque curet ſi dies Martis aut Saturni in has lunas inciderit. Heterocraniam ſiue hemicraniam diſcutit hæc compoſitio,Gallæ Syriacæ ⊣ III. crocomagmatis ⊣ III.aloes ⊣ III. ſed gallas prius tundes & cribrabis,tũ cætera ſimiliter tunſa & cribrata miſcebis,idque medicamẽ in pyxide cõditũ ſeruabis: quúmq; vſus exegerit ex aceto temperatũ parte frontis quæ dolebit impones. Terræ Ægyptiacæ partes duas, crocomagmatis partẽ vnã,cũ

A aceto diligẽtiſſimè ac minutiſſimè contere: & partẽ quæ dolebit inlinito. Opii ⊣ I. colophonii ⊣ I. myrrhæ ⊣ I.hyoſcyami ⊣ I.peucedani ⊣ I.anethi ⊣ III.crocomagmatis ⊣ I.ſeorſum hæc tũdes,& cribrata in mortario diutiſſimè conteres, & ex aceto optimo de hoc puluere collyria formabis:quúmque opus fuerit, in cote ex aceto teres, & ſpiſſum parti frontis & temporum quæ dolebit antè diligenter deterſæ frequenter induces. Grana hederæ & ſerpyllũ pari pondere teres ex aceto, & inde totũ verticẽ perfricabis. Baccas lauri ex aceto tritas adiecto B oleo fronti impones aduerſum heterocranii moleſtias.

Peucedanus herba trita,& ex aceto & oleo frõti inlita, heterocraniam ſtatim ſedat. Herba vel hedera in capite ſtatuæ cuiuſlibet naſci ſolet: ea ſi in pãno rufo acia rufa, vel lino rufo ligata,capiti vel tẽporibꝰ alligetur,mirũ remediũ hemicraniæ vel heterocraniæ præſtabit. Nouẽ grana piperis in vino optimo teres, atque ex eo frontem & tempora inlines in ea parte capitis quæ de hemicrania dolebit. Succum de allio in eam aurẽ ex cuius parte dolor hemicranii fuerit infundes.

C AD VERTIGINEM CAPITIS, Cap. III.

AD vertiginem capitis (quam Græci σκότωμα vocant) peucedani * II. caſtorei * I. ſpondylii * I.baccarum lauri purgatarum * I. terentur hæc omnia diligenter, & ex iis componetur medicamentum:quod quum opus erit admiſcetur ei roſæ & aceti quod ſatis ſit.eſt enim hoc mirabile medicamentum. Cerebri dolores ex quibus etiã ſubitæ vertigines oriuntur diſcuties,ſi planta vlmea caput circunligaueris,atque coronatus ita triduò dormieris: expertum eſt. D Veteres dolores capitis & vertigines citò emendabis ſi betæ nigræ ſucco tempora perlinas: idem præſtat intibi ſuccus ſi cum roſaceo oleo & aceto mixtus caput inlinatur. Ad vertiginẽ abolendam efficaciſſimum eſt ſi abrotonũ tritum in vini potione tepidũ bibatur,vel cum oxymelle nõ acri accipiatur. Quibus vertigines fiunt, aut quibus mens perturbatione capitis alienatur, cochleæ ſingulæ contritæ maiores cum ſuis teſtis ex calida paſſi vel defruti potione datæ diebus plurimis,proſunt ſi poſt triduum cõtinuum interpoſitũ, E iterum plurimis diebus accipiantur. Qui vnam cochleã maiorem ſemicoctam comederit die primo, ſequenti duas,tertio tres, quarto duas, quinto vnam, remedium experietur:non ſolùm ad vertiginem, ſed etiam ad ſuſpiria & vomitus prodeſt. Vertiginem capitis abolet vettonicæ faſciculus cum aqua nitida ad tertias excoctus, aut apii viridis faſciculus cum thure ſimiliter decoctus, & ex mulſa aqua tepida potatus. Hyoſcyami ramuſculum in aquæ ſextariis tribus vſque ad tertias decoques, F & dabis per triduum potui quartarios ſingulos,aut etiam minus pro habitudine, vel ætate, vel ſexu. Trifolium herbam (quæ Gallicè dicitur viſumarus)aqua frigida macerato,& eam aquam diebus decem bibito: ſed vt herbam quotidie mutes. Miſy libra vna cum aceto acri contrita,& fronti inlita,mirabiliter vertiginẽ ſedat.

PITYRIASI, ET PORRIGINI, AC prurigini,atque vlceribus,& lendibus,& pedunculis capitis, Cap. IIII.

PItyriaſin & porrigines capitis quæ plerunque in perniciem ſe conuertunt,niſi occurratur, G perũgi oportet aſſiduè bulbis tritis, ſulphure viuo & vino bono in vnũ permixtis. Itẽ prodeſt cedria tantùm vngere caput, vel allio trito,& aceto,& nitro. Farina fœniculi ex vino capiti inducta porrigines expurgat: furfures quoque idem præſtant,ſi caput inde aſſiduè in balneo luatur. Œſypũ ex oleo tritum & inſtillatum capiti, pityriaſi medetur. Ex vino & oleo & cedria pruritum ſcabiémque capitis tolli manifeſtum eſt,ſi vngatur aſſiduè. Prurigines capitis diſcutit fel ouillum inlitũ cum creta cimolia,donec areſcat: mirum eſt. Nitrum alumini admixtum pruri- H gines capitis tollit ſi inde frequenter fricetur & lauetur.

Vlcera in capite tãquam proprius morbus præcipuè infantibus naſcuntur, ſed & viros & mulieres grauiter moleſtant. Hæc ergo felle taurino cum aceto tepefacto inlita, efficaci remedio ſanantur. Seuum vituli cum ſale ſubactũ,vtiliſſimè adhibetur pityriaſi. Teſtarũ muri-

cum vel purpurarum exuſtarum cinerem ex melle vlceribus capitis imponi oportet. Allium cum ſua veſte comburitur,cinisſque eius ex oleo capiti vlceroſo imponitur. Oleum amygdalinum cum vino optimo permixtum expurgat capitis vitia. Folia rubi in quo mora naſcuntur,arida contrita capiti inſperguntur, & deſuper lana ſuccida & charta ſuperponitur. Malua erratica cum vrina humana(id eſt puerili)trita & impoſita, valde ſiccat capitis humores. Omnia autem capitis vlcera quum purgata ſunt, iucundiſſimè ad cicatricem perducuntur, ſic,Spumæ argenti tunſæ ſelibra, & ceræ libra, ceruſſæ libra, olei roſacei libra, quum liquefacta & mixta & trita fuerint hæc, refrigerantur,& adiiciuntur iis ouorum incoctorum quatuor lutea,(id eſt vitella) & ſimul piſtillo in mortario permiſcentur, atque inde inducitur caput. Mirum remedium experieris. Naſturtii ſemen mixtum adipi anſerinæ tritúmque furfures capitis aſſidua lauatione depellit. Betæ viridis contuſæ expreſſæque ſucco porriginoſum caput frequenter in balneo lotum omni tabe purgatur. Semine ſalicis cõtrito caput lotum furfures citò deiicit. Ouo gallinaceo caput inlinito,poſtea aqua vel ſucco herbæ cyclamini, quæ orbicularis dicitur,caput lauato:hoc pacto lendes necati vltra non renaſcuntur. Puerile lotium nitro admixtum vlcera quæ erumpunt loto capite mirè deliniunt. expertum remedium. Cornu ceruinum in ſcobem limatum, & cum vino potum lendes enecat,renaſcique non patitur. Stercus ſcrofinum vino immixtum cum roſa liquida (id eſt roſæ ſucco)lendes pedunculóſque diſcruciat. Felle vituli caput perunctum lendes exterminat. Axungiæ veteris ſemuncia, ſeui caprini ſemuncia, reſinæ perlucidæ ſemuncia, aluminis infectorii ſemuncia. alumen teres in mortario, cætera igni reſolués & confundes, ac ſic leni vapore deficere vel excoqui facies vt ex omni confectione vncia medicaminis reſtet. tum caput lotũ diligenter, atque ſiccatum,hoc medicamine perunges, porriginémque diſcuties. Scobem citream ex aqua deferuere facies,nitrúmque aſperges,atque inde caput porriginoſum oportet lauare. Fimo bubulo vſto ſuccum betæ admiſceri, atque inde caput porriginoſum lauari oportet. Porriginem potentiſſimè hac potione purgabis, Roſmarinum teres,ſuccúmque eius vino vel aqua ſcrupulis tribus dabis potui. ſed qui ſumit ſupra limen adſiſtat, ídque triduò faciat. Fraxineo cinere lixiuiam maturam nimis facies,eáq; caput lauabis in balneo.quod quũ ſiccaueris, ſaponem & argenti ſpumam conteres, eóque caput perfricabis,porriginémque exterminabis, ſi capiti loto atque ſiccato hoc medicamen addideris,Cretæ cimoliæ P. I. nitri Alexandrini P. I. ſulphuris viui P. I. hæc omnia tunduntur atque cribrantur, & capiti porriginoſo imponuntur. Mali Punici corium ex aceto coquitur,& ſuccus eius capiti porriginoſo imponitur,& frequenter abluitur,ita vt & ipſum pomum excoctum teratur,& ſic exprimatur. Anethi ſurculi vruntur, eiúſque pulueris cribrati — I. cicharbæ — III. remittes in olei 8. I & adiicies gallæ tunſæ ſemunciam, inlinéſque eo porriginoſum & vlceroſum caput, contra pilum,& poſtea lauabis in balneo. Compoſitio optima & experta ad vitia capitis omnia ſupraſcripta, Pumicis vnciam, caſtorei — V. ſpumæ argenti vncias VI. cyperi — III. myrrhæ — III. myrobalani — IIII. ſulphuris viui — I. omnia tundes & cribrabis,& permixtis pro aphronitro in balneo vteris. Adipis veteris ſuillæ P. I. & picis cedriæ P. I. igne diſſolues. tum ſtaphidos agriæ tunſæ vnciam miſcebis, & ante horam quàm ad balneum vadas ita caput vitiis ſupraſcriptis laborantem, cõtra pilum fricabis, vt inſideat medicamentum: quod non ante dilues quàm ad ſolium venias.Si autem medicamini huic adieceris ladani ſcrupulum,capillum nutries pulchriorem. Furfures capitis extenuabũtur ſi ſtercore murino liquefacto in aceto caput in balneo perfricueris. Lotio taurino caput ſi laueris,porriginem vetuſtiſſimam tollit. Vetuſtã porriginem mirè adimes ſi herbæ cyclamini (id eſt orbicularis)ſucco ſulphuris aliquantum miſcueris,& fel ſcrofinũ, inde caput in balneo bene perfricabis. Vlcera capi-

A tis ſubitò nata ſanantur ſi aſini ſtercoris ſucco,& ſcillæ cõtritæ quantum ſatis videbitur, & bubulæ adipis tantundem miſcueris, atque ad capitis vlcera veluti cerato vſus fueris. Fel taurinum mixtum cum nitro & vino & oleo quod ſatis ſit,vlcera capitis vel ferueſcentem ſcabiem ſanat. Vlcera recentia & vniuerſa vitia vlcerum in capite ſanant vermes qui in arbore caua vel putrida naſcuntur triti, & in panno impoſiti.iidem vermes combuſti, & cum anetho ſicco pari pondere triti & impoſiti ſanant etiam carcinomata. Inula in oleo diſcocta & contrita &

B cum butyro ouillo & melle impoſita, cacoethe maligna emendat. Eadem ratione curantur & tubera,ſed hoc vitii emplaſtri panno inlini debet. Vermes vlceribus capitis vel quibuſcunque innati, ranarum felle tolluntur: ea verò quæ intrinſecus ſerpunt, ſalſamento vetere tunſo in vicem emplaſtri impoſito ſanantur. Radix peponis contrita & appoſita ſanat vlcera quæ capiti in modum faui concreſcunt. Semen raphani tritum & ex aqua adpoſitum,ſiſtit omnia vlcera. Porrum capitatum contritum & ex melle impoſitum vniuerſa vlcera optimè

C purgat. Allium contritum cum ſulphure & reſina,vlcerum & fiſtularum quælibet vitia extrahit. Vetera vlcera,etiam carcinoſa, foueri debent aqua calida,in qua excocta ſint olera diuerſa: deinde ipſa holera trita ſi imponantur valde proſunt. Farina lini ſeminis, vel farina erui,vel lenticulæ,decocta,& ex melle adpoſita, ſuppurationes & puſtulas vlcerum ſanat, etiam genitalibus laborantibus bene adiiciatur. Cinis vitium cum axungia vetere impoſitus puſtulas omnes in qualibet parte corporis curat & ſanat. Folia oliuæ commanducata & impo

D ſita vlceribus manantibus medentur. Oleaſtri cauliculi teneri decocti,& cum melle impoſiti,carnes ſupra oſcula in vulneribus quælibet prohibẽt excreſcere. Herba chelidonia contrita & cum axungia vetere ſubacta & impoſita,vlcera vetuſta & putria purgat & ſanat. Nuces iuglandes perueteres contritæ,vel(quod melius eſt) commanducatæ & impoſitæ, ſingulare remedium vlceribus præſtant. Glandes de robore tritæ cum axungia & impoſitæ, duritias quas cacoëthes medici vocant emendant & reprimunt. Pix brutia cum melle trita &

E impoſita vlcera omnia purgat & ſanat. eadem pix ex vua paſſa purgata & cum axungia vetere impoſita, vlceribus medetur. Aqua in qua lentiſcum decoxeris, vlcera quæ ſerpunt vtiliter fouebis. Hedera ex vino decocta vlceribus quibuſcũque imponitur prodeſt. Cinis ex oſſib[9] agnorũ rectè adhibetur vlcerib[9] quæ nõ trahũt cicatricẽ.

Pulmo arietinus calidus appoſitus, carnes excreſcentes in vulnerib[9] exæquat & reprimit. Vim ſerpẽtiũ vlcerũ coercet calx viua ex aceto & oleo roſaceo tẽperata atque inlita:roſaceo autẽ& ceræ permixta mox perducit ad cica

F tricẽ. Carcinomata curantur coagulo leporis cum pari pondere capparis:quod vtrunque vino aſperſum, vnà teritur, & ſic apponitur. Carcinomatis, quæ ſerpunt circa vlcera, fel vrſinum, vel cinis de aſini vngula exuſta per pinnulam bene apponitur. Vlcera quæ ſordidata ſunt, fimi vitulini cinere & muliebri lacte purgantur.

Vetuſtis vlceribus vettonica cum ſale contrita & appoſita medetur.Idem præſtat farina lupini incocti,& ſine cortice inſperſa cum vino. Ad porrigines detergendas, rutæ faſciculum & ſulphur viuum cum vino vetere ſimul decoque,& caput ex eo in balneo laua. ante tamen

G aqua tepida,ſicut eſt conſuetudinis, elue. Ad papulas in capite efferueſcentes, vel qualibet parte corporis, etiam ad ignem ſacrum benefacit hoc medicamentum, Rutæ viridis P. II. Spumæ argenti P. I. S. aceti 8. I. olei viridis 8. I. cum aceti parte ſpuma & ruta terũtur, donec læuia fiant. Poſtea quod ſupereſt aceti, viciſſim cum oleo adiicitur,vel ſuperfunditur medicamini dum teritur: & quum bene tritum & permixtum fuerit, tum imponitur locis neceſſariis. Ad pedũculos necãdos hoc medicamine vtêris.Oleũ cũ puluere cineris cuiuſlibet de foco,

H ſed bene creti, pariter miſcebis,& ita teres vt ſit ad ſpiſſitudinem mellis: atque inde quum opus fuerit, caput vnge. Ad pedunculos in omni parte corporis necandos efficax hoc remedium eſt,Ellebori radicis vncia,ſta-

phidos agriæ vncia: ſimul trita adiectóque oleo totum A corpus perunctum, etiam in tunicis necabuntur. Nitri Alexādrini & ſtaphidos agriæ æquale pondus, aphronitri quoque aliquam portionem, & ſulphuris viui particulam ſimul terito, ac decimo die in balneo corpus fricato: omnes pedunculos necabis. Serum (id eſt aquam lactis quæ remanet facto caſeo) ſiquis adiecto aceto in potione aliquotiens ſumpſerit, ita liberatur à pedunculis vt penitus extirpētur, nec poſtea in eo renaſcantur. Ceruini cornus ſcobes limatæ, & ex vino potui datæ, pedunculos in capite lendéſque naſci non ſinunt. B

AD CAPITIS RHEVMATA, ET PVRGATIONEM, & ad pituitæ & phlegmatis deductionem, & reſtrictionem catarrhi, Cap. V.

AD rheuma quod de capite deſcēdit, medicamētum facies tale, Nitri ℥ VI. pyrethri ℥ I. S. capparis ℥ II. ſtruthii ℥ II. hæc omnia tūſa & in puluerem tenuiſſimū redacta permiſce, atque in balneo feruenti ita vtere vt tertiam partem pulueris de ſuperſcripta menſura ſpecierū C mittas in caput, & perfrices diu ac diligēter, vt per ſudorem digeras: poſtea aqua tepida laues caput, & in frigidā mergas: & craſſo ſabano diligēter ſiccabis. Ad rheumata capitis, Talpā in vaſo fictili clauſo ita in furno torreto vt tenuiſſimum puluerem ex ea facias: cui addes puluerem piperis albi ex granis decem & octo, & cochleare vnum de ſucco ocimi. De quo medicamine dabis cui medēdū erit, in potione vini veteris calida cochleare vnum, ita vt in balneo in quo nunquam lauit nec lauturus ſit, in ſolio D remedium accipiat, & interpoſito biduo, alternis iterum accipiat. Sed cui remedio opus eſt, XIX fermè diebus porcina, liquamine, & oleribus abſtineat. Ad idē trochiſcus, Croci drachmas duas, myrrhæ ℥ II. calchanti ℥ II. cymini ℥ II. opii drachmas II. thuris ℥ I. Crocomagmatis drachmas II. aluminis ſciſſi ℥ I. Hæc omnia contrita auſteriſſimo vino permiſcebis, vt ſint ad craſſitudinem mellis: & inde frontem denſiſſimè ſuperlines vſque ad capillos, intermiſſa ſemita ſuper naſum. præcluſo enim itinere quod ad oculos humori patere cōſueuerat, viam facies qua de cerebro per nares fluxus o- E mnis emanat: & hinc perpetuus decurſus fiet, quo humores oculorum ab omni inundatione ſiccentur. Hac curatione in perpetuum lippitudo remouebitur. Sed iis quos nimium rheuma humoris vrgebit, ex aceto acri trochiſcus ſupraſcriptus imponatur. Ad diſtillationes perfrictionéſque & grauedines, Cyclamini herbæ (quæ Latinè orbicularis dicitur) radicem ſupra carbones cultello radito, fumúmque eius ramenti naribus trahito.
Hyoſcyami drachmas duas, apii ſeminis bene purgati drachmas quatuor, anethi bene purgati drachmā vnam, F opii pondus victoriati argentei vnius: hæc omnia trita & cribrata permiſceto, & ex aqua paſtillos temperato. atque ex iis ſingulos in aquæ calidæ cyathis duobus, quum dormitum ibit cui medendum erit, potui dato. Eiuſdem herbæ radices ſi decoquantur, ſuccúſque earum ad craſſitudinem mellis miſſus in aquam, naribus trahatur: omnem à capite pituitam detrahit mirè.

Creta cimolia ex aceto trita & quamdenſiſſimè fronti impoſita pituitam ſiſtit. Maſtichen cum pipere qui diu commanducauerit, calefacto cerebro humorem G pituitæ naribus effundit. Ad catarrhum ſiue diſtillationem humoris ex capite, Thuris ℈. vnum, piperis ℈. vnum, conteres diligenter: & vini nouelli quod ſufficiat admiſcebis, & naribus tepidum infundes, vel gargarizabis: ſed vtilius eſt narib⁹ infundi. Ad caput leuiter purgandum, Sinapi tritum ante diem, in aceto infunde, ad heminæ menſuram, & ex eo intra os tene, & gargariza in ſole calido ieiunus, & aperto ore poſtmodum ſede, vt humor decurrat. Staphidem agriam ſumito, & pro modo ſinapis granum & vuam paſſam commiſce cum H betæ ſemine, & ex eo facito paſtillos: quibus, ſi opus fuerit, adiicies acetum: & eos ieiunus in ſole aut in balineo commanduca, & apertum os tene, vt humor defluat.
Ad caput purgandum quod fuerit humoroſum, Staphi- A dis agriæ ℈. III. pyrethri ℈. II. hyſſopi ℈. IIII. pariter hæc pro modo aſſiduè in ore miſſa comminues & maſticabis, incuruato capite vt humor ex maſticatione defluat. quod facito aut ad ſolem, aut in loco tepido.
Ad pituitam ex ore euocandam, Æris floris ſcrupulus vnus, & de ſucco hederæ idem pondus in vnum mixtum, & naribus infuſum, euocant pituitam, & defluere compellunt. Radix pyrethri in ſole commanducata pituitam & humorem capitis patefacto ore depromit.
Betæ radicibus tunſis, rectè ſuccus eius naribus ducitur B ad humorem capitis extrahendum. Mellis & ſinapis triti æqualiter mixtæ partes tepefiunt, & humor multus è capite poſt longam gargarizationem deducitur. Ad catarrhū reſtringēdum, mittes in ollam rudem pro modo ollæ heminam roſæ ſiccæ, & tres heminas aquæ mulſæ, & heminam ſapæ. inhibe nucem pineam. hæc coques ad tertias, & tepidum gargarizabis. Rumicis acumina tenera colliges, ſiue rubi, & herbam quam alii burdunculum vocant, alii linguam bouis: addes etiam roſæ heminam. hæc omnia in ollam mittes, prᴂterea addes fur- C furiculas in linteo ligatas, ad hoc vt amaritudinem herbæ deliniant, & ſic furfuriculæ ipſæ in ſaccello combulliant. hæc omnia ad tertias decoques, & tepidum gargarizabis. Experimentatum remedium aduerſum ingruentem catarrhū, vt cœna te abſtineas, & ab olere, & à rebus ſalſis & liquaminoſis. nam indigeſtione cibi & vitio cruditatis naſcitur catarrhus. Abſtinēdum ſanè ante omnia pinguibus cibis. Sed ſi de perfrictione fuerit catarrhus, caldamentis adhibitis illico ſopietur: quòd ſi de D cruditate, placabitur illa re ſola vt nō cœnetur, donec penitus fluxus eius areſcat. Quum ſubſtrictus fuerit, ad conſuetudinem cœnandi reuerteris. Ad catarrhum reſtringēdum, Sapæ heminas tres, & ſatureiæ faſciculum, & hyſſopi aliquantum feruere ſimul facies, quouſque inde ſextarius fiat: & ſic gargarizabitur ter in die in loco tepido, aut ad ſolem. Atque hoc tādiu facies donec inhibeatur omnis catarrhus: atque illis diebus quib⁹ gargarizas, abſtinebis liquamine, & olere, & ſalſis ac pinguibus cibis. Ad catarrhū reſtringendum, quinque partes vini & ſextam mellis miſcebis, ac tepefacies, & ſic gargarizabis.

E

ALOPECIIS, ET TINEIS, ET capillo fluenti atque infirmo, Cap. VI.

HErba quæ dicitur trichomanes, vel adianton (eadem & callitrichos appellatur) contuſa & cum oleo inlita vel incocta alopecias facilè curat. Cæpe longum, quod cæputius nominatur, ſuper alopecias terito frequenter, quo facto capillos maturius excitabis. Nucis eſcariæ, id eſt iuglandis, teſta contuſa, vel combuſta, & minutatim trita, atque adiecto oleo, impoſita infantum alope- F ciis, capilli naſcūtur. Infantum alopeciarum vitia anſerinæ adipis perfrictione ſupplentur.

Gallinaceorum ſtercus cum oleo vtroque permixtum alopeciis vtile eſt. Adeps vrſina, cum fungis qui in lychno lucernæ concreſcunt, ſubacta & alopeciis perunctione impoſita, priſtino decori caput reuocato crine reſtituit. Stercus murinum cum aceto tritum ad alopecias vnctas forma priore mirabiliter crines cōmodat. Lac caprinum incoctum, ſed non adulteratum aut vitiatum, rectè alopeciis infricatur: mirum eſt. Vitium G capitis in quo ſunt alopeciæ, prius raditur: pòſt illic cæpa acerrima perfricatur, deinde hordeum combuſtum & in puluerem redactum, cum vrſina adipe permixtum ſuperimponitur. Herbam cardui agreſtis in mortario vſque ad leuitatem terito, ſuccóque eius expreſſo, locum alopeciæ IX. diebus oblinito, ſed bis per dies ſingulos perunctione renouata. Cum ſinapi naſturtium tritum alopeciis inlinitum, efficaciter prodeſt. Cydonia mala diſcocta cū vino, dehinc trita, ceræque liquefactæ addita, & capiti impoſita, capillum nutriunt. Opobalſamo operæpre- H tium eſt alopecias vngere, vt citò capilli naſcantur. Nitri rubri ℈. VIII. pumicis ℈. II. ſalis ammoniaci ℈. VIII. teres diligenter, & poſtea miſcebis: priúſque caput alcyonio & nitro cōmixto perfricabis, mox medicamen impones: quo facto capilli naſcentur. Magnam fœditatem capitis

afferunt alopeciæ,quæ ſic emendantur,Ex pelle viperarũ
cinerem facies,atque aſſiduè illic aſperges.emendabis ſi-
ne mora vitium. Fermentum ſulphuris combuſti quod
à fullone factum fuerit,cum oleo roſaceo miſcebis,& de
pinnula capiti inlines. Roboris pilulæ,quæ gallas ſimi-
lant,cum adipe vrſina tritæ emendant alopecias. Glãdis
quoque faginæ exuſtæ cinis cum melle alopeciis inlitus
prodeſt. Cupreſſi pilularum exuſtarum puluis tritus,vn-
gularum muli vel mulæ exuſtarum cinis,& oleum myrti-
num:cinis quoque vel fimus murium tritus,& cinis exu
ſti erinacei recentis,vel fimus erinacei recens, & ſandara-
cha: hæc omnia cum aceto & cum pice liquida mixta &
impoſita,etiam fluentes capillos continẽt. Leporinæ la
næ exuſtæ cinis cum oleo myrtino & felle taurino, & alu
mine trito miſcetur,tepefactúmque medicamen inlitum
admodum prodeſt. Muſcarũ capita combuſta & cum
melle trita,capitiq; inlita, mirè alopecias tollunt. Fimũ
columbinũ ſiquis cũ aceto tritum capiti imponat,alope-
cias & cicatrices omnes ſanabit. Capilli & barbæ naſcẽ-
tur etiam glabro,ſi lichenem aſini(id eſt collectionem du
ram quæ eſt circa crura eius)comburas & teras,& puluerẽ
illum ex oleo vetere imponas. Hoc ita validum eſt vt ſi
mulieri inde maxillam vnxeris,barbas ei naſci ſcias. Eri
nacei caput & pellicula cõbuſta,ciniſque ei adiecto melle
inlitus,alopeciis citò prodeſt.Caput autem eius per ſe cõ-
buſtum, & adiecta ipſius adipe cinis ille alopeciis inlitus,
etiam cicatricoſis facit pilos renaſci. Quòd ſi totũ ipſum
quis exurat,& puluerem eius bene tritũ cum adipe vrſi-
na caluo ad integrum capiti imponat, decorem priſtinũ
reſtituet capillorum. Ad tineã curandam,Sulphuris vi-
ui — II.ſalis foſſitii — I.tunſa & cribrata hæc, raſo capiti
& loto in balneo confricabis,ita vt prius de oleo locus ca
pitis tineoſus perungatur, & ſic puluis iſte aſpergatur, &
diu fricetur,quouſque liqueſiat ſudore capitis. Hoc mo-
do intra ſex dies curabitur tinea.Facit hoc medicamen &
ad ſcabioſos:prodeſt & iis quibus puſtulæ naſcuntur in fa
cie tanquã elephantiacæ rubentes. Ad capillos qui poſt
infirmitatem decidũt confirmandos, Cedria & oleo pari
pondere mixto aſſiduè eos vnge,& leuiter pectina:lauda-
bis effectũ. Ad capillos decidentes confirmandos,Adi-
pem vrſinã cum ladano miſcebis, & caput perunges:vel
loca defluentium capillorum;aut ladani vncia vna & œ-
nelæi vnciis duabus,tritis & permixtis caput perunges.
Ad fluentes capillos,Scobem de cornu ceruino permiſce
cum ſemine myrti nigræ,adiecto butyro oleóque, & capi
ti raſo denſiſſimè obline.etiam ex infirmitate fluentes ca
pillos efficaciter continebis. Sandaracha cũ aceto inco
cta & emplaſtri more impoſita,fluentem capillũ validiſſi
mè ſolidat. Siquis maleficiis capillos perdiderit, hac eos
ad priſtinam formam ratione reparabit, ſi lacertum ſal-
ſum martenſem cum ſuo capite, & lanæ purpureæ opti-
mè in conchylio tinctæ duas ligulas,& chartam cubitalis
menſuræ, ſeparatim comburat, cinerémque permiſceat
conteràtque cum oleo cedrino paulatim adiecto, vt craſ-
ſitudinem velut glutinis faciat, eóque medicamine gla-
brum locũ perfricet, ita vt prius diu linteo aſperiore de-
tergat. Aphronitri floris pilulas XXX.nucem pineã,de
qua propter vetuſtatem nuclei deciderint, tunſam, ſapo-
nis Gallici ſelibrã,vini Aminæi cyathos tres,ſimul permi
ſcebis & cõteres,& caput glabrũ inlines hoc medicami
ne etiã criſpi capilli naſcẽtur. Malua cũ ſua radice vehe
menter coquitur,ex cuius aqua capillus,cui curatione o-
pus eſt,in balneo aſſiduè lauatur. Olei cicini — III. lada-
ni — .III.ladano trito paulatim admiſcebis oleũ, & quũ
mellis craſſitudinem feceris,radices capillorum aſſiduè
inlines.

CAPILLO NIGRANDO, ET INCRI-ſpando.Iis adiecta ſunt quæ phlegma & perfrictiones capitis deducunt,

Cap. VII.

CRiſpando capillo compoſitionem huiuſmodi facies,
Aphronitri floris tortulas numero XXX. nucẽ pineã,
de qua propter vetuſtatem nuclei delapſi ſint, tunſam &
in puluerem redactam,ſaponis Gallici — III. & Aminæi
vini cyathos III.atque inde caput inlines,& in balneo la-
A uabis.ſphõdylio quoque caput perungatur, ſed prius rada
tur. Cornum arietis vratur, ciniſque eius cum oleo con-
teratur,atque inde deraſum caput,frequenter vngatur.
Capillis nigrandis infectio optima, Hirundinum ſtercus
quantum ſufficiat,cum aceti ſextario mitte in vas fictile,
atque in fimo caballino per dies XXXV. ſuffoſſum habe-
tó,ac ſic macerato:atque hoc medicamento raſum caput
inlinito in vmbra per peniculum pictoris.Sed ſeuo cerui-
no faciem prius perunge, nequid inde diſtillet, & macu-
let: & dum ſiccatur infectio, oleum intra os teneto, ne
B &dentes inficiantur:ac poſtquam impoſueris medicamẽ,
quarto die caput lauato. Mediũ lapidem conterito, ei-
que admiſceto nardi puri quantum ſatis videbitur. quo
medicamine ſi frequenter caput vngas,prohibebis canos
naſci,& in locum canorũ nigri emicabunt capilli. Ex-
perieris verum remedium ſi agnum candidiſſimi capitis
decoxeris, atque inde caput eius quem canum eſſe nolis,
vngi præceperis. Hoc facito ne capilli caneſcant,Radicẽ
vnam caulis quanto ampliorem & vetuſtiorem in furno
ſiccabis,eámque minutiſſimè cõcides,& in ollam rudem
C mittes, & aqua fontana recenti implebis, & ad medium
decoques operta olla, tum in balneo caput ſapone opti-
mè lauabis. Quúmque ſatis mundum effeceris, etiam ea
aqua quam paraueris de radice caulis, caput ita confri-
cabis tanquam ſolum ex ea laues: mox capillum linteo
inuolues, nec vlla ſuprà aqua vteris, & ita ſiccabis. hoc
purus ages,puris etiam miniſtris vſus. Ad nigrandum
capillum egregiè facit ſi oui coruini quæ ſunt interiora,
impari numero in vas æreum mittas,atque illic diu coa-
gites,& raſo capite in vmbra per peniculum pictoris im-
D ponas:ſed donec ſiccetur infectio,& oleum in ore teneri
oportet, & ſeuo ceruino faciem perungi, ne diſtillanti-
bus guttis maculetur. tanta enim ſolet eſſe vis eius vt e-
tiam dentes dum ſiccatur inficiat. Quarto autem die ca-
put lauari oportet poſt medicamẽ impoſitum. Vermiũ
terrenorum cinis, oleo adiectus quo vti fœminæ in pe-
ctendo ſolent,capillos prohibet ſenectute mutari. Folia
cupreſſi trita & ex aceto capiti inlita,& inficiunt canos,&
in eorum locum nigros educunt capillos. Nuces iu-
glandes adhuc virides & teneras,& totidem glandes vel-
E les ex arbore,adhuc virides,& necdum maturitate ſolida-
tas, atque in pila contuſas exprimes: earúmque ſucco,ad
inficiendos canos,dum caput pectis, pectinem tinges.
Sanguiſugarum ſextarius duobus ſextariis nigri vini mi-
ſcetur, & quadraginta diebus in vaſculo plumbeo dili-
genter clauſo maceratur. Poſtmodum cum ipſo vino con
teruntur hirudines,& in ſole calido,capiti deraſo,ad per-
mutãdos capillos,earum ſuccus imponitur: oleo,ne den-
tes inficiãtur,donec ſiccetur medicamen,in ore detento.
Erui ſiliquæ priuſquã areſcãt,cũ foliis & caule ſuo conte-
F runtur, & raſo capiti,vt capilli nigreſcant, protinus illi-
nuntur. Herba quæ Græcè chamæacte, Latinè ebulus,
Gallice odocos dicitur, exprimitur etiam cum ſuis gra-
nis: eiúſque ſucco cotidie inlito pectine, crines qui infi-
ciendi ſunt,perducuntur. Pomorum de rubro maturri-
morum — III. acaciæ P.I. caricas numero VII. quan-
to nigriores, pariter macerabis cæleſti aqua in vaſculo
æreo clauſo, atque inde capillos ſemper inlines,& frica-
bis: ſed quæ ſuperfuerint,in eodem vaſculo permaneant,
diuturnitate enim efficaciora ſunt. Compoſitio effi-
G cax ad capillos inficiendos & confirmandos & ſpecie au-
gendos, Fœnogræci ſextarium, lini ſeminis tantundem,
calami aromatici P.I.ſchœni P. I. caſiæ P.I. gallæ trichi-
dos P.I. ladani — III. rhois coriarii P.I. aquæ fluuia-
lis 8. XIX. omnia hæc in vnum vas mittes, & diebus XL.
ſub diuo poſitum iubebis quotidie per puerũ virginem
commoueri: ita vt ſi quando puer ipſe defuerit,ſignetur,
neque à quoquam, niſi à puero alio virgine contingatur.
Poſtea reconde diligẽter & ſub ſignaculo habeto,& quo-
tidie aqua eadẽ caput inrora, & pectine inde madefacto
H caput pecte. Ad phlegmata de capite & aqualiculo
deducenda, Scillæ libram vnam in aquæ 8. III.infuſam
coques ad tertias, poſtea aceti optimi ſextarium adiicies,
& tamdiu iterum ſimul omnia excoques quãdiu ad ſex-
tarium perducas: tum colabis,& adiicies mellis optimi

P. I I. Iterúmque omnia ſimul tam diu coques quamdiu ad mellis craſſitudinem veniant. Compoſitio pulueris ad rheuma totius corporis, ſed maximè ad capitis: necnon & ad perfrictiones & conſtrictiones cerebri reſoluendas, Euphorbii ⊣ I I. piperis ⊣ I I I I. bacarum lauri ſiccarum ⊣ I I I I. ſampſuchi ⊣ I I. centaureæ ⊣ I I I. ariſtolochiæ lõgæ ⊣ I I I I. iridis Illyricæ ⊣ I I I I. myrrhæ ⊣ I I I I. bdellæ ⊣ I I I I. cicidos ⊣ I I I I. ſtypteriæ ſchiſtes ⊣ I I I I. nitri Alexandrini combuſti & vino vetere extincti ⊣ I I I I. ſalis ammoniaci ⊣ I I I I. hæc omnia contundenda, deinde cribranda: & permixta, in vaſculo vitreo habenda. quum neceſſe erit conſpergendus in balineo capiti hic puluis, vel membris dum adhuc ſicca ſunt, id eſt antequam ſudent, & perfricanda diutiſſimé: poſteaquam puluerem conſperſeris: dehinc lauandum caput in calore frigida aqua, & obſeruandũ ne in calidam caput mergas. in frigidam ſanè quoties volueris merge, & poſtea ſabano diligenter exſicca.

Confectio ſiue diſpoſitio emplaſtri cui vocabulum eſt dictamnos.

Dictamni part. XXV. chamæmeli part. XIIII. ſphagni part. IX. cyperi part. VII. polii part. XII. lapidis gagatæ part. VII. ceræ rufæ part. XII. reſinæ terebinthinæ part. XIIII. ammoniacæ guttæ part. XXXV. propoleos part. XII. pſimmythii part. XII. calchanthi part. XXIIII. galbani part. XXV. chamæpityos part. VIII. trifolii part. IIII. pentafolii part. IIII. ariſtolochiæ groſſæ part. XXXV. centaureæ aut gentianæ part. XII. lithargyri part. CL. reſinæ colophoniæ part. L. terræ ampelitidos part. XXII. picis brutiæ vel ſiccæ (ſi terra ampelitis nõ fuerit) part. XII. lepidoschalci, (id eſt ſquamæ ferri) part. XVIII. diphrygis part. VIII. aloes part. XVI. libani cãdidiſſimi part. XII. opopanacis part. VII. chamædryos part. XII. marrhubii part. XII. artemiſiæ part. IIII. iridis Illyricæ part. VII. libanitidos part. VI. olei veteris part. XLVIII. reſinæ pityinæ part. XXII. chalcicecaumeni part. XVIII. milti part. XII. calcitidos part. X. myrrhæ part. VII. æruginis part. I.

Oleum vetus quantum mittendum fuerit pro modo ſpecierum ſuprà ſcriptarum, mittes in ollam nouam, & calefacies leni flamma vel potius igne: tunc mittes, ſed paulatim de manu inſpergens lithargyrum bene tritum, & aſſiduè ſpathomela agitabis, quouſque oleum ita inficiatur vt colorem lithargyri trahat, & aliquantulum ſpiſſeſcat. poſtea aut picem brutiam tritam mittes, aut (quod melius eſt) terram ampelitidem ſimiliter tritam. pro qua diximus picem brutiam mitti debere, quia terra ampelitis vera difficilè inuenitur. Iis additis quum cœperit medicamen bene permixtum eſſe, ceram rufam pro modo vt ſuprà ſcriptum eſt, poſtea reſinam pityinam remiſſam adiicies: necnon & reſinam colophoniam. poſt hæc mittes ammoniacum thymiama: (id eſt guttam bene tritam & cribellatam) pòſt addes lepidos chalcu, necnon & chalci cecaumeni, deinde addes milton, deinde diphryges, deinde chalcitin, poſtea calcanthum & pſimmythium. poſt hæc addes libanõ leucon, (id eſt thus album) & myrrham & aloen. ſuper iis omnibus addes reſinam terebinthinam, & galbanum, & lac, vel humorem panacis, id eſt opopanacem. Sed omnes has ſpecies prædictas optimè tritas & cribellatas mittere debebis ad mẽſuram vel partes ſupra ſcriptas, prout volueris conficere medicaminis copiã. quæ quum omnia bene mixta fuerint & bene agitata, ollam tolle de foco, & deinde calido adhuc medicamini herbas ſuprà ſcriptas bene tritas & cribellatas infundes. immo manu vel digitis moderantibus paulatim inſperges, & adſiduè ſpathomela commouebis & permiſcebis. poſt hæc omnia mittes chamæmelum, & iterum igni non nimio appoſita olla lentè & paulatim decoques medicamen, ita vt illud manu non contingas, ſed ſpathomela agites. Confecto autem medicamine vteris ſic. Ad dolorem temporum vel hemicranii linteo ſpiſſo induces medicamẽtum, & ſic fronti vel temporibus appones. Si verò humore capitis rheumatizantis oculi grauabuntur, per totam frontem emplaſtum inductum linteo

A ſimiliter impones. Si in naribus vel in auribus dolor aut vulnus fuerit, ſiue carnulentæ erunt, aut humor inde manabit, oleo roſaceo ſolutum medicamen immittes. Si fauces angina vel glãdulæ & parotides occupauerint, aut inguina paniculæ tentauerint, in initio doloris medicamen linteo inductum, ſed ſiccum, adpones. Facit & ad ſplenis dolorem aluta inductum & adpoſitum: necnon & laterum dolori prodeſt ſimiliter impoſitum. Empyicis vel hæmoptoicis, (id eſt qui ſanguinem de viſceribus per os B eiectant) proderit ſi thoraci inductum aluta imponatur. Facit & ad thraumata, & ad arthritim pro malagmate adpoſitum. Protrahit & ſagittas & ſudes, & ſiqua corpori inhæſerint, ſimiliter adpoſitum. Ad loca verò pudenda (id eſt ad penem ſiue ad podicẽ) quum aliquod illic vulnus fuerit, ſolutum medicamentum cera & oleo myrtino adponitur. Si verò muliebribus cauſis fuerit neceſſarium (id eſt ſi vulua dolorem vel carcinomata contraxerit) ponetur cum oleo ſuſinato, ita vt emplaſtrum contra illum locum qui in cauſa eſt adponatur. C Ad carbunculos ſanè & anthracas & eſcharas aliáque rheumatizantia, vel ad ſtrumas & apoſtemata, medicamen ſolutum aliquantulum melle debebis adponere. Quum autem purgatæ fuerint puſtulæ vel collectiones & vulnera, tum ſine melle debebis apponere: quum autem purgatæ fuerint puſtulæ vel collectiones & vulnera; tum ſine melle emplaſtrum cum puro medicamine adpones. Facit & ad furunculos ſimiliter ſiccum adpoſitum, & ad omnem puſtulam & maculam curandam. Rumpit enim quæ concreta ſunt, & purgat & cicatricat. Quum autem vulnus eſt de quo immodicus ſanguis erumpit, adpoſitum hoc medicamentum, D illico & ſanguinem ſiſtit, & vulnus curat, & cutem conſtringit, & cicatricem tenuem facit. Reſolutio autem vel compoſitio adponendi vulneribus medicaminis talis eſt. Mittes huius medicaminis ⊣ I I I. & adiicies ceræ ⊣ I. olei veteris ⊣ V I. Iis verò qui habent aut in capite, aut in auribus, aut in naribus cauſas & vulnera, adponẽdum ſic reſolues medicamen ſine cera. oleum ſanè pro tempore (id eſt ſi æſtas fuerit) minus adiicies: ſi hyẽs, amplius infundes. Facit & ad morſus ſerpentium & ferarum omniũ, & ad morſus hominis, & canis rabidi. E Neruorum quoque inciſiones vel colliſiones ſalubriter curat. quibus, quum medendum fuerit, addes oleum roſaceum cum modico aceto lanæ ſuccidæ infuſo. Quum autem adpoſueris iis cauſis hoc medicamentum, poſt triduum aut poſt dies quinque, ligaturam quam feceris ſolues. Si verò ictu aliquo caput fractum fuerit & teſta conliſa, medicamen roſaceo oleo liquefacies, & ſic ipſi fracturæ vel vulneribus infundes. Infuſo verò interius medicamine, nihilominus deſuper ſolum medicamẽ linteo inductum adpones, & ſuprà ligabis lanam ſuccidam oleo & aceto F modico infectam. De ipſo autem medicamine, ſi ſuccenderis in cubiculo, vel in domo, fugabis ſerpentes, & ſiqua illic mala ſunt, foras eiicies. Hoc ipſo medicamine incenſo ſuffita mulier facilè purgabitur, etiamſi pecus intra vterũ habuerit immortuum. Saluberrimum autem eſſe omnibus & virilibus & fœmineis cauſis, ne dubites, ſi primùm diligenter ac ſolicitè conficias, deinde (vt ſuprà ſcriptum eſt) ſcienter vtaris.

AD OMNES ET MVLTIPLICES oculorum dolores, collyria & remedia diuerſa, etiam phyſica de probabilibus experimentis, Cap. VIII.

G AD conturbationes & lippitudines ſubitas epiphoráſque oculorũ ſcio multa collyria, tametſi tardè, magnos tamen effectus habere, ſed nulli collyriorum tantum tribuo quantum lycio Indico, vel per ſe. hoc enim inter initia, ſiquis vt collyrio inũgatur, protinus & dolore præſenti, & futuro tumore liberabitur. ſuperuacuum eſt autem nũc laudes eius referre. in aliis enim expertus, intelliges ſimplicis rei vix credendos effectus. oportet H ergo vt minimè quater quinquiéſve ex interuallo lippientem inungi: deinde quum combiberint oculi, ad ſingulas inunctiones, ex aqua quam poterint ſuſtinere calidiſſima ſpongiis expreſſis vaporari diutius, eodémque die in balineum duci eum qui inũctus fuerit, ita vt cum

cætero corpore caput quoque & faciem calidæ immer-
gat, & foueat, vinúmque poſt balineum ita vt adſuetus
eſt ſumat. Poſtero die ſiqua veſtigia epiphoræ remanſe-
rint, inungi collyrio aliquo acriore aquato ſub veſpere
debet, & rurſus in balneum duci, & vinum bibere. Hoc
modo vno ferme die tolletur epiphora, præcipuè inci-
piens, neque adhuc alio medicamento tacta. Sed ſi ea vis
fuerit epiphoræ vt nõ cõcedat vno die, expectari oporte-
bit donec impetus eius ſedetur, & ita æger in balneũ du-
catur, cæteráque fiant quæ præcepimus fieri. Idẽ hoc me-
dicamentũ etiam ſupra oculos inlitũ, tardius quidẽ, ſed
eoſdẽ effectus præſtat, maximè in teneris corporibus, vt
mulierũ & puerorũ, quorũ oculi nullius medicamẽti vim
ſuſtinere poſſunt. Triduo autẽ aut quatriduo plerunque
tollit dolorem adiutum oui infuſione, & aquæ calidæ va-
pore. Compoſitio collyriorum quam maximè probo,
ad recentes epiphoras vel conturbationes oculorum, tu-
moréſque & dolores: Plantaginis tritæ ſucci cyathos II.
teri oportebit cum croco quod ſufficiat, id eſt * II.
deinde cætera quæ infrà ſcripta ſunt admiſceri pridie
macerata cum ſucco herbæ ſuprà ſcriptæ, id eſt aloes In-
dicæ * IIII. gummis * IIII. poſtea eiuſdem plantaginis
ſucci cyathos duos addi, vt quum ſpiſſata fuerit commi-
xtio, collyria fingantur. Vtrunque autem genus medica-
menti eximiè prodeſſe iudico, proprietate quadam, ſed
præcipuè quòd nullam in ſe aſperitudinem habet, vt ple-
raque quibus fere inunguntur homines. nam quæ ex ca-
dmia, aut ære vſto, eiuſdémque generis pigmentis cõpo-
nuntur, quanuis curioſè terantur, naturam tamen ſuam
amittere nõ poſſunt. nunquam enim vt ſuccus diluũtur:
ſed quum ad ſummam ſubtilitatem perducta ſunt, tamen
quaſi pulueruienta neceſſe eſt maneant, quæ oculorum
partes velut configunt. Certè exterius pungunt foramina
prima, & tuniculæ oculi ab initiis adhibita interdum mo
leſtiorem futuram concitant epiphoram. Quo nomine
etiam quod diaglaucium dicitur probo in initiis. nam-
que prodeſt hoc genere quod ex eadem materia conſtat,
quæ nullam aſperitudinem habet: quandoquidem com-
ponitur ex croci * V. ſarcocollæ * X. glaucii ſucci * XX.
tragacanthi * V. & opii * V. hoc enim ego adiicio, & ita
melius reſpõdet. Sed opium & in hoc & in omni collyrio
medicamentóque verum adiici oportet, quod ex lacte
ipſo papaueris ſyluatici capitũ fit, non ex ſucco foliorum
eius, vt inſtitores huiuſce rei compendii & lucri cauſa fa-
ciunt. Illud enim cum magno labore & exiguum confici-
tur: hoc ſine moleſtia & abundanter teritur. Ante omnia
crocum aqua pluuiali infuſum macerari debet, deinde
adiiciatur illi ſarcocolla, glaucium, opium, tragacanthũ.
Prius enim omnia ſeorſum macerari oportet, non multa
eius generis aqua (id eſt pluuiali) vt quàmprimum, id eſt
ſi fieri poterit eodem die, fingantur collyria. Solet enim
hoc diu neglectum mortario inaceſcere. Iis fere vtor pri-
mis diebus collyriis, non ſine cæteris auxiliis, prout res
poſtulat, abſtinentia dico & ſanguinis detractione, me-
liúſque ea cæteris proficere adfirmo. Quum verò plu-
ribus quis diebus vexatus fuerit epiphora, & perſeueran-
tia humoris, atque pituita ipſo calore oculorum glutino-
ſior viſa fuerit, quod fere ſexto ſeptimóve die accidere ſo
let, tunc proderunt & ea collyria quorum genus ſuperius
improbauimus, compoſita ex rebus metallicis. facilius e-
nim tum patientur oculi, ſimodo exulcerati non fuerint,
iniuriam: quorũ præcipuè hoc mihi placet, quod à colo-
re phæõ dicitur. Accipit autem hæc, Æris vſti * XII. cad-
miæ vſtæ * XII. ſtibii cocti * VI. acaciæ chyliſmatis *.
VI. croci * IIII. aloes * III. opii * II. caſtorei victoriati
pondus, myrrhæ, lycii, idem ponderis, gummis * XVIII.
aqua pluuiali quæ ſunt dura macerantur, & diu teruntur,
donec leuiſſima fiãt, poſtea cætera alio mortario ſingula
trita admiſcentur. quum tollendum eſt (id eſt quum ſunt
fingenda collyria) gummi adiicitur. Hoc quidam etiam
in initiis vtuntur cum oui aquato liquore per ſe. Nec-
non & hoc collyrio quidam in initiis vtuntur, quod à ci-
nereo colore ſpodiacon appellatur. Componitur autem
ex iis, Cadmiæ botryidos vſtæ ſuper teſta donec cande-
ſcat, & vino Falerno extinctæ * XL. cretæ Samiæ quam a-

A ſtera vocant * LXXX. ſtibii cocti *. XX. opii * V. gummis
Alexandrinæ * XX. teruntur hæc omnia pluuiali aqua
macerata: vltimum gummi adiicitur. Ante ſanè cætera ad
leuitatem ſummam terantur, & ne prima tunicula oculi
exeſa aliâsve exulcerata ſit, vt purum vlcus ſit, diluitur
oui albo, quod eſt fere tenuiſſimum. Collyrium pſittaci-
num à colore ita dictum, facit ad epiphoras quæ cum te-
nui & acri lacryma exiſtunt: item aduſtiones & ſolutas
cicatrices & vaſtum tumorem, (quod quia loco interdum
videtur propellere oculum) proptoſin vocãt, cum oui al-
B bo quod eſt tenue imponitur. ſed præcipuè facit quum
quaſi ſanguine ſuffuſi ſunt oculi, & ob id nullum niſi le-
niſſimum collyrium patiuntur: Recipit autem hæc, Croci
* IIII. cadmiæ lotæ * IIII. ſtibii * IIII. opii * II. gum
mis * II. amyli recentis & dulciſſimi * IIII. eodem or-
dine quo ſcripta ſunt, in mortario debẽt teri ex aqua plu
uiali. Amylum autẽ quum iam fingendũ erit collyrium,
adiicietur. Interdum autem & hoc ſuperinunguntur qui
prius Athenippio curati ſunt. Iis fere collyriis lenibus
C omnia quæ cum tumore & dolore fiunt circa oculos re-
mediamus. Perunctiones oculorũ lippientium ſiue in-
unctiones quæ appellãtur galacticæ, huiuſmodi ſunt, Cro
comagmatis * I. myrrhæ & croci * VII. aluminis fiſſi
* VI. thuris * VI. gummis * VI. roſæ floris * VI. vino
Chio non ſalſa cõſperſa teruntur hæc omnia diligenter.
deinde confecta in collyriis aut pilulis reponũtur. Per-
unctio oculorũ ad omnem epiphoram ſatis vtilis. Croci
⊣ I. myrrhæ ⊣ I. crocomagmatis ⊣ I. æris floris ⊣ I. a-
luminis fiſſi ⊣ I. thuris Є. ex vino terũtur hæc optimè: iis
Coſmus medicus adiicere ſolitus erat etiam mandrago-
D ræ ſucci ⊣ I. & lentiſci ſucci ⊣ I. ac deinde permixtis
omnibus formare collyria vel paſtillos, aut in vas ſtan-
neum recondere, & quum opus eſſet vti ad inungendum
vel ſuperliniendum. Eſt huiuſmodi medicamentum
quod perichriſtarion vocãt Græci, quod medicamentũ
ſatis efficax eſt, quo ita vti oportet vt palpebræ ſubtiliter
inde ſuperlinantur, nequid intra oculum fluat. Recipit
autẽ hæc, croci Siculi * III. magmatis Croci * XII. thu-
ris * III. aluminis rotundi * VI. opii * II. myrrhæ * II.
gummis * III. ex vino Falerno teruntur hæc vel aſper-
E guntur. & quum bene leuia facta ſunt, ad craſſitudinem
boni mellis ſpiſſãtur, adiicitur poſtea paſſi Cretici * I. &
reponitur in pyxide ſtãnea. Quum enim paſſum adiectũ
fuerit, collyrium erit: nam ex ipſo ſuperlini debet. Be-
nefacit hoc medicamentum ad ſuperliniendos oculos,
quo Auguſt⁹ vſus eſt, Aluminis fiſſi * XL. thuris * X. aloes
* XV. croci * XV. opii * II. gallæ * X. roſæ foliorum ari-
dorum * X. plantaginis ſucci vel ſeminis * X. ex vino Fa-
lerno terũtur hæc vel aſpergũtur, & quũ leuia facta ſunt,
ac mellis ſpiſſitudinem habent, adiiciuntur iis paſſi ſe-
F xtarius, vel quod ſufficiat, & reponitur in vaſo ſtãneo vel
argenteo. Collyrium nigrum ab Antigono repertum,
ad omnia intacta faciens, Accipit cadmiæ * XXXV. S. ſti-
bis * XXIIII. piperis * VIII. æruginis raſæ *. VIII. gũ-
mis * XXIIII. teritur ex aqua pluuiatica atque confici-
tur. Coſmus adiecit huic collyrio centaureæ tenuis ſucci
* X. quod rectè factũ reor. Collyrium, quod ad omnem
epiphoram & inquietationẽ & tumorem facit ſedãdum,
ſiue dolorem. Accipit hæc, pompholygis * VIII. cicutæ
ſucci aridi (id eſt ſiccati) * VI. opii * IIII. mandragoræ
ſucci aridi * V. acaciæ * VI. gummis * V. teritur ex co-
G riandri teneri ſucco. hoc Collyrium prodeſt etiam extra
oculos perunctum, id eſt circunlitum. Collyrium ab
Aſclepiade ad epiphoras ſpeciatim repertum, Cretæ Sa-
miæ denarios vndecim, opii denarios decẽ, ſtibii dena-
rios XL. gummis denarios viginti, aloes denarios decem:
teruntur hæc, & conficiuntur ex aqua pluuiali. Col-
lyrium quod habuit Coſmus medicus inter arcana, miri-
ficum ad omnia oculorum vitia, Acaciæ * XL. ſpumæ ar-
genti tritæ bene & lotæ, donec candidiſſima & leuiſſima
H fiat, * XII. plumbi vſti & loti * XVI. ſtibii * XI. cretæ
Samiæ denarios duodecim, ceruſſæ * XVIII. cornuum
ceruinorũ vſtorum & lotorũ quod erit candidiſſimum,
* VIII. ſquamæ æris denarios quatuor, opii * IIII. æru-
ginis raſæ denarios ſeptem, cardamomi interiora * duos;

lapidis hæmatitæ ✱ quatuor, lapidis ſiſſi ✱ quatuor, ta- A
maricæ ſeminis ✱ IIII. croci ✱ IIII. thuris denarios qua-
tuor, myrrhæ ✱ quatuor, opobalſami ✱ quatuor, lycii ✱.
quatuor, aloes ✱ quatuor, coſti ✱ quatuor, piperis albi ✱
duos, cicutæ ſucci aridi ✱ VIII, ammoniaci guttarum ✱
VIII. bdellæ ✱ octo, ſaliuncæ pugatæ ✱ ſex, gūmis ✱ xxv.
teruntur hæc omnia diligenter ex vino Chio non ſalſo au
ſtero, vel ex vino Falerno: ac deinde cōfeſtim collyria fin-
guntur, & in vmbra ſiccantur: quod & de aliis omnibus
collyriis obſeruari oportet. Collyrium achariſtum
theodotium ab Antigono inuentum, ad omnem epipho- B
ram & omne vitium oculorum: accipit hæc, Acaciæ ✱. xx.
ſtibii ✱. x. croci ✱. I. S. aloes ✱ duos, myrrhæ ✱ duos, Cad-
miæ ✱ octo, caſtorei victoriati duas tertias partes, opii ✱.
vnum, lycii ✱ duos, æris vſti ✱ octo, ceruſſæ ✱ quatuor,
nardi ſpicæ ✱ vnum, & tertias eius, gummis denarios vi-
ginti, palmarū oſſa, ſiue nucleos vſtos, denarios triginta:
trita hæc ex aqua pluuiatica conficiuntur. Moneme-
rum collyriū dicitur quòd dolores in impetu ſtatim tol-
lit: conficitur ſic, Lepidos vnciam vnam, æris vſti ſemun-
ciam, hæmatitæ ⊸ vnam, myrrhæ vnciam vnam, opii ſe- C
munciam: vnum hoc collyrium mirabiliter prodeſt iis
qui cicatrices non habebunt ex ouo infuſum, & leui ad-
modum agitatione contritum. Ad ſuffuſiones oculo
rum quas Græci ὑποχύματα dicunt, fœniculi ſucci liqui-
di ✱ tres, opobalſami ✱ tres, mellis Attici ✱ tres, olei viri-
dis ✱ tres, hyænæ fellis ✱ vnum, euphorbii ✱ vnum: hoc
oleo diluitur, & ita admiſcetur cæteris. Aquato vti oporte
bit hoc medicamento. eſt enim acerrimum, & vndique
humores trahit: quamobrem non ſunt inungendi qui ca-
pitis dolorem aut grauedinem habent. Et ante biduum D
aut triduū aquā bibāt quos deſtinaueris eo inūgere: quā-
quam melius facient ſi etiam perſeueranter aquam pota-
uerint. vitio enim moleſtiſſimo facilius inter initia care-
bunt. Non autem præterit me habere te prudentes ocula-
rios, quibus ſi nomina dixeris collyriorum hoc in libro
ſcriptorum, contendent forſan ſe quoque habere eadem
compoſita: ſed ſi pondera aut effectus comparare voles,
longè diuerſos inuenies. Ego enim ipſe eodem nomine
multa compoſita, non iiſdem ponderibus & rebus, inter-
dū habeo, ſed maximè probatis vtor. Nec vtiq; affirmo E
non poſſe & alios eadē habere, (nam & ipſe ab aliis acce
pi) ſed raró ſcio ocularioum quoſdam ſimpliciter trade-
re compoſitiones, méque multum elaboraſſe vt veras &
incorruptas acciperem conſcius ſum mihi. Neque illud
rurſus dico, nouas omnis & non aliquibus notas me in
hoc libro congeſturum compoſitiones, verumetiam quaſ
dam vulgatas, & (vt ita dicam) publicatas. Eiuſmodi enim
quia efficaces ſunt, etiam plurimis in notitiam veniunt.

Collyrium efficaciſſimum ad tumorem oculorum & la
crymarum nimium fluorem, etiam ſuprà perunctum vel F
inlitum efficax eſt: accipit acaciæ ✱ XVI. cadmiæ ✱ duo-
decim, aloes ✱ duos, croci, myrrhæ, opii lecti, ſingulorum
denarios binos, caſtorei ✱ vnum, gūmis ✱ octo: teruntur
hæc omnia diligenter, & ex aqua permiſcentur, atque in-
de ſtatim collyria formantur ex aqua, quæ ſunt omnino
mirifica. Xerocollyrium optimū ad epiphoras acres,
& initia lippitudinis, croci ℈ duo, ſarcocollæ ℈ duo, aloes
hepatitidos ℈ vnum, glaucii ℈ vnum. hæc omnia diligen
ter trita ſimul recondes in pyxide cuprea, & pro xerocol
lyrio vteris. G

Ad epiphoras & lippitudines oculorum remedia de experimento & phyſica diuerſa.

Ad lacrymas & tumores oculorum lippientium re-
ſtringendos, atramētum ſutorium (id eſt chalcantum vi-
ride) cyprinum, tundes & cribrabis, & factum molliſſimū
puluerem ex oui incocti albo (id eſt lacryma) conſperges,
& facies collyria, quæ in vmbra ſiccabis, atque inde pal-
pebras inunges & tempora inlines. Si ex reumate lacryma
abundans eſt, oui albo collyriū temperabis. Si lippitu-
do & ſanguinis infuſio eſt, ex aceto temperabis, & deſu- H
per oculos circumlines, ita vt nihil interius de medicami
ne ingrediatur: tempora quoque dolentis eodem ſuper-
lines.

Braſſica cruda cum pane candido madefacto ſubacta;
ac fronti inlita, dolorem oculorum plurimùm releuat.
Medicamen ad oculum diutina lippitudine vel epiphora
laborantem intrinſecus curandum, Lapidis gagatis ſcru-
pulos ſex, tūdes, cribrabis, & aqua pluuiali vel fontana cō
ſperſum puluerem liquidum facies: deinde in ampulla vi
trea repones: quum neceſſe fuerit, pinna aquilina vel co-
lumbina laborantem oculum inunges: quo facto & cali-
ginem & infuſum ſanguinem abſterges, clariorémque vi
ſum reſtitues. Dolores oculorum tempore hyemis fri-
gore contractos qualiter curare debeas: Concham æream
de melle albo ab intus perunge totam, eandémque ſupra
gaſtrum lotii virilis ex ea parte qua melle inlita eſt, ſuper
pone ad lotium verſus, & per dies triginta bis in die lotiū
agitari facito, vt omnis odor vel acritudo lotii, & virtus
eius ad mel in concha hæreat, poſtea rades cōchā ipſam,
(id eſt, quod melle inlitū fuerat) & raſuram tūdes in mor-
tario, & cribrabis diu, & repones in ampulla vel vi-
trea vel cuprea: quum neceſſe fuerit, ex melle tēperabis,
& intrinſecus oculum perunges: mirabile remedium ex-
perieris in omnibus ferme oculorum etiam grauioribus
cauſis. Gramen quod in ſummo triſulcum habebit
decreſcente luna radicitus ſublatum quamplurimum re-
pone, deinde ex multis vnum auſpicante lippitudine ad
collum ſubliga, celeriter incumbētem epiphoram diſcu-
ties. Si impetus oculorum eruperit huiuſmodi reme
dium confeſtim adhibebis, atramenti ſutoricii ⊸ I. in a-
quam mundam defundes, ídque acriter feruere facies,
tum operies, vt feruor paululum conquieſcat: atque vbi
modicum intepuerit, in concham tranſfundes, ibique fa-
ciem demerges, & oculos patefacies intra ipſam aquam:
paululum quidem admordebit, ſed certiſſimo experimē-
to dolorem incumbētem auertet. Colophoniæ mo-
dicum phœnicio inliga, & collo lippientis ſuſpende, ſta-
tim proderit. Dolorem oculorum vt anno integro
non patiaris quūprimum ceraſia erunt idonea eſui (id eſt
quaſi matura) de tribus ceraſiis lapillos pertūdes, & gaita-
no lino inſerto pro phylacterio vteris, voto prius facto cō
tra ſolem orientem, quòd eo anno ceraſia non ſis mandu
caturus. Herbam quæ appellatur periſteriō, diſcoques,
vt madeſcat ex aqua fontana ad tertias, & inde oculos fo-
uebis impetu laborantes: intra triduum perſanabis. Vi
tandæ perpetuò lippitudinis gratia obſerua vt Kalen. Ia-
nuariis eo tēpore quo calendæ ſolis die fuerint, & etiam
hora prima vel octaua, & deinceps alio die ſolis, & tertio
ſolis die ſimiliter, collyrio tenui inūgaris, dum cōuerſus
ad orientē rogabis Deum vt eo anno dolere oculos tuos
non ſinat. Quumprimum hirundinem audieris aut vi-
deris, tacitus illico ad fontē decurres vel ad puteum & in
de aqua oculos fouebis, & rogabis Deum vt eo anno non
lippias, dolorémque omnem oculorum tuorum hirundi-
nes auferant. Expertum remedium ad lippitudinem ne
vnquam tentetur, ſiquis obſeruet ſine intermiſſione aut
obliuione vt quoties lauerit, deducta vtriſque manibus
ad pedes infimos aqua, ſtatim manus ambas ad oculos re
ferat, atque ad angulos eorum vtraque manu perfricet: &
hoc ter facere debebis. Aduerſus humores & ſubitos
impetus oculorum & epiphoras, radices betæ maximè ni
græ ex aqua tepida lauabis, & expreſſas ſabano ſiccabis:
deinde tundes in piſone marmoreo, & ſuccum inde lin-
teo intorto exprimes: tum leuiter ad carbones deſpuma-
tum tepefacies, & naribus infundes: ita vt is cui medebe-
ris, aquam tepidam in ore contineat: & ſi vnus oculus la-
borabit diuerſæ partis nares infundes, & melle Attico
continges. Si tamen videris oculos ſucci illius infuſione
turbatos, herbæ (quam quidam cerebellum canis appel-
lant) radix ex aqua decoquitur, eóque humore oculi ad-
uerſus epiphoras vtiliter fouentur. Farina ordeacea
& galla contuſa cum aqua permixta & collecta, oculis cū
tepore impoſita, tumores doloréſque ſedabis. Coriā-
drum viride tritum, lactíque mulieris immixtum, & tu-
mentibus vel dolentibus oculis appoſitum, ſtatim pro-
deſt: idem & apium præſtat ſimiliter impoſitū. Ros
cæleſte manu munda collectum, & rutæ ſyluaticæ contu-
ſæ ſucco admixtum, in plumbea pyxide reconditum, quū

opus fuerit aduerſum epiphoras oculorum frõti & ſuperciliis impones. Vino in quo laurus fuerit decoctus oculi foti dolore potentiſſimè leuabuntur. Spina alba combuſta & bene trita, cum ouo ſuperinlita vel inuncta, ſedat mirificè dolores oculorum. Gallæ contritæ thuríſque pari modo puluis vino permixtus, & frõti inlitus, tumorem oculorum dolorémque ſedat. Crebrò lacrymantes oculos vt exſicces, lucernam oleo cedrino repletam accenſámque, ſuperpoſito, vel iuxta ſuſpẽſo æneo vaſculo, permitte conſumi, inde fuliginem collectam in pyxide cyprina recõde, & quum opus fuerit inũge, mirab eris efficaciam medicamenti. Caprinus caſeus recens coagulatus ſupra oculos poſitus dolores citò lenit.

Rumicis ſyluatici radicem luna decreſcente collige, & tecum habeto nitidiſſimè: quandiu eam tecum habueris non lippies. Democritus affirmat felle hyænæ ſi frõs perfricetur, epiphoras incipientes & omnem oculorum dolorẽ poſſe ſedari. Si mulieris ſaliua quæ pueros nõ puellas ediderit, & abſtinuerit ſe pridie vino & cibis acriorib⁹, & in primis ſi pura & nitida erit, angulos oculorum tetigeris, omnem acritudinem lippitudinis lenies, humorémque ſiccabis. Chelidonia herba in hirundinum ſtercore naſcitur, quæ oculis plurimùm ſuffragatur: maximè autem caliginem deterget ſi paulatim inde oculi ſuffundantur, quos citò in priſtinam formam reuocato vigore reparabit. Hirundinis ventriculo ſciſſo albi ac nigri lapiſculi inueniuntur, qui ſi lupino aureo includantur, & collo ſuſpendantur, omnem dolorem oculorum perpetuò auertent: ſed & contrà quartanas proſunt, croceo linteo vel panno inuoluti, linóque ad collum validiore ſuſpenſi. Mel in quo apes fuerint mortuæ vtiliſſimum eſt oculis ſi nitidum ac purum opportunè & paulatim infundatur. Qui ciconiæ pullum elixatum comederit, negatur multis annis continuis poſſe lippire.

Hirundinum pulli plena luna excæcantur, reſtitutáque eorum acie capita comburuntur: horũ cinere cum melle mixto rectè vſus fueris ad reparãdã oculorũ claritudinẽ.

Lacertam viridem excæcatam acu cuprea in vas vitreũ mittes cum annulis aureis, argenteis, ferreis, & electrinis, ſi fuerint, aut etiam cupreis, deinde vas gypſabis, aut claudes diligenter atque ſignabis. & poſt quintum vel ſeptimũ diem aperies, lacertámque ſanis luminibus inuenies, quam viuã dimittes, annulis verò ad lippitudinem ita vteris, vt non ſolùm digito geſtentur, ſed etiam oculis crebrius applicentur, ita vt per foramen annuli viſus trãſmittatur. Obſeruãdum ſanè in primis vt in loco nitido atque herbido deponatur ampulla, & quum lacerta diſceſſerit, tum annuli colligantur: obſeruandum etiam vt luna vetere (id eſt à luna nonadecima in viceſimam quintam) die Iouis, Septembri menſe, capiatur lacerta; atque ita remedium fiat, ſed ab homine maximè puro atque caſto. Lacerti viridis quem ceperis die Iouis, luna vetere, mẽſe Septembri, aut etiam quocunque alio, oculos erues acu cuprea, & intra bullam vel lupinum aureum claudes, collóque ſuſpendes: quod remedium quandiu tecum habueris oculos nõn dolebis. Lacertum ſanè eodem loco in quo ceperis dimittes, vel etiam ſi ſanguinem de oculis eius lana munda excipias, eámque phœnicio conuoluas, callóque ſuſpendas, veteris efficaciſſimo aduerſum oculorum dolorem remedio. Cancri oculus ſubtiliter ſublatus & in phœnicio conligatus, callóq; ſuſpenſus, lippitudini incipienti medetur, ſi tamen remedium à caſto homine fiat. De manu ſiniſtra muſcã capies, & dum capies dicere debebis nomen eius cui remedium facturus es, te ad curandos oculos eius muſcam prendere: tum viuam eam ligabis in linteo, & ſuſpendes collo dolentis, nec retro reſpicies. Ad epiphoras oculorum ſedandas, limaces cõplures tere in mortario nouo vel nitido, & adiice ibi ouũ gallinaceum incoctum; & tinge illic lanam ſuccidam, & fronti impone. Ad epiphoras oculorum pultem fabaceã ſine ſale, ſine vllo vncto, tepidam linteolo inline, & oculis de nocte impone, ita vt nõ alliges, continuò feruor recedit. Vt omnino non lippias, quũ ſtellam cadere vel trãſcurrere videris, numera, & celeriter numera, donec ſe condat. tot enim annis quot numeraueris non lippies. Ad lippitudinem inter principia ſedandam, in chartam virginem ſcribe ϑϐαιχ; & licio quod in tela fuerit collo lippiẽtis innecte. Incipiens lippitudo mirificè & ſine dubitatione depelletur ſi in charta virgine ſcribas, & collo dolentis licio ſuſpendas, φυρφαρραν, & hoc præligamen purus caſtus facias. Hoc etiam remedium indubitatè impetus oculorũ ſi præuenias prohibebit, ſcriptum in charta virgine. ρουϐρς. ρνονειρας ρηελιος ως. ναντιφορα. και παντες ηακοτυ, quod ad collum dolentis licio ſuſpendi debet: ſed & cœptam atque inueteratã lippitudinem ſedat ſi in faciẽdo ac ſuſcipiendo præligamine caſtimonia ab vtroq; ſeruetur. In lamella aurea acu cuprea ſcribes, ορυω ουρωδη, & dabis vel ſuſpendes ex licio collo geſtandũ præligamẽ ei qui lippiet, quod potenter & diu valebit, ſi obſeruata caſtitate die lunæ illud facias & ponas. Ne anno perpetuò lippias, de acinis nouem vuæ albæ antequam vuam guſtes, nouies te inunges, ita vt intra oculos tuos grana ſi gula ſingulis vicibus infundas. Stercus caprinum vino conſperſum tritúmque & impoſitum oculis atque obligatum, omnem dolorem tumorémq; detergit. Oculos quum dolere quis cœperit, ilico ei ſubuenies ſi quot literas nomen eius habuerit, nominans eaſdem, totidem nodos in rudi lino ſtringas, & circa collum dolentis innectas. Si impetus dolorem præuenerit, abſinthium vetus & fuliginem conteres diligenter, tum mellis quantum ſatis videbitur adiicies, & denuò teres, atq; ex eo oculos inlines, validiſſimè proderit. Ne anno perpetuo lippias, quũ primũ cucumerẽ nactus fueris, in fontana aqua eum per triduum eſſe in vaſculo mundo permittes, deinde oculis adapertis faciem tuam ex aqua fouere curabis. Qui crebrò lippitudinis vitio laborabit, millefolium herbam radicitus vellat, & ex ea circulum faciat, vt per illum aſpiciat, & dicat ter, Excicum acrioſos, & totiẽs ad os ſibi circulum illum admoueat, & per medium expuat, & herbã rurſus plantet: quæ ſi reuixerit, nũquam is qui remediũ fecerit vexabitur oculorum dolore: ad vtrunque oculum hoc facito. quæ ſi minus reuixerit, ex alia iterum faciat. Oportet autem dari operam vt non nimis herba cõſtringatur, quò facilius plantata conſurgat. Cæpæ longæ ſuccus opobalſamo mixtus, & ſucco fœniculi, adiecta adipe anſerina incipientes hypochyſes diſcutit, caliginéſque extenuat. Accipit rem ſi decoquas in oleo ſuſino, donec caro eius reſoluatur, & ex eo oculos frequenter inungas, & hypochyſin & caliginem diſcuties. Chamæleontis fel tantam vim habere creditur vt hypochyſes intra triduum inunctionibus ſanet. Lupi fimus diu perfrict⁹ ad ſummam læuitatem, cum melle mixtus & inunctione adhibitus, oculorum hypochyſes diſcutit, & ad ſummam claritudinem eos perducit ſuffuſione ſiccata.

Xerocollyria & remedia phyſica diuerſa ad xerophthalmiam, & caliginem, & aſperitudinem detergendam.

Ad caliginem & aſperitudinem oculorum ſiccámque perturbationem ſine tumore quam xerophthalmiam Græci appellãt, facit hoc collyrium quod ψωρικὸν dicitur: accipit autem hæc, Croci ✱ XII. pſorici ✱ XIIII. pſimythii ✱ IIII. opii idem, piperis albi idem, gummis ✱ II. cum aqua pluuiali teruntur hæc: collyria ſtatim inde finguntur ne confectio dilata vaneſcat. Collyriũ ad caliginem & aſperitudinem quod ſtratioticon dicitur, recipit hæc, pſimythii ✱ VI. piperis albi ✱ I. omphacii ✱. II. cadmiæ ✱ III. opobalſami ✱ II. opii ✱ I. gummis ✱ II. ex aqua pluuiali hoc teritur atque conficitur, quod melius ſuperiore ad caligines facit. Collyrium quod ſtacton vocãt Græci ad eadem fere quæ ſuprà ſcripta ſunt vtile, ſed magis mulierib⁹ prodeſt: accipit hæc, Cadmiæ ✱ II. ſtibii ✱ VI. piperis albi ✱ II. æruginis raſæ, & miſyos, donec Puniceũ fiat, vſti ✱ ſingulos S. æris floris ✱ I. S. gũmis ✱ VII. quidã iis addunt opobalſami ✱ II. trita hæc diligenter pluuiali aqua aſperguntur, & in collyria colliguntur. Collyrium acre ad extenuandas cicatrices quanuis veteres, caliginéſque angulorum, quod ſemel inunctum plurimis diebus effectum præſtat. Oportet autem eo aquato vti. diu enim tenet morſum, accipit hæc, Ammoniaci guttæ quæ ſit ſine ſorde P. I. æruginis P. S. gummis P. I. primùm cum aqua

pluuiali teritur ærugo, poſtea cætera adiiciuntur macerata aqua pluuiali, & tum collyria finguntur. Fel teſtudinis cum melle optimo mixtum, & diu coagitatum, mirè caliginem tollit, ſi oculi inde aſſiduè circunlinantur, aut ſubtiliter ſuffundantur. Calliblepharium xero collyriũ primũ, accipit hæc, Æs vſtũ, ſtibium, cadmiã, æquis ponderibus miſcebis, teréſque diligẽter, & donec ſpumã non faciant neque creſcant, ad ignem lentum agitabis in vaſe æreo, ibique tandiu eſſe patieris donec refrigerẽtur atque ſiccentur, quæ poſtea ad mortarium nitidiſſimum tranſferes, atque illic iterum ex vino vetere optimo teres tandiu quouſque ſiccentur, de quibus puluerem tenuiſſimum factum, intra pyxidem æream condes, eóque velut ſtibio quum volueris vtêris. Xerocollyrium optimum cõficitur ſic, Lapidis Phrygii — II. croci — I. ſalis ammoniaci ℈ II. folii ℈ II. æris vſti ℈ IIII. piperis albi ℈ I. omnia ſeorſũ diutiſſimè & diligentiſſimè teres, vt puluerẽ tenuiſſimũ facias, quem permixtũ recõdes in doliolo vitreo, & quũ volueris puluere ipſo prout volueris vteris. Xerocollyrium optimũ & ad initia lippitudinis probatũ, cõſtat ex his, croci ℈ II. ſarcocollæ ℈ II. aloes hepatitidos ℈ I. glaucii ℈ I. teres hæc omnia diligenter, & puluerẽ tenuiſſimũ in pyxide cuprea recondes, & quum opus fuerit & intra oculos & ad ſuperliniendos vteris. Capilli muliebres ſuper teſtam combuſti, & cum ſpuma argenti contriti, atque ad ſummam læuitatem redacti, xerophthalmias & prurigines oculorum efficaciter ſanant ſi inde inunguntur. Ad caliginem abolendam de experimento vtêris hoc remedio, ſalem ammoniacũ exuſtum tere & permiſce cum lotio pueris inueſtis, atq; inde aſſiduè oculos inunge vel ſuperline. Naturalem ſuccum argemoniæ, ſuccum millefolii, & ſuccum arnogloſſæ (id eſt plantaginis) colliges diligenter ac nitidè æquali menſura, & de ſucco marrubii, rutæ, ſerpylli, euphorbii, exprimes per linteum delicatum, & admiſcebis ℈ binos, iiſque adiicies mellis optimi deſpumati libram vnam, atque omnia ſimul diu conteres: deinde iterum colabis tenui linteo, & recondes in vaſculo vitreo, atque vteris quum opus fuerit ad ſuffundendos & ſuperliniendos oculos caligine laborantes, quibus hoc remedio citò aciem acutiſſimam reddes.

Maluæ ſuccus expreſſus cum farina tenui miſcetur, ac diutiſſimè teritur, poſtea adiicitur mellis deſpumati aliquid ac vini, vti liquidius fiat, potenter inde inunguntur oculi caligine laborantes. Ros nocturnum colliges nitidiſſimè in prato, & in ampullam mittes, atque adiicies illi mellis Attici ℈ XII. & opobalſami ℈ VI. ac pariter vtrunque miſcebis, & ſic vteris ad iungendum vel ſuperliniendum: mirum remedium experieris. Succum vettonicæ tenuiſſimum oculis infunde, clariores eos facies, & importunam lacrymarum diſtillationem citò ſiccabis. Fel cameli ſolùm per ſe fronti inlitum prodeſt aduerſum caliginem, ſed ne omnino lippiatur decoctum cũ mellis optimi cyathis tribus, & croci vncia in vnum miſcebis, & ſic ſuffuſionem ad oculos facies, vel etiam ſuperlines inde caligantes & lippientes oculos: hoc medicamine etiam excreſcentes carnes in oculis & cicatrices curãtur. Ad caligines oculorum detergendas medicamẽ valde efficax, Roſæ ſiccæ pugnos duos plenos cum radice fœniculi diligenter purgati, & fœnigræci pugnum vnum plenum in ollam nouam mittes, & decocta prima aqua effuſa, ſic poſtea decoques vt ſpiſſeſcat, deinde mellis Attici vnciam ſupermittes, & piperis ſcrupulum bene triti: addes etiam paſſi cretici aliquantulum, vt liquidius facias, deinde per linteolũ delicatũ colabis, & ad ſuffuſionẽ vel ſuperlinitionẽ oculorũ vteris. Perdicis fel mixtũ melli Attico caliginem tollit, ſi oculis aſſiduè infundatur, ſed cũ modo & æquali mẽſura. Aquilæ fel cũ melle Attico, myrrha vera, & nitro albo, ſingulis vnciis mixtum oculis viſionem acutiſſimam præſtat ſi cum modo infundatur.

Vt acie certiore intueri omnia poſſis, ficus Africanæ etiam veteris, dummodo pinguiſſimæ, ad ignẽ calefactæ ſucco expreſſo, vinóque diluto, oculos inunge, gratulaberis remedio. Vipera viua mittitur in vas nouum fictile, & adiicitur ei ſucci fœniculi cyath⁹ vnus, & thuris granum vnum, deinde vas obturatur argilla, & circumlinitur, & in furnum feruentem mittitur, atque illic excoquitur donec cinis fiat. hoc de experimento hypochyſes caliginéſque potenter atque mirificè purgat. Anagallidos herbæ flos purpureus ad menſuram obolorum trium diligenter tritus, & cũ pauxillo vini veteris mixtus inunctioni caligantium oculorum mirabiliter prodeſt.

Lacertas piſſinnas quæ in ſegetibus morãtur (quas Græci aruras vocant) comburito, & ad tenuiſſimum puluerem redigito, atque ex eo cum vino aut melle optimo caligantes oculos inunge, valde proderit. Centaureæ minoris ſucco oculi ex melle inuncti, caligine citò depoſita, tenuiſſimam aciem reſumunt. Fœniculi radicis contuſæ ſucco, tantundem mellis optimi deſpumati, vtinam Attici, miſceto, eáque lento igne ad mellis craſſitudinem diſcoquito, repoſitáque in pyxide etiã ærea habeto: quũ erit opus, cum aqua ciſternina aut muliebri lacte inungito, quanuis craſſas caligines citò diſcuties. Fœniculi radicis decoctæ aqua oculos aſſiduè foueto, citò omnẽ caliginem tolles. Caliginantibus oculis, viſus acutior reſtituetur, neq; facilè in hoc vitiũ incidet qui vſus fuerit remedio tali, vt centaureæ manipulum nitidum in vini optimi, ſed nouellaſtri, congium mittat, aut etiam excoquat, ac triduò in vaſculo clauſo vel operto macerari faciat: deinde poſt triduum heminam eius vini mixtam cum calida aqua, adiecto melle ieiunus manente illic cẽtaurea quotidie bibat. Lauri folia XX leuiter cõtrita paſſo diluito, & linteo colato, & in cacabo decoquito ad craſſitudinem mellis, atque ex eo inungito, efficaciter caliginem diſcuties. Baccæ myrti ſupra carbones viuos ad ſuffumigandum poſitæ, caliginem extenuant, ſi oculis apertis fumũ earũ patiẽter exceperis. Pulli hirundinum vel aſſi, vel elixi, in cibo ſæpius ſumpti, oculis caliginantibus efficaciter proſunt. Lapidem boſtrychitẽ tecum ſemper habeto, quia ad aciem oculorum excitandam efficaciter prodeſt. Muris agreſtis (id eſt qui in campis inuenitur) combuſti cinis contritus, & cum melle aſſiduè inlitus, aciem oculorum caligine extenuata confirmat. Scarabeus coloris ſmaragdini tantum beneficii oculis præſtare dicitur vt viſionem ei acutiſſimã reddat, qui eum contemplatus fuerit aſſiduè. Cochleas Africanas veras ſuper ſpiſſam craticulã diſpoſitas ponito, & carbones acres aſſiduè ſuggerito, vt æqualiter comburantur, deinde mortario terito, vt tenuiſſimum ex iis puluerem facias, adiectáque mellis Attici cotyla vna, iterum validiſſimè terito, & poſtmodũ in vaſculo fictili repone, & ſigna: & quũ alicui mederi voles, ſpecillo inde eum inunge, intra paucos dies integram aciem eius clarámq; reſtitues. Fit ex vipera collyrium ad caligines oculorum adaperiendas diſcutiendáſque mirificum. Cõprehenſam igitur occiſámque viperam in vaſe fictili repones, eámque illic putreſcere permittes, donec ex ea vermiculi naſcantur: hos eliges & conteres, & adiicies iis croci paulũ, & iterum teres, atque inde collyria facies, & ſic cum melle Attico aut lacte muliebri oculis inunges. idẽ præſtat & cinis viperæ combuſtæ, (ſicut ſuprà ſcriptũ eſt) ſed cum iis quæ hîc adiecta ſunt temperatus. Salem quam candidiſſimum ieiunus ſi quotidie guſtaueris, omnem oculorum caliginem citò extenuabis. Fel vrſinum atque hyænæ cum melle optimo mixtum, & diu coagitatum caligines eximit, ſi aſſiduè inde oculi ſuffundantur aut ſuperlinantur. Adipes omnium fluuialiũ piſcium in ſole liquefactæ, adiunctóque melle inunctioni adhibitæ, mirificè oculis caligantibus proſunt. Herbæ chelidoniæ ſuccum, fœniculi ſuccũ, ad quartarios ſingulos miſce cum mellis optimi quartariis quatuor, & oculos grauedine & aſperitudine laborãtes inunge, mirè proderit: ſed ſimul omnia decoque in vaſe æreo, & ſic inunctioni reſerua. Lapis medi⁹ in lupina pellicula ſubligatus collo, atque ita diu portatus, ſed prius muliebri lacte pertractatus, non tantùm caligines tenuare, verumetiam hypochyſin diſcutere, & obductam aciem aperire conſueuit. Hygra quæ prodeſt valde ad caliginem detergendam, conficitur ſic, Croci — II. piperis albi vnciã, aphronitri vnciam, myrrhæ vnciam, mellis Attici vnciam, crocum & piper ex vino teres, nouiſſimè aphro-

nitrum & myrrham ſeorſum conteres, & ſic vniuerſa
coniunges, atque ad ſuffundendum vteris ex melle.
Hygra mirifica quæ & calignes abigit, & oculis ſuffuſis
lumẽ inſtaurat, accipit hæc, Opoballami ℈.III.myrrhæ
℈.III.opopanacis ℈.I.S. mellis Attici ſelibram. Opopa-
nacem primùm ex vino teres diligenter, tum myrrham
adiicies, & teres poſtremum opobalſamum addes, atque
omnia cõmuniter terẽdo admiſcebis, & poſtea ad inun-
gendum vteris. Fellis gallinacei vel vulturini (quod
lõgè magis prodeſt) ſcrupulum, & mellis optimi vnciã,
bene trita cõiunges, atque in pyxide cuprea habebis, &
opportunè ad inungendum vteris, hoc nihil potentius
caliginẽ releuat. Ros matutinum quod inhæſerit rutæ,
& ſuccum chelidoniæ, & mel optimum deſpumatum
pari menſura permiſce, atque ad tertias decoque, & in
pyxide cuprea reconde, & caligantes oculos infunde.

Fellis terræ & chelidoniæ, vtriuſque herbæ ſuccum,
cum mellis optimi deſpumati pari menſura permiſce,
atque ex eo caligantes oculos inunge, efficaciſſimo me-
dicamine vteris. Satureiæ viridis ſucco tenuiſſimo ſi
aſſiduè angulos oculorum contingas, caliginẽ citò diſ-
cuties. Idem præſtat & rutæ ſuccus per linteum tenue
expreſſus, in pyxide ærea conditus, atque angulis oculo-
rum caligantium appoſitus. hoc cuiuſlibet ætatis homi
nẽ infirmiſſimi viſus mirabiliter curat, certè ſi aliquid
mellis Attici fuerit admixtum.

Remedium ad tumorem oculorum vel
nimiam diſtillationem.

Pulegii flores deſtringe, eóſque madefacito ex aqua
frigida, & contere benè, atque ex eo panni tenuiſſimi
partem dimidiam line, vt ex altera parte panni integas
oculos, & quum ibit dormitum cui medendũ erit, ſu-
pra oculos pones, ipſa nocte tumorem humorémque o-
culorum eius ſedabis. Ad oculorum ſubitum impetũ
vel dolorem remedium efficax ſic, Succum cardonis,
ſuccũ vrticæ Alexãdrinæ, ſuccum bugillonis, crocum,
atramentum ſutorium, æquis menſuris iſta coniunges,
& addes iis ſapæ modicum, & aceti quãtum ſufficiat, &
decoques ad ſpiſſitudinem mellis liquidi, atque ita ocu
los inde ſuperlines, vt modicum ingrediatur eos, & de-
lacryment, continuò ſanabuntur.

Ad vulnera, vlceráque, & cicicatrices, atque carbũculos
cruſtáſque oculorũ, & glaucomata atque albugines
detergẽdas, & palpebras cõponẽdas, collyria & reme
dia de experimentis phyſica, & rationabilia diuerſa.

Ad ſordida vlceta oculorum cruſtáſque habentia,
(quas medici eſcharas vocant) & ad carbunculos oculo-
rum, (quos anthracas dicũt) facit bene & per ſe mel Atti
cum purum pyxide cuprea conditum, & repoſitum ſub
ſignaculo menſibus ferme duobus: (quãto enim diutius
in pyxide ea manſerit, efficacius fiet) ſed præcipuè hoc
quod quidã diaſmyrnon, nõnulli euodes (quia boni o-
doris eſt) nominãt, quod etiã ad puſtulas papuláſque &
ſuppurationes oculorũ, & ad cicatrices nõ veteres, & ad
palpebrarum recentem etiam in corporibus teneriori-
bus aſperitudinem facit. Oportet autem eo ad ſordida
vlcera diluto oui albo (id eſt aquatiſſimo) vti, deinde
quũ lacrymæ fluere deſierint, cineraceo collyrio ſuper-
inungi, item ad puſtulas ex ouo tritum facit: ad papu-
las verò & ad dolores cum rubore & diſtenſione oculi
ſicca, bene imponitur cũ lacte mulieris. ex aqua autẽ ad
cicatrices recẽtes extenuãdas & palpebrarũ aſperitudinẽ
tollẽdã teri debet, & ſubiecto ſpecillo, aut inuerſa palpe
bra oculis inſeri. Componitur autẽ ex iis rebus, Põpho-
lygis lotæ ✱ VIII. æris vſti ✱ VIII. croci ✱ IIII. myrrhæ
✱ IIII. nardi ſpicæ ✱ I. & pondus victoriati, lapidis he-
matitæ ✱ II.S. piperis albi grana X. opii ✱ I. & pondus
vnius victoriati. gummis ✱ X. teruntur hæc cum vino
Chio, & cõfeſtim collyria fingũtur, atque in vmbra ſic-
cantur. Acriore autem collyrio ad cicatrices exte-
nuandas & ad palpebras aſperas vtimur, quod quia ex
quatuor rebus, vt quadriga equis, conſtat, & celeres
effectus habet, harma dicitur. recipit hæc, Æris vſti
✱ IIII. tureæ arboris corticis ✱ IIII. ammoniaci guttæ
✱ IIII. gummis ✱ IIII. teruntur hæc ex aqua pluuiali.
hoc etiam ſuperunctum ad puerorum epiphoras & qui

A non ſufferunt vnctionem optimè facit. Collyrium
quod propriè facit ad aſperitudinẽ palpebrarum & cal-
loſitatem. Oportet autem aut ſubiicere ſpecillum pal-
pebræ, aut inuertere ipſam palpebram, & ſic inungere.
Recipit æris vſti ✱ XIIII. æruginis ✱ VI. circi ✱
X. myrrhæ ✱ I. caſiæ rufæ fiſtularum victoriati pon-
dus, piperis albi grana XLV. gummis denarios no-
uem, cum vino Chio hæc terentur, & ſic colliguntur.

Ad palpebrarum veterrimam aſperitudinem, & ex-
creſcentem carnem (quam ſycoſin Græci vocant) in qua
B eſt callum duriſſimum. Eſt autem liquidum medicame-
tum, quod ideo hygra appellatur, quod etiam carnem
ex palpebris tollit ſine magno dolore. recipit hæc, Myr-
rhæ, thuris, croci, miſyos, ſingularum ſpecierum dena-
rios ternos, chalcitidis ✱ VI. hæc teruntur diligenter ex
aceto acri. vbi leuia facta erunt, & habebunt ſpiſſitudi-
nem paſſi, miſcetur iis mellis Attici P.I. deinde in patel-
la æris Cyprii ſuper carbones poſita inferueſcit, donec
mellis habeat no nimium liquidi ſpiſſitudinẽ, atque ita
reponitur in pyxide æris Cyprii. Quũ op⁹ eſt, inuertitur
C palpebra, & per ſpecillũ apponitur. Quod medicamẽtum
ſuffricatur curioſè in oculo ad delacrymationẽ: & vbi de
fierit mordere, rurſus inuerti oportebit palpebrã, atque
ita pollice impreſſo mẽbranas innãtes adducere, quæ fa-
cilè ſubſequẽtur: poſt hoc cinereo collyrio ex aqua inũ-
gendi erunt oculi craſſius. Hoc medicamẽtum multorũ
annorum callos & aſperitudines palpebrarum deſpera-
tas à quibuſdam medicis ocularĭis, paucis diebus tollit.

Collyriũ ad vlcera, papulas & epiphoras. Cadmiæ
✱ VIII. ceruſſæ ✱ IIII. amyli ✱ III. opii ✱ II. acaciæ ✱ I.
D gummis denarios duos, tragacanthi denarium vnũ, o-
uorum ſemicoctorum vitellos duos, fabæ ſine cortice
(id eſt purgatæ) modicum, quæ ante diẽ ex aqua mace-
rari debet cum tragacantho, atque ita teri, tum formari
collyria, quæ lacrymarum impetum & iugitatem potẽ-
tiſſimè ſedant ac reprimunt. Collyrium Dionyſia-
num quod appellatur Theodotion, ad lacrymam tenuẽ
reſtringendam, & ad vlcera & aſperitudines palpebrarũ,
& ad cicatrices recentes efficaciſſimum: conficitur ſic,
Cadmiæ ✱ III. æris vſti & loti ✱ VIII. crocomagmatis ✱
E VIII. ſtibii ✱ IIII. opii ✱ IIII. caſtorei ✱ IIII. nardi
ſyriaci ✱ IIII. lycii ✱ IIII. acaciæ ✱ XVI. croci ✱ VIII.
myrrhæ ✱ VIII. palmularum oſſa vel nucleos viuos,
numero XII. gummis ✱ VI. vini auſteri veteris bene
odorati ſextarium vnum. teruntur hæc diligenter, &
confeſtim ex iis collyria finguntur, atque in vmbra
ſiccantur. Collyrium ſtratioticum, facit ad tu-
mores oculorum & lacrymam acrem compeſcendã, at-
que ad palpebras aſperas & ad caligines & cicatrices ex
itinere & puluere & fumo collectas: Cadmiæ, denarios
F octo, ceruſſæ ✱ VIII. crocodili ſtercorum ✱ IIII. æru-
ginis raſæ ✱ II. caſtorei ✱ S. omphacii aridi, aluminis ſiſ-
ſi atque vſti denariũ vnum, piperis albi ✱ V. opii ✱ I.S.
gummis ✱ VI. teruntur hæc diligenter, & ex vino Faler-
no colliguntur, atque inde collyria formantur. Col-
lyrium quod appellatur ſphragis, ab Antigono medico
inuentum, facit ad omne vlcus & ad omnẽ vſtionem &
plagã & ruptionẽ tunicularũ oculi, & ad omnia oculo-
rum vitia, præter epiphorã incipientẽ, accipit hæc, Cad-
miæ ✱ IIII. põpholygis ✱ X. opii ✱ IIII. amyli ✱ IIII. aca
G ciæ ✱ IIII. tragacãthi ✱ IIII. gũmis ✱ II. terũtur diligẽter
hæ ſpecies, & ex aqua pluuiatica collyria cõponuntur.

Collyrium ſtratioticũ pſoricum, cõpoſitũ ex cadmiæ
✱ XII.S. croci ✱ XII. piperis albi ✱ XV. ceruſſæ ✱ II.
opii ✱ II. gummis ✱ IIII. chalcitidis ✱ I. Cõponitur au-
tem pſoricũ ſic. Terũtur hæc ſeorſum ſingula bene ſic-
cata, deinde in vnum collecta aceto conſperguntur, ac
poſtea in ollam fictilem nouam coniiciuntur cum ipſo
aceto: quam bene opertam in equino ſtercore obrui o-
portet, atque illic haberi per dies XL. poſtea hæc permi
H xtio in ſole areſieri debet, ac deinde teri, & tũ aqua pluui
ali collyria formari conuẽnit, de quib⁹ & inũgi oculos
(vt ſuprà ſcriptũ eſt) cauſis grauibus laborãtes, & ſuperli
ni optimũ eſt. Ad oculorum omnẽ dolorẽ & præſentẽ
& veterẽ, & ad caliginem atque albuginem, & pruritum
atque antiquam (vt ita dixerim) cæcitatem. Nam vt au-

NNn.i.

ctori huius remedii de experimento credamus, duodecim annorum cæco intra dies viginti viſum reſtituiſſe ſe dicit. Quãto autem recentior valitudo fuerit oculorum, tãto velocius curabitur medicamine tali. Collyria multi generis, (id eſt vel decem cõfectionum æquali vel numero vel podere) infundes in lotium pueri virginis, & ad vncias ſingulas collyriorũ quæ infuderis, ſeptena grana piperis in mortario nitido diligentiſſimè teres, vt puluerem ſubtiliſſimum facias, & cum mellis optimi deſpumati cochlearibus tribus miſcebis, & iterum diligenter teres: poſtea ſimul confundes omnia, id eſt collyria, lotium, & piper illud cum melle, & iterum diutiſſimè ac diligentiſſimè teres, collectũmque nitidè in pyxide cuprea recondes, atque ex eo quemlibet oculorum cauſariũ intus (id eſt intra oculos) inunges. Quòd ſi per tẽpus medicamen ſpiſſatum fuerit, lotium puerile infantis quãtum opus fuerit, vt more collyrii liquidum fiat, infundes, & ſic ſub cilio & palpebris (id eſt, intra oculos, ſicut diximus) ſollicitè inunges. Hoc medicamine multis experimentis probato, conſtat nihil eſſe præſtantius, ſiquis eo caſtus & purus vtatur. Medicamen barbaricum ad omneis oculorum cauſas vel impetus, ſiue ſint ſcabri & lacrymoſi, ſiue etiam vermiculos habeant, aut brigantes qui cilia arare & exulcerare ſolent. In ollam rudem mittes tres ſextarios aceti acerrimi, & ferrũ, (id eſt clauos veteres minutos) vel alia minutalia ferri vetuſta, & claudes ollã diligenter, operculũ tenuiter pertundes, & in illo foramine pones aut cannã aut ſambucum perforatam, vnde habeat ſpiramentum: mittes tamen in eandem ollam cum aceto & ferro, roſæ ſiccæ vnciã vnam ſemis: ac poſtea ollam ipſam cooperies fimo caballino recenti, ita vt ſpiramen illud ollæ per calamum liberum ſit, hoc eſt vt ſupra molem illam fimi caballini quo fuerit olla conſtricta vel operta, ſolum ſpiramen emineat, vt ſemper habeat anhelitum quindecim diebus quibꝰ neceſſe eſt vt in fimo illo perſeueret. nam omnino obſeruabis ne vnquam illis XV diebꝰ deoperiatur. Sextadecima die tolles ollã de ſtercore illo, & diligenter mundabis, nequid illic ſordidum hæreat: & quum patefeceris ollam mittes in eam fœniculi viridis ſuccum quanta eſt menſura bonæ potionis in vino: deinde agitabis diu, & colabis linteo tenui, & mittes in bucculare rude vel diligenter nitidatum, deinde lẽto igne decoques, & ſemper agitabis: quum aliquãtulum coxerit, addes in ſextarium medicaminis tria cochlearia mellis optimi deſpumati, & iterum diligenter coagitatum repones in ampulla vitrea, aut pyxide cuprea, ac ſub ſignaculo habebis, & quum opus fuerit, ad caliginẽ & albuginẽ detergendã interius oculos inunges. Ad præſentẽ autẽ impetũ vel dolorẽ, quãuis vehemens ſit, deſuper oculos inlines. Quòd ſi grandis feruor oculorũ & acres vel frequẽtes lacrymæ erũt, etiã tẽpora & frontẽ medicamine inlines, ita vt in die vel quater ſuperlinas: & quũ ſiccata fuerit ſuperlitio ipſa, nõ elues eam, ſed ſemper addes nouam inductionem. Quòd ſi ſcabri oculi fuerĩt, aut vermes qui palpebras exarẽt, & inde ſit tumor inuectꝰ, cilia ſuperiora & inferiora, (id eſt palpebras ipſas) vbi cauſa valetudinis eſt, inunges: experieris ad omnia fere oculorũ vitia mirificũ medicamẽtũ, ſi caſtus & purus eo vtaris: de quo tamen dum in fimo eſt, vix tertia, aut certè media pars remanere debet. ita enim melius fiet. Nã quãto plus cõſumitur vapore fimi illius, tanto magis confortatur, & ideo maior olla eſſe debet, vt propẽſius medicamen fiat, quod & diu ſeruari oportet, & multis neceſſariũ eſt. Ad oculos ſcabros, & palpebras perforatas humore vetuſto, vel pedunculis exeſas, remedium præſens barbaricũ quidẽ, ſed multis probatum. Scarabæum piloſum qui ſimilis eſt ſcarabæo vero, in ſepibus vetuſtis lapidoſis, aut in foſſatis ſepium requires, qui cutiones ſunt, colore pſeudoflauo, quaſi leonino piloſi lucẽtes. Antè ergo quã illũ cutionẽ tollas, folium caulis primo mane cum ſuo ſibi rore vel gutta concluſa in eodẽ folio teneatur, vt vbi cutionem illũ inueneris, digitiſque pollice & medicinali apprehẽderis, confeſtim ſupra foliũ illud caulis teneas, vt ſupra

A guttam illam lotiũ eius excipias: quia vbi manu apprehenſus fuerit, ſtatim ſe ſubmeiit. Prouidendum ergo vt velocius ſupra foliũ illud caulis ponatur, ne lotiũ eius quod citò effundit, alibi excidat, quod commixtũ cum illo rore caulis per ſpecillũ palpebris impones, & loca ſcabra vel exeſa interpilos perũges, effectũ rei citò miraberis. Quòd ſi caſu vno in loco vel in diuerſis plures iſtos cutiones inueneris, omniũ lotiũ vel humorẽ (quẽadmodũ diximꝰ) in folio caulis humidi ſtatim de horto
B ſuſcipere debebis, & adiectis guttis aliorũ de caule foliorũ in vaſculo vitreo recõdere, vt quũ opus fuerit præſto habeas, quia difficulter huiuſmodi beſtiolæ inueniũtur. Ad albuginẽ oculorũ detergendã efficax hoc remediũ, Vulpẽ viuã capies, eique linguã præcides, ipſamq; viuã dimittes: linguam autẽ eius arefactã, phœnicio ligabis, & collo eius qui albuginẽ patietur ſuſpendes. Herbæ ſymphoniacæ ſurculũ collo eius qui albuginem patitur lino ſuſpẽdes, ita vt per dies triginta illic ſit: quãto recẽtior albugo fuerit, tanto citius ſanabitur. Roſmarinum cõbure, & puluerẽ eius cum melle Attico diligẽter tere ac permiſce, atque inde inunge, cõfeſtim ſubuenies
C ei qui albuginem patitur. Fabam fractam purgatam atque vſtam ad ſummam leuitatem teres, & oculos inde albugine occupatos aſſiduè ex aqua circumlines, miro remedio ſubuenies. Piſcis marini felle qui ſcorpios dicitur, oculi inuncti caligine atque albugine quãuis craſſa citò liberabuntur. Sanguis columbarum de loco pinnarum eo momento quo pinna auellitur, oculis dum adhuc tepet, debet infundi qui ictu aliquo vulnerati aut ſanguine ſuffuſi fuerint: album quoque oui incocti cum croco trito oculis ſuperpoſitum, &
D lana alba ſuccida inuolutũ medetur. Ranam de lacu prẽdes, & ſpino oculos ei ſubtiliter erues, atque in pãno coccineo de licio ligatos oculis interius cruẽtis ſuperpones, citò medeberis. Mel Atticum & ſtercus infantis quod primũ dimittit, ſtatim ex lacte mulieris quæ puerum allactat permiſcebis, & ſic inunges: ſed prius eum qui curandus eſt erectum ad ſcalam alligabis, quia tanta vis medicaminis eſt vt eam niſi alligatus patienter ferre non poſſit, cuius beneficiũ tam præſens eſt vt tertio die abſterſa omni macula mirificè viſum reddat in-
E columen. Ad cicatricem vel plumbum extenuãdum, & aſperitudinem pruriginémque oculorum purgandam, & humorem ſiccandum, & ad ſcabras ac ſcabidas palpebras, atque alia oculorum vitia, vnum hoc remedium vel præcipuũ eſt, Folia oleagina commãducato diligenter, eorúmque ſucco quem in ore collegeris, quotidie ieiunus oculos ablingito, vel inlinito per linguam, celeriter vitia ſupraſcripta diſcuties. Ex hirũdinum pultis fit calliblepharium bonum quod aſperitudinem pruriginémque oculorum potẽter expurgat: nec patitur quicquam in iis moleſtiæ concreſcere, humidos
F quoque naturaliter oculos exſiccat, quod hoc modo cõponitur, Capita pullorũ quamplurima igne lentiſſimo comburuntur, & trita in puluerem tenuiſſimũ redigũtur, quæ admixta recenti adipe gallinæ inunctioni maximè proſunt. Intibi ruſtici, de quo naſcuntur articuli complures, contriti ſuccus in oculum inſtillatus celeriter cicatrices & plumbum oculorum eximit.

Caput ſtellionis combuſtũ & tritum, & melli Attico admixtum, oculos lacrymoſos inũctione aſſidua ſiccat & ſanat. Pulmonis hœdini combuſti cinis prurigi-
G nes oculorum diſcutit, & ſcabras palpebras emendat ſi quaſi ſtibium imponatur. Felle catelli dierum ſeptẽ, oculi ex melle inuncti citò à leucomate liberabuntur. quidam etiam affirmant efficaciſſimum remedium eſſe ad detergenda glaucomata, ſi catello dierũ ſeptẽ caput viuẽti diffindatur, & de dextra parte cerebri oculꝰ dexter, de ſiniſtra ſiniſter, intincto illic ſpecillo inungatur.

Vt leucomata & albuginem quanuis denſam ex ocu-
H lo detergeas, turam & anturam herbas virentes nitidiſſimè collectas contundes, & per linteum tenue ſuccũ earum exprime, eóque oculos inunge. Leucomata vt extenues & diſcutias, vtere medicamine quod cõficitur ſic, Pumicis cõbuſti triti ℈. XIIII. calcitidis ℈ VIII.

gummis ℥.quatuor,& ſinapis pauſillum vt toleretur adiicies:hæc omnia in tenuiſſimum puluerem redacta in vnum permiſce,& ex aqua fontana facito collyria craſſiora, quibus ſic vteris,vt circundetur tribus partibus cera collyrium:ſed extremum collyrii ſit leue ac tenue, quod in ipſum leucoma imponas,& iube oculū adoperiri pauliſper ne excidat collyrium: quod ſi exciderit,iterum reponatur, poſt hæc inunge oculum leni collyrio,ſtatim emittet quaſi ſquamam. Si ergo magnum leucoma fuerit & craſſum,ita curabis: ſin autem tenue, quū impoſueris medicamen,maturius tolles, poſtea verò vtere ad inunctionem collyrio quod Græco vocabulo diacopon appellatur. etenim apud medicos hoc collyrii genus magnam habet effectus ſui dignitatem. Turturis fimus ad ſummā leuitatem tritus, & cum melle Attico, aut etiam alterius generis,dummodo optimo & deſpumato,inunctus, leucomata oculorum potenter extenuat. Galli gallinacei maximè albi fel ex aqua dilutum, & inunctione adhibitum,leucomata oculorum & hypochyſes ſanat, & aciem luminum confirmat. Stercus quoque gallinaceum album cum oleo vetere tenuiſſimè tritum & adpoſitum, idem oculis remedii præſtat. Fel vituli diligenter collectum ad cotylæ menſuram in vas æreum mittitur,tenuique igne admoto ita excoquitur vt ſpiſſetur, deinde mellis boni tantum mittitur quantum fellis illius decocti remanſerit, adiiciuntur poſtea myrrhæ tritæ drachmæ duæ, & croci vna, & æris flos pauxillum, ac poſtea ſimul omnia diu coagitata ad tertias decoquuntur:quod medicamen in pyxide ærea debet reponi,ſatis vtile & leucomatis & cicatricibus & omnibus vitiis oculorum, ſi aſſiduè inde & opportunè inungantur. Vt leucomata oculorum efficaciter diſcutias, vngulas aſini viuentis lima,& ſcobe earum quamtenuiſſimo, qui leuitate ſua oculos non offendat,cum lacte muliebri mixto, frequenter inungito. Araneus albus cruribus longiſſimis ac tenuiſſimis cum oleo vetere contritus,per inunctionem adſiduam leucomata eximit, & ideo plures cum oleo ſufficienti teri oportet,ne ante confirmatam ſanitatem medicamen neceſſarium deſit. Cæpa longa contuſa exprimitur,eiúſque ſuccus opobalſamo, vel quod efficacius eſt,lacti mulieris admixtus,leucomata & cicatrices,& quæ Græci argemata appellant miro effectu inunctione adhibita extenuat atque perſanat. Anemone dicitur à Græcis herba, quæ tantam vim remedii habere creditur vt portata ab eo, vel ſubligata collo eius qui glaucoma patitur, intra dies quadragintaquinque eum ſaniſſimum reddat. Vt glaucoma incipiens celeriter diſcutiatur, herbam ſerpyllum decoque, & eius aqua oculos adſiduè foue,poſtea pice liquida, pura ac nitida velut collyrio inunge,citò recipies ſanitatē.

Perdicis vnius fel, opobalſami cyathum vnum,cyperi ſidonii cyathi partem dimidiam,trita hæc & ad ſūmam leuitatem perducta, permixtáque,in pyxide plumbea repones,& inunctione aduerſum glaucomata,& hypochyſes, & caliginem mirè vteris. Corui marini fel inunctione adhibitum,caligines tollit,albugines & cicatrices extenuat,carnes excreſcentes compeſcit, fluoréſq; oculorum reprimit. Piſciculi qui equum marinum ſimilat,fel,ouorum albumini mixtum,& cum lana ſuccida oculis adpoſitum,melius remedium ſupraſcriptis oculorum cauſis quàm vllum aliud medicamē præſtare manifeſtum eſt. Scrofina adipe recenti ſiquis contritos angulos oculorum (quos Græci κάνθους vocant) interius exteriúſque inūxerit,vermiculos qui noxii ſunt oculis potenter educit. Sepiæ teſta interior quæ mollis eſt,diligentiſſimè trita,& muliebri lacte permixta, atque inunctioni adhibita, ſupradictis oculorum cauſis plurimum prodeſt. Nardi Indici vel ſyriaci ex vino vetere triti ſiccatique puluis, pro xerocollyrio oculis impoſitus, mirabiliter prodeſt ad valetudines ſupraſcriptas. Mel optimum deſpumabis,vt bene purum ſit, & admiſcebis pari menſura ſuccum rutæ & herbæ chelidoniæ, atque ad tertias decoques,& quū omnia benè permiſcueris, in ampulla vitrea ſub ſignaculo ſeruabis,& vteris miro medicamine ad ſcabros,& lippos oculos inungendos.

Item ad oculorum cauſas remedia phyſica,& rationabilia diuerſa, id eſt, oculis ictu læſis, & ſiquid ſubitò eos fuerit ingreſſum,& aduerſum moleſtias pilorum,& ad ægilopas, & ad nyctalopas, & ad varulos, (id eſt ordeolos oculis infeſtos) iis additæ infra collyriorum diuerſorum confectiones.

Quocunque ictu læſus oculus ſi ſanguinolentus videbitur, palumbinus ei vel perdicis vel turturis ſanguis, aut ſi hæc animalia non erunt,columbinus de pinna ſublatus ſtatim (id eſt adhuc calens)infundatur. Bitumine,ſulphure,& thure permixtis,oculos ictu læſos ſuffumigato,ſtatim ſanabis ſi frequēter id feceris. Herba quam Græci ſarcocollam, nos argemoniā appellamus,ſi viridis erit,trita:ſin arida,calida aqua macerata, quò facilius teri poſſit,inlita oculis ſugillationes liuoréſque eorum maturè diſcutit. Sanguine hirudinis recenti ac tepido inunctus oculus ictu læſus & cruore ſuffuſus ſtatim ſanabitur.

Radix rutæ trita,& inlita oculis cruore ſuffuſis, etiam commanſa, & aſſiduè poſita plurimum prodeſt: vinum quoque in quo ruta diu fuerit macerata rationabiliter infunditur. Mulieris primiparæ puræ ac nitidè ſaliua ieiunis inſtillata oculis liuorem ſuffuſionémque quamlibet cruentam,efficaciter adimit. Herbæ vettonicæ folia teres,& ſalis triti modicum adiicies,& ſuper ictu perculſum vel cruoribus ſuffuſum oculum conligabis, mirè proderit. nam quando ei id ſolueris, videbis ex eo ſanguinem diſtillare,ita omnem cauſam extrahet.

Lana ſuccida madefacta oleo vinóque permixto,ac tepēs oculis ſuperpoſita,optimè vitia ſupraſcripta perſanat.

Ad eiiciendum quæ caſu oculum intrauerint,herbam artemiſiam velles radicitus, & inde coronam factam capiti impones: ſed is cui medendum erit,dum coronam illam in capite habet, quantum fieri poteſt oculos apertos habeat. Digitis quinque manus eiuſdem cuius partis oculum ſordicula aliqua fuerit ingreſſa, percurrēs & pertractans oculum, ter dices, tetunc reſonco,bregan, greſſo. ter deinde ſpues,térque facies. Item ipſo oculo clauſo qui carminatus erit patientem perfricabis, & tercarmen hoc dices,& totiens ſpues, in mon dercomarcos axatiſon. ſcito remedium hoc in huiuſmodi caſibus eſſe mirificum. Si ariſta vel quælibet ſordicula oculum fuerit ingreſſa,occluſo alio oculo,ipſóq; qui dolet patefacto, & digitis (medicinali ac police) leuiter pertractato, ter per ſingula deſpuens dices, Os gorgonis baſio. hoc item carmen ſi ter nouies dicatur,etiam de faucibus hominis vel iumenti os,aut ſiquid aliud hæſerit,potenter eximit.

Leporem marinum,vel eius ſanguinem cum oleo tere, atque ex eo vulſorum de oculis pilorum loca frequenter perunge,poſt quod & ſi renaſcentur pili,molliores erunt: quibus iterum euulſis, ſupradictū medicamē inducitur, tum verò non renaſcentur. Si autem etiam lacrymas oculi diſtillantes aſſiduè, vitare vis, hederam & vitē exuſtas, in puluerem tenuiſſimum redactas, pari menſura cum ſuprà ſcriptis permiſce ad ſpiſſitudinē mellis, atque inde inducito,vel ſuperline frequenter oculos, & confeſtim defluet humor noxius,& aduerſum vulſos palpebrarum pilos proderit. Si felle hyænæ loca quibus moleſti ſunt pili in palpebris nati aſſiduè tangantur, cōfeſtim tabeſcent:certè ſi prius vulſis ſuperducatur, non renaſcentur. Pilos oculis moleſtos ſi extirpare penitus volueris, loca eorū quum prius eos euulſeris, ranæ marinæ felle continge:quòd ſi fel eius repoſitum aruerit,aquam marinam ei modicè admiſce.

Sicui volueris pilos vulſos non ſolùm in oculis, ſed etiam in locis verecūdioribus non renaſci, lacte mulieris eo die expreſſo quo peperit continge crebrius loca de quibus pilos tuleris. Pili ſi oculis moleſti erunt, potenter vteris hoc medicamine,Lacertæ viridis fel miſce cum vino albo quantum ſufficere exiſtimaueris,& mitte in vas æreum, poſitúmque ad ſolem tandiu agita donec craſſitudinem mellis habeat,atque ex eo loca pilorū vulſorū vnge. Lucernā fictilē de papyro & medulla vaccina concinnato, atque eius fumo, ſiue fuligine vel ligny

pro calliblephario vtere, quo palpebras exeſas & glabras ſæpius inungendo, decentiſſimas facies. Glabris palpebris pilos induces, ſi œſypo quod ſub armis ouium naſcitur adiecta myrrha, pariterq; in mortario trita, ſpecillo calido loca pilis nuda perduxeris. Pilos oculis moleſtos diligentiſſimè velles, atque eorum loca hircino ſanguine recenti aut leporis, aut veſpertilionis inlines, vel canino lacte continges, aut acu cuprea calido aceto ſæpiꝰ delibuta perduces. Capnos nomine eſt herba cuius ſuccus vino mixtus atque inlitus locis de quibus pili ab oculis fuerint exſtirpati, renaſci eos nō permittit. Ranunculum viridem comprehenſum acu cuprea pungito, & ſanguine eius excepto palpebras de quibꝰ pilos tuleris ſubinde continge, nunquam renaſcentur. Sanguiſugarum in olla combuſtarum tritus delicatiſſimè cinis, & vulſis pilis palpebrarum impoſitus vel inſperſus, renaſci eos non ſinit. Adipe vituli ſi palpebras craſſiores peruunxeris, extenuabis eas, & ad ſanitatem perduces. Eiuſdē medulla cum cera & oleo roſaceo æquis pōderibus liquefacta & permixta, & ad emplaſtri modum impoſita, duritias palpebrarum, & ſiqua illic in modum pilularum naſcuntur, commollit ac diſcutit. Ægylopia emēdat fimus colūbinus ex aceto coctus & inlitus. cicatrices quoque oculorum & albugines mirè detergit. Inulæ ruſticæ radix validè commanducata, & cum ſucco ſuo impoſita, ægylopas potenter emendat: quæ quia vbi aruerit cadit recentior, donec perſanet aſſiduè debet imponi.

Ad nyctalopas abolendas lycniten lapidem, quem nos carbunculum dicimus, tecum habeto, magno remedio vteris, quem vt verum eſſe ſcias, ſic experire, ſi feſtucas leues admotas ad ſe rapit, ſicut lapis magnes ferrum rapere conſueuit. Iecur ouillum (id eſt ouis candidæ diſcoctum) cum aqua madefactum contritúmque, & oculis ſuperpoſitum, nyctalopas purgat. Varulis (id eſt hordeolis oculorum) remedium tale facies, Annulos digitis eximes, & ſiniſtræ manus digitis tribus, oculum circū tenebis, & ter deſpues, térque dices, rica, rica, ſoro. Si in dextro oculo varulus erit natus manu ſiniſtra digitis tribus ſub diuo orientem ſpectans, varulum tenebis, & dices, Nec mula parit, nec lapis lanam fert, nec huic morbo caput creſcat, aut ſi creuerit tabeſcat. Quum hæc dixeris, iiſdem tribus digitis terram tanges, & deſpues, idque ter facies. Efficax hoc remediū hordeolis, nouem grana hordei ſumes, & de ſingulis varum punges, pérque ſingula puncta carmen dices, & proiectis nouem granis, ſeptem alia corripies, & ſimiliter de ſingulis punges, & carmen ſepties dices, abiectis etiam iis, quinque ſumes, & idem quinquies facies. idem de tribus granis ſimiliter: idē de vno ſimiliter. Carmen autem hoc dices, κυρια, κυρια, κασσαρια, σουρωφβι. Item hoc remedium efficax, grana nouem hordei ſumes, & de eorum acumine varulum pūges, & per punctorum ſingulas vices, carmen hoc dices, φεῦγε φεῦγε, κριθή σε διώκη. Item digito medicinali varū continges, dices ter, vigaria, gaſaria, varúmque grano hordei ardenti, aut ſtipula fœni, aut palea vres.

Confectiones collyriorum diuerſorum de experimentis ſic.

Collyrium factum ad recentes caligines, & cœptas ſuffuſiones oculorum: conficitur ſic, Cadmiæ ✱ vii S. nardi Celticæ ✱ iiii. acaciæ ✱ i. S. æris vſti ✱ i. S. ſtibii cocti ✱. i. S. myrrhæ ✱ i. lycii ✱ i. croci ✱ i. ceruſſæ ✱ i. aloes ✱. i. æruginis ✱ i. lepidos cypriæ ✱. i. opii ✱ i. S. piperis grana viginti. caſtorei ✱ i. S. gummis ✱ vii. hæc omnia in puluerem tenuiſſimum redacta, aqua pluuiali colliges, & collyria inde formabis, quæ in vmbra ſiccentur. Collyrium nomine monemerō, facit ad impetꝰ lippitudinis ex ouo inunctū, ita vt cum oui liquidiſſimo inunxeris lippientē, puſillum ſuſtineat, & iterum eum inunges: quem quū bis aut ter inunxeris, eadem die iubebis lauari. Hoc collyriū facit ad ſcabritudines, & diatheſes tollendas ex aqua inunctum: recipit autem hæc, Lapidis hæmatitis ✱ xii. pōpholygis ✱ xii. croci ✱ xii. myrrhæ ✱ xii. æris vſti ✱ vi. nardi Syriaci ✱ xii. piperis albi grana xx. opii ✱ vi. gummis ✱ ix. hæc vniuerſa in puluerē tenuiſſimum redacta, poſtea cum Falerno vino conteres, atque inde collyria facies, quæ diu in vmbra ſiccentur. Collyrium dialibanos, ad ſuppurationes oculorum: cōficitur ſic, Cadmiæ ✱ S. ceruſſæ ✱ xii. opii ✱ i. gummis ✱ S. roſæ ſiccæ ✱ i. gentianæ ✱ S. puluerem tenuiſſimum ex iis factum cum aqua pluuiali teres, & ita collyria qualia volueris effinges.

Collyrium dialepidos accipit hæc, Croci ✱ iii. ſpicæ nardi ✱ v. cadmiæ ✱ i. S. hæmatitidos ✱ i. piperis grana v. myrrhæ ✱ i. æris vſti ✱ S. lepidos ✱ i. gummis ✱ i. roſæ viridis foliorum purgatorum ✱. ii. hæc vt ſupra de aliis collyriis ſcriptum eſt, trita aqua pluuiali ſubiges, & ita collyria formabis. Collyrium ad lippitudines & primos impetus oculorum: conficitur ſic, Acaciæ ✱ x. cadmiæ combuſtæ, & de lacte caprino aut muliebri, quod melius eſt, extinctæ & tunſæ & cribratæ & lotæ bene donec aqua eius limpida ſit, ✱ x. hoc quoque pluuiali aqua colliges, & ita collyria formabis. Collyrium diamiſyos, quod facit ad aſperitudines oculorum tollendas, & ad lacrymas ſubſtringendas, componitur ſic, Miſy combures hoc more, cōiicies illud in pultarium, & purgabis, & in furnum mittes, vt tandiu coquatur donec ſit ſanguineum. Huius ergo ✱ v. ſpicæ nardi ✱ v. croci ✱ ii. cadmiæ ✱ S. æris vſti ✱ S. opii ✱ S. myrrhæ ✱ S. lepidos cypriæ ✱ S. gummis ✱ i. S. hæc tunſa & cribrata cum vino optimo teres, atque inde collyria formabis.

Quidam adiiciunt huic collyrio viperam ſiccam & arefactam bene in ſole, tanquam ſi ſit ſalita. hanc ergo ſi volueris adiicere, exoſſabis prius, & linteolo inuolues, atque ita ſuper eam vinum vnde collyrium hoc temperandum eſt, defundes, ſed prius eam ſic præcātabis, Ne lacrymus exeat, ne extillet, ne noceat. Dices autem, Quomodo tu non vides, ſic & tuus ſuccus guſtatus nulli noceat, ſed ob rem propter quā adiecta es proficias bene curatione precor. Collyrium liquidū delacrymatorium accipit hæc, Chelidoniæ herbæ ſucci ✱. S. mellis Attici ✱ i. opobalſami ✱ S. ſucci porri ✱ S. hæc mixta de ipſo ſucco colliges, vel de aqua fontana, atque ita collyria formabis.

Collyrium ſiccum oculis ſiccandis vtile, conficitur ſic, cadmiæ ✱ i. æris vſti ✱ i. ſtibii ✱ i. adiicies huic collyrio ſi acrius illud facere volueris, ſtactes ✱ S. & tundes atque cribrabis per tenuiſſimū cribrum, & ſicco puluere vteris. Aliud ſiccum collyrium ad idem efficax, ſic, Cadmiæ ✱ viii. ſalis ammoniaci ✱ vii. piperis ✱ v. caſiæ ✱ v. tundes hæc atque in puluerem tenuiſſimum rediges, & ſic vteris. Collyrium ſiccum calliblepharon conficitur ſic, Stibii combuſti ✱ i. piperis albi ✱ S. folii capitulum i. ſtibium combures, & lotio pueri impubis extingues, & ſiccabis, & tundes, & cribrabis, & ſic vteris. Collyrium dioxus ad aſperitudines oculorū tollendas cōficitur, Cadmiæ ✱ xii. æris vſti ✱ x. hæmatitis ✱ v. myrrhæ ✱. iiii. gummis ✱. vii. hæc in puluerem redacta aceto optimo colliges, & deinde collyria formabis. Collyrium ſtactum accipit hæc, Piperis albi ✱ ii. cadmiæ ✱ vii. S. ceruſſæ ✱ v. S. Indici ✱ v. S. opobalſami ✱ S. gummis ✱ viii. hæc in puluerem redacta Falerno vino temperabis, & colliges.

Collyrium diapſoricum acipit hæc, Piperis albi ✱ i. croci Siculi ✱ i. myrrhæ ✱ ii. amyli ✱ i. opii ✱ S. opobalſami ✱ S. gummis ✱ ii. aqua pluuiali hæc colliges tunſa atque cribrata, atque inde collyria facies. Collyrium dialibanū, Cadmiæ ✱ i. S. ceruſſæ ✱ i. thuris maſculi ✱ i. opii ✱ i. gummis ✱ i. aqua pluuiali colliges hæc ſimiliter tunſa atque cribrata, atque ita collyria formabis.

Hygra ad ſuppurationes oculorum conficitur ſic, Croci Siculi denarium vnum, thuris maſculi ✱ i. ex melle optimo deſpumato hæc bene trita colliges, & cum eo prius bene permiſcebis, & ſic collyria facies. Collyrium idē, (id eſt hygra) recipit hæc, Croci ✱ iii. æris vſti ✱ v. cadmiæ ✱ ii. hæmatitis ✱ v. S. folii ✱ i. amomi ✱ i. ſtibii ✱ i. ceruſſæ ✱ i. myrrhæ ✱ i. opii ✱ i. piperis albi ✱ i. gummis ✱ ii. S. vino aminæo tunſa & cribrata hæc colliges, atque ita collyria formabis. Collyrium dialoes conficitur ſic, Cadmiæ ✱ i. S. hæmatitis ✱ v. ammoniaci ✱ i. S. opii ✱ S. æris vſti ✱ S. aloes ✱ ii.

æruginis ✱ S.opopanacis ✱ S.ſalis ammoniaci ✱ i.galbani ✱ S.myrrhæ ✱ S.fellis taurini ✱ S.lepidos ✱ S.gummis ✱ I.S.cum aqua pluuiali hæc in puluerem redacta teres, & formabis. Collyrium diaſmyrnes recipit hæc, Croci denarium vnum, cadmiæ ✱ S. hematitis denarium vnũ, myrrhæ ✱ S.miſui ✱ S.piperis ✱ S. opii ✱ S. gummis ✱ S.puluerem tenuiſſimum harum ſpecierum cum vino vetere teres,ſed collyria inde formabis. Hygra ad ſuppurationes oculorum: recipit hæc,cadmiæ ✱ v I I I. ſpodi ✱ I I I I. ſtibii ✱ v I I. croci Siculi ✱ v I I. amyli ✱ v I I.opii ✱ I I I I. gummis ✱ I I I I.hæc in puluerẽ ſubtiliſſimum redacta, cum aqua pluuiali teres,& formabis.

Deſcriptio xerocollyrii quod calliblepharõ dicitur, piperis — I.ſtibii, — I.folii — I.lapidis Phrygii P.I.quem lapidem diuides in partes ſeptem,& combures, combuſtum extingues hoc modo, Vnam partem in balſamo,alteram in omphacio, tertiam in lacte muliebri, quartam in vino,quintam in vrina infantis, ſextam in butyro, ſeptimam in melle Attico, quæ omnia in minutiſſimum puluerem redacta,cribratáque miſcebis: quod ſi acrius eſſe volueris,adiicies balſami vnciam,piperis ſemunciam.

Deſcriptio achariſti collyrii, æris vſti & loti vnciæ I I.cadmiæ lotæ — I I.& ʒ v I.croci — I.opii — .I. & ʒ v I. myrrhæ troglodytidis ʒ I I I.thuris v I.gũmis ʒ x v I I I, vini optimi quod ſufficiat,quò omnia colligantur,& collyria fingantur. Deſcriptio trachomatici collyrii, æris vſti & loti ʒ x v I I I.cadmiæ lotæ ʒ x v I I I. lapidis hæmatitis vnc.vna, chalcitidis vſtæ ʒ x v I. æruginis ʒ I x.opii ʒ v I.gummis ʒ v I.aquæ pluuialis quantum ſatis ſit ad colligendum puluerem, & collyria formanda miſcebis. Deſcriptio Muſæ collyrii,aluminis ſchiſti ʒ x v I I I.aloes ʒ x v I I I. myrrhæ ʒ x v I I I. croci ʒ I x. crocomagmatis ʒ I x.chalcanthi ʒ x v I I I,mali granati caliculorum ſemunciam: quæ trita diligenter œnomelite cõfundes,& colliges,& formabis. Deſcriptio roſacei collyrii,Roſæ vnciæ nouẽ,cadmiæ lotæ vnc. I I I. æris vſti ſcrupuli v I I I.croci ʒ x I I.ſtibii ʒ nouẽ,æruginis ʒ ſeptem,ſpicæ nardi ʒ ſeptẽ, myrrhæ ʒ ſeptẽ, opii ʒ duodecim,gummis vnciæ tres,aquæ pluuialis adiicies quantum ſufficiat ad colligenda & formanda collyria.

Deſcriptio ſtacti collyrii,cadmiæ P. vnum, ſtibii P.S. æris floris vnciæ tres,miſyos vnciæ quatuor, piperis vnciæ tres,æruginis — I.opii — I I.balſami — I I. gummis ſelibram:hæc omnia diligenter trita & cribrata aqua pluuiali colliges,& formabis.

Collyrium quod Proteus dicitur, facit ad oculorum ſuffuſiones & ad omnem caliginem & albugines detergendas:conficitur ſic, Cadmiæ vſtæ & lotæ — v.pſimythii loti — v. chalcitidis non vſtæ — v.auripigmenti loti — I I. piperis albi — tres, & ʒ x v I I I. croci vino infuſi & triti — I I. myrrhæ troglodytidis — I.S. guttæ ammoniaci — I I.S.roſæ ſiccæ — v.omnia hæc diligentiſſimè teres ad ſummam leuitatem,tum addes ſagapeni — I I I.laſeris — I I.S. opopanacis — I I.S. opii — I.S. gũmis — I I.S. balſami — I I.quæ permixta atque confuſa cæleſti aqua colligentur, atque ita collyria formabuntur.

AD AVRIVM DOLORES VNIVERſos,& vitia omnia,& ſurdiginem, Cap.IX.

FEllis caprini ʒ vnum, mellis ʒ vnum, conteres & in ſtrigili calefacies, & infundes, & lana obcludes aurem. Nihil hoc medicamine potentius neque certius,etiamſi intrinſecus cancerauerint aures. Porros virgines(id eſt non plantatos)impari numero,& lumbricos terrenos impari numero capies, & ſimul ex oleo optimo ad tertias decoques,& tepidum inde quod ſufficiat infundes auriculæ. Laſer cum lacte caprino incocto recenti miſcebis, & inde aures prius dilues, ac poſtea fel taurinum,& oleum cedrinum æquis portionibus mixtum tepẽs infundes:hoc dolores,mirè mulcet,& dubiũ auditũ confirmat,& pus collectum expurgat.

Coriandrum viride teres, & in vini cyatho miſcebis & colabis,& lana molli in aurem inſtillabis,& eadem lana obſtrues aurem.

Ad aures quæ grauiter dolẽt, & vetera vulnera intrĩſecus habent mellis optimi vnam partem, aceti acerrimi duas partes contuſas decoques feruoribus tribus,& longius ea ab igne remouebis, donec commotus feruor conquieſcat: tum nitrum addes eo vſque donec ex vapore agnoſcas nitrum reſediſſe,& iterum leni igne recoques, ne efferueat:tunc addes fel hircinum,vel aprugnum,vel verrinum,aut porcinũ, dummodo non de ſcrofa, & cõmouebis,& iterum concoques, ac tepefacies,& inde quantum ſatis eſt,auribus infunde. Adeps ranarum paluſtrium liquefacta ſi tepens in aures infundatur, dolores nimios mitigabit. Dolor aurium ſedatur etiam canino lacte & vrſino, ſi recens inſtilletur. Terreni vermes cum anſeris adipe vel cum oleo decocti ſine dubio medentur auribus purulentis. Vrina apri ſeruatur in vitro, ſed melius cum veſica ipſius,quomodo ei ſublata fuerit,hæc tepens infuſa auribus vnicè prodeſt. Beſtiolæ multipedes quæ contractæ in globulos cõplicantur,in oleo excoctæ infuſæque auribus ſtatim proſunt. Tres araneæ viuentes in oleo ſi ferueant ad focum poſitæ, atque inde tepidum auribus quod ſufficiat inſtilletur,citò medebuntur. Seuum vitulinum adipe anſeris mixtũ adiecto ocimi ſucco, tepidum auribus infuſum optimè ſanat. Raphani quoque, id eſt radicis quæ manducatur ſuccus infuſus auriculæ dolenti,infinitum prodeſt. Gari excellentis cyathum,& aceti optimi cyathum, & mellis dimidium cyathum, ſuper aquam feruentem in alio vaſe coques,& frequẽter deſpumabis de pinnula,tepidóque medicamine aures inrorabis, & conchyliata lanula claudes: valde hoc remedium inter experimenta laudatur. Fraxini tenerrima folia tundes, & exprimes ſuccũ eorum,atque auribus dolentibus tepidum infundes. Fraxini recentem ſurculũ(id eſt humore proprio adhuc madẽtem) ex vna parte in foco pones, & quum per aliam partẽ ſuccus ebulliet ſuſcipies eum diligenter,& oleo addito tepefactum auribus inſtillabis. Cardui ſyluatici ſemen ex oleo coques ita leniter ne vratur,quod poſtea colabis per linteolum,& tepidum infundes dolẽti auriculæ, ac deinde lana purpurea obturabis. Croci,myrrhæ, thuris, vncias quaternas cõteres,& adiicies mel Atticum, quantum ſufficere putaueris,ac decoctũ medicamen auriculæ infundes. Galbanum cum oleo roſaceo remiſſum, & ter aut quater infuſum auribus mirè dolores tollit.

Aluminis liquidi — I I I I. mellis — I I I. aceti quartarios tres, alumen cum aceto teres, & ſimul omnia concoques ad tertias: hoc medicamen tepidum auriculæ infuſum, pus optimè purgat, vermes necat,aquam etiãſi intrauerit educit. Herbæ polygoni,(quam nos ſanguinalem dicimus) ſuccus expreſſus & infuſus, mira efficacia dolorẽ vlceráque aurium ſanat. Adeps anſeris miſcetur croci ſucco,& allii contuſi ſucco, quæ infuſa auribus incommodos ſonitus tinnitúſque earum propriè & vnicè tollunt.

Pueri inueſtis vrina recẽs auriculæ dolenti & vlceroſæ inſtillata,omni humore ſiccato,& dolorem tollit,& vlcera mira celeritate perſanat.

Lotio humano vetere ſiquis iam deſperatum aurium vitium eluerit,ſaluti integrè lenito dolore reſtituet.

Fel ouillum mulſo mixtum ſi clyſterio addideris, & inde auriculas irrigraueris, expurgatis vlceribus certiſſimam ſanitatem conſequeris.idem fel cum lacte mulieris inſtillatum, etiam ruptas interius auriculas certiſſimè ſanat. Coriandri viridis ſuccus cum lacte muliebri mixtus infuſus auriculæ, dolorem omnẽ potenter aufert.

Cannabi ſeminis viridis ſuccus tepens inſtillatus auribus dolorem apprimè tollit.

Senecionis herbæ ſuccus itidem auribus inſertus, eandem efficaciam præſtat, quod ab experto ſcriptũ & proditum eſt. Si auricula aliquo pacto vitiata fuerit, anſerina adipe infuſa diligenter expurgabitur, ſanitatique reddetur. Compoſitio medicaminis ad omnia ferè aurium vitia,ſic, Mellis ſextarium,aceti bene acris heminam, radices quæ manducantur tres, mittes in ollam rudẽ bene lotã: ſed mũdatas & integras radices mittes & pariter decoques.ſed vt ne refrigeretur medicamẽ,citato igne vſq; ad modũ luti aquatioris decoquatur,deĩde quũ

refrigeratum fuerit condes illud in vaſculo vitreo,ac tepefactum quandiu dolorem & tinnitum vel ſonitũ auriculæ perleniat,in aurem de ſpecillo infundes.

Infirmatis auribus prodeſt præcipuè picis flos,(quem piſſelæon Græci vocant) cum oleo communi mixtus, ita vt tertia pars ſit olei. nam & dolorem ſedat, & non patietur ſuppurationẽ fieri: & ſi facta fuerit, eodem medicamine perſanatur. Ad ſummam, ego ipſe diu vexatus auris tædio, quũ multis fruſtra vſus eſſem medicamẽtis, ab hoc ſum perſanatus,& alios complures ſanaui. Florem autem picis appello qui excipitur dum ea coquitur, lana ſuperpoſita eius vapori. hoc etiam grauem odorem de aure protinus tollit. Ad auriculæ tumorem & dolorem ſine vlcere, prodeſt herbæ vrceolaris aut cucurbitæ ramentorum ſuccus recens ac tepens per ſtrigilem in foramen auris dolentis infuſus.

Cutiones beſtiolæ ſunt multipedes,cute dura & ſolida, quæ tactæ complicãt ſe in orbem pilulæ rotundiſſimæ, polypodas Græci appellant. hæ complures coctæ cum oleo molli in vaſe ferreo remedio ſunt auribus laborantibus,ſi inde curentur.

Gliris pingue, & gallinæ adeps, & medulla bubulina, vel taurina liquefacta,tepénſque infuſa,auribus plurimũ prodeſt. Benefacit hoc medicamentum & ad tumorem & ad vlcerationem auriũ, Aceti acris ſextariis duobus incoquũtur mala granata duo, quibus coriarii vtuntur: & quia ſemper acida ſunt,nec vnquam mattureſcunt, rhoas oxeias hæc Græci dicũt. tum deinde adiiciuntur iis & admiſcentur aluminis fiſſi ⸗ II. acaciæ ſucci ⸗ II. & quum bene permixta hæc & coagitata fuerint reponitur medicamentum in ampulla vitrea: quum opus eſt, ad tumorem, calidũ per ſtrigilem infunditur,& foramẽ ſummum auriculæ lana ſuccida tegitur: ad vlcus autem frigidius medicamen per eiuſdem generis lanam & auriſcalpium iniicitur. Aliud medicamentum ad tumorem aurium & exulcerationem, Mellis cyathi III. aceti acris cyathus I. S. miſcentur, poſtea adiicitur gari optimi cyathus vnus, deinde carbonibus inferueſcit, cuius ſpuma ſurgens pinnula abiicitur, & tam diu coquitur vel agitatatur donec habeat ſpiſſitudinẽ: hoc calido ad tumorem, frigido ad vlcus quũ oportebit vteris. Item benefaciet hæc cõpoſitio etiam ad veterem aurium dolorem, aluminis P. I. mellis P. II. hæc in mortario prius bene permiſceri oportet, deinde olla noua excoqui donec habeant mellis ſpiſſitudinem: quum opus eſt infunditur in auriculam ex lana conchyliata,eáque clauditur. hoc & combuſtum locum ſanum reddit, ſine dolore, & ſine cicatrice, ſi ei protinus imponatur. Si caro excreuerit in foramine auris, comprimetur ſine dolore aut ferro hoc paſtillo qui cõficitur ſic, Aluminis fiſſi P. II. æruginis P. II. miſyos vſti P. II. rubricæ ſinopidis P. II. gummis P. I. teruntur ſpecies priores ex aceto acri donec, quaſi collyrii confectio,leues fiant: vltimũ gummi adiicitur,& finguntur paſtilli, qui ad omnia vlcera faciunt aqua diluti, emplaſtri more impoſiti, quum aut tumores compeſcendi ſunt,aut cicatrices ſedãdæ: ſed aquatiorib⁹ iis vti oportet quum cicatrix ducenda eſt,vt facilius auriculæ inſerãtur. Benefaciunt iidem & ad nares qualibet cauſa exulceratas & grauiter olentes. Aranas viuentes in aceto macerabis,& ſic conteres,atque inde aurem elues, ſtatim proderit. Mel,butyrum,& oleum roſaceum,pari menſura permiſce,ac tepidum auriculæ dolentis infunde.

Fel aprugnum, & oleum amygdalinum pari menſura permiſce,tepidúmque laborãti auriculæ inſtilla. Putorẽ ſordéſque auriculæ optimè curat cucurbitæ viridis ſuccus,& porrus capitatus cũ oleo decoctus atq; infuſus.

Ad auriculæ dolorẽ haſtulæ regiæ radicis ſuccus cum melle vel vino infunditur, interdum admiſceri oportet thuris & myrrhæ partẽ,vel capparis foliorum ſuccum infundere,vel rutæ ſuccum, aut eius ſemẽ tritum cum roſa, & lentiſci ſuccũ cum roſa aut amygdalino,vino admixto infundi oportet. Si pus aut ſanies manabit ex aure, maluæ ſuccũ vino & amygdalino mixtũ, vel ſucco roſæ vel roſaceo tepefactũ inſtillari oportet, protinus effectũ exhibebit. Draconteæ ſuccus aut ſemen tritum, A cum roſa aut amygdalino & vino infuſum, purulentæ auriculæ ſanitatem maturrimam præſtat. Crocum tritum cum lacte muliebri,ſi inſtilletur,tumori auris plurimum prodeſt. Hyſſopum contuſum & cribratum, cum aceto & nitro & melle infuſum,benefacit ad tinnitus aurium atque inflationes,ſed melius ſi cyprinũ oleum admixtum fuerit. Ad tumores & ad dolores auris prodeſt croci & opii par pondus ex aqua tritum, aut ex vino tenui infuſum. Opopanax cum roſa & amygdalino, & vino trita rectè laborantibus auribus inſtillatur.

B Allium rotũdum tritum cum aceto, repoſitum in pyxide plũbea, & quum opus fuerit cum aceto & roſa infuſum,auribus prodeſt. Opobalſami,roſæ,croci vngentarii,opii,ſingulorum æqua pondera trita, tepefacta, infuſa auribus proſunt. Virentis papaueris ſuccus cum roſa vel amygdalino,& vino,vel porri ſeminis ſuccus cum lacte muliebri,vel veratrum album tritum cum amygdalino oleo aut roſaceo, vel ſuccus granorum Punici mali, cum roſa aut oleo amygdalino infuſus dolentibus auribus prodeſt. Croci ⸗ VII. nucis amaræ C ✱ VII. mellis boni cyathos III. aceti boni quod ſatis erit mittes vt ſpiſſitudinem habeat medicamentum mellis liquidi, & ſimul permixtum atque excoctum dolentibus auribus inſtillabis. Myrrhæ, croci, opii, nardi ſpicæ,thuris corticis,mali Punici aridi,fabæ Ægyptiacæ pulpam,nucum amararũ interiora, mellis boni,ſingulorum ✱ IIII. caſtorei ✱ II. aluminis fiſſi ✱ II. piperis longi ✱ I. tritis iis omnibus diligenter,& cum aceto acerrimo mixtis atque excoctis fieri oportet medicamentũ tam temperatum vt ſimile ſit paſſo. hoc tepefactum inſtille- D tur,etiam exulceratis auribus mirè prodeſt. Ad incipientes dolores aurium & exulceratas aures hoc medicamẽ facies,thuris ⸗ IIII. mellis ⸗ III. vini auſteri cyathos II. aceti acerrimi cyathum I. nardi Syriaci ✱ II. myrrhæ ✱ I. S. croci ✱ I. S. nuces amaras numero III. aphronitrũ victoriati pondus,piperis longi ✱. I. fabæ Ægyptiacæ grana purgata III. hæc omnia primùm per ſe,deinde in vnũ mixta teruntur,& tepida dolentibus auribus inſtillantur.

Caſtorei obolos II. id eſt duas partes victoriati,radicis lanariæ, ſalis ammoniaci, veratri albi idem ponderis, E quibus ſuperadiicies croci victoriati pondus,olei irini & mellis pari menſura,id eſt ſingulorum ✱ XVI. ea ſeorſum prius ſingula trita miſcentur in vnũ: faciunt bene ad dolorẽ & vlcera auriũ tepidè inſerta. Dolenti auriculæ oportet farinã ordeaceã per ſe coctã ex aqua mulſa cataplaſmatis more à foris imponere,vel farinam lini ſeminis & fœnigræci in vnum coctam, vel alteram earum cum farina ordeacea,ſimiliter ex aqua mulſa coctam, oportet etiam extrà adhiberi ſpongias molles,& aqua calida bene expreſſas, deinde tepidum inſtillare amygdalinũ oleum F vel laurinum ſæpius in die. Prodeſt bene auribus infirmis huiuſmodi medicamentum, Myrrhæ denarium vnum,croci denarium vnum, ſtyracis globulos non ampliores quàm cicer eſt, numero XXX. piperis longi grana XXX. nuces amaras numero XXX. cum aceto hæc teruntur tandiu donec habeant ſpiſſitudinem paſſi, atque ita reponuntur in pyxide cuprea, aut in doliolo vitreo: quum opus fuerit medicamentum roſa admixta liquefactum tepidum fiet, quod in lana ſuccida auribus inſtillabitur. Nardi ſyriaci ✱ VI. aphronitri ✱ VI. myrrhæ ✱. IIII. G piperis lõgi & thuris ✱ IIII. mellis Attici dẽarios quatuor, balani qua vngentarii vtuntur in pilulis ✱ VII. fabæ Ægyptiacæ interiora quæ ſunt amara ✱ VII. diligenter & ſeorſum trita prius hæc, poſtea permixta, cum aceto leuigãtur, & quum res poſtulauerit,roſacei olei quod ſatis ſit admiſcebitur, atque ita tepens inſtillabitur hoc medicamentum, quod protinus omnes aurium ſedabit dolores. Hæc quoque compoſitio ſtatim dolores aurium ſedat: Centauricæ ſucco, ſi non ſordidum vlcus fuerit,ex aqua vti oportebit: quum autẽ multũ puris erit, H vinũ admiſcebitur. Supra opinionẽ efficax aurib⁹ hoc medicamẽtũ reperitur,Myrrhæ,croci,opii, nardi ſyriaci, thuris corticis, mali Punici aridi, fabæ Ægyptiacæ quæ ſũt interiora,nucũ amararũ itidem,mellis boni,ſingulorũ ✱. quaternos,caſtorei ✱ II. aluminis fiſſi ✱ III. piperis

longi ✱ I.omnia prius ſeorſum diligenter teruntur, poſt-
ea cum aceto acerrimo mixta teruntur tandiu donec ha
beant ſpiſſitudinem paſſi:quum opus fuerit medicamẽ-
tum inſtillatur tepidum : idem facit egregiè & ad vlcera
aurium ſananda atque purganda. His qui ſurdi ſunt &
quorum aures ſonant ſuccus vuæ immaturæ & roſæ pon-
dere pari admixtus,tepideq; infuſus, plurimum prodeſt.
Faciunt bene ad aurium vitia & emplaſtra quæ ſcripta
ſunt in libro ſecundo,plurima roſa vel amygdalino & vi-
no diluta,præcipuè quæ inſcribuntur Cyzicena. Ter-
reni vermes cum adipe anſeris decocti infunduntur auri
bus etiam ad iam deplorata vitia: Spumæ argenti ℈ VI.
olei laurini libram teres in mortario,& coques ad ſpiſſi-
tudinẽ mellis,& auriculæ dolẽti infũdes. Si autẽ & cæte-
ra quæ infra ſcripta ſunt habueris,eadẽ medicamine ad-
miſcebis,croci ℈ I. myrrhæ II.roſæ ſiccæ ℈ II.hæc vniuer
ſa pariter miſcebis, & auriculæ dolenti infundes: qua re
curabis & concretionẽ ſiue hyperſarcoſin auriũ ſi addes
& aluminis ſchiſti ℈ II. olei cedrini cyathos IIII. Ad-
uerſus grauitatem audiendi,fel bubulum cum vrina hir-
ci auriculæ quæ moleſtiam ſurdiginis patitur inſtillabis,
ſtatimque ſubuenies. Auribus purulentis nitrum vino
liquefactum rectè infunditur,quia ſtatim prodeſt. Ad
aurium dolorem quæ pus emittent, laridum vetuſtiſ-
ſimum teres in mortario , & ſuccum illum lana delicata
collectum in auriculam immittes,& ſubinde aqua calida
fouebis,& iterum ſuccum illum infundes, mira velocita-
te ſanabis. Pullinum ſanguinem tepidum in eam au
rem quæ obtuſior erit vel dolebit,infundes. Lotium
caprinum ſub eo momento quo egeritur, tepidum auri
obtuſæ infundes. Apri etiam lotium in fumo ſicca-
tum,& melle liquefactũ,auri infunditur, & remediat ſur-
diginem vel dolorem. Ad auris dolorem mel ſtilla
titium opus eſt:quod ita facies,Fauum contundes,& ſuſ-
pendes in linteo nitido & denſo , & quod decurrit ſuſci-
pies in calice,quem calicem poſtea pones in ollula fabri
cum calida feruentiſſima ,quantum calix ſufferre poſſit,
atque inde medicinali ſpecillo in aurẽ infundes quæ do-
lebit,quam lana claudes.Iacere autem debet in alio late-
re is cui medendum eſt tandiu donec combibat mel
quod infuſum fuerit. Sambuci vuam maturam ex-
primes,& pones vt conſidant ſordes,& poſt hæc colabis,
vt ſit liquidiſſimus ſuccus:de hoc liquore duas partes mit
tes,& vnam mellis ſtillatitii,aut certè Attici optimi, & ſic
decoques in vaſe duplici ad tertias:tum decoctum recon-
des,& quum opus fuerit calidum per ſpecillum medici-
nale in aurem infundes,ita vt poſtmodum ipſam de lana
marino conchylio infecta claudas. Cunilæ viridis
ſuccus expreſſus,atque auriculæ infuſus, vnicè dolorem
tollit. Vettonicæ herbæ viridis & recentis folia,vel
per ſe,vel in aqua madefacta terito, ſuccúmq; eorum ex-
cipito,deinde adiecto roſæ ſucco aut roſaceo oleo tepi-
do,in aurem inſtillato,lanáque claudito,mirum eſt.Si au-
ricula interius vlceroſa erit, porri ſectiui ſuccum 8.I. cum
mellis hemina ad tertias decoquito, & per lanam tepidũ
in aurem inſtillato. Canabis foliorum ſuccus auricu-
læ inſtillatus vermes innatos necabit, & ſiquod aliud ani
mal inrepſerit interficiet. Eiuſdem ſeminis viridis ſuccus
inſtillatus dolorem omnem auriculæ potenter auertit.

Cæpæ ſuccus cum melle permixtus,& auriculæ inſtilla-
tus,grauiter audientes emendat,dolorem ſedat,purulenta
expurgat,vermes enecat,aquam etiam quæ ingreſſa fue-
rit & omnem humorem educit. Cyminum ſylueſtre
contritum,& ſucco rutæ immixtum,inſtillatúmque auri-
culæ dolorẽ lenit,ventos quoq; interius ſonantes remo-
uet,atque omne vitium potenter emendat. Herbam
(quã Græci polygonon , nos aliquot vocabulis , ſed præ-
cipuè ſanguinalem dicimus)mira efficacia dolores auriũ
diſcutere etiã nos experti ſumus, ſi expreſſus ſuccus eius
tepefactus auribus inſtilletur. Senecionis herbæ ſuc-
cus cũ liquido nardo inſtillatus, & dolores & vlcera au-
rium ſanat. Oleum laurinum ſtrigili ferreæ inditum,
atque ita calefactum infuſúmque auriculæ, dolorem ſe-
dat. Vermes ex qualibet arbore rubri coloris contri-
ti cum oleo & infuſi , dolores aurium ſedant. Aqua

A ingreſſa auriculam ſi dolorem faciet, rubi teneri ſuccus
expreſſus & infuſus ſine dubitatione ſanabit. Salicis
ſuccus foliorum cum roſæ ſucco aut roſaceo oleo,in cor-
tice mali Punici calefactus,& auriculæ inditus , mirè ſuc-
currit. Gallæ ex vino decoctæ humor inſtillatus auricu
læ ex qua ſanies fluit,etiam quæ fuerint purulenta purga-
bit. Reſina terebinthina remiſſa adiecto muliebri la-
cte inſtillata,ruptas auriculas potenter ſanat. Nucis iu-
glandis foliorum ſuccus tepidus inſtillatus , dolenti auri-
culæ mirè proderit. Myrrhæ tritæ victoriati argẽtei
B pondus,& lanæ ſuccidæ non carptæ combuſtæ pulueris tã
tundem,infuſo paſſo cretico ſimul terito donec ad craſſi-
tudinem mellis redigas, & tum calefactum per triduum
auriculæ infundito,quarta die ſanã efficies , & mirabere
magnum remedium. Thuris maſculi , myrrhæ Tro
glodyticæ,croci corycii tantundem ponderis,nucũ quo-
que amararum tantundem miſcebis : ſed omnia ad ſum-
mam læuitatem contrita adiecto aceto temperabis,ita vt
medicamen ad craſſitudinem liquidi mellis adducas : tũ
in pyxidẽ plumbeam tranſfundito , atque illic ſub ſigna-
C culo conditum habeto. quum opus fuerit purgata prius
auricula vtere,ita vt ex eo lanulam madefactam inſeras.
Hoc auxilio vſque ad perfectam ſanitatem vti poteris. nã
que non ſolùm dolores aurium,ſed & vetera & purulenta
vitia potentiſſimè expurgat & ſanat. Galbanum roſa
liquida aut vnguẽto nardino dilutum inſtillatúmque,do-
lorem aurium lenit. Alumen mulſo optimo dilutũ,
& lana inſtillatum , dolorem aurium ſanat. Gallinæ
adeps liquefacta,& tepidè inſtillata,quodlibet vitium au-
rium ſanat. Galli gallinacei ex ventriculo interiore
D membrana quæ proiici ſolet, arefacta, tritáque ex vino,
adiecto paululo opii,medicamen auribus vtiliſſimum fa
cit,quod calefactum infuſum ſuppurationem eius expur-
gat & ſanat. Adeps anſerina cum croci ſucco mixta
& tepefacta,ac ſic infuſa,aquam & omnem humorem de
auriculis euocat & perſanat.quòd ſi ex ictu alióve caſu au
ricula vitiata fuerit,tũ per ſe anſerina adeps ſola diligen-
ter expurgata,leuíque igne liquefacta , infuſáque auricu-
læ,& dolorem tollit,& vitium perſanat . eadem adeps ad-
iecto ocimi ſucco tepefacta inſtillatáq;,dolores auricula-
E rum infantilium leuat. Aranei triti humor expreſ-
ſus,& roſæ liquidæ quantum videbitur immixtus, lanáq;
molli madefacta auriculæ inſertus , cõtinuò dolorem re-
leuat. Spuma equi recens detracta,& cum oleo roſeo
infuſa,auricularum quanuis vehementes dolores reſol-
uit. Verrinum fel in mali Punici cute ſicca tepefactũ
infuſúmque purulentas auriculas expurgat. Verris
quum ſcrofam ſaliet priuſquam in terram diſtillet,de ve-
rendis eius virus exceptum tepefactúmque,& cum aquæ
F modico auriculæ inditum,quanuis moleſtos dolores re-
leuat:quod etiam circa auriculam inlitum plurimum pro
deſt. Apri lotium infuſum auriculæ valde medetur:
quod quia vetuſtũ magis prodeſt,collectum ſeruari debet
in vaſe vitreo,vt ſit ad remedia præparatum. Cum fel-
le vitulino & aceto pari menſura ſerpentis ſenectus(id eſt
exuuiæ decoctæ) & lanula madefacta medicamẽtum au-
riculæ inſertum, maximæ vtilitatis eſſe creditur ſi prius
feruenti aqua de ſpõgia aurem foueris. Vitulini adi
pem reſolutam ſucco ocimi adiecto , ſi pariter tepefactã
G auriculæ infuderis,amariſſimo incommodo laborantem
continuò liberabis. Medulla eiuſdem vituli recens
cum cymino contrita infuſáque , quanuis magnos dolo-
res auriculæ ſtatim releuat,& intra triduum tollit.

Lotium caprinum inſtillatum dolorem ſedat : quod
magis prodeſſe ſuppuratis auribus affirmatur ; ob quam
cauſam præſentis auxilii plures exceptum,& cornu capri-
no inditum,in fumo ſuſpenſum,diligẽter ad neceſſarias
medelas reſeruant. Pueri impubis mingentis, lotiũ
exceptum,& recens ac tepidum auriculæ ſuppuratæ inſtil
H latum,humore exſiccato dolorẽ tollit, & mira celeritate
vlcera ad ſanitatẽ perducit. Saliua hominis ieiuni auri-
culæ indita, vermes ſiqui erunt erumpere ex ea cõſtat.

Butyrũ recẽs inſtillatum,humores doloréſque aurium
ſedat. Terreſtres lumbrici combuſti ac triti,& cum
roſa liquida mixti,infuſique, auriũ dolores citiſſimè ſe-

dant. Lac muliebre mixtum cum ſulphure auriculæ A
infuſum dolorem lenit:epiphoras quoq; earum reſoluit:
hoc potẽtius ſi etiam extrinſecus eodem lacte aures per-
unxeris. Si dextram aurem aqua ingreſſa fuerit ſini-
ſtro pede inſiſtes,& caput in dextram partem inclinabis,
ſimiliter facies ediuerſo ſi ſiniſtra auricula aquam accepe
rit. Gari optimi cyathum vnum, mellis optimi di-
midium cyathum, aceti optimi cyathum: hæc mixta in
calice nouo denſo ſuper aquam feruentem quam leni
pruna feruere facies, ita deſpumabis vt pinnula omnis
ſpumas eiicias, deinde quum bene fuerit deſpumatum B
medicamen recondes:& quum vti volueris tepefacies,&
tenuiter infundes,& madefacta lanula aurẽ claudes. Hoc
medicamento ad omne vitium aurium mirificè vteris:
ſed ſi tumor auriculæ erit,ſuccum coriandri viridis tepi-
dum prius infundes,deinde ſuprà ſcriptum medicamen
quum tumor deſiderit inſtillabis. Purulentæ & ob-
tunſæ auriculæ & dolorem tolles & auditum confirmatiſ
ſimum reddes ſi prius eluas eam laſere cum recenti ca-
prino aut mulieris lacte permixto,deinde inſtilles tepidũ
fel taurinũ cum oleo cedrino æquis portionibus mixto. C

Fellis aut lactis canini ℈ vnum,mellis optimi ℈ vnum,
miſcebis,cõteres,& in ſtrigili calefacies; & auriculæ in-
fundes, & lana obcludes, nihil potentius neque certius
hoc medicamine etiamſi intrinſecus cancerauerint au-
res. Cardui ſyluatici ſemen ex oleo coques, ita len-
tè ne vratur,id colabis per linteum,& tepidum infundes,
& purpura aurem obturabis. Herba leucadion cum
vinaceis in vnum trita,adiectóque aceto & aqua commi-
xta,expreſſo per linteum ſucco eius, & cũ lana alba auri-
bus inſerto,poſt tertium diem exempta,auditum reſtitue D
re affirmatur. Cardamum(id eſt naſturtium) tritum
cum fico,atque auriculæ inditum,iis qui grauius audiũt
prodeſſe fertur. Oleum ex nuce iuglande inſtillatũ
auriculæ,grauius audienti valde prodeſt. Cedri reſi-
na hyſſopi decocti aqua diluta,& auriculæ indita, ſoni-
tus tinnitúſque omnis diſcutiet,& auertet dolorem.

Oua formicarũ contrita, & auribus inſtillata, quanuis
obtuſos auditus adaperire creduntur. Canis adeps
cum oleo vetere & ſucco abſinthii auribus inſtillata qua-
cunque ex cauſa exſurdatas aures miro modo reparare E
creditur. Aphronitrum delicatiſſimum,& mel opti-
mum,& acetum acerrimum, conteres pariter vſque ad
ſummam leuitatem,& auriculæ infundes, non ſolùm au-
ditum reſtitues, ſed & dolorem emendabit. Parum au-
dientes acetum vtiliter gargarizant. Si aliquod animal
aurem intrauerit,præcipuum remediũ eſt, murinum fel
aceto dilutũ inſtillare. Gliri ſeu blattæ pellis detrahitur,
& inteſtina eius decoquũtur in vaſe æreo nouo cũ mellis
heminis tribus vſque ad tertias,atque ita ſeruatur,vt quũ
opus eſt ſtrigili,medicamentum tepefactum auribus in- F
fundatur. Si caro creuerit in auriculæ foramine,compri
metur ſine ferro & dolore medicamine tali,aluminis vn
ciã ſemiſſem,miſyos vſti — S.ſinopidis rubricæ — S.gũ-
mis — S.tritis cæteris ex aceto acri & ad inſtar collyrii
leuigatis,gũmi admiſcetur, vt paſtilli corpus efficiat, &
ſicut collyriũ tritũ ſuperponitur,aut infũditur:hoc & do-
lori,& putori, & vulneri medetur auriculæ. Cor-
ticem de fraxino viridi contunde,ac ſuccum eius tepidũ
auriculæ aſſiduè infunde donec perſanetur. Mel, myrrhã,
acetum,in ſe coques,& in aurem tepidũ mittes. Aphro- G
nitrum delicatiſſimum,& mel optimum,& acetum acer-
rimum conteres pariter vſque ad leuitatem, & tepefactũ
auriculæ infundes. Propter effectum medicamen iterum
ſcripſimus. Porri ſectiui ſuccũ & lotium apri, &oleũ
cyprinum pari pondere cõiunges, & tepefactum auribus
inſtillabis. Herbam quæ Gallicè vernetus dicitur cõ-
teres & exprimes,& ſuccum eius auriculæ non audientis
infundes: hoc remedium etiam dolorem emendat.

Herbam quæ Gallicè dicitur blutthagio,naſcitur locis
humidis,eam teres,ſuccúmque eius etiamſi modicus fue
rit,cum modico aceti cõfundes, & pariter teres,colatúm H
que ac tepefactum auribus inſtillabis. Radicis ſyria-
cæ ſuccum in aurem quæ auditu difficilli erit infunde,
gratulaberis remedium.

AD OMNIA VITIA NARIVM ET AD pituitam remedia phyſica rationabilia diuerſa,de experimentis multorum, Cap. x.

PLerunque erumpit nimiũ è naribus ſanguis, qui quũ
abundanter fluxit,niſi celerius ſupprimatur, periculũ
adfert.Proderit ergo aqua frigida vel poſca ſubinde totã
faciem per ſpongiam refrigerare. Acetum acre infun
dere in aurem prodeſt,cuius è regione ſanguis fluit, aut
in vtranque mittere,ſi ex vtraque nare manabit. Gy-
pſo totam faciem cum fronte, & maximè nares, craſſius B
oblinere prodeſt,& caput frigida aqua multa perfundere.

Cucurbitam quoque medicinalem occipitio affigere
plurimũ prodeſt. Iniicere autem intus in narẽ oporte-
bit cochleæ viuæ carnem pe ſe,aut cum thuris polline tri
tam. Verbenam herbam,quæ quia multa eſt & vbi-
que naſcitur,polygonos appellatur,inſeri naribus prodeſt.

Similiter facit & lyſimachios herba trita impoſita. Eo
dem genere proderit & ſpongiæ particulam præſectam a-
ptè forfice;& ad amplitudinem narium figuratam iniice-
re paulò preſſius,aceto infectam, & interdum eodem in- C
ſperſam. Gallæ & chalcitidis puluis curioſè tritus,
atque in vnum æquis ponderibus mixtus, inſertúſque na-
ribus,optimè ſanguinem ſiſtit. Bene ſupprimit & hoc
medicamẽtum ſanguinem de naribus profluentem,ma-
li corticis quo coriarii vtuntur P.i.aluminis Ægyptii P.i.
chalcitidis P.i.diligẽter trita hæc, & in vnum permixta,
per ſuccidam lanam iniici narib⁹ oportebit. Facit autem
etiam ad omnem ex qualibet parte corporis, vel ex quoli
bet vulnere ſanguinis eruptionem. Quoniam interdum D
(ita vt diximus) minus curati naris vitio præfocari vidẽ
tur,maximè quũ obturato vtroque foramine narium ſpi-
randi facultas eripitur,non alienum eſt ſcire qua ratione
vtrumque præſtari poſſit, vt neque ſpiratio impediatur,
nec remedium efficaciſſimum,per quod opitulatio nari-
bus efficitur,excludatur. Oportebit ergo ſumere pinnam
anſeris quammaximam,vel calami ſcriptorii fiſtulã mo-
dicè pleniorem:deinde aptare ad longitudinem naſi,atq;
ita præcidere,vt ex vtraq; parte perforata ſit,atque inuol
uere eam faſciola tenui lintea quaſi inſtita,& explere cir-
cuitum eius,donec videatur in narem cum cunctatione E
quadam recipi poſſe,atque ita vt eſt circũuoluta immer-
gere eam naſo, aceto acri infectam, & per eam iniicere
interdum acetum acre,vel ſuccum ſuprà dictorum me-
dicamentorum. hoc autem remedio magis vti oporte
bit quum per vtraſque nares influxerit ſanguinis abundã
tia. Siquando vlcuſcula in naribus fuerint, ſanabuntur
fomento aquæ puræ calidæ per molles ſpongias,& medi-
camentorum infrà ſcriptorum perunctione, id eſt ſucco
de moris cum vino tepefacto permixto, compoſito ad
ſpiſſitudinem mellis. Roſæ aridæ vel recentis foliis F
tritis ex vino melle adiecto,infici nares vtile eſt. Vuæ
immaturæ ſucco eodem modo cõpoſito quo ſuccum de
moris componi debere ſuprà diximus, nares fluentes re-
pleri percommodum eſt. Malorum Punicorum dul-
cium atque acidorum ſucco eodem modo compoſito,
nares ſtipandæ ſunt. Myrti baccis atque foliis tritis
ex vino in mellis ſpiſſitudinem,vti vt ſuprà ſcriptum eſt
conuenit. De terebinthi,lentiſci, rubi, fruticibus &
foliis ſucco ſimiliter compoſito vti debebis. Sertula
campana ex paſſo decocta & infuſa naribus prodeſt. G

Mel per ſe coctum & cum galla Syriaca cõtuſa,ac tenui
cribro tranſmiſſa permixtum,atque infuſum naribus pro
deſt. Grauedines narium ſedabuntur quæ ex ſole aut
perfrictione generãtur,abſtinentia ciborum ſalſorum,&
inter initia vino remoto, aqua largiore potata, capite &
naribus,nec minus ore diligenter operto. necnon fomẽ-
tum ex aquæ calidæ vapore, per ſpongias molles adhibe-
re extrà oportebit.ſubinde etiam gargarizare lac tepidũ,
aut humorem ptiſſanæ, aut aquam in qua furfures ſiligi-
nis deferbuerint, vel aquã ex fœnogræco decoctam. H

Sorbitiunculæ quoque proſunt quæ fiunt ex amylo, vel
ptiſſana,vel oryza. Ad vlcera in naribus ſedanda plum-
bi ſtercus,quod ſcoriam dicunt,ex vino,myrteo oleo vici
bus adiecto teri oportet donec ſpiſſum fiat, & ita naribus

infundatur. Facit & hoc medicamentum bene graue-
dini narium, Pompholygis ✱ ııı. vino Falerno & roſa vi
cibus adiecta teruntur, donec medicamentum mellis ha-
beat temperationem, & ita naribus paulatim infunditur.
Ad grauẽ odorẽ nariũ (ozænã Græci hoc vitiũ vocant)
prodeſt egregiè hoc medicamentum, æruginis P.ı. aut
ſquamæ æris P.ı. in mellis P.ı. coqui oportebit, & eo vti
aſſidua infuſione. Ad polypos ſanandos, miſy vſtũ,
chalcitidem vſtam, æs vſtum, æris ſquamam, paribus pon
deribus ſiccata hæc bene teres, & eo puluere vteris aſſi-
duè. Quia verò plerunque vexantur nares grauedine
quæ ex humore earum efficitur, non alienum eſt ſcire e-
ius quoque rei remedia. Prodeſt igitur quies vnius diei,
& ab omni re abſtinentia: perungendæ nihilominus na-
res erunt bitumine liquido, aut myrrha ſtacta, vel pice li-
quida: poſtero autem die, paſtillus infrà ſcriptus in noctẽ
ſuper cibum dandus erit: & ſi opus fuerit, per triduum cõ-
tinuũ eodem tempore dabitur, qui recipit hæc, Apii ſe-
minis ✱ ıııı. aniſi ✱ ııı. alterci ſeminis (quod hyoſcya-
mos dicitur) ✱ ıı. opii denarii dimidium. Fiunt autem
paſtilli ponderis victoriati, & alii tertia parte detracta dã
tur cum aquæ cyathis tribus. Faciunt autem & ad oculo-
rum epiphoras, & ſtomachi nauſeam, & eiectiunculas, &
ad omnem fluorem. Siſtet ſanguinem ſeuum ex omen-
to pecoris naribus inlitum, cochleæ contritæ & fronti in-
litæ ſimiliter proſunt. Aranei tela ſicca adpoſita ſub-
uenit narium cruentis fluoribus, ex feruenti aqua vapor
naribus tractus medetur earum grauedini. Gallina-
cei cerebrũ vel ſanguis columbinus ob id ſeruatus reme-
dióq; adhibitus, naribus prodeſt: ſed ſi ex vulnere immo-
dicè fluat ſanguis, fimus caballin⁹ quomodo egeritur ap-
poſitus ſtatim ſubuenit. De porro ſectiuo trito nares
fluentes rectè obturantur. Lana ſuccida coniicitur
in nares cum oleo roſaceo, & auriculæ de lana ſuccida ob
turantur, & ita ſanguis profluens continetur. Coagu
lum agninum ex aqua ſubactum, & infuſum naribus fluẽ
tibus mirè prodeſt. Adeps de anſeribus cum butyro
pari pondere infuſus, profluuium narium ſiſtit. Ter-
ra vel argilla de camino, vel de furno antiquo teritur, &
ex aceto temporibus & cerebro, naribus quoque inlinitur
vel infunditur, quæ res profluentem nimiè ſanguinem ſi-
ſtit. Thus & reſina in farinam redacta naribus indũ-
tur, quod remedium etiam ex ore manantem ſanguinem
cohibet. De ſanguine ipſo qui fluit nomen eius in frõ-
te ſcribe cui medendum eſt aduerſum profluuiũ nariũ,
ſtatim ſubuenies. Scribes carmen hoc in charta virgine,
& linteo ligabis, & medium cinges eum, vel eam quæ pa-
tietur de qualibet parte corporis ſanguinis fluxum, ſicy
cuma, cucuma, vcuma, cuma, vma, maa. Item carmẽ
hoc vtile profluuio muliebri, Stupidus in monte ibat, ſtu
pidus ſtupuit. Adiuro te matris ne hoc iracunda ſuſcipias,
pari ratione ſcriptum ligabis. Myrrham cum nardo
puro contere, & inde nares tange mane & veſpera, ſubue
nies ſanguini nimium profluenti. Veru ferreum cã
dens in aceto aſſiduè extingue, & fumum eius naribus du
cito. Ruta ſæpius olefacta, vel trita inlita, ſangui-
nem ex naribus nimis fluentem retundit. Radix vr
ticæ capiti impoſita, ſi manibus vtriſque ſuprà caput con
tineatur, mirè prodeſt aduerſum profluuium narium.
Herbæ polygoni corona capiti impoſita naribus pro-
fluentibus mirabiliter medetur. Coſtum contu-
ſum & cribratum naribus infricato, & profluuium ſiſtet,
& vlcera ſanabit. Ranæ rubetæ occiſæ in fumo a-
refactæ particula quãta videbitur, in linteolo inuoluta, &
ex licio collo ſuſpenſa eius cui nares fluunt mirè prodeſt.
Linum vel papyrus ligata ſummitati veretri virilis,
ſanguinem profluentem naribus mirè reprimit. Pi-
li caprini combuſti, adiecta pice & aceto inſerti naribus
citò ſanguinem ſiſtunt. Lana ſuccida ex oue fœmi-
na decerpta, atque intorta, madefactáque roſa liquida, &
naribus indita, ſanguinis abundantiam reprimit. Co-
chleæ tritæ cum aceto naribus inditæ, quanuis magnos
fluores ſanguinis compeſcunt. Si fœminæ ſanguis ex
naribus nimiè defluat, mammillæ eius vinciantur corri-
gio caprino. Pilos ſub ventre viuo lepori candidos
A velles, & ſeruabis, & quum vſus exegerit intortos naribus
fluentibus fulcies. Specularia cõbuſta ex aceto tẽperã-
tur, & fronti eius inlinũtur cui nares fluunt. Spon
giæ Africanæ combuſtæ cinis ſi naribus hauriatur pluri-
mum prodeſt. Si per nares & per os ſanguis fluat, herba
verbena (quam Græci hierobotanẽ dicunt) cum ſuis radi
cibus ex aqua decocta & percolata potatur. Porrum
ſectiuum tere, & ſuccum cerebro eius infunde qui proflu
uio narium laborat, ſtatim medebere. Millefolium
ex aceto teritur, & naribus hauritur, continuò quanuis ni
B mium ſanguinem ſiſtit. Si ex vna nare ſanguis defluit,
diuerſam auriculam cera obturabis. Carmen ad pro-
fluuium ſanguinis ex quocunque membro manantis, lo-
cum ex quo defluit, digito medicinali tanges, & vicies ſe
pties dices, & quoties volueris repetes, donec fluorem
peruincas, ſocnon ſocnon, mirè prodeſt. Pollicem &
medicinalem digitum à fronte vſque ad cerebrum, & in
de vſque ad ceruicem duces, & nonagies nouies dices, ſir
mio, firmio. quod ad aurem eius partis dici oportet de
qua nare ſanguis propenſius fluit. Herbam vettoni-
C cam teres, cui paululum ſalis quãtum duobus digitis pol-
lice & medicinali capere potueris, adiicies, & formatã pi-
lulam rotundam naribus inferes, & omnibus vitiis purga
tas nares citò ad ſanitatem perduces. Polypon emẽ
dat herba proſerpinalis, quæ Græcè dracontium, Gallicè
gigarus appellatur, vel ſi ſuccus eius naribus infundatur,
vel ſi papyrus inde infecta, & ſpecillo inuoluta, naribus
inſeratur, & poſtera die educatur. Omnis enim morbi ra-
dices extrahi eius iniectione manifeſtum eſt. Nares
grauiter olentes emendat ſuccus hederæ frequenter infu
D ſus. Cuius nares fœtebunt remediabitur ſi nares muli
oſculetur: ſimiliter proderit mulieri ſi nares mulæ baſia-
uerit. Qui polypum patitur, braſſicæ erraticæ radicem
conterat, & eius ſuccum aſſiduè naribus quantum potue-
rit ducat, intra triduum remediabitur. Succum he-
deræ & ariſtolochiam, & cyperum, & draconteæ ſemen,
& melilotum, æquis menſuris contere, ac naribus infun-
de: quo facto non ſolùm fœtorem, ſed etiam carcinoma
narium curabis. Naſo grauiter olente ſuccus hede-
ræ frequenter infunditur, dracontei quoque ſuccus cum
E melle inditur, quæ res etiam carcinomata extirpat. Fi-
cus etiam veteres contritæ, & in olla cum poſca coctæ na
ribus inſtipantur: hoc omnia narium vitia emendat.
Ruta ex aceto acri conteritur, atq; inde pinnula intin
gitur: ea in nares coniecta ſanguinem fluentem efficaci-
ter cohibet. Stercus aſinæ aridum naribus infrictum
ſanguinem ſine intermiſſione fluentem citò compeſcit.
Stercus caballinum exprimitur dum recens eſt, eiúſq;
ſuccus naribus trahitur ab eo cui importunius fluunt.
Radicem ſymphyti (quod halum Gallicè dicunt) com-
F manducet & glutiat qui profluuio narium laborat. Ad
aurem eiuſdem partis de qua per narem ſanguis fluit di-
ci oportet ter nouies σϋκοσκαμ σϋκυμα. etiam poſtea ſimi
liter dices. Scribes in charta virgine, & collo ſuſpendes
lino rudi ligatum tribus nodis ei qui profluuio ſangui-
nis laborat. ψαψ εψηψε ψηψαψε. Si in manu dextra
duo digiti medii lino ſimul copulentur, ſtatim proderit
aduerſum pituitam, & grauedinem, & diſtillationem na-
rium. Cinis teſtarum ex oſtreis, ſi in morem ſalis pa-
ne colligatur, & voretur, ſtatim ad remouendam grauedi-
G nem narium proficit: porri quoque capitati folia incocta,
ſi ſine pane manducentur plurimum prodeſt. Corrigio
canino rudi, nec vnquam vincto, quilibet digitus in qua-
uis manu ligatus, remedium diſtillantibus naribus præ-
ſtat. Oleum calidum eunti dormitum ei qui graue-
dinem narium patitur, in cerebrum infunditur, & in au-
res immittitur, illico prodeſt. Oſtrea ita vt lecta ſunt
adhuc teſtis ſuis clauſa, in carbonibus coquuntur, atque i-
ta cibo dantur ei qui narium grauedinem patitur. creta
quoque cimolia ex aceto tuſa quamdenſiſſima fronti e-
H ius imponitur cui ſanguis vel pituita deſcẽdit. Ma-
ſtichẽ cum pipere mixtam qui diu commanducauerit,
calefacto cerebro omnem humorem narium cohibet.
Git calidum toſtum in linteolo conligatum, & ſæpe o-
doratum, grauedinem narium & pituitã depellit, tunicæ

quoque veteris combuſtæ fumus frequenter naribus admotus idem præſtat. Proderit ei plurimum qui grauedinem narium patitur ſi in charta ſe emungat, eámq; alligatam epiſtolæ modo in publicum abiiciat: & ſi in cinerem ſe emungat, æquè proficiet ad ſanitatem. Salem torreat, & in noctem ſibi ad cerebrum in ſacco liget qui pituitam patitur. Cæpam afram conditoriã contuſam cum aceto acerrimo cõmiſcebis, & adpones naribus eius cui ſanguis fluit, vt ad ſe naribus trahat, & quaſi ſorbeat, ſtatim ceſſabit ſanies, & fluxus inhibetur. Radicem cannabis brachio dextro ligato: ſi totum brachiũ cinxeris de ipſa radice melius erit, ſin verò partem habueris, collo ſuſpende ligatam licio quod in tela fuerit: & vt ſcias quanta vis ſit huius remedii, vbi alligaueris hanc radicem ſtatim ſanguis perſtringetur; quũ ſolueris & remoueris fluet. Caprificum quæ in lapide naſcitur colliges ſiue ſiccam ſeu viridem, (id eſt ipſum pomũ) & in pelle caprina inuolutum ligabis de licio quod in tela fuerit, & ei loco adpones vnde erit ſanguinis fluxio, ſtatim cohibebitur, ſiue viro de naribus, ſiue mulieri de locis verecũdioribus fluat.

VITIIS LABIORVM, ET GINGIVIS, ET oſcedini, & oris vlceribus, & fœtori, & linguæ puſtulis, & palati exulcerationi, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XI.

Vitia oris & faucium, & vlcera quæ in ore fiunt, & celeriter nigreſcunt, inter initia oportet rebus ſimplicibus, (id eſt aqua calida per ſe vel mulſa) poſtea verò decocta aqua cum lenticula, vel palmulis, vel capreolis (id eſt ſummitatibus vitium) vel malis cydoneis, aut pyris Syriaticis, aut roſæ foliis adiecto melle, curari. Adeps anſerinus aut gallinaceus rimas labiorum egregiè curat impoſitus. Nigreſcentibus vlceribus proderit colluere os aqua in qua coctum ſit lẽtiſcum, vel rubus, vel myrtus, vel rhus Syriacus vel oleaſtrũ, vel iũci radix (quam Græci cyperon vocant) aut ſimiliter adiecta per ſe, & decocta galla Syriaca contuſa. Oportebit autem perũgere aſſiduè vlcera ſucco rubi, lentiſci, oleaſtri, roſæ viridis foliorum. facit bene & ſal tritum cum melle inculcatũ copioſè ad nigredinem talium vlcerum eruendam. Labia rupta vel exulcerata mira celeritate ſanabis ſi ceram in oleo roſaceo ad ceroti modũ liquefeceris, quúmq; in cacabo vel acetabulo cõferbuerit, anchuſæ radices adieceris, & refrigerato vnguine in noctem labia inleueris. In oui teſta membrana quæ hæret, ruptis labiis rectè adponitur. Alga marina ſicca candidáque adpoſita, labiis ruptis efficaciter prodeſt. Allii tunicula vel operimentum pari modo labiis profuturum vt hæreſcat imprimitur. Seuum bouis vel vituli cum adipe anſerino impoſitum, rimas ſciſſuráſque oris optimè iungit. Fagi folia commanducata proſunt exulceratis labiis & gingiuis, ſi cum humore ſaliuæ imponantur. Serpyllum herbam (quã galli gilarum dicunt) ieiunus diu commanducet cui os fœtebit & glutiat. Murinus cinis (id eſt puluis exuſti muris) cum melle dentibus infrictus halitum fœtidi oris emendat. Folia myrti & lentiſci pari pondere, & gallæ Syriacæ dimidium pondus vnà teri oportet, & ſparſa vino manè à ieiuno commanducari, vel ori fœtido imponi.

Capitis leporini exuſti cinis cum nardo vel cum melle impoſitus, lenit graueolentia oris vlcera. Acorum Ponticum ieiunus vice maſtiches mandat qui emendari voluerit oris fœtorem. Contra oris fœtorem origanũ & ſalem pari menſura conteres, & inde manè ac veſpera gingiuas fricabis: vt verò os tuum ſemper beneoleat cyperum commanduca, vel intra os tene. Oſcedinẽ herba Britannica viridis, ſumpta in cibo lactucæ modo ſanat: tritæ etiam atque expreſſæ ſuccus ſi ore contineatur, mirè prodeſt. Quòd ſi viridem non habueris, aridam infunde vino, & deinde ſume eam, & exprime, illúmque ſuccum intra os aſſiduè tene, aut etiam gargariza, mirè prodeſt. Cicer columbinum maceratũ tritúmque, & gingiuis inlitum prodeſt. Vlcera gingiuarum, tonſillarúmque carbunculos, hac ratione curabis, polentæ partes duas, & ſalis partem vnam, bene contuſam cõſpargito ex mulſo, deinde ex iis panes tenues facito, eóſque furno aut clibano piſtoris coquito, & quum opus fuerit, benè contritos ex aqua gingiuis inlinito, continuò ſanabuntur. Arboris pruni folia cum vino decoquuntur, eorum ſuccus expreſſus intra os retẽtus plurimum prodeſt.

Galbanum melle dilutũ vlcera in ore quæ Græci ἄφθας vocant, inlitum ſanat. Puluis tenuiſſimus coſti, vlceribus quæ in ore erunt adpoſitus, mirè prodeſt.

Linguæ vlcera vel puſtulæ bene accipiuntur ſi oleæ vel oleaſtri ſucco foliorum & ſulphure tritis; aſſiduè perfricentur. Roſæ flos luteus, alumen ſciſſum, galla, iris pari pondere omnia diligenter terũtur; & oris ac linguæ vitia frequenter eo puluere perfricantur. Cyclaminis ſuccus melli licio æqualiter mixtus, linguam & totius oris vlcera potentiſſimè ſanat, humorem quoque & pituitam largiter infuſam deducit. Puſtulæ quum ſubitò in lingua naſcuntur, priuſquam idem loquaris, extremæ tunicæ qua veſtiris ora puſtulam tanges, & ter dices, Tam extremus ſit qui me malè nominat, & totiens ſpues ad terram, ſtatim ſanabere. Solent gingiuæ quorundã fluore infeſtari, quas prægnantes quidam vocant: proſunt iis lentiſci folia arida contuſa & cribrata tenuiter perforato cribro: facit & cinis eiuſdem lentiſci foliorum exuſtorũ impoſitus, & aqua eiuſdem decocti os elutum iuuatur.

Compoſitum hoc medicamentum prodeſt gingiuis, & ad omnia vlcera quæ in ore fiunt vtile eſt, quod anthera à Græcis appellatur: recipit hæc, Aluminis fiſſi ✱ III. myrrhæ ✱ II. croci ✱ II. cyperi (id eſt iunci) radicis ✱ tres, gallæ ✱ II. roſæ lutei floris ✱ II. ſandaracæ Ponticæ ✱ III. thuris maſculi ✱ II. hoc medicamine arido vti oportebit vel etiam cum melle mixto, ad parulidas aut epulidas, id eſt vbi ex trãſuerſo gingiua ſuppuratur, vel vbi ſuper extremum molarem increſcit. Moleſtè interdum gingiuis & cancer per os ſerpit, qui inter initia neglectus breui temporis ſpatio mortis cauſa eſt. Oportet ergo quumprimum viſus fuerit, antequam latius ſerpat, fauceſque occupet, miſyi vſto quamplurimo cum melle vti ſæpius, ſed ante dentes & os collui debent oleaſtri aqua decocti, aut corticis mali granati. Prodeſt & hoc medicamẽtum etiam in omni parte corporis poſitum contra cancerem, quod vocatur Andronios: recipit autẽ hæc, Mali granati corticis ✱ X. terræ mali ✱ IX. aloes ✱ quatuor, myrrhæ ✱ II. gallæ ✱ VII. aluminis fiſſi ✱ quatuor, æris floris ✱ II. teruntur hæc ſiccata curioſè, deinde admiſcetur paſſum creticum, vt habeat ſpiſſitudinem mellis: quum opus eſt, vino auſtero diluitur & ſoluitur. Facit hoc medicamẽtum & ad carbunculos, & ad ignem ſacrum, & ad zonam quam Græci herpetem dicunt. Cochlearum inaniũ exuſtarum cinis cum melle gingiuis impoſitus, mirè prodeſt, ſi ſit hæc aſſiduè curatio. Gingiuas humidas & fœtentes hoc medicamine mirè ſanabis, alumen ſciſſum, thus maſculum, aloem epatitidem pari pondere: hæc in puluerẽ tenuiſſimum rediges, & ſimul permixtis veteris, ita vt prius os vino vetere conluas, & ſic gingiuis digito medicamen adponas. Vtile eſt interdum admixto huic pulueri melle deſpumato, gingiuas contingere. Ad gingiuarum nimium tumorem & fœtorem, & carcinomata, medicamen hoc facies decreſcente luna, die Iouis, ſic, Piperis grana nouem teres cum modico laſere, & cucurbitam ſiccam combures, & caput ſardæ combures, ac ſeparatim omnia diligentiſſimè teres, ita vt in puluerem tenuiſſimum redigantur, eóque ſicco gingiuas aſperges, vel continges, & quum iterum adhibere volueris medicamentũ, vino vetere bono os elues. ſed illis diebus quibus adhibes curationem, oleum & porcinam non manducabis, quo facto facilè te abſolues ſupraſcripta omni moleſtia gingiuarum. Ad vlcera quæ naſcuntur pueris vel infantibus vtriuſque ſexus in ore, aut in gutture, aut in ſtomacho, quæ pluribus vno tẽpore ſolent accidere, & ideo peſtilentioſa appellantur, valde vtile eſt adhibere medicamen huiuſmodi, Myrrhæ, nardi Syriaci, aluminis fiſſi, coſti, gallæ Syriacæ immaturæ, carnis agninæ aridæ, corticis malorum Punicorum, omnium paria pondera ſeorſum contunduntur, & poſtea in vnum miſcentur, atque inde dantur ad diem duæ drachmæ cum vini auſteri cyatho-

vno. Mali Punici floris ✱ II.myrrhæ ✱ II.aluminis fiſ
ſi ✱ II.croci ✱ II. puluis ex iis tenuiſſimus factus inſuffla-
tur per arundinem quod ſatis ſit faucibus vel gingiuis:
quod factum & intrinſecus & forinſecus omnibus vitiis
oris infantum ſtatim medebitur. Medicamentum
quod faci tad omnia,præcipuè autem ad ea vitia quæ in
ore ſubſiſtũt,& abalienationes auditus, & ad tumores au-
rium,& puris inde manationem,& dolorem, & ad palpe-
bras aſperas,& ad vlcera ſordida in oculis atque in ano &
veretro,necnon & ad carbunculos.Vti autem eo oportet
quum reſoluendum & eliquandum eſt aliquid vlceris cũ
melle:quum autem conſtringendum cum vino auſtero,
ſed vbi vlcera cicatricem ducere oportebit, aut ſordida
& tetri odoris expurgari,cum ceroto ex roſa facto. Profi-
cit autem & adtumentes atque compreſſas fœminæ vul-
uas,prope os ipſius vuluæ adhibitum.eſt enim ad omnia
muliebria vtile cum roſaceo oleo appoſitum.Facit etiam
ad narium vitia & polypos & cætera vlcera, datúrque iis
qui ſanguinem eiiciunt quantum faba eſt,cum aquæ duo
bus cyathis tepidæ:recipit autem hæc, Crocomagmatis
optimi ✱ VI.miſyos vſti ✱ V. aluminis rotundi ✱ VIII.
roſæ aridæ ✱ III. æris floris ✱ IIII. gallæ Syriacæ ✱ XV.
omphacii aridi ✱ VIII.ſquamæ æris ✱ VI.chalcitidis vſtæ
✱ VIII.mellis deſpumati 8.I.hæc omnia ſeorſum prius,&
in vnum poſtea cum vino trita,admixto paſſo atque mel
le,coquũtur molli pruna in vaſe rubri æris(id eſt cupreo)
ita vt ſubinde agitetur,& coquatur lentiſſimè, donec mel
lis ſpiſſitudinem habeat, quod medicamentum recondi
debet in pyxide cuprea,& ſignari. Ad ea quæ in ore
ſubſiſtunt,& ad puerulorum vel infantium vlcera peſtilẽ-
tioſa, croci ✱ IIII. myrrhæ ✱ VI. gallæ ſyriacæ ✱ IIII. a-
luminis fiſſi ✱ II. thuris ✱ II. roſæ floris ✱ VI.glycyrrhi-
zæ ſucci ✱ VIII. iridis ✱ VI.crocomagmatis ✱ VI.nardi
Syriaci ✱ V.piperis ✱ I.S.& eiꝰ tertias,coſti ✱ III.cinnami
✱ VI. caſiæ ✱ VI. polii ✱ II. mellis quod ſatis ſit. Hæc
trita diligenter concorporantur,& in vaſculo æreo aut vi
treo cuſtodiuntur,& quum opus eſt,vitiis oris & faucium
remedio adhibentur. Anthera ad vlcera & ſangui-
nis eruptiones,& ad eminentias quaſi calloſas circa angu
los geuſiarum & radices dẽtium: facit & ad vetera,& ad
longioris temporis fiſſuras in ano, quas Græci ῥαγάδας
appellant,Chartæ vſtæ,plumbi vſti,ſquamæ rubri æris,au
ripigmenti ✱ binos,ſulphuris viui ✱ I.ſiccis iis & bene tri
tis vti oportet.eſt enim efficaciſſimũ omnibus ſupraſcri-
ptis medicamentum. Anthera ad gingiuas tumen-
tes,& ad vlcera abalienata in veretris, & ad ea in quibꝰ
nimium caro vitioſa excreuerit, Cyperi denarios duos,
croci denarios duos, myrrhæ ✱ I.aluminis fiſſi denarios
duos,ſandaracæ denariũ vnũ:hæc trita ſeorſum,& in vnũ
mixta reponuntur, & ſicca ſupradictis vitiis adhibentur.

DENTIVM DOLORIBVS, ET VITIIS
eorum vniuerſis,remedia phyſica,& ratio-
nabilia diuerſa,de experimentis,

Cap. XII.

AD dentium dolorem quanuis plurimi dicant forficẽ
remedium eſſe optimum,multa tamen citra hãc ne-
ceſſitatem ſcio profuiſſe. Itaque quum exeſus eſt aliqua
ex parte dens,non ſuadeo protinus tollendum,ſed excidẽ
dum ſcalpro medicinali qua cauatus eſt:quod ſine vllo fit
dolore.reliqua enim ſolida pars eius & ſpeciem & vſum
dentis præſtabit.Sed quum dolor vrgebit,variè ſedandus
eſt partim collutione quorundam,partim commanduca-
tione,nonnunquam ſuffitione, aut impoſitione aliquorũ
remediorum.Prodeſt ergo colluere os frequenter radice
herbæ quinquefoliæ incoctæ vino: item herba vrceola-
ri,& cupreſſi baccis aqua incoctis : alterci quoque radix
bene accipit,aut eiuſdem ſemen linteolo ſpiſſo inligatũ,
& aqua ſæpius inferuefactum, etiam ſuccus eius tepens
dentibus adhibitus plurimum prodeſt. Suffiri autem
dentes oportet ore adaperto alterci ſemine carbonibus
adpoſito,atque ſubinde os colluere aqua calida in qua ra
dix eius fuerit incocta. interdum enim è dentibus quaſi
vermiculi quidam eiiciuntur.Leuat dolorem dentium &
bitumen ſuffitum:item commanducare proderit menta-
ſtrum vel radicem cotyledonis, quæ herba ſimilia folia

A cymbalis habet, naſcitúrque fere in parietibus humidis.
Pyretri quoque radix commanducata multorum leuauit
dolorem,nec minus alumen fiſſum linteolo ſpiſſo circũ-
datum,& ita diutius dolentibus impreſſum dentibus me
detur: imponere verò ipſi dolenti oportet denti totum
hoc medicamentum quaſi emplaſtrum,quod conficitur
ſic, Peucedani ſucci ✱ III. opopanacis ✱ vnum, thuris de-
narios duos,vuæ paſſæ ſine granis ✱ I. hæc omnia per ſe
contundi iubebis, deinde ceram commiſceri , & ceroti
modò emplaſtrum fieri. Vbi fuerit grauior dolor dentis,
B auriſcalpium lana molli inuoluitur, deinde tingitur fer-
uentiſſimo oleo,atque ita denti proximiſque gingiuis ſu
perponitur,poſt hoc medicamento dens operitur:ſi repe-
tierit aut permanſerit dolor nihilominus,iterum auriſcal
pium cum lana inuolutum ex oleo candenti eodem mo -
do imponi ſæpiꝰ oportebit,donec dolor omnis adimatur.

Siquando mouebuntur dentes,confirmandi erunt alu-
mine quo infectores vtuntur,& melle Attico, ita vt duæ
partes ſint mellis,tertia aluminis:hæc miſceri & teri opor
tet in mortario,deinde in patella fictili feruefieri vt ſpiſ-
C ſentur,atque ita recondi in quolibet vaſe, dum ne æneo.
hoc medicamentum primùm auſterum eſt, & nimis cõ-
ſtringit dẽtes,poſtea remiſſius videtur. Proderit mo
tis dentibus & hoc medicamẽtum, Aceti acerrimi 8.I.ce
driæ 8.I aluminis fiſſi P.II.teritur alumen cum aceto, mi-
ſcetur deinde cedria,& vnà omnia vaſe æneo coguntur,
tæda pingui mota,donec in mellis ſpiſſitudinẽ tempera-
tam redigãtur.Hoc medicamento ſiquis ter in menſe dẽ
tes perfricuerit,dolorem eorum non experietur. Ad
D dentium dolorem bene facit muria ex piſcibus lacertis
veteribus,ſiquis ea ſubinde os colluat:vel herbam pedun
culariam ſiquis commanducet,& ſubinde pituitã (id eſt
humorem noxium)expuat,vel marrubio ſicco contuſo &
cribrato,ſiquis dentem cum gingiuis tegat. Facit be
ne & aqua in qua marrubium coctum eſt, quum os ali
quis inde colluerit: item millefolium commanducatum,
vel anemones herbæ radix cum pari pondere fici com-
maducata, pituitam dentium detrahit. Cornu
ceruinum combuſtum tritum cum aceto,dentibus appo-
E ſitum prodeſt. Radix lapathi cum vino cocta,vel tæ
da pinguis incocta aceto, vel papaueris capita , & cortex
mali Punici pari pondere vino incocta,vel tithymalli ra-
dix ſimiliter cum vino cocta, vel colocynthidos interio-
ra cum lacte & aceto pari menſura trita atque permixta,
vel alterci radix cum aceto cocta,vel capparis radix cocta
cum aceto vetere,vel iunci radix,(quam Græci cyperum
appellant) vel cucurbitæ radix,(quam iidem ſonchon ap-
pellant)vel pyrethrum commanducatum, aduerſum do-
F lorem dentium plurimum proſunt,ſi & aqua ipſa qua in-
coquũtur,ore teneatur. Roſæ floris quod eſt luteũ ✱
VII. crocomagmatis ✱ octo,myrrhæ ✱ octo,gallæ Syria-
cæ ✱ IIII. iis in vnum mixtis & tritis vti oportet ſiccis,
vt hoc ex puluere gingiuæ aſſiduè dentéſque tangantur.

Roſæ lapillos vel grana quæ in folliculis eius poſtea
quàm eſſe deſierit inueniuntur,aſſabis,& in puluerem re-
diges ad ✱ IIII.floris quoque eius ſicci ✱ II. myrrhæ ✱ I.
teri facies,& ſicco puluere aduerſum dolorem dentis vte
ris,ita vt prius os colluas aceto ſalſo tepido. Roſæ ca
G ninæ ſucci(quam Græci cynocytidam vocant) vel ipſius
herbæ radicis ✱ II. licii ✱ I.cum vino auſtero coqui fa-
cies, & adiicies aluminis ✱ IIII.myrrhæ ✱ I.& de ſepiarũ
teſtis quæ ſunt interiora ✱ II.iis tritis,& in vnum concor
poratis dentes & gingiuas contínges, poſt hoc vino auſte
ro os collues, Cyperi ✱ VIII.ſandaracæ ✱ VII. gallæ duas
partes,piperis albi ✱ I. aluminis fiſſi ✱ II. myrrhæ ✱ II. &
huius medicamenti ſimilis eſt vſus ſicut ſuperioris,vt ſic-
co puluere gingiuæ & dentes tangantur aſſiduè, & poſt vi
no vetere os eluatur. Sinapis grani ✱ III. piperis ✱ I.
herbæ peduncularíæ ſiccæ ✱ VI. cyperi idem , nitri ✱ II.
H pyrethri ✱ IIII.origani ✱ III.lauri foliorum tenerorum ✱
I.bituminis aridi ✱ VI. in ſole hæc omnia teruntur, & ex
aqua deinde paſtilli fiunt,quorum vnus ad diem datur cõ
manducandus dentium cauſa. Piperis ✱ II.ſinapis in gra
no ✱ XII. aneſi ✱ VI. vuæ paſſæ pinguis exgranatæ ✱
XXIIII. pyretrhi ✱ IIII. herbæ peduncularíæ ✱ IIII. hyſ-

ſopi de denario duas partes,lauri folia numero x.æris floris * ii.hæc cum melle decoquuntur, atque inde paſtilli facti ob ſalubritatem dentium commanduntur. Emplaſtra autem dentibus dolentibus poni oportet eiuſmodi, Aphronitri * ii. piperis * iii. herbæ peduncularíæ * v.reſinæ terebinthinæ tãtundem:hæc colliguntur, & inlita linteolo,vel aluta,dolenti maxillæ imponuntur:ſed ſi excauatus fuerit dens inijcitur in cauernam eius quantũ ſit ſatis medicamenti ad explendum locum, tum cera tegitur exterior pars foraminis.Item emplaſtrum alio modo conficiendum aduerſum dentium vitia, Pyrethri * iiii.cedriæ *.iiii.amurcæ coctæ * xvi.ſulfuris viui xvi. picis liquidæ * xii. bituminis aridi * vii. æſtiuis temporibus confici oportet hoc medicamentum , ita vt ſub ortu ſideris canis hæc terantur in ſole calidiſſimo , donec habeant ceroti teneri ſpiſſitudinem. Item aliud emplaſtrum aduerſum dentiũ dolores,piperis,pyrethri, ſulphuris viui,ſoreos,ſingulorum * iiii.amurcæ * vi.arboris mori lacrymæ * v. picis liquidæ * ii.aluminis ſiſſi * iiii.cedriæ * x.bituminis aridi * vi. herbæ pedũculariæ * ii.ſimiliter ſub ortu canis componitur hoc emplaſtrũ, &(vt ſuprà ſcriptum eſt) adhibetur maxillæ in qua dens dolet,linteolo denſo vel alutæ inlitum. Item aliud emplaſtrum, Piperis,opii,oliuæ Æthiopicæ,lacrymæ mori,myrrhæ,ſingulorum * binos,hederæ nigræ baccarum * iiii. betæ nigræ radicis ſuccum,vel eiuſdem foliorum ſuccum * iiii.omnia trita in vnũ cõſparguntur & concorporãtur,& melle colligũtur,atque ita vt ſuprà ſcriptũ eſt, affectæ maxillæ ad ſedandum dolorem dentium, & gingiuarum,& geuſiarum adhibentur. Dentium dolorem ſedabit ſiquis gramen maſticet patienter,& in doloris locum collocet. Cauos dentes cinis murini ſimi impoſitus ſanat & ſupplet: dicuntur dentes ei non putreſcere nec vacillare qui manè ieiunus ſub lingua ſalem aſſiduè continuerit. Dentem quum dolebis , ſi circa eum gingiua ſuppurabit ſcalpellabis,& herbæ millefoliæ radices teneras commaſticabis,tum ſuccũ eius in ea parte in qua dens dolet tenebis. Papaueris ſuccum tritum cum lacte muliebri, denticauſario infundes, ſtatim prodeſt. Carmen ad dentium dolorem mirificum de experimento,Luna decreſcente die martis,ſiue die Iouis,hæc verba dices ſepties,Argidam,margidam , ſturgidam.Dolorem rumpes etiamſi calciatus ſub diuo , ſupra terram viuam ſtans caput ranæ apprehẽdes,& os aperies, & ſpues intra os eius,& rogabis eam vt dentium dolores ſecum ferat, & tum viuam dimittes , & hoc die bono & hora bona facies. Vermiculus in cardone herba inuentus,phœnicio inligatus,collóque ſuſpenſus,dolori dẽtium medetur. Cucurbitæ ſatiuæ coctæ ſuccus in linteo expreſſus,& in ore tentus,& dolorem inhibet dentiũ, & coercet mobilitatem. Acetum tepidum ſcilliticũ in ore tentum,& gingiuas tumentes conſtringet,& continet dentes vacillantes. Caprifici radix vino decocta tritáque maxillæ imponitur, ac deſuper ligatur , & illud vinum in ore diu tenetur, valde remedio eſt dẽtibus.

Ruborum cymæ teneræ ex vino vetere coquuntur , & id vinum ſæpius ore continetur, interdum & gargarizatur:quod ſtatim gingiuis, vuæ,& dentibus prodeſt.

Quinquefolium in quo fraga naſcuntur,colluitur ex aqua marina,deinde ad tertias decoquitur ex vino aut aceto,idque in ore diutius continetur: etiam exuſtæ eius herbæ cinis prodeſt ſi eo dentes infricentur. Vermes terreni(id eſt lumbrici)decocti in oleo & triti,infunduntur auriculæ ab ea parte qua dentes dolẽt: eorundem exuſtorum vermium cinis dentibus cauis vel dolẽtibus inſertus,& cera opertus,facilè cadere eos cogit, cõburi autem debent teſta candenti. Oſſium ex vngulis porcinis combuſtorũ cinis pro dentifricio habitus,plurimum confirmandis dentibus prodeſt. Ad dentes cauos & exeſos ne penitus exedantur aut excidant,facies hoc,Gũmi quod in hedera naſcitur cauo denti inſerito. Harenula quæ in cochleis inuenitur denti cauo & dolenti inſerta ſtatim prodeſt. Gummi cupreſſi optimè facit ſi inſertum die ac nocte in cauo dente permanſerit.

Vt labantes dẽtes cõfirmes,cedrũ quo libri perũgũtur in ore quamdiutiſſimè tene,& ſubinde recẽtius ſumito, non ſolùm dentes confirmabis,verumetiam dolorem eorũ auertes. Sepiæ os,vel ipſius cõbuſtæ,& ex melle contritæ puluis,adiecta gutta ammoniaci,gingiuis & dẽtib⁹ prodeſt ſi ita perfricentur vt ex eo nihil in fauces deſcendat. Caprino lacte recenti ſicut mulſum fuerit os aſſiduè collutum laborantes ex ictu dentes confirmat.

Lentiſci decocti aqua intra os frequenter detenta dentes confirmat:idem præſtat aſparagi ſyluatici ſuccus: idẽ & omphacium oleum,id eſt bonum viride,ſi calidum in ore teneatur:idem & inula à ieiuna commanducata præſtabit. Vt labantes & dolentes dentes facilè excutias, ſuccum hederæ nigræ adiecto pauxillo olei viridis habeto repoſitum ac præparatũ,vt quum opus fuerit nares ex eo contingas digito vel perfrices:quo facto ſpiritũ aliquãdiu introrſum trahes, deinde calculo dentibus cõprehenſo,hianti ore humorem omnem qui ex pituita cõtractus erit,defluere permittes.Infinitus enim decurret vſque ad trium heminarum menſuram:poſt quod oleo puro naribus perfricto,& vino ore diluto, dentes ſine dolore erunt,& facilè extrahẽtur. Ad epiphoras dentium & pituitam,ſi in dentes inciderit, quam epiphoram Græci appellant : Liguſtri folia commanducato , ſinitóque egeri pituitam ſaliua irritatam,quæ dum hiãti ore decurrit, dolor deſinet : ſine dolore autem qui caui & inutiles ſunt decident medicamine tali,Piperis grana numero v, gallæ & galbani,& aphronitri,æquale pódus ad fabæ magnitudinem vnà contundes,& contuſis mel admiſcebis, & ſubiges donec redigas ad ceræ lẽtitudinem,eóque medicamento dentem cauum & dolentem implebis , ita vt prius eum calida foueas,ſine dolore excidet. Ad dentes mobiles & dolentes,& gingiuarum tumorem , remedium ſic, Cornu ceruini cõbuſti ⊣ ii.folii ℈ i. ſalis ammoniaci ℈ i. piperis grana ix . iridis Illyricæ ℈ ix. ex iis puluerẽ tenuiſſimũ facies,& eo dẽtes quotidie perfricabis:ſi mobiles erunt & dolebunt , facilè cadent : & ſi ſine dolore validi ſunt,confirmabuntur,& candidiores & odoratiores erunt.melius autem proficient ſi in iuncturis,aut radicibus,aut cauaturis eorum de hoc ipſo dentifricio aliquid reſederit. Ramenta cornu ceruini , vel ſcobẽ eius lima factam cum vino vetere ad tertias coque, & inde aſſiduos elue,mirè proderit roborandis. Portulaca aſſiduè commanducata ſtridorem dentium tollit.

Africanam ſpongiam ſiccabis,& lana inuolues , atque inde radicem dentis perfricabis:ſed caue ne alium pro alio tangas. Nam cõtactus poſt triduũ cadet.ſi enim putridus fuerit & dolebit, facilè excidet. Quumprimum hirundinem videris tacebis,& ad aquam nitidã accedes, atque inde in os tuum mittes:deinde digito obſcœno (id eſt medio)tam manus dextræ quàm ſiniſtræ dentes fricabis,& dices,Hirundo tibi dico quomodo hoc in roſtro iterum non erit,ſic mihi dentes non doleant toto anno.

Iterum alium annum & deinceps ſequentibus ſimiliter facies,ſi volueris remedii huius quotannis manere beneficium. Cochleas noſtrates minutas etiã inanes collige,& in mortario marmoreo diligẽter tere,deinde puluere ipſo molliſſimo dentes tibi perfrica ,quo facto dolorem ſedabis. Si tibi partis ſiniſtræ dens dolebit,cubito dextro calidam fabam coctam tritam impone,& diligenter liga. Si verò partis dextræ ſiue ſuperior ſiue inferior dens dolebit,cubito ſiniſtro ligato ſimiliter fabã, & hoc per triduum facito. Dolorem dentium & gingiuarum hac maximè curatione compeſces ſi mellis ⊣ i.aluminis infectorii ⊣ iii. ſubferuefacias in pultario,& agites ac miſceas,tepefactúmque medicamẽ ore contineas.

Acorum Ponticum cum aceto & cum teda vſque ad quartas decoctum rectiſſimè aduerſum dolores dentium gargarizatur. Succus cyclaminis & mel lycium æquis portionibus miſcentur,atque inde dolor dentium confricatur. Lapathi radix in aceto acerrimo coquitur,atq; eo aceto dentes colluuntur,vel fouentur. Millefolii radix ſub primo dolore dentium commanducabitur, & iiſdem dentibus qui dolebunt diu commanducata retinebitur,intolerandam moleſtiam præſentiſſimo remedio coercebit. Oleum cum aceto ex tertio decoctũ

dum adhuc calet rectè ad ſedandos dentium dolores ore retinebitur, ita vt plus accti quàm olei mittatur.

Radix terræ mali ſurculo eruta & commanducata, ſi ore contineatur inter initia quidem excandeſcere facit dolorem dentium, ſed mox eum potenter extinguet.

Porcelli lactentis ventriculo (id eſt aqualiculo exempto) quod in interiore cute luteum adhæret, lanæ coniunges, madefactáque ea, illum humorem auriculæ inſeres, cuius è diuerſa parte dens dolebit, certiſſimo remedio ſtatim ſubuenies. Mori radix tempore meſſis inciditur, ea ſuccum aptiſſimum inhibendo dolori dentium emittit: quem ideo colligi & ſeruari oportet, vt quum opus fuerit dentibus imponatur. Nucleus gallæ commanducatus medetur dolori humoríque dentium. Hyoſcyami radix mixta vel madefacta aceto & commanducata, mirè dentibus medetur. Plãtaginis radix rectè manditur, eiuſdémque ſucco in aceto decocto ſalubriter dentes colluuntur. Fimus corui lanula obuolutus denti cauo infulcitur minutatim, ac ſine dolore eum diſcutiet. Veretrum (id eſt bulbus quod eſt genus cæpe) in aceto decoquitur, ídque acetum ore continetur, vt mobilitas dentium ſiſtatur.

Rumicum in quibus mora naſcuntur, pampini decoquuntur in vino auſtero, quod vinum aſſiduè ore detentum, vel ipſa folia commanducata dentes labantes confirmant. Beſtiola quæ braſſicæ innaſcitur dens vitioſus ſæpius confricatus, intra dies paucos eiicitur.

Æris florem floréſque hederæ pari pondere in vnũ terito, vinóque miſceto, ac naribus moderatè quũ dentium dolor fuerit infunde, ſtatim omnis moleſtia dentium compeſcitur & ſanatur.

DENTIFRICIA DIVERSA
de experimentis, Cap. XIII.

DEntifricium, quod ſplendidos facit dentes, conficitur ſic, Farinæ hordeaceæ 8.I. conſpargi oportet aceto cum melle mixto, & ſubigi diutius, atque ita in globulos diuidi ſex: quibus dilatatis admiſceri ſalis foſſicii ſemunciam, deinde furno coqui, donec in carbonẽ redigantur: tunc teri oportebit eadẽ, & admiſceri ſpicæ nardi vel folii quod ſatis videbitur ad odorem faciendum. hoc Octauia Auguſti ſoror vſa eſt. Dentibus curãdis benefacit radicis edulis (id eſt quæ manducatur) cortex arefacta & contuſa cribratáque, pro dentifricio adhibita. Vitrũ candidum quod ſimile eſt cryſtallo diligenter tritum admixta ſpicá nardi, pro dentifricio adhibitum plurimum prodeſt. Vtuntur pleríque etiam huiuſmodi dentifricio, Herbam vrceolarem quamplurimam cum radice colligunt, deinde lotam vno die ſiccant, poſt diem recenti muria macerant, tertio die expreſſam in olla noua componunt, ſubinde ſalis foſſicii quaſi tabulata interponentes: atque ita percoquunt fornace balneari donec in carbonem redigatur, poſtea tritæ admiſcẽt ſpicæ nardi quod ſatis ſit, quia & candidos facit dentes & confirmat. Auguſtam conſtat hoc vſam Meſſalinam: deinde aliorum Cæſarum matrimonia hoc dentifricio vſa ſunt. Cornuũ ceruinorum vſtorũ in olla, & ad cinerẽ redactorum, 8. I. maſtiches Chiæ * VIII. ſalis ammoniaci ſemunciam: diligenter hæc trita in vnum concorporantur, & perfricandis dentibus adhibentur. Folii — I. coſti — I. piperis ʒ VIII. maſtiches grani — II. hordei farinæ nitidæ 8. VIII. ſingulatim ſingulas ſpecies tũdi vel teri facies, & cerni tenuiſſimo cribro: farinam verò hordei in ollam grandem nouã mittes, & adiicies mellis optimi quãtum ſufficiat, vt neque ſicca ſit, neque ſupernatet farina: poſtea ſimul ſpeciebus omnibus in ollã miſſis, adiicies faſciculos ſeptẽ herbæ parietalis, ita vt folia huius herbæ ſint in faſciculis non virgulæ, deinde operculo ſuperpoſito & clauſo, vel gypſato diligenter de argilla, mittes in furnum calidum: ita vt vſque in alteram diẽ furni feruor duret, donec exurãtur omnia quæ ſunt in olla. quæ quum exuſta fuerint, ſimul vniuerſa diligenter tundes vel teres & cribrabis, & puluere eo quotidie vteris ad candorem dentium faciendum, & gingiuas firmãdas, & catrrhum reſtringendum. Dentifricium ad dentes nigros emendandos, Hordei farinam delicatam, & ſal tritum cum

A melle cõfricato donec ſibi cohæreant, & poſtea paſtam ipſam linteo inuolutam comburito, ac puluerẽ tenuiſſimum facito, atque eo dentes manè ac veſpere confricato, citò cãdidiſſimos facies. Lapis parius tritus ad ſummam leuitatem, & pro dentifricio adhibitus, intra diem decimũ quamlibet nigros vel pallidos dẽtes purgabit. Nitro cocto atque cõtrito velut dẽtifricio vtere ad dẽtes purgandos. Porci vngularum oſſa combuſta tritáque & cribrata, adiecto nardo & folio, frictione frequenti dentes candidiſſimos præſtant. Lana ſuccida melle inlita B dentes perfricti miro modo candorẽ maximũ conſequũtur. Dentifriciũ optimum ac ſaluberrimũ ſic, Cyperi — II. ſalis ammoniaci — II. pumicis vnc. tres, marmoris candidi vnc. tres, ſchœni anthus vncias quatuor, caſiæ vncias II. folii vnciam I. piperis albi vnc. I. ſpecularis vſti — I. cornu ceruini vſti — I. oſtrei teſtarũ vſtarũ — I. alluminis ſciſſi — I. maſtiches — I. thuris optimi — I. myrrhæ vnc. I: tũſis cribratíſque his omnibus, & in puluerem tenuiſſimum redactis, atque permixtis, ad incolumitatem & nitorem dentium vteris. Pernæ C ſcrofinæ os quod eſt ampliſſimum combuſtum tritúmque, optimum & ſalubre dẽtifricium præſtat. gingiuas enim ſiccat & adſtringit, dénteſque ab humoris iniuria & tumore defendit. Cybium optimum ac vetuſtiſſimum ollæ inditur, atque argilla circumlinitur, & furno ardenti obiicitur, vt ad cinerem cybium excoquatur: tunc adiecto pario lapide contuſo, ſalſamenti ſupradicti fauilla conteritur. hoc dẽtifricium ita bonum eſt vt ad inanitatem dentes non ſinat peruenire. Maſtiches — I. thuris optimi vncia vna, myrrhæ vnc. I. folii vnc. D I. iridis Illyricæ vnc. I. caſiæ vnc. I. tere hæc diligenter, atque permiſce, & dentifricium facito, quod mirabere.

Nardi ſpicæ — I. amomi — I. piperis — I. iis tũſis cribratíſque ad incolumitatem dentium vtendum eſſe de experimentis ſuademus.

Compoſitio dentifricii, quam Artemius Dianio oſtendit, contra dentium ſtridorem. Panem candidum ſiccum vetuſtum qui teri poſſit, ſalem, piper, folium, coſtum, cornu ceruinum, hæc æquis põderibus teres ad maximã læuitatem, & quotidie inde dẽtes curabis, quo E facto ſtridorẽ eorum omnem humorémque depelles.

Ad colorem nitidũ reducit dentes, nitrum cum porro rudi coctum, & pro dentifricio ſumptum. Ad dentes nigros purgãdos, panem candidum & pumicem pari pondere combure & tere, atque aſsiduè hoc dentifricio vtere. De ſepiarum oſſibus, quod eſt molle, vnc. quatuor, ſalis ammoniaci vncias II. marmoris candidi — II. ſchœni anthus vnc. IIII. caſiæ vnc. II. folii vnc. I. piperis albi ſemunciam, herbæ cyclaminis ſuccũ, & mel lycium quantum ſufficiat, æquali mẽſura permiſce: quiF bus rebus dẽtifricium egregium facies, quod dolorem dẽtium ſedat, eóſque confirmat, & candidiſſimos reddit: ſed quæ terẽda ſunt, diligentiſſimè terãtur atque cribrentur, & ſic omnia miſceantur: quod dentifricium, necnon & alia omnia ſupradicta, in pyxidibus ligneis aut corneis debent recondi.

VVAE ET FAVCIBVS ET ARTERIIS
& raucedini, remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XIIII.

G AD faucium vuæque tumorem, hac ferè omnes compoſitione vti debent, quæ nullam aſperitudinem habet, & ſatis efficax eſt, Vuæ amineæ acerbæ quũ primũ granũ eius incipit perlucere, ſucci 8. IIII. mellis Attici 8. I. miſceto in vnum, atque in æneo vaſe coquito, ſubinde mouẽs, donec mellis habeat ſpiſſitudinẽ, atque inde fauces continges. Altera ad eiuſmodi moleſtias cõpoſitio, quũ diutius vexatæ ſunt partes ſupradictæ, vt facilè placẽtur: Alluminis denarios II. gallæ tũſæ * II. omphacii aridi * I. croci * I. paſſi cretici 8. I. hoc H decoquitur vaſe fictili ad medias, ita vt quæ terenda ſunt diligenter trita admiſceantur. Vtrũque autem medicamentum ſignatum ſtanneo reponendum eſt vaſculo, & vua vel fauces aſſiduè inde tangendæ. Vbi ſuppuratio faucium ſuſpecta eſt, diutius permanente earum tumore, & interdum febriculis non ſine horrore

incurrentibus, oportebit quidem gargarizare aquam
mulſam, vel cum ficis aridis decoctam, ſed perungi fau-
ces vtile eſt hoc medicamento, quantum tactus ſuſtine-
re poterit paulo preſſius, quod conficitur ſic, Mellis bo-
ni deſpumati heminam, reſinæ terebinthinæ P. I. roſæ
ſucci cyathos V. reſinam cum roſa duplici vaſe, vt ſo-
lent vnguentarii vti, liquefieri oportet, deinde admiſceri
mel, & coqui donec ſpiſſum fiat medicamentum. Hoc
etia quum eruperit ſuppuratio vti oportebit. expurgat
enim & explet omnia. Vuam ſupprimit diu ia-
centem ſal & galla cõtuſa æquis põderibus admixta, &
ita per cochleare appoſita: item gallæ ✱ II. æris floris
✱ II. menarum ſine ouis (id eſt piſciũ ſalſorum) capita
X. hæc comburuntur, & ita cæteris bene tritis trita ad-
miſcentur, ſed poſtea nihilominus in vnum diutius te-
runtur. oportet autẽ tangi digito humido medicamen-
tum, & ſic vuam ab imo rectam diu ſupprimi ſurſum
verſus. Ad arteriam exaſperatam ſimplicia qui-
dem hæc faciunt, Gummi Alexãdrinum, vel tragacan-
thum per ſe ſub lingua retentum, ſed compoſita hæc ad
tumorem arteriæ maximè proſunt, Papaueris ſyluatici
iã maturi, viridis tamẽ adhuc, capita quãplurima vaſi
fictili conſiciuntur, atque aqua ſuperfunditur tanta vt
ſuperſint de vaſculo duo vel tres digiti: hæc vbi triduò
macerata fuerint, eodem vaſe incoquuntur, donec ma-
deſcant, poſtea exprimuntur, omniſque aquæ percolatæ
prius diligẽter mẽſura capitur, ad cuius ſoliditatẽ mel-
lis Attici quarta pars miſcetur: deinde in duplici vaſe
tandiu coquitur donec mellis habeat ſpiſſitudinem.
hoc medicamentum ad auriculæ tumorem & ad tuſſim
facit. Altera arteriace ad fluorem arteriæ, & ad
raucitatem, & ad tuſſim, & ad ſpiſſum ſonum vocis. ac-
cipit hæc, Tragacãthi ✱ VI. gummis acanthini quod ex
vermiculis qui illic ſunt verum docetur, denarios ſex,
myrrhæ denarium I. thuris denarios II. croci ✱ I. piperis
albi grana XX. cariotarum recentium trium pulpas
medias detracta exteriore cute, vuæ paſſæ incorruptæ
purgatis interioribus granis denarios VIII. gummi &
tragacanthum paſſo cretico vno die & vna nocte mace-
rari oportet, poſtero die pilo mundo contundi, & cæte-
ra trita mortario curioſè admiſceri: inde dari debet fabæ
magnitudinis globulus, & ſub lingua teneri, & deuorari
ſtatim quod liquefactum fuerit. hoc medicamentum
pipere detracto ad tumorem arteriæ facit. ſeruandum
autem eſt pyxide buxea. Arteriace qua melior
non eſt: refertur autem in Aſclepiadem medicum opti-
mum: facit ad omnia ſuperius dicta, & quicquid in ar-
teria vitii eſt, efficaciter curat. Conſtat ex his, myrrhæ
optimæ pinguis denarios XXIIII. tragacanthi candidi
denarios XXXVIII. glycyrrhizæ radicis denarios XVIII.
reſinæ terebinthinæ veræ denarios XXXVI. tragacãthũ
ſicut eſt contundi & percribrari tenui foramine opor-
tet, deinde myrrham tritam ſeorſum admiſceri, & rur-
ſus vtraque in vnum diu teri, atque ita in pillã coniici:
& ibi quum concaluerint omnia ictu pilæ aſſiduo, tere-
benthinã paulatim miſceri, donec omnium vnitas fiat:
poſtea glycyrrhizam cõtuſam & cribratã, mortarióque
nihilominus diligenter tritam, ſenſim aſpergi conue-
nit. Sed vbi hæc bene mixta fuerint, dum calet medica-
mentũ plures accedant, & pilulas faciãt vitiæ magnitu-
dine. Fit enim citò duriſſima hæc arteriace, & hoc ipſo
præcedit cæteras quia liguæ ſubiecta nõ facilè ſoluitur,
& ita diutius exhibet ſalubritatis effectũ. Braſſicæ
crudæ folium leuiſſimè terito, ex eo ſuccum exprimito
quo vua contacta potenter ſubleuatur. Pruni folia
ſiue ſatiui ſeu ſylueſtris ex vino decocta, & ſæpius gar-
garizata, vuam reſilire compellunt. Gallæ tritæ pul-
uere vua contacta, eodem die reſilit, ſi ter ei interiectis
horis medicamen fuerit appoſitum. Capitis ſum-
mi verticẽ ſiquis vua laboranti mordeat inopino omni
eum moleſtia liberabit. In principio doloris
vua bene ſubleuatur ſi aqua frigida vel poſca aſſiduè
gargarizetur. Lotium vetus humanum adiecto
croco ab inſcio ne faſtidiat epotum, vel gargarizatum,
mirum in modum vuam reprimit & conſumit.

A Cinis teſtarum vſtarum ex oſtreis cum melle tenuiſ-
ſimè contritus, vuæ inlitus prodeſt. Rubi coliculi
teneri diſcoquũtur ex vino, idque vinum gargarizatur,
quod confeſtim vuam prominentem coercet. Fo-
lia rubi arefacta in vmbra in cinerem concremantur, is
cinis in cochleari vuæ ſubiectus, præſentaneo remedio
eam contrahit. Hirundinũ exuſtarũ cinis vſque ad
periculũ laborãti vuæ cum melle mixtus potenter inli-
nitur. Alumen ſciſſum leuiter tritum vel tunſum, vuæ
B ſubditũ prodeſt. Chalcitidis ſcrupulũ vnũ, thuris ſcru-
pulos tres, calcis viuæ denariũ, miſyos, nardi, folii, ſcrupu
los binos, croci ſicci ſcrupulos duos, omnia tũſa & cri-
brata in vnum miſcebis, déque eo puluere in cochleari
poſito vuam tanges, ter mane, ter ante balneum, certum
experieris remedium. Salis granum, panis micam,
carbonem mortuum in phœnicio alligabis, & lino cir-
ca collum vuam dolenti ſuſpendes. Succo vel lacte
caprifici in cochleari poſito vua optimè ſubleuatur.
Vrtica teritur, eiúſque ſuccus expreſſus & tepefactus ab
eo qui vuam dolet ſalubriter gargarizatur. La-
pillus qui in ſpongia Africana inuenitur, phœnicio ob-
C uolutus, linóque ligatus collo ſuſpenditur eius qui vuæ
vitio laborat. Carmen ad vuæ dolorem quod ipſe
ſibi qui dolet præcantet, & manus ſupinas à gutture
vſque ad cerebrum coniunctis digitis ducẽs, dicat, Criſ
ſi, craſi, cancraſi. quibus dictis ruſum manus à gutture
ducat, & ter hoc faciat. Laboranti vuæ diuturno
labore hæc cura ſuccurrit, Hirũdinem viuam teſta Afri-
canæ cochleæ includes, eámque phœnicio inuolutam
lino circa collum ſubligabis, intráque diem nonum
omni moleſtia liberabis. De vua paſſa eliges gra-
D num quod vnum intrinſecus nucleum habeat, eúmque
in phœnicio alligabis, & faucib⁹ (id eſt in regione vuæ)
inferes, & tenebis, & dices, Vua vuam emendat: mox
ipſum phœnicium ſupra verticem eius tenebis, &
idem dices, quúmque ter ipſum feceris, & carmen di-
xeris, collo dolentis ſubligabis. Roſæ ſiccæ partes
duas, myrti partem vnam cum aqua mulſa decoques,
& laboranti de vua dabis gargarizandum. Len-
ticulam, ficus ſiccas, & furfures cum aqua mulſa de-
coques, & pro gargariſmatio vteris ad vuã reparandã.
E Allium cum ſale tritum in cochleari appoſitũ vuæ,
vehementer eam releuat. Allii vmbilicum quo grana
continẽtur, atque vbi radices inhærent, cum ipſis radi-
cibus in phœnicio conlinga, & laboranti de vua, luna
ſeptima phylacterii more ſuſpendes. Ouũ exinanitũ,
cõpletum viua terra, loco clauſo ſi abſcõdatur ab eo qui
de faucibus & arteria laborabit, remedio præſenti ſibi
ſubuenit. Olei veteris quod ſatis erit infuſum na-
ribus, tumorẽ arteriarum, repreſſo periculo ſuffocatio-
nis vincit. Fimum columbinum, ficus aridas, &
nitrum tundes, eáque mixta extrinſecus appones. hoc
F medicamentum aſperitatem faucium mollit, diſtilla-
tionémque caſtigat. Cochleæ terra tantùm excuſſa
inlotæ coquuntur, dehinc tritæ cum paſſo cretico ad-
uerſum faucium moleſtias hauriuntur. Vt fauciũ
duritiam lenias medicamen facies tale, Myrrhæ vncias
III. croci vnc. I. tragacanthi vncias tres, ammoniaci vn-
cias tres, mellis quod ſatis ſit. omnia hæc trita atq; per-
mixta recondes, & parato certo ſubſidio, ad arterias
craſſiores, & ad difficultatem vocis vteris. Ad tumo
res vuæ & faucium reprimendos gargarizari oportet
G tepidam aquam mulſam cum humore ptiſſanæ & cum
melle decoctã, paſſum quoq; cum glycyrrhiza, vel hyſ-
ſopo, vel fœnogræco, vel lini ſemine decoctum iuuat,
necnon & aqua maluarum illic incoctarum gargariza-
tioni plurimum prodeſt. Bene opitulatur & fomẽ-
tum per ſpongiam adhibitum ex aqua calida arteriæ &
faucibus, quas partes poſtea tegi oportebit lana ſuccida
pura. Sedant tumores faucium & vuæ perunctiones
H quædam, vt ſuccus de moris coctus in mellis ſpiſſitudi-
nem: item mali Punici granorum ſuccus: item vuæ
acerbæ ſuccus eodem modo decoctus. prodeſt & lẽtiſci
& terebinthi, & rhus Syriaci, & myrti, & rubi, & roſæ
ſuccus, ſi cum melle hæc omnia decoquantur: pruna

quoq; proſunt matura,ſi aqua in qua cocta fuerint, gargarizetur, aut os ex ea colluatur. hæc omnia proſunt etiã angina habẽtibus,& cætera vitia in ore nata efficaciter curant. Non deſinente faucium tumore proſunt non ſolùm fomenta molliter adhibita faucibus atque arteriis per ſpongias aquæ calidæ,ſed etiam cataplaſmata vel fomẽta de farinis. itaque imponi oportebit iiſdem partibus farinam hordeaceam ex aqua pura vel mulſa coctam, vel lini ſeminis farinam, vel fœnigræci farina ſimiliter coctã. Sed mirificè proſunt pulli hirũdini pingues ſaliti vel recẽtes aſſi, in cibo ſumpti. protinus enim omnem præfocationem & tumorem fauciũ tollunt. Verùm ſi purare fauces videbuntur, oportebit ſæpius gargarizare aquam cum ficis aridis coctam, vel aquam mulſam cum ſupraſcriptorum admixtione. Quòd ſi tantus fuerit tumor vt etiam præfocari aut ſtrangulari fauces videantur, aluum ſubtrahere clyſterio oportebit, aut ſanguinem emittere de brachio, vel ſub lingua venam præcidere. Thymbræ ex aqua coctæ, vel aceti vapor per arundinem ore receptus, prodeſt ad tumores oris & gutturis & faucium.

Origanum tritum cum melle impoſitum, vlcera oris purgat, nec patitur ea longius ſerpere: coctũ verò cũ aqua & arida ficu, atque aſſiduè gargarizatum: facit & ad alia vitia, id eſt & ad anginam, & linguam ſideratam, quod genus morbi Græci paralyſin vocant. Sorbitionibus vti oportebit eos qui de vua & faucibus laborant, factis ex amylo, ptiſſana, oryza, alica, farina triticea, faba alba, vrtica tenera cum lacte decocta, deinde quum ex aliqua parte releuati fuerint, tum vti ouis ſorbilibus debent. Ad vuas calloſas & nimium tumentes, mirifica hæc compoſitio eſt: facit & ad cætera faucium & oris vitia: eſt autem hæc, Æris floris * II. chalcitidis * II. picis liquidæ cyathum. coquitur pix donec amittat odorem, deinde adiiciuntur ei mellis cyathi ſex, atque iterum vtraque mixta inferueſcũt: poſt hoc adiicitur vini Aminæi ſextarius, & rurſum coquitur. Vbi autem bene decoctum fuerit, cætera ſupraſcripta quæ ſicca ſunt trita adiiciuntur, iterúmque decoquitur medicamẽtum donec ſit ſpiſſum velut mel. Rhus quo coriarii vtuntur foliorum tenerorum collectorum æſtate, priuſquam ſemen arbuſculæ eorum habeãt * XXIIII. macerãtur in aquæ nitidæ cõgiis tribus totidẽ diebus totidémque noctib⁹, deinde expreſſa folia abiiciũtur, aqua in qua macerata fuerant tranſfunditur in vas æreũ, & coquitur donec in mellis ſpiſſitudinẽ redigatur. Oportet autẽ moueri aquã ipſam rudicula vel ſpathomela æris rubri: poſtea adiici debent trita hæc, Myrrhæ, thuris, nardi Syriacæ, cinnami, caſiæ, ſingulorum denarii bini: deinde bis térve feruefieri medicamẽtũ, & reponi in pyxide cuprea. facit ad omnia vitia quæ in ore naſcuntur, & ad vuam, & arterias, & anginam, & ad auriculas ex quibus puris multum fluit, & ad veretra, & ad nigredinem carbunculorum, cruſtas quoque & papulas omnes, & maximè ea humoris vitia quæ in nocte concitantur, expurgat: ſed ſi vetuſtate medicamentum inaruerit, remittitur, & temperatur vino auſtero bene calido. Remedium Coſmi medici ad anginã, & ad omnia vitia quæ in ore naſcuntur, & ad aures pure manantes, & ad carbũculos, atque ad veretra quæ nigredinẽ duxerint, & ad cruſtas, & ad vlcera in pedibus ſubtrita calceamẽtis, Rhus ſyriaci * II. myrrhæ * IIII. caſiæ * II. croci * II. mellis Attici cyathos II. coquitur medicamẽtũ lentè in cinere calido, donec ſpiſſum fiat, reponitur in vaſe æreo. Arteriace ad grauedines oris, & capitis, & ad pleuriticos, & per tuſſim ſanguinẽ eiicientes: conficitur ſic, Paſſi cretici ſextarii duo decoquũtur ad tertias, deinde admiſcetur thuris victoriati duæ tertiæ partes, myrrhæ dimidia, croci vna, tragacãthi denari⁹ vnus, gũmis * I. piperis grana numero viginti, glycyrrhizæ ſucci * III. cariotarũ pinguiũ ſucci exemptis interaneis * III. gummi & tragacanthũ in aqua mulſa maceratur, deinde vtraque trita cæteris bene tritis & læuigatis admiſcentur, poſt hoc globuli finguntur ad fabæ magnitudinem, quos ſub lingua teneri oportet, & quod de iis liquefactum fuerit, ſtatim deuorari. Hæc cõpoſitio facit ad omnia arteriæ vitia & thoracis, & ad vocis interceptionem. Compoſitio quæ dicitur ſtomatice, facit ad tonſillas, & vuas tumentes, & ad vulnera, & vlcera in auriculis vetera, excepta ex libris Ptolemæi regis, qui Euergetes appellatus eſt: accipit hæc, Succi ex moris facti, & in ſole cocti S. vnũ ſemis, glycyrrhizæ ſucci *. II. corticis lycii * S. myrrhæ troglodyticæ * I. aluminis ſiſſi *. I. nardi Indici *. S. mellis Attici cyathos IIII. vini malei cyathum I. quæ arida ſunt ſeorſum teruntur, & in vnum cum vino temperantur, deinde paſſum iis admiſcetur, & coquuntur omnia in cinere calido, donec mellis ſpiſſitudinem habeant. Non oportet autem ignorare, vtiles eſſe arteriam imbecillam habentibus geſtationes, deambulationes, corporis vociſque exercitationes: contraria autem balnea, & omnia quæ videntur caput implere, vel humores excitare. Vuæ & faucium dolori fimus agnorum priuſquam herbam guſtent in vmbra arefactus, & confrict⁹, atque emplaſtri more appoſitus, medetur. Succo cochleæ acu trãſfoſſæ inlita vua ſanatur, ita vt ipſa cochlea in fumo poſtea ſuſpendatur. Vuæ diſtillationi quæ omnibus fere periculoſa eſt, (nam & phthiſin & ſyntexin, & alias moleſtas valetudines creat) proſunt porri ſectiui folia non cocta ſine pane aſſiduè manducata. Oleum calidum ei qui de vua & arteriis laborat, eunti dormitum in cerebrum & in aures infundi vtile eſt. Vuam toto anno non dolebit qui quumprimum vuam viderit procedentem, ſiniſtra manu digito medicinali & pollice granũ mulſum ſic trãſglutierit vt dentibus non contingat. Stercus caballinum recens colliges, & in furno calefacies, tunc oleum medio capiti infundes contra vuam, & ſic ſtercus prædictum in panno, vel in linteo ſpiſſo capiti ſuperligabis in noctem. Frumenti grana ſuper candentem tegulam pones, & diſperges ea, & quũ videris ex iis humorẽ nigrũ exire, de cochleario colliges, & ſubinde vuæ appones, ſtatim remediabis. Ad fauces & arteriã impeditã remediũ vtile ſic, Croci drach. octo nardi drach. duas, ſchœni anthus drachmã vnã, amyli drachmã I. S. roſæ ſeminis drachmã vnã, mellis Attici cyathũ vnum, cum tenuiſſimo puluere ſpecierum ſupradictarum miſcebis, & decoques tenuiter, & ad perunctionem faucium vteris. Lac bubulum recens mulſum, & lento igne calefactum, gargarizatúmque, arteriam conſtrictam infuſo catarrho, & fauces exaſperatas, priſtinæ ſanitati reſtituta perſanat.

Vuæ dolenti & diſtillanti medicamentum præſentaneũ, ſic, Gallæ rufæ ſemunciã, aluminis ſciſſi ſcrupulos IX. myrrhæ pinguiſſimæ ſcrupulos IX. cunicularis herbæ aridæ ſuper mundam tegulam combuſtæ cineris ſemunciã. hæc omnia in tenuiſſimum puluerẽ redacta, & in vnum permixta ſeruantur vaſe vitreo, & per triduũ cochleare ſemiplenũ ieiuno & bene digeſto intra os inſeritur, vt vuam contingat, & inlinat. Cauſticum ad vuam penitus minuendam, vel conſumendã ſic, Fœniculi drachmam vnam, calcis viuæ drachmam vnam, aphronitri drach. II. chalcanthi drach. II. ioni drach. II. contuſa hæc, & in puluerem redacta permiſce, & ſubige cum cinere lixiuii ficulnei, & impone ſiccum, ita vt hæreat vuæ vel faucibus. Raucis, & grauedini vocis plurimum prodeſt tragacanthum ſi ſub lingua diu teneatur, aut piper, & paulatim ſaliua quæ collecta fuerit ſorbeatur. Raucus ſi oua incocta recẽtia ſingula per triduum ieiunus hauſerit ſtatim remediabitur. Raucis ſi in balineo clament, & aërem calidum intra fauces recipiant, ſatis vtile eſt. Oleũ quoque viride in ore tepidum teneant, & aſſiduè gargarizent, etiam in balneo plurimum prodeſt. Ad vocem clarificandam radicem edulem quæ incocta manducatur, cũ mulſo coque, & deinceps ipſum mulſum bibe, & radicẽ ipſam manduca. Ad vuam diſtillantem platani pilulam quam ſingularem inueneris lino traiectam ſuſpende collo laborantis. Vuam caniculatam & cochleam germanam combure, & contere, atque

ex eo puluere mixto, pollice ſummo, vel certè cochleario, vuam ieiuno tange per triduum. Herbæ cymbalitis radicem ante ſolis ortum colliges ſiniſtræ manus digitis pollice & medicinali in nomine eius qui vuam dolebit, & lycio conligatam collo eius ſuſpende. Picem mollem cerebro eius impone qui vuam dolebit, & præcipuè vt ſuper limen ſtans ſuperiori limiti ipſam picem capite ſuo affigat. Ad dolorem vuæ ſcribes in charta, & collo laborantis in linteolo ſuſpendes, Formica ſanguinem non habet, nec fel, fuge vua, ne cancer te comedat. Araneam quæ ſurſum verſus ſubit, & texit, prendes, & nomen eius dices cui medendum erit, & adiicies, Sic citò ſubeat vua eius quem nomino quomodo aranea hæc ſurſum repit, & texit: tum ipſam araneam in chartam virginem lino ligabis, & collo laborātis ſuſpēdes die Iouis: ſed dum prendes araneā, vel phylacteriū alligas, ter in terram ſpues. Medicamen cauſticū ad vuam ſine ferro tollendā, de quo etiā iſchiadici curātur, Calcis viuæ — I. ſaponis albi pilulas tres, ſinopidis (hoc eſt minii) modicum, lixiuium vnde operātur coactiliarii aliquātū: in vnū miſcebis hæc, & coagitabis diu, & repoſitum habebis, vt quū opus fuerit vtaris.

Deſcriptio trochiſci plurimis rebus ſatis vtilis, id eſt ad vetuſtas tuſſes, & rheumata quæ in arteriis cōſurgāt, ad paralyticos, ad eos qui ex incōmodo tremūt, ad veſicā, ad hydropicos, ad opiſtotonicos, ad pedū ſubitos dolores, vel grauedines, ad lōgas viſcerū cauſas, vel dolores, ad phthiſicos, ad inediā, ad lienis, ad hepatis & ad inteſtinorū dolores, & ad duritiā quoq; hepatis reſoluēdā, ad part⁹ extrahēdos qui ante maturitatē fuerint enecati, & ſiquid poſt partum reſederit euocandū: quod medicamētū ab Eutichiano archiatro primū traditū fertur. cuius deſcriptio talis, Styracis ✱ IIII. iridis Illyricæ denarios IIII. hyoſcyami ✱ I. opopanacis ✱ IIII. myrrhæ Troglodytidis ✱ IIII. reſinæ terebinthinæ ✱ II. piperis albi ✱ XII. aphronitri ✱ X I. opii ✱ X I. galbani ✱ IIII. hæc omnia diligentiſſimè tunſa, cribrata, & trita, vt permiſceri inter ſe poſſint, aqua nitida in vnum colliges, ita vt ſtyracem & galbanum ſeparatim antè contundas: quæ ſimul confuſa aqua colliges, & trochiſcos ad menſuram oboli facies, & quum neceſſarium fuerit, ex aqua calida bibēdos dabis, cum cyathis tribus ternos, prout ætas aut virtus fuerit.

AD ANGINAM, VEL SYNANCHEN, ET ſtrumas, & parotidas, & rheumata, & glandulas, vel tonſillas, & ad ea quæ faucibus hæſerint euocanda, remedia rationabilia, & phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XV.

ANginæ prodeſt ſanguinis detractio, cucurbitarum adhibitio, cæteráque auxilia quibus medici efficacius vtuntur: medicamenta autem ſimplicia hæc rectè faciunt, Laſer cyrenaicū aqua dilutū craſſius per pinnā faucibus adhibetur, vel euphorbium aqua dilutum ſimiliter impoſitum. compoſitionū autem hæc ſunt apta, Fellis taurini, ſalis, aceti, mellis, olei veteris, æquas partes in vnum miſceri oportet, & quum opus fuerit, pinna perfricare fauces diutius laborantes. Item bene facit & hoc medicamentum compoſitum ſic, Git fricti ✱ II. pyrethri ✱ I. ſagapeni victoriati pondus: trita hæc cum melle miſcentur, & ita faucibus adhibentur.

Facit bene & medicamentū hoc compoſitū ſic, Fellis taurini ✱ II. ſucci cucumeris ſylnatici ✱ I. cachryos & miſyos animati ✱ ſingulos, trita hæc melle admixto reponuntur: quum opus eſt, aqua tepida diluuntur, & fauces exinde perunguntur, coguntúrque inde quamplurimum deuorare qui faucium dolore vexantur. ſoluit enim ventrem, & ita vehementiſſimè prodeſt. Item benefacit & hoc medicamentum, Hirundinorum pullorum exuſtorum cineris ✱ I. hyſſopi ✱ I. nitri ✱ I. piperis denarii ſemiſſem, laſeris ✱ II. hoc medicamento, & ſæpius fauces & preſſius fricari oportet. Multis & hoc profuit medicamentum, Coſti, opii, aneſi, ſchœni, caſiæ rufæ, ſingulorum denarios binos, git denarium vnum, amomi victoriati pondus, aſari quod eſt ſemen, ✱ II. aluminis ſiſſi ✱ I. gallæ quod eſt medium ma-

A gnitudine ciceris pilulas numero quinque, croci denarios II. crocomagmatis victoriati pondus, myrrhæ victoriati pondus, ariſtolochiæ Græcæ denarios IIII. cinnami denarios tres, hirundinum ſylueſtrium exuſtorum pullorum cineris denarios V. nardi ſpicæ victoriati pondus: melle Attico deſpumato cōprehenduntur hæc omnia diligenter trita: quum autem opus fuerit reparari hoc medicamētum, adiicietur quod ſatis erit eiuſdē mellis, & ſic faucibus inſeretur. hoc Liuia Auguſta ſemper compoſitum habuit, & reconditum in vaſculo vi- B treo. facit enim mirificè aduerſum anginam & ſynanchen. Medicamentum ad anginam, quod deuoratur quantum digito vno tolli vel colligi poteſt: componitur ex his, Rhus ſyriaci denarii ſemiſſem, hyſſopi tātundem, cæparum cypriarum capita tria, laſeris cyrenaici quantum erui granū eſt, vini bene odorati cyathos tres: cum vino cepæ ita terūtur vt ſoluātur, deinde mittūtur in vas æris rubri, atq; adiiciūtur cætera, & coquūtur ad mellis craſſitudinē, hinc dabitur bis vel ter digito lingere ei cui medendum eſt. Ad ſynanches moleſtiam C & faucium dolorem periculoſum, efficax medicamen, conficitur diligenter, & reconditum in præſidio habetur. Ius in quo hirundinū pulli cocti fuerint accipitur tepēs, & intra fauces cōtinetur, atque aliquid inde tranſmittitur. Sed præcipuè contra ſynanchen prodeſt ſi hirundininos pullos viuos in nido prendas, & viuos incendas, vt puluis ex iis fiat, die Iouis, luna vetere. Sed obſerua vt impares in nido inuenias, & quanti fuerint exuras. horum in calida aqua puluerem bibendum dabis, & de ipſo puluere digito locū ſynanches ab intro D continges, miraberis remēdium, ſed illotis manibus remedium facies.

Rutam, alium, laſer, æquali menſura trita, ſi ex vino gargarizet qui ſynanchen patitur, certum & præſens remedium ſentiet.

Præcantabis ieiunus ieiunum, tenens locū qui erit in cauſa, digitis tribus, id eſt medio, pollice, & medicinali, reſiduis duob⁹ eleuatis, dices, Exi hodie nata, ſi ātè nata, ſi hodie creata, ſi antè creata, hāc peſtē, hāc peſtilentiā, hunc dolorē, hunc tumorē, hunc ruborē, has tolles, has E tonſillas, hunc panum, has paniculas, hanc ſtrumā, hanc ſtrumellam, hanc relegionem, euoco, educo, excanto, de iſtis membris medullis. Ad tonſillas herbæ quæ lingua bubula dicitur radix circa collū inligata plurimum prodeſt. Gladioli folium medium diuiſum, & in ſimilitudinem coronæ in ſe connexum, ac pro torque circa collum habitum, tonſillas ſedat.

Pruni arboris folia ex vino decocta, & gargarizata tonſillas molliunt. Thuris manna, & myrrha, & cinnamomum, & galbanum æquis ponderibus ſe- F paratim ad leuitatem contuſa, cribratáque, & cum reſina terebinthina ceráque decocta plurimum, atque emplaſtri modo appoſita, ſanant tonſillas. Si adipe leonina tonſillæ interius perūgantur, eodem die ſanabuntur. Lac caprinum vel bubulum vel ouillum recens mulſum dum calet, vel etiam calefactū gargarizatum, tonſillarū dolores & tumores citò ſedat. Plantago, vel eius radix diligentiſſimè contrita, cum axungia vetere impoſita in panno vel linteo, prodeſt anginæ vel tonſillis. Cyclaminis ſuccum, & mel lycium æ- G quis portionib⁹ miſcebis, & eo gargariſmatio ad omnia faucium vitia potēter vteris. Pulticulam ex alica facies, in quam capita porrorum contuſa mittes, & ſimul decoques, & deinde colabis, & ſorbitione ea contra faucium moleſtias quum volueris vteris. Siquis grillū manu contriuerit, & ad tonſillas vel ſuas vel alterius tenens ter applicuerit, tactu illo tumorem ſanabit.

Tonſillis renes vulturini aridi in melle triti vel decocti, mirum remedium præſtant ſi pro emplaſtro apponantur. Cæpæ longæ conditoriæ ſucco, adiecto mel- H le permiſto, interiora faucium pertractantur, quo facto angina laborantem à periculo liberabis, reſina quoque vel liquore cedri arboris angina aſſiduè peruncta ſanatur. Myrti foliorum ſuccus gargarizatus, vel etiā tranſmiſſus, anginæ plurimum prodeſt. Myrrham

contritam ex aqua tepida conſtanter abſorbēdā dato ei qui anginæ periculo laborat: ſtatim eum liberabis.

Hirundinū cōbuſtarum cinis cum melle Attico mixtus, faucibuſque inditus, & anginā reprimet, & vlcera, ſi qua arteriis inerunt, contacta purgabit ſanabitque.

Taurinum fel melle permixtu, & extrinſecus faucibus appoſitum, vel pro vnguine inductū, anginas efficaciter ſanat. Idem præſtat & caprinum fel ſimiliter appoſitum. Si ſubita angina ita fauces præfocabuntur vt nullum auxilium celeriter inueniri poſſit, ferro quàmacutiſſimo ex venula quæ ſub lingua eſt, in parte ſiniſtra quæ ſtatim de hoc morbo palleſcit, ſanguis emittatur, continuò ſubuenietur. Herbæ proſerpinalis quæ dracontion dicitur, contritæ ſucco admiſceto ſalſam aquam, & olei parum, atque inde linguam & quæ ſunt circa linguam, & fauces perfricato, donec vomat cui medebere, citò ſanabitur.

Alumen tritum ex poſca gargarizatum, anginæ moleſtiis prodeſt. Lini ſemen & anethum cum ſale & oleo & aceto decoctum, bene contra faucium dolores gargarizabitur. Nucis iuglandis nuclei triti cum ruta & oleo impoſiti, faucibus proſunt.

Ruborum caules teneri teruntur, ſuccuſque eorum expreſſus, & in ſole coagitatus donec ſpiſſetur ad craſſitudinem mellis, ab interiore parte faucibus & gingiuis inlitus plurimum prodeſt. Pullus hirundinis ſylueſtris, vel melius ſi ripariolæ, certè etiam domeſticæ, aſſus vel elixus comeſtus, anginam velociſſimè certiſſiméque ſanat, adeò vt hominem ab hoc morbo per totum annum tutiſſimū præſtet. Ad parotidas ſedandas, aſphodeli herbæ radix inuoluta lana fuſca, & circa collum ſuſpenſa, remedio plurimum erit.

Braſſicæ ſtirpes ſiue ſtipites arefactæ, vel combuſtæ, & in puluerem redactæ, & cum axungia vetere ſubactæ, atque emplaſtro alutario parotidibus impoſitæ, ſatis proſunt. Lupino crudo deme folliculos, atque ex eo farinam tenuiſſimam facito, quam melle ſubactam vice malagmatis parotidibus apponas, continuò dolores tumoréſque ſedabis: idē præſtat & cum aceto decoctus, ſimilitérque appoſitus. Herba verbena cum plantagine in ore contrita, adiecto modico ſalis, pro emplaſtro appoſita, parotidas mirè diſcutit, quas quum aperuerit, detracto ſale ſola contrita & impoſita, celeriter ſanabit, nec cicatricē magnā faciet. Noctuæ iecur diligenter ſeruatū, atque ex vnguēto nardino trito auriculis ſubinde infuſum, celeriter parotidum vitium omne perſanat.

Oſtrei teſtarum combuſtarum cinis cum melle impoſitus parotidas citò ſoluit. Aqua marina tepida, vel ex marino ſale infecta, parotidas ſpongia prius eluē, tū calcem cum axungia vetere ſubactam imponito, confeſtim ſanabis. Spumæ argenti P.I. olei veteris P.II. ſalis ammoniaci P.II. galbani P.II. ſimul hæc omnia permiſcebis, ita vt ſpumā argēti in oleo decoquas vſque ad craſſitudinē mellis, tū adiicies ſalē, & pones vt ferueat: item galbanum addes, & rurſum pones vt feruet. poſtea ſimul omnia colabis, & recōdes, & quū opus fuerit, more emplaſtri miro remedio ſedādis parotidibus vteris. Vitium exuſtarum cinis cum cera & reſina paribus ponderibus appoſitus, parotidibus prodeſt, ſed vnà decoctus. Stercus columbinum tritum cum farina hordeacea ex melle ſubactum, & calidè appoſitum, naſcentes parotidas cōprimit. Adeps vrſina pari pondere cū ſeuo taurino & cera permixta, atque appoſita, parotidibus mirum remedium eſt. Pingue laridi quod inter cutem & carnem macram eſt, ſi parotidibus apponatur, & illic ligetur, citò ſanabuntur. Mus araneus ſi in orbitam inciderit, naturali fato illic detentus emoritur. hunc illic inuentum, argillà aut linteo aut phœnicio inuolue, & ex eo ter circumſcribe parotidas, quæ in corpore ſubitò turgebunt: mira celeritate ſanabis. Maluæ radice lino vel lycio traiecta, aut arnogloſſæ (id eſt plantaginis) radice ſimiliter collo circundata, ſtrumas ſanari manifeſtum eſt. Mentáſtri ſuccus vino gargarizatus frequenter ſtrumas tumoréſque diſcutiet.

Farina hordeacea, pix liquida cum cera & oleo mixta

A percoctáque, adiecto puerili lotio ſubacta, more emplaſtri impoſita, ſtrumas vtiliter ſanabit. Galbanum impoſitum ſuper ſtrumas, facile eas diſcutit. Idem præſtat & ſal ammoniacus appoſitus, vel denſiore liquore inditus aut inlitus. Contra omnes ſtrumas, & fœminis & maribus vtiliſſimum eſt ſi cor lacertæ viridis lupino argenteo clauſum in collo ſuſpenſum ſeu per habeant. Fel bubulum, vel caprinum ad incipientes ſtrumas optimè facere experimenta docuerunt. nam penitus creſcere non ſinentur ſi eo aſſiduè tangantur.

B Cancri fluuiales combuſti triti, & cum melle appoſiti, ſtrumas diſcutiunt. Idem præſtant & teſtæ echinorum ex aceto tritæ, & appoſitæ. Si volueris explorare vtrum ſtruma ſit loci illius qui tumebit, antequam medicinam adhibeas lumbricum terreſtrem ad tumorem applica, & poſtea ſuper folium pone: ſi ſtruma erit, lumbricus terra fiet: ſi non erit ſtruma, integer atque illæſus permanebit. Sepiæ teſta minutiſſime contuſa, cum axungia vetere ſubacta, & impoſita, ſtrumis medetur. Naſturtium cum alumine contritū, inlitum, vel impoſitum, ſtrumis opitulabitur. Tal-

C parum capita reciſa cum terra ſua contunduntur, & pro emplaſtro apponūtur ſtrumis, vtiliter proſunt: ob quod paſtilli inde facti in pyxide ſtannea reponi debent, vt præſtò ſint quū opus eſt. Calx viua cum reſina liquida, & adipe ſuilla ſubacta, & addito melle impoſita ſtrumis mire medetur. Vngularum equinarum exuſtarum cinis cum oleo impoſitus vel inlitus, ſtrumis medetur. Acu oſſca (id eſt ſpiculo trigonis quæ paſtinaca dicitur) ſtrumam ſæpius punge, ſtatim areſcit. Ad ſtrumam ſedandam buxi tenera & cicu-

D tam teres, vel contundes, & cum axungia ſubiges, & in panno tenui inductum medicamen appones. Virgulas teneras buxi, manipulum tenerum vrticæ vnipeciæ in ollam rudem biſextialem cum aqua mittes; & ad medias decoques, poſtea de aqua ipſa dormiturienti ſtrumoſo calidum quantum pati poſſit ſorbendum dabis, non tranſmittendum, ſed ad eum locum qui dolet intra os tenendum. quanto autem diutius aut calidius tenuerit, tanto citius ſanabitur. Sufficit autem vt ternas ſorbitiones ſingulis noctibus intra os teneat. Medicamē ad fauces curandas ſic, Rutæ ℈ VII.

E mēthæ ſemunciam, folii ſemunciam, anethi tantundem, apii idem, coliculi ſeminis idem, cucurbitæ & marrubii idem teres diligenter hæc omnia, & permiſcebis, & quum opus fuerit fauces inde tanges. Item puluerem ad idem, vel quæ intra os dolent, cōficies ſic, Piperis ʒ I. folii ʒ I. ſpicæ nardi ℈ XII. myrrhæ ℈ XII. coſti ℈ XII. caſiæ fiſtulæ ℈ XII. aloes ℈ IIII. guttæ ammoniaci ʒ I. dactylorum oſſa exuſtorum ℈ XII. ſalſarum ſardarum capita trita ℈ XII. rutæ ſeminis ℈ XII. mētnæ ℈ XII. pulegii ℈ XII. anethi, apii, coliculi, cucurbitæ, marrubii ſcrupula duodena. Omnia tundes, & cernes, &

F quæ vrēda ſunt, ſuper teſtam combures, & teres, atque in vaſe vitreo repones, & quū opus fuerit, ſicco eo vteris. Ad ſynanchen remedium ſic, Cuniculum viuum in olla rudi combures, & puluerem de ipſo cum coſto & folio æquis ponderibus miſcebis, & ſic in potione plenum cochlare de hoc puluere cum vino dabis, atque etiam fauces inde perfricabis. Caput viperæ linteolo conligatum, collóque ſuſpenſum tolles: optimè ſanat, aut prohibet innaſci. Lac caprinū cum malua & exiguo

G ſale decoctum gargarizatúmque, tonſillis primè medetur. Menarum ſalſarum vſtarum de capitibus cinis ex melle inlitus faucibus anginam cohibet.

Aqua in qua mus coctus fuerit, aduerſum anginas ſalubriter inicio propinatur. Caninæ cutis corrigium ter collo circundatum, mirè anginam releuat.

Multipedes cutiones qui in ſtercore naſcuntur, quíque contacti in globulis complicantur, adiecta tertia

H parte reſinæ, validiſſimè triti, & malagmatis vice impoſiti, incipientes parotidas aperiunt, & expurgant, maturatas verò perſanant. Axungia vetus cum teſta vaſis ſalſamentarii contuſa ſubactáque, & appoſita, collectionem parotidum laudabiliter diſcutit.

Vulpinis teſticulis recentibus parotides perunctæ citò

diſcutiuntur. Muricum teſtæ vruntur, earúmque cinis cum melle parotidibus ſalubriter imponitur. Fimo capræ axungia vetus permixta, & ſubacta, atq; vt emplaſtrum appoſita, parotidas perſanat. Calcis floris ſcrupulos III. allii ſpicas duas cum axungia tundes, & impònes parotidibus malagmatis more. Naſturtium cum lomento contritum ſanat ſtrumas, etiam marrubium cũ adipe mixtum appoſitúmque prodeſt. Exulceratis ſtrumis muſtelæ ſanguis rectè inlinitur, vel ipſa in vino decocta ſalubriter imponitur. Cochleæ quæ ſalinis inhærent, cum teſtis ſuis tunſæ, atque impoſitæ ſtrumis efficaciter proſunt. Talpæ cinis ex melle inlitus ſtrumis vel iecur eius inter manus tritum appoſitum, plurimum prodeſt. Strumæ optimè medetur radix verbenæ, ſi eam trãſuerſam reſeces, extremámque eius partẽ laborantis collo ſubnectas, priorem autem partẽ in fumo ſuſpẽdas. Areſcente enim ea, ſtrumæ quoque ſiccabuntr, & omnis earum humor areſcet. Quũ ſanus fuerit quem curaris, ſi tibi ingratus extiterit, vtrámque partem in aquã coniicito, ſtrumæ renaſcentur.

Vrticæ radices cum aceto coctæ contuſǽque, ac ſubactæ manibus tepidæ imponuntur, incipientes ſtrumas continuò comprimunt. Hæc autem cura non ſolùm diſcutiet prorumpentes ſtrumas, ſed & maturas ita aperiet vt omnibus radicibus penitus extractis, ad certiſſimam ſanitatem, ſine vlla cunctatione perducat. Adeps caprina cum calce ſubacta, & appoſita, ſtrumas ſtatim diſſoluit, & ſanat.

Lupus marinus (id eſt piſcis) tantæ efficaciæ eſt aduerſum ſtrumas vt ad quamlibet partẽ corporis admotus, ſtrumarum vitium omne perſanet.

Aduerſus languorem faucium expertum medicamẽ hoc facies, Piperis albi ⸗ I. naporum ſéminis ⸗ IIII. rutæ viridis ℈ VI. abſinthii gallici ℈ VI. laſeris optimi ℈ VI. mellis optimi ſextarium. de iis tritis commixtis in vnum, cochlearium plenum dabis ieiuno vorãdum, vel fauces inde continges. Apii ſeminis quantum tribus digitis comprehendas, tantundem & ſalis & ſinapis Alexãdrini adiicies, rutæ quoque viridis puſillũ addes, & allii ſpicas V. hæc teres diligenter, & adiunges aceti boni quartarium, & dabis bibere ex aqua calida, ſi iam per dolorem faucium manducare non poterit.

Adipis veteris ⸗ I. thuris grana III. laſeris grana III ſatureiæ puſillum, allii ſpicas XI. teres & calefacies flãmula tenui, atque inde collum eius, & fauces diligentiſſimè perfricabis qui de talibus laborabit. Remedium valde certum & vtile faucium doloribus ſic, ſcribas in charta hæc,

Εἶδον τελμερῆ χρύσεον Τοάναδον,
Καὶ παρταρέχου Τονσάναδον.
Σῶσόν με σέμνε νερτέρων ὑπόρπατε.

quam chartam in phœnicio obuolutam lino cõligabis, collóque ſuſpẽdes, memineríſque vt mũdus hæc facias, & ne tertia manu ſcriptura tangatur.

Gallam tunſam & cribratam, atque alumen vtrumque æquis portionibus ſumes, & prius in ollam nouam mittes, & mel bonum atque alumen vtrunque adiicies, & in vnum decoques, atque inde orificia geuſiarum, & fauces intrinſecus perfricabis. Vettonicam, argemoniam, verbenam, rubum, ſenecionem, mẽtham, cucurbitam ſiccam, hinc amplius mittes ſardæ caput aſſatum, piperis modicum, teres hæc omnia diligenter, & miſcebis, & ſic etiam per pinnulam delicatam faucibus inferes: mirè hoc remedium carbunculum, & quicquid mali intra fauces erit curabis. Olei boni cyathũ vnum, & ſuccinũ verum, in ollam nouam mittes, atque ad medias decoques, deinde ſuccinum tolles, & combures, & teres, & puluerem eius in oleum ſupraſcriptum mittes, & vnà iterum diligenter teres, atque inde tollibus quotiens opus fuerit adpones, experieris magnum remedium. Ad parotidas conuenit noctuæ cerebellũ butyro mixtum apponi. diſcutit enim fere eas ſine dolore & moleſtia. Oportet autẽ per aquã marinã feruentẽ nouis ſpõgiis illic demerſis, & linteo vel ſabano intorto, vtrinque expreſſis, vaporare eas, atque ita oblinire

A hoc medicamentum, ſupérque tegere lana ſulfurata totam maxillam. Bene diſcutit parotidas iris Illyrica cõtuſa, cocta ex paſſo, & more cataplaſmatis farinæ hordeaceæ calida bis vel ter in die impoſita. Diſcutit & hoc medicamentum parotidas antequam ſuppurent, quod conficitur ſic, Spumæ argenti P. II. ceruſſæ P. I. ſalis ammoniaci P. I. æris floris P. I. aceti 8. I. olei veteris 8. II. ſpumã, ceruſſam, ſalẽ per ſe & cũ aceto terere te oportet mortario marmoreo, deinde oleo admixto traiicere in caccabũ amplũ, ne extrà effundatur, & ad ignẽ
B ponere. efferueſcet enim valde. Quum hæc ſuper ignem poſita habuerint emplaſtri mollis temperaturam, deponi oportebit caccabum: quum verò deſierit feruere, paulatim aſpergere æris florem, & mouere ſpathula medicamẽtum, ne extrà fundatur: & rurſus coquere donec habeat emplaſtri ſpiſſitudinem, debebis. Ad ſtrumas benefacit radix cucumeris ſyluatici cocta ex aqua mulſa, & trita, atque ita impoſita. Hibiſcũ quoque eodem modo coctum, & impoſitũ melius facit. Marini lepores oleo veteri iniecti benefaciunt diſcutiendis
C ſtrumis, ſed cum ipſo oleo in plumbea pyxide cluſi, quã diebus quadraginta diligenter alligatã oportet haberi: poſtea ex eo pinnula oblinendæ ſunt ſtrumæ, ſupérque eas pellis lanata non nimium tonſa, tegendi gratia imponenda eſt. Præcipi autem oportet nequis hoc medicamento manus inquinet, aut inquinatas priuſquã bene eluerit, ad os referat. Ad ſtrumas & ad duritias mammarũ, mirificè facit hoc medicamentum antequã ſuppurent, & poſt ſuppurationẽ nihilominus vtile eſt, accipit hæc, Olei veteris P. I. ſpumæ argenti P. vnum, gallæ
D ſyriacæ P. II. mannæ P. I. & vnciã, galbani P. I. cum oleo coquitur ſpuma donec ceroti ſpiſſi habeat temperaturam, deinde admiſcetur ei galla, & ſecundũ hãc manna. quum emplaſtri habuerit ſpiſſitudinẽ, tollitur ab igne medicamẽtũ, & quũ deſierit feruere paulatim galbanũ miſcetur, deinde linitur in aluta quũ opus eſt apponi: tertio vel quarto die ſoluitur, ſi non ſuppurauerint ſtrumæ: ſed ſi apertæ fuerint, hyeme alternis ſoluetur, æſtate quotidie. Malagma ad ſtrumas & ad omnẽ duritiã relaxandã mirificũ, ſic, Reſinæ terebinthinæ. P. II. ceræ ſeli-
E brã, propolis (quã quidã cerã ſacrã vocãt) P. I. galbani P. I. olei veteris ſelibrã. hæc omnia cum oleo ad ignem liquefieri oportet, & poſtea miſceri viſci de quercu P. I. xiphii radicis, quod nos gladiolum appellamus, P. I. fæculæ putris P. I. aphronitri libræ quadrantem, opopanacis P. I. hæc omnia ordine quo ſcripta ſunt trita cribratáque in cacabum coniiciuntur, opopanax oleo diluitur, & ſoluitur, vbi temperatum eſt medicamentũ, manibus ſubigitur, linitur quum opus eſt aluta, & ſic apponitur.

Glandulis facies remediũ ſic, Farina, mel, crocũ & ca-
F ricas, ſimul miſce, & contere, atque vnũ corpus facito, & ita linteo inline, & ſuper glandulas pone. Carmẽ mirum ad glandulas ſic, Albula glandula, nec doleas, nec noceas, nec paniculas facias, ſed liqueſcas tanquam ſal in aqua: hoc ter nouies dicens, ſpues ad terram, & glandulas ipſas pollice & digito medicinali perduces, dum carmen dicis: ſed ante ſolis ortum & poſt occaſum facies id, prout dies aut nox minuetur. Glandulas manè carminabis ſi dies minuetur: ſi nox, ad veſperam, & digito medicinali ac pollice continens eas, dices, No-
G uem glandulæ ſorores, octo glandulæ ſorores, ſeptem glandulæ ſorores, ſex glandulæ ſorores, quinque glandulæ ſorores, quatuor glandulæ ſorores, tres glandulæ ſorores, duæ glandulæ ſorores, vna glandula ſoror: nouem fiunt glandulæ, octo fiunt glandulæ, ſeptem fiunt glandulæ, ſex fiunt glandulæ, quinque fiunt glandulæ, quatuor fiunt glandulæ, tres fiunt glandulæ, duæ fiunt glandulæ, vna fit glandula, nulla fit glandula. Ad ea quæ faucibus inhærebunt remedium, ſi os aut ariſta hæſerit gulæ, vel ipſe cui acciderit, vel alius, cõfeſtim ad
H focum accurrat, & titionem verſet, ita vt pars eius quæ ardebat, forinſecus emineat: illa verò quæ igni carebat flammæ inſeratur: conuertens verò titionem ter dices remedii gratia te facere, vti illud quod hæſerit in faucibus tuis, vel illius quem peperit illa, ſine mora & mo-

lectiā exiſtimatur. Hoc inter certiſſima remedia ſubnotatū eſt. Herba appellatur vincaperuinca, ex qua ſi fauces obligaueris dormitū eunti eius cui aliquid ex iis inhæſerit, manè ſanus conſurget. Omnia quæ hæſerint faucibus hoc carmen expellet, Heilen proſaggeri vome ſipolla nabuliet onodieni iden eliton. hoc ter dices, & ad ſingula expues. Item fauces quibus aliquid inhæſerit confricās dices, xi exucricone, xu, crigrionaiſus ſcriſnmiouelor, exugri conexu, grilau. Si de piſce os faucibus hæſerit, ſpinam mediam eiuſdem piſcis infringes, & aliquam partem ex ea pollice & medicinali digito ſuper verticem eius cui os vel ſpina hærebit appones, ſed vtilius erit ſi neſciēti id facias. Ad os, ſiue quid aliud hæſerit faucibus, hi verſus vel dicendi in aurem eius qui offocabitur, vel ſcribendi in charta, quæ ad collum eius lino alligetur, quo remedio nihil eſt præſtantius.

Μή μοι γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
Ἐξ ἀΐδος πέμψειεν ἐπαινὴ περσεφόνεια.

Ad reumaticos efficax remediū, ſic, Muſtela die Iouis, luna vetere capta, viua in olla rudi ita excoquitur vt teri poſſit, & in puluerem redigi, qui puluis collectus ex melle, & bene contēperatus ieiuno reumatico ad diem per cochleare dabitur, ſed vnius ligulæ mēſura mirè proderit. Ad ſynanchen remediū efficax ſic Rapæ ſeminis heminā, cauliū ſeminis heminā, opopanacis ſemunciā, laſeris ℈ IIII. allii modicum, ſalis montani modicum, omnia hæc diligentiſſimè trita, & melle collecta, laboranti dabūtur menſura ac ratione, ita vt terna cochlearia ieiunus accipiat.

AD OMNES MOLESTIAS TVSSIS, & ſubitæ, & diutinæ, ac vetuſtæ, & ſiccæ atque humidæ, & ad phthiſicos, atque eos qui ſanguinolētum, & purulentum excreant, & ad empyicos, vel pleumoniacos, atque eos quibus caſu ſanguiſugæ intra ſtomachum irrepſerint, necnon & ad ſtomachi ſtridorem, & ne media doleant, remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XVI.

PAſtillus ad tuſſim & diſtillationē pectoris, & pulmonis, & ad epiphoras oculorū, & veſicæ dolorē, & quib⁹tubus ſtrāgulatur ſæpius, & nō ſine cruciatu vrinā faciūt. Itē ad eos qui ſāguinē ore eiiciūt, aut per vrinā reddūt, ad deiectionē quoq; alui, & ad tormina, & grauedinē vētris, & cholerā, & ſtomachi crebrā nauſeā, quæ quū vomitu ſine febri excitatur, vtilis eſt, & quicquid reprimi & ſiccari oportet, optimè cōpeſcit: præterea facit & ad omniū partiū corporis dolorē, præter capitis: quinetiā ſiquando alicuius cauſa datum fuerit, aliæ rei vitio non erit hoc medicamentum. Quum autem ad omnia quæ ſuprà dixi manifeſtè proſit, tum præcipuè ad initia phthiſeos benefacit. multos enim eripuit ex magno periculo interdum bis térve datus hic paſtillus: recipit autem hæc, Myrrhæ Troglodytidis ✱ VI. croci ✱ V. thuris ✱ V. opii denarios IIII. alterci albi ſeminis denarios quatuor, apollinaris herbæ radicis corticis denarios quatuor. Contunditur hic cortex per ſe, & cribratur tenui cribro: deinde crocum, poſtea altercum, deinde myrrha, & thus, quibus miſcetur opium pridie in aqua maceratum, & ſubinde aquæ exiguum adiicitur, donec fingi paſtilli poſſint ad pondus denarii ſemiſſis, licet alii tertia huius ponderis detracta faciant paſtillos. dantur in noctem ex aqua cyathis tribus: ſomnum faciunt, dolorem omnem ſedant, vt ſuperius dixi. Oportet autem ex eo etiam catapotia fieri. quidam enim facilius ea quàm potionem ſumunt, & non multum ad medendum intereſt. Catapotium, (id eſt medicamētum quod nō diluitur, ſed ita vt eſt voratur) ad tuſſim quum ſine modo defluit, conficitur ſic, Croci ✱ III. myrrhæ ✱ II. opii ✱ I. contunditur crocum ſiccum, & cribratur. contuſæ & cribratæ myrrhæ opium admiſcetur aqua exigua dilutum, poſtea adiicitur crocum: & quum in vnum omnia bene mixta ſunt, figurantur erui magnitudinis pilulæ. dantur in noctem ternæ vel quaternæ: & ſi ſiccæ non potuerint tranſmitti, ex aqua calida modica dabuntur, & formabūtur ex aqua. Ca-

A tapotium alterum ad tuſſim aridam, ſic, Myrrhæ, piperis, caſtorei, galbani, ſtyracis, opii, ſingulorum idem ponderis. Caſtoreum & piper contunduntur & cribrantur, deinde myrrha antè contrita, cæteris contuſis & cribratis admiſcetur. vbi omnium vnitas facta eſt, formantur pilulæ ex aqua viciæ magnitudinis, dātur cum calidæ aquæ modico ternæ vel quaternæ in noctem, ſed digeſtis.

Aliud catapotium ad tuſſim veterem, quod & ſuſpirio & phthiſi tentatos, & lienoſos, & iecur durum habentes ſanat, idem inflationem tollit, & purgat mulierum ſiqua
B ex partu ſordida reſederint: conficitur ſic, Styracis ✱ VI. myrrhæ ✱ II. S. opopanacis ✱ V. reſinæ terebinthinæ ✱ IIII. alterci ſeminis ✱ I. iridis Illyricæ ✱ I. nitri ✱ I. piperis albi ✱ II. galbani ✱ II. opii ✱ I. irim, altercū, piper contūdere oportet & cribrare, nitrū mortario terere, cætera pilo cōminuere, & poſtea omnia permiſcere, ac facere catapotia magnitudinis fabæ: inde terna vel quaterna in noctem, vel ſicca, vel ex calida aqua dare, quæ & ad inflationes diſtenſioneſque cum aquæ calidæ cyathis tribus vtiliter dantur. Ad eam rem remiſſior quidem paſtillus, ſed
C non contemnendus, accipit hæc, Croci, myrrhæ, alterci, opii, pondera paria contuſa miſcentur deſpumato Attico melli, fiunt paſtilli eiuſdem pōderis, vt ſuprà ſcriptum eſt: dantur iuxta ætatem & vires in noctem, licet & hinc catapotia facere propter eandem cauſam vtile ſit, ſed tunc aquæ mel adiicitur. Paſtillus ad tuſſim & ad ſanguinem reiicientes, & ad ſtomachum ſolutum habentes, facit & ad deiectionem ventris & veſicæ dolorem: accipit hæc, Apii ſeminis ✱ VI. roſæ foliorum arefactorum in vmbra ✱ XII. myrrhæ ✱ II. croci ✱ XI. opii ✱ IIII. apii ſe-
D men, & crocum, & folia roſæ contunduntur cribranturque myrrha teritur, opium aqua maceratur, omnia deinde in vnum miſcentur, aqua adiecta fiunt paſtilli ad pondus denarii ſemiſſis, aut tertia parte detracta, dantur ſtomachum imbecillum habentibus, & ſanguinem reiicientibus ex aquæ frigidæ cyathis duobus, cæteris ex calidæ totidem cyathis dari debet. Paſtillus ex odoribus, qui benefacit ad omnem internum dolorem, propriè autem ad tuſſim & pectoris diſtillationem, & oculorum epiphoras: facit & ad ſuſpirium, & ad lateris dolorem, & ad
E phthiſicos, veſica quoque vel renibus laborantibus, vel ſanguinē de vrinā reddentibus cū dolore, vtiliter datur: accipit hæc, Cinnami, caſiæ, croci, ſingul. ✱ ternos, alterci ſeminis & appollinaris herbæ radicis ſingul. denarios quaternos, piperis denarios II. opii denarios II. thuris denarios III. nardi ſpicæ ✱ II. vino Falerno contuſa & trita hæc vt debet cōſpargūtur: fiūt paſtilli ad pōd⁹ denarii ſemiſſis, aut tertia parte detracta, dantur in noctem prout ægri vires ſunt cum aquæ calidæ cyathis duob⁹ aut tribus.

Medicamentum quod per cochlearium deuoratur, be
F nefacit ad tuſſim aridam, & eos qui difficulter glutinoſa excreant, & præfocari videntur interdum: ſed præcipuè prodeſt iis qui dolorem lateris cum febre ſentiunt, quos Græci pleuriticos dicunt. Liberat enim omni periculo eos. Hoc medicamentum Apulei Celſi fuit, & præceptoris noſtri Valentis, hec vnquam vlli viuus compoſitionē ei⁹ dedit, quia magnitudinem opinionis ex ea traxerat: eſt autē hæc, Mellis Attici libram, piperis nigri denarios duos, myrrhæ Troglodytidis & caſiæ denarios ſingulos, ſtachyos nardi denarium vnum, cinnamomi hemiobo-
G lum. quòd ſi non habueris cinnamomum, duplicem caſiam coniicies: piper contunditur diligenter, & cribratur, myrrha teritur mortario marmoreo, poſtea vtraque in vnum miſcentur, deinde mellis optimi deſpumati adiicitur quantum ſufficiat, vt ſit pſeudoliquidum: dantur inde phthiſicis cochlearia quina vel ſena, pleuriticis etiam plura, & ſæpius, ſed interuallo (hoc eſt non ſimul omnia) dari oportet, & tum maximè quum tuſſiunt, & præfocari vidētur, difficultérque ſpirāt: ſiue etiā nō tuſſiunt, & phlegma illis interius coquitur, dari debet. protinus enim excreant
H quæ optant, & tranſitum ſpiritus habent, & tuſſire deſinunt. Alterum medicamentum ad tuſſim aridam, cōficitur ſic, Naſturtii animati ſeminis vnciam, alterci ſeminis vnciam, opii denarium vnum, myrrhæ ſemunciā, ſulphuris viui ſemunciam, piperis albi — I. melle colligi-

tur hoc medicamentum, datur fabæ Ægyptiacæ magnitudine ex cyathis aquæ calidæ III. in noctem. Facit autē hoc medicamentum & ad lateris dolorem, & ad ſtomachi inflationem grauedinémque, cœliacis quoque qui ſubitò vniuerſa deiiciunt: prodeſt & dolenti ſuperpoſitum vel circundatum denti, & ſi exeſus eſt, in cauernam eius inſertum, vtile eſt: præterea ad horrores febrem præcedētes quæ circuitum habēt, datum ante horam acceſſionis, vtiliſſimum eſt, ſed prius corpore perfricato oleo calido: prodeſt & iis qui ſine horrore circuitu febrium vexantur: quamobrem lexipyretos hæc compoſitio dicitur. Alia compoſitio ad tuſſim aridam, & glutinoſam, & difficulter excreātib⁹: purgat etiā interanea, vomicas & ſuppurationes: accipit hæc, Lini ſeminis, vrticæ ſeminis, naſturtii ſeminis, iridis Illyricæ radicis æquis pōderib⁹: hæc in puluerem redigi, & miſceri oportet cum melle, & frequenter ieiuno per cochlearium dari. Stercus porcinum ſiccum inligatum phœnicio, & collo ſuſpenſum, tuſſim moleſtiſſimam ſedat, Hyſſopi ⊣ I. mēthæ ſiccæ ⊣ I. pulegii ſicci ⊣ I. mellis decocti ⊣ II. marrubii ⊣ I. papaueris ⊣ I. ſunt qui addunt & ſulphuris viui ſemunciam: hæc trita permiſcentur, vt pſeudoliquida ſint, & per cochleare dantur, ita vt per triduum cochlearia ſingula qui tuſſit ieiunus accipiat. Hederæ folia tria cum tribus granis piperis ex vini cyatho & aquæ calidæ quantum ſufficiat prima die dabis, ſequenti die folia quinque cum granis quinque, ſimiliter vt ſuprà: tertia die folia VII cū granis VII. ſimiliter vt ſuprà: ſed infirmo ex calda aqua dabis: mirabiliter tuſſim quāuis moleſtam & vetuſtā ſedabis. Ad diutinam tuſſim quæ nunquam deſinit, & ſatis moleſta eſt, medicamē facies ſic, Laricis ⊣ I. piperis ⊣ I. croci ⊣ I. myrrhæ ⊣ I. marrubii tūſi ſucci quartarium, ficus ſiccas tres, mellis optimi quod ſatis eſſe exiſtimaueris coques, hæc pariter miſcebis, & cōteres, ac ſic ieiuno triduo cōtinuo cochlearia ſingula dabis: miraberis remedium: ſed ſi neceſſe fuerit, intermiſſis diebus iterū ac ſæpius dabis: hoc etiam phthiſicos ſanat. Ad tuſſim ex perfrictione collectam, medicamen hoc vtile eſt, Aceti optimi heminam, aquæ heminam, hyſſopi ℈ VI. tā diu coques donec ad medietatem decoquantur, tum heminam mellis boni deſpumati adiicies, & lento igne decoques, vt ſpiſſeſcat: antè tamē quàm mel adiicias, ſuprà ſcripta colare debes, inde terna cochlearia ieiun⁹, & poſt cœnā accipies. Ad tuſſim remedium vtile, Reſinā terebinthinā, & mel deſpumatū pari pōdere permixta cū ouo leuiter decocto, debebis ieiunus haurire. Pulegiū ſiccum ad menſuram cyathi, & naſturtii tantundem in puluerem tenuiſſimum redige, & mellis optimi adiice quod ſufficiat, ac decoque, & mane ac veſpere cochlearia inde ſingula accipe, miro aduerſus tuſſim quanuis moleſtam remedio vteris. Ad tuſſim nocturnam, & ſtomachi confirmationem remedium probatiſſimum ſic, Caricas tres pinguiſſimas Africanas prima nocte accipies aſſatas ſuper carbones, ita vt ſingulis caricis inſeras piperis grana nouena lecta, & pulegii quod non fuerit in fumo aliquantulum: ſed caricas ſic aſſare debes, ne comburantur penitus, ſed vt reſoluantur, & ea hora qua te in lecto poſueris, tum eas accipe, & obſerua ne quicquam poſtea loquaris, aut quenquam appelles, antequam obdormias: hoc obſeruans per tres noctes facies. Ad tuſſim præſentaneum remediū ſic, Radices rumicis minutæ eius quæ per campum ſe ſternit, & mora fert paruula, colliges ſine ferro, & earum P. III in aquæ 8. XX. lēto igne vſque ad tertias decoques: deinde radicibus ſeparatis, ponderabis aquam, & quantum ſeparata aqua penſauerit, tantùm mellis optimi deſpumati admiſcere debebis, & rurſus vtrunque mixtum tandiu decoques donec mellis ſpiſſitudinē habeat: deinde admiſcebis piperis optimi triti quantum æſtimes poſſe ſufficere, vt ſine moleſtia accipiatur, atque ex eo medicamine mane & ſero terna cochlearia ſumes.

Marrubii faſciculum bonum in aquæ cōgio ad medias decoque, & ex ea aqua adiecto mellis aliquantulo, ieiunus quotidie ſingulos cyathos donec tuſſire deſinas, bibe: omne genus tuſſis efficaciter curabis. Fœniculi radicem viridem nitidam in pila lignea contunde, atque

A eius ſuccum ieiunus cum vino vetere per dies continuos nouem in limine ſtās bibe, validiſſimè aduerſum tuſſim quamlibet moleſtā tibi proderit: itidē proderit & puluis ex eadem radice ſicca factus, ſimiliter potus. Porri cōtuſi ſuccus expreſſus, cū oleo decoctus & epotus plurimùm tuſſientibus præſtat. Verbenæ herbæ areſactæ tunſæ atque cribratæ tenuiſſimi pulueris cochlearia quinque maiora maioribus, minoribus pro ætate minora, ſed ſinceri ex vini Aminæi veteris cyathis totidē, per dies quinque potanda dabis, febricitantibus ex aqua dari
B oportebit: mirè tuſſientibus proderit. Scillæ interioris medullæ teneræ contritæ ſuccum cum mellis pari mēſura decoque, & inde etiamſi minimum, quantum ſummus digitus recipere poſſit, ieiunus quotidie manè guſtaueris, tuſſis moleſtia mirè carebis. Tuſſis moleſtia citò liberabere ſi obſeruaueris remedium tale, Piperis albi grana III. baccarum lauri grana III. in vnum contunde, & adiectis aquæ calidæ cyathis duobus ieiunus bibe, deinde piperis grana V. & lauri baccas V. ex aquæ vt ſuprà cyathis duobus, bibe, deinde VII & VII, ex aquæ duobus, deinde IX & IX, ex aquæ duobus: & ſi tā moleſta tuſſis fue-
C rit vt non ſtatim deſinat, iterum diminuēdo ſimiliter facies, vt IX & IX. & deinde VII & VII. V & V. III & III. cum aquæ calidæ binis cyathis bibas. Cupreſſi baccæ numero impares quāminutiſſimè tritæ, & ex vino vetere ieiuno potui datæ, tuſſim potentiſſimè leniunt: eiuſdem tenera cauliculorum à ieiuno commanducata, ita vt ſuccus tranſglutiatur, mirè ſanat tuſſientem, ſi id adiectis ſemper impari numero cauliculis per triduū fiat. Myrrhæ, ſtyracis, opii, croci, pares menſuras conterito, & de cōtritis ac permixtis ſpecieb⁹ globulos ex aqua cicerculi
D magnitudine facito, ac priuſquam dormitū eat, tuſſienti tria catapotia deuoranda (id eſt tranſglutienda) dato, ſuperque tres aquæ calidæ cyathos potandos adiicito: hoc remedio nocturna tuſſi laborantem citò liberabis.
Ventriculi gallinacei membranulam qua ſordes aqualiculi continentur, areſactam terito diligenter, & cum vino potui dato, humidam tuſſim ſedabis. Tuſſim quanuis grauem maiorum natu intra quinque dies, paruulorū etiam intra triduum ſanat qui ſulphuris triti quantū tribus digitis capere poteſt, in ouo ſemicocto ſorbili per tri-
E duum ieiuno, aut per quinque dies dederit: Hyoſcyami ⊣ I. ſulphuris ſemūnciā, fellis terræ ⊣ I. piperis ⊣ I. gētianæ ⊣ I. opii ℈ II. marrubii ⊣ I. mellis deſpumati quātum ſufficiat ſupradictis ſpeciebus, tritis, cribratiſque miſcebis, ac leuiter decoques: inde ſiquis tuſſi grauiter cōflictabitur, paſtillum ad magnitudinem fabæ ieiunus manè hauriat, & in noctem cum calda aqua alium paſtillum bibat, bonum valde & vtile remedium experietur.

Scillæ bulbum vnum purgatum tribus feruoribus in aqua decoques, & ex eo quod fuerit tenerrimum ſumes ⊣ IIII. panacis & iridis Illyricæ, drachmas quaternas, am-
F moniaci ⊣ II. hæc omnia diligenter teres, ſed ſcillam ſeorſum confricabis, tum omnia confundes, & mellis optimi deſpumati ad colligendum in vnum medicamen quod ſufficiat mittes, atque inde laboranti per cochleare bis vel ter diebus ſingulis dabis: intra dies ſeptem etiam ſanguinem excreantem, & vetuſtæ tuſſis moleſtia liberabis, dum aut deorſum purgatur, aut per vomitum pituitæ interius collectæ humor effunditur. Folia vlmi quæ orientem ſpectant, cum piperis granis totidem, ſed impari numero trita, & cum Falerno vino à ieiuno ſumpta, etiā purulentas tuſſes potenter emendant. Salis quantū intra palmam tenere poteſt, qui tuſſiet in potionem ceruiſæ aut curmi mittat, & calidum bibat quum dormitum
G vadit, neque poſtea loquatur, ſed tacitus ſomnum capiat, citò ſanabitur ſi hoc vel triduò fecerit. Millefolium tritū ex aceto potū tuſſientibus atque etiam ſtomacho ruptis & ſanguinem excreantibus prodeſt, ſimiliter prodeſt quinquefolium tritum, atque ex aqua potui datum.

Quinque ouorum incoctorum vitelli cum vini veteris aut mulſi cyathis tribus permixti, & calidæ per triduum poti, excreationes cruentas emēdant. Nuces pineæ inanes contuſæ in ollam mittuntur, & quot fuerint nuces, tot hyoſcyami vnciæ & aquæ ſextarii adiiciūtur: hæc ad me-

dias decoquuntur, atque inde ad tuſſis remedium etiam
phthiſico bibenda ieiuno quotidie potio, etiam ex vino,
ſi non erunt febres, ſalubriter dabitur. Si de tuſſi ſtoma
chum quis aut latera dolebit, herbæ vettonicæ faſciculū
cum ſuis radicibus in olla noua decoquat cum aquæ lixi-
uiæ 8. duobus, donec ad tertias conſumantur, atque inde
dimidium cyathum frigidum quū dolore vrgebitur, bi-
bat. Vettonicam, nepetam, pulegium, æquali menſu
ra cum vini 8. duobus & ſalis puſillo, ad heminam deco-
ques, atque inde laboranti tuſſi & doloribus ſtomachi
cyathos ſingulos ieiuno, vt per cochleare paulatim infū-
das, per triduum dabis. Siquem tuſſis intolerabilis ve-
xat, de lupi iecore arido vel exuſto quātum voluerit con
terat, adiiciátque vinum, mel, & aquam tepidā, atque in-
de ad diem cyathū ieiunus bibat, intra paucos dies mirè
ſanabitur. Inuenta caſu in via portio de cribro impari
numero foraminum collo inligata, tuſſi & ſuſpirio reme-
dio eſt. Ad tuſſim nimiam & veterem remedium
ſic, Marrubii ſicci P. III. in ollā nouam fictilem mittes,
& aquæ fontanæ 8. XVIII. & decoques ad tertias: deinde
ipſam aquam colabis, & in rudem ollam alteram mittes,
atque addes illic mellis optimi 8. I. piperis triti ſemunciā,
& iterum ad tertias decoques, vt ſpiſſum fiat: deinde dili-
genter in vaſe vitreo repones, atque ex eo ieiunus terna
cochlearia quotidie ſumes. æquè prodeſt marrubii viri-
dis ſuccus cum mellis deſpumati pari menſura decoctus,
& cochleare pleno mane ſumptus & veſpere. Herba
argemonia contrita, & ex vino vetere diluta potui data,
vnicè tuſſientibus prodeſt: tamē (vt dixi) qui remediandus
eſt ieiunus accipiat. Betæ radix pipere adiecto con-
teritur, & ex eo ad piperis magnitudinem catapotia fiūt,
inde bina ieiuno data deuorantur, donec tuſſis vitiū cō-
ſeneſcat. Fabæ ſolidæ granum infuſum in aqua, ad-
eóque inflatum vt plus humoris nequeat haurire, ſubitò
deuoratum tuſſim mirè tollit. Lotium humanum
vetus, adiecto croco vt odor eius occulatur, exhauſtum,
veteres tuſſes, & eos qui craſſa pituita vexantur emendat.
Sicui ſaliua reſiliens tuſſim mouerit, aliquis ei in fron-
tem ſufflet, ſtatim deſinit. Ex ouo duro interius quod
eſt, paſſo intritum, adiectis aquæ calidæ cyathis duobus, ſi
antequam cubitum eas biberis, quietiorem à tuſſi maio-
rem partem noctis habebis, & eius potionis aſſiduitate
ſanabere. Faba freſa tuſſientibus in qua allium co-
ctum fuerit, maximè prodeſt, vel ex melle in cibo ſum-
pta, efficaciter remedium præſtat: ſed & purulentas ex-
cretiones cohibet & ſanat. Ficus ſiccæ tres cum hyſ
ſopi modico & paruo rutæ faſciculo, & quartario fœni-
græci purgati, cum aquæ nitidæ ſextario propenſæ, in olla
rudi ad medias decoquuntur, & colantur, inde tres potio-
nes per triduum tuſſi nimia laborantibus dātur, mirum
remedium eſt. Seuum ouium decoctum, & cum vi-
no auſtero depotum, tuſſi medetur. Sandaracha quo-
que cum reſina terebinthina ex ouo ſorbili ſumpta, tuſ-
ſim remediat. Vettonicæ pollinis drachmas duas, in
paſſi cretici cyathis duobus permixtæ aqua calida, vtili-
ter aduerſum tuſſim bibuntur. Palmare remedium
ad tuſſim ſic, Fœniculi ſicci triti ℈ IX. anethi ſimiliter ℈
IX. opii Hiſpani ℈ II. hæc iuncta ex melle optimo tempe-
rabis, & ex eo nucis auellanæ magnitudine cum aqua cali
da mane ieiuno, vel etiam digeſto ad veſperam dabis.
Valde bonum & vtile ad tuſſim qualem libet hoc reme-
dium eſt, Apii ſeminis ℈ IIII. hyoſcyami ℈ II. anethi ℈ IIII.
opii ℈ II. mellis quod ad colligendas & glutinandas ſpe-
cies ſuprà dictas ſufficiat, quum in puluerem fuerint reda
ctæ. Tuſſi & cruditati medetur hoc medicamē, Coſti ⸗
III. cinnami ⸗ II. piperis ℈ V. item piperis longi ℈ V. o-
pii ℈ II. croci ⸗ I. mellis quod ſatis ad hæc trita temperā
da, & catapotia facienda, quæ cum calda aqua & manè &
ſerò, ſed interiectis vicibus dari oportet, quod ſimiliter, &
de ſuprà ſcripto medicamine fieri debet. Aquā in qua
rutam & hyſſopum & roſam ſiccam decoxeris vino im-
miſce, & ita bibendam ieiuno offer tuſſienti, citò ſubue-
nies. In ouum ſorbile maſtichæ puluerem mittes: ſed
opus eſt vt mox coagitatum ſtatim ſorbeas, ne dilatione
fiat cruſta: quo exhauſto, facilè tuſſim ſedabis ſi id ſæpius

A feceris. Fabæ grana quinquaginta toſta in furno, pi-
peris totidem tundes & cribrabis, & pulegii tantundem
menſuræ quantum fabæ eſt, in puluerem rediges, ac ſi-
mul melle conſperges, & coques in olla rudi, atque agita-
bis ne comburatur: poſtea de tepefacto medicamine per
ſeptem dies ſingula cochlearia, ſiue manè ſiue ſero, tuſſi
laborantibus dabis, citò ſubuenies. Herba centauria
trita ex vino dulci bibitur: mirè prodeſt etiam iis qui ſan
guinolentum aut purulentum extuſſiunt, quos phthiſicos
dicunt. Vuam paſſam enucleabis ad ponderis libræ ſextā
B tem, & diligenter teres: adiicies ſinapis optimè ſeparatim
triti libræ ſextantem, ac deinde adiecto aceto ſcillite cū
mellis modico teres, & miſcebis, ita vt eam ſpiſſitudinem
habeat, vt paſtiluli fieri poſſint, non tamen grandes: inde
qui phthiſi & diutina tuſſi laborat, ſingulos cum calda a-
qua ieiunus manè, & ſimiliter dormitum vadens ad veſpe
péram ſumat. Cerui pulmones cum ſuis gurgulioni-
bus virgulis tenſos, in fumo donec areſcant ſuſpende, &
ex iis aliquid contuſum tritúmque diligēter adiecto mel
le, ecligmatis modo phthiſico dato, quem ſanari citiſſi-
C mè voles. Lacerta viridis viua immiſſa in vas fictile
nouum, & cum vini 8. III. decocta ad cyathum vnum, in-
credibiliter phthiſico prodeſt, ſi ex vino eo manè ieiun⁹
bibat cochleare vnum. Qui phthiſi laborabit, laſer tritum
in aqua tepida ieiunus quotidie bibat, potenter remedia-
bitur. Cancros marinos impari numero exuſtos, vel
aridos tritos, & baccas laureas impari numero tritas, adie
cto melle, atque adipe anſerina remiſſa, æquis ponderi-
bus vniuerſa permixta vnum corpus facies, atq; æquali-
ter in duodecim partes diuides, & in cibo aut in potione
D laboranti phthiſico dabis, mirè proderit. Oua inco-
cta duo in calice diffundes, & deiice olei optimi ℈ II. &
axungiæ vetuſtiſſimæ in trulla ad calidam remiſſæ ℈ II.
& coagitato, ac permixtum phthiſico tepidum quotidie
da bibendum, donec ſanetur, valde proderit. Qui phthi-
ſi afficiuntur, maritima loca vitare debent, atque illic ma
ximè vbi pix conficitur commorari, ibique cochlearum
carne cum vino excoctarum aſſiduè veſci. Picem
præcoquam, ſiue quam viſcoſam vocant, & rubricam ſcy-
thicam (quam alii piſſaſphaltum vocant) cum ſeui ceruini
E remiſſi cyatho vno, & lactis bubuli vel ouilli pari men-
ſura, ſiquis iam periclitanti phthiſico in potu vel in cibo
quotidie dederit, mirè ei ſubueniet. Mus gliris deglupt⁹,
& cū oleo ac ſale aſſatus pleumoniticis vel empyicis cibo
datus, mirè ſuccurrit, eos quoq; qui purulēta excreāt ce-
lerrimè ſanat. Marrubii viridis faſciculū, & ambroſiæ
faſciculū, & abrotani faſciculū, mitte in ollā ſemodialē
nouam, & vini 8. IIII. & decoque ad ſextarium, tum expri-
me herbas, & cola, & adiice in ollam mellis optimi ſexta
F rium, & poſtea decoque ad craſſitudinem mellis: ex eo v-
teris ieiunus quotidie plena ligula ad ſanguinis reiectio
nē ſedandam, & ad ſtomachū confirmandū. Butyrū
nitidum, & tantundem mellis optimi deſpumati coqui-
to donec color rufus ſit, & in pyxide cornea reconde, at-
que inde manè ieiuno ſingula cochlearia dato, qui pulmo
nis exulcerati vitio fœtidum olet, vel purulentum & fœ-
tidum excreat. Axungiæ ſuillæ vetuſtæ vnciæ tres, ex
vini vetuſtiſſimi cotyla vna decoctæ, potui phthiſicis da
tæ potenter remediantur. Anethi ſucci veteris puluerē,
G & reſinæ pityinæ puluerem, cum adipe vetere anſerino
aut gallinaceo, edendum manè ieiuno empyico cochlea-
ria tria, & veſpere tantundem dabis, mirè ſubuenies. Ad
eos qui ſanguinem excreant remedium efficax ſic, Thu-
ris maſculi diligenter triti, drachmas duas, ammoniaci
vnam, cum aceti hemina ſimul contemperabis, ita vt bi-
bi poſſit, & laboranti ieiuno hæmoptoico dabis. Siquis
purulentum tuſſit, ouum crudum cum pari menſura ſuc-
ci de porro ſectiuo expreſſi, tantundémque optimi mel-
lis permixtum, calefactū ieiunus ſorbeat. Ad excrea-
H tionem cruentam remedium ſic, Cochleæ elixatæ terun-
tur, & ex aqua calida à ieiuno bibuntur, necnon ad idem
cochleæ inlotæ ex aqua marina coquuntur, & deuoran-
tur. Phthiſicis & empyicis prodeſt aqua in qua cy-
donia mala cocta fuerint, aſſiduè propinata: ipſa etiamſi
incocta manducentur iuuant. Spongiæ Africanæ ex-

uſtæ cinis cũ ſucco porri ſectiui hauſtus empyicos ſanat. A

Raphani cocti cibo ſumpti ſanguinolentas excreationes celeriter emendant. Gummi optimum in ore ſolutum, & deglutitum, ſummo empyicis remedio eſt.

Ruborum in quibus mora naſcuntur cauliculi teneri tunduntur, ex iis ſuccus exprimitur, qui in ſole ad craſſitudinem mellis ſpiſſatur agitatus: hic hauſtus ſanguinolẽtam excreationẽ efficaciſſimè cludit. eorundem ruborũ cauliculi teneri ex vino auſtero diſcocti edũtur: idque vinum etiam merum potatum ſanguinolenta excreantibus B prodeſt. Coagulum ceruinum, ſiue leporinum, ſiue hœdinum, in potione ſolutum bibitur vtiliter ab empyicis vel hæmoptoicis: ceruini quoque cornu exuſti cinis in potione datus ſimiliter medetur. Bubulus ſanguis vel hœdinus ſanguis recens cum pari menſura aceti diſcoctus, ſanguinem excreantibus prodeſt ſi per cochleare aſſiduè deguſtetur. Glutinum quo charta glutinatur calidum in modum ſorbitionis hauritur, vel ex aqua calida ſanguinem excreãtibus datur. Nuclei amygda- C larum, triticum, amylon, & mẽtha, trita, in qualibet potione vtiliter ab hæmoptoicis vel empyicis hauriuntur.

Semen ſalicis tritum, & ex vino auſtero ſumptũ, ſanguinem tuſſientes ſiſtit, & vitium potenter emendat.

Hederæ baccæ quæ ſunt luteæ, impari numero tritæ; & ex aqua tepida potæ, phthiſicos ſanant. Herbæ vettonicæ folia in vmbra arefacta, & tunſa cribratáque reponito, atque inde laboranti vulſo victoriati argentei pond' ex paſſo bibendum ſæpe præbeto. Quidam quò potẽtius herbæ huius auxilium facerent, adiecto melle cribra D tum puluerem comprehenderunt, atque inde fabæ magnitudine dederunt laborantibus phthiſicis, vulſis, & reumaticis, eóſque qui etiã purulenta excreabant incolumitati ſolidæ reddiderunt. Ad phthiſicos remedium & præſens & maximum: nam etiam vitæ dubios ſanat, & quibus ſpes ſupereſſe nulla videatur: equi ſaliuã vel ſpumam cum aqua calida bibendam per triduum dabis: etiam quem tuſſi intoleranda & diutina laborare videris, hoc remedio liberabis: ægrum quidem ſine cunctatione ſanabis, ſed equũ mors ſubita conſequitur. Oua cruda E duo in calicem verguntur, eò adiiciuntur olei optimi — v. gari floris — v. paſſi cretici — v. quúmque hæc in calicem conieceris, axũgiæ vetuſtiſſimæ — v. in vaſe igne diſſolues, eundémque liquorem calidum cæteris rebus adiicies, omniáque pariter ſuper aquam feruentem remittes, & calida phthiſicis bibenda præbebis. Herbæ ſenecionis viridis contuſæ & expreſſæ ſuccus ad menſuram cyathi vnius per dies ſingulos potui datus, phthiſicis miro remedio eſt, ſi interiectis diebus vel ſepties propinetur. Rutæ teneræ contritæ cum ramuſculis ſuis, & F expreſſæ ſuccus, cum aliquantulo bitumine, ex vino vetere calido phthiſicis celeriter, ſimiliter & empyicis in potu medetur. Antidotum phthiſicis incomparabile ſic, Piperis albi ℈ III. myrrhæ ℈ I. opopanacis ℈ I. thuris maſculi ℈ I. opii ℈ I. croci Siculi ℈ I. zingiberis ℈ II. laſeris ℈ I. rutæ ſiccæ ℈ II. abrotani ℈ II. narciſſi ℈ II. vettonicæ ℈ II. marrubii ℈ II. pulegii ℈ III. mellis deſpumati optimi 8. I. vini Aminæi quartarium, papaueris triti ℈ I. ex quocunque liquore hoc phthiſicis propinatum valde prodeſſe memoratur, ita vt de contritis diligẽter mixtíſq; ſpecieb' G catapotia fiant magnitudine fabæ, quæ aut integra haurienda, aut liquefacta dentur & mane & veſpera. Trochiſcus δι' ἠλέκτρου præſtãtiſſimus ad hæmoptoicos (id eſt ſanguinem vel excreantes, vel vomentes, vel eos qui maximè cum tuſſi ſanguinem iactant) huius confectio ſic, Croci ℈ XV. ſuccini ℈ XV. maſtiches Chiæ ℈ XV. iridis Illyricæ ℈ XV. opii * II. S. pſyllii quod eſt ſemen nigrũ minutum pulicibus ſimile — II. S. hoc ſemen coques in hemina aquæ donec denſa fiat, quemadmodum de lini ſemine, quam colabis poſtea, & reliqua omnia trita ex hac aqua colliges, & formabis trochiſcos habentes maximos H ℈ IIII. S. alios ℈ III. S. minimos vſque ad ℈ I. S. Ita ergo facies vt pro ætate vnuſquiſque, & pro corporis firmitate accipere poſſit. Ad eos qui ſanguiſugas inſcii deuorãt, cimicum in carbonibus poſitorum fumus remedio eſt, ſi ore hianti & faucibus apertis excipiatur. eiici enim & expelli deuoratas ſanguiſugas hac ratione certiſſimum eſt. In eo aceto in quo pri' ferrũ feruens ſit extinctũ, butyrũ miſſum, & calefactum paulatim, ſi abſorbeatur eiiciet de ſtomacho ſanguiſugas. Ad ſtridorem pectoris deponendum ſinapis optimi triti cyathos duos, & mellis optimi deſpumati cyathum miſcebis, & ieiunus die calido, aut in loco tepido gargarizabis, & ſines patenti ore humorem decurrere. Ne media doleant, luna ſeptimadecima ſemper allii incocti terna grana purgata tranſgluti, mirè proderit. Corallium tritum ex aqua potui datum, reiectionem ſanguinis reprimit: cui rei & caſtaneæ medentur ſi coctæ quamplurimæ manducẽtur.

Ad tuſſim Vindiciani medici remedium ſingulare, Sulphur viuum teres, & inuolues de axungia porci vetuſtiſſima, & dabis vt tranſglutiat tres pilulas prima die, ſecunda duas, tertia vnam. tales autem pilulæ erunt vt facilè tranſuorari poſſint: hoc remedium etiam equis tuſſientibus prodeſt. Ad tuſſim remediũ efficax, Herba quæ gallicè calliomarcus, Latinè equi vngula vocatur, collecta luna vetere liduna die Iouis, ſiccata prius in ollam nouam mittitur cum prunis ardentibus, quæ intra ollam mitti debent. ſuperficies ſanè eius argilla diligenter claudi debet, & calamus inſeri, per quem humor vel fumus caloris hauriatur intra os, donec arteriam omnem & ſtomachum penetret. Compoſitio ad tuſſim, Mellis deſpumati P. I. anethi ſeminis — III. piperis — I. hæc diligentiſſimè trita miſcentur melli, vt quum vſus exegerit, bis in die terna cochlearia qui tuſſi laborabit accipiat. Compoſitio ecligmatii ad pulmonem corruptum reparandũ, Marrubii faſciculum vnum, hyſſopi faſciculum I. glycyrrhizæ — III. iridis Illyricæ — III. inulæ — III. nuces pineas reſinoſas V. aquæ 8. VI. mellis P. V. omnia hæc in aquam nitidam infundes, ita vt ad tertias coquantur, hoc eſt vt ſimul vniuerſa ad triſextium veniant, poſteaquam addideris ſupraſcriptum mellis pondus, vt ad mellis veniãt dẽſitatẽ, de quibus colatis, & in vitro cõditis, terna mane cochlearia, terna veſpere, qui ſuprà adiecta valetudine laborabit accipiet. Deſcriptio ecligmatii ad pulmonẽ curãdum, Herbæ gladiatoriciæ ſucc', lilii ſyluatici ſuccus, marrubii ſuccus. æquis menſuris parabitur. deinde quantum de tribus ſpeciebus fuerit ſucci, tantùm mellis mittetur, ita vt poſtea in ſextarium huius permixtionis tria cochlearia olei viridis mittantur: quod tãdiu poſteà coquetur quandiu medicamen ad menſuram mellis veniat. ex hoc ieiunus accipiat terna cochlearia, & poſt cænam terna, qui pulmonis vitio laborabit. Confectio vnctionis ad ipſam pulmonis cauſam, Olei mollis 8. I. cymini quartarium, lento igni tandiu coques quãdiu cyminum percoquatur, quod poſtea colabis, & addes olei chamæmelini heminam, olei anethini quartarium, olei roſei quartarium, olei ranacei heminam, medullæ ceruinæ recentis — III. adipis anſerinæ atque porcinæ recẽtis — VI. butyri recentis ſine ſale — VI. ceræ Punicæ — III. hæc omnia ad vaporem ſoluta miſcentur, & quando æger vngi debet, tolles ex eo — VI. ad triduanam vnctionem, & addes illic ſucci de fœnogræco — II. febri fugiæ — II. lactis humani quartarium, quod lac ſub hora qua æger vngendus eſt mittatur, nec calefaciat cum cæteris ſpeciebus, & iacens in lecto vngatur lenta ſatis manu, ſed ante lucem poſtquam vnctus fuerit ſtatim lac vaccinum bibat eadem hora mulſum, non coctum, dum calet.

AD SVSPIRIOSOS, VEL AD DYSPNOICOS, & omnes cauſas arteriarum, de quibus ruptis ſanguis emanat, & ad vomitus reſtringendos, & prouocãdos, & ad ſitim arcendam, & ad ſingultus inhibendos, & ad reumaticos, & vulſos, remedia rationabilia, & phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XVII.

AD ſuſpirium facit bene acetum quod ſcilliticum vocant, cochleario ter quatérve ſumptum ad diem. Prodeſt & ſcilla argilla circũdata, & furno cocta purgatis exterioribus putaminibus, & quod eius tenerrimum eſt tritum adiectis mellis Attici duabus partibus, & aceti boni vna parte, atque ita decocta, & per ligulam vnam ſemel in die ſumpta. Profuit multis ad ſuſpirium vel diſpnœã depellendam, pulmo vulpis, vel iecur in olla fictili exuſtũ,

atque ad cinerem redactum,& datum ad dic̃ ieiuno,menſura cochleariorum trium,cum aquæ cyathis tribus ſi febricitabit.ſi ſincerus erit,ex vino vetere : profuit & pulmo cerui eodem modo arefactus, & datus. Prodeſt ſuſpirioſis hoc medicamentum euidenter, Aluminis ſciſſi * vi. opii * i, aqua exigua opium diluitur, miſcetur alumini antè trito. Fiunt globuli ciceris magnitudine : dantur ieiuno ante cibum quaterni aut quini : hoc medicamētum & ad ſanguinis eruptionem ex interioribus partibus facit, & ad veterem tuſſim,& ad phthiſicos vel purulenta excreantes. Hoc quoque medicamentum ad ſuſpirium ſatis commodè facit, Sulphuris * i. nitri * i. abrotani,quod tribus digitis comprehendi poſſit:hæc contūdūtur & terūtur curioſè:quū opus eſt dātur ex iis ieiuno cochlearia duo cum duobus cyathis aceti calidi. Aliud medicamentum ſtrumis & ſuſpirio efficax.facit autem & ad lumborum diutinum dolorem, & ad paralyſin, & ad hydropicos,& ad lienoſos:conficitur ſic, Brioniæ(id eſt, albæ vitis radicis)* xii. iridis Illyricæ * xii. ammoniaci guttæ * xii. aſparagi radicis * vi. ſcillæ bulbi crudi tenerūm ex interiore parte * xii. tragacanthi * vi. iis mellis miſcetur quod ſufficiat,ſed prius contuſis diligenter & tritis donec ægroti habeant temperaturam,inde quum opus eſt datur ieiuno * i, cum aquæ mulſæ cyathis tribus.

Balſami ſemen tritum potum ex vino prodeſt ſuſpirioſis,caducis,phreniticis, pleuriticis, & ad omnia vitia quæ in thorace ſubſiſtunt,pulmonis,& ſuſpirii cauſis medetur. Thymum tritum potum ex vino extenuat, & calefacit quæ ſunt in ſtomacho grauia,vnde ſuſpirium naſcitur,ventrem quoque releuat, ſanguinē extenuat,& quæ ſunt glutinoſa & hærentia in thorace, & faucibus detrahit. Origanum cum croco tritum, potatúmque cum vino,ſuſpirioſis prodeſt. Hyſſopum quoque aridum contuſum,& cretum,ex aqua, aut vino,aut aceto, aut melle datum,aut decoctum cum aliquo ſupradictorū liquorum,ſuſpirioſis medetur. Marrubium aridum tritū cum mellis cochleario ſumptum,vel ſuccus eius potus,æquè ſuſpirioſis remedio erit. Chamædris extenuata tritáque,& pota prodeſt ſuſpirioſis, quæ propter craſſitudinem ſuam liquore aliquo etiam aqua extenuari debet, & ſic accipi. Herba tiniatica cōtuſa,& ex mellis cochleario ſumpta,ſuſpirioſos curat: rutæ quoq; atq; herbæ blattariæ ſucc⁹ per ſe dat⁹,aut radices earū incoctæ aqua, & potui datæ ſimiliter proſunt,necnō & capparis radices idem præſtant ſi vt ſuprà ſcriptum eſt accipiantur. Reſina terebinthina deuoratur ad magnitudinē fabæ Ægyptiacæ ab eo qui ſuſpirio laborat, vini cyatho ſuperſumpto,quæ res magno remedio eſt. Centaureæ tenuis ſuccus quantum nux auellana recipit cum aqua mulſa datus,vel ianthidis herbæ quæ humidis locis naſcitur vnius fruticis folia trita cum cyatho aquæ data, ſuſpirioſis plurimum proſunt. vino vti oportet ſuſpirioſos in quo cētaureæ,abſinthii,origani,& tragorigani,& hyſſopi,& thymi, & pulegii,& rutæ faſciculi retracti fuerint decocti.

Cupreſſi pilulæ tritæ potæ ex vino faciunt bene non ſolùm ad ſuſpirium,ſed & ad iocinoris,& pectoris,& vuluæ dolorem,ſi fœminis dentur:folia autem eiuſdem cū ruta trita,& pota pectoris tollunt dolorem,ſimiliter cortex & radix cupreſſi decocta, ad eadē proſunt : ſed faciūt & ad phalangiorum morſum ſi extrinſecus imponantur emplaſtri more compoſita. Acetum ex ſcillæ bulbo factum,mirificè prodeſt ſuſpirioſis, ſimiliter acetum ex thymo,origano,pulegióque confectum prodeſt, ſi aſſiduè deguſtetur. Vtiles ſunt inter initia quanuis moleſta, ſuſpirioſis ſorbitiones de porro capitato factæ,& ex vrtica atque naſturtii ſemine. Perungi autem eos oportet rebus calefaciētibus,certè pyrethro cum oleo decocto: geſtationes quoque per viam myrteam proſunt, & ſi ſuper lectum ſuſpendatur illis myrtus,remedio erit. Ad ſuſpirioſos remedium ſalutare,ſpumam de ore mulæ collige, & in calicem mitte, atque ex aqua calida, ſiue viro ſiue fœminæ quæ hanc moleſtiam patitur continuò da bibēdam,homo ſtatim ſanabitur, ſed mula morietur. Ad ſuſpirioſos ſanandos fel vrſinum aqua dilutum bibendū optimè datur.intra paucos enim dies potenter medetur.

Ad ſuſpirioſos remedium potēs, Herbæ ſalutaris faſciculum, & ficorum Africanorum aridorum ſelibram, ex aquæ fluuialis heminis trib⁹ decoquito ad heminam, eámque potui dato per triduum. Ad ſanguinis eruptionem ſiue ex arteria,ſiue ex pulmone,vel pectore, benefacit ſymphyti radix(quam quidam inulam ruſticam, quidam allium Gallicum vocant)lota hac aqua frigida,& raſa cultello eburneo,vel oſſeo.datur ſextans libræ ex ea, aut eo amplius,vel quantum potuerit debet manducare & deuorare cui opus eſt.neque enim amara eſt. Oportet autem eo die acetum nō guſtet, quod interdum per ſe ſolùm magnificè ſolet prodeſſe : ſed huius radicis effectum reſoluit ſi cum ea detur. Benefacit ad arteriæ eruptionem polygoni ſuccus cyathorum duum aut triū per triduum datus,& plantaginis tritæ eodem modo datus ſuccus plurimum prodeſt : cretæ quoque Samiæ denarius vnus,ſumptus ex aquæ frigidæ rigore detracto, cyathis tribus,validiſſimè iuuat:herbæ etiam polygoni,quæ (vt opinor) tiniaria vocatur, faſciculus quantus manu comprehendi poſſit,in tribus hemnıis aquæ decoctus ad tertias, rectè medetur eruptioni ſanguinis ex arteriis,ſiquis inde laborāti cyathos tres ieiuno per triduum dederit. Oportet autem ſentienti vulnus interius, loco ipſo,ſed à foris ſpongiā cū aqua frigida recēti imponere, vel ex aceto acri,ſed frequenter mutare,ne concalefacta noceat, & vetare artus conſtringi:quod plerique medicorum faciunt, ignorantes quia incitatur ſanguinis eruptio muſculorum compreſſione:quādoquidem omnis conſtrictio in vtrāque partem exprimit venam. Faciunt & compoſita medicamenta ad ſanguinis eruptionem, quorū hoc eſt præcipuum, Acaciæ ſucci vncia, hypociſtidos, qui eſt ſuccus roſæ ſyluaticæ(quàm caninam quidam vocant)vncia, balauſtii qui eſt flos mali granati quo coriarii vtūtur, vncia, opii ſemuncia. Balauſtium contunditur & cribratur,vel ſiccum in mortario teritur, cætera pridie macerata in aqua commiſcentur diligenter, & paſtilli inde finguntur, quidam maiores,quidam ad denarii ſemiſſem: datur reſoluti iuxta ætatem vel virtutem infirmi ex aquæ frigidæ cyathis tribus aut duobus:hic paſtillus benefacit & ad dyſentericos & ad torminoſos. Alter paſtillus ad ſanguinis eruptionem mirificè faciens, accipit hæc, Tragacanthi * ix. Samiæ cretæ * vii. rutæ Ponticæ * ix. glycyrrhizæ ſucci * v. ſymphyti ſucci * vii. gummis * iiii. hypociſtidos ſucci * vii. thuris * v. aluminis liquidi * v. opii * v. amyli * vi. myrrhæ * v. croci * vii. plantaginis ſucci * iii. & paſſi myconii quod ſatis erit, tritis diligenter ſupraſcriptis ſpeciebus miſcebitur. fient paſtilli ad denarios ſingulos,& ad ſemiſſes, qui pro ætate aut virib⁹ infirmi ex aquæ tepidæ cyathis tribus ieiuno dabuntur.

Ad reiectionem ſanguinis ex ore manantis ſymphyti radix in vino decocta ſalubriter bibitur, liguſtri quoq; ſuccum ieiuno per triduum dato, ſtatim ſubuenies: quæ res & torminoſis & dyſentericis eſt ſalubris. Si ex quocunque corporis loco ſanguis per abundantiam nimiam exuberet,& fluat herbæ Sabinæ ſuccus quātus videbitur, ſiue viridis,ſiue ſiccæ contritæ,ex vino picato vetere optimo,ieiuno per triduum dabitur:ſanabit hæc potio etiam in vitæ diſcrimine conſtitutum. Facit autem & ad colicos & ad dyſentericos,quib⁹ tamē decocta datur. Qui ſubitò ſanguinis vomitu laborat, corallium contuſum, & in puluerem redactum,ex potione mixta calida bibat.

Ad vomitum nimium reprimendum ſulphuris viui puſillum,& ramenti de cornu cerui tantundem, in ouo ſorbili tritum,& permixtum bibi vtile eſt. Iis qui cibum nō continent, aloes minimum cum frigida aqua potui datum,plurimum prodeſt. Perſonaceæ herbæ radix cōtuſa,adiecto modico ſale,& vino ſparſa,& quotidie recēs impoſita,ſuper tumorē ſtomachi, vomicas omneis per ſudorem emanationéſque ocultas potenter expurgat: Mādragoræ drach. hyoſcyami tātundem, opopanacis idem, croci Siculi tantundem,myrrhæ atque thuris ſimiliter,gūmis itidem:omnium ſpecierum pares menſuras tere diligenter,& in puluerem tenuiſſimum redige,atque ex vino vetere collige paulo craſſius quàm ſpiſſitudo ſit mellis:ex eo medicamento ad mēſuram victoriati, (id eſt dimidiū

drachmæ)dabis ruptum,& infirmum ſtomachum habẽti in tribus cyathis aquæ calidæ eunti dormitum :beneficium remedii prima ſtatim potione ſentitur,ſecunda incredibilis profectus eſt,tertia curatio omnis potentiſſimè explicatur. Ouum incoctum in calicem defunditur,& teſta eius ſucco marrubii impletur, & in ipſum calicem defunditur, & mellis optimi deſpumati tantundem:omnia hæc in ſe permiſcẽtur, ac tepefacta hauriuntur:miro modo vomicas rumpunt, & ad ſanitatem laborantem ſtomachum perducunt. In ouo ſorbili cimicem vnum contritum ieiunus ignorans qui ſorbeat, deſinet vomere:hoc ſæpe expertum eſt. Compoſitio medicaminis ad arteriã ſanandã,ſic,Coſti ℈ III.ſpicæ nardi ℈III. piperis℈ III.radicis lappæ maioris(id eſt herbæ perſonaceæ) ℈ III.hæc omnia ſimul teres,& ieiuno in balneo ex vino candido bibenda protinus dabis. Herbæ vettonicæ folia arefacta contuſa cribratáque proſunt ſuſpirioſis,ſi ex eo puluere coc learia ſingula ex aquæ calidæ cyathis duobus ieiuni interiectis diebus,donec ſanẽtur,biberint. Aqua quæ in arborum lacunis cauiſq; corticibus conſiſtere conſueuit,ſuſpirioſo potui data celeriter eum ſanabit,atq; omni periculo liberabit, ſi aſſiduè vel ipſa pura calida vel mixta potetur. Sitim quãlibet moleſtam reprimes ſi aquã tepidam cũ oleo permixtam biberis,& continuò vomueris,denuóque ſi neceſſe fuerit id facies,quo ſitis maxima conſeneſcit. Gallinacei oui vitellum ſemicoctum,oleóque permixtum ſiquis ſorbeat,ſitire deſinet. Lapidem de aqua fontana ſublatum ſtatim ſub lingua pone,& illic aliquandiu tene, ſitire deſines, Glycyrrhizæ ſurculũ paruum ſub lingua habeto,& ſaliuam quæ creuerit tranſglutito, quo facto neque ſities,neque os tibi inareſcet. Ad ſingultus inhibendos,feſtucam quam bibens in calice acceperis,protines ſupercilio ſiniſtro imponito, cõtinuò remedium experieris. In aquam calidam manus miſſæ,diúque illic retentæ ſingultus crebriores inhibere dicuntur. Annulus in ſiniſtra manu in medio digito poſitus, vel ibidẽ tranſlatus,ſingultus ſtatim compeſcit. Siquis ſingultiens aceti ſcillitici cochleare plenum acceperit,ſtatim ſingultire deſinet:idẽ præſtat & aquæ ſatis frigidæ aſſiduus guſtatꝰ,& ſiquis ſpiritũ introrſum reuocet,& aliquandiu cõtineat,ſimiliter remediabitur, nec minꝰ huic rei prodeſt ſternutamentum in tempore excitatum. Herbæ trixaginis cõtuſæ in lignea pila ſuccus expreſſus, cum vino calido potui datus,ruptos,ſiue vulſos, & reumaticos efficaciter ſanat. Aſparagorum radix ad pondus denariorum duorum,& braſſicæ folia tantundem mẽſuræ cõtrita,atque ex vino nigro vel auſtero potui data, vulſis & reumaticis mirificè proſunt. In pila in qua frumentum tunditur quantulumcúnq; ſordium aut pulueris inueneris collige:itémque in eo loco vel foramine in quo ianuæ peſſulli deſcendunt quicquid repereris collige ,& in vnum permiſce,& tacitè vel occulto loco in potionẽ aut cibum vulſi laborantis inſperge, continuò malum dolórque ſedabitur. Serpentis ſenectus (id eſt exuuiæ)licio alligatæ,& vulſo circundatæ,mirè proſunt. Stercus verris primo vere collectum arefactúmque & tritum in potione datũ efficaciſſimè vulſos & reumaticos ſanat.

Ad eos qui ſanguinem per os proiiciunt remedium tale,Teſtæ nucis maioris combuſtæ diligenter terantur, & cum aceto dentur:ſed ſi febricitat cui medendum eſt, cũ poſca accipiat pro modo vt cauſæ ſunt,aut ætas vniuſcuiúſque patitur, id eſt vnius nucis teſtæ,aut duarum,vel etiam trium dentur. Compoſitio ecligmatii quod facit ad phthiſicos,& ad eos quibus pulmo per diſtillationem vuæ vulneratus eſt, Iridis Illyricæ — I.ſpicæ Celticæ — I. hyſſopi cretici — I. ameos — II. reſinæ terebinthinæ — II.piperis — II. erui ruſei — II. butyri — VI.mellis deſpumati P. III & — IX. ea quæ in puluerem redigenda ſunt tundes,& diligentiſſimè cernes, reſinam verò & butyrum liquefacies lento igne,poſtea melle permixtum totum ſupraſcriptarum ſpecierum puluerem colliges, & ſimul cõmaceratum in doliolo vitreo repones,vtendũ quũ vſus exegerit, ita vt maturè ieiunis terna cochlearia dentur.

HVMERORVM ET CERVICVM DOLOribus,& opiſthotonicis,& hircoſis,& vnguibus,& paronichiis,remedia rationabilia,& phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XVIII.

HVmeri dolorem muſtelæ exuſtæ cinis tritus, & cum cera permixtus ac ſubactus, & ceroti more impoſitus mirè ſanat. Ad ceruices,& neruorum ſubitos aut veteres dolores,& cõtuſiones,medicamentum valde neceſſarium, quod diaſteaton dicitur,ſic, Maſtiches — III. olei roſacei libram,olei gremialis ſelibram,vel quod ſufficiat,ceræ Põticæ lib.ſeui ceruini librã,medullæ ceruinæ librã,adipis pullinæ libram,adipis anſerinæ libram,adipis ſcrofinæ P.II.fœnigræci ſucci heminã, lini ſeminis ſucci heminã, hibiſci ſucci heminam,chamæmeli faſciculum,anethi ſurculos VII. maſtiche cum oleo roſaceo in mortario cõteratur: ſpecies verò ſupraſciptæ lẽto igne decoquantur ,& ſucci cum cera ſeorſum miſceantur,& omnia mixta colentur,ſic poſtea maſtiche cum oleo ſuper mittatur,& miſceantur omnia diligenter, mixtáque coagitentur ad focum,& refrigerata in dolio vitreo reponãtur,quibꝰ quũ opus fuerit ceroti more vteris. Ceruicis dolor inflexibilis(quem opiſthotonõ Græci vocant)leuatur vrina capræ auribus infuſa, aut bulbo trito cum fimo eiuſdẽ capræ ceruici inlito: ſed nihil vtiliꝰ eſt medicamento diaſteaton de adipe diuerſa facto, quod ſuprà ſcriptum eſt. Ad ceruicum dolores remedium phyſicum ſic:ieiunus dextram manum ſaliua tange,& dextrũ poplitem perfrica,deinde ſiniſtra manu ſiniſtrum,& hoc ter per ſingulos poplites facito,ſtatim remediabis. Butyro & adipe vrſina perunctæ ceruices ſtatim ſanabũtur.

Ceræ ſelibram,olei cyprini ſelibram , abſinthii viridis contuſi — II.ſimul ad ignem permiſce,& pro ceroto vtere ad omnes ceruicum dolores. Rigor ceruicis adipe anſerina, vel potius gruina,perunctus , velociſſimè mollietur. Fici folia, & poma eiuſdem immatura contrita,& impoſita ceruici ſubueniunt. Neruorum omnium rigori & perfrictionibus citò ſubuenitur malagmate tali,Olei laurini P.I.reſinæ terebinthinæ P.I.picis liquidæ P.I. axungiæ veteris P.I. decoctis & permixtis vnà iis ſpeciebus nerui rigentes & offenſi ſalubriter perfricantur. Opiſthotonicis & tetanicis lotium caprinum cum aqua mixtum efficaciter prodeſt, ſi ieiunis potui detur.Summũ opiſthotonicis & arthriticis remediũ, & multis experimentis probatum conficitur ſic, Caſtorei, piperis albi, petroſelini, æquales portiones ſimul tundes, & cribrabis,atque inde cochleare vnum cũ vno cochleari mellis,& aquæ calidæ cyathis duobus ieiuno ad diem dabis. Farina lini ſeminis,addito nitro,ex vino calido in modũ malagmatis temperatur, & imponitur ceruicũ dolori,ſtatim medetur. Farina quoque hordei cum ficu arida tunſa permixta & impoſita idem præſtat.

Lenticula in aceto diſcocta, ceruicibus malagmatis more appoſita,dolores earum mitigat. Ad ceruicum tumores ſedãdos,ouorum vitelli cocti cum adipe anſerina inlinuntur,felle caprino æquis ponderibus permixto, atque inde ceruices fricantur. Rigores ceruicum ſeuo bubulo optimè perfricantur.nam cõtinuò molleſcũt, & dolor omnis abſcedit. Herbæ vettonicæ contritæ ſuccus ad ſcrupulos duos adiecto mulſo potui datus, dolorem ceruicum leniet,ſed febricitanti ex aqua calida dari oportet. Sal in ſacco calefactus impoſitúſque humeris,omnem dolorem optimè diſcutit, ſi aſſiduè cõmutetur,vt calidior ponatur,lana quoque ſuccida ex oleo calido humeris appoſita medetur. Spongia leuiter mucrone quo homo occiſus eſt attacta , & calida humeris appoſita medetur:cætera verò quæ ſunt in lacertis brachiorum,& cubitis,& digitis,ac neruis,& articulis cauſaria,acopis ,& calefactoriis , & remediis diuerſis curantur, quæ variis locis ſunt adſcripta. Ad hircos & alas fœtentes remedium ſic,Hirci maturioris cornu raſum vel exuſtum cum felle hirci miſcetur,& pondere æquo myrrha adiicitur,atque inde aſcellæ demptis prius pilis aſſiduè perfricantur. Alumen ſciſſum ſtyraci mixtum, ſi in vnum conteras,atque alas fœtidas aſſiduè perfrices,

bonum illis halitum excluſo tetro odore præſtabis.

Caro vitulina recens cum aceto cocta, madidáque alis impoſita, fœtorẽ hirci teterrimum tollit. Myrrha ſicca tunſa aſſiduè alas confrica, vitium fœtoris mirè emendabis. Laſerpitium vetuſtiſſimum tunde, cribra, atque inde alas perfrica, ſimiliter proderit. Nitro ex aqua diluto, vel alumine vino remiſſo vtere quam ſæpiſſimè ad alarum fœtentium emendationem. Ad paronychiam & ſuppurationes vnguiculorum glandem tritam cum ſapone appone, hibiſcũ quoque cũ axũgia & pane trito impone. Vt excuſſi vngues citò reſurgãt, quinquefolium cum adipe qualibet tritum imponitur, oleaſtri quoque folia commanducata recentibus vnguiũ vulneribus rectè imponuntur.. Paronychiæ ſtercus ex auriculis impone, & linteolum ſuper alliga, mirabere remedium. Ad idem, vuam paſſam enucleatam cum thure trito ſubactam ſicut cerotum linteolo inductã imponi oportet. De paronychia parietem continges, & rurſum digitum ducens dices ter, Pu pu pu, nũquãego te videam per parietem repere. Ad digitorum & articulorum ſubluuium, vel ſuppurationem ſedandam, atramẽtum ſcriptorium ex aceto tempera, & de pinnula inline digitum, vel articulum dolentem, lucernæ quoq; fungum contere, & impone paronychiæ vel digito contuſo.

Ad cubiti vitium vel dolorem ſpuma argenti trita cum oleo roſaceo emplaſtri modo vtiliter admouetur.

AD LICHENEM SIVE MENTAGRAM vel impetiginẽ, & ad elephãtiaſim, & leprã, & exãthemata, & maculas, & liuores, tumoréſque de facie abolendos, & ad genas ſcabras, & cicatrices malarum purgandas, & ad lentigines, & ſtigmata delenda, verrucáſque tollendas, remedia rationabilia, & phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XIX.

AD lichenem ſiue mentagram, quod vitium neglectũ ſolet per totam faciem & per totum corpus ſerpere, & plures homines inquinare. nam Soranus medicus quõdam ducentis hominibus hoc morbo laborantibus curãdis in Aquitania ſe locauit. huic ergo valetudini maximè medentur cantharides tritæ & inlitæ cum ſucco vuæ Amineæ, & cum ſeuo ouis vel capræ: ſed prius facie lota, & nitro diligenter curata medicamen imponitur.

Adeps vituli marini impoſita mentagræ plurimum prodeſt. Ficulni caules teneri in aceto excocti & triti, & inliti mentagræ medentur. Idem præſtat hibiſci radix cum lupino & aceto ad tertias cocta, & appoſita.

Flos viſci cum calce ſubactus, & appoſitus mentagræ valde eſt vtilis. Ad impetigines detergendas farinam æri mixtam, cum aceto frequenter inducito, Olei myrtini vncias ſex, olei ſchinini aut maſtichini vncias quatuor, lithargyri vncias tres, pſimmythii vncias II. cũ vino vetere ſimul teres, & oleum ſtatim poſtea mittes, & diligenter permiſcebis, & ſic vteris ad impetigines abolendas. Ad impetigines detergendas lapathi radices cũ aceto coques ad tertias, & in eo iure iterum oryzam diſcoques, & ſic ad perducendum corpus vteris. Cucumeris ſyluatici radices ad tertias diſcoques, eáſque decoctas teres diligenter, & addes lithargyrum, ac ſulphur æquali menſura, & ceræ parum, atque inde loca quæ impetigo ceperit perfricabis. Ad ſcabidam impetiginem ſcillam albam ſumito, & bene contundito, eáque impetiginẽ inlinito, & adſiccatam aceto acri mixto ſale eluito, deinde ſpuma argenti contuſa, & roſa liquida perungito: & quũ adſiccatũ fuerit medicamentũ, rurſum vt ſuprà diximus aceto ſalſo abluito, atq; iterum eadẽ ratione ſcillam tritã inlinito, ídque remedium frequenter iterato, donec ad ſanitatem perducas. Picis liquidæ optimæ acetabulo vni adiice farinam ordeaceam, & nitrum, & apium tritum, & ſulphur æquis ponderibus, ac ſuperfunde aceti albi acerrimi acetabula duo, & in patina decoque ſimul, ac poſtea calidum medicamen linteo inducito, & ſic corpori apponito, nõ ſolùm impetiginem hoc remedio, ſed & lepram ſedabis, & ſcabiem. Impetiginẽ quanuis inueteratam citò abolebis ſi fæcula vini qua tinctores vtuntur cum aqua permixta locum perunxeris, ita vt dum quinquaginta numeras, illic eſſe permittas, & continuò deſtringas. Nam ſi diutius fuerit, altiꝰ vis eius inſidet, & vlcus glande faciet. Glutinum taurinum aceto remiſſum, adiecto ſulphure viuo leni igne decoctũ, ita vt ad mellis craſſitudinem perducatur, ſurculóque ficulno dum coquitur agitatum, ac bis per diem impoſitũ, impetigines quas Græci ἀχρίας vocant potentiſſimè ſanat. Formiculas quæ Herculaneæ nominantur, contritas modico ſale adiecto, impetigini appone, miraberis remedium. nam celeriter expurgant. Impetigines & lepras hæc compoſitio potẽtiſſimè extirpat, Thuris maſculi, nitri, argenti ſpumæ, ſulphuris, æqua pondera cum aceto acri teruntur, & pinnula imponuntur, ſiccatumque medicamen eluitur, & rurſum inlinitur aſſiduè elutum atque ſiccatum. Si locum quem impetigo alludit auro circunſcribas, poſtea eum omnino nõ appetet. Loco quem mentagra obſederit, fimum murinum tritum ex aceto oportet imponi, vel eiuſdem muris exuſti cinerem cum oleo apponi ſalubre eſt. Aduerſum elephãtiaſin, quod malum plerunque à facie auſpicatur, primúmque oritur quaſi lenticulis variis, & inæqualibꝰ, cute alba, alibi craſſa, alibi tenui, pleriſque locis dura, & quaſi ſcabida, & ad poſtremũ ſic increſcit vt oſſibus caro adſtricta, tumeſcentibus primùm digitis atque articulis indureſcat. hic morbus peculiariter Ægyptiorum populis notus eſt, nec ſolùm in vulgus extremum, ſed etiam in reges ipſos frequenter inrepſit, vnde aduerſus hoc malum ſolia ipſis in balneo repleta humano ſanguine parabantur. muſtelæ igitur exuſtæ cinis, & eiuſdem belluæ, id eſt elephantis ſanguis immixtus, & inlitus, huiuſmodi corporibus medetur. Nitrum contritum, & ex melle & lacte bubulo impoſitum, elephantioſis prodeſt. Radix aſparagi decocta in aceto & trita, elephantioſis rationabiliter imponitur. Mentaſtri folia commanducata, vel contrita, appoſita elephantioſis medentur, cedro quoque tabes illa aſſiduè peruncta ſanatur. Fel vrſinum leproſos admodum ſanat, ſi eo aſſiduè perlinantur, adeps quoque eius liuores & maculas eximit. Apii ſemen & anethi cõteres, & cum melle miſcebis, atque inde malandrioſis quantum ſufficiat appones. Inula contrita impoſitáque primo quidem exulcerabit, deinde expurgata omni lepra, deterſáque putri & tabida cute, nouam ſimilémque cætero corpori reddet, nec cicatrices fœdas eſſe permittit. Allii decocti aqua crura vlceroſa aſſiduè fota celeriter ſanabuntur. Herba quæ Britannice dicitur, cibo vel potui ſumpta, intra diem ſextum lepræ moleſtiam tollit. Lapati agreſtis radices ſurculo erue, eáſque ſine ferro contũde, adiectóque acri aceto ſubige, & parum ſalis miſce, atq; ex eo omnem corporis aſperitatem in balneo cum ſudore confrica, citò ſanat. Gluten vitulinum aceto remiſſum admixta modica calce viua, vt craſſitudinem mellis habeat, inlines locis leproſis, atque illic ſiccari medicamen permittes, efficaciter proderit. Vulpis ſtercus cum aceto tere, & perũge leprã, citò ſubuenies: omnem autem leprã inlitus hircinus ſanguis emendat. Ad exanthemata curanda oui cocti vitellus cũ melle & pſimmythio tritus rectiſſimè adhibetur. Pelliculæ caprinæ ramenta cum pumice trita, acetóque permixta exanthematis proſunt. Lotio humano ſi nitrum admiſcueris, eóque exanthemata frequẽter elueris, reprimentur. Œſypum cum melle corſicano tritum & appoſitum, abolet de facie omnes maculas: quidam & butyrum addunt: ſi verò & vituli fimus & fel caninum miſceatur, medicamen vtilius erit, ita vt pariter temperata omnia decoquantur. Cochlearum minutarum quæ paſſim inueniuntur exuſtarum cinis cũ melle permixtus, tollit ex facie vitia omnia, lẽtigines quoque & liuores abolet. Stigmata delentur columbino fimo trito, & ex aceto impoſito, ita vt aſſiduè medicamẽ ſuperducatur. De tincturis vel maculis corporis abolendis remedium ſic, oculos vel oua ſepiæ in aqua ſolue, & cũ melle permiſce, atque inde maculas perfrica, citò abolebuntur. Lac mulieris puellã nutriẽtis cũ melle & oleo permixtũ omnes etiam vſtionũ maculas tollit.

Si nitrum cum oleo miſceas ad ſpiſſitudinē mellis, atque inde maculas inducas, mirè detergentur, ſanguine quoque caprino maculæ contactæ abluuntur. Si autē neſcias vnde ſit macula, ex cepæ ſucco locum perfricabis, & dulci aqua elues, ſeſamúmque commādutatum ſuperimpones, vel bulbum Africanum tritum cum aceto impones. Ne cicatrices appareant etiam de vſturis, & vt pili renaſcantur, facies tale medicamen, Calcis viuæ ⊷ III. adipis porcinæ coctæ & colatæ libram permiſce, & quanto diligentius tere, vel confrica, atque in modum cataplaſmatis appone. Maſtichē perſonatam, ſaponem gallicum, ceram Ponticam, oleum vetus, ſpumam argenti, æquis ponderibus miſcebis, & coques ad ſpiſſitudinem liparæ, atque inde emplaſtrum maculis in facie, vel puſtulis, & vlceribus appones. Ad nigredinem, & maculas colli & vultus purgandas, farinam de faba cum humore peponis (id eſt ſucco eius interiore) miſcebis, & facies trochiſcos octo, & ſiccabis in vmbra ex octo illis: quantum ſufficiat teres cum aqua, & inlines maculas, atque ita vteris ante balneum, vt ſiccetur inlitio, & ſic ingredieris: & quum humorem acceperis in calore, tū perfricabis, & elues. Ad tumorem ſiue liuorem de facie tollendum, herbam rhodiam ex aceto tritam inline, & ſiccare permitte, atque ita elue. Vrticæ folia cōtere, & ipſa tantummodo cum ſucco ſuo cohibendis tumoribus, vel abolendis liuoribus frequenter appone.

Ad genas ſcabras & cicatrices maxillarum remedium ſic, Chalcitidis drachmas XX. miſyos drach. X. croci drach. VI. thuris drachmas X. myrrhæ drachmas V. opopanacis drachmas V. aceti 8. V. mellis optimi 8. II. S. quæ ſicca ſunt tundes, & in puluerem rediges, & ex eo coques cum aceto, & poſtea melle admixto ſimul omnia teres, donec ſufficienter medicamen ſit ſpiſſum vel liquidum, & in pyxide ærea pones, & quum opus fuerit vteris ad perūgēda vel ſuperliniēda quæ ſunt. Ad genas ſcabras & ſcabidas & veteres cicatrices remediū ſic, Æris vſti & loti, myrrhæ, opii drach. ternas, Cadmiæ vſtæ, & extinctæ vino drachmas VIII. hæc in puluerem redacta ex aqua fontana vel cæleſti teres donec leuia ſint, & quum glutinoſa fuerint, ſuperaddes mellis optimi deſpumati cotylam vnam, deinde perfricando vel terendo concorporabis omnia, & in pyxide ærea condes, & quum volueris vteris ad ſuperlinienda quæ ſunt. Spongia noua cum aqua ſalſa calida ſæpius impoſita, ſuggillationes liuoréſque detergit. Fimus ſuillus in teſta arefactus & tritus, & cum oleo impoſitus, mirè ſanat liuores. Appium viride ſubtiliter tritum cum oui albo inlitum, liuoribus prodeſt. Malua erratica trita & calida panno inducta, & oleo peruncta, & ſic appoſita recētibus ſuggillationibus ac tumoribus & vexationibus neruorū valde medetur. Ad puſtulas papuláſve de facie tollendas medicamen compones ſic, Sagapeni — II. ſcobis eburnæ delicatiſſimæ IX. myrrhæ II. S. aphronitri II. S. tragacanthi — VI. tunſa hæc & cribrata cum melle liquidiſſimo & cādidiſſimo teruntur, ita vt craſſitudinem habeant mellis denſioris: ex eo in balneo vel ante horam lauandi facies diligēter inlinitur, & poſt balneum eluitur.

Vt liuorem de facie tollas, gladiolum herbam paluſtrem harundine aut oſſe acuto radicitus auelles, obſeruās prorſus ne ferro eam contingas, huius radices tunſæ & ſubactæ, atque emplaſtri more appoſitæ, liuores potenter emendant. Radicis quæ manducatur, id eſt raphani cortex, tritus diligenter & cum melle permixtus inlitúſque, ſuggillationes atque liuores qui ex ictib⁹ eueniūt celeriter abſterget. Origanum ad ſummam leuitatē tritum in linteolo vdo appoſitum, liuores de quo volueris loco ſtatim tollit: mentaſtri quoque folia trita & appoſita idem præſtant. Nitrum ex melle & lacte bubulo tritum atque permixtum appoſitúmque, vlceribus in facie natis aut factis citiſſimè medetur: ipſum etiam nitrum cum puluere opii & ſucco thapſiæ tritū appoſitúmque, liuores ſtatim eximit. Caſeus caprinus mollis (id eſt recens) cum melle ſubactus impoſitúſque & pāno deſuper tectus aut linteo, ſuggillationes liuoréſque celeriter abſterget. Mali, id eſt pomi quod manducatur, vel etiam Punici corium contuſum admixta polenta impoſitum, & liuores abolet, & dolores ſedat. Lauri baccarum quartarium vnum, myrobalani ſemunciam, fœnigræci heminā, ſerpylli non multum, tunſis quæ tundi oportet, atque omnibus in vnum permixtis, medicamen vtile abolendis liuoribus facies, quo per triduum cōtinuum, ſi ita neceſſe fuerit vteris. Pulmo ouillus quā recentiſſimus protinus, dum adhuc tepet appoſitus, continuò diſcutit, & expurgat liuores. Alni folia quamplurima & recentia ſuperimpone, & alliga, medeberis tumori, liuorem verò etiam eum qui de ſanguine collectus videbitur tolles. Abſinthium tritum, & cum melle diligentiſſimè ſubactum malagmatis modo impoſitū, liuores citò eximet. Vitelli ouorum incoctorum coagitati, & inliti liuores qui ex tumore aut colliſione aliqua facti erunt, etiam veteres extenuant.

Ad lentigines de facie tollendas, lenticulam cum ſcobe tenui de cornu ceruino, & ſeuum ceruinum pariter diuide, coque, & tere, atque inde faciem vel ante horam balnei, vel etiā in balneo frequenter inlinito, ita vt quaſi pro pane molli vtaris: efficaciſſimum medicamētum experieris, ſed lenticulæ maior pars ſit, cornu & ſeui æqualis menſura. Herbam verrucariam (id eſt heliotropium) contuſam & ſubactā, adiecta ſalis mica, appoſitámque malandrioſis, vel iis qui verrucas patiuntur, prodeſſe plurimum conſtat. Verrucarum genera omnia fimi canini exuſti cinis curat impoſitus: vrina quoque canis cum ſuo recenti luto inlita plurimum prodeſt.

Sanguis recens muris occiſi, vel ipſe mus diuiſus, atq; appoſitus, ſanat & abolet verrucas. Fimus ouillus recēs manib⁹ ſubactus, & emplaſtri more appoſitus deterget verrucas. Ad lichenē fabæ farinæ vnciā vnā, fœnigræci farinæ vnciam vnā, ſampſuci vnciam vnam, farinæ hordei vnciam vnam, aphronitri vnciam S. ſulphuris vnciam S. erui farinæ vnciam S. hæc omnia in pollinem tenuiſſimum redacta aceto colliges, & permiſcebis, & ita licheni appones.

AD OMNIA STOMACHI VITIA, ET AD omnes eius cauſas & dolores, & ad omnem cruditatem atque indigeriem depellendam, & ad omnem viſcerum atque aqualiculi confirmationem, antidota, epithematia, potiones, oxyporia, vnctiones, aliáq; nōnulla rationabilia, & phyſica remedia diuerſa, experimentis probata, vſúque collecta, Cap. XX.

PRincipale atque vnicum remedium ad ſtomachi & lateris dolorem, aliáque nōnulla interni corporis mala, ſeu cum febre ſiue ſine febre fuerint. eſt enim compoſitio mirifica, multis omnino neceſſaria infraſcriptis cauſis: non ignorata quidem antiquioribus medicis propter effectuum probitatem, ſed præcipuè à Paccio Antiocho auditore Philonidis Catiniēſis vſu inluſtrata. Fecit enim magnos quæſtus ex ea propter crebros ſucceſſus in vitiis difficillimis: ſed ne hic quidem vnquam vlli viuus viuo compoſitionem iſtam oſtendit. Poſt mortem Tiberio Cæſari per libellum ſcriptum data eſt, & per eum in bibliothecis publicis poſita, venit in manus noſtras, quam antè nullo modo extrahere potuimus, quanuis omnia fecerimus vt ſcirem⁹ quæ eſſet. Ipſe enim clauſus cōponebat eam, nec vllis ſuorum committebat: pluráque quàm recipit pigmenta emi & contundi iubebat, fallendi ſuos cauſa: & ſanè in libello ipſe fatetur non à ſe inuentam, ſed vſu exactiore comprobatam, ad quæ vitia, & cum quib⁹, & quemadmodum data proficeret. eſt enim non ignota, ponderib⁹ tamē antiquis aut adiecit aut detraxit aliquid, & res quæ in hac compoſitione ſunt, non vtique conueniunt ad antiquitatem. interdum enim earū quædam, & non tam multa, quædam minus, & pondere & numero ſpecierum accipiunt, atque ideo nō idem omnibus præſtāt, quū interim hæc mirifica tēperatura cōpoſita mirificos effect⁹ habeat. Facit verò hoc medicamētū nō ſolùm ad ſtomachi & lateris dolorē, ſed etiā ad plura vitia efficaciter: quamobrē ſemper habendū eſt cōpoſitū. Percurrā

autem quambreuiſſimè ad quæ vitia qualiter datum proſit,vt & in libello eius ſcriptum eſt, & ego ex magna parte expertus ſum. Sanat ergo morbo comitiali correptos(quos epilepticos Græci vocant)& furioſos,quos μαινομένοις dicunt.

Item ſanat quibus ſubitò tenebræ obuerſantur in oculis cum vertigine quadam:(σκοτωματικοὺς hos Græci appellãt) nec minus diutino correptis capitis dolore(quem cephalæam appellant)prodeſt data,denariis duobus, ex aquæ mulſæ cyathis quatuor, quum remiſſi fuerint: & ſi frequenter quibus neceſſaria eſt corripientur, poſt binas ternáſve acceſſiones danda erit. Hæc antidotos hiera dicitur. hoc enim nomen tribuit ei propter duas cauſas;vt exiſtimo:vnam,ne nomen eius verum dicendo,oſtenderet quæ eſſet:(Dicitur enim à quibuſdam picra quia amara eſt, à quibuſdam diacolocynthidos) alteram, quod ideo inditum eſt,quò magis ſub tanta ſpecie nominis commendaret medicamentum. Sed ſi longo ex interuallo acceſſionibus ſupraſcriptis quibus medendum eſt vexabuntur,in remiſſione earum,& in alio atque alio dolore ſæpius dandum erit medicamentum. Ita enim aut ex toto remediabitur, aut certè minuetur impetus vitiorum, & ſedabitur, interualláque maiora accipiet. Dari autem oportebit ſecundum purgationem bilis. nam fellita,& ſpumoſa, & glutinoſa deiiciunt qui acceperint cum ptiſſanæ cremore, aut cum olere leui ex vrtica,& lapatho,& malua facto. Facit bene hæc compoſitio & ad ſuſpirium,& ad vocis abſciſſionem, & ad ſubitas præfocationes ex qualibet cauſa ortas, & ad eos qui ſæpe exiſtimant ſe ab incubone illudi, qui vſque eo hac moleſtia vexantur vt interdum & vitæ periculum adeãt. Eſt enim vitium non contemnendum,maximè in proceſſu ætatis,quibus dandum erit medicamentum proximo die eius noctis qua incubonem pertulerint, quum interuallum à ſomno fecerint, & quod ſatis ſit deambulauerint. Dari debet ex aquæ in qua hyſſopum aut marrubiũ fuerit incoctum cyathis quatuor,vel quinque,ad pondus denarii vnius,vel victoriati,prout res aut ætas poſtulauerit: deinde poſt horas tres vel quatuor cremor ptiſſanæ, aut altera ſorbitio leuis detur.facit hoc medicamẽtũ ad eos quorum muſculi maxillares cum maximo dolore tenſi ſunt, adeò vt aperire os nullo modo poſſint:tetanõ hoc vitium Græci dicunt.

Item facit ad deprauatam faciem in vtranlibet partem,cynicon ſpaſmon hoc iidem appellant genus morbi: præcipuè verò ad pectoris lateríſque dolores prodeſt ex qualibet cauſa factos, ſiue latenti ſiue manifeſta, aut ex caſu aliquo,aut ſupra vires,& ſupra modum ponderis portati,vel ex contuſione, quæ frequenter gladiatoribus accidere in præluſionibus ſolet. Nec minus eorum maximè ſanitati conuenit qui arbore alta delapſi ſunt,vel ſcalis deuoluti,aut excuſſi rheda,vel curriculo tracti. Sed iis(id eſt ex manifeſta cauſa vexatis) cũ aceti cyathis tribus vel quatuor danda erit antidotus: iis verò qui ex occulta cauſa laborant,ex aqua mulſa proderit data: præterea neruorum tenſionibus & contractionibus, atque doloribus omnibus mirificè conuenit. Quamobrem facit & ad tremulos, & ad ſideratione tentatos vtralibet. vna enim cum contractione, altera cum remiſſione neruorũ conſpicitur.

Paralyſin hoc vtrunque vitium Græci appellant:ad quod etiam quum correpti ſunt, prodeſt ex aquæ mulſæ cyathis tribus quatuórve datum,ad pondus denarii vni⁹, aut victoriati,admixto caſtorei denarii ſemiſſe: prodeſt & ad articularem morbum(quem arthritim Græci appellant) & ad ſpinæ totius lumborúmque dolorem ex aqua mulſa datum iuxta vires cuiuſque.

Item ad podagram benefacit. nam & in præſentia detractionem doloris releuat,& in futurum omni moleſtia liberat. dimidio enim celerius ſanantur qui acceperunt hoc medicamentũ quàm prius ſolebant ſanari. Quid dicam quemadmodum proſit ad duritias mammarum muliebrium,quæ cum dolore magno ſolent naſci, quáſque nullum aliud medicamentum releuat. nam has & ad præſens admodum curat, & in perpetuum ex toto interdum ſanat, quas quidem cauſas plerique medicorum inſanabiles affirmãt.carcinomata enim & cacoethes hæc vitia ſequuntur.Sed ego honeſtas fœminas quaſdam ſæpiſſimè hoc medicamento affirmo ſanatas. illud verò ſupra omnium opinionem eſt, quòd ſtomachicis euidẽter conuenit,quum ſit viroſiſſimum amariſſimúmque medicamentum,& ſtomachus ne aduerſum leuia quidem & ſimplicia medicamenta aptus ſit. Sed diſpoſuimus in huiuſmodi rebus potentiorem vſus rationem ſequi. expertus enim quiſque intelliget ſtomacho quoque hoc medicamentum eximiè prodeſſe. Remediat enim eos quibus frequenter inaceſcit cibus, & eos qui ſtomachi inflationibus vrgentur, vel doloribus vexantur aſſiduè,& vel nauſeant,vel nimia ſaliua abundant,vel inedia conſumuntur, ſtomachúmque ita ſolutum habent vt ex eo varios liquores ſubinde reiiciant, cõſentiente capite, vt nullum genus cibi continere poſſint.

Item ad bilem atram generantes(quos melancholicos vocant)benefacit.oportet autem non continentibus cibos, ſecundum vomitum protinus oleo perunctis, & diutius preſſè fricatis dari medicamenti denarium vnũ ex aquæ cyathis tribus:deinde artus eorum conſtringere, & interdum olfactariis reficere, & commanducatione oliuarum contuſarum, earúmque rerum quæ ſtomachum conſtringere ſolent,ſuberectos recubantéſque alere: deinde vbi deiecerint ſolutis vinculis rurſum perungere,& fricare totum corpus,atque ita varietate ciborum & perunctionis,ſtomachum proritare,ita vt reficiantur halica ex mulſo,aut malorum cydoneorum ſucco,vel ex granis Punicis facto,aut ſiquos magis delectabit,frigida poſca, ſecundum quæ ſumpta & hapala proderunt oua, & intubi cocti vel non cocti ex aceto dati. Itémque lactucæ & caules haploſiles ex poſca decocti, aut vngula porcina excocta,& madida, vulua quoque, & murices, & pelorides plurimum iuuãt,& pomorum præcipuè ſorba,& mala orbiculata,& pira ſcauriana,cruſtumina ſigninàque in olla repoſita:item proſunt vuæ ex olla ſumptæ. Hæc enim & huiuſmodi quæ ſunt iis ſimilia,confirmant ſtomachum:quibus eſcis & in ſequentibus diebus vti oportebit,paulatim ad conſuetudinem progredientes,donec omni moleſtia liberentur.

Eſt & illud ſtomachi vitium quod cum ſiccitate & ardore eius,& ſiti inrequiebili, & (vt ita dicam) inextinguibili naſcitur, ἔκκαυσιν Græci vocant,ab eo quòd exſiccat omnem ſtomachi humorem. Scimus quoſdam vrnas aquæ bibiſſe,nec ſitim aliqua ex parte in præſentia compeſcuiſſe.ad hoc denarius vnus,vel pondus victoriati datum ex aquæ frigidæ cyathis tribus,ita prodeſt vt facilè abſtinere à potu diebus proximis poſſint.

Lienoſis verò ex poſca, & iocinoris duritiem diutinam habentibus ex aqua mulſa datum ſatis cõuenit: nec minus hydropicis,quibus datur eadem ratione. Sed iis per cõplures dies oportebit in ptiſſanæ cremore ſine vllo alio liquore dari: prodeſt compoſitio hæc & colo inflato & cæteris inteſtinis:futuras quoque vel iam factas vomicas iiſdem partibus,aut diſcutit,aut celerius aperit.

Item menſtrua mouet mulieribus quæ difficulter purgãtur.dandum autem erit iis medicamentum ex aqua in qua decoquatur herba quæ artemiſia dicitur, aut quæ dictamnos appellatur. Etiam ad papulas,& ſacrum ignẽ,vel quã zonã vocãt, benefacit data ex aqua mulſa, detracto prius ſanguine, ſi res poſtulauerit: quod & in aliis omnib⁹ vitiis ſuprà dictis faciendum eſt. omnia enim auxilia adhibenda ſunt quæ ex vſu prodeſſe comperta habemus,quia adiuta antidotos faciliores habebit effectus. Recipit ergo hæc, Chamædropis quæ herba ſimillima quercu folia habet, agarici, cucurbitæ ſylueſtris,(quam colocynthidam appellant)ſtœcadis, ſingulorum denarios denos,opopanacis,ſagapeni, petroſelini,terræ mali,piperis albi, ſingulorum denarios quinos,cinnami,nardi ſpicæ,myrrhæ,folii, croci,ſingulorũ denarios quaternos:in vnũ omnia diligẽter ponderata contũdũtur & cribrantur,præter opopanacẽ & ſagapenũ & myrrhã.hæc enim mortario teri debent,adiecto melle tenui(id eſt quamliquidiſſimo)deinde cæteris permi-

ſcentur,quæ & ipſa recipere debent tantum mellis quantum ſatis erit ad comprehendenda,& continenda ea, vel cõglutinanda. Reponitur medicamẽtum vaſe vitreo ſub ſignaculo, datur vt ſuprà diximus, & quemadmodum diximus,cum ſumma obſeruatione pro cuiuſque rei cauſis,vel menſuris,vel neceſſitatibus.eſt prorſus ſacrũ,vt auctor nominis huius appellauit. Siquando autem efficaciore voluerimus vti,propter difficultatem naturalem vitiorum,aut cauſarum diuturnitatem,vt ſi dandum ſit furioſis,aut comitiali morbo correptis,vel lumborum perpetuum dolorem habentibus,podagràve cruciatis, cucurbitæ ſylueſtris adiiciemus ad ſuprà dicta pondera denarios decem,& opopanacis atque ſagapeni denarios quinos:quamobrem vtraque parata debent eſſe medicamenta, vt quum opus opus fuerit, vſus vtriuſque in promptu ſit.Illud ſanè præ cæteris mihi credas velim, dùm in aliis rebus ipſe vim eius experiris, hoc medicamento non ſolùm non noceri ſtomachum,verumetiam refici, & confirmari ſupra omnium opinionem. Medicamentum quod propriè aduerſus ſolutionem ſtomachi facit, & fluorem eiuſdem,maximè verò quum infirmi nihil cibi retinere poſſunt,& quicquid datum eſt reiiciunt:recipit hæc, Maſtiches candidæ vnciam,tragacãthi albi vnciam, apollinaris herbæ radicis vnciam vnam: contunditur tragacanthum cum radice,poſtea maſtiche trita adiicitur & reponitur medicamentum in vitreo vaſe. Dantur quum opus eſt,cochlearia bina,aut,prout oportuerit,plus minúſve,ſecundum vomitum factum ex aquæ frigidæ cyathis tribus.

Ad ſtomachi dolorem & inflationem remedium ſic,Palmarum denarios xxx.aneſi ✱ iiii.croci ✱ ii. git ✱ ii.aſari ✱ ii.myrti nigræ baccarum ✱ iiii. iuniperi baccas enucleatas numero viginti. cõtundũtur ſeorſum omnia, & in vnum commiſcentur:deinde fiũt paſtilli,alii ad mẽſuram denarii, alii ad pondus victoriati: dantur ieiunis ex aquæ cyathis tribus, aut ex protropo muſto, quod eſt paſſi genus. Medicamentum ſiccum ad ſtomachi inflationem,& dolorem, & inediam, mouet & vrinam: ideo facit & ad hydropicos,& iecur durum habentes, & ad auriginem(quam quidam regium,quidam arquatum morbum vocant)refertur in Muſam Antonium : recipit autem hæc,Aloes denarios v. croci,cinnami,nardi Syriacæ ſpicæ,aſari,xylobalſami,maſtiches Chiæ, ſingulorum denarios ſenos,dantur cochlearia bina vel terna ex aquæ cyathis tribus. Potio Coſmiana ad omnem internum dolorem,ſed facit mirificè ad ſtomachi dolores, & ad tuſſicos & phthiſicos,ſanguinem & pus reiicientes, & ad iocinoris vitia atque pulmonis,& ad lateris dolorem: nec minus ad torminoſos, & conuulſam aut ruptam aliquam partem inteſtinorum,& ad diſtillationes, & ad eos qui ſomnum nullò modo capere poſſunt. Facit & ad hydropicos.ſiccat enim mirificè eos:componitur ſic, Dauci ſeminis denarium vnum,alterci ſemiins denarium vnũ, thuris denarium i. A. S. myrrhæ denarium vnum, croci denarium i. A.S.fiunt paſtilli ad denarii ſemiſſem,dantur etiam febricitantibus,& ſine febre potiſſimum, pleuriticis & peripneumoniacis ex aquæ mulſæ dilutæ cyathis duobus,phthiſicis ex poſca. Ad conuulſa autem & rupta ex melle & aceto, cæteris ex aqua calida, vel frigida. Facit hoc medicamentum etiam ad eos quibus ſtomachus inaceſcit. Antidotus qua vtitur Coſmus ad omnia interna vitia quæ ſuprà ſcripta ſunt,necnon & ad omnes ſerpentum noxios morſus:recipit hæc,Glycyrrhizæ denarios viii.S. & tertias victoriati,vel duas partes,opii denarios ſeptem, & tertias partes victoriati, vel duas, caſtorei denarios vi,& victoriati duas tertiáſve partes,piperis longi denarios quinque,& victoriati partem tertiã, piperis albi denarios quinque,& victoriati duas tertiáſve partes,nardi Syriacæ denarios vi. S. dauci ſeminis denarios vi. malobathri denarios v. S. caſiæ nigræ denarios quinque,& victoriati ſemiſſem,thuris denarios v.ſil denarios v.& victoriati duas tertiáſve partes, roſæ caninæ ſucci denarios ſex,acori denarios duos,ſagapeni ✱ ii.balſami ſeminis ✱ ii. ſcordii ✱ v. & victoriati duas tertiáſve
A partes,myrrhæ ✱ vi. croci ✱ vi.& duas victoriati tertiáſve partes,ſtyracis ✱ ii.S. cinnami ✱ vii.& victoriati duas tertiáſve partes,zingiberis ✱ vii.& victoriati duas tertiáſve partes,phu ✱ vii.petroſelini ✱ xiiii,& duas tertiáſve victoriati ponderis partes,fœniculi ſeminis ✱ iiii. ſaliuncæ ✱ iiii.rutæ ſyluaticæ ✱ ii.agarici ſucci ✱ ii.gentianæ ✱ iiii. iridis Illyricæ ✱ v.aneſi ✱ iii.thlaſpi ſeminis ✱ vi,& victoriati tertiam partem,roſæ foliorum ✱ iiii. miſyos ✱ v. gummis acanthini ✱ ii. cardamomi ✱ iiii. ſchœni floris ✱ iiii. & victoriati duas tertiáſve partes, opopana-
B cis ✱ vi.& victoriati duas partes,& ſextantem, reſinæ terebinthinæ ✱ vi.& duas tertiáſve victoriati partes,in vino Chio vel Falerno bono odorato, omnia contuſa cribratáque conſperguntur,& paſtilli inde fiunt diuerſi põderis,vel menſuræ,quanta auellana & quanta faba Ægyptia eſt,qui dari debent,nõ febricitantibus ex mulſo,infirmis ex aquæ calidæ cyathis tribus.

Pulegium tritum,vel in aqua maceratum, adiecto aceti paululo,& potum,nauſeam ſtomachi ſedat.

Thymbra trita cum melle ſumpta pituitam concre-
C tam in pectore,& ſtomachi collectiones extenuat: marrubium quoque tritum vel ſuccus eius cum melle epotus,ſtomachi dolorem protinus tollit.

Scordii ſuccus ad menſuram denarii potus, morſus ſtomachi tollit. datur enim ſine febre languentibus ex mulſo,febricitantibus verò ex aqua mulſa. Polion herba,quæ à quibuſdam libanotis appellatur,trita vel ſuccus eius cũ melle tenui(id eſt modico) potus, morſui vẽtris & ſtomachicis prodeſt.

Centaureæ tenuis ſuccus quantum cicer ex aqua da-
D tus,ſtomachicis prodeſt. Origanum quoque tritum morſus ſtomachi ſedat potum ex aqua tepida: extrahit enim concretos liquores.

Proſunt etiam quædam in aqua macerata ſtomacho, vt pira,mala cydonia,palmæ cariotæ Thebaicæ, meſpila, capreoli de vite,roſæ folia, granorũ Punici mali ſuccus. benefacit etiam ſuccus malorum cydoneorum per ſe cochleario ſumptus, vel cum alphita, aut alica, aut trago, aut oryza.

Solutum autem ſtomachum & omnia reiicientem,
E initio quidem curari oportet extrà(id eſt forinſecus)impoſita ei ſertula campana cocta ex vino vetere, aut ex aqua mulſa, vel myrteo oleo trita, cum aceto & myrrha, nec minus lanam ſuccidam vel ſpongiam aceto intinctã & expreſſam apponi oportet. Faciunt bene & folia vitis trita,& mala cydonia trita,& palmulæ tritæ, & emplaſtri more cum ceroto ex myrteo oleo facto impoſita,& folia tenera rubi,vel lentiſci,vel portulacæ,aut aizoi, cum polenta ex aqua frigida conſparſa,impoſita proſunt. fricandæ autem erunt hæ difficutates ſtomachi, nec minus ſca-
F pulæ oleo vetere, vel aliquolibet calefactorio vnguento. Cibos verò dari oportet huiuſmodi, polentam cum paſſo protropo,vel cum vino Falerno dulci, vel fauſtiano, atque alio eiuſdem generis. Item lenticulam cũ beta vel oryza,incoctis illic malis cydoneis,aut palmulis Thebaicis,aut baccis myrti,vel foliis,aut granis mali Punici, aut lentiſci foliis teneris,aut rubi,admixto illic aliquo ſupradicti generis vino. panis autem huiuſmodi difficultatibus prodeſt ſummatim fermentatus: edulia quoque proſunt hæc,intubi, lactucæ ex aceto,braſſicæ, ſiſer, co-
G chleæ bullientis fruſtella,vngellæ,turdi,perdices, turtures,attagenæ,palumbi,cancri,locuſtæ, lolligenes, ſepiæ, muli,murices,purpuræ,pectunculi.

Ad reſolutũ ſtomachum darĩ oportet protinus quũ reiecerit panem ex aqua frigida,vel ex poſca, & ſi ne hoc quidem continuerit, ſtatim dare debes lentem, & betam coctam,vel alicam, vel oua hapala, vel vngellam diſcoctam,vel cochleas elixas,aut murices, & aquã frigidam: ſed ſi nihil ſupradictorum continuerit, dandus erit vini auſteri meri cyathus, & ex interuallo bis térve rurſus idẽ
H faciendum erit. Vinis quoque vtendum eſt ſatis ſtomacho vtilibus,aut ex baccis myrti factis, aut ex malis cydoneis preſſis, aut ex iuniperis, vel hyſſopo condito, vel origano,vel ex marrubio,vel ex ruta ſyluatica,vel

ex herba lucernaria,quam Græci phlomon vocant,vel ex ſcordio,vel ex centaurea,vel ex lycio,vel abſinthio,vel ex terebintho, vel ex lentiſco, vel ex piris Syriacis, vel ex malo granato.

Ad inflationem ſtomachi & ventris dolores dandum eſt huiuſmodi medicamentum, Piperis denarios quatuor, caſtorei ✱ I.opii ✱ II. myrrhæ V. petroſelini ✱ IIII.aneſi ✱ III. nardi Syriacæ ✱ I. contunduntur & cribrantur omnia,& permiſcentur,inde datur, & ante noctē & in noctē cochleariū,vel plꝰ,pro cuiuſq; viribus,cū cyathoaquæ calidæ,vel mellis quātū ſatis videbitur. hæc potio ſomnum conciliat, concoctiones doloréſque omnes ſedat: præcipuè autem prodeſt mulieri quæ collo vexatur,& viris eodem modo laborantibus conuenit.

Item ad tumores præcordiorum etiam in febribus, & ad tuſſim,& ad lateris dolorē,& ad conuulſa,vel rupta,ni teriora, & ad vrinæ difficultatē data plurimū iuuat. Cataplaſma hoc ſtomacho imponere nō alienum erit, Mali cydonei ex farina cocti(id eſt illic inuoluti)denarios VI. careotarum pulpæ ſubactæ ✱ III.ceræ ✱ VII.croci ✱ II.abſinthii ✱ II.olei malini aut myrtei ✱ III. vino conſpergitur crocum arida tunduntur,cera liquatur,& ſimul omnia commiſcentur, atque ita apponuntur manè in lecto ſtomacho laboranti. Hoc quoque cataplaſma ſtomacho vtiliſſimum eſt, Palmarum interiores partes ✱ III. croci ✱ III.hypociſtidos ✱ I.S. mali cydonei cocti(vt ſuperius dixi)✱ VI.abſinthii ſucci ✱ III. floris mali granati ✱ I.S. fæces vini Chii ✱ VI. ceræ ✱ XII. olei myrtini ✱ XII. chamæleæ eius quæ ſimilia folia habet oliuæ ex aquæ coctæ ✱ VI. mirificè enim prodeſt ſtomacho, præcipuè ſuccus eiuſdem ſimiliter impoſitus ad conuulſa & rupta conuenientiſſimum eſt. Hiera ad ſtomachum confirmandum:mouet interdum ventrem, interdum vrinam:conficitur ſic, Aloes ✱ V.xylobalſami,acori,croci, nardi Syriacæ,maſtiches Chiæ, ſingulorum denarios ſenos, malobathri ✱ I. teruntur quamdiligentiſſimè ſeorſum omnia:ac deinde mixta in vnum reponuntur. Quū opus eſt dantur inde cochlearia quibuſdam duo, quibuſdam tria ex aquæ cyathis ſex, vel mixtis cum vini cyathis tribus, vel ex quolibet alio liquore prout conueniet ſtomacho eiuſdem menſuræ dabitur. Pertice coſmiana.hoc medicamentum ad ſtomachi vitia & ad coctionem valde vtile eſt:accipit hæc,Petroſelini denarios VII. phu denarios IIII. piperis albi ✱ XIX. inulæ ✱ VI. nucum iuglandium animatarum ✱ VI. nucum pinearum animatarum ✱ XII. amii ✱ VIII.liguſtici ✱ XII. zingiberis ✱ VIII.carei ✱ XII.apii ſeminis ✱ XII.aneſi ✱ VIII.cardamomi ✱ VIII. acori ✱ VI. dauci ſeminis ✱ VIII. coriādri ſeminis ✱ XII. fœniculi ſeminis ✱ VI.Facit bene hæc compoſitio quum habeat in ſe nihil tetri medicamenti, ad inflationem ſtomachi,& cruditates,& acidas ructationes,& ad ventris dolorem, & vrinæ difficultatem, & ad conuulſa intrinſecus,& rupta omnia, & ad horrores:mouet etiam menſtrua mulierum quum difficulter purgantur. Item detrahit ſiqua ex partu aut abortu intrinſecus nociua ſubſtiterunt.datur omnino ſine metu & ieiunis & ante cœnæ tempus,& poſt cœnam, ad menſuram denarii vnius vel duorum,ex aquæ cyathis tribus, & ſi plus ponderis quiſlibet ſumpſerit,non lædetur.prægnāti non eſt dandum hoc medicamentum nec febricitanti.

Antidotum Philonianum ad omnes internos doloreſ,quod ad tenſiones ſtomachi & empneumatoſin præcipuè facit,colicis quoque prodeſt, quibus in dolore ex aqua frigida datur,cæteris ex calida cum oxymelite dari debet,tuſſim ſedat,tertianas mirificè tollit,ante momentum ſuſpicionis datum.Omnibus autem ad modum fabæ dandum erit:conſtat ex iis,Croci ℈ XV.pyrethri ſemūciam,euphorbii ſemunciam,ſpicæ nardi ſemunciam, piperis albi vncias duas ſemis, hyoſcyami ⊸ II.S. opii ℈ III. melior erit ſi addas petroſelini ℈ III. dauci cretici ℈ III.colligitur melle Attico,& in vaſe vitreo ſub ſignaculo reponitur. Stomacho laboranti cochleæ proſunt ſi in aqua ferueant,& ſic carbonibus torreantur, atque ita ex ænogaro ſumantur impari numero. Stomachum reumatizantem & dolentem,& lāguentem,& diſſolutum,primùm manſio lucida, & nō nimium frigida, nec ſatis calida bene accipit, tum cataplaſma fieri debet de foliis vitium,vel ſi vineæ folia non fuerint, de rumicis,ſiue rubi foliis, vel de ea ſummitate rubi quæ ſatis tenera eſt.hoc diligenter teritur cum dactylis quinque minutatim carptis,in aceto diu maceratis.

Epithematio autem hoc poſt cataplaſma vti opórtet, quod fieri debet de plantagine ea quæ arnogloſſos dicitur,cum aceto trita: cibis autem vti debet cui medēdum eſt auſteris & ſtypticis.

Cataplaſma fit ſtomacho laboranti ex pomis cydoneis optimè percoctis,quæ poma manibus ſubiguntur: deinde roſa ſicca teritur,& cribello medicinali cribratur,tum aceti optimi quantum ſufficiat adiicitur:& ſimul omnia permiſcentur,factúmque cataplaſma ſtomacho calidum apponitur. Portulaca (hoc eſt allium Gallicum) coquitur diligentiſſimè,& coctum bene edetur ex aceto ab eo qui ſtomachum dolebit,vel vitioſum habebit. citò eī proderit. Cuminum teres, & vino mixtum dabis bibendum ieiuno ſi non febricitabit: ſi febricitabit ex aqua tritum dabis,continuò emendabis ſtomachi dolorem. Nardum & maſtiche,& ſemen apii cum bacca lauri,& abſinthii ſemine,æquis potionibus cōteruntur? puluis hic ſuper ſtomachum aſperſus mirè eum reficit.

Abſinthii viridis manipulum, in cacabo nouo fictili cum aquæ hemina decoques ad tertias,& in ipſam potionem mittes maſtiches modicum,& piperis triti grana ſeptem,vel nouem,& ſic manè ieiuno bibendum dabis,cōtinuò ſentiet laborantis medelam.

Ad ſtomachi carbunculum reprimendum dactyli in vino auſtero macerantur,& admixto pomo cydoneo cocto,& roſa,& maſtiche,& aloe,& oleo roſaceo, ſtomacho apponūtur,ita vt cataplaſma inde exactiſſimum fiat: præterea ſemper ante cibum infirmus ſtomacho debet accipere mellis Attici cochlearia duo, vel tria pariter,in vino auſtero decocti,quod duplū ſit quàm mel, vel pro vino auſtero ſuccus roſarum permixtus detur. ſiccat enim ſtomachum,& recreat diſſolutum,& tardè cibum conficientem confirmat, Mellis libra vna, ſinapis toſti ac pòſt diligēter triti vnciæ duæ,pariter coquūtur: ex eo plenum cochleare ieiuno qui ſtomachi dolore laborauerit datur.

Ad ſtomachū nauſeantē & aceſcentē, Coriandri ſeminis triti ℈ III.& lactucæ albæ ſeminis triti cochleare vnū, ſi hæc aqua permixta ieiunus accipiat,prodeſt. Stomachum corroborat herba abſinthii decocta cum vino auſtero,atque ita ſubinde pota,ſi febres non erunt:quòd ſi inquietudo fuerit, cum aqua coqui & dari debet: mirum eſt.

Ad ſolitaneos ſtomachi dolores malagma ſic cōpones,fœnigræci cyathum, lini ſeminis cyathum, hibiſci purgati librā vnam,aquæ 8.IX. olei 8.IIII. ſpumæ argenti libram vnam,ceræ ruſſæ P.I.S.hæc omnia in vnum concorporabis,& decoques,& quum malagma feceris,in pānum induces,& ſtomacho appones, & circa viſcera tandiu habebis,& tam aſſiduè appones donec dolor abſcedat.

Ad ſtomachum faſtidientem eſcam, & reuomentem, roſæ dimidium,quod ſemen portat (id eſt ipſum florem croceum)contundes,& aluminis ſciſſi,cyperi,bdellæ,abſinthii ſuccum,meliloti,roſæ ſiccæ, acaciæ, iridis Illyricæ,olei nardini,ceræ,opobalſami, pares menſuras harum omnium ſpecierum conteres in mortario marmoreo, & ſtomacho epithematium mirificum ſuperpones ad ignē, vt eſt conſuetudo,compoſitum. Epithematium optimum ad ſtomachum reparandum,Maſtiches vncias VI. aloes ⊸ III. ſtyracis ⊸ II. ceræ P.I.nardi ⊸ VI.hæc pariter miſcebis,& epithematium ſubtile facies,quo multis horis,certè hyeme per totum diem,vti poteris.

Ad dolorem ſtomachi vettonicæ radicis faſciculū in olla decoques ex aqua, eandémque ollam ſub diuo habeto opertam quum ſtomachus dolore vexabitur, vſque ad tertias eandem aquam excoque,& inde cyathum vnū

bibendum ieiunus ad diem ſume.

Vrticam ſemen habentem in ſummo deme, ac diligenter laua, & ex ea ſorbitionem facito bene conditã ſine pipere, ſuauiſſimè accipieris ad ſtomachum reficiendum. Lactucæ nigræ ſemen quod ipſum valde nigrũ eſt, in pila lignea tũſum, cũ melle ſubige, atque permiſce, & inde quotidie ieiun⁹ ſume cochleare plenũ, bene ſtomacho laborantem accipies. Ad dolores ſtomachi veteres, & ad ſtomachum fatigatum facies oxyporium ſic, Piperis ſeorſum teres ſemunciam, & bulbos XI. incoctos ſeparatim nimium diligenter teres, & vtrunque B miſcebis, tum adiicies mellis optimi deſpumati 8.II. & ita in olla noua coques ad tertias, & ſumes ieiunus diurna cochlearia ſingula bina vel terna tandiu donec corrigas ſtomachum laborantem. Butyri libram decoque quouſque inde pars ſexta decedat, tũ cũ eo ſerpyllum coque, & ſi patietur ſtomachus tuus ieiunus, illud fortiter mãducabis: ſin autẽ faſtidium erit, pultem facies, & tum in ea mixtum manducabis. Sal tritum ex mulſo ieiunus contra dolorem ſtomachi qui biberit remediabitur, venter quoq; oſſifragi arefactus, & potioni aſperſus, C plurimum prodeſt. Stomacho exulcerato, cicatricẽ hoc medicamentum inducet, Aloes ℈ VIII. miſyos ſcrupulos VIII. thuris ſcrupulos VIII, tunſa cribratáqua hæc melle optimo comprehendes: ſi plenius vel validius facere volueris hoc medicamentum, myrrham & anethum ex tertio adiicies, & dimidiũ cochleare cum potione mulſi ieiunus accipies.

Stomachi dolorem concitatiſſimè ſedant abſinthii vnciæ tres, rutæ vnciæ tres, ex aqua ad dimidias coctæ, & D ieiuno ad menſuram potionis bonæ potui datæ. Marrubii viridis faſciculum decoques ex aceti ſextariis trib⁹ vſque ad heminam: tum exprimes marrubium, & adiicies deſpumati mellis quartarium, & iterum decoques, quouſque ad craſſitudinem coeat, inde cochleare vnum contra dolorem ſtomachi ieiunus accipies. Herbæ verbenæ tunſæ & cribratæ pulueris cochlearia quinque, laboranti ſtomachi dolore dabis ieiuno per triduum in tribus optimi vini cyathis: cæteris, prout vires erunt, dato: febricitantibus ſanè ex aqua calida dare debes: ſed ſi- E quis exulceratum ſtomachum habuerit, caprinum lac coctum frequenter bibat. Rutæ ſemen cum ſulphure viuo minore menſura adiecto aceto conterito, atque ieiunus manè guſtato: optimè aduerſum dolorem ſtomachi accipieris.

Repentinum ſtomachi dolorem, tres ceputii longi purgati, & ſinguli cum melle ſumpti ſtatim ſanant, necnõ & terræ malum comeſtum dolores ſtomachi celeriter F caſtigat.

Solutionem ſtomachi infirmitatémque confirmat oui ſemicocti vitellus, & gallæ pars dimidia trita, ſi ante duas horas quàm cibus ſumatur, mixta hæc cum vino hauriantur, ſed vetere & tepefacto. Rancorem ſtomachi tẽperat caro vaccina ex vini & aceti æqua potione diſcocta, & cibo ſumpta. Inflationem ſtomachi ſedant marathri (id eſt fœniculi) & apii radices in vino albo odorato vetere infuſæ, de quo ſi ieiunus quis cyathos duos potet, cum calidæ aquæ cyatho mixtos, optimè accipietur. G rutæ quoque hortenſis paululum cibo ſumptum, vel in potione dilutum, atque epotum, inflationes ſtomachi cõpeſcit.

Inflationem ſtomachi potentiſſimè diſcutit fimus vituli recens ex vino potui datus: hoc & dolores eius ex frigore aut cruditate obortos mirabiliter mulcet. Remedium phyſicum magnum aduerſum dolorem ſtomachi, in lamina argentea ſcribes, & dices, Aritmatho aufer dolores ſtomachi illi quem peperit illa. eandem laminam lana ouis viuæ inuolutam collo de lycio ſuſpendes, H & id agens dices, Aufer mihi vel illi ſtomachi dolorem aritmatho.

Dolorem & inflationem ſtomachi ſanat iecur lupi, prius aqua coctum, mox arefactum, & tritum, potioníque inſperſum. Faſtidium ſtomachi releuat papauer ſylueſtre (quod Gallicè calocatanos dicitur) tritũ, & ex lacte

A caprino potui datum. Epithema optimum ad ſtomachum reficiendum, mihique expertiſſimum, conficitur ſic, Maſtiches, thuris, nardi ſpicæ, aloes, abſinthii, ſingulas vncias, ſtyracis ⊣ II.S. croci ⊣ II.S. ceræ & medullæ ceruinæ ſingulas libras. ſtyracem & crocum pridie macera vino veteri infuſum, & ſic diligenter tere, medullam & ceram remitte igni: cætera tũſa cribratáque ſimul miſce, & ceroto ſuperinfunde, & in panniculo vtere ad ſtomachum duabus vel tribus horis: & ſi durius videbitur quàm eſſe debet, oleum nardinum aut gleucinũ ad- B iice vt molleſcat. Hyſſopum coctum cum oxymelite ieiunus, vel poſt cœnam, qui per cochleare quotidie accipiet, facilius conficiet cibum. Radicem fœniculi in vini cyathum radito, & priuſquam cœnes, vel quum dormitum ibis, potui ſumito, quo facto melius digeres.

Laſeris veri modicum, ex aquæ frigidæ cyatho dilutum, dormitum iturus bibe, digeſtorium mirum experieris, Mellis Attici librã I. vettonicæ tritæ ⊣ IIII. in vnum permiſce, & pone vt conferueat: quod quum refrigerauerit, facies paſtillos nucis auellanæ magnitudi- C ne, & poſt cœnam ſingulos hauries, quo facto apprimè quoſlibet concoques cibos. Item aliud embamma digeſtorium optimum, & vtiliſſimum, ſic, Liguſtici drachmas III. gingiberi drach. I. petroſelini drach. I. piperis drach. I. epithymi drachmam vnam, & laſeris ſcrupuli dimidium: tunſa hæc ac diligenter cribrata miſceto cum paſſo: hoc facit & ad eos qui cibum tenere non poſſunt, eúmque vomitibus reiectant. mox ergo vbi cibum ſumpſerint, dato paſtillũ ad modũ nucis auellanæ de medicamine ſupraſcripto, & ad præſens eos abſtine potu, citò D remediabis.

Epithematium vehementiſſimum ad cibum conficiendũ, ſic, Zingiberis ex aceto macerati P. I. auripigmẽti P. I. fæculæ P. I. calcis viuæ drachmas duas, ſinopidis Põticæ P. I. lixiuiæ 8. I. trita hæc in ollam nouam mittes, & feruere facies ſimul donec mellis craſſitudinem habeãt: & quum opus fuerit, inducta panno calida viſceribus appones. Quum ibis dormitum, zingiberis modicũ ſub lingua teneto, & ex poſca calida manus laua, optimè digeres, Vrticæ ⊣ III. iridis calydoniæ ⊣ III. ſchœni ⊣ E IIII. cyperi ⊣ III. magmatis ⊣ III. petroſelini ⊣ IIII. inulæ ⊣ II. piperis albi ⊣ II. melle colliges hæc omnia trita, & vteris oxyporio optimo ad digerendum, vnde etiã cœnatus parum accipies. Quum te in lecto poſueris, ventrem tuum perfricans dices ter, Lupus ibat per viam, per ſemitam, cruda vorabat, liquida bibebat: phyſicum hoc ad digerendũ de experimento ſatis vtile. Pulegium & naſturtium ex aqua ſimul decoctum manè bibe, emendabis vel diſcuties cruditatem. Quercus vi- F ridis folia cum ſalis ſpuma contrita, & potui data, remediant cruditatem. Acorum Ponticum tritum ex aqua calida potum, menſura cyathi vnius, ieiuni ſtomachum reficit cruditate depulſa.

Iis qui nec potu iuuantur, nec cibo & ſtomachi ructus amaros patiuntur, centauream (id eſt fel terræ) contritam ad menſuram denarii argentei ex aquæ calidæ cyathis tribus bibendam ieiunis per triduum dabis, ſtatim diſcutietur infirmitas. Succum abſinthii (quem Græci χυλὸν ἀψινθίου vocant) auellanæ magnitudine in aquæ cali- G dæ quartario bibendum da ieiuno: componetur ſtomachus, & appetentiam ciborum habebit quiſquis patietur ex infirmitate faſtidium. Oxyporium mirum Neronianum æſtiuum & hyemale, ſi ei quum volueris piperis aliquid adieceris, quod faſtidiũ ſtomachi marcorémque deterget: conficitur ſic, In muſti recentis & dulcis congium ex vuis albis facti, atque in ollam grandem miſſi, adduntur cydonea V. non purgata, totidem mala Punica, additur & ſorborum maturorũ ſextarius, & rhus Syriaci ſextarius, croci ſcrupulus. hæc coquuntur vſque H ad craſſitudinem mellis, poſtea diligenter colantur: repoſitum medicamen ſeruatur in vitro ſignatum, ſed omnino diligenter colatum, vt excrementa omnia ſeparentur, inde datur ieiuno ligula plena grandis. hoc eſt oxyporiũ quo Nero vtebatur ad digeſtionem, quod Marcellus medicus egregius oſtendit, quod & nos vſu probauimus. nã

& ſtomachum mirè cõponit, & humores ſiccat: excrementa quoque illa data dyſentericis mirabili efficacia proſunt. Oſſifragi venter madefactus appoſitúſque iis ad ſtomachum qui cibos non cõficiunt, vtiliſſimus eſt, vel etiãſi tãtùm manu teneatur, plurimũ iuuat.

Oxyporium Dionyſianũ ad digeſtionẽ, & ad rigorem ſtomachi, & ad confirmationem aqualiculi: conficitur ſic, Cydoneorũ incoctorũ tunſorúmque ſucci 8.1. mellis deſpumati 8.1. aceti optimi 8.1. hæc in vnũ permixta vaſe duplici decoquũtur, donec ſoliditas ad vnum ſextarium redigatur, additur pulueris petroſelini — 1. cymini ſemuncia, & bene contemperatum medicamen vaſculo vitreo cõditur ſub ſignaculo, atq; inde cochleare plenum à ieiuno accipitur. Oxyporium olympianum polyetes ad digeſtionem parandam, accipit hæc, Piperis — 1.S. zingiberis — 1.S. in puluerem redacta & creta hæc, dum ad digeſtionem temperanda erunt, ex melle dabis. Oxyporium pancharianum ad digeſtionem, quod & aqualiculi corruptelas vel aciditates conſumit, & ſtomachum marcẽtem recreat, tertianam etiam cum vino & calida ſub hora datum, mirè tollit: cõficitur ſic, Piperis vncias quatuor, ℈ III. ſeſeleos — 1. zingiberis — 1.S. ameos — 1. ℈ VI. aneſi vncias duas, libyſtici — 1.S. iuniperi Hiſpani — 1. ℈ VIII. ita vt iuniperum ablutum purgetur ſublato ſemine, & ſic teratur. Hæc omnia in puluerem redacta reponũtur in doliolo vitreo ſignato, ligula plena ex mulſa aqua datur ieiuno. Ad cruditatẽ quæ nauſeam facit, remediũ ſic, Vettonicæ drachma vna in oxymelitis cyathis tribus mixta potui datur. ius quoque pulli vel vbi coct⁹ fuerit, cruditati opitulatur, ſi in primo prandio ſorbeatur. Ad digeſtionem parandam, iuniperi baccarnm enucleatarum, & zingiberis & petroſelini Macedonici, & piperis vncias ſingulas, mellis libram vnam. quæ ſunt ſicca tundes vel teres & cribrabis diligenter. poſtea mel coctum, (id eſt deſpumatũ) admiſcebis, & vteris medicamine & ieiunus & poſt cœnam per cochleare acepto quanta ſit magnitudo auellanæ maioris. Ad ſtomachi dolorem in impetu cohibendum, Pomorum cydoneorum cutem tolles, atque inde vncias quatuor, & pulegii vnciam vnam, piperis vnciã vnã, zingiberis vncias tres, allii Gallici vncias tres, mellis ſelibram, aceti quod ſufficiat adiicies, & diligenter trita omnia permiſcebis, atque inde cochleare plenum dabis etiam cibato. Antidotum achariſtum multiplex, mirum: facit ad eos qui eſcam non digerunt, & qui malè ructant, & ad ſtomachi dolorem, & ad lateris & veſicæ & renum moleſtias, & ad omnia quæ interius cauſas malæ valetudinis habẽt, id eſt ad ſcotũ, ad febrem quotidianam & tertianã, & quartanã, ad ſanguinem tuſſientes, ad ſuſpirioſos, ad dyſentericos & ad colicos, & ad hepaticos, & ad nimiam vigiliam, & ad ſtrophum, & ad inteſtinorum dolorem: morſum etiam ſerpentis curat ter ad diem vulneri impoſitum, vel potui datum: confectio hæc eſt, Cinnamomi — 1. myrrhæ — III. piperis — 1. caſtorei ſemunciam, galbani — 1. ſtyracis — 1. caſiæ fiſtulæ ſemunciam, piperis longi — 1. coſti — 1. opii ſemunciã, ſpicæ nardi Є. croci Є. mellis Attici 8. 1. omnia iſta tundes diligenter, & cernes bene, & in puluerẽ molliſſimum redacta menſurabis, præter opium & galbanum. Galbanũ in olla noua excoques, ita vt ter bulliat ſuper prunas: opium autem cum vino vetere teres, & permiſcebis diligenter, & tum cætera omnia ſimul permiſcebis diu, & diligenter agitata recondes ſub ſignaculo in pyxide buxea, aut in doliolo vitreo, & dabis cui volueris ad modũ auellanæ, cum mellis cochlearib⁹ tribus vel quatuor: & poſtea dabis potionem calidæ aquæ, & quum dederis accipies mercedis quodcunque. multi enim qui citò curati ſunt, ingrati extiterunt, propter quod ipſum antidotum ἀχάριστον appellatur, id eſt ſine gratia. Oxyporiũ quod dicitur chymation, facit ad calculos, & ad renum dolorem, & ad inflationem ſtomachi, phlegmaticis quoque prodeſt, & halycis: ſed & tortiones & hæmorroidas curat, & quæ in ano naſcũtur reſtringit, & menſtrua nimia, & hepaticos, & ſpleniticos, & tuſſicos ſolitaneos curat, & cadiuis prodeſt: accipit hæc, Inulæ — 1. fœniculi ſeminis vncias tres, piperis nigri vncias II. tundes hæc ſeparatim & cribrabis bene, & cõficies vel permiſcebis melle ſemicocto, & dabis nucis Ponticæ magnitudine cum aqua calida. quidã hoc in oxymelite ſoluũt: quidã in vino mixto accipiũt, alii conſuerunt cochleario accipere purũ ad lapides eiiciendos. Deſcriptio panni ruſtici faciẽtis ad viſcerum curationem ſic, Olei P.1. axungiæ veteris P.1. butyri P.1. herbæ Sabinæ P.1. barbæ iouis P.1. tandiu hæc decoques quandiu herbæ areſcant, poſtea colantur, & additur ceræ libra, reſinæ P.1. farinæ de pulegio P.1. pulueris de bacca lauri P.1. de fimo ouillo vnde ouibus in lana hæſerit P.1. hæc omnia in vnũ corpus rediguntur, & permiſcentur, & inde pannus inducitur, & quotiẽs volueris reparatus ſtomacho apponitur.

Diateſſarõ quod febrẽ ſedat, & viſcera cõponit: accipit hæc, Olei cochl. tria, aceti cochl. tria, mellis boni deſpumati cochl. tria, vini veteris boni cochlearia tria, hæc tandiu decoquuntur quandiu omnia ad tria cochlearia redigãtur, & ita linteo inducta ſtomacho ſuperponũtur, vel ieiuno tepida per cochleare dantur. facit hoc medicamen ad omnes ſtomachi moleſtias. Ad dolorẽ ſtomachi vel tumorem, vel viſcerum infirmitatem, remedium ſic, Succi ex abſinthio 8.1. aceti optimi 8.1. olei mollis 8.1. ceræ Ponticæ libram vnam, medullæ ceruinæ — IIII. hæc lento igne decoques vſque ad menſuram ſextarii: exinde linteum denſum tinges, & maturè in lecto viſceribus appones, vtendum in horas II.

Confectio oxymelis diaſcilliu, ad ſtomachi cauſas, ſic, Scyllæ libram comminues de haſtula lignea acuta minutiſſimis partibus, & ſuperfundes illic aquæ nitidæ fontanæ 8. III. ac die tota & nocte coopertum vas in quod hæc miſeris, eſſe permittes: alia die in olla rudi cũ ipſa ſcilla deferuere facies lento igni vſque ad ſextariũ aquæ, tum linteo nitido exprimes ſcillam ipſam, vt ſextarius ille defluat: adiicies huic ſextario aceti optimi ſextarium, & mellis optimi deſpumati P.II. rurſum in eadem olla feruere vſque ad ſextariũ, tum recondes in ampulla nitida, & ſignatum habebis, & quũ imparationem ſtomachi ſenſeris, cochlearia ſingula planè tepefacta ieiunus accipies. Ad ſtomachi dolorem remedium phyſicum ſic, In lapide iaſpide exculpe draconẽ radiatum, vt habeat ſeptẽ radios, & claude auro, & vtere in collo. Epithematium ad ſtomachum confirmãdũ ſic, Aloes — III. thuris maſculi — II. maſtiches albæ ſemũciã, ſtyracis — II. croci — 1.S. meliloti ſemũciam, ceræ Põticæ, vel etiam rufæ — IIII. nardi — VI. ius abſinthii Pontici — 1. hæc omnia ſeparatim tunſa & cribrata miſcentur & coquuntur, & inducuntur in panno, atque maturè ſtomacho apponuntur. Ad digeſtionem parandam, quiſquis ſolicitus erit acorũ ieiunus commanducet, & iactet, radicem quoque amaram & inlotam ieiunus commanducet. Necnon anethi ſemen etiam viridis manducatum iuuat. nam & ſomnum conciliat, & digeſtionem parat. Compoſitio medicaminis ſubfragi, quod facit ad digeſtionem, & vitia ſtomachi, ſiue aqualiculi: accipit hæc, Petroſelini Macedonici — II. apii ſeminis — 1. ſeſeleos — V. piperis — V. nepetæ mõtanæ — IIII. pulegii ſicci quod in fumo non fuerit, — IIII. thymi ſicci Є. libyſtici etiã ſeminis — II. inulæ radicis tunſæ atque cribratæ Є. zingiberis Є. ex iis omnibus tunſis atque cribratis puluerem molliſſimum facies: adiicies deindè mellis optimi deſpumati quantũ putaueris mitti oportere, id eſt vt prope liquidæ ac temperatæ colligi poſſint ſpecies ſupraſcriptæ, & ſic recondes in vaſe vitreo, & quum volueris, ieiunus, quum tamen te digeſtum ſenſeris, ſingula cochlearia nõ pleniſſima matutinis horis accipies. Confectio epithematii quod ſtomachi vetuſtas cauſas emendat, & ad digeſtionem confirmat: accipit hæc, Seuũ taurinum, ceram, medullam ceruinam, axungiam veterem, reſinam terebinthinam, horum pondera ſingula æqualia ſimul miſcebis, quæ liquida fuerint liquabis igni: & mellis vncias tres, maſtiches vncias tres, & quæ tundenda, in puluerem tenuiſſimum rediges, & confe-

ctum medicamen linteo tenſo induces, & ſtomacho vel viſceribus appones, quod tamen ante momentum prandii detrahi conuenit. Aliud epithematium quod ad eaſdem ſtomachi cauſas efficaciter prodeſt, ſic, Styracis vncias duas, aloes vncias duas, petroſelini ⊢ I. ceræ libram I. nardi libram I. maſtiches vncias II. reſinæ frictæ pondo S. reſinæ terebinthinæ vncias duas: quæ liquida erũt, & quæ tũdẽda, ſimiliter vt ſuprà ſcriptis ſpeciebus facies: & ſimiliter medicamen vſque horam prandii vteris. Item aliud epithematium quod Arete dicitur, quod facit ad vetuſtas cauſas ſtomachi, accipit hæc, Cardamomi vnciam vnam, libani vnciam vnam, ceræ vncias VI. reſinæ vncias quatuor, ſtyracis vncias duas, olei cyprini vnciam vnam, vini veteris heminam, cardamomum & libanum ſemote tundendum, & cribrandum, ſtyrax vino infundendus, & reliqua quæ remittenda ſunt, lento igne ſoluenda, & tum ſimul omnia permiſcenda: quod epithema ſimiliter linteo aut phœnicio inducendum, & ſic ad viſcera adponendum, & in horam prandii ſi non fatigauerit habendum, ita tamẽ vt aduerſo pectore cuiuſlibet pueri tepefactum ponatur. Intyba decocta in cibo ſumpta, aut eorum aqua pota, ſtomachum purgant. Herbam vettonicam menſe Auguſto lectam cum ſemine & radicibus ſuis, ſed ſine ferro erutam, arefactam diligenter & excuſſam ne terram habeat, cõtũdes & cribrabis, ac pulueris eius tenuiſſimi cyathos duos, cum aquæ ſextariis ſex in olla noua ad tertias decoques, ollámque ipſam opertam ſub diuo repoſitam habebis, ex qua ſiquando ſtomachi ardores concitabuntur, cochlearia duo aut tria laboranti glutienda dabis, mirè ſubuenies.

Herbæ vettonicæ faſciculum, herbæ nepetæ ac pulegii virgulas ſingulas, & ſalis paululum, cum vini veteris heminis tribus in olla rudi vſque ad heminam decoques, & ieiuno ſtomachico mane cochlearia ſingula aut eo amplius dabis. Quotiens ſtomachi morſus ſentire cœperis, glycyrrhizæ ſuccum de ſurculo eius trahito, aut ipſam ſub linguam ad magnitudinem cicerculi habeto, nec dolorem ſtomachi, nec ſitim ſenties.

Lac bubulum tepidum incoctum ſubinde ſumptum, exulceratum quoque, ſtomachum ſanabit. Cochlea cruda deuorata, ita vt dentibus non tangantur, ſtomachum curat, certè languentem ſi per triduum ſic ſumatur, emendat. Cochleas, ſed veras Africanas, conditas ex ſale, & paulo olei coctas, ſed non purgatas, qui ieiunus ternas aut quinas quotidie & frequenter ſumpſerit, rariſſimo ſtomachi dolore vexabitur. certè ſi carbonibus toſtæ ſumantur, melius proſunt. Siquis cymini triti ex melle terna cochlearia quotidie ieiunus accipiat, ſtomachi dolore mirè carebit. Stomacho remediũ optimum de experimẽto tale eſt, Petroſelini vncias tres, ſalis vncias duas, nardi ſpicæ vnciam, amomi vncias duas, hyſſopi ⊢ II. vettonicæ vncias duas: hæc omnia in cucumam fictilem nouam mittes, quæ ſit ſextariorum nouem, eámque aqua ſupplebis, & obturabis, vt modicum ſpiramenti relinquas, & decoques ad tertias, ac denuò aqua ſupplebis, & rurſum ad tertias decoques: tunc adiicies mellis optimi deſpumati quartarium, & tertia vice ad medias decoques, ac poſtea in vaſculo vitreo aut fictili recondes ſub ſignaculo, atque ex eo aduerſum ſtomachi laborem terna cochlearia ex aqua calida, ſi febres erunt, aut ex condito ieiunus, ſi non erunt, ſumes. Ne ſtomachus perfrigeſcat vnctio ſaluberrima hæc eſt. Foliorum lauri & baccarum, fœnigræci, ſampſuci, cupreſſi, roriſmarini, vncias ſingulas cõtundes, & in vini veteris ſextariis V. per triduum macerabis, quarto die olei boni ſextarios tres adiicies, & in olla rudi ad prunas non acres, ita decoques donec vinum conſumatur, tunc colabis, & excrementa vel ſordes abiicies, & rurſus ollam cum medicamine ad tenues prunas repones, eique addes ceræ nitidæ libram, reſinæ terebinthinæ purgatæ ſelibram: hæc omnia permixta & coagitata, ad modum cer ti recõdes, & quum opus fuerit non ſolùm ad ſtomachi, ſed etiam ad neruorum & muſculorũ perfrictionem vteris ſaluberrimo vnguento. Antidotum Hadriani, quo vtebatur Cæſar Auguſtus, quæ potio dat omni corpori fortitudinem. quiſquis enim ea vſus fuerit, nec ſtomachi, nec iocineris, nec ſplenis, nec cordis, nec lateris, aut pulmonis, aut coxarum dolores patietur, ſed nec tuſſim, nec perfrictiones, nec ſpaſmos, nec coli dolores ſentiet, nec dyſentericus, nec hydropicus, nec ſuſpirioſus, aut cholericus erit. facit etiam hoc remedium contra omnes humores noxios, & omnia venena, vel maleficia in cibo aut in potionibus data. Cõpoſitio ergo eius eſt talis, Fœniculi ſeminis, cymini, gummis Thebaici, phu, pulegii, origani, piperis albi, herbæ Sabinæ, petroſelini, cedri ſeminis, chamædropis, caſiæ bonæ, iouis barbæ, rapæ ſeminis, nardoſtachyos, iunci ſeminis, euphorbii, echyos radicis, (hoc eſt capſellæ) cyperi, pyrethri, trifolii ſeminis, quo mulieres vtũtur in capite, amomi, ſerpylli ſicci, gentianæ, ariſtolochiæ longæ, rutæ agreſtis ſeminis, omnium ſupraſcriptarum ſpecierum vncias ſingulas. Item rutæ radiculam, quæ facit ad porcorum incommoda, agni radicem, hociamſani (ſiue agrimoniæ) radicem, draconteæ. radicem, quæ radix eſt quaſi coſtum, & bene olet, acori radicem. harum ſpecierum ſingulas ſemuncias adpendes, & omnia vel infrà vel ſuprà ſcripta diligenter tunſa & cribrata, in puluerẽ tenuiſſimum rediges, ac poſtea cum melle Attico, quantum ad ſpiſſitudinẽ ſufficiat, permiſcebis, atque ex eo quum opus fuerit, quãta auellanæ eſt magnitudo, ieiuno dare debebis.

Confectio aceti diaſcilliu, ad digeſtionem, & ſtomachi vitia ſic, Scillam ſumes, & inde tolles duriſſima quæque, & proiicies: deinde omnia tenerrima concides minutè, vt habeant libram ſemis, eámque crudã coniicies in aceti congium vnum acerrimi: & quum diu macerata fuerit, & cõbiberit, tolles ſcillam, & exprimes, ídque acetum percolabis, & in vas bene picatum repones, eiúſque aceti ieiunus manè ſi ſorbeas ſingula vel bina cochlearia, ſtomachum curabis. & quod ad oris olidi valetudinem attinet, hoc medicamento odor malus emendabitur, & ſi in naſo polypus fuerit, hoc aceto gargarizato eiicitur. quod quidem acetum & ad claritatem oculorum, & ad auditum aurium optimum eſt, ſi aſſiduè gargarizetur, ad vocẽ quoque & ad ſuſpirium, & & ad ſplenem, optimum remedium eſt. ſiquis autem inde ad diem ſorbeat, vel dimidium cyathum, colorem optimũ habebit, & facilius ſuſpirabit, & cibum melius conficiet. Nam ſiquis multum comederit, & non coxerit, & cibus ei in ſtomacho inacuerit, ſorbeat de hoc medicamento, continuò deſinet crudus eſſe: vt ſcias verò quantum vim habeat, etiam cadiuis datum prodeſt.

Nam ſi vel duos cyathos cadiuus inde ſorbeat, & currat paſſus mille ducentos quinquaginta ieiunus, mirè remediabitur ſi vel tertio aut quarto die id acceperit. quod ſiquis erit in accipiendo quotidie patiens, penitus carebit hoc morbo. hoc medicamen & ventos eiicit, & venas purgat. Nam is morbus ex ventorum multitudine mouetur. frigeſcit enim corpus de imparatione, & nauſeam facit, & vomitus mouet. Siquis ergo hoc ſumat, omnem eſcam & potionem bene concoquet, & nulla res ei nocebit. ac ſi voles hoc medicamine phthiſim ſedare, adde vini dulcis paululum, & ſic dato mixtum ſorbere ieiuno. Siquis ſanguinem excreabit, hoc medicamine accepto, facilè eiiciet omnem moleſtiam, & venæ ei purgabũtur: quódque ad pulmones & arterias corruptas attinet, per vomitum ſanabitur, ſi hoc medicamento vtatur aſſiduè: & ſiquem aqua intercutis tenebit (id eſt ſi hydropicus erit) ſanabitur, faciliúſque curabitur ſi recẽs morbus fuerit. nã per vrinã illum citò digeret, & quod ad ſplenem attinet extenuabitur. Oportet ergo prius videre vnde quis morbus veniat. Si à ſplene erit, venter ſoluetur, aut crura turgebũt. Dari itaque oportebit manè ieiuno duos cyathos, certè, vel vnũ cyathũ ſi ſatis infirmus erit dato. Quòd ſi ab iecore erit morbus, mellis cyathũ aut paſſi cõmiſces cum cyatho eius aceti, ídque per dies aliquot dabis. primùm nanque ſudoribus vehementiſſimis, poſtea etiam vrina multa purgabitur: deinde cibum & potionem liben-

tiſſimè ſumet, omniáque citò concoquet. Ad ſto-
machi dolorem arcẽdum, cymas ſinapis viridis ex aqua
diligenter coques in olla noua, eáſque conditas oleo &
liquamine manducabis, ſanè obſerua vt paulùlum ſalis
mittas dum coquuntur, propter Bromum. Mel,
rutam, cyminum, piper ſimul tere, & vtere pro oxygaro
ad inhibendum ſtomachi dolorem. Papauer noſtrate
cum lacte ſuo ſimul decoques in aqua, & ipſam aquam
diligenter colatam, ſtomachico cum melle Attico po-
tui dabis. Iris tunſæ heminam, cyperi tunſi he-
minam, in vini Aminæi ſextarium infundes, vt vna no-
cte macerẽtur, deinde addes reſinæ terebinthinæ ℥ IX.
ceræ ℥ III. quas cum olei cyprini ſelibra liquefacies.
deinde ſimul omnia miſcebis, & manibus ſubiges, at-
que malagmatis more ſtomacho laboranti appones.

Ceram, adipem anſerinam, & butyrum in ſe decoque,
& in panno tenui ſtomacho calidum appone, confeſtim
dolori ſtomachi ſubuenies. Peucedani radicem
contritam ex vino qui frequenter biberit, nec ſtomachi
dolorem nec pulmonis inflationem patietur.

Item ad ſtomachi dolorem perſici folia viridia te-
res, & cum axũgia vetere purgata ſubiges, atque in pan-
no ad ſtomachum pones. idem præſtat mentaſtrũ quod
ſupra ripas naſcitur ſimiliter impoſitum. Oxypo-
rium cydonite quod facit ad ſtomachum & tuſſim,
empneumatoſim quoque ſoluit, & digeſtionem citiſſi-
mam præſtat: cõficitur ſic, Cydonea matura purgabis de
foris & deintus, & penſabis ad pondo tria, coquéſque ex
mulſo in olla rudi, & quum fuerint cocta, eiicies de ol-
la in catinum vel mortarium, ſeparabis deinde ſuccum
illum quem excocta dimiſerint: poſtea remittes cydo-
nea ipſa in ollã, & tunc àddes ibi aceti pondo duo, mel-
lis optimi pondo tria, mali granati expreſſi ſextarium
vnum, coques poſtea lento igni donec vnũ corpus fiat,
& habeat mellis ſpiſſitudinem: poſtea autem refundes
illud in mortarium, & teres diutiſſimè, donec omnis
duritia diſſoluatur: & dum teris ſummatim adiicies ſe-
munciam zingiberis, & piperis triti ℥ II. petroſelini
℥ I. & ſimul iterum diſcoques, ac poſtea miſcebis mul-
ſam, vbi cocta fuerint cydonea, atque ita in vaſculo vi-
treo recõdes, & quum opus fuerit per cochleare ieiunus
accipies. Stomachi & capitis dolores, tuſſim quoque
longáſque ægritudines curat, & dyſentericis medetur,
leptopyrexias ſanat: dolori etiam faucium & ſynanchæ
ſuccurrit tale medicamen, Piperis albi ℥ I.S. mellis At-
tici ℥ I.S. aſari ℥ I. vettonicæ, ſaxifragæ, caſiæ fiſtulæ,
pondus vt ſupra. hæc omnia trita cum deſpumato melle
miſcebis, & dabis cochlearium grande plenum ex con-
dito mixtum. febricitanti verò ex aqua calida. Antido-
tum multiplex ad multa remedia, recipit hæc, Croci
ſcrupulos XV. piperis albi ℥ II.S. amomi ſemunciã, py-
rethri ſemũciam, dauci cretici ſemũciam, folii malaba-
thri, nardoſtachyos, caſiæ, apii ſeminis, euphorbii, rutæ
ſeminis, petroſelini, roſæ ſiccæ, opii, ſingulas ſemũcias,
opobalſami ℈ VI. mellis boni P. II. cinnami Є. ſi non
fuerit cinnamum, mittes caſiæ fiſtulæ duplum pro eo;
& hæc omnia tunſa cribrabis cribello tenui: & ſic miſces
opium cum melle, & mittes in mortarium, & diligen-
tiſſimè teres donec vnum corpus fiat, ac ſic omnia per-
mixta mittes in doliolum vitreum. quũ opus fuerit, ex
hoc colicis fabæ Ægyptiacæ magnitudine cum aquæ
frigidæ cyathis trib⁹ potui dabis. Iocineroſis, qui iecur
grauiter dolebunt, cum vino mulſo dabis, vt ſuprà ſcri-
ptũ eſt. epilepticis quos caducos dicunt, dabis vt ſuprà
pleuriticis cũ aquæ mulſæ dabis cyathis tribus. Sto-
machũ dolentibus cum poſcæ cyathis tribus, dyſenteri-
cis qui perſoluto ventre ſunt, cum aqua frigida dabis,
periodicis febribus qui laborant (id eſt acceſſionibus
diurnis & nocturnis) cũ aqua calida dabis. quibus den-
tes dolent, & quibus ſanguis de gingiuis defluit, cum
poſca frigida aut cum vino dabis, ita vt reſolutum in
ore teneant: ſpleniticis ex poſca dabis: paralyticis ex a-
qua calida: præcordia dolentibus, itidem ex aqua calida:
tortiones ventris qui patiuntur ex aqua calida dabis:
morſiunculas leues qui patiuntur, ex aqua calida da-

A bis. Secundas etiam mulieribus quæ ex partu vel ex
abortu remanſerint, diſcutiet ſi ex ſucco fœnigræci
cocti, vel ex mulſa bibendum detur. Apoſtema-
ta etiam & omnia intrinſecus collecta expurgat, ex mul-
ſa datum, vel ex fœnigræci ſucco. Sicca verò
tuſſi laborantibus ex melle ſolo dabis. Ad vuam
ſtillantem ex mulſa gargarizandum dabis: iis verò
qui fungos venenatos comederint, cum oxymellis
cyathis tribus dabis. Venenum ſiquis biberit
ex ſucco ptiſſanæ reſolutum accipiat. In omni-
B bus ſanè paſſionibus triduo continuo dabis: ſi neceſſe
fuerit, iterum alio triduo dabis. omnibus ſanè quãtum
fabæ Ægyptiacæ granum eſt dabis. Confectio po-
tionis ad omnem ſanitatem vtilis, & ad ſtomachi cõfir-
mationem, accipit hæc, Lauri baccarum purgatarum vn-
ciam vnam, myrrhæ ℥ I. gentianæ ℥ I. ariſtolochiæ ro-
tundæ ℥ I. puluerem tenuiſſimum ex iis ſpeciebus ſepa-
ratim tunſis facies, & poſtea permiſcebis, & repones: &
& quum vti volueris, cochleare vnũ cum potione cali-
dæ aquæ ieiunus accipies, & interpoſitis diebus quũ vo-
C lueris iterũ accipies. Primo vere tamen incipies hac
potione vti, & deinde quomodo volueris, per tempora
triduo continuo vteris. Antidotum quod facit ad
omnes dolores internos, & ad ſtomachum confirman-
dum, recipit hæc, Apii ſeminis ℈ XXI. anethi ſeminis ℈
IX. caſtorei ℈ VI. piperis III. opii ℈ III. myrrhæ ℈ III.
hæc omnia ſeparatim tundes, & ex melle optimo tem-
perabis, & quum volueris dare potionem, in modũ fa-
bæ globulos facies, & dabis ex cõdito, ſiue vino vetere:
ſed ſi febricitauerint, ex calida aqua. Hæc confectio di-
D citur Athanaſia: facit ad lateris & ad coli, præcipuè ad
ſtomachi dolorem. Lini ſeminis & fœnigræci, &
fœniculi farinæ, ſinguli ſextarii cum aqua malſa deco-
cti, & in panno ſtomacho laboranti & viſceribus duris
appoſiti plurimum proſunt. Ad eos quos ſubitò
linquit animus, & quibus mens alienatur, aut vertigo
eſt, cochleæ cum ſuis teſtis tritæ incoctæ, ita dantur per
dies quinque vt prima die cochlea vna cum paſſi cya-
tho potanda detur. alia die duæ cum duobus cyathis,
tertia die tres cum tribus cyathis, quarta die duæ cum
E duobus cyathis, quinta die vna cum cyatho vno.

Potio efficaciſſima ſtomachi remedio, ſic, Apii ſemi-
nis drach. VI. petroſelini drach. IIII. ſpicæ nardi drach.
IIII. myrrhæ drach. IIII. piperis longi drach. V. con-
trita vniuerſa hæc diligenter in vnum miſcentur, deinde
adiicitur mellis optimi deſpumati quod ſatis ſit, atque
in vaſe vitreo mixta ſeruantur. inde quum opus fuerit
poſt balneum drach. IIII. aut etiam minus, ſi infirmior
erit qui accepturus eſt, ex aqua calida vel ex mulſo in
potione dabuntur. Porri capitati excocti in cibo
F ſumpti cum aceto plurimum proſunt ſtomacho labo-
ranti. Vrticæ ſemen coctum iuuat ſtomachum ſi
cum pane manducetur, & cum iure ſuo: cydonea quo-
que incocta in melle ſeruata ieiuno data plurimum pro-
ſunt. Thalaſſomeli quod iucundiſſimè & infla-
tiones deponit, & ventrem purgat ſine ſtomachi vexa-
tione. eſt enim & odore & ſapore gratiſſimo, quod hoc
modo fieri debet, Aqua marina ex alto (id eſt de profun
do) vel aqua cæleſtis cum ſale mixta, pari mẽſuræ mellis
optimi deſpumati permiſcetur, & ſeruatur in vaſe fícti-
G li, & quũ opus fuerit tepefacta potui datur. Purga-
torium efficax, quod nec ſtomachum vexat, nec caput
grauat, & bilem deducit. lactis caprini ſextarium, ſalis
ammoniaci ℥ II. mellis optimi ℥ I. in vnum omnia
diu contrita & permixta ieiuno potui dantur. ſed poſt
potionem diu inambulare debet, vt ipſa potio melius
motu corporis proſit. Sambuci liber inter corti-
cem & ſurculum raſus, & tritus, ádque nucis iuglandis
magnitudinem ex aqua vel mulſo potus, miro modo
detrahit bilem, ac ſtomachum releuat. Vettoni-
H cæ herbæ folia in vmbra areſacta contunde & cribra,
atque ex eo puluere paululum, & mellis decocti cyathũ
vnum permiſce. atque inde poſt cœnam ad magnitudi-
nem ciceris tranſglutiendum dabis ei qui cibum euo-
mit ſtatim, & non poteſt continere. Radicem ſi-

culneam vini veteris cyatho vni inrade, & priuſquam cœnes vel cubitum eas bibito, ſi vitio ſtomachi laborabis. Laſeris veri modicum ex aquæ frigidæ cyathis quatuor dilue, & dormitũ iturus bibe vt cibum bene concoquas, aut eius radicem guſtato dormitum vadens, idem tibi præſtabit. Rorem marinum ieiunus commanducet, aut in aqua calida excoctum bibat qui cruditatem patietur, ſtatim remediabitur.

Compoſitio potionis ad dolorem ſtomachi, ſiue ad nauſeam reprimendam ſic, Herbæ mandragoræ quæ naſcitur in locis montanis ſuccus expreſſus ad ponderis ſcrupulum dimidium, potatúſque ex aqua calida vel ex mulſa, nauſeam expellit, abundantiam phlegmatis purgat, ſedátque dolorem ſtomachi, & faſtidium diſcutit. vltra hoc autem pondus ne dederis, quia nullius ſtomachus vim eius poterit ſuſtinere. Pulegium cum oxymelite decoctum, ad menſurã heminæ tepefactum, ieiuno & digeſto dabis bibendum, non ſolùm ſtomachum reficies, ſed etiam ſi circa cor aliquid erit vitii, eadem potione ſanabitur. Ad ſtomachum componendum vteris remedio tali ſatis commodo, Rutam, apium, anethum, cyminum, æquis portionibus coques cum vini veteris ſextariis duobus, poſtea addes olei amari 8. I. & iterum coques, vel aliquandiu combullire permittes, atque inde quum vtcunque reſederit feruor, per globulum lanæ ſuccidæ ſtomacho quod ſufficiat infundes, ita vt poſtea denſus lanæ floccus ſupra ſtomachum iacentis ponatur. Poſt horam quàm hoc feceris, de nardo tepido ſtomachum perfricabis, & de ſabano molli leuiter detergebis, deinde infirmũ deambulare facies. Confectio epithematii quod ſtomachi vetuſtas cauſas emendat, & ad digeſtionem confirmat, Ceram, ſeuum taurinum, medullam ceruinam, axũgiam veterem, reſinam terebinthinam, horum pondera ſingula æqualia mittes, deinde adiicies mellis ⊣ III. maſtiches vncias tres: quæ liquãda fuerint liquabis, & quæ tũdenda tundes: & ſic confectum medicamen in linteo apponetur ſtomacho, quod ante momentũ prandii ſubtrahi conuenit. Item aliud epithema quod efficaciter prodeſt ſtomacho, & viſceribus, Styracis ⊣ II. aloes ⊣ II. petroſelini ⊣ I. ceræ libram vnam, nardi P. I. maſtiches ⊣ II. reſinæ frictæ P. S. reſinæ terebinthinæ ⊣ II. quæ liquanda ſunt liquabis, & quæ tundenda tundes, & permiſcebis, & ſic confectum medicamen ſimiliter linteo inductum ſtomacho appones.

Ad confirmandum ſtomachum vel conſeruandum, ſiquis infirmũ habet de quartanæ labore, epithematiũ tenue, Axũgiæ porcinæ, butyri, reſinæ frictæ, herbæ Sabinæ, ceræ rufæ, libras ſingulas, ceruſſæ ⊣ III. ceræ Ponticæ ⊣ III. hæc omnia ſeorſum parata miſcebis, & ſimul decoques, & ſic vteris. Deſcriptio Polyarchii ad ſtomachum poſt diutinas febrium moleſtias componendũ, Caſiæ ⊣ I. roſæ ſiccæ ⊣ I. cyperi ⊣ I. cardamomi ⊣ I. nardoſtachyos ⊣ I. nardi Celtici ⊣ I. malabathri ⊣ I. iridis Illyricæ ⊣ I. œnanthes ⊣ I. maſtiches Chiæ ⊣ I. croci ⊣ I. amomi ⊣ I. meliloti ⊣ I. abſinthii ⊣ I. coſti ⊣ I. guttæ ammoniaci ⊣ I. aloes ⊣ I. thuris ⊣ I. myrrhæ ⊣ I. bdellii drach. VIII. ſtyracis drach. X. in vino infuſæ, xylobalſami drach. IIII. ſchœni anthus drach. IIII. reſinæ terebinthinæ drach. XLVIII. nardomyri drach. LXIIII. ex quo cerotũ facies adiectis olei roſei drach. LXVI. ceræ Ponticæ drach. CXXVIII. opobalſami drach. XVI. hæc omnia tunſa cribrata, & cætera vino optimo madefacta, ſimul in mortario colliges, ex quibus trochiſci vel madgalia fient: ceroto verò facto, vel puluis ſuprà ſcriptus vel ramenta miſcentur.

CORDIS DOLORI, ET CORCO, ET PRAEcordiis, remedia rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXI.

PRæcordiorum dolorem catuli lactentes admoti viſceribus humanis, transferre in ſe adſeruntur, ídque exenteratis perfuſiſque vino deprehẽditur vitiatis eorũ viſceribus. Ad corcum, carmen in lamella ſtagnea ſcribes, & ad collum ſuſpendes hæc: antè verò etiã cane, Corcu nec megito cantorem. vtos vtos vtos, præparabo tibi vinum leue, libidinẽ diſcede anonnita. In nomine Dei Iacob, In nomine Dei Sabaoth. Item ad id aliud carmen, Corce corcedo, ſtagne, paſtores te inuenerunt, ſine manibus collegerunt, ſine foco coxerunt, ſine dentibus comederunt. Tres virgines in medio mari menſam marmoream poſitam habebant, duæ torquebant, & vna retorquebat, quomodo hoc nunquam factum eſt, ſic nũquam ſciat illa gaioſeia corci dolorem.

Ad cordis dolorẽ vel ad eos qui lumbricis in corde vexãtur, Aquam maluæ cum melle pari menſura permixtam tepidam ieiuni bibant. Ad cordis dolorẽ herbæ erythrodani, (id eſt caulis purpurei, hoc eſt marini) vel ſiſimbriæ ſuccum, ad plenitudinẽ cõchulæ oblongæ (quam Græci telynen, alii chemam macram vocant) cum aqua calida prope noctem dormitum vadens bibat. Pinus viridis aciculæ contritæ ex vino optimo potui datæ, cordis dolorem ſedant, ita vt qui potionem acceperit, pinguibus eſcis abſtineat. Dolorẽ cordis leuat cymini Æthiopici commãducati ſuccus frequenter tranſmiſſus. Aduerſum cordis pulſum vel dolorem mirum remedium quod in lamella ſtagnea ſcribes, * & phylacteriũ de ſtyrace ſubfumigabis, & in collo ex licio ſuſpendes, ita proderit vt ſtupeas. Ad dolorem præcordiorum cataplaſma egregium, Lini ſeminis ſextarium vnum, fœniculi ſeminis ſextarium vnum ex aqua mulſa decoques, & in panno calido præcordiis ſæpius applicabis, mirè proderit.

Cerotum valde efficax ad cordis dolorem, Ceræ ſelibram, olei Cyprini ſelibram, abſinthii Pontici ſelibrã: abſinthium tundes, ceram remittes & permiſcebis, ac pro ceroto vteris. Qui præcordiorũ ardore vexãtur, ſi etiam febres & lumbricos habeant, hoc remedio ſanabuntur: ouum crudum ſummiter apertũ exinanies, ídque implebis oleo viridi, & defundes, & lotio virginis pueri implebis, & defundes, tum adiicies parũ mellis, & in vnum cum oui ipſius interioribus permiſcebis, & potandum ieiuno dabis: hoc & ſtercus vetuſtiſſimũ & lumbricos noxios pellit, & febrem acutiſſimam releuat. Bulbi excocti triti inliti tumorem præcordiorum, & ventris emolliunt. Item proficies ſi ocimum triueris, & eo præcordia ſpiſſius inleueris. Fœniculi farina cum pari menſura mellis decocta, ceroti modo panno inlinitur, & calẽs tumori præcordiorum imponitur. Malagma ad præcordiorũ tenſionem, & ventris ac ſtomachi duritiem diutinam cum dolore, quod & iecori & lieni prodeſt, cõficitur ſic, Ceræ P. I. guttæ ãmoniaci P. I. iris Illyricæ denarios XXII. opopanacis denarios XX. aneſi denarios XXV. fœnigræci ſeminis * XXV. reſinæ terebinthinæ P. I. adipis ſuillæ veteris P. I. aceti acris 8. I. mellis P. II. mel cum aceto permiſcendum eſt, atque illic arida omnia die & nocte maceranda ſunt. Terebinthinam verò, & ceram, & adipem liquefactam in vnũ cæteris admiſcere oportet, & deinde manibus diutiſſimè ſubige, donec ſine offenſione malagma tẽperatiſſimum fiat. Ad cordis pulſum ſiue ſaliſſationẽ, ſuccinum verum mittes in aquam feruentem, & illic eſſe patieris, atque inde per triduum laboranti ſingulos cyathos tepefactos, ſi nimium erit frigus, dabis bibendos: hoc remedium & hominibus & animalibus prodeſt.

AD HEPATIS SIVE IECORIS vitia omnia, & moleſtias vniuerſas, remedia rationabilia, & phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XXII.

RVtæ ſylueſtris manipulo, in ollam nouam coniecto, decoctóque ex tribus heminis aquæ ad heminam, adiicies mellis libram, rurſúſque feruefacies, ex eo per triduum ieiuno potum dabis iecinoris dolore nimio laboranti. Hircinus ſanguis adhuc calens ſupra prunas excoctus, & cibatui datus ieiuno, iecinoroſo mederi traditur. Viuerra toſta porcelli lactentis modo inaſſata, & cibo dato ieiuno, mirè iecinoroſo ſuccurrit. Hepatice experta ſic, Piper album & maſtichẽ æquis portionibus tũdes & cribrabis, rurſúſque in mortario teres, atque ita oleo Hiſpano optimo temperabis,

vt ſit ſpiſſum,inde catapotia facies magnitudine ciceris, A
atque in ſole ſiccabis vt dureſcant:tunc in pyxide recon-
des, & ex his vnam pilulam ieiuno in ouo ſorbili dabis,
adiiciéſque parum ſalis,ſed per triduum dabis. Tu-
mori iocinoris apprimè medetur hoc remedium, Inulæ
radicis vncias tres (quæ Græcè dicitur helenium)deco-
ques ad medias in aquæ ſextariis tribus, atque heminã
ex ea ieiuno in dolore bibendam dabis, ídque per tri-
duum facies. Ad veteres iocinoris dolores potio
optima ſic, Nardi ſpicæ ℈ v i i i.croci ℈ i i. myrrhæ ℈ B
iii. caſiæ ℈ v i i i. ſchœni ℈ v i i i. omnia trita & cri-
brata melle optimo comprehendes, & dabis ieiuno in
potione ℈ i i i,ex aquæ mulſæ cyathis iiii. quouſque
vitium extirpes. Ad tumorem iocinoris,& ad diſ-
pnœam remedium ſic, Petroſelini, coſti, chamæpitys,
æqua põdera tundes,cribrabis,& dabis ieiuno hepatico
duo cochlearia cum aqua mulſa. Melanthium
(id eſt git) quantum cochleare recipitur, contere, & da
cum vino tepido dulci bibendum ieiuno hepatico.

Nimium laudatum iocineroſis remedium ſic,Picem
duram contere, & ex ea da potandum ieiuno hepatico
cochleare vnum cum vino auſtero. In lamina ſta- C
gnea ſcribe, Ite ϛϱωϛ, &'deſuper nomen iocineroſi cui
mederi voles, ſcribe: laminam verò licio ligatam collo
eius ſuſpendes, mundúſque id facito. Abſinthii
florem,caſiam,crocum, nardi ſpicam, aſarum, ſchœni
florem,folium,maſtichen,xylobolſamum, amomum,
cinnamomũ,ad drachmas ſeptenas,aloes Indicæ drach.
vi. tundes & cribrabis ſingula ſeparatim, eadémque
miſcebis, atq; inde cochlearia bina ieiuno hepatico cũ
mulſa aqua tepida aut vino vetere auſtero per triduum
dabis: quod remedium & ad digeſtionẽ & ad crapulam D
deponendã facit. Antidotũ ad hepaticos ſic,Pe-
lecini ſeminis, eupatorii, iocineris lupini, picis brutiæ,
coſti, fœnigræci,piperis:paria hæc tundes,cribrabis, &
melle comprehẽdes,atque inde catapotia ad ciceris ma-
gnitudinem ex aqua calida dabis. Antidotum Phi-
lonium ad iocineris & ad omnium viſcerũ intrinſecus
dolorẽ,ſic,Croci drach.v.pyrethri drach.i. piperis albi
drach.xx.hyoſcyami drach.xx.euphorbii drach. i.nar-
di Indici drach.i.opii drach.x.quæ ſunt ſicca tũdũtur,
cætera in mortario cõterũtur, & permixta melle cõpre- E
hendũtur. Hæc potio his modis ieiunis dãda eſt: cœlia-
cis & colicis qui ſine febre erũt, ex aqua frigida, febri-
culentis ex aqua in qua anethum ad tertias decoctum
fuerit: in declinatione verò febris, ad magnitudinem
auellanæ: ſpleniticis ex aqua cum appare decocta cya-
this tribus,magnitudine qua ſuprà:hepaticis dimidium
auellanæ modum:febriculentis ex hydromellis cyatho,
vel ex aqua mulſa in qua anethũ cum ſurculis ſuis fue-
rit decoctum. orthopnoicis, magnitudine auellanæ re-
miſſa in aceti ſcillitici cochlearibus quatuor, ex aquæ
calidæ cyathis quatuor. ad ſpaſmum & cordis dolorem
vel tremorẽ ex aquæ mulſæ cyatho magnitudine auella F
næ. Ad lateris dolorem ex aqua mulſa, magnitu-
dine auellanæ, contra noctem dabitur: ad ſingultus &
quibus frigus etiã æſtate inſederit,ex aqua mulſa,modo
auellanæ. phthiſicis ex ſucco ptiſſanæ,vel ex mulſi cya-
this tribus modo auellanæ: dyſentericis ex poſca cya-
this duobus, modo ciceris arietini: auriginoſis ex a-
quæ mulſæ cyathis duobus, auellanæ duplum. dyſuriæ
& calculo ex aquæ cyathis tribus in qua tres manipuli
apii fuerint decocti,magnitudine auellanæ. Potio G
ad hepar vtiliſſima,præterea hæc ipſa compertũ & præ-
ſentaneum remedium eſt etiam ad lateris dolorem. ac-
cipit hæc,Piperis ⸗ i. coſti ⸗ i.lupini ſicci amari ⸗ i.
hæc omnia ſicca tunſa cribrata mixta ſimul repones,
quũ opus fuerit vnũ cochleare plenũ, vel ſi vires infir-
miores ſunt, raſum (id eſt ruclatum) cum vino auſtero
ieiuno hepatico per dies tres vel quinque continuos da
bis, ita vt in eo latere complicatus aliquandiu iaceat,& H
cooperiat ſe ſagis: & quum cœperit ſudare, leuet ſe &
deambulet diu. Item expertum atque vtile ad
hepar remedium, De foliis fici aridis (id eſt ſiccatis ſub
vmbra & arefactis) tritis cribratíſque, de quo puluere

cum condito ad menſuram tria cochlearia accipiet he-
paticus ieiunus, & in eo latere diutule iacebit: deinde
ambulabit, & per triduum continuum hoc medica-
men accipiet ſimiliter obſeruans. Prodeſt mi-
rificè hæc compoſitio ad tumorem & dolorem cum
duritia iocineris & lienis. item ad renum dolorem
benefacit. nam & colorem corporis reſtituit, qui pro-
pter vitia ſupradictarũ partium corrumpitur, pallidúſ-
que conſpicitur. prodeſt hoc idem medicamentum e-
tiam ad aquæ mutationes, id eſt ad hydropẽ. conficitur
ſic,Croci ✻ x. nardi ✻ i i.caſiæ ✻ i i. coſti ✻ i. S. ſchœni
✻ i.cinnami ✻ i.myrrhæ ſtactæ ✻ i.mellis optimi ✻ xxv
datur ieiuno quanta faba eſt Ægyptia ex mulſi cyathis
iiii. Remedium efficax ad iocineris duritiam ve-
terẽ,quod & hydropicos,& lienoſos,& arquatos,& qui-
bus opus eſt moueri vrinam,potentiſſimè ſanat. mulie-
bribus quoque cauſis prodeſt.nã & ex partu reſidua pur
gat, & mammis tumentibus prodeſt. perduci illud
(id eſt potari)ex mulſo vino oportet.cõficitur ſic,Aneſi
✻ ix.dauci ✻ i i i.petroſelini idem, iuniperi idem, ſilis
idẽ,tragacãthi ✻ i.S.panacis radicis ✻ v i i i.iridis, myr
rhæ,coſti,amomi,ſingulorum denarios ſenos,cinnami
✻ i i i. caſiæ ✻ v i. ſmyrnii quod eſt ſemen oleris atri,
✻ v i i i. nardi ſyriacæ ✻ i i i i. acori ✻ v i i i. balſami
ſeminis ✻ v i.opii ✻ v.erui moliti 8.i.ſcillæ coctæ ✻ i i.
vini Chii aut Leſbii quod ſatis erit.paſtilli ex his in pul
uerem redactis fiunt denariorũ duum vel trium,& dan-
tur quum opus eſt ex mulſo,ieiuno & digeſto. An-
tidotos quæ Zopyre dicitur,facit non ſolùm ad iocine-
ris,ſed & ad lateris,& ad pectoris, & ad veſicæ dolores,
& ad tuſſim veterem, & ad hydropicos, & arquatos, &
lienoſos, & ad eos qui mala medicamenta ſumpſerint,
quæ ſiue poſtea data, ſiue antè pota fuerint per hoc
remedium non nocebunt: cõficitur ſic, Myrrhæ ✻ v i i.
S. nardi ſyriacæ ✻ v.S. croci ✻ i.S. ſchœni ✻ i i. caſiæ ✻
i i i i. cinnami ✻ v i. piperis albi ✻ i. piperis longi ✻ i.
thuris ✻ i. ſcordii ✻ i i i.polii ✻ i i i.roſæ aridæ ✻ i i i. ra-
pæ ſeminis ✻ i i i. anatis ſanguinis recentis ✻ i i i i. eiuſ-
dem aridi ſanguinis ✻ i i i. melle miſcentur contuſa &
cribrata omnia, donec habeãt ipſius mellis temperatu-
ram, inde plenum cochleare datur: ſed à ſerpente per-
cuſſis aut morſis,ex vino,cæteris ex mulſo vel aqua da-
ri oportet. Malagma ad omnem viſcerum dolo-
rem,præcipuè ad iocineris ſtricturas,conficitur ſic,Nar-
di Celticæ,id eſt eſt ſaliuncæ ✻ x i.iridis ✻ v i i i.melilo-
ti (quod à nobis ſertula campana dicitur) ✻ x x v.cyperi
✻ v i i i. ammoniaci thymiamatis & ſtyracis ✻ v i i i.
cardamomi ✻ v i i. croci idem. omnia ſupradicta con-
tunſa & cribrata vno die & nocte in vino vetere mace-
rãtur,præter ammoniacum. hoc enim aceto dilui opor
tet. poſt hæc ceræ P.i i.reſinæ frictæ P.i.olei roſei P.i i.
vel tria, vt ſufficiẽs viſum fuerit addẽtur:liqueſiũt quæ
liquefieri debent, & refrigerata atque raſa cæteris mi-
ſcentur, atque vnum corpus ita ſit vt diligentiſſimè
ſubigantur.hoc & ad præcordiorum tenſionem benefa-
cit, & ad veſicæ dolorem. Attali regis medica-
mentum, quod facit præcipuè ad iocineris vitia, & ad
auriginem,& ad aquam intercutem,& ad lienoſos,& ad
præcordiorum inflationem, & ad pectoris dolorem, &
ad eos qui colorem luridum habent:conficitur ſic,Cro-
ci ✻ x.nardi Indici ✻ i i.caſiæ ✻ i i.myrrhæ ✻ i. cinnami
✻ i.ſchœni floris ✻ i.coſti ⸗ i. hæc ſeorſum cõtundun-
tur & cribrantur, deinde ex ſingulis eorum ſupradictis
pondera ſumuntur, & in vnum melle mixta colligun-
tur, atque in pyxide argentea reponuntur. inde datur
quum opus eſt fabæ Ægyptiæ magnitudo cum mulſi
cyathis tribus, ſi ſine febre fuerint qui ſumpturi ſunt:ſi
febricitabũt,ex aqua mulſa dabitur.prodeſt etiã calcu-
loſis hæc cõpoſitio, ſed ad omnes cauſas ieiunis & ma-
ximè digeſtis opportunè dari debet. Ad dolo-
rem iocineris phyſicum remedium ſic, Calculus ſiue
lapillus qui à calculoſo fuerit eiectus, ſuper iecur do-
lentis alligatus, ſtatim proderit. Glycia pota &
ventrem laxabit, & iocineri proderit, & digeſtionem
ſtomachi opitulabitur, quam glyceam ſic facies, Aceti

8.I.mellis P.II.aloes ⊢ III.fœniculi radicis P.II. quas
ſublata cortice diligenter ſiccabis, & tundes, atque vna
nocte in aceto macerabis. poſtera verò die excoques
ad medias & colabis,tunc admiſcebis mel & coques ſuf
ficienter, atque ab igne ſublatũ refrigerabis vt tepeſcat,
poſtea aloen teres,& miſcebis, præterea apii viridis pu-
gnum plenum,& tantundem rutæ viridis addes.hæc o-
mnia ad ſpiſſitudinem mellis cocta colabis & refrige-
rabis,atque inde cochlearia terna cum aqua calida ieiu-
no & digeſto per triduum dabis. Item ad iocineris
dolorem remedium ſic,Lupinum,abſinthium,coſtum,
fœnumgræcum,ſed quod toſtum ſit,pari pondere hæc
ſicca tundes,&cribro medicinali cribrabis.vnde ieiuno
cochleare propenſum ex aqua calida per triduũ dabis:
quod intermiſſis aliquot diebus,rurſus per triduum ſi-
militer bibendũ dabis. Memento tamen vt fœnumgræ-
cum diligenter torreatur,vt bene tundi poſſit,& omnia
obſeruet quæ infra ſcripta ſunt qui remedium acceptu-
rus erit. Iecur lupi ſublatum luna decreſcente in
fumo ponitur,& quũ ſiccatũ eſt, teritur, inde particula
trita miſcetur pulueri æquis portionibus facto de fœ-
nogræco,lupino,& abſinthio,& coſto,ita vt ex eo quod
in ſe totũ permixtum fuerit, menſura cochlearis cumu-
lati detur ad diem,non febricitanti ex vino mixto:ſi fe-
bricitabit, ex aqua: ita vt per triduum hoc medicamen
ieiunus accipiat, & porrecto brachio in dextro latere
vel ſemihora iaceat: inde diutiſſimè deambulet, & tar-
diſſimè cibum ſumat,& obſeruet vt illo triduo puriſſi-
mus & digeſtiſſimus ſit, & frigidam non bibat, neque
ſalſum aliquid aut dulce manducet. Violas agreſtes
ſiue ſylueſtres conteres, & ſuccũ earũ cum pari pondere
mellis decoques,& ex eo cochlearia terna ieiuno ad diẽ
iecoritico dabis:ad lateris autem dolorem, ſi ex iecoris
cauſa fuerit, thymi ſcrupulos duos,& aquæ quartarium
dimidium ieiunus bibet. Compoſitio medica-
minis ad iecur,quod diateſſarõ dicitur, Coſti ⊢ I. fœni
græci ⊢ I. inulæ radicis ⊢ I. fœniculi radicis ⊢ I. hæc
omnia ſeparatim diligenter tundes & cribrabis,& deli-
catiſſimum puluerem menſurabis, & poſtea permiſce-
bis:ſed in ſole omnia bene ſiccato antequam contũdas,
& in vna potione cochleare plenum mitte:ſano ex vino,
febricitanti ex aqua calida,vel ex mulſa aqua, vt ventrẽ
ſoluat, potui ieiuno per triduum dabis, ita vt accepta
potione,in dextero latere aliquãdiu iaceat,& poſtea diu
deambulet, & digeſtiſſimus cibos ſumat. hoc remedio
ſcitote nihil eſſe præſtantius, etiamſi fœminis, ſed non
prægnantibus detur. De medio oſſe ſepiæ quod
eſt molle,puluerem facies,& in mixtione conditi opti-
mi iecoritico ieiuno per triduum dabis,ita vt in dextro
latere aliquandiu iaceat quum acceperit, & poſtea diu-
tiſſimè deambulet. Ad iocineris dolorem reme-
dium ſic,Intyborum ſucci heminæ, aquæ cyathos tres
miſcebis ſimul,& calidum dabis, donec totum triduò
perbibatur.quòd ſi ex ipſo dolore cui medendũ eſt tur-
gidus & indigeſtus fuerit,porrum capitatum incoctum
manducet. Gentianam ex paſſo decoques,& ieiu-
no iecoritico per triduum bibendam dabis. Pi-
peris albi grana XL. ſalicis folia ad hanc menſuram, vt
faſciculus inter digitos duos & pollicẽ teneatur, cucu-
meris quoque quantum tribus digitis tollere potueris,
contere in vnum, & per triduũ iecoritico ieiuno da ex
aqua calida bibendum. Coſti ſemunciã,aloes epa-
titidis ⊢ I. maſtiches granorum ⊢ II. eupatorii ⊢ I.
piperis ⊢ II.amomi ſemũciam,rheu Pontici ſemunciã.
aloen & maſtichẽ ſimul teres & cribrabis bene: reliquas
ſpecies in pila tundes & cribrabis bene,& omnes poſtea
in vnum confundes, & repones diligenter in pyxide
qualicunque: quum volueris potionem dare iecoris vi-
tio laboranti,in olla vel cacabo rudi,ſed excocto,quar-
tarium fœnigræci decoques.primam aquam fundes quũ
feruere cœperit,& aliam fundes quum feruebit: tertiam
coques ad tertias,& repones vas in quo ad tertias deco-
xeris fœnumgræcum cum ſucco & humore ſuo,& inde
potionem in calicem mittes, & addes de puluere ſupra-
ſcripto cochleare plenũ.Et quando accipit is cui medẽ-

A dum erit, digeſtus & ieiunus accipiat, & acceptam po-
tionẽ bene digerat, ita vt quum biberit, tenſo brachio
dextro iaceat in ipſo latere,&hoc per triduum ſimiliter
faciat:hæc potio iecoriticos etiam veteres mirè ſanat.

Hepaticis herba cẽtaurea ex vino decocta, ac potui ie
iunis data,mirificè auxiliatur. Herbæ vettonicæ
in vmbra arefactæ puluis, ex aquæ calidæ cyathis duo-
bus ieiuno iecoritico potui datus, magnificè prodeſt.

Potio ſaluberrima ad hepaticos,à Procliano medico
oſtenſa, Ficatum lupi integrum foliis lauri inuolues,
B & ita ad ſolem vel ad ignem ſiccabis, & ſiccatum dili-
genter ſublatis foliis in puluerem rediges: quem pul-
uerem in vaſculo nitido ſeruabis, atque ex eo cochlea-
ria duo cum piperis granis decem tritis, adiecto melle
optimo deſpumato quantum ſufficiat,cum carœni cya-
tho,in potione ieiuno dabis,quam prius ferro canden-
ti calefacies,& diligenter in mortario permiſcebis, ſe-
dentique in lecto dabis,ita vt accepta potione contractis
genibus hora integra in dextro latere iaceat, & poſtea
vel vna hora deambulet. Herbæ verbenæ ſolſti-
C tio lectæ puluis,in cochlearibus quinque cum vini ami
næi cyathis tribus, ieiuno potui datus,mirificè prodeſt:
ſed pro ætate aut viribus vniuſcuiuſque potionẽ dabis.

Aſini iecur tritum,cum petroſelino & nucibus iuglã
dibus purgatis ac melle inlitis,in cibo datum hepatico
ieiuno,mirabile eſt. Procliani medici remediũ
de experimento, ad hepatis ſuppurationes, & vlcera,&
apoſtemata,ſic, Sagapeni vncias II. myrrhæ Troglody-
tidis vncias tres,cardamomi vncias ſex, caſtorei vncias
tres, piperis albi vncias duas, aut ſi album non fuerit,
D duplum de nigro mittes, opii optimi vncias duas, hæc
omnia tunſa & cribrata per impubes pueros, aqua plu-
uiali miſcebis, & facies trochiſcos de binis drachmis,
qui trochiſci in vmbra non in ſole ſiccentur, viris vel
ſenioribus integros, pueris vel minoribus dimidios
trochiſcos, infuſos in aqua calida dabis: id eſt non fe-
bricitanti cum vini auſteri meri cyatho vno, infirmo
autem ex aqua calida dabitur:ſed quibus medendum e-
rit nihil pingue manducent, non oleum, non carnem,
ſed de lenticulæ farina pultem cum oxymelle coctam,
E admixto anetho & pulegio manducẽt, & poſcam,poſt-
eaquam excreare vel ſitire cœperint,tepidam accipiant,
& ſenſim bibant. Qui palmulas dactylos ex ace-
to frequenter manducauerit,iocinoris dolore carebit.

De lupi præda, id eſt de reliquiis veruecis, aut ca-
præ, aut cuiuſlibet animantis quam comederit carnẽ,
vel pellem,vel os,collige & ſerua:& quando aliquis ie-
cur doluerit,inde eum tange, continuò ſanabitur.

Origanum in aqua decoque ad tertias,& poſtea mit-
te mellis quod ſufficiet,atque iterum decoque diligen-
F ter,vt bulliat,& inde da hepatico ieiuno quod ſatis ſit aſ
ſiduè bibendum,valde ſubuenies. Lacertam vi-
ridem prende, & de acuta parte cãnæ iecur ei tolle,& in
phœnicio vel panno naturaliter nigro alliga, atque ad
dextram partem lateris aut brachii laboranti hepatico
ſuſpende:ſed viuam lacertam dimitte,& dicito ei, Ecce
dimitto te viuam: vide vt ego quemcunque hinc teti-
gero,hepar non doleat. Ad duritiã iocineris mol-
liendam,& quemlibet veterem dolorem ſedandum be
nefacit cunilæ aridæ (quam ſatureiam quidam vocant)
G in puluerẽ redactæ denarius vnus,ex mulſi cyathis duo-
bus ſi non febricitabit, vel totidem calidæ aquæ, ſi fe-
briculentus erit,aſſiduè datus.

Ad iecoris dolorem potio ſalubris conficitur ſic, Pi-
peris ⊢ I.eupatorii ⊢ I.coſti ⊢ III.bacani ⊢ II. fœ-
nigræci ⊢ I.S.omnia hæc trita & creta ſeruabis, & quũ
vſus exegerit, dabis in vini potione cochleare plenum
ieiuno, ita vt in dextro latere tenſo brachio iaceat quũ
acceperit. Epithematium ad iecur ſanandũ ſic,
Guttæ ammoniaci P.II.ceræ tantundem, olei roſei tan-
H tundem, croci ⊢ I. gutta ammoniaca cum bono aceto
teritur,donec bene trita ſit,& glutinoſa fiat, crocum ſi
ſiccum eſt tunſum & cribratum, guttæ ammoniaci ad-
miſcetur,& diu teritur:ſi humidum eſt in aceto made-
factum,primùm ſeparatim,deinde cũ gutta ammoniaca

teritur,quibus tritis cerotũm de roſeo oleo & cera Punica factum refrigeratum admiſcetur, & tandiu teritur vel ſubigitur donec vnum corpus fiat,vt magdalia inde formentur,quæ ſtomacho phœnicio inducta imponantur.

AD LIENIS SIVE SPLENIS VITIA omnia,& moleſtias vniuerſas,remedia rationabilia & phyſica diuerſa de experimentis, Cap. XXIII.

AD lienoſos benefacit tamarici longè à mari collecti areſacti & contuſi pulueris denarius vnus, aut pondus victoriati datũ ex aqua ieiunis vel ex poſca. Prodeſt lienoſis inula arida campana contuſa & cribrata mẽſura denarii vnius ex vini veteris mixti cyathis quatuor ieiunis data. Potio ad lienoſos ſic, Balani quo vnguentarii vtũtur,denarios duos, capparis radicis ✱ I. hederæ nigræ baccarum denarios duos;periclymeni, quam ſyluæ matrem vocamus ✱ S. galbani denarii S. cardami nigri(id eſt naſturtii)ſeminis ✱ II. S. piperis nigri ✱ I. ſcillæ coctæ ✱ II. hæc omnia colliguntur ex melle,fiunt globuli parui,dãtur denarii duo vel vnius pro ætate aut infirmitate,ex oxymelle vel ex aceto mixto, in cyathis quatuor aut tribus: eadem potio benefacit ad hydropicos ex aqua mulſa data.nam vrinam mouet plurimum per quam purgantur. Lienoſos ſanat,extra cutem impoſitum ſinapi aceto pridie maceratum & tritum,adiecta lenticula ex aceto cocta.Oportet autem à parte lienis impoſitum medicamentum tandiu illic eſſe donec dolorem pati non poſſint qui vtuntur:poſtea ſolio calido demittantur, vbi plures eos contineant dum deſinit feruor,alioqui exiliẽt ad primum feruorem.maior enim in cute fit dolor calda tactis: poſtea ceroto roſaceo eos perungi oportebit.

Aliud lienoſis remedium eadem ratione impoſitũ; Sinapis cyathos duos,git cyathos duos,naſturtii cyathos quatuor, myrobalani corticis cyathos quatuor, piperis cyathos duos:ſinapi pridie aceto acri maceratum,deinde tritum;contuſis cæteris permiſcetur; pannóque inlitum medicamentum imponitur, faſciáque longiſſima alligatur,vel pluribus in vnum commiſſis, quò tardius ſoluatur.Hoc efficaciſſimum remedium eſt, & multorum annorum lienoſis omnes cauſas tollit, atq; duritiã: ſed poſt hoc,ſiquæ reliquæ manſerint,ammoniaco tollendæ erũt frequenter illic inlito. Infantibus lienoſis dari oportebit aquam calidam in qua candens ferrum dimittatur,vel lac caprinum ſemicoctum,ſi capræ tantummodo hedera paſcantur:proderit iis & ſinapi ſiccum contuſum ceroto tenui mixtum,extra cutem impoſitum,vt faſcia diligenter ligetur. Malagma ad lienoſos & ad iocinoris tumorem ſic, Ammoniaci guttæ pondo I. ceræ P. I. roſæ pondo I. ammoniacum ex aceto teritur, mixto crocomagmate quantum colorare poſſit. ammoniacum itaque teritur quouſque leue fiat, & mellis craſſi habeat ſpiſſitudinem:poſtea cera liquefacta, & roſa adiicitur,ac prius mortario bene & piſtillo commixta, manu vtráque ſubiguntur. Facit hoc malagma & ad luxum & ad capitis dolorem,fronti ſuperpoſitum. Malagma ad lienoſos ſic,Myrobalani P. I. aphronitri ✱ XXX, capparis radicis ✱ XXV. cardamomi ✱ XXV. ammoniaci guttæ denarios XXX. ceræ P. I. irini olei P. S. cera irino ſoluitur, quibus ammoniacum aceto dilutum miſcetur, poſtea arida quæ ſunt cribrata admiſcentur, & ſic diu in mortario teruntur,deinde manibus bene ſubiguntur. Medicamentum Iunii Criſpi quod appellatur ambroſia:hoc ex mulſo datum lienoſis præcipuũ præſtat auxilium,phthiſicis quoque & iis qui difficulter ex imbecillitate longa reficiũtur,& qui mali ſunt coloris, necnõ ad alia multa vitia ſatis vtile eſt:recipit hæc,Croci optimi ✱ II. cinnami, nardi,coſti,caſiæ,myrrhæ,ſchœni floris,ſingulorum ✱ ſingulos.iis cõtuſis & cribratis mellis Attici admiſcetur quod ſatis ſit:inde datur ex calida aqua ad ſupradicta omnia vitia quãtum fabæ noſtratis modus eſt.

Lienoſis prodeſt hyacinthi ſeminis denarius dimidius potus ex aceto & melle, polion herba, vel tamarici folia,aut eiuſdem ſemen,aut cortex,vel herba quam nos vtrum,Græci ἰσάτιδα vocant,qua infectores vtuntur ſimiliter pota plurimum prodeſt. Ammoniaci denarius dimidius, piperis grana quinque, rubi teneri cauliculi tres,hæc in vnum trita miſcentur,& dantur omnia ieiuno lienoſo vna potione,ex aceti ſemimixti cyatho vno: mirè aduerſum dolorem & duritiam lienis prodeſt.

Capparis radicis vel corticis, ſcillæ bulbi aridi ex interiore parte,radicis quoque panacis,ſingulorum denarii deni,contuſi & cribrati,aceto & melle conſpargũtur, fiunt paſtilli denariorum ſingulorum, dantur lienoſis ex aceto & melle:quidã addiderunt iis piperis & vitis albæ radicis denarios decem tritos.facit hoc medicamentum iis additis & ad hydropicos & ad ſuſpirioſos eſt.hoc vtile de experimento. Imponenda ſunt lienoſis, & maximè iis quorum nimium duri & tumidi ſunt lienes,medicamẽta huiuſmodi, Sinapis & pyrethri paria pondera ex aceto trita,chartæque inlita, quam horis tribus habeant: deinde quum dolorem intolerabilem ferre non potuerint,deducendi ſunt in balneum, & ibi in ſolium calidũ dimittendi,& fouendi,præcipuè iis locis in quibus medicamentum habuerũt impoſitum,ſed à fortioribus retinẽdi ſunt in ſolio.exiliunt enim ſubinde, & fugere conãtur, non ſuſtinentes feruorem:à ſolio verò vngendi ſunt oleo & tergendi,tum cerotum ex roſa imponendum locis peruſtis,quæ in ſequentibus diebus,ſi ſatis exuſta fuerint,curari debent. Pinguis fici aridæ contuſæ denarios XXV. capparis radicis ſiue corticis denarios quinque, aphronitri denarios quatuor,hyſſopi faſciculum I. contuſa hæc melle temperantur donec ceroti habeant temperaturam,deinde inlita linteolo ſuper lienem imponuntur, & duabus vel amplius horis illic habentur: deinde is qui curatur in balneum ducitur, & in ſolio calido aliquandiu fouetur.

Malagma lienoſis vtile ſic,Ceræ libram vnam, ammoniaci guttæ denarios decem, lapidis Aſii floris (id eſt cineris) denarios vigintiquinque, balani quo vnguentarii vtuntur, denarios ſedecim, bdellæ denarios XVI. croci denarios IIII. reſinæ pityinæ ✱ XXII. olei laurini ſextarium dimidium,aceti P. IIII. hoc genere componuntur hoc quod niliacum malagma dicitur, arida ex aceto tandiu teruntur donec leuia facta habeãt mellis ſpiſſitudinem:quæ ad ignem ſoluenda ſunt cum oleo & adipe liquefacta in mortarium ſupertrita infunduntur: deinde vniuerſa permixta quum refrigerata fuerint,manibus ſubiguntur.

Ad lienes qui non ab infantia,ſed poſtea induruerũt, malagma ſic, Myrobali, panacis, pyrethri põdo ſingula, balſami ſeminis ✱ X. ſinapis P. I. iis tritis acetũ acre miſcetur,& diu permixtio iſta ſubigitur,quúmque ex ea malagma factum fuerit rubrica coloratur, & imponitur, atque tribus horis habetur,poſt hoc in balneũ homo ducitur,& ſolio diu fouetur. Æris florem tritum bene cum ſinapi,aut etiam ſolum,mittes in acetum, ſimúlque in bucculari decoques,ita vt aliquandiu illic bulliant, & ad ſimilitudinem pulticulæ ſpiſſentur: poſtea in vaccinã veſſicam calida ea transferes,ita vt duobus digitis liquori huic veſſica maior ſit,tum ſpleni ſatis calidum medicamen appones,ligabis faſcia,tertia die ſolues,mirabili gratulaberis remedio. Guttam ammoniaci in acetũ ſcilliticum infundes,poſt biduum ita teres vt in panno poſſit induci,quo facto ſpleni appones, & faſcia diligenter ligabis,& vteris tandiu donec per ſe conſumatur, & ſine balneo abſtergeatur.

Ad ſplenis dolorẽ expertiſſimũ remediũ ſic, Cardamomi,pyrethri,ſinapis,thuris maſculi,aphonitri,æqualia põdera de ſingulis ſpecieb⁹ cõtũdes,& coques in aceto ſcillitico,& in vnũ miſcebis,locúmq; cui medicamen appones,frequẽtius detergebis,& appoſitũ manè medicamentum in horam ſeptimã eſſe patieris: poſtea eum cui medebere, ad balneas ire præcipies,atq; in calida diu foueri facies.

Ad ſplenẽ remediũ mirũ ſic,Picis duræ optimæ tritæ ℔ I. & coſti triti ℔ II. permiſcebis,& ex eo ſingulas potiõ

nes ex vino vetere manè ieiuno per triduum dabis, ita vt
in ſiniſtro latere qui accipit diu iaceat. Ad ſplenis do
lorem remedium efficax ſic, Gallas de quibus encauſtum
fit, quantas volueris pone ſuper carbones viuos, & exures
non nimiè, ita vt puluerem de iis in quo ſit aliquis ſapor
gallarum facere poſſis, de quo puluere optimè trito co-
chleare plenum mittes in potionem vini vetuſtiſſimi, &
potetur. Ebuli contuſi ſuccum cochlearia tria ex
vini veteris cyathis tribus per triduũ da lienoſo bibẽdũ,
ita vt ebulum ſemper ſecũ habeat qui remediũ accipit,
nec terra ipſum ebulum ferrúmve tangat. Cornu
bouis combures ex ea parte qua capiti adhæret, & in pul-
uerem tenuiſſimum redige, atque ex eo puluere cochlea-
ria duo cum aquæ calidæ cyathis tribus & paululo aceti,
ieiuno ſplenitico per triduum da bibendum. Ca-
taplaſma ad ſplenem quod Ianuarius medicus oſtendit,
ſic, Pyrethri — III, myrobalani — III. grani ſinapis — III.
cardamomi — III. vrticæ ſeminis — III. piperis — III.
hæc omnia teres & cribrabis diligẽter, & cum aceto ſcil-
litico permiſcebis, vt vnum corpus facias, atque inde ca-
taplaſma in panno denſo ſupra ſplenem impones, ſed
prius locum ipſum cui medicamen impoſiturus es, ex ni
tro aqua remiſſo lauabis, ita vt ſpuma vel pinguedo nitri
illic adhæreat.

Cataplaſma ad ſplenem de experimento ſic, Allium
purgabis, & ante diem in acetum acerrimum infundes,
maturè, quum poſiturus eris, teres cum ipſo aceto, vel de
aceto ſublatum ita vt ſpiſſum ſit ſicut cataplaſma, & tepi-
dum ſupra ſplenem appones, & faſcia conligabis, & vte-
ris vſque ad horas prandii: hoc ſi triduo continuo vſus
fueris, mirũ remediũ experieris, ſed patientia opus eſt
aduerſum vim medicaminis, quod plꝰ proderit ſi poſtea
balneis vtaris, & in ſolio calido fouearis. Herbæ cy
claminis quæ orbicularis appellatur radix ſuſpenſa collo,
ita vt contra lienem dolentem ſit alligata, efficaciter me
detur. Porri primitiui ſectiui ſuccus expreſſus, &
aceto pari menſura immixtus, abſorptúſque à lienoſo ſæ-
pius prodeſt. Chamæpytis cum oxymelle & ab-
ſinthio paribus menſuris decocta, & potui data, vtiliter
lienoſis occurrit. Herba ſalutaris, id eſt ſpina alba
qua Chriſtus coronatus eſt, quæ velut vuam habet, lienem
leniter in eodem loco perfricata ſanabit, Equi lingua
arefacta, & ad læuitatẽ trita, atque ex vino potui data, pro-
tinus vtilitatem ſuam ſedato lienis dolore manifeſtat.

Stercus mulinum cum oxymelle lienoſis potui datũ
dolores efficaciter tollit. Hircinus ſplen calidus,
id eſt ſtatim vbi de pecude ſublatus fuerit, ſuper lienem
hominis impoſitus, & alligatus mirè dolorem intra pau-
cos dies auferet, ſi poſtea ad fumũ ſuſpendatur, vt illic
areſcat. Hœdinus verò lien ſimiliter vt hircinus ſu
per ſplenem infantis appoſitus, & tumores, & dolorem e-
ius emendabit. A lanio lienem vituli quanti volue
rit emes, eúmque medium exſecabis, ſeruatis integris eiꝰ
lateribus, vt vndique contineatur, atque eum qui dolet
ſplenem in balneum duces, & per mediam ſciſſuram il-
lius lienis à capite corpus eius omne ſummittes, ita vt vſ-
que ad pedes lien decidat, poſtmodum ipſum lienem in
fumo ſuſpendes, atque arefieri facies: quo facto cum tu-
moribus etiam dolores lienis, is cui medeberis ſedari ſen
tiet, omníque moleſtia citò liberabitur. Ebuli radi-
cem quam ſine ferro euellas aridam contuſam, & polli-
nis modo cribratam repones, inde cochlearia tria ex vini
cyathis tribus in limine ſtans contra oriẽtem per triduũ
bibito ieiunus, ſed omnino obſerua ne ebulus ferro con-
tingatur, aut ne ipſe dum remedium accipis ferrum tecũ
habeas. Ebuli baccas permaturas exprime, atque
ex eo ſucco viro tria cochlearia ad diem da bibenda, mu-
lieri duo, quo ſumpto deiiciet per ventrem inſtar ſangui-
nis. tum interiecto triduo rurſum dabis, & per hæc inter-
ualla repetes, dando potionem donec perſanes: ſi pro-
pter amaritudinem ſolum ſuccum haurire non potuerit,
tantundem vini aut oxymellis augebis. Aceti ſcil-
litici cyathum vnum, mellis Attici ℈ III, vettonicæ tũſæ
cribratæ ℈ tres, in vnum miſcebis, & adiicies aquam cali-

A dam, & dabis ieiuno per triduum ſplenitico potionem.

Lotium eius qui ſplenẽ dolet, quotiens vrinam fece-
rit collige, & cinerem de foco cribratum in vnum ſubi-
ge, & panno inductum ſuper ſplenem imponito, & vna
hora calidum habere permitte, maximo eum periculo li-
berabis ſi ſæpius id feceris. Allii purgati capita
tria, adipis porcinæ nimium vetuſtæ P. I. ſimul conteres,
& panno induces, & ſupra dolorem lienis impones, & fa-
ſcia colligabis. Conii (id eſt cicutæ radicis) P. vnũ,
adipis vetuſtæ hircinæ P. I. allii purgati P. I. olei cedrini
B P. I. ſimul teres, & genus malagmatis facies, & ſupra ſple-
nem alligabis, nec ante quartum diem ſolues, certiſſimã
ſcies hanc eſſe medicinam. Optimum ſpleni reme-
dium tale eſt, gentianæ tunſæ cochlearium dimidium,
fellis terræ tunſæ cochlearia tria fœniculi tunſi cochleare
vnum & dimidium bibes ex picato mero vel nigro au-
ſtero tepefacto, ita vt diligenter ſupraſcriptæ ſpecies cri-
bratæ in pollinem redigantur, & ſic miſceantur. Ru-
biam herbam qua infectores vtuntur, tunſam ex picato
vel auſtero vel nigro vino, aut ex poſca dabis bibendam
C ieiuno ſplenitico amplitudine nucis auallanæ, confeſtim
proderit.

Laudabile ſpleniticis remedium ſic, Hieram bota-
nen, quæ verbena appellatur, contunde cum axungia vete
re, & inductam in panno albo mũdo impone ſplenitico,
dolore ſedato videbis ſanguineum locum in quo dolor
fuerit. Solea piſcis ſpleni imponitur, vel torpedo,
vel rhombus, ſed impoſitus rurſum viuus in mare mitta-
tur, mirè prodeſt. Qui quotidie ieiunus ſerum capri-
num, ſed earum capellarum quæ hedera paſcuntur bibe-
D rit, ſplene conſumpto erit. Sarmentorum cinis a-
ceti cyathis duobus aſperſus, rectiſſimè lienoſo ieiuno ex
aqua tepida datur bibendus. Caninus ſplen recens
ſupra ſplenem hominis imponitur, dicente eo qui appo-
nit, remedium ſe ſpleni facere, poſtea ſplẽ intra parietem
dormitorii cubiculi tectorio (id eſt capſella) incluſus, repo
nitur, & deſuper ter nouies ſignatur. Splen viuen
ti catulo exemptus, cibóque, ſed coctus, ſplenitico datus
ignoranti, liberat eum quanuis grauiter laborantem. Se-
dant lienis dolorem radices violæ luteæ, ſi ex aceto ſple-
E ni vice emplaſtri apponãtur.

Tamaricis radicem vel folia trita ex aceto bibat
qui de ſplene laborat, cuius vſum ſi experiri volueris da
porco edendam, per dies nouem quum eum occides, ſi-
ne ſplene inuenies. Lacerta viridis viua in oſtio
ſplenitici ante cubiculum eius ſuſpenditur, ita vt proce-
cedens & rediens eam ſemper manu ſiniſtra & capite cõ-
tingat, quo facto mirè ad ſanitatem proficiet. Her-
bam vrceolarem in aqua decoctam da lienoſo cum oleo
& liquamine manducandam, mirè ſubuenies.

F Siſymbrium, abſinthium, nepetam, marrubium, æ-
quali menſura aceto macerata terito, & melle mixta, ſed
cum polenta ordei modica impone lieni emplaſtri mo
do, potenter medebere. Hederæ folia tenera tun-
des, ſuccúmque eius cum vino auſtero lienoſo ieiuno per
triduum potui dabis. Filicis radicem tunſam impo
nes lieni cum axungia vetere, eámque radicem munda-
tam ex aqua ad tertias decoques, ita vt quod de ſextario
decoctum fuerit per triduum cum oxymelle aut mero
auſtero ieiuno lienoſo potui detur, ſummum remedium
G citò experietur. Ad ſplenis dolorem, remedium
egregium ſic, Quinque capita allii diligenter in grana
purgati, per dies ſeptem lienoſo manducanda dabis, ita
vt primo die grana XXXI. comedat ieiunus, ſecundo die
grana XXV. tertio XIX. quarto XV. quinto XI. ſexto IX ſe
ptimo VII. bibat autem conditum ſatis piperatum: quo
facto omne malum per vẽtrem degeret: ſed & porros co-
medat ante diem quàm allium manducet infuſos in a-
qua, quos incoctos, vel tres, aut eo amplius, quod tamen
non ſit nimium, ſemel manducare debet. Nitri albi
matronalis pilulas V, vel VII. in aceto acerrimo ſolues,
H ex quo ſingulos cyathos per triduum lienoſo ieiuno bi-
bendos dabis. Herba vettonica ex vino deco-
cta, & potui lienoſis data, plurimum prodeſt.

Siquis de ſplene aſini areſacto quotidie ieiun⁹ pauxillum manducet, ita potenter ſanabitur vt intra triduum vtilitas remedii huius appareat. Herba hippuris contrita, & cum vino auſtero aut cum oxymelle potui data, potentiſſimè lienoſis ſuccurrit. Hederæ ſyluaticæ nigræ folia contrita, & ex vino potui data, lienoſis maximo auxilio erunt, ita vt primo die tria, deinde quinque, tertio ſeptem, quarto nouem, quinto vndecim, ſexto tredecim, ſeptimo quindecim, octauo ſeptēdecim, nono nouemdecim, decimo vigintiunum detur. Vtiliſſimum lienoſis hoc remediū eſt, Capræ lactares abſtinentur à cibo per triduum, tertio die hedera tantummodo ſaturantur, & mulgentur antequam bibant: ſi ex eo lacte ſextarios tres per triduum calidos ſtatim quomodo mulſi fuerint ieiunus lienoſus acceperit, ita vt nullos alios cibos illo triduo manducet, potenter ſanabitur.

Herinacei lien aſſus in cibo ſumptus, lienoſum efficaciter curare fertur. Vulpeculæ etiam iecur aridum tritum cum oxymelle datum lienoſis, mirè medetur. Cochlearum combuſtarum cinis cum lini ſemine atque vrticæ ſemine tritus, adiecto melle quod ſatis videbitur, aſſiduè à ieiuno lienoſo acceptus, intra paucos dies eum ſanabit. Lienoſus oxycera aſſiduè bibere debet, & dum curatur in ventrem debet iacere.

Ruta cum adipe anſerino vel gallinaceo contrita, panno inducta, & lieni impoſita ſedat dolorem. Stercus aprugnum ſiccum contritum, ex vino potui datum, pulchrè non ſolùm ſplenis, ſed & renium dolori medetur. Corticem caprificus arboris detrahes, & dum recens eſt ad ſplenem, vel etiam ſi opus fuerit, ad iecur pones: & vbi tumor ſiue durities ſplenis vel iecoris erit, ibi corticem diutius continebis, deinde in fumo eam ſuſpendes: quod quum facies, rogabis vt ſicut cortex ille paulatim fumo ſiccatus areſcit, ſic ſplen vel iecur laborantis areſcat. Hæc autem res tantum valet, vt ſi catulis recens natis fiat, dicantur omnino non creſcere, Cyperi drachmas ſex, radicis quæ manducatur ſeminis cyathum vnum, propenſum, cum aquæ ſextariis tribus; ante diem infuſis in olla noua, ad tertias decoques, poſtea ipſam aquam potandam lienoſo ieiuno per triduum dabis, mirè ſubuenies. Siquis agnum recens natum confeſtim manibus diuellat, lienémq; eius vbi extraxerit, calidum ſuper lienem dolentis imponat, ac faſcia liget, & dicat aſſiduè, Remedio lienis facio: poſtero die ſublatum de corpore eius parieti cubiculi in quo lienoſus dormire ſolitus eſt, luto prius inlito, vt hærere poſſit, imponat, atque ipſum lutum XXVII. ſignaculis ſignet ad ſingula dicens, Lieni remedium facio. hoc tale remedium ſi ter fecerit, in omne tempus lienoſum quanuis infirmum & periclitantem ſanabit. Ad ſplenē remediū probatum ſic, Capparis eſt herba vel leguminis genus (nam lupino ſimiles ſiliquas adfert) naſcitur in locis ſaxoſis, huius radicem colliges, & findes in partes duas, quarum vnam ſiccabis, ac minutatim concides, & mittes in pilam ligneam, atque illic diligenter tundes: deinde in ollam rudem coniicies, & cum aceti heminis tribus ad tertias decoques, & colabis, atq; inde ieiuno lienoſo ſingulas potiones mixtas bibendas per ſeptem dies dabis, obſeruaturo ne per illos dies vnquam frigidam aut calidam aquam bibat, ſed tantummodo vinum vetus immixtum meracum, partem verò dimidiam radicis illius lino ligabis, & ad fumum ſuſpēdes, atque illic donec perſiccetur manere patieris. Catellum lactentem de canna occide, & de ipſa canna ſplenem eius tolle, ac neſcienti ſplenitico in carbonibus coctum vel aſſatum manducandum dato. Ammoniaci drach. VI. ex aceto dilutas per ſex dies lienoſo ieiuno dabis bibendas, ita vt ſingulis diebus ſingulas drachmas accipiat, Aceti ſcillitici Africani cyathos tres, & roriſmarini ⸗ III. conteres diligenter, ac ieiuno lienoſo per triduum dabis bibendos: qua potione ſiquid experto creditur, ſpleniticum de vltimo periculo liberabis. Malagma quod & ſplenis & iocinoris dolorē & tumorem potentiſſimè curat, Crocomagmatis ſextarium vnum, guttæ ammoniaci libram vnā, ceræ libram vnam, olei roſacei vncias tres, ammoniacum cum crocomagmate ex aceto teres, ita vt colorari poſſit, atque illic triduò eſſe permittes, donec mellis ſpiſſitudinē habeat: poſtea cera liquefacta, & roſaceum oleum, ſed cum ſua roſa tritum, adiicietur, & ſimul vniuerſa diligentius conterentur, atque inductum in panno medicamen ſpleni vel iecori apponetur. Picis duræ ſextariū, ſulphuris viui ⸗ I. ſimul ad ignem remitte, & permiſce, atque in charta virgine inductum ſpleni appone, non prius emplaſtrum ab eo recedet quàm penitus perſanetur. Ad ſplenem remedium ſingulare, quod de experimentis probatis Gamalielus patriacha proximè oſtēdit, ſic, Lapidis Aſii vnciam vnam ſemis, viſci quercini vncias ſex, calcis viuæ vncias tres, olei cedrini vnciam vnam. hæc à luna ſextadecima confici & coqui debent: omnifariam tamen poſt quintā decimam lunam debet hoc medicamen parari, & tandiu coqui donec habeat ſpeciē malagmatis: deinde manibus ſubigi, & induci in pellem alutaciam, atque inde tépens loco ſplenis apponi, faſciáque ligari, vt illic iugiter maneat diebus ac noctibus quatuordecim, per quos dies abſtinendum balneis, & frigidis, & venere; & pomis omnibus, & oleribus, & dulcibus vniuerſis: tamen tempore hyemis hoc medicamen adhibetur, propter moleſtiam ſudoris, ne humectatum infirmius fiat: ipſo tamē die quo confectum fuerit, ſtatim debet apponi, quò efficacius proſit. Ad ſplenem remedium efficax, die Iouis luduna ſiniſtrum pedem nudum in caprifico ponet qui dolores ſplenis patietur, & corticem quantum pes eius preſſerit incidet, eámque tribus horis de faſcia ad ſplenem poſitam conſtringet, ſublatam inde fumario ſuſpendet, neque vnquam aut ipſe remouebit aut permittet ab aliquo tolli. Ad ſplenem remedium ſubitum, atque ſubtile; Tres caricas in aceto optimo veſpere infūde, & manè ieiunus eas accipe, & hoc triduum facito: poſt hoc ferri ex cauſa ad hoc facti maſſulam, ter ardentem extingue ex potione abſinthii, & bibe, atque hoc per tridum facito. Ad ſplenis dolorem, cuminum quantum tribus digitis poſſis comprehendere, cum vino tritum, ieiuno laboranti dabis bibendum.

PLEVRITICIS ET LATERVM DOLOribus, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXIIII.

Malagma ad lateris & pectoris dolorem, & quicquid moleſtū ex perfrictione colligitur. bene enim calfacit, & ideo ad omnem dolorem prodeſt: conficitur ſic, Sampſuci contuſi ſemunciam, iridis contuſæ idem, cyperi contuſi idem, reſinæ terebinthinæ P.S. ceræ P.I. olei cyprini P.S. vini Aminæi 8.I. in hoc quæ arida ſunt contuſa macerantur vno die & nocte, tum in oleo, cera, & reſina liquefiunt ad ignem, deinde ſuperfunduntur vino & pigmentis maceratis, & miſcentur, ac manibus diu ſubigūtur. Hoc poſt dies triginta efficacius prodeſt. initio enim humidum valde eſt, & vix inlitum manet. Malagma ad contuſionem lateris: idem facit & ad ſuſpectas vomicas, aut iam factas, aperit præterea iocinoris & præcordiorum duritiam, & ad dolorem eorum verè conuenit: proderit etiam omni loco dolenti impoſitum: conficitur ſic, Cyperi, ammoniacæ guttæ, cardamomi, bdellæ, thuris, reſinæ terebinthinæ, ſingulorum ⸗ binas, thus & bdella macerantur pridie infuſa vini veteris ſextario, cætera contunduntur: deinde ceræ P.I. & olei cyprini 8.I. cū terebinthina liquefiunt, cæteriſque miſcentur, & diu manibus ſubiguntur: quidā adiiciunt myrrhæ ⸗ I. croci ⸗ I. cinnami ⸗ I. Compoſitio hæc mirifica non ſolùm lateris, verùm interaneorum dolores minuit, Herbæ gentianæ drachmas XX. iridis Illyricæ drachmas XLV. myrrhæ drachmas X. piperis drach. XII. ſeparatim omnia in puluerem redacta miſceto, atque adiice his mellis optimi deſpumati quod ſatis videbitur, & ad magnitudinem nucis auellanæ cum aquæ calidæ cyathis tribus potui dato. Herba quæ iris appellatur, maximè ſi ſylueſtris erit, inligata lateri dolorem eius protinus tollit.

Herbæ verbenæ ſolſtitio collectæ, arefactæ & contuſæ puluis in cochleari bus quinque, robuſto & valido ex vini Aminæi & veteris cyathis tribus, febricitanti ex

aqua calida potui datus, mirè dolori lateris medetur.

Herbæ gentianæ & ſagapeni drachmæ ſingulæ contritæ, & cum aquæ calidæ cyathis tribus potui datæ, dolorem lateris ſedant, ſi in latus quod dolet poſt curationem infirmus diu iacuerit. In lapide iaſpide Phrygia aerizuſa ſi nota infrà ſcripta inſculpata fuerit, id eſt ſſſ. & collo dolentis latus fuerit ſuſpenſus, mirè proderit. Herbæ vettonicæ foliorum in vmbra arefactæ tunſæ cribratæque ℈ II. ex vini aut mulſi cyathis duobus potui ſano, febriculento ex aqua mulſa dantur, confeſtim dolorem lateris emendant. Apri ſtercus aridum contritum, & potioni inſperſum, dolores lateris ſanat mira potentia. Cochleæ exemptæ teſta ſua, & cum ptiſſana coctæ, lateris doloribus medentur, melius ſi humorem ptiſſanæ ipſius ſorbendum dederis: ipſas quoque cochleas contuſas velut malagma, ſupra dolentem locum lateris imponi ſatis vtile eſt. Verbaſci radicem, & rutæ coliculum, & albi piperis grana IX. in vnum contrita ex aquæ calidæ cyathis duobus potui dabis ei qui lateris dolore vexabitur. Marrubium ex aqua tritum, ſalubriter bibitur aduerſum lateris dolorem, coriandri quoque ſemen tundes, vel teres, & cribrabis, & cum melle coques, donec ſpiſſum ſit, inde mane & ſero cochlearia terna dabis pleuritico bibenda. Sulphur viuum, & picem cedriā pari pondere ſimul permiſcebis, & pro malagmate dolori lateris appones.

LVMBORVM ET COXARVM DOLOribus, & torpori, ſiue iſchiadicis, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXV.

AD lumborum dolorē curatio optima hæc, Cucurbitæ ſylueſtris floccorum, aut ſeminis ✱ IIII. pyrethri ✱ IIII. myrrhæ ✱ II. in puluerem rediges, ex quo fiunt paſtilli ad menſuram denariorum binorum, vel ſingulorum, dantur ex paſſi cyathis tribus, mixtis aquæ pluuialis cyathis ſex: ſed iis quibus hoc remedium dandum eſt, aluus acri clyſmo manè detrahenda eſt. Ad luborum dolorem, & paralyticos antidotos hiera medici Paccii Antiochi, quæ melius omni medicamento facit: ſed & ad paralyſin mirificè hoc acopum facit, quo oportet infirmum in ſole diu fricari, aut foco flamma præcalefacto, recipit hæc, Olei Sabini denarios ſex, cucumeris ſyluatici radicis recentis ✱ XV. hæc radix in magnitudine iuglandis nucis conciſa, vaſe fictili nouo ex oleo coquitur, donec ſuccum omnem remittat, & quaſi arida ſit. poſt hoc radix abiicitur, & per linteum aut colum tranſmiſſo oleo, adiicitur dū calet, Ceræ Ponticæ in fruſta redactæ P. I. olei cyprini P. I. olei irini P. I. olei laurini P. I. olei veteris P. II. piperis albi contuſi, & per tenuiſſimum cribrum tranſmiſſi ✱ II. pyrethri contuſi, & per idem cribrum traiecti ✱ I. hæc in vnum miſcentur, reponitur medicamentum vaſe fictili. facit præter remedium lumborum, & ad omnem dolorē corporis, & neruorum, muliebria quoque loca duriſſima mollit, quū diu aliis medicamentis nihil profectum eſt, hoc prodeſt. Malagma quod propriè facit ad lumborum dolorem, Picis liquidæ 8. II. olei veteris 8. I. reſinæ terebinthinæ P. I. ceræ P. II. mānæ P. beſſis, aphronitri P. triens. coquitur pix cum oleo donec ſpiſſa fiat. poſt hoc adiicitur reſina, deinde cera, & ſecundum hanc ex interuallo manna: vbi emplaſtri habebit figuram medicamentum, tolletur ab igne, & quum tepeſcere cœperit, aphronitrum aſpergetur ſenſim, ne ſuperfundatur quod in cacabo eſt. Malagma ad omnem dolorem veterem ex qualibet cauſa factum, præcipuè ad lumborum dolorem, ſic, Bdellæ ✱ II. ſtyracis ✱ V. œſypi ✱ II. ammoniaci ✱ V. piperis albi ✱ II. thuris ✱ V. baccarum lauri P. I. terebinthinæ ✱ VI. opopanacis ✱ II. adipis taurini ✱ VI. medullæ ceruinæ ✱ V. propolis P. S. olei veteris P. I. ceræ P. II. thuris pollinis P. I. oleum, cera, reſina, propolis, liquefiunt: deinde thuris pollinis pōdus ſuperius dictum adiicitur, & cætera minutatim, vel in vnum contuſa, poſtea decoquuntur ſimul omnia: opopanacem ſanè oleo dilui prius oportet. Medicamentum quod facit ad omnes membrorum dolores, quod ἀνώδυνον appellatur. Facit autem præcipuè ad lumborum dolores, conficitur ſic, Myrrhæ denarios octo, croci denarios ſeptem, opopanacis itidem, ſtyracis denarios duos, alterci ſeminis ✱ V. opii ✱ VI. mādragoræ radicis, vel etiā corticis ✱ I. piperis albi ✱ I. cōſpargūtur trita & cribrata hæc omnia ex aqua pluuiali, fiūt paſtilli victoriati tertiæ partis, dantur ieiuno ex aquæ cyatho vno, & ex paſſi cyatho vno. Malagma ad coxæ dolorē, Maſtiches Chiæ P. S. abrotani ſucci 8. S. thuris P. S. ſalis ammoniaci P. S. ariſtolochiæ rotūdæ P. II. ariſtolochiæ digitalis P. II. ſpumæ argenti P. I. propoleos P. I. cotis creticæ P. I. S. reſinæ pityinæ P. I. S. olei veteris P. III. olei laurini P. III. galbani P. I. lepidos cyprii P. S. ceræ P. I. S. ſinapis Alexandrini 8. III. aceti 8. II. omnia hæc tunſa quæ tundenda ſunt, & remiſſa quæ liquefaciēda ſunt, ſimul excoquuntur, & poſtea tandiu manibus ſubiguntur donec denſum malagma fiat. Iſchiadicis cochleæ crudæ tritæ in vino Aminæo, ex pipere potæ mirè proſunt. Pellem lupi aluminatam, per dies ſex lumbis dolentibus impone, ſtatim ſubuenies.

Lumborum & veſſicæ cruciatibus laboranti prodeſt in balneis & loco calido, dum illic eſt, vrinam egerere. Lana ſuccida, nitro, ſulphure, oleo, aceto, pice liquida, feruentibus his, tincta, & quamcalidiſſimè ſuſtinere poſſit bis in die appoſita, prodeſt lumborum dolori.

Remedium mirum aduerſum iſchiadem ve arthritim, herba eſt, vel frutetum, quod maximè circa ſepes vinearum naſcitur, Latinè cytiſus dicitur: virgultis eſt ſubtortis, vel curuis foliis, oblongis, bene virentibus floribus concluſis, oblōgis, albis, vel etiam galbineis, bene olentibus, id eſt mellito odore: frutetum ipſum ſemper virens æſtate atque hyeme, colligitur die Iouis luna vetere liduna ante prandium, & datur ei cui remedio futura eſt ieiuno ante prandium trita, ita vt non ſuccus tātùm eius, ſed & folia quomodo trita fuerint, vel flores eius ſi fuerint, ſic dentur ex meri vini veteris, ſiue etiam nouelli quartario grādi. Sed qui accipiet, ſtans accipiat, & contra orientem bibat, & quum à dextra parte potionem acceperit, ad ſiniſtram, retróve non reſpiciat, & reddat calicem ei qui dederit potionem. hoc per triduum faciet. Sed qui daturus erit potionem, vna hora vel vno die, lectam herbam ſimul contemperare debet, vnde ſint tres potiones, ita vt à nullo alio quàm ab eo qui daturus eſt, herba illa vel potio, & ab eo qui accepturus eſt, tangatur. hæc quibene obſeruauerit, mirum remedium inueniet. Ad coxæ ſubitū ſtuporē, vel dolorē, Aphronitri ⊣ I. ſinapis ⊣ I. piperis ſemunciam, teres, & trita miſcebis, vt puluerē facias, & in balneo locum de quo quereris perfricabis.

Remedium ad iſchiadem ſic, colliges herbam quæ dicitur Britannice die Iouis vetere luna & liduna ſiccabis, & repones, quia hyeme non apparet: (nam & viridis prodeſt) teres hanc cum tribus granis ſalis, & cum piperis granis quinque aut ſeptem addes, & plenum grande cochleare mellis, & vini potionem bonā, & ſi volueris modicum calidæ aquæ adiicies, & ſic bibendum dabis: ſed hanc herbam ter, dum teres & antequam colligas, præcātare debes ſic, Terrā teneo, herbā lego, in nomine Chriſti, proſit ad quod te colligo: medicinalibus digitis eam ſine ferro præcides vel auelles. Ad iſchiadem de experimēto remedium ſic, Radix bugillonis ſine ferro colligitur, vel eruitur palo acuto: hæc tunditur in pila, vel teritur in mortario, & ſuccus ei9 exprimitur, ita vt in ſucco eo ſit vel quartarius: deinde grana piperis XXV. teruntur, & mellis libra adiicitur, ac vini veteris ſextarius. hæc omnia cum ſucco ſupraſcripto ad modum conditi permiſcentur, & laboranti in balneo quum iam propè laſſus fuerit, per triduum potanda in caldaria tribus potionibus dantur, mirè proderit.

Deſcriptio ceroti chalaſtici, quod facit ad omnes totius corporis dolores, præcipuè ad contuſiones membrorum, & neruorum infirmitates, & ad ſtomachi dolorem. inſigne eſt certè in primis ad lumborum & renium dolores: cōficitur vetere luna & liduna à mēſe Martio in quodlibet tempus æſtiuum. recipit hæc, Phlomi libram, herbæ

Sabinæ P. 1. barbæ iouis P. 1. baccæ lauri P. 1. has ſpecies tunſas coques in olei ſecundarii boni libris IIII. poſtea colatis omnibus mittes in oleum ipſum rutæ ſiccæ – VI. pulegii ſicci – III. ſymphoniacæ ſuccum – VI. haſtulæ regiæ ſuccum – VI. verbenæ ſuccum – VI. hibiſci ſuccũ – VIII. fœnigræci ſuccum – VIII. lini ſeminis triti – VIII. maluæ erraticæ ſuccum – VIII. hæc omnia miſcebis cum ſuperioribus ſuccis, & decoques ad tertias ita vt mittas caricas ficus IIII. quæ tãdiu coquantur donec nigreſcant: poſtea addes axungiæ veteris P. II. ſeui ceruini P. 1. butyri loti P. 1. medullæ ceruinæ P. 1. ſeui bubuli P. 1 ceræ – VI. reſinæ frictæ – VI. hæc cum cæteris herbis remittes, & cum his quæ ſuprà ſcripta ſunt, omnibus permiſcebis, & repones in vaſis fictilibus, aut in ligneis, aut corneis, & quum volueris tepefacto vteris contra omnes dolores, vt ſuprà ſcriptum eſt. Iſchiadicis & lumborum doloribus, porri ſectiui triti ſuccus expreſſus cum vini hemina ieiuno potui datus efficaciter medetur. æquè prodeſt & apii ſuccus ſimiliter datus. Herba chamædrys contuſa, & cum melle potui per triduum data, confeſtim medetur lumborum & coxarũ dolori: herba quoque ſenecio in cibo ſumpta, coxarum, & lumborum dolores certiſſimè ſanat. Adipe vrſina dolentes coxas perfrica, continuò ſanabis. Qui teſticulum leporinum coctum ieiunus comederit, citò coxarum dolore releuabitur. Radices ex integro tritæ cum pane remollito miſcentur, atque inde cataplaſma factum, coxarum vel lumborum, etiam renium dolori imponitur, ſtatim prodeſt. Incredibile & vnicum remedium iſchiadicis & arthriticis hoc eſt, quo & ipſe Auſonius medicus ſanatus eſt, & multos ita iacentes vt mouere ſe ſine cruciatu nequirent, intra quinque dies ſtare, ambulare autem intra ſeptem dies fecit: conficitur ſic, Fimum ibicum luna ſeptimadecima colliges: quanquam & alia luna vetere collectum ſimili efficacia proſit, dummodo medicamen ſeptimadecima luna componatur: ex eo ergo fimo quantum vnius manus pugno pleno potueris comprehendere, dũmodo impar ſit numerus pilularum, in mortarium mittes, atque adiicies piperis grana XXV. diligentiſſimè trita, tunc addes mellis optimi heminam, & vini veterrimi optimi ʒ. II. & contritis prius pilulis vniuerſa miſcebis, & repones in vaſculo vitreo, vt quũ fuerit opus, paratũ habeas medicamentum ad ſubueniendum: ſed vt maior ſit medicaminis efficacia, luna ſeptimadecima illud facere debebis. & quũ daturus fueris remedium, à die iouis incipe, & per dies ſeptem continuos dato, ita vt qui remediandus eſt, ſtans in ſcabello contra orientem bibat: quæ potio, ſi ità vt ſcriptum eſt data & obſeruata fuerit, etiã ſi omnibus articulis & coxa infirmus contractúſque fuerit, & immobilis ac deſperatus iacuerit, neceſſe eſt vt ſeptima die ambulet. Iſchiadico remedium efficaciſſimum ſic, Caſtorei ſemũciam, pyrethri, nitri, euphorbii, adarces, vncias ſingulas, olei cyprini libram: quæ tundenda erunt ſiccata tundes, & cribrabis, & ſic oleo cyprino miſcebis, & decoques, atque eo medicamine ſic vteris vt iſchiadicum iacentem in ſole diutiſſimè perfrices in coxa quam dolet, deinde ad balneum ducas, & quum ſudauerit diutiſſimè compellas in toſta caldaria commorari. Ad coxarum & ad lumborum dolores, herba chamæpitys contrita ex vino potui data plurimum prodeſt. Cucurbitæ ſemine contrito in ficulneo vaſculo, adiecto oleo & aceto, coxæ & lumbi perfricati, potenter ſanãtur, ſicut experimẽta docuerũt. Serpylli aridi cõtuſi, & in puluerẽ redacti ſcrupulos tres, adiecto modico melle permiſce, & ex eo tres globulos æquali pondere facito, atque ex iis ſingulos cum mulſi cyathis tepefactis binis, ieiuno per triduum dato, incredibiliter lumborum dolori medebere: quòd ſi illo triduo non penitus qui laborat fuerit abſolutus, iterum per aliud triduum dabis

Radix aſparagi trita, & ex vino potui data, lumborũ & coxarum dolori mirè medetur. Nuclei amygdalarum triti, & ex aceto poti lumbis medentur. Naſturtium cum farina permixtum, & ex aceto calido lumbis medetur ſi impoſitum fuerit. Gladioli radix contuſa cum ſulphure viuo & adipe vrſina, lumbis impo-

A ſita plurimum prodeſt. Remedium coxendicis mirum de experimento, ſic, Muſcerdæ nouem tritæ ex vini quartario ſuper ſcalpellum vel ſellam laboranti potui dantur, ita vt pede vno quem dolet ſtans ad oriẽtẽ verſus potionẽ bibat, & quũ biberit ſaltu deſiliat, & ter vno pede ſaliat, atque hoc per triduum faciat, confeſtim remedio gratulabitur. Malagma iſchiadicis mirum ſic, Styracis vncias II. picis P. II. ceræ P. 1. guttæ ammoniacæ – VI. reſinæ terebinthinæ – VI. galbani – II. mannæ thuris – II. omnia quæ tundẽda ſunt in puluerẽ rediges, & ad- B miſcebis iis quæ igni remittẽda ſũt, & deſuper aceti quãtum ſufficiat medicamento dum excoquitur mittes, & quum opus fuerit calido vteris. Ad iſchiadem remedium dictatum à Iuſto medico ſic, Herbã argemoniam & herbam verbenam, & lapathium, & bugillonis radicẽ æquis portionibus vel ponderibus mittes in pilam, & tundes, & quum tunſæ bene fuerint, addes vini candidi ʒ. III. & manibus agitabis cum ipſo vino diutiſſimè, poſtea omnia mittes in linteum ſpiſſum, & expreſſa colabis, atque iis quæ colata fuerint deſuper addes vini aliquantu- C lum, & piperis grana triginta trita, poſtmodũ ex hoc medicamine quartarium calefactum ieiuno laboranti in balneo dum in ſolio eſt, per triduum dabis bibendum.

Ad iſchiadem phyſicum remedium, teſtudinis aquaticæ crus præcide, & phœnicio inuolutũ ex ea parte qua quis iſchiadem patitur appone, potenter remediabitur.

Git quantum tribus digitis tolli poteſt ſumptum tritúmque, & paſſi cyathis duobus aſperſum, adiectis aquæ calidæ cyathis totidem epotum, maximè prodeſt lumborum dolori. Fel terræ tritum ex vetuſtiſſimo vino D bibere dabis ieiuno, ſupra limen ſtanti vno pede, qui coxam dolebit, ſed non in vitro hanc potionem bibat.

Præſens remedium ad coxæ dolorem ſic, Artemiſiam aridam tundes, cribrabis, & ex vino dabis bibere ieiuno, continuò emẽdabitur vitium. Herbæ pteridis (id eſt filiculæ, quæ ratis Gallicè dicitur) quæque in fago ſæpe naſcitur, radices tunſæ in potione ieiuno dantur cũ vino, coxarum doloribus laboranti. Hederam & herbam Sabinam æquis portionibus tritam ex vino auſtero ad modum auellanæ dari iſciadico ieiunò oportet per tri- E duum: eadem potio etiam aliud malum coxendicis purgat. Trixago herba ferueſacta cum aqua, ac triduò potui data, iſchiadicum mirificè ſanat. Crocodilus terrenus præciſis ſummis partibus, egeſtíſque interaneis, ex iure coctus, cibatui datus, magnum iſchiadicis præſtat auxilium. Fimus aprugnus vino remiſſus, tepefactus, colatúſque, & duorum cyathorum menſura potui datus, iſchiadicis ſaluberrimè medetur. Rubiam qua pelles inficiuntur, quotidie bibere iſchiadicis vtile eſt, & in balneo feruenti lauari. Geniſtæ rami pluri- F mis diebus in aceto macerãur, deinde tunduntur, & exprimuntur ex eo ſucco cyathus vnus ad diem iſchiadico, quouſque ſanetur offertur. Fimum bubulum feruẽtem quem in cinere ardenti calefeceris, coxarum dolori imponito, plurimum prodeſt. Vermis terrenus exfoditur, & in ligneo cauco ponitur, ſi fieri poteſt fiſſo, & ferro alligato: tunc aqua perfunditur, rurſúſque eodem loco vnde prolatus eſt defoditur, aqua verò in qua dilutus eſt, in eodem poculo bibitur ab iſchiadico ob inſigne remediũ. Ad iſchiadem remedium ſic, herba pentaphyl- G los foliis fragorum ſimillima, iouis die collecta, & cum vino trita, in balneo in ſolio data potui, hac valetudine laborantes citò remediabit. Ad iſchiadem remediũ ſic, Cera rubea, & ſtercus canis quod eſt album, hoc ſiccatum in ſole, & in modum farinæ cribratum, quum fuerit contuſum, lento igni ceræ remiſſæ admiſcetur per partes, & olei parum, tantùm vt mollius idem efficiatur medicamen: ſed antea tamen colocynthide & centaureo curetur cui medendum eſt, vt ſi non profecerit, curationem iterũ H adhibeas.

RENIVM ET VESSICAE DOLORIBVS, & cauſis vniuerſis, & calculo, & dyſuriæ (id eſt vrinæ difficultatibus) & ſtranguriæ, necnõ & ſubmeiulis, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de

experimentis, Cap. XXVI.

AD renium tumorem,aut exulcerationem,etiamſi ſan
guinolentam vrinam quis faciat,hoc remedio ſana-
bitur,Roſæ aridæ foliorum,papaueris nigri ſeminis, nu-
cleorum pineorum,paria pondera cõtunduntur ſeorſum,
& in vnum miſcentur,inde datur quantum nux iuglan-
dis, ex paſſi cyathis duobus & aquæ cyathis tribus.

Alia ad renium dolorem potio, quæ etiam quaſi are
nam ſabuloſam interdum detrahit,accipit hæc,Apii ſemi
nis,petroſelini,aniſi,ſingulorum ∗ ſenos denos, dauci ſe
minis ∗ IIII. ſchœni denarios ſex, croci ∗ XXII. mellis
quantum ſatis videbitur.hinc datur quantum lupinus ex
mellis ligulis duabus & aquæ cyathis quatuor. Ad
renium tumorem & dolorem remedium efficax, quod
facit & ad iocinoris & lienis tumorẽ,& ad hydropicos,&
ad eos qui mali coloris propter hæc vitia ſũt:accipit hæc,
Croci ∗ X.nardi Indici ∗ II.coſti ∗ II. ſchœni ∗ I. cinna-
mi ∗ I. myrrhæ ſtactæ ∗ I. mellis optimi ∗ XXV. datur
quantũ fabæ magnitudo eſt Ægyptiacæ,ex mulſi cyatho
mixti cũ aquæ cyathis duobus,ſed febricitãtib9 ex aquæ
mulſæ cyathis tribus dari debet. Ad tumorem & do
lorem,& exulcerationem veſſicæ benefacit aqua pota,in
qua ferrum candens dimiſſum eſt. hoc tractum eſt ab a-
quis calidis quæ ſunt in Tuſcia ferratæ, quæ mirificè re-
mediant veſſicæ vitia,vnde appellantur veſſicariæ,qui lo
cus quondam fuit Milonis Brochi prætoris, hominis o-
ptimi,ad quinquageſimum ab vrbe lapidem. Ad tu
morem & dolorem veſſicæ,& ad eos qui difficulter vri-
nam reddunt,ſic,Alterci ſeminis,maluæ ſeminis,cucume
ris edulis ſeminis purgati,ſingulorum denarios ſenos, a-
mygdalorum dulcium purgatorum, nucleorum pineorũ
purgatorum,ſingulorum ∗ ternos,opii ∗ I.croci ∗ V.paſ-
ſo contuſa hæc omnia conſparguntur,datur hoc medica-
mentum ad menſuram denarii vnius, ex paſſi cyathis
duobus,& aquæ tepidæ totidem. Ad veſſicam ex-
ulceratam remedium ſic,Nucleorum pineorum purgato
rum ∗ I.cucumeris edulis ſeminis purgati cyathum,aneſi
cyathum,papaueris nigri ∗ II.croci ∗ II. palmas cariotas
XXX. has macerari oportet paſſi 8.duobus, atque cõteri,
deinde iis adiici cætera:ex eo dari nucis ingl̃adis magni-
tudinẽ ex paſſi cyathis tribus. Ad ſanguinẽ per vri-
nam cum dolore reddentes,Aluminis ſiſſi ∗ I. tragacan-
thi ∗ I. Tragacanthum pridie aqua maceratum, alumi-
ni trito admiſceri oportet,deinde fieri paſtillos ad dena-
rii ſemiſſem,vel tertia detracta,datur ex paſſi cyathis tri-
bus. Ad calculoſos optimum remedium eſt ſcolopẽ-
dros(quam nos ſaxifragam appellamus) huius contuſæ ∗
I. ex aquæ cyathis tribus per dies XXX. datur.eodem mo
do data hierobotane prodeſt, quam nos verbenacam di-
cimus. Multos cum admiratione effectus audiuimus
narrantes,Caſilini naſci in lapidicinis beſtiolas adhæren
tes ſaxis quaſi verruculas,has datas tritas ex aquæ cyathis
tribus,findere,& per vrinam extrahere lapides de veſſica.

Ad calculoſos remedium vtile ſic, Cucumeris ſemi-
nis,dauci,aneſi,apii,petroſelini,myrrhæ, ſingulorum de-
narios ternos,caſiæ daphnitidis,cinnami,nardi, ſingulo-
rum ∗ ſingulos.trita hæc omnia aqua colliguntur, fiunt
paſtilli lupini magnitudine, dantur ieiuno ex aquæ cya-
this ternis per dies quadraginta:hoc medicamentum tun
ditur vel componitur in pila lignea & pilo ligneo:qui cõ
tundit annulum ferreum non habeat.hanc enim ſuperſti
tionem adiecit Ambroſius medicus Puteolanus,qui ad-
firmauit multos ſe hoc medicamento ſanaſſe. Detrahere
autem dixit poſt diem ſeptimum fragmina quædam la-
pidum quaſi arenam. Ad calculoſos, lienoſos, hy-
dropicos,medicamentum efficax,quod & vrinam detra-
hit,& lapides in veſſica extenuat,cõficitur ſic,Eryngii,py
rethri,ſaliuncæ, ſaxifragæ,ſingulorum denarios denos,
polii,folii,ariſtolochiæ,ſingulorum ∗ quinos, oxymyrſi-
nes(quæ ſcopa regia vocatur)ſucci heminam.hæc omnia
contuſa & cribrata colliguntur ex aqua, fiunt paſtilli ſin-
gulorum denariorum,dantur lienoſis ex aceto, & mellis
cyathis tribus,calculoſis ex paſſo mixto, quantum manus
capit,aut teſta auriculæ marinæ: quod medicamentũ da-
tur per dies XLV. cuius beneficio in arenam ſoluuntur

A lapides in veſſica reperti: hydropicis autem ex mulſi mi-
xti cyathis tribus dandum eſt. Contra calculum & a-
lias difficultates veſſicæ,lapillum qui in gallinacei veſſi-
ca,aut in palumbi ventriculo inuenitur, conteri & aſper-
gi potione prodeſt. Item membrana ventriculi eius tri-
ta:fimus quoque columbinus in faba ſumptus, item gle-
bula de nido hirundinum diluta ex aqua pota prodeſt.

Ad renium dolorem cõfectio medicaminis ſic,Re-
ſinæ colophoniæ — I.galbani — I.opopanacis — I.ceræ
— VI.ſeui — VI.axungiæ veteris P.I.rutæ — III. baccæ
B lauri — III.herbæ Sabinæ — III. olei quantum opus fue-
rit,ſeminis vrticæ — III. iſta omnia ſimul coquuntur, &
colantur,& circa renes in pellicula alutacia apponuntur.

Ad vrinæ difficultatem, murino fimo ſummitatem
veretri vel imum ventrem inlini prodeſt. Ad calcu-
lum expertiſſimum remedium ſic,Aſparagi radices,& ſa-
xifragam,lappæ radicem,apii radices,ebuli radices, allii
capita tria,folia ſalicis,petroſelini Macedonici modicũ.
hæc omnia conteres,& miſcebis,& ex paſſo bibenda per
triduum dabis: ſi paſſum non fuerit,ex mulſo vel condi
C to bibat,ſed ſi non febricitabit cui medẽdum eſt. Ad
calculum & vrinæ difficultatem, paſtinacæ (hoc eſt ole-
ris quod manducatur)ſummitatem, id eſt corticem eius
teres,vino picato permiſcebis,& bibẽdum ieiuno dabis.

Modicum de ſuccino lapide,& cyperum,& piper cõ-
tundes,& coques,& cochleare vnum plenũ ieiuno dabis
qui vrinæ difficultate vel caliculi dolore torquebitur.

Renibus medetur alum Gallicum cuius radix trita
diligenter,& in vino decocta bibitur:interdum etiam ita
decoquitur vt ſpiſſum emplaſtri more renibus ſuperpo
D natur. Renes leporis crudos ſiquis poterit glutiat,
ſinminus,coctos tranſmittat,ita vt dentibus eos non con
tingat,citò remediabitur:radix quoque aſparagi ex vino
trita & pota, prodeſt renium dolori, Hibiſci libram v-
nam,ſtercoris ouilli recentis P. II. axungiæ veteris P. II.
hæc omnia contrita pariter miſcebis, & in lana ſuccida
renibus emplaſtri modo, ſtatim proderit. Ad veſſi
cæ dolorem,& ad eos qui vrinam vix faciunt remedium
ſic, Seminis petroſelini cyathos III, fœnigræci cyathos
tres,toſta hæc contundes,addito myrrhæ modico, & pi-
E peris granis IX.vini cyathis duob9. omnia in vnum con-
teres,& miſcebis,& in balneo calido bibendam potionẽ
dabis,mirum eſt. Ad vrinæ difficultatem & calculũ
lotium caprinum,ſed mõtanum,tepidum potari oportet,
admixto vino cum aqua,ob faſtidium:cyminum quoque
Africanum quod ſummitate trium digitorum potueris
prendere ex vino mixto calidum bibatur. Ad vrinæ
difficultatem vrticæ quantum duabus manibus ample-
cti potueris faſciculum, cum vini congio decoctum, ad
duos ſextarios rediges, & manè bibẽdum ieiuno per tri-
F duum dabis. Herbæ mercurialis ex aqua decoctæ
ius,adiecta myrrha tritum,veſſicæ, lumborúmq; dolori-
bus ſubuenit ſi à ieiuno potetur aſſiduè. Ad dyſu-
riam (id eſt vrinæ difficultatẽ)& calculum, echinos tere
cum aculeis ſuis,& ex mulſa aqua frequenter accipito: ad
calculum autem rubi radices ſine ferro colliges,lotáſque
diligenter in olla noua coques, & ex eo quod decoxerit
cum vino,ſi non febicitabit: ex aqua, ſi incommodabi-
tur,bibendum dabis. Cancri teſtam diligenter te-
res,& vino ſubdulci miſcebis,& colatam potionem da-
G bis bibendam ei qui calculi moleſtia laborabit. Her
bæ millefoliæ — II.& eius quæ herba ſacra dicitur tantũ
dem teres,& coques ex aqua & ex melle,atque ita biben-
dam dabis vrinæ difficultate & calculo laboranti. Mẽ-
ſe Nouembri ante Idus eaſdem ſemen fraxini colliges, &
in tepido furno ſiccabis,die poſtera ſiccatum tundes, &
cribrabis,& repones,& ex eo dabis calculoſo ad diem cũ
vino vetere bibendam ligulam vnam. Ad renium
dolorem remedium ſic, Apii ſeminis — I. fœniculi ſemi
nis — I.piperis ſemunciam.ex iis bene tritum & cribra-
tum puluerem facies,& habebis paratum: & quum opus
H fuerit,cochleare plenum in calida aqua bibat ieiunus,qui
dolore renium laborabit. Ad lapides de veſſica
eiiciendos remedium ſingulare,Hircum ſegregatum vel
clauſum ſeptem diebus lauro paſces,& poſtmodum à pue

ro impubi occidi facies,& ſanguinem eius accipies munditer, ex eo dabis laborāti in vini cyatho ſcrupulos tres. at verò vt eius rei experimentum capias,lapillos fluuiatiles in veſſicā mittes in qua ſanguis exceptus fuerit, (nam in veſſica excipi debet) & ſignatam repone, intra dies ſeptem ſolutos penitus inuenies. Antidotum ad renium dolorem ſic,Fœniculi ſemen recens,petroſelini,dauci,zingiberis integri, piperis nigri , porri capitati ſemen,folia malabathri ; grana piperis albi. omnia hæc æquis ponderibus tundes & cribrabis, & miſcebis cum melle Attico , & ex eo pilulam ad modum auellanæ ex aqua calida ieiuno dabis. Ad reniū dolorem vnguentum ſatis efficax ſic , Caſtorei — I. euphorbii ſemunciam , pulegii — I.S. ceræ — III. ſatyrii — III.olei amari — VI.cyperi ſemunciam , myrrhæ — I. reſinæ terebinthinæ ſemunciam, piperis — I. S. olei laurini — VI.opobalſami — I.hæc omnia ſicca tundes, & cribrabis,& miſcebis, & decoques, & liquido medicamine vteris in balneo,& perunges renes,coxas , & ſuper pectinem : omnis dolor citò deſinet. Trochiſcus ad renium dolorem,&veſſicæ dolorem,ac vulnera; & ad eos qui vrinam ſanguineam faciunt vel purulentam,accipit hæc, Opii drach.III.de nucleis pineis excaldatis & purgatis drach. III. croci drach. III. amygdalæ dulcis excaldatæ & purgatæ drach. III. auellanæ purgatæ & excaldatæ drach. III. cucumeris ſeminis purgati drach. XII. hyoſcyami albi ſeminis cyathos III. apii ſeminis cyathos III. fœniculi ſeminis cyathos III.lapatii ſeminis drach. I. hæc omnia primùm ſeparatim teres , & permiſcebis cum paſſo cretico. tum ex eo facies trochiſcos habentes drach. ſingulas , & dabis bibendos ſingulos cum aquæ mulſæ calidæ cyathis binis: vtile eſt hoc medicamen etiamſi per veretrum infundatur. Confectio conditi nephritici,quod facit ad dolorem renium ſi aliquo caſu vexati fuerint , & ad veſſicæ purgationem , & ex ea calculos vel ſabulones eiiciēdos,ſic,Herbæ vettonicæ — I.herbæ ſaxifragæ — I.herbæ quæ appellatur Græcè ἄσαρον,ſemunciam,ſeminis dauci ſemūciā,ſeminis petroſelini Macedonici vnc. croci — I.ſpicæ nardi — I.piperis — II. vini candidi optimi veteris ſextarios ſex,mellis deſpumati optimi 8.I. quod hoc modo deſpumabitur vt mittatur in ollam,& accipiat vini parū de ſupràſcripta menſura,& quum cœperit bullire,ſpuma omnis cochleari paulàtim tollatur. herbæ autem omnes in pila tunduntur,ſimiliter & crocum , ſed ſeparatim omnia & cribello tenuiſſimo cernuntur, necnon & piper teritur: quæ omnia creta ſimul in mortarium mittuntur , & paulatim vino adiecto diligenter teruntur. quæ quum trita fuerint, adiicietur & mel & vinum totum ſupraſcriptum ; & diligenter permiſcebitur: poſtea cōdetur in vaſculo cannarum:quum autem fuerit neceſſarium remedium,potionem in piſinno calice calda mixtam ieiuno dabis bibendam , ita vt accepta potione vectetur. Ad calculum remedium efficax ſic, Nuclei pinei grana purgata XXX.palmulas purgatas infuſas XV.tragacāthi ℈ XVI. mali granati dulcis ſuccum ℈ VIII. croci ℈ II. myrrhæ ℈ II. hæc vniuerſa contuſa & ſoluta in ſe miſcentur , & ex iis qui calculo laborat mane ieiunus accipiet cochlear vnum, ita vt non manducet vſque ad horas prandii tardioris.

Ad renium dolorem remedium vtiliſſimum ſic,Cucumeris veri ſemen in teſta pones ſuper carbones viuos, ita vt temperatè exuratur , neque nimis , neque parum; & ex eo ℈ XII.& maluæ ſeminis ſcrupul.XVI.& amygdalæ amaræ purgatæ ℈ XXXVI.hæc ſeparatim tunſa quum in tenuiſſimum puluerem redacta fuerint,ſimul miſceto,& ex eo cū hepſematis,(id eſt ſapæ cyatho) cochleare I. de mane ieiuno dabis bibendum. Ad renium dolorem herbæ vettonicæ tritæ pondus denariorum duorum,ſano ex mulſo,febricitanti ex aqua calida bibendum dato. Chamæpitys ex vino trita,atque ita pota,plurimum prodeſt renium dolori. Baccarum cupreſſi viridium contritarum ſuccus colatus, cum vino potui datus,mirè renium dolori medetur: ita ſi neceſſe fuerit per alios nouem dies adaucto numero baccarum , & iterum,ſi ità opus fuerit per alios nouem dies diminuto numero,detur, quouſque ad vnā baccam potio numeruſque deſcendat : ſed interpoſitio vno die debet eſſe cōmutatio potionis de maiore ad minorem modum. Lanam ſuccidam pice liquida inline, & vmbilico impone , ſtatim renium dolor ſedabitur:

Artemiſia herba eſt, (quam Gallicè bricumū appellāt) hanc vbi naſcatur require, & inuentam, mane ante ſolis ortum ſiniſtra manu extrahes, & ex ea nudos renes præcinges : quo facto ſingulari & præſentaneo remedio vteris. Pice liquida pollices tam pedum quàm manuum ab vnguibus vſque ad prima articulorum initia inlines,& chartam ſuperpones, intra triduum ita ſanabere lumborum dolore vt per ſingulas noctes detrimenta doloris intelligas. Qui renium dolore vexabitur , in charta rudi ſcribat characteres infraſcriptos, & auro vel cupro includat , & circa renes alliget, miro remedio vtetur, χαραβραωϑ. Paſſi cretici cyathos tres, lactis caprini itidem, ſeminis cucumeris trintatria ; optimè trita ſimul vna potione qui biberit abſoluetur renium dolore.

Molliginem ex vino optimo bibat qui renium dolore vexabitur, confeſtim ſanus erit:ſuccum quoque radicis amaræ cum melle mixtum bibat ieiunus vel ex vino auſtero, ſtatim remediabitur.

Artemiſiam tundes, & cum adipe ſuilla aut qualibet vetere ſubiges,& panno inductam pro malagmate renibus impones. Mulier quæ geminos peperit,renes dolentes ſupercalcet, continuò ſanabit. Remedium vnicum ,& quod citiſſimè renium dolores cum admiratione perſanat,ſic,Bitumē ſuper carbones viuos pones ,& ſago grandi admodum caueæ eos operies, atque illic interius nudum qui renium dolore vexabitur, ſupra ipſos carbones ſedere præcipies,vt fumus ille corpus eius omne circumeat. hoc ſi neceſſe fuerit & ter facies,vt penitus ſanetur. Radix aſparagi trita & cum vino pota,renium dolorem optimè tollit.

Ocymi ſuccus in mali granati corticem fuſus , & potus , plurimum renibus prodeſt. Fel herinacei cum veſpertilionis cerebro & canino lacte renibus impoſitum , mirum prodeſt. Adeps ānſerinus cum eiuſdem cerebro & butyro, & alumine, & œſypo impoſitus , ad ceroti modum,efficaciter renibus prodeſt.

Stercus columbinum tritum cum ordei farina & adipe ſuillā,& ouorum albo ſimul permixtum,& coctum, emplaſtri more rectiſſimè renibus imponitur. In capitibus piſcium , id eſt mugilum aut mullorum ſpina inuenitur cani ſimilis : hæc renibus appoſita vel alligata,miro remedio eſt. Plantago ex melle trita, & impoſita , renibus ſtatim prodeſt. Oua ſepiarū in cibo ſumpta vrinam mouent, & renium grauedinem tollunt. Inula trita , & cum vini cyathis tribus per triduum pota plurimum prodeſt renibus ſeparandis.

Axungiæ veteris ſelibram , olei veteris ſelibram, ſampſuci ſelibrā, rutæ faſciculum vna decoques, & lanam ibi ſuccidam tinges , ac renibus ſuperimpones, mirè ſubuenies. Ad veſſicæ dolores & ſtranguriam ; cardui ſemen ex vini ſextariis duobus vſque ad heminam decoctum & expreſſum , atque colatum, potuique ieiuno datum,plurimum prodeſt. Plantæ rutaceæ & nepetæ radices,baccæque lauri in vaſe fictili cooperto diligenter coctæ, ne vis medicamēti emanet, potui dantur,ita vt prius expreſſæ colentur,mirabiliter veſſicæ doloribus proſunt. Herbæ quæ Græcè ſiſymbrion dicitur tritæ ſiccus expreſſus, & ſano ex vino, febricitāti ex aqua potui datus, mirū ad veſſicæ doloris remediū eſt. Fœniculū cum radicibus ſuis decoctum, & potui ſumptum,efficaciter veſicæ doloribus prodeſt.

Glycyrrhizæ commanducatæ ſuccus deuoratus , vel trāſmiſſus, vrinam efficaciter prouocat. Trifolium minutum cum pipere & pulegio quantum ſatis videbitur tritum, & cum vino potui datum , veſicam reneſque purgabit. Herbæ verbenæ contritæ ſuccus expreſſus , adiectis vini cyathis tribus potui datus, ad-

mirabiliter continuò vrinæ difficultatibus proderit. Herba quæ gramen dicitur nodorum XXVII, ex vino ad medias decocta & expreſſa, atque colata, potúique ſtrangurioſo ex vini cyatho vno mixta data, adeò potẽter ſuccurrit vt vbi ſine tormento vrinam facere cœperit, dari non oporteat, ſed febricitanti ex aqua ſola dabitur. Siquis vitio veſſicæ aut ſtranguriæ laborans, lignum tamaricum ardens lotio ſuo extinxerit, deſinet vltra cruciari. Cupreſſi folia tenera ex aquæ ſextariis quatuor ad ſextarium decocta, & expreſſa, atque colata cum vino, potui data ſtranguriã celeriter emendant.

Hederæ nigræ baccas V, aut VI, aut vndecim, prout ætas ægri viréſque patiẽtur, cõtritas, ex aqua mulſa ſumptas, mirè prodeſſe manifeſtum eſt, etiamſi ſanguinolẽtam vrinam ſtrangurioſus faciet: ex aqua tantummodo calida eas potare debebit. Auis oſſifragæ ventriculus ſalitus, vt ſeruari poſſit, aut exuſtus, & in puluerem redactus, cum vini potione datus, vrinam efficaciter prouocat. Muli impetigines in vtróque crure ſuper genua naſcuntur, & veluti cutis aridæ modo inhærent: has incende, & ſtrangurioſum diuaricatum deſuper pone, ita vt ſuffumigationem illam expanſis veſtibus tegat, nequa odor aut fumus emanet, efficaciſſimè incommodi eius vitio carebit. Aſini renes arefacti atque exuſti tritíque (id eſt in puluerem tenuiſſimum redacti) & ex mẽſura conchulæ vnius cum vini meri cyathis duobus ſtranguriofo potui dati efficaciter medentur.

Verris ſyluatici lotium cum ſua veſſica in fumo ſuſpenſum, & adſeruatum, ſtranguriofis cum potione mixtum potui datum, efficaciſſimè prodeſt. Pili caprini combuſti tritíque, & in potione dati, ſtranguriofos potenter emendant. Pedum agninorum decoctorum ius potui ſumptum, ſtranguriofis plurimum prodeſt.

Erinacei caro optimè decocta, atque in cibo ſumpta, ſtranguriofis mirè ſubuenit, & citò naturalem vrinæ curſum relaxat. Cochleæ crudæ contritæ cum teſtis ſuis, & ex paſſo per dies ſeptem, aut vtplurimum nouem, potui datæ, efficaciter dyſuriæ proſunt.

Amyli ſemunciam terito, atque addito ouum recens, & eius oui teſtam ter paſſo impleto, ídque poculum diu agitatum, & feruefactum, ſtranguriofo reuerſo à balneis dato, omni eum dolore ac difficultate celeriter abſolues. Cicer arietinum in aqua decoquito cum ſale, eámque ſtranguriofo ad binos cyathos bibendam dato, efficaciter iuueris. Fimus palumbinus in ſorbitione ſumptus ex faba facta, admirabile ſtranguriofis præſentat auxilium. Turturum fimus ex mulſo coctus, & ceroti modo ventri ac renibus laborantis impoſitus, efficaciter prodeſt. Mẽthæ bene tritæ cochlearia duo ex aqua calida ieiuno per triduũ dabis, continuò veſſicam releuabis, vrinámque laxabis. Pulegii faſciculũ in olla noua ex vino vetere ad tertias decoques, & exprimes atque colabis, & ex vino ieiuno ſtrãgurioſo potiones ſingulas per triduum dabis.

Lapillus qui inuenitur in ſcorpionis marini cauda, tritus vtiliter bibitur cum vino à ſtranguriofo.

Vngularũ aprugnarũ exuſtarũ cinis potioni inſperſus, plurimum vrinæ difficultates iuuat. Leporis cerebrum in vino vtiliter bibitur, eiúſque teſticuli toſti ſalubriter manducantur ab eo qui veſſicæ moleſtiis laborat. Anſerum ſylueſtriũ linguæ aſſatæ efficaciter ſumũtur in cibo à calculofis. Cymini 𐆖 I. rutæ 𐆖 I. piperis ſemunciam teres diligenter, & cochleare plenum in meri veteris potionem mittes, & aquæ quod ſufficiat adiicies: poſtea ferro candenti ſæpius immerſo calefacies, & ieiuno bibendum dabis, efficaciſſimè ſubuenies ſtranguria laboranti. Spongia ex rubo roſario agreſti ſumpta, & aqua frigida donec madeſcat macerata, ac deinde trita, & ex aqua per triduum potui data, efficaciter calculofos emendat. Piſcis ſcorpio aſſatus in cibo ſumptus, optimè calculofo proderit. Cochleæ inanes (id eſt ſine carne ſua) caſu inuentæ, cõtuſæ, & in puluerem tenuiſſimum redactæ, in potione calculofis datæ medentur. Vngulæ equinæ ſcobem, vel exuſtæ cinerem, ſi calculoſus in potionẽ acceperit, citò

A ſanabitur. Herba ſaxifraga, ſi ex oleo & liquamine manducetur, intra triduum calculos ſoluet. Calculoſis expertus affirmat incredibiliter ſuccurri remedio tali, ſi hircum, melius ſi agreſtem, melius ſi anniculum, & ſi menſe Auguſto claudas loco ſicco per triduum, vt ei ſolas laurus edendas ſubminiſtres, & aquæ nihil accipiat: ad poſtremum tertio die (id eſt aut Iouis aut Solis) occidas. melius autẽ erit ſi caſtus purúſque fuerit & qui occidit & qui accipiet remedium. Exſecto igitur gutture eius ſanguis excipitur. B vtilius ſi ab inueſtibus pueris excipiatur: comburitur in vaſe fictili vſque ad cinerem. Vas autem in quo torrebitur, coopertum & inlitum gypſo in furnum mittetur: quod quũ vapori exemeris, in puluerem conteres: necnon & polypum marinum identidem vt dixi exuſtum, in puluerem rediges. confectio autem vniuerſi medicaminis hæc eſt; Sanguinis huius hirci 𐆖 III. piperis albi 𐆖 I. polypi exuſti cineris 𐆖 III. thymi 𐆖 I. pulegii 𐆖 I. apii ſeminis, oluſatri 𐆖 I. hæc omnia ſeparatim tunſa, & ad leuiſſimum puluerem redacta commiſces, & dabis infirmo, melius ſi die Solis aut Iouis cochlearis mẽſuram in meri potione, C aut cuiuſcunque dulcis poculi. Prouidere autem debes vt digeſto ac ieiuno potio detur, & rurſum vt eadẽ potione bene digeſta cibos accipiat: & eo melius erit ſi hanc potionem cum condito poſt balneum in ſabanis adhuc conſtitutus acceperit. Supra omnia efficax aliud ex eo facies medicamentum ſic, Sanguis hircinus ea obſeruatione qua ſupra excipitur in patella ferrea candente, vt aduri poſſit & ſtringi continuò ipſe ſanguis, ita vt poſtea in puluerem redigatur, vel certè continuis aliquot diebus ad ſolem ipſum ſanguinem pones, D ita vt rore iam decuſſo, poſt horam ſecundam ponas, & ante nonam colligas. Poſteaquam ita fuerit ſiccatus ſanguis, vt nullum humorem habeat, colliges eiuſdem cruſtulas, & teres, atque ex eo leuiſſimum puluerem rediges: deinde accipies herbam tribolum, cuius herbæ ipſum tribolũ (hoc eſt ſemẽ ſpinoſum) proiicies: ipſam autem herbam lectam de locis maritimis ſiccabis, tundes, & in puluerem rediges. confectio autẽ medicaminis totius hæc eſt, Herbæ triboli 𐆖 II. piperis 𐆖 II. petroſelini Macedonici 𐆖 II. folii ſertulam, id E eſt coronam ſiue ſphæram vnam. hæc omnia ſeparatim tunſa, & ad leuiſſimum puluerem redacta, cum ſanguine hircino miſcebis, & dabis infirmo die Solis aut Iouis cochlearis menſurã, in meri potione, aut cuiuſcũq; dulcis liquoris. Prouidere autem debes vt digeſto ieiunóque potio detur. quam quum acceperit qui calculum patitur, mox lapides ſolutos omnes per vrinam emittet. Vt verò admireris ſanguinis hircini virtutem, adamas lapis inuictus, qui neque igni neque ferro vincitur, ſi ſanguine hircino perfuſus fuerit, mox ſoluetur.

Ad veſſicæ dolorem & vrinæ difficultatem, herbam F gladiolum diligenter fodito, vt omnem radicẽ eius palo ligneo eruas, cuius radicis corticẽ diligẽter nitidatã ſiccabis optimè, & teres atque cribrabis, vt in puluerem tenuiſſimum redigas, atque ex eo cochlearia tria mittes in mortarium, & piperis albi grana nouem trita, & myrrhæ optimæ tritæ puſillum, & vini optimi 8. II. atque hæc omnia in vnum permiſcebis & conteres, ac laborãti in balneo (id eſt, quum in piſcinam deſcenderit) dabis bibẽdam potionem, & monebis vt ſe poſt balneum calidiſſimè tractet. hoc medicamine ſeu vir ſeu mulier, G ſeu puer ſeu puella, potentiſſimè ſanabitur.

Cochleam grandem vnam viuam prendes, & eius carnem eximes, ac ſolã teres in mortario, & cum aceti acris cochlearibus tribus dabis bibendam, atque hoc per triduum facies: deinde intermiſſo triduo, niſi ſtatim expulerit calculũ, ſimiliter remedium, & ſi neceſſe fuerit, ſæpius dabis. Filicis radicem, aſparagi ſpongiam, apii radicẽ, & petroſelinum ſimul diligenter teres, & ieiuno H calculoſo cũ vino dabis bibendũ. Violæ erraticæ ruſticæ radices, & apii, & violæ coronariæ ſemẽ vnà cõtrita, & ex aqua calida à balneo continuò potui oblata, dolores veſſicæ citò abigunt.

Lapis ex veſſica hominis qualibet curatione ſublatus,

ſi teratur, & ex vini cyathis trib⁹ calculoſo potui detur,
lapides veſſicæ humanæ innatos, efficaciter diſſoluere
creditur. Cimex foraminibus veretrorum con-
fricatus, dolorem veſſicæ protinus tollit. Veſſi-
ca apri rectè aduerſum veſſicæ dolores in cibo ſumitur,
ita vt mulier fœminæ, vir maſculi ſumat. Na-
ſturtium tritum cum vino dulci cibario dabis veſſicæ
tædio laborãti per triduum potui, ſed ſatis ſpiſſum po-
culum detur. Veſſicam releuat coliculi cocti
aqua triduò à ieiuno iugiter pota. Ad veſſicæ vi-
tia curanda, Myrrhæ ſemunciam bene tritam cum mul-
ſi veteris cyathis tribus dabis per triduum ieiuno exeũ-
ti ſtatim à balneo, ita vt dum ſabanis operitur, ſingulos
in diem cyathos bibat. Si in veſſica aliquid mo-
leſtiæ fuerit, nitri florem, vel ſi flos non fuerit, ipſum
nitrum conteres, & cum aqua in qua coliculi cocti fue-
rint, vinóque piccato, vel auſtero rubello duriſſimo da-
bis bibendum per triduum, vel diutius, ſi ita opus fue-
rit, magnificentiſſimè proderit. Prima luce puer
virgo rorem de foliis caulium excuſſum, in noua olla
excipiat, non minus ſextarios quatuor, eo adiicies mel-
lis quartarium, & fœnigræci bene mũdati & loti quar-
tarium, & zingiberis vncias tres, atque ita decoques ho-
ris tribus, & inde bibendum dabis manè ieiuno calcu-
loſo quartarium tepentem. hæc potio per triduum ſum-
pta menſura quartarii, & veſſicam & renunculos, & in-
teſtina vniuerſis ſordibus purgat. Piperis grana
IX. eiuſdem ponderis ſulphur, trita ſimul in vino vete-
re dabis bibenda ieiuno calculoſo: ſolet ſtatim perniciẽ
demouere: ſi tamen vltrà dolor manſerit, iterum dabis
ſimilem potionem. Pellem leporis recentem in
olla munda vel tegula ita cum lana ſua combures vt in
tenuiſſimum puluerẽ redigere poſſis, quem cribratum
in vaſe nitido ſeruabis. inde quum opus fuerit, tria co-
chlearia in potione dabis bibenda, quæ res ſiue calcu-
los ſiue veſſicæ dolores continuò compeſcit. Sed multo
potentius erit remedium ſi leporem viuum in olla no-
ua claudas, & gypſo omnia ſpiramenta vaſis obſtruas, &
in furno vſque ad fauillam tenuiſſimã cremes, tritám-
que & cribratam recondas, atque inde certas menſu-
ras in potione vini offeras calculoſis, & qui ſanguinem
mingunt, mirè eos ſanabis. Cimoliæ cretæ tunſæ
8. III. & farinæ ordeaceæ 8. III. ex aqua coques, & in
ſaccos tres lineos mittes, eóque fomẽto viciſſim muta-
to, vt bene caleat, calculoſos, ſeu veſſicæ dolore laboran
tes ter in vie vaporis, potenter ſubuenies. Item
aliud ad eos certiſſimum remedium, Pruna quæ in ſepi-
bus naſcuntur colliges, & eorum nucleos tolles, & ſer-
uabis ad præſidium, & quum opus erit, in pila tundes
quamoptimè, & cribrabis quamminutiſſimè, atque in-
de ex picato, ſiue auſtero ac duro vino dabis ieiuno bi-
benda in potione diurna cochlearia tria. Hoc ve-
rò medicamẽ non ſolùm veſſicam curat, ſed etiam vul-
nera intrinſecus latentia & vomicas perſanat: confici-
tur ſic, Cucuma ſextariorum nouem rudis aqua imple-
tur, & ad dimidias coquitur, tum adiiciuntur in eam
ſpongiarum aſparagorum vnciæ quatuor, apii radicum
tantundem, ſaliuncæ lotæ diligenter vnciæ duæ, caſiæ
fiſtulæ ſemuncia, amomi ℈ VIII. petroſelini dimidium
quartarium, iridis Illyricæ vncia vna, maſtichæ Chiæ
vnciæ duæ, deinde aqua cucumã ſupplebis, & de gypſo
præclaudes, vt tamen modicum ſpiramenti relinquas,
atque ita coquens claudes cucumam ne medicamen exi
liat, & ad medias decoques, ac recondes in ea: quum o-
pus fuerit dabis ex eo cum potione vini quantum ſuffi-
ciat ad bonam mixturam, ſed & ieiuno & dormitum
eunti dabis. Petroſelini heminam, apii ſeminis
tantũdem, in cucuma fictili noua prius imbuta ex aqua
decoques ad tertias, ita vt occluſa ſit cucuma, ne medica
men ebulliat: poſtea aquam colabis, & addito melle i-
terum ad tertias decoques, inde ieiuno calculoſo potio-
nem per triduum dabis. Calculos potio hæc aſ-
ſiduè ſumpta cum paſſo vel condito non ſinit gigni,
eóſque concreſcentes confringit, & per vrinam arenæ
modo pr omit, cõficitur ſic, Calaminthæ (id eſt nepetæ)

A — II. ſilis pictorii, piperis, ſuccini, ſaxifragæ, petroſelini,
cyperi, zingiberis, — ſingulas, tundes & cribrabis, &
cochlearium plenum cum vini mixta & calida potione
ieiuno bibendum dabis. Ad calculum remedium
mirum ſic. hederam quæ in quercu nata fuerit, vulne-
rabis cupro, & permittes humorem qui inde manauerit
indurari in modum gummis: poſtea ſublatum condi-
to reſolues, & admiſcebis, & bibes quotiens vſus exe-
gerit. Herbæ phyſſalidis baccas ternas per triduũ
glutiat qui veſſicæ calculo dolebit. Herbæ Britã-
B nicæ radices contundes, & terna ſcrupula ex aqua calida
calculoſo ieiuno potui per triduum dabis. Eiuſdem her
bæ ſuccum expreſſum in duplici vaſe decoques, ita vt
ſucci eius naturalis ſextarius fiat, quem cum mellis deſ-
pumati hemina miſcebis, & poſtea in ſe decoques, &
quum colorem mutauerit, refrigerabis, atque inde co-
chleare vnum ex aqua calida, ſi vehementer febricita-
bit, calculoſo potui dabis, ſtatim etiam febris extingue-
tur: ſi verò ſine febri erit, ex vino eam potionem debe-
bit accipere. Ad renium dolorem emplaſtrum
C vtile ſic, Axungiæ veteris P. II. farinæ 8. I. olei P. I. ceræ
ſelibram. his liquefactis adiicies ſulphuris contriti ſeli-
bram, nitri contriti & cribrati ſelibram, omnia permi-
ſcebis & concoques, atque inde renes confricabis, vel
more emplaſtri appones. Herbam Sabinam in
mortario teres, & cum axungia vetere ſubiges, & ſic re-
nibus appones. Ad vrinæ incontinentiam remediũ
ſic, Fœniculi radicem & ramuſculum erui contunde, &
ex vino vetere da bibendum, continuò remediabis.
Vrinam continet lac caninum, & adeps eius cum alumi-
D ne datus, ita vt ſit fabæ magnitudine globulus qui da-
tur. Cinis cochlearum Africanarum exuſtarum ſi
potetur, vrinæ incontinentiam ſedat. Anſerum
trium linguas inaſſatas, ſiquis ederit vrinæ profluuium
non patietur. Veſſica verrina cocta vel vſta come-
denda aut bibenda efficaciter datur ei qui vrinam ſuam
non poteſt continere. Leporis cerebellum ex vino
potum, vrinæ incontinentiam refrænat. eiuſdem teſti-
culi torrefacti, & ex vino poti, par remedium ſubmeiu-
lis præſtant. Vngues aprugni exuſti tritique in
E potione ſumpti efficaciter ſubmeiulis proſunt. Qui
vrinam tenere non poterit, capræ veſſicam comburat, &
cinerem eius ex aqua cum vini potione bibat. Ver-
rini genitalis vſti cinerem bibere debent ex vino qui v-
rinam continere non poſſunt. In cubili canis v-
rinam faciat qui vrinam non poteſt cõtinere, dicátque
dum facit, ne in cubili ſuo vrinam vt canis faciat.

Vrinæ propriæ quantumcunque ignoranti ſubmeiu-
lo efficaciter offertur, vel res quas comminxerit in po-
tione exprimũtur, aut ibidem diluuntur, & ita ei inſcio
F ipſa potio propinatur. Vitrum teres diligen-
ter, & cum pice cedria miſcebis, atque ita chartam vir-
ginem inlines, & renibus appones, quo medicamine
diebus ſeptem iugiter vſus ſanus firmiter eris.

Ad reniculorum dolorem obſeruabis vt poſt balneũ
poſcam calidam bibas per plures dies, & quotiens do-
lore interpellatus fueris, idem facies. Conditum
ad reniculorum dolorem, vel ad calculum, ſic, Saxifra-
gæ — I. vettonicæ — I. petroſelini — I. apii ſeminis — I.
rutæ ſeminis ℈ XVIII. piperis — II. vini optimi 8. XII.
G mellis optimi P. V. tundes omnia, atque cribrabis, & con
ditum quum exegerit neceſſitas facies, eóque vbi reni-
culorum dolor aut moleſtia calculi fuerit, vteris.

Saxifragam herbam, petroſelinum Macedonicum,
piper, mel, vinum, ex iis omnibus conditum facies, &
laboranti calculoſo per ſingulas ſeptimanas potionem
Iouis die dabis. Conficienda autem potio die Io-
uis luna vetere erit. Ad calculum potio ſalubris,
conficitur ſic, Semen apii, libyſtici, fœniculi, anethi, æ-
quis menſuris tritum miſcetur, & herbæ ſaxifragæ gra-
H na V. cumini grana tria, piperis grana V. verbenæ folia
tria, & ſalis permodicum adiicitur. ex omnibus autẽ ſe-
minibus ſupraſcriptis æqualiter quantum tribus digi-
tis (id eſt pollice, & ab eodem tertio, & quarto) leuari
poteſt, mittitur, dein teruntur omnia diligenter: poſtea

adiicitur carœni optimi potio grãdis:ad hanc ſanè potionem miſcendam, radices aſparagorum, & apii, & anethi, & fœniculi lotæ diligentiſſimè in ſextarios aquæ nitidæ mittuntur, ita vt radices ipſæ tegantur aqua, atque in olla rudi coquuntur ad tertias. ex ipſa aqua, ſed calida, miſcẽda potio carœni, & accipienda per triduũ: ſufficiunt autem duo huius aquæ ſextarii ad tres carœni maiuſculas potiones. Sed ſi neceſſitas præſentis doloris exegerit, per triduum continuum dabuntur: ſi verò quis timeat tantummodo dolores ſupraſcriptos, aut aliquando pertulerit, accipiet etiam ſanus hoc modo vetere luna tres tantùm tribus menſibus ſingulas potiones, & iugiter contra hunc morbum erit tutus, & ſanus

COELIACIS, ET DYSENTERICIS, & torminoſis, & ad inteſtina rupta, & internos morbos, atque incontinentiam ſtercoris, remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimentis,

Cap. XXVII.

PAſtillus ad cœliacos & torminoſos optimè faciens, Acaciæ, balauſtii (id eſt mali granati, quod cytinum vocatur) germẽ antequam floreſcat, hypociſtidos, opii, ſingulorũ denarios quinos, alterci, cretæ Samiæ, ſingulorum denarios ſenos. iis bene tunſis & cretis, ex vino myrteo fiũt paſtilli denariorũ ſingulorũ aut ſemiſſium, vt iuxta ætatem aut valetudinem dentur. Dantur autem ieiunis ſine febre ex vini myrtei aut ſignini cyatho vno cum duobus aquæ mixto, febricitantibus verò ex aquæ cyathis tribus. Hoc etiã per clyſteriũ immittitur, quotiẽs deſurrexerint torminoſi, quib⁹ & ſi grauiter afflicti ſunt, ſtatim prodes. Ad cœliacos, (id eſt qui ſubitè & multa deffundunt) & ad aluum citatam, & ad leuia interdum tormina, medicamentum potens ſic, Sorborum aridorum contuſorum 8. I I. rhus ſyriacæ quo coci vtuntur 8. II. mala granata recentia X. mala cydonea matura X. hæc vtraque coquntur in ſapa, facta ex muſti adhuc in dolio feruentis ſextariis XXXVI. quouſque ad ſextarios duodecim decoquantur, & donec malorum coria percoquantur, & ſint madida. deinde ita teruntur hæc fictili mortario vt grana omnia comminuantur, poſtea rhus & ſorba arida admiſcentur tunſa & cribrata curioſè, & cum ſapa quæ eſt reſidua temperantur. Omnibus ergo in vnum bene coactis reponitur medicamentum in vitreo vaſe, dãtur inde ieiunis ligulæ duæ vel tres ſine vllius rei admixtione.

Paſtillus ad torminoſos efficacior, cõficitur ſic, Acaciæ * IIII. croci * II. gallæ * VIII. hypociſtidos * IIII. lycii * IIII. myrrhæ * IIII. rhus quo coci vtuntur, nardi ſyriaci ſpicæ, aloes, ſingulorum denarios binos, aneſi, gummis, ſingulorum * ternos, piperis nigri * II. teruntur hæc diligenter, & ex ſucco rubi cauliculorum, vel ex vino ſignino collyria formantur ritu eorum quæ ad oculos fiunt, quum tamen ita fuerit leuis confectio vt in vngue nulla appareat aſperitudo. Finguntur autem alia denariorum ſingulorum, alia ſemiſſium quæ iniiciantur: ſed rectius ad hanc mẽſuram paſtilli dabuntur, ita vt vnus ieiuno ante meridiem, alter in noctem ex aqua, ſi febres erũt, ex vino ſignino, ſi ſincerè corpus fuerit, detur. Hoc efficax medicamẽtũ eſt, ſi cætera quæ in huiuſmodi cauſis curationi vel cibatui ſunt neceſſaria, obſeruatione & opportunitate cõgrua fiãt. Paſtillus qui clyſterio immittitur torminoſis per annũ quũ olida & ſanguinolenta deiiciunt, id eſt quũ inteſtina eorũ cãcer occupauit, quo quaſi cauterio tunc tantummodo vti oportet, alioqui nocet. Ideóque à quibuſdã ignorantibus vſurpatus accuſatur quaſi nociuus: recipit autẽ hæc, Chartæ combuſtæ cineris * XXX. calcis viuæ * XXIIII. arſenici quod eſt auripigmentũ * XII. ſandaracæ * VI. hæc trita vino conſparguntur, in quo roſa & lenticula prius coquuntur, vt poſſint fieri paſtilli * duum aut vnius: quum opus eſt, teritur vnus paſtillus, & immittitur per aquam (vt ſuprà ſcriptum eſt) decoctam cum roſa & lenticula, ſi febres erunt: ſin minus, ex vino eadẽ decocta vtilia erunt: facit bene & myrti faſciculus cum oleaſtri vel oliuæ ramulis vtroque modo, prout res exegerit incoctus. Potio autẽ quum immiſſum fuerit ſupradictum medicamentũ, hæc conuenit, In noctem in aqua catapotia dantur, quæ fiunt ſic, Myrrhæ * II. lycii * II. thuris * I. opii * I. aloes * II. acaciæ * IIII. myrti baccarum nigrarum * VI. ouorum ex aceto coctorum vitellos II. hæc trita vino Surrentino conſparguntur, & fiunt paſtilli * ſingulorum: dantur febricitantibus ex aquæ cyathis tribus: ſine febre, ex muſti Surrentini cyathis duobus. Ad ventris dolorem, & inflationem inteſtinorum, & præcordiorum dolores, & ad conuulſa & rupta interanea, & ad vrinæ difficultatem remedium ſic, Panacis * IIII. piperis * IIII. dauci Cretici radicis vel ſeminis * VI. ſulphuris viui * S. opii duas tertiáſve partes victoriati põderis, caſtorei * S. myrrhæ * III. hæc trita & cribrata vino conſparguntur, & ex iis fiunt paſtilli magnitudinis lupini. Dantur quum res poſtulat ex aceto & melle in vnum mixto cyathis tribus: ad vitium autem mulierum quo correptæ ſuffocantur (quod Græci ὑστερικὴν πνῖγα appellant) ex aqua mulſa dari oportet, & quantum nux auellana eſt. detrahit enim vrinam copioſam. Medicamentum quod dodecatheon appellatur, mouet vrinã: facit & ad eos qui reficiendi ſunt poſt grauem imbecillitatem: facit & ad auriginem habentes, & ad iocinoris & renium dolorem, & ad lienoſos, & ad hydropicos, & difficulter vrinam reddentes: crapulam quoque non patitur, vino nigro potum, ſubſiſtere. Prodeſt ſtomachicis & mulieribus à vulua laborantibus, & ad omnia venena, & ad ſerpentum morſus atque ictus, & ad interius conuulſa ſatis vtile eſt: conficitur ſic, Myrrhæ denarios duos, caſiæ corticis * II. iris * I. S. apii ſeminis * II. & tertiam victoriati, acori * I. vuæ paſſæ ſine granis denarios ſex. hæc omnia vino Aruiſio contuſa cribratáque conſparguntur: dein ex iis fiunt paſtilli * ſingulorum, quanuis auctor dicat ſe paſtillis vſum, etiam ad denarii ſemiſſem cum vini ſupradicti cyatho.

Medicamentum mirum ad cœliacos, & ex cruditate grauedines doloréſque cuiuſlibet partis in corpore ſuſtinentes: nec minus ad oculorum facit & renium dolorem arcendum, & ad ſcabiem veſſicæ, & ad iocinoris duritiam. exſiccat enim corpus. Prodeſt & ad arteriam: denique in omnibus laborantibus adiuuat, & concoctiones & vrinam mouet: conficitur ſic, Nardi Syriacæ, croci, myrrhæ, caſſiæ, coſti, cinnami, caſtorei, ſchœni floris, piperis albi, piperis longi, galbani, reſinæ terebinthinæ, ſtyracis, opii, ſingulorum denarios quaternos, alterci ſeminis, aneſi, apii ſeminis, ſingulorum denarios quinos, tragacãthi denarios ſex, mellis, vini Falerni vel ſimilis huius ſextarios ſingulos: hæc omnia contundũtur & cribrantur donec molliſſimam tenuitatem accipiant, tum in patellam fictilem nouam mel infunditur, tepefactum molli pruna: dein vinum inſtillatur, macerato prius in eo tragacãtho, viciſſimque cæteræ ſpecies inſparguntur: tum ſimul mouetur medicamentũ, & omnia omnibus permiſcentur. Quum autem crocinum colorem habuerit medicamentũ, tranſfunditur in mortarium marmoreum, & ibi piſtillo bene ſubactũ reponitur in pyxide cornea: quum opus eſt, datur ad ſupradicta cum vini cyathis tribus, admixto aceto atque melle, prout viſum fuerit. Ad eadem remedium efficax, quod conficitur ſic, Myrrhæ * quatuor, croci & panacis denarios ternos, alterci * V. aneſi * II. apii ſeminis * V. opii * II. papaueris capitati & ſariæ * V. gallæ Syriacæ immaturæ denarios VI. mori ex rubo immaturi aridi * quatuor, roſæ aridæ * ſex, balauſtii * tres, roſæ caninæ ſucci * tres, rhus Syriacæ * V. palmarum purgatarum * XX. quæ coquuntur ex aquæ ciſterninæ ſextariis tribus, donec relinquatur ſextarius vnus: deinde ipſæ palmæ exprimuntur prælo aut cochlea ex ſucco eodem, atque aqua modica fiunt de ſupraſcriptis ſpeciebus in puluerem redactis paſtilli ad * ſemiſſem: dantur ſimiliter vt prius medicamentum dari oportere præcepimus.

Prodeſt torminoſis plantaginis ſuccus, vel rubi, vel lẽtiſci, vel rhus Syriaci, vel herbæ millefolii, vel terebĩ-

thi,omnium ad ✱ ſemiſſem potus cum vino vel aqua. A
Benefacit torminoſis rumicis ſemen quantum ligula
capit, tritum ex vini auſteri cyathis quatuor, vel aquæ
totidem, in temporepotum. Glandes quercinæ
tres aut quatuor, vel eiuſdem folia, vel liber eius coctus
ex aqua quæ vel ſola vel cum vino torminoſis potui
data plurimum prodeſt. Ceratitidos quam her-
bam violam marinam appellamus radices trium digi-
torum magnitudine incoctæ vino auſtero torminoſos
iuuant, ſi illud vinum admixta leuiter aquæ calidæ po-
tione potetur. B Herbæ Britannicæ radix, vel
folia incocta, vel aqua in qua tamarici folia, & ſe-
men incoctum fuerit, torminoſo potanda detur etiam
cum admixione vini auſteri. Plantago cocta an-
te alium cibum data ex aceto plurimo, & exiguo ſale,
atque oleo, torminoſis plurimum prodeſt. Plan-
taginis aridæ ſemen tritum ex partibus duabus, & papa-
ueris capita arida trita ex parte tertia, oportet per cri-
brum tenuiter foratum traiici, ex eóque puluere dari
torminoſo ligulæ magnæ menſuram, interdum plus aut
minus, cum vini veteris mixti non nimium, id eſt cya-
this tribus. hoc medicamentum ante ſomnum vtiliter C
etiam ad veſperem datur. Prodeſt torminoſis
huiuſmodi ſorbitio, halicæ hemina percoquitur cum
ceræ & rutæ ✱ I. admiſcetur ſanè iis & malum granatũ,
atque ita ſimul coquuntur in aqua. poſt hoc exprimun-
tur omnia, & coagitantur diu, ac ſi opus fuerit, adiici-
tur alica cocta, vt in modum pultis ſit. lactis quoque
bubuli, aut cuiuſlibet denarius I. admiſcetur, & ſic ſor-
betur. Si autem manducare panis more illud volueris,
addes illic oua incocta tria, & polentæ nitidæ delicatæ
quantum ſatis erit, vt panis fieri ex eo poſſit; qui etiam D
frigidus comeſtus plurimum prodeſt. Medica-
camentũ ad torminoſos huiuſmodi ſatis vtile eſt, Croci
✱ I. & duæ partes victoriati, nardi ✱ II. acaciæ ✱ III. gal-
læ ✱ III. aloes victoriati pars tertia, lycii ✱ I. opii ✱ S.
tragacanthi ✱ S. & tertia, eius thuris ✱ I. & victoriati
partes duæ, myrrhæ ✱ duo, piperis ✱ S. teruntur, & cri-
brantur hæc diligenter, atque ex vino fiũt paſtilli lupi-
ni magnitudinis, dantur cum tribus cyathis liquoris
cuiuſlibet, tandiu quouſque conueniat, vt tormina vni-
uerſa ſedentur. Immitti torminoſis per clyſterem E
oportet vinum ex piris ſyriacis factum cum ſucco plan-
taginis. mirificè enim facit hoc remedium & multis ex-
perimentum dedit. Palmarum numero viginti
pulpæ, iunci radicis ✱ X. gallæ immaturæ ✱ X. myrrhæ
✱ V. tunduntur & miſcentur vniuerſa, atque ex omni-
bus fiunt ex vino paſtilli numero triginta, dantur ſimi-
liter vt prædicta medicamenta ex quolibet liquore.
Balauſtii ✱ V. opii denarios duos, gallæ immaturæ
pilularũ denarios duos. tamarici ſeminis ✱ II. thuris ✱
IIII. rhus ſyriaci ✱ quatuor, vinaceorũ toſtorũ ✱ V. hinc
pilulam ad duûm denariorũ põdus cum potione ex vi-
ni nigri cyathis tribus, totidémque aquæ calidæ mixta, F
torminoſo dari oportet. Si torminoſi vel cœlia-
ci propter frequentes deſurrectiones viribus defician-
tur, dandæ erunt eis ſorbitiones ex cremore farris, vel
ex ptiſſana factæ, modò per ſe ſolæ, modò cum roſa vn-
guentaria mixtæ, vel ius gallinæ pinguis excoctæ cum
butyro, vel lac caprinum, aut ouillum tepidum per ſe,
vel etiam decoctum cum butyro, & lenticula ſimili-
ter facta, prodeſt: imponenda verò ſunt torminoſis fati-
gatis à ſtomacho vſque ad inguina vnguẽta quæ ſpiſſãt G
cutem, ea quibus vnguentarii vtuntur.
Medicamentum quod per anum iniicitur tormino-
ſis, ſic, Calcis viuæ, ſandaracæ, auripigmenti, ſingulo-
rum paria pondera, teruntur vnà omnia ex aqua vel ſuc
co plantaginis, donec poſſint coire, tunc paſtilli fiunt:
quum opus ſunt teruntur, & iniiciuntur ad cuiuſque vi-
res, vtplurimum ✱ IIII. aut minimum ✱ II. cum hemi-
na, vel vtplurimum cum cyathis IX. aquæ cum myrtis H
decoctæ, vel cum roſæ foliis, vel lentiſco: medicamen-
to ſanè hoc vti oportet nõ inter nititia torminoſis, ſed
quum malignitas vitii apparuerit, & ſi non eodem die
quo primùm adhibetur profuerit, etiam ſequenti fieri
oportebit. Siquis autem morſus inteſtinorum quum im
miſſum erit medicamentum, aut quum redit inſequitur
infundatur, ſtatim per clyſterium lenticulæ decoctæ a-
qua, vel furfures: ſedabitur confeſtim dolor quum eas
deiecerit torminoſus: poſt iniectionẽ ſanè detur cibus.
Aliud medicamentum quod mirificè prodeſt tor-
minoſis, ſiue febrem habuerint, ſeu ſine febre fuerint;
Plantaginis ſucci hemina frigida, vel tepida immittitur
per clyſterem in anum, vel per ſe ſola, vel cum vino ex
piris ſyriacis facto. hoc medicamentum etiamſi æger
cibum horreſcit reſtituit ei cupiditatem manducandi:
facit verò ſitim intolerabilem, ſed moderatè biben-
dum. Paſtillus ad torminoſos efficax conficitur
ſic; Acaciæ ✱ I. mali granati corticis ✱ VIII. gallæ ſyria-
cæ immaturæ ✱ V. opii ✱ V. myrti baccarum nigrarum
✱ VII. rhus quo coriarii vtuntur ✱ VIII. vel eiuſdem
ſucci ✱ VI. alterci ſeminis ✱ VIII. thuris ✱ VIII. rhus
ſyriaci ✱ VIII. hæc omnia animãtur præter acaciũ, thus,
opium, & contunduntur ſeorſum, & in vnum miſcẽtur,
vinóque omnia myrtino conſparguntur, atque in pyxi-
de fictili reponuntur. ſiquis volet paſtillos facere, adii-
cient gummis ✱ VI. dabitur ex hoc medicamẽto ieiu-
no torminoſo ✱ I. ex aqua vel ex vino mixto myrteo. i-
dẽ medicamentũ immittitur per clyſterẽ ad menſuram
iuxta vires cuiuſque. Vinis vti oportet tormino-
ſos ex myrto, & piris ſyriacis ex malis cydoneis, ex tere-
bintho, ex rhu coriario, ex glande quercina; ex lapa-
thio, ex populi fructu, ex rubo, ex hypociſtide, quæ o-
nia decoquuntur ſeorſum cum vino Surrentino aut Si-
gnino: potioni verò admiſcetur aqua ciſternina deco-
cta, & ſub diuo poſita. Prodeſt torminoſis lac
potum in quod lapides feruẽtes ſæpius, vel ferrum can-
dens dimiſſum fuerit, ſi tamen non febricitabunt.
Cibi proſunt torminoſis huiuſmodi, panis fermẽta-
tus durus, pultes diuerſæ, lẽticula aceto cõdita, braſſica,
plantago, intyba, mala cidonea, vuæ ex ollis, palmæ ex
litore, capreæ, palumbi, anates, merulæ, turdi, grues,
mulli, loligines, polypi aſſati. Torminoſis ſunt
extra cutem imponenda hæc, Lana ſuccida ex aceto vel
roſaceo, vel malino oleo admixto: item plantago, apiũ,
millefolium intybum, lentiſcum per ſe trita hæc vel ad-
mixto vino auſtero, quò magis adſtringant apponun-
tur, poſtea cerotum ex oleo myrtino, vel malino, id eſt
habente corticem mali Punici, apponitur, cui & galla
ſyriaca & acacia admiſcentur. Torminoſis pri-
mis tẽporibus cõſtrigendis ſucci vtiles ſunt; vt planta-
ginis, acaciæ, mali granati corticis, hypociſtidos, mille-
folii, intybi, lentiſci, rubi, per ſe tantũ vel cum vino ex
piris ſyriacis facto, mixti: mediũ autẽ curſum habẽtibus
torminoſis, (quod tempus Græci ἀκμὴν vocãt) oportebit
infundere per clyſterẽ roſam, vel oleum myrteum cum
ceruſſa. cedente porro impetu moleſtiæ vel difficultatis;
(quod tẽpus Græci παρακμὴν vocant) cõuenit lenticula,
ptiſſana, cum adipe caprino cocta: inueteratis verò tor-
minibus proſunt quæ vehementius ſpiſſant, & à putore
atque abalienatione corporis vindicant, vt ea quæ ex cal
ce, charta vſta, & auripigmento componũtur, & poſſunt
inhærere purgatis vlceribus; quo tempore rediri opor-
tet ad priora omnia edenda præterquam ad lentem &
ptiſſanam. ducũt enim cicatricem, ſed præcipuè ceruſſa,
admixto vino. emplaſtra verò quæ extra cutem cica-
tricem ducunt ſoluta ad ignem cum oleo myrtino ap-
ponenda ſunt. Dyſentericos recreat pulmo pecudis
(id eſt ouis decoctus) cum lini ſemine, ita vt & caro mã-
ducetur, & aqua illa potetur. Trochiſcus Aſcle-
piadeus præſtantiſſimus ad ventris fluxũ, & dyſenteriã,
quam nullus alius tã facilè ſtringit quàm hic, Cõficitur
ſic, Apii ſeminis ſemunciã, hyoſcyami ſemũciam, aneſi
℈ VI. opii ℈ III. hypociſtidos ℈ III. croci ℈ III. myr-
rhæ Troglodytidis ℈ III. colliges hæc cũ aqua aut cum
vino myrteo, id eſt in quo myrti baccæ coctæ fuerint.
hoc ipſum medicamentum ventri appoſitum, ita vt ce-
roto myrtino colligatur, epithema dyſentericis aptiſſi-
mum eſt. Tormina patientibus multi ventrem
viuentis anatis apponunt, affirmantes tranſire morbum

ad anatem,eámque mori:quòd ſi veſpertilionis ſangui-
ne ventrem oblinas torminoſi, in omne tempus dolore
releuabis. Si in aqua frigida dyſentericus pedes vſ-
que ad genicula ponat,ſed ſi non febricitabit,& de vi-
no auſtero potionem calidiſſimam bibat, citò ſanabi-
tur. Confectio medicaminis miri aduerſum dyſen
teriā, Teſtam locuſtæ,id eſt illam ſpinoſam vel aculea-
tam quæ eſt iuxta caput, combures nitidè, & poſtea te-
res vt in tenuiſſimū puluerem redigas,& ſic ei qui ven-
tris fluxu vel raſura laborabit ex vino vetere,ſi non fe-
bricitabit,aut ſi inæqualis erit, ex calida aqua dabis;ita
vt de ſingulis locuſtis teſtas ſingulas integras exuſtas
per triduum bibat, mirè ſanabitur. Mellis heminā,
vini veteris ſextarium,piperis grana ducenta,teres dili-
genter,& conditum ex his tribus ſpeciebus facies,& ie
iuno dyſenterico manè meralē calicē calidum plenum
dabis,ſtatim proderit. ſed ſi neceſſe fuerit,ex eo condi-
to ipſum plenum meralē per triduū dabis. Lactis
caprini ſtatim mulſi grādi potioni,additur de coagulo
hœdino fruſtum quantū auellana grandis eſt,quod di-
gitis,medicinali & pollice ſublatum vel miſſum, iiſdē
digitis contēperatur,& datur laboranti dyſenterico dū
adhuc calet lac,antequā coagulo ſtringatur,per triduū:
hæc potio ieiuno dabitur contra Orientem bibenda.

Succinum de ceraſo ſyluatica exures,& de teſta oſtrei
æquè facies, paribúſque menſuris puluerem tritum cū
melite aut cum vino auſtero candenti ferro calefacto,
bibendum dyſenterico dabis, mirè proderit. O-
uum recentiſſimum aperies, & in calicem vacuabis, &
teſtam eius implebis melle optimo deſpumato, nec-
non oleo viridi bono, & in ipſum calicem defundes,
ac ſimul omnia permiſcebis, & diu agitabis, ac poſtea
in calida aqua ipſum calicem tepefacies, & ſic dabis dy
ſenterico cui medendum erit,mirè proderit. Rhun
marinū,ſiue rhun Orientalē,quod eſt minutū robiū ſi-
mile lenticulæ,quantum tribus digitis prendere potue-
ris,mittes in mortarium,& teres cum vino: & poſtea in
aliud vaſculum mittes calidam, atque ibi tepefacies,&
ſic dabis dyſenterico bibendū,ſtatim remediabitur:ſed
per triduū continuū hoc remediū,& poſtea quotiēs fue
rit neceſſarium, dabis. Vitrum teres diligenter,
& cribrabis,& maſtiches grana teres, atque æquis men-
ſuris permiſcebis,& ex iis ſingula cochlearia dyſenteri-
co in vino cocto per triduum, vel quoties opus fuerit,
dabis,miraberis remedium experimentis probatum.

Ad dyſenteriam remedium efficaciſſimum ſic,Roſæ
ſyluaticæ baccas oblongas,rubicūdas, maturas,impari
numero,vel ſeptē vel IX vel XI, tritas diligēter dabis la
borāti dyſenterico ad potionis modū cū melite ſtyptico
vel vino vetere,ſi nō febricitabit,vel cū aqua,ſi febricita
bit:& ſi neceſſe fuerit per triduum dabis, mirum expe-
rieris remediū. Ad dyſentericos mirum remediū
quod ventrem & purgat & ſtringit ſic, Gypſi peregrini
triti — I. ſpecularis combuſti triti — I. de teſtis oſtrea-
rum combuſtarum — I. hæc omnia poſteaquam tri-
ta fuerint & mixta, tollet inde qui dabit remedium tri-
bus digitis prioribus cum pollice quantū ſemel capere
potuerit,& in potione vini veteris puri,ſi non febricita
bit,dyſenterico dabit:quòd ſi inæqualis fuerit,in calidæ
aquæ potione accipiet. Fimum caballinum cō-
bures,& cinerem fimi ipſum cum vino vetere miſcebis,
& conteres,& ſic dabis dyſenterico bibēdum ſine aqua,
ſi non febricitabit. Aluminis ſciſſi ℈ IIII. cum
aceti cochlearibus tribus miſcebis,& teres & colabis,
& tepidum cum aquæ duplo dyſenterico dabis biben-
dum. Pumicem mollem,ſpongiā de qualibet ro-
ſa vnā,gallam vnā ſemis,corticis ſicci de malo granato
ſcrupulos quatuor,piperis grana XLIX. diligentiſſimè
teres,& cum vino vetere permiſcebis,& paſtillos æqua-
les inde facies, vt quū opus fuerit ſinguli in vini vete-
ris hemina ſoluti dyſenterico per triduū dentur, ita vt
ipſa potio ferro duro calefiat,inſigne remediū citò ex-
perietur. Leporis vētriculū cū fimo ſuo vino vetere
lauabis, ita vt ſordes ipſæ ibi ſint & miſceātur, aut ſi in
vētriculo non inueneris,pilulas de fimo ipſius impares

A numero tritas,cum vino vetere dyſenterico dabis bibē-
das. Ad ventris fluxum, maſtichen albam teres,
& in potionem mixtam mittes, & calefacies bene ipſam
potionem in aquá calida, & bibendam per triduum
dabis. Herbam plantaginem colliges ac teres,&
ſuccum eius cum vini veteris potione, ſi non febricita-
bit,dyſenterico per triduū dabis. Ad ventris fluxū,
vel ad dyſentericos iam deſperatos remedium ſic, Ver-
mem vnde coccū tingitur teres, & cum vino vetere o-
ptimo potionē mixtam & calidam per triduum dabis.

B Ad dyſenteriam,ſiue torminoſos,& qui deiectionem
nimiam patiuntur ſic, Ouorum vitellos coctos, ſiue
incoctos, vuam agreſtem acidam, & gallas, pari men-
ſura tere ac miſce,& bibendū medicamen tepens trade.

Frumenti toſti grana impari numero, ſimiliter hor-
dei,& piſæ,cum mellis deſpumati hemina miſce,& te-
re,& dyſenterico per vncias ſingulas diebus ſingulis da-
to. Coliculos ex aceto coctos, allii ſpicas quatuor
purgatas, oua incocta duo, ſimul contere, & adiice vini
veteris heminam,& feruefactum medicamē dyſenteri-
C co da bibendum. Ficum duplicem, & palmam pin-
guiſſimā, cum vini veteris hemina ad tertias decoque,
& piperis albi triti viginti grana admiſce, & tepidum
dyſenterico potui dato. Veſtem oui delicatam in-
teriorem ſiccatam cōtere, vino miſce,& cola,& ex aqua
calida dyſenterico da bibendam. Lac caprinum fer-
uens, adiecto polentæ quantū ſatis ſit, quū fuerit quaſi
tenuis pulticula dabis cui ſuprà bibendum. Coa-
gulum leporinum ex vino dilutum tepidum dyſenteri-
co dabis bibendum,de quo coagulo ſi ſingulos ſcrupu-
D los in ſingulis ouis ſorbilibus ieiuno per triduum dede-
ris,mirè ſubuenies. Vini veteris fæces, & iocineris
caprini fruſtum ſufficiens in ollam rudem mitte, & fa-
cito vt bulliat, atque inde ieiuno cœliaco ſufficiēter da
bibere. Bulbus Affricanus rubicūdus cōtritus,adiecto
vino,quod ferro duro candenti calefiat potui datus cœ-
liacis medetur. Palumbum ferum ex paſſo concoque.
atque inde potiones ſingulas cœliaco per triduum da
bibendas. Ad cœliacos herba plantago & lentiſcus
ſeparatim ex aqua coquuntur, poſtea in vnū permiſcen-
E tur, & tunc adiecto aceto cum pane in cibo ſummè pro-
ſunt. Herbæ vettonicæ in vmbra arefactæ tunſæ
cribratæque puluis cum vino potus,cœliacis plurimum
prodeſt. Mali granati cortex ſiccata tūditur,& cribra-
tur, & puluis ex eo miſcetur cum ouorum vitellis tri-
bus,diú que in morem panis ſubigitur ac fricatur,atque
inde panis formatus in foco coquitur, & ſic comman-
ducatur. qui ſi propter nimiam auſteritatem offenderit,
cum lenticula ſine oleo cocta,adiecto acerrimo aceto à
ieiuno māducari debet,quod eo plus proderit quo pro-
F penſius fuerit manducatum. Herbæ quinquefoliæ
radix in vmbra arefacta,contuſáque, & ex vino polentæ
vice pota mirè cœliaco ſuccurrit: ſed febricitanti ex a-
qua calida da bibēdum. Capræ ſyluaticæ iecur car-
bonibus inaſſatum, & per ſe ſumptum, cœliacos reme-
diat:idémque arefactum,& tritū,& cum vino potui da-
tum,certiſſimè auxilabitur. Caſeus ſiccus tranſma-
rinus vetuſtus,adiecto fili Gallico, & ſorbis aridis,dili-
gēter omnibus tritis, & cum vini veteris cyathis duobus
potui datus cœliacos mirè ſanat. Vituli adeps ex fœ
G mina ſublata,cum aquæ cotylis tribus decocta,& ſorbi-
tionis more ſumpta,cœliaco plurimum prodeſt.

Cœliaco, & ei qui eiectionibus vel doloribus acutis
alui variis vexabitur,potenter ſuccurres ſi muliebre lac
quamplurimum ieiuno potui dederis donec perſane-
tur. Hœdinum coagulum magnitudine fabæ in vino
myrteo remiſſum, & ieiuno cœliaco potui datum,effi-
caciter prodeſt. Membrana quæ eſt in ventriculo
gallinæ ſiccata,& trita, & cū vino auſtero cœliaco ieiu-
no potui data medetur, ita vt ipſa gallina prius vel bi-
H duò abſtineatur à cibo, & qui potionem accepturus
eſt ante diem frugi ſit,& non cœnet. Oua in aceto
cum teſtis ſuis macerata,& alio die in patella infuſa,ibi-
que toſta,cœliacis in cibo data plurimum proſunt.

Pulticula fit ex alica prius toſta quàm accipiat aquā

infuſa verò aqua cera remiſſa illic mittitur,& dum excoquet coagitatur,& à cœliaco calida ſorbetur. Galla commagena comburitur,& cinis eius extinguitur vino; contrituſque ventri cœliaci inlinitur,ſtatim ſubuenit.

Flos hederæ tribus digitis ſumptus diligenter tritus, & ex vino auſtero cœliaco potui datus medetur. Seuũ ouillũ decoctum in vino auſtero, & calidũ potui cœliaco datũ manifeſto remedio erit. Laridi veteris pinguis ⸗ III. mellis boni deſpumati tantundem,vini veteris auſteri cyathos III. ouorum coctorum vitellos tres in vnũ permiſcebis,ſimúlque tandiu teres donec ad craſſitudinem mellis adducas:deinde in pyxidem condes, atque ex ea quum opus fuerit cœliaco nucis auellanæ magnitudine ex vino ſi ſine febre erit,ſi febricitabit ex aqua calida dabis, mirè celeritérque ſubuenies. Oua decoquuntur ex aceto,donec induréſcant, & vitelli eorum toſti cum pipere eſui cœliaco dantur,citò medentur.

Caſeus ouillus vetuſtus in cibo ſumptus vel raſus,& cum vino potus, cœliaco medetur. Cochleæ cum teſtis ſuis contritæ duæ,& oua cruda duo, & paſſi cyathi duo, aquæ cyathi três, ſimul permixta omnia, ac diu coagitata,& in vaſe fictili calefacta, ad modum potionis cœliaco data medentur. Serpentis exuuiæ cum roſaceo decoquuntur in vaſe ſtagneo,& poſtea tritæ ventri cœliaci vtiliter inlinuntur. Ad omnes epiphoras ventris, caſeum vaccinum mollem calidum imponi oportet,quo tempore dyſentericis potiones ferro candẽti calefactas dari conuenit. Glus taurina aqua calida reſoluta cœliaci ventris inflatione vtiliter imponitur.

Grauiſſimũ ventris vitiũ eſt ileos, cui maximum remedium eſt,diſcerpti veſpertilionis ſanguis inlitus ventri.

Frequentiſſimè euenit vt ex qualibet cauſa ſubitus dolor ventris exiſtat,ſed qui talum leporis ſecum habuerit,huiuſmodi caſum(id eſt ſubitum dolorem vẽtris) nũquam incurret. Dyſentericis medetur aqua in quá pilulæ cupreſſi decoctæ fuerint,cum vino auſtero epota.

Aqua in qua lauri folia fuerint decocta, potui ſumpta,inteſtinorum doloribus medetur. Ad profluuium & incontinentiam ventris remedium ſic,Malua circunfoſſa ferro quod ex vtraque parte acutam aciem habeat,& præciſa à ſuperiore ad inferiorem partem,(id eſt, vſque ad radicem) deinde radix eius inuoluta panno rubro,portata ab eo cui remedio opus eſt, profluuiũ vẽtris eius inhibebit. Betæ combuſtæ & in puluerem redactæ,atque ſubactæ cum aceto,& à pectore laborãtis inguinum tenus inlitæ, validiſſimè adſtringũt profluuium deiectionémque ventris. Roſmarinum cum creta molli tritum,& cum aceto modico ventri impoſitum, alui profluuium ſiſtit. Rupi ſpinæ radices,& coliculi teneri cum vino Aminæo auſtero ad tertias decoquuntur,atque ex eo vino cyathus ad diem ieiuno ventris profluuio laboranti potui datus optimè medebitur.

Herba oxylapathos cum ſemine ſuo arida contrita, & ex vino calido pota magnum incontinentiæ ventris præſtat remedium. Pruni ſyluatici baccas corticémque ac radicem eius arboris in vnum ex vino ad tertias decoques,atq; ex eo ſingulos cyathos ad diem deiectionis tædio laboranti ieiuno potui dabis. Iris Illyrica(id eſt Macedonica)quæ fuerit grauiſſimi põderis contundatur,& in puluerem cribratum tenuiſſimúmque redigatur,atque ex eo menſura acetabuli vnius dimidiati cum paſſi cotyla vna permiſceatur, & coagitetur,atq; inde cochleare vnũ cœliaco manè ieiuno detur, ita vt & à cœna abſtineatur,mirificè proderit. Siquis tortiones ſubitò pati cœperit de ventris nimietate,pedes ſuos in aqua calidiſſima quamdiutiſſimè teneat,ſtatim ſanabitur.

Sanguinem caprinum ſi polentæ furfuribus adiecta reſina miſcueris,atque emplaſtri modo ano ventríque appoſueris,pondus omne & libidinem deiectionis efficaciter reprimes.

Iecur verrinum recens combuſtum contritúmque ad ſummam læuitatem cum vino, ſed ſine ſale,potui datum,efficaciter ſupprimit nimiam deiectionem.

A Leporis ſanguis recens defuſus, & cum polenta coctus, & datus dyſenterico, illico ventris profluuium ſiſtet.

Hircinus ſanguis exceptus, & coagulatus, ac ſuper carbones aſſatus, in cibo datus, mirabiliter profluuium ventris emendat. Ceruini cornu de ipſis radicibus quæ capiti hærent,ſcobes lima tenuiſſimus factus, & ad drachmæ menſuram cum vini auſteri cyatho datus,ſiſtet nimios ventris fluores,ſi vel triduò iugiter bibatur.

Panis antiquus ex lacte caprino decoctus, & more B ſorbitionis ventris fluxu laboranti bis ad diem datus,citò ſuccurret. Aqua in qua cortices fabæ ad tertias decoctæ fuerint,ſi bibatur,plurimum cœliaco proderit.

Folia fici arefacta ſole,deinde combuſta,& in cinerem redacta,atque ex vino auſtero potui data,ventris fluxum efficaciter ſedant.

Medulla vaccina cum farina tenui ſubacta, & velut excoctus panis cibatui data,mirè dyſentericum ſanat,maximè ſi & caſeus bubulus recens manducetur. Adipem caprinum de renibus ſublatum,miſce cum polentæ C furfuribus,atque adiice illic cyminum & anethum & acetum æquis portionibus,atque ex aqua decoque, & colatum ſorbitionis more dyſenterico dato ſumendum,mirè celeritérque ſubuenies. Lac ouillum quod candẽtibus glareæ lapidibus in ipſum lac demerſis excoquatur; dyſenterico potui cum ipſis lapidibus datum mirè prodeſt; ita tamen vt prius de ipſo lacte ſerum omne tollatur.

Iecur hircinum miſſum in ollam nouam cum vini D auſteri cotylis ſex ad tertias decoctum,ſed dum excoquitur compunctum,vt humor eius cum vino permiſceatur; poſtea dyſenterico potui datum,efficaciter prodeſt.

Dyſenterico & torminoſo, & ei qui iam corruptum ſanguinem egerit,ſaluberrimum medicamentum eſt tale, Allii ſpicæ quatuor,& oua duo incocta,in vnum terũtur,iiſque additur vini veteris ſextarius, & coquitur ad tertias:inde ieiunus quamplurimum poteſt ſi biberit,efficaciſſimè intra triduum ſanatur. Spondogos eſt lanugo quædam quæ in roſa ſyluatica ſolet naſci,eam triE tam cum vino auſtero, deſperatis iam dyſentericis potui dedi,mirantibúſque compluribus ſæpiſſimè de abrupto periculo liberaui. Torminoſis maluæ Græcæ albæ radix trita,potuíque ex mero vel per ſe ſola data, remedio eſt. Farinæ hemina, ouorum vitelli tres, piperis grana viginti,contrita in vnum miſcentur,& ſubiguntur,panis ex iis formatur,& in foco coquitur; torminoſis eſui datus plurimum prodeſt.

Millefolium contritum, ſiquis torminoſus ex aqua frigida,prout virtus aut ætas eius ſe habebit,biberit,celeriter ſanabitur. Lotos vnde tibiæ fiunt in ſcobem F ſecta,vel raſa,atque ex eo puluere cochlearia tria cum aceto ſcillitico torminoſo ieiuno in potione data, mirificè proſunt. Torminibus maximo remedio eſt lactuca,ſi decocta cum cymino trito & oleo manducetur.

Sal tritum,ſinapi tritum,ouum crudum,in vnum vas mittuntur,& teſta oui ipſius oleo viridi repletur, & in ipſum vas defunditur,ſimiliter & mellis deſpumati, & vini auſteri ſingulæ teſtæ ouorum plenæ funduntur, & ſimul vniuerſa cochleari diutiſſimè permiſcentur,& tepe-G facta torminoſo bibenda dãtur,celerrimè proſunt.

Ruta cum hyſſopo in aqua ad tertias decoquitur, atque eadem aqua in potione vini à torminoſo ſalubriter mixta potatur.

Malum Punicum in olla gypſata clauſum, in furno combures,& poſtea diligenter teres, atque in puluerem tenuiſſimum rediges,quem repones,& paratum habebis, & quum opus fuerit,ad ſubitas tortiones cum vini potione detur,prodeſt continuó.

Si quacunque cauſa tortiones quis pati cœperit, mellis optimi libram decoquat ad tertias, eíque addat H vini ciyathos tres,& aquæ anethinæ cyathos tres,& coagitatam ac tepefactam hanc potionem ieiunus bibat, continuò ſanabitur. Fabam integram frictam calidam

in acetum acerrimum mittat,& madefactam torminoſus manducet, citò ſanus erit. Ad profluuium & incontinentiam ventris remedium ſic, Spongiam quæ in pruno ſylueſtri,vel in ſpina, aut in roſa ſylueſtri naſcitur colliges,& ſupra batilum torrebis,& diligenter teres, atque in calicem mittes,ac deſuper ouum incoctum defundes,& bene permiſcebis,deinde ſuper batilum candentẽ defundes & coques,ac laboranti cœliaco quaſi ouũ tortum manducandum dabis. Baccæ oliuarum in vino tritæ cœliacis rectè propinantur:portulaca quoque ex aqua ferue facta è polenta aſperſa conditur,inde offæ cõplures ſi eduntur à dyſenterico, plurimum iuuabitur.

Vngula porcina combuſta ad cinerem, & trita,poſtera die ex vino hauſta,mirabiliter dyſenterico prodeſt.

Cinis cribratus aceto commixtus,ventri & renibus calidiſſimè inlitus,certiſſimè ventris abũdantiã ſtringit. Rana viua,ſi vẽtri torminoſi apponatur,in eã vitiũ cõfeſtim tranſire dicitur. Torminoſis ſaluberrimè aqua marina per clyſterem infundetur ſi moleſtia diutina fuerit. Fimus columbinus tritus ex melle ventri inlitus, alui incontinentiam ſtringit. Iuniperi baccæ tritæ ex vino nigro potui datæ comprimunt alui nimietatem. Caput caprinum cum pilis ſuis contuſum,atque diſcoctum,cibóque ſumptum, rupta interius inteſtina dicitur glutinare. Pilos leporinos adiecto melle comprehendes,atque inde globulos paruulos facies:hi ſinguli ſæpius glutiti,inteſtina quanuis pernicioſè rupta,certa coniunctione connectunt.

Verbaſci radicis corticem detrahito,eiúſque contritæ ſuccum per linteolũ expreſſum,ex aqua aut vino bibendum dato,omnia interiora vitia quæ ex frigore aut labore,aut pectoris lumborúmve dolore naſcuntur mira efficacia ſanabis. Serpyllum ad pondus victoriati argentei tritum bene valenti ex vino,febriculento ex aqua potui datum omnes ventris dolores ſedat.

Humanum lotium vetus adiecto croci modico, vt odore eius occultetur,ignorãti potui datum, quamlibet veteres in viſceribus latentes morbos ſanabit.vomitu enim irritato,& eiectionibus concitatis, omne vitiũ valẽter expurgat.Vt explorari poſſit ex latẽtibꝰ morbis qui ſit ille qui vexat infirmum, comprehendíque qualitas vitii & pars viſcerum poſſit:catulus fœtæ canis lactens die ac nocte cum eo qui laborat accumbat: is poſtea ſectus inſpicitur,tranſlatúſque in eo morbus, haud difficilè notatur,ita tamen vt æger ei lac de ſuo ore frequenter infũdat:eum tamẽ catulum quum fuerit exſectus,obrui oporter:nec ab re eſt ſi triduò idem catulus viuens cum ægro maneat. vitium enim ægri tranſire in eum vſqueadeo certum eſt vt moriatur catulus,hominémque morbis latentibus releuet. Ad dyſentericos ſolitaneos, cochleam plenam cum teſta ſua viuam teres, ad cuius pondus infrà ſcripta trita miſcebis, id eſt caſei veteris quantum eſt cochleæ dimidium, oui medullã in aceto coctã, panem candidum vetuſtum vel toſtum,vel(quod eſt melius)nauticũ, rutam,piper ex vino,quod quum prius ferro candenti calefeceris potui ſine aqua miniſtrabis:ſed & baccas myrteas adiicies: hæc omnia conteres, & in potione vini veteris ieiuno dabis. Ad eos qui ſanguinem per inteſtinum iactant,vel per corruptum corpus inferius effundunt,remedium ſic, Herbæ vrticæ maſculæ ſummitates teneras colliges, & contundes, ſuccúmque eius expreſſum per triduum miniſtrabis bibendum: ſi autem cum aqua frigida,aut aceto acerrimo,aut poſca frigida,id ius mixtum dederis,quanuis deſperatos de ſuprà ſcripta infirmitate protinus liberabis. Lac caprinum ex coagulo temperabis, & dum tepet antequam penitus conſtringatur,dyſenterico bibẽdum dabis, citò remediabitur. Remedium ad tortiones, Phaſianum viuum in vino necabis,dabiſque ex eo vino bibere ei qui patitur tortiones,confeſtim remediabitur. Confectio cydonitis ad dyſentericos & cœliacos ſic, Oleum in vaſe duplici coques,quod dum in igni eſt,& feruet,operitur alio vaſe in quo cydonea diuiſa ponuntur:oleum tandiu calebit igne ſubiecto quandiu poma ſuperpoſita excoquantur,tum oleum ſolum ſeruabitur, quod ſupradictis infirmis ad perunctionem & eſcam vtile erit: cydonea quoque ipſa eſui dentur cœliacis ac dyſentericis. Iniectio ad dyſenteriam, Amyli vncias tres, & lactis caprini cocti pro modo quantum viſum fuerit adiicies, & ita iniectionem facies. Seui hircini vncias duas, olei viridis ſextarium dimidium:hæc ſimul in duplici vaſe remiſſa & calefacta iniicies. Epithematium ad ventrẽ ſtringendum ſic, Floris vuarum vncias duas, roſæ ſiccæ vnciam vnam,maſtiches vnciã I. aloes vnc.I. gallæ vnc. vnam,aluminis ſciſſi vnciam vnam,acaciæ vnciam vnã, ceræ P.I.myrtini olei P.I.picis vncias tres:de his omnibꝰ tũſis cribratis atq; permixtis magdalia facies quæ in pãno denſo aut phœnicio induces,& ſic vteris ad ventrem.

Item aliud epithematium ad ventrem reſtringendũ ſic, Florem vuæ omphacum,roſæ florem,aloen,gallas, alumen ſciſſum,acaciam,mali granati florem, balauſtium, maſtichen,æquis ponderibus teres, & vini myrtini quãtum ad coniungendum puluerem ſufficiat admiſcebis: dactylorum quoque carnes purgatas, & vino infuſas ſubiges,& cerotum myrtinum facies, ac ſic omnia permiſcebis,& magdalia facies,quibus ita vteris vt ſuprà ſcriptum eſt.

LVMBRICIS, ET TINEIS, ET INTERANEIS cauſis,id eſt teneſmo,& ad roſus ventris, & ſtrophum,vel inteſtinis ruptis,eorúmque doloribus,remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXVIII.

VErum remedium ad tineas necandas & eiiciendas, per triduum allium quamplurimũ edat qui hac moleſtia laborabit, & betaceos,& caſeum mollem mãducet: poſt hoc autem filicis Macedonicæ aridæ contuſæ cribratæ denarios octo cum melle quãtum ipſe voluerit ſumat, & poſt has quatuor dentur ei aloes & ſcammoniæ, ſingulorum denariorum ſemiſſes, ex aquæ mulſæ cyathis quatuor:quum verò cœperit deſurgere,aqua calida ei ſupponatur,qua poſtea elui & foueri debet. Ad lumbricos depellendos ſatis commodè facit ſantonica herba, quæ abſinthium dicitur,ſi vel viridis cum aqua ad tertias cocta potetur,vel ſicca trita ex melle mãducetur: cornu quoque ceruini limati lima lignaria ſcobis quantum quatuor vel quinque cochlearia ſint,ex aqua in qua decoctus fuerit ipſe ſcobes potꝰ ad cyathos tres mirificè facit:rapi etiã ſeminis cyathus ex paſſi cyathis tribus pridie maceratus, deinde tritus & datus,aqua exigua adiecta,infinitum medetur. Teneſmos eſt irritatio vltimæ partis directi inteſtini,in quo vitio ſæpius libet deſurgere ſine cauſa. Proderit ergo ad hoc vitium depellendum, quotiens deſurrexerit quis, vt vino auſtero mixto cum aqua calida ſe foueat. Verbenæ & myrti & oliuæ ramulis iunctis,ita vt duæ partes myrti ſint,ſimúlque decoctis,vti cõuenit aqua frequẽtius ad ſubluẽdũ: quinetiã penicillũ tinctum eo liquore, & non nimis expreſſum, atque ano appoſitum proderit,vel eodem modo globolus ſtaminis appoſitus iuuat:diutius enim vaporẽ cõtinet.Perũgendus autem anus erit ſpecillo lycio patari co vel Indico ex calido vino. Collyrium hoc iniiciendum quod & ad omnem deiectionem & tormina benefacit, conficitur ſic, Acaciæ & mali granati,corticis vſti,ſingulorũ denarios quaternos,hypociſtidos & rhus quo coriarii vtuntur,& opii,ſingulorum denarios ſenos, omphacii ✱ IIII. S.croci denarios quatuor.Terũtur hæc omnia & cribrantur diligenter,poſtea vino auſtero colliguntur, vel temperantur,& fiũt collyria magnitudine nucleorum pineorũ, & quum opus fuerit ano iniiciuntur. Ad lumbricos proſunt huiuſmodi compoſitiones, Serpylli denarii quatuor,triti in cremore lenticulæ, quantum ſint cyathi duo dati, vel ipſa ſola per ſe lenticula, ſiquis eam aceto infuſam coctã comederit. Serpylli triti denarii nouẽ, abſinthii denarii duo,clematitidos denarius vnus,& duæ tertiæve partes victoriati, nitri denarii ſeptem, lupini

farinæ denarii ſeptem, ſalis denarii quatuor, terræ mali denarii quatuor, fici aridæ denarii quatuor: hæc omnia colliguntur vino auſtero, atque ex iis finguntur globuli fabæ magnitudine, ex quibus dantur ieiuno aut poſt cœnam octo vel nouem cum aquæ mulſæ cyathis tribus.

Compoſitio quæ facit ad tineas & lumbricos eruẽdos ſic, Serpylli ✶ II. coriandri denarii ſeminis, ſampſuci denarii ſemis, nitri denarii ſemis, cucurbitæ ſyluaticæ interioris, ſed quod eſt ſine ſemine, in puluerẽ redactæ denarii ſemis, mali Punici immaturi, & adhuc obſtricti, ſiue corticis eius triti denarii ſemis, rutæ tertiam partem & ſextam victoriati ponderis: melle colliguntur hæc omnia, dãtur ex his globuli ſeptem, quãtũ fabæ Ægyptiacæ magnitudo eſt, vel cum aqua calida, vel ex vino, ſi ſinceritas erit, & ieiuno & poſt cœnam. Ad lumbricos necandos remedium mirum ſic, Seriphii ✶ IIII. cucurbitæ ſylueſtris interiora trita denarios duos, lupinorum farinæ ✶ VIII. ex aqua fiunt globuli fabæ magnitudinis: dantur robuſtæ ætatis ſeptem, pueris terni vel quini cum mulſa aqua. Ad tineas necandas remedium competens ſic, Filicis radicis aridæ, naſturtii ſeminis ✶ ſeptenos, coriandri ſeminis ✶ V. nitri ✶ II. hæc omnia trita dãtur ieiuno cum aquæ mulſæ hemina. Mali Punici ſuccus radicis, vel foliorum eiuſdem aqua decoctus, potuíque cum ſale datus, tineas necat. Marrubii & abſinthii & lupinorum paria pondera in aqua mulſa cocta, ieiuno bis aut ter potui data, aduerſum tineas & lumbricos plurimum proſunt. Farina lupinorum decocta ex aqua, & more cataplaſmatis ventri impoſita, lumbricos vel tineas necat. Ad lumbricos & tineas eiiciendas remedium potens ſic, Erui, filiculæ radices purgatas ad vncias ſingulas ſeorſum tundes bene in pila lignea: deinde adiicies inulæ radicis ℈ VIII. ammoniaci vnciam, & coriandri ſeminis manum plenam, & euphorbii ✶ III. has omnes ſpecies ſeorſum conteres bene vſque ad ſummam læuitatẽ, & ſi viridis fuerit radix filiculæ, quãdo illam tundes ſuccum eius exprimes, & ipſum admiſcebis. facies pilulas magnitudine ea qua ano iniici poſſint, ipſáſque factas infundes in ceruiſiæ nouæ ſextariis duobus & mellis cyatho: quòd ſi in ea prouincia faciendum fuerit hoc medicamentum in qua ceruiſia non eſt, ex aqua dabis in qua myrtus cocta ſit ad ſextarios duos, aut cum ſapæ mixtæ ſextariis duobus, atque ex eo temperabis potionem, & dabis bibendam: intra horas quatuor deiiciat oportet vermiculos vel tineas: ante triduum ſanè iubebis eum cibari allio & pane per ſe, & tantummodo poſcam bibere. Inflationibus inteſtinorum prodeſt vel ſerpyllum potũ ex vino nigro, vel cuminum ſyluaticum tritum ex vino nigro, vel aqua pota apiaſtri (quod Græci erotion vocant) per ſe data, vel ſuccus eius vino mixtus, vel origani radices contuſæ ad ✶ I. ex vino datæ, vel ruta trita ex aquæ cyathis quatuor pota, vel eiuſdem decocta radix cum aceto & melle data, vel pulegium ſimiliter potum, vel ſiliquæ Syriacæ folia, vel roriſmarini aqua decocta, vel petroſelinum ex vino tritum datum, vel origani decocti aqua, vel aneſum tritum quantum tribus digitis comprehendi poteſt: prodeſt etiam vitrum cum vino aut aceto datum. Tollit enim protinus inflationem, & dolorem inteſtinorum vel lauri folia trita, vel eiuſdem baccæ aut flos ex vino potus, aut panacis radix ex vino pota: ſed panaces non ſolùm inteſtinorum dolores, verũ etiam choleram ſanat. prodeſt ex vino vel aceto feruenti apii ſemen tritum datum ieiuno, vel terræ mali ✶ I. tritus potus ex vino vetere, vel hyſſopi, aut origani virgulæ V. cum vini hemina feruefactæ, & ieiuno potui datæ. Fomentum quod prodeſt inteſtinorum doloribus ſic, Acetum aut aquam in qua ruta incocta fuerit calidam ventri & vmbilico impones. diſcutit enim confeſtim, & ſedat dolores.

Carmen ad roſus ſiue hominum ſiue animalium diuerſorum ſic, Palmam tuam pones contra dolentis ventrem, & hæc ter nouies dices, Stolpus à cælo cecidit, hunc morbũ paſtores inuenerunt, ſine manibus collegerunt, ſine igni coxerunt, ſine dentibus comederunt.

Ad lumbricos egerendos, felle caprino madefactã lanam vmbilico appone: idẽ facit & fel taurinum ſic appoſitum, necnõ braſſicæ ſemen tritum ex vino vel aqua. ita oportebit apponi. Ad lumbricos & tineas coliculis ex aqua coctis origanum admiſcebis, ac ieiuno bibẽdos in die tres cyathos dabis. Ad ventris roſus remedium ſic, Piperis albi vnciam vnam, cymini ſaccati ⟞ I. rutæ folia viridia ⟞ I. nitri ℈ III. euphorbii permodicũ. hæc omnia melle & aceto pariter permixta in pilulas ad modũ fabæ rediges, & bibendas paulatim quũ opꝰ fuerit ieiuno ex vino mixto dabis. Si vẽtriculꝰ peruerſatus fuerit alicui, aquam bibat vnde pedes lauerit ſuos, & de lana ouis quæ à lupo occiſa fuerit, ad ventrem ſuum alliget: de herba quoque quæ muris auricula dicitur nouem folia tollat, & cum piperis granis nouem terat & ex aqua bibat per triduũ. Talus quoq; leporis ventriculo ſubligatus, dolorem eius excludit. Lenticulæ hemina in aceto madefacta, & cibo potuíque data ieiuno, extinctos lumbricos eximit. Malua cum ſinapi cocta, & in calice poſita, ac ſorbitionis modo ſæpius guſtata ſuccurrit moleſtiis lumbricorũ. Granorum de malis Punicis dulcium acidorúmque ſuccus expreſſus, paſſo eiuſdem menſuræ immiſcetur, potionéſque duæ de permixto fiunt; & vna ante cœnam datur, alia poſt cœnam, poſtera die tertiáve lumbricos vel tineas potenter expellit. Stercus caprinum aridum tritum adiecto melle potui datum ex aqua calida, mirè producit tineas.

Ceruini cornu combuſti cinis tritus ex aqua potus, tineas potenter expellit. Raphanus ex aqua ad tertias decoquitur, eáque vino mixta, ad extirpandas tineas vtiliter bibitur.

Radix inulæ in vino decoquitur, deinde ſuccus eius exprimitur, potuíque datur ad tineas enecandas: ſed ea radix poſteaquam eruta eſt, terram non debet attingere.

Allium in œnomelite coctum, & voratum proderit lumbricis vel tineis necandis: aqua quoq; in qua lupini decocti fuerint, addita ruta & pipere trito, potui data medetur. Acini ſiue corymbi hederæ, tres contriti in oxymelite vtiliter aduerſum tineas bibuntur, aut ventri inlinuntur. Abſinthii ſicci ſantonici combuſti cyathum vnum, cornu ceruini combuſti cyathum vnũ, apii ſeminis triti cyathũ vnũ miſcebis, & ieiuno qui tineas lumbricóſque patietur ex aqua calida potui dabis moderatam menſuram iuxta ætatem ſumentis.

Ad lumbricos eiiciendos remedium mirum ſic, Satureiæ faſcem bonum cum aquæ 8. III. mittes in vas amplum, & diligenter claudes: poſtera die colabis, & addes pteridis tunſæ, & aloes tunſæ diligenter drachmas binas, & mellis deſpumati quod ſufficiat, inde iunioribus iuxta ætatem dabis, ſenioribus pluſculum, & adiicies colophoniæ drachmam vnam, ita vt qui remedium ſumũt carne abſtineant per illos dies, & allium manducent.

Coriandrum viride, vel eius ſemen decoques in aqua in qua lupinos prius coxeris, & quum inde aduerſum tineas vel lumbricos ieiunus ſumpſeris potionem, vectaberis aut deambulabis. Naſturtii ſeminis cochlearia quatuor, & filicis quæ in arbore naſcitur P. I. agarici ⟞ III. iuniperi ⟞ III. coriandri ſeminis 8. I. ex radice Syriaca P. I. cornu ceruini ⟞ IIII. nitri Alexandrini ⟞ III. ſcãmoniæ ⟞ III. tithymali P. I. hæc omnia tundes & cribrabis, miſcebis & repoſita habebis: & quum opus fuerit dabis tinearum vel lumbricorum moleſtia laborantibus in potione poſcæ gelidæ iuxta ætatem, ſed digeſtiſſimi ab omni eſca hoc remedium accipere debebunt. A cori tunſi, erucæ ſeminis, coriandri ſicci ſeminis, cardamomi cochlearia quaterna, iuniperi vnc. tres, abſinthii ſantonici P. I. hyſſopi vncias ſex, cornu ceruini vſti vncias duas, dictamni P. I. filicis quæ in arbore naſcitur ſiccæ P. I. omnia hæc tunſa cribratáque miſcebis, & recondes, & quũ opus fuerit, paſtillos facies fabæ magnitudine, & dabis ei qui laborat moleſtia lumbricorum, vt edat in ficu, etiam ſicca: abſtentus tamẽ pridie, ita vt ſit digeſtiſſimus quum hoc remedium ſumit. Ad lumbricos eiiciẽdos, remediũ ſic, Ariſtolochiæ lõgæ cõtuſæ ℈ II. cũ aquæ cyathis

duobus ieiuno bibendos per triduum dabis,nucleos quoque de perſico amaros,ieiunus edere debebit qui lumbricis vexabitur. Ad ventris dolorem remedium efficax ſic,Sordes de cardine oſtii tolle digitis duobus,pollice & medicinali, & ſuper vmbilicum laborantis appone. Baccas lauri tres cum herbæ vincæ cochlearibus tribus pariter contundes,& adiicies vini calidi cyathis tribus,& colatum bibendum dabis ei qui ventris dolore vexabitur. Corrigia canina medius cingatur qui dolebit ventrem,ſtatim remediabitur. Contra ventris dolorem,argemoniæ herbæ radicem palo ligneo effodito, eámque tritam ex aqua bibendam dato. Lichnum ardentem vmbilico ſuperpone, & deſuper cucurbitam medicinalem,aut calicem oblongum, ſi cucurbita non fuerit,admoueto,& pauliſper contineto,confeſtim dolorem ventris auertes. Pulegium commanducatum, & ad vmbilicum poſitum, atque illic alligatum, ne cedat,dolorem omnem ventris continuò diſcutit. Anethi ſeminis paululum cõtritum ex aqua potum , internos ventris ſedat dolores. Nitrum aceti cyathis duobus liquefactum & potum,dolorem inteſtinorum potenter auertit. Quotiens dolor & contractio inteſtinorum ventris orietur,veſpertilionis ſanguinem ventre manu perfricato,& ad præſens ſubuenies, & in totum annũ medebere. Piperis grana LXXX. contrita, & ex aqua pota,mirè tollunt ventris dolorem. Sicui in via, aut in loco aliquo difficili ſubitus dolor vẽtris aut inteſtinorũ fuerit,lotio ſuo deguſtato continuò ſanabitur. Siquis talum leporis ſecum habuerit, immunis à dolore ventris & periculo huiuſmodi perpetuò permanebit. Ad inteſtina rupta, leporinum ſtercus, atque etiam pili, vel lana eius de ſubuẽtrili cum melle decocta, ad magnitudinem fabæ glutienda frequenter data,quanuis pernitioſè ruptis inteſtinis celeriter medetur , ita vt etiam tenuiora quæ fuerint diſrupta glutinet,ſed aſſiduè hoc medicamine vtendum eſt, donec periculum omne tollatur.

AD COLVM ET ILEON REMEDIA diuerſa, Cap. XXIX.

COlo & omnibus inteſtinorum doloribus, & tam hominibus quàm iumentis ex hac re laborantibus efficaciſſimè ſubuenit,auis galerita (quæ Gallicè alauda dicitur)ſiue ipſa aſſata in cibo ſumatur, ſiue cum plumis ſuis combuſta redigatur in cinerem,atque ex eo diligentiſſimè trito terna cochlearia ex aqua calida potui per triduũ dẽtur. Vnicum eſt inteſtinum oſſifragi miræ naturæ, quod omnia deuorata citiſſimè conficit:huius pars extrema colligitur & reponitur, & quum opus fuerit, ventri laborantis alligatur,remedio miro omnes inteſtinorum dolores citiſſimè ſedat. Lupi ſtercus dũmodo nõ in terra inuentum,ſed ſupra fuſtem,aut ſupra aſtulas, aut ſupra iuncum colliges,& ſeruabis, & quum opus fuerit laboranti colico alligabis ad brachium,vel ad colum in oſſe,aut in cupro aut in auro cluſum ,licióque ſuſpenſum: ſed prius ex ipſo ſtercore puſillum ignoranti ex aqúa calida bibendum dabis,mirè celeritérque ſubuenies.

Ouum recens crudum ſummiter apertum defundes, & eius teſtam oleo viridi implebis,& defundes , melliſq; tantũdem defundes:ſimiliter lotio pueri implebis, & defundes,tum diligenter omnia permiſcebis,& in aqua calida tepefacies,ac ieiuno bibenda dabis.hæc potio non ſolùm ſtercus vetuſtum,quod dolores inteſtinis facit, verumetiam lumbricos eiiciet, & ardores præcordiorum febréſque ſedabit. Erucæ ſemunciam conteres,& ei qui lumbricos patietur ex vino vetere candido ieiuno & digeſtiſſimo bibendam dabis,ſatis proderit. Ad interaneos morbos ſerpylli pondus victoriati argentei contritum,& ex vino potui datum,febricitãti autem ex mulſa aqua tepida , internos dolores ventris potenter emendat. Verbaſci radicis corticem detrahito , & cõtundito,ac ſuccum eius per linteum exprimito, eúmque ex aqua mulſa aut vino bibendum dato: omnia interaneorũ vitia quæ ex frigore,aut labore,aut indigerie erunt mirificè ſanabis. Lotium humanum vetus adiecto paululo croco,quod odorem eius emendet , ignoranti potui datum quanuis veteres & latentes interaneos morbos & vomitu & deiectionibus concitatis , potẽtiſſimè ſanabit.

Laborantibus teneſmo,id eſt qui de perfrictione aſſiduè ſedere cupiunt,& nihil deiiciunt,lac bubulum decoctum frequenter potum, maximè prodeſt. Holus diſcoctum cum ſale plurimum ſumptum , aduerſum teneſmum iuuat:oſtrea quoque ex mulſo & pipere cocta vtiliter accipiuntur. Potio aſperſo plurimo pipere, ſub noctem calidiſſimè ſumpta, ſummo remedio aduerſum teneſmum eſſe conſueuit. Senectus anguis cum oleo roſaceo decocta in vaſe ſtagneo, atque inlita ventri, ſi tamen illic non ſit exulceratio,teneſmo remedio eſt.

Ius piſcium marinorum in patina cum lactucis coctorum ,vtiliter aduerſum teneſmum ſorbetur. Aqua marina ex alto hauritur,& ſeruatur in vetuſtatem, ac poſt ea cum vino auſtero bibitur:deinde raphani manducantur,vt ſit vomitus facilior, qui teneſmi cauſas effundat.

Herbæ vettonicæ folia in vmbra arefacta, & tunſa cribratáque,ad ſcrupulum vnum ex aquæ calidæ cyathis duobus pota,optimè proſunt,abſque iis quibus ex cruditate inteſtina torquentur. Herba quæ pycmon dicitur trita ex paſſo vel mulſo,vel carœno epota, inteſtinorum tortiones ſedat. Ad coli inflationem benefacit cumini ſyluatici ſemen per ſe,vt eſt datum,quãtũ cochlearia tria in aquæ calidæ cyathis quatuor. Colice mirifica Iulii Baſſi,citò leuat,dein tollit inflationes coli & omnis partis corporis. facit & ad ſtomachi imbecillitates, & ad inteſtinorũ alioqui dolorem ,quem Græci ſtrophũ appellant,ex aqua hyſſopum aut rutam incoctam habente. Item benefacit ad ſanguinem , & ex interiore parte. non enim patitur lateſieri , nec intus vulnus conuerti: ſed & citò ſupprimit ſanguinem , & vulnus cogit coire.dandum autem his medicamentum ex aqua poliũ coctum habente, aut rutam . Prodeſt & torminoſis & cœliacis datum ex aqua centunculum herbam incoctam habente,quam Græci gnaphalida dicunt, aut etiam ſorbis incoctis aut Syriaca ſiliqua. Lienoſis datur ex mulſo vel paſſo,aqua admixta: eodem modo dandum eſt & eis qui ſanguinem per vrinam vel aluum reddunt, nec minus etiã mulieribus quæ fluore ſanguinolento infeſtãtur,quẽ Rhũ erythrõ Græci dicũt,vel quæ ex partu abortúve reſiduos vuluæ dolores habent, & in totum quibus ſupprimendus eſt fluor,aut ex aliqua parte corporis inflatio tollenda.Recipit autem hæc, Spicæ nardi, coſti, piperis albi,piperis nigri,piperis longi, myrrhæ, opii, apollinaris radicis,cinnami, aſari, acori, thuris, braſſicæ ſeminis,caſtorei,ſingulorum denarios duodecim,opopanacis denarios decem, ſtœchadis, dauci, ameos, ſingulorum denarios XVIII.ſilis cretici denarios vigintiquatuor:melle Atlico hæc excipiuntur ac miſcentur. Datur nõ plus quàm denarii pondus aut victoriati: cæteris prout cuiuſque vires poſtulabunt , dummodo infra hoc pondus, ex aquæ calidæ cyathis tribusin noctem ſecundum cœnam. Hæc potio etiam febricitantibus tutò datur, verùm cœliacis in ipſo dolore prodeſt,vitreo vaſe ſub ſignaculo vt moris eſt ſeruatur. Ad coli dolorem faciunt quidem mirificè quæ ſuperius poſita ſunt, ſed cætera medicamẽta in aliis vitiis dolorem leuant in præſentia:hoc verò quod dicturus ſum , ſupra hominis ſpẽ cõditionémq; eſt:ideo primo tempore ne fidem quidem habet,poſtea à nullo ſatis dignè laudari poteſt. nam & in præſentia dolorem tollit,& in futurum remediat,ne eum vnquam repetat.

Raro enim quis iterum, vel ad ſummum tertiò, hoc accepto medicamento , vexatus eſt: quamobrem ſiquando repetierit iterum dolor, dandæ erunt per triduum, & tunc potiones, eodem modo quo prima data fuit. Interdum verò & tertio in dolore, eodem genere potiones dabuntur, quod raró quidem accidet, vt poſt primam potionem dolor redeat: ſed ſi admonente cauſa, iterum atque iterum data fuerit, in futurum quoque ita remediabit vt ne ſuſpicio quidem vlla huic vitio relinquatur:ſiquando tamen repetierit,hoc malum frigus ex multitudine cibi præcedit,grauitatémque quandam & torporem eius loci,id eſt coli, ſed ſine vllo dolore,ſentiendum infert,planè vt tum intelligãt quãto

malo caruerint,qui illa moleſtia liberantur. hoc medicamento primùm muliercula quædam ex Aphrica veniens multos Romæ remediauit: poſtea nos per magnam curã compoſitione eius accepta(id eſt pretio dato ei quod deſiderauerat qui venditabat) aliquot nõ humiles neque ignotos ſanauimus,quorum nomina ſuperuacuum eſt referre . Cõſtat autem medicamentum ex his rebus, Cerui cornua ſumuntur dum tenera ſunt,& quaſi in tabulas vel partes breues & tenues diuiſa in olla fictili componũtur, operculóque ſuperpoſito, & argilla vndique circundata fornace aut furno vruntur, donec in cinerẽ candidiſſimum redigantur,atque ita trita in vaſe vitreo mundo reponuntur:quum dolorem coli habebit aliquis,ante diem abſtinebitur quàm poturus eſt medicamentum ab omni cibo, atque ita poſtera die digeſtus, atque ieiunus accipiet ex hoc puluere cornuum exuſtorum cochlearia tria cumulata ſatis ampla,quibus miſceri debent piperis albi grana IX. trita, & myrrhæ exiguum, quod odorem tantummodo præſtare poſſit. hæc in vnum commixta in mortario diligenter agitantur, ac teruntur, deinde cochlea vera Aphricana(id eſt inde allata)ſumitur, quãmaculoſiſſima,& viua ſi fieri poteſt in alio mortario cũ ſua teſta contunditur,atque ita teritur donec nullũ veſtigiũ aut aſperitudo appareat teſtularum: poſtea vini Falerni non ſaccati cyathus adiicitur, & nihilominus rurſus teritur.magis enim tunc apparebunt aſperitudines,ſiquæ reſederint, quibus leuatis, iterum adiiciuntur duo cyathi eiuſdem vini,atque ita cum priore compoſitione bene admiſcentur,poſtea tranſfunduntur quæ ſunt in mortario in calicem nouum,qui calix ſuper aliud vas ponitur ad carbones,& aſſiduè mouetur cochleario liquor,nequid ſubſidat,aut peruratur.vbi bene incaluerit adiiciuntur in eundem calicem de iis quæ ſuprà ſcripta ſunt, cochlearia tria, & rurſus permouetur vniuerſa permixtio. quum autem calore ſufficienti temperata erit potio, dabitur epotanda verſus orientem,ſtatim dolor ſine dubitatione ceſſabit. Sed vt penitus aboleatur, dari potionem ſimiliter oportebit per inſequens biduum: ſed quibus hoc remedium dabitur,cibum in prandio tantummodo aut de tempore in cœna exiguum capient,quò facilè conficiant,ne crudi eam ſumant, poſtea verò in conſuetudinem victus ſui remittẽtur. Oportebit autem remediatos non intemperanter in futurum vinũ bibere. Tametſi enim à coli dolore tuti fuerint, metuere nihilominus debent ne alia parte corporis æquè afficiantur ob intemperantiam,ob quam vtique colo fuerant antè vexati.

Antidotus Coſmiana, quæ facit mirè ad colum, eadem mouet vrinam, & prodeſt omni aduerſæ valetudini,ſanat & inflationes periculoſas omniũ, vel plurimorum inteſtinorum,quem morbum Græci εἰλεὸν appellãt: Facit & ad hydropicos:conficitur ſic, Sorborum ſemimaturorum denarios decem,marrubii ſucci denarios XIIII. centaureæ tenuis ſucci ✱ XIIII.ſcillæ ſucci denarios VIII. mandragoræ ſucci denarios VI.haſtulæ regiæ ſucci denarios ſex,opii denarios quatuor,laſeris Cyrenaici denariũ I.polii ſucci ✱ VI. opopanacis ✱ IIII.roſæ caninæ ſucci ✱ IIII.galbani ✱ IIII.caſtorei ✱ IIII. agarici ✱ IIII. ſagapeni ✱ X. gummis ✱ IIII. artemiſiæ ſucci ✱ IIII. cicutæ ſucci ✱ IIII. reſinæ terebinthinæ ✱ IIII. millefolii ſucci ✱ IIII. trifolii ſucci ✱ octo,vitis albæ ſucci ✱ VII. plantaginis ſucci ✱ II. bdellæ ✱ IIII. draconteæ radicis ✱ IIII. terræ mali ✱ X. rhus Syriacæ ✱ VI. acori & aſari ✱ quinos vel ſenos, meliloti ✱ VI. inulæ radicis ✱ VI.glycyrrhizæ ✱ VII.erucæ radicis ✱ VII. panacis ✱ VI. cyperi ✱ IIII. ſtœchados ✱ VI. iuniperi ✱ octo, abrotani ✱ IIII. chamæ cypri ✱ IIII.hyſſopi ✱ IIII. pulegii ✱ IIII. petroſelini ✱ IIII.holus atri ✱ IIII. dauci ✱ VI. apii ſeminis ✱ VI.paſtinacæ ſeminis ✱ VI.fœniculi ſeminis ✱ VI.arotelli ſeminis ✱ VI. alterci ſeminis ✱ VI. vrticæ ſeminis ✱ VI. radicis in cœna quæ manducatur ſeminis ✱ X.balſami ſeminis ✱ IIII. cachryos ſeminis ✱ IIII. erui albi farinæ ✱ IIII. piperis albi ✱ VI.piperis longi ✱ VI. caroi ✱ VI. rutæ ſyluaticæ ſeminis ✱ IIII. baccarum lauri ✱ VI. amomi ✱ III.malobathri ✱ VI. myrrhæ ✱ VI. thuris ✱ VI. caſiæ ✱.VI. nardi Syricæ ✱ X. croci ✱ XII. ſchœni floris ✱ VIII. ſaliuncæ ✱ VIII. coſti ✱ VI. iridis Illyricæ ✱ VII. cinnami ✱ VI.olei magdalini ✱ X. opobalſami ✱ IIII. tunduntur & cribrantur quæ in puluerem redigenda ſunt, remittuntur diligenter quæ mollienda ſunt omnia:datur potio nucis auellanæ magnitudine ex mulſo,febricitantibus verò ex aqua calida: ad auriginem quoque & ad ſerpentium morſus hoc antidotum ſatis vtile eſt.

Colice Baſſi mirifica quæ prodeſt ſine ſopitione, eadem ventris ſanat vitia omnia:facit & ad difficilem ſpirationem & ad internos dolores: conficitur ſic, Mandragoræ radicis ſiue corticis ✱ VI.rhus Syriaci ✱ VI. cinnami denarios ſex, acori denarios ſex, braſſicæ ſeminis ✱ VI.coſti ✱ VI.iridis ✱ VI.piperis lõgi denarios VI. piperis albi ✱ VI.cicutæ ſucci denarios XII. opopanacis ✱ VII. S. ſtœcadis denarios IX.dauci Cretici denarios IX.mei ✱ IX. Phœbus adiiciebat(vt author remedii huiꝰ refert)myrrhæ ✱ VI.opii ✱ VI.aſari denarios nouẽ,caſtorei denarios nouẽ.cõtuſa hæc & cribrata miſcẽtur,& ex melle colligũtur diligentiſſimè vniuerſa, atque ex eo medicamẽto quantũ nux auellana eſt, datur cũ cyathis tribus aquæ calidæ, ſed poſt cibum.ieiuno enim non oportet dari.

Coli dolorem auertes ſi de lacertarum caudis ſummitates tuleris,& auro incluſeris,& ligaueris circa vmbilicum,aut de reſte ventrem circuncinxeris, de qua quis laqueo vitam finierit. Collum ſanat cum pinnis vpupa exuſta,& ex vino cinis eius potui datus:hirundinũ etiam ſtercus in cibo vel in potu ſumptum, tribuit colo ſanitatem. Hoc antidotum, ſiue oxyporium,quod buphagos dicitur,facit ad coli inflationes, & ad digeſtionem,vnde manè ieiunus accipies catapotia tria magnitudine grani piperis:conficitur ſic,Nepetæ vncias tres, pulegii veteris vncias tres,libyſtici ſeminis vncias quatuor, petroſelini vnciam vnam, apii ſeminis ⁓ I. S.thymi vnciam vnam,piperis vncias ſex,mellis optimi non deſpumati,quod ſufficiat ad concorparandas & temperandas ſpecies,adiicietur,& in dolio vitreo condetur ſub ſignaculo habendum, ſicut vſquequaque haberi debent vniuerſa medicamina.

Ad eileõ vel colum,baccas lauri octo concides,& coques in vini ſubdulcis cyathis tribus, & calefactum ex eo poculum ieiuno bibendum dabis, Croci ℈ II.myrrhæ ℈ II.opii ℈ I. ſingula quæque teres ſeparatim, & poſtea ſimul parata in aqua miſcebis, atque in modum fabæ paſtillos factos in anum iniicies, mirè colo remediando proderit.

Satureiæ ſurculos decẽ tolles,tribus digitis conteres, & vino Aminæo ſincero mixtos colo laboranti dabis bibendos,ſincerum qui biberit experietur remediũ. Publii paſtillus colicus,Apii ſeminis heminam,fœniculi ſeminis quartarium:piperis grana XXVII. ſatureiæ floris vel ſeminis quartarium, omnia hæc diligenter teres & cribrabis,& cum pipere bene trito permiſcebis: deinde in mortario omnia pariter cum vino vetere quantum diligentius teres,& facies paſtillos quindecim, quos ſiccabis:quum ſiccati fuerint,ſingulos paſtillos coli dolore laboranti dabis ſolutos in ternis cyathis vini veteris calidi, ſed bene eos ſolues, vt totum ebibi poſſit: paſtilli autem paris ponderis eſſe debent. Salicis foliorum drachmam cum piperis granis vigintiuno,ex vino diligenter teres,& triduò tres potiones ex vino bibendas dabis coli dolore confecto. Herbæ vettonicæ pollinis ℈ VI. ex aquæ calidæ cyathis tribus colico ieiuno bibendos per triduum dabis. Plantaginem quæ ſine lanugine fuerit contuſam cum ſale apponito ad vmbilicũ colici,mirè proderit. Annulus de auro texta tunica fit exuſta,cui inſculpitur vice gemmæ piſcis, aut delphinus, ſic vt holochryſus ſit,& habeat in ambitu rotũditatis vtrinque,id eſt,interius & exterius,Græcis litteris ſcriptum. θεὸς κελεύει μὴ κύειν κόλον πόνοις.Obſeruandum autem erit, vt ſi in latere ſiniſtro dolor fuerit,in manu ſiniſtra habeatur annulus:aut in dextra,ſi dextrum latus dolebit: luna autem decreſcente die Iouis,primùm in vſum habendus erit annulus. Ad coli dolorem requires fimũ lupi,

& oſſa quæ ibidem inueneris contundes, & puluerem ex A his facies, & in aqua frigida ieiuno bibendum dabis.

Ad coli dolorem XII. calend. April. violas manè colligi facies, & teri in mortario diligenter, poſtea in mortarium ipſum mittes vini veteris potiones VII. & quum temperaueris cum violis, à die ſuperſcripto potiones per ſeptem dies cōtinuos dabis, ſed cautus eſſe debes in violis colligendis, quia pleræque ſunt noxiæ. Ad coli dolorem, ſcribere debes in lamina aurea de graphio aureo infrà ſcriptos characteres luna prima viceſima, & B laminam ipſa m mittere intra tubulum aureum, & deſuper operire vel inuoluere tubulum ipſum pelle caprina, & caprina corrigia ligare in pede dextro, ſi dextra pars corporis colo laborabit, aut in ſiniſtra, ſi ibi cauſa fuerit, habere debebit: ſed dum vtitur quis hoc præligamine abſtineat venere, & ne mulierem aut prægnantem contingat, aut ſepulchrum ingrediatur, omnino ſeruare debebit: ad ipſum autem coli dolorem penitus euitandum, vt ſiniſtrum pedem ſemper prius calciet obſeruabis. hi ſunt characteres ſcribendi in aurea lamina,

L ✱ M Θ R I A C
L ✱ M Θ R I A
L ✱ M Θ R I A

Leporini ſtercoris pilulas ſeptem tere, & cum dulci vino colico per triduum da bibendum. Ad coli dolores mentaſtri folia, quantum tribus digitis apprehendere potueris, tolles, & his adiicies fœniculi ſeminis cochlearia duo: hæc in vnum quamminutiſſimè teres, poſtmodum addes vini veteris optimi cyathos quatuor, & tū calefactam potionem quãtum digitus pati poſſit, ieiuno D bibendam dabis, continuò ventos emittet, & deiectionē faciet. Hac ergo potione, ſi quis triduò vſus fuerit, quãuis graues coli dolores euadet. Gallinam per totum diem à cibo abſtineto: dein poſtero die quum eam occideris, crura eius cum ſale & oleo inaſſato, & ieiu no colico qui ſe pridie cibo abſtinuerit manducãda dato, mirificè profueris. Corydalus auis (id eſt quæ alauda vocatur) quæ animos hominū dulcedine vocis oblectat, cum ſua pluma in vaſe fictili gypſato in furno poſito, ita comburitur vt teri poſſit: contritæ autem tenuiſſimus puluis reponi- E tur, & quum opus fuerit, ex eo cochlearia duo vel tria cū aqua calida per triduum aut quatriduum dantur, incredibile hoc colicis remedium, quod adeò prodeſt vt omnia medicamina meritò ſuperare videatur. Stercus caprinum recens in aqua remiſſum colatúmque cum mulſi cotylis tribus, & piperis contriti granis LX. in tres potiones diuiſum per triduum datur: ita vt prius corpus eius colici cui potio dãda eſt acopo perungatur, vt perfrictiones omnes coacto ſudore diſcedant, miro remedio ſanabitur. F Succinū tundes, & ex eius farina duo cochlearia cum aqua non nimiū feruenti bibenda colico ieiuno per triduum dabis, efficaciter proderunt. Sanguinem anguillæ cum rubello vino duplici menſura coniunges, & ex aqua tepida mixtum colico ieiuno dabis bibendum, ſed ſub dolore dari oportet. nam & præſens remedium feret, & in futurum morbo huiuſmodi liberabit. Si aduerſus colum viro remedio opus erit, de ariete quem lupus occiderit faſciolam puer impubis faciat, & inde virum ad corpus accingat: ſi verò mulieri medendum erit, ſimi- G liter de oue quam lupus occiderit, puella virgo cingulum faciat, & mulierem circa corpus accingat, efficaciter prodeſt. Lepori viuo talum abſtrahes, pilóſque eius de ſub ventre tolles, atque ipſum viuum dimittes, de illis pilis vel lana filū validum facies, & ex eo talum leporis colligabis, corpúſque laborantis præcinges, miro remedio ſubuenies. Efficacius tamen erit remedium, ita vt incredibile ſit ſi caſu os ipſum (id eſt talum leporis) in ſtercore lupi inueneris, quod ita cuſtodire debes ne aut terram tangat, aut à muliere contingatur: ſed nec filum illud de lana H leporis factum debet mulier vlla contingere. hoc autem remedium quum vni profuerit, ad alios tranſlatum, quū volueris, & quotiēs volueris proderit: filum quoque quod ex lana vel pilis quos de ventre leporis tuleris, ſolus purus & nitidus facies: quòd ſi ita ventri laborantis ſubligaueris, plurimum proderit, vt ſublata lana leporem viuum dimittas, & dicas ei dum dimittis eum, Fuge fuge lepuſcule, & tecum aufer coli dolorem. Euphorbii drachmam rediges in tenuiſſimum puluerem, & ex eo partes duas facies, vnam cum ouo ſemicocto ieiuno colico dabis, alteram tertio die ſimiliter facies, mirè ac ſine repetitione emendabis coli dolorem.

Compoſitio colicæ primaria, Nardi folia, ſpicæ nardi Indici, amomi, piperis albi, coſti, papaueris, lentis Syriacæ, vncias ſingulas, myrrhæ, zingiberis, aſari Pontici, ſemuncias ſingulas in puluerem rediges, & cum melle optimo deſpumato quantum ſufficiat permiſcebis, & ieiuno colico quod ſatis ſit dabis. Compoſitio colices ex libro Philonidis, quæ etiam Tiberio Cæſari cōponebatur, graues & inueteratos dolores mitigans: mihi quoque experimentis notiſſima: accipit hæc, Apii ſeminis heminam, anethi tenuiter arefacti ſemunciam, caſtorei ſemunciam, nardi ſpicæ ſemunciam, opii ſemūciam, croci ſemunciam, piperis longi ſemunciam, piperis nigri ſemunciam, petroſelini ſemunciam, apium pridie macerabis, & teres, cætera tundes & cribrabis, & mixta cum apio in mortario diligentiſſimè conteres, & melle deſpumato optimo comprehendes, atque in vaſe vitreo condes: quum opus fuerit dabis denarios ſingulos ex aquæ calidæ cyathis tribus. Ad coli dolorem ſtercus bubulum recens exprime per linteum mundum, & ſuccum eius in qualibet potione colico da bibendum, ſtatim ſubuenies: quod remedium efficaciſſimum eſſe multa experimenta docuerunt. Papauer ex aqua mulſa decoctum dabis colico ieiuno bibendum, confeſtim ſubuenies. Inter experta ſubnotatum eſt hoc colicis mirum remedium, ſic, Fici ſiccæ vnciam vnam, iridis Illyricæ vnciam vnam, vettonicæ vnciam vnam, in ollam nouã mittes cum biſextio aquæ, & cum ſupraſcriptis ad dimidias coques, & inde heminam dabis ieiuno colico potãdam. Herba quæ millefolium appellatur, trita ex vino auſtero nigro vtiliter colicis bibeuda datur.

Herbam nepetam dextra manu colliges, in quantū ſufficere poſſe credideris, eámque ad leuitatem conteres, & cum vino dulci ac vetere, vel Libycenſi, colico ieiuno per triduum dabis: ſed vini modus ſit quartarius, facillimè proderit. Fuliginis bene tritæ & cribratæ ternos denarios per triduum ex aqua calida ieiuno colico potui dabis. Lacertam viridem (quam Græci σαῦρον vocant) capies, pérque eius oculos acum cupream cum lycio quàmlongo volueris traiicies, perforatiſque oculis eū ibidem loci vbi ceperas dimittes, ac tum filum præcantabis dicēs, Trebio, potnia, telapaho: hoc ter dicens, filum munditer recondes, quúmque dolor colici alicuius vrgebit, præcinges eum totum ſupra vmbilicum, & ter dices carmen ſupraſcriptum. Præſentaneum colicis remedium ſic, Oua putidiſſima in ſole poſito, vt perſiccentur: quum aruerint conteres, & minutiſſimè percribrabis, & ad præſidium in doliolo vitreo condes, quúmque in aliquo auſpicabitur coli dolor, in hemina aquæ calidæ dabis bibenda cochlearia tria. Coſtum & piper pari pondere tundito, & cribrato, inde ſcrupulum vnum ex aqua colico da bibendum. Stercus murinum ex quocunque liquore ignoranti colico ne horreſcat bibendum dabis, mirum eſt. Suppoſitoria colica inuicta myrrhæ vncias tres, croci Siculi vncias duas, piperis albi ⸗ II. opii Hiſpani ⸗ II. hæc omnia tundes, vel conteres, & pilulas facies magnitudine fabæ ſolidæ, & tres ſuppones: habebis ſanè curam vt æger dormiat, & ne vomat. vomitus enim concitare conſueuit. Ad coli dolorem remedium phyſicum ſic, Stercus ouis montanæ mēſe Septembri, deficiente luna, pridie incluſæ manè excipies, & ſole durabis, atque in puluerem rediges, & habebis in vaſe vitreo ſiue ſtagneo: quum vſus exegerit cochleare plenum colico ex aqua calida ſi febricitauerit: ſi ſincerus erit, cum vino per triduum dabis. Ouis agnum quē primum pariet, manu excipies, ita vt terram non tangat, & de fronte eiuſdem agni lanam tolles, ſed & de ipſa oue & verris qui coitum cum ſcrofa faciet, ſemen eadem lona excipies, ita vt terram non tangat, & includes lanam cum ſemine verris in lupino aureo, vel tubulo, & alliga-

tum in brachio vel mediis partibus corporis colico ſuſpendes. De nouem coloribus, ita vt ibi album vel nigrum non ſit, facies ex ſingulis ſingula fila, & omnia in ſe adunata, acu argentea per oculos catuli nouelli qui nondum videt, traiicies, ita vt per anum eius exeant: tum ipſa fila in ſe counata torquebis, & pro cingulo ad corpus mediis partibus vteris. catulum ſanè viuum confeſtim in flumen proiicies. Ad colum remedium phyſicum ſic, Canem de ſterquilinio aut de aliquo ſordido loco iacentem expellat, & fuget qui patietur coli dolores, & ſtatim illic mingat, ilico remediabitur. Iniectio ad coli empneumatoſin ſic, Olei anethini vncias ſex, butyri exſalati ⸗ III. nardi ⸗ II. hæc permixta, & calida per clyſterem infunduntur. Ad colum ſanandum remedia infrà ſcripta de Proſdochi medici remediis electis, Lotium ichneumonis cum lacte vaccæ nigræ dabis in impetu coli potandum, continuò ſubuenies. Iniectio ad colum ſic, Colocynthidas duas, & rutæ, & fœnigræci, & baccarum lauri quãtum ſatis exiſtimaueris, in aqua coques diu, & addes mellis parum, & ita iniicies colo laborantem. Olei rutacei heminã, aſphalti Iudaici vncias quatuor, caſtorei vncias quatuor, terens permiſcebis, & ſic iniicies colicum. Allii caput purgatum tritum infundes pici liquidæ, atque ita iniicies, ſtatim ſedabitur coli dolor. De experimento ad colum, Rubi foliorũ ſuccum, & capparis ſuccum aut rhammi, & mellis tãtundem miſcebis, & dabis plenum ex eo cochleare, aut nocte aut ſatis mane colico potandũ. Iniectio ad colũ ſic, Butyri cochlear vnum, cedriæ cochlear vnũ, opii quãta erui ſit magnitudo, olei P. vnũ, in quo baccæ lauri XV. tũſæ, & cymini quãtũ manu capias, cum ſpeciebus ſupraſcriptis infuſis, & diligẽtiſſimè tritis coquãtur, ex eo qui laborat coli vitio iniicietur, ita vt prius caldam aquam bibat. Confectio iniectionis ad colum ſic, Opii drach. VI. caſtorei drach. IIII. myrrhæ Troglodytidis drach. I. croci drach. I. nitri drach. II. euphorbii drach. II. rutæ ſylueſtris drach. II. mellis quantum denſari omnia poſſint. quibus permixtis trochiſcos diligentiſſimos factos ſeruabis: & quum neceſſitas fuerit iniiciẽdi adiicies olei anethini vncias ſex, butyri exſalati ⸗ III. nardi ⸗ II. his omnibus de trochiſcis quorum deſcriptio ſuperius continetur, adiicies quantum fabæ granum eſt, in aqua modica ſolutum, & ita hac deiectione diligenter vteris.

AD VENTREM RESOLVENDVM, ET omnes difficultates, necnon & ad choleram proiiciendam vel inhibendã, ſales, & potiones, & catapotia cathartica diuerſa de experimẽtis, Cap. XXX.

QVoniam interdum res poſtulat & per aluum detrahere materiam omnis humoris, ſiue hydropis, ſiue diutinæ lippitudinis, ſecundum ſanguinis quidem detractionem, qua & ſcabiem & ignem ſacrum, & papulas habentibus ſubuenitur. nam maximè phlebotomo huiuſmodi circa cutem ſummam vitia innata ſedantur. Itaque non tam alienum iudicauimus horum quoque genera exponere, ſed prius dicemus quæ aluũ mediocriter molliant, & quæ ſint ad hoc ſimplicia remedia. Mollit ergo aluum herba mercurialis leuibus oleribus quamplurima mixta. Item mollit aluum, nitri ✻ ſemiſſis, mixtus cum reſina terebinthina, & auellanæ nucis magnitudine deuoratus. Caules quoque quinque vel ſex cum ſalis granis totidem, & apii ſemine paribus menſuris decocti, in vino non auſtero, molliendo ventri plurimum proſunt, ſi & ipſi manducentur, & ius illud bibatur ante cibum, vt inter prandium & cœnam aluum leniter molliat. Ouilli lactis ſextario ſiquis adiiciat cnici purgati denarios quatuor, & diſcoctum ita ebibat, molliet ventrem. Quidam tribus heminis vini adiiciunt aloes denarii ſemiſſem, & ita totum per partes aqua mixtum bibunt, vt molliãt ventrem. Soluit autem vtiliter aluum ipſa aloë per ſe victoriati denarii pondere ex aquæ cyathis tribus vel frigidæ vel calidæ epota. Purgat optimè ventrem chamelæa herba, quæ folia ſimilia oliuæ habet, quorum quinque vel ſex dari oportet trita ex aquæ mulſæ cyathis quatuor frigidæ, ſi adſuet[9] erit cui remedio opus eſt, ſin minus calidæ, adiecto ſalis cochleario. detrahit enim largiter bilem. Purgat bene aluũ filicis radix lota & raſa: atque in minimas particulas conciſa, ad ſemunciam aceto aſperſa, deinde cocta vt ſolet olus coqui, & ita cum panis vncia conſumpta.

Purgat bene hæc compoſitio ventrẽ, Aloes denarii ſemiſſis, colophoniæ denarii ſemiſſis, vnà terũtur hæc, adiicitur mellis quod ſatis ſit ad colligenda ea. datur ex aquæ calidæ vel frigidæ cyathis quatuor. Hoc medicamentum ſtomachum non corrumpit.

Globuli mirificè purgantes ventrem, qui vt ſumũtur, ita integri deiiciuntur, nec lædunt ſtomachum, conficiuntur ſic, Colophoniæ denarii quatuor, bdellæ denarii duo, gummis denarii duo. Hæc trita lactucæ ſucco colliguntur, & finguntur pilulæ magnitudine fabæ, dantur à tribus pilulis vſque ad ſeptem, prout cuiuſque vires patientur. Globuli qui etiam cœnatis dantur, & efficiunt manè ventris deiectionem quantum ſatis ſit, ſic, Colophoniæ denarios tres, aloes & tragacanthi binos: hoc pridie aqua maceratur, poſtero die cæteris admiſcetur: fiunt inde globuli fabæ magnitudine: dantur à tribus vſque ad ſeptẽ: proſunt plurimum ventri, & ſtomachum nullo modo vexant. Cucurbita ſyluatica trita (quam Græci colocynthida vocant) detrahit per ventrem & pituitam & bilem luridam, nonnunquam & atram deorſum verſus vocat, ſi cum mulſa aqua detur. Item cucumeris anguini radix, & eius quem edimus, detrahit bilem: ſed anguini radicis cortex eandem vim quam veratrum habet, niſi quia paulo remiſſior eſt, & multo magis viribus caret quàm cucumeris quem edimus. Anguini ergo cucumeris dari oportet denarios VI. ſemis ex aqua mulſa. detrahit enim pituitoſa & bilioſa: cucumeris quem edimus radicis dari oportet denarios quatuor ſimiliter, vel ſparti ſeminis tantundem: ſimiliter & iridis radices datæ proſunt. Item thapſiæ radices pituitam & bilem detrahunt, nec minus epithymon, præſtant hoc melius, quòd atriora & acriora deducunt: & herba vrceolaris quæ appellatur detrahit bilioſa, & aquatiora. nam cunila (quam Græci onitim vocant) detrahit aquatiora per vomitum: aquam verò ſolam deducit mori lacryma, vel radix incocta potui data. Iris calefacit, ſoluit, purgat, concoquit, vlceris quoque interni duritias mollit, & ventris ſtricturas mouet.

Irinum oleum per clyſterẽ immiſſum pituitoſa, & aquata, & purulenta, & atra deducit: polion verò bilioſa & atra oleo chamæmelino mixto per ſellas deducit. ſcãmoniæ ſuccus ſolam detrahit bilem, datur ex aqua ad denarii ſemiſſem, & tertias eius cum ſalis ✻ V. ſed ſtomacho infirmo non conuenit. Elaterium purgat ſurſum per vomitum, aquã verò deorſum, & pituitam, & bilem omnis generis deducit: plus autem eius quàm victoriati tertiam partem non oportet dari: cyclaminos verò detrahit per ſellas pituitam & aquam. hippophaes detrahit pituitam & liquores aquatos, datur eius drachma cum aqua mulſa, eiuſdem quoque lacryma victoriati ponderis data ex aqua mulſa, bilem purgat. nam radix tantùm aquam deducit. Centaurei tenuis ſuccus quantum nux auellana recipit, potus ex aqua mulſa, ventrem ſoluit. Item herbæ ipſius tritæ denarii III. ex ſale & exiguo aceto dati cum aquæ cyathis VI. biles deducunt. Meconidos quoque herbæ ſuccus cyathis duob[9] datus, detrahit bilem, Cucurbitæ domeſticæ ſuccus cyathorum trium cum vini albi calefacti hemina datus, & olei ſemuncia, detrahit pituitam & bilem: ſed oportet quibus hoc purgatoriũ datur, vt poſtea quamplurimum deambulent. Damaſonii radix detrahit ſurſum deorſũmque pituitam atque bilem, & ex vino & aqua mulſa data: ſed ſi per ſellas aliquis magis voluerit purgari, ſuccum ſumat, ſi ſurſum verſus radices eius accipiat. Veratri nigri radicis ✻ ſemiſſis, & eius tertia portio pota ex vino paſſo,

per ſellas detrahit bilem:veratri verò ſucc⁹ albi ad mēſuram denarii vnius potus ex paſſo, detrahit pituitam & per vomitum & per ſellas. Chamelæa quæ dicitur reſtis oliuæ, aquam detrahit:(calefacit enim plurimùm)eadem prodeſt hydropicis,& elephantiam habētibus, ſiquis eius ſeminis grana numero viginti dederit ex aqua mulſa:eiuſdem folia tenera trita,& in globulos redacta,aquam mouēt ſiquis ea per anum iniecerit. proſunt enim & ad duritias ventris laxandas,& ad morbos interaneos depellendos. Purgatio ventris quæ facit ad lumborum dolores,& ad omnium febrium moleſtias depellendas:accipit hæc, Scammoniæ ✱ VIII. veratri,nigri,aneſi,aphronitri,nardi Syriacæ,caſſiæ,cinnami,ſingulorum denarios binos:dantur hæc trita & mixta cum aquæ mulſæ hemina: datur interdum vel ex aceto vel ex melle vel ex aqua ſola. abigit etiam conceptum fœminis prægnantibus datum. Purgatio ventris altera ſic,Scammoniæ ✱ XII. veratri nigri ✱ XVI. croci ✱ V. myrrhæ ✱ VII. cinnami ✱ VII. panacis ✱ VIII. piperis ✱ V. aphronitri ✱ VI. trita hæc & in puluerem redacta melle conſparguntur: datur ex his ✱ I.S. ex aquæ frigidæ vel calidæ cyathis tribus. Ad ventrem laxādum cucurbitæ ſyluaticæ interaneorum,ſcammoniæ, aphronitri, paria pondera in vnum teri oportet, atque inde dari globulos tres fabæ magnitudine ex calida aqua:conuenit autem aqua colligi vel conſpergi hoc medicamentum. Aliud remedium ad ventris purgationem ſic,Vuæ paſſæ exemptis granis cōtuſæ ✱ IIII. aneſi ✱ VIII. elaterii,id eſt cucumeris in partes diuiſi loti & ſiccati ✱ VII. veratri nigri ✱ XVI. cunilæ ſeminis purgati interiora ✱ XII. hæc in puluerem redacta colliguntur,& ex aqua dantur quātum fabæ trita grana ſunt,ſupérque acetum cum melle mixtum bibitur. Item alia ventris purgatio eiuſdem effectus, accipit hæc, Scāmoniæ ✱ VIII. veratri nigri ✱ VIII. cucurbitæ ſylueſtris interiora ✱ VIII. aphronitri ✱ VIII. iridis ✱ VIII. nardi Syriacæ ✱ V.S.& victoriati partem tertiā,myrrhæ idē pōderis:puluis ex his factus melle colligitur:dantur ex medicamento hoc globuli quantum fabæ magnitudo eſt ad denarios quatuor vel quinque, quibus deuoratis acetum melle mixtum ſuperdandum eſt. Ad omnē moleſtiam febrium, & ad lateris dolorem cum febri: item ad lumborum dolorem moleſtum, & aduerſus liquores glutinoſos & ſpiſſos per ventrem digerendos, rectè dabitur hoc medicamētum ſic, Cucurbitæ ſyluaticæ interiores partes aridas quæ quaſi pluma ſunt ✱ VI. croci ac panacis denarios ſenos, marrubii ſucci ✱ VIII. glycyrrhizæ ✱ IIII. piperis albi ✱ VI piperis longi ✱ VI. ſtœchados ✱ ſex,ſchœni floris ✱ quatuor,malobathri ✱ tres,paſſo colligūtur trita hæc omnia,dātur ex his denarii ſinguli cum aquæ calidæ cyathis binis vel ternis.

Soluunt ventrem ſuperpoſita hæc, Cucumeres ſyluaticos maturos areſieri oportet: deinde contuſos felle taurino conſpergi, atque emplaſtri modo inlini alutæ, aut linteolo ſpiſſo ad magnitudinem digitorum quatuor,vt vmbilico tantùm ſuperponas, quod ſtatim tollendum erit vbi ventrem mouerit. Et hoc medicamentum eiuſdem rei gratia vmbilico ſuperponi oportet,aut lateri quod recipit hæc,Cucurbitæ ſyluaticæ interiora quæ quaſi flocci ſunt, aluminis liquidi, characiæ,tithymali,lathyridis herbæ,laſeris Cyrenaici,paria pondera trita felle taurino collecta,lateri vel vmbilico cum cucumeris ſyluatici maturi ſucco, eodē modo quo ſupraſcriptum remediū ſuperponuntur. Hiera ad reſolutū ſtomachū & reiicientē quodcunque ſumpſerit,cōficitur ſic,Aloes nigræ ✱ V. maſtiches ✱ IIII. cinnami, ſchœni floris,malobathri,nardi Syriacæ,croci,aſari,xylobalſami,ſingulorum denarios ſenos:hæc trita vel cōtuſa melle conſparguntur,& ita reponuntur, & quum opus eſt ad modum fabæ cum oxymelle dantur. Purgatio qua Coſmus medicus frequēter vſus eſt,quæ hiera minor dicitur: facit ad omnia quæ ſupraſcripta ſunt, conficitur ſic, Scammoniæ denarii victoriati ponderis partem vnam,veratri nigri ✱ I. panacis ✱ S. ex melle cōſpargūtur hæc trita, datur ex his quātū nux auellana eſt

A ex aquæ mulſæ cyathis quatuor. globuli quoque ſupradicta magnitudine ſicci, de hoc medicamēto duo treſve dantur ieiuno vel poſt cœnam vorandi. Turundis ad ſoluēdum ventrem vti oportet eiuſmodi,Fici aridæ,pulegii,abſinthii,aloes,nitri,fellis taurini areſacti ex interiore parte:horum paria pondera melle bene percocto colligi oportet,& fingi turundos,qui per anū immittantur. Item turundi ad ventrem laxandū ſic,Cucurbitæ ſyluaticæ floccorum interiorū ✱ V. nitri nigri vſti ✱ V. fici pinguis pulpæ ✱ IIII. mulſæ P. I. B coquuntur hæc omnia ex mulſo diligenter, & poſtea fiunt turundi, quibus & abſinthii aliquid admiſcetur, atque ita vt ſuprà dictum eſt ano iniiciuntur.

Herbæ peduncularię ✱ IIII. farinæ ex lolio ✱ IIII. cum felle taurino liquido & melle percocto miſcentur paria pondera,& fiunt turundi qui ſimiliter ad laxandū ventrē ano iniiciūtur. Succus haſtulæ regiæ admixtus farinæ ex tritico,deinde ſubactus in panis modū,& coctus in furno,atque eſui datus,purgat bene ventrem. Epithymi ✱ VII. ſalis ✱ V. in aqua mulſa, ſi potu dede- C ris,pituitam & bilem omnem per ventrem detrahes.

Agaricum detrahit per ventrem ſpiſſum, & corruptum humorē: cuius vtplurimum dantur denarii duo cum ſalis ✱ II. potādi ex mulſæ cyathis V. minimè hoc remedium ſtomachū lædit, omnémque purgat humorem, neque ſanguinem corrumpit, nec ſiquæ partes interius tumēt,exulcerat,verumetiam adiuuat. prodeſt & iocineris tumoribus, & quos Græci σπληνομονικοὺς appellant. Cucumeris quo veſcimur ſeminis cyathus tritus, & nucum pinearum purgatarum cyathus D contitus, & ſal cum melle tritus, in vnum mixta hæc ſoluunt ventrem, febres quoque aduenientes imminuunt,morſus ſtomachi ſedant, acres liquores biléſque reprimūt. Aqua mulſa ex melle crudo pota ventrem mouet,extenuat glutinoſa,lieni prodeſt.eadē inteſtinis præſtat remedium,& venis quæ ſunt in proximo circa inteſtina,medetur,liquores etiā qui pulmoni inſidunt, & difficilè excreantur depellit: ſed ſtomacho aptius eſt mel aceto mixtum:(minus enim inflat) efficacior eſt tamen humoribus aqua mulſa.magis enim extenuat E liquores,& iucundius ſumitur. Abſinthium potum mouet bilem maximè iocineri inſidētem, coctum quidem cum aqua ſumi debet. nam & per vrinam & per ventrem cruditatem omnem deducit, & ſtomacho opitulatur, & ſanguinem ſpargit, cuius ſumma potio eſt ✱ VI. cum ſalis ✱ III. mellis cyatho vno & aquæ ſextario: ſed ſi magis aliquis aluum citare voluerit, ſalis ✱ VII. admiſcere debet. Dantur bene ad ſoluēdum ventrem potiones, vel polenta cum aqua, in qua ſatureia, aut pulegium, aut thymum,aut herba mercu- F rialis incocta fuerit: ſed & hæc ita in tribus ſextariis aquæ decoquuntur donec ad ſextarium perducatur: ad inflationem verò ſtomachi ſaliuncam in aqua decoqui oportet, & exiguum acetum adiici, atque ita potui dari. Hyſſopum ventri mouendo vehementius eſt quàm abſinthium: datur autem ſimiliter decoctum,atque eadem menſura: prodeſt etiam iis quibus in pectore liquores glutinoſi ſubſiſtunt,qui & ſpirandi difficultatem, & ſtridorem ſtomachi faciunt. item iis prodeſt qui in toto corpore videntur liquores concre- G tos habere. Allium cum herbæ mercurialis foliis aut ſemine coctum, vel cum ruta & abſinthio coctum, magis mouet ventrem: liquores autem omnes adiectis duabus radiculis veratri nigri, etiam in febri datum deducit per ventrem, vel ſurſum verſus per vomitum purgat. Embamma quo venter ſoluitur, ſic, Scammoniæ denarium vnū,zingiberis denarium vnum, piperis denarium vnum, nitri denarium vnum, hæc contuſa & cribrata reponuntur: inde quum opus eſt ſumitur cochleare plenum, & adiicitur embamma H factum ex garo & aceto menſura cyathi dimidii.ex hoc lactucam aut vuluam comedere ieiunum oportet, ſed ſenſim,non vniuerſim. Quum quis per ventrem purgatus fuerit,etiam vomat in balneo medicamentum, quo reiecto, domum reuerſus cibum ſufficienter & vinum

ſumat. Vinis vti oportet ad inteſtinorum dolores factis ex ruta,& pulegio, apio, origano, aneſo, dauco, thymo,hyſſopo,panace,dictamno,anetho. Sambuci ſemen tritum cum vino datum, & vẽtrem mouet, & prodeſt inteſtinorum doloribus: chamædropis quoque ſemen ex vino datum, ſimiliter prodeſt: necnon & chamæpitys trita ex vino pota, idem præſtat, etiam ſemen balſami potum ex vino iuuat ventrem. calefacit enim viſcera, & extenuat, ac diſcutit inflationes. prodeſt & ad hoc naſturtium potum ex vino. nam & calefacit, & mollit viſcera, & vrinam mouet. prodeſt & inteſtinorum doloribus,& inflationibus, & ſuſpirium reprimit, & rupta componit. Ad ventrem ſoluendum herbam polypodium teres, & in ptiſſana ieiuno ſorbendam dabis,ſtatim ſoluetur qui acceperit.

Ad ſuppreſſionem ventris nitri & cumini certum quid æquo pondere ex oleo concorporabis, atque inde ad magnitudinem fabæ grani maioris in anum iniicies.

Ad ventrem eliciendum alumen ad magnitudinem fabæ reſolues, & ano iniicies, ſtatim omnem duritiem laxabit. Ad ventris ſtricturas ſoluendas betaceũ concides minutatim cum terræ modico, quod ei dum auellitur adhæſerit, & in ollam coniicies, & adiicies liquaminis optimi,& olei optimi,& vini quantum æſtiſtimaueris neceſſarium, & coopertam ollam ſuper carbones pones. quod quũ lento igni fuerit percoctũ,nitri vnciam vnam vel duas minutatim ſuper ſparges,& tum ſuccũ illum de olla vel ius cum vino miſcebis,& bibes.

Vt venter facilis ſit, nitri perlucidi, ſtaphiſagriæ, betæ, mellis cocti modicum,hæc permiſcebis,atque in modum collyrii rotundi interius in anum iniicies.

Confectio ſalis cathartici ſic,Scãmoniæ vncias tres, zingiberis vncias tres, petroſelini vncias tres, ſalis ammoniaci vncias quatuor, maſtiches vncias duas,piperis albi — I. ita vt ſcammoniam coquas, vt minus lædat. Coques enim ſic: mittes in paſtam, & deinde mittes in furnum,vt cum ea coquatur,& aliquantulum plus mittes,vt quum cocta fuerit, ad pondus ſupraſcriptum veniat,& quum refrixerit,tolles,& ſic omnia teres,& miſcebis,& ad quod volueris, manducãdum in conuiuio pro quibuſcunque ſalibus vteris.

Confectio catapotii, Scammoniæ — I.aloes hepaticæ — II.bdellæ ℈ VI. euphorbii ℈III.hæc omnia in puluerẽ rediges, & poſtea de caulibus non plantatis ſuccum facies,& ſic cõmiſcebis,& facies paſtillos puſillos, & ſiccabis,deuorandóſque poſt cœnam vel mane ieiuno dabis. Confectio ſalis cathartici, quam Marcellus oſtendit ſic, Salis duri & aſſati P. I. — II. ſalis ammoniaci P.I. — IIII. piperis albi — III. zingiberis — IIII. inulæ ſeminis — II.ameos — III.hyſſopi cretici — III. laſeris radicis — III.thymi — III.folii — III.apii ſeminis — III. aneſi — III.petroſelini Macedonici — III.origani — quatuor, naſturtii ſeminis — tres. hæc omnia tunſa cribrata, atque in puluerem tenuiſſimum redacta, & in vnum commixta repones in vaſe vitreo,& inde quotiẽs aliquid ſumes ſeu bibes, quaſi pro aliis ſalibus vteris:emendantur his vitia hæc,indigeries,phlegma frigidum quod de cerebro deſcendit in ſtomachum, ad omnes humores ſupernatãtes ſtomacho qui de felle rufo concitantur.

Ad dolorem quoque faucium facit,& caliginem detergit,& omnes humores in viſceribus cõtractos ſanat, & iecur, & ſplenem, & tuſſim curat, & eos qui vix anhelant reficit: curat & colum, & morbum articularem compeſcit: digeſtorium mirificum eſt:febres quotidianas temperat, febres acutas compeſcit, id eſt hemitritaicas: quartanas comprimit: mira in omnibus eſt eius commoditas.

Liquamen catharticum quomodo confici debeat: zingiberis ℈ III.petroſelini ℈ tres,piperis ℈ tres,laſeris ℈ tres,ſcammoniæ ℈ vnũ,liquaminis 8.I. hæc omnia permiſcebis, & ſic vteris. Ad ventris facilitatem, betas recẽtes de horto cum ſale coque,& earum aquam cum vino calidam bibe, & ipſas ex oleo manduca: carnis etiam porcinæ recentis P.tria cum aquæ 8.V.& cum

A ſale coque ad tertias,& bibe tepidum ius cum vino.

Ad coleram proiiciendam herbæ quæ Græcè dicitur χαμαιπίτυς,ſyriace verò pityſoriſis,folia nouẽ mitte in aquam calidam, & bibe, omnem choleram per os proiicies: radicem herbæ ipſius percuties ferro, & non amplius quàm duas guttas excipies in aqua calida, & bibes, omnem choleram per ventrem proiicies. ſed caue ne plus ſucci huius accipias, ne lædaris. nam & os ſi nimius ſit, malè accipit. Confectio abſinthiati ad choleram & phlegmata proiicienda, & ad ventrem B laxãdum ſic,Nardoſtachyos ℈ VI.ſchœnoanthυs ℈ II. coſti ℈ octo,maſtiches perſonatæ ℈ quatuor, abſinthii herbæ ℈ vnum,croci ℈ II.folii ℈ VI.vini veteris Italicos 8. quinque,mellis optimi 8. vnum & ſemis.

Item alia confectio abſinthiati cathartici,Vini veteris 8. quatuor, roſæ ſiccæ ℈ II. caſiæ ℈ IIII. ſchœnoanthυs ℈ II. folii ℈ II. amomi ℈ II. coſti ℈ II. maſtiches ℈ II. herbæ abſinthii ſiliquam vnam,croci ſiliquas quatuor, aloes epatitidos ſiliquas quatuor,mellis optimi 8. I.hæc omnia ſeparatim tunſa,& in puluerem delicatum C redacta ſimul miſcebis, & ſic excoques lento igne ne ferueat,& vteris quum volueris. Ad bilem reprimendam raphanum ex pipere & lini ſemine, ſiquis ieiunus manducauerit, fortiſſimè bilem expreſſam inhibebit. Fimum vituli recentem, ſiquis ex vino potui dederit his quos Græci χολερικοὺς vocant,manifeſto periculo liberabit. Lenticulam lauato diligenter ex aqua munda, deinde cum aqua nitida feruere ſinito paulatim,& poſtea ipſam aquam colato: & dato cholerico bibendam, mirè proderit. Abſinthii D viridis — IIII. ſalis marini — I. ſimul teres, & ſextario feruentis aquæ perfundes,& tenui linteo colabis, atque ipſam aquam laboranti da bibendam. Herba mercurialis pro certo bilem potentiſſimè protrahit, ſi ea cocta vice oleris veſcaris, eiúſque aquam in qua cocta fuerit adiecto melle potaueris.hoc etiam ægris ſine difficultate ſuccurrit.ſanis eadem aqua cum condito,ſi ita malint,optimè datur. Ad choleram reprimendam pulegium commanducatum ſuper vmbilicũ impoſitum obligatúmque, ſupprimere choleram,& intẽ- E peſtiuos & continuos vomitus,mirè conſtat. Si de cholera autem tanta concitatio vomitus eſt vt contineri nõ poſſit, hedyoſmi aut erucæ ramulos tres aut quatuor cum mali granati ſucco contritos abſorbendos dato, continuò ſedabitur. Vinum myrteum ſorbendum dato,protinus vomitum comprimes: lauri baccas aliquot contritas ex vino potui datas ſuccurrere cholera laborantibus conſtat. Mororum de rubis ſuccus epotus efficaciter prodeſt choleris reprimendis. caules quantum maiores diſcocti, & ex aceto ſumpti F ſimiliter medentur. Cydonea bene matura non cocta in cibo accepta ſimiliter proſunt: baccæ itidem aquifolii tritæ,cum vino potui datæ citò ſubueniunt.

Ad aluum concitandum, Aizoon herba,quæ Latinè ſedum appellatur, ex vino contrita potáque plurimum prodeſt. Herbæ vettonicæ in vmbra arefactæ folia contuſa, & in puluerem redacta ad pondus denariorum trium ex hydromelitis cyathis nouem bibenda per triduum data,ventrem ſine moleſtia continuò mouent.

Braſſicæ tenerrimæ contritæ ſuccũ expreſſum,ſiquis ad ſex cotylarum menſuram adiectis vini cyathis tribus G ieiunus biberit, ita vt pridie non cœnet, & bene digeſtus ſit, mirificè,aut ſine vllo tædio aluo concitata purgabitur. Orbicularis herbæ (quam Græcè κυκλάμινον vocant) ſiquis expreſſo ſucco anum perunxerit, mira celeritate experietur alui ſolutionem.

Vt purgatione ventris releuato corpore ſalubriter ætatem agas,aluum hoc genere cõcitabis:gladioli radicẽ longitudine ac plenitudine digiti pollicis, ſi fœminæ remedium dandum erit, ſi viro ad craſſitudinem duo- H rum digitorum,& longitudinem vnius dabis deraſam, & lotam contritámque valentiſſimè,adiectis aquæ cyathis quatuor aut quinque,quam potionem colatam admixto paululo mellis calefactam potui dabis.

Herbæ Britãnicæ ſuccus per ſe ſolus pro vniuſcuiuſq;

viribus potui ſumptus,ſine periculo purgat: quo validius autem purgari volueris, hoc amplius ſumes, ita vt menſuram ſextarii non excedas. Lauriculi teneri (id eſt cymæ lauri)cum nepeta adiecto ſale contriti, & cum aquæ tepidæ hemina in potione ſumpti,concitant aluum pituitámque,& lumbricos celeriter eiiciunt.

Sambuci coliculi teneri decocti cũ oleo & garo manducati,ventrem continuò ſoluunt. Aluminis liquidi paululum lana inuolutum,& podici ſubiectum euocat ſtercus,& ſine fatigatione deducit. Frequenter experti ſolutionem ventris affirmant tali remedio ſe eſſe purgatos,mellis acetabulum,& ſalis triti tantundem, cum aceti ſextario vno feruefaciũt, atque ita nocte ſub diuo cælo ſereno vas leuiter opertum relinquũt,& manè quum pridie cœna abſtinuerint,cum aqua quantum ſufficiat minutatim bibunt, quo facto non ſolùm ventris,ſed etiam atræ bilis ac rufæ tædio abſoluuntur.

Serum de lacte bubulo adiecto melle & ſale quãtum ſatis ſit,potui ſumptum,morantem aluum impellit.

Serum de lacte equino potui datum,facilè & ſine periculo ventrẽ molliter purgat. Aſininũ lac cum melle potui datũ,ventrẽ facilè & ſine periculo ſoluit. Salis marini triti & mellis optimi deſpumati,& aceti ſcillitici ſemũcias ſingulas in vnũ miſcebis, & teres, & aquæ mũdæ frigidæ quartariũ adiicies & coagitabis, & ieiunus calefactum leniter bibes:tũ deambulabis,atque inter deambulandum, calidam aquam paulatim quoties viſum fuerit ſumes,potenter hoc remedio ventrem morantem biléſque purgabis. Malagma purgatorium ad paruulos, ſi ob infirmitatem potionem purgatoriam bibere aut ſuſtinere non poſſunt. Lupinos crudos ſiccos in ollam nouam miſſos in furno torrebis, ſiccatóſque ac tunſos vel mollitos, cũ felle taurino vel vitulino miſcebis & ſubiges,& pro malagmate ad imũ ventrem ab vmbilico deorſumverſus impones.

Nã ſi ſuper vmbilicum impoſueris,ſtercus omne ſurſum vocabit,impoſitum autẽ deorſum verſus,& bilem detrahet,& pituitam deducet. Sales cathartici ſine ſtomachi iniuria,vt nec inteſtina doleant, accipiuntur ſeu in prandio cum eſca ſeu in cœna. Si autẽ ieiunus volueris,cum mulſa accipies cochleare plenum: componuntur ſic, Salis ammoniaci vnciam vnam, zingiberis ſicci vnciam vnam, laſeris radicis vnciam vnam, ſcammoniæ vnciam vnam,piperis vnciam vnam,fœniculi ſeminis vnciam vnã: teres omnia & cribrabis ſanè quũ volueris,vt vehemẽtius moueat cochlearia duo accipiat qui alui difficultate torquebitur.

AD ANI VITIA ET FISTVLAS podicis & hæmorhoidas, remedia phyſica rationabilia diuerſa de experimẽtis, Cap. XXXI.

Lipara ad intertrigines & exaſperationem, & tumorẽ ani mirifica ſic, Spumæ argenteæ P. II.ceruſſæ P. II.thuris pollinis P.II.aluminis ſciſſi P.I. adipis ſuillæ eneruatæ curatæ P. II.vini auſteri veteris 8.I. ſemis, roſæ 8. I.ſemis,olei viridis pondo ſemis. teritur ſpuma & ceruſſa,alumẽ ex vino diluitur:deinde adiicitur thus in puluerem redactum: & quumprimùm hæc leuia bene fuerint, oleum & vinum & adipem liquefactam cũ roſa ſupraſcripta miſceri oportet. Lipara rufa facit ad fiſſuras ani(quas ῥαγάδας Græci dicũt)eadẽ ad omnes eiuſdem partis exulcerationes & vitia diutina benefacit:accipit hæc,Spumæ argenteæ denarios XVI. myſios vſti denarios VI.reſinæ terebinthinæ ✱ XII. ceræ ✱ VI. ceruſſæ denarios ſedecim, chalcitidis vſtæ ✱ ſex, olei myrtei P.vnum,omnia diligenter teruntur cum olei põdere dimidio,tum reliquum oleum & cera& terebinthina liquefacta mortario ſuperfunduntur & concorporãtur,atque ita in doliolo vitreo reponuntur. Ad condylomata ani facit bene elaterium ſincerum, quod eſt ſuccus cucumeris ſyluatici compoſitus in rationem paſtilli,aceto dilutus,& ita appoſitus,itẽ propolis per ſe ſubacta,& more emplaſtri impoſita plurimum prodeſt.

Facit bene hoc medicamentum ani vitiis ſic, Reſinæ terebinthinæ denarios VI. ceræ idem,in vnum hoc coquuntur quantum oportet, & adiiciuntur his gagatis lapidis triti denarii quatuor. multi,& iridis contuſæ,ac vino mixtæ, & ſubactæ manibus velut farina, aliquid addiderunt.

Hoc quoque medicamentum mirificè prodeſt ani vitiis, conſtat ex his, Aluminis melini denarios duos, chalcitidis denarium vnum, fæculæ denarium vnum: teruntur hæc omnia diligenter, permixtáque quum opus eſt vino aut aceto diluta apponuntur.

Hæmorhoidas ſic curari oportet: primùm vt prodeant totæ: quod vt fiat, anus hoc medicamento perungetur, Centaurei ſucci denarios duos: hæc herba Latinè fel terræ dicitur, & vbique in agris naſcitur. Eſt autem tenuis,multorum ramorum in rectum ſurgentium: habet florem exiguum purpureum,abſinthii ſucci denarios duos, aluminis liquidi ✱ duos, miſyos denarium vnum, herbæ peduncularię ✱ I. mellis quãtum ad comprehendenda ea ſatis erit. His peruncto ano, aut lana tincta interius truſa, quum deſiderit quis ad ſellam, & apparuerint totæ hæmorhoides, ſupraſcipto medicamento rurſus benè tangendæ ſunt vndique, præcipuè radices earum quas baſeis dicunt, de ſpecilli latitudine inlinendæ ſunt, ſubinde imponente medico cumulatæ medicamentum, & adcruſtatæ imprimente, donec bene cõbibant. Totum enim in eo eſt vt ab omni parte ſaturentur. Eſt autem hoc medicamentũ ſic, Chalcitidis vſtæ denarios quatuor, æris floris vſti denarios quatuor,miſyos vſti denarios tres,æris ſquamæ denarios II. diphrygis denarios duos, ſoreos vſti denarios duos, auripigmenti ✱ II. hæc teruntur diligenter, atque in tenuiſſimum puluerem redigũtur,& ſicca (vt dixi) hæmorhoidibus imprimuntur vndique: poſt hoc tenue ſimplex raſum linteolum imponi oportet, & ſuper hoc panem autopyrum ex aqua maceratum, & tritum, roſa illic pro oleo adiecta. Hoc medicamento ſine magno labore circa ſeptimum diem cadere coguntur hæmorhoides. Oportet autem bis die panem imponi,nõnunquam & in noctem,ſi circa eas tenſionẽ ſenſeris,quarto die auriſcalpio auerſo, quã partẽ κυάθισκον Græci vocãt, ſenſim tentare,ac mouere eas, quò celerius excidãt:hoc medicamentum omnem carnem ex omni parte corporis exulceratam,& excreſcentem, ſine magno morſu tollit. Pulueris pancratiani confectio ad rhagadia, vel exochadia, ſic, Aluminis rotundi vſtulati, & ſiccati vncias tres, aluminis ſciſſi vncias tres, nitri vſti ℈ VI. æris floris ℈ VI. omnia hæc permixta & trita ſeruabis: quum vtendum fuerit, cum aceto acri inlines exochadia vel rhagadia, ſed aſſiduè,vt intra quartũ diẽ ſanentur. Ad ani vitia, & tumores, & vulnera compoſitio ſic, Reſinæ terebinthinæ ℈ XXVII. viſci ſcrupula XII. cadmiæ ℈ XII. ſpumæ argenti ℈ IX. ceruſſæ ℈ IX. miſyos ℈ IX. herbæ arnogloſſæ ℈ III. olei veteris librã. hæc vniuerſa conteres, & miſcebis, & per dies quantos oportuerit ad locum doloris appones.

Ani vitia omnia optimè & citiſſimè curat oleum bombicinum verum, ſi aſſiduè inde tangantur, ita vt intra triduum vel quatriduum rhagadia & exochadia ſtirpitus tollat, ſi aſſiduè ponatur. Nucleos de dactylo combures, & conteres quamminutiſſimè, & de puluere eorũ loco ani exulcerato, ſiue vulneribus eius, & fiſtulis frequenter impones. Herbam polypodium teres,& ſic in ptiſſanam mittes, & ſorbebis ieiunus:hoc & ſoluet ventrem,& anum molliet tumentem.

Ad rhagadia in ano naſcentia, Spumæ argenti ⌐ I. olei roſei ⌐ I. permiſcebis,& aſſiduè appones. Plantaginis folia,& radices,& herbam centenodiam,& rubi ſummitatem,& meſpila,& cydonea, & nuces gallas, & de ſalice frondes quæ tenerrimæ fuerint,cum atramento ſutoricio ex aqua coques ſimul vniuerſa, adiecta quarta parte aceti,& colabis diligenter, atque inde fouebis eas partes vnde hæmorhoides fluunt. Rubi ſummitatem colliges, & mala ſylueſtria: rubum autem in mortario teres,& ſylueſtrium pomorum ſuccum exprimes, & pariter miſcebis, ac fomentum inde factũ calidum hæmorhoidibus appones. Chartam di-

ligenter exures, & cinerem eius ſiue fuliginem ſiccam ad fluentem hæmorhoidis venam tandiu appones donec ſtringatur. Ad ficos qui in locis verecundioribus naſcuntur, de orbita rotæ collige caluos lapides non prægrandes neque paruos, & pone in foco vt bene candeſcant, & lotio infantis eos extingue: poſtea de ipſo lotio locum aſsiduè laua, ita vt frequenter mutes & lapides & lotium infantis, tantum proderit vt ſectione & ferro opus non ſit. Extalem prominentem vino lauari prius, deinde cedro vngi, & pollice pro pelli introrſum oportet. Ani vitiis omnibus plantaginis radix decreſcēte luna die Saturni occidente ſole collecta, vel ſumpta, & pellicula vel panno phœnicio obuoluta, ac licio ligata, & lumbis circundata, cōtinuò ſanitatem præſtabit. Sertulam campanam ex vino aut paſſo coctam terito, & apponito ad anum, eóque vino in quo ſertulam coxeris, & prius & poſtea anum foueto, celeriter ſanabis. Caro ani ſuperuacua ſine dolore conſumetur ſi araneorum fila appones quæ in vineis inueniuntur. Cedria qua librarii vtuntur, ſi anum ficoſum, & ad ſectionem ſpectantem frequenter vino calido prius elutum, ſpecillo perunxeris, atque ita quieueris, mirabiliter carnē ſuperuacuam cōſumes: ſed ad ſanitatem lenioribus medicamētis poſtea perduces. Extalem nimis prominentem reprimit gallinaceus vitellus, ſi coctus integer ab ipſo ægro illic calidus aſſiduè contineatur. Ad fiſtulas vulnerum in ano, vel quæ naſcuntur in locis verecūdioribus, terræ mali radix contuſa, & fiſtulæ inſerta, aut in puluerē redacta, & cum vino vetere inſperſa, ita prodeſt vt celeriter expurget, ſolidet, & ad omnem ſanitatem perducat, ſine qua nec medici huiuſmodi cauſas curare poſſunt. Tithymali contuſi ſuccum ex vino ſuper fiſtulam vulneris exprimito, deinde fomentum huiuſmodi alligato, id eſt marrubium in cinere calido ſubcoquito, & adiecta vetuſtiſſima axungia diu ſubigito, & linteo inlitum calidiſſimum fiſtulæ apponito, & ter aut quater in die feruens medicamen renouato, mirificè proderit. Os humanum contuſum, & in puluerem tenuiſſimum redactum cum melle inlitum, etiam duritias ani & antiquas fiſtulas ſanat, ſi per triduū continuū apponatur. Ad nates vel podicē fiſtuloſum olei optimi ſextariū, lithargyri ſelibrā, æruginis librā, thuris maſculi nigri ſelibram, reſinæ libram, mellis ſextarii vnius quadrantem, aceti 8. 11. hæc omnia in olla rudi ſimul decoques, & more emplaſtri induces.

Ad hæmorhoidas, eóſque qui ſanguinem deiiciūt, porri ſuccus expreſſus ieiuno potui datus, hæmorrhoidas continuò deſinere facit. Adeps cygni hæmorhoidas comprimit, ſi aut potui detur, aut loca inde tangantur. Symphyti radix (quæ herba Gallicè halus dicitur) aut commanducatur, aut vſta & trita in potione datur aduerſum hæmorhoidas nimium profluentes. Spongiam marinam exures, & in cinerem rediges, & cribrabis, & inde cochleare plenum in quacūque potione dabis ei qui hæmorhoidum nimietate vexatur. Ruborum cauliculi teneri tundun tur, expreſſúſque ex his ſuccus in calidiſſimo ſole ponitur, vt vſque ad craſſitudinem mellis ſpiſſeſcat: hic hauſtus efficaciſſimè hæmorhoidum ſanguinem ſiſtit.

Coagulum ceruinum deglutitum, ſanguinem ex intimis profluentem facilè ſtringit: idem facit & coagulum leporis. Luna XIII. hora nona antequam exeāt vel erumpāt mori arboris folia, oculos tres tolles, digitis medicinali & pollice manus ſiniſtræ, & in oculis ſingulis dices, Abſi, apſa, phereos, mittéſque in cocū galaticum, & in phœnicio lino conchyliatæ purpuræ conligabis, & dices, Tollo te hinc tota hæmorhoida, abſis paphar: & nudum eum cui remedio opus eſt, præligamine illo cinges. Ani vitia & condylomata felle caprino perunctа ſanari certiſſimè conſtat. Malicorium cum vino optimo vſque ad duos cyathos decoctum, paritérque contritum, & malagmatis modo impoſitum, potenter ani condylomata perſanat.

Butyrum, & adeps anſerina, & oleum roſaccum per-
A mixta pulcherrimè proſunt ani vitiis. Sanguis caprinus cum polenta impoſitus ani vitium omne perſanat. Rhagadas canini capitis vſti cinis aſperſus adiungit, & ſtercoris albi canini betæque cinis inſertus ſimiliter opitulatur. Iridis Illyricæ cinis cum melle ſubactus vtiliter imponitur ani vitiis, ſi ipſa iris in furno diligenter vratur. Adeps anſerinus cum eiuſdem cerebro, & œſypo, & alumine ſubigitur, & imponitur ani omnibus cauſis. Carnes ex capitibus mugilum ſiue mullorum decoctæ, & cum mel-
B le ſubactæ, atque impoſitæ vitiis ani, plurimum proſunt. Oleum vetus, & picem, & pollinem triticeam decoque, & ano exulcerato calens medicamen impone. Radix rubi in vino vſque ad tertias coquitur, eóque vino ani vitia & difficultates fouentur.

Ad vlcera in ano facta chartæ combuſtæ, ſed enarum eius drach. I. auripigmenti drach. I. lepidos drach. I. ſimul conteres, & melle comprehenſis veteris emplaſtri modo. Ad eos quibus inteſtinum improbè prominet remedium ſic, Ebuli ſucco turpitudinē circum-
C line, citò remediabis. Porrigines ani extirpat tale medicamen, Picis, reſinæ, ceræ, butyri, ſeui caprini, argenti ſpumæ, ſingulorum paria pondera remitte, & ſimul contempera, atque ita inline. Ad ſyringium vel ani vitia, lauabis locum vino vetere, & teres teſtam oſtrei, & ſordes intra pullinum ventrem repertas contundes, & cochleam vacuam, & cucurbitam vſtulatam teres diligenter, mixtáque omnia quum in puluere tenuiſſimum redegeris, vulneri appones, mox vitium omne ſanabis. Item ad ani vitia prominentia, quæ
D reuocari non poſſunt, Rubi vbi mora naſcuntur caules teneri, & buxi folia, & cortex mali granati, vel ipſa poma eius, & cortex roboris arboris vnde coria conficiuntur, in teſta ſupra prunas ponuntur, & intra vas vbi offertur fumantia coſtituuntur, vt ſuprà ſedeat infirmus concluſus diligenter, ne fumus foras exeat: quo facto, cum conatu anum eidem fumo offerat: in recenti tædio hoc remediū ter factum ſubueniet, in vetere verò tædio ſæpius fieri oportet. Ad idem, quod & libidines offerendi, & conatus reprimet, Ceparū rotundarū, vel etiā
E aliarū folia, aut cortices, ſiccas, & picem duram, ſimul carbonibus incēdes, & vaſe (vt ſuperius dictū eſt) cōcluſo ſedebis, & conatus dabis vt fumus & vapor ano ſuſcipiatur, præſens experieris remedium. Compoſitio ceroti ad vitia ani ſic, Spumæ argēti — II. cretæ cimoliæ ℨII. ceræ Punicæ ℨ II. ceruſſæ — II. quæ omnia ad ſummā leuitatem teruntur, tum in vaſe argenteo cera cum oleo roſeo remittitur, ſic reliqua confunduntur. Cōpoſitio ad ani vitia ſic, Cicidos, lepidos, chalcanthi, ſchiſtes, hæc trita menſuris paribus melle deſpumato
F mixta, ad vſum huiuſmodi ſeruabuntur. Ad ſyringium remedium efficax, Oliuæ medullam cum ſemine auenæ æquis portionibus teres, & puluerem ipſum aqua cæleſti cōſperges, faciéſque ex eo collyria quæ fiſtulæ ani iniici poſſint, quæ per triduum iniecta fiſtulas in profundo poſitas foras perducent, vt poſtea poſſint medicamine leniore ſanari. Inteſtinum extremum quibus prominet & excedet, quotiens proceſſerit totiens vino calido in quo herba verbena cocta fuerint, admixto tenui lixiuio lauari oportebit. prodeſt & il-
G lud pice liquida perungere, & ſic introrſum repelli: benefacit ad hoc & cinis ex ſarmento factus, atque cribratus, ſiccúſque inſperſus: alumen quoque fiſſum tritum eidem loco impoſitum, plurimum prodeſt.

PANICVLIS ET INGVINIBVS, ET INTERtriginibus, remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXXII.

MAlagma quod diſcutit ſtrumas, parotidas, paniculas, (quas Græci phygethla vocant) omnes quoque futuras ſuppurationes diſpergit, factas verò a-
H perit: facit & ad dolorem articulamentorum omnium, & iuncturarum, præcipuè ad lumborem dolorem atque inflationē ſtomachi, vel coli: conficitur ſic, Picis Hiſpanæ, aphronitri, reſinæ pityinæ, ceræ, lauri baccarū, ſingulorum denarios XXXV. adipis taurini ✱ XV. ammo-

niacæ guttæ ✱ xv.iridis ✱ xv.galbani ✱ xv.piperis albi
✱ v.quæ debent liquefieri diſſoluuntur igne,& oleo exi
guo diluuntur, cætera tunſa & cribrata bene aſpergun-
tur tepenti medicamento,quod diu agitando miſcetur,
deinde manibus ſubigitur vt malagma exactiſſimum
fiat. Malagma ad omnem dolorem corporis, ſed
præcipuè panicularum & omnium articulamentorum,
facit & ad podagram, eadem diſcutit vomicas aut ape-
rit:pectoris quoque cōcoctioni & cauſis interaneis pro-
deſt,& lumborum doloribus:accipit hæc,Ceræ ✱ v i i i.
ammoniacæ guttæ ✱ x. bdellæ ✱ x. iridis ✱ v i.galbani
✱ tres,terebinthinæ ✱ v.contunduntur pilo ordine quo
ſcripta ſunt omnia: deinde Cyprino oleo quod in imo
ſubſidere ſolet colliguntur vel permiſcentur: cera in a-
quam feruentem in minimas partes conciſa prius dimit
titur,vt illic molleſcat,deinde ſubacta manibus in pilū
coniicitur cum cæteris ſpeciebus, atque illic diu mala-
xatur. Paniculas aperit ſeuum pecudis cum ſale
toſto poſitum: item lacertæ cinis vel ipſa diuiſa appoſi-
ta:item cochleæ contuſæ vel cinis earum cera admixtus
appoſitus,& fimus columbinus cum farina inlitus pro-
deſt. Inguinum tumorem cochleæ minutæ tritæ
cum melle inlitæ ſedant. Ad inguen, Fruſtum ve-
teris ſpongiæ ad pedem alligabis, & radicem alterci ſi-
niſtra manu digitis medicinalibus ſumes,& alligabis in
alio pede,& de cucurbita ſicca longa circulum facies,
& immiſſo licio circa pedem ligabis. Panicula ne
ad ſectionem veniat remedium ſic, Gypſum aqua cali-
da bene conſperge donec in ſe coeat & ſpiſſetur, & ſic
impone ſupra paniculā:deinde chartā ſuperalliga, quæ
res & aperit eam & ſanat:poſtea vtere malagmate mol-
li vt citò & bene cicatricet. Ad intertrigines ex-
calefactas & dolentes, remedium de experimento ſic,
In mortario plumbeo de piſtillo plumbeo miſſum o-
leum roſaceum & vitellum oui tandiu teres vt ſpiſ-
ſetur, ita vt de eodem plumbo dum teritur, pars ali-
qua miſceatur: & quum fuerit ſpiſſum,vt emplaſtrum
in linteolo tenero induces, & loco trito intertrigi-
ni appones: hoc remedio per triduum donec locus exul
ceratus ſanetur vteris. Aduerſum inguinum panicu
las remedium ſic, Naſturtium cum pice impoſitum pa-
niculas diſcutit:maturis verò aut matureſcentibus pani
culis tale medicamen adhibebis, id eſt lenticulam, &
lauri baccas ex tertio iuxta menſuram lenticulæ deco-
ques in aqua,& diligentiſſimè manibus ſubiges,& cum
lana calidum fomentum appones,quod citò & vehemē
ter & dolorem diſcutiet,& humores noxios purgabit.

Eruum vetus in farinam molliſſimam redactum, &
cum melle impoſitum,paniculis medetur. Mira-
bile hoc medicamentum paniculis ſanandis ſic, Hyo-
ſcyami foliorum viridium P.i i.reſinæ pityinæ P. i i.
ceræ P.i i. adipis porcinæ ſine ſale P.i i. galbani P.i i.
omnia hæc tunſa vel remiſſa in vnum corpus rediges,
& emplaſtri modo appones. Calcem viuā, allii ca-
pita duo,vitellos coctos vel incoctos ouorum trium,ſi-
mul omnia permixta,& emplaſtri more appoſita,omnē
tumorem & dolorem panicularum diſpergunt & ſedāt.

Galbanum ſolū inter principia doloris paniculæ ap-
poſitum plurimum prodeſt. Fœniculi farina ex mul-
ſa aqua decocta,addita axungia appoſita, dolorem in-
guinum ſedat:fimus hircinus cū melle decoctus appoſi
tus,paniculis ſanitatem congruā præſtat. Creta ci-
molia trita,& cum aceto ſuperinducta,cohibet panicu-
larum tumorē. Siue incipientem paniculam cōpri-
mi opus ſit,ſiue concoctam diſſolui, præſtabit vtiliſſi-
mum remedium cinis muricum vel purpurarum exu-
ſtarum cum oleo vetere impoſitus vel ſuperductus.

Lupini ex aceto cocti & ſubacti,& pro emplaſtro ap-
poſiti cauſam panicularū maturant,& minuunt dolorē.

Ficus Africana vetuſta ex vino decocta tunſa vel tri-
ta,vtiliter paniculis apponitur. Ne inguen ex vlce-
re aliquo aut vulnere intumeſcat, ſurculum anethi in
cingulo aut in faſcia habeto ligatū in ſparto vel quocū-
que vinculo quo olus aut obſonium fuerit innexum,
ſeptem nodos facies, & per ſingulos nectēs nominabis

A ſingulas anus viduas, & ſingulas feras, & in crure vel
brachio cuius pars vulnerata fuerit, alligabis. quæ ſi
prius facias antequam naſcantur inguina, omnem in-
guinū vel glandularum moleſtiam prohibebis, ſi poſt-
ea dolorem tumorémque ſedabis. Surculum
quoque ex myrto terra tactum ſiquis gerat, ab inguini-
bus tutus erit. Inguinibus potenter medebere ſi de
lycio ſeptem nodos facias,& ad ſingulas viduas nomi-
nes,& ſupra talum eius pedis alliges in cuius parte erūt
inguina. Si ab equitando vexata fuerint ingui-
B na,aut intertrigines dolebunt,ſpuma equi fricētur, ſta-
tim remediabuntur. Stercus ſuillum cum oleo
perfrictum, & in teſta calefactum,& inguinibus impo-
ſitum, plurimum prodeſt. Pollex eius pedis in
quo inguina erunt, cum proximo digito ligatus mi-
rè medetur. Siquis ab equitando aut ambulando
inguen habuerit, ſcribat in charta κυστς, & ad femur ſi-
bi alliget, citò ſanabitur. Ad condylomata in-
guinum vel quarumlibet partium, malicorium cum
vini optimi ſextario ad cyathos duos decoctum,& cum
C eodem vino tritum,atque vt malagma impoſitum,con-
dylomata facta perſanat. Medullam canis ex vino
vetere ſubige, & emplaſtri modo impone condyloma-
tis,potenter ea ſanabis. Argimonia trita,& adipi
anſerinæ admixta impoſitáque,cōdylomatis medetur.

Oleum vetus cum polenta decoques,& calidiſſimum
condylomatis impones. Folia rubi contrita,& cum
ceroto roſaceo impoſita,ſanant omnia condylomata.

Adeps anſeris cum ceruſſa & oleo roſaceo & cera
pontica in vnum ceroti modo compoſita, & impoſita,
D vtiliter condylomatis medetur. Mus araneus,qui
quum in orbitā inciderit moritur, vſtus in cinerem e-
dactus, & cum adipe anſerina permixtus,condylomatis
infrictus,mirum remediū adfert. Ad intertrigines
ſanandas,libyſtici foliis commanducatis ſuccum exce-
ptum,ſi ei loco appoſueris,cum morſu quidem,ſed cō-
tinuò ſanabis. Gallæ contuſæ in vino coctæ,atque
impoſitæ, intertrigini plurimum proſunt. Cal-
ciamento quo vti ſoles locum inguinum laborantem ſi
perfricueris,confeſtim intertrigines tolles. Axun-
E giam peruetērem liquefactam, & ceruſſam bene tritam
permiſce,donec acopi craſſitudinem habeat, atque in-
de intertrigines perfrica,efficaciā remedii celeritatém-
que mirabere.nam hoc medicamen etiam rhagadas ef-
ficaciter ſanat. Cretam argentariam cum vino
vetere tritam impones tritis intertriginibus,optimè ac-
cipieris. Oleo vetere & aqua calida permixta aſ-
ſiduè inguina foue,continuò ſubuenies intertriginibus
attritis. Si exulceratio intertriginum erit, ſpu-
mam argenti ex vino conteres, eíque puluerem pinei
F corticis tunſi miſcebis, & locum inlines. Ad in-
guina & apoſtemata remedium ſic, Equinus ſanguis
maximè admiſſarii equi frequenter inlitus, huiuſmodi
moleſtias ſanat: vngulæ quoque eius combuſtæ cinis
cum oleo appoſitus,idem præſtat. Cochleæ viuæ
contritæ cum myrrha, & impoſitæ inguinibus, efficaci
auxilio ſubueniunt: ſed relinquendæ ſunt loco cui ap-
poſitæ fuerint tandiu donec ſponte decidant,quod fiet
quum perſanauerint. Arietis quampinguiſſimi
lana,plena ſuis ſordibus combuſta,& in puluerem reda-
G cta, prodeſt plurimum ſi eo cinere ex aqua locum in-
guinum perfricaueris. Beſtiolæ multipedes,quæ in
locis humidis & ſordidis naſcuntur, quǽque contactæ
pilulam de ſe faciunt,contritæ,adiecta tertia parte reſi-
næ terebinthinæ,emplaſtri modo appoſitæ,collectiones
incipientes quas Græci apoſtemata vocant, adeò ſanant
vt tenaciſſimè emplaſtrum hæreat donec perſanent.

Lotio ſuillo locum inguinum dolentem aſſiduè per-
ungue,aut cum eo lanam ſuccidam appone, ſtatim me
debere. Muliebres capilli combuſti, & contriti,
H atque inliti cum vino aut cum aceto, inguinibus me-
dentur. Menſtruis muliebribus inguina dolentia,vel
tumentia, ſi contingantur,ſtatim ſanari creduntur.

Talus bubulus cōbuſtus tritúſque adiecto melle, in-
litus inguinibus dolentibus vel tumentibus,prodeſt.

Inguina tumida & dolentia ſanabis, ſi ipſo veretro denudato(id eſt reducta pellicula)aſſiduè ea cõtigeris,vel perfricaueris. Apoſtemata,vt remolliãtur,aut ſi mollia fuerint,vt diſpargantur,facies medicamentum tale, quo nihil potẽtius eſt,Herbæ marrubii folia viridia cõtũdes, aut ſi viridia nõ fuerint, inuoluta foliis maluæ,vel perſonaceæ,ſub cinere calido coques: deinde panem candidũ infuſum vino veteri addes,& axungiam miſcebis, & tũdes de ligno in lignea pila,ſed obſeruabis vt panis infuſi, & axungiæ partes ſingulæ ſint, herbæ verò partes duæ, quod emplaſtri more mane & ſero locis neceſſariis impones. Inguinibus mirabile exhibet remedium, ex gallinacea ala oſſiculum extremum,cochleario terebratum, nodiſque ſeptem licio ligatum,atque ita brachio vel cruri ei⁹ partis quæ inguina habet ſuſpenſum. Lipara ad intertrigines ſic, Ceruſſæ, ſpumæ argenti, medullæ ceruinæ,ſeui ceruini,libras ſingulas, ouorum octo albũ, vini boni q̃ IIII. thuris pollinis vncias quatuor,roſæ cãpanæ P.vnum,aluminis ſemũciam,ceruſſam & ſpumam tundes,cætera remittes,& in mortario terendo vniuerſa miſcebis. Porriginem intertriginum interficies hoc medicamine,Picis,reſinæ,ceræ,butyri,ſeui caprini, ſpumæ argenti, vnciis ſingulis in vnum permixtis ſi vtaris aſſiduè.

CEPARIAE, ET VERETRO, SIVE VErendis virilibus,& teſticulis dolentibus,vel pendentibus, & herniosis ſiue viris ſiue infantib⁹, & rebus veneriis,& eunuchis ſine ferro faciendis, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXXIII.

AD teſticuli tumores cupreſſi baccæ ex vino coctæ cõueniunt,& faba quaſi concicula,cum multo cumino cocta & appoſita more cataplaſmatis, necnon & vua paſſa cum cumino contuſa, & tepens appoſita plurimum prodeſt:ad veretri verò tumorem,lentem ex aqua coctã & tritam imponi vtiliſſimum eſt. Si vlcus in pede ſordidum fuerit,aut cancer illud tentauerit,vel iam occupauerit, Andronei paſtilli triti ex vino impoſiti benefaciunt.

Omne vlcus in omni parte corporis ſordidum, quod tum intelligi poteſt quũ candicat, & quaſi cruſtam perductam albam habet,purgat mel per ſe appoſitũ, vel iris arida contuſa,& cum melle eadem ratione,& terræ mali, & panacis radix appoſita purgat ſordida vlcera,vel in verendis vel quoquo loci fuerint. Mirificè hoc medicamentum purgat vlcera quælibet, etiamſi cancer tentauerit.eſt autem lene, conficitur ſic, Auripigmenti denarios VI.æris ſquamæ ✱ III.elaterii ✱ I. chartæ combuſtæ cineris ✱ III ex his tritis quum opus eſt cochlearia tria roſæ cyatho permiſcentur,& linteola carpta in eo tingũtur,atque ita vlceri ſuperponuntur: hoc medicamentum citò & ſine vllo morſu expurgat ſordidiſſima vlcera, ac ſanat. Teſtibus qui deſcenderint ſpumam cochlearum inlitam mederi certum eſt,ſi inde tangantur.

Venerem conciliant paſſeres in cibo ſumpti, vel oua eorum:item gallinaceus teſtis dexter in arietina pelle colo ſubligatus mirè prodeſt:item ſtellionis cinis in linteo obuolutus,ſiniſtra manu portatus venerem ſtimulat, tranſlatus inhibet. Qui in venerem infirmior erit,teſticulos millionis ex aqua fontana quæ perennis eſt, cum melle decoctos edat ieiunus per triduum,ſtatim remedia bitur. Vt in venerem quum volueris ſis paratus, remedium tale facies,lacerti appellantur ſiue ſtelliones,qui per parietẽ repũt,curti ſunt,quique Græcè aſcalabotæ vocãtur,hi quatuor infũdũtur in acetũ acre triduò vel qua triduò,quouſque putreſcant,hoc teres in mortario,& adiunges galbani ℈ IX.abrotani ℈ XII. caſtorei ℈ XII. ſulphuris viui ℈ XII.reſinæ terebinthinæ ℈ XII.croci ℈ XII. euzomi, quæ appellatur herba mentioſa, ſucci ℈ VI. menthæ ſucci viridis ℈ VI.ſtaphiſagriæ ℈ VI. irids Illyricæ ℈ VI. aluminis ſciſſi ℈ VI. myrrhæ ℈ IIII.ſeminis herbæ ſymphoniacæ ſiccæ ℈ III.hæc omnia ſeparatim trita,ſimul miſcebis,& iterum ſimul teres: inde emplaſtrum facies,vel pittacium,& pones in dextri pedis pollice quum vti volueris venere,& quum ceſſare volueris,ad ſiniſtri pedis pollicem tranſferes.

Ad cæpariam ſatureiæ ſiccæ florem collige,& puluerem inde facito,& melilotum combure, & puluerẽ inde facito,ſimiliter de cydoneo ſicco combuſto,etiam de eo qui in arbore ſolet ſiccus remanere, puluerem facito, & cribello medicinali omnem puluerem cerne, & permiſce,& cum vino vetere calefacto locum inline,etiam linteo illic appoſito tege,ita tamen vt duæ partes ſint de ſatureia,& ſingulæ de meliloto & cydoneo, ſed quotiens medicamen pones,vino vetere calido prius locum clue.

Myrrham in puluerem delicatiſſimum redige, & ad locum cepariæ aſſiduè cum vino vetere pone,mirè remediabis.

Ad infantum teſticulos vitioſos vel tumentes remedium efficax ſic, Araneam quæ per filum ſuum ſe ſummittit quando ſurſum verſus currit rape, & cum aqua calida tritam continuò da infanti bibendam.

Ad abundantiam ſeminis præparandam erucam decoctam bibat quotiens quiſque inopia ſeminis ſe laborare perſpexerit, vel potius aſſiduè incoctam manducet.

Ad veretri curam auripigmentum & aloen æquis põderibus tritum,& in puluerem redactum miſcebis, & veteris cum vino vetere,ita vt prius veretrum vino vetere eluas,& ſic medicamine conſpergas. Ad veretri dolorem caſeum caprinum,& mel pari pondere in pultario fictili coque,& bis ad diem impone, ſed antè vino vetere locum qui curandus eſt eluas. Folia myrti ieiunus commanduca,& in vlcera veretri expue,ſtatim proderit.

Ad tumores & dolores teſticulorum braſſica incocta cum ſale trita impoſitáque æquè prodeſſe affirmatur: paſtinacæ ſyluaticæ radix ſimiliter impoſita æquè prodeſſe dicitur, portulaca quoque trita cum polenta appoſita teſticulis medetur:ex fimo bubulo panis factus, & exuſtus in furno aut in foco,& poſtea in cinerem redactus; & cũ aceto ſcillitico ſubactus,dúmque feruet teſticulis appoſitus,ſæpiúſque mutatus,admirabiliter & ſtatim prodeſt.

Spongia ex poſca acida & tepida appoſita, ſtatim ſedabit teſticulorum dolores. Adeps vituli,& nitri modicum vnà permixta,& ceroti modo impoſita teſticulis tumores omnes & dolores perſanare dicuntur.

Bulbi ex mulſo triti,atque inliti dolentibus teſticulis medentur. Rutæ ramuli tenerrimi triti,& inliti tumorem teſticulorum quanuis maximum ſedant.

Farina lini ſeminis cum reſina & myrrha pari pondere permixta,& impoſita teſticulis,dolori,ac tumori eorum ſubuenit. Teſticuli tumentes aqua marina rationabiliter fouentur. Hernioſis,ramicoſis,hydroceliciſque aſparagi duri radices ſiccatæ, & cõtuſæ, & cribratæ, cũ aquæ hemina potui ſæpius datæ, celeriter ſubueniũt.

Pilulas cupreſſi virides ex vino vetere ad tertias decoque,& cyathos binos quotidie ieiuno hernioſo potui dato, tum folia eiuſdem trita teſticulis imponito, mirè proderis;nam hoc remedium multis experimentis probatum eſt. Lapidem ignarium contuſum reſinæ mixtum pro emplaſtro impone ramicoſo,ſtatim proderit.

Si puero tenero ramex deſcenderit,ceraſum nouellam radicibus ſuis ſtantem mediam findito,ita vt per plagam puer traiici poſſit,ac rurſus arbuſculam coniunge, & fimo bubulo aliiſque fomentis obline, quò facilius in ſe quæ ſciſſa ſunt coeant. quanto autem celerius arbuſcula coaluerit,& cicatricem duxerit,tanto citius ramex pueri ſanabitur. Teſtibus nimiè creſcentibus cicutæ radix trita,& cum oui albo impoſita medetur, Ceruſſæ P.vnũ, thuris maſculi ſelibram, tunſa hæc atque cribrata, miſcentur,& cum aquæ pluuialis 8.quatuor ad medias decoquuntur, ex eo quotidie teſtes tumentes inliti citiſſimè reprimuntur. Contuſis & compreſſis teſtibus citò ſubuenies ſi cicutæ folia trita cum pauculo aceti inducas, ita vt medicamen glutinoſum facias,& per triduum ponas,& manè ac veſpera renoues.

Baccæ cupreſſi cõtuſæ cũ axungia vetere ſubactæ, & tanquã malagma impoſitæ,hernioſos etiam adultos & antiquos potenter iuuant. Ad veretri dolorem tumorémque remediũ ſic,betã de qua ſemen, decoque ex

A aqua,atque ea aſſiduè veretrum per triduum foue, & tumor ſedabitur,& vitium omne reducta pellicula ſanabitur. Succo herbæ vettonicæ,tepido vino mixto veretrum aſſiduè foue,vel ipſam tritam appone. Portulacæ ſuccus tubo laboranti per clyſterium immiſſus mirè prodeſt:ipſa etiam trita ſuperimpoſita iuuabit:& quia citò areſcit,pluſculum ſucci eius expreſſum debet ad neceſſitudinem huiuſmodi reſeruari. Puluis tenuiſſimus de myrti foliis arefactis vlceri veretri inſperſus celerrimè prodeſt. Nucleos pineos minutos purgatos numero B xxx. adiecto pauxillo croci ſimul tritos, ſiquis ex paſſi cyatho quotidie per dies nouem continuos bibat, mirè penis vitio celeritérque ſanabitur. Eruum purgatũ mollitum,& in farinam tenuiſſimam redactum, adiecto thuris polline cum vino vetere coctum, tepidum veretro impoſitum,& adopertum,citiſſimè prodeſt. Verris cerebrum coctum,& cum melle appoſitum carbunculos in veretro efficaciter ſanat. Dens caballinus contuſus,& in puluerem tenuiſſimum redactus, veretro inſperſus efficaciter prodeſt. Arietini pulmonis, C dum in craticula aſſatur,ſuccus exceptus myrmecias quæ in veretro naſci ſolent vnctione ſua purgat,& diſcutit.

Canini capitis recẽtis exuſti cinis veretri vel teſticulorũ tabidis & humidis vlcerib⁹ inſperſus,aut cũ aceto appoſitus, adeò prodeſt vt ſpodiũ,& vtilitates eius in hiſce curationibus vincat. Fel caprinum cum melle veretri doloribus vlceribúſque inlitum prodeſt. Caro vaccina recens veretro impoſita, vlcera eius & epiphoras mirè perſanat. Salſamenta exuſta contritáque, & cum melle veretro impoſita, aduerſum omnes dolores D & fumigationes ſingularem efficaciam præſtant. Anethum ſiccum vritur, ciniſque eius tritus, aut cum vino vetere veretro inſpergitur, aut cum melle ſubactus adhibetur. Lac aſininum cum lana ſuccida ad vmbilicum habeat quotiens quis in venerem voluerit incitari. Erucæ ſeminis ℈ III. bulbi rufi ℈ III. nuclei pinei purgati ℈ VI. ſpicæ nardi ℈ III. teres ſingula diligenter, & permiſcebis, atque inde globulos facies ad formam nucis auellanæ,& quum opus fuerit ſingulos liquefactos in caprino lacte potabis ſi in venerem volueris ac E cendi. Satureiæ Creticæ ℈ I. myrrhæ ℈ I. nuclei pinei purgati quartarium,erucæ ſeminis ⸗ I. ſcillæ purgatæ ⸗ I. omnia hæc contrita miſcebis,& globulos ad magnitudinem fabæ facies,& ſingulos ad diem ieiunus cum caprino lacte potabis,ſi volueris eſſe ſalacior. Pyrethri triti pulueris cochlearium plenum cum paſſo potum excitat in venerem inutiles mares. Qui potuit,& non poteſt,vt reparetur in venerem, radices cucumeris agreſtis conciſas minutatim in oleo decoquat, & in vaſculo vitreo reſeruet,& quum opus fuerit vngat ſibi in balneo in- F terius & exterius omne veretrum,ſed ſapone non abluat, ſtatim incitabitur.Poterit autem ſequentibus diebus, ſi neceſſe fuerit etiam ſine lauacro veretrum ſibi ſimiliter eodem medicamine perungere:natura genitalis maior & ſolidior videbitur ſi de lilii radicibus tũſis cataplaſma ei imponas,quæ nihilominus & veneri incẽdendæ ſatis vtilis eſt. Herbæ rebus veneriis aptæ,raphanus,eruca, aſparagus,porri ſectiles vel capitati,ocymum, fœniculũ, ſatureia,paſtinaca,cardui. hæ eſui datæ etiam mares naſci faciunt:at verò contrariæ ſunt,pulegium,apium, ruta, G coriandrum,mentha,lactuca,naſturcium,anethum.

Ad ramicoſos,& quibus veretra & teſticuli dolebũt, medullam panis ſiccam in mortario conteres, deinde oleum in ſartaginem mittes, & ſic medullam panis tritam ſuper oleum mittes, & paululum friges, calidúmque ſuper pectinem dolentis appones,mirè ſubuenies. Fabam freſam in mulſam aquam infunde,& quũ bene permaduerit contere,ac dum teres vino aſperge,& tanquam malagma calidum verendis appones, ſtatim dolentibus ac tumentibus teſticulis medebere.

H Verendi virilis clauulis & vlceribus aloe trita vtiliter imponitur,quum prius vino eluta fuerint vitia veretri.

Emplaſtrum viride,quod medici chloram appellãt, ex roſaceo remiſſum in linteolo tenui inlitum, veretris exulceratis vtiliter imponitur. Seuum pecudis à renibus vulſum admixto pumicis cinere,& ſale, rectiſſimè dolentibus & tumentibus veretris imponitur.

Arietinorum vellerum cinis cum aqua mixtus,& appoſitus incommodis veretri,repurgat. Vngulæ mulinæ exuſtæ cinis ſalubriter inſpergitur vitiis veretrorum.

Carbunculos de veretris exterminat muricum vel purpurarum in carbonibus vſtarũ cinis cum melle permixtus:idem præſtant ſingulari efficacia ſalſamenta diſcocta,& cum melle permixta tritáque appoſita. Permixto alumine & myrrha fel bubulum ad craſſitudinem mellis ſubactum & inlitũ,ea quæ veretris ſerpunt mira celeritate perſanat,ſuprà etiam beta vino cocta rectè imponitur. Cochleis quæ nudæ inueniũtur,adiicitur aliquid triti thuris,& albi ouorum,atque inde vlcera teſticulorum tumentia,& hydrocelæ puerorum ſiue ramices ſuperliniuntur,vt modo glutinis adhæreſcat, pueri verò continentur in lectulo donec omnis turpedo reprimatur. Cyclaminis ſuccum melle lycio æqualiter miſcebis,& inde pendentes teſticulos inlines,optimum fertur eſſe medicamen. Vt eunuchum ſine ferro facias, radices cicutæ ex aceto teres,& inde teſticulos ſpiſſiſſimè inlines,tum linteolum ſuprà ligabis ne excidat medicamen.hoc quantũ tenerioribus infantibus feceris, euentu efficaciore proueniet.Herba eſt quæ Græcè nymphæa, Latinè claua Herculis, Gallicè baditis appellatur, eius radix contunditur,& ex aceto edenda datur puero per continuos x.dies,mirandum in modum fiet eunuchus.

Mulierem quam tu habueris,vt nunquam alius inire poſſit, facies hoc, Lacertæ viridis viuæ ſiniſtra manu caudam curtabis, eámque viuam dimittes, caudam donec immoriatur eadem palma clauſam tenebis, & mulierem verendáque eius,dum cum ea cois tange. Siquẽ ad vſum venerium infirmum volueris eſſe, vbicunque minxerit,ſupra lotium eius obicem(id eſt axedonem) ex vſu figes. Vt rebus veneriis aptus ſis, piper tritum cum oleo & melle miſce,& quum coire voles, verẽda tibi inline. Nocere poſſe fœminis dicunt ſiquis membranam oui balano ſuo ingerat,& cum fœmina coeat.

Siquem coire noles, fieríque cupies in vſu venerio tardiorem,de lucerna quæ ſpõte extinguetur, fungos adhuc viuentes in potione eius extingue,bibendámque inſcio trade,confeſtim eneruabitur. Siquem voles per noctem cum fœmina coire non poſſe, piſtillum coronatum ſub lecto illius pone.

Semen lactucæ tritum ex aqua potum,vigorem coitus eneruat. Naturæ, ſiue veretro virili remedium efficax ſic,ſi in veretro ſummo clauus natus fuerit, habẽs callum purulentum,hoc modo curabitur,Butyrum,farinam fabæ,& modicũ mellis miſcebis, atque in modum cataplaſmatis coques,& in linteolo inlines, & ſic ad locũ applicabis,mirum remedium experieris. Veretra vt auctiora videantur,panacis radix in vino bono triduò maceratur,quúmque coeundum eſt,fœmori inligatur,re peracta in vino repoſita, iiſdem vſibus reſeruatur. Vt ſemper ſis paratus in venerem,porri ſemen tritum, & rutæ ſemen tritum,æquis portionibus miſce cum lacte caprino recenti,& ieiunus aſſiduè bibe.

GENVVM DOLORIBVS ET CRVRVM AC tibiarum vlceribus,& varicibus,& callis pedum, atque clauis,& verrucis,& plãtis,& pollicibus, & talis, & articulis,& pernionibus,& ruptis pedibus, & condylomatis neruorum atque articulorum,& ad extrahenda quæ caſu calcata fuerint, vel quæ corpori inhæſerint, remedia phyſica & rationabilia diuerſa de experimentis, Cap. XXXIIII.

GEnuum dolori muſcus ex piſcina,vel lacuna, vel ſtagno collectus,adiecto paululo ſalis ſubactus, & impoſitus prodeſt. Hederæ nigræ baccarum hemina, ficus Aphricanæ P. I. axungiæ ⸗ X. cõtuſa hæc, & cũ vino vetere ſubacta genibus inlita, potẽter dolores eorum

abolent. Genua ſi tumebunt, vel inſtabilia erunt,
a phronitra copioſa in paſſo cretico confringes,& made-
facta comminues:hiſque addes lanam ſuccidam,& geni-
bus impoſitam panno conteges, & alligabis, & ne ſuccus
emanet,pelliculam lanatam ſuperpones. Vlceribus
crurum & tibiarum medetur adeps vrſi cum herba rubri-
cata tunſa.quum hæc ergo in vnum corpus ſubacta coie-
rint,impoſita velut emplaſtrum conligantur vt diu ma-
neant. Vlcera tibiarum quæ intrinſecus ſerpunt
felle aprugno cum reſina & ceruſſa mixto,ſine difficulta-
te ſanantur. Oſſa ex maxillis apri vel ſuis domeſti
ci vruntur,vlceráque pernicioſa crurum illo cinere aſper
guntur. Fimus caprinus in aceto feruefactus, &
ſubactus imponitur, quo omnia talium vlcera locorum
purgantur & perſanantur, butyro bubulo cum oleo cypri
no aut laurino poſtmodum addito. Varices ne na-
ſcantur,lacertæ ſanguine crura puero ieiunus inline,in to
tum carebit hac fœditate. Ad varices ſiccandas, Se-
ui hircini P.I.ſaponis P. I.in vnum miſcebis, & linteolo
inlitum medicamen appones. Tali aut plantæ ſi tu
mebunt,vt ſine ferro ſanentur, frondem vineæ viridem
ac teneram aqua feruenti perfundito,maceratámque cō-
terito,& ſuperpoſitam conligato. Muſcus aquati-
cus virens ex oleo tritus impoſitúſq; cum linteo, tumo-
rem dolorémque plantarum compeſcit. Limus a-
quaticus cum oleo ſubactus,& appoſitus,principaliter hu
iuſmodi tumori ac doloribus prodeſt. Fimus a-
prugnus in aceto decoctus,& cum melle ſubactus,impoſi
túſque plantis vel talis,mitigat eorum dolores. Per-
nionibus & ruptis pedibus pulmo arietinus impoſitus o-
mni aſperitate leuigata moleſtiam tollit. Cancri
marini ex oleo impoſiti,pernionibus vtiliter proſunt,ita
vt foueantur aqua in qua eruum diſcoctum eſt.

Glirium vel ſoricum, vel vermium terrenorum ci-
nis ex oleo impoſitus,pernionibus medetur. Co-
chlearum quæ nudæ inueniuntur exuſtarum cinis omnē
exulcerationem pedum ſanat. Agninus pulmo vel
arietinus vritur,& cinis eius cum oleo imponitur,vel ipſe
crudus admotus pernionum vlceribus vtiliter alligatur.

Fimi gallinarum vel columbini cinis ex oleo impo-
ſitus,vlcera pedum curat. Dentes caballini tunſi
vlcera pernionum,ſi ſint tumidi,vtiliter curant.

Caprini corii cinis ex oleo inlitus perniones primè
abolet:teſtudinis tegumen concrematur, eiúſque fauilla
ex vino & oleo temperata vlceribus pedum vtiliter indu-
citur. Scillæ bulbi quod interius eſt cum oleo de-
feruet, eóque oleo dolores pernionum peruncti mite-
ſcunt. Mora agreſtia dum adhuc rubent,antequam
vllius generis morum comederis inter manus confrica,
eorúmque ſucco crura quæ dolere conſueuerunt, per tri-
duum continge,non modò præſentem moleſtiam miti-
gabis,verumetiam in reliquū tempus eo vitio carebis.

Alumine ex aceto peruncti perniones ſanantur,braſ
ſica quoque trita appoſitáque pernionibus medetur.

Folium,coſtum,alumen liquidum,alumen ſciſſum,
pari pondere in vnum contere,& vino veteri mixta,vlce
ribus ſiue rupturis hiātib⁹ interdigitiis aſſiduè impone,
potenter medebere. Interdigitia ſanat cera in oleo
cyprino remiſſa & impoſita. Pulmo ceruinus impo
ſitus,& ſæpe renouatus ex calciamento læſos pedes ſine
dolore perſanat. Leporinus quoque pulmo multo
efficacius,vt ſuprà impoſitus,curat. Ad ea quæ cal-
cata erunt,& ea quæ corpori inhæſerint extrahenda,lepo-
ris coagulum cum malua tritum impoſitúmque,potenter
opitulabitur. Spongia vel lana lotio madefacta ap-
poſitáq;,ſine dolore quæ corpori inhæſerint eximit. Si
ſtirpis aliqua inhæſerit,lacertam per medium ſciſſam, ei
loco apponito,celerrimè educetur:vel capita lacertarum
contuſa impoſitáque ſimiliter proſunt. Si echini a-
culei pedibus inhæſerint,aut alicui corporis parti,in lotio
humano calenti pedem diu tene,facilè excutiētur. Ob-
ſeruabis vt quodcūque de corpore fuerit eiectum, lycio
alligatum candelabro ſuſpendas,aut vncta oleo lanula in-
uolutum in ventrali geſtes,dolorem non patieris eius lo-
ci de quo fuerit aliquid eductum. Mus degluptus, &

A per medium exſectus appoſitúſque, omnia quæ inhæſe-
rint corpori facilè producit. Cruſtæ vel oſſa ſepia-
rum comburūtur, ciniſque earum impoſitus educit quæ-
cunquè corpori inhæſerint. Allium elixum cum pi-
ce impoſitum arundines extrahit corpori affixas. Fi-
licis radix trita arundinem extrahit,rurſum arundinis ra-
dix tunſa impoſitáque,filicem quæ corpori inhæſerit ce-
leriter extrudit. Aquifolii radix contrita impoſitá
que his quæ corpori inhæſerint,potenter medetur.

Blattæ(id eſt,beſtiolæ)adſtrictis tumentibúſque de
B iniuria pedibus,& talis,tritæ atque impoſitæ,omnia quæ
inhæſerint corpori potenter expellunt. Radix ſyl-
ueſtris cucumeris cum farina lini ſeminis impoſita val-
de prodeſt eiiciendis his quæ corpori inhæſerint.

Vrticæ radix cum ſale trita,atque impoſita producit
quæcunque hæſerint aut calcata fuerint.

Cuiuſcunque animalis coagulum maximè leporis
cum pari pondere thuris vel viſci impoſitum, permane-
re in corpore quæ calcata ſunt non ſinit. Argimo-
niam herbam teres,& loco cui aliquid hæſerit ſuperpoſi-
C tam conligabis,confeſtim proderit,hoc expertum eſſe le
gi. Terræ malum cum melle teres, & impones ad o-
mnia quæcunque calcata extrahi volueris,hoc ſatis vtile
experieris. Nepeta cōtrita,vel rubi folia (nam idem
præſtant) impoſita loco cui aliquid inhæſerit, potenter
medentur,ſi deſuper ex hordeacea farina maſſula nimis
ſalſa & calens apponatur. Lardum coctum cum
pingui ſuo,appoſitúmque,potenter omnia expellit quæ
corpori inhæſerint, ſi illic alligetur. Clauis pedum
calliſque,& verrucis hæc remedia vtilia ſunt. Nam ple-
D riſque nomine clauellorum pernicies articulis increſcit,
quæ obdurata callo quodam rigeſcit,incredibiléſque ex-
hibet ambulādi difficultates.Hæc moleſtia præcipuè hac
medela extirpatur:auro feruenti circuitus eorum vren-
do deſignatur:quod potius eſt,cū dolore maximo,ad mo
mentū ferre,quàm inueterato etiā carcinomatis morbo
noxā perpetuæ debilitatis incurrere. Vrina muli vel mu
læ, vel aſini cum ſuo luto inlita, & clauos abolet, & callis
medetur. Fimus ouium impoſitus,vel lacertæ ie-
cur aut ſanguis in lanula applicitus, vel ipſa lacerta exſe-
E cta appoſita, clauorum intra triduum perſeuerantiam
tollit.

Fimum columbinum ex aceto coctum,& in modum
malagmatis ſubactum, atque appoſitum ad omnia ſu-
prà ſcripta vtiliſſimum eſſe conſtat. Fimus apri, vel
ſuis domeſtici recens impoſitus,& poſt tertium diem ſo-
lutus,efficaciter clauos,verrucas, & callos aufert. Si ſu-
pra callum alica ex poſca cocta per triduum vtaris, ſine
difficultate ſanabere, etiamſi vrina canis virginis cum
ſuo luto impoſita callos verrucáſque conſumit, tandiu ta-
F men inalligata quandiu eas excutiat. Tribus fabæ
granis clauum tangito,eáque in ſterculinio defodito,ne
renaſci poſſint.quanto maturius computruerint,tanto ce
lerius clauos ſponte decidere miraberis. Clauos
qui in articulis ſupercreſcentes dolores exhibere conſue-
uerunt,incidi vel radi ad viuum oportet, prout quis pati
potuerit,atque de lupinis crudis prius decoriatis farinam
factā ſubigere cum melle, & emplaſtri more ſuperpone-
re. Sub raſo clauo calcem viuam viſco ſubactam impo-
ne,& linteolum ſuperalliga,citò medebere. Auripi-
G gmētum tritum,& reſinam terebinthinam liquefactā,ad
ſimilitudinem ceroti impone,clauellis prius deraſis,mirè
proderit. Vrticæ radix,medulla caprifici,& flos chal-
citidis,pari pondere conterūtur.hæc ſimul mixta loco cla
uelli ſuperpones,& alligabis,die tertia ſolues,ſtatim deci-
det,vel ſi adhuc remanſerit,iteratò impones,& triduò il-
lic medicamentum eſſe patieris. Quum porcus iugu-
labitur,is qui verrucas habebit, ſanguinem eius ſubiecta
ea corporis parte ſuſcipiat, dum adhuc calidus exilit, &
mox vbi ſiccatus fuerit,ſtatim abluat, citum remedium
experietur. Mulier ſanè remedium de ſcrofæ ſan-
guine faciat. Stercus columbinum vel ſolum vel cum
ouo tritum,dolentibus articulis inlitum prodeſt.

H Felle vrſino perfricti articuli dolore releuabuntur.

Vt frigora & pruinas facilè ſuſtineant nec aduran

tur articuli, terræ malo cõtuſo cum axungia vetere per-
unguntur. Pampini vitium triti admixta hordea-
cea farina articulorum morbis medentur. Aquifo-
lium cum thure & ſale & oleo ſubactum impoſitúmque
medetur articulis. Incuſſos articulos aranearum
telæ cum oleo impoſitæ ſaluberrimè ſanant. Fra-
cturis articulorum cinis ex femoribus pecudum factus,
& cum cera mixtus, mirè medetur. Inuictam po-
tionem ad iſchiadicos & arthriticos facientem, in titulo
ſuperiore de iſchiadicis pleniſſimè ſcripſimus: ſed quo-
niam tam diuinus eius effectus eſt, iterandam putaui, ne-
quis arthriticis remedia requirens huius ignoratione fal
latur. Fimus ergo ibicis in ſylua vel in monte colligi-
tur, ſi fieri poteſt luna XVII: ſin res vrgebit, quocunque
die colligitur: ſanè ſeptimadecima luna medicamentum
fieri oportet, quod ſic facies: Fimum eius quantum pu
gno pleno tolli poterit, dummodo pilulæ impari nu-
mero ſint, conteres validiſſimè ad ſummam læuitatem,
tum piperis grana XXV. addes & mellis heminam, & diu
teres: dehinc vini veteris adiicies 8. IIII. & conditi more
miſcebis potionem: ſanè qui accepturus eſt ex die Iouis
diebus ſeptem continuis accipiat, etiamſi omnibus oſ-
ſium compaginibus affectus & contractus iacebit, intra
dies ſeptem ita ſanabitur vt nunquam paribus doloribus
implicetur. Condylomatis articulorum & neruo
rum ſertula campana ex paſſo & cretico decocta, cúmq;
oui duro vitello, & cum vuæ paſſæ nucleis tritis mixta,
medetur, ita vt malagmatis modo impoſita ſuperligetur.

Acopum valde vtile, & certum remediis articulorũ
atque neruorum, ſic, Medullæ ceruinæ, adipis veteris, bu-
tyri, ſeui ceruini, reſinæ frictæ, picis cedriæ, picis laguncu
laris, ceræ, ſingulorum — ternas in æreo vaſe remittes
lento igni, diuque agitabis, vt coquantur. Tum percola
to medicamine, vt res poſcit vteris. Spumæ argenti
vncias duas tundes, & butyri, & adipis veteris, & roſæ cã-
panæ vncias ternas remittes, & permiſcebis, & poſtea in
mortario ſimul conteres, & ſic vteris ad articulorum &
neruorum confirmationem. Argemoniam ex vi-
no auſtero coques, & teres, adrorãs interdum eodem vi-
no herbam: tum fomenti modo calidam condylomati-
bus articulorum, vel quibuſcunque aliis ſuperpones, &
ne decidat alligabis. Serpyllum æquè cum vino au
ſtero coctum pari diligentia articulis impones, potentius
remedium experieris. Si condyloma intolerabilẽ
dolorem faciet, medullã panis ex vino auſtero ſubigito
& imponito, cum ſumma efficacia proderit. Ar-
gemonia trita cum adipe permixta ſummam medelam
condylomatibus exhibet articulorum. Spumam
argenti & ceruſſam ſimul ex vino cõteres æquis portio-
nibus, & impones condylomatis: ſi vulnus fecerit, ſulphu-
ris viui vnciam adiicies. Siquando non exulceratas
eminentias tollere ſine ferro voluerimus, vt verrucas, ne-
uos, clauos, aliáſve eius generis moleſtias, hoc medicamẽ
to vtemur, Calcis viuæ denarios ſex, fæculæ coctæ dena-
rios tres, nitri vſti denarios tres, hæc teri oportet, & lixiuio
colligi de cinere caprifici facto, vel de ſarmentis, donec
leue ſit, & paſſi fiat temperamentum: deinde adiici debet
rubricæ aliquid aut atramẽti, quo poſſit colorari, quæ ſi-
mul mixta in patella fictili coqui oportet ad mellis ſpiſſi
tudinem, atque ita pyxide cornea reponi. Melius ſanè eſt
recens hoc medicamentum, cuius vſus talis eſt, Idipſum
quod deſtinatum erit ſine ferro tolli, id ipſo ſpecillo de
hoc medicamento oblinetur, & quum ſatis niger locus
cui imponitur, & quaſi peruſtus viſus fuerit, tum oporte-
bit non poni medicamentum, imò etiam abſtergeri, &
panem ex aqua & roſa confectum & tritum imponi. hoc
& ſtrumas ſanat antequam ſuppurentur. Oportet autem
quum hoc medicamentum cruſtam fecerit in ſtrumis,
nullum aliud adhiberi. Quum verò aliqua pars talium lo-
corum ſuppurauerit, & timidus fuerit qui id patitur ſe-
ctionis, tum viſco quamplurimo medicamen colligi &
conglobari, atque ita apponi oportebit in aluta in tãtum
ſpatium circunſecta quantum modus vlceris fuerit, ea ſa-
nè parte ponetur qua aptum erit vlcus aperiri. Hoc ego
medicamento ſæpe diutinos dolores etiam pectoris &

A lateris & lumborum ſuſtuli, quum ad nullum aliud mala-
gma dolor cederet. exulcerata enim parte cuiuſque dolẽ-
tis loci, cum humoribus poſtea vitium omne ſublatum
eſt. Varices curat adeps gallinaceus cum cæpa trita
impoſitus, vel perductus aſſiduè. Articulis luxatis
ſeuum pecudis cuiuſcũq; cum cinere de capillo muliebri
facto medetur. Frumenti grana nouem in tegula
candenti combures, & in cinerẽ rediges, & cymini quod
duobus digitis pollice & medicinali tenere potueris, ſi-
B militer vrendũ in candenti tegula pones, & de terra quod
tribus digitis tenere potueris, addes: necnon & laſeris mo
dicum quod inter duos digitos teneas, adiicies, idque pa-
riter conteres, & vino conglutinabis, & ad clauum appo-
nes: id etiam furunculis vtile eſt. De fimo pulli gal-
linacei, quod rubrum fuerit colliges, & appones clauellis,
atque inde eos ſæpius lines, vehementer medebitur.

Ad varices fugandas remedium ſic, Hederæ radicẽ
tolles quum fuerit luna in Aquario, & circunda eas, citò
medebere: hederæ baccas tres quæ per parietem repit, pe
C di in quo ſunt varices alligato, vel radicem eius circun-
dato. Rapã ex aqua ſalſa decoques, & ſuperpones
pernionibus iam erumpentibus, medellam vtilem expe-
rieris. Spinam ex pede vel quacunque corporis parte,
ſi altius adacta fuerit, ſine dolore extrahes, quum arundi-
nis radicem appoſueris in mortario lapideo contuſam, &
adiecto melle ſubactam, donec ad craſſitudinem ceroti
redigatur, & linteo ſpiſſo inlita apponatur, in quo frequẽ
ter ſpina ipſa eiecta inuenitur. Marrubium contri-
tum admixto ſale modico impoſitum, æquè proficere cõ-
D ſtat ad extrahenda ea quæ corpori inhæſerint. Her-
bam vrticam, ſiue viridem ſiue ſiccam contritam adie-
cto quolibet coagulo appones, cuilibet inhæſerit, confe-
ſtim miraberis celeritatem medellæ. Stercus a-
prugnum ex vino ſubactum, & emplaſtri more impoſitũ,
quicquid inhæſerit corpori celeriter extrahit, & ſanat.

Butyro, & medulla ceruina, & felle taurino cum oleo
cyprino aut laurino perfricta genua ſanantur. Talo-
rum tumoribus & doloribus muſculus marinus tritus ex
oleo vetere impoſitus medetur. Malandriæ, & fri-
E gore aduſtis pedibus prodeſt cuiuſlibet pecudis ſeuum
cum alumine tritum, vel excoctum, & ceroti modo impo
ſitum. Attritu calceamentorum factos clauos, emẽ-
dat veteris ſoleæ exuſtæ cinis cum oleo impoſitus. Vl-
ceribus omnibus pedum in qualibet parte, adeps vrſina
addito alumine medetur. Ei qui patitur varices, ſeui
hircini ſelibrã, & adipis de capone librã, ſimul permiſce,
& in linteo die Iouis ceroti more appone, potẽter ſubue-
nies.

Stercus aprugnum tunſum cribratúmque, & cum mel-
F le deteriore coctũ, & ſubactũ, articulis impoſitum mede-
tur. Ranas contritas, aut ventres earum ſciſſos pro
malagmate articulis imponito, efficaciter quoſcunque
dolores eorum ſedabis. Vitulinũ fimum recentẽ ar-
ticulis laborantibus inlines, ſtatim ſubuenies. Ad ver-
rucas & clauellos pedum remedium efficax ſic, Raporum
ſemen quantum tribus digitis apprehẽdi poteſt, adiecto
laſere contritum, & impoſitum, atque inligatum clauel-
lum etiã morticinum excutit & perſanat. Sardas vel
ſalſamentum ſine oſſe exuſtum, & confrictum appone va
G ricibus, ſtatim prodeſt. Verrucas minores congeſtas,
quas Græci myrmecidas vocãt, vt abſtergeas hoc facito.
Nocte quum videris ſtellã quaſi præcipitem ſe ad aliam
partem transferentem, eodem momento locum in quo
verrucæ erunt, quacunque re volueris deterge, protinus
omnes excident: quòd ſi manu tua nuda id feceris, con-
tinuò ad eam tranſibunt. Ad varices qui ſuffundun-
tur, & claudi nõ poſſunt, lanuginẽ de papyro appone, cõti
nuò claudentur, id eſt illam lanuginem quæ viridi papy-
ro in ſummitate eſt quaſi paniculæ eminentis. La
pillum quemlibet inuolutum hederæ folio ad verrucam
H admoueto, ita vt eam tangat lapillus, atque ita celebri lo-
co abiicito, vt ab aliquo inuentus colligatur, miro modo
ad illum qui collegerit verrucæ transferuntur, & ideo
quot fuerint verrucæ, tot lapillis tangi debent. Vrti-
cam nouellam cum aceto acri tere, aut exuſtam lomenti

more appone varicibus. Ad pollicem contuſum nucem iuglandem cute interiore mundabis, & cribrabis, & cũ modico mellis appones, continuò ſanabis. Clauellis & callis qui in pedibus moleſti ſunt, ſanguis lacertæ viridis cum flocco impoſitus mirè medetur. Lumbrici terreni triti cum oleo impoſiti, proſunt clauellis penitus eruendis. Faba in aceto, & laſer miſſa, & tumefacta, ſi clauellis alligetur, mirè proderit. Salicis ramorũ primorum vel ſummorum cortices exuruntur, earum cinis cum aqua impoſitus clauellis confeſtim medetur.

Beta cum melle & cum ficu arida contuſa, atque impoſita medetur articulis. Ad ſpinam quæ corpori etiam ſi in profundo hæſerit, auellendam, remedium efficax ſic, Florem cineris (id eſt ſummitatem fauillæ) colliges nitidiſſimè, & cum axungia contuſa miſcebis, atque ad locum in quo ſpina hæſerit, leuiter alligabis: ſtatim aut ſpinam ipſam extrahit, aut ita ad ſummitatem cutis edúcet vt facilè poſſit auelli.

NERVORVM VITIIS, AC DOLORIBVS omnibus, & arthritidi, ac paralyſi, & doloribus medullarum, remedia phyſica, & rationabilia diuerſa de experimẽtis, Cap. XXXV.

NEruis & arthritidi adeps vulturina cũ felle eiuſdẽ & cũ axũgia vetere, ac melle malagmatis more adpoſita medetur. Neruorum nodis capitis viperini exuſti cinis cum oleo cyprino adpoſitus, plurimum prodeſt.

Tremulis, & quibus nerui infirmi ſunt, vtile eſt olera cum aqua tantummodo decocta cum pane manducare, & oleo caſtorino in balneo aſſiduè perungi. Ranam rubetam & adipis vrſinæ — III. cum olei veteris ſextariis tribus in olla rudi ad medias decoquito, deinde colato: hæc vnctio frequenter adhibita, non ſolùm neruos confirmat, ſed & paralyſin repellit & reprimit. Malagma etiam ad podagram & arthritim, & ad omnem dolorem & tenſionem neruorum ſic, Ammoniacæ guttæ P. I. ceræ P. I. axungiæ veteris P. S. olei veteris P. II. olei cedrini P. I. roſacei aut irini olei P. I. croci — I. Aſii lapidis — I. myrrhæ — I. aphronitri ſemunciam. in patella noua liquefiat axungia, & cera cum oleo vetere ſoluatur, poſt ea oleum myrtinum & roſaceum, & cedrinum, & ammoniacum tritum admiſcetur, & tunc ſubducitur flamma ne efferueſcat medicamentum: ſecundum quæ adiicitur crocum tritum ex aceto: deinde myrrha trita aſpergitur, vltimum nitrum, & Aſius lapis additur, & ſic compoſitũ medicamentum reponitur in pyxide. Acopum ad perfrictionem, laſſitudinem, & dolorem tenſionémque neruorum, quod hyeme adhibitum non patitur perfrigeſcere quamlibet partem membrorũ: hoc Auguſta Liuia vtebatur, accipit hæc, Sampſuci floris 8. I. roriſmarini foliorum 8. I. fœnigræci P. I. vini Falerni congium, olei venafrani P. V. præter oleum omnia triduò in vino macerari oportebit, quarto die oleum admiſceri, & coqui in pruna non acri medicamentum, donec vinum conſumatur, poſtea percolari per linteum duplex, oleóque adhuc calẽti ceræ Ponticæ P. S. adiici conuenit: reponitur medicamentum fictili vel ſtagneo vaſe: vſui eſt lenta manu perductum omnibus membris. Acopum ad neruorũ cauſas, quod per vindemiam componitur antequã muſtũ deferueſcat, ſic, Muſti recẽtis cõgios V. & olei venafrani P. I. in his macerantur ſpecies quæ infrà ſcriptæ ſũt, cõtuſæ, & percribratæ grãdioribus foraminib9 cribri, id eſt iridis Illyricæ * XL. cyperi * XL. fœnigræci * XL. piperis nigri * XL. xylobalſami * XL. calami odorati quo vnguẽtarii vtuntur * LXXX. ſchœni * LXXX. ſaliũcæ * LXXX. ſertulæ campanæ * XIIII. caſiæ nigræ * XXIIII. cardamomi * XXI. ſtyracis * XXVIII. coſti XXIIII. myrrhæ minnæ * XXI. caſiæ daphnitidis * XIIII. ſpicæ nardi * XL. hæc cũ muſto & oleo macerãtur in vaſe ſtagneo aut fictili poſita per dies XXX. Oportet autem vas bene clauſum & alligatum bis in die ſolui, & permiſceri omnia: deinde rurſus operiri, & ſignari, ne vires euaneſcant. Poſt XXX dies colantur macerata, de quibus quaſi oleum purum excipitur, quod reponitur fictili vaſe, facit ad omne vitium & dolorẽ corporis, & neruorum vniuerſas moleſtias. Acopum ad perfrictionem, & laſſitudinem, & neruorum dolorem, quod odoris grauioris eſt. nã illud ſuperius boni odoris eſt: accipit hæc, Ammoniaci guttæ * XV. galbani * IIII. reſinæ terebinthinæ * VI. ceræ * XXV. mellis P. II. olei veteris 8. I. œſypi — I. medullæ ceruinæ — I. opopanacis * VI. quidam hoc nõ adiiciunt. ceram, oleum, & terebinthinam liquefieri oportet, deinde cætera adiici, nouiſſimum ammoniacum addi tritum curioſé. hoc qui perunctus fuerit, etiam à ſerpẽte tutus erit. Acopum quo fere ſemper Liuia Auguſta & Antonia vſæ ſunt. Facit ad perfrictiones, arthritim, & neruorum omnium dolores, cuius perunctio non patitur perfrigeſcere artus, & refrigeratos calefacit: cõponitur hyeme hoc modo, Adipis de porca ſterili P. III. vel etiam anſerinæ adipis idem ponderis, quam aqua frigida bene lauari, atque in nouum vaſculum coniici oportet, cui adiici debẽt, vini veteris odorati 8. III, & ſpecies infrà ſcriptæ non nimis cõtuſæ ponderis huius, xylocinnami — I. cardamomi — I. cyperi — I. ſchœni — III. roſæ aridæ foliorũ — I. ſertulæ campanæ corollas X. hæc omnia inferueſiunt ſuper carbones, deinde refrigerata eodem cacabo reponũtur, poſteróque die iterum inferueſiũt, reconduntúrque eodem modo: tertio die rurſus caleſiunt, & colantur per linteum, vel ex iunco facto deinduſtria colo: vinum rurſus, atque adipis quod ſupereſt in aliud nouum vas coniicitur: deinde vbi congelauerit ſe adeps, oportebit fundum cacabi perforari, & vinum omne emitti, atque in priorem cacabum eandem adipem coniici, & vini eiuſdem recentis eandem menſuram adiici, ſpeciéſque non nimis contuſas neque percribratas has infundi, Nardi Syriaci — I. ſaliuncæ — I. amomi — I. caſiæ — I. myrrhæ — II. cinnami — II. roſæ aridæ foliorũ — II. deinde manè ſemel & in nocte ſemel mixtum hoc inferueſieri debet, idem & poſtero die fieri oportebit: tertia die quum feruefacta fuerint omnia, percolanda erũt, & transferenda in cacabum priorem pertuſum: ſed antè diligenter & ſpiſſè foramen eius obturandum erit, atque vbi congelauerit ſe adeps, extrahendum obturaculum erit, & ſpiſſamentum remouẽdum, vt vinum omne effluere poſſit. quod quum defluxerit, adeps, vel medicamentũ quod reſederit, vaſe ſtagneo vno, vel pluribus diligenter opertis & adplumbatis reponetur. Harum compoſitionũ ſiqua fides eſt, & ipſe ego vtilia remedia ſemper expertus ſum, & alios idem ſenſiſſe confirmo. nam & illud adiicio, nequaquam huic acopo comparari poſſe alia medicamina, quæ in ſimilibus cauſis plerique amicorum meorum quibus æquè ac mihi credo, egregia ſe expertos cum iureiurando adfirmauerunt. Illud autem meminiſſe oportet medicaminum peritos vel ſtudioſos, nonnunquam eadem medicamina in iiſdem vitiis corporis vel ſimilibus infirmitatibus interdum melius deteriúſve reſpondere propter corporum inæqualitatem, aut differentiam ætatũ, aut opportunitatem temporum vel locorũ: ſed affirmo proſperos euẽtus, ſiquando opus fuerit adhiberi, has compoſitiones ſemper habituras.

Chalaſticum olympianum cerotarium, inſigne ad neruorum dolores & tumores, quod idem ad rhagadia & ad puſtulas vtile eſt, cõficitur ſic, Thuris — II. maſtiches — II. ſpumæ argenti — II. ceruſſæ — II. molybdenæ — II. olei roſei P. I. ceræ albæ — IIII. adipis anſerinæ — II. medullæ ceruinæ — II. ſuccum lactucarum quantum ſufficiat, ita vt ex ſupraſcriptis quæ teri neceſſe eſt, cum ſucco ſuo ipſo bene terantur, & poſtea ſupermittãtur vnguẽta, id eſt, oleum, cera, & adeps anſeris, & medulla ceruina: & ſic confectum medicamẽ in pyxide ſtagnea, aut in vaſculo plũbeo reponatur, ſimiliter in cõtractione neruorũ caro palũbina ſumpta in cibo prodeſt. Ad morbum articularem ſic, Piperis grana IX, iuniperi grana IX. fœniculi ſemunciam, mellis cyathum vnum, ex vini potione hæc quum omnia bene triueris & permiſcueris, in ſolio balnei calido bibenda dabis. Confectio medicaminis quod facit ad omnes dolores, & ad omnes tumores neruorum & membrorum omniũ, vel colliſiones, ſiue

feruore ſiue frigore fuerint excitatæ. Præcipuè autem facit ad faucium tumorem & dolorem qui Græcè dicitur pariſthmia:conficitur ſic, Seui taurini ſed veri P. vnum, ſeui veruecini recentis ⁓ III. ſeui hircini recentis ⁓ VI. porcinæ axungiæ recẽtis P.I.ceræ nitidæ P.I.reſinæ nitidæ P.I.ſeuũ vel adipẽ vniuſcuiuſq; generis purgatã & tũſam ad ſuprà ſcriptũ põdus appẽdes, & ſic in cacabũ mittes, tũ adiicies ceram & reſinam : quæ quũ fuerint ſimul lento igne liquefacta,colabis ea, & in vas quod volueris defundes, atque vteris quum opus fuerit. Ad dolorem medullarum remedium ſic,Olei cyprini P.II. medullæ ceruinæ ⁓ VI. butyri vaccini ⁓ III. ſeui taurini ⁓ III.adipis anſerini ⁓ III.ceræ Ponticæ ⁓ VII. bdellæ ⁓ III.æſypi ⁓ III. de his omnibus ſpeciebus tunſis excoctis purgatis vnum corpus facies,& pro ceroto vteris.

Ad paralyſin & neruorum dolores,herbam vrceolarem madidam in pultarium nouum mittes, & ad prunas donec ſe remittat excoques:tunc in mortariũ coniicies,& adiecto lomento,& aceto quantum ſatis ſit,diutiſſimè cõteres,& pro malagmate locis dolentibus appones.

Herba Britannice viridis cum radicibus ſuis contuſa & expreſſa,atque ex vini cyathis duobus vel tribus potui ſumpta,neruorum quibuſlibet doloribus potenter medetur,quantũ experimenta docuerunt. Herba vettonica trita & impoſita, neruos etiam præciſos coniungit & glutinat. Myrti folia viridia admixto modico ſale & aceto contuſa, neruorum poplitúmque doloribus proſunt,ſi his aſſiduè perfricentur. De tribus cumulis terræ quos talpæ faciunt ter ſiniſtra manu quod apprehenderis tolles,hoc eſt nouem pugnos plenos, & aceto addito temperabis,& ſubiges, atq; eo malagmate quũ opus fuerit efficaciter vteris. Medulla de ſpina hyænæ admixto felle eius, & oleo vetere ad temperiem & lenitudinem acopi decocta,neruorum vitia omnia doloréſque,authore Democrito,perſanat. Stercus caprinum cum aceto coctum,& ſubactum,atque ad craſſitudinem mellis impoſitum,articulorum contractiones relaxat,& tremulis prodeſt. In locis humidis & ſordidis ſub lapidibus inueniũtur beſtiolæ multipedes, quæ contactæ contrahuntur & rotundantur, ex his XXI contritæ cum optimo melle,& ex aqua potui per fiſtulam datæ paralyticis medentur: ideo autem per fiſtulam potandæ ſunt ne dentibus noceant,quos ſi contigerint nigrificant. Vermes terrenos,aut exuſtos,aut ſiccatos cõtere cum axungia vetere,& adiice herbam ſenecionem, & cacumina buxi tenera, & thus maſculum , contritáque hæc ſimul permiſce, & emplaſtri more appone neruis præciſis,vel vexatis,confeſtim eos reparabis:quod remedium bubus etiam & iumentis ſimiliter prodeſt.

Remedium ad arthritin, & omnium membrorum & neruorum dolores ſic, Hibiſci P.II. herbæ Sabinæ P.I. S.notiæ P.III. hæc omnia mittes in vini ſtyptici 8.I.S.poſtea adiicies cymini ⁓ VI.axungiæ veteris P.III. olei mollis 8.III.tum ſimul omnia in olla rudi excoques tandiu vt herbæ illæ ita molles fiãt vt digito ſolui poſſint, quas exprimes per linteũ diligẽter,vt ſuccus earũ cũ reliquis ſpeciebus ſupraſcriptis ſimiliter expreſſis omnis coletur & emanet:poſtea adiicies ibi ſpecies infraſcriptas tũſas,& diligẽter cribratas, id eſt adarces ⁓ III. euphorbii ⁓ III. caſtorei ⁓ III.piperis ⁓ III. maſtiches ⁓ III.ſeui taurini P.I.ſeui caprini P.I. reſinæ frictæ ⁓ VII. balſami ⁓ IIII. opobalſami ⁓ III. vini 8. VIII. œſypi ollaris ⁓ III. medullæ ceruinæ ⁓ III. reſinæ terebinthinæ P.I. permixta hæc omnia tandiu decoques donec ita omne vinum excoquatur vt vix ſextarius remaneat:poſtea adiicies ceræ rufæ ⁓ VI.& dum feruet coagitabis , & ſublatum de foco medicamen diutiſſimè dum refrigeretur agitabis: & quum vnum corpus eius feceris , in doliolum vitreum aut pyxidem ſtagneam recondes,& quum opus fuerit,parum medicaminis loco qui curandus erit impones , ſed diu perfricabis,ac poſtea linteo inuolues , ne indumenta inquinentur:quod remedium poſt balneum neruis relaxatis conuenientius fiet: ſed cui medendum erit,liquamine & porcina abſtinere debebit. Decamyri calefactorii confectio ad neruos confirmandos, & recreandos poſt iniuriam frigoris, aut aliquam vexationem,ſic, Euphorbii ⁓ I. pyrethri ⁓ I. myrrhæ ⁓ I. amomi ⁓ I. folii ⁓ I. piperis ⁓ I. ſtyracis ℈ VIII.ceræ ℈ VIII. nardi ſcrupulos octo,opobalſami ℈ VIII. de his omnibus tunſis cribratis remiſſiſque facies vnam confectionem , quam in pyxidem ligneam aut corneam recondes , & quum opus fuerit vteris. Item ad eadem acopum de ſpeciebus nouem facies ſic,Maſtiches ℈ VI. ſtyracis ℈ VI. nardi & dictamni tãtũdẽ,olei viridis ℈ XX.olei phyllini ℈ XX. olei myrtini ℈ X. ceræ ⁓ IX.opobalſami ℈ VI.hæc ſimiliter vt ſupraſcripta conficies,& recõdes,& ſimiliter lenta & calida manu perfricans ad placandos ac reparãdos neruos vteris. Stirpes braſſicæ cum radicibus ſuis cõburito,earúmque cinerem aceto conſpargito, & adiecta vetere axungia ſubigito,id malagma impoſitum neruos valentiſſimè ſolidat. Quercini ligni combuſti cinerem qui vino & oleo diluerit, doloréſque neruorum ea vnctione perfricuerit,ſumma celeritate ſanabitur.

Stercus caprinum melle mixtum impoſitúmque,ſuppuratos neruos expurgabit,& ad ſanitatem vſque perducet. Si in cubitis,aut articulis,aut quacunque corporis parte neruorum contractio dolores exhibebit, lumbricos tres terrenos cum melle tritos malagmatis modo impone,omnem dolorem mollito rigore ſedabis. Pannum muliebrem (id eſt menſtrualem)oleo madefactum excoque:deinde exprime,& ceram illi oleo ſufficientem addes vt cerotum facias quo arthriticum vel paralyticũ vtiliter perunges. Confectio acopi ad reficiendos confirmandóſque neruos ſic, Thapſiæ ⁓ I.adarces ⁓ I. S.canchryos vnciam vnam S.euphorbii ⁓ I.S.vuæ ſyluaticæ ſucci ⁓ IIII. pyrethri ⁓ quatuor,reſinæ terebinthinæ ⁓ VI.ceræ rufæ ⁓ VIII.olei cyprini ⁓ IIII. piperis vncias quatuor,ſinapis ⁓ II.hæc omnia ſeparatim tunſa & cribrata in vnum miſcebis , & lẽto igne diutiſſimè decoques,& ſemper agitabis, deinde refrigerata in pyxidẽ ligneam aut corneam recondes. Compoſitio emplaſtri quod appellatur ſmilion , facit ad omnes neruorũ contractiones relaxandas,& ad quaſlibet contuſiones placandas,doloréſque ſedandos,conficitur ſic,Reſinæ frictæ ⁓ VI.butyri exſalati vncias ſex,ceræ vncias ſex , nitri in puluerem ſubtiliſſimum redacti vncias ſex,quæ ſuprà notata ſunt lento igni in cacabo fictili ſoluuntur, quæ quum fuerint ſoluta,ſuperpoſito carbonibus cacabo,paulatim nitrum quod in puluerem redactum fuerit , ſupermittetur,& agitabitur. Obſeruandum ſanè ne feruorem grãdem ducat,aut bulliat,ac totum ſuperfundatur,& pereat : quòd ſi validius hoc medicamentum facere volueris,ſupradictis ſpeciebus admiſcebis reſinæ terebinthinæ vncias quatuor,galbani vncias tres . ſoluendum galbanũ manibus calidis,ſicut ſolet cera molliri , & in ſupradictis ſpeciebus mittendum quum fuerint ſolutæ atque permixtæ:tum demum omnia diu agitabis,vt medicamentum ſicut cerotum ſubtiliſſimum fiat,quo poſtea velut emplaſtro ad ſupradictas cauſas potenter vteris. Compoſitio dia piſſelæs ad neruos rigentes , & offenſos placandos, & ad viſcera mollienda:conficitur ſic , Picis liquidæ pondo duo,ceræ pondo vnũ , pulueris fœnigræci vncias tres,pulueris cymini vncias tres,baccæ lauri pulueris vncias tres,ſalis ſicci triti vncias tres,pix liquida remittetur, & colabitur,addita deinde cera lento igne ſoluetur: ſic omnia quæ pulueris ſunt mixta mittentur & coagitabuntur,& coquentur.quo medicamine refrigerato vti conueniet pro malagmate vel emplaſtro ad ea quæ ſupraſcripta ſunt.

AD PODAGRAM CALIDAM, ET FRIgidam,& chiragram,remedia phyſica,& rationabilia diuerſa de experimẽtis, Cap. XXXVI.

PODagram lenit œſypum cum lacte mulieris, & cum ceruſſa appoſitum:fimus quoque bubulus recens calidus,& pulmones pecudis calidi recentes, & fel arietis cũ ſeuo ſuo,& fimus gallinarum recens appoſitus plurimum iuuat,necnon & cochleæ Africanæ cum ſua carne combuſtæ,ciniſque earum ex vino inlitus medetur. Cerotum aduerſum pedum dolores hoc modo facies , Olei

pondo II.medullæ ceruinæ vncias ſex,reſinæ frixæ vnc. A ſex,butyri vnc. I. hæc pariter in cacabo ſoluũtur,& colãtur:poſtea adiicies lini ſeminis heminam, fœnigræci heminã,quæ ita pariter concoques vt ſpiſſum ſit: deinde colabis & de ipſo colato ita denſum temperabis donec emplaſtrum facias.

Remedium paregoricum,ad podagram ſic, Cupreſſi baccas virides quod volueris decoque ex aqua marina donec molles fiant:deinde contunde in pila, & ſubinde aquam adſparge, & manibus ſubige, vt tanquam malagma ſit : inde inter initia doloris impone, ſtatim miti- B gabitur dolor.

Malagma efficaciſſimum ad podagram ſic,Carnis aguinæ P.VI. caprinæ P.VI. bubulæ maſculinæ pondo ſex,picis liquidæ P. V. vel etiam VI. nitri P.VIII.baccarum iuniperi pondo ſex, ceræ P. decem. hæc omnia conſcerpe,contunde,coque,& quum liquidũ fuerit medicamen,adiice cæpam,& ſubinde permiſce, & deinde galbanum mitte quantum æſtimaueris ſufficere poſſe, & ſubinde agita. quæ quum bene liquefacta & com- C mixta fuerint,adiicies ſulphur & nitrum,& baccas lauri contuſas: deinde quum bene permixtum & concorporatum videris medicamẽ,ab igne remouebis, & mittes in pilam ligneam, atque illic tandiu battues donec ſit ſubactiſſimũ: & quum ex eo malagma facere volueris,oleo manus perunges, & ita inductum linteo denſo vel fœnicio pedibus appones.

Malagma ſiue acopum ad podagram efficaciſſimum quod menſe Auguſto fieri debet, Reſinæ frictæ pondo tria,ceræ P.VI. olei veteris P. octo, galbani vnc. IIII. opii vncias quatuor,opopanacis vnc.quatuor,æruginis D vnc. ſex,guttæ ammoniacæ vnc. quatuor,adipis leoninæ vnc. quatuor,adipis leopardinæ vnc.quatuor,adipis taxoninæ vnc.tres,adipis anſerinæ vnc.tres,ſeui taurini P.I.radicis maluæ erraticæ vnc.quatuor, radicis cicutæ vnc. quatuor,radicis hibiſci vnc.quatuor,radicis cucumeris agreſtis (quem σίκυον ἄγριον dicunt) vncias quatuor, radicis cucurbitæ domeſticæ vncias quatuor. Infundes radices omnes ſupraſcriptas in aquam luna duodecima, excoques luna quindecima,ita vt ad tertias excoquas,& de excoctis ſucci expreſſi pōdo duo,vel duos E ſextarios facies. Opopanacem & opium infundes in vinum: guttam verò ammoniacam & galbanum tũdes, & deinde ſimul omnia permixta lento igne decoques, ac facies quaſi cerotum, & vteris hoc modo, vt inlinas linteum delicatiſſimum, quod ſine ruga amplectatur pedem: deinde faſciola leuiter inuolues,ad hoc tantùm ne quũ pedes in lecto moueris linteolum replicetur, & medicamen inlitum decidat. nam ſi arctius ſtrinxeris nerui offenduntur. Hoc ergo medicamen & in accentu placat dolores,& in declinatione confirmat ſanitatem. F

Herbæ verbaſci quæ minoribus foliis eſt, ſummitates teneræ, ac folia trita impoſita intra paucas horas adeò ſedabunt podagræ moleſtiam vt qui vſus fuerit etiam ambulare poſſit. Incipientem podagram diſcutiet betarum exuſtarum cinis leuiſſimus admixto ſanguine bubulo ſubactus,& impoſitus.

Vettonica cum aqua ad tertias decocta, ac potui data,ipſaque quum decoxerit trita, atque appoſita podagræ plurimum medetur. Herba ſenecio quæ in tegulis naſcitur, cum ſale trita vice malagmatis impo- G ſita,podagricis prodeſt. Malagma potentiſſimũ ad podagram,ad fracturas,ad tumores,ad cōdylomata, etiam ad renium dolorem,ſi illic imponatur,quod fieri oportet ſpeciebus infrà ſcriptis ſic, Aſphalti pondo vnum, ceræ pondo vnum, reſinæ colophoniæ pondo vnum,picis brutiæ pondo vnum,chalcitidis pondo vnũ, ſpumæ argenti ſeſcunciam, ceruſſæ ſeſcunciam,aluminis rotundi ſeſcunciam,aluminis ſciſſi ſeſcunciam,miſyos ſeſcunciam,gallæ ſeſcunciam,opii ſeminis ſeſcunciam, opopanacis ſeſcunciam,aloes ſeſcũciam, myrrhæ H ſeſcunciam, thuris maſculini ſeſcunciam , herbæ mandragoræ ⊶ I. S. aceti quod ſufficiat: quæ tundenda fuerint tundes & cernes, quæ liquefacienda ad ignem reſolues, & colata in vnum permiſcebis, & leui vapore ignis tenuiter decoques,& aceto paulatim conſperges: deinde facies trochiſcos qui habeant ſinguli ⊶ binas, quos quum vſus exegerit leui igne reſolues,& ſic pedibus malagmatis more impones. Remedium præſentaneum ad podagram,& neruorum,& lateris, & renium,& lumborum dolores, & ad ſtrumas, & ad parotidas,& paniculas ſic,Pumicem marinum,baccas lauri,æruginem,æquo pōdere contundes, & teres cum pipere & ſale quantum æſtimaris poſſe ſufficere, adiicies & picis duræ & olei, & mellis aliquantum, & ſimul omnia vſque ad ſpiſſitudinem decoques, & colata cum oleo Syriaco ſubiges, & pro malagmate quum opus fuerit vteris. Compoſitio Mithridatica ad podagram & neruorum dolores, & contractiones ſic, Ceræ vnciam vnam, medullæ ceruinæ drachmam I. adipis vrſinæ drach.I.cinami drach.I.piperis nigri drachmã I.myrrhæ drach.I. roſæ aridæ drach.I. iridis piſtæ drach.I. adipis anſerinæ drach. I. adipis gallinaceæ drach.I. ammoniaci drach.I.caſiæ rufæ drach.I.thuris maſculi drach.I.guttæ ammoniacæ drach.I. herbæ mo nœci drach.I.rutæ ſyluaticæ drach.I. peucedani drach. I. aphronitri drach. I. croci drach. I. thuris pollinis drach.I. ſtaphis agriæ drac.I. caſtorei drach.I.nucis amaræ drac.I.cuateri drach.I. reſinæ terebinthinæ drac. I. œſypi drach.I. quæ tundenda erunt tundes & cribrabis:quæ remittenda erunt lento igne liquefacies, & colata miſcebis, & emplaſtri more quum opus erit vteris.

Fomentum ad podagram ſic, Fabæ nigræ integræ ſextarium moles, & in farinam rediges cum corticibus ſuis,de lapide ſarcophago vnciam I. tundes, & cribrabis,& ex aqua tepida permiſcebis,atque in pannum inductum impones pedibus,& alligabis.

Remedium ad podagram quo pro acopo vtendum eſt ſic,Seui hircini ſelibrã, ceræ ſelibram,picis ſ. librã, thuris maſculi vncias III. adipis vrſinæ ⊶ III.olei veteris vncias tres,olei irini vnc. III. ſalis ammoniaci ⊶ III.axungiæ veteris ſelibram, medullæ ceruinæ ⊶ III. medullæ taurinæ ⊶ III.adipis anſerinæ ⊶ III. lenticulæ ſupra aquam natæ ⊶ III. aceti ℥. II. hæc omnia diligenter lento igne liquefacta,& colata recōdes, & quũ opus fuerit vteris. Ad podagram, & neruorum dolores,& parotidas, & mammarum duritiem, quam & mulieres & viri pati ſolent, remedium ſic, Picis Hibericæ P.I. ſalis heminam, fœnigræci farinæ heminam,iridis ⊶ III.ceræ ſelibram.picem prius coques vt remittatur, deinde ſingulas res adiicies, & coques, ac poſtmodum colabis, & tanquam malagmate quum opus fuerit vteris. Potio ad podagram & neruorum dolores,quam pridie non cœnanti per duos continuos menſes ieiuno ad nucis auellanæ magnitudinem ex duobus cyathis aquæ calidæ dabis, componitur ſic, Petroſelini drac.II.cẽtaurei drach. II. marrubii drach. I. ſcordii drach.I. tūdes hæc & cribrabis, & in puluerẽ tenuiſſimum redacta deſpumato melle colliges,vt ſpiſſum ſit medicamentum, & recondes. Ad podagram ſubitum & facile remedium ſic, Alumẽ,acetum, lotium humanum vetus, æquis menſuris permiſce, atque adde ceræ P.I.opii ⊶ I.lactis canini vnciam I.roſæ ſiccæ vnciam I. opium, & lac, & roſam teres in mortario,ceram verò liquefacies,& ſimul omnia permiſcebis, atque inde pedes inlines,& folia betæ aut lactucæ deſuper alligabis.

Ad podagræ ſubitum dolorem remedium ſic, Calcem denuò coques,& teres,adiiciéſque œſypum, & roſam tritam,& de permixtis pedes perunges. Phlomi vncias tres,rumicis vnc. tres,hibiſci vncias tres, cyclaminis vncias tres, myrrhæ tunſæ vnc. I. phlomum moles,& dices quandiu moles, Summum cælum, ima terra,medium medicamentum:deinde ſimul omnia cocta colabis, & ex his pedes quum opus fuerit perfricabis. Ad podagram remedium de experimento ſic,Spermaticæ drach.quatuor,lini ſeminis drach. quatuor,erucæ ſeminis drach.quatuor,ſchœni drach.II.caſtorei drach.II.myrrhæ drach.II.nardi ſpicæ drach.II. gummis Æthiopici drach. II. ſalis drach. II. piperis

longi drachmam vnam, nucleorum pineorum drach. v i i i. ſatureiæ drach.nouem.hæc omnia tunſa cribrata, & in puluerem tenuiſſimum redacta tritáque, in vnum permiſcebis,& ex eo drach.vnam ad diem ieiuno in potione ex vini cyatho temperata dabis. Sambuci folia quumprimum procedunt ad libram colliges & teres, plantaginis quoque radicem ad libram colliges & contundes,& axungiæ veteris libram purgabis & cõtundes,& poſtea ſimul omnia ſubiges,atque inde pedes inlines,& caulis folium ſuperpones, confeſtim præſens remedium ad ſedandam podagram experiere. Fimum ciconiarum, ſed de nido ipſo dum ciconiæ pullos habent ſumes, & cum axungia vetuſtiſſima permiſcebis & conteres,atque emplaſtri modo pedibus appones,efficaciter podagram ſanabis.

Ad podagram, & ad omnes pedum vel manuum & aliorum membrorum dolores ex perfrictione releuandos,benefacit hoc remedium ſic,Fœnigræci 8.i.lini ſeminis 8.i.hibiſci cõtuſas radices quinque, hæc ante diẽ infundes in aquæ 8.ix. deinde poſt diem decoques vſque ad tertias, poſtea colabis,& ſuccum omnem colliges,atque adiicies ei olei P.ix.& ſucci laurini, id eſt de foliis vel de baccis teneris lauri expreſſi 8.i.deinde iterato decoques pariter,quouſque omnis ſuccus ſupraſcriptus conſumatur,& olei tantummodo ſumma reſideat, quod iterato colatur,& addũtur in eo oleo quod ſuperfuerit laricis ⊣ ix.terebinthinæ vnc.iiii. balſami ⊣ ii.ita vt prius hæc in vaſe duplici ad ignẽ lentiſſimum reſoluantur,& ſic permiſceantur,& diutiſſimè coagitẽtur,atque in vſus ſupraſcriptos neceſſarios ad perfricandum referuentur. Ad primos podagræ impetus molliendos. Atiariæ herbæ partes duas contundes,& butyri vnã partẽ permiſcebis & conteres,atque ita pro vnguento vel emplaſtro vteris. Vlmi cortex contuſus diutiſſimè, & cum aqua marina vſqueadeo ſubactus vt malagmati ſimilis ſit,pro emplaſtro appoſitus,ſedat podagræ dolores. Viuo lepori pes amputatus & alligatus ad podagram, vel eius pedis partibus quæ dolebunt,plurimum prodeſt. Vituli marini,aut quod melius eſt hyænæ pelle facta calciamenta ſiquis in quotidiano vſu habuerit,efficaciter podagræ morbo carebit. Pueri impubis detonſi ſuper pedes dolentis capilli, atque illic aliquãdiu compoſiti, compeſcunt dolorem. Probatũ remedium eſt,felle caprino non manu, ſed pinna pedes perunctos,confeſtim dolore releuari.

Fœniculi farina ex hydromelite decocta,& impoſita chiragræ medetur. Podagram vt ſanare difficile eſt,ſic incipienti inter initia occurrere promptum eſt. nã inter initia eius quũ dolores aſperrimi ſunt,ſiquis vena aduerſa in brachio pungatur non modò præſenti dolore releuabitur, ſed etiam in poſterum perpetuò libera bitur. Vtiliter in dolore perunguntur pedes oleo in quo diu decocta ſint inteſtina ranarum:ranæ quoque rubetæ exuſtæ cinis cum ſambuci coliculis teneris tritis,& ſeuo hircino vetere permixto,decocto,paritérque impoſito prodeſt. Folia cupreſſi contrita cũ panis mollis partibus duabus, & axungia vetere ſubacta, medentur doloribus podagræ. Semen geneſtæ tunſum,& cum axungia ſubactum,doloribus geniculorum potenter adhibetur. Muſtelæ viuæ combuſtæ cinis cum oleo roſaceo & aceto pinna inlitus, podagricis prodeſt. Hedera contrita,& cum oriza ac melle decocta,atque in vnum permixta, & denuò trita,podagræ & chiragræ & neruorũ offenſionibus medetur impoſita. Vrtica trita cum ſanguine miluino aut palumborum permixta, atq; ex eo pedes inliti efficaciter ſanantur. Mirificum podagræ remedium, nec impendio ſumptuoſum ſic, Cupreſſi pilulæ duodecim, paſtinacæ quamminimæ totidem decoquuntur cũ thuris tunſi vnciis tribus cum olei ſextario & aquæ hemina,& axungiæ veteris vnciis ſex,& ceræ tãtundem, quæ inſpiſſata & conglutinata panno inlita pedibus apponuntur. Ad podagram cum feruore & tumore rubicundo quam calidam vocant, hæc faciunt primis diebus adhibita,Herba vrceolaris per ſe, & caſeus mol-

A lis recens per ſe impoſitus,poſtea herba cui ſalis puſillũ admiſcere oportebit. Item bene facit apium viride per ſe vel cum polenta appoſitum. Nec minus vtilis eſt portulaca atque plantago: ſpongia quoque Rhodia vel Aphricana mollis ex aqua frigida appoſita iuuat.lanam etiam ſuccidam roſa & vino infectam poni conuenit:ſubinde autem hæc omnia mutari oportet priuſquam calefiant. Prodeſt & lomentum fabæ mollitæ cum ſuis valgulis factum, aceto ac melle dilutum,atque ita impoſitum.educit enim ſanguinem,
B & dolorem leuat. Bellè faciunt & mala citrea quãmaxima quinque cocta ex aceti ſextariis tribus, donec madida fiant, quibus tritis adiicitur aluminis ſiſſi vncia vna,myrrhæ vncia vna,atque ita malagmatis more feruenti podagræ imponuntur. Benefacit & aloe aceto diluta, & per pinnulam pedibus inducta: opium quoque lacte muliebri dilutũ, & ſimiliter inlitũ iuuat.

Mirificè hoc cataplaſma podagræ cuilibet ſuperpoſitum medetur. Tollit enim triduò dolorem, lomenti more compoſitum ſic, Fœniculi ſeminis cyathi duo,
C muſci de ſtagno cyathi duo, polẽtæ tenuis cyathi duo: commiſcentur hæc in vnum cõtuſa trita, atque molita: deinde conſparguntur aqua pluuiali, & ita temperãtur ne durum ſit medicamentum, néve ſit aquatum nimis: quod impoſitũ protinus leuat, id eſt intra triduũ tollit dolorem. Conſtat autem eum qui hoc medicamine ter in mẽſe inter denos dies vſus fuerit, in nocte non laboraturum podagræ dolore. Ad frigidam podagram,quæ ſine tumore eſt,cõ ficitur cataplaſma ſic, Ciceris nigri molliti ſextarius coquitur ex aqua, & diligẽ
D ter teritur,cui adiicitur axungiæ pauxillum,& dum calet medicamentum pedibus imponitur. Fœnigræci ſeminis & hordei farinæ binos ſextarios cribratos in vnum miſcebis, & decoques ex aqua,atque addes olei quod ſufficiat, ac ſubinde calidum cataplaſma pedibus appones. Benefacit & hibiſci radix ex aqua mulſa cocta & impoſita: ſambucum quoque cum axungia, & braſſicæ cinis cum axungia impoſitus plurimum iuuat. Vbi autem impetus ceſſauerit, & in hoc & in priore genere podagræ calida aqua marina diu fouẽdi ſunt pedes: vel
E ſi hæc non erit,aqua pura feruenti, ſale adiecto,foueantur: poſt hoc malagmate vti oportet quod ad parotidas ſcriptum eſt. tollit enim citò reliquias podagræ per ſudores,& in futurum cõfirmat neruos,nec patitur facilè vitiari. Ad vtramlibet podagram remedium ſic, Torpedinem viuam nigram quum admonuerit dolor,ſubiici pedibus oportet in litore nõ ſicco,ſed quod adluit mare, & tandiu premi donec ſentiatur torpor per totum pedem, & tibiam vſque ad genua. Hoc & in præſenti tollit dolorem, & in futurum remediat. hoc
F modo Anteros Cæſaris libertus ſupra fidem remediatus eſt. Malagma Narciſſianum ad vtramque podagram egregium, Ceræ pondo ii. reſinæ pondo v. olei veteris pondo v.S. olei ſyriaci pondo i.S. aphronitri in paſtillis pondo i. cardamomi puri pondo vnum, iridis Illyricæ pondo vnum,piculæ pondo vnum, agarici pondo vnum, fœnigræci pondo vnum, centaurii pondo vnum,apollinaris pondo vnum,alterci pondo i. coques liquanda: quæ ſunt tundenda in puluerem redacta miſcebis,atque ex his paſtillos facies, & in capſa
G noua repones,quibus diebus viginti iugiter vteris.

Malagma quod & ad podagram, & ad omnem collectionẽ benefacit: accipit hæc, Ammoniaci vncias v. galbani vncias ii.picis duræ P.v.reſinæ terebinthinæ P.ii.olei veteris P.i.S.axungiæ vetuſtæ P. iii. ceræ P. v. ſulphuris viui pondo v. hæc omnia decoques in patella fictili vel cacabo ampliore: ſulphur tamen & ammoniacum extrà teres, & ſic immiſcebis quum decoquere cœperis:ſed agitabis inſtanter, ne ſubſidant in fundo quæ in puluerem redacta mittuntur.

H Confectio medicaminis quod appellatur hygia: facit ad chiragricos,ad arthritim,ad ilii dolorem,ad ventris moleſtias, ad neruorum contractionẽ, & ad omnes dolores qui ſunt in corpore:cõficitur xii. Calend. Iul. non intereſt quo die, vel luna, vel malina, dummodo

ſupraſcriptus dies obſeruetur quo medicamen fiat, ſic, Olei P.xxv.ſed optimi, vini optimi pondo xxv. quatum bonum fuerit vinum, tantum melius erit medicamentum: ſerpylli campeſtris faſciculos x. tam grandes quàm manus viri recipere poteſt: ſed ſuprà ſcripta die colligi debet ſerpyllum, vt ſtatim recens cum ſupradictis liquoribus coquatur, quod oportet tandiu coqui quouſque ad olei menſurã liquor omnis veniat: quum refriguerit colatur diligẽter, & vbi nitidum fuerit, addes reſinæ pityinæ põdo tria, opopanacis libram ſemis, galbani libram ſemis, ceræ rufæ libram ſemis, ſtyracis libram, opobalſami ⟝ vi. Hæc omnia cõfundes in iſto oleo: ſtyracem ſanè pones in balneo, & ibi ſolues, atque in mortario teres, & remittes omnia in vas æreum, ibique pones ad focum ſpecies ſuprà ſcriptas, quæ tandiu coquantur quãdiu ſoluantur bene: deinde de reſina puluerem facies, & aſperges medicamini dum adhuc coquitur, quo malagmatis loco quum opus fuerit vteris.

Cerotum ad chiragram, & parotidas, & tumores diuerſos, & fiſtulas, & furunculos, accipit hæc, Ceruſſæ P.i. ammoniaci P. i. olei P. i. ceruſſa terenda in mortario diligẽtiſſimè, deinde oleũ paulatim ſupermittendum: & quum ſimul trita fuerint omnia, mittẽda in caccabum, vel trullam, vt ferueant, & dum coquuntur ſine intermiſſione agitanda. Sed quum denſum eſſe cœperit medicamen ad ſpeciem ceroti, tum ammoniacum tritũ diligenter ſupermittẽdum, coquendáque ſimul omnia horis ſex lento igne ne adurãtur, & ſine ceſſatione dum coquuntur agitanda: quum videris omnia bene mixta, defunde in aquam frigidã, & manibus ſubige, vel perfrica, & ſic repone, & quũ vſus exegerit alutæ inline, & ſic appone locis neceſſariis. Remedium ad podagram, vel maximè ad arthritim ſic, Aceti optimi quantum volueris, quod melius erit ſi ex vino ſtyptico fuerit, telas aranearum quæ in cupreſſo inueniuntur, buxi ſummitates tenerrimas. Hæc in olla noua coquenda ſunt diutiſſimè, ex quo aceto poſca temperanda paulo acrior quàm ad bibẽdum, ex qua poſca vel calefacta vel frigida, prout cauſa poſtulauerit lauãda mẽbra, hoc eſt arthra vel iũcturæ quæ dolẽt, & deorſum, id eſt quũ humeros vel cubita laueris, ad man⁹ ſummas, vel ad pedes ſummos deſtringendũ deducẽdúmque medicamẽ: poſtea verò quàm hac poſca laueris membra quæ lauari neceſſe eſt, appones herbam quæ in aquæ iugis decurſu naſcitur, quam Latinè berulam, Græcè cardaminen vocant: hæc diligenter purgatur, & teneritudo eius tunditur, & ita vel tepida vel frigida, prout ſalubrius eſt, dolenti in modum cataplaſmatis apponitur, & die bis aut ter, vel quotiens ſiccari cœperit mutanda erit. quæ ſi ruborem fecerit, tunc magis profuiſſe intelligetur. Adhibendum dehinc parygrum cerotũ infrà ſcriptum, ſic, Ceruſſæ, ſpumæ argenti, ceræ punicæ, olei roſei, olei mollis, lacrymas ouorum: horum omnium pondera quæ placuerit miſcebis. modus enim non eſt definitus. Cera primùm in oleo molli ferueat tandiu donec ſtringatur: poſtea puluerem ſuprà ſcriptarum ſpecierum ſuperaddes, deinde oleum roſeum vel lacrymas ouorum admiſcebis, atque ita bene agitata, & mixta omnia ſubcoquantur igni: quod medicamen repoſitum quum neceſſe erit in linteo inlitum membris dolentibus apponetur.

Farinæ triticæ 8. vnum, amyli vncias ſeptem, ceræ vncias ſeptem, olei roſacei æſtate, hyeme autem olei cõmunis 8.i. Italicum. ſanè vt paſſio ipſa vel calidius vel frigidius medicamentum poſcit fieri, ita facias. Farinam ante diem infuſam in aquæ 8. Italicum cõcoques ad modum glutis: poſtea amylum ſeparatim tritum in mortario, & ceram remiſſam in oleo ſupermittes, & ſimul omnia diligenter teres, & quum opus fuerit appones in linteo podagræ cuilibet. Galbani ſemunciam, opopanacis vncias duas, caſtorei vncias duas, ceræ P.ii. olei laurini vncias ii. olei communis P.i. olei veteris rancidi P.i. aphronitri candidi pilulas duodecim, medullæ ceruinæ pondo vnũ, butyri P.i. clauos caligares de ſterquilinio collectos de dextra caliga viii.

A de ſiniſtra ſeptem, in ſingulis linteolis alligato, ſic in æneum mitte: deinde ita cum ſuprà ſcriptis decoque, vt emplaſtrum denſum facias pedibus quum volueris apponendum. Opopanacem ſanè quum liquaueris, galbanum poſtea liquabis: dehinc omnia reliqua quum coxeris colabis, & ſic de permixtis omnibus emplaſtrum facies: miraberis remedium podagræ quia palmare eſt.

Ad impetum podagræ remedium quod Artemiſius Dianio oſtendit ſic, Croci denarios duos, pulueris Aſiani (id eſt, de lapide magneſio) qui in venalibus dif- B ficilè inuenitur, vnciam vnam: ſed ſi hic nõ ſit pro puluere, aphronitri ⟝ i. mittes, & ouorum quatuor lacrymam, non medullam. Hæc trita & mixta componuntur in modum ceroti, quo ſupraliniuntur pedes de pinnola. Farinam de meliloto in lotio humano & axungia vetere concoque, eámque panno inline, & mox vbi dolor auſpicabitur, pedibus impone, pro certo ſtatim eum mulcebit hoc remedium. Axungiæ P. tria, reſinæ terebinthinæ P.i. picis liquidæ P.i. ceræ cõmunis P. i. ſulphuris viui P.i. rutæ viridis ℈ iii. ſchœ- C ni ⟝ ii. bdellæ recentis ⟝ ii. quum omnia remittenda remiſeris, & cætera miſcueris, nouiſſimè ſulphur tũſum adiicies, & omnia iuxta ignem exagitata miſcebis. Hæc compoſitio præſidio ſeruata, quanuis acrem impetum podagræ orientis extinguit. Olei cyprini modium in æneum coniicies, quúmque primùm feruebit mittes in illud vulpem maſculum viuum, & tandiu coques donec corpus eius ſurculo facillimè transforetur, tũc oleum percolabis, & adiicies in id ſampſuci, ſaliuncæ, cyperi, cardamomi, ſingularum rerum ſelibras, D euphorbii ⟝ iiii. adarces P.i. reſinæ P.iii. ceræ ponticæ P.ii. hoc cerotum mirè podagram lenit. Vermiculos terreſtres in aceto per noctem manere curabis, vt ſe omni ſorde purgent, mane eos ſiccabis, & ex his ⟝ ix. in libram axungiæ mittes, & diutiſſimè conteres, vt vnum corpus efficias, & pro ceroto vteris ad ſedãdos pedum quamlibet moleſtos dolores. Medius lapis lacte muliebri dilutus, & pellicula lupina conligatus, portatúſque, & in præſenti & deinceps in futurum tempus podagram certiſſimè ſubmouebit. Co- E lumbinæ pinnæ maximè primùm naſcẽtes vſtæ cum vrtica, atque impoſitæ podagræ dolores leuãt. Terreſtres lumbrici ad menſuram acetabuli in mellis cotyla contriti, & impoſiti pedibus qui prius oleo roſaceo vncti fuerint, ac tertio die ſoluti, & ſtatim rurſum impoſiti, & confeſtim dolorem leniunt, & in poſterum tollunt.

Vulpem ex aqua coquito donec molleſcat, & ex aqua percolata pedes aſſiduè foueto, quo facto doloribus facilè careri hoc remedio quidam frequenter experti F ſunt. Lenticula quæ in aqua naſcitur quamtenerrima contuſa, & antequam cubitum eat ei qui dolet pedes impoſita, deinde interpoſito tempore ſublata, & herba cuculus trita, in reliquam partẽ noctis impoſita, mirè dolores podagræ ſedat. Farina frumenti ex aceto cocta, dolorem podagræ ſtatim ſedat impoſita: ſed lenius medicamen erit adiecto melle non multo.

Pampini vitium triti, & impoſiti tumorem pedũ mirabiliter exſiccant, cinis quoque vitium cum axungia vetere ſubactus & impoſitus idem præſtat: necnon G & ad hoc ſal ammoniacus cum pari menſura picis & ceræ coctus imponitur. Plantago cum axungia ſubacta & impoſita lenit pedum dolores, limus quoque aquaticus cum oleo ſubactus plurimum prodeſt.

Adeps vrſina cum ſeuo taurino & cera pari pondere decoquuntur, eóque ceroto podagra contacta lenitur, necnon & radix cucumeris erratici ex aceto cocta, & podagræ impoſita ſuccurrit. Potio, quæ ſi anno integro fuerit potata, podagra liberat laborãtes: cõponitur ſic, Chamædryos P.i. cẽtaurii vnc.iii. ariſtolochiæ rotũ- H dæ vnc.iii. ſtœchados vnc.iii. agarici ⟝ i. cyperi ſeminis ⟝ iii.S. aloes ⟝ iii.S. hæc pondera ſingularum rerũ tunſa, & cribrata, appẽdi oportet, & mellis Attici libras vi. comprehendi. Sumitur autem hæc potio à ieiuno & maximè digeſto: menſura eius eſt argentei

ſcrupuli pō. dus. bibitur ex tribus cyathis aquæ calidæ, & ſi non continuati dies fuerint iñ accipienda potione, anni tamen ſpatium in dierum numero ſuppleatur.

Fel apri cum ſeuo quolibet poſitum, optimè placat podagram in præſens. Carmen idioticum quod lenire podagram dicitur, ſic, In manus tuas expues antequam à lecto terram mane contingas, & à ſummis talis & plantis vſque ad ſummos digitos manus duces, & dices, Fuge fuge podagra, & omnis neruorum dolor de pedibus meis & omnibus membris meis: aut ſi alii præcantas, dices illius quem peperit illa, Venenum veneno vincitur, ſaliua ieiuna vinci non poteſt: ter dices hæc, & ad ſingulas plantas tuas vel illius cui medebere ſpues. Remedium ad podagram ſic, Lanæ ſuccidæ non lotæ P. I. vini veteris vel aminæi 8. I I. olei omphacini 8. I. aphronitri communis P. I. lanam infundes in vinum per triduum, dehinc exprimes lanam vehementer, & admiſcebis vino quod expreſſeris aphronitrum tritum, addes & oleum, & ſic miſcebis omnia, & in vas vitreũ mittes, & ſeruabis. Quum autem opus fuerit medicamen, panem infundes in vinum vetus vel aminæum, qui quũ bene mollitus fuerit, exprimendus erit, & terendus in mortario, ac dum teritur ſupermittendum medicamẽtum quod in ampulla eſt, ita vt ad denſitatem cataplaſmatis redigatur, addenda & olei roſei cochlearia duo: ſic inducendum medicamentum in linteo, & apponendum locis dolentibus. Superpoſito verò linteo, ſalubre eſſe author remediii huius affirmat, ſi vel ipſa lana quæ expreſſa eſt, vel alia ſuccida ſupra cataplaſma hoc ponatur, & leuiter obligetur. Confectio emplaſtri quod rex Ptolemæus inueniſſe dicitur, accipit hæc, Seui taurini remiſſi colatique, atque in paſtillos coacti P. v. reſinæ frixæ P. v. medullæ ceruinæ ⌐ v I. ſucci mẽthæ ⌐ I I. ſucci mentaſtri ⌐ I I. ſucci fœniculi ⌐ I I. ſucci marrubii ⌐ I I. ſucci hyoſcyami ⌐ I I. ſucci plantaginis maioris ⌐ I I. ſucci lapathi ⌐ I I. ſpecularis cocti, & quamminutiſſimè triti P. I. quibus in ordinem præparatis, ſeuum & medulla lẽto igni in vaſculo æneo remittentur: tum reſina comminuta atque trita ſenſim in ſeuum ſupermittetur, vt ſimul liquefacta permiſcere ſe poſſint: deinde in mortarium marmoreũ diligẽter colata mutabuntur, quæ adhuc tepentia diligentiſſimè cõterentur: quæ quum denſari cœperint, dum adhuc calida erunt, ita vt calor ſuſtineri manibus poſſit, ſuccos ſupraſcriptarum herbarum ſuperfundes, & iterum diligẽtiſſimè teres, & priuſquam penitus deſinat calor, præparatum de ſpeculari puluerem mittes. Itaque omnia ſimul mixta, & diutiſſimè trita, atque ad ſummam leuitatem redacta, in vitreo vaſculo reponentur. Hoc emplaſtrum vtile his rebus, ad podagram & neruorum dolores, contractionéſque, ad luxa vel fracta, ad puſtulas omnes, ad duritias omnes, præcipuè ad mammarum vitia, ad carcinomata, ad glandulas, ad vulnera omnia quolibet modo impreſſa, vel vetuſta vel recentia, ad lũborum & ilii dolorẽ, ad ſcapularum dolorẽ, ad phthiſicos, ita vt emplaſtrum hoc inducãt, & caldã aquã mulſam bibant: ad dentium dolorẽ, ad gingiuarũ carcinomata, ad capitis & oculorũ dolores, ita vt emplaſtrũ dolentibus oculis ſuperponatur: ad mẽbrorum dolores cõtuſionéſq;, ad omnia omnino, præcipuè ad podagrã & ad neruorum offenſiones placãdas res ſaluberrima eſt.

Deſcriptio acopi quod δὶὰ κίσσου dicitur, accipit hæc, Baccas lauri virides c. cupreſſi c I x. herbæ Sabinæ P. I. roriſmarini P. I. fœnigræci 8. I. hæc omnia diligentiſſimè tunſa atque trita infundes in aquæ pluuialis 8. tres, & olei P. I x. atque illic triduò commaceranda eſſe patieris, tũ lento ne adurãtur igni, tandiu coquẽtur quouſque menſura aquæ quæ miſſa fuerit excoquatur, tum omnia colabũtur, atque his adiicientur hederæ communis ſiccæ ⌐ I I I I. diligẽter tunſæ cribratæque, necnõ & reſinæ aſtloſæ P. quatuor, ceræ põdo duo, permixtis omnibus, atque igne liquefactis medicamentum paratum in vitreo doliolo reponetur, ex quo, ſiquæ dolnerint corporis partes perunctæ & confricatæ, ſanitati citò reſtituẽtur: mulieribus etiã quũ ceſſauerint tẽpora, ſi aut ad lumbos, aut ad imum ventrem ponatur, mẽſtrua ſtatim prouocabuntur: necnon & calculos mouet ſi ex eo ilium aut venter imus fricetur: podagræ quoque prodeſt ſi vel mane vel nocte pedes ex hoc medicamine perfricentur. Deſcriptio ceroti ſiue emplaſtri podagræ & articulis, & neruis, & multis rebus infra ſcriptis ſatis vtilis ſic, Seui taurini P. I I I. reſinæ frixæ P. I I. ſpecularis exuſti P. II. ceræ ponticæ P. II. olei mollis P. I. S. ſucci marrubii ⌐ II. ſucci plãtaginis ⌐ II. ſucci verbenæ ⌐ II. ſucci mẽthæ ⌐ II. ſucci ſymphoniacæ vncias duas, ſucci phlomi ⌐ II. quæ herba lõga & lata & mollia & lanoſa folia habet, & thyrſum longum lanoſum facit, quæ Græcè dicitur ἑρμοῦ ῥάβδος: ſeuum, vel cera, vel reſina ſeparatim lentiſſimo igne ſoluũtur colantúrque, & in caccabo poſtea cum ſupraſcriptis ſpeciebus miſcentur, deinde ſimul decoquuntur, poſtea additur oleum, & iterum modicum feruorem ducit. deinde remoto ab igni caccabo, mittitur puluis ſpecularis exuſti, & diutiſſimè agitatur. Tum medicamen adhuc pſeudocalidum diffunditur in mortarium, & illic diutiſſimè manibus ſubigitur, atque inde in pyxide, aut in doliolo vitreo reponitur: quod medicamẽtum ad omnes collectiones, & glandulas, & parotidas, & ſtrumas, & ad omnes tumores, & ad omnes puſtulas, & ad omnia vulnera ſananda potentiſſimum eſt, necnon & ad ſtomachi & viſcerum vitia, & ad lateris, & renium, & lumborum, & coxarum dolores efficaciſſimum eſt: neruis quoque placandis, & luxaturis, & fracturis ſolidandis vtiliſſimum eſt.

QVod natũ Phœbus docuit, quod Chirõ Achillẽ,
Quod didicere olim Podalirius atque Machaõ
A genitore ſuo, qui quondã verſus in anguem,
Templa Palatinæ ſubiit ſublimia Romæ:
Quod Cous docuit ſenior, quódque Abdera ſuaſit:
Quod logos aut methodos ſimpléxque empirica pãgit,
Hoc liber iſte tenet diuerſo è dogmate ſumptum.
Nanque ſalutiferas diſponit pagina curas.
Iſtic reperies per nomina pérque medelas,
Deſcriptas ſpecies, & pondera menſurarum
Congrua, quæ ſapiens ſumes moderamine certo.
Ne fallare vide, neu quæ ſunt parta ſaluti,
Vertat in exitium non ſolers cura medentis.
Sume igitur medicos pro tempere, próque labore,
Ætatiſque habitu, ſumma ratione paratos.
Gramine ſeu malis ægro præſtare medelam:
Carmine ſeu potius. namque eſt res certa ſaluti
Carmen, ab occultis tribuens miracula verbis.
Quæ curis hominum phyſicorum inuenta pararint,
Quæque ſuis natura bonis terráque marique
Edidit illa ſuis altrix ſimul atque creatrix
Fœtibus omnigenis, quos parturit. ergo ſalubres
Suggerit impenſas ponto & tellure creatas,
Angue, fera, pecude, & fruge, alite, murice, piſce,
Lacte, mero, pomis, lymphis, ſale, melle, & oliuo,
Succis, vnguinibus, tædis, pice, ſulphure, cera,
Polline, farre, fabis, lino, ſcobe, vellere, cornu,
Baccis, & balanis, lignis, carbone, fauilla,
Floribus, & variis herbis, olere atque metallis,
Sandice, & creta, pſimmyto, pumice, gypſo,
Cadmia, chalciti, chalcantho, chalco, & aduſto,
Caſſitero molli, lepide Cypria, atque atramento.
Prome etiam, ſeu tunde prius, ſeu contere gyro,
Quod viride hortus habet, vel quod carnaria ſiccum,
Allia, ſerpyllúmque herbas, thymbrámque ſalubrem,
Braſſicáque, & raphanos, ac longis intyba fibris,
Et mentham, & ſinapi, coriandrum, prototomúmque
Erucam, atque apium, maluam, betámque ſalubrem,
Rutámque, & naſturcum, & amara abſinthia miſce,
Pulegiúmque potens, necnon & lene cyminum:
Palmula nec deſint Idumes, nec pruna Damaſci.
Quæ quum multiplici contriueris orbe terendo,
In patinis excocta dabis aut grandibus ollis:
Verùm adoperta coques, ne fumida iura ſaporem
Corruptum reddant, quæ mox faſtidiat æger.

Adde & aromaticas ſpecies quas mittit Eous,
Vel quæ Iudaicis fragrant bene condita capſis,
Thus,coſtum,folium,myrrham,ſtyracẽ,crocomagma.
Aſpalathum, gallam,elleborum, nigrúmque bitumen,
Et nardum,& caſias,& amoma,& cinnama rara,
Balſama,peucedanum,ſpicam,crocum,atque bedellam
Irim,caſtoreum,ſcillámque,opium,panaceam,
Reſinam,lepidum,euphorbium,git,atque pyrethrum,
Zingiber,& calidum,mordax piper,& laſer algens,
Agaricúmque,aſarúmque potens,aloen,aconitum,
Galbana,ſandaracham,ſampſucum,pſoricum,alumen,
Acaciam,propolímque,& adarchen, cnicon, acanthũ,
Andrachnen,acorónque,opopanaca, põpholygémque,
Cyperum,ladanum,ſagapenúmque,& tragacanthum,
Scammoniam,cypen,malabathrum,ammoniacum.
Denique repperies iſtic quod lucis in ortu,
Indus,Arabs,Seres,Perſis,diuéſque Sabæus,
Vicino ſub ſole legunt,quod præbet Orontes,
Eximium ignoto mittit quod Nilus ab ortu,
Decerptum foliis,ramo,cute,cortice,virga:
Quódque ab Idumæis vectum ſeplaſia vendunt,
Et quicquid confert medicis Ialagea cataplus.
Hæc quicunque leges poteris diſcernere tecum,
Agnoſcenda magis,ſiue exercenda rearis.
Quiſque tamẽ noſtrum hoc ſtudium dignabere,quæſo,
Præſtes iudicium purum,mentémque benignam.
Sic tua perpetuo vegetentur membra vigore,
Et peragas placidam per multa decennia vitam.
Sic non incuſes validam placitámque ſenectam.
Nec tibi ſit medicis opus vnquam,nec tibi caſus,
Aut morbus pariant vllum quandoque dolorem:
Sed procul à curis,& ſano corpore viuas,
Quótque hîc ſunt verſus tot agant tua tempora Ianos.

MARCELLI DE MEDICAMENTIS LIBRI FINIS.

Q. SERENI SAMONICI VITA.

Q. SERENVS *Samonicus, Gordiani iunioris præceptor fuit, cuius meminit Spartianus in Caracalla, his uerbis, Occiſi ſunt & in balneis plures & in cœnis, inter quos Samonicus Serenus, cuius libri plurimi ad doctrinam extant. Macrobius quoque Saturnalium tertio carmina quædam de urbibus deuouendis in libro quinto Reconditorum Samonici Sereni reperiſſe ſe ait. Superſunt hodie hi hexametri præcepta medicinæ continentes.*

Q. SERENI SAMONICI DE MEDICINA præcepta ſaluberrima.

MEmbrorum ſeries certo deducta tenore
Vt ſtet,& aſſimilis medicinæ defluat ordo,
Principio celſa de corporis arce loquamur.
Phœbe ſalutiferum,quod pangimus,aſſere carmen,
Inuentúmque tuum prompto comitare fauore.
Túque potens artis,reduces qui tradere vitas
Noſti,& in cælum manes reuocare ſepultos,
Qui colis Ægeas,qui Pergama,quique Epidaurum,
Qui quondam placidi tectus ſub pelle draconis,
indita Tarpeias arces,atque [a] inclyta templa petiſti,
Depellens tetros præſenti numine morbos,
cupidè Huc ades,& quicquid [b] cupido mihi ſæpe roganti
nunc tu Firmaſti,[c] cunctum teneris expone papyris.

Capiti medendo.

BAlſama ſi geminis inſtillans auribus [a] addas,
indas Tum poteris alacrem capitis reparare vigorem.
Vel quæ ſeptenis cenſentur gramina nodis,
nectes Vtiliter [b] nectis,vel corno ex arbore [c] ſertum.
fructum Pulegiúmve potens vna ſuper aure locabis,
Aut illud miſto recoquens clementer aceto,
ſplenia Cauta nare trahes,ſeu viſco [d] lintea nexo
Induces fronti,ſeu tritæ gramina menthæ.
Spongia cum tepidis annexa liquoribus imbris
Profuit,aut hedera ex oleo decocta vetuſto.
Profuit & cochleis frontem tractare minutis.
Si nocuit cerebro violentia ſolis aperto,
Sæpe chelidonia ex acido perducta liquore
Sanauit:proſunt & amica papauera ſomno,
Si prius in lento madefacta coquantur oliuo.

Hemicranio medendo.

POrtio ſi capitis morbo tentetur acuto,
Allia diuerſam lana contecta per aurem
Inducta proſunt,& eodem balſama pacto:
Allia vel ternis piperis terna addita granis
Trita lines,certam dabit hæc tibi cura ſalutem.

Porrigini depellendæ.

EST inſenſibilis morbus,ſed noxia forma,
Quum caput immenſa pexum porrigine ningit,
frangentibus Copia farris vti [a] frendentibus edita ſaxis.
Hanc poterit maluæ radix decocta leuare.
Aut tu fœniculum nitrúmque & ſulphura viua
obline Contere,deinde caput permiſtis [b] ablue cunctis:
Furfuribúſve nouis durum miſcebis acetum,
Vt varios crines tali des vnguine puros.
Prodeſt & tarda demptus teſtudine ſanguis,
Et prodeſt cedro demiſſus ab arbore ſuccus.
Deſinet interea glomerari ferrea nubes,
Ceſſabitque grauis crebræ porriginis imber.

Capillo tingendo.

QVos pudet ætatis longæ,quos ſancta ſenectus
Offendit,cupiunt properos abſcondere canos,
Et nigrum crinem fuco ſimulare doloſo.
His prodeſt acri contrita cupreſſus aceto,
Vel frons lentiſci,vel triſtia poma ſabuci,
Lumbrici quoque terreſtres miſcentur oliuo,
Et iuuenem præſtant rediuiuo flore capillum.
Præterea niueum poterit depellere crinem,
Reſina ex facili cera viſcóque coacta.
Ad rutilam ſpeciem nigros flaueſcere crines,
Vnguento cineris prædixit Tullius autor.
Si prægnans artus captiui ſoricis edit,
Dicuntur fœtus nigrantia lumina fingi.

A Phthiriaſi arcendæ.

NOxia corporibus quædam de corpore noſtro
Progenuit natura,volens abrumpere ſomnos, *Senſibus*
[a] Senſibus & monitis vigiles incendere curas. *admonitis*
Sed quis non paueat Pherecydis fata tragœdi, *uigileſqu*
Qui nimio ſudore fluens animalia tetra
Eduxit,turpi miſerum quæ morte tulerunt.
Sylla quoque infelix tali languore pereſus
Corruit,& fœdo ſe vidit ab agmine vinci.
Sæpius ergo decet mordax haurire ſinapi,
B Vel nitro ac ſale permiſtis,acidóque liquore
Laxatis(vt ſint ſimul allia)tangere corpus,
Aut lacrymis hederæ,aut ſucco perducere cedri.
Quinetiam furfur miſto medicatur aceto.
Vnda maris lendes capiti deducit iniquas,
Et quicquid crebri defendit ſylua capilli.

Prurigini,papulis ac ſcabiei arcendis.

ILlotus ſudor,vel [a] copia nobilis eſcæ, *inutilis*
Sæpe graui ſcabie correptos aſperat artus.
Ergo lutum prodeſt membris adhibere fricatis,
C Quod facit ex aſino [b] ſiccatus corporis humor. *ſaccatus*
Nec pudeat tractare fimum quem bucula fudit.
Stercoris ex porco cinerem confundito lymphis,
Sic [c] pauidum corpus dextra parcente foueto. *ſcabidum*
Proderit ex oleo puluis quem congerit altè
Dulcibus ex latebris patiens formica laborum.
Conuenit hinc tepido lita tradere corpora ſoli.
Feruentes papulas oleo curato liquenti:
Aut acido Baccho miſcebis farra lupini,
Atque hinc in calido percurres membra lauacro.
D Pruritus autem ſalſos leuat humor aceti,
Siue maris rabidi ſudor,cochleǽque minutæ,
Quarum contactu perimetur acerba libido.

Phreneſi & capiti purgando.

EX vitio cerebri phreneſis furioſa mouetur,
Amiſſáſque refert frendens amentia vires.
Siue calens febris iactatos exedit artus,
Siue meri guſtus ſeu frigoris efficit aura,
Conueniet calidis pecudum pulmonibus aptè
Tempora languentis medica redimire corona.
E Illotis etiam lanis ſuffire memento.
[a] Ceritum ſæpe horrendi medicantur odores, *Cerritum*
Atque ideo [b] ſanos etiam curarier eſt par. *inſanos*
Purgatur cerebrum manſa radice pyrethri,
Vngitur & ſuccis dederit quos parua ſabucus,
Expreſſúſque hederæ mandatur naribus humor.
Aut miſtum rutæ cerebro inſtillatur acetum.
Non ſemper præſens dolor eſt ſanabilis:ergo
Cura magis prodeſt venturis obuia morbis.

De fluore capillorum & maculis capitis tollendis.

F DEfluit expulſus morbo latitante capillus,
Si rarò [a] lauitur,ſeu vis epota veneni, *eluitur*
Seu ſalamandra potens,nulliſque obnoxia flammis,
Eximium capitis tactu deiecit honorem.
Nonnunquam variant maculæ,paruiſque parumper
Orbibus aſperſum ducit noua vulnera tempus:
Viperæ pellis cinerem his addito [b] rebus, *morbis*
Roboreáſve pilas vrſino iungito ſeuo:
Vel teſtudineo mala permulceto cruore.

G Humoribus & perfrictionibus medendis.

SÆpe ita peruadit vis frigoris,ac tenet artus
Vt vix quæſito medicamine pulſa recedat.

Si ranam ex oleo decoxeris, abiice carnem,
Membra foue.parili ſanat ratione rigorem
Vrticæ ſemen,perceptáque frigora vincit.
Et ceruina poteſt mulcere medulla rigorem.
Decoctum raphani ſemen cum melle vorabis,
Siue fel vrſinum tepefacta dilue [a]lympha. *lympha:*
[b]Proderit hoc potu:ſeu caſſis oſtrea teſtis *Proderit hoc fotu.*
Vſta[c]dabit cinerem,qui pro ſale ſumptus in eſcis *dabunt*
[d]Decutiet gelidum calefacto vertice virus. *Diſcutiet*
Nonnullus liquidum ſumit,[e]mulſúmque[f]ſinapi, *mulſum atque ſinapi,*
[g]Atque palato agitat retinénſque [h]voménſque. *Idque mouénſq;*
Allia nonnulli mandunt,oleíve liquore
Perfundunt calido cerebrum,naſique latebras.
Quidam lactucæ credunt prodeſſe ſapores.
Curandi modus hic &,ſuauis & vtilis idem eſt.

Elephantiaſi propellendæ.

EST elephas morbus triſti quoque nomine dirus,
Non ſolùm turpans infandis ora papillis,
Sed cita præcipitans funeſto fata veneno.
Huic erit aduerſus cedri de cortice ſuccus,
Muſtellǽque cinis,vel fuſus ſanguis ab illa.
Nonnulli dixere ſerum prodeſſe bibendo.
Mentaſtri folium potu appoſitúque ſalubre eſt.
Nec fruſtra bulbos & ſulphura iungis aceto.
Præterea nitrum debes cum melle iugatum
Spargere lacte bouis,varias ſic vngere frontes.
Ceruſſam,& chartam quam gens Ægyptia mittit,
Tunde ſimul,miſcéque oleum quod flore roſarum
Conditum eſt:line ſic faciem,[a]ſic redde ſalutem. *& ſic*

Cutis & faciei vitiis propellendis.

INuida ſi maculet faciem lentigo decoram,
Nec prodeſſe valent naturæ dona benignæ,
Erucam atque acidum laticem ſimul illine malis.
Proderit & bulbus mellis dulcedine victus,
Crudáve dulcacido miſcebis rapa liquori.
Sanguine vel leporis morbus delabitur oris.
Frons ſalicis cum flore ſuo contrita medetur.
Sepiolæ cineres ex oſſibus omnia tollunt.
Cygnæos adipes hilari miſceto Lyæo,
Omne malum properè maculoſo ex ore fugabis.
Horrebit ſi liuor atrox aut nigra cicatrix,
Attrito ſapone genas purgare memento,
Rugarum ſulcos lentiſci maſtiche tendens.
Si verò vitium eſt quod ducit ab impete nomen,
Hoc matutina poteris cohibere ſaliua,
Seu folio platani,quod manſum manè vorabis.
Fœda fluunt curui quæ purgamenta cameli,
Vrentur,cinerémque dabunt,iungentur aceto
Maſcula thura ſimul,diuináque cura valebit.

Aurium vitiis ſuccurrendis.

QVVM ſæuus teneras dolor altè ſauciat aures,
Fraxinea in flammis fundit quem talea ſuccum
Inſtilles,ſiue obſcœnos ex virgine rores,
Aut ſuccum ex folio dederit quem populus alba:
Sæpe chelidoniæ rapidum ſociatur acetum,
Adiunctóque nitro procedit cura ſalubris.
Mentaſtri liquor expreſſus conducere fertur.
Infectum violis oleum bene conſulit auri.
Annoſa rubros ſi legeris arbore vermes,
Ex oleo tere,ſic tepidos infunde dolenti.
Si verò obtuſa ſenſus remoretur in aure,
Lumbricos terræ,ſeuúmque ex anſere rauco
Excoque:ſic veterem poteris depellere morbum.
Félque bouis ſurdis etiam prodeſſe loquuntur,
Si iungas olidæ graue quod minxere capellæ.
Si verò incautas animal penetrauerit aures,
Proderit admiſto pauidi fel muris aceto.
At ſi lympha nocens peruaſerit,anſeris aptus
Immittetur adeps ceparum non ſine ſucco:
Qui grauis eſt oculis,ſenſum tamen auribus auget.
Vis & Phœbigenæ diuinam diſcere curam,
[a]Sitque vel annoſis confecta doloribus auris, *Si qua*
Allia tum ſeptem numero ſeptémque lupinos
Cretaceam dabis in teſtam:tum Delphica frondis

A Addatur,miſto[b]totum feruеſcat aceto: *totum ut feruеſcat*
Doctus eris tepidos illinc immittere rores.

Oculorum dolori mitigando.

SVmma boni eſt alacres homini contingere viſus.
Quos quaſi cuſtodes defenſoréſque pericli
Proſpiciens ſumma natura locauit in arce:
Sic tamen vt nullos paterentur deſuper ictus,
Atque ſupercilio pauidi tegerentur opaco.
Sed dolor immeritum lumen ſi fortè laceſſit,
Lana madens oleo noctu connectitur aptè,
B Viuentiſve nepæ lumen geſtatur amicum.
Ex folio aulis cineres,confractáque thura
Et laticem Bacchi fœtæ cum lacte capellæ,
Deſuper induces,atque vna nocte probabis.
Hyblæi mellis ſucci cum felle caprino
Subueniunt oculis dira caligine preſſis.
Vettonicæ manſus ſiccabit lumina ſuccus.
Si tenebras oculis obducit pigra ſenectus,
Expreſſæ marathro guttæ cum melle liquenti
Detergere malum poterunt,vel vulturis atri
C Fella chelidoniæ fuerint quîs gramina miſta.
Hæc etiam annoſis poterunt ſuccurrere morbis.
Fel quoque de gallo mollitum ſimplice lympha
Exacuet puros dempta caligine viſus.
Siue columbarum fimus miſcetur aceto,
Seu fel perdicis parili cum pondere mellis.
Vina chelidoniæ ſimili ratione iugantur,
Efficiúntque ſuo præclaros vnguine viſus:
Aſpera quinetiam mulcent & rupta reducunt.
Si genus eſt morbi,miſerum quod lumen adurit,
D Hic calor infuſo miteſcit lacte canino.
Anguibus ereptos adipes ærugine miſce,
Hi poterunt ruptas oculorum iungere partes.
Si verò horrendum ducunt glaucomata [a]peplum, *plumbum infeſtat*
Spiritus alterius prodeſt qui grana cumini *rufos,&*
Pallentis mandens viſus exhalat in ipſos. *gliſcit in*
Si tumor [b]inſolitus [c]typho ſe tollat inani, *orbes,*
Turgentes oculos vili circumline cœno. *tofo*

Dentium vitio,& oris fætori medendo.

E HAVD facile eſt acrem dentis tolerare dolorem,
Quo magis eſt æquum medicam pernoſcere curã.
Quum Baccho violas decoxeris,ore teneto.
Manſus item prodeſt ſuccis oleaſter acerbis:
Hinc oſcedo fugit,linguæ quoque vulnera cedunt.
Cum vino piper & nitro tepidum inde dolenti.
Sæpe chelidoniæ ſucco vel lacte capellæ
Saneſcunt dentes,aut tauri felle iuuantur.
Aut acidi latices clauſo voluuntur in ore.
F Manditur apta rubus gingiuis, & bona labris
Lentiſcus,myrtúſque emendant oris odorem.
Quod verò aſſumpſit nomen de dente fricando,
Ceruino ex cornu cinis eſt:aut vngula porcæ
Torrida,vel cinis ex ouis,ſed non ſine vino,
Muricis aut toſti,vel bulbi extincta fauilla.
Ambitioſa putas,ſunt iſta ſalubria cunctis.
Exeſos autem dentes ſi fortè querêris,
Vre fimum muris,patulis & hiatibus adde:
Vel cinerem dentis ceruini extinguere aceto
G Conuenit atque cauis immittere partibus aptè.
Prodeſt & puluis lumbrici corpore toſto.
Ora ambuſta cibo ſanabis lacte canino.
Sæpe etiam gelida gingiuas collue lympha,
Dentibus vt firmum poſſis ſeruare vigorem.
Si verò infandum proſerpit ad intima vulnus,
Permiſceto ſalem parili cum pondere thuris,
Hinc tractato locum,miram experiere medelam.
Aut tu ſume pilam quæ caudis hæret ouinis,
H Hæc ſiccata dabit molles & fracta farinas,
Huius & [a]attritu tetrum mulcebitur vlcus. *attactu*

Vuæ,faucibus,collo,& quæ mollienda ſunt,medendis.

AEgreſcunt teneræ fauces,quum frigoris atri
Vis ſubiit,vel quum ventis agitabilis aer

Vertitur [a]Vertitur,atque ipſas flatusgrauis inficit [b]vndas,
auras Vel rabidus clamor[c]fracto quum forte ſonore
facto Planum radit iter.ſic eſt Hortenſius olim
Abſumptus:cauſis etenim confectus agendis
Obticuit,quum vox domino viuente periret,
Et nondum extincti moreretur lingua diſerti.
autem Ergo[d]enim ſtudio quæres inhibere dolorem.
Simplicibus lymphis confunditur aerium mel,
Additur excuſſus niuea ſimilagine furfur,
Decocta hæc clauſo ſimul exercentur in ore.
Præterea fauces extrinſecus vngere prodeſt
liquatis Vrſino & tauri ſeuo,ceriſque [e]remiſſis,
Omnia quæ geminis æquabis lancibus ante.
uili Diſce etiam miram ex [f]humili medicamine curam.
Actiaco melli iungas agreſte papauer,
Decoctúmque ſimul mandes,manſúmque vorabis.
Crinitæ porri radices quinque coquantur,
Hinc aqua non feruens voluaturſauce ſonora,
Nec tamen in ſtomachum deſcendat gutta patentem.
affixam Si verò [g]afflictam languor deiecerit vuam,
Tunc horas aliquot pronus recubare memento:
Aut illam puluis toſti releuabit anethi,
Aut cinis ex cochlea,vel torrida braſſica flammis.
Verùm angina ſibi miſtum ſale poſcit acetum,
Quod refert clauſo verſatum agitare palato.

De rigore ceruicis.

AT ſi ceruices duratáque colla rigebunt,
Mira loquar,geminus mulcebitur vnguine poples,
fouebis Hinc longùm pariter neruos medicina ſequetur.
Anſeris aut pingui torpentia colla[a]fouetis.
Illinitur valido multùm lens cocta in aceto,
Aut capræ fimus & bulbi:aut ceruina medulla,
Hoc etiam immotos flectes medicamine neruos.
Quos autem vocitant tolles,attingere dextra
Debebis qua gryllus erit preſſante peremptus.

Tuſſi & choleribus medendis.

NOxia ſi penitus holerum ſæuire venena
Perſpicies,cocta lactucæ fronde leuabis:
Proderit & caules aſſumere ſæpe madentes.
Interdum fauces tuſſi quatiuntur atroci,
Allia tum ſumes decocta & melle peruncta,
Semine-mella [a]Semina vel raphani permiſto dulcia melle.
Aut ſi fraxinea ſemen de fronde reuellis,
eritus Interiora vora [b]vetitus contingere dente.
Ouum melle teres domitum feruentibus vndis,
Marrubiúmve potens:hæc faucibus optima ſumes,
Frænabiſque grauem facili medicamine tuſſim.

Digeſtioni & ſtomacho medendo.

QVi ſtomachum regem totius corporis eſſe
Contendunt,vera niti ratione videntur.
Huius enim validus firmat tenor omnia membra:
At contrà eiuſdem franguntur cuncta dolore.
Quin etiam(niſi cura iuuat)vitiare cerebrum
Fertur,& integros illinc auertere ſenſus.
Lactucæ ſemen nigræ quod lignea pila
Triuerit admiſto ieiunus ſumito melle,
Sed cochlear trinum guſtu tibi ſufficit vno.
Aut tritum ſemen raphani mulſúmque iuuabit:
Siue duæ partes abſinthi,& tertia rutæ
Decoctis potantur aquis,ſiliquæque madentes,
Semina vel marathri fœtæ cum lacte capellæ.
Pulegium quoque decoctum curabit amicé.
Et potu & fotu ſtomacho conducit acetum.
Seu cochleas vndis calefactas ac propè victas
Suppoſitis torre prunis,vinóque garóque
Perfuſas cape:ſed prodeſt magis eſſe marinas.
At malè digeſtis ſi crapula ſæuiet eſcis,
Ex pipere & calida florem de rore marino
Ebibe:ſeu ſalibus piper adde,& tenue cuminum,
Quæ coctis tinges epulis,& rapta vorabis.
Aut cubitum pergens ſuccum cape triſtis aceti.
toſtus Ventriculis mergi raptus ſal[a]tritus & vſtus
Toſto pane ſuper,piperis quoque puluere multo
Miſcetur [b]Miſcentur, capies diuinum munus in iſtis.

A Proderit hoc ſtomacho,victas & concoquet eſcas:
Grana peregrini piperis diffundito quinque,
[c]Niliaco melli quæ manè inſerta capeſſes. *Nicolao molli*

Felli,vomitui,vel phthiſi arcendis.

LVtea ſi creſcunt & cunctis noxiafella,
Allia parua nouem,piperis tot permole grana,
Quæ cyatho diluta gari mandéſque bibéſque:
Hæc iterum ſeptena capis,pòſt denique quina.
Præterea caules,frondet ſi parua ſabucus,
Decoctos ſale permiſces,ac iungis oliuo:
B Tunc capis,ac tali auxilio fella horrida purgas.
Proſunt & pelagi latices,quos pondere iuſto
Dulcibus aſſocias lymphis mellique liquenti.
Et niueus prodeſt ex vbere ſuccus aſellæ,
Si tepido vinum infundas ac mella piperque.
At vomitum radix narciſſi pota mouebit.
Si verò phthiſis annoſo ſedet improba morbo,
Intritas vino cochleas hauſiſſe iuuabit.
Proderit & veteris ſeui pila ſumpta ſuilli.
C Carne aſinæ ſeuóque capræ medicina ſalubris.

Mammis ſanandis vel ſtringendis.

VBera fœcundo multùm [a]lactantia ſucco *lactentia*
Sæpe ſibi noxæ nimium manando fuerunt:
Fæce igitur valida duri reprimentur aceti.
Poſt partum tumidas iniuſtè aſſurgere mammas
Interdum aſpicies:harum mala commemoratur
Murinus fimus ex pluuio ſedare liquore.
Sin autem clauſas penitus dolor angit acerbus,
Lumbricis terræ turgentes vnge corymbos.
Si caſtigatas ſtudium eſt præſtare papillas,
D Ex hedera ſertis ambas redimire memento,
Protinus & raptas ſumis mandare coronas:
Anſeris aut ſeuum pariter cum lacte tepenti,
Aut ouum illinito tulerit quod garrula perdix.
Præterea pluuio decocta papauera rore
Hæreſcunt multis pòſt diſſoluenda diebus.
Vis & Phœbigenæ cæleſtia ſumere dona,
Vbera quum tetris laniata doloribus vrgent?
Nauis ramentum,& quæ nomine praſſion herba eſt,
Et quæ vulgari ſermone Inſana vocatur,
E (Græcos hyoſcyamon propria ſcito dicere lingua)
Necnon & calami radix lapathique legumen
Miſta dabunt miras(experto crede)medelas.

Reiectioni cibi aut ſanguinis re-
ſtringendæ.

SI ſtomachus nondum concoctas expuit eſcas,
Et magis atque magis vitium reuomendo valeſcit,
Allia cedemus,[a]cerebrúmque trahemus odorem. *tetrúmq,*
Sin etiam rutilus fertur de pectore ſanguis,
[b]Sorbitium menthæ,raphanus vel cocta iuuabit. *Sorbitio*
F Sæpe lapis teritur(ſpecularem nomine dicunt)
Et miſtis hauritur aquis,ſiſtitque cruorem.
Vritur interdum raptus de robore cortex,
Et cinis ex calido prodeſt epota Lyæo,
Ouorum cinis,aut cochlearum,aut denique mellis,
[c]Aut manſus ſalicum fructus prodeſſe putatur, *Aut cinis ſalicum rami*
Aut platani pilulas acri infundemus aceto:
Nullus erit ſanguis,quem non cibus iſte moretur.

Iecoris & lateris vitiis medendis.

SI molles iecoris fibras dolor hauriet acer,
G Protinus ex mulſa potanda eleliſphacus herba eſt:
Sumitur & ſemen quod fraxinus alta profudi,
Vulturis atque iecur,vel ius perdicis apricæ.
Præterea ſimili drachma pix dura piperque
Franguntur,ſic in mollito puluere iuncta
Egelidis miſcentur aquis,recreántque bibentem.
Abſinthi quoque decocti potabitur humor.
Si latus[a]immeritum morbo tentatur acuto, *immeritò*
Accenſum[b]tinges lapidem ſtridentibus vndis, *tingens Al. tingis*
Hinc bibis:aut aceris radicem tundis,& vnà
H Cum vino capis:hoc præſens medicamen habetur.
Quid referam multis compoſta Philonia rebus?
Quid loquar antidotum variiſ?quis iſta requirat?
At nos pauperibuspræcepta feramus amica.

Necnon & iecoris quæretur fibra lupini,
Iungentúrque ſimul coſtum foliúmque pipérque,
Quæ diluta mero dantur potanda Lyæo.
Eſt & vis morbi quod telum commemoratur,
Quum ſubito dolor inſanus furit incitus ictu.
Perſicon huic potum è nuce traditur interiore,
Quæ mihi cura ſatis caſu mōnſtrante probata eſt.

Spleni curando.

QVando lien tumido circumligat ilia vinclo,
Et plenū [a]ſplenis demonſtrant membra rigorem, *ſplenē-rigore,*
Mollibus ex hederæ tornantur pocula lignis,
Hinc trahet aſſuetos æger quoſcunque liquores:
Aut viridis coctorum holerum potabitur vnda.
Proderit exucto fluuialis hirudo cruore,
Siue myrica potens,ſeu ros cum pane marinus,
Aut hederæ ſuccus potu appoſitúque iuuabit.
Necnon intactam ferro quam videris alnum,
Huic liber eripitur ferro ſine, decoquitúrque
Donec victarum pars tertia ſubſit aquarum.
Hinc medico potu pulſus dolor omnis abibit.
Nonnulli memorant conſumi poſſe lienem,
Eruum ſi ſemper ieiuno ſumpſerit ore.
Arida ficus item feruente domatur aceto,
Et trita illinitur,vel ſplen apponitur hœdi.
Marrubium in vino potum prodeſſe loquuntur.
Præterea piper ac nepetæ cum flore & anethum,
Capparis atque apium,bugloſſáque iungitur vnà:
Horum decoctos latices potare ſalubre eſt.
Pulegium,abrotonum nitida cum maſtiche coctum,
Ac thymbræ ſpeciem quam cōmemorant cephaloten,
Prædixit ſpleni deus Idæ poſſe mederi.
Dulcia,Plautus ait,grandi minus apta lieni.
Splen tumidus nocet,& riſum tamen addit ineptum,
Vt mihi ſardois videatur proximus herbis,
Irrita quæ miſeris permiſcent gaudia fatis.
Dicitur exectus faciles auferre cachinnos,
Perpetuóque æuo frontem præſtare ſeueram.

Præcordiis ſanandis.

LAnguida ſi duro turgent præcordia morbo,
Miſcetur mulſæ farris ſextarius vnus,
Necnon & lini tunſum ſiliquæque legumen.
Hæc decocta ſimul,nōdúmque tepentia nectes.
Aut quæ poma Cydon Cretæis miſit ab oris,
Cocta lines,durum vt poſſis mollire tumorem.
Ocima præterea, bulbive linuntur amari.
Proderit & lymphis corpus merſare marinis.
Quinetiam catulum[a]lactantem apponere membris *lactentē,*
Conuenit:omne malum tranſcurrere fertur in illum:
Cui tamen extincto munus debetur humandi.
Humanos quoque contactus mala tanta ſequuntur,
Et iunctus vitium ducit de coniuge coniunx.
Quod ſupereſt thridaci iunges ramenta carinæ,
Quódque decem ex rebus conſit ſimul atque vocatur,
Maſtichis addentur fractæiam mollia farra.
Talibus auxiliis præcordia tuta [b]reſident. *reſidunt.*

Lumbis & renibus ſanandis.

QVum ſæuit penitis hærens iniuria lumbis,
Igne lapis candens datur exultantibus vndis:
Hoc poteris potu triſtem ſuperare dolorem:
[a]Aut pice cum melli nitrum ſulphúrque & acetum *Aut cum mellepicē, nitrum*
Succida lana rapit contacta calentibus iiſdem:
Proderit hanc ægris crebrò perducere membris.
Aut caput aſparagi cum vino ſume vetuſto,
Seu mauis appone:modus conducit vterque.
Aut adipi miſtum lumbis inducito ſulphur.
Sæpe chelidoniam cum ſucco Palladis addes,
Farráque quæ tremulis proſunt ſudantia flammis.
Fertur amygdalinæ ſuccus nucis eſſe bibendus:
Pinſitur,ac tepidis ſorbebitur addita lymphis.
Aut tres ex vino cochleas ferueſcere coges,
Cúmque ſuis domibus franges,piperis quoque grana
Ter quinque [b]adiicias,potúque iuuaberis illo. *adiicies,*
Furfur item parca fuerit quum feruidus vnda,

Pòſt oleo madidus ſaccis immittitur aptis,
Quos vix paſſuris vrentes addito membris.
Prodeſt ceruinæ [c]vehemens natura medullæ: *clemens*
Nec nocuit ciceris cocti potaſſe liquorem:
Aut miſtam teneris maluam contundito porris,
Contritúmque ſimul cum maſtiche confer anethum:
Quódque decem rebus componi ex nomine clarū eſt.
His contingelocum.Deus hæc mihi certa probauit.

Ventris dolori mitigando.

SI dolor inſanus tota deſæuit in aluo,
Heminis tribus in lymphæ tu decoque tritum
In vino prius hyſſopúm,validam quoque rutam
Atque apium,donec pars duplex deſit aquarum.
Potus erit medicus non detrectante palato.
Præterea niuei ſterilis teſta vritur oui,
Quæ poſtquam in [a]tetram fuerit conuerſa farinam, *tenuem*
Ex calidis potatur aquis,& pota medetur.
Necnon iungenda eſt vtero noua virga myricæ,
Illæſa hæc ferro terráque intacta,[b]teratur. *feratur. Al. trahatur*
Aut medio ventris prodeſt aſpergere terram
Quam ſignauerunt veſtigia preſſa rotarum.
Proderit & puluis facili ſub cardine raptus.
Quinetiam ex lymphis tritum potare cuminum
Conueniet:quod iam nobis documenta probarunt.
Mētha quoq; hoc pacto medicos dabit hauſta ſapores.
Cœliacos autem recreabis pane ſalubri,
Quem madido farre efficies ac mollibus ouis,
Quorum teſta fero prius euaneſcere aceto
Refert,& teretes bulbos mollire terendo,
Cumque his Lenæi[c]durum potare fluentum. *clarum*

Hydropiſi depellendæ.

COrrupti iecoris vitio vel [a]ſplenis,acerbus *ſplenis aceruo*
Creſcit hydrops,aut cum ſiccatæ febre medullæ,
Atque auidæ fauces gelidum traxere liquorem,
Tum lympha interius vitio gliſcente tumeſcit,
Secernens miſeram proprio de viſcere pellem.
Conueniet teneræ radix decocta ſabuci
In geminis calidi cyathis potanda Lyæi.
Necnon & tepidis conuolues corpus arenis:
Appoſitúque lenes nepetæ guſtúque iuuabunt.
Helleboro quoque purgatur lymphaticus[b]error, *humor*
Aut huius vice quod fert ſemen lenta geniſta
Miſcetur mulſis,[c]& cautis ducitur vndis. *ac hauſtis*
Sæpe & ſcillino pelluntur noxia Baccho.
Eſt qui prævalidum frixo ſale miſcet acetum,
Atque olei ſucco[d]refricant turgentia membra. *refricat*
Fraxineum ſemen cum Bacchi rore bibendum eſt.
Necnon appoſito curantur dropace membra,
Aut calido filicis radicem[e]mollit Iaccho, *mollis*
Qui ſubitò raptos ventos ſuccóſque reuellit:
Vnguine quo frangit vires languoris aquoſi.

Ventri molliendo.

SÆpe cibi ſpecie vitio vel corporis ipſo,
Potibus aut duris[a]reſtricta morabitur aluus. *quū aſtricta*
Vincetur talis mora gramine[b]Mercuriali, *Mercurialis.*
Cuius aquam cocti minimo cum melle bibemus.
Prunáque conueniunt quæ mittit clara Damaſcus.
Multos præterea medici componere ſuccos
Aſſuerunt:pretioſa tamen quum veneris emptum,
Fallêris,fruſtráque immenſa nomiſmata fundes.
Quin age,& in tenui certam cognoſce ſaluem:
Aut igitur tectum lana ſupponis alumen,
Aut edis in patinis teneræ decocta ſabuci,
[c]Vel cum lacte capræ ſalſum mulſumque capeſſes. *Vel ſalſū mulſū capræ cū lacte capeſſis*
Crede tamen potum meliorem lactis equini:
Dicitur hic validos aſinæ peruincere ſuccos.
Sylueſtris fici lacrymam prodeſſe loquuntur.
Quódque ſatis melius verbis dicemus Horati,
Mugilis,& viles pellent obſtantia conchæ.
Sed cochleas prius eſt vrtica aut furfure paſci,
Purior hinc guſtus noxa ſine mouerit aluum.
Sæpe thalaſſomeli adiecto cumulauimus imbri:
Hæc purgant,parili fuerint ſi pondere miſta.

Solutioni ventris,& dyſenteriæ compeſcendæ.

TAm varii caſus mortalia ſecla fatigant,
Vt ſint diuerſis obnoxia corpora morbis.
Sæpe etenim nimio curſu fluit impetus alui:
Frænat commiſto quum feruet braſſica vino,
Aut ceraſi victum longo iam tempore pomum.
Succus aminææ vitis cum pane medetur:
Vel bene permiſtum calida potatur acetum.
Vile quidem facili facto,tamen vtile opinor,
Si [a]lædunt medica data purgatoria dextra, *Lenient*
Adiecto piperis medicatur puluere calda.
Sin autem longo decurrent intima fluxu,
Atque immane malum multo iam tempore gliſcit,
Torridus ex vino cortex potabitur oui.
Ramentum niuei credunt prodeſſe elephantis.
Arbore Pyramea cortex direpta coquetur
Axe ſub æthereo:ſic nigro miſta Lyæo
Immenſum poterit potu retinere fluorem.
Numinis aut iuſſu cedrum cum maſtiche miſces,
Mollitámque picem , & raſum de nauibus vnguen:
Languida quo fidens medicamine membra fouebis.
Proderit & pueris quos dentis origo fatigat,
Caſtaneas coxiſſe nuces,& ſorba vetuſta,
Atque apium,cauléſque rubus quos fundit acuta:
Potio quæ fluidam[b]conſumpta morabitur aluum. *quū ſumpta*

Lumbricis &[a]tineis purgandis. *tæniis*

QVid non aduerſum miſeris mortalibus addit
Natura,interno quum viſcere [b]tinea ſerpens, *tænia*
Et lumbricus edax viuant inimica creanti?
Quod genus aſſiduo laniat præcordia morſu.
Sæpe etiam ſcandens oppletis faucibus hæret,
Obſeſſáſque vias vitæ concludit anhelæ.
Ergo cinis cornu ceruini proderit hauſtus,
Vel nepeta [c]tritum ex vino vel lacte capellæ: *intritum*
Necnon & ſuccus medici potatur aceti.
Prodeſt præterea cum Baccho perſica [d]frondis. *frons: &*
Democritus memorat menthæ conducere potum.
Sumitur abrotonum, necnon & vile melanthum.
Allia per ſeſe ſanant,aut ius coriandri.
Quin & marrubium decoctum hauſtúmque iuuabit,
Pulegiúmve potens & agreſte iugatur anethum:
Syntheſis hæc prodeſt vnda mollita calenti.

Colo ſedando.

QVum colus(inuiſum morbi genus)intima carpit,
Mande galeritam volucrem quam nomine dicūt,
Aut pauidi leporis madefacta coagula pota.
Siue apio [a]nepetas tereti cum maſtiche iunges, *nepetam*
Necnon & ſpecies ambas redolentis anethi,
Quarum decoctos patiens haurito liquores.

Veſicæ & calculo purgando,& vrinæ prouocandæ.

SIcui veſicæ tardus cunctabitur humor,
Hæc mora rumpetur vino peruicta vetuſto.
Prodeſt ex paruis acinos potare ſabucis,
Aut hederæ ſuccum,aut lacrymoſi [a]trita ſinapis. *intrita*
Necnon reſinas ex Oricia terebintho
In ſpeciem eruiliæ paruos glomerabis in orbes,
Quos ternos tepida miſtos hauſiſſe medela eſt.
Quondam etiam nimio præceps vrina fluento
Irrigat exuuias, obſcœnóque inficit imbri:
Ergo cinis cornu ceruini proderit hauſtus:
Vel nepetæ ex vino [b]tritum vel lacte capellæ. *intritum*
Tum leporis cerebrum ex vino potare iuuabit.
Si dolor internam veſicæ concoquit aluum,
Subueniet radix frondoſæ epota cupreſſi,
Pulegiúmve potens domitum feruentibus vndis.
Si verò in lapides denſus conuertitur humor,
Qui retinet curſus,gemitúmque dolore frequentat,
Saxifragam ſeu fontigenam ſuccurrere credunt.
Præterea ſemen myrti ſylueſtris Iaccho
Atque oleo miſtum bibitur,(nec deſit acetum)
Vináque ſumantur fricto condita cumino:
Siue palumborum capitur fimus acre ferorum

A Dulcacidis ſparſum ſuccis tritúmque ſolutum.
Necnon obſcœnus capræ potabitur humor,
Obruit hic morbum labefactáque ſaxa remittit.

Conceptioni & partui.

IRrita coniugii ſterilis ſi munera languent,
Et ſobolis ſpes eſt multos[a]iam vana per annos, *dum*
Fœmineo fiat vitio res,néc ne,ſilebo:
Hoc poterit quartus magni monſtrare Lucreti.
Sed natura tamen medicamine victa potenti
B Sæpe dedit fœtus ſtudio curante paratos.
Aut igitur leporis conſumit fœmina vuluam,
Aut ouis in ſtabulis[b]fractas quum ruminat herbas, *carptas*
Pendentem ſpumam molli deducit ab ore,
Atque illam meminit miſto potare falerno.
Mercurialis item capitur communiter herba:
Sic cubitum noctu coniunx feſtinat vterque.
Atque vbi iam certum ſpondet prægnatio fœtum,
Vt facili vigeat ſeruata puerpera partu,
Dictamnum bibit, & cochleæ manduntur edules:
[c]Aut qui olim menſes minus octo moratus in aluo, *Aut quū*
C [d]Irrumpit thalamos & nexus ſoluit inertes: *Erumpit thalamis*
Pulegii quoque purgati tunc conuenit imber,
Cuius opem veram caſus mihi ſæpe probarunt.
Quinetiam ſtercus ſupponunt vulturis atri,
Sentiat vt minimè partus quam proximus vrget:
Oua etiam rutæ & fragili miſcentur anetho,
Quæ diluta ſimul vino atque exhauſta medentur.

Profluuio cuiuſque ſanguinis & matrici ſubueniendæ.

SI modicus pleno manat de corpore ſanguis,
D Subuenit:at nimius cum vita funditur ipſa.
Quapropter multo naris completa cruore
Quum fluit,attritus cimex conducit odore.
Lana oleo madefit,ſed nondum lauta,roſato:
Hæc datur in nares,vel[a]claudit denſius aures. *claudit dēſior auras*
Contritis prodeſt cochleis perducere frontem:
Aut galli cerebro vel ſanguine tinge columbæ.
Quòd niſi ſupprimitur ſanguis,potandus & ipſe eſt.
Præterea Phariis caput emetire papyris.
E Detrahe quod ſupereſt,aliò genitalia necte.
Fœmineas prodeſt[b]illinc vincire mamillas, *vinclis*
Menſtruus immenſo ſi profluit impete ſanguis.
Succida lana malos remoratur ſubdita curſus,
Mortua quinetiam producit corpora partu.
Sed quacunque fluit vis immoderata cruoris,
Subereus cortex calidis potatur in vndis,
Antè minutatim ſtudio vincente terendus.
Pulegii calido purgatur fœmina potu.
Sed ſi fortè cruor clauſa cunctabitur aluo,
F Aut molles nepetæ aut rutæ quæcunque bibentur.
[c]Aut ſi puniceos fundit veſica liquores, *At ſi*
Marrubium ex paſſo tritum perfunditur vndis:
Hi poterunt hauſtus rutilum purgare [d]colorem. *liquorem*
Reliquias partus dictami detrahit herba.
Quòd ſi fœminei properabit ſanguinis imber,
Eſt qui fruſta molæ percuſſu decutit vno,
Quorum aliquod lanis tectum ad præcordia nectit,
Hæc ſimul incantans,ſiſti debere cruorem,
Vt lapis ille viæ[c]ſolitos iam deſtitit orbes. *ſolito orbe*

G Internecandis quæ oculos impediunt.

[a]NObilis hirſutas horret laſciuia ſetas, *Mollis &*
Et gaudet rapto nudari flore pilorum.
Sed bona nonnunquam vellendi cauſa videtur,
Corpora quum releuat ratio manifeſta ſalutis.
Namque oculos infeſta pilorum tela laceſſunt,
Quódque illis dederat vallum natura tuendis,
Inde inimica ſeges proprios deſæuit in orbes.
Ergo locum crinis vulſi continge cruore,
H Quem dat auis tremulis ſimulat quæ pellibus alas.
Præterea quaſcunque voles auertere ſetas,
Atque in perpetuum rediuiua occludere tela,
Corporibus vulſis ſaniem perducito ranæ:
Sed quæ parua ſitu eſt,& rauco garrula queſtu.
Necnon [b]quæ ſtagnis ceſſantibus hæſit hirudo *è ſtagnis ceſſ. exors hirudo*

Sumitur, & viuens Samia torretur in olla:
Hæc acidis[c] iungit permiſta liquoribus artus, *ungit*
Auulſamque vetat rurſus [d]percreſcere ſyluam. *ſuccreſcere*

Omnibus obſcœnis medendis.

DIcendum & quæ ſit membris medicina pudendis.
Languidus antiquo purgatur penis Iaccho,
Ac ſuper illinitur fœcundæ felle capellæ.
Mane nouo myrti frondes cōmādere prodeſt
Cui dolet, atque illas in vulnus [a]deſpuat ipſum. *deſpuere*
Fæce etiam vini genitalia lauta lauantur,
Et tumidos teſtes Nereia lympha coercet,
Vel bulbi ex mulſo, vel cera immiſta cupreſſo:
Aut faba cum [b]tepidis Bacchi decocta fluentis. *tepuit*
Ramicis immenſum fertur cohibere tumorem
Far madidum lympha, & feralis fronde cupreſſi:
Vnde etiam [c]potu frons hæc memoratur amica. *ex fotu*
Sin autem exiſtit durum tibi glandibus inguen,
Proderit induci cochleas cum melle minutas.
Obſcœnos ſi ponè locos noua vulnera carpent,
Horrentum manſa curantur fronde ruborum.
At ſi iam veteri ſuccedit fiſtula morbo,
Muſtellæ cinere immiſſo purgabitur vlcus,
Sanguine ſeu ricini quem bos geſtauerit antè.
Herba chelidoniæ fertur cum melle mederi,
Herbáque cum ſeuo foliis de mille vocata.

Iſchiæ & articulari morbo.

SÆpius occultus victa coxendice morbus
Perfurit & greſſus diro languore moratur.
Populus alba dabit medicos de cortice potus:
Necnon & teneræ gracili de fronde geniſtæ
Arreptos caules, acidóque liquore madentes
Sumere conueniet, rubiam quoque ducere potu:
Aut in aminæo cochleas haurire Lyæo.
Si verò articulos tabes inimica per omnes
Hæſerit, ex ficu betas ac melle ligabis.
Vel pelagi latices, ſimul & Baccheia dona
Sumere curabis: nimio ſed parcito vino.
Ennius ipſe pater dum pocula ſiccat iniqua,
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

Furunculo medendo.

QVum ſanguis nimius puri commiſtus atroci
Æſtuat, & papulas altè ſuſtollit acutas,
Reſinam miſces & ſaxis ordea fracta:
Conſperſa hæc tepidis apponere conuenit vndis.
Vis & hyoſcyamum ceræ ſeuóque iugatum
Nectere? non minus hæc poterit medicina iuuare.
Prætereáque fimum ex gallo quod legeris albo,
Imbribus ex acidis fidens appone dolenti.
Auribus aut pecudum molles exprimito ſordes,
Vnguine quo fotis dabitur medicina [a]papillis. *papullis*

Carboni medendo.

HOrrendus magis eſt, perimit qui corpora, carbo.
Vrit hic incluſus, vitalia rumpit acerbus:
Hunc veteres quondam variis pepulêre medelis.
Tertia nanque Titi ſimul & centeſima Liui
Charta docet ferro talem candente dolorem
Exectum, aut poto raporum ſemine pulſum:
Infecti dicens vix ſeptem poſſe diebus
Vitam produci: tanta eſt violentia morbi.
Dulcacidum laticem cum lini ſemine iunge,
Atque fimum pariter Paphiæ compone columbæ:
Hinc line [a]diruptas partes, & clauſa venena. *corruptas*
Præterea triti reſerant & operta lupini.
Nonnullus calcem viuam diſſoluit aceto,
Fumantémque niuem papulis apponit acerbis.
Eſt qui gallinæ perducat ſtercore corpus.
Allia vel piperi parcè commiſta linuntur
Pythagoræ cognata leui condita cumino.
Proderit & madida fermentum polline turgens.

Pani, vomicæ & ſtrumæ depellendis.

SVnt alii quos dura mouet natura tumores
Non minus horrendi, ſed non ita pernicioſi,
Vomica qualis erit, vel eidem proxima quædam.
Simplice reſina miſcebimus hordea tuſa,

A Et mulſos amnes & purgamenta columbæ.
His bene decoctis languentia membra fouentur.
Mollis odorato faba iungatur coriandro,
Proderit [a]appoſitum, mollitque aperítque tumorem. *appoſitum,*
Aut de phaſganio radix decocta paluſtri,
Quæ ſalis admiſto tundetur condimento.
Proderit & manſum quod traxeris arbore viſcum.
Gramen hyoſcyami ceræ ſeuóque vetuſto
Concilia, miſtiſque locos perduce dolentes.
Exercere etiam corpus medicina potens eſt.
B Ouum defundes in fictile, deinde putamen
Marrubii ſucco implebis: pòſt melle liquenti
Omnia conſociata tepenti proſpera potu
Sumuntur, referántque malum purgántq; leuántque.

Igni ſacro[a] demouendo. *remon.*

EſT etiam morbi ſpecies quæ dicitur ignis,
Languida quo multo torrentur membra calore.
Vel tu vicino ſeuum bouis igne remittis,
Mollitúmque lines: vel oloris fæcibus, oua
Sed non cocta dabis, ſic torrida membra fouebis.
C Lumbricus terræ miſto inducetur aceto,
Aut parili noua ruta modo, (ſed iungis oliuum)
Ouáque cum betis proſunt ſæpe illita tritis.
Allia dant [b]cinerem ſociato oleóque garóque, *cinerem hunc ſoc.*
Vnguine quo gliſcens deponet flamma furorem. *al. ſociā*
Sape chelidoniæ pars candida iungitur oui, *dum.*
Quæ modico[c]potu ſed vili trita capeſſes, *in potu.*
Admiſcere memor lymphas amnémque falerni.

Podagræ depellendæ.

[a]QVædā haud ſunt rabidæ medicamina digna poda- *Quædam ſunt r.*
[b]Cui ter tricenas ſpecies Epidaurius ipſe (græ, *Nec ther,*
D Dixit ineſſe Deus: requiem tamen indere morbo *cui undenas ſpecies*
Fas erit, & triſtem ſaltem mulcere dolorem.
Ergo age, & arreptum ſalicis frondémque librūmque
Cum vino tere, ſic contractos perline neruos.
At quum prima mali ſeſe oſtentabit origo,
Feruida no timidis tolera cauteria plantis:
Seminecíſve hirci reſerato pectore calces
Inſere: ſic diræ reprimes primordia peſtis.
Aut ſi corruptus perſederit altius humor,
E Trita cupreſſus ibi Baccho iungetur acerbo,
Panibus & teneris: cohibebitque addita queſtus
Parua ſabucus item hircino collita ſeuo:
Triticeæque acido manantes amne farinæ:
Aut [c]nitidum ranæ decoctum viſcus oliuo, *nitido.*
Siue chelidoniæ ſuccus[d] ſale miſtus aceto. *ſed*
Sunt quibus appoſita ſiccatur[e] hirundine ſanguis. *hirundine*
Non audita mihi ſit fas, ſed lecta referre,
Hoc quidam raptus morbo per tempora meſſis,
Vicino plantas frumenti preſſit aceruo,
F Euaſitque grauem caſu medicante dolorem.

Vulneribus ferro aut verberibus factis.

NAturæ vitiis medicas obiecimus artes:
Nunc & fortunæ iaculis obſiſtere par eſt.
Si cui fortè lapis teneros violauerit artus,
Necte adipes vetulos & tritam chamæciſſon,
Nec pudeat luteæ ſtercus perducere porcæ.
Sin autem ſæuo laceratum eſt verbere corpus,
Tum lixiua cinis ceras diſſoluit & oua,
Admiſtóque oleo vibices comprimit atras.
G Si verò infrenus manat de vulnere ſanguis,
Purpura torretur conchyli perlita[a] fuco, *ſucco*
Huius & atra cinis currentem detinet vndam.
Verrucæ quoque defectæ frenare cruorem
Dicitur ambuſtus Tyrio de vellere puluis.
Præterea nimios reſerati vulneris amnes
Peniculi cinis aſtringit, vel fimbria porri,
Siue fimus manni cum teſtis vritur oui,
Et reprimit fluidos miro medicamine curſus.

Vulneribus quibuſcunque caſibus factis.

H TAm varia humanæ ſunt vulnera conditionis,
Vt nequeam proprias cunctis adſcribere curas.
Iiſdem igitur monitis caſus ſanabimus omnes.

excluſerit Sic tamen vt nullus medicinam [a]clauſerit error.
Ergo,modus quicunque obtingit vulneris atri,
Contritus cum melle dabit medicamina bulbus:
Herbáque quæ foliis nomen de mille recepit,
Appoſitu prodeſt adipi permiſta vetuſto.
Succida cum tepido nectetur lana Lyæo,
Ambuſtǽue cinis complebit vulneris ora.
Concludit verò vel frons vel ramus ab vlmo.
At ſuccis hederæ pulchreſcit fœda cicatrix.

Hominis ac ſimiæ morſui.

SIue homo ſeu ſimilis turpiſſima beſtia nobis
Vulnera dente dedit,virus ſimul intulit atrum,
Betonicam ex [a]duro prodeſt aſſumere Baccho. *puro*
Necnon & raphani cortex decocta medetur,
Si trita admorſis fuerit circumlita membris.

Serpentium morſibus & venenis excludendis.

ſariſſa CVſpide non quiſquam longæ neque cæde [a]cariſſæ,
Fulmine non gladii,volucris nec felle ſagittæ,
Quàm citò vipereo potis eſt affligier ictu.
Quare aptam dicamus opem,ſuccóſque medentes.
Quæ, Al. Quum [b]Quem nocuit ſerpens,fertur caput illius aptè
Vulneribus iungi:ſanat quem ſauciat ipſa:
Vtque Lariſſæa curatus Telephus haſta.
Proderit & caulem cum vino haurire ſabuci,
Aut coctum raphani librum tritumque ligare,
Siue etiam excelſa folium de mole cupreſſi:
Aut tithymallus atrox vulnus contrita ,perungit.
Carduus eſt nondum doctis fullonibus aptus,
Ex illo radix tepido potatur in amni.
Ceruino ex fœtu commiſta coagula vino
Sumuntur,quæ res membris agit atra venena.
Aut ferulæ radix potatur in imbre Lyæi:
Betonicǽue leues,gallinæ aut iura vetuſtæ.
Si verò horrendum vulnus fera fecerit aſpis,
Vrinam credunt propriam conducere potu.
Varronis fuit iſta ſenis ſententia:necnon
(Plinius vt memorat)ſumpti iuuat imber aceti.
Dicendum & quæ ſit præcox medicina timenti:
(Cautio nanque poteſt diros præuertere morſus)
Si iecur exectum tardo de vulture portes.
Erucis aut ſi totos perduxeris artus,
Quas prius attritas vehementi ſpargis aceto.
Aut tu ceruina per noctem in pelle quieſces,
Aut genere ex ipſo dentem portabis amicum.
Toxica præterea qua ſint pellenda medela,
Expediam. Sanguis poterit prodeſſe caninus,
Qui facili potu antidotos imitatur honeſtas.
Vis & mirificos cautus prædiſcere odores,
Accenſis quibus arcetur teterrima ſerpens?
Aut ſtyracem torres aut diri vulturis alam,
Vel nepetam aut frondem rigidæ ſtirpémque myricæ.

Ictibus ſcorpii,& morſibus muris cæci vel aranei.

SVnt minimæ ſpecies,ſed diræ vulnere peſtes,
Quæ magis in tenui latitantes corpore fallant:
Scorpius vt grauis eſt & araneus:hæc mala ſemper
ſopore, Captant ſecuros multa iam nocte [a]ſopores,
Et documenta dedit nobis proſtratus Orion,
Magna quòd exiguis perimantur ſæpe venenis.
At qui vulnus atrox incuſſit ſcorpius ardens,
Continuò capitur,tunc digna cæde retuſus,
Vulneribúſque aptus,fertur reuocare venenum.
Aut calidis pelagi lymphis loca læſa fouentur:
Siue meri potu diſſoluitur improba peſtis.
Ad cunctos autem morſus ictúſque minorum
Caſeus aptus erit ſimæ de lacte capellæ,
Cúmque hoc abſumi debebit origanus herba:
Hæc duo mirificis curabunt icta medelis.
Necnon fœniculo calidum annectatur anethum,
Aut viuum ſulphur ſicca cum fæce Lyæi.
Exiguo piperis cerebrum conſpergito galli.
Quo lita ſaneſcunt depulſo membra dolore.
Sin autem muris nocuit violentia cæci,

A Quæ ſola ſignauit voluendis orbita plauſtris,
Illine:mira datur vili de puluere cura.

Subitaneo dolori,febri,atque oſtocopo.

NOnnunquam exiſtit ſubiti noua cauſa doloris,
Cuius origo latet, veris reprimenda medelis.
Nanque chelidoniam miſto ſale nectere prodeſt,
Velleráque infuſo recalentia ſulphure ſanant.
Oſtocopon lento conducit melle perungi.
Sin autem calidæ depaſcent corpora febres,
B Tunc apii ſuccus leni ſociatur oliuo.
Membra lines,fotúque ferus mulcebitur ignis.
Nec ſpernendus adeps,dederit quem beſtia melis.
Seminecis [a]cerui lacrymam miſcere liquori *nitis*
Conuenit,atque artus [b]illinc mulcere calentes: *illo bimo*
Sic lacerat morbum bilémque reuoluit in aluum.
Præterea chymum ſtomacho deſiccat iniquum,
Quæ magis atque magis promittunt corpora claudi.
Febribus at longis galli noua iura vetuſti
Subueniunt,etiam tremulis medicantia membris.

C Quartanæ typo medicando.

NEC tu crede leuem dilato tempore febrem,
Quæ ſpatium ſibi dat, magis vt ceſſando caleſcat,
Lethali quæ graſſatur quartana calore,
Ni medicas adhibere manus curemus & herbas.
Allia non pudeat terno cum cimice trita
Et diluta mero mediis haurire diebus,
Aut facilem iecoris murini ducere fibram,
Quatuor vt [a]duri iungantur ſcrupula Bacchi. *puri*
Mira eſt abſinthi cum ſimplice potio lympha.
D Sume tribus digitis apprenſum ſemen anethi,
Tantundem marathri,mulſum nec deſit aceti,
In cuius cyatho prædicta ſalubriter hauris.
Mæoniæ Iliados quartum ſuppone timenti,
Aut leporis trepidi diluta coagula trade.
Prodeſt & potus,ſed mulſus,Doridis humor.
Quidam etiam miranda ferunt veniente calore,
Iurantes ludum Veneris munúſque petendum.
Sed prius eſt oleo partus ferueſcere ranæ
[b]In triuiis,illóque artus perducere ſucco. *Ex triuiis*

E Tertianæ typo medicando.

ES T etiam alternis febris rediuiua diebus,
Tempora diſcernens quaſi iuſtæ pondera libræ.
Vt poſſis igitur talem prohibere furorem,
Inuolues cera pallentis grana cumini,
Puniceáque indes pelli collóque ligabis.
Pulegii ramus lanæ velatus amictu
Tempore ſuſpecto medicos præbebit odores.
Præterea tritus cimex potatur in ouo,
Horridus attractu,ſed guſtu commodus apto.

F Quotidianæ typo medicando.

AT qui continuis non ceſſat adire diebus,
Sed tantùm certas morbus diſcriminat horas,
Triticeum metuit granum(ſi credere dignum eſt)
Quod latitans fracto fuerit ſub pane repertum.
Nec non oſſa iuuant ſeptis inuenta domorum:
Conuenit hæc tereti pendentia ſubdere collo.
Multáque præterea verborum monſtra ſilebo:
Nam febrem vario depelli carmine poſſe
Vana ſuperſtitio credit tremuláque parentes.

G Hemitritæo depellendo.

MOrtiferum magis eſt quod Græcis ἡμιτριταῖον
Vulgatur verbis:hoc noſtra dicere lingua
Non potuere vlli,puto,nec voluere parentes.
Inſcribis chartæ quod dicitur Abracadabra:
Sæpius & ſubter repetis,ſed detrahe [a]ſummam, *ſumma*
Et magis atque magis deſint elementa figuris: *Vt m.*
Singula quæ ſemper rapies,& cætera figes,
Donec in anguſtum redigatur litera conum.
His lino nexis collum redimire memento.
H Nonnulli memorant adipem prodeſſe leonis.
Coralium atque crocum corio connectito felis.
Coralium verò ſi collo nectere velles,
Ne dubites illi virides miſcere ſmaragdos:

Talia languenti conducent vincula collo,
Lethaléſque abigent(miranda potentia)morbos.

Fracturis,& luxis ſanandis.

INfandum dictu cunctis procul abſit amicis,
Sed fortuna potens omen conuertat in hoſtes.
Vis indigna nouo ſi ſparſerit oſſa fragore,
Conueniet cerebrum blandi canis addere fractis,
Lintea deinde ſupérque inductas nectere lanas:
Sæpius & ſuccos conſpergere pinguis oliui:
Bis ſeptem credunt coaleſcere cuncta diebus.
Aut veteri baccho capræ fimus inde petulcæ,
Hoc aperit clauſum,trahit hærens,ſanat apertum.
Si verò caput infeſtus colliſerit ictus,
Ex oleo necti veſtis debebit arachnes:
Neſciet hæc illinc(niſi quum ſanarit)abire.
Quòd ſi luxa ſuo decedant membra tenore,
Vrere fœmineos crines ac iungere ſeuum
Congruet,ac tali medicamine mota ligare.
Aut malum ex pingui tritum appoſuiſſe iuuabit.
Aut ſi concluſum ſeruauit tibia vulnus,
Stercus ouis placidæ iunges adipéſque vetuſtos,
Pandere quæ poterunt vlcus patulóque mederi.

Neruis inciſis & dolentibus,
atque contractis.

deſectos HAud quiſquam credet [a]diſiectos vulnere neruos
Ad ſolitum rurſus reuocari poſſe vigorem:
Sed prodeſt terræ lumbricos indere tritos,
Queis vetus & rancens ſociari axungia debet.
Si verò occultus neruos dolor vrit inertes,
Vulturis exciſos adipes rutámque remitte,
Ac cerā [b]Aut ceram,& tali recreabis languida fotu,
Conuenit & pelagi calidis perfundier vndis:
Carica vel betis lento cum melle iugatur:
Aut Baccho madefacta Ceres cum fronde cupreſſi,
Quo poteris potu recreare rigentia membra.
Sin autem ſubito replicantur corpora morbo,
Contractos reuocat neruos caro ſumpta columbæ.

Ægris ſomno adſciſcendo.

NON ſolùm miſeros teterrima febris adurit,
Sed ſuper optato pergit viduare ſopore,
Ne proſint placidi cæleſtia munera ſomni.
Charta igitur,variis quam pinxit littera verbis,
Vritur,inde cinis calido potatur in amni.
& moriō capitis ſubſternere fulcro. Alii,Proderit (ut magi) capræ ſubſternere, fella. Palladios itidē ſuccos cū flore
Proderit[a]& magnum capiti ſubſternere fulcrum.
Prodeſt & miſtam lymphis potare cupreſſum:
[b]Palladiis itidem ſuccis,quos flore roſarum
Iungis,& immiſces madidum tritúmque papauer,
Quo lita frons facilem præbebit nocte quietem.
Necnon mandragoræ guſtu ſopor additur altus.
Dilue præterea glome ramina quæ gerit intus
Clauſa aries inter geminæ coxendicis vmbras,
Inde ſoporati ducentur gutture potus.

Lethargiæ expellendæ.

DIximus hanc ſortem miſeris mortalibus eſſe,
Vt ſint ſæpe mala inter ſe contraria morbi.
Denique nonnunquam ſomno ſic membra grauantur,
Vt coniungatur letho ſopor altus acerbo.
Ergo leui flamma torrentur cornua capræ,
Quo nidore grauem depellent lumina ſomnum.
Aut Veneris labrum quæ dicitur herba,bibetur:
Quæ teritur prius & vino confuſa liqueſcit.
Conueniunt acidis euphorbia miſta fluentis,
Gramina vel rutæ gemina ſi nare trahantur.
Quidam dira iubent,ſepteno cimice trito
Vt vitientur aquæ,cyathúſque bibatur earum:
Hæc potiora putant,quàm dulci morte perire.

Comitiali morbo.

EST ſubiti ſpecies morbi,cui nomen ab illo eſt,
recuſet Quòd fieri nobis ſuffragia iuſta[a]recuſant.
Sæpe etenim membris atro languore caducis,
Conſilium populi labes horrenda diremit.
Ipſe deus memorat dubiæ per tempora lunæ
Conceptum,talis quem ſæpe ruina profudit.
Prodeſt cum veteri Baccho fel vulturis ampli:
Sed cochlear plenum guſtu tibi ſufficit vno.

A Aut cruor ex Progne miſtus cum polline thuris:
Aut apium elixum,aut conditum melle fel agni:
Marrubiúmve pari confuſum pondere mellis,
Cui tu terna dabis guſtu cochlearia in vno.
Aptus muſtellæ cinis eſt & hirundinis vnà.
Præterea pluuias hominis quas calua ſupina
Excepit proiecta ſinu,conſumere prodeſt.
Aut lapis ex nido vaga quem congeſſit hirundo,
Vellitur,& nexu fouet attollitque iacentem.
Pellitur (vt fama eſt)guſtu quoque languor anethi.

B Regio morbo pellendo.

REgius eſt vero ſignatus nomine morbus,
Molliter hic quoniam celſa [a]curatur in aula. *curandus*
Huic rubia ex mulſa fertur conducere lympha.
Allia trita dabis vino madefacta calenti.
Vellera cùm vino ſuffiri ſulphure prodeſt.

Infantibus [a]dentientibus,vel
ſtrige inquietatis. *ſtridentibus*

NVdum hominem primùm mater natura profudit:
Inſuper excruciat,niueis quum dentibus armat.
C Collo igitur molli dentes nectentur equini,
Qui primi fuerint pullo creſcente caduci.
Aut teneris cerebrum gingiuis illine porci:
Aut leporis niueum bibitur cum lacte caprino.
Præterea ſi fortè premit ſtrix atra puellos
Viroſa immulgens exertis vbera labris,
Allia præcepit Titini ſententia necti,
Qui veteri claras expreſſit more togatas.

Combuſturis igne vel
frigore.

D SVNT diuiſa quidem mala frigoris atque caloris:
Sed tamen amborum ſimili nocet vlcere virus.
Illa quoque vſta putes quæ ſunt niue læſa rigente.
Conuerſa in cinerem platani pila curat vtrunque.
At verò ambuſtum flammis,qui candidus oui
Succus ineſt,penna inductus ſanare valebit.
Aut tu ſuccoſæ cinerem perducito lanæ,
Aut viuam ex oleo veteri componito calcem,
Ordea vel franges atque oui candida iunges.
Adſit adeps porcæ(mira eſt hæc forma medelæ)
E Iunge chelidoniis, ac ſic line vulnera ſuccis.
Quódque recens vſſit glacies,axungia ſimplex
Mulcet,& ex facili grata eſt medicamine cura.

Venenis prohibendis.

VT tutus fias infeſtæ [a]fraude nouercæ, *à fraude*
Vel quicunque tuo carpetur liuidus auctu,
Non expectatis eat obuia cura venenis.
Ante cibos igitur iuglandis fœtus edatur.
Produnt electri variantia pocula virus.
Præterea coctæ querno cum cortice lymphæ
Conueniunt pötu,demerſáue ficus oliuo.
F Sæpe etiam raphanum prædixit numen edendum.
Antidotus verò multis Mithridatica fertur *Mitridatica*
Conſociata modis,ſed Magnus ſcrinia regis
Quum raperet victor,vilem deprendit in illis
Syntheſin,& vulgata ſatis medicamina riſit,
Bis denum rutæ folium ſalis & breue granum,
Iuglandéſque duas, totidem cum corpore ficus:
Hæc oriente die parco conſperſa Lyæo
Sumebat,metuens dederat quæ pocula [c]mater. *nouerca*

Venenis datis.

G SI nequit infandum præuertere cautio virus,
Proximus ille gradus data pocula pellere cura.
Lac aſinæ placidæque bouis prodeſſe loquuntur.
Betonicam ex paruo ſumunt plerique Lyæo.
Quòd ſi hederæ ſuccos,quæ truncos implicat altos,
Inſtilles pateris, poterunt haud vlla nocere
Pocula,quæ quiſquam ſæuis vitiauerit herbis.
Siquis hyoſcyamum guſtarit lacte capellæ,
Exhauſto,rabidos poterit mulcere furores.

Vulneribus ex re dubia
curandis.

H VVlnera tabeſcunt ſpatio vitiata dierum,
Curáque nil prodeſt nec ducitur vlla cicatrix.
Sed tamen herbarum tam mira potentia pollet,

Vlceris annoſi ſinus vt coaleſcere poſſit,
Marrubium[a] ſi tu recoquas illóque liquore *ſi melle coquas.*
Vulnus atrox foueas,cineres vel hirundins altæ
Inducas,leporiſue aſperſa coagula vino:
Aut hederam Baccho decoctam,& ſemen anethi,
Aut cineres alni tardo cum melle ligentur.
Lumbrici terræ poterunt [b]conducere vulnus, *obducere*
Aut facilis lapathi coma latior vlcera purgat,
Et commiſtus adeps ſed [c]nonnullo ſale tactus. *non ullo*
Pinea præterea viuo cum ſulphure cortex,
Et pice cum ſpiſſa,iam perdita membra reponit.

Verrucis tollendis.

INterdum exiſtit turpi verruca papilla.
Hinc quondam Fabio verum cognomen adhæſit,
Qui ſolus patriæ cunctando reſtituit rem.
Id poterit vitium ſanguis curare lacertæ,
Aut vrina canis cum terra inducta madenti.
Aut herbæ ſuccus quæ fertur nomine lathyr:
Et tithymallus item tali ſatis apta medelæ.
Si rupta immenſos fundit verruca cruores,
Purpureo triti cineres de vellere proſunt
Quod fuerit vero conchyli ſanguine tinctum.

Hæmorrhoidibus medendis.

EXcruciant turpes anum ſi fortè papillæ,
Agreſtis prodeſt radix [a]ſuperaddita porri. *ſuper ad dita*
[b]Ni violet, ſanat iuglandis fragmine clauſa. *Niuiolēt, ſanant iu glandis fragmina clauſas.*
Sal niueum ſumes Beticum quod nomine dicunt,
Dulcia cúmque nigra iunges fuligine mella,
Apponéſque ſuper:pellit medicina dolorem.

Quæ ſequuntur ex Aldino codice ſumpta,indigna ſunt Sereno & pro ſpurijs habenda.

A

PARALYSI DEPELLENDÆ.

Primo die ita agendum.

HVnc quicunque cupis citius depellere morbum,
Protinus antidotum ſtudio tu perfice mirum:
Scilicet vt valeas languenti ferre medelam.
Caſtoreas ſiliquas bis ſex perquirere cura,
Triſtis item digitis lympham metire duobus:
Denique tunc capies phialam quæ iuſtior extat,
Aut equidem flammas:ſed prunas ſubiice ſolers:
Proderit interea tepidum petentibus illud:
B Ieiunis ſed enim potius præbere memento.

Secunda ita medendum eſt.

Quúmque ſecunda dies orbi peruenerit omni,
Haud aliis rebus prudens adiungere cures.
Caſtoris atque nomen ſiliquas appendito ſtatim,
Atque duos ſemis digitos metire memento
In calice atque probo lympham miſcere duobus:
Qui patitur tepidum languens hinc ſorbeat ipſe.

Tertia die ita curandum eſt.

Gratior atque dies ternus quum venerit imo,
C Rurſus in ægroto conſtanter fer medicamen,
Caſtoreas ſiliquas iterum quæ pondere ſint ſex:
Hinc etenim binos digitos metire memento
De lympha liquida:ſed enim ſubiungere cura
Et ſimili debes tepidum præbere modo tunc.

Ita peragendum eſt à quarta die vſque ad ſextam, & à ſeptima vſque ad nonã,à decima vſque ad duodecimam, & mirificè prodeſt.

Quid quarta die & reliquis peragendum ſit.

Quartus & ille dies conſentit: necne priori
D Quintus,& eſt ſimilis percellens nanque ſecundo,
Sextus:itémque ſimul concordat denique terno:
Septimus vſque nonum percurritur ordine primo:
Sic decimas currens conſcenditur ad duodenum.

[a]Q. RHEMNII FANNII PALAEMONIS DE PONDERIBUS & menſuris liber. *Al. Remi Fannii*

POndera Pæoniis veterum memorata libellis
Noſſe iuuat:pondus rebus natura locauit
Corporeis:elementa ſuum regit omnia pondus.
Pondere terra manet:vacuus quoque ponderis æther
Indefeſſa rapit voluentis ſidera mundi.
Ordiar à minimis,poſt hæc maiora ſequentur.
Nam maius nihil eſt aliud quàm multa minuta.
Semoboli duplum eſt obolus,quem pondere duplo
Gramma vocant, ſcrupulum noſtri dixere priores.
Semina ſex alii ſiliquis latitantia curuis,
Attribuunt ſcrupulo,lentis veraciter octo,
Aut totidem ſpeltas numerant,triſtéſve lupinos
Bis duo:ſed ſi par generatim his pondus ineſſet,
Seruarent eadem diuerſæ pondera gentes:
Nunc variant.Etenim cuncta non fœdere certo
Naturæ, ſed lege valent hominúmque repertis.
In ſcrupulis ternis[a] drachmam,quo pondere doctis *drachma eſt quo*
Argenti facilis ſignatur nummus Athenis.
Holcéque à drachma non re ſed nomine differt.
Drachmam ſi gemines,aderit quem dicier audis,
Siciliquus:drachmæ[b] ſcrupuli ſi adiectio fiet, *ſcriplum ſi adiecero fiet*
Sextula quæ fertur:nam ſex his vncia conſtat.
Sextula quum dupla eſt,veteres dixere duellam.
Vncia fit drachmis bis quatuor:vnde putandum
Grammata dicta,quòd hæc vigintiquattuor in ſe
Vncia habet:tot enim formis vox[c] Græca notatur, *noſtra*
Horis quot mundus peragit noctémque diémque.
Vnciáque in libra pars eſt, quæ menſis in anno.
Hæc maior Latio libra eſt gentíque togatæ:
Attica nã minor eſt,ter quinque hanc deniq; drachmis
Et ter vicenis tradunt explerier vnam.
Accipe præterea,[d]paruo quam nomine Graii *patrio*
[e]Mnam vocitant,noſtríque minam dixêre priores: *Μνᾶν*
Centum hæ ſunt drachmæ.quòd ſi deſcripſeris illis
Quatuor,efficies hanc noſtram denique libram:
E Attica quæ fiet,ſi quartam dempſeris hinc,Mna.
Cecropium ſupereſt poſt hæc docuiſſe talentum,
Sexaginta minas,ſeu vis,ſex millia drachmas,
Quod ſummum doctis perhibetur pondus Athenis:
Nam nihil his obolóve minus,maiúſve talento.
Nunc dicam,ſolidæ quæ ſit diuiſio libræ,
Siue aſſis:nam ſic legum dixêre periti:
Ex quo [f]quod ſoli capimus perhibemur habere, *quid*
Dicimur aut partis domini pro partibus huius:
Vncia nam libræ ſi deeſt, dixêre deuncem:
F At ſi ſextantem retrahas, erit ille decuncis:
Sed nullum reliquo nomen ſemuncia certum
Dempta dabit:[g]neque enim eſt huius ſeſcuncia triplex. *namque eſt*
Dodrantem reliquum vocitant quadrante retracto:
Quúmque triens deſit,beſſem dixêre priores.
Iidem ſeptuncem dempto quincunce vocarunt.
Poſt hæc ſemiſſis ſolidi pars maxima fertur.
Nam[h] quæ dimidium ſuperat,pars eſſe negatur, *quod*
Vt docuit tenui ſcribens in puluere Muſa.
Cætera dicta prius quibus eſt ſemuncia maior.

G

De ponderibus & menſuris humidorum, & frugum.

[a]ET de ponderibus ſupereſt pars altera nobis, *Hac*
Humida metiri ſeu frugum ſemina mauis,
Cuius principio nobis pandetur origo.

atque al- Pes longo ſpatio [b] latóque notetur in anglo,
to latóq; Angulus [c] vt par ſit, quem claudit linea triplex:
notetur Quatuor [d] ex quadris medium cingatur inane.
& par ſit Amphora fit cubus, quem ne violare liceret,
& quadis Sacrauêre Ioui Tarpeio in monte Quirites.
Huius dimidium fert vrna. vt & ipſa medimni
Amphora, térque capit modium: ſextarius iſtum
Sedecies [e] Sexdecies haurit, quot ſoluitur in digitos pes.
At cotylas, quas, ſi placeat, dixiſſe licebit
Heminas, recipit geminas ſextarius vnus,
Qui quater aſſumptus fit Graio nomine chœnix.
Adde duos, chus fit vulgo qui eſt congius idem,
A quo ſextari nomen feciſſe priores
Crediderim, quòd eos capiat ſex congius vnus.
At cotyle cyathos bis ternos vna receptat.
Sed de abaco nobis id pondus ſæpe notatur.
quinæ Bis [f] quinq; hunc faciũt drachmæ, ſi appendere [g] tẽtes:
uelles Oxybaphus fiet ſi quinque addantur [h] ad illas.
ad iſtas At myſtrum cyathi quarta eſt, ac tertia myſtri,
chemen Quam vocitant [i] cyanem, capit hæc cochlearia bina.
Quòd ſi menſuræ pondus componere fas eſt,
Sextari cyathus pars eſt quæ eſt vncia libræ:
Necnon oxybaphi ſimilis ſeſcuncia fiet.
ſimilare, Siciliquúmque tibi myſtrò [k] ſimulare licebit.
uel, aſſi- Cochlear extremum eſt, ſcrupulique imitabitur inſtar.
mila:e Attica præterea dicenda eſt amphora nobis,
Seu cadus: hanc facies, noſtræ ſi adieceris vrnam.
amphora Eſt & b:s decies quem conficit [l] amphora noſtris
noſtra Culleus: hac nulla eſt maior menſura liquoris.
Eſt etiam terris quas aduena Nilus inundat,
decem Artaba, cui ſuperat modii pars tertia poſt tres:
Nanque [m] etiam modiis explebitur artaba triplex.

De ponderibus variorum liquorum, & aquarum.

ILlud præterea tecum cohibere memento,
Finitum pondus varios ſeruare liquores.
addit, Nam libræ (vt memorant) beſſem ſextarius [a] addet,
Seu puros pendas latices, ſeu dona Lyæi.
liuentis Addunt ſemiſſem libræ [b] labentis oliui,
Selibrámque ferunt mellis ſupereſſe bilibri.
Hæc tamen aſſenſu facili ſunt credita nobis:
Nanque nec errantes vndis labentibus amnes,
ſiat Nec merſi puteis latices aut fonte perenni
à ſummo Manantes par pondus habent: non denique vina,
à ſumma- Quæ campi aut colles nupérue aut antè tulere:
ad imam Quod tibi mechanica promptum eſt depromere muſa.
Ducta ſu- Ducitur argenti, tenuiue ex ære cylindrus,
perficiem Quantum inter nodos fragilis producit arundo,
quæque Cui cono interius modico pars ima grauatur,
in tot fru Ne totus [c] ſedeat, totúsve ſupernatet vndis.
ſta. Lineáque [d] à ſumma tenuis deſcendit ad ima,
ſcriplis Ducta ſuperficie: tot quæque in fruſta ſequatur,
potes Quot [e] ſcrupulus grauis eſt argenti æriſve cylindrus:
immergi- Hoc cuiuſque [f] poteſt pondus ſpectare liquoris.
tur undæ Nam ſi tenuis erit, maiori [g] mergitur vndæ:

A Sin grauior, plures modulos ſupereſſe notabis.
Aut ſi tantundem laticis ſumatur vtrinque,
Pondere præſtabit grauior: ſi pondera ſecum
Conueniunt, tunc maior erit quæ tenuior vnda eſt.
Quòd ſi ter ſeptem numeros texiſſe cylindri
Hos videas latices, illos cepiſſe ter octo,
His drachma grauius fatearis pondus ineſſe.
Sed refert æqui tantum conferre liquoris
(Vt grauior ſuperet drachma) quantum expulit vndæ
B Illius aut huius teretis pars merſa cylindri.
Hæc de menſuris, quarum ſi ſigna requires,
Ex ipſis veterum poteris cognoſcere chartis.

De inuentione argenti auro in vna maſſa permiſti.

NVnc aliud partum ingenio trademus eodem.
Argentum fuluo ſi quis permiſceat auro,
Quantum id ſit, quóue id poſſis deprendere pacto,
Prima Syracuſii mens prodidit alta magiſtri.
C Regem nanque ferunt [a] Siculam, quam vouerat olim *Siculum*
Cælicolûm regi, ex auro ſtatuiſſe coronam:
Compertóque dehinc furto (nam parte [b] retenti *retẽta Ar-*
Tantundémque argenti opifex immiſcuit auro) *genti tã-*
Oraſſe ingenium ciuis, qui mente ſagaci *tundem*
Quis modus argenti fuluo latitaret in auro
Repperit, illæſum quod diis erat antè dicatum:
Quod te quale fiet (paucis aduerte) docebo.
Lancibus æquatis, quibus hæc appendere mos eſt,
Argenti atque auri, quod edax purgauerit ignis,
D Impones libras, neutrum vt præponderet: háſque
Submittes in aquam, quas pura vt ceperit vnda,
Protinus inclinat pars hæc quæ ſuſtinet aurum.
Denſius hoc nánque eſt, ſimilari & craſſius vnda.
At tu ſiſte iugum, mediique è cardine centri
Interualla nota, quantum diſcerpſerit illinc.
Quótque notis diſtet ſuſpenſo pondere filum,
Fac drachmis diſtare tribus. Cognouimus ergo
Argenti atque auri diſcrimina. Denique libram
Libra tribus drachmis ſuperat, quum mergitur vnda.
E Sume dehinc aurum cui pars argentea miſta eſt,
Argentique meri par pondus, itemque ſub vnda
Lancibus impoſitum ſpecta: propenſior auri
Materies ſubſiſtet enim furtúmque docebit.
Nam ſi ter ſenis ſuperabitur altera drachmis,
Sex ſolas libras auri dicemus ineſſe,
Argenti reliquum: quia nil in pondere differt
Argentum argento, liquidis quum mergitur vndis.
Hæc eadem puro deprendere poſſumus auro,
Si par [b] corrupto pondus pars altera geſtet. *correpto*
F Nam [c] quoties ternis pars illibata grauarit *quotiens*
Corruptam drachmis ſub aquam, totidem eſſe notabis
Argenti libras, quas fraus permiſcuit auro.
Pars etiam libræ quæuis ſi fortè ſuperſit,
Hæc quoque drachmarum ſimili tibi parte notetur.
Necnon & ſine aquis ✱✱

INDEX COMMVNIS HIS OMNIBVS DIVERſorum medicorum libris.

In quo Ar.Aretæum, Ruff.Ruffum Epheſium, Tr.Alexandrum Trallianum, Æg.Paulum Æginetam, Caſſ.Caſſii problemata, Or.Oribaſium, Aet.Aetium, Phil.Philareti libellum De pulſibus, Theoph.Theophili opuſculum De vrinis, Act.Actuarium, Myr.Nicolaũ Myrepſum, Celſ.Cornelium Celſum, Scr.Scribonium Largum, Marc.Marcellum indicat.

A

Abates vinum 264. d. Or.
Abbatis è roſis antidotus 381 e. Myr.
Abdomen 104. g. Ruff. 546.f.Or. 64.g. Celſ. Abdominis membranæ adſtringendæ conueniẽs laqueus 157. c. Orib. Abdominis muſculi 563. c. Or. abdominis ruptura quomodo curanda 153. b. Celſ. abdomen in rupturis ex ictu natis, cur nõ rumpatur, etſi ab exteriore ſit parte, rumpatur interim membrana peritonæos 767.a. Caſſ.
Abdominis ſutura 538.d. Orib.
Abietis, eiúſque reſinæ vires 620. b.639.a.AEg. ex abiete acopon 610.a. Aet.
Ablactandi pueri quomodo ſint 169.b.Aet.
Ablutiones per clyſterẽ 352.c.Or.
Abortus periculum quando 25. a. 29.f.Celſ. abortum quæ prædicant 787.b.Aet. Abortus bimeſtres & trimeſtres quas minus lædãt 787.c.f.Aet. ad abortus reliquias nociuas 329.g. Mar. ad abortus reſiduos dolores 376.e.Mar.
abortientibus balnea vtilia quæ 359.f.AEg. abortiẽtibus medentia 400.e.406.c.Myr.
Abramidia 231.g.Orib.
Abraſorum curatio 626. a. Orib. ad abraſa 230. e. Scr. abraſis quæ difficulter cicatricem admittunt, quid conueniat 321. e. Act.
Abrotoni vires 610. e. AEg. 21. b. 489.c.Orib. 7.b.Aet. abrotonum venenata fugat 615.f.Aet. abrotonum vſtum 21. e. Orib.
Abſcedentia digeri à murice 87.c. Celſ. abſcedentia ſupprimens malagma 87.b.Celſ.
Abſceſſus quid ſit 510.g.Æg. abſceſſum antecedentia & comitantia 510.g. Ægin. abſceſſus quando & vbi fiant 26.a.b.Celſ. abſceſſuum nõdum ruptorum proprietas: & eorum exitus 158. g.Act. abſceſſuum ſigna iudicatoria 200.e.f.Aet.
abſceſſuũ curatio 563. b. Æg. 633. g.Or.703.c.Aet. abſc.curatu faciliores aut difficiliores qui 175. a.Act. ad abſceſſus 513.b.680. d.Æg.766.g.822.a.826.c.Myr. abſceſſibus malagma cõueniẽs, Lyſiæ 85.g. Celſ. abſceſſus diſſectus quæ cõtinere in ſe videatur 510.e.Æg. abſceſſus frangentia diuretica in renum affectibus 124. c. Ruff. abſceſſus rumpentia 470.g.510.b.Æg.
abſceſſuum ſub auribus aut in collo futurorum ſigna 174.h.Act. abſceſſuum ſecundùm aurẽ ortus & curatio 236.g.302.c.Act. abſceſſus genitalium 165.h.Act. abſceſſui iecinoris quomodo ſubueniendum 31.f.Aret. abſceſſus externi 509.e.Æg. abſceſſus inflammationum quomodo curandi 703. c. d. e. f. g. h.704.a.b.c.d.Aet. abſceſſuum internorum purgationi 357. g. 390.e.416.h.417.b.e. 423.g.522. c.Myr. abſceſſus internos rũpens medicamẽtum 599. d.Or. ad abſceſſus internos Theſpiana 427.b. Aet. abſceſſus inteſtinorum 493. c. Aet. abſceſſuum lienis ſymptomata 32. h. Aret. abſceſſibus maioribus minutíſque cõferens malagma Andreæ 86.a.Celſ. de abſceſſu mammarum 799.a.b.c.Aet. abſceſſus minuti in vrinæ fiſtula quomodo ſanitati reddũtur 27. g.Celſ. ab ſceſſibus neruorum medẽtia 510.d.Æg. abſceſſus oculorum 300.a.Aet. abſceſſus palpebrarum quomodo curandus 333.a.b.Aet. abſceſſuũ in phthiſicis dignotio 29.e.Aret. abſceſſuũ pulmonis ſymptomata 29.f.Aret. abſceſſus renum & veſicæ, & meatus vrinæ exulceratio quomodo curanda 144. f.Or. abſceſſus ſedis origo & curatio 687.b.Aet. abſceſſus in tunica 510.g.Æg. abſceſſuũ vnguium cura 733.b. Aet.
Abſinthium aliis ſantonica herba 372.e.Marc. abſinthium cataplaſmatis hepaticorũ rectè adiicitur 73. g. Celſ. abſinthium optimum quod 97. e. Aet. abſinthium pituitam in vẽtriculo contentã nil adiuuat 595.d.Or. abſinthii potus 401. a. g. 425. d. Æg. abſinthii qualitas & vires 615.g.Æg.19.c.21.b.h.22.c.493. b.Orib.13.e.Aet. abſinthii in purgando vires 384.e. Marc. abſinthium intus, non item foris cur purget 479.d.Or.
Abſinthiati confectio 128. g. 839. c.Aet.386.a.Marc. abſinthites antidotus 442.c.e.g.Myr. abſinthitæ confectio 280.g. Or.
pro Abſtemiis gari præparatio 840 b.Aet.
Abſtergentia 22.g.67.b.480.a. 588. f.615.e.Or. abſtergentia medicamenta quæ dicuntur ſmegmata 396.b.Or.
Abſtinendus æger quando 281. e. Or. abſtinentiæ genera duo 34.h.Celſ. abſtinẽtiæ in morbis vſus 34.h.35.a.Celſ. abſtinentia nimia inutilis 12.c. Celſ. abſtinentia qualis ſi morbus cũ leuibus grauioribúſve indiciis timetur 42.c.Celſ. abſtinentiã ſolã ſæpe mederi in morbi periculo 42.c.Celſ. abſtinentia tẽpeſtiua laborantibus vtilis 35.a. Celſ.
Abundãtia affici dẽtes 378.c. Aet.
Acacallis quid, eiúſq; facultas 612. a.Æg.406.g.Or.
Acaciæ qualitas & vis 612. b. Æg. 21.b.e.407.a.490.c. 592.f. Or.3. b.8.e.Aet. 306.b. Act. acaciæ electio 25.d.O". acacia fulua optima 97.d. Aet. acacia non lota 20. b. lota ibid. Orib. ex acacia paſtillus 595.a. b. Aet.
Acaliphæ inter alimẽta vis 227. g. Or. acaliphes ſpecies & vires 407.b.490.d.Or.8.f.Aet.
Acanthæ deſcriptio, ſpecies, & vires 407.c. 490.e. Or. acantha Ægyptia 612.c.Æg.490.e.Or.9. a.Aet. acantha Arabica 612.c. Æg.407.c.Or. acanthæ leucæ facultas 592.g.Or.8.g.Aet.
Acanthii deſcriptio & vires 612.e. Æg.407.d.490.e.Or.
Acanthii deſcriptio & vires 407. d. 490.d.Or.612.b.Æg.8.g.Aet.
Acceſſio febrilis principium quod habeat 191.e.Aet. acceſſionũ ſignificationes quomodo cognoſcantur 145.g.Act. acceſſiones in febribus confundi, ita vt notari tempus ſpatiúmq; earum non poſſit 43.a. Celſ. acceſſionem leuiorem ferè nox leuior ſequitur & triſtior antecedit 45.c. Celſ. acceſſiones plures ſi ſint, quando cibum dare in vagis febrib' liceat 45.g.Celſ. in acceſſionibus ventriculus vt cibo vacuus ſit, ſtudendum 211.c.Act.
Accipitrum fel quale 81. d. Aet. accipitris ſtercus 83.h.Aet.
Accubitus ſigna lethalia 22.f.Celſ.
Aceratum emplaſtrum 678.f. Æg.
Acerbum quod 1.e.2.f.Aet. acerba quæ videantur 25. c. Act. acerbum frigidum eſſe 4.e.Aet. acerbi natura & vires 463.c.Or.
Acerrima quæ 66.c.Celſ.
Aceſcenti in ventriculo cibo quid conducat 456. h. Ægin. 210. f. Scrib. Vide Cib.aceſc.
Acetabulum 103.g.Ruff. acetabula 105.e.121.d.Ruff. acetabuli nota & põdus 700.c.e.701. a.Æg.243.a.Marc.
Aceti qualitas & vis 635.e.Æg. 21. b.70.f.466.e.504.h.607.a. Or.4. a.45.e.Aet.296.f.Act. acetum aſpidis ictibus contrarium eſſe 106. a. Celſ. acetum gingiuis infeſtum eſſe 379.a.Aet. acetum non humectare 4.c.Aet. acetum mediæ eſſe materiæ 37. c.Celſ. acetum ſanguinẽ ſupprimere non ſanare vlcera 69. c.99.d.Celſ. acetũ ſinapis vim diſcutere 160.b.Aet. aceti & vuæ immaturæ ſucci differentia 4.a.Aet.
ex Aceto & oleo emplaſtri confectio 715.a.b.Aet.
aceti Ægyptii vſus 502.b. Ægin. aceti diaſcilliu confectio 336. c. Marc. aceti mulſi confectio 129.e.240.e. 463.a. Aet. aceti mulſi præſtantia 104. h. Aet. aceto mulſo exceptæ radiculæ quid valeant 356. f. Æg. acetum mulſum Iuliani, eiúſque vires 649.g. Ægin. 424. e. Act. acetum mulſum ſquilliticũ 657. a.Æg. aceti mulſi purgantis compoſitio 278.h. Act. acetum mulſum ſimplex 656.g.Æg. 269.f.Act.
aceti purgatorii præparatio 129. e.Aet. acetum ſquillinum 656 g.Æg.273.e.Or.468.a.Aet. 270. c.Act.743.a.Myr.
acetoſi gari præparatio 131.c.Aet.
Achariſta antidota 343.d.Tr. 660. f.Aet.358.b.f.359.b.416.a.437.d. Myr.333.e. Marc. achariſton antidotũ cur dictũ 333.g. Marc. achariſton collyrium 281.c. Mar. achariſton collyrium theodotion 267.a.Marc.
Acharnes 226.e.Or.
ex Achate lapide emplaſtrum quo modo cõficiendum 759. h. Aet.
ἀχιχάδαρον 105.b.Ruff.
Achilleæ deſcriptio & vis 439. c. 508.d.Or.
Achor quid, & quomodo curetur 136.d.Trall.415.a.Ægin. 644.h. Or.382.f. Aet.181.d. 296.a. Act. ad achores 507.b. Ægin. 599.b. Orib.13.f.Aet.328.g.Act.765. e. g.766.a.Myr.
Achrades 492.b.Or.11.g.Aet.
Achy 422.b.Orib.
Acia in ſuẽdo & fibulãdo qualis 100.b. Celſ.
Acida quæ 1.e.Aet. acidi & acris differentia 609.d.Ægin. acidi natura & vis 609.d.Ægin.463.c. Orib. acidorum vſus quibus conueniat, & quibus non 210. a.Act. acidum frigidum eſſe 4.a.5.e.Aet. acida lieni conuenire 74.c.Celſ.
acidum lac 584. f. Celſ. acida qualitas 25.b.Act. acidus ſuccus 110.g.Ruff.
acido ructui medentia 386. g.418. d.421.a.426.g.Myr.
Acini in digitis quid 104. d. Ruff. 546.e. Orib.
acinorum Punicorum vis 50. f. Aet. acini vuæ 20.a.21. a. Or. acinorum vuæ nuclei quas vires habeant 494.b.596.g.Or.
acinalis tunica 115.f. Ruff. acinoformis tunicæ affectiones 436.b.Æg.
Acinus herba 407.e.Or.
Ἀκμὴ quid 366.e.Marcell. Acmæ quid, vnde, & quomodo curandæ 372.b.Aet. Ἀκμαὶ, vari cur dicantur 760.c.Caſſ.
Ἀκμαστικοὶ qui, & quales eorũ pulſus 846.f.Philar. Ἀκμαστικαὶ febres quæ 171.c.Act.
Ἀκοὴ 102.f. Ruff.
Aconiti deſcriptio, ſpecies, & vires 407.e. 490.f.Or.612.d.Æg.9. b.Aet. aconitum venenata radix 639. e.Aet. aconitum quid pellat 645.a.b.Aet.
Aconiti poti ſigna & curatio 547. f.Æg.287.a.Act.225.b.Scr.

Acontias ſerpens 624.f.g.Aet.
Acopa medicamenta vnde dicta 685.g.Act. acopa vnguenta cur dicta 28.b.Or. acopa ad quid 50.d.Aet. acopo omni præſtantius gleucinum oleum 609.b.Aet.
acoporum genera & compoſitiones 673.c.Orib.323.d.Act.94.e. Celſ.237.d.Scr. acoporum vſus 400.e.Or.530.g.Act.
acopum decameron 46.g.Or. acopon Orcheſtæ 587.a.Aet. acopon pentameron 46.g.Or. acopon ſimplex 46.g.Orib. acopum excaſtoreo,& eius vſus 46.g.Orib. acopon ex populi floribus 674.e.Or.
Acori deſcriptio 407.g.Or. vires 612.d.Æg.21.e.490.e.Orib.9.a. Aet. acori radicum vis 593.a. 594.g.Or. ex acoro antidotus 370.d.428.d.455.e.456.b.Myr.
Acrium qualitas & vis 609.d.Æg. 463.c.483.g.Or.1.e.5.h.6.a.Aet. 25.c.Act. acrium comeſtionẽ ſitim ſequi 472.e.Aet. acrium eſus quibus conueniat & quibus nõ 235.g.Or.49.b.Aet.424. c.Æg. acria pituitoſis placere 356.e.Æg.
acria medicamenta 233.a.Scr. acria vſta perdere de ſuo calore 63.e.Aet. acria & calida 70.c. Orib.
acria quæ deducant 382.d.Marc.
acrimoniæ ſenſus quomodo percipiatur 1.f.Aet.
Acrochordon quid, & quomodo tollatur 508.d.588.e.Æg.686.g. Aet.188.e.320.a.Act.20.a.113.f. 114.b.Celſ.
Acromion 103.g.Ruff.546.g.550. h.Orib.
Acromphalon 104.g.Ruff.
Acron Agrigentinus aerem quomodo purgarit 406.e.Æg.97.d. Or.223.e.Aet.
Acropaſti mugiles 231.f.Or.
Ἀκρωτήριον 105.a.Ruff.
Actæ deſcriptio, ſpecies, & vires 20.e.326.c 407.g.490.g.Orib.9. c.Aet. actæ folia 578.a.Or.
Action 413.e.Or.
Actionem lædit febris 202.Aet. actiones acutas vel ſegnes quãdo edat ſpiritus animalis 18.e. Act. actiones naturales earúmque cognitio 6.a.d.Celſ. actiones naturales an immutari poſſint 203.f.Act.
Actiui nerui 110.b.Ruff.
Actuarii conſolatorius liber 199. g.Act. actuarii de vrinis libri ſeptem 36.f.qua occaſione ab eo cõſcripti 137.a.Act. actuarii locus 356.b.374.d.Myr.
Aculeos extrahentia 527.a.Æg.10. e.Aet. aculei echini pedibus inhærentes vt extrahendi 397. g.Marcell.
Acuminatũ caput 181.e.Aet.
Acuti morbi & acutiſſimi cognitio & iudicatio 378.a.Æg. acutorum morborum cauſa & ſigna 1.Aret.& deinceps. acutorum morborũ criſis 180.a.Act. acutorum morborum curatio fuſè tractata 51.β.c.Aret. acutis morbis declinantib. parotides cur oboriãtur 760.a.Caſſ. acuto morbo increſcẽte quo tẽpore experiẽda remedia quæ decreſcẽtib.morbis aliis cõueniũt 41.f.Celſ. acutũ morbũ quid indicet & longũ 41.f.Celſ. acutorũ morborũ indicia quouſq; ſe extẽdant 179.c.Act. acutiſſimis morbis inedia vtilis 207. g.Act. acutorum morborum prædictiões incertæ 202.b.Aet.
Adamantii medicamentum 39.f. 40.a.Or.
Adamantini medicamenta 40.d. e.g.41.d.Or.
Adarces deſcriptio & vires 611.c. Æg.19.f.451.c.Or.70.e.Aet.
Adarcium & adarcos 520.e.Orib. 290.e.Act.
Ἀδένες 120.a.Ruff. Ἀδένων ſpecies 108.a.Ruff. Ἀδενοειδῆ ἀγγεῖα 108.g.118.g.Ruff.
Adeps 110.c.120.a.Ruff. adeps & caro ſolidarum corporis partiũ liquidiora & molliora ſunt 862.h.Theoph.
adeps alimentũ quale præſtet 372. d Act. adipis & pinguedinis differẽtia 518.f.Or. adipis ani maliũ vis 518.a.641.f.Æg.19.c. 24.f.442.b.485.c.518.f.609 f.Or. 90.a.Aet.64.c.Celſ. adipũ delectus 518.a.641.f.Æg. adipũ differẽtia vnde 90.f.Aet. adipũ parandorũ mod⁹ 442.b.& deinceps Or. adipes ad tumores induratos qui optimi 739.h.740. a.Aet.
adeps anſeris 22.a.e.Or. adeps gallinaceus 22.a.Or. adeps hircinus 22.a.Orib. adeps hyænæ 22.a.Orib. adipis inueterati facultas 609.h.Or. adeps leonis 22.a.Or. adeps pardi 22. a.Or. adeps quadraginta annorũ 711.f.Or. adeps ſuillus 22.a.Or. adeps veteraſcẽs recentiore melior 90.e.Aet.
adipoſi tumores quomodo ſanan di 745.b.c.Aet.
Adhæreſcẽs oculi tunica 12.c.Act.
Adiãton aliàs callitrichos vel trichomanes 260.e.Marc. adiãti deſcriptio 406.e.Or. adiãti vires 611.c.Æg.19.a.20.e.489.g. 592.d.670.h.Or.8.b.Aet. ex adianto antidotus 450.g.452.f. Myr.
Adipſon pharmacum 269.b.Act. adipſa quomodo parentur 441. f.Aet.
Adolphus Occo medicus 336.a. Myr.
Adoleſcentia quib. morbis magis obnoxia ſit 20.b.Celſ.
Adriani antidota 660.e.Aet.355.d. 356.c.e.357.a.d.358.b.Myr.336. a.Mar. adriani antidotus parua 356.e.Myr. adriani Romana 357.a.Myr. adriani vehiculum magnum 426.c.Myr.
Adſtites ſeu παραςάται 576.d.Æg.
Adſtrictionis alui curatio communis 465.b.Aet. adſtrictionis cutis curatio 352.a.Æg.78.b.Or. adſtricto corpori quid agẽdum 47.g.Celſ. adſtrictor muſculus 118.b.e.Ruff.
Adſtringens ſuccus qui 463.c.Or. adſtringẽs malagma 235.f.Scr. adſtringẽtes potiones 79.e.Cel. adſtringentia 69.h.71.b.93.d.Aret.24.g.485.d.Or.103.d.Aet. 22.e.Act. adſtringentia aſcaridibus quõ adhibẽda 534.b.Æg. adſtringentia febribus quando adhibenda 210.a.Act. adſtringentia repellere influentia 719. b.Aet. adſtringẽtium vis 609. d.Æg. adſtringẽtium vſus 456. d.Æg. adſtringẽtibus vtendũ vbi 15.b.374.a.h.Or.452.g.Aet.
Adulteri quomodo generent 792. f.Aet.
Adurentia 24.c.Or.83.g.Celſ. adurens ſine mordicatione 49. e.Or.
aduſtio in pueris quid, & quomodo curãda 77.c.Or. aduſtionũ medicarũ vſus & rõ 391.g.Or. aduſtorum diuiſa curatio: & ad vtraq; remedia 107.d.Celſ.
Ἀδύναμον vinum 267.b.Or.
Æger abſtinẽdus quãdo 281.e.Or. ægrum accedenti medico quæ conſideranda ſint 175.e.Act. ægros etiam deſperatos nõ deſerendos 664.f.Aet. ægros dieb. imparibus nutriri ſolitos 44.c. Celſ. ægrum dum lauat,non abſtergẽdum 384.e.Or. ægros multos,ab vno medico nõ poſſe curari 44.b.Celſ. æger regẽd⁹ quõ 43.e.Celſ. ægris remedia eadem nõ cõuenire 41.d.Celſ.
ægrotantibus aſſiduè victus quis conueniat 360.c.Æg. ægrotos ſæpius decipere medicum 304. c.Aet. ægrotantes quomodo doleant 226.e.Aet. ægrotum obediẽtẽ eſſe debere 189.c.Aet. ægrotorum tempus periculoſum 201.e.f.Aet.
ægritudo an citius vel tardius ſoluatur,quomodo ex vrinis præuideri poſſit 135.g.Act.
Ægrimonia herba 106.f.Celſ.
Ægilopis herbæ deſcriptio & vires 406.d.490.a.592.e.Or.9.c.Aet.
Ægilops quid, & quomodo curandus 434.c.559.a.Æg.648.a.Or. 300 b.334.c.335.a.Aet.183.b. 238.a.311.a.Act.144.b.Celſ. ad ægilopas 31.c.Act.303.c.308. a.Act. ægilopi vetuſto quid cõferat 309 f.Act. ægilopiorum remedia 279.c.Marc.
Ægirus 9.d.Act. ægiri flores 259. f.Or. ægirinum oleum 689.g. Æg.
Ægonychum 426.h.Or.
Ægyptus moroſum generat 67.d. Aet. ægyptus oleum cicinum parat 18.c.Aet. ægyptus oleum metopium parat.21.g.Aet.
ægyptii loti ſemine ad panificium vtũtur 41.d.Aet. ægyptii nympham amputant in elocãdis virginibus 834.g.Aet.
ægyptii cuiuſdam medicamentum ad achoras 284.b.c.Aet.
Ægyptiũ Andromachi emplaſtrũ 752.f.Aet. ægyptiæ antidoti 409.d.f.410.a.b.g.Myr. ægyptiũ croceum vnguẽtum 397.c.Aet. ægyptia maſtiche 42.a.Aet. ægyptium napy 44.f.Aet. ægyptiæ palmulæ 216.a.Or. ægyptius peſſus 694.e.Æg. ægyptiũ pharmacum ad aures 289.b.c. Aet. ægyptiæ terræ vis 596.e. Or.63.g.Aet. ægyptia vlcera quæ 6.a.Aret.
Æquales intemperaturæ quæ 179. c.d.Aet. æqualiter temperatus ſuccus 110.g.Ruff.
Æquinoctium autumnale quomodo corpus afficiat 376.h.Æg. æquinoctium vernum quomodo corpus afficiat 376.f.Æg. æquinoctii autumnalis & verni ratio 376.f.h.661.e.Ægin.151.g. Aet.
Aer ambiens nos temperamenta peruertit 223.b.Aet. aeris ambientis nos vſus & variatio 406. a.Æg. aer bonus & malus qui 363.e.Or. aer corrigi quomodo poſſit 330.a.Tr. aeris frigi di calidiue exceſſus purgationi noxius 652.a.Æg. aerem infici corporib⁹ quæ ambit 177.c.Act. aer infectus inficit 406.a.Æg. aere infecto quomodo victus inſtituendus, & quomodo ipſe aer purgandus 406.b.Æg. in Aere operatur per mẽſem luna quarta vice 150.d.Aet. aeris optimi notæ & pro corporis tẽperie accõmodatio 358.d.Æg. 14.f.Or.150.d.Aet. aer peſtis cauſa quid in volucribus faciat 223 f.Aet. aerem purum reddi caliditate extrema 466.f.Aet. aeris qualitates 150.b.c.Aet. aerem rogo incẽſo mutari 223. d.Aet. aer ſaluberrimus atque optimus qui ſit, qui item morboſus ac pernicioſus 582.b.Or. aeris ratione pulſus quomodo varient 846.d.Phil. aeris noui tati & mutationi quæ medeantur 410.b.425.f.Myr.
Æra 490.a.Or.8.d.Aet.
Ærei nota 699.d.Æg.
Æri auróue deglutito quomodo medendum 501.e.Aet. æris & ferri,æreorúmq; & ferreorum inſtrumentorum differẽtia 162. d.Orib. æris coctio 29.b.Or. æris floris coctio 29.c.Or. æris flos optimus qui, & qui adulterinus 460.a.Or. æris flos vires quas habeat 645.g.Æg.516. h.Or.75.b.696.g.Aet.305.g.Act. æris loti & non loti vis 483.f.Or. æris ſquamæ vires 72.g.Aet.305.g. Act. æris ſquama proba quæ, quæ adulterina, & quomodo lauãda 460.b.Or.
æris vſti electio & parandi ratio 28.b.459.h.Or. æris vſti vires 645.g.Æg.483.f.516.g.Orib. 75.a.696.d.Aet.305.g.Act.
Ærugo æris acrimoniam habet 697.b.Or. Æruginis acrimonia in vnguentis quomodo corrigenda 690.h.Æg. æruginis coctio 29.e.Or. æruginis ſpecies 453.d.Or. æruginis vires 623.a.Ægin.325.d.453.d.483.e. 515.b.599.e.Or.305.g.Act.
ærugo raſa 72.d.Aet. ærugo vermiculata 72.e.Aet. æruginoſa bilis 110.e.Ruff.
Ærumnæ immodicæ,morbos generant 223.a.Act.
Αἰσθητικὰ νεῦρα 107.b.110.b.Ruff.
Æſchrionis medicamentum ad canis rabidi morſum 55.d.Or.
Æſculapius autor medicinæ 5.a. Celſ. æſculapius in deorum numerum relatus 5.a.b.Celſ. æſculapii duo filii 5.b.Celſ. æſculapius paſtillus 714.e.Aet. æſculapius pululllus 666.e.Æg.
Æſtas lippitudinẽ cur potius inuehat 757.f.Caſſ. Æſtatis morbi 19.b.Celſ. æſtate oculos inflari 305.a.Aet. æſtas periculoſa 19.b.Celſ. æſtate pulſus quales ſint 846.c.Phil. æſtate theriaca nõ danda 653.d.Aet. æſtas ad venerem inepta 118.b.Aet. æſtate vẽti boreales multi & aſſidui cur fiant 151.c.Aet. æſta-

te victus ratio quò inſtituenda 360.a.Æg.579.c.Or.15.e.Celſ. æſtiuorum fructuum qualitas 205. b.Act. æſtiuis è fructibus antidotum 268.g.Act. æſtiuum ſolſtitium 152.c.Aet.

Æſtus ex labore immoderato quo modo refrigerandus 576.g.Or. æſtus è prunarum ardenti ſtrue exurgens caput grauedine prorſus cur feriat, è lignis non itidē 756.g.Caſſ. æſtuoſ⁹ ardor quō curandus 175.f.g.h.176.a.b.Aet.

Ætatum differentiæ quantū ad bonam malámve valetudinem 19. g.Celſ. ætas prouecta ad partum debilior 788.e.Aet. ætatis cuiuſq; pulſus quales 846.d.Phil. ætas tutiſſima quæ 18.g.Celſ. ætas in venæ ſectione cōſiderāda 120.e.Act. ætati cuiq; vict⁹ ratio quomodo inſtituēda 349. f.Æg. ætatem in vulneribus obſeruandam 97.d.Celſ.

Æthiopes à natiuitate frontem circuncidere, & quare 337.g.Act. æthiopiam abundare draconib. 626.d.Aet. in Æthiopia dracūculus morbus conſuetus 736.d. Aet. Æthiopia thyiten lapidē generat 65.f.Aet.

Æthiopici cumini deſcriptio & vis 408.g.491.a.Or. æthiopici lapidis vires 513.g.Or. æthiopidis herbæ deſcriptio & facultas 611.f.Æg.406.f.Or.522.g.Myr. Ἀετοῦ φλέβες 109.f.Ruff.

Aetii locus 358.a.Myr.

Aetites lapis 69.f.g.Aet.

Aetonychum 426.h.Or. aetonychi ſeminis vires 631.d.Æg.

Affectioni medicamentum reſpōdere debet 695.f.Act. affectus animi inducunt deliquiū animi 229.f.235.a.Aet. affectus corporis quomodo ex vrinis cognoſcantur 55.d.Act. affectu non ſtatim auxiliis cedente, nō idcirco ſtatim deſiſtendū ſed inſtitutū continuandū 215.a.Act.

Afflictis præter rationem quid cō ferat 266.f.Act.

in Africa nullo die abſtinendum 43.h.Celſ.

Agallochum quid & quæ eius vires 610.e.Æg.405.d.Or.

Agamemnonem ſequuntur bello Troiano Podalirius atque Machaon 5.b.Celſ.

Agaraces ager Armeniæ 66.f.Aet.

Agarici deſcriptio & vires 610.f. 648.e.Æg.12.a.19.c.228.b.405. d.489.g.592.d.Or.8.a.Aet.272. h.Act. agarici electio 25.d.Or. 97.d.Aet. agarici purgatoria vis & doſis 128.c.Ruff.126.c. Act.384.c.Marc. agaricum venenum 628.c.647.b.Aet. agarico nigro poto medendū quomodo 550.h.Æg.287.g.Act.

Agarra 513.c.Or.

Agathinus Archigenis præceptor 156.d.Aet.

Agathonis antidotus 415.f.Myr.

Agerati fruticis deſcriptio & vires 405.e.489.g.Or. agerati lapidis vires 631.b.Æg.466.h.514.a.Or. agerati vires 611.a.Æg.8.b.Aet.

Ageuta antidot⁹ 462.d.466.c.Myr.

Agglutinatoriorū catalogus 669. c.Æg. agglutinatoria pilorum in palpebris 328.g.h.Aet.

Ἀγλίθια quid 356.a.Myr.

Agitatio & corpus diſcutiēdo inanit & conſtringit ſenſificum ſpiritum 756.b.Caſſ. agitatio omnis exulcerat 77.b.Celſ.

Agnaſcentium digitorum curatio 568.g.Æg. agnata oculi 299. b.Aet. agnatæ tunicæ affectiones 299.e.Aet. agnatæ tunicæ inflammatio quomodo curanda 301.a.Act.

Agni, hoc eſt viticis, florum, foliorum & fructus vires 489. d. 592.b.Or.7.d.Aet.

agni partes nonnullæ alimēti quid præbeant 36.h.Celſ. agnina caro 584.e.Or. agninus pulmo 90.g.Aet. agnina vteri pellicula 780.d.Aet.

Agrorum terra quas medelas præſtet.63.g.64.65.Aet.

agreſtia animalia domeſticis calidiora 31.f.Act. agreſtia domeſticis præcellere 60.a.Or. agreſtium & domeſticorum animalium differentia 222.e.Or.

Ἀγρία cur ſcabies dicta 116.a.Celſ.

Agricolam vſu fieri, non diſputatione 7.e.Celſ. agricultura ſanis alimenta promittit 5.a.Celſ.

agrimonia aliis hociamſanum 336 b.Marc.

Agrippæ de ſaliua dictū 25.a.Aet.

Agroſteos vis 489.d.592.c.Or.7.e. Act.

Aiax & Oreſtes imaginibus, non mente, fallebantur inſanientes 54.f.Cel.

Aiugæ vires 273.d.Act.

Aizoon Latinis ſedum 386.f.Mar. aizoi deſcriptio & vires 406.d. 490.a.Or. aizoon maius & minus quas vires habeat 592.e. Or.8.c.Aet.

Ala 104.a.Ruff.546.c.Or. alarum fœtoribus medentia 456.b.Æg. 128.c.652.h.Or.52.c.Aet.320.g. 321.a.Marc. alarum pudendi abſceſſus quomodo curetur 836 h.Aet. alæ vſtio 568.d.Act.

alaris venæ ſit⁹ & ſectio 566.e.Æg. alarū anſerinarū inter alimēta qualitas 223.a.c.Or. alarū gallinarū caro qualis 223.c.Or. alæ volucriū in eſu quales 286.g.Aet.

ala in organo quid 163.b.Or. alarum in organis vſus 164.f.Or.

alula oculi 184.a.Act.

Alabandicus lapis 69.g.Aet.

Alabaſtron vnguētum 482.h.Myr. alabaſtritæ lapidis facultas 631. c.Æg.514.b.Or.

Alanaboli vires 618.b.Æg.

Alapæ in animi deliquo 444.d.Aet.

Alauda Latinis galerita 375. e. Marc. Alauda Græcis corydalus 379.d.Marc. alaudæ vires 628.b.Æg.

Alba animalia imbecilliora 76.f. Aet. albi fluxus mulierum curatio 801.β.c.Aet. albi iuris cōfectio 224.f.Or. alba minus caloris habere.6.f.g.Aet. albū Seueri collyrium 347.b.c.Aet. albæ ſubſtantiæ in vrina ſignū 196.b.c.d.Aet. alba vina minus valent ad nutritionem 45.c. Aet. albæ vitiligines quomodo curandæ 676.g.h.677.678.679. Aet. albæ vitis deſcriptio & vires 409.b.491.c.Or.

albedo in carne animalium probatur 31.e.Act. albedinis diſtantiæ & differentiæ 855.Theoph.

albo oculi quæ innaſcātur 325. e.f.Act.

albuginum curatio 436.f.Æg.646. g.Or.315.g.316.317.Aet. albuginum remedia 316.h.Aet. 310.b.Act.274.h.276.b.g.277.f. Marc. albuginum craſſarum & tenuiū curatio 229.e.d.Act. albugines puerorum 166.e.Aet. albugo tenuis quid 184.a.Act. albuginum tinctura 647.c.Or. 317.f.Aet.

Albulæ aquæ 573.b.Aet.

Alcææ vires 612.g.Æg.

Alcancali antidotus 363.g.364.b. Myrepſ.

Alcibiadii deſcriptio & vires 611. b.621.d.Æg.405.f.489.f.Orib.7. g.Aet.

Alcyonii quinq; genera, eorūmq; vires 612.g.Æg.451.e.482.h.520 e.Orib. alcyonium Mileſium 21⁹ g.Orib.

Alexander medicus 447.g.495.c. Æg. alexandri antidotus aurea 353.a.Myr. Alexandri regis collyrium 317.h.Aet.

Alexādriæ aer tenuior quàm Italiæ 59.d.Celſ. alexādriæ aſini comeduntur 84.g.Aet. alexādriæ herbæ vires 619.a.Ægin. alexandrinorum menſiū interpretatio 435.e.Myr. alexādrinū viride emplaſtrū 100.d.Celſ.

Alexipyretos compoſitio vnde dicta & eius miſcendæ formula 109.b.a.Scrib.

Algæ natura & vires 494.a.511.f. 611.e.Or.57.c.Aet. alga maris 448.c.Or. alga viridis 21.b.Or.

Alicæ vis, vſus & parandæ ratio 369.g.Ægin.247.g.254.d.474.h. 584.a.e.Or.79.f.Aet. alica elota, febricitantibus quando rectè detur 47.e.Celſ.

Alimētis aliis alios delectari proprietate quadā familiari 203.c. 204.h.Act. alimēta ex animalibus 25.f.Act. alim.attenuantia 583.c.Or. alim.apparat⁹ ex Galeno 247.d.Or. alim.aſſumēdi tēpus & vires 204.g.Act. alim. cōfectio 72.b.Or. alim.cōcoqui ſine aqua non poſſe 154.a. Aet. alim.copiā maiorē requirere iuuenes & adoleſcētes 204. c.Act. alim.craſſi ſucci catalog⁹ 582.h.Or.104.h.105.a.Aet. alimēta deteriora melioribus interdū appetētia adæquat 205.a.Act. alim.differētiæ & facultates 234. a.& deinceps.Or.203.d.Act. alim.diſtributioni auxiliari exercitationē 115.b.Aet. alim.eadē nō oībus conuenire 203.b.Act. alim.facultates 582.f.Or. alim. frumētacea 25.e.Act. alim.parandorū ratio ex Diocle, Dieuche 251.b.252.g.Or. alim.è piſcibus quale 30.h.Act. alim. quale præbeāt cerealia ſemina, & quæ inde fiūt, fruct⁹ arborū, herbæ, fungi, tubera, bulbi, animalia, lac, caſeus, mel 205.d.213. 217.b.219.g.220.c.231.g.233.c. Or. alim.qualitas ex corporis tēperatura iudicatur 203.c.Act. alim.qualitati euētus ſi nō reſpōdeat, ars nō incuſāda 203.f.Act. alim.quātitas eadē omnibus nō cōueniens 204.a.Act. alimentorū quātitas quādo imminuenda 224.c.Act. alim.ſeneſcentiū detrahendū 204.a.Act. alimēta ſucci boni, crudi, mali 203.d.Act. alim.tēperamento corporis cōuenire debere 4.h.Aet. alimi variare iuxta tēperamenta 203. h.Act. alim. varietas vitanda 583.b.Or. alim.victúſq; inſtituendi ratio 203.b.Act. alim. vires 103.g.h.104.a.Aet. alim. vires obſeruandæ 33.f.Act.

Alimi facultas 368.g.612.f.Æg.

Ἀλιμῆ emplaſtra 84.f.Celſ.

Aliſma 408.b.Or.16.e.Aet.

Allii vires 369.e.641.a.Æg.14.e.19 f.21.c.441.b.483.g.509.a.610.b. Or.52.d.Aet.273.d.Act. allii acrimonia 2.f.Aet. allium ante febris acceſſionē edēdum 50. h.Celſ. ex alliis ceratū quō paretur 775.c.d.Aet. alliū comeſtū latos lūbricos eiicit & hirudines 492.d.642.d.Aet. allium Gallicum aliis portulaca 330.b. Marc. alliū Gallicum Græcis ſymphytū & aliis inula ruſtica 318.a.Marc. allium guſtum ſtimulat 6.b.Aet. alliorum inter edulia qualitas 220.a.Or. allii ſilueſtris vires 641.a.Æg.

Allobrogicum vinum 71.g.Celſ.

Almyra Arabib⁹ quid 550.a.Myr.

Almyrinthra 550.a.Myr.

Aloe catharticis miſcenda 32.d. Celſ. aloes deſcriptio, liquor, electio, adulteratio, vſus 408.c. Or. aloes electio 25.d.408.c. Or.97.d.Aet. aloe inſpergēdā medicamentorū coctioni quandò 30.e.Or. aloe in purgādo vires & doſis 327.a.360.c.Orib. 123.g.124.a.475.d.Aet.271.a. Act.15.a.Celſ. aloes poſt cœnā ſumptio 578.a.Or. aloe ſenib⁹ incōmoda 580.c.Or. aloes vires & vſus 425.d.532.c.613.a. 647.c.g.Æg. 11.g.19.c.21.b. 106.g.325.b.408.c.490.g.593.a. Or.9.d.Aet.5.d.271.a.306.c.Ac. aloes purgatoria vis & doſis 126 f.Ruff. ex aloe amaræ confectiōis vſus 401.β.e.Æg. ex aloe confectum medicamentum ad marcorē perducit 401.β.e.Æg.

aloedaria emollientia 134.a.Aet. aloedariū Oribaſii 134.f.g.Aet. aloedariū Philagrii 134.d.e.Aet. aloedaria purgantia 133.d.Aet.

Alopeces muſculi 109.a.Ruff. alopeces piſces 226.e.Or.

alopecia quid, & vnde dicta 133.a. Tr.411.β.c.Æg.642.g.Or.276. d.Aet.181.c.Act.117.d.Celſ. alopeciæ curatio 133.a.Tr.411. β.c.Æg.126.d.642.g.Or.276.c. Aet.289.g.Act. alopeciæ ex meatuū raritate curatio 134.b. Tr. alopeciæ ob ſiccitatē ortæ remedia 134.a.Tr. alopeciæ remedia 592.d.595.b.602.e.603.e. 606.h.Or.8.c.13.c.14.d.70.f.83. c.90.e.91.a.93.g.376.d.Aet.313. d.314.b.329.e.Act.762.f.& deinceps.772.c.Myr.260.e.Marc.

Alphus 116.b.Celſ. alphi, & leucæ ſeu vitiligines, quomodo inter ſe differant: & alphorum diuiſio 188.b.d.Act. alphorum curatio 637.c.Orib.676.g.679.f. Aet.244.a.319.e.Act.

Alſinæ deſcriptio & vires 613.b. Æg.408.e.491.a.Or.9.g.Aet.

AltercumGræcis hyoſcyamō 202. a.Scr.289.b.Marc. altercū cur dictum 224.a.Scr. alterci poti ſymptomata & remedia 224.a. Scr. alterci ſpecies quot, vſus, & vires 447.a.511.a.611.c.Or.

Althææ deſcriptio & vires 612.f.
Æg.408.b.597.g. Or. 17.e.41.g.
Aet. ex althæa emplaſtrum
quomodo cōficiatur 758.a.Aet.
ex althæa medicam. 325.h. Aċt.
Aluminis coctio 29.f.Or. alumē
quādo medicamētis reliquis in
coctione addatur, & quantum
29.f.Or. aluminis ſpecies &
electio 459.b.Or. aluminis vi
res 642.b.Æg.459.b.483. h.516.
d.Or.74.d.697.c.Aet.
aluminoſæ aquæ quomodo mun-
dentur 153.c.Aet. aluminoſa
balnea 154.g.Aet.
Alutæ vſus 595.c.Æg.
Aluus 104.g. Ruff. aluo acribus
humoribus infeſtatæ quid me-
deatur 96.d.Aet. alui adſtrictæ
ſymptomata 38.c.Aċt. alui ad-
ſtrictæ curatio 464.e.465.b.Aet.
alu' adſtricta ob viſcoſos humo
res vt ſoluatur 143.e.Tr. aluū
adſtringentia 8.b.13.a.17.f. 35.f.
46.a.48.c.65.d.Aet.
aluus biliosa ſurdidati cōfert 27.g.
Celſ. aluus cita in quib' mor
bis noceat 209.d.Aċt. aluus ci
ta quando nō omnino malum
ſignum 21.c.Celſ. ad aluū ci-
tatam 773.b.Myr.212.c.Scr.363.
d.Marc. ad aluum concitandā
386.f.387.a.Marc. alui copioſa
excretio vnde, & quomodo ſi-
ſtatur 226.b.Aċt. ad alui deie
ctionem 309.e.Marc. ad alui
dolores acutos 368.g.Marc.
alui ducēdæ rationes 32.e.g.43.
d.Celſ. aluus ducta ſuperiores
partes reſoluit 67.g.Celſ. alui
egeſtionū dignotio 399. a. Æg.
alui excrementorum dignotio,
& color.36.f.161.a.226.b.Aċt.
alui excremētorum qualitas ac
quātitas quæ eſſe debeat 159.b.
Aċt. aluus in febribus quomo-
do tractanda 32.e.Celſ. aluus
fluens quō curanda 151.d. Aet.
ex alui fluxione debiles quomo
do curandi 483.e.Aet. ad alui
incontinentiam 371.b.Marcell.
alui inflammationibus ac duri-
tiis quid conueniat 326.f.Aċt.
alui iniectiones & infuſiones 33
a.Celſ. aluo laborantiū ſigna
24.a.Celſ. aluus liquāda & du
cenda in orthopnœa 68.g.Celſ.
aluus mala quæ 22.a.Celſ. al-
uus melior quæ 15.d.Celſ. al-
uum mollientia 460.e.Æg.254.
b.Aċt.216.d.Scr.381.f.Marc.
ad aluum morantē impellendā
387.b.Marc. aluum mouentia
in cibis 68.d.Or. alui mutatio
ſecundùm ætates 15.d.Celſ.
aluus pluribus dieb. non deſcē-
dens quid denotet 24.a.Celſ.
alui profluuium ſola copia mo-
leſtum eſſe 160.a.Aċt. alui pro-
fluuii ſymptomata 43.c.Aret.
alui profluuium temere nō ſiſtē
dum 161.b.Aċt. alui profluuiū
vnde 126.a.159.b.Aċt. alui pro
fluuium in febre quomodo cu-
rādum 251.a.Aċt. alui proflu
uio in infantibus quomodo me
dendum 177.c.d.Aet. alui pro-
fluuiū ex repletione quomodo
curandum 205.d.Aċt. alui pro-
fluuio curatio & remedia quæ
adhibenda 248.d.Tr.459.e.Æg.
262.a.Aċt.369.e Marc. aluo
pueri liquidæ quomodo ſuccur
rendum 348.f.Æg. aluo pueri
ſuppreſſæ quomodo medēdum
348.f.Æg. alui purgandæ ratio
842.d.poſt Myr. aluum purgā
tia 18.g.Aet. 382.a.Marc. alui
reſolutiones lōgas tormina ſe-
qui 25.g.Celſ. alui ſeceſſus fe
bricitantibus ſaluber 209.c.Aċt.
alui ſolutio prōpta in ægroquid
indicet 174.d.Aċt. alui ſolutio
ſpontanea in quibus capitis vul
neribus quando lethalis 756.f.
Caſſ. aluum ſoluentia 280.d.
Aċt. 15.b.Celſ. aluo ſoluta
quid agēdum 16.f.Celſ. ad al
uum ſolutā 235.f.Scr. aluum
ſtringentia 15.b.Celſ. alui ſub
ductio cōmune remedium 360.
e.Æg. aluum ſubducētia 357.
b.274.e.428.b.Æg. 360.a. 363.e.
577.g.580.b.589.f.Or. 8.f.19.b.
24.c.37.f.88.h.Aet. 369.g. 379.f.
383.d.393.g. 394.h.398.f. 430.a.
Myr. aluum ſubducentia leni
ter 125.d.Ruff. Aluus ſubluē-
da apoplecticis quomodo 58.h.
Aret. aluum ſupprimere quā
do liceat 78.g.Celſ. aluum ſup
primentia 51.f.69.f.590.c.Or.
alui ſuppreſſæ affectionúmque
quæ eam comitantur, dignotio
163.f.Aċt. aluo ſuppreſſa quæ
ſuperueniāt ſymptomata 14. h.
Celſ. aluo ſuppreſſæ ac laxæ in
febribus quomodo medendum
402.b.Æg. alui ſuppreſſæ cu-
ratio 225.a.Aċt. aluo ſuppreſ-
ſæ & obſtructæ inidonei ſunt vo
mitus 196.g.Aċt. alui turbatio
quādo periculoſa 158.a.Aċt. al
u' varia, peſtifera eſt 23.c. Celſ.
Alypi vires & deſcriptio 613.b.649
a.Æg.272.a.274.a.Aċt.
alypias 649.a.Æg.
Alyſſi deſcriptio, etymologia, & vi
res 537.e.613.b. 649.b.Æg.408.
f.490.g.Or.9.f.125.a.Aet.
Ama 84.f.Aret.
Amanitæ quale alimentum præ-
ſtent 220.a.Or.29.a.Aċt. ad a-
manitarū eſū noxiū 773.a.Myr.
Amantium affectus eorúmq; cu-
ratio 426.g.Æg.122.h.Or.
Amara quæ 1.e.Aet. amari natu
ra & qualitas 463.c.Or. ama-
rorum vis 609.e.Æg. amara æ-
grè putreſcere 4.c.Aet. amara
vlcus cuti inducere 483.g.Orib.
amarus ſuccus 110.g.Ruff.
amaritudo oris vnde 159.e Aċt.
Amaraci vis & doſis 613.c.Æg. 21.
a.325.b.327.f.491.a.Or.9.g.Aet.
amaraci purgatoria vis & doſis
127.b.c.Ruff. amaracinum o-
leum 691.a.Æg.
Amaranthi deſcriptio & vires 613.
c.620.d.Æg. 20.e. 417.b. 491.b.
Orib.
Ἀμαύρωσις quid ſit 184.e.Aċt.
Amazonum paſtillus 663.c.Ægin.
44.b.447.d.Aet.788.d.Myr.
Ambar 366.c.Myr. ambar & am
bra differunt 570.b.e.Myr. ex
ambare antidotum 267.f.Aċt.
Ἀμβλυωπία quid ſit 184.f.Aċt.
Ambroſiæ deſcriptio 408.f.Or.
ambroſiæ vires 613. d. 616. g.
Æg.408.f.491.a. Or.9.h.Aet.
ambroſia antidotus 436.c.Myrepſ.
ambroſia ceratum 189.e. Trall.
596.h. Aet. ambroſia Iunii
Criſpi 345.f.Marc. ambroſia
Zopyri, Ptolemæo regi compo
ſita antidotus 94.b.Celſ.
ambroſius Puteolanus medic' 218
c.Scr.355.g.Marc.
ambulatio multa caligini oculo
rum confert 124.h.Celſ. am-
bulatio recta quàm flexuoſa ma
gis confert 12.b.Celſ. ambu-
lationis varietas quid efficiat 12.
b.Celſ. ambulatio cōmodior
quæ 12.b.Celſ.
Ambuſtorum curatio 507.c.513.c.
Æg.729.f.Aet. ambuſtis me-
dentia 26.h.29.e. 36.g.38.d.65.
g.73.c. Aet. 313.g. 319.g.321.d.
322.b.329.a.Aċt. ambuſtis pi-
li vt naſcantur 507.g.Æg.
Amia piſcis 88.g.Aet.
Amiantus lapis 478.b.Myr. amiā
ti facultas 613.d.Æg.
Aminæum vinum 36.d.Aet.
Ammanitæ fungi 369.g.Æg.
Ammeos deſcriptio 408.g.Orib.
ammeos vires 613.d. Ægin. 19.
e.21.b.408.g.491.a.593.c. Orib.
9.h.Aet.
Ammoniaci coctio 30. c. Orib.
ammoniaci deſcriptio 408.h.
Or. ammoniaci electio 25. d.
Orib. ammoniaci vires 22.e.
408.h.491.d.593.e.Or.10.e.698.
b.Aet.
ammoniacus ſal 70. g. Aet. am-
moniacum thymiama optimū
quod 97. e. Aet. ammoniaci
thymiamatis vis 613.e.Æg.
Ammonii collyrium 361.b.Aet.
ammonius lithotomos 161. e.
Celſ.
Ammodytes 624.b.Aet.
Amomum probum & adulterinū
quod 25.e.409.f.Or.97.d.Aet.
amomi ſpecies 409.f.Or. amo-
mi vires 613.g.Æg.409.f.491.d.
593.e.Or.10.e.Aet.
Amor geniturā cōciliat 792.d.Aet.
ex Ampare medicamentum 326.
d.Aċt.
Ampeloprasi vires 369. e. 613.e.
Æg.19.f.21.c.Orib.10.b.Aet.
ampelopraſorum inter edulia
qualitas 229.b.Or.
Ampeli deſcriptio, ſpecies, & vires
409.b.491.c.593.c.Or.10.c.Aet.
ampelitis terræ ortus, notæ pro-
bæ, vires 452.g.512. h.Or. 66.a.
Aet. ampelitidi terræ quid
ſubſtituendum 263.c.Marc.
Amphemerina febris 216.g.Aet.
Ἀμφιβληστροειδὴς oculi tunica 107. d.
116.a.Ruff.9.c Aċt.
Ἀμφιπλὴξ 105.b.Ruff.
Amphisbenæ morſus curatio 540.
g.Æg.625.d.Aet.332.c.Aċt.
Amphora Italica 28.d.Orib. am
phora quot ſextarios habeat
475.c.Aet.
Amuleta 70. a. Aet. amuleta ad
ſterilitatem 785.d.Aet. amu-
letum lūpinum 475.f.Aet.
Amurcæ vires 613.e.Ægin.409.a.
491.b.593.c.Orib. 10.b.Aet.
Ἄμνιος 112.a.Ruff.
Amygdalarum cremor & oleum
30.d. Aċt. amygdalarum fa-
cultas 371.c.613.f.Æg.10.d.Aet.
amygdalæ amaræ arboris &
fruct' vires 409. d. 491.c.593. d.
Or. ex amygdal. amaris cōfect'
paſtillus 663.c.Æg. amygdala
dulcia 19. b.Orib. amygdalæ
ſubamaræ 61.b.583.g.Or.
amygdalinum oleum 689. h. Æg.
18.e.Aet.
amygdaloides 444.h.Or.
Amyli vires 370.a.613.g. Ægin.20.
a.584.a.608.d.Or.49 e.Aet. 447.
d.Myr. amylum emplaſticum
2.b.Aet. amyli optimi paran-
di ratio, eiúſq; vires & vſus 409.
e.506.h.Orib.79.f.Aet.
amylinæ ſorbitionis vſus 254. a.
Or. amylina ſubſidētia quo-
modo parentur 254.g.Or.
Amythaonis emplaſtrū 677.c.Æg.
amyth. epithema 415.h.Aet.
Anacardios antidotus 406. a. 407.
a.442.c. 449. g. Myr. anacar-
diaca confectio 659.g.Æg.
Anacollemata quid 566.g.Myr.
Anadendromalachæ vires 502.f.
505.e.Or.
Anadiploſis 320.d.Tr.
Anæſtheſia quid 24.d.Aret.
Anagallis Latinis macia 252. d.
Marc. anagallidis vtriuſq; vi-
res & deſcriptio 613.h. Æg. 19.
b.409.g. 484.b. 491.d. 593.f.Or.
10.f.Aet.
Ἀναζωγὴ quid 8.e.Aret.
Anagyri vires 614.a.Æg. anagy-
ris deſcriptio & vires 409.h.491.
e.Or.
Ἀναφορικοὶ qui, & eorum curatio
157.g.219.c.Aċt.
Anarrhini facultas 614.c.Æg.
Ἀνὰ σάρκα ὕδρωψ qui 36.d.Aret.
ana ſarcahydropis notæ 37. b.d.
Aret. Ἀνὰ σάρκα aquæ quid cō
ducat 258.b.270.g.Aċt. ana ſar
ca hydropis curatio 273.g.Tr.
Ἀναστόμωσις 70.b.Celſ.
Anatis caro qualis 371.f.Æg.222.g.
Orib.86.c.Aet.31.d.Aċt. ana-
tis ſanguinis vis 233.a.Scrib.
Anatomen mortuorum nō neceſ-
ſariā eſſe qua ratione velint em
pirici 8.d. Celſ. Anatome vi-
uorum & mortuorum à quibuſ
dam probata, ab aliis damnata:
& vtriuſq; vtilitas 6. b. & dein-
ceps.Celſ. anatome viuorum
corporum crudelis & non ne-
ceſſaria: mortuorum, diſcentib.
neceſſaria 12.lin.6.Cel.
Anaxyris herba 425.d.Orib.
Anchilops quid, & quomodo cu-
randus 434.c.Æg.335.f.Aet.183.
b.238.b.Aċt.
Anchuſæ ſeu iugeri porcini deſcri
ptio, ſpecies & vires 462.a.611.
b.Æg.405.e.465.e.489.e.Or.7.f.
Aet. ex anchuſa medicamen-
tum 325.f.Aċt.
Anchynopes herba 448.b.Orib.
Ἀγκὼν 104.b.Ruff.546.d.Or.
Anci quid 604.f.Æg.
Ἀγκύλη & ἀγκύλωσις quid, & quomo
do curāda 530.d.Æg. 327.e.388.
g.Aet.246.e.Aċt.87.h.Celſ.235.
d.Scr. ancyloblepharon 143.
g.Celſ. ancylogloſſi qui 388.
g.Aet.
Ancyroides proceſſus 120.d.Ruff.
551.a.556.g.Or.
Ἀγκτήρων, id eſt fibularum, impoſi-
tio 100.a.Celſ.
Andrachnæ vires 491.f.593.f. Or.
10.f.Aet.
Andreas medicus 81.f.Celſ. an-
dreæ collyrium 122.b.Cel. an-
dreæ malagma 85. h.86.e.Celſ.
Andromachi antidotus ad calcu-
loſos 556.e.Aet. andromachi
cōpoſitio 386.d. Aet. andro-
machi cyphoides 269.c.Aċt.
andromachi epithema 797. b.
Myrepſ. andromachi paſtillus
796.h.Myr. andromachi the-
riaca 343.f.Aet.40.b.Aċt.
Andronis medicamētum ad can-

ctú oris 203.f.Scr. 292.d. Marc. androniú medicamentú ad vuæ morbú 132. b. Celſ. andronis paſtillus 663.c.AEg.47.h.675.b. Or.287.f.392.c.715.c.Aet.

Ἀνδρόσαιμον cur dictum 411. h. Or. andr.ſpecies & vires 614.a.644. f.Æg. 401.a.491.e.Or.13.c.Aet.

Androſarcis vires 614.b.AEg.401. a.491.f.Or.

Anemonæ deſcriptio & ſpecies 410.b.Or. anemonæ radix 27. b.Or. anemonæ vires 140.c. Tr.614.b.AEg. 22.c.393. h.410. b.483.h.484.b.491.g.Orib.11.a. Aet. ex anemone emplaſtrú 750.h.751.a.Aet.

Anethi vires 614.b.AEg.19.d.21.a. 491.g.583.c.594.a. Or.1.d.11.b. Aet. anethi radix 14.e. Orib. anethum vſtum 19. e. 21.b. Or. ex anetho antidot⁹ 416.c. Myr.

anethini confectio & vſus 410. d. Or. anethinum medicamentum 324.f.Act. anethinum oleum 689.b.AEg.20.d.Aet.

ἀνθόξυλα quid 522.b.Myr.

Aneuryſma quid,vnde,eiúſque curatio 527.e.564. h. AEg. 122. a. 716. e. 746.a. Aet. 194.a.Act.

Angelocalos antidot⁹ 364.b. Myr.

Anginæ ſpecies 3.g.62.e.Aret.195. a.Tr. anginæ cauſæ 4.g.Aret. anginæ notæ 4.e.Aret. anginæ ſalubria indicia. 4.f. Aret. anginoſorum ſigna 187. b. Act. ang. ſymptomata lethalia 187. c.Act. anginæ tumores qui ſalutares,qui non 63.d.Aret.

anginæ chirurgiam non adhibendam cur cēſeat Antyllus 562.f. AEg. anginam faucibus quid cohibeát 306.g.Marc. anginæ ſtrangulanti an arteria ſecanda 63.e.Ar. ang.citò finita q̃d portēdat 25.g.Celſ. anginoſis venæ quæ ſecandæ 194.d.Act.

anginæ vicinarúmque ei affectionú dignotio & curatio 4. e. 62. e.Aret.193.g.Tr.446.f. AEgin. 656.e.Or.399.e.400.c.Aet. 187. b.242.c.Act.68.b.Celſ. anginæ cum cōcidentia coniunctæ curatio 63.d.Aret. anginæ ſuppuratæ quomodo medendum 63.b.Aret. anginæ medentia 51.f.72.b. 82.d.83.g.122.f.154.a. Aet. 262.g.263.c.269. g.316. d. 317.a. 328.c. Act.381.b. 410. c. 412.f.428.f.771.c.Myr.67.c.Cel. 204.b.228.f. Scr. 301.c. f.303. e. 305.a.Marc.

Anguillarum caro qualis 60. c. 584.b.Or.

Anguis ſi eſtur, à ſtrumis liberat 110.e.Celſ. angues in Italia & in frigidis regionibus minùs terribiles 106.f. Celſ. ad anguiú Italorum ictus 106.f.Celſ. anguis ſenecta 386.b.Aet.

Anguli oculi 502.a.Ruf.545.d.Or. ang.in oculis morbi 300.b.Aet.

ad Anhelitus difficultatem 66. e. Aet.385.g.Marc.

anheloſorum curatio 449. g. Æg. 415.e.Aet. anheloſis medētia 12.a.30.e. 37.h.90.g. Aet. anheloſi ſuffumigandi quomodo 414.e.Aet. anheloſis vociferatione vtendum 116.a.Aet.

Anicetum emplaſtrum 679.a.Æg. 766.f.Aet. anicetus paſtillus 785.a.788.a.Myr. ἀνίκητος colica antidotus 358.f.359.f.Myr.

Anima quid 5. b. Act. animæ, coitus quid conferat 355.c.Æg. animæ defectioni ex inanitionib. quomodo ſuccurrendum. 102.b.Or. anima deficiés ob plenitudinē quomodo corroborãda 102.Or. animæ deliquiú quid 24.e.Aret. anima facultatibus variis quaten⁹ vtatur 20. a.Act. animæ immortalitas 4. c.Act. anima intellectuale & diuinum quomodo colligat 4.c. Act. anima numero vna,ſubſtantia ſimplex,facultate multiplex 5.b.Act. anima patiatúrne,& quaten⁹ 6.d.Act. animæ rationalis facultates illuſtrari ſpirit⁹ aíalis cōtēplatione 1.d.Act.

animalium affectuú diuerſitas 155. g.Act. animalis appetitus 456. a.Aet. animalis ſpiritus generatio 8.a.Act. Animalis ſpiritus actiones 18.b.Act.

animalis cuiuſq; caro quibus notis qualis ſit cognoſcatur 238. a. Or. animalium eſui aptorum carnis in nutriendo differentiæ & facultates 371.e.372.a.Ægin. 222.c.Or.30.e.Act.36.f.Celſ. animalium extremæ partes 85. b.c.Aet. animaliú irrationaliú proprietas 3.e.Act. animalia irrationalia nōnulla particulam rationalis partis noſtræ vidētur obtinere 3.e.Act. ex animalibus medica materia 75.e. Aet. animal nullú in Aſphaltide lacu cur naſcitur 5.e.f.Aet. animãtia omnia ex vtero oriri 779.a.Aet. animalium partes quæ quale alimentum præbeãt 372.b.Æg. animalium permãſionis cauſa 81.c.Act. animalia venenata quæ occidant 616. d.Aet. animalia venena prodētia 647.f.Aet. animalia vnciunguia quæ 614.a.Aet.

animalcula oculis illabentia 306. f.Aet.

Animi alacritatē quid cōciliet 278. g.Act. animi cogitationes præter rationē quid diſcutiat 267. e.Act. animi deliquii cauſæ variæ & curatio 324. f.Tr. 621. c.Or.224.225. & deinceps. 443. f.Aet.217.f.Act. animi defectio ex caliditate,eiúſq; curatio 326.c.Tr. animi defectio ex copia humorum, earúmq; curatio 325.c.Tr. animi defectio ex pituita, eiúſq, curatio 326.a. Tr. animi deliquio quid conueniat 267.c. Act. 368.d. 458.g. Myr. ad animi deliquium ſubitum 338.d.Marc. animo delinquentibus vena quando ſecãda 121.g.Aet. animo delinquentium vrinæ quales 854. e. Theoph. animi mores tēperaturã corporis ſequútur 20. g. Act. animi perturbationibus quomodo ſuccurrēdum 199. g. Act.animi remiſſio quid conducat 349.g.Æg.

Aniſi vires 14.f. 19.e.22. c. 482. h. 492.a. Or.6.a.11.e. Aet. aniſi ſeminis vires 614.c.Ægin. 21.b. 583.c. 594.c. Or. aniſum,petroſelinú & daucus cur elleboro admiſceátur 11.d.Or. ex aniſo antidotus 363.f.Myr.

aniſatum 280.f.Or.

Annuli digito impacti quomodo extrahendi 734.g.Aet. annulorú in organis vſus 165.g.Or. ãnular.digitus 104.c. Ruff. 546.d. Or. annular. vena 120.d.Aet.

Anni tēporum diſcrimina 364. f. Or. anni temp. diuiſio in ſeptem tēpeſtates 367.f.Or. anni temp.quomodo humores in homine afficiant 376.f.Ægin. anni tēporum viciſſitudo quàm vtilis 177.h.Act.

anniuerſarii vēti in æſtate cur fiát 151.c. Aet. annui vſus medicamēta quō ſaluti aliquib⁹, aliis exitio fuerint 492.e. 497.a. Æg.

Anodyna 292. b.309.e. Tral.95.a. Celſ. anodynos antidotus 398. b.Myr. anodynum collyrium 660.d.Myr. anodynum medicamentum 351.h.Marc.

Anonis 614. d. Æg. 410. f.Orib.

Anſerini adipis qualitas & vis 609. g.Or.2.c.18.g.90.c.Aet. anſerinæ carnis qualitas 371. f. Æg. 223.a.Or.86.e.Aet.31.d.Act. anſerina oua qualia 371. f. Æg. 223.d.Orib.86.h.Aet. anſeris ſtercus 83.h.Aet.

Antali Dentali 477.h.Myr.

Antecordium 104.f.Ruff.

Antelabia 102.e.Ruff.

Ἀνθέλικες 102.f.Ruff.545.f.Or.

Anthemidis vires 646.a. Æg. 410. e.594.b.Or.11.c.Aet.

Antheron Græcis quid 379.g.Aet. anthera compoſitio 317.b. Act. 203.d.Scr. antheræ compoſitiones:& quòd gingiuis ſuccurrant 130.h.131.h.Celſ. anthera ad oris vlcera 50.e.Or.292.c. 293.d.Marc. ex anthera ſicca antidotus 429.g.Myr. antheri puluilli vſus 485.d.Æg.

Ἀνθερεὼν 103.a.Ruff.

Ἄνθος quid recētiorib. 374.d. Myr.

Anthophyllon Myrepſo quid 369. g.Myr.

Anthraces quid,& vnde 89. d.189. f.Act. ad anthracas 264.c.Mar.

Ἀνθρακώσεις oculorum 184.b.Act.

Anthyllidis vtriuſque vires 614.c. Æg.410.f.491.h.Or.

Antiades quid, cur ita dictæ, & quomodo curãdæ 103. e. 116.e. Ruff.446.c.561.c.Æg.656.d.Or. 403.d.Aet.241.h.Act.150.b.Cel.

Anticardion 103.f.Ruff. 546.c.Or.

Anticnemiō 105.g.Ruf.547.b.Or.

Anticyraicum veratrú 438. g. 508. c.Orib.

Anticyris ſeſamoides 417.e.Or.

Antidoti annuæ 497.a.Æg. antidota quomodo fiãt 249.e.Act. antid.vnde fiãt 252.b.Act. antidotorum duratio 252.g.Act. antid. menſuræ ratio 544.f.Æg. antid. vſus 252.c.Act.93.h.Celſ. antid. diuerſarú catalogus 654. e.Æg.54.f.Or.657.a. Aet.257.f. Act.353.a.Myr.94.a.Celſ.

antid.colica 54.f.Or.478.a.Aet. antid.hepatica 241.g.Tr. antid. pleuritica 433.g.Aet. antid. podagrica 615.h.Aet. antid. varia ad calculoſos 555. g. Aet. antidoti cuiuſq; nomen vide ſuo loco.

Antigōi collyriú nigrú 266.f.Mar.

antigon⁹ rex 56.h.Celſ. antigoni regis præſtãtia, ad eúmq; epiſt. Dioclis ꝓphylactica 375.e. Æg.

Ἀντιλοβὶς 102.g.Ruff.

Ἀντίμορος antidotus 364.f.Myr.

Antimonius lapis 456.g.Myr.

Antiochi hiera 137.c.Aet.

Antipatri theriace 221.b.Scr.

Antiphyſon quid 253.f.Marc.

Antirrhini vires 514.c.Æg.

Antiſpaſis quid 420.h.Aet.

Antiſpodia 458.e.Or.

Ἀντίστερνον 116.f.Ruff

Antitragus 545.g.Or.

Antonius Muſa medicus 357. d. Myrepſ. antonii Muſæ pharmacum 327.e.Marc.

Antoninus collyrium 303.f.Act.

Antophalon 363.c.Myr.

Antylium malagma 685.d.Æg.

Antylli ſcripta ab Oribaſio citata 284.a. 312.b. 315.a. 317.e.338.e. 343.a.365. f.366.a.368.a.d. 369. g.375.d.391.h.392. b.Or. antylli de anginæ curatione ſententia 562.f.Æg.

Ani cōdylomatum curatio 586.d. Æg. ad ani cōdylomata 387.g. 389.g.Mar. ad ani duritias 389. d.Marc. ad ani exaſperationē 387.f.Marc. ani excreſcentias quid reſtringat.333.h.Mar. ani extuberãtiarú curatio 479.g.586 d.Æg. ad anú exulceratum & vulneratú 388.f.390.b.Marc. ad ani fiſſuras 92.a.Celſ. 231. e. Scr.387.g.Marc. ad ani fiſſuras veteres 293.e.Marc. ani fiſtularum curatio 584.h.Æg. ad ani fiſtulas 388.g.389.c.Mar. ani hæmorroidú curatio 586.b.Æg. ani inflãmationis curatio 479.d. Æg. ano non perforato quō medendum 586.e.Æg. ad ani porrigines 390.c.Mar. ani procidentis curatio 480.c.Æg. 136. d.Celſ. anú procidentē ſubleuãtia 686.d.Aet. ad ani prominētias 390.c.Marc. ani rimarú curatio 586.d. Æg. ani ad ſectionē ſpectantis curatio 389.c. Marc. ad ani tumorem 231.d. Scr.387.f 388.e.g.Marc. ad ani vitia 231.a.e.Scrib.387.g. 388.e. 389 b.g.390.a.c.e.Marc. ani vitiis laqueo quō medendum ſit 155.b.160.e.Or. ani vlcerú curatio 685.g.686.a.Aet. ani vlcerationes in febrib⁹ quō curãdæ 234.e.Aet. ani vlcerationibus prodeſſe vomitú 138.e. Aet.

Anxietas ex ſuppuratione hepatis 515.c.Aet.

Ἀόρια κόκκια 533.g.Myr.

Ἀορτὴ venæ 107.g.110.a.Ruff.845. d.Philar.

Aparinæ deſcriptio 410 g.Or. aparinæ vires 614.g.Æg.21.f.410. g.492.a.Or.11.f.Aet.

Apelaxius 455.d.Myrepſ.

Apellidis triſpaſtum 182.f.Or.

Aperientia 537.d. Æg. 22.f. 244.d. 482.c. 615.c.664.g. Or. 83.b.87. e.f.230.f.Scr. aperiens malagma 87.e.f.Celſ.

apertio venarum 419.d.Aet.

Aphacæ vires 615.g.Æg.212.f.493. a.Or.

Aphtha bitumen 412.c.Or.

Aphthæ quid, earúmq; dignotio & curatio 5.d. Aret.349. c.Æg. 655.a.Orib.186.g.241.g. 318.b. Act.20.a.Celſ. aphtharú cauſæ 318.b..Act. aphtharú differētiæ 186.g.Act. aphthis medētia 595 e.Or.14.c.38.d.377.a.389.g.390 a.Aet. 772.d.Myr. 292.a.g. 293. Marc. aphthis albis,nigris,pituitoſis, prærubris, ſordidis, & ſubflauis quomodo medēdum 318.c.e.f.Act.

ἄφθαστος 400.d.Myrepſ.
Aphonitrum & aphronitrum idē 498.f.Myrepſ.
Aphoriſmi Hippocratici de oculorum cura explanatio 301.d.Aet.
Aphraſtos antidotus 423.b.Myr.
Aphrico auſter 50.g.Aet.
Aphricus ventus 149.g.Aet.
Aphrica lotum ſylueſtrem producit 41.d.Aet.
Aphrodiſiaſticon clidion 663. a. AEgin.
Aphroditarius paſtill' 666.b.AEg.
Aphronitri vires 615.g.AEg. 55.d. 595.c.Or.71.h.Aet. aphronitri & ſpumæ nitri differentia & vires 514.g.Orib.
Aphroſeleni vires 631.d.AEg.
Ἄφυσα 27.f.Act.
Apiaſtrum 376.g.Myr. apiaſtrū Græcis erotiō 373.e.Marc. apiaſtri vires 632.g.AEgin.
Apion, eiúſque deſcriptio 410.g. Orib.
apios, eiúſque vires 325. e. 492. a. Orib.11.f.Aet.
apitis cōfectio 489.e.Myrepſ.
apii vires 368. h.620.b. 639.f.653.d. AEgin.19.c. 438.d. 508.a. 583.c. 609.a.Or. 51.b.Aet.28.f.Act. apium agreſte 412. g. Or. apii montani vires 635.g.AEg. apium paluſtre 438.d.Or.
Apochyma quid, eiúſq; vires 614. e.680.c.AEgin.159.d.Aet.475.d. Myrepſ. apochymatis præparatio 772.a.b.Aet.
Apocynon 492.b.Or.
Ἀποδακρυτικὰ collyria 306.h.Act.
Apogei venti 151.g.Aet.
Apollinaris herbæ potæ ſigna & curatio 285.f.Act.
Apollonius empiricus 5.f. Celſ. apollonii Memphitæ epithema auriculare 831.g. Myr. apollonius Mys 81.f.Celſ. apollonius Pergamenus 574. e. 578. c. Orib. apollonii duo chirurgi 137.c.Celſ.
apollonii antidotus 422. e.g. Myr. apollonii auricularis collutio 832.f.Myr. apollonii collyriū aridum 342.b.Aet. apollonii de ſcarificatione teſtimonium 316.e.Orib.
Apollophanis malagma 685.c.AEgin.45.b.Or.562.a.Act.
Apomeli Græcis quid 209. h. Aet. apomelitis confectio, vſus, & vis 668.e.h.669.d.AEg. 267.f.268.a. Or.239.d.f.Aet.489.a.Myr.
Apophlegmatiſmi diuerſi 186. c. Tr.654.a. Or. 186.b.275.a. Aet. 282.f. Act. 490. b. Myr. apophlegmatiſmi pituitam euocantes in dentium doloribus 654.a. Or. apophlegmatiſmis quando vtendum 342.e.Orib.
Ἀπόφυσις & ἐπίφυσις quid differant 547.f.Or. ἀπόφυσις πήχεως 104. b.Ruff.
Ἀπόπληκτοι Hippocrati quid ſignificet 24.d.Aret.
Apoplexia quid, eiúſq; dignotio & curatio 24.d.58.e.Aret. 427.a.d. AEg.121.h. Or.263.264.Aet.62. b.Celſ. apoplexiæ fauſta ſigna 59.b.Aret. apoplexiæ diuturnæ curatio 59. g. Aret. apoplexia fortis incurabilis 24.d.Ar. apoplexiæ puſillæ curatio 58. g. Ar. apoplecticis cucurbitulā ſub mento affigere ſtultum 60. a. Aret. apoplecticis medētia 353.b.365. d.407. a. 456.d. Myr. apoplectici purgādi quomodo ſint 59. b.Aret. apoplecticos ſola ſanguinis miſſione curari 62.c.Cel.
Ἀποσκήμματα 175.a.Act.
Ἀποστήματα 19.a. Celſ. apoſtematis medentia 264. c.338.a. 392.f. Marc. ad apoſtemāta remolliēda & diſpergenda 393.a.Marc.
Ἀποστηματίαι qui 28.d.Aret.
Ἀποσύρματα quid 230.e.Scrib.
Apotherapia quid, & qui eius ſcopi 289.f.Or.
Ἀπόζεμα πηγάνου 356.b.Myr.
Appetitus quid 456.a.Aet. appetitricis animæ domicilium vbi 14.b.Aret. appetētia abſurda vnde 159.d.Act. appetētiæ caninæ dignotio, cauſæ & curatio 221.d. Tr.412.a. d.AEg.457.458 Aet. 163.d. Act. appetentiam excitātia 30.d.93.e.118.b.150.c. 155.g.651.g.Aet. 278.f.Act. 366. d.421.a.433.a.Myr. appetētiæ ineptæ carbonū, cœni, teſtarū, vnde 163.e.Act. appetitus irrationalis 17.g.Act. appetētibus multa ob calorem vētriculi, qui cibi offerēdi 204.d.Act. appetētiæ naturali imponit interdū humor vētriculo innatans 205. a.Act. appetitus perditio in pueris quomodo curāda 456.d.457. a.b.Aet. appetitus vitioſi cura 458.g.h.459.a.b.Aet.
Aprilis AEgyptiis pharmuti dicitur 610.b.g.Aet.
Apuleius Celſus 208.g.Scrib. apulei Celſi antidotū 221. b. Scrib. apulei Celſi pharmacum 310. f. Marcell.
Ἀπουλέω quid 358.a.Myrepſ.
Apū ictus arceri & præcaueri quomodo poſſint 535.d.AEg. apum ictibus medēdum quomodo 538.a.AEgin.639.c. Or.617. b.g.Aet.331.d.Act. apum munus 2.d.Act.
Ἄπυρον ſulphur 86.f.Celſ.
Apyrani radicis vſus 675.e.Act.
Aquam, alendi vim nō habere, ſed ad nutritionem vehiculum eſſe 258 d.Or. aqua alimentū imbecilliſſimum 37.c.Celſ. aquā aluminoſam quæ emendēt 153. e.Aet. aqua auribus educēda quomodo ſit. 184.g. Tr.648. d. Or.285.b.Aet.282.e.287.a.Mar. aquæ calefactio quorſum 257.g. Or. aqua calida in balneis cur bibenda 461.b.Aet. aqua calida febricitantibus danda 47. c. Celſ. aqua calida inflāmationibus aliis cōueniens, neruis ſauciis inimica 528.g.Act. aqua calida vulnerū inflammationibus adhibēda quomodo 101.e. Celſ. aquæ calidæ potus quib' cōueniat 152.h.Aet. aquæ cognitio facilis & neceſſaria & quomodo 37.d.Celſ. aqua cō coctu difficilis cur 258.c.Orib. aquæ concoctu difficiles quæ 257. d. Or. aqua corrigenda quomodo 262.h.Or. aquæ diſcuſſoriæ quib' balneis vtiles 361 e.AEg. aquam ducētia 125.e. 126.e.g.128.d.Ruff.472.c.AEg. 127.b.539.e.Aet.280.f.Ac.814.d 815.a.818.c.Myr. 382.e.f.383.a. Marc. aquā ducētibus quādo vtendū 270.h.Act. aquæ dulciſſimæ quæ 358.h. AEg. aquā euacuantia 649.e. AEg. aquæ exemplo ſapores quomodo explorandi 1.g.Aet. aqua febricitātibus periculoſa 46. e. Celſ. aquā ferrarii fabri lienoſis prodeſſe, & cur 524.e.Aet.74.d.Cel. aquæ feruentis exuſtionib' quid medeatur 319.h.Act. aquæ fex baln.vaſis æneis adhærēs 234.c. Aet. aquæ fluuialis qualitas 152.h.153.a. Aet.32.c.Act. aquæ fontanæ qualitas 261.c.Or. 152.g.Aet.32.c.Act. aquæ formidine hydrophobi cur agitentur 765.a.Caſſ. aquæ formido quo tēpore inuadat 330.h. Act. aquæ formidinis curatio 536.c. AEgin aquæ formidini quid medeatur 258.d.321.e.Act. aqua foſſis quomodo inducenda & tēperanda 153.d.Aet. aquæ frigidæ & oxymelitis ægrotis dādi ratio 259.d. Or. aqua frigida quæ lædantur 259.e.Or. aquæ frigidæ infuſio quib. cōueniat 18.a.Celſ. aquæ frigidæ lauacrum quibus cōueniat 359. c. AEg. aqua frigida lethargum excitat 56.c.Celſ. aqua frigida os quib. fouendum & caput 16. d. Celſ. aqua frigida ſtrumas excitat 18.b. Celſ. aqua frigida vtilis quib. 16.b.d.Celſ. aquæ frigidæ potus à balneo venientibus inutilis 13. d.Celſus. aquæ frigidæ potus calentibus noxius 13.b.Celſ. aquæ frigidæ potus cholericis vtilis 238. a. Tr. aquæ frigidæ potui intēpeſtiuo & noxio medendū quomodo 552.a.AEg.288.c.Act. aquæ frigidæ potus quibus conueniat 153.f.Aet.
aquæ glacie demiſſæ quales 257.g. 261.b.Or. aquæ herbis innatantibus quomodo afficiantur 261.f.Or. aqua horæa quæ 257. f.Or. aqua humidius nihil.4. d.Aet. aqua humiditatem nō deponit, etſi calorē aſſumat 259. c.Or. aqua in hydrope niſi emittatur quid incōmodet 58. d. Celſ. aquæ impuræ calculum generāt 553.a.Aet. aquæ inductionibus quando vtendū 406.c. AEg. aquæ ineptitudo 258.c. Orib.
aquæ inter cutem cauſæ 37.e.Aret. aqua interc' ex vini nimio vſu 45 d.Aet. aqua intercus ex venæ ſectione 207.a.Aet. aquæ inter cutē indicia 24. b. Celſ. aqua inter cutē laborātib. vlcera nō ſaneſcere 56.g. Celſ. aqua inter cutē metui quæ non debeat 27. a.Celſ. aquæ inter cutē ſpecies & ſymptomata 36.c. 37.c. Aret. 273.b. Tr.143.a. Or.56.f. Celſ. aquæ inter cūtē ſpecies omnes eadē ab initio requirere auxilia 57.b.Celſ. aquæ inter cutem ſigna mala 28.e.Celſ. aquæ inter cutē ſigna ſalubria 27.b.Cel. aquæ inter cutē curātio 471.c. AEg.143.a.665.a.Or.56.f.Celſ. aquæ inter cutē medentia 127. d. Ruff. 93. f.Aet. 201. c.255. a. 258. b. 263.e. 266. c.280.f.322.f. 324.d.Act.406.b.419.f.Myr.336. f.342.f.Marc. aquā inter cutē flauam quid purget 276.c.Act. aquæ inter cutem incipientibus affuſionibus quid obſtet 252. b. Act. aquæ intercutis in lienis ſcirrho ort' & curatio 229.e.230 a.Act. aqua inter cutem vetus non facilè diſcutitur 57.a.Celſ.
aqua leuis ex pondere apparet 37. d.Celſ. aquæ leuiſſimæ quæ 358 h.AEg.257.b.Orib. aquæ lympidiſſimæ quæ 358.h. AEgi. aquæ lixiuii potus quibus proſit 154.b.Aet. aquæ lotione alu' quomodo ſiſtatur 126.b.Aet. aquæ malæ ſigna 153.b Aet. aqua mala quomodo corrigēda 153.b.Aet. aqua marina excocta diutius, cur dulceſcat 764. b.Caſſ. aquæ marinæ facultas 622.c.AEg. aqua medicata aures ſi offendat quomodo extrahenda 440.c.AEg. aquæ medicinales variæ 809.d.Myr. aquæ metallicæ 261.f.386.g.Or. aq. Mitylenes natura 361.e. AEgin. aquæ mōſtroſæ 262.d.Or. aq. montanæ qualitas 261. e. Orib. aquæ mulſæ vires, vſus, & confectio 374.e.407.d.AEg.72.d. Or. 42.e.Aet. aqua mulſa quibus incōmoda 67.h.72.d.245.b. Or. aquæ mulſæ in purgando vires 384. d. Marc. aquæ mutatio quid 342.a.Marc. aquæ mutationibus medētia 215.a.Scr.342 a.Marc.410.b.425.f.Myr. aquæ naturales reiectioni ſanguinis quando aptæ 216.e. Tr. aquæ Nili præſtātia 152.h.Aet. aq. nitroſa quibus corporis partib. noceat, & quomodo emendāda 153.e.Aet. aquarum niualium qualitas 257.g.Or. aqua noxia quibus 258.f.Or. aqua optima quæ 358.f.AEg. 73.b.257.a. 261. h.Or. 153.b.Aet.32.c.Act. 37.d. Celſ. aquæ orientē ſpectantes quales 358.g.AEg. aquæ pileatoris vſus 681.c.AEgin. aquæ perfectio quæ 201.c.Act. aquæ plano loco ſcaturientis qualitas 261.e.Or. aqua pluuialis leuiſſima 37.d.Celſ. aquæ pluuiæ meliores quæ & quæ peiores 359.b.AEg. aquæ pluuiæ qualitas & vis 358. h. 644. e. 670. a. AEg. 257. d.g.260.g. Or. 152.f. Aet. aquam pluuiam ſol vnde educat.359.a.AEg. aqua pluuia vel è mari hauſta, dulcis cur 763.h.Caſſ. aq. pōderoſæ quales 358.g.AEg. aquarum potabilium differētiæ, virtutes ac vitia 358.f.AEg.262.f.581.e.Orib. 152.e.Aet.32.b.Act. aquæ potus febricitanti quando conueniens 259. e. Or. aquæ potus quādo cōueniat 258.g. Or. 270. b.Aet. aquæ potus quādo perniciofus 153.d.Aet. aquæ proprietas 259.a.Or. aqua primū frigidum & primum humidum 140.g.141. a.Act. aquæ purgādæ ratio 263.a. Or. aquæ puteanæ qualitas & vis 152.g. Aet. aqua putreſcens facilè, an peſſima 359.a.AEg.74.a.257.e.581.h. Or. aquarū qualitatis dignotio 73.b.257.a.Or. aquarū reſidū qualitas 260.e.Or.32.b. Act. aqua ſanctarum apparitionum Dei 503.e.Myr. aquæ ſeptentrionem ſpectātes quales 358.g. AEg. aquarum ſpōtanearum vis 386.c.Or. aquarū ſtagnantium qualitas 260.e. Or.152. h. 153.a.Aet. aqua tardius trāſit 109.g.Aet. aqua temperata 21 h:Or. aquæ tenuiſſimæ quæ

358.h.AEg. aquæ tepidæ pot’ quib’ cõueniat 153.g. Aet. aquã timẽtib’ vtilis antidot’ 222.a.Scrib. aquæ timor ex rabidi canis morſu 270.g.652.f.g. Aet. aqua venenum quando ſit 628.d.647.d.Aet. aquæ venenatæ 262.d. Orib. aquæ vino miſcendæ ratio 258.e. Or. aqua & vinum quibus neganda 16.c. Celſ. aquæ vires 644.e. AEg. aquarum virtutes & vitia 358.f. AEg.73.b.257.a.262.f.581.e.Or. 152.e.Aet.32.b.Act. aquæ vitioſæ potus communes morbos generat 223.a. Aet. aqua vitioſa vt corrigenda 359.b. AEg. aquæ vſus 358.f. AEg. aqua in vterum affatim ſi contrahatur, quomodo medẽdum 58.b.Celſ.

Aquatica animalia alimentũ quale corpori præſtent 225.h.Orib. 87.e. 88.a. Aet. aquaticorum ſalſamenta 89.f. Aet.

aquatilium qualitas 30.g.Act.

aqueam humiditatẽ habentia 614.c.Orib. aquea qualitas 24.f. Act.

aquoſum permeat corpora 2.e. Aet. aquoſæ affectionis cura 535.f.g.h. 536. Aet. aquoſam frigiditatem habentia 21.e. 472.d.Orib.101.c.Aet. aquoſi gari præparatio 131.a.b. Aet. aquoſus guſtus qualis 2.a. Aet. aquoſa hernia mulierum 834.a.b. Aet. aquoſorum qualitas & vis 609.e. AEg. aquoſi’ ſapores 2.a. Aet. aquoſa vrina pueris peſſima 198.a.Aet.

aquulæ palpebrarum curatio 556.e.AEg.

Aqualiculus 104.g.Ruff. aqualiculus aliàs ventriculus 297.a. Marcell. aqualiculi ſitus 546.f. Orib. ad aqualiculi confirmationem 333.a. Marcell. ad aqualiculi corruptelas 333.b. Mar. ad aqualiculi ſiue ſtomachi vitia 334.f.Marcell.

Aquila venena prodit 647.g. Aet. aquilarum fel quale 81.d. Aet. aquilæ (conſtellationis) ortus 152.a.Aet. aquilæ(venæ)quæ dicantur 109.f.Ruff.

aquilo ventus 150.g.Aet. aquilonis flat’ quos generet morbos, & quid boni ſanis corporibus adferat 19.d.Celſ.

Arabis emplaſtrum ad ſtrumam 86.g.Celſ. Arabica antidotus 415.e. Myr. arabicum bdellium 14.e.Aet. arabicus coſt’ optimus 98.b.Aet. arabici lapidis vires 631.c. AEg. 514.b. Orib.

Arachnoides oculi tunica 107.d. 116.a.Ruff.146.b. Celſ.

Aracum 211.h.Orib. aracorum ſemen quale 12.b.Aet.

Ἀραιὰ veteribus quid 108.c.Ruff.

Araneus cur retia texat 2.f. Act. aranei ictui medendum quomodo 538.e.AEg.618.g. Aet.106.c. Celſ. aranei telæque ipſius vires& vſus 614.e.AEg.92.b.Aet. aranealis tunica 107.d.116.a. Ruff.

Arborum muſcus 15.d.Aet.

Arbutus, eiúſq; vires 627.g. AEg. 423.d.500.b.Orib.34.g.Aet.

Arceuthos 12.b. Aet.

Archagathi emplaſtrum 91.c.Cel.

Archigenis antidotus 555.f. Aet. 434.f.441.b.Myr. archigenis ad claritatem oculorum maximè valens 52.a.Orib. archigenis epiſtola de iberide 160.g. Aet. archigenis hiera 136.g. Aet. archigenes nariũ obturationi quid adhibuerit 358.b. AEg. archigenis paſtillus 792.b.Myr. archigenis ſcripta ab Oribaſio citata 333.c.346.e.361.f. Orib. archigenis de verbenaca teſtimonium 46.g.Aet.

Archimedis triſpaſtum 182.f. Or.

Arcion 411.c. Orib.

Arctii deſcriptio & vires 614.g. 616.AEg.411.c.492.d.Orib. 15.a.Aet.

Arcturus herba 411.c.Orib.

arcturi ortus & occaſus 152.d.Aet.

Arculæ 119.f.Ruff.

Ardentis febris dignotio & curatio 95.d.Orib.210.e.Aet.

Ardor febrem facit 203.b. Aet. ardor perturbat oculos 300.d. Aet. ardor a ſtuoſus quomodo curandus 175.f. 176.a. Aet. ardor caput quibus infeſtet, eiúſque curatio 269.d.Aet. ardore defatigatis quid medeatur 43.g.Aet.

Areæ capitis vnde oriantur 181.c. Act. areæ ſpecies & differentiæ, communia accidentia, & curatio 117.c.d.e.Celſ.

Arenæ ingeſtione quando vtendũ 472.f.AEg.119.a. Aet. arenæ littoralis vires & vſus 613.d. AEg. arena in oculum incidens 306.e.Aet.

Aretæi Cappadocis de elephãtiaſi ſententia 499.f.AEg.

Arete epithemation 335.b. Marc.

Areus peſſus 694.d.AEg.

Argæi montis lapidum vires 631.c.AEg.

argemata oculorum quid ſanet 27.h.Aet.

Argemon quid, eiúſq; curatio 435.g.AEg.300.b. 308.f. Aet. 183.f. Act.

Argemonæ deſcriptio & vires 614.e.AEg.411.a.492.b.Orib.

Argemonia Græcis ſarcocolla 278.b.Marcell.

Argenti efficacia ad ictus ſcorpionum 539.a. AEg. argenti recrementi vires 620.c.AEg.

argenti ſpuma vnde fiat, quæ melior, vſus eius, & candore perfundẽdæ ratio 455.b.Orib. argenti ſpumæ venenum ineſſe 646.g.Aet. argenti ſpumæ coctio 29.a.Orib. argenti ſpumæ vires 630.g. AEg.19.a. Or. 73.a.Aet. argenti ſpumæ potæ ſigna & curatio 550.e. AEg. 288.Act.

argenti viui confectio & conſeruatio 459.g. Orib. argenti viui vires & vſus 644.e. AEgin. 3.a. Aet. argenti viui poti ſigna & curatio 550.f.AEg.288.f.Act.

Argeſtes ventus 150.g.Aet.

Argilloſorum locorum qualitas 368.g.Orib. argilloſus aer ſtomachum ſoluit 150.c.Aet.

Argyrophora antidotus 425.g. Myrepſ.

Aridorum collyriorum catalogus 340.a.Aet. aridorum menſuræ 701.b.AEg.

Arietinæ carnis qualitas 220.e.Or. arietini ciceris vires 598.d.Or.

Ariobarzanium emplaſtrum 676.e.AEg.291.a.Aet.

Ariſari deſcriptio & vires 614.f. AEg.411.a.492.b.Orib.

Ariſtarchi antidotus Paulina 427.e.Aet.

Ariſteas Rhodius medicus 358.f. Myr.

Ariſtophanium emplaſtrum 677 c.AEg.

Ariſtionis machinamentum 180.c.Orib.

Ariſti empleſtrum 229.e.h. Scrib.

Ariſtolochia Latinis malum terræ 227.f. 228.d. Scrib. ariſtolochiarum deſcriptio & vires 614.f.AEg.19.b.20.e.21.f.411.a. 492.b.Orib.11.h.Aet. ariſtolochia clematitis 228.d.Scrib. ariſtoloch. clematidis vires 273.b.Act. ariſtolochiæ clematidis ſemen quas vires habeat 648.g. AEg. ariſtolochiæ longæ & rotundæ vires 594.d.Orib.

Ariſtogenis malagma 87.g. Celſ.

Ariſtonis malagma 88.c.Celſ.

Ariſtomachus medic’ 359.f. Myr.

Armalæ vires 634.c.AEg.

Armenia Cappadociæ contermina 66.d.Aet. armenia cardamomũ optimũ habet 98.a. Aet.

armenii ſiue Armeniaci pictorii vires 614.g.AEg.514.g.Orib.2.g. 71.c. 125.b. Aet. 272.b.306.c. Act. armenii doſis 272.b.Act.

armenii boli deſcriptio, vires & vſus 66.c.Aet. armenii boli color 47.a.Act.

armeniaci lapidis vires 631.d.AEg. 451.e. Orib.71.e. Aet. armenii lapidis color 855.f.Theoph.

armenia mala 371.a. AEg. 215.c. Orib.29.e. Act. armeniæ terræ facultas 618.a.AEg.

Armorum pugnæ inuentores, & vſus 299.f.Orib.

Armutheus lapis 71.d.Aet.

Arnabonis vires 614.g.AEg.

Arnogloſſa Latinis plantago 305.h. Marc. arnogloſſia Latinis plantago 271.d. Marc. arnogloſſ. deſcriptio & vires 411.d. 492.d.594.e.Orib.12.c.Aet.359.f.Myr.

Aromatica antidotus 411.b. Myr. Aromaticum collyrium 50.g. Orib.355.d.359.g.Aet. aromatica Galli antidotus 659.d. Aet.

Arquatus morbus aliis regius, aliis aurigo dictus 61.b.Celſ. 327.d. Marc. arquatus duplex 231.b. Act. arquati cauſæ & ſymptomata 33.f. Aret. arquatorum deiectiones & vrinæ quales 161.d.Act. arquatum febris ſequẽs periculoſa 21.g.Celſ. arquati dignotio & curatio 531.g.Aet.149.g.231.b. Act. 212.a. 215.b.Scrib. arquato medentia 126.g. Ruff. 8.a. 652.a. Aet. 253.e.256.f.258.a. 266.a. 269.d. 276.g.Act.212.a.215.b. Scr. 327.d.342.c.Marc.

arquati albi notæ 34.e.Aret. arquatus iecoris & lienis colore differunt 150.c.Act. arquatus iecoris duritie ſequente, periculoſus 29.b.Celſ. arquatum, iecore obſtructione obſeſſo, quid iuuet 592.d.604.b.Orib. arquatus à liene, proprio nomine caret 231.b.Act. arquati à liene orientis ſymptomata 33.f. Aret. arquati nigri notæ 34.e.Aret. arquatos per nares expurgat praſium 608.b. Orib. Plura vide in Aurigo.

Artis crimen non eſſe etiamſi profeſſoris 23.e.Celſ. artiũ initia vnde ſumantur 101.a. Ruff.

Arſenicum quid 213.a.Scrib. arſenici & ſandarachæ coctio 29.d.Orib. arſenici vires 615.a. AEg.514.g.594.g.Or.79.e.Aet. 306.d.Act.83.c. Celſ. arſenici poti ſigna & curatio 550.d.AEg. arſenicum vſtum 21.g. Orib.

Artabæ pondus 701.b.AEg.

Artemii dentifricium 298.d.Marc.

Artemiſia Gallis bricumum 358.a. Marc. artemiſiæ vires & deſcriptio 615.b.616.g.AEg.19.d. 411.e.492.e.Orib.

Artemiſius menſis 151.h.Aet.

Arteria quid 119.c. Ruff. 845.b. Philar. arteriæ etymologia 845.c.Philar. arteriarum nomina 109.h.Ruff. arteria neruis adiungitur: inciſa non coit, nec ſaneſcit, ſed interdum ſanguinis eruptionis cauſa eſt 31.d.e.Celſ. arteriæ acutorum morborum curatio 76.h.Aret. arteria aſpera 533.f.Or. Vide plura in Aſp.art. ad arteriæ aſperitatẽ 16.a.38.h.54.b.Aet. arteriæ aurium duplices, & quomodo cognoſcantur 81.f. Aret. ad arteriam catarrho conſtrictã 302.e.Marc. arterias componit ſmyrna 52.e.Aet. arteriæ contractio & dilatatio 144.a. Act. arteriæ contractionis & dilatationis celeritas & magnitudo 145.f. Act. arteriæ contractionis & dilatationis vſus 144.f.Act. ad arterias corruptas 336.f.Marc. arteriæ dilatationis curatio 564.g. AEg. arteriæ dimenſiones quot ſint 847.g.Philar. arteria erumpẽtis ſanguinis curatio 527.b. AEg. ad arteriæ eruptionẽ 318.b.Marc. arteriæ exaſperationi in ſanguinis reiectione quomodo medendum 70.d. Aret. ad arteriam exaſperatam 299.b. Marc. arteriarum facultas & officium 845.b.Philar. ad arteriæ fluorem 299.c.Marc. arteriarum genus vnum eſſe, 137.a.Aet. ad arteriã impeditam 302.d.Marc. arteriarum maiorum ſectiones & vſtiones vitandæ 195.d.Act. arteriæ medentia 301.f.364.e.Marc. arteriæ motus quomodo conſiderandi 144.a. Act. arteriarum motus initiũ quod 107.g. Ruff. arteriarum percuſſus quid vtilitatis adferat 844.b.Philar. arteriarum principium cor 77.a. Aret.846.d. Philar. arteriæ pulſus communes qui 145.e. Act. arteriarum pulſus conſideratio 80.a.Act. ad arteriarum rheumata 303.c.Marc. arteriarum ſanguis morboſusquos affectus procreet 144.h.Act. arteriæ ad ſanguinis eruptionem paratæ 716.d.Aet. arteriarum ſectionis ratio 552.d.AEg.10.c.313.g. 314.d. Orib.337.a. Aet.194.g. Act. arteriarum ſectionis cõmoda 10.c.Orib. arteriæ ſectio an anginæ ſtrangulatibus conueniat 63.e.Aret. arteriarum ſectio ſonitui aurium vtilis

423.a. AEg. Αρτηρία τραχεῖα 103.f.Ruff. arteriæ tumori & raucitati medentia 205.a.Scr.299.e. Marc. arteriæ tunicæ 533.e. Orib. arteriarum venarúmque origo & fons 845.d.Philar. arteria venoſa 533.f. Orib. ad arteriæ vitia 302.a.Marc. arteriæ vlceratæ quid coueniat 268.f. Act. ad arteriarum vlcera 305.a.Marc.

arteriacæ affectionis cauſa 447.f. AEg. arteriacorum curatio 448.d. AEg. arteriacis quid valeat 266.e.Act. 381.h. 382.b. 418.e.428.f.Myr. arteriacæ cōpoſitiones 449.b. AEg. 404.g. 405.406. Aet. 316.d.Act.96.d. Celſ.205.c. Scrib. 299.b.Marc.

arterialis vena 109.f. Ruff. arterioſus ventriculus 107.g. Ruff. Αρτηριώδης κοιλία 107.g.Ruff. ἀρτηριώδης φλὲψ 109.f.Ruff.

Arthritis quid 48.c. Aret. 587.c. Aet. 210.d. Scrib. arthritidis cauſæ initium & ſymptomata 49.a.58.h.Aret.164.d.Act. arthritidas podagráſque gignens humor vnde cognoſcendus 64.e.Act. arthritidis curatio 94.g.Aret.492.g.AEg. arthritidi arthriticíſque medētia 28.a.47.e.69.g.80.e.95.f.97.b.Aet.264.b.321.d.322.h.323.f.326.b. Act. 376.d.377.d.g.378.b.f.388.d. 408.e.418.a.420.f.458.d.460.a.c.e.461 c.462.e.463.b.464.a.465 e.Myr.210.d.Scrib.264.b.320.e.352.c.353.c.399.a.401.c.d. 402.b.408.h.409.d.Marc.

Articulamentis eiectis & repoſitis quid medeatur 228.g.Scr. ad articulamentorum dolorē 236.f.g.Scrib. ad articulamentorū omnium dolorem 390.h.391.a. Marc.

articularis morbi ſigna 24.c.d. Celſ. articularis morbi curatio 492.g. AEgin. articulariis quid proſit 280.c.Act.

articulationis circa cubiti gibbum affectæ, curatio 604.g.Æg. articuli brachialis contuſi curatio 599.d.Æg.

articulorum affectus vnde oriantur 838.c.poſt Myr. ad articulorum condylomata 399.c.e. Marc. ad articulorum confirmationem 399 d.Marc. articulorum contractorum ortus & curatio 246.e.Act. articulis contractis medētia 323.e.Act. 353.e.403.d.Mar. articulorū contuſorum curatio 517.a.Æg. articulos debilitari motu 588.c. Aet. articulorum diſtortionis curatio 530.d.Æg.604.f.Aet. articulorum doloris cauſæ 49.a.e.Aret. articulorū doloris initium quale 48.h.Aret. articulorum dolor inualeſcens quas partes occupet, eiúſque ſymptomata 49.a. Aret. articulorum dolores ſolui qui nō poſſint 28.f.Celſ. articulorum dolor certis temporib⁹ ſi reuertatur quid præcauendum 82.c. Celſ. articulorum doloribus quid conducat 265.f.266.d.268.d.277.c. 278.f.323.e.325.d.328.f.Act. 358.c.361.f.409.d.410.a.c.e.g. 420.d.425.d.Myr.88.a.Cel.398. h.412.a. Marc. ad articulorū fracturas 399.a.Marc. articulorum fluxioni quid conferat 324.f.Act. articulos inciſos quid iungat 229.c.230.d.Scrib. ad articulos incuſſos 399.a.Mar. articulorum inflammationis ignem ſacrum referentis curatio 493.h.Æg. articulorum laxationis curatio 530.g.Æg. articulorum luxatorum curatio 517.a.Æg.832.e.Aet. ad articulos luxatos 400.a.Marc. ad articulorum lumbricitatē 750.g.Myr. articulis medentia 91.f.h.138.d.153.e.155.b.270.g. 605.f.615.e.654.d. Aet. 85.g.86.a.87.f.Celſ. articulorum morbo qui magis obnoxii & quandiu 49.f.Aret. articulorū morbus vnde 587.g.h. Aet. articularem morbum verè repetere & inchoari 19.a.Celſ. articulorum morbis quomodo medendum 94.g.Aret. ad articulorū morbos 385.g.399.a.400.f.402.g.Marc. articulorū perfrictioni quid conferat 329.e. Act. articuli relaxati quomodo curandi 111.f.Orib. articulis relaxatis ſuccurrentia 632.g.Orib. articulis reponendis organa quæ accommoda ſint 166.c.Orib. ad articulorum ſubluuium 321.c.Marc. articulorum vitia quæ in quib. ſoluantur & per quæ leniantur 27.b.Celſ. articulorum vitia in quibus partibus frequentiora & longiora ſint 81.b.Celſ. articulorum vlcera quomodo curanda 526.h.Æg.630.d.Orib.

Artuum exacerbationibus quomodo medendum 94.h. Aret. artubus laxatis quid cōferat 329 a.Act. artubus loco motis quid conducat 321.g.Act. artus perfrigeſcere non ſinens, & refrigeratos calefaciens malagma 237.b.Scrib. ad artus perfrigeratos 402.b.Marc. artuum reſolutionis ex morbo colico, curatio 429.e.Æg.

Ari deſcriptio & vires 615.a.Æg. 411.e.492.e.594.f.Orib.12.d. Aet. ari radicis in eſu qualitas & paratio 219.b.Orib.

Arūdo peſſima inter ſurculos corpori infixos 104.c. Celſ. ad arundines corpore extrahendas 398.a.Mar. arundinis radicem optimè ſurculos educere 104.c. Celſ.

arundo ſepiaria 29.g. Aet. arundinis vallaris vires 600.e.Orib. arundinis vallaris cortex vſtus 19.e.21.b.Orib.

Aruræ quid 272.a.Marc.

Αρυταίνα 530.g.Orib. arytænoides cartilago 530.g.Orib

Aſa fœtida 365.g.Myr.

Aſari deſcriptio & vires 615.b.Æg. 411.f.492.f.Orib.12.f.Aet. aſari radicis vires 21.e.594.g.Or. ex aſaro antidotus 413.b.Myr.

Ασβέστου parandi ratio & vſus 451.g. Orib.

Aſbo 571.e.Myr.

Ασβόλη quæ præſtantior 451.a.Or.

Aſcaridum generatio, dignotio, & curatio eis adhibenda 533.d. Æg.492.f.Aet.164.g.Act. aſcarides expellentia & enecātia 13.f.Or.20.a.29.d.31.f.147.e. Aet. 770.c. Myr.

Aſcitæ hydropis etymologia, cauſæ, notæ, curatio 36.d.e. Aret. 471.e.472.a.Æg.143.b.Or.534.f.Aet.56.g.Celſ.

Aſclepiades ægris quo tēpore medicinam dabat 43.f.44.g. Celſ. aſcl. balneo audacius quàm antiqui vtebatur 75.d. Celſ. aſclepiades aluum quoties ducebat in morbis 43.d. Celſ. aſclepiadæ æmuli 6.f. Celſ. aſclepiadæ arteriaca 205.d.Scrib. 299.e.Mar. aſclepiadæ ad calculoſos compoſitio 556.f. Aet. aſclepiadem Celſus in pluribus ſequutus eſt 69.c.Celſ. aſclepiadæ collyrium 266.g. Marc. aſclepiadæ compoſitio aduerſus aurium caſus 127.b. Celſ. aſclepiades contra dies criticos 44.d. Celſ. aſclepiades de frictione vbi & quomodo præceperit: & quòd eadem paucis cōprehenderit Hippocrates 33.d.e.Celſ. aſclepiades funeri obuius, viuere qui efferebatur intellexit 23.e. Celſ. aſcl. hiera 434.c.Aet. aſcl. malagma 270.c.Tr. aſcl. medēdi rationē magna exparte mutauit 5.g.Celſ. aſcle. medicamentis cur detraxerit 81.f.Cel. aſclepiades medicamentorum vſum quomodo temperarit 32.f. Celſ. aſclepiadæ de morborum ortu opinio 6.c. Celſ. aſclepiadæ paſtillus 794.c.797.b.Myr. aſclepiadæ purgatoriū 215.e. Aet. aſclepiadæ rubificās authemerō 821.a.Myr. aſclepiadeus trochiſcus 366.g.Mar. aſclepiadæ vnguentum 237.e.Aet.

Aſclepias collyrium 123.c. Celſ. aſclepiadis herbæ vires & deſcriptio 615 c.Æg.411.g.Orib.

Ασκωμα 104.e.Ruff.

Aſcyrō 410.a.411.g.Orib. aſcyrrhi vires 614.a.644.g.Æg.

Aſellus marinus 96.c.d. Aet. aſellorum (millepedarum) facultas & vſus 606.c.635.d.Æg.272.a.665.g.Aet. Aſellorum (piſcium) caro qualis 60.b.227.e. Orib.88.g.Aet.

Aſii lapidis vires 631.b. Æg.316.g. Aet.306.d.Act.82.c.Celſ. Aſiæ petræ flos 20.d.21.g.Or.

Aſimion 455.d.Myr.

Aſininæ carnis qualitas 220.f.234.g.Orib. aſinini lactis qualitas & facultas 76.d.78.b.378.g.558.d.Aet. aſininum lotium potū quid in podagris chiragríſque poſſit 91.c.Celſ. aſinini ſtercoris ſucc⁹ ad dyſent. facit 499.g.h.Aet. aſini vngulæ ad quid 91.e.Aet.

aſini ſylueſtris caro qualis 84.g. Aet.

Aſpalathi vires, electio ac deſcriptio 615.d.Æg.25.e.412.a.492.f. 594.h.Orib.12.f.97.e.Aet.

Aſparagi (ſiue aſpharagi) facultas 369.b.615.d.Æg.19.a. Orib.12.f.Aet.29.b.Act. aſparagi myacanthini vires 595.a.Orib.

Aſperæ arteriæ ſitus & deſcriptio 7.d.Aret.103.f.116.e. Ruff.404.d.Aet.63.d.Cel. aſp. arteriæ vlcerū curatio 657.f.Or.425.e.Aet

aſperata quæ leuent 84.d. Celſ. aſperitates ſanantia 602.c.604.c. Oribaſ. ad aſperitatem corporis 322.f. Marcell. aſpretudini faciēi quid medeatur 444.b.Æg. ad aſperitatem faucium 300.e.Marc. aſpretudines oculorum, earúmque remedia 299.e.300.a. Aet.238.c. Act. aſpredinis ſenſus oculorum inflammatione laborantibus cur oboriatur 764.b. Caſſ.

Aſperſiones quomodo adhibendæ 156.b.c.Aet.

aſperum Alcyonium 70.f.Aet.

Aſphalax ſeu talpa, ab aliis Madaniuda dicitur, eiúſque ſanguinis vſus 681.a.680.h.Æg.

Aſphaltion 446.e.510.f. Orib. 56.a.Aet.

Aſphaltis lacus 5.e.f.Aet.

Aſphaltus 412.c.465.f. Orib. 71.f. Aet.

Aſphodeli vires & vſus 615.f. Æg.483.g.492.h. Or. 13.c. Aet. aſphodeli radicis vires 20.e.21.f.595.b.Orib.13.c.Aet. aſphodeli radix eſui vt paranda 219.d. 249.c.Orib.

Ασφυξία 144.e.Act.

Aſpidum ſpecies tres, earúmque ictus ſigna & remedia 542.a.Æg. 621.c.Aet.333.a.Act.106.a.Cel. 220.g.Scrib. aſpidis exuuii vſus 618.b.Æg. ex aſpidibus emplaſtrum 766.d.e.Aet.

Aſplenon idem quod ſcolopendria 640.g.Æg. aſpleni deſcriptio & vires 615.d. Æg.412.a. 492.g.Orib.

Αστρον idē quod λευκὸν 362.f.Myr.

Aſſequentia 112.a.Ruff.

Aſſeſſor 107.f. Ruff. aſſeſſores 108.g.118.g.Ruff.

Aſtacorum (piſcium) caro qualis 225.d.Orib.287.a.Act.

Aſtaphis, id eſt vuæ, tam agreſtis quàm cultæ facultas 492.g.595.a.Orib.13.a.Aet.

Aſteris Attici deſcriptio & vires 514.a.615.e. Æg.412.b.492.g. Orib.12.h.15.d.Aet.

Aſter paſtillus 662.e. Æg.448.a. Aet.785.d.794.f.799.d.Myr. aſter quæ & terra Samia 65.d. Aet. aſteriace 84.d.Cel.

Ασθμα quid 30.b.Aret. aſthmatici qui 418.f.Aet. aſthmatis indiciū 858.e.Theoph. aſthmatis incipientis notæ 30.d. Aret. aſthmatis ſymptomata 30.c. Ar. aſthmati obnoxii qui magis & quando 30.c. Aret. aſthmatis curatio 135.b.658.f.Orib.416.c. 417.Aet. aſthmaticis medentia 609.e.Orib.353.a.380.e.381.b.h.383.h.389.h.403.b.412.d. 418.d.420.b.425.e.440.d.774.b.Myr.

Aſtragali deſcriptio & vires 615.e. Æg.412.b.492.g.Orib.

Αστράγαλοι 105.d.g.122.a.Ruff.

ἄστροφος 469.e.Myr.

Aſus generat lapidem eiuſdem nominis 68.c.Aet.

Atactos antidotus 661.g.Æg.

Athamanticum 449.f.Myr.

Athanaſia antidota 657.d.Æg.659.h.Aet.359.c.360.a.e.h.361.b. &c.414.h.424.d.Myr. athanaſia antidotus cur ſic dicta 359.c.f. Myr. athanaſia collyrium 351.d. Aet. athanaſia confectio 338.d.Marc. athanaſia mirifica 360.e.Myr.

Athena emplaſtrum 677.f.Æg.334.d.410.d.Aet.563.f.Myr.

athenis aerem quomodo trāſmutarit Hippocrates 223.d.Aet.

Athenienſe epithymum optimum 324.e.Orib.
Athenæus ab Oribaſio citatus 366.d.368.g. Orib.
Athenionis catapotium 95.h.Cel.
Athenippum collyrium 198.d.Scr.
Atheroma quid, vnde dictum, eiúſque dignotio & curatio 519.a.564.e. Æg. 333.g.743. h. Aet. 190.g.Act.141. h. Celſ. ad atheromata 826.c.Myr.
Athletarum cibi & exercitationes nõ omnib. neceſſarii 12.b.Cel.
Athyr menſis 610.f.Aet.
Ατονον quid, & quid ei medeatur 211.a.Scrib.
Atra bilis 110.e. Ruff. atra bilis mortis indicium quando 199.b.Aet. atræ bilis incommoda in ægritudinib. acutis 21.d.Aret. atræ bilis curatio 216.e. Act. atræ bilis dominium quid depellat 267.e. Act. atrã bilem expurgari quæ vrina portendat 858.b.Theoph. atram bilem expurgãtia 127.b.c.Ruff. 411.b.c.613.b. Æg. 32.d. 132. h. 133.a.f.134.a. Aet.276.d. h. Act. atram bilem generantia 425.g. Æg.85.g.117.g.Aet. atram bilem generantibus quid conferat 210.g.Scrib. atræ bilis influxu ægrotantes quomodo curandi 600.d.Aet. atræ bili medentia 439.f. 440. a. Aet. atra bilis paranda quomodo 275. e. Act. atræ bilis vomitui quomodo medendum 401.c f.Æg. Vide Bil.atr.
atra quæ deducant 382.d.Marc.
Atractylis Latinis carduus 263.a. Marc. atractylidis deſcriptio & vires 368. g. 615. f. Æg. 19.b. 218. c. 412. d.493.a. Orib. 13.c. 747.b.Aet.
Atramenti Indici vires 632.e. Æg. atramenti metallici vires 632. f. Æg. atramenti ſcriptorii vires & confectio 632. e. Æg. 457. b. 515.g.Orib.73.c.Aet. atramẽti ſcriptorii vſus ad medicamẽta 418.b.Æg. ex atramẽto ſcriptorio parata illitio 687.h. AEg. atramentum ſutorium Græcis chalcanthum 267.g. Marc. atramẽti ſutorii coctio 29.d. Or. atramenti ſutorii ſpecies 460. d. Orib. atramenti ſutorii vires 645.f.AEg.325.d.466. h. 482.h. 516.f.Orib.3.g.74.f. Aet. 305.h. Act.
Atraphaxis 13.d.Act.
Ἀτρητος morbus 544.f.Orib.
Atriplicis qualitas & vires 368. g. 615.f.Æg.20.b.493.a.595.b. Or. 13.d.Aet. atriplicis inter edulia qualitas 217.f.Or. 28. d. Act.
Ἀτροφία 346.g.Orib. atrophiæ notæ cauſa & curatio 226.c.229. d. Act.58.f.59. a. Celſ. atrophia & phthiſis oculi quid differant 184.d.
Attagenis caro qualis 371.e. AEg. 222.g.Or.88.b.Aet. attagenes quando meliores 207. g.Orib.
Attali regis medicamẽntum 342. f. Marc.
attalici albi compoſitio & vſus 35. c.Orib.
Attenuantia citra manifeſtam caliditatem 473. d. AEg. attenuantium & craſſefacientium media 61.e. 238.g. 584. c. Orib. attenuantium vſus 368.b. 424.c. 449. g. AEg. attenuantia alimenta 61.e.237. f. 583. c. Orib. 104.c.Act. attenuantium alimentorum vires 582. g. Orib. attenuantia medicamenta 361. d.AEg. attenuantis & incraſſantis victus ratio 235.f. Orib.
attenuatarum corporis partiũ curatio 361. f.h. AEg. 83. g. Orib. 172.e.Aet. attenuatio craſſorum humorum quomodo fiat 457.h.AEg.
Atticum mel.233.d.h.Orib.
Attollẽtis laquei ratio & vſus 153. g.Orib.
Attoniti quomodo fiant & curentur 62.a.Celſ.
Attractoriam vim habentia 24. d. 617.a.Orib.103.a. Aet. attrahentium & repercutientiũ medicamentorum catalogus 484. a.Orib.
Attritus hyemis quid ſanet 329. a. Act.
Αὐχὴν 103.c.f.Ruff. αὐχὴν in hepate quid 108. e. Ruff. αὐχὴν in vulua quid 109.b.Ruff.
Audacia calidioris cordis nota 183.b.Aet.
ad audiendi grauitatem 285. b.g. Marc.
auditorii meatus affectionum dignotio & curatio 185.e. Trall. ad auditorii meatus externa mala 834.b.Myr. auditorio meatui illapſa quomodo extrahenda 441.a.559.f.Æg. 301. e. Act. auditorii meatus non perforati curatio 559.d. Æg. auditorii meatus obſtructioni quid conferat 299.h.Act.
auditus 102.f.Ruff. auditus quomodo fiat 181. f. Act. auditus quomodo afficiatur 12. g. Act. auditu acuto in capitis dolore cur aliqui ſint, aliqui prorſus ſurdi 758.c.Caſſ. auditui conferentia 651.f.Aet.336. d.Marc. ad auditus abalienationes 293. a.Marc. auditus confirmatiſſimus vt reddatur 287. b. Marc. auditus difficultas in febribus peſſimum ſignum 232. e. Aet. auditus difficilis curatio 648. b. Orib. auditus difficultati medentia 286.h. 287.b. Aet. 257.g. 301.a.d.Act.831.a.Myr. auditus grauis corrigi quomodo debeat 354.b.Æg. auditus grauis ne fiat 80.b.Orib. auditus grauitati quid medeatur 440. d. Æg. ad auditus obtuſos aperiendos 287.d.Marc. ad auditum reſtituendum 287.e. Marc. auditus vitiati remedia 14. g. Act.
Auellanarum qualitas & facultas 371.c.Æg.31.c.Aet.30.c.Act.
Auenæ qualitas & facultas 376. a. 617.a.Æg.19.g.20.a. Orib.15.c. Aet. auenæ inter edulia qualitas & parandæ ratio 210.c.Or. auenæ coctio 72.a.Orib. auenæ cremor 148.e.Tr. auenatí cremoris vis 210.e.Trall. auenæ erraticæ vires 611. e. Æg.
Augares 617.b.Myr.
Augmentum iuuat aqua 145. a. Aet.
Auguſtus (mẽſis) Ægyptiis dicitur Meſori 610.b.g.Aet.
auguſtum collyrium 351.f.Aet.
Auium carnes quales 371. e. Æg. 222. f. Orib. auium quarum caro quo anni tempore melior 207.g.Orib. auiũ partes quædam quale alimentum præbeat 372.c.Æg.37.a.Celſ. aues valentiores quæ 36.f.Celſ.
Auli 230. b.Orib.
Aura venenoſa ex barathris 150.b. Aet. auræ excogitatæ 220. a. Act.
Aurea antidotus 433.f.Myr. aureum collyrium 358. d. e. Aet. aurea faciei circumlitio 366. b. Aet. aurei fili ligatura vbi adhibenda 595.a.Æg.
Auricularum dolori medẽtia 195. d.Scrib. 249. d. 283. g. 284. e. 286.d.Marc. auriculæ foramine excreſcens caro vt reprimẽda 285.f.Mar. auriculæ purulentæ & obtunſæ dolorem vt tollas 287.b.Marc. ad auriculas purulentas 301.f.Marc. ad auriculæ ſordes 283.g. Marcell. ad auricularũ vlcera vetera 302. a.Mar.
auricularis compoſitio 300 b.Act. auricularia medicamenta varia 829.a.Myr. auricularis paſtillus 788.c.Myr.
auriculæ muris vires & deſcriptio 613.b.634.a.Æg.19. f.21.d. 408. e.491.a.Orib.9.g.50.b.Aet. auriculæ muris ſuccus 13.f.Or.
Aurifabri teſtamentum 361.f.Aet.
Aurigo aliis morbus regius, aliis arquatus 212.a. Scrib. 227. d. Mar. auriginis futuræ præſagia 117.c.Ruff. auriginis indicium 858.b. Theoph. aurigini auriginoſiſque medẽtia 212. a.215.c.Scrib.327.d.341. f.342.f. 374.c.378.a.Marc. Vide plura in Arquat.& Reg.morb.
Auripigmentum Græcis ἀρσενικὸν 213.a.Scrib. auripigmentum optimum quod, quomodo cremetur, eiúſque vires & vſus 27. d.451.f.483.b.h.Orib. auripigmento venenum ineſſe 628.d. 647.a.Aet. auripigmenti vires 694.g.Orib.696.h. Aet. auripigmenti ſumpti ſigna & curatio 550.d.Æg.288.f.Act.
Aures, earúmque partes 545.f.Or. aurium ſitus & vſus 529. e. Or. 126.a.Celſ. auris auri affectæ cur non condoleat vt oculus oculo 757.g.Caſſ. aurium abſceſſus vnde, & quomodo curãdi 302.c.Act. auribus adhibẽda qualia eſſe debeant 440. d. Æg. aurium affectus vnde oriantur, eorúmque differentia 181.f.Act. aurium affectionũ curandarum ratio 439. e. Æg. 648. b. Orib.284. g. Aet. 236.e. 299.e.Act. aurium affectionibus conuenientia pharmaca 200.c.Scrib. aurium affectionibus extra meatum quomodo medendum 290. b. & deinceps Aet. aurium affectionibus vetuſtis ſuccurrendum quomodo 300.e.Act. auris cartilago rupta 175.c.Celſ. aurium contuſionis curatio 441.e. Æg. 302. a. Act. aurium cruentarum curatio 440.g.Æg. ad aures diruptas contuſáſque 184.b. Tr. aurium doloris vehementia, eiúſque cauſa 182.b.Act. auris dolor acutus in febre mortifer 25.f.Celſ. aurium doloris curatio 179.d. Trall.439. e. 440. d. Æg.748.c.Orib. aurium doloris ex calida intemperie curatio 181.c.Tr. aurium doloris ex frigida intemperie curatio 181. b. Trall. aurium doloris ex defluxu, curatio 185.d.Tr. aurium doloris in febribus curatio 232.b.Aet. auriũ doloribus medentia 182.f.Trall. 18.e. g.49.a.74.b.92.d.Aet. 264. f.299. f.300.b.329.f. Act. 390. d. 403.f. 418.c.421.e.435.b. 443. f. 483. d. 829.a.e.832.c.g.833.c.Myr. 96.e. Cel.200.c. Scr.264.a.281.f.282.g. Mar. aurium doloribus vetuſtis medentia 608.b.Orib.283.e. Mar. ad aurium epiphoras 287.a.Mar. aurium excreſcẽtiis quæ medela adhibenda 440. g.Æg. ad aurium excreſcentem carnem 831.e. Myr. 283. e. Mar. ad aurium externa vitia 834.b.Myr. aurib⁹ exulceratis & diffractis quomodo medendum 302. b. Act. ad aurium exulcerationem 283. c. 284. d. Mar. auriũ fibræ inuerſæ mortem in acutis morbis cur portẽdant 760.b.Caſſ. aurium fluxiones diuturnas & vlcera quid ſanet 602.a. Orib. ad aurium fœtores 833.a.c.Myr. aurium foramina 167.f.Celſ. ad auriũ foramina compreſſa 127.e.Celſ. aurium foramina inflammata quomodo curentur 302.a. Act. aurium fractarum curatio 649. d.Orib.175.c.Celſ. aurium humidarum curatio 650. a. Orib. aurium humiditates ſiccantia 349.e.Æg.77.c.Orib.166.d.Aet. aurium humoribus qui ſpiritus generant quomodo occurrendum 300.f.Aet. auribus illapſa quomodo extrahenda 649. d.Orib.289.g.290.a. Aet. 301. e. Act.128.d.Celſ. auribus illapſam aquam quid extrahat 282. e.287.a.Mar. auriũ inflãm. doloréſque periculoſi & moleſti 126.a.Celſ. aurium inflammationes quomodo curandæ 287. g.h.288.a.Aet. aurium inflammationibus medẽtia 181.g. Tr. 34.e.Aet. ad aurium inflammationes & humiditates in pueris 166.d.Aet. aurium meatus obſtructione quid expediat 299. h.Act. Vide plura in Auditor. meat. aures obtuſæ in febre quid portendant 27. g. Celſ. ad aurium parotidas 80.h.Aet. aurium phlegmonas quid iuuet 300.a.Act.831.g.832.a.Myrepſ. aures purgantia 144.b.c.Aet. auribus purulẽtis medẽtia 440. d.Æg.610.d.Or.300.e. Act.282. b.e.283.h.285.c.286.a.c.g.Marc. ad aurium pus album 832.g.833. c.Myr. ad aurium putores 283. g.Marc. aurium relaxatarum curatio 649.d.Or. aurium ſanguine manantium remedia 185. f.Tr.649.d.Or.300.e.Act.834.a. Myr. aurium ſibilis quomodo medendum 441.c.Æg. aurium ſonitus cauſæ & curatio 184.c.f.Tr.441.b.Æg.181.h.279 h.300.g.329.f.Act. ad aurium ſonitus & tinnitus incommodos 649.d.Or.282.f.283.a.285.a. Marc. ad aurium ſordes 184. f.Tr.650.a.Or. aurium ſordes induratæ tollendæ quomodo

448.e.Æg.830.c.Myr. auribus ſpecillo alióve inſtrumento foſſis, tuſſis cur oboriatur 758.c. Caſſ. aurium ſpiritus flatulēti quomodo expellendi 299.g. Act. auriū ſuppurationes quid prohibeat 282.a. Mar. auris ſuppuratæ curatio 232.d. Aet. aurium tinnitus vnde, & quomodo ei ſuccurrendū 181.h.237 d.300.f. Act. ad aurium tinnitus 830.f.Myr. ad aurium tinnitum repentinum 649.d.Orib. ad auriculæ tumorem & dolorem ſine vlcere 282.b.Mar. ad aurium tumorem 283.c.284.a. 293.a.Mar. aurium vermiculantium curatio 440.h.Æg. ad aurium vermes enecandos 185.c.Tr.601.a.e. Or.30.d.Aet.300.f.Act.830.f.833.d.Myr.282.e.285.g.286.h.Mar. auris vlcera & eorum curationes 130.f.Cel. aurium vlceribus medētia 183.e.Tr.81.c.Aet.300.b.Act.831.e.832.d.f.Myr.282.e.f.Mar. aurium vlcera cum inflammatiōne quomodocurāda 440.d.Æg. aurium vlcerib⁹ diuturnis quomodo medendum 440.f.Æg. aurium vlcerationib⁹ ſiccis quid medeatur 300.d.Act. aures vulneratæ ac purulentæ quomodo curandæ 649.b. Orib. ad aurium vulnera 264.a.d.Mar. ad aurium vulnera vetera 281.h. Marc.

aures ſuillæ quales 85.b.Aet.

auriſcalpium 830.e.Myr. auriſcalpium auerſum Græcis κυαθίσκος 388.d. Mar.

Auriuſium vinum 105.d.Aet.

Aurum deglutientibus quomodo medendum 501.f.g. Aet. auri Celtici color 855.f.Theoph.

Auſonius medicus 353.c.Mar.

Auſter quomodo corpora afficiat 150.g.Aet.19.d.e.f.Celſ. auſtri morbos generant 151.f.Aet.

auſtrales venti 150.g.Aet.

Auſterum quid 1.c.Aet. auſterū frigidum eſſe 4.e.Aet. auſtera qualitas 25.b.Act. auſteri vini qualitas 264.e.Orib.

Αὐτόπυροι panes 247.f. Orib. 36.e. Celſ.

Autumnale æquinoctium 152.g. Aet. autumnales morbi 19.b. Celſ.

autumnus periculoſus 18.e. Celſ. autumnus plurimos opprimit 18.e. Celſ. autumnus ſiccæ intemperiei cauſa 384.g.Aet. autumnus varius & periculoſus 15.f.Celſ. autumnus quartanæ commodus 214.a.Aet. autumnus tabīdis malus 28.d. Cel. autumno res venereæ intermittendæ 581.a.Orib.118.d.Aet. autumnus vulneribus pernicioſus 97.e. Celſ. autumno pulſus quales ſint 846.b.Philar. autumno ſine veſtibus & calceamentis non prodeundum 15 f. Celſ. autumno ſi ſub dio dormias, bene operirioportet 15.f. Celſ. autumno victus ratio quō inſtituenda 360.a.Æg.579.c.Orib.15.f.Celſ.

Auulſiones fibrarum vnde 202.e. Act.

Auxilia quibus vtilia, quibus non 211.g.h.Aet. auxilia ſintne morbis creſcentibus ſemper adhibenda 33.g.Celſ. auxilium anceps quàm nullum ſatius eſt experiri 30.g. Celſ. auxiliis magnis aliquid remittendum ſecuritatis gratia 193.a.Act.

Axedo quid 396.d.Mar.

Axium in organis vſus 163.e. Or. axis in quibus organis quid penetret, & in quibus lateat 163.f. Orib.

Axungiæ vires & vſus 412.β.e.441.h.495.d.Æg. axungiæ porcinæ vſus 412.β.f.Æg.

Azanitæ acopon 686.f.Æg. azanitæ ceratum 43.d.Orib.772.c. Aet.

B

è Bacano antidotus 431.g.Myr.

Bacca hederæ foramini dentis iniecta, eum findit 129.h. Celſ. baccæ iuniperi 66.d.67.d.244.f. Orib. Baccæ myrti guſtus 4.f.Aet. baccæ nucéſque emplaſtris adhibendæ, parari quomodo debeant 89.f.Celſ.

Baccharis 616.b.Æg.412.e.Or.

Bacchi 226.a.Orib.

Baculorum verſantium in organis vſus 163.g.Orib.

Baditis Græcis nymphæa, Latinis claua Herculis 396.c.Mar.

Bagana vrbs 66.f.Aet.

Baganona vrbs 513.c.Or.

Baiarum myrteta 35.b.57.c. Celſ.

Baion malagma 684.c.Æg.

Balænarum caro qualis 225.g.585 a.Or.

Βάλανος quid 85.f.Celſ. Βάλανος in genitalibus quid 105.a. Ruff. balani vnguētarii deſcriptio & vis 412.e.493.c.Orib.13.f.Aet.

balanium 19.g.Orib.

Balaninum oleum 690.b.Æg.

Balauſtium quid, & quas vires habeat 616.b.Æg.19.g.20.f.21.g. 412.d.493.d.595.e. Orib. 207.c. Scr.363.c.Mar. balauſtium acerbum eſſe 3.b.Aet.

Ballote 537.h.616.c. Æg. 412.g. Orib.

Balneorum vſus, & quibus conueniat, & quæ in eo ſpectāda 411.β.b. Æg. 385. Orib.34.f. 201.b. Act.35.d.Celſ. balneorum differentiæ 154.b.Aet. balneum ingredientibus ſitis cur excitetur ſi non ſit, & ſedetur ſi ſit 755.d.Caſſ.

balneo æſtuantes qua ratione reficiātur 13.d.Cel. balneum aluo retinendæ 250.h.Tr. balnea animo delinquentibus quo modo adhibenda 444.b.Aet. balneorum artificialium vſus & vis 15.h.386.b. Orib. 201.Act. balnea attenuantis victus qualia 361.e. Æg. balnea calefacientia, digerentia, mollientia 15.h. Orib. balnea calida & frigida quales pulſus efficiant 847.c.Philar. balnei calidi vſus & vis 359.d.Æg.15.h. Orib. balnea calida quomodo parentur 154.d.Aet. balnea colicorum 463.c.Æg. balnei dulcis aquæ vſus & vis 154.g. Tr. 383.b.Orib. balneū fatigatis quo pacto intrādum 13.c.Celſ. balnea febricitantibus quando adeunda 35.d.Cel. balnei frigidi vſus 359.c. Æg.201.g.Act. balnea generationem quæ adiuuēt 792.g.Aet. balneum hecticis quomodo adhibendum 330.c. Tr. balnea lenia quæ 154 f.Aet. balnea melancholicis quæ conferant 164.f. Tr. balneorum metallicorum vires 359.e. Æg. balneorum naturalium vis 359.e.Æg.16.c. 386.f.Orib. 154.g. Aet.201.b.Act. balnea neruis ſauciatis non conuenire 529.g. Æg. balneum oculis prodeſſe 300.e.Aet. balneorum parietes feruidi quomodo aſpergendi 463.d.Æg. balneū phthiſicis alienum 49.f.Celſ. balneo prægnantes quando vti debeāt 784.c.f.Aet. balneorum ſordes quam vim habeant 618.d. Æg. balneorum ſponte naſcentium vis, & diuerſitas 18.c. 386.f.Orib. balneum ſyncopæ quando adhibendum 324.c. Tr. balnea temperatarum aquarum quib⁹ proſint 220.g.h. Aet. balneum tertianis parādum quomodo 333.e.Tr. balnea vaſorum vrinariorum affectioni quæ conueniant 232.c.e. f.Act. balnei viníque ſocietas 302.c.Aet. balnea vomit⁹ qui à cœna excitentur, præcedere debere 335.g.Orib.

in balneis aquam calidam bibendam eſſe 461.a.Aet. à balneo cibum non ſtatim ſumendum 171.h.Aet. à balneis coire malum 118.d.Aet. balneis à cibo læſi quomodo curandi 577.c. Orib. balneum poſt cibum quibus proſit 59.b.Celſ.

Balſami vires 616.b.Æg.19.d.21.a. f.483.a.493.d.595.d. Orib. 14 a.Aet. balſami ſuccus quid cōferat 416.d.Æg.

Barba 545.e.Orib. barbam nigram quæ faciant 280.d.Aet. barba vt prouocanda 261.b. Marc. barbarum alopeciæ quid medeatur 435.c.Æg.

Barbari hemicraniæ ac cephalææ quomodo medeātur 272.h.Aet.

barbarum emplaſtrum 678.a. Æg. 66.e. 334.d. 410.d. Aet. 567.d. Myr.100.d.Celſ.229.a.Scr.

Bardana 444.c.370.d.Myr.

Baſilicum ceratum quomodo cōficiatur 772.e. Aet. baſilicon emplaſtrum 35.a.44.e. Or. 229. g. Scr. baſilicum emplaſtrum nigrum enhæmon 88. h. Celſ. baſilicum medicamentum 286. g.Aet.

Baſiliſci natura 626.b.c. Aet. baſiliſcū rarò apparere 542.d.Æg. baſiliſci ictus ſigna & curatio 542.d.Æg.333.b.Act.

Βάσις 107.b.Ruff. baſis in organo vſus 162.g.Orib.

Baſſi colica 213.g.Scrib.376.c.378. a.Mar. baſſi medicamentum 612.d.Aet.322.f.Act.

Bati, hoc eſt rubi, vires 225.g.493. d.595.e.Orib.14.c.Aet. batos Idæa 411.g. Orib.

Batrachii deſcriptio, ſpecies, vires 412.g.493.e.Orib.14.d.Aet.

Βάτραχος 186.f.Act.

Bdellii vires 22.e. 595.f. Or.698.d. Aet.83.c.Celſ. bdellii electio 25.f.Or. 97.f.Aet. bdellium emplaſtro quomodo inſpergendum 30.e.Or. bdellii Arabici & Scythici vires 616.b. Ægin. bdellii Arabici purgatoria vis & doſis 127.a.Aet. bdelliū Scythicum 14.e.f.Aet.

Bechicæ antidoti 493.a. Myr.

Bechii deſcriptio & vires 413.c. 493.f.Or.

Behen officinis quid 355.b. Myr. behen duo genera 365.b. Myr. behen alba hodie hermodactylus longus 369.c.Myr.

Belenoides proceſſus 548.e.Or.

Beliricus & emblicus myrobal. 364.b.Myrepſ.

Bellaria ægrè cōcoqui 179.a. Aet. bellaria caput infeſtātia quæ 85.g.Aret. bellaria purulētis apta 314.g. Tr. è bellariis confectum medicamentū 661.c. Æg. bellariorum formam quæ medicamenta imitētur 249.e. Act.

Belliculi lapides qui 478.b.Myr.

Benedicta herba 483.b.Myr. benedicta laxatiua 451.a.Myr. benedicta ſimplex 465.b. Myr.

Berbelice 534.f.586.f.Myr.

Berberis 364.c.453.e. an idē quod branca vrſina 366.b.Myrepſ. berberis idem quod oxyacantha 791.a.Myr. è berberis antidotus 457.e.Myr.

Berderamon quid 483.c.Myr.

Beredrias vnguentum quomodo præparetur 837.g.h.Aet.

Berenices ſuffumigium 230.e.Aet.

Berenicarium 399.f.Myr. bernicarium nitrum 275.e.395.f.Act.

Βερονίκιον quid & eius vſus 290.e. Act.

Berula Græcis cardamine 409.e. Marc.

Bes quid Aetio 842.b.Aet. beſſis pondus 701.d.Æg.

Beſaſæ vires 634.c.Æg.397.h.435. e.Or. 44.c.276.b. Aet. è beſaſa ſtomatica 668.c.Æg.

Beſtiana antidotus 557.h.Act. beſtianæ antidoti vires 517.h. Aet.

Beſto ſeu ſaxifragum 579.g.Or.

Beta, eiúſque radices 28.c.Act. betæ facultas 368.f. 643.c. Æg. 20.b.66.d.510.b.583.c.610.f.Or. 54.h.Aet. beta aliena ſtomacho 588.b.Orib. betæ ſuccus & decoctio 13.a.Or.

Betonicæ deſcriptio & vires 616.e. Æg.413.b.499.d. Or. 32.g.Aet. 359.f.Myr.

Bilis ſpecies & nomina 34.c.110.e. Aret. bilis colorum differentiæ 161.c. Act. bilis vaſculum 108.e.117.c. Ruff. bilem caput petere quid indicet 115.g. Act. bilis exuperantis indicia 35.d.Act. bili pluuia aqua incommoda 152.f.Aet. bilem aluo quid deiiciat 328.g.Act. bilem ducentia 125.e.126.e.g. 128.a.Ruff.46.d.Aet.271.a.Act. 338.g.382.e.f.383.a.384.c.e.386. d.387.d.Marc. bilem generantia 32.h. Act. bilis influxu ægrotātium curatio 596.e. Aet. bilis influxū in ſtomachū aut inteſtina quid auertat 254.b. Act. bilem purgantia 125.g. 126.e.f. 127.a.b.d. 128.b. Ruff. 126.b. Aet.280.e.Act.325.c.387.c.Mar. bilem purgantis vini præparatio 127.h.Aet. ad bilem reprimendam 386.c.Marcell. bilis ſanguiníſque complexus curatio 602.c.Aet. bilis vomitu reiecta quæ bona & quæ ſec⁹ 160. a.Act. bilis vomitus in peſte 223.e.Aet. bilis vomitum copioſum nihil aut parum cibi ſe-

qui debere 13.g.Celſ. bilis vomitui quæ medela adhibenda 401.ß.f.Æg.251.b. Act.
bilis atræ cognitio 199.b.Aet. bilis atra ſupra vel infra exiens mala in recenti morbo 199.a.Aet. 23.a.Celſ. bilem atram generantia 425.g.Æg.23.f.Act. ad bilem atram generantes 326.b. Marc. bilem atram ducentia 382.c.Marc. bilem atram euacuantia & expurgantia 648.g.Æg.124.f.132.g.133.a.f.h.Aet. bilis atræ influentis ſigna 590.h. Aet. bile atra infeſtato ſtomacho quomodo medendum 438. f.439.440.b.Aet. bili atræ mederi venerem 118.a. Act. Vide Atra bil.
bilis flaua 110.e.Ruff. bilis flauæ ſymptomata 24. a. Act. bilis flauæ concoctæ ſigna 86.b. Act. bilis flaua vrinas quales generet 88.c.Act. bili flauæ quid repugnet 33.d.Act. bilem flauam quæ purgent 123.g.h.Act. bili flauæ quid conducat 404. c. in nigram mutatæ 451.f. Myr. bilem flauam vomentes quomodo curandi 449.f.g.h. 441. a. b.c.Aet. bilem luridam ducētia 382.c. d. Marc. bilis porracea & æruginoſa vbi gignatur 224.d.Act. bilis rubea 86. g.Act.
bilioſa excrementa 161.c.Act. bilioſa excrementa detrahentia medicamenta 125.f.126.e. g.127 a.Ruff. bilioſi fluxus ſigna 590. c.Aet. bilioſæ fluxiones quomodo ſiſtēdæ 482.f.Aet. bilei humoris indicium 860. e. Th. bilioſi humoris diſtributio 85. b.Act. bilioſus humor incoctus albidas facit vrinas 86.a. Act. bilioſ.humores putridos quid indicet 151.f.Act. bilioſos putreſque ventriculi humores quid ſanet 278.a. Act. bilioſi ſtomachi ſymptomata 42. e.Aret. bilioſum ſuccum generantia 62.d.239.f.585.b.Orib. 105.b.Aet.
bilioſi abſtinere quibus debeant 582.g.Or. bilioſis medentia 364.d.366.d. 395.a.440.a. b. 463. h.484.f. Myr.
bilis,ſeu fellis,animalium in medicando vires 646.d.Æg.
Bithynicus tonſor 537.h.Aet.
Bithynus paſtillus 664.b.Æg.803.f. Myr. bithynū vinū 107.f.Act.
Bituminis coctio 30.c.Orib. bituminis vires 615.f.Æg.21.a.412 c.Or.71.f.698.a.Aet. bitumen optimum quod 25.f.412. c. Or. 97.f.Aet. bituminoſa balnea 154 g.Aet.
Blanchnon 436.f.Or.
Blandus color qui 855. c. 857. e. Theoph.
Blaſius martyr 404.g.Aet.
Blattarum vires 640.d.Æg.
Blattium Byzantium 355. d. Myr.
Βλέφαρα 101.f. Ruff. βλεφαρίδες 101 g.Ruff.
blepharoxyſti inſtrumenti vſus 434.g.Æg.
Bliti qualitas & vis 368. g. 616. e. Æg.21.d.493.f.595.g.Orib.14.f. Aet. bliti in nutriendo qualitas & vis 217.f.Or.
Bolæ collyrium 351.e.Aet.
Boletorum qualitas 369.f.Æg. ad boletorum eſum extioſum 773. a.Myr.
Boli Armenii vires 216. b. Tr.406. h 618.a.Æg.66.c.Aet.
Bombacium 447.d.Myr.
ex Bordonis vrina pharmacū 506. g.Aet.
Boreas 365.b.Or.150.g.Act. boreales venti ſaluberrimi 151.f. Act. boreales venti æſtate vnde 151.c.Aet.
Boridia 231.g.Orib.
Bothrion 435.f.Æg.300.b.Aet.183 f.Act.
bothria 549.b.Orib.
Botryos deſcriptio 408. f. 413.d. Or. botryos vires 616. g.Æg.
botryitis Cadmia 454.c.Orib.
Boues melioris ſucci & craſſiores quando fiant 220.h. Orib. bouis cornu 211.e. Or. bouina medulla 606.e.Or.
bubulus adeps 482.h.Orib. bubula caro qualis 372.b.Æg.220. d.584.b.585. a. Orib. 84.e. Aet. bubulas carnes pleriſque qui aliud non concoquunt, decoqui 71.g. Celſ. bubulum cerebrum 585.d.Or. bubulum lac 232.a. Orib. 76. d.Aet. bubulus lienis potui datus, prodeſt lienoſis 74.e. Celſ. bubulum ſtercus 83.d.Aet. bubuli tali vſti vires 536.b.Æg.
Brabe 413.g.Or.
Brabila quid 69.f.Aret.
Brachium 104.a. 120. Ruff. 546. c. Orib. brachiorum dracunculi quomodo ſanandi 736.g. 737. a.Aet. brachii fracti curatio 597.e.Æg.177.g.179. d. Celſ. brachii os 551.b. Or. brachii oſſa in anteriorem aut poſteriorem,interiorem vel exteriorem partem prolapſa quomodo reſtituenda 172.c.Or. brachiorum tenuitati 425.h.Myr.
brachiale 104.b.121.a.Ruff. brachiale ex quibus oſſibus conſtet 551.f. Or. brachialis articuli contuſi chirurgia 559.d.Æg.
Brachycephali piſces 226.h.Orib.
Branca vrſina 366.b.Myr.
Braſſicæ vires 368.f. 417. d. 628. e. Æg.112.a.217.c.500.e.583.c.603 a.Or.35.e.514.d.Aet. braſſica ebrietati aduerſatur 140. e. Tr. 298.c.Act. braſſicæ præparatio ex Mneſitheo Cyziceno 251. g.Or. braſſicæ radicis decoctum 14.e.Or.
braſſica agreſtis 424.c.Or. braſſicæ canina vis 614.d.Æg.19. b. Or. braſſica marina 325. c. Or.36.a. Aet. braſſicæ marinæ purgatoria vis 128. b . Ruff. 328.a.Or.
Brathy 413. h.493. h. 596.a . Orib. 15.a.Aet.
Βρέγμα 101.e.Ruff. bregmati dolenti quomodo medēdum 251. a.Marc.
Britannicæ deſcriptio & vires 617. a.Æg.413.c.493.c.Or.15.b.Aet.
Breuitati compendioſæ diſtincta tractandi ratio contraria 191.e. Act. breuitas ſtaturæ difficilem partum facit 788.c. Aet.
Bricumum Gallorum Latinis Artemiſia 358.a.Mar.
ad Brigantes cilia arantes 275 . c. Marc.
Briza 572.e.Myr.
Bromi vires 494.a.Or.15.c.Aet.
bromum emplaſtrum quomodo paretur 773.a.Aet.
Brōchia 30.a.Ar.107.g.116.f.Ruff. brōchior.obſtructio 414.h. Aet.
bronchos 103.f. 107. f.116 f.Ruff. 546.c.Orib.
bronchocele 150.h. Celſ. bronchoceles dignotio & curatio 565.e.Æg.743. d. Aet. bronchocelas & hydrocelas quid ſanet 595.f.Or.669.c.Aet.
Bryon 413.h.422.c.Or.419.c.Myr.
Bryon marinum 414.a.494.a. Or. 15.c.Aet.
Bruſcus 366.f.Myr.
Bryonia Latinis vitis alba 317. b. Marc. bryoniæ vires 617. b. Æg.325.c.409.b.465.e.Or.10.c. 15.d.Aet. bryoniæ radix 19. b.20.e. Or. è bryonia medicamentum 282.g.Aet.
Bryopteris 414.a.Or.
Brythrion malagma 684.e.Æg.
Bubaſtica vlcera 177.e.Aet.
Βουβὼν quid 189.e.Act. Βουβῶνες 105. f.Ruff. bubonum origo 11. d.Aret. bubonum dignotio & curatio 513.d.514.a.Æg.534. e.Orib.245. c.Act. bubonum curatio quando difficilis efficiatur 113.h.Or. bubonibus medentia 12.h.80.h.Aet.321.d.326. f.Act.824.b.c.Myr.
Bubonocele quid 475. h.Æg. 154. g.Celſ.
Bubonium vnde dictum, eiúſque vires 514.e.615.e.Æg.412.b.465. e.492.g.Or.12.h.15.d.Aet.
Buccellatus purgatorius 650 . d. Æg.133.b.Aet.
Buccinarum tum in medendo tū in nutriendo vis 439. g. 626. a. Æg.225.b.228.g.584.a.Or.88.h. Aet. buccinarum teſtæ quas vires habeant 483.h.519.h . Or. 95.d.Aet.
Bugloſſi vires 616.g.Æg.21.d.413. e.493.g.Or.14.g.Aet.
bugloſſus piſcis 224.f. 226. a . 227. a.Or.88.g.Aet.
Bulbi vires 369. c.616. f.Æg. 20. f. 219.e.325.d.393.g.584. b.g. 595. g.Or.14.f.Aet. bulbi toti corpori illiti vbi inaruerint,efficiūt vt vinum in ſtomacho contineatur 55.g. Celſ. bulbi agreſtis ſumpti ſigna & remedia 548.b. 286.f.Act. bulbi vomitorii deſcriptio & facultas 273. h. Act. bulbi carbūculationis curatio 437. e.Æg. bulbi in oculo affecti cauſa 557.d.Æg.
Βούλιμος quid 163.d. Act. bulimi dignotio & curatio 222. d. Tr. 412.a.c.Æg.228.h.443.g.Aet.
Bullarum curatio 506.h.Æg.
Bunii vires 616.g.Æg.413.e.Orib. 15.a.Aet.
buniadis vires 369.c.Æg. buniades rapæ 219.a.249.c.Or.
Buphagos antidotus 378. d. Marc.
Buphthalmi vires 616. h. Æg. 406. d.497.b.596.a.Or.14.g.Aet.
Bupreſtis quid, & quomodo reponatur 616.g.Æg. bupreſtis 5. h.628.c.640.h.Aet. bupreſtis hauſtæ ſigna & remedia 545 . d. Æg.77.c.Aet.224. h. Act. 225.f. Scrib.
Burdunculus herba aliis lingua bouis 260.b.Mar.
Butyri vires 616.g.Æg in.22.a.413. 475.a.518.e.595.g.Or.80.g.290. f.Aet.32.d. Act. butyrum vnde fiat & quæ eius vires 413. f.475. a.518.e.Or. butyri fuligo quomodo colligatur 413.f.Orib. è butyro medicamentum 324. f.Act.
Byſtini antidoti vſus 86.g.89.h. 91. b.Aret.

C

Cacagoga illitio 652.g.Æg.
Cacani radicis vires 623.f.Æg. è cacano medicamentum hepaticum 660.a.Æg. è cacano medicamenti vſus 470.c.Æg.
Cacaliæ vires 623.h.Æg.
Cachexia quid 35.b.Aret. cachexiæ qui maximè obnoxii, & quādo 36.a.Aret. cachexiæ, cauſæ, ſigna,& curatio 35.d.Aret. 534. a.Aet.149.f.Act.20.c.58.g. 59.c. Celſ.
Καχρὺς quid,quomodo fiat,& quas vires habeat 253. f.426.e. 483.h. Orib.
Cacochyli 37.f.Celſ.
Κακόχυμα quæ 203.d.Act. cacochymiæ,cibi qui idonei 208. b. Act. cacochymia vnde,& quomodo ei ſuccurri poſſit 200. f. Act.
Cacoethe quæ, & quæ eorum medela 500.h. Aet. 108.c. Celſ. 210.e.Scr.
Cacti flores 551.a.Æg.
ad Cadauera conſeruanda myrrhatio 842. b. Aet. cadauera incidere & viſcera ſcrutari neceſſarium 6.h.Celſ.
ad cadiuos 334.a.Marc.
Cadmiæ ſpecies & vires 623. g. Æg.19.a.20.f.454.c.515.c.Orib. 2.b. 72.f. Aet.305.f. Act. cadmiæ & pōpholygis coctio 29. f.Orib. cadmiæ electio 27.e. Orib. cadmia botryitis 72. f. Aet.
Caducis medentia 251. d. 317. c. 336.e.337.g.Marc.
Cæcias ventus 150.g.Aet.
Cæca foramina 106.g.Ruff. cæcum inteſtinum 118.d.Ruff.
cæcitas è febre lippitudini accedente aliis cur oborta,aliis adēpta 757.c. Caſſ. ad cæcitatem antiquam 274.h.Marc. cæcitas nocturna, & quomodo curanda 184.d.240.a.Act.
Cæcubum vinum 265.c.Or.
Cælum in ore quid 103.d.Ruff.
Cæpa guſtum ſtimulat 6.b.Aet. cæp.acrimonia 1.f.Aet. cæp. vis 369.e.Æg.220.b.500.g.578.f. 603.e.Or.37.b.Aet.28.g.Act.
ad Cæpariam 394.a.Marc.
Cæruleus color 47.d. Act. 856. a. Theoph.
cærulei deſcriptio, electio & vis 455.a.483.e.515.d.Or.
Cæſarea Palæſtina 74.a.Aet.
Cæſarianum collyrium præſtans 123.g.Celſ.
Καλάθια vaſa 295.e.Act.
Calamagroſtis vires 623.h.Æg.
Calamintha Latinis nepeta 361. h.Marc. è calamintha antidotus 384. b. 411.f. Myr. è calamintha medicamentum 676. d. Or. calaminthæ vires 624. a. Æg.21.b.e.419.b. 421. f.497. h. 600.b.Or.29.c.628.f.Aet.
Calami aromatici deſcriptio & facultas 421. g. 498.a.Or. calami aromatici vis 19. d. 21. a. f. 498.a.Or.29. f. Aet. calamus aromaticus optimus qui 25. g.

Or.97.h.Aet. calami vallatis vis 498.b.600.e.Orib.
calamum infixū vt extrahas 686. d.Myr.
Calbianū emplaſtrum 565.e.Myr.
Calcanei oſſis luxati curatio 609. a.Æg.
ad Calcata extrahenda 397.g. 398. c.Marc.
Calcifraga herba quæ 218.c.Scr. calcifragæ purgatoria vis & doſis 126.e.Ruff.
Calcs in organo quid 163.b.Or.
Calculus auri illapſus quomodo extrahendus 301.e.Act. calculi vbi & quomodo generentur 39.f.Aret.166.a.Act. calculorum colores 40.b.Aret. calculorum cõcretionis cauſæ 40.b. Aret. calculus ex nimio vſu vini 45.d.Aet. calculorum figuræ diuerſæ 40.b.Aret. calculi ſigna 657.e.Theoph. calculos tempus anni quod producat 40.f.Aret. calculi notæ, ſymptomata & curatio 40.c.92. d.Aret.278.f.Trall.465.a.575.c. Æg.666.d.Or.166.a.232.e.Act. 159.f.Celſ. calculis conflatis, inflammationéque præſente in renum morbis quæ medela adhibenda 77.g.Aret. calculos conterentia & frangentia 78.b. Aret.660.d.Æg.144.a.597.c.Or. 7.e.8.b.16.e.17.e.32.g.39.d.46. c.Aet. calculo calculoſiſque medentia 27.b.34.b.38.c.46.h. 67.g.97.b.Aet.258.b.264.f.265. c.329.f.Act.357.f.364.g.370.d.f. 371.g.372.b.d.f.h.373.a.c.f. 380.e.399.h.409.b.410.b.413.f. 425.g.432.f.771.d.802.a.Myr. 218.c.Scr.333.h.341.f.342.f.355. e.g.356.a.e.357.d.f.359.f.h.360. a.h.361.c.e.h.362.a.f.Marc. ad calculum expellendum cum vrina,paſtillus 92.b.Celſ. calculi euulſi curatio 161.g.Celſ. calculorum vel arenoſorum vel mollium ſigna 161.c.Celſ. calculi fœminarum 161.f.Celſ. calculos grandes qui habent, reſupinati vrinam melius reddunt 24.h.Celſ. calculus pueris vnde 552.h.Aet.
calculi in cole difficultas 40.a.Ar. calculi oculorum 300.a.Aet. calculo palpebrarum quomodo medendum 333.c.Aet. calculi in renibus tophacei cur gignantur 468.f.Or. calculus in renibus quomodo à colico dolore differat 166.a.Act. calculi renum ſenes infeſtant 549.d. Aet. calculos renum generat oxygala 79.h.Aet. calculorũ renes infeſtantium ſymptomata 39.e.g.Aret. calculorum in renib⁹ dignotio & curatio 278. e.Tr.549.g.550.Aet. calculis renum medentia 14.f.55.h.Aet. calculi in veſicam delapſi notæ 40.a.Aret. calculi veſicæ exci di qui poſſint & qui non 40.g. Aret. calculus veſicæ pueris moleſtior 549.d.Aet. calculorum veſicæ notæ 41.a.Aret. calculos veſicæ confringentia 607.e.Or.69.f.92.f.Aet. calculoſæ veſicæ remedia 553.b.Aet. calculi vteri curatio 833.e.f.Aet.
calculus exectus quibus eſt, ad generandum inhabiles 792.f.Aet. calculi ſpeciem gerens vitium in vrinæ ſtillicidio quomodo curandum 233.a.Act.
calculoſi notis quibus dignoſcantur 24.g.Celſ. calculoſorum curatio 279.a.Trall.159.f.Celſ. calculoſorum antidota 554.e. 555.g.556.557.Aet.371.g.372.b. Myr. calculoſis medentia 27. b.38.c.Aet.
Calea 416.b.Or.
Calefacta prius,extrinſecus facili⁹ alterantur258.b.Or. calefaciẽdi morſus venenati quomodo ſint 535.f.Æg.
calefacientia 19.a.467.g.468.f. Or.99.d.Aet.40.f.Celſ. calefacientia edulia 111.a.Aet. calefacientium & refrigerantium media 19.a.467.f.590.e.612.a. Orib. calefaciens ſecánſque pharmacum 456.g.Æg. calefactis ſeu à ſole aduſtis quomodo medendum 356.d.Æg.
Calenum pro carœnum an rectè dicatur 357.c.Myr.
Calida primo ſummóque ordine quæ ſenſus noſter iudicet 140.g. Act. calidi & frigidi actiones 467.b.Or. calidus affectus qui 49.e.Aret. calidæ aquæ vſus 4.g.153.h.154.a.Aet. calidæ temperaturæ notæ 362.c.Æg. 180.e.Aet. calidæ temperiei correctio 366.a.Æg.185.b.Aet. calidæ intemperiei affectuum in nauſea curatio 446.d.Aet. calidæ humidæque temperiei notæ 362.g.Æg.180.a.Aet. calidæ ſiccæque temperiei notæ 362.e.Æg.180.f.Aet. calidioris,ſiccioris, atque humidioris intemperiei corporis correctio 87.e.Or. calidiorum pulſus quales 845.g.Philar.
caliditas animi deliquium inducit 229.a.Aet. caliditas caput quibus infeſtet 269.b.Aet. caliditas extrema aerem purũ reddit 504.f.Aet. caliditas non eſuriẽdi cauſa 456.d.Aet. caliditas præternaturalis, febris 202.c. Aet. caliditatis temperamentum quadruplex 1.b.Aet. caliditas vrinam qualem reddat 59.d.Act.
Caliginis cauſæ & curatio 354.c. Æg.150.h.300.b.Aet.240.c.Act. 124.f.Celſ. caligini medentia 31.h.Aet.630.c.f.Myr.195.d. Scr.270.f.271.c.f.272.a.e.h.274. e.h.277.f.279.f.385.f.Marc.
Callia 410.f.Or.
Calliblepharis medetur reſina 50. c.Aet. calliblepharium collyrium 271.a.280.e.281.b.Marc. calliblephara ſmegmata 435.a. Æg.
Calliomarcus Latinè equi vngula 316.c.Marc.
Callionymi fel 81.d.Aet.
Callitrichos aliàs adianton vel trichomanes 260.e.Marc.
Callus quid ſit 584.a.Æg. callos exſcindentia & conſumentia 526.b.Æg.
callis medentia 499.a.Æg.10.e. 25.b.29.b.32.e.96.c.Aet. callos in articulis quid diſcutiat 265.e. Act.409.d.450.b.Myr. calli in diſtortione,curatio 601.g.Æg. callo fiſtulæ vt medendum 112.f.Celſ. callis oculorum quomodo medendum 319.c. Aet. callo in fracturis ſuperexcreſcenti quomodo medendum 601.f.Æg. callo fracturis obducto aut non obducto quæ medela conueniat 602.a. Æg. calli palpebrarum dignotio & curatio 183.c.238.c.Act. ab callos pedũ 388.c.e.401.a. Marc. calli podagricis vnde 588.g.Aet. callis vlcerũ quo modo medendum 713.b.Aet.
calloſas concretiones quid tollat 83.f.Aet. calloſas concretiones articulorum quid tollat 80. e.Aet.
Calocatanos Latinis papauer ſilueſtre 331.h.Marc.
Calor 111.a.Ruff. calor duplex 13.e.Aet. caloris proprietas & vis 484.b.Or.18.a.Celſ. calorem cientia 94.d.Aret. calore externo correptis quid agendum 200.e.Act. calor fallax febris nota47.a.Celſ. calor febriẽtib.fluore correptis cur ſic cẽdatur,pulſuſq;magn⁹ſiat 764. e.Caſſ. caloris vis in morbis 19.f.Celſ. calore matureſcere fructus 3.e.Aet.
Caluaria 106.b.Ruff.547.f.Orib. caluariæ foramina 106.g.Ruff. caluariæ forma & ſitus 119.d. Ruff.167.b.Celſ. caluaria ſolida 167.b.Celſ. caluariæ circumciſio 337.e.f.g.Aet. caluariæ ict⁹ duo pericula habet 173. e.Celſ. caluariæ affectæ cura tio 172.c.Celſ.
Caluities citò quibus accidat 182. b.Aet. caluities ætate prouectis quibuſdam cur oboriatur, quibuſdam non 762.e.Caſſ. caluitiei cauſæ & curatio 411.β. c.Æg.276.d.Aet.181.a.Act.
Calx 105.g.h.Ruff. calcis os 170. b.Celſ. calcibus ſuppurantibus dolentibúſque valens compoſitio 85.g.Celſ.
calx cineris ſpecies 55.c.Aet. calcis propria qualitas ac vis 643. f.Æg.20.g.511.b.516.f.600.a. 611.a.Or.5.b.74.e.Aet. calx venenũ habet 628.d.647.a.Aet. calcis differentiæ & facultates 616.e.Or. calx viua in oculũ illapſa quomodo extinguenda 306.f.Aet. calcis hauſtæ remedia 550.d.Æg.647.a.Aet.288. f.Act. calx extincta & lota 20 d.483.b.Or. calcis viuæ facultas 451.g.Or.617.β.b.Act.
Καμάριον 523.c.Or.
è Camaris antidotus 266.e.Act.
Camelorum caro 220.g.Or.84.h. Aet. camelinum lac quale 231. g.Or.76.d.Aet.
Cameratio quid 591.f.Æg.
Camphorata 479.h.Myr.
Κάμπυλος 555.c.Or.
Canalis 64.g.Celſ. canalium vſus in depoſitione cruris 600.e. Æg. canalis ſtanneus ad abſceſſum ani 687.c.Aet.
Κανάτιον 462.g.Myr.
Cancanum quid,& quæ eius vires 623.g.Æg. cancani radicis vires 498.b.Orib.36 h.Aet.
Cãcri facultas 373.e.537.d.540. d.Æg.
cancrorum inter alimenta qualitas ac vis 225.d.Or.89.b.Aet. cancrorum differẽtiæ duæ 800. c.Aet. cancrorum teſta 20.b. Or. è cancris vſtis compoſitio 403 b.Aet. cancri fluuiales 94.d.e.f.Aet. cancri fluuiales in cinerem quomodo & quando redigendi, iſtiúſque cineris facultas & vſus 55.b.520.d.Or. cancrorum tam fluuiatiliũ quã marinorum cineris vires 624.f. Æg.
Cancer vbi & cur oriatur: & cur ita appelletur 515.e.Æg.190.a. Act. cancer elephantis quædam ſpecies & incurabilis 499. f.Æg. cancri æſtate obſcœna inuadunt 19.b.Celſ. cãcer corrumpit & ſerpit 102.f.Celſ. cancrum generat caro bubula 84.e.Aet. cãcri qui curatu faciles & qui difficiles 800.e.f.Aet. cancri definitio,cauſæ,ſymptomata & curatio 515.e.569.d. Æg.107.e.628.g.Or.800.g.Aet. 245.d.Act. cãcro medentia 8. f.17.c.26.b.73.f.h.138.d.Aet.92. a.b.93.e.Celſ.228.g.233.d.Scr. ad cãcrẽ in omni corporiſparte 292.d.Marc. cancro obſiſtens compoſitio 93.e.Celſ. cancro exciſo vulnus aduren dum 134.e.Celſ. cancri exulcerati indicia & curatio 461.a. Æg.802.b.Aet. canceres occulti qui 800.a.c.Aet.
Cancer in cole 134.d.Celſ. cancri mammarum quomodo curandi 800.b.Aet. cancri oculorum dignotio & curatio 300. b.Aet.184.b.239.f.Act. cancer oris 132.c.Celſ. cancro oris quæ medeantur 203.e.Scr. cancri vteri dignotio & curatio 485.e.Æg.831.b.Aet.
Canceroſis affectibus quæ conueniant 320.d.e.Act. cancerorum tumorum cauſæ& curatio 724.d.Aet. canceroſis vlceribus mitigandis adhiberi lac 77.e.Aet.
Cãchry quid, eiúſque vires 22.c. Or.426.c.Aet.367.e.Myr. vide Cachry. è Canchry antidotus 457.g.Myr.
Canela 377.e.Myr.
Canes natura calidi & ſicci 270.e. Aet. canum carne quoſdam veſci 220.g.Or. cani cum bal neo quid commune? 20.e.Act. canes oſſibus veſcentes,ſtercus candidum & optimum habere 54.b.Or. canis morſui quomodo medendum 537.g.Ægin. 613.Aet.321.e.Act.104.h.105.a. Celſ.229.g.230.b.237.a.Scr. canini ſtercoris vis & vſus 447. b.Æg.140.b.Orib.82.d.398.b. Aet.317.a.Act. canis rabioſi morſui medendum quomodo 536.c.Æg.260.d.Aet.248.c.330. b.Act.104.h.105.a.Celſ. canis rabidi morſum à cicatrice prohibens medicamentum 529.b. Æg. canis rabioſi morſui medentia 529.a.Ægin.9.f.71.g.91. f.94.b.652.g.753.c.Aet.222.a.h. 227.d.Scrib.264.d.Marc. canis rabidi ſaliua venenata 180. b.Aet. canes rabioſi non bibunt 270.e.Aet.
Canis fluuiatilis teſticuli 95.c.Aet. canum marinorum carnis qualitas 226.h.Or.
canis,penis pars 573.d.Æg.
canicula quando oriatur 152.b. Aet. canicularium dierum finis 152.b.Aet. caniculari tempore medicamẽta ſuſpecta eſſe

79.d.Aet.
caninæ anginæ notæ 4. c. Aret.
caninæ appetētiæ cauſæ & cura-
tio 221.d.Tr.412.α.d. Æg.99.c.
659.f.Or.457.c. Aet.163.d. Act.
Vide Appet.can. canini den-
tes 103.b.Ruff.149.b.Orib.20.f.
168.b.Celſ. caninæ inſaniæ di
gnotio & curatio 254. f. Aet.
canini rubi fructus 215.b.Or.
Canities citò quibus accidat 181.
h.Aet. canos prohibētia me-
dicamēta 413.g.Æg.279.e. Aet.
262.b.e.Marc. cani quomodo
inficiendi 262.d.Marc.
Cannæ vallaris cortex vſtus 21.f.
Or.
Cannabis deſcriptio 421.g. Or.
cannabis vires 624.c.Ægin.498.
c.Orib.29.g.Aet. cannabis
ſeminis vires 20.f. 583.d.600.e.
Orib.
Canni piſces 226.f.Or.
Canopicon 445.g.Or.
Canopite collyrium 123.d.Celſ.
Canopum, ſambuci cortex 649.h.
Æg. canopum, ſambuci flos
624.c.Æg.
Canthari 226.h.Or.
Cantharidum qualitas 5.h.94.b.
628.c.Aet. cantharidum facul
tas 624.b.Æg. cantharidum
hauſtarū ſigna & remedia 545.
b.Æg.640.d.Aet.284.c.Act.225.
d.Scr. cantharidibus hauſtis
medentia 77.c.Aet.107.a.Celſ.
cantharides Alexandrinæ 233.
b.Scr.
Κανθοὶ 102.a.Ruff.277.g.Marc.
Cantilena de tecolitho 67.h.
Aet.
Καίτιον 368.a.Myr. καίτιος nomi-
ne quid Myrepſus intellexerit
381.g.Myr.
Cantrices non habent menſtrua
803.b.Aet.
Capillorum & plantarum com-
paratio 276.d. Aet. capillos
augentia 813.b.814.b. Myrepſ.
262.g.Marc. capillorum co-
lor temperaturam indicat 179.
h.180.b.Aet. capilli albi quo-
modo fiant 414.e.Æg. capil-
li aurei quomodo fiant 135.e.
Trall.414.c.Ægin. capilli ca-
ni vt ne naſcantur 644.c.Or.
capillos corrumpentibus quo-
modo ſuccurrendum: & quo-
modo pulchri fiant 643.g.Or.
capilli criſpi quomodo fiant 413
f.Ægin.261.c.Marc. capillo-
rum decorem priſtinum quid
reſtituat 261.c.Marc. capil-
lorum defluuium vnde 181.b.
Act. capillorum defluuii cu-
ratio 543.d.Orib.278.d.Aet.
capillorum defluuio medentia
413.e.Æg.126.d.Orib.33.h.46.
g.Aet.115.g.Celſ. capillorum
euulſio in animi deliquio 444.
c.Aet. capilli flaui ex nigris
quomodo fiant 414.b.Ægin.
capillos flauos facientia 806.b.
Myr. ad capillos fluentes 261
d.Marc. ad capillos malefi-
cio perditos 271.e.Marcell.
capillos mutari per ſenectam
quid prohibeat 262.d.Marc.
capillos nigros quæ faciant 135
a.Tr.279.d.Aet.806.b.Myrepſ.
262.a.c.f.Marc. capilli quo-
modo prouocandi 261.b.Marc.
capilli tingendi quomodo ſint
414.b.Æg. capillorum vitiis,
ornatui, colori, incremento &
decremento quæ remedia ad-
hibenda 289.& deinceps.Act.
capillorum vſtorum vis 19.b.
20.g.Or.
Capiſtri vſus 428.h.595.c.Æg.
Capitonis piſcis facultas 373.d.
Æg.
Capnias iaſpis 70.b.Aet.
Capnii vires 624.c.Æg.600.e. Or.
30.a.514.h.Aet. capnii purga-
toria vis 480.h.Or.
Capni deſcriptio & vires 421.h.
466.a.482.c.498.c.Or. capni-
ſtos paſtillus 792.d.Myr.
Cappadociæ contermina Arme-
nia 66.d.Aet. cappadocia a-
bſinthiū optimum habet 97.e.
Aet. cappadocia rubricam
generat 65.d.Aet. cappado-
cicus ſal 70.g.Aet.
Capparis deſcriptio 349.f.Mar.
capparis vires 369.a.624.d. Æg.
22.c.217.a.483.h. Or. 30.b.526.
h.Aet.5.e.Act.74.d.Celſ. cap
paris radicis cortex vim quam
habeat 466.a.488.d.583.c.600.
f.Or. capparis radicum ſuc-
cus 22.e.Or. è cappari empla
ſtrum quō cōficiatur 771.f.Aet.
Capris præſtare hœdos 84.f.Aet.
caprini adipis vires 609.g.Or.
caprina caro qualis, & quando
melior 372.a.Æg.220.e.221.a.
583.b.584.a. Or. caprini cor-
nu vires & vſus 91.a.Aet. ca-
prinum fel quale 81.d.Aet.
caprinum lac 231.h. Orib. 76.e.
Aet. caprinus ſanguis 76.a.
Aet. caprarum ſanguinem e-
ſui eſſe etiam Homero notum
372.e.Æg. caprinum ſeuum
90.d.Aet. caprinum ſtercus
83.b.c.Aet. caprinarum vn-
gularum vis & vſus 91.b.616.a.
Aet.
capræ (conſtellationis) ortus 152.
a.Aet. capreoli quid ſint 291.
c.Marc. capreolorum & co-
chlearum in organis differen-
tia 164.g.Orib. caprificorum
fructus qualis 642.d.Æg. 509.e.
Or.
Caprifolium 479.g.Myr.
Capſella Græcis echys 336.b.Mar.
capſulæ machinariæ icon 166.
h.Or.
Caput 101.e.Ruff.545.b. Or. 63.c.
65.a.Celſ. caput cur homini
ſuperpoſitum 524.b.Or. ca-
put firmiſſimū quod 165.b.Cel.
caput ſuperuacanea recremēta
generat 451.d.Aet. capitis ca-
ua 119.d.Ruff. capitis & faciei
ſuperiores partes 101.e.Ruff.
capitis figura naturalis quæ 547.
f.Or. capitis forma quæ quid
ſignificet 363.a.Æg.84.h.Or.
capitis motus duplex 549.h.Or.
capitis naſo tenus partes 111.d.
Ruff. capitis oſſa 106.b.119.
d.Ruff.547.f.Orib. capitis os
poſt aurem craſſiſſimum 167.d.
Celſ. capitis partes 101.e.Ruff.
capitis ſuturæ 106.b.119.d.Ruf.
capitis tunicæ 106.b.Ruff. ca-
put in genitalibus quid 546.g.
Or. caput oſſium 547.d.Or.
capiti aer qualis conueniat 150.c.
Aet. capitis ægrimoniam v-
rinæ quales conſequantur 854.
e.Theoph. capitis affectionū
præſagia & curatio 375.f.Æg.
capitis affectuum externorum
curatio 289.g.Act. caput ar-
dore infeſtatum quomodo cu-
randum 269.d.Aet. caput a-
ſpergendum quādo 375.h.Or.
capiti balnea quæ cōueniant, &
quæ ſecus 359.f.Æg. capiti cō
uulſo in ſcapulas 357.a.380.c.
472.c.Myr. capitis cutis affe-
ctionū dignotio & curatio 414.
e.Æg.180.g.Act. capitis con-
cuſſione oculos ſuppuratos quo
modo quidam ſanauerit 309.e.
Aet. capitis carbūculi quomo
do ſanandi 725.b.Aet. capite
dolentes acutè voces cur perſen
tiſcant alii, alii omnino nō au-
diant 758.c.Caſſ. capite dolen
tibus aures cur tinniant 765.e.
Caſſ. capite dolētes obtuſam
oculorum aciem cur habeāt &
lacrymētur aſſiduè 765.d.Caſſ.
capite dolētes expergefacti cur
plus doloris ſentiant 765.f.Caſſ.
capitis dolorum diſtinctio 269.
a.Aet. capitis doloris ſigna ſiue
ex nuda intemperie, ſiue ex hu-
moribus 214.d.Act. capitis
dolori exercitia quæ accōmoda
83.c.h.Aret. capitis dolori vi-
ctus qui conueniat 83.d.Aret.
capitis dolores quomodo finiri
cōtingat 27.g.Celſ. capitis do
lorum diſcrimina, cauſæ, ſym-
ptomata & curatio 19.e.Aret.
125.c.Or.269.a.Aet.213.f.Act.
65.c.Cel. capitis doloris variis
à cauſis excitati curationes 415.
g.Æg. capiti dolorem inducē
tia 7.d.26.b.29.g.31.d.34.g.54.a.
290.g.Aet. capitis dolori me-
dentia 44.d.46.g.64.a.96.c.651.
e.Aet.253.g.261.f.264.f.265.d.
278.a.f.323.e.Act.353.a.356.e.
360.a.361.f.364.d.390.d.391.h.
392.d.405.d.e.406.a.409.d.410.
a.b.417.g.418.g.420.e.f.421.e.
426.d.430.b.442.e.443.f.771.f.
Myr.195.a.Scr.337.e.345.f.411.
f.Mar. capitis doloribus diu-
turnis imminens periculum 29.
c.e.Celſ. capitis doloris diu-
turni curatio 81.c.Aret. capi-
tis dolori diuturno vſtio quo-
modo adhibenda 83.a.Aret.
capitis dolori diuturno & veteri
257.g.265.g.282.e.297.h.298.e.
Act.195.b.d.g.196.a.209.f.228.
e.Scr.250.b.325.a.Mar. ad ca-
pitis dolorē è diuerſis cauſis or-
tum 250.c.Mar. ad capitis do
lores ſubitos, diutinos & mul-
tiplices 249.a.Mar. capitis do
lor ex æſtu aut frigore ort' quo
modo curandus 640.c.Or. ca
pitis dolori ex bile quid medea-
tur 255.g.Act. capitis dolor ex
ebrietate quomodo ſedandus
298.b.Act. capitis doloris in
febribus curatio 409.e.Æg.641.
c.Orib. capitis dolori in febri
cōmoda remedia 49.g.Celſ.195
a.Scr. capitis dolori in febre
medendū quomodo 261.g.Aet.
capitis dolores ex frigida calidá-
ue intēperie veteres quomodo
curandi 540.e.Or. ad capitis
dolorem ex frigore 254.f.Mar.
capitis dolores ex humore acri
in ore ſtomachi collecto & va-
pores ad caput mittēte quomo
do ſedandi 640.e.Or. capitis
dolori ex iecinoris calore quo-
modo medendum 138.h.Tr.ad
capitis dolorē ex plaga aut caſū
641.f.Or. 270.h.271.a.Aet.
ad capitis dolorē ex peruſtione
250.c.Marcell. capitis dolo-
rem ex refrigeratione quomo-
do cures 297.g.Act. capitis do
lori ex ſanguine, quid medeatur
255.g.Act. capitis dolori ex ſo
lis ardore, quid medeatur 297.
g.Act. capitis dolor ſtomachi
vitio ortus, quomodo tollendus
125.f.Or. capitis dolor per vē
triculi conſenſum 159.c.Act.
capitis dolor ex vētriculi vitio-
ſis ſuccis quomodo curandus
298.c.Act.
caput exanthematis & furfuribus
quid liberet & à capite vſque ad
vngues purget 281.e.Act. ca-
pitis exāthemata quid ſanet 297
d.Act. capitis externorum vi-
tiorum curatio 236.a.Act. ca-
put febre vehementi affectum
mortiferum 27.h.Celſ. caput
findi ſi videatur, quid faciēdum
254.f.Mar. capitis fluxionibus
& deſtillationibus medentia 66
d.Aet.353.a.356.f.360.b.379.g.
408.d.427.e.428.f.450.g.453.c.
490.b.e.491.a.Myr. capitis fur
furū curatio 296.a.Act. capi-
tis fracturarum dignotio & cu-
ratio 591.d.Æg. ad caput fra-
ctum 254.d.Mar. capitis gla-
bri curatio 296.d.Act. caput
grauat fœnumgræcū 55.e.Aet.
capitis grauitati medentia 296.
g.Aet.403.f.Myr. capitis im-
becillitas longa 65.b.Celſ. ca-
pite infirmis quæ agenda 16.b.
Celſ. capitis leucas quid ſanet
92.h.Aet. capitis luxati curatio
182.f.Celſ. caput mobile habē
tibus quomodo ſuccurrendum
642.f.Or. capiti mobili ſuccur
rens medicamentum ex Dioſco
ride 126.c.Or. capitis nudatio
non ab omnib. prohiberi poteſt
115.g.Celſ. capitis obſtructio
luna lucente dormientibus cur
accidat, quū interim vigiles nō
offendātur 758.g.Caſſ. capitis
odorem fœdum emendans 127
f.Or. capitis perculſio quid,
& quomodo curāda 246.g.247.
a.Aet. capitis perfrigerati me
dela 270.c.Aet. capitis tuber-
cula quid ſanet 325.g.Act.254.h
Mar. capitis tumores ficoſos
quid ſanet 314.b.Act. ad capitis
vertiginem 256.c.Mar. ad ca
pitis vitia 257.f.Mar. capitis vl
ceribus quid conueniat 520.e.
Æg.256.g.257.h.Mar. capitis
vlceribus manantibus medētia
507.b.Æg.14.a.Aet.328.g.Act.
ad capitis vlcera vetera & carci-
noſa 258.c.Mar. ad capitis vl-
cerationes 254.h.Mar. capitis
vlcuſculis medētia 127.e.Or.27.
e.Aet. capitis vlcuſcula varia
vnde oriantur 181.d.Act. ca-
pitis vulnera perículoſiora quæ
756.e.Caſſ. capitis vulnerati
ſymptomata 25.g.Celſ. capitis
vulnerati curatio 669.b.Aet.
caput alleuans medicamentum
356.g.Æg. capiti conuenien-
tia & medentia 11.c.18.b.19.f.
20.b.29.e.138.d.155.a.Aet. ca
put dēſantes puluilli 276.a.Aet.
capitis illitiones 339.a.Aet.
caput lædentia 66.f.243.h.591.
d.Orib.29.g.78.a.112.b.118.g.
Aet. caput purgandum quo-

modo 195.e.Scr.254.g.Mar. caput purgantia 343.d.Or.38.a. 274.e.Aet.279.d.Act. ad caput purgandum leuiter 259.g. Mar. caput per nares vt purgandum 249.e.Mar. caput replétia 152 f.Tr.155.b.Aet. capitis tonſio quando proſit 120.d.Celſ.
capitalia emplaſtra varia 751.e.752 & deinceps.Aet.
capita quorum animalium quibus viribus polleant 625.f.Æg.
Caraburea 423.d.Myr.
Carabus 94.g.Aet.516.d.Myr.
Caraueia ſeu Caroueia quid Hiſpanis 423.d.Myr.
è Carbonibus ardentibus capiti accedens grauedo quomodo extinguenda 756.h.Caſſ. carbonum appetentia in mulieribus vnde 347.d.Æg.
Carbunculus Græcis lychnites 279.c.Marc.
Carbunculatio quid ſit, & quomodo curanda 437.d.Æg.
Carbunculi vnde oriantur 509.a. 514.d.Æg.189.f.Act. carbunculi notæ, malignitas, aduſtio 107.f.g.Celſ. carbunculorum dignotio & curatio 514.d.Æg. 628.d.Or.725.b.726.Aet. 245.c. 320.b.Act.107.b.121.b.Celſ. carbunculis medentia 15.a.31. c.38.c.Aet.774.a.Myrepſ.224.g. Scr.264 b.292.e.293.h.Marc. carbunculorum cruſtas diſparat ruta 47.h.Aet. ad carbunculorum nigrediné 301.f.Mar.
carbunculus in cole 134.g.Celſ. carbunculus oculi, eiúſque curatio 327.e.Aet.184.b.239.f. Act. carbunculis oculorum medentia 198.c.Scrib. 273.e. Marc. carbunculi pudendorum quomodo curandi 690.d. Aet. carbunculus circa ſtomachum & fauces 107.g.Celſ.
Carcheſii ſimplicis ratio & vſus 157.g.Or. carcheſii duplicis ratio & vſus 158.a.Or. carcheſius duplex è ſimplici quomodo fiat 158.d.Or. carcheſius duplex circũponendo quomodo implicetur 158.g.Or.
Carcinadæ animalia qualia 88.d. Aet.
Carcinethron 436.b.Or.
Carcinodes 129.b.Celſ. ad carcinode lenienda malagma 86. h.87.d.Celſ. carcinodibus vlceribus conueniens remediũ 606.c.Or.
Carcinoma quid, eiúſque remedia 437.c.Æg.108.b.Celſ.210.e.Scr. 258.f.411.f.Mar.40.d.Aet.
Cardamine Latinis berula 409.e. Marc. cardaminæ deſcriptio & vires 840.e.Æg.440.d.508.g. Or.160.g.582.e.Aet.
Cardamomi vires 124.e.Æg.19.b. 20.f.422.b.448.e.601.a.Or.30.f. Aet. cardamomum optimũ quod 98.a.Aet. è cardamomo antidotus 433.b.Myr. cardamum Latinis naſturtiũ 287.d. Marc.
cardami vires 498.d. 601.a.Or. 30.e.Aet. cardami ſeminis vires 624.e.Æg.
Καρδία 104.f.107.g.Ruff.437.c.Aet.
cardiaci morbi dignotio & curatio 71.d.Aret.227.f.Trall.623.a. Or.437.a.Aet.55.c.Celſ. cardiacorum victus 72.c.e.Aret. cardiacis ad vinum non eſſe feſtinandum 55.e.Celſ. cardiacis vinum quod conueniat 55.f. Celſ. cardiacis medentia 68. f.71.g.652.a.Aet.258.a.263.c. 279.e.Act.353.a.367.g.368.d. 380.e.381.f.382.b.385.d.390.b. 394.b.403.e.408.d.412.g.425.c. g.446.b.g.459.g.Myr.
cardialgia 104.f.Ruff.327.h.Tr. cardialguſæ exhibendum Hippocrates quid cenſuerit 50.f. Aet.
Cardiobotanon 479.g.Myr.
Καρδιωγμὸς 104.f.Ruff. καρδιωγμὸν non eſſe ſtomachalem affectum 43.b.Aret.
Carduncellus 479.g.Myr.
Carduus Græcis atractylis 252.a. Marc. cardui vires 368.g.Æg. 218.d.441.a.508.h.Or.52.c.Aet. cardui radicis vires 19.d.508.h. Or. carduus fullonum quid officinis 359.h.Myr.
è Careo antidotus 449.b.Myr.
Cares ferum quomodo parent 79. b.Aet.
Caricæ alimentum quale præbeát 213.g.Or. caricarũ vis & qualitas 370.f.Æg.61.b.64.c.67.d. 508.h.583.g.Or.13.a.Aet. caricæ quos extremè lædant 53. f.Aet.
Cariei dignotio & curatio 511.c. Æg.723.g.Aet. cariei lignorũ vires 639.e.Æg.51.a.Aet.
Caridis piſcis facultas 624.e.Ægin. 225.d.Or.
Carnabadi & Carnabadium quid 355.b.447.h.Myr. carnabadiũ non eſſe doronicum 355.c.Myr.
Caro 110.c.Ruff. caro minuenda & ſubuertẽda quomodo 83. b.Or.171.f.Aet.
carnem alentia 762.a.Aet.525.d. Act.84.d.Celſ. caro contuſa & ſanguinis coitus ſubter cutẽ, quod ecchymoma dicitur, quomodo curanda 517.b.Æg.107. h.Or. carnis diſſolutioni 362. e.363.a.367.g.395.g.453.d.481. b.524.b Myr. ad carnem eminentem 233.f.Scr. carnẽ erodit ſquama æris 696.e.Aet. carni excreſcenti quomodo medendum 521.f.Æg. carnis excreſcentis vtile pharmacum 325 e.Act. ad carnem ani ſuperuacuam tollendam 389.b.Mar. caro quæ in auribus ſupercreuit, quomodo tollenda 440.g. Æg 650.b.Or. caro in gingiuis excreſcens 380.g.381.Aet. carnis oculi angulo magno increſcentiis curatio 557.d.Æg. ad carnẽ exulceratam & excreſcẽtem 388.e.Marc. carne explens, & ad cicatricem perducens emplaſtrum 325.g.Act. carni inducendæ apti puluiſculi 53.g.Æg. carnem nutrientia & vulnus implentia 84.d.Celſ. carnem putrem continentia, leuitérq; exedentia 92.g.93.c.Cel. carni ſugillatæ quomodo medendum 517.b.Æg. carnem ſupercreſcentem reprimentia 90.e.92.f.102.d.Celſ. carnes in vlceribus flaccidæ quomodo eliquentur 598.e.Or. caro vlceribus ſupercreſcens quomodo tollenda 521.f.Ægin.104.e. 625.g.Or.706.g.707.Aet. ad carnis vitioſæ in vlceribus excreſcẽtias 293.e.Marc. ad carnes in vlceribus aurium excreſcentes 289.c.Aet. caro ex vulnere alia parte dependens alia inhærens, futurámne an fibulam poſtulet 100.a.Celſ.
caro cuiuſque animalis quibus notis qualis ſit cognoſcatur 238.a. Or. carnes animalium in nutriendo quam vim quælibet habeant 371.e.372.a.Ægin.222.c. Or.84.d.Aet.30.e.Act.36.e.Cel. carnes ætate differre 86.c.Aet. carni alimenti plus ineſt 36.e. Celſ. carnes meliores quando & quomodo peiores 222.h. Or. carnem meliorem reddit lac 77.b.Aet. carnes molles venerem excitare 8.c.Or. caro optima quæ 12.c.Celſ. carnes quæ vitandæ 60.b.Or. carnibus abſtinendum pueris in comitiali 152.f.Tr.
carnoſum corpus quale 163.c.Aet. carnoſis iuuenibus aqua commoda 153.f.Aet. carnoſitatis nimiæ attenuatio 361.c.Æg. carnoſitati narium quæ medeãtur 442.e.Æg.
caruncula è gingiuis enaſcẽs quomodo tollenda 655.a.Orib. carunculæ in naribus 129.a. Celſ.
Caroi qualitas 30.g.Aet. caroi ſeminis vires 624.f.Æg.
Carœnum 357.c.Myr.
Caros à lethargo quid differat 420.e.Æg. caros, eiúſque curatio 151.a.Tr.246.g.Æg.420. e.422.e.Aet.216.b.Act.
Καρωτίδες ἀρτηρίαι 110.a.Ruff. carotidum ſectio vbi vitanda 564. c.Æg.
Carpaſi ſucci poti ſigna & curatio 547.d.Æg.
Carpentarii cuiuſdam furentis hiſtoria 23.d.Aret.
Carpeſia 389.f.Myr.
Carpeſium 624.g.Æg.21.f.498.g. Or.39.a.Aet.389.f.Myr.
Carphia quid, & quid eis medeatur 41.a.Aet.
Carpus 104.b.Ruff.546.d.Or.
Cartami color 855.f.Theoph. cartami florum color 46.h.47. a.Act.
Cartilagines 104.f.110.c.120.b. Ruff.546.f.Orib. cartilagines laryngis duplices habere articulationes & motꝰ 530.h. Or.
cartilago quæ concoqui non poſſit, & quæ poſſit, qualéque alimentum præbeat 221.d.241. e.Or. cartilagineorum in alimento facultas 373.g.Æg.225.f Or.89.d.Aet.
Carum 19.e.Orib. cari radicum facultas 369.d.Æg.
Caryæ arboris & fructus vires 624 g.Ægin.498.f.501.b.Orib.30.h. Aet.
Carycina 83.f.Aret.
Carychus 421.b.Myr.
Caryites 445.c.Or.
Caryophylli vires 624.h.Ægin. caryophyllum magnum 363.c. Myr.
Caryotæ 216.b.Or.550.g.Myr.
Caſamum 444.c.Myr.
Caſei cuius in alimento materiæ 373.c.19.c.20.a.466.h.584.b. Or.80.b.d.Aet. caſei recentis veteríſque qualitas & vis 644.c. Æg.243.b.517.d.Or.80.f.Aet. caſei vetuſtiſſimi & acerrimi vſus 497.e.Æg. caſeum à putredine quid conſeruet 17.c. Aet. ex caſeo pharmacum 614.g.Aet.
Caſiæ deſcriptio, ſpecies, & vires 625.a.Æg. 422.b.482.h.498. c.601.b.Orib.30.g.Aet. caſia ſimpliciter quæ 356.e.Myr. caſia fulua optima 98.a.Aet. caſia fiſtula 356.b.359.c Myr. caſia lignea 356.c.Myrepſ. caſia Moſyletica 422.c.f.Orib. caſiæ nigræ fructus deſcriptio & vſus 250.f.Act. caſia repurgata 359.f.Myr.
Caſſanium quid 625.a.Ægin.
Caſſius medicus 10.f.75.h.Celſ. caſſii antidotus 222.h.Scrib. caſſii colicæ 213.e.Scrib. caſſii collyrium aridum 343.d. Aet.
Caſtanearum qualitas ac vis 371. e.Ægin.584.b.Or.17.d.Aet.30. b.Act. caſtaneæ calfactæ dulciores & duriores fiunt.3.c. Aet.
Caſtimoniæ cõfert vitex 7.d.Aet.
Caſtorei tria genera 401.e.Myr. caſtorei vis & vſus 150.c.Trall. 625.b.Æg.519.e.601.c.Or.305. e.Act. caſtoreum ore ſi ſumi non poſſit in rigore, quomodo adhibendum 62.d.Aret. è caſtoreo antidotus 365.d.383. f.425.a.Myr. è caſtoreo medicamentum 322.g.Act.
caſtoris teſticuli 94.g.h.Aet.
Caſtrandi ratio 580.f.Ægin. caſtratis elephantiaſis in peius nõ euadit 665.c.d.Aet. caſtratorum carnes 220.f.Or. caſtratã animalia nõ caſtratis præſtare 372.b.Æg.
Caſus vulneris reſpectum in prælio cur ſequatur 761.f.Caſſ.
Catantleſis quid 252.b.Marc.
Καθαρτικὰ quæ 197.d.Act.
Καλακαύματα quid ſint, & quomodo curentur 244.e.Act.
Κατακεραστικὰ medicamenta 198.c. Act.
Cataclis 551.a.Or. cataclides 546. c.Or.
Catalepſis 246.b.Aet.
Καταληψία cui parti propria 143.c. Act.
Καταμήνιον 110.f.Ruff.
Καταφορὰ 57.c.Or.
Cataplaſmata, empaſmata & diapaſmata quomodo differãt 401. d.Or. cataplaſmatum differentiæ 376.f.401.f.Or. cataplaſmatum materia 374.c.Or. cataplaſmatum vſus & catalogus prolixus 376.e.& deinceps. Orib.157.a. Aet.680.a.Myr. cataplaſmata dentibus quoque indi 129.e.Celſ. cataplaſmatis aptiſſima quæ 129.e.Celſ. cataplaſmata reprimentia ſuperioribus ventris morbis nõ conueniunt 77.c.Celſ.
cataplaſmata ad aſciten 536.b.Aet. cataplaſmata capiti accommoda 252.a.Marc. cataplaſma colicum 480.d.Aet. cataplaſmata colica & cephalica 685.a. Myr. cataplaſmata iſchiadica

584.g.585.b.Aet. cataplaſmata ad leucophlegmaticos 543. d. Aet. cataplaſma ad ſuppreſſa menſtrua 25.a.Or. cataplaſmata lippientiũ oculorũ 339.d. Aet. cataplaſma ad vehemẽtes oculorum dolores 52.f. Or. cataplaſma podagricum 598.a. Aet. cataplaſma ad ſcirrum ſplenis 526. a. Aet. cataplaſmata ad ſtomachi ardores 441 d.Aet. cataplaſmatis ex ficubus compoſitio & vſus 46. d. f. Or. cataplaſmatis ex furfuribus confectio & vſus 46.ſc.Or.

Catapotium quid 207. f. Scr. 309. g.Marc. καταπότια vnde dicta 249.d.Act. catapotia variis de cauſis fieri 95.a.Celſ. catapotium ἄδιψον Dioſcoridis ad ſitim leniendam 138. d. Orib. catapotia Alexandri ad comitiales 153.f. Tr. catapotiis anodynis quando vtendum 95.a. Celſ. catapotiorum quorundam compoſitiones 207.f.Scr. catapotia diacolocynthidos q̃d efficiant 144. g. Tr. catapotium ad deſtillationes 411. a. Aet. catapotium ad exuſtos Dioſcoridis 55. a.Or. catapotium dyſentericum 503. c. Aet. catapotia ad hydropem 57. c. Celſ. catapotium lientericis bonum 510. c. Aet. catapotium oppilationes hepatis remouens 512. e. Aet. catapotiũ phthiſicis commodum 431 f.Aet. catapotia purgantia ex aloe 675.h. Or. catapotia ſanguine humoris fluxione laborantibus vtilia 494. g. Ægin. catapotia ad ſiderationes & reſolutiones 264. a. 265. a.Aet. catapotia ſitim ex inguentia 225.c.Tr.138.c.660.g. Or. 231. h.Aet. catapotium ſuſpirioſis dolorem leuans 417. e. Aet. catapotia ad tuſſim 208. a. Tr. 414.g.Aet. catapotia ex colocynthide 278.d.Act. catapotia ex lapide Armeniaco 280.a.Ac.

Catarrhi cauſæ, ſymptomata & curatio 409. b. Aet. ad catarrhum 259. g. 260. b.c. Marc. ad catarrhum reſtringendum 297.h.Marc. Vide Deſtillat.

Cataſtagmi 66.e.Celſ.

Catenarum in organis vſus 163.d. Orib.

Καλιφάσαι quid 473.c.Myr.

Catheter inſtrumẽtum 551.b.Aet. catheteris vſus 429. c. Ægin. catheter & infuſum in veſicam quomodo immittantur 574. g. Ægin.

Catholica antidotus 463.a.e. Myr. catholica vſitata 463.f.Myr.

Catochos & catoche quid, eiúſq; dignotio & curatio 419. b. 421. c.Æg.246.c.Aet.

Καλοικίδιοι ὄνοι 200.c.Scr.

Catuli ſaginati vſus 95.d.Aet. catulos pingues qui edant 85. a. Aet. catuli coagulum ad quid edendum 262 b.Aet.

Caucalidis deſcriptio & vis 625.b. Æg.422.c.498.h.Or.39.a.Aet.

Caucium 573.d.Myr.

Caudæ equinæ vires 599.g. Or. cauda mulierum vnde, & quõ ſecanda 581. c. Æg. 835.b. Aet.

Cauernæ 110.a.Ruff.

Caulis in genitalibus quid 104.h. Ruff. caulis purpureus vel marinus Græcis erythrodanum 340.b.Mar.

Caurus 367.e.Or.

Cauſarum abditarum ac euidentium cognitio vtilis 6.a.Celſ. cauſa euidens quid 6.d. Celſ. cauſarum & naturalium actionũ cognitio apud philoſophos controuerſa 7.b. Celſ. cauſæ primariæ à quibus fugiẽdæ 35. c.Act. cauſas morbi metuentium curatio 42.a.b.Celſ.

Καῦσος origo & cauſa 854.g. Theo. cauſi ſymptomata 12.a. Aret. cauſi dignotio & curatio 321. e. Tr.200.b.547.e.Aet.172.g.Act. 27.g.Celſ. cauſi ſpecies duæ, earumq; curatio 321.e.Tr. cauſi (dipſadis) deſcriptio, ab eóq; morſorũ ſymptomata & remedia 623.c.Aet.

Cauſticum ad vuam penitus minuendam 302.f.303.b.Mar.

Cauteris frigidi vſus 506. d. 574.g. 588.e.Æg. cauteriorum ratio quæ ſit adhibẽda 580.c.Æg. cauteriorum vſtio qualis 593.g. Aet. cauterium ad columellas 719.g. Aet.

Cautio quãdo & cuius rei vnicuiq; noſcenda 17.d.18.b.& deinceps Celſ.

Caua Syria 68.e. Aet. caua vena 109.e.Ruff.852.d.e.Theoph. cauæ venæ quæ 109.d.Ruff. cauum 101. g.Ruff. 547.b. Or. caua in iecore quid 108.e. Ruff. cauitas & κοίλωμα quid 183.f Ac.

Cebyratici hydromeli facultas & vſus 419.e.452.e.459.c.Æg.

Cecis 499.d.Or.

Κέδματα quid ſint & vnde oriantur 15.b.Aret.

Cedrea quid, & quæ eius facultas 625.c.Æg.483.d.Or.

Cedria 35.e.f.Aet. cedriæ fuligo 40.f.Aet.

cedrides 31.h.Aet.

Cedri vires 625.c.Æg.422.d.499.a. 601.d.Or.31.e.Aet.

Ceriæ quid, & quid eis medeatur 492.e.Aet.

Cele antiquis quid 743.d.Aet.

Κεγχραμίδες 830.e.Myr.

Cenchriæ & cenchritæ ſerpẽtum deſcriptio, ab eiſque morſorum ſymptomata & curatio 624. c. g.Aet.

Cenchrinæ morſus ſigna & curatio 541.g.Æg.

Cenchri morſus ſigna & curatio 332.f.Act.

Cenchros 498.h.Or.31.d.Aet.

Centaureæ vtriuſq; vis & facultas 32.a.b.Aet. centaurea magna lycii loco interdum vtuntur 32. b.Aet. centaureæ paruæ corymborum vis 32.e.Aet. centaurium Latinis fel terræ 231. h.Scr.388.b. Marc. centaurei vtriuſque facultas 625. d. 648. f. Æg.422.e. 601.e.Or. centaurii in purgando vis 125.b.Aet. centaurium magnum quid 355 a.Myr. cẽtaurio magno medici hodie pro rhapontico vtũtur 355.a.Myr. centaurei maioris radix 465.h.Or. cẽtaurii tenuis vires 272.b.Act. è centaureis antidotus 609.ß.c.Aet.

Centrum gallinæ 483.d.Myr.

Cẽtunculus Græcis gnaphalis 213 h.Scr.376.d.Marc.

Cepææ vires 625.h.Æg. 422. f. Or.

Cephalææ ſymptomata, cauſa, & curatio 19.e.20.c.81.c.Aret.417. d.Æg. 125.h.642.a.Orib. 271.b. 272.e.Aet.65.b.66.e.89.c.Celſ. cephalææ dolores continui 271 d. Aet. cephalææ medentia 83.f.Aet.325.a.Marc.

cephalica cataplaſmata 685.a.Myr. cephalicon emplaſtrũ 49.c. Or. 748.c.Aet.227.d.Scr. cephalica medicamenta 706. c. Aet. cephalicon Iudæi 89. f. Philotæ 89.b. viride 89.c.Celſ.

cephalalgia quid, & quid ei medeatur 19.e. Aret. 209. f. 228. e. Scr. cephalalgici 271.d.Aet.

Κεφαλή, eiúſque partes 101.d.e.Ruf. κεφαλὴ in corde quid 107.g.Ruf. κεφαλὴ in genitalibus quid 105. b.Ruff.

Cephaloton 420.b.Or.

Cephalus piſcis 88.b.Aet.

Cepula 554.a.Myr.

Ceræ vires & vſus 626.a. Æg. 435. b.499.e.601.h.Orib.33.b.697.g. Aet. cera cur per ſe non coquẽda 39.b. Or. cera optima quæ 26.a.Or.108.e.Aet. ceræ oleo iniiciendæ menſura & modus 681.g.Æg.28.b.673.c.Or. cera oleo quando admiſcenda in vnctionibus 410.d.Æg. cera lota qualis 2.d.Aet. cera ſacra 206.d. Scr. ceræ vnguentariæ vſus 530.d.Æg.

Κεραίαι 109.b.Ruff.

Κεράμιον 345.Mar. ceramii Italici pondus 700.d.g.Æg.

Ceraſorum facultas 370.g. 625. e. Ægin.499.c.Or. 32.f..Aet.29.c. Act. ceraſi gummi 20.d. Or.

ceraſia 481.f.Myr.

Ceraſtis ſerpẽtis deſcriptio, ab eóque morſorum ſymptomata & curatio 542.b. Æg. 624. h. Aet. 332.g.Act.106.c.Celſ.

Ceratis Latinis viola marina 365. a.Marc.

Κερατίτης papauer quas vires habeat 633.b.Æg.

Cerata varia 683. a. Myr. cerata Ambroſiæ 596.h. Aet. ceratũ dia teſſaron 43.d. Or. ceratũ Galeni 231.b. Tr. cerata Hippiones 596.h.Aet. ceratũ manus appellatum 43.f.Or.

ceratum ad articularem morbum 605.g.Aet. ceratum ad bubonocelen 43.d.Or. ceratum ad iſchiadicos 583.a. Aet. cerata ad lumbricos 492. b. c. Aet. cerata ad neruos ſauciatos 700. d.Aet. ceratum ad oris ſtomachi inflammationem 44.h.Or. cerata & perfuſiones ad parotidas, phymata omnia, & dothienas 43. c. Or. cerata podagrica 605.h. 606.a. Aet. cerata ad reſolutiones 265.b.Aet. ceratorum ſedis vis 234.c.Aet.

cerati myrtei vſus 663. f. Orib. ceratum ex oleo roſaceo 19. h. 234.c.Aet. ceratum ex palmis, & eius confectio 514. d. Aet. ceratum ex roſa 82. a. Celſ. cerati roſacei vſus 663.e. Or. ceratum mitigatorium 312. g. Tr. ceratum refrigerans 635. b.Orib. ceratum quo aſſiduè vtimur ad ventriculum 660.d.

Κεράτιον 244. Marc. ceratii nota 699.e.Æg.

ceratia 32.f.Act.

Κερατοειδὴς oculi tunica 102.b. 107. c.115.c.Ruff.146.a.Celſ.

Ceratonia 625.f.Æg 499.c.Or.32. f.Aet.

Κερκὶς 104.b.105.g.120.f.Ruff. 169. c.Celſ.

Cerebellum 107.b.115.c. Ruff. 8.f. Act.

Cerebrũ 107.a.110.d.115.b. Ruff. cerebrum, cor & hepar tres hominis primas eſſe partes 43. d. Act. cerebrum fontem eſſe & originẽ ſenſus ac motus 153. f.Act. cerebrũ ſanguine quonam alatur 18. b. Act. cerebrum ſenſu caret 64. e. Celſ. cerebri actiones 295. b. Aet. 9. a.Act. cerebri in homine dignitas 43.e.Act. cerebri affectus ac eorundem cauſæ 13. g. 23.g.Act. cerebri atque eius membranarum anatomia 521. a.Or. cerebro calefacto ſternutatur 296.f. Aet. cerebri calidioris notæ 181.e.Aet. cerebri facultates duæ 296.g.Aet. cerebri diminutio 525.e. Or. cer. excremẽtorũ duplex rõ 523.h. Or. cerebri formatio, animaliſq; ſpirit' diſcrimẽ qui in cerebro cernitur 8.c. Act. cerebri inſtrumentum 8.e.Act. cerebro meatus tot & tranſpirationes natura cur machinata ſit 523. h. Or. cerebri membranam quid glutinet 272.b.Aet. cerebrum ambiens membrana læſa, partibus ſauciis iam integris coactis & cicatrice obducta, conuulſionem & mortem cur inferat 756. c. Caſſ. cerebri nates 523. d. Or. cerebri temperiei dignotio 363. c. Æg. 85.b.Or. 181. d. Aet. cerebri tunicæ & enata 115.b.Ruff.

cerebri affect' peculiares qui 43.c. e.Act. cerebri dorſiq; medullæ affectus qui, & vnde 153.f.Act. cerebri affecti ſigna 176.h. Act. cerebri affecti ſymptomata 154 h.Act. cerebri ob cõſortiũ affecti notæ 154.d.Act. cerebri affectionum dignotio & curatio 418.f.& deinceps.Æg.215.a.Act. cerebro affecto celerrima inſtat pernicies 226.d. Aet. cerebro affecto vrinæ quales 78. h. 131. d.Act. ad cerebri dolores 256 c.Marc. cer. eryſip. curatio 420. b.Æg.103.e.Or.263.c.Aet. cerebri inflãm. curatio 420.a. Æg. 263. b. Aet. cerebro inflammato cuius venæ ſectio auxilietur 194.e.Act. cerebri mẽbranæ detectæ quid conueniat 228.e.Scr. cerebrum à muco purgandũ quomodo ſit 358.a. Æg. cerebri vulnerati ſigna 98.b.Celſ.

cerebri in alimento qualitas 372. d.Æg.65.f.221.h.584.b.g.Or. cerebri animalium diuerſorum vires 619.e. Æg. cerebri eſus ſtomacho incommodus 85. f. Aet. cerebri coctio 249.h.Or. cerebrum volatilium, terreſtriũ præſtare 64.c.241.f.Or.

Cerelæi confectio 581.c.Or.

Cerion quid, eiúſque dignotio & curatio 415.a.Ægin.283.f.746.e. Aet.181.e.190.h.296.e.Act.

Κηρύκιον 165.c.Or.

Ceruina caro qualis 372. b. Ægin. 220.g.584.b.Or.84.g.Aet.

uinum cornu 91.a.b. Aet. ceruinæ medullæ vis 606.c.Or. 90.g.Aet. ceruini pudendi vires 611.e.Æg.

Ceruiſiæ qualitas 621.e. Ægin.

Ceruix 103.d.f.Ruff. 546. b.c. Or. ad ceruicum dolores 320. a. f. Marc. ad ceruicis inflexibilis dolorem 320. c. Marc. ceruicis rectæ ſpirationi quomodo medendum 449. g. Ægin. ad ceruicis rigorem 320.d.f. Marc. ad ceruicum tumores 320. f. Marc.

ceruix in hepate quid 168.e. Ruff. ceruix veſicæ 108.f.Ruff. ceruix in vulua quid 109.c.Ruff.

Cerumina 110.f.Ruff.

Ceruſſæ vires 646.g. Æg. 20.a. 611. f.Orib.2.b.70.e.75.c.697.a. Act. 375.h.Myr. ceruſſæ venenum ineſſe 628. d. Aet. ceruſſa & ſpuma quomodo incoquenda 91.b.Celſ. ceruſſæ potæ ſigna & remedia 550.c.Æg.288.c.Act. 107.b.Celſ. 224.d.Scr. è ceruſſa medicamentum 325.e.Act.

Ceſtron 616.e.Æg.499.d.Orib.32. g.Aet.359.f.Myr.

Cetaceorũ caro qualis 373.h. Æg. 225.h.584.a.Or.

Χαῖται 101.f.Ruff.

Chalaſticum cerotum 352.g.Mar. chalaſticum Olympianum 402. f.Marc.

Chalaſtræi nitri vires 631.f.Æg.

Chalazion in palpebris quid 183.c. Act.142.h.Celſ.

Chalbana 448.e.511.g. Orib. 57.d. Aet.

Chalcanthi electio 27. d. Orib. chalcanthi vires 645.f.Æg. 460. e.516.f.Or.74.f.Aet. 305.h. Act. 82.f.Celſ.

Chalcitidis coctio 29.c.Or. chalcitidis vires 645.f. Ægin. 460.f. 483.b. 516.g.Or. 2.g.74.g. Aet. 384.h.Myr. chalcitidis vſtæ vires 305.g.Act.

Chalci nota 699.g.Æg.

Chalcos, eiúſq; vires 516.h.Or.75. a.Aet. Χαλκὸς κεκαυμένος 459.h. Or. Χαλκοῦ ἄνθος 460. a. 516.h. Or.75.a.Aet. Χαλκοῦ λεπὶς 460. b Or.

Χαλινὸς 103.g.Ruff.

Chamarum in nutriendo qualitas ac vis 88.h.Aet. Vide Chemæ.

Chamæacte Latinis ebulus 262.f. Marc. chamæactæ vires 407. h.490.g.Or.9.c.Aet.

Chamæbalan⁹ agreſtis 410.h. Or.

Chamæciſſus 449.a. Or. chamæciſſi flos 511.h.Or.

Chamæceraſia 530.a.Myr.

Chamædaphnæ vires 619. a. Æg. 19.c.448.f.Or.

Chamædrops 646.b.Æg.449.b.Or.

Χαμαίδρυος deſcriptio 211.d.Scr. chamædryos vires 645.g.Ægin. 449.b.511.h.Or.57.d.Aet.

Chamæleon animal 483.h.Or.

chamæleontis albi nigríque radicis vires 645.h.Ægin. 19.d.21.c. 449.d.512.a.Or.59.a.Aet. chamæleontis poti ſymptomata & remedia 646.d. Æg. 645.e. Aet. 225.h.Scrib.

Chamæleuce quid 495. f. Myr. chamæleucæ vires 645.h.Ægin. 511.h.Or.57.f.Aet.

Chamæmeli vires & deſcriptio 646.a.Æg.410.e.512.a. Or.11.c. Aet. chamæmelum purpureum 371.e.Myr. chamæmelum ſiccum 14.e.Or.

chamæmelatum 280.e.Or. chamæmelinum oleum 20.b.Aet.

Chamæpitys Syris pityſoriſis 386. a. Marc. chamæpityos ſeu aiugæ vires 273.d.Act. chamæpityos vires 547.g. 646.a. Ægin. 447.c.449.b. Orib. 58.b.Aet. chamæpityos in purgando vires 58.b.127.a.Aet.

Chamæplion 418.b.Or.

Chamæraphani vires 653.d.Æg.

Chamæſycæ vires 646.b. Æg. 449. f.512.d.Or.

Chamelææ vires 646.b.Æg.449.b. 511.h. Or.57.c. Aet. chamelææ purgatoria vis & doſis 128. b.Ruff.648.g.Æg.328.a.Or.127 d.Aet.383.a.Marc.

Characias ſiue characites tithymallus 325.d.444.h.510.d.Or. 55.e. 125.g.Aet.

Χαραπτοιὸν 368.a.Myr.

Χαροπὸς color qui 855. c. Theoph. 46.e.Act.

Chartæ cõbuſtæ vires 636. e. Æg. 505.d. Or. è charta medicamentum 326.d.Act. è charta paſtillus aridus ad nomas 674. e.Or.

Χείλη 102.e.Ruff.

Χεὶρ 104.g.Ruff.

Χηλαὶ 101.g.Ruff.

Chelidones, piſces 226.h.Or.

Chelidonii deſcriptio, ſpecies, & vires 646.c.Ægin.409.b.448.f.h. 512.d.Or.58.c.Aet.646.c.Æg.

Chelidoniæ aſpidis morſui vt medendum 542.a.Æg.621.d.Aet.

Chemæ nota & quantitas 699.e. Æg.243.Marc.

chemarum in nutriendo facultas 373.e.Æg. 28.e.230.g.584.a.Or.

Chemoſis oculorum quid, eiúſq; curatio & remedia 433.e.Ægin. 129.c.Or.299.e.626.f.Aet.182.h. 237.g.308.g.Act.

Χηναλώπηξ 96.c.Aret.

Cheniſcorum in organis vſus 163. g.Or.

Chermes 385.g.Myr.

Cherſydri ictui medendum quomodo 106.d.Celſ.

Chezananca illitio 652.g.Æg.58.a. Or.142.d.Aet.

Chia maſtiche 42.a.Aet. chia terra 452.e.596.g.Or.65.f.Aet.

Chiacum collyrium 50.g.Or. 354. h.355.b.Aet.

Chiaſmi ratio 571.e. 579.f. 592.e. 601.d.604.d.Æg.

Χιαστοῦ laquei ratio & vſus 155.f. Or.

Chiliodynamon 48.f.Aet.

Chiragra vnde, & quomodo curãda 225.h.Act.24.c.81.b.Celſ. chiragricis medentia 38.e. 68.h. Aet. 323.c. Act. 407.e. g.408. h. 409.b.Mar.

Chironii panacis vires 636.e. Æg.

chironia vitis 409.c.Or.

chironia vlcera quæ & cur dicta & quomodo curãda 524.a.Æg. 109.g.Celſ. chironii vlceris curatio 109.g.Celſ. chironiis vlceribus medentia 515.c.Æg.73. g.697.a.712.f.Aet.

Chlora Epigoni 569.h.Aet.

Χλωροῦ coloris ſpecies 856.b.Theo.

Chirurgiæ ſubiectum bipartitum 551.b.Æg. chirurgia, diæteticа, & pharmaceutica partes medicinæ 5.e.Celſ. chirurgia, chirurgi celebres: chirurgus qualis eſſe debeat 137.a.Celſ. chirurgiæ ſcopus circa caput 337. a.b. Aet. chirurgiam abhorret gãglium 745.f.Aet. chirurgi officium in tumoribus 744.b.Aet.

Choacum emplaſtrum 88.g.Celſ. choacum enhæmon emplaſtrũ 88.g.Celſ.

Χοάνη 524.f.Or.

Choiac menſis 610. b.f.Aet.

Chœnicium, modiolus 171.a. Celſ.

Χοίνιξ 244.Marc. chœnicis nota 699.d.Æg. chœnicis pondus & quantitas 701. b. Ægin. 243. Marc.

chœnicidum vſus reprobatus 593 c.Æg.

Chœrades quid, vnde dictæ, & quo modo eis medendum 564.a.515 c.Æg.741.e.Aet.190.f.Act.

chœradolethron 45.a.Aet.

chœroſpolethron 462.b.Æg. 575. g.Myr.

Χολάδες cur dictæ 44.d.Aret.

Cholagogis ſeu bilem ducentibus medicamentis quando vtẽdum 270.f.Act.

Χολὴ & ὀργὴ ſynonyma 21.e.Aret. Χολῆς ἀγγεῖον 108. e. Ruff. Χολὴ ξανθὴ 110.e.Ruff.

Χοληδόχος follicul⁹ 852.c. Theoph. 150.e.Act.

Cholera quid, eiúſque ſymptomata, cauſæ, & curatio 12.f. 74.b. Aret.235.g.236.a.Tr.458.h.Æg. 623.c.Or.449.f.Aet.75.a.Celſ. cholera acutus morb⁹ 75.f.Celſ. cholera quo anni tempore vegetior 13.a.Aret. choleræ ſymptomata 12. f. Aret. cholera correpti, augeſcente increſcentéque ventriculi tenſione, cur crura tibiáſque contrahant 763. b.Caſſ. cholera laborantibus extremæ corporis partes cur cõuellantur contrahantúrque & refrigerentur, pulſúſque adſit obſcurus 764.g.Caſſ. choleræ victus conueniens qui 74. f. Aret. cholericorum affectuum extremum remedium frigidus potus 270.g.Or. choleræ cholericíſque medentia 258. a. 279. e.Act.360.a. 361.f.427. e.453. g. 457.c.Myr.208 a.235.f.Scr. 309. e. 386. c. Marc. ad choleram proiiciendam 386.a.d.e.Marc. à cholera quid præſeruet 336.a. Marc.

choleræ exaſperatæ quomodo medendum 74. h. Aret. choleræ quæ citra noxam excitatur dignotio & curatio 238.c.Tr.

choleræ ex bili curatio 237.e.Tr. choleræ ex copia ciborum curatio 236.a.Trall. choleræ ex vitiato ſtomacho curatio 236.e. Trall.

cholericos pepo quando efficiat 46.f.Aet.

Chondrillæ vires & ſpecies 646. e. Æg.423.e.450.b.512.d.Or.58.c. Aet.

Chondri vires 369.g. 646.f. Ægin. 450.b.512.d.Or. Χόνδρος 104.f. 110.c.Ruff.

Choragos antidotus 374. h.375.c. d.Myr.

Chordapſus 13.c.Aret. 470.d.Aet. 76.b.Celſ.

Χορίος 107.d.Ruff.

Choroides tunica 107. b. d. Ruff. 527.f.Or.

Chriſti coronam è ſpina alba con fectam fuiſſe 347.e.Marc.

Chryſanthemon quid & quas vires habeat 620.d.Æg.14.e. 417. b.Or.

Chryſatticum paſſum 475.c.Æg.

Chryſippus medicus 5. e. Celſ. chryſippi antidotus 395. e. 439. b. Myr. chryſippi malagma 88.a.Celſ.

Chryſitidis vires 646.f. Æg. 450. c. 512.e.Or.

Chryſobalanus 431. f.Myr. è chryſobalano antidotus 447.d.Myr.

Chryſocallia.410.e.Or.

Chryſocollæ vires 646.f. Æg. 483. d.516.h. Or. 75.b. Aet. chryſocolla laudatior quæ 461. a. Orib.

Chryſocomæ vires 646.f.Æg.450. c.512.e.Or.

Chryſolithos 158.a. Tr.

Chu, ſeu congii, pondus & quantitas 700.e.g.Æg.28.d. Or. 244. Marc.

Chylaria quid, & quandiu durent 252.g.Act.440.b.Myr. chylarium bilem ducens 440.a. Myr.

Chyli ſecunda confectio in cauis iecinoris 150.e.Act.

Chymation oxyporium 333. h. Marc.

Χυμὸς 110.h.Ruff.

ante Cibum corpus exercendum 115 c. Aet. cibus à quibus rebus melius incipiat 12.c.Celſ. cibi alii aliis qui infirmiores 36. e.Celſ. cibi aceſcentis in ventriculo remedia 456.h.Æg. 361. f.374.a.406.a.Myr.17.c.Celſ.326 b.Marc. cibi in ægritudinibus acutiſſimis qui primi 207.g. Act. cibi alimenti plus habentes qui 37. d. Celſ. cibi appetentiam quid excitet 53. d. Aet. cibum auerſantibus, venerea conducunt 355.c.Æg. cibum auerſantibus prægnãtibus quomodo ſubueniendum 347. c. Æg. cibos boni ſucci non eſſe omnes eos qui ſtomacho arrideant 38.g.Celſ. cibi confectio 81.e.Act. ad cibum conficiendum 332.b.d.333.a. 336.e. Marc. cibum continere non valenti quid medeatur 210. g. Scr.326.b.Mar. cibi copia aut inopia nimia quid noceat 200.f. Act. cibus copioſior an humectet 319.d. Or. cibum corrumpentes quomodo curandi 355.a.Æg. cibos corrumpẽtia 576.c.Or. cibi cruditatem inferentes 459.d.Aet. cibi cupiditas bona quæ 21. b. Celſ. cibum dare in febribus quando liceat 43.h.Celſ. cibum dabat febre inclinata Aſclepiades 44.g. Celſ. cibus datur in febre longa maturius 45.a.Celſ. cibi dandi citius vel tardius, regula 43.h.44.a.Celſ. cibũ dandum quum venæ cõquieuerint 44.g.Celſ. ciborum differentia & varia ratio 368.a.Æg.203. b.Act. ciborũ differẽtiæ vnde 36.g.Celſ. cibũ difficulter cur cõtineant febriẽtes 764.g.Caſſ. ciborum eiuſdem ſpeciei, eſſe diſcrimina 36.d.Celſ. cibis exhibendis multipliciter peccatur 35. a. Celſ. cibi faſtidium vnde 159. f. Act. cibi faſtidio medentia 126.g.Ruff.100.d.Or.

257.c.263.h.266.a.Act. cibum fugiendum eſſe nullum qui edẽdo ſit 11.b.Celſ. cibus humectans qui 319.d.Or. cibus humidus fatigatis conuenit 13.c. Celſ. cibi imbecilliſſimæ materiæ q. 36.d.Celſ. ciborum inappetẽtia quid, & quomodo curanda 411.a.g.457.c. Æg. cibi incommodi quid noceant 200.f.Act. cibi inflantes & acres cœliaco affectui vtiliores 75.h.Celſ. cibus in integro corpore minùs corrumpitur 44.g. Celſ. cibi potúſque intempeſtiuitas & inordinatio quid mali adferat 200.e.Act. cibi materiæ valentis, mediæ aut imbecillæ qui ſint 36.b.Celſ. cibi leniores qui 37.a.Celſ. in cibo medicamentum optimum 127.f.Aet. cibi medicamentoſi & cibi familiaris differentia & vſus 100.h.Act. ciborum naturæ proprietatéſque noſcendæ 37.f.Celſ. cibi qui quibus & quando offerendi 204.d.Act. cibi non inflantes 38.h.Celſ. cibus plenior in febre qui 208.a.Act. cibi plenitudo in morbis, noxia 34.h.Celſ. cibos plures cur appetant melancholici 251.d.Aet. cibi praui ſucci quid incommodent 200.g.Act. cibi pulſus quomodo variẽt 847.c.Phil. cibi quantitas eadem omnibus non conuenit 204.a.Act. cibus in ſolio quibus rectè aſſumitur 59.b.Celſ. cibum ſtomachus ſæpe reſpuit, quem mens tamen concupiſcit 46.e.Celſ. cibi ſumendi primò qui 43.b.Aet. cibi ſumendi quantitas 33.e.Act. cibus ſumendus quoties eadẽ die 33.g.Act. cibus ſumendus ſemel quando ſit 16.c.Celſ. cibus tenuis in febri qui 207.h.Act. cibi validi qui 208.a.Act. ciborum varietas ægris quando permittatur ex autoritate Aſclepiadis 47.f.Celſ. cibi varii, concoctu difficiles 47.f.Celſ. cibi vitiatio in ſtomacho quib' accidat, & quõ ei medendum 81.c.Or. cibi potúſque vſu ſiquis nõ iuuetur, quid conferat 332.f.Marc.

ciborium 33.c.662.e.Aet.

Cicadarum vis & vſus 543.b.Æg. 97.b.Aet. cicadarum vſus & ex his confectum medicamentum 465.d.660.g.Æg. è cicadis antidotus 448.a.Myr.

Cicatrices quid, & quomodo eis medẽdum 436.f.Æg. cicatrix quale poſtulet medicamentum 707.d.Aet. cicatrice vbi opus quid faciũdum 707.c.d.e.f. Aet. cicatrix inducenda quãdo 104.d.Celſ. cicatricem inducentia 523.d.Ægin.73.g.696.d.697.a.b. 707.g.830.g.Aet. 247.e. 321.e.f. 322.b.325.a.g.Act. 102.d.Celſ. 228.h.230.d.h.233.h.234.a.b.Sc. ad cicatricem perducens malagma Andreæ 85.h.Celſ. ad cicatrices 820.b.Myr. ad cicatricem abnuẽtia 231.a.Scr. cicatricẽ vetuſtis vlceribus quid inducat 601.f.Or. cicatrices ſtigmata, & vibices, quomodo tollenda 631.e.Or. cicatrices cõplens medicamẽtum 325.e.Act. cicatricẽ cõcolorem ſanæ parti quid reddat 436.b.Ægin.104.d.Celſ. cicatrices delentia 29.d. Aet.323.a.Mar. cicatrici figura aptior quæ 563.e.Æg. cicatrices fœdas quid extergat 322.e. Mar. cicatrices illuſtrat myrobalanũ 13.g.Aet. cicatrix excreſcens & caua 104.e.Celſ. cicatricum nigrarũ purgatio 600.d.Orib.675.d.676.a. Aet.104.d. Celſ. cicatrices nigricãtes & quæ ex impetigine fiunt, & ſtigmata tollentia 110.d.Or. cicatricibus nigris quæ medeãtur 524.f.Æg. cicatricũ notis quid medeatur 325.e.Act. ad cicatrices ſedandas 283.f.Mar. cicatricum tincturæ 437.a.Æg. ad cicatrices veteres 323.d.Mar. cicatrix venenatis vulnerib' nõ ſtatim inducenda 222.e.Scr. cicatrix capitis vlceribus vt inducenda 257.a.Mar.

ad cicatrices maxillarũ 323.c.Mar. cicatrices oculorum 184.a.Act. cicatricibus oculorum quõ medendum 315.g.316.c.h.Aet.123.c.Celſ. ad cicatrices oculi ſolutas 266.a.Mar.

cicatricoſis pili vt inducẽdi 261.c.Mar.

Cicer, e iúſq; iuſculum 27.f.Act. ciceris facultas 370.d.Æg.8.c. 598.d.Or.25.f.Aet. ciceris agreſtis vires 484.b.Or. cicer arietinum 598.d.Or.371.d.Myr.

cicercula 211.h.Or.39.c.Aet.

Cicerbita 52.f.Aet.

Cichorii vires 526.e.Æg.51.c.Aet.

Ciceos, eiúſq; fructus vires 325.e. 499.f.Or. 33.d.Aet. cicinum oleum 18.c.33.e.Aet.

Ciclæ 227.c.Orib.

Ciconiæ pennæ quas vires habeãt 298.b.Aet. ciconiarum ſtercus.83.h.Aet.

Cicuta Græcis coniũ 348.a.Mar. cicutæ natura ac vis 629.e.Æg. 425.c.511.d.Orib.1.c.38.f.47.f. 628.c.Aet. cicutæ ſemen 402.a.Myr. cicutæ potæ ſigna & remedia 547.a.Æg.643.e.Aet. 285.g.Act.107.a.Celſ.223.f.Scr.

Cilia 545.d.Or.

Cimicum facultas 628.a.Æg. cimices quomodo necentur 628.a.Aet.

Cimoliæ terræ vires 20.a.452.g. 512.h.Or.2.b.65.g.Aet.

Cinara 368.g.Æg.218.d.Or.33.d. Aet.388.g.Myr.

Cineris qualitas 5.c.Aet. cineris vires 643.c.Æg.21.g.510.b.Or. 55.a.697.e.Aet. cinis abrotoni vſti 7.c.Aet. cinis corticis ſalicis 20.f.Or. cinis ficulnus 483.h.Or. cinis thuris exuſti 40.c.Aet.

cinereum collyrium 265.h.Mar. cinerei collyrii etymologia & compoſitio 198.b.Scr.

Cinnabaris 626.b.629.b.Æg.454.f.515.c.Or.373.g.Myr. cinnabarini medicamenti vires 497.g.Æg. cinnabarinum emplaſtrum 680.f.Æg.

Cinnamomi genera varia, ſed optimum, quod moſylicum vocatur 422.f.Or. cinnamomi vires 626.b.Æg.499.f.Orib. è cinnamomo antidotus 369.g. 455.f.h.464.f.Myr.

cinnamomis 626.b.Æg.499.g.Or.

Κίων naſi 102.e.Ruff. κίων in ore quid 103.d.Ruff.

κιονὶς 116.d.Ruff.186.h.Act.

Circææ deſcriptio & vires 422.g. 499.g.Or.626.b.Æg. circææ radix 499.g.Or.

Circius ventus 150.g.Aet.

Circuitum diſſoluẽtia 433.d.Myr. circuitibus quid medeatur 217.a.Aet. circuitu febriũ ſine horrore vexatis quid medeatur 311 a.Marc.

Circuli quadruplicis ratio & vſus 159.c.Or. circularis deligationis vſus 596.e.Æg. circularis figura cicatrici inducendæ inepta 563.e.Ægin. circularis motus vertiginem cur inducat, non item rectus 759.c.Caſſ.

circulatores colubras vt ſtupidas reddant 105.f.Celſ.

Circumcalualis oculi pellicula 299 b.Aet.

Circumcidendis quomodo medẽdum 574.d.Æg.

Circũlitio faciei aurea 366.b.Aet. circumlitiones ad impetiginem 374.d.Aet.

Circumoſſalis pellicula oculi 299.b.Aet. circumoſſalis tunica 106.b.Ruff.

Cirri 109.b.Ruff.

Cirſocele 154.e.Celſ.

Κιρσοειδῆ ἀλγεία 108.g.118.g.Ruff. κιρσοειδὴς mẽbrana 107.b.Ruff.

Κίστα vnde 163.e.Act.

Ciſſampeli vires 620.e.Æg.

Ciſſãthemos 629.c.Æg.425.a.Or.

Ciſſeris pumex 626.c.Æg.515.d. Orib.

Ciſſos 422.h.500.a.Or.34.a.Aet.

Ciſtharus 33.e.Aet.

Ciſthus 626.e.Æg.422.h.499.g.Or. 33.f.Aet.

Citharus 227.c.herba 499.g.Or.

Citrii mali facultas 371.d.626.e. Æg.218.a.Or.49.c.Aet. citrii caro 20.a.Or. ex citrio purgatorium 132.d.Aet. è citriis antidotus 392.f.393.a.430.f.Myr. citriorũ decocti vſus 347.e.Æg.

citrinum officinarum vnguentum 477.g.Myr.

Citrulũ officinis quid 367.c.Myr.

Ciuitatum ſitus cõſideratio quoad ſalubrem aerem 368.c.Or.

Claua Herculis Græcis nymphæa, Gallis baditis 396.c.Marc.

Clauaris ſquamæ vires 630.c.Æg.

Claudiacum collyrium 671.c.Æg.

Clauiculam homo ſolus habet 603 c.Æg. clauiculæ fractæ curatio 595.e.Æg. clauiculæ luxatæ curatio 603.b.Æg.

Claues 103.h.Ruff.

Clauus quid, & quomodo ei medendum 436.c.499.a.588.a.Æg. 733.b.Aet.114.a.b.Celſ. clauis medentia 600.b.Or.29.a.42.b. 83.e.Aet.399.f.400.b.f.Marc. ad clauos attritu calciamentorũ factos 400.e.Mar. clauus oculorum 183.h.Act.145.g.Celſ. clauus pedũ 398.c.e.401.a.Mar. clauus ſedis quomodo ſanãdus 686.a.Aet.

Clearchus quo medicamento ſanatus 376.h.Myr.

Κλεῖδες 103.h.Ruff.

Κλειτορὶς 105.c.Ruff.

Κλειτορίζειν 105.c.Ruff.

Clema 436.b.Or.

Clematidis vires & deſcriptio 614.f.626.f.Æg. 325.c.327.d.423.a. Or.274.b.Act. clematidis purgatoria vis & doſis 127.a.Ruff.

clematitis 411.c.Or. clematitis ariſtoloch.411.c.Or.228.d.Scr.

Cleonis collyrium 119.e.Celſ. cleonis gluten fluxionem oculorum prohibens 52.b.Or.

Cleopatra cuius ſerpentis veneno mortua ſit 542.a.Æg.

Cleophãtus tertianam quo pacto curabat 51.d.Celſ.

Clidion ex Philumeni Mnaſæi cõment.45.d.Or. clidion antidotus 433.a.Myr. clidion Oribaſii 663.a.Æg. clidios Oribaſii paſtillus 785.g.Myr. clidion pharmacum 425.a.Aet.

Climax antidotus 311.c.Tr.389.b. 410.b.422.d.Myr.

Clinopodium 423.b.500.b.Or.

Clitarchi error 109.b.Ruff.

Cloacæ aura peſtilens 150.b.Aet.

Κλονώδης pulſus quid, & vnde dictus 146.e.Act.

Clunes 105.e.Ruff.547.a.Or.

Cluſinum far 498.b.Aet.

Clymenon 423.b.435.a.Or.

Κλύσμα 829.c.Myr. clyſmatum infuſio ad conſuetudinem ſeſſionum fieri debet 196.f.Act. clyſmata vnde fiant 196.h.Act. clyſmatum vſus 196.d.Act.

Clyſterum differentiæ 347.b.Or. clyſteris adhibendi ratio 122.g. Ruff.357.e.Æg.350.d.Orib. clyſterem admittentium ſitus 585.c.Æg. clyſteres quibus de cauſſis iniiciantur 12.g.Orib. clyſteres, calidos nimium non eſſe debere 353.g.Or. clyſterum fruſtrationes quibus modis fieri ſoleant 357.d.Orib. clyſteres paulatim non repentinò iniici debere 358.b.Or. clyſteres quibus iniiciantur quũ minimè opus ſit 356.e.Orib. clyſteres reiicientes quomodo curandi 504.g.Aet. clyſter quando noceat 330.e.Orib. clyſterum vſus in quibus corporibus noxius & in quibus ſalubris 349.b.Or.

clyſteris infuſa acria quando adhibenda 438.d.Ægin. clyſteres acres vbi non adhibendi 77.c.Aret. clyſteres acres ſenibus vitandi 580.b.Orib. clyſterum acrium materia 347.b.Or. clyſterum acrium præparatio 349.b.Orib. clyſteres alendi vim habentes eos qui alioqui non nutriuntur 356.c. Orib. clyſterum mollium materia 347.b.Orib. clyſterum mollium præparatio 348.d.g. Or. clyſteres varii 609.a.Myr. clyſtere veſica quomodo purganda 467.b.Æg.

clyſter ad aſcaridas 356.d.Orib. clyſteres in cholera ſicca 354.c. Or. clyſteres ad dyſenteriã varii 351.g.Or. clyſteres ad ileõ, ſeu inteſtinum tenuius 354 f.Or. clyſteres ad inteſtinum extremum 353.h.Or. clyſteres ad lubricos qui helminthes nominantur 13.f.356.a.Orib. clyſter ex oleo melino 19.f.Aet.

Κνήμη 105.g.Ruff.

Cneorum ſiue thymelæa ventrem repurgat 62.h.Aret.

Cneſtrum herba 178.b.Aet.

Cnicion 446.e.Or.

Cnici vires 325.d.423.c.Or.34.b. Aet. cnici color 855.f.Theoph.

cnici purgatoria vis & doſis 328 d.Orib.126.d.Aet. cnicus obſoniis inditur 578.b.Or. cnici ſeminis vires 626.g.Ægin. 19.e. Or.273.a.Act.

cnicus flauus Baſſi,& eius vſus 49. g.Or. cnicus ſilueſtris 615. f. Æg.412.d.Orib.13.c.Aet.

Cnide 218.f.Orib.8.f.Aet.

Cnidiũ granum 11.d.420.a. Orib.

Cnipes perimit terra ampelitis 66. a.Aet.

Coaguli facultas & vſus 638.f.Æg. 20.f.517.c.608.d. Or. 81.a. Aet. coagulum catuli ad quid edendum 262.b.Aet. coagulũ cerui hinnulei quid vtilitatis habeat 196.c.Scr.

Cocali vires 604.c.Or.38.f.Aet.

Coccaria ſalubria apta ſtomacho, aluum maximè ſubducentia 56. e.f. Orib.

Κόκκιον quid 358.a.400.g.Myr. Κόκκια quæ Nicolao 533.g.Myr.

Κοκκοβάλσαμον 358.a.Myr.

Κόκκος 358.a.Myr.

Cocc⁹ Cnidius aliis chamelæa 86. e.Aret. cocci Cnidii facultas 626.h.Æg.22.c.Or.34.c.Aet. coccus tinctorius 34.c.Aet.

Coccymelea 34.c.Aet.

Κοκκύσματα 263.d.Act.

Κόκκυξ 105.e.Ruff.547.c.Or.

Cochiæ pilulæ 707.d.Myr.

Cochlearum carnis inter alimẽta faculcas 373.e.Æg. 221.b.229.c. 584.b.Or. cochlearũ carnis vſus 628.d.Æg.518.g.Or.cochlearũ coctio 249.e.Or. cochlearũ aduſtarum cinis 19.b.520.d.Or. cochlea terreſtris 95.f.Aet.

cochlearum in organis vſus & differentia 164. f. Orib. cochlea quadrata teſtudinem qua ratione moueat 165.a.Or. cochlearum quadratarũ differentia 165. b.Or.

cochlearium quid Nicolao 373. e.413.c.Myr. cochlearii quantitas 243.Mar.

Κοχλιάζειν quid 180.b.Or.

Κοίλη vena 852.d.f.Theoph.

Κοιλία 104.b.g.Ruff. Κοιλίας σῶμα 104.f.Ruff. Κοιλίαι 107 g.Ruff. Κοιλίαι cerebri 107b.Ruff.

Cœliacus morbus qua parte conſiſtat 75.f.Celſ. cœliaci morbi cauſæ, ſymptomata & curatio 43.d.94.a.Aret.246.g.247.a.Tr. 459.e.Æg. 662.d.g. Orib.485.h. Aet.161.f.Act.75.f.Celſ. cœliaci qui 212.c.Scr.363.d. Marc. Κοιλιακὰ πάθη 161. f. Act. cœliacorum potiones 247 d.Tr. cœliacis medentia 692 g. Orib. 35.c. 37.d. 39.e. 41.e. 49.g. 87.g. 91.b.159.b.657.b.Aet.256.b.257 b.258.a.262.a.265.f.269.a.f. 324. e.327.f.329.a.Act.357.e.358.c.g. 359.c.362.e.363.a.384.c.f. 385.a. 390.e.391.g.395.b.e. 402.d. 407. e.408.h.410.c.413.d.418.f.425.f. 430.b. Myr. 209. a.212. c.213.h. 228.g.Scrib. 311.a. 341.e. 363.c. 364.d.368.d.369.a. 370.b. 371.a. 376.d.f.Marc. ad cœliacos viribus defectos 365.f.Marcell.

Κοιλοειδίαν 102.a.Ruff.

Cœloma oculorum quid, eiúſque medela 435.g.Ægin.300.b.Aet. 183.f.Act.

Κοῖλον 101.g.Ruff.

Cogitatio capite infirmo non tuta 16.c.Celſ.

Coindicantia & contraindicantia morborum 142.f.Act.

Coire cũ excrementis valde pernicioſum 8.d.Or. coire cũ fœmina vt quis queat 396. e. Marc.

coitus opus naturale 117.d. Aet. coitus an comitiali morbo conferat 87. g. Aret. coitus cum auerſa conceptionem iuuat 490. b.Ægin. coitus ad conceptionem commodus qui 489. h. Ægin. coitum inhibẽtia 396. e.Marc. coitu immodico vſis quomodo medendum 355. h. Æg. ad coitum impotentibus quomodo medendum 355. g. Æg. coitus inuiti, ſteriles 792. d. Aet. coitus vigorem quid eneruet 396.e.Mar.

coeuntia in aliqua parte corporis, quibus medicamentis diſcutiantur 84.b.Celſ.

Colchicum quid, & vnde dictum 544 h.548.b.Æg.423.c.Or. 284. b.Act. colchici poti ſigna & remedia 548.b.Æg.286.f.Act.

Colias 226.g .Or.

Colicus dolor quibus affectibus contrarius 163.d. Act. colici morbi differentiæ 164.a.Act. colici morbi ſigna 44.a.Aret. colicorum excrementa qualia 472.a.Aet. colici morbi dolor teſtes quomodo inuadat 44. b. Aret. colici morbi dignotio & curatio 293.g.Tr.462.d. Æg. 661.f.Or.164.b.225.e.Act.16.h. 17.a.Celſ. colicis medentia 295.b. Tr. 27.b.46. g.47.f.82.g. 91.c.95.e.97 b.Aet. 278.f. 280.f. Act.318.f.329.g.333.f.341.e.375. f.380.f.Marc.

colici doloris ex acri humore curatio 470.h.Aet. colici doloris ex frigido humore, curatio 287. g.Tr.471.g.Aet.282.b.Act. colici doloris ex pituitoſis humoribus curatio 471.g.Aet. colici doloris falſa ſpecies quæ 471. b.Aet.

colicæ antidoti 478.a. Aet. colica Caſſii 96.b.Celſ. colica inuincibilis 358.e.Myr. colica Iulii Baſſi compoſitio 376. c. 378. a. Marc. colica cataplaſmata 480. d.Aet.685. a.Myrepſ. colicis clyſteres quales conueniãt 355.b.Or. colicæ compoſitiones 213.e.Scr. colice compoſitio primaria 380. a. Marc. colica infuſa 479.c.Aet. colica pharmaca 474. g.475.476. &c. Aet. colicorum phyſica medicamenta 296.c.Tr.

colica affectio, Æginetæ temporibus 429.e.464.a.Æg.

Coliformia oſſa quæ 295.c.Aet. coliformes meatus 560.d.Æg.

Colii 231.b.Or.

Colis 546.g.Or. colis morborũ curatio 133.c.Celſ. colis extẽſionis & reſolutionis cauſæ 166 f.Act. coli reſoluto quomodo medendũ 429.d.Æg.297.b.Aet.

Colla 22.a.Or. 35.b. Aet. collæ ſeu xylocollæ electio 26.a.Or.

Collapſos ex morbo comitiali quid excitet 256.e.Aet.

ad Collectionem quamlibet 408. g.412.c.Marc.

Collia 231.g.Or.

Colliquati qui 32. e. Aret. colliquatio quid 218.g.Aet. colliquationis cauſæ 35.c. Aret. 510. d.Aet. colliquationis notæ 99 e. Or. colliquationis curatio 91.d.Aret.408.g.Æg.489.g.Aet.

Colliſio corporis 100.e.104 a.Cel. colliſa in corpore reficiens malagma 86.a.Celſ. ad colliſiones feruore frigoréue excitatas 402. h.Marc.

Collocatio membrorum ictorum 101.h.Celſ.

Collum eiúſq; partes 103.f.Ruff. ad colli maculas & nigredinem 367.f.Aet.323.b.Marc. colli venarum ſectio quid conducat & noceat 194.e.Act. colli vertebræ 120.d.Ruff.549.g.Or. colli vitia qualem vrinam efficiant 854.e.Theoph.

collum in vulua quid 109.c.Ruff. collum vteri 780.a.Aet.

Collutionis vſus 276.g.Or. collutiones anginæ vtiles 63.c. Aret. collut.ad oris vlcera 399.d.Aet.

Collyriorum differentia & conficiẽdorum tempus 669.e.h. Æg. 306.g.Act. collyriorum vſus, parandorum ratio,& catalogus 167.d.168.f.& deinceps Tr.669. e.Æg. 49.f.396.f.397.e.Or. 340. a.& deinceps.Aet.307. a. 308. c. Act.655.a.Myr. 119.d.Celſ. 197. a.198 g. Scr. 264.f. & deinceps. 279.f Marc. collyria acria 198 g.Scr. collyria alba 350. 351. Aet. collyria arida 340. 341. Aet.726.e.Myr. collyria compoſita leuia 197.a.Scr. collyria diaſmyrna 354.c.Aet. collyria enſtacta 359.f.Aet. collyria exterſoria 436.g.Æg. collyria fiſtularia 688.β.b. Aet. collyria inflammationẽ arcentia 554. f. Æg. collyria lenia 349.350.351. Aet. collyria liquida 342. 343. 344.Aet. collyria monohemera 345.g.346.Aet. collyria nardina 360.f.361.362.363.364.Aet. collyria ſiſtentia 347. 348. 349. Aet. collyria ſpodiaca 350. b. 352.d.Aet. collyria theodotia 36.f.361.& ſeq.Aet. collyriorum tenerorum vſus 437.d.Æg. collyria tephrica 381.b. Aet. collyriorũ ex pigmentis durabilitas & vis 265.c.Marc.

collyrium achariſton 50 a.Or.348 f.Aet. collyrium Alexãdri regis 317.h.Aet. collyrium Ammonii 361. b. Aet. collyrium Antoninus dictum 303.d.Aet. collyrium aromaticum 355. d. 359.g.Aet. collyrium athanaſia dictum 351.d.Aet. collyriũ auguſtum 351.f. Aet. collyriũ aureum 358.e.Aet. collyrium Bolæ 351.e.f.Aet. collyrium à cæſare Adriano inuentum 361. f.Aet. collyrium chiacũ 354. h.Aet. collyrii chiaci vſus 432 g.Æg. collyrii croceri ex roſis, vſus 554.f.Æg. collyriũ cycn⁹ & eius vſus 50.c. Or. collyriũ Damocratis 287.e.Aet. collyrium delicatũ 352.h. Aet. collyrium diacentetõ 51.a.Or.359. d.Aet. collyrii diacenteti vires & vſus 434. b. Æg. collyriorũ diacrocu vſus 432.g.Æg. collyrium Diagoræ 353.d.Aet. collyrium Dionyſius dictum 369.g. Aet. collyrium ericeron 348. f.Aet. collyriũ euchrun 345. b.Aet. collyriũ eutonum 356. e.Aet. collyriũ Flori 353.e.Aet. collyrium fuſcum 395.c.Aet. collyrium Gryali 356. f. Aet. collyriũ harmatium 356. b.Aet. collyriũ Hermola⁹ dictũ 305. e. Aet. collyriũ Hygidium 361.b. Aet. coll.Indarium 361.d.Aet. collyrium liquidum 432.g. Æg. collyrium magnum 353.d. Aet. collyrium melinum 309.d. Act. collyrium Moni 318. h. Aet. coll.monomelum 346.d.Aet. collyrium nicarium 361.a.Aet. coll. Nilãmonis dictum 351.c. Aet. coll. Nili 353. c. Aet. collyrii Nili & nardini vſus ac vires 432.d.Æg. collyrium Nilium Demoſthenis ex roſis 50. d.Or. coll. Olympionici 348. f.Aet. coll. paccianum 359. f. Aet. coll.Paccii 354.c.Aet. collyrium πεπυρωμένον 51.e.Orib. coll. Philagrii 353.f.Aet. coll. Phœnix dictum 319 g.Aet. coll. Phoſporus dictum 345.g.Aet. collyrium placianũ 361.e.Aet. collyrium preſſum 357.b.Aet. collyrium Proteus 358.f.Aet. collyrium pſoricum 359.b. Aet. coll.Ptolemæi regis 357.b. Aet. coll.ſcutulare 348.d.Aet. coll. ſcylacium 355.e.Aet. coll. Seuerianum 319.e.Aet. coll.ſtratiotæ 359. d.Aet. collyrii ſtratiotici vires & vſus 434.b.Æg. coll.thalaſſerũ 358.g.Aet. coll. Theodotium, magnum dictum 262.b.Aet.coll. Theophilium 318.g.Aet. coll. teſtamentum dictum 361.f. Aet. coll. Vranium 352.c.Aet. collyrium xyſter appellatum 350.e.Aet.

collyrium ad carbunculos quod ἀνίκητον nominatur 51.f.Orib. coll.ad oculorum cicatrices 52. d.Or. collyria ad oculos ſcabros 124.c.Celſ. coll. ad ſuffuſiones 51.h. Or. coll. ad tabẽ 51.g.Or. coll. ad vlcera pura & impura & depaſcentia 51. c. Or. coll.ad viſus claritatẽ 52. d.Or. coll.ex thure,& eius vſus 50.b.Or. coll.ex cornu ceruino & eius vſus 50.d.Or.

collyriorum inſtar quæ medicamenta fiant 249.f.Act.

Colocaſia 488.f.Myr.

Colocaſion 34.e.Aet.

Colocynthæ, hoc eſt cucurbitæ, vires 602.b.Or.34.e.Aet.

Colocynthis Latinis cucurbita ſilueſtris 211.d.Scrib.326.g.382.c. Marc. colocynthidis vires 648 b.Æg.11.f.423.d.Or. colocynthis vino paſſo quomodo præparanda 423.h.Æg. colocynthidis purgatoria facultas & doſis 125.g. Ruff.325.b.326.g. Or. 125. d. Aet. 272. c. Act. 382. c. Marc. colocynthidis radix amuletũ ad dẽtitionẽ 166.c.Aet,

Colon 108.c.Ruff.225.e.Act.16.h. Cel. coli amplitudo 13.g.Aret. coli munus 33.g.Aret. coli ſitus 118.d.Ruff.462.d.Æg.

colo affecto vrinæ quales ſint 79. a.132.c.Act. in colo naſcũtur lapides 472.g.Aet. colũ depurgãt amygdala 10. d. Aet. ad colum 385.g.Marc.

coli doloris ex humore acri, medela 470.h.Aet. coli dolorib⁹ ex humoribus frigidis pituitoſiſq; quomodo medendum 471 g.Aet. ad coli dolorem 258.a.

283.c.265.a. Act. 76.g.Celſ. 338.d.375.d.376.f.377.e.378.c.h.379.a.Marc. ad coli dolorẽ etiam vetuſtum experta & efficacia cõpoſitionum genera 213.d.Scr. ad coli dolores inueteratos 380 b.Mar. à coli doloribus quid præſeruet 336.a.Mar. ad coli empneumatoſin 381.b.Marc. coli exulcerati ſymptomata 495 a.Aet. coli flatus quid diſſipet 253.e.Act. ad coli inflationem 211.b.222.e.236.f.Scr.326.f.376.c.378.d.390.h.Mar. coli inſeſſiones 156.f.Aet.

Colophonia 22.b.Or.

Colorũ differẽtiæ 855.b.Theoph. colorum diuerſa genera 46.d.Act. color niger vrinis vnde 198.a.Aet. coloribus qualitas nõ exploratur 46.f.Aet. colorib' qualitates ſimplices admixtæ 609.d.Æg. colores temperamentum hominis exactè nõ indicant 609.d.Æg.

colorem corpori bonum cõcilian tia 657.b.Aet.336.e. Marc. color mal' ſine morbo regio, quid indicet 24.a.Cel. ad colorem corporis malum 345.g.355.b.Marc. colorem corpori reſtituentia 278.f.Act.215.a.Scr.342 a.Marc. colori vitiato quomodo medendum 353.g.Æg.79.g.Or. color ex quartana qualis 216.f.Aet. colores qui appareãt regio laborãtib' 12 e. Act. color vrinis qualis eſſe debeat 195.d.Aet. color in vulneribus 101.d.Celſ.

Κόλπος 247.f.Act.

Colubram tutò edi 105.f.Celſ. colubræ digitũ in os tutò quomodo inſerere poſſis 105.f.Cel.

Columbæ agreſtes domeſticis præſtant 60.a.Or. columbinæ carnis qualitas & facultas 222.g.584.c.Or.86.b.Aet. columbini pulli caro qualis 371.e.Æg. columbini ſanguinis vſus 75.g.Act. columbini ſtercoris vires 602.f.Or.83.e.Aet.

columbariorum in organis vſus 164.c.Or.

Columella quid 4 g.Ar.116.d.Ruf.561.g.Æg.546.b.Or.186.h.Act. collumellæ affectionum ſymptomata & chirurgia 5.b. 63.f.Aret.656.a.Or.390.g.Aet. columellæ quid medeatur 383.g.Myr. ad columellas cauteriũ 719.g.Act. columellæ ablatio 393.b.c.Aet. columellæ inflammatæ curatio 446.c.Æg. collumellæ vitiorum acutorum curatio 63.f.64.b.Aret.

columna in naſo quid 102.e.Ruff. colũna in ore quid 103.d. Ruff. 545.c.Or.

columniformes muſculi 106.g.Ruff.

Coma quando pectẽda 394.b.Or.

Coma quid, & quomodo curandum 247.a.Aet.143.c.154.f.216.b.Act.

Comarus 423.d.Or.34.g.Aet.

Combeba & combebe 363.e.388.a.Myr.

ad Combuſta 230.h.231.a.c.Scrib.

Comeſtio poſt largum potum vitanda 12.d.Celſ.

Cometes 120.b.Or.

Comitialis acutis morbis cur annumeratus ſit 60.e.Aret. comitialis cuius partis proprius affectus 11.d.Aret. comitialis ætatem quam infeſtet præcipuè, & quæ ſui ſigna relinquat 20.g.Ar.29.a.60.c.Celſ. comitialis ante pubertatem ortus ægrè finitur 27.c.Celſ. comitialem arguit gagates 68.g.Aet. comitialis origo 21.a.Aret. comitialis præludium incubus 256.b.Aet. comitiali laborantium pulſus 398.f.Æg. comitialis acceſſio quibus notis cognoſcatur 1.a.Aret. comitialis vigentis indicia 1.d.Aret. comitialis declinãtis indicia 2.b.Ar. comitiali concubitus an proſit 87.g.Aret. comitialis ſigna ſalubria 27.c. mala 28.g.Celſ. comitialibus exercitia quæ conueniant, quæ non 87.b.Aret. comitiali exterius quæ adhibenda remedia 86.c.Aret. comitialibus victus qui cõueniat 87.e.Aret. comitiali venæ ſectione quomodo & quando ſuccurrendum 86.b.Aret.60.d.Celſ. comitialis qua in ætate aut ſexu curatu facilior 196.g.Scr. comitialis morbi dignotio & curatio 60.d.86.d.Aret.151.b.Tr.423.a.Æg.120.b.221.c.Or.255.256.Aet.216.b.Act.60.d.Celſ. comitialium purgantia medicamenta 153.e.Tr. comitialis vltima auxilia 60.a.Celſ. comitiali morbo conuenientia remedia 126.h.Ruff.153.c.Tr.592.d.Or.8.a.12.a.32.g.38.a.47.a.51.c.91.c.f.118.a.153.e.256.g.651.f.Aet.257.g.268.a.270.d.279.a.e.280.c.282.c.Act.353.a.355.d.356 f.365.d.406.b.407.a.410.d.418.h.420.b.425.c.e.426.d.437.g.440.c.469.a.774.c.Myr.196.b.209.f.Scr.325.a.Marc.

Comitialis, diuturni ſymptomata & cauſa 21.b.d.Aret. comitialis diuturnus & per circuitum repetens ex vteri ſtrangulatione 813.a.Aet. comitialis ex ſtomacho aliáve particula curatio 151.e.154.b.Tr. comitialis in pueris emendatio 60.c.Celſ. comitiali morbo puerorum cõueniens remedium 597.a.Orib.

Commi 500.b.Or.34.f.Aet. cõmi oliuæ Æthiopicæ 235.a.Scr.

Communes & item peculiares omnibus membris functiones & vitia 143.b.Act. communes morbi qui 223.a.Aet. cõmunis ſenſus affectus 13.h.Act.

Compeper 363.e.388 a.Myr.

Κόμπια 363.f.Myr.

Componendi medicamenta ars ediſcenda medico 695.d.Aet. compoſitionem medicamentorum qui rectè aggredi poſſint 221.c.Act. compoſiturus medicamenta quam cognitionem habere debeat 406.a.Aet. cõpoſitorum medicamentorum forma 249.a.Act. compoſita omnia eandem temperiem habere nequeunt 140.d.Act. cõpoſita omnia ſimpliciter temperatum reſpiciunt 141.a.Act. cõpoſita cur inuenta 697.g.h.Act. compoſitorum vires quomodo dignoſcantur 695.d.Aet.

compoſitio dulcis 447.c.Aet. cõpoſitio emplaſtrorum ad maligna vlcera 711.b.Aet. compoſitiones tentiginem cientes 537.e.538.e.Aet. compoſita ad reiectationẽ ſanguinis 423.f.Aet.

Κανάρια 374.g.Myr.

κανάριον 523.c.Or.

Conceptionis notæ 782.c.793.b.Aet. conceptio ſugentib. pueris infeſta 164.g.Aet. conceptus & coagulatus fœtus quomodo conſeruetur 670.g.Orib. conceptum impedientia 671.a.Orib.31.f.785.c.Act.503.a.Myr. ad conceptum prægnãtibus abigendum 383.b.Mar. conceptionem impedientes affectiones quomodo curandæ 794.f.Aet. conceptum iuuantia 670.f.Or.264.c.Act.503.a.Myr. cõcipere non valentium curatio 489.a.Æg.

conceptum vitalem continet ſaluia 25.a.Aet.

Concha 230.f.Orib. Κόγχη 102.f.Ruff.

Conchyliorum vires 626.g.Æg. conchyliorum Indicorum opercula quas vires habeant 635.e.Æg.

Concoctio quid 459.c.Aet.89.g.Act. concoctio vitiis omnib. occurrit 17.d.Celſ. concoctiones generales quatuor quomodo in diuerſis corporis locis fiant 44.c.Act. concoctionis tria genera, ſingulorúmque excrementa 82.b.Act. concoctionis aberrantis cauſa 22.e.82 g.Act. concoctionis affectus 21.f.Act. cõcoctionẽ antiqui medicamentis moliebantur 43 c.Celſ. concoctio bona quando & quæ 6.g.Act. cõcoctionis bonæ indicia ex vrinis 129.e.Act. concoctionem decentem quæ vrina ſequatur 67.d.Act. concoctionum differentiæ in vrinis ſpectãtur 54.e.Act. concoctionis imbecillitatẽ quæ vrinæ ſignificẽt 855.d.Theoph. concoctionem impedientia 21.g.22.c.108.f.Act.59.a.Celſ. concoctionum & incoctionum ſigna vrinæ earúmque contenta 93.e.Act. concoctionis infirmitatem quæ vrina indicet 860.a.Theoph. concoctionẽ iuuantia 93.h.Aret.153.b.652.g.Aet.270.d.Act.85.g.95.b.Celſ.329.b.e.332.b.c.336.f.364.e.Mar. concoctionis malæ ſignum morbi principium 191.d.Aet. concoctio & diſcretio mediocris quomodo fiat 85.b.Act. concoctio naturalis quæ 21.h.Act. concoctionis naturalis cum elixatione ciborum & lucerna cõparatio 90.c.Act. concoctionis perfectæ & imperfectæ indicia ex vrinarum coloribus 855.d.856.f.Theoph. cõcoctio quãdo fiat 109.a.Act. cõcoctio quo pacto fiat, variæ opiniones 6.e.Celſ. concoctioni rebellia quæ 22.c.Act. concoctionẽ quid ſequatur 43.f.Act. concoctionis ſignum 7.b.Orib. concoctionis tardæ curatio 17.e.Celſ.

concoctio in quibus morbis expectanda 11.b.Or.123.a.Aet. cõcoctione nondum perfecta, nihil ingerendum 204.f.Act.

concoctoriorum emplaſtrorum vſus 441.Æg.

concoctricis facultatis affectio 90.f.Act. concoctrix vis naturalis ſi vicerit aut victa fuerit, quid accidat 82.d.Act.

concoctu difficilia quæ 373.Æg.242.h.587.e.Or. concoctu facilia 65.f.242.e.587.b.e.Or.107.g.Act.

concoquendi facultatem roborantia 86.g.Aret. concoquentib' bene cibum aut non concoquẽtibus quamdiu quieſcẽdum 11.d.Celſ. concoquentibus difficulter quæ medeãtur 358.b.360.a.361.f.374.a.380.e.384.b.386.b.f.389.g.392.e.393.a.c.e.404.a.h.407.f.422.d.428.b.430.d.455.f.h.466.e.467.b.Myr.

Concoquentia 22.a.474.b.614.e.Or.101.f.Aet.83.b.Celſ.

concretionem iuuantia 70.c.Aret. concretio oculorum 300.a.Aet. concreti lacti eſus 80.b.Aet.

Concubitum à cibo moderatè ingeſto optimum eſſe 302.b.Or. concubitus ante cibum noxii 300.h.Or. concubitus diæta 302.f.Or. concubitus frequẽtia, vſus, tempus, 119.c.Celſ. cõcubitus per fœminarum naturalia impediti curatio 163.h.Celſ. concumbere volẽtibus quæ obſeruanda & quæ cauenda ſint 8.c.300.f.580.h.Or. Vide Coitus.

Concuſſio ſanguinis reiectionem exaſperat 68.f.Aret.

Concupiſcibilis animæ pars vnde declaretur 7.c.Act.

Conditi vſus 467.f.463.e.Æg. cõdita ſtomacho imbecillo inutilia eſſe 12.c.Celſ. condita varia 675.a.Myr. condita ad bilem educendam 128.e.Aet. cõditum calculos atterens 660.f.Æg. conditum ad lapidem in veſica frangendum 280.f.Orib. conditum nephriticum 371.e.401.f.Myr.367.d.Mar. conditi purgatorii præparatio 839.e.Aet.

Condyli 104.c.Ruff.546.d.Or.

condylomata quid, & quomodo curanda 490.d.581.d.586.d.Æg.684.f.835.h.Aet.108.c.135.e.165 f.Celſ. condylomatum remedia 326.h.329.a.Act.231.f.Scr.392.b.405.f.Mar. ad condylomata articulorum & neruorum 399.c.e.Mar. condylomata vteri quomodo curanda 835.h.Aet.

Confirmans malagma 235.f.Scr.

Cõfuſionis oculorum curatio 439.c.Æg.300.325.c.Aet. confuſionis oculi ex ictu, curatio 131.d.Or.240.e.Act.

Κόγγιον 245.b.Mar. congii nota 699.d.Æg.

Congrus 227.h.Or.88.g.Aet.

Coniæ, id eſt lixiuii, vires & vſus 500.c.602.c.Or.34.g.Aet.

Conium Latinis cicuta 348.a.Mar. conii deſcriptio & vires 425.c.501.c.Or.38.f.Aet.

Coniectura, non ſcientia, multa haberi 8.h.Celſ. coniecturæ ratio in medicina 23.f.Celſ.

Conile 325.c.Orib. conilæ purgatoriæ vires 327.e.Orib.

Coni arboris & fructus vires 629.e.Æg.501.d.604.c.Or.38.g.Aet.

Conſenſus lege quænam conſtent 12.d.Act.

Conſtantinus antidoto quo vſus

402.b.Myr.
Cõſtipationes in aliqua parte quo modo diſſoluendæ 10.f. Or.
Conſtitutiones intemperatæ quomodo conſiderandæ & quid in illis faciendum ſit 83.a.Or.
Conſuetud.nis diutinæ vis 17.g. Act. conſuetudini non ſemper fidendum 202.a.Act. cõſuetudo in venæ ſectione conſideranda 119.h.Aet. conſueti victus mutatio periculoſa 13. a.Celſ.
Contagioſum malum elephantiaſis 664.a.Aet.
Contemplatio ſpiritus animalis theorematum medicorum finis 1.c.Act.
Contẽperantium medicamẽtorũ vſus 198.c.210.g.Act.
Continuis morbis alimenta quæ conueniant 256.a.Or. continuitas quomodo diuidatur 226. d.Aet.
Contractionis articulorum curatio 246.e. Act. contractionib. conuulſioribus quid medeatur 459.d. Æg. contractionibus ex ellebori potione, quomodo ſuccurrendum 341.e.Or.
Contrariis ſanitas corporis conſeruatur 223.d.Aet.
Contuſio quid 226.g. Aet. contuſionis differentiæ & curatio 591.g.517.a. Ægin. 730.g.Aet. contuſionis membrorum curatio 245.g.Act. ad cõtuſiones mẽbrorũ 352.h.Mar. contuſio neruorũ quõ ſanãda 701.g.Aet. cõtuſioni vnguiũ quomodo medendum 733.f.Aet. ad contuſiones quaſlibet placandas 404. d.Mar. ad contuſa 229.c.g. 230.d.236.h. Scrib.
Conualeſcẽtes ſi tardè cõfirmẽtur quomodo tractandi 82. d.Celſ.
Cõuerſioni in latus quomodo ſuccurrendum 230.g.Act.
Cõuexa in iecore quid 108.e.Ruff.
Conuoluulus quid 164.a.Act. cõuoluulo quid medeatur 256. e. 258.a.Act.418. e.Myr.
Conuulſionis indicium 858.d.Th. conuulſionis ſpecies quot 2. d. Aret. conuulſionis cauſæ 2.e. Aret. 193.h. Act. conuulſionis notæ & pericula 3.a.e.Aret. conuulſionum dignotio & curatio 429.g.Æg. 124.e. Or. 267. h.455.d.Aet. conuulſionis periculo inſtãte totus neruus præcidendus 194.a. Act. conuulſionib⁹ idonea aqua 154 a. Aet.
conuulſionis caninæ ſymptomata 25.g.Aret. conuulſionis caninæ curatio 428.h. Ægin. 266.b. Act. conuulſioni caninæ medentia 416.b.Myr. conuulſioni in febribus quomodo medẽdum 236.f.Aet. cõuulſio mortifera è lumbricis 531.h. Ægin. conuulſionibus puerorum quæ medeantur 349.b. Æg. conuulſio ſtomachi 455.b.Aet. cõuulſioni ex vulnere in rigore quomodo medẽdum 62.a.Aret.
conuulſorum curatio & remedia 629.d.601.f.Or. 12.a. 49.g. Aet. 358.c. 380.c. 418. e.430. d. Myr. 327. f.329.b.d.f.Mar.
Conyzæ vtriuſq; vires 627. d. Æg. 19.e.21.b.423.c.482.h.500.c.602 c.Or.35.a.515.b.f. Aet.
Copton malagma 685.c.Æg. Κοπτὸν medicamentum 324.b.Act. copti medicamenti vſus 470. e. Æg. copton platyſma 36. c. Or. Κοπτὰ 28.h.Orib.
coptarion 494.b.Myr. coptariũ ad phthiſin 431.a.Aet. coptarium ad tuſſim 414.d.Aet.
Coptus Ægypti vrbs 25.a.Aet.
Copri, id eſt ſtercoris, diuerſorum animalium vires 602.d.Or.
Copulatiui nerui 110.b. Ruff.
Cor 104 f.107.g.Ruff.546. f. Orib. cor, hepar & cerebrum, tres hominis primas eſſe partes 43. d. Act. cor cæteris viſceribus calidius 17.b.18.a.Act. cor natiui caloris focus atque fons 535. e.Or. cordis auriculæ 107.h. Ruff.534.f.Or. cord.caput 107 g.Ruff. cordis deſcriptio 63. e.Celſ. cordis mẽbranæ 534. f.Or. cordis os 535.b. Orib. cordis partes 107.g.Ruff. cordis ſedes vbi 42.g. Aret. cordis ſitus, ab eóque nata, & adiacentia 117.d.Ruff. cor ſiniſtrorſum eſſe collocatum 534. e. Or. cordis temperamenti notæ 364. f.Æg.86.e.Or.183.e.Aet. cordis tunica 535.f.Orib. cordis ventriculi 535.c.Or.
cordis affectus peculiares qui 143. b.Act. corde affecto celerrima inſtat pernities 226.d. Aet. corde affecto vrinæ quæ quid portendant 130.e.Act. cordis affectionum dignotio & curatio 454.f.Æg.143.e. 217. b. Act. cordis conſenſu qui affectus oriantur 217. c. Act. ad cordis dolorem 340.a.341. e. Mar. à cordis dolore quid præſeruet 336.a.Mar. corde laborantibus ſenſus & mens vegetiora 11.g.Aret. cordis palpitationibus quomodo ſuccurrẽdum ex Galeno 136.d. Or. cordis palpitationi quid medeatur 254. f.267.e.Act. cordis percuſſi ſigna 97.f.Celſ. ad cordis pulſum vel ſaliſſationẽ 267.g. Act. 340. b. f. Mar. cordis ſani ſigna 190.e.191.a.Aet. cordis ſyncopæ quid medeatur 368. d. 385.d.390.c.408.f.452.c.Myr. cordi ſtomachi vicinia noxia 11.e.42.b.g.Aret. cordis tremoribus quomodo medendũ 418.d.Aet.
cordi incumbens pulmo quid faciat 428. d. Aet. cor occupat hectica febris 202.d.Aet. cor lætificans pharmacum 399.b. Myr. cor roborans medicamentum 255.g.267.g.Act.
cordis inter alimenta qualitas & facultas 372.d.Æg.222.d. 241. e. Or.85.h.Aet.
Coracidia 331.g.Or.
Coracinum (piſcem) in Nilo naſci 226.e.Or.
Coracoides proceſſus 551.a.Orib.
Coracum emplaſtrum 677. d. Æg.
Corallium quid, & quæ eius vires 627.h.Æg.158.a. Tr. 454.g. Or. è corallio antidotus 367.g. 460. g.561.d.Æg.
Corax paſtillus 40.h. Orib. 234.d. 714.f.Aet.
Coraxus 227.c.Or.
ad Corcum 339.h.Mar.
Cordyla 435.g.Myr.
Κόρη 112.c.Ruff.
Coriandri vires 628.a.Ægin. 423.f. 447.c.465.h.500.c.583. c. 602. c. Or.35.a.Aet. coriandro venenum ineſt 628.c.Aet. coriandri ſumpti ſigna & remedia 546 g.Æg.645.c.Aet.285.g.Act. 224. f.Scr.
Corianni facultas 500.c.602.c.Or. 35.a.Aet.
Corinthii cuiuſdam hiſtoria 302. f. Or. corinthius paſtillus 784. g.Myr.
Corion 500.c.Or.35.a.Aet.
Coriorum veterum vſtorum cineris vires 519.h.597.d. Orib.91.f. coria vt tingenda 551.h. Myr. corium Chaldaicũ 428.f. Myr.
coriariorum lapis 391.e.Aet. coriarii vtuntur lapide agerato 68. c.Aet. coriarii tinctores rhoe vtuntur 50.f.Aet.
Coridis herbæ vires 628.a. Æg.
Corneæ cucurbitulæ cur fiãt 315. g. Or. corneæ tunicæ ratio 528.a.Or.
Cornelii Celſi de medicina epiſtolæ 247.Mar.
Corniformis tunica oculi 102. Ruff.
Cornicis cerebri vſus 253. h. Mar.
Cornuum vires & vſus 625.e. Æg. 542.a.Or.91.a.Aet. cornu ceruini & caprini vſti & loti facultas 20.g.Or.306.b.Act. è cornu cerui collyrium 360. b. Aet. cornua vteri quæ 779.d.Aet.
cornularis tunica 107.c.Ruff. cornutum papauer 503.d.Or.
Cornus 628.d.Ægin.500.d Orib. cornorum qualitas & facultas 1.e.Aet.29.h.Act.
Κορόμηλα 463.e.Myr.
Corona vel coronum 83. b. Aret. 101.g.Ruff.547.d. Or. corona in oculo 102.b.Ruff.
coronaria ſutura 119. e. Ruff. 547. g.Or.
Corona verbenacæ capiti confert 46.g.Aet. coronæ (conſtellationis) ortus 152.c.Aet.
Coronopus 424.a. Orib. coronopodis radicis vires 628.b.Æg. coronopodium 35.c.Aet.
Corporis humani partes conſtitutiuæ quot 862.g. Theoph. corporis humani tria eſſe prima principia 43.d.Act. corporis humani forma & poſitus 167.a. Celſ. corporis humani quatuor partes: earúmque affectarũm ſigna & medela 375.f. Æg. corporis partes maximæ 101.d. 111.d.Ruff.545.b.Or. corporis pars aliqua raro in aliquo nõ imbecilla 14.a.Celſ. corporis partes ſimilares perficiunt actiones 119. c.Aet. corporum intemperatorum notæ 84. b. Or. corporis ſtructura optima quæ 163.a. Aet. corporis ſtructuræ vitioſæ quæ 179.d.Aet.
corpori accidunt multa quæ medicamentorum opem requirũt 81.f.Celſ. corporum affectiones euacuationis quænam indigeant 303.a. Orib. corporis afflictio ex octo intemperierũ generibus oritur 562. g. Aet. corpora affligi ſimul à quibuſdã rebus & vindicari 28.f.Cel. corpus ali quando & cur deſinat 226.c.Act. corpora alterãtur iuxta aeris ſtatũ 151.g. Aet. corpora ante cibum exercenda 115.c.Aet. corpori arquati colore infecto & pallido quæ medeantur 406.b.421.a.431.d.524. d.Myr. corpus coloratũ reddens medicamentum 270.e. Act. corpus conſumentia 92. g.Celſ. corpori diſtorto vtile medicamentum 323. b. Act. corporum diuiſionem quid faciat 226.f.Aet. corpus exedẽtia 83.f.Celſ. corpus exercendum quandiu ſit 7.b.Or. corpus extenuãtia 14.b.Celſ. corpus floridum facit iaſpachates 70.c.Aet. corporis frigiditas febrilis acceſſionis ſignum 192. a.Aet. corpus gracile, habile, obeſum 19.a.Celſ. corpus habiliſſimum quod 19. a. Celſ. corporis habitus in curat. obſeruandus 759. g. Aet. corporis habitus malus quomodo curandus 142.b.Or. corpus illuſtrius reddunt pepones 46. e. Aet. corporis imbecillitati medentia 267. f.Act.362.e. 369. d. 370. h. 377. d. g. 390.b.404.h. 452.c.Myr. corpus implentia 14.a. Celſ. corpora indurata emollit ſtyracinum oleum 21.f. Aet. corporis integri notæ 11. f.Celſ. corpus longum morbum quod prodat 22. c. Celſ. corporis mortificationi quæ medeantur 362.e.363.a.367.g. Myr. corpora mortuorũ conſeruat incorrupta cedria 31. f. Aet. corporis noxarum quinque genera 96.e.Celſ. corpori odor ſuauis vt cõcilietur 79. f.Or.368.b.Aet. corpus oleo quare perungatur 19. b. Aet. corpori pallido medentia 406. b.421.a.431.d.524.d.Myr. corpora permeat aquoſum 2. e. Aet. corporis refrigerationi quid medeatur 267.f.Act. corpore repleto coire malum 118. d.Aet. corporis rugas expellentia 79.e.289.e. Orib. corpus ſalubre reddens medicamẽtum 270.e.Act. corpora ſana cur difficulter purgentur 11. a. Orib. corpus ſecuritatẽ quod promittat 21.a.Celſ. corpora ſiccari citra concretionem quomodo poſſint 476.f.Or. corporibus venti occidentales familiares 151. f Aet. corpus poſt vomitum cur ablui debeat 78.g.Orib. corpus vniuerſum parandum eſt antequam extergentibus & diſcutientibus medicamentis vtamur 295. h. Act.
corpulentorum pulſus quales 846 a.Philar.
Corrigiatio quid 187.a.Act.
Corrigiola 520.a.Myr.
Corroborantia 21.h.474. b.614. e. Or.101.f.Aet.
Corrodentia cutem 102.e. Aet. corroſiones palpebrarum 299. e.Aet. corroſio venarum 419. e.f. Aet.
Corrumpentia medicamenta 197. e.Act. corrumpentium medicamentorum commodè mixtorum vſus 197.e.Act.
corruptu difficilia quæ 68.c.589. e. Or.110.a.Aet. corruptu facilia quæ 68.b.586.d.Or. 109.g.Aet.
Κόρση 101.e.Ruff.
Cortalon quid 445.g.Myr.
Cortices ſiccioris temperamenti quã flores aut folia 29.a.b. Aet.

Corydalus aliis alauda 379.d.Mar. corydali facultas 95.e.Aet.
Corydus colicis prodeſt 475. g. Aet.
Κορυφὴ 101.f.Ruff. κορυφαὶ in digitis quid 104.d. Ruff.
Coryza 102.d.Ruf.409.c.Aet.66.e. Celſ.
Coſcinos, beſtia 77.c.Aret.
Coſmas & Damianus pecuniæ cō temptores 584.f.Myr.
Coſmiana antidotus 377.e. Mar. coſmi collyrium 266. g. Mar. coſmi pharmacum ad anginam 301.f.Mar. coſmi purgatoriū pharmacum 383.g.Mar.
Coſtæ 104.f.Ruff. coſtarum differentia & ſitus 121.b.Ruff.596 f. Æg. 168.e.Celſ. coſtæ nothæ 550.f.Or.
coſtarum affectarum curatio 596. f.Æg. coſtarum affectarum vrinæ 131.h.Act. coſtæ findēdæ ratio 176.g.Celſ. coſtarū fractarum curatio 176.g.Celſ. coſtas obtegēs membrana vulnerata cur tantum puris effundat 28.f.Aret.
Coſti electio & adulteratio 26.b. Orib. coſti vires 628.b.Ægin. 19.f.22.d.108.d. 500. c. Or.35.c. Aet. coſtus laudatiſſimus qui 424.a.Or.98.b.Aet.
Cotis Naxiæ & olerariæ vires 631 d.Æg.
Cotinos 423.f.Orib.
Cotonea 29.g. Act. è cotoneis antidotus 387.b.392.e. Myr. è cotoneis malis medicamenta 658.f. Æg. ex cotoneis malis purgatorium 132. c.d. Aet. è cotoneorum ſucco antidotus 429.c.Myr.
Cottyphi 227.c. Or.
Κοτύλη 103.g.Ruff.547.d. Or. κοτύλαι 105.e.121.d.Ruff.
cotylæ nota, quātitas & pōd᷒ 699. e.700.e.g.Æg.243.244.452.Mar. cotyle Attica & Italica 397. f.Myr. Κοτύλη Ἑλληνικὴ ἐλαίε 245. Mar. κοτύλη Ἰταλικὴ καὶ Ἀλεξανδρίνη 245.Marc. cotyli triūciarii quātitas 243.b.Mar.
Cotyledonis vires & deſcriptio 628.c.Æg.21.e.424.b.466.a.500 d.603.a.Or.35.e.Aet.202.d.Scr.
Κυφοξυλεία 487.a.Myr.
Coxarum ſitus & figura 121.c. Ruff.169.g.Celſ. coxarum affectarum curatio 80. g. Celſ. coxarum dolor quid portendat 25 c.Celſ. à coxarum dolore quid præſeruet 336.a.Mar. ad coxæ dolorem 352.a.e. 353. c.f. 354.a.412.c.Mar. coxarū fractarum curatio 597.b.Æg. ad coxæ infirmitatem & contractionem 353. e.Mar. coxæ luxatæ curatio 606.f.Æg. coxarum malis quid medeatur 358. f.Myr. ad coxæ ſtuporem ſubitum 352.e.Mar.
coxendix 105.f.Ruff. coxendicis dolorum cauſæ & curatio 579.a. Aet.225.g. Act. coxendicis dolori cuius venæ ſectio conueniat 194. f. Act. coxendicis dolori quæ medeātur 47.g.93.h.Aet. coxēdicis excreſcētia tumorib᷒ ſimilia quomodo curanda 671.c. Orib. coxendicis morborū curatio 94.g.Aret. 491. e.Ægin. coxēdicis morbo quæ medeantur 450.d.Ægin. 19.a.27. f.83.f. Aet. coxendici ruptæ quid profit 671.b. Orib. coxendicum vſtio quomodo fiat 563. g. Æg.Vide Iſchiad.
Κράμβη 422.e.Myr.
Crābæ, id eſt braſſicæ ſpecies & vires 424.d.500.d.603.a.Or. 35. e. 36.a.Aet. crambe cur nō bis coquenda 35.f.Aet.
crambion 445.g.Or.
Craniæ arboris, fructuumque & germinum facultas 628.d. Æg. 500.d.Or.
Cranion 106.b.Ruff.522.c. Or. cranii ſitus 119.d.Ruff.
cranocolaptes 619.b. Aet.
κρανίος 522.c. Or.
Κραντῆρες 103.b.Ruff.
Crapulæ remedia 374.d.Æg.341.d. 364.c.Mar.
Κράσπεδον quid & vnde 5.a.Aret.
Craſſa arteria 110.a.Ruff.
craſſarum partium quæ ſint 21. g. Or.101.f.Aet. craſſefacientia in ſanguinis reiectione 71. b. Aret. craſſefacientia alimenta 368.c.Æg. craſſi ſucci alimenta quæ 238.e.Or.104.h.Aet.
Craſſiſſimum os in capite 167.d. Celſ. craſſioris medicamenti auribus inſtillādi diſſolutio 126. f.Celſ.
Cratæogoni vires 628.f.Æg.500.e. Or.
Crateuas 416.b.Orib.
Crato medicus 127.a. Cel.
Κρεμαστὴρ 109. d.. Ruff. κρεμαστῆρες 576.d.Æg.543.e.Or.153.e. Celſ. κρεμαστῆρες in morbo colico affici inopinatò 44.b. Aret.
Κρημνοὶ 105.d.Ruff.
Cremor veratri 140.c.Aet. cremor vuarum caput lædit 112.b. Aet.
Crepuſculum autumno aſſimilatur 150.e.Aet.
Crepido quid, & quis eius vſus 604 c.Æg.
Creſpuli 479.h.Myr.
Creta 66.b.Aet.
Crethmi vires 628.Æg.20. f. 500.e. Or.36.b.Aet.
Cretica terra 513.a. Or. creticū nardum 57.c.Aet.
Criamborum 456.g.Myr.
Cribriforme os 119.f.Ruff. cribriformia foramina 106.e.h.Ruff.
Κριβανίτης panis 26.f.Act.
Cricilaſia 297.c. Orib.
Crimnon quid, eiúſque vis & vſus 628.f.Æg. 36.e. Aet. 864. b. Th.
Crines 101 f.Ruff.545.c.Or.
Crini, id eſt lilii vires 628.g. Ægin. 500.f.603.c.Or.36.f.Aet. Κρίνε ἄνθος 424.d.Or.
Criogenes paſtillus 664.c.Æg.791. d.Myr.
Criſera quid 73.e.Aret.
Criſimi dies 44.c.Celſ.
Criſis quid ſit, & quomodo agnoſcēda 173.g. Act. criſis futura quomodo prænoſcenda ſit 91. b.Orib. criſis dierum in vrina 135.e.Act.
Criſpi vt pili fiant 280. e.f.g. Aet.
Crithæ, id eſt hordei, vires 500.f. 603.c.Orib.36.b. Aet.
Κριθὴ quid 183.c.Act.
Crithamon 424.d.Or.
Crithmon 424.d.Orib.
Criticorum dierum dignotio 177. b.Act.
Critonis medicamentum ad morbum regium 358.b.Æg.
Croceus peſſus 694.c. Æg. croceum vnguentum quod puerile inſcribitur, & ei᷒ vſus 52.g. Or.
Crocidæ confectio 688. a. Myr.
Crocodiliadis radix 548.d. Aet.
Crocodilion 424.e.Orib.37.a.Aet. crocodilii ſemen & ſuccus 500. g.Or.
Crocodilus terreſtris ab Indis in elephantiaſis purgatione quomodo paretur 665. f.Aet. crocodilorum terreſtrium ſtercoris vires 602.d. Orib. 83.h. Aet. crocodili ictui quomodo medēdum 542.h.Æg.615.β.b. Aet.
Crocomagma vnde fiat, & quod optimum 424.f.Or. crocomagmatis præparatio 663.e. Ægin. 98. d.273.f.Aet.788.e. Myr. crocomagma ad dolores capitis 716. c. Aet. è crocomagmate antidotus 431.c.Myr.
Croci vires 628.h. Æg. 19.d. 21.a. 500.g.603.e.Or.37.b.478.e.Aet. 305.d. Act. croci delectio & vis 424.e.500.g.Orib è croco antidota 390.d.421. d. 423. f. Myr.
crocus ex Atho 47.a.Act. croc᷒ Corycius 424. e. Or. 98.c. Aet. 46 h.Act. croci Corycii electio 26.c.Or.
Crommyon 424.e.500.g.Or.37. b. Aet.
Κρόταφος 101.Ruff. Κροταφίταμ μύες 106.f.Ruff.
Croton quid, eiúſque facultas 649. d.689.g.Æg.18.c.33.d. Aet.
Cruditas materiæ magna excretionem impedit 91.e.Act. cruditas podagræ cauſa 587. h. Aet. cruditas venere vſuris noxia 118.a.Aet. cruditates vertiginem generant 247.c. Aet. cruditatē pars vitioſa maximè ſentit 17.d.Celſ. cruditate laborātes vitiati alimēti ructum cur edant 765.d.Caſſ.
cruditatis cauſæ 459.c.Aet.82.f.89. h.159.b.Act. cruditatis ſigna 36.b.Act.24.a.Celſ. cruditati medendum quomodo 178. 179. 459.460.e.Aet.35. g. Act. ad cruditates 126.g.Ruff.313. g. Marc. ad cruditates deducendas 384.e.Mar.
ad cruditatem quæ nauſeam facit 333.c.Marc. cruditatum in hepate cauſæ 82.f. Act. cruditatem vrinæ quæ ſignificēt 856. f.Theoph.
crudum ructantes 11.e.Celſ.
crudi humoris redundantis ſignū 857.d.Theoph. crudum humorem quæ generent 7.Aet. crudis humoribus quid medeatur 347.b.Æg.603.604. Aet.
Cruenti mictus cauſa & curatio 231.h.Act.
Crunion 541.d.Aet.
Crus duobus oſſibus conſtat 169. h.Celſ. cruris depoſitionis modus 600.d.Æg. ad crurum dolorem 397.e.Marc. crurum dracunculi quomodo ſanandi 736.d.Aet. cruris femoríſq; fracti curatio 179.f.h.Celſ. cruris reſoluti curatio 267.f. 736.g. Aet. crurum varices quomodo ſanandi 314.b.Aet. ad crura vlceroſa 322.e.397.a.Mar.
crura & latera quorum organorū eſſe dicantur & quem vſum habeant 163.a. Or. crurum adiunctorum in organis vſus 165. h.Or. crura ſena habētes deligationes 575.h. Æg.
Κρούσματα 560.a.Myr.
Cruſta quid 5. e. Aret. cruſtæ ſymptomata 5.e.Aret. cruſta à viua carne erodentibus diducitur medicamentis 107.h.Celſ. cruſtas eiiciēs medicamentum 521.e.Ægin. cruſtas vlceribus inducentia 485. f. Or. 713. 714. Aet.84.a.Celſ. cruſtam remouens cataplaſma 511. e. Æg. ad cruſtas 301.f.Marc.
cruſta in carbunculis 107.g Celſ. cruſtis oris quomodo medendum 397.d.Aet.
cruſtificorū medicamentorū vſus 528.a.Æg. cruſtificū ſiccum in rabioſi canis morſu 537.b.Æg.
cruſtati piſces 89.b.Aet. 30.h.Act.
Cruſtuminati præparatio 229. g. 240.a.Aet.
Crucis imago apum & veſparum ictui medetur impreſſa 617.β.g. Aet.
Cryamborum 426.a.Myr.
Cryſtallinus oculi humor 299. c. Aet.
Cryſtallion 450.d.Or.
Cryſtalloides tunica oculi 107. e. 116.b.Ruff.146.c.Celſ.
Κτεὶς 105.c.Ruff.
Κτηδόνες 115.f.Ruff.
Cteſii de elleboro locus 342.d.Or.
Cteſiphontis malagma 88.b. Celſ.
Cubicum os 122.c.Ruff.
Cubitus 104.b.120.f. Ruff. 546. d. 551.d.Or.169.c. Celſ. cubitus coronarum duarum proceſſus cur habeat 551. d. Or. cubiti muſculi 561.d.Or. cubiti venæ propago & ſectio 193.d.Act.
cubitus elapſus in eas partes vbi brachium curuatur, quomodo reſtituendus ſit 189.c.193.c.Or. cubiti fracturæ quomodo medēdum 699.a. Æg. cubiti gibbi luxati curatio 604.g. Æg. cubiti luxati reſtitutio 177. a. Or. 183.g.Celſ. cubitus prolapſus, per ſcalam quomodo reſtituendus 172. c. 173. h.Or. cubito ſuſtinendo vtilis laqueus 155. e. Or. ad cubiti vitium vel dolorem 63.g.Aet.321.c.Marc.
cubitizare 104.b.Ruff.
cubitorum in organis vſus 163. b. Orib.
Cuculus, os 105.e.Ruff. 547.a. Or. cuculi piſces 224.h. Orib. 88.g. Aet.
Cucumeres 356. a. Myr. cucumeres crudum ſuccum generare 584.g.Or. cucumeris vires 640.b.Æg. 20.b. 21.d. g.508. d.609.b.Or. 51.e. Aet. cucumeris inter alimenta qualitas & facultas 370.e.Æg.213.d.Or.28. g.Act. cucumeris in purgando vires 384.c.Marc. cucumeris radicis purgatoria vis & doſis 127.d.Ruff.382.c.Mar. cucumeris ſemen 21.a.g. 254. c. Or. cucumeris ſemē ex melle quid commodi præſtet 578.h.Or.
cucumeris ſatiui in purgando vires 273.f.Act. cucumeris ſatiui radix & ſemen 525. d.Or. cucumis ſilueſtris Græcis σίκυος ἄγριος 405.d.Marc. cucumeris ſilueſtris vires 19.d.22.b. 439.d. 484.a.Or.51.f. Aet. cucume-

tis ſilueſtris in purgando vis & doſis 325.c.327.g.Or.126.f.Aet. 273.b.Act.
Cucurbitæ inter alimenta qualitas & facultas 370.e.Æg.212.h.236.c.Or.29.a.Act. cucurbitæ vires 627.b.Æg.21.e.602.b.Orib. 33.e.Aet. cucurbitæ domeſticæ in purgando vires 382 g. Marc. cucurbita ſilueſtris 364.c.Myr. cucurbitula ſilueſtris Græcis colocynthis 211.d. Scr.326.g.382.c.Marc. cucurbita ſiluatica quas vires in purgando habeat 382.c.Mar.
Cucurbitularum differentia ex materia & figura ſumpta 315.f. Or. cucurbitularum figura 31.h.Celſ. cucurbitularum genera duo 31.h.Celſ. cucurbitularum materia 32.a.Cel. cucurbitularum vſus 567.f. Ægin. 10.d.314.h.375.a.Orib.122.b. Aet.196.b.Act.32.a.Celſ. cucurbitularum vſus vbi vitandus 196.b.Act.
cucurbitularum affixio 32.a.Celſ. cucurbitulæ quando adhibendæ 10.d.15.c.Or. cucurbitulæ quando cum modico igne, & cum multo igne affigendæ 315.f.Or. cucurbitularum inanium admotio quibus proſit 67.d.Aret. cucurbitularum vicem quid ſupplere queat 32.a. Celſ.
cucurbitulam apoplecticis ſub mẽto affigere ſtultũ 60.a.Aret. cucurbitula capiti intempeſtiuè admota lethargum inducit 122. d.Aet. cucurbitulæ iſchiadicis quando commodæ 581.c. Aet. cucurbitulas mammas prope non affigendas eſſe 314. h.Or. cucurbitula occipitio inciſo admota phrenitin leuat 54.d.Celſ. cucurbitulæ pleuriticis adhibendæ ratio,& vtilitas 66.e.Aret.432.e.Aet. cucurbitulæ renib⁹ calculoſis quomodo adhibendæ 551.b.Or.
Culices arcentia 535.b.Æg.627.h. 628.a.Aet. culices in tumoribus naſci 744.a.Aet. culices oculis obuerſari quibus videntur quomodo curandi 438.e. Æg.
Cultratorum ferramentorum vſus 577.g.Æg.
Cumini vires 629.c.Æg.15.f.19.e. 482.h.501.a.603 g.Or.38.a.Aet. cuminũ Æthiopicũ 355.c.Myr. cumini Æthiopici deſcriptio & vis 408.g.491.a.Or. cuminum latum 365.h.Myr. è cumino antidotus 383.c.427.d.Myr.
Cunei in organo vſus 164.b.Or.
Cunila aliis ſatureia 215.a.Scrib. 344.f.Marc. cunila Græcis onitis 382.e.Mar. cunilæ purgatoria vis & doſis 127.b.Ruff. 382.e.Marc.
Cunnus 109.c.Ruff. cunnus mulieris cuiuſmodi ſit 544.c.Orib.
Cupholithos 74.a.Aet.
Cupreſſi vires 629.c.Æg.38.a.Aet. è cupreſſo emplaſtrum quomodo conficiatur 771.c.Aet.
Cura quid ſit 426.f.Æg.
Curata quæ vocentur 89.g.Celſ.
Curatio affectuũ dignotione quidem potior,tamen ſine ea conſiſtere non poteſt 191.d.Act. curatio ægritudinis cognitionẽ ſequitur 6.g.Celſ. curatio potiſſimùm circa plenitudinem, vacuationem & alterationẽ verſatur 192.d.Act. curatione alia aliàs opus eſt 6.b.Celſ. curatio morborum duplex 29.h. Celſ. curationis partes duæ 163.a.Aet. curationis recta ratio quæ ſecundum rationalis medicinæ profeſſores 6.b.Celſ. curatio quibus minus prodeſt 41.d.Celſ. curatio ſanabilium tantùm aggredienda 222 a.Aet. curationes communes duplices 30.a.Celſ. curatio mala quanta mala inducat 588.g.Aet.
Curcuma 387.d Myr.
ad Curriculo tractos 325.f.Mar.
Currus geſtatio 116.f.Aet.
Curſus vſus & differentiæ 295.c. Orib. curſus mederi oculorum debilitati 320.c.Aet.
Curta in auribus,labriſque,ac naribus quomodo curari poſſint 148.d.Celſ.
Cutiliarum ſubcutiliarúmque fontes ſalubres 71.f.Celſ.
Cutiones 275.g.283.b.Mar.
Cutis adſtrictio vnde & quomodo curanda 352.a.Æg. cutis affectuum variorum curatio 243.g. Act. cutis affectioni ſales theriaci accõmodi 653.f.Aet. cutis aridæ & induratæ diæta 206. g.Act. cutis colorem quid cõmendet 329.c.Act. cutim condenſantia 23.h.616.f.Or. cutis denſitas febrem inducit 203. e.f.g.Aet. cutis denſatæ curatio 577.b.Orib.177.c.Aet. cutis malis medẽtia 481.d.e.Myr. cuti perfuſiones quid cõferãt 157. a.Aet. cutẽ perſpirabilẽ quid reddat 322.b.Act. cutim purgantia 155.b.Aet.84.e.Celſ. cutim rarefacientia 616.e.Orib. cutis raritas 178.c.d.Aet. cutim rumpentia 322.b.Act.86.a. Celſ. cuti ſcabroſæ medetur oleum laurinum 18.h.Aet. cuti ſenili & teneræ quid medeatur 508.b.Ægin. cutis ſuperficies vlceroſa in febrientibus cur 704.d.Caſſ. cutis vlcera maligna & vetuſta quid ſanet 262.c. Act. cutis in vulneribus ſignificationes 101.d.Celſ.
cutis capitis affectionum agnitio 180.g.Act. cutis capitis affectiones quomodo curãdæ 414. e.Æg. ad cutem capitis torridam & conſtrictam 252.a.Mar. cutis plana circa vmbilicum 21.a.Celſ.
Cyami, id eſt fabæ, vires 500.h. 603.e.Orib.37.c.Aet. Κύαμοι in mamma quid 104.e.Ruff.
Cyanos 629.b.Æg.72.g.Aet.
Κυαθίσκος Latinis auriſcalpium auerſum 830.e.Myr.388.d.Marc.
Cyathi nota 699.e.Æg. cyathi quantitas & pondus 28.d.Orib. 700.e.701.a.Æg.358.a.Myr.243. 244.245.Mar.
Κύβιτος 104.b.Ruff. κυβιτίζειν 104 b.Ruff.
Cybium 231.b.Orib.
Cyboides os 552.g.Orib.
Cyclaminus Latinis herba orbicularis 257.h.347.d.Mar. cyclamini vires 629.b.Æg.425.a.484. c.501.a.604.a.Or.37.f.Aet. cyclamini in purgando vires 273. c.Act.382.f.Mar. cyclamini radicis vſus 670.h.Or.
Cydonatum friabile 659.a.Æg. cydonati præparatio & vſus 240 b.Aet.
Cydonia 215.g.Or. cydonii guſtus qualis 4.f.Aet.
Cydonitæ cõfectiones 673.a.Myr. 371.g.Marc. cydonite oxyporium 337.c.Mar.
Cygnaria collyria 350.a.351.b. Aet. cygnus collyrium 351.e. Aet.309.a.Act.
cygni pullus 96.d.Aet.
Cylindri ferrei ad lactis cocturam 252.f.Tr.78.e.Aet.
Cymbalii folia 478.g.479.a.Myr.
Cyma lauri aliis lauriculus 387.a. Mar.
Cyminum 38.a.Aet. cymini ſemen 501.a.Orib. cyminum agreſte 424.h.Or.
Κυναλώπηξ 96.c.Aret.
Κυνάγχη quid,& cur ſic dicta 3.h. Aret.399.f.Aet.187.b.Act. cynanche vnde 446.g.Æg.
Κυνικὸς σπασμὸς quid,& quæ eius remedia 210.b.235 d.Scrib.325.e. Mar.cynici ſpaſmi curatio 66.a. Celſ.
Κυνόδοντες 103.b.Ruff.
Cynogloſſum 39.e.Aet.
Cynocrambæ vires 614.d.Æg.
Cynoctonon 407.e.Or.
Cynocytis Latinis roſa canina 394 f.Mar.
Cynomachon 449.e.Or.
Cynomoron vnde dictum, eiúſq; vires 614.e.Æg.
Cynomyia 450.d.Or.
Cynoſbatos 421.h.501.a.Or.
Κυνὸς ὄρχις, eiúſque vires 635.h.Æg. 505.b.Or.
Cypariſſi vires 629.c.Ægin.501.b. 603.g.Or.38.b.Aet. cypariſſina reſina 507.d.Or.
cypariſſias tithymallus 445.e.Or. cypariſſiæ tithymalli purgatoria vis 128.b.Ruff.
Cyperis 629.d.Æg.
Cyperus aliis iuncus 292.c.294.e. Mar. cyperi electio 26.d.Or. 98 d.Aet. cyperi vires 20.d. 106.e.425.b.501.c.603.h.Or.38. c.Aet.
Cyphi 158.c.Tr.656.f.Aet.421.d. 422.b.Myr.cyphi ex reb.xxviii 663.a.b.Aet. cyphi ex rebus xxxvi.662.e.Aet. cyphi lunare 693.e.Æg. cyphi magnũ ſolare 693.d.Æg. cyphia pharmaca 685 g.Myr.
cyphoides antidotus 659.h.Ægin. 516.f.Aet.269.c.Act.434.c.Myr. cyphoidis medicamenti vſus 44 f.Or.
Cypirus Latinis gladiolus 206.e. Scr.
Cyprus chalcanthum generat 74. f.Aet. cypri metallũ in Solorũ mõtib.73.c.Aet. cyprium ſeſeli 325.e.Or. cyprium vas 537. d.Æg.
cyprus arbor 629.d.Æg.425.c.Or. 38.d.Aet. cyprinum oleum 22 b.Aet.
Κυψελὶς 34.a.Aret.110.f.Ruff.
Κυπτάριον 494.b.Myr.
Κύπτω 494 b.Myr.
Cyrenaici ſucci vires 635.f.Æg.14. f.Or.
Cyriacus paſtillus 714.e.Aet.
Κυρτὰ 108.e.Ruff.
Κύστις 138.f.Ruff. κύστεως τράχηλος 105.a.Ruff.
Cythion vel tephrion collyrium 119.h.Celſ.
Cytinum Latinis malum granatũ 363.c.Marc. cytinum acerbũ eſſe 3.b.Aet. cytini vires 449. a.Orib.14.b.Aet. cytini acini quales 50.f.Aet. cytini florum vis 639.b.Æg.
Cytiſi deſcriptio 352.c.Marc. cytiſi vires 629.e.Æg.501.d.604. b.Or.38.f.76.h.Aet.
Cyzicenum oleum 22.e.Aet.

D

Dacæ & Dalmatæ tela quomodo inficiant 589.g.Æg.
Dacneron collyrium 174.d.Tr.
Δάκτυλοι 104.c.Ruff.
dactyli quid 855.g.Theoph.
Dæmonem nõ eſſe incubum 255. b.Aet. dæmoniacis quæ medeantur 264.g.Act.406.a.Myr.
Damaſcenorum prunorum facultas 371.d.Æg.34.d.170.f.Aet. è damaſcenis prunis antidotus 379.b Myr.
Damaſonii vires 618.g.Æg.408.b. 494.f.Or.16.e.Aet. damaſonii in purgando vires 382.h.Marc.
Damocratis theriaca 661.b.Aet.
Danais 423.e.Or.
Danai collyrium aridum 340.h. Aet.
Daphnes, id eſt lauri, deſcriptio 415.e.Or. daphnes foliorum & baccarum vires 494.g.597.c. Or.16.f.Aet. daphnes Alexãdrinæ deſcriptio 415.e.Or.
daphnes herbæ temperies 494.g. Or. daphnes herbæ vires 619. a.Æg. daphnes radicis cortex 465.f.Or.
Daphnitis 422.c.Or.
Daphnoides, eiúſque deſcriptio & vires 626.f.Æg.325.d.415.f.Or.
Δαρτὸς 109.d.Ruff.153.f.Celſ. darti quid 576.e.Æg.
Dauci vires 369.d.618.g.Æg.19.b. 20.f.22.d.494.f.Or.6.a.16.e.51. h.Aet. dauci ſeminis & radicis vis ac vſus 482.f.494.f.583.c. 597.b.Orib. daucus Creticus 415.d.Orib. daucus ſilueſtris 369.e.625.b.Æg.39.a.Aet.
Deambulatio exercitii ſpecies eſt 115.d.Aet. deambulationis duo genera 293.f.Or. deambulatio in quibus affectionibus auxilii gratia,inſtituenda 293.f. Or. deambulatio oculorum debilitati confert 320.c.Aet. deambulatio ventrem impellit 465.f.Aet. deambulatione apotherapeutica quando vtendum 293.h.294.d.g.Orib. deambulationes concitatiores generant podagram 587.h.Aet.
Deaſciatio quid 591.e.Æg.
Debilitas ex alui fluxione quomodo curanda 483.e.Aet.
Decamœron vnguentum 611.a. Aet.
Decamyri confectio 692.d.Ægin. 552.a.718.b.Myr. decamyri calefactorii confectio 403.h. Marc.
Decẽber Ægyptiis coiac 610.b.f. Aet. decẽbris dies prima cur obſeruatu digna 152.d.Aet.
Declinatio quid 192.d.Aet. declinatio imperueſtigabilis 192. g.Aet. declinationis ſigna 192. f.Aet.41.g.Celſ. in declinatione rarò quis moritur 201.f. Aet.

Decocta quomodo fiant 250.a. Or.249.d.Act. decocta varia 628.e.Myr. decocta varia ſanguinis defluxionem ex ore exprimentia 109.h.Or.
ecoctio magna 278.e. Act. 451.e. 452.a.Myr. decocti magni antidotus 431.e.Myr.
Decubitus in lectica quibus præſtet 370.c.Or. decubitus in terra cur iniucundus & noxius 370.c.Or. decubitus qualitas in ægro quid indicet 45.g.Act. decubitus ratio in ægrotis qualis eſſe debeat 281.a.Or. decubitus in locum affectum cur minus difficulter fiat 755.a.Caſſ. decubitus decorus bonum ſignũ 190.a.Aet. decũbere quibus conueniat 281.a.Orib.
Decuſſatæ inguinum deligationis vſus 580.d.Ægin. decuſſatio quid,& quomodo adhibenda 601.d.604.e.Æg.
Defluxus dignotio & curatio 447.e.448.a.g.Æg. è defluxione laborantibus medentia 410.c.411 g.418.c.742 h.Myr. è defluxionibus affectiones ortæ quomodo curandæ 633.c.Or.
Deformes & prodigioſi cur plerũque emota mente 762.e.Caſſ. deformitatem inducunt hæmorrhoides 688. .c.Aet.
Defrutum 357.c.Myr. defrutum cuius inter potiones materiæ 61.e.394.h.584.b.Or.37.b.Celſ.
Deglutiẽdi viæ impeditæ quæ adhibenda 62.g.Ar. deglutitionis reſolutæ curatio 422.a. Æg. 266.f.Aet.
Deiectiones crebrò periculoſæ 15.b.Celſ. deiectiones interdum neceſſariæ 15.a.Cel. deiectio quando ſine noxa 27.c.Celſ. deiectio quando fieri debeat 14 h.Cel. deiectiones quid indicent 45.g.Act. deiectionum dignotio 165.a.Act. deiectionum colores varii,& quid quiq; indicẽt 161.b.Act. deiectio albæ ceu canũ ſtercora,vnde 161.c.Act. deiectiones ſubalbidæ & lacteæ 161.c.Act. ad deiectionem nimiam 368.b.g.369.e.h.372.g.Mar. ad deiectionis tardium 369.f.Mar. deiectiones quomodo antiqui moliebãtur 32.d.Celſ.
Deiectorii vnguenti miſtura 281.e.Act. deiecturis quo victu vtẽdus 15.a.Celſ.
δειρὴ 103.f.Ruff.
Delacrymatorium collyrium 280.d.Mar.
Δηλητήρια quæ 198.d.Act. ad deleteria 766.d.Myr.
Delicatum collyrium 352.h.Aet.
Delicta noſtra quæ morbos nobis accerſant 200.e.Act.
Deligationum ratio & vſus 394.h.Orib. deligationum ſena cruda habentium vſus 575.h.Æg.
Deliquii animi variæ cauſæ & curationes 225.g.& deinceps Aet. 411.b.a.Æg. deliquium animi ex bulimo 478.h.Aet. Vide Animi deliqu.
Delphinum carnis qualitas 373.h. Æg.225.h.Or. delphini(conſtellationis ortus)152.a.Aet. delphinorum in organis vſus 164.d.Or.
delphinium 415.g.Or.
δελφὺς cur dicta 542.e.Or. δελφὺς Hippocrati quid 109.b.Ruff.
Delirium quid 418.g.Æg. delirium quibus ſit ſaluti 27.f.Celſ. delirii & fatuitatis diſcrimẽ 258.f.Aet. delirii & furoris diſcrimẽ 22.g.Aret. delirii & phrenitidis differẽtia 145.f.Tr. delirii indiciũ 858.b.Theoph. delirii prænuntii 854.h.Theoph. delirium inducit peripneumonia 428.e.Aet. deliria melancholica varia 250.g.251.a.Aet. deliria etiam ex potu & cibo gigni 22.f.Aret. delirium è cerebro icto 98.b.Celſ. delirium ex hepatis ſuppuratione 515.c.Aet. delirium ex metu 55.b.Cel. deliria in peſte 223.c.Aet. delirii curatio 258.g.Aet. delirium vt miteſcat in phreniticis quæ adhibenda 54.b.55.c.Aret.
Democratis antidotus cõtra venena 411.c.Myr.
Democritus 5.d.23.d.Celſ.
Demoſthenis collyrium ad veteres affectiones 52.a.Orib.
Denarii quantitas 84.h.Celſ. 243.Mar.
Dendrodes tithymallus 445.a.f.Orib.
Dendrolibanum 375.d.Myr.
Dendromalache 41.g.Aet.
Dentes 103.b.Ruff. dentium ortus 76.f.Orib. dentium ſitus diſtinctio & numerus 168.a.Celſ. dentium affectuum dignotio 186.c.Act. dentium affectiones curandæ quomodo ſint 192.c.Tr.444.c.Æg.653.b.Or.378.b.Aet. dentium affectionũ a caliditate ortæ quomodo medendum 381.d.Aet. dẽtium affectio ex ſiccitate quomodo curanda 384.g.Aet. ad dentium affectiones varias remedia varia 747.g.748.a.Myr. 269.g.Act. dentium anodynũ 193.c.Tr. dentibus conueniẽtium differentiæ & materia 402 f.Or. dentium cura quæ medico dignior 241.d.Act.
dens acutior in linguæ vlceribus ſi ea ſaneſcere non ſinat, limandus 131.d.Celſ. dentes agnaſcentes quomodo tollendi 560.h.Æg. dens auctus ſupra modum aut defractus quomodo tractandus 560.h.Æg. dentibus candorem,nitorem & odorem quæ concilient 594.d.654.e.Or.296.d.297.f.h.298.a.e.f.Mar. ad dentes cauos 295.a.d.g.Mar. dentes confirmantia 295.g.296.a.d 297.c.f.298.e.Mar. dentes confringit cedria 31.g.Aet. dentes conſeruandi quomodo 80.b.Or. dẽtes corroſi,itémque molares & qui liuidi ac dolentes, quomodo curandi 653.d.Or. denti corroſo quæ indenda 444.e.Æg. denti corroſo extrahendo quæ cautio adhibenda 560.g.Æg. dentes dealbans medicamentum 445.c.Ægin. denti defracto quomodo medendum 561.a.Æg. ad dentes denigratos ſmegma 367.f.Aet. dentibus detritis quid conducat 445.d.Æg. dentiũ dolores ex nimio coitu oriri 117.f.Aet. dentium doloris curatio 193.a.Tr.444.e.Æg 653.d.f.Or.241.d.Act.129.d.Celſ. dentium dolori quæ medeantur 592.h.595.a.598.b.600.h.601.e.610.h.Or. 8.h.12.d.g.30.c.46.h 48.e.92.e. Aet.261.g.263.f.265.h.314.f.315 d.Act.353.a.356.f.360.b.390.d. 391.g.403.f.418.c.430.h.438.a. 766.c.Myr 95.c.129.g.Celſ.195.d.202.b.Scr.249.d.293.f.294.c. 295.a.d.296.d.f.297.a.298.e.311.a.337.g.411.f.Marc. dentium dolori apta remedia 202.b.Scr. dentium dolorem leniens catapotium 95.c.Cel. ad dentium dolorem compoſitiones valentiores 129.g.Celſ. dẽtibus dolentibus quæ pituitam extrahãt 654.a.Orib. dentium doloribus inueteratis cuius venæ ſectio conueniat 194.d.Act. dẽtes à dolore tuens,eóſque roborans ac decorem eis concilians medicamentum 654.d.Orib. dentium craſſorum curatio & remedia 385.h.386.b.Aet.241.e. 261.g.315.b.g.Act. dẽtes exedi & erodi incipientes quomodo curandi 314.d.Act. dentis exeſi curatio & remedia 129.g. Celſ.295.g.Marc. dens eximi ſine dolore quomodo poſſit 444.h.Æg.654.a.Or.387.b.Aet. dentes extrahendi quomodo ſint 560.g.Æg.387.b.Aet.315.a. Act. dẽte extracto quomodo caruncula mitigãda 560.g.Æg. dentem facilè vt eximas 296.b. d.e.297.b.c.Mar. dentium fluxione laborantium curatio 444. f.Æg. dentibus frigore læſis quomodo medendũ 653.f.Or. 382.b.Aet. dentium humore affectorũ curatio 382.g.385.c. Aet. dentes ab humoris iniuria quid defendat 298.c.e.Mar. dentes illuſtrat ariſtolochia 12. a.cornu ceruinum 91.a.ſepia 96 h.Aet. dentes imbecilli aut molares contuſi,corúmque ſtupor,quomodo curandi 654.b. Orib. ad dentium incolumitatem & nitorem 298.b.Mar. dentium inflammationis curatio 444.e.Ægin. dentibus laxatis quæ medela adhibenda 383.f.Aet. dentibus labantibus quid conueniat 270.d. 329.e.Actuar. dentes lædentia 591.e.Orib.78.b.Aet. dentes lima atterendi quomodo ſint 384.d.Aet. dentes liuidi quomodo curandi 653.d.Orib. 314.d.Act. dentibus medentia 10.g.14.e.49.d.55.e.56.g.Aet. dentes moti quomodo firmandi 444.f.Æg.653.b.f.Orib.202.f. Scr. dentibus motis medentia 194.f.Tr.45.a.Aet.263.f.315. b.f.Act.149.b.296.d.297.c.Mar. dẽs molaris quomodo citra dolorem eximendus 615.g.654.a. Or. dentibus molaribus medetur Eſdræ antidotus 658.a. Aet. dentes mundat pumex 69.a.Aet. ad dentium nigrorem emendandum 297.h.298.a. e.Marc. dentibus odorẽ quid conciliet 445.d.Æg.296.d.297.f. h.Marc. dentes pallidos quid purget 298.a.Marc. ad dentiũ pituitam & epiphoram 296.c. Marcell. dentes præſeruandi quomodo 354.a.Æg.315.e.Act. ad dentes purgãdos 298.a.Mar. dentium putredini quid medeatur 410.c.Myr. ad dẽtes ſplendidos faciendos 297.d.Marc. dentes ſponte vt excidant 766. f.Myr. dentium ſquamæ quomodo tollendæ 561.a.Ægin. dentium ſtridor inter dormiendum quid ſignificet 427.d.Æg. dentium ſtridorem quid tollat 296.e.298.d.Marc. dentium ſtupori quid medeatur 445.c. Æg.654.b.Or. dentium ſtuporem inducit oxygala 79.g. Aet. dentes ſuperuacui quõ tollẽdi 560.h.Æg. dentes à tumore quid defendat 298.c.Mar. ad dẽtes vacillãtes 295.f.Mar. dẽtes ĩ vomitu colluẽdi 357.a.Æg.
dentientium morbi 166.a.Aet.20.a.Celſ. dentientibus infantibus quid dentes citra dolorem producat 315.d.Act. dentientibus infantibus quæ medeãtur 349.a.Æg.654.c.Or.67.f.166.a.b.Aet.
dentifriciorum compoſitiones variæ 194.a.445.b.Æg.388.b.Aet. 748.d.h.749.d.Myr.203.a.Scrib. 297.d.Marc. dentifricium ad parulidas 445.a.Æg.
Dens Hippocrati quæ vertebra dicatur 107.e.Ruff.550.b.Orib. dens in organis quid ſit 165.b. Or. dentes oſtreorũ 96.f.Aet.
Deorum ira morbi immiſſi: & ab iis auxilium petendum 5.b.Celſ.
Depilatoria ſeu ψίλωθρα 294.g.Act.
Depreſſio quid 591.e.Æg.
Deriuatione materiæ quando opus ſit 193.b.Act. deriuationis ratio & vſus 344.c.Or.
Dermatum,hoc eſt coriorum,veterum vſtorum vires 597.d.Or.
Defeſſio in fluxu vẽtris 77.g.Celſ.
Deſidia & luxus Græcos ante Latinos afflixit 5.d.Celſ.
Deſipiunt ægri in acceſſionibus 52 h.Celſ.
Deſmoterios antidot* 425.e.Myr.
Deſperatio ex ſuppuratione hepatis 515.c.Aet. deſperatis quid medeatur 426.d.Myr.
Deſtillatio febrem inducit 203.d. Aet. deſtillationes generat aqua pluuia 152.g.Aet. deſtillationes grauedinéſque qua ratione vitentur 16.f.Celſ. deſtillationis cauſæ, ſymptomata & curatio 651.c.Or.409.g.Aet. 66.d.Celſ. deſtillatione laborantibus quid agendum 16.d. Celſ. deſtillationi obnoxiis quid medeatur 324.d.327.f.Act. deſtillationibus medentia 658. c.Or.42.b.53.b.410.f.Aet.257. b.262.f.265.h.324.d.326.b.327. f.Act.386.f.389.h.Myr.213.g. Scr.327.e.Marc. ad deſtillationes eclegma 410.f.Aet.
deſtillationi aſſiduæ quid medeatur 257.b.Act. deſtillationis ex capite & grauedinis curatio 951.c.Orib. deſtillationis in fauces & nares ſigna & curatio 66.d.g.Celſ. deſtillationibus pectoris quid conueniat 208.a. Scrib. ad deſtillationes pulmonis & pectoris 309.d.Marc. deſtillatio pulmonem exulcerãs 66.e.Celſ. deſtillatio ſanguinis quomodo curanda 102.d. Or. deſtillationi,ſanguinis reiectatio ſi oboriatur,quæ medela adhibenda 420.d.Aet. de-

ſtillationum vniuerſalis curatio 66 e.Celſ.

Detergentia 502.a.507.c.Æg. deterſio ſudoris 47.d.Celſ.

Detritũ & deraſum corpus 104.b. Celſ.

Deuncis quantitas & pondus 701. e.Æg.841.Aet.

Dexii malagma 88.e. Celſ.

Dextantis quantitas & pōdus 701. c.Æg.841.Aet.

Dextra vaſa intument magis concepto maſculo 782.g.Aet.

Diabacanu 242.d.Tr.

Diabeſaſa 196.f.Tr.

Diabetes quid 399.d.467.g. Ægin. diabetes vnde dictus 38.h. Aret. diabetes cui membro peculiaris 149.f.Act. diabetes ab hydrope quid differat 91.c. Aret. diabetæ cauſæ 39.a.Aret.91.d. Or. diabetæ indicia 854.c. Th. diabetæ ſymptomata 83.h. Act. diabetæ imminentis notæ 38. g.Aret. diabetæ inualeſcentis ſigna 38.g.Aret. diabetæ diuturni ſymptomata & pericula 38.d.Aret. diabetæ vrinæ quæ quid indicent 115.h.Act. diabetæ dignotio & curatio 38.c. 91.c.Aret.285.a.Tr.399.d.467. g.Æg.91.d.1 47.c.Or.545.a.Aet. 83.h 231.f.Act. diabetæ commodus paſtillus 256.g. Act.

Διὰ ζιν 368.f.Myr.

Διὰ χαδμίας emplaſtrum 234.b.Scr.

Diacalaminthes 384.b.Myr.

Diacaryon 196.c.Tr.

Diacaſtoriu 365.d.383.f.Myr.

Diacenteton collyriũ 359.d.Aet.

Diaceratos collyrium 122.d. Celſ.

Diachelidonion quid 63.c. Aret.

Diacriſis herba 415.g.Orib.

Diacinnamomu antidotus 369.g. Myr.

Diaciſſũ acopon 411.g.Mar.

Diacodion confectio 269.b.g.675. b.Or.384.c.394.f. Myr. diacodion medicamenti vſus 147.d. 203.e.Tr.

Diacolocynthidos antidotus 209. g.Scr.325.b.Marc.

Diacomerõ antidotus 369.d.Myr.

Diacoronopodiu 310.h.Tr.

Diacrocu collyrium 124.g.Celſ. diacrocorum collyriorum vſus 432.g.Æg.

Diacurcuma antidota 387.b.d.f. Myr.

Diadaphnidon 89.g.Celſ.

Diætetica medicinæ pars, eiúſque ſpecies 5.e.Celſ. diæta attenuans 583.c.Or.171.f.Aet. diæta ſecurior quæ 104.a Aet. diæta vires reparans 534.d.Aet. diætæ variorum 199.f.203.b.205 d.& deinceps.Act.

diæta cardiacorum 438.e. Aet. diætæ cœliacorum 488.h. Aet. diætæ colicorum 473.d. Aet. diæta cholericorum 531.g.h. Aet. diæta diariarum febrium omnium communis 204.a.Aet. diæta dyſentericorum 500.d. Aet. diæta elephantiaſi correptorum 670.a.Aet. diæta in febribus cõtinentibus 208.a. Aet. diæta febrium putridarum 209. g.h.210.a.Aet. diæta hydropicorum communis 545.b. Aet. diæta lapidibus exſectis quæ cõueniat 558.a.Aet. diæta lapides ne renaſcantur præſeruans 551.h.Aet. diæta podagricos præſeruans 591.d.e.Aet. diæta renibus affectorum 572.d. Aet. diæta renũ calculis laborantium 552.e.Aet. diæta ſanguinis fluxu laborantium 595. g.Aet. diæta ſplenicorũ 529.c. Aet. diæta ſtomachi diſſolutione laborãtium 452.f. Aet. diæta veneri apta quæ 118.c. Aet. diæta veſicæ vitio laborãtium 572.d. Aet. vide plura in Vict.

Diaglaucii collyrii compoſitio & vſus 197.f.Scr.265.d.Mar.

Diahalon 82.h.Orib.

Διὰ ἁλῶν emplaſtrum 82.h.Or. 230.g.Scr.

Diahermodactylu 310.a.Tr.

Diaion paſtillus 789.a.Myr.

Diaireos 383.g.Myr.

Dialacca antidotus 387.g. Myr.

Dialagou medicamentum 242.d. Trall.

Dialepidos collyrium 280.a.Mar.

Dialibanu antidotus 381.b.Myr. dialibanu collyrium 173.b. Tr. 280.a.g.Marc.

Dialoes collyrium 280.h.Marc.

Dialthæas vnguẽtum 480.e. Myr.

Diamargariton 368.d.Myr.

Διαμάσημα 652.a.Myr.

Diambar antidotus 390.b.Myr.

Diamelon 226.f.Tr.

Diamiſyos collyrium 280.b. Mar.

Diamoron compoſitio 195.e.h. Tr.83.f.Or. diamoron Galeni 196.a.Tr.

Diamoſchu 407.f.Myr.

Dianthon 374.b.Myr. dianthon antidotus Galeni 451.c.453.a. Myr.

Diaoporon ad ſtomachi ſubuerſionem 225.h.Tr.

Diapapauer 386.f.Myr. diapapauer vſitatum 389.h.Myr.

Diapaſmatum materia 401.g.Or.

Diapenidion 382.g.Myr.

Διαπηδημάτων in organis vſus 163.a. Orib.

Diapepereon Galeni 399.d. Myr.

Διαπεφραγμένα τοῦ θώρακος 107.h.Ruff.

Diaphanis qualitas & vis 641.d. Æg.72.c.Aet.

Diaphiledonu antidotus 388.b. Myr.

Diaphragma 108.a. Ruff. 539.e. Or.26.b.Celſ. διάφραγμα vbi ſitum, & cur ita dictum 117.g. Ruff. diaphragmatis ſciſſio 8. d.Celſ.

Diapiſſelæu compoſitio 404.f. Marc.

Διαπλήσσει 105.b.Ruff.

Diapraſiu antidotum 205.d.220.e. Tr.

Diapſoricon collyrium 280.f.Mar.

Diarhodomelitos medicamẽtum 223.f.Tr. diarhodon abbatis 381.e.Myr. diarhodon Diagoræ, quod magnum appellatur, & eius vſus 52.f. Orib. diarhodon Galeni 389.g. Myrepſ. diarhodon paſtillus 785.c.788. h.Myr.

Diaria feb.vide Febr.diar.

Διάῤῥοια quid 43.c.Aret. diarrhœas ſymptomata 43.c.Aret. diarrhœæ curatio 662.g. Or. diarrhœæ quid medeatur 523.a. Myr.

διάῤῥοιαις ὥρα 149.f. Act. διάῤῥοια vrinæ 854.c.Theoph.

Diaſaponium vnguentum 487.c. Myr.

Diaſatyriu 374.d. Myr.

Diaſcilliu aceti confectio 336.c. Marc. diaſcilliu oxymelis cõfectio 334.c.Marc.

Diaſenes antidotus 385.g.455.a. Myrepſ. diaſenes purgatoria 464.c.Myr.

Diaſericos medicamentum 189.b. Tr.

Diaſmyrna collyria 354.b. Aet. diaſmyrnes collyrium 198.d. Scrib.281.a.Mar.

Diaſpermaton 271.g.Tr.

Diaſteaton pharmacum 320.a. Marc.

Διαστολὴ arteriæ 144.a.Act. διαστολὴ in pulſu quid ſit 844.b. Phil. 37.b.Act. Διαστολῆς effectus 845 a.Philar.

Diatamarõ antidotus 364.d. Myr.

Διάθεσις quid ſit 173.b. Act. Διάθεσις & ἕξις quid differant 173 b.Act.

Diateſſaron ceratum 43.d. Orib. diateſſaron compoſitio 334.b. 343.d.Mar.

Diatragacanthes frigida & calida 382.g.Myr.

Diatrion pepereon 56.b. Or.388. g.Myr. vide è Piperis tribus generibus antid.

Diatrion ſantalon vſitata 405.b. Myr.

Dichroma 29.e.Or. dichromon emplaſtrum 36.b. Orib. 564.b. Myr.

Dictamnum 619.b.Æg.14.e.19.b. 21.f.415.h.484.b.494.g.597.d. Or.16.g.Aet. dictamni emplaſtri diſpoſitio 263.c. Mar. dictamni emplaſtri vis & vſus 617.β.c.Aet.

Δίδυμοι 105.a.Ruff.

Didyma cerebri 523.d.Or.

Δι' ἠλέκτρου trochiſcus 315.g. Marc.

Dies optimi hieme & æſtate qui 18.f.Celſ. dies critici 44.d.Cel. dierum iudicatoriorum dignotio 166.b.Act. dierum iudicatoriorum ratio 378.e.Æg. dies iudicare penitus qui nequeant, aut ſi iudicent, ſua natura non iudicent 180.c.Act. dies principii morbi ambigua in quibus 194.g.Aet. diei qua moriturus eſt æger, prænotio 201.e. Aet. diei ſexti malignitas 179.f. Act.

Dierum in febribus obſeruatio 44 c.& deinceps. Celſ. dierum criſis in vrina 135.e. Act.

Dieuches anum elleboro inſtar emplaſtri circũdabat 333.a. Or.

Digerendorum ciborum impotenti ventriculo quomodo medẽdum 94.a.Aret. digerẽtia per halitum 484.e.485.f.617.c. Or. digerẽtium oleorũ genera 674. h.675.a.Orib.

digeſtionis ſigna ex vrina 115.c. Aet. digeſtionem iuuãtia 154 a.Aet.332.b.e.333.a.b.e.334.f.g. 336.c.337.c.339.d.341.d.342.h. Mar. digeſtorium pharmacum 385.g.Mar.

Digiti 104.c.Ruff.169.e.Celſ. digiti ſinguli ex quibus oſſibus cõſtent 551.g.Or. digitus obſcœnus qui 296.e.Marc. digitorũ phalanges 551.g.Or.

digitorum agnaſcentium curatio 568.c.Æg. digitis annuli impacti quomodo detrahendi 734 g.Aet. digitorum cohærentium curatio 166.e. Celſ. digitorum brachiorúmq; fractorum communes curationes 179 h.Celſ. digitis luxatis quomodo medendum 605.d. Æg. 184. e.186.c. Celſ. digitorum oſſicula fracta & contuſa quomodo curanda 599.d. Æg. digitorum pterygiis quomodo medendum 732.f. Aet. digitorum totiúſque pedis rimæ quo modo curandæ 637.b. Orib. digitorum vlcera vt curãda 136 f.Celſ. ad digitorum ſubluuiũ 321.c.Marc.

digiti pedis 547.b.Orib. digitorum pedis emotorum curatio 509.b.Æg. digitis pedum luxatis quomodo medẽdum 186. c.Celſ. digitorum pedum rimis quid conferat 498.e.Æg.

Dilytæa quid 473.d.Myr.

Diocles 5.e.76.b.Celſ. dioclis epiſtola præſeruatiua 375.e. Æg. dioclis de iis quæ ad vomitum valent 346.c.Orib. dioclis vinum ſanitatem conſeruans 275. c.Or.

Diocres paſtillus 789.b.Myr.

Diœnanthes epithema 237.c.249. g.261.e.Tr.

Diogenis de lapidibus liber 69.d. Aet.

Dionis collyrium 51.e.Or.

Dionyſiacon collyrium Theodotion 274.d.Mar. dionyſii collyrium 119.e.Celſ.319.g.Aet. dionyſia emplaſtrum 510.c.Æg. 760.e.Aet.230.a.Scr. dionyſianum oxyporium 333.a. Mar. dionyſias 614.b.Æg.410.a.491.c. Orib.

Dioptræ vſus 484.d.582.a.Ægin. dioptræ paruæ vſus 585.g.Æg.

Diorobon ad tuſſim 205.e.Tr.

Dioſcoridis locus 357.h.Myrepſ. dioſcorides Alexandrinus 514. d.Æg.

Διόσκουροι, parotides cur vocentur 760.a.Caſſ.

Dioſpolites, ſeu Dioſpoliticum antidotum 270.g.Tr.659.c. Ægin. 56.a.676.a.Or.461.g.Aet.264.a. Act.383.d.399.e.g.551.c.Myr. dioſpolitici vſus 402.a.f. Æg. dioſpoliticum aridum 426.g. Myr. dioſpoliticum humidũ 427.a.Myr.

Dioſpyros 426.h.Or.

Dioxus collyrium 280.e.Marc.

Diphrygis genera tria 453.b.Or. diphrygis electio 27.d. Orib. diphrygis vires 619.b. Æg.455. g.466.g.483.h.515.b.Cr.72.b. Aet.

Διπλόη 83.b.Aret.106.e.Ruff.

Dipſacus (herba) 619.b.Æg.416.a. 494.g.Or.16.g.Aet.359.g. Myr.

Διψακὸς morbus 854.c. Th. dipſacus affectus vnde dictus, eiúſque curatio 467.g.Æg.545.a. Aet. Vide plura in Diabet.

Dipſadis natura 625.c.Aet. dipſadis morſum quæ ſequantur 39. b.Aret. dipſadis morſus ſymptomata & remedia 541.b.Æg. 623.c.Aet.332.e.Act.106.c.Celſ.

Diphthera oppidum 375.a. Myr.

Dircæa 422.g.Orib.

Diſci plumbei vſus 508.f.Æg. diſciformis tunica oculi 116.b.Ruff. 299.c.Aet.

Diſcuſſoria 103.b.Aet. diſcuſſoria mollientia 456.e.517.h.518. a.Æg.

e.Æg. diſcuſſoriorum balneorum vſus,& parandi ratio 154.e. Aet. diſcuſſoria emplaſtra quomodo parentur 756. e.Aet. diſcutientia 24.e.484.e.Orib. diſcutientia moderatè 514.g. Æg.
Diſplicentia quid à febribus differat 191.c.Aet.
Diſſectoria vi prædita eſſe amara 5.g.Aet.
Diſtendens æqualiter laqueus 158. a.Or. diſtendens inæqualiter laqueus 156.a.Or.
Diſtentionis curatio 124. g. Orib. 267.g.268. c. Aet. diſtenſioni quid medeatur 523.h. Myrepſ. diſtenſio neruorum vnde 19. d. Celſ. diſtenſio neruorum dementiæ coniuncta in ſanguinis profluuio mortifera 29.g.Celſ. diſtenſionem vaſorum quid reſoluat 266.b.Act.
Diſtichiaſis quid, & quomodo curãda 554.a.555.e.Æg.328.a. Aet.
Diſtillationis curatio 35. h.Act. ad diſtillationes 259.e.Marc.
Diſtincta tractandi ratio breuitati aduerſatur 191.e.Act.
Diſtorto corpori quid medeatur 323.b.Act.
Diurnaculorum ſeu ἐνθαςικῶν affectus 155.b.Act.
Diuinum & intellectuale quomodo intelligat anima noſtra 4. c. Act.
Diuiſa & fibulis arctata quid iungat 228.g.Scr.
Diuites magis quàm pauperes malè curantur 157. b. Aet. diuitibus in neruis ſauciatis quæ præſcripſerit Galenus medicamenta 530.c.Æg.
Diureticorum pharmacorum vis 83.g.Act.
Diuturnus morbus qui ſit 378. b. Æg. diuturnorum morborũ cauſæ & ſigna latè tractata 19.a. 36.a.Aret. diuturni morbi ſignũ, curabilis tamen 857.g. Th. diuturnorũ morborũ curationes fuſè tractatæ 81.Aret.
Dodecadactylus 118.b.c.Ruff.
Dodecatheos antidot' 393.h.Myr. dodecatheon eclegma 658. b. Ægin. dodecatheon medicamentum 364.c.Mar. dodecatheos ſal 463.g.Aet.
Dodrantis quantitas& põdus 701. d.Æg.842.Aet.
Dolichi 83.e.Ar. 370.d. Æg. 212.a. Or.17.a.Aet.
Dolor quid 48.f. Aret. dolorum differentiæ & curatio 408. b. Ægin. 99. a. 623.g.Or. dolor qui medicinæ minus pateat 19. f.Celſ. dolor qua parte ſanabilior 27. e. Celſ. dolor à cõxis & inferioribus locis in pectus tranſiens, ſine alio malo ſigno, ſuppurationem denuntiat 25.d.Celſ. dolor prurigóq; cũ rubore aut calore, ſine febre, ſuppurationis ſignum 25.d.Celſ.
dolores omnes diſcutiens malagma Ariſtogenis 88.c.Celſ. dolores leniẽs catapotium per ſomnium 95.c.Cel. dolorem mitigans hiera 316.d.Act. dolorẽ ſedans myſterium 675. e.Or. ad dolorem omnẽ malagma Euticlei 87.g.Cel. ad dolorẽ quẽlibet corporis 351.f.h.352.h.391 a.Mar. dolorem omnium corporis membrorum leuans pharmacum 328. f. Act. ad dolorẽ cuiuſuis partis 235. d. g.h.237.a. b.Scr. ad dolores quoſlibet 329.b.350.e.f.364.d.Mar. ad dolorẽ diutinum 230.g.236. d.Scr. dolori vetuſto quid medeatur 330.b.Act.344.f.351.g.Mar.
Domeſticorum & agreſtiũ animalium differentia 222.e.Or.
Domorum differentiæ 369.g.Or.
Donaces(piſces) 230.b.Or.
Doridis herbæ vires 621.d.Æg.
Dormientibus luna lucente caput cur obſtruatur, vigiles non offendantur 758.g.Caſſ. dormiẽtes multùm craſſa diæta vti poſſunt 104.a.Aet.
Doronicum 391.d.Myr.
Dorſalis medulla 107. c. 110. d. Ruff. dorſalis medullæ vitia neruorum affectibus ſimilia 154 b.Act. dorſalis venæ arteriæque acutorum morborum curatio 76.h.Aret.
Dorſi longitudo 549.f.Or. dorſi oſſa 105. d. Ruff. dorſi vertebræ 549.g.Or.
Dorycnii vires 619.b.Ægin. 416.b. 494.h.Or.16.h. Aet. dorycnii poti ſymptomata& remedia 548 d.Æg.642.f.Aet.226.g. Act. 225. g.Scr.
Doſithei paſtillus 424. d. Aet. 792. g.Myr.
Δοθιὴν quid 189.e.Act. dothienes vnde generentur, & quomodo curandi 116.d.636.e.Or.
dothiene emplaſtrum 675.c.Æg.
Drachmæ nota 699. f. Ægin. drachmæ pondus 700.d.Æg. drachmæ Atticæ pondus 243. Marc.
Draco veneno non necat 626. d. Aet. draconis marini vis 93.a. Aet. draconis marini morſus curatio & remedia 542.f. Ægin. 72.d.627.f.Act. dracones piſces 224.g.Or.88.g.Aet.
draconis laquei ratio & vſus 156. e. Orib. draconum in Nilei plinthio vſus 176.h. Or. draconũ in organis vſus 164.f. Or.
Δρακοντίδες venæ quæ 109.f.Ruff.
Dracontion Latinis herba Proſerpinalis 290.c.Marc. dracontii vires 615.b.619.c.Æg.597.e.Or. 17.b Aet. dracontii inter edulia qualitas ac vis 219.c.Orib. dracõtii loco quid ſubſtitui poſſit 364.f.Myr.
Dracunculi vnde oriantur, & quõ eis medendum 534.c.Æg.246.f. Act.736.g.737.Aet. dracunculos quid enecet 320.f.Act.
dracunculus maior 416. c. dracunculi radix 19.c.& 21.f.Or.
Drangæa 377. g. Myr. drangæa antidotus 377.b.f.378.a.e. 379.a. 451.d 461.c.e.462.c Myr. drãgæa ſimplex cur dicta 377. g. Myrepſ.
Droma emplaſtrum 564.d.Myr.
Dropacis paratio& vſus 686.a.Æg. 16.e.392.a.Or. 159.a.Aet.551.g. Myrepſ. dropax Gallus 687.e. Æg.53.c.116.e.Or.
Droſaton 360.d.382.f. 511.b. Myr. droſatõ acetoſum compoſitum 525.g.Myr. droſatorum catalogus amplus 511.a.& deinceps Myrepſ.
Droſeron vnguentum 488.c. Myr.
Δροσιοβότανον 359.f.366.c.Myr.
Dryini malitia, eiúſque ictus ſignã & remedia 540.g.Æg.625.b.Aet. 332.c.Act.
Dryopteris 619.c.Æg.483.d.495.a. Orib.
Drys 117.c.Aet.
Ducentia ab oculis 22.d.Or. ducentia ex renibus 22.d.Or.
Dulcia quæ 1.f. Aet. dulcia exactè, amareſcere tandem 25. a. Act. dulce calidum eſſe 4. g. Aet. dulcia omnia flauæ bili materiã ſuppeditare 585. b. Or. dulcia lieni & iecori inimica 67. g.Orib. 74.c. Celſ. dulcia nutriunt 5. d. Aet. dulcium vis 609.e.Æg.
dulcium balneorum ratio 154.b.c. Aet. dulcis calamus 379. f. 451.h. Myrep. dulcis compoſitio 447. c. Aet. dulcia mala quãdo in febribus cõueniãt 209 g.Act. dulcis ſuccus 110.g.Ruff.
Dulcedo aquoſa 24. e. Act. dulcedo fructuum vnde 3.d.Aet. dulciaquea qualitas 24.g.Act.
Duodecumanus ſal 463.a.Aet.
Durantia corpus 40 g.Celſ.
Duritiei cuilibet in quolibet corporis loco medentia 206.a. Scr. duritias diſcutientia 37. f. Aet. 262.a.324.c.326.f.Act.824.d.825 a.Myr.230.d.g.Scr. 411.f.Marc. ad duritias relaxandas 308. d. Marc. ad duritias cacoethes 258. d. Marc. duritiei vetuſtæ quid medeatur 326.b.Act. duritiei mammarum quid cõgruat 455.f. Æg. duritiei renũ quõ medendum 560. e. Aet. duritiei vuluæ quid conueniat 80. a. Celſ.
Dyſenteriæ & abſceſſus inteſtinorum differentia 493.d.Aet. dyſenteriæ cauſæ 44.e.Aret. dyſenteriæ notæ mediocres & lethales 162. b. Act. dyſenteriæ peſſimæ quæ 495. f. Aet. dyſenteriæ dignotio, differentiæ, & curatio 251.e. Tr.460.h. Æg. 139.h.351.f. 352.b. 662.d. Orib. 494. 495. 496. Aet. 162.b. 226.b. Act.77.a.Celſ. dyſenteriæ dyſenteriaciſque medentia 596. c. 604.d.608.f.Or. 11.a. 12.c. 14.c. 16.c. 33.e.37.c.d.39.e.41.c.e. 43. h.54.d.65.c.66.d.69.a.71.g.82.d. 87.b.89.g.91.b.Aet. 265.f.268.g. 324.e.329.c.Act.357.f.358.g.359. c.360.a.e.361.f.362.e.363.a. 380. e.384. c.f. 385.a. b. 386.f. 390. e. 391.g.395.b.e. 402.c. 407.c. 408. e.h. 410.c. 412.a.g. 417.c.f. 423. g.430.b.433.a.g.435.c.438.f.444. e.461.h.531.f.h.802.h.803.a. Myrepſ. 207.d.Scrib. 318.f. 333.a.e. 337.e.g.341.f.366.g.367.e. 368.a. 369.a.c.370.a.c.371.b.e.g.372.a. Marc. ad dyſentericos ſolitaneos 371. e. Marc. dyſentericis & ſanguinis profluuio laborantibus accommodata edulia ac medicamenta 594.e.606. d.h. 609.g. 610.c. Orib. dyſentericorum communia remedia 501. g. 502. & deinceps Aet. 207. d. Scr. dyſentericæ compoſitiones diuerſæ 550.b.552.f.Myr. dyſentericis infernè quæ infundantur 504.d.Aet. dyſenteriacorum ſorbitiones 500.d.Aet. dyſentericis vſtum rhabarbarum non dandum 363.a.Myr. à dyſenteria quid præſeruet 336 a.Marc.
dyſenteriæ propriè dictæ dignotio & curatio 257. c. Tr. dyſenteria hepatica ſeu hepatitis 243. a. Tr.148.f. Act. dyſenteriæ hepaticæ & difficultatis inteſtinorum differentia, & uratio 228. e.Act. dyſenteriæ hepaticæ ex frigiditate curatio 245. d.Tr. dyſenteriæ rheumaticæ notæ, ſigna, & curatio 251.a.& deinceps. Trall. dyſentericis exulcerationibus quid medeatur 65. d.Aet.
Δύσπνοια vnde oriatur 157.a.Act. dyſpnoici qui euadant 158. a. Act. δύσπνοια quando in ὀρθόπνοιαν abeat 157.b. Act. dyſpnœæ ortus & curatio 218. f. Act. 68.f. Celſ. vide Spirandi difficult. ad dyſpnœam 316.h. 341.b.Marc.
Dyſtros menſis 151.g.Aet.
Dyſuria quid, & quomodo curanda 562.c. Aet. 356.f. Marc. ad dyſuriã 356.f.359.d.341.f.Marc. vide Vrinæ difficult.

E

Ebenus 619.d.Æg.416.e. Or. 17.f. Aet.
Ebiſci vires 612.f.Æg.597.g.Or.17 e.Aet.
Ebrietas cauſſa anginæ 399.h.Aet. ebrietates podagræ cauſſa 587. h.Aet. ebrietas ſiderationem inducit 263. e. Aet. ebrietates vertiginem generant 247.e.Aet. ebrietas veneri contraria 118. d. Aet. ebrietatis incommoda & curatio 374.c. 354.h. 417.h. Æg. 82.d.580.f. Or. ebrietatẽ quæ arceant præſumpta, aut extinguant 274.d.Æg.370.a.Aet.196. c.Scr. ebrietatis malis mederi vomitum 138. d.Aet. ebrietas catochum ſi induxerit, quõ medendum 421.h.Æg.
Ebriis gemina obiecta ob oculos cur verſentur 759.f.Caſſ. ebriis prodeſt vomit' 139.d.Aet. ebriorũ ſitis quõ extinguẽda 442.d. Aet. ebrii obmuteſcẽtis pericula 23.a.Celſ. ebr. vinũ ignobilius cur potẽt auid' 762.c. Caſſ.
ebrietas emplaſtrũ 258.a.757.a.Aet.
Ebulus Græcis chamæacte 262.f. Mar. ebulus 612.e.Æg. 326.c. 407.h.490.g.Or.366.f.Myr.
Ἐκβράσματα quid 568.b.c.Myr.
ad ἔκχαυσιν ſtomachi 326.e.Mar.
Ἐκχύμωμα vnde oriatur, & quæ eius ſpecies 190.c. 246.b.Act. ἐκχύμωμα quid, & quomodo curetur 629.b.Or. 245. h. Act. ecchymomata inueterata quomodo tollenda 127.g.Or.
Echelion 523.c.Myr.
Echidnõ, id eſt viperarũ, vires 598. f.Or. vide Vipera.
Ἐκκοπρωτικὰ medicamẽta 199.c.Act.
Echini qualitas & facultas 373. f. Æg. echini combuſti vis & vſus 483. e. Or. echinus marinus 89.e.Aet.
echin' herba 621.c.Æg. 496.e.Or.
Echion 621.d.Æg.418.g.Or.
Echys Latinis capſella 336. b. Marc.
Eclegmata varia 657.g. Æg.593.b. 677. a. Myr. eclegma ad affectas arterias 406. g.Aet. eclegma ad deſtillationes 410.f.Aet. eclegma ad hydropicos 540. f. Aet. eclegma pleuriticorũ 435. a.Aet. ecligmatia ad pulmonis

Y ij

vitia 316.d.Marc. eclegma ad tuſſes 412.c.Aet. ecligma Socratis 397.e.Myrepſ. eclegmatis è capitibus papaueris vſus 409.c.Æg.

Ecloge antidotus 384.f.427.f.Myr.

Ἐκπιεσμὸς in oculo quid 185. a. Act.

Ἐκπλεθρίζειν 288.d.Or.

Ἐκτρόπιον quid, & vnde oriatur 183. b.Act.145.e.Cel. ectropii qui 300.a.Aet.

Eczemata quid 675.a.Aet. eczematis quid medeatur 328.g.Act.

Ἐκζέσματα quid 568.β.c.Myr.

Edeſſenum pelarium 346.h.Aet.

Educentia ea quæ in thorace ſunt 23.e.Or. educentia per vrinã à ſplene, item ex hepate 23. c. Orib.

Educatio infantis quomodo inſtituenda 348.d.Æg.76.b.Or.

Eduliorum differentiæ 234.a. Or. eduliorum differentia vnde 5.a. c.Aet. edulia acria & lenia 38. b.Celſ. edulia aluum mouentia & ſtringentia 39.d.e.Celſ. edulia boni, malique ſucci 37.g. 38.a.Celſ. edulia calefacientia & refrigerantia 39.a.Celſ. edulia communia prauos morbos generãt 223.a.Aet. edulia corruptu faciliora quæ, & quæ non 39.b.Cel. eduliorum dulcium qualitas & facultas 4. h. Aet. edulia inflantia & non inflantia 38.h.Celſ. edulia media inter craſſefacientia & attenuantia 368.d.Æg. edulia pituitam tenuiorem aut craſſiorem quæ pariant 38.d.Celſ. edulia præſtãtiſſima omnium quæ ſint 583.b. Or. edulia ſtomacho idonea & aliena 38.c.g.Cel. eduliorũ varietas noxia 368. e. Ægin. edulia vitanda quæ 103.g. Aet. eduliis venenata quæ incidant 616.β.e.Aet.

edulis radix, ſeu raphanus 323.g. 297.e.Marc.

Effuſionis ſeu ecchymomatis curatio 246.b.Act.

Egeſtionum alui dignotio 399. a. Æg.198.d.Aet.

Εἰλεὸς vnde dictus, quid ſit, & quid ei medeatur 13. b. Aret. 163. d. 164.a. Act. 76.b.Celſ.213.b.Scr. 377.f.378.e.Mar. vide Ileus.

Εἰλικρινὲς quid 21.b.Celſ.

Eiulatus recèns nati ſanitatem indicat 169. f. Aet. eiulatus alburginem pueris inducit 166. d. Aet.

Elææ & elæi vires 495.b.597.h.Or. 17.g.Aet. elæodes puris ſpecies 98. g. Celſ. elæomeli 620. a.Æg.

Elaphicon 416.f.Or.

Elaphoboſcum 620.b. Æg. 21.a.f. 416.f.495.g.Or.

Elapis morſus ſymptomata & remedia 626.b.Aet.

Elate 448.a.Or.57.b.Aet.

Elaterium quid, & quæ eius vires 620.a.640.c.648.d. Ægin. 325.d. 439.f.488.b. 508.e. 609 c. Orib. 51.f.Aet.272.g.Act. 382.f.Marc. elaterium ſincerũ quod ſit 387. g. Marcell. elaterii electio & doſis 648. d. Ægin. elaterium venenatum eſſe 628.c. Aet. elaterio poto quomodo medendum 550.h.Æg. 647.b. Aet. 287. g.Act.

Elatina 620.b. Ægin. 416.g.495.g. Orib.

Electrum 622.a. Æg.69.g. Aet. ex electro paſtillus 424.c.Aet.

Electiui nerui 110.b.Ruff.

Elelifphacos 620.b.Æg.495.h. Or. 24.h.Aet.

Elementa quæ vocentur, & quomodo corpora humana ex iis tẽperentur 140.c.Act. elemẽta corporis qui exactè noſcant 186.b.Aet.

Elephantis deſcriptio prolixa 50.a. Aret. elephantis & aliorũ animalium comparatio 50.a. Aret. elephantis ex vngue ramenta, oſſium item ac dentium, quam vim habeant 620.c.Æg.

elephantis morbi nomina diuerſa 50.h 51.a.Aret. ἐλέφας quid 187. e.Act. elephantis morbi & animalis communitas 50.a.Aret. elephantia morbus Italiæ penè ignotus 61. f. Celſ. elephantis cauſæ 51. a. Aret. elephantis notæ 61. f. Celſ. elephantiæ ortus & diuerſitas 187.e. Act. elephantis difficultas 51.a.Aret. elephantis diuturnitas 51. β. b. Aret. elephantis feritas 95. c. Aret. elephas vnde incipiat 51.c.Aret. elephantis initia latere, & vbi 51.b.Aret. elephas curabilis quando 95. d. Aret. elephantis inualeſcentis ſymptomata 51.c. Aret. elephanti inualeſcenti accommoda medicamenta 95.g.Aret. elephantiaſi geſtatio quæ conueniat 117. b.Aet. elephanti venæ ſectione quomodo ſubueniendum 95 e.Aret. elephãti victus qui accõmodus 96.e.Aret elephantiaſin minãtibus vſtio quomodo adhibenda 551.d.Æg. elephãtiæ incipienti quæ occurrãt 311 h.326 e.Act. elephantis dignotio & curatio 51.a.95.c. Ar. 499. f.Æg.118.d.638.c.Or.663.f 664. Aet.187.e.242.g.Act. 61.f. Celſ. elephante laborantium quorũdam hiſtoria 52.a.Aret. elephãtiaſi correpti an filios procreare debeant 671 d.Aet. elephãtiaſi correptis quæ medeãtur 600.d. Or. 70 d. 84.e. 93 c.e.138 d.652. d.758.g.Act. 258.c. 262.b.279.e. 319.c.Act.432.d.453.h.455.a.486 e.487.c.529.b Myr.235.a. Scrib. 322.d.383.a.Mar.

Elephantini emplaſtri compoſitio & vſus 38.d.Or.

Eligmata varia 593. b. Myr. eligmata purgatoria 677.a.Myr.

Elixa 236.c.Or. elixa oua 223. e. Or. elixatio ciborum & concoctio naturalis 90.d.Act.

Elleborine 620.f.Æg.417.g.Or.

Ellebori vtriuſq; deſcriptio 417. c. Or. ellebori vtriuſq; vires 620. c.Æg.496.a.598.b.Or.25.b.Aet. elleborus præſtantiſſimus qui 338.c.Or. ellebori eligendi ac dandi ratio 335.h.Or. ellebori propinandi ratio 337.f.Or. ellebori potus periculoſus 342.c. Or. elleboro purgare ſiquos velis, quomodo præparãdi ſint 339. e. Or. ellebori ſymptomatis occurrendum quomodo 338.h.Or. ellebori ſtrangulationibus medẽdum quõ 340. d. Or. ellebori ſeu thymi nigri vſu abſtinendum 28.b.Aet.

elleborus albus 22. c. 325.c. 417. c. Orib. elleborus albus quibus morbis conueniat 331.f.h.Or. elleborus niger 19.e.417.d.Or. elleborum nigrum optimum eſſe 97.f.Aet. ellebori nigri purgatoria vis, doſis, ac præparatio 325.f.338.f.Or.

Ellychnii vſus 516.d.Æg.

Elymos 620.e.Æg.417.e.496.a.598 c.Or.25.e.Aet.

Embamma cõcoctionem adiuuãs 464.a.Aet. embamma ad ventrem ſoluendum 384.g.Mar.

Embularchi ſuffumigium 841. a. Aet.

Eminentem carnem quid compeſcat 233.f. Scr. eminentiæ corporis tumentes quomodo tollendæ 667.d.668.Aet. ad eminentias 767.c.Myr. ad eminẽtias non exulceratas ſine ferro tollendas 232.c.Scr.399.f. Marc. eminentias deprimentia 120. f. Aet.322.a.Act. ad eminentias vſtio 552.c.Myr.

Ἔμμοτα quid 320. h. Act. 560. a. Myr.

Emollientia 94.d.Aret. 40 g. Celſ. emolliens emplaſtrum 325. c.d. h.Act. emolliens diſcutiénſq; emplaſtrum 325.b.Act. emollientia emplaſtra quomodo paranda 756.f.Aet.

Empaſmata quomodo à cataplaſmatis & diapaſmatis differant, & quis eorum vſus 401.d.Or.

Ἐμφύσημα quid, & vnde 189.a. Act. ἐμφυσήματα & οἰδήματα quid differant 183.a.

Empedocles 5.d.Celſ.

Empetron 620.e.Æg.325.b.Or.25. e.Aet.

Empirici, & eorum dogmata 7. b. Celſ. empirici & medici qua in re diſſentiant 5.h.Celſ.

Emplaſtica Græcis quæ 2.b.Aet. emplaſtica mediũ locum inter repellentia & abſtergentia tenere 477. c. Or. emplaſticorũ catalogus 476.h.Or.

emplaſtrum quid ſit 249. f. Act. emplaſtrum quomodo fiat 85. b.Celſ. emplaſtra quæ meliora 89.e.Cel. emplaſtrorum colores vt parentur 88. g. Celſ. emplaſtrorum & paſtillorũ materia laborioſè teritur 85.a.Cel. emplaſtri & paſtilli differentia 85.a.Celſ. emplaſtrorum differentia, materia, compoſitiones diuerſæ, & vſus 674.b.Æg. 35.a. & deinceps.Or.711.b.747.a.751 e.756.e.767.d.768.d.& deinceps. Aet.321.a.Act. 559.a. Myr. 88.f. Celſ.227.d.Scr. emplaſtrorum cruentorum vſus 674.f.Ægin. emplaſtra emollientia quõ parãda 756. e. Aet. emplaſtra lata quõ conficiantur 28.h.Or.

emplaſtrum album roſaceum 325. g.Act. emplaſtrũ Andreæ 322. a.Act. emplaſtri antidoti compoſitio 222.f.Scr. emplaſtrum Aphrum 36.d.Or. emplaſtrum Attalicum album 35.c. Orib. emplaſtrum aureum 323.g.Act. emplaſtrum Barbarum 68.f.422 f.& 334.d. 410.d. Aet. emplaſtrum barbarum enhæmon 88. f.Celſ. emplaſtrum baſilicon 35.a.Orib. emplaſtrum χιζαναγκη 281.b.Act. emplaſtrum copton platyſma 36.c. Orib. emplaſtrum Cteſiphontis 322. c. Act. emplaſtrum dichromon 36.b.Orib. emplaſtrum Dionyſia 510.c.Ægin. emplaſtrum duplicis coloris 749. e. Aet. emplaſtrum elephantinum ſiue ex dorycnio 38. d. Or. emplaſtrum enneapharmacum 35. a. Orib. emplaſtrum flauum 326.b.Act. emplaſtrum geranion 36.h. Or. emplaſtrum halmyron 39. a. Orib. emplaſtrum Helleſpontium 322.b. Act. emplaſtrum Heræ candidum 321.d.g.Act. emplaſtrum Iceſiæ 410.d.Aet. emplaſtrum Iſis dictum 497. e. Aet. emplaſtrum Leænæ 334. d. Aet. emplaſtrum Magus dictum 539. b. Aet. emplaſtrum manus 773.a.Aet. emplaſtrum melinum Heræ 321.g. Act. emplaſtrum melinum ad reſiccandas fluxiones vlcerum 284.e.Aet. emplaſtrum Mnaſæi 325. b. Act. emplaſtrum myrteum 36. c. Orib. emplaſtrum nigrum 321. h.Act. emplaſtrum nigrum Archigenis 415. f. Aet. emplaſtrum oxerum 410. d. Aet. emplaſtrum Pallas dictum 799. β. f. Aet. emplaſtrum pentatheton 36. b. Orib.325.g.Act. emplaſtrum phœnicinum Galeni 35.d.Or. emplaſtrum piſcatoris 613. β.c. Aet. emplaſtrum polyarchiõ 323.g.Act. emplaſtrũ purgatorium 142.d. Aet. emplaſtrũ Primmionis 326.a.Act. emplaſtrum renale 549.c.Aet. empl. roſaceum album 325. g. Act. emplaſtrum tetrapharmacum 35.a.Orib.134.b.Celſ. emplaſtrũ tonſoris 537.h.Aet. empl. venatorum 614.β.c. Aet. empl. Veſtæ 693.d.Aet. emplaſtrum viride 36.a.Or. emplaſtrũ viride Pamphili 376.e.Aet.

emplaſtrum ex anthemide 38. f. Or. emplaſtri è buccinis compoſitio & vſus 38. d. Or. emplaſtrum è chalcitide 321.a.Act. emplaſtrum ex chalcitide Galeni, quod phœnicinon vocatur 673.g.Or. emplaſtri ex dictamno compoſitio & vſus 37. g. Or. emplaſtrum ex hyoſcyamo, pſittaciõ vocatum 36.c.Or. emplaſtri ex lini ſemine Poletis compoſitio & vſus 38.a.Orib. emplaſtrum è maſtiche 325. c. Act. emplaſtrum ex meliloto 674.c.Or. emplaſtrum è melle 673.f. Or. 325.b. Act. emplaſtrum è micis 325.c. Act. emplaſtrum ex ochra 324.h.Act. emplaſtrum ex põpholyge 674. b.Orib. emplaſtrum è quinque ſimplicibus 325. g. Act. emplaſtrum è ruta 322.d. 324.d. Act. emplaſtrum è ſale 325. b.Act. emplaſtri ex ſalicibus compoſitio & vſus 39. c. Orib. 324. f. Act. emplaſtrum è ſeminibus 322. d. Act. emplaſtrum è ſucco 324.h.Act. emplaſtri ex verbenaca vel ex ſacra herba compoſitio & vſus 38.c.Or. emplaſtrum è viſco 322.c.Act.

emplaſtrum ad alopeciam 39. e. Or. emplaſtrum ad cancrum vlceratum 43.a.Or. emplaſtra

ad eminentias liuentes 668.d. Aet. emplaſtra ad herniam 694.e.695.a. Aet. emplaſtrum ad impetigines 375.b.Aet. emplaſtrum ad oſſium fracturas 41.b.Or. emplaſtrum ad phagedænas 41.c.Orib. emplaſtrũ ſtomachi affecti 454.e.Aet. emplaſtrum ad teneros & qui ex vlceribus nimis grauiter conflictantur 41.c.Orib. emplaſtrum ad tentiginem ciendam 41.b.Orib. emplaſtra vlceribus cicatricem inducentia 708.d.Aet. emplaſtrum ad vlcera chironia 106.h.Orib. emplaſtrum ad vlcera maligna difficulter ad cicatricem peruenientia, putreſcentia & flaccida 41.f. Or. emplaſtra ad vulnera cruẽta glutinãda 747.b.Aet.88.f.Cel.
Εμπνευματώσεων cauſæ 164.a.Act. ad empneumatoſin 329.g.337.c. Marc.
Emproſthotonos affectio quæ ſit, & quomodo curanda 2.e.3.d. 61.62.Aret.430.d.Æg.124.f.Or. 154.c.Act.67.c.Celſ.
Ἔμπλυσις quid 8.d.Aret.
Ἔμπυοι qui 26.c.28.d.Aret. empyicis medentia 361.f.411.g.Myr. 264.a.314.e.g.h.315.c.f.g.Marc.
Enæorema in vrina quid 860.d. 862.d.Theoph.50.a.153.a.Act. vide Vrinæ enæorem.
Encanthis quid, & quomodo curanda 435.e.Æg.132.a.Or.326. h.Aet.183.e.238.g.Act.143.f. Celſ. encanthidas quid ſanet 307.e.Act.769.a.f.Myr.
Encaumati oculi quomodo medẽdum 308.d.Aet. ἐγκαύσεις τοῦ στομάχου 425.d.Myr.
Epatorium 418.d.Or.
Ἐγκέφαλος 107.a.110.d.115.c.Ruff.
Ἔγχριστα quid appellent 94.g.Celſ.
Ἐγκράνιον 522.d.Or.
Ἐγκρυφίας panis 26.g.Act.
Ἐνέματα quid, & cuius vſus 280.h. Act. enemata ad dyſentericos, magnóſque dolores vel inflammationes 256.d.Tr. enemata ad recti inteſtini affectus 259.c.Tr. enemata varia 609. a.Myr.
Enhæmon emplaſtrum 568 α.c. Myr. enhæmi emplaſtri facultas 88.f.Celſ.
Ἠνιταῖον 428.f Myrepſ.
Enneapharmacũ emplaſtrum 35. a.Orib.569.d.772.e.Aet.89.e. Celſ. enneapharmacus peſſus 694.e.Æg.
Enſtacta collyria 359.f.g.h.Aet. ἔνστακτον collyrium 660.g.Myr.
Ἐνθεαστικοὶ 155.b.Act.
Ἔντερα, eorúmque nomina 108.c. Ruff.
Ἐντεριώνη quid 422.f.702.f.Myr.
Enterocele quid, & quomodo curanda 476.a.Æg.636.d.Or.166. g.Act.
Enulæ Campanæ vires 305 e.Act.
Ἐπακμαστικαὶ febres quæ 171.e.Act.
Ἐπαναστήματα 289.d.Act.
Epangyloti laquei ratio & vſus 159 f.Or.
Ἐπανθισμοὶ 109.g.Ruff.
Ἐφήβαιον 104.g.Ruff.
Ἐφίδρανα 105.e.Ruff.
Ephelides quid, & quomodo eis medendum 652.d.Orib.185.g. 241.b.Act.117.f.Celſ. ephelides detergentia & tollentia 128. a.593.d.602.g.603.b.Orib.370. 371.Aet.
Ephemerum 621.b.Ægin.423.b. Orib.284.b.Act. ephemerum nõ lethale 496.d.Or. ephemeri ſiue iridis agreſtis vires 465. f.Or. ephemerum venenatum eſſe 628.c.Aet. ephemeri poti ſymptomata & medela 548.b. Æg.642.d.77.d.Aet.286.f.Act. 226 a.Scr.
Ephemera febris vnde, & quales eius vrinæ, & cur 109.f.Act. ephemerarum febrium iudiciũ ex vrinis non facilè fieri 77.d. Act. ἐφήμερος πυρετὸς, eiúſq; curatio 171.a.207.d.Act. vide Febr.diar.
Epheſium emplaſtrum 90.g.Celſ.
Ephialtes vnde dicatur, vnde oriatur, & quæ ei medela adhibenda 426.a.Ægin.119.d.Orib. 155.e.Act.
Ephialtia herba 16.a.Aet.
Epicauma in oculis quid 435.g. Æg.300.b.Aet.183.g.Act.
Ἐπιχορδὶς quid 13.c.Aret.
Epidemicis morbis antidotũ 262. h.Act.
Ἐπιδερμὶς 102.c.Ruff.
Epigaſtrion 104.g.Ruff.546.f.Or.
Epigloſſis ſeu epiglottis, eiúſque vſus 103.d.116.c.Ruf.531.e.538. b.546.b.Or.
Ἐπιγονατὶς 105.f.122.b.Ruff.
Epigoni chlora 569.h.Aet. epigoni emplaſtrum 234.d Aet.565 b.Myr.
Epigunides 105.f.Ruff.547.a. Orib.
Epilepſia quid 196.b.Scrib. epilepſia vnde dicta 151.c.Trall. epilepſiæ ortus & differẽtia 154. g.Act. epilepticorum conuulſio & ſpumatio vnde 154.h.Act. epilepſiæ curatio 151.b.Tr.216. b.Act. epilepſiæ acutæ curatio 60.d.f.Act.
epileptici qui 325.a.Marc. epilepticis medentia 456.d.Myrep. 196.b.Scr.325.a.337.g.Mar. vide Comitial.
Epimedium 417.f.Or. epimedii vires 620.e.Æg.496.b.Or.
Epimelion 496.b.Or.
Epimelidis vires 620.f.Ægin.
Ἐπιμυλὶς 105.f.Ruff.
Ἐπινυκτίδες quid ſint 188.e.Act.114. e.Celſ. epinyctidum curatio 116.a.636.f.Or.729.a.Aet.244. d.Act.114.e.Celſ. epinyctidibus medentia 35.f.Aet.319.f.g. Act.822.b.Myr.
Epipactis 620.f.Æg.417.g.Or.
Epipegma in organo quid ſit, & quem vſum habeat 164.b.Or.
Epiphi menſis 610.β.g.Act.
Epiphora quid 296.e.Marc. epiphoræ diuturnæ quomodo medendum 197.h.Scr. epiphoris oculorum medẽtia 437.h.Myr. 197.a.b.208.a.e.222.e.228.f.Scr. 266.a.c.f.267.b.f.g.269.g.274.c. Marcell. ad epiphoras totius corporis 234.c.Scrib. ad epiphoræ reliquias tollendas 265. a.f.Mar.
Epiphyſis 523.e.Or. ἐπίφυσις & ἀπόφυσις quid differant 547.f. Orib.
Epiplaſmata apoplecticis conuenientia 59.e.Aret.
Epiplocele 166.g.Act.153.h.Celſ.
Ἐπίπλους 108.d.118.f.Ruff. epiploi partes conſtitutiuæ, etymõ, figura & vſus 538.f.Or.
Epipoma quid in organo ſit, & quem vſum habeat 164.b.Or.
Epiſcenium 544.c.Or. Ἐπισκύνιον 101.f.Ruff.
Ἐπίσειον 104.g.105.c.Ruff.
Epiſpaſtica 85.d.89.g.Celſ. epiſpaſticum emplaſtrũ 230.f.Scr.
Epithemata quid ſint 683.f.Ægin. 249.f.Act. epithematum catalogus longus 281.a.Act.587. c.Myr. epithemata dyſenterica 507.h.Aet. epithemata glutinãtia 539.a.Aet. epithemata hydropica 536.g.537.a.Aet. epithemata purgatoria 142.b.Aet. epithemata ſtomachica 453.f. 454.a.522.d.Aet.44.c.e.Orib. epithemata vomitum reprimentia 449.a.Aet.
epithema Amythaonis 415.h.Aet. epithema aquam vehementer educens 143.d.Or. epithema clidion 508.c.Aet. epithema infrigidans ex Galeni commẽt. 45.e.Or. epithema Nilei 454. f.Aet. epithema polyarchion 415.h.Aet. epithematis ſpongiolæ vſus 471.h.Æg.
epithemata ad capitis dolorẽ 274. c.Aet. epithema ad gingiuas cruentas 379.a.Aet. epithemata ad iſchiadicos 585.c.586. 587.Aet. epithemata ad nauſeas 449.c.Aet. epithemata ad pleuritidem 432.g.433.a.Aet. epithema podagricis & arthriticis dolorem ſedans, quo vtuntur quum viget acceſſio 672.c. Or. epithemata ad pruritum 673.h.674.Aet. epithemata ad ſcirrhum ſplenis 528.a.Aet. epithema ſtomachicum 44.c. 522.d.Aet. epithema ad ſtomachicos, hepaticos & hypochondriorum inflammationes, & omnes neruorum affectus 44 c.Or. epithema ad tuſſim 414 f.Aet. epithema vomitũ ciens 364.d.Or.
epithema ex melilotis 519.d.Aet. epithema ex micis ad omnem duritiem 44.d.Or. epithema ex œnanthe 44.g.Orib.508.a. Aet. epithema ex ſtyrace 515. b.Aet.
Epithymbri vires 649.a.Æg.272.a. Act.
Epithymum 620.e.Æg.12.a.19.e. 21.b.417.f.420.b.496.a.Or.25.f. Aet. epithymi in purgãdo vis & doſis 127.b.Ruff.515.g.649. a.Ægin.325.b.327.d.Orib.124. g.Aet.271.h.Act.382.d.Marc. epithymi in vino vſus 578.b. Orib.
Ἐπιτετευγμένον 441.a.Myr.
Ἐπιζευγνύουσα ſutura 106.d.Ruff.
Epomides 103.g.Ruff.546.c.Or.
Epomphalia medicamenta 596.a. Aet.502.e.587.c.Myr.
Epulis ſolùm vacantes neque ſe exercentes, quomodo tractandi 577.e.Or.
Epulis quid, eiúſque curatio & remedia 445.a. 560.f.Æg.655. a.Orib.380.g.713.g.Aet.186.b. 241.c.Act.203.d.Scr.
Equiſetum 28.e.Aet.
Equorum carnes 220.g.334.h.Or. equina caro eſu iniucunda 84. h.Aet. equorum colores varii 50.b.Aret. equinum lac quale 76.d.Aet. equorum lichenes 519.g.Or. ad equos tuſſientes 316.b.Marc.
equi fluuialis teſticulus quas vires habeat 623.c.Æg. equi vngula Gallis calliomarcus 316.c. Marc. equi (conſtellationis) ortus 151.g.Aet.
equitationis commoda 296.f.Or. 116.f.442.d.Aet.
Eraſiſtratus 5.e.70.f.Celſ. eraſiſtratus cibum quando dandum cenſeat 44.a.Celſ. eraſiſtrati compoſitio 133.g.Celſ. eraſiſtrati liquidum 343.d.Aet.
Erebinthus 620.f.Æg.496.b.598.d. Or.25.f.Aet.
Erecta organa quæ 161.g.Or. erecta organa quam materiam requirant 162.d.Or.
Eretrienſis terra 513.a.Or.
Ergaſima myrrha 441.d.Or.
Erice 620.g.Æg.20.c.417.g.496.c. Orib. ex erica compoſitio 49. h.Or. ericerõ collyrium 340. Aet.
Erigeron 622.c.Ægin.419.e.497.b. Or.27.a.Aet.
Erinacei facultas 373.f.621.c.Æg. erinacei tam marini quàm terreni corpus cõbuſtum quas vires habeat 520.c.Or.
Erinum 620.h.Æg.417.g.Or.
Erodentia corpus 40.c.Celſ.
Eroſio quid 226.f.Aet.
Eroſiua medicamenta 719.b.f.g. 720.a.Aet. eroſiuum mordacitatis exors 519.e.Æg. eroſiua vi prædita eſſe acria 5.g.Aet.
Erotion Latinis apiaſtrum 373.e. Marc.
Errhina quid ſint 14.c.197.b.Act. errhinorum compoſitio, differentia, vſus 197.b.Act. errhina varia 597.a.Myr. errhinum caput purgans, ad lippitudinem & morbum comitialem 142.h. Tr. errhina ad caput purgandum 417.f.Ægin. errhina ſurditati quæ adhibenda 186.c. Trall.
Erronea & vaga imaginatio 11.a. Act.
Erucæ vires 369.a.621.b.Æg.8.c. 12.c.218.e.583.c.Or.26.c.Aet. erucæ ſemen 14.e.Or.
erucæ olerum vires quas habeant 624.b.Æg.
erucam pinorum venenatam eſſe 616.β.e.f.628.c.Aet. erucæ pinus hauſtæ ſigna & remedia 545 f.Æg.641.a.Aet.
Eructatibus acida quid medeatur 358.b.aut nidoroſa 357.g.Myr.
Eruilia 211.f.Or.
Eruinæ ſubſidentiæ in vrinis 197. d.Aet. Vide Vrin.ſubſid.
Eruptionibus calidis medentia 319.g.328.g.Act.
Erui vires 635.g.Ægin.21.a.212.b. 505.b.607.b.Orib.45.g.Aet. erui præparatio 255.a.Or. ex eruo antidotum 263.g.Act. ex eruis antidotus 411.e.Myr.
Eryngium 19.b.20.f.418.c.Or.27. a.Aet.
Eryſimi vires 621.a.Æg.8.c.19.b. 212.c.418.b.496.c.Or.26.a.Aet.
Eryſipelas quid, eiúſque dignotio & curatio 508.h.512.c.Æg.113. d.635.a.Or.726.g.727.Aet.175. a.188.h.244.f.Act.102.f.103.c. Celſ. eryſipelati medẽtia 592. e.599.d.603.a.b.Orib.7.f.8.c.

92.g.Aet.768.b.e.773.g. Myr. ad eryſipelata fortia 17. g. 49. f. Aet. ἐρυσίπελας φλεγμονῶδες quid 189.a. Aɛ̃t.

eryſipelatis cerebri curatio 420. b. Ægin.103.e.Orib.263.c.Aet. eryſipelas hepatis quæ mala inducat 469.c.Æg. eryſipelas pulmonis 200.e.Tr.

Erythrinus (piſcis) 226.f.Or.

Erythrodanum Latinis caulis purpureus vel marinus 340.b. Mar. erythrodani deſcriptio 418. b. Or. erythrodani vires 621.a. Æg.496.c.Or.26.b.Aet.

Ἐρυθροειδὴς tunica 109.d.Ruff.

Erythroicum 438.d.Or.

de Eſcariis fructibus regula 53. e. Aet. eſcaria nux, id eſt iuglās 260.e.Marc.

Ἐσχάραι quid, & quid eis medeatur 5.e.Ar.103.e.Celſ.198.c.Scr.264. c.273.e.Marc.

Eſdræ antidotus 658.d. Ægin.382. e.386.e.657.e.Aet.261.f.Act. eſdræ antidoto ad manum non exiſtente, qua vſus ſit Aetius ad dolorē dentiū 386.e.Aet. eſdr. antid. 390.d. 391.g.392.d. Myr.

Eſſentia (emplaſtrum) quomodo paretur 756.g.776.e.Aet.

Eſula quid Nicolao 366. g. 398. e. Myr. eſulæ purgatoria vis & doſis 128.b.Ruff. Ἡθμοειδὴς fora mina 106.e.h.Ruff.115.a.Act. ἠθμοειδὲς 119.f.Ruff.524.c.Or.

Ἧτρον 104.g.Ruff.

Euacuatio præcedit appetitum 406 a.Aet. euacuatione affectiones quæ indigeant 303.a.Or. euacuationis conſideratio 37. a. Act. euacuationis menſura 120.b.Aet. euacuatio quando confertim facienda 9.c.Orib. euacuatio quando venæ ſectionem præcedere debeat 9.a. Or. euacuationis tēpus 844. c. poſt Myr. euacuationibus reiectis quæ ſubſtituēda 844.d.poſt Myr. euacuatio ſanguinis cur neceſſaria 593.a. Aet. euacuationis ſanguinis menſura 307.a.Or. euacuationes ſanis conuenientes 577.g.Or.

euacuantia ſplenem 146.a.Aet.

Euaporatio putredinoſa 223.b.Aet.

Euchariſtos antidotus 416. g. 417. a.Myr.

Euchrun collyrium 345.b.Aet. εὔχροον emplaſtrum 227.h.Scr.

Εὔχυλοι 37.f.Celſ.

Εὔχυμα quæ 203 d.Act.

Euelpides inſignis ocularius medicus 120.a.Celſ.

Euelpiſtus chirurgus 137.d.Celſ. euelpiſti emplaſtrum 230.e.Scr.

Euexiæ notæ 35.b.Aret.

Eugies 231.e.Or.

Eunuchorum corpora mollia & tenera eſſe 292.h. 708. h. 709. c. Aet. eunuchi elephantiaſi nō laborant 66. c.Aet. eunuchū ſine ferro vt facias 396.c.Marc.

Euocantia & educentia 84.c.93.g. Celſ. euocans exalto medicamentum 486.e.Æg.

Euodes acopum neruis vtile 94. f. Celſ. εὐώδης collyrium 198. d. Scrib. euodes epithema 224. c.Trall.

Eupatorium 418.d.Or. eupatorii vires 621.b.Æg.496.d.598.f.Or. 26.c.Aet.

Eupetalon 325.d.Or.

Euphorbium 418.e.Or. euphorbii electio 25.g.Or.97.g.Aet. euphorbii vires 621.b.Æg.12.a. 19.f.21.f.496. d.598.f.Or. 26.d. Aet. euphorbii purgatoria vis 128. d. Ruff. 127. c. Aet. 273. d. Act.

Eupnœa antidotus 431.d.Myr.

Eurus 367.c.Orib. eurus ventus 150.f. Aet. euroauſter 150. g. Aet. euronotus 368.d.Or.

Εὐρὼς quid 87.a.Act.

Eutonum collyrium 356.e.Aet.

Eutychiani trochiſci 303.d.Mar.

Euzomon 26.c.Aet.

Exacerbatio quid 191.f.Aet. exacerbationis augeſcentis ſigna 192.b.Aet. exacerbationes ſequūtur iudicationes 194.h.Aet.

Ἐξανθήματα quid ſint & vnde oriantur & quomodo differant 163. b.168.f.169.c.188.d.194.d.Act. exanthematum curatio 105. d. 626.e.Or.114.d.Celſ. exanthematis medentia 604.b.Or.319.f. Act.747.d.Myr.322.f.Marc. exanthemata capitis quid, & quomodo eis medendum 136. a. Trall. exanthemata in capite orta ex febris exceſſu quid ſanet 594. c. Orib. exanthematum palati curatio 241. g. Act.

Exaſperantia ægri animum quando ipſi exponenda 46.d.Celſ. ad exaſperationem 231.d.Scr.

Excandeſcentia calidioris cordis nota 183.d.Aet.

Excerni tantùm nutritioni inepta 85.e.Act.

Exceſſui contraria opponēda 483. f.Aet.

Excitantia, naribus admota 56. d. Celſ.

Exciſio quid ſit 591.e.Æg.

Excoriatoria impetiginum 375. g. h.376.d. Aet. excoriatorium macularum à ſole prouocatarū & lentiginum 371.c.Aet.

Excreationibus pectoris & pulmonis faba commodum edulium 37.d.Aet. ad excreationē difficilem 311.b.Marc. ad excreationes purulentas 313.e.314.a.e. f.g.315.d.Marc.

Excrementorū corporis ſpecies & nomina 110.d.Ruff. excremētorum diſcretiones diuerſæ 838. a.poſt Myr. excrementa concoctionis cuiuſque quæ & qualia 44.c.82.b. Act. excrementa bonæ ſpei quæ 21 b.Celſ.

excrementa alba quid ſignificent 89.a. Act. excrementa nigra vnde, & quid in iis faciendum 87.h.Act. excrementa ſanguinolenta 124.c.Act.

excrementa quæ res gignant 62. e.239. b. 585.b. Orib. excrementis carentia 62.f.240. a. 585. c.Or.

excrementorum alui dignotio 399 a.Ægin.36.f.161.a.Act. excrementorum alui qualitas ac quātitas quæ conueniat 159.b. Act. excremētorum cerebri duplex ratio 523.h.Or. excremēta inteſtinorum exulceratorum 45. c.46.a.Aret.

Excreſcentem in vulneribus carnē quid reprimat 258.e.Mar. excreſcentib. gingiuis quō medendum 379.e.Aet. ad excreſcentias 604 g.Or.388.e.389.b. Mar.

Excretionum alui dignotio 161. a. Act. excretionum naturaliū conſideratio 204.c.Act. excretionum naturalium conſuetarúmque profuſio ac ſuppreſſio 37.h. Act. excretionis parcæ cauſæ 92.a. Act. excretionem quid inhibeat 91.e.Act. excretiones ſuppreſſæ podagram generant 587.h.Aet. excretionū ſuppreſſio purgationem poſtulat 198 b.Act.

Exedentia emplaſtra 90.d.Celſ. exedentia medicamēta quæ 719 720.Aet.

Exercitatio quid ſit 350.b.Æg.6.b. 286.e.Or.115.a. Aet.202.c. Act. exercitia quæ quibus cōueniant 34.f.Cel. exercitationibus omnibus quid commune, quid proprium 350.d.Æg. 7.a. 288. a. Or.115.d.Aet.202.b.Act. exercitationem præcedere quæ debeant, quæ ſequi 350.a.Æg.115. a.Aet.202.f.g.Act.12.c. Celſ. exercitationis modus & terminus 350.e.f.Æg.6.c.Or. 115.a.b. Aet.34.d.202.d.Act.12.b.Celſ. exercitationis tēpus 350.b. Æg. 6.c.7.a.287.a.289.b.Orib. 202.e. Act.12.a.Celſ. exercitationis vtilitas 350.b.Æg.7.a.286.e.Or. 115.b.c.Aet. 34.d.202.c.Act. 12. Celſ.

exercitationes commodæ quæ 12. b.Celſ. exercitationum laborioſarum commoda 6.b. Or. exercitationes moderatæ & immoderatæ pulſus quales efficiāt 847. c. Phil. exercitatio qualis in eo qui laborauit & bene coxit, & in fatigato 12.a.Cel. exercitatio epilepticis quæ vtilis 154 g.Trall. exercitatio frequens cui conueniat 11. b. Celſ. exercitationū intermiſſio quid mali inferat 587. h. Aet. 11. b. c. Celſ.

exercitata meliora inexercitatis 104.d.f.Aet.

Exercitus aquas quomodo ducere debeant 153.d.Aet.

Exhalatiōes fuliginoſæ 151.c.Aet. exhalatio peſtilens quadrupeda corripit 223.f.Aet. exhalationis prauæ & vitioſæ cognitio 372.a. Or. exhalationis ſalubris regionum cognitio 371.e. Or. exhalatio ſicca 165.c.Aet.

Exiccantium catalogus 70. g. 248. a.613.a.Or. exiccantia modicè, ſimpliciter, primo, ſecundo, tertio, & quarto ordine 20. c.e. h.21.b.c.Or.

Ἐξιτήλικα medicamenta quæ 567.e. Myr.

Exitialia animalia & quæ ex animalibus prodeunt, liquores, metalla, olera, radices, ramoſa, potus, ſemina 284.a.b. Act. exitialia domeſtica quæ 284.b.Act. exitialia medicamēta 283.d.Act. exitialia medicamenta qualitate potiùs nocere 283. d.Act. exitialia medicamenta quomodo & cur tractanda, & de eorum abuſu 283.e. Act. exitialia medicamenta non temere aliis communicanda 283. h. Act.

ad Exochadia 388.e.Marc.

Exolutis ex ſudoribus quomodo ſuccurrendum 623.a.Or.

Experientia quid poſſit 8.h.Celſ. experientia quo pacto inuectā 6.c.Celſ. experientia autoris certa 137.g.Aet.

Experimentorum notitia neceſſaria 5.h.Celſ.

Experrecto quid agendum 11.f. Celſ.

Expirationibus quid conferat aer 156.d.Act.

Expletis quid agendum 12.d. Celſ.

Expreſſio oculorum 300.d.Aet. expreſſionis oculorum curatio 439.b.Æg.325.a.Aet.

Expuitio quid 8. d. Aret. expuitiones è pectore quid iuuet 37. a.Aet.

Expultrix facultas aliquando alui profluuium mouet 161.b.Act.

Exquiſitam rationem non ſemper aſſequi licere 211.e.Act.

ad Extalē ꝓminentē 389.a.c.Mar.

Extendendi vim quæ organa habeant 161.f.Or. extendens æqualiter laqueus 153.g.157. d.g. 158.a.159.e.Or. extendēs inæqualiter laque9 155.c.157.a. Or. extenſio curui articuli difficilior quàm recti incuruatio 101. g. Celſ.

Extenuantium catalogus 19.a.Or. 14.b.Celſ.

Extergentia 448. e. 449. g. 665. f. Æg.

Externa refrigerant ſomni 578. g. Aet.

Extrahentia emplaſtra & pus mouentia 89.h.90.a.Cel. extractoria hæmorrhoidum 688.e.Aet.

Extrema animalium quæ dicātur 85.b.Aet. extrema in acceſſionibus frigore cur corripiantur 755.e.Caſſ. extremæ corporis partes cholera laborātibus cur conuellantur cōtrahantúrq; & refrigerentur, pulſúſq; adſit obſcurus 764.g.Caſſ. extremarū partium refectio 587.c.Æg. extremitatis membrorum affectæ vrina 134.a.Act. extremitatum frigori in lethargo quomodo medendum 56.g.Aret.

Extuberantiis ani quid medeatur 479.g.Æg. extuberationes in collo vnde oriantur 175.a.Act.

Exuccatio quid 190.c.Act.

Exuctio quid 456.b.Aet. exuctio māmarum cur reprobetur 455. e.Æg. exugenda venena quomodo 616 ß.g.Aet.

Exulcerātia 222.f.233.a.Scr. exulcerantia in ſuperficie 102.g. Aet. exulcerantia quō retundi poſſint 544.c.Æg.

exulcerationes quādo exāthemata conſequantur 170.a.Act. exulcerationis circa os ſacrum factæ curatio 102.a.Or.

Exuſtiones aquæ feruētis quomodo ſanentur 319. h. Act. exuſtorum curatio 82.f.Or. exuſtorum in ſole curatio 82.f. Or. exuſtis quid conueniat 603. c. Orib.

Exuuii aſpidis vires 618.b.Æg.

F

Fabæ vis & facultas 629.a.Æg.8.c. 19.a. 211.a. 603.e. Or.37.c.Aet. 27.e.Act. fabarum farina 137. a.Or. fabæ frictæ 584.a.Or. fabæ Ægyptiæ & Græcæ qualitas 370.c.Æg.

faba in mammis quid 104. e. Ruff.

Fabri organum 184.g.Or.

Facies 10ↄ.g.Ruff. facies Hippocratica 22. c. Celſ. faciei & capitis partes ſuperiores 101. e. Ruff. faciei labiis tenus partes 111.f. Ruff. faciei infra oculos partes 102. c. Ruff. facies ſigna quæ habeat 189. d. Aet. faciei ſutura 167. d. Celſ.

faciei affectionum curatio 443. e. Æg.241.a.Act. faciei cadauceroſæ notæ 173. e. Act. faciei circumlitio aurea 366 b. Aet. faciei colorem quid reuocet 266.b.Act. ad faciei colorem vitioſum 379.a. 484.c.e.Myr. faciem depurgantia 367.g. Aet. faciei exanthematis quæ vena ſecanda 194.d. Act. ad faciem deprauatam in vtramlibet partem 325. e. Marcell. ad faciei lentigines 324.b.Marc. ad faciei maculas 329. f. Act. 819. c. Myr. 322.g. Marc. faciei medetur Chia terra 65.f.Aet. faciei nigredines quomodo purgandæ 366. g. Aet. faciei pallor & tumor quid indicet 24. a.Celſ. faciem quid præmuniat 313. g. Act. ad faciei puſtulas & vlcera 261. d. 323. b. f. Marcell. facies rugoſa ne fiat 366. f. Aet. ad faciei rugas 329.f.Act. faciem à ſole ventóque præſeruantia 366. b.Aet. faciei à ſole maculatæ medetur ſideritis 9. f. Aet. faciem ſplendentem tenſámque reddentia, benéque coloratam, & ne à ſole exuratur aut vſta curetur 652. e. Or. ad faciei tumorem & liuorem 323.c.f. 324. a.Marc. faciei tumoribus in elephantiaſi quæ illinenda 96. c. Aret. faciei varis quomodo medendum 372. c. Aet. faciei vitiorum dignotio 185. f. Act. faciei vitiorum medicamenta 311 c.Act. ad faciei vitia omnia 322.g.Marc.

Facultates naturales 142.h.Act. facultates principes tres: quarum prima in corde, altera in cerebro & ſpinali medulla ac neruis, tertia in iecinore & venis 142.f.Act.

Fæcis vires 644.a.Ægin. fæcis electio 28.b. Or. fæx cremanda & lauanda quomodo 459. e.Or. fæx cõbuſta 483.h. Or.

fæculentum ſuccum lien attrahit 150.e.Act.

Fagi & ilicis vires 597.f.Or.

Falernum vinum 105.d.107.b.Aet.

Falſodictamnon 19.b.Or.

Fames in alimẽtis acrioribus quid efficiat 248. f. Aet. fames febrim inducit 203. h. 219. a. b. f. Aet. fames febrientibus nociua 219. f. Aet. fames febribus quibus inutilis 50.f. Celſ. fames humorũ malignitatẽ auget 270.d.Aet. fames morbos cõmunes generat 223.a.Aet. fames materiã peiorẽ facit 235.p. Aet. fames perfrigerat 177.a. Aet. fames veneri contraria 118.d.Aet.

fames ingens quid 163. d. Act. famis ingentis cauſæ & curatio 623.b.Or.442.g.Aet.

Familiaria & domeſtica quæ exitium adferant 284.c.Act.

Farris apparatus 538.a. Aet. far Cluſinum 496 b.Aet.

Farinæ pars craſſior quale nutrimentum præſtet 628.f.Ægin. farinæ puræ vis 475. a. Orib. farinæ hordeaceæ vſus in lippientibus oculis 119. b. Celſ. farinæ triticeæ vis 22. a. 474. f. 475.a.Or.

Faſcini cuiuſlibet amuletum 263. c.Act.

Faſcia extrema parte vulneris, inferius aſſuenda 100.g.Cel. faſcia hieme ſæpius circumire debet, æſtate quantum neceſſe eſt 100.g.Celſ. faſcia vulneri deligando apta, quæ 100.f. Celſ.

Faſtidii ciborum cauſæ diuerſæ & curatio 223.a. Tr. faſtidio cibi ex calida intemperie quomodo medendum 224.e. Tr. faſtidio cibi ex frigiditate nimia, quomodo medendum 224. e. Tr. faſtidio cibi ex viſcoſis humoribus quomodo medendum 223. f. Tr. faſtidium cibi excitans pharmacum 252. e. Tr. faſtidium quid diſcutiat 339.b.Marc. faſtidium omniũ ciborum haud facilè curari poſſe 163.e.Act.

Fatigati quomodo tractandi 13.b. Celſ. fatigatis cibum ſumpturis quid agendum 13.b.Celſ.

Fatuitatis cauſa 422.a.Ægin. fatuitatis & delirii differentia 258. f.Aet. fatuitatis curatio 258. e. f.Aet.

Fauces 103. e. Ruff. faucibus laboranti quæ conueniant 301. c. Marc. ad fauces curandas 306 d.Marc. ad fauces angina præfocatas 264.a.305. a. Marcell. faucibus anginã quid cohibeat 306.g.Marc. ad fauciũ aſperitatem 86.h.87.a.Aet.382.e.807.d.g Myr.300.e.Mar. faucium calori & ſiccitati conueniens paſtillus 256.a. Act. ad faucium carbunculos 307. e. Marcell. ad faucium dolorẽ 360. b.Myr. 302.b.304.c.307.e.g.337.e.385 f. Marc. ad faucium dolorem periculoſum 304. c. Marc. ad faucium duritiem.300.f.Marc. ad fauces exaſperatas 302. e. Marc. faucibus exulceratis in difficultate ſpirandi, quomodo medendum 60.b.Celſ. ad fauces glandulis infeſtatas 264. a. Marc. faucibus infixæ ſpinæ quomodo eximẽdæ 562.d. Æg. ad faucibus inhærentia 308. g. Marc. ad fauces impeditas 302.d.Marc. ad faucium languorem 307.d.Mar. ad fauces parotidib⁹ infeſtatas 264.a.Mar. faucium peſtilentes morbi quomodo curandi 64. b. Aret. ad fauces purare incipientes 301.b. Mar. fauces ſanguine repletæ quomodo vlcus ſubeſſe indicẽt 24.e.Celſ. fauciũ ſuppurationi medentia 204.a.Scr.298.a. Mar. ad faucium tumorem ſeu pariſthmia 203.g.Scr.298.g.300.f.g. 301.b.403.a.Mar. ad faucium tumorem præfocantem 301.b. Marc. ad faucium vitia 291.c. 305.c.Mar. fauciũ vlcera purgans catapotium 96.a.Celſ.

faucium muſculi 559.d. Or. faucibus inſeruientium muſculorũ vitia 187.a.Act.

Fauus amarus de principio, dulcedinem perfectus cur contrahat 760.b.Caſſ. fauorum cremoris vſus 352.f.Æg.

Fauus quid, & quomodo curãdus 136.g.Tr.519.f.584.g.Æg.645.a. Or. 746.e.Aet. 181.e.190.h.246. e.Act.87.a. Celſ. fauo conueniens malagma 87.a.Celſ.

Fauonius ventus 150.g.Aet.

Fauſtini paſtilli 500.g.504 g. 505.c. Aet.796.c. Myr. fauſtianus paſtillus 803.e.Myr.

Febris quid 314.e.Trall.191.f.Aet. 171.a.Act. febris & capitis dolor, non idem ſunt 377.c.Æg. febris, principium morbi 377.d. Æg. febriũ agnitio 171.a.Act. febrium cõſideratio 211.e. Act. febriũ cõplicatio 172. b. d. Act. febrium diſcrimen 172.a.Act. febrium diuiſio 201.e.Aet. febris eſſentia quæ 314.a. Tr. febris notæ 47.b.Celſ. febris ortus à corde 314.e. Tr. febrium ſpecies quæ 42.e.Celſ.

febrium diuerſarũ vrinæ quales, & cur 109.f.110.a.& deinceps.Act. febres accendere, & augere ac nouare morbos quandoq; expedit 49.f.Cel. febris arquato accedens, mala 12.g.Celſ. febris ex colo nõ facilè accẽditur 535. a.Aet. febris furori per accidẽs cõtingit 22 f.Aret. febres quas horror antecedit, tutiſſimæ 50.e. Celſ. febris infantes vehemẽtius cur corripiat 762.g. Caſſ. febrem nullã eſſe ſine inflãmatione contra Eraſiſtratum 51.b. Celſ. febris lippitudini accedẽs cur cæcitatem aliis adimat, aliis inducat 757.c.Caſſ. febris quos morbos finiat 27.f.Celſ. febres leniſſimæ 193. d. Aet. febres quas negligãt medici 511.b.Aet. febres quaſdã longiore circuitu redire, ſed rarò 42.e.Cel. febres quaſdam eſſe inordinatas etiã citra vomicam, vlcus aut inflammationẽ 43.a.Celſ. febres ſecuræ quæ 21.b.Celſ. febri ſimilis affectio quæ ſit 485.g.Aet. febres ſine dolore & manifeſta cauſa permanentes, quid portẽdãt tum iuniorib. tum ſeniorib⁹ 25.h.Celſ. febris ſine inflãmatione citò extinguitur 219.h.Aet.

febriẽtes cibum difficulter cur cõtineant 764.g.Caſſ. febrientes cutis ſuperficiem vlceroſam cur habeant 764.d. Caſſ. febriẽtib⁹ fluore correptis calor cur ſuccendatur, pulſúſq; magnus fiat 764. e. Caſſ. febrientes pallor cur occupet 764.e.Caſſ. febriẽtibus pulſus cur alteretur 764.d. Caſſ. febriẽtes ſitis affligit 231. b.Aet. febrientis ſenis hiſtoria 135.a.Act. febrientium vrinæ quæ præſagia ſingulæ præ ſe ferant 129.& deinceps.Act.

febriles morbi omnibus ætatibus cõmunes 180.b. Aet. febrilib⁹ in morbis quot & quæ capita inquirenda 377.d.Æg. febrilis acceſſionis principium 191. b.c. Aet. febris inuaſio quando & quibus ſalutaris 430.f.Æg. ad febres aduenientes imminuẽdas 384.d.Mar. febribus omnibus alui ſeceſſus expediens: aliquãdo tamen non 209.c.Act. febrib. incommoda aqua pluuia 152 f. Aet. febrib. ſanguinis miſſio præſens remediũ: & quãdo ſanguinis miſſio impediatur 210.c. Act. febrium ardori quæ potiones cõmodæ 209.d.Act. febriũ circuitui quid medeatur 209. b. Scr. febris hororib⁹ repetẽtibus vtile remedium 268.d.Act. ad febrium moleſtias 383. b. e. Marc. febrium vigiliis quõ medendum 230. c. Aet. febribus vrinæ difficultas oborta quõ curanda 562.c.Aet. febre deſinẽte à quibus cibis incipiẽdum 47. d.Cel. febris diſceſſionẽ quid declaret 857.f.858.a.Theoph.

febrientium quæ notæ tutæ à modo iacendi 20.h. Celſ. febricitanti aquæ potus quando cõueniat 259. e. Or. febricitantib. cibus quando offerendus 46. c. Cel. febricitãtib.cib.humidus aptus 47.d. Celſ. febricitantes geſtatione lecti vti debẽt 129. f. Aet. febricitantib. humor nimius alienus 46.g.Celſ. febricitantib.optima potio quæ 279. b.Or. febricitantiũ affectuúmque qui febres comitantur, potiones 237.d.Aet.249.g.Act. febricitantes quãdo ſub veſte vngendi 47.d.Cel. febribus & febricitantib⁹ medẽtia 353.b. 355. e.357.a.f.358.c.360.b.367.g.379. b.380.e.381.f.384.c.403.h.406.b. 407.h.408.e. 409.b. 411.c.413.b. h.418.a.419.b.420.h. 430.d. 522. g.Myr.334.b.375.g.Mar. febrẽ finiẽtia medicamẽta 711.a.Myr.

febriũ per circuitum repetentium auxilia 217.a.b.&c.Aet. febris ex cruditate curatio 316.b.Tr. febrium ex eryſipelate, cognitio & curatio 404.d.Æg. febrium ex eryſipelas referẽte affectione ortarum curatio 95.g.Or. febris ex frigore quãdo 199.h.200 a.Act. febrium ex humoribus putridis ortarũ vrinæ quales & cur 109.h. Act. febris ex laſſitudine curatio 315. d. Tr. febrientib. ob laſſitudinẽ idoneũ linimẽtum 328.c.Act. febri in pleuritide nõ remittẽti quõ medendum 65.a.Aret. febrium è ſanguineo humore ortarũ notæ & curatio 322.b.Tr. febris in magno vulnere 101.b.Celſ. febris in vulneribus quæ pernicioſa 101.c.Celſ.

febri acutæ conueniens paſtillus 255.g.Act. febri acutæ medẽtia 276.f.277.b.Act. 357.f.379.b. 381.f. 403.h. 407.h. Myr. 385.g. Mar. febrem acutiſſimã quid releuet 340.d.Mar. febri æſtuoſæ quid commodet 10.g. 153. f. Aet. febris ardẽs exquiſita quid à tertiana differat 403. f. Æg. febris ardẽtis origo, cauſa, proprietas 854.g. Theo. 172.g. Act. febrium ardentium cognitio & curatio 404.b.Æg. febri ardẽte laborantibus domus quæ accõmodæ 369.g.Or. febris ardentis victus 208.d.Act. febrium ardentium cognitio & curatio 321.e.Tr.404.b.Ægin. 95.d.Or. 210.e.Aet.172.g.Act. febri ardenti medentia 379.b.381.f.403. h.407.h.419.b. Myr. febrium ancipitium diſceſſum & tranſmigrationem quæ vrinæ portendant 854. g. Theoph.

febribus bilioſis cõueniens me-

dicamentum 276. f. Act. febris carnem inuadentis quales vrinæ 95.d.Act. febrium colliquantium curatio 621.d.Or. febris continuæ dignotio & curatio 403.c.Ægin. 95.a.Or.210. c.Aet. 171.e. Act. in febribus continuis quãdo cibandum 45. e.Celſ. febrium cõtinuarum victus 208.c.Act. febrium cõtinuarum à putredine, vrinæ quales 78.d.Act. febris continuæ & interpolatæ complicatio 172.e. Act. febrium Continentium dignotio & curatio 320.a.Tr.403.g.Æg. 206.b.Aet. 171. e. Act. febris continens ab hectica quomodo diſcerni queat 327. g. Tr. febris continentis mutatio in lethargum tranſit 245.a.Aet. febrium Complicatarum victus & curatio 211. e. Act. febris Diaria cur dicta 171. b. Act. febris diaria moderatiſſima 171.b.Act. febris diaria ab hectica quomodo differat 327. e. Tr. febres diariæ quouſque ſe extendant 171.b.207.c.Act. febrium diariarum cauſæ 171. a. c. 207. c. Act. febris diariæ notæ 315.a. Tr. febrium diariarum pulſus & vrinæ 171. d. Act. febrium diariarum ſigna 202. e. Aet. febris diariæ dignotio & curatio 315.a.317.h. Tr. 400. a.Æg.92.b.618.e.Orib.202. b.g. 204.a.205.c.Aet. 171.b. 207.d.e. Act. febris diaria multarum dierum quomodo curanda 205 d.Aet. febrium diariarum cõmunis diæta 204.a.Aet. febres diariæ in hecticas & putridas quando abeant 171.c.Act. febribus diariis è cruditate ortis quomodo medendum 204. e. Aet. febris diariæ ex obſtructione curatio 317.g.Tr. febribus Diuturnis medẽtia 328 f.Act. 409.b. 413.b. Myr. febris ephemera, vide Febr. diar. febris epiala cur dicta, & quæ eius cauſa ac proprietas 172. g. Act. febris epialæ dignotio & curatio 403.b.Ægin.216.h.Aet. 172.g.Act. febres erroneæ quæ & vnde 171.f. 172.d.Act. febribus errantibus vtile remedium 255.a.Act. febrium intermittentium differentia 171. f. Act. febrium intermittentium ſimplicium dignotio 172. b.Act. febrium lentarum curatio 49.c.Celſ. febres longas quid ſequatur 25. f. Celſ. febribus longis quid conducat 262. g. Act. febris maligna animi deliquium inducit 239.b. Aet. febres malignas inducit cucumis 51. f. Aet. febrium mediocrium vrinæ 151.e.Act. febribus obſcuris in ſyncope quomodo medendum 74.a. Aret. febribus perihodicis quid conducat 264. c. Act. febrium putridarum dignotio & curatio 319.a.Tr.400.g. Ægin. 92.g.93.a.Orib.208.c.g.209.g. Aet. 171.d.Act. febres putridæ & hecticæ quomodo diſcerni queant 327.g.Tr. febrium putridarum origo 112.a.Act. febrium putridarum ſubiecta ſeptem 209. c. Aet. febris reuertens 24. c. Celſ. febribus ſanguineis conueniens medicamentum 276. f. Act. febres ſextanæ & ſeptimanæ 172. c. Act. febris vaga quæ 171. f. Act. febribus vetuſtis vtile linimentum 329. f. Act. febribus vetuſtis vtile zulapium 253. c.Act. febris vrentis ſymptomata 12.a.Aret.

Februarius Ægyptiis mechir dicitur 610 β.f.Aet.

Fel & eius ſitus 63. f. Celſ. fel amarum eſſe 1.g.Aet. fel à cæteris humoribus quomodo differat 646.d.Æg.

fellis animalium vis & vſus 646. d.Æg.19.c.22.e.517.e. Or. 81.b. Aet. fellis aſſeruãdi ratio 450. a.Or.

fel terræ Græcis centaurium 231. h.Scr.388.b.Mar.

Felium domeſticorum vſus quid conferat 86. h. Aret. à fele morſi quomodo curandi 615.β. b.Aet. feles ſilueſtres ad demorſos à crocodilo accedere ſolere 615.β.c.Aet.

Femina 105.f.Ruff.547.a.Orib. feminibus medendũ quomodo ſit 180.b.d.&c.Celſ. feminum intertriginibus quomodo medẽdum 349.d.Æg.

Femora 121.d.Ruff.169.g. Celſ. femoris os, forma, proceſſus 552.b. Orib. femoris curatio 184 f. Celſ. femorum debilitati quid medeatur 425.h. Myr. femur fractum breuius fieri 179 g.Celſ. femoris fracti repoſitio 599. e. Æg. femorum fractorum curatio 179. f. Celſ. ad femorum intertrigines 77.b. Or.178.e.Aet. femur quot in partes prorumpat, & quomodo reſtituendum ſit 178. d. 196. d.Or. femoris & humeri reſtituendi differentia 176.b.Or. femorib' ruptis quid proſit 671. b.Or.

Ferarum caro 63.b. 64.c. Orib. feræ quæ valentiores 36.g.Celſ. ad ferarum morſus emplaſtra 753.c. Aet. ferarum virulentarum ictibus quid medeatur 257.g.Act.

Fermenti vires 621.f.Æg.21.f.484. c.496.g.598.h.Or.26.e.Aet. ex fermẽto cataplaſma quomodo paretur 158.b. Aet. è fermẽto emplaſtrum quomodo conficiendum 761.f.Aet.

Ferramenta vſtoria 577.g.Æg.

ferrea balnea 154. h. Aet. ferrei orbiculi ſeu laminæ in lac dum coquitur immiſſi, quid commodent 252.f.Tr.78.e.Aet.

Ferri & æris, ferreorúmque & æreorum inſtrumentorum differentia 162. d. Or. ferro deglutito quomodo medendum 501.e.Aet. ferri candentis aqua aut vino extincti vis 640. b. Æg. 524.d. Aet. ferri ſquama quas vires habeat 630. c. Ægin. 515.d.Or.72.g.696.e.Aet. ferro tollendis dolorem quid mitiget 232.g.Scr.

Feruidis eruptionibus quid medeatur 328.g.Act.

feruores magnos corporis quid ſequatur 25.g.Celſ.

Ferulæ vires 634.e.Æg.19.c.504.d. Or.44.f.Aet. ferularum vſus 598.d.Æg. ferulas fracturis adhibitas qui laqueus contineat 155.d.Or.

Ferum animal domeſtico leuius 37.a.Celſ.

Feſtinatio & voluptas in medẽdo periculoſa interdum 43.c. Celſ.

Feſtucas quid educat 248.b.Act. feſtucæ deuoratæ quomodo eximantur 177.a.Aet.

Fibra 102. f. Ruff. fibræ 115.f. Ruff.

Fibri teſticulorum vis 86.f.Aret.

Fibulæ quid præſtent 100.a.Celſ. fibulis arctata quid iungat 228. g.Scrib.

fibula quid, & ipſius fractura quomodo accidat 600.b.Æg.

fibulæ in organo vſus 163.c.Or. fibularum infixarum in organis vſus 164 f.Or.

Ficus, arbor & fructus, quas vires habeat 642.c.d.Ægin.509.e.610. d.Or.53. f. Aet. ficuum inter alimẽta qualitas & facultas 360 b. 370.f. Æginet. 584.b.d.Orib. 53.f.Aet.30.a.Actuar. ficus & vuæ ante alios cibos comedendæ 579.d. Oribaſ. ficus nephriticis conuenire 67.c. Or. ficus aridæ 509.d. Orib. ficus pingues 22.c. Orib. ficus ſiccæ 19.c. Or. ficus ſiccæ ſitim ſedant 441.d.Aet. fici virides quomodo ventrem liquent 75. g.Celſ. ex ficubus cataplaſma 158.g.h.Aet.

ficulneus cinis qualis 55.b.c.Aet. ficulneum lixiuium 34.h.Aet.

fici quid ſint, & quomodo curandi 415.e. Ægin. 116.c.Or.246.f. Act. fici in capite 181.e.Act. fici faciei 372.h.373. a.Aet. ficis oculorum quæ conueniant medicamenta 305. b. Act. fici ſedis quomodo curandi 687. d.Aet. ad ficos in locis verendis 389.a.c.Mar.

ficationis in oculo curatio 238. c. Act. ficoſæ menti eminentiæ quomodo tollendæ 128.Or. ficoſarum in mento eruptionum curatio 652. c. Orib. ficoſi in mento tumores quid à varis differant, & quomodo curandi 311.d.Act. ficoſis menti tuberculis quid medeatur 312 a Act. ficoſa palpebra 183. c. Act.

Figura in vulneribus obſeruanda 97.c.Celſ. figura ſurſum vergens quibus adhibenda 411. α. a.452.a.Æg.

ad figuranda corpora vtilis laqueus 154.a.155.a.160.a.e.Or.

Filamenta 115.f.Ruff.

Filicula Græcis pteris, Gallis ratis 354. d. Marc. filiculæ purgatoria vis & doſis 125. e. Ruff. 272.a.Act.

Filicis vires 622.e. 638.d. Æg. 436. f.608. c. Orib. 49. d. Aet. filicis radix 19.a.Orib. filix corpori inhærens vt extrahẽda 398 a.Marc.

Fili aurei ligatura vbi adhibenda 595.a.Æg. filum ex oue à lupo diſcerpta 475. f. Aet. fili quod viperam ſtrangularit, vis 446.e.Æg.

Fimi (ſeu ſtercoris) animalium facultas 627.d.Ægin. 518.b.602.d. Orib.82.c.Aet. fimus columbarum ſilueſtrium 18.b.Or.

Finis ſuis mediis potior 191. c. Act.

Firmitatem quodnam alimentum corporibus addat 104. a.b. Aet.

Fiſſura 105.c. Ruff. fiſſura in capite quid 591.e. Ægin. fiſſuræ labiorum vide Lab. fiſſ. & ſic de cæteris.

Fiſtula quid, eiúſque differentia & curatio 526.a.Æg.113.g. 634. d.Orib.721.722.Aet.248.a. Act. 111.g. Celſ. fiſtulæ callo vt medendum 112. f. Celſ. fiſtulæ quæ ex callo obduruit, quid conueniat 598. b. Or. fiſtulis medentia 497.g. Ægin. 32. c.47. a.686. a. Aet.326.h. Act. 559.b. 562.c.d.563.b.f.566.g.567.a.568. c.570.c.Myrepſ.228.g.229.c.Scr. 409.b.Marc.

fiſtularum ani dignotio & curatio 584.h.Ægin. 687.b.g.Aet.228.b. Act. ad fiſtulas ani & pudendorum 388.g.389.c. Marc. fiſtulæ gingiuarum 381.d.Aet. fiſtula lacrymalium angulorum 183. b. Act. fiſtulis mammarum quomodo medendum 799 d.Aet. fiſtulam à parotide exortam quomodo curauerit Aetius 750 b.Aet. fiſtuloſa vlcera 72.c.Aet.

Fixus ſuccus 110.g.Ruff.

Flagris cæſo quomodo medendum 507.f.508.c.Æg.730.c.Aet. flagris cæſo ouilla pellis medetur 91.f.Aet.

Flammeus color 855.f. Theoph.

Flatus 110.f. Ruff. flatum cientia aut non cientia 588.c. Or. flatus digerentia & euocantia 57.c. Aret. flatus diſcutientia 38.a.40.f.46.d.Aet.253.e.Act. flatus expertia 108.h.Aet. flatu implent ventrem caſei 80. b. Aet. flatus proritantia 75. c. Aret. flatus prouocat aqua 154. a.Aet.

flatus crudos ſanat bdellium 14. f. Aet. flatum multum in concubitu cur nonnulli efflent 302. f.Or. flatibus eminentiarum quid medeatur 404. h. Myr. flatus qui oppilationem hepatis inferant 511. h. Aet. flatuum vẽtris generatio & curatio 458 e.Æginet.138.g. Oribaſ. flatus viſcerum diſcutientia 94.d. Aret.

Flaua calidiora 6.f.Aet.

Flauam bilem purgantia 275. a. f. 276. d. h. Act. flauam bilem deiiciens zulapium 275.a.Act. flauæ bilis incendio quid medeatur 276. g. Act. flauæ bilis influxu laborãtibus edulia quæ accommoda 598. g. Aet. flauam bilem vomẽtes quomodo curandi 400.f.441.a.Aet. Vide Bilis Flaua.

Flauii Clementis medicamentum 323.c.Act.

Fletui inuoluntario quid medeatur 254.g.Act.

Flocci ſubdititii 150.a.Aet.

Floriditas faciei ſignum bonum 189.d.e. Aet. floridus pulullus, eiúſque vſus 666.c. 485. d. Æg.

è Floribus antidotus 266. f. Act. 374.b.Myr.

Flos æris 325.c.328.g.460.a. Orib. 695.g.Aet. vide Ær.fl. flos la-

pidis Aſii 68.c.Aet.346.d.Mar.

Fluctuationum curatio 225. d. Act. fluctuatio lieni vnde accidat 264.d.Tr.

Fluidæ partes eſſe debent per quas purgatur 198.a.Act. fluidarũ affectionum cauſæ quæ 588. a. Aet. fluidas affectiones ſanat vomitus 138.d.Aet.

fluore æger qui eſt, ante balneum vngendus 48.b.Celſ. fluor in vrina quid 865.a.Th. fluor aluus quomodo purgãdus 127. b.Aet. fluorem album mulieribus quæ educant 488.b.Orib. fluor albus quomodo ſiſtendus 801.d.Aet. fluor alui quando commodus 78.f.Celſ. fluoris alui curatio à vomitu incipienda 79.a.Celſ. fluor alui neglectus, curatu difficilior 79.a.Cel. fluor alui longus 78.f.Celſ. fluoris immoderati periculo inſtante purgandum 198.c.Act. fluoris muliebris differentiæ, ſymptomata & curatio 46.h.47. b.Aret.482.g.Ægin.670.a.Or. 799.g.800.Aet.167.f.Act. fluori muliebri medentia 597.f.605. c.d.Or.17.c.24.h.39.e.41.c.d. Aet. fluori mulierum ſanguinolento quid medeatur 214.a. Scr.376.d.Mar. ad fluorem quemlibet 289.c.Mar.

Fluuiorum quorum aqua melior 153.a.Aet. fluuialis aquæ qualitas 152.a.Aet. fluuiatilium piſcium caro quæ optima 87.e. Aet.

Fluxiones ſemel à natura tranſmiſſæ, præcipites ſunt 226.d. Act. fluxionibus medentia 10 a.12.c.28.e.40.d.44.e.48.f.Aet. fluxionem omnem cohibens paſtillus 257.d.324.g.Act. fluxionum complexui quomodo medendum 602.b.Aet.

Fluxionibus acribus ac mordentibus quid proſit 596.b.Orib. fluxiones bilioſas ſanat portulaca 10.g.Aet. fluxio humorũ in inteſtina & vẽtriculum quomodo curanda 226.e.Act. fluxionis mẽſtruæ ratio 781.f.Aet. fluxionis oculi ſpecies quot 182 f.Act. fluxiones in oculos impetuoſæ quomodo cohibẽdæ 433. a.Æg. ad fluxionem pedum 768.e.Myr. ob fluxum tenuẽ qui ægrotant quomodo curandi 601.c.Aet. fluxio venas ad anum pertingentes intendens quomodo curanda 227.g.Act.

Fodere exercitatio qualis 115.d. Aet.

Fœcundi qui 184.f.Aet. fœcundarum mulierũ dignotio 782. b.792.e.Aet. fœcunditati conferentia 374.d.390.f.391.g. Myr.

Fœminas maribus natura eſſe frigidiores 845.g.Philar. fœminis eripi cura ſui cultus non poteſt 117.f.Cel.

fœminæ calculoſæ vt dignoſcantur 25.a.Celſ. fœminis capite vehementer dolentibus quæ cõmoda remedia 251.d.Mar. fœminis febricitantibus ex partu humor nimius non cõuenit 46. g.Celſ. fœminarum genitalibus affectus peculiares qui, eorúmq; curatio 167.a.234.b.Act. fœminæ narium fluor vt ſiſtendus 289.h.Mar. fœminarum pulſus quales 845.g.Philar. fœminarum veſicæ 541.e.Orib. fœminis vrinæ nigræ pernicioſæ 198.a.Aet.

Fœmella vipera, à maſculo quomodo differat 622.a.Aet.

fœmina & maſculus inſtrumenti impulſorii quando adhibenda 589.f.Æg.

Fœniculum Græcis μάραθρον 331.f. Marc. fœniculi vires 632.d. Ægin.22.d.502.f.g.583.c.605.f. Orib.41.h.Aet.38.f.Act. è fœniculo purgatorium 132.e.Aet. è fœniculo & aqua pluuiali confectum oculis idoneũ remediũ 354.e.Æg. fœniculum agreſte 420.d.Or.

Fœnigræci facultas 370.d.643.d. Æg.19.d.21.a.66.d.510.d.610.g. Or.1.d.55.c.Aet. fœnigræci eſus varius 55.d.Aet. fœnigræci decoctum 13.a.Orib. fœnigræci oleum 20.g.h.Aet. fœnigræci ſuccus cum melle coctus quid commodi præſtet 68. e.Orib.

Fœtidum acopon 686.h.Æg. fœtidum malagma 685.b.Æg. fœtidum olentibus & purulenta excreantibus pulmonis vitio quid medeatur 314.f.Mar.

fœtori alarũ & exudationib⁹ medentia 456.b.Æg. fœtor auriũ quomodo curandus 289.a.Aet. fœtores corporis ſanat carduus 52.c.Aet.

Fœtus an mas vel fœmina quomodo dignoſcatur 782.f.Aet. fœtus cõceptus & coagulatus quomodo conſeruetur 670.g.Orib. fœtus figura 490.f.Æg. fœtus imbecilli & ſani notæ 25.a.Celſ. fœtum in vtero ambit ſecunda 781.c.Aet. fœtus lotium quomodo excernat 781.c.Aet. fœtus naturalis quomodo prodeat 788.g.Aet. fœtus pinguiũ cur imbecillis 803.d.Aet.

fœtus abruptus quomodo eiiciendus 787.d.f.Aet. fœtu excecto quid medelæ reſtet 791.h.Aet. fœtus corruptio periculoſa 786. e.Aet. fœtum corrumpentia 37.h.786.b.787.a.Aet. fœtus duplicatus 789.a.Aet. fœtus immortuus extrahendus & exſecandus quomodo ſit 582.d. Æg.790.a.Aet. fœtum mortuum expellentia & extrahentia 482.a.Æg.596.a.601.e.602.c. 604.e.608.c.Or.27.e.28.a.31.f. 32.a.35.a.39.g.652.d.Aet.258.c. 264.c.Act.364.g.443.a.Myr. fœtus retinet aëtites 76.f.Aet. fœtus viuos necãtia 596.a.599. d.601.e.604.a.d.c.608.c.609.c. Orib.15.a.31.f.49.d.51.f.52.e. Aet. fœtus quinque ſimul in vtero 490.g.Æg.

Foliati præparatio 692.e.Æg.23.h. Aet. foliati olei præparatio 838.f.Aet. foliati vnguenti cõpoſitio 717.a.718.b.Myr.

Follis vſus quibus conueniat 501. f.Æg. follis pugillatorius quid, & quæ eius vtilitas 299.b.Orib.

fomẽtationũ differẽtiæ 373.f.Or. fomentationũ vſus 14.g.373.e. Or. fomenta quomodo parẽtur 157.a.Aet. fomenta calida 35.a.g.Celſ. fomenta ſicca ſpiritum elidere 68.c.Celſ. fomentum Martiani 467.d.Aet. fomentum refrigerans 329.g. Tr.

fomentum ad alui profluuiũ 249. d.Tr. fomenta ad auditum grauem 286.a.Aet. fomenta aurium dolori quæ conueniant 182.f.Tr. fomenta calculoſorum 550.c.Aet. fomentum dentium affectorum 386.f.Aet. fomentum dolori cuilibet conueniens 208.e.Tr. fomenta in febre validiora 51.a.Celſ. fomẽta ad hepaticos 511.d.Aet. fomenta ad lienem 266.b.Tr. fomenta oculorũ 303.g.h.Aet. fomenta pleuriticis quæ accommoda 208.d.Tr. fomenta & cataplaſmata quotidianæ quando adhibenda, & quæ 337.e. Tr. fomentum ſtomachi 338 a.Tr. fomenta teneſmi 495. h 496.Aet.

Fomentum ex arena quibus accõmodatum 390.f.Or. fomenti ex igni & carbonibus vtilitas 391.f.Or. fomenta ex poſca 208.e.Tr. fomentum ex ſale neruis idoneum 35.h.Cel.

Fontanæ aquæ qualitas 261.c.Or. 152.g.Aet.32.c.Act.

Fontes profundi qualem aquam fundant 261.h.Or. fontes ad ſeptentrionem erumpẽtes quales 152.g.Aet. fons in Lycia ad Chimæram montem à Pegaſo apertus 262.a.Or.

fons malorum primò excindendus 449.g.451.f.Aet.

Foramina caluariæ 106.g.Ruff. foramen in collo vteri ad quid 78.a.Aet.

Forficũ in organis vſus 165.g.Or.

Forma mulieris inepta, ſterilitatis occaſio 792.e.Aet.

Formicarum induſtria 2.e.Act. formicarum veluti diſcurſum circa frontem ſentientibus quomodo medendum 553.c.Æg.

formicarium phalangium 619.c. Aet.

formica, ſeu formicaria verruca, quid, & quõ curãda 508.d.588. d.Æg 786.a.g.Aet.188.e.244.e. Act. ad formic. verrucas 320 a.Act.273.d.Myr. formicis vetuſtis medicamẽtũ 327.c.Act. formicariis verrucis vteri quomodo medendum 835.c.Act.

Formidinum cauſæ 17.e.Act.

Fortuna non minus quàm ars poteſt in morbis 41.c.Celſ.

in Foſſis relinqui aquæ malitiam 153.d.Aet. foſſis aqua inducẽda quomodo ſit, & temperanda 153.d.Aet.

Foſſula in oculo 308.g.Aet.183.f. Act.

Fracturarum differentia & conueniẽs curatio 591.b.Æg. fracturarum ſine callo permanẽtium curatio 602.a.Æg. fractura luxationi coniuncta quomodo curanda 610.c.Æg. fracturarum cum vulnere, curatio 600. h.Æg. ad fracta & fracturas 321.d.Act.405.f.411.f.412.c. Mar.

Fragaria 479.f.Myr.

Fratrum trium emplaſtrum 653.a. Aet.

Fraxini vires 632.f.Æg.622.f.Aet.

Fricta oua peſſimum alimentum præſtare 87.b.Aet.

Frictio propria quæ 290.e.Or. frictionis & vnctionis differentiæ 33.g.Celſ. frictionum ſpecies, & modus 350.g.Æg. frictionum ſpecies ex vna cauſſa pendere 33.f.Celſ. frictionis differentiæ 290.f.Or. frictionis commoda 290.f.Or. frictionis modus atque vſus 287.c. Or. frictionum nouem coniugationes 292.b.Or. frictionis tempus 33.f.g.Celſ.

frictio imprimis colli vertebris vtilis eſt 67.f.Celſ. frictio inſtituenda vbi euacuatio locũ non habet 224.e.Aet. frictiones nõ numero ſed virium ratione terminandæ 34.b.Celſ. frictio quæ cui ætati cõgruat 34.c.Cel. frictionis modus diuerſarum rerum cauſa eſt 33.g.Celſ. frictionibus immoderatis vbi vtẽdum 323.h.Tr. frictio matutina quando inſtituenda, & quãdo veſpertina 291.c.f.Or.178.b. Act. frictio præparatiua 6.a. Or.115.a.Aet. frictio in febre 292.c.Or.34.a.Celſ. frictionis in febre terminus 51.a.Celſ.

Frigere exteriora cum ſiti caleſcẽtibus interioribus, malum ſignũ 34.d.Celſ.

frigefacientia 99.g.Aet. frigefacientia ac ſiccantia 511.g.Æg. frigefacientia cum humiditate abſque adſtrictione 512.f.Æg. frigefacientia edulia 111.b.Aet.

frigefactoria peſti quomodo adhibenda 406.f.Æg. frigefactorum curatio 356.c.Æg.

Frigidi & calidi actiones 467.b. Or. frigida iecur lædere 73.c. Celſ. frigido affectui quid medeatur 389.g.Myr. frigidus affectus in articulorum dolore, qui 49.c.Aret. frigido aere exiſtente humor tenuis naribus cur deſtillet 761.a.Caſſ.

frigida cocta ac refrigerata, nauſeas tollit 447.h.Aet. frigida aqua, ſi in cute vitium, aptior 48.b.Celſ. frigidæ affuſionem vbi reprobẽt medici 431.c.Æg. frigida naribus ſanguine fluentibus ſuffuſa, ſanguinis profluxus maior cur interdum euadat 760.d.Caſſ. frigidæ pot⁹ quæ damna inferat 208.f.Aet. frigidæ potus intempeſtiuus quæ mala pariat 207.f.Aet. frigidæ potus quibus largè permitti poſſit 15.g.Aret. frigida quando danda & affatim 401.a.c. 404.c.406.f Æg. frigida quando febrientibus vitanda 209.f. Act. frigida quibus, quibus non, & quando dari poſſit in hecticis 328.f.Tr. frigida aqua in peſtilenti febre quando præbenda 48.g.Celſ. frigida pleuriticis an concedenda 67.a.68.a. Aret. frigida quando venenũ 628.d.647.d.Aet. frigidæ folium comitiali quomodo ingrediendum 154.h.Tr.

frigidus humor nauſeam gignit 445.b.Aet. frigidos humores creantia 62.b.Or. frigidi humores quomodo curandi 471. g.Aet. frigidæ intẽperiei notæ 362.c.Ægin.180.b.Aet. frigidæ intemperiei differẽtiæ tres 87.h.Or. frigidæ intemperiei correctio & medela 366.d.Æg.

185.e.446.b.Aet. frigidiorum pulſus quales 845.g.Philar. frigidæ & humidæ intemperiei ſigna 362.f.Æg.180.g.Aet. frigidis ac humidis quæ balnea cõueniant 359.e.Æg. frigidæ & ſiccæ intempetici ſigna 362.g.Æg.

frigida lauacra quibus & quando conueniant 359.c.Æg. frigidæ lotionis vis 115.d. Aet. frigidum ſuccum gignentia 584 g.Orib.

frigiditas, anginæ cauſa 399.g.Aet. frigiditas, animi deliquium inducit 228.h.Aet. frigiditas nullum vaporem educit 466.e.Aet. frigiditas qualem vrinam reddat 59.e.Aꝺ. frigiditates quomodo curandæ 177.a.Aet.

frigiditatem aquoſam habentia 472.d.Or.101.c.Aet. frigiditas extrema aerem purum reddit 466.f.Aet. frigiditas hepatis, hydropẽ inducit 535.b.Aet. frigiditati menſes retinẽti quomodo medendum 804.e.Aet. frigiditas ſplenis quomodo curanda 529.e.530.a.Aet. frigiditas in ventriculo quibus ſignis obſeruetur 22.a.Act. frigiditas cicutæ 38.f. papaueris 42.f. ſalamãdræ 643.c.Aet.

Frigus calórque pro habitu corporis ſequenda 17.e.Celſ. frigus cutem qualem efficiat 18.a.Cel. frigus denſat 220.b.Aet. frig⁹ extrema in acceſſionibus cur occupet 755.c.Caſſ. frigore humores nigreſcũt 89.b.Act. frigoris incommoda 17.d.Celſ. frigus quibus inimicum 17.e. Celſ. frigus quibus proſit 18.a.Celſ. frigoris temperamentũ quadrùplex 1.b.c.Aet.

ex frigore vehementi oboritur voluulus 468.d. Aet. frigora maxima in corpore quid faciãt 98.d.Act. frigoris vis in morbis 19.e.Celſ. frigus in febribus quid appellent medici 42.f. Celſ. frigus ante febres moleſtum 50.c.Celſ. frigori ante febres quid faciendum 50.c. Celſ.

frigus quæ mala inferat, corúmque curatio 199.h.100.a. Act. ad frigore aduſtos pedes 400 d. Marc. ad frigus æſtate contractum 241.f.Marc. frigori & pruinæ ſuſtinendæ articuli habiles vt reddantur 398.h.Marc.

Frons 101.f.Ruff.545.c.Or. frõtis natura muſculoſa quæ ſub cute eſt 554.f. Orib. fronti in capitis dolore quæ adhibenda 140 d.Tr. frontis excoriatio 337.h.338.a.Aet.

Fructuum arborum in nutriendo qualitas & vis 370.f.Æg. fructus acerbus 19.g.Orib. fructus adſtringentes qui 254.b. Trall. fructuum æſtiuorum qualitas 205.b.Act. fructuum dulcium qualitas 254.b. Trall. fructuum dulcedinis ratio 3.d. Aet. de fructibus eſcariis regula 53.e.Aet. fructuum fugacium in nutriendo qualitas & vis 370.e.Ægin. fructus plantarum agreſtium 218.b.Orib. fructus ſurculorum qui valentiores 36.f.Cel.

Frumentaceorum in alimẽto qualitas ac vis 369.g.Æg.25.e.Act. frumentorum ſpecies valentiores pro ratione ſoli 37.a.Celſ.

Fucæ 224.b.225.g. Or.

Fuci vires 645.e.Æg.21.g.Or.57.c. 74.f.75.c.Aet. fucus marinus 448.c.Or.

Fulicæ crudæ cor quam virtutem habeat 86.h.Aret.

Fuliginis electio 452.a.Or. fuliginis vires 630.f.Æg. 40.e. Aet. fuligo corticis pini 48.d. Aet. fuligo œſypi 84.c.Aet. fuligo picis 48.a.b.Aet. fuliginis pictorum vis 615.c.Æg. fuligo ſtyracis quam vim habeat 53.b. Aet. fuligo thuris 40.e.f.Aet.

Fulua calidiora 6.f.Aet. fulua egeſtio quid ſignificet 198.e. Aet. fulua emplaſtra quomodo parãda 750.c. Aet. fuluum empl. panchreſton 359.a.Aet. fulua vrina quid ſignificet 196.e. Aet. fuluos pilos quid faciat 280.d. Aet.

Fumaræ, ſeu fumi terræ, vires 624 c.Æg.30.a.Aet.

Fumi vires 600.e.Orib. fumus pertubat oculos 300.d.Aet.

fumoſarum febrium curatio 403.e.Æg.

Functiones hominis ſecundum naturam quæ, & quæ non 142.b. Act. functiones naturales quæ immutent 203.f.Act. functiones hominis præcipuæ quæ 142 f.Act.

Fũdum in corde quid 107.g. Ruff. fundum in genitalib⁹ quid 105.b.Ruff.546.g. Or. fundum in iecore quid 108.e. Ruff. fundum vteri 109.b.Ruff.

Fungorum inter edulia qualitas ac facultas 369.f.Æg. 20.a. 21.d. 584.b.Orib.44.a.Aet.29.a. Act. fungi vtiles ab inutilibus quomodo diſcernantur 107.c. Celſ. fungis ſtrangulandi vis quomodo eximenda 287.f.Act. fungorum ſtrangulationi quomodo medendum 549.c.Æg. fungos venenati quid habere 628. d.Aet. fungorũ venenatorũ aſſumptorũ ſymptomata & remedia 549.e. Ægin. 645.g.Aet. 107.c.Celſ 226.f.Scr.773.a.Myr.

fungos excreſcentes in corpore quid tollat 522.a.Æg.

Funem aſcendere inter quæ exercitia referatur 350.e.Æg.

Fures prodi ab aetite lapide 69.f. Aet.

Furfuraceus panis 26 f.h.Act. ex furfuribus cataplaſma quomodo formetur 158.f.g.Aet.

Furfures capitis 180.h.Act. furfurum curatio 414.f.Æg. furfures capitis quid abſtergat 19.a. 20.g.Aet.329.e.g.Act.257.g. Marc.

Furioſis medẽtia 118.a.558.a. Aet. 353.a.399.b.413.b.Myr. 209.f. Scr.325.a.Mar.

Furor quid 22.f. Aret. 155.c. Act. furor melancholiæ effectum, & quomodo ab ipſa differat 21.g. Aret. furor ingenium & vires roborat 23.e.Aret. furoris & delirii diſcrimen 22.g.Aret. furoris cauſæ 23.b.e. Aret. 154.f. Act. furoris diſcrimina & ſymptomata 22.f.23.b.Aret. furoris & melancholiæ ſymptomata 22.b.Aret. furoris ſedes 23.e.Aret. furori qui magis obnoxii 22.h.Aret. furoris vigẽtis ſymptomata 23.f Aret.

furoris ſpecies moderatior 24.b. Aret. furorem inducentia 56.b.645.b.h. Aet. furoris curatio 216.f.Act. furori quid medeatur 261.g.265.g.Act.

Furunculus quid, eiúſque dignotio & curatio 514.b.Æg. 636.e. 116.d. Oribaſ.189.e. 245.c.311.e.319.g.Act.110.e.Celſ. furũculis medentia 507.b.514.b.519 c.Æg.13.d.25.d.77.c.Aet.311.e. 319.g.Act.551.d.Myrepſ.229.g. 230.d.Scrib.264.c.400.b.409.b. Marc. Vide Dothien.

Fuſcus color 856.b.Theoph. fuſcum ſeu nigrum vnguentum 481.b.Myr. fuſca lapides conterens 822.f.Myr.

G

Gagas Lyciæ fl. vnde Gagates lapis 456.d.Or.68.d.e.Aet.

gagatæ lapidis vires 631.b.Æg.68. d.525.h. Aet. gagatæ electio 27.g.Orib.99.a.Aet. gagates quomodo probetur, & vbi naſcatur 456.c.Orib.

Galacticæ oculorum lippientium inunctiones 266.c.Mar.

galactides tithymallus 55.c. Aet.

galactites lapis 456.e. Orib. 67.a. Aet.

Γαλακτῶδες 513.d.Myr.

è Galanga antidotus 374.a. 407.e. Myr.

Galatarum ſedes 324.e.Or.

Galaxias piſcis 224.h.Or.

Galbanum quid 448.e. Orib.57.d. Aet. galbani vires 645.f Æg. 19.f.21.b.22.a.611.e. Orib.57.d. Aet.305.e.Act. galbanũ quomodo adulteretur 27.c.448.e. Or. galbanũ coctionẽ nõ ferre 30.d.Or. galbanum probatiſſimum quod 27.c.99.a.448. e.Or. galbani purgandi ratio 448.e.Or. è galbano medicamentum ad lippitudines 309.b. Act.

Galei piſces 226.h.Or.

Galen. ab Trall. citat. & reprehen. 268.c.271.b.332.f.201.c.Trall. galen. ab Orib. citat. 231.g.233. c.286.d.318.e.342.f.373.g.388.b. 583.b.Orib. galeni locus 358. f.Myr. galenus de vrinis quid & quomodo ſcripſerit 851.c. Theoph.

galeni antidotus ad ſtillicidium vrinæ 373.f.Myr. galeni antidot⁹ ad quartanam 399.d. Myr. galeni antidotus è margaritis 368.h.Myr. galeni antidotus è roſis 389.g.Myr. galeni collyrium aridum 340.b. Aet. galeni hiera 136.d. Aet. galeni picra 56.d.Or.

Galeobdulon 414.b.Or.

Galeonymi piſces 224.g.h.Or.

Galerita Gallis alauda 375.e.Mar. galeritæ facultas 628.b. Ægin. 95.e.Aet.

Γαλιάσκονες qui dicantur 604.f. Æg.

Galiopſis 414.b. Or.

Gallæ vtriuſque vires 625 Æg.499. d.Orib.1.f. 32.h. Aet. galla acerba 21.h. Or. gallæ combuſtæ 499.e.Or. gallæ immaturæ vires 20.b.483.f.601.g.Or.

gallarium 414.b.Or.

Gallina non ſtatim à mactatione edenda 104.f.Aet. gallinacei adipis facultas 609.g. Or. 90.d. Aet. gallinarum alæ 223.c. Or. gallinarum carnis inter edulia facultas quæ 371.e. Æg. 222.g.584.c.Or.86.b.Aet. 31.d. Act. gallinarum fel quale 81. d.Aet. gallinarum ius 621.g. Æg.620.d.Or. gallinacea oua qualia 371.g.Æg. gallinacei ſtercoris vires 602.f. Orib. 83.f.Or. gallinæ ventriculus ſiccus potui inſperſus quid conferat 360.a.Ægin.

Gallium 414.b.494.b.Or.

Galli antidotus aromatica 659.d. Aet.

galli gallinacei caro qualis inter alimenta materiæ 222.g. Or. 86. b.Aet. galli & gallinæ iuſculum quas vires habeat 621.g. Ægin. galli pinguedo 90.d. Aet. gallorum teſticuli 331.c. Tr.223.c.Orib.85.e.86.g.Aet. gallorum veterum ius potum quid proſit 520.d.578.e.Orib.

Galli quibus venenis vtâtur 105.e. Celſ.

Gammata & cultrata ferramenta vſtoria 577.g.Æg.

Gammarorum in nutriendo qualitas & facultas 373.e. Æg. 89. b.Aet.

Ganglium quid, eiúſque curatio 508.f.565.f Æg.333.g.334.a.745. e.Aet.188.f.Act. 141.h. Celſ. gangliis medentia 633.f. Ægin. 116.h.606.d.Or.92.g.Aet.

Γάγγραινα 189.b.Act. gangr. curat. 511.b. 515.c. 569.f.600.h. Æg. 112.g.Or. 723.g.Aet.245.a.320. b.Act.102.g.103.f. Celſ. gangrænæ conueniens diæta 103. g.Celſ. gangrænæ medentia 599.b.Orib. 8.f.27.d.31.e.Aet.

Γάγγρινος ſal 445.f.Myr.

Γαργαρεών 103 d.Ruff.

gargarizationes quibus de cauſis fiant 93.g.Celſ. gargariſmi vnde fiant 197.b.Act. gargariſmorum vſus 197.b.Act. gargariſatio pretioſa ex foliis pruni 34.d.Aet.

Gari facultas 20.g. Or. 89.g.Aet. gari præparatio pro abſtemiis 840.b.Aet. gari primarii vſus 480.d.Ægin. gari purgatorii præparatio 130.g.Aet.

Γαστὴρ 104.g.108.b.Ruff. Γαστροκνημία 105.g.Ruff. Γαστρορραφία 538. d.563.d.Or.228.g.Scr.

Gaudiũ, animi deliquiũ parit 229. f.Aet.

Gemmarum lapidúmque vires 630.h.Æg. 455.e.513.d.Or.66.f. 67.b.Aet.

Genæ 101.f.Ruff. ad genas ſcabras 323.c.Mar.

Γένειον 103.a.Ruff.

Generationi accommodum tempus 355.f.Ægin.

ad Geniculorũ dolores 407.f.Mar. geniculares muſculi 105.f.Ruff.

Geniſtæ vires 641.d. Ægin. 509.c. Or.52.g.Aet.273.h.Act.

Genitalium membrorum tam in fœminis quàm maribus partes, & nomina 109.b. 104.h. Ruff. genitalibus tum marium tum fœminarum membris affectuũ peculiarium dignotio & curatio 165.f.231.h.Act. genitaliũ impotẽtiæ cauſa & curatio 478. c.Æg. genitalium inflammationi cuius venæ ſectio cõgruat 194.f.Act. genitalium mulie-

rum non perforatorum cauſa & curatio 581.e.Æg.
genitales venæ 108.g.118.g. Ruff.
Genitura 109.b.110.f.Ruff. genitura commodi quid præſtet 42.a.b.Ar. genitură amor cõciliat 792.d.Aet. geniture diffluuium adſtringentia 93.d. Aret.599.e.Or. geniture exhalatio 168.c.Act. genitura vitali carentes, quales ſint 42.a. Aret.
genitura (peſſus) 694.f.Æg.
Gentianæ deſcriptio & vires 414. g.494.b.Orib. 15.e.Aet.355.b. Myr.
Gentiapolis 451.c.Myr.
Genu 105.f.Ruff. genuum dolores, eorúmq; curatio 81.a.Celſ. ad genuum dolorẽ 396.g.Marc. genuum inflationes diuturnas & ægrè ſanabiles ſedat gagates 68.e.Aet. genu luxati chirurgia 608.f.Ægin.185.d.Celſ. genu quot in partes prorũpat & quomodo reſtituendum ſit 179.a. 198.a.Orib. ad genua perfricta 400.b.Mar. genuum tumori & inſtabilitati quid medeatur 83.b.Aet.396.a.Marc.
Geometris puer quando tradendus 349.g.Æg.
Geodes lapis, eiúſque vires 631 c. Æg.514.d.Or.69.c.Aet.
Geranium 414.d.Orib. geranii emplaſtri præparatio 759.d.Aet.
Geſtationis commoda 295.g.Or. 116.e.Aet. geſtationis differẽtiæ 296.a.Or. geſtationũ modus pro viribus 34.f.Celſ. geſtatio quibus morbis apta 34.d. Celſ. geſtatio non niſi neruis dolentibus adhibenda 34.e.Cel.
geſtatio in acutis morbis 34.e.Cel. geſtatio quæ in febribus conueniat 296.g.Or.
Geſticulationis vſus 298.a.Or.
Gibboſitas quid 605.f.Æg.
Gigarta 494.b.Orib.15.e.Aet.
Gigarus Latinis dracontium 290 c.Mar.
Gilarum vocant Galli ſerpyllum 291.f.Marc.
Gingidii facultas 369.a.Æg.21.a. 494.c.Orib.15.f.Aet.
Gingiuæ 103.c.Ruff.546.a.Orib. gingiuarum affectionibus medendum quomodo ſit 192.g. Tr.444.c.& deinceps. Æg.654. f.Or.378.f.&c.Aet. gingiuarum affectiones, quæ que ex inflammatione dolent, defluxione grauantur, aut exeſæ ſunt, & caruncula quæ inter dentes oritur, quomodo curentur 654. f.Orib. ad gingiuæ angulorũ eminentias calloſas 293.d.Mar. ad gingiuarum angulos ſanguine fluentes 293.d.Mar. ad gingiuarum angulos vlceroſos 293 d.Mar. ad gingiuarum cancrum 292.d.f.Marc. ad gingiuarum carcinomata 411.f.Mar. gingiuis corroſis quomodo medendum 380.a.Aet. ad gingiuas corroſas 445.d.Æg. gingiuis cruentis quomodo medendum 655.a.Or.379.a.Aet gingiuis cruentis & fluore correptis quæ medeantur 444.f.Æg. 315.g.Act.747.e.Myr. gingiuarum dolori quid medeatur 314.d.Act.296.g.Mar. gingiuarum eroſioni quid congruat 315.f.Act.361.f.Myr. ad gingiuas excreſcentes 445.e Ægin. 747.e.Myr. ad gingiuas firmãdas 297.h.Marc. gingiuarum fiſtulæ quomodo curandæ 381. d.Aet. gingiuas flaccidas quæ ſanent 607.d.654.c.Or. gingiuarum fluori medentia 449.f. Æg.745.e.Myr.203.c.Scr.292.b. Mar. gingiuarum fœtori medentia 317.a.Act.292.e.f.Marc. gingiuas humore grauidas & corruptas quid ſanet 270.d.315. f.g.317.a.Act. ad gingiuas humidas & fœtentes 292.e.Marc. gingiuis inflammatis quomodo medendum 380.e.Aet. gingiuarũ inflãmationi & excreſcentiæ quæ medeantur 445.a.Æg. gingiuis infantum dentientium quid proſit 654.c.Or. gingiuas prægnantes quid reprimat 329. e.Act.292.b.Marc. gingiuarum pruritus quid ſedet 349.c. Æg. gingiuis putridis quæ medeantur 12.g.713.g.Aet.747.e. Myrepſ. ad gingiuas ſanguine fluentes 337.g.Marc. gingiuis tumentibus medẽtia 445.e.Æg. 747.e.Myrepſ.292.f.293.e.295.f. Marc. gingiuis vlceratis quid valeat 315.g.Act.291.g.Marc. ad gingiuarum vitia 305.c.Mar.
gingiuas adſtringentia 298.c.Mar. gingiuas diſparat dentitio 166. a.Aet. gingiuas illuſtrat ariſtolochia 12.a.Aet. gingiuis medentia 90.h.96.c.153.g.388. d.Aet. gingiuas quid ſiccet 298.c.Marc.
gingiuarum oſſa hebetia, in perpetuum vſtione nudari 132.g.Celſ.
Git Græcis melanthiõ 252.a.341. b.Marc.
Glabella 101.f.Ruff.
Glabris capilli quomodo inducendi 261.b.Marc. glabris palpebris vt pilos inducas 279.a.Mar.
glabrities capitis vnde 181.a.Act. glabritiei capitis curatio 296.d. Act.
Glacialis oculi humor 299.c.Aet.
Gladiatoris iugulati ſanguis epotus, à comitiali liberat morbo 61.a.Celſ.
Gladiolus 206.e.Scr.432.d.Or. gladioli vires 634.h.Æg.484.c. 504.f.Or.45.b.Aet.
Gladius hepatis 108.e.Ruff.
Glaſtum 28.f.Aet.
Glandium (arborum) in nutriẽdo qualitas & vis 371.d.Æg. glans querna calefacta dulcior & durior fit 3.c.Aet.
glandes animalium cuius inter edulia materiæ & facultatis ſint 372.c.Æg.221.e.584.b.f.Or.85. d.Aet.
glandes aquaticæ 228.a.Or.
glans in genitalibus quid 105.a. Ruff. glans penis contecta vt aperienda 158.g.Celſ. glans penis quomodo tegenda 158.d. Celſ. glandulæ inflammatio 189.e.Act. glandi non perforatæ quæ chirurgia adhibenda 573.d.Æg. glãdis vlcera quomodo curanda 689.Aet.
glandium ſubdititiarum vſus, formandi ratio, & vires 357.f.Æg. 13.h.358.e.Or.149.e.Aet.196. d.282.b.Act. glãdibus cur ſæpius vtamur 358.d.Or. glandium medicinalium catalogus 501.a.Myr. glandulæ acris vſus 654.c.Æg. glandula ſubdititia optima 149.h.Aet. glandulæ colicis aptæ 463.a.Æg. glandes ad dyſentericos 256.c. Tr.507.e.Aet.
glandis vnguentariæ vires 616.a. Æg.412.e.493.c.Or.13.f.Aet. glandis vnguentariæ ſuccus 465 f.Or.
glandulæ (corporis) vbi poſitæ 63. d.Celſ. glandularum affectus qui 189.d.Act. glandularum affectus quomodo curandi 403. d.Aet. glandulæ cum dolore intumeſcunt 63.d.Celſ. glandularum inflammatio quid 241. h.Act. glãdes circa aures 292. d.Aet. glandulis quæ medeãtur 308.e.411.f.412.c.Marcell. glandulis inguinum inflammatis quomodo medendum 702.c. Aet.
glanduloſæ carnes 120.a.Ruff. glanduloſæ carunculæ 108.a. Ruff. glanduloſa vaſcula 108. g.118.g.Ruff.
Glaucedo oculi quid, eiúſque differentia & curatio 528.c.Orib. 300.c.323.d.Aet.184.e.Act. glaucedo oculi & ſuffuſio quid differant 184.d.Act.
Glaucias empiricus 5.f.Celſ.
Glaucium 19.g.414.d.596.g.Orib. 15.g.Aet.306.b.Act.
Γλαύκωμα quid, & quomodo ab ὑποχύματι differat 184.d.Act. glaucoma quid, & quòd incurabile 438.c.Æg. glaucomatis & ſuffuſionis cura ex Ruffo 130 d.Or. ad glaucoma oculorũ 277.e.Marc.
Glaucoculis quid adhibendum vt nigras habeant pupillas 318.c. Aet.
Glaucus color 46.e.Act. glauci & lactei coloris diſtantia 855.c. Theoph.
Glaucus piſcis 227.a.Or.88.g.Aet.
Glaux 414.e.494.d.Or.
Glechon 415.a.494.d.Or.15.g. Aet.
Γλήνη 102.b.112.c.Ruff.545.d.547. d.Or.
Glenoides cauitates 550.b.Or.
Gleucinum vnguẽtum 692.a.Æg. 414.f.Or. gleucini olei præparatio 609.b.Aet. gleucini vſus 217.b.Act.
Globulus naſi 102.e.Ruff.545.c. Or. globuli purgatorii 382.b. Marc. globuli mirificè purgantes 216.g.Scr.
Glœos 494.d.Or.15.h.Aet.
Glomeris ex ſtaminibus calidis ef formati vſus 402.b.e.460.g. Ægin.
Gloſſocomi machinamenti vſus & deſcriptio 166.c.Or. gloſſocomi Nymphodori deſcriptio 179.g.Or.
Γλουτία 523.d.Orib. γλουτοὶ 105.e. Ruff.552.c.Or.
Glutinis vis & vſus 35.b.Aet. gluten ad ægilopas 52.e.Or. gluten ad crithas & chalazia 52. e.Or. glutinum ad compingendos libros 498.c.Aet. gluten ad pilos 52.d.Or.
gluten piſcium optimum quod 25 g.Or.97.h.Aet. glutinis piſciũ vis 623.f.Æg. glutinum Rhodium optimũ 98.a.b.Aet. glutini ſimilacei vis 627.b.Æg.
glutinandi vim habet ſideritis 51 d.Aet. glutinandi vlcera vim habentia 520.a.Æg. glutinãtia vulnus 83.a.Celſ. glutinatio vulnerum 99.g.Celſ.
glutinoſa quæ in thorace hærent quomodo extenuanda 317.d. 384.d.Mar.
Glyceæ compoſitio 342.h.Mar.
glycymerides 228.b.230.e.Or.
Glycyrrhizæ deſcriptio & vires. 414.f.494.d.596.h.Or.15.h.Act.
Γλυκὺς χυμὸς 110.g.Ruff.
Glycyſida Græcis pæonia 220.g. Scrib. glycyſidæ deſcriptio 414.g.Or. glycyſidæ vires 494. e.597.a.Or.16.a.Aet.
gnaphalium 415.b.494.e.Or.16.c. Aet.
gnaphalis Latinis cẽtunculus 213. h.Scr.376.d.Marc.
Γνάθοι 102.g.Ruff.
gobius 224.c.Or.88.e.473.g.Aet. gobii veteris ſalſamẽtum quem vſum habeat 522.c.Æg.
Γόμφιοι dentes 103.b.Ruff.
Gõgyle 415.b.Or.
gongylidis ſemen & radix 494.e. Or.16.c.Aet.
Γονὴ Hippocrati quid 109.b.Ruff.
Γόνιμοι φλέβες 108.g.118.g.Ruff.
Γονόῤῥοια quid 166.e.Act. gonorrhœæ ſymptomata 41.f.Aret. gonorrhœæ obnoxii qui ſint 41.f.Aret. gonorrhœam paralyſi viam quandoque ſternere 41.h.Aret. gonorrhœæ curatio 93.c.Aret.668.f.Or.233.g Act.
γονόῤῥοια γυναικεία quid 47.d.Ar.
Γόνος 110.f.Ruff.
Γόνυ 105.f.Ruff.
Goras ficuũ vſum quomodo antiquarit 213.g.Or.
Gordylii vires 618.e.Æg.
Gorgias chirurgus 137.c.Celſ.
Gracilis conditio 19.a.Celſ. graciles quibus morbis fatigentur 20.c.Celſ. graciliũ pulſus quales 846.a.Philar. graciles ſanguine abundantes quomodo euacuandi 120.c.Aet.
gracile corpus quomodo fiat 361. c.368.b.Æg. gracilitatem inducentia 233.f.Act. gracilibus opitulatur vomitus 138.d.Aet. graciles quomodo reficiẽdi 83. f.Or.172.b.Aet.
gracilium inteſtinorum ſitus 118. c.Ruff. vide Inteſt.grac.
Græcos deſidia & luxus afflixit ante Latinos 5.d.Celſ.
Γραῖα 104.g.Ruff.
Gramæ oculorum 303.d.Aet.
Graminis vires 19.f.Or.7.e.Aet. graminis radicis vires 20.e.21.e. 465.e.592.c.Or. graminis ſuccus qualis 2.a.Aet. graminis Parnaſſii vis 611.a.Æg.
Gramis oppleti oculi quid ſignificent 419.a.Æg.
Γράμμα 244.Mar. grammatis nota 699.e.Æg.
Grammaticis quãdo tradendi pueri 349.g.Æg.
Grana 56.h.Or. grana ſolis 365. f.Mar.
Grandines vnde 151.a.Aet.
grando oculi quid, & quomodo curetur 434.g.Æg.300.a.333.d. Aet.183.c.238.d.Act. ad grandines oculorum 769.a.Myr. grando porcorum 664.d.Aet.
Granula ſalubria ſtomacho idonea

ventrem ſubducentia, & præſertim in typis 363.a.Or. granorum forma quæ componantur & quomodo 276.b.Aĉt.
Granum Cnidiũ quid ſit, & quas vires habeat 626.h. Æg. 22.e. 483.b.Or. 34. c. Act. granum Cnidium vnde ſit 622 g.Æg. grani Cnidii in purgando vires 325.b.h.Orib. 126.b.Aet.272.g. Aĉt. granum Cnidium mulieribus magis quàm viris confert 326.a. Orib. granum paradiſi 363.d.Myr. granum tinĉtoriũ 627.a.Æg.34.c.Aet.
Graphoides proceſſus 548.e.Or.
Grauedo quid, eiúſque ſigna 66.e. Celſ. grauedines & deſtillationes quid excitet 11.e.Celſ. grauedines & deſtillationes quõmodo fugiantur 16. e. Celſ. grauedinis & defluxus dignotio & curatio 447.e. 448.a. Æg. 651.e.f.Or.66.e.67.a.Celſ. grauedini medentia 53 b.Aet. 208. e.209.a.Scr.259.e.Mar. ad grauedines ex cruditate 364.d Mar.
grauedo capitis è prunarum ſtrue ardente cur oriatur, non itidem è lignorum 756.g. Caſſ. grauedo capitis è ſomno & peruigilio multo cur oriatur 758.e. Caſſ. grauedinem capitis motus placidus cur ſedet, præceps inducat 759.a. Caſſ. ad grauedinem capitis ex quacunq; cauſa ortam 254.a. Marc. grauedini febrem excitãti quomodo medendum 203.d.Aet. ad grauedines oris & capitis 301. g. Marc. grauedine & tuſſi laboranti puero quomodo medendum 348.f.Æg.117.b. Aet. ad grauedinem ventris 309.e.Mar.
Graueolẽtia 463.g.Or. graueolentia ſtomachum ſubuerti 447. e.Aet.
graueolentiæ narium quæ cõducant 442. g. Æg. graueolẽtiæ oris medetur aqua 153.g.Aet. graueolens vrina quid ſignificet 197.h.Aet.
Grauis auditus 181. g. Aĉt. vide Audit.gr.
Groſſi 635.b.642.d.Æg.504.g.Or.
Gruina deligatio quomodo fiat 598.c.Æg.
Grumi veſicæ 567.c.Aet. grumos diſſicit pyrites 68.a.Aet.
Grunni porcini inter alimenta facultas 221.c.Or.
Gruum carnis inter alimenta qualitas & facultas 371.f.Æg.223.b. Or.86.e.Aet.
Gryali collyrium 356.f.g.Aet.
Grypa vnguentum 478.d.Myr.
Gubernator fit vſu non diſputatione 7.e.Celſ.
Gula 107.f. Ruff. gulæ ſitus & qualitas 116.f.117.g.Ruff. gulæ infixa quomodo extrahenda 562.d. Æg. 308.g. Marc. gulæ reſolutæ curatio 266.f.Aet.
Gummi electio 26.b.Oribaſ. gũmi facultas & vis 627. c.Æg. 500.b.602.c. Orib. 34.g.Aet. gummi ceraſi calculoſis prodeſt 32.f.Aet. gummi prunorum vis 21.f.Orib. 34.d. Aet. gummi vermiculatũ optimum 98.b.Aet.
Gurgulio 4. g. Aret. 103. d. Ruff. 546.b.Orib. gurgulionis vſus 531.h. Or. gurgulionis affeĉtus qui, & quomodo curandi 4.g.Aret.561.f.Ægin.491.c.Aet. 186.h.242.a. Aĉt. gurgulionis affeĉtibus quæ venæ ſectio congruat 194.d.Aĉt. gurgulionis aſperitati quid ſuccurrat 267. c. Aĉt. gurgulionis inflãmationes ex nimia venere oriri 117. f.Aet. gurgulionis ex humorũ defluxu inflammati remedia 317. c.Aĉt. gurgulioni medẽtia 34.d.68.c.90.h.Aet. gurgulioni reſecto conducit diphryges 72.c. Aet.
Guſtus ſenſus medico neceſſarius 1.d.Aet. guſtus aquæ exemplo quomodo informand⁹ 1.g. Aet. guſtus & odoratus conſpiratio 6.c.Aet. guſtus qualitas quõ experiunda 1. d.Aet.
guſtui imbecillo quid medeatur 257. g. Aĉt. guſtus iniucunditas quæ verbis explicari nequit, vnde 159.e.Aĉt. guſtũ emendat theriaca 651.f.Aet.
Guttur 103.f.107.f.Ruff. gutturis aneuriſmata quomodo curãda 746.e.Aet. gutturis aſperitati accommoda 449.a.Ægin. gutturis exulcerationes lac ſanat 77.d.Aet. guttur indurãs pharmacum 270. d.Aĉt. gutturis ramicis curatio 565.d. Ægin. gutturis ramicibus adhibetur bdelliũ Arabicum 14.e.Aet. ad gutturis tumores 301.c. Mar.
gutturi faucibúſque inſeruientium muſculorum vitia 187. a. Aĉt.
gutturis ſummi ſectio 562. f. Æg.
à Gymnaſiis coire malũ 118.d.Aet.
Gypſi vires 618 f.Æg.453.a.597.b. Or.72.a.Aet. gypſum venenatum eſſe 628.d.Aet. gypſi poti ſymptomata & remedia 646. e.Aet.288.e.Aĉt.224.b.Scrib. gypſum vſtum 21.g.Orib.
Gyreos facultas 575. c. Myr. vide Pollen.

H

H literæ formam repræſentãs inſtrumentum 608.a.Æg.
Habena 103.c.Ruff.546.a.Orib.
Habitualis febris 202.Aet. vide Hectica.
Habitus animalis lac diſtinguit 76. f.Aet. habitus corporis in cura obſeruandus 739.g.Aet. habitus corporis corrũpẽtes morbos ſequi hydropem 535.b.Aet. habitus boni notæ 35.b. Aret. habitus malus hydropis principium 471. a. Ægin. habitus mali ſymptomata 35.b. Aret. habitus mali curatio 471.a. Æg. 142.g. Or. habitus corporis malos ſanat vomitus 138.d.Aet. ad habitus ex ſenectute refrigeratos acopon 47.a.Orib. habitus vt recaleſcat 353 e. Ægin.
Hæmagogos antidotus 364. g. Myr.
Hæmatitæ lapidis vires 630.h.Æg. 483.e.504.f.Or.66.g.Aet. 305. f. Aĉt.
Hæmoptoici qui 315.g.Marc. hæmoptoicis medentia 39. e. 44. f. 49.g.69.e.Aet.264.a.314. g. 315. b.Mar.
Αἱμοῤῥαγία quid 8.e.Aret.
Hæmorrhois vnde dicta, & quid ſit 688.a.b.Aet.20.c.136.a.Celſ. hæmorrhoidũ chirurgia & medela 141 b.Or.688.a f.136.a. Celſ.388.a.h.389.e. Mar. hæmorrhoidas aperientia 604. a. Or.37.b.f.785.b.d. Aet. hæmorrhoidas quid exſiccet 326.g.327 d.Aĉt. hæmorrhoidibus medẽtia 25.d.69.d.155. a. Aet. 364. g. 481.g.Myr.231. h.232.g.Scr.333 h.388.a.h.389.e.Marc.
hæmorrhoidum fluxus vtilitas 162 g.Aĉt. hæmorrhoidũ fluxus nimius aquoſum habitum inducit 480.a.Æg.535.c.Aet. hæmorrhoidum fluxui immodico quomodo obſiſtendum 480. b. Ægin. hæmorrhoidum purgatio ſæpi⁹ morbum ſoluit 200. b.Aet. hæmorrhoidis retentio quid ab vteri retentione differat 133 g.Aĉt. hæmorrhoidum ſuppreſſarum mala 163. a. Aĉt. hæmorrhoidum ratio habenda in ſecandis venis 206. f.Aet.
hæmorrhoidibus ani quomodo medendum 586.b.Ægin. hæmorrhoidibus cæcis quæ medela adhibenda 480.b.e.Æg. hæmorrhoides familiares non ſupprimendæ 163.a.Aĉt. hæmorrhoidum in locis muliebribus curatio 581.d.Æg. hæmorrhoides ſedis vnde, & earundẽ curatio 688.a. Aet. hæmorrhoidibus vteri quomodo medendum 490.d.Æg.833.a.Aet.
hæmorrhoi & hæmorrhoidis ſerpẽtis deſcriptio 623.e.Aet. hæmorrhoi & hæmorrhoidis ſerpentis ictus ſymptomata & remedia 541.a. Ægin. 623. e. Aet. 332.d.e.Aĉt.106.d.Celſ.
Αἱμοστατικὰ 224.g.Aĉt.
Halation medicamentum 186. b. 338.f. Trall.
Halicacabum eiúſque vires 642. a. Æg.416.b.443.e.f. Or.56.a.Aet.
Halimon ſiue halmyris eiúſque vires 408.a.Or.9.c.Aet.
Halitum ventriculi fœtidum quid emendet 270.d.Aĉt.
halmyri emplaſtri compoſitio & vſus 39.a.Or.
Halteron exercitium 501.f. Æg.
Halus Gallorum Latinis ſymphytum 290.e.389.f. Mar.
Ἁλυκὸς χυμὸς 110.Ruff.
ad Halycos 333.h Mar.
Hapſus lanæ 232.g.Aet.162.b. Cel.
Harmala 435.e.Or.44.c.276.b.Aet.
Harmation collyrium 673. b. Æg. 357.b.358.d.Aet.
Harmonia emplaſtrum 678.g.Æg. 580.c.Myr. harmonia medicamentum 413. f.Aet.
Haſtula regia Græcis aſphodelos 235.c.Scrib. haſtulæ regiæ in purgando vis 384.b.Mar.
Ἥβη 104.g.Ruff.
Hebetudo oculorum quid, & vnde oriatur 184.f.Aĉt. hebetudo oculorum & lacrymæ aſſiduæ capite dolentibus cur oboriãtur 765.d.Caſſ. hebetudinis oculorum curatio 438.f. Ægin. 321.e.Aet.240.c.Aĉt. ad hebetudinem oculorum collyrium 175.a. Trall. ad hebetudinem viſus 771.a.Myr.
Hecatæi emplaſtrum 90.c.Celſ.
Hecatombe collyrium 672.a. Æg. 304.a.Aet.
Hectica febris quid 327.c. Trall. Ἑκτικαὶ febres cur dictæ 173.b. Aĉt. hectica febris cor occupat 202.d.Aet. hectica febris omniũ deterrima 173.a.Aĉt. hecticæ febres duplices 221.c.Aet. hectica à continenti quomodo diſcerni queat 327.g. Tr. hectica à diaria quomodo diſcerni queat.327.e.Tr. hecticæ & putridæ febres diſcerni quomodo poſſint 327.g. Tr. hecticarum febriũ & putridarum complicatio 173.e.Aĉt. hecticæ febris calor 173.d.Aĉt. hecticæ febris cauſæ & origo 173.b. Aĉt. hecticarum notæ maximæ quæ 328.a. Tr. hecticæ febris pulſus & vrinæ & aliæ notæ 173. d.Aĉt. hectica febris quando curari poſſit & quando non 212.a.173.c.Aĉt. hecticæ vetuſtæ ſymptomata infauſta 173.f.Act. hecticarum febrium cognitio, genera & curatio 327.c. Tr.404.f.405.c.Æg. 96. a.e. Orib.222. b. Aet. 211.f. Aĉt.
hecticarum ex aliis in eas trãſeuntibus mutatíſque ortarum curatio 329.a. Tr. hecticæ in maraſmodem trãſeuntis notæ 328. a. Trall.
hecticorum balnea quæ & qualia 212.c.Aĉt. hecticorum victus & curatio 211.f.Aĉt. hecticis quid medeatur 408.e.Myr.
hecticarum refrigerationum curatio 212.d.Aĉt.
Hederæ ſpecies tres 422.h.Or. hederæ vires 626.d.Æg.466.a.500. a.602.a.Or.34.a.Aet. hederæ lacryma 483.b. hederæ tenellæ folium 22.d.Orib. hederæ terreſtris floris vires 645. h.Æg. ex hedera vnguentum 612.a. Aet.
Hedrica medicamenta varia 589. b.Myr.
Hedychroi compoſitio 648. c.Aet. 258.h.Aĉt. hedychroi theriacam ingredientis præparatio 654.f.Æg. hedychroum magma 632.c.Myr. hedychrous paſtillus 294.a.Aet.
Hedyoſmos 419.b.Or. hedyoſmi vires 621.g.Æg.496.h.559.a.Or. 26.f.Aet.
Hedyſarum 419.c.Or. hedyſari vires 621.g.Æg.497.a.Or.26.g. Aet. hedyſari ſiue pelecini ſemen 465.g.Or.
Hedyſtacton 662.e.Myr.
Εἰλεὸς vide in E.
Helcopon quid vocent 409.h.Or.
Ἑλκύδρια, & quid eis medeatur 297. d.Aĉt.
Helcyſma quid, & quas vires habeat 620.c. Æg.516.d. Or.74.c. Aet.
Heleniũ Latinis inula 341.a.Mar. helenii deſcriptio 416.h.Or. helenii vires 620.b.Æg.495.h.Or. 24.g.Aet. helenii radix 18.b. Orib. helenium ſeu ninum Dacæ aculeis oblinunt 589.g. Ægin.
Helenes vnguentum 586.f.Aet.
Heleoſelinon 438.d.Or.
Helices 545 f.Or.
Helichryſi deſcriptio & vires 620. d.Æg.417.b.Or.
Heliocaes puluillus 666.c.Æg.380. b.c.Aet.
Heliodori collyrium 526.c.Æg.
Helioſactes 408.a.Or.
Helioſcopius tithymallus 445. e.

510.e.Or.
Heliotropium Latinis herba ſolaris 106. b. Celſ. ſeu verrucaria 324.c.Mar. heliotropii deſcriptio 419.c.Or. heliotropii minoris ſeu tricocci purgatoria vis & doſis 128.a.Ruff. heliotropium Nicolai 815.b.Myr. ex heliotropio emplaſtrum quomodo fiat 760.g.Aet.
Helitis ſquama 630.c.Æg.515.d.Or. 72.g.Aet.
Helix hedera 422 h.423.a.Or.
helix & helices 102.f. Ruff.545.f. Orib.
Ἕλμινθες quid, eorúmq; ſedes 164. h.165.a.Act.
Ἧλος quid 183.h.Act.
Helxine 417.e.Or. helxinæ vires 620.d.Æg.19.g.496.a.598.c. Or. 25.c.Aet.
Hemerocalles 419.d.Or. hemerocallis vires 622.a. Æg.465.g. 497.a.Or.26.h.Aet.
Hemicrania quid 179.h.Act. hemicraniæ & cephalæas differentiæ 299.a.Act. hemicraniæ curatio 144.b.Tr. 417.d.Æg.126. a.642.d.Or.272.273.Aet.
hemicraniæ ex bilioſo humore curatio 144.f.Tr. hemicrania ex conſenſu 144.a.Tr. hemicrania ex frigido ſtomacho quomodo curetur 144.b.Tr.
hemicranica medicamenta 632.d. Myr. hemicraniæ hemicraniciſque medentia 83.f.Aet.179.h. Act.405.e.771.f.Myr. ad hemicranii dolores quoslibet 255. d.263.h.Mar.
Hemihecti menſura 701.b. Ægin. 244.Marc.
Heminæ 105.e.Ruff.
heminæ nota 699.e.700.c.Æg. heminæ quantitas & pondus 701.b.Æg.243.Marc.
hemineri 231.f.Or.
Hemionitidis deſcriptio 419.e.Or. hemionitidis vires 622.a.Ægin. 465.g.497.b.Or.
hemionium 412.a.Or.
Ἡμιτριταῖος febris quæ 172.f.Act. hemitritæus altera ſpecies tertianæ 42.f.Cel. hemitritæi typus ac circuitus 42.f.Celſ. hemitritæi dignotio & curatio 405. e.Æg.213.d.Aet.49.a.Celſ. hemitritaicis medentia 363.g.408. e.Myr.385.g.Marc.
Hepalas antidotus 430.g.Myr.
Ἧπαρ 108.e.Ruff. hepar, cor & cerebrum tres hominis primas eſſe partes 43.d.Act. hepatis in corpore dignitas 43.e.Act. hepar ſanguinem procreare 43. f.Act. hepatis temperiei notæ 365.a.Æg.184.b.Aet.
hepatis affecti vrinæ quales 78.g. 131.c.134.f.Act. hepatis abſceſſuum curatio 470.g.Ægin. ad hepatis apoſtemata 344.c.Marc. hepar ab aſpide morſis ſenſu priuatur 621.f.Aet. hepatis cruditatum cauſæ 82.f.Act. hepatis debilitatis ſigna 511.b.Aet. hepatis debilitati quomodo medendum 468.g.Æg. ad hepatis dolores 303.c.Marc. ad hepatis duritiem 303.c.Marcel. hepatis eryſipelas quæ mala inducat 469.c.Æg. hepatis exulcerati curatio 516.517.Aet. ad hep. grauedinẽ 127.c.Ruff. hepatis indurati cognitio 517.c. Aet. hepati atque lieni indurato quid conueniat 592.c.Or. hepatis inflammatio à pleuritide quid differat 453.g.Ægin. hepatis inflammationi, eryſipelati & marcori vt medendum 456.d.469.c.470.d.Æg. hepatis inflammationes ſanat maſtiche 42.a.Aet. hepatis ſcirrho medẽdum quõ ſit 470.h.Æg. 517.518.Aet. ad hepatis ſuppurationes 344.c.Mar. ad hepatis vlcera 344.c.Marc.
ex Hepate ducentia 23.d.Or. hepati firmitatẽ addit eupatoriũ 26.d.Aet. hepati conuenientia & medentia 155.b.240.f.Aet. 341.f.h.342.h.343.d.344.g.Mar. hepar purgant amygdala 10.d. Aet. hepar obturantia 368.c. Æg. hepatis vſtio vt fiat 570. a.Æg. hepatis gibba quæ purgent 145.g.Aet. hepatis ſima quæ purgant 145.f.Aet.
hepaticus morbus longus & acutus 73.f.Celſ. hepatici morbi ſigna & curatio 73.f.Celſ. hepaticis inimica quæ 74.a.Celſ. hepaticis medẽtia 27.a.70.c.652. a. Aet.414.b.c.&c. 415.a.b. &c. Myr. 333.f.h.341. d.e.344. a.c.f. Mar. hep. antidoti & cõfectiones 241.d. g. Tr. 512.c.513.519. b.Aet.414.b.631.a. Myrepſ.73 h Celſ.340.g.Mar. hepatica remedia quomodo paranda 511. c.d.e.f.Aet.
hepaticorum & pleuriticorum differentia 207.c. Tr.
hepatica dyſenteria 461.b.Æg. hepaticæ dyſenteriæ ex frigida intemperie, curatio 245.d.Tral. hepaticæ dyſenteriæ ob caliditatem, curatio 246.a.
ἡπατῖτις ſeu fluxus hepaticus 149.f. Act. ἡπατῖτις φλὲψ 109.e.Ruff. hepatitis herba 418.d.Or.
Hepar quale alimentum præbeat 372.d.Æg. hepatis aprini, aſinini, canini, capræ, lacertæ, lupi, mergi, vires 622.b.Æg. hepar canis rabioſi, eiuſdem morſui medetur 537.e.Ægin.262.a. Aet. hepatis caprini ſanies 22. e.Or. hepatis hircini vſus 438. c.Æg.
Hepatorium 418.d.Or.
Hepatus piſcis 226.b.Or.
Hepſema quid, & quas vires habeat 621.d.Ægin.3.g.378.g.Aet. 47.c.Act.357.c.Myr.
Heptaneuros 411.d.Or.
Heptapharmacum laxans 772.e. Aet.
Heræ paſtill', eorũq; vſus 48.a. Or.
Heraclea, herba 417.e.Or. heracleæ vires 620.d.Æg.426.h.Or. heraclea Ponti vrbs mel habet venenatum 628.d.Aet. heracleotici mellis aſſumpti ſigna & curatio 643.b.Aet.287.g.Act.
Heracles vnguentum 485.b.Myr.
Heraclius lapis, eiúſque vires 631. c.Æg.514.b.Or.68.h.Aet.
Heraclides Tarẽtinus quartanam quomodo curarit 52.a.Celſ.
heranthemos 410.e.Or.
Herbæ aquas quomodo afficiant 261.f.Or. herbæ balneis quæ iniiciendæ 54.e.Aet. herbæ quales quale lac generent 76.g. Aet.
herba amara 391.e.Myr. herba camphoræ 479.h.Myr. herba lanaria 53.a.Aet. herba Sabina 15.a.Aet. herba Sardonia 645.h.646.a.Aet. herba venti 479.f.Myr.
herculeus lapis 514.b. Or. vide Heraclius. herculeus morbus qui & vnde dictus 51.a.Aret. herculei nodi ratio & vſus 157. c.Orib.
Herculis ſiccum medicamentum 706.g.Aet.
Herinaceus coctus ad articulorum morbos facit 614.a.Aet. herinaceus marinus 93.e.Aet.
Hermaphroditi differentiæ 581.a. Ægin.
Hermodactylos 364.c.Myr. hermodactyli duo genera 355.b. Myr. hermodactyli radicis vires 620.h.Æg. hermodactyli vſus 495.b.Æg. ex hermodactylo antidotus 264.b.Act.388. c.e.447.h.454.e.458.c.Myr. ex hermodactylo laxatiua antidotus 376.d.Myr.
Hermolaus collyrium 303.f.Aet.
Hermonis collyrium 123.b.Celſ.
Ἑρμοῦ ῥάβδος alius phlomos 412.b. Marc.
Hernia 153.h.Celſ. herniam duplicem aliquando oboriri 692. b.Aet. Herniæ geminatæ ſigna & curatio 577.a.Æg. herniæ herniosiſque medentia 38. c.54.c. Aet. 321.d. Act. 394. e.f. Marc. ad hernioſos etiam adultos 394.h.Mar. ad herniam emplaſtra 694.e.&c.Aet.
herniæ aquoſæ dignotio & curatio 576.f.Ægin. 692.693.Aet. herniæ aquoſæ medentia 14.e. 21.g.Aet. hernia aquoſa mulierum quomodo curanda 834. a.Aet. herniæ carnoſæ & toſaceæ curatio 577.h.Æg. herniæ inguinis curatio 580.a.Æg. 693.g.Aet. herniam inteſtinorum ſola chirurgia curari 693. g.Aet. herniæ inteſtinorum curatio 578.g.Æg.693.e.Aet. herniam inteſtinorũ ſanat hippuris 28.e.Aet. herniæ omenti, omenti & inteſtini, aquæ omenti & inteſtini, dignotio & curatio 579.c.Æg. herniæ varicoſæ & flatuoſæ curatio 578. c.Ægin.
Herodoti medici locus de cucurbitulis 316.a. De elleboro propinando 337.f. De iis quibus ſuffocationis periculum imminet 337.f. De lauacro 387.c. De aquis ſponte naſcentibus, Ibidem. De potu, & quónam acceſſionis tempore potu ſit vtendum 277.d.Or.
Herophilus & Eraſiſtratus in diuerſas vias curandi medicinam duxerunt 5.e.Celſ. herophilus viuos incidebat 6.h.Celſ. herophili opinio de origine morborum 6.b.Celſ.
Ἕρπης quid, & vnde dictus 189.c. Act.203.f.Scr. herpes vnde oriatur 508.h.Ægin. herpetis curatio 511.f. Æg.114.g.635.d. Or.727.f.Aet.245.b.Act. 108, g.Celſ. herpeti medẽtia 603.b. Or.8.c.35.f.41.b.46.a.48.f.49.f. Aet. 234.e.Scr.292.e.Marc.
herpes adedens, eiúſque curatio 511.g.Æg. Ἕρπης ἐσθιόμενος 108. g.Celſ. Ἕρπης κεγχρίας 189.c. Act. herpes miliaris, eiúſque curatio 511.g.Æg.
Herpyllos, eiúſq; vires 621.a.Æg. 417.h.496.c.598.e. Orib.25.g. Aet.
Ἑτεροκρανία quid 19.g.Aret. heterocraniæ curatio quæ conueniat 84.a.Aret.
Ἑξάγιον 357.d. Myr.
Hexapharmacum 498.d.Æg.
Ἕξις & διάθεσις quid differant 173. b.Act.
Hiaculæ 225.a.228.c.Or.
Hibiſcus, eiúſque vires 612.f.Æg. 408.b.597.g.Or.17.e.41.g.Aet. hibiſci radix ex vino podagris prodeſt 81.e.Celſ.
Ἱδρώς 110.f.Ruff.
Hierarum modus cõmunis & doſis 652.f.Æg. hieræ vſus 488. b.Æg. hierarum antidotorum catalogus 652.a.Æg.135.a.Aet. 645.a.652.a.Myr.
hiera Antiochi 137.c.Aet. hiera Archigenis 136.g.Aet. hiera Aſclepiadæ 430.g.Aet. hiera Galeni 136.d.Aet.279.a.Act. hiera Iuſti 364.c. Or.137.f.Aet hiera Logadii 135.h.Aet.279.d. Act. hiera maior ad capitis dolorem 255.a.Marc. hiera Mẽphitæ 279.d.Act. hiera minor 383.h.Mar. hiera Pacchii 209. c.Scr. hiera Pacchii cur picra & dia colocynthidos dicta 325. b.Mar. hieræ Pacchii vis quomodo intendenda 211.e.Scr. hiera picra Galeni 278.a.Act. hiera Ruffi 57.c.Or.137.d.Aet. 279.c.Act. hieræ Ruffi vſus 426.d.Æg. hiera Ruffi quæ ex colocynthide conficitur 362.d. Orib.
hiera ex colocynthide 120.b.675. h. Orib. hiera in melancholia ſi nihil proficiat, dandum Armeniacum lapidem 166. b. Trall.
Ἱερὰ βοτάνη Latinis vettonica ſeu verbena aut verbenaca 218.c. Scr.253.b.348.c. Mar.
Hieræ emplaſtrum 109.g.Celſ.
ἱεράκιον τὸ μέγα 420.d.Or.
Hieracis collyrium 123.h.Celſ.
Hieracites lapis, eiúſque vires 631. d.Æg.69.d.Aet.
Hieraticum 231.g.Tr.
Hierichûs cauæ Syriæ vrbs 68.e. Aet. hierichunti propinquus Iordanes 5.f.Aet.
Hiero chirurgus 137.d.Celſ.
Ἱερὸν ὀστοῦν 105.d.Ruff.
Hilaritas infantibus commoda eſt 349.f.Æg.
Ἱμάντωσις quid, & vnde dicta 187. a.Act.
Hinnulei cerui coagulum quid cõmodet 196.c.Scr.
Hippiones cerata 656.h.Aet.
Hippocampi cineris vires 623.b. Ægin.483.g.Or. hippocampi marini vis & facultas 94.b.202. b.Aet.
Hippocrates Democriti diſcipulus 5.d.Celſ. hippocrates aerem rogo incenſo mutauit 223.d. Aet. hippocratis antidotum 264.f. Act.436.f.Myr. hippocrates cibum per calorem concoqui autor eſt 6.e.Celſ. hippocratis epiſtola ad Antiochum 244.Mar. hippocrates errorẽ de futuris in capite, confitetur 172.e.Celſ. hippocrates frictionum rationem vniuerſam

abſoluit 291.b.Or. hippocrates medicinam à ſapientia primus diſiunxit 5.e.Celſ. hippocratis de morborum ortu cenſura 6.b.Celſ. hippocratem morborum ſigna bene præſagiſſe 17.e.Celſ. hippocrates de peplio quid tradat 46.d.Aet. hippocrates pleuriticos elleboro purgauit 325.f.Or. hipp. de rhoæ vſu ſucci præceptũ 50.f Aet. hippocratis ſcamnum 190.a.Or. hippocrates de vrinis quid & quomodo ſcripſerit 851.b.Theoph.
Hippogloſſum 420.e.511.b.Or.
Hippolapathum 466.e.Or. hippolapathi vires 623.b.Æg.501.e.Or.39.d.Aet.
Hippomarathrum 420.d.Or. hippomarathri vires 623.b.Æg.470.e.502.g.Or.
Hippone Philagrii 607.d.Aet.
Hippophais vires & deſcriptio 623.c.644.h.Æg.420.f.Or. hippophais & hippophæſti in purgando vires & doſis 325.b.327.b.Or.382.f.Mar.
Hippophæſtum 420.g.Or.
Hippophyes 420.f.Or.
Hippopotami pellis vires 619.a.Ægin.
Hippoſelinon 420.e.Or. hipposelini qualitas ac vis 368.h.641.c.Æg.218.d.Or.52.f.Aet.
Ἵππουρις 420.g.Or. hippuris vires 623.c.Ægin.599.g.Orib.28.e.Aet.
Hircini adipis vires 609.g.Orib. hircinæ carnis qualitas 372.a.Æg.220.e.586.f.Or.84.f.Aet. hircina medulla 90.g.Aet. hircina pinguedo qualis 2.c.Aet. hircini ſanguinis vis & vſus 76.b.555.a.Aet. ex hircino ſanguine antidotus 555.c.Aet.370.f.Myr. hircino è ſanguine medicamentum 660.f.Æg. hircinum ſeuum 90.d.Aet.
Hircus (prope aurem) quid 102.f.Ruff.545.f.Or.
ad hircos & alas fœtentes 320.g.321.a.Mar.
Hirci barba (herba) 446.c.Or.
Hirudinum vſus 409.g.Æg.317.f.Or.195.e.Act. hirudines quãdiu ſeruandæ & quomodo alẽdæ: item quomodo applicandæ 10.g.h.Or. hirudines quomodo aſſeruãdæ 195.f.Act. hirudines quando à ſuctione deſiſtant 195.f.Act. hirudines quũ exciderint quid agendum 10.h.Or. hirudinibus ſubſtituenda ſcarificatio 195.h.Act.
hirudinum deuoratarum ſigna & remedia 546.b.Ægin.642.c.Aet.285.e.Act.226.g.Scr. hirudines deuoratæ quomodo per excretionem expellantur 639.b.Or. hirudines quid eiiciat 610.b.Or.
Hirundo 97.c.Aet. hirundinum vſtarum cineris vis 646.c.Æg. ex hirundinibus exuſtis compoſitio 403.a.Aet. hirundinis pullus comeſtus anginæ prodeſt 68.e.Celſ. hirundinum in pullis lapillorum repertorũ vis 156.c.Tr. hirundinis ſanguis oculos ab exteriore caſu commodiſſimè tuetur 125.f.Celſ.
Hiſpana pruna 34.d.170.f.Aet.
Hiſpidis pueris quomodo medendum 178.a.g.Aet.
Hiſtrionis eſſe rem paruam attollere quo plus præſtitiſſe videatur 96.h.Celſ.
Hociamſanum Latinis agrimonia 336.b.Mar.
Hœdi capris præſtant 84.f.Aet. hœdini adipis facultas 609.g.Or. hœdinarum carniũ qualitas & facultas 235.a.Or.474.b.Aet. hœdi caput cum petiolis, leuioris materiæ 37.a.Celſ. hœdinus ſanguis ad quid 76.a.Aet. hœdinum ſeuum 90.d.Aet.
hœdorum (conſtellationis) ortus 152.c.Aet.
Holcæ nota 699.f.Æg.
Holoſchœnos 54.e.Aet.
Holocleron quid 547.g.Æg.
Holopyron 449.b.Or.
Homerus de Podalirio & Machaone 5.b.Celſ.
Hominis & beſtiarum differentia 3.d.Act. homines nunquam non ægrotare & mori 17.f.Celſ. hominis functiones præcipuæ 142.f.Act hominis functiones ſecundùm naturam quæ, & quæ non 142.b.Act. hominis proprietas 3.b.Act. hominis temperamentum 141.d.Act.
hominem non omnes carnes alũt 84.d.Aet. homo quomodo per omnem vitam ſanus conſeruari poſſit 163.e.Aet.
hominis morſus venenatiores qui ſint, & quomodo eis medendũ 543.a.Ægin.639.e.Or.613.b.a.Aet. hominum morſibus quid valeat 321.e.Act.264.d.Marcell. hominum oſſa vſta ad quid 91.e.Aet.
humanus intellectus 4.a.Act. humani ſtercoris vſus 82.e.401.g.Aet.
homo (ceratum) quomodo paretur 775.b.Aet.
Horæ in cibis exhibendis tot expectandæ poſt febrem, quot eã habuerunt 45.a.Celſ. horam mortis prædicere poſſe medicũ 201.e.Aet. hora in venæ ſectione conſideranda 119.g.Aet. horæ æquinoctiales 367.a.Ægin.
Horæa aqua 257.f.Orib. horæi fructus qui 53.b.Aet.
Hordeolum quid, & quomodo curandum 434.g.Æg.646.b.Orib.183.c.238.d.Act. ad hordeola oculorum 307.h.310.c.Act.279.d.Marc.
Hordei facultas & vis 65.c.Ar.370.h.628.f.Æg.20.b.25.a.487.d.583.d.603.c.Or.27.d.Act. hordeũ febricitantibus quomodo parandum 71.e.Orib. hordeum nudum 451.g.Myr. hordei polenta 20.h.Orib. hordeum in polenta coctum παγλύδα vocari 71.f.Or.
Horrendiſſima quæque in peſte fieri 223.e.Aet.
Horrentium cibus quis 51.b.Celſ.
Horror quid vocetur 42.f.Celſ. horror quas febres antecedat 50.e.Celſ. horroris tremoriſque cauſa frigus 18.a.Celſ. horror æſtuoſo tempore febribus repetentibus cur oboriatur 762.e.Caſſ.
ad Horrores 329.f.Mar. ad horrores febrem præcedentes 209.b.Scr.311.a.Mar. horroribus circuitu repetentibus quid valeat 328.f.Act. horroribus febrium pituitoſarum accommodus paſtillus 255.f.Act. horrori febrium vetuſto vtile medicamentum 258.b.Act. horroris in temperaturis calidis & ſiccis cauſæ, & curatio 219.b.Aet.
horror ſubitus, ardentem febrem exoluit 27.g.Celſ. horror à ſudore malus 21.f.Celſ. horrori cum vomitu quomodo ſuccurrendum 51.b.Celſ. horroris vltima auxilia 51.a.Celſ.
Humectæ aures quomodo ſanandæ 287.d.Aet.
Humectãtia corpus 55.e.Aret.71.a.248.c.591.c.614.b.Or.112.b.Aet.15.b.Celſ. humectantia primo & ſecundo ordine 21.d.472.d.Or. humectantia inter & ſiccantia media 614.d.Or. humectans victus quibus conueniat 375.b.Æg. Humectationes quomodo parandæ 156.g.Aet.
Humeralis venæ ſitus 193.d.Act. humeralis vena quando & quibus ſecanda 566.e.Ægin.308.e.Or.385.e.Aet.193.d.f.194.c.Act. humerariam venam ſine periculo ſecari 9.f.309.b.Or. humeraria in cubito non apparente, quæ vena ſecãda 385.e.Aet.194.c.Act.
Humerus 103.g.Ruff.546.c.Orib.169.b.Celſ. humeri forma 120.e.Ruff. humerorum, brachiorum, feminum digitorúmque confractorum communes curationes 179.h.Celſ. humerorũ ægrimoniam vrinæ quales conſequantur 854.e.Th. humerus in alam prolapſus quomodo iacente homine reſtitui poſſit 174.g.Orib. humero in alam prolapſo reſtituendo accommodata ſcala 168.f.Orib. humeri caput in alam prolapſum quomodo per organum reſtituendum 187.d.191.d.Or. humeri caput in alam prolapſum quomodo per ſcalam reſtituendum 169.f.Or. humeri caput loco ſuo motum, præcipuè ſi in alam veniat, quomodo reſtituendum 181.g.Orib. humeri caput in priorem vel poſteriorem partẽ excidens quomodo per ſcalam reſtituendum 171.d.176.a.Or. humerorum dolentium ſigna mala 29.e.Celſ. humerorum doloribus repellendis ætas quæ aptior 27.d.Celſ. ad humeri dolorẽ 324.d.Act.320.a.g.Mar. humerorum dolor quis atræ bilis vomitu ſoluatur 27.e.Celſ. humerorum fractorum curatio 177.g.Celſ. humerus fractus ſimúlque prolapſus quomodo reſtituendus 176.e.Orib. humeri luxati curatio 603.d.Æg.183.b.Celſ. humeri luxati comminutique reſtitutio 192.g.Or.
Humida prima & ſecundaria in elementis, animalibus, plantis 141.a.Act. humidi cibi alimentum præbent tenue 53.e.Aet. humida corpora putredinem gignere 5.c.d.Aet. humida qualitas per ſe doloris expers 415.h.Æg. humidũ corpus quibus de cauſis fiat 319.d.Or. humidum corpus quare conſeruandum 185.f.186.a.Aet. humidæ temperaturæ notæ 362.e.Æg.180.d.Aet. humidi temperamenti correctio 185.f.Aet. humidæ & calidæ, humidæ & frigidæ temperiei notæ 362.g.f.Ægin. humidæ & calidæ affectioni quæ conueniant 367.e.Æg. humidæ & frigidæ temperiei conuenientiores medelæ quæ 367.e.Æg. humidis conuenientia balnea quæ 359.f.Æg.
humiditas & defluxio quando in homine creſcat, & quæ tunc victus ratio conueniat 376.f.Æg. humiditatem ex ore extrahentia 22.c.Or.144.d.Aet. humiditatem multam aliquãdo permixtam eſſe acribus & iis quæ amara non ſunt 6.a.Aet. humiditatẽ aqueam habentia 614.b.Or. humiditas in vrina quid faciat 59.d.Act.
Humor in genere & infinitè, aquã ſignificat 136.e.Celſ. humor ſaporem hebetat 3.c.Aet.
humores excrementáque corporis, 110.d.Ruff. humorum & ſanguinis apparatus 43.f.Act. humorum conſideratio & correctio 197.g.Act. humorum diſtributio poſt concoctionem 82.a.85.b.Act. humorum generatio 6.f.Act. humorum ſpecies 26.e.Aret. humorum in homine pro anni tẽporibus variatio 376.f.Æg. humores præuidentiæ ex vrinis quid conferant 115.b.Act.
humor abundans quæ mala corpori inferat 228.b.411.c.443.g.579.c.Aet. humorum abundantiæ ſigna 578.e.Or. humorum ægrorũ qualitatis & quantitatis mutatio ex vrinis conſpicitur 134.b.Act. humorum arthriticos affligentium notæ vnde ſumantur 493.e.Æg. humorum atræ bilis aliis permixtorũ curatio 602.g.h.Aet. humorẽ bilioſum quæ generant 106.a.Aet. humor calidiſſimus fel 81.b.Aet. humores capitis quomodo deducendi 357.g.Ægin. humores à capite in ventrem diſtillantes, quomodo expellendi 451.d.Aet. humorum complexu qui infeſtẽtur 591.d.Aet. humores corrũpi in ventre 452.c.Aet. humores corruptos quid expurget 384.c.Mar. humores craſſos tenacéſque ante euacuationem diſſecandos eſſe 319.b.Or. humores craſſos ac glutinoſos per ſputũ ex pulmone & thorace quid eliciat 596.h.Or. humores craſſos purgat chamædrys 57.e.Aet. humores crudos in nobis pariẽtia 62.a.Or.16.c.Aet. hum. crudi podagram generant 588.a.Aet. humorũ crudorũ concoctio potus inſtar eſſe poſſit 83.f.Act. humorũ crudorũ redundantiæ quæ remedia ſint 347.b.Ægin. humorũ diuerſitas diuerſos animales affectus procreat 155.g.Act. humores dolorẽ inferentes qui 470.h.471.g.e.Aet. humores domitos & ſufficienter cõcoctos quid indicet 98.c.Act. humor infeſtãs 19.a.Act. humorũ influẽtiũ cognitio 589.g.Aet.

humor

humor intus ſpiſſeſcens aceto diſcutitur 106.a.Cel. humorũ malitiæ ex exãthematis quid mederatur 578.d.Or. humor melancholicus quartanã gignit febrẽ 111.a.Act. humorum mutatio quam febrim inducat 314.f.Tr. humores naturales cum alienis cõſumit vſtio importuna 336.f.Aet. humorum nigredo ex frigore 89.b.Act. ad humores noxios 336.a.Mar. humoris nutritio venenoſa 235.g.Aet. humores oculorum quõ detrahendi 432.b.Æg. humores ex ore trahẽtia 478.e.Or. humoribus pernicioſis quõ medendũ 471.472.Aet. humori perſeueranti proximum pus 177.e.Celſ. humorum perturbationẽ quid indicet 853.h.Th. humores præparati & concocti quõ ad fluxionem irritandi 216.c.Act. humori à pudẽdo muliebri profluẽti quomodo medẽdum 830.b.Aet. humor quando ſuppuretur 589.e.Aet. humoris ſanguinei ſigna 589.h.590.a.Aet. humores ſeroſos tenuéſque in principio vacuandos eſſe 11.b.Or. humoris ſubnigri excretio vnde eſſe poſſit 87.h.Act. humor tenuis è naribus tẽpore frigido cur deſtillet 761.a.Caſſ. humorum in ventriculo redundantium dignotio 22.a.Act. humores ventriculo quõ expellendi 223.e.Act. humores viſcoſos educentia 62.a.651.f.Aet. humor vitioſus nauſeam gignit 445.b.Aet. humoribus vitiatis purgationẽ impedientibus quõ medendum 806.h.Aet. humores vitioſi vẽtriculi tunicis infarcti quõ tollendi 640.g.Or. humores vtiles creãtia 86.g.Aret.
humores attenuantia 361.d.Æg. humores educẽdi per ſuperiora qui ſint,& qui per inferiora 319.e.Or. humores educentia malagmata 538.f.Aet.86.a.Celſ. humores expurgãdi quõ 209.c.Aet. humores euacuat ruta 47.d.Aet. humorum omniũ purgationes 133.h.134.a.Aet. humores ſiccãtia 771.a.Myr.333.a.Marc.
humores in fundo matulæ 71.g.Act.
Hyacinthus 415.g.Or. hyacinthi vires 644.d.Æg.446.g.511.a.Or.56.b.Aet. hyacintho ſimile trifolium 639.e.Æg.
Hyades quãdo oriantur 151.h.512.a.Aet.
Hyænæ oleo coctæ vis & vſus 92.b.97.b.Aet. hyænarũ fel quale 81.d.Aet. hyænæ pellis ad quid 91.f.Aet.
Ὑαλοειδὴς χυμὸς 110.g.Ruff. ὑαλοειδὴς tunica 107.d.Ruff.
Hydatis quid, & quomodo curanda 556.e.Æg.
Ὑδατόχολα excrementa 161.c.Act.
Hyderus morbus 545.a.Aet. hyderi affectionum internotio 273.c.Tr. vide plura in Hydrops.
Hydna 644.d.Æg.511.a.Orib.56.a.Aet.
Hydragogum purgatorium 280.f.Act. hydragogis quando vtẽdum 270.h.Act.
Ὑδράργυρος vnde fiat 459.g.Or. hydrargyri vires 644.e.Æg. hydrargyri ſumpti ſigna & curatio 550.g.Æg.647.a.Aet. vide Argent.viuũ.
Hydrelæum 21.h.Or.
Hydri morſus ſigna & curatio 541.e.Æg.332.e.Act.
Hydrocele quid 166.g.Act.154.c.Celſ. hydroceles curatio 636.d.Or. ad hydrocelicos 394.e.Mar.
Hydrocephalus quid, & quõ curãdus 38.b.Ar.551.e.Æg.241.242.Aet.65.c.h.Celſ. hydrocephalicis quid in curatione cõmune cum hydropicis 66.a.Celſ.
Hydrogari vſus 457.f.Æg.
Hydromali ex ſucco malorum cõfectio 669.a.Æg.274.b.Or.239.g.240.a.Aet.
Hydromeli Cebyratici vſus 452.e.459.c.668.e.Æg.
Ὑδρόφοβοι qui & qua antidoto iuuẽtur 222.a.Scr. hydrophobi aquã cur extimeſcant & pudendũ eis cũ hypochondriis ſimul intẽdatur, intremiſcãt etiã ac cõuulſionẽ patiãtur, adeóq; delirẽt vt canum ritu latratum edant 765.a.Caſſ. hydrophobia, eiúſq; remedium 105.b.Celſ.
Ὑδροπέπερι 446.h.511.a.Or. hydropiperis vires 644.e.Ægin.511.a.611.c.Or.56.c.Aet.
Hydrops quid 36.c.Ar.56.f.Celſ. Hydrops quib. affectis partibus oriri poſſit 58.d.Cel. hydrops quos morbos ſequatur 535.b.Aet. hydropẽ Eraſiſtratus iecinori tribuit 58.c.Celſ. hydropis ſpecies 36.c.38.b.Ar. hydropis ſpecierum internotio 273.c.&c.Tr. hydropis cauſæ 36.c.37.e.Ar.544.a.Aet. hydropis origo vnde 24.e.Celſ. hydropis cõmunia ſymptomata quæ 37.c.Aret. hydropis difficiliores ſpecies quæ 38.a.Ar. hydrops peior qui 36.d.Aret. hydropis dignotio & curatio 273.a.Tr.471.c.576.d.Æg.143.a.665.a.Or.535.g.Aet.230.a.& deinceps.Act.57.e.Cel. hydropis inter initia depellendi auxilium 57.a.Celſ. hydropi quo victu occurratur 230.b.Act. ex hydrope conualeſcentibus veneris vſus diu alienus 58.e.Celſ. hydrope qui nõ liberentur 58.e.Celſ.
hydropi flatuoſo medetur ruta 47.f.Aet. hydrops matellæ 146.c.Or. hydrops ſubtercus quõ curãdus 542.g.Aet. hydrops vteri quomodo curandus 821.a.Aet.
hydropicus humore abundans copioſo, cur ſitiat 755.c.Caſſ. hydropici quõ purgãdi 127.b.Act. hydropicis, euacuatione facta, quid medelæ adhibendæ reſtet 542.d.Aet. hydropicis aer qui conueniat 150.c.Aet. hydropicis balnea quæ cõueniant 359.f.Æg.155.a.Aet.201.c.Act. hydropica epithemata 536.g.157.Aet. hydropica malagmata 537.d.e.f.g.Aet. hydropica pharmaca 817.b.Myr.216.a.218.e.Scr. hydropicis potio accõmoda 269.d.Act. hydropicis vomitum prodeſſe 138.e.Aet. hydropi hydropicíſque medentia 9.c.63.g.70.b.83.d.117.a.118.f.652.c.Aet.357.f.382.a.b.405.c.d.413.b.471.c.529.e.770.g.773.d.801.e.Myrepſ.211.b.212.a.215.b.f.Scrib.303.c.317.b.326.f.327.f.336.f.342.b.c.345.c.346.b.355.b.g.364.c.377.f.383.a.Marc.
hydropicus Antigoni amicus, notæ intemperantiæ, quomodo in exitium ſe præcipitarit 56.h.Cel.
Hydrorosati cõpoſitio 669.b.Æg.239.b.Aet.776.e.Myr. hydroroſati vſus 469.g.561.f.Æg.
Hydroſaccharis vſus 249.h.Act.
Hydroſaton 360.e.Myr.
Hyemales morbi 19.d.Celſ. hyeme peregrinantibus quid vtile ſit 258.e.Act. hyeme pulſus quales ſint 846.c.Phil. hyeme reptilia quomodo latitent 802.f.Aet. hyeme quieſcendum totis noctibus 12.a.Celſ. hyeme venæ non ſecandæ 120.b.Aet. hyems ad venerem non cõmoda 118.b.Aet. hyeme victus ratio quomodo inſtituenda 359.g.Æg.579.a.Or.15.d.Celſ.
Hygidium (collyriũ) 671.e.Ægin.361.b.Aet.309.b.Act.
Hygieia emplaſtrum 753.a.Aet.
Hygra collyrium 199.f.h.Scr.280.g.281.a.Marc. hygra ad caliginem 272.h.Marc.
Hymettium mel 233.g.Or.
Hyoſcyamos Latinis Altercum 202.a.Scr.289.b.Marc. hyoſcyami deſcriptio 447.a.Orib. hyoſcyami vires 644.f.Æg.511.a.611.c.Orib.56.d.Aet. hyoſcyamus optimus qui 27.c.Or.98.h.Aet. hyoſcyamum frigidiſſimum eſſe 1.d.Aet. hyoſcyamum venenatum eſſe 628.c.Aet. hyoſcyami poti ſymptomata & remedia 546.e.Æg.77.c.644.b.Aet.107.b.Celſ.224.a.Scrib.
Ὑπήνη 103.a.Ruff.
Hypecoon, eiúſq; vires 644.g.Æg.447.d.511.b.Or.
Ὑπήλατα medicamenta 199.c.Act.
Hyperbati laquei ratio & vſus 162.a.Orib.
Hypericum 423.f.447.c.Or. hyperici vires 628.a.644.f.Æg.19.c.511.b.Or.56.d.Aet. ex hyperico antidotus 618.d.Aet.
Ὑπερῷα 102.d.Ruff.
Ὑπεζωκότες ὑμένες 107.h.Ruff.
Hypion 545.f.Or.
Hypnon 15.d.Aet.419.e.Myr.
Ὑπὸ μάλης ἔχειν 104.a.Ruff.
Hypochondria 546.f.Orib.103.c.Aet. hypochondriacus & flatuoſus morbus 122.c.Orib.23.d.Act. hypochondriacis medentia 357.g.404.g.417.f.Myr. hypochõdriaca anethine 43.d.Or.
hypochondriaca melancholia, eiúſque curatio 424.g.Æg.
Hypochyma quid,& quid ab glaucomate differat 184.d.Act.199.h.Scr. ad ὑποχύματα oculorum 267.c.277.f.Marc.
Hypochyſis oculorum quid, eiúſque curatio & remedia 125.a.Celſ.228.f.Scr.
Ὑποκίστις quid 207.c.Scrib. hypociſtis, eiúſque vires 644.g.Ægin.447.d.499.g.Orib.3.b.33.f.Aet.306.b.Act.
Ὑπόκοιλον 101.g.Ruff. ὑπόκοιλον vnde intumeſcat 102.a.Ruff.
Ὑποδερίς 103.f.Ruff.
Ὑποδερμίς 105.c.Ruff.
Ὑπογάστριον 104.g.Ruff.
Hypogloſſi vires 644.g.Æg.
Hypogloſſis 103.d.Ruff.546.b.Orib.
Hypoglottides variæ 807.a.810.f.Myr. hypoglottiorum medicamentorum vſus 411.a.b.Æg.
Ὑπογλωττίδες 105.Ruff.
Hypophæſti vires 644.h.Æg.
Hypopia 102.d.Ruff.517.d.Ægin.545.e.Orib.365.c.Aet.185.f.Act. hypopiorum curatio 365.c.Aet. hypopia quid ſanet 605.d.Or.
Hypophthalmium 365.c.Aet. ὑποφθάλμια 102.d.Ruff.
Hyporrhinon 545.d.Or. ὑποῤῥίνιον 102.e.Ruff.
Hypoſarca morbus quis 143.b.Or.56.g.Celſ.216.c.Scr.
Hypoſpadiæorum curatio 573.d.Ægin.
Hypoſpathiſmi ratio & vſus 553.b.Æg.337.h.Aet.
Hypoſpathiſteris vſus 553.c.Æg.
Hypoſphagma quid, & vnde 517.d.Æg.182.h.190.c.Act. hypoſphagmate laborantibus qui colores ob oculos verſentur 12.f.Act. hypoſphagmatis & ſugillatis quid proſit 596.c.Or.
Hypoſpondylon 105.d.Ruff.547.a.Or.
Hypoſtaſis in vrina quid,& ὑφίστασθαι 853.d.860.d.862.d.Theoph.50.a.150.h.Act. vide plura in Vrin.hypoſt.
Ὑπόστημα 105.a.108.f.Ruff.546.g.Orib.
Hypothenar 104.d.Ruff.546.d.Orib.
Hyſſopus 447.e.Orib. hyſſopi vires 645.a.Æg.21.g.22.d.483.g.511.c.611.d.Or.56.e.154.e.Aet. hyſſopum balneis iniici 154.e.Aet. hyſſopi in purgando vires 384.f.Marc. hyſſopus humida 471.b.Myr.
Ὑστέρα 109.b.Ruff.542.d.Or.& cur dicta 779.a.Aet. Ὑστερικὴ πνῖξ quid,& quid ei medeatur 251.d.364.b.Marc.

I

Iamblychi antidotus 393.e.Myr. iamblychi ſales 463.e.Aet.
Ianitor 108.b.Ruff.
Ianuarius menſis Ægyptiis Thibi dicitur 610.b.f.Aet.
Ianuarii cataplaſma 347.b.Marc.
Iaſmelæum 21.b.Aet.
Iaſpachates 70.c.Aet.
Iaſpidis virtutes 157.d.158.a.Trall.166.d.Aet. iaſpis viridis, eiúſq; facultas & vſus 138.b.514.e.660.e.670.h.Orib.70.a.455.g.Aet. iaſpidis viridis torques è collo ſuſpenſus quid conferat 456.f.631.a.Æg. iaſpis ſubuiridis 513.g.Orib.
Iatraliptæ 471.b.Æg.
Iberidis, ſeu cardaminæ, vires & deſcriptio 492.c.630.b.Æg.420.c.Or.160.g.582.e.Aet.
Iceſiũ emplaſtrũ, eiúſq; vſus 678.d.Æg.296.a.410.d.455.a.Aet.
Ichneumõ venena pdit 647.h.Aet.
Ichor qualis ex quib. vlceribus exeat 98.g.Celſ. ichor quis peior & quis tolerabilior 99.a.Celſ.
Ichthyocollæ vires 623.f.Æg.
Ἴκτερος quid 149.g.Act. icterus vnde dictus 34.b.Aret. icteri ſpecies 34.c.Aret. icteri cauſæ & ſymptomata 33.d.Aret. icteri dignotio & curatio 474.c.Ægin.531.g.Aet. icterica medicamenta 653.b.Myr. ictericus paſtillus 533.c.Aet. ictericis medentia 29.e.

37.g.51.g. 56.c. 91.b. Aet. 380.e. 416.b.f.418.a.d.420.f.532.d.f.801 c.g.Myr. ictericos purgat marrubium 49.a.Aet.

icteri nigri cauſa 473.b.474.e. Æg.

Ictis 34.c.Ar.530.g.Aet.

Ictibus quid valeat 324.h.325.d. Act.

Idæa radix 420. c. Orib. idææ radicis vires 622.g.Ægin.497.d. Orib.

Idiotæ & plerique athletæ cur ingenio ſint ſtupido tardóq; 285. e.Or. idiotarum error apud ægrotum 202.a.Act.

Idnon 19.c.Or.

Iecur, & in eo contenta 108. d. Ruff. iecinoris ſitus, forma, magnitudo officium & partes adiunctæ 31.b.Aret.117.b.Ruff. 539.g.540.c. Orib. 63.f. Celſ. iecinoris diuerſitas 16.g. Act. iecoris intemperaturæ dignotio 87.a.Or.

iecinoris affecti ſymptomata 14. a. 31.c.Aret. iecinoris affectiones ex vrinis cognoſci 143. e. Act. iecinore laborantes in locum affectum cur minus difficulter decumbant 755.e.Caſſ. iecinoris affectuum dignotio & curatio 14.a.31.b.76.b.Aret. 239.a.&c.Trall. 468.g.Æg. 141. d. 664. a. Orib. 509.a. Aet. 149. e.228.g. Act. 73.e. Celſ. iecinoris affectibus cuius venæ ſectio congruat 194.c.Act. iecinoris & venarum ex eo ortarum peculiaria vitia 143. d.Act. iecinoris vitiis quæ medeantur 258.a.Act. 380.e.381.d. f. 404.h. 409.d.f.411.a.b.412.e.413.b.417. d. 418. d. 799. f. 800. a. 801. c. g. Myr.327.e.336.h.340.e.342.f.385 g.Mar. iecinoris vitio ſi phreniticus laboret quæ adhibenda medela 54.f.Aret.

iecinoris acutorũ vitiorum curatio 76.b.Aret. ad iecinoris abſceſſus 771.b.Myr. ad iecinori inſidentem bilem deducendam 384.e.Mar. iecinoris calida intemperies, eiúſque curatio 243.d. Tr. iecinoris calori quid medeatur 251.b.253.d.e. 254.a.255.g. Actuar. iecinoris debilitas vnde,& quõ ei medendũ 509.a.Aet. iecinori dolenti accommodum malagma 84.e.85.e.Celſ. iecinoris dolori medẽtia 265.e.266.a.Act. 213.g. 214.a.222.e.228.g.235.h.236.a.h. Scr.317.f.340.g.342.g.343.b.f.g 349.d.h.364.c.Mar. ad iecinoris dolores veteres 341.a.344.f. Mar. à iecinoris dolore præſeruãtia 336.a.334.e.Mar. iecinoris duritiei medentia 207.g.212. a.214.a.Scr. 310.a.342.a. 344.f. 350.f.364.e.Mar. ad iecinoris duritiem diutinam 326.e. 327.d. Marcell. iecinoris frigida intemperies, eiúſque curatio 243. e.Trall. iecinoris frigidi vrinæ quales 854.d.Theoph. iecinoris imbecillitatis dignotio & curatio 242.g.Trall.141.f.142 c. Orib. iecinoris imbecillitati quid conueniat 253.e.329. Act. iecinoris inflammati notæ & curatio 239.a.240.g.Tr.25. b. Celſ. iecinori & lieni inflammatis noxia quæ 589.b.Or. 53.h.Aet. iecinori inflammato quid medeatur 610.f.Or. iecinoris obſtructio, eiúſq; curatio 240.e.Tr. iecinoris obſtructiones gignentia 589.a.Or.45.d.57. b.58.b. Aet. iecinoris obſtructionibus medẽtia 594.f.Or.12. g.26.d.30.a.Aet.255.e.256.f.276. g.Act. 364.g. 387.g.405.f.414.e. g.421.a.442.f.524.g.527.d. Myr. iecinori perfrigerato medetur oleum nardinum 23.a.Aet. iecinoris ſcirrhus periculoſus 150. a.Act. iecinoris ſcirrhus incipiens quomodo curandus 142. e.Or. iecinoris ſicca intẽperies, eiúſq; curatio 243.f.Tr. ad iecinoris ſtricturas 342.e.Marc. iecinoris ſuppurati ſymptomata 31.d.Aret. iecinoris tumor durus in ſcirrhum quando mutetur 32.b.Aret. iecinoris tumori medẽtia 214.a.Scr.341.b. 342. a.345.e.355.b.384.c. Marc. iecinoris vlcerũ & puris ab eo effuſionis curatio 90.e.Aret. iecinoris vomicarũ proſperæ notæ 26.f.Cel. iecinoris vomicarũ curatio 74.b.Celſ. iecinoris vulnerati ſigna 97.g.Celſ.

iecinori accommoda & vtilia quæ ſint 16.b.19.c.44.e.48.c.49.a. Aet. 85.g. Celſ. iecinori valens compoſitio Lyſiæ 85. g. Celſ. iecur purgantia 599. c. Orib.26.b.32.g.37.g.Aet. iecur quid roboret 255.f.g.276.d. Act.

iecinoroſis medentia 263.b.h.269. d.278.f.279.e.324.b.e. Act. 356. f.357.a.361.f.378.b. 386.g.389.g. 390.f. 391.g.402.a. 406.c. d. 407. f.408.e.411.a.412.e.415.h.416.h. 418.a. d. 420. b.d.421.d.423.b.f. 425.e.426.d.454.b. Myrepſ. 211. b. Scrib. 337. g. 340. g. 341. b. Marc. ad iecoriticos 343.f.344 a.Marc.

iecoraria vena 109.e.Ruff.

iecinoris inter edulia qualitas & facultas 222.c.584.b.Orib 85.g. Aet. iecur anſerum 223.c.Or. iecur humanum comeſtum comitiali prodeſſe 87.a.Aret.

Ieiunis poſt concoctionem perfectã purgatoria dãda 651.d. Æg. ieiuno periculoſus morſus ſerpẽtis 106.g. Celſ. ieiuni hominis morſus quàm peſtifer', & quomodo curandus 543.a.Æg.

ieiunium inteſtinũ 118.c.Ruff.465. b.Aet. ieiunum inteſtinũ exulcerari periculoſum 494.f.Aet. ieiuni inteſtini vulnera incurabilia 573.a.Æg.

Ignauia corpus hebetat & ſenectutem accelerat 11.b.Celſ.

Ignis primum calidum 140.f. Act. igni combuſta quomodo curãda 115.a.Orib.729.f.Aet. ab igne vlceratis oculis quomodo medendum 306.f.g.Aet.

ignis ſacer vnde oriatur 188.a.Act. ignis ſacri dignotio & curatio 512.c.Æg. 726.f.Aet. ignis ſacri in cerebro ſigna & curatio 420.c.Æg. 263.c.Aet. ignis ſacri circa ſedẽ curatio 479.e.Æg. ignis ſacri affectiones circa viſcera quõ curandæ 217.g.h.218. Aet. igni ſacro medẽtia 158.c. 220.c.238.a.Aet.93.f.Celſ. 211.c. Scr.326.g.Marc. vide plura in Eryſipel.

Ἰγνύα 105.g.Ruff.

Ilaphis 444.c.Myr.

Ileus vnde dictus, quid ſit, eiúſque remedia, vide in Εἰλεός. ilei ſigna 76.c.Celſ. ilei exploratio 76.d.Celſ. ἴλεος, ſeu voluulus inteſtini tenuioris, quõ curãdus 663.b. Orib. 76. c. Celſ. ileo ex frigore, quid conducat 256. e.Act.

ileoſis quando potus dandus 76.e. Celſ. ileoſis quid medeatur 265.a.Act.412.g.Myr.

Ilicis vires 638. c. Æg. ilicis fructuum qualitas 3.f.Aet.

Ilia 105. e. Ruff. ilia in fœminis & maribus 64. g. Celſ. ad ilii dolorem 408.h.411.f. Marc. ilium dolori quid conferat 265. a.Act.

ilium oſſa quõ frangantur, & quõ curanda 597.b.Æg.

Illaqueationis vſus 556.b.Æg.

Illecebra(herba) 666.e.Aet.

Illinctus reſtauratorius 268.a. Act.

Illitionum forma 686. a. Ægin. illitionũ variæ compoſitiones 546.c.Myr. illitiones capitis & oculorum 338.e.f.g.h.Act. de illitionibus oris doctrina ſummaria 395.b.Aet. illitiones ſedis & vmbilici purgatoriæ 652. f. Æg. illinitio ſuperciliorum 365.a.b.Aet.

illitio ex atramento ſcriptorio 687. h.Ægin. illinitio olei ad quid 18.b.Aet.

illitiones ſimplices & compoſitæ anginæ accommodatæ 63.c.Ar. illitio ad dyſenteriacos 507.g. Aet. illitiones ad elephantiaſin 667.b.668.h.669.a.Aet. illitio ad leucas 668.h.Aet. illitio tetanica 707. e. f. Aet. illitiones contra venena 616.β.c.d. Aet. illitio Zoſimi 687.d.Æg.

Ἴλλωσις 555.b.Or.

Illuſtrantia faciem 367.368.Aet.

Imaginaria tuſſis 411.d.Aet.

Imaginatio 6.a.c,11.a.Act. imaginatio quomodo ſenſibilia recipiat: eiúſque actiones 9.g.Act. imaginatio vnde offẽdatur 156. a.Act. imaginatio vaga & erronea 11.b.Act.

ad Imaginationes falſas 267. e. Act. imaginationes ex atra bile ortas quid tollat 258.d. Act.

Imaginatrix vis 19.d. 20.b. Act. imaginatiuam facultatem lædit phrenitis 243.g.Aet.

Imbecillitatis ſummum periculum 43.f.Celſ. imbecillitati vt ſuccurratur 55. e. Celſ. imbeciles ex longo morbo quid roboret 266.f.Act.

Imberbis & impubis vt quis maneat 475. e.Æg.37.e.Aet.

Imbres vnde 151.a.Aet. imbres quos morbos inducant 19. e. Celſ.

Immobiles in organis partes quæ ſint & quotiplices 166. a. Or.

Immortalis anima 4.c.Act.

Impetigines neglectæ in ſcabiẽ & lepram abeunt 187.h.Act. impetiginum cauſa & curatio 503. e.Æg.117.e.637.e.Or.187.h.243 e. Act. impetigini accõmoda medicamenta 711.d.Myr. impetiginum excoriatorium medicamentum 312.h.Act. impetiginibus medentia 611.a. Or.18.h. 25.b. 39. f. 49. g. 55. f. 72.f.82.b Aet.827.e.Myr.234.g.Scr.321.e. Marc.

impetigines ἀγρίας ſeu feræ quæ 637 f.Or. ad impetigines ἀγρίας 322.a.Mar. impetigini aſperæ quid conducat 329.d.Act. impetigo fera quæ 375.h.Aet. impetiginibus feris quid medeatur 279.c.313.d.Act. ad impetiginem inueteratam 321.h.Marc. impetigines recentes quid ſanet 312.b.Act. ad impetiginẽ ſcabidam 321.g.Marc.

impetigo equorum 91.c.Aet.

Impetus veneris cohibendus 117. d.Aet.

Implentia corpus 14.a.Celſ. implentia vulnus 102.c.Celſ.

impleri cibo ægris, niſi valetudine inclinata, incõmodũ 47.f. Celſ.

Impubis quomodo quis diu permaneat 37. e. Aet. impuberes ſeruat hyacinthus 56.c.Aet.

Inanitates 110.a.Ruff.

Inanitionis & repletionis mutatio quo pacto fieri debeat 12.f.Cel.

Inappetẽtiæ ciborũ cauſa & curatio 411.α.g.Æg.Vide Cib.inap.

Inaurantibus oleum quod accommodum 18.f.Aet.

Incantationibus vim aliquam tribuit Trallianus 281.a. Tr.

Incarnantia medicamenta 435.f. 527.f.Æg.

Incídens victus quibus conueniat 424.c.Æg. incidentia & aperientia 588.f.Or.

inciſores dentes 103.b.Ruff.547.b. Orib.

Incoctilium tumorũ curatio 603. 604.Aet.

Incomparabile antidotum 265. g. Act.

Incraſſantia 582.g.Or.

Incrementa vteri vnde 779.e.Aet.

ad Increſcentem carnem 93. e. Celſ.

Increſcere morbum quid indicet 41.g.Celſ.

Incubo quid, & quid mali portendat 155.e.Act. incubi etymologia, ſigna, & curatio 426. a. Æg.255.b.Aet. incubonis deluſionibus quid medeatur 210. a.Scr.325.d.Marc.

Indarium collyrium 361.d.Aet.

Index digitus 104. c. Ruff. 546. d. Orib.

in India dracunculus morbus conſuetus 736.g.Aet. india macer (corticem) habet 41. e. Aet. indicus coſtus 98.b.Aet. indici lapidis vires 631.d.Æg.69.d.Aet. indicum lycium 41.c.Aet. indicum nigrũ 306.c. Act. indicum regiũ collyrium 359.a.Aet. indica ſpica 44.e.Aet.

Indolentia, ſecura, at periculoſa 11. c.Aret.

Indurantium catalogus 22.b. 476. b.Orib. 102.a. Aet. indurantium diuerſi modi 476.d.Or.

induratio quibus de cauſis fiat 22. b.Or.

Inedia humores auget malignos 270.d.Aet. inedia quibus noxia 15. e. Celſ. inediæ facilitas ac difficultas ſecundùm ætates 15. c. Celſ. inediam ſenes cur tolerent, non pueri 762. b.Caſſ.

ad Inediam 303.c. 327.d. Marc. inedia conſumptis quid conferat 210.f.Scr.

Infantis recèns nati, ſanúſne ſit

nécne, dignotio 163.f. Aet.
infans mammis quando adhibẽdus 163.g.Aet. infantes lacte vitioſo inficiuntur 798.a.a.Aet. infantes ablactandi quomodo 169.a.Aet. infantis abactati victus 349.f. Æginet. infantum educandorum, & nutriendorum ratio 347.e.Ægin. 575.b.Or. infantium & aliarum ætatum vſque ad declinantes, victus ratio 77.d.Or.
infantum morbi 20.a.Celſ. infantis morborum diuerſorum curationes 348.c.Æg. infantibus leniores curationes adhibendæ 376.f.Ægin. infans lactens aphthis infeſtatus, quo curãdus 131.a.Celſ. ad infantes lienoſos 345.e.Marc. infantum ſtrabonũ ex natiuitate curatio 439.a.Æg. ad infantium vlcera oris, gutturi, ſtomachóque innaſcentia 292.g.293.c.Marc.
ad infantem mortuum è vulua eiiciendum 92.e.Celſ.
Infibulandi ratio 159.a.Celſ. infibulatio & futura qua ratione paranda: & quæ partes infibulandæ 100.b.Celſ.
Inflammati animalis pulſus 149.a.Act. inflammationis notæ 50.a.Celſ. inflammatio qua parte bonum quid portendat 21.c.Celſ. inflammationis differentiæ, materia cauſa & curatio 508.g.Æg. 638.a. Orib. 702.703.Aet. 188.g.244.f.Act. inflammationibus diſcuti minuíque incipientibus pruritus cur oboriatur 755.b.Caſſ. inflammationis initio, & non tantùm in plenitudine, venam ſecandam eſſe 8.e.Or. inflammationes quomodo extẽdant medici imperiti 588.g.Aet. inflammatorũm ſanatio ſcopos habet tres 173.g.Act. inflammationem quæ ſequantur 71.c.Celſ.
inflammationes arcentia 8.b.51.d. 617.ß.h.Aet. inflammationibus medentia 127.c.Ruff.111.g. 633.a.Or.9.e.54.e.65.e.69.c.73.f.82.e.Aet.328.e.g.Act.357.g.402.b.403.f.419.a.768.c.Myr. inflammationibus iam induratis quid profit 603.b.Or. inflammationes veteres quid diſcutiat 266.b.Act.
inflammatio capitis dolori ex ictu ſuperueniens quomodo curanda 141.b.Trall. inflammationi ex compreſſione in voluulo ortæ quomodo medendum 470 g.Aet. inflammationis eryſipelaceæ curatio 321.b.c.Tr. inflammationes quæ in gangrænam & ſiderationem abeant 189 b.Act. inflammationi in phreneſi conueniens medela 55.b.Aret. inflammationes podagricæ cur non ſuppurentur 587.d.e.f.Aet. inflammatio grauis vulneri ſuperueniens quid poſtulet 101.e.Celſ. inflammationis in vulneribus indicium 101.d.Cel. inflãmatio in vulnere quando verenda 90.d. Celſ. inflammationis vulnerum curatio 99.f.Celſ.
Inflammationes & laxi tumores in auris extremitate quomodo curentur 649.b.Orib. inflammationum capitis magnarum curatio 141.a.Tr. inflammationis coli notæ & curatio 355.a.b.Or. inflammationibus feruentibus quid conueniat 10.g.Aet.329.a.Act. inflammationum non feruentium remedia 597.c.Aet. inflammationes in genibus quid iuuet 608.a.Or. ad inflammationes glandularum inguinis 702.b.Aet. inflammato gurgulioni quomodo medendum 391.392.Aet. inflammatio hepatis, & eius curatio 513.514.515.Aet. inflãmationibus iecoris, ventris ac ſtomachi quid medeatur 610.f.Or. inflammationis inteſtinorum curatio 225.c.Act. inflammationi inteſtinorum quid medeatur 42.a.Aet. inflammationis lienis curatio 265.f.Trall. inflammatæ linguæ remedium 389.e.f.g.Aet. inflãmatio oculi vnde, & quid à ὀφθαλμία differat 182.e.Act. inflammationis oculorum curatio 435.g.Ægin. inflammatio oculorum ingens quæ eos ſede ſua dimouet, vt ſedanda 120.f.Celſ. inflammatio oculorum ſuppuratorum vt tollatur 121.a.Celſ. inflammationes oris quomodo curandæ 393.f.394.a.Aet. inflammatio oris ventriculi quomodo tollenda 660.c.Orib. inflammationes palpebrarum, aurium & mamillarum quid curet 611.g.Orib. inflammationis præcordiorum, doloriſque, curatio 50.a.Celſ. inflammatis pudendis quomodo medendum 690.a.Aet. inflammatio pulmonis, eiúſque curatio 200.d.Trall. inflammationi renum quomodo medendum 559.560.Aet. inflammationum ſedis curatio 663.d.Orib.683.684.Aet. inflammationi in ſede cum vlceribus aut rugis quid conueniat 606.c.Or. inflammatio ſplenis quomodo curanda 522.e.523.a.Aet. inflammatio ſtomachi, eiúſque curatio 230.g.Trall.453.454.Aet. inflammationes tonſillarũ quõ curandæ 397.398.Aet. inflammationes in vberib. teſticulis & omnibus locis glandularũ, quid mitiget 596.d.f.Or. inflãmatæ veſicæ curatio 566.567.Aet. inflãmatio vteri quõ curanda 823.824.825.Aet. ad inflãmationes vuluæ 92.e.Celſ. inflãmationem vuluæ coërcẽtia catapotia 95.c.e.Celſ.
Inflantia & non inflantia 66.g.h.588 d.Or. inflationis cauſa & curatio 516.e.Æg.118.b.Or.466.467.738.b.Aet.189.a.245.c.Act. inflationib' medentia 255.f.263.b.322.f.324.c.Act.207.g.Scr.310 a.385.a.Mar. inflationibus ex frigiditate quid medeatur 357.g.Ægin.
inflationes coli vnde 164.a.Act. inflationis inteſtinorũ curatio 225.d.Act. inflationis lienis curatio 264.a.Tr.521.g.Aet. inflationi oculorum quõ medendum 305.b.Aet. inflationes palpebrarum vnde 183.a.Act. inflatio vteri quõ curetur 820.a.Aet.
Influentia repellunt adſtringentia 709.b.Aet.
Infundibulum 524.e.Or.
Infuſorum per clyſterẽ, ratio 357.e.Æg. infuſum per clyſterẽ, ſurſum purgans 654.c.Ægin. infuſa ad colicos 479.480.Aet. infuſiones ſedis 148.149.Aet. infuſa reiicientes quomodo curandi 504.g.Aet.
Ingreſſus in hydrelæum 17.b.Or. ingreſſus in oleum 403.a.Or. ingreſſus per loca ſima, vtilitas 299.e.Or.
Inguina 105.f.Ruff.547.a.Orib. inguina ictis pedibus cur condoleant 761.b.Caſſ. inguen quõ incidendum 155.a.Celſ.
inguinum abſceſſui medetur patos 81.e.Aet. ad inguinum cõdylomata 392.b.Marc. ad inguinum dolorẽ 391.f.392.f.g.393.a.Marc. ad inguina equitando vexata 392.a.Marc. inguinum glandulis inflammatis quid medeatur 702.b.Aet. inguinis hernia vnde, & quõ curãda 693.g.694.Aet. inguinis hernia in mulieribus quõ curetur 834.c.d.Aet. ex inguinum inflammatione febris orta quõ curanda 204.e.Aet. ad inguinũ paniculas 264.a.391.d.Mar. inguinis ramex vt curand' 158.c.Cel. ad inguinum tumorẽ 12.h.Aet. 391.c.h.393.a.Marc. ab inguinis tumore quid præſeruet 391.h.392.a.Marc.
inguinalis decuſſatæ deligationis vſus 580 d.Æg. inguinariæ herbæ vis 615.e.Æg.vide Buboniũ.
ad Inhærentia corpori extrahenda 397.g.398.a.400.d.Marc.
Inhorreſcere quando malum 21.f.Celſ.
Iniectionum, ſeu enematum, diuerſorum cõpoſitiones 609.a.Myr.
Ἰνίον 101.e.Ruff.
Inſania quid 163.e.Trall. inſaniæ ſpecies tres 54.g.Celſ. inſaniæ futuræ indicia 25.d.Celſ. inſaniæ præludium incubus 255 b.Aet. inſanientes delira cur loquantur & agant 765.f.Caſſ.
inſanientes & phrenitici quomodo differant 146.c.Tr. inſaniæ ſymptomata & curatio 425.h.Ægin.122.g.Orib.248.249.Aet.52.g.Celſ. inſaniæ inſanientibúſque medentia 355.c.Æg.238.a.Aet.358.c.417.g.418.c.Myr.55.a.Celſ.
inſaniæ cogitabundæ ex atra bile ortæ quid ſuccurrat 266.b.Act. inſanientium cum riſu leuior morbus 54.g.Celſ. inſania lupina 254 g.255.a.Aet.
Inſecta vnde generentur 164.h.Act.
Inſeſſiones quomodo parẽtur 156 e.Act.
Inſeſſus in ſolio ex hydrelæo 403.h.Or. inſeſſus in ſolium ex oleo 155.g.Aet. inſeſſus in ſolium ex oleo vtilitas 17.a.Or.
inſeſſiones ad calculos renum 550.b.Aet.
Inſolatio 118.f.Aet. inſolationes quibus maximè conueniãt 391.e.Or.
Inſomnia effera 23.a.Act.
Inſomnes ſine dolore eſſe nequeũt 21.d.Celſ.
Inſperſilium compoſitiones variæ 667.a.Myr. inſpergines ad iſchiadicos 587.a.Aet.
Inſtrumẽtalium partium peculiares affectus 143.b.Act.
Inſuauibus vtilibus ſuauia inutiliora miſcenda vt æger accipiat 77.h.Celſ. inſuauitas ad preces ægroti nonnunquam mitiganda 218.b.Aet.
Inſuetis ſubitus calor & frigus tuta non ſunt 18.b.Celſ.
Intellectus humani mira vis 4.a.Act. intellectiuæ partis affectionum cauſæ 20.a.Act. intellectuale atque diuinum animam noſtrã ex propriis actionibus colligere 4.c.Act.
intelligendi diſcrimen in animali ſpiritu 18.b.Act. intelligentiæ amiſſio quid 259.b.Aet.
Intemperantia duriórne ſit in potu quàm eſca 12.c.Celſ.
Intemperatus quis dicatur 141.f.Act.
Intemperierũ corporis dignotiones & curationes 362.a.& deinceps, Æg. 84.e.& deinceps. Or. 179.c.& deinceps, Aet. intemperierũ genera octo omne corpus affligunt 519.h.520.Aet. intẽperies ſimili cibo irritatur, contrario leuatur 159.c.Act.
intemperaturæ æquales quæ 179.d.e.Aet. intemperiei frigidæ correctio 87.h.Or. intemperiei humidæ quomodo medendum 214.g.Act. intemperamentorum miſtorum curatio 186.c.Aet. intemperiei nudæ quomodo ſuccurrẽdum 214.d.Act. intemperierum ſimplicium curationes 185.b.Aet.
Intendendi modi 188.b.Or. intendens æqualiter laqueus 157.d.159.e.Or.
Interaneorum collectioni quid valeat 265.f.Act. ad interanea conuulſa & rupta 364.b.c.Mar. ad interaneorum dolores 350.g.Marc. interaneorum morbis medentia 127.c.Ruff.96.d.Aet.375.g.376.a.383.a.Marc. ad interaneorum vitia ex frigore, labore, & indigerie 375.h.Marc. interanea quid purget 311.b.Marc.
Intercoſtalia 104.f.Ruff.546.f.Or.
ad Interdigitia 397.f.Marc.
Interfeminia 105.f.Ruff.547.a.Or.
ad Interiores cauſas 333.e.Marc.
ad interiora vitia è frigore, labore, pectoris lumborúmue dolore orta 371.d.Marc.
interiorum membrorum appellationes 106.a.Ruff.
Internodia 104 c.121.a.122.d.Ruf.
Interna calfaciunt ſomni 578.g.Aet. internæ cauſæ inueſtigãdæ 160.f.Act. ad internos dolores 327.e.329.g.338.e.Marc. internis malis quæ medeantur 380.f.412.d.Myr.
Internoſcens optimè, optimè medetur 257.e.Tr.
Interſepti ſitus 117.g.Ruff. interſepientes thoracis membranæ 107.h.Ruff.
Intertriginum curatio 730.f.Aet. intertriginib.& vlcerib.quid cicatricẽ ſtatim inducat 595.e.Or. intertriginibus medentia 528.b.Æg.104.e.607.h.Or.14.b.41.a.48.c.Aet.313.g.Act.231.d.Scrib 392.d.393.b.Marc.

ad Intertrigines ani 387.f.Marc. intertriginũ quæ ex calceis fiũt, curatio 626.b.Or. ad intertrigines equitando cõtractas 392.b.Marc. ad intertrigines excalefactas& dolẽtes 391.d.Mar. intertrigines in feminibus quid ſanet 697.d.Or.178.e.688.d.Aet. ad intertriginum porriginẽ 393.c.Marc.
Interuallum quid 191.g.Aet. interuallum nullum in febre putrida 209.c.Aet.
Inteſtina inter partes principales numerari 686.h. Aet. inteſtinorũ nomina 108.c.Ruff. inteſtinorum numerus 537.g.Or. inteſtinorum ſitus 118.b.Ruff. inteſtinis tunicas binas natura cur attribuerit 537.f.Or. inteſtinorum vtilitas 537.f.Or.
inteſtinorum affectiones vomitu aut alui excrementis oſtendi 143.f. Act. inteſtinorum affectorum vrinæ 132.c.Act. inteſtinorum affectiones quæ, & quomodo curandæ 13.b.44.a.d.46.d.75.c. Aret. 251.a.257.c.287.a. Trall. 459.e.&c. Ægin. 139.140.661.f.662.Or.468.470.493.494. Aet. 222.a.224.h.Act. 75.a.Celſ. inteſtinorum morbis à Diocle Caryſtio quæ indita nomina 76.b.Celſ.
inteſtinorum abſceſſus, eorũmque curatio 493.c. Aet. inteſtinorum abraſionibus & vulneribus quæ clyſmata adhibeantur 197.a.Act. inteſtinorum cancro quid medeatur 212.h.Scrib. ad inteſtinorum contractionẽ 375.c.Marc. ad inteſtina conuulſa & rupta 327.e.Marc. inteſtinorum corroſorum á fluxione curatio 226.g.Act. inteſtinorum cruciatibus medentia 263.e.Act.358.g.402.d.f.h. 416.b.450.b.Myr. inteſtinorũ cruor mortiferus 46.b. Aret. inteſtinorum defluxioni vtile malagma 322.e.Act. inteſtini deſcendentis curatio 156.d.Cel. inteſtinorum difficultatis cauſæ & ſymptomata 44.e.Aret. inteſtinorum difficultatis ſigna 228.e.Act. inteſtinorum difficultatis remedia 251.c.254.c. 257.b.c.Act. inteſtinorum dolor 228.e.Act. inteſtinorum dolori medentia 326.f.Act.213.g.Scrib.303.c.333.f.363.f.375.c. d.e.385.a.Mar. inteſtinorum exulceratorum excrementa 45.c.46.a.Aret. inteſtinorum exulcerationes vnde oriantur 44.f.Aret. inteſtinorum exulcerationis dignotio & curatio 257.c.Trall. inteſtinorum hernia quid ab aquoſa differat 692.d.Aet. inteſtinorum herniam ſola chirurgia curari 693.g.Aet. inteſtinorum ictorum ſigna 98.d.Celſ. inteſtinorum inflãmationis curatio 225.c.Act. inteſtinorum inflammationi prodeſt maſtiche 42.a.Aet. inteſtinorum inflationis curatio 225.d.Act. inteſtinorum inflationi medentia 326.f.Act.408.h.421.f.Myrepſ. 364.b.373.e.377.f.Marc. inteſtinorum læuitas vnde dicta 162.e.Act. inteſtinorum læuitati depellendæ quæ ætas con
uenientior 27.d.Celſ. inteſtinorum læuitatis proſpera & infeſta ſigna 162.f.Act. inteſtinorum læuitatis cauſæ, ſymptomata & curatio 46.e.Aret.459.e.Ægin.139.e.Orib.508.g.Aet. 162.e.Act.77.f.Celſ. inteſtinorum morſus vnde 159.c.Act. inteſtini prolapſus curatio 571.g.Ægin. inteſtinis prolapſis accommodata pharmaca 693.h.Aet.228.g.Scrib. ad inteſtinum prominens 390.b.Marc. inteſtina puris defluxu infeſtata quæ mala patiantur 90.f. Aret. inteſtina puris fluxu infeſtata quomodo curanda 91.c.Aret. inteſtinorum roſioni quid conferat 265.f.Act. ad inteſtina rupta interius 371.c.375.d.Marcell. ad inteſtina ſoluta 235.f.Scrib. inteſtinorum tormina, eorũmque curatio 494.495.Aet. inteſtinorum circa vmbilicum tormenta vnde 159.c.Act. inteſtinorum tormina quid ſedet 595.f. Orib. ad inteſtinorum tortiones 376.c.Marcell. inteſtinorum vlcera vnde oriantur 44.f.Aret. inteſtinorum vlcera quot in ſpecies diſtributa ſint 44.d.f.Aret. inteſtinorum vlceribus qui magis obnoxii & quando 46.d.Aret. inteſtinorum vlceratorum ſymptomata 45.f.Aret. inteſtinorum vulneratorum curatio 572.h.Æg. 152.d.Celſ.
inteſtina firmare cur non repentè ſed paulatim liceat 77.g.Celſ. inteſtinis quid conferat 211.b. Scrib. ad inteſtina purganda 361.c.Marc.
inteſtinum cæcum 64.d.Celſ. inteſtinum craſſum, eiúſque ſitus 64.d.Celſ. inteſtini extremi prolapſioni vt medendum 233.b.Scrib. ad inteſtini extremi prominentias 390.f.Mar. inteſtinorum gracilium affectorum ſymptomata 13.g.Aret. inteſtinum ieiunum, & cur ſic dictum 465.b.Aet. 64.c. Celſ. inteſtinum ieiunum exulcerari periculoſum 494.f.Aet. inteſtinorum inferiorum exulceratorum ſymptomata 45.c. Aret. inteſtinorum medioorum exulceratio, eiúſque curatio 257.g.Trall. inteſtini plenioris pars quædam cæca dicta 76.f.Celſ. inteſtini pleni affecti ſymptomata 13.f.44.a.Aret. inteſtini plenioris abſceſſus purulentus 45.e.Aret. inteſtinum rectum 64.e.Celſ. inteſtino recto quomodo appẽdeat vterus 779.d.e.Aet. inteſtini recti reſoluti ſigna & curatio 429.d.Ægin.267.d.Aet. inteſtini recti vlcus 258.d.Trall. inteſtinum tenuius, eiúſque ſitus 64.c.Celſ. inteſtinorum tenuium affectorum ſymptomata 13.f.Aret. inteſtini tenuioris morbus quem ἰλεὸν id eſt voluulum vocant, quomodo curandus 663.b.Orib. inteſtinorum tenuium inflationi quid medeatur 213.b.Scrib. inteſtina tenuia quæ euacuant 145.d.Aet.
inteſtini inſtar deiectiones vnde
ſint 45.c.Aret.
inteſtinorum inter edulia qualitas ac facultas 372.d.Æg.584.f. Or. inteſtina volucrium ad eſum inepta 86.f.Aet.
inteſtina terræ quæ 165.b.Aet. inteſtinorum terræ vires 618.b. Ægin.
Intinctus aluum adſtringẽtes 250.d.Tr.
Intrita febricitantibus quãdo dan da 47.c.Celſ.
Intybi facultas 368.f.Ægin.64.d. 66.a.217.c.586.e.587.d.Orib. 28.c.Aet.28.d.Act. intubi domeſtici vires 209.h.Act. intybi eroximi vſus 469.f.Æg.
Inula Græcis Helenium 341.a. Marc. inulæ radicem validè coxis affectis prodeſſe 80.g.Cel. inula ruſtica Græcis ſymphyton, & aliis allium Gallicũ 318. a.Marc.
Inunctionibus vbi vtamur, & vnde componantur 359.a.Orib. inunctionum vſus 280.h.Act.
inunctiones ad apoplecticos 59.e.Aret. inunctio pedum pituitam ducens 281.g.Act. inunctio purgans quæ aluum ciet 58.a.Or. inunctio ſedis ad flatus emittendos 57.c.Or.
Inuſtio ſeu ἐπίκαυμα quid 183.g. Act. inuſtionibus & inaurationibus oleum accommodum quod 18.f.Aet.
Ἰώδης χολὴ 110.c.Ruff.
Iollæ compoſitio 93.d.Celſ.
Ion 28.d.e.Aet.
Ioniam appellant Athenieſes chamæpityn 547.g.Æg.
Ἴονθοι quid 372.b.Aet.185.h.Act.
Iordanes flumen piſcoſum & magnum 5.f.Aet.
Ἰὸς 421.b.445.d.497.e.515.b.Or.
Ἰὸς ξυςὸς 72.d.Aet.
Ἴουλος 103.a. Ruff. Ἴουλοι 101.f. Ruff.
Ipilaſtione 527.h.Myr.
Ἰπνίτης panis 26.f.Act.
Ipoterium malagma 537.f.Aet.
Iram animi deliquium inducere 229.e.Aet. ex ira quoſdam febrire 203.a.Aet. in irã præcipites ac in ea pertinaces qui ſint 183.g.Aet.
ira vnde, & quomodo ſopienda 17.e.217.f.Act. iram impotentem venus remittit 355.c.Æg. 118.a.Aet.
iracundia melancholicis vnde oriatur 765.h.Caſſ. iracundiæ in inſania cauſa 248.d.Aet. iracũdi quibus inducenda 172.g.Aet.
iratis rubore vultus cur ſuffundatur, pallefcat timidis 762.d.Caſſ.
Irionis ſeminis vires 621.a.Ægin. 640.b.Aet.
Iris in oculo quid 102.b.Ruff.558. b.Æg.
Iridis (herbæ) deſcriptio 421.b.Or. iridis vires 623.d.Æg.509.e.Or. iridis purgatoria vis & doſis 125 e.Ruff.325.b.326.e.Orib.382.e. Marc. ex iride antidotus 383. g.440.d.Myr.
iris Illyrica id eſt Macedonica 369. f.Marcell. iridis Illyricæ vis, & electio 648.f.Ægin.200.h. Scrib. iridis ſylueſtris vires 621. b.Ægin.
irinum oleum 22.d.Aet. irini oleï vires 382.e.Marc.
Irrationalium animalium proprie-
tas 2.c.Act.
Irrigationibus vbi & quomodo vtendum 375.g.Or.156.c.Aet. irrigatio pedum, ad vomitum eliciendum 333.a.Or.
Irritationem mitigantia 432.d. Ægin.
Iſaaci tryphera 404.h.Myr.
Iſaros 416.c.Or.
Ἰσάτις Latinis vitrus 346.a.Marc. iſatidis deſcriptio 421.d.Or. iſatidis vires 623.d.Ægin.20.c. 497.e.600.a.Orib.28.f.Aet. iſatis ſatiua 19.g.Or. iſatis ſylueſtris 28.b.Aet.
Iſcæ quid, earũmque vſus 570.d. Ægin.
Ἰσχαιμος magna 430.e.Act.
Iſchias quid 48.c.Aret.587.e.Aet. iſchias vnde fiat 164.e.Act. iſchiadis initium vnde, & quale 48.g.Aret. iſchiadis curatio 94. g.Aret.491.g.Æg.671.b.c.Orib. 579.580.Aet.225.g.Act.80.c.Cel. iſchiadi & iſchiadicis medentia 599.d.600.c.602.g.Or.15.g.29. c.32.h.47.a.64.d.Aet.264.c.270. g.277.c.322.e.324.a.e.324.d.Ac. 357.b.f.358.f.408.e.417.b.d.f. 418.c.420.d.421.f.471.g.485.b. 651.d.Myr.352.b.c.353.b.f.354. a.e.399.a.Marc.
iſchiadica remedia 154.a.Orib. iſchiadicum Antonii archiatri 47.e.Or. ad iſchiadicos cauſticon 303.b.Marc. iſchiadicũ vnguentum 47.d.Or.
Iſchiadis herbæ vis 630.c.Æg.
Ἰσχίον 105.f.Ruff.164.e.Act.
Iſchuria, eiúſque curatio 563.e. Aet.
Iſchys 423.e.Orib.
Iſis emplaſtrum 677.f.Ægin.497.e. 747.e.Aet.
Iſopyron 421.e.Or. iſopyri vires 623.e.Æg.497.f.Or.
Iſoſtathmos antidotus 413.h.Aet.
Iſotheos antidotus 414.a.427.g. 476.h.Aet.417.b.e.Myr. iſotheon collyrium 673.c.Æg.
Ἰσότονοι febres quæ 171.e.Act.
Italicum emplaſtrum 681.d.Æg. italicus ſextarius 20.b.Aet.
Iteæ, id eſt ſalicis, vires 497.f.600. a.Or.29.a.Aet.
Iter facientium victus 360.e.Ægin. 81.d.Or. itinere defatigatos mori vſu releuari 43.g.Aet.
Itrii conficiendi ratio 254.d.Or. itria (placentæ) quale alimẽtum præbeant 61.c.584.a.Or.
Iudæi compoſitio 93.c.Celſ. iudæi emplaſtra 761.h.762.a.Aet. 89.f.Celſ.
iudaicus lapis 456.f.Or. iudaici lapidis electio 27.e.Or. iudaici lapidis vires 631.a.Æg.513.g. Or.67.g.Aet. è iudaico lapide antidotus 448.d.Myr.
Iudicandorum morborũ ratio 378 c.&c.Æg.193.b.Aet.173.g.&c. Act. iudicetúrne morbus an ſoluatur, quõ prænoſcendum 378.c.Æg. iudicationis triplex examen 175.c.Act. iudicationem futuram prænoſcere quomodo oporteat 379.c.Ægin. 193.e.Aet. iudicationem inſtantem quomodo cognoſcamus 379.f.Æg. iudicationem optimã factam eſſe quomodo cognoſcamus 380.e.Æg.193.g. Aet. iudicatis ex ratione non fictibus, non præproperè nu-

triendum 180.b.Act.

iudicium quid ſit 173. g. Act. iudiciũ quarum qualitatũ ad ſenſum noſtrũ deferatur 200.c.Act. iudicia apparentia coctio ſi non præceſſit, quid indicetur 175. d. Act. iudicatoria ſigna in principio apparentia, mala eſſe 379. d.Æg. iudicia quomodo varient 174.a.Act.

iudiciorum agnitio 173. g. Act. iudiciorum coniectura quomodo fieri debeat 175. b. Act. iudicia boni aut mali ominis quæ 173.g. 179.f. Act. iudicia complicatorum humorum varia 175. c. Act. iudicii futuri præludia natura in indicibus oſtendit 176.e.Act. iudicia perfecta 176.e.178.g.Act.

iudicii per abſceſſus ſigna 174. h. Act. iudicia ex aluo ſoluta 174. b. d. Act. iudicia è decubitu 175.a. e. Act. iudicia per hæmorrhoidas 174.f.Act. iudicia profluuii ſanguinis 174. e. Act. iudicium è ſomnis 175. b. Act. iudicia per ſudores 174. f. Act. iudicii per vrinas ſigna 174.g.Act. iudicia è vomitu 174. b. d. Act. iudicium ſexti diei inſequentia ſymptomata 179.g.Act. iudicationes tres ad ſanguinis miſſionẽ 303. a.b.Or.

iudicatoriorum dierum ratio 378. e.Ægin. 178.g. Act. iudicatoriorum dierum dignotio 177. b.Act. iudicatoriis diebus integris primæ ſeptimanæ & quaterniones, reliquæ imperfectis cur dinumerentur 178.h.Act. iudicatorii dies poſt vigeſimum 179. c. Act. iudicatorii dies poſt quadrageſimum in longis morbis 179. d. Act. iudicatorius dies nonus, quintus, ſextus, tertius 179. e. Act. iudicatorius dies peſſimus quis 179. f. Act. iudicatorii dies primæ ſeptimanæ, plures quàm ſecundæ 180. a. Act. iudicatoriæ egeſtiones 198.g.Aet.

Iugale os 167.f.Celſ.

Iugamenta 106.f.Ruff.

Iugis vita 462.f.Myr.

Iuglandium facultas 640 b.Aet.30 b.Act. iuglandis putamen vſtum 20.d.Or.

Iuguli forma & ſitus 120. e. Ruff. 546.c.Orib.169.a.Celſ. iugula 551.b.Or. iuguli fracti curatio 176.c.Celſ.

Iulepum quid 249.e.Act.

Iuliæ 224.b.Or.

Iuliani antidotus 439.a.Myrepſ. iuliani diaconi antidotus 555.d. Aet.

Iulianus imp.5.a.Or.

Iulides (piſces) 226. f. Orib. 88. e. Aet.

Iulius (menſis) Epiphi Ægyptiis dicitur 610.β.g.Aet.

Iulii Baſſi compoſitio colica 376. c,378.a.Marc.

ad Iuncturarum dolores 390. h. Marc.

Iuncus Græcis χοῖνος 221.a.Scrib. iuncus aliis cyperus 292. c. 294. e.Marcel. iunci deſcriptio 444 e.Orib. iunci, eiúſque ſpecierum, facultas 642.g.Ægin.510.a. Or.54.e.Aet.

Iunci acuti ſpecies duæ 54.f.Aet. iunci acuti vires 642.g.Æg.45.f. Aet. iunci integri vis 642. g. Ægin. iuncus leuis 54.e.Aet. iuncus odoratus 21. e. Orib. iunci odorati flos 19.b 21.g.Or. 54.e.Aet. è iunco odorato cõfectio 280.g.Orib. iunci quadrati vires 629.d.Æg.38.c.Aet. iuncum quadratum & rotundum quẽ vbique intelligat Celſus 57. d. Celſ. iunci rotundi odorati vis 642.g.Æg.

Iuniperi vires 614.f.Æg. 19.e. 21.b. 492.c.Or.12.b. Aet. iuniperinarum baccarum vis 20. h. 244. f.Or. iuniperi fructuum qualitas ac vis 215.b.Or.

Iunius(menſis)Pauni Ægyptiis dicitur 610.β.g.Aet.

Iunii Criſpi ambroſia 345.f. Marc.

Iuris albi confectio 224. f. 250. a. Orib.

Iuſculi vis 621.f.Ægin. iuſcula emollientia 131. d. Aet. iuſcula purgatoria 630.e.f.Myr.

Iuſtus, medicus ocularius 558. a. Æg. iuſti pharmacum 353. b. Marc.

Iuuenum victus 575.e.Or. iuuenes robuſti hydrope liberari poſſunt 58.d.Cel. de iuuene Mileſio hiſtoria 302.g.Or.

Ixiæ deſcriptio 449. d. Or. ixiæ potæ ſigna & remedia 645. d. Aet.287.e.Act.225.g.Scr.

Ixos 421.a.497.d.Or.

K

K litera cur difficilis quibuſdam enuntiatu 388.h.Aet.

L

L litera cur quibuſdam difficilis enuntiatu 388.h.Aet.

Labdoides ſutura 547. g. Orib. λαβδοειδὴς vena 7. g. 44. a. 82. b. Act.

Labendo læſis quid proſit 210. c. Scrib.

Labia 102. e. Ruff. labiorũ muſculi 554.a.Or.

ad Labia exulcerata 291.e.Mar. labiorum fiſſuris quomodo medendum 127.h.Or.377.f.Aet. labii reſoluti curatio 161.c.Tr. ad labiorum rimas, tubercula, & vlcera 823.a.Myr. labiis ruptis quid conducat 445.e.Ægin. 291.e.Mar.

Labor corpus firmat 11.b.Celſ. labor quibus tolerabilior 13. a. Celſ. labor quando vitandus 12.e.Cel. labores conſueti relicti morbos generant 223. a. Aet. laborem diuturnum bilem amaram gignere 175.c.Aet. laborem nimium ſterilitatẽ inducere 792.e.Aet.

labore immoderato & æſtu defatigati quomodo reficiendi 576. e.f.Orib. labores obeuntium victus 360.c.Æg.

Labracis piſcis caro 224.a.Or.

Labroſon 459.a.Or.

Labrum veneris 416.a. Orib.16.g. Aet.

Labruſca 409.c.Or.

Lactis facultas & vis 91.a.Ar. 372. e.617.c.Æg.63.f.66.d.244.h.232. b.517.b.596.b.Or.76.d. & deinceps.Aet. 32.d.Act. lac alterari facilè 304.e.Aet. lac animaliũ ætate qua optimum 77.a.Aet. lactis bonitas vnde cognoſcatur 232.b. 517. b. Or. lactis differentiæ 76.d.Aet. lac bibere quando præſtet 232. f. Orib. lac bibere quibus conueniat 77.a. Or. lac bibẽtibus quæ dixta ſeruanda 372. g. Æg. 72.g. Or. lactis caſeoſum meatus obducit 2.c.Aet. lactis coctura 78.c.Aet. lac clyſteri cur iniiciatur 348.b.Or. lactis melli admiſti potus quid conferat 578 d.Orib. lactis potum veſicam munire 86. d. Aret. lactis potus in alui profluuio quomodo inſtituendus 248.h. Trall. lactis potus in hectica quomodo inſtituendus 330. f. Trall. lactis potus in renum doloribus vt inſtituendus 125.a. Ruff. lactis potus ſanguinis reiectioni quid conferat 216.g.Trall. lactis poti gelati ſigna & remedia 226.d. Scrib. lac purgatorium parandum quomodo ſit 131.e.Aet.

de Lacte acido 79. g. Aet. lac acidum quos lædat 232. e. Or. lac aſininum 216. c. Trallian. lac coactum in ventriculo in grumos, veneni inſtar eſſe 628.d. Aet. lactis coagulati in ventriculo ſymptomata & medela 549.g. Ægin. 639b.Oribaſ. 646. d. Aet. 288. b.Actuar. 107. c. Celſ. 226. d. Scrib. lac elixatum nimis quale alimentum ſuggerat 584.b.Orib. lac equinum 218. c. Trall. lactis ſciſſi vſus 373.b.Ægin. lac ſciſſile alui profluuio aptum 252. e.Trall.

lac in fœmina quæ nec peperit nec grauida eſt, quid portendat 29.f.Cel. lactis muliebris virtus 641.a.Aet.120. b. Celſ. lac in mammis ne in grumos coeat 796.h.Aet. lac nutricis quale eſſe debeat, & quomodo diſcernendum ac probandum 75. e.575. d. Orib. 164. e. Aet. lactis nutricis boni maliue notæ & experimenta 347.g. Ægin. lac nutrici quomodo augeatur 348.b.Æg. lac in nutrice extinctum quõ recuperãdum 164. h. 165.a.Aet. lac vitiatum in mãmis qualiter lædat 797.e. 798.a. Aet. lac vitioſum nutricis quõ corrigatur 348.a.Æg.73.g. Or.

lac augentia 575.c. Orib. 9.d.12.b. Aet. lactis defectum quid emendet 796.g. Aet. lac extinguit patos 81.e.Aet. lac generantia & prouocantia 24 h. 486. d.594.a.605.f.Orib.25.f.41.h.67. e.144.f.166.c.Aet. lac ſiſtentia 505.f.Myr.

lactãdum quamdiu ſit 348. e. Æg.

lactes quid ſint 13.c.Aret.108.c.118 e.Ruff.

lactei coloris & glauci diſtantia 855.c.Th.

Lacaphthum quid 693.c.Æg.

Lacca ſeu lacha 388.a.Myr.

Λακκόπεδον 105.b.Ruff.546.g.Or.

Λακκοχέας 105.b.Ruff.

Lacertæ vſus 639.f.Ægin. lacertæ Chalcidicæ vſus 640.a. Æg. lacertæ chalcidis ictui quid medeatur 618.β. b. Aet. lacerta viridis Græcis σαῦρος 380. e.Marc.

Lacertus piſcis 224.f.Or.

Λάχανα κνιστὰ 503.d.Myr.

Lacrymæ aſſiduæ & hebetudo oculorum capite dolentibus cur oboriãtur 765. d. Caſſ. lacrymas quæ prouocent 143. g.Aet. lacrymas quid ſiſtat 425.g.Myr. lacryma tenuis & multa, ſalſa acris aut frigida quibus ex oculis defertur, quomodo curandi 303.a.Aet. ad lacrymã tenuẽ oculorum 274. d. e. Marc. ad lacrymas & tumores oculorum 267.g.Marc.

lacryma hederæ 356. f. Myr. lacryma oleæ ſylueſtris ad quid 387.e.f.Aet.

Lactuca, à quibus & cur μαρέλλιον dicta 376. g. Myr. lactucæ vires 368.c.622.f.Ægin.21.d.64.d. 112.a.217.b.497.d.599.d.Or. 27. h.Aet.28.e.Act. lactucæ ſemẽ ex aqua potum quid conferat 519.f.Or.

lactuca erratica 420.d.Orib. lactucæ marinæ vis 32. d. 83. g. Celſ. lactuca marina grandis 58.b.Celſ.

Ladani electio 26. a. Or. ladani vires 629.g.Æg.19.c.22.a.499.h. Or.33.g.Aet.

Laerticum carpeſium 39.b.Aet.

Lætitiam quid pariat 421.a.Myr.

Læuantia ſeu læuigantia 84. d. Celſ.

Lagana cum lacte coqui 79.f. Aet.

Λαγόνες 105.e.Ruff.

Lagophthalmi qui 300.a.Aet. lagophthalmia ſeu lagophthalmos quid, & quomodo curanda 555. d.Æg.331.a.Aet. 145.c. Celſ.

Lagopodis vires 629.f.Æg. 501.d. Orib.

Λαμβδοειδὴς ſutura 106. d. 119. e. Ruff.

Laminæ quid 52.a.Act. lamineæ vrinarũ ſubſidẽtiæ quid ſignificent 197.f.Aet.vide Vrin.ſubſid.

Lampſanæ vires 501.d.Or.

Lanæ vires & vſus 620. g. Æg. lanæ cõbuſtæ vis 19.b.21.g.106. f.520.a.Or. lana lota implendo vulneri melior 102.c.Celſ. lanæ oleo imbutæ ano iniectæ quid cõferant 249. d. Tr. lanarum ſordidarũ vis & vſus 598.e. Or.91.d.Aet. lanæ ſulphuratæ vſus 411.a.c.454.c.Æg.

lanaria herba 53.a. Aet. lanaria radix Græcis ſtruthion 250. a. Marc.

Lanugo 101. f. 105. e. Ruff. 545.c. Orib.

Lapathium 22.c.501.e.Or.

Lapathum 425.d.Or. lapathi vires 629.h.Æg. 217.g. 604.c. Or. 39.d. Aet. lapathum ſylueſtre 617 a.Æg.

Lapidea oſſa 106.e. Ruff. de lapidibus doctrina cõmunis 67. b. Aet. lapidũ gemmarúmq; differẽtia, electio, & vis 630.h.Æg. 455.e.513.d.604.f.Or. 67.b.Aet. lapides qui in vſum vertuntur quõ parãdi 68.a.Aet. lapidum præſegmina quẽ vſum habeant 507.h.Æg.

lapis ageratus 631.b. Ægin. 466.h. 514.a. Orib. 68.c. 391.e. Aet. lapis alabandicus 69. g. Act. lapis Alabaſtrites 631.c.Æg.514. b.Or. lapis Arabic⁹ 631.c.Æg. 514.b.Or. lapidis Armeniaci vires 166.b.c.e. Tr.631.d.Æg. 451.e.Or.71.e.Aet. lapis Aſius 455.h. Or. lapidis Aſii electio 27.f.Or. lapidis Aſii vires 631. b.Æg.455.h.Or.68.c.316.g.Aet.

306.d.Act.82.c.Celſ. lapis borachius 478. b. Myr. lapis coriariorum 391.e.Aet. lapis galactites 456.e.513.c. Orib. 67.a. Aet. lapis geodes 631. c. Æg. 514.d.Or. 69.c.Aet. lapis hæmatites optimus qui, quomodo vratur, adulteretur, & dignoſcatur 456. a. Or. lapidis hæmatitæ electio 27.f. Or. lapidis hæmatitæ vires 215.f. Trall. 630.h.Æg. 22.e.483.e.513.d.Or. 66.g.Aet.305.f. Act. lapis Herculeus 514.b.Orib. 68.h.Aet. lapis Iudaicus 513.g.Orib. 67.g. Aet. 448. e. Myr. lapis Lazurius 385.e. Myrepſ. lapis litzi 366. h. Myrepſ. lapis Melitites 513.e.Orib.67.a.Aet. lapis ophites 514 d.e.Or.69.d.Aet. lapis oſtracites 514.c.Orib.69.c. Aet. lapis Phrygius 455.e.513. h.Or 68.b. Aet. lapis pyrites 68.a.455.e.Orib. lapis radians 385.e. Myrepſ. è lapide radiante antidotus 385. c. Myrepſ. lapis ſchiſtos vbi gignatur, & quis omnium laudatiſſimus 456 e. Orib. lapis ſchiſti ſeu ſciſſilis vires 631.a. Æg.513.e.Orib. 67. a. Aet. 305. f. Actuar. lapis Smiris 457. b. Orib. 69. a. Aet. lapis Syriacus 67. g. Aet. 372. f. Myrepſ. lapis ſpecularis 641.d.Ægin. 72. c. Aet. lapis Thracius vbi naſcatur, & quæ eius vis 456.d.Or.

lapis in ceruarum inteſtinis 718. c. Aet. lapilli hirundinum ad comitialem 156.c.Trall. lapidum in ſpongiis repertorum vires 604.g.Or.69.b.Aet.

lapides ſanguinis ſputo eiectos fuiſſe 451.c.Ægin. lapis teneſmo excretus 460.e. Æg. lapidem tuſſi aliquando eiectū fuiſſe 447.g.Æg.

lapides in collo naſci 472.g.Aet. lapidem in renibus quid gignat 589. b. Orib. lapides renum confringētia & conterentia 592.d.595.f.611.c. Orib. 12. e.14.d.550.f.652.b. Aet. lapides in renibus quæ euacuent 146. f. Aet. lapidi in renibus commodum medicamentum 217.g.Scrib. ad lapides in veſica 16.g.Aet.356.a.h.Marc.

lapides conterentia 35. e. 657. b. Aet. 353. b. 355. e. 369. g. 370.f. 372.a.b.c.d.398.g.400. e. h. 401. c. 409. b. 412. f. 425. g. 469.α.b. Myrepſ. lapides conterens fuſca 822.f.Myrepſ. lapis ſectione quomodo extrahendus 596. f.Aet.

Lappa 45. a.Aet. lappæ ſeminis vires 634.h.Æg. lappa maior, aliis perſonacea 319.b.Mar.

Lappago 420.f.Or.

Lapſanæ vires 629. h. Ægin. 39.d. Aet.

ad Lapſos è ſublimi 325.f. Mar.

Laqueorum ratio & vſus 153. g. Orib. laqueus attollens 153. g.Orib. laqueus χιαστὸς 155. f. Orib. laqueus duos ſinus habens 160.d.Or. laquei nautici ratio & vſus 155.b.Or.

Λάρυγξ 103.f.Ruff.530.b.546.c.Or.

Laricis vires 639.a.Æg.

Laruas & dæmonia quid amoliatur 263.c.264.g. Act. laruis occupati quo antidoto iuuentur 264.g.Act.

Laſer 45.f.Aet.

Laſerpitium 439. g. Orib. laſerpitii vires 640.d.Æg.

Laſſitudinum differentiæ 172. f. 173.a.174.175.176.Aet. laſſitudo veneri contraria 118. d.Aet. laſſitudo laboris mutatione leuatur 13.e. Celſ. laſſitudo laſſitudine ſoluitur 756.c.Orib. laſſitudinis remedia 323. d. 328. f.Act.237.d.238.a.Scr.

laſſitudinis diuturnæ remedium 323. f. Act. laſſitudinum ex exercitiis curatio 351.c. Æg. 77. f.78.c.Orib. laſſitudini ex nimio labore ortæ quomodo ſuccurrendum 576.e.194.b. Or. laſſitudinum ſpontanearum curatio 352.c.Ægin. 78.d.h. Orib. 174.e.Aet. laſſitudines tendētes & vlceroſæ ſpontaneæ, vnde 206.d.Act.

laſſitudinis feruore arefactæ cutis curatio 206. g. Act. laſſitudinis ſenſus 35.f.Act. laſſitudinis ſenſus in febre quid indicet 26. b.Celſ.

Laſciua ſcripta venerem excitare 355.g.Æg.

Latentes morbi explorari quomodo poſſint 371.d. Mar.

Lathyris 425. d. Or. Lathyreos vires 629.g. Ægin. 39. c. Aet. lathyreos in purgando vis ac doſis 128.c.Ruff.325.c.328.a.Orib. 126.e.Aet.273.a.Act.

Latibulis quid exigat venenata 616 β.a.Aet.

Latratus cur edant hydrophobi 765.a.Caſſ.

Latus 104. f.Ruff. laterum malis medentia 353.b. 356. f. 358. f. 417.d.425.g.444.g.Myr. lateri in pleuritide quæ adhibenda 65. h.Aret. ad latus Andreæ malagma 85.h.Celſ.

ad Lateris contuſionem 236. h. Scr.350.f. Marc. laterum doloris initium, & ad eum finiendum catapotium 72.c.95.c.Celſ. lateris dolor quomodo curādus 136.g Or 219.d.Act.72 d.h.Cel. lateris dolori medentia 595. g. 603.b.Orib.10 d.14.f.28 a.35.h. 63.g.651.g.Aet. 257.g. Act. 208. e.210 b.228.g.232.f 235 g.Scrib. 310.d.311.a.313. a.327. e.329. b. 333. e. 338. d.341. f.g.342.c.350. e.351.a.406.a.412.c. Marc. laterū dolori malagma 85.g Celſ. ad laterum dolores malagma Apollophanis 83.h.Celſ.

ad Lateris dolores diutinos 400. a.Marc. laterum doloribus ſine febre quid cōferat 454 f.Æg. ad lateris dolorē cum febri 383. e.Mar. laterum doloribus ex obturatione factis medetur ſcordion 52. d. Aet. ad lateris dolorem ex tuſſi 313.a.Marcell. à lateris dolore quid præſeruet 336. a. Marc. lateris dolores quid ſequatur 25.g.Celſ. laterum inflāmationis remedia 262 f.264.f.268.a.269.d. 323.g.328.c. Act.

latera & crura quorum organorū dicantur, & quē vſum habeant 163.a.Or.

Lauacri calidi vſus, & quæ in eo ſpectanda 388.g. 582.e.Orib. lauacri frigidi vſus quibus conueniat, & quæ in eo ſpectanda 388.b.389.d.Or. lauacri frigidi commoda & incōmoda 582. e.Orib.

Lauatio qualis ſecundum ætates 15.d.Celſ. lauatio pueris amica 164. e. Aet. lauatio poſt cibum quæ requirat 185.c.Aet. lauādi qui tabida febre laborāt quomodo ſint 222. d.Aet. lauandæ terræ ratio 63.f.Aet.

Lauriculus aliis cyma lauri 387. a. Marc.

Lauriola 366.c.Myr.

Laurus 415. e.Orib. lauri vires 618. h. Ægin. 597. c. Orib. 16.f. Aet. è lauri baccis antidotus 434. d. Myrepſ. lauri è baccis medicamentum 324. d. Act. lauri foliorum vis 325 d. Or.

laurus Alexandrina 448.f.Or.

Laxantia 472.f.485.f.g. Myr. laxantium diuerſæ ſpecies 476. d. Orib.

laxationis dentium cauſa & medela 378.e.382.g.Aet.

laxatiua antidotus 367. e. 460. c. 462. g. Myr. laxatiua ex hermodactylo antidotus 376. d. Myr.

Leanas prægnātes ſaluiam deuorare 25.a.Aet.

Leanæ emplaſtrum 679. e. Ægin. 334.d.Aet.

Lecticarum differentiæ 370.c.Or. lecticæ quæ pedes humiles habent, cur ipſum corpus repleant 370. d. Oribaſ. lecticaria geſtatio duplex 116.f. Aet.

Lectio totam corporis molem intendit 116. c. Aet. lectionis concitatæ vtilitas 116. c. Aet. lectionem cum vociferatione, oculorum debilitati prodeſſe 320.d. Aet. lectio venerē quæ concitet 577.c.Aet.

Lectum permingentibus quomodo medendum 468.e.Æg. lectus ſuſpenſus 34.f.Celſ.

Λεκυθώδης χυμὸς 110 g.Ruff.

Leguminum in nutriendo qualitas & vis 370. b. Æg. legumina quæ valentiora 36.e. Celſ. legumina venerem cientia 118. c.Aet. leguminū coctio 255. e.Orib.

Λειχῆνες vnde, & quòd neglecti in ſcabiem ac lepram abeant 187. h.Act. λειχήνων curatio 503. e. Ægin Vide Lichen.

Λειπυρίας πυρετὸς vnde oriatur & vnde dictus 172.h.173.a. Act. lipyriis febribus quæ medela conueniat 403. e. Æg.217.g.h. Aet. lipyriis quid medeatur 363. g. 407.h.Myr.

Λῆμαι quid 328.b. Tr.

Lemnii ſigilli color 47. a. Act. lemnia terra 453.a. Orib. lemniæ terræ vires 513. a. 596. e. Or.640.a.Aet.

Λημνίσκος linamentum 164.b.Celſ. lemniſci vſus 563.f.577.d.Æg.

Lenia balnea qualia 154. f. Aet. lenia collyria 349.c.Aet. lenia emplaſtra 91. c. Celſ. leniora medicamenta quo ſint vſu 67. b.Aet.

Ληνὸν 521.d.Or.

Lendes enecantia & detergentia 601.e.Or. 19.a.31.f. Aet. lendes palpebrarum quomodo pellendæ 327.g.Aet.

Lentis qualitas & facultas 370. c. 645.a.Ægin.19.a.21.b.210.f.511. c.582.h.583.d.611.d.Orib. 56.f. Aet. 27. g. Act. lens ſuccum qualem gignat 237.a.Or. lentis paluſtris vires 20.b.21.d.e.22. b.511.c.611.d.Orib.56.f.Aet. lenticula 493.a.Or.

Lenticulam tollentia 117.f.Celſ.

Lenticularis tunica 107. e. 116. b. Ruff.

Lentarum febrium curatio 49. c. Celſ. lentarum febrium balnea 35.e.Celſ.

Lentiformis humor oculi 299. c. Aet.

Lentiginis curatio 241. b. Act. lentigines tollentia 443.f.Ægin. 603.b.Or.96.h.Aet.819.c.820.b. Myr.322.g. 324.b. Marc. lentigo in facie quid 185. g. Act. lentiginum faciei remedia 369. g.Aet.

Lentiſcus 444.e. Or. lentiſci vires 642.f.Æg. 19.a.509.g. 610.d. Or.54.d.Aet.

lētiſcinum oleum 19.c.Aet. lentiſcini olei vſus 314.d.Act. lentiſcina reſina 507.d. Orib. 49.h. Aet.

Leonum caro qualis ſit materiæ 220.g.Or.85.a.Aet. leonini adipis vires 609.g. Or. leoninū ſeuum 90.d.Aet.

leonis morſus quomodo curādus 614.β.a.Aet.

Leonis Drongarii antidotus 450. b.Myr.

Leo morbus qui 50.h.Aret.

Leonides de ſpinis faucibus infixis quid conſulat 562.e.Æg.

Leontiaſis 663.f.Aet.

Leontopetalon 425.e.Or. leontopetali vires 630.b. Æg. 501. e. Or.39.e.Aet.

Leontopodiō 425.e.Or. 39.e.Aet.

Λεπιδόχαλκος 32.d.Celſ.

Λεπιδοειδεῖς ſuturæ 106. d. 119. e. Ruff. 548.b.Or.

Lepidium quid 160.g. Aet. lepidii vires 630.b.Ægin. 19.f.501.f. Or.39.f.Aet.

Λεπὶς quid 216.a. Scr. λεπίδος vires 630.c.Ægin. 515.d.Or. 72.g. Aet.

Λεπὶς caruncula quæ dicatur 172.a. Celſ.

Lepra vnde dicta 187. g. Act. lepra & elephantia quomodo differant 187.g. Act. Lepræ cauſæ 664. b. Aet. leproſorum ſymptomata 664.c.Aet. lepræ dignotio & curatio 502. g. Æg. 117.c.637.c.Or.679.f.Aet.243.e. Act. lepræ medētia 598.b.599 d.603.b.605.g.Or.7.f.10.d.11.a. 14.d.25.b.35.f.42.b.48.e.49.c.70. f.72.c.79.d.81.f.83.c. 94.c. 374.f. Aet.314.a.Act.827.e.Myr.235.a. Scr.321.h.322.b.d.e.Marc. lepram excoriat ranunculus 14.d. Aet. lepras exterit braſſica 35. f. Aet. lepras remouet anemone 11.a.Aet.

leproſorum vnguium cura 733. g. leproſos vngues quid eximat 607.g. Or.

Leptocaryon 498.g. Or. leptocaryorum vires 601.c. Or.

Λεπτὸν ἔντερον 108.c.Ruff.

ad Leptopyrexias 337. e.Marc.

Leporis caput vſtum quid vtilitatis habeat 92. a. Aet. leporis caro cuius in alimento materiæ ſit 372.b.Æg.220.f. 583.b.584.a. Or.84.g. Aet. leporis coagu-

lum quam vim & vſum habeat 14.e.608.d. Orib.81.a.Aet.83.d. Celſ. leporini ſanguinis qualitas 372.e.Æg.
lepus marinus eiúſque vires 426.d. Or. leporem marinum venenatum eſſe 628.c.Aet. leporis marini poti ſymptomata & remedia 545.g.Æg.641.d.Aet.285.c.Act.224.g.Scr.
Lerus 226.e.Or.
Leſbium vinum 105.d.Aet.
Lethalibus medicamẽtis communis antidotus 638.g.Or. lethalibus medicamentis obſiſtentia 31.c.Aet.269.e.279.e.Act.
Lethargus genuinus qui 149.e.Tr. lethargus, eiúſque curatio 149.e.Tr.420.c.Æg.244.h.Aet.155.h.216.b.Act.56.a.Celſ.
lethargici qui 251.e.Mar.. lethargicis caput non madefaciẽdum 150.g.Tr. lethargicis cucurbitula quando adhibenda & quando non 57.a.Aret. lethargici euacuandi quomodo ſint 56.d. Aret. lethargicis geſtatione qua vtendum 116.g.Aet. lethargicis irrigationes quæ conueniant 56.g.Aret. lethargicis loca conuenientia quæ 56.c Aret. lethargicis victus quæ cõueniens 56.f.Aret.
lethargo lethargicíſque medentia 47.g.95.b. Aet.279.e. 299.c.Act. 364.d.425.f. Myrepſ.251.e.Marcell.
Leuca emplaſtra 91.a.Celſ.
Leucacanthi ſeu leucacanthæ vires 630.c.Ægin.501.f.Orib.8.g. Aet.
Λευκανία 103.a.f.Ruff.545.f.Or.
Leucanthemos 410.e.Or. leucanthemi vires 262.c.Aet.272.a. Act.
Leucadis vis 630. c.Ægin. 501. f. Orib.
Leuce,ſeu populus alba 501.g.Or. 40.a.Aet.
λεῦκαι & ἀλφοὶ quid differant 188.b. Act.116.c.Celſ. leucæ dignotio & curatio 504.g. Æg.117.c. 637.c.Orib.677.h. Aet. leucas capitis quid ſanet 92.h.Aet.
Leucographis 67.d.Aet.
Leucoion 425.f.Or. leucoii facultas & vis 630.d.Æg.501.f.604. d.Or.39.g.Aet.
λεύκωμα,ſeu albugo,quid ſit 184.a. Act. ad leucomata oculorum 276.g.Marc.
Leucophlegmatias, eiúſque curatio 471.f.Æg.534. f.Aet.56.g.57. h.Celſ. leucophlegmatiæ hydropis notæ 37.b.Aret. leucophlegmatiæ qui magis obnoxii 37.g.Aret.
Leucos paſtillus 787.h.804.c.Myrepſ.
Leuia ingenia nihil ſibi detrahũt, quia nihil habent 172.e.Celſ.
Leuiraiarum qualitas 373.g.Æg.
Lexopyretos antidotus 417. g. Myr. lexopyretos è ſulphure antidotus 433.c.Myr. Ληξοπύρετοι antidoti cur dictæ 418.b. Myr. lexopyretos compoſitio 311.b.Mar. lexopyreta medicamenta 711.a.Myr.
Libanius peſſus 694.d.Æg.
Libanos 425.f.Or.
Libanotis, aliis polion 328.c.Mar. libanotidis deſcriptio 426.e.Or. libanotidum vis 630.e.Æg.501. h.604.e.Or.40.d.Aet.
Libanoti, id eſt thuris, vires 630.e. Æg.19.d.501.g.604.e. Or.40.a. Aet.
Libanotus peſſus 757.b.Myrepſ.
Libanus peſſus 798.ß.d.Aet.
Libellæ cuius inter alimenta materiæ ſint 373.h.Æg.225.g.Or
Liberis gignendis aptum tempus 355.f.Æg.581.a.Or.
Libido quid præcipuè poſtulet, & qui ad illam exercẽdam idonei 8.b.Or.
Libonotus 367.e.Or.
Libræ nota & pondus 699.f.700.d. Æg.842.Aet.
Libyanum collyrium 672.c.Ægin. 49.f.50.c.Or. Libyana collyria 350.a.351.b.g.Aet. libyanos peſſus 756.c.Myr.
Libyſtici vires 502.b.583.c.Or.
Λιχανὸς δάκτυλος 104.c.Ruff.
Lichenis petris adnaſcentis vires 630.a. Æg.19.g. 20.f.501. e.605. b.Or.39.f.Aet.
lichen quid 373.g.Aet.261.b.Mar. lichenibus medentia 598.b.599. d.608.f. Or.39.f.Aet. 321.d.324. d.Mar. lichenica medicamenta 312.313.Act.711.d.Myrepſ. lichenici emplaſtrũ 312.g.Act. lichenicus paſtillus 312.c.Act.
lichenas feros ſanans remedium 313.h.Act.
lichenoſi in mẽto tumores, & quomodo curandi 311.d.Act.
Lichenes equorum ad quid conferant 630.b.Æg.
Lien, eiúſque deſcriptio, ſitus, & functio 108. f. 117. d. Ruff.540. Orib.63.f.Celſ. lien humores craſſos & melancholicos è iecinore in ſe recipit 268. a.Tr.43. h.Act. lienis affecti indicia 74. b.Celſ. lienis malè habentis mala ſigna 29.c.Celſ.
liene laborãtes cur in locum affectũ minus ægrè decũbãt 755.e. Caſſ. liene affecto quales vrinæ 78.h.Act. lienis affectionibus qui magis obnoxii, & quãdo 33.b. Aret. lienis vitium quiete augeri 74.c.Celſ. lienis affectionum dignotio & curatio 32.e.92.a.Aret.262.d.&deinceps. Tr.473.a.Æg.143.d.666.a. Or.519.f.520. Aet.150.c.228.g. Act.74. b.Celſ. liene affecto quæ vena ſecanda ſit 9.e.Or.
lienẽ affectum ſi tormina ſequantur, quale indicium 29.c.Celſ. lienis & iecinoris cõmunia vitia, & quid differant 150.c.Act. lienis iecinoríſque affectuum curatio 228.g.Act. lienis iecinoríſque affectibus quæ vena ſecanda 194.c.Act.
lieni, lieníſque vitiis accommoda quæ ſint & vtilia 10.e.16.b.30.d. e.41.a.54.g.Aet.770.g.800.f.801. a.Myr.340.e.384.d. Marc. ad lienem malagma: & quãdiu adhiberi id debeat 85.f.Celſ. lienem colliquat chamædrys 57.d. Aet. lienes cõſumit lappa 45. a.Aet. lienem conſumere valens malagma 85.f.Celſ. lienem expurgantia 25.g.Aet.281. e.Act. lienem extenuantia 74. e.Celſ. lienem iecúrque lædẽtia 589.b.Or. lienem obturantia 45.d.57.b.Aet.
lienis cruciatibus catapotium 95.b. Celſ. lienis dolori medentia 253.e.262.a.263. f.265. e.326.f. Act.215.a.228.g.Scr.303.c.Mar. lienis doloribus in phreneſi quæ medela conueniat 54.g. Aret. lienis duritiei medentia 207 g.215.a.Scr.342.a.346.a. b.Mar. ad lienis duritiem poſt infantiam ortam 346.e.Mar.
lien flatu diſtentus & tumidus quomodo curandus 270.g. Tr. lienis frigidæ intemperiei notæ 262.e.Tr. lienis frigidæ intẽperiei curat. 264.a.Tr. ad lienis grauedinẽ 127.c.Ruff. lienis humidæ intemperiei curatio 263.f.Tr. lienis icti ſigna 98. a.Celſ. lieni indurato medentia 593.a.e.600.g.604.b. Or.10. c.d.32.d.40.a.44.b.47.c. Aet. lienis inflammati ex humore bilioſo, melancholico, pituitoſo, notæ 265.c.d.e.Tr. lienis inflammati ex ſolo ſanguine notæ & curatio 265.a.Tr. lieni inflammato ficus nocere 53.h. Aet. lienis inflãmationi medentia 276.f.326.f.Act. lienis inflatio quomodo curanda 264. c.Tr. lienem obſtructione liberantia 49.a.Aet.253. d.256.g. 276.f.Act. liene ſanguinem reiiciente quæ vena ſecanda 69. b.Aret. lienis ſcirrho indurati ſymptomata 32.f.Aret. lienis ſcirrho quomodo medendum 92.a.Aret.268.f.Tr. lienis ſcirrhum liquans medicamentum 258.a.Act. lienis ſcirrho potiones quæ conueniant 272.a.Tr. lienis ſiccæ intemperiei curatio 264. a. Trall. lienis ſuppurati ſymptomata 32. e.Aret. lienis tumori medentia 270.d. Act.215. a.Scr. 342.a. 346.b.347.f.355.b.Mar. lienis vlcera non ſaneſcere 74.b.Celſ.
lienes paruos habẽtia 74.d.Cel. lienes magnos quæ ſequantur 25.c.Celſ.
lienoſis amica aut inimica 74.c. Ce.lienoſorũ curãtio 74.c. Celſ.
lienoſis conuenientia medicamenta 215.d.218.e. Scrib. lienoſis conferens malagma 85.g.Celſ. lienoſis medentia 602.a.Or.63. g. 64.c. Aet. 269.d. 278.f. 279.e. 323. g.324. d.328. c.Act. 355. d. 357.a.f. 361.f.374.a.380. e.382.a. 389. h.390. b.405. c.d. 409. b.d. 410.a.412. g.416.h. 418.a.d.420. h.421. e.423.g.426.d.437.b.461. b 465.e.483.f.560.b.561.c.g.Myrepſ.211.b.213.h 215.b.236.a.d. Scr.310.a. 317.b. 326 e. 342.b.d. f. 345.a.346. d.347.d. 348.d.349. b.355.g.h.364.c.376.d.Mar.
lienaria vena 109.e.Ruff.
Lien in alimento cuius ſit materiæ 222.c.Or.85.g.Aet.
Lienteriæ etymologia 46. e. Aret. 162. e.Act. lienteriæ cauſæ, ſymptomata & curatio 46.e.Ar. 508.g.Aet.162.e.Act.19.c.Celſ. ad liẽtericos 380.e.799.c.e.Myr. ad lientericos deiicientes ramẽta 771.g.Myr.
lienteria hepatica quomodo noceat 161.h.Act.
Λιγαία 471.d.Myr.
Ligamentis diſſectis quæ medela adhibenda 116.b.Or.
ligamentorum in tumoribus ratio 740.f.Aet. ligationes hydropicorum 544.g.Aet.
Lignorũ ſtrues ardens caput grauedine cur non feriat ſimiliter vt prunarum 756.g.Caſſ. lignorum cariei vis & vſus 521.b.Æg. 51.a.Aet.
Lignyos, hoc eſt fuliginis, vis & vſus 630.f. Æg.502.a. Orib.40.e. Aet.
Ligulæ 103.h.Ruff.
Liguſticum 426.g.Or. liguſtici vires 630.g.Ægin. 19.c.Or 40.f. Aet.
Liguſtri vires 629. d. Ægin. 38. d. Aet.
Lilii vires 628.g. Ægin.20.d. 500.f. 603.c.Orib.36.f.Aet. lilii flos 500.f.Or. lilii folia 20.f.Or. lilii radix 20.f.Or. lilium ſylueſtre 419.d.Or.
lilinũ oleum 23.e.Aet.370.d.Myr. lilinum vnguentum 439.c.Myr. lilinum vnguentum aliis ſuſinũ vocari 424.e.Or.
Lima dentes quomodo atterendi 384.d.e.f.g.Aet. limatura ligni 486.h.Myr.
Λιμνῆτις, & eius vſus 290.e.Act.
Limnitis idem quod adarce 687. b.Æg.
Limonium 427.a.Orib. limonii vires 630.a. Æg.501.a. Orib.39. e.Aet.
Linariæ 435.g.Myr.
Linctuarium vtile epilepticis 60. h.Aret.
Linguæ anatomia, déque iis quæ ei ſunt adnata 529.f. Or. lingua inſtrumentũ loquendi 189. e.190.a.Aet. linguæ ſitus & officium 63.d.Celſ. linguæ quid cerebrum ſuppeditet 295. b. Aet.
linguæ affectus 15.b.186.f.Act. linguæ affectuum curatio 241. f.Act. ad linguæ mala 771.c. Myr. linguæ alligatæ quid medeatur 405.d.Myr. linguæ aſperitati quomodo medendum 401.ß b.Æg.101.e.Or. ad linguæ aſperitatem 267.c.Act.505. d.Myr. linguæ aſperitas in febribus quomodo curanda 231. b.c.d.Aet. linguæ deſquamatæ remedium 389.e.Aet. linguæ fiſſuras ſanat ſapphirus 70. d.Aet. linguæ incuruatæ curatio 561.a.Ægin. ad linguæ phlegmonen 822.c.Myr. linguæ ranunculus quid ſit, & quomodo ei medendum 389.b.Aet. linguæ reſolutio quomodo fiat, eiúſque curatio 66.c.Celſ.429.a. Æg.266.d.Aet. linguæ ſcabræ ſiccæque in febribus curatio 50. b.Celſ. ad linguam ſideratam 301.c.Mar. linguæ vlceribus quomodo medendum 131. d. Celſ. ad linguæ vlcera & puſtulas 292.a.b.c.Mar.
lingua cuius inter nutrimenta ſit materiæ 372.c.Æg.584.b. e.Or. 85.c.Aet.
lingua auis 374.g.Myrepſ. lingua bouis aliis burdunculus 260.b. Marc.
Linozoſtis 410.h.427.b. Orib. linozoſteos vires 631.e. Æg.40. h.Aet.
Lina à marina purpura ſumpta quomodo tonſillis & colli vitiis medeantur 54.d.Or.
lini ſeminis vires 631.e.Ægin.19.c. 212.e.502.b.605.a.Or.40.g.Aet. ex lini ſemine emplaſtrũ quo-

modo conficiatur 758.e.f.Aet.

Liobati 225.g.Orib.

Liparæ compoſitiones 387.f.Mar. lipara emplaſtra 91.b.Celſ.231.d.Scr.

Liparo herba 178.a.b.Aet.

Lipothymia quid, eiúſque curatio 24.e.Ar.227.e.Aet. vide Deliqu.animi.

Lippientes capitis vſtione quomodo curandi ſint 551.c.Ægin. lippientibus cataplaſmata quæ conueniãt 339.c.Aet.308.a.Act. lippientibus qui cibi vitãdi 122.d.Celſ. lippiẽti deiectio prodeſt 27.c.Celſ. lippientibus longum ieiunium nõ eſſe neceſſarium 118.f.Celſ. lippientibus imponi quæ debeant vt noctu quieſcant 119.a.Celſ. lippientium victus 118.g.Celſ.

Lippitudo quid, & quomodo curanda 432.c.433.g.434.a. Ægin. 128.c. Or.331.c. Act.182.d.237.g.Act. 118.a. Celſ. lippitudo cui parti propriè accidat 299.e. Act. lippitudo oculo cur oboriatur 764.c. Caſſ. lippitudo æſtate potius cur oboriatur 757 f.Caſſ. lippitudinis imminentis indicia 24.d.Celſ. lippitudine orta quæ futuri mali notæ 118.a.Celſ. lippitudines auertendæ medicamẽtis quibus ſint 14.b.Act. ad lippitudinis initia 308.e.Act.267.f.279.g.Mar. lippitudini lippientibúſque medentia 432.c.433.g 434.a.Ægin. 596.c.Orib.28.b.58.e.77.d.Aet. 263.c.Act.361.f.403.f.412.g.417 e.g.418.c.429.d 469.b.Myr.267.g.269.h. 270.c.277. h.279.g.280.b.Mar. lippitudini vtile catapotium 95.c.Celſ.

lippitudini graui vt ſuccurratur 119.c.Celſ. lippitudinis vetuſtæ remedium 282.c.Act. lippitudo decedẽs viſus claritatem cur inuehat 757.h.Caſſ.

lippitudo arida & ſcabioſa quomodo differant 183.a.Act. lippitudini ſiccæ accommoda medicamenta 307.e.Act. lippitudo dura 299.e.Aet.

lippitudinis in febribus curatio 232.f.Aet. lippitudini febris accedens cur cæcitatem aliis adimat, aliis inducat 757.c.Caſſ. lippitudines ex niue quomodo tollendæ 646.f.Or.

Lipuri 226.e.Or.

Lipyria febr. vide Leipyr.f.

Liquamen catharticum 385.g. Marcell.

Liquationi carnis quid medeatur 446.g.Myr.

Liquefieri quid dicatur 613.a.Aet. liquefactum medicamentũ neruis compunctis idoneum 111.e. 632.f.Or.

Liquida collyria 342.343.344.Aet. liquidum Aglaidæ collyrium 343.a.Aet. liquidum Apollonii collyrium 343.f.g.Aet. liquidum Baſſi collyrium 344.e. Aet. liquidum Demoſthenis collyrium 342.h.Aet. liquidũ Eraſiſtrati collyrium 343.b.Aet. liquidum Euelpidis collyrium 123.a. Celſ. liquida Galeni collyria 342.e. Aet. liquida Oribaſii collyria 344.d.e. Aet. liquida compoſitio ad callos 52 d.Or. liquida compoſitio ad ſycoſas eruptiones 52.d.Or.

liquidorum menſuræ 700.d.Æg.

Liquorum, Cyrenaici Medici & Syriaci, vires 635.f.Ægin.505.a. 607.b.Or.45.f.Aet. liquorum medicatorum variæ compoſitiones 269.d.Act.

ad liquores glutinoſos & ſpiſſos per ventrem digerendos 383.e. 384.d.f.Marc. liquor naribus quomodò detrahendus & item ſiſtendus 195.e.Scr. ad liquores pulmoni inſidentes expellẽdos 384.d.Mar.

Lirium 424.d. Orib. lirinum oleum, ſeu liliaceum 20.e.Aet.

Literæ corpori inimicæ, animo neceſſariæ 5.d.Celſ. literis initiandi pueri quando ſint 169.c. Aet.

Lithargyrus 455.b.Or. lithargyri electio 27.f.Or. lithargyri vires 630.g.Æg.515.f.604.h.Or. 73.a.Aet. lithargyri poti ſymptomata & remedia 224.c.Scr.

Lithodendrum 454.g.Or.

Λιθοειδῆ oſſa 106. e. Ruff. 444. c. Aet.

Lithoſpermum 426.h.Or. lithoſpermum eſſe milium ſolis 356.a.371.e.Myr. lithoſpermi vis 631.d.Æg. è lithoſpermo antidotum 265.d. Act.448. c.Myrepſ.

Λίτρα 244.Mar.

Litri, ſeu nitri, vires 631.e.Æg.515.h.Orib.73.a.Aet. litri ſpuma 71.h.Aet.

Liuedinibus inueteratis quid conueniat 443.h.Ægin. liuefactis quid medeatur 49.g.Aet.

Liuidus color 856.c. Theoph.47.g.65.d.Act. liuida egeſtio quid ſignificet 198.f.Aet.

Liuores faciei vnde 185.f.Act. liuoribus faciei quomodo medendum 192.b. Tr.353.h.Ægin. 80.a. Or.241.b.Act. ad liuorẽ faciei contuſæ malagma 85.h. Celſ. ad liuores faciei 322.d. g.323. c.e.f.g.324.a. Marcell. liuoris remedium certiſſimum 366.a.Aet.

Lixiuii differentia & vis 627.c.Æg. 20.f.21.g.483.b.500.b.602.c.Or. 34.g.Aet. lixiuii potus quibus proſit 154. b. Aet. ex lixiuio pharmacum 596.c.Aet.

lixiuium ficulnum 470.d.Or. lixiuii pileatorii vſus 414.c.549.h.Æg. lixiuium protoſtacton 434.d.627.c.Æg.474.f.Myr.

Λοβὸς 102.f.Ruff.

loborum facultas 83.e.Aret.584.a. Or.17.a.40.g.Aet.

Locales euacuationes 143.e.f.Aet. localis venæ ſectio quando detrimentoſa 122.c.Aet. locales venti 151.d.Aet.

Loculus, ſeu ſecunda, quomodo educendus 791.b.Aet.

Locorum differentia ex qualitate regionum 369.c.Or. loca humilia quibus non conueniant 368.e.Or. loca mediterranea à maritimis quomodo differant 370.a.Or. loca metallis proxima, qualia ſint 368.f.Or. loca ſublimia cur ſaluberrima 368.e. Orib.

locorum in quibus animalia degunt, ratione, carnes tales vel tales euadere 86.d. Aet. loci mutatio quomodo fiat vtiliter 12.f.Celſ.

loco ſuo mota ante inflammationem reponenda 182.a.Celſ.

Locuſtæ vires 612.e.Æg.94.g.Aet. locuſtæ qualis in nutrimento ſint materiæ 225.d. Orib. 89.b. Aet.

Λοιμώττειν quid 410.f.Myr.

Loliginum inter alimenta qualitas & facultas 373.g.Æg.584.a. Or 89.c.Aet.

Lolii vires 612.a.Æg.19.e.21.a.490 a.592.e.Or.8.d.Aet.

Lomentum fabarum 255 c.Or.

Lonchitis 631.f.Æg.41.a.Aet.

Lonchoton 460.f.Or.

Longæ ægritudinis indicia 135.e. Act. ad longas ægritudines 337.e.Marc. longæ deiectionis notæ 24.b.Celſ. lõgi morbi quando incipiant & quomodo iudicentur 179.d.Act. longorum morborum cauſæ notæ & curationes fuſè tractatæ 19.a. 81.a.&c.Aret.

Lopades 229.d.Or.

Lopimas glandium omnium optimas eſſe 17.d.Aet.

Loquendi inſtrumentis diuulſis quid medeatur 396.g.Myr.

loquacitatem futilem abigens medicamentum 421.a.Myr.

Lorum quid, & quomodo ei medendum 5.a.Aret.391.b.Aet.

Lotionis commoda & incommoda 582.e.Orib. lotiones quomodo vſurpandæ 15.f.Or. lotio frigida quibus conueniat, & quomodo 359.c. Ægin. 155. d. Aet.

per Lotium fœtus quomodo excernatur 781.c.Act. vide plura in Vrina.

Loti, arboris & herbæ, vires 632.a.Æg.502.c.605.b. Or.41.d Aet. loti(herbæ)ſylueſtris deſcriptio 429.f.Or.

Lucernæ & concoctionis comparatio 90.e.Aet. lucernarũ vſus caput replet 231.a.Aet. lucernis inditur verbaſcum 56. h. Aet.

lucernaria herba Græcis phlomos 329.a.Mar. lucernarium oleũ 18.e.Aet.

Lucii malagma 604.f.g.Aet. lucii præceptoris emplaſtrum 763 f.Aet.

Lucubrationis tempus 12.b.Celſ.

Lumbrici quid 295.g.Mar. lumbricorum deſcenſus quando bonus 78.c.Celſ. lumbricos ore interdum reddi 78.b.Celſ. lumbricorum differentia, origo, ſedes 531.b.Æg.165.a.Act. lumbricorum generatio 164.h.165.c.Act. lumbricorum periculum 531.h.Æg. lumbricorum ſymptomata 165.b.Act. lumbrici quomodo excernãtur 165 a.b.Act.

lumbricis medela & medicamẽta accommoda adhiberi quæ poſſint 490.491.147.e.Aet.421.f.482 b.c. e.g.521.c. 595.a.770.a.Myr. 78.a.Celſ. ad lumbricos cerata 491.b.Aet. ad lumbricos in corde 340.a.Mar. ad lumbricos noxios 340.d.Marc. lumbricos enecantia 329. f. 599. a. 603.b. 605.g. 610.b. Orib.26.g. 30.f.35.g. 42.b.43.a. 52.e.654.d. Aet.217.b.Scr. lumbricos expellentia 599.b.Or.20.a.27.d.65.d.68.f.147.e.652.a.Aet.372.d.g. 373.a.374.a.375.g.387.a.Mar.

lumbricus latus, eiúſque malignitas & excretio & ſigna 492.c. Aet.165.d.Act. lumbrico lato quæ medela adhibenda 532.h. Æg.663.b.Orib.492.c.Aet.78.c. Celſ. lumbricum latum, ſeu lumbricos latos, enecantia & expellentia 600.d. 606.e.608.c. Orib.7.g.35.d.44.a.b.49.d.55.d. 58.b.92.d.147.e.Aet. lumbricis rotundis ſeu teretibus quæ medela & medicamenta conueniant 531.d.Æg.600 d.608.c. 663.a. Or.78.c.Celſ. lumbricorum rubrorum prauitas 165.c.Act. lumbricorum tenuium prauitas 165.f.Act.

lumbricorum piſcatoriorum vis & vſus 165.b.Aet.

Lumbus, & lumbi 104.e.Ruff.546.e.Or. lumborum cauitas partum difficilem reddit 788.d.Aet. lumborum muſculi 109.a.Ruff. lumborum vertebræ quinque 549.g.Or. lumbi renéſque an dilutum humorem & aqueum ſuperfluum attrahant ex iecinore & ſuſcipiant 852.d.Th.

lumborum dolorem præcedere & auſpicari quandoque coxendicum affectiones 579.a.Aet. lumborum dolori medentia 28.a.47.g.233.g.Aet.324.d.Act.769.g.828.b.Myr.210.d.232.f.236.d. f.Scr. 351.d. 383.a.390.h.391.a. 400.a.406.a.411.f.412.a.Mar. lumborum dolori diutino medentia 218.g. Scr.317.b.Mar. lumborum fluxioni quid obſtet 324.f.Act. lumbos frigefaciẽtia 477.f.Æg. lumbis impoſita lamina plumbea quid commodet 581.d.Or.

Lunæ motus celeritas 178.b.Act. lunæ mutatio 178.d.Act. luna differentias quatuor in aere operatur 150.d.Aet. lunæ robur & in corpora terreſtria actiones 178.b.c.Act. luna quibus & quando vitanda 16.a.Celſ.

lunam flagitioſis immittere comitialem morbum 21.b.Aret. luna lucente vigiles cur non offendantur, dormientibus verò caput obſtruatur 758.g Caſſ.

luna creſcens & decreſcens, temporum viciſſitudines quomodo repræſentet 178.a.Act. lunæ quadrangularis lateris vires 178 e.Act.

lunæ portus 220.c.Scr.

lunaris ſectio 554 d. Æg. lunati ligni in organo vſus 164. b. Orib.

lunaticis quid medeatur 421. f. Myrepſ.

Lupha 411.e.Or.

Lupicida(herba) 407.f.Or.

Lupinorum qualitas ac vis 370.d. 622.e.Æg.211.d.483.a.497.a.599 b.Or.27.c.Aet. lupinus agreſtis 497.a.Or.

Luporum & leonum caro 235.d. Or. lupini hepatis vires 470.c.659.f.Æg.512.c. 515.a. Aet. lupini ſtercoris vires 54.f.Or.82.g.475.e.Aet.

lupina inſania 254.f.g.Aet.

Lupi (laquei) ratio & vſ⁹ 157.a.Or. lupus (phalangiũ) 619.b.c.Aet.

lupi (piſcis) caro qualis 373.e.Æg. 226.b. Or.88.c.Aet. lupus in

Tyberi naſcitur 226.d.Orib.
lupus quando optimus, & quan do durus 227.d. Or.
ad Lurido colore deformatos 342. f.Marc.
Luſcioſi qui 131.e.Or.185.a.Act.
Luteum oui præcipua pars 32.f. Act.
Luce, vigilia, ſiti ingenti, conuellendas ægri vires putabat Aſclepiades 43.d.Celſ. in luce febri citantem habendum eſſe niſi interdiu ſit infirmus 43.e.Celſ. lux in quibus febribus vitanda 251.g.Aet.
Luxatio quid ſit 602.c.Æg. luxationi medentia 602.c.517.a.Æg. 731.e. Aet. 245.g. 321.g. 329.a. Act.228.g.229.c.237.a. Scr. 345. f.411.f.412.c.Marc. luxationis cum fractura curatio 610.c.Æg. luxationis cum exulceratione curatio 609.c.Æg.
Luxata quibus modis reſtituantur 161.d.Or. luxatis reponendis quid aptius ſit 175.a.187.h.Or. luxatis & contuſis articulis quo modo medendum 108.e.629.f. Or. luxatorum oſſium curatio 181.d.Celſ.
Luxus & deſidia Græcos afflixit ante Latinos 5.c.Celſ.
Lycanthropia quid & eius mala 155.c.Act. lycáthropiæ curatio 123.b.Or.
Lycapſi radicis vires 631.g.Æg.
Lychnidis vis 632.a.Æg. lychnidis ſemen 502.c.Or. lychnidis ſylueſtris vires ac doſis 325.c. 328.d.Or.
Lychnites lapis Latinis carbunculus 279.c.Mar.
Lycia abundat draconibus 626.d. Aet. lycia gagaten generat 68 e.Aet.
Lycium quid, quomodo adultere tur, & probetur, eiúſque ſuccus quomodo exprimatur 427.c. Or. lycii vires 631.g.Æg.19.a. 502.b.605.c.Or.41.a.Aet. lycii loco vtuntur quidam cẽtaurea magna 32.b.Aet. è lycio antidotus 449.f.Myr. lycii ſeu pyxacanthi vires 466.a.Or.
lycii Indici vires 631.g. Æg.166.d. Aet.305.e. Act.197.a.Scrib.264. g.Marc.
Lycoctonum 490.f.Or. lycoctoni vires 612.d.Æg.
Lycopſis 406.b.489.f.Or.
Lycopſi anchuſæ vires 7.g.Aet.
Lycos paſtillus 506.b. Aet. 797.f. Myr.
Lyci de cataplaſmate ex fermento 378.a.Or. lyci purgans medicamentum 57.d.Or.
Λύκοι quid 250.d.Marc.
Lynceus collyrium 672.g. Æg.
Lyncurium 69.h.Aet.448.c.Myr.
Lyræ (conſtellationis) ortus & occaſus 152.a.b.Aet.
Lyros 408.b.Or.
Lyſiæ compoſitio ad lienem iecúr que 85.g.Celſ.
Lyſimachiæ deſcriptio 427.c.Or. lyſimachii vires 631.h.Æg.502. b.Or.41.c.Aet.
Lyſimachus rex 502.b.Or.
Lyſiponos antidotus 427.c.Myr.

M

Macedoniſium 355.c.Myr.
Macedonium ceratum quomodo conficiatur 772.c.Act.
Macer 632.b. Ægin. 502.c.Orib. 41.e.Aet.
Μάχαιρα ὕπτιος 108.e.Ruff.
Machærionis emplaſtrum 680.b. Æg.748.a. Aet.
Machaon & Podalirius 5.b.Celſ.
Machinamenta quid ſint 161. g. Orib.
Macia Græcis anagallis 252. d. Marc.
Macies præter cõſuetudinem, mala 20.e.Celſ. maciem & gracilitatem inducentia 233.f.Act. macies purgationem impediẽs quomodo curanda 806.g.Aet.
maciei oculi curatio 438.a.Ægin. 324.g.Aet.
macilenti vt pinguefaciendi 361.f. 368.d.Æg. macilentorum pulſus quales 846.a.Phil.
ad Maculas extergendas 42.e.Or. 264.c.Marc. ad maculas colli 323.b.Marc. ad maculas corporis 322.d.g.h.323.a.b.Mar. ad maculas ſolares 443.f.Æg.10. d.Aet.819.c.820.e.Myr.
Madaroſis quid, & quomodo ei medẽdum 435.a.Æg.300.a.332. e.Aet.183.d.Act.
Madefieri quid ſit 63.a.Aet. madefactionum vſus & parandarũ ratio 375.d.Or.
Madicum collyrium 50.e.Or.
Mæmecylon, ſiue mæmycœlũ 627. c.Æg.423.d.500.b.Or.
Mænularum capita vſta quam vim & vſum habeat 20.g.483.h.519. d.Or.90.h.96.c.Aet. mænularũ muriæ vis 90.a.Aet.
Magdalides quid 227.f.Scr.
Magiſtris quibus tradendi pueri 169.c.Aet.
Magnetis deſcriptio, eiúſque bonitas vnde deprehendatur, quæue eius vires, 456.d.Or. magnetis electio 27.g.Or. magnetis vires 631.c.Æg.514.b.Or.68.h. Aet.253.f.Marc.
Magnũ quidquid eſt in vulnerib', periculũ facit 97.c.Celſ. magn. collyriũ 353.d.Aet. magn. paſtill.506.c.Aet.797.g.Myr.
Magni ſophiſtæ præcepta de vrinarum proprietate dignoſcenda 851.b.d.Theophraſt. magni antidotus 423.e.Myr.
Magudaris 440.a.Or.
Magus (emplaſtrum) 539.b.Aet.
Maior morbus quis & quando dicatur 60.c.Celſ.
Maius Ægyptiis Pathon 610.ß.g. Aet.
Μάλη 104.a.Ruff.
Malæ 102.g.Ruff.545.e.Or.167.g. Celſ. malarum futuræ 167.d. Celſ.
Malabathri folium vires quas habeat 632.b.Æg.19.c.21.b.502.e. Or.41.f.Aet. malabathri folium laudatius quódnam ſit, eiúſque vires 26.e.427.g.Or.98. e.Aet. malabathrini folii pilulæ 472.e.Æg.
malabathrinum collyrium 308.g. Act. malabathrini olei præparatio 23.h.Aet.
Malache 41.f.Aet. vide Malua.
Malacia quid ſit 163.e.Act.
de Malagmatum compoſitione & vſu 683.e.Æg.45.a.400.a.Orib. 713.b.Myr.85.a.Celſ.235.d.Scr. malagmatum tres differentiæ & vſus 400.a.b.Or. malagmata, emplaſtra, & paſtillos, multa habere communia 85.a.Celſ. malagmata, emplaſtra, & paſtilli, quid inter ſe differant 85.a. Celſ.
malagma Apollophanium 562.a. Aet. malagma Ciſſophontis 415.e.Aet. malagmata Galeni 604.h.605.c.Aet. malagma Lucii 604.f.Aet. malagma Mnaſæi 673.f.Or. malagma τὸ μονομάχιον 326.f.Act. malagma purgatorium 387.c.Marc.
malagmatum ad omnem corporis valetudinem genera 235.d. Scr. malagmata euacuantia humorem 538.f.Aet. malagmata hydropica 537.d.Aet. malagmata ad iſchiadicos 585. c.Aet. malagma ad lienẽ valde efficax 45.b.Or. malagma phthiſicis commodum 429.g. Aet. malagma ad podagricos 605.d.Aet. malagmata ad reſolutiones 265.b.Aet. malagmata ad ſcirrhũ ſplenis 527.a. Aet. malagma ex baccis lauri ad ſplenicos & hydropicos 45. b.Or.
Malagreta 363.d.Myr.
ad Malandriam & malandrioſos 400.d.322.e.324.c.Mar.
ad Maleficia omnia in cibo & potu 336.a.Mar.
Malicoria quid ſint, eorúmque vis 639.b.Æg.20.d.507.e.f.Or.
Malleoli 105.g.Ruff.547.b.552.d. Orib. malleoli luxati curatio 608.f.Æg.
Maluæ vires 632.b.Æg.502.e.605. e.Orib.41.f.Aet. maluæ inter edulia qualitas ac facultas 368.f. Ægin.217.d.237.a.582.h.Or. maluæ ſilueſtris vires 612.f.g. Æg.502.e.597.g.Or.17.e.Aet. maluæ ſilueſtris caulis 21.b.Or. maluæ ſilueſtris folia 21.b.Or. è maluæ ſilueſtris ſemine antidotus 448.e.Myr.
Malorum & pirorum quædam genera 79.b.Celſ. malorum ſpecies diuerſæ & qualitas 371.a. Æg.215.d.Or.43.d.Aet. malorum vis 633.b.Æg.503.c.d.e. Or.43.d.Aet.
malorum confectio 717.c.Myr. è malis antidotus 386.d.390.a. Myr. è malis & cotoneis antidotus 385.b.Myr. è malorum ſucco medicamẽtum 676.f.Or. è malis acribus & dulcibus medicamentum 250.c.Act.
mala Armeniaca 371.a. Æg.21.d. 216.c. Or.43.b.Aet.29.e.Act. malorum citriorum vis 371.d. 626.e.Æg.218.a.Or.47.c.Aet. è malo citrio pharmacum 463.c. Aet. malorum cydoniorum qualitas ac vis 371.b.Æg.215.g. Or. è malis cydoniis oleum melinum fieri 19.d.Act. malũ granatum Græcis cytinum 363. c.Mar. mali granati vires 639 b.Ægin.507.e.Or.50.d.Aet. mali granati putamina ſicca 483 f.Or. malorum mandragoræ vis 632.c.Æg. mali Medici vis 347.e.626.e.Æg. mala Paphlagonica 386.g.Myr. malorum Perſicorum qualitas ac vis 371. a.Æg.215.b.Or.43.a.Act. mala præcocia 21.c.Or. malorum Punicorum genera tria 190 g.Tr. malorum Punicorum qualitas ac vis 371.b.639.b.Æg. 22.d.216.a.Or.50.e.Aet. malorum Punicorũ confectio 394. c.Aet. mali Punici ſucci confectio 775.d.Myr. malum terræ Græcis ἀριστολοχία 227.f.228. d.Scr.
Malum in oculo quid, & quomodo ei medẽdum 436.b.Æg.183. h.239.c.Act.
Malus Armeniaca, Medica, Perſica 633.c. d.Æg. 503.d.e. 606.b. Or.43.a.b.c.Aet. mali Punici ſilueſtris flos 616.b.Æg.
Mali habitus futuri notæ 23.h.Cel. malo habitui quomodo medendum 534.a. Æg.142.f.Or.230.a. Act. malo habitui quid conferat 255.a.263.h.Act. vide Cachexia & Habitus malus. mala iudicatio quæ 194.b. Aet. mala omina quæ 176.f. Act. mala ſigna quæ 190.c.Aet.
malorum plurimorum cauſæ hæmorrhoides 688.a.c.Aet. mala ſcribere peius eſt quàm perpetrare 75.f.Aet.
Mamira 391.d.Myr. mamiræ vires 632.c.Æg.
Mammæ 104.e.Ruff.546.e.Or. mammarum vuluæque ſympathia, & earũ functio 544.b.Or. mammas diuulſas & contractas in prægnantibus, abortum portendere 544.b. Or. mammæ mulieri grauidæ ſi ſubitò emacruerunt, quid portendat 29.f. Celſ. mammarum exuctio cur reprobetur 455.e.Æg.
mammarum affectionibus & vitiis quomodo medendũ 455.d. Æg.336.g.671.b. Or.796.h.797. c.e.798.b.& deinceps Aet. ad mammarum vitia 411.f.Mar. ad mammas cataplaſma ex faba 37.e.Aet. mammis emplaſtrum vtile 322.d.Act. mammis cucurbita non affigẽda 122 b. Aet. mammas conſeruantia 456.a.Æg. mammis & lacti quod eis continetur, quid conueniat 659.c.Or.
mammarum abſceſſus ſanant inteſtina terræ 92.g.Aet. mammarum ariditas vnde 544.b.Or. mammarum cancri quomodo ſanãdi 800.a.b.Aet. ad mãmarum carcinomata 231.a.Scr. mammarum duritiei medentia 455.f.518.f. Æg.58.c. Aet.825.c. Myr.206.c.231.a.Scr.308.c.325. g.Mar. mammarum durities quid prorſus tollat 210.e.Scr. ad mammarum durities emplaſtra 756.e. Aet. mammarum eroſionibus vt medendum 455. g.Æg. mammarum eroſioni quid medeatur 455.g.Ægin. mammis induratis quomodo medendũ 802.a.h.Aet. mammarum inflammationibus induratis quomodo medendum 798 a.Aet. mãmis inflãmatis medẽtia 50.g.798.a.Act. mãmarũ inflationibus medẽtia 65.e.Aet. 506.e.Myr. mammis ruptis quid proſit 671.b.Or. mammarum ſuppurationibus quid medeatur 228.f.Scrib. ad mammas tumentes 342.b.Marc.
mammis virorũ turgentibus quomodo medendum 569.f.Æg. mammarum inter edulia qualitas ac facultas 241.e.584.b.Or.
Mamillæ affectæ quomodo curandæ 136.g.Or. mammillis in-

flammatis quid conueniat 608.g.Or. mamillares proceſſus 543.g.549 d.Or.
Manantia capitis vlcera quæ 181.d.Act. vide Cap.vlc.man.
Mancoron 428.d.Or.
Μαλκυραία 362.g.Myr.
Mandibularium muſculorum reſolutio 266.e.Aet.
Mandragora 466.a.Or. mādragoræ qualitas ac vis 632.c.Ægin. 20.b.484.a. 502.f.605.e. Or. 1.c. 41.g.Aet. mandragoræ ſuccum venenatum eſſe 628.c.Aet. mandragoræ ſucco poto quomodo medendum 547.d.Æg. 644.b.Aet.
Μανία ſeu furor quid 155.c.Act.
manicon ſtrychnon 443.f.Or.
Mannæ vires & doſis 274.e.Act. manna thuris quid ſit, & quibus viribus polleat 306.a.Act.632.c. Ægin. manna thuris probari quomodo debeat, & quomodo adulteretur 426.b.Or.
Manſores (dentes) 106.f.Ruff.
Manubriolorum ductariorum in organis vſus 163.g.Or.
Manus, eiúſque partes & diuiſio 104.c. Ruff. 546.d.551.b.Or. manuum exercitia 85.d.Aret. manuum affectarum vrinæ quales 134.a.Act. manuum doloribꝰ quid medeatur 409.d.Myr. ad manuum dolores ex perfrictione 407.b.Marc. vide Chiragra. manus luxatæ curatio 184.c.Celſ. manus ſecundum motú vitiata quomodo per ſcalam reſtituenda 177.e.195.a.Or. manus reſolutæ curatio 263.f. Aet.
manus Dei 279.h.Tr.455.f.Myr. manus (emplaſtrum) quomodo paretur 773.a.Aet.
Manzizanion 34.d.Aet.
Maraſmus quid, & quomodo curandus 331.h.Tr.222.a.Aet.58.d.Aret. maraſmus ex ſyncope, eiúſque curatio 331.b.Trall. maraſmo & maraſmaticis quid conducat 267.c.268.a.Act.
maraſmodes febres quæ, & quomodo curandæ 327.d. Tr.173.d.Act. maraſmodis ab hectica profectæ ſigna 328.a.Tr.
Μάραθρον Latinis fœniculum 331.f. Marc.
Maraugiæ (piſces) 226.c.Or.
Marcelli in ſuis ſcriptis inſtitutum 242.Mar. marcelli medicamētum ad ambuſta 507.d.Ægin. marcellius paſtillus 506.a.Aet.
Marchi peſſus 755.e.Myr.
Marciani antidotus 223.b.Scr.
Marciaton acopon 691.e.Æg.610.a.e.Aet.
Marcidæ febres hecticæ quibꝰ notis agnoſcantur, & quòd incurabiles 405.a.Æg.
Marcor vnde 589.f.Aet.
Marcus imperator qua vſus ſit theriaca 660.b.Aet.
Mare mari præſtare certum 87.e. Aet. maris ratione piſces bonitate quomodo differant 226.a.b.Or. mare mortuum 5.f. Aet. mare mortuum Gagaten generare 68.c.Aet.
marinus aer hydropicis confert 150.c.Aet. marina aqua immodicè ſitientibus lethalis 412.a.h. Ægin. marina lauacra 428.f. Ægin. maritima loca quibus conueniant 388.b.Or. marina loca ſideratis commoda 427.g.Æg. marina medicamenta 404.a.Or. marini piſces 31.a. Act. marinus ſal 70.g.Aet.
Mares natura fœminis eſſe calidiores 845.g.Phil. marium genitalia infeſtantium affectuum dignotio & curatio 165.f.166.e. 233.c.Act.
è Margaritis antidotus 368.d.h. Myr.
Margarodes color 856.b.Theoph.
Marmorata 110 f.Ruff.
Marrubii vires 638.b.Æg.19.d.21.c.22.d.482.h.506.e.608.a.Or.49.a.Aet. è marrubio antidotus 263.f.Act.379.g.380.d.Myr. è marrubii ſemine antidotus 448.d.Myr.
marrubium nigrum 412.f.Orib. marrubii nigri vires 616.c. Ægin.
Martius Ægyptiis Phamenoth dicitur 610.β.f.g. Aet. martii XXIII die æquinoctium vernū 151.g.Aet.
Μαρύλλειον 376.g.Myr.
Marum 428.c.Or.
Μαχάλη 104 a.Ruff.
Maſculi concepti ſignū 782.f.Aet.
maſculus & fœmina inſtrumenta 589.f.Æg.
Maſnaphii cōfectio 663.c.Act.326.c.Act.
Maſpeta 440.a.Or.
Maſſaliotæ puluillus 666.e.Æg.
Μασητῆρες 106.f.Ruff.
Maſſiliæ graſſari carbunculos 726.b.Aet.
Maſticatores muſculi 555 g.Or.
maſticatorium 552.a.Myr.
Maſtiche quid, eiúſq; facultas 507.b.Orib.49.h.50.a.Aet. maſtiches, ſpecierúmque eius, vires 632.d.Æg.19.d.21.a.f.502.g.605.f.Or.42.a.Aet. è maſtiche emplaſtrum 761.g.Aet.
Maſtieron 439.g.Or.
Μαστοὶ 104.e.Ruff.
Maſucha 574.c.Myr.
Maſum 370.d.Myr.
Maſuphæ confectio 326.c.Act.663.c.Aet.
Materiæ genere quomodo in cibis vtendum 37.e.Celſ. materiam ciborum valentiorem difficilius concoqui, concoctam tamen plus alere 37.d.Celſ. materia media quum dicitur ſumenda eſſe, infirmiſſima etiam ſumi poteſt 54.e.Celſ.
materiæ curſum à viſceribus eſſe 86.e.Aret. materia tantùm ſuperuacua minuenda 43.e.Celſ. materia quomodo dematur 30.a.Celſ. ad materiam extrahēdam malagma 86.b.Celſ.
materia pituitoſa quomodo diſcutiatur 301.a.Tr. materiæ in pus trāſeuntis notæ 188.c.Trall. materiæ turgentis purgatio 198 b.Act.
Matriſſylua 479.g.Myr.
Matrix quid 779.a.Aet. matrix cur dicta 542.d.Or.
Matularum differentia, & quæ ex eis aptiſſima 57.a.Act. matularum figura 57.a.c.Act. matularum fundum 57.c.Act. matulæ inhærentium vſus 506.a.Æg.
Matutinum tempus ægris remiſſius 45.e.g.Celſ. matutinum tempus humidum 150.e.Aet.
Μαῦρον 523.a.Myr.
Mauromarſon quid 503.e.Myrepſ.
Maxillæ 545.e.Or.167.g.Celſ. maxillarum cauitates 103.c. Ruff.
ad maxillarum cicatrices 323.c. Mar. maxillæ fractæ curatio 175.e.Celſ. maxillæ luxatæ curatio 182.c.Celſ. maxillæ prolapſæ reponendæ aptus laqueus 160.c.Or. maxilla reſtituenda quomodo ſit 190.f.Or.
maxillæ inferioris & ſuperioris oſſa 549.c.548.f.Or. maxillæ infernæ fractæ curatio 594.g.Æg. maxillæ infernæ luxatæ curatio 602.d.Æg.
maxillares dentes 549.b.Or.168.e. Celſ.
Maximis & deterrimis vitiis quid conferat 279.a.Act.
Mazæ qualitas ac facultas 370.a. Æg.36.d.Aet.
Meatus 118.f.Ruff. meatuum angorem quæ vrina oſtendat 858.a.Theoph. meatus expurgat exercitatio 115.b.Aet. meatus obducentia 448.e.Æg.2.c.51.a.d.Aet. meatibus obducendis medicamēta ſimplicia non idonea eſſe, niſi plura miſceantur 695.g.Aet. meatuum obſtructorum vrinæ quales 854.e. Theoph.
meatus coliformes 560.d.Æg.
Mecon 503.b.Or.42.g.Aet. mecon ceratitis 42.g.Aet.
μηκώνιον 159.e.Act. meconium quid, eiúſque poti ſymptomata & remedia 164.a.Aet.223.g. Scrib.
meconidos in purgando vires 382.g.Mar.
Medendi rationem ab Aſclepiade magna ex parte mutatam 5.g. Celſ.
medicamentum optimum cibus opportunè datus 43.f.Celſ. medicamentorum differentiæ & vſus 461.e.462.d.Or. medicamentorum differentia vnde 5.a.Aet. medicamenta omnia proprias facultates habere 82.f. Celſ. medicamenta omnia ad temperatiſſimam naturam eſſe dirigenda 462.e.Or. medicamēta humida & calida eſſe quomodo & cur dicantur 474.e. Orib.
medicamentorum ſimplicium, & facultatū in eis, cognitio quàm ſit neceſſaria 489.a.Or. medicamentorum ſimplicium facultates quomodo & qua experientia inueniēdæ 464.d.Or. de medicamentorum ſimplicium temperie è coloribus quoque coniecturam fieri poſſe 464.b.Or. medicamenta ſimplicia fermè omnia ex diſſimilibus inter ſe particulis conſtare: & quæ ex iis conflatas facultates habeāt 465.b.e.Orib. medicamentorum ſimplicium deſcriptio & apparatus ſerie alphabetica tractata 405.c.Or. medicamentorum ſimplicium facultates ordine alphabetico conſcriptæ 610.c.& deinceps.Æg.489.a.& deinceps 592.b.& deinceps. Orib.7.b.& deinceps.Aet. medicamentorum ſimplicium facultatis ordo 467.a.19.c.Or.99.b.Aet. medicamenta ſimplicia probatiſſima vbi naſcantur, & quando incidantur, medico diligenti conſiderandū eſſe 324.e.Or. medicamentorum ſimplicium electio & probáne ſint an adulterina, dignotio 25.d.Orib.97.c. Aet. medicamentorum compoſitorum formæ 249.a.Act. medicamentis compoſitis tuto vti & alia fingere quis poſſit 249 b.Act. medicamenta componenda quæ quo menſe ſint 751.a.Myr. medicamenta omnia quibus vaſculis aſſeruanda 252.g.Act.
medicamenta qualia qualibus affectibus adhibenda 237.a.Act. medicamentum affectioni reſpōdere debet 695.f.Aet. medicamentum quódque propriū ſibi humorem trahit, interdum & aliū ſimul mouet 198.d.Act. medicamenta eadem in diuerſis ætatibus, temperamentis, affectibus, diuerſam vim habere 238 f.Scr. medicamenta iiſdem affectibus propitia, non ex æquo conducere 213.d.Act. medicamenta & potiones rarò danda 43.d.Celſ. medicamenta in acutis morbis in initio quando ſint adhibenda 11.b.Or. medicamēta cui febri dari nequeāt 50.e.Celſ. medicamenta intendi paulatim debent quemadmodū terebrum fabrile 224.e.Act. medicamentorum tēperatio pro ægri guſtu 199.a. Act. medicamentorum vſus, nimius nociuus 357.f.Ægin. medicamentis conſentaneus eſſe debet victus 218.b.Act.
medicamentum ex accidenti aliquid faciens, quomodo iudicādum ſit 464.f.Or. medicamēta quædam quæ bibuntur, non prodeſſe 33.d.Celſ. medicamenta ſtomachum lædere 81.f. Celſ. medicamenta Aſclepiades ſuſtulit 43.d.Celſ.
medicamenta arida 92.g.Celſ. medicamentorum emplaſtris conficiendis adhibendorum coctio 29.a.Or. medicamenta exitialia quæ, & quomodo ſingulis ſuccurrendum 283.d.Act. medicamentorum exitialiū antidotum 264.b.Act. medicamēta foris adhibita vitiis internis reſpōdere debere 319.a.Act. medicamentorum foris quæ applicantur, differentiæ 249.f.Act. medicamenta fortia ægris partibus nō adhibenda 199.a.Act. medicamentorum quæ infunduntur, vſus 398.g.Or. medicamentorum intus adhiberi ſolitorum duratio 252.e.Act. medicamentorum inuicem ſuccedaneorum ratio ex Galeno 694.f.Æg. medicamenta lenia & modicè reprimentia facilè & variè miſceri 119.d.Celſ. medicamentorum leniorum vſus 67.b.Aet. medicamenta liquida & arida quibus conueniant 199.b.Act. medicamentorum malorum notitia medico neceſſaria, non vſus 227.a. Scrib. ad medicamenta mala 342.d.Mar. medicamenti mali ſuſpicioni quomodo ſubueniendum 227.b.Scr. medicamenta marina 404.a.Orib.

medicamentis mediocribus humorum fluxus excitatur 216. d. Act. medicamenta ſicca cicatricem inducentibus quomodo paranda 707.g.708.a.Aet.
medicamentaria ſuperfluitas, ventrem replet 475.d.Aet.
Medicinam non multis ſeculis antè in Græcia quàm in Latio fuiſſe 5.a.Celſ. medicinam priùs in Græcia excultam eſſe 5.a. Celſ. medicina ars coniecturalis 23.e.Celſ. medicinæ diuiſio 5.e.Celſ. medicinæ partes vetuſtiſſimæ quæ 5.b.Celſ. medicinæ partes innexas eſſe 81.g. Celſ. medicinæ ſcopus & finis 580.f.Æg.5.a.Celſ. medicinæ ſumma in temporibus & cauſis quarum rerum conſiſtat 118.d. Celſ. medicinam natura repugnante, nihil proficere 41.c. Celſ.
medicinæ diæteticæ diuiſio 5. f. Celſ. medicina quæ medicamentis purgat, qui plurimum tribuant 81.f.Celſ. medicina quæ morbis medetur, difficilior & clarior 5.h.Celſ. medicinā rationalem quis primus reiecerit 5.f.Celſ. medicinæ rationalis profeſſores, quæ neceſſaria proponant 6.a.Celſ. medicinæ periti philoſophi qui 5.d. Celſ.
Medicus naturæ auxiliarius 189.c. Aet. medici & chirurgi laus 588.f.Æg. medici generoſi officium 193.c.Ar.193.f.Aet.43.c. Celſ. medicus idoneus quis 44.b.Celſ. medico quid ediſcendum 195.d.Aet. medicus exercitatus eſſe debet 189.c.Aet. medico guſtus ſenſus neceſſarius 1.d.Aet. medici & empirici qua in re diſſentiant 5.h. Celſ. medici diuerſum licet ſentiant, ad vnum tamen finem tendunt 7.c.Celſ. medicorum calumnia tollitur 310.b.Or.
medico practico quæ prægnoſcenda 139.f.Act. medico ægrum accedenti quæ facienda 175.e.Act.47.a.c.Celſ. medicus ægroto non ſemper fidem adhibere debet 304.c.Aet. medicum etiam horam mortis prædicere poſſe 201.g.Aet. medico ad medendum certum tempus non definitum 683.b.Aet. medico quæ poſſibilia 89.c.Aret.
medico acutis in morbis parum proficienti magis ignoſcendum quàm in longis 41.e.Celſ. medico in morbis periculoſis quid faciendum 96.g.Celſ. medicus in morbis deſperatis quid facere debeat 210.f.Aet. medici quomodo diuites curent 157. c.Aet. medici febres quas negligant 511.e.Aet. medicus ſe num bonus quis ſit 169.f.g.Aet. medici lucrum quomodo captent 157.c.Aet. medicorum de venere ſententia 117.g.Act.
medici cuiuſdā temerarii felix ſucceſſus 464.b.Æg. medicus quidā hominē peremit 215.f. Aet. medicorū duorū ob perditos codicillos calamitas 695.e.Aet. medici errātes in pleuritide mortem inducunt 434.e.Aet. medicorum imperitorum ſtultitia 193.f.Aet. medicorum quorundam imperitia & temeritas 207.b.Scr. medici imperiti capitis affectionib' diuturnis quæ adhibeant 451.g.Act. medici imperiti quomodo inflammationes extendant 588.g.Aet. medici ſcirrhos inducunt 517. g.Æg.
medicus ophthalmic' oculos quomodo ſanarit 309.c.Aet.
medicorum rationalium opinio de ortu morborum 6.d.Celſ.
medica ars quouſque progrediatur 211.e.Act. medicæ obſeruationes 12.e.Celſ. medicorū theorematum finis 1.c.Act.
Medicus liquor 484.c.Or. medica malus 503.e.Or.43.c.Aet. medicorum malorum decocti vſus 347.e.Æg. medicus ſuccus 45.f.Aet.
Μέδιμνος 244 Mar. medimni nota 699.g.Æg. medimni Attici pondus 701.b.Æg.
Medion 428.e.Or. medii radix quas vires habeat 632.h. Ægin. 503.b.Or.
Mediterranea loca qualia 368. f. 369.f.Or.
Medius digitus 104.c.Ruff.546.d. Orib. mediæ venæ ſitus & ſectio 566.d.Ægin. 193 g.Act. mediæ venæ inciſio quid potiſſimùm requirat 309.b.Or. mediam venam periculoſè ſecari 120.f.Aet. media vena ſecari rariſſimè cur debeat 9.a.Or.
media inter attenuantia & craſſos ſuccos facientia 584.c.Or.105.c. Aet. media inter multùm & parum nutrientia 586.b.Orib. media inter calefacientia & refrigerantia 612.a.Or. media inter ſiccantia & humectantia 614.d.Or.101.b.Aet.
mediæ materiæ cibi 36.d.Celſ. mediæ materiæ poculenta 37.c. Celſ.
Medi coctio 717.b.Myr.
Medi malagma 86.d.Celſ.
Medulla quid, eiúſque ſpecies 110 b.120.c.Ruff. medulla ſenſu caret 64.e.Celſ. ad medullarū dolorem 403.b.Mar.
medulla dorſi eiuſdem cum cerebro naturæ 153.g.Act. medullæ dorſi affectus 153.f. Act. medullæ in ſpina percuſſæ ſigna 98.d.Celſ.
Medullæ inter nutrimēta qualitas & vis 372.d.Æg. medullæ in medicando facultas & vſus 518. a.633.h.Æg.519.c.606.e.Or.90. g.Aet. medulla optima quæ ſit 26.e.Or 98.f.Aet.
medulla ceru: 22.b.Or. medulla vituli 22.a.Or.
Meelchagee antidotus 462.e.466. c.Myr.
Megaleum oleum 21.h.Aet.
Μέγας δάκτυλος 104.c.Ruff.
Meges chirurgus 110. d. 137.d. Celſ. megetis emplaſtrū 227. f.Scrib.
Μειουρὸς pulſus quis, & vnde dictus 146.g.Act.
Mel cuius inter alimenta materiæ ſit 583.g. Or.32.g.Act. mellis guſtu dulcedinem & dulcia explorari 1.g.Act. mel primus infantis cibus 348.d.Æg. mel apud iuuenes in bilem tranſire 42.e.Aet. mellis bonitas aut malitia vnde noſcatur 233. c. Orib.
mellis in medicando facultas 632. f.Æg. 19.d.21.a.22.d,61.b.497. d.503.a.605.h.Or.42.d.Aet. mel medicamentis quādo & cur miſceatur 667.c.Ægin. mellis mixtura in hecticis fugiēda 222. g.Aet. ex melle ceratum 234. c.Aet.
mellis amari facultas 466.c.Or. mellis cocti & non cocti vis 374. e.Æg. mel deſpumatum 33.a. Act. mel deſpumatum, febricitantium cibis quando adiicia tur 47.d.Celſ. mellis emollientis præparatio 130.b.Aet. mel heracleoticum quid 643.c. Aet. mellis Heracleotis ſumpti ſigna & curatio 550.a. Æg.643.b.Aet. 287.g.Act. mel roſaceum quō præparandum, & quis eius vſus 272.b.c.Or.129.c.Aet. mel roſaceum purgans 278. c. Act. mel inueteratum amarum quare 5.a.Aet.
mellei humoris tumores quomodo curandi 743.b.744.a.Aet.
Mela inſtrumentum 373.a.Aet.
Melanides 229.g.Or.
Melamphyllos 407.d.Orib. melamphylli facultas 612.b.Æg.8. g.Aet.
Melampodium 417.d.Or.
Melampum furentes Prœti filias elleboro purgaſſe 325.f. Or.
Melampyri vires 633.f.Æg.
Melan 515.g.Or.73.c.Aet.
Μέλαινα χολή 110.e Ruff.
Melane lepra, & ſcabies quomodo curanda 117.c.637.c.Or.
Melanchlorum emplaſtrum 676. b.Æg. melanchlorus paſtillus 664.f.Æg.
Melancholia quid 21.f.Aret.250.d. Aet.155.c.Act.19.a.Celſ. melancholia furoris initiū, & quomodo à furore differat 21.g.Ar. melancholiæ cauſa & ſymptomata 21.c.Aret. melancholiā citra febrem oriri 154.g. Act. melancholiæ differentiæ & ſpecies 162.b.Tr.251.h.Aet.155.b. Act. melancholiæ ſpecies leuiores quæ 23.h.24.a.Act. melancholiæ ſedes 23.e.Aret. melancholiæ dignotio, cauſæ ſymptomata & curatio 21. d. 88.a. Ar.162.b. Tr. 424.g. Æg.122.b. Orib.252.253.Aet 216.e.Act. melancholiæ inualeſcenti remedia & victus qui conueniat 89. a.f.Ar. melancholiæ exterius quæ medela adhibenda 88. c. Aret. melancholiæ ſanguinis miſſio an conueniat, & quibus ac quando 88.a.Aret.
melancholiæ bilioſæ quæ obſint 164.b.Trall. melancholia ex euaporatione humorum 162.g. Tr. melācholia & furor mixta quomodo curāda 216.f.Act. melancholia hæmorrhoidum ſuppreſſarū vitio orta quomodo curanda 88.g.Ar. melācholiæ ex humore craſſo & melancholico notæ 165.a.Tr. melancholiæ ex impacto ſanguine curatio 163.c.Tr. melancholia inueterata 166.g.Tr. melancholiæ menſtruorum ſuppreſſorum vitio orta quomodo curanda 88.g.Aret. melancholiæ ex præcordiis ortæ ſigna 122 b.Or.
μελαγχολικοὶ qui 210.g.Scr. melācholici iracundi cur 765 h.Caſſ. melancholicis medentia 28.b. Aet.270.d.278.e.h.279.a.d.Act. 355.d.358. e.385.c.g. 399.b.404. c.405.d.407.c.418.a.d.433.a.451 e.453.f.459. e.Myr.210.g.Scrib. melancholicis mederi venerem 8.a.Or.355.c.Æg. vomitum 138. e.Act. melancholicis accommodati vini compoſitio 128. a. Act. melancholicum veneris vſu ſanatum fuiſſe 22.e.Aret.
melancholicus humor vnde 23.g. Act. melancholicus humor à flaua bile ortum ducens, furibundas & immanes deſipiſcentias excitat 24.a.Act. melancholicum ſuccum gignentia 61. c.239.e.584.h.Or.
Melandryæ (piſces) 231.d.Or.
Melanteriæ vires 632.e.Æg.515.g. Or.73.b.Act. melanteria optima quæ 27.g.457.c. Orib.99.a. Aet.
Melanthion aliàs gith 252.a. 341. b.Mar. melanthii vires 632.e. Æg.14.d. 19.e.502.g.605.g.651. f.Or.42.b.Aet. melāthii eſum viperæ ictib' mederi 622.f.Aet. melanthii ſumpti curatio 551.a. Ægin.
Melanuri (piſces) 226.h.Or.
Melaphroditos herba 622.f.Aet.
Melas vitiliginis ſpecies 116. c. Celſ.
Melca Romanis quid 457.e.Æg.
Melea Armeniace 43.b.Aet. melea Perſice 43.a.Aet.
Melia terra 452.f.Or.
Meliceria qualis ſit, & è quibus vlceribus feratur 98.g.Celſ. meliceria deterior meliórue quæ 99.a.Celſ. meliceriæ ſpecies & curatio 113.c.Celſ.
meliceris quid, vnde dicta, & quomodo curanda 519. a. c. 564.e. Æg.178.c.333.h.373. e.Act.190. g.246.d.Act.142.a.113.c.Celſ. ad meliceridas 826.c.Myr. ad meliceridas malagma 87.a.Celſ.
melicerides palpebrarum, earúmque curatio 299.e.333.h.Act.
Melicrati vſus quibus conueniat aut obſit 267.c.279.b.Or. melicrati conficiendi ratio 267. f. Or.429.d.Myr.
Melilotum Latinis ſertula campana 235 h.Scr. meliloti deſcriptio 466.b.Or. meliloti electio 26.f.Or. meliloti vires 632 g.Æg. 502.h. 605.h. Orib.42.c. Aet. è meliloto emplaſtrum 674.c.Or. ex melilotis hepaticum 519.d.Act.
Meline 417.e.Or. melinæ facultas 620.e.Ægin.210.d.496.a.Or. 25.e.Aet.
melinum oleū 19.d.e.f. Aet. melinum Andromachi quomodo præparetur 768. e.f.Aet. melinū Serapionis emplaſtrū 678.h. Æg.517.f.761.e.Aet.
Meliſſophyllon 428.d.Or. meliſſophylli facultas 632.g. Æg.19. d.503.a.Or.42.f.Aet.
Meliſſochortus 376.g.Myr.
Melitera Oribaſii 666.a.Æg.
Melitites lapis 67.a.Aet.
Melitzanium 455.a.532.c.Myr.
Melliſauii curatio 246.d.Act. vide Meliceria & Meliceris.

Μῆλον in oculo quid 183.h.Act.
Μῆλα 102.g.103.e.Ruff.
Melopepones 370.e.Æg.66.e.213.c.Or.
Meloplacuntii præparatio 658 g.Ægin.
Μηλωτρὶς 830.e.Myr.
Memæcylon 632.g.423.d.500 b.Or.34.g.Aet.
Membranæ 110.c.Ruff. membranarum dolor 227.b.Aet.
membranæ cerebri violatæ ſigna 117.c.Celſ. membranæ cerebri detectæ quid conueniat 228 e.Scrib. membranam cerebri quid glutinet 271.a.b.Aet. mẽbranæ ſuccingentis, & thoracẽ interſepientium membranarũ, vſus 532.g.Or. membranulæ tenues committentes ventriculum cum liene iecinoréque ad ſeptum tranſuerſum 64.c.Celſ.
Membri extenſio vel extractio tarda vnde fiat 101.g.Celſ. membra fluore cur infeſtentur 588.b Aet. membra motu & ſenſu cur priuentur 153.h.Act. ad membrorum dolores quoſlibet 351.h.Marc. membrorũ quæ extrinſecus ſunt & longè diſtantia à caloris fonte, affectorum vrinæ quales 79.a.Act. membris principalibus affectis alterãtur vrinæ 134.f.Act. membris principalibus affectis quid ex vrina conijciatur 130.c.Act. mẽbris omnibus vitia functionéſque communesquæ 143.b.Act. ad membrorum omnium dolores 403.e.Mar. membra in priſtinam naturam quid reſtituat 266.a.Act. membrorum reſolutioni quid cõducat 258.c.322.g.Act. membra ex reſolutione aliquando in longum porrigi 25.c.Aret.
Memecylon 500.b.Or.
Memoratrix vis 20.b.Act. memoratricis partis actiones 10.f.Act. memoratricis partis affectiones 10.f.Act.
Memoria quando lædatur 19.e.g.Act. memoriæ læſio vnde 156 a.Act. memoriam lædit phrenitis 243.g.Aet.
memoriæ amiſſæ cauſa & curatio 422.a.Æg.119.a.Or.258.h.259.Aet. memoriæ quid medeatur 421.a.Myr.
Memigmenon collyrium 122.d.Celſ.
Memycœlum 627.c.Æg.
Mendeſium oleum 21.g.Aet.
Menegeta 363.d.Myr.
Menemachi de hirudinibus 318.c.Orib. menemachi cõpoſitio 129.g.Celſ.
Menyanthes 446.e.Or.
Μήνιγγες 107.a.Ruff. meninge à dextra capitis regione ſauciata cur reſolutio fiat in ſiniſtra: ſi à ſiniſtra, cur in dextra 761.e.Caſ.
meningophylax 171.g.Celſ.
Menophili medicamentum 126.g.Celſ.
Mens animæ rationalis princeps 5.f.Act. mentis & actionum animæ munus 1.d.Act. mentis & imaginationis collatio 11.d.Act. mentis ſanæ ſigna 190.a.b.Aet.
menti alienatæ in phreneſi quæ conueniant 54.a.Ar. ad mentis alienationem 338.d.Marc.
mens quibus labet 25.c.Celſ. mentis occupatio quid 246.c.Aet. mentẽ perturbantia 270.g.Aet. mentem turbari ſæpe auris dolore 25.f.Celſ. mente perturbatis medetur thymus 28 b.Aet.
Menſa 103.c.Ruff.546.a.Aet. menſa hepatis 108.e.Ruff.
menſa ſecunda quibus bona maláue 12.d.Celſ.
Menſe vnoquoque vomendũ eſſe 561.g.Aet. mẽſe quo quæ medicamẽta cõficienda 751.a.Myr. menſes ad corruptionem fœtus qui idonei, qui non 786.e.Aet. menſe ſeptimo dentire infantes 166.a.Aet. mẽſis octauus prægnantibus moleſtior 784.c.Aet. mẽſiũ duodecim tẽpus inſumit theriaca coquenda 651.a.Aet.
menſium Alexandrinorũ ad Græcam appellationem interpretatio 435.e.Myr.610.β.f.Aet.
Menſtrua 110.f.Ruff. menſtrua in venas mitti, non attrahi 487.c.Or. menſtrua purgationis incipientis tempus, vices, & deſinentis terminus 480.f.Æg.781.f.Act. menſtruarum purgationũ criſis 174.f.Act. menſtruarum purgationum differentiæ 799.β.g.Act. menſtrui ſanguinis differẽtia & ſymptomata 167 d.Act. mẽſtruæ purgatiõis vel anticipãtis vel poſtponentis cauſæ 167.c.Act. menſtruæ purgationis copia vnde 167.c.Act. menſtruorum ratio habenda in ſecandis venis 206.f.Aet.
menſes accelerat aſphodelus 13.c.Act. mẽſibus ciendis quæ adhiberi poſſint 30.c.35.a.37.g.39.h.47.c.48.g.51.b.f.54.e.56.a.d.57.e.448.c.652.d.Aet. ad menſes ciendos mulieres vtuntur oleo ſuffumigabili 24.c.Aet. menſes ducentia 358.b.Æg.147.b.Aet. menſibus ducẽdis adhiberi quæ poſſint 596.a.599.c.600.g.605.f.Or.10.a.15.a.22.a.25.f.g.35.d.38.c.42.a.46.d.52.a.f.58.b.154.a.Aet. menſtruas purgationes prouocantia 48.a.Or. menſibus mouendis & prouocandis adhiberi quæ poſſint 10.b.16.b.f.26.b.27.h.29.d.32.g.40.f.49.a.52.a.h.53.a.b.Aet.258.c.264.c.279.e.281.a.Act.364.g.366.d.417 d.Myr.211.c.Scrib.326.f.329.f.Mar.
menſium nimia purgatio quomodo ſiſtenda 798.β f.Aet. menſium nimio fluxui quæ adhiberi queant 235.a.Act.361.f.402.a.411.f.Myr.333.h.Mar. menſes ſiſtit polygonum 48.f.Aet. mẽſium ſtillicidium quomodo curandum 797.β.g.Aet.
menſtruæ purgationis impeditæ ſymptomata 804 α.a.Aet. mẽſtruæ purgationi impeditæ quæ venæ ſectio cõgruat 194.f.Act. menſtruorum retentio hydropẽ facit 535.c.Aet. menſtruorum retentio quàm periculoſa 132.g.Act. menſes retinenti caliditati quomodo medendum 804.c.Aet. menſes ſuppreſſi quid mali adferant 24.c.Celſ. menſes ſuppreſſi inſaniam inducunt 248.g.Aet. menſium ſuppreſſionis cauſæ 867.b.Act. menſium ſuppreſſionis cauſæ & curatio 481.a.Æg.803.b.Aet. menſibus ſuppreſſis cibi qui vtiles 481.c.Ægin. ad menſtrua ſuppreſſa medicamenta ſimplicia 25.a.Or. menſtrua ſuppreſſa quid irritet 578.c.596.h.597.c.598.e.599.d.601.g.602.c.604.b.e.605.g.669.b.Orib.44.a.95.b.Aet.
menſtruoſæ cur non concipiant 781.a.Aet.
Menſurarum & põderum ratio & notæ 699.c.Ægin. menſuræ medicinales Græcorum 244.Mar. menſurarum & ponderum ratio iuxta Hippocratem 243.Mar. menſura medicamentorum purgantium indiuiduis quæ applicari ſolent, cur incerta ſit 324.f.Or. menſura euacuationis in ſecundis venis 120.b.Aet.
Mentagræ malignitas 321.d.Mar. mentagram Romæ graſſari 375 h.Aet. ad mentagram 321.d.322.b.Mar. mentagræ emplaſtrum vtile 313.d.Act.
Menthæ facultas 621.g.Æg.19.e.599.h.Or.26.f.Aet. mentha ad vomitum efficax 236.g.Trall. mentha ſemen quale generet 793.a.Aet. mentha odorata 496.h.Or.
menthaſtrum 419.b.Or.
Mentum 103.a.Ruff.545.f.Or.167 g.Celſ. menti exanthematis quomodo medendũ 311.e.Act. menti ficoſis puſtulis vtile medicamentum 415.e.Æg. menti ficoſis tumoribus quomodo medendum 311.d.Act. menti ficoſis tuberculis quid conducat 312.a.Act. menti fracti compoſitioni vtilis laqueus 159.e.Or. menti impetiginibus recentibus quid conducat 312.b.Act. menti pilis non enaſcentibus quid adhibendum 293.a.Act. menti ſcabrities quomodo curanda 399.c.Aet. menti exulceratæ ſcabritiei quomodo medendum 371.f.Aet.
Meon Athamanticum 429.d.Or. mei facultas 633.d.Æg.19.e.503 f.606.b.Or.43.f.Aet.
Mercurialis herba 427.b.Orib. mercurialis herbæ facultas 631 e.Æg.11.e.22.e.578.a.Or.40.h.Aet. mercurialis herbæ facultas in purgando 325.b.326.d.Or.273.b.Act.
Mercurii herba 46.d.Aet.
Mergi iecur aſſatum ad rabidi canis morſum valere 262.a.Aet. mergi ventriculus 227.d.Or.86.f.91.g.Aet.
Meridies æſtati aſſimilatur 150.e.Aet. meridie ægrum peius habere 45.f.Celſ.
meridionales venti 150.g.Aet.
Merularum caro cuius inter edulia materiæ ſit 371.e.Æg.222.g.224.b.Or.86.c.Aet.
Merulæ (piſces) carnem qualẽ habeant 226.a.Or.88.e.Aet.
Meri potio ſtatim à balneo comitiales offendit 152.b.Tr. meri potio capiti dolorẽ inducit 270.a.Aet. meracior potus ſoluit oculis dolorem 301.d.Aet.
Μεσάραιον 108.a.c.Ruff. meſaræi ſitus, & cur ita dictũ 118.e.Ruff.539.a.Or. meſaraicæ venæ in concoctione quid faciant 43.f.Act.
Meſenterium quid, vnde dictum & vbi ſitum 13.c.Ar.118.e.Ruff.539.a.Or.
Μεσομήρια 105.f.Ruff.
Μεσόφρυον 101.f.Ruff 545.c.Or.
Μεσοπλεύρια 104.f.Ruff.
Meſori menſis 610.β.g.Aet.
Μέσος δάκτυλος 104.c.Ruff.
Meſpila cuius inter edulia materiæ ſint 371.b.Æg.216.a.Or.29.h.Act. meſpilorũ facultas 632 g.Æg.503.b.606.a.Orib.42.h.Aet. meſpilorum ſapor qualis 4 f.Aet.
Meſſalinæ dentifricium 203.c.Scrib.
Meſue 359.h.Myr. meſuæ pilulæ 706.f.Myr.
Metacarpion 104.c.Ruff.551.g.Or. metacarpii oſſa quinque 552.a.Or.
Μετακόνδυλοι 104.c.Ruf.546.d.Or.
Metallorum aer malus 150.c.Aet. metallorum vino extinctorum facultas 547.g.Æg. metallorũ recrementa quas vires habeant 641.a.Æg.
metallica medici quid appellent 70.e.Aet. metallicorum deſcriptio, apparatus & facultas in medicando 451.a.514 e.Or.63.70.d.Aet.
metallica omnia exſiccandi vi prædita eſſe 20.f.Or. metallica venenata quæ ſint 628.d.Aet.284.b.Act. & quæ eis adhibenda medela 550.a.&c. Æginet.646.e.Aet.288.c.d.Act.224.b.Scr.
Μεταληπτικὴ τάσις 167.a.Or.
Μετάφρενον 3.d.Ar.104.e.Ruff.546.e.Or.
Μετασυγκριτικὰ quæ, & eorum vſus 291.e.Act. metaſyncriticam curationem methodici quando adhibuerint, & quid eius loco Galenus vſurparit 162.a.Aet. metaſyncriticum vnguentum 47.g.Or. metaſyncriticis vnguentis vtendum quãdo ſit 567.b.Aet.
Μετρῆσαι quid 473.c.Myr.
Methodi ignari medici quàm calumniis obnoxii 221.g.Aet. methodici metaſyncriticam curationem vbi adhibuerint 162.a.Aet.
methodus componendi purgantia pharmaca 127.e.Aet. methodus præſeruatiua arcẽs venena 628.e.Aet.& ſeq. methodica in luxandis reſtituendis ratio quæ ſit 161.d.Or.
Μέτωπον 101.f.Ruff.
Metopium quid Ægyptiis 690.a.Æg. metopiũ oleum 690.a.Æg.21.g.Aet.329.g.Act.603.c.Myrepſ.
Μήτρα 109.b.Ruff.542.d.Or.779.a.Aet.
μητρεγχύτης 398.h.Or.
Metrodorus Epicureus 57.a.Celſ. metrodori hæmoptoica antidotus 439.c.Myr.
μητρομανία 406.g.Myr.
Metus & animi deiectionis curatio 217.f.Act.
Michaelis Angeli antidotus 420.h Myr. michaelis Syngeli antidotus 420.Myr.278.f.Act.
Micleta antidotus 402.c.Myr.
Micca apud Ægyptios quæ tela dicantur 589.a.Æg.

Μικρὸς ἀκλυλος 104.c.Ruff.
Mictus cruenti cauſa & remedia 231.h.Act.
Midyon 395.g.Myr.
Miencaphetites alba 440.c.Myr.
Milacis vtriuſque facultas 633. d. Æg.503.f.Or.
Milchium alcyonium 612.g.Ægin. 451.d.Orib.70.f.Aet. mileſiæ herbæ vis 502.d.Æg.
Milii facultas tum in nutriendo tũ medicando 370.a.625.c. Ægin. 210.d. 498.h.Orib. 31.d. Aet.27. e.Act.
milii & panici coctio 71.g.Or. milii condiendi ratio 255.g.Or. milium ſolis 355.h.Myr.
miliaris ſerpentis deſcriptio, eiúſque ictus ſymptomata & medela 624.c.g.Aet.541. g.Æg.332.f. Act.
Millefolium 443.d.Or. millefolium Græcis polygonon 251.g. Mar. millefolii vis 634.b.Æg. millefolium vulnerarium 355. h.Myr.
Millepedæ qui & aſelli 272.a.Aet.
Milphoſis quid, & quomodo curãda 435.a.Æg.300.a.332.e.Aet. 183.d.Act.
Miltos 457.c.Or.65.c.Aet.
Minæ nota,quantitas & pondus 699.g.700.c.Æg.57.d.Orib.243. Marc. mina quotuplex 475. c.Myr.
Minea myrrha 441.d.Or.
Mingentibus in ſomnis quomodo medendum 468.e.Æg.
Miniſtros ægroti nõnunquam attendos eſſe 218.e.Aet. miniſtros cooperari debere medicis 189.c.Act.
Minium Græcis Sinopis 303. b. Marc. minii glebam aduerſus vlcera inteſtinorum valere 77.e. Celſ. minium præſtantiſſimũ quod 457.c.Or. minii Sinopici facultas 617.g. Ægin.65.d. Aet.
Mintha 419.b.Or. minthæ facultas 496.h.Or.26.f.Aet.
Miraculum collyrium 661.e.Myrepſ.
miranda antidotus 413.c.Myr.
Miſcendorum medicamentorum ratio 329.e.Or.
Miſyos facultas 633.d.Ægin.21.g. 483.b.515.h.Or.2.g.73.c.Aet. miſyos coctio 29.d.Or. miſyos electio 27.g.Or.
Mitigantia cataplaſmata 441.h.458 b.Ægin. mitigatorium lac 77. d.Aet.
Mithridatis regis præſtãtia & mors 652.h.653.a.Aet. mithridates quo contra venena antidoto vſus fuerit 543.g.Æg. mithridatis antidotum 656.b.Aet.442.h. 443.e.Myr.94.c.Celſ.221.d.Scr. mithridatis Eupatoris antidotũ è ſcinco 264.b.Act.656.d.Æg.
Mixturarum innumerabilia eſſe genera 84.g.Celſ.
Mνã 244.Mar.
Mnaſææ emplaſtrum 258.a.290.g. Aet.
Mneſithei de elleboro 342.d.Or.
Mobiles & immobiles in organis partes quæ ſint 166.a.Or.
Moclion 422.b.Myr.
Modiolos 171.a.Celſ. modiolorum vſus à recentioribus dãnatus 593.c.Æg.
Modii nota 699.g.Ægin. modii Ægyptii & Italici pondus 701. b.Æg.
Mœroris ſine ratione, curatio 217 f.Act.
Mogilali qui 388.g.Aet.
Mola 122.b.Ruff.552.e.Or. molares dẽtes 103.d.Ruf.549.b.Or.
Mola vteri quid, quid ab hydrope & fœtu differat, & quõ curanda 486.f. Æg.821.h. Aet.167.g.168. a.234.g. Act.
Molles qui natura 709.c.Aet. mollia animalia quæ vocẽtur 225.d. e.Or. mollia & piſces,quõ in alimentorum ratione differant 31.b.Act. mollia ac teſta operta animalia qualẽ ſuccũ gignant 237.a.Or. molliũ piſciũ quali tas & facultas 373.f.Æg.88.f.Aet.
molles & acres clyſteres in quibus morbis adhibeantur 348. c.d.& e.Or.
Mollire quas partes liceat in implendis vulneribus 102.d.Celſ. mollientiũ catalogus 497.e.Æg. 22.a.614.h. Or.101.g. Aet.84.e. Celſ.382.f.Mar. molliẽtia medicamenta 84.e.Celſ.382.f.Mar. molliens enchriſtum 94.g.Celſ. ad molliendũ moſchi malagma 86.d.Celſ. ad molliẽdum coitum omnem humoris, Cteſiphontis malagma 88.b.Celſ.
mollitoria & diſcuſſoria 456.f.Æg. mollitoria emplaſtra quomodo conficiantur 763.f.Aet. mollitorii peſſi 486.d.Æg.
Moly 435.e.Or. moly,quoſdam rutam agreſtem vocare 473.f. Or.44.c.Aet. molyos facultas 634.c. Ægin.19.e. 504.b.Or.44. c.Aet.
Molybdænæ vis & facultas 633.e. Æg.516.a. Or.73.e.Aet. molybdænæ coctio 29.b.Or. molybdænæ probãdæ ratio, & quæ melior 457.g.Or.
Molybdos 633.e.Æg.516.a.Or.73. e.Aet.
Monembaſiaticum vinum 455. g. Myr.
Monemeron collyriũ 279.g.Mar.
Moni collyrium 318.h.Aet.
Monohemeron collyrium 660. d. Myr.267.b.Mar. monoheme rorum collyriorum cõpoſitiones variæ 169.c. Tr.301. b.345. g.Aet.
Monomelum collyrium 346. d. Aet.
Monſtroſi cur plerunque emota mente 762.e.Caſſ.
Montanus aer bonus 150.b.Aet. montanæ herbæ lac generant 76.h.Act.
Morbo ſanitas prior quare 163. a. Aet. morbi quibus noſtris delictis nos inuadant 206.e.Act. morbi ad deorum iram referen di 5.b.Celſ. morbos denũtiare laſſitudines quænam ſoleant 174.e.Aet.
morbi augmentum quid ſit 192.e. Aet. morborum cauſæ aliæ externæ aliæ internæ:& quæ illæ 199.f.Act. morborum cognitio& prædictio quibus nitãtur 45.f.Act. morbi conditionem oſtendere & humorem euacuandum& locum per quem eundem educere debeamus 320 a.Or. morbi dies prima quæ 191.b.Aet. morborum differentiæ 9.f.Celſ. morborũ genera vt antiqui ſcrutati ſint 6.g. Celſ. morborum genera duo antiquis fuiſſe, & quot reuera ſint 41.a.Celſ. morborum magnitudo vnde 588.c.Aet. morbi magnitudo in venæ ſectione conſideranda 119.g.Aet. morbi motiones celeres,concoctionem nullam natura oſtendente, periculoſas eſſe 136. d. Act. morborum mutatio & ſolutio 179.d.Act. morbi principium quod dicatur 377.c.Æg. morborum principia triſariã accipi 191.c.Aet. morborũ proprietates in iiſdem hominibus aliæ atque aliæ 11.a.Celſ. morborum quãtitatis & temporis cauſa 588.c.Aet. morbi tempora duo eſſe,corũmque cõſideratio 332.b.Or. morbi tẽpora vnde cognoſcantur 319.c.Tr. morbi tẽpora quatuorqui pertranſeant 192.h.Aet.
morbos internoſcendos prius eſſe deinde curandos 167.d.Tr.189. c.Aet.6.g.Celſ. morbũ durare longo aut breui tẽpore quid in cauſa ſit 588.e.Aet. morb⁹ increſcátne, conſiſtat aut minuãtur,quõ cognoſcẽdũ 41.e.Celſ. morbus iudicabitúrne aut ſolue tur,quõ prænoſcatur 378.c.Æg. morbi iudicãdi quõ 193.b.Aet. morbus ſalutaríſne an pernicioſus ſit,cognoſcendũ quõ ſit 377 d.Æg. morbum,ſalubris licet ſit,iuuãdũ eſſe 33.h.Celſ. morb⁹ ſoluatúrne citius aut tardius, quõ ex vrinis præuideri poſſit 135.g.Act. morbi timore venã ſecari 119.f.Aet. morbos bonõ tempẽſtatis habitu leuiores fieri 18.g.Celſ. morbos curari non eloquentia ſed remediis 8. b.Celſ. morbos curari niſi cau ſa cognita non poſſe 6.g.Celſ. morbos eximi catuli accubitione 95.d.Aet. morbi decedẽtis notæ 41.g.Cel. morb recidiua quando expectãda 179.g. Act.
morbi acuti diuturniq; cognoſcendi ratio 377.g.Æg. morborũ acutorũ cauſæ,ſigna & curationes latè tractata 1. & deinceps. 51.B.d.& deinceps.Ar. morbi calidiorib⁹ peculiares 180.a.Aet. morbi diuturni vnde 179.f.Aet. morborum diuturnorum cauſæ & notæ ac curationes fuſè tractatæ 19.b.81.& deinceps.Aret. morbis diuturnis circuitũ repetẽtibus quid cõducat 280 g.Act. morborum grauium ſigna 21.d. Celſ. morbi latentes explorari quõ poſſint 371.d.Mar. morbus longus quoad difficultatem acuto aliquando par 41.d.Celſ. morborum lõgorum iudicium 179.d.Act. morbi longi ſigna 22.b.Celſ. morborum longorum ſolutio 179.d.Act. morbi longi deſperati qui 179.e.Act. morbus maior qui dicatur 60.c. Celſ. morbi populares 223.a. Aet. morbi publici cõmunéſque qui 97.a.618.a. Or. morbus puerilis qui 151.f. Trall. morbi verni,æſtiui,autumnales & hyemales 19.a.Celſ.
morbi ex aqua nitroſa 153.e.Aet. morbi ex cibis mali ſucci 200.g. Act. morbi ex frigore & æſtu 199.g.Act. morbos ex frigidis recrementis quid ſanet 277. c.Act. morbos quos qui venti tempeſtatéſque excitent 19.d. Celſ.151.f.Aet. morbi qui quo anni tempore & quibus ventis ſpirantibus pullulent 19.e.Celſ.
morbi animalium quomodo com prehendantur 76.f.Act.
Mordacitas inflammat mollia cor pora 709.c.Aet. mordacitas in emplaſtro vt retundenda 233.a. Scrib.
Mordentia 429.e.Æg. mordicãtia & vlcerantia quõ obtundenda 544.c.Æg. mordicanti ventriculum humori accommoda potio 209.d.Act.
Mores ægri indicare moriturúſne ſit an conualiturus 194.a.Aet.
Mori bonum eſſe qui credant 251. d.Aet. morituri ægri ſignum 201.e.Aet.
Morochthus lapis, eiúſque vſus 456.e.Or.
Μόρος 364.f.Myr.
Μόρωσις quid, & vnde 154.e.Act.
Moroſos ægros quid faciat 159. e. Act.
Moroxi lapidis facultas 631.a.Æg. 67.d.Aet.
Mortis cauſa ſãguinis ſuperfluitas 593.a.Aet. mortis horam præ dicere poſſe medicũ 201.g.Aet. mortis indicia 22.d.Celſ. mortis ſigna in magnis morbis quæ 194.b.Aet. mors ſenum abſq; moleſtia 221.g.Aet. mortẽ timent & exoptant melancholici 251.b.Aet.
ad Morſiunculas leues 337.h.Mar.
Morſus omnes virus quoddã præ ſe ferre 104.g.Celſ. morſorũ ictorũmque ab aliquo venenũ iaculãte,curatio cõmunis 535.d. Æg.104.g.Celſ. ad morſus,Dio genis nigrũ & alia 90.f.g.Celſ.
morſus canis quõ curandus 613.B. c.Aet. morſus canis rabioſi curatio 123.f.Or.260.d.Aet. mor ſui draconis quõ medendũ 626. e.Aet. ad morſus ferarũ omniũ 264.d.Mar. morſis ab homine quõ medendum 543.a.Æg. ad morſus quadrupedũ 230.b.Scr. morſus venenati calefaciendi quõ ſint 535.f.Æg. morſibus venenatorũ quid medeatur 355 d.357.g. 358.c.g. 360.a.b. 410.d. 421.f.443.f.Myr.
Mortariola 103.c.Ruff.546.a.Or.
Mortifera medicamenta 197. d. Act.
Mortuorum euaporatio mala 223 b.Aet. mortuis teſtes ſurſum cur reuellantur 762.c.Caſſ.
Morus 43.f.Aet. morum Græci συκάμινον appellant 54. a. Celſ. mori nullam eſſe lacrymam 54. a.Celſ.
morũm cuius inter edulia materiæ 370.g.Æg.214.f.246.a.Or. mori facultas 633.f.Ægin.503.f. 606.d.Orib.43.f.Aet. mori in purgando vires 466.c.Or. ex moris confectio 396.h.Aet. ex moris medicamentum 58. d. Celſ.
Moſchi malagma 86.d.Celſ.
è Moſcho antidotum 263. g.Act. 362.e.389.e.399.b.407.f.Myr. moſchati confectio 446.d.Myr. moſchati ſuffumigii præparatio 840.b.Aet. moſchatorum vnguẽtorũ præparatio 837.g.Aet.

Μοχοσίταρον 488.c.Myr.
Moſcolea 689 a.Æg.
Moſyleticus blaſtus 422.c.Or.
Motus fons & origo cerebrũ 153.f.Act. motus omnem fluxionem prouocare poteſt 486.h.Æg. motus ventrem impellit 465.f.Aet. motus quilibet exercitatio non eſt, ſed qui eſt vehementior 286.d.Or.
motus & ſenſus vnde & quomodo labefactentur 153.g.Act. motum iuuantia 429.e.Æg.
motu aſſiduo articuli debiliores redduntur 588.c.Aet. motus externi & interni qui, & quæ eorum ſigna 195.b.Aet. motus mediocris purgantia medicamenta adiuuat 198.f.Act. motus moderati commoda 583.b.Or. motus placidus capitis grauedinem cur ſedet, præceps inducat 759.a.Caſſ. motus rectus vertiginem cur non pariat ſed circularis 759.c.Caſſ. motus violentus phreneticos offendit 147.g.Tr.
mouentibus ſe difficulter quid medeatur 425.e.Myr.
Mucus ſeu mucor 102.d.110.e.Ruff. muci meatus 106.e.Ruff. mucum è cerebro educẽtia 358.a.Æg. mucum ducit aqua calida 153.h.Aet. muco narium quæ medela adhibenda 409.b.Aet.
Mugil cuius inter alimenta materiæ ſit 223.g.226.b.Or.88.b Aet. mugiles qui condiantur ſale & quomodo 231.e.Orib. mugil pelagius 227.b.Or.
Mulierum conditio 103.c.Act. mulieres natura molles 709.c.Aet. mulier explorari quomodo poſſit 505.c.Myr. mulieres fœcundæ quæ 792.e.Aet. mulieres menſtruis carere aliquando naturale 803.b.Aet. mulieri mixtio in coitu minus laborioſa 117.f.Aet. mulieribus vrinæ meatus breuis 566.h.567.a.Aet.
mulieribus affectuum peculiarium circa genitalia dignotio & curatio 167.a.234.b.Act. mulierum cauda 835.b Aet. mulieribus dyſenteriacis non tam facile eſſe mederi quàm viris 495.g.Aet. mulieres in furorem quõ incidant 23.a.Ar. mulierem grauidã ſanguinis miſſione abortũ facere 30.b.Celſ. mulierem grauidam acuto morbo facile abſumi 23.a.Celſ. mulierũ herniæ quõ curandæ 834.a.Aet. mulieribus inordinatè purgatis & crebrò abortiẽtibus quæ balnea vtilia 359.f.Æg. mulieri locis laboranti aut difficultate partus, ſternutamentum ſalubre 27.e.Celſ. mulieris mãmæ ſanguine ſuffuſæ quid portendant 25.f.Celſ. mulierib. mẽſiũ purgatio nimia vnde 798.ß.f.Aet. mulieri ex partu febres & dolores capitis, periculoſæ 29.c.Celſ. mulieres à partus reliquiis quid purget 207.g.Scr. mulier ſanguinem vomens mẽſtruo fluore liberatur: & naribus ſanguinem fundens, menſtruæ purgationis ſuppreſſæ periculo vacat 27.e.Celſ. mulieres ſatyriaſi an obnoxiæ 18.h.Aret. mulieri tabes quibus notis leuari cognoſcatur 27.a.Celſ. mulieres tentigine etiam corripi 822.h.Aet.
mulieris cuiuſdam curatio mira 218.e.Aet.
mulieribus accommoda medicamenta 503.a.Myr. mulierum malis quæ medeãtur 355.e.359.c.364.g.404.e.406.c.407.a.408.e.416.h.421.a.422.d.427.b.443.e.449.a.Myr.
muliebrium affectionum diuerſarum curatio 581.b.Æg. muliebribus affectionibus quid conducat 278.g.328.g.Act. muliebribus affectionibus commodũ oleum liliaceum 20.f.Aet. ad muliebres cauſas 342.b.Marc. muliebrium genitalium partes 105 c.Ruff. muliebris fluxus curatio 235.a.Act. muliebri fluxui quid medeatur 9.a.11.a.44 e.Aet.257.e.Act. muliebrẽ fluxum rufum ſiſtit iuncus 54.f.Aet. vide Fluor muliebr.
ad muliebrium locorum duritiem 351.f.Mar. muliebrium locorum durities molliens medicamentum 219.b.Scr. muliebres purgationes ſæpius ſoluunt morbum 200.b.Aet.
Mulli inter edulia qualitas, & facultas 373.e.643.h.Æg.59.b.224.a.h.226.b.227.f.Orib.88.c.473.h.Aet.
Mulſæ facultas 155.c.176.b.Trall.144.d.Or. mulſa quib' & quibus nõ conueniat, & quomodo paranda 67.h.72 d.Or. mulſæ antiquorum quid ſubſtitui poſſit 207.h.Act. mulſa aquoſa minus pericuioſa 258.e.Or. mulſa aquoſa pleuriticis vtiliſſima 208.f.Tr.
Mulſi confectio 273.g.Orib.128.c.Aet. mulſum quod valentius 37.c.Celſ. mulſum ex melle decocto aluo ſolutæ prodeſſe 16.g.Celſ.
Multi ſeminæ naturæ 592 f.Aet.
Mulus piſcis 88.c.Aet. vide Mull'.
Mumia, aliàs momiũ, quid officinis 360.g.Myr.
Murænæ caro cuius in nutrimento ſit materiæ 224.e.Orib.88.g.474.a.Aet. murænæ morſus ſimilis viperæ 627.f.Aet. murænæ morſus curatio 542.e.Æg.
Muralium 25.c.Aet.
Muriæ facultas 612.h.Ægin.89.h.Aet.502.a.Myr. muria cõdita olera crudis meliora 369.f.Æg. muria oliuarum 90.a.Aet. muria ſalſorum piſcium 19.c.Or.
muria pro clyſteribus quomodo fiat 460.f.Ægin. muriam torminoſis infundebat Themiſon 77.d.Celſ.
Murices 229.e.Or. muricum vis 626.a.Æg.
Murium in arboribus degentium caro qualis 235.d.Or. muris aranei ictus ſymptomata & medela 539.e.Æg.639.d.Or.618 ß, d.Aet. murium (piſcium) deſcriptio, eorúmque inter edulia facultas, & conditura 229.e.231.e.Or.
Muſæ antidotus 399.c.420.d.422.g.423.b.Myr. muſæ collyrium 281.d.Marc. muſæ paſtilli 48.a.674.c.Or.166.f.288.f.Aet.
Muſarium collyrium 169.g.Tr.
Muſcæ vnde generẽtur 164.h.Act. muſcæ lapidem hieracitem fugiunt 69.d.Aet. muſcas quid enecet 628.a.Aet. muſcis ſimilia animalia in pultacei ac mellei humoris tumoribus reperta fuiſſe 744.a.Aet.
Muſculus quid ſit 120.a.Ruff. muſculi & proceſſus in capite 106.f.Ruff. muſculorum pulmo expers 7.d.Ar.
muſculi abdominis 563.d.Orib. muſculi aſperæ arteriæ 558.b.Or. muſculi caput mouentes 557.a.Or. muſculi à capite in ſcapulas qui inſerantur 556.b.Or. muſculi ſub clauiculis 262.d.Or. muſculi collum mouentes 559.e.Or. muſculi ſub colli cute latentes, ac buccas mouentes 554.b.Orib. muſculi coxendicis articulationem mouentes 564.c.Or. muſculi cubiti in gibbo articulationẽ mouentes 560.h.Or. muſculoſa frontis natura quæ ſub cute eſt 554.e.Or. de muſculis faucium 559.d.Or. muſculi genu articulationem mouentes 565.a.Orib. muſculi humeri articulum mouentes 560.c.Or. muſculus paruus in humeri articulatione 560.g.Orib. muſculi laryngis proprii 558.f.Orib. muſculi labdoideos ſiue hyoideos oſſis proprii 558.f.Orib. muſculi labiorum 554.a.Or. muſculi linguam mouentes 559 a.Or. muſculi in manus ſummitate 562.a.Or. muſculi maxillam inferiorem mouẽtes 555 d.Or. muſculi naſi 554.d.Or. muſculi oculorum 554.f.Or. muſculi palpebras mouẽtes 554 h.Or. muſculi pedis 566.c.Or. muſculi pudendi 563.g.Orib. muſculi in ſcapularũ ſimis thoracem dilatantes 560.a.Orib. muſculi in ſcapulas à capite qui inſerantur 556.b.Or. muſculi ſpinæ 563.a.Or. muſculi in teſtes deſcendentes 563.e.Orib. muſculi thoracis 562.e.Orib. muſculi in tibia exiſtẽtes, à quibus totus pes & digiti mouentur 565.f.Or. muſculi in veſicæ collo 563.f.Or.
muſculos conciſos ſanat oleum metopium 21.g.Aet. muſculis compreſſis ſanguinis eruptionẽ irritari 206.h.Scr. muſculorũ dolor coxendicum affectiones præcedit 579.a.Aet. muſculi intenti per oſſa contrahuntur 178.a.Celſ. muſculum percuſſum mortiferum eſſe ni præcidatur 99.g.Celſ. muſculi vulnerati ſymptomata 193.g.Act. muſculis vulneratis quid conferat 325.a.Act.
muſculis capitis vulneratis medetur glaſtũ 28.g.Aet. muſculorum coſtas interſepientium inflammatio & ignis ſacer quomodo curanda 219.c.Act. muſculorum hepatis inflammatio, & eorundem curatio 513.c.Aet. muſculorum maxillarium tenſioni quid medeatur 325.e.Mar. muſculis ſedis reſolutis quõ medendum 162.a.Tr. muſculi tẽporum quõ curentur 338.e.Aet.
Muſcus 422.c.Or. muſcus arborum præſtãtior qui ſit 413.h.Or. muſci arborum vires 617.b.Æg.494.a.Orib.15.d.Aet. muſcus marinus 617.b.Æg.15.c.Aet. muſcus petrarum 39.f.Aet.
Μυσίλαιον 404 g.Myr.
Μύσινον ἔλαιον 370.d.Myr.
Muſtati præparandi ratio 840.a.Aet.
Muſtelæ facultas & vſus 92.c.Aet. muſtela ſylueſtris 530.g.Aet.
Muſtellorũ piſciũ caro 224 h.Or.
Muſtum cuius inter nutrimẽta corporis materiæ ſit 584.c.Orib. muſti facultas & vſus 21.a.482.h.Or.394.f.Aet.
Mutare morbos licere 49.c.Celſ. mutatio quõ fieri debeat 13.a.Celſ. mutationes aeris 150.d.Aet.
Mutilationes in palpebris fieri 300 a.Aet.
Mutum emplaſtrum quomodo cõficiatur 762.b.Aet.
Myagros, eiúſque facultas 633.g.Æg.503.g.Or.
Myacanthus 12.g.Aet. myacãthinus aſparagus 19.a.595.a.Or.
Μύκητες. vide Fungi.
Μυκτῆρες 102.d.Ruff.
Mydriaſis quid, & quomodo curanda 25.d.Ar.130.a.Or.300.b.324.a.Aet.184.c.Act.125.c.Celſ.
Μυελὸς 110.c.120.b.Ruff.
Mygales 618 ß.c.Aet.
Μυοκέφαλον quid 183.g.Act.
Μυωπία quid 185.a.Act.
Myle 547.b.Or.
Myles radicis facultas 503.h.Orib.39.e.Aet.
Μύλοι 103.b.Ruff.
Myocephala cui oculi parti accidant 300.b.Aet. myocephalorum curatio 313.f.Aet.
Myopia incurabilis 320.d.Aet.
Myos ota, id eſt muris auricula, & alſine, vnde nomen traxerint 408.e.Or.
Myracopa pharmaca 599.h.Aet.
Myrepſica 374.h.Myr.
Myrica 466.d.Or. myricæ facultas 634.a.Æg.22.b.504.a.Or.44.b.Aet. myricæ combuſtæ cinis 504.a.Or.
Myriophyllon 355.h.Myr. myriophylli facultas 634.b.Æg.504 a.Or.
Myritis 422.c.Or.
Μυρμηκία quid 188.e.Act. myrmeciis & verrucis quõ medendum 116.f.636.f.Or. vide plura in Formica ſeu formicaria verruca. myrmecias quid tollat 605.g.611.a.Or.14.d.83.e.Aet.718.d.Myr. ad myrmecias in veretro 395.c.Mar.
Myrmecium phalangiorum genus 619.c.Aet.
Myrobalana quæ, & quæ eorum vires 274.b.Act. myrobalanorum duo genera 364.b.Myr.
Myrobalanos 74.e.Celſ. myrobalani facultas 690.b.Æg.13.f.Aet. è myrobalano antidotus 398.e.453.f.465.e.Myr. myrobalaninum oleum 18.f.Aet.
Myrrha 441.c.Orib. myrrhæ & croci differentia 305.d.Act. myrrhæ electio 27.b.Orib. myrrhæ facultas 634.b.Ægin.14 e.19.d.21.b.22.a.e.509.a.610.b.Or.52.e.698.d.Aet.305.d.Act. myrrha quomodo emplaſtris iniicienda 30.f.Orib. myrrhæ fuligo 40.f.Aet. myrrha troglodytica 98.g.Aet.

myrrhatio ad conſeruanda cadauera 842.b.Aet.
Myrrhinc 504.b.Or.
Myrrhis 504.a.Or.
Myrſinc 44.c.Aet.
myrſinites tithymallus 510.d.e.Or.
myrſinoidis vires 626.f.Æg.
Μύρτον 105.c.d. Ruff.547.a.Orib.
Μυρτόχειλαι ſiue μυρτόχειλα 105.c.d.Ruff.547.a.Or.
Myrta ſylueſtria 69.e.Or.
Myrtus 466.b.Or. myrti facultas 634.b.Æg.504.b.606.e.Orib. 44.c.Aet. è myrti baccis medicamentum 79.c.Celſ. myrti fructus qualis 3.f.Aet.
myrteta ſuper Baias 35.b.57.c.Cel. myrteum ceratum quomodo paretur 775.a.Aet. myrteum emplaſtrum 36.c.Or. myrteũ oleum 21.c.Aet. myrteum vinum ebrietatẽ arcet 270.b.Aet. myrtini confectio 716.h.Myr.
myrtidis vis 634.b.Æg.
myrtites tithymallus 445.a.c.Or.
Μῦς quid ſit 120.a.Ruff.
Μύσταξις 103.a.Ruff.
Myſterium antidotus 420 a.436.b. Myr. myſterium emplaſtrum 764.f.Aet. myſterios paſtillus 783.d.Myr. myſterium pharmacum 618.a.d.Aet.
myſterium dolorẽ ſedás 675.e.Or.
Myſtrum, eiúſque tria genera 439.b.Myr. myſtri nota 699.g.Æg. myſtri magni pondus 700.e.701 a.Æg. myſtri parui põdus 701 b.Æg.
Μυτίλωτὸν edule 44.f.Aret.250.g.633 g.Or.
Mytulorum vis 633.g.Æg.
Μύξα & μύξαι 102.d.110.e.Ruff. μύξης meatus 106.e.Ruff.
Myxæ & myxaria 383.b. Myr. myxariorum vſus 532.a.Æg.
Μυξωτῆρες 112.b.Ruff.545.c.Or.

N

Naphtha 366.a.Myr.
Napus 413.e.Or.
Napy 634.d.Æg.504.d.Orib.44.f. Aet.
Narciſſi radicis facultas 634.f.Æg. 325.d.484.b.504.d.606.f.Or.44. f.Aet. narciſſianum malagma 408.f.Marc. narciſſinum oleũ 20.h.21.a.Aet.
Ναρκωτικὰ 14.h.Act. narcotica periculoſa 147.e.Tr. narcotica quando danda 292.b.Trall. narcotica capitis dolori ex inſo latu, non eſſe applicanda 138.b. Tr. narcotica oculis non adhibenda 167.e.Tr. narcoticis, vbi vigiliæ infeſtant, modicè vtendum 138.b.Tr.
Ναρδόσταχυς, ſiue ναρδοστάχυ 634.d. Æg.44.d.Aet.
Nardi genera quot ſint, quodnam præſtantius, & quomodo adulteretur & recondatur 431.a.Or. nardum pro nardino vnguento ſæpe poni apud ſcriptores 371. d.Myr. nardi facultas 22.d.Or. nardi ſpicæ facultas 634.d.Æg. 504.c.606.f.Or.44.d.Aet.
nardinum collyrium 50.f.Orib. nardina collyria 360.361.362. 363.Aet. nardini olei præparationes diuerſæ 23.b.Aet. nardini præcoctura 23.a.Aet. nardinum Cyzicenum oleum 692. c.Ægin.22.e.Aet. nardini vnguẽti vires & compoſitio 327.f. Act.
nardus Celtica 354.c.Myr. nardi Celtici deſcriptio, item quomodo adulteretur, & quodnam præſtantius 431.d.Or. nardi Celtici ſeu Gallici facultas 634. d.Æg.504.c.606.g.Or.44.e.Aet. nardum Creticum 57.c.Aet. nardum Indicum, eiúſque facultas 431.a.Or.634.d.Æg.606.g. Or.44.e.478.e.Aet. nardum montanum 431.f.Orib. nardi montanæ facultas 634.d.Ægin. 504.b.Orib. nardus pyritis & thylacitis 634.e.Æg. nardum ſylueſtre 448.b.Or. nardum Syriacum, eiúſque facultas 431. a.Or.606.g.Or.44.e.Aet.
Nares 102.d.Ruff. narium foramina 167.e.Celſ. naribus, frigido aere exiſtente, humor tenuis cur deſtillet 761.a.Caſſ. nariũ olfactúſque affectionum dignotio & curatio 442.b.Æg.650.e. Or.291.b.Aet.185.b.240.e.Act. ad nariũ vitia omnia 288.e.293. b.Mar.
narium carnoſitati quæ medeãtur 442.e.Æg. narium deſtillationi medetur nigella 42.b.Aet. ad narium dolorem 264.a.Mar. ad nares exulceratas 283.f.Mar. narium exulceratarum fomenta 128.f.Celſ. ad narium fluorem 288.f.Mar. narium fractarum curatio 174.f.Celſ. nariũ grauedini quæ medeantur 201. h.Scr.288.g.289.a.b.290.f.291.a. Mar. ad narium graueolentiã 442.g.Æg.283.f.Mar. narium humorem quid cohibeat 290.h. Mar. naribus illapſa quomodo eximenda 303.e.Act. naribus liquorem detrahens compoſitio 195.e.Scr.249.e.Marc. narium obſtructioni & obturationi quomodo medẽdum 192. c.Or.295.b.Aet. narium obturationi quid adhibuerit Archigenes 358.b.Æg. narium odori fœdo & graui quæ medicamenta conueniant 127 g.Orib. 201.g.Scr.289.a.890.c.Mar. narium oppilatio quomodo fiat 201.e.Scr. narium præfocationis remedia 288.d.Marcell. narium profluuio quid medeatur 28.e.41.c.294.d.Aet.360.b. 773.e.Myr.290.e.291.a.Marc. ad nares purulentas medicamẽtum 130.c.Celſ. è naribus ſanguinis erupturi prænotio & ſignificatio 199.f.Aet. è naribus ſanguis erumpens quos morbos ſoluat 199.h.Aet. naribus ſanguine fluentibus gelida affuſa maiorem profluxum ſanguinis cur interdũ excitet 760.d.Caſſ. naribus ſanguis inopportunè erũpens vt ſiſtendus 288.a.Mar. vide plura in Narium profl. narium vlcera quomodo curanda 651.b.Or.294.a.Aet. nariũ vlceribus medentia 442.g.Æg. 769.e.Myr.201.e.Scrib.288.e.h. 293.b.Marc. ad narium vlcuſcula 288.e.h.Mar. ad narium vulnera 264.a.d.Marc.
è Naribus humores trahentia 478. e.Or. naribus indi quæ medicamenta ſoleant 197.b.Act. per nares purgantia 144.c.34.b. 37.f.54.h.58.d.Aet. per nares capitis purgatio 274.e.Aet. nares vulnerantia 82.e.Aret.
Narphia quid ſint, & quid eis medeatur 631.e.Æg.
Narthecis, hoc eſt ferulæ, facultas 634.e.Æg.504.d.Orib.44.f. Aet.
Naſcaphthi vis 634.c.Æg.
Naſturtium Græcis cardamum 287.d.Marc. naſturtii facultas 624.e.Æg.498.d.601.a.Or.30.e. Aet.
Naſus 102.d.Ruff.545.c.Or. naſi anatomia & functio naturalis 528.f.Orib. naſi conſtructio 295.b.c.d.Aet. naſi partes 111 f.Ruff. naſi dorſum 102.d. Ruff. naſi interſeptum 102.d. Ruff. naſi muſculi 554.d.Or. naſi vitiis quæ accommoda ſint remedia 303.h.Act.
naſi contractio acceſſionis febrilis ſignum 192.a.Aet. naſi fracti & contuſi chirurgia 594.b.Æg. naſi vlceribus quid cõferat 303. b.Act.
Natationum vſus, & quæ quibus conueniant 297.d.Or.
Nates 105.e.Ruff.547.a.Orib. ad nates ficoſas 389.e.Marcell.
Natiuum calorem excitantia 263. h.267.f.Act.
Natricis ictus ſymptomata & curatio 541.e.Æg.626.f.Aet.332. e.Act.
Naturam incomprehenſibilem eſſe qua ratione empirici contenderint 7.b.Celſ. naturam id vnum cui adſueta eſt cõtemnere 580.d.Or. naturam ſemper eodem modo facere 324.b.Or. natura temere nihil agit 1.f. Act. natura fluxiones ſemel tranſmittere aſſueta, cum impetu poſtea tanquam è decliui, demittit 226.d.Act.
naturæ auxiliarius, medicus 189.c. Aet. naturæ cognitionem qui medici ſibi vendicarint 5.f.Celſ. naturæ opera noſſe medico neceſſarium 189.c.Aet. natura materiæ ſi dominetur, quid contingat 90.g.Act. natura hominum ad euacuationes inſtituendas quomodo comparata 579. b.Orib. natura purgationem aliquando impedit 137.h.Aet. naturam corporis ſui cuique noſcendam 13.h.Celſ. natura corporum quorum curanda & emendenda 14.a.Celſ.
naturæ firmæ indicia 134.h.Act. natura molles qui 709.c.Aet. naturæ promptitudo optima corporis nota 169.d.Aet. natura temperata robuſtior 11.h. Aret. naturæ veneri idoneæ quæ 301.b.Or.
naturalia balnea 169.g.Aet. naturales corporis actiones quæ 6.d.Celſ. naturalis egeſtio quæ 198.d.Aet. naturales excretiones quomodo conſiderandæ 204.c.Act. de naturalium conſuetarúmque excretionum profuſione ac ſuppreſſione 37. h.Act. naturales facultates quæ 142.g.Act. naturalium facultatum delicta 143.a.Act. naturales facultates quid recreet 279.a.Act. naturales functiones vnde immutentur 203.f. Act. naturalis habitus in venæ ſectione conſiderandus 119. g.Aet. naturalem ſpiritum humidiorem reddentia 39.f.Act.
naturalia tam marium quàm fœminarum quæ vitia infeſtent, eorúmque curatio 165.f.231.h. Act. naturalia fœminarum concubitum non admittentia quomodo curentur 163.h.Celſ.
Naufragio ſuffocati quomodo refocillandi 447.e.Ægin.404.c. Aet.
Nauigantium victus 361.a.Ægin. 82.b.Orib. nauiganti & nauſea preſſo quid agendum 13.g. Celſ.
nauigio geſtari quibus conueniat ſiue per mare ſiue per flumina: & quæ in mari iis accidant 117. a.b.Aet.
Nauſeas communia eſſe accidentia humorum in ventre redundantium 183.a.b.Aet. nauſeæ cauſa & curatio 401.β.d.Ægin. 137.e.101.a.659.h.Orib.445.b. Aet. nauſeam quid moueat 126.c.Ruff.328.g.Act. nauſeã quid reprimat 263.e.Act.289.c. 339.a.Mar.
ad Nauſeam crebram 309.e.Mar. ad nauſeam à cibo 363.b.408.e. 412 d.428.b.Myr. ad nauſeam ſtomachi 328.b.330.e.Marc.
nauſea mulieribus vnde 804.a. Aet.
nauſeabundis & cibum auerſantibus quomodo medendum 356. e.Ægin. ad nauſeantes 326.b. Mar. nauſeanti ex nauigatione quid faciendum 13.g.Celſ. nauſeanti ſtomacho vtile medicamentum 210.f.Scr.
Nautis pterygia vt plurimùm cur oboriantur 757.a.Caſſ. nautici laquei ratio & vſus 155.b. Orib.
Naxiæ cotis ramẽtum quam vim habeat 631.d.Ægin.20.a.514.d. Or.69.c.601.c.Aet.
Neapolitæ medicamentum 323.a. Act.
Nebuloſus aer haud bonus 150.b. Aet.
Neceſſitas nihil nõ vtile facit 194. e.Act.
Nechepſon Ægypti rex citatus 11. d.67.h.70.a.71.d.Aet.
Nectarium collyrium 308.e.Act.
Negotiis occupati quomodo alendi 360.c.Æg.81.d.Or.
Νειαίρη Homero quid 108.c.Ruff.
Nenuphar 364.c.Myr.
Nepeta Græcis calamintha 361. h.Mar. nepitæ deſcriptio & facultas 421.e.497.h.Or. è nepeta antidotum 264.a.Act.
Νεφέλη in vrinis quid 153.a.Act. νεφέλιον quid 184.a.Act.
Νεφροὶ 108.f.Ruff. νεφρῶν ſitus 118 e.Ruff.
nephriticarum affectionum curatio 464.g.Æg. nephriticorum vrinæ quales 854.e.Th. nephriticorum victus 125.a.Ruff.283. a.Tr. nephritica antidota & condita 371.e.400.c.e.401.f.447 g.720.f.Myr. nephriticis quid medeatur 27.e.37.a.51.f.116.g. Aet.254.e.f.262.g.265.d.269.d. Act.355.e.357.b.f.361.f.364.d.g. 378.f.381.b.387.g.392.e.398.g. 400.c.e.h.401.c.f.g.h.402.a.405. d.406.b.408.d.409.b.413.f.416. a.b.h.417.b.418.a.c.420.d.421.e. 423.f.426.d.448.a.f.455.e.533.h. 802.a.Myr. vide Renes.

Νεφρομήτορες 109.a.Ruff.
Νέποδες 433.c.Myr.
Nepta 412.c.482.g.Or.
Nerantzeæ 586.a.Myr.
Nere paſtillus 663.f.Æg.
Nerii vires 634.f.Æg.504.d.Or.44.g.Aet.
Neronis emplaſtrum 678.e.Æg. neronianum oxyporium 332.g.Marc.
Νέφο 522.b.Myrepſ. νέφος 464.f.Myr.
Nerualis herba 196.b.Scr.
Neruus quid 120.b.Ruff. neruos, ſeu νεῦρα, antiqui Græci quid vocarint 110.a.Ruff. nerui intēti per oſſa contrahuntur 178.a.Celſ. nerui ſpiritus animalis canales 153.g.Act. neruorum coniugationes illæſæ motum & ſenſum præbent 153.g.Act. neruorum antè & retrò meantium facultas 8.g.Act. neruorum permutatio & chiaſmos 25 a.Aret. neruorum ſpecies 110 b.120.b.Ruff.
nerui affectibus facilè expoſiti 153.f.Act. neruis affectis quid medeatur 32.d.47.d.94.h.95.c.Aet.327.g.328.c.Act.361.d.472.g.484.f.Myr.228.h.Scr.401.c.f 403 f.Mar. neruorum generi quid conducat 411.a.c.Æg. neruis aer marinus cōuenit 150.c.Aet. neruis aqua calida idonea 154.a Aet. neruis acopa quæ conueniant 94 e.Celſ. neruos balnea quæ iuuent 359.f.Æg.35.b.Celſ. neruis conueniens malagma Ariſtogenis 87.f Celſ. ad neruos cōfirmandos, recreādos & reparandos 399.d.403.h.404 b.c.Marc. neruos emolliens medicamētum 325.f.Act. neruos molliunt ſulphurulenta balnea 155.b.Aet. ad neruos ſolidandos 404.b.Mar.
neruorum abſceſſibus quæ medeantur 510.d.Æg. neruorum collectionibus quid ſuccurrat 266.c.Act. ad neruorum condylomata 399.c.Mar. neruos cōciſos ſanat metopium oleum 21.g.Aet. neruorum contractio quid portendat 24.c.Celſ. ad neruorum contractionem & ligationem 235.d.Scr.325.f.404.c.406.b.408.h.411.f.Mar. nerui contuſi curatio 530.a.Ægin.701.g.Aet. ad neruorum contuſiones 320.a.Marc. neruorum conuulſio, diſtentio, ac reſolutio vnde, & quomodo curanda 216.h.Act. neruorum denudatorū curatio 701.c.Aet. neruorum diſtentionibus vter ſexus magis obnoxius & quæ ætas 2.f.Aret. neruorum diſtentionis cauſa & curatio 216.h.Act. nerui diuiſione facta reſolutio, incurabilis 428.g.Æg. neruorum dolor qualis & cur 48.d.Aret. neruorum dolori quid noceat 61.c.Celſ. neruorum dolori in chiragra & podagra vt ſuccurrendum 17 d.Celſ. neruorum dolori in lethargo quomodo medendum 56.g.Aret. ad neruorum dolores 237.a.Scr.325.f.351.f.401.d.402 a.f.403.b.e.406.a.e.411.e.412.a.Mar. ad neruorum dolores ſubitos & veteres 320.a.c.Mar. ad neruorum inciſiones vel colliſiones 264.d.Marcell. ad neruorum infirmitates 352.h.401.c.Marc. neruorum inflammatio quomodo fiat 493.a.Æg. neruorum læſorum ſymptomata 153.g.Act. ad neruorum laſſitudinem 401.e.402.a.Mar. neruo nudo quæ medela adhibenda 529.d.Æg.701.c.Aet. ad neruorum offenſiones 404.f.407.g.411.f.Marcell. ad neruorum perfrictionē 320.d.401.e.402.a.Marcell. nerui præciſi in articulis notæ 101.g.Celſ. neruos præciſos agglutinantia 103.d.Or. ad neruos præciſos 403.c.e.Marc. nerui præſectio quando præponenda 194.a.Act. nerui puncturæ ſymptomata 193.h.Act. neruis punctis accommodum medicamentum liquefactum 632.f.Or. neruorum reſolutionis cauſa & curatio 25.a.Aret.124.a.Orib.216.h.Act.62.b.Celſ. neruorum reſolutioni quid cōducat 322.f.323.e.Act. ad neruorum rigorem & perfrictionē 652.d.Aet.320.d.404.f.Marc. neruorum ſauciatorum ſymptomata & curatio 528.e.Æg. neruis ſauciatis conducit granum tinctorium 34.c.Aet. neruus ſcalpello tactus cum periculo diſtenditur 31.e.Celſ. ad neruos ſuppuratos expurgandos 404.b.Marc. neruorum tenſionibus quid medeatur 210.c.Scr.325.f.401.d.Marcell. ad neruorum tumores 402.f.Mar. ad neruorum vexationes 323.f.Mar. neruus vulneratus quomodo curandus 110.e.Orib. neruis vulneratis quid conferat 631.g.Or.721.a.Myr.
neruorum opticorum vſus 528.d.Orib. nerui ſenſorii 107.b.Ruff.
neruearum partium pulſus 149.a.Act. neruoſæ partes duræ 589 a.Aet. neruoſarum partium conuulſio incurabilis 236.g.Aet.
Nerui cuius inter edulia materiæ ſint 221.c.Or.
Νῆστις 108.b.Ruff.
Net, ſeu neta, quid 572.f.570.a.Myr.
Neuis quid medeatur 232.d.Scr.399.f.Mar.
Νεῦρον quid 120.b.Ruff. Νεῦρα quid antiquis Græcis ſignificarint 110.a.b.Ruff.
neuradis vires 634.f.Ægin.504.d.Orib.
neurodes 427.a.Or.
Nicander de aſpide quid ſcripſerit 542.c.Æg.
Nicarium collyrium 361.a.Aet.
Nicephori paſtillus 786.g.Myr.
Nicolai emplaſtrum 678.c.Æg. nicolai Myrepſi ſeculum ſuperſtitioſum 442.b.Myr. nicolaus Rheginus Calaber medicus 364 b.Myr.
Nictatio palpebrarum crebra tabidis febribus familiaris 221.f.Aet.
Nidoroſos ructus bilioſos humores conſequi 183.a.Aet. nidoroſos ructus ex ventriculi immodico & feruenti calore oriri Ibidem.
Nigellæ facultas 21.b.f.Orib.42.b.Aet.
Niger color 47.g.65.c.Act. nigriora animalia, fortiora 76.f.Aet. nigri capilli quid ſignificent 180.b.Aet. nigra egeſtio quid indicet 198.f.Aet. nigra vina ſanguinem generant 45.c.Aet.
ad Nigredinem colli 323.b.Marc. nigredo faciei inuenuſta quidē ſed non noxia 186.a.Act. nigredinis faciei curatio 366.g.Aet.241.a.Act. nigredini faciei quæ conueniant 443.e.Æg.18.f.g.Aet.
nigritiei in cole ſerpentis malignitas, & quando curabilis ſit, quādo non 134.g.Celſ.
Nilammon collyrium 351.c.Aet.
Nilei collyrium 120.g.Celſ. nilei epithema 455.a.Aet. nilei plinthii ſtructura & effigies 167.a.Orib.
Nili collyrium 353.c.Aet.
Nili aqua quàm excellens 261.d.Or.152.h.Aet. nilum frequētant aſpides 621.d.Aet. nili roſæ 166.d.Aet.
Nitri facultas & qualitas 631.f.Ægin.20.b.21.f.55.d.482.h.515.f.605.a.Orib.1.g.5.e.73.a.697.d.Aet. nitri electio 28.a.Or. ex nitro pharmacum Philagrii 606.c.Aet. nitri ſpumæ vires 615.g.Ægin 71.g.Aet. nitrum toſtum 477.g.Or.
nitroſæ aquæ periculū 153.e.Aet. nitroſa balnea 154.g.155.a.Aet. nitroſus ſuccus 110.g.Ruff. nitroſi ſucci natura & facultas 163 e.Or.
Niues vnde 151.a.Aet. nix aceto diſſoluta ad quid 642.c.Aet.
Noctis temperamenta quatuor 150.e.Aet. nox grauis ante iudicationem 193.e.Aet. noctes defluxione laborantibus & inflāmatione vexatis ac febricitantibus cur moleſtiſſimæ 366.e.Or.
nocturna cæcitas quid 184.d.Act. nocturnæ cæcitatis curatio 240.a.Act. noctu cæcutientibus quæ conueniant 310.c.Act.
Nodus anſatus 571.d.Æg. nodi ſimplicis ratio & vſus 156.g.Orib.
Nome quid, & quomodo curanda 587.g.Æg.655.g.Or.318.c.247.e.Act. nomas ex aphthis inueteratis interdum oriri 318.c.Act. nomæ ſupremas & con cauas corporis partes cur magis inuadant 755.a.Caſſ. nomis quid medeatur 49.e.Orib.65.d.Aet.721.b.Myr. nomarum proſerpendo depaſcentium curatio 522.b.Æg.
nomæ mammarum quomodo curandæ 799.a.f.Aet. nomas in pudendis quid ſanet 690.a.Aet. nomæ vteri quomodo curandæ 830.a.Aet. nomis vlcerū quomodo medendum 713.Aet.
Nonus dies quomodo iudicet 179 h.Act.
Notæ aduerſæ valetudinis futuræ 20.d.Celſ. notæ quas aliquis in ſingulis morborum generibus habere poſſit 23.g.Celſ.
notæ ponderum & menſurarum 699.d.Æg.
Nothæ coſtæ, & earum ſitus 168.f.Celſ. Νόθαι πλευραὶ 104.f.Ruff.
Νῶτον 104.e.Ruff.
νωτιαία membrana 110.d.Ruff.
νωτιαῖος μυελὸς 106 g.107.c.110.d.Ruff.
Notus 367.c.Or.
Noua vſurpare pharmaca quando liceat 695.f.Aet.
Nouember Ægyptiis athyr 610.β.f.Aet.
Nouiluniū veri ſimile 150.d.Act.
Noxarum corporis quinque genera 96.e.Celſ. noxæ contrarium opponendum 465.b.Act.
Nubecula oculorum 300.b.Aet.184.a.Act. nubeculas quid extergat 436.g.Æg.
Nubes in vrina quid 860.f.862.d.Th.50.a.Act. nubeculas vrinarum quid excitet 153.a.Act. nubeculæ vrinarum quid denotent 36.e.Act. vide Vrin. nub.
Nuclei nucis qualitas & facultas 31.a.Aet. nucleorum pineorum facultas 20.d.Orib.164.g.Aet.
Numine afflati qui videntur, quomodo curandi 425.a.Æg.
Numenii malagma 88.d Celſ.
Nuſcitioſi verni qui ſint 184.d.Act. nuſcitioſis quæ conferāt 310.c.Act.
Nutrientia multum 62.f.585.d.Or.106.b.Aet.204.c.Act. nutrientia parum 63.b.585.g.Or.106.d.Aet.204.c.Act. & media inter hæc 586.b.Or.106.f.Aet. nutriendi vim habens pharmacum 366.d.Myr.
nutrimētorum, ſiue edulium quæ nutriēdo corpori ſuggeruntur, differentiæ & facultates 368.a.Æg.59.a.& deinceps.205.206.& deinceps.582.f.& deinceps.Orib.103.g.& deinceps.Aet. nutrimentorum differentiæ cō coctionis reſpectu 99.g.Act.
nutrimenti diſpenſatio & diſtributio 6.e.81.f.Act. nutrimentum ex amaro nullum 5.e.Aet. nutrimentum dentium 378.c.Aet. nutrimentum vteri vnde 779.e.Aet.
nutritioni apta non excernuntur 85.e.Act. nutritionis conuenientis & puræ defectus quādo appareat 94.e.Act. nutritionem iuuat aqua 154.a.Aet.
Nutrix infanti qualis eligēda 347.e.Æg.75.d.575.b.Or.164.c.Aet. nutricis ætas 164.c.Aet. nutricis exercitium 164.f.Aet. nutrici quæ cauenda 75.e.Orib. nutricis victus 347.f.Æg.164.f.Aet. nutricis lac quale optimū, & vitioſum quomodo corrigendum, & deficiens reparandum 347.g.348.a.Æg.
nutrix (emplaſtrum) 681.c.Ægin. nutrix (medicamentum) 705.g.Aet.
Nucis arboris & fructus facultas 634.g.Æg.60.b.498.f.583.g.601 b.Or.30.h.Aet. nucum differentiæ 30.b.Act. nucum confectio 395.a.Aet. nucum oleum 18.f.Aet. nux pinguis & vetuſtate rancida liuoris certum remedium 366.b.Aet. nucum rancidarum vis 634.h.Ægin. nuces ſiccas vt viridibus ſimiles facias 371.c.Ægin.
è Nucibus amaris medicamētum 28.b.Celſ. nux iuglans 30.h.

Aet. nuces magnæ & auella-
næ 216.e.Or. nux parua 30.h.
Aet. nucis pineæ ſeu piceæ qua
litas & facultas 629.e. Æg. 584.
b.Or.38.f.48.c.Aet. nucis Pō-
ticæ facultas 634.h.Æg. 498.g.
601.c.Or.30.h.Aet. nucum re
giarum qualitas & facultas 371.
c.Æg.30.h.Aet.30.b.Act. nux
vnguentaria 361.a.Myr.
Nyctalops quid, & nyctalopes
qui,eorúmq; curatio 438.b.Æg.
130.c.646.b. Orib.300. d.320.e.
Aet. 240.a. Act. nyctalopon
remedia 279.c.Mar.
νυκτάλωπες ἐαρινοὶ 184.d.Act.
Νύμφαι quid 228.h.Scr.
Νύμφη quid 102.e.105.c.d.Ruff.542
d.547.a.& cur dicta 544.h.Or.
nymphæ turgentis chirurgia &
præſectio 581. b. Ægin.834. g.
Act.
Nymphæa Latinis claua Herculis,
Gallis baditis 396.c. Marcell.
nymphææ, eiúſque radicis &
florum, facultas 634.g.Æg.20.
d.504.e. 606.h. Or. 44.g.Aet.
ex nymphææ floribus zulapii
vſus 250.a.Act.
nymphæa pteris 419.g.Or.
Nymphodorus 185.a.Celſ. nym
phodori gloſſocomum 179.g.
Orib.
Nymphodoti paſtillus 665.a.Æg.
500.g.504.d.Aet.

O

Obediētem eſſe debere ægrotum
189.c.Aet.
Obeſi cur ſteriles 792.c.Aet. ob-
eſi quibus morborum pericu-
lis obnoxii 20.d.Celſ. obeſio-
ribus an balneorum vſus conue
niat 34.g.Act.
Obfuſcatio oculi quid ſit, & quo-
modo curanda 438.g.Æg.321.f.
Aet.
Obiecta gemina oculis cur obuer
ſentur palpebra ſuperiore infe-
rioréue depreſſa 759.f.Caſſ.
Obliquitas ceruicis vteri partum
reddit difficilem 788.d.Aet.
Obliuionem vnde incurramus 19.
f.Act. obliuionem inducit ve-
neris vſus nimius 117.e.Aet.
obliuioſis quid medeatur 126.
h.Ruff.
Oboli nota, quātitas & pōdus 699
e.700.d. Æg.28.e.Or.267.g.Aet.
84.h.Celſ.243.244 Mar. oboli
minoris quantitas 243.Mar.
Obſcœnarum partium vocabula,
vitia,curationes 133.b.Celſ.
Obſcuratio oculorum quid 300.c.
Aet.184.e Act. obſcuritas &
hebetudo oculorum quomodo
emendanda 130.g.Or.
Obſtetrices vterum dilaniare non
debere 789.b.Aet.
Obſtipitas quid 605.f.Æg.
Obſtruentium catalogus 67.f.244
h.589.a.Or.109.e.Aet. obſtruē
tia ſenibus maximè cauēda 579.
h.Or. obſtructione liberantiū
abſtergentium attenuantium &
expurgantium catalogus 479.a.
e.Or.109.b.Aet. obſtructione
liberat eruū 45.g.Aet. obſtru
ctionibus cunctis ſubueniēs an-
tidotus 421.a.Myr. obſtructio
nes reſeratas quæ ſequantur vri
næ 68.a.Act.
ad Obſtructionem hepatis aperiē-
dam medicamentum 142.b.Or.
obſtructioni viſcerum quomo-
do medendum 251.e.Act.
Obturantia 109.e.Aet.67.f.244.h.
589.a.Or. obturatione liberā-
tia 109.b.Aet.479.a.e.Or. obtu
ratione liberat oſyris 46.a.Aet.
obturationis cauſa, & quid mali
ipſa inferat corpori 208.c. Act.
obturationibus aurium quid me-
deatur 439.g.Æg. obturantia
hepar & ſplenem 368.c.Æg.
obturationi narium quō medē-
dum 295.b.296.a.Aet. obtura-
tio vteri vnde,& quomodo cu-
randa 831.g.Aet.
obturatio in febribus putridis 209.
c.Act. obturationes in peſti-
lentibus & graſſantibus morbis
aperiendas eſſe 223.d.Aet.
Occaſio vbi commodet, & vbi nō
211.h.Aet.
Occaſus & ortus ſtellarum 151.g.
152.a.Aet. occidentalium ven-
rum ratio 151.f.Aet.
Occiput 101.e. Ruff.545. b.Or.
occipitis malis vetuſtis quæ ve-
na ſecanda 194.e.Act.
Occulta ex cauſa laborātibus quid
profit 210.c.Scr.
Occupati negotiis quomodo alen
di 81.a.Or.360.c.Æg.
Ochra 484.a.Or. ex ochra em-
plaſtrum 774.b.Aet.324.h.Act.
Ochri cuius inter edulia ſint mate
riæ 83.e.Ar.370.d.Æg.56.g.Aet.
Ocimaſtrū 407.e.450.e.Or. oci-
maſtri facultas 612.c. Æg.511.f.
Orib.
Ὠκιμοειδὲς 449.d.450.e.512.f.Or.
Ocimum cuius inter edulia ſit ma
teriæ 369.a.Æg.583.c.Or.107.f.
Aet. ocimi facultas 369.a.647
b.Ægin.19.d. 450.e.512.f.583.c.
Or.58.e.Aet. ocimum baſili-
cum 58.e.Aet.
Octauiæ dentifricium 203.a.Scr.
October Ægyptiis Phaophi 610.ß.
f.Aet.
Oculorū natura 299.a.Aet. ocu-
lorum vſus 118.a.Celſ. oculo-
rum partes 112.c.115.e.Ruff.526
d.Or.299.a.Aet. oculi partes
exteriores 102.a.Ruff. oculi
alula quid 184.a.Act. oculorū
foramina 168.d.Celſ. oculi hu
mores quot, & qui 759.e.Caſſ.
526.d.Or.299.c.Aet. oculorū
muſculi 554.f.Or. oculorum
tunicæ 107.c. Ruff. 759.e. Caſſ.
526.d.e.Or.
oculi acri viſu præditi quid ſignifi-
cent 363.b.Æg. oculi alterius
affectus cur magis irritet 757.c.
Caſſ. oculi collyriis adſtricto
riis obliti cur clauſi minus cru-
cientur adſtrictióne,aperti vehe
mentius 763.c.Caſſ. oculus o-
culo affecto condolet, cur non
itidē auris 757.g.Caſ. oculis qd
cerebrum ſuppeditet 295.b.Aet.
oculos ingentibus & variis caſi-
bus patere, ideóq; ſumma cura
tuendos eſſe 118.a.Celſ. ocu-
lorum affectus 12.a.b.14.b.Act.
oculorū affectuum primæ cau-
ſæ 182.c.Act. oculorum morbi
qui ſint, & quō ſinguli curandi
167.c.& deinceps, Tr. 431.h.&
deinceps,555.a.&deinceps,Æg.
128.c.& deinceps,645.d.& dein
ceps,Or.299.d.& deinceps,Aet.
182 c.237.g.&deinceps,Act.118
a.& deinceps,Celſ. oculo af-
fecto primo die nihil adhibēdū
119.c.Celſ. oculis affectis quæ
vena ſecanda ſit 9.f.Or. ocu-
los curari ſanguinis detractione,
medicamento,balneo,ex auto-
ritate Hippocratis 119.d.Celſ.
oculorum vitia omnia ferè ſim
plicibus & prōptis remediis tol-
li 125.h Celſ. oculi affectioni-
bus ægrè cedentibus quid adhi
bendum 309.d.Act. oculorum
graues morbos validioribus me
dicamentis curari 122.b.Celſ.
oculorum vitia quæ ſcalpello &
manib' curari poſſint 142.d.Cel.
ocularium medicamentorum cata
logus ac ſingulorum explicata
facultas 304.f.Act. ocularibus
medicamētis admiſceri aquam
pluuiam 152.f.Armeniacum pi-
ctorum 71.c. cornu ceruinum
91.b. hæmatiten lapidem 66.g.
ſtibium 74.c.Aet. ocularis a-
qua 666.e.Myr. ocularīū col-
lyriorum compoſitiones diuer-
ſæ 167.d.168.f.&c. Tr. 669.e.
&c.Æg. 49.f.Or. 340.a.&c.Aet.
307.a.308.c.Act. 655.a.&c.Myr.
119.d. Celſ. 198.g. Scr. 264.f.
279.f.Marc. ocularibus colly-
riis ad fluxionem oculorum de
ſtinatis admiſceri cornu cerui-
num 91.b.Aet. oculares illi-
tiones 338.e. 339.Aet. oculis
balnea quæ conferāt 359.g.Æg.
ex Oculis humores ducentia 22.b.
478.e. Or. oculos purgantia
143.f.Aet. oculos ſanos & in-
columes quid conſeruet 307.a.
Act.366.d.379.g.420.f.Myr.
oculorum acumini quid conferat
647.b. Or. oculis claritatem
quid conciliet 270.e.336.d.Mar.
ad oculorum vitia quælibet 267
b.274.f.Mar.
Oculorum albuginis curatio 646.
g.Or. vide plura in Albug.
oculorum albugines attenuans
materia 316.c.Act. oculorum
albugines deterit ſuccus ſeminis
dracontii 17.c.Aet. oculorum
albugines vt tingēdæ 647.c.Or.
oculorum ardori proſunt violæ
28.e.Aet. oculorum aſperitu-
dines quid liquet 306.b.Act.
ad oculorum aſperitudinē 270.
f.276.e.280.b.e.Mar. oculorū
caligini quō obſtandum 354.c.
Æg. oculorum caligo quō e-
mendanda 80.d.646.g.Or. ad
oculorum caliginem medica-
mentum 53.a.Or. vide plura
in Caligo. oculorum carbun-
culi curatio 177.a.Tr.311.a.Aet.
184.b.239.f.Act. oculi chemoſi
quid congruat 308.e.Act. vide
Chemoſis. oculorum cicatri-
ces ſuperficiariæ quibus nomi-
nibus appellentur 184.a.Act.
oculorū cicatricibus quomodo
medendum 315.g.316.c.h.Aet.
oculorum cicatricibus quid me
deatur 11.a.31.g.39 g.50.h.Aet.
276.d.277.f.Marc. oculorum
cicatrices quid detergat 91.c.
Aet. ad oculorum cicatrices
nō veteres 273.f.g.274.d.e.Mar.
oculorū conturbationibus quid
medeatur 197.a.Scrib. oculis
cruentis quomodo ſuccurren-
dum 14.e.Act. ad oculos cru-
ore ſuffuſos 278.b.Mar. ocu-
lis cruentis ex plaga quomodo
medendum 646.c.Or. oculo-
rum debilitati quō medendum
320.c.Aet. ad oculorū defluxū
vetuſtum 361.b.Oribaſ. 261.g.
Act. oculorum denſitas, e-
iúſque curatio 172.d.Tr.299.h.
318.h.Aet. ad oculos depilatos
768.h.Myr. ad oculorum de-
ſtillationem 273.c.Mar. ad o-
culorum diatheſes 279.g.Marc.
oculi diſtortio vnde 184.g.Act.
oculorum dolor omnium maxi
mè excruciat 167.e.Tr. oculo
rum doloris curatio 432.a.Æg.
128.e.645.f.Or. oculorum do
lorem & inflammationem tem
peſtatis vitio prorogari 120.d.
Celſ. oculis dolentibus in abſ
tinentia & alui ductione multū
auxilii 119.e.Celſ. oculis, do-
lor eorum ſi ſomnum auertat,
anodyna adhibenda 120.c.Celſ.
oculis dolētibus vena quæ ſecā-
da 120.d.Aet. ad oculorū do-
lores omnes & multiplices col-
lyria & remedia diuerſa 264.f.
274.h.Mar. oculorum dolori
quid medeatur 17.f. Aet.265.h.
268.f. Act.360.b. 409.d.410.a.c.
422.e.810.a. Myr.364. d. 411.f.
Mar. oculorū doloris ex acri
humore curatio 171.d.Tr. ocu
li doloris ex obſtructione cura-
tio 172.a.Tr. oculorū doloris
magni curatio 119.a.Celſ. ocu-
lorū dolores grauiſſimos venæ
ſectio è directo lenit 308.d.Or.
oculi doloribus maximis quid
conueniat 308.a.d.309.a.c.Act.
oculorum epicaumatis quō me
dendum 646.g.Or. vide Epi-
cauma. ad oculorum epipho
ras 289.c.309.e.310 d.Mar. ad
oculi excreſcentes carnes 277.f.
Mar. oculi expreſſio vnde 185
a.Act. oculorum expreſſionis
curatio 439.b.Ægin.240.d.Act.
de oculorum extrinſecus offen-
ſorū curatione fabula 125.f.Cel.
oculi fluxio quid ab inflāmatio-
ne differat 182.e.Act. oculorū
fluxio quō tollenda 645.g. Or.
ad oculos fluētes vnguinum ac-
cōmodatorū materia 399.c.Or.
oculorū fluoribus quid medea-
tur 77.d.79.d.95.g. Aet.279 h.
308.a.c.d.e.g.h. 309.c.d.e. Act.
277.f.Mar. oculorum fluxio-
nibus acrib.quid conueniat 596
c.Or. oculis fluxione diutur-
na laborātibus quid medeatur
361.b.Or.126.e.Aet. oculorū
frigidæ intemperiei ſymptoma
ta,cauſæ, & curatio 304.f.Aet.
oculi glauci quō nigri fiant 307.
f.310.c.Act. oculorum hebe-
tudini quō medendum 130.g.
646.g.Or. oculorum hebetu-
dini quid conferat 70.d.Aet.257
g.278.f.329.g.Act. oculorum
qui ægrè humectantur humo-
res impetuoſos quid auertat 308
f.Act. oculos humectos ſanat
fuligo ex cortice pini 48.d.Aet.
ad oculum ictu læſum 278.a.c.
Marc. oculo illapſa vt extra-
henda 647.g.Or.278.d.Mar.
oculorum imbecillitas 125. c.
Celſ. oculos imbecillos iuuat
fuligo picis 48.b.Aet. oculi im
minutio quid 184.c.Act. ocu-
lorum imminutorū aliquo caſu
curatio 121.f.Celſ. oculis inſi-
xū aliquid ſi ſit,quō eis medēdū
306.g.Aet. oculi inflāmatio-
nis origo & ſymptomata:&quid
ab fluxione differat 182.e. Act

oculorũ inflammatione feruẽti laborãtibus, aſpredinis cuiuſdã ſenſus cur oboriatur 764. b. Caſſ. oculorum inflammationis curatio 435.g.Æg 645.f.Or. 301.a.d.Aet.120.f.121.a.Celſ. oculorum inflãmationibus quæ conducant 520.e.Æg.40.d.Aet. 306.c.308.d.Act. oculorũ inflãmationis grauis curatio 120.a.Celſ. oculi inflammationibus intentis quid medeatur 308 d.Act. oculi inflatio quid, & quomodo curanda 305.a.Aet. oculi inuſtionibus quid medeatur 309.c.Act. oculi lacrymãtes quomodo curãdi 132.a.Or. oculis lacrymoſis quid medeatur 48.b.50.c. Aet.353.a.390.d. 391.g.417.d.443.f.470.f.Myr. 275.c.276.f.278.f.Mar. oculos lacrymantes crebrò, vt exſicces 268.a.Mar. oculis lippientibus quid conferat 608.a.Or. oculorum lippientium cataplaſma 230.c.Aet. oculorum lippientiũ perunctiones galacticæ 266.c.Mar. ad oculorum liuorem 278.c.Mar. oculi maciei & tabis curatio 437.h.438.a.Æg.324 g.Aet. oculis madentibus medetur aloe 9.e.Aet. oculorum obfuſcatio ſeu obſcuratio quid, & quomodo curãda 438 g.Æg. 130.g.646.g.Orib.300.c.321.f. Aet.184.e.Act. oculorum obtenebrationi & obſcurationi quid medeatur 279.h.310.b.Act. oculorum obſcurationis in febribus curatio 232.h.Aet. ad oculorum papulas & puſtulas 273.f.274.c.Marc. ad oculorũ pilos pungentes 768.g.769.f. Myr. oculi ex plaga ſubcruenti facti quomodo curandi 646.c.Or. ad oculorum plumbum 276.d.f.Mar. oculi procidentia quid 183.g.Act. oculos prociduos facit cucurbita intẽpeſtiuè admota 48.b.122.d.148.b.Aet. oculi procidẽtiæ quid medeatur 309.c.Act. oculi prolapſus curatio 436.b.Æg. ad oculorum pruritum 274.h.276.e.Marc. oculi pſydracas quid ſanet 309.a.Act. oculi pterygiorum curatio 437.a.557.d.Æg.646.g.Or. 325.f.Aet. oculis puerorum inflammatis quomodo medendum 166.d.Aet. oculorum reſolutio quomodo curanda 161.d.Tr.322.g.Aet. oculis rheumate capitis grauatis quid medeatur 263.h.Mar. ad rupta in oculo 647.d.Or. ad oculos ſanguine ſuffuſos 266.b.Marc. oculorũ ſcabies quomodo tollenda 647.e.Or. oculis ſcabris quid medeatur 84.c.Aet.310.a. Act.275.c.f.g.277.h.279.g.Mar. oculorum ſcabræ lippitudini quid ſuccurrat 309.g.Act. oculis, ſuffuſione imminente, culicum, muſcarum, formicarúmque imagines cur obuerſentur 758.a.Caſſ. oculorum ſuffuſionis curatio 646.g.Or. oculorũ ſuffuſionibus quid medeatur 37.f.41.h.Aet. oculorũ ſuffuſioni ex ictu quid medeatur 610.c.Or. oculorum ſuppuratorum curatio 437.c.558.a.Æg. ad oculorum ſuppurationes 273 f.280.a.g.281.a.Mar. oculi tabes quid 184.Act.184.c.Act. oculorũ tabis curatio 437.h.Æg. oc. tenebræ ne offundantur 80.d Or. oculorũ tumoribus q d medeatur 308.e.309.f.Act.273.c.274 e.Mar. oculorũ turbatio quõ curanda 645.d.Or. oculorum vlcera ex puſtulis ſæpè fieri 121.e.Celſ. oculorum vlcera quõ curanda 646.g.Or. oculorum vlcera à dolore quõ vindicanda 435.h.Æg. oculorum vlcera cicatrice quæ indigeãt 315.d.Aet. oculorum vlceribus explendis idonea cadmia 72.f.Aet. ad oculorũ vlcera 274.c.Mar. oculorum vlcera canceroſa quõ curanda 312.e.313.a.Aet. oculorum vlceribus cauis quõ medẽdum 123.a.Celſ. ad oculorum vlcera ſordida cruſtáſq; habẽtia 273.e.293.a.Mar. oculis vlceratis ab igne, quõ medendũ 306 f.Aet. oculi vnguis 12.c.Act. oculorũ vngues quid tollat 611 a.Or.

Oculi albo innatis quõ medẽdum 324.e.Aet. ad oculorum angulos contritos 277.g.Mar. oculi angulo magno increſcentis carnis eroſio 435.e.557.c.Æg. oculi angulis maioribus eroſis conueniens medicamentum 307.e.Act. oculi bulbus quõ afficiatur 557.d.Æg. oculi membranarum extuberationibus quid conferat 308.e.Act. oculorum tunicis induratis quæ accõmodãda 306.e.Act. oculi tunicarũ ruptioni quid medeatur 274.f. Marc.

Odocos Gallis dicta, Latinis ebulus 262.f.Mar.

Ὀδὼς Hippocrati quid 107.e.Ruff.

Ὀδόντες 103.b.Ruff.

Odorũ cõſideratio ad tẽperamẽtorũ in ſimplicibus cognitionẽ quid cõferat 609.c.Æg. odorũ copia vnde proueniat 463.f.Or. odorem aromatum procul ab igne remoti cur melius excipiãt 760.f.Caſſ.

odore fœtido mouentia 56.b.Celſ. odorem fœtidum corporis quid tollat 369.b.Aet. odorem iucundum corpori conciliantia 353.e.Æg.368.d.Aet.

odoratus & guſtus conſpiratio 6.c.Aet. odoratus inſtrumentũ 529.a.Or. odoratus affectus 13.a.Act. odoratus affectus peculiares & itẽ cum reliquis ſenſibus communes qui 185.b.Act. odoratus læſio vbi conſiſtat 295 e.Aet. odoratus oblæſio quomodo curanda 295.b.296.297. Aet.

odoratorum natura 464.b.Or. odoratorũ ſpecies duæ 6.c.Aet. 463.g.Or. odorata omnia eſſe calida 463.f.Or. odorata corroborare ſtomachũ 447.f.Aet. odoratis quando vtendum & quando nõ, quum purgandum eſt 198.g.Act. odoratus qualis in ſtrangulationibus vteri faciendus, item quando vterus procidit 395.g.Orib. item in diſſolutione virium 396.a.Orib.

odoramentorum variorum confectiones 837.g.838.a.Aet. odoramentum optimum 230.d.Aet. odorata antidotus 411.b.431.g. Myr. odoratum medicamentum 324.a.Act. odoratum vnguentum 718.c.Myr.

Oe, hoc eſt ſorbum 504.h.Orib.

OEdema quid, vnde oriatur, & quõ ei medendum 516.c.Ægin. 636.b.Or.736.a.Aet.189.a.245.f. Act. ad œdemata 821.g.Myr. οἰδήματα palpebrarum 183.a. Act.

OEnagræ deſcriptio 432.g.Or. œnagræ ſeu œnothuris vires 635 c.Æg.

OEnanthe quid 19.d.Aet. œnãthæ deſcriptio 432.e.Or. œnãthæ facultas 635.a.Æg. œnanthes confectio 747.d.Myr. ex œnanthe antidotus 430.c. Myrepſ.

œnanthariorum ſeu œnanthinorũ etymologia, vſus, & conficiendorum ratio 692.e.Ægin.837.g. 838.a.Aet. œnantharion 747.c Myr. œnanthinum medicamentum 324.e.Act. œnanthinum oleum 19.d.Aet.

OEnogarum 503.a.Myr.

OEnomeli 746.a.Myr.

Οἴνωψ color 855.h.Theoph.

OEnos. vide Vinum.

OEſophagos 107.f.Ruff.535.g. Orib.

OEſypus vnde fiat, quam vim habeat, & quomodo paretur 620.g.Æg.84.a.772.g.Aet. œſypi liquidi medicamenti præparatio 681.f.Æg.

Officinarũ phar. error 366.c.Myr. officinis vſitatæ compoſitiones raro rectæ 390.c.Myr.

Officium medici boni 193.g.Aet. officium medici ex ſentẽtia Aſclepiadis 43.c.Celſ.

Oleæ, fructúſque ipſius, facultas 619.f.Æg.19.g.28.e.495.b.597.h.Or.17.g.Aet. olea, nulla interueniente aciditate, dulcis 3.e. Aet. oleæ Æthiopicæ lacryma quas vires habeat 619.f.Æg. oleæ ſylueſtris lacryma qua vi polleat 387.e.Aet.

oleaſter 423.f.Or.

Olecranon 104.b.Ruff.546.d. Orib.

Olei vis & facultas 619.g.Æg.495.b.598.a.Or.17.h.Aet.33.a.Act. olei coctio 30.a.Or. olei affrictus ad quid 591.g.Aet. oleũ venenis mederi 544.b.Æg. ex oleo & aceto emplaſtri confectio 750.a.Aet.

oleorum differẽtiæ & facultas 619 g.Æg.465.f.495.b.Orib.18.c.& deinceps.Aet. oleorum compoſitiones diuerſæ, eorúmq; facultas & vſus 688.b.Ægin.18.c. Aet.327.e.Act.599.a.Myr. olea cõſpiſſanda quomodo 59.c.Ar.

oleorum digerentium genera 674 h.675.a.Orib. olea diſcuſſoria 530.b.Æg. oleum dulce, inſulſum, lotum 20.c.Or. oleũ dulciſſimum 19.a.21.c.Orib. oleum purgatorium quomodo præparetur 143.a.Aet. oleum temperatum 21.h.Or. oleum vetuſtum 22.d.Or.

oleoſorum qualitas & facultas 463 d.Or.609.e.Æg. oleoſa qualitas 24.f.Act.

Oleum ægirinum ſeu è populo nigra 689.g.Ægin.18.d.Aet.599.b. Myr. olei amaracini compoſitio & facultas 691.a.Æg.22.a. Aet.603.e.Myr. oleum amygdalinum 689.h.Æg.18.e.Aet. 329.f.33.b.Act.599.c.Myr. ex anemone 606.f.Myr. anethinum 689.b.Æg.20.d.Aet.328.f. Act.601.e.Myr. balaninum 690.b.Æg. capniſton 606.a. Myr. caryinum 329 h.Act. cedrini facultas 19.f.21.f.Orib. chamæmelinum 689.b.Æg.20.b.Aet.328.f.Act.601.c.Myr.22.b.Or. cicinum ſeu ricininum 689 g.Æg.18.c.Aet.599.a.Myr. cnicinum 330.a.Act. cnidiinum 330.a.Act. crocinũ 691.c.Æg. cyprinum 690.g.Æg. 22.b.Aet.328.c.Act.603.g.607.c. 608.a.Myr.20.f.Or. Cyzicenũ 692.c.Æg.22.e.Aet.604.c.Myr. cucumerinum 607.f.608.a.Myr. è fœnogræco 20.g.Aet.601.h. Myr. foliatum 692.e.Æg.838. f.Aet.605.f.Myr. gleucinum 692.a.Æg.609.a.Aet.327.g.Act. 606.h.Myr. hyoſcyaminum 330.a.Act. Iaſme à Perſis dictum 21.b.Aet.602.c.Myrepſ. irinum 691.b.Æg.22.d.Aet.329. a.Act.604.a.Myr. è iuglandibus 599.d.Myr. laurinum 690 c.Æg.18.g.Aet.329.d.Act.599.e. Myr.20.f.22.d.Or. lentiſcinũ 690.c.Æg.19.c.Aet.465.f.Orib. 600.b.Myr. leucophyllinum 606.g.Myr. liliaceum 689.c. Æg.20.e.Aet.328.g.Act.601.f. Myr.22.b.Or. è lini ſemine 18.d.Aet.599.b.Myr. lucernarium 18.d.Aet. malabathrinũ ſeu foliatum 692.e.Ægin.23.h. Aet.605.f.Myr. mandragoræ 608.d.Myr. marciaton 691.e. Æg. maſtichinum 690.d.Æg. 21.e.Aet.329.b.Act.603.a.606.e. 608.c.Myr.495.d.Or. megalium 21.e.Act.603.d.Myr. melanthinum 330.a.Act. melinũ 689.f.Æg.19.d.Aet.329.b.Act. 600.d.Myr. mendeſium 691. d.Ægin.21.g.Aet.603.d.Myr. metopiũ 21.g.Aet.329.g.Act. 603.c.Myr. moſchatum 404. e.Aet. myrobalaninum 18.f. Aet.599.e.Myr. myrtinum 21 c.Aet.329.a.Act.602.f.Myr.19. g.Or. narciſſinum 20.h.Aet. 602.a.Myr. nardinum 22.e. Aet.327.f.Act. nardinum Cyzicenum 692.c.Æg.604.c.Myr. nardinum Ioannis vnguentarii 604.g.Myr. nardini confectio magis varia 604.g.Myr. nenupharinum 608.e.Myr. nucum 18.f.Aet. œnanthinum 19.d. Aet.600.c.Myr. omotribes 18 a.Aet.329.e.Act. omphacinum 18.a.Aet.329.e.Act. picini vires 637.c.Ægin. è populo nigra 18.d.Aet.599.b.Myrepſ. raphaninum 689.g.Ægin.18.d.Aet.330.a.Act.599.b. Myrepſ.19.c.Orib. ricininum 689.g.Ægin.18.c.599.a. Myrepſ. roſaceum 689.a.Ægin.19.f.Aet.328.e.Act.600.f. 776.b.Myrepſ.21.f.Orib. roſaceum inter frigida numerari 1.c.Aet. rutacei vires & compoſitio 328.h.Act. ſabinum 17.h.Aet. Salca 23.f.828. d.Aet.605.b.e.Myrepſ. ſeſaminum 689.f.Ægin.19.b.Act. 329.h.Act.600.a.Myr.19.g.Cr.

ſicyonium 590.e.Myr.21.f.Aet. 328.d.Act.603.b.Myr.22.b. Or. ſinapinum 330.a. Act. ſpicatũ 838.f.Aet. ſtyracinũ 21.e. Aet. 603.a.Myr. ſuffumigabile 24. c.Aet. ſulphurati vſus 427. e. Æg. ſuſinum 689.c.Æg. 20.e. Aet.601.f.Myr. telinum 20.g. Aet. therebinthinum 495. d. Or. violaceum 689.e. Æg. 21. a.Aet.329.a.Act.602.c.Myr.
Olfactus affectionum dignotio & curatio 442. b. Æg. olfactum quæ ſtimulent 6.b.Aet.
olfactoriorum vſus 395.g.Or.
Oligophoron vinum 32.b.Act.
Oliuæ cuius in nutriendo ſint materiæ 371.c. Ægin. 216.d. 583.g. 557.h.Or.104.g.Aet. oliua colymbas 17.g.Aet. oliua drupa 17.g. Aet. oliuæ nigræ 236. c. oliuæ albæ 236. e. oliuæ confractæ 236. e. Or. oliuæ purgatoriæ 650.d.Æg.363.c. Orib. 101.f.Aet. oliuarum ſalſarum virtus 110.c. Aet. oliua ſylueſtris 423.f.Or.
oliuæ rami 495.a.Or.
Olostei vis 635.c.Æg.504.g.Or.
Olera qualis in nutriendo ſint materiæ 368.e.Æg.28.b.Act. olerum nullum eſſe boni ſucci 107. e.Aet. olera aluum adſtringẽtia 250.c.Tr. olera frigefaciẽtia & humectantia mediocriter 489.e Ægin. olera valentiora quæ 36.e.Celſ. olera venenata quæ 628.c. Aet. olera venerẽ mouentia 118.c.Aet.
olera comitialibus quæ conueniãt 152.e. quæ dyſenteriacis 253. e. quæ phreniticis 148.e.Tr.
olus atrum 420.e.Or.
Olympiacum collyrium 671.f.Æg.
Olympianum oxyporium 333. b. Marc.
Olynthi 504.g.Or.
Olyra 209.h.Or.107.d.Aet.
Olyſcii quantitas 243.Marc.
Omentum 108.d.Ruff.538.f.Orib. 64.e.Celſ. omẽti ſitus & qualitas 118.f.Ruff. omenti deſcẽdentis curatio 157.a. Celſ. omenti hernia 692. d. Aet. omenti prolapſus curatio 571. g. Ægin.
Ὠμὴ λῦσις 317.g.Act.
Ὠμόχυμα quæ 203.d.Act.
Ὠμοπλάτη 203.g.Ruff. ὠμοπλάται 169.g.Celſ.
Ὦμος 103.g.Ruff. ὦμοι in vulua quid 109.b.Ruff.
Ὠμοτίδες 60.h.Celſ.
Ὠμοτριβὲς oleum 329.e. Act. 18. a. Aet.
Omphacini olei vires & compoſitio 329.e.Act.18.a.Aet.
Omphacitis quid 462. a. Ægin. omphacitidis gallæ facultas 625 g.Ægin.499.d.501.g.Orib.31.h. Aet.
Omphacitæ vini confectio 274. e. Orib.
Omphacium quid, quomodo parandum, & quodnam optimũ 432.f.Orib. omphacii facultas 635.c.Æg.20.a.f.22.c. Or. 33. d. 306.b.Act. omphacii & aceti differentia 4.a.Aet. omphacii confectio 751.a.Myr. omphacii electio 26.h.Or.
Omphacocarpi facultas 614.d.Æg. 11.f.Aet.
Omphacomelitis confectio 669.c. Æg.271.c. Or. 238.f.Aet. 750.h. Myr. omphacomeli, rhodomeli & diacodion, in ueteraſcere valde poſtulant 268.d.Or.
Ὀμφαλὸς 104.g.112.a.Ruff.
Onagrum 504.g. Orib.
Onitis Latinis herba vrceolaris 482.e.Marc.
Onobrychis deſcriptio 432.g. Or. onobrychis facultas 635.d. Æg. 482.g.504.g.Or.
Onoclea 575.h.Myr. onocleæ anchuſæ vires 611.b.Æg.489.e.Or. 7.f.Aet.
Onochili anchuſæ facultas 611. b. Æg.489.f.Or.7.g.Aet.
Onocholes anchuſa 404.f.Or.
Onoma(herba) 504.g.Or.
onomis 635.d.Æg.
Ononidis facultas 614. d. 635. e. Æg.504.g.Or.
Onoſmatis vires 635.d.Æg.
Onothera ſeu Onothuris 504. g. Orib.
Onothuris vires 635.c. Æg. 504.g. Orib.
Onyx quid, & qui præſtantiſſimus 434.a.Orib. onyx Dioſcoridi quid 355.d.Myr. onychis electio 26 h.Or. onychum vires 635.e.Æg.
onychitæ color 855.c.Theoph.
onychitis 454.c.Or.
Ὄνυξ ἥπατος 108.e.Ruff. ὄνυξ in oculo quid 184.a.Act.
Operculorum in organis vſus 165. g.Or.
Ophiaſis quid, vnde dicta, & quomodo curanda 411 β c.Æg.642. g.Orib. 276.e.Aet. 181.c. 289.g. Act.117.d. Celſ. ophiaſi quid medeatur 119.a.Aet.329.e. Act.
Ophigenion 416.f.Or.
Ophioſcordi vis 641.a.Æg.
Ophioſtaphylos 409.b.Or.
Ophites lapis 514.d.Or.69.d.Aet.
Ophthalmia quid, & quomodo curanda 432.c.Æg.128.a. Or. 182. d.237.g.Act.
Ὀφρύες 101.f.Ruff.
Opinatrix animæ pars 20.a.Act.
Opiſthotonos affectio quæ ſit, eiúſque cauſæ notæ & curatio 2.e.3.c.Aret.430.e.431.g. Ægin. 124.f.Orib.154.c.Act.67.c.Celſ. 235.d.Scrib.320.c. Marc. opiſthotono opiſthotonicíſq; quid medeatur 51.a.Aet. 328. c. Act. 355.d.Myr.235.d.Scr.303.c.320. c.e.Marc.
Opium quid ſit 223.g.Scrib.259.e. Act. opium verum quod ſit, & vbi adhibendum 265.e. Mar. opiũ, ſeu papaueris ſuccus, quomodo probandum ſit, quomodo adulteretur, & colligatur 428 g.429.a.Or. opii facultas 182. a. Tr.633.b.Æg.478.c.Aet. opii in dolore capitis quum vigiliæ vrgent vſus 138.g.Trall. opio admiſcenda quæ ſint 478. c.Aet. ex opio antidotus 425. d.439.g.Myr.
opii poti ſymptomata & remedia 223.g.Scr.644.g.Aet.
Opobalſamum 21.f.Or. opobalſami confectio 747.a.Myrepſ. opobalſami probatio 747. b. Myr.
Opocarpaſum venenoſum eſſe 628 c.Aet.
Opopanax vnde fiat 636.e. Æg. opopanacis coctio 30. d. Orib. opopanacis facultas 636. e. Æg. 19.e.21.a.22.b.505.d. 607.a. Or. 46.c.698.c.Aet.
Ὀπῶραι 205.b. Act. ὀπώρα σύφυσα quæ 74.g.Aret.
Ὀπὸς, ſeu liquor, Cyrenaicus & Medicus quam vim habeant 635. f. Æg.505.a.Or.45.f.Aet.
Oppilatio hepatis quomodo curãda 511.h.Aet. oppilatio nariũ quomodo fiat 201.e.Scr.
Ὄψις 112 c.Ruff.
Orbiculorum in organis vſus 164. a.Or.
orbiculorum compoſitio 276. b. Act. orbiculi è ſagapeno 277. c.Act.
Orbicularis herba Græcis cyclaminus 257.h.347.d.Marc.
Orcheſtæ acopon 587.a.Aet. orcheſtæ vnguentum 610.a f. Aet.
Ὄρχεις 105.a.Ruff.
Orchis herba, eiúſq; facultas 515. d.635.h.Æg.505.b.Or.45.h.577. e.Aet. orcheos ſpecies, earúmque deſcriptio 433.e.Or.
Orcyinus (piſcis) 226.g.Or.
Ordei facultas 36.b. Aet. ordei dulcor medius 2. a. Aet. ordeolum palpebrarum 333.f.Aet. vide plura in H.
Oreoſelinon, eiúſque facultas 433. b.Or.635.g.Æg.
Oreſtes quo genere inſaniæ laborauerit 54.e.Celſ.
oreſtia herba 433.b.Or.
Organorum medicinalium differentia 161.e. Or. organorum materia quæ 162.c.Orib. organorum partes, earúmq; vſus 162.f.Or. organorum partes mobiles & immobiles quæ ſint 166.a.Or. organi tractorii motus 168.e.Or. organicus modus in luxandis reſtituẽdis quis ſit 161.e.Or.
Organa mollit venus 117.h.Aet. organa obturata ſanat porrum ſylueſtre 10.b.Aet. organis robur addit caroum 30.g.Aet.
Ὀργὴ per χολὴν ſignificatur 21. e. Aret.
Oribaſius cur in ſuo cõpendio medicinali chirurgiam omiſerit 5. c.Or. oribaſius febre peſtilenti correptus, ex cruris ſcarificatione morbum euaſit 317.d.Or. oribaſii aridum 342. b. Aet. oribaſii paſtillus 795. g. Myr. oribaſii theriaca 660.b.Aet.
Orientis princeps ſuffumigiũ moſchatum quomodo paret 840. f. Aet.
orientales venti vehementiſſ. 151.f. Aet. orientales venti tres 150. f.Aet.
Origani ſpecierum deſcriptio 433. c.Orib. origani facultas 635.f. Æg.19.f. 22.c. 483.g.505.b.607. b.Or.45.f. Aet. origani doſis 327.f. Or. origanum balneis iniici 154.e.Aet. origanum viride 12.e.Or.
Orionis ortus & occaſus 152.h.151 a.Aet.
Ormini deſcriptio 433.d. Orib. ormini vires 635.g.Ægin. orminum venerem excitare 8. c. Orib.
Orobanchæ facultas 635.g. Ægin. 505.b.Or.45.g.Aet.
Orobethron 447.d.Or.
Orobi, id eſt erui, facultas 635. g Æg. 505.b.Orib.45.g.Aet.51.g. Actuar. ex orobo antidotus 431. b. Aet.
orobium 425. g. Or. orobiæi ciceris vires 598.d.607.b.Orib.25. f.Aet.
Orophe Syris quid 548.d.Aet.
Orpheus calaminthæ quid tribua 29.e. quid ſaluiæ 25. a. Aet.
Orphorum (piſcium) inter alimenta corporis qualitas & facultas 224.h.Or.88.g.Aet.
Ὄῤῥος 105.a.Ruff.
Orthopnœa quid, vnde nomen & originem habeat, & quomodo curanda 30.b.Ar.449.f.Æg.414. f.Aet.157.b.218.f.Act.68.f.Celſ. orthopnœæ incipientis notæ 30 d. Aret. orthopnœæ ſymptomata 30. c. Aret. orthopnœæ qui magis obnoxii 30.c.Aret. orthopnœæ orthopnoicis quid medeatur 608.e.609.b.Or. 95 c. 651.f.Aet.257.g.Act. 390.e. 391. g.392.e.397.c.402.b.407. b. 409. b.410.g.412.f.418.a.421.e.422.d. 438.c.Myr.341.e.Marc. ad orthopnoicos, potus 750.g Myr.
Ortus animantium omnium ex vtero 879.a.Aet. ortus & occaſus ſtellarum 151.g.152.a.Aet.
Orycalus (piſcis) 231.b.Or.
Oryzæ facultas, & qualis inter edulia ſit materiæ 65.d.Aret. 370. b. 635.g.Æg.210.f.Orib.45.g.Aet. 27. g. Act. oryzã cum lacte coqui 79.f.Aet.
Os & in eo contenta 103.b. 116.b Ruff. oris, oréque contentorum affectiones, earúmque curatio 444.c.Æg.653.a.&c. 655.a. Or.377.& deinceps. Aet. 186.b. 314.b.Act. oris vitia quæ manu & ferro curentur 149.e.Cel. ad oris vitia quælibet 301.f 291. c.293.a. Marc. ad oris vitia in infantibus 293. a. Marc. oris remedia ſummaria 395.b.Aet.
ori balnea accommoda & ſalubria quæ ſint 359.f.Æg.155.c.Aet. oris elutio contra Aſclepiadem 43.f.Celſ. de oris illitionibus doctrina ſummaria 395.b.Aet. oris illitionum vſus & confectio 667.d.Æg.
ore detrahenda materia quomodo ſit 195.f. Scrib. ore materiam humoris detrahẽtia 249.f. Mar. ex ore humores ſeu humiditatem trahenta medicamẽta 478. e.Or.144.d. Aet. ore pituitam elicientia 82.b.Aret.
oris amaritudo vnde 159.e.Act. oris ardori medentur violæ 28. e.Aet. oris cancro quomodo medendum 203.e. Scrib. oris cauitati quid conducat 316. b. Act. oris cruſtas quid ſanet 316 g.317.a.Act. oris fœtori quomodo medendũ 377.a Aet 653. a.Or. oris fœtori quid medeatur 421.a.747.f.Myr.336.d.Mar. oris graueolentia vnde oriatur 473. c. Æg. oris graueolentia ex nimio coitu 117. f. Aet. ad oris grauedines 301.g.Marc. oris inflammationes quomodo curandæ 393. e. Aet. oris inflammationibus quid medeatur 41.a.Aet.269.g.Act. oris interiorum vitiorum curatio 241. c. Act. oris odor teter quomodo tollendus 653. a. Or. oris putredines quomodo tollẽdæ 657. e.Or. oris putredini quid medeatur 15.b.379.h.Aet. 316. e. f.

317.a.b.Act.379.g.421.e.Myr. ad oris rimas ſciſſuráſque 291.f. Marc. ad oris tumores 301. c. Mar. oris vlcerum curatio 130. f.Cel. oris vlceribus quid medeatur 604.a.Or.14.c.46.h.Aet. 292 a.b.c.g.293.c.301.c.Marc. ad oris vlcera depaſcentia 269. g.316.d.Act. oris vlceribus feruidis quid conducat 445.f.Æg. ad oris vlcera graueolentia 291. f.Marc. ad oris vlcera nigreſcentia 291.c.d. Marc. ad oris vlcera in pueris 766.g.Myr.

os pectoris 546.e.Or. ora vaſorum aperiētia 616.c.Or. oris vētriculi affectus 220. g. Trall. oris vētriculi affectionibus quomodo ſuccurrendum 137.b.Or. ore ventris commorſo ab humoribus vitiatis, ſequitur deliquiū animi 228.e. Aet. os vlceris interdum vitio affici 102.g.Celſ.

Oſſa quid ſint 120. a. Ruff. oſſa plurima in cartilaginem deſinere 169 d.Celſ. oſſium compages quotuplex 547. c. Or. oſſium vtilitas 547.d.Or.

ora, venæ quæ 117 b.Ruff.

oſſium connexiones omnes ambit podagra 587.g.Aet. oſſa in elephantia vitiari 61.f. Celſ. oſſa vitiata & corrupta quibus ſignis cognoſcantur, & qua ratione curentur 170.c.Celſ. oſſa omnia attinens cura 175 h.Celſ.

oſſium quæ non cōferbuerunt curatio 181 a.Celſ. oſſa denudata ſanat opopanax 46. c.Aet. oſſium dolor qualis & cur 48.e. Ar. oſſibus fiſſis & fractis ferramenta veteres admouiſſe 173. b.Celſ. oſſium fracturis quid medeatur 321. h. Act. oſſi læſo fractóque commodum emplaſtrum 227.d. Scrib. oſſium laſſitudinis cauſa & curatio 173 f.Aet. oſſium ſquamas diſparat peucedanum 47. d. Aet. oſſa topho obdureſcētia faſciarum cruenta tinctura cur prodat 762.g.Caſſ.

oſſium coniungendorum ratio duplex 547.c.Or. os excidi quot modis poſſit 171. a. Celſ. oſſa extrahens Andreæ malagma 86 a.Celſ. oſſa reſoluens emplaſtrum 90.e.Celſ.

oſſa capitis 106.b.d.119.d. Ruff. 547.f.Oribaſ. oſſa maxillæ inferioris & ſuperioris 548.f.549. c.Or. oſſa pedis 552.f.Oribaſ. oſſa pubis cōferta difficilem reddunt partum 788. e. Aet. oſſa thoracis ſeptem 550.e.Or.

os coccyx, ſiue cuculus 550.d. Or. oſſium coliformium carunculæ quomodo tollendæ 560.c.Æg. oſſis cubiformi fractio & curatio 600.d.Æg. oſſa immobilia 176.f.Celſ. oſſium interiorum appellationes 106. a. Ruff. os iugale 548.f.Or. os labdoides 549.d.Or. oſſis nauicularis fractio & curatio 600. d. Ægin. oſſa nominibus vacantia 552. a. Or. oſſa petroſa 444.c.Aet. os ſacrū 105.d.Ruff.547.a.c.Or. oſſi ſacro quō appendeat vterus 779.d.Aet. oſſis ſacri fracti curatio 597.e.Æg. oſſis ſacri vlcerationis curatio 412.ß.b. Æg. 234.a.Aet.

oſſalis medulla 110.d.Ruff.

oſſa deuorata quomodo extrahenda 657.a.Or. oſſium combuſtorum facultas 636.a.Æg.519.f.Or.91.e.Aet.

oſſium medulla qualis in alimento ſit 222.a.Or.

oſſium in lupi ſtercore repertorū facultas 475.f.Aet.

Oſcedinem quid ſanet.291.Marc.

Ὄχεος 105.a.Ruff.153.f.Celſ.

Oſcitantes cur minus audiamus 758. b. Caſſ. oſcitatio febrile principium 192.a.Aet.

Oſiris herba 436.a.Or. Oſiridis facultas 636.a.Æg.505.c.Or.46. a.Aet.

Οσφὺς 104.e.Ruff.

Οςᾶ quid 120.a.Ruff.

ὀςίτης μυελὸς 110. d.Ruff.

Oſtiarius 108.b.Ruff.

Oſtracon 516.b.Or.

oſtracites lapis 514. c.Or. oſtracitæ lapidis facultas 631. c. Æg. 69.c.Aet.

oſtracoderma 88.h.Aet.

Oſtrea cuius inter edulia materiæ ſint 373.e.Æg.225.a.728.e 584.a. Or.88.h.Aet. oſtreorum teſtæ vſtæ quam vim & vſum habeāt 636.c.Æg.520.a.Orib.96.d.Aet. 621.d.Myr. ex oſtrea medicamentum 325.f.Act.

oſtrea pelagia 229.f.Or.

Oſyris vide Oſiris

Ὦτα καρδίας 107.h.Ruff.

Othonion 448.f Or.

Othonna quid ſit, & quas vires habeat 635.a.673.g.Æg.

Ὠτίδων auium caro qualis 223. b. Orib.

Otium corporibus quid mali importet 286.f.577 c. 583.b. Orib. 104.b.175.b.792.g.Aet. otium nimium vtile non eſt 13.a. Celſ. otium perpetuum noxium 368. d.Æg.

otioſorum victus qualis eſſe debeat 171.a.Aet.

Ouatus humor oculi 299.c.Aet.

ouiformis humor oculi 299.c Aet.

Ouibus forcipe inter tondendū vulneratis quō medendū 31. g. Aet. ouillæ carnis qualitas 372. a.Æg. ouillum fel quale 81. d. Aet. ouilli lactis qualitas & facultas 232.a.Or.76.e.Aet. ouillæ pellis facultas & vſus 619. a. Æg.519.e.Or. 91.f. Aet. ouillum ſtercus quale 83.e.Aet.

Ouorum, quoad nutrimenti quod corpori ſuggerunt, bonitatē, differētiæ 371.g.Æg. 223.d.Or. 86. h.Aet.32.e. Act.37.b.Cel. oua & amylum pituitam craſſiorem reddere 66 .h. Celſ. oua craſſi ſucci eſſe 240.a.Tr. oui potior & deterior pars quæ 32.f.Act.

ouorum aceto maceratorum vſus 503.d.Æg. oui crudi vſus 507. c.Æg. oua dura, aſſata, fricta in ſartagine 584.b.Or. oua frixa 64.f.Or. oua in ſartagine inſpiſſata, ouiū peſſima 223.e.Or. ouorum ſuffocatorum qualitas 371.h.Æg. oua tremula & ſorbilia 223.e.Or.

oui, eiúſque partium, medicamentaria vis 647.a.Æg. 520.b. 611.f. Or.87.c.Aet. ouorum album 20.e.Or. oui candidum, & oleum, quid differant 2.c.Aet. ouorum pellis 520. b. Or. ex ouis emplaſtrum quomodo paretur 773.b.Aet.

Oxalis 425. d. Or. oxalidem canis rabioſi morſib' mederi 261. c.Aet.

Oxerum emplaſtrum 410.d.Aet.

Oxos. vide Acetum.

Oxoſaccharis vires & compoſitio 253.c.Act.744.d.Myr. oxoſacchar corporibus calefactis vtile 276.f.Act. oxoſacchar è cotoneis 250.b.Act. oxoſacchar è radicibus 250.a.Act.

Oxyacantha aliis berberis 791. a. 364.c. Myr. oxyacanthæ, ſeu oxyacanthi, facultas 635. e. Æg. 505.a.607.a.Or.

Oxybaphi nota, quantitas & pondus 700.c.Ægin.28.e.Orib.244. Marc.

Oxygala 105,b.Aet. oxygalactinus caſeus 80.b.Aet.

Οξυγλυκὺ 267.g.Or.

Oxylapathum 425.d.Or. oxylapathi facultas 630.a. Æg. 217. g. 466.e.501.e.604.c.Or.39.d.Act. 622.e.Myr.

Oxylipes Græcis quid 204.g.Aet.

Oxymelitis facultas & vſus 244. g. 272.e.279.b.583.h.Orib. oxymeli quibus dandum 318.c. Tr. oxymelitis cōficiendi ratio 273. b.676.h.677.a.Or. oxymelitis confectiones variæ 739. a. 741. 742.743.Myr.

oxymel aquoſum melius 258. e. Or. oxymelis Diaſcilliu confectio 334. c. Marc. oxymeli Iulianum 301.f.Tr. oxymelitis Iuliani facultas & vſus 223.g. h.Trall. oxymeli ſquilliticum 234.f.Tr.

Oxymyrſine Latinis ſcopa regia 218.f.Scr.355.g.Marc.

Oxynitrum emplaſtrū 768. a. Act.

Oxyphœnicum 364.c.Myr.

Oxyphyllon 446.f.Or.

Οξυπόρων vſus 420.g.Æg. oxyporon pharmacon 462. e. Aet. oxyporon polyetes 462.e.f.Aet. oxyporia purgatoria 131.g.Aet. oxyporion ad ſtomachum 331. a 332.e.g.Marc.

oxyporiæ cōpoſitiones variæ 744. f.745.c.Myr.

Οξὺς χυμὸς 110.g.Ruff.

Oxyſchœni, ſeu iunci acuti, ſpecies & facultas 444.f.Or.642.g. Æg. 510.a.Or.45.f.54.e.Aet.

Οξυτρίφυλλον Latinis trifolium acutum 220.c.Scr.

Ozæna quid, vnde dicta, & quomodo curanda 190.d.Tr.442.e. Æg.650.e.Or.291.d.Aet. 185.d. 240.h.302.h.Act.149.c.Celſ.201. g.Scr. Ozænæ & polypi diſcrimen 185.e. Act. ozænæ vix ſuccurri poſſe 128.f.Celſ. ozænæ medentia 291. 292. Aet. 303. c.e.Act.769.c.791.e.Myr. 289.a. Marc.

P

Π ferrei in organis vſus 163.h. 165. f.Orib.

Pabuli ratione lac differre 76. g. Aet.

Paccii Antiochi compoſitio 324. f. Marc. pacchii Antiochi hiera 209. c. Scr. pacchii emplaſtrū album 231.a.Scrib.

Paccianum collyrium 359.f.g. Aet.

Παχεῖα ἀρτηρία 110.a.Ruff.

Pachon menſis 610.ß.g.Aet.

Pæderos 407.d.Or. pæderotis facultas 612.b.Æg.8.g.Aet.

Παιδικὸν pharmacum 308.d.Act.

Pædotribarum frictio 127.f.Aet.

Pæonia 414. g. Or. pæonia aliàs glycyſida 220. g. Scr. pæoniæ facultas 618.d.Æg. 494.e. 597.a. Or .16.a.47.b.Aet. pæoniæ radicem de collo ſuſpenſam comitialibus mederi 424.d.Æg.258.c. Aet. pæoniæ ſemē 120.b.Or. è pæonia antidotum 264.f. Act.

pæonia antidotus 660.b.Æg. 658.f. Aet.428.f.g.Myr.

Παγπάλη 26.e.Act.

Pagurorum (piſcium) inter edulia qualitas & facultas 373.e.Ægin. 225.d.226.c.Or.89.b.Aet.

Palæſtina tecolithū fert 67.g.Aet.

Palæſtræ commoda 297.g.Orib. palæſtra erecta quibuscōueniat 297.g.Or. palæſtricus modus in luxandis reſtituendis quis ſit 161.d.Or.

Palatum 103.d. Ruff. 63.c. Celſ. palati ſutura 167.e. Celſ. palati vitia, eorúmque curatio 186. g.241.g.Act.388.g.Aet.

Paleæ oculis ſi illabantur, quæ medela adhibenda 306.e.Aet.

palearis color 855. e. Theoph.

Paliurus 437.d Myr. paliuri facultas 636.d.Ægin.505.c.607.d.Or. 46.b.Aet. paliuri radix 400.d. Myr.

Palladius medicus 357. c. Myr. palladius Magiſtrianus Alexandrinus 285.b.Aet.

Pallas emplaſtrum 799.ß.f.Aet.

Pallor febrientes cur occupet 764. e.Caſſ. pallor timidis, rubor iratis cur oboriatur 762.d. Caſſ. ad pallores & liuores oleum quodnam faciat 47.c.Or.

Palma (arbor) 448.a.Or. palmæ arboris facultas 645.d. Æg. 511. d.Or. 56.h. Aet. palmæ cerebrum 611.e.Or.57.a.Aet. palmæ fructuum facultas 645. d. Æg.19.b.21.b.511.e. 611.e. Or. 57.a.Aet. palmæ fructum auſterum ſimúlque dulcem eſſe 3. g.Aet. palmæ ramorum ſuccus 20.a. Or.

palmularum inter edulia qualitas & facultas 371.b.Æg.216.b.584. b.Or.57.a.Aet. palmulas iecori ſpleníque inflammatis noxias eſſe 245. a. Or. palmulæ pingues 584. e. Or. palmularum Thebaicarum vis 254. c. Tr. palmulæ virides 584. f. Orib. ex palmulis oxyporium 132. a. Aet.

palmeus color 855. g. Theoph. palmeum emplaſtrum 321. a. Act.

Palmare remedium ad tuſſim 313. f.Marc.

Palma 104. c. Ruff. 169. e. Celſ. palmæ oſſium ſedibus ſuis promotorum ſigna & curatio 284. c.Celſ.

Palpebræ 101.f.Ruff. 545.d.Or. palpebras mouētes muſculi 554 h. Or. palpebræ morbi, eorúmque curatio 434. c. &c. Æg. 646.e.f.647.d.f.h.Or.229.e.Aet. 182. h. 183. 238. a. & deinceps, Act.

palpebras ornat fuligo picis 48. b. Aet. palpebris puerorum ornandis ſtibium aptum eſſe 340. e.Aet. palpebræ quomodo pulchræ fiant 647. d. Or. palpebrarum ſutura ſurſum verſus quomodo facienda 329.a.b.&c.

Aet. palpebrarum vſtio per medicamenta 555.a.e.Æg.
palpebræ aſperitudo quid, & quomodo curanda 183.c.238.c.Aᴄt. ad palpebrarum aſperitudinem 175.c.Tr.66.g.306.b.308.c. Aᴄt. 273.f.h. 274.a.d.e.293.a. Mar. palpebrarum calli cauſa & curatio 319.c.Aet.183.c.238.c.Aᴄt. ad palpebrarum calloſitatē 184. c.Aet.274.a.b. Marc. 305.c.Aᴄt. palpebræ carbunculorum curatio 437.f. Ægin. palpebrarum cohærētium curatio 557. a. Æg. palpebræ craſſiores ſubcruentæ & granorum milii plenæ, quomodo curentur 547. e. Orib. palpebrarum defluuiis quid medeatur 48.d. 84. c. Aet. palpebræ duræ & quæ difficulter mouentur, quomodo curādæ 647. f. Or. palpebrarum euerſionis cauſa & curatio 183.b.238.a. Aᴄt. palpebra ficoſa, eiúſq; curatio 183. c. 238.c. Aᴄt. palpebrarum glabrities quid, & quomodo curanda 183.d.238.e.Aᴄt. palpebrarum glabritiei quid medeatur 310. a. Aᴄt. palpebris glabris vt pilos inducas 279. a. Marc. palpebrarum grando, eiúſq; curatio 183.c. 238.d. Aᴄt. palpebris granorum milii plenis quomodo medendum 647. e.Or. palpebrarum hordeolum vt curandum 646. b. Orib. vide Hordeolum. ad palpebras humore perforatas vel pediculis exeſas 275.g. Marcell. palpebræ lepra affeᴄtæ quomodo curandæ 647.f. Or. palpebrarum εἰδήματα, eorúmque curatio 183.a. 287.h. Aᴄt. palpebrarum & ciliorum pediculi quomodo tollendi 132.b.647.h. Orib. ad palpebræ pediculos 434.h.Æg. palpebris pili quomodo inducendi ſi vel nulli vel rari inſint 646.f.Or. palpebris pilorum defluuio laborantibus quid medeatur 84.c.Aet. palpebris pilos non habentibus quid medeatur 484.e.Myrepſ. palpebrarum pili oculos irritantes quomodo tollēdi 646.e. Or. ad palpebrarum pilos pungentes 435. c. Æg. ad palpebram piloſam 232.g.Scr. ad palpebrarum pruriginoſam ſcabiē 238.d. Aᴄt. palpebræ reſolutio quomodo curanda 266.a. Aet. ad palpebras ſcabras 276. e.g.Mar. palpebris ſubcruentis quomodo medendum 647.e.Or. palpebræ veſicarum ſiue aquularū curatio 556.e.Æg.
palpebræ infernæ euerſionis cauſa & curatio 434.c.555.g. Ægin. palpebræ infernæ ſutura 555. e. Æg. palpebræ ſupernæ ſutura aliíque modi in iis quibus pili in palpebris ſuccreſcunt 554. a. Æg. palpebra ſuperior inferiórue depreſſa gemina obieᴄta oculis cur offerat 759.f. Caſſ.
Palpitationis origo & curatio 217. h.Aᴄt. palpitationis cordis cauſæ 455.h. Æg. de palpitatione cordis laborante hiſtoria 455.b. Ægin.
Paludes Ægyptias ſolas ſalubres eſſe 260.g.Or.
Palumbi caro qualis 371. f. Ægin. 86.c.Aet. palumbi ſanguis 75. g.Aet.
Pampathes emplaſtrū 764. e. Aet. 569.a.Myr.
Pamphyliæ montes carpeſium ferre 39.b.Aet.
Pamphyllum vinum quod 89. f. Aret.
Panacea antidotus 409.a.c. 430.d. Myr. 413.f. Aet. panacea emplaſtrum 753. a. quomodo paretur 763.c.Aet.
Panacis ſpecies, earúmque facultas 426.g. Or. 636.e.Ægin. 505. d.e.Or. 46.c. Aet. panacis radix optima quæ ſit 26.h. Or. 98. g.Aet.
Panæretos antidotus 417.g. 418.b. Myr.
Panalethes emplaſtrum 752.c.Aet.
Pancala aurea antidotˀ 450.e. 452. g.Myr.
Panchreſtos antidotus 427. d. Aet. 408.d.g.409.a.444.d. Myrepſ. panchreſtos Eraſiſtrati 434. a. 433.h.Ægin.51.a.Or.288.g.Aet. panchreſtos paſtillus 784.e.801. d Myr.
panchreſton fuluum 359.b.Aet. panchreſtum ſiccum 522.e.Æg.
Pancratiani pulueris cōfeᴄtio 388. e.Marc.
Pancratii facultas 636.d.Æg.505.c. Or.46.b.Aet.
Pancreas, eiúſque funᴄtio 108. d. Ruff.539.d.Or.
Panicum 417.e.Or. panici inter edulia qualitas & facultas 370.a. Æg.210.d. Or. panici in medicando facultas 620.e.Æg.496. e.598.c.Or.25.e.Aet.
Panis ſpecies diuerſæ, earúmq; in alendo qualitas & facultas 370. a.Æg.209.a.c.Orib.26.f.Aᴄt. panum cōficiendorum ratio ex Dieuche 252.b. Or. panificia omnia firmiſſimi eſſe nutrimēti 37.b.Celſ. panem cum fruᴄtibus pomaceis comedi debere 254.c.Trall. ex pane cataplaſma quomodo conficiatur 158. c.Aet.
panis aqua madēs imbecilliſſimæ materiæ 37.b.Celſ. panem calidum cum vino, animo delinquentibus dari 326. f. Trall. panes craſſi ſucci qui ſint 583. h. Or. panis hordeaceus 36. c. Aet. panis ex loti ſemine 41. d. Aet. panis optimè confeᴄtus cuius in alendo ſit materiæ 584.c.Or. panis triticei facultas 22.a.583.d.Or.
panis in medicando facultas 615. b.Æg.474.g.Or.
Panniculi lanei lineíq; vſti vis 638. f.Æg. panni ruſtici deſcriptio 334.a.Marc.
Pantagathos antidotus 415.h. 416. b.Myr.
Pantolmius paſtillus 664.g.Æg.
Pantolinus paſtillus 804.g.Myr.
Panthemi malagma 86.e.Celſ.
Pantherarum caro an eſui ſit, & qualis ſit materiæ 220.g.Or. 85. a.Aet. pantheræ morſus quomodo curandus 614.β.a. Aet.
Panus quid, & quomodo curādus 513.d. Ægin.189.d.245.c.Aᴄt. panis quid medeatur 8.f. Aet. 332.b.Aᴄt.822.a.Myr.236.f. Scr. pano conueniens malagma 87. a.Celſ. panos crudos ſanat ebiſcus 17.e.Aet.
paniculis quid medeatur 206. d. Scr.390 g.391.e. 406.a. Marc. paniculas aperientia 391.b.Mar. ad panicularum dolorem 391.a. f. Marc. ad paniculam incipientem reprimendam 391. g. Marc. panicula ne ad ſeᴄtionem veniat 391.c.Marc.
Πάνυγρον hoc eſt liquidum medicamentum 673.d.Or.
Papaueris ſpecies, earúmque facultas 428.e.Or.633.a.Æg. 19.g. 21.e.503.b.606.a.Or.42.f.Aet. papauerum purgatoria vis & doſis 127.d.Ruff.327.f. Orib. è papaueris capitibus antidota 657.e.Æg. è papaueris capitibus confeᴄtio Galeni 675.b.Or. è papaueris capitibus pharmacum 237.f.Aet. papaueris è capitibus potio 269.e.Aᴄt. papaueris liquor probatiſſimus qui ſit, & quomodo colligatur 428. g.429.a.Or. papaueris liquor qua facultate præditus ſit 484.a. Or. papaueris ſuccus qua vi præditus 20. c. Or. papaueris ſuccum frigidiſſimum eſſe 1.c. & venenoſum 628.c.Aet. papaueris ſucci poti ſigna & curatio 547.b.Æg. 644.g.Aet. 286.b. Aᴄt. 223. g. Scr. papaueris ſemen 212.c.Or.
papauer cornutum venenatum eſſe 628. c. Aet. papaueris cornuti ſumpti ſigna & curatio 548 g.Æg.286.c.Aᴄt. papauer littorale 325.c.Or. papauer ſpumeum 434.g.Orib. papaueris ſpumoſi vis 636.f. Ægin. 225. b. Orib.
Papillæ 104.e.Ruff.546.e.Or.
Πάππος 103.a.Ruff.
Pappi quid ſint 551.a.Æg. pappi ſumpti curatio 287.c.Aᴄt.
Papulæ ſeu exanthemata vnde 188 d.Aᴄt. papulæ viuis corporibus combuſtis cur exurgant, mortuis nequaquā 761. g. Caſſ. papularū ſpecies & curatio 506. h.Æg. 729.a. Aet. 115.f. Celſ. papulis quid medeatur 79.d.Aet. 211. c. 234.c. Scrib. 301.f. 326.f. Marc. papularum eruptionibus medetur lac 77.c. lupinus 27.d.Aet. ad papulas feruentes 768.a.Myr.
ad Papulas in capite efferuentes 258.f.Marc. ad papulas faciei 323.f.Marc. ad papularū menti manantium eruptiones 373. d.Aet.
Papulæ pruriginoſæ quomodo curandæ 674. g. Aet. papulæ vlceroſæ quomodo curandæ 675. f.Aet. papularum vlcera ſanat myrobalanum 13 g.Aet.
Papyri intortæ vſus 112. g. Celſ. papyri vſtæ vis 636.e.Æg. 505.d. Orib.
Par pari mixtum minus nociuum 24.b.Aet.
Παρακέντησις quid 535.e.Aet.
Παρακμὴ quid 366.e.Marc.
παρακμαστικὴ febris 171.e.Aᴄt.
Παρακολλητικὸν emplaſtrum 89. b. Celſ.
Παρακυνάγχη 187.b.Aᴄt.
Paralium papauer 429.b.Or. 42.g. Aet.
paralius tithymallus 445.a.d.g. Or. paralii tithymalli facultas 543. f. Æg.510.e.Or.
Paralyſis quid 24. d. Aret. 210. d. Scr.301.c.Mar. paralyſin gonorrhœa ſæpe inducit 41.h.Ar. paralyſin morbum eſſe longum 62.b.Cel. paralyſis & mydriaſis oculorum periculoſa 119. h. Celſ. paralyſis duplex 325. f. Marc.
paralyſi accommoda remedia 218. g.Scr. ad paralyticos vnguentum 612.α.g.Aet. paralyſi paralyticiſque quid medeatur 69. g.70.a.Aet.210.d.Scr.303.c. 317. b.325.g. 337.h. 351.d.401.d.403. b.d.404.c.Marc.
Παράμεσος δάκτυλος 104.c.Ruff.
Παραμήρια 105.f.Ruff.
Paraphimoſis quid 573.g.Æg.
Paraplegia quid 24. d. Aret. paraplegiā quid vocet Hippocrates 24.e.Aet.
paraplecticis quid medeatur 365.d. 407.a.Myr.
Παρασυνάγχη 187.b.Aᴄt.68.b.Celſ. paraſynanche vbi fiat, & quomodo curanda 446. f. Ægin.
Παράσυρα 112.a.Ruff.546.b. Or. παρασύρια 103.d.Ruff.
Παραστάτης 107. f. Ruff. παραστάται 109.g.118 g.Ruff.
Pardalianches 407.e.Or. pardalianchis facultas 612.d.Æg. 490 f.Or.9.a.Aet.
Pardorum caro qualis 220.g.Or.
Pareas ſerpens 624.f.Aet.
Παρειαὶ 102.g.Ruff.
Παρεγκεφαλὶς 107.b.115.c. Ruff. 523 a.Or.
Parenchyma 533.g.Or.
Parentes liberis podagram ſæpius relinquunt 587.h.Aet.
Pareſis quid 24.d.e.Aret. παρέτοις ſeu membrorum reſolutione laborantibus quid conueniat 322. g.Aᴄt.
Parhygrum, eiuſque facultas & vſus 740.e.Aet 127.e. Or. parhygron ceroton ad podagram 409.f.Marc. parhygrum Galeni quomodo conficiatur 773. c.Aet. parhygrō Oribaſii emplaſtrum 676.g. Æg. 773. e. Aet. 578.c.Myr.
Parietes balneorum feruidi 463.d. Ægin.
parietaria 111.g.Or.
Παρίσθμια quid, vnde diᴄta, eorúmque curatio 503.e.116.d.e. Ruff. 241.h.Aᴄt. ad pariſthmia 403. a.Marc.
Parius lapis 231.c.Or.
Parnaſiaca agroſtis vrinam cit 7 e.Aet.
Parodontides, aliáque gingiuarum vlcera 131.e.Celſ.
Paronychia herba, eiúſque facultas 434.e.Orib.636.e.Æg. 505.e. Orib.
Paronychia quid, & quomodo curanda 499.d. Æg. 733.b. Aet. paronychiæ quid medeatur 41. b 669.c.Aet.321.a.Marc.
Parotides quid, earúmque dignotio & curatio 186.g. Trall.441.g. Æg 650.b.Or.290.d.Aet. 236.g. 302.c.Aᴄt.132.g.Celſ. parotidum futurarū ſigna 174. h. Aᴄt. parotides in acutorum morborum declinatione cur naſcantur 760.a.Caſſ. parotidibus accōmoda medicamenta 200. g. Scr. parotidibus valens Lyſiæ compoſitio 85. g. 87.a.Celſ. parotidibus quid medeatur 513 b.519.c. Æg. 592.g.595.g. Orib. 8.f. 83.c. Aet. 322.b. Aᴄt. 766.c.

824.b.c.Myr.228.f.236. f. 237. a. Scrib. 305.c. 306.h. 307.h.390.g. 406.a.e.409.b.412. c.Marc.

ad Parotidum duritias 769.g. Myr. parotidas induratas iuuat irio 26.b.Aet.

parotidum è bilioſa fluxione natarum curatio 189.d. Trall. parotides œdematodes quomodo curandæ 190.b. Trall. parotidum è ſanguinis copia ortarum curatio 187.b. Trall. parotidum tumorem ſcirrhoſum coniunctum habẽtium curatio 187. f. Trall.

è Parotide exortã fiſtulam quomodo curauerit Aetius 750. b. Aet

Parotides arteriæ 63. c. Celſ. parotidum arteriarum fons 845.d. Phil.

Paroxyſmus quid 191.h.Aet.

Partium corporis nomina & deſcriptio 101. & deinceps, Ruff. 545.a. & deinceps, Orib. 167.a. & deinceps, Celſ. parti maximè laboranti ſemper ſuccurrẽndum 14.a.Celſ. partium extremarum reſectio 587.c. Ægin. partium inſtrumentalium peculiares affectus 143.b Act. partes internas abſq; periculo ablatas aliquãdo fuiſſe 590.b. Æg. partes principes ſi patiantur, comites quoque afficiuntur 156.b. Act. partium principalium ſauciatarum cognitio & curatio 590.d. Æg.

partium corporis attenuatarum curatio 361.h.Æg.

partes animalium quæ qualẽ corpori humano in nutrimẽto materiam ſuggerant 372. b. Ægin. 220.c.& deinceps, Orib. 85.b.& deinceps, Aet.36.h.Celſ.

particularia concipi non poſſe tanquam in infinitum exeuntia 76. g.Act.

Parthenium 40. d. Celſ. parthenii facultas 620.d.649 b.Æg. 25. c.Aet.272.a Act.40 d.Celſ.

Parturientium pulſus quales 846. g.Phil. partus ſecundum naturam futuri notæ 784.d.Aet. partum vehementes dolores ſi ſequãtur, quid portendant 24.d. Celſ. partui accelerãdo & adiuuando quid valeat 20.f.g.68.f. 69.f.70.b. Aet. partus difficilis cauſæ & medela 490.e.Æg. 670. h.Or. 788.c.784.f. 789.b. Aet. partus difficultati & dolori quid medeatur 269.d.Act. 390.f. 391. g.Myr. ex partu laborantibus quæ danda 96. c. Celſ. partus emortui ex vtero excutiendi ratio 164.c.Celſ. ad partus ante maturitatem enecatos extrahẽdos 303.c.Marc. ad partus reliquias nociuas 329. g. Marc. ad partus reſidua euocanda 303. c.342.b.Marc. ad partus reſiduos dolores 376.e. Marcell. partus ſordes purgans medicamentum 310.a.Marc.

Παρωνὶς quid, & quomodo ei medendum 445.a.560.f.Æg. 186.b. 241.c.Act.203.d. Scr. parulidi quid medeatur 316.b.Act.203.d. Scrib.

Parua antidotus 380.h. Myrepſ. paruum caput quale ſignũ 181. b. Aet. paruus digitus 104. c. Ruff.546.d.Or.

Παρυφιςάμενα in vrina quid ſint 860 h.862.d. Theoph. 50. b. Act.

Paſionis paſtillus 48.d.Orib.715.d. Aet.803.d.Myr.

Paſmata 667.a.Myr.

Paſſerculorum caro qualis 222. g. Or.86 c.Aet. paſſeris troglodytæ deſcriptio & vſus 465. d.644. b.Æg.553.h.Aet.

paſſeres (piſces) qualis inter edulia ſint materiæ & facultatis 227. a.Or.88.g 473.h.Aet.

Paſſiones ſignificantes non ſufficere ad vniuerſam de paſſionibus conſiderationem 45.e. Act.

Paſſi cõfectio 47. c. Act. paſſum quod valentius 37.d.Celſ.

paſſeus color 47.c.Act.

Paſtillorum ſpecies diuerſæ, vſus, componendi ratio & catalogus 662.a.& deinceps, Æg.398.a.Or. 252.d.255.d.Act. 783.a. Myrepſ. 85.b. 91. e. Celſ. paſtillorum duratio 252. f. Act. paſtillorum facultates diuerſæ 91. e. Celſ. paſtillorum forma 249. d.Act.

paſtillis adurentibus quando vtamur, & quæ eorum ſit materia 398.b.Or. paſtillorum qui illinuntur, vſus 398. a. Orib. paſtillorum qui induntur tria genera & vſus 398. a. Or. paſtilli iniiciendi quales eſſe debeant, & quomodo parãdi 398. d.Or. paſtillis obtundentibus quando vtamur, & quæ ſit eorum materia 398.b.Orib. paſtillorum ſquilliticorum præparatio 654.g.Ægin.641.g. Aet. paſtillorum theriacorum præparatio 648.e.Aret.260.h. Act.

paſtillus amarus 257.a Act. paſtillus croceus 48.c.Orib. paſtillus crocodes 255. c. Trall. paſtillus purgans 363.c.Orib. paſtillus flauam bilem purgans 133.b.Or.

paſtillus Amazonum 232. f. Tr. 447. d. Aet. paſtillus Andromachi 265.b.Act. paſtillus Andronis 47.h.Orib. 392. c. 715.e. Aet. paſtillus Antonii Muſæ 715.g.Aet. paſtillus aſter 448. a.Aet.257.d.Act. paſtillus clidion 255.g. Tr. paſtillus corax dictus 714.f. Aet. paſt.Cyriacus 714.e.Aet. paſtill.Doſithei 458.d.e.Aet. paſtill.Fauſtinus 256. f. Tr. paſt.Heræ 48 a.Or. paſt.Lycus 506.c.Aet. paſtilli magni præparatio 506.c. 507.a.b.Aet. paſtillus Marcelli 256.g.Trall. paſt.Paſionis 48.d Or.715.d.Aet.803.d.Myrepſ. paſtillus Muſæ 48. a. Or. paſtillus philadelphus 505.g.Aet. paſtillus Philippi 425. c. Act. paſtillus Procli podagricus 48.c. Orib. paſtillus Thraſyandri 488. c. Aet. paſtillus thronus Marcellius 506. a. Aet.

paſtillus ad capitis dolorem 299.d. Act. paſtillus ad dolorem capitis diuturnum 138.g.Trall. paſtillus ad cœliacos 247.f. Tr. paſtillus dyſentericus 254.f.255. h.260.a. Tr. paſtillus dyſentericus per os dandus 261.b. Tr. paſtillus dyſentericus ſine opio & calce 256.g. Tr. paſtillus ad fiſtulas ſedis 748. c.d. Aet. paſtillus ad hemicraniã 49. b. Or. paſtillus hepaticus 512. f.Aet. paſtillus ictericus 533. c. Aet. paſtillus ad impetigines 118. b. 637.h.Or. paſtillus ad lethargicos 299. c. Act. paſtillus lichenicus 48.c.Or. 312.c Act. paſtilli ad lienem accommodati 272.e.Tr. paſtillus pro orthopnoicis 417.d. Act. paſtilli podagrici cõpoſitio & vſus 595. a.Aet. paſtillus ad tormina & ſanguinis ſcreatum, fluxúmque muliebrem 48.c.Orib. paſtilli ad tuſſim 208. a. Scr. paſtillus ad vitiligines, alphos &c. 48. b. Orib.

paſtillus dia coralliu 254. g. Tr. paſtillus dia electru 254.h. Tr. paſtillus dia pityas 255. a. Tr. paſtillus dia ſpermaton 255. b. Tr. paſtillus ex acacia, & eius vſus 49.a.Or. paſtillus ex amaris amygdalis 274. e. Tr. paſtillus ex charta ad nomas 48.b. 674.d.Orib. paſtillus è corallio 257.b.Act. paſtillus ex electro, & eius vſus 48.g. 133.c.Or. paſtillus ex eupatorio 255.f.Act. paſtillus è maſtiche 255.h.Act. paſtillꝰ è rheo Indico 255.e.Act. paſtillus è roſis 255.g. Act. paſtillus è ſeminibus 257.b.Act. paſtillus è ſpodio 255.g.Act.

Paſtinacæ radicis & herbæ facultas 369.d.641.e.Æg.219.f. 494. f. Or. 16.e.52.h. Aet. paſtinaca ſylueſtris 442.a.Or.

paſtinaca (piſcis) Græcis trigonis 306. c. Marc. paſtinacæ caro qualis 373.g.Æg.225.f.Or. 89.d. Act. paſtinacæ marinæ aculeus quam vim & vſum habeat 644.a. Æg. paſtinacam marinam venenatam eſſe 72.d.Aet. paſtinacæ marinæ morſus curatio 542.e. Æg. 627.b.Aet. 331. g.Aet.

Paſtoralis laquei ratio & vſus 156. a.Or.

Pataricum Lycium quid 166. d. Aet.

Patella 105.f.122.b.Ruff.547.b.552 e.Or.169.g.Celſ. patella genu quid ſit, & fractæ quomodo medendum 599.g Æg.

patellæ qualis inter alimenta ſint materiæ 584.a Or.

Πατηθεῖσαι ςαφυλαὶ 362.b.Myr.

in Patinis oua quomodo coquenda 87.c.Aet.

Πάτος, eiúſque facultas & vſus 622. h.639.c.Æg.507.f.608.g. Or. 50. f.81.e.Aet.

Paula emplaſtrum 680.a.Æg.

Pauli antidotus 407. b. Myrepſ. paulina antidotus 427.e. Act. paulina Ariſtarchi antidotꝰ 427. e.Aet.

Pauni menſis 610.β.g.Aet.

Pauo venena prodit 647.g. Aet. pauonum caro qualis 371.f.Æg. 222.h.Or.

Paxillos quid educat 248.b.Act.

paxillares dentes 103.d.Ruff.

Πῆχυς 104.b.120.f.Ruff.

Pecten ad capillos augendos qua aqua tingendus ſit 413.d.Æg. pectendorum capillorum ratio & vſus 394.a.Or.

pecten 104.g.105.g.Ruff.546.f.Or. 169.f.Celſ.

Pectines qualis inter edulia ſint materiæ 228.d.584.a.Orib.31.c. Act.

Pectus 104. e. 105. h. Ruff. 546. e. Or. pectoris partes & qualitas 117.f.Ruff. pectoris membranæ 107.g.Ruff. pectoris os 170.b.Celſ. pectoris oſſis fracti curatio 596. d. Æg. pectoris morbos diſcutit peucedanũ 47.c.Aet.

pectori anheloſo medetur pix 408. a. Aet. pectoris calori 256.a. Act. ad pectoris concoctionẽ & cauſas interaneas 391.a.Mar. ad pectoris deſtillationem 309. d.310.d.Marc. pectoris diſtentioni cõueniens remedium 208. e.Scrib. pectoris dolori quid medeatur 28.a.651. g.Aet.210. b. 222.e.232.f.235. g. Scr. 325.e. 234.c.350.e. 417.f.Mar. pectoris doloribus vtilis theriaca 220. e. Scrib. 651.g. Aet. ad pectoris dolores diutinos 399.h.Marc. pectoris pulmoníſq; excreationibus auxilians remedium 607. e.Or. pectoris perfrictionibus quid medeatur 324.f.Act. pectori perfrigerato prodeſt oleũ ſuffumigabile 24.e. Aet. ad pectoris ſtridorem deponendum 316.a.Marc. pectore ſuppuratis vt medendum 325. g. Aet. pectore ſuppurati quomodo vtendi 659.a.Æg. pectore ſuppuratis commodus ſtrobilus 38. g.Aet.

pectus Ægyptiæ terræ oblitione iuuari 63.g. Aet. pectoris humoribus craſſis & viſcoſis reiectandis viam ſternere pulegium 15.g. Aet. pectus pulmonémque purgantia 481.d.Or. 149.g. Aet. pectus purgant, ceſtron 32.h. marrubium 49. a. piſtacia 48.b. vrticæ ſemen 8. f. Aet.

Pectus in digitis quid 104. d. Ruff.

Pecudum caro qualis 220.f.Or.

Pedeſtrium animalium caro qualem corpori in nutrimento materiam ingerat 371.e.372.a. Æg. 220.c.221.e.Or.84.d.85.b.Aet. pedeſtrium ſalſamenta 89.f.Aet.

Pedicularia herba Græcis ςαφὶς ἀγρία 195 e. Scrib. pedicularia herba cur dicta 195. e. 220. g. Scr. pediculariæ herbæ vires 273.f Act.

Pedicularis morbi cauſæ 123. d. Aet.296.b.Act. pediculos è ficuum frequẽti vſu generari 370. g.Æg.587.a.Or. 53.g.Aet. pedicularis morbi curatio 127. a. 644.g.Or.283.d.Aet. 296.b. 329. e. Act. pediculos quæ perimant 144.h.Aet. pediculos enecant, cedria 31. f. laurinum oleum 19. a. hederæ lacryma 34.b.Aet.602.b.Or.

pediculi capitis vt necandi 415. f. Æg. pediculos palpebras quoque infeſtare, & vnde generentur 300.a.Aet. 183.d.Act. 121.g. Celſ. quomodo item tollendi ſint & enecandi 434.h. Ægin. 132.b.647.h.Or. 327.f.Aet. 238. e.Act.121.g.Celſ.

ad Pedunculos necandos 258. g. Marc.

Πεδίον 105.h.Ruff.547.b.Or.

Peganera 208.f.Tr.

Peganon, vide Ruta.

Pelamides 435.h. Myr. pelamides cuius in nutrimẽto ſint materiæ 226.g.231.b.584.a. Or. 88. g.Aet.

Pelaria quid 303.f.Aet. pelarium collyrium 670.f.Æg.660.d.Myr.

pelarion emplaſtrum 675. h. Æg. pelarium Edeſſenum 346. h.Aet.
Pelecinus 410.c. Or. pelecini facultas 621.h.Æg.497.a.Or.26.g. Aet. pelecini ſemen 512. b. Aet.
à Peliade morſi quomodo curandi 625.h.Aet.
Πελιώματα quid, eorúmque curatio 185.f.241.b.Act.
Pelles animalium quæ quas in me dicando vires habeant 619. a. Æg.619.g.Or.91.f.Aet.
pellicula arteriarum 404.g. Aet. pelliculæ oculi circumoſſales 299.b.Aet. pellicula vteri agnina 780.d.Aet.
Peloridum caro qualis 229.g.Or.
Peluis 115.d.Ruff.524.e. Or. pel uiculæ 119.f.Ruff.
Πέμματα 249.e.Act.
è Penidiis antidotus 267.a.Act.382. d.Myr.
Penis breuior generationi ineptus 792.c.Aet. penis reſoluti curatio 233.e.Act. ad penis vitia 395.b.Marc. ad penis vulnera 264.b.Marc.
Pennæ fiſtula quomodo vtendum 588.d.594.e. Æg. pennæ ciconiæ quas vires habeant 298. h. Aet.
Pentamœron vnguentum 610. a. h.Aet.
Pentamyron 692.d.Æg.718.b.770. e.Myr.
Πεντάνευρον 359.g.Myr.
Pentaphylli facultas 636.f. Ægin. 505.e.607.e.Or.46.d.Aet.
Pentathetonemplaſtrum 36.b.Or. 774.a.Aet.325.g.Act.
Pentorobi facultas 618. d. Æg. 16. a.Aet.
Peplus 424.g.Or. pepli vires 636 f.Æg. pepli purgatoria facultas & doſis 126. e. Ruff. 325. b. 326.h.Or.
peplis 434. h. Or. peplis vires in purgando quas habeat 126. e. Ruff.
peplii facultas 636.f.Æg. 46.d.Aet. peplii in purgando facultas 325. b.Or.124.c.Aet.271.e.Act.
Πεπλυμένον cerotum 85.d.Celſ.
Pepo qualem corpori comeſtus materiam ſuggerat 370.e.Ægin. 213.a Or. 46.f.Aet. 28.h.Act. pepones choleram pariunt 236. f.Tr. peponis facultas in medicando 636.g.Ægin.20.b.21.d. 66.e.Or.46.e.Aet. peponis ſemen aut radix ex melle quid cō modi præſtet 578. h. Or. peponis ſemen & radix 21.a.Or.
peponaton ſmegma 666.g.Æg.
Percam in Rheno naſci 226.d.Or. perca alimentum corpori quale ſuggerat 224.b.Or.88.e.Aet.
Perculſi ſtupore attonito qua geſtatione vti debeant 117.a.Aet.
Percuſſus quid ſit 844. a. Philar. percuſſuum mutationes quot modis accidant 845. e.Philar. percuſſus non naturales 847. b. Philar.
percuſſus arteriarum quid vtilitatis adferat 844.b.Philar.
Perdicias 47.d.Aet.
Perdicium 360.d.Myr.40.c.Celſ. 417. e. Orib. perdicii facultas 620.d Æg.19.g.496.a.598.c. Or. 25.c.Aet. è perdicio ceratum quomodo paretur 774.f.Aet.
Perdicem venena prodere 647. g. Aet. perdicis caro qualis 371. e.Æg.222.g.584.c.Or. 86.b.Aet. perdicum fel quale 81.d.Aet.
Peregrinātium victus, vide Iter facient. vict. peregrinantibus vtilia, oleum chamæmelinum 11.e. theriaca 562. h.Aet. peregrinantibus in aquis commutandis quid faciendum ſit 81. h. Or. peregrinantibus tempore peſtilenti quæ agenda 18. d. Celſ. peregrinanti vlceribus infeſtato linamentum vrina tinctum Aetius apponebat 81. g. Aet.
peregrinationes bulimum inducūt 443.a.Aet.
Perforatio in ore in palato cur facta ſit 528. h. Or. perforationis in vulneribus vſus 592.c.Æg.
perforata tunica 115.f.Ruff.
Perfrigeratorum curatio 356. c. Æg. ad perfrictionem 237. d. 238.a.Scr. ad perfrictionis moleſtias 350. e. Marc. à perfrictionibus quid præſeruet 336.a. Marc.
perfrigerati capitis medela 270. c. Aet. ad perfrictiones capitis 259.e. Marc. perfrictis in balneo quid faciendum 13.f.Celſ.
Perfuſionum apparatus 157.a.Aet. perfuſio capitis 43. e. f. Orib. perfuſio ad cardiacos 43.f.Or. perfuſio ad eryſipelata 43.g.Or. perfuſio ad percuſſiones & plagas 43.e.Or. perfuſio ad podagricos 43.f.Or.
Περικάρδιος membrana 107.h.117.f. Ruff.
Περικεφαλὶς 522.d.Or.
Περιχριστάριον medicamentum 266. d.Marc.
Periclitantibus de vita quid medeatur 266.d.Act.
Periclymenō 435.a. Or.215.e.Scr. periclymeni facultas 636.g. Æg. 505.g.Or.
Περικόχλιον quid 162.g.Or.
Περικράνιον 106.b.Ruff.522.c.Or.
Pericula venæ ſectioni quæ adiuncta ſint 120. a. Aet. periculoſa morbi ſigna 136.d.Act.
Perinæum 547.a.Or.496.b.Aet.
Perinæi laquei ratio & vſus 156.g. Orib.
Periodicæ febres quæ, & quid eis medeatur 337.g.Marc.
Περιόστεος tunica 106.b.Ruff.
Περιπλευμονικοὶ qui, & quid eis medeatur 384.c.Marc.
Peripneumonia quid, eiúſque cauſæ ſymptomata & curatio 450. d.Ægin. 428.d.Aet.73.b.Celſ. peripneumoniacis quid medeatur 70.c.154.a.Aet. 389.h. 403.f. 406.a.410.b.411.g. 412.g. 418.d. 421.e.428.f.Myr. 327.f.Marc.
Periſcyphiſm⁹ Græcis quid 337. e. Aet. periſcyphiſmi vſus 553.e. Ægin.
Periſtercon 455.a.Orib. periſtereonis facultas 636.h.Æg.505.g. Or.46.g.Aet.
Περιτόναιος membrana 108. d. Ruff. 515. f. Aet. 64. g. Celſ. peritonæos membrana cur dicta, eiúſque functio 538. c. Orib. peritonæos membrana interior quum ſit, cur rūpatur in rupturis ex ictu natis, non autē abdomen quod eſt exterius 767. a. Caſſ. peritonææ membranæ vulneratæ curatio 571.g.Æg.
Περιζέματα, eorúmque remedia 319. g.Act.
Permingentes ſe in ſomno quomodo curandi 565.g.Aet.
Pernarum attritus quomodo curādi 498.g. Æg. ad pernarum fiſſuras 498.g. Æg. pernarum fiſſuris vtile emplaſtrum 498. e. Ægin.
è Perna emplaſtrum 763.d.Aet. ex perna pharmacum 614. a. h. Aet.
Pernicies vbi morbus dominatur 123.b. Aet. pernicioſa morbi ſigna quæ 377.d.Æg.
Pernionum curatio 498.d.Æg.117. a.637.a.Orib. 731.g Aet. pernionibus quid medeatur 20. g. Aet.321.d.Act. 824.a. Myr. 230. h.Scr.397.c.f.Marc. à pernionibus quid præſeruet 731.g.Aet. ad perniones vlceratos 771. f. Myr.
Perſæ quomodo præparēt oleum Iaſme 21.c.Aet. perſarum è lapidibus emplaſtrum quomodo conficiatur 764.e.Aet.
Perſeæ, ſeu Perſicæ, arboris eiúſq; fructus facultas 636. h. Æg. 505. f.606.b.Or. 47.a. Aet. perſicæ fructus 20.a.Or. perſicæ radix 14.e.Or.
perſica poma qualem corpori in nutriendo materiam ingerant 371.e.Æg.215.b.Orib. 43.a.Aet. 29.e.Act. perſicorū oſſa quid conferant 550.d.Æg.
perſica antidotus 420.e.Myrepſ. perſica è Satyrio antidotus 375. e.Myr.
Perſium 217.b.Or.
Perſonacea, aliis Lappa maior 319 b.Marc.
Perſonata herba Græcis proſopis 553.e.Aet. perſonatæ facultas 614.g.Æg.
Perſtrictionis & interceptionis vſus 394.b.Or.
Pertice Coſmiana 329.e.Marc.
Pertinaces qui 183. g.Aet. pertinacia iuuantis ſæpe malum corporis vinci 51.b.Celſ.
Perturbatio oculi 300. d. Aet. 182. d.Act.
Peruigiliis quid medeatur 265. g. 266.c. 269.f. Act. peruigilium & ſomnus multus capiti grauedinem cur cōcilient 758.e. Caſſ.
Perunctionum vſus, differentia & materia 401.g.Or.
Pedis muſculi 566.c.Orib. pedis oſſa 552.f. Orib. pedis digitorum, totiúſque pedis, rimæ quomodo curandæ 637. b. Orib. pedis ſummi oſſium fractura quomodo curanda 600.c.Æg.
pedibus ictis inguina cur condoleant 761.b.Caſſ. pedes cum digitis vnguibúſq; in graui morbo nigreſcentes quid indicent 26.d.Celſ. pedes turgentes lōgam deiectionem indicant 24. b. Celſ. pedibus quando & quomodo ſanguis detrahendus 194.e.g.Act.
pedum affectorū vrinæ 134.a. Act. ad pedum callos, clauos & verrucas 398.c.e.Mar. ad pedum dolores 671.d.Orib.772.e.Myr. 404.h.407.b.d.410.d.Marcell. pedum doloribus aptum malagma 88.d.Celſ. ad pedum dolores ſubitos, vel grauedines 303.c.Marc. ad pedum exulcerationem 397. d. Marc. ad pedes frigore aduſtos 400. d. Marc. pedibus inhærentia vt extrahenda 397.g.Marcell. ad pedum frigus in cholera 74. c. Aret. pedum rimis quomodo medendum 498.e. Ægin. 637.b. b.Orib. ad pedes ruptos 397. c.Marc. pedum tuberculis ve tuſtis quid medeatur 325.g.Act. ad pedum tumorē 398.b. Marc. pedum tumoribus in grauidis mulieribus quomodo medendum 347.d.Ægin. 783.h. Aet. ad pedum vlcera 400.e.Marc.
pedum ſuillorum inter alimenta facultas 221.b.85.c.Aet.
Pes cornicis 35. c. Aet. vide Coronopus.
Peſſus quid 481.f. Æg. 362.b. Myr. 92. c. Celſ. peſſi forma 694. c. Æg. peſſorum vſus, differentia, materia, compoſitio & catalogus 694.a.Æg.398.e.Or.327.a. Act.755.a.Myr. peſſorum aperientium, adſtringētium, & mollietium vſus, atque materia 398. f.Or.
peſſus aureus 327. c. Act. peſſus Libanus dictus 798.β.d.Aet.
peſſi ad conceptionem 796.a. Aet. peſſus ad hydropicos 472.f. Æg. 542.d.Aet. peſſi menſes ducētes 805. c. Aet. peſſi ad menſtrua ſiſtenda 799 β.d.Aet. peſſi mollitorii 486.d. Ægin. 321.e. Act. peſſi ſterilitatem inducētes 785. c. Aet. peſſi ad vteri duritiam 826. c. Aet. peſſi ad vteri ſtrangulationem 815. b. Aet.
Peſtis & venenorum ſimilitudo 4. c.Aret. peſtis futuræ ſigna 223 f.Aet.
peſtilenti tempore ſanis quid agendum 405.g.406.e.Æg.97.a.f.Or. 223.a.f.Aet.18.b.Celſ. peſtilēti tempore ſi corpus plenum eſt quid expediat 18.d.Celſ. peſtis ſymptomata horribilia 406. d. Æg. 97.d. Or. peſte laborantium curatio 406. e. Ægin. 97.e. Or.223.e.Aet. peſti quid medeatur 652.g.Aet.262.h.Act.410 c.416.a.Myr. peſtiferæ conſtitutioni quid ſubueniat 258. d. Act.
peſtilentia ex auſtro quæ requirat 18. d. Celſ. peſtilens febris vt curanda 48.c.Celſ.
Petalites ſeu lamineus lapis 52. b. Act.
Petaſites 435. b. Or. petaſitæ vires 636.h.Æg.505.g.Or.
Petronis medicina temeraria 49.f. Celſ.
Petroleum 366.a.Myrepſ.
Petroſelini facultas 637.a. Æg. 19. f.21.b.505.g.583.c.607.f. Or. 47. b.Aet.
Petri Apoſtoli antidotus 386. d. Myrepſ.
Peucæ facultas 637.b. Æg. peucinæ reſinæ facultas 507.c.Or.
Peucedanum 435.b. Or. peucedani, eiúſque ſucci, facultas 637. a.Æg.505.g. 47.c.Aet. peucedani ſucci electio 27.a.Or.
Πέζα 114.f.Ruff.
Phacos, vide Lens.
Phacoides aliis empetron, eiúſque in purgando vires & doſis 325. b.326.g. Or. φακοειδὴς tunica

107.e.116.b.Ruff.
Phacoptiſana 248.g.Or.
Phacota pyriateria 469.e.Aet.
Φακοὶ in facie quid, eorúmq; curatio 185.g.241.b.Act.
Phæcides(piſces) 227.c.Or.
Φαιοῦ collyrii compoſitio & vires 198.a.Scrib.265.g. Marc. φαιὸν pharmacum 308.d.Act.
Φαγέδαινα quid 47.f.Aret. phagedænarum chirurgia 522.b.569.f Ægin. phagedænæ in cole curatio 134.f.Celſ.
phagedænicum vlcus à canceroſo quid differat, & quomodo curandum 799.a.h.Aet. ad phagedænica vlcera medicamentum 40.a. Orib. phagedænici vlceris in ſede curatio 687.β.f. Aet.
Phagri (piſcis) caro qualis ſit 226.a.b.227.g.231.e.Or.88.g.Aet.
Φαλάκρωσις quid, & vnde 181.a.Act.
Φάλαγγες 104.c.Ruff.546.d.Or.
Phalangii ſpecies 619.β.b.618.β.h. Aet. phalágiorum morſus ſigna & curatio 538.b.Æg. 619.β.b.Aet. 331.b. Act. ad phalangiorum morſum 317.f.Marc.
Phalangium(herba)447.e.Or.
Phalangites 447.e.Or. phalangitis herba cur dicta, eiúſque facultas 645.b.Æg.511.d.Or.
Phalangoſis oculorum quid, eiúſque curatio 555.c.554.b. Ægin. 328.a.Aet.
Phalaris 447.f.Or. phalaridis facultas 645.b.Æg. 511.c.Orib.
Phamenoth menſis 610 β.f.Aet.
Phaophi menſis 610.β.b.Aet.
Pharici poti ſigna & curatio 548.h.Æg.226.c.Scr.
Pharmacorum actiones differentes eſſe 1.a.Aet. pharmacorum materia, cera 33.c.Aet. pharmaci paucitas impedit purgationem 137.h.138.a.Aet. pharmaca vehementiora quæ 171.g.Aet.
pharmaceutica medicina 5.e.Celſ.
pharmacitis terra 452.g.Or.66.a. Aet.
Pharmuthi menſis 610 β g.Aet.
Φάρυγξ 103.e.116.e.Ruf.399.e.Aet.
φαρύγεθρον 103.e.Ruff.
Phaſeli quale nutrimentum præbeant 370.d.Æg.211.f.Or.56.g. Aet.27.f.Act. phaſelos venerē excitare 8.c.Or.
Phaſganii vires 634.h. Ægin. 45.a. Aet.
Phaſianorum caro qualis 584.c. Or.86.c.Aet.31.d.Act. phaſianorum oua 86.h.Aet.
Phaſioli antiquis qui 17.a.Aet. phaſioli qualem corpori in alimento materiam ſuggerāt 370.d.Æg.212.a.Or.17.a.Aet.
Phaſiolon (herba) 421.e.Orib. phaſioli facultas 623.e.Æg.497.f.Orib.
Φατνίαι ſeu φάτνια 113.a.Ruff.549.b.Orib.
Phemus, pharmacum 503.c.Aet. 553.f.Myr.
Phenula 377.e.Myr.
Pheſæ(piſces) 226.a.Or.
Phialium 551.f.Myr.
Philadelphus paſtillus 505.d.Aet. 796.e.Myr.
Philagrii aloedarium 134.d.Aet. philagrii antidotus è ſulphure viuo 660.g.Aet. philagrii de confectione ex malis cydoniis, & quæ ex cornis & aqua fit 271.a.Or. philagrianū malagma 684.b.Ægin. philagrii ad oris eroſiones 54.f.Or.
Philanthropos antidotus 419.f. Myrepſ.
Philanthropos (herba) 410.g.Or. 11.f.45.a.Aet.
Philetærium 435.h.Or. philetærii facultas 637.f.Æg. 506.d.Or. 48.f.Aet.
Philetis collyrium 121.d.Celſ.
Philinus præſes 65.a.Aet.
Philipendula 370.c.Myr.
Philippus Epirotes 56.h.Celſ. philippi paſtillus 663.d.Æg.425.c.503.f.Aet.785.b.g.Myr.
Philonis antidotus 657.c.Æg.54.h. Or.382.e.478.f.511.f.660.d. Aet. 263.d.Act.329.g.341.d.Marc. philonis antidota 412.b.d.437.f. Myr. philonis collyriū 119.d. Celſ. philonis medicamētum 675.e.Or.
Philonidis colica 380.a.Marc.
Philocotyche emplaſtrum 578.h. Myr. vide Phycotyche.
Philoſophi medicinæ periti 5.e. Celſ. de philoſopho à cane rabioſo morſo 260.h. Aet. 20.e. Act.
philoſophiæ initiis ætas idonea quæ 349.g.Æg.169.c.Aet.
Philotæ emplaſtrum 89.b.Celſ.
Philotimus medicus 185.a. Celſ. philotimi de potione quæ ante, & quæ poſt cibum datur 279.f. Or. philotimus pileum plumbeum cui cur impoſuerit 250.g. Aet.
Philoxenus 137.c.Celſ.
Philoxenios antidotus 411.g.Myr.
Philtron 102.e.Ruff.545.d.Or.
Philumeni purgans medicamentum ad oculos diuturna fluxione oppreſſos 361.b.Or. philumeni vxor quomodo ſanata 835.e.Aet.
Philyreæ vires 645.c.Æg.
Philyris 447.f.Or.
Phimorum vteri chirurgia 581.g. Ægin.
Phimoſeos cauſæ & curatio 573.f. Ægin.
Φλεβώδης κοιλία 107.g.Ruff.
Phlebotomos antidotus, & cur ita dicta ſit 413.h.414.a.421.c. Myr.
Φλέγμα 110.e.Ruff. phlegma vnde dictum 319.e.Tr. ad phlegmata de capite & aqualiculo ducenda 262.h.Mar. ad phlegmata proiicienda 386.a.Marc. ad phlegma purgandum 339.b. Marc. phlegmata ſpiſſa & con ſtricta laxans prouocánſq; medicamentum 255.a.Marc.
ad Phlegmaticos 333.h.Marc.
phlegmagogis quando vtendum 270.g.Act.
φλεγματίας ὕδρωψ qui 36.d.Aret.
φλεγμονὴ quid, & vnde 188.g.Act. 6.b.Celſ. phlegmones curatio 244.f.Act. ad phlegmonas 770.f.821.g.822.c.Myr.
φλεγμονὴ ἐρυσιπελατώδης & ἐρυσίπελας φλεγμονῶδες quid 189.a.Act.
Φλιαὶ quæ ligna ab Hippocrate dicantur 190.b.Orib. phliarum in organis vſus 163.g.Or.
Φλόμος 447.g.Or. phlomos Latinis herba lucernaria 329.a. Græcis Ἑρμῦ ῥάβδος 412.b.Marc. phlomi facultas 645.c.Æg.511.d.Or. 56.g.Aet.
Phlonitidis vires 635.c.d.Æg.
Φλύκταιναι, earúmque remedia & curatio 319.g.Act.128.e.627.b.Or. 114.d.Celſ.
Phlyzacion 114.c.Celſ.
Phocæ cuius in nutrimēto ſint materiæ 225.g.Or.88.e.Aet.
Phœcarinum 768.f.Myr.
Φοίνιξ. vide Palma.
Phœnix herba, eiúſq; facultas 448.b.Or.645.d.Æg.
Phœnix collyrium 319.h.356.b. Aet. phœnix niger (collyriū) 359.f.Aet.
Φοίνικος color 855.g.856.b.Th.
phœnicinum emplaſtrum 258.f. Aet.
phœnigmi 508.g.Aet. phœnigmus Aſclepiadæ 528.e.Aet.
Phonaſcis quæ medeantur 449.c. Æg.405.c.406.407.Aet.
Phorbium 511.e.Or.
Phorimon alumen 435.d.Æg.
Phormii vires 645.e.Æg.
Phoſphorus collyrium 345.b.Aet.
Phragmites calamus 29.g.Aet.
Φρένες 108.a.Ruff.539.e.Or.
Phrenitis quid ſit, eiúſque plura genera 52.g.53.a.Celſ. phrenitis cui parti propria, & vnde oriatur 143.c.154.f.215.b.Act. phrenitis quid à delirio differat 145.f.Tr. phrenitidis indicia 854.g.Th. 115.e.Act. phrenitis, eiúſque curatio 51.β.e.Aret. 145.d.Tr.418.f.Æg.243.f.Aet. 215.b.Act.52.g.Celſ.
phrenitici & inſanientes quomodo differant 146.b.Tr. phrenitici & furioſi in paroxyſmis cur robuſtiores 763.d.Caſſ. phreniticis cibus quando ſubtrahendus 53.g.Aret. phreniticis geſtatione qua vtendū 116.g.Aet. phrenitici irrigādi quomodo & quouſque 54.a.Aret. phrenitici lauādi quomodo 149 a.Tr. phreniticis locus & habitatio quæ conueniens ſit 51 β.c.Aret.147.e.Tr. phreniticis potus qui conueniens & qui noxius 53.g.Aret. phreniticis ſomnus quomodo inducēdus 54.c.Aret. phreniticis vena quando & quomodo ſecanda 53.b. Aret. phreniticis victus qui conueniat 53.a.e.Aret. phreniticis quæ medeantur & ſalubria ſint 26.a.Aet.328.e.Act.390 d.Myr.251.d.e.317.c.Marc.
phrenitidis inueteratæ ſigna 146.e. Tr. phrenitis diuturna lethalis quando ſit 855.a.Theoph. phreniſi longiori accommodus victus qui 53.g.Aret.
phreniticos in cardiacum ſæpe incidere morbum 55.c.Celſ. phrenitici in ſyncopen ſi labantur, quomodo medendum 55.g Aret.
Phrœnii vires 638.a.Æg.
Phrymion 436.d.Or.
Phrygius lapis 466.h.Or. phrygii lapidis vires 631.b.Ægin. phrygii lapidis vrēdi modus 307 a.Act.
Φθειρίασις palpebrarum, eiúſque curatio 183.d.238.e.Act. 121.g. Celſ. phthiriaſi quid medeatur 330.a.Act.
Φθίσις quid 26.c.Aret. 19.b.Celſ. phthiſis qua ætate oriatur 60.a. Celſ. phthiſi qui præ cæteris obnoxii, qui habitus, quæ regio 28.b.Aret. phthiſeos origo & ſigna 56.h.Cel. phthiſeos ſymptomata 26.f.Aret. phthiſeos, id eſt pulmonis vlcerum, curatio 90.a.Aret.58.h.Celſ. ad phthiſeos initia 309.e.Marc. ad phthiſi tentatos 207.g.208.e. Scr.310.a.d.311.d.Marc.
phthiſici qui 26.f.Aret.429.b.Aet. 314.a.Marc. phthiſicus habitus vnde 28.h.Aret. phthiſicis victus qui conueniens 59.f.60.a.Celſ. phthiſicis quid vitandum 59.e.Cel. phthiſicis quid medeatur & ſalubre ſit 94.d. Aet.205.g.Scr.303.c.313.a.314.a.h.315.c.d.317.b.319.g.327.e.f. 336.f.341.f.345.g.411.f.Marc.
Φθίσις in oculo quid 25.d.Aret. φθίσις oculi ab ἀτροφίᾳ quid differat 184.c.Act. phthiſis & atrophia oculorū quomodo curanda 130.b.Or.
Phthoes dignotio 26.e.Aret. phthoes ſymptomata 26.d.Ar.
Phu 448.d.Orib. phu vires quas habeat 645.e.Æg.511.f.Or.39.a.57.c.Aet.
Phycos 511.f.611.e.f.Or.57.c.74.f. Aet. φῦκος θαλάσσιος 448.c.Or.
Phycotyche emplaſtrum 677.b. Æg.773.f.Aet.578.h.Myr.
Phygethlon quid, & quomodo curādum 513.d.Æg.189.d.Act.111.a.Celſ.236.f.Scrib. ad phygethla 390.g.Mar. phygethlo vtile malagma 87.b.Celſ.
Phyllitis, eiúſq; facultas 448.d.Or. 645.e.Æg.511.f.Or.
Phyllon 511.f.Or.
Φῦμα quid 189.d.Act. 86.g.Celſ. phymatis curatio 634.b.Orib. phymatis quid medeatur 592.g. 599.c.Or.86.g.87.a.b.c.88.b.c. 110.g.Celſ.
phymati pulmonis quomodo medendum 200.g.Tr.
Phynon collyrium 122.g.Celſ.
Φύραμα 409.h.Or.
Φῦσα 110.f.Ruff.
Phyſalides quid 663.d.Æg.
Φύσημα 567.f.Myr. phyſema pinus 50.b.Aet.
Φυσώδεας quos appellarint medici veteres 21.e.Aret.
Πιάα 392.h.Myr.
Pica picæ obnoxia 347.d.Ægin.
Pica(morbus) quādo grauidas inuadat, vnde dictus, & quomodo curandus 347.c Æg.458.h.782.h.Aet. pica laborantibus mulieribus aqua prodeſt 153.g.Aet.
Picatio 159.a.Aet. picationis vſus 361.g.Æg.
Picatorum pharmaci vſus 367.d. Æg.485.e.Aet.
picatum emplaſtrum 601.e.Æg. picatum vinum quomodo fiat 274.f.Or.
Piceæ vires 637.b.Æg.21.e.607.h. Or. piceæ cortex 506.b.Or. piceæ reſinæ vires 639.a.Æg.
Πικρὰ antidotus Pacchii 209.g.Scr. 325.b.Marc. picræ facultas & vſus 274.h.367.g.Æg.452.e. Aet. picra ex aceto mulſo 659.e.Æg.662.d.Aet. picra Galeni 659.e.Æg.675.g.Or. picra Themiſonis 447.a.Aet.
Picridis facultas 626.e.Ægin.58.b. Aet.262.e.Act.
Πικρὸς χυμὸς 110.g.Ruff.
Pictores rutæ aſſiduo vſu acutio-

rem viſum reddere 47.f.Aet.
Pigri qui 184.a.Aet. pigrities ictericis peculiaris 59.f.Aet.
Pilæ exercitatio quæ commoda præſtet 350.e. Æg. 298.d. Or. pilæ paruæ magnitudinis tria genera ibid.e.Or.
Pila marina 482.d.Myrepſ.
Pilarium collyrium 171.a.Trall. pilarium ex recremento argēti, quó præparetur 774 b.Aet.
Pilare malum, eiúſq; curatio 183.e. 238.f.Act.
pilatio quid 591.f.Æg.
Pilulæ cur excogitatæ 252.e.Act. pilularum conficiendarum forma 249.d. Act. pilularum duratio 252.f.Act. pilulæ quibus dandæ 199.b.Act. pilularum compoſitiones variæ 691.a.Myr.
pilulæ ex aloe quomodo præparētur 114.a.Aet. pilulæ bechicæ 206.e.Trall.
pilulæ caprinæ ad quid 160. e. Aet.
Pilos agglutinantia 435.d. Ægin. 328.g.Aet. pili albi vt fiant quid faciendum 280.e.Aet. pilos albos nigros reddi Alabandici lapidis vſu 69.g.Aet. pili ambuſtis quomodo inducendi 507.g.Æg. pilos attenuantia 413.d.Æg.126.g.Orib.281.g. Aet.294.g.Act. pilos augendi ratio 291.f.Act. pilos augentia 413.b.c.Æg. pilos cicatricibus quid inducat 93.g.Aet. pilos conſeruantia 413.b.Æg. pilos corrumpentia 280.g.Aet. 294.f.Act. pilos criſpantia 294 e.Act. pilorum defluuii cauſa & curatio 276.d.277.278.Aet. 236.a.289.g.Act. pilos defluos quid cohibeat 605.c.Orib.41.e. Aet.291.e.Act. pilis denudat arſenicum vſtum 594.g.Or. hederæ lacryma 602.b.Orib.34.b. Aet. tithymalli liquor 611.a.Or. 55.f.Aet. pili euulſi vt ne renaſcantur 328.b.Aet.278.g.Marc. pilos extirpantia 281.a.Aet. pilorum exortum inhibet aconiti ſuccus 9.b. terræ inteſtina 92.f.Aet. pilos exurit alcyonium aſperum 70.f.Aet. pilos fuluos quid faciat 280.d. Aet. pilos generantia 293.g. Act. pilos nigrefacientia 135.a.Trall.413.c.g.Ægin.279.d. 280.a.Aet. pilis producendis & prouocandis quid valeat 29. e.37.c.48.b.Aet.603.e.Or. pili vt renaſcantur 323.a.Marc. pilorum tingēdorum ratio 294. c.Act.
pilos capitis mulierū cohibet myrteum oleum 21.d.Aet. pilis faciei quomodo medendum 444.b.Ægin. ad pilos oculis moleſtos 278.g.279.a.Marc. pili palpebrarum oculos irritantes quomodo tollendi 646. e.Orib.310.a.Act. pilorum in palpebris agglutinatorium 307.g.Act. pilos palpebrarum glutinat cochlea terreſtris 95.g.Aet. pilos palpebrarum prohibēt tellinæ 97.b.Aet. pilorum raritas vel nuditas in palpebris quomodo curāda 646 f.Orib.
pilos qui per vrinam eiiciunt quomodo curandi 573.e.Act.
pilorum vſtorum facultas 644.a. Ægin.520.b.Orib.91.e.Aet. pilorum humanorum vſtorum facultas 150.b.Tr.
Πιμελὴ 110.c.120.a.Ruff.
Pimpinella 383.b.479.f.Myr.
Pinguedinum differentiæ 90. b. Aet. pinguedinis inter nutrimenta qualitas 372.d. Ægin. 222.b.Orib. pinguedinis in medicando facultas 609.g.Or. 90.b.Aet. pinguedo bubula aut anſerina ad ſtuporem dentium facit 54.e.Or. pinguedo ſterilitatem inducens quomodo curanda 806.c.Aet.
Pingues non natura ſed conſuetudine qui fiant 362.c.Ægin. pingues cur raró cōcipiant 803. c.Act. pingues malè generant 792.g.Aet. pingues ad purgationem inutiles 123.f.Aet. pinguibus aquæ frigidæ vſus vtilis 153.f.Aet.
pinguis egeſtio 198.f.Aet. pinguis vrinæ cauſa 197.c.Aet.
Pinguia quæ 1.f.Aet. pinguia qualis inter edulia ſint materiæ 24. h.Act.
Pinguitudo 120.a.Ruff.
Pinnæ quale corpori nutrimētum ſuggerant 229.h.584.a.Orib.
pinna in aure 102.f.Ruff. pinnæ narium 102.e.Ruff.
Pinnophylaces 229.h.Or.
Pinus & piceæ ob erucas fugiēdæ 616.β.e.Aet. pini, corticiſq; & foliorum, facultas 637.b.d.Æg. 506.b.607.h.Or.48.c.Aet. pinorum erucæ vires 637.d.Æg. pini fructus quale nutrimētum præſtet 371.a.Æg. pinorū fructus vis 637.d.Æg.506.a.Or.
pineorum nucleorum facultas 19. a.Or.164.g.Aet. pineæ reſinæ vires 639.a.Æg.50.b.Aet.
Piper 434.e.Or. piperis differētia & efficacia 46.f.Aet. piperis facultas 636.f.Æg.19.c.22.c.482.g. 505.e.607.e.Or.46.f.Aet. piperis electio 27.a.Or. è piperis duobus generibus antidotus 657.e.Æg.659.f.Aet. è piperis tribus generibus ſimplex 676.b. Or.263.b.Act.386.g.Myr.
Pirorum quædā genera 79.b.Cel. pirorum inter alimenta facultas 216.a.Or. piri tēperamentum & vires 614.d.Æg.19.g.20.e.Or. 11.g.Aet.
piri ſylueſtris vires 615.g. Ægin.11. g.Aet.
Piſa quale nutrimentum corpori ſuggerant 370.d.Æg.211.b.583. d.Or.
Piſcatoris emplaſtrum 613.β.c.770. g.Aet. piſcatoris medicamentum 323.b.Act. piſcatoribus vngues oculorum cur vtplurimum oboriantur 757.a.Caſſ.
Piſcium temperamentum, differentiæ, & in nutrimēto qualitas ac facultas 373.d. Ægin. 226.a.e. Or.87.e.Aet.30.h.Act.37.a.Celſ. piſces quinam ad eſum adhibendi & à quibus omnino abſtinendum 60.a.Or. piſces qui cæteris anteponendi 226.e.Or. piſcium caro quæ optima 87.e. Aet. piſces peſſimi vbi gignantur 224.d.Or. piſces nulli vbi proueniant 5.f.Aet.
piſcium coctio 255.e.Or. piſciū diuerſitas diuerſam nutriendi vim habet 30.h.Act. piſcium eſus ad cœnam incōmodus 170. a.Aet. piſcium eſu abſtinent à lepore marino icti 641.f. Aet. piſcium iuſculum 621. f.Ægin. piſcium oua 32.f. Act.
piſces anadromi 152.g.Trall. piſces aſſeruatu meliores 374.a. Æg. piſces cetacei ſale conditi 231.a.Or. piſces duræ carnis 224.g.Orib. piſces marini 31.a.Act. piſces molli carne præditi 224.d.584.a.Orib.88. g.Aet. piſces ſaxatiles quales 373.d.Ægin.224.b.Orib. piſces ſale conditi 60.a.583.f. Orib. piſces teſtacei 152.h. Trall. piſcis vſtus 448.b. Myrepſ.
piſces aluum adſtringentes 250. d.Trall. piſces aluo ſolutis qui eligendi 16.f.Celſ. piſces comitialibus qui dandi 152.g. Trall. piſces purulentis accommodati qui 219.c.Trall. piſces venere vſuris qui conueniant 118.c.Aet.
Piſſaſphaltus 435.g.Orib. piſſaſphaltus Latinis rubrica Scythica 314.d.Marc.
Piſſelæum 506.a.Or. piſſelæon Latinis flos picis 200.d.Scr.282. a.Marc.
Piſtaciorum facultas 637.c.Ægin. 21.f.506.a.Orib.48.b.Aet. piſtaciorum inter nutrimēta qualitas & facultas 371.d.Ægin.61. b.67.d.216.f.244.e.583.g.Orib. 48.b.Aet.
Piſtillus quid ſit, & in quem vſum 604.b.Æg.
Piſtorium opus valentiſſimæ in nutrimento eſſe materiæ 36.c.Celſ.
Pituina reſina 227.e.Scr.
Pituita 110.e.Ruff. pituitam gignentia 62.a.239.e.584.g.Or. pituitæ impetum quæ indicent 23.h.Celſ. pituitæ multiplicis ſignum 857.d.Theoph.
Pituitæ quæ & qualia adhibenda remedia 35.e.Act. pituitā præparans medicamentum 275.c. Act. ad pituitam cōcitandam 387.a.Mar. pituitæ ducēdæ & detrahendæ quid valeat 125.f.g. 126.e.f.g.127.a.b.c.d.Ruff.46.d. 133.e.Aet.279.g.Act.411.g.453. g.Myr.195.g.Scr.382.c.d.e.f.383 a.384.c.e.387.d.Marc. pituitā euacuantia 356.g.411 β.e.649.b. Æg.125.c.Aet. pituitā & aquā euacuans medicamētum 280.f. Act. pituitā ducens vinum 128. a.Aet. pituitā expurgat venus 117.h.118.a.Aet. pituitam mouet vomitus 138.d.Aet. pituitā ſiſtens remedium 259.f.Marc. pituitæ curſum ſæpe ſomno, ſudore, aluíve deiectiōe finiri 120. e.Celſ. pituitæ vomitum radiculis excitari 356.f.Æg. pituita vomituris quomodo paranda ſit vt tenuis ſit & facilè fluat 578.f.Orib.
pituita è capite vt detrahenda 251. f.Marcell. pituitam ex capite quid purget 600.g.Orib.13.b. Aet. pituitam inteſtinis inhærentē ducens ſal 280.c.Act. pituitam naribus quid effundat 259.f.290.h.291.a.Marcell. pituitam ab oculis cohibens catapotium 95.e.Celſ. ad pituitam ex ore euocandā 30.c.Aet.260. a.Marcell. ad pituitam in thorace 380.d.Myrepſ. pituitæ in vētre ſuperno redūdanti quomodo medendum 356.e.Aegin. 82.f.Or.
pituita acida quæ detrimenta corpori ferat 412.α.e.Ægin. pituitam acidam detergentia 412.α. e.Ægin. pituitam acidam effundenti qualis ſumendus cibus 13.g.Celſ. pituitæ & bilis permixtio quomodo curanda 602.f.Aet. ad pituitam craſſam 313.d.Marcell. pituita ſicca & arida 119.f.Celſ. pituita vitrea imputrefacta quæ mala corpori inducat 403.b.Æg.
pituitoſæ fluxionis ſigna 598.e. Aet. pituitoſis affectionibus quid ſubueniat 263.f.Act. pituitoſis & craſſis humoribus quid medeatur 279.c.329.e.Act. pituitoſis morbis mederi venerem 8.a.301.a.Or.118.a.Aet. pituoitſis febribus mederi oleū anethinum 20.d.Aet.
pituitoſis quid medeatur 364.d. 366.d.380.d.393.g.407.a.416.a. 418.a.d.Myrepſ. pituitoſis balnea quæ conueniant 359.f.Ægin.
Pityidum facultas 637.c.Æg.466. f.506.a.Or.48.c.Aet.
Πιτυλίζειν 288.d.Or.
Πιτυοκάμπη quid, eiúſque deuoratæ ſigna & curatio 284.a.g.Act.
pityocampæ facultas 483.d.g.Or.
Πιτυρίας panis 26.f.Act.
πιτυρίασις quid 180.g.Act. pityriaſi vtilia remedia 256.f. Marc.
Pityſoriſis Græcis chamæpitys 386 a.Marc.
Pityuſa 445.g.Or. pityuſæ facultas 637.d.Æg.325.b.Or. pityuſæ ſeminis vires 326.b.Or.
Picis facultas 637.b.Ægin.19.d. 21.b.f.505.h.607.g.Or.47.h.Or. picis coctio 30.b.Orib. picis flos Græcis piſſelæō 282.a.Mar. picis fuligo quomodo colligatur 435.f.Or.
pix Ægyptia 22.a.Orib. pix liquida quomodo colligatur, & quæ ſit probatior 435.e.Orib. picis liquidæ facultas 505.h. Orib. pix naualis 481.c. Myrepſ. picis è nauibus deraſæ vires 614.e.Ægin. pix præcoqua 314.d.Marcell. pix reſinæ validior 697.h.Aet. picis ſiccæ genera, & quomodo probetur, & vnde fiat 435.g.Or. picis ſiccæ facultas 505.h.Or. pix ad tumores induratos quæ adhibenda 740.b.Aet.
picinum oleum vnde & quomodo fiat 435.e.Or. picini olei vires 637.c.Ægin.
Placentæ quænam craſſi ſucci ſint 585.a.Orib. placentula aluum ſubducens 363.e.Or. placentula purgans 56.g.483.c.Or. placentula ad tuſſim 412.d. Aet.
Placianum collyrium 361.e.Aet.
Placitæ aluminis vires 642.b.Æg. 516.d.Or.
Plagæ quæ facilius ſaneſcant 98.h. Celſ. ad plagas 274.f.Marc. plagæ ex acuto retuſóue telo in articulis quō curanda 101.f.Cel. ad plagas animaliū venenatorū

remedia cōmunia 616.β.f.Aet.
Planctui inuoluntario quid medeatur 254.g.Act.
Πλανῆται πυρετοὶ 171.f.Act.
Planta 547.b.Or. plātæ oſſa quomodo prodeant & quō cōdantur 186.b.Celſ. ad plantarum dolorem 397.c.Mar. ad plātarum fiſſuras 498.g. Æg. plātarum rimæ quō ſanandæ 735.f. Aet. ad plantarum tumorem 397.b. Marc. plantarum vlceribus ſordidis conueniens emplaſtrum 498.g.Æg.
Plantarum & capillorum comparatio 276.d.Aet. plantarum agreſtium fructus qualis in nutrimento ſint materiæ 218.b.Or. plātæ ſalubres & inſalubres 371.d.Orib. plantæ ſpinoſæ 218.c.Orib.
Plantago 411.d.Orib. plantago Græcis arnogloſſia 271.d. ſeu arnogloſſa 305.h.Marc. plantaginis facultas 615.a.Æg. 20.b.c.21.e.106.f.492.d. 594.e.Or. 12.c.Aet. plantago ſicca 21.f.Or. plātago trita & illita corpus elephātiacis tuetur 62.a.Celſ.
plantaginis radix 21.g.Or. plantaginis ſuccus quàm probè mēſes ſiſtat 799.β.b.Aet.
plantago maior 359.f.Myr.
Plana organa quæ 161.f.162.c.Or. planorum organorum vſus 165.e.Orib.
Platani facultas 637.d.Æg.20.b.506 b.608.a.Or. 48.d.Aet. platani cortex combuſtus 106.f.Or.
Platearius medicus 356.a.Myr.
Platoni, ſecundum guſtum, octo ſuccorum genera, Theophraſto nouem 463.b.Or.
Platyophthalmon ſtibiū 450.a.Or.
Platyphyllos tithymall⁹ 445.a.f.Or
Πλατυκορία quid 25.d.Aret. 300.b. Act.
Platyſmata 28.h.Or.
Πληχὰς 18.d.80.c.Ar.105.b.Ruff.
Πλεκτάναι 109.b.Ruff.
Pleiadum occaſus 377.a. Ægin. pleiadum ortus 151.h.Aet.
Pleniluniū ſimile æſtati 150.e. Aet.
Plenioribus caro magis abundat 30.e.Celſ. pleniſſimus quiſq;, cuiq; venter adſtrictus ſit, quib. morbis obnoxius 20.a.Celſ.
plenitudinem duobus modis fieri, & vtriuſq; notæ 303.b.Or.119.d. Aet. plenitudo κατὰ τὸ ἔγχυμα 303.b. eiuſdē ſigna 303.f.Or. plenitudinis humorum cōſideratio & curatio 197.f.Act. plenitudinis in vētriculo, inteſtinis, viſcerum cauis, cauſæ 192.e.Act. plenitudini purgationem impedienti quomodo medendum 806.e.Aet.
Pleres archonticon 360.d.394.b.d. Myrepſ.
Πληθώρα & πλήρωσις quid, & vnde oriantur 192.d.Act.
ad Pleumoniticos 314.e.Marc.
Πλευραὶ 104.f.Ruff.
Pleuritis quid 6.c.Ar. pleuritis vetuſtiorib⁹ medicis quæ 66.b.Ar. pleuritis vulgo quæ 68.a.Aret. pleuritis benignior ac tolerabilior quæ, & quæ grauior 64.h. Ar. 72.c.Celſ. pleuritis notha 434.d.Aet. pleuritis vera quæ 207.b.Tr. pleuritidi ætas obnoxia magis quæ 7.a.Ar. pleuritidis ſigna 79.c.Cel. pleuritidis ſigna bona 6.f.Ar. pleuritidis ſymptomata 6.d.Ar. 453.a. Æg. pleuritidis dignotio& curatio 6.b.64.f.Ar.207.b.Tr.453.f.Æg.136.e.658.h.Or.431.g.432 Aet.219.d.Act.72.c.Cel. pleuritidi ſubitò medēdum 64.f.Ar.
pleuritidi diuturniori quomodo medendum 66.a.Aret.
pleuritici qui 208.g.Scr.310.f.Mar. pleuriticorum & hepaticorū differentia 207.c.Tr. pleuriticis quid medeatur 70.c.154.a.Aet. 263.e.265.f.279.e.Act.355.d.357.a.361 b.406.b.410.b.412.d.g.413 h.415.h.416.a.417.f.418.d.421.a. 423.f.425.a.428.f.464.c.773.e. Myr.208.g.Scr.301.g.310.f.317.c.327 f.337.g.350.e.Mar. pleuriticis cita aluus non conuenit 209.d.Act. pleuriticis cucurbita quando adhibenda 66.b. Aret. pleuriticis frigida an danda 67.a.Aret. pleuritici irrigandi & vngendi quomodo 65.a.Aret. pleuritici purgandi quomodo 210.f.Tral. pleuriticis ſanguinis miſſio è directo prodeſt 308.d.Or. pleuriticorum ſputa qualia 158.b.Act. pleuriticis venæ ſectio quādo & quō adhibenda 64.g.Ar.120.d. Aet. pleuriticorum victus 65.b.Ar.209.b. Tr.79.g.h.Celſ.
Πλευρὸν 104.f.Ruff.
Plinii ſecundi epiſtola ad amicos de medicina 247.Marc.
Plinthii, ſeu circuli quadruplicis, ratio & vſus 159.c.Orib. plinthii Nilei ſtructura & effigies 167.a.Orib. plinthii alterius, ſcamnum referentis, imago 168.c.Orib.
Plinthitis alumen 642.c.Ægin.74.d.Aet.
Pliſtoricus cur glandes ex elleboro ano appoſuerit 332.h.Orib. pliſtorici de coctione opinio 6.e.Celſ.
Plotes in piſcē quē vocēt 227.c.Or.
Plumbaginis genera, & quæ probatior ac melior ſit 457.g.Or. plumbaginis electio 27.h.Or. plumbaginis temperamētum & facultas 633.e.Ægin.20.a.516.a. Or.73.e.Aet.
Plumbum lauari quomodo debeat & teri ac cremari 457.e.Or. plumbi facultas 633.e.Æg.21.e. 516.a.606.b.Orib.73.e.Aet. plumbum vſtum chironia vlcera ſanat 697.a.Aet. plumbi vſti coctio 29.d.Or.
plumbi lamina lumbis impoſita quid commodi adferat 581.d. Or. plumbi ramentorum aut loturæ hauſtorum ſigna & remedia 550.f.Æg.
Pluuia vnde, & cur ventos aliquādo præcedat, aliquando ſequatur, & quomodo à ventis generetur 151.a.Aet. pluuias indicant terræ inteſtina è ſubterraneis locis prodeuntia 93.a.Aet.
pluuiæ aquæ qualitas & facultas 358.h.Ægin.257.d.Orib.152.f. Aet. pluuiæ aquæ omnium aquarum leuiſſimæ, dulciſſimæ, tenuiſſimæ & ſplendidiſſimæ 581.g.Orib. pluuiales aquæ omnium leuiſſimæ cur 74.a. Or. pluuialium aquarum quæ optimæ, quæque peſſimæ 582.a. Orib.
Πνεῦμα 111.a.Ruff.
Πνευματικὰ ἀγγεῖα 110.a.Ruff.
πνευμώδεις & ἀσθμαλοι cōmunia ſymptomata 30.g.Aret.
Πνεύμων 116.f.Ruff.
pneumoniæ curatio 67.b.Ar.
Pnigalion quid, vnde, & quomodo curandus 426.b.Æg.
Pnigitis terra, eiúſque facultas 452.f.513.b.Or.
Πνιγμοὶ 498.c.Myr.
Podagra & chiragra articulorum vitia 27.b.Celſ. podagram hæreditariam eſſe 839.c.poſt Myr. podagra hydropem inducit 535.d.Aet. podagræ cauſæ 297.a.&c.Tr.492.g.Æg.587.h.Aet. 164.e.225.h.Act.837.d.838.d. poſt Myr. podagræ qui magis obnoxii 49.f.Aret. podagra & chiragra quos rarò inuadant 81.b.Celſ. podagræ obſtantia & ab ea præſeruātia 498.a.515.c.Æg.153.e.Or.837.a.poſt Myrepſ.
podagra curabilis quæ & quando 297.b.Tr. podagræ curatio 297.f.Tr.492.g.Æg.152.h.671.d. Or.592.b.Aet.225.h.Act.837.e. &c.poſt Myr.81.b.Celſ. podagræ dolores intra quadrageſimā diem remittere 82.c.Celſ. podagræ initiis quō occurrendum 842.f.844.f.poſt Myr.81.b.Celſ. ad podagræ impet⁹ primos 405.f.407.d.e.410.c.Mar. podagræ inualeſcenti quō medendū 844.f.poſt Myr. podagræ chiragræq; ſanguinis miſſionē conferre 81.b.Celſ. ad podagræ ſubitum dolorem 406.g.Marc. podagræ tumorib. occalleſcētibus quid adhibendum 82.a.Cel. podagræ chiragræq; cui nil ſuperimponi poteſt, vt ſubueniendum 82.b.Celſ. podagra chiragráq; quando redire ſoleat 81.c.Celſ.
podagricæ affectionis qualitas 587.e.Aet. podagricæ inflāmationes cur non ſuppurentur 589.d. Aet. podagricos & arthriticos initio veris euacuandos eſſe 305.a.Or. podagricis aluum ducere noluiſſe Eraſiſtratū 82.d.Celſ. podagrici irrigandi quō 150.e. Aet. podagrici lauandi qui & quō 609.β.f.Aet. podagricorū victus 298.g.Tr.82.c.Celſ. podagricis quid à mala curatione contingat 588.g.Aet.
podagricū morbo ſedato, Olympico certamine viciſſe 49.f.Ar.
podagræ, podagricíſq; quid medeatur 12.a.37.d.38.e.47.e.68.h.80.e.84.f.92.g.652.e.Aet.258.c.264.b.265.d.f.277.e.321.d.322.b.h. 323.c.f.Act.360.b.361.f.364.d. 376.d.377.d.378.b.c.e.388.c.d.e. g.389.a.c.e.405.d.406.b.408.e. 409.d.410.a.b.d.g.412.h.413.e.f. 419.b.420.g.425.b.432.e.454.e, 457.h.460.c.461.c.463.b.472.g. 487.g.531.c.Myr.228.g.236.h. 237.a.b.Scr.251.d.325.g.391.a. 401.d.404.g.405.a.406.a.407.a. 408.e.Marc. podagrica acopa 610.a.c.611.612.613.614.Aet. podagrica antidota 311.c.Trall. 661.d.Æg.615.a.h.Aet.388.c.f. 389.a.413.e.Myr. podagrica cerata 607.e.Aet. podagricus linctus 772.g.Myr. podagricus potus in principio exacerbationis 772.f.Myr. podagrici paſtilli 595.a.Aet. podagrica pſilothra 828.c.Myr. podagricus puluillus 667.b.Æg.
podagræলললbilioſæ curatio 297.e.Tr. podagræ caldæ remedia 219.c. Scr.407.g.Mar. podagris calidis aptum malagma 85.c.Celſ. podagræ frigidæ remedia 219.f. Scrib. ad podagram frigidam 408.c.Marc. podagræ pituitoſæ curatio 300.h.Tr. podagra ſanguinea 307.g.Tr.
Podalirius & Machaon 5.b.Celſ.
Podice affecto quales vrinæ 79.a. 132.e.Act. ad podicē ficoſum 389.e.Marc. ad podicis vulnera 264.b.Marc.
Polemonium 435.h.Or. polemonii facultas 637.f.Æg.506.d.Or. 48.f.Aet.
Polenta vnde fiat optima 247.f.Or. polentæ præparatio ex Dieuche 252.e.Or. polentæ qualitas & vis 370.a.628.f.Æg.500.f.603.c. Or.36.d.Aet.
polentaceum in vrinis quid ſignificet 197.g.Aet.
Poletis ſales 463.f.Aet.
Polion Latinis tiniaria 206.g.Scr. aliis libanotis 328.c.Mar. polii facultas 637.f.Æg.482.h.506.d.Or.48.g.Aet. polii in purgādo vires 382.e.Marc.
polium montanum 436.a.Or.
Politi antidotus 393.g.Myr.
Pollen ex polēta quomodo fiat, & quæ ſit eius vtilitas 379.e.Or. pollinis facultas 618.f.Æg.26.e. Act. è polline tritici emplaſtrum 761.e.Aet.
Polletis medicamentum 508.f. Ægin.
Pollex 104.c.Ruff.546.d.Or.
Polus in organo quid 164.b.Or.
Polyarchii epithematis facultas & vſus 415.h.Aet. polyarchia epithemata 481.c.530.a.Aet.339.f. Marc. polyarchium malagma 684.a.Æg.86.c.Celſ.
Polybii ſphragis 91.f.127.c.Celſ.
Polychreſtos antidotus 436.d. Myrepſ. polychreſtos peſſus 758.g.Myr.
Polycnemō 436.c.Or. polycnemi vires 637.h.Æg.506.d.Or.
Polyetes antidotus 428.b.429.b. 432.a.Myr. polyetes pharmacum 462.e.Aet.
Polygalon 436.a.Or. polygali vires 637.f.Æg.506.c.Or.
Polygonatum 436.c.Orib. polygonati facultas 630.c.637.g.Æg. 466.f.506.c.Or.
Polygonon 40.c.Celſ. πολύγονον cur dictum 201.c.Scrib. polygonon Latinis rubia 253.b. ſanguinalis ſeu ſanguinaria 282.2.285.g.249.b. tiniaria 318.b. Marcell. Polygonos Latinis verbena 288.b.Marcell. polygoni vires 637.g.Ægin.506.c. Or.48.e.Aet.
polygonoidis vires 626.f.Æg.
Polyidæ paſtillus 674.d.Or. polyidæ ſphragis 788.c.Myr.
Polyneuron, eiúſque facultas 411.d.Or.196.b.Scrib.
Polyphorō vinum quod 32.a.Act.
Πολύποδες 200.c.Scrib. polypodes Latinis cutiones 283.b. Marc.
Polypodium 436.d.Orib. polypodii facultas 637.h.Ægin.11.f.

20.d.f.506.e.578.a.Or.48 h.Aet. polypodii in purgando vis ac doſis 648.g.Æg.325.b.326.e.Orib, 124.h.Aet.

polypodites vinum laudabile 118. b.Aet.

polypi(piſcis) inter edulia qualitas & facultas 373 g.Æg.225.e.301. f.584.a.668.d.Or.89.c.Aet.

Polypus quid, & vnde dictus 442. d.560.a.Ægin.291.b.Aet.129.b. Cel. polypi & ozanæ differẽtia 185.c.Act.291.b.Aet. polypi curatio 190.e.Tr.442.d.560.a. Æg.550.e.Or.292.g.Aet.240.g. Act. polypi per ferrum curatio 149.b.Cel. polypis medentia 302.h.Act.769.c.Myr.201.g.Scr. 289.a.290.c.293.b.336.d.Marc. 17.c.32.e.Aet.

Polyrrhizon 417.d.f.436.f.Or.

Polyſpaſtõ organum cur dictum, & quem vſum habeat 166.c.Or.

Polytrichon 406.c.Or.

Pompholyx quid à ſpodio differat, quæ ſit optima, & quomodo adulteretur: quomodo item lauetur 458.b.Orib. pompholygis facultas 638.a.Ægin. 20.d.516.c.608.a.Orib.2.b.73. g.697.d.Aet. pompholyx optima quæ ſit & medicamentis conficiendis aptior 28.a.Or. 99.a.Aet. è pompholyge emplaſtrum 674.b.Orib.774.d. 776.b.Aet. pompholygeron emplaſtrum 677.b.Ægin.578.h. Myrepſ.

Pomi frondes & fructus 19.g.Or.

pomorum qualitas & differentia 360.b.371.a.Æg.29.d.Act. pomorum eſus 15.f.Celſ. pomorum adſtringentium aut pirorũ eſus, qua ratione ventrem deiiciat 234.c.Or. poma appetentiæ ciborum excitandæ vt adhibenda 412.α.b.Æg. poma immatura 584.h.Or. poma regia 29.d.Act. è pomis ſuaue medicamentum 79.b.Celſ.

pomaceorum fructuum facultas & vſus 219.f.Trall. pomaceis fructibus panis inter edendum adhibendus quando 254.c.Tr. pomacei fructus hecticis qui conueniant 331.f.Trall. pomacei fruct' in tertianis qui exhibendi 332.h.Trall.

Ponderum ac menſurarum ratio & notæ 699.c.Æg.28.d.Or.84. h.Celſ. pondera medicinalia Græcorum 244.Mar. ponderum menſurarúmq; medicinalium ratio iuxta Hippocratẽ 243 Marc. ponderis ſuſpecti medicamentum 424.a.Æg.

Pontici abſinthii præſtãtia 13.e.97. e.Aet. põticum carpeſiũ 39.b. Aet. põtica cera optima 98.a. Aet. põtica nux 624.h.Æg.498. g.601.c.Or.30.h.Aet.30.c.Act.

poples 105.g.Ruff.547.b.Or.

ad poplitum dolores 403.c.Mar.

Popularibus publicéq; graſſantib' morbis quæ cautela opponẽda ſit & curatio adhibenda 405.g. Æg.97.a.Or.223.a.Aet.

Populi flores & reſina 20.c.21.e. Or. è populi floribus acopon 674.e.Or.

populi albæ temperamentum & vires 630.d.Ægin.501.g.Or.40. a.Aet. populi nigræ temperamentum & vires 611.e.Æg.490. b.Or.8.d.Aet. populi nigræ folia ſicca 22.f.Or. populi nigræ lacryma 622.a.Æg. è populo nigra oleum 18.d.Aet.

populeum vnguẽtum 478.f.Myr.

Porcellorum caro 220.e.Or. porcellorum pedes 221.b.Or.

porcina cutis qualis 221.c Orib. porcinus pulmo 90.g.Aet. porcinum iecur quale 85.g.Aet.

porcorum grando 664.d.Aet.

Πόροι 118.f.Ruff.

Porrigo quid, eiúſque notæ, cauſa & curatio 332.h.Tr.414.f.Æg. 126.h 644.d.Or.282.d.Aet.180. g.295.g.Act.116.f.Celſ. ad porriginem 234.c.Scr.81.g.Aet. ad porrigines detergendas 258. f.Mar. porriginis remedia varia 765.c.f.Myr. ad porriginẽ potio efficax 257.e.Mar. ad porriginem vetuſtam 257.h.Marc. 127.a.Or.

ad porrigines ani 390.c.Mar. porrigini capitis accõmoda remedia 256.f.Mar. ad porriginem intertriginum 393.c.Marcell. porrigo oculorum 300.a.Aet.

Porrum qualis inter alimenta ſit materiæ 369.e.Æg.220.a.Or.49. a.Aet.28.g.Act. porri facultas 638.b.Æg.12.e.578.f.Orib.49.a. Aet. porri ſuccus 14.e.Or. porrum ſylueſtre 10.b.Aet. porri virgines qui 281.g.Mar.

porraceum medicamentum 325. e.Act.

porracea bilis 110.e.Ruff. porraceus ſuccus 110.g.Ruff.

Portæ, venæ quæ 117.b.Ruff.

portæ iecoris 108.e.Ruff.

Portulaca aliis allium Gallicum 330.b.Marc. portulaca qualis inter edulia ſit materiæ 217. f.Or.28.d.Act. portulacæ facultas medica 614.a.Ægin.20.b. 21.e.22.b.484.a.491.f.593.f.Or. 10.f.Aet. portulacæ in purgando vis 325.b.Or.227.c.Act. portulacæ fructus & herba 21.d. Or. portulacæ ſucc' 13.b.Or.

portulaca agreſtis 406.f.434.h.444. g.Or.

Poſca quid 438.e.Myr. poſca æſtate pota ſitim ſedat 4 c.Aet. poſca diluta nauſeam tollit 448. g.Aet. poſca extinctum ferrũ ſpleni confert 524.e.Aet.

poſca aluum molliens 130.e.Aet. poſca calculos atterens 660.d. Æg. poſca clara 130.f.Aet. poſca concoctioni accommoda 464.b.Aet. poſca purgatoria & ſtomacho grata 650.e.Æg.

Poſidonius carpeſio quid ſubſtituat 614.h.Æg.

Ποσθίαι quid ſint & quomodo curandæ 307.h.Act.

Potabilium aquarum quinque differentiæ 152.e.Aet.

Potamogeton 436.e.Or. potamogitonis facultas 638.a.Ægin. 506.e.Or.48.h.Aet.

Potatores contra ebrietatem quõ ſe tueri poſſint 374.d.Æg.

Poterium 436.d.Or. poterii vires 634.f.Æg.

Poterrhii vires 638.a.Æg.

Potio quàm cibus ægris largior cõcedenda 46.e.Celſ. potioni talia eligenda tẽpora qualia cibo 46.f.Cel. potio ante acceſſionẽ febris data multum malo adiicit 50.c.Celſ. potio in febre ſitim accendit 46.e.Celſ. potiones febrienti quando offerre liceat 46.f.Celſ. potiones quæ valentiſſimi generis 37.b.Celſ.

potionis frigidæ vſus 16.g.Celſ. potio ex frumento quæ firmior 37.c.Celſ. potio è moris 269. g.Act. potio ex vinaceis facta 267.a.Or.

Potiones ægrotantibus vtiles 72.e. 279.b.Or. potiones iucundæ & vtiles 668.d.Æg. potus aluum comprimens 250.f.Tr. potio ad colicos 477.f.Aet. potiones ad conceptionem 795.e. Aet. potiones dyſentericorum 254.c.Trall. potiones in febribus iucundæ 237.d.Aet. potiones febricitantium eorúmq; affectuum qui febres comitantur 249.g.Act. potiones febribus affluantibus accommodæ 209.d Act. potio hæmoptoitis commoda 423.h.Aet. potus hydropicorum 541.g.Aet. potiones ad iſchiadicos 583.g. Aet. potiones lientericis quæ dandæ 510.b.Aet. potiones ad morſus venenatos 617.β.d.Aet. potio menſes ducens 147.b.Aet. potio ad odorem corporis tetrum 369.b.Aet. potio phthiſicorum 430.a.Aet. potiones pleuriticorum 433.b.Aet. potio ſanguinem reiicientibus idonea 213.b.Tr. potio ſuſpirioſorum 417.b.Aet.

Potus mẽſuram & tempora exigit 231.e.Aet. potus ratio in ægrotãtibus 276.g.Or. potu iucunda Nili aqua 153.a.Aet.

potus largus, longiore tẽporis interuallo interpoſito, quid conferat 374.c.Æg. potus paucus vẽtrem reſiccat 465.f.Aet.

potus aquarũ albularũ 573.b.Aet. potus lactis ex Ruſo 232.f.Or. potus vini meracior & inſuetus, raucedinem inducit 405.a.Aet.

potu abſtinẽt canes rabioſi 270.e. Aet. in potum incidentia animalia venenata 616.β.f.Aet.

Πραχλιαὰ νεῦρα 110.b.Ruff.

Præceptoribus lenibus pueri tradendi 349.g.Æg.

Præcipitatis ex alto quomodo ſubueniendum 647.e.Aet.

Præcocia mala 215.c.Or. præcocium malorum vis 633.d.Æg.

Præcones quomodo vocem conſeruent 405.c.Aet.

Præcordia 104.g.Ruff.546.f.Or. præcordia cataplaſmatis & irrigationibus calefacere in quibus morbis liceat, & quando extremum malum ſit 157.b.Aet.14.h. Or. præcord. cucurbita quãdo non affigenda 122.d.Aet. præcordiorum epithema efficaciſſimum 482.a.Aet.

Præcordialis affectio tertia melancholiæ ſpecies 253.c.Aet. præcordialium affectionum curatio 456.c.Æg. ad præcordiorũ ardorem 340.d.375.g.Mar. præcordiorum ardori vuæ immaturæ ſuccus adhibendus 4.e.Aet. præcordiorum dolor quid portendat 23.h.Celſ. præcordiorum dolori quõ medendum 50. b.Celſ. ad præcordiorũ dolorem 337.h.339.g.340.c.342.f.364. b.Mar. præcordia dura dolentia ante viceſimum diẽ hominẽ ſi non ſuſtulerint, ſit ſuppuratio 25.h.26.a.Celſ. ad præcordiorum duritiẽ 350.f.Marc. præcordia dura & inflata emolliens malagma Andreæ 86.a.Celſ. præcordiorum eleuationes ſanat thymus 28.b.Aet. præcordia inflari ex tarda concoctione 17.b.Celſ. præcordiorum inflationi quõ medendum 225.g. Tr. ad præcordiorum inflationem 342.f.Mar. præcordia mollia æqualiter in vtraq; parte, ſine ſenſu doloris, quid portendant 21.a.Celſ. præcordia ruborem & tumorem in ſynãche contrahentia quid portendant 68.e.Celſ. præcordiorum ſymptomata lethalia quæ 21.e.Celſ. præcordiorum tenſio peſtis accidens 223.e.Aet. ad præcordiorum tenſionem 236.b.h.Scr. 340.e.342.f.Marc. ad præcordiorum tumorem 340.d.Marc. ad præcordiorum tumores etiã in febribus 329.b.Marc.

præcordiis in phreneſi affectis conueniens medela 54.g.Aret.

Præfocari ſiquis videatur quid cõueniat 208.f.Scr.310.f.Marc. præfocationib' ſubitis quid medeatur 210.a.Scr.325.c.Marc.

Prægnantium ſymptomata & victus 347.a.Æg.75.a.Or. prægnantibus menſis quotus moleſtior 784.c.Aet. prægnantium picæ omphacomeli adhibẽdum 238.g.Aet.

prægnans vipera efferatior 648.e. Aet.

Prægraciles ad purgationem inutiles 123.f.Aet.

Prælingua 546.b.Or.

Prænotio quanti momenti medico 189.c.Aet.

Præparatio ad purgationem 139.g. Tr. præparatione per nitrum vbi vtendum 413.a.Æg.

Præpotationum abſinthiaci ſucci aut aloes, vſus 412.α.c.Æg.

Præputium 546.g.Or. præputiũ extremum 105.a.Ruff. præputii cohærentis cum glande curatio 574.c.Ægin. præputii curti chirurgia 573.b.Æg. præputii rimæ quõ curandæ 689.c.Aet. ad præputii rimas remedia 685. g.Aet.327.d Act. præputii vlceribus abrotonum vſtum medetur 7.c.Aet.

præputiolũ palpebrarũ 333.f.Aet.

Præſcientia ex naturalibus an vlla eſſe poſſit 113.c.Act.

Præſepia 113.a.Ruff.

Præſeruans medicamentum externum 298.d.Tr. præſeruãtia à veneno 628.e.Aet. præſeruationis gratia quomodo vena ſecanda 121.e.Aet.

Præſidia valetudinis aduerſæ non eſſe conſumenda in ſecunda 11. c.Celſ.

Præſtigiatoris infamia medico fugienda 76.c.Aet.

Præuidentiæ ſtudium Hippocrati & Galeno vſurpatum 127.b.Act. præuidẽtiæ & diiudicationi mutationum in corpore, multas ſeruire facultates 115.a.Act.

præuidere volentibus quæ cognitu neceſſaria ſint 114.d.116.c. Act. præuidere ex vrinis volenti quæ conſideranda 116.c. Act. præuidentia ex vrinæ

diuerſis accidētibus 114. & deinceps, Act.
Prandendum largius quàm cœnādum 33.g.Act. prandium hyeme quale eſſe debeat 15.e.Celſ. à prandio quando coeundum 118.e.Aet.
Praſion, vide Marrubium.
Praſius lapis 385.f.Myr.
Πρασοειδὴς χολὴ 110.e.Ruff. πρασοειδὴς χυμὸς 110.g.Ruff.
Praſoidis facultas 620.e.Ægin.25.e.Aet.
Praſon, vide Porrum.
Praxagoras medicus 5.e.Celſ.
Praxagoros antidotus 432.f.Myr.
Πρῆσμα quid 506.d.Myr.
Preſſum collyrium 357.h.Aet.
Priapiſcus in organis quid, eiúſq; vſus 165.f.Or.
Priapus ſatyrus 573.h.Aet. priapum quæ tendant 668 d.Or.
priapiſmus quid, vnde dictus, & quomodo curandus 478.a.Æg. 573 g.Aet.166.e.233.c.Act.286.e.Tr.668.b.Or.
Primarium lac 80.a.Aet.
Principalia membra affectus ſuos cum proximis communicāt 143 f.156.b.Act.
Principia prima ex quibus corpus humanum conſtituitur, tria eſſe 43.d.Act. principiorum intēperies animi deliquii cauſa 226.d.Aet.
principium morbi triplex 191.c.Aet. principio morbi inedia & abſtinentia occurrēdum 207.g.Act.
Prion tes 77.b.Aret.
Προαιρετικὰ νεῦρα 110.b.Ruff.
Probarbium 103.a.Ruff.
Probatis vti quam inuentis præſtat 695.f.Aet.
probatio aquæ 153.b.Aet. probatio veratri 139 h.Aet.
Προβοσκὶς elephanti vnde dicta 50.f.Aret.
Προκόρδιον 104.f.Ruff.
Πρόχειλα 102.e.Ruff.
Procidentia oculi, eiúſq; differentia, nomina, & curatio 183.g.239 b.Act. procidentiæ oculi accommoda remedia 309.a.Act. procidentiarum ſedis remedia 686 β.g.Aet.
Procli antidotus 661.h.Ægin.265.d.Act.
Procliani medici potio ad hepaticos 344.a.c.Marc.
Προκόνδυλοι 104.c.Ruff.546.d.Or.
Procyō quando oriatur 152.b.Aet.
Profiuuium 110.f.Ruff. profluuio corporis quomodo obſtandum in febre 48.a.Celſ. profluuia varia in peſtē 223.e.Aet.
profluuium in matulam vnde oriatur 165.g.Act.
Prognoſticum Hippocratis quid doceat 109.b.Aet.
Prolabia 102.e.Ruff.545.d.Or.
Prolapſui comitiali medendum quō 60.f.Aret. prolapſio oculorum 300 b.Aet. prolapſioni oculorum quomodo medēdum 308.a.Aet. prolapſus vteri curatio 817.g 818.819.Aet.
Prolutio hæmorrhoidum 685.β.f.Aet.
Prominentia oculorum 300.d.Aet.
Pronuntiatio & ſermo in ægris ſpectanda 45.f.g.Act.
Προπαγάνιον 103.a.Ruff.
Propolis Latinis cera ſacra 206.d.Scrib. propolis eligenda quæ ſit 436.e.Orib. propolis coctio 30.c.Orib. propolis vires 638.c.Ægin.19.d.21.f.484.c.506.e.608.b.Or.55.c.698.a.Aet.
Propomata quæ ſint 474.g.Aet. propomatum confectio 668.e.Æg. propomatum confectiones variæ 760.b.Myr.
Proprietates quædam hominum ſunt ſine quarum notitia non facilè quid præſagiri poteſt 20.g.Celſ.
Πρόπτωσις in oculo quid 183.g.Act. 120.f.Celſ.198.e.Scr.266.a.Mar. proptoſeos oculi curatio & remedia 120.f.Celſ.266.a.Marc.
Proſdochi medicamenta ad colicos 381.b.Marc.
Proſerpinalis herba Græcis dracontion 290.c.Marc.
Proſiliens dolor 227.a.Aet.
Πρόσωπον 102.g.Ruff.
proſopis 411.c.Orib. proſopis Latinis perſonata, aliis ſcordia 553.e.Aet.
proſopitæ, ſeu proſopitidis, facultas 614.g.Æg.492.d.Or.
Προσοψήματα 33.c.Act.
Προστόμιον 102.e.Ruff.545.d.Or.
Protarchi compoſitio 115.b.Celſ.
Proteus collyrium 672.g.Æg.338.f.Aet.281.e.Marc.
Protogala 105.b.Aet.
Πρῶτος πόρος 109.c.Ruff.
Protóſtacton lixiuium quod 576.c.Myr. protoſtacti lixiuii vires 627.d.Æg.
Prudentis medici officium 96.g.Celſ.
Pruinæ vnde 151.a.Aet.
Prunarum ſtrues ardens grauedine caput cur feriat, non itidem lignorum 756.g.Caſſ.
Prunorum inter edulia facultas 216.g.584.b.Orib.29.f.Act. pruna Damaſcena 170.f.Aet. è prunis Damaſcenis compoſitio 250.c.Act. prunorum domeſticorum & ſylueſtrium vires 627.a.Æg. pruna Hiſpana 170 f.Aet.
Prunus 34.c.Aet. pruni gummi quas vires habeat 627.a.Æg.
Pruriginum cauſa 169.b.Act. prurigo cum rubore quid indicet 25.d.Celſ. pruriginis remedia 256.g.Marc.
pruriginoſo ſcroto quomodo medendum 690.e.Aet.
Pruritus vlceribus ſanari, inflāmationibúſq; diſcuti ac minui incipientibus cur oboriatur 755.b.Caſſ. pruritus excitandi quando, & quando ſiſtendi, & quomodo 105.f.626.h.Or.
prurituum cauſa & dignotio 187.h.Act. pruritibus quid medeatur 595.c.Or.13.f.71.h.91.a.Aet.445.c.827.c.e.828.a.c.e.Myr. pruritui medentur balnea ſulphurulēta 155.b.Aet. ad prurit⁹ corporis ſmegma 667.a.Aet.
pruritus auditoriorum meatuum in dentitione oriri 166.a.Aet. pruritus gingiuarum in infante quomodo tollendus 76.e.Or. pruritus pueri curatio 348.g.Ægin. pruritus ſcroti quomodo ſedandus 477.c.Æg.690.f.Aet. pruritus ſedis quomodo ſedandus 663.f.Orib. pruritus in ſenibus vnde oriantur & quomodo mitigandi 504.b.Æg. pruritus in ſenili corpore difficilè tolli poteſt 188.a.Act. pruritui vetuſto quid med.326.e.Act.
Ψαχνίδες & ψαχνίσματα 481.e.d.Myr.
Ψαλλίδες, & ψαλλιδοειδὴς cerebri pars 523.b.Or.
Pſarus puluillus 666.c.Æg. pſarum ſiccum 707.a.Aet.
Pſegma 460.a.Or.
Ψευδοβούνιον 450.d.Orib. pſeudobunii facultas 646.g.Æg.15.a.Aet.
Pſeudodictāni facultas 619.b.646.g.Æg.512.e.Or.16.g.Aet.
Pſilothrum herba, eiúſque facultas 409.b.Or.10.c.Aet.
Ψίλωθρα 294.g.Act. pſilothrum ex quo genere medicamentorum ſit, eiúſque facultas & vſus 393.e.Or. pſilothrum elephātiacis & leproſis adhibendum eſſe 666.d.Aet. pſilothri compoſitio 53.d.644.b.Or.
pſilothrum Apollinaris 49.g.Or. pſilothrum ex herinaceo 93.h.Aet. pſilothron pilos diſperdens 475.f.Æg.281.d.Aet. pſilothra podagrica 828.c.Myr.
Ψιμμύθιον quid 224.d.Scrib.375.h.Myrepſ. pſimmythii, id eſt ceruſſæ, facultas 646.g.Ægin.517.a.611.f.Orib.75.c.Aet.
Pſittacus mas venena prodit 647.h.Aet.
Pſittacus collyrium 308.c.Act. pſittacini collyrii etymologia & cōpoſitio 198.e.Scr.266.a.Mar. pſittacium emplaſtrum 676.f.Æg.36.c.Or.
Ψόαι 39.g.Ar.109.a.Ruff.
Pſora Græcis quid 586.d.Aet. ψώρα & λέπις quid differant 187.g.Act. pſoras quid extergeat & ſanet 599.d.501.a.Orib.25.b.Aet. ad pſoras pharmaca & epithemata 674.b.Aet.
Pſoricum quid & quale ſit 306.d.Act.124.d.Celſ. pſoricum vnde fiat 75.d.Aet. pſorici facultas 646.h.Ægin.517.a.Or.75.d.Aet.
pſoricum collyrium 359.b.Aet.199 b.Scr.270.f.Marc. ψωρικὰ medicamenta 305.c.307.e.Act.
Ψωροφθαλμία quid à ξηροφθαλμία differat 183.a.Act. pſorophthalmiæ curatio 238.a.Act.
Pſychotrophi facultas 499.d.Orib.32.g.Aet.
Pſydracas oculi quid ſanet 309.a.Act.
Ψυδράκια 478.a.Myrepſ. pſydracia quid, & quomodo curanda 136.a.Tr.414.a.Æg.675.a.Aet.297.d.Act. ad pſydracia 766.d.Myrepſ.
Ψυδρακισμάτα 481.d.Myr.
Ψύλλιον 450.d.Orib. pſyllii facultas 646.h.Ægin.58.d.Aet. pſyllii ſemen 20.b 21.c.512.e.Orib. è pſyllio antidotus 407.h.Myr. è pſyllio emplaſtrum 764.a.Aet.
pſyllii poti ſigna & curatio 546.h.Æg.286.a.Act.
Pſylli vt venena exſugant 105.e.Celſ.
Ptarmica 436.f.Orib. ptarmicæ facultas 638.c.Ægin.506.f.Orib.
Πταρμοῦ meatus 106.e.Ruff.
Pteleæ facultas 506.f.Orib.49.c.Aet.
Pteris 436.f.Orib. pteris Latinis filicula 354.d.Marcell. ptereos facultas 638.d.Ægin.506.g.Or.49.d.Aet.
Πτέρνα 105.g.Ruff.
Pteryx (herba) 412.a.Or.
Pterygium quid 587.e.Ægin.299.e.Aet.136.f.Celſ. πτερύγιον in aure quid 102.f.Ruff. πτερύγια in naribus quid 102.e.Ruff.
pterygia nautas & piſcatores vtplurimum cur infeſtent 757.a.Caſſ. pterygia duplicia 757.a.Caſſ. pterygia digitorum, ſeu circa vngues, quomodo curanda 499.e.587.e.Ægin.630.b.Or.732.f.Aet. ad pterygia digitorum 768.a.Myrepſ. pterygium oculi quid, & quomodo curandum 437.a.557.d.Ægin.325.f.Aet.184.a.Act.143.a.Celſ. pterygiis oculorū deſtinata pharmaca 326.a.313.g.Aet.769.b.f.Myrepſ.
pterygodes proceſſus 548.c.Or.
πτερυγώματα 105.d.Ruff.544.g.Orib.
Ptiloſis quid & quomodo curanda 435.b.Ægin.300.a.332.e.Aet.183.e.238.e.Act.
Ptiſanæ facultas 628.f.Ægin.71.c.72.b.Orib.36.c.Aet.318.f.Trall. ptiſanæ coquendæ ratio, & vnde peſſimè coquatur 370.b.Æg.248.e.Or. ptiſanam ſuauiorem quæ reddant 85.g.Ar. ptiſanæ vſus quàm omnibus cōmodus 210.b.Aet. ptiſana phreniticis idonea 148.d.Tr.
ptiſanæ ſuccus cur poſt euacuationē vtiliter exhibeatur 321.c.Or. ptiſanæ ſuccus contēperat 235.c.Aet.
Ptolemæi emplaſtrum 411.c.Mar. ptolemæi chirurgi medicamentū 126.g.Celſ. ptolemæi Euergetæ ſtomatica 302.a.Marc. ptolemæi regis collyrium 357.b.Aet. ptolemæo regi compoſitum antidotum 94.b.Celſ.
Ptyadis aſpidis prauitas, & ei⁹ morſus curatio 542.a.Æg.621.d.Aet.
Πτύελος 524.e.Or.
Πτύσις quid 8.e.Aret.
Pubes 104.g.Ruff.546.f.Or. pubis oſſium fractorū curatio 597.b.Æg.
Pubem quæ differant 281.a.Aet.
pubeſcere fœminæ quando incipiant 781.f.Aet. pubeſcētium morbi 20.b.Celſ.
Publii antidotus 378.f.Marc.
Pudendorum ſubſtātia, cur in coitu intendantur, eorúmq; vſus & functio 542.a.Or. pudendorū ſedíſq; affectionum dignotio & curatio 478.e.Ægin.165.f.331.h.Act.147.a.Or. pudēdis pinguia incōmoda eſſe, adſtringētia verò prodeſſe 377.c.Or.
pudendorum dolori medētia 479.b.Ægin. pudendorum inflammationi medentia 516.a.Ægin.220.d.Aet.606.c.Or. pudendorum inflammationi medetur aloe 9.e.Aet. pudendi nomas quæ ſanent 522.g.Ægin. ad pudendorum pruritus 828.a.Myrepſ. pudendis reſolutis quid conueniat 357.g.Ægin. pudendorum rimis quomodo

medendum 689.b. Aet. pudendi thymorum curatio 574.f. Ægin. pudendorum tumori medentia 479.b.Æg. pudenda vlcerata quomodo curanda 117.b.146.g. Orib. pudendorum vlcera quid ſanet 500.a. 520.e.Æg.11.b.87.d.Aet.
pudendi ceruini vires 611.e.Æg. pudendum cerui in zona alligatum quibus portandum 267.c. Aet. pudendum muliebre cur ano immineat 542.c.Or. pudendi muliebris longitudo 780. b.Aet. pudendi virilis præputium deligatum ſanguinis eruptiones cohibere 402.β.g.Æg.
Pueruli recens nati educatio 348. d.Ægin. 76.b.575.b.Or. pueri natura voraces 456.d.Aet. puerorum pulſus quales 846.e. Philar. puerorum vrina qualis eſſe debeat 195.e.Aet. puerorum vrina vitioſa quæ 854.b. Th. puerorum vrinæ aquoſæ mali ominis 198.a.Aet.
puerorũ palpebris ornandis valet ſtibiũ 340.e.Aet. pueris pilos pulchros quid faciat 279.b.Aet. pueri ad purgationem inutiles 123.f.Aet. pueris theriaca non danda 653.c.Aet. pueris venam vſque ad annum decimũquartum non ſecãdam eſſe 120. c.Aet. pueris venæ ſectio & purgatoria non niſi neceſſitate cogente adhibenda 199.c.Act. pueris vena ſecari in quib' morbis poſſit 9.d.Or.
puerorum aduſtionibus quæ ſiriaſes dicuntur, ſubueniẽtia 126.e. Or. pueris calculus vnde 552.h. Aet. pueri calculo veſicæ obnoxii, eiúſque curat. 549.d.Aet. pueris capite dolẽtib' quid medetur 251.a.Mar. pueri comitiali morbo obnoxii quõ curãdi 258. b.Aet. puerorum comitialem morbũ ſanat pæonia 16.b.Aet. puer comitiali morbo vexatus affectionis principium in crure habuit 255.e.Aet. puer à comitiali morbo quomodo liberatus 16.c.Aet. pueris dracunculus in Æthiopia & India familiare vlcus 736.g.Aet. eiúſque medela. Ibid. pueris epilepſia correptis quomodo medendum 60.f.Aret. pueri hiſpidis quomodo medẽdum 178. c.Aet. pueris hydrocephala affectio vnde oriatur, eiúſque curatio 242.a.Aet. pueri hydropi ſarcitæ obnoxii, & quomodo curandi 535.e.Aet. pueri lumbricis obnoxii, & quæ eis medela ac remedia adhibenda 490.b. 20.b.Aet. puerorũ oculis gramarum copia oppletis quæ medela adhibẽda 318.e.Aet. pueris pectore laborantibus datur armeniacum 71.a.Aet. puerorum puſtulis quõ medendum 177.α.e.Aet. pueri quotidianæ febri obnoxii, eiúſque curatio 216.d.Aet. pueris ſternutationem quid inhibeat 298.b.Aet. pueris tonſillæ cur inflãmentur 396.a.Aet. pueris voluulus familiaris, eiúſque curatio 468.e. Aet. ad puerorum vlcera ori, gutturi, ſtomachóue innaſcẽtia 292.g.293.c.Marc.
puerilis ætatis victus & ſtudia 349. f.Æg. puerilis morbus qui 151. f.Tr. puerilium morborum curatio 348.e.Æg.
pueritia calida atque humida 495. c.Aet. pueritia quando maximè periclitetur 20.b.Celſ.
Pulegium 415.a.Or. pulegii facultas 618.c.Æg.19.b.494.d.596 g.Or.15.g.Aet. pulegii in purgando vis 649.a.Æg. 125.a.Aet. 272.a.Act. pulegiũ balneis adhiberi 154.e.Aet. pulegiũ partui difficili mederi 671.a.Or.
pulegium agreſte 415.h.421.f.Or.
Pulices delentia 628.b.Aet. 828.b. Myrepſ.
Pullus cohortalis quid alimenti præſtet 36.h.Celſ.
Pulmonis ſitus & qualitas 116.f. Ruff.63.e.Cel. pulmonis conſtitutio naturalis qualis 7.b.d. 29.g.Aret. 533.d.Or. pulmonis vtilitas ac neceſſitas 533.c. Or. pulmone maximè opus habet natura 157.f.Act. pulmonis temperiei dignotio 364. d.Æg.86.d.Or.183.b.Aet.
pulmonis lobi non impares ſicut iecoris 533.h.Or.
pulmonis affecti & alterati vrinæ quales 78.g.131.a.Act. pulmonis affecti quæ ſigna mala 28.a. Celſ. pulmone laborantes in locum affectum cur minus difficulter decumbant 755.e.Caſſ.
pulmonis thoracíſq; affectuum dignotio & curatio 156.c.218.c. Act.7.a.67.b.Ar.200.d.Tr.450. d.Æg.133.134.&c.658.a.Or.428. d.Aet.73.a.Celſ. pulmonis morbus qui ſanabilis 26.e.Celſ.
pulmonis morbos diſcutit peucedanum 47.c.Aet. ad pulmonis vitia 316.e.317.c.327.e.Mar. 425.g.428.f.Myr.
pulmonis abſceſſuum ſymptomata 29.f.Ar. pulmonis calori quid ſuccurrat 381.c.Myr. ad pulmonem corruptum reparãdum 316.d.336.f.Mar. ad pulmonis deſtillationes 309.d.Marc. ad pulmonẽ diſtillatione vulneratum 319.g.Mar. à pulmonis dolore quid præferuet 336.a.Mar. pulmonis eryſipelas, eiúſq; curatio 260.e.Tr. pulmonis exulcerati vitio fœtidum olentib' & purulenta excreantibus quid medeatur 314.f.Mar. pulmonis humiditatem quid exhauriat 265.h.Act.419.a.Myr. pulmonis icti ſigna 97.g.Cel. pulmonis inflammationibus quid medeatur 263.c.265.h.268.a.Act. à pulmonis inflatione quid præſeruet 337.b.Mar. è pulmone ſanguis erumpens cur non ita vt aliunde erumpens terribilis 11. b.Ar. pulmoni ſanguinẽ cum pituita excreanti quid ſubueniat 408.e.Myr. pulmo ſuffocationem quando inferat 428.d.Aet. pulmonis vlcerum curatio 90.a. Ar. pulmonis vlcera lac ſanat 77.c.Aet.
pulmonem expurgantia 481.d.Or. 144.g.Aet. pulmonẽ purgant, adiantũ 592.d.Or.8.b.Aet. amygdala 10.d. ceſtron 32.g.Aet. terebinthina 580.d.Aet.
pulmonis excretionem iuuat thymus 28.a.Aet. pulmonis humoribus craſſis & viſcoſis educendis valet heleniũ 24.h.Aet.
Pulmoniæ ſymptomata periculoſa 7.c.30.g.Ar. pulmoniæ conſiſtentis ſigna 8.b.Ar. pulmonariæ curatio 67.b.Ar. pulmonariorum victus 68.b.Ar. pulmonariis medicamẽta quæ vtilia 67.e.Ar. pulmonariis quid medeatur 394.b.405.d.406.a.407 c.417.g.420.b.428.f.Myr.
pulmonis agnini, marini, ſuilli, vulpini, vires 637.e.Æg.90.g.Aet. pulmonis inter edulia qualitas & facultas 372.d.Æg.222.d.584. g.Or.185.h.Aet.
Pulſatiuus dolor 226.h.Aet.
Pulſus quid 380.f.Æg.844.a.Philar. 144.a.f.Act. pulſus quid indicent 45.g.Act. pulſus conſiderand' & contemplandus quõ ſit 847.e.Ph.37.a.Act. pulſum cõtrectanti medico quæ conſideranda 175.e.Act.
pulſuum agnitio & examen 143.g. Act. pulſuum cognitio vrinæ contemplationi exactæ neceſſaria 80.a.Act. pulſuum diſciplinam quàm vrinarum eſſe difficiliorẽ 46.a.Act. pulſuum notitiæ tractatio quot in partes diuiſa ſit 843.b.Phil.
pulſuum cauſæ & differentiæ 848. f.849.b.Ph. pulſuum diſcrimina & differentiæ 380.h.Æg.848. g.Phil.144.a.Act. pulſuum genera quot ſint 847.f.Phil. pulſuum iudicium quibus in rebus conſiſtat 849.b.Ph. pulſus motus quos affectus indicet 143.h. Act. pulſuum mot' 144.a.Act. pulſuum motus ordinatus bonum ſignum 190.a.Aet. pulſus mutari quot modis ſoleat 845.e. Phil. pulſus mutationum cauſæ 384.c.Æg.149.b.Act. pulſuum notæ 195.a.Aet. pulſuũ rhythmus quid ſit 849.d.Phil. pulſus vſus quis, & quotuplex 380.f.Æg.844.b.Phil.
Pulſus æqualitate & inæqualitate vt variet 848.c.Phil.144.d.Act. pulſus æqualis vnde 848.d.Phil. pulſus aeris ratione quomodo varient 846.d.Ph. pulſus æſtatis 147.f.Act. pulſus ætatis cuiúſq; quales ſint 846.d.Phil.147. e.Act. pulſus altus quid portẽdat 195.a.Aet. pulſus arteriarum quid ſignificent primariò 849.c.Philar. pulſus aſper qui 848.b.Phil. pulſus anni tẽporibus quomodo varient 846.b. Phil. pulſus autũni 147.f.Act. pulſus balneantium 148.d.Act. pulſus bis pulſans 146.e.Act. pulſus bis pulſans à caprizante quid differat, & vnde fiat 850. b.Philar. pulſus capriſſans, & eius cauſa 146.f.Actuar. pulſus capriſãs à bis pulſante quid differat, & vnde fiat 850.b.Phil. pulſus cauſarum externarum aduentu quomodo varient 847.b. Phil. pulſus celer 144.g.Act. pulſus celeritas & magnitudo minùs bona quàm vehementia 147.b.Act. pulſus ciborum qualium quales 147.c.h.148.a. e.Act. pulſus citatus qui 847. h.Philar. pulſus citatus & creber quid differant 849.a.Phil. pulſus κλονώδης 146.e.Act. pulſus κλονώδης & σπασμώδης quid differant 850.a.Philaret. pulſus commoderatus 144.b. Act. pulſus compreſſiõ quid 400.g.Æg. pulſus conuulſiuus 146.d.Act. pulſuum cordis ratio & ſigna 103.d.Aet. pulſus creber vnde 848.b.Philar. pulſus creber & citatus quid differant 849.a.Philar. pulſus κυματώδης 146.c.Act. pulſus decurtatus 146.g.Act. pulſum deficere & intermori quid in cauſa ſit 765.f.Caſſ. pulſus deficiens quis 848.e.Philar. pulſus δίκροτος 146.e.Act. pulſus δίκροτος & δορκαδίζων quid differant, & vnde fiant 850.b.Phil.
pulſus doloris vehementis 148. g.Act. pulſus durus qui 144. h.Act. pulſus duri quid indicent 145.e.Act. pulſus durus vnde 848.b.Philar. pulſus exercitiorum qualium quales 148. c.Act. pulſus expergiſcẽtium 148.b.Act. pulſus febrientibus cur alteretur 764.d.Caſſ.
pulſus fluctuantes vnde 850.b. Philar. pulſus fœminarum 147.c.Act. pulſus fœtus ſexum indicat 782.g.Act. pulſus formicans 146.d.Act. pulſus formicans à vermiculari quid differat 850.c.Philar.
pulſus gracilium 147.e.Act.
pulſus grauidarum quales 846. g.Philar. pulſus habitus corporis ratione quomodo varient 846.a.Philar. pulſus hyemis 147.g.Act. pulſus inæqualis 145.a.Act. pulſus inæquales quid portendant 145.d.Act.
pulſus inæqualis & inordinatus quid differant 849.c.Philar.
pulſus inæqualis vnde 848.d. Philar. pulſus inæqualis ſpecies 145.a.Act. pulſus inæqualitas accumulata, eiúſque differentiæ 145.c.Act. pulſus inflammationis cuiuſlibet 148.g. Act. pulſus inordinatio ordine quando potior 145.d.Act. pulſus intercidens qui 848.e.Phil.
pulſus intercidens & deficiens quid differant 850.a.Phil.144.e. Act. pulſus intermittens quãdo mortiferus 144.d.Act. pulſus intermiſſio ablatione eiuſdẽ melior eſt 144.e.Act. pulſus lãguidus qui 848.a.Phil.145.a.Act. pulſus lãguor quid indicet 145. c.146.h.Act. pulſus languor malus 147.b.Act. pulſus lẽtus qui 847.h.Phil. pulſus lẽtus & rarus quid differant 849.a.Phil.
pulſus magnus, & eius ſpecies 144.g.Act.847.g.Phil. pulſus magnus cur fiat & calor ſuccendatur febrientibus cum fluore correptis 764.e.Caſſ. pulſus magni in febre quibus 202.g.Aet.
pulſus magnus à vehemẽte quid differat 848.g.Philar. pulſus magni quid portendant 145.d. Act. pulſus marium 147.e. Act. pulſus μείουρος 146.g. Act. pulſus medii 384.b.Æg.
pulſus mediocris qui 847.h. Phil. pulſus mœrentium 148. f.Act. pulſus mollis vnde 848. b.Ph. pulſus μυρμηκίζων & σκωληκίζων quid differãt 850.c.Phil.
pulſus ordinat' inordinato quãdo melior 145.d.Act. pulſus paruus 144.g.Act. pulſus plenus qui 848.d.Philar. pulſus in quartana qualis 214.b.Aet.

pulſus rarus 145.a.Act. pulſus rarus vnde 848. b.Phil. pulſus rarus & tard' quid differāt 849. a.Philar. pulſus regionum locorúmque ratione quomodo varient 846. c. Philar. pulſus σκωληκίζων 146. c. Act. pulſus σκωληκίζων & μυρμηκίζων quid differant 850.c.Philar. pulſus ſexus cuiuſlibet qualis ſit 845. g. Philar. pulſus ſomni ratione quomodo varient 846.g. Philar. 147. g. Act. pulſus σπασμώδης 146. d. Act. pulſus σπασμώδης & κλονώδης quid differant 850. a. Philar. pulſus tardus 144. g.h. Act. pulſus tardi quid portendant 145.d.Act. pulſus tardus & rarus quid differant 849. a. Phil. pulſus temperiei ratione quō varient 845. g. Philar. 147. d.Act. pulſus turbulentus 146. e.Act. pulſus vacuus qui 848. d.Phil. pulſus vehemens 144. h.Act. pulſus vehemens qui, & vnde 848. a. Philar. pulſus vehemens quandiu 146.h.Act. pulſus vehemens à magno quid differat 848.g.Phil. pulſus vehemētia bonū ſignū 147.a.Act. pulſus velox quid indicet 145. c.Act. pulſus veris 147.f.Act. pulſus vermiculans 146.e.Act. pulſus vermicularis à formicante quid differat 850.c. Philar. pulſus vibratus qui 146.e. Act. pulſus vibrati & bis ferientis diſcrimen 146. f. Act pulſus vini poti 148.e.Act. pulſus vndoſus qui, & vnde dictus 146. c. Act. pulſus voluptatem capiētium 148.f.Act.

Puls quid 36.f.Aet. pultes ad dyſentericos 252. g. Trall. pulticula purgatoria 651.b.Æg.

pultacei humoris tumores quomodo curandi 743.h.Aet.

Puluis oculorum perturbationem ſi induxerit, quæ medela adhibenda 300.d.Aet.

Pulueres quid, quis eorum vſus, materia, & conficiendorum ratio 249.f.252.f.Act.665.c.Æg. puluerum compoſitiones variæ 725.a.Myrepſ. puluerum duratio & exhibēdorum ratio 249. f.Act.

puluis Æſculapius, ſiue Indus 305. h. Trall. puluilli caput denſantes 275. c. Aet. puluis hepaticus nobilis 242. b. Trall. puluis inſperſilis Theodoſii 276. a.Aet. puluis phos 174. g. Tr.

Pumex probatior qui ſit, & quomodo vtatur 454.f. Or. pumicis electio 27. f. Or. pumicis vis & facultas 626. c. Æg. 514.b. Orib. 69. a. Aet. pumex vſtus 21.g.Or.

ad Punctus neruorum & muſculorum 228.h.229.c.e.Scr.

puncturæ oculorum quomodo ſanandæ 307.c.Aet.

pungitiuus dolor 227.a.Aet.

Punicorum malorum inter edulia qualitas & facultas 371. b. Ægin. 216.a. Orib. 29.f. Act. punicum malum cibo mixtum, animo delinquentibus ob igneas inflammationes, vtile 326.e. Trall. punicorum malorum in medicando facultas 639. b. Ægin. 507. e. Or. 50. d. Act. punici mali granorum ſeu acinorum vis 254. c. Trall. 639. b. Ægin. 507.e. Orib. 50.f. Aet. è punicis malis confectio 393. h. 394. c.e. Act. 269. h. Act.

punici acidodulcis vſus 459. b. Ægin.

Pupilla 102.b.Ruff. 545.d.Orib. pupillæ partes & colores 102. b. Ruff. pupillæ dilatatio, eiúſque curatio 437.g.Ægin.300. c.324.a.Aet. 184.c.239.g.Act. pupillæ tabes, eiúſque curatio 184.c. 239.h. Act. pupillis tenebras citra inflammationem offundentia quid extergeat & repurget 67.f.Aet.

Purgari volenti quæ ſpectāda 197. f.198.g.199.b.Act.

purgantem facultatem duo ſignificare 478. a. Orib. purgantia venenoſorum ex cenſu eſſe 197. d. Act. purgantium medicamentorum ratio 477.c.Or. 197. c. Act. purgantium medicamentorū vſus 197.c.Act. purgantibus vti qui debeant 647.e. Ægin. purgantibus vtendum quando ſit 123.c.Aet. purgantia medicamenta quomodo euacuent 647.a.Æg.

purgans medicamentum exhibiturus, quid præcipuè conſiderare debeat 330. f. Orib. purgantibus medicamētis quæ cautio adhibenda 283.a.Act. purgantium medicamentorū menſura indiuiduis applicari quæ ſolet, incerta 324.f.Or. purgantia medicamenta qualia qualibus danda 199.e. Act. purgantibus medicamentis admiſcenda quæ ſint 198. f. 199. a. 275. h. Act. purgantibus medicamentis indi quæ ſoleant 321. f. Orib. purgantium inſuauitas quomodo temperanda 199. a. Act. purgantibus medicamētis odorata cur admiſceri debeant & quando, & quando nō 11.c.Or.198.f.199. b.Act. purgantium vires quid adiuuet 198. f. Act. purgantia quies & ſomnus ſequi non debet 198. g. Act. purgantia iuuat motus mediocris 198.f.Act. purgantiū vſus ſi nihil proficiat quid faciendum 651.e.Æg.137.g.Aet. purgatoriis efficacioribus quando vtendum 647.e.Æg.

purgantibus abſtinere qui debeāt 199.c.Act.

purgantia componenda quō ſint 127.e.Aet. purgantium ſimplicium catalogus 647.c. Æg. 11.a. c.325.b.f.Orib.123.g.Aet. 271.a. Act. purgantium compoſitorum catalogus 649.g. Æg. 56. e. Or.127.g.128.&c. Aet.275.g.&c. Act.671.a.Myr.216.g.Scr.381.e. h.&c.Marc.

purgantia acria 198. f. Act. purgantia leuiter per infernas partes ex Dieuche 359. f. Orib. purgantia mediocria 198.e.Act. purgantia mediocria præcedere debent 283.c.Act.

purgans per aluum, odoratui admotum 364. d. Or. purgantia per aures 22.e.Orib.144.a.Aet. purgātia per inferna 818.f.Myr. purgantia per nares 14.c. Orib. 144.c. Aet. purgantia ſanguinem 127. e. Act. purgantium per ſuperiores partes catalogus 325. b.Oribaſ. purgans per vomitum antidotus 427. a. Myr. purgantia per vrinam 343.f.Or.

purgantia aquam 127.b.Aet. purgantia aures 144. a. Aet. purgatorium capitis & neruorum 278.d.Act.37.h.38.a.Aet. purgantia faciem 367.a.Aet. purgantia renes 146. c. Aet. purgantia veſicam 160. d. Aet. purganda vlcera quomodo 709. d.Aet. purgantia vulnus 83. c. Celſ.

purgantia medicamenta ad morbum articularem 615.a c.Aet. purgans medicamentum ad colicos 56. h. Or. purgans medicamentum ad elephantiaſin 57.a.e.364.b.Or. purgans medicamentum quod ſordes ventris accommodatè deducit, & ſimul thoracem & caput ſubleuat 362. f.Or.

purgās medic. è cydonio 361.a.Or purgans medicamentū è Damaſcenis 279.g. Act. purgās medicamentum è iure veteris galli 57.b.Or. purgans è rheobarbaro antidotus 456.h.Myr.

purgans citra moleſtiam medicamentum 136.a.Aet. purgatorium efficax 338.g.Marc. purgans & exiccans, diuturnáque & liquida educens antidotus 436.b.Myr. purgās ſine periculo medicamentū 387.a.b. Marc.

purgantia antidota 427. a. 436. b. 456.h.457.e.h.458.c. 459.b. 460. c.e.g.464.c.Myr. purgans cōditum 839. e. Aet. purgantia eligmata 677.a. Myr. purgans emplaſtrum 89. e. Celſ. purgantia epithemata 142.b.Aet. purgans malagma 387.c.Marc. purgans malagma Miconis 87. f.Celſ. purgans placentula 56. g.383.c. Or. purgatoriorū ſalium cōpoſitiones diuerſæ 467. a.& deinceps.Myr.

Purgationes eiecit Aſclepiades 14. c. Celſ. purgationes non omnino dānandas eſſe 14.d. Cel. de purgationis exceſſu dictum Hippocratis 138.a.Aet. purgationes quæ pernicioſæ 14.c.Cel.

purgatio quibus adhibenda, quando & quomodo 122. g. 123. e. Aet. purgationes æſtu multo occupatis, niſi neceſſitas cogat, incommodæ 198. a. Act. purgationes podagræ & rheumatis an vtiles 843.g.poſt Myr. purgationis facilitas, & difficultas quomodo conſideranda 199. e. Act. purgationi ſeruiētes partes fluidæ fieri debēt 198.a.Act. purgationis tempus 647.f. Æg. purgationi tempus incommodum quod 198. a. Act. purgatione vtentium cuſtodia 651.c. Ægin.

purgationis impeditæ error duplex 138.a.Aet. purgationi inhabiles qui 123. f.Aet. purgatio inutilis quibus 123. f. Aet. purgationes ſupernas qui difficulter ferant 322.e.Or.

de purgationum nimiarum exceſſu Hippocratis dictū 138.a.Aet. purgationes nimiæ quando fieri ſoleant 477.e. Orib. purgationū nimietati & exceſſui quæ medela adhibenda 651.f. Ægin. 138. b. Aet. purgationes nimiæ quomodo ſiſtendæ 141. h. Aet. purgationes nimiæ ex ellebori potione factæ, quomodo ſiſtendæ vt vomitus comprimatur 341.g. Or. purgatio nimia mulieri ſi noceat, quid faciendum 80.b.Celſ.

purgationes admittere nolentibus aut nequeūtibus quomodo medendum 595.h.Aet. purgationem bibere aut ſuſtinere ob infirmitatem non valentibus vtile malagma purgatorium 387. c. Marc.

purgatio atræ & flauæ bilis 132. h. 133.a.Aet. purgatio capitis per nares 274. e. Aet. purgationis menſtruæ ratio 781.e.Aet. purgatio menſium nimia quomodo ſiſtenda 798 B.f.Aet.

purgatio in febribus 338. e. Tr. purgationes ictericorum 530.g. 531. 532. &c. Aet. purgatio iſchiadicorum 581. b.Aet. purgatio in oculorū doloribus 303. a.Aet.

purgatio ex lacte 32.e.Celſ. purgatio ex malis cotoneis 298.b.& 341.g. Trall. purgatio ex rhodomelite 341.e. Trall.

Purgatis omnibus accidere quid ſoleat 167.b.Tr.

Purpurarum inter edulia qualitas 373.e.Æg. 225.a.584.a.Or. 88 h. Aet. purpurarum vſtarum facultas 638.a.Æg. purpurarum opercula qua vi polleant 638. a. Æg. purpurarū teſtæ 96.f.Act.

Purulenti qui 26.c.28.d.Aret. 135. d.Or. purulētorum cauſæ & ſymptomata 28.e.g.Aret. purulētorum ſigna & curatio 217. a.Tr.135.d. Or. purulētorum victus 217. d. Tr. purulentorum medicamēta ſimplicia 220. a.Tral. purulentis lac quando dādum 218.c. Tr. purulentorum olera 218.g. Tr. purulentorum olera 218.g. Tr. purulentorum panis 218.f.Tr.

purulēti ex affectionibus quas defluxio excitauit, facti, quomodo curandi 112.e.Orib. purulentis abſque vlceratione, quæ conueniant 436.e. Æg. purulenta excreantibus quid medeatur 205.g.Scrib. 317.b. Marcell. ad purulentas excreationes 313. e.314.a.e.f.g.315.d.Marc. purulēti mictus curatio 232.c. Act. purulenta & mucoſa vrina 69. f. Act. ad purulentam vrinam 357.c.Marc.

purulēta quid deducat 382. e. Mar.

Pus quid 98. f. Celſ. puris differentiæ 95.c.Act.98.f.Celſ. puris differentiæ pro diuerſa concoctione 82.d.Act. puris ſpecies 26.e.Aret.

pus quo tempore fluat 98.g.Celſ. puris ſigna 217. b. Trall. puris, vnde prodeat, notæ 282. g. Trall.

pus quale qualem vlceris concoctionem indicet 44.f.Act. pus in mediocri concoctione quale 92.h.Act. pus quod exſpui ſolebat, ſuppreſſum, in tabe mortiferum 28.b.Celſ.

puris defluxus ad inteſtina, ſtomachum, veſicam, quæ mala inducat, & quomodo ei medendum

90.f.Aret. puris ex iecinore in inteſtinum erumpentis notæ & ſymptomata 30.g.Ar. pus ex iecinore cruentum exiens,mortiferũ 28.b.Celſ. pus pulmonem occupans quàm periculoſum 8.c.Aret. puris in renibus ex inflammatione orti ſymptomata & curatio 282.d.Trall. pus in ſtomachũ defluens quomodo arcendum 90.g.Ar. pus in tabe quod ſalubre 26.g.Celſ. puri à veſica aut renibus eiecto aut tuſſi & vomitione educto quid conducat 254.f.Act. pus in vrina quid ſignificet 24. f. Celſ.

puris eruptioni victus conueniens qui 92.a.Ar. puris mictio vnde accidat 165.g.Act. pus mictum quid ſignificet 862.a.Th. ad pus reiicientes 262.f. Act.327 e.Mar.

pus quid arceat 230.d.Scrib. pus concoquentia & mouentia 83. b.Celſ. pus diſcutientia 436. d.Æg. pus ducentia 230.f.Scr. pus facit oleum mendeſium 21. g.Aet. pus gignentia 322.b. Act. pus maturans malagma 57.c.Celſ. pus mouentia qualia eſſe debeant, eorúmque catalogus 474.c.Or.63.b.Aret.83.b. Celſ. pus mouere ex omnibus aptiſſimè quid valeat 474.c.Or. pus purgat in pectore ſymphytum 54.b.Aet.

Puſillanimitas leproſorum 664.e. Aet.

Puſtularum genera, earúmque curationes 114.c. Celſ.414.g.506. d.Ægin. puſtulis mederi quid valeat 599.b.Or.822.b.Myr.402 g.411.f.412.c.Mar. ad puſtulã omnem 264.c.Mar.

puſtulæ aquoſæ oculorum partem quam infeſtent 299.e.Aet. ad puſtulas exulceratas 675.b.Aet. ad puſtulas faciei 323.b.f.Marc. puſtulæ in febribus exortæ quomodo curentur 234.g.Aet. ad puſtulas feruentes 319.g.Act. puſtularum nocturnarum curatio 506.f.Ægin.729.a.Aet. puſtulis oculorum quomodo medendum 436.e. Æg.309. h.Aet. 239.d.Act.121.c. Celſ. puſtularum quæ phlyctænæ vocãtur curatio 627.b.Or. puſtulis pſydracibus quæ medela cõueniat 675.a.Aet. puſtulis puerorum quomodo medendũ 348.e.Æg. 76.c.Or.177.a.e.Aet. puſtulis ſcabioſis & impetiginoſis quid medeatur & quomodo 64. b. Aet. ad puſtulas ſpõtaneas in pudendis 689.g.Aet.

Putredo in amaris non gignitur 5. c. Aet. putredines oris quomodo remouendæ 657.e.Or.

putredinoſorum curatio 522.d.Ægin.

putrefacientia 24.a. Or.692.f.Aet. putrefaciens abſque dolore medicamentum 49.d.Or.

putrefactio quid 208.e.Aet. putrefactio in febrib[9] putridis 209 a.Aet. putrefactione occidit mus araneus 618.ß.d.Aet. putrefactionibus medetur ariſtolochia 12.a.Aet.

putrefactis membris quid ſubueniat 483.b.Myr.

putreſcentia quomodo conſeruanda 208.f.Aet. putreſcentibus gingiuis quomodo medendum 379.d.Aet. putreſcentium vlcerum curatio 522.b.Æg.

putridarum febriũ deſcriptio 208. g.Aet. putridam febrẽ accendi ſi calor humores occupet 202 c.Aet. putridæ febris notæ & curatio 319.a.320.b. Tr. vide Febr.putr.

Pycnocomon 436.g.Or. pycnocomi facultas 638. e.Æg. 484.c. 506.g.Or. pycnocomi purgatoria vis & doſis 127.a.Ruff.325 b.327.d.Or.

Πυελὶς 115.d.Ruff. πυελίδες 119.f. Ruff.

Πύη quid 26.c.Aret.

Πυγὴ 105.e.Ruff.

Πύλαι in iecinore 108.e.Ruff. πύλαι venæ 117.b.Ruff.

πυλωρὸς 108.b.Ruff.64.c.Celſ.

Pyrallides oliuæ 236. d.Or.

Πυρηνοειδὴς proceſſus 107.f.Ruf.550 a.Or.

Pyrethrum 436.h. Or. pyrethri facultas 369.b.638.e.Ægin.14.f. 22. c.482. h.483.a. 506 g. 608.c. Or.49.d.Aet.

Pyrgitarum paſſerum caro qualis 371.e.Æg. pyrgitis paſſerculis corydum ſimilem eſſe 475.g. Aet.

Pyriaton ſeu pyriephthon lac 80.a. 105. b.Aet.

Pyriateria phacota 469.c.Aet.

Pyritæ lapidis facultas & vſus 631. b.Ægin.68.a.Aet.114.h.Celſ. pyritæ candentis aceto extincti vſus 518.b.Æg.

Pyritidis nardi vires 634.e.Æg.

Πυρὸς. vide Triticum.

Pythagoras clarus medicus 5. d. Celſ.

Πυθμὴν in corde quid 107.g.Ruff. πυθμὴν in genitalibus quid 105. b.Ruff. πυθμὴν in hepate quid 108.e. Ruff. πυθμὴν in vtero quid 109.b.Ruff.

Pyxacanthos 41.a.Aet.

Pyxis acopon 687.b.Æg. pyxis emplaſtrum quomodo conficiatur 762.c.Aet.

Q.

Quadraginta annorum adeps 711 f.Aet.

Quadrantis pondus 701.d.Æg.

Quadratus ſiderum aſpectus 178. e.Act.

Quadrupedum in alimentis differentiæ 36.c.Celſ. quadrupedũ animalium ventriculus, vterus, & inteſtina, qualis in nutrimento materiæ ſint 222.e.Or. quadrupes lactans quid alimẽti præſtet 36. h.Celſ.

Quadruplicis circuli ratio & vſus 159.c.Or.

Quæſtui ſeruientium medicorum negligentia 44.b.Celſ.

Qualitatũ, facultatúmque quæ illis inſunt, differentiæ in alimentis 24.c.Act. qualitatis proprietate attrahentia 484.d.Orib. qualitate nocentia 21.h.Act.

qualitatis expertia quædam emplaſtris indi 696.b.Aet.

qualitates ciborum otioſis conſiderandæ 171.d.Aet. qualitatum medicamentorum ordines quatuor 1.b.Aet. qualitas tumor bi in venæ ſectione conſideranda 132.g.Aet.

qualitates actiuæ & paſſiuæ quæ 59.c. Act. qualitates actiuæ duæ, paſſiuæ itidem duæ 89.g. Act. qualitas actiua quomodo caput afficiat 415.h.Ægin. qualitas intemperata capitis dolores excitat 415.g.Æg.

Quantitates cibi otioſis conſiderandæ 171. d.Aet. quantitas morborum vnde 588.c.Aet. quantitas & qualitas plenitudinis in venæ ſectione conſiderãda 119.g.Aet.

Quartana quæ, vnde, & quibus notis diſcernatur 172.a.Act. quartanæ febres quales ſint 42.c.Cel. quartana neminem iugulat 52. c.Celſ. quartana bis hominẽ non corripit 213.g.Aet. quartanæ febris origo 111.a.Act. quartanam generat caro bubula 93.e.Aet. quartanæ iudiciũ quod fit 193.b.Aet. quartanæ dignotio & curatio 339.h.Trall. 402.a.c.e. Æg.94.c.620. e.Orib. 214.c.Aet.172. a.211.a.Act.51.f. Celſ.

quartana ſi in tertiumdecimum diẽ perſeueret, quid faciendum 52. a.Celſ.

quartanæ victus 211.c.Act. quartanis medicamenta quæ conueniant 340.a. Tr.52.b.Celſ. ad quartanas medicamentum Galeni 55.b.Or. ad quartanas antidota 342.g.343. b.e.g.344.b.e. Trall. ad quartanas purgatorium 280.e.Act. quartanæ mederi quæ valeant 47.a.57.e.71.g. 652.b. Aet.262. g.264. g. 265.g. 268.d.323. g Act. 385.h. 386.f.g. 416.h.417.d. 420.d.428.d.429.e. 774.d.Myrepſ.333.e.385 g.Marcell.

in Quartanæ acceſſionibus verã trũ exhiberi 139.g.Aet. quartanariis circuitibus quid medeatur 255.a.Act. quartanæ horrori quid congruat 258.b.Act.

quartana æſtiua breuis 27.f.Celſ. quartana calida 341.c. Trall. quartanæ calidiores purgandæ 341.d.Tr. quartana duplicata & triplicata 172.c.Act. quartanarum duarum curatio 52.c. Celſ. quartanæ exquiſitæ dignotio 213.g.Aet. quartanæ ex flauæ bilis aduſtione curatio 340.g.Trall. quartana frigida 341.c.Tr. quartanæ puræ & non puræ quæ vel à liene vel ab hepate inflammato oriatur, vrinæ quales 77.h.Act. quartana triplicata 172.c.Act. quartana vetus rarò ſoluitur 52.d.Celſ.

Quarti diei iudicium 179.h.Act. quartus dies in febribus qualis 44.e.Celſ. quartus dies ei quẽ ſeptimus liberaturus eſt, in febre grauiſſimus 44.e.Celſ.

Quartidecimi diei in febribus vis 44.d.Celſ. quartumdecimum ante annum venam non ſecandam eſſe 126.c.Aet.

Quatuor digitis à ventre vmbilicus reſecandus 163.g.Aet. quatuor morbi tempora pertranſit ſeruandus æger 192.h.Aet.

Quercus vires 619.d. Ægin.597.f. Or.17.c.Aet.

Quies quibus conueniat 281.d.Or quies ventrẽ cohibet 465.f.Aet. quies poſt cibum aluo ſolutæ congrua 16.g.Celſ. quies ſub dio podagricis & chiragricis cõuenientiſſima 17.d.Celſ.

Quincuncis quantitas & pondus 701.d.Æg.842.Aet.

Quinquageſimo anno menſes mulierbres deficiunt 781.f.Aet.

Quinquefolii facultas 636. f. Æg. 505.e. 607.e. Orib.46. d.Aet. quinquefolii radix 20. d. 41. b. Orib.

Quinqueneruia 359.g.Myr.

Quintana febris 172.c.Act.

Quinti medici error 39. b. Aet. quinti antidotum 56.a.Or.

Quid cani & balneo cõmune eſt? prouerb. 261.a.Aet.

Quotidiana febris quæ, vnde, & quæ eius notæ 171.f.Act. quotidianæ febris genera 42.f.Celſ. quotidianæ febris vrinæ quales 78.b.Act.

quotidianæ febris dignotio & curatio 335.g.Trall.402.a.g 403.a. Æg.49.g.h.621.b.Orib.216.d.g. Aet.171.f.211.a.Act.51.b.Celſ. quotidiana febre laborantibus quando cibus præbendus 45.d. Celſ. quotidiana febre laborantibus qua geſtatione vtendũ 116.g.Aet. quotidianæ victus 211.a. Act. quotidianæ febri mederi quæ ſoleant 126.g.Ruff. 47.a.Aet.262.g.268.d.Act.333.e. 385.g.Mar.

quotidiana falſa 172.b.Act. quotidianæ ex quartana factæ curatio 52.f.Celſ.

Quotidianæ nauſeæ quomodo curandæ 448.g.Aet.

R

R litera quare à nõnullis difficulter pronuntietur 388.h.Aet.

Rabioſorum morſibus quid medeatur 321.e.Act.

Rabiei canum cauſa & indicia 260 e.Aet. rabioſi canis morſus quomodo curandus 639.f.Or. 105. a.Celſ. ad rabioſi canis morſum præſtans medicamentum 55.b.Or.

ad Rabidum hominem potus 774. f.Myr.

Radiculæ inter edulia qualitas & facultas 369.e. Æg.220.a.244.e. 583.c.Or.28.e. Act.36.e.Celſ. radiculæ in cœna ſumptæ quid conferant 578.f.Or. radiculæ pituitæ expurgandæ quomodo adhibendæ 356.f.Ægin. radiculæ in medicãdo vis 507.a.608. e.Or.

radiculæ aſparagus qualis 369. b. Ægin. radiculæ ſemen 325.d. Orib.

Radius 104.b.105.g.120.f.Ruff.551 e.Or.169.c.Celſ. radii fracti curatio 599.a.Æg. radius loco ſuo dimotus, per ſcalam quo modo reſtituendus ſit 173. g. Orib.

Radix dulcis 15.h.Aet. radicem duplicem herba quæ habeat 45. h.Aet. radices eſui aptæ quæ 369.c.Æg. radix rubra 355.b. Myr. radices ſex nominatim expreſſæ 540.g.Myr. radices venenatæ quæ 628.c.Aet.

radix in lingua quid 103.c.Ruff. 546.b.Or. radicum in organis vſus 163.c.Or. radices vnguium 546.d.Or.

Raiarum inter nutrimenta corporis qualitas 373.g.Æg.

Ramalis venæ facultas quæ 852.b. e.Theoph.

Ramicum differentia 166.g.Act. ramicis ortus 154.e.Cel. ramicis curatio 157.e.Celſ.

ad ramicoſos 394. e. f.395.g.Marcell.

ramicis adipoſi,aquei,& quo inteſtina, omētúmque prouoluitur curatio 234.a.Act. ramex aqueus quid 167.a.Act. ramicis aquoſi curatio 636.d.Orib. 234.a.Act. ramicibus aquoſis quæ medeantur 476.d.Æg.564.a.Myr. ramex aquoſus in pudendo muliebri 168.c.Act. ramicis gutturis differentia & curatio 565.d.Æg. ad ramicem gutturis è ſale compoſitio 41.a.Or. ramicis inteſtinorum cauſa 166.h.Act. ramicis inteſtinorum curatio 636.d.Or.234.a.Act. ramicem inteſtinorum quid iuuet 603.h.Or. ramicis omenti cauſa 167.a. & curatio 234.a.Act. ad ramicem puelli teneri 394.f.Mar. ramex varicoſus quid,vbi oriatur, & quomodo curetur 834.e.Aet.

Ranarum vires 616.d.Ægin 92.b.Aet. ranarum ſanguis ad quid 76.b.Aet.

ranam paluſtrem mutam venenatam eſſe 628.c.Aet. ranæ paluſtris ſumptæ ſigna & curatio 641.h.Aet.285.d.Act. ranam rubetam venenatam eſſe 628.c.Aet. ranæ rubetæ ſumptæ ſigna & curatio 546.a.Æg.285.d.Act.

rana in pueris,eiúſque curatio 186 f.241.f.Act.

ranunculus linguæ quid, & quomodo ei medendum 389.b.Aet. 445.f.Æg.

ranunculus herba, eiúſque facultas 412.g.483.h.Or.616.d.Æg. ranunculi radix & herba 19.b.Orib.

Raphanus ſeu radix edulis 323.g.Mar. raphani facultas 638.g.Æg.12.e.19.e.22.c.507.a.Or.49.f.Aet. raphanorum præparatio cum veratro albo 139.b.Aet.

raphaninum oleum ad quid 18.d.Aet.

Rapum 415.b.Or. rapi inter edulia qualitas & facultas 369.c.Ægin.219.a.249.c. 584.f.Orib. rapā venerem excitare 8.c.Or. rapi in medicando facultas 618.e.Æg.494.e.Or.16.c.Aet.

rapi aſparagus qualis 369.b.Ægin. rapi ſemen & radix 494.e.Orib.

Rarefacientium,aperientium,cōdenſantium,& ſtipantium ſeries 482.a.c.Or. rarefacientia cutem 102.d.Aet.

rarefactionis corporū vſus & modus 516.f.Æg. rarefactionis venarum ſymptomata & cauſa 9.g.Aret.

Raſorius ſuccus 110.g.Ruff.

Raſpe 554.d.Myr.

Raſura oſſis quando & quomodo fiat 552.d.e.593.f.Æg.

Ratio imaginationis gubernatrix 11.b.Act. rationi obtemperādum 17.f.Act. rationis vim implicatam expedit venus 118.a.Aet.

rationis læſæ cauſæ & curatio 422.a.Æg.

ratiocinationis læſio & ſedes 156.a.Act. ratiocinationi impeditæ venus medetur 355.c.Æg.

ratiocinatricis facultatis ſedes 19.g.Act. ratiocinatricis facultatis vis 19 g.Act. ratiocinatiuā facultatem lædit phrenitis 243.g.Aet.

rationalis medicinæ profeſſores quæ ſtatuant 6.a.Celſ.

Ratis Latinis filicula 354.d.Marcell.

Raucedinis cauſa & curatio 447.f.448.d.Æg.405.a.Aet.218.f.Act. raucedo ex aquæ mutatæ potu 359.a.Æg. raucedini quid medeatur 658.d.Or.53.b.Aet.407.b.449.d.Myr.205.a.Scrib.299.d.302.f.Mar.

Rauus color qui 855.c.Theoph.

Recens ſurculus qui 282.d.Marcell.

Recidiuarum notæ 146.a.Act. recidiuam timebat Hippocrates niſi febris impari die deſineret 44.d.Celſ.

Rectum inteſtinum 118.d.Ruff. recti inteſtini extremitas non inter partes principales numeranda 687.a.Aet.

rectitudo vacuationis quando obſeruanda 193.c.Act.

Reduuiarum medela 732.f.Aet. reduuias reprimentia 108.f.Or. ad reduuias 771.e.Myr.

Reficiendis poſt longam ægritudinem quid conferat 364.c.Marcell.

Refrigerantia 55.e.Aret.70.d.247.c.591.a.612.f.Orib.15.a.Celſ. refrigerantia febrientibus proportione danda 209.e.Act.

refrigerantia abſolutè,abſq; ordinis adiectione 469.d.Or. refrigerantia moderatè,item in primo, ſecundo, tertio & quarto gradu 20.b.c.469.f.g.Orib. refrigerantia vehementer 269.d.Aet.

refrigerantes herbæ ex aceto capitis dolorem minuunt 49.h.Celſ. refrigerans potio 250.e.Act. refrigerans ſuccus quis 581.c.Orib.

refrigeratorium & corroboratorium humecti ſtomachi 456.g.Ægin.

refrigeratorum curatio 82.e.Or. refrigerationi corporis quid medeatur 368.d.Myr.

Regionibus quænam attribuātur 366.g.Or. regiones quatenus ad ſolem pertinent ſalubres aut non ſalubres eſſe 372.b.Orib. regionis natura morbos nonnunquam generat 223.a.Aet. regio in venæ ſectione conſideranda 119.g.Aet. regionibus ſingulis vēti vernaculi qui ſint, ſpurios eſſe 150.g.Aet.

regiones aquis vacantes & ſiccæ quales 369.e.Or. regiones calidæ,frigidæ temperatæque quomodo pulſus varient 846.c.Phil. regionum cauarum aer malus 150.b.Aet. regiones ſalſæ ac ſuapte natura perhumidæ, & cauæ, cur ſint morboſæ 369.c.Orib.

Regium antidotum 454.a.Myr. regium indicum collyrium 359.a.Aet. regium medicamētum 90.e.Aet. regiæ nuces 30.b.Act. regia poma 29.d.Act. regium ſuffumigium 840.d.Aet.

regius morbus, aliis arquatus, & aurigo 212.a.Scr.327.d.Marc. regius morb⁹,ſeu arquatus,poſt febrem tutus: poſt eum autem febris, lethalis eſt 61.c.Celſ. regii morbi indicium 857.h.Th. 61.c.Celſ. regii morbi cauſæ & ſymptomata 33.c.Ar. regio morbo laborantibus qui colores ob oculos verſentur 12.e.Act. regii morbi differentiæ, cognitio & curatio 474.c.Æg.665.d.Or.61.c.Celſ. regii morbi expertum remedium 665 d.Or. regio morbo quid medeatur 600.d.Orib.13.d.58.b.c.138.e.Aet.356.f.390.f.391.g.Myrepſ.212.a.Scr.327.d.Marcell. regio morbo incommoda aqua pluuia 152.f.Aet. regio morbo ex iecinoris obſtructione, quid conueniat 595.c.609 e.Or. vide plura in Arquatus,Aurigo, Icterus.

Regula certa de edulibus ſumēdis 43.b.Aet.

Regulus (auis) 554.a.Aet.

Relaxantia ventrem 22.e.Act.

Remedia non niſi morbo perſpecto,adhibēda 6.g.Celſ. remedia quando aptiùs extrinſecus in vulnerata parte adhibeantur 7.b.Celſ. remedia metaſyncritica 17.b.405.a.Or. remediū præceps quærit angina 400.c.Aet.

Remiſſio quid 191.g.Aet. remiſſioni cuinam credendum 50.d.Celſ. remiſſionum tempora interdum eſſe liberalia, interdū vix vlla 43.b.Celſ.

Renes, eorúmque ſitus 108.f.118.e.Ruff.540.g.Orib.63.g.Celſ. renum munus proprium 548.f.Aet. renum qualitas & natura 39.c.Aret. renum ratio 540 g.Or. renum ſinus 39.d.Aret. renum ventriculi 63.g.Celſ renes lumbíque an quemadmodum bilioſa veſicula bileum humorem, & lien atram bilem ex ſimis iecinoris partib⁹ per ſuos meatus emulgēt: ita & ipſi huic viſceri adiacentes, dilutum humorem & aqueum ſuperfluum attrahendo ex eodem loco,ſuſcipiant 852.d.Theoph. renes ſerum à venis & iecinore attractum in veſicam depellunt 166.d.Act.

ren dexter cur ſiniſtro elatior 540.g.Or.

renum affectiones quæ, & quomodo curandæ 278.e.Tr.464.g.Æg.143.g.666.d.Orib.545.d.& deinceps, Aet.166.a.232.a.Act.74.f.Celſ. renū affectus quotuplices 39.d.Aret. renum affectorum vrinæ quales 79.a.132 b.Act. renes affectos quid indicet 72.b.Act. renibus affectis quid proſit 571.a.572.Aet. renum affectus acuti qui 16.a. eorúmque curatio 77.f.Aret. renum affectus diuturni qui 39.e.eorúmque curatio 92.d.Aret. renum vitium quæ notæ indicēt 24.g.Celſ. renum vitia deteriora quæ 74.f.Celſ. renum vitiis qui clyſteres accommodari 355.d.Orib. renum vitiis quid medeatur 265.b.c.d.Act. 356.f.Myr.

ad Renum abſceſſus medicamentum 144.f.Or.265.b.Act. renes calculoſi calculis vacuari an poſſint 92.e.Aret. renum calculoſorum curatio 549.g.Aet. renes calculo obnoxios ſeruans medicamentum 28.e.Or. renum calculos atterit ſpongiæ lapis 69.c.Aet. renibus calculoſis medetur erinacei cinis 93.f.Aet. renes calculoſos purgat locuſta 94.g.Aet. renum cruciatibus vehementibus medendum quomodo 123.d.Ruff. renum debilitas quomodo curanda 548.c.Aet. renum debilitati quid medeatur 369.d.372.a.374.c.375.g.382.a.419.f.Myr. renum dolori conueniens medicamentum 208.e.Scr. renū dolori quæ venæ ſectio conueniat 194.f.Act. renum dolori victus accommodus qui 125.a.Ruff. renum doloribus quid medeatur 265.e.Act.355.e.356.f.358.f.370.f.372.a.b.c.&c.378.b.398.d.g.399.h.409.d.411.a.418 c.425.g.Myr.215.a.Scrib.310.e.333.e.h.342.a.349.c.352.h.355.a.b.356.a.g.357.a.g.358.a.362.b.364.c.d.405.g.406.a.412.c.Mar. renū duritiei curatio 467.f.Æg.144.h.Or.560.e.Aet. renum exulcerationis curatio 91.d.Ar. renum exulceratorum purgatio 74.g.Celſ.138.d.Aet. ad renum exulceratione 257.d.Act.355.a.Marc. ad renum grauedinem 358.f.Mar. renum imbecillitati quomodo ſubueniendum 145.b.Or. renum imbecillitati quid medeatur 266.g.Act. renum inflammationis & calculi diſcrimen 166.c.Act. renum inflammatione laborātium ſigna & curatio 121.g.122.f.123.f.Ruff.281.d.Trall.144.c.Or.559.b.Aet. renum inflammationibus quid medeatur 262 g.324.h.Act. renū lapide moleſtatorum decubitus 551.c.Aet. renum lapidibus quid medeatur 594.g.595.f.Or.12.e.Aet. renū obſtructionibus quid medeatur 595.a.Orib.12.g.Aet. renum percuſſorum ſigna 97.h.Celſ. è renibus ſanguini erumpenti quomodo medēdum 467.c.Æg. renum ſuppurationis inflammationíſque curatio 123.f.Ruff.561.a.Æg. ad renum tumorem 355.a.b.Mar. ad renum tumorem & exulcerationem, etiamſi ſanguinolentam vrinam faciant 217.e.Scr. renum vlceribus quomodo medendum 92.d.Aret. renum vlceribus cataplaſmata accommoda 124.g.Ruff. renum vlcera lac ſanat 77.c.Aet.

renes lædentia 589.a.Or. renes obturant vina 45.d.Aet. renes purgantia 23.f.481.h.616.d.Or.146.c.Aet. ad renes purgandos quid valeat 580.d.Orib.358.h.Marc. renes purgant, amygdala 10.d.cicer orobiæum 25.g.ficus 53.h.glycyſide 16.b.Aet.

ex Renibus educentia 23.d.Or.

renale emplaſtrum 549.c.Aet. renalia medicamēta 720.e.Myr. renalia pharmaca ad calculos 557.d.Aet.

ad reniculorum dolorē 362.f.Mar.

ad renunculos purgandos 361. c.Marc.
Renum inter edulia qualitas 372. c.Æg.221.g.584.b. Or.85.f.Aet. renes ſcincorum qua vi præditi ſint 519.f.Or.
Renutriendi graciles quomodo 172.c.Aet.
Repandatio quid 605.f.Æg.
Repanium 620.g.Myr.
Repellere quãdo præſtet 15.a.Or. repellentia 514.g.609.Æg. repellens & diſcutiens emplaſtrũ 325.b.Act. repellens humores à capite medicamentum 250.e. Marc.
Repercutientes facultates quæ dicantur 484.a.Or.
Replentia medicamenta ad vlcera 705.g.Aet.
repletio quid 192.d.Act. repletio communes morbos generat 223.a.Aet. repletio ſingultum facit 442.a.Aet. repletionis incommoda & curatio 354.e.Æg. 80.e.Or. repletione grauatis quid agendum 206.c.Act. repletionem euacuat venus 117. h.Aet.
repletionis infantium ſigna & curatio 348.d.Æg.
repletos lædit ardor 177.f.Aet.
Reponendis mẽbris vtilis laqueus 155.a.Or.
Reprimentia 24.a.Or. reprimẽdi vi pollere gargarizationes 93. g.Celſ. reprimentia & mollientia ſimul 40.c.Celſ. reprimentia ſine frigore 40.d.Celſ. reprimentia & ſimiliter refrigerantia 40.c.Celſ. reprimens & ſiccans medicamentum 208. a. Scr.309.e.Mar.
reprimentia eminentias 102.f.Aet.
Reptilia venenata hyeme pro mortuis latitant 802.f.Aet.
Repurgantia medicamenta, ad vlcera 705.d.706.Aet.
Requies antidotus 403.e.Myr.
Reſides aquæ 260.e.Orib. vide Aquæ reſides.
Reſidere velle, in acuti morbi impetu, malum indiciũ 21.d.Celſ.
Reſinarum differentiæ 437.b.Or. reſinarum facultas 639. a. Æg. 19.e. 22.a.27.a. 507.b. 608.f.Or. 49.h.697.f.g.Aet. reſinæ coctio 30.b.Or. reſinarum præparatio 50.b.Aet. reſinæ ad tumores induratos quæ adhibendæ 740.a.Aet.
reſinæ aceris vſus 504.f.Æg. reſinam piceam lignoſam in ſola Italia naſci 687. e.Ægin. reſinæ terebinthinæ electio 27.a. Orib.
Reſoluentia malagmata 81.f.86.a. Celſ.
Reſolutio quid, eiúſque cauſa & curatio 158.g.159.a. Tr.427.a.g. 428.e.g.429.e. Ægin.264.d.Aet. reſolutio in ſiniſtra parte cur fiat ſi meninx à dextra capitis regione ſauciata ſit: ſi à ſiniſtra, cur à dextra 761.e.Caſſ. reſolutionis diſcrimina 24.c.Aret. reſolutionis declinantis indicia 27.d.Celſ. reſolutionis perfectæ ſigna 25.f.Aret.
reſoluti qua geſtatione vti debeant 116.g.Aet. ad reſolutos vnguẽtum 612.a.h.Aet. reſolutis cõuenit vomitus 138.e.Aet. reſolutis mederi quæ valeant 60. c. Aret.357. g. Æg.608.c.Or.26.c. Aet.263.a.264.c. Act.353.b.357. f.358.c.365.d.386.g.425.g.462.d. 471.a.g.Myr.
reſolutæ partes quomodo noſcantur 159.a.Tr.
reſolutio dextra & ſiniſtra 24.h.Aret. reſolutioni diuturniori quomodo medendũ 159.g.Tr. reſolutorum membrorum cur tendantur alia, alia conuellantur & contrahantur 766.a. Caſſ. reſolutio membrorum quæ deſperata 29.e.Celſ. reſolutis mẽbris quid medeatur 266. d.322. g.Act. reſolutiones membrorum ſanat theriaca 652.d.Aet. reſolutioni neruorum depellendæ quæ ætas aptior 27.d.Celſ. reſolutio neruorum quando lethalis 28.g.Celſ. reſolutio neruorum quæ curabilis aut incurabilis 29.f. Celſ. reſolutioni neruorum curandæ aliena tempora quæ 29.f.Celſ. reſolutionis neruorum ſpecies duæ 62.b. Celſ. reſolutionis oculorum cauſa & curatio 322.g. Aet.125. b.Celſ. reſolutionis ſtomachi curatio 71.a.Celſ. reſolutio vẽtris in febre ſalubre ſignum 27. g.Celſ. reſolutio vteri quomodo curanda 817.f. Aet.
reſolutio ex frigida intẽperie 161. b.Tr. reſolutionis ex qualitate curatio 160.e.Tr.
Reſonitus quid ſit, & quomodo fiat 591.g.Æg.
Reſpirationis abolitæ aut deprauatæ cauſa 156.f.Act. reſpirationis commutatio vnde 156.e. Act.
reſpirationes celeres vnde 156.e. Aet. reſpiratio commoderata quando 156.e.Act. reſpirationum continuarum denſarúmq; cauſa 156.g. Act. reſpirationẽ denſam in ſignis peſſimis numerari 218. d.Aet. reſpirationes denſæ vnde 156.e.Act. reſpirationis difficultas vnde 156. f. 157.a.e.Act. reſpirationis difficultatẽ diu extrahi natura non ſinit 157.f. Act. reſpirantium difficulter remedium vnicũ 157. f.Act. reſpirationis difficultati quid proſit 601.f.658.c.Orib. reſpirationes magnæ & raræ vnde 156. e. Act. reſpirationes maximæ vnde 156. e. Act. reſpirationes paruæ 156.e.Act. reſpirationis robuſtæ, quàm vociferatio præparauit, commoda 285.f.Or. reſpirationes raræ vnde 156.e.Act.
Retentricis facultatis ex frigiditate aut calore debilitatæ, curatio 221.g.222.b.Tr.
Reticularis tunica 107. d.Ruff.
retiformis plexus admirabilis 524. f.eiúſque vſus 525.b.Or.
Retrimentum thymi ad quid conferat 578.f.Or.
Reuellere volenti quid faciendum 194.f. Act.
reuulſio 344.f. quomodo ſit facienda. Ibid.Or. reuulſione quando vtendum 193.b. Act. reuulſionis cauſa quæ vena ſecanda ſit 9.e.Or.120.d.Aet.
Reuixiſſe quoſdã in funeribus 23. d.Celſ.
Reuocatio ſuffocatorum 404. b. Aet.
Rha 437.a.Or. rha temperamentum & vires 347.b.638.h.Ægin. 507.a.608.e. Or.49.g.Aet. è rha pontico antidotus 447.e.Myr.
Ῥάχις, eiúſque partes 103.g.105.d. Ruff. ῥαχίτης μυελὸς 107.c.110. c.Ruff.
Rhacoſis quid, & quomodo curãda 580.e.Æg.
Ῥαγάδες quid 231.e.Scr. ad rhagadas 293.e.387.g.388.e.g.390.a. Marc.
rhagadia, eorúmque curatio 135. c.Celſ. ad rhagadia 402.f.Marcell.
Ῥᾶγες in digitis quid 104.d.Ruff.
Rhagium 619.b.Aet.
Ῥαγοειδὴς oculi tunica 107.c. 115.f. Ruff.146.a.Celſ.
Rhamnus 437.a.Or. rhamni facultas 638.g.Æg.20.b.507.a.Or. 49.f.Aet.
Ῥαφὴ 106.b.Ruff.
Ῥάπτουσα eminẽtibus partibus idonea 100. e.Celſ.
Rhaſpe 462.g.Myr.
ad Rheda excuſſos 325.f.Mar.
Ῥηγμοχασμὸς 70.b.Celſ.
Rheticum vinum 71.g.Celſ.
Rheum 466.f.Orib. rheum eſſe centaurium maius 466.f.Orib. rhei vires 357.c.638.g.Æg.437. a.507.a.608.e.Orib.49.g. Aet. è rheo antidotus 425.b.Myr.
rheum barbarum à rheo Pontico diuerſum 355.a.395.e.Myrepſ. è rheobarbaro antidotus 367.b. 454.g.456.h.460.c.Myr. rheũ Indicum quid officinis 362.g. Myr.
Rheumati obnoxia membra quæ 839.b.poſt Myr. ad rheumata in arteriis conſurgentia 303. c. Mar. ad rheuma capitis 259. b.Mar. ῥεῦμα in oculo quid ab inflammatione differat 182. e. Act. ad rheuma totius corporis 263.a. Mar.
ad Rheumaticos 315. d. 319. e. f. Marc.
Rhinæ qualis inter alimenta ſint materiæ 225.g.Or.
Rhinarion collyrium 671.h.Ægin. 358.b.Aet.
Rhinema collyrium 357.e.Aet.
Rhinion collyrium 124.c.Celſ.
Ῥὶς 102. d. Ruff. ῥινὸς διάφραγμα 102.d. Ruff. ῥινὸς ῥάχις 102.d. Ruff.
ῥινεγχύτης 249.e.Mar.
Ῥίζα τῆς γλώσσης 103.c.Ruff.
Ῥιζωνυχία 104.c.Ruff.
Rhoa. vide Rhœa. è rhoa medici in vſum quid accipiant 50.f. Aet.
Rhodabſinthati præparatio 839. c.Aet.
Rhodacenæa 448.f.Myr. rhodacenorum malorum qualitas 371 a.Æg.
Rhodia puluillus 666.b.Æg.
Rhodia radix 437.g.Or. rhodiæ radicis vires 639.a.Ægin.507.d. Orib.
Rhodiacum ad carnem ſuperexcreſcentem continendam 49.d. Orib.
Rhodium glutinum 88.b.Aet.
Rhodites vinum 274.d.Or.
Rhododaphnes facultas 634.f.Ægin.19.e.21.a.507.e. Or.44.g.50. d.Aet.
Rhodomeli inueteraſcere poſtulat 268.d.Or. rhodomelitis confectio 669.b.Æg.274.d.Or.859. h.Aet.
Rhodoſtacti confectio 669.d.Æg. 775.c.Myr.
Ῥοαὶ ὀξεῖαι quid 200.e.Scr.
Ῥοιὰ 545.e.Myr. rhœæ, ſeu mali Punici, facultas 639. b.Æg.507. e.Or.1.f.50.e.Aet.
Ῥοιάδος fiſtulæ moleſtia 41.a.Aret.
Rhœas in oculo quid, & quomodo curanda 435.e.557.f.Æg.335 h. Aet.183.e.238.g.Act. rhœas in ſede quid, & quomodo curetur 687.g.e.Aet.
Rhœas papauer 428.e.Or. rhœadis papaueris facultas 633.a.Ægin.42.f.Aet.
Rhoitæ præparatio 669.e.Æg.
Rhombus 226.a.Or.
Ῥώθωνες 102.d.Ruff.
Rhois facultas 20.b.21.c.507.f.Or. 50.f.Aet.
rhus arbuſcula 437.g.Or. rhois coriarii vires 639.b.Ægin.387.f. Aet. rhus obſoniorum 437.g. Orib.
rhois herbæ vires 645.d.Æg.
rhoidarii præparatio 73.h.Aet.
Ῥοῦς 110.f.Ruff. ῥοῦς ἐρυθρὸς, & quid ei medeatur 214. a.Scrib.376.d. Marc.
Rhyas in oculo quid, & quomodo curanda 183.e.238.g.Act.143.c. Celſ.
Rhypos, vide Sordes.
rhypodes emplaſtrũ 90.b. Celſ. rhypodes vbi adhibendum 100. e.Celſ.
ῥύπτικα medicamenta 295.d.Act.
Rhythmus in pulſu quid 381.g.Ægin.849.d. Phil. rhythmicorũ & arrhythmorum pulſuum ratio 381.g.Æg.
Rial armenigos antidotus 465. e. 466.c.Myr.
Ricinum 325.d.Or. ricini ſeminis & foliorum vires 626. b.a. Æg.499.f.Or.33.d.Aet. è ricini ſemine oleum cicinum fieri 18.c.Aet.
Ricini à cane auulſi ſanguis quem vſum habeat 435. d.Ægin.76.b. Aet. ricini ouium quomodo pellantur 31.g.Aet.
Rigor ſæpius febrem cõciliat 202. f.Aet. rigoris curatio 61.b.Ar. ad rigorem 366.c. 409. b.413.b. 420.b.429.e.430.d.Myr. rigori medentur, abrotonum 7. c. agaricum 8.a. calamintha 29.c. Aet.
ad Rigorem ceruicis 320.d.f.Mar. rigor febrilis vnde 410.c.Ægin. rigoris in febre immodici curatio 410.b. Ægin. rigori febrili caleſcere nequeunti quomodo medendum 403.d.Æg. rigores neruorum in ceruice niſi in quatuor diebus perimant, non periculoſi 67.c. Celſ. rigoris neruorum in ceruice curatio 67 c.Celſ. rigoribus neruorum an ſanguinis miſſio conueniat 67.d.Celſ. rigor ex pituita vitrea ortus, quomodo tollendus 124.d.Or.
Rimarũ ani cauſæ & curatio 586. e.Æg. rimarum in digitis & pedibus curatio 498.e. Æg.637. b.Or. rimis digitorum cancri medentur 94.f.Aet. ad rimas manuum & pedum & labiorum 823.a.824.a.Myr. ad rimas ſciſſuráſque oris 291. f. Marcell.

rimæ plantarum quomodo ſanandæ 735.f.Aet. rimarum in pudendis ac ſede curatio 478.g.Ægin. ad rimas pudendorum medicamentum 689.c.Aet. rimæ vteri quomodo curētur 836 b.Aet.
Riſus in inſania vnde 248.d.Aet. riſus Sardonius vnde dictus, & quomodo curandus 548.f.Æg. 644.a.Aet.286.e.Act. riſus Sardonius cui morbo accidat 430.f.Ægin.
Robur quid ſit 117.e.Aet. robur & auxilium præſtant grata 237.d.Aet. robur hominis in coitu debilitari 117.e.Aet.
roborans medicamentum 394.b.Myr.
robuſtiſſimi qui 186.b.Aet.
Rodentia medicamenta 83.e.Cel.
Romæ mentagram graſſari 375.h.Aet. romani quomodo far præparent 498.a.Aet.
romana Adriani antidotus 357.a.Myr.
Rores vnde 151.a.Aet.
Roſa 437.f.Or. roſarum facultas 639.a.Ægin.466.f.507.d.608.g.Or.50.d.Act.305.d.Act. roſa inter frigida numeratur 1.c.Aet. roſa cum aceto capitis dolori prodeſt 49.g.Celſ. è roſis antidotus 381.c.e.h.382.b.389.g.Myr.
roſæ campeſtres 363.f.Myr. roſa canina Græcis cynocytis 294.f.Marc. roſa ſyluatica, aliis canina 207.c.Scr.318.c.Marc.
roſaceum collyriū 309.b.Act.281.d.Marc. roſaceum emplaſtrū quomodo paretur 773.e.Aet. roſacei mellis confectio 238 g.Aet.775.a.d.Myr. roſacei olei facultas 20.a.21.d.Or. roſaceum cum aceto magis penetrat 138.a.Trall. roſacei olei præparatio 280.a.674.e.Or.19.f.Aet. roſacei olei confectiones variæ 280.a.Orib.775.776.Myr. roſaceum zulápium 250.c.Act.
roſata nouella antidotus 403.c.Myr.
roſati præparationes 129.a.Aet. roſatum ſuffumigiū 841.a.Aet. roſati xeromyri præparatio 837 g.Aet.
Roſmarinus 426.f.Or.
Roſtrum ſuillum quale 85.c.Aet.
ad Roſus hominum ſiue animaliū 373.g.Mar.
Rubea trochiſcata 788.f.Myr.
Ruber fluxus mulierum quomodo curetur 800.ß.b.Aet. vide Fluor ruf.
Rubetæ ſpecies duæ 641.g.Aet. rubetæ noxæ quomodo medendum 627.b.Aet.
Rubeus color 855.f.g.Theoph.47.a.Act.
Rubia 414.c.Æg. rubia Græcis polygonum 253.b.Mar. rubiæ radix 480.h.Or. rubiæ tinctorum facultas 26.b.Aet.
Rubicundam faciem quid faciat 367.c.Aet.
Rubificantia 83.c.86.d.Aret.160.e.Aet. rubificās Aſclepiadis medicamentum 821.a.e.Myr.
Rubore vultus cur perfundatur iratis & palleſcat timidis 762.d.Caſſ. ruborem inducentia 18.b.406.a.Or.
Rubræ tinctorū radicis vires 621.a.Æg.
Rubricæ facultas 697.c Aet. rubricæ coctio 29 f.Or. rubricæ Sinopicæ electio 27.g.Orib. rubricæ Sinopicæ vires 617.g.Ægin.
rubrica impetiginis ſpecies 115.d.Celſ.
Rubi facultas 616.c.Ægin.595.e.Or.14.c.Aet. rubi folia, germina, flos, frutex, fructus & radix qua vi polleāt 19.g.21.e.493 d.Or. ruborum fructus immaturi 20.f.Orib. rubi radix amuletum ad dentitionem 166.c.Aet.
rubi canini vires 629.c.Æg.501.a.Orib. rubi canini folia 483.g.Orib. rubus Idæa 412.g.Orib.
Ructus coaleſcentis & putreſcentis cibi nota eſt 72.b.Celſ. ructus corruptionis ſignum 460.e.Aet. ructum vitiati alimenti cruditate laborantes cur edant 765 d.Caſſ. ructibus in acriū ciborum vſu ſiquis tantùm alleuetur, reliquis autem lædatur, quale indicium 356.e.Ægin. ructum mouet aqua calida 154.a.Aet. ructum ſedat ceſtron 32 h.Aet.
ructus acidus lientericis bonum & amicum ſignum 509.b.Aet. ructus acidus vnde 159.d.Act. ructum acidum generant caſei 80.b.Aet. ructus acidus vnde oriatur, & quomodo curetur 233.e.Tr. ad ructationes acidas 329.f.332.f.Marc.255.h.263.a.Act. ructus fœtidi hepatis exulcerati ſymptoma 516.d.Aet. ad ructus inſuaues 333.e.Marcell.
Rufa calidiora 6.g.Aet. rufa vina ſanguinem generant 45.c.Aet. rufa vrina quid indicet 196.f.Aet.
rufum emplaſtrum enhæmon celeriter ad cicatricem perducens 89.a.Celſ.
Ruffi de clyſteribus 347.a.Orib. ruffi de glandibus 358.c.Orib. ruffi de purgantibus medicamētis 321.h.Or. ruffi de rebus venereis 300.f.Orib. ruffi hiera ſimplex 57.c.Orib.
Rugæ formæ corporis detrahunt, at non nocent 186.a.Act. rugas arcentia 443.e.Æg. rugas tollentia 353.d.Æg.
rugis ventris quomodo medēdum 837.a.Aet.
rugoſa facies ne fiat 366.f.Aet.
Rumicis vires 629.h.Æg.39.d.Aet. è rumice emplaſtrum quomodo conficiatur 766.a.Aet.
Rupes 105.d.Ruff.
Ruptionum cauſa & curatio 517.d.Ægin.731.a.Aet.190.d.246.a.Act. ruptio oculorum parti cui propria 300.b.Aet. rupta in oculis quomodo curāda 647.d.Or.
ruptorum & conuulſorum curatio 108.b.629.d.Or. ruptis & cōuulſis quid conueniat 594.d.601 f.Orib.320.f.Act. ruptis quid medeatur 52.d.Aet.319.e.327.f.f.329.b.d.f.Mar. ad rupta cōponenda 385.b.Mar.
ruptura quid 226.f.Aet.
Rutæ vtriuſque deſcriptio 435.d.Orib. rutæ vtriuſque facultas 355.e.634.c.637.b.Æg.14.e.19.e.21.d.f.505.g.583.c.607.f.Orib.47.d.Aet. rutam cum cerato ventri impoſitā fluori alui prodeſſe 79.a.Celſ. ruta libidinem obtundit, & cur 8.e.Or. ruta ſemen corrumpit 793.a.Aet.
rutæ decoctum 13.b.Orib. rutæ ſeminis vires 583.d.592.c.Orib.
ruta hortenſis 21.b.Or. ruta ſylueſtris 21.c.505.g.Or.50.c.Aet. rutæ ſylueſtri venenum ineſſe 628.d.647.c.Aet. rutæ ſylueſtris aſſumptæ incōmodis quomodo medendum 551.a.Æg.
rutaceum emplaſtrum quomodo præparetur 774.f.Aet.

S

Σάβινον 400.g.Myr.
Sabina herba 413.g.Or. ſabinæ herbæ facultas 617.a.Æg.19.e.21.f.480.h.493.g.596.a.Or.15.a.Aet.
Sabinum oleum 17.h.Aet.
Sabini de temperie regionum 370 g.Or.
Sacchari Arabici & Græci differentia & vires 632.f.Æg. ſacchari roſacei confectio 776.c.518.d.Myrepſ. ſaccharum roſaceum laxatiuum Italorum 394 g.Myr.
Sacculi ex milio aut panico facti aluo ſolutæ fouēdæ idonei 249.c.Trall.
Sacrum quid ſignificet 21.b.Aret. ſacra Galeni 279.a.Act. ſacra amara Galeni 278.a.Act. ſacræ Logadii compoſitio 279.d.Act. ſacra Memphitæ 279.d.Act. ſacræ Ruffi Epheſii miſtura 279.c.Act.
ſacra herba 46.g.Aet.413.e.Myrepſ. ſacra herba ſaluia 25.a.Aet.
ſacer ignis, eiúſque curatio 109.c.Celſ. vide Ignis ſacer, & Eryſipelas.
ſacer morbus & herculeus 151.d.Tr. ſacri morbi etymologia 21.b.Aret. ſacro morbo medetur, armeniacum 71.d.muſtela 92.c.Aet.
Sagapenum 438.a.Or. ſagapeni facultas 639.d.Ægin.507.g.Or.50.h.698.c.Aet. ſagapeni præparatio 30.e.Or.
Saginata animalia gracilibus in nutrimento præſtant 372.b.Ægin.
Sagittas quid protrahat 264.b.Marc.
Salis genera varia 5.e.Aet. ſal præſtantior qui ſit, & quomodo vratur 451.a.Or. ſalis facultas 612.e.Æg.20.f.21.g.22.c.514.f.593.b.Orib.70.g.Aet.33.e.Act. ſalis affrictus ad quid 591.g.Aet. ſalis & nitri coctio 29.f.Orib.
ſal & nitrum ſcarificationi quando adhibenda 66.d.Aret. ſal ſero lactis cur adiiciendum 578.d.Or. ſal ſubſterni fomentationis loco quomodo debeat 119.c.Aet.
ſalis calidi ſuccus anginis efficaciſſimus 68.c.Celſ. ſal contritus & cerato miſtus, pectoríque ſuperimpoſitus, peripneumonicis prodeſt 73.d.Celſ. ſal humidus neruorum rigoribus cōfert 67.e.Celſ.
è Sale linimentum 322 h.Act.
ſalis flos quas vires habeat 263.f.Trall.613.a.Æg.14.f.21.g.143.e.593.Or.71.a.Aet. ſalis ſpumæ vires 613.b.Ægin.71.b.Aet.
ſal ammoniacum 366.b.Myr. ſalis ammoniaci facultas & vſus 70.g.Aet.306.d.Act. ſalis cathartici confectio 385.d.e.387.d.Marc. ſal dodecatheos 461.g.Aet. ſal foſſilis 451.a.Or.70.g.Aet. ſal gemmæ 366.f.451.c.Myrepſ. ſales Iamblichi 463.e.Aet. ſalis Indici facultas 401.b.c.Æg. ſal marinus 70.g.Act. ſalium medicatorum catalogus 467.α.a.Myr. ſales Poletis 463 f.Aet. ſal purgatorius 650.f.Æg.134.g.Aet.280.c.Act. ſalium theriacorum compoſitio 655.g.Æg.653.e.Aet. ſalium theriacorum facultas & vſus 653 e.655.f.Aet. ſal ex viperis vſtis 171.g.Aet. ſal vſtus 451.a.593.c.Or.71.a.Or.
Salamandra, eiúſque facultas & vſus 438.a.Or.641.b.Aet. ſalamandra calfacta eduliis incidit 616 ß.e.Aet. ſalamandram venenatam eſſe 628 c.Aet. ſalamādræ cineris vires 639.d.Æg. ſalamandræ ictus ſymptomata & medela 618 ß.a.Aet. ſalamandræ in cibo potúue aſſumptæ ſigna & medela 545.e.Æg.641.b.Aet.285.b.Act.225.a.Scr.
Salcæ olei præparatio 23.f.838.d.Aet.
Saliri condiríque quorúmnam animalium corpora poſſint 249.e.Orib.
Saliua 110.e.Ruff. ſaliuæ facultas & vſus 640.a.Æg.19.c.518.b.Or.82.a.Aet. ſaliua canis rabidi quàm venenata 813.c.Aet. ſaliua hominis ieiuni bdellio ad miſta quæ ſanet 14.f.Aet.
ſaliuæ plenum os quid indicet 20.f.Celſ. ſaliuam ducentia poſt purgationē adhibita 153.h.Tr. ad ſaliuæ exundātiam 210.f.Scr.326.b.Mar.
Saliunca quid 549.a.Ægin.354.c.Myr.
Salicis facultas 623.e.Ægin.497.g.600.a.Or.29.a.Aet. ſalicis flos & folia 10.c.Or. ſalicis ſuccus 21.f.Or.
Salſamentorū in nutrimento qualitas & facultas 89.f.Aet.32.g.Act. ſalſamentorum carnis vires 643.a.Ægin. & ad vomitum vſus 578.f.Orib. ſalſamentis conficiendis carnes aptæ & ineptæ quæ ſint 89.f.Aet. ſalſamenta fluuiatilium & paluſtriū piſcium 231.e.Or.
ſalſamentum ex ſquilla ad comitiales 121.c.Orib. ſalſamenta quartanis idonea quæ ſint 342.d.Trall.
Salſa quæ 1.e.Aet. ſalſi natura & facultas 463.e.Or. ſalſum calefactum amarum fit 5.e.Aet. ſalſorum vis 609.e.Æg. ſalſa vlcus in ſummitate cutis inducere poſſe 483.g.Or.
ſalſa qualis inter alimenta ſint materiæ 25.c.Act. ſalſa febribus quotidianis quæ conueniāt 337.c.Trall.
ſalſa balnea 154.g.Aet. ſalſæ pituitæ ſigna 590.g.Aet. ſalſus ſapor amaro propinquus 5.d.Aet.

ſalſus ſuccus 110.g.Ruff.
Saltare & exilire quid differant, & quis vtriuſque ſit vſus 298.b.Or. ſaltationis ad nates commoda 298.d.Or.
ſaltatrices non purgantur naturaliter 803.b.Aet.
ſaltatoris vnguentum 610.α.f.Aet.
Saluia 417.a.Or. ſaluiæ facultas 620.b.Æg.19.b.495.h.Or.24.h.Aet.
Salutaris herba aliis ſpina alba 347 d.Mar. ſalutaria in ægroto ſigna quæ 377.f. Æg.
ſalubris potionis compoſitio 270.a.Act. ſalubris victus ratio 199 f.Act.
in Salute deſperata auxilia calumniæ non proſtituenda 211.g.Aet.
Salpæ qualis in nutrimento ſint materiæ 227.a.Or.
Sambuci vires 612.e. Ægin.490.g. Or.9.c.Aet. ſambuci in purgando facultas 325.b.326.d.Or. 274.a.Act.
Samius aſter meatus obducit 2.b.Aet.
Samia terra 452.d.Orib. ſamiæ terræ facultas 617.g. Æg.20.a. 512.g.596.f.Or.65.d.Aet.
Sampſuchi temperamẽtũ & vires 639.d.Ægin.21.b.f.438.b.507.g. Or.50.h.Aet. ſampſuchinum oleum 610.α.e.Aet.
ſampſychum 362.g.Myr. è ſampſycho antidotus 432.c.457.c.Myr.
Sanabilia tantùm curatione aggrediunda 222.a.Aet.
Sanatio quid ſit 688.α.e.Aet. ſanatio contingit ex eo quod eſt cõtrarium affectioni 173.a.Aet.
Sanalia vlcus Syri quodnam appellent 178.c.373.e.Aet.
Sandalii laquei ratio & vſus 156.a.Orib.
Sandaracha veterum quid 564.e. Myr. ſandarachæ electio 28.a.458.g.Or. ſandarachæ facultas 639.d. Æg.483.b.516.c.609.h.Or.5.h.74.b.Aet.288.f.306.d. Act.83.c.Celſ. ſandaracham venenatã eſſe 628.d.Aet. ſandarachæ potæ ſigna & curatio 550.d.Æg.647.a.Aet.
Sandycis facultas 639.d.Æg.20.a.21.g.Or.74.b.75.c.Aet. ex ſandyce ceratum quomodo paretur 775.b.Aet. è ſandyce medicamentum 325 f.Act.
Sandyx collyrium 352.f.Aet.
Sanguificationis inſtrumentũ 149.c.Act. ſanguificatio affecto iecinore vitiatur 150.b.Act.
Sanguinalis herba 436.b.Orib. ſanguinalis (ſeu ſãguinaria) herba Græcis polygonõ 40.d. Cel. 249.b.282.e.285.g.Marc. ſanguinalis herbæ facultas 637.g. Ægin.506.c. Or. 48.e.Aet. 40.d. Celſ.
Sanguineorum fluxuum curatio 594.a.Aet. ſanguinei humoris influentis ſigna 589.h.Aet.
ſanguinolentum ſuccum remittit hæmatites 66.g.Aet. ad ſanguinolenta extuſſientes 314.a.g.h.315.b.c.Mar.
Sanguis 110.e.Ruff. ſanguinem calidum natura non eſſe 67.d. Celſ. ſanguis hepatis index 184.b.Aet. ſanguinis conſideratio ac mutatio 15.f.Act. ſanguinis affectus 23.d.Act. ſanguinis reliquorúmque humorum apparatus 43.f.Act. ſanguinis differentiæ, earúmq; cauſæ 15.g.Act. ſanguinis color, habitúſque inſpiciendus 31.e. Celſ. ſanguinis confectio 81.g.82.b.Act. ſanguine per concoctionẽ vitiato, vrina quoque vitiatur 44.f.Act. ſanguinis ex actè concocti in venis ſigna 93.a.Act. ſanguinem dominari quæ vrina indicet 857.g.Th. ſanguinis immutatio vnde 16.f. Act. ſanguinis qualitates ex vrina quomodo cognoſcantur 861.b.c.Theoph. ſanguis perfectus quando generetur 92.g. Act. ſanguis in vrina quid indicet 24.f.Celſ.
ſanguinẽ ad albedinẽ vergere quãdo contingat 92.h.Act. ſanguinis aſſati & hypoſtaſis ſimilaceæ vrinæ differẽtia 71.e.Act. ſanguinis auerſio quomodo fiat 31.d.Celſ. ſanguinem ad biliosiorem naturam conuerſam eſſe quid indicet 163.f.Trall. ſanguinis biliſque complexui quomodo medendũ 602.c.Aet. ſanguinis coitus ſub cute 190.c. Act. ſanguinis coitus ſubter cutem, ſeu ἐκχύμωμα, quomodo curetur 629.b.Or. ſanguinis collecti in vtero, periculum 133 f.Act. ex ſanguinis copia qui ægrotant quomodo curãdi 592 d.Aet. ad ſanguinis corrupti egeſtionem 370.d.Marc. ſanguinis deglutiti curatio 304.d. Act. ad ſanguinis deiectionẽ 389.e.Marc. ſanguinem deiicientibus vtilis antidotus 265.f. Act. ſanguinis deſtillationes grauidis periculoſæ 784.e.Aet. ſanguinis deſtillationibus medetur bolus Armenius 66.d.Aet. ſanguinis detractio per venas 30.b.Celſ. ſãguinis detractioni ars præcipua quæ inſit 30.d. Celſ. ſanguinis detractio ex quacunque parte prodeſt 163.b. Trall. in ſanguinis detractione morbi genus conſiderãdum 30.d.Celſ. ſanguinis detrahẽdi tempus 30 e.Celſ. in ſanguinis detractione quomodo brachium deligandum 31.f.Celſ. ſanguinis detractio per cucurbitulas 31.g.Celſ. ſanguinis detractio in febribus 210.e.Act. ſanguinis heminæ ſex cur quibuſdam detractæ 9.b.Or. ſanguinis eductio ex partibus pectoris 419.g.Aet. ſanguinis effluuium æſtate periculoſius 11.a.Aret. ſanguinis effuſio modis quot fiat 9.f.Aret. ſanguinis eruptio animi deliquium inducit 227.g.Aet. ſanguinis eruptionem muſculorum compreſſione incitari 318.c.Marc. ſanguinis eruptionibus medendum quomodo 716.c.Aet. ſanguinis eruptioni ſubuenientia 206.f.Scr. ad ſanguinis eruptiones ſiccum panchreſtũ 522.f.Æg. ſanguinis eruptioni medentur, gypſum 72.b. lapis hieracites 69.e. Lyſimachia herba 41.c. ranæ vſtæ cinis 92.c. Aet. ad ſanguinis eruptionem ex arteria, pectore vel pulmone 318.a.c.Mar. ſanguinis eruptio ex auribus quomodo ſiſtẽda 289.f. Aet. ſanguinis eruptionibus externis quid ſubueniat 326.e. Act. ſanguinis eruptioni ex partibus interioribus quid medeatur 205.g.Scr.317.a.318.a.c. Mar. ſanguinis eruptio ex naribus quomodo ſiſtenda 294.d. Aet.402 β.f.Ægin. ſanguinis eruptionibus è naribus quæ medeantur 201.a.228.f.Scrib. ad ſanguinis eruptiones nimias, & omnes, antidotus 361.f.427.b. Myr. ſanguinis eruptionibus quibuſlibet quid medeatur 201.d.Scr. ad ſanguinem excreantes 315.g.336.f.Marc. ſanguinem excreãti vetuſtæ tuſſis moleſtiã quid eximat 312.f.g.Mar. ſanguinis excretio naturalis impedita, arte iuuanda 38.e.Act. ſanguinis expuendo reiecti qualitas, & curatio 9.b.68.d.Aret. ſanguinem expuentibus quid conueniat 608.f.Or. ad ſanguinis exuberantiam nimiã 318 f.Mar. ſanguinis fluxus facilis quomodo fiat 313.c.Or. ſanguinis fluxus in febribus 233.b. Aet. ſanguinis fluxus per hæmorrhoidas vtilitas 162.g.Act. ſanguinis fluxus ex hirudinibus quomodo ſiſtendus 10.h.Orib. ſanguinis fluxui in mulieribus quid medeatur 359.c.Myrepſ. ſanguinis fluxum ex vteri venã diſrupta ſiſtens 256.d.Act. ſanguinis globuli per ſudorem in cutim diſtributi 87.e.Act. ſanguinis grumos in ventre quomodo diſcutias 452.e.Æg. ſanguinis grumis quid cõferat 658.f.Or. ſanguis mictus quid ſignificet 862.a.Theoph. ſanguinis micti cauſa 165.g.Act. ad ſanguinis mictum 251.e.254.f.256.f.257.d.265.b.Act.208.a. Scrib.355.a.e.357.c.359.b.361.e. Marc. ſanguinem mingentibus cum dolore, quid medeatur 218.b.Scr. ſanguinis mictus per circuitum 40.c.Aret. ſanguinem per circuitum mingentes quomodo curãdi 548.f.Aet. ſanguinis mittendi ratio 565.h. Æg. ſanguinis mittendi ſcopi 9.c.Orib. ſanguinis mittendi menſura & quantitas 9.c.307.a. Or. ſanguinis mittendi pericula 31.g.Celſ. ſanguinis miſſio quibus conueniat 30.c.Celſ. ſanguinis miſſio in quibus morbis expediat 305.c.Or. in ſanguinis miſſione quæ potiſſimũ conſideranda ſint 307.e.Orib. ſanguinis miſſio vires ſpectat, nõ ætatẽ, nec qd in corpore ſit 30.c.Celſ. ſanguinis miſſionẽ in quibus corporibus partiri oporteat 306.c.Or. ſanguinem mittendum eſſe ab ignobiliſſimis partibus 10.f.Or. ſanguinis miſſio copioſior, item parcior, in quibus facienda 9.d.Or. ſanguinem mittere vſque ad animi defectionem quibus opus ſit 305.g.Or. ſanguinis miſſionẽ in brachio perperam factam, triplicem errorem poſt ſe trahere 308.g.Orib. ſanguinis mittendi ex cubiti vena modi tres 9.f.308.e.Or. ſanguinis miſſio ex vena iuxta minimum digitũ 266.a.Trall. ſanguis miſſus à magnis pedũ digitis 156.c.Tr. ſanguinis miſſio in lethargo 150 a.Tr. ſanguinis miſſio an melancholiæ conueniat, & quibus & quando 88.a.Aret.163.c.Tr. ſanguinis miſſio phreniticis neceſſaria 147.a.Tral. ſanguinis miſſioni in pulmonaria quæ ſubſtitui poſſint 67.d.Aret. ſanguinis multitudo catocham generat 246.e.Aet. ſanguinis poti & in ventriculo hærentis color 160.f.Act. ſanguinis profluuii notæ 23.h.Celſ. ſanguinis profluuio intermorientes quo pacto reficiendi 100.h.Celſ. ſanguinis profluuium ſiſtentia 630.e.Or. ſanguinis profluuii remedium 109.c.Or. ſanguinis profluuio in mulierib' quid medeatur 358.c.360.b.&c.417.f. 426.h.430.b.Myr. ſanguinis profluuiũ ex naribus 191.f.Tr. ad ſanguinis profluuium è veſica, medicamentum 145.a.Orib. ſanguinis profluuium in vuluæ morbo quomodo curãdum 80.c.Celſ. ſanguinis profuſio per ſubſultum vnde 190.c.Act. ſanguinis profuſionis in vulneribus remedia 99.c.Celſ. ſanguinis redundantia, duplex 566.a.Æg. ſanguis redundans cur euacuandus 119.f.Aet. ſanguinis reiectionum ſymptomata diuerſa, cauſæ, notæ & curatio 8.d.68.d.Aret.211.a.Trall.450.h. Æg.133.a.135.b.658.d.Or.418.g.420.d.&c.Aet.160.f.220.b. Act. ſanguinis reiectio quælibet horribilis præterquã ea quæ ex pulmone fit 11.a.Ar. ſanguinis reiectiones periculoſæ quæ, quæ non 68.e.Ar. ſanguinis reiectionibus balnea quæ commoda 359.f.Æg.155.a.Aet. ſanguinis reiectioni emplaſtra & epithemata quæ accommoda 69.d.Ar. ſanguinem reiicientibus locis quæ adhibenda medicamenta externa 69.c.Aret. ſanguinis reiectioni venæ ſectione quomodo & quando ſubueniendum 68.f.Aret. ſanguinis reiectioni victus accommodus qui 70.f.Aret. ſanguinis reiectionem ex vaſorum ruptura fieri quomodo deprehendamus 211.b.Tr. ſanguinis reiectioni febris ſi ſuperuenerit, quæ medela adhibenda ſit 70.f. Ar. ſanguinis reiectioni mors ſi vicina, quæ medela adhibenda 71.a.Aret. ſanguinis reiectione lapides aliquando excretos fuiſſe 447.g.451.c.Æg. ad ſanguinis reiectionem compoſita 423.f.Aet. ſanguinis reiectioni quid medeatur 658.d.592.g.595.e.599.a.Or.8.g.17.f.155.a. Aet.417.d.421.e.Myr.208.a.d.e. Scr.314.f.316.b.327.e.Marc. ſanguinis reiectatio ex deſtillatione quomodo curanda 133.a. 134.b.Or. ad ſanguinis reiectionem ex ore manantis 318.e. 319.f.Mar. ad ſanguinis reiectionem ex tuſſi 360.a.Myrepſ. ſanguinem ſpumantem excreantes pulmonis vitio laborare 25.a.Celſ. ſanguinis ſputi cauſa 221.g.Act. ſanguinis ſputũ ex nimia venere aliquando oriri 117.f.Aet. ſanguinis ſputũ

curatio 450.h.Æg.220.e.f.Act. ſanguinis ſputo medicamenta quæ conueniãt 251.d.256.f.257.b.h.261.h.263.e.264.f.266.a. Act. ſanguinis ſputo medentur, centaurea 32.a.cornu ceruinum 91.b.lapis hæmatites 66.h. mentha 26.g. rubus 14.c.ſaluia 25.a. ſanguis hœdinus 76.b.terra Lemnia 65.c. theriaca 651.g. Aet. ſanguinis ſputo ex acris humoris deſtillatione quomodo medendum 214.h.Trall. ſãguinis ſtillationis curatio 402.β.f. Æg. ſanguinis ſuperfluitas mortis cauſa 593.a. Aet. ſanguinem tuſſi eiicientibus nulla adeſt ſpiritus difficultas 158.c. Act. ſanguinem tuſſi reiectantibus medentia 301.g.315.g.333.e.Marcell. ſanguinis vacuatio incommoda quibus & quando 192.f.Act. ſanguinis vacuandi menſura 567.a.Æg. ſanguinis vomitus cauſæ & dignotio 160.f.Act. ſanguinem vomere in febre peſtiferum 23.c.Celſ. ſanguinis vomitus curatio 452.e.Æg.224.g.Act. ad ſanguinis vomitum ſubitum 318.f.Marc. ſanguinem vomẽtibus quid medeatur 353.a.358.g.361.f.380.e.390.e.391.g.410.b.416.a.417.b.e.418.d.425.g.430.d.436.f.439.d.e.440.e.f.g.h.441.a.b.c.d.e.f.g.h.Myr.315.g.Mar.

ſanguinis ex parte aliqua fluentis ſpecies tres, & quæ mitior grauiórque 70.b.Celſ. ſanguinis infrà ſecedentis dignotio 162.f. Act. ſanguini vel ſurſum vel deorſum delato vndecũq; profluat, quid medeatur 360.a.395.c.396.f.402.f.408.e.Myr. ſanguini ex aluo ſecedenti vtile remediũ 254.d.Act. ſanguinis ex arteria effluẽtis qualitas 10.a.Ar. ſanguinem arteriarum ſiſtens medicamentũ 122.a.Aet. ſanguinis ex aſpera arteria reiecti ſymptomata 9.d.10.f.Ar. ſanguini ex auribus profluẽti quomodo medendum 185.f.Trall. 289.f.Aet. ſanguini ex auribus profluẽti vtile pharmacum 300.e.Act. ſanguinem è brachio quidam ſcorpione ictis miſerũt 106.c.Celſ. ſanguinis è capite eductio quomodo fiat 420.a. Aet. ſanguinis è capite profluẽtis ſymptomata & cauſæ 8.f.Ar. ſanguinis è coſta reiecti ſymptomata 9.d.10.h.Aret. ſanguinis ex faucibus erũpentis ſigna 212.a.Tr. ſanguinis è gula effluẽtis qualitas & ſymptomata 10.b.9.d.Aret. ſanguinem hæmorrhoidũ quæ ſiſtant 685.β.d.Aet. ſanguinem hæmorrhoidũ confeſtim reprimens 141.b.Orib. ſanguinis è iecore aut liene promanantis ſymptomata 9.e.Aret. ſanguinis è iecore profluuia omnium maxima 14.b.Ar. ſanguis iecinoris infirmitate & calore excretus qualis 162.g.Act. ſanguinis per inteſtina aut ex hæmorrhoidibus fluẽtis dignotio 162.f.Act. ad ſanguinem per inteſtina iactantes 371.e. Marc. ad ſanguinem ex interioribus fluentem 376.c.389.g. Mar. ſanguinis è naribus fluxus quomodo ſiſtendus 110.a. Or. ſanguinis ex membrana cerebri, aliiſue locis profluuio remedium 93.d.Celſ. ſanguis ad nares & ſedem decurrens in menſibus quomodo ſiſtendus 797 β.c.Aet. ſanguinis ex naribus eruptio quid ſignificet 199 f.Aet. ſanguinis naribus profluentis cauſa 185.e.Act. ſanguinis è naribus profluxuri indicia 174.e.Act. ſanguis ex naribus ſæpe fluens quid indicet 25.c. Celſ. ſanguinis è naribus profluuio immodico quomodo medendum 191.f.Trall.402.β f. 443.b.528.c.Ægin.241.a.Act. ad ſanguinis è naribus profluuium immodicũ 304.c.Act.288.a.289.c.Marc. ſanguis è naribus fluens in pueritia ſi ceſſet, quid portendat 24.c.Celſ. ſanguinem naribus eliciens epithema 281.c.Act. ſanguinem per nares ducit crocodilion 37.a. Aet. ſanguinis ore eiecti quot modi 8.d.Aret. ſanguinis ore erumpentis remedia 446.f.Æg. 290.a.309.e.310.c.e.Mar. ſanguinis è pectore erũpentis cauſæ & ſymptomata 9.c.10.g.Ar. ſanguinis è pectore eductio 419 g.Aet. ſanguinis ex pedũ digito magno detractio, excitat comitiali morbo collapſos 256.e. Aet. ſanguis è principali mẽbro effracto profluens, mortiferus 9.d.Ar. ſanguinis pulmone reiecti ſymptomata 9.d.10.f. Aret. ſanguinis pulmone reiecti cauſa & curatio 220.b.Act. ſanguinis in pulmone thoracéque coacti & tuſſi eiecti curatio 221.f.Act. ſanguis è renibus profluens non nimium periculoſus 16.e.Aret ſanguinis è renibus erumpentis ſymptomata 40.e. Aret. ſanguinis è renibus erũpentis curatio 467.c.Æg. ſanguinis è thorace erumpentis ſigna 211.g.Scr. ſanguini in thorace dolorem excitãti quid medeatur 380.d. Myr. ſanguinis vaſe exeſo reiecti ſigna 211.c.& curatio 214.d.Tr. ſanguinis è vaſis ore patefacto erumpentis ſigna 211.d.Tr. ſanguinis ex vaſorum ruptura reiectionem fieri quomodo deprehendamus 211.b.& quomodo curãda 212.b.Tr. ſanguinis è vena effluẽtis qualitas 10.a.Aret. ſanguinis tum ex vena tum ex arteria erumpentis curatio 527.b.Æg. ſanguis in ventrem cõfluens in pus vertitur 25.c.Celſ. ſanguinem in ventre concretum quid diſſoluat 608.d.Or. ſanguinis è vẽtriculo erumpentis qualitas & ſymptomata 10.e.Aret. ſanguinem è vẽtriculo inteſtiniſve ictis vulneratiſque manantem retinens 256.c.Act. ſanguinis è veſica erumpentis ſymptomata & curatio 41.c.Ar.567.c.Aet. ad ſanguinem de viſceribus per os reiectantes 264.a.Mar. ſanguinis ad vngues ex ictu procurſus 190.d.Act. ad ſanguinem per vrinam vel aluum reddẽtes 309.e.376.d.Marc. ſanguinis ex vtero erũpentis curatio 482.a.Ægin. ſanguis in vulneribus quis malus boniſue 98.h.Celſ. ſanguinem in vulnere, ſi parum fluxerit, è brachio mittendum, & in quibus potiſſimùm 99.f. Celſ. ſanguinis in vulneribus profuſionis curatio 99.c.Celſ. ſanguinem ex vulnere fundentibus prodeſt aqua pota 153.f. Aet.

ſanguinem attenuans pharmacum 276.e.Act. ſanguinem bonum & moderatè craſſum quæ gignant 584.d.Or. ſanguinem bonum haurit venæ ſectio 175.e.Aet. ſanguinem detrahens medicamentum 125.f.Ruff. ſanguinem educentia 343.g.Or. ſanguinẽ ducens epithema 281.f.Act. ſanguinem per vrinas quid educat 607.b.Or.45.g.Aet. ſanguinem euacuantia 492.a. Æg. ſanguinis euacuationis menſura 307.a.Or. ſanguinẽ extenuans pharmacum 317.c. Mar. ſanguini generando vina quæ accommoda 45.b.c.Aet. ſanguinem purgãtia 127.d.Aet. ſanguinem purgat porrum 49.b.Aet. ſanguinem purgantia per vrinam 357.c.Æg. ſanguinem purgare per vrinam quid valeat 596.a.Or. ſanguis ſiſtẽdus quomodo 716.g.Aet. ſanguinem ſiſtentia 461.g.527.d.575.h.Æg.396.d.630.e.Orib. ſanguinem ſiſtentia medicamẽta 717.f.718.Aet. ſanguinem ſiſtens antidotus 427.a.Myrepſ. ſanguinem ſiſtens compoſitio 304.e.Act. ſanguinem ſiſtunt, plantago 12.c. ſmaragdus 70.d. Aet. ſpongia vſta 609.e. Orib. teſtæ ouorum vſtæ 87.d. Aet. ſanguinem ſupprimentia 82.g. Celſ.213.g.Scrib. ſanguinem ſupprimens malagma 87.c.Celſ. ſanguinis ſupprimendi vim habet galla 33.b.Aet. ſanguinẽ turbantia 480.e.Æg. ſanguinẽ viſcoſum quæ generant 105.e. Aet.

ſanguinis in medicando facultas 19.c.Or. ſanguinis animantiũ diuerſorum in medicando vires 611.f.Æg. è ſanguinibus antidotus 656.e. Ægin. 449.d.Myrepſ.

ſanguinis bubuli, caprini, leporini, ac porcini, inter edulia qualitas 372.c.Æg. ſanguis columbæ vel palumbi vel hirundinis oculis ſuffuſis ſanguine quum extrinſecus læduntur, commodiſſimus 125.f.Celſ. ſanguis columbinus ad quid 75.g.Aet. ſanguinem iugulati gladiatoris potum comitiali conferre 61.a. Celſ. ſanguis hircinus 279.g. Trall.555.b.Aet. ſanguinem hominis recẽns iugulati potum comitiali conferre 86.h.Aret. è ſanguine humano tincto panniculo medicamẽtum ad comitiales 156.h.Tr. ſanguinem taurinum venenatum in cibo potúve eſſe 628.d.Aet. ſanguinis taurini poti ſigna & curatio 549.e.Æg.287.h.Act.

Sanguiſugæ alendæ & applicandæ quomodo 122.f.Aet. ſanguiſugæ deuoratæ remedia 226.g. Scrib.315.h.Marcell. ſanguiſugæ potæ remedium 107.b. Celſ.

Sanies qualis, & quid à ſanguine differat 98.f.Celſ. ſanies mala quæ 99.a.Celſ. ſaniei è faucibus ad interiora deſtillanti quo modo medendum 64.c.Aret. ſaniei in ventrẽ confluxus periculoſus 90.f.Ar.

è Santalis pharmacum 250.c. Act.

Santonicum 438.d.Or. ſantonica herba Græcis abſinthium 372.e.Mar.

Sani qui maximè 186.b.Aet. ſani difficilè purgantur 122.g.Aet. ſani facilius famem quàm ſitim ſuſtinent 46.e.Celſ. ſanis quæ agenda ſint 11.a.Celſ. ſani iacentis habitus 20 h.Celſ.

ſanitas morbo prior quomodo 163 a.Aet. ſanitas quomodo expendenda & imaginanda 139.f. 140.a.Act. ſanitas quomodo tuenda 163.e.Aet. ſanitatem tuentia 263.c.277.f.Act. ſanitatem conſeruans vinum 275.c. Orib.

ſanitas antidotum 263.b. Act.412.g Myr. ſanitas antidotus cur dicta 376.d.Myr.

Sapa 357.d.Myr. ſapam dulcem eſſe 1.g.Aet. ſapa vnde fiat 266 e.Or. ſapæ facultas 621.d.Æg. 266.e.Orib.33.c.Act. ſapæ ex caricis aliiſque medicamentis confectæ vſus & vis 448.f. Ægin.

Saponis vires 639.e.Æg. ſaponis confectiones variæ 777.g.778.a. Myr. è ſapone emplaſtrum quomodo paretur 760.f.Aet.

ſapo Andreæ comitis 275.g Aet. ſapo Conſtãtini 667.a.Æg.275.f.Aet. ſapo Gallicus 367.g. Aet. ſapo repellendi vires habens 53.c.Or.

Saporum differentiã quomodo tẽperamenta & vires ſimplicium cognoſcãtur 609.d.Æg. ſaporis proprietates medico tenẽdæ 1.d.Aet. ſaporum temperamẽta 1.d.Aet. ſapores quomodo ex aquæ guſtu pernoſcendi 1.g. Aet. ſaporem hebetat aqua 3.c.Aet.

ſaporem aromaticum habet ſion 52.a.Aet. ſapores inæqualiter linguæ ingrati, ventriculum affectum indicant 22.g.Act. ſapores omnium aptiſſimi, dulces 463.f.Or.

Sapphiri vires 631.d.Æg.70.c.Aet. è ſapphiro antidotus 453.b.Myrepſ.

Saprotes xylon 51.a.Aet.

Σαρδάκινος quid 367.c.Myr.

Sarcites 534.g.Aet.

Sarcocele 154.f.Celſ.

Sarcocolla 438.c.Or.488.d.Myr. ſarcocolla Latinis argemonia 278.b.Mar. ſarcocollæ facultas 639.e. Æg.20.d.507.h.Or.51. a.Aet.305.a.Act.

Sarcophagus 82.c.Celſ.

Sarcotica pharmaca 422.c.Aet.

Sarda 231.c.Or.

Sardianarum glandium vſus 548. c.Æg.

Sardonia herba venenum 628.c. Aet. ſardoniæ herbæ ſumptæ ſigna & curatio 548.f.Æg.286.e. Act. ſardonius riſus quid, & quæ eius remedia 548.f.Ægin. ſardonius riſus vnde dictus 286. e.Act.

ad Sartum vulnus 228.g.Scr.

Sargi (piſces) 226.h.Or.

Sarmentum 445.g.Or.
Σὰρξ 110 c.Ruff.
Satietas,& quid in ea ſpectandum 12.d.Celſ. ſatietas nimia inutilis 12. c. Celſ. ſatietas nimia anginæ cauſa 399.h.Aet. ſatietas quæ inediam ſequitur periculoſa 35.a.Celſ. ſatietas vitanda 114.e.Aet.
Σάλπα 360.e.Myr.
Satureia 420.b.Or. ſatureia aliis cunila 215.a.Scrib. 344.f. Marc. ſatureiæ facultas 19. e. Or. 28.c. Aet.
Satyriaca medicamenta varia 777. a.780.a.Myr. ſatyriaca antidotus 661.c.Æg. ſatyriaca Oribaſii 578.c. Aet.
Satyriaſis quid, eiúſque ſymptomata & curatio 18.d.80.a.Ar.477.f. Æg.663.f.573.g.574.b.Aet. ſatyriaſis cui ætati & ſexui magis propria 18 g.Aret ſatyriaſis elephas morbus cur dictus 51.a. Aret. ſatyriaſi mulierum quomodo medendum 823. a. Aet.
ſatyrion 438 c. Orib. ſatyrii facultas 639.e.Ægin. 507.h.609.a. Or.51.a.Aet. è ſatyrio antidotus 266.g.Act.374.d Myr.
Satyrorum figura 18.c.Aret.
Σαῦρος Latinis lacerta viridis 380.e. Marc.
Sauri piſces 226.f.Or.
Saxatiles piſces 31.b Act.
Saxifraga Græcis ſcolopẽdros 355.e Marc. ſaxifrag. vires 639.e.Æg.
ad Scabidam impetiginem 321.g.h 322.b Marc.
ſcabiei & lepræ diſcrimen 187.g. Actuar.502.g.Æginet. ſcabiei origo & curatio 169.b.170.a. 243 e Actuar.502.g.Ægin 637. e.Or. ſcabiei quid medeatur 593 d.595.b.611.a Or.276 g.314 b.319.c.326 c e.329.d.Act.487.f. 488.g.h Myr.234.h.235.a.Scrib. 261.d.321.h.Marc. ſcabiei remedia varia 825. d.827. b. 828.a. Myr. ſcabiei medetur capræ cornu 91.b. lapathum 39 d. myrobalanum 13.f. ſulphur 72. d. vitis alba 10 d. vrina 81 f.Aet. ſcabiem exterit cardamomũ 30. f cicer orobiæum 25 g.Aet. ſcabiem excoriat ranũculus 14.d. Aet. ſcabiem generat caro bubula 84.e.Aet.
ad ſcabioſos 261.d.Mar.
ad ſcabiem capitis 256.g. Marc. ſcabiei inflammatæ ſubuenit oleum laurinum 19.a.Aet. ſcabiei ouium quid medeatur 31.g. Aet. ſcabiei palpebrarum medetur ſerum 79 e. Aet.
ſcabioſæ veſicæ curatio 145.d. Or. 564.a.Aet.
Scabræ ſiccæque lippitudini quid medeatur 309.g.Act. vide ſcab. Lippit.
Scabriciei capitis quomodo medẽdum 285.e.Aet. ſcabriciei mẽti quomodo curanda 309.d.Aet. ſcabrorum vnguiũ curatio 733. g.Aet.
Scalæ membris prolapſis & dimotis reſtituendis aptæ 168.f.& deinceps, Orib.
Σκαλάθιον in organo quid,& cuius vſus 164.c.Or.
Scalm' in organis quid,eiúſque vſus 165.f.Orib.
Scalpelli vſum emplaſtrum explens 767.d.Aet.
Scalprum lenticulatum 593. a. Æg.
Scammonia 440.d.Orib. ſcammoniam ſtomacho noxiam eſſe 457.h.495.a.Æg. ſcammoniæ vires 640.f.Ægin.12.b.Or. ſcãmoniæ in purgando vires & doſis 648.b.Æg 325.c.328. e. Orib. 124.c.Aet.271.c.Act. ſcammonia quibus danda, quibus non 124.b.Aet. ſcammoniæ ſucci in purgando vires 382.f. Marc. 139.g. Tr.
Scamnum Hippocratis 190. a. Or.
Scampiuza 464.f.Myr.
Scandicis inter edulia qualitas & facultas 369.a.Æg. 218. f. Orib. ſcandicis medica vis 640. f. Æg. 19.d.21.e.508.g. 109.h.Orib. 52. b Aet.
Scaphoides os 552.g.Or.
Scapulæ 546.c.Or.169.a.b. Celſ. ſcapulas mouentes muſculi 556. e.Or. ſcapularum oſſa 550. g. Orib. ſcapularum os latum 103.g Ruff.
ad ſcapularum dolorẽ 411.f.Marc. ſcapularum fluxioni quid medeatur 324.f.Act. ſcapulæ fractæ chirurgia 596. b.Ægin.
Scarificationis ratio & vſus 10.e. 316.c.Or.122.e Aet 195. h. Act. ſcarificationem mulieribus non probè purgatis, itémque aliis plerìſque affectionibus prodeſſe 317.a. Cr. ſcarificationi ſal & nitrum quando adhibẽda 66. d Aret.
Scarolachanum 527.a Myr.
Scarus 227.e. eiúſque caro 224. b. Or.88.e.473 g Aet.
Σχαστηρίαι 157.c.Or.
Σχίδια Hippocratis 190.a. Orib.
Schinos 444 e. 509 g.Or.54.c.Aet. Vide Lentiſcus.
Σχίσμα 105.c.Ruff.
Σχιστοῦ lapidis vires & vſus 305.f. Act.513.e.Or.67.a.Aet.
Σχοῖνος 444.f.Cr. Σχῖνος Latinis iuncus 57 d.Celſ.221.a.Scrib. vide plura in Iuncus.
Sciendi intelligendique diſcrimina vnde 18 c.Act.
Scillæ facultas 624.e.640. g. Ægin. 19. d. 22. e.393. d. 440. g. 568.g. 610.a.Or.52.b. Aet. ſcillæ aſſandæ ratio 440.g.Or.
ſcilla in lethargo vtilis 150. c. Tr. ſcillæ inter edulia qualitas 373. f.Æg.89.b.Aet. è ſcillaceratũ quomodo præparetur 775. e. Aet.
ſcilliticorum paſtillorum præparatio 648.b.Aet 640.e 789.d. Myr.
Scincus 440.f.Or.b.376.a.Myrepſ. ſcinci facultas 97.a. Aet.374.g. Myr.
ſcinci partium circa renes vires 640 g Æg. è ſcinco antidotus Mithridatis Eupatoris 264. b. Act.
Scirrhus quid,quotuplex,vnde, & quomodo curandus 517.g. Æg. ſcirrhi curatio 114.d.636. a. Or. 246.b.Act. ſcirrhos diſſoluens atque digerẽs medicamẽtũ 115. e.Or. ſcirrhos emolliẽtia medicamenta 476.d.Or. ſcirrhis emolliendis medulla accommoda 606.e.Or.
ſcirrhus exquiſitus & non exquiſitus 190.e.Act. ſcirrhus exquiſitus incurabilis 246.b.Act. ſcirrhus iecinoris deterior quã lenis & eius curatio 229. e. Act. ſcirrhus circa hepar 509.a.513.b. ſcirrhus hepatis incipiens, difficulter, inueteratus, nunquam curatur 141. e. Orib. ad ſcirrhum hepatis pharmaca 518. a. Aet. ſcirrho lienis quomodo medendũ 92.a.Aret.523.c. Aet. ſcirrhi vteri curatio 486.b. Æg. 825 g. Aet.
Sciſſilis lapidis vires & vſus 305. f. Act. vide Lap. ſciſſ.
ſciſſura 546.a. Orib.
Σκιθάλιον in organo quid, & cuius vſus 164.c.Orib.
Sclerocephalon 619.b. Aet.
Scleroma vteri quid, & quomodo curandum 486.c.Ægin.
Scolecium phalangium 619 b.Aet.
Scolopendræ vires 640.g.Ægin. ſcolopendræ ictus ſigna & medela 639.d.Or. 618.β.f. Aet. 331. d.Act. ſcolopendriæ vtriuſque morſus ſigna & curatio 539. b. Ægin.
Scolopendros Latinis ſaxifraga 355.e.Marcell.
ſcolopendrium 640.g. Æg. 412. a. Cr. σκολοπένδριον Latinis calcitraga 218. c. Scrib. è ſcolopendrio emplaſtrum quomodo conficiatur 766.c.Aet.
Scolymus 441.a.Orib.400.d. Myr. ſcolymi facultas 508.h.610. a. Orib.52.c. Aet.
Scombri (piſcis) inter edulia qualitas & facultas 226. g. 231. c. Orib.
Scopa regia Græcis oxymyrſine 218 f.Scrib.355.g. Marcell.
Scoptula operta 120.d.Ruff. 168.g. Celſ.
Scordia herba 553.e.Aet.
Scordium 441. a. Or. ſcordii facultas 640 h Ægin.466.g.508.h. 610 a.Orib.127.a. Aet.
Scordopraſum 441 b.509.a. Orib.
Scordoraſarin & ſcordoraſarum 365.g 481.a. Myr.
Σκωρία quid 225. d. Scrib. ſcoriæ facultas 641. a. Æg. 516. d. Or. 74.b Aet.
ſcoriæ argenti vires 458. g. Orib. σκωρία μολύβδου 84 e.Celſ.
Scorodon, vide Allium.
ſcorodopraſi vires 641. a.Ægin.
Scorpenæ 227 e.Or.
Scorpis 539. f. Myrep.
Scorpioides 509.a.Orib. ſcorpioidis vires 541. a.Ægin.
ſcorpiuros 419 c.Orib. ſcorpiuri vires 621. h. Æg. ſcorpiuri in purgando vis & doſis 325.c.327. g.Orib.
ſcorpium 446.c. Orib.
Scorpius ieiuni hominis ſputo perimitur 82. c. Aet. ſcorpionis ictus qualis videatur 255.e. Aet. ſcorpii ictus ſigna & curatio 538.f.536.b.Æg.620. d. Aet. 331. e.Act.106. b. Celſ. ſcorpionis plagæ quid medeatur 94. d. Aet. 771.c.Myr. ſcorpios deturbãs ſuffimentum 616.β. a.Aet.
ſcorpio marinus 627.g.Aet. ſcorpii marini fel 81.d. Aet. ſcorpii marini morſus curatio 542. f. Ægin.
ſcorpii (piſcis) inter alimenta qualitas & facultas 60.c. 224.h. Or. 88.g.473.h. Aet.
Σκοτοδίνη quid 20.e. Aret. σκοτόδινος 152.c. Act.
Σκότωμα quid, quæque eius ſymptomata & cauſæ 20.d.Aret. Σκοτώματι medentia 256.c. Marcell.
σκοτωματικὸς affectus 155. f. Act. ſcotomaticis affectionibus qui magis obnoxii 304. g. Orib.
Σκοτωματικοὶ qui, & quid eis medeatur 195.d. 209.f.Scr. 249.d.325. a.Marcell.
ad Scotum 333.e. Marcell.
Screatum adiuuat aqua 153.h.Aet.
Scribonius Largus Galeno vetuſtior 212.b.Scrib. Scribonium Meſſalinæ & Claudii imp.tẽpore vixiſſe 203.c. Scrib.
Scriptione iuuari oculorum debilitatem 320.d. Aet.
Scriptores odio digni qui ſint 75. f. Aet.
ſcriptorii atramenti vis 73. c. Aet.
Scrofulæ quid ſint, & vnde dictæ 190.f.Act. ſcrofularum ſeu ſtrumarum curatio 246.c. Act.
Scrotum 546.g. Orib. 153. f. Celſ. ſcrotum roboris index 185. a. Aet. ſcroti qualitas & ſitus 119.a. Ruff.
ſcroti delapſio volulum generat 470. f. Aet. ſcroti inflammati curatio 476.f. Ægin. ſcroti inflammati remedia 691. c. Aet. ſcroti laxationis curatio 589. e. Ægin. ſcroto ſcabioſo quomodo medendũ 790. f. Aet. ſcroti vlcerum curatio 477. c. Ægin. ſcroti vlceratio in febribus quomodo curanda 234. e.Aet.
Scrupuli nota 699. Ægin. ſcrupuli pondus 700 d.Ægin.
Scuticulæ 121.a Ruff. 546.d. 551.g. Orib.
Scutulare collyrium 348. d. Aet.
Scybelites vinum quod ſit 362. b. 393. c. d Myr. ſcybelitæ vini qualitas 3.g. Aet. è ſcybelite antidotus 393.c. Myr.
ſcybeliticæ vuæ 214 e.Orib.
Scylacium collyrium 355.e.Aet.
Scytala ſerpens 625. d. Aet. ſcytalæ morſus curatio 542. g. Ægin. 625.d. Aet. 332.c. Act.
Scytalion 424. b. Ori.
Σκυταλίδες 104. c. 121. a. 122. d. Ruff.
Scythica rubrica aliis piſſaſphaltus 314.d. Marcell.
Sebeſten 383. b.Myr.
Secantia 456.g.457. h.Ægin.109.b. Aet.
Seceſſum ducit aqua calida 154. a. Aet. ſeceſſus quidã alui ab Hippocrate περιρρὺς vocatus, quid, & quomodo huic occurrendum 356.g. Orib.
Sectio arteriarum 552. d. Ægin. ſectio ſummi gutturis 562. f. Ægin. ſectio & vſtio vaſorum 552.f.Ægin.
Secundæ generatio quomodo perficiatur 780. e. Aet. ſecunda vtero quomodo adnaſcatur 780 e. Aet. ſecunda quando cauſa partus difficilis 789. a. Aet. ſecũdinis ſimilis tunica 107. b. Ruff.
ſecunda extrahẽda quõ 791.b.Aet. ſecundæ prouocandæ & extrahendæ quid valeat 604.d.Or.39. g.95.b. Aet. 364. g. Myr. 338. a. Marc. ſecundas hærentes excutiens pharmacum 264. c. Acte ad ſecundas mulieris appenſas 767. a. Myr. ſecundæ relictæ chirurgia 583.e.Ægin.

Securidaca 26.g.Aet.

Sedentes minus animo linquuntur 499.e.Aet.

Sedis muſculi 564.a.Or. ſedis affectionum curatio 478.e. Ægin. 140.g.663.d.Or.683.a.Aet. ſedi accommoda medicaméta varia 589. b. Myr. ſedis infuſiones 148.a.Aet.

ſedis abſceſſuũ medela 563.d.Æg. ſedis dolores ardentes quomodo curandi 663.e.Or. ad ſedis dolores ardentes medicamentum 140.h.Or. ad ſedis fiſtulas paſtillus 688.β.c.Aet. ſedis inflammatio & prolapſus quomodo curentur 663.d. Or. ad ſedis inflammationes compoſitio 41.a.Or. ſedis inflammationibus mederi plumbum 73. f.Aet. ſedes procidens quomodo curãda 686.β.d.Aet. ſedi prolapſæ medetur galla flaua 33.a. lentiſcus 54.d.Aet. ad ſedem infantium procidentẽ 178.d. Aet. ſedis pruritus vt curandi 663. f. Orib. ſedis rimarum curatio 586.e.Æg.663.f.Orib. ſedis rimis quid conducat 321. e. 329. a.Act. ſedis vlcerum remedia 516.a.Æg.

Sedigitorum chirurgia 568. g.Æg.

Sedilia 105.e.Ruff.547.a.Or.

Sedimentum 108. g. Ruff. ſedimentum in genitalib' quid 105. a. Ruff. ſedimentum vrinæ, Vide Vrinæ ſedimentum.

Sedum Græcis aizoon 386.f.Mar.

Σιλάχια cur dicta, & qualis inter edulia ſint materiæ 225. f. Or.89. d.Aet.

Selinati decoctio 272.d.Or.

Selinon vide Apium.

Selinuſia terra 452.e. Orib. 410.g. Myr. ſelinuſiæ terræ facultas 596.g.Or.65.f.Aet.

Σημαίνειν quid ſignificet 854. e.Th.

Semen 110.f. Ruff. ſemen vnde gignatur 488.e. Orib. ſemen cur quidam in concubitu nullũ emittant 302.f.Or. ſemen ſterile quod 792.b. Aet.

ſemine abundãt elephantiaſi correpti 671.d.Aet. ad ſeminis abundantiã præparandam 394.b. Marc. ſemen cohibentia 25.c. Orib. ſeminis effuſione & effluxione liberat lactucæ ſemen 27.g. nymphæa 44.g. veneris vſus 118.b.Aet. ſemẽ gignentia 25.b.488.d. Or. 103. e.Aet.80.e. Celſ. ſemen generantia & prouocantia 25.b.Orib. ſemen gignentia & extinguentia 286. a. Tr.488.d.Or. ſemen gignunt cicer 25.f. eruca 26.c.rapum 16. c.Aet. ſemẽ genitale extinguit cãnabis 29.h.Aet. ſemẽ genitale impedit cedria 31.f.Aet. ſeminis interceptiones in medio cõcubitu factas, renib. atque veſicæ peſſimas eſſe 300.g.Or. ſeminis ex naturalibus profuſionem cohibentia 80.d.Celſ. ſeminis per ſomnum effuſioni venus medetur 355.c.Ægin. ſeminis profluuii cauſæ, ſymptomata & curatio 41.f 93.c. Aret. 285. e. Tr. 477.d.Æg.574.f. Aet. 166.e. 233. g.Act.80.d.Celſ. ſeminis profluuio commodat aquæ frigidæ potus 153. f. Aet. ſeminis redundantiæ noxiæ curatio 356 a.Ægin. ſeminis retentio quid præſtet 42.a.Aret. ſeminis retentionem magnopere lædere 300.d.Orib.

ſeminaria vaſa 108. g. 118. g.Ruff. 576. d. Ægin. ſeminariorum conceptaculorum differentia & ſitus 118.g.Ruff.

Seminum, radicum, & herbarum ad emplaſtri compoſitionem præparatio 30.Orib. è ſeminibus antidotus 385. a.448. g. 449. b.Myr. ex ſeminibus epithema 522.a.Aet. è ſeminibus medicamendum diſcutiens 324. c. Act.

ſemen abietis 610.α. a.Aet. ſeminis lini decoctum 13.a. Orib. ſemina quatuor quæ 397.a.Myrepſ. ſemina venenata quæ 628.c.Aet.

Semiſideratio quid, vnde, & quomodo curanda 427.a.Æg. ſemiſiderationem ex venæ ſectione incommoda aliquando oriri 207.a.Aet.

Semiſſis pondus 701.d. Ægin. 841. b.Aet

Semiſpadones ſteriles 792. c. Aet.

Semitertiana febris quæ 172.f.Act. ſemitertianarum quæ hemitritææ dicuntur, notæ 96. f. Orib. ſemitertianæ febris cognitio & curatio 405.d.Æg. 49 a.Celſ.

Semodii pondus 701.b.Ægin.

Semperuiuum, eiúſque ſpecies 406 d.Or. ſemperuiui facultas 611.d.Æg.20.b.22.b. 112. a.490. a 592.e.Or.8.c.Aet. ſemperuiuæ ſuccus 106.d.Orib.

ſemperuiuum agreſte 444 g.Orib. ſemperuiuum magnum 406. d. Or. ſemperuiuum minus 666. e.Aet.

Semunciæ quantitas & põdus 701. d.Æg.841.Aet.

Sendonicon 586.h.Myr.

Sene quid ſit, eiúſque vires & vſus 274. d. Act. è ſena antidotus 385 g.455.a.457.b.Myr.

Senecio 419.e.Or. ſenecionis vires 622. c.Æg. 465.g. Or. 27. a. Aet.

Senecta ſerpentis qua vi polleat 618.b.Æg.519.g.Or.686.b. Aet.

ſenectuti conuulſio periculoſa 3. a.Aret.

Senes febri quotidianæ obnoxii 216.d.Aet. ſenes pituitoſa excreméta perpetuò coaceruãt 580 a.Orib. ſenes renum calculo obnoxii 549. d. Aet. ſenes ad venerem inhabiles 118. b. Aet. ſenes à voluuli torminibus immunes 468.e.Aet.

ſenes ad purgationẽ inutiles 123. f.Aet. ſenibus purgantia non exhibenda 199.c. Act. ſenum purgatoria ſi neceſſitas poſtulet 199.c.Act.

ſenum pulſus quales 846. e. Philar. ſenum temperatũra 579. e. Or. ſenum victus 349.h.353.a.Ægin. 579.e.Orib.169.f.Aet.

ſenibus aer humilium locoru m vtilis 150.c.Aet. ſenibus mel cõmodum 42.e.Aet. ſenibus dẽtes cur vacillent 378.d.Aet. ſenibus vinum & edulia craſſi ſucci non offerenda 579.g.Orib.

ſenes comitiales quomodo curandi 258.b.Aet. ſenum hebetudo quomodo curanda 646.a.Orib. ſenum memoria quomodo fouenda 259.d.Aet. ſenum mors abſque moleſtia 221.g. Aet. ſenum oculi quomodo afficiantur 439.d.Æg. ſenes oculorum inflatio infeſtat 305.a.Aet.

ſeneſcere omnibus capitis partibus citius qui ſoleant 182.d. Aet.

ſenium medela nulla depellere poteſt, vt nec tabem exquiſitã 332. a.Tr. ſenium ex morbo balneis curatur 330.f.Tr.

Senſibilia quo pacto tranſcendant à ſenſu in imaginationem 9.h. Act. ſenſilis facultatis vnus idémque ſpiritus 10.f.Act.

ſenſoriorum affectuum differentiæ 12.a.Act. ſenſoriorũ affectus quomodo dignoſcantur & curentur 12.a.g.Act. ſenſoriorũ inſtrumentorum affectuum differentiæ & curatio 12.a. g. Act. ſenſorii nerui 107.b.110.b.Ruff.

Senſus principium eſt non errans 203.c.Act. ſenſus ratione potior 159.d.Act. ſenſus & motus origo & fons, cerebrum 153 f.Act. ſenſus & motus vnde & quomodo labefactentur 153. f.h. Act. ſenſu ac tolerantiæ facilitate quiſque cibos æſtimat 203.c.Act.

ſenſus affectus 19.a. Act. ſenſus difficultas vnde 15.c.Act. ſenſus difficultas quid portendat 176.h.Act. ſenſuum difficultati quid medeatur 254. f. Act. ſenſus quomodo intercipiatur 19.a.Act.

ſenſus excitantia 40.b.Celſ. ſenſus purgat equitatio 117.d. Aet.

ſenſuum organa balneis quibus offendantur 359. f. Ægin. 155. b. Aet.

ſenſus communis à quibus opprimatur 13.d. Act. ſenſus exterior à quo dependeat 10. b.Act. ſenſus exuctionis 456. a. Aet. ſenſus odoratus vbi 295. b.Aet. ſenſus primus an perceptorum formas memoria retineat 11.a. Act.

ſenſu tenero prædita ſedes 683. a. Aet.

Senticulæ 104.c.Ruff.

Sepia qualis inter edulia ſit materiæ 273.g.Æg.225. e. 584.a. Or. 89.c.Aet. ſepiæ teſtarum facultas 639.g.Ægin.20. g.21. g. 22.e. 483.g.520.a.Or.96.g.Aet.

Seplaſiarii notati 364.f. Myr. ſeplaſiariorum vocabula plerunq; barbara 403.b.Myr.

Seps ſerpens 624. e. Aet. ſeps ſui morſus remedium 640.a.Ægin.

September Ægyptiis Toth dictus 610.β f.Aet.

de Septenario Hippocratis liber 213.g.Aet. ſeptenarii lunæ quatuor 150.d.Aet.

Septica Græcis quid 31.e. Aet. ſeptica medicaméta 692.g. Aet.

Septimanarum in iudicãdo vis 178. e.Act. ſeptimanarum medietas in iudicando quas vires habeat 178.g.Act.

Septimo anno literis tradendi pueri 169.c.Aet. ſeptimo mẽſe dẽtiunt infantes 166.a.Aet.

Septuagenariis robuſtis vena ſecari poteſt 120.d.Aet. ſeptuagenarii quando euacuandi 9.e.Or.

Septum 545.c.Orib.

ſeptum tranſuerſum, eiúſque vſus 108.a.Ruff.539.e.Or. ſepti trãſuerſi ſitus & cur ſic dictum 117 h.Ruff.

ſeptum tranſuerſum ſeu διάφραγμα diſciſſũ ſi ſit, anima protinus amittitur 8.e. Celſ. ſepti tranſuerſi icti ſigna 98.e.Celſ. ſepti trãſuerſi inflãmationi quomodo medendum 219.c.Act.

Septúcis pondus 701. d. Ægin.841. Aet.

Σήραγγες 107.g.110.a.Ruff.

Serapiadis vires & vſus 515. d. 636. a.Ægin.46.a.Aet. ex ſerapiade emplaſtri præparatio 758. a. Aet.

Serapinum quod aliàs ſagapenum 356 b.Myr.

Σεράπιον quid 249.e.Act.360.d.Myr. ſerapiorum duratio 252.f.Act. ſerapii ex abſinthio vires & cõfectio 253.e.Act.

Serapion primus rationalem medicinã reiecit 5.e. Celſ. ſerapionis melinũ 296.a. Aet. ſerapionis è ſatyrio antidotus 374. h. Myr.

Sericorum vires & qualitas 371. d. Æg.216.g.Or.

Seriphium, id eſt marinum abſinthium 21. c.438.e. Or. ſeriphi ſeu ſeriphii facultas 639. g. Æg. 508.b.Or.

Seris, eiúſque facultas 423.d. Orib. 209 h.Act. 639.f. Æg.508.a.609. a.Orib.51.c. Aet.209.h.Act. ſereos vſu multos hepaticos ſanatos eſſe 244.b.Tr.

ſeris agreſtis & ſatiua 438.e. Orib. ſeridis ſylueſtris vires 626.e.Æg.

Sermo incommoda quæ quibus importet, & quibus conueniat 283.c.Or.

Serpentes quibus locis magis peſtiferi 106.f.Celſ. ad ſerpẽtes fugãdos 828.b. Myr. ſerpentes fugat gagates 868.g.Aet. ſerpẽtis ictus omnes & ieiuni & ieiuno magis nocere 106.g.Celſ. ſerpentium ictus vt curandi 105. d. Celſ. ad ſerpentium ictus & morſus 364.c.378 a.Marc. ſerpẽtium noxam quæ arceãt 220. b.Scrib. ad ſerpentium morſus 264.d.333.f.327 g.Marc. ſerpentium morſibus, ictibus, & afflatibus præſens theriaca 220.f. 221.c.222.e.h.Scrib.

ſerpentis quum incubat ictus longè pernicioſiſſimus 106. g. Celſ.

ſerpentis vſti cinis quem vſum habeat 518.e.Æg.

ſerpentum vitis, ſeu ophioſtaphylõ 409.b.Or.

Serpentia vlcerum accidentia 102. h.Celſ.

Serpyllum 417.h.Or. ſerpylli ſpecies duæ 25.g.Aet. ſerpylli facultas 621.a.Ægin. 482.h. 496.c. 598.e.Or.25.g.Aet.

ſerpyllus maior 440.d.Or.

Sertula campana Græcis melilotum 235.h.Scrib.

Serũ quid 259.a.Mar. ſeri coctura 78.g.Aet. Serum lactis quomodo parandum 578.d.Or.843. c.poſt Myr. Seri in corporis nutrimento qualitas & facultas 19.c.244.f.Orib.78. f. Aet. 32.d. Act. ſeri in medicando facultas 125.b.Ruff. 617.c.Æg.517.b. 596.b.Or. 78.f.Aet.

ſerum ſanguinis 150.f.Act. ſerea ſanguinis ſuperfluitas quid indicet 63.f.Act.

ſeroſarum fluxionum ſigna 691.b. Aet. ſeroſi humoris diſtributio 85.b.Aꝭt.

Seſamoidis vires 639.g.Æg.483.h. Or. ſeſamoidis purgatoria vis & doſis 128.a.Ruff.325.c.327.g. Or.273.f.Aꝭt.

ſeſamoides album 325.c.eiúſque ſemẽ 508.c.Or. ſeſamoides maius 325.c.438.g.508.c.Orib. ſeſamoides minus 438.h. Orib.

Seſamũ qualis in alimento ſit materiæ 212.c.584.e.Or. ſeſami facultas 640.a.Æg.508.b.609.b. Or.51.d.Aet.

ſeſaminum oleum 19.b.Aet.

Seſcuncis quantitas 841.c.Aet.

Seſeleos facultas 618.e.639.g.Æg. 508.b.609.a.Or.51.c.Aet.

ſeſeli Creticum 445.h.Or. ſeſeli Maſſilienſe, Æthiopicum, & Peloponneſiacum 438.f.Or.

Seuerianum collyrium 319.e.Aet. ſeueriani collyrium aridum 342 b.Aet.

Seueri collyrium aridum 340.f. Aet.

Seui facultas & vſus 90.e.Aet. vide plura in Adeps. ſeuum caprinum 22.a.Or.

ad Sexageſimum annum rarò mẽſtrua defluere 781.f.Aet.

Sextantis pondus 701.d.Æg.841. Aet.

Sextarii nota 700.c.Æg. ſextarii quantitas 700.e.g.701.a.b.Æg. 28.d.Or.397.g.Myr. ſextarios quot habeat amphora 475.c. Aet.

ſextarius Italicus 20.d.e.Aet. ſextarius mellis 28.d.Or.

Sexti diei iudicium peſſimum 179. f.Aꝭt.

Sexuncis pondus 701.d.Æg.

Σιαγόνες 102.g.Ruff.

Sibilo vocem aſſimilem ſpirantes difficulter cur edãt 766.b.Caſſ.

Siccantia 591.b.613.a.Orib.112.a. Aet.15.b.Celſ. ſiccandi vim habet terra 63.a.Aet.

ſiccantia primo ordine 471.e.Or. ſiccantia ſecundo ordine 471.f. tertio Ibid.h. & quarto 472.b. Or. ſiccantium quibus ordo gradus non adiungitur, ſeries 470.a.Or. ſiccantia ſimpliciter 100.d.Aet. ſiccantiũ ſine morſu catalogus 471.b.613.g. Orib. ſiccantia & humectantia mediocriter 21.c.Or. ſiccantium & humectantium mediam naturã quæ habeant 472.e.614.d.Orib. 101.b.Aet.

ſiccantia emplaſtra 472.a.Ægin. ſiccantia medicamenta 521.g. 523.b.Ægin. ſiccans medicamentum 309.e.Mar.

Siccatio per arenam quibus conueniat 390.f.Or.

Siccæ intemperiei notæ 362.d.Æg. 180.c.Aet. ſiccæ intemperiei correctio 366.f.Æg.186.c.Aet. ſiccæ & calidæ temperaturæ notæ 362.e.Æg. ſiccæ & frigidæ temperiei notæ 362.g.Ægin. ſicca lippitudo 299.e.Aet. ſicca tuſſis 413.b.Aet. ſiccioris vteri curatio 794.e.Aet.

ſiccior victus quibus vtilis 428.e. Ægin.

Siccitatis ſpecies in corporib⁹ multæ 488.b.Aet. ſiccitatis differentiæ & curatio 88.b.Orib.

ſiccitas in nonnullis redundans quid faciat 20.c.Aꝭt. ſiccitatem animi deliquium facere 229 c.Aet. ſiccitas linguæ aduerſaria 13.c.Aꝭt. ſiccitas qualem vrinam reddat 59.d.Aꝭt.

ſiccitas cerebri neruorum exortus inareſcere facit 525.e.Orib.

Sicca cicatricem inducentia quæ 707.g.Aet. ſiccũ medicamentum ad cicatricem inducendam 49.b.Or. ſiccum collyrium 50 h.Or. ſiccum collyrium palpebras pulchras faciens 52.b.Or. ſiccum Herculis 706.g.Aet. ſiccum pſarum 707.a.Aet.

Sicya 51.e.Aet.

Sicyonia idem quod colocynthis 652.d.Æg. ſicyonium oleum vnde paretur 492.a.Æg. ſicyonii olei ſimplicis & compoſiti confectio 690.e.Æg. vide Oleum ſicyon.

Σίκυος, vide Cucumis. σίκυος ἄγριος Latinis cucumis ſylueſtris 405.d.Mar.

Sideratio quid, vnde oriatur, & quomodo curanda 427.a.Ægin. 263.d.Aet.189.b.Aꝭt. ſideratio duplex 325.f.Mar. ſiderationis præludium incubus 255. b.Aet. ſideratis geſtatio quæ conueniat 117.b.Aet. ſideratis & ſiderationi quid medeatur 126.h.Ruff.138.e.Aet. ſideratione tentatis quid cõducat 210 c.Scr.325.f.Mar.

ſideratio fœminis vnde 804.a.Aet.

Sideritis, eiúſque facultas 537.e.547 g.620.d.640.b.Æg.417.e.444.b. 508.d.Or.51.d.665.e.Aet. ſideritidis quatuor ſpecies 439.a.b. c.Or.

ſideritis Heraclea 9.f.Aet.

Siderum aſpectus quadratus 178. e.Aꝭt. ſiderum ortus & occaſus medico noſcẽdus 367.f.Or. ſiderum ſignificatio 151.g.Aet.

Sidia 359.g.Myr.

Σίκλος 110.e.Ruff.

Sigillum coracinum 715.e.Aet. ſigillum Lemnium 65.b.Aet.

Signinum vinum 71.g.Celſ.

Signorum vis perdiſcenda 191.b. Aet. ſigna iudicatoria in principio apparentia, mala eſſe 379. d.Æg.91.a.Or.

ſigna aduerſa valetudinis futuræ 20.d.Celſ. ſigna ægrorũ multùm valentia 176.d.Aꝭt. ſigna ægri non admodum formidoloſa 176.d.Aꝭt. ſigna in ægrotantibus bona 20.h.Celſ.189.d. 190.a.Aet. ſigna alui 176.g. Aꝭt. ſigna canum rabioſorum 260.e.Aet. ſignum debilitatis hepatis 511.b.Aet. ſigna decubitus 175.g.Aꝭt. ſigna exhalationis regionum ſalubris vnde ſumantur, 371.e.Or. ſigna febris tabidæ 221.b.Aet. ſigna fiſtularum 721.f.Aet. ſigna humorum influentium 589.h.590. Aet. ſigna inflammati hepatis 513.c.Aet. ſigna inteſtinorum 176.g.Aꝭt. ſigna lienis affecti 519.f.Aet. ſigna longi morbi 22.b.Celſ. ſigna lumbricorũ in ventre 490.c.Aet. ſigna mala malignitate inter ſe differunt 176.c.Aꝭt. ſigna morbi mortifera quæ & quæ ſalutaria 377. d.Æg. ſigna mortis 22.d.Celſ.

ſigna percuſſorum corporis mẽbrorum 97.f.Celſ. ſigna mala quæ 190.c.Aet. ſigna pulmonis affecti 176.g.Aꝭt. ſigna purgatione opus eſſe quæ oſtẽdant 322.h.Or. ſigna, quibus cognoſcimus quorum locorum affectiõe ſtercus retineatur 351. a.Orib. ſigna thoracis affecti 176.g.Aꝭt. ſignum veneni accepti 639.b.Aꝭt. ſigna ventriculi 176.g.Aꝭt. ſigna ab vrina ſumpta 91.c.Or.

Sil 94.h.Celſ.

Silentium ventrem cohibet 465.f. Aet.

Silices igniti lacti iniecti, ipſum corrigunt 373.b.Æg.78.c.Aet.

Siligineus panis 26.f.Aꝭt.

Siliquarum qualitas & vis 371.d. 625.f.Æg.212.a.216.h.Or.32.f. Aet. ſiliquæ lobi 17.a.Aet.

ſiliquæ nota 699.e.Ægin. ſiliquæ pondus 700.d.Ægin.357.h.Aet.

Sillybon quid ſit, & quas vires habeat 640.c.Ægin.325.d.439.g. Orib.

Silphium 439.g.Or. ſilphii vires 640.d.Æg.609.d.Or.51.g.Aet. ſilphii liquor & radix 484.d.508 f.Or.

Siluæ mater 215.e.Scr.

Siluri ſaliti facultas & vſus 640.d. Æg.90.a.Aet.

Silybum 325.d.439.g.Orib.640.c. Ægin.

Σιμὰ in iecore quid 108.e.Ruff. ſima hepatis quæ purgant 145.f. Aet.

Simiæ morſui quomodo medendum 639.e.Or.

Simila quid 52.b.Aꝭt. ſimilæ facultas 61.c.584.a.Or.

ſimilago 26.e.Aꝭt. ſimilago cum lacte coquitur 79.f.Aet.

Similares corporis partes 179.d. Aet. ſimilares partes corporis actiones perficere 119.c.Aet.

Simplices intemperaturæ ventris octo 464 g.Aet.

Simplicium natura quibus cognita eſſe debeat 406.a.Aet. ſimplicium vires cognoſcendæ 695 d.Aet. ſimplicia medicamenta ferme omnia ex diſſimilibus inter ſe particulis conſtare 565. b.Orib. ſimplicia non omnibus vbique mederi poſſunt 695. f.Aet.

ſimplicium medicamentorum deſcriptio & apparatus ſerie alphabetica contexta 405.e.Orib. ſimplicium medicamentorum facultates ordine literario deſcriptæ 610.e.Æg.489.a.&c.592 a.Or.7.b.&c.Aet.

ſimplicia medicamenta, quæ ex diſſimilibus inter ſe particulis facultates conflatas habent 465.e. Or. ſimplicia media inter calefacientia & refrigerantia 467. f.Or. ſimplicia medicamenta citra mordacitatem reſiccantia 709.h.Aet. ſimplicia medicamenta tardi tranſitus 68.a.Or. ſimplicia quæ per vrinas propriè à liene, iecore, & renibus ducũt 481.b.Or.

ſimplicia alopeciæ remedia 133.c. Tr. ſimplicia iecoris medicamenta 242.e.Tr. ſimplicia ad reiectionẽ ſanguinis 423.d.Aet. ſimplicia ad vrinam ſuppreſſam remedia 564.e.Aet.

ſimplex ex tribus generibus piperis 676.b.Or.

Sinapi præſtantius quod ſit 440.b. Or. ſinapis facultas & vſus 58. b.Aret.369.a.Æg.19.f.21.c.22.c. 487.g.578.f.Or.44.f.Aet. è ſinapi & thapſia cataplaſma omnibus capitis affectionibus diuturnis medici imperiti adhibẽt 451 g.Aet.

ſinapi album 374.f.Myr.

ſinapiſmi præparatio 687.f.Æg.392 f.Or.778.g.Myr. ſinapiſmi vſus, modus, & abſtinere eo qui debeant 686.a.c.d.Æg.16.f.Or. 159.e.Aet. ſinapiſmus aqua ſubactus cur magis rubefaciat, aceto minus 763.e.Caſſ.

Sinciput 101.e.Ruff.545.b.Or. ſincipitis laterales partes 101.e. Ruff. ſincipitis oſſa 548.d.Or.

Singulorum pharmacorum ratio reddi non poteſt 1.a.Aet.

Singultus cauſæ & curatio 234.d. Tr.401 β.g.Æg.659.g.Or.442. a.Aet. ſingultus mortis præſagium quando ſit 442.d.Aet. ſingultus poſt vomitum, malum omen 21.f.Celſ.

ſingultum inhibentia 319.c.Marc. ſingultui mederi quæ valeãt 12. a.52.b.Aet.266.a.Aꝭt.390.e.418. d.766.c.769.h.Myr.341.f.Marc. ſingultus ſternutamento finitur 27.e.Celſ.442.d.Aet.

ſingultui & conuulſioni ex elleboro obortis, quomodo occurrendum 340.f.Or.

Sinon 440.c.Or. ſinon aliis petroſelinum agreſte 355.c.Myr. ſinonis facultas 19.c.508.f.Or. 51.h.Aet.

Sinonis 504.g.Or.

Sinopis Latinis minium 303.b. Marc.

Siriopica miltos 65.d.Aet.

Sinus duos habentis laquei ratio & vſus 160.d.Or.

ſinus etiam nominatur muliebre pudendum 544.c.Or.

ſinus in fiſtulis qualis ſit 584.a.Æg. ſinus in vulneribus quid 247.f. Aꝭt.

à Sinu quãtum differat ruptio 731. b.Aet. ſinus cauſa & curatio 524.h.Æg.247.f.Aꝭt. ſinus qd glutinet 594.e.Or.42.e.Aet.

ſinuum attritorum curatio 525.f. Æg. ſinibus vetuſtis quid valeat 321.g.326.b.Aꝭt. ſinus veteres iungens medicamentum 229.c.e.Scr.

ſinuoſa vlcera quomodo curanda 720.a.Aet.

Sion, vide Sium.

Siones (piſces) 226.h.Or.

Sipho inſtrumentum quale 286.a. Aet. ſiphonis & catheteris ſimilitudo 575.b.Æg.

ſiphon morbus 545.d.Aet.

Sira quid 266.g.Aet.

Siræum quid aliquibus 642.c.Æg. 357.c.Myr.3.g.Aet. ſiræum vnde fiat & quem vſum habeat 667.f.Æg. ſiræi vini qualitas 3.g.Aet. ſiræi vini vires 621. d.642.c.Æg.

Siriaſis quid, & quomodo curanda 349.e.Æg.77.c.641.g.Orib. 166.f.Aet.

Siros Græcis quid 166.g.Aet.

Siroma 23.g.Aet.

Siſari vires 640.e.Æg.508.f.Or.

Siſonis vires 640.d.Æg.

Siſtentia collyria 347.a.Aet. ſiſtẽs Oribaſii 348.c.Aet.
Siſymbrium 440.c.Or. ſiſymbrii facultas 640.e.Æg.508.g.Or.52 a.Aet.
Sitarion 401.e.Myr.
Sitis duplex, & quomodo curanda 4.c.231.e.Aet. ſitis cauſæ & medela 224.f.Tr.441.d.Aet.159 e.Aꝺ. ſitis balneũ ingredientibus, ſi non ſit, cur excitetur, ſi ſit, cur ſedetur 755.d.Caſſ. ſitis hydropico humore abundanti cur oboriatur 755.c.Caſſ.
ſitis acrium rerum comeſtionem ſequitur 472.e.Aet. ſitim auget potus intempeſtiuus 231. f. Aet. ſitim inducit euphorbiũ 127.c.vuæ calidæ 53.d.Aet. ſitis depellendæ ratio 91.e.Aret. ſiti potu non ſemper ſuccurrendum 223.c.Aꝺ. ſiti ſedandæ & reprimendæ quid valeat 597.a.599.e.Orib.253.g.254.a.269.g.Aꝺ.319.c.335.d.Marc. ſitim ſubleuant & tollunt, allium 52.d. glycyrrhizon 17.a. iaſpachates 70.c.lactuca 27.g. pirum comeſtum 11.g.Aet.
ad ſitim æſtuãtẽ 269.b.Aꝺ. ſiti caliditatis vehemẽtia excitatæ quomodo medendum 441.d.Aet. ſitim in cholera quæ ſedent 450 d.Aet. ſiti continuæ quid valeat 255.g.Aꝺ. ſiti immodicæ quid medeatur 408.a.440.a.454.g.Myr. ad ſitim irrequiebilẽ 326.e.Mar. ſitis moderatæ & immoderatæ cauſa & curatio 364.d.412.a g.Æg. ſiti nocturnæ quomodo medendũ 17.b.c.Celſ. ſitis pituitæ ſalſitate concitatæ conſideratio & curatio 223.c.Aꝺ.
ſiticuloſi qui 183.b.Aet. ſiticuloſis ex vſtione ſtomachi quomodo medendum 441.d.Aet.
Sium 440.c.Or. ſii facultas 640.e.Æg.19.c.508.f.Orib.59.a.Aet. ſii inter edulia qualitas 368.h.Æg.218.d.Or.
Smaragdus 70.d.Aet. ſmaragdinum emplaſtrum enhæmon 89.a.Celſ.
Smargarodes color 856.b.Th.
Smegmatum materia & vſus 665.f.Æg.396.b.Or. ſmegmatum & dropacũ catalogus 53.a.Or. 666.e.Ægin.619.a.Myr. ſmegmatis loco pepones quando eſſe poſſint 46.e.Aet.
ſmegma Archigenis ad veſicam & renes 551.g.Aet. ſmegma quod Aſclepius dicitur 53.a.Or. ſmegma Ruffi ad corrugationẽ 53.e.Or.
ſmegmata caput denſantia 275.c.Aet. ſmegma ad capitis dolorem 143.c.Tr. ſmegma caput exſiccans 53.b.Or. ſmegmata ad dentes denigratos 385.f.Aet. ſmegmata ad elephantiaſin 666 g.Aet. ſmegmata ad faciem nitidam reddendam 367.a.Aet. ſmegma podagricum 611.a.e.Aet. ſmegmata ad reſolutiones 265.c.Aet. ſmegmata ad ſcirrhum ſplenis 528.g.Aet. ſmegma ſplendorem afferẽs & ſitum auferens 53.e.Or.
Smilacem ſeu taxum venenatæ & pernicioſæ facultatis eſſe 641.b.Æg.509.a.Orib. ſmilaci potæ medendum quomodo ſit 648.d.Æg.643.g.Aet.
ſmilax hortenſis 17.a.Aet.
Smilion collyrium 122. f.Celſ. ſmilium emplaſtrum 675.d.Æg.
Smiris lapidis facultas 631. c.Æg.514.b.Or.69.f.Aet.
Smyrna 441.c.Orib. σμύρνη idem quod myrrha 356.e.Myrepſ. ſmyrnæ facultas 509.a.Or.52.e.Aet. vide Myrrha.
Smyrnii facultas 641.c.Ægin.19.f.509.b.610.c.Orib.52.f.Aet. ſmyrnii inter edulia qualitas 369 h.Æg.218.d.Or.
Sobriorum victus, & ſobrietatis cõmoda 39.g.Aꝺ.
Socordes qui 183.e.Aet.
Socratis ecligma 397.e.Myr.
Sol anni tempora & quæ in iis occurrunt, effingit 177.d.Aꝺ. ſol mutationes temporum quas faciat 178.e.Aꝺ. ſol ortus & interitus inſtrumentum 177.h.Aꝺ.
ſolis appropinquatio & elongatio 177.e.Aꝺ. ſolis lunæque in corpora noſtra actiones 177.d.Aꝺ. ſolis ardor capiti infirmo noxi' 16.a.Celſ. ſolis æſtus quid inducat 177.f Aꝺ. à ſole aduſtorum curatio 356.d.Æg. à ſole quæ faciẽ præſeruẽt 366.a.Aet.
ſolaris caliditas omnia maturare facit 3.e.Aet. ſolarium macularum medela 443.f.Ægin.370.d.Aet. ſolaribus maculis depurgandis & detergendis valent, amygdalæ 10.d.myrobalanum 13.f.Aet.
Solanum 443.d.Or. ſolani ſpecies, earúmque facultas 642.a.Æg.22.b.443.d.510.g.611.c.Or.66.a.Aet. ſolani corymborum vis & vſus 56.b.Aet. ſolani radix 157.a.Tr.
ſolanum furioſum 443.f.Or. ſolano furioſo venenũ ineſſe 628.c.Aet. ſolani furioſi poti ſigna & curatio 548.d.Ægin.286.g.Aꝺ.
Solearum vſtarum cinis qua vi polleat 619.a.Æg.91.g.Aet.
Solenes piſces qualis in nutrimento ſint materiæ 230.b.Or.
Solidarum craſſarúmque partium quænam dicantur 472.f.Or.
Soliũ olei calidi quid conferat 410 e.431.a.Æg.
Solſtitium æſtiuum 152.a.Aet. ſolſtitium hybernum 152.e.Aet.
Somnus quid 374.f.Æg.34.b.Aꝺ. ſomnus vnde fiat 282.e.Or.108.b.d.Aꝺ. ſomni commoda & incommoda pro moderato vel immoderato eius vſu: eiúſque tempus & terminus 374.g.Æg.281.e.282.b.Or.34.a.Aꝺ.
ſomnus an remittat vel conſtipet corpus 355.g.Caſſ. ſomnus interna calefacit 578.g.Aet. ſomnus & quies purgantium vim obtundũt 198.g.Aꝺ. ſomnus purgationi nimiæ vtilis, & quomodo ei inducatur 142.a.Aet. ſomnus ſiccitatis remedium 441 a.Aet. ſomnus tuſſi commodus 423.g.Aet.
ſomnus homini ſano in capitis dolore ita obrepens vt excitari nõ poſſit, mortifer eſt 28.d.Celſ. ex ſomno timere, mali morbi eſt 21.h.Celſ.
ſomnus & ſitis in ægro quomodo temperanda 43.e.Celſ. ſomnũ accerſens, dolores leniens & cõcoquens catapotium 95.a.Celſ. ad ſomnum capere non valentes 327.f.Mar. ſomnum conciliantia 54.c.Aret.375.b.408.f.409.c.426.f.Æg.208.c.Scr.329.b.334.f.Marc. ſomnum conciliantia in phrenitide 54.a.Cel. ſomnum qui cibi concilient 40.b.Celſ. ſomnum inducentia medicamenta & antidota 261.g.262.h.268 e.Aꝺ.390.d.394.f.g.h.408.h.412.d.417.g.418.c.425 g.811.b.813.b.Myr. ſomno inuitando & inducendo valent, anethum 11.b. Eſdræ antidotus 658.a. lactuca 27.g. iuncus 54.f.Aet. ſomnum inducens in vuluæ dolore catapotium 95.e.Celſ.
ſomno difficili ob capitis dolorem quid medeatur 253.f.254.b.Marcell. ſomnus grauior, & ſomnia tumultuoſa, mali ominis 20.e.Celſ. ſomni grauioris curatio 409.d.Æg. ſomnum imperturbatum inducit oleũ violatum 21.b.Aet. ſomnus inquietus vnde 531.e.Ægin. ſomnus longus ac profundus redundantis humiditatis effectum 259.a.Aet. ſomni moderati vtilitas, tẽpus, terminus 374.g.Æg.281.e.Orib 34.a.Aꝺ. ſomnus multus & peruigilium capiti grauedinem cur concilient 758.e.Caſſ. ſomni tumultuoſi 23.d.Aꝺ.
in ſomno ſe permingẽtes quomodo curandi 565.g.Aet.
ad ſomnia venerea 768.f.Myr.
ſomnifera medicamenta varia 811 b.813.b.Myr. ſomnifera antidotus 367.g.Myr. ſomniferũ papauer 42.f.Aet.
ſomniſpicia 114.c.Aꝺ.
ſomnolentiores qui cerebrum habent frigidum 181.g.Aet.
Sonchi duo genera 441.f.Orib. ſonchi facultas 641.c.Æg.21.e.509.b.Or.52.f.Aet.
Sonchites 420 d.Or.
Sonitus aurium intra ſeipſas: eiúſque curatio 128.a.Celſ.286.e.Aꝺ. ſonitus ac tinnitus auriũ cauſa 14.f.Aꝺ.
Sonus grauiorum vocum ad quid 116.b.Aet.
Σωφρονιστῆρες dentes 103.b.Ruff.546.a.Or.
Soporis cauſa & curatio 154.f.216.b.Aꝺ. ſoporem inducit dorycnion 16.h.Aet.
ſoporis detẽtionis ſymptomata & curatio 421.c.Æg. ſopor grauis curandus quõ ſit 230.g.Aet. 375.d.Æg. ſopor lethargicis quomodo excutiendus 56.c.57.g.Aret. ſopor vigilans quid, & quomodo curandus 419.b.421.c.Æg.
ſoporales arteriæ 110.a.Ruff.
ſoporatoriam vim habet mandragoras 41.g.Aet.
ſoporiferum ſolanum 443.f.Or.
ſoporoſi qui 182.e.Aet.
Sorbilia oua qualis in nutrimento ſint materiæ 86.h.Aet.
Sorbitiones quomodo faciẽdæ 71.b.Or. ſorbitionibus loco olei quæ imponantur 72.a.Or.
ſorbitiones dyſenteriacorum 560.e.Aet. ſorbitio phonaſcorum 407.a.Aet.
Sorbi inter edulia qualitas ac vis 371.b.Æg.216.a.Orib.29.h.Aꝺ. ſorbi in medicando facultas 635 a.Æg.504.e.Or.
Sordes quid extergeat 595.c.Orib. ſordes aurium quomodo purgandæ 286.c.Aet.
ſordidis oculorum vlceribus quid medeatur 198.c.Scr.
Sordium facultas 639.c.Æg.20.g.507.f.608.g.Or.50.g.Aet.
ſordes balneorum quales ſint 15.h.Aet. ſordium hominis facultas 518.e.Or. ſordes lanæ ouium qua virtute polleant 84.a.Aet. ſordes ex palæſtra 20.a.507.f.Or. ſordes ſtatuarum & vaſorum oleariorum quem vſum habeant 639.c.Æg.507.f.Or.50.g.Aet.
Sory melanteriã cur nonnulli falſò putarint 459.d.Or. ſoryos facultas 21.g.483.b.515.h.Or.2.g.73.c.Aet. ſoryos & diphrygis coctio 28.b.29.c.Or.
Soſagoræ malagma 88.a.Celſ.
Soſiani antidotus 432.d.Myr.
Soterios antidotus 417.g.418.c.g.Myr.
Sotira antidotus 658.b.Æg. ſotira antidotus 658.b.Æg.382.e.Aet. ſotera magna 403.f.Myrepſ.
Sotirichi Azaniti emplaſtrum 564.e.Myr.
Sparganium 441.f.Or. ſparganii vires 641.c.Æg.509.f.Or.
Spargula 479.e.Myr.
Spartus 441.f.Or. ſparti facultas 325.d.509.c.Or.52.g.Aet. ſpartum quo vites ligãt qua vi præditum 484.d.Or.
Σπᾶσμα quid & vnde 190.e.Aꝺ.
Σπασμὸς 19.e.Celſ. à ſpaſmo quid præſeruẽt 336.a.Marcell. ſpaſmo quid medeatur 341.e.Marcell.
Σπάθαι 114.a.Ruff. ſpatharum in organis vſus 163.b.Or.
Spathiuri ſerpentis deſcriptio, & quomodo homini noceat: quomodo item eius ictui . edendũ 625.g.Aet.
Σπαθίζειν 552.d.Myr.
Spathomela Græcis quid 376.a.Aet.
Σπαθοφοίνικον 607 c.Myr.
Species morbi in ægro cõſideranda 194.a.
ſpecioſior & coloratior ſiquis factus eſt, ſuſpicio ſubeſt 20.d.Celſ.
Spectacula venerea venerẽ iuuant 577.d.Aet.
Specularis lapidis vires 641.d.Ægin.
Σπέρμα 110.f.Ruff.
σπερματικὰ ἀγγεῖα 108.g.118.g.Ruff.
Spes quouſque in morbis reliqua ſit 22.d.Celſ.
Σφάκελος quid ſit 189.b.Aꝺ. ſphacelus quid, & quomodo curandus 511.c.Æg.723.g.Aet.
Σφαῖρα θαλασσία 482.d.Myr.
Σφαίριον 102.e.Ruff. ſphærion emplaſtrum 679.f.Æg.389.d.Aet. ſphæriõ emplaſtrum quomodo præparetur 773.g.Aet.
Σφαγὴ 103.g.Ruff.
Sphagitides venæ 63.c.Celſ.
Sphagnon 419.e.Myr.
Σφέκλη quid, & quem vſum habeat 644.b.Æg.482.b.Myr.

Σφὴν 512.c.Or. ſphenoides os 548 c.Or.
Sphincter Græcis quid 468.g.Aet. ſphincter muſculus 118. b. e. Ruff. σφιγκτῆρι muſculo quæ cautio adhibenda 585.e.Æg.
Σφόνδυλοι 105.d.Ruff.
Sphondylii vires 642.f. Ægin.509. f.Or.
Sphragis collyrium 308.e.Act.274 f.Mar. ſphragis Polyidæ 663. f.Æg. ſphragis Polybii in quibus partibus medeatur vulneri 100.d.Celſ.
ſphragidis Lemniæ facultas 617. f.Ægin. 513.a.596.e. Orib.65.b. Aet.
Σφυρὰ 105.g.Ruff.
Σφύζειν de quibus venis antiquitus dictum 109.h.Ruff.
σφυγμὸς quid 844.a.Phil.
Spicæ (conſtellationis) ortus 152.c. Aet.
Spicæ nardi electio 26.g.Or. ſpicæ nardi vires 634.d.Ægin.19.f. 21.a.606.f.Or.44.d.Aet.
ſpicati olei præparatio 810.f.Aet.
ſpiceus & ſubſpiceus color 855.d. e.Th.46.f.Act.
Spicula, ſurculos, ſpináſque educentia 527.a.Ægin. 594.d.629.g. Orib.
Spiculatoris eclegma 540.h Aet.
Spina 105.d.Ruff.545.c.546.c.547. a.Or.168.b.Celſ.
Spinæ muſculi 563.a.Or. ſpinæ vertebræ vigintiquatuor 513.f. Or. ſpinæ vertebrarum inclinationes cui ætati crebrò incũbant 20.a.Celſ. ſpinæ verticulorum luxatorum curatio 605. e.Æg.
ſpinæ affectæ quid conferat 210.d. Scr. ſpinæ dorſi fractæ curatio 597.c.Ægin.177.f.Celſ. ſpinæ gibbæ reſtitutio 178.c.Or. ſpinæ luxatæ reſtitutio 195.d.Or. 182.g.Celſ. ſpinæ reſolutæ curatio 429.c.Æg.
ſpinalis medulla 106.g.107.c.110. d.Ruff. ſpinalis medullæ duæ membranæ 525.f.Or. ſpinalis medullæ vitia 143.c.Act.
ſpinalis medulla qualis in alimento ſit materiæ 222.b.584.b.g.Orib.
ad Spinam corpori inhærentẽ 401 b.Mar. ſpinas extrahẽtia 527. a.Æg.629.g.657.a.Or. ſpinas faucibus infixas quomodo eximere oporteat 562.d. Æg.177.a. 404.d.Aet.
ſpinæ Ægyptiæ facultas 612.c.Æg. 407.c.483.f.490.e.Orib.9.a.Aet. ſpina alba 407.c.Or. ſpina alba aliàs herba ſalutaris 347.d. Mar. ſpinæ albæ facultas 612 c.Æg.490.e.592.g. Or.8.g.Aet. ſpinæ albæ inter edulia facultas qualis ſit 218.c.Or. ſpina Arabica, eiúſque facultas 612.c.Ægin.407.c.Or.
Spirabilia vaſa 110.a. Ruff.
Spirandi inſtrumenta quæ, & quibus malis obnoxia 3.g.7.b.Ar.
Spirationis vſus 7.b.Ar. ſpirandi difficultas quibus morbis annumeranda 69.c.Celſ. ſpirandi difficultas vnde 157.a.Act. ſpirandi difficultatis curatio 449. g. Ægin. 414.f. Aet. 68.g. Celſ. ſpirandi difficultati capitis vſtio quomodo adhibenda 551.c.Ægin. ſpirandi difficultatis remedium 69.b.Celſ. ſpirandi difficultati catapotium 95.c.Cel. ſpirandi difficultas in elephanticis quomodo curanda 502.e. Ægin. ſpirantes difficulter recti facilius ſpirant quàm recumbentes 767.a. Caſſ. ſpirantes difficulter ſibilo ſimilem vocem cur edant 766.b.Caſſ. ſpirantibus difficulter quid medeatur 127.a.c.Ruff.58.a.Aet.357.a.358 c.g.381.h.390.e.392.d.406.a.407 b.416.b.417.g.h.430.d.434.f.435 b.551.d.Myr.384.f. Marc. vide plura in Dyſpnœa & Reſpirat. difficult. ſpirationis rectæ ceruicis curatio 449.g.Ægin. ſpirantibus recta tantùm ceruice quid medeatur 357.f.358.c.390. e.392. d.407.b.434.e.Myrepſ. ſpirantibus recta ceruice medentur hippophaes & hippophæſtum 127.a.Ruff. ſeſeli 51.d. Aet. vide Orthopn. ſpirare vehementer & crebrò, malum ſignum 21.e.Celſ.
Spiritus 111.a.Ruff. ſpiritus, prouidentiæ quid conferant 115.b. Act. ſpiritus quales ex quali concoctione cum vrina excernantur 99.g.Act. ſpiritus vnuſquiſque quomodo ex propria methodo adaugeatur, præſertim verò animalis 38.g.Act.
ſpiritus & muſicæ comparatio 16. b.Act. ſpiritum detinere debent parientes 784.e.Aet. ſpiritus excitãdi quomodo ſint 98. d.Act. ſpiritus exitũ quid obſtruat 154.h.Act.
ſpiritu calore accenſo, eóque calore permanente, diaria febris oritur 202.c.Aet. ſpiritus in febre faucibus eliſus quid indicet 25.g. Celſ. ſpiritus grauior quid indicet 20.f.Celſ. ſpiritus humorúmque lucta conuulſiones excitat 154.h.Act. ſpiritus mutatus diariam febrẽ inducit 314.f.Trall. ſpiritus vitio quomodo angina generetur 4.a.Aret.
ſpiritus aurium vnde oriantur 181. h.Act. ſpiritus qui in cerebro conſiſtit qualitas 39.d. Act. ſpiritus quo cordis facultas opus ſuum exercet, qualis 39.b. Act. ſpirituum qui tùm in ventriculo generantur, tùm in iecinore, tùm in corde, tùm in cerebro, differentiæ ac quemadmodum his ipſis facultates animales tanquam vehiculis vtantur 6.e.Act ſpiritus ventriculi quomodo frigidus dicatur 38.h.Act. ſpiritus in vrinis 99. g. 100.a.Act.
ſpiritus animalis vnde generetur 380.f.Ægin.153.g.Act. ſpiritus animalis contemplatio, theorematum medicorum finis 1. c.Act. ſpiritus animalis in cerebro, oculóque & reliquis ſenſoriis functio 8.c.9.c.Act. ſpiritus animalis actiones, & de intelligendi in eo diſcrimine 18. b.Act. ſpiritus animalis canales 153.g. Act. ſpirituum externorum differentia 18.d. Act. ſpirituum extraneorum generationis cauſa 99.b. Act.
ſpiritu extraneo dominãte quid accidat corporibus 98.c.Act.
ſpiritus naturalis actiones & ſedes 16.e.Act. ſpirituum ſenſibilium diuerſa diſcrimina, licet vnus & idem ſit ſpiritus 10.b. Act. ſpiritus vitalis actiones 17.b.Act. ſpiritus vitalis fœtui vnde 781.d.Aet.
Spiſſamentorum decocti vſus 500. a.Æg.
Splanchnon 413.h.Or. ſplãchni facultas 617.b.Æg.494.a.Or.15. d.Aet.
Σπλὴν 108.f.Ruff. ſplenis affectionum dignotio & curatio 262.d.Trall.473.a.Ægin.143.d. 666.a. Orib.519.f. Aet. 150.c. 228.c. Act. 74.b. Celſ. lienis affectionum diuturnarum dignotio & curatio 32.e.91.a.Aret. ad ſplenem remedia 349. f.350.a.385.g.Marcell. ad ſplenis vitia 336. d. g. Marcell. ad ſplenis vitia omnia 345. a. Marcell.
ſpleni balnea quæ commoda 359. g.Æg.155.b.Aet.
ſplene afflicto quæ vena ſecanda 120.d. Aet. ſplenis auctio quomodo attenuanda 530. e. Aet. ſplen conſumi quomodo poſſit 348.d Marc. à ſplenis dolore quid præſeruet 336. a. Marcell. ad ſplenis dolorem 264.a.346.g. 347.a.f. 348 g. 349.c.h. 350.d.Marcell. ſplenis indurati remedia 474. b.Ægin. ſplenes induratos iuuat acorum 9.a.Aet. ſplenis inflammati curatio 522. e.Act. ſplenis inflatio quomodo curanda 521.h.Aet.
ſplenem euacuantia 146. a.Aet. ſplenem obturantia 368. c. Ægin. ſpleni prodeſt viticis ſemen 4.d.Act. ſpleni purgando valent, amygdala 10.d.myrobalanum 13.g. rubia tinctorum 26.b.Aet. ſplenis vſtio vt fiat 570.b.Æg.
à ſplene quartanæ ortæ diuturniores 214.c.Aet.
ſplenici vrinam habent nigram 198.c.Aet. ſplenicorum diæta 529.b. Aet. ſplenicis vtile malagma 684.g.Ægin. ſplenicorum vſtio 529. b. Aet. ſpleniticis medentia 333. h.337. h. 341. e.347. b. 348. a.c. 349.g. Marcell. ſplenicis medetur, beta 54.h. iſatis ſylueſtris 28. h. lixiuii aqua 154.b.theriaca 652. a.Aet.
ſplenicorum tuſſis quomodo curanda 530.b.Aet.
Splenis inter edulia qualitas 372. d.Æg.
ſplenion 435.a.Or.
σπληνῖτις φλὲψ 109.e.Ruff.
ſplenodapanos herba 530.d.Myr.
ſplenotomos antidotus 437. b. Myr.
Spodiaci collyrii etymologia & cõpoſitio 198. b.Scrib. ſpodiacum collyrium 50.f. Or. 265.h. Mar. ſpodiaca collyria 350.b. 351.g.Aet.
Spodios paſtillus 789.d.Myr.
Spodium 379.f.Myrepſ. ſpodium ex metallis quoque fieri 458. e. Or. ſpodii vires 641.e.Æg.19. e.Or.
Spondogos quid 370. d. Marcell.
Spondylium 441.g.Or. ſpondylii vires 642.f.Ægin.509.f. 609.e. Orib.
Spondylorum inter edulia qualitas 373.e.Æg.
Spongiarum differentia, quomodo crementur, & quomodo fiãt candidæ 458.h.Or. ſpongiarum facultas 641.d. Æg.609.d. Or.74.c.Aet. ſpongiarum lapides 69.b.Aet.
ſpongiæ applicatione cur & quando vtamur 376.a.Or.156.a.Act. ſpongia aqua calente madefacta & expreſſa, ano ſubiecta, vapore ſuo cum adiuuat 249.d. Trall.
Spongiolæ epithematis vſus 471.h. Æg. ſpongiola malagma 684. h.Æg.
Spongiarium 169 c.Tr.
Spontaneæ laſſitudines, earúmque curatio 174.e.175.176.Aet.
Spuere ſanguinẽ periculoſum 70. a.Celſ. ſpuere ſanguinem iuuenibus crebrò accidit 20. c. Celſ. ſpuunt quandoque ſanguinem quibus menſtruus ſanguis non fluit b.70.Celſ. ſpuentibus ſanguinem quid proſit 601.f.Orib. ſpuentium ſanguinem in tuſſi, curatio 70.d. Celſ.
Spuma quid & vnde 154.h.Act. ſpuma labris inſidens quid in hircis denotet 18.e.Ar.
ſpumæ argenti vires 636 g.Æg. ſpumam argenti venenatam eſſe 628.d.Aet. ſpumæ argenti ſumptæ ſigna & medela 550.e. Æg.646.g.Aet.224.c.Scr. ſpumæ nitri electio 28.a.Or. ſpuma ſalis 71.b.Act.
Spuriæ coſtæ 104. f. Ruff. 546. f. Orib. ſpuriæ tertianæ curatio 213.a.Aet. ſpurii venti 150.g. Aet.
Sputorum differentiæ & ſigna 91. g.Or. ſputorum notæ 399.g. Æg. ſputorũ ſignificatio 200. f.Aet.
ſputum in principio rufo quodam & ſanguine miſtum, non ſtatim timeri debet 26.f. Celſ. ſputi reiectionis ob rupturam curatio 212.a.Tr.
ſputorũ in pleuritide & peripneumonia dignotio 158.b. Act. ſputum in tabe quale boni omnis ſit 26.g. Celſ.
ſputa pulmonis 158.e.Act. ſputum in pulmonis morbo quando periculoſum 28.a. Celſ. ſputa thoracis 158.e.Act. ſputis ex thorace & pulmone eiectis quid medeatur 658. d. Orib.
ſputum bilioſum & purulentum periculoſum 23.a.Celſ. ſputis crudis & liquidis in pleuritide quæ medela adhibenda 67.a.Aret. ſputis cruentis quæ medeantur 449.a.Ægin. ad ſputa glutinoſa 208.f.209.b.Scrib.310 e.Marc. ſputum mixtum purulentum in tabe, periculoſum 28.c.Celſ. ſputum purulẽtum 28.d.Celſ. ſputi ſanguinis cauſa & curatio 450.h. Ægin. 220. b.Act. ſputum ſanguinis quid iuuet 595.f.596.f. Orib. ſputo ſanguinis medentur, ſenecio 27.a.ſerpyllum 26.a.terra Samia 65.d.Aet.
ſputa incraſſans medicamentum 265.h.Act.418.d.Myr.

Στύραξ 602.d.Or.
Squamas educentia 486.c.Or.
ſquamarum metallicarum facultas 630.b.Æg.21.g.515.d.Or.72 g.Aet.
ſquamâ æris 460.b. quænã improbanda Ibid. & quomodo lauetur 460.d.Orib. ſquamæ æris duæ ſpecies 82.g.Celſ. ſquamæ æris facultas 630.c. Ægin.483.f. 484.a.515.d. Or.2.g. 72.g. 696.e. Aet. ſquamæ æris purgatoria vis & doſis 325.c.328.g. Or.127. b.Aet.273.e.Act. ſquamæ ferri facultas 630.c. Æg.515.d. Or. 72.g.696. e.Aet. ſquamæ στομώματος vires 306.a.Act.
ſquamiformia agglutinaméta 551. d.Ægin. ſquamiformes, ſeu ſquamoſæ, ſuturæ 106.d.119.e. Ruff.
Squatinarum inter edulia qualitas 373.g.Æg.
Squilla, vide Scilla.
Stabilis ſuccus 110.g.h.Ruff.
Stachys 443.b.Or. ſtachyos facultas 641.e. Ægin. 509.c. Orib.
Stacte 441.h.Or. ſtactæ facultas 34.g. 52.g. Aet. ſtacte bona quæ 98.g.Aet.
Στακτὸν aliàs στακτὴ 433.e. Myrepſ. ſtacton collyrium 199.d.Scrib. 270.g.280.f.281.e.Mar. ſtacticon collyrium 671.e.Æg.
Stagium quid 421.e.Myr.
Stagnantia loca qualia 369.b.Ibid. a.Or.
ſtagninæ aquæ qualitas 152.h.153. a.Aet.
ſtagnum mortuum, & eius natura 5.f.Aet.
ſtagnis innutriti piſces quales 373. d.Æg.
Staphis agria 442.a.Or.365.h.Myr. σταφὶς ἀγρία Latinis herba pedicularia ſeu peduncularia 195.e. Scr.251.f.Marc. ſtaphidis agriæ, ſeu vuæ agreſtis, facultas 615.e.Æg.492.h. Orib.13.a.Aet. 157.g.Tr.
Σταφυλὴ 103.d.116. d. Ruff. 187.a. Act.
Staphyle, vide Vua.
Staphylinus 442.a. Or.16.e.Aet. ſtaphylini facultas 618.g. Ægin. 597.b. Or.16.e.52.h.Aet.
Staphyloma quid, & quomodo curandum 436.b.557.g.Æg.300.b. 314.b.g.313.h.Aet. 183.h.239.b. Act.
Σταφυλοφόρος palati proceſſus 103. d.Ruff.
Στάσιμος χυμὸς 119.g.h.Ruff.
Stateris quantitas 243.Mar.
Stationes productæ podagram generant 587.h.Aet.
Statuarum ſordes quas vires habeant 639.c.Æg.
ſtatuariæ herbæ vires 253. a.Marcell.
Staturæ breuitaspartum difficilem reddit 788.c.Aet. ſtatura longa matura ſenectute conficitur 19.a.Celſ.
Στέαρ 120. a. Ruff. στεάτων, id eſt adipum, in medicando facultas 641.f.Æg.518.f. Or.90.a.Aet. στεάτων, id eſt adipum, in medicando differentia & apparatus 442.b.Or.
Steatomata quid, vnde dicta & quomodo curanda 519.a.564.e. Æg.745.b.Aet.190.g.246.d.Act. 242.a.Celſ. ſteatomatis quid medeatur 669.c.Aet.
ſteatomata oculorum 299.e. Aet. eorúmque curatio 333.h.Aet.
Στηλεχιαίας venæ facultas quæ 852. b.e.Theoph.
Stellas quomodo ordinauit Deus 151.g.Aet. ſtellarum acceſſio & ſignificatio 151.g.Aet.
ſtellarum crinitarum aſpectus 53. f.Act.
ſtella quæ terra Samia 65. d. Aet.
Stellionis morſus ſigna & curatio 539.d.Æg.618.β.a.Aet. ſtellionis vires 615.c.Æg.
Στηλοειδεῖς muſculi 106.g.Ruff.
Στῆμα 104.h.Ruff. 546.g.Or.
Στεφάνη 101.g.Ruff. στεφάνη in oculo 102.b.Ruff.
στεφανιαία ſutura 106.d.119.e.Ruff.
Stercoris qualitas quomodo percipiatur 6.c.Aet. ſtercori educendo & euocando quid valeat 126.f.128.c.Aet.266.b.Act.387. a.d.Marc. ſtercus euacuantia 147.d. Aet.
ſtercoris deiectiõi inuitæ quid medeatur 279.e.Act. ſtercus durum impedit purgationem 138. a. Aet. ſtercus vetuſtiſſimum quid expellat 340.d.Marcell.
ſtercoris ore redditi cauſæ & curatio 464.d.Ægin. ſtercus ore reiicienti quid medeatur 213.d. Scrib. ſtercus vomitu reiici quando contingat 468. f. Aet.
Stercoris animantium vires 627.d. Ægin.20. f.484.c. 518.b. 602.d. Orib.82.c.Aet. ſtercus caninum quale 82.c.Aet. ſtercoris canini albi vſus 656.g.Orib. ſtercoris caprini vires 602.d. Orib. ſtercus gallinaceum 55.d. Orib. ſtercoris humani vis & vſus 82. e. 401.g. Aet. 197.e. Trall. ſtercus lupi 475. e. Aet.
Stergethros 406.d.Or.
Steriles fœminæ non purgantur naturaliter 803.b. Aet. ſteriles quid fœcundas faciat 788.a. Aet.
ſterilitatis cauſæ & curatio 489.a. Æg.792.b.Aet. ſterilitatis dignotio 792.c.Aet. ſterilitatem inducẽtia quàm periculoſa 795. d.Aet. ſterilitatem inducentes peſſi 705.c.Aet.
ſterilitatem inducentium affectionium curatio 794.f.Aet.
Στέρνον 104.c.Ruff.534.d.Or.
Sternutare oculo perfricato cur ceſſemus 762.b.Caſſ. in ſternuendo laborantes ſi ad ſolis iubar faciem obuertamus, cur ſternutatio ſuccedat 760. g. Caſſ.
Sternutamentum integra valetudine præditis noctu cur aut omnino non, aut perrarò fiat 261 h.Caſſ. ſternutamenti meatus 106.e.Ruff.
ſternutamentum inter bona indicia eſt 21.a.Celſ. ſternutamentum in pulmonis morbo periculoſum 28.a. Celſ.
ſternutamentorum vſus & materia 400.g.Or. ſternutamẽtum cientia 82.a.Ar.342.g.Or. ſternutamentum concitans medicamentum 195.g.Scrib. 250.a. Marcell.
ſternutamenta frequentia & grauedo quomodo curanda 651.f. Orib.
Sternutatio binis vicibus plerunq; cur fiat, rarò vnis aut pluribus 760.g.Caſſ. ſternutatione ſecundas excuti 784.g. Aet. ſternutatio linguam humectat 401. g.c.Æg. ſternutatio ſingultui commoda 442.d.Aet.
ſternutationem mouentia 358. a. Æg.297.a.Aet.197.b.Act.
ſternutatio quando non conducat 358.a.Æg. ſternutationis incommodæ curatio 411.a.e.Ægin. ſternutationi puerorum quomodo medendum 173 a.Aet.
Sternutatoria 443.a.Æg.296.f.Aet. ſternutatorium medicamẽtum 282.c. Act. 14. e. Aet. ſternutatorium caput purgans 688.c. Myr.
Stertentes infantes quomodo curandi 165.f.Aet.
Στῆθος 104.e.105.h.Ruff. στῆθος in digitis quid 104.d.Ruff.
Stibium, quod ſit optimum, quomodo cremandum, atque lauãdum 459.a.Or. ſtibij facultas 641.g.Æg.516.d.Orib.74.c.Aet. 305.f.Act.
ſtibium Alexãdri regis 336.c.Aet. ſtibium ad ornandas palpebras 340.e.Aet.
Stichus(pharmacum)413.f.Aet.
Stigmatum medela 506.a.Æg.371. f. Aet.244. c. 319. e. Act. 233.a. Scrib. ad ſtigmata 322.h.Marcell.
Στιμμίτις quid 373.d.Myr.
Stiliſcus in organis quid, eiúſque vſus 165.f.Or.
Stillicidium menſium quid ſit, eiúſque cauſa & curatio 797. β. f. Act. ſtillicidii vrinæ notæ, cauſa & curatio 283.d.Trall.468.b. Æg.562.c.Aet.
Stimmi electio 28.a.Orib. ſtimmeos, ſeu ſtibii, facultas 641.g. Æg.516.d. Orib.74.c.Aet.305.f. Act.
Stincus officinis quid 376.a.Myr.
ad Stirpem corpori inhærentem extrahendam 397.g.Mar.
Stœbes facultas 641.g. Æg. 509.c. 610.c.Or. ſtœbes flos qua vi in purgando polleat 124. g. Aet.
Stœchas 443.c.Or. ſtœchadis facultas 642.a. Ægin. 21.h. 509.c. Orib.
Στόμα 103 b. Ruff. 83.c. Celſ. στόματα venæ 117.b.Ruff.
ſtomaticarum confectionum vſus & paratio 667.d.Æg. ſtomaticorum medicamentorum diuerſorum compoſitiones 657.a. Or.316.b. Act.545.a.&c.Myr. ſtomaticorum medicamentorũ vſus 241.h.Act.
ſtomatica compoſitio 302.a.Marc. ſtomatica διάχριστος 316.e.Act. ſtomaticæ illitiones 394.b.Aet. στοματικὰ malagmata 87.e.Celſ.
ſtomaticæ ad faucium vuæque tumorem 203.g.Scr.
ſtomaticum medicamentum è nucibus 31.a. Aet. ſtomatica è Punicis malis compoſitio 269. h.Act. ſtomatica è rutæ ſyluestris ſeminibus 316.d.Act.
Στόμαχος 107.f.Ruff. ſtomachus cordi periculoſus vicinus 42.b. Aret. ſtomachum delectationis principem eſſe: & quæ eius delectatio commoda, quæ item ipſius offenſio incommoda & detrimenta toti corpori inferat 42.b.Aret. ſtomachus inteſtinorum principium 63.g.Celſ. ſtomachus interior ad ventriculum fertur 63.d.Celſ. ſtomachi ſitus & erga cor affectio 11. e.Aret. ſtomachi ſitus & qualitas 116.f.117.g.Ruff. ſtomachi intemperiei & humorum dignotio & curatio 457.c.Ægin. ſtomachi intemperies quomodo conſideranda & curãda 222. b.Act.
ſtomachi affectiones, earúmque curatio 42. b. 89.f. Aret. 220.g. Tr.410.a.456.c.Æg.137.b.659.f. Or.438.f.& deinceps, Aet.222. a.Act.70.h.Celſ. ſtomachum affici icta veſica 98. e. Celſ. ſtomacho laborantibus quæ agenda 17.a.Celſ. ſtomachi vitiis laborantium curatio 93. g. Aret. ſtomachi vitiis quid medeatur 651.g.Aet.316.d.Act.329 e.h.412.c.Marc. ſtomachi vitiis quibuſlibet quid ſuccurrat 222.e.Scr.
ſtomacho affecto ſi comitialis morbus ſequitur quid faciundum 257.f.Aet. à ſtomacho dolor capitis ortus quomodo curandus 270.d.Aet. ſtomacho ex vſu coitus læſo quomodo medẽdum 576.h.Aet.
ſtomachi abſceſſus diſcutiens 279. e. Act. ſtomachi aciditates quid conſumat 333.b. Marc. ſtomachi adſtrictio quomodo curãda 450.g.Aet. ſtomachus æſtuans, eiúſque curatio 225. b. Trall.71.a.Celſ. ſtomacho æſtuoſo commoda aqua puteana 152.h.Aet. ſtomachi appetentiæ abolitæ quid ſubueniat 362. e.363.b.384.b.390. a.399.e.416. h.Myr. ſtomacho ardore æſtuanti quid conueniat 603. a. Orib. ſtomachi aſperitatibus medentur oua 87.a.Aet. ſtomacho atra bile infeſtato quomodo medendum 438.f.Aet.
ſtomachi bile redundantis ſymptomata 42.e.Aret. ad ſtomachi carbunculum 330. d. Marcell. ad ſtomachi cauſas 334. c.Marcell. ad ſtomachi cauſas vetuſtas 334.g.335. b. 339.b. Marcell. ſtomachi cibum non continentis curatio 71. g. Celſ. ſtomacho cibum vomitu reiicienti idoneum medicamentum 227.a.Trall. ſtomachus continere cibum in febri ſi nequeat, quomodo ei medendũ 48.a. Celſ. ſtomachi conuulſio quõ curanda 455. a. Aet.
ſtomachi cruditati quid medeatur 364.h. 383.d. 386.d. 404.c.h. Myrepſ.329.f. 332.f.Marcell.
ſtomachi debilitas animi deliquium facit 228. c.Aet. ſtomachi defluxionibus quid medeatur 322. e. Act. ſtomacho diſſoluti qualem diætam habere debeant 452. f. Aet.
ſtomachi diſtentio 466.g.Aet. à ſtomachi dolore præſeruantia 336.a.Marcel. ad ſtomachi dolorem arcendum 337.a.Mar.

ſtomachi dolori quid medeatur 262. a. 277. f. 279.g. Actuar. 382. d.&c.402.c.404.c.409.d.f. 410.c. a.b. 411.b. 416.g. 422. f. 424. a. 426.d. 455.h. 480.b. Myr. 211.g. 228.g.Scr. 324.e. 327. c. e. 328.c. 330.a.c.h.331.b.d.333 d.e. 334.c. e.335.d.e.337.b.e.g.338.d.e. 339. a.352.h.Mar. ad ſtomachi dolores ſubitaneos 330.e. 331. e.h. Marc. ad ſtomachi dolorem ex tuſſi 313.a. Marc. ad ſtomachi dolores veteres 331.a. Marc. ſtomachi duritiei quid ſuccurrat 236.b.Scr.340.e.Marc. ad ſtomachi eroſionē ſine manifeſta cauſa 770.d.Myr. ſtomachi exulcerati curatio 71.d.Celſ. ſtomachi exulcerati remedia 454. g.Aet. 331.b.335.d.Marc. ſtomacho exuſto prodeſt polygonum 48.f.Aet. ad ſtomachum faſtidientem eſcam 330. g. 331. h. 332.g. Marc. ſtomacho faſtidienti pharmaca quæ medicamenta conueniant 393.g.Aet. ad ſtomachum fatigatum 331.a. Marc. ſtomachi feruori quid medeatur 381.c. 386. f.g. 388. b. 394.b.403.c.405.b.425.c.Myr. ad ſtomachi fluorem 211. f.Scr. 327.b.Marc. ſtomachus frigidus quomodo curandus 154. c. Tr. ſtomachi frigiditati quid ſubueniat 251.h. 263.a Act. 355. d.362.c.364.h.380.e.383.c.384.b. 386.g.387.d.389.g. 390.a. 403.b. 421.a.422.d.424.a.426.d.f.436.g. 493.d.Myr. ad ſtomachi frigiditatem antidota 226.d.Trall. ad ſtomachi grauedinem 311.a. Marc. ſtomachi grauitas 466. g.Aet. ſtomachi humiditatem nimiam adſtringēs medicamentum 266.a.Act.420.f.Myrepſ. ſtomacho humido & vomenti balnea quæ conuenientia 359.f. Æg. 155.a.Aet. ſtomachi imbecillis ſymptomata 11.f.Ar. ſtomachi imbecillitatis curatio 444.d.445.Aet. ſtomacho imbecillis quæ ſeruanda ſint 11. d. Celſ. ſtomachi imbecillitatibus quid medeatur 277.f.326.d. 329.b.Act.386 b.402. f.403. b.c. 404.h.Myrepſ. 213.g.Scr. 376.c. Marc. ſtomacho imbecilli vinum quod conueniat 140.f.Tr. ad ſtomachum inaceſcentē 327. f.330.e.Marc. ad ſtomachum infirmum 319.a.331.f.Mar. ſtomachi inflammationis curatio 456.c.Æg.453.a.Aet.71.c.Celſ. ſtomacho inflammato quid cōueniat 605.f.Orib. ſtomachi inflammationibus prodeſt maſtiche 42. a. oleum melinum 19.e.Aet. ſtomachi inflationis curatio 227.b.Tr.457.a.Æg. 71. a.b. Celſ. ſtomachi inflationi quid medeatur 363.f.364.d.380. e.383.d. 388.b. 393.c. 407.d.408. g.422.d.461.f.Myr. 209.a. 210.f. 211.g.213.g.236.f.Scr.311.a.326. b.327.c. 329.a. f. 331.f. h. 333. h. 390. h. Marc. ad ſtomachum languentem 330. a. Marc. ad ſtomachi marcorem 332.g.333. b.Marc. ad ſtomachi morſus 606.g.Or 412.c.Myr. 328.b.335. d.384 d.Marc. ſtomachi morſus continuos infert lumbricus latus, & quæ ei medela adhibenda ſit 492. c. Aet. ad ſtomachi nauſeam 208.a.Scr. 289.c.328.b. 330.e. Marc. ad ſtomachi nauſeam crebram 309.e.Marcell. ſtomachi percuſſi ſigna 98. c. Celſ. ſtomachus ne perfrigeſcat 335.g.Mar. ſtomachi perfrictioni quid medeatur 326. d. Act. ſtomachi pituitoſi curatio 229.h. Tr.71.e.Celſ. ſtomacho puris defluxu infeſtato quomodo ſuccurrendum 90.g.Aret. ad ſtomachi rancorem 331. f. Marc. ſtomacho refrigerato quid ſubueniat 263. a. Act. ad ſtomachum reiicientem omnia 328.d.383.g.Marc. ſtomachi reſoluti ſymptomata & curatio 71.f.Celſ. ad ſtomachum reſolutum 383. g. Marc. ad ſtomachum reuomentem 330. g. Marc. ad ſtomachum rheumatizantem 330. a. Marc. ad ſtomachi rigorem 333.a.Marc. ſtomacho ruptis quid conferat 312.g. 319.a. Marc. ſtomachi ſaliuationis remedia 457.b.Æg. ſtomachi ſiccitati & ardori quid medeatur 211.a.Scr.326.e. Mar. ad ſtomachi ſingultum 374. a. Myr. ſtomachi ſolutioni quid medeatur 208.d.211.f.235.f.Scr. 310.c.327.b.328.d.g.330.a.331.f. Marc. ad ſtomachi ſtridorem 384.f.Marc. ſtomachi ſubuerſionibus quomodo occurrendū 641.d. 661. b. Orib. ſtomachi ſubuerſioni medentia 89.g.Ar. ſtomachi ſupinitatis cauſa & curatio 444. d. Aet. ad ſtomachi tumorem 334.c.Marc. ſtomachi vlcerati curatio 458.b.Æg. ſtomachi voluuli quid ſint, & quid eis medeatur 447.d.Aet. ſtomachi voluuloſarū affectionum curatio 458.d.Æg.

ſtomacho conuenientia & idonea ac ſalubria quæ ſint 66.b. 587.h. 593.a.Orib.108.g.Aet. ſtomacho commodant & opitulātur, aloe 9.e. cannabis ſuccus vino dilutus 29.h. gingidium 15.f. iaſpis 70.a. mithridaticum 657. b. nardi ſpica 44.e. ſecuridaca 26.g. ſpina alba 8.g. Aet. ſtomacho cōmodum vinum mulſum 128.c.Aet. ſtomacho quæ cōfectio vtilis 395. b.Aet. ſtomacho conueniens cataplaſma 329.c.Marc. ſtomacho conueniens medicamentum ex aloe 278.b.Act. ad ſtomachum cōponendum 339. b. Marc. ſtomacho confirmando quæ valeāt 311.c.314.f.329.d.333.a.334. e.338.b.c.339.e. Marc. ad ſtomachum conſeruandum 339. e. Marc. ſtomachum corroborātia 330.e.Marc. ſtomachum corroborant odora 447. e. Aet. ſtomachi delectatio quæ commoda ſecum afferat, quæ item incommoda eiuſdem offenſio 42.c.Ar. ſtomachum exoluunt ſulphurulēta balnea 155.b.Aet. ſtomachū firmat equitatio 117. d.Aet. ſtomachum fouet oleum lentiſcinum 19. c.Aet. ſtomacho gratum ariſtolochiæ clematidis ſemen 126. f. Aet. ſtomacho incommoda & minus conuenientia quæ ſint 66.d. 588.b.Or. 108. e. Aet. ſtomacho incommoda edulia quæ 55. a. Aet. ſtomacho incommoda ſunt, abrotonum 7.b. cerebri eſus 85.f. lini ſemen 40.g. porrum ſylueſtre 10. b. Aet. ſtomachus inuitandus quomodo ſit in ciborum inappetentia 412. a. a. Æg. ſtomachum lædi medicamentis 81. f. Celſ. ſtomachum purgantia 335. c. Marc. ad ſtomachum reficiendum 332. a. 333.a. Marc. ſtomachum releuantia 338.g. Mar. ad ſtomachum reparandum epithemation 330.g.331.a. Marc. ſtomachum roborantia 587. h. 600.f. Or. ſtomachum roborant vuæ paſſæ 13. a. Aet. ſtomachum ſiccat agroſtis 7.e. Aet. ſtomachum ſubuertunt graueolentia 447.e. Aet. ſtomachum non ſubuertens medicamētum 280.d.Act. ſtomachi vſtio 570. c.Æg.

Stomachici qui 457.c.Ægin. ſtomachicis quid medeatur 278. f. 263.c.h.280.c.324.b.d.327.f.Act. 360.a. 361.f. 364.d. 369.d. 374.a. 386.f.387.a.b.d.388.g.389.g.390. b.402.a.403.c.f.h.404.a.407. c.f. 410.c. 412 h. 417.b.d. 418.d.419. g.420.a.421.e.436.c. 445. h. 453. d.Myrepſ.210.e.211.a.Scr.337.a. 364.c.Marc. ſtomachicis prodeſt, electrum 69.h. hypociſthis 33.f. vociferatio 116.a.Aet.

ſtomachica antidotus 445.h.Myr. ſtomachica antidotus picra 227. f. Trall. ſtomachicum baion 224.b.Trall. ſtomachicum epithema 523.a.Aet. ſtomachicum laxatiuum 368.b.Myrepſ. ſtomachicum medicamentum 601.b.Or. ſtomachici orbiculi 279.g.Act.

Stomatica, vide poſt Stoma ante Stomachus.

Στομόω 407.e.Myr.

ſtomoma 460.d.Or.407.e.Myrepſ. 119. f. Celſ. ſtomomatis ferri ſquamæ vires 630.c.Ægin.515.e. Or.72.h.Aet.

Στραβισμὸς quid & vnde 184.g.Act. ſtrabiſmi curatio 439. a. Ægin. 131.b.Or.

Strangulantis laquei ratio & vſus 160.d.h.Orib.

Strangulatum & mortem affert cucurbita præcordiis intempeſtiuè affixa 122. d. Aet. ſtrangulatis quomodo medendum 447. d. Æg.647.d.Act. ſtrangulatorū reuocatio 404.b.Act. ſtrangulati quō reuocandi, ex Theophraſto 132.e.Or.

ſtrangulationi ex ellebori potione factæ, quomodo ſubueniendum ſit 340.d.Or. ſtrāgulatis à fungis quomodo ſuccurrēdum 639. a.Orib. ſtrangulationi è fungorum eſu medetur gallinaceū ſtercus 83.f. Aet. ſtrangulatui in purgatione menſtrua quid ſubueniat 406. c. Myr. ſtrangulatio vteri quid, vnde, & quomodo curanda 487. d. Æg. 802. β.c.813.&c.Aet.

ſtrangulatorius aer 150.b.Aet.

Stranguria 19. b. Celſ. ſtranguria, eiúſque curatio 562.c.Aet. ſtranguriæ ſignum 858.b. Th. ad ſtranguriam 358. f. 359. a. g. Marc.

Stratiotes 443.c.Or. ſtratiotæ vtriuſque vires 642.a.Æg.

ſtratiotes aquatilis 21.d.509. d. Or. 548.d.Aet.

Stratiotæ collyrium 359. d. Aet. ſtratioticon collyrium 199. e. Scrib.274.c.g. 270.f. Marcell. ſtratioticum pſoricon collyrium 274.f.Marc.

Stratonis medici de terra dictum 64.a.Aet.

de Strato 370.c.Or.

ad Stridorē pectoris deponendum 316.a.Marc.

Strigmentum balneorum qua vi polleat 494.d.Or.

Στρόβιλοι 372. b. Myrepſ. ſtrobili vires 629.e.Æg.28.g Aet.

ſtrobilinæ reſinæ vires 639. a. Æg. 507.c.Or.

Strombus 230.b.Or.

Στροφωμάτων in organis vſus 163. d. Orib.

Στρόφοι quid & vnde 159.c. 164. a. Act. 24.b.Celſ. ſtrophos quibus affectibus contrarius 163. d. Act. ſtropho quid medeatur 213.g.Scr.333.f.376.c.Marc.

Struma quid, vbi naſcatur, & quomodo curanda ſit 564. a. 518. c. Æg.741.e. 742.Aet. 196.f. 246.c. Act. 110.c.Celſ. ſtrumarum differentia 741. f.Aet. ſtrumæ explorandæ quomodo ſint 306. b.Marc.

ſtrumis chirurgiam vtiliſſimam eſſe 742.f.Aet. ſtrumas diſcutiētia malagmata 86.e. Celſ. ſtrumis diſcutiēdis & tollendis quid valeat 592.d.599.c.600.h. 634.b. Or. 321.g.322.b.326.f.Act. 773. b.824.d.825.a.Myr. 230.d.232.e. 236.f.237.a. Scrib. 264.c. 305.h. 307.a.308.b.317.b. 390.g. 406.a. 412.c. Marc. ſtrumis medentia 515.c.Ægin.113.e.Or. 206.a. Scr. ſtrumis medetur adiantō 8.c. ammoniacum 10. e. aſini vngula 91.c. capparis 30.c. cyclaminus 37.f. gagates lapis 68. g. muſtelæ vſtæ cinis 92.c. ſtercus bubulum 83.d.Aet.

Struthiocameli caro qualis in nutrimento ſit materiæ 371.f. Æg. 223.a.Or.86.e. Aet. ſtruthiocamelorum oua quale nutrimētum corpori præbeant 371. g. Æg.223.d.Or.

Struthiomela 215.g.Or.

Struthionum oua 86.h.Aet.

Sruthium 482.h.Or.Struthion Latinis radix lanaria 195.g.Scr.250. a.Marc. ſtruthii radicis facultas 19.f.509.d.Or.53.a.Aet.

Strychnon 443.d.Or.40.e.Celſ. vide plura in Solanum.

Studium rationē lædit 259. c. Aet.

ſtudioſorum inopia & valetudo 42. h.Aret.

Stupefacientia medicamenta 597. g. Aet. ſtupefacientium vſus nimius, noxius 494.c.463.d.Æg.

ſtupefaciendi vim habens collyriū 436.a.Æg.

ſtupefactis cōducit pyrethrum 49. e.Act.

u pidas actiones excitat geſtatio 116.e.Aet. ſtupidus dolor 226. g.Aet.

ſtupidos ac reſolutos quid adiuuet 608.c.Orib.

ſtuporem inducit cucurbita intempeſtiuè admota 122.d. papauer ſua frigiditate 42.g.Aet.

ſtuporis ſeu ἐκπλήξεως curatio 217 g.Act. ſtupore attoniti qua geſtatione vti debeant 116.g.Aet.

Sturnorum ſtercoris vires 602. g. Orib.

Styloides proceſſus 548. e. 551. g. Orib.

Stymmata Græcis quid 507. a. Aet.

στύψις 482. g. Myrepſ.

ſtypteriæ, id eſt aluminis, varia genera 459. b. Orib. vide plura in Alumen.

Styrax 443. g. Or. ſtyracis facultas 642. c. Ægin. 509. d. 610. d. Or. 53. b. Aet. ſtyracis in purgando vis & doſis 649. c. Æg. 126. g. Aet. ex ſtyrace epithema 514. e. Aet.

ſtyrax flauus optimus 98. h. Aet. ſtyrax liquidus 433. e. Myr. ſtyracis fuligo 40. f. Aet.

ſtyracatum vinum 280. g. Or.

ſtyracinum oleum 21. c. Aet.

Subaureus color qui 855. f. Th.

Subcaniculares fructus 53. b. Aet.

Subcartilaginea 104. f. Ruff.

Subcineritius panis 252. c. Or.

Subcruenti vngues quomodo ſanandi 733. f. Aet.

Subcutiliæ aquæ 71. f. Celſ.

Subditicia collyria quam vim & vſum habeant 461. g. 487. g. Æg.

Subducendo ventri quæ valeant 110. b. Aet. ſubducens leniter 127. d. Ruff.

Subfragi medicaminis compoſitio 334. f. Marc.

Suberis vis 645. b. Æg. ſuberis ex Italico vaſe vſti cinis quid conferat 482. c. Æg.

Sublimamenta vrinarum quid ſint 153. a. Act. vide plura in vrinæ enæorema.

Subluxatio quid 602. c. Æg.

ad Submeiulos 362. e. Marc.

Subnaticulæ 105. e. Ruff.

Subocularia 102. d. Ruff.

Subrubeus color 855. f. Theoph. 47. a. Act.

Subrufus color qui 855. f. Th.

Subſidentia quomodo ex amylo, & reliquis fiant 254. g. Orib. ſubſidẽtia ex lentibus facta 254. g. Orib. ſubſidentia vrinarum quid ſit 150. h. 153. b. Act. vide plura in Vrinæ ſubſidentia.

Subſolanus ventus 150. f. Aet.

Subſpiceus color 855. d. e. Th.

Subſtantiam immixtam & ſimplicem inuenire quandoque impoſſibile 63. b. Aet.

quæ Subſtrata ab omni beſtia venenata præſeruent 615. β f. Aet.

Subuerſio carnium 178. f. Aet. ſubuerſio ſtomachi 444. d. Aet.

Subuertebrum 105. d. Ruff.

Succatiunculæ quæ, & quandiu durent 252. g. Act.

Succedaneorum inuicem medicamentorum ratio ex Galeno 694. f. Æg.

Succida lana 91. d. Aet.

Succingentes membranæ 107. h. Ruff. ſuccingens membrana quæ, & quibus malis obnoxia 6. c. Aret.

Succinum 69. h. Aet.

Succi, eorúmque ſpecies & nomina 110. g. Ruff. ſuccorum actiones ex ipſorum temperie ſequi 463. d. Or. ſuccorum flos à veſica fellea attrahitur 150. e. Act.

ſuccum bilioſum gignentia 585. b. Orib. ſuccum bonum gignentia 63. f. 241. a. 586. b. Orib. 116. g. Aet. ſuccos craſſos gignentia 61. c. 583. h. Or. 104. h. Aet. ſucci craſſi eſſe caſeos 80. c. Aet. ſuccos crudos quæ gignant 584. e. Or. ſuccum frigidum creantia 584. g. Or. ſuccum glutinoſum gignentia 584. e. Or. ſuccum malum gignentia 64. d. 241. g. 586. e. Orib. 107. b. Aet. ſucci mali edulia vitanda 51. f. Aet. ſucci mali ſunt ficus 53. f. Aet. ſuccos medios gignentia 584. c. Or. ſuccum melancholicum gignentia 584. h. Or. ſucci melancholici purgatorium 280. b. Act. ſucci optimi lac 77. a. Aet. ſuccum vitioſum gignit in corpore pepo 46. f. Aet.

Succorum medicorum differentiæ & facultates 463. b. Or. ex ſuccis emplaſtra 757. b. Aet. è ſuccis medicamentum 673. e. Or.

ſucci Cyrenaici facultas 21. f. Orib. 45. f. Aet. vide plura in Liquor. ſuccus refrigerans quis 581. c. Orib. ſucci venenati qui 628. c. Aet.

è ſucco betæ ceratũ quomodo paretur 774. g. Aet. ſuccus fœniculi cum melle 51. h. Or. ſucci papaueris facultas 21. d. Or. 42. g. Aet. vide plura in Opiũ, & Papauer. ſuccus papaueris q̃d mali inferat homini, & quomodo venenum eius pellatur 644. g. Aet. vide plura in Opium. ſuccus vuæ immaturæ qualis 3. h. Aet.

ad Sudes protrahendas è corpore 264. b. Marc.

Sudare plurimũ poſt balneum cur aliquando minus cõueniat 385. c. Or.

ſudamina quid ſint, & vnde oriantur 169. c. Act.

ſudantes irrigandi quomodo ſint 410. g. Ægin. ſudanti ex labore, frigida potio pernicioſiſſima 13. d. Celſ. ſudantium victus 410. h. Æg.

ſudationes naturales 57. c. Celſ. ſudationibus & fœtoribus alarũ quæ medeantur 456. b. Æg.

ſudoris cauſæ 38. a. 168. f. Act. ſudoris ſigna 200. b. Aet. 37. h. 168. g. Act. ſudor ægrorum quid indicet 168. g. Act. ſudores boni vel mali quatenus 37. h. 168. g. Act. 21. f. Celſ.

ſudores ellebori potionem ſi conſequantur, quid faciendum 341. h. Or. ſudoris exercitio excitati habenda ratio 202. g. Act. ſudoris per expreſſionem facti cauſa, & quæ ei medela conueniat 411. α. a. Æg. ſudores febrientium quid indicent 168. g. Act. ſudor in febri ſi exerceat, quid agendum 48. b. Celſ. ſudorem puero in febri quomodo prouoces 176. g. Aet.

ſudores crebri fiunt aluo inhibita 163. f. Act. ſudor frigidus quid portendat 200. d. Aet. 168. g. Act. ſudor frigidus in acuta febre peſtiferus 200 d. Aet 23. b. Celſ. ſudor glutinoſus quid portendat 168. g. Act. ſudor immodicus animi deliquium facit 227. g. Aet. ſudor ingens præſentiſſimum remedium febris peſtilentis 48. h. Celſ. ſudores iudicatorii quatenus admittendi 410. e. Æg. ſudor longum morbum indicans 22. c. Cel. ſudores mali ominis qui 168. g. Act. 21. f. Cel. ſudores miliares quid indicent 169. a. Act. ſudores morbum exacuentes quid ſignificent 169. a. Act. ſudor multus quando in febribus ſubſequatur 19. g. Celſ.

ſudoris eliciendi duplex ratio, eiúſque vtilitas 35. b. Celſ. ſudores ducentia & prouocantia 358. c. Æg. 344. a. 404. d. 483. d. Or. 147. f. Aet. 57. b. Celſ. 230. g. Scrib. ſudores prouocans remedium 268. e. Act. ſudores prolicit calaminthe 600. c. Or. 29. c. Aet. ſudorem mouentibus cur vtamur 344. a. Or. ſudores detergendi quomodo 410. f. Ægin. ſudores ſupprimẽtia 73. b. e. Ar. ſudorem reprimens oleum 329. a. Act. ſudores ſedat ſapphirus 70. c. Aet.

per ſudores purgat cyclaminus 126 h. Aet.

ſudoris inter medicamẽta qualitas 518. a. Or. ſudoris in medicando vis 622. h Æg. 518. a. Orib. 81. e. Aet.

Suẽdæ quæ partes potiſſimũm 99. h. Celſ. ſuendi ventrem ratio 572. b. Æg.

Suffimenta aromatum procul ab igne ſemoti cur acutius percipiãt 760. f. Caſſ. ſuffimentorum vſus & confectio 693. b. Æg. 395. b. d. g. Or. 145. b. Act. ſuffimenta quomodo adhiberi debeant, eorúmque materies 145. c. Aet.

ſuffimentum Berenices 663. d. Aet.

ſuffituum cõpoſitiones variæ 693. c. Æg. 58. b. Or. 635. a. Myr. ſuffitibus quibus comitiales explorandi 423. d. Æg.

ſuffitus ad conceptionem 795. e. Aet. ſuffitus ad ſomnum conciliandum 58. d. Or. ſuffitiones ad tuſſim 414. d. Aet. 206. a. b. Trall. ſuffitiones venenata fugantes 615. β. g. Aet. ſuffitus ex cypreſſo, quod cyphi lunæ dicitur 58. d. Or.

Suffocatio ſolido cibo deglutito cur accidat 762. f. Caſſ. ſuffocatorum curatio 457. e. Ægin. ſuffocatorum reuocatio 404, d. Aet. ſuffocationi ex fungorũ eſu quid conferat 605. b. Or.

ſuffocata oua 223. e. Or.

Suffumigationibus quando vtendum 343. b Or. ſuffumigiorum præparationes variæ 840. b. Aet. ſuffumigiũ eccleſiæ 840. e. Aet. ſuffumigium vigiliis febriẽtium vtile 409. c. Æg.

ſuffumigabile oleum 204. c. Aet.

Suffuſio oculorum quid 12. c. 184. d. Act. 125. a. Celſ. ſuffuſione imminente, oculis culicum muſcarum formicarúmque imagines cur obuerſentur 758. a. Caſſ. ſuffuſionis oculorum dignotio & curatio 438 c. Æg. 130. d. Or. 323. g. Aet. 240. b. Act. 125. a. Celſ. ſuffuſioni oculorum quid conueniat 306. f. Act. 198. f. Scr. 267. c. h. 278 c 279 f. Marc. ad ſuffuſiones oculorum incipientes puluis 175. e. Tr.

ſuffuſionibus cruentis ex ictu quid medeatur 309. e. Act. ſuffuſiones ex plaga cui oculorum parti peculiariter accidant 299. e. Act.

Sugillata 107. b. Orib. ſugillatio vnde, & quid ſit 185. f. Act. ſugillatorum curatio 443. g. 517. b. Æg. 517. b. 730. g. Aet. 239. c. Act. ſugillatis quid medeatur 107. b. 600. d. 611 c. Or. 56. d. Aet. 321. e. Act. 234. h. Scrib. 323. e. g. Marc.

ſugillatio oculi quid ſit & quomodo curetur 433. f. Æg. 367. a. 365. c. Aet. 309. c. 310. c. Act.

Suilla caro &c. vide in Sus.

Sulphur 453. c. Or. ſulphuris coctio 30. a. Or. ſulphuris electio 27. d. Or. ſulphuris facultas 622. d. Ægin. 19. c. e. 21. g. 22. c. 515. b. 599. c. Orib. 72. c. 697. d. Aet. ſulphuris ſuffitus in doloribus neruorum valere 62. g. Celſ. è ſulphure antidotus 263. a. Act. 453. g. Myr. è ſulphure lexopyretos 433. c. Myr.

ſulphur ignem non expertum 482. h. Or. è ſulphure ignem non experto antidotus 429. e. Myr. ſulphur viuum 440. d. Myr.

ſulphurulenta balnea 155. b. Aet.

Sumach 395. d. Myr.

Sumen 114. b. Ruff.

Sungeli antidotum 278. f. Act.

Supercilia 101. f. Ruff. 546. c. Or. ſuperciliorum ornatus 365. a. Aet. ſupercilia alba nigra vt fiant 750. e. Myr. ſuperciliorũ pilos quid augeat 365. a. Aet. ſupercilii pilorum defluorum curatio 435. b. Æg.

ſuperciliorum defluuii curatio 238. f. Act. ſuperciliis exaſperatis quid conueniat 604. f. Orib. ſuperciliorum reſolutionis curatio 429. a. Æg. 266. a. Aet.

Superflua purganda 223. d. Aet. ſuperfluitatibus quæ careãt 106. b. Aet. ſuperfluitatibus quæ redundent 106. a. Aet.

Superiores partes aluo ſolutis exercendæ 16. f. Celſ.

Superpurgationes quando & vbi timendæ 199. e. Act.

Superſtitioſa medicamenta Chriſtianis vitanda 441. c. Myrepſ.

Supinum obdormire ſeminis profuſioni nocuum 80. e. Celſ.

ſupinitas ſtomachi 444 d. Aet.

Suppoſitorium quid 501. b. Myr.

Supprimẽtia ſanguinem 82. g. Celſ. ſupprimentia vẽtrem 110 f Aet.

ſuppreſſæ aluo puerorum quomodo medendum 177. d. Aet.

Suppurationes in morbis pluribus excitari 25. h. Cel. ſuppurationis indicia 25. d. Celſ. ſuppurationes peſſimæ quæ 28 b. Celſ. ſuppuratio quæ nondum patet oculis, vt deprehendenda 26. c. Celſ. ſuppurationum quæ extrà aut intrò feruntur, quæ tolerabiliores 26. f. Celſ. ſuppurationes quæ intus oriũtur, quomodo in reſolutione neruorum curandæ 63. a. Celſ.

ſuppuratorum chirurgia & vſtio 569. a. Æg. ſuppuratis ſuppurationibúſque quid medeatur 409. b. 411. g. 446. g. 484. h. 771. b. Myr. 209. b. 236. f. Scr. ad ſuppurationes futuras & factas 390. g. Marc. ſuppurata quid purget 311. b Marc.

ſuppuratæ auris curatio 232. d. Aet. ſuppuratio in lateris dolore quãdo tabem denuntiet 25. b. Celſ. ſuppuratio oculorum quomodo ſananda 309. b. Aet. ſuppu-

rationis pectoris cauſæ, ſigna & curatio 28.c.Ar. 426.b.Aet. ſuppurationis circa thoracem & membranam coſtas cingentem cauſa & curatio 452.h.Æg.
ſuppuratoria medicamenta 442.a. Æg.21.h.614.f.Or.103.g.Aet. ſuppuratoria medicamenta quãdo adhibenda & quæ 442.a.Æg.
Supremæ corporis ſedes, item & concauæ, ad nomas cur opportunæ 755.a.Caſſ.
Sura 105.g. Ruff. 547.b.Or. 170.a. Celſ. ſuris medetur terra Ægyptia illita 63.g.Aet.
Surculi è corpore quo pacto eiiciendi 629.g.Or.104.b.Celſ.
Surdi per nares vocem cur reddant 758. d. Caſſ. ſurdum quo medicamento Aetius curarit 287.d. Aet. ſurdaſtris quid medeatur 300.h.Act.
ad ſurdiginem 285.a.d.287.e. Mar.
ſurditatis cauſa & curatio 185. h. Tr. 441.c.Æg. 648.b.Or. 286.h. Aet.14.e.181.f.237.b.Act. ſurditati quid medeatur 438.a. 773. b.831.a.Myr. ſurditati, aluus bilioſa maximè cõfert 27.g.Cel.
ſurditas natiua incurabilis 441. c. Ægin.
Surrentinum vinum 13.g.Aet.
Sues in Gallia habitiores, & valentioris alimẽti fieri, poſtquam vterus illis abſciſſus fuerit 508. a.Or. ſuis partes aliquæ cuius alimenti ſint 37.a.Celſ.
ſuillæ carnis inter edulia qualitas & facultas 372.a.Æg. 64.b. 220. c.241.d.584.b.Orib.84.d.Aet. ſuillas carnes ſale conditas tutò guſtari poſſe 61.a.Or. ſuillum fel 81.c.Aet. ſuillum iecur 223. b.Or. ſuillum lac quale 76. e. ſuilli lactis vſus 671.a.Or. ſuillum pancreas 584.e. Or. ſuilla pinguedo 2.c.90.c.Aet. ſuillus talus vſtus 91. f. Aet. ſuilli teſtes alunt 85. e. Aet. ſuilli vngues 91.c.Aet.
ſuum morſus quõ curandus 615.β. a.Aet.
Suſæ in Perſia 20.f.Aet.
ſuſinum oleum 370. d. Myrepſ. ſuſini olei etymologia & confectio 689.c.Æg.20.e.Aet.
Suſpenſor 109.d.Ruff.
à Suſpirio quid præſeruet 336. a. Mar. ſuſpirio accõmodata medicamenta 205. f. 207.g. 208. e. 210.a.213.g.Scr.316.g. 317. b.d. f.325.c.336.d.Marc. ſuſpirium reprimentia 385.b.Marc.
ſuſpirioſis mederi quid valeat 127. c.Ruff.600.d.Or.651.f.Aet. 253. g.257.g.263.c.e.265.h.267.d.329. f.Act.310.a.d.313.a.317. a.c.d.g. 319.b.333.e.346.b.Mar. ſuſpirioſis dolorem leuans catapotiõ 417.e. Aet. ſuſpirioſorum potio 417.b.Aet.
Suturæ 106.c.Ruff. ſuturæ capitis 106.b.Ruff.547.h.Or. 167.b. Celſ. ſuturæ palpebrarum 329. a.330.Aet. ſutura vulnerũ 100. a.Celſ.
Sutorium atramentum 74.f.Aet. vide Atrament.ſutor.
Syagros 425.g.Or.
Σῦκα quid ſint 181.f.Act. vide σύ-(κων & σ.
Sycaminos 444.b.Cr.54.a.Celſ. ſycamini fructus vocari ſycomora 679.c.Æg.444.b.Or.54.a.Cel.
ſycaminon 445. e. Myr. ſycaminorum inter edulia qualitas, & in medicando facultas 214.f.Or. 43.f.Aet. ſycamini confectiõ 445.f.Myr.
Συκαμίνων & σύκων curatio 246. f. Act.
Syce 444.f.434.g.Or.
Sycomoron 679.c.Æg.444.b.f.Or. 43.f.Aet. ſycomororum inter edulia qualitas & facultas 371.d. Æg.217.d.Or. 43.f.Aet. ſycomororum medica facultas 642. d.Æg.43 g.54.c.Aet.
Σύκων & συκαμίνων curatio 246. f. Act.
ſycoſis quid 434.d.Ægin.75.b.97.a. Aet.183.c.Act.117.b.Celſ. 199.f. Scr.274.a.Marc. ſycoſis quotuplex 117.b.Celſ. ſycoſis vnde dicta, & quomodo ei medendum 434.d.Æg.318.h.Aet. ſycoſi quid medeatur 75. b. 97. a. Aet.199.f.Scr.274.a.Marc.
συκωτὸν 222.c.Or.85.g.Aet.
Syderatio vide Sideratio.
Syluæ mater 215.e.Scr.
ſylueſtria animalia quale alimentũ præbeant 372.e.Ægin. ſylueſtrium animalium caro qualis 86.b. Aet. ſylueſtrium carnes melioris ſucci eſſe quàm cicurum 241.f.Or.
ſylueſtres feles ad demorſos à crocodilo conueniunt 615.β.c.Aet.
Symbiotarium 57.a.364.b.Or.
Symeon Sethi 355.c.Myr.
Symmetria eduliorum 171.c.Aet.
Sympathia remotiorum membrorum cur fiat, non ſemper vicinorum 761.b.Caſſ.
Symphonos antidotus 413. g.Aet. 434.a.Myr.
Symphyſis oſſium quid 547.c.Or.
ſymphytum 416.h.444.b. Or. 401. c.Myr. ſymphytum Gallis halum dici 389.f.Marc. ſymphytum Latinis inula ruſtica & allium Gallicum 318.a.Marcell. ſymphyti vtriuſque facultas 642 e.Æg.509.f.Or 54.b.441.d.Aet. ſymphyti vtriuſque in purgando facultas 466.g.Or. ſymphyti radix 355.a.Myr.
ſymphytum petræum 444.d. 509.f. pecton.ibid.Or.
Συνάγχη quid 3.h. Ar. 446. g. Ægin. 187.b. Act. 68. b. Celſ. συνάγχη vnde dicta 4.a.Aret. ſynãches curatio 446.g.Æg.68.b. Celſ. ſynanchæ quid medeatur 304. b.306.f.309.c.337.e.Marc.
Synchriſmata 252.b.Marc.
Συγκομιστὸς panis 247. f. Orib. 26. f. Act.
Syncope quid 11.c. 71.e.Ar. 454.g. Æg. ſyncope vnde 454.g.Æg. 98 h.Or. 224.c.Aet. ſyncopen cordis, non ſtomachi, affectum eſſe 11.e. Aret. ſyncope quos inuadat 227. f. Aet. ſyncopes cauſæ & ſymptomata 11.e.Aret. 322.h.Tr.408.a.Æg 224.c.Aet. ſyncope correptorũ pulſus 398. g.Ægin. ſyncopes incipientis ſymptomata 71. e. Aret. ſyncopæ vehementia quanta 11. c. Aret.
ſyncope curabilis & incurabilis quando ſit 454.g. Æg. ſyncopes curatio 71.d.Aret.217.c.Act. ſyncopes fauſta ſigna quæ 73. g. Aret. ſyncopæ exterius quæ adhibenda medicamenta 73.a. d.Aret. ſyncopæ locus & habitatio commoda quæ 73.c. Ar. 369.g. Or. ſyncopæ venæ ſectione quomodo occurrendum 71. g. Ar. ſyncopæ victus qui conueniens 72.c.e.Ar.
ad ſyncopẽ cordis 368.d.390.c.458. g. Myr. ſyncope in febribus, eiúſque curatio 322.h.Tr.
ſyncopes è bilioſis humoribus notæ & curatio 323.c.324.d. Tr. ſyncopes crudorum humorum vitio ortæ curatio 323.a. Tr. 98. a.Or. ſyncope ex euacuatione, eiúſque curatio 324.a.Tr. ſyncopes ex tenuibus humoribus ortæ curatio 407. g.Æg. 98. e.Or.
ſyncopæ phreneſi accedentis curatio 55.g.Aret.
Συνδετικὰ πῦρα 110.b.Ruff.
Συνεχὴς febris quid 171.a.f.Act.
Syngeli antidotus 420.g.Myr. 278. f.Act.
Σύνοχοι febres quæ & vnde oriantur 171.e.Act.206.b.Aet. ſynochæ febris cognitio & curatio 403.g.Æg.206.b.Aet. ſynocharum febrium origo 151. e.Act.
Synodus piſcis 227. f. Or. ſynodontes piſces quale corpori alimentum in cibo offerãt 225. a. b.d.227.f.Or.
Syntexis quid, & quomodo curanda 408.g. Æg. 489.f. Aet. ſyntexis vnde oriatur 302.c.Mar. vide plura in Colliquatio.
συ̃ληκτικοὶ qui 32.e.Ar.
Syria caua 68.c.Aet.
ſyriacus lapis 67. g. Aet. ſyriacus ſuccus 45.f.Aet. ſyriaca vlcera quæ 6.a.Aret.
Syricum 74.b.75.c.Aet. ſyrici vires 629.d.Æg.74.b.75.c.Aet.
Σύριγξ τῆς κατίας 356.b.Myr.
ad Syringium 390.c.f.Marc.
Syrmaiſmi quid, & quem vſum habeant 376.a.Æg.
Syrupus quid 249.e.Act.
Συστηματικὴ ἀνωμαλία in pulſu 145.c. Act.
Συστολὴ in pulſu quid 844.b.Phil.37. b. 144. a. Act. συστολῆς effectus 845.a.Phil.
Συστροφὴ 568.e.Myr.

T

Tabes, & quæ eius ſpecies 58. f. Celſ. tabes quos maximè infeſtet 20. Celſ. tabis prænuntiæ notæ 25.b.Cel. tabes quãdo timenda 24.a. Celſ. tabes quando & vnde fiat 425.g.Aet. tabis curatio 58.d.Ar.453.e.Æg. 135.f.Or.58.f.Celſ.
tabes quando magis vigeat 11.d. Ar. tabis declinantis & remittentis ſalubria ſigna 26.g.Celſ.
tabe quæ mulieres non liberentur 28.d.Celſ.
tabes oculi quid, vnde, quid à macie differat, & quomodo curanda 437.h.438.a. Æg. tabes pupillæ, eiúſque curatio 324.e.Aet. 185.c.239.h.Act.
tabidi 425. g. 429.b.Aet. tabidorum aduerſa ſigna 28. c. Celſ. tabidorum proſpera ſigna 26. g. Celſ. tabidis aer qui cõueniat 150.c. Aet. tabidos vociferatione iuuari 116.a.Aet. tabidis quid medeatur 261.h.263.e. 266. e.267.c.d.Act. 353.a.356.f.358.g. 369.d. 379.g. 392.e. 408.e.409.b. 410.c. 411.e. 412.d. 413.h.417.b. 425.f.430.d.436.b.Myr.
tabidæ febres 221.b.Aet.
Tactus affectus 13.c.Act.
Ταγηνιστὰ 223.e.Or.
Taginitæ placentæ 208.c.Or.
Talus 122. a. Ruff. tali 105.d. g. Ruff.447.b.Or.170.b.Celſ.
ad talorum dolores 397. c. 400. Marcell. talus quot in partes prorumpat & quomodo reſtituendus ſit 179.b.198.c.Orib. tali prolapſi curatio 185.h. Celſ. talo prolapſo reponendo quis laqueus vtilis 156. d. f. Or. ad talorum tumorem 397.b. 398.b. 400.d.Marc.
tali bubuli vſti vires 636.b.Æg.
Tamarindus 403.b.Myr.
Tamarix 44.b.Aet.
Τάραξις oculi quid 182.d.Act.
Tardæ concoctionis cauſa 159. b. Act. tardæ concoctioni quid medeatur 264.a.Act.
Tardarum (auium) caro 223.b.Or.
Ταρίχα 231.d.Or.
Tarium 574.a.Myr.
Ταρσὸς 104.c.105.h.122.d.Ruff.547. b.Orib. ταρσοὶ 101.g.Ruff.545. d.Or.
Taſi 520.a.Myr.
Taurini adipis facultas 601.g.Or. taurina caro 220.e. Or. taurinum fel quale 81.d. Aet. taurina medulla 606. e. Orib. 90.g. Aet. taurina pinguedo qualis 2.c.Aet. taurini ſanguinis poti ſymptomata & medela 549. e. Æg.646.b.Aet.287.h.Act.226.d. Scrib. taurinũ ſeuũ 90. d. Aet.
Taurocollæ vires 643.a.Æg.
Ταῦρος 376.b.Myr.
Taxo venenum ineſſe 628.c.Aet. taxi potæ ſigna & curatio 548.d. Æg.643.g.Aet.
Teaphin 593.a.Myr.
Tecolithos lapis 67.g. Aet. 448. e. Myr. vide Lapis Iudaicus.
Tedarum vires 618. f. Ægin. 22.c. Orib.
tedinum oleum 20.f.Or.
Tegendos ægros eſſe in febris impetu maximè ſi ardens eſt 47. c.Celſ.
Tela aranearum 519.h.Or.
Telamonium emplaſtrum quomodo præparetur 774.b.Aet.
Τελεία antidotus 223.b.Scr.
Telephium 406.f.444.g.Or. telephii facultas 643.d.Æg.510.d.Or.
Telephia vlcera cur dicta & quomodo curanda 524.a.Æg.
Telis 55.c.Aet. vide Fœnumgræcum.
telinum oleum 20.g.Aet.
Tellinæ qualis in nutrimento ſint materiæ 230.e. Or. tellinæ cineris vires 643.b.Æg.
Telorum differentiæ 588.f. Æg. telorum è corpore extrahendorum ratio 588.e.Æg.140.f.Celſ. telo venenato percuſſis quid cõferat 222.h.Scr.
Temeritas adiuuat quos ratio non reſtituit 49.f.Celſ.
Τομικοὶ dentes 545.g.Or.
Temperamentum corporis quodnam medici laudent 186.b. Aet. temperamentorum corporis cõpoſitorum notæ 362.c.Æg. 179. g.Aet. temperamenti optimi notæ 362.a.Æg. 84.a.Or. 179.g. Aet.
temperamentorum mixtorum curatio 186.c.Aet. temperamẽti

principalium corporis partium cognitio 336.c.Æg.85.b.&c.Or. 181.b.Aet.

de Tẽperamento medicamentorũ ex odore coniecturam fieri non poſſe 6. e.Aet. temperamentorum medicamentorum qualitates quæ 609.f.Æg.

temperatorum balneorum vires 154. c.Aet. temperata corpora quæ 163.d.Aet.

temperatura naturalis gaudet ſimili 22. a.Act. temperaturas ſimilibus foueri 18.g.Act. temperaturarum mutatione pulſus vt mutentur 847.a.Phil.

temperiei calidæ, frigidæ, ſiccæ, & humidæ correctio 366.a.d.f.367. e.Æg. temperiei ratione quomodo pulſus varient 845. g.847. a.Phil.

de tẽperie in odoratis cur nihil certi iudicari nequeat 464.b.Or.

Tempeſtates indicant terræ inteſtina è locis ſubterraneis prodeuntia 93.a.Aet.

Tẽplo Epheſio teſtamentum quale reliquerit auri faber 361.f.Aet.

Temporis differentiæ tres 150. d. Aet. tempora mutant aerem 150. d.Aet. temporum mutationibus ſingulis quomodo corpus præmuniendum 276.f.Æg.

tempora anni conſideranda 15. d. Celſ. tempora anni & tempeſtates quæ ſalubres aut inſalubres 18.e.Celſ. tempora anni in bruta animantia impetum faciunt 223.f. Aet. tẽpore antelucano frigus maximè intenditur 67.g. Celſ. tempora cibi & potionis febricitantibus porrigendæ commoda 46.g.Celſ.

tempus ad coeundum commodiſſimum quod 118. d. Aet.

tempus conceptus quando 782. a.Aet. tempus curationi vulnerum opportunum quod 97.e. Cel. temporis ad exercitationem opportuni notæ 7.a.Orib.

temporibus febris incertis quid agendum 50. f. Celſ. tempus fœcunditati aptiſſ. 793.a.Aet.

temporum morborũ ratio 588. e. Aet. tempora purgationibus aptiſſima, ver & autumnus 322.g. Or. tempus quodnam venæ ſecandæ & iterandæ euacuationi conſtituendum 310.c. Or. tempus veratro ſumendo aptum quod 139.g.Aet.

Tempora 101.e.Ruff. 545.b.Or. temporum dolori quid medeatur 254.g.263.h.Marcell. tempora quomodo inurantur 336. e.Aet.

temporales muſculi 106.f.Ruff.

Tendones 103.f 110.c.Ruff. tendinum dolores ſanat rana 92. e. Aet. tendines refrigerati ſpiſſantur 589.b.Aet.

tendines & nerueæ muſculorum extremitates qualis in alimento ſint materiæ 584.e.Or.

Tenebræ horrendæ 251.b.Aet.

Teneſmus quid, eiúſque curatio & remedia 248.a. Tr. 460.d. Ægin. 495.g.Aet. 78.d.Celſ. 217.c.Scr. 372. c. 376. a. Marc. teneſmus dyſenteriã præcedit 494.d.Aet. teneſmum per ſe nunquam iugulare 78.d. teneſmo mederi quæ ſoleant 71.f.Aet.362.e. 561.b.Myr.372.c.376.a.Marc.

teneſmum mitigant ſulphurulenta balnea 155.b.Aet.

τεντασμώδει cupiditati quid ſubueniat 348.e.Or.

Τένοντες 103.f.110.c.Ruff.

Tenores 107.f.Ruff.

ad Tenſiones neruorum 235. d. 237.b.d.Scrib.

tenſiuæ laſſitudinis cauſa & curatio 173.c.Aet.

Tentigo vnde 80. a. Aret. tentiginem cientia 478. d.Æg. 577.e. Aet.374.h. 375.g. 376 b.Myr. tentiginem excitantia ſatyriaca 777.a.780.a.Myr.

Tenuioribus magis ſanguis abundat 30.d.Celſ.

tenuioris inteſtini affecti mala ſymptomata 29. b. Celſ. tenuioris inteſtini morbus quem ἰλεον nominant, quomodo curãdus 140 e.Orib. tenuia inteſtina quæ res euacuent 145.d.Aet.

tenuium partium quænam dicantur 472.f. Or. tenuium partiũ quæ ſint 21.e.473.c.Orib. 101.d. d.Aet. tenuis vrinæ ſignificatio 196.d.Aet.

Tepefacienda medicamenta quæ auribus infundenda 126.c.Celſ.

Tephra, vide Cinis. tephri collyrii facultas & vſus 303.h.Aet.

tephrica collyria 350.b.Aet.

Tepida aqua bilem domat 209. e. Tr. tepida poſt balneum potanda 164.g.Tr.

Terebinthi facultas 643.b.Æg.510 a.610.f.Or. 54.g.Aet.

terebinthina reſina principatũ inter alias habet 50.a.Aet. terebinthina reſina excellentior cæteris quæ ſit 437.c.Orib. terebinthinæ reſinæ facultas 353. d. 357.c.639.a.Æg. 21.f. 507.c. Or. 50.a.Aet.

Terebinthus quid ſit & quomodo curãdus 514.c.Ægin 729.c.Aet.

Terebrarũ duo genera 171.a.Cel.

terebella non ſe demergentia quæ 592.g.Ægin.

Teredines cur zingiber perforent 26.e. Aet.

Tergum 104.e.Ruff.

Terminthus quid, & eius curatio 729.c.Aet.514.c.Æg.

Terminus vehementiæ 7. b.Orib.

Terra propriè quid 63. a. terra ventos parturit 150.f.

terra aceto aſperſa cur tumeat 106. a.Cel. terræ aer optimus quis 150. terra candida cur ſterilis plerunque, nigra ferax 762. f. Caſſ. terram edere cupientium curatio 347.c.Ægin. terræ inteſtinorum vires 618. b. Ægin. terra naſcentium differentiæ 371.d.Or.

terræ medicamentariæ ſpecies diuerſæ, earúmque deſcriptio, electio, apparatus & facultas 452. b. Or. terræ in genere & ſpecie vires 617. e. Ægin. 512. f. 596.d.Or.63.a.Aet. terræ coctio 30. a. Orib. terræ lauandæ ratio 63.f.Aet. terram quæ fermentent 1.f.Aet.

terræ agrorum in medicando facultas 63.g.64. Aet. terra ampelitis 66. a. Aet. terræ ampelitidis electio 27. d. Orib. terra Chia 19. d. Orib. terra eretrienſis 513.a.Orib. terra Lemnia 216. b. Trall. terra Samia 19.d. Orib. terra Sarda 524.d.Æg.

terreſtrium animalium lingua 221. d.Or. terreſtrium animalium inter alimenta qualitas 30. f. Act.

terreum quod 2.d.Aet.

Terrentia omnia in comitiali fugienda 60.e.Celſ.

terror parit animi deliquium 229.f. Aet.

Tertiana febris vnde 212.f.Aet. tertianæ dignotio & curatio 332.b. Tr 401.a.d.f.402.a.a.Æg. 93.e.Or.212.a.Aet.51.b.Celſ. tertianæ genera duo 42.e.Cel. tertianæ iudicium 193.b.Aet. tertianæ victus 210. b. Act. ad tertianas 774.d. Myr. 329.g. 333.b.e.Marc.

tertianæ exquiſitæ dignotio 212. a. & curatio 212.e.Aet. tertianæ nothæ curatio 94. a. Or. tertianæ puræ & non puræ, vrinæ quales ſint 77. f. Act. tertianæ ſimplicis cognitio duplicem declarat 172.b. Act. tertianæ ſpuriæ curatio 213. a. Aet. tertianæ veræ internotio à falſa 334. b. Tr. tertianæ veræ curatio 620.b.Or.

Teſtarum vires 636.b.Ægin.607.c. Or. teſta clibanorum 20.f.Or. teſtæ ouorum vſtæ quales 87. d. Aet.

teſta molli intecta 225.d.Or.

teſtaceorum & mollium inter edulia qualitas & facultas 368.c.373. e.Æg. 228.a. 237.a. 582.h. 584.a. Or.110.a.Aet.

teſtacea combuſta qua vi polleant 483.f.Orib. teſtaceorum vſus 10.b.f.Or.

Teſtamentũ aurifabri 261. f.Aet.

Teſticulorum natura 153.e.Celſ. teſticulorum morbi, eorúmque curationes 135.a.145.g.Cel.147. a. Or. ad teſticulorum dolores 394.d.395.g.Marc. teſticulorũ inflammatio quomodo ſananda 668.a.Or. ad teſticulos pendentes 396.c. Marc. ad teſticuli tumorẽ 233.c.Scr. 393. d. 394.d.g. 395.g.Mar. ad teſticulorũ vlcera 395.c.Mar. teſticulorum vlcere aphthis ſimili correptorum medela 147.c.Aet.

ad teſticulos infantum vitioſos vel tumentes 394.b.Marc.

teſticuli gallinacei ad comitiales valent 157.h.Trall.

Teſtes 105.a.Ruff. 576.d.Ægin. teſtium materia 119. b. Ruff. teſtium membranæ 119.a.Ruff. teſtium temperamenti dignotio 365.e.Æg. 184. f.Aet. teſtium tunicæ & partes 109.c.Ruff.

teſtes in morbo colico affici inopinatò 44.b.Aret. teſtes mortuis ſurſum cur reuellantur 762. c.Caſſ.

ad Teſtes contuſos & compreſſos 394.g. Marc. teſtium inflammationis notæ & curatio 476. f. 516.a.Æg. teſtium inflammationi quid conferat 603.f. 606.c. Or. teſtib⁹ induratis medetur cicer 25.g.Aet. ad teſtes nimiè creſcentes 394.g.Marc.

teſtium cataplaſma ex faba 37. e. Aet.

teſtes mulierum quales 779.d.Aet.

teſtes qualis in alimento ſint materiæ 372.c.Æg.221.g.584.b.Or. 85.e.Aet. teſtium glandulæ quales inter edulia ſint 221. f. Or. teſtes gallorum gallinaceorum 64.f.Or.

Teſtudinis marinæ ſanguis præparandus quomodo ſit 542.g. Æg. 624.a. Aet. teſtudinum in organis vſus forma & differentia 164.d.Or.

Tetanos quid 2.d.Ar.124.g. Orib. 19.e. 67.c.Celſ. 210.b.Scr. 325.e. Mar. tetanus cuius partis proprius ſit affectus 11.d.Aret. tetani differentiæ 430.d. Ægin. tetani notæ propriæ 3.c.Ar. tetani curatio 61.b. Aret. 430.d. Æg.268.c.Aet. 67.c.Celſ. tetano quid medeatur 210.b.Scrib. 325.e.Marc.

ad Tetanicos 320.e.Marc.

Τεθεραπευμένα 89.g.Celſ.

Tetragnathus, ab eóque ictorum ſymptomata & medela 618. h. Aet.

Τετράδραχμα quid 356.a.Myr.

Tetrapharmacum emplaſtrũ 674. g.Æg.35.a.Or. 78.e. 89.d.134.b. Celſ.229.h.Scr. tetrapharmacum baſilicon 673.e.Or.

Tetraſarii quantitas 243.Marc.

Tethea 230.c.Or.

Τετρημένη tunica 115.f.Ruff.

Tetroboli quantitas 243.Marc.

Tetrum odorem corporis quæ potio pellat 369.b.Aet.

Teucris 444.g.Or.

Teucrium 449.b. Or. teucrii vires 643.c.646.b.Æg.510.b.Or.

Teuthrobanon 436.b.Or.

Teutlon, vide Beta.

teutlophaca 249.a.Or.

Thaidis ceratum ad faciem rubefaciendam 444.c.Æg.

Thalaſſerus collyrium 673.b.Æg.

Thalaſſomelitis confectio 338. f. Marc.

Thalietrum 419. f. Or. thalietri facultas 622.d.Æg.497.b.Or.

Thapſia probatior vbi naſcatur 324.d. Or. thapſiæ coctio 30. e.Orib. thapſiæ facultas 622. d.Æg.19.b.497.b.599.b. Or. 27. c.698.e.Aet. thapſiæ in purgãdo facultas 325. d. Or. è thapſia & ſinapi cataplaſma in capitis affectionibus diuturnis ab imperitis medicis frequenter adhibetur 451.g.Aet. thapſiæ ſumptæ ſigna & curatio 550. g. Æg. 647.b.Aet.

thapſiæ radix venenum 628.c.Aet. thapſiæ radices quas in purgando vires habeant 382.d.Marc. thapſiæ ſuccus venenum, eiúſq; medela 628.c.647.b.Aet.

Thapſus tinctoria 414.c.Æg.

Tharrias quid lethargum dicat eſſe 56.b.Celſ.

Theion, vide Sulphur.

Θηλὴ 104.e.Ruff.

Thelypteris 419 g.Or.

θηλυπτέριον 505.a.Myr.

Themiſon quædam in ſenectute deflexit ab Aſclepiade 5.g. Celſ. themiſon quo pacto cibum ægris offerebat 43.f.44.h.Celſ.

Θέναρ 104.d.Ruff.546.e.Or.

Theodoretos antidotus 659.f.Æg. 405. c.e. g. 406. a.442. c. 449. g. Myrepſ. theodoreti antidoti 639.g.661.d.h.662.b.Aet. theodoretos ex anacardiis antidotus 661.d.Aet. theodoretus paſtillus 799.d.Myr.

Theodoti collyrium 119.g.Celſ.

Theodotion paruum 671. g. Ægin.
Theopemptos antidotus 417. g. Myr.
Theophilion medicamẽtum 170. d. Trall.
Theoſeni malagma 88 d. Celſ.
Theræum vinum 3. g. Aet.
Theriaca morbis quibuſnam conueniat 651. e. Aet. theriacæ antidoti præparatio 655. a. Ægin. theriacæ exhibendæ menſura 651. e. Aet. theriacæ probandæ modus 651. c. Aet. theriaca quanto tempore efficax ſit 651. b. Aet. theriaca vſui apta quando ſit 651. b. Aet. theriaca vtendũ quando in reiectione ſanguinis 216. d. Trall.
theriacæ ſpecies 648. a. Aet. theriacæ variæ compoſitiones 639. a. Myr.
theriaca Andromachi 343. f. 648. a. Aet. theriaces Andromachi vſus 40. b. Act. theriaca Damocratis 661. b. Aet. theriaca Oribaſii 660. b. Aet. theriaca ex bryonia 660. d. Aet. theriace contra venena 536. b. Æg. theriaca contra viperæ morſum 531. a. Aet.
theriacorum paſtillorum præparatio 654. g. Æg. theriacorum ſalium facultas & compoſitio 653. e. 655. f. Aet. 655. g. Æg.
Therioma, eiúſque curatio 108. f. Celſ.
Θερμασία 110. h. 111. a. Ruff.
Thermæ metallicæ quæ commoda præſtent 16. c. Or. vide Balnea natur. & baln. ſpont.
Thermus 497. c. Or. vide plura in Lupinus.
Theſpiana ad internos abſceſſus 427. c Aet.
Theû chir pharmacum 555. c. Aet.
Thion, vide Sulphur.
Thlaſpi 419. g. Or. thlaſpeos facultas 622. f. Ægin. 497. c 599. d. Or. 27. f. Aet.
Thlaſpidion 419. g. Or.
Thorax, partéſq; eius 104. d. Ruff. thoracis partes & qualitas 117. f. Ruff. thoracis muſculi 562. e. Orib. thoracis oſſa 550. e. Orib.
thoracis amplitudo quid ſignificet 183. e. Aet. thoracẽ anguſtum habẽtes ad vomitum inepti 319. b. Or. thorax hirſutus quid ſignif. 183. e. Aet.
thoracis affectuum præſagia & remedia 376. a, Æg. thoraci affecto in phreneſi quomodo medendum 55. c. Aret. thoracis malis quid medeatur 356. f. 380. d. 381. g. 383. f. 384. b. 405. d. 406. a. 407. b. 408. e. 412. e. 428. g. 493. e. Myr. ad thoracis vitia 302. a. Mar. ad thoracis vitia quælibet 317. c. d. Marc.
thoraci conueniunt nitroſa balnea 155. a. Aet. thoracem pulmonémque quid expurget 608. b. 616. c. Or.
thoracis ægræ reiectioni 408. e. 411. d. Myr. thoracis dolores finiens catapotium 95. g. Celſ. thoracis dolores diuturni quomodo tollendi 659. b. Orib. thoraci fluxione infeſtato quæ balnea conueniant 359. f. Æg.
thoraci grauato quomodo ſuccurrendum 38. b. Act. thoracis ſuppurati curatio 452. h. Ægin.
Θορὴ 110. f. Ruff.
Thranis 226. g. Or.
Thraſcias ventus 150. g. Aet.
Θραῦμα 408. h. Or. ad thraumata 264. b. Marc.
Thridax, vide Lactuca.
thridacias mandragoras 429. h. Orib.
Thriſſæ 226. f. Or.
Thronus Marcellius ſeu Marcelli 663. h. Æg. 797. e. Myr.
Thryallis 448. a. Or. thryallidis facultas 645. c. Æg. 56. h Aet.
Thunnus, vide Thynnus.
Thus vbi naſcatur, eiúſq; ſpecies: quodnam præſtantiſſimũ, quomodo adulteretur, & quomodo adulteratum cognoſcatur: quomodo item cremetur & torreatur 425. f. 426. a. Orib. thus medicis cur in frequenti vſu 40. b. Aet. thus optimum quod 98. d. Aet.
thuris adulteratio 26. d. Or. thuris electio 26. d. Or. thuris facultas 630. e. Ægin. 22. a. 425. h. 501. g. 604. e. Orib. 40. a. 698. d. Aet. è thure antidotus 381. b. Myr.
thuris cortex optimus qui 98. e. Aet. thuris cortex præſtantior qui & quomodo adulteretur, adulteratúſque cognoſcatur 426. a. Or. thuris cortex & ſemen qua vi polleant 21. a. Or. thuris corticis adulteratio 26. e. Or. thuris corticis electio 26. e. Orib. thuris fuligo 19. e. Orib. thuris fuligo quomodo fiat 426. c. Or. thuris manna probatior quæ ſit, quomodo adulteretur, adulteratáque exploretur 426. b. Or.
Thyiæ ligno ſimile eſſe agallochũ 610. c. Æg.
thyites lapis 67. f. Aet.
Thylax quid 670. e. Æg.
thylacitidis nardi vires 634. e. Æg. thylacitidis papaueris vires 633. a. Æg. 42. f. Aet.
Thymbra 420. b. Or. 366. b. Myr. vide plura in Satureia.
Thymelæa 420. c. Or. thymelæa aliis cneorum 62. h. Aret.
Thymiamata varia 635. a. Myr.
Thymii hauſti ſigna & curatio 548 d. Æg. 643. g. Aet.
Thymion quid, eiúſque curatio 113. g. Celſ.
Θυμὸς 108. a. Ruff.
Thymum 420. b. Or. thymi facultas 622. g. Ægin, 22. c. 497. d. 599. e. Orib. 27. h. Aet. thymus apibus gratus 42. d, Aet. thymi purgatoria vis & doſis 127. b. Ruff. 327. d. Or. 126. g. Aet. thymi retrimentum ad quid cõferat 578. f. Or.
Thymus, & eius curatio 116. b. Orib. ad thymos pharmaca 687 α. c. Aet. thymis quid medeatur 611. a. Or. 55. f. Aet.
thymus in muliebri loco quid, & quomodo curandus 581. d. Æg. thymi pudendorum quid ſint, & quomodo curãdi 479. c. 574. f. Æg. 688. β. f. Aet. ad thymos pudendorum 771. e. Myrepſ. thymi in ſede quomodo medendi 686. α. d. Aet. thymi vteri quomodo curandi 835. c. Aet.
Thynnas & thynnis 226. g. Orib.
Thynni 435. h. Myr. thynnorũ, ſeu thũnorum, caro qualis 373. h. Æg. 584. a. Orib. 88 g. Aet. thynni grandiores qualis in alimento ſint materiæ 225. g. Or.
Τιβάπυρι 422. g. Myr.
Tibi menſis 610. c. f. Aet.
Tibia 105. g. Ruff. 547 b. 552. c. Or. 170. a. Celſ. tibiarum forma 122. a. Ruff. tibiæ fracturarum differentiæ & curatio 600. c. Æg. ad tibiarum vlcera 397. a. Marc. ad tibiæ vulnus ſordidum & diuturnum 771. b. Myr.
Timæi compoſitio 93 e. Celſ.
Timartiri 394. e. Myr.
Timere ex ſomno, mali morbi eſt 21. h. Celſ.
timidi qui 183. e. Aet. timidi cur palleſcant, rubeſcant irati 762. d. Celſ.
timor, animi deliquium generat 443. f. Aet. timor melancholicis vnde 251. a. Aet.
timori abigendo antidotus quæ valeat 421. a. Myr.
Timocrates Heracleotes 344. g. Or.
Tinctores quare vtantur nuce arbore 31. a. Aet. ad tincturas vel maculas corporis abolẽdas 322. h. Marcell.
ad Tineam curandam 261. c. Mar. tineis necandis & eiciẽdis quæ valeant 217. b. Scrib. 372. d 373. a. 374. a. Mar. 601. e. Orib.
Tineſmi curatio 372. e. Orib. vide plura in teneſmus.
Tiniaria 206. g. Scrib. tiniaria herba Græcis polygonon 318. b. Marcell.
Tinnitus in auribus vnde 13. a Act. tinnitus aurium capite dolentibus cur oboriatur 765. e. Caſſ. vide Aurium tinnitus.
Titanos, vide Calx.
Tithymallus 83. g. Celſ. tithymalli genera ſeptem 444. h. Or. tithymallorum facultas 643. d. Æg. 510. d. 610. g. Orib. 55. e. Aet. tithymallorum purgatoria vis & doſis 128. a. Ruff. 648. d Æg. 325. c. 327. g. Orib. 125. g. Aet.
tithymallidis ſeu tithymalli fœminæ purgatoria facultas & doſis 325. c. 327. h. Orib. tithymalli maiores 325. d. Orib.
è tithymallo antidotus 432. d. Myr. tithymalli lixiuium 34. h. Aet. tithymalorum ſucci 19. f. Orib.
Titianus peſſus 694. e. Ægin.
Titionis extincti vſus 51. a. Celſ.
Τιτθὴ 113. f. Ruff.
Toforum cauſa & curatio 308 a. Tr. toforum coactionem prohibentia 495 g. Ægin. tofi indureſcendi coaleſcendíque modus quis 762. h. Caſſ. tofo obdureſcẽtia oſſa faſciarum tinctura cruenta cur prodat 762. g. Caſſ.
toforum in articulis generationis cauſa 308. a. Trall. 493. c. Ægin. toforum in articulis curatio 308 a. Trall. 497. d. Ægin. tofos articulorum quid diſſoluat 593. e. Orib. ad tophos artuum pharmaca 615. a. Aet. toforum circa teſtes dignotio & curatio 578. c. Ægin.
Τομεῖς 103. b. Ruff.
Τόνοι 107. f. 110. b. Ruff.
Tonſillæ 103. e. 116. d. Ruff. tonſillæ quid, & quomodo curandæ 561. c. Ægin. tonſillarum affectarum cauſa 5. f. Aret. tonſillarum affectionibus qui magis obnoxii 5. g. Ar. tonſillis quid medeatur 16. d. Celſ. 302. a. 304. e. g. Marc. tonſillis balnea quæ vtilia 359. f. Ægin.
ad tonſillarum carbunculos 291. g. Marc. ad tonſillarũ dolores & tumores 304. f. Marc. tonſillarũ inflammationis curatio 445. g. Ægin. 656. d. 657. a. Or. tonſillarum inflationi quid ſubueniat 361. f. 410. c. Myrepſ. ad tonſillarum phlegmonas 822. d. Myr. ad tonſillas purulentas medicamentum 130. c. Celſ. tonſillæ vlcerum differentia 5. d. Aret. tõnſillarum vlceratarum ſymptomata 6. a. Aret.
Tonſoris malagma 684. f. Ægin.
tonſuræ & deraſionis vſus 393. f. Orib.
Torcular 521. d. Orib.
Tormina cui ætati tolerabiliora 27 b. Celſ. tormina generat cruditas 178. f. Aet. tormina lienoſis proſunt 27. f. Celſ. tormina quando mortifera 29. a. Celſ. torminum curatio 77. a. Celſ. torminibus quid medeatur 423. g. 771. a. Myrepſ. 208. a. Scrib. tormina mitigat butyrum 148. d Aet. halymi radix 9. d. Aet. torminibus vtile catapotium 95. c. e. Celſ.
tormina acria quando non periculoſa 27. c. Celſ. ad tormina leuia 363. Marcell. tormina vetera quando periculoſa 28. h. Celſ. torminibus ventris quæ conferunt 458. g. Ægin. 309. e. Marcell.
torminoſis quid medeatur 212. c. 213. g. 228. g. Scrib. 327. e. 363. c. e. 364. h. 365. a. 366. h. 368. b. 370. d. 371. b. 372. g. 376. d. Marcell. torminoſis cibi qui vtiles 366. d. Marcell. torminoſis conueniens paſtillus 212. f. Scrib. torminoſis vina quæ vtilia 366. c. Marc. ad torminoſos viribus defectos 365. f. Marcell.
Torpedinis inter edulia qualitas, & in medicando facultas 373. g. Æg. 225. g. Or. 89. d. 96. c. 645. b. Aet. 196. a. Scr. è torped. cerati vires & confectio 494. c. 680. h. Ægin.
torpedinis marinæ vires 634. c. Æg.
Torpentibus membris quid faciendum 62. d. Celſ.
torpores vnde proueniant 15. c. Act.
ad Torſiones inteſtinorum in cholera 74. c. Aret. ad tortiones 333. h. 371. g. Marcell. ad tortiones ſubitas 369. g. 370. g, Marcell. ad tortiones vẽtris 337. h. Marcell.
torybethrum 425. e. Orib.
Toxeumata quid 645. b. Aet.
Toxicum quid 695. b. Aet. toxici etymologia, potíque ſigna & curatio 549. a. Ægin. 226. b. Scrib.
Τραχεῖα ἀρτηρία 103. f. Ruff.
Τράχηλος 103. f. 108. f. Ruff.
Τράχηλος in vulua quid 109. c. Ruff.
Trachoma quid & quomodo curandum 434. e. Ægin.
trachomaticum collyrium 281. c. Marcell.
Tractoria organa quæ ſint, & quẽ

vſum habeant 161. f. Orib. tractorii organi motus 168. c. Orib.
Trachuri 224.h.226.f.Or.
Tragacātha, eiúſque lacryma 218 c.446.a.Or. tragacanthæ electio 27.c.Orib. 98.h.Aet. tragacanthæ ſeu tragacanthi facultas 643.f.Æg. 510.c. 611.b. Or. 55.g.Aet. è tragacantha antidotum 267.b.Act. 382.g. 384. a. Myrepſ.
è Tragematis antidotus 431.h.448 f.Myr.
Tragus(herba)446.b.Or. tragi vires 643.h.Æg.
tragus panis 61. c. Orib. tragus cum lacte coquitur 79.f.Aet.
Tragii deſcriptio & vires 643. f. Æg. 446.b.Orib. tragii folia, fructus, & lacryma 510.e.Or.
Tragopogos(ſeu potius tragopogωn) 446.c.Or.
Tragoriganum 446. a. c. Orib. tragorigani vires 643. g. Ægin. 45.f.607.b.Or. tragorigani in purgando vires 648.f.Æg.
Τράγος in aure quid 102.f.Ruff.
Τράμις 105.a.108.g.Ruff.
Trāſeuntium tardè catalogus 245. c.589.c.Or.109.f.Aet.
Tranſpirantium ſuppreſſio in febribus putridis 200.c.Aet.
Tranſuerſariorum in organis vſus 163.a.Or.
Τράπεζα 103.c.Ruff. τράπεζα ἥπατος 108.e.Ruff.
Traſeæ emplaſtrum 228. a. 229.c. Scrib.
Τρίχων Nicolao quid 489.a.Myr.
Tremoris cauſæ & curatio 431. d. Æg. ad trementes ex incommodo 303.c. Marc. tremores in febribus quomodo curandi 236.c.Aet.
tremori manuum & capitis quid medeatur 57 d Aret. tremori neruorum in paralyſis morbo quidnam alienum 61.e.Celſ.
tremulis quid medeatur 127. a. Ruff. 365.d.418.a.e. 420.b. 425. e.471. b.472. b.484.f.Myr.210.c. Scr.325.f.401.c.Marc.
tremula oua qualis in nutrimento ſint materiæ 223.e. Orib. 86.h. Aet.
Trium fratrum emplaſtrum 753. a. Aet. è tribus ſantalis antidotus 405.b.Myr.
Tribuli vtriuſque deſcriptio 446. d.Or. tribuli vtriuſque facultas 643.g.Æg. 20.a.112.a. 510.f. 611.c.Or.55.g Aet.
Trichiaſis remedia 435.c.Æg.
Trichomanes eiúſq; facultas 406. c.510.f.Or. trichomanes aliàs adianton vel callitrichos 260. e.Marc.
Τρίχωσις quid 183.e.Act.
Trientis pondus 701.d.Ægin.842. Aet.
Trifolium 446. e.Or. trifolium Gallis viſumarus 256.f.Marc. trifolii vires 632.a. 639.c. 644.a. Æg.19.a.510.f. Orib. 41.d.56.a. Aet.
trifolii acuti vis & deſcriptio 220.c. Scrib.
Trigla piſcis 88.c.Aet.
Trigonis (piſcis) Latinè paſtinaca 306.c.Marc.
Trigonos paſtillus 662.f.Æg. 785. e.795. d. Myr. trigonos reſiccans & dolorem leuans 55. a. Orib.
Triophyllos antidotus 405. a. Myrepſ.
Triorcheos vires 515. d. 636. e. Ægin.
Triphonis emplaſtrum 222.f. 227. d.g.228.b.229.f.Scr.
Triphylli vires 632.a.639.e. 644.a. Æg.56.a.Aet.
Tripolium 446.e. Orib. tripolii vires 644.a.Ægin.510.f.Orib.
Tripſidium 435.h.Myr.
Triſpaſtum organum cur dictum 163. f.Or. triſpaſtum Apellidis ſeu Archimedis 182.f.Or.
Triſtitia cum longo timore & vigilia atræ bilis morbi indicium 25.b.Celſ. triſtitia deliquium parit 229.f. triſtitia ictericorū 531.e.Aet. triſtitia longa cum longo timore quid indicet 25.c. Celſ.
Triteſticularis herbæ vires 636.a. Ægin.
Tritici facultas 638. e. Ægin. 61.g. 506 g.608.c.Orib. 49.e. Aet. tritici inter alimenta vires 26. a. Act. tritici cocti & piſti qualitas & vires 369.h. Æg. tritici dulcor medius 2. a. Aet. tritici farina qua vi polleat 435. a. Or. triticum quod firmius 36 e.Celſ.
Trixago 52.d. aconito reſiſtit 643. b.Aet.
Trochanteres proceſſus 552.c.Or.
Trochiſcos 85.a.Celſ. trochiſcorum forma 249.d.Act.
Trochlearum in organis vſus 164. a.Or.
Troglodytes paſſer 373.d.Myr. troglodytæ paſſeris deſcriptio & vires 644. b. Ægin. 475. g. Aet.
troglodytica myrrha 98.g.Aet.
Trulla 552.d Myr.
Trychnon, vide Solanum.
Τρύβλιον 244. Marc. tryblii nota 691.g.Æg.
Trypheræ antidoti 404.c.e.h.407. d.Myr.
Tryx, vide Fæx.
Tuberū inter edulia qualitas 369. f Ægin.219 g.584.b. Orib.29.a. Act. tuberum medica facultas 511.a.Or.56.c. Aet. tuberis terræ vires 644.d.Æg.
Tuberibus medentia 206.d.Scr. ad tubera capitis 254.h.Marc.
tuberculum quid 189.d.Act. tuberculorum curatio 513.d. 518. d.519.c Æg.245.c.Act. tuberculis quid medeatur 321. d. e. 327.f.Act. 822. a. 826.c. Myr. tuberculis medetur, cyclaminus 37.f. malua ſylueſtris 17. e. Aet.
tuberculi in pene curatio 232. g. Act. tubercula in veſica quomodo maturanda 568 c. Aet. tubercula vteri miliaria 836. e. Aet.
ad tubi ſtrāgulationes crebras 309 e.Marc.
Tumentibus locis quid conferat 326.f. Act.
Tumorum ſpecies quomodo differant 743.d.744.745.Aet. tumores anginæ qui ſalutares qui pernicioſi 63. d. Aret. tumores varii in ſuperficie corporis quid indicent 91. g. Act. tumores ſuper vlcera ſubitò deſinentes, quid portendant 25. b. Celſ.
ad tumores 405. f. Marc. ad tumores cōpeſcendos 283. f.Mar. ad tumores diuerſos 409.b.412. c.Marc. tumores quid prohibeat 229.c. 230.a.d. Scrib. tumoribus cōueniunt nitroſa balnea 155.a.Aet.
ad tumores mēbrorum omnium 402.g.Marcell. tumoribus ex morbis balnea quæ vtilia 359.f. Ægin.
tumorum adipoſorum medelæ 745 b.Aet. tumorum canceratorum cauſæ & curatio 724.d.Aet. tumorum crudorū curatio 603. d.Aet. tumor durus circa neruum non præciſum quid portendat 101.g. Celſ. tumores duri poſt inflammationes quomodo curandi 603.b.Aet. ad tumores excreſcentes 766. h. Myrepſ. ad tumores faciei 323.c.Marcell. tumoribus faciei in elephantiaſi quæ illinenda 96.c.Aret. tumores hypoſarca pulſandi veſicis inflatis 58.b.Celſ. tumoribus induratis quomodo medendum 739. d.740. Aet. tumores laxi qui, eorúmque curatio 737 a.b. Aet. tumoris laxi cauſa & cura tio 516.b.496.d. Ægin.245.f. 320. f.Act. tumores laxos diſcutit iſatis 28.g.Aet. ad tumores laxos aquæ inter cutem 377.b. Orib. tumor magnus ſine dolore, & ſiccus ſine vllo periculo eſt 118.c.Celſ. tumores molles in oculis & inflationes quomodo differant 183.a.Act. tumor mollis & laxus qui 189 a. Act. tumorum præter naturam, vlcerúmque dignotio & curatio 188 g.244 f.Act. tumores præternaturales butyrum non diſcutit 80.h.Aet. tumores pultacei humoris quomodo curandi 743 h. Aet.
Tunicæ capitis 106.b.Ruff. tunicæ oculi 102.b.107.c.Ruff.299.b. Aet. tunica rubicunda in teſticulis quid ſit 576 d.Ægin. tunicæ rubicundæ & ſupergenitæ affectionum dignotio & curatio 576.d Ægin. tunicæ rubicundæ & ſupergenitæ affectionum dignotio & curatio 576.f. Ægin. tunicarum ventriculi vſus 536.f. Orib. tunicæ vteri 779.f. Orib.
Turdorum caro qualis 371.e. Æg. 222.g.224.b. Or. 86.c.Aet.
turdi piſcis in alimento qualitas & facultas 226.a. Orib.88.e.473 g. Aet.
Turgere humores quando dicātur 320 g.Or.
Turneſium 540.g.Myr.
Turricolarum auium caro qualis in nutrimento ſit materiæ 60.a. 222.g Orib.
Turturis caro qualis 371.f.Ægin. 222.g.Orib.86.c.Aet.
turtur marinus piſcis 627.b.Aet.
Turundi ad ſoluendum ventrem 384.a.Marcell.
Tuſſilago 413.c.Or.383.b.Myrepſ. tuſſilaginis vires 616.f.Ægin.
Tuſſis auribus ſpecillo aliove inſtrumento foſſis cur oboriatur 758.c.Caſſ. tuſſis frequens in quibus ſanguinem extundat 70. b.Celſ. tuſſis in hydrope ſpem tollit 28.c.Celſ. tuſſi lapides eiecti 447.g.451.e.Ægin.
tuſſi omni quid commune 157.h. Actuar. tuſſis ſymptoma cōmune thoracis affectuum 158. e.Act. tuſſis ſpecierum internotio & curat. 301.a.&c.Tr. tuſſis duplex, eiúſq; curatio 69.e.Celſ. tuſſis cauſæ & curatio 448.f.Æg. 658.a. Orib. 411.c.Aet. tuſſim aquæ quæ generent 359. a. Æg. à tuſſi quid præſeruet 336.a. Marc. tuſſi tuſſiētibúſq; qd medeatur 253.g. 263.b.f.264. f.266. e. 266. e.267. a.269.d.Act. 353.a. 358.c.g.361.f.369.d.379.g.380.d. h.381.h.382.d 384.b.386.f.387.a. 389.h.394.b.c.f. 396. g. 397. g.h. 398.a.b.e.403.f.408.g.409.a. 411. d. 412. c. g. 416.h.417. e.h.421.e. 422.f.h.425 g.426.f.428.f. 430.d. 433.c.435.h.446.g.453.a.c.464.f. h.465c.485.a.516.h.Myr tuſſi medicamenta quæ conueniant 201 g. 204.f. Tr.478.d.Or.411. 412. 413 Aet.493.a.Myr.213.g.Scr.299.d. 309.d.310.c.311. e. f. 312.c.313.a. c.f.316.b.329. b g. 337.c.e. 385.g. Marc. tuſſi tuſſiētibúſque medetur, bugloſſum 14.g. centaurea magna 32.b.ſtyrax 53.b. Aet.
tuſſi aſſiduæ accommodus paſtillus ſuffumigabilis 449.e. Æg. ad tuſſim aridam 207. f. 208. f. 209.a.Scr.310.f.h.311.b.Marc. tuſſis calidæ, frigidæ, & ſiccæ cauſæ 447.f. Æg. tuſſi calidæ & ſiccæ quid medeatur 267. c. Act. tuſſis in coxarum doloribus quibus potionib' ſedanda 177.c. Celſ. ad tuſſim diuturnam 412.g.Aet. tuſſis diuturnæ concoctorium 449.d.Æg. tuſſi febrientiū quomodo medēdum 411.e. a.Æg. tuſſi cum fluore quid medeatur 207.f.Scr. ad tuſſim glutinoſam 311. b. Marcell. tuſſis grauediníſque pueri curatio 348.f.Ægin. 76.e. Or.177.b. Aet. tuſſis grauioris curatio 453.f.Æg. tuſſi graui quid medeatur 312.d.Marc. tuſſis imaginaria 411. d Aet. tuſſi inueteratæ quid conueniat 601.f.Or. ad tuſſim moleſtam 311.b.e 312.b.f.Marc. ad tuſſim nimiam 313.b.f.Marcell. ad tuſſim nocturnā 311. e. 312. d.Mar. ad tuſſim obſtinatam 311.c.Marc. ad tuſſim ex perfrictione 311.c.Marcell. tuſſis puerorum curatio 348.f. Ægin. 76.e.Orib.177.b.Aet. ad tuſſes purulentas 312.f.314.g. Marcell. ad tuſſim recentem 257.g.Act. ad tuſſim ex ſaliua reſaliēte 313. d.Marcell. ad tuſſi ſanguinem reiectantes 301.g.Marc. tuſſis ſicca cui affectioni propria 454.a Ægin. tuſſis ſiccæ remedia 413 b. Aet.338.a. Marc. ad tuſſim ſtomachi lateriſque cum dolore coniunctam 313.a. Marc tuſſi veteri quid medeatur 127.c.Ruff. 64. c. Aet. 257.g. 265.h.Act.205. g.207.g. Scrib. 303.c.310. 312.f. 313.b.d.314.b.317.a.342.c. Marcell.
Tuſſicula febris principium oſtendit 192.a.Aet. tuſſiculis è pectoris perfrictionib' enatis quid medeatur 324.f.Act.
ad tuſſiculoſos 267.d.Act.
tuſſiculare Zulapiū præſtās 253.

ad Tuſſicos 327.e.Marc. ad tuſſicos ſolitaneos 333.h.Marc.
Tyloſis quid, & quomodo curanda 434.f.Æg.
Tympanias, ſeu tympanites, hydrops vnde dictus, eiúſque notæ, cauſæ & curatio 471.d.516.e.Æg.143.b.Or.534.f.Aet.164.g.230.d.Act.56.g.Celſ.36.d.g.Aret.
Tympanorũ in organis vſus 164.c.Or.
Typha 446.g.Orib. typhæ inter alimenta corporis qualitas & facultas 209.h.Or. typhæ vſus 402.ß.g.Æg. è typha panes qualem materiem corpori ingerant 105.h.Aet.
Τυφλὰ foramina 106.g.Ruff.
Typhlinidia 231.g.Or.
ad Typos quotidianos & quartanos 766.b.Myr.
Tyrannicis moribus præditi qui 183.g.Aet.
Tyros, vide Caſeus.
Tyrrhenicum emplaſtrũ quomodo conficiatur 764.e.Aet.
Tyrus vrbs 134.e.Aet.
Tyrii emplaſtri præparatio 750.f.Aet.

V

Vacuationes quomodo faciẽdæ in corpore ſano 677.g.Or.
Vacuatio per rectitudinem 193.c.Act.
Vagis febribus cibus quando detur 45.g.Celſ.
Valẽtis medicamentũ 310.f.Marc.
Valentiſſimum nutrimẽtum quid 36.g.Celſ.
Valetudo aduerſa vnde 6.b.Celſ. valetudo bona bonis motib' cõtingit 5.g.Celſ. valetudinis cõſeruatiuum 262.h.263.c.Act. valetudinis tuendæ curam gerentibus quid potiſſ. ſpectandum 582.f.Orib. valetudinis tuendæ ratio Antiocho ab Hippocrate præſcripta 244.Marc.
Vaporum ratio 6.b.Aet. vapores ſpiritui cerebri familiares 463.f.Orib. vapores ſurſum tendentes quomodo prohibeantur 150.a.Tr.
vaporatoria fomenta 118.f.Aet.
Vapulantibus quid conducat 320.a.Act.
Varietas alimentorum fugienda 104.c.Aet.
Varices quid 578.c.586.g.Ægin. varicum curatio 166.c.Celſ. varices ne naſcãtur 397.b.Marc. varicibus quid medeatur 400.a.b.e.f.401.a.Marcell. varicibus medentur aluminoſa balnea 155.b.Aet. varicum ſectio 586.f.Ægin. ad varices ſiccandos quid valeat 397.b.Marc.
varices palpebrarum quõ curandi 334.b.Aet. ad varices qui ſuffunduntur & claudi non queũt 400.g.Marc. varicum ventris curatio 153.d.Celſ.
varicoſæ herniæ ſigna & curatio 578.c.Æg. varicoſa membrana 107.b.Ruff. varicoſa vaſcula 108.g.118.g.Ruff.
Vari quid, & quomodo curandi 444.a.Æg.128.b.652.a.Or.372.b.Aet.185.h.241.b.311.c.Act.117.f.Celſ. vari in ætatis vigore cur oboriãtur, & cur ἀκμαὶ dicti 760.c.Caſſ. varis quid medeatur 79.d.369.g.Aet.819.d.Myrepſ.
varis faciei quõ medendum 372.c.Aet. varuli oculorũ quid 278.a.Mar. varulis oculorum quid medeatur 279.d.Marc.
Vaſorum dilatatio quõ fiat & curetur 746.a.Aet. vaſorum exſectio & vſtio 552.f.Æg. vaſa ſecanda in corporis partibus quænam ſint 310.g.Or. vaſorum ſectio in curatione oculorum 338.a.Aet. vaſorum tumeſcentia ſexus concepti dinotionem indicant 782.d.Aet.
vaſorum ora quæ res aperiant 23.g.616.e.Or.102.d.Aet.
vaſorum dextrorum tumor maſculum fœtum portẽdit 782.g.Aet. vaſa ſeminaria quid ſint 576.d.Æg. vaſorum ſeminariorum affectio 474.g.Aet. vaſorũ vrinariorum vitia, eorúmque curatio 165.f.231.h.Act.
Vaticinari quibus morbis propriũ 11.g.12.d.Aret.
Vber 104.e.Ruff. vberib. inflammatis quid proſit 603.f.606.c.Orib.
vbera nutricis qualia eſſe debeant 264.c.Aet.
Vectium in organis vſus 163.g.Or.
Vectus toto die, quid facere debeat 13.g.Celſ.
Vehementi malo niſi æquè vehemens auxilium nõ ſuccurrit 32.c.Cel. vehementiſſimos capitis dolores è qualitatib. efficientibus proficiſci: & quæ medela adhibenda 137.f.Tr. vehemẽs pulſus ſignum quale 195.a.Aet.
Vehiculum magnum antidotus 426.c.Myr.
Vellicantia medicamenta 420.g.Ægin.
vellicatorius ſuccus 110.g.Ruff.
Velonæ piſces qualis in nutrimento ſint materiæ 226.f.Or.
Venæ 119.c.Ruff. vena quid ſit 845.b.Phil. venis arteriæ nervique quõ ſubiiciantur 194.b.Act. vena arteriis iuncta eſt 31.d.Celſ. venæ arteriæ præciſæ capita comprimunt, nec ſanguinem emittunt 31.e.Celſ.
venarum nomina 109.d.Ruff. venarum origo & fons 845.c.Philar. venarum perſultatio vnde 716.f.Aet. venarum pulſus fallaces 46.g.Celſ. venæ radicatio iecur 77.a.Aret.
venarum apparitio in omnibus eadem non eſt & cur 193.e.Act. venarum dilatationi in ſanguinis reiectionibus quomodo medendum 70.a.Aret. venarum diuiſioni, eroſioni, & rarefactioni vt medendum 69.g.Aret. venas eleuatas & incuruas ex membris fluxione infeſtatis veluti in varicibus auferre oportere 593.e.Aet. venæ eroſæ cauſæ 9.f.Aret. venarum eroſio curatu difficilis 10.a.Aret. venarum eroſionibus quæ adhibenda 70.b.Aret. venæ excindendæ quæ ſint 593.e.Aet. venarum motus vehemens ſupra vlcera, ſanguinis profluuium indicat 25.h.Celſ. venarum rarefactionis ſymptomata 9.g.Ar. venarum repletio quàm mala ſit, & quomodo ei occurrendum 354.e.Ægin. venæ ruptionis cauſæ 9.f.Aret. venæ ſanguinem fundentis curatio 527.d.Ægin. venæ vulneratio 194.b.Act.
venarum apertio 419.b.Aet. venas aperit oleum amaracinum 22.b.Aet. venas quid purget 336.f.Marcell. venarum ruptorium, frigidum 451.a.Æg.
ad venarum capita ſanguinem fundentia vincienda vtilis laqueus 157.c.Or. venarum humores vrina indicat 36.d.Act. venarum ora ſanguinem fundere ſolita ſi ſupprimantur, quid portẽdant 25.b.Celſ. ad venarũ ora ſanguinem fundentia paſtillus 92.b.Celſ.
venam ſecantibus quæ ſpectanda 363.e.Orib.192.h.193.a.Act. venæ ſecandæ quæ, quando, & cur 193.d.Act.120.d.Aet. venæ ſecandæ quibus ſint 193.a.Act. vena ſecanda quando ſit, qua magnitudine, quáque forma 10.b.313.a.Orib.121.a.e.Aet.192.f.Act. vena ſecanda quomodo ſit 312.g.Orib.120.g.175.c.Aet. venæ ſecandæ ratio 565.h.Æg. venæ ſecandæ tempus 10.b.Orib.121.e.Aet.192.f.Act. venæ ſecandæ in ſingulis temporibus ratio 311.e.Or.
venæ ſectio an ſolûm in plenitudine inſtituenda ſit 8.e.Orib. venæ ſectione affectiones quæ indigeant 303.e.Orib. venæ ſectio quando magnopere conferat 18.e.Or. venæ ſectio quibus maximè auxilietur 119.e.Aet. venæ ſectio pericula coniuncta quanam habeat 120.a.Aet. venæ ſectioni cautio quæ adhibenda 193.g.Actuar. venæ ſectio quando & cur animi deliquium inducat 566.g.Æg.
venæ ſectionis error 120.e.Aet. venæ ſectionis magnitudo 121.a.Aet. venæ ſectionis tempus 192.f.Actuar. venæ ſectionis tempus incommodum quod 192.g.Actuar. venæ ſectio cur vtilis 119.e.Aet.
venam in anno ſæpe incidere, cur incommodum 10.e.Orib. vena in æquinoctio autumnali non ſecanda 152.c.Aet. venæ ſectio in coxendicum dolore quantum poſſit 580.a.Aet. venæ ſectio in febribus 206.d.Aet. venam interdum de nocte incidendam eſſe 9.b.Orib. vena in oculorum doloribus quomodo ſecanda 302.e.Aet. vena reuulſionis cauſa quomodo ſecanda 308.c.Or.
venæ ſectionem qui non admittunt quomodo curandi 595.h.Aet.
venæ animalis percuſſio 207.a.Scrib. vena annularem digitum attingens quando ſecanda 194.c.Act. vena annularis liene affecto ſecanda 308.c.Orib. vena arterioſa 533.e.Oribaſ. vena caua 82.a.Actuar. vena caua & venæ cauæ quæ 169.e.d.Ruff. venarum colli ſectio 194.e.Actuar. venæ concauæ deſcriptio & ſymptomata 14.g.Aret. venarum cruris ſectio quibus affectionibus ſuccurrat 310.d.Oribaſ. vena cubiti humeraria, eiúſque ſectio 193.d.f.Actuar. venæ cubiti & humerariæ conſideratio 193.d.Act. venarum cubiti propago & finis 194.c.Act. venarum cubiti ſitus 566.d.Æg. vena cubiti ſecanda quãdo 419.c.566.d.Æg. vena cubiti humeralis 193.d.Act. venæ cubiti inferioris ſectio 193.g.Act. venam cubiti infernam non eſſe ſecandam 9.g.Orib. venæ frõtis ſectio 310.g.Orib.194.e.Act. vena frontis quando ſecanda in phrenitide 146.h.Trall.419.c.567.d.Æginet. venarum gingiuarum ſectio 194.d.Actuar. venæ humerariæ cohærẽtia 193.g.Actuar. venæ humerariæ propago & finis 194.c.Actuar. venæ humerariæ ſectioni cautio quæ adhibenda 193.g.Act. vena humeraria non apparente quæ ſecanda ſit 194.c.Actuar. vena humerariæ vicina quando tundenda 193.e.Actuar. venæ interiores ad quid ſecandæ 120.e.Aet. venarum labiorum ſectio 194.d.Actuar. venarum linguæ ſectio 194.d.Actuar. venarum prope malleolos & poplitẽ ſectionis vtilitas 9.h.Or. venæ magnæ ſitus 14.g.Aret. vena magna quando ſecanda 408.e.Ægin. vena media 193.d.Actuar. venarum oculi anguli magni ſectio 194.d.Actuar. venarum pedis ſectio 194.e.Actuar. venæ pollicis ſectio 194.c.Actuar. venarum popliti vicinarum ſectio 9.h.Orib. venarum ſecundarum fiſſuræ modus & quantitas 121.a.Aet.
venoſarum partium inflammatarum pulſus 149.a.Actuar. venoſus ventriculus 107.g.Ruff.
Venenorum maxima pars frigore interimit 105.h.Celſ. venena noxia magis quæ 648.f.Aet. venenis & iis quæ virus iaculantur quomodo reſiſtendum 638.e.Oribaſ. veneni curatio communis 639.d.Aet. veneni exuctio 616.ß.g.Aet.105.f.Celſ. venenis mederi quid valeat 261.f.263.b.279.e.Actuar.360.b.361.f.410.c.417.f.418.e.419.b.421.f.425.c.e.436.d.Myrepſ.
venena arcet ſulphur 72.c.Aet. venenis contrarium ſputum hominis 82.b.Aet. venenis reſiſtit nucleus 31.c.Aet. veneni cõmunia remedia 639.d.Aet. venenis quibuſlibet quid medeatur 336.a.364.c.Marcell. à venenis præſeruantia 543.e.Ægin.
venenis aſſumptis non tam facilè ſuccurri quàm illatis 106.g.Cel. venenis aſſumptis quid expediat 106.h.Celſ. venenum ſumptũ quomodo cognoſcatur 639.b.Aet. veneni ſumpti communis curatio 544.a.Æginet. ad veneni hauſtum 338.a.Marcell.
venenis compoſitis quales anti-

doti conueniant 543.d.Ægin. venenis familiarib⁹ quæ curatio adhibenda 552.a.Ægin. venenis lethalibus accommoda antidotus 221.c. Scrib. venena ſerpentium, vulnere, non guſtu nocere 105.e. Celſ. venenorum ſimplicium enumeratio 544.g. Æg. venenis venatoriis Gallos præcipuè vti 105.e.Celſ.

venena iaculantibus quæ præſeruatio communiter adhibenda 535.a.Æg. à venenis orta dyſenteria quomodo curãda 501.b.Aet.

venenata pro mortuis latitant hyeme 802.β.f.Aet. venenatas beſtias fugantia 615.β.g.Aet. venenatæ beſtiæ quomodo perimantur 615.β.f.616.e.Aet. à venenatis beſtiis punctis medetur agaricum 8.a.Aet. venenato ictui aut morſui quæ medela adhibenda 535.d.Æg. venenatis ictibus quid ſubueniat 261.f.264.c.269.e.330.b.d.333.c.Act. venenatis morſibus quid medeatur 65.c.625.f.Aet. 750.f.Myrepſ. venenatas plagas ſanat elaphoboſcon 24.g.Aet. ad venenatricem vim accedunt fungi 44.a.Aet.

venenoſorum ex genere, eſſe purgatoria 197.d.Act.

Venetus color 856.a.Th. 47.d.65.d.Act.

Venter 104.g.108.b.Ruff.546.f.Orib. venter oblõgus cur ſit 39.f.Aret.

ventris intemperierum dignotiones 182.e.Aet. ventris intemperies acquiſititiæ octo 464.g.Aet. ventris munus 81.e.Act.

ventris calidioris notæ 182.f.Aet. ventris humidioris notæ 182.g.Aet.

ventris interioris partes 108.b.Ruff. venter ſuperior 117.g.Ruff.

ventris affectionum præſagia & præſeruationes 376.b.Ægin. ventris affecti vrinæ quales 131.e.Act. ventris affectuum dignotio & curatio 456.c.Ægin. 158.h.224.h.Act. ventris affectionibus cũ profluuio quid proſit 596.g.595.f.592.e.598.c.606.h.Orib. ventris morbum quæ indicia prodant 445.d.Aet. ventris morbi quomodo differant à naturalibus 182.h.Aet.

ventris adſtrictioni quid conferat 420.f.442.c.Myrepſ. venter citatus quomodo ſiſtatur 143.f.Trall. ventris debilitati quid ſuccurrat 595.f.Orib. ventri diſrupto quomodo ſuccurrendum 671.b.Orib. ad ventris dolorem 228.g.Scrib.329.a.f.364.a.371.d.375.a.g.Marcell. ventris dolori diutino quid medeatur 212.c.Scrib. ventris duritiei quid ſubueniat 236.b.Scrib.340.e.383.a.Marcell. ad ventris epiphoras 369.c.Marcell. ventris excretionibus quæ præter naturam fiunt, quo modo ſuccurrendum 139.c.Orib. ventris fluxus non omnis cœliaca affectio 485.h.Aet. ventris fluxui quid medeatur 373.c.Ægin.15.e.46.b.87.a.Aet.251.a.254.c.329.b.Act.48.c.Celſ.366.g.368.a.Marc. ventris fluori potio conueniens 79.a.Celſ. venter frigidus non probè lac acidum concoquit 79.g.Aet. ventris imbecillis curatio octuplex 483.f.Aet. ad ventris incontinentiam 369.d.f.371.a.Marcell. ventris inflammationi prodeſt maſtiche 42.a.Aet. ventris inflatio curanda quomodo ſit 458.e.Ægin. ad ventris moleſtias 408.h.Marcell. ad ventris morſum 328.c.Marcell. vẽtris profluuium in febri quomodo curandum 317.h.Tr. ventris profluuio quid medeatur 592.e.595.f.598.c.606.h.Orib.5.c.Aet.369.d.370.a.371.a.Marcell. ad ventris roſus 374.a.Marcell. ad ventris ſolutionem 387.a.Marcell. ventrem ſolutum vomitus comprimit, compreſſum ſoluit 15.c.Celſ. ad ventris ſtricturas ſoluendas 382.e.385.c.Marcell. ventris ſuppreſſio quæ mala generet 148.a.Aet. ad ventris ſuppreſſionem 385.b.Marc. ad ventris tumorẽ 340.d.Marc. vẽtris vlceribus quomodo medendum 458.b.Æg.

ventri cõmoda aqua puteana 152.h.Aet. venter delectatur blandis 237.d.Aet. ad ventrem eliciendum quid valeat 385.b.Marcell. ventrem facilem vt reddas 385.c.h.Marcell. ventrem irritantia 470.f.Ægin. ventri laxando quæ adhiberi queant 342.h.383.c.384.a.386.a.Marcell.600.f.Orib. ventri molliendo quid valeat 250.f.Act.381.g.Marcell. ventrem mouere quid poſſit 56.f.Aet.329.d.Marcell. ad ventrẽ mouendum ſine moleſtia 386.f.Marcell. venter mouendus in tertiana quomodo ſit 401.α.g.Ægin. ventrem purgandum per inferiora, ſoluere: per ſuperiora, comprimere oportet 54.h.Celſ. vẽtrem purgantia 381.h.383.b.d.Marc. ventris purgatorium lene 338.f.Marcell. ventrem purgat mercurialis 40.h.Aet. venter purgatus cur non excernat 137.h.Aet. vẽtris purgatione releuato corpore vt ſalubriter viuas 386.g.Marc. ventrem releuans medicamentum 317.c.Mar. ventrem refrigerantia 530.a.Aet. ventrem ſiſtendum ſtatim non eſſe 248.e.Trall. ventrem ſoluentia 382.g.383.f.384.a.d.e.g.385.b.388.g.Marcell. ventrem ſoluentia ex Diocle 359.c.Or. ad ventrem ſoluendum facilè & ſine periculo 387.c.Marc. ventrem ſoluit mel 42.d.Aet. ad ventrem ſtringendum 372.a.Marcell. ventrem ſubducentia 357.b.Ægin.56.e.Orib.119.b.Aet. ventrem ſubducere leniter quid poſſit 125.d.Ruff. ventri ſubducendo valet lac 77.a.Aet. ventrẽ ſubducentia medicamenta quando rectè adhibeantur 23.e.Celſ. ventrem ſupprimit meſpilum 42.h.Aet. ventris ſuendi modus 572.b.Æg.

ventres volucrium qualis inter edulia ſint materiæ 86.f.Aet. ventris gallinæ, mergi, muſtelæ ac palumbis, vires 626.g.Ægin.

Ventriculus 108.b.Ruff. ventriculus aliàs aqualiculus 297.a.Marcell. ventriculi gulæque differentia 118.a.Ruff. ventriculus ex quibus conſtet, & eius ſitus 63.g.Celſ. ventriculi ratio 536.b. figura 136.e. tunicæ ibid.Oribaſ. ventriculi ſitus 118.a.Ruff. ventriculi temperamenti notæ 364.a.Ægin.85.h.Oribaſ. ventriculi ventriſque bene valentis ſigna 159.Actuar.

ventriculum afficientia quibus ſignis cognoſcantur 143.e.176.g.Act. ventriculi affectuum ſigna 161.f.Act. ventriculi affecti ſymptomata 43.c.Aret. ventriculi digerendorum ciborum impotentis curatio 94.a.Aret. ad ventriculi dolorem 257.h.265.d.Act.374.b.Marcell. ventriculi flatus vnde 159.c.Act. ventriculi flatus quomodo diſcutiendi 661.c.Orib. ventriculi frigida intemperies quomodo curanda 221.a.Trall. ventriculi humiditas vitioſa quomodo tollenda 660.b.Orib. ad ventriculi imbecillitatem 253.e.258.a.Act. ventriculi incendio quid medeatur 153.e.Act. ventriculi inflationi quid ſuccurrat 258.a.Act. ventriculi morſus cauſa 159.c.Act. ventriculi morſibus quid medeatur 205.h.206.b.209.e.Actuar. ad ventriculum peruerſatum 374.b.Marcell. ventriculi reſtigerationi qd ſubueniat 255.h.263.a.264.b.Actuar. ventriculi ſiccæ intemperiei curatio 88.b Orib. ventriculi ſuccis frigidis quid medeatur 323.g.Actuar. ventriculi vulnerati ſigna 98.d Celſ.

ventriculum roborantia 254.a.255 f.Actuar. ventriculi humorum dignotio 22.a.Actuar. ad ventriculi humores craſſos 127.c.Ruff.

ventriculi os 104.f.Ruff.546.f.Or. ventriculi os quibus ab ortu anguſtius redditum eſt vnde cognoſcatur 323.f.Orib. ventriculi os morſibus infeſtatum in prægnantibus quomodo curandum 347.a.Æginet. ventriculi 107.g.Ruff. ventriculi cerebri 107.b.Ruff. ventriculi cerebri anteriores duo 522.e. eorúmque vſus, ibid.Or. ventriculus vnus in cerebello 523.a.eiúſque vſus Ibid.Orib.

ventricularis morbi cauſa 43.d.Aret. ventricularis morbi difficultas & circuitus 43.g.Aret. ventriculari morbo qui magis obnoxii & quando 43.g.Aret.

ventriculi inter edulia qualitas & facultas 372.d.Ægin.243.a.Or. ventriculus ſtruthiocameli 223.d.Orib.

Ventus quid 368.a.Orib. ventus & imber cur ſimul aliquando veniant 151.a.Aet. venti pluuiam quomodo generent 151.b Aet. ventorum differentia 367 c.368.a.Orib.150.f.Aet. ventorum diuiſio generalis Ib.Or. ventorum generatio 150.f.Aet. ventorum numerus 150.f.Aet. ventorum ſpiratio vnde 151.g.Aet. venti ſalubres qui, qui nõ 18.f.Celſ. venti ſpurii qui 150 g.Aet. venti vniuerſales & locorum proprii 368.a.Orib. à ventis quæ faciem præſeruent 366.a.Aet. ventos quid eiiciat 336.e.Marcell.

Veneris cõmoda 355.b.Æg.9.h.580 h.Or. veneris debitæ & moderatæ commoda 300.g.Orib. veneri immodicæ vt medendũ 355.h.Ægin.80.e.Orib. venere immoderatè vtentes quomodo cũfortandi 82.d.Or. veneris incõmoda quõ auertẽda 580.h.Or. veneri inidonei qui, & quõ ſanandi 577.c.Aet. veneri impeditæ quomodo medendum 355.g.Ægin. ad venerem inutiles mares quid excitet 395.e.Marcell. venus in iuuenibus quomodo retundenda 349.g.Ægin. ad venerea inhabilem quomodo facias 396.d.e.Marc.

venus noxia quibus 366.c.e.Ægin.300.b.Or. venus dolore neruorum laborantibus inimica 17 d.Celſ. venere in neruorum tremore vſis quid faciendum 63.a.Celſ. venus podagricos lædit 151.e.Aet. ad venerem natura qui propenſiores 118.b.Aet. veneri indulgendum quãdo 8.d.Oribaſ. venus innoxia quibus ſit 366.e.Ægin.300.b.Orib. venere quibus vtendum 355.d.Ægin. veneris vſum ex Epicuri ſententia ſalubrem nõ eſſe: & quomodo ſalubris vel noxius ſit 300.a.Orib. veneris vſui qui magis minúſve obnoxii 365.e.Ægin. veneris vſus quid animo potiſſimum præſtet 8.a.Orib. veneris vſu melancholicum ſanatum fuiſſe 22.e.Aret. veneris vſui præcauenda incommoda quæ ſint 355.e.Ægin. veneris vſus tutior quãdo 15.e Celſ. veneris vſui victus qui conueniat 355.d.Ægin.301.f.Orib. veneris vſum alimenti exhuberantiam exigere 301.e.Orib. veneris vſus quibus corporis partibus noxius 580.g.Orib. venere vſuris cauenda quæ 8.a.Orib. veneris vſui tempus quodnam idoneũ 581.a.Orib. venereis vti non valentibus quomodo ſuccurrendum 79.d.Orib. venere vti vt poſſis quum libuerit 393.g.396.f.Marcell. veneris vſui aptæ herbæ quæ 395.f.Marcell. veneris vſu quando melius abſtineatur 15.g.Celſ.118.d.Aet. venere non vtentibus vterus minimus 779.b.Aet. à veneris vſu pueri arcẽdi quare 169.c.Aet. veneris vſu nutricibus abſtinendum 151.h.Trallian.

venerem conciliantia 393.f.395.d.396.d.f.Marcell. venerem excitantia & priapum tendentia 369.a.Ægin.668.d.Orib.103.e.Aet. venerem excitantia

antidota 369.d.370.f.374.d.375.h.381.d.382.a. Myrepſ. venerem ſtimulans medicamentum 266.g.Act. venerem extimulandi vim habent, bulbus 595.g.Orib. 14.g. Aet. coſtus 35.d.Aet. daucus 597.c. Orib. mentha 26.f. Aet. ſatyrion 609.a. Orib. 51.b. Aet. teſticulus canis 45.a. Aet. nuclei pinei 168.g. Aet. vrticæ ſemen 592.g. Oribaſ. 8.f. Aet. venerem cohibentia 668.e. Or. 103.f. Aet. veneri quæ contraria 8.b. Orib. venerem impedit orchis 46.a. plumbũ 73.g. ruta 47.e. Aet. venerem reſpuentes qui 489.c. Æg.

venerei qui 184.f. Aet.

Veneris herba 46.g. Aet. veneris vmbilicus 483.g. Or.

Venus emplaſtrum, quomodo præparetur 763.a. Aet.

Ver quomodo corpus afficiat 376.f. Ægin. ver ſaluberrimum eſſe 18.e. Celſ. veris morbi 19.a. Celſ. vere victus quomodo inſtituendus 359.h.376.g. Ægin. 579.b. Or. 15.e. Celſ.

vernum æquinoctium 151.g. Aet. vernas & hyemales aquas, autumnalibus atque æſtiuis meliores eſſe 260.h. Orib. vernum lac quale 76.g. Aet. verno tempore pulſus quales ſint 846.b. Phil.

verno tempore quínam venæ ſectionem poſtulent 304.e. Or. vernum tempus ad venerem aptum 118.b. Aet. vernum tempus veratro aptiſſimum 139 g. Aet.

Veratrum facere quid poſſit 139.e. Aet. veratri vtriuſque vires 620.c. Ægin. 25.b. Aet. veratri probati notæ 139.h. Aet.

veratri exhibitionis differentiæ 140.c. Aet. veratri exhibendi modi plures 84.f. Aret. veratri exhibẽdi tempore quæ præparare oporteat 141.a. Aet. veratri præparatio 423.h. Ægin. veratri ſumendi modus 653.e. Ægin. veratro ſumpto quid medelæ in ægroto reſtet 141.b. Aet. veratro ſumpto multos nihil vomere, tamen purgari 139.e. Aet. veratri vſus quibus conueniat 647.h. Ægin. 139.f. Aet. veratri vſus quos lædat 139.d. Aet.

veratri cremor 140.d. Aet. veratri decoctum 140.e. Aet. veratri ramenta, item de contuſo & cribrato 140.f. Aet.

veratri ſumpti ſymptomatis exitialibus quomodo medendum 287.g. Act. 647.b. Aet.

veratrum album 22.e. Orib. 166.d. Trall. veratri albi in purgando vires 273.e. Act. 383.e. Marcell. veratrum album quo tempore & quomodo rectè detur 33.d. Celſ. veratri albi vomitorii præparatio 139.b. Aet. veratri albi ſumpti ſymptomatis lethalibus quo modo medendum 550.g. Ægin. veratrum Anticyræum proximè ad ſenecionis herbæ formam accedere 325.c. Orib. veratri Anticyrici vires 639.h. Ægin. veratrum nigrum 364.g. Myrepſ. veratri nigri facultas 484.a. Orib. veratri nigri in purgando vires 648.a. Ægin. 271.f. Act. 382.h. Marcell. veratrum nigrum quib. conueniat 32.e. Celſ. 124.e. Aet. veratrum nigrum venenatum eſſe, & quomodo eius ſymptomatis lethalibus medẽdum 628.c. 647.b. Aet.

Verbaſci ſpecies & facultas 645.c. Æg. 437.g. 511.d. Or. 56.g. Aet.

Verbena 520.a. Myrepſ. verbena Græcis ἱερὰ βοτάνη 253.b. 348.c. Marc. verbena Græcis polygonos 288.b. Mar. verbenacæ vires 636.h. Æg. 46.g 272.a. Aet.

Veretrum quid 297.b. Marcell. veretra auctiora vt videantur 396.f. Marcell. ad veretri curam 394.c. Marcell. ad veretri vitia 301.f. 396.a. Marcell.

ad veretri carbunculos 395.b. 396.a. Marcell. ad veretri clauos 316.h. 396.e. Marcell. ad veretri dolorem 394.c.h. 395.a.c.g. Marcell. ad veretri epiphoras 395.c. Marcell. ad veretri myrmecias 395.c. Marc. ad veretra nigredinem ducentia 301.f. Marcell. ad veretri tumorem 233.d. Scrib. 393.d. 394.h. 395.a. Marcell. ad veretri vlcera 395.c.h. Marcell. ad veretri vlcera abalienata 293.e. Marc. ad veretri vlcera ſordida 293.a. Marc.

Veritas omnibus præponẽda 317.b. Trall.

Vermes vnde generentur 164.h. Act. vermes non gignunt amara 5.c. Aet.

vermes enecans medic. 329.e. Act.

vermes in auribus & cætera omnia quæ in aures ſunt ingreſſa, quomodo tollantur 649.g. Or. 289.e. Aet. vermes aurium quomodo protrahendi aut enecandi 127.e. Celſ. vermiculos in auribus quid interimat 601.e. Orib. ad vermiculos ciliorum 275.c.f. Marc. vermibus vlcerum medela quæ congruat 521.f. Ægin. 628.d. Orib. 713.b. Aet. 320.f. Act. ad vermes in vlceribus natos 42.c. Or.

vermes caprarum 157.e. Trall.

vermiũ terrenorũ vires 618.d. Æg

Veronica 427.c. Myr.

Verrucarum ſpecies & curatio 479 b. 508.d. 588.c. Ægin. 636.f. Or. verrucis quid medeatur 611.a. Or. 55.f. Aet. 232.d. Scrib. 324.c. 399.f. 400.f.g. Marc.

ad verrucas minores congeſtas tollendas 400.g. Marcell. verrucarum palpebræ curatio 557.d. Ægin. ad verrucas pedum 398.c.e.g. Marc. verruca penſilis, eiúſque curatio 188.e. 244.e. Act. verrucis pẽſilibus quid medeatur 320.a. 327.c. Act. 767.b. 771.e. Myr.

verrucaria herba Græcis heliotropium 324.c. Marc.

Vertebræ 105.d. Ruff. 547.a. Or. vertebrarum deſcriptio 121.a. Ruff. vertebræ ſpinæ 168.c. Celſ.

vertebrarũ in organis vſus 163.d. Or.

Vertex 101.f. Ruff. 545.c. Orib.

vertices in digitis quid 104.d. Ruff.

verticulorum ſpinæ fractorum curatio 597.c. Ægin. verticulorum ſpinæ luxatorum curatio 605.e. Æg.

Vertigo quid, quæque eius ſymptomata & cauſæ 20.d. Aret. vertiginis cauſæ 84.b. Aret. 422.e. Ægin. 159.d. Act. vertiginem circularis motus cur inuehat, non item rectus 759.c. Caſſ. vertigo ſanis interdum ex purgatione 122.g. Aet. vertiginis curatio 84.b. Aret. 422.e. Ægin. 121.g. Orib. 247.c. Aet. vertigini quid medeatur 83.f. 651.f. Aet. 257.g. Act. 338.d. Marcell. vertigini venæ ſectio quõ adhibenda 84.d. Aret.

ad Vertiginem capitis 256.c. Marc. vertigini oculorum ſubitæ vtile medicamentum 209.f. Scrib. vertigini tenebricoſæ quid medeatur 254.a. 270.d. 280.e. 282.e. 299.c. Act. 325.a. Marc.

vertiginoſorum exercitia 85.a. Ar. vertiginoſi qua geſtatione iuuentur 117.a. Aet. vertiginoſorum victus 84.h. 85.c. Aret. vertiginoſorum vrinæ quales 854.e. Theoph. vertiginoſis quid medeatur 355.d. 356 f. 365.d. 413.b. 417.g. 418.c. 426.d. Myr. 249.d 251.d. Marc.

Veruta ſectio 554.d. Æg.

Veſica 108.f. Ruff. 541.b. Or. veſicæ deſcriptio & ſitus 16.f. Ar. veſica in viris aliter ac in fœminis ſita 64.f. Celſ. veſicæ qualitas 41.d. Aret. veſicæ quomodo appendeat vterus 779.d. Aet. veſica duplex 64.e. Celſ. veſicæ collũ 105.a. Ruff. 266.g. Aet

veſicæ affectuum ſigna & curatio 122.e. Ruff. 376.d. Ægin. veſicæ affectæ vrinæ 79.a. 132.b. Actuar. veſicæ renúmque affectiones quomodo dignoſcendæ & curandæ 464.g. Æginet. veſicæ & renum affectionibus lapillóque quomodo medendũ 666.d. Or. veſicæ morbus acutus 567.c. Aet. veſicæ morborũ difficultas 40.g. Ar. veſicæ morbo laborãtes acutæ febres infeſtant 566.d. Aet. veſicæ morbis clyſteres idonei 353.g. Or. veſicæ malis quid medeatur 358.f. 360.a. 364.g. 369.g. 402.a. 418.d. Myr. veſicæ vitiis quid medeatur 257.e. Act. 303.c. 361.a. Marc.

veſicæ acutus morbus 567.c. Aet. veſicæ acutarum ægritudinum ſymptomata 16.e. Aret. veſicæ acutorum affectuum curatio 77.c. Aret. ad veſicæ abſceſſus medicamentum 144.f. Oribaſ. 265.b. Actuar. veſicæ calculus pueris frequens 549 d. 552.h. Aet. veſica calculoſa quomodo ſananda 598.f. Aet. veſicæ calculos atterit tecolithos 77.h. Aet. ad veſicæ cruciatus 352.b. Marcell. ad veſicæ difficultates 356.a. Marcel. veſicæ dolentis ſigna ſalubria 26.e. Celſ. veſicæ dolores quomodo curandi 571.c. Aet. veſicæ dolori quid medeatur 208.a.d. 212. 217.h. Scribon. 309.e. 310.d. 333.e. 342.c.e. 355.c. 356. 357.c. 358.f. 360.e. 361.a. d. Marcell. veſicæ doloribus potiones ex odoriferis, idoneæ ſunt 80.b. Celſ. ad veſicæ dolorem malagma Euticlei 87.g. Celſ. veſicæ dolori intolerabili quid expediat 80.c. Celſ. veſicæ dolor & vrinæ difficultas in febribus quomodo curanda 233.c. Aet. veſicæ exulceratæ ſigna 24.f. Celſ. veſicæ exulcerationibus quid medeatur 257.c. 258.b. Actuar. 217.h. 218.b. Scrib. 355.c. d. Marcell. veſicæ fluxio curanda quomodo 573.e. Aet. veſicam grumis quid liberet 266.b. Actuar. veſicæ imbecilles icterum morbum faciunt 531. veſicæ imbecillitati quid ſubueniat 266.g. Actuar. veſicæ inflammatæ ſigna 41.e. Aret. veſicæ inflãmatæ curatio 566.d. Aet. veſicæ lapidibus quomodo medendum 77.g. Aret. veſicæ lapides tollentia pharmaca 553.b. Aet. veſicæ lapidem cõfringit ophites 69.d Aet. veſicæ lapidem magnũ tolli non poſſe 40.g. Aret. veſicæ per paralyſin diſſolutæ ſymptomata & curatio 565.a. Aet. veſica cur pareſin patiatur 25.d. Aret. veſica puris defluxu infeſtata quæ mala patiatur 90.g. Aret. veſicæ puris defluxu infeſtatæ quomodo medendum 91.b. Aret. veſicæ reſolutæ quomodo ſubueniendum 60.c. Aret. 429.b. Ægin. 266.g. Aet. veſicæ ſanguinis effluxione periclitanti quomodo medendum 77.e. Aret. ad veſicam ſanguine fluentem 145.a. Orib. veſicæ ſcabioſæ curatio 284.f. Trallian. 145.d. Orib. 564.a. Aet. ad veſicæ ſcabiẽ 828.a. Myrepſ. 364.e. Marc. veſicæ tubercula quomodo diſſoluantur 568.c. Aet. ad veſicæ tumorem 217.h. 228.g. Scr. 355.c. Marcell. veſicæ vlceratæ curatio 466.e. Ægin. 146.b. Or. veſicæ vlcerationi medetur lac 77.c. Aet. vomitus 138 d. Aet. ad veſicæ vlcera cum inflammatione medicamentum 145.a. Orib. veſicæ vulneratæ ſigna 98.e. Celſ. veſicæ vulnus mortiferum 41.d. Aret. ad veſicæ vulnera 357.c. Marcell. ad veſicæ vulnera intrinſeca & vomicas 361.f. Marcell.

veſicæ infuſa quomodo & quando immittenda 467.b. 574.g. Ægin. veſicam muniri lactis potu 86.d. Aret. veſicam purgantia 146.d. Aet. veſicæ purgandæ quid valeat 93.e. Aet. 265 c. Actuar. 357.d. 358.h. 361.c. Marcell. ad veſicam releuandam 359.e. Marcell.

veſicis bubulis inflatis neruorum dolores pulſandi 62.g. Cel.

veſica fellea eiúſque actiones in concoctione 150.e. Actuar.

veſicis inflatis tumores in leucophlegmatia pulſandi 58.b. Celſ.

veſicæ palpebræ quid ſit & quomodo curanda 556.e. Ægin.

veſicariæ aquæ 355.c. Marcell.

Veſparũ ictus & apum, quid prohibeat 535.d. Ægin. 617.b. Aet.

veſparum & apũ ictus quomodo curandi 639.c. Orib. 331.d. Act.

Veſperi peſſimè æger habet 45.f. Celſ.

veſpertilionum ſanguis ad quid 66

b.Aet.

Veterni curatio 218.b.Act.

veternoſi euacuãdi quomodo ſint 56.d.Aret. veternoſis loca conuenientia quæ 56.c.Aret. veternoſis victus qui cõueniens 56.f.Ar. veternoſis quid medeatur 251.e.Mar. veternoſis ſopor quomodo auertendus 56.c.57.g.Ar.151.a.Tr.

Vettonica 413.c. Orib. vettonica Græcis ἱερὰ βοτάνη 218.c. Scrib.

Vetula (cutis) 104.g. Ruff. 546.f. Orib.

Vetuſtis vitiis quid medeatur 279.f.Act. vetus dolor capitis quomodo curetur 139.e.Tr. veteri inflammationi quid ſubueniat 266.b.Act. vetus ſalſamentum 12.e.Or.

Viæ ciuitatis quænam ſtatum ſalubrem, aut non ſalubrẽ faciunt 372.e.Or.

Vibicum remedia 370.a.Aet. vibices in febrib.quibus exoriantur, & quomodo eis medẽdum 234.g.Aet.

Viceſimi, viceſiprimi, viceſimiſeptimi diei iudicium 179.a.Act.

Vicia 212.f.Or.

Victoriati quantitas 243. 318. h. Marc.

Victus mille in ſpecies diſtributus eſt, & cur 203.b.Act. victum exhibenti dies acceſſionis vitandus 209.c.Act. victus perfecto facto iudicio, intrepidè datur 209.a.Act. victus prægreſſio in venæ ſectione conſideranda 119.g.Aet.

victus inſtituendi ratio 203.b. Act.

victus ratio quid poſſit 4.h. 18 g.35.e.Act. victus ratio neglecta quantum mali importet 148.c.Trall. victus ratio plus cæteris proficit in ſonitu aurium 127.d.Celſ. victus ratio in omni medicamento exhibendo vtilis quænam ſit 310.d.Tr. victus ratio vt inſtituenda vere, autumno, æſtate, hyeme 15.e.Celſ. victus ratio quæ ſingulis temporibus cõueniat 579.a.Or.

victus ætati cuique qui conueniat 349.f.Ægin. victus alui profluuio ob nimiam repletionem laborantium 205.d.Act. victus attenuans 361.c.Ægin. victus capitis repletione onerati 206.c.Act. victus continuarum febrium 208.c.Act. victus cutis raritati vtilis 134.c.Trall. victus cute areſcente & indureſcente qui conueniat 206.g.Act. victus denſis meatibus conueniens 134.d.Trall. victus diaria febre laborantium 207.d.Act. victus febrientium 207.c.Act. victus febrilis quibus conueniat 593.e.Ægin. victus genituræ & conceptioni accommodatus 792.f.Aet. victus humectans 375.b.494.d.Æg. victus incraſſans 361.f.Ægin. victus intermittentium febrium 210.b.Act. victus morborum qui citò mouentur 208.e.Act. victus morborum qui tardè mouentur 208.f.Act. victus eorum qui morbo citra rationem leuantur 209.a. Actuar. victus negotioſorum, proficiſcentium, nauigantium 360.c.e.361.a.Æg. victus negociis occupatorum ex Galeni comment. 81.a. Orib. victus pedum repletione oneratorum 206.c.Act. victus perfrigerans & humectans 494.d.Ægin. victus puerorum, mediæ ætatis hominum, ſenum 575.b.e.579.e. Orib. victus quotidianæ 336.f.Trall. victus refocillantis ratio 199.f.Act. victus ſanguinem reiicientibus aptus 212.c.Trall. victus ſtomachi grauati & morſi 205.h.Act. victus temporibus anni quibus qui conueniat 359.g.Ægin. 579.a.Orib. 15.e.Celſ. victus tertianæ 210.b.Act. victus tertianæ falſæ 334.e.Tr. victus tuſſientium 204.a.Tr. victus valetudinem confirmantis ratio 199.f.Act. victus venere vti volentium: item curatio eorum qui rebus venereis vti nequeunt 301.b.Orib. victus veratro purgandorum 140.b.Aet. victus viſcerum repletione oneratorum 260.c. Actuar. victus vomitu ex nimia repletione laborantium 205.d.Act.

Vigiles luna lucente cur non offendantur, dormientibus verò caput obſtruatur 758.g. Caſſ.

vigilans ſopor 146.d.Trall. vigilans ſopor quid, & quomodo curandus 419.b.421.c. Ægin.

vigilãtiſſimi qui cerebrum ſiccum habent 181.g.Aet.

Vigiliæ vnde 108.b.e.Act.259.a. Aet. vigiliarum commoda 282.g.Orib. vigiliæ caliditati ſtomachi medentur 441.d.Aet. vigiliæ deliros faciunt 156.d.Aet. vigiliæ febrem conciliant 203.a.Aet. vigiliæ materias diſtrahunt 465.f.Aet. vigiliæ neruorum diſtentio comes 25.g.Celſ.

vigiliarum cauſæ & curatio 375.a. Ægin.230.c.Aet.

vigiliarum in febribus curatio 409.a.Ægin. vigiliarum in febribus remotio, ex Galeno 99.g. Orib. vigiliarum in febribus remotio ex Herodoto 99.g. Orib. vigiliis immodicis quid medeatur 408.d.Myrepſ. ad vigiliam nimiam 333.f.Marc. vigilia nocturna etiamſi ſomnus diurnus accedat, mala 21.d.Celſ.

Vigor exacerbationis 192.c.Aet. vigoris totius morbi cognitio 192.e.Aet.

Vinaceorum vires 618.c.Æg.15.e. Aet.

Vincitoxicum 380.c.Myr.

Vindemiator (conſtellatio) quando oriatur 152.b.Aet.

Vindiciani comitis archiatrorum epiſtola ad Valentinianum 248. Marc. vindiciani pharmacum 316.b.Marc.

Vineus color 855.g.Theoph. 47.b.Act.

Vinoſa qualitas 24.f.Act.

Vini differentiæ 374.a.Ægin. 45.b.Aet. 31.g.Act. vini facultas medica 635.b.Ægin.19.d. 504.f.Orib.45.b.Aet. vini conditura mirabilis 746.g.Myrepſ. vini potatio larga caput replet 420.a.Aet. vini potus perniciosus quando ſit, eiúſque noxæ quomodo ſubueniendum 628.d.647.d.Aet. vini & vrinæ proportio 83.c.Act. vini vſus moderatus & tempeſtiuus quæ commoda corpori præſtet, quæ item incommoda eius abuſus 374.b.Ægin. 580.e. Orib. vini vſum incommodum incommoda quænam conſequantur 276.d.Orib. vini vſus noxius quando ſit, & quid eius loco ægris præbeatur 258.h.Orib. vino vtendum qualiter ſit 266.b.Orib. vino vtendum ſæpius vt non ſit 771.c. Myrepſ.

vinum humores ſemicrudos, ſi quid aliud, coquit 352.d.Æg. vinum mœroris medicamentum optimum 266.c.Orib. vinum perfrigeratione aceſcit 4.a.Aet. vinum recolligit vires celeriter 237.a.Trall. vinum venenis omnibus contrarium 105.b.Celſ. vinum vulneri inimiciſſimum 101.b.Celſ. vinum vulneri implendo quando commodè adhiberi poſſit 102.c.Celſ.

vini aquæ miſcendi ratio 258.e Orib. vinum & aqua quando alternatim bibendum: & quando vinum ſubtrahendum præ cibo 42.b.c.Celſ. vinum & aqua alternis diebus in peſte ſumenda 18.d.Celſ. vinum nõ bibentibus quomodo medendum 506.f.Myr. vini morſu læſis quomodo medendum 374 d.Ægin. vino extinctum ferrum ſpleni confert 524.e.Aet. vinum quod cui ætati conueniat 15.d.Celſ. vinum quod quo anni tempore bibendum 15.d.Celſ. vinum quod firmius 37.c.Celſ. vinum quod mediæ materiæ 37.c.Celſ.

vinum aluo ſolutæ congruum 16 f.Celſ. vinum animo deficiẽtibus ob igneas inflammationes quale conueniat 326.e.Tr. vinum capite infirmis conueniens 16.c.Celſ. vina cholera laborantibus quæ conueniẽtia 459.c.Ægin. vinum in febre quibus dandum quibus nõ 204.b.Aet. vinum in hecticis 331.a.Trall. vinum phreniticis quale conueniat 153.c.Tr. vini in phreniſi cum ſyncope coniuncta vſus 55.h.Aret. vina prægnantium nauſeæ quæ commodiora 347.b.Ægin. vinum ſenibus vtiliſſimum quod 170.a.Aet. vinum in ſyncope 324.b.Trall. vinum vomitui quod aptius 356.h.Ægin.

vinum aceſcens in calidis locis ſeruatum 317.d.Trall. vinum acidum vt emendes 746.b f.Myrepſ. vinum album & ſuaue vt fiat 746.f.Myr. vinum aquoſum quod vocetur 263.c.& quæ eius vires Ib.e.Or. vinum calidum ventris fluxui, frigidum vomitui & ſudoribus prodeſſe 48.c.Celſ. vina calida capitis dolorem generant 270.a.Aet. vinum coloratius, calidius eſſe 208.a.Act. vina craſſa ſanguinem generant 45.c.Aet. vini craſſi & limoſi defæcatio 92.d. Act. vinũ dulce 61.e.244.g. 264.d.Or. vina dulcia nigra 584.h.Orib. vinum exile qualem & quantam vrinã procreet 61.c.Act. vinum ignobilius ebrioſi cur potent auidius 762.c.Caſſ. vinum impotens quod 262.b.Oribaſ. vini meraci copioſi, aut vini dulcis potu in.ẽpeſtiuo læſis quomodo medendum 552.Æg. vinum merum non ſtatim à balneo bibẽdum 155.a.Trall. vinum moderatum nutricibus dandũ 149.d.Trall. vinum nigrum albũ vt fiat 746.b.Myrepſ. vinum nouum 19.c.Orib. vinum nouum craſſum ſuccum gignit 105 b.Aet. vinum nouum vetus breui vt fiat 746.e.Myr. vinũ odoratum & dulce vt facias 746.d.Myr. vina ὀλιγοφόρα quæ, & eorum vſus 208.a.Act. vinum optimum quod 45.d.Aet. vinum pellucidum vt ſtatim fiat 746.d.Myr. vinum ſtabile vt maneat 746.d.Myrepſ. vinum vetus 19.e.Orib. vinum vetuſtum caput ferit 140.f.Trall. vino veteri inebriati quidam in immodica ſiti, mortui 412.a.h. Æginet.

vinorum medicatorum præparandorũ variæ ſpecies 745.f.Myr.

vinum abſinthite 274.h.Or. vini bilem purgantis præparatio 127.h.Aet. vinum conditum 127.h.Aet. vinum ex cotoneis malis quomodo conficiendum 274.a.Oribaſ. vinum elleborite quomodo faciendum 275.a.Oribaſ. vina factitia 153.c. Trallian. vinis ex melle præparatis qui vti debeant 353.b. Æginet. vinum melancholicis commodum 128.c.Aet. vinum mulſum 128.a.Aet. vinum mulſum ſtercus exigens 128.c.Aet. vinum mulſum arthriticis ſenibus cum petroſelino, calculoſis cũ ſaxifrago, dandum 579.g.Orib. vino mulſo & venere qui abſtinuerũt toto anno, à podagra chiragráque tuti fuere 81.c.Celſ. vinum ex myrti baccis 274.d.Orib. vinum pituitã ducens 128.d.Aet. vinum polypodites 128.b.Aet. vinũ ex punicis confectũ 266.c.Orib. vinum purgatorium 650.e.Æginet. vinum reſinatum 71.g.Celſ. vinum roſaceũ 274.c.Orib. vinum ſanitatem conſeruans 275.c.Oribaſ. vinum ſcammonite 275.b.Orib. vini ſquillini compoſitio 270.a. Actuar. vinum ex thymo 275 b.Oribaſ. vinum violaceum 280.d.Orib.

Viola 425.f.Orib. violæ electio 26.d.Orib. violæ fa-

cultas 497.e.599.e. Orib.28.e. Aet.
violæ foliorum vires 623.a.Æg. violæ folia,ſucci & cortices 19.h.21.d.Or.
violæ albæ vires 630.d.Æg. viola marina Græcis ceratitis 365.a.Marc. viola purpurea 421.b.Or.
violacea bilis 110.e.Ruff. violaceum oleum 689.e.Ægin. violaceum vinum 280.d.Orib.
ad Violentias 767.b.Myr.
Viperæ deſcriptio 648.e.Aet. viperarum vires 598.f.Orib. viperas in vinum incidere, ſalamandras & alia venenata in edulia dum coquuntur 616.β.f. Aet.
viperæ capi citra periculum quomodo poſſint 640.a.Or. viperæ in quibus locis optimæ reperiantur 28.g.Orib. viperarum præparandarū modus 117. Orib.
viperarum eſus 618.a.666.a.Aet. viperæ eſui quomodo parandæ, earúmque facultas 638.c. Or.93.b.Aet. viperæ theriacæ componendæ quales eligendæ & quomodo parandæ 260.h. Act.548.e.Aet.
viperæ morſus quem colorem inducat 531.a.Aet. viperæ morſus ſigna & curatio 331.h.Act. 622.a.Aet. viperæ morſui quid conducat 536 b.Æg.
viperarum dipſadum eſu quidam in immodica ſiti mortui 412.α.h.Ægin. viperæ maris ac fœminæ morſus ſigna & curatio 539.g.Æg.
viperina capita vſta qua vi polleant 91.a.338.d.Aet. viperinarum carnium facultas 501.e.621.c. Æg.19.c.20.g.518.e.Or.617.α.c. 618.a.Aet. viperinæ pellis vires 619.a.Æg.
Viros coitu laſſari vehementius quàm mulieres 300.g.Orib. viros inſania crebrius infeſtat quàm mulieres 348.g.Aet. viri lepræ magis obnoxii quàm fœminæ 664.b.Aet. viri pudendum moderatum ad os vuluæ non peruenire 509.a.Or. virorum pulſus quales 845.g. Philar. viris vrinæ nigræ pernicioſæ 198.a.Aet.
Vires ægri conuellendas quomodo putarit Aſclepiades 43.d. Celſ. vires conſcindit fames 235.d.Aet. viribus collapſis omnis curatio inutilis 149.d. Trall. virium debilitas in venæ ſectione conſideranda 119.g.Aet. vires imbecillæ victum mutant 318.a.Tr. vires in omnibus cōſeruandæ 205.g.Act. vires qua diæta reparentur 534.d.Aet.
Virga paſtoris 959.g.Myr.
Viridis coloris ſpecies 856.b. Theoph.47.d.Act. viridis emplaſtri quod Lite appellatur, compoſitio & vſus 36.a.Or. viride vnguentum quomodo fiat 688.f.Æg. viridis iaſpidis vſus 455.g.Aet. viridia in frumentaceis alimētis potiora 27.h.Act.
Viroſitas in teſtibus animalium efficit vt ægrè concoquantur & mali ſucci ſint 85.e.Aet. viruletis ictibus quid medeatur 257.g.Act.
Viſci optimi electio 25.g.Or.97.g. Aet. viſci facultas 623.a.Æg. 19.e.497.d.599.e.Or.28.d.Aet.
viſcoſitati febrium putridarū quæ medela opponenda ſit 209.c. Aet. viſcoſus humor quomodo purgari debeat 140.b.Tr. viſcoſum ſanguinem quæ generent 105.e.Aet. viſcidū ſuccū in nobis facientia 61.g.Or.
Viſcera melancholiæ & furoris ſedes 23.e.Aret. viſcerum inteſtinorúmque ſitus cognitio neceſſaria ad dolores interiores deprehendendos 7.a.Celſ. viſcerum ſcrutatio per anatomiam, vtilis 6.h.Cel.
viſcerum morbi 73.a.Celſ. ad viſcerum curationem 334.a.Mar. viſcerum malis quid medeatur 353.b.Myr. ad viſcerum vitia 412.c.Marc.
viſcus calidius quod ſit 18.a. Act.
ad viſcerum dolorem 341.d.342.e. Marc. ad viſcerum duritiem 338.d.Marc. viſceribus in febrib. excalfactis medetur oleum roſaceum 19 h.Aet. ad viſcerum humores 385.g.Marc. ad viſcerum infirmitatem 334.c. Marc. viſcera inflari vnde ſoleant 738.b.Aet. ad viſcerum longas cauſas 303.c.Marc. ad viſcerum latentes morbos 371.d.Marcell. viſceribus obſtructis quomodo ſuccurrendum 251.e.Act. viſcerum obſtructiones quid expurget 598.f. Orib. viſcerum obſtructioni & tumoribus quid medeatur 255.a.Act. viſcerum obturationi medetur agaricum 8.a. ſcammonea 52.b. ſinon 52.a.Aet. viſceribus repletione grauatis quæ victus ratio cōueniat 206.c.Act. viſcera reſolutioni eſſe obnoxia 24.f.Ar. viſcerum vulneratorum curatio 100.g.Celſ.
viſcera attenuat ſtœchas 53.a.Aet. viſcera quid calefaciat, extenuet 385.a.Marcell. viſcera calfacit ſcordiō 52.c.Aet. viſcera quid expurget 597.e.610.a.Orib. viſceribus molliendis quid valeat 770.g.Myr.404.f.Marc.
Viſcera animalium terreſtrium cuius in alimēto ſint materiæ 222.b.Or.85.g.Aet.
Viſio 102.b.Ruff.
Viſumarus Latinis trifoliū 256 f. Marc.
Viſus ſenſibus aliis certior 26.f. Aret. viſus cauſæ primæ quæ ſint 9.h.182.c.Act.
viſum acuentia 750.e.Myr. viſus claritatem quid iuuet 647.b.Or. viſus clarior poſt lippitudinem cur ſit 757.h.Caſſ. viſum exacuit fumaria 30.a.Aet. viſum hebetat braſſica 35.g. Aet. viſus hebetudinem pariūt muli piſces comeſti 88.d.Aet. viſui hebeti medentia 437.c. Ægin. viſui hebeti medetur, aqua 153.e.Aet. viperinorū capitum vſtorum cinis 91.a.Aet. viſus hebetudini ex humorum craſſitudine obortæ medetur ſagapenum 50.h.Aet. viſus oblæſi cauſæ 182.c.Act. viſum tuendi ratio 354.d. Æg.
viſus actiuus quis 121.h.Act. viſus inſtrumentorū vitia 182.c. Act.
Vitæ animalium quæ præcipuæ cauſæ 7.a.Aret. vitæ propoſitum in plagis conſiderandum 97.d.Celſ.
vita longæua quibus contingere ſoleat 186.a.Aet.
ad vitalium membrorū offenſam 267.d.Act. vitale robur quid excitet 579.e.Orib. vitalis ſpiritus quomodo procreetur 7.g.Act. vitalis ſpiritus actiones 17.b.Act. vitalem ſpiritum calidiorem quæ reddant 39.f.Act. vitalem ſpiritum excernit venæ ſectio 122.e.Aet.
Vitelli ouorum facultas 20.e.Or. 87.d.Aet.
vitellinus ſuccus 110.g.Ruff.
Viticis facultas 611.a.Ægin.21.e. 489.d.592.b.Orib.7.d.Aet. viticis folia & ſemen 19.a.20.e. Orib.
Vitiliginis & alphi diſcrimen 188.b.Act. vitiligines ſanari aut non ſanari an poſſint quomodo cognoſcatur 188.b.Act. vitiliginis generatio & curatio 676.g.Aet. vitiliginis ſpecies, earúmq; curatio 116.b.Cel. vitiliginem quid detergeat, digerat, ſanet & expurget 597.e. 600.h.606.h.598.b.599.b.Or. vitiliginis remedia 374.e.Aet. 314.a.319.d.Act. vitiligini medetur, alcyonium aſperum 70.f. anchuſa 7.f. cæpa 37.b. cicinū oleum 18.c.Aet.
vitiliginis albæ ac nigræ dignotio & curatio 505.d.Æg. vitiliginis albæ cauſa & curatio 243.h. Act. vitiligines nigræ quomodo curandæ 677.a.Aet.
Vitium purgatoria vis & doſis 127.b.Ruff.327.d.Orib.
vitis flos 409.c.Orib.
vitis agreſtis deſcriptio & vires 409.a.c.491.c.Oribaſ. vitis albæ deſcriptio & vires 409.b.491.c.593.c.Oribaſ.10.c. Act. vitis alba Græcis brionia 317.b.Marcell. vitis chironia 325.b.Orib. vitis nigra & eius vires 10 b.Aet.491.c.593.d.Orib. vitis ſylueſtris vires 613.e.Ægin.
Vitri vires 644.d.Ægin.69.e.Aet.
vitreæ cucurbitulæ cur fiant 315.g Or. vitrea tunica 116.a.Ruff. vitreus ſuccus 110.g.Ruff.
vitriformis humor oculorum 299.d.Aet. vitriformis tunica 107.d.Ruff.
Vitulini adipis facultas 609.g.Or. vitulina caro qualis 220.d.235.a.Orib. vitulina medulla 90.g.Aet. vitulinum ſeuum 90.d Aet.
vitulorum marinorum caro qualis 373.h.Ægin
Viuerra animal 530.g.Aet.
Viuorū corpora incidere, crudele & ſuperuacuū 8.c.12.a.Celſ.
Οὐλαὶ oculorum 184.a.Act.
Οὖλα 103.c.Ruff.
Vlcerationes pudendi, ſedis, vteri & veſicæ quomodo ſanandæ 667.f.Orib. vlcerum dignotio & differentia 191.a.Aet.
Vlceribus ſaneſcentibus pruritus cur oboriatur 755.b.Caſſ. vlcerum curandorum ratio 704. &c.Aet.246.g.Act.
vlcera agglutinanda quomodo ſint 247.a.Act. vlcerum glutinatoria pharmaca 520.a.Æg. 103.c.Oribaſ. vlcerum callis quomodo medēdū 713.b.Aet. vlcera carne quid repleat 594.d.Oribaſ.92.g.Celſ. vlcerum carnis excreſcentis curatio 521.521.f.Ægin.625.g.Orib. vlceribus quibus cicatrix inducēda 625.e.Orib. vlceribus quomodo cicatrix inducenda 104.e.Orib. vlceribus cicatricem inducentia 707.g.Aet. vlcerū cicatrices impediens medicamentum 529.b.Ægin. vlcera poſt cicatricem inductam iterum rupta quomodo curanda 106.a.627.c.Or.712.b.Aet. vlceris concoctionem qualē quale pus oſtendat 44.f.Actuar. vlceribus cruſtas inducentia & reſoluentia 84.a.Celſ.713.d. Aet. vlcerum dolores leniēs catapotium 95.e.Celſ. vlcerum extremitatibus quomodo medendum 713.a.Aet. vlcera ligāda quomodo 710.e.Aet. vlcus purgantia & implentia 92.g.Celſ. ad vlcera purganda efficax medicamentum etiamſi cancer attentet 393.e.Marc. vlceribus purgādis & implendis enchriſta vtilia 94.g.Celſ. vlcera repurgās emplaſtrum 325.b.Act. vlceribus purgandis valet caries lignorum 51.a. erinacei exuſti cinis 93.f.Aet. vlcerum ſinus quid ſit & quomodo curandus 247.f.Actuar. vlcus in ſumma cute inducentia 235.a.Or. in vlceribus ſanguis erumpens quomodo ſiſtēdus 716.g.Aet. vlceribus quibuſlibet quid medeatur 274.f. f.283.f.Marc.66.c.Aet.
vlceribus acribus quid proſit 596.c.Oribaſ. vlceribus ambuſtis quid conueniat 608.a.626.c.Orib. vlcera aphtæ, in pueris periculoſa 131.a.Celſ. vlcera e calculis inſanabilia 40.f.Aret. vlcerum calloſorū curatio 520.f.Æg. vlcera calloſa quid renouet 230.g.Scr. vlceribus canceroſis quid medeatur 77.e. Aet. vlceribus carcinodibus quid conueniat 608.a.Orib. vlceribus carcinodibus & malignis conueniens compoſitio 41.g.Or. vlcera caro quibus ſupercreſcit quomodo curanda 625.g.Orib. vlcerū cauorum curatio 520.g.Ægin.103.f.625.b.Or.704.e.Aet.247.b.Act. vlceribus cauis quid medeatur 325.a.Act. vlcera caua nutriēs 328.e.Act. ad vlcerum cauitates inueteratas & fiſtuloſas 42.d.Orib. vlcerum chironiorum etymologia & curatio 524 a.Æg. vlceribus chironiis quid medeatur 42.b.Orib. vlcerum cicatrice indigentium curatio 523.a.Ægin. vlceribus cicatricem ægrè admittentibus quid medeatur 42.d.603.h.Orib.9.e. 66.c.321.d.Aet.322.b.Actuar. 228.c.h.231.a.Scribon. vlcerum crudorum & non ſuppurantium curatio 520.f.Æg.

vlceribus cruentis quid medea-
tur 322.a.Act. vlcera cruenta
quid glutinet 592.c. Orib. vl-
cus concauum replentia 233. f.
Scribon. ad vlcera depaſcētia
42.c.Or. vlceribus deploratis
quid medeatur 326.a.Act. vl-
ceribus deſquamatis quomodo
medendū 508.a.Æg. vlceribus
detritis quid adhibēdum 720.g.
Aet. vlceribus diuturnis quid
conferat 508.b.Æg. vlcerum
doloroſorum & inflammatorū
curatio 520.d. Æg. vlceribus
dulcibus quid medeatur 442. h.
Æg. vlcerum efferorum cu-
ratio 106.h.Orib. vlcera quæ
extrinſec' per vulnera incidūt,
corúmque curatio 102.e.Celſ.
ad vlcera flaccida 42.d.Orib.
vlceribus fluentibus quid me-
deatur 42.b.Or. vlcera fluida
quomodo purgāda 127. b. Aet.
vlceribus fluxione tentatis quid
conueniat 322. b. Act. ad vl-
cera ex ſrigore vel per ſe facta
231.a.Scrib. vlcera quæ ex fri
gore in pedibus & manibus o-
riuntur, & eorum curatio 110.
a. Celſ. vlceris fungo ſimilis
in ano curatio 136. e. Celſ.
vlceribus humectis ac graueo-
lentibus medentia 522.h.Ægin.
vlceribus humidis quid proſit
594.Or. vlceribus infernis à
pectore vſque ad ſummos pedes
vrinæ perfuſio ſubuenit 81. g.
Aet. vlcerum inflammationi
incipienti quomodo occurren-
dum 247.a.Act. vlceribus in-
flammatis quid medeatur 325.
a. Act. vlcera ab inflamma-
tione ſanant telæ aranearum
92.b.Aet. vlcera interiora quæ
aliqua corporum parte corru-
pta naſcantur, eorúmque cura-
tio 107. e. & deinceps, Celſ.
ad vlceris interni duritias 382.
e.Mar. vlcera interna in mea-
tu vrinæ quomodo ſanāda 690.
d.Aet. vlcerum inueteratorū
curatio 103.c.Or. vlceribus in-
ueteratis quid medeatur 104. e.
Or. vlcus luxurians & creſcēs
quid compeſcat 233. f. Scrib.
ad vlcera mala malagma 87. a.
Celſ. vlcerum malignorum
curatio 524.a.Æg 106.c. Or.
vlceribus malignis quid medea-
tur 42.b.597.d.599.b.600 g. 603.
b.608.a.Or.25.g.42.h.65.b.75.c.
96.d.Aet.824.b.c.Myr. ad vl-
cera maligna emplaſtrorum cō-
poſitio 711.b.Aet. ad vlcera
maligna accommodatum valde
medicamentum 109.b.Orib.
vlcerum malignorum quibus
ægrè cicatrix inducitur, & inue
teratorum, curatio 627.e.Or.
vlceris nigri notæ 102.f.Celſ.
vlcerum paſcētium curatio 247.
e.Act. vlceribus paſcendo ſer
pentibus quid medeatur 247. d.
Act. vlcera perhumida 41. h.
42.a.Orib. vlcera peſſima ſa-
nat ſtercus caninum 82.d.Aet.
vlcera praua in peſte 223. f. Aet.
vlcus purum replentia 233. f.
Scrib. vlceris putreſcentis ſi-
gna 102.g.Celſ. vlcerum pu-
tridorum curatio 522. b. Ægin.
713.c. Aet. vlceribus putridis
quid medeatur 42.b.c.Orib.65.
b.90.a. Aet. vlcera recentia
committenda quomodo 247. a.
Act. vlceri recenti molli vtile
emplaſtrum 227.d.g. 228. a. b.
Scrib. vlcerum refractorum
curatio 526. f. Æg. vlceribus
in rigore quomodo medendum
62.a.Aret. vlcera rotunda dif
ficilius cæteris cur coaleſcant
754.a. Caſſ. vlcera rupta ite-
rum poſt cicatricem obductam,
quomodo curanda 106.a.627.c.
Or.712.d.Aet. vlceris ſacro i-
gne infeſtati curatio 520.e. Æg.
vlceribus ſanguinem fundenti-
bus quid medeatur 321.d.322.a.
Act. ad vlcera ſcabie & flu-
xione tentata 771.h.Myr. vl-
cerum ſerpentium paſcentiúm-
que curatio 522.b.Æg. vlceri-
bus ſerpentibus quid medeatur
526.d.Act.258.e.Marc. vlcera
ſicca ſanat amurca 10.b.Aet.
vlcus ſimplex quid ſit 103.a. Or.
246.h.Act. vlceris ſimplicis cu-
ratio 519.g.Æg.103.a.624.d.Or.
vlcera ſinuoſa quomodo curan
da 720.a.Aet. vlcus ſordidum
quod ſit 233.d.Scr.393.e. Marc.
vlcerum ſordes quomodo de-
tergendæ 247. b.d. Act. vlce-
ribus ſordidis quid medeatur
594.b.d.Or. 11 a.72 h.Aet. 233.
d.Scrib.258.f.Marc. vlceribus
ſordidis paſtillus conueniens
91. g. Celſ. vlcerum ſordido-
rum repurgatoria 521.f Æg.
ad vlcus ſordidum & cancro at-
tentatum 393.d.f.Marc. vlce-
ris ex ſuppuratione facti curatio
64.a.Celſ. vlcerum Telephio
rum etymologia & curatio 524.
a.Ægin. vlcus cum varicula
103. b. Celſ. vlcerum vermes
quomodo tollendi 628.d. Or.b.
713.b.Aet. vlcerum vermibus
medentia 521.f.Æg.42.c.Or.
vlceris vetuſti ſigna 102 e.Celſ.
vlcerum veterum curatio 520 f.
Æg.103.a.Celſ. vlceribus ve-
teribus & cicatricem renuenti-
bus quid medeatur 104.e.Orib.
228.c.h.231.a.Scr.42.e. Or. 322.
b.Act. 822.b. Myr. vlcera ve-
tera renouans emplaſtrum 230.
g.Scr.
ad vlcera anginæ cruſtoſa 63. c.
Aret. ad vlcera ſordida ani
293.a.Marc. vlcerum articu-
lorum curatio 526.h.Æg.109.b.
630.d.Orib. vlceribus aſperæ
arteriæ quomodo ſuccurrendū
657. f. Or. vlceribus aurium
malè affectis quid cōueniat 126.
g. Celſ. vlcera aurium ſordi-
da mulſo eluenda 127.c.Celſ.
vlceribus in auris meatu quo-
modo medendum 288.e Aet.
vlcera capitis quomodo curan
da 103.e. Or. vlcerum capitis
remedia 256.g. 257. h. Marc.
vlcera capitis manantia quæ a-
chores dicuntur & faui, quo-
modo curandi 127. b. 644. h.
Orib.296.d.Act. vlceribus ca
pitis manantibus quid medea-
tur 328. g. Act. vlceribus ca-
pitis in pueris quomodo me-
dendum 178. b. Aet. ad vlce-
ra capitis vetera & carcinoſa
258.c. Marc. vlcera cutis ma-
ligna & vetuſta quid ſanet 262.
c.Act. vlcera in faucibus vt
ſanentur 69.c.Celſ. vlceribus
in faucibus tuſſientibus purgan
dis vtile catapotium 96.a.Celſ.
vlceribus labiorum erodētibus
quid medeatur 96.d. Aet. vl-
ceribus manuū ex frigore; quō
medendum 100.a. Celſ. vlce-
rum in narium meatibus cura-
tio 651.b.Orib. vlceribus na-
rium medētia 442.g. Æg. vl-
cera inter neruos purgās & im-
plens enchriſtum 94.g. Celſ.
vlcerum oculi dignotio 435. f.
Æg. 183. f. Act. vlcera oculo-
rum curāda quomodo ſint 435.
f.Æg.646.g.Or. 305.g.Aet. 238.
g.Act. 221.e.Celſ. vlcerum o-
culorum purgatio 122.f.Celſ.
vlcerum oculorum ſupercreſcē
tium, cauorum, ſordidorum, &
veterum, curatio 122. e. Celſ.
vlcerib. oris quid cōueniat 604.
a.Or. vlcerum oris quæ aph-
thæ dicuntur, curatio 77.a.Or.
vlceribus oris feruidis quid con
ferat 445. f. Ægin. ad vlcera
pedum 400.e.Mar. vlceribus
pedū ex frigore quomodo me-
dendum 110.a.Celſ. ad vlce-
ra pudēdorum cicatricem ægrè
ducentia 9.e.Aet. vlcus pudē-
dorum depaſcēs quomodo ſa-
nandum 690.b. Aet. vlcerum
pulmonis curatio 90. a. Aret.
vlcera in præputio vetera quid
ad cicatricem perducat 594. a.
Or. vlcerib' renū quō medē
dū 562. a.Aet. vlceribus renū
putreſcentibus cataplaſmata ac-
commoda 124.g.Ruff. vlceri-
bus ſedis medetur ſpina Ægy-
ptia 9.a.Aet. ad vlcera ſedis ci
catricem ægrè ducētia 9.e. Aet.
vlcera ſedis proſerpētia quō cu-
randa 687. β. d.Aet. vlcera in
ſumma cute, & inueterata, quo-
modo curanda 104.e.626.a. Or.
ab vlceribus thoracē immunē
reddens antidotus 428.g. Myr.
ad vlcera tibiarū intrinſecus ſer
pentia 397.a.Marc. vlcera tō-
ſillarū cruſtoſa & peſtilētia quō
curāda 397.d.Aet. vlcerum ve
ſicæ curatio 146.b. Orib.568.e.
Aet. vlceris in vulua notæ 24.e
Celſ. vlcera vteri ſordida quo-
modo curanda 829 h. Aet.
ad vlceroſa crura 322.e. Marcell.
vlceroſa laſſitudo, eiúſque cau-
ſa & curatio 174.f.Aet.
ad vlcuſcula capitis ſimilia mam-
marum capitulis 251. b. Marc.
Vlmi facultas 638.d. Ægin.506.f.
608.b.Or.49.c.Aet. vlmi folia
& cortex 506.f.Orib. vlmi li-
quor quid conferat 550.d. Æg.
Vlna 546.d.Orib.
Vlophonon.449.d.Or. vlopho-
ni poti ſigna & curatio 547.h.
Æginet.645.d.Aet.
Vmbellæ qualis in nutrimento
ſint materiæ 226.a.227.e.Orib.
Vmbilicus 104.g.112.a.Ruff.546.
f.Orib.781. c. Aet. vmbilicus
infanti quomodo reſerandus
164.a. vmbilici vitia, eorúm-
que curatio 151.b.Celſ.
vmbilici prolapſus cauſa & curatio
571.a.Ægin.837.a.Aet. vmbi-
lici prominentis curatio 671.b.
Or.133.a.Celſ. vmbilico pro-
minenti quid conueniat 671.b.
c.Oribaſ. ad vmbilicum pue-
rorum procidentem 178. e.
Aet.
vmbilicaria pharmaca 596.a. Aet.
vmbilicare epithema 281.f. Act.
vmbilici illitiones purgatoriæ
652.f.Ægin.
Vmbilicus veneris 424.b.500.d.O-
rib.35.e.Aet.
Vmbratilis certaminis commoda
297.h.Or.
Vncia, & vncia denarii 84.h. Celſ.
vnciæ nota 699.f. Æg. vnciæ
pondus 700.d.701.d. Ægin.28.d
Or.841.Aet.
Vnciunguia animalia quæ 614.β.a
Aet.
Vnctio & frictio quid differant: &
quando vtraque adhibenda 33.
g.Celſ. vnctio præcedere an
ſubſequi balneū debeat, quo pa
cto ſciendū 35.f. Celſ. vnctio
poſt iter 13.f.Celſ.
vnctio ad dentes tremulos 59.e.
Orib. vnctio dyſenterica 261.
g. Trall. vnctio ad neruorū
affectus 43.b.Or. Vnctiones
purgatoriæ variæ 667. b. Myr.
vnguentum ad porriginē 644.
e.Oribaſ. vnctiones ad vteri
ſuffocationem 815.d.Aet.
vnctio ex calefacientibus in febre
quando adhibenda 51.a. Celſ.
vnctio diaciſſu 305. b. Trallian.
vnctio ex palmulis quæ διὰ φοι-
νίκων appellatur 44.e.Orib. vn
ctio ex ſeminibus 44.a. Orib.
Vncorum in organis vſus 163.d.
164.d.Orib.
Vndoſus pulſus 135.b.Aet.
Vnedinis qualitas & facultas 620.
f.Ægin.
Οὐγγία 244.e.Marcell.
Vngi ad flammam nunquam, in-
terdum ad prunam poſſunt in-
firmi capite 16.a.Celſ.
Vnguenta quid ſint 249.f.Actuar.
vnguinum vſus 399.a.Orib. vn-
guentorum oleorúmque com-
poſitorum vires & ratio 327. e.
Act. vnguentorum catalogus
amplus 471.a. & deinceps Myr.
vnguentum Caſtini 611.α.f.Aet.
vnguentum decamœron 611.a.
a.Aet. vnguenti deiectorii mi
ſtura 281. e. Act. vnguentum
flauum 325. d. Act. vnguen-
tum fuſcum ſeu nigrum 481.b.
Myr. vnguentum irinum 482
h.Or. vnguentum laurinum
482.h.Or. vnguenta metaſyn
critica 567. c. Aet. vnguen-
ta odorata quibus commodent,
eorundémque ratio 24.a. Aet.
vnguentum purgatorium quo-
modo præparetur 143.b.Act.
vnguenta recalfactoria poſt ſtu
pefactiuorum vſum 598.c.Aet.
vnguentum ſancti Barbari 366.
a.Myr. vnguentum ſaltatoris
610.α.f.Aet. vnguentorum ſic
corum moſchatorum præpara-
tio 837.g.Aet.
vnguentum ex abiete 473.f.Myr.
vnguentum ex ptiſſana 44.a.O-
rib.
vnguen. aurium quæ inflammatio
ne obſidentur 399.e. Oribaſ.
vnguina faciei 399.d. Or. vn-
guentum ad febrem ardentem
& ad ſitim, & iecoris lieníſque
inflammationes 44.c. Orib.
vnguinum ad frontem & ocu-
los fluentes accommodatorum
materia 399.c.Orib. vnguen-
tum ad oculorum dolores vehe
mentes 52.f.Or. vnguentum
ad paralyticos 612.α.g.Aet.

vnguentum ad penem erigendum valde efficax 47.c.Or. vnguenta podagrica varia 814.a. Aet. vnguentum renale 552. b.Aet. vnguenta ad reſolutiones 265.a.Aet. vnguentum ad reſolutos 613.a.b.Aet.
vnguentariæ glandes 690.b.Æg. vnguentarium ſuffumigium 840 b.Aet.
Vngues 169.f.Celſ. vnguium radices 104.c. Ruff.
vnguium affectiones quæ ſint, & quomodo curandæ 499. c. Æg. 629.h.Or. vnguium variæ me delæ 733.f.734.b.Aet.
vnguium abſceſſus quomodo curentur 733.b.Aet. vnguis con tuſi curatio 588.a. Æg. vnguiũ excreſcentiæ quomodo curandæ 587.e.Æg. vngues excuſſi citò vt reſurgant 321.b. Marc. vnguibus motis quomodo medendum 733.g.Aet. ad vngues ſcabioſos 42.g.Orib. vngues ſcabros ſanant cantharides 94. b.Aet. ad vnguiculorum ſuppurationes 321.a.Mar.
vnguium facultas medicamentariá 91.b.Aet.
vnguis hepatis 108.e.Ruff. vnguis oculorum quid ſit, & quomodo curãdus 436.d.437.a. Æg. 300.b.325.f.Aet.12.c.184. a. 239. e.305.b.310.c.Act.143.a.Celſ.
Vnguis (lapidis) color 855 .c. Th.
Vngulæ 101.g.Ruff. vngularum caro qualis 373.c.Æg.
vngula caballina 397. d.Myr.
ex Vnionibus antidota 267.c.Act.
Vocalis inſtrumenti reſoluti curatio 266.d.Aet.
vociferatio quid 115 g Aet. vociferationum differentiæ & commoda 7.e.Or. vociferationis inſtrumenta & commoda 283. d.Or. vociferationis quis mo dus eſſe debeat 283.g.Or. vociferatione quando vtamur 283 d.Or. 116.a.Aet. vociferatio quibus conueniat & quibus obſit 283.d.Or.
vociferatio in animi deliquio quæ bona quæ non 444.c.Aet.
Vola 104.d.Ruff.546.d.Or.
Volatilia alimentum quale corpori præſtent 371.e. 372.a. Æg. 30. g.Act. volatilium partes extremæ inter edulia quam vim habeant 372.c.Æg.
Volſella 165.g.Celſ.
Volucrum caro qualis 86.b.Aet. volucrium carnes veneri aptæ quæ ſint 118.c. Aet. volucrium viſcera 223.b.Or.
è volucribus ſalſamenta 89.f.Aet.
volucres pereũt peſtifero aere 244. f.Aet.
Voluptas quid 755.f.Caſſ. voluptas an ſemper ob laxationem corporis oriatur 756.a. Caſſ. voluptatem pariens antidotum 266.f.Act. voluptas neruoſorum corporum robur & firmitatem diſſoluit per ſe: magis verò ſi cũ motu peragatur 591. f. Aet.
Voluulus vnde dictus 13. b. Aret. voluulo qui magis obnoxii & quando 13.d.Aret. voluuli cauſæ 13.c.Aret.464.c.Æg. voluuli ſymptomata 13. e.75. c. Aret. 464.c.Æg. voluuli curatio 75. e.Aret.464.c.Æg.468. c. Aet.
voluulo exterius quæ adhibenda medicamenta 75.f. Aret. voluulo venæ ſectio quando cõ ueniat & quando non 75. c.e. Aret. voluulo victus conueniens qui 75.h.Aret. voluulo quid medeatur 417.d.Myr.
voluuloſa ſtomachi ſubuerſio 447. d.Aet.
Vomendi appetitionem quid moueat 126.c.Ruff. vomendi facilitas vnde parãda 345.e.& quo modo, item quando ſit vomendum, Ibidem g.Or.
vomentes interrogari de quib' debeant 160.e.Act. vomentibus dentes ne putreſcant quid agendum 578.g.Orib. vomentibus medici fabam quomodo paratam exhibeant 37.d.Aet. vomentibus vtilis dropax 159.b. Aet.
vomentibus cibum quid medeatur 257.b.266.a.Act.360. a. 361. f.364.h.386.f.394.b.408.e.416.g. 417.h.418.d.425.g.455.h. Myr. vomenti ſtomacho balnea quæ conducant 359.f.Æg.
Vomicæ omnis finis, & intus factæ indicium 63.b.Celſ. vomicæ eruptionis nota 217.c.Tr. vomicis quid medeatur 325. f.350. f.Marc. vomicas diſcutiẽs & aperiẽs pharmacum 211.c. 236. g.h.Scrib.
vomica in iecinore quando non periculoſa 26.f.Celſ. vomicas interaneas purgãs 209. b. Scrib. vomicæ in pulmonisdolore quã do excitentur 26.b.Cel. vomi ca in tabe quò cruentior eò me lior 27.a.Celſ.
Vomitoria medicamenta 653. b. Ægin.12.e.Or.
vomitus humorũ cauſa & curatio 224.a.Act. vomitus melãcholici humoris curat. 224.c.Act. vomitus moderatum victum ſequens, vnde 159.h.Act. vomitus à mordaci humore excitati curatio 223.g.Act. vomitui na uigantium quomodo medendũ 361.a.Æg. ad vomitum nimiũ reprimendum 318.f.319.b. Mar. vomitus perihodicus, eiúſque cu ratio 224.a.Act. vomitum pituitæ radiculis excitaſſe quoſdã 356.f.Æg. vomitus prægnantium quomodo ſedentur 347.b. Ægin. vomitus ſanguinis 160. f.Act. vomitus ſanguinis etiã quum repetit quibus nihil adferat periculi 70.d. Celſ. vomitus ſanguinis curatio 224.g.Act. vomitus voluuloſi, eorúmq; curatio 447. d. Aet. vomitus in vulneribus quis malus 101.c. Celſ. vomitui vteri vitio excitati ſtatim ſuccurrendum 224.b. Act.
vox vnde fiat, & quæ ſint eius inſtrumenta, & quomodo emendanda 284. b. Orib. vox ſub aquis cur non tam clarè percipiatur vt per parietes 759. f. Caſſ.
vocis actione quando & quomodo vtendum 7.g. Orib. vocis acumen quibus ſit alieniſſimũ 286.b.Orib. vocis exercitium quem vſum habeat 351. a. Æg. vox quando non ſit exercenda 286. c. Or. vox cur non exercenda quum cruditas ventriculi adeſt 7.g.Orib. vocem exercentibus quid conducat 268.f. Act.
ad Vocem 336. d. Marc. ad vocem clarificandam 302. f. Mar. ad vocem iuuandam 96.c.Celſ. vocis præſeruatiua 380.e.394.f. 407.b.Myr. vocis nocumenta quæ & vnde 404.h.Aet.
vocis ac ſenſus expertibus factis ob ellebori ſumptionem, quomodo ſuccurrendum 340.f.Or.
vox abſciſſa quomodo reſtituenda 657. f. Orib. vocis abſciſſioni medentia 215.a. 210.a. Scr. 325.c.Myr. voci amiſſæ & raucedini quid medeatur 268. b. Act. 382.e.g. 383.g. 404.c. Myr. ad vocem amiſſam clarificandam & purgandam 822.b. Myr. ad vocis interceptionem 302.a. Marc. ad vocem interceptã in infantibus 165. h.Aet. vocis priuationi quõ medendũ. 427.f. Ag. vocis ſono fracto quõ medendum 449.b.Ægin. ad vocis ſonum ſpiſſum 299. d. Mar.
vocis inſtrumentum præcipuum 531.b. Orib. vocis inſtrumen torum reſolutorum curatio 429.a.Ægin.
vocum grauiorum ſonus ad quid conferat 116.Aet.
Vragos quid 781.c. Aet. οὔραχος 112.a. Ruff.
Vranium collyrium 672. d. Ægin. 50.a.Orib.
Οὐρανὸς in ore quid 103. d. Ruff.
Vranoſcopi (piſces) 226. h. Orib.
Vrbium ſitus conſideratio 368. c. Orib.
vrbanis hominibus deambulatio exercitii loco eſt 202.g.Act.
Vrceolaris herbæ in purgando vires 382.e. Marcell.
Vrentia medicamenta 64. d. Aret. 719.a.Aet. vrentia, putrefacientia, detrahentia, & cicatrices inducentia medicamenta 483. a.Orib.
Οὐρητῆρες 105.a. Ruff. 541.c. Orib. 852. g. The. οὐρήθρα 105.a. Ruff. οὐρήθρας periculum 169. e.Celſ.
Οὐρηθικὸς πόρος 105.a.Ruff.
Vrina 110.f. Ruff. vrina quid 852.a.Theoph.149.d.Act. vrinæ, humorum & cõcoctionum indices ſunt 80.b. 177. a.Act. vrina, ſanguinis colatura eſt 43.f. 45. b. Act. vrina ſanguinis qualitatem imitatur 852. g. Theoph. vrinæ quid indicent 45 g.Act. vrinæ hominis & animalium quid differãt 45.b. Act.
vrinæ ductus 108. f. Ruff. vrinæ generatio 852.b.The.43.f. Act. vrinæ iter in maſculis ſpatioſius compreſſiúſq;, in fœminis breuius pleniúſque 64.f.Celſ. 566. h.Aet.
vrinarũcognitio quid vtilitatis habeat 851.e.Th. vrinarũ & pulſuũ cognitio cõiuncta multũ iuuãt 46.b.Act. vrinæ cõſideratio 36.a.Act. vrinæ conſideratioñe inutilem non eſſe, contra eos qui diuerſum opinantur 45.a. Act. vrinæ cõſiderationi exactæ pulſuum cognitio neceſſaria 80. a.Act. vrinarum diſciplina quàm pulſuum tutior & promptior eſt 46.a. Act. vrinæ iudicia 8.b. The. vrinæ iudiciorum vs 80.c.Act. vrinarum rationem ab antiquorum nullo ante Actuarium perfectè tractatam fuiſſe 42.d. Act. vrinarum ſignificationes 399.c. Ægin.195.d.&c.Aet. 149.c.Act. vrinæ ſigna bona 21. b. Celſ.
vrinis contemplandis locus quis congruus 57. e. Actua. vrinis contemplandis tempus quod propriũ 57.f.Act. ex vrinis prævidere & prædicere volentibus quæ ſpectanda 116.c.Act. ex vrina venæ ſectio an neceſſaria ſit, perſpicitur 120.a.Aet. in vrinis dierum criſis 135.e.Act.
vrinarum affectiones quæ peiores 134. g.Act. vrinarum alteratio 130.a.Act. vrinæ excretio maior vnde 63. h.163.f. Act. vrinarum infectio vnde 151. b. Act. vrinæ mouendæ nõ ſunt ante contemplationem 58. a. Act. vrinæ mutatio vnde 853. a. Th. vrinæ quantitatis cauſæ 83.c.Actua. vrinarum quantitas proportionem excedens quid indicet 44.g.Act. vrinarum tinctura 46. e. Act. vrinarum tincturæ intentæ vel remiſſæ quid indicẽt 44.g.Act. vrinæ variationũ differentiæ 54.c.h.Act.
vrinæ altitudo quot in partes diui datur 862. c. Theoph. vrinæ BVLLARVM aliæ euaneſcunt aliæ remanent 57.g.Act. vrinæ bullarum generationis cauſſa 99.d.Act. vrinarum bullæ quæ quo ſpiritu excitentur 100. f.Act. vrinæ bullæ quid indicẽt 74.a.Act. vrinæ bullarum iudicium 73.g.Act. ex vrinæ bullis præuidentia 125. h.Act. ex vrinæ COLLIQVAMINIBVS innatãtib' & velut aranea apparentibus, præuidentia 126. h. Act. vrinarum COLORES 36. b.Act. vrinas colorari vſquequaque à ſanguine, falſum eſſe 85.e.Act. vrinæ colorum differentiæ.46.d.Act. vrinæ colorũ diuerſitas 855.a. Theoph. vrinæ colorum dignotio 151. a. Act. vrinæ colorum diuerſorum in ſuperficie natantium cauſſæ 101. b. Act. vrinæ colorũ variatio quo exemplo illuſtretur 54.d.Act. vrinæ colorum variatio quomodo conſideranda 54. a. Act. vrinarum color vnde 85. g. Act. vrinarum color vnde mutetur 853.a. Theoph. vrinæ color optimus qui 853.d.Theoph. vrinæ colorem mutãtes in albedinem, quid portendant 115. f. Act.
vrinæ color à commoderato diſcedens, qualis 151. b. Act. vrinæ colorũ cũ ſubſtãtia craſſa copulatio, eorúmque indicium 857. c. Theoph. quanto plus vrina coloratur tantò plus præſentis tenuitatis ſummouetur imaginatione 121.g. Act. vrinarum CONCOCTIO 129. h. Act. vrinæ CONSISTENTIARVM cauſſa 90. b. Act. vrinæ conſiſtentiarum differentia 57.h.Act. vrinæ conſiſtentiarum dignotio 151. h. Act. ex vrinarum conſiſtentia præuidentia 121. b. Act. vrinarum conſiſtentiæ concretæ mediocriter quid indicent 121. c. Act. vrinæ conſiſtentia craſſa 151. a.

vrinæ conſiſtentiæ ob humorū exceſſum, iudicium 68.a. Act. vrinæ conſiſtētia mediocris 90.b. Act. vrinæ conſiſtentia tenuis, qualis 152.a. Act. vrinæ cōſiſtentiarum tenuium colores qui meliores 152.b. Act. vrinæ CONTENTA apparere quo modo debeant 57.f. Act. vrinæ contenta apparere bene quomodo contingat 57.g. Act. vrinæ contenta bona vel mala quæ 73 e. Act. vrinæ contenta coloribus quibus differant 49.b. Act. vrinæ contentorū dignotio 152.e. Act. vrinæ contentorum generatio, eiúſque cauſa 81.e. Act. vrinæ contenta loca diuerſa qua de cauſa occupent 99.g. Act. vrinæ contenta loco quomodo differant, & de his iudicium 49.h. 73.a. Act. vrinæ contentorū loca quot ſint 862.d. Theoph. vrinæ contentorum loca qua ſimilitudine oſtendi poſſint 51.a. Act. vrinæ cōtentorū loca quo modo corporis affectiones oſtēdant 100.c. Act. vrinarum cōtenta malum quando ominentur 44.g. Act. vrinæ contentorum quantitas quomodo conſideranda 68.e. Act. vrinæ contentorum quātitatis cauſa 94.b. Act. vrinæ contentorum ſpecies malæ vnde 82.e. Act. vrinæ contentorum ſubſtantiæ cauſa 94.b. Act. vrinæ contentorum ſubſtantia quomodo differat 49.d. Act. vrinæ contentorum ſubſtantia quomodo iudicanda 69.c. Act. vrinæ contenta ſubſtantiæ mediocris, tenuis, craſſæ 49.d. Act. vrinæ contētorum varietas, & de ordine & inordinatione vniuſcuiuſq; eorum 55.b. Act. vrinæ contentis complicata quid indicent 72.g. Act. vrinæ contentis complicatorum differentiæ 52.c. Act. vrinæ cōtentis capilli mixti quid indicent 72.b. Act. vrinæ contentis corpuſcula diuerſi generis mixta quid indicēt 72.b. Act. vrinæ contentis crudum aliquid complicatum quid indicet 72.g. Act. vrinæ contētis furfuracea mixta 72.c. Act. vrinæ contentis ramenta mixta quid indicēt 72.a. Act. vrinæ contentis cur priuentur 101.d. Act. vrinæ cōtentorum alborum cauſa 92.e. Act. vrinæ contentorum alborum iudicium 69.h. Act. vrinæ contenta aſpera 51.e. Act. vrinæ contentorum aſperorū cauſa 98.a. Act. vrinæ contentorū aſperorum iudicium 72.f. Act. vrinæ contentorum bilioſorum cauſæ 93.b. Act. vrinæ contētorum bilioſorum iudicium 70.b. Act. vrinæ contenta candida, qualia ſint 861.a. Th. vrinæ contentorum capillis ſimilium cauſa 96.d. Act. vrinæ contenta continua quid indicent 72.f. Act. vrinæ contenta craſſa 69 d. 95.b. Act. vrinæ contentorum cruentorum cauſæ 93.d. Act. vrinæ contentorū cruentorum iudicium 70.g. Act. vrinæ cōtentorum diſſimilarium cauſa 96.c. Act. ex vrinæ contentis diſſimilaribus præuidentia 123.h. Act. vrinæ contentorum fuſcorum cauſæ 93.f. Act. vrinæ contentorum glutinoſorum cauſa 98.b. Act. vrinæ contenta læuia 51.c. Act. vrinæ contētorum læuium cauſa 98.a. Act. vrinæ contentorū læuium iudicium 72.f. Act. vrinæ contētorum liuidorum cauſæ 93.f. Act. vrinæ contentorum liuidorum iudicium 70.c. Act. vrinæ cōtēta magna, mediocria, tenuia 69.a.b. Act. vrinæ contēta mediocria 95.b. Act. vrinæ contenta mediocritatem excedentia 69.d. Act. vrinæ contentorum miſtorum cauſa 96.c. Act. vrina contenta multa 94.b. Act. vrinæ cōtentorū mediocriter mixtorū iudiciū 71.g. Act. vrinarū cōtēta mediocritatē excedētia quid indicēt 44.g. Act. vrinæ cōtētorū nigrorū cauſæ 93.f. Act. vrinæ cōtētorum nigrorum iudicium 70.c. Act. vrinæ contentorum nigredo, mala 861.a. Th. vrinæ contentorum pallidorum cauſæ 93.b. Act. vrinæ contenta pauca 94.d. Act. vrinæ contentorum ramentis ſimilium cauſa 96 d. Act. vrinæ contentorum rubeorum cauſæ 93.d. Act. vrinæ contentorum ſpiceorum & ſubſpiceorum iudicium 70.a. Act. vrinæ contentorum ſubrubeorum cauſæ 93.d. Act. vrinæ contentorum ſubrubeorum iudicium 70.f. Act. vrinæ contentorum ſuppallidorum cauſæ 86.d. 93.b. Act. vrinæ contenta tenuia 64.f. Act. vrinæ contentorum venetorum iudicium 70.c. Act. vrinæ contenta viſcida 51.d. Act. vrinæ CORONA quid ſit 35.c. Act. vrinæ coronarū iuxta colores differentiæ 53.d. Act. vrinæ coronarum diuerſi coloris iudicium 74.f. Act. ex vrinarum coronæ coloribus diuerſis præuidentia 126.e. Act. vrinæ ENAEOREMA quid & quale 860.e. 862 d. Th. vrinæ enæorematum differentiæ 862.c. Act. vrinæ enæoremata loco vt differāt 50.c. Act. vrinæ enæorema atrū & color croceus quid portendant 866.b. Th. vrina ESSENTIAE ſubtilis & albi coloris quid portendat 854.b. Th. vrina eſſentia ſubtili, colore aureo, quid portendat 856.g. Theoph. vrinæ HYPOSTASIS quid 860.d. 862 d. Th. vrinæ hypoſtaſis communiter quæ dicatur 153.b. Act. vrinæ hypoſtaſis in fundo diuerſa ſpecie & diuerſa partium poſitione quid indicet 73.b. Act. vrinæ hypoſtaſeon, colorum, & ſubſtantiarum, complexus 864.h. Th. vrinarum hypoſtaſes loco quomodo differāt 50.c. Act. vrinæ hypoſtaſi carētis iudiciū 864.d. Th. 75.c. Act. ex vrinis hypoſtaſi priuatis præuidentia 127.e. Act. vrinæ hypoſtaſis atra quid portēdat 861.f. Th. vrinæ hypoſtaſis bona quæ ſit 859.d.f. Th. vrinæ hypoſtaſis candida quid ſignificet 861.g. Th. vrinæ hypoſtaſis cocta quid portendat 863.h. Th. vrinæ hypoſtaſis craſſa ſubſtantia quid portendat 865.a. Th. vrinæ hypoſtaſis craſſa & ſubrūfa quid portendat 865.b. Th. vrinæ hypoſtaſis cruda quid portendat 863.h. Th. vrinæ hypoſtaſis cruda in fundo quid indicet 73.b. Act. vrinæ hypoſtaſis diſſecta & æqualis quid portendat 860.b. Th. vrinæ hypoſtaſin diuulſam & inæqualem eſſe meliorem 860.d. Th. vrinæ hypoſtaſes furfureæ 51.h. Act. vrinæ hypoſtaſium furfurearum cauſa 95.d. Act. vrinæ hypoſtaſis furfureæ iudicium 71.c. Act. vrinæ hypoſtaſes furfureæ quid portendant 864.a. Theoph. vrinæ hypoſtaſes lamineæ 52.a. Act. vrinæ hypoſtaſium laminearum cauſa 95.g. Act. vrinæ hypoſtaſis lamineæ iudicium 71.d. Act. vrinæ hypoſtaſis liuida q͞d portendat 861.e. Th. vrinæ hypoſtaſis naturalis quæ 859.d.g. Th. vrinæ hypoſtaſis nigra peſſima 861.a. Th. vrinæ hypoſtaſes orobeæ 51.g. Act. vrinæ hypoſtaſium orobearum cauſa 95.d. Act. vrinæ hypoſtaſis orobeæ iudicium 71.b. Act. vrinæ hypoſtaſis rubea quid portendat 861.c.e. Th. vrinæ hypoſtaſes ſimilaceæ 52.b. Act. vrinæ hypoſtaſium ſimilacearum cauſæ 95.d. Act. vrinæ hypoſtaſis ſimilaceæ iudicium 71.e. Act. vrinæ hypoſtaſes ſimilaceæ quid portendāt 864.b.d. Th. vrinæ hypoſtaſis ſubrubea quid portendat 861.b. Th. vrinæ hypoſtaſis ſubrufa & craſſa quid portendat 865.b. Th. vrinæ INNATANTIVM differētiæ 52.d. Act. vrinæ innatantium iudiciū 74.h. Act. vrinæ innatantiū bullarum differentiæ 52.g. Act. vrinæ innatantium liquamentorum differentiæ 52.e. Act. vrinæ NEBVLAE nigræ non admodū malæ 861.a. Th. vrinæ NVBES ſeu nubeculæ 57.g. 153.a. Act. vrinæ nubes quid, & vnde dictæ 860.f. 862.d. Th. vrinæ nubecularū differētiæ 862.f. Th. vrinarum nubes loco quomodo differant 50.d. Act. vrinæ nubeculæ albæ, bonæ: nigræ, malæ 861.a. Theoph. vrinæ nubes alba & ſpumoſa quid portendat 860.g. Th. vrinæ nubes atræ quid indicent 860.g. Th. vrinæ nubes ſpumoſa & alba quid portendat 860.g. Th. vrinæ SEDIMENTVM colorem naturalem quem requirat 861.b. Th. vrinæ ſedimentum album, continuum & inæquale, quid portendat 860.a. Th. vrinæ ſedimentum atrum & craſſum quid portendat 866.a. Th. vrinæ ſedimentum craſſum & atrum quid portendat 866. Theoph. vrinæ ſedimentum diſcretum quid portendat 860.a. Th. vrinæ ſedimina erui coloris 152.g. Act. vrinæ ſedimentum erui inſtar globoſum quid portendat 863.f. Th. vrinæ ſedimentum falſum 152.f. Act. vrinæ ſedimētum luridum quid portendat 861.e. Theoph. vrinæ ſedimina pallida 152.f. Act. vrinæ ſedimentum pingue, multum & coactum, quid portendat 863.e. Th. vrinæ ſedimina rufa 152 f. Act. vrinæ ſedimentum ſubnigrum quid portendat 861.f. Theoph. vrinæ ſedimentum viride quid portendat 861.f.g. Th. vrinis SPVMAE innatantes inſtar bullarum ſunt 126.a. Act. vrinæ SVBLIMAMENTA 153.a. Act. vrinarum SVBSIDENTIA quid 150.h. 153.b. Aet. vrinæ ſubſidentiarum colores qui quid ſignificent 152.g. Actuar. vrinæ ſubſidentia falſò aliquando repræſentant humores crudi 152.f. Actuar. vrinæ ſubſidentiam albam non ſemper bonam eſſe 196.a. Aet. vrinæ ſubſidentia crudis ab humoribus conflata 153.b. Act. vrinæ ſubſidentiæ furfureæ 152.g. Act. 197.e. Aet. vrinæ ſubſidentiæ lamineæ 152.g. Act. vrinæ ſubſidentia pallida 152.f. Act. vrinæ ſubſidentia rubra 152.g. Act. vrinæ ſubſidentia rufa 152.f. Act. vrinæ ſubſidentiæ ſimilaceæ 152.g. Act. vrinæ ſubſidentia ſubrubra 152.g. Act. vrinæ SVBSTANTIA quid 853.f. Theoph. vrinæ ſubſtantiarum differentiæ 853.e. Th. 48.b. Act. vrinæ ſubſtantiarum iudicium 67.d. Act. vrinæ ſubſtantiarum mutatio quomodo conſideranda 54.c. Act. vrinæ ſubſtantia incocta, contenta quoq; incocta indicat 63.a. Actuar. vrinæ ſubſtantia mediocris coloribus quibus imbui poſſit 858.g. Th. vrinarum ſubſtātiæ tenues quid portendant 121.d. Act.

Vrinæ ægritudinum diuerſarum cauſæ 109.e. Act. ex vrinis, ægritudinis tardiùs aut velociùs ſoluendæ præuidentia 135.g. Act. vrina ægrotorum optima quæ 195.f. Aet. vrinæ æſtiuo tempore quales & cur 60.b. 105.g. 106.f. Act. vrinæ ætatis cuius quæ peiores 23.c. Celſ. vrinæ ætatis deflorescētis 59.b. Act. vrinæ autumnali tempore quales & cur 60.c. 105.h. 107.a. Act. vrinis calor quid conferat 48.b. Act. vrinæ calidorum qualis 103.e.g. Act. ex vrinis cerebri affecti, præuidentia 131.e. Act. ex vrinis coli affecti, præuidentia 132.c. Act. vrinæ comedentiū bene & non cōcoquentium quales, & cur 60.h. 108.g. Act. vrinarum continuæ febris, cauſæ 112.a. Act. ex vrinis cordis affecti, præuidentia 130.e. Act. ex vrinis coſtarum affectarum præuidentia 131.h. Act. vrinæ diabetæ quales quid indicent 115.h. Act. vrina dormientium qualis 60.f. Actuar. vrinæ ephemerarum febrium quales & cur 109.e. Act. vrinæ fame & inedia laborantiū quales & cur 61.a. 108.h. 109.b. Act. vrinæ febris continuæ à putredine, ephemeræ, quartanæ, quotidianæ, tertianæ 79.d. 77.d.h. 78.b. 77.f. Act. ex vrinis febrium continuarum præuidentia 129.g. Act. ex vrinis febrium deficientium præuidentia 129.c. Act. vrinæ febrium putridis

ex humoribus ortarum quales & cur 109.h. Act. vrina frigidi corporis 103.e.104.a.Act. ex vrinis hepatis affecti præuidentia 131.c.Act. Vrinæ humoris magni vel parui, iudicium 61.b. Act. vrina humidi corporis 103.f.104.e.Act. vrina hyemali tempore qualis & cur 60 c. 106.a.107.b.Act. vrinarum in ſomnium ſeu vigilantium cauſæ 108.e.Act. ex vrinis inteſtinorum affectorũ præuidentia 132. c.Act. vrinæ iuuenum iudiciũ 59.b.Act. vrinæ membrorum caliditate aliquaob venarum amplitudinem abundantium quales 79.b.Act. vrinæ membrorum quæ extrinſecus ſunt & lõgè diſtantia à caloris fonte, quales 79.a.Act. ex vrinis mẽbrorum extremitatum affectarum præuidentia 134.a.Act. vrinæ membrorum frigido aliquo humore affectorũ quales 79.b.Act. vrinarum membrorum principalium calore affectorum cauſæ 112.g.Act. vrinarum membrorum principalium frigore affectorum cauſæ 113.a.Act. vrina morbum longum quæ indicet 22.c.Celſ. vrinæ mulierum iuuenum quales & cur 103.b. Act. vrinæ mulierum vigentis iuuentæ iudicium 59.b.Act. vrinæ negotioſorum & exercitiis deditorum iudicium 59.f.105.a.c.Act. vrinarum nutrimenti boni maliue cauſæ 107.f.Act. vrinæ odoris ratione quomodo diiudicandæ 864.f.Th. vrina otioſorũ & ſedentariorum 105.b.d.Act. vrinæ otioſorum iudicium 59.g.Act. vrinæ in peſte variæ 223.e.Aet. vrina pharmaco ſumpto quomodo conſideranda 65.h.Act. ex vrinis pleuritidis præuidentia 131.h. Act. ex vrinis podicis affecti, præuidentia 132.e.Act. vrinarum principali aliquo membro affecto iudicium 78.g.Act. vrinæ puerorũ quales & cur 102.f.h.Act. vrinæ puerorum iudicium 59.a.Act. vrinæ puerorum in ſenibus 45.c.Act. vrina puerorum vitioſa quæ ſit 854.b.Th. ex vrinis pulmonis alterati præuidentia 131.a.Act. vrinarum quartanæ febris cauſæ 110.g.Act. vrinarũ quotidianæ febris cauſæ 111.f.Act. vrinæ regionum pro diuerſitate quomodo iudicandæ 60.d. Act. ex vrinis renum affectorum præuidentia 132.b.Act. vrinæ ſenum quales & cur 102.f.Act. vrinæ ſenum iudicium 59.a. Act. vrinæ ſeniles in pueris 45.c.Act. vrinæ ſexus cuius quæ peiores 23.c. Celſ. vrina ſicci corporis 103.f.104.f.Act. vrinarum ſimplicis intemperaturæ cauſæ 103.d.Act. vrinæ ſimplicium intemperaturarum iudicium 59.c.Act. vrinarum ſomnolentorum cauſæ 108.a. Act. vrinarum tertianæ vtriuſque cauſæ 110.a.Act. ex vrinis veſicæ affectæ, præuidentia 132.b.Act. ex vrinis vẽtris affecti præuidentia 131.e.Act. vrinæ verni temporis quales & cur 60.a.105.g.106.b.Act. vrinas victus pro ratione quomodo iudicemus 60.e.Act. vrinæ vigilantium iudicium 60.g. Act. vrinæ viri ætate florentis iudicium 59.a.Act. vrinæ virorum temperatorum quales & cur 102 d.Act. ex vrinis vteri affecti, præuidentia 132.e.Act.

Vrinæ albæ cauſæ 85.a.86.a. Act. vrinarum albarum differentiæ 46.d.Act. vrinarum albarum iudicium 62.b. Act. vrinæ albæ ex variis ſymptomatis iudicium 854.b.Th. ex vrinis albis præuidentia 115.e.Act. vrina alba & craſſa quid portẽdat 857.d.Th. vrina alba manè, dein rufa, ſani corporis index 11 f.Celſ. vrina albi coloris & tenuis eſſentiæ quid portẽdat 854.b.856.f.Th. vrinæ albæ ſpumoſæ nubes quid indicent 860.g.Th. vrinæ albiſſimæ & tenuiſſimæ 108.f.Act. vrinæ aqueæ 151.c.Act. vrinæ atræ & craſſæ tres ſpecies, & quid ſignificet 858 c.Th. vrina aurea ſeu fulua 855.f.Th.46.g.Act. vrinæ aureæ iudicium 63.c. Act. ex vrinis aureis præuidentia 117 f.Act. vrina aurea ſedimento carens quid portendat 864.e. Theoph. vrina aurea & ſubtilis quid portendat 856.g.Th. vrinæ cæruleæ 856.a.Theoph. 151.e.Act. vrina cærulea & craſſa quid portendat 857.e.Th. vrinæ candidæ 151.c.Act. vrinæ candidæ ſpecies 855.b.Th. vrina candida copioſa quid portendat 854.d.Th. vrina cãdida tenuis & lactea quid portendat 856.e.Th. vrina capillorum globos admixtos habens 573.e. Aet. vrinæ charopæ 151.c. Act. vrina commoderata in homine commoderato 150.g.151.a.Act. vrinæ copioſæ iudicium 61.c. Act. vrina copioſior quàm potus proportio requirat, quid indicet 83.e. Act. vrinæ craſſæ 152.c.Act. vrinæ craſſæ ſignificationes 196.g.Aet.68.c.91.a.92.a.Act. vrinæ craſſæ cum cæteris coloribus copulatio & iudicia 857.d.858.f.Th. vrina craſſa albi ſedimenti: ſanguinolenta item & purulenta & aliis ſordibus infecta, quid indicet 24.e. Celſ. vrina craſſa, atra, graueolens quid portendat 864.g.Th. vrina craſſa & candida quid portendat 857.d.Th. vrina craſſa fruſtuloſa quid portendat 857.f. Th. vrinæ craſſeſcere quando ſoleant 91.f.Act. vrinarũ craſſeſcentium cauſæ 48.d.Act. vrinarum craſſeſcentium differẽtiæ 48.b. Act. vrinæ craſſæ factæ quid indicent 92.b. Act. quanto magis vrinæ craſſeſcunt tanto plus coloris ſummouent qui inerat priuſquam craſſeſcerent 122.b.Act. vrina crocea 855.f.Th.46.h. Act. vrinæ croceæ iudicium 63.d.Act. ex vrinis croceis præuidentia 117.f. Act. vrina crocea enæoremate atro, quid portendat 866.b. Th. vrina crocea ſedimento carens quid portẽdat 864.e.Th. vrina crocea & tenuis quid portendat 857.a.Th. vrinæ crudæ 152.c.Act. vrina crudior quæ 195.g.Aet. vrina diſtẽſior quæ 195.f.Aet. vrinæ diurnãtiũ cũ cruditate, iudiciũ 60.h.Act. vrina diuulſa quid portendat 860.Th. vrinæ flauæ vnde 86.f.151.e.Act. ex vrinis flauis præuidentia 117.f.Act. vrina flaua & tenuis quid portendat 857.a.Th. vrina frequens & paulatim micta cuius affectus nota 166.d.Act. vrina fulua 855.f.Th. vrinæ furfuraceæ ſignificatio. Act. vrina fuſca 856.b.Th. vrinæ glaſteæ 151.e.Act. vrina graueolẽs q̃d ſignificet 197.h.Act.864.f.Th. vrina ignea 855.f.Th. vrina inæqualis quid portendat 860.c. Th. vrina lactea & craſſa quid portendat 857.e.Th. vrina lactea, tenuis & candida, quid portendat 856.Th. vrina laminea quid portendat 863.g.Th. vrina liquida parùm exiſtens in homine ſano, quid portendat 25.d.Celſ. vrina liuida 856.c. Th.151.f.Act. vrinarum liuidarum cauſſæ 88.e.89.a.Act. vrinæ liuidæ iudicium 65.e. Act. ex vrinis liuidis præuidentia 120.e. Act. vrina lurida & craſſa quid portendat 858.b.Th. vrinæ mali ominis quæ 22.a.Celſ. vrinæ mediocris iudicium 58.b. Act. vrina mediocris coloribus quibus imbui poſſit 858.g. Th. vrinæ minus & parcius profluentis iudicium 61.f.Act. vrinæ multæ cauſſæ & differentiæ 83.f.Act. vrinæ multæ tùm in ſanis tùm ægrotis iudicium 61.c.Act. vrina naturalis & bona quæ 195.d.Aet.859.Th. vrinæ nigræ 151.f.Act. vrinæ nigræ quando ſalutares 65.g. Act. vrinæ nigræ iudicium 65.e.Act. vrinarum nigrarum cauſſæ 198.a.Aet.88.e.89.a.130.g.Act. ex vrinis nigris præuidentia 120.e.Act. vrinæ nigræ ſignificatio 198.a.Aet. vrinæ nigræ & craſſæ cauſæ & ſpecies 858.c.Th. vrina nigra & craſſa quid portendat 858.b. Th. vrinarum odoris mali iudicium 75.a.Act. vrinæ oleaceæ ſeu oleoſæ 47.e.151.g.Act vrinarum oleacearum differentiæ & ſpecies 197.e.Aet.863.a. Th. vrinarũ oleacearũ iudiciũ 64.f.Act. ex vrinis oleaceis præuidentia 120.a.Act. vrina oleacea nigra quid portendat 865.c. Th. ex vrinis olentibus malè, præuidentia 126.g.Act. vrina optima quæ 94.c.Or.195.d.Aet. 853.c.Th.44.e.151.a.Act. vrinæ pallidæ 151.c.Act. vrinæ pallidæ cauſſæ 86.e.Act. vrina pallida quid ſignificet 196.d. Aet. vrinarum paſſearum cauſſæ 88.b.Act. vrinæ paſſei coloris iudicium 64.c.Act. ex vrinis paſſeis præuidentia 119.a. Act. vrinæ paucæ & parciùs fluentis cauſſæ 84.c.Act. vrinæ periculoſæ quales 23.c.Celſ. vrinæ percolatæ 151.d.Act. vrina polentacea quid ſignificet 197.g.Aet. vrina rubea 855.f.Th.47.a.Act. vrinæ rubeæ cauſſa 86.g.87.b.Act. vrinæ rubeæ iudiciũ 63 e.Act. ex vrinis rubeis præuidẽtia 118.a.Act. vrinæ rubeæ aut rufæ albã in febre vehemẽti ſi præceſſerunt, quid portendant 115.f.Actuar. vrina rubea & craſſa quid portendat 857.g.Th. vrinæ rubræ 151.e.Act. vrinarum ruffarum cauſſæ 86.f.151.e.Act. ex vrinis ruffis præuidentia 117.f.Actuar. vrinæ ſanguis & pus immixta quid ſignificent 24.f. Celſ. vrinæ ſpiceæ & ſubſpiceæ 46.e.Act. vrinæ ſpiceæ & ſubſpiceæ quid portendant 855.d.Th. vrinarũ ſpicearũ cauſſæ 86.a.Act. vrinarũ ſpicearũ iudicium 62.g.Act. ex vrinis ſpiceis præuidentia 117.c.Act. vrinæ ſubalbidæ ſanguis rubeus mixtus 85.f.Act vrinæ ſubaureæ 46.g.Act. vrina ſubaurea in quib. ſoleat apparere 63.b. Act. ex vrinis ſubaureis præuidentia 117.d.Act. vrinæ ſubaureæ & ſubrufæ quid portendant 855.f.Th. vrina ſubaurea & ſubtilis quid portendat 856.h.Th. vrina ſubcrocea 855.f.Th.46.g.Act. vrina ſubcrocea quibus 63.b.Act ex vrinis ſubcroceis præuidentia 117.d. Act. vrina ſubcrocea & tenuis quid portendat 857.a.Theoph. vrina ſubflaua & tenuis quid portendat 857.a.Th. vrina ſubrubea 855.f.Th.47.a.Act. vrina ſubrubea quid ſignificet 861.d.Th. vrinæ ſubrubeæ cauſſa 86.g.Act. vrinæ ſubrubeæ iudicium 63.e Act. ex vrinis ſubrubeis præuidentia 118.a.Act. vrina ſubrubea & craſſa quid portendat 857.g.Th. vrinarum ſubſpicearum cauſſæ 86.a.Act. vrinarum ſubſpicearum iudicium 62.g.Act. ex vrinis ſubſpiceis præuidentia 117.c.Act. vrinæ ſuffuluæ 46.g.Act. vrinæ ſuppallidæ 151.c.Act. vrinæ temperatiſſimæ quæ 855.f.Th. vrinæ tenues 68.b.Act. vrinæ tenues quid ſignificent 90.c.Act. vrinæ tenuis cauſſa 92.c.Act. vrinarum tenuium differentiæ 91.b. Act. vrinarum quæ tenuantur differentiæ 48.c.Act. vrinæ tenuis ſyzygiæ 856.f.857.a.c.Th. vrina tenuis & alba quid portendat 854.c.Th. vrina tenuis aurea ſeu ſubaurea quid portẽdat 856.g.Th. vrina tenuis & cruda quandoque ſalutifera 26.b.Celſ. vrina tenuis, lactea & candida, quid portendat 856.e. Th. vrinæ tenuiſſimæ quid indicent 92.b.Act. vrinæ turbulentæ 152.c.Act. vrinarum turbidarum tres differentiæ 91.d.Orib. vrinæ turbatæ tenuis mictæ ratio 196.g.Aet. vrina veneta 856.a.Th. vrinarum venetarũ cauſſæ 88.e.99.a.Act. vrinæ venetæ iudicium 65.c. Act. ex vrinis venetis præuidẽtia 120.e.Act. vrina veneta & craſſa quid portẽdat 858 A.Th. vrinæ venetæ & ſubtenuis conſideratio 89.d.Act. vrina vinea quæ 855.g.Th. vrinæ vineæ ſeu vinoſæ 47.b.151.e.Act. vrinæ vineæ cauſſa 87 d.Act. vrinæ vinei coloris iudicium 64.a.g.Act. ex vrinis vineis præuidentia 118.g.Act. vrinæ vineæ albam in febre vehementi

ſi præceſſerint, quid portendãt 115.f.Act. vrina vinea & craſſa quid portendat 857.h.Th. vrina viridis 856.b.Th.151.e. Act. vrina viridis quid indicet 24.e.Celſ. vrinarum viridium cauſæ 88.d.Act.vrinæ viridis iudicium 64.d.Act. ex vrinis viridibus præuidentia 120.a.Act. vrina viridis & craſſa quidportẽdat 858.b.Th.

vrinarũ acrimoniã hebetãtia 125.d Ruff. vrinã nõ cõtinere valentib⁹ quõ ſuccurrendum 668.g.Or. vrinæ cruentæ reiectio quomodo curanda 548.b.Aet. vrinæ difficultas 562.c.Aet. vrinæ difficultas quid à calculo differat 166.c.Act. vrinæ difficultatis cauſa & curatio 468.b.Ægin.164 e.232.h.Act. vrinæ difficultas vt tum in viris tum fœminis per chirurgum corrigenda 159.b. Celſ. vrinæ difficultati quid medeatur 258.b.262.a.g.265.a. Act.771.d. Myr.218.a.Scrib.329. b.355.c.356.b.d.f.359.a.f.364. b.Marc. vrinæ difficultati & dolori quid ſubueniat 309.e. Mar. vrinæ difficultati medetur erinacei terreſtris vſti cinis in potu ſumptus 93.f.lac 77.b. oleum amaracinũ 22.b.ruta 47.g.Aet. vrinæ difficultati vtile catapotiũ 96.d.Celſ. vrinæ difficultas in febribus,eiúſque curatio 233.c. Aet. ad vrinæ fluorẽ inuoluntariũ 257.a.Act. vrinæ fœtẽtis copiam quid educat 610.a.Orib. 52.c.Aet. ad vrinæ incõtinentiã 367.c.Marc. vrinæ interclu ſio quæ mala accerſat 16.a.Aret. vrinæ inuitæ & coactæ excretioni quid ſubueniat 279.e.Act. vrinæ mordacitas quid mali adferat 16.b.Aret. vrinæ profluuium affectio qualis 545.a.Aet. vrinæ profluuii curatio 91.c.Aret. vrinæ profluuio quid medeatur 362.c.Marc. vrinæ profluenti ſuper potionum modum ſine dolore in vuluæ morbo quid faciendum 80.c.Celſ. ad vrinam purulentam 357.c.Mar. ad vrinam ſanguinolentam 355.a e.357.c.359.b.Marc. vrinæ ſtillicidii cauſa & curatio 468.b. Ægin.232.h.Act. vrinæ ſtillicidio quæ medicamenta ſubueniant 257.a.Act.353.b.355.e.357 f.358.c.364.g.369.g.370.d.372. b.c.d.f.g.h.373.d.f.380.e.381.b. 398.g.399.h.406.c.409.d.410.b. c.d.e.419.b.420.d.422.b.425.g. 426.d.442.g.481.a.520.e.521.d.f. g.Myr. vrinæ ſuppreſſæ quõ medendum 574.g.Æg. ad vrinã ſuppreſſã remedia 563.f.Aet.

vrinam cientia 23.a.480.e. Orib. vrinam ciet acorum 9.a. amniũ 10.a.aniſum 11.f.apium 51.b.bunion 15.a. calamus aromatic⁹ 29.f.chamædrys 57.e. cantharides 94.c.caroum 30.g.cicer 25.f. coſtus 35.d.crocodilion 37.a.cyminum 38.a.cyperus 38.c.cucumis 51.e.hippoſelinon 52.f.hypericon 56.d.iunci odorati flos 54.e.liguſticũ 40.f.lini ſemẽ 40. g.lonchitis 41.a.mel.42.d.mei radices 43.f.nardiſpica 44.e.nard⁹ Celtica 44.e.paſtinaca 16.f.pepones 46.e. petroſelinum 47.c. polium 48.g.porrum 49.b.phu 57.c.ſcandix 51.b.ſeſeli 51.c.terebinthus 54.g. vmbilicus veneris 35.e.vitis alba 10.c.Aet. vrinã continentia 362.c.Marc. vrinã deducentia 74.d.Celſ. vrinam detrahens medicamentum 218. e.Scrib. vrinas deducere quid poſſit 123.e.Ruff. vrinam ducentia pharmaca 553.d.Aet. vrinas ducit aqua calida 154.a. thym⁹ 28.a.Aet. vrinæ ducere copiam magnam quid valeat 93 g.550.e.Aet. vrinam eliciens Euſtomachi chirurgi medicamentum 552.b.Myr. vrinam laxans medicamentum 359.e. Marc. vrinæ mouendæ quomodo ſint 401.α.g.472.b.Æg. vrinã mouentia 86.g.93.a.Aret. 616.a.Or.250.e.253.e.Act.40.a. Celſ. 212.a.Scr.327.d.329.d. 342.b.345.c.264.c.e.377.e.Mar. vrinas mouet fumaria 30.a.paſtinaca 52.h ſcordiõ 52.c.ſerpylli 25 h.Aet. vrinas mouentia, vlceráque ſimul in renibus detergẽtia 124.e.Ruff. vrinam mouẽtium vſus in quibus cauendus 343.f.Orib. ad vrinam proliciendam quæ glandi indantur 146.e.Aet. vrinam prouocantia 358.g.Marc. vrinæ prouocandæ & menſtruis ciẽdis quid adhiberi poſſit 604.a.606.b.610. b.c Orib.

vrinæ animalium & hominis quas vires habeant ad medicandum 636.c.Ægin.

vrinaculum 112.a.Ruff.544.h. Orib.

vrinariæ fiſtulæ tubercula quid ſignificent 862.a.Th. vrinariũ iter 105.a.Ruff. vrinariorum meatuum ſitus 118.f.Ruff. vrinariarum partium abſceſſibus & vlcerationi quomodo medendum 466.c.Æg. vrinariæ rei ſcriptores quæ & quomodo ante Theophilum ſcripſerint 851. a.Theoph. vrinariæ rei tractatio quot in partes diſtribuatur 852.a.Th.

Οὖρον 110.f.Ruff.

Vrſi (piſcis) qualis in nutrimento ſit materiæ 227.d.Orib.

Vrſina caro qualis 220.g.235.d. Orib.85.a.Aet. Vrſinum fel quale 81.d.Aet. vrſinum ſeuum 90.d.Aet.

vrſorum morſus quomodo curandus 614.β a.Aet.

Vrticæ facultas 615.b.Æg.490.d. 592.f.Or.8.f.Aet. vrticarum inter edulia qualitas & facultas, & quomodo parandæ ſint 369. a.Æg.218.f.227.g.Orib.

Vrticæ ſemen & folia 20.c.Orib.

Vſtio quando adhibenda 418.b. Aet. vſtio ſanguinis eruptionem ſiſtit 800.α a.Aet.

vſtio ægilopis 335.c.Aet. vſtio alæ 568.d.Æg. vſtio in articulari morbo 593.f.Aet. vſtio capitis dolori quomodo adhibenda 83.a.Aret. vſtio capitis in lippiẽtibus, ægrè reſpirantibus,& in elephante 551.c.Æg. vſtio hepatis 570.a.Æg. vſtio herniæ aquoſæ quomodo adhibenda 577.f.Æg.692.e.Aet. vſtio ad iſchiadicos 583.b.Aet. vſtio palpebrarum per medicamentum 555.a.Æg. vſtio palpebrarum per ferrum 550.b. Ægin. vſtio ſedis prolabentis 686.β.h.Aet. vſtio ſplenis 570. b.Æg. vſtio ſplenicorum 529. b.Aet. vſtio ſtomachi 570.c. Ægin. vſtio ſuppuratorum 569.a.Æg. vſtio & exſectio vaſorum 552.f.Ægin.

vſtio paſſerculi 554.b.Aet.

ad Vſtiones 274.f.Marcell. ad vſtionum maculas 322.h.Marc. vſturarum cicatrices vt ne appareant 323.a Marcell.

ad Vſtiones æſtiuas 792.d.Myr. ad vſtiones à feruente aqua 773. c.Myr. vſtis à ſole quomodo medendum 356.d.Æg. ad vſtiones vndecunque factas 774.b. Myr.

vſtoria ferramenta 577.g.Ægin. vſtoria medicamenta 519.d.Æg. 102.h.Aet.

vſtum nullum, penitus frigidum euadit 63.e.Aet. vſta lana 91. d.Aet. vſtæ terræ vis 66.b.Aet.

Vter 104.e.Ruff.

Vterus 109.b.Ruff.779.a.Aet. vterus ætatis ratione magnus vel paruus 779.b.Aet. vterus principatum ad vitam cur minimè obtineat 544.a.Orib.

vtero ablato prorſus,mulierem ſuperuixiſſe 488.g.Ægin.

vteri corpus ex quibus conſtet 779. a.Aet. vteri figura 779.c.Aet. vteri longitudo 789.b.Aet. vteri magnitudo differens 779.b. Aet. vteri meatus quantum varientur 780.a.Aet. vteri oſtium arcana quadam ratiõe in fœtus editione aperiri 781 d.Aet. vteri qualitas & ſit⁹ 119.b.Ruff. 779.a.Aet. vteri vſus mulieribus quis ſit 46.g.Aret.

vteri affectionum dignotio & curatio 480.f.581.b. Ægin.148.b. 669.a.Or.802.β.c.&e.167 g.234. b.Act. vtero affecto quales vrinæ 79.a.132.e.Act. vteri affectionibus quid medeatur 33. g.Aet.266.c.Act. vteri affectionib⁹ clyſteres idonei 355.f.Or. vteri affectio aliqua ſi animi deliquium induxerit, quæ medela adhibenda 228.b.Aet. vteri morbi diuturni qui 46.h.Aret. vteri vitiis accommoda medicamenta 353.b.357.g.358.g.360. a.368.d.816.b.817 a.Myr.

vteri abſceſſuum ſymptomata & curatio 484.c.581.g.Æg. vteri auerſionis curatio 819 820.Aet. vteri calculorum curatio 833.e. Aet. vteri calidioris ſigna & curatio 713.h.Aet. vteri cancer quid 47.g.Aret. vteri cancrorum differentia & curatio 485.e.Ægin.831.b.Aet. vteri cancer exulceratus non exulcerato peior 47.g.Aret. vteri condylomatum cauſa & curatio 490.d.Æg 835.h.Aet. vteri conuulſio 168.d.Act. vteri debilitati quomodo medendum 816.h.Aet. vteri declinationum curatio 484.b.Æg. vteri delapſus in coxas, ilia, podicẽ, veſicam 168.e.Act. vteri diſtenſioni quid medeatur 266.c. Act. vteri duritiæ quid ſuccurrat 326.f.Actuar. vteri elationi quid ſubueniat 266.c.Act. vteri eruptioni quomodo medendum 829.a.Aet. vteri excretionis & hæmorrhoidis retentio quid differant 133.g.Act. vteri expurgationes immodicæ 167.f.Act. vteri exulcerationum medela 829.c.Aet. vteri fiſſuris quomodo medendum 490.b.Æg.836.a.Aet. vteri fluorum ſpecies & ſymptomata 46.h.47.b.Aret. vteri fluxionib⁹ quid ſubueniat 257.b.Act. vteri furor quid, eique quomodo medendum 817.b.Aet. vteri frigidioris ſigna & curatio 793.h.Aet. vteri hæmorrhoidum cauſa & curatio 490.d.Æg. vteri hæmorrhoidum & calculorum curatio 833.a.Aet. vteri humidi ſigna & curatio 794.b. Aet. vteri hydrops quomodo curetur 820 h.Aet. vteri hydropico affectui quid medeatur 327.a.Act. vteri inclinationibus in latus quid conferat 327. c.Act. vteri inflammatio quomodo curãda 823.b & ſeq.Aet. vteri inflammationibus quid medeatur 604.e.Or.39.h.Aet. 325.a.326.f.327.b.c.Act. vteri inflationis curatio 487.a.Ægin. vteri thymorum & verrucarum medela 835.c.Aet. vteri mola quomodo curanda 822.b.Aet. vteri nomis quomodo medendum 830.c.Aet. vteri obturamentorum cauſa & curatio 488. g.Æg.831.g Aet. vterum perfrigeratum calfacit oleum Cyprinum 22.c.Aet. vteri præfocationis cauſa & curatio 235.f. Act. vteri præfocationi medicamenta quæ conueniant 361. f.406.c.410.c.417.c.f.418.e.420. b.425 e.Myr. vteri procidentis cauſa 168 b.Act. vteri prolapſus cauſæ & curatio 488.c. Ægin. vteri puſtulæ quomodo curandæ 836.g.Aet. vterũ perforatum quaſdem non habere, eiúſque medela 832.c.Aet. vteri reclinatio quomodo curanda 818.e.Aet. vteri recurſus quõ curandus 818 g.Aet. vtero ſanguinis eruptione laboranti vt medendum 482.a. Ægin. vtero ſanguinem profundenti quid medeatur 266.c. Act. vteri ſcirrhus & tumor durus quõ curandus 486.b.Ægin. vteri ſiccioris curatio 894.e.Aet. vterus ſterilis qualis 792.c.Aet. vteri ſtrangulatio quibus accidat 168.c.Act. vteri ſtrãgulationis ſymptomata, cauſa & curatio 487.d.Ægin. vteri ſtrangulationibus quid medeatur 257.e. 227.a.Act. vteri ſymptomatibus quid medeatur 266.c.Act. vteri vlcerum ſpecies & ſymptomata 47.e.Aret. vteri vlcerationum cauſa & curatio 484. f.Ægin. vtero vlcerato quid conueniat 596.d.Orib.77.c.Aet. vteri vlcera carbunculoſa & ſordida quõ curanda 829.g.Aet.

vterũ euacuantia 146.g.Aet. vteri fomentationibus quid conueniat 594.g. Orib. vtero fouendo ariſtolochia longa idonea 12.b.Aet. vteri inſeſſiones 156 f.Aet. vteri purgationum abſolutas retentiones ſanãtium catalogus 487 d.Orib. vteri purgationum nimiarũ cauſa & curatio 482.a.Æg.

vterum gerentium pulſus quales

846.g. Phil. vterum gerentibus quæ purgationes concedi poſſint 199. c. Act.
ad vteri oris abſceſſum chirurgia 828.d.Aet. vteri os ab inflãmatione aut ſchirro, aut ariditate occluſum, quomodo medicamenta aperire dicantur 482.d. Orib. vteri oſculum prolapſum quomodo repellatur 48.b. Aret.
vterus inter edulia quale alimentum præbeat 372.d.Ægin.
vtriculi oleo repleti quomodo in fomentis adhibeãtur 35.h.Celſ.
Virus herba Græcis ἰσάτις 346.a. Marcell.
Vuarum facultas 492.g.595.a. Or. 53. b. Aet. vuarum inter edulia qualitas & vis 370.f. Æg.214. d.579.d.Or.53.b. Aet. vua comedenda quomodo 53. c. Aet. vuæ venerem cur maximè excitent 8.c. Orib.
vuæ acerbæ confectiõ 394 g. Aet. ex vuis acerbis paratum zulapiũ 250.d.Act. vuæ acerbæ ſuccus 22.e.Orib. vua agreſtis 482.h. 483.h.Or. vuæ Amineæ qualitas 3.f.Aet. vuarum non vinoſarum vſus 209.h.Act. vuæ paſſæ facultas 615.e. Ægin.22.a. Orib.13.a.Act. vuarum paſſarum in alimento qualitas & facultas 370 g.Æg.214.d.Or.13 a. Aet. vua ſine acinis 22.c. Or. vua Taminia 22. c.Orib. vuæ Taminiæ in purgando facultas 325.d.Orib.
Vua 103.d.116.d. Ruff.546.b. Or. vua quid, eiúſq; ſymptomata & curatio 5.a.c.63.f.Ar.561. f.Æg. 391.b.409. c.Ae.187.a.Act.132. a. Celſ. vuæ & columnæ differencia, & curatio 63. f. Aret. vuæ quid medeatur 232. g. Scr. 295. f. Marc.
vuæ balnea quæ medeantur 359.f. Æg. ad vuã cauſticũ 686.e.Myr ad vuã penitus minuendã 302. f.Marcell. ad vuam ſine ferro tollendam 303.b.Marc. vuam ſupprimẽtia 299.a.g.300.a.Mar.
vuæ diſtillationis ſymptomata & remedia 302 c.e.h. Marcell. ad vuas calloſas 301.d. Marcell. ad vuæ dolorem 300. b. 301. c.f. 302.b.c.e.303. a.Marcell. vuæ inflammatio quomodo curanda 657. b. Orib. vuæ inflammatæ conueniens paſtillus 91. h. Celſ. ad vuam inflammatã paſtillus Andronis 92.b.Celſ. ad vuam ſtillantem 338.a.Marc. vuæ tumori & dolori quæ medeantur 203 g.204. f. Scr. 298.g. 300.f g.301. a.d. 302.a. Marcell. vuæ vlceroſæ quomodo medendum 64.b.Aret.
vualis tunica 115.f.Ruff.
vuatio quid & quomodo curanda 183.h.239.c.309.c.Act.
vueæ tunicæ procidentis curatio 239.b.Act.
vuifer proceſſus palati 103.d. Ruff.
Vulnerari telo acuto quàm retuſo cõmodi' 97.d.Celſ. vulneratorũ ætas, corpus, vita, & tempus ipſum ſpectandum 97.c. Celſ. vulneratis quib. minus periculi in motu 101.h. Celſ. vulneratorum victus, & vulnerum notæ 101.a. Celſ. vulneratis vinũ quando non conueniat 102. c. Celſ. vulneratarum corporis partium ſigna 97. f. & deinceps Celſ. vulnerationes principalium membrorum quibus notis cognoſcantur 590.c.Ægin.
vulnerati nerui curatio 528.e. Æg. 631.g Orib.
Vulneris reſpectum caſus in prælio cur ſequatur 661. f. Caſſ. vulnus à faſcia adſtrictum, cancri periculo obnoxium 150. g. Celſ. vulneri parum puro balneum infeſtiſſimũ 102. a. Celſ. vulneri medicamentum nullum impinguans admouendum eſſe 112. f. Orib. vulnerib. quies aptiſſima 101.h.Celſ. vulnerũ tumor nimius, periculoſus, nullus, periculoſiſsimus 101.b.Celſ.
in vulneribus conſideranda quæ veniant 97.d. Celſ. vulnerum colores boni malive 101.d. Celſ. vulnera curationem difficilem quæ habeant 97.a.Celſ. vulnera quæ tutiorem curationẽ habeant 97.c.Celſ. vulnera inſanablia quæ 97.a.Celſ. vulnera medicamentis quæ non indigeant 698.f. Aet. vulnus purum quando & quando non 102. b. Celſ. vulnerum ſanationis maturæ, notæ 101.b. Celſ.
vulneribus conueniens emplaſtrũ 89.f.Celſ. ad vulnera emplaſtrum Attalum 89. f. Celſ. ad vulnera omnia 411.f.412.c.Marc
vulnus aperiendum quando 101.c. Celſ. vulnus aperientia 83. b. Celſ. vulneri cicatrix quomodo inducenda, eadémque purganda 104.d.Celſ. vulnus coire cogens medicamentum 213. g.Scr. vulnerum frictio 102. a.Cel. vunerum glutinatio 99. g.Celſ. vulnerum dum glutinantur ſymptomata 101.d.Celſ. vulnus glutinantia 103.c. Orib. 83.a.Celſ. vulneribus glutinandis, valent, aloe 593 a.Orib. 9.e.Aet.anagallis 593.f.Or. centaurium minus 601.f.Orib.dracontium 597. e. Orib. ciſti folia 33. e. Aet. hederæ folia in vino decocta 602.a. Or. lonchitis 41. a. Aet. narciſſi radix 606.g.Orib. 44.f.Aet. pix ſicca 48. a. Aet. quercus folia illita 597.f. Orib. rubi folia & germina 595.e.Or. terra Lemnia 596.e. Orib. vulnera glutinans emplaſtrũ 321.e. Act. vulnerib. glutinandis paſtilli apti 91.f. Celſ. vulnerum impletio 102. a. Celſ. vulnera iungens pharmacum 230.a.Scr. vulnerum ligatio 100. f. Celſ. vulnerum purgatio 102. a. Celſ. vulneris purgatio interior infibulationem & ſuturam præcedere debet 100.a.Celſ. vulneri poſt ſuturam & infibulationem quid faciendum 100.c. Celſ.
vulnerum altiorũ emplaſtra 104. c.d.Celſ. vulneribus circa capitis muſculos folium lilii confert 36. h. Aet. vulneri chirurgiæ vſu facto quid medeatur 408. e. Myr. ad vulnera concaua 229.g. Scr. vulnerũ cruentorum curatio 598. f. Aet. vulnerib. cruentis apta emplaſtra 88.f.Celſ. vulnera cruenta quid glutinet 600.a. Or. ad vulnera cruenta & recentia glutinatorium 766.f. Myr. vulnerum dilatationibus in ſanguinis reiectione quæ adhibenda 70 Aret. vulnerum cum dolore & inflammatione affligentium curatio 103.e.626.b. Or. vulneri cum fractura coniuncto quomodo medendum 600.g. Æg. vulneri grandi vtile medicamentum 101.e.Celſ. vulnerib. grauib. ſenilibúſque emplaſtra accommoda 90. g. Celſ. vulnerum inflammationi vt occurrendum 99.f. Celſ. vulnera ab inflammatione quid tueatur 70.d.Aet. 325.a. Act. vulnere in magno fragmenta nõnunquam emori 180.f. Celſ. vulnera magna citra morſum quid deſiccet 603. d. Or. vulnera magna in duris corporibus quid glutinet etiamſi in capitibus fuerint muſculorum 600. a. Or.36 h. Aet. ad vulnera mediocria 232. a.b.d.Scrib. vulnerum morſu illatorum curatio 104.f.Celſ. vulnera oculorum quomodo ſananda 305.e.Aet. ad vulnera pericuſoſa 229.c.Scr. vulneris plaga lata ſi nõ pateat, quæ medela adhibenda 101. e. Cel. vulnera putrida quid adiuuet 593 f. Or. vulneribus recentibus quid medeatur 322. b. Act. vulneribus recentibus conuenientia emplaſtra 90. f. Celſ. ad vulnera recentia paſtilli: & quomodo diluantur 91. e.f.Celſ. vulneribus recentib. glutinandis accommodus paſtillus 91. e. Celſ. ad vulnera recentia paſtillus Polybii ſphragis dictus 91.g.Celſ. vulnera ſanguinem ſi profundant quomodo tractanda 99. c. Celſ. vulnerum telo inflictorum chirurgia 96.e.Cel. vulnerum tenuium & altiorũ emplaſtra 104. c d.Celſ. ad vulnus tibiæ ſordidum & diuturnũ 771.b.Myr. vulnera venenata non ſtatim cicatrice obducenda 222. e.Scrib. vulneribus vetuſtis quid conferat 325.e.Act.
Vulpis oleo decoctæ vſus 497.g. 613 c.Ægin.613.a.h.Aet.
vulpina & vrſina caro 220.g.235.d. Or. vulpinum iecur difficultati ſpirandi conferre 69.a. Celſ. vulpinus pulmo 90.g.Aet.
Vulpes muſculi 109.a Ruff.
Vulſionis cauſa & curatio 517.f. Ægin.731.c.Aet.
ad vulſos 52.d.Aet.315. d. 319.e.f. Marc.
Vulturis cerebri vſus 86.g. Ar. 253. h.Mar.
ad Vultus maculas & nigredinem 323.b.Mar.
Vulua 109.b. Ruff. 542.d. Orib. vuluã animal nõ eſſe 542.g. Or. vuluam duabus è tunicis totam conſtare 507.f. Or. vulua inſtabilis quibus & quibus ſtabilis 18 b.Aret.
vuluæ figura 542.h.diuerſa magnitudo 543.b.natura 543. c. cur in partu dilatetur 543. b. vnde cõponatur 543.f.quatuor vaſorum in vuluã inſertiones 543. d.Or. vuluæ magnitudo cur non in omnib' æqualis 541.f.Or. vuluæ magnitudo in virginibus & mulieribus 64.f.Celſ. vuluæ motus 79.a.Aret. vuluæ ſitus & proprietas 17.c. Ar. 119. b.Ru 542.e.Or.64.f.Celſ.
vuluæ ægtitudines propriæ & cõmunes quæ 18. c. Aret. vuluæ affectionem aliquam magnam mulieri interdum hydropem conciliare 535.c.Aet. vuluæ affectæ remedia 17.f.Aret. vuluæ morbus, eiúſque curatio 79. f.Celſ. ad vuluæ vitia 364.c. Marcell.
ad Vuluæ carcinomata 264. b. Marcell. vuluæ conuerſio ad ilia aut podicem quomodo curanda 235.g.Act. vuluæ dolores quomodo curandi 670. d. Or. 80. c. Celſ. vuluæ dolori quid medeatur 264. b. 317. f. Marc. vulua dolentibus ſomnũ concilians catapotium 95. e.Celſ. ad vuluæ dolores è partu abortúve reſiduos 376.e. Marc. vuluæ duritiei quid ſuccurrat 80.a.Celſ. vuluæ inflãmatæ ſymptomata 79. b. Aret. vuluæ inflammatæ curatio 670. d. Orib. vuluæ inflammationibus vtilis peſſus 92.e. Celſ. vuluæ mordicationibus quomodo medendum 670.d.Or. vuluæ percuſſæ ſigna 98.a.Celſ. vuluæ prolapſæ ſympt. 47.h. Aret. vuluæ procidentis curatio 670. Or.235.e.Act. vuluæ pruritui quomodo ſubueniendum 670. d.Or. vuluæ ſtrangulatæ ſymptomata 17.e.Ar. vuluæ ſtrangulatus quid à comitiali morbo diſtet 79.f.Cel. vuluæ ſtrãgulatui quõ medendum 79. b. Aret. vuluæ ſtrangulationi ex phlegmone ortæ vt ſuccurrendum 79. g. Aret. ad vuluæ ſuffocationes 251.d.Mar. vuluæ ſuperiora petentis loca ſymptomata 17.g.Ar. vuluæ vlcerationibus quomodo medendũ 670.d. Or. vuluæ emolliẽdæ peſſus 92.d.Celſ. ad vuluam molliendam peſſus Boethi 92.e Celſ. vuluæ ceruicis poſitus 64.g.Celſ. vuluæ oris procidẽtis curatio 136.d.Celſ. vuluæ quadrupedum quale alimẽtum præſtent 584.f.Orib.
Vxorem tuam nequis alius ineat 396.c.Marc.

X

Xanthium 432. c. Orib.45.a.Aet. xanthii facultas 634. h. Æg.45. a. Aet. xanthii fructus 504.c. Orib.
Xanthicus menſis 151.g.Aet.
Xanthobalanus 431.f.Myr.
Xenocrates abominabilia in medicinarum tractatione tradit 75.f. Aet.
Xenophili antidotus 556.d.Aet.
Xeraphium medicamenrum 688. β.h.Aet.
Ξηροκολλύρια quæ 306.g. Act. xerocollyriorum compoſitiones 170.e.176.a. Tr.726. e. Myr.270. e.Marc. Vide Collyria arida. xerocollyrium ad lippitudinis initia 267.f.Marc.
Ξήριον 439.e.Myr. ξηρία quæ ſint 249.f. Act.
Xeridis vites 634.h.Ægin.
Xeromyron quid 275.g.Aet. xeromyron quõ præparetur 837. g. Aet. xeromyrum compoſitio Arabica 58.c.Orib.
Ξηροφθαλμία quid 199.c. Scrib. 270.

f. Marc. Ξηροφθαλμία & ψωροφθαλμία quid differant 183. a. Act. ξηροφθαλμία ſeu lippitudo arida, eiúſq; curatio 124.a.Celſ. xerophthalmiæ quid medeatur 309. g.Act.270.f.Mar. vide Lippitudo ſicca.
—ιστης 245.Marc.
Xiphias, cetaceus piſcis 226.g.Orib.
Xiphium 432.d.Orib. xiphii facultas 634.h.Ægin.540.f.Or.45. b.Aet.
Xiphidria 230.e.Or.
Xiphoides os 550.f. Or. 418.c. Aet.
Xyloaloe 354.c. Myr.
Ξυλοκέρατα quid 357.h.Myr.
Ξυλόκοκκα quid 357.h.Myr.
Xylocollæ electio 26.a.Orib. xylocollæ vires 643.a.Æg.98.a.Aet.
Ξύλον Hippocratis 190.a. Orib.
Xyris 432.d.Or. xyridis facultas 634.h.Æg.504.e.Orib. xyreos ſeu xyridis radix & fructus qua vi polleant 484.b.Or.
Xyſteris compoſitio 672.a.Æg.
Ξυστικὸς χυμὸς 110.g.Ruff.
Xyſtici eclegma 540.h.Aet.

Y

Ὑψιλοειδὲς oſſiculum 107.f.Ruff.
reliqua Græcis ab Υ incipientia vide in H.

Z

Zarina terra 513.c.Orib.
Zarnacha ſeu zarinacha terra 513. c.Orib.66.f.Aet.
Zea quid 26.d.Aet. zeæ inter edulia qualitas & facultas 418.h. Or. 27.d.Act.
Zeno medicus 81.f.Celſ.
Ζηνόφιλος ſeu zenophylus antidotus 413.g.Myr. zenophili antidotum 56.d.Orib.
Zigir 422.c.Orib.
Zingiberis facultas 496.e. Orib. 26. d.Aet. zingiberis radix 496. e. Or. è zingibere antidotus 454. c.456.d.Myr.
Zizipha 496.c. Myr. è ziziphis zulapium 250.c.Act.
Zoarchia antidotus 412.a.Myr.
Zonæ quid medeatur 211. c. 234.e. Scr.292. e.326. g. Marc.
Zonites cadmia 454.c.Orib.
Zopiſſa 481.c.Myr.
Zopyre antidotus 342.c.Marc. zopyri antidotus 94. b. Celſ. 221. c. Scrib. zopyrios antidotus 660. b.Ægin.417.h.476.g. Aet.420.b. Myr.
Zoſimi illitio 687.d.Æg.
Zuccarum roſaceum laxatiuum Italorum 394.g.Myr.
Ζουλάπιον quid 149.e.Act. zulapiorum compoſitio & vſus 249. g. Act. zulapiorum confectiones variæ 627.a.Myr.
zulapii magni confectio 446.d. Myr. zulapii regii confectio 444.g.Myr. zulapii roſacei cōfectio 776.d.Myr. è zulapio roſaceo antidot' 394.g. 395.a.Myr.
Ζυγώματα 106.f.Ruff.
Zyma vide Fermentum
Zythus 496.g.Or. 26.e.Aet.

OMISSA QVÆDAM ſuis locis inſerenda.

ad Abraſa 104.e.Or.
Abſceſſus coctos iā ſine labore expellens medicamentū 113.d.Or.
Abſtergentia medicamenta 244. d. 479.a.480.a.Orib.
Ἄκανθα 105.d.Ruff.
In acceſſionibus extrema cur frigore corripiantur 755.e.Caſſ.
Acidoton 436.e.Or.
Ærugo 70.e.Aet.
Albedinis remiſſioris ſpecies 46. e. Act.
Alicæ virtutes 65.c. Aret.
Alimenti diſpenſatio in iecinore & vrina commoderata 150. e. Act.
Alligata organa quæ ſint 161.f.Or.
Allii eſus aſſiduus fugiendus 52.d. Aet.
Althææ vires 605. e.Orib.
Aluum ſubducentia medicamenta quando rectè adhibeantur 23.e. Celſ.
Alypon 408.f.Orib.
ad Ambuſta 26.h.Aet.
Anacardium 406.a.Myr.
Androſæmon herba qualis 747. b. Aet.
Anginæ deſperatæ quomodo ſuccurrēdū 441.g.Aet. angina occulta 392.e.401.e.Aet.
Animi deliquium quot de cauſis oriatur 226.d.Aet. animo delinquentibus in balneo quæ curatio adhibenda 444.b.Aet.
Anthemis 476.a.Or. ex anthemide cōpoſitio, eiúſq; vſus 38. f.Or.
Ani fiſtulas reſiccātia medicamenta 687.β.g.Aet. ad ani vlcera ſordida 293.a. Marc.
Aperiens medicamentum compoſitum 664.g.Or.
Aphtharum medela 389.&c.Aet.
Appetitus acceſſiones quinque 456. a.Aet. appetitus perditio 455. h.Aet.
Aqua optima quæ 153.b.Aet.
aquam ducentia 539.e.Aet. aquoſæ affectionis curatio 535.g. Aet.
Arceuthos 492.c.Or.
Arteriarum ſanguinem ſiſtens medicamentum 122.a.Aet. arteriaca pharmaca 404.g.405.a.Aet.
Arundinis viridis guſtus 2.a.Aet.
Aſthma & orthopnœa 68.f.Celſ.
Attenuātia medicamēta 479.a. Or.
Auribus conuenientiū medicamētorū differētia & materia 402. d. Orib.
aurium corruptiones quō curandæ 289.a.b.c.Aet. aurium dolores vnde 285.g.286.b.Aet. ex auribus humores trahētia 478.e. Or.
ad auribus illapſam aquā lapillos & alia 184.g.185.a.Tr. ad aures purulentas medicamentū 130.c. Celſ.
Auripigmētū, eiúſq; vſus 306.d.Act
Axillaris vena ſecanda quādo ſit & quando non 308.e.h.Or.
Balneorū dulciū ratio 154.b. Aet.
Baſſi pharmacū 612.a.c.Aet.
Βάθρον Hippocratis 190.a.Orib.
Bilis flauæ influxu infeſtatorū pharmaca 598.e.Aet.
Brachiorum digitorúmque confractorum curationes communes 179.h.Cel.
Bubulæ carnis eſus frequens quid pariat 84.e.Aet.
Cæleſtium corporū cū noſtris conuenientia 177.c.Act.
Calamus dulcis 379.f. 451. h. Myr.
ad Calculos pharmaca renalia 557. d.Aet.
ad calculoſos pharmacū ſimplex 554.e.Aet.
Calefacientia 247.a.Orib 99.a.Aet calefacientia ſine ordinis adiectione 467.g.Orib.
ad Cancros erodentes & depaſcētes 40.b. Or. ad cancros vlceratos 39.h.Orib.
ad Canis rabioſi morſum 55.b.Or.
Καπέτους quid Hippocrates vocarit 190.c.Orib.
Capitis dolorem ex natura quæ inducāt 270.g.Aet. ad capitis dolorē medicamenta 687. a. Myr.
Capria herba 421.h.Orib.
Καρδιακαζόμενοι qui 425.d.Myr.
Cari ſemen 583.c. Orib.
Caſiæ electio 26.a.Orib.
Κενώματα 110.a.Ruff.
Centaurei in purgando vires 382. g.Marcell.
Cephaleæ diuturnæ curatio 81. c. Aret. cephalica medicamenta 706.b.a.Aet.
Ceratorum vtiliſſimorum compoſitio 772.c.Aet.
Cerebri frigidioris & humidioris notæ 181.f.g.Aet.
è Charta medicamentū 49. d. Or.
Χήμη 244.Marcell.
Χόνδροι quid 120.b.Ruff.
Χοροειδὴς tunica 115.f.Ruff.
Χυλὸς 110.g.Ruff.
Χυμὸς 110.g. Ruff.
Κίων quid 4.h.Aret.
Clidion 425.a.Aet
Clyſteres admittentium ſitus 357. a.Orib. ad clyſteres dyſentericorum materiæ 351.f.Orib.
Κοχλία, eorúmque compoſitio 276. c.Orib.
ad Cœliacos 55.h.140.a.Orib.
ad Colicos pharmaca 475. a. Aet. ad colicos purgans medicamētum 56.h.Orib.
ad Columellam luxatam medicamentum 54.c.Orib.
Comitialis morb' quot modis generetur 151. e. Tr. ad comitiales è ſquilla medicamentum 55.e.Orib.
Conuulſionibus vtilis theriaca 220. e.Scrib.
Contuſionibus vtilis theriaca 220. e.Scrib.
Concoctionem adiuuantia pharmaca 461.b.Aet.
concoctu difficilium catalogus 65. e.Orib.108.b.Aet.
Concipere tutò nequeūtibus quō ſubueniendum 784.h.Aet.
Κοπτάριον purgans 56.b.Or.
Cor in pulmonia affectūm mors continuò ſequitur 7.c Aret.
Coronaria ſutura 106.d.Ruff.
Corruptu facilia & difficilia quæ 245.d.Or.109.g.Aet.
Coſmiana potio 327.e.Macell.
Coxendicum dolorem generantia 579.b. Aet.
Craſſarū partiū quæ ſint 474.a.Or.
Crateuas 416.b.Orib.
è Coco antidotus 461.a.Myr.
cruditati quō reſiſtendū 178.e.Aet.
Crunion pharmacum 541. d. Aet.
Cruoris deglutiti remedium 304. d.Act.
ad Cruſtas medicamentū 49.c.Or.
ad Cutem ſenilem tenerámq; 104. e.Orib.
Κυαθίσκος quid 232.c.Scrib.
è Cydoniorum ſucco medicamētum 56.c.Orib.
deliria ferina in inſania vnde 248. e.Aet.
dētibus ex percuſſione laxatis quō mendendum 383. g. Aet.
deſquam[illegible]ta quæ dicantur, & quō curentur 730.e. Aet.
Διὰ ὀπωρῶν medicamentū 55. h.Or.
Dolorem leuantia pharmaca 478. a.Aet.
ad Dyſentericos 55. h.140.a.Orib. ebuli vires 274.a.Act.
Equiſetum 420.a.421.g. Or. exhalationes quatuor eſſe 150.h. 151.a.Aet.
Erodentia citra mordacitatē 719. b.Aet.
ad Eruptiones corporis quaſlibet 137.d.Tr.
Exercitatione à cibo læſi quomodo curandi 577.c.Orib.
Fagi (arboris) ramo cæſæ viperæ ad motum tardiores redduntur 654.f.Aet.
Febris materia triplex 314. b. Tr. febri obnoxii facilè qui ſint 219. a.Aet.
Fiſtulas ani reſiccantia medicamēta 687.β g. Aet.
Flatuoſa quæ ſint 109.a.Aet.
Frigefacientia 99.g. Aet. frigefacientia vehementer 269. d. Aet.
Fœtus abruptiei ectioni quōmodo opitulandum 787.d.Aet.
Fungorum ſtrangulatio quomodo curanda 287.e.Act. ad fungorū ſtrangulatum medicamentum Galeni 55. d. Or.
Genituram augentia 286.a. Trall. genituræ retinētia quid præſtet 42 a.Aret.
glandularum remedia 403. d. Aet.
Αἷμα 110.e.Ruff.
Hæmorrhoidib. aperiendis quid valeat 685.β.d.Aet.
Hecticæ curatio 328.d.Tr.
Hemaxias (piſcis) 227.b.Orib.
ad Hepatis obſtructionem aperiēdam 142.b.Orib.
ad Herniam aquoſam 692.g.Aet.
ad Heterocranii dolores ſubitos & diutinos 255.d.Marcell.
Ὁλκὴ 244.Marcell.
Holoſtei facultas 635.c. Æg. 504.g. Orib.
Ὁλμίσκοι 103.c.Ruff.
Ὁμίχλη quid 87.a.Act.
Ὡραῖον collyrium 309.b.Act.
Ὡς συνάγχη 68.b.Celſ.
Humectantia quibus ordinis gradus non adiungitur. 472.c. Or.
Humeri ſitus 120.d.Ruff. humeri fracti curatio 179.a.Celſ. humeri in vulua quid 109.c.Ruff.
Humida fomenta 14.h.Orib.
Ὑαλοειδὴς tunica 116.a.Ruff.
Hydraſtina 421 g.Or.
Hydropicis accommodum pharmacum 538.a Aet.
Ὑμένες 110.c.Ruff.
Ὑποχόνδρια 104.f.Ruff.
Ὑστέρα 109.b.Ruff.
Ichneumonis pili ſuffiti quid quibus conferant 534.a.Æg.
Iecoris calori quid medeatur 250. d.Act.
ad Ignem ſacrum 234.c.d.Scrib.
Infanti comitiali quid adhibēdum 151.g.Tr.
Infl[illegible]ntia 244.b.Or.
ad Inteſtinorum inflāmationes medicamenta 377.b.Or. ad inteſtina prolapſa medicamentum 46. e.Or.
ad Iſchiadicos medicamentū 43.c. Orib.
Iſis emplaſtrum 228.d.Scrib.
Iſocrhyſos antidotus 426. f. Myr.
Ἰσόκρατος χυμὸς 110.g.Ruff.
Iugulus 103.g Ruff.
Ixias 628.c.Aet. ixiæ ſumpti ſigna &

gna & curatio 547.h.Æg.
Lac quibus conueniat, & quibus noceat 77.a.h.Aet. lac internoſci quomodo poſſit 152.a.Tr. lacti iucunditatis cauſa in coquendo quæ adiiciantur 79.e.Aet.
Lacrymas prouocantia 143.f.Aet.
Lapis atteri ſi nequeat, quæ medela adhibenda 557.g. Aet. lapides veſicæ tollens pharmacum 553.b.Aet.
ad Lepram pharmacum 664.f.Aet.
Media inter calefacientia & refrigerantia 99.b.Aet. media inter ſiccantia & humectantia 472.e.Or.
Metacarpium 551.g. Orib.
Morbi iudicari citius qui ſoleant 193.b. Aet. morbum durare longo aut breui tempore vnde eueniat 588.e. Aet. morbi citra prænotionem qui non probè curentur 189.d.Aet.
Mores indicant an æger moriatur an non 194.a.Aet.
Mucoſa excrementa detrahentia medicamenta 125.f. Ruff.
Nerui ex ſe & per conſenſum quomodo afficiantur 25.a.Aret.
Nutrix qualis eſſe debeat 164 c.Aet.
Nutrientia multum aut parum 106.b. Aet.
Oculi partes affectionibus quibus & quot obnoxiæ 299.d.Aet. oculi tunicæ 115.e.Ruff.
ad Oculorum impetus 267.c.f. 270.c. 273.d.275.c.e.Marcell.
Oleæ facultas 17 g.Aet.
Oleum laurinum 20.f.22.d.Orib.
Onoclea anchuſa 7.f.Aet.
Onoclea & onochilos, anchuſæ 7.f. Aet.
Onochilos anchuſæ ſpecies 7.g.Aet.
Onus maximũ quare exercitii loco eſt. 115 d.Aet.
Onyx 97.f.Aet.
Ὄψις 102.b.Ruff.
Oris ventriculi affectiones quomodo curandæ 659.e.Orib.
Pæoniæ radix 20.f.Orib.
Panicum 19.g.20.f. Orib.
è Papauere antidotus 386 f.Myr.
Paralyſis curatio 62.c.Celſ.
ad Pediculos capitis 819.a.Myr.
Pelamides 435.g.Myrep.
Peplii doſis & vis 648.e. Æg.
Περιρροῦς Hippocrati quid, & quomodo ei medendum 365.g.Or.
Phreniticis poma quæ conueniant 148. f.Tral.
Pituitam per os detrahentia 82 b.Aret.
Podagræ quid conducat 210.d. Scrib.
Puls quomodo præparetur 497.g.Aet.
Pulſus vbi fiat 119.c.Ruff. pulſus mollis 144.h.Act.
Punicorum acidorum ſuccus 33. d.Act.
Purgantia per aures 22.e.Orib. purgatorium aquam ducens 135.g.Aet.
Πυξὶς 473.f.Myrepſ. (Aet.
Quadrantis pondus & quantitas 841.e.
Quercus cinis qualis 55 b.Aet.
ad Ramices aquoſos medicamentum. 40.f.Orib.
Reticularis tunica 116.a.Ruff.
Somno pulſus vt varietur 846.g.Philar.
Soporis grauis quæ cataphora dicitur, curatio 100.b.Orib.
ad Stomachi ſubuerſiones medicamentum 138.f.Or. ad Stomachi tenſiones 329.g.Marcell.
Succi boni malíue quæ ſint 241.a.g.Or.
Sudor 110.f. Ruff.
Suilli pedes quales 85.c.Aet.
Thalaſſeros collyrium 662.f.Myr.

HIPPOCRATIS LOCI ALIQVOT, QVORVM alios omnino & penè ad verbum, alios ex parte Celſus interpretatus eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſectione 2,articulo 16.

Ὅκου λιμὸς, οὐ δεῖ πονέειν.

CELSVS lib.1,cap.2.

Si quibus de cauſis futura inedia eſt, labor omnis vitandus eſt.

HIPPOCR. Aphor. ſect.2, artic. 4.

Οὐ πλησμονὴ, οὐ λιμὸς, οὐδ᾽ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν ὅ,τι ἂν μᾶλλον τῆς φύσιος ᾖ.

CELS. lib.1, cap.4.

Neque verò ex multa fame, nimia ſatietas, neque ex nimia ſatietate fames idonea eſt.

HIPPOCR. Aphor. ſect.2,artic. 50.

Δεῖ οὖν καὶ ἐς τὰ συνήθεα μεταβάλλειν.

CELS. lib.1. cap.3.

Ergo quum quis mutare aliquid volet, paulatim debebit aſſueſcere.

HIPPOCR. Aphor. ſect.2,artic.49.

Οἱ εἰθισμένοι τοὺς συνήθεας πόνους φέρειν, κἂν ὦσιν ἀσθενέες ἢ γέροντες, τῶν ἀσυνήθων ἰσχυρῶν τε καὶ νέων, ῥᾷον φέρουσι.

CELS. lib.1.cap.3.

Omnem etiam laborem facilius vel puer vel ſenex, quàm inſuetus homo, ſuſtinebit.

HIPPOCR. lib. De ſalubri diæta.

Ὅστις δὲ εἴωθε τοῦ μηνὸς δὶς ἐξεμέειν, ἄμεινον ἐφεξῆς ποιέεσθαι τοὺς ἐμέτους ἐν δυσὶν ἡμέρῃσι, μᾶλλον ἢ διὰ πεντεκαίδεκα.

CELS. lib.1, cap. 3.

Qui vomere bis in menſe vult, melius conſulet ſi biduo continuarit, quàm ſi poſt quintumdecimum diem vomuerit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.1, artic.13.

Γέροντες εὐφορώτατα νηστείην φέρουσι, δεύτερον οἱ καθεστηκότες· ἥκιστα μειράκια, πάντων δὲ μάλιστα παιδία.

CELS. lib.1, cap.3.

Quod ad ætates verò pertinet, inediam facillimè ſuſtinent mediæ ætates, minus iuuenes, minimè pueri & ſenectute confecti.

HIPPOCR. Aph.ſect.2, art.20.

Ὁκόσοισι νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ὑγραί εἰσι, τουτέοισιν ἀπογηράσκουσι ξηραίνονται· ὁκόσοισι δὲ νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ξηραί εἰσι, τουτέοισι πρεσβυτέροισι γινομένοισιν ὑγραίνονται.

CELS. lib.1,cap.3.

Quibus iuuenibus fluxit aluus, plerunque in ſenectute contrahitur: quibus in adoleſcentia fuit adſtricta, ſæpe in ſenectute ſoluitur.

HIPPOCR. Aph.ſect.2, art.53.

Ὁκόσοι τὰς κοιλίας ὑγρὰς ἔχουσιν, νέοι μὲν ὄντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσι τῶν τὰς ξηρὰς ἐχόντων· ἐς δὲ τὸ γῆρας, χεῖρον ἀπαλλάσσουσι.

CELS. lib.1, cap.3.

Melior eſt autẽ in iuuene fuſior[aluus,] in ſene adſtrictior.

HIPPOCR. Aphor.ſect. 5, art.18.

Τὸ ψυχρὸν πολέμιον ὀστέοισιν, ὀδοῦσι, νεύροις, ἐγκεφάλῳ, νωτιαίῳ μυελῷ.

CELS. lib.1,cap.9.

Frigus inimicũ eſt ſeni, tenui, vulneri, præcordiis, inteſtinis, veſicæ, auribus, coxis, ſcapulis, naturalibus, oſſibus, dentibus, neruis, vuluæ, cerebro.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.16.

Τὸ θερμὸν βλάπτει ταῦτα, πλεονάκις χρεωμένοισι· σαρκῶν ἐκθήλυνσιν, νεύρων ἀκρατείαν, γνώμης νάρκωσιν, αἱμοῤῥαγίας, λειποθυμίας.

CELS. lib.1.cap.9.

Si nimi⁹ eſt[calor]corpus effœminat, neruos emollit, ſtomachum ſoluit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.19

Νοσήματα δὲ πάντα μὲν ἐν πάσῃσι τῇσιν ὥρῃσι γίνεται, μᾶλλον δ' ἔνια κατ' ἐνίας αὐτέων καὶ γίνεται καὶ παροξύνεται.

CELS. lib.2.cap.1.

Non quò non omni tẽpore, in omni tempeſtatum genere, omnis ætatis, omnis habitus homines per omnia genera morborum & ægrotent & moriãtur, ſed quòd frequentius tamen quædam eueniant.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2,art.39.

Οἱ πρεσβῦται τῶν νέων τὰ μὲν πολλὰ νοσέουσιν ἧσσον· ὅσα δ' ἂν αὐτέοισι χρόνια νοσήματα γένηται, τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει.

CELS. lib.2, cap.1.

Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcentia magis patet.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2,artic.54.

Μεγέθει δὲ σώματος ἐννεάσαι μὲν, ἐλευθέριον καὶ οὐκ ἀηδές· ἐγγηρᾶσαι δὲ, δύσχρηστον καὶ χεῖρον τῶν ἐλασσόνων.

CELS. lib.2.cap.1.

Nam longa ſtatura vt in iuuenta decora eſt, ſic matura ſenectute conficitur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,art.20.

Τοῦ μὲν γὰρ ἦρος τὰ μανικὰ καὶ τὰ μελαγχολικὰ καὶ τὰ ἐπιληπτικὰ, καὶ αἵματος ῥύσιες, καὶ κυνάγχαι καὶ κόρυζαι, καὶ βράγχοι καὶ λέπραι, καὶ βῆχες, καὶ λειχῆνες καὶ ἀλφοὶ καὶ ἐξανθήσιες ἑλκώδεες πλεῖσται, καὶ φύματα καὶ ἀρθριτικά.

CELS. lib.2. cap.1.

Ergo tum [vere] lippitudines, puſtulæ, profuſio ſanguinis, abſceſſus corporis quæ ἀποστήματα Græci nominant, bilis atra quam μελαγχολίαν appellãt, inſania, morbus comitialis, angina, grauedines, deſtillationes oriri ſolent. Hi quoque morbi qui in articulis neruiſque modò vrgent modò quieſcunt, tum maximè & inchoantur & repetunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.22.

Τοῦ δὲ φθινοπώρου καὶ τῶν θερινῶν τὰ πολλὰ καὶ πυρετοὶ τεταρταῖοι καὶ πλανῆτες, καὶ σπλῆνες καὶ ὕδρωπες, καὶ φθίσιες, καὶ στραγγουρίαι, καὶ λειεντερίαι καὶ δυσεντερίαι, καὶ ἰσχιάδες καὶ κυνάγχαι, καὶ ἄσθματα καὶ εἰλεοὶ, καὶ ἐπιληψίαι καὶ τὰ μανικὰ καὶ τὰ μελαγχολικά.

CELS. lib.2.cap.1.

Vix quicquã ex his in autumnũ nõ incidit: ſed oriũtur eo quoque tẽpore febres incertæ, lienis dolor, aqua intercutẽ, tabes quã Græci φθίσιν nominãt: vrinæ difficultas στραγγουρίαν quã appellãt: tenuioris inteſtini morbus quẽ εἰλεὸν nominãt. fit itẽ læuitas inteſtinorũ quæ λειεντερία vocatur: coxæ dolores, morbi comitiales.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.21.

Τοῦ δὲ θέρεος ἔνιά τε τουτέων, καὶ πυρετοὶ ξυνεχέες, καὶ καῦσοι, καὶ τριταῖοι πυρετοὶ καὶ τεταρταῖοι, καὶ ἔμετοι, καὶ διάρροιαι, καὶ ὀφθαλμίαι, καὶ ὤτων πόνοι, καὶ στομάτων ἑλκώσιες, καὶ σηπεδόνες αἰδοίων, καὶ ἱδρῶα.

CELS. lib 2. cap.1.

At æſtas non quidem vacat pleriſque ab his morbis, ſed adiicit febres vel continuas vel ardentes vel tertianas, vomitus, alui deiectiones, auricularum dolores, vlcera oris, cancros, & in cæteris quidem partibus ſed maximè obſcœnis, & quicquid ſudore hominem reſoluit.

HIPPOCR. Aphor.ſect 3, artic.23.

Τοῦ δὲ χειμῶνος, πλευρίτιδες, περιπλευμονίαι, λήθαργοι, κόρυζαι, βράγχοι, βῆχες, πόνοι στηθέων, πόνοι πλευρέων, ὀσφύος, κεφαλαλγίαι, ἴλιγγοι, ἀποπληξίαι.

CELS. lib.2.cap.1.

Hyems autem capitis dolores, tuſſim & quidquid in faucibus, in lateribus, in viſceribus mali contrahitur, irritat.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.5.

Ἢν δὲ βόρειον ᾖ, βῆχες, φάρυγγες, κοιλίαι σκληραὶ, δυσουρίαι φρικώδεες, ὀδύναι πλευρέων, στηθέων.

CELS. lib .2.cap.1.

Ex tempeſtatibus aquilo tuſſim mouet, fauces exaſperat, ventrem adſtringit, vrinam ſupprimit, horrores excitat: item dolores lateris & pectoris.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3, art.5.

Νότοι, βαρυήκοοι, ἀχλυώδεες, καρηβαρικοὶ, νωθροὶ, διαλυτικοί.

CELS. lib.2.cap.1.

Auſter aures hebetat, ſenſus tardat, capitis dolores mouet, aluum ſoluit, totum corpus efficit hebes, humidum, languidum.

HIPPOCR, Aphor.ſect.5,artic.16.

Τὸ θερμὸν βλάπτει ταῦτα πλεονάκις χρεωμένοισι, σαρκῶν ἐκθήλυνσιν, νεύρων ἀκράτειαν, γνώμης νάρκωσιν, αἱμορραγίας, λειποθυμίας. τὸ δὲ ψυχρὸν, σπασμοὺς, τετάνους, μελασμοὺς, καὶ ῥίγεα πυρετώδεα.

CELS. lib.2,cap.1.

Denique omnis calor & iecur & lienẽ inflammat: mentem hebetat, vt anima deficiat, vt ſanguis prorũpat. Frigus modò neruorum diſtentionem, modò rigorem infert: (illud σπασμὸς, hoc τέτανος Græcè nominatur) nigritiem in vlceribus, horrorem in febribus excitat.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.16.

Νοσήματα δ' ἐν μὲν τῇσιν ἐπομβρίῃσιν ὡς τὰ πολλὰ γίνεται, πυρετοί τε μακροὶ, καὶ κοιλίης ῥύσιες, καὶ σηπεδόνες, καὶ ἐπίληπτοι καὶ ἀπόπληκτοι, καὶ κυνάγχαι. ἐν δὲ τοῖσιν αὐχμοῖσι, φθινώδεες, ὀφθαλμίαι, ἀρθρίτιδες, στραγγουρίαι καὶ δυσεντερίαι.

CELSVS lib.2,cap.1.

In ſiccitatibus acutæ febres, lippitudines, tormina, vrinæ difficultas, articulorum dolores oriuntur. Per imbres longæ febres, alui deiectiones, angina, cancri, morbi comitiales reſolutio neruorum quam παράλυσιν Græci nominant.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.11.

Περὶ δὲ τῶν ὡρέων, ἢν μὲν ὁ χειμὼν αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἔαρ ἔπομβρον καὶ νότιον, ἀνάγκη τοῦ θέρεος πυρετοὺς ὀξέας, καὶ ὀφθαλμίας, καὶ δυσεντερίας γίνεσθαι, μάλιστα τῇσι γυναιξὶ καὶ ἀνδρῶν τοῖσιν ὑγροῖσι τὰς φύσιας. 12 Ἢν δὲ νότιος ὁ χειμὼν καὶ ἔπομβρος καὶ εὐδιεινὸς γένηται, τὸ δὲ ἔαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρειον, αἱ μὲν γυναῖκες ἦσιν οἱ τόκοι, πρὸς τὸ ἦρ ἐκ πάσης προφάσιος ἐκτιτρώσκουσιν· αἳ δ' ἂν τέκωσιν, ἀκρατέα καὶ νοσώδεα τὰ παιδία τίκτουσιν· ὥστε ἢ παραυτίκα ἀπόλλυσθαι, ἢ λεπτὰ καὶ νοσώδεα ζῆν ἐόντα. τοῖσι δὲ ἄλλοισι δυσεντερίαι καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ γίνονται· τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι κατάρροοι συντόμως ἀπολλύντες.

CELS. lib.2,cap.1.

Si hyems ſicca ſeptentrionales ventos habuit, ver autem auſtros & pluuias exhibet, ferè ſubeunt lippitudines, tormina, febres, maximéque in mollioribus corporibus, ideóque præcipuè in mulieribus. Si verò auſtri pluuiæque hyemem occuparunt, ver autem frigidum & ſiccum eſt, grauidæ quidem fœminæ quibus tum adeſt partus, abortu periclitantur: hæ verò quæ gignunt, imbecillos vixque vitales edũt. cæteros lippitudo arida, &, ſi ſeniores ſunt, grauedines atque deſtillationes malè habent.

HIPPOCR. Aphor. ſect. 3,artic. 6.

Ὁκόταν θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι πολλοὺς προσδέχεσθαι χρή.

CELS. lib.2,cap.1.

Vbi primò calor à primo vere orſus, æſtatem quoque ſimilem exhibet, neceſſe eſt multum ſudorem in febribus ſubſequi.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,art.13.

Ην δὲ θέρος αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γένηται, τὸ δὲ φθινόπωρον ἔπομβρον καὶ νότιον, κεφαλαλγίαι ἐς τὸν χειμῶνα γίνονται, καὶ βῆχες, καὶ βράγχοι, καὶ κόρυζαι· ἐνίοισι δὲ καὶ φθίσιες.

CELS. lib.2,cap.1.

At ſi ſicca æſtas aquilones habuit, autũno verò imbres auſtriq; ſunt, tota hyeme quæ proxima eſt, tuſſis, deſtillatio, raucitas, in quibuſdam etiã tabes, oriuntur.

HIPPOCR. Aph.ſect.3, art.14.

Ην δὲ βόρειον τὸ φθινόπωρον ᾖ καὶ ἄνυδρον, τοῖσι μὲν ὑγροῖσι ἐοῦσι τὰς φύσιας, καὶ τῇσι γυναιξὶ, ξύμφορον· τοῖσι δὲ λοιποῖσιν ὀφθαλμίαι ἔσονται ξηραὶ καὶ πυρετοὶ ὀξέες καὶ κόρυζαι, ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι.

CELS. lib. 2,cap.1.

Sin autumnus quoque æquè ſiccus, iiſdem aquilonibus perflatur, omnibus quidem mollioribus corporibus, inter quæ muliebria eſſe propoſui, ſecunda valetudo contingit: durioribus verò inſtare poſſunt & aridæ lippitudines, & febres partim acutæ partim longæ, & hi morbi qui ex atra bile naſcuntur.

HIPPOCR. Aph.ſect.3, art.18.

Κατὰ δὲ τὰς ὥρας τοῦ μὲν ἦρος καὶ ἄκρου τοῦ θέρεος, οἱ παῖδες καὶ οἱ τούτων ἐχόμενοι τῇσιν ἡλικίῃσιν ἄριστά τε διάγουσι καὶ ὑγιαίνουσι μάλιστα· τοῦ δὲ θέρεος καὶ τοῦ φθινοπώρου, μέχρι μέν τινος, οἱ γέροντες· τὸ δὲ λοιπὸν καὶ τοῦ χειμῶνος, οἱ μέσοι τῇσιν ἡλικίῃσιν.

CELS. lib.2, cap.1.

Quod ad ætates verò pertinet, pueri proximíque his, vere optimè valent & æſtate prima tutiſſimi ſunt: ſenes, æſtate & autumni prima parte: iuuenes, hyeme, quique inter iuuentam ſenectutémque ſunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.3,artic.24.

Εν δὲ τῇσιν ἡλικίῃσι τοιάδε ξυμβαίνει. Τοῖσι μὲν σμικροῖσι καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν ἄφθαι, ἔμετοι, βῆχες, ἀγρυπνίαι, φόβοι, ὀμφαλοῦ φλεγμοναὶ, ὤτων ὑγρότητες. 25 Πρὸς δὲ τὸ ὀδοντοφυεῖν προσάγουσιν, οὔλων ὀδαξυσμοὶ, πυρετοὶ, σπασμοὶ, διάρροιαι· καὶ μάλιστα ὅταν ἀνάγωσι τοὺς κυνόδοντας· καὶ τοῖσι παχυτάτοισι τῶν παιδίων, καὶ τοῖσι σκληρὰς τὰς κοιλίας ἔχουσι. 26 Πρεσβυτέροισι δὲ γενομένοισι, παρίσθμια, σπονδύλου τοῦ κατὰ τὸ ἰνίον εἴσω ὤσιες, ἄσθματα, λιθιάσιες, ἕλμινθες στρογγύλαι, ἀσκαρίδες, ἀκροχορδόνες, σατυριασμοὶ, στραγγουρίαι, χοιράδες, καὶ τἄλλα φύματα, μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα. 27 Τοῖσι δὲ ἔτι πρεσβυτέροισι καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσι, τουτέων τε τὰ πολλὰ, καὶ πυρετοὶ χρόνιοι μᾶλλον, καὶ ἐκ ῥινῶν αἵματος ῥύσιες. 28 Τὰ δὲ πλεῖστα τοῖσι παιδίοισι πάθεα κρίνεται, τὰ μὲν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι, τὰ δὲ ἐν ἑπτὰ μησὶ, τὰ δὲ ἐν ἑπτὰ ἔτεσι· τὰ δὲ, πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσιν. ὅσα δ᾽ ἂν διαμείνῃ τοῖσι παιδίοισι, καὶ μὴ ἀπολυθῇ περὶ τὸ ἡβάσκειν, ἢ τῇσι θήλεσι περὶ τὰς τῶν καταμηνίων ῥήξιας, χρονίζειν εἴωθεν. 29 Τοῖσι δὲ νεηνίσκοισιν, αἵματος πτύσιες, φθίσιες, πυρετοὶ ὀξέες, ἐπιληψίαι, καὶ τἄλλα νουσήματα, μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα. 30 Τοῖσι δὲ ὑπὲρ τὴν ἡλικίην ταύτην, ἄσθματα, πλευρίτιδες, περιπλευμονίαι, λήθαργοι, φρενίτιδες, καῦσοι, διάρροιαι χρόνιαι, χολέραι, δυσεντερίαι, λειεντερίαι, αἱμορροΐδες. 31 Τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσι, δύσπνοιαι, κατάρροοι βηχώδεες, στραγγουρίαι, δυσουρίαι, ἄρθρων πόνοι, νεφρίτιδες, ἴλιγγοι, ἀποπληξίαι, καχεξίαι, ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου, ἀγρυπνίαι, κοιλίης καὶ ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν ὑγρότητες, ἀμβλυωπίαι, γλαυκώσιες, βαρυηκοΐαι.

CELS. lib.2,cap.1.

Tum ſiqua imbecillitas oritur, proximũ eſt vt infantes teneróſq; adhuc pueros ſerpentia vlcera oris, (quæ *ἄφθας* Græci nominãt) vomitus, nocturnæ vigiliæ, auriũ humor, circa vmbilicũ inflammationes exerceant. Propriæ etiam dentiẽtium gingiuarũ exulcerationes, diſtentiones neruorum, febriculæ interdum, alui deiectiones, maximéq; caninis dentibus orientibus, malè habent, quæ pericula pleniſſimi cuiuſq; ſunt & cui maximè vẽter adſtrictus eſt. At vbi ætas paululùm proceſſit, glãdulæ, & vertebrarũ quæ in ſpina ſunt, aliquæ inclinationes: ſtrumæ, verrucarũ quædam genera dolentia (*ἀκροχορδόνας* Græci appellant) & plura alia tubercula oriuntur. Incipiente verò iam pube, ex iiſdẽ multæ & longæ febres, ſanguinis ex naribus curſus. Maximéque omnis pueritia primùm circa quadrageſimũ diem, deinde ſeptimo menſe, tum ſeptimo anno, poſtea circa pubertatẽ periclitatur. Siqua etiã morborum genera in infantẽ inciderũt, ac neque pubertate neq; primis coitibus neq; in fœmina primis menſtruis finita ſunt, ferè longa ſunt. Sæpius tamen morbi pueriles qui diutius manſerunt, terminãtur. Adoleſcentia morbis acutis, item comitialib⁹ tabique maximè obiecta eſt, feréque iuuenes ſunt qui ſanguinẽ expuunt. Poſt hanc ætatẽ laterum & pulmonis dolores, letharg⁹, cholera, inſania, ſanguinis per quædã etiã velut ora venarum (*αἱμορροΐδας* Græci appellant) profuſio. In ſenectute, ſpiritus & vrinæ difficultas, grauedo, articulorũ & renum dolores, neruorũ reſolutiones, malus corporis habitus, (*καχεξίαν* Græci appellant) nocturnæ vigiliæ, vitia longiora auriũ, oculorum, etiam narium: præcipuéque ſoluta aluus, & quæ ſequuntur hanc, tormina vel læuitas inteſtinorum, cæteráque fuſi ventris mala.

HIPPOC. ſect.2, Aphor.artic.44.

Οἱ παχέες σφόδρα κατὰ φύσιν ταχυθάνατοι γίνονται μᾶλλον τῶν ἰσχνῶν

CELS. lib.2, cap.6.

Obeſi plerunque acutis morbis & difficultate ſpirãdi ſtrangulantur, ſubitóque ſæpe moriuntur: quod in corpore tenuiore vix euenit.

HIPPOCR. Aphor. ſect.1, artic.3.

Εν τοῖσι γυμναστικοῖσιν αἱ ἐπ᾽ ἄκρον εὐεξίαι, σφαλεραὶ ἢν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσιν. οὐ γὰρ δύνανται μένειν ἐν τῷ αὐτέῳ, οὐδὲ ἀτρεμέειν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀτρεμέουσιν, οὐκ ἔτι δύνανται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι. λείπεται οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον.

CELS. lib.2,cap.2.

Ergo ſi pleniot aliquis & ſpecioſior & coloratior factus eſt, ſuſpecta habere bona ſua debet. quæ quia neq; in eodem habitu ſubſiſtere neque vltrà progredi poſſunt, ferè retrò, quaſi ruina quadam, reuoluuntur.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Θανατῶδες δὲ καὶ τὸ κεχηνότα καθεύδειν αἰεί, καὶ τὰ σκέλεα ὑπτίου κειμένου ξυγκεκαμμένα εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διαπεπλεγμένα. ἀνακαθίζειν δὲ βούλεσθαι τὸν νοσέοντα, τῆς νόσου ἀκμαζούσης, πονηρὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖσι ὀξέσι νοσήμασι, κάκιστον δὲ ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσι.

CELS. lib.2,cap.4.

Contrà grauis morbi periculum eſt vbi ſupinus æger iacet, porrectis manib⁹ & crurib⁹: vbi reſidere vult in ipſo acuti morbi impetu, præcipuéque pulmonibus laborantibus.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2, art.3.

Υπνος, ἀγρυπνίη, ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γινόμενα, κακόν.

CELS. lib.2. cap.4.

Æquè verò ſignum malum eſt, etiam ſomno vltra debitum vrgeri.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Εμετος δὲ ὠφελιμώτατος, ὁ φλέγματος καὶ χολῆς ξυμμεμιγμένος, καὶ μὴ παχὺς κάρτα μηδὲ πολὺς, ὡς μάλιστα. οἱ γὰρ ἀκρητέστεροι, κακίους εἰσίν. εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμεύμενον πρασοειδὲς ἢ πελιὸν ἢ μέλαν, ὅ,τι ἂν ᾖ τουτέων τῶν χρωμάτων, νομίζειν χρὴ πονηρὸν εἶναι.

CELS. lib.2,cap.4.

Vomitus etiam periculoſus eſt ſinceræ pituitæ vel bilis, peiórque ſi viridis autniger eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Εἰ δὲ εἴη τό, τε οὖρον ὑπέρυθρον, καὶ ἡ ὑπόστασις αὐτέου ὁμοίη καὶ λείη, πολυχρονιώτερον μὲν οὗτος τοῦ προτέρου γίνεται, σωτήριον δὲ κάρτα. κριμνώδεες δὲ ἐν τοῖσιν οὔροισιν αἱ ὑποστάσιες, πονηραί. τουτέων δὲ ἔτι κακίους αἱ πεταλώδεες. αἱ λευκαὶ δὲ καὶ λεπταί, κάρτα φλαῦραι. τουτέων δ' ἔτι κακίους εἰσὶν αἱ πιτυρώδεες.

CELS. lib.2,cap.4.

At mala vrina eſt in qua ſubſidunt ſubrubra aut liuida:deterior,in qua quaſi fila quædam tenuia atque alba:peſſima ex his,ſi tanquam ex furfuribus factas nubeculas repræſentat.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4,artic.72.

Ὁκόσοισιν οὖρα διαφανέα λευκά, πονηρά· μάλιστα δὲ ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται.

CELS. lib.2,cap.4.

Diluta quoque atque alba[vrina,]vitioſa eſt, ſed in phreniticis maximé.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ὑδαρὲς δὲ κάρτα ἢ λευκὸν ἢ χλωρὸν ἢ ἐρυθρὸν ἰσχυρῶς ἢ ἀφρῶδες διαχωρέειν, πονηρὰ ταῦτα πάντα. ἔτι δὲ πονηρὸν καὶ σμικρόν τε ἐὸν καὶ γλίσχρον καὶ λευκὸν καὶ ὑπόχλωρον καὶ λεῖον. τουτέων δὲ θανατωδέστερα ἂν εἴη τὰ μέλανα ἢ λιπαρὰ ἢ πέλια ἢ ἰώδεα καὶ κάκοδμα.

CELS. lib.2, cap.4.

Vtique ſi quod deſcendit,eſt perliquidum aut albidum aut pallidū aut ſpumans,[periculoſum eſt.]Præter hæc periculum oſtendit id quod excernitur, ſi eſt exiguū,glutinoſum,læue,album,idémque ſuppallidū: vel ſi eſt aut liuidum aut bilioſum aut cruentum aut peioris odoris quàm ex conſuetudine.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4,art.37.

Οἱ ψυχροὶ ἱδρῶτες ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ γιγνόμενοι, θάνατον· ξὺν πρηυτέρῳ δέ, μῆκος νόσου σημαίνουσι. 40 Καὶ ὅκου ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαί, καὶ ἢν τὸ σῶμα καταψύχηται ἢ αὖθις θερμαίνηται, ἢ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου γίγνηται, μῆκος νόσου σημαίνει.

CELS. lib.2,cap.5.

Vbi frigidus ſudor inter febres non acutas circa caput tantùm & ceruices oritur:aut vbi corpus modò frigidum modò calidū eſt,& color alius ex alio fit, [longus morbus fit.]

HIPPOCR. Aphor.ſect.2,artic.28.

Τῶν πυρεσσόντων μὴ παντάπασιν ἐπιπολαίως τὸ διαμένειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τὸ σῶμα ἢ καὶ συντήκεσθαι μᾶλλον τι κατὰ λόγον, μοχθηρόν. τὸ μὲν γάρ, μῆκος νόσου σημαίνει· τὸ δέ, ἀσθένειαν.

CELS. lib.2,cap.5.

Aut vbi æger parum pro ſpatio emacreſcit,[longius tempus habiturum morbum colligimus.]

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

[Σκέπτεσθαι δὲ χρὴ ὧδε. Ἐν τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασι πρῶτον μὲν τὸ πρόσωπον τοῦ νοσέοντος, εἰ ὅμοιόν ἐστι τοῖσι τῶν ὑγιαινόντων· μάλιστα δὲ εἰ αὐτὸ ἑωυτῷ· οὕτω γὰρ ἂν εἴη ἄριστον. τὸ δὲ ἐναντιώτατον τοῦ ὁμοίου, δεινότατον.] εἴη δ' ἂν τὸ τοιόνδε, ῥὶς ὀξεῖα, ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, κρόταφοι συμπεπτωκότες, ὦτα ψυχρὰ καὶ συνεσταλμένα, καὶ οἱ λοβοὶ τῶν ὤτων ἀπεστραμμένοι, καὶ τὸ δέρμα τὸ περὶ μέτωπον σκληρόν τε καὶ περιτεταμένον καὶ καρφαλέον ἐόν, καὶ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου χλωρόν τε ἢ καὶ μέλαν ἐόν, καὶ πελιὸν ἢ μολιβδῶδες. ἢν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ, καὶ μήπω οἷόν τε ᾖ τοῖσιν ἄλλοισι σημείοισι ξυντεκμαίρεσθαι, ἐπανέρεσθαι χρὴ μὴ ἠγρύπνηκεν ὥνθρωπος, ἢ τὰ τῆς κοιλίης ἐξυγρασμένα ᾖ ἰσχυρῶς, ἢ λιμῶδές τι ἔχῃ αὐτόν. κ' ἢν μέν τι τουτέων ὁμολογῇ, ἧσσον νομίζειν δεινὸν εἶναι. κρίνεται δὲ τὰ τοιαῦτα ἐν ἡμέρῃ τε καὶ νυκτί, ἢν διὰ ταύτας τὰς προφάσιας τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ.

CELS. lib.2. cap.6.

Ad vltima verò iam ventum eſſe teſtantur, nares acutæ,collapſa tempora,oculi concaui, frigidæ languidæque aures,& imis partibus leniter verſæ,cutis circa frontem dura & intenta,color aut niger aut perpallidus:multóq; magis ſi hæc ita ſunt,vt neq; vigilia præceſſerit neque ventris reſolutio neq; inedia.ex quibus cauſis interdum hæc ſpecies oritur,ſed vno die finitur.

PAVLO POST.

Ἢν δὲ καὶ παλαιοτέρου ἐόντος τοῦ νοσήματος ἢ τριταίου ἢ τεταρταίου τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ᾖ, περὶ τουτέων ἐπανέρεσθαι, περὶ ὧν καὶ πρότερον ἐκέλευσα, καὶ τἆλλα σημεῖα σκέπτεσθαι, τά τε ἐν ὅλῳ ξύμπαντι προσώπῳ, τά τε ἐν τῷ σώματι, καὶ τὰ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι. ἢν γὰρ τὴν αὐγὴν φεύγωσιν ἢ δακρύωσιν ἀπροαιρέτως, ἢ διαστρέφωνται, ἢ ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου ἐλάσσων γίνηται, ἢ τὰ λευκὰ ἐρυθρὰ ἴσχωσιν, ἢ πελιὰ βλέφαρα, ἢ φλέβια μέλανα ἐν αὐτοῖσιν ἔχωσιν, ἢ λῆμαι φαίνωνται περὶ τὰς ὄψιας, ἢ καὶ ἐναιωρεύμενοι ἢ ἐξίσχοντες, ἢ ἔγκοιλοι ἰσχυρῶς γινόμενοι· ἢ ὄψιες αὐχμῶσαι καὶ ἀλαμπέες, ἢ τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσώπου ἠλλοιωμένον ᾖ, ταῦτα πάντα κακὰ νομίζειν καὶ ὀλέθρια εἶναι. σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται τοῦ λευκοῦ, τῶν βλεφάρων μὴ ξυμβαλλομένων, μὴ ἐκ διαρροίης ἢ φαρμακοποσίης ἐόντι ἢ μὴ εἰθισμένῳ οὕτω καθεύδειν, φλαῦρον τὸ σημεῖον καὶ θανατῶδες λίαν. ἢν δὲ καμπύλον ἢ ῥικνὸν γίνηται, ἢ πέλιον ἢ ὠχρὸν βλέφαρον ἢ χεῖλος ἢ ῥίς, μετά τινος τῶν ἄλλων σημείων, εἰδέναι χρὴ ἐγγὺς ἐόντα θάνατον.

CELS. lib.2,cap.6.

Si verò in morbo vetere iam triduo talis eſt,in propinquo mors eſt: magiſque ſi præter hæc oculi quoq; lumen refugiunt & illacrymant, quæque in iis alba eſſe debent,rubeſcūt,atque in iiſdem venulæ pallent, pituitáque in iis innatans nouiſſimè angulis inhæreſcit,altérque ex his minor eſt, hique aut vehementer ſubſederunt aut facti tumidiores ſunt, pérque ſomnū palpebræ non committuntur,ſed inter has ex albo oculorum aliquid apparet,neque id fluēs aluus expreſſit : eædémque palpebræ pallent & idem pallor labra & nares decolorat: eádemque labra & nares oculique & palpebræ & ſupercilia, aliquáve ex his peruertūtur.

PAVLO POST.

Ὕπτιον δὲ κεῖσθαι, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰ σκέλεα ἐκτεταμένα ἔχοντα, ἧσσον ἀγαθόν. εἰ δὲ καὶ προπετὴς γίνοιτο καὶ καταρρέοι ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ πόδας, δεινότερόν ἐστιν. εἰ δὲ καὶ γυμνοὺς τοὺς πόδας εὑρίσκοιτο ἔχων, μὴ θερμοὺς κάρτα ἐόντας, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰ σκέλεα ἀνωμάλως διερριμμένα καὶ γυμνά, κακόν. ἀλυσμὸν γὰρ σημαίνει. θανατῶδες δὲ καὶ τὸ κεχηνότα καθεύδειν ἀεί.

CELS. lib.2,cap.6.

Eadem mors denuntiatur vbi æger ſupinus cubat, eique genua cōtracta ſunt: vbi deorſum ad pedes ſubinde delabitur, vbi brachia & crura nudat & inæqualiter diſpergit,neque his calor ſubeſt:vbi hiat,vbi aſſiduè dormit.

PAVLO POST.

Ὀδόντας δὲ πρίειν ἐν πυρετοῖσιν, ὁκόσοισι μὴ ξυνηθές ἐστιν ἀπὸ παίδων, μανικὸν καὶ θανατῶδες. & mox. Ἕλκος δὲ ἤν τε καὶ προγεγονὸς τύχῃ ἔχων, ἤν τε καὶ ἐν τῇ νούσῳ γίνηται, καταμανθάνειν δεῖ. ἢν γὰρ μέλλῃ ἀπόλλυσθαι ὁ ἄνθρωπος, πρὸ τοῦ θανάτου πελιδνόν τε καὶ ξηρὸν ἔσται ἢ ὠχρόν τε καὶ ξηρόν.

CELS. lib.2,cap.6.

Vbi is qui mentis ſuæ non eſt,neque id facere ſanus ſolet,dentibus ſtridet: vbi vlcus quod aut ante aut in ipſo morbo natum eſt,aridum aut pallidum aut liuidum factum eſt,[mors denuntiatur.]

PAVLO POST.

Περὶ δὲ χειρῶν φορῆς τάδε γινώσκω. Ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσιν ἢ περιπλευμονίῃσιν ἢ ἐν φρενίτισιν ἢ ἐν κεφαλαλγίῃσι περὶ τοῦ προσώπου φερομένας καὶ θηρευούσας διὰ κενῆς, καὶ ἀποκαρφολογούσας, καὶ κροκίδας ἀπὸ τῶν ἱματίων ἀποτιλλούσας, καὶ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἄχυρα ἀποσπώσας, πάσας εἶναι κακὰς καὶ θανατώδεας.

CELS. lib.2, cap.6.

Aut ſi manibus quis in febre & acuto morbo vel inſania pulmoniſve dolore vel capitis, in veſte floccos legit, fimbriáſve diducit, vel in adiuncto pariete, ſiqua minuta eminent, carpit, [mors denuntiatur.]

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.35.

Ην ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἐχομένῳ ὁ τράχηλος ἐξαίφνης ἐπιστραφῇ, καὶ μόλις καταπίνειν δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῷ τραχήλῳ, θανάσιμον.

CELS. lib.2. cap.6.

Cuiue in eodem febris corporiſque habitu ceruix conuertitur, ſic vt deuorare æquè nihil poſſit, [ſeruari non poteſt.]

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.47.

Εν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν, ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ᾖ, τὰ δὲ ἔνδον καίηται καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον.

CELS. lib.2, cap.6.

Aut cui febre non quieſcẽte, exterior pars friget, interior ſic calet vt etiã ſitim faciat, [ſeruari nõ poteſt.]

HIPPOCR. Aphor. ſect. 4, artic.49.

Οπου ἐν πυρετῷ μὴ διαλείποντι δύσπνοια γίνηται καὶ παραφροσύνη, θανάσιμον.

CELS. lib.2. cap.6.

Aut qui febre æquè non quieſcente, ſimul & delirio & ſpirandi difficultate vexatur.

HIPPOCR. Aphor. ſect 5, artic.5.

Ην μεθύων ἐξαίφνης ἄφωνός τις γένηται, σπασθεὶς, ἀποθνήσκει, ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ, ἢ ἐς τὴν ὥρην ἐλθὼν καθ' ἣν αἱ κραιπάλαι λύονται, φθέγξηται.

CELS. lib.2, cap.6.

Aut qui ebrius obmutuit. Is enim febre, adiecta neruorum diſtentione, cõſumitur: niſi aut febris acceſſit, aut eo tempore quo ebrietas ſolui debet, loqui cœpit.

HIPPOCR. Aphor. ſect.5, artic.30.

Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ὑπό τινος τῶν ὀξέων νοσημάτων ληφθῆναι, θανατῶδες.

CELS. lib.3, cap.6.

Mulier quoque grauida acuto morbo facilè conſumitur.

HIPPOCR. Aphor. ſect. 2, artic.1.

Εν ᾧ νοσήματι ὕπνος πόνον ποιεῖ, θανάσιμον.

CELS. lib.2, cap.6.

Et is cui ſomnus dolorem auget, [morbo facilè conſumitur.]

HIPPOCR. Aphor. ſect.5, artic.1.

Σπασμὸς ἐξ ἐλλεβόρου, θανάσιμον.

CELS. lib.2, cap.6.

Qui epoto veratro, exceptus diſtentione neruorum eſt, [ſeruari non poteſt.]

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.22.

Νοσημάτων ὁκόσων ἀρχομένων χολὴ μέλαινα ἢ ἄνω ἢ κάτω ἐπέλθῃ, θανάσιμον.

CELS. lib.2, cap.6.

Et cui protinus in recenti morbo bilis atra vel infrà vel ſuprà ſe oſtendit, [facilè conſumitur.]

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Τῶν δὲ ἐκπυημάτων ὁκόσα μὲν ἔτι χολώδεος ἐόντος τοῦ πτυέλου ἐκπυΐσκεται, ἤν τε ἐν μέρει τὸ χολῶδες τῷ πύῳ ἀναπτύοιτο, ἤν τε ὁμοῦ· μάλιστα δὲ ἢν ἄρξηται χωρέειν τὸ ἐμπύημα ἀπὸ τουτέου τοῦ πτυέλου, ἑβδομαίου ἐόντος τοῦ νοσήματος. ἐλπὶς δὲ τὸν τοιαῦτα πτύοντα, ἀποθανεῖσθαι τεσσαρεσκαιδεκαταῖον, ἢν μή τι αὐτέῳ ἐπιγένηται ἀγαθόν.

CELS. lib.2, cap.6.

Sputum etiam biliosum & purulentum, ſiue ſeparatim iſta ſiue mixta proueniunt, interitus periculum oſtendit. Ac ſi circa ſeptimũ diem tale eſſe cœpit, proximum eſt vt is circa quartumdecimũ diem decedat, niſi alia ſigna meliora peioráue acceſſerint.

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.37.

Οἱ ψυχροὶ ἱδρῶτες, ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ γιγνόμενοι, θάνατον· ξὺν πρηϋτέρῳ δὲ, μῆκος νόσου σημαίνουσι.

CELS. lib.2, cap.6.

Sudor quoque frigidus in acuta febre peſtiferus eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Εἰ δὲ καὶ πάντα τὰ χρώματα ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐμέει, κάρτα ὀλέθριον τοῦτο γίνεται. τάχιστα γὰρ θάνατον σημαίνει τὸ πελιὸν τῶν ἐμεσμάτων εἰ ὄζει δυσῶδες.

CELS. lib.2, cap.6.

Atque in omni morbo vomitus qui varius & multorum colorum eſt: præcipuéque ſi malus in hoc odor eſt, [peſtiferus eſt.]

HIPPOCR. Aphor. ſect.7, artic.37.

Οκόσοι αἷμα ἐμέουσιν, ἢν μὲν ἄνευ πυρετοῦ, σωτήριον· εἰ δὲ ξὺν πυρετῷ, κακόν.

CELS. lib.2, cap.6.

Ac ſanguinẽ quoq; in febre vomuiſſe, peſtiferũ eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ες' αὖ πυῤῥόν τε εἴη τὸ οὖρον καὶ λεπτὸν, σημαίνει τὸ νόσημα ἄπεπτον εἶναι. ἢν δὲ καὶ πολυχρόνιον εἴη τοιοῦτον ἐὸν, κίνδυνος μὴ οὐ δυνήσεται ὁ ἄνθρωπος διαρκέσαι ἔς' αὖ πεπανθῇ τὸ οὖρον. θανατωδέστερα δὲ τῶν οὔρων τά τε δυσώδεα καὶ ὑδατώδεα καὶ μέλανα καὶ παχέα. ἔστι δὲ τοῖσι μὲν ἀνδράσι καὶ τῇσι γυναιξὶ, τὰ μέλανα τῶν οὔρων, κάκιστα· τοῖσι δὲ παιδίοισι, τὰ ὑδατώδεα.

CELS. lib.2, cap.6.

Vrina verò rubra & tenuis in magna cruditate eſſe conſueuit, & ſæpe antequam ſpatio matureſcat, hominem rapit. Itaque ſi talis diutius permanet, periculum mortis oſtendit. Peſſima tamẽ eſt, præcipueq; mortifera, nigra, craſſa, mali odoris. Atque in viris quidem & mulieribus talis deterrima eſt: in pueris verò quæ tenuis & diluta eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Υδαρὲς δὲ κάρτα ἢ λευκὸν ἢ χλωρὸν ἢ ἐρυθρὸν ἰσχυρῶς ἢ ἀφρῶδες διαχωρέειν, πονηρὰ ταῦτα πάντα· ἔτι δὲ πονηρὸν καὶ σμικρόν τε ἐὸν καὶ γλίσχρον καὶ λευκὸν καὶ ὑπόχλωρον καὶ λεῖον. τουτέων δὲ θανατωδέστερα ἂν εἴη, τὰ μέλανα ἢ λιπαρὰ ἢ πελιὰ ἢ ἰώδεα καὶ κάκοδμα. τὰ δὲ ποικίλα, χρονιώτερα μὲν τουτέων, ὀλέθρια δὲ οὐδὲν ἧσσον. ἔστι δὲ ταῦτα ξυσματώδεα καὶ χολώδεα καὶ πρασοειδέα καὶ μέλανα· ποτὲ μὲν ὁμοῦ διεξερχόμενα ἀλλήλοισι, ποτὲ δὲ κατὰ μέρος.

CELS. lib.2, cap.6.

Aluus quoq; varia peſtifera eſt, quæ ſtrigmentum, ſanguinẽ, bilem, viride aliquid, modò diuerſis temporibus modò ſimul & in miſtura quadã, diſcreta tamẽ, repræſentat. Sed hæc quidẽ poteſt paulo diutius trahere: in præcipiti verò iam eſſe denuntiat quæ liquida, eadémque vel nigra vel pallida vel pinguis eſt: vtiquè ſi magna fœditas odoris acceſſit.

HIPPOCR. Aphor. ſect.2, artic.19.

Τῶν ὀξέων νοσημάτων οὐ πάμπαν ἀσφαλέες αἱ προδιαγορεύσιες οὔτε τοῦ θανάτου οὔτε τῆς ὑγείης.

CELS. lib.2, cap.6.

Neque tamẽ ignorare oportet in acutis morbis fallaces magis notas eſſe & ſalutis & mortis.

ΠΡΟΡΡΗΤΙΚ. β.

Οἷσι δὲ χρώματα νέοις ἐοῦσι πονηρά ἐστι πολλὸν χρόνον, ξυνεχέως δὲ μὴ ἰκτερώδεα ἐόντα, οὗτοι καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, φαλλὸν ἀλγέουσι, καὶ λίθοις τε καὶ γῆν τρώγουσι.

CELS. lib.2, cap.7.

Quibus diu color ſine morbo regio malus eſt, hi vel capitis doloribus conflictantur vel terram edunt.

PAVLO POST.

Ὁκόσοι δὲ πολὺν χρόνον ὠχροὶ φαίνονται, καὶ τὰ πρόσωπα ἐπηρμένα ἔχοντες, εἰδέναι χρὴ τούτους τὴν κεφαλὴν ὀδυνωμένους ἢ περὶ τὰ σπλάγχνα ἀλγήματα ἔχοντας, ἢ ἐν τῇ ἕδρῃ κακόν τι ἐν ἑωυτοῖσι.

CELS. lib.2, cap.7.

Qui diu habent faciem pallidam & tumidam, aut capite aut viſceribus aut aluo laborant.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Τοῖσι δὲ παιδίοισι σπασμοὶ γίνονται ἢν ὁ πυρετὸς ὀξὺς ᾖ, καὶ ἡ γαστὴρ μὴ διαχωρέῃ, καὶ ἀγρυπνέωσί τε καὶ ἐκπλαγέωσι καὶ κλαυθμυρίζωσι, καὶ τὸ χρῶμα μεταβάλλωσι, καὶ χλωρὸν ἢ πελιὸν ἢ ἐρυθρὸν ἴσχωσι.

CELS. lib.2, cap.7.

Si in continua febre puero venter nihil reddit, mutatúrque ei color, nec ſomnus accedit, plorátque is aſſiduè, metuenda neruorum diſtentio eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Οἷσι μὲν οὖν [ὑδρώπων] ἀπὸ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος αἱ ἀρχαὶ γίνονται, οἵ τε πόδες οἰδέουσι, καὶ διάρροιαι πολυχρόνιοι ἔχουσιν, οὔτε τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐκ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος, οὔτε τὴν γαστέρα λαπάσσουσαι. Ὁκόσοισι δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος ὕδρωπες γίνονται, βῆχές τε καὶ θυμὸς τούτοισιν ἐγγίνεται, καὶ οὐδέν τι ἀποπτύουσι ἄξιον λόγου, καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ ἡ γαστὴρ οὐ διαχωρέει εἰ μὴ σκληρά τε καὶ πρὸς ἀνάγκην. καὶ περὶ τὴν κοιλίην γίγνονται οἰδήματα, τὰ μὲν ἐπὶ δεξιά, τὰ δὲ ἐπὶ ἀριστερά, ἱστάμενά τε καὶ καταπαυόμενα.

CELS. lib.2, cap.7.

Vbi pedes turgēt & longæ deiectiones ſunt, vbi dolor in imo ventre & in coxis eſt, aqua inter cutem inſtat. ſed hoc morbi genus ab ilibus oriri ſolet. Idem propoſitum periculum eſt iis quibus volūtas deſiden di eſt, venter nihil reddit niſi & ægrè & durum, tumor in pedibus eſt, idémque modò dextra modò ſiniſtra parte ventris inuicē oritur atque finitur: ſed à iocinere id malum proficiſci videtur.

ΠΡΟΡΡΗΤΙΚΩΝ β.

Ἢν δὲ μήτε ὑπὸ τοῦ οὔρου ὑφίσταται ἡ ὑπόστασις αὕτη, μήτε οἱ ἱδρῶτες γίνωνται, κίνδυνος ἢ χωλωθῆναι τὰ ἄρθρα, ἢ ὃ δὴ μελικηρίδα καλέουσι, γίνεσθαι ὑπ' αὐτοῖσι. γίνεται δὲ τὸ νούσημα τοῦτο οἷσιν ἐν τῇ παιδίῃ τε καὶ νεότητι ξυνῆθες ἐὸν, αἷμα ῥεῖν ἐκ τῶν ῥινῶν πέπαυται.

CELS. lib.2, cap.7.

Quibus in pueritia ſanguis ex naribus fluxit, dein fluere deſiit, hi vel capitis doloribus conflictentur neceſſe eſt, vel in articulis aliquas exulcerationes habeāt vel aliquo morbo etiam debilitentur.

ΚΩΑΚ. ΠΡΟΓΝΩΣ.

Τῶν πυρετῶν οἱ μήτε ἐν ἡμέρῃσι κρισίμῃσι μήτε μετὰ σημείων λυτηρίων ἀφιέντες, ὑποστροφιάζουσιν.

CELS. lib.2, cap.7.

Febris autem quæ ſubitò ſine ratione ſine bonis ſignis finita eſt, ferè reuertitur.

ΠΡΟΡΡΗΤΙΚ. β.

Παχὺ δὲ οὖρον λευκὴν ὑπόστασιν ἔχον, σημαίνει ἢ περὶ τὰ ἄρθρα τινὰ ὀδύνην καὶ ἔπαρσιν.

CELS. lib.2, cap.7.

Vrina autem craſſa, ex qua quod deſidet album eſt, ſignificat circa articulos aut circa viſcera dolorē metumque morbi eſſe.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.75.

Ἢν αἷμα ἢ πύον οὐρέῃ, τῶν νεφρῶν ἢ τῆς κύστιος ἕλκωσιν σημαίνει.

CELS. lib.2, cap.7.

At ſi ſanguis aut pus in vrina eſt, vel veſica vel renes exulcerati ſunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.76.

Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ σαρκία μικρὰ παχεῖ ἐόντι ὥσπερ τρίχες συνεξέρχονται, τούτοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται.

CELS. lib.2, cap.7.

Si hæc [vrina] craſſa carunculas quaſdam exiguas quaſi capillos habet, vtique in renibus vitium eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.7, artic.34.

Ὁκόσοισι δ' ἐπὶ τοῖσιν οὔροισιν ἐφίστανται πομφόλυγες, νεφριτικὰ σημαίνουσι.

CELS. lib.2, cap.7.

Aut ſi bullas [vrina habet,] vtique in renibus vitium eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4. artic.80.

Ἢν αἷμα οὐρέῃ καὶ θρόμβους, καὶ στραγγουρίην ἔχῃ, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον καὶ ἐς τὸν περίνεον, τὰ περὶ τὴν κύστιν πονεῖ.

CELS. lib.2, cap.7.

Aut ſi paulatim [vrina] deſtillat, vel ſi ſanguis per hāc editur, & in eo quædā cruēta concreta ſunt, idque ipſum cū difficultate redditur, & circa pubem & interiores partes dolent, in eadem veſica vitium eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5 artic.13.

Ὁκόσοι αἷμα ἀφρῶδες ἀναπτύουσι, τούτοισιν ἐκ τοῦ πλεύμονος ἡ τοιαύτη ἀναγωγὴ γίνεται.

CELS. lib.2, cap.7.

At qui ſpumantem ſanguinem excreant, his in pulmone vitium eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.33.

Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν ἡ κοιλίη πολλὰ ῥυῇ, κίνδυνος ἐκτρῶσαι.

CELS. lib.2, cap.7.

Mulieri grauidæ ſine modo fuſa aluus, elidere partum poteſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.51.

Ἢν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα πολὺ ἐκ τῶν μαζῶν ῥυῇ, ἀσθενὲς τὸ ἔμβρυον σημαίνει· ἢν δὲ στερεοὶ οἱ μαστοὶ ἔωσιν, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει.

CELS. lib.2, cap.7.

Eidem [mulieri grauidæ] ſi lac ex mām̄is profluit, imbecillum eſt quod intus gerit: duræ mām̄æ ſanum illud eſſe teſtantur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.65.

Ὁκόσοισιν οἰδήματα ἐφ' ἕλκεσι φαίνονται, οὐ μάλα σπῶνται οὐδὲ μαίνονται· τούτων δὲ ἀφανισθέντων, ἐξαίφνης τοῖσι μὲν ὄπισθεν, σπασμοὶ, τέτανοι· τοῖσι δὲ ἔμπροσθεν, μανίαι, ὀδύναι πλευροῦ ὀξεῖαι, ἢ ἐμπύησις, ἢ δυσεντερίη, ἢν ἐρυθρὰ μᾶλλον ᾖ τὰ οἰδήματα.

CELS. lib.2, cap.7.

Si tumores ſuper vlcera ſubitò eſſe deſierunt, idque à tergo incidit, vel diſtentio neruorum vel rigor timeri poteſt. at ſi à priore parte id euenit, vel lateris acutus dolor vel inſania expectanda eſt. interdum etiam huiuſmodi caſum, quæ tutiſſima inter hæc eſt, profuſio alui ſequitur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.12.

Τῷ ἰηθέντι χρονίας αἱμορροΐδας, ἢν μὴ μία φυλαχθῇ, κίνδυνος ὕδρωπα ἐπιγενέσθαι ἢ φθίσιν.

CELS. lib.2,cap.7.

Si ora venarum ſanguinem ſolita fundere, ſubitò ſuppreſſa ſunt, aut aqua inter cutem aut tabes ſequitur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.15.

Ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος ἔμπυοι γίνονται, ἢν ἀνακαθαρθῶσιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἀφ᾽ ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γίνηται, παύονται· ἢν δὲ μὴ, εἰς φθίσιν μεθίστανται.

CELS. lib.2,cap.7.

Eadem tabes ſubit ſi in lateris dolore orta ſuppuratio, intra quadraginta dies purgari non potuit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6,artic.22.

Ην φόβος ἢ δυσθυμίη πουλὺν χρόνον διατελέῃ, μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτον.

CELS. lib.2,cap.7.

At ſi longa triſtitia cum longo timore & vigilia eſt, atræ bilis morbus ſubeſt.

ΠΡΟΡΡΗΤΙΚ. β.

Οἷσι δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ, δοκέουσιν οἷοί ὑγιαίνειν τἄλλα· τούτοις δὲ ἢ σπλῆνα εὑρήσεις ἐπηρμένον ἔχοντας, ἢ τὴν κεφαλὴν ἀλγέονταί τε καὶ μαρμαρυγώδεά τι περὶ τῶν ὀφθαλμῶν φαινόμενον σφίσιν.

CELS. lib.2,cap.7.

Quibus ſæpe ex naribus fluit ſanguis, his aut lien tumet, aut capitis dolores ſunt, quos ſequitur, aut quædam ante oculos tanquam imagines obuerſentur. *Videtur autem potius legendum* vt quædam.

STATIM POST.

Οὖλα δὲ πονηρὰ καὶ στόματα δυσώδεα, οἷσι σπλῆνες μεγάλοι. ὁκόσοι δὲ ἔχουσι σπλῆνας μεγάλους, μήτε αἱμορραγίαι γίνονται μήτε στόμα δυσῶδες, τουτέων αἱ κνῆμαι ἕλκεα πονηρὰ ἴσχουσι καὶ οὐλὰς μελαίνας.

CELS. IBIDEM.

At quibus magni lienes ſunt, his gingiuæ malæ ſunt, & os olet, aut ſanguis aliqua parte prorũpit. quorum ſi nihil euenit, neceſſe eſt in cruribus mala vlcera, & ex his nigræ cicatrices fiant.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2,artic.6.

Ὁκόσοι πονέοντές τι τοῦ σώματος, τὰ πολλὰ τῶν πόνων οὐκ αἰσθάνονται, τουτέοισιν ἡ γνώμη νοσέει.

CELS. lib.2,cap.7.

Quibus cauſa doloris, neque ſenſus eius eſt, his mens labat.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6,artic.19.

Ην ἐς τὴν κοιλίην αἷμα χυθῇ παρὰ φύσιν, ἀνάγκη ἐκπυηθῆναι.

CELS. lib.2,cap.7.

Si in ventrem ſanguis confluxit, ibi in pus vertitur.

ΓΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Αἱ δὲ ξὺν πυρετῷ γινόμεναι ὀδύναι περὶ τὴν ὀσφὺν τε καὶ τὰ κάτω χωρία, ἢν τῶν φρενῶν ἅπτωνται τὰ κάτω ἐκλείπουσαι, ὀλέθριαι κάρτα. προσέχειν οὖν δεῖ τὸν νόον τοῖσι ἄλλοισι σημείοισιν, ὡς ἢν τι καὶ τῶν ἄλλων σημείων ἐπιφαίνηταί τι πονηρὸν, ἀνέλπιστος ὁ ἄνθρωπος· εἰ δὲ ἀναΐσσοντος τοῦ νοσήματος ὡς πρὸς τὰς φρένας τἄλλα σημεῖα μὴ πονηρὰ ἐπιγίγνηται, ἔμπυον ἔσεσθαι τοῦτον πολλαὶ ἐλπίδες.

CELS. lib.2,cap.7.

Si à coxis & ab inferiorib⁹ partibus dolor in pectus tranſit, neque vllum ſignum malum acceſſit: ſuppurationis eo loco periculum eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ἐπὶ γαστέρα δὲ κεῖσθαι ᾧ μὴ συνηθές ἐστι καὶ ὑγιαίνοντι οὕτω κοιμᾶσθαι, παραφροσύνην τινὰ σημαίνει, ἢ ὀδύνην τῶν ἀμφὶ τὴν κοιλίην τόπων.

CELS. lib.2,cap.7.

Vel proſtratum contra conſuetudinem corpus in ventrem, ſic vt ipſius alui dolor non coegerit, [inſaniæ ſignum eſt.]

PAVLO POST.

Ὀδόντας δὲ πρίειν ἐν πυρετοῖσιν ὁκόσοισι μὴ ξυνηθές ἐστι ἀπὸ παίδων, μανικὸν καὶ θανατῶδες.

CELS. IBIDEM.

Item robuſto adhuc corpore inſolitus dentium ſtridor, inſaniæ ſignum eſt.

ITEM NON MVLTO POST.

Ην γὰρ αἱ ὄψιες πυκνὰ κινέωνται, μανῆναι τούτοις ἐλπίς.

CELS. IBID. PAVLO ANTE.

Oculorum quoque frequens motus [inſaniæ ſignum eſt.]

NON LONGE POST.

Ην δὲ ἀφανίζωνται καὶ παλινδρομέωσιν αἱ ἀποστάσιες, τοῦ πτυέλου μὴ ἐκχωρέοντος καὶ τοῦ πυρετοῦ ἔχοντος, δεινόν. κίνδυνος γὰρ μὴ παραφρονήσῃ καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος.

CELS. IBIDEM.

Si quid etiam abſceſſit, &, antequam ſuppuraret, manente adhuc in corpore ſolita febre, ſubſedit, periculũ affert primùm furoris, deinde interitus.

IBID. ALIQVANTO ANTE.

Μέγα δὲ ἀναπνεόμενον διὰ πουλλοῦ χρόνου [πνεῦμα,] παραφροσύνην δηλοῖ.

CELS. PAVLO ANTE.

Aut vbi raro quis & vehementer ſpirat, [inſania timenda eſt.]

IBID. NON LONGE A FINE.

Ὠτὸς δὲ ὀξείη ὀδύνη ξὺν πυρετῷ συνεχεῖ τε καὶ ἰσχυρῷ δεινόν. κίνδυνος γὰρ παραφρονῆσαι τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπολέσθαι. ἀπόλλυνται δὲ οἱ μὲν νεώτεροι τῶν ἀνθρώπων ἑβδομαῖοι, καὶ ἔτι θᾶσσον ὑπὸ τουτέου τοῦ νοσήματος· οἱ δὲ γέροντες, πολλῷ βραδύτερον. οἵ τε γὰρ πυρετοὶ καὶ αἱ παραφροσύναι ἧσσον αὐτέοισιν ἐπιγίνονται, καὶ τὰ ὦτα διὰ τοῦτο φθάνει ἐκπυΐσκεσθαι.

CELS. IBIDEM.

Auris quoque dolor acutus cum febre cõtinua vehementique ſæpe mentem turbat: & ex eo caſu iuniores interdum intra ſeptimum diem moriuntur, ſeniores tardiùs: quoniam neque æquè magnas febres experiuntur, neque vſque inſaniunt, ita ſuſtinent dum is affectus in pus vertatur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4,artic.44

Ὁκόσοισι πυρετοὶ μακροὶ, τουτέοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνοι ἐγγίνονται.

CELS. lib.2,cap.7.

Quibus autem longæ febres ſunt, his abſceſſus alicui aut articulorum dolores erunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect 4, artic.48.

Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὸ πνεῦμα προσκόπτον, κακόν. σπασμὸν γὰρ σημαίνει.

CELS. IBIDEM.

Quorũ faucibus in febre eliditur ſpiritus, inſtat his neruorum diſtentio.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.10.

Ὁκόσοι κυνάγχην διαφεύγουσιν, ἐς τὸν πλεύμονα αὐτέοισι τρέπεται, καὶ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκουσιν. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσι, ἔμπυοι γίνονται.

CELS. IBIDEM.

Si angina ſubitò finita eſt, in pulmonem id malum tranſit, idque ſæpe intra ſeptimum diem occidit. quod

niſi incidit,ſequitur vt aliqua parte ſuppuret.

HIPPOCR. Aphor.ſect. 7, art.23.

Ἐπὶ ἀκρήτῳ ὑποχωρήσει δυσεντερίη· 76 ἐπὶ διαῤῥοίῃ δυσεντερίη ἐπιγίνεται.

CELS. IBIDEM.

Denique poſt alui longam reſolutionem,tormina.

ΠΕΡΙ ΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΘΡ.

Φθίσις δὲ γίνεται ὅταν ἐς τὸ αὐτὸ,ὥσπερ ἐν τῷ ἐμπύῳ, ὁ ῥόος γένηται.

CELS. IBIDEM.

Poſt nimias deſtillationes,tabes.

HIPPOCR. Aphor.ſect.7,artic.11.

Ἐπὶ πλευρίτιδι περιπλευμονίη ἐπιγινομένη, κακόν. 12 Ἐπὶ περιπλευμονίῃ φρενῖτις, κακόν. 13 Ἐπὶ καύμασιν ἰσχυροῖσι σπασμὸς ἢ τέτανος, κακόν. 14 Ἐπὶ πληγῇ ἐς τὴν κεφαλὴν ἔκπληξις ἢ παραφροσύνη, κακόν. 18 Ἐπὶ ἀγρυπνίῃ σπασμὸς ἢ παραφροσύνη, κακόν. 21 Ἐπὶ ἰσχυρῷ σφυγμῷ ἐν τοῖσιν ἕλκεσιν αἱμοῤῥαγίη, κακόν.

CELS. IBIDEM.

Poſt lateris dolores vitia pulmonum: poſt hæc inſania. Poſt magnos feruores corporis, neruorum rigor aut diſtentio. Vbi caput vulneratũ eſt, delirium. Vbi vigilia torſit,neruorum diſtentio. Vbi vehementer venæ ſupra vlcera mouentur, ſanguinis profluuium erit.

ΚΩΑΚ. ΠΡΟΓΝΩΣ.

Ἐν πυρετῷ ξυνεχεῖ χωρὶς πόνου ἢ φλεγμονῆς ἢ ἄλλης προφάσιος, ἀπόστασιν προσδέχεσθαι πόνου καὶ οἰδήματος, καὶ μᾶλλον ἐς τὰ κάτω χωρία. προσδέχεσθαι δὲ δεῖ τὰς ἀποστάσιας τοῖσιν ὑπὸ τριάκοντα ἔτεα μᾶλλον, ὑποσκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι τὰς ἀποστάσιας,ἢν τὰς εἴκοσιν ἡμέρας πυρετὸς ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν ἧσσον γίνονται, καὶ πολλῷ χρόνῳ γινομένων τῶν πυρετῶν. οἱ δὲ διαλείποντες καὶ λαμβάνοντες πεπλανημένως, φθινοπώρου μάλιστα ἐς τεταρταῖον μεθίστανται.

CELS. lib.2.cap.7.

Nam ſi longæ febres ſine dolore & ſine manifeſta cauſa remanent,in aliquam partem id malum incumbit:in iunioribus tantúm: in ſenioribus ex eiuſmodi morbo quartana ferè naſcitur.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ἢν δὲ ὑπερβάλλῃ εἴκοσιν ἡμέρας ὅ,τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἴδημα [τὸ ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ σκληρόν τε ἐὸν καὶ ἐπώδυνον] μὴ καθιστάμενον,εἰς διαπύησιν τρέπεται· γίνεται δὲ τουτέοισιν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ καὶ αἵματος ῥῆξις ἐκ τῶν ῥινῶν, καὶ κάρτα ὠφελέει. ἀλλ' ἐπανερωτᾷν χρὴ εἰ τὴν κεφαλὴν ἀλγέουσιν ἢ ἀμβλυωποῦσιν. ἢν γάρ τι τοιοῦτον εἴη, ἐνταῦθα ῥέποι. μᾶλλον δὲ τοῖσι νεωτέροισι πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων τὴν τοῦ αἵματος ῥῆξιν προσδέχεσθαι χρή. Τὰ δὲ μαλθακὰ τῶν οἰδημάτων καὶ ἀνώδυνα καὶ τῷ δακτύλῳ ὑπείκοντα, εἰ ὑπερβάλλοι ἑξήκοντα ἡμέρας,ὅ,τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἴδημα μὴ καθίσταται, ἔμπυον ἔσεσθαι σημαίνει καὶ τοῦτο καὶ τὸ ἐν τῇ ἄλλῃ κοιλίῃ κατὰ ταὐτό.

CELS. lib.2.cap.7.

Eadem ſuppuratio fit ſi præcordia dura & dolentia ante vigeſimum diem hominem non ſuſtulerunt,neque ſanguis ex naribus fluxit, maximéque in adoleſcentibus:vtique ſi inter principia aut oculorum caligo aut capitis dolores fuerunt, ſed quum in inferioribus partibus aliquid abſcedit. At ſi præcordia tumorem mollem habent, neque habere intra ſexaginta dies definũt,hærétq; per omne id tempus febris, tum in ſuperioribus partibus fit abſceſſus.

PAVLO POST.

Τὰς δὲ ἀποστάσιας ἧσσον τὰ ἐν τῇ γαστρὶ οἰδήματα ποιέεται τῶν ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν. ἥκιστα δὲ τὰ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ εἰς ἀποπύησιν τρέπεται.

IBIDEM CELSVS.

Quúmque omnis longus tumor ad ſuppurationem ferè ſpectet,magis eò tẽdit is qui in præcordiis, quàm is qui in ventre eſt,is qui ſupra vmbilicum, quàm is qui infra eſt.

HIPPOC. ſect.4,Aphor.artic. 31.

Τοῖσι κοπιώδεσιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν,εἰς ἄρθρα καὶ παρὰ τὰς γνάθους μάλιστα ἀποστάσιες γίνονται.

CELS. IBIDEM.

Si laſſitudinis etiam ſenſus in febre eſt, vel in maxillis vel in articulis aliquid abſcedit.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ὁκόσοι δ' ἂν οὖρα λεπτὰ καὶ ὠμὰ οὐρέουσι πουλὺν χρόνον, ἢν τἄλλα ὡς περιεσομένοισι σημεῖα ᾖ, τουτέοισιν ἀπόστασιν δεῖ προσδέχεσθαι ἐς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία.

CELS. IBIDEM.

Interdum quoque vrina tenuis & cruda ſic diu fertur vt alia ſalutaria ſigna ſint: ex eóque caſu plerunque infra tranſuerſum ſeptum, quod διάφραγμα Græci vocant, fit abſceſſus.

NON LONGE POST.

Ὁκόσα δὲ τῶν ἀλγημάτων ἐκ τουτέων τῶν χωρίων μὴ παύηται, μήτε πρὸς τὰς τῶν πτυέλων καθάρσιας, μήτε πρὸς τὰς τῆς κοιλίης ἐκκόπρωσιν, μήτε πρὸς τὰς φλεβοτομίας τε καὶ φαρμακείας καὶ διαίτας, εἰδέναι δεῖ ἐκπυήσοντα. Et aliquanto póſt. αἱ δὲ ἄλλαι ἐκπυήσιες ῥήγνυνται αἱ πλεῖσται, αἱ μὲν εἰκοσταῖαι, αἱ δὲ, τριηκοσταῖαι, αἱ δὲ, τεσσαρακονθήμεροι· αἱ δὲ, πρὸς τὰς ἑξήκοντα ἡμέρας ἀφικνέονται. ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐμπυήματος ἔσεσθαι, λογιζόμενον ἀπὸ τῆς ἡμέρης ἧς τὸ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος ἐπύρεξεν, ἢ εἴ ποτε αὐτὸν πρῶτον ῥῖγος ἔλαβε· καὶ εἰ φαίη ἀντὶ τῆς ὀδύνης αὐτῷ βάρος γεγενῆσθαι ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἤλγεεν.

CELS. IBIDEM.

Dolor autem pulmonis ſi neque per ſputa, neque per cucurbitulas, neque per ſanguinis detractionem, neque per victus rationem finitus eſt,vomicas aliquas intus excitat,aut circa vigeſimũ diem, aut circa quadrageſimum,nõnunquam etiam circa ſexageſimum. Numerabimus autem ab eo die quo primùm febricitauit aliquis aut inhorruit aut grauitatem eius partis ſenſit.

PAVLO POST.

Εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμπύημα ἐπὶ θάτερα μοῦνον, στρέφειν τε καὶ καταμανθάνειν χρὴ ἐπὶ τουτέοισι μή τι ἔχῃ ἄλγημα ἐν τῷ ἑτέρῳ πλευρῷ· καὶ ἢν θερμότερον ᾖ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου, κατακλινομένου ἐπὶ τὸ ὑγιαῖνον πλευρὸν, ἐρωτᾷν εἴ τι αὐτῷ δοκέει βάρυ ἐκκρέμασθαι ἐκ τοῦ ἄνωθεν. εἰ γὰρ εἴη τοῦτο, ἐπὶ θάτερόν ἐστι τὸ ἐμπύημα ἐπὶ ὁκοῖον ἂν πλευρὸν τὸ βάρος γίνηται. Τοὺς δὲ ξύμπαντας ἐμπύους γινώσκειν χρὴ τοῖσι δὴ τοῖς σημείοισι· πρῶτον μὲν εἰ ὁ πυρετὸς οὐκ ἀφίησιν,ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέρην λεπτὸς ἴσχει, τὴν δὲ νύκτα πλείων· καὶ ἱδρῶτες πολλοὶ ἐπιγίνονται, βῆχές τε θυμὸς ἐγγίνεται αὐτέοισι,καὶ ἀποπτύουσιν οὐδὲν ἄξιον λόγου. καὶ οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ ἔγκοιλοι γίνονται,αἱ δὲ γνάθοι ἐρυθήματα ἴσχουσι· καὶ οἱ μὲν ὄνυχες τῶν χειρῶν γρυποῦνται,οἱ δὲ δάκτυλοι θερμαίνονται, καὶ μάλιστα ἄκροι· καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα γίνεται, καὶ σιτίων οὐκ ἐπιθυμέουσι, καὶ φλύκταιναι γίνονται ἀνὰ τὸ σῶμα. & mox, Ἢν μὲν ὁ πόνος ἐν ἀρχῇσι γίνηται, καὶ ἡ δύσπνοια καὶ ἡ βὴξ καὶ ὁ πτυελισμὸς διατείνῃ εἰς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας ἔχων, προσδέχεσθαι τὴν ῥῆξιν,ἢ καὶ ἔτι πρόσθεν.

CELSVS IBIDEM.

Quod ſuppurat,ab ea parte quam afficit, dolorem inflammationémque concitat,ipſum calidius eſt:& ſi

in partem ſanam aliquis decubuit,onerare eam ex pondere aliquo uidetur. Omnis etiā ſuppuratio quæ nondum oculis patet,ſic deprehendi poteſt: Si febris non dimittit, eáque interdiu leuior eſt, noctu increſcit: multus ſudor oritur:cupiditas tuſſiendi eſt & penè nihil in tuſſi excreatur:oculi caui ſunt,malæ rubent, venæ ſub lingua inalbeſcunt,in manibus fiūt adunci vngues:digiti,maximéque ſummi, pallent: in pedibus tumores ſunt,ſpiritus difficilius trahitur, cibi faſtidiū eſt, puſtulæ toto corpore oriuntur. Quodſi protinus initiò dolor & tuſſis fuit & ſpiritus difficultas, vomica vel ante vel circa vigeſimum diem erumpet.

ΚΩΑΚ. ΠΡΟΓΝΩΣ.

Καὶ γὰρ οἱ ἀπ' αὐτέων [κυστίων] πόνοι, ἱκανοὶ ἀνελεῖν· καὶ κοιλίαι τουτέοισιν οὐ πάνυ διαχωρέουσι. λύει δὲ τούτους οὖρον πυῶδες ἐλθὸν, λευκὴν καὶ λείην ἔχον ὑπόστασιν.

CELS. lib.2.cap.8.

Ex veſica dolente ſi purulenta vrina proceſſit,inque ea læue & album ſubſedit,metum detrahit.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Ἐστι δὲ τὰ μὲν ἀγαθὰ, τά τε ἀπόνως φέρειν τὸ νόσημα, εὔπνοον εἶναι, τῆς ὀδύνης ἀπηλλάχθαι, τό, τε πτύελον ῥηϊδίως ἀναβήσσειν. & aliquanto antè. αἷμα τε δὲ ξυμμεμιγμένον μὴ πολλῷ πτύελον ξανθὸν ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς νούσου πτυόμενον περιεστηκὸς, καὶ κάρτα ὠφελέει· ἑβδομαίῳ δὲ ἐόντι καὶ παλαιοτέρῳ, ἧσσον ἀσφαλές.

CELS. IBIDEM.

In pulmonis morbo ſi ſputo ipſe leuatur dolor, quamuis id purulentum eſt,tamen æger facilè ſpirat, facilè excreat, morbum ipſum non difficulter fert: poteſt ei ſecunda valetudo contingere. Neque inter initia terreri conuenit ſi protinus ſputū miſtum eſt ruffo & ſanguine,dummodo ſtatim ſedetur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.15.

Ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος ἔμπυοι γίνονται, ἢν ἀνακαθαρθῶσιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἀφ' ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γένηται, παύονται.

CELS. IBIDEM.

Laterum dolores, ſuppuratione facta, deinde intra quadrageſimum diem purgata,finiuntur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.7, artic.45.

Ὁκόσοι τὸ ἧπαρ διάπυοι καίονται, ἢν μὲν τὸ πῦον καθαρὸν ῥυῇ καὶ λευκὸν, περιγίνονται· ἐν χιτῶνι γὰρ τὸ πῦον τουτέοισιν ἐστίν.

CELS. IBIDEM.

Si in iocinere vomica eſt & ex ea fertur pus purum & album,ſalus ei facilis.id enim malum in tunica eſt.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Τὰ δὲ διαπυήματα ὧδε δεῖ σκέπτεσθαι τὰ ἐντεῦθεν. ὁκόσα μὲν ἔξω τρέπεται, ἄριστά ἐστι μικρά τε ἐόντα καὶ ὡς μάλιστα ἐκκλίνοντα καὶ ἐς ὀξὺ ἀποκυρτούμενα. ὁκόσα δὲ εἴσω ῥήγνυται, ἄριστά ἐστιν ἃ μηδὲν τῷ ἔξω χωρίῳ ἐπικοινωνέει, ἀλλ' ἔστι περιεσταλμένα τε καὶ ἀνώδυνα, καὶ πᾶν τὸ ἔξω χωρίον ὁμόχροον φαίνεται.

CELS. IBIDEM.

Ex ſuppurationibus verò hæ tolerabiles ſunt quæ in exteriorem partem feruntur & acuuntur. Et ex his quæ intus procedunt,hæ leuiores quæ cōtra ſe cutem non afficiunt, eámque & ſine dolore eſſe & eiuſdem coloris cuius reliquæ partes ſunt,ſinunt eſſe.

ALIQVANTO POST.

Περιγίνονται δὲ τουτέων μάλιστα μὲν οὓς ἂν ἀφῇ ὁ πυρετὸς αὐθημερὸν μετὰ τὴν ῥῆξιν, καὶ σιτίων ταχέως ἐπιθυμοῦσιν, καὶ δίψης ἀπηλλαγμένοι ἔωσι, καὶ ἡ γαστὴρ σμικρά τε καὶ ξυνεστηκότα ὑποχωρέει, καὶ τὸ πῦον λευκόν τε καὶ λεῖον καὶ ὁμόχροον ᾖ καὶ φλέγματος ἀπηλλαγμένον.

CELS. IBIDEM.

Pus quoque quacunque parte erumpit, ſi eſt læue, album & vnius coloris,ſine vllo metu eſt, & quo effuſo febris protinus conquieuit,deſierúntque vrgere cibi faſtidium & potionis deſiderium.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.7.

Τὰ ἐπιληπτικὰ ὁκόσοισι πρὸ τῆς ἥβης γίνεται, μετάστασιν ἴσχει. & προρρητ. 2. Τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, τούτων χαλεπώτατα· ἔπειτα ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν τε καὶ τῶν ποδῶν, μάλιστα οἷά τε ἐξυγιαίνεσθαι.

CELSVS lib.2,cap.8.

Item morbus comitialis ante pubertatem ortus,nō ægre finitur:& in quo ab vna parte corporis venientis acceſſionis ſenſus incipit,optimum eſt à manibus pedibúſve initium fieri:deinde à lateribus,peſſimum inter hæc à capite.

ΠΡΟΡΡΗΤ. 2.

Αἱ δὲ ἄλλαι διάρροιαι ὅσαι ἄνευ πυρετῶν, καὶ ὀλιγοχρόνιοί τε καὶ ἀσινέες.

CELS. IBIDEM.

Ipſa autem deiectio ſine vlla noxa eſt quæ ſine febre eſt,ſi celeriter deſinit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6,artic.17.

Ὀφθαλμιῶντι, ὑπὸ διαρροίης ληφθῆναι, ἀγαθόν.

CELS. IBIDEM.

Omníſque deiectio lippienti prodeſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6,art.21.

Τοῖσι μαινομένοισι κιρσῶν ἢ αἱμορροΐδων ἐπιγινομένων, τῆς μανίης λύσις.

CELS. IBIDEM.

At varix ortus,vel per ora venarum ſubita profuſio ſanguinis,[vel tormina,]inſaniam tollit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6,artic.14.

Ὑπὸ διαρροίης ἐχομένῳ μακρῆς, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἔμετος ἐπιγινόμενος, λύει τὴν διάρροιαν.

CELS. IBIDEM.

Longas deiectiones ſupprimit vomitus.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.31.

Γυναικὶ αἷμα ἐμεούσῃ, τῶν καταμηνίων ῥαγέντων, λύσις.

CELS. IBIDEM.

Mulier ſanguinem vomens,profuſis menſtruis, liberatur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.32.

Γυναικὶ τῶν καταμηνίων ἐκλιπόντων, αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῆναι, ἀγαθόν.

CELS. IBIDEM.

Quæ menſtruis non purgatur,ſi ſanguinem ex naribus fudit,omni periculo vacat.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.34.

Γυναικὶ ὑπὸ ὑστερικῶν ὀχλουμένῃ ἢ δυστοκούσῃ, πταρμὸς ἐπιγινόμενος, ἀγαθόν.

CELS. IBIDEM.

Quæ locis laborat,aut difficulter partum edit,ſternutamento leuatur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2,artic.25.

Οἱ θερινοὶ τεταρταῖοι τὰ πολλὰ γίνονται βραχέες.

CELS. IBIDEM.

Æſtiua quartana ferè breuis eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.47.

Τοῖσι σπληνώδεσι δυσεντερίη ἐπιγενομένη, ἀγαθόν.

CELS. IBIDEM.

Leinoſis bono tormina ſunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.40.

Ὁκόσοισι περὶ τὸ ὑποχόνδριον πόνοι γίνονται ἄτερ φλεγμονῆς, τουτέοισι πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸν πόνον.

CELSVS IBIDEM.

Nam & præcordiorum dolores, ſi ſine inflammatione ſunt, [febris] finit.

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.57.

Ὑπὸ καύσου ἐχομένῳ ἐπιγενομένου ῥίγεος, λύσις.

CELSVS IBIDEM.

Febrem autem ardentem (quam Græci καῦσον vocant) ſubitus horror exoluit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.59.

Ὁκόσοισιν αὖ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὰ ὦτα κωφωθῇ, αἷμα ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα, λύει τὸ νούσημα.

CELS. IBIDEM.

Si in febre aures obtuſæ ſunt, ſi ſanguis è naribus fluxit, aut venter reſolutus eſt, illud malum deſinit ex toto.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.28.

Ὁκόσοισι χολώδεα τὰ διαχωρήματα, κωφώσιος γινομένης παύεται.

CELS. IBIDEM.

Nihil plus aduerſus ſurditatē q̃ biliosa aluus poteſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.7, artic.16.

Ἐπὶ πύου πτύσει, φθίσις καὶ ῥύσις· ἐπὴν δὲ σίελον ἴσχεται, ἀποθνήσκουσιν.

CELS. IBIDEM.

Item pus expuiſſe in hoc morbo, deinde ex toto ſpuere deſiiſſe, mortiferum eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.50.

Ὁκόσοισι ὑγιαίνουσιν ὀδύναι γίνονται ἐξαίφνης ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ παραχρῆμα ἄφωνοι κεῖνται καὶ ῥέγχουσιν, ἀπόλλυνται ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. 51 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται ξυμβαλλομένων τῶν βλεφάρων τοῦ λευκοῦ μὴ ἐκ διαῤῥοίης ἐόντι ἢ ἐκ φαρμακοποσίης, φλαῦρον τὸ σημεῖον καὶ θανατῶδες σφόδρα.

CELS. IBIDEM.

Cui verò ſano ſubitus dolor capitis ortus eſt, dein ſomnus oppreſſerit, ſic vt ſtertat neque expergiſcatur, intra ſeptimū diem pereūdum eſt: magis ſi eum aluus cita non anteceſſerit, ſi palpebræ dormientis non coeunt, ſi oculorum album apparet. Quos tamen ita mors ſequitur, ſi id malum non eſt febre diſcuſſum.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚ.

Οἱ δὲ ὕδρωπες οἱ ἐκ τῶν ὀξέων νουσημάτων, πάντες κακοί.

CELS. IBIDEM.

At aqua inter cutem ſi ex acuto morbo cœpit, ad ſanitatem raro perducitur.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.34.

Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι βὴξ ἐπιγινομένη, κακόν.

CELS. IBIDEM.

Æquè in ea [aqua inter cutem] quoque tuſſis ſpem tollit.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.7.

Ὁκόσοισι δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων γίνεται [τὰ ἐπιληπτικὰ,] τουτέοισι τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει.

CELS. IBIDEM.

Morbus quoque comitialis poſt annum quintum & vigeſimum ortus, ægrè curatur.

HIPPOCR. Aphor. ſect.4, artic.24.

Δυσεντερίη ἢν ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἄρξηται, θανάσιμον.

CELS. IBIDEM.

Quinetiam tormina ab atra bile orſa, mortifera ſunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.54.

Τὰ ποδαγρικὰ τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου κινέεται ὡς ἐπιτοπολύ.

CELS. IBIDEM.

Omnique reſolutioni neruorum non idonea tempora ſunt hyems & autumnus.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.36.

Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν οἱ μαστοὶ ἐξαίφνης ἰσχνοὶ γίνωνται, ἐκτιτρώσκει.

CELS. IBIDEM.

Mulieri grauidæ ſi ſubitò mammæ emacruerunt, abortus periculum eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5, artic.38.

Ἢν γυνὴ μὴ κύουσα, μηδὲ τετοκυῖα, γάλα ἔχῃ, ταύτῃ τὰ καταμήνια ἐκλέλοιπε.

CELS. IBIDEM.

Quæ neque peperit neque grauida eſt, ſi lac habet, à menſtruis defecta eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.7, artic.9.

Ἐπὶ αἵματος ῥύσει παραφροσύνη ἢ καὶ σπασμὸς, κακόν.

CELS. IBIDEM.

Si ſanguis profluxerit, deinde ſequuta eſt dementia cum diſtentione neruorum, periculum mortis eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.2. artic.43.

Τῶν ἀπαγχομένων καὶ καταλυομένων, μηδέπω δὲ τεθνηκότων, οὐκ ἀναφέρουσιν οἷσι ἂν ἀφρὸς ᾖ περὶ τὸ στόμα.

CELS. IBIDEM.

Neque is ad vitam redit, qui ex ſuſpendio ſpumante ore detractus eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.21.

Ὑποχωρήματα μέλανα οἱονεὶ αἷμα μέλαν ἀπ᾽ αὐτομάτου ἰόντα καὶ ξὺν πυρετῷ καὶ ἄνευ πυρετοῦ, κάκιστα.

CELS. IBIDEM.

Aluus nigra ſanguini atro ſimilis repentina, ſiue cum febre ſiue etiam ſine hac, pernicioſa eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.1, artic.16.

Αἱ ὑγραὶ δίαιται πᾶσι τοῖσι πυρεταίνουσι ξυμφέρουσι.

CELS. lib.3, cap.6.

Cibus autē febricitātibus humidus eſt aptiſſimus.

HIPPOCR. Aphor.ſect.4, artic.53.

Ὁκόσοισι ἐπὶ πολὺ βῆχες ξηραὶ βραχέα ἐρεθίζουσαι ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν, οὐ πάνυ διψώδεές εἰσι.

CELS. lib.5, cap.7.

Si quis autem in huiuſmodi febre leuiter tuſſit, is neque vehementi ſiti conflictatur, neque &c.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.52.

Αἱ παραφροσύναι, αἱ μὲν μετὰ γέλωτος γινόμεναι, ἀσφαλέστεραι· αἱ δὲ μετὰ σπουδῆς, ἐπισφαλέστεραι.

CELS. lib.3, cap.18.

Neque ignorare oportet leuiorem eſſe morbū cum riſu, quàm ſeriò inſanientium.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.8.

Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι τὰ γινόμενα ἐν τῷ σώματι, οὐ ῥᾳδίως ὑγιάζονται.

CELS. cap. 21.

Ob quam ne vlcera quidem in his ægris [hydropicis] facilè ſaneſcunt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.5,artic.11.

Τὸ πτύσμα ὅσων ἂν ἀποβήσσωσι, βαρὺ ὄζει ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ἐπιχεόμενον.

CELS. lib.3,cap.22.

Quicquid excreatum eſt, ſi in ignẽ impoſitum eſt, mali odoris eſt.

HIPPOCR. Aphor.ſect.6, artic.27.

Εὐνοῦχοι οὐ ποδαγριῶσιν. 28 Γυνὴ οὐ ποδαγριᾷ, ἢν μὴ τὰ καταμήνια αὐτῇ ἐκλίπῃ. 29 Παῖς οὐ ποδαγριᾷ πρὸ τοῦ ἀφροδισιασμοῦ.

CELS. lib. 4, cap. 24.

Ea [articulorum vitia] rarò vel caſtratos vel pueros ante fœminæ coitum, vel mulieres, niſi quibus menſtrua ſuppreſſa ſunt, tentant.

HIPPOCR. Aph.ſect.6, art.54.

Τὰ ποδαγρικὰ τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου κινέεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

CELS. lib.4, cap.24.

Quod [vt reuertatur dolor podagricus] ferè vere autumnóve fieri ſolet.

HIPPOCR. Aph.ſect.6, art.17.

Κύστιν διακοπέντι, ἢ ἐγκέφαλον, ἢ καρδίην, ἢ φρένας, ἢ τῶν ἐντέρων τι τῶν λεπτῶν, ἢ κοιλίην, ἢ ἧπαρ, θανατῶδες.

CELS. lib.5, cap.26.

Seruari non poteſt cui baſis cerebri, cui cor, cui ſtomachus, cui iecinoris portæ, cui in ſpina medulla percuſſa eſt, cuique aut pulmo medius, aut ieiunum aut tenuius inteſtinum, aut ventriculus aut renes vulnerati ſunt.

Cætera in alind tempus propter aliasoccupationes reijcienda nobis fuerunt.

Hæc inter colligendum indicem animaduerſa fuerunt menda. Præter cæteros autem locos in quibus alia noſtros oculos fallere potuerunt, ſunt etiam non pauci qui & nobis ipſis ſuſpecti fuerunt, atque adeo multum nos torſerunt, ſed eos ex coniectura emendare partim non potuimus, partim auſi non ſumus.

Ægin.columna 634, lin.42, νάρθηκος   Caſſ. col.761, l.1, oſſium fulturam impl.   Et ibidem lin.vlt. iis qui integra conſt.   Et col.765, lin.50, ſpiritui anim.   Orib.col.159, l.11, Ad plinth.   Et col.164, l.52, Alæ autem   Et col.427, l.6, neurodes   Et col.446, l.4, cnicion   Et col.447, l.57, ſunt qui leucacantham   Et col.490, l.44, Acanthii r.   Et à col.542, corrige numeri ſeriem vſque ad 554.   Et col.598, l.19, ex callo obd.   Et col.611, l.29, ſugillata & t.   Sext.phil.col.684, l.3, tolle lineam illam, Gabriele Humelbergio Rauenſpurgenſi medico interprete.   Aet.col. 58, l.9, albi cham.   Et col.537, l.53, ipnoterium inſcr.   Et col.574, l.73, circa decimumqu.   Philar.col.847, l.71, eſt & citatus & Act.col.17, l.69, elicientium   Et col.100, l.37, vrinæ, vid.   Et col.121, l.15, præuidentia ex conſ.   Et col.137, l.9, capeſſendæ   Et col.158. l.1, ſolos dyſpnoicos an.   Et col.162, l.13, à Græc.   Et col.173, l.14, cum affecto ſit   Et col.193, l.26, ſeroſiue   Et col.216, l.49, μελαγχολίαν   Et col.227, l.6, Polyidæ   Et col.261, l.79, eroſum, d.   Et col.267, l.38, blatti byzantis, ſ.   Et col.268, l.7, Illinctus adu.   Et col.280, l.34, ad intinctum   Et col.283, l.73, qui facinoribus   Et col.287, l.12, chamelææ   Et col.294, l.44, ſuber non m.   Et col.306, l.64, ξηροκολλύρια   Et col.315, l.8, dolentem   Et 319, l.60, In epinyctidibus v.   Myr.col.412, l.4, Zoarchia.   Alicubi reperies in vna eadémque pagina, ruſci, &, ſcorpidii, pro quibus legendum bruſci, &, ſcorpidis.   Celſ.col.91, l.19, ferè Græci   Et col.171, l.5, χοινίκιον.

5